Din pastoralele arhiereşti de Crăciun

In zilele praznicului Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, s'au citit şi de astădată, în toate sfintele biserici ale mitropoliei noastre, ca în fiecare an, frumoase pastorale arhiereşti, din care — pe cât ne iartă spaţiul — reţinem unele pasaje ce urmează mai jos.

I

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Iosif al Caransebeşului)

...Noi astăzi, iubiţii mei, serbăm mai mult decât venirea unui domnitor în mijlocul nostru; mai mult decât venirea unui oaspe iubit; serbăm mai mult decât pe un părinte trupesc al nostru. Noi serbăm, venirea în lume a ***Fiului lui Dumnezeu, venirea lui Dumnezeu, a Domnului Păcii şi Părintelui veacului***, cum îl numeşte proorocul Isaia pe Mântuitorul Isus Hristos.

Şi mai vedeţi, iubiţii mei, de aceea a aşezat sfânta Biserică Postul înaintea Naşterii Mântuitorului, să ne pregătim după cuviinţă pentru primirea Fiului lui Dumnezeu. Să pregătim, să curăţim şi să înfrumseţăm lăcaşul sufletului nostru, ca Domnul nostru Isus Hristos să afle în sufletul şi inima noastră lăcaş bineplăcut.

Această pregătire, această curăţire se face, iubiţilor, prin Post atât în ce priveşte mâncarea, cât şi faptele, adecă încunjurarea faptelor rele şi a cuvintelor urate şi spurcate. Apoi, prin mărturisirea păcatului, şi împărtăşirea, cuminecarea, cu sfântul Trup şi Sânge al Mântuitorului. Prin aceasta sufletul nostru se spală de toate petele păcatelor, de toată întinăciunea şi se îmbracă în vestmânt luminos, şi astfel înfrumseţat aşteaptă ziua Naşterii Domnului nostru Isus Hristos, deschizându-se larg porţile inimii pentru primirea Lui. Prin aceasta se arată dragostea faţă de Domnul nostru Isus Hristos. Eară despre celce îl iubeşte, zice Mântuitorul Isus: «*Celce mă iubeşte, acela va păzi cuvântul meu; şi Tatăl meu îl va iubi pe el, şi noi vom veni la el, şi vom face lăcaş la dânsul*». (Ioan 14, 23). Vedeţi, iubiţilor, însuş Mântuitorul zice, că va veni cu Tatăl la cel ce îl iubeşte, şi vor face lăcaş la dânsul, vor locui la el, în casa sufletului lui.

Oh, cât de fericit este acel creştin, care şi-a spălat şi şi-a curăţit casa sufletului său pentru de a primi după vrednicie pe Pruncul nou născut, pe Care îl preamăreşte astăzi sfânta noastră Biserică, pe Domnul nostru Isus Hristos.

Nu îndrăznesc, iubiţii mei, să mi închipui, că toţi acei, cari se numesc creştini dreptcredincioşi şi se ţin de sfânta noastră Biserică dreptcredincioasă strămoşească, şi-au dat silinţa ca sfânta serbătoare a Naşterii Mântuitorului Isus să i afle cu locuinţa sufletului lor pregătită pentru primirea Lui; ca să-i aducă înainte ca dar de ziua Naşterii Lui suflet curăţit în legătură cu făgăduinţa pentru viitor a unei vieţi lipsite de păcate; în legătură cu hotărârea tare şi neclătită de a vieţui în lumina credinţei adevărate, a învăţăturilor Lui mântuitoare; a vieţui în lumina revărsată din Graţia şi Darul lui Dumnezeu Tatăl asupra omenimei în ziua Naşterii Mântuitorului, adecă a vieţui în Isus Hristos şi prin Isus Hristos.

Răutatea a cuprins lumea. Şi şi ie altcum în lume Răul, să-l numesc duhul lumii, nu încetează de a se lupta contra Binelui şi Adevărului, spre paza celor cari se silesc să umble pe calea Binelui şi Adevărului, pe calea arătată de Mântuitorul Insuş. Duhul lumii împăinjeneşte, pune vălul pe ochii multora, încât pierzând limpezimea vederii alunecă de pe calea bunei Credinţe, ce o învaţă sfânta noastră Biserică strămoşească, adevărata păstrătoare a Învăţăturilor Domnului nostru Isus Hristos. De altă parte, precum în viaţa de toate zilele sânt oameni harnici, vrednici, muncitori din zi în noapte şi sânt şi oameni, cari încunjură munca, neiubitori de lucru, molatici şi nepăsători de ziua de mâne, aşa şi în viaţa morală, în viaţa religioasă, sânt oameni pe cari duhul lumii îi împedecă de a-şi împlini datorinţele de creştini adevăraţi, de a grăi de sufletul lor, îi face mândri, arătându-se altora, că nu au trebuinţă de mijloacele curăţitoare ale religiunei, ce le pune la îndemână Mântuitorul Hristos prin sfânta Sa Biserică, ba chiar, că nu au lipsă nici de religiune; alţii cuprinşi de ruşine falsă, deşi îşi recunosc nevrednicia şi se simţesc, că sânt întinaţi cu păcate şi ar dori curăţirea, de teama lumii se sfiesc a se folosi de mijloacele curăţitoare aşezate de Mântuitorul; alţii iarăşi, ca feluriţii sectanţi, în înfumurarea lor se ţin pe sine curaţi, sfinţi, iluminaţi de Duhul Sfânt, mai pe sus de alţii, batjocuresc şi ocăresc sfânta Biserică întemeiată de Mântuitorul, pe Sfinţii Lui, ba şi sfânta Cruce, pe care şi a vărsat prea curatul şi sfântul Său Sânge, batjocuresc şi hulesc sfintele Taine şi mijloacele curăţitoare aşezate de Mântuitorul Isus Hristos; sânt alţii pe cari Duhul lumii îi face molatici, lăsători, amânând curăţirea. folosirea mijloacelor curăţitoare de pe o zi pe alta.

Şi astfel, iubiţii mei, lumea *zăcând în răutate*, copleşită de duhul răutăţii a lumii, este motivată temerea mea, că multe, poate foarte multe locuinţe sufleteşti nu sânt pregătite, nu sânt înfrumseţate pentru primirea Pruncului născut, a Fiiului Tatălui ceresc, a Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, Care, după cuvintele ororocului Isaia e: *Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare biruitor Domn al păcii, Părinte veacului ce va să fie.*

Intre astfel de împrejurări, oare ce s'ar putea face, pentru-ca totuş şi în ceasul din urmă să se pregătească în pripă un cât de mic colţişor în casa sufletului, ca să poată întra Pruncul Isus şi în casa sufletului celor cari nu s'au îngrijit de vreme pentru primire, căci iată Isus a sosit?! *Dumnezeu e mare şi milostiv*, iubiţii mei, şi El din nemărginita Sa iubire către oameni a trimis pe Fiiul Său, ca tot cel ce crede într'însul să se mântuiască de urmările păcatului şi să aibă viaţă de veci. Iubirea lui de oameni e un izvor nesecat, şi de aceea. fiind El mare şi mult milostiv, primeşte pe toţi, cari se îndreaptă spre Dânsul. Harul lui Dumnezeu îi chiamă, iară ei să dea ascultare şi recunoscând în Pruncul Isus pe Fiul lui Dumnezeu, să ia hotărâre tare, să se legătuiască în sufletul şi inima lor, că urmând poveţele sfintei noastre Biserici strămoşeşti, în înţelesul învăţăturilor Mântuitorului Isus Hristos, lăpădându se de duhul lumii, se vor sili, ca să pregătească lăcaş curat în sufletul şi inima lor pentru Isus Pruncul. Cu această hotărâre, lăpădând în această zi sfântă toată grija cea lumească, cu evlavie şi smerenie să încunjure pe Isus Pruncul, aducându-i ca dar inima lor plină de dragoste către Dânsul, şi atunci Pruncul Isus va bate şi la uşa lor zăvorită de duhul lumii, şi ea se va deschide şi Isus Pruncul va lua în primire acel colţişor pregătit în pripă, de unde va revărsa binecuvântare şi mântuire asupra lor.

II

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Roman al Oradii)

In zilele noastre ridicatu-s'a iarăşi Duhul vremii, aşa zisul spirit al timpului, împotriva Duhului Domnului, ca el să fericească popoarele cu luminile sale moderne, cu care să întunece lumina cea cerească.

Dar iubiţii mei, alta este lumina soarelui şi alta este lumina parei focului aprins. Aceea dă viaţă câmpului şi muncitorului lui, dela om până la dobitoc, iar aceasta arde scrum şi floarea câmpului şi floarea vieţii, cu toate alcătuirile muncii omeneşti. Aşa lumina evangheliei lui Hristos dă viaţă rodnică în fapte bune sufletului şi-l înalţă la Dumnezeu, iar lumina focurilor bengalice ale patimilor, aprinse de anticreşti, arde scrum casa şi masa vieţii paşnice în familie, în comună şi în ţară. Şi cei ce ard în casa aprinsă de acele urâte patimi sunt fiii şi fiicele voastre, pe cari Dumnezeu vi le-a dat să vă înveselească bătrâneţele şi să se roage pentru sufletele voastre înaintea Cerescului Judecător, când voi nu veţi mai putea să vă rugaţi, iar nu să-i aruncaţi în gehena focului, aprins de descreerarii ce dau năvală de stricare a sufletelor cu idei răsvrătitoare de răsturnare a ordinei morale şi sociale, aşezate de Dumnezeu între oameni, vorba lor: «Dumnezeu în cer, şi Lucifer pe pământ».

Unde este poporul cel bun şi paşnic de odinioară, care preamărea pe Domnul întru munca sa cinstită, din care îşi câştigă codrul de pâne pentru spuza de copii ce-i umplea casa de bucurie? Pe drumurile proceselor şi adunărilor bătăioase, să pună el la cale ţara şi să şi facă sie-şi judecată, căci, vezi Doamne, a sosit vremea domniei poporului peste toţi şi peste toate. Nu mai e lege, nici civilă, nici bisericească. Legea e poporul, care judecă pe toţi, de sus până jos şi nu plăteşte nimic, nici birurile statului, nici birurile bisericeşti, din care trebuie să se susţină. Iar acasă? Stă plugul ruginit şi casele sparte şi copiii neîngrijiţi şi nelegiuiţi şi creşte iarba verde în curtea plugarului; invalizi, văduve şi orfani de războiu, cari aşteaptă ajutor şi nu-i cine să li-l dea, căci lumea e ocupată cu politica. Nu mai curge sângele războiului, dar curg durerile războiului politic dealungul şi dealatul satelor şi oraşelor. Şi durerile aceste adeseori sunt mai cumplite decât durerile războiului. Politica încă îşi are jertfele sale omenesti.

Iată năpasta duhului vremurilor noui ce ameţeşte lumea cu sufiul său veninos. Eu nu vreau să ajung zilele profetului Ieremia, ca să plâng pe ruinele ţării mele căderea ei, ci vin între voi de bună vreme cu făclia Duhului Domnului, să vă lumineze calea din năvala rătăcirilor, care şi-au aruncat asupra voastră mreaja pierzării.

Calea ce Vi-o arăt eu e dreaptă către Dumnezeu. La el este mana dreptăţii şi a câmpului, după care oftezi tu, omule bun, în sbuciumul vieţii tale. Nici o cotitură, nici în dreapta, nici în stânga; acolo se ajunge numai pe linia dreaptă a sufletului curat. Prin uşa lui Hristos.

Uşa aceea e deschisă şi înaintea bogatului, şi înaintea săracului. Numai oamenii fac deosebire între bogat şi sărac. Nu-i osândă nici bogăţia, dacă ea e rodul muncii cinstite, dimpotrivă ea e izvor de binefacere pentru casnici şi sărăcime. Fără bogaţi n'ar fi milostenie. Nu-i osândă nici sărăcia, dacă munca cinstită nu i a dat mai mult. Averea şi sărăcia nu e statornică. Axioma că: bogaţii au sărăcit şi au flămânzit, iar cei ce se tem de Domnul nu se vor lipsi de tot binele, nu e născocire, ci un adevăr luat din viaţa de toate zilele.

Acest curs al economiei bunurilor pământeşti nu-l poate schimba nici o lege de împroprietărire, ori cât de dreaptă ar fi ea, nici o comunizare, ori cât de ademenitoare ar fi ea, căci peste orce încercare de a schimba cursul firesc al desvoltării individuale a oamenilor iese la suprafaţă destinul lui.

De aceea, zic vouă, cu părintească iubire: vremurile vin, vremurile trec cu a lor pocloane şi a lor poticneală, dar nici împroprietărirea cu a ei poclon, nici comunismul cu a sa poticnire, nici sectarismul cu a sa rătăcire în mrejele străine, nici domnia poporului cu a sa sinamăgire este ceva, ci Cel ce dă mană câmpului, Cel ce împarte darul lucrător în om şi om, Cel ce lege sfântă ni-a dat, Cel ce a pus stăpânire legiuită peste popor, Cel ce este asupra tuturor vremurilor, unul, neschimbat şi statornic Părinte bun al nostru. Acela este dela care atârnă soartea noastră. Dela Acela să cereţi şi vi se va da vouă tot binele, după dreptate, pentrucă numai El este drept cu desăvârşire.

III

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului)

Tatăl cel ceresc, în înţelepciunea Sa nemărginită, a lăsat ca Ingerii să vestească lumii pacea, la naşterea dumnezeescului Prunc. «Răsăritul Soarelui dreptăţii» a prevestit lumii păcătoase şi neîmpăcate vestea cea bună despre împăcare şi dragoste între oameni. Aceste sfinte şi dumnezeeşti daruri se cuvine să le căutăm, să le îmbrăţişăm şi noi din prilejul acestui mare praznic al Naşterii Domnului.

Căci, cu cât închegarea noastră sufletească va spori, cu atât binefacerile unei vieţi mai fericite ne vor încunjura. Aduceţi-vă aminte de luptele grele pe care le-am dus cu toţii, apărându-ne neamul şi legea împotriva stăpânirilor străine? Câte necazuri, bătăi şi temniţe grele n'au fost siliţi să sufere strămunii şi părinţii noştri, câte nevoi şi impilări nu am suferit şi noi cei mai înaintaţi în vârstă? Dar peste toate am trecut cu răbdare creştinească, pentrucă dacă ne-au desbinat împăraţii catolici cu legea, nu ne-a putut desbina sufletul, şi popor şi conducători am mers mână în mână, când a fost vorba să ne apărăm de duşman, fie că a fost înlăuntrul ţării, fie că a venit din afară.

Frumoasa cântare «Hristos se naşte măriţi-l, Hristos din ceruri întîmpinaţi-l», ne chiamă să aducem slavă neprihănită aceluia care «pentru noi şi pentru a noastră mântuire a luat trup omenesc», — dar mai ales să-l slăvim prin faptele noastre, de milostenie către deaproapele şi să alungăm tot ce ne otrăveşte sufletul cu faptele pizmei, urei şi răutăţii omeneşti.

Ne vom îndrepta, iubiţii mei fii sufleteşti, spre coliba săracului, spre sălaşul orfanului şi invalidului şi spre văduva lipsită de putinţa de a şi agonisi cele de lipsă pentru hrană şi îmbrăcăminte, ne vom gândi la fraţii noştri loviţi de necazuri, sărăcie şi suferinţe.

Fiul lui Dumnezeu s'a născut într'o peşteră, purtat pe braţele unei femei sărace, fără strălucire şi podoabe, căci podoabele ei erau curăţenia şi supunerea către Dumnezeu, care o a predestinat să fie maica Domnului.

Naşterea Domnului, între aceste împrejurări — ne arată, că sărăcia nu e ruşine — pentrucă şi omul sărac este făptura lui Dumnezeu. Dacă e sărac cu trupul, poate fi în acelaş

timp mai bogat cu sufletul, mult mai bun şi mai smerit şi plăcut lui Dumnezeu, — decât mulţi bogaţi cu averi nemăsurate, dar răi şi împietriţi la inimă. Timpul cât l-a petrecut Mântuitorul pe pământ, ca învăţător în mijlocul oamenilor, a fost îndemnul necontenit la fapte de milostenie, fapte prin care să ajutăm pe cei lipsiţi şi săraci. Chiar şi în legea veche, înainte cu mult de Isus, proorocul Isaia ne spune: «Împarte cu cel flămând pânea ta, şi pe săracii cei fără casă, lasă i în casa ta, pe cel gol îmbracă-l, şi nu trece cu vederea pe cei ce sunt din seminţia neamului tău, atunci va răsări de dimineaţă lumina ta, şi va merge înainte dreptatea ta şi mărirea lui Dumnezeu te va înconjura, atunci vei striga şi Dumnezeu te va auzi şi încă grăind tu, va zice: aici sunt!» (Isaia 58, 7—9).

IV

(Din Pastorala P. S. Sale episcopului Grigorie al Aradului)

Intrebarea este, cum ne dăm noi seama de venirea Domnului în lume? Este uşor a te îmbrăca la Crăciun cu ceva mai frumos ca în alte zile, dar aceasta nu ajunge: sufleteşte trebuie să fim mai înălţaţi; trebuie să arătăm că ştim de ce a venit Hristos în lume. Şi dacă Hristos a luptat cu ispita şi cu păcatul, oare noi să stăm nepăsători? Două lucruri să luaţi aminte.

Mai întâi să ne dăm seama că fără ajutorul Mântuitorului lumea ar fi tot acolo, unde era înainte de venirea Domnului. Să nu ne încredem prea tare în puterea noastră proprie. Se lepădăm mândria care ne face atât de încrezători şi ne duce la rătăciri.

Mântuitorul a venit în lume pentru toţi păcătoşii, şi pentru mine, şi pentru tine şi pentru el, pentru tine şi pentru el, pentru toţi, pentru toţi! Tu deci creştine să fugi de semenul tău? Nu! Să te apropii de el, să munceşti împreună cu el, căci atâtea rele sunt de vindecat.

Sprijiniţi deci societăţile tineretului Sf. Gheorghe, reuniunile pentru înfrumseţarea bisericilor, societăţile corale, casele culturale şi toate aşezămintele chemate a duce cu un pas mai înainte corabia sufletelor noastre, care este sfânta biserică.

Insă numai prin smerenia ne putem apropia unii de alţii. Şi să ştim că Dumnezeu mărgăe pe cei smeriţi precum zice Sf. Apostol Pavel (II Cor. 7 6). Dovadă avem pe Iov care s'a smerit şi Dumnezeu i-a trimis mângâiere prin fraţi şi prieteni, iar la urmă l-a umplut de binecuvântări. Acelaş apostol zice: «Aceeaş unul câtre altul cugetaţi,... cu cei smeriţi împreună purtându-vă. Nu fiţi înţelepţi întru voi înşi vă». (Rom. 12 16).

Să nu crezi, omule, că fără de tine soarele se opreşte în loc ori că nu ar fi oameni cu însuşiri mai frumoase decât ale tale. Când vezi deci alţi oameni, cu alte păreri, nu te turbura, ci smereşte-te. Apropie simţământul tău de al altuia, în măsura, în care crezi că adevărul nu este lovit prin aceste. Smerit fiind nu te necăjeşti, nici chiar atunci când eşti mustrat.

Vei zice poate: dar mă vede lumea cu capul plecat, vai de mine, ce va zice lumea? Aici vă arăt al doilea lucru, pe care suntem datori a-l face. Să nu ne batem capul cu fapte mari ce am fi datori a le face în faţa lumii, ci să căutăm a împlini voia lui Dumnezeu. Lumea te batjocoreşte, dar tu prin aceasta nu eşti nici mai mult, nici mai puţin decât ceea ce eşti.

Luaţi pildă dela Isus! Ce face el în Nazaret? In atelierul lui Iosif lucrează cu sudori, iar când la vârste de 30 ani începe a învăţa pe oameni, se ştia despre el că nu făcuse fapte mari în faţa lumii, ci că lucrase în atelier. Deci nu vă trudiţi spre fapte mari în faţa lumii, ci împliniţi voia lui Dumnezeu.

Nu uitaţi sfaturile ce v'am dat în această scrisoare: prin smerenie căutaţi a împlini voia lui Dumnezeu. Prin muncă smerită faceţi vă datoria de români ortodocşi. Atunci vom avea pace, acea pace, care pentru toţi românii va aduce linişte, mângâiere şi adevărată frăţie.

Nou abonament
la Telegraful Român

Cu ziua de 1 Ianuar 1929 deschidem nou abonament la ziarul *Telegraful Român.*

Intrând, cu ajutorul lui Dumnezeu, în anul al 77-lea de apariţie, vom continua, cu râvnă şi după cea mai bună a noastră pricepere, munca de promovare a intereselor mari ale sfintei biserici ortodoxe române.

Rugăm pe bunii cetitori să ne rămână şi mai departe credincioşi şi să-şi înoească din vreme abonamentul prin mandat poştal, să respândească acest organ de publicitate în cercurile cunoştinţelor lor, şi să-i câştige cât mai mulţi noi abonaţi.

Numele abonatului şi domiciliul, (ev. poşta ultimă), să se scrie legibil la adresa:

Administraţia „Telegraful Român", *Sibiu.*

Redacţia şi Administraţia.

INFORMAŢIUNI

An nou fericit dorim cititorilor şi sprijinitorilor ziarului nostru!

La sărbătoarea de acum a Naşterii Mântuitorului, întreaga presă din ţară a consacrat pagini numeroase preamărind pe Domnul. Confraţi dela mari cotidiane din capitală constată că: «Figura lui Crist devine tot mai luminoasă pe măsură ce timpul trece şi, lucru demn de luare aminte, ea grupează în jurul ei nu numai pe credincioşi, ci şi pe liber cugetători: evangheliile tind astfel să devie cartea universală, cea de toată lumea admisă şi venerată»... «Puneţi deci biblia în toate mânile şi faceţi ca ea să fie cartea de căpătâi a fiecăruia».

Locomotivă românească. S'a inaugurat în gara nord din capitală prima locomotivă construită la Bucureşti. Inaugurarea s'a făcut în faţa M. S. S. Regelui Mihai I., al cărui nume îl poartă noua maşină. Cea dintâi locomotivă românească s'a făurit la Reşiţa în timpul glorioasei domnii a Regelui Ferdinand I.

Reorganizarea ministerelor se va face în curând, şi anume: ministerul cultelor se va contopi earăş cu al instrucţiei, ear ministerul lucrărilor publice cu al comunicaţiilor. In acelaş timp vor părăsi cabinetul miniştrii fără portofolii.

† **Artistul Leonard**, cântăreţul cunoscut şi iubit şi în Ardeal, s'a stâns în ajunul Crăciunului la Câmpulung, după grele suferinţe, deplâns de bătrânul său părinte şi toţi cei ce l-au admirat. O lihnească în pace!

Fără toasturi. La banchetul dat în ajunul sărbătorilor de Crăciun, de o Asociaţie de *femei* din capitală, s'a făcut propunerea d'a nu se rosti toasturi. Ideea primindu-ae, membrele Asociaţiei s'au simţit la banchet cât se poate de bine, căci «nimeni nu s'a obosit vorbind, şi nimeni nu s'a indispus ascultând», cum raportează un confrate. Se ştie de altfel, că Franţa are chiar o ligă contra banchetelor.

Propăşire? Din Chişinău se veşteşte: După zece ani dela unirea naţională, Basarabia moldovenească se mândreşte (?) cu *cinci* gazete *ruseşti* zilnice, şi e vorba să mai apară acum încă două ruseşti. Româneşti zilnice? Nici una.

Foamete în Rusia. Se anunţă din Chişinău, că zilnic trec refugiaţi ruşi peste Nistru în ţara noastră. Oamenii sânt mânaţi de foame, de care se prăpădesc cu sutele cei din «raiul» bolşevic. Situaţia se înrăutăţeşte şi în «republica» moldovenească a Rusiei.

Monumentul! Ziare din New-York vestesc, că s'au descoperit în şelătorii mari în colectele de bani pentru statuea lui Kossuth din marele oraş american. Materialul, din care s'a construit statuea, e atât de rău şi lucrul atât de slab, încât acum, abea după şase luni dela inaugurare, monumentul ameninţă cu prăbuşire.

Aspră pedeapsă. Ziarele din Varsovia anunţă, că într'o biserică de acolo, s'a produs un incident care a impresionat oraşul. O fată din familie bună poloneză asista, cu mama sa, la slujba religioasă. Fata purta o rochie modernă atât de scurtă, încât credincioşii se indignară. Mai ales femeile prezente, care au fost de părere că scurtimea rochiei profanează biserica. După terminarea serviciului religios, se adunară mici grupuri în faţa bisericii, discutară cazul şi luară hotărârea să pedepsească pe fata cu rochia scurtă. Când aceasta părăsi biserica, bărbaţii şi femeile se repeziră la ea. îi rupseră rochia şi o maltratară. Fata se refugiă, plină de sânge, în altar şi imploră pe preoţi să-i salveze viaţa. Mulţimea pătrunse în biserică şi preotul fu silit să apară, în odăjdii, şi ţinu mulţimii o cuvântare în care o făcu atentă asupra procedeului nepermis. In răstimp, prefectul poliţiei trimise la faţa locului mai mulţi poliţişti cari arestară pe atentatori. Fata a fost transportată la spital, rănile ei fiind destul de serioase.

Câţi sânt? Minoritarii noştri unguri se lăudau că ar număra, în Ardeal, peste două milioane de suflete. Dar voturile lor, din recentele alegeri când au pus liste separate, dovedesc că ungurii nu sânt mai mulţi de vreo optsute de mii în ţara noastră.

Români în Ungaria. O revistă românească scrie, că în Ungaria se găsesc astăzi 50 mii de români. Parohii ortodoxe sânt 9, care se ţin de episcopia Aradului, alte 9 aparţin episcopiei noastre din Oradea, în total cu 22 mii de suflete. Grecocatolicii români, aparţinând episcopiei unite dela Oradea, au 15 parohii cu 17 mii suflete. Stăpânirile sovine ungureşti nu permit episcopilor români dela Oradea şi Arad să-şi cerceteze credincioşii din Ungaria «mutilată». Deşi avem 18 parohii ortodoxe acolo, 13 din ele sânt lipsite de preoţi; tot cam aşa stau şi parohiile greco-catolice: în 12 din ele nu este paroh.

ŞTIRI LOCALE

Mulţumită publică. Societatea de lectură A. Şaguna a studenţilor dela Academia teologică mulţumeşte şi pe această cale preşedintelui societăţii, prof. Dr. Gr. Cristescu, care pe lângă bunăvoinţa şi înţelepciunea cu care conduce societatea a donat bibliotecii anul trecut, 70 de exemplare din cărţile scrise de domnia sa, iar în acest an a donat societăţii una mie Lei.

Târgul de oarnă în Sibiu se ţine în modul următor: târg de vite în 3 şi 4 Ianuar, târg de cai în 5 Ianuar; târgul de marfă, fiind în ziua de 7 Ianuar sărbătoare, se ţine în 8 Ianuar 1929.

CARŢI ŞI REVISTE

Anuar. A apărut Anuarul al IX al gimnaziului de băeţi din Satulung-Săcele, pe anul şcolar 1927—28, publicat de Ananie Boldor, director. — Cronica şcolară constată, că educaţia morală-religioasă a elevilor a format una din principalele preocupări ale corpului didactic. In Duminici şi alte sărbători elevii, conduşi de pedagogii internatului, au luat parte la serviciile divine într'una din bisericiile săcelene, ear în postul Crăciunului şi al Paştilor s'au spovedit şi cuminecat. Corpul didactic are 7 profesori (2 titulari şi 5 suplinitori) şi 3 măestri. Au terminat anul şcolar, în patru clase, 157 elevi, între cari 146 ortodocşi.

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească sub patronagiul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. A apărut Nr. 12 din 1928. Cuprinsul: Diaconul Ioan Dinu: O veste minunată. Arhim. Scriban: Predicatorul Frank Thomas. Pr. C. Gh. Vartolomeiu: Magii. Pr. Dr. Ioan Felea: Ortodoxie şi sectarism. I. U. Soricu: Ingerul a strigat. Stud. Nic. N. Grosu: Gânduri la sărbătoarea Sf. Dumitru. Prof. N. Colan: Mişcarea literară: Lecturi din izvoarele istoriei române. Misionarism cultural. Calendarul ostaşului. Apostolii satelor, Neculce: Cronică: Asociaţia clerului «Andreiu Şaguna» secţia Sibiu. Adunarea generală a «Astrei». Plecarea păr. cons. Trandafir Scorobeţ la America. Vizita canonică a PP. SS. Episcopi de Caransebeş şi Arad în Jugoslavia. ⁂ Note şi informaţii. Bibliografie Redacţia şi administraţia: Sibiu strada Mitropoliei Nr. 32.

Din «Biblioteca Bunului Păstor» se găsesc la Administraţia Revistei teologice:

Nr. 13. *«La cine ne vom duce?»* de Dr. Gr. Cristescu, profesor.

Nr. 14. *«La luptă dreaptă!»* de Nicolae Colan, profesor.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Ro

Act de mulţămire

Societatea ortodoxă-naţională a femeilor române, filiala Sibiu, mulţumeşte pe această cale următoarelor persoane, care au luat parte la festivalul religios din 5 Decemvrie, contribuind cu obolul lor la îndulcirea traiului, cu ocazia sărbătorilor Crăciunului, la bolnavi din spitale şi la mulţi săraci din oraş, pe cari societatea i-a ajutat: I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan 1000 lei; câte 200 lei dna Doboiu şi dna Floaşiu; câte 100 lei dl dir. Const. Popp, dl Dr. Preda, dna Fincu, dna Proca, dna Ţeposu, dl Petrişor, d-ra Ştefănescu, dna Cosma, dna Col. Goruneanu, dna Lt.-Col. Velleanu, dl Voilean, dna Schiau, dl Dr. Maior Capitanovici, dna Măcelar, dl Beleuţă, prof. dl Colan, dl Bologa, dl General Daschevici, dl Popovici pt. ucenici, dl Părinte Nistor, Dr. Ilie Beu, Dr. Nic. Petra, dna Dr. Bolintineanu, dna Petrescu, dl profesor Popovici, dna Boiu, dl Schiau, dl Crăciunescu şi N. N.; câte 60 lei: dl Todoran, părintele Cristescu, părintele Dăncilă, dna Tordoşan şi dl director Bunea; câte 50 lei: doamna Cioran, doamna Bârsan şi domnul Anghel Petraşcu; Câte 40 lei: Dl Maltezean, N. N., dna Maior, dl Bulda, dna Col. Rădulian, dna Căpit. Maneaş, dl Popescu Pera, dl Nistor, dl Col. Alexandrescu, dl Popa, dl Băilă, dl General Teodorescu, dl Col. Schnell, dl Morar, dl Şerban, dl Praşca, dna Nedoviceanu; câte 30 lei: N. N. şi dl Suslic, dna Bologa 25 lei; câte 20 lei: dl Neamţu, dl Coman, dl Demetrian, dl Popa, dl Palius, dl Col. Vasilescu, dl Col. Florescu, N. N., N. N., dl Căpit. Ghiorghiu, N. N., dl Perian, dna Gen. Orescovici, dna Gen Mihăilescu, dl Col. Theodorian, dl Lt. Col. Capşa, dl Marcu, dna Poponea, dl Sârbu, N. N., N. N., Florescu, N. N., dl Francu, dl Neagu, dl Mateiescu, dl Marinescu, dl Brezean, dra Dan, N. N., dl Aldea, dl Drăghici şi N. N. Câte 10 lei: Căp. Enache, N. N., N. N., dna Ursa, N. N., dna Şandru, dl Balteş, N. N. 15 lei. Câte 5 lei: Ionescu, N. N.

Au mai dăruit pentru săraci: Dşoara Lucia Alexandrescu lei 200; Maria Ştefănescu directoară lei 100; Lia Ţupa lei 100; Ilie Steflea blănar lei 200; Nicolae Colan rector lei 100; Vera Ştefănescu şi Mrăjeru câte lei 20. — Dna E. Florescu făină, grăsime, cartofi şi haine vechi, dna L. Bologa, făină, dna Proca făină şi nuci, dna M. Odor făină, dna O. Rădulianu făină, dna Floaşiu.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Nr. 6445 Epitr. 1928.

Către funcţionarii consiliului arhiepiscopesc, profesorii dela şcoala de cântăreţi, Seminarul teologic şi Academia teologică „Andreiană", protopresbiterii şi preoţii din arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Fondul de pensii preoţesc

Adunarea eparhială în şedinţa V ţinută la 15 Mai 1928 prin concluzul 65 aprobând modificările propuse de consiliul arhiepiscopesc la statutul provizoriu al fondului de pensiuni arhidiecezan, publicăm mai jos întreg statutul modificat după cum urmează:

Statutul provizoriu

al fondului de pensiuni al preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din Arhidieceza ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

I. Dispoziţii generale

§ 1. Fondul de pensiuni serveşte în prima linie pentru pensionarea preoţilor din Arhidieceză, a profesorilor dela şcoala de cântăreţi, Seminarul teologic şi Academia teologică «Andreiană», precum şi a funcţionarilor şi a oamenilor de serviciu ai consiliului arhiepiscopesc, cari întrunesc condiţiile pentru a putea ocupa un post definitiv, precum şi a văduvelor lor şi ajutorarea orfanilor lor, ear în a doua linie pentru ajutorarea internatului orfanilor de preoţi din Arhidieceză. Unde acest statut vorbeşte despre funcţionari, fără a face distincţiuni, se vor înţelege toate categoriile înşirate în alineatul premergător.

§ 2. Fondul de pensiuni este proprietatea Arhidiecezei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu şi are la bază ajutorarea reciprocă a membrilor.

§ 3. Participarea la acest fond este obligatorie pentru toţi cei înşiraţi la § 1.

Pentru soţiile funcţionarilor amintiţi în § 1 care sânt funcţionare bisericeşti, participarea la fondul de pensiuni este facultativă. Ca membri la fondul de pensiuni pot fi admişi şi preoţii şi funcţionarii angajaţi în serviciul Consiliului mitropolitan din Sibiu în baza unei cereri, asupra căreia se va decide în şedinţa plenară a Consiliului arhiepiscopesc.

Membrii primiţi vor avea toate îndatoririle şi toate avantajele cuprinse în prezentul statut.

II. Dreptul de pensiune

§ 4. Fiecare funcţionar din categoria celor numiţi în § 1 are dreptul la pensiune după un serviciu neîntrerupt de 10 ani, în cazul dacă prin boală sau bătrâneţe, sau altă cauză devin neapţi pentru a mai servi sau dacă sânt dimisionaţi fără vina lor din serviciu.

Timpul de serviciu se socoteşte din ziua intrării în serviciile numite în § 1 până la ziua când a urmat pensionarea.

La pensionare se vor considera numai acei ani de serviciu, după cari s'au plătit taxele prescrise în § 18, 19 şi 20.

§ 5. Funcţionarilor amintiţi în § 1 li se socotesc ca ani de serviciu şi acei ani, cari i-au petrecut ca învăţători, profesori, sau în altă funcţiune bisericească şcolară în Arhidieceză, întru cât nu primesc după acei ani serviţi pensiune separată şi dacă plătesc taxele prescrise în §§ 18, 19, 20 plus 5% interese.

Favorul acordat de acest § se dă în urma unei cereri înaintate în răstimp de un an dela întrarea în serviciul bisericii.

Preoţii, cari primesc o pensiune de învăţător, vor primi dela acest fond pensiune numai dela data intrării în serviciu de preot. Anii de serviciu bisericesc împliniţi în altă eparhie se socotesc ca utili la pensie numai în cazul, când funcţionarul plăteşte taxele prescrise în §§ 18, 19 şi 20 cu interese de 5% pe tot timpul petrecut în serviciu bisericesc din altă eparhie.

Cererea pentru acordarea acestui favor, precum şi plata taxelor se face în decurs de un an dela intrarea în serviciul Arhidiecezei noastre.

§ 6. Văduva unui pensionar sau funcţionar cu drept de pensiune, dacă ea însăşi are drept de pensiune ca fostă funcţionară, nu va putea cumula cele 2 pensiuni, va avea însă drept la pensiunea cea mai mare.

III. Pensiunea

§ 7. Pensiunea este personală, legată de persoana care beneficiază de ea. Plata ei nu poate fi făcută decât titularului. La copii minori se plăteşte tutorelui.

§ 8. Preoţii şi protopopii după un serviciu de 40 ani, funcţionarii şi oamenii de serviciu ai Consiliului arhiepiscopesc după 35 ani, iar profesorii dela şcoala de cântăreţi, seminarul teologic şi dela Academia «Andreiană» după 30 ani, au dreptul la pensiunea întreagă normată în § 9.

§ 9. După serviciu de 10 ani pensiunea se statoreşte la 40% dela retribuţiunile ce le-a avut funcţionarul în ziua pensionării şi după cari s'au plătit cvotele prescrise.

Dela 10 ani în sus se mai adaogă pentru fiecare an de serviciu la

a) diaconi, parohi şi protopresbiteri 2%;

b) funcţionarii şi oamenii de serviciu ai Consiliului arhiepiscopesc, $2^4/_{10}$%;

c) profesorii dela şcoala de cântăreţi, seminarul teologic şi dela Academia teologică «Andreiană» 3% după suma care serveşte ca bază la stabilirea pensiei.

Pensia nu poate fi mai mare decât salarul şi gradaţiile — la protopresbiteri plus salarul de protopresbiter — primite în ziua pensionării şi după cari s'au făcut reţinerile conform § 18, 19 şi 20.

La statorirea pensiei se numără numai anii întregi, lunile şi zilele se consideră în favorul fondului.

§ 10. Limita de vârstă se statoreşte pentru:

a) preoţi şi protopresbiteri cu 65 ani;

b) funcţionarii şi oamenii de serviciu al Consiliului arhiepiscopesc cu 60 ani;

c) profesorii dela şcoala de cântăreţi, seminarul teologic şi dela Academia teologică «Andreiană» cu 55 ani.

§ 11. Dacă funcţionarii numiţi la § 1, înainte de a împlini 10 ani de serviciu, din cauză de boală sau alt neajuns ar deveni neapţi pentru a servi mai departe, ceeace este a se constata prin 2 medici designaţi anume spre acest scop din partea consiliului arhiepiscopesc, petentul fiind în drept să ceară complectarea comisiei cu un medic designat de el, ori fără vina lor ar fi demisionaţi din funcţiune, pentru cazul că ar fi împlinit cel puţin 5 ani de serviciu, li se asigură o escontentare în mărimea unei jumătăţi a salarului anual şi adaosul de scumpete avut, iară neîmplinind nici 5 ani de serviciu, li se restitue taxele fără interese, cu cari a contribuit la fond. Dacă funcţionarul devine neapt de serviciu în urma unui accident suferit în exerciţiul funcţiunii sale, va primi pensiunea cuvenită după 10 ani de serviciu, chiar şi dacă nu a servit 10 ani împliniţi.

§ 12. Văduva funcţionarului are drept la jumătate din pensiunea ce a avut bărbatul ei, sau din pensiunea la care ar fi avut drept acelaşi în ziua morţii sale. Văduva are drept la pensiune, până la moarte sau până la remăritare. Văduva nu are drept la pensiune, dacă dela celebrarea căsătoriei până la pensionare nu au trecut cel puţin doi ani şi dacă soţul la încheierea căsătoriei a fost trecut de 55—60 - 65 ani (§ 10) şi nu a servit după împlinirea acestor ani încă cel puţin 3 ani în serviciu activ, după încheierea căsătoriei.

Consiliul arhiepiscopesc e în drept a face excepţiuni din caz în caz (accident, boală acută etc.).

Drept escontentare pentru sine şi copiii săi primeşte odată pentru totdeauna:

a) văduva unui funcţionar care a răposat înainte de a împlini 5 ani de serviciu o sumă egală cu a 5-a parte, şi

b) văduva unui funcţionar, care a răposat înainte de a împlini 10 ani de serviciu o sumă egală cu jumătate a pensiunii pe un an, la care ar fi avut drept bărbatul după un serviciu de 30, 35 sau 40 ani.

Orfanii în etate sub 18 ani ai unui funcţiouar văduv răposat înainte de a împlini 5 resp. 10 ani de serviciu, primesc odată pentru totdesuna drept escontentare jumătate din suma la care ar fi avut drept mama lor.

§ 13. Copii legitimi şi legitimaţi, a căror mamă trăeşte, ai unui funcţionar numit în § 1 — răposat după un serviciu de cel puţin 10 ani au drept la ajutor, până devin majori, care se sistează însă şi mai înainte, dacă minorii îşi câştigă singuri existenţa.

Ajutorul de copii se fixează pentru 1 copil 20% din pensiunea cuvenită tatălui; pentru 2 copii 35%; pentru 3 sau mai mulţi copii 50% din acea pensiune.

Suma ajutoarelor tuturor copiilor nu poate trece suma pensiunii la care are drept văduva. In cazul, că sânt mai mulţi ca 4 copii îndreptăţiţi la ajutor, li se va putea acorda ajutor extraordinar conform § 28. Orfanii, ai căror părinţi au fost ambii funcţionari, au dreptul a reflecta la pensiunea la care le convine.

Orfanii de tată şi mamă, capătă ajutorul dublu.

Orfanilor cu defecte corporale sau mintale, cari nu-şi pot câştiga singuri existenţa li se poate acorda dreptul şi după ce au devenit majori, eventual până la moarte, dacă vor dovedi aceasta din 5 în 5 ani prin certificat medical şi dela oficiul parohial respectiv. Copiii legitimi sau legitimaţi ai femeilor membre ale fondului, ai căror soţi nu sânt la serviciul Arhidiecezei, au drept la ajutor numai dacă a murit şi tatăl lor şi dacă după acesta nu beneficiază de ajutor sau pensiune.

IV. Dispoziţii excepţionale

§ 14. Când un funcţionar iese din serviciu fără vina lui, d. e. prin reducerea personalului sau prin nerealegere, acela are dreptul la pensiune şi fără documentarea invalidităţii, dacă a împlinit 10 ani de serviciu (§ 9), iară când astfel de cazuri se ivesc înainte de împlinire alor 10

ani de serviciu, i se restitue, cu excepţia taxei fundamentale, sumele ce a contribuit la fondul de pensiuni, însă fără interese.

§ 15. Dacă un pensionar al fondului de pensiuni reintră în serviciu, pensiunea se pierde de drept.

Anii serviţi în urmă se vor adăuga la cei dinainte pentru a obţinea o nouă pensiune.

Orce reţineri din retribuţiunea funcţionarului pentru pensiune devin proprietatea fondului de pensiuni arhidiecezan şi funcţionarul nu are nici un drept să ceară restituirea, el are dreptul numai la pensiune, dacă îndeplineşte condiţiunile statutului.

O restituire de taxe se face numai în cazul menţionat în § 14 şi dacă un funcţionar — cu învoirea autorităţii bisericeşti — trece în serviciul bisericesc al altor eparhii, se va vărsa Cassei de pensiuni, la care va aparţinea, toate reţinerile făcute pentru pensiune — însă fără interese.

V. Pierderea dreptului de pensiune

§ 16. Dreptul de pensiune se pierde:

1. Prin moarte.

2. Prin renunţare de bună voie la post.

3. Prin destituire din post în cale disciplinară, dacă pierderea drepturilor de pensiune se enunţă prin sentinţă disciplinară ca pedeapsă.

4. Prin trecerea dela confesiunea ortodoxă la altă confesiune.

5. Prin pierderea calităţii de cetăţean român.

6. Când văduva se mărită sau duce o viaţă imorală, şi dacă la moartea soţului din vina ei proprie nu a trăit împreună cu el sau a fost pedepsită pentru crimă sau delicte difamante.

7. Orfanii când devin majori, sau îşi câştigă singuri existenţa, sau se căsătoresc, sau dacă sânt pedepsiţi pentru crimă sau delicte difamante, decretându-se prin sentinţă judecătorească şi suspendarea dreptur lor cetăţeneşti sau interdicţia dela funcţiuni publice.

8. Orfanii primiţi în Internatul arhidiecezan nu beneficiază de ajutor, câtă vreme sânt adăpostiţi gratuit în Internat.

VI. Mijloace

§. 17. Fondul se alimentează din:

1. Taxa fundamentală.
2. Taxa anuală.
3. Taxa de avansare.
4. Taxe de biserici.
5. ½ venit dela parohiile şi protopopiatele vacante.
6. Discuri.
7. Taxele pentru examenul de calificaţiune preoţesc şi extradarea duplicatelor de diplome ori certificate.
8. Pedepse dictate de autorităţile bisericeşti spre acest scop.
9. Ajutor permanent dela stat.
10. Donaţiuni şi legate făcute în favorul acestui fond.
11. Interesele capitalului disponibil al fondului.
12. Suma ce se plăteşte din venitele Tipografiei arhidiecezane pentru ajutorarea preoteselor văduve.
13. Din alte sume destinate pentru fond de Consiliul arhiepiscopesc şi din venite extraordinare.

Taxa fundamentală

§ 18. Taxa fundamentală se statoreşte egală cu salarul şi gradaţiile de pe o lună, care se plătesc odată pentru totdeauna din partea fiecărui funcţionar îndreptăţit la pensiune în sensul § 4 şi se poate achita deodată, sau se detrage din salar în 24 rate egale, cu 5% interese.

Protopresbiterii plătesc taxa fundamentală şi după salarul primit dela stat în calitate de protopresbiteri în suma egală cu salarul pe o lună.

Taxa anuală

§ 19. Taxa anuală se statoreşte la 10% dela salar, gradaţii şi salar de protopresbiter, cpre se reţin în rate lunare la cassa arhidiecezană.

Aceste reţineri se fac numai în decurs de 40, 35, 30 ani dela ceice au intrat în serviciu după 1 April 1921.

Taxa de avansare

§ 20. Taxa de avansare este sporul retribuţiunii pe o lună a celor înaintaţi în funcţiune dela 1 April 1921 începând, sau sporul lunar ce-l primesc la salar ca gradaţie, sau alt titlu, care se consideră la fondul de pensiune.

Taxa dela biserici

§ 21. Fiecare comună bisericească din Arhidieceză contribue cu o taxă anuală după averea de care dispune, şi anume:

Comuna cu avere de inventar până la 5000 lei — 25 lei taxă.

Comuna cu avere de inventar până la 10,000 lei — 40 lei taxă.

Comuna cu avere de inventar până la 20,000 lei — 60 lei taxă.

Această taxă se administrează în pătrarul prim al fiecărui an la cassa arhidiecezană.

Parohiile şi protopresbiteratele vacante

§ 22. Jumătate din venitul parohiilor vacante revine acestui fond pe întreaga durată a vacanţei, tot asemenea şi 10% din salarul ce-l primesc dela stat administratorii pentru administrarea parohiilor vacante.

Administratorii protopopeşti, întrucât au în biserică oficiu sistemizat, contribue cu jumătate din venitul fix din protopresbiterat plus 10% din salarul ce l-ar primi dela stat pentru administrarea protopresbiteratului.

Discul

§ 23. In fiecare biserică din arhidieceză se poartă anume pentru acest fond un disc de două ori pe an, şi anume: La Dumineca Floriilor şi a doua zi de Rusalii. Sumele intrate se varsă la fondul de pensiuni.

Taxele pentru examene şi duplicate

§ 24. Dela fiecare candidat de preot, pentru examen de calificaţiune preoţească, drept taxă de certificat se incassează în favorul fondului de pensiune o taxă de 50 lei, ear dela profesori pentru atestatul de definitivare 100 lei. Pentru extradare de duplicate după orce diplomă sau certificat se plăteşte în favorul acestui fond 25 lei taxă.

Tipografia arhidiecezană

§ 25. Suma, destinată din venitul Tipografiei arhidiecezane pentru ajutorarea preoteselor văduve, se va transpune la acest fond.

VII. Acordarea pensiei

§ 26. Pensionarea se decide prin Consiliul arhiepiscopesc în şedinţă plenară la propunerea secţiilor respective:

a) La cererea funcţionarului;

b) Din oficiu, când este reclamată în interesul oficiului.

ad a) Cererile de pensionare sânt a se instrui:

1. Cu atestat de botez,
2. Cu atestat despre continuitatea serviciului,
3. Cu certificat medical despre starea sănătăţii,
4. Cu atestat despre purtarea oficiului dela autoritatea imediată sub care stă petentele.

Consiliul arhiepiscopesc supune pe petent unei vizitaţiuni din partea comisiunii sale exmise din plenul consistorial cu concursul a doi medici, care imediat transpune la consiliul arhiepiscopesc protocolul despre expertiză provăzut cu opiniunea sa. Medicii cercetează pe petente în prezenţa membrilor comisiunii, cari sânt de tagma preoţească.

Spesele expertizei medicale statorite de consiliul arhiepiscopesc le suportă petentele având a le anticipa la numitul consiliu.

Membrii fondului de pensiuni cari au ajuns limita vârstei (§ 10) sau au împlinit numărul anilor de serviciu sistemizaţi în § 8, sânt dispensaţi dela cercetare.

ad b) In caz când funcţionarul nu se învoeşte să fie pensionat, necesitatea se constată din oficiu prin sentinţa forului competent disciplinar.

Ceice au ajuns limita de vârstă, pot fi pensionaţi în interesul serviciului şi fără proces disciplinar.

La lichidarea pensiunii se iau numai luni întregi, fracţiunile cad în favorul fondului.

§ 27. Cererile de pensiune ale văduvelor şi orfanilor au să fie înaintate consiliului arhiepiscopesc în termen de cel mult trei luni dela moartea soţului sau tatălui — şi vor avea să fie provăzute cu următoarele acte:

1. Extras din matricula morţilor de pe actul de moarte al soţului.
2. Extras de botez al copiilor minori.
3. Certificat de moralitate din partea oficiului parohial, în care se atestă, că văduva e în viaţă şi că duce o viaţă morală, că la moartea soţului a trăit împreună cu el, că nu a fost pedepsită pentru crimă sau delicte difamante, şi că nu s'a măritat.
4. Certificat de cetăţenie română.
5. Extras de pe actul de căsătorie.
6. Certificat dela oficiul parohial, unde s'a făcut căsătoria, prin care se atestă, că nu s'a desfăcut căsătoria prin despărţenie şi din care să se vadă, că dela celebrarea căsătoriei până la moartea soţului au trecut cel puţin 2 ani, şi dacă soţul la încheerea căsătoriei a fost trecut de 55, 60, 65 ani (§ 10), că a servit după împlinirea acestor ani cel puţin 3 ani în serviciul activ (§ 12).
7. Certificat dela oficiul parohial unde domiciliază copiii şi mama, prin care să se dovedească, că sânt în viaţă.

Orfanii de ambii părinţi vor avea să înainteze şi certificatul de moarte al mamei.

Pensiunea văduvelor sau orfanilor se lichidează cu prima lunei care urmează după moartea capului de familie, ear dacă cererea de pensiune se înaintează după 3 luni dela moartea soţului sau tatălui, pensiunea se lichidează cu prima acelei luni, care urmează după întrarea cererii.

Cererile întrate după 3 ani dela moartea soţului sau tatălui nu se mai iau în considerare.

Pensiunile neridicate în decurs de 2 ani după scadenţa lor, rămân în favorul fondului.

VIII. Ajutoare extraordinare

§ 28. Consiliul arhiepiscopesc poate acorda ajutoare extraordinare funcţionarilor şi urmaşilor îndreptăţiţi la pensiune, în caz de necesitate.

In cazul, când rămân mai mulţi de 4 copii, consiliul, poate acorda după necesitate ajutoare extraordinare şi celorlalţi copii, care ajutoare însă nu pot fi mai mari, ca ale copiilor îndreptăţiţi.

§ 29. Din venitul fondului se votează după putinţă o subvenţie corespunzătoare internatului arhidiecezan pentru orfanii de preoţi.

§ 30. In cazul morţii unui membru în activitate se plăteşte urmaşilor un ajutor de înmormântare egal cu salarul şi gradaţiile — la protopresbiteri şi cu salarul de protopresbiter — pe 3 luni, — ear pentru pensionari, văduve şi orfani pensiunile ori ajutoarele licvidate pe 3 luni.

§ 31. Dacă ulterior se constată o eroare de fapt cu privire la timpul servit, la persoană, vârstă sau retribuţiune, la reţineri sau la calculul pensiunii, atât pensionarul, cât şi consiliul poate cere rectificarea pensiunii.

§ 32. Fondul de pensiune se administrează separat de celelalte averi ale arhidiecezei şi se poate eloca: 1. în depuneri la bancă, 2. în acţii şi efecte, 3. în realităţi.

IX. Cheltuelile serviciului pensiunilor sânt:

§ 33. 1. Pensiunile şi ajutoarele prevăzute la §§ 9, 12, 13, 28, 29, 30.

2. Subvenţii pentru plata personalului şi materialului serviciului pensiunilor.

X. Dispoziţii transitorii

§ 34. Membrii vechi ai fondului de pensiuni, cari încă nu şi-au întregit taxele către fond potrivit statutelor formulate de adunarea eparhială în anul 1919, sânt în drept să le întregească acum potrivit § ului 14 din acele statute, plătind după sumele de întregire 10% interese de întârziere pe toţi anii de serviciu înainte de 1 April 1921. Acele sume se vor plăti în curs de doi ani şi se vor reţinea la Cassa arhidiecezană din salar în rate lunare egale.

Membrii întraţi în serviciu înainte de 1 April 1921 vor primi pe anii serviţi înainte de acest termen pensia cuvenită conform statutelor după care au plătit sau întregit taxele, — luându-se de bază până la 10 ani de serviciu pe fiecare an 4% din suma asigurată ca pensie şi anume majorată conform §-ului 35, ear pentru anii serviţi după 1 April 1921 după statutul prezent, § 9, socotindu-li-se însă după fiecare an din primii zece anii serviţi după regimul prezentului statut o pensie egală cu 4% din salar şi gradaţii, — la protopresbiteri şi din salar de protopresbiter.

2. Membrii întraţi în serviciu înainte de 1 April 1921, sânt în drept să răscumpere maximum jumătate din anii serviţi înainte de 1 April 1921, plătind pe toţi anii ce doresc să-şi răscumpere, în curs de 4 ani, 5% dela retribuţiunile care se socotesc la pensie şi de cari beneficiază la răscumpărare. Sânt în drept să răscumpere şi mai mulţi ani, plătind de fiecare an un plus de 10% din retribuţiunile amintite mai sus, în decurs de 5 ani dela cererea răscumpărării.

Anii serviţi dela 1 April 1921 încoace se vor adăuga la anii răscumpăraţi.

Membrii fondului dinainte de 1 April 1921, întrucât cât de prezent sânt în regulă cu plătirile în întregirile prevăzute în statutul din 1919, vor beneficia de răscumpărare prevăzută în alineatul 3 al acestui §, plătind pe jumătate din anii serviţi înainte de 1 April 1921 — 3%, ear pe anii în plus 6% din retribuţiunile amintite în § 9 al prezentului statut.

Cererile membrilor fondului de pensiuni referitoare la răscumpărarea anilor serviţi înainte de 1 April 1921 se pot înainta consiliului arhiepiscopesc până la 31 Decemvrie 1929.

După acest termin cererile întrate nu vor fi luate în considerare.

§ 35. Pensionarilor de azi, cari au o pensie anuală până la 100 lei anual, li se acordă pe viitor pensia majorată de 10 ori, eară ceice au o

pensie mai mare de 100 lei anual, pentru plusul dela 100 lei în sus, de 5 ori, fără adaosul de 100/0.

§ 36. Întrucât în cursul timpului pe cale legislativă s'ar lua din partea statului măsuri, ca pensiunile funcționarilor eclesiastici din arhidieceză să fie suportate de cassa generală de pensiuni, ce se află în administrația statului după legea generală de pensiuni, și drept urmare fondul de pensiuni și-ar pierde menirea pecizată în alineatul 1 al §-ului 1, averea fondului cu intacta asigurare a drepturilor câștigate pentru trecut și pe lângă satisfacerea conștiențioasă a obligamentelor statutare față de părtași și urmașii lor îndreptățiți, rămâne în proprietatea Arhidiecezei, spre a se subvenționa din venitele lui internatul pentru orfanii de preoți.

Dacă în urma unor asemenea măsuri legislative fondul de pensiuni nu va fi în stare să satisfacă obligamentelor slatutare, ear statul nu ar asigura pensiuni corespunzătoare celor asigurate prin prezentul statut, adunarea eparhială la timpul său va stabili modalitățile după care se vor despăgubi membrii de atuncea ai fondului, ținând seama de deosebirea contribuirilor, ce le-a făcut fiecare la fond.

§ 37. Statutul prezent intră în vigoare în mod provizor la 1 Iulie 1923, având consiliul arhiepiscopesc a prezenta în proxima sesiune eparhială calcul matematic despre posibilitatea aplicării dispozițiilor cuprinse în aceste statute.

Statutul prezent, după punerea lui în aplicare definitivă, se poate modifica numai prin adunarea eparhială și numai prin un concluz luat cu o majoritate de 2 terțialități a voturilor celor prezenți. Propunerile de [illegible]ditică[illegible]re pot veni numai prin sau [illegible]l arhiepiscopesc, — care [illegible] să le publice în organul oficial al Arhidiecezei cel puțin cu 15 zile înainte de întrunirea adunării eparhiale, — și deodată cu convocatorul la adunarea eparhială să le comunice și deputaților eparhiali.

38. În cazul când dotațiunea actuală a celor îndreptățiți în § 1 la pensiune s'ar micșora ori ar interveni o modificare în alimentarea fondului, ori s'ar schimba situația valutară încât venitele fondului nu ar fi suficiente pentru plătirea cheltuelilor prevăzute în § 33, adunarea eparhială trebue să supună unei revizuiri dispozițiile privitoare la suma pensiunii și ajutoarelor și să le reducă după trebuințele ce vor rezulta din experiențele câștigate conform împrejurărilor.

§ 39. Cu aplicarea statutelor prezente se încredințează consiliul arhiepiscopesc, care va face o instrucțiune nouă, pe care o va pune în aplicare în mod provizor, eară la proxima sesiune a adunării eparhiale o va prezenta spre aprobare.

Aducând statutul modificat la cunoștința generală, atragem atențiunea asupra următoarelor dispozițiuni ale statutului și anume:

La § 5 — ultimul alineat:

Funcționarii cari sânt deja în serviciul Arhidiecezei, dară până acuma nu și-au regulat situația la fondul de pensii, pot face cererea prescrisă până la 31 Decemvrie 1929.

La § 34: Cererile membrilor referitoare la răscumpărarea anilor serviți înainte de 1 April 1921 sânt a se înainta Consiliului arhiepiscopesc cel mai târziu până la 31 Decemvrie 1929 — dată fixată ca ultim termen.

Cererile intrate după acest termen nu se vor lua în considerare sub nici un motiv.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc, secția economică, ținută la 22 Decemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 378/1928. (170) 2—3

Concurs

In baza legilor în vigoare și în legătură cu ordinul Consiliului arhi episcopesc din 18 Septemvrie 1928 Nr. 8449 se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Deva**.

Viitorul protopop va ocupa și postul de paroh în parohia primă din orașul Deva.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiei; a) întregire dela stat; b) Venitele stolare uzitate în tract.

2. Retribuțiile de protopop.

Concurenții au să documenteze calificatiunea prescrisă prin conclusul Nr. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare se vor înainta Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura și o tabelă de calificație în înțelesul § lui 12 din Regulament.

Concursele întrate după expirarea terminului nu se vor considera.

Deva, din ședința consiliului protopopasc, ținută la 6 Oct. 1928.

Nicolae Duma președinte. **Ioan Popovici** notar.

Nr. 10387/1928.

Aprobat:

Sibiu, din ședința plenară ținută la 10 Decemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 296/928. (168) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Scroafa**, protopopiatul Băița, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 50—55 familii. Restul compete cantorului și crâsnicului.

3. Stola obișnuită în parohie.

4. Dreptul de mâna vite în pășunea comunală, ca orce alt proprietar din loc.

Concurenții își vor înainta cererile, cu documentele cuvenite, oficiului protopopesc Băița, în terminul prescris, și cu prealabila încunoștințare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial din Scroafa.

Băița, la 2 Noemvrie 1928.

Dumitru Secărea protopop.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 30—, plus spese de poștă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul 45 lei, plus spese de poștă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notițe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Pușcariu.** Prețul Lei 100, plus spese de poștă Lei 15

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă,* cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

In partea 1 A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Nașterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaților de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ș. a.). — *Ion I. C. Brătianu și Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Știri și fapte:* (De anul nou, «Hristos și Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitații canonice, Religia și școala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoților, Cursuri la mănăstirea Neamțului, Schitul dela Păltiniș — cu frumoase ilustrații, — Pace vouă, Regele Mihai I la școală, Mănăstirea Brâncoveanu ș. a.). — *Cântecul mamei, Psalm,* (versuri). — *La Bobotează,* amintiri dela școală. — *Respectați mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare și dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese,* întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaș în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovații.* — *Biblia,* cum se grăește despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblați ca fii ai luminii.* — Dacă bei și eară bei. — Cetatea morților. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumești; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica și alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume,* ș. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniș. — Sanatorul de acolo. — Dela sfințirea schitului și inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catihete și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate și broșate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericești:**

Potire	Copie	Căldărușe cu mătăuz
Disc și Steluță	Linguriță	Clopoțele pt. altar
Cădelnițe	Cruci	Cănuțe pt. Sf. mir
Candele	Cruciulițe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericești sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite și foarte frumos executate, cu prețuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXVII Sibiu, 5 Ianuar 1929 Nr. 3

Onor. «Asociaţiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Anul Nou în Sibiu

Anul nou în centrul Mitropoliei noastre s'a serbat şi de astădată cu obişnuita solemnitate.

La ora 9 şi jumătate s'a oficiat în biserica noastră catedrală, din partea preoţimei catedralei, sfânta Liturgie, la finea căreia, Rectorul Academiei noastre teologice, Nicolae Colan, a rostit o impresionantă predică.

După terminarea sf. Liturgii, la ora 11, din prilejul intrării într'un nou an, s'a slujit Te-Deum de P. S. S. Arhiereul *Vasile* cu asistenţa preoţimii locale.

La acest act solemn, au luat parte dnii ofiţeri superiori din garnizoană în frunte cu dl General *Constantin Găvănescul*, Comandantul Corpului 7 Armată şi oficialităţile civile cu dl Prefect judeţean, Dr. Coriolan Ştefan.

In faţa catedralei era postată o companie de onoare, a Regimentului 90 infanterie, cu drapelul şi muzica militară.

După terminarea serviciului religios, în faţa catedralei dl General Găvănescul a adresat soldaţilor, o frumoasă alocuţiune despre însemnătatea zilei, încheiată cu o urare de: Să trăiască Maiestatea Sa Regele nostru Mihai I.

A urmat apoi trecerea în revistă a trupei şi defilarea.

*

După ieşirea din sfânta biserică membrii Consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc, profesorii Academiei noastre teologice, ai Şcoalei normale şi a celorlalte institute de învăţământ, precum şi numeroşi credincioşi din pătura noastră intelectuală, nefiind I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae acasă, s'au prezentat la P. S. Sa Arhiereul Vasile.

Aicea în numele celor pre- părintele consilier arhiepi- c. Dr. *George Proca*, i-a oarele cuvinte:

Părinte!

frumosului *du*

Prea Sfinţia Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru Nicolae de astădată acasă, — ne prezentăm înaintea Prea Sfinţiei Tale rugându-Te a fi interpretul sentimentelor noastre, prin care aducem, şi la această ocazie, împreună cu urările de bine pentru anul în care intrăm, prinos de profundă devotament, respect şi iubire Inaltului nostru Ierarh, care în munca sa creatoare, călăuzit de voinţa d'a spori prestigiul bisericii şi al clerului său, a dat neîntreruptă atenţiune bunului mers al progresului în toate ramurile de activitate ale mitropoliei noastre.

Te rugăm îndeosebi, Prea Sfinţite, să mulţumeşti, în numele nostru, Inalt Prea Sfinţiei Sale pentru strălucitul discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a cultelor, în şedinţa memorabilă dela 27 Martie 1928 a Senatului român, discurs cuprinzător de multe şi mari adevăruri, de gânditi din care se resfrângeau: dragoste şi înfrăţire, mângâere şi tărie de inimă.

Acel cuvânt, de profetică inspiraţie, a avut darul să respândească speranţă şi lumină în orce suflet înţelegător al neamului nostru din întreaga ţară mărită. Din această dragoste frăţească trebue să izvorască, după a noastră convingere, odată şi odată, poate mai de grabă decât socotim, doritul act de readucere a tuturor fraţilor români la sînul bisericii ortodoxe, ca act cu totul firesc şi patriotic.

Prea Sfinţite!

Fericiţii noştri înaintaşi între anii 1870 şi 1900, în timpul reorganizării bisericii noastre în cadrele statutului organic, această fortăreaţă nebiruită a noastră, prin corporaţiunile noastre bisericeşti superioare, Congresul naţional bisericesc şi Sinodal arhidiecezan, a cerut în diferite rânduri ca vicarul arhiepiscopesc să fie înaintat la rangul de arhiereu, şi astfel înzestrat cu plenitudinea darului dumnezeesc, să-şi poată cu mai mult succes îndeplini îndatoririle împreunate cu însemnatul său post. Astfel congresul nostru naţional bisericesc în anul 1878 a cerut, ca vicarul de atunci, arhimandritul Nicolae Popea să fie hirotonit întru arhiereu; tot aceasta a cerut-o şi odul arhidiecezan din anul 1880 şi s'a ocupat cu această chestiune şi Prea Sfinţitul Sinod al Mitropoliei noastre în sesiunea anului 1886. Cu toate acestea, vicarului depe vremuri adormitului în Domnul, Nicolae Popea, nu i-s'a împărtăşit hirotonirea de arhiereu până după alegerea Sa de episcop al Caransebeşului în anul 1889.

Ocupând postul de vicar arhiepiscopesc în anul 1889 arhimandritul Dr. Ilarion Puşcariu, Sinodul arhidiecezan în diferite rânduri a reclamat şi a cerut cu insistenţă ca numitul vicar să fie promovat întru arhiereu. Din motive pe care nu le mai înştirăm, dorinţa şi cererea Sinodului arhidiecezan nu s'a îndeplinit, decât târziu în anul 1921, când numitul vicar abia cu câteva luni înainte de trecerea la cele eterne a fost hirotonit întru arhiereu din partea actualului nostru Inalt Prea Sfinţit Mitropolit, cu împreuna conlucrare a celorlalţi episcopi din mitropolia noastră.

In vremurile fericite de astăzi, corporaţiunile noastre bisericeşti, congresul şi sinodul nu au fost necesitate să intervină pentru promovarea Prea Sfinţiei Tale ca Arhiereu, pentrucă Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul nostru Nicolae, la câteva luni după ocuparea importantului post de vicar arhiepiscopesc, Te-a recomandat Sfântului Sinod al bisericii noastre ortodoxe române de a fi împărtăşit cu darul arhieriei, şi Sfântul Sinod cu unanimitate de voturi Te-a aflat vrednic de acest dar şi astfel Inalt Prea Sfinţia Sa Mitropolitul Nicolae asistat de P. S. S. Episcopii săi sufragani, Ţi-a împărtăşit Sfântul dar al arhieriei la 15 Octomvrie a anului expirat, dată care coincide, cu ziua de 15 Octomvrie 1878 când Congresul nostru naţional-bisericesc ceruse ca vicarul să fie arhiereu.

Exprimându-ne bucuria, că noi generaţiunea de astăzi nu a mai trebuit să recurgem la intervenirea corporaţiunilor noastre superioare bisericeşti pentru a fi ridicat la treapta de Arhiereu, Te rugăm Prea Sfinţite ca din prilejul anului nou să primeşti ale noastre cele mai sincere urări de bine, asigurându-Te de dragostea şi alipirea noastră. Iţi dorim dela bunul Dumnezeu mulţi ani în depline puteri trupeşti şi sufleteşti spre a putea îndeplini cu deplin succes înalta-Ţi misiune, ca vrednic şi adevărat urmaş al marilor şi sfinţilor apostoli ai creştinătăţii.

Prea Sfinţia Sa arhiereul *Vasile* a binevoit a răspunde:

In numele Inalt Preasfinţiei Sale, iubitului nostru Arhiepiscop şi Mitropolit NICOLAE Vă mulţămesc călduros pentru omagialele felicitări ce-I prezentaţi la acest început de an, precum şi pentru dragostea şi devotamentul ce-I păstraţi.

La această ocaziune, gândindu-ne la timpul, decând Preavrednicul nostru Părinte sufletesc păstoreşte în scaunul arhieresc al nemuritorului arhiepiscop şi mitropolit Şaguna, în lumina conştiinţei noastre se ivesc, ca într'o icoană frumoasă, îndemnurile luminoase, străduinţele energice, realizările ce sporesc an cu an, prin cari şi-a înfrumseţat păstorirea, culminând în anul ce trecu în strălucita apologie, dela senat, a ortodoxiei noastre, când a determinat, cu o ideală plasticitate, locul ce se cuvine Bisericii ortodoxe în trecutul neamului şi în organizarea lui de astăzi.

Ne-a mâhnit, că păşirea Inalt Preasfinţiei Sale pentru cinstea Bisericii dominante în statul nostru ortodox, aplaudată şi aprobată de toată lumea dreptcredincioşilor, n'a aflat aprecierea cuvenită şi la factorii cari deţin puterea lumească. Dar nu am descurajat, pentrucă Inalt Preasfinţia Sa a luptat pentru adevăr, iar adevărul este veşnic. Patima omenească l-a putut răstigni pe cruce, l-a putut sigila în mormânt, atunci când s'a relevat lumii întrupat, dar n'a putut să-l ucidă, şi din noaptea mormântului s'a ridicat şi mai strălucitor.

Aşa şi adevărul şi dreptatea noastră, în cursul anilor pot fi îngenunchiate vremelnic de egoismul, de nepriceperea ori de intriga omenească, dar totdeauna se vor ridica triumfând.

Aceasta este convingerea noastră, şi de aceea pentru împlinirea ei stăm neclintiţi în jurul flamurei artodoxiei, care în mânile Inat Preasfinţitului nostru arhiepiscop şi mitropolit NICOLAE fâlfâie în plină lumină.

Vă mulţumesc cu recunoştinţă şi pentru atenţiunea ce-mi arătaţi mie, ca vicarul Mitropoliei Ardealului, exprimându-mi felicitări de

anul nou, într'un chip atât de măgulitor. Răspund la aceste felicitări cu toată simţirea sufletului meu şi urez, ca acest nou an să Vă aducă tuturor bucurii spirituale, sănătate şi realizarea gânrilor şi aspiraţiilor bune ce vă animează în aceste clipe.

La acest început de an am şi o dorinţă, pe care nu mă sfiesc să Vi-o comunic în formă de rugăminte. Considerând vremurile de sbucium de astăzi, când sămănători de patimi şi ură, pentru unele greşeli omeneşti şi din meschine interese lumeşti, prin generalizări pripite, incarcă cu grele ocări şi pe servitorii Bisericii lui Hristos şi pe fii buni ai acestui neam, paralizând orce acţiune mântuitoare, prin trezirea neîncrederii şi scârbei în suflete, şi turburând adânc sănătatea socială: să luăm cu toţii angajament solemn, ca în conlucrare armonică să pornim un curent de purificare şi clarificare al sufletelor veninoase şi înveninate. Cu toţii să ne străduim, fiecare în cercul său familiar şi social, cu puterile proprii, să eliminăm actele tulburătoare de indisciplină, să statornicim între noi acea frăţească cohesiune, acea solidaritate creştină, acea pace şi bunăvoire dumnezeească, fără de cari orice elan se stinge, orice avânt se frânge, iar izvorul întâptuirilor mari şi nobile seacă.

Insufleţit de aceste gânduri şi cu dorinţa fierbinte, ca pacea şi bunăvoirea dintre oameni ce ni le vestì de nou Mântuitorul acum la praznicul Naşterii Sale, să prindă în vraja lor divină sufletul tuturor fiilor Bisericii şi a neamului nostru şi să-l fructifice cu sămânţa lor salvatoare, implor asupra Voastră binecuvântările şi îndurările Domnului, care să Vă îndulcească acest nou an şi toţi anii vieţii cu binefacerile Sale şi cu harul Său de sus.

*

In această zi au fost recepţiuni şi la Prefectura judeţană primite de Dl Prefect Dr. Coriolan Ştefan unde s'au prezentat reprezentanţii autorităţilor bisericeşti şi civile, precum şi la Comandamentul Corpului 7 Armată unde Dnii ofiţeri superiori au prezentat felicitări Dlui General al Corp. 7 Armată, *C. Găvănescul.*

Dl General Daschievici, ca cel mai înalt între generali, prin o potrivită cuvântare exprimă respectul şi devotamentul întregului corp ofiţeresc faţă de Dl Comandant, dorindu-i ani mulţi şi fericiţi.

Dl General Găvănescul în răspunsul său, asigură pe fiecare ofiţer de tot sprijinul şi de toată bunăvoinţa promiţând, că faţă de cei ce înţeleg să-şi facă datoria va fi un adevărat camarad, prieten şi părinte. Doreşte ofiţerilor adunaţi totodată şi familiilor lor fericire, bucurie, sănătate şi izbândă în noul an.

De Botezul Domnului

Reculegeri sufleteşti

«Acesta este Fiul meu cel iubit întru carele bine am voit». *(Matei 3, 12).*

In anotimpul, când natura este mai tristă, când sufletele vieţuitoarelor sânt mai amorţite, providenţa a hărăzit oamenilor cele mai frumoase şi înălţătoare zile de închinare lui Dumnezeu. In sărbătorile acestea, ale aniversării vieţii celei noui, dată nouă prin naşterea Domnului nostru Isus Hristos, în zile când muritorii se odihnesc, omul religios şi bunul creştin, uitându-şi de cele lumeşti, cu mintea luminată în căile Domnului şi spiritul său înălţat către ceruri, este mai predispus spre contemplaţie, sufletul său este mai primitor de a se împodobi cu sfintele şi dumnezeeştile învăţături. Pentru reculegerea sa sufletească îşi găseşte prilej de odihnă pioasă retrăgându-se în jilţul său, într'un ungher călduţ de earnă, cetind viaţa sfinţilor şi a fericiţilor evanghelişti.

Dacă deschidem cartea sfântă a vieţii creştine, — nu găsim privelişte mai înfricoşată şi mai strălucită, o minune mai slăvită şi neasemănată, o taină mai adâncă şi negrăită, ca aceea pe care în câteva cuvinte o descrie sfântul evanghelist Matei, (3, 12) — şi anume a zilei *Botezului Domnului* în apele *Iordanului*, — serbată astăzi de *toţi* creştinii.

In această zi cerurile, în neasemănata lor strălucire, se deschid. Duhul lui Dumnezeu în chip de porumb se arată, şi glasul Părintelui ceresc se aude strigând: «*Acesta este Fiul meu cel iubit întru carele bine am voit*».

Această nespusă bunătate a Părintelui ceresc, această dumnezeească minune a văzut-o fericitul înainte mergătorul *Ioan Botezătorul.*

Hristos, stăpânul vieţii, Celce se îmbracă cu lumină, vine în apele Iordanului, să se boteze de cel îmbrăcat în păr de cămilă, care Il întâmpină zicând: «Cum voi îndrăzni să botez pe Stăpânul şi Domnul căruia nu sânt vrednic a-i deslega nici cureaua încălţămintelor sale», şi plecând grumazii săi, zise cu frică şi cu cutremur: «Eu am trebuinţă să mă botez dela Tine, şi Tu vii la mine?» Răspunzând Isus a zis: «Lasă acum, că aşa este cu cuviinţă nouă să împlinim toată dreptatea».

Tot în această zi sfântă primeşte botezul cel mare de sus, dela sfântul şi de viaţă făcătorul Duh, care străbătând cerurile, le deschide şi umbrind pe Fiul lui Dumnezeu, întăreşte cuvântul, că Domnul nostru Isus Hristos este fiul cel iubit, asupra căruia a binevoit Tatăl să reverse Duhul sfânt, Duhul înţelepciunii, al înţelegerii şi temerei de Dumnezeu.

Acestea sânt pecetea darului, cu care s'a înarmat fiul omului, Fiul lui Dumnezeu, trimes în lume să lupte prin puterea sfântului Duh, biruind ispitele satanei, răbdând restignirea şi suferind moartea cea trupească, pentru ca să se arate casei lui Israel şi neamurilor, că într'adevăr fiul Tatălui este, întru carele Părintele cel ceresc a binevoit şi căruia putere i-a dat, ca tot genunchele în numele Lui să se plece.

Astfel trebue să înţelegem solemnitatea serbării botezului şi însemnătatea acestei slăvite, înfricoşate şi cereşti taine, care s'a petrecut în această zi la marginea Iordanului.

Şi acum cu smerenie ne întrebăm, avea oare trebuinţă stăpânul vieţii, fiul Tatălui celui ceresc, să primească ca şi noi muritorii botezul în Iordan? Hotărât, că nu; dar primind botezul, a voit să se arate şi om desăvârşit, adecă fără de păcat, creând această sfântă şi mare taină a Botezului, dată nouă, ca baea renaşterii, a sfinţirii, a înnoirii.

Astăzi în toate marginile lumii să prăznueşte această sfântă şi mare zi a Botezului, a sfinţirii apelor, a arătării sfântului Duh, a înnoirii firii omeneşti, a renaşterii, a harului, a mântuirii, a desrobirei celor robiţi, a descoperirii tainei prin împrăştierea întunerecului păgânătăţii şi a revărsării razei luminoase a creştinismului.

Astăzi se sfinţesc crucile, se stropesc steagurile cu apa biruinţei.

Astăzi este ziua cea mare, când ne amintim, că omul venind în lume, prin sfântul Botez se spală de păcatul strămoşesc, se lapădă de satana, de toată ceata lui, şi de toată trufia lui, se desrobeşte, se luminează şi primeşte pecetea Darului sfântului Duh, făcându-se părtaş Impărăţiei cereşti.

Aceste nepreţuite daruri lăsate nouă pentru mântuirea noastră, unii dintre noi, încrezuţi, în trufia lor le desprețuesc umblând în calea păcatelor, a urei, a invidiei şi a intrigilor, care desbină oameni, zicând ca nebunii în inimile lor împetrite: «Nu este Dumnezeu», şi bătându-şi pieptu-rile ca farisei strigă, că în ţară treburile merg din rău în rău, —

FOIŞOARA

(1)

Problema suferinţii omeneşti

După **P. Badet**

Zile puţine şi rele, «dies parvi et pauci», aceste cuvinte ale lui Iacob către Faraon n'au pierdut nimic din trista lor actualitate.

Ele rămân cuvintele destinului omenesc.

Răul, suferinţa, iată ce primesc cei mai mulţi oameni ca moştenire părintească. Acest patrimoniu se împarte fără întrerupere, fără ca totuşi să se micşoreze.

Suferinţa şi răul ne însoţesc la intrarea noastră în această lume, pentru ca să nu ne părăsească decât la mormânt. Cea dintâi respiraţie a noastră este un act dureros şi cel din urmă suspin este săvârşit în suspinele agoniei. Intre aceste două puncte extreme ale existenţei noastre, dacă totuşi ajungem uneori să surâdem, ne este mai natural să gemem şi să plângem.

In zadar civilizaţia, cu care ne mândrim atâta, pretinde a ameliora soartea omenirii. Civilizaţia ne a asigură că sântem mai bine nutriţi, mai bine îmbrăcaţi, mai bine sălăşluiţi, mai instruiţi, mai amuzaţi şi mai consideraţi, decât strămoşii noştri. Aceasta este adevărat.

Da, din fericire avem elementul material, aparenţele, corpul; dar avem noi şi elementul esenţial, substanţa, sufletul? Cine ar îndrăsni să susţină aceasta?

Dacă am avea în vedere plângerile, ţipetele de mânie şi de ameninţare care pornesc din sânul mulţimei şi cari fac să tremure vechea noastră casă socială, am fi siliţi să constatăm, cu uimire, că omul este astăzi ceeace era eri, nefericit.

S'ar putea spune chiar că, cu cât se înmulţesc mai mult mijloacele de a ne desfăta, de a fi fericiţi în aparenţă, cu atât mai mult durerea e în stare să producă cele mai mari tulburări în adâncul fiinţei noastre.

Oare nu este aceasta istoria noastră? Oare aceia cari au bogăţii, au şi mulţumirea intimă? Oare aceia cari se predau plăcerilor, au pacea?

Trebuie să recunoaştem şi în prezent că, vocaţiunea omului rămâne aceeaş, şi această vocaţiune este de a suferi.

Aceia cari n'au nimic şi lucră pentru ca să trăiască, ofer fearei membrele lor; aceia a căror existenţă materială este asigurată, îi ofer sufletul lor.

Peste oamenii cei săraci se abat: grija pâinii zilnice, munca lor dură, privaţiile de tot felul, primejdia boalei şi a morţii, cu un cuvânt tot felul de încercări mai ales fizice.

Peste oamenii din societatea înaltă se abat chinurile ambiţiei nestâmpărate, ale orgoliului condamnabil, decepţiunile crude ale spiritului, torturile unei imaginaţii vecinic nesatisfăcute şi remuşcările unei conştiinţe mai luminate şi prin urmare mai vinovate.

Durerile inimii sânt cunoscute atât unora cât şi altora.

Oare a iubi nu însemnează a suferi? Iubirea sub toate formele sale, de îndată ce se dovedeşte sinceră, şi profundă, de îndată ce porneşte din inimă, este isvorul fecund al celor mai vii tristeţi ale noastre, ale celor mai mari chinuri ale noastre. Nu cunoaşte acest fel de iubire se iubeşte decât pe sine. A iubi decât pe Dumnezeu este deapsă.

cate nu

Dom-
-putul
.. cunoaște-
..e Dumnezeu, și
..., că deschizând larg
.. sufletelor noastre, primim
..mina sfântului botez, care des-
chide ochii și celor orbiți de pa-
timi în ispita deavolului.

Mântuitorul venind în lume, dela început putea să distrugă moartea și omul să devie nemuritor trăind fără nici o grijă, desfătându-se în fericire. Prin botez ne curățăm de păcatele strămoșești; dar numai prin muncă, osteneală și necazuri ne deprindem la virtuți și fapte bune.

O! de ar înțelege oamenii de astăzi, că toată jelania lor provine din necunoașterea între ei și neîmpăcarea sufletului lor cu Dumnezeu, prin căință, prin iertare către aproapele și fratele lor.

O! de ar înțelege conducătorii statelor și popoarelor, că toate străduințele puterilor lor trupești nu pot duce la pacea și fericirea țărilor, fără a se îndrepta către puterile spiritului, care împacă toate sufletele cu Celce cu adevărat este Impăratul păcii, al liniștei și dragostei pe pământ. In țările civilizate ale apusului observăm că omenirea a început a se adresa spiritului, îndreptându-se către biserică și către puterea darului Duhului sfânt, singurul liman al mântuirii noastre pe pământ.

Lăsând la o parte toată grija cea lumească, să zicem: O! sfântă și mare zi a Botezului Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, luminează sufletele, vindecă boala necredinței, și precum cedrii Libanului, simțind apropierea Maicii Domnului, își plecară vârfurile dând închinăciune aceleia, care în fericitele-i brațe purtase pe Domnul și Mântuitorul omenirii, — așa și tu, mărite Iordane, întoarce-ți încă odată astăzi curgerile tale și revarsă-ți până la noi undele, ca cel puțin un strop de apă să apucăm, pentru a stânge văpaia necredinței noastre și a ne lumina sufletele cu bucuria ce au avut-o curgerile apei tale, când ai primit pe Stăpânul și Domnul în albia ta, ca să păzim poruncile Lui și să rămânem în dragostea Lui, căci El e viața, ear noi mlădițele Lui.

Il. I. Iliescu
jude-consilier, tribunalul Sibiu.

Conferență preoțească

— In protop. Oituz —

Preoțimea română-ortodoxă din protopopiatul Oituz s'a întrunit în ziua de 20 Dec. 1928 în conferență pastorală în comuna Borosneul-mare.

După serviciul divin, păr. protopop, Ioan Rafiroiu, deschide ședința accentuând bucuria cu care a venit și de data aceasta în mijlocul preoțimii tractuale, în mijlocul celor împreună cu el lucrători în ogorul sf. al bisericii lui Hristos. Face apoi raport amănunțit al activității despărțământului Asociației clerului în anul 1928.

Urmează rapoartele președinților cercurilor pastorale, din care se vede că preoțimea, în cadrul acestor cercuri, a desvoltat și în anul 1928 intensivă și rodnică activitate în parohiile tractului.

Păr. protopop, pe baza constatărilor făcute cu ocaziunea vizitațiunilor canonice dela 1924 până azi, dă îndrumări preoțimii, arătând deoparte scăderile, de altă parte lucrurile bune aflate în parohie și la organele parohiale. Insistă asupra completării condicelor parohiale, și, ca model, păr. Er. Ticușan cetește o parte din monografia parohiei Covasna, compusă de el pe baza datelor scoase din arhiva acelei parohii. Indeamnă apoi preoțimea a-și pregăti materialul și a scrie monografia fiecărei parohii, care vor servi la compunerea monografiei protopopiatului.

Cassierul despărțământului, Pr. Er. Ticușan, prezintă starea cassei, reasumând din nou propunerea dela conferența de primăvară. In consecință se decide, ca fiecare parohie din protopopiatul Oituz să prevadă în bugetul ei pe anul 1929 și cei următori câte 500 lei, jumătate pentru fondul protopopesc, și jumătate pentru despărțământ, în vederea tipăririi monografiei protopopiatului Oituz, și pentru alte trebuințe.

Ca încheere, păr. protopop cetește câteva circulare, ca preoțimea să se conformeze dispozițiunilor acelora. Pr. *Er. Ticușan.*

INFORMAȚIUNI

La Paris. Ca în fiecare an, dl prof. N. Iorga a plecat și în earna aceasta la Paris, unde a sosit după ce a trecut prin Veneția, ca să asiste la inaugurarea Casei Românești din orașul lagunelor. Dl N. Iorga va lipsi din țară douăzeci de zile.

Impotriva bacșișului se iau drastice măsuri. Ministerul de interne a dat circulară prefecților, punând în vedere că, dacă funcționarii prefecturilor vor abuza de calitatea lor cerând «bacșișuri», se vor lua aspre măsuri împotriva incorecților. Astăzi însași breasla chelnerilor consideră ca nedemn bacșișul.

De aprobat. Primim dela prefectura județului Sibiu: Vă rugăm binevoiți a publica într'un număr apropiat al onor. Dv. ziar dorința noastră, care este: să nu se facă daruri la oficii sau funcționarilor publici în diferite ocazii, sub vreun titlu; acest lucru atingând prestigiul funcționarilor. Eventuale cazuri concrete, când vreun funcționar ar pretinde astfel de daruri, ni se vor aduce la cunoștință pentru a lua măsurile cuvenite de retorziune; vizează aceasta îndeosebi pe fabricanți, negustori și meseriași.

Inmormântarea unui cuvios schimnic. In 19 Dec. 1928, la ora 4 după vecernie, și în asistența soborului călugăresc dela sf. mănăstire Cernica și a unui numeros public din capitală și din Ardeal, s'a făcut cu multă pietate slujba religioasă pentru înmormântarea regretatului schimnic *I. Dobrin.* Serviciul divin s'a celebrat în catedrala Sf. Nicolae de I. P. S. Sa Mitropolitul Atanasie, asistat de numeroși cucernici preoți. In cuvinte bine simțite, I. P. S. Mitropolit arată viața curată și bogată în fapte bune a părintelui schimnic *I. Dobrin* și îl dă ca pildă de urmat celorlalți frați întru Hristos; spune mai departe, că acest cuvios frate este din țara Făgărașului, dela *Bucium*, unde a dăruit o mare parte de pământ la locul unde se înalță mănăstirea «Intregirea Neamului». I. P. S. Sa sfârșește cu vorbele, că schimnicul I. Dobrin este cinstea Ardealului și a țării întregi, după purtările frumoase dovedite ca fiu al sfintei noastre biserici. Domnul să-i facă partea de fericirea veșnică!

† **Ion Nădejde**, fost în timpul din urmă consilier tehnic al curții de casație, s'a săvârșit din viață în București, la 29 l. tr. în vârstă de 74 de ani. Făcuse parte din vechea mișcare socialistă; a desfășurat însă o activitate mai mult culturală. A publicat la Iași revista Contimporanul pentru știință și literatură. A scris, ca profesor, multe cărți didactice. Mutat la București, a lucrat ca luptător politic, ziarist și deputat. Deși om învățat și muncitor neobosit, lumea îl uitase de mult.

Lege pentru perceperea unui impozit asupra automobilelor va fi prezentată în curând parlamentului. Impozitul anual este de 3000—10.000 lei, după greutatea automobilului.

Ce nu face banul! In Rusia bolșevică s'a oprit tipărirea cărților bisericești. Ele însă totuși se tipăresc pe ascuns și bine plătite; — căci bolșevicul, ori cât de dușman al credinței creștine, iubește mai pe sus de toate banul, ca om de — principii.

Act de mulțămire. Subsemnatul, preot ort. român din comuna Bobâlna, prot. Geoagiu, în numele consiliului și adunării parohiale din parohie, exprim cele mai respectuoase mulțumiri Domnului *Dr. Aurel Vlad* pentru dania sa de 50.000 (cincizeci mii) de lei făcută bisericii ort. române din aceasta comună. Pentru aceasta faptă creștinească rog pe bunul Dumnezeu să-i dăruiască sănătate și viață lungă ca să poată lucra și mai departe spre binele neamului și a bisericii noastre dreptmăritoare. Preot *Petru Lula.*

Se bea mai puțin — în Anglia, spun ziarele din Londra. Atât consumarea de rachiu, cât și de bere este în descreștere; englezii încep să bea mai mult ceai. Cârciumile sânt din ce în ce mai puțin cercetate: de când cu instalarea telefoniei fără fir lumea petrece serile mai bucuros acasă.

S'a stricat prietenia. Lordul Rothermere, al cărui portret fusese atârnat până și în catedrale dela Budapesta, s'a simțit dator să trimită, prietenilor săi unguri, un fel de pastorală de sărbătorile Crăciunului. In «pastorala» sa, cel aproape beatificat vorbește despre necesitatea democratizării vieții politice a Ungariei și despre imposibilitatea ca Habsburgii să fie readuși la tronul pierdut. Toate gazetele guvernului maghiar și ale magnaților se ridică, în urma acestor declarații, împotriva lordului, care din «sfânt» ce era devine pentru domnii dela Budapesta dintr'odată «dușman» primejdios, și astfel nu mai are ce căuta în «mutilata» țară a grofilor și baronilor.

ȘTIRI LOCALE

Șezătoare. Cercurile studențești sibiene dela universitățile din Cluj și București au organizat Duminecă, în 30 Decemvrie 1928, în Sibiu o reușită *Șezătoare*, cu variat program. A conferențiat, după ameazi, în sala teatrului prietenul tinerimii, dl profesor universitar, Simeon Mândrescu. In cuvinte însuflețite, conferențiarul arată cum se manifestă caracterul național în cultură și artă, dând tinerimii prețioase sfaturi și îndemnuri în munca ce o așteaptă în viitorul apropiat. Harnicii noștri studenți au executat apoi câteva bucăți la vioară, urmate de reprezentarea piesei *Casa vechiturilor*, de C. Ardeleanu, jucată cu talent și temperament nu prea obișnuit la diletanți. Piesa înfățișează conflictul între jidovul bătrân habotnic și jidovul tinăr «modern», — dar mai puțin real. Interpretare vrednică de multă laudă și încurajare. Șezătoarea s'a terminat cu serata dansantă, dată în saloanele cercului militar.

Convocare. Domnii membri, ai adunării generale ai liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu, sânt rugați a participa la ședința adunării generale ce se va ține Duminecă în 13 Ianuarie a. c. ora 11 p. m. în sala profesorală a liceului având în desbatere bugetul pe anul 1929 și contul de gestiune pe anul 1928. Intru cât nu vor fi prezenți membri în număr cerut conform statutelor, ședința se va ține în Dumineca următoare în 20 Ian. c. indiferent de numărul membrilor prezenți. *Direcțiunea.*

șește vădit forțele sale și sânt ceasuri grele, când sub greutatea poverii care-l copleșește, el sucombă, și ajunge, ca Iov, să-i pară rău că există, să blasteme momentul în care s'a născut.

Nu există oare în fiecare zi, în acest secol de uimitoare prosperitate materială, un mare număr dintre semenii noștri al căror corp, întins pe un pat de suferință, e muncit de un rău înspăimântător, a cărui locuință e bântuită de mizerii de nedescris; pe cari moartea ființelor dragi îi cufundă într'o tristețe inconsolabilă; pe cari necinstea, ura ingratitudinea îi urmăresc și-i cufundă într'o desperare mai amară decât moartea?

Această lege dela care nimeni nu se poate sustrage aici pe pământ, scandalizează rațiunea și revoltă inima. Puțini o acceptă cu resemnare, puțini îi înțeleg sublima valoare. Supunându-i-se, cea mai mare parte a oamenilor sau gem sau blastămă sau își ies din răbdări.

Toți își pun această tulburătoare chestiune: Dacă Dumnezeu e bun, pentru ce providența sa tolerează o astfel de stare de lucruri în lume? Nu este admisibil ca El să fi creat ființe inteligente pentru ca să le lase în prada durerii. Dacă, de altă parte, Isus Hristos ne-a iubit atât de mult, pentruce rămâne inactivă dragostea sa divină în prezența soartei noastre? Sântem uimiți că în Mântuirea Sa n'au regăsit bucuria cea sfântă, bucuria senină de dinaintea păcatului.

Continuu să suferim, pentru ce?

Paginile care vor urma sânt consacrate încercării de a rezolvi această problemă, de o mie de ori pusă, de o mie de ori rezolvată și mereu ridicată.

Citiți și respândiți ziarul
Telegraful Român

Nr. 378/1928. (170) 3—3

Concurs

In baza legilor în vigoare şi în legătură cu ordinul Consiliului arhi episcopesc din 18 Septemvrie 1928 Nr. 8449 se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Deva**.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în parohia primă din oraşul Deva.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Venitele parohiei; a) întregire dela stat; b) Venitele stolare uzitate în tract.

2. Retribuţiile de protopop.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin conclusul Nr. 111 al Congresului naţional bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare se vor înainta Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţie în înţelesul § lui 12 din Regulament.

Concursele întrate după expirarea terminului nu se vor considera.

Deva, din şedinţa consiliului protopopasc, ţinută la 6 Oct. 1928.

Nicolae Duma preşedinte. **Ioan Popovici** notar.

Nr. 10387/1928.

Aprobat:

Sibiu, din şedinţa plenară ţinută la 10 Decemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulcenuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXVII Sibiu, 9 Ianuar 1929 Nr. 4

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Onor. Red. a revistei «Transilvania» (Str. Șaguna 8) Schimb Sibiu

Potrivit religiei lui Hristos...

De HORIA PETRA-PETRESCU

Societatea Națiunilor a fost pusă, earăș, la o probă grea, zilele trecute.

Două state din America de sud, Bolivia și Paraguaiul s'au încăierat, armatele unui stat trecând chiar pe teritorul celeilalte țări, luând fortăreața, Vanguardia, cu asalt.

In întreagă lumea s'a răspândit vestea: războiul este inevitabil în America de sud.

Cauza? Incă de 50 de ani se cearță cei din Bolivia cu cei din Paraguay, susținând fiecare cetățean, pe baza documentelor, bolivianul că are dreptul la teritorii, cari să-i permită să ajungă, pe calea unui curs de apă navigabil, la Oceanul atlantic; cel din Paraguay că acest drept nu există.

Nu mai voia să cedeze nici Bolivia, nici Paraguayul și așa s'a ajuns la un început de război. Dar amândouă statele își au mandatarii lor la Societatea Națiunilor și amândouă au subscris și recentul pact Kellogg.

«Vossische Zeitung» scria, pe drept cuvânt zilele trecute: «Este o *ideie* în joc. Dacă ar trebui să se probeze că Societatea Națiunilor și pactul Kellogg sânt incapabile de a împiedeca un război, ar fi catastrofa mult mai mare, decât aceea, care rezultă dintr'un război în America de sud. E vorba să fie judecați zece ani de politică de după război».

«Să sperăm», scria alt ziar de seamă, «să sperăm că această *luptă fratricidă* se va lichida în curând, că nu va lăsa nici unui partid în cauză sentimentul de a fi răbdat o nedreptate, nici germenele unor viitoare războaie».

Noua probă de foc a eficacității Societății Națiunilor urma să se dea. Cine a urmărit conflictul din anii trecuți între Grecia și Italia lui Mussolini știe, că și atunci Societatea Națiunilor a fost mediatoarea, care a adus la reson părțile, ce voiau să se anihileze.

Ce pași a intreprins acum Societatea Națiunilor? Se ținea tocmai o sesiune la Lugano, în Italia, când s'au revăzut, după — relativ — lungă vreme trei bărbați politici de seamă, cari fuseseră bolnavi: dnii Stresemann, Chamberlain și Titulescu.

In 11 Decemvrie 1928 atrăgea o telegramă a lui Briand atenția celor două state asupra datorințelor lor ca puteri semnatare ale Societății Națiunilor. In 15 Decemvrie a fost apelul și mai categoric. In 16 Decemvrie, după ce consiliul Soc. Nat. era deja împrăștiat, recomanda dl Briand cu toată insistența să se ia dispoziții capabile de a *împiedeca vărsarea de sânge*. In 18 Dec. s'au luat, de acord cu secretarul general al Soc. Nat., dl Drummond, toate măsurile ca să se coordoneze acțiunea pacifică a Soc. Nat. cu aceea a Conferenței panamericane și a Argentinei. In 19 Decemvrie s'au *potolit* lucrurile — se delăturase orce amenințare de agravare a conflictului.*)

Proba că «Societatea Națiunilor» este o instituție folositoare *s'a făcut*. Soc. Nat. *poate* să fie acea societate a popoarelor, care atrage atenția puterilor de stat, gata să se încaiere, asupra grozavelor urmări ale unui război și care este *mediatoarea* între puterile opuse.

Intr'un comunicat oficial din 16 Septemvrie 1928, au declarat conducătorii Soc. Nat.: «Sesiunea consiliului ni-a permis de a relua contactul lung timp întrerupt (din cauza de boală a lui Stresemann, Chamberlain și Titulescu —) și de a proceda la schimburi de vederi, cari au fost din cele mai folositoare. Aceste considerațiuni ni-au adus să cugetăm mai mult decât ori când că o politică, ce urmărește *concilianța* și *apropierea țărilor* noastre, este *cea mai potrivită* de a asigura pacea.

«...Sântem decișI să facem tot ce ne va sta în putință pentru o regulare completă și definitivă a dificultăților născute din război și ca să asigurăm astfel pe baza *încrederii reciproce* desvoltarea fericită a relațiilor între țările noastre».

Increderea reciprocă!

De aceea suferim mai mult în zilele noastre — fiindcă lipsește încrederea aceasta reciprocă! Fiecare crede că celalalt nutrește planuri subversive și de aceea sporește armamentul, de aceea e neliniștea, care se repercută în toate domeniile.

De anul nou lansează *Coudenhove-Kalergi*, cunoscutul propagator al ideii «Pan Europa», un apel și constată: «Tunurile tac — dar lupta își urmează evoluția; armele ei sânt: ura, frica, opresiunea, răsbunarea, minciuna, calomnia, escrocheria, omorul, înarmările, și contra înarmările, alianțele și contra alianțele, revoluțiile și contra revoluțiile. Mobilizarea buneivoințe a popoarelor zace în mâna presei», susține C. Kalergi.

*) După darea de seamă a revistei «L'Europe nouvelle», 22 Decemvrie 1928.

FOIȘOARA

(2)

Problema suferinții omenești

Problema suferinții

I Pentru ce suferim?

Suferința atinge deopotrivă pe omul drept cât și pe omul vinovat. Această egalitate, în fața suferinții, ne izbește dela prima vedere. Prin reflexiune vom ajunge îndată să avem cheia enigmei. Prin ea vom înțelege că, dacă nevinovatul și criminalul sânt loviți fără deosebire, aceasta nu este sub același titlu.

Intr'un caz, misterul durerii răspunde unei legi de preservare, iar în altul, unei legi de ispășire. Intr'un caz, remediul e preservativ, într'altul este curativ.

Lupta contra păcatului, contra răului. moral, e marea datorie a omului întima curățenie a sufletului, fără de care nu există pentru noi nici virtute nici fericire, este în raport direct cu eforturile noastre pentru a ținea răul la distanță de noi, în decursul tentațiunii, sau pentru a-l depărta de noi, după cădere.

Creștinul, e adevărat, posedă un dublu și excelent mijloc de a învinge dușmanul. Dacă el se roagă în luptă, Dumnezeu îi dă biruința, dacă el cere iertare după înfrângere, Dumnezeu îi dă starea de grație. El nu invoacă în zadar meritele lui Isus Hristos, nu se scaldă fără folos în sângele său. Perseverența e asigurată inocentului care-L imploară și iertarea e asigurată păcătosului care se acuză.

Cu toate acestea ar fi mare greșeala a cugeta, că este destul ca cineva să zică către Dumnezeu «Nu mă duce în ispită» pentru a se vedea confirmat în bine, iar preotului «Dă-mi deslegarea» pentru a se vedea purificat de orice întinare.

Grația divină, de sigur, e necesară pentru a nu cădea în păcat sau pentru a ieși din păcat, dar acțiunea sa nu e eficace decât dacă ea este secundată. Dela nevinovăție ca și dela căință ea cere un concurs activ. Ea încoronează eforturile noastre, dar nu le înlocuește.

Răul și păcatul e în acelaș timp o dizordine și o plăcere. Dizordinea repugnă conștiinții, însă plăcerea satisface pasiunea. Plăcerea e aceea care în ciuda conștiinții ne atrage și ne angajează la dizordine.

Puterea atrăgătoare a plăcerii nu poate fi anihilată decât de puterea repulzivă a durerii.

Să nu blestemăm deci durerea, ci să o binecuvântăm, căci ea este binefacere. Dumnezeu ca creator și ca Mântuitor ne iubea foarte mult. El era prea dornic de curățenia sufletelor noastre pentru ea să cedeze unei îndurări cu totul omenești și pentru a ne smulge această resursă morală. Conservându-ne libertatea, această condiție esențială a oricărei responsabilități, a oricărei virtuți, a oricărui merit, a oricărei glorii, nu trebuia oare să ne pună la îndemâna noastră un asemănător mijloc de a micșora pericolele și de a repara abaterile care s'ar ivi în urma libertății? Lăsându-ne puterea de a păcătui, oare putea El să ne refuze puterea de a suferi? Nu se chiamă una pe alta în chip necesar? Oare acolo unde amenință plăcerea, nu trebuie să vegheze durerea; și unde plăcerea aduce pierzarea, nu trebuie ca durerea să aducă mântuirea?

Incercarea de a căuta fericirea în rău este pericolul ființei libere, pericolul omului. In paradisul pământesc, natura omenească, în culmea dreptății sale originale, în floarea nevinovăției sale, era slabă înaintea șarpelui care o învăța să nu se su-

(Va să zică nu numai la noi, în România, sânt astfel de stări dureroase, cetitorule!)

Cercaţi calea paşnică a împăcării! dă alarma, iarăş, Soc. Naţ.

Ce să zicem *noi* la conflictul acesta, aplanat pe cale paşnică?

Să nu zimbim, să nu spunem: ce ne pasă dacă s'au încăierat sau nu două ţări din îndepărtata Americă de sud!

A fost vorba să curgă, iarăş, sânge *nevinovat* din pricina antagonismelor conducătorilor a două ţări, oricât de îndepărtate ar fi ele de România. Şi — când au început să bubuie tunurile, când au invadat trupe străine pe teritorul unei ţări — atunci a *învins*, totuş, *mintea*... nu a războiului, ci a «*omului*», cea de pe urmă, şi Soc. Naţ. a fost arbitrul, a fost limba dela cântar, care s'a dat de partea păcii, căutând ca *pe cale paşnică* să se rezolve problema, care ameninţa să secere victime, să pustiască oraşe înfloritoare, să facă una cu pământul sdroaba mânilor omeneşti. Ar fi fost creştineşte?...

Care minte sănătoasă ar putea fi împotriva acestei aplanări vrednice de oameni cu scaun la cap? Şi care om nu aplaudă paşii întreprinşi de reprezentanţii Soc. Naţiunilor?

De aceea: bucură-te, cititorule, că s'a aplanat «omeneşte» conflictul între îndepărtata Bolivie şi îndepărtatul Paraguay — fiindcă *aşa* este *creştineşte*, aşa este potrivit religiei lui Hristos; bucură-te că Soc. Naţ. a fost în stare să fie şi de astădată, ventilul de siguranţă, care a preîntâmpinat explozia; *învaţă să stimezi* şi *preţueşti această Soc. a Naţ.* şi — pregăteşte în sfera ta de activitate terenul prielnic pentru o convieţuire cinstită, ochi în ochi, mână în mână, spre binele comun. Aşa eşti om, în concepţia nobilă a cuvântului...

Botezul Domnului în Sibiu

Praznicul Arătării Domnului s'a serbat şi în anul acesta în centrul Mitropoliei noastre cu deosebită solemnitate şi paradă militară.

Intreg oraşul avea aspect de sărbătoare, pavoazat şi împodobit cu drapele naţionale.

După celebrarea sfintei liturgii oficiată în catedrală de P. S. Sa arhiereul *Vasile* cu mare asistenţă, la ora 10 30 procesiunea a pornit dela biserica catedrală prin strada Tribunei, strada Regina, Maria spre piaţa Regele Ferdinand.

Inainte mergea muzica militară, care atât la mergere cât şi la întoarcere a cântat imnuri religioase; urma corul mixt al catedralei, preoţimea celebrantă, apoi sub baldachin I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae*, îmbrăcat în mantia arhierească cu mitra şi cârja.

După baldachin urmau domnii Generali cu ofiţerii din garnizoană în frunte cu domnul *Găvănescul*, Comandantul Corpului 7 de Armată şi autorităţile civile în frunte cu dnul prefect Dr. Coriolan *Ştefan* şi un mare număr de credincioşi.

In Piaţa mare, frumos decorată cu drapele naţionale, erau postate trupele garnizoanei din Sibiu. In mijlocul pieţii, era aşezat un podiu pe care I. P. S. Sa s'a oficiat sfinţirea apei.

In faţă erau ridicate trei cruci din blocuri de ghiaţă. Intreaga piaţă era ocupată de un imens public.

In decursul serviciului divin, când I. P. S. Sa rostì ectenia pentru *Maiestatea Sa Regele Mihai*, corul acompaniat de muzica militară a intonat Imnul Regal, iar la finea serviciului divin «In Iordan Botezându-Te Tu Doamne».

Apoi I. P. S. Sa a botezat cu apă sfinţită pe cei prezenţi. Au fost botezaţi mii de oameni.

A urmat apoi defilarea trupelor. In decursul deflării I. P. S. Sa a stropit soldaţii şi drapelul cu apă sfinţită.

A urmat întoarcerea la catedrală prin strada Mitropoliei în ordinea în care a purces procesiunea la biserică.

I. P. S. Sa terminând serviciul divin a distribuit anafora şi a împărtăşit binecuvântarea.

In tot decursul procesiunii ninsoarea, ca o mană din ceriu, nu a contenit.

Propagandă culturală la sate

In fruntaşa comună Armeni, judeţul Sibiu, studenţii teologi sibieni din Valea Secaşului, au dat în 30 Dec. a. tr. o reuşită şezătoare literară.

La şezătoare au luat parte intelectuali din jur şi întreg poporul din comună.

Studentul Ion Munteanu, din anul IV al Academiei teologice, expune conferinţa: «Să iubim mai mult copiii». Arată că copiii sânt trecutul, prezentul şi viitorul, şi de aceea părinţii au datoria să le dea o bună educaţie, să-i iubească, să se jertfească pentru ei, să-i crească oameni liberi de patimi, oameni cari să aibă personalitate şi omenie. Arată greşelile părinţilor în educaţia copiilor, stăruind asupra misiunii ce a încredinţat Dumnezeu mamei. Dovedeşte că la noi copiii găsesc prea puţin de învăţat în casa părintească, ba în multe cazuri familia strică şi ce clădeşte şcoala. Dupăce combate aceste greşeli, arată ce poate face o mamă. Spune că Mântuitorul a iubit atât de mult copiii şi a spus mamelor: Lăsaţi pruncii să vină la mine, că a unora ca aceştia este împărăţia cerurilor.

Copiii perpetuează virtuţile mamei, zidindu-şi personalitatea din tăriile şi luminile virtuţilor materne. Mama este permanent în mijlocul copiilor. De aceea ea trebue să deprindă copilaşii cu ordinea, buna cuviinţă, dreptatea, muncă, ascultarea, premergând cu exemplul, stăruind cu sfatul părintesc.

Combate luxul şi cere ca să fie copiii crescuţi în chip simplu. Spune că cele mai puternice mijloace de educaţie sânt: cuvântul şi dojana, dar mai ales exemplul de trai al familiei; pacea familiei şi buna înţelegere influenţează extraordinar asupra copiilor. Toate să se facă din iubire, căci oamenii cooperează numai dacă se iubesc; brutalizând pe cineva, îl depărtezi şi-l faci să te ocolească şi să caute mângâiere aiurea. Toţi oamenii mari au avut mame cu suflete mari şi inimi pline de iubire, cari şi-au crescut copiii în frica lui Dumnezeu şi respectul de oameni.

Conferenţiarul este îndelung aplaudat.

Studentul teolog Cinezan recitează poezia «Muncitorul», de Petru Dulfu.

Urmează «Ovidiu Şicană», comedie într'un act de I. Basarabescu. Programul este înviorat de corul studenţilor.

Publicul, foarte mulţumit, a cerut, rugând pe studenţii teologi să se prezinte cât mai des cu astfel de şezători.

In entuziasmul lor, studenţii au hotărât ca de vacanţa Paştilor să dea a doua şezătoare culturală, în comuna Ludoş, rămânând ca în vacanţa de vară să cerceteze toate comunele din jur.

Slujbele bisericii noastre şi străinii

Amintiri din vremea Mitropolit. Şaguna

In legătură cu faptul că ţăranii saşi au cerut, şi în timpul mai nou, să li se facă slujbe religioase de către preoţii români, un anonim (M) din *Orăştie* comunică, într'un ziar de acolo, următoarele amintiri:

Nu e pentru prima dată, că saşii loviţi de nenorociri elementare ori boale periculoase, recurg la serviciile preotului român. Un caz analog s'a întâmplat în nemijlocita apropiere a noastră, înainte cu mai bine de o jumătate de veac, precum voi arăta în cele următoare:

In comuna Şibot, plasa Orăştie, trăia, pe la anul 1870, preotul ortodox român Ion Armean, bărbat cuvernic şi cu totul dedicat chemării preoţeşti.

Despre acest preot se răspândise vestea, că prin rugăciunile sale tămăduieşte tot felul de boale, chiar şi bolnavi cuprinşi de duhuri necurate (epilepsie) mântueşte. Urmarea a fost că ţăranii bolnavi alergau din toate părţile la preot, solicitându-i serviciile, pentru care nu pretindea nici o recompensă.

---

pună lui Dumnezeu. Cine va spune slăbiciunea ei acum, când ea geme în această vale a plângerii, lăsată în prada anarhiei instinctelor, falsificată în resorturile sale cele mai intime, furată de valul poftelor şi supusă de violenţa impulsiunilor animalice?

Pentru ea răul are atracţii irezistibile. El o încântă, o fascinează cum fascinează vipera o pasere lipsită de mijloacele de apărare. Fără îndoială ea este negarea a ceeace iubeşte şi aprobă conştiinţa şi triumful a ceeace ea ureşte şi osândeşte, dar ce impoartă aceasta sensibilităţii răscolite şi inimii tulburate? Răul nu este el oare răspunsul imediat la apelurile lor de fericire? Nu este el oare satisfacerea sigură, fără sinchiseală a nevoilor lor imperioase? Nu este el oare bucuria pozitivă, cu un cuvânt, plăcerea? Teribilă plăcere a seducerii!

Tentaţia obsedează viaţa omenească. Perfida sa dulceaţă se îmbie tuturor vârstelor. Tentaţia ştie să-şi schimbe faţa sa, să-şi modifice vocea sa şi să-şi varieze efectele sale. Ea ştie să se mlădieze după ideile noi, să ne satisfacă gusturile noastre actuale, pentru ca să ne înşele mai uşor. Ea ne urmăreşte în toate fazele existenţei noastre. Când păcatul a devenit odios sub un nume, el ni se prezintă sub un alt nume şi noi continuăm să-l găsim tot plăcut. Noi nu începem să urâm senzualitatea decât pentru a ne lăsa cuceriţi de farmecul orgoliului şi nu ne despărţim de orgoliu decât pentru a ceda atracţiunii sgârceniei. Demonul răului mereu ne va provoca până la sfârşit; obosit de războiu, se va transforma în înger de lumină, atâta-i de strădalnic pentru pierderea noastră, atâta-i de productiv în vicleşuguri savante.

Pentruce să i dăm crezământ? De cele mai multe ori în această luptă neegală, oamenii sânt, vai, învinşi. Sânt puţini aceia cari nu lasă urmele şi nu deschid inimicului citadela conştiinţii lor. Cei mai desăvârşiţi, cei mai sfinţi înşişi cunosc momente de şovăire şi de neexplicabilă slăbiciune. Cuvintele sfântului Ioan, după nouăsprezece veacuri, rămân, cu durere, adevărate: «Acela care se crede fără păcat, se înşală pe sine însuşi». Toţi sânt mai mult sau mai puţin criminali, toţi sânt mai mult sau mai puţin păcătoşi, aşa sânt oamenii de astăzi, aşa au fost eri şi aşa vor fi şi mâne. Spiritul este vioi, iar carnea este fără putere.

Beţia cauzată de răul moral este scurtă, şi îndată ce bucuria este epuizată, vin remuşcările. Trecând păcatul prin suflet, sufletul este ofilit, întinat, separat de Dumnezeu, de bine, de viaţă şi este hotărât morţii. Remuşcarea este sentimentul recunoaşterii acestei căderi şi a acestei morţi, este urmarea necesară a oricărei purtări inspirată de patima rea. Atunci când te vezi înjosit şi se naşte în suflet sentimentul dezonoarei tale, când vezi că ai fost laş şi se naşte în suflet sentimentul mâniei şi în sfârşit când te vezi responsabil înaintea dreptăţii eterne, se naşte în sufletul tău sentimentul de teamă. Omul vinovat, care e atât de energic în a rezista îndemnului inimii de a şi înăbuşi conştiinţa alarmată, care e atât de loial în a-şi recunoaşte profunda sa mizerie intimă şi atât de sincer în a se judeca şi a se condamna în chip sever, priveşte cu grija spre pocăinţă pentru a afla în ea restabilirea şi iertarea sa.

Deci, pentru nevinovăţia ameninţată cât şi pentru căinţa îngrijorată nu există mântuire decât în durere.

In momentul critic al tentaţiunei, sufletul simţindu-se complice al răului fără voia sa, trebuie ca, în partea cea mai turbulentă a lui însuşi, dacă vrea ca să iasă cu cinste din luptă, să plaseze mortificaţia, ca pe o platoşă invulnerabilă, la partea slabă.

Se ofere voluptatea să-i mulţumească corpul său? Un lucru penibil, o sensaţie dureroasă impusă îl vor menţinea în ordine. Pofta care sufere, este o poftă îmblânzită, este o poftă care încetează de a mai fi periculoasă. Suferinţa fizică nimiceşte instinctul trupesc, instinctul animalic.

Îi întunecă orgoliul mintea? Omul se va supune unei discipline umilitoare care-l va împiedeca de a şi găsi plăcerea în propria sa excelenţă şi în dispreţul altuia. El se va apleca

In timpurile acelea, de cras analfabetism, o parte a țăranilor se adresa în suferințele lor preoților; ear alta, — poate cea mai mare, — vrăjitorilor, și numai foarte puțini se duceau la doctori, a căror număr erà foarte redus: satele abia dacă vedeau într'un an odată pe așa numitul «fălcer» (chirug), care venea pentru vaccinarea copiilor.

Efectele miraculoase, produse asupra bolnavilor prin slujbele bisericii noastre, săvârșite de numitul preot, n'au rămas fără influență nici asupra celor de altă lege. Mai ales bolnavii sași, dintr'o comună învecinată Orăștiei, erau cei mai numeroși, cari căutau scăpare de suferințele lor la «popa hăl sfânt» din Șibot.

Gestul acesta al sașilor, cum era de prevăzut, nu i-a convenit preotului lor sas, și văzând că nici dojenile sale nu se respectă, se vede că s'a adresat Consistoriului luteran din Sibiu, ear acesta Mitropolitului Șaguna, care a chemat la sine pe păr. Armean.

După întoarcerea sa dela Sibiu, preotul Armean mi-a comunicat următoarele despre decursul audienței sale:

«Am fost primit de Excelența Sa la ora 10 jum. și întâmpinat cu cuvintele:

— Apoi ce-ai făcut părinte cu sașii din R....? Este o arătare contra dumitale, că i-ai desmântat dela legea lor, le insufli tot felul de superstiții, ba că chiar și pe draci îi izgonești din bolnavii cuprinși de acestea duhuri necurate.

La acestea am dat următorul răspuns:

— «Excelență! Intreaga arătare făcută contra mea este o scornitură săsească; n'am desmântat nici odată vre-un sas să-și lapede legea; dacă ei sânt superstițioși și mai cred, confundând morburile incurabile cu existența de draci în corpurile acestor bolnavi: apoi aceasta nu e vina mea. N'am umblat nici odată după sașii din R... fără ei sașii, au venit la mine să le fac «slujba cum fac la români». Am crezut, Excelență că fac o faptă creștinească împărtășindu-i de darul ce cuprind sfintele noastre slujbe religioase».

«M'a demis cu cuvintele:

— Părinte în viitor te restrânge pe lângă credincioșii bisericii noastre, și de sași nu te mai ocupa.

— Voi împlini cu sfințenie porunca Excelenței voastre; și, de acum înainte, să se bage o sută de draci în sași, eu nu i voi mai scoate...

Cu un zimbet pe buze, Excelența Sa mi-a întins mâna spre sărutare, ear eu am părăsit sala».

INFORMAȚIUNI

Earăș calendarul. Din capitală se anunță că unii preoți de acolo încep agitație pe tema calendarului, hotărând să se ceară revenirea sărbătorilor Paștilor la vechea dată. Cercurile chemate sânt datoare a lua, în fața agitației, o atitudine care să termine definitiv chestiunea.

Congres de reorganizare a cercetășiei române s'a ținut, în 3 Ianuar, în capitală, de față fiind A. S. R. Principele Regent Nicolae, generalul Ion Manolescu ș. a.

Școlare. Se comunică din cercurile guvernamentale, că s'ar fi hotărât concentrarea școalelor normale din 2—3 județe într'una bine organizată; în locul lor vor fi înființate școale profesionale.

Civilizarea administrației. Dl Dr. Al. Vaida-Voevod, ministerul de interne, a dat circulară tuturor organelor în subordine, spunând: O elementară datorie față de patria noastră cere imperios să se introducă cât mai neîntârziat un nou spirit în administrațiile publice. Anul nou trebue să aducă țării dispariția relelor deprinderi încetățenite la unele oficii publice dela războiu încoace. Pretorii, notarii și jandarmii satelor sânt cu deosebire avertizați să respecte demnitatea omenească a țărănimii, înconjurând orce atitudine de aroganță în contactul cu publicul. Ei își vor îndeplini datoria procedând civilizat chiar când vor avea de a face cu contravenienții diferitelor ordonanțe. Pedeapsa legală are destulă rigoare, ca să mai fie nevoe de sublinierea ei printr'un tratament neomenos. Cei cari vor continua să nu înțeleagă această cerință a noului spirit, ce trebue să domnească în administrația publică, vor fi îndepărtați fără cruțare din serviciile ce ocupă, căci nu se va admite ca un funcționar al statului, să creeze prin purtarea sa față de public, nemulțumiri, în loc să fie factor al armoniei sociale și al întăririi autorității de stat.

RECTIFICARE. In răspunsul P. S. S. arhiereului VASILE la felicitările de anul nou pasagiul: «atunci când s'a relevat lumii întrupat» este a se îndrepta: «atunci când S'A REVELAT lumii întrupat».

Caz de moarte. In orașul Breslau a încetat subit din viață compozitorul *Hermann Kirchner*, fost, după Gh. Dima, dirigent al Reuniunii române de muzică din Sibiu. Reuniunea noastră va păstra cu recunoștință amintirea numelui celui dispărut, care a știut să mențină și să întărească bunul nume al corului ce a dirijat.

Congresul invalizilor, văduvelor și orfanilor de războiu, din toate gradele, se ține în 24 Ianuar 1929 la București.

Otrăvitorii negustori și cârciumari își continuă munca. După cazurile mortale înregistrate în vremea din urmă, când au murit 10 săteni otrăviți de rachiu, o nouă nenorocire se vestește din capitală: câteva persoane au fost intoxicate cu alcool metilic, fabricat clandestin; patru bărbați și o femee și-au găsit moartea. Se fac cercetări pentru a descoperi pe criminali.

Regretabil. Din Caransebeș ne vine știrea de necrezut, că venerabilul protopop octogenar Andrei Ghidiu, mergând a doua zi de Crăciun de dimineață la biserică să slujească sf. slujbă, a fost întâmpinat, aproape de catedrală, de un agent electoral, cu înjurături murdare. Individul insultător își va luà pedeapsă?

Cine face instigații? Ziarul rus *Nabat* dela Chișinău publică un manifest, în care poporul basarabean este îndemnat să se opună la introducerea calendarului îndreptat. Numitul ziar rus agită mereu pe chestia calendarului; de aceea I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Basarabiei a cerut parchetului darea în judecată a Nabatului, care face propagandă pentru vechiul calendar și atâță credincioșii să nu mai asculte de capii bisericii. Agitații calendarești se mai anunță din județele moldovene, Fălticeni și Dorohoi. Se iau măsuri și acolo contra agitatorilor, și se țin conferențe explicative în centrele acelor județe.

Era să scape. La închisoarea dela Văcărești stă și jidovul Abraham Lascover, falșificător de bancnote. In ajunul Crăciunului veni un «văr» d'al lui Avram, cu numele Marcu Șor, la Văcărești, s'aducă întemnițatului ceva daruri de Crăciun, să se bucure și el de — Nașterea Domnului... Marcu Șor lăsă coșul cu daruri la Avram, și plecă. După dânsul, peste câteva m'nute, vine la portar unul cu barbă lungă, albă, și cere portarului să-l lase afară, cu alți oaspeți ce mai erau pe acolo. Portarul nu-și aducea aminte să fi lăsat la intrare pe moșul cu barbă lungă albă, și, părându-i lucrul cu bănuială, trase puțin de barba omului: barba se desli și eată că «moșul» nu era altul decât jupânul Avram, căruia «vărul» Marcu Șor îi pusese în coș și o — barbă... Inzadar, nu i-a fost scris să scape cu înșelătoria.

Trudă în zadar. De sărbătorile Crăciunului asociația libercugetătoare din Leningradul Rusiei a organizat 360 de conferențe și festivaluri: spre combaterea religiei creștine; — curat balamuc comunist.

Sectă religioasă? Au parte și vienezii de sectele lor, zise religioase. Cea mai nouă poartă numele de «Ingerii lui Iehovah», — ear «îngerașii» noi nu sânt alții decât mai mulți jidovi, cari provocându-se la biblie se angajează să nu consume carne (care e scumpă), să nu consulte medici (cari sânt și mai scumpi), — și așa mai departe. Autoritățile au pus, cu toate acestea, sub supraveghere pe «îngerii lui Iehovah».

Sănătatea copiilor. O revistă igienică dă următosrele sfaturi: Copilul să doarmă destul în odăi bine aerisite; După masă copilul să se odihnească un ceas; Deprindeți copilul să stea la aer liber, să facă băi de soare, să-și fricționeze zilnic corpul cu apă rece; copilul să fie simplu îmbrăcat, ca hainele să nu-l jeneze, să nu-i strângă corpul; Copilul să mănânce fructe multe, legume multe. Să nu bea cafele, vin, alcooluri; Învățați copilul să se joace cu alți copii; Învățați copilul să se servească singur; Nu opriți copilul dela jocul cu alți copii; Nu întristați viața copiilor cu grijile și supărările voastre.

și se va încovoia cu forța înaintea a ceeace îi pare lui inferior și de disprețuit. Suferința morală va nimici instinctul îngâmfării.

Astfel procedează nevinovăția cu pasiunile care o amenință. Ea răspunde războiului prin război. Ea lasă o rană acolo unde tentația încearcă (pune) o mângâere. Ea nu așteaptă nici chiar atacul, ci ia îndrăsneț ofensiva și nu-i lasă dușmanului nici răgaz, nici odihnă. Dușmanul ei este carnea, ea o răstignește; dușmanul ei este amorul propriu, ea îl mâhnește. Biruința se câștigă cu acest preț.

După cădere, sufletul care se căiește, e dornic de a suferi pentru a-și ispăși păcatul. El care, poate, a băut cupa plină a plăcerilor primejdioase ale răului, vrea să bea până la drojdii potirul amar al ispășirilor mântuitoare. El aspiră să urce pe culmile binelui, ale virtuții, dar refuză, prin suferința voluntară, drumul care, prin plăcerea protejată, îl dusese în prăpastie. Dacă el e ca sufletul lui David adulter și muritor, dacă el e ca sufletul Magdalenii păcătos, pierdut din cauza moravurilor, el nici când nu va avea să verse prea multe lacrimi, el nici când nu va avea să geamă prea tare, el nici când nu va avea să repare prea mult. Căință, sacrificiu și jertfă visează.

Aceste aspirațiuni către suferința preservatoare și către suferința ispășitoare sânt uneori așa de vehemente în sufletul nevinovat și în sufletul penitent, încât te îngrozesc și când te gândești la ele.

E o nebunie! vor zice, de sigur, profani pentru a se caracteriza pe ei.

Aceste suflete se întrec întru aflarea unui mijloc de a răstigni natura. Lacrimile nu le mai sânt deajuns, ele vreau sânge, ele își impun într'adevăr chinuri grozave. Ah! Cu cât excită ele mai mult simțul durerii, cu atât mai mult se simt în siguranță, deoarece cu atât mai mult se mărește distanța dintre voința lor și răul moral.

Un suflet simte crescând în el asigurarea iertării, un alt suflet vede strălucind curățenia sa. Aceasta le produce o mulțumire infinită. Atât pentru unul cât și pentru altul, când ele aparțin unei elite creștine, oroarea păcatului devine oroarea plăcerii înseși. Pentru a se conserva mai bine fără prihană, sau pentru a se curăți mai bine, ele fug de orce bucurie și nu încetează de a uza de rigoare asupra lor înseși și asupra corpului lor.

Inteligența acestui mister nu e dată tuturor. Multe spirite sânt închise pentru aceste idei de ispășire și de prezervare prin suferință. Corupți și demoralizați prin obiceiurile lor de tihnă materială, cea mai mare parte a oamenilor sânt incapabili de a se ridica la aceste principii, nu de ascetism, ci numai de morală creștină elementară. Numărul cel mic al celor cari admit această doctrină, e lipsit de obicei de energia pentru a-și conforma cu ea viața în chip practic. Ei admit în teorie că trebuie să facă penitență pentru a distruge păcatul, dar ei continuă să trăiască ca și când nimicirea trupului și penitența ar fi cuvinte zadarnice. Ei nu pierd nici o ocazie pentru a evita o suferință, pentru a găsi o plăcere.

Atât pentru cei cari o înțeleg, cât și pentru cei cari nu o înțeleg, legea suferinții voite e nulă. Ei nu țin nici o socoteală de ea și o resping deopotrivă.

Dumnezeu însă a prevăzut greșala unora și lașitatea altora și Providența sa s'a însărcinat să găsească remediul eficace.

Ea conduce așa fel evenimentele încât să ne pună, mai curând sau mai târziu, în imposibilitate de a scăpa de această necesitate de a suferi. Ea însăși alege suferința care trebuie să ne mântuiască și pe care noi n'am fi ales-o. Ea nu ne cere decât consimțirea la voința sa, și acceptarea relelor pe care ni le trimite, pentru a ne asigura de beneficiul acestora.

Oare trebuie să blestemăm sau să binecuvântăm această intervenție salutară care ne contrariază dorințele noastre și care ne încurcă planurile noastre?

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

La Librăria Arhidiecezană, Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulcegeturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane

Anul LXXVII Sibiu, 12 Ianuar 1929 Nr. 5

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Preoțimea în viața politică

(=) Problemă de mare actualitate, *preoțimea în viața politică*, este subiectul unui articol semnat de dl advocat Dr. Nicolae Turla și apărut în Nrul de Duminecă, în 6 Ianuar a. c., al ziarului *Viitorul* din București.

Articolul ne aduce, — între unele judecăți acceptabile, altele cam exagerate, — și două învinuiri care, mărginite într'un singur cerc de idei, ni se par foarte greșite. Eată învinuirile:

1. «*Telegraful Român, oficiosul arhidiecezei noastre*», — spune dl advocat Dr. Nicolae Turla — «*se ocupă cu ideea unui partid clerical ortodox*»;

2. *Se poate admite* — întreabă acelaș domn — «*ca preoțimea să stea la o parte într'o luptă socială, în care una din părțile luptătoare este pornită pe povârnișul demagogiei de extremă stângă și apucă calea ce duce la stărâmarea structurii sociale de azi, ce are de bază tocmai morala religioasă?*»... «*Cu pasivitate* — termină articolul — *nu se poate ajunge la nici un rezultat și nu se poate apăra fundamentul nostru social, morala religioasă*».

Aceste învinuiri, publicate în *Viitorul*, cer negreșit răspunsuri lămuritoare.

Din partea ziarului nostru, dăm răspuns în următoarele.

La primul punct:

Scriitorul articolului menționat n'a citit cu atențiune, sau poate n'a citit de loc, *cuvântul*, de care s'a ocupat pe larg întreaga presă din țară, *al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului*, cuvânt rostit în Martie a. tr. la Senat, și tipărit apoi și în volum.

Acolo, Mitropolitul Ardealului spune scurt și răspicat ce va să zică *clericalismul*: este o specialitate romano-catolică. Nu sântem — zice cuvântul înaltului prelat — un stat clerical și nici noi, slujitorii altarului românesc, nu sântem clericali în înțelesul politic al cuvântului... Clericalismul, noțiune *importată* din apus, nu se potrivește cu referințele dela noi. In apusul din evul mediu existau, cum știm, două clase privilegiate: aristocrația și clerul; când privilegiile medievale, ale celor două clase, au fost din ce în ce reduse, atunci clerul de acolo s'a constituit în castă, în tagmă cu interese egoiste, pe care avea să le apere prin organizații și mijloace politice de stat. La noi, în Ardeal cu deosebire, n'aveam privilegii: preoțimea noastră a stat alături de țăranul iobag, suferind împreună cu el. Clericalii aveau să-și apere latifundii, drepturi și privilegii, care nouă nici odată nu ni s'au acordat. «Vă rog, prin urmare — zice oratorul — să nu ni se aplice nouă o noțiune importată din alte părți și care, la referințele noastre, nu se potrivește. La noi n'au existat antecedențe istorice, care să dea naștere clericalismului».

Va să zică, nesimțind trebuința, nu ne-am ocupat și nu ne ocupăm cu ideea înființării unui partid politic clerical ortodox.

La a doua învinuire, — cu raport la «*pasivitatea*» preoțimii, — n'avem mult de obiectat.

Propaganda electorală, demagogică și bolșevică, la sate, — ori și cât «una din părțile luptătoare» (aluzie probabil la național-țărăniști) «este pornită pe povârnișul demagogiei de extrema stângă», — n'a izbutit să otrăvească sufletele nevinovate ale sătenilor, — cel mult pe-ale sătenilor mai mult sau mai puțin vinovați și stricați de-acasă. La alegeri, poporul nici nu și-a dat voturile partidelor de extrema stângă, și comuniștii au rămas, cum am văzut, în mare minoritate. Elementele turbulente dela sate, nemulțumite, *și mai ales neavând nimic de pierdut*, pot să amenințe, astăzi sau mâne, că la cea mai apropiată ocazie au să voteze cu blocul muncitoresc, — pentru a de naștere — cui?... Unui rai bolșevic?

Elementele sănătoase ale satelor iș văd de treabă și nu le poartă îngrijorarea.

Preoțimea nu se petrifică stând la o parte; ci lucrează, conform menirii și îndatoririi tagmei sale, pe teren religios, social, cultural și economic, — dar, repetăm și la acest prilej, să nu se amestece nici decum în ciorba politică de partid. Pe aceia, — puțini, — cari totuși s'au amestecat în această ciorbă, nevoia îi va instrui poate să revie cât mai neîntârziat la drumul drept părăsit pe-o clipă. Toate acestea nu însemnează, nici pe departe, «pasivitate» la preoțimea noastră.

Quod erat...

FOIȘOARA

(3)

Problema suferinții omenești

Ce am făcut lui Dzeu, strigă uneori nevinovăția puțin luminată? Eu Il ador, Il ascult, conștiința mea este ireproșabilă și El mă tratează ca și când L-aș fi ofensat în chip grav, El mă pedepsește pentru greșalele pe cari eu nu le-am comis. Aveam fericirea, el mi-o smulge fără milă. El abate asupra mea toate relele, mă strivește, mă pisează, nu mă lasă să răsuflu și mă lipsește de orce mângăiere.

Dacă Dumnezeu m'ar iubi, n'ar întoarce dela mine loviturile care îmi torturează așa de crud inima? Dacă Dumnezeu ar exista, n'ar înțelege El plângerea mea și nu ar veni în ajutorul grozavei mele desperări? Cât este de crud Dumnezeu! Există măcar un Dumnezeu?

Da, există un Dumnezeu, și acest Dzeu este bunătatea, mila și compătimirea însăși. Eată adevărul de care nu este permis să se îndoească nimeni. Cel nefericit se va îndoi mai puțin decât oricare altul.

Deși fără să fi păcătuit, mâna Sa ne lovește; să ne întoarcem și să o sărutăm. Noi nu știm pentruce ne vin astfel de lovituri și pentruce ne sunt pricinuite astfel de răni; să avem credință cu Dzeu, cândva vom avea inteligența și vom recunoaște imensa binefacere de a fi fost loviți contra oricărei dreptăți aparente. Rămânând în așteptarea luminii, să credem că orice încercare la care am fi supuși este salutară și că orice suferință este folositoare.

Dumnezeu lucrează ca tată. El veghează asupra noastră cu iubire. Privirea lui însă privește mai departe decât noi, și pentru El viitorul este ceeace este pentru noi prezentul. El prevede că prin plăcere ajungem la peire și așa ne-o ia cu de-a sila. El ne răstoarnă planurile noastre, ne ruinează sănătatea noastră, ne face zădarnice multe din strădaniile noastre cele mai bine combinate, ne face să plângem, dar toate acestea pentru a ne asigura noi bine fericirea noastră reală.

O mamă înțeleaptă își va arăta astfel dragostea sa față de copilul ei neexperimentat? Nu-i ia din mâni fără milă orice obiect care ar putea să-i producă rău și cu care el ar risca să se rănească? Ea nu se oprește la teama că îl va vedea iritându-se sau plângând.

Copilul nu înțelege totdeauna numai decât această binefăcătoare intervenție. El plânge mai întâiu, apoi, după câteva țipete, începe să surâdă pentrucă el crede în iubirea aceleia care l-a născut. La rândul nostru noi încă vom crede în iubirea Aceluia care ne-a creat.

Ca niște fluturi nătângi, nouă ne place să zburăm spre tot ceeace luminează în noaptea noastră obscură de pe pământ. Noi nu ne referim la nimeni și cu încăpățînare ne apropiem fără încetare de flacări în cari noi riscăm să ne ardem aripile noastre, să ne pierdem ceeace avem mai prețios. Dumnezeu, care înștiințează conștiința noastră să fie trează și care își vede sfaturile sale inutile, ne prinde viguros, ne îndepărtează de focarul fascinator și ne aruncă în întunerecul rece și negru.

Nouă ni-se pare că ne rostogolim într'o prăpastie fără nume și mergem ne mai văzând nimic, înmărmuriți, nefericiți, plângându-ne, crezându-ne pierduți și noi sântem mântuiți, mântuiți fără să știm, mântuiți fără noi.

Nu, asprimea mâniei divine nu este un semn de mânie sau de ură, ci o dovadă de iubire, o dovadă de caldă și de părintească prevedere. Când nefericirea ne lovește pe ne-

„Fața și ființa bolșevismului“

In legătură cu apariția cărții «Fața și ființa bolșevismului», scrisă de Filip René Miller, revista bisericească reformată dela Oradea, a publicat, în Nrul său din 5 Ianuar 1929, câteva nimerite observări, semnate de dl Al. Bokor. Le redăm, — căci merită să le cunoaștem, — în următoarele:

Un celebru scriitor spunea de ună zi că omenirea, luând înțelegere comună, ar trebuì să smulgă veacul al nouăsprezecelea din istoria universală.

Ne îngrozim cu desăvârșire chiar și numai gândind la asemenea propunere, cu toate că ea nu este alt ceva decât un fel de platonică declarație. Și, în platonismul ei, nici nu cere mult: un *singur* veac.

Cum să nu ne uimească și cum să nu ne cutremure însă cartea lui Filip René Miller, cu titlul «Fața și ființa bolșevismului», în care scriitorul ne vestește, că ținta, spusă pe față, și scopul din urmă al bolșevismului, este: Smulgerea celor 19 veacuri din istoria lumii. Sau a timpului aceluia, care a trecut din clipa când sosì Acel cineva, care vesteà că e Fiul lui Dumnezeu. Intr'un cuvânt, bolșevismul voește să șteargă din ființa omului orce urmă și amintire de creștinism.

Cumplit greșește cineva, când gândește spunând, că bolșevismul este o simplă fază în procesul de eliberare al unei națiuni de mult oprimate. Nu! Este altceva: este un nou fel de al concepției de viață, ce vrea să transpoarte sufletul omenesc îndărăt în lumea păgână, care fusese înfrântă în noaptea întâiului Crăciun.

Vestitul muzician Wagner și vestitul filosof Nitzsche se luaseră odată la discuție. Filozoful acuzà pe muzician, că nu-i consecvent d'ajuns în gândirile sale. Wagner ripostă lui Nietzsche, că el — filosoful — este cu totul lipsit de convingeri. Nietzsche a cerut lui Wagner, să se desbare de orce fel de idei morale și religioase legate de numele lui Dumnezeu. De ce a scris Wagner operă cu numele «*Amurgul zeilor*», — de ce nu i-a dat alt titlu, b. o. «*Amurgul idolilor*»? Să fie consecvent în ateism; nici să nu pomenească numele lui Dumnezeu...

Intocmai aceeaș desrădăcinare fundamentală o vrea bolșevismul.

Astfel am ajuns, în istoria lumii, la un punct hotărâtor, când atitudinea neutrală este mai de osândit, decât aderarea de partea răului. Acum nu mai e vorbă de discuție academică, ca a lui Nietzsche cu Wagner, ci despre chestiune de viață și moarte, unde grăesc armele și vărsările de sânge.

Căci, în vreme ce noi discutăm comod că nu importă ce crede omul, lucrul principal fiind moralitatea, — în aceeaș vreme domnii actuali ai sovietului sânt de convingerea fermă, că atitudinea morală a omului depinde, în ultima analiză, dela credința în Dumnezeu. Căci *credința* dă direcțiune făptuirilor. Mai știu domnii sovietului, că mulți oameni se dau ateismului și ani de zile se luptă împotriva credinței. Dar, sosește o zi, când o presimțire sinistră, un sbucium intern, sau o amintire oarecare îl copleșește, «*sufletul*» izbucnește și din nou se îndreaptă către Domnul. De aceea filosofia bolșevistă despică ogorul, în care ar putea sta ascuns vlăstarul seminței vechi și ar fi atins de căldura soarelui, și atunci «*moliptirea*» credinței religioase s'ar putea din nou înstăpâni asupra sufletelor omenești, — smulge prin urmare de acolo orce semn de concepție creștină.

Pornește cu toate mijloacele, sugrumând amarnic, pe lângă noțiunea de Dumnezeu, și noțiunea de *suflet*, cu tot ce-i aparține, ca b. o. libertate, datorie, milă, drepturi individuale, iertare, rușine, păcat, nemurire. Toate acestea le prigonește cu mare sârguință pentru a le stânge în germine. Sistemul lor colosal de negare și distrugere numai atunci se va simți liber, scutit de amenințarea feței și ființei lui Hristos, când îi va reuși această desființare a sufletului.

Criza parlamentarismului în... Iugoslavia

De Horia Petra-Petrescu

Norii, care prevesteau furtuna, s'au deslănțuit, și constituția Iugoslaviei este suspendată; regele, într'o proclamație către țară, a disolvat parlamentul și a început să guverneze prin ucaze regale.

«Înțelegerea între partide și între oameni», o declară regele în proclamație, «a devenit absolut imposibilă. In loc ca parlamentarismul să întărească spiritul unității naționale și de stat, el începe, așa, cum se prezintă azi, să turbure colaborarea sufletească și să provoace desbinarea națională».

Grea osândă și dureroasă constatare aduse stărilor din... Iugoslavia!

Te-ai fi așteptat ca într'o țară atât de greu încercată de soarte, desvăluită de atâtea războaie, să fi urmat o epocă de cinstită colaborare, spre binele comun, — ai fi crezut că cetățenii patriei pricep grozav de greaua situație a oricărui guvern dela cârmă și că vor pune cu toții umărul, pentruca să iasă carul statului din pietri.

Dimpotrivă. Antagonismele s'au înăsprit și mai mult, bătașenia reciprocă s'a pronunțat și mai tare, lupta între fiii aceleiaș patrii a ajuns și mai acută — par'că un duh rău, necurat, ar fi încurcat ițele într'un mod criminal.

Parlamentarismul și-a trăit traiul?

Care parlamentarism?

In Italia Mussolini și în Spania Primo de Rivera încearcă să inoculeze parlamentarismului italian și spaniol sevă nouă, gândindu-se și impunând reprezentanțe corporative, oameni specialiști, în parlament, oameni, cari să nu sporovăiască verzi și uscate, furând timpul lui Dumnezeu, ci să vorbească ad rem, la obiect, când e de discutat o problemă vitală pentru țară.

Cu «părinți ai patriei», cari n'au depus nici un examen de capacitate despre cunoștințele lor, fără doară atâta că au îmbătat, cu apă rece, capul bieților electori, promițând sarea și marea, supralicitându-se criminal, împrumutat, la alegeri, cu astfel de parlamentari, de fapt, nu vei face nici o ispravă.

Vai și amar de parlamentul în care cei cu plămânii mai zdraveni și cu răcnetele mai distincte duc hangul! Epitetele cele mai scârboase și larma de pupitre nu sânt argumente, iar îndârjirea de catâr îndărătnic când e vorba de lupta de partide, în momente când e în joc interesul comun, este atestatul cel mai înjositor de decadență civică.

Lupta de partide n'are voie să degenereze într'un «scoală tu, să mă pui eu», lipsit de orce principii. Nu e vorba de alergatul la «vălău» și de sabotarea oricărei acțiuni a părții adverse, de îndată ce e săvârșită de «contrari». E mai mult în joc: e binele complexului în joc!

Atunci? Atunci n'ai dreptul să rânjești satisfăcut că i-ai dat cu tifla contrarului și n'ai dreptul să-ți freci mânile de bucurie, că l-ai tras pe sfoară, fiindcă... și el are să-ți plătească cu aceeaș monedă! Așa se naște acel circulus vitiosus, care preface parlamentul într'un veritabil balamuc.

Cu intransigența criminală, cu supralicitarea la alegeri, cu călcarea în picioare a oricărei bunăvoințe reciproce, fără de a o lăsa din «paișopt» — iată unde au ajuns sârbii, croații și slovenii! N'au vrut să înțeleagă că trebuie să fie un chiag, care-i leagă deolaltă și chiagul acesta nu poate fi privitul «de-a călare», fudul, nici pri-

---

așteptate, în plină nevinovăție, să nu ne mai plângem. Să privim nenorocirea ca pe o binefacere austeră, este adevărat, dar reală. Să o primim cu o calmă pacientă, cu o resemnare încrezătoare, ba chiar cu o bucurie secretă. Totdeauna să zicem — și vom fi în ordine — să zicem: această fericire de care mă bucuram, poate, cu oarecare egoism, era pentru mine un pericol, Dumnezeu o a sfărâmat; această strălucitoare sănătate mi-era o cursă, Dumnezeu îmi trimite boala, norocul, onoarea, prietenia, toate aceste bunuri îmi compromiteau viitorul etern, Dumnezeu mi le-a retras, fie binecuvântat sfânt numele Său facă-se sfântă voia Sa! Eu nu văd, nu înțeleg, eu ador, cred, mă supun.

Dar perfecta nevinovăție e rară pe pământ. Cine n'a păcătuit în lumea aceasta? Cine poate să spună că este exempt de orice prihană? Cine n'a deviat dela linia datoriei pentru ca să se angajeze să meargă pe căile întortochiate ale răului? Cine n'a meritat să fie pedepsit? Cine nu simte nevoia de a se pocăi?

O singură neliniște trebuie să intre în spiritul omului a cărui conștiință a păzit viul sentiment al datoriei pe care a contractat-o, prin lipsurile sale, morale, față de dreptatea eternă. O singură teroare ar trebui să facă să tremure inima omului a cărui conștiință a păzit clara vedere a pedepselor inevitabile cari îi sânt rezervate. Această teroare nu poate fi teama de a fi redus la mizerie, de a fi predat boalei, umilit și desonorat pe pământ, ci de a fi prea fericit, prea constant și prea complect fericit.

Să nu creadă cineva că acesta e un paradox:

Noi vorbim de admirabila lege a guvernării divine. Această lege poate surprinde sufletele frivole și să înspăimânte sufletele slabe, dar ea încântă sufletele profunde și mângâie sufletele puternice.

O fericire temporală, fără amestec, fără întrerupere, constitue în ochii unei rațiuni luminate de credință unul dintre cele mai înfricoșate semne de viitoare reprobare.

Mulți se scandalizează de obiceiu de prosperitatea celor răi. E un lucru mai mult decât straniu, este un lucru inexplicabil să vezi oameni cari găsesc în nedreptate: considerație, bogății, onoruri și plăceri, pe cari alți oameni nu le vor găsi niciodată în datoria împlinită, în eroismul virtuții și al sacrificiului. Succesul în lumea aceasta, se pare că-l au de preferință oamenii iscusiți lipsiți de scrupule. Puterea te ajută să biruiești în lupta vieții mai mult decât dreptatea și mai mult decât virtutea. Cine constată acest triumf al pasiunilor rele se întreabă că, ce face Dumnezeul cel drept.

El face operă de dreptate, răspunde filozofia creștină, chiar dacă îi permite celui nelegiuit să reușească până la sfârșit. El face operă de înaltă și imparțială dreptate. El vrea ca în eternitate să nu aibă să pedepsească decât crime.

Bunătatea sa imparțială se exercită în această lume față de aceia pe care i-a rezervat pedepsii din lumea cealaltă. Ea nu-i permite, în adevăr să lase nerecompensate actele lăudabile, de care nu este lipsită nici viața celor mai mari păcătoși. Cutare scelerat s'a arătat a fi fiu bun. Cutare voluptos s'a sacrificat în chip generos în mai multe împrejurări. Cutare nelegiut este binefăcător. Cutare sgârcit, cutare ambițios a practicat oarecari virtuți.

Nu este totul de condamnat în aceia care vor fi de osândit. Dumnezeu știe să recunoască aceasta. Pentru aceea înainte de a le cere o socoteală teribilă de răul pe care-l săvârșesc fără remușcare, El le acordă această fericire de o zi în care ei își pun toată speranța lor, le acordă zic, această fericire pentru respectul ce-l au față de unele din legile sale. Deci nu-l vom mai pismui, ci-l vom plânge pe omul care nu cunoaște încercarea lui Dumnezeu, pe omul pe care Dumnezeu îl cruță pe pământ. El este însemnat cu pecetea reprobării. Numele său care trebue să-ți inspire groază, nu e scris în cartea vieții. Cerul său e pe pământ. Din contră, faptul că simte păcatul în conștiința sa și suferința în ființa sa, constitue cel mai sigur semn de predestinațiune. El dovedește că noi pe pă-

vitul peste umeri, ci bu-nă-vo-in-ţa cea mult batjocorită.

Intransigent este — de obicei — omul mărginit la cap. Cu cât ştii mai multe şi pricepi mai multe, cu atât eşti mai conciliant, cauţi şi găseşti modalităţi de transacţii cinstite, spre binele părţilor la aparenţă adverse.

In minunata carte «Etica politică şi pedagogia politică» a pedagogului şi omului de bine Frederic Förster (încă netradusă în româneşte, dar cine îşi bate capul cu aşa ceva la noi!) găsesc pasagiul următor: «E trebuinţă de o foarte severă autoeducaţie spre obiectivitate, unde e vorba de lupta unei opoziţii împotriva unor stări rele (inconveniente) în regimul existent. Exagerările şi generalizările în descrierea unor astfel de inconveniente rup nu numai orce fire de colaborare între respectivele părţi ale poporului şi se consideră drept acte antisociale, care îndârjesc, ci paralizează chiar şi forţele productive, care ar fi gata să delăture răul».

Dar din ce să trăiască pescuitorii în tulbure, dacă nu din exagerări şi din generalizări cri-mi-na-le?! Cum să şi înfiripe altfel o glorioiă, vai, atât de problematică, de-asupra capului sec, decât exagerând şi generalizând grosolan tot ce se găseşte la potrivnic!?

Aşa moare adevăratul parlamentarism, făcând loc demagogiei celei mai desfrânate.

Förster adaogă câteva cuvinte de diamant, ale marelui bărbat de staf englez Burke: «Despre lipsurile statului să vorbeşti ca despre rănile unui tată».

A! Aici e pus degetul pe rană!

Parlamentarismul, dacă vrea să trăiască, trebuie să se compună din fii ai patriei, cari vorbesc despre lipsurile statului lor ca despre rănile unui tată, şi nu din copii rău crescuţi, cu ochii injectaţi de sânge, cu vorbemelinită, gata să se încaiere în orce clipă.

In Franţa au dat dovadă de această maturitate politică părinţii patriei atunci când a fost francul în joc. Atunci au legat armistiţiu partidele iubitoare de ţară şi-au spus respicat: e binele comun primejduit — cu toţii una! Iar Eduard Herriot, luat la trei-parale de partizani intransigenţi, a răspuns respicat şi cu aplomb: La căpătâiul mamii bolnave copiii nu se bat şi nu se ceartă!

Mama bolnavă era atunci — Franţa!

A! Iarăş o lozincă vrednică de ţinut minte!

Englezul vorbeşte despre tatăl rănit, francezul despre mama bolnavă, Biblia despre copilul lui Noie, care a alergat şi a acoperit goliciunea tatălui.

Adevăraţii parlamentarii lucrează şi vorbesc astfel ca statul să se întremeze, nu să se dismembreze. Adevăraţii fii ai patriei ştiu, pricep, că e mai uşor, dar şi mai vrednic de dispreţ, să critici, fără a pune umărul, sânt convinşi că la căpătâiul mamii bolnave porunca-poruncilor este ca fiii să-şi dea mâna şi să ajute.

Să sperăm că raţionamentul acesta, nu se poate mai firesc, va învinge cu vremea şi în Iugoslavia şi... aiurea, şi că dictatura, oricât de părintească să fie ea, va dispărea, lăsând loc adevăratului parlamentarism.

Epoca noastră nu se poate concepe fără de sistem parlamentar. E o criză prin care trece sistemul, de sigur, — la ultimul congres internaţional parlamentar a avut cancelarul Wirth, ca temă, chiar: «Criza parlamentarismului» — dar parlamentarismul este un malum necessarium, un rău necesar: poporul s'a trezit şi nu se mai lasă purtat de o mână de oameni, cari taie şi spânzură, după bunul plac, necontrolaţi de nimeni.

In parlamentele turbulente, unde se insultă deputaţii ca la uşa... parlamentului şi omoară timpul scump cu chiote şi gaze puturoase — aş lăsa să ruleze, la începutul fiecărei şedinţe, cinci zece minute câteva scene, ca acelea din filmul «J'accuse» (acuz), de pe câmpurile de răsboi, ca să şi reamintească fiecare grozăviile iadurilor pământeşti şi apoi aş lăsa să se întrebe, prin megafoane, lumea adunată: «domnilor parlamentari! Mai aveţi să reeditaţi scene ca cele văzute adineori? Vă rog: s'a început şedinţa!»...

Criza parlamentarismului e o criză a conştiinţei omeneşti de după răsboi. Să ne dăm osteneala să dispară, până nu e prea târziu...

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Dela Societatea română de înmormântare din Sibiu

Dna Maria Imbăruş din Sibiu, str. Şcoalei de înot, a trimis secretarului societăţii noastre Stefan Duca următoarea scrisoare: «La împlinirea de 11 ani dela pierderea iubitei mele fete şi a tale soţii îţi trimit suma de *Lei 300*—, ca, în loc de cunună trecătoare pe mormântul scumpei noastre, să-l dai Societăţii române de înmormântare din Sibiu pentru a fi adausă la *Legatul Maria Duca n. Imbăruş* întemeiat de tine pentru pomenirea ei, la *Fondul căminului bătrânilor săraci neputincioşi* al acestei societăţi româneşti de binefacere.

Fac acest dar mic, dar, după puterea mea, şi pentru că bunul Dumnezeu m'a învrednicit să împlinesc acum vârsta de 60 de ani, ajutându mi să pot purta şi învinge multele încercări peste care a trebuit să trec».

Aceasta este forma cea mai frumoasă prin care omul cu suflet cu adevărat creştinesc îşi poate arăta simţământul dragostei pentru iubiţii săi decedaţi, cum şi recunoştinţa faţă de Dumnezeu pentru toate bunurile trupeşti şi sufleteşti cu care l-a dăruit. Dăm această scrisoare ca pildă şi îndemn pentru toţi fraţii noştri buni creştini cu rugămintea să ne ajute întru înfăptuirea Căminului, urmând îndemnul Mântuitorului: «Tot ce daţi pentru cei mai mici fraţi ai mei, mie îmi daţi».

Pentru acest dar mulţumeşte cu recunoştinţă: *Comitetul societăţii.*

INFORMAŢIUNI

Vremea în 1929. Astronomii spun că anul acesta va fi mai blând ca anul trecut. Vara vom fi feriţi de călduri prea mari. In Europa însă vor bântui furtuni, vor cădea ploi mari şi se vor revărsa apele din albiile lor. Vor fi cutremure de pământ în California în cursul lunilor Martie şi April; asemenea vor fi cutremure în sudul Europei şi în ţările balcanice, în Bulgaria, Sârbia şi Grecia.

Italian profesor de limbă română. Şeful statului maghiar a aprobat numirea de profesor pe 5 ani, — la catedra de limbă şi literatură română a facultăţii filosofice dela universitatea budapestană, — în persoana agregatului *Carlo Tagliavivi* dela universitatea din Bologna.

Se învaţă la Budapesta. Un ordin al ministerului de externe maghiar hotăreşte ca fiecare funcţionar de vamă şi ofiţer al poliţiei dela frontieră să fie îndatorat a cunoaşte limba statului vecin, pentru a se putea înţelege cu publicul călător în limba lui maternă. Astfel, la graniţa română, organele maghiare amintite trebue să ştie româneşte. Guvernul maghiar organisează, în acest scop, cursuri de limbă împreunate cu examenul necesar. Va să zică, totuşi e bună la ceva şi — «mutilarea».

Averi uriaşe. Nimic pe lume nu costă atâţia bani ca înarmarea şi întreţinerea armatelor. Sumele cele mai mari din buget se cheltuesc pentru armată. Purtarea războaielor cât costă? Numai Dumnezeu ar putea socoti. Armatele tuturor ţărilor din lume înghit anual peste 600 de miliarde, o sumă care ar ajunge să acopere toate cheltuelile ţării noastre pentru 20 ani. Cu aceşti bani s'ar putea face multe lucruri bune pentru omenire; şi, cu toate acestea, trebue să fie cheltuiţi, — cât timp sânt pe lume oameni răi şi dornici de avutul altora.

Nouă ştiinţă. Una din cele mai noi descoperiri ştiinţifice este televiziunea, cu ajutorul căreia, prin aparate cu lămpi electrice, se pot vedea dela mari depărtări chiar şi noaptea oameni sau lucruri cu toate mişcările lor. Ea va ajuta mult la descoperirea răufăcătorilor şi va înlesni călătoria corăbiilor sau sborul aeroplanelor în timp de noapte sau ceaţă.

Pierderi. Numărul persoanelor fără confesiune, în Viena de după răsboi, ia proporţii tot mai considerabile. Pierderile cele mai mari le înregistrează romano catolicismul şi mozaismul. Sânt mulţi, cari trec la alte confesiuni; dar partea cea mai mare se declară fără confesiune. Inainte de răsboi se făceau în Viena cam o mie de treceri, pe an, dela o confesiune la alta. In anul 1919 numărul a crescut la peste 7000; în 1923 la aproape 23 de mii. Astăzi s'a ajuns numărul de peste 40 de mii treceri, la altă confesiune sau la neconfesiune. Viena numără acum vreo 200.000 de persoane declarate fără confesiune.

---

mânt sântem în luptă cu dreptatea supremă. El dovedeşte cu credinţă, că Dumnezeu nu aşteaptă până a doua zi după moartea noastră pentru a ne cere socoteala cugetelor şi a acţiunilor noastre vinovate. Şi fiindcă rigoarea sa apasă asupra noastră de acum, oare nu este faptul acesta un statornic augur pentru viitor? Dacă de acum el sfarmă, smulge, loveşte şi taie în viu, această conduită faţă de noi dovedeşte că el doreşte grabnica noastră purificare, doreşte să ne vadă plăcuţi în ochii săi şi cu adevărat demni de prietenia sa. Putem să gemem, să plângem, dar când cuţitul ajunge la os trebue să păstrăm speranţa în sufletele noastre.

... Acestea sânt sentimentele care ar trebui să-şi facă loc în inima omului când viaţa îi devine un chin, o tortură. El nu trebue să uite că el, poate, are datorii mari de ispăşit, are nenumărate îngrijorări de reparat. Suferinţa îi procură mijloacele pentru aceasta. Iubirii părinteşti, care îl cufundă în focul necazurilor, el să-i răspundă prin o iubire de filială supunere, de filială recunoştinţă.

Sufere, păcătosule, sufere fără a te revolta, fără a plânge chiar. Tu erai lipsit de inteligenţă şi mai ales de curaj, pentru a întrebuinţa contra ta însuţi severităţile necesare. Tu riscai să adormi într'o pace periculoasă. Noaptea te-ar fi putut surprinde într'o stare de pierzare. Binecuvântă pe Dumnezeu care s'a însărcinat să te deştepte, să te exerciteze, să te mântuiască.

Tu eşti un bolnav pe care Dumnezeu îl tratează ca un dibaci şi îndurător medic. Beutura pe care o apropie de buzele tale este amară. Nu o respinge, ea te va face sănătos şi puternic. Fierul pe care-l înfige în ranele tale este ascuţit. Nu căuta să-l alungi, el te va desbăra de cangrena morală care te rodea fără s'o ştii. Impunsătura sa îţi va aduce mântuire. Fi deci un bolnav cuminte, un bolnav răbdător. Dacă pământul ţi se pare nemilos, priveşte cerul care îţi surâde. Cu cât vei suporta nenorocirea mai cu credinţă, cu atât te vei ridica mai mult în ochii tăi proprii chear aici pe pământ şi cu atât mai mult amintirea rătăcirilor tale, poate chear a crimelor tale, se va pierde în dulcea certitudine a unei iertări complete, definitive. Chear dacă suferinţa n'ar produce decât acest rezultat, şi tot n'ar trebui decât s'o salutăm ca rezultat, şi tot n'ar trebui decât s'o salutăm ca pe o suferinţă binefăcătoare!

Consideraţiile care precedează, ne fac să intrăm în vederile providenţei şi le justifică pe acestea integral sub un prim raport.

Existenţa suferinţei în această lume, menţine în conştiinţa generală a omului, un mare principiu moral pe care sofismele raţiunii şi pasiunile inimii încearcă fără încetare şi în chip activ să l întunece.

Oamenii sânt înclinaţi în chip constant să denatureze noţiunile esenţiale ale dreptăţii şi ale nedreptăţii, ale cuviinţei şi ale necuviinţei. Dacă Dumnezeu i ar fi lăsat, ei îndată ar fi pus binele în locul răului şi răul în locul binelui. Ei ar fi confundat îndată binele cu plăcerea şi răul cu durerea.

Ceace mâhneşte poate fi bun? Acest raţionament i-ar fi condus la această concluzie morală: singura datorie aici pe pământ este de a căuta orice bucurie şi de a fugi de orice suferinţă. Oare nu repetă cu elocvenţă fiecare din ei această afirmaţie înainte şi după păcat?

Inainte de păcat, pentru a se bucura deplin, ei au nevoe de a se desface de scrupulele lor. După păcat, ei au lipsă să se justifice, pentru a se desface de remuşcări importante.

Pildă de iubire. In India era obiceiul ca femeile văduve să fie arse pe rug alături de bărbaţii lor morţi. Englezii au şters acest obicei. De curând a murit un indian; văduva lui a cerut de bună voie să moară şi ea, lăsându-se arsă pe rug. Când mortul a fost pus pe rug, femeea s'a aruncat în flacări, şi a îmbrăţişat bărbatul, ca să ardă şi ea cu el. A fost nevoie să intervie organele engleze şi cu forţa să scoată pe femee din flacări, ţinându o închisă până ce mortul a fost ars.

Pentru copiii de ţigani s'a înfiinţat, în satul Uzhoro din Carpaţii maramureşeni, o şcoală unde elevii învaţă scriere, citire, aritmetică şi vioară. Când copiii termină învăţătura, primesc în dar câte un instrument muzical.

A apărut:

Biserica Neamului
și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...
— Scrisori pastorale —

De Icon. Dr. Gr. Cristescu, profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu

tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 30·—, plus spese de poștă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul 45 lei, plus spese de poștă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut
în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș,** cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copci și aurit. Prețul de Lei 400·—

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă,* cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

In partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: **20 Lei.**

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin
(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Nașterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaților de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ș. a.). — *Ion I. C. Brătianu și Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Știri și fapte:* (De anul nou, «Hristos și Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitații canonice, Religia și școala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoților, Cursuri la mănăstirea Neamțului, Schitul dela Păltiniș — cu frumoase ilustrații, — Pace vouă, Regele Mihai I la școală, Mănăstirea Brâncoveanu ș. a.). — *Cântecul mamei, Psalm,* (versuri). — *La Bobotează,* amintiri dela școală. — *Respectați mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare și dragoste.* — Ce dorim satelor. — *În alergare după avere.* — *Hârnicia unei preotese,* întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaș în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovații.* — *Biblia,* cum se grăește despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblați ca fii ai luminii.* — Dacă bei și eară bei. — Cetatea morților. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumești; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica și alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume,* ș. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniș. — Sanatorul de acolo. — Dela sfințirea schitului și inaugurarea sanatorului. —

În celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Însemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 16 Ianuar 1929 Nr. 6

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-biserice

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ce perspective fericite!

De HORIA PETRA-PETRESCU

Ne apropiem de 24 Ianuar, ziua Unirii Principatelor.

N'ar strica să ne punem întrebarea, cum și-au pus-o cei ce au cimentat Unirea: Care-i Milcovul ce ne desparte, fraților?! și să încercăm ca Milcovurile sufletești să dispară — spre binele cui? — spre binele tuturora!

Greu lucru! Să propovăduiești astăzi colaborarea, pentru salvarea comună — e, de multe ori, — un foarte riscat pas. Ești ridiculizat, zeflemisit — trăim doar' în epoca zeflemelei celei mai desuchiate! —

Să pledezi pentru o colaborare și între țări învecinate e și mai temerar, în ochii multora.

Ei bine, las să urmeze aici o traducere a câtorva rânduri dintr'un ziar francez serios, care nu e nici antimilitarist, nici «pacifist», nici «internaționalist». Ascultați ce ne comunică ziarul francez, chiar de ați fi luați în bătaie de joc.

«In Francfurt«, scrie ziarul francez, «Le Temps» (6 Ianuar 1929), «se ține în momentul de față un congres internațional al «Ligii femeilor pentru libertate și pace».

«Primarul orașului a poftit bun sosit delegaților, apoi a pronunțat profesorul Lewin (Germania) un discurs despre folosirea gazelor asfixiante.

«In ceasul de față, spune oratorul, «posedă știința formula a 25 gaze mortale. E de temut ca, în curând, numărul lor să se ridice la 100.

«Au început să se folosească gazele asfixiante de pe vremea marelui război, pe frontul belgian. In curând s'a estins folosirea lor, și oamenii nu încetează a încerca de a le face tot mai stricăcioase. Vedem ce perspective frumoase se deschid pentru războiul viitorului!

«Până acum numai criminalii se serveau de venin ca să se scape de inocenții, cari puteau să le stea în cale. Odinioară se serveau sălbaticii de arme înveninate pentru a combate, iar romanii au înfierat acest mijloc de apărare, pe care-l judecau neloial. Astăzi nu ne mai servim de lănci înveninate, ci de nori de gaze împotriva nenorocicilor, cari nu pot scăpa din ele! Aceste gaze distrug organele de respirație ale persoanelor silite să absoarbă aierul, făcut mortal. Astfel de metoade de luptă sânt crimă împotriva umanității. Ceeace este și mai rău, este că acești nori ai morții sânt trimiși asupra oamenilor comuni (nu a soldaților!) ca să trimită 'n groapă pe copil în leagănul său și pe muncitorul, care lucrează. Și nu s'a găsit încă pedeapsă împotriva acelora, cari se fac vinovați de astfel de crime»!

«Impresia produsă de acest discurs a fost așa de puternică — urmează recenzentul francez — încât numeroase femei (congresiste) au isbucnit în plâns și au trebuit să părăsească sala».

«Un al doilea orator, prof. Charny (Anglia) s'a ridicat la rându i împotriva fabricării gazelor destinate pentru război și și-a exprimat teama, că va fi imposibil de a apăra populația împotriva atacurilor din partea gazelor asfixiante.

«Căpitanul Brunskog (Suedia) a vorbit la subiectul: «Războiul modern». Oratorul a fost de părere că apărarea militară a orașelor mari va fi pe viitor o imposibilitate și o erezie, deoarece totul va atârna dela întrebuințarea forțelor aierene. Nu crede în necesitatea naturală a războaielor. «Voința omenească, a spus el, a vrut războiul. Ea va trebui să-l și desființeze și, dacă nu se ajunge ca să atingă ținta aceasta peste câțiva ani, va fi destinată Europa să piară de armele războiului modern».

Până aici referada apărută în serioasa publicație franceză, organul semi-oficios al guvernului din Franța.

Cred că este destul de edificatoare referada aceasta.

Nu ni se impun câteva întrebări, pe urma acestor constatări?

E creștinesc lucru, e omenește ca om pe om să se nimicească, chiar până într'a treia spiță, dela copilul din leagăn până la moșneagul cu un picior în mormânt?

Să persevereze omenirea în ponegrirea reciprocă a tot ce e «dincolo», ca să ajungă victima celei mai cumplite nimiciri (ca și când potopul lui Noie ar fi fost o jucărie față de potopul gazelor asfixiante!)?

Asta poate fi chemarea unei omeniri ce vrea să trăiască, primenindu-se?

Cetiți două cărți, cari vă vor informa și mai mult despre ceva să zică un viitor război, cărțile a doi generali, francezi buni, dar și europeni cu simț de respon-

FOIȘOARA

(4)

Problema suferinții omenești

Dar, prin voința înțeleaptă și fermă a lui Dumnezeu, suferința există, se impune, inevitabilă, universală, teribilă, înfricoșeată.

Nimenea nu i scapă. La lumina sa se produce în conștiința genului uman o revelație sublină. Binele și răul își reiau adevărata lor față. Ea nu le mai confundă. Ea înțelege, admiră și se înclină. Ea vede că Dumnezeu l-a făcut pe om liber, pentru a face din el o ființă mare și nobilă.

Ea vede că această libertate produce în chip necesar în dublu rezultat, după întrebuințarea bună sau rea ce se face cu ea. Prima întrebuințare crează virtutea, binele moral. Abuzul crează, din contră, răul moral, păcatul.

Dumnezeu n'ar putea suprima această alternativă fără a-și ruina opera sa și fără ca să-și răstoarne planurile sale.

Insă El el a luat în chip înțelept precauțiunile sale pentru a preveni și repara rătăcirile și libertățile umane.

Ceace ispitește și seduce în păcat, este plăcerea actuală, imediată, care se găsește în el ca o momeală.

Această plăcere explică eterna tentație a umanității și eterna sa cădere în rău.

Principala precauțiune luată de providință a fost să permită răului, care prezervă și purifică, să existe ca contrapunct al răului care ispitește și care întinează.

Răul care prezervă și purifică, este durerea. Durerea este destrctivă plăcerii care ispitește, ea e deci capabilă să înfrângă în chip victorios tentația. Ea convine inocenței care vrea să persevereze în bine în ciuda tuturor inamicilor ei. Iată pentruce Dumnezeu nu i-o cruță.

Durerea resimțită în chip voluntar recompensează plăcerea smulsă păcatului în chip voluntar. Ea este deci reparatoare. Ea convine celui ce se căește, ba îi este chiar indispensabilă.

Orice păcătos s'a bucurat ilicit, orice păcătos trebue să pătimească. Dacă suferința abundează aici pe pământ, e că păcatul încă abundează.

Și așa, cum am spus la începutul studiului acestuia, misterul durerii răspunde unei legi de prezervare morală și de ispășire.

Pentru ce să suferim?

Pentrucă suferința desăvârșește și înalță.

Al doilea răspuns.

Insănătoșirea morală, atât de necesară în această viață făgăduită păcatului și luptei contra păcatului, importă mai puțin decât înaintarea în perfecțiune.

Omul care și-ar fi cheltuit toate forțele sale pentru ca să se mențină într'o lipsă totală de greșeli, și-ar fi îndeplinit numai o jumătate din însărcinarea sa.

Nu este deajuns că ai învins răul, dacă nu ai făcut să triumfe binele. Pentruce să lupți contra tentației, pentruce să purifici întinările sufletului tău, dacă aceasta nu-ți permite să desfășori tot ceeace poate să cucerească nemuritoarea frumusețe?

Pe ruinele pasiunii învinse trebue să strălucească idealul tuturor virtuților care onorează umanitatea.

Inainte de Isus Hristos, această strălucire nu putea fi complectă. Desigur, Dumnezeu nu retrăsese nici unul din germenii sfințeniei cu care însămânțase natura noastră la crearea ei. Dar ele rămâneau sterile sau mureau sufocate sub neghina viților.

Ei și-au regăsit puternica lor vitalitate în sângele Mântuitorului. Dela Mântuitorul încoace, germenii de sfințenie au început să crească, să înflorească și să aducă roade glorioase.

sabilitate. O carte o scrisă de generalul Denvignes şi e întitulată: «Răsboiul sau pacea»?, cealaltă de generalul Percin şi are ca titlu: Răsboi răsboiului». (Una apărută în Paris, alta în Bruxela).

Amândoi generalii specialişti se pun pe punctul de vedere: omenirea trebuie să fie informată de ce o aşteaptă la deslănţuirea unui răsboi, — şi ne desfăşoară tablouri, care ar fi foarte, foarte cu cale să dea de gândit eroilor de cafenele şi pescuitorilor în apă tulbure, dar şi îmbogăţiţilor peste noapte, cari cred că averile lor nu se vor clătina, nu se vor zdruncina din temelii, dacă domneşte nemulţumirea în clasa săracă.

Generalul Denvignes se întreabă: ştie publicul mare că peste noapte fabricile paşnice se pot preface în fabrici producătoare de material de răsboi? «Trebuie să o spui şi să o răspui, că aceste venin uri diverse sânt tocmai acelea, care sânt folosite ca materii prime în aceste mari uzine colorante (germane) sau că rezultă dela simple modificări ale produselor intermediare de fabricaţie, modificări foarte uşor de obţinut... prin industria modernă».

In caz de un nou răsboi îşi pregăteşte Europa «suicidul său economic», faţă de America, dă alarma generalul Denvignes. «Popoarele nu vor alerga spre obiectivele păcii decât atunci când vor avea o idee aproximativă despre ororile şi dezastrele, care le-ar deslănţui viitorul răsboi».

O, şi ce pagini ne dă să citim generalul francez, al cărui piept e decorat şi de medalii franceze, dar care are şi o inimă compătimitoare a sorţii omeneşti.

Celalalt general, Percin, ne desfăşoară icoane tot atât de îngrozitoare, nu ca să ne înspăimânte, ci ca să ne informeze şi el. Cu Wilson împreună predică «uitarea» faţă de crimele trecutului şi o viaţă nouă, în colaborare, a popoarelor, ca singur remediu faţă de un cataclism general.

«Câtă vreme o zi de doliu pentru o naţiune va fi o zi de bucurie pentru alta», nu va domni adevăratul spirit european, scrie generalul francez.

După ce oameni politici de seamă, economişti, specialişti în arta răsboiului ne dau astfel de sfaturi, noi ce facem?

Perseverăm în a ne pierde timpul scump cu certuri sterpe şi criminale?

In loc ca fiecare ceas să ne fie scump şi să-l folosim spre construirea unei clădiri durabile, izidim timpul cu interminabile discuţii şi cu invective din cele mai triviale?

Nu dăm cinstea cuvenită unui glas, care trebuie să se audă şi în noi, care trebuie să-şi taie cărare şi în opinia publică din România, glasului ce întreabă: Care e Milcovul, care ne desparte, fraţilor?

Să dispară! Să dispară Milcovul sufletesc dintre noi, pentru ca să putem sărbători o unire sufletească, zămislitoare de bine, de frumuseţe, de înflorire generală.

Cine este împotriva glasului acestuia, este duşmanul progresului omenesc.

Recetiţi rândurile de mai sus. O, ce perspective strălucite ne rezervă viitorul, dacă nu ascultăm de glasul raţiunii şi al inimii...

Reprezentantul bisericii ortodoxe din Ardeal în America. Citim în ziarul «America» din Cleveland:

A sosit acum de curând, pe pământul american, părintele *Tr. Scorobeţ* consilier arhiepiscopesc pe lângă arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu şi Mitropolia bisericilor ortodoxe române din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, spre a face, din încredinţarea I. P. S. Sale arhiepiscopului şi mitropolitului Nicolae, o vizită canonică parohiilor ortodoxe române din Statele Unite.

Părintele Scorobeţ are misiunea de a strânge informaţiuni despre starea parohiilor, a preoţilor misionari şi a tuturor aşezămintelor noastre religioase şi naţionale. In acest scop va vizita, pe rând şi fără mult sgomot, toate parohiile ortodoxe, stând de vorbă cu toţi aceia cari doresc o îndreptare în starea actuală a bisericilor noastre.

Venirea părintelui Scorobeţ, chiar acum când din nou se agită chestiunea reorganizării parohiilor ortodoxe române din Statele Unite, credem că va avea darul de a grăbi cu un ceas mai de vreme soluţionarea acestei arzătoare probleme.

Congres general

Asociaţia generală I. O. V. îşi ţine congresul în zilele de 24 şi 25 Ianuar 1929 la Bucureşti în sala Dacia din strada Carol.

In ziua primă se va celebra la monumentul Eroului Necunoscut, în Parcul Carol I, serviciu divin în memoria camarazilor morţi, şi se va depune o coroană. Vor urma, după aceasta şedinţele congresului.

O delegaţie aleasă de adunare, va prezenta un *memoriu* Inaltei Regenţe, guvernului şi corpurilor legiuitoare.

Memoriul invalizilor, orfanilor şi văduvelor de răsboi, prezentat şi guvernelor trecute, cere îndreptăţite lucruri, şi anume:

Să se suprime subvenţiile de ajutorare în bani date oficiului I. O. V. şi diferitelor societăţi subvenţionate; subvenţiile să se verse la fondul pensiilor.

Toate sumele ce se strâng pentru I. O. V., precum sânt cele provenite din timbrul de asistenţă, loterii, procentul de 30% din chiriile restaurantelor din gări şi ale chioşcurilor ş. a. să fie vărsate fondului de pensie.

Interzicerea tuturor abuzurilor administrative prin călcarea legii I. O. V., astfel: să nu se mai facă reţineri ilegale din pensii pentru loterii, bilete de teatru, comitete şcolare de construcţii, carnete de populaţii, fotografii, tabliţe etc...

Orfanii de răsboi să fie scutiţi de taxele şcolare.

Pentru a pune capăt anomaliilor ce există în pensionarea ofiţerilor invalizi şi a gradelor inferioare, se cere o nouă lege pentru unificarea pensiilor.

Unificarea pensiilor să se facă deocamdată pe cale bugetară, acordându se sporul de scumpete, nu pe bază de procente la pensii neegale, ci stabilindu-se cote totale de pensii egale la grade egale.

Se cere împroprietărirea tuturor invalizilor, orfanilor şi văduvelor de răsboi, cu lotul tip la ţară, şi cu lot de casă la oraş.

Loteria populară I. O. V., concesionată nelegal unui particular pe 10 ani, să fie trecută asupra Oficiului I. O. V.

Să se grăbească aranjarea situaţiei celor peste 10 000 de invalizi rămaşi neclarificaţi şi a celor peste 30 000 de văduve ai căror bărbaţi sânt dispăruţi; să se recunoască pensia tuturor văduvelor remăritate.

Să se înfiinţeze imediat Casa de Credit, care să înlesnească construcţia de locuinţe, chioşcuri de fier, procurarea de proteze, unelte agricole şi orce fel de credit; înfiinţarea unui atelier special pentru proteze.

Să fie plasaţi cu precădere în orce fel de funcţiuni corespunzătoare aptitudinei, gradului şi culturei, dându-se şi sporul de scumpete la salar independent de pensiune, precum şi pensie pentru anii de serviciu.

Să se facă înaintarea onorifică a ofiţerilor, anuarul lor, precum şi statistica invalizilor, orfanilor şi văduvelor de răsboi, ţinându se la curent situaţia fiecăruia.

Să se acorde aceleaşi pensii şi cu aceleaşi sporuri şi avantaje tuturor invalizilor, orfanilor şi văduvelor de răsboi din întreg cuprinsul ţării întregite.

Să se controleze gestiunea societăţilor subvenţionate. Se mai cere:

Infiinţarea de Sanatorii în staţiile climaterice şi balneare, colonii etc.; şi

Construcţia unui palat al invalizilor.

A murit Dr. C. Chiricescu

Facultatea teologică din capitală pierde, prin moartea lui Dr. C. Chiricescu, pe unul dintre cei mai valoroşi profesori ai săi.

Păr. profesor Chiricescu, la ale cărui temeinice cunoştinţe s'au adăpat, în curs de 35 de ani, multe serii de studenţi teologi, a fost devotat apărător al ortodoxiei.

Zece ani în şir a ocupat postul de decan al facultăţii de teologie; era şi membru al congresului naţional bisericesc, ear Sf. Sinod îl însărcinase să fie raportorul lucrărilor pentru îndreptarea calendarului.

Inainte d'a ocupa catedra universitară, fusese profesor şi director la seminarul din Huşi, apoi la seminarul Veniamin din Iaşi.

Dela 1897 până la 1906 a condus ca director tipografia cărţilor bisericeşti. In 1899 era director al cultelor, ear mai târziu administrator al Casei bisericii.

Când splendida desvoltare se produce în noi, atunci noi sântem cu adevărat ceeace un teolog numea aşa de bine «Zei în floare». Cuvinte îndrăsneţe care ne reamintesc acele cuvinte sublime, de ambiţie frăţească, spuse de Hristos oamenilor: «Fiţi desăvârşiţi precum şi Tatăl vostru cel ceresc desăvârşit este».

Noi sântem născuţi pentru a dobândi acest misterios chip al lui Dumnezeu, ale cărui liniamente le-am primit în fiinţa noastră interioară deodată cu existenţa.

Noi o ştim aceasta şi ni-o şoptim nouă înşine, în taina gândului nostru, atâta timp cât simţul nostru de frumuseţe n'a fost pervertit. In momentul în care noi încetăm de a mai tinde către acest scop sublim, o indispoziţie de constiinţă ne aminteşte că nu mai sântem la datorie.

Datoria noastră e de a privi şi de a ne urca în sus. Viaţa noastră, ridicată pe aripile gândirii şi ale inimii, trebue să fie o serie de ascensiuni.

Numai în sus se poate întrezări idealul. Dumnezeu rezidă pe culmi. Numai acolo putem să contemplăm modelul nostru şi să imprimăm puternic în noi acele trăsături ale sale cari sânt accesibile slăbiciunii noastre.

Dar nimeni nu poate urcă fără efort şi fără oboseală. Frumuseţea, mărirea, gloria neperitoare se cuceresc cu preţul sudorilor, lacrimilor şi uneori cu preţul sângelui vărsat. Atâta costă ele, atâta valorează.

Durerea e scara de aur care ne transportă repede în regiunile superioare. Ea scurtează distanţele. Sânt înălţimi care fără ea rămân vecinic neexplicate. Ceeace face pe eroi şi pe martiri nu este oare brava durere?

Acela care n'a fost încercat de ea, ştie-se cine este şi ce poate? Ştie se ce face zace în adâncul inimii sale? Zace energia bărbătească, sau laşitatea? Zace generozitatea, sau egoismul? Zace în sfârşit un sentiment nobil, sau un sentiment josnic?

Acest aspect nou al chestiunii merită să fie studiat cu atenţiune. El apropie ceeace iubim mai puţin: suferinţa, de ceeace iubim mai mult: frumosul, nobilul.

Suferinţa e fica nobilului şi nobilul este fiul suferinţii. Aceste două extreme, cari se resping în gândirea noastră, se bazează pe o armonioasă unitate.

S'a zis, că noi sântem făcuţi din tină şi din duh. Durerea are chemarea să elimine noroiul şi să facă să strălucească duhul.

Ce vrăjitoare!

Această filozofie a suferinţii ne dă o nouă explicaţie a înfricoşatei enigme.

Ea justifică providenţa arătând, că acest mister, care revoltă pe atâţia oameni, răspunde unei legi a progresului şi a măririi morale.

Sublimul nu lipseşte în nici una din cărţile Vechiului Testament. Se găseşte adesea în *Geneză* ale cărei povestiri ne revelează întunecoasele noastre obârşii, în *poemul lui Isaia* unde viitorul creştin se desfăşoară cu măreţie şi precizie, în *Psalmi* unde David îşi varsă sufletul său de penitent regal.

Dar, el nu străluceşte în nici o parte ca în paginile cărţii sfinte ce se poate numii capo d'opera Bibliei şi care este *Cartea lui Iov.*

Nimic mai mişcător decât această pictură a dreptului în luptă cu durerea nemeritată.

Iov e lovit tot mai mult în bunurile sale, în sentimentele sale, în trupul său. Redus în stare de cadavru viu, el e respins de societatea oamenilor. Femeia sa îl ofensează, prietenii săi îl insultă. Zace pe gu-

Inmormântarea regretatului profesor s'a făcut în 12 l. c. Serviciul religios s'a celebrat la biserica Alba de către vicarul patriarhiei, P. S. Sa arhiereul Platon Ciosu, înconjurat de numeroşi preoţi. După serviciul divin, s'au rostit cuvântări, în care s'a adus prinos de adâncă recunoştinţă memoriei defunctului.

La scoaterea sicriului din sfânta biserică, o companie de ostaşi a dat onorurile. Cortegiul a pornit apoi spre cimitirul Belu.

Păr. Dr. C. Chiricescu odihnească cu drepţii!

Sf. Sinod. Preşedintele Sfântului Sinod, I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei a convocat membrii înaltului for bisericesc, în sesiune extraordinară, la 21 Ianuar 1929.

Cu acest prilej se vor lua măsuri privitoare la mişcarea pentru schimbarea datei Paştilor din a. c.

Ardealul si mărirea României

In tipografia «Minerva» din Odorhei a apărut broşura de păr. preot *A. Nanu*, profesor, sub titlul *Crâmpee din contribuţia Ardealului la mărirea României, note maghiare.*

Broşura, care merită să fie recomandată spre citire, cuprinde următoarele: Ardealul, Românii ardeleni, Mărturisirea unui savant, Călugărul şi apostolul, Biruinţa, Comorile Ardealului, Dobândirile unirii, — şi sfârşeşte cu următoarele cucernice Gânduri:

«Un basm duios povesteşte că vântul, drumarul pururea pribeag al văzduhului necuprins şi codrul cu ariile frunzelor doinaşe şi marea cu viforul valurilor vâjâetoare, sânt copiii resfăţaţi ai Cerului şi ai Pământului.

Purtaţi de vraja dragostei nehărmurite părinţii buni se opinteau în muncă necurmată să hărăzească odraslelor lor dragi comoara fericirii. Îşi iubeau copiii ca floarea picurii de rouă, ca pasărea, cântarea şi dorul cel mai fierbinte era să le înseninez bolta vieţii ca zimbetul unei zile dragi de primăvară veselă.

Ispitiţi însă de patima măririi ademenitoare, odoarele iubite se răzvrătiră împotriva părinţilor jertfelnici, ca să-i mazilească din scaunul de cârmă. In vârtejul destrăbălării prădalnice se înhăţară şi fraţii învolburaţi în o încăerare pătimaşă, pentru jilţul purpuriu al cârmuirii. Şi izbea cu strâjnicie zbiciul urlător al vântului şi mugeau furtunatec valurile agitate ale mării şi trozneau înfiorător copacii frânţi de mijloc, prin largul codrului aprins, în prăpădul luptei exterminătoare...

In faţa acestei privelişti sinistre şi duioase ca o tragedie antică, părinţii, bunii părinţi iubitori, suspinau sfâşiaţi de ghiarele durerii prădalnice şi Pământul, biata glie-mamă îşi spovedea în trecut şi şi mărturiseşte azi prin ceaţa negurei de dimineaţă amarul sufletului ei, iar Cerul, sărmanul părinte îndurerat, de jalea copiilor încăieraţi, plânge des, nemângâeat şi boabele de rouă de pe faţa florilor sânt numai lacrimile ochilor lui veşnic umezi...

Când mă pierd în dimineţile de toamnă prin falduri plumburii de negură groasă, par'că simt durerea gliei noastre, par'că aud cum îşi spovedeşte şi bietul nostru pământ strămoşesc amarul sufletului său cernit de jalea copiilor lui încleştaţi în hartă fratricidă... Când îmi scald privirea cercetătoare în baia stropilor de rouă cristalină, de pe genele de flori mărunte par'că desluşesc cu jale acolo lacrimile Cerului nemângâiat, şi par'c'aud mustrarea lui usturătoare că ne-a binecuvântat cu darul cel mai scump şi cel mai mare din împărăţia lui noi, copiii, copiii lui nemernici, îl sfidăm uşuratec prin răutate şi ură şi sfâşiare pân' la sângerare...

In dimineaţa de toamnă păcloasă se vaieră în geamăt frunza uscată, subt piciorul fără milă ca sufletul sub sarcina simţirilor povarnice. Din turnul înalt al bisericii sfinţite — care-mi arată ca un deget uriaş, cerul, lumea ideală, răsbate un dangăt de clopot duios, ca povestea zilelor noastre. Preotul intră să se închine şi să se roage pentru pacea şi bunătinţelegerea bieţilor fraţi învrăjbiţi, iar buzele mele îngână cu dor: Doamne, apleacă ţi urechea şi-i ascultă rugăciunea»!

Convocare

Comitetul şcolar al Şcoalei normale «Andrei Şaguna» din Sibiu convoacă adunarea generală pe ziua de 27 Ianuar 1919, ora 11, la şcoală, având următoarea ordine de zi:

1. Contul de gestiune al anului 1928 şi descărcarea comitetului.
2. Bugetul anului 1929.
3. Alegerea alor doi membri în comitet şi a unui membru în consiliul de cenzori.

Dacă adunarea în ziua de 27 Ianuar nu va fi în număr, se convoacă prin aceasta o nouă adunare pe ziua de 3 Februar 1929, care va aduce hotărâri cu orice număr de membri prezenţi.

Adunarea generală se compune din părinţii şi tutorii legali ai elevilor şcoalei, din foştii profesori şi foştii elevi, deveniţi majori, ai şcoalei, din părinţii foştilor elevi şi din membrii corpului didactic al şcoalei, din sprijinitorii şcoalei votaţi de adunarea generală (Art. 22 din regulamentul pentru organizarea Comitetului şcolar). Cotizaţia anuală de membru este Lei 200.

Sibiu, 10 Ianuar 1929.

Pentru Comitetul şcolar:

Preşedinte: † VASILE, vicar arhiepiscopesc.

Secretar: E. TODORAN, director.

INFORMAŢIUNI

Două rânduri de sărbători. Fraţii basarabeni şi din nordul Moldovei au serbat în mai multe sate, cum se veşteşte, Crăciunul şi Anul nou, atât după calendarul îndreptat, cât şi după cel greşit sau vechi. Faptul acesta, de-a ţinea *două* rânduri de sărbători, adevărat că aduce pagube în economia ţării, dar de altă parte dovedeşte că lupta împotriva calendarului îndreptat nu e în tot locul serioasă.

Incurajează pe cei dela Pesta. Ducele Mussolini al Italiei a rostit earăş declaraţii senzaţionale privitoare la revizuirea tratatelor de pace. Unui ziarist american, cum scriu gazetele italiene, Mussolini i a spus, că «Ungaria nu mai poate rămânea în situaţia actuală», şi că «soarta Ungariei trebue uşurată». — Cum? Făcându-o poate să stăpânească earăş asupra milioanelor de nemaghiari?! Dacă nu şeful politic din fruntea Italiei ar grăi astfel, ci şeful *bisericesc* romano-catolic, lucrul ar fi explicabil şi de înţeles. Dar aşa?

Sinodul dela Sofia a cerut guvernului bulgar să ia măsuri ca presa să nu mai publice amănunţite dări de seamă şi fotografiile sinucigaşilor; încercările de sinucidere să se pedepsească cu închisoare; testamentele sinucişilor să se anuleze; să fie pedepsiţi, afară de aceştia, şi cei ce ar fi putut şi totuşi n'au făcut nimic pentru a împiedeca o sinucidere.

Biblia şi coranul. In urma situaţiei schimbate din Turcia, s'a petrecut un act dintre cele mai însemnate în istoria coranului, şi a izlamului în acelaş timp. Preoţimea mohamedană făcuse totul, ca sfânta carte a mohamedanilor, coranul, să se citească numai în limba arabă originală, şi orce traducere a coranului în limbi străine se consideră drept sacrilegiu. Dar, pe lângă toate protestele reprezentanţilor izlamului, în cei din urmă trei ani s'au făcut din coran nu mai puţin de trei traduceri în turceşte, din care s'au vândut cam 14 mii de exemplare. Poporul, neînţelegător al limbii arabe, stătuse mai de mult mereu sub puterea vragei coranului, — acum începe să dispară această putere, şi se încep: asămănările între coran şi biblie. La facultatea teologică mohamedană a universităţii din Stambul, profesorii teologiei si-au procurat biblia în limba turcească dela societatea biblică americană spre a face asămănările între coran şi biblie.

Bir pe vânt se numeşte taxa pe care primăria din Belgrad a pus-o pentru orce creştin care stă vara, într'o grădină-restaurant, după ora 11 seara. Pentru răstimpul dela 11 până la 1 după miezul nopţii, taxa aceasta e de un dinar pe cap. Dela 1 în sus, orce locuitor plăteşte întreitul taxei. Birul pe vânt e adăogat la nota de consumaţie, ear la sfârşitul săptămânii e vărsat la casa comunală.

Baptiştii se întăresc. O comisiune misionară a baptiştilor americani plănueşte să clădească în capitala Ungariei, pe bulevardul Rákóczi, un mare palat cu şase etaje.

ŞTIRI LOCALE

Concert. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, al cărei patron este I. P. S. Sa Domnul Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit, va da un concert cu ales şi bogat program Duminecă, la 20 Ianuar 1929, în sala cea mare dela Unicum. Inceputul la 8 ore seara. Biletele de intrare se vând la Librăria Arhidiecezană, şi seara la cassă. Venitul curat e destinat pentru «Fondul de propagandă meserieşească». Suprasolviri se primesc cu mulţumită şi se chitează prin publicare.

Conferenţă publică a organizat, pentru publicul sibian, — în seara de Duminecă, 13 Ianuar s. c., în sala prefecturii judeţene, — despărţământul Sibiu al Asociaţiunii şi secţia locală a Asociaţiei prof. sec. români. A conferenţiat profesorul dl Dr. V. Vâlcovici, rector al şcoalei politehnice din Timişoara, despre tema: Ce este universul, — problemă care a deşteptat viul interes al auditorului, dornic să afle cât mai multe din misteriile naturii pe bază de cercetări mai nouă astronomice. Conferenţiarul a satisfăcut, — pe cât e posibil omeneşte, — acestei dorinţi, şi sibienii l-au aplaudat călduros.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe ziua de 17 Ianuar (Joi) 1929, d. m. la 4 (16) ore, în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa este publică.

---

noaie, fără nici un fel de mângâiere şi sufletul său rămâne senin.

De pe buzele sale nu se desprinde decât un uimitor strigăt de resemnare şi de iubire: «Domnul mi le a dat, Domnul mi le-a luat, fie numele Domnului binecuvântat».

E tot ce a putut spune în durerea şi în părăsirea sa. Dacă geme, nu blestemă. Dacă se apără contra învăţăturilor odioase, nu murmură.

In acest spectacol aşa de minunat se descopere Diavolul, autorul acestei nenorociri. Insuşi Dumnezeu este cuprins de admiraţie faţă de Iov, încât îl arată îngerilor săi.

Antichitatea profană ne-a lăsat în orice gen al artei şi al ştiinţei monumente în cari străluceşte geniul celor vechi. Grecii, mai ales, ne-au lăsat concepţiuni cari ne fac să-i salutăm ca dascăli ai noştrii. Ar fi greu de spus în ce n'au excelat ei în lucrările spiritului.

Printre cugetătorii cari au ilustrat mai mult Grecia, este unul pe care posteritatea îl numeşte divinul Platon. Sculptorii timpului său au găsit formele ideale, formele desăvârşite ale corpului omenesc. El a fost mai ambiţios.

Dispreţuind aparentele senzibile, el a voit să pătrundă până în substanţa, invizibilă, până în suflet. El s'a întrebat: Care eră linia de supremă frumuseţe? După profunde meditaţiuni, gânditorul atenian a sfârşit prin a scrie pagina care este cel mai nobil titlu de glorie al său şi care ar putea servì de prefaţă eloquentă la cartea lui Iov.

El a creat, în adevăr, acel tip uimitor, aproape supranatural, al înţeleptului care, după ce a trăit o viaţă curată în mijlocul persecuţiunilor, moare liniştit şi dulce pentru adevăr şi dreptate în chinuri oribile.

Această asemănare surprinzătoare a geniului inspirat al Bibliei cu geniul păgân al filozofiei nu este sugestiv?

Se spune că, umanitatea în elita profeţilor săi şi a gânditorilor săi, a avut viziunea idealului realizat în chip divin pe Calvar.

Dubla activitate jidovească şi grecească a discernut clar rolul de artist sublim care, în viaţă, aparţine durerii. Ea a recunoscut strălucirea pe care o adaogă prezenţa sa celor mai eminente virtuţi.

Da, durerea are secretul de a transforma şi de a înfrumseţa sufletele în chip uimitor.

Luaţi-I lui Isus Hristos aureola cu care îi încununează fruntea o moarte eroică. El şi atunci va mai fi Dumnezeu, dar sânt fibre cari nu vor mai vibrà privindu-L şi aceste fibre sânt cele mai bune care sânt în noi.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Biserica noastră-
şi
Cultele minoritare

Marea discuţie parlamentară în jurul legei cultelor.

Cu o introducere
de
N. Russu Ardeleanu

Volumul cuprinde 440 pagini. — Preţul Lei 200, plus spese postale Lei 10.

Nr. 2232 port. 1926. **(1) 1—1**

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 10335/1925 şi Nr. C. II. 8932 1926 a judecătoriei mixte Sibiu în favorul reclamantului Banca Centrală fil. Sibiu reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar contra... loc. în Sibiu pentru încassarea creanţei de 10.000 Lei, şi accesorii se fixează termen de licitaţie pe 31 Ianuarie 1929 la ora 16 la faţa locului în oraşul Sibiu, Str. I. Macelar Nr. 4, unde se vor vinde prin licitaţiune publică jud ciară diferite mobile de casă în valoare de 17.000 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de încassat face 10.000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 20 Maiu 1925 iar spesele până ac.m staverite de 2847 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. LX.: 1881, § 120.

Sibiu, la 24 Decemvrie 1928.

D. Kálmán portărel.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească
de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de postă Lei 15

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10 —

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de postă Lei 10, prin mandat postal.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II	600
Caietul I Modele de cusături româneşti	25
„ II „ „ „ „	40
„ III „ „ „ „ (8 foi)	80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de postă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de postă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul 45 lei, plus spese de postă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 19 Ianuar 1929 Nr. 7

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Telegraful [illegible]

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Inaugurarea unui „Cămin cultural“

Conducătorii intelectuali ai frunteşei comune Răşinari, de ani de zile au iniţiat edificarea unui Cămin cultural, pot ivit unei populaţiuni de peste 5000 locuitori. Sămănătorii acestei idei îşi văd acum, munca şi truda răsp'ătită aducând rod prin b ruinţa gândului bun, care s'a înfăptuit într'un măreţ palat cultu al, care poate fi mândria şi podoaba, nu a unui sat numai, ci a orişicărui oraş din ţara noastră.

Care este rostul unei case culturale la sate? Pe lângă biserica şi şcoala satului — o nouă vatră de lumină, o casă a satului, a tuturora pentru reculegere, pentru lumină ca un izvor de noui îndemnuri, de solidaritate, de frăţie, împrumut de idei pentru tot ce este bun şi nobil, pentru tot ce nobilitează sufletul şi înalţă conştiinţa creştinească şi românească, un izvor atât de necesar mai ales în zilele noastre «când toate temniţele sânt zăvorite şi străjuite şi cu toate acestea gem de oameni, pe când bisericile stau cu uşile deschise la părete zi şi noapte şi totuş sunt goale».

Un mare sat cu multă populaţie, cu un mare număr de tinerime care caută distracţie mai ales în zile de Dumineci şi sărbători acolo unde nu se poate face educaţie, ci numai ruină morală, — astăzi poate să-şi afle distracţie sufletească şi trupească în sala mare 28/16 m. care poate cuprinde peste 1500 persoane — pe lângă cele 3 odăi cu bibliotecă şi sală de lectură.

Un sumar istoric al căminului cultural:

Căminul cultural e aşezat în mijlocul comunei într'o frumoasă grădină cumpărată cu Lei 50 000 de comună dela erezii fostului director şcolar, Coman Hămbăşan. Măretul plan, e opera dlui arhitect Neugebauer din Sibiu care l-a şi edificat. Devizul de peste 3.000,000 lei prin lucrarea în regie s'a redus la 2 şi ceva milioane. Fundamentul a fost săpat în întregime în vara anului 1927 de numeroşii studenţi din sat. Comuna politică a dat toate lemnele necesare, terenul şi lei 300.000. Banca «Andreiana» a dăruit toată cărămida necesară în suma de lei 220,000 Au mai contribuit: Ministerul sănătăţii prin dl I. Lupaş fost ministru 100 000, «Banca Naţională» cu 50,000 lei, Biserica ortodoxă din loc cu peste 50,000 lei în care sumă e şi o donaţie a dlui Oct. Goga fost ministru, Comitetul şcolar local 30.000, «Societatea vânătorilor» 20,000, Reuniunea femeilor 10,000 lei, şi alţi mulţi binefăcători din sat şi alţii domiciliaţi în diferite localităţi ale ţării de origine din Răşinari prin o colectă din care au intrat 300 000 lei. Restul de bani necesari la terminarea clădirii de aproape 1.000,000 lei s'a luat împrumut de comitetul căminului, garantând in solidum membrii cu averea lor, numai ca ideia să biruiască şi dorinţa oamenilor de bine să se realizeze cu un ceas mai curând. Nu puţin e ajutorul dat de proprietarii de autobuse din Răşinari, cari toate transporturile necesare le-au făcut gratuit.

Crede cineva că o astfel de lucrare începută cu o modestă sumă s'a realizat uşor? Au fost greutăţi şi piedeci intenţionate şi obşnuite de persoane cari se întunecă când e vorba de lumină şi cultură. Un conservatism specific neamului nostru care de altcum e bun până la un grad oarecare, dar paralizează şi stânjeneşte adeseori orce iniţiativă de înaintare. Cine ar putea dovedi mai bine această afirmaţiune decât cei trei conducători ai comitetului — preşedintele Emil Dancăşiu, cassarul Bucur Dancăşiu, contabilul băncii şi secretarul comitetului, notarul Valer Pria? Prin perseverenţă, prin muncă de un an şi jumătate căutând toate posibilităţile ca să se facă cât mai ieftin, secondaţi de membrii comitetului au delăturat toate piedecile şi lucrarea s'a terminat. Toată lauda şi recunoştinţa acestor conducători, fără de cari se mai întârzia edificarea căminului. Scoţând la iveală numele lor, nu micşorăm cu nimic contribuţia şi jertfa tuturora cari cu gândul, cu fapta şi obolul lor au înlesnit şi contribuit la realizarea ideii.

Lucrările mari şi durabile totdeauna se izbesc de greutăţi. In faţa izbânzii acele se uită şi mulţumirea că ai săvârşit un lucru bun, copleşeşte micile mizerii ca şi drumeţul ce urcă cu greutăţi, privind cu satisfacţie din culmea dealului.

In zilele Naşterii Domnului s'a predat destinaţiunii, inaugurându-se prin preoţii locali: Maniu Lungu şi Emil Dancăşiu, prin sfinţirea apei în faţa întregului sat, prin vorbirea ocazională a preşedintelui preotul E Dancăşiu şi darea de seamă asupra contribuirilor şi speselor din partea

FOIŞOARA

(5)

Problema suferinţii omeneşti

El putea să răscumpere lumea cu cel mai mic preţ. O rugăciune din gura sa, o lacrimă din ochii săi, un suspin din inima sa, o picătură din sângele său constituea o mântuire supra-abondentă.

Dacă El s'ar fi conformat acestui program restrâns şi raţionabil, el ar fi putut, mântuindu-ne, să umple lumea de gloria Sa. El ar fi putut să joace rolul de Rege puternic, măreţ şi învingător pe care-L aşteptă Israil.

Venirea Sa ar fi fost un eveniment ilustru şi moartea Sa o apoteoză. Acest lux de glorie l-ar fi impus adorării tuturor oamenilor, căci toţi oamenii s'ar fi supus la acest semn. Splendoarea Sa i-ar fi orbit. Insă în locul acestui lux de glorie el preferă luxul iubirii pe care, pe cruce, îl impune caldei noastre recunoştinţii. El însă n'a voit să ne uimească, ci să ne mişte inimile. Triumfând, poatecă lumea întreagă s'ar fi supus puterii sale; răstignit o parte a lumii cade în genunchi şi se lasă cucerită de iubirea Lui. Acest fel de succes îi place mai mult. Aceasta o prezise de mai înainte: «Atunci când mă voiu ridică de pe pământ, voi atrage pe toţi la mine». Iată modelul care ne e recomandat! Iată secretul cel mai înalt al frumuseţii morale: *a suferi şi a muri prin iubire.*

Inaintea lui Hristos, care fu răstignit, lov păleşte, dreptul Platon încă păleşte. Ideea de Dumnezeu depăşeşte ideea de om.

Aici de nou se pune problema: pentruce e aşa de greu drumul care duce la desăvârşire? Pentruce fără durere nu există excelentă morală pentru noi?

Chiar dacă nu am putea răspunde într'un chip peremptoriu la această chestiune, faptele pe care le-am citat vor fi suficiente pentru ca să ne convingă că este mai bine că este aşa!

Mărimea morală a omului depinde în primul rând de calitatea cugetărilor sale. In univers omul este un atom, dar acest atom cugetă. Pentru aceea universul este înaintea Sa ca un supus înaintea regelui său. Inteligenţa sa îl încoronează.

Straniu fenomen: atâta timp cât omul este fericit de acea fericire exterioară pe care o doresc toţi, gândirea sa se ridică cu mare greutate. Ea rămâne închisă în cercul inferior al intereselor şi al pasiunilor. Bagatelul este de ajuns ca să-i mulţumească inima sa, e de ajuns ca să i mulţumească şi inteligenţa sa.

Aici pe pământ el merge în zări scurte şi încântătoare pe care i-le procură simţurile şi o raţiune înşelată de simţuri. El se mulţumeşte cu mici adevăruri care sânt la îndemâna sa, cu adevăruri de ordin temporal, cu adevăruri parţiale, precare şi provizorii care constituesc cunoştinţele noastre de o zi. Saraci adevăruri care au exact valoarea reală a vieţii prezente ce moare, a lumii exterioare care trece, a naturii care se schimbă, cu un cuvânt a materiei din care emană ele şi a cărei expresiune sânt ele.

Examinaţi ideile unui astfel de om, sânt inferioare; examinaţi-i cuvintele, ele sânt goale; examinaţi-i acţiunile, ele sânt josnice. Aceasta fiinţă inteligentă este în felul adevărurilor din care se nutreşte. E mediocră, şi vulgară. Ea rămâne streină de cugetările înalte şi profunde; ea nu excelează în nimic intelectualiceşte decât doar în administrarea afacerilor sale băneşti.

Acesta e efectul produs de prosperitate, de succes şi de plăcere asupra spiritului uman.

Ce soare divin e necazul, ce soare divin e durerea! La apropierea sa dispar palidele zări de lumină pe care le aruncă în noaptea noastră bucuriile pământului. Micile adevăruri se acopăr şi pierd orice importanţă

secretarului căminului, notarul V. Pria.

A doua zi de Crăciun s'a jucat piesa teatrală, «Nepotul răsfăţat» de tinerimea studioasă şi univ. din sat. «Astra» a fost reprezentată prin dl Dr. Gr. Cristescu, care în o vorbire ocazională aduce salutul Astrei care ajută, stărue pentru înfiinţarea de căminuri şi culturalizarea satelor. Protopopul Sibiului, E. Cioran, arată însemnătatea căminului care astăzi a luat fiinţă, după ce preoţii locali încă la 1911 au pus cel dintâi ban, ca temelie la aceea ce astăzi vedem.

Căminul cultural e terminat ca zidire. Conducătorilor le revine o altă îndatorire, poate şi mai grea, să organizeze acest cămin, ca să corăspundă cu măreţia lui externă, cele ce se cer în interior: conferinţe, concerte, ordine, disc'p'ină, cinematograf cu filme instructive, apelând şi la conferenţiari externi, iar cei din comună dând unul fiecare contribuţia sa. Scena aranjată în această sală să devină un amvon, de unde flacăra luminei şi a culturii să nobiliteze oamenii. Nădăjduim în a doua biruinţă a gândului curat şi bun.

In vară, după ce se vor termina încă unele lucrări mai mărunte, se va face o altă inaugurare, mai solemnă, cu chemarea de faţă a acelora cari stau în fruntea bisericii şi a neamului.

E. C.

Cuvântul unui arhiereu şi agitatorii

Eată cum grăeşte I. P. S. Nectarie, Mitropolitul Bucovinei, în pastorala Sa de Crăciun despre calendarul îndreptat:

Cei ce nu ţin credinţa, cei ce cârtesc în contra bisericii, în contra organizaţiei bisericeşti, contra sărbătorilor, contra vlădicilor şi preoţilor, aceştia nu simt bucurie, pentru că ei se tem mereu de pedeapsă. Şi pedeapsa asupra acestora vine cu siguranţă. Dacă nu de odată şi bătător la ochi, dar ea vine de bună seamă într'un fel oare care după cumineţenia şi înţelepciunea lui Dumnezeu prin semne şi întâmplări. Adesea vin cumpene şi nenorociri peste oameni şi regiuni întregi.

Bună oară, Sf. Sinod, adecă sfatul tuturor Episcopilor, Mitropoliţ lor sub preşedinţia Patriarhului a hotărât, să îndrepte calendarul, care era greşit, aşa că dacă am fi continuat cu calendarul vechi am fi ajuns să sărbătorim Crăc unul primăvara şi Paştile toamna; Sfântul Sinod a îndreptat această în calendar şi a făcut bine. Dar unii s'au răzvrătit şi n'au ţinut sărbătorile aşa cum le a aşezat biserica, au cârtit în Mitropoliţi, în Episcopi, în Patriarh, au tulburat liniştea în biserică, şi iată că pedeapsa lui Dumnezeu nu a întârz'at...

La noi, în eparhia Bucovinei, a fost linişte şi toţi au primit. Doară în părţile munţilor ruseşti se aflau unii, cari cârteau, şi ne aducem aminte ce ploi şi ce sloată a dat Dumnezeu. S'a rupt un nor şi un pohoi, ne mai pomenit a şters de pe faţa pământului suprafeţe întregi de sate şi s'au înecat mulţi oameni, tocmai în părţile acele ale Putilei, Vijniţei, unde trăiau răscolnici de aceştia contra calendarului îndreptat de biserică.

Dar în anul acesta altă nenorocire în Basarabia, unde sânt mulţi răscolnici contra sărbătorilor bisericeşti. Dumnezeu a dat astă vară acolo o secetă cum nu s'a mai pomenit. Oameni şi vite nu mai au ce mânca şi se sting acum de foame. In întreaga ţară se strânge milostenie pentru ei, ca să nu moară de foame. Această nenorocire s'a întâmplat tocmai acolo unde se hulea contra bisericei ortodoxe române, contra sf. Sinod, contra vlădicilor şi a preoţilor, acolo a fost nenorocirea mai mare.

Aceste sânt semne, care numai cel ce nu are credinţă nu le vede. Numai duşmanii bisericii le ascund, precum ascund câteodată şi unii bârfitori ai învăţăturii creştineşti nenorocirile şi nemulţumirile lor sufleteşti.

Creştinul adevărat nu face aşa. El ştie că este o biserică învăţătoare şi ascultă de învăţăturile şi învăţătorii ei, şi Dumnezeu le ajută. Când biserica, cu vlădicii ce o conduc, aşează sărbători, după cum e dreptul lor, după harul dat lor de Dumnezeu, atunci creştinul trebue să le serbeze pe aceste, şi nu să se facă el mai cuminte decât vlădicii. El păcătueşte, dar huleşte şi se resvrăteşte contra bisericii.

Despre însuşirile românilor ardeleni

— Spicuiri de Pr. A. Nanu —

Eruditii cercurilor culturale maghiare au cercetat cu multă sârguinţă trecutul istoric al neamului romanesc din Ardeal. Poate din interes şi calcul politic. Şi, printre multele rezultate felurite ale cercetărilor stăruitoare, se ivesc şi fărâme cristaline, în care se oglindesc cu multă limpezime calităţile esenţiale ale neamului românesc. Voi înfăţişa câteva spicuiri.

Românii sânt un popor spornic. Ei întreceau încă prin 1850 cu aproape o jumătate de milion toate neamurile Ardealului — constată istoricul şi etnograful I. Hunfalvy.

Românii formează majoritatea locuitorilor astăzi în Ardeal, iar maghiarii, saşii şi alţii minoritatea, — încrestă etnologul P. Balogh.

Românii sânt atât de răspândiţi pe toată suprafaţa Ardealului încât în largul acestui pământ binecuvântat o singură plasă nu are locuitori români şi aceea se află în Săcuime, e Casonul Ciucului, răvăşeşte tot acel etnolog.

Ei iubesc mai ales înălţimile culmilor, unde compun adevărate massive etnice.

Sânt ciobani iscusiţi. Ii caută şi ungurii şi nemţii pentrû a-i face simbriaşi.

Eu am colindat întreg pământul locuit de români şi am întâlnit mai multe tipuri printre ei. Unii înalţi şi voinici, iar alţii slabi şi pipernici. Ei nu sânt prea sinceri. Poate din pricina suferinţelor — relatează S. Bá ky.

Româncele sânt meştere la tors şi la ţesut. Iţele şi suveica le-au îndeletnicit din vremuri străvechi. Măiestria lor textilă e mai veche decât cea săsească şi n'au nimic comun — afirmă etnograful B luleszkó.

Românii sânt păstrători ai credinţei strămoşeşti. Când au îmbrăţişat reforma, ori dogmele catolice, n'au urmat cărarea credinţei lor intime, ci au săvârşit mai mult un act de formă, pentru a scăpa de iobăgie.

Românii sânt ospitali. Au această virtute în mai mare măsură decât locuitorii germani — comunică B. Iancsó după caracterizarea călătorului Lehmann. Dacă nu sânt mai buni, nu e vina lor, ci a acelora cari i-au lăsat în paraginâ.

Că ugărul benedictin Czirbusz, profesor de antropogeografie la universitatea din Budapesta, savant apreciat, cu prilejul unei convorbiri asupra problemei românesti ni-a dat o declaraţie eroică:

Eu am muncit mult. Trupul încovoiat o viaţă întreagă pe carte mi-a devenit azi ghebos. Şi am călătorit mult. Toate continentele le-am văzut cu ochii. Am străbătut toate ţările Europei. Cunosc toate regiunile Ungariei din studiu la faţa locului. Am cutreerat deci şi Ardealul. Il cunosc din observaţie proprie până în cele mai minuscule amănunte.

Am simţit plăceri olimpice pe vârful lat al Retezatului, pe fruntea îmbrobodită cu g ulgiu alb a frumosului N goi, pe stâncoşii Bucegi etc. M'a umplut de uimire elveţiană valea calcaroasă a Arieşului, valea spintecoasă a Ierii, bogatele văi ale Streiului şi J ului etc.

---

pierd orice utilitate practică. Alte orizonturi i-se deschid omului al cărui trăsnet despică întunecimile. Gândirea sa mântuită de obsesiunea lucrurilor pieritoare, se ridică în regiunile eternităţii şi ale neschimbatului adevăr. El vede şi înţelege ceeace altădată n'ar fi putut nici să vadă, nici să înţeleagă.

Concepţia sa despre viaţă, despre lume, despre destin, se lărgeşte sub privirea sa uimită. Dacă e din categoria filozofilor sau a preoţilor, el se găseşte în condiţiunile recerute pentru a produce capo d'opere.

Traiul bun de obiceiu omoară geniul, sărăcia îl preamăreşte, suferinţa îl purifică. Câte inspiraţiuni minunate şi-au luat naştere într'un suflet neliniştit, chinuit, rănit.

Mărimea morală a omului depinde în al treilea rând de calitatea dorinţelor sale.

In univers totul ascultă de legea ordinei. Fiinţele care îl populează îşi armonizează forţele lor într'un admirabil ansamblu. Ele produc astfel binele general. Ceeace e frumos, folositor pe pământ şi în cer, purcede din această ascultare universală.

Omul e liber. El se supune sau nu se supune acestei legi a ordinei care pentru el ia numele de datorie.

Datoria îi e dictată de conştiinţă. Omul cu adevărat mare, cu adevărat desăvârşit e acela care, în orice circumstanţe zice: «Vreau să-mi fac datoria şi o voiu face».

A ţi ţinea voinţa neclintit fixată în linia datoriei e deci principiul desăvârşirii. Insă datoria implică adeseori, ca să nu zic totdeauna, sacrificiul unei plăceri, al unui interes, al unei ambiţiuni, uneori chiar şi sacrificiul sănătăţii şi al vieţii.

Mulţi se dau la o parte din calea suferinţii care rezultă din datorie. Iată pentruce sânt în lume atâţia oameni aşa de puţin stimabili, aşa de puţini virtuoşi. Iată pentruce există atâţia oameni cari numai onoare nu-i fac omului.

Teama de suferinţă e meteahna voinţelor slabe şi laşe, a voinţelor de calitate inferioară.

Din contră, numai aceia depăşesc măsura comună şi suscită admiraţia, care, totdeauna, pentru ca să meargă la datorie, sânt gata să sacrifice totul.

Această dispoziţie de voinţă crează oameni energici, întreprinzători, oameni pe care lovitura cerului ar putea să i sfarme, dar nu să-i abată din drumul lor.

Când aceşti oameni sânt la datorie sau deasupra datoriei, ei sânt cea mai curată glorie a lumii.

Mărirea şi gloria aparţin eroilor care, prin datoria faţă de patrie, îşi expun cu eroism corpul lor rănilor şi morţii.

Ele aparţin martirilor care, prin datoria faţă de Dumnezeu, lasă să fie torturaţi şi mor binecuvântând pe călăii lor.

Ele aparţin acelui martir şi acelui erou care îşi impune datoria de a trăi şi de a muri în serviciul fraţilor săi, şi îşi ţine cuvântul până la ultimul suspin.

Această mărire şi această glorie sânt zămislite din durerile suportate cu eroism. Acesta e sacrificiul care dă preţ datoriei împlinite şi virtuţii practicate. Măsura sacrificiului e măsura slavei. Cei mai iluştrii eroi sânt aceia care au suportat cele mai mari primejdii şi cei mai mari martiri sânt aceia care au suferit cele mai multe chinuri.

Slava morală în rândul al doilea depinde de calitatea sentimentului. A iubî este principala funcţiune a vieţii. Acela care nu iubeşte, zice sfântul Ioan, rămâne în moarte. A trăi fără a iubi, însemnează a nu trăi. Facultatea noastră de a înţelege e mărginită, puterea noastră de a iubi din contră e nelimitată. A nu iubî însemnează a lăsă sterilă viaţa în funcţiunea sa cea mai nobilă şi mai utilă.

Inima noastră are două feluri de simţiri numite la fel «iubire», dar deosebite în ce priveşte principiul şi efectele lor. Printr'una, inima noastră atrage la sine pentru a se desfăta, acesta e egoismul; printr'alta inima inima noastră se dărueşte pentru a face pe alţii fericiţi şi acesta e devotamentul. Cea dintâi e iubirea de pofte trupeşti, iubirea interesată; cealaltă e iubirea desinteresată, iubirea de caritate.

Atrăgând la sine, inima crede că iubeşte: se înşeală. In fond ea nu e preocupată decât de sine şi ea nu caută în primul rând decât propria sa satisfacţie. Restul puţin valorează. Obiectul care o captivează devine victima sa îndatăce a încetat de a mai plăcea; şi el încetează de a mai plăcea îndată ce nu mai este un isvor de desfătare. E respins cu dispreţ atunci când nu o urmează cu toată patima.

Pentru a se mulţumî sau pentru a se răzbuna, o astfel de iubire, care se confundă cu pasiunea, nu respectă nimic: nici bună-cuviinţă, nici scrupule, nici legi omeneşti, nici legi divine.

Cunosc şi poporul românesc, cu toate scăderile şi cu toate virtuţile lui. Constatările mele întemeiate pe observaţia directă le-am espus şi le espun şi la catedră şi afară de catedră, cu obiectivitatea omului de carte ştiinţifică.

Am constatat la români faptul trist că ei sânt poporul cel mai înapoiat al monarhiei austro-ungare. Am constatat o nepăsare faţă de problemele culturale. Înţeleg trunchiul poporului. Am convingere că acest popor nu iubeşte prea mult literile. E strein şi de negoţ şi meşteşuguri. Ca agricultor încă este slab, căci mijloacele îi sânt primitive. Doar în păstorit e tare. Şi e logic, căci păstoritul este ocupaţia strămoşească a românilor. Şi ca un suflet conservativ, cum este românul, ferindu-se de toate ocupaţiunile mai nouă, s'a desăvârşit în cea veche, în păstorit. Şi ca toate popoarele primitive, mai este încăpăţinat, nepăsător, răbduriu şi nespus de răsbunător «ţine minte» binele, dar mai ales răul şi-ţi întoarce împrumutul când nici nu gândeşti.

Dar acest popor primitiv îşi are calităţile sale alese. Ţine morţiş la limba, legea şi la datinile sale. Din român nu se face nici neamţ, nici sârb, nici ungur, nici «papistaş» (papista), nici reformat dar în societatea românească se romanizează uşor oricare neam de oameni, chiar şi neamţul cu cultura lui superioară. Am spus şi voi spune mereu, că pentru acest motiv, pentru conservatismul sufletului românesc, este zădarnică orce încercare de maghiarizare printre români. E. M. K E. îşi zvârle zadarnic banii, pe cari îi cheltueşte în acest scop.

Românii obişnuiţi de veacuri cu sclăvia, căci principii ardeleni nu le recunoşteau drepturile, obşnuiţi cu răbdarea, aşteaptă cu linişte pasivă îndreptarea sorţii lor spre mai bine şi e sigur că prin trăinicia şi prin răbdarea lor vor birui. Ear prin nepotolita lor lăcomie după pământ, manifestată aşa de des mai nou, vor scurma pe unguri din Ardeal şi din judeţele apropiate...

INFORMAŢIUNI

Preotimea din Iaşi este împotriva cererii unor fraţi basarabeni d'a se serba Paştile după vechiul calendar. Între alte motive, preoţii ieşeni invocă faptul că până acum ei au propovăduit credincioşilor necesitatea serbării Învierii după calendarul îndreptat, conform hotărârii sinodale; în consecinţă, le este cu neputinţă a începe acum contra propagandei la cele ce au propoveduit ieri. Aceasta ar însemna o lovitură dată demnităţii şi prestigiului preoţesc, o lovitură ce s'ar resfrânge în mare parte asupra bisericii.

Efectul. In ultimele zile s'au ivit şi în Bucureşti numeroase cazuri de otrăviri prin băuturi alcoolice falsificate. Au murit, până acum, 15 persoane, la care autopsia a stabilit otrăvirea cu spirt metilic. Este interesant, că dela această stabilire a otrăvirilor, consumul de alcool în capitală a scăzut simţitor; la Bucureşti se bea astăzi abea pe jumătate ca în anul trecut pe aceeaş vreme.

Act de mulţămire. In numele direcţiunii Spitalului public Sibiu, aduc cele mai vii mulţumiri: Societăţii Crucea Roşie Română pentru suma de 2000 lei, Societăţii femeilor ortodoxe române de sub preşedinţia dnei Eugenia Tordăşanu, şi Reuniunii «Sf. Maria» a femeilor române unite de sub preşedinţia dnei Ana Togan n. Russu, precum şi firmei «Lica», pentru darurile cu care au împărtăşit pe pe toţi bolnavii acestui spital cu ocaziunea sfintelor sărbători de Nasterea Domnului nostru Isus Hristos. Medic director administrativ: *Dr. Lucian Cornea.*

Ci că le merge rău? Intr'un sat al «mutilatei» s'a ţinut de curând o nuntă, care a durat 7 zile şi 7 nopţi în şir. Au participat la chef 550 de unguri; li-au cântat «la ureche» 80 de lăutari. S'au mâncat la nuntă: 20 porci, 8 viţei, 4 vaci, 400 găini, 200 gâşte, câteva sute chilograme de prăjituri; şi, firește, s'a băut «potrivit». Vorba veche: «Extra Hungariam»...

Înţeleaptă hotărâre. Corpul legiuitor din Voralberg, un mic stat al Austriei, a oprit cu asprime petrecerile din posturile de peste an. Afară de aceasta, s'a interzis tinerilor sub 16 ani dansul în baluri publice. Ceice calcă legea, se pedepsesc cu închisoare şi amendă de o mie şilingi.

Propaganda bolşevică, împotriva credinţei în Dumnezeu, se iveşte şi în Germania. Din Turingia se comunică următorul caz, în care poliţia n'a făcut nici o intervenire: Sub conducerea unui învăţător o procesiune a cutreerat străzile, cu figuri îmbrăcate ca plebani, rabini, pastori, bătându-şi joc de cruce şi de serviciile divine. O întreprindere de construcţiuni primeşte lucrători numai sub condiţia d'a fi ieşiţi cu totul din legăturile cu biserica. Nemţii din Germania se plâng, că romano-catolicii, la ordinul superiorităţii bisericeşti, se retrag din orce fel de acţiune comună, cu toate că atacurile se îndreaptă deopotrivă în contra religiei creştine.

Biserică dintr'un singur arbore. Intr'un sat din California credincioşii şi-au construit de curând o bisericuţă de lemn din trunchiul unui singur arbore. Noua biserică este de 30 m. lungă, şi 20 m. lată, ear turnul înalt de 30 m. Arborele era atât de uriaş, încât a mai rămas din el cam a treia parte.

Direcţiunea generală a statisticei din Berlin a publicat, de curând rezultatul recensământului populaţiunii din întreaga Germanie din anul 1925. Din aceasta reese că numărul evreilor din Germania a fost de 564,379, din care femei 289,929.

Leac potrivit. O gazetă franceză este de părere, că nu trebue să pedepsim pe comunişti, ci să-i trimitem deadreptul la «raiul» bolşevic din Rusia, să guste din bunătăţile instituţiei pe care o iubesc atât de mult; — dar, înapoi să nu mai vie nici un «tovarăş».

Cărţi religioase înaintate pentru premii. Intre publicaţiile, prezentate la concursurile premiilor ce sânt a se acorda în sesiunea generală din Mai 1929 a Academiei Române, aflăm şi următoarele cărţi de cuprins religios: Pe drumuri uitate şi sfinte, de Gh. V. Butnariu, lucrare prezentată la Marele premiu Năsturel de 12000 lei; Minunile icoanei Maicei Domnului, de Preot Hagiu Grivas D. Cruceanu, şi Samarineancă, evanghelie în 3 tablouri, de E Rostand, traducere în versuri de I. Gr. Perieţeanu, — lucrări prezentate la premiul Demostene Constantinide de 4000 lei, divizibil.

ŞTIRI LOCALE

Convocare. Doamnele şi domnii membri ai Societăţii «Principele Mircea», societate pentru protecţiunea copiilor în România filiala Sibiu, sânt convocaţi în adunare generală ordinară, în ziua de 30 Ianuar 1929 ora 10 a. m. în saloanele «Cercului militar», la ordine de zi fiind următoarele chestiuni: Raportul comitetului asupra activităţii societăţii, a bilanţului şi contului de profit şi perdere pe anul 1928, Raportul censorilor, Aprobarea Bilanţului şi Contului de profit şi perdere şi descărcarea comitetului de gestiunea sa, Aprobarea bugetului şi a programului de activitate pe anul 1929, Alegerea noului comitet de censori al căror mandat a expirat.

Comitetul.

Şedinţă literară se ţine la «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» în 24 Ianuar c. la ora 8 seara. Conferenţiar dl căp. Gh. Iliescu, prof. la Şcoala militară de inf. din Sibiu, vorbind despre însemnătatea zilei. *Comitetul.*

Convocare. In dorinţa de a lua contact şi a discuta unele chestiuni, care privesc bunul mers al Şcoalei inferioare de ucenici a statului, din Sibiu, rog stăruitor pe toţi domnii patroni, cari au ucenici la această şcoală, să binevoiască a lua parte la şedinţa ce se va ţinea în acest scop, Duminecă, în 20 Ianuar c. ora 11 a. m. în sala de gimnastică a liceului «Gh. Lazăr». *Silviu Cosma*, director.

Amânare. Se aduce la cunoştinţă că şedinţa consiliului comunal al municipiului Sibiu este amânată pe ziua de Vineri 25 Ianuar 1929 ora 4 p. m.

Ea e fără delicateţă şi fără milă; ea nu se dă înapoi dela nici o infamie, dela nici o cruzime. Aceasta este calamitatea pământului.

Vai de acela care iubeşte o astfel de iubire. El e sclavul unui tiran bănuitor şi sălbatec.

Adevărata şi sublima funcţiune a inimii noastre este de a se dărui altora cu totul. Acest dar comportă uitarea şi sacrificiul de sine în scopul de a procură binele şi fericirea altuia.

Această nouă iubire nu poate trăi alăturea de cea dintâi. Ea cere suprimarea acesteia.

Cântarea Cântărilor cu multă înţelepciune a zis că iubirea, adevărata iubire, este puternică ca moartea.

Priviţi acel corp omenesc. Orice simţire proprie a încetat, orice viaţă personală a dispărut. Ochii sânt închişi, mânile sânt inerte, pieptul e liniştit, gura mută. Moartea a trecut pe acolo. Nu mai e decât un cadavru. E secerişul acestei maşini de cosit iubirea pătrunde în noi, armată şi ea cu o coasă ascuţită şi face un seceriş abundent. Inaintea ei trebue să cadă, ca nişte spice coapte, cugetările, inspiraţiuniile, sentimentele, dorinţele, cuvintele şi actele pe care le are eul meu ca obiect, ca principiu şi ca scop. In inima în care vrea ca să domnească ca o stăpână, ea nu permite nici întoarcere, nici restricţiune, nici echivoc, nici politică, nici duplicitate în dăruirea de sine. Ea pătrunde până în adâncul fiinţei noastre pentru a atinge acolo egoismul în refugiul său cel mai secret. Iubirea adevărată se simte liberă şi produce minuni numai atunci când ea a nimicit amorul propriu.

Acela care îşi pierde sufletul său, a zis Mântuitorul, şi-l află. Sub loviturile destructive ale iubirii, un suflet trebue să cadă şi să se ridice un alt suflet în noi. Trebue să ne pierdem sufletul nostru strâmt, sec, dur, ambiţios, susceptibil şi zadarnic, pentru a găsi un nou suflet, un suflet deschis, nobil, umil, dulce, binefăcător.

Moarte şi înviere. Aşa e acţiunea iubirii adevărate: cu dublu efect.

Cel dintâi dintre aceste suflete nu poate să moară fără agonie; al doilea nu poate trăi fără zbucium sufletesc.

Jertfa a ceeace e mai viu şi mai senzibil în noi nu e un cuvânt zadarnic. Cuţitul şi flacăra sacrificiului, pătrunzând şi consumând substanţa palpitantă a victimei, îi fac răni dureroase şi crude. Jertfa, dacă sfârşeşte prin a fi de o dulceaţă extremă, începe prin o amărăciune excesivă.

Şi cum a muri numai odată nu isprăveşte nimic, căci viaţa egoistă renaşte din cenuşea sa, însemnează că iubirea trebue să izbească şi să distrugă eul fără milă. Sarcina e grea. Sfântul Pavel anunţa tocmai această lege când zice: Eu mor în fiecare zi *«quotidie morior»*. Eul nostru trebue să moară în fiecare zi pentrucă în fiecare zi el renaşte. Numai în cer iubirea va depune armele sale omucide.

Sacrificiul este deci leagănul unde găsim un suflet nou. Iubirea ia naştere în sacrificiu, ea trebue să trăiască şi să crească prin sacrificiu.

S'a zis că a iubi însemnează a voi şi a face altora tot binele care se poate face atunci când împrejurările sânt nefavorabile, a îndepărtà sau a îndulci răul lor în măsura posibilului.

Aceasta e iubirea în acţiune. Noi nu vom uimi pe nimeni afirmând, că actele de binefacere sau de asistenţă nu-şi ating în chip real scopul lor, decât în proporţiile în care sentimentul ia parte la ele.

Sediul bucuriei, ca şi al durerii, oare nu este chiar în inima acelora pe cari vrem să-i facem fericiţi sau să le alinăm durerile? Ei bine, atunci numai cu inima poţi pătrunde în inimă pentru a aduce în ea mult preţuita mântuire a cărei prezenţă răsplăteşte toate suferinţele şi ţine locul tuturor bunurilor.

Acţiunea nu însemnează nimic dacă ea nu purcede din sentiment, dacă ea nu e impregnată de sentiment, după cum însuşi sentimentul ar fi steril şi zadarnic fără acţiune. Deci nu există decât un mijloc suveran de a face din acţiune taina iubirii, adecă semnul, dovada, şi canalul acestui har care înduioşează aşa de delicios, care întăreşte aşa de energic şi care vindecă aşa de minunat.

Acest mijloc e cunoscut şi practicat din instinct de către mame şi de către toţi aceia care iubesc ca ele Oare o mamă credere-ar că îşi iubeşte copilul, dacă n'ar suferi pentru el şi din cauza lui?

Măsura sacrificiului pe care şi-l impune ea pentru ca să-l crească, să-l protejeze, să facă din el un om sănătos la trup şi la suflet, oare nu este însaşi măsura iubirii pe care o simte în inima sa? O mamă ar fi ea mamă în proprii ei ochi, dacă ea n'ar simţi tulburarea inimii la gândul că băiatul ei e în primejdie, că fiul ei o doreşte, că copilul ei sufere?

Nr. 7/1929. (4) 1—3

Concurs

I. Pentru întregirea parohiei de clasa III a **Cunța**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesia parohială veche de 11 jugăre și folosirea cimiterului dela biserică.
3. Stola obișnuită în tract.

II. **Gusu**, parohie de clasa III-a cu venitele:

1. Întregirea dela stat.
2. Sesie parohială 13 jugăre (arător 3 jugăre, și fânaț 10 jugăre).
4. Stola obișnuită.

III. **Boz**, concurs repețit, parohie de clasa III a cu venitele:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea cimiterului.
3. Ferdele de cucuruz și zile de lucru.
3. Casă parohială cu supraedificate economice.
4. Stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cererile cu documentele prescrise oficiului protopopesc subsemnat, în termenul deschis, și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Mercurea, 8 Ianuar 1929.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 1072/1928. (3) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III a **Nocrich**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Stola statorită de consiliul și adunarea protopopească și aprobată de forurile mai înalte pentru toate parohiile din tract.
3. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre 967 stângini p., din care 15 jugăre sânt arabile, iar 2 jugăre 967 stânjini fânaț
4. 6 jugăre 800 st. în compose soratul românilor, după care preotul are drept a scoate în pășunat 6 vite mari.
5. 6 stângini lemne de foc lucrate și aduse în curte și 2 grămezi lemne în pădure, cari dau aproximativ 4 stânjini.
6. Case parohiale în natură.

Concurenții își vor înainta cererea însoțită cu documentele cuvenite, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul prescris, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înțelegere cu consiliul parohial din Nocrich.

Agnita la 17 Decemvrie 1928.

Emil Păcală
protopop.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

(2) 1—1

Licitațiune publică

Consiliul parohial ortodox rom. din Leșnic vinde prin licitație publică materialul lemnos de pe un teren de 11.53 ha. situat în hotarul comunei Leșnic, estimat 186,360 lei. Esența gorun 0 8 și fag 0,2. Vârsta arborilor de 93 ani. Licitațiunea se va ține în 12 Februar ora 10 a. m. 1929 la oficiul parohial din Leșnic cu oferte închise. Vadiul este de 10% în numerar sau hârtii de valoare care se va depune înainte de începerea licitațiunei la oficiul parohial.

Acestei licitațiuni se vor aplica dispozițiunile cuprinse în § 72—83 din legea contabilității generale a statului.

Condițiunile precum și devizul de exploatare se pot vedea în orele de oficiu în cancelaria oficiului parohial. **Consiliul parohial**

Publicațiune

Comuna bisericească ortodoxă română, din orașul Deva, dă prin licitațiune publică pictarea bisericei sale de nou reconstruită.

Licitațiunea se va ține în ziua de 20 Februar a. c. ora 4 p. m. în cancelaria oficiului protopopesc ort. român din loc.

Devizul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul protopopesc ortodox român din Deva.

Licitanții vor avea a-și înainta ofertele în scris, însoțite de un tablou, care să servească ca model.

Deva, la 14 Ianuar 1929.

(6) 1—3 **Consiliul parohial.**

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro“

de

NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Prețul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Biserica noastră

și

Cultele minoritare

Marea discuție parlamentară în jurul legei cultelor.

Cu o introducere

de

N. Russu Ardeleanu

Volumul cuprinde 440 pagini. — Prețul Lei 200, plus spese postale Lei 10.

„POPORUL“ institut de credit și cassa de schimb, societate pe acții, SĂLIȘTE

Convocare

P. T. Domnii acționari ai institutului de credit și cassă de schimb «POPORUL» societate pe acții se convoacă la

a XXI-a adunare generală ordinară

care se va ține *Duminecă în 9 Februarie 1929 la orele 3 p. m.*, în sala școalei primare din loc, cu următoarea:

Ordine de zi:

1. Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Prezentarea Bilanțului pe 1928, raportul Consiliului de Cenzori și darea absolutoriului, atât Consiliului de Administrație, cât și Consiliului de Cenzori.
4. Impărțirea profitului curat și a cotei de binefaceri.
5. Fixarea mărcilor de prezență.
6. Alegerea a 2 membri pe 5 ani în Consiliul de Administrație.
7. Alegerea Consiliului de Cenzori.
8. Eventuale propuneri. (5) 1—1

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acțiile, precum și eventualele documente de plenipotență, la cassa institutului, cel puțin cu 48 ore înainte de deschiderea adunării (§ 17 din statute).

Pentru cazul că numărul acționarilor, nu ar fi suficient pentru aduceri de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă Adunare generală pe ziua de 17 Februarie 1929 în același loc la aceiași oră și cu aceiași ordine de zi, când se vor aduce concluze valide, fără considerare la numărul acționarilor, al acțiilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, la 13 Ianuarie 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1928.

Activ			Pasiv		
Cassa în numerar	900,204·—		Capital social		2.000,000·—
Monete	289 285·—		Fond de rezervă	502,775·—	
Dispon bil la Bănci	2.502,450·—	3.691,939·—	Fond de binefaceri	8,525·—	
Efecte		1·—	Rezerve p. creanțe dubioase	300,000·—	811,300·—
Acțiuni diverse		34,200·—	Fond de pensiuni		63 291·—
Imprumuturi pe cambii	6 618,215·—		Depozite spre fructificare		17.544,802·—
Imprumuturi pe ipotecă	5 717,177·—		Reescont la Banca Națională		1.000,000·—
Imprumuturi pe obligațiuni	316 620·—		Dividende neridicate		18 020·—
Conturi Curente	7 784,657·—	20.436,669·—	Diverși creditori		1.682,987·—
Imobile		1·—	Interese tranzitorii pe 1929		302,040·—
Mobiliar		1·—	Profit net		740,371·—
		24.162,811·—			24.162,811·—

Profit și Pierdere

Debit			Credit		
Dobânzi de Depuneri		1.720,242·—	Int. după disponibil la Bănci	203,634·—	
Dobânzi la Capitalul social plătit în rate		2 804·—	Venite dela efecte și acții	3,914·—	207,548·—
Dobânzi la Reescont		38 058·—	Dobânzi V Comisioane		2.917,607·—
Salarii		323 380·—			
Cheltueli generale		68 003·—			
Impozite		231,800·—			
Amortizări din:					
Imobile	99·—				
Mobiliar	99·—				
Efecte	293·—	491·—			
Profit net		740,371·—			
		3.125,155·—			3.125,155·—

Săliște, la 31 Decemvrie 1928.

(ss) **N. Hociotă**, contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) **Dr. M. Lupaș**, președinte. (ss) **Dr. N. Petra.** (ss) **I. Mărtin.** (ss) **Dr. Ioan Cupu.** (ss) **I. Herța.**
(ss) **I. Manasiu**, cassier. (ss) **C. Țintea.** (ss) **O. Borcia.** (ss) **I. Pavel.** (ss) **N V. Dădârlat.** (ss) **On. Răcuciu.**

Subsemnatul Consiliu de Cenzori, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale institutului.

Săliște, la 13 Ianuarie 1929.

CONSILIUL DE CENZORI:

(ss) **Elie Petruțiu**, președinte. (ss) **Ioan Dădârlat**, fot. (ss) **Avram Tâmpănariu.**
(ss) **Nicolae Borcea.** (ss) **I. Dădârlat.**

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 23 Ianuar 1929 Nr. 8

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 543.

Notificare oficială

Cucernica preoțime din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia și Sibiu se îndatorează, ca în ziua de 24 Ianuarie a. c., ziua aniversării unirii principatelor române, să celebreze un serviciu divin (Doxologie) la care să fie învitate autoritățile militare și civile, școalele și toți dreptmăritorii creștini din localitate.

Sibiu, 21 Ianuarie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia și Sibiu

Lărgiți-vă orizonturile!

De Horia Petra-Petrescu

Se discuta despre greutatea zilelor de astăzi. Toți erau de părere, că rar să se fi găsit, într'alte epoci, vreme mai grea, mai plină de ură și... de badaranie.

Unul declara respicat: Cred că epoca noastră este cea mai respingătoare epocă din câte a exstat vreodată. Antitezele cele mai deșuchiate se remarcă aproape în toate domeniile, în politică, în viața familiară, în religie, până chiar și în școală. Ceeace pentru unul este sfânt, de îndată ce e cântărit de unul din partidul sau secta opusă, e tras în noroi. Ceeace e bun pe o parte — e rău de cealaltă. Inger și demon — s'au pierdut nuanțele: îngerul e ridiculizat și terfelit de «contrarii» temporali, demonul nu mai e demon, dacă este în tabăra mea.

— Da, întrerupse unul, ai mare dreptate cu observația aceasta a ta. Să o evidențiez și mai bine printr'o comparație. Am un ochian. Indrept ochianul spre cineva, care face parte din cărdășia mea. A! toate ce la are mi-l aduc mai aproape, mi-l fac mai drag. Fiecare creață a feții mă interesează și o preaslăvesc ca pe un fetiș. Și faptele și vorbele lui le măresc în dimensiuni gigantice, deoarece este «unul de-al nostru»! Un gest, un cuvânt — genial, mesianic! O frază hăcuită, deabea bolborosită: a! ce adâncime de gândire! ce deliciu să-l asculți, ce sărbătoare sufletească să-l vezi!... E vorba de cineva din partea adversă? O, atunci te uiți la el cu ochianul întors și orce ar face bietul om, orce ar spune, iacă un mirmidon! Abea că l încrestezi. Ba îl mai și prohodești strașnic, împroșcându-l cu disprețul tău suveran.

— Și faptele rele ale semenilor noștri, întrerupse unul pe orator, și faptele rele le vedem prin prisma ochianului de partid sau de cărdășie literară, religioasă, națională, de cele mai multe ori. O faptă de a tovarășului meu — ia, așa, ca și când ar fi o mică imperfecțiune. De îndată ce e a unuia din partidul etc. contrar, iute, ochianul, cu sticla măritoare: a! vedeți! ticălosul! escrocul! infamul! etc.

— Și ne-ar trebui o sticlă, nici măritoare, nici micșorătoare, mai bine zis ăști doi ochi dați nouă de Dumnezeu, ca să vedem lucrurile și oamenii în adevărata lor dimensiune. Cel ce întrerupse acum se ridică în picioare și începu să se plimbe prin odaie. Apoi urmă: Ceeace se petrece cu ochianul, este o crimă față de suflet. Il porți de nas! Il faci habotnic și de aceea nu iese nici unul din bisericuța sa și ne tânguim mai apoi pe toate meleagurile.

— Atunci ce ne lipsește?

— Doi ochi sănătoși și o bătaie de inimă, tot atât de sănătoasă! Inima nu prea vorbește în zilele noastre. Auzim mai mult scrâșnitul dinților lui Mefisto, cum își bate joc de noi, toți, hohotind și încurcând ițele cum n'au fost încurcate vreodată pe suprafață de pământ. La fiecare gând curat, mare, sfânt — simțim și auzim rânjetul lui Mefisto.

— Ce ne lipsește? ai întrebat. Eu am să-ți răspund respicat: ne lipsesc orizonturile! Fiecare, aproape fiecare, vede cât îl ține lungul nasului. Și se ține Cucuzel! In epoca noastră, a de-mo-cra-ți-ei, se lățăiesc prea multe capete seci, ajunse peste noapte îmbogățite (la pungă și nu la creier!), sfidează opinia publică și se poartă în societate cum e... mutul mai frumos! Să-și umple pântecele cu bunătăți, să «brileze» în logi scumpe la... «Tănase» (falimentul bunului-simț, de cele mai multeori!), să privească de-a călare la intelectualii cu gulerele hainelor, roase — iacă felul lor de manifestare. — Alegătorii dela sate? De cele mai multe ori — onoare excepțiunilor — identifică interesul pungii lor cu bunăstarea țării. Le a promis deputatul ales podul peste cutare părăiaș din satul lor și s'a ținut de cuvânt? All right! Nu? Atunci dă-i la mir, de orce partid ar fi deputatul. Jos cu el! Nu-i bun, să fie un... Iorga ca deșteptăciune! Și nu judecă așa numai badea Ion sau badea Gheorghe, ci și doctorul cutare și cutare din oraș, oameni cu studii academice.

— Câtă vreme ar trebui ca orizontul fiecăruia să fie mult mai larg. Să poată privi și dincolo de țarcul său. Să se inte-

---

FOIȘOARA

(6)

Problema suferinții omenești

Pentru ea, a iubi și a suferi este totul în cursul ordinar al evenimentelor și, când trebue să iubească și să moară, aceste acte i-se par nedespărțite.

Copilul la rândul său, ar fi el cuprins de emoțiune la amintirea mamei sale, ar avea în inima sa această recunoștință înduioșitoare, care îi va fi lumina și bucuria întregii sale existențe, dacă femeea care l a făcut să vadă lumina zilei nu s'ar fi devotat cu tot sufletul serviciului său? Odată dispărută femeea admirabilă, femeia care prin iubirea maternă s'a nelinițit atâta, a suferit atâta, altarul ei se ridică în sufletul omului, devenit un sanctuar. Chipul ei binecuvântat îl umple sufletul și către ea urcă fără încetare parfumul unei tămâi nemateriale, făcută din acele arome care se numesc: admirația, recunoștința, bucuria, regretul, iubirea filială și încă ceva mai delicat care, dacă se exprimă prin lacrimi, nu se poate reda prin cuvinte.

Toți aceia care iubesc și toți aceia care sânt iubiți trebue să privească sacrificiul ca pe isvorul fecund al celor mai curate și al celor mai plăcute emoțiuni. După cum plăcerea profanează iubirea, tot astfel suferința o sfințește. Ea scoate la iveală ceeace e divin în inimile noastre pentru ca să ne facă să-l gustăm într'un fel de extaz care șterge deosebirea între bunuri și rele și ne inițiază în misterele fericirii infinite.

Deoarece suferința înobilează în acelaș timp inima noastră, voința noastră și spiritul nostru, ea este incomparabila artistă care desăvârșește și înalță pe orice om.

Aceste idei vechi ca lumea, frumoase ca adevărul, sânt, trebue să o recunoaștem, în contrazicere absolută cu teoriile și cu întreprinderile acestui secol materialist.

Dacă ar fi vorba numai de a ne fi milă de durerile nefericiților care sufăr și de a căuta să li le ușurăm, s'ar găsi că e foarte natural și prea omenesc. Omul veacului acestuia se mulțumește cu munca pe care o depune pentru a micșora mizeria și pentru a mări tihna generală. Ba chiar se laudă a fi reușit în privința aceasta într'o largă măsură. El se laudă cu veacul său zicând că este un veac de filantropie.

Insă a primi de bună voie suferința, a o binecuvânta, a o dori, ba chiar a o căuta, o ce nebunie! ce absurditate! Oare nu este scopul ultim al oricărei creaturi fericirea? Oare rațiunea de a fi a tot ceeace trăiește nu este fericirea?

Cine observă oamenii moderni, vede că ei au pierdut orice înțelegere, orice îngăduință a acestei legi a progresului moral prin durere.

Viața și iubirea nu au decât un singur sens pentru ei: a se desfăta. Restul este un rău pe care trebue să-l extirpăm de pe pământ.

In adevăr ei lucrează din răsputeri pentru a distruge Calvarul și pentru a-l înlocui cu un paradis pământesc. Ei nu pot suporta vederea crucii. De cruce au o oroare. Ei i-au declarat crucii un războiu nelmpăcat. Și când crucea pe care au respins-o se întoarce la ei și îi culcă cu forța în brațele sale, ei se irită și blastemă.

Astfel, o cât de mici au devenit oamenii de când nu mai voiesc și nu mai știu să sufere! Ce decadență! Ce sărăcie morală! Ei totuși vorbesc de progres! Progres da, dar progres anapoda, progres în întunerec, progres în înjosire, progres în corup-

reseze ce-i face, cum îi umblă şi vecinului său. Să l întrebe de sănătate! Să-i strângă chiar mâna. Cei mai mulţi judecă: Vecinul meu? Puţin îmi pasă de el! Şi dacă-i el îmbumbat, e şi vecinul îmbumbat şi din îmbumbăturile astea două rezultă: migrema sufletească, mai mult, coşmarul sufletesc din zilele noastre. Nu e bunăvoinţă în atmosferă şi fără de bu-nă-vo-in-ţă nu poţi rezolva grozav de grelele, de vitalele probleme, cari aşteaptă să fie rezolvate, dacă nu vrem să ne dăm de mal cu toţii...

— Bu-nă-vo-in-ţă!

— Mare vorbă! Ieşi cu capul spart, dacă o propovăduieşti!

— Deschide larg ferestrile! Strigă unul din societate. Şi deschiseră ferestrile. Era o noapte înstelată. Mii şi milioane de stele în hău.

— Lărgiţi-vă orizonturile!

Societatea privea spre spuza de stele şi gândea la nimicnicia omenească, la nimicnicia acestor biete muscule de o zi... şi simţeam cu toţii o scârbă, o scârbă mare faţă de urile uriaşe omeneşti...

Eveniment muzical este considerat concertul dat Sâmbătă, în 19 l. c., la Braşov, de către Reuniunea română de muzică «Gh. Dima» din Sibiu, care a executat cu acest prilej, în mijlocul ovaţiilor auditorului, un ales program de bucăţi clasice, poporale şi religioase. Vizita reuniunii sibiene, făcută reuniunii braşovene cu acelaş nume, a fost idee nimerită, care va întări legăturile ce trebue să existe între societăţile culturale.

Misterul cultului ortodox

Dl profesor universitar şi membru al Academiei Române, C. Rădulescu-Motru, povesteşte, într'o revistă din capitală, următorul caz:

Eram — spune profesorul şi academicianul — acum câţiva ani în satul meu natal. Se culegea porumbul şi eu venisem pentru a primi partea de dijmă.

Între ţărani însă, constatai cu mirare lipsa unui vechi cunoscut al meu, muncitor robust şi vrednic, şi al cărui fiu îmi fusese servitor şi camarad de copilărie.

— «Dar unde este Alexandru, oameni buni»!

— «Hei, domnule, mare nenorocire pe sufletul lui! Stă să-i moară copilul».

— «Pătru?»

— «Pătru. Singurul copil ce-l avea la bătrâneţe».

— «Credinciosul meu Pătru?»

După o jumătate de oră eram lângă casa nenorocitului ţăran.

Când ajunsei în ograda casei văzui un spectacol pe care nu-l voi uita în toată viaţa mea. Cinci oameni se luptau să ţină în loc pe un bătrân, care având cămaşa ruptă, ochii holbaţi şi figura sgâriată până la sânge, scotea din pieptu-i un răget fioros, cum nu mai auzisem, şi voia să se arunce asupra cadavrului ce sta întins pe patul din tinda casei. Nefericitul tată nu voia să-şi lase copilul.

Durerea făcuse din el o fiară. Se va prăpădi şi el, nefericitul, gândeam eu, — şi nu vom putea să-i fim de nici un ajutor... Dar eată vine «popa», şi acesta aduse mângâerea trebuincioasă pe care nu i-o putuse da nimeni. In cuvinte? Doamne! dar ce cuvinte ar fi ştiut să rostească el, bătrânul preot, simplu ca toţi cei-lalţi ţărani, cari steteau acum în jurul mortului... Increderea în persoana sa nu merge până într'atâta, încât să încerce prin cuvinte de-ale sale proprii să aducă mângâiere nenorociţilor. El o invoacă numai dela Cel Atotputernic. Desch de cartea de rugăciuni şi începe slujba divină. Şi atunci văzui, ca prin farmec, o transformare subită operându-se în jurul meu. Dela primele tămâieri cu cădelniţa, disperata luptă încetă, şi nefericitul tată, smerit ca un copil, îngenunchiă lângă trupul mortului. Căci slujba mortuară, — o ştie fiecare ţăran, — se cuvine a nu fi turburată. Prin ea se închee verigile acelui lanţ care leagă sufletul celui ce moare acum cu sufletele celor ce vor muri în viitor. La ea trebue să ia parte cu dragoste tot creştinul, şi cei de aproape mai ales să îngrijească a se săvârşi după toate obiceiurile. Fiecare gest, fiecare mişcare, care se săvârşeşte acum, sânt repetarea gestului şi a mişcării care au însoţit slujba de înmormântare a strămoşilor şi vor însoţi pe aceea a nepoţilor.

Ele sânt ordonate de însuşi Dumnezeu, căci numai Dumnezeu poate să cuprindă în mintea sa şirul nesfârşit de veacuri, şi numai prin gesturile şi mişcările ordonate de El pot intra în comuniune sufletele unui neam întreg.

Doamne, care alt mijloc ar fi putut să dea sărmanului meu Alexandru mângâerea de care el avea atâta nevoie? Care alt mijloc l-ar fi putut reda lumii, cu nădejdea în sufiet şi cu dragostea pentru semenii săi?

Din acea zi am înţeles misterul cultului ortodox. Din acea zi am alungat din mintea mea toate gândurile sceptice pe care le adunasem din cele văzute în ţările străine, şi de aici înainte am ascultat cu adânc respect slujba însoţită de atât formalism a acelei biserici, din care se revarsă o influenţă atât de binefăcătoare asupra neamului meu întreg.

La alţii, şi la noi

De H. P.-P.

Nu e zi lăsată de Dumnezeu să nu ceteasca cetăteanul... neturmentat de alcool, dar tărbăcit la cap, despre «scandalul» cutare, «scandalul» cutare, pungăşia cutare, escrocheria cutare (cu l tere groase de o şchioapă).

Te apuci de cap şi te doreşti într'altă atmosferă, deoarece aici, bietul creer, luat de riporteri ca într'un tobogan intelectual, ajunge la un stadiu ingrijitor de săturaţi în ceeace priveşte «scandalurile».

Din joc de societate a ajuns temă pentru o anchetă în Franţa, mai anii trecuţi, întrebarea: cum ai numi dta epoca noastră? Multe răspunsuri s'au dat, cu spirit şi fără de spirit; «epoca scandalurilor» însă n'ar fi un răspuns de dispreţuit.

Să cetim cum e analizată, o astfel de atmosferă, într'o ţară înaintată şi iubită de noi, în Franţa. Se ştie, acolo e la ordinea zilei «marea» escrocherie cu «Gazeta Francului», care a adus la ruină mii şi mii de naivi, cari voiau să-şi fructifice capitalurile cu 50%.

«Atmosfera scandalului» îşi intitulează dl Ed. Jaloux, un apreciat scriitor, un articol pe pagina întâi a ziarului «Le Temps» (9 Ian. 1929) şi analizează astfel această atmosferă:

«Asistăm de câteva săptămâni la o întreprindere organizată, de demoralizare naţională, care, după ce a stabilit o confuziune în spirite între oamenii cinstiţi şi ceilalţi, provoacă desgustul şi amărăciunea masselor, le escită la represalii, prezentând societatea ca fiind putredă şi creiază acea atmosferă specială de revoluţii, unde resentimentul popular se rătăceşte şi asupra celor nevinovaţi. Nu-i nimenea, până la bărbaţii integri şi scrupuloşi ai ministerului, care să nu pară zăpăcit... Ce s'a petrecut»?

E vorba de escrocheria cu «Gazeta Francului».

Al dar «generalizările abuzive» trebuie să se facă! «Fiindcă a fost un hoţ, se cade să întemniţăm poporul întreg sau să luăm împotriva lui precauţiuni, cari se impun criminalilor? Fiecare bancher ajunge su-

---

ţiune, progres în toate vicile care desonorează un popor, progres în moarte.

Numai femeile creştine mai susţin onoarea compromisă a timpului nostru şi a ţării noastre.

Care sânt în zilele noastre acele fiinţe a căror existenţă continuă a se desfăşura ca un sacrificiu reînoit fără întrerupere de ideile lor, de sentimentele lor, de personalitatea lor. Desigur, ele.

Care sânt fiinţele acelea atât de oţelite pentru ca să rămână credincioase datoriilor lor chiar şi atunci când sufletul lor este rănit, când inima lor este sfâşiată şi când asupra lor vin cele mai mari neplăceri? Tot ele.

Care sânt fiinţele acelea capabile de a se ridică până la entuziasmul sacrificiului şi al jertfei. Tot ele.

Femeile, peste tot când ele privesc în sus, şi nu în jos, n'au decât să urmeze simţământului spontan al inimii lor pentru ca să fie cele dintâi pe drumul adevărului, al virtuţii, al datoriei, al perfecţiunii şi al adevăratei măriri.

Natura umană nu admite fără opunere o lege aşa de dură, dar sufletul hotărît în chip energic să se înalţe trebue să triumfe asupra naturii.

«Tremuri, îi zicea Turene corpului său într'o zi de bătălie, ai tremurà mult mai mult dacă ai şti unde am de gând să te conduc azi.

Dacă am avea această energie neîmblânzită, transformarea vieţii noastre morale ar fi cât se poate de repede şi de minunată.

Dar omul, născut ca să fie mare, rămâne mic pentrucă îşi ţine sufletul său încurcat în lucrurile pământeşti, închis în ideile zilei. Prin ei înşuşi, rar are curajul de a se degaja şi de a se ridică către un ideal mai înalt.

De aceea, atunci când Dumnezeu vrea ca omul să fie mare (cu toată laşitatea sa), El intervine şi îl tulbură în desfătarea sa şi în odihna sa.

O furtună neprevăzută izbucneşte şi îndată plăpândul edificiu al fericirii umane se prăbuşeşte în ireparabilul dezastru.

Incomensurabilul neant îi apare cu o claritate desnădăjduitoare. Aceasta e ora decizivă în care omul cade în nebunie, sau naşte la o viaţă nouă.

Dacă primeşte în chip curagios să corespundă milostivelor planuri ale Providenţei, din captiv cum era, sufletul său simte că redevine liber.

Ne mai fiind rob al lucrurilor efemere şi nici luişi, el se orientează, aspiră şi urcă spre o lume mai bună. Adevărul etern, dreptatea, datoria, virtutea, binele îşi reiau drepturile lor până atunci necunoscute. Noile sale cugetări, noile sale sentimente, operile sale noi sânt de ordin superior. Insuşi sufletul, răpit de această ascenziune în înaltele sfere ale gândirii, depăşeşte încurând umanitatea care a zăbovit în plăceri şi în orgoliu. Dumnezeu îi voia mare, el devine mare şi ia loc printre modelele demne de admiraţia noastră.

Atunci el se simte cu adevărat în ordine şi în elementul voit de destinul său. In ceasul dezastrului care a schimbat cursul vieţii sale, el credea că a pierdut totul, acum el înţelege cu mirare că totul este câştigat!

Dispreţul şi desgustul său faţă de tot ce putea să-l conducă la o viaţă josnică sporesc pe măsură ce sporesc şi progresele sale în viaţa ideală.

El fuge de plăcere nu pentrucă este periculoasă şi îl conduce la rău, ci pentrucă ea implică o împiedecare în bine Chiar un moment de plăcere legitimă, pentru ei este un timp pierdut şi timpul său este preţios.

Din contră, orice suferinţă nouă îi este dragă pentrucă ea îl ţine cu mintea încordată, îl împinteneză şi îl deşteaptă zelul în momentul trândăviei şi al oboselii.

Dacă suferinţa întârzîază să vină, el îl imploră pe Dumnezeu, el o cere dela creaturi, ba chiar şi-o impune însuşi.

Aceasta este starea eroică. Un astfel de suflet domineză universul. El merită altare pe pământ, iar în cer cele mai frumoase coroane.

Orice gândire frumoasă îi este naturală, orice virtute îi este familiară, orice sentiment desinteresat îi este obişnuit.

Lumea este imensa carieră de de unde se exploatează pietrile destinate edificiului pe care şi l-a propus Arhitectul divin să-l zidească creind umanitatea. Inainte de a-şi lua un loc de cinste fie în fronton, fie în vârf, ele sânt date pe mâna lucrătorilor, care le taie, le lustruesc, le sculpteează şi le cizelează.

Marmora supusă acestei încercări oare ar avea ea dreptul de a se plânge, chiar şi atunci când ar fi o carne vie şi palpitantă? Plângerea sa nu ar fi

spect, într'atâta, că va fi băgat în țarc, într'un nou ghetto, la care va fi interzisă intrarea, la «clasa conducătoare»?

Nu întrebați: ce ne interesează pe noi aceste constatări ale unui cetățean francez, atât de îndepărtat de noi?! Schimbați, rogu-vă, numele de republică cu regat, și partidul cutare cu partidul cutare, ca să vă convingeți că spiritul de denigrare domnește și în rândurile noastre și că generalizările abuzive sânt și la noi la ordinea zilei.

Dar cu ce să-și umple altfel coloanele cronicarii sociali și politici și din ce să trăiască, — dacă n'au câte o astfel de temă mulțumitoare?!

Francezul urmează:

«In disordinea existentă se caută responsabili și se găsesc, în imaginație, pretutindeni, în Cameră și până pe băncile guvernului. Această nebunie nutrită de partidele, cari nu visează altceva decât răsturnarea guvernului, creiază o atmosferă învenînată. — Este așa de greu de a o asana»?

Va să zică: și în Franța cea înaintată — nu numai la noi! — generalizările punibile duc la «nebunii nutrite de partide»?! Și acolo e vârtejul acela amețitor, datorită «epocii scandalurilor»?

Și acolo se protestează împotriva patimei, care nu e sfetnic bun?

Franța se va potoli, fiindcă este o țară minunată, cu oameni, cari se știu ridica, în momente solemne, peste patimile de partid, ca să lucreze laolaltă, să salveze... francul.

Se spune că România strănută când are Franța guturai. Să ne întrebăm și noi, cu francezul Jaloux: «Este așa de greu de a asana atmosfera înveninată»? —

Reclama este sufletul comerțului

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* și P. S. Sa Arhiereul *Vasile*, vicar arhiepiscopesc, au plecat Duminecă la București spre a participa la ședințele Sfântului Sinod.

Moartea Patriarhului Grigorie. Din Antiohia, vine știrea că, Preafericitul Patriarh Grigorie, care își avea reședința în acel oraș, a răposat pe neașteptate. Defunctul era o persoană bisericească foarte distinsă și cu multă trecere în lumea ortodoxă. Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepți.

Dl Emanoil Ungurianu, distinsul bărbat al Banatului, v ednicul român și credinciosul fiu al bisericii ortodoxe, a împlinit, întreg și sănătos, vârsta de 83 de ani. Cei mulți înainte!

Proprietarii de case din mai multe localități ardelene ale țării au înaintat ministerului de interne cereri pentru desființarea măsurii de rechiziție a locuințelor. Se anunță că cererile au fost admise.

Reuniunea femeilor române din Sibiu invită la la balul ce-l va aranja în ziua mare a serbătorii naționale 24 Ianuar 1929, ora 21, în saloanele Unicum. Doamne și dșoare sânt rugate să poarte costum național. Taxa de intrare: De persoană Lei 100. Loje: Lei 400. Bilete se află de vânzare la Librăria «Foaia Poporului, Sibiu, și seara la cassă.

Pedepse meritate. La un bal mascat al studenților jidovi, în Tighina, un oarecare Reigarotki a apărut în costum de pușcăriaș, cu cătușe la mâini și picioare, purtând inscripția: Cerem amnestie pentru toți pușcăriașii! ear jidovoaica Malka Seidman purta un costum țigănesc cu inscripția: «Trăească Regele!» Jidovul a fost condamnat la închisoare de un an, Malka a scăpat cu patru luni de închisoare.

Declarațiile de impunere Ministerul de finanțe pune în vedere tuturor contribuabililor, că trebue să și depună la percepțiile respective declarațiile comunale de impuneri până la 31 Ianuar a. c., ear nouile întreprinderi cel mai târziu până la 15 Februar. Societățile anonime vor trebui să depună declarațiile de impunere imediat după aprobarea bilanțului de către adunările generale. Termenul nu va trebui să treacă de 30 April a. c. Ministerul de finanțe face cunoscut, că nu va acorda nici o prelungire a acestor termene; ceice nu vor depune la timp declarațiile de impunere, vor avea de suferit rigorile legii.

Rectificare In convocarea pentru adunarea generală a băncii «Poporul» din Săliște publicată în nrul trecut al foii noastre s'a strecurat o eroare la ziua ținerii adunării, și anume: adunarea se va ținea **Sâmbătă în 9 Februar a. c.** și nu Duminecă, după cum din eroare s'a publicat.

ȘTIRI LOCALE

Conferență. Dumineca, în 20 Ian., a vorbit, în cadrele obișnuitelor conferențe, dl profesor fost prefect *N. S. Ionescu.* Dsa și-a ales ca temă: problema minorităților. A tratat-o pe larg, împărțindu-o după evoluția ei. A insistat asupra revendicărilor minorităților din statele europene înainte de și după războiu. După ce a cetit și comentat cele subscrise și de România în tratatul dela Versailles în privința minorităților, a tras o paralelă între ce a fost în fosta Ungarie și ce este astăzi soarta minorităților. arătând cu date concrete că minoritățile se bucură de drepturi, cu care pot fi mulțumite. Conferențiarul a fost viu aplaudat.

Teatru. Societari ai teatrului național din capitală, reprezentați prin dna Ana Luca, Atanasescu, Baldovin ș. a., vor reprezentă în teatrul sibian, la 29 Ianuar a. c. ora 9 seara, piesa Principesa Turandot, feerie în 3 acte de Carlo Gozzi. cu strălucita montare a dlui regizor Soare Z. Soare. Spectacolul va avea decorul, rechizita, costumele și muzica întocmai ca la București. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Concertele simfonice populare, date de valoroasa noastră orchestră sibiană, sub măestra dirigență a dlui A. Novak, în sala teatrului, se urmează regulat în zilele de Dumineci d. a. când sala e liberă. Piesele muzicale, cu gust alese și îngrijit executate, atrag public din ce în ce mai numeros. Programele, care servesc ca bilete de intrare, se găsesc Dumineca d. a. la cassa teatrului.

Se aduce la cunoștință, că lista alegătorilor comunali ai orașului municipal Sibiu e pusă spre vedere publică 10 zile, și anume dela ziua de 20 până la 30 Ianuar împreună cu listele suplimentare pentru anul 1929 la primăria municipiului, str. Mitropoliei 2, ușa Nr. 17. In acest termen oricare cetățean poate constata omisiunile, ștergerile sau înscrieri nelegale, prin cerere îndreptată la judecătoria mixtă lângă Tribunalul Sibiu. Judecătorul este obligat a se pronunța în camera de Consiliu în termen de 8 zile dela primirea cererii. Termenele fixate de judecător pentru cercetarea reclamațiunilor se vor afișa la ușa judecătoriei. Sânt alegători la comună toți cetățenii români care, pe lângă celelalte condițiuni ce trebue să le îndeplinească alegătorii pentru adunarea deputaților, au domiciliul real de cel puțin un an în comuna, unde urmează să și exercite drepturile lor. Această condițiune nu se cere funcționarilor publici.

CARȚI ȘI REVISTE

Anuar. A apărut anuarul școalei normale «Andrei Șaguna» a arhidiecezei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, în Sibiu, pe anul școlar 1927/928, (dela înființare al CXXXXII, dela reorganizare prin mitropolitul Andrei Șaguna, al LXXV). Publicat de Eugen Todoran, director.

Biserica Ortodoxă Română. A apărut Nr. 12 din revista Sfântului Sinod, «Biserica Ortodoxă Română» cu bogat material și având articole semnate de P. C. S. Arhimandritul Scriban, secretar de redacție, și de alți cucernici părinți ai bisericii.

---

un act de ingratitudine, ba chiar un blestem?

Ce ai? îi zicea un sculptor din Atena blocului de piatră căruia voia să-i dea forma unei statui demnă de a figura în Partenon.

Gem pentrucă mă lovești fără milă, răspunse viitoarea capo d'operă; vezi fărâmăturile din mine care sânt presărate pe jos.

Nebuno, răspunde artistul, nu știi tu că dacă nu te-aș ciopli, tu nu ai putea lua loc în templu și nu ai putea atrage privirile posterității.

Sculptorul ar explica în felul său cum răspunde misterul suferinții unei legi de perfecțiune a frumuseții.

Pentru ce să suferim.

Pentrucă suferința înnobilează și sfințește.

Al treilea răspuns.

Teologia ne-a învățat necesitatea de a suferi pentru a învinge păcatul, filozofia ne-a învățat necesitatea de a suferi pentru a atinge perfecțiunea omenească: ne mai rămâne să învățăm dela Evanghelie necesitatea de a suferi pentru a fi în Isus Hristos.

Obârșia noastră proclamă sus și tare legea sacrificiului! Oare nu sântem noi născuți pe Calvar? N'am eșit noi din rănile sângerânde ale Fiului lui Dumnezeu? Nu sântem noi fiii unei dureri imense?

Acest fapt care domină dogma religiunii, domnă și morala deopotrivă. Din el decurg și credințele și datoriile noastre supranaturale.

Viața divină a intrat în lume prin cruce, tot prin cruce trebue ca să se mențină și să se desfășoare. — Nimic nu poate să subziste în edificiul religios dacă, de jos până sus nu aflăm în el pecetea crucii.

Austerul și memorabilul avertisment al Stăpânului divin al sufletelor este totdeauna tot atât de prezent și de actual ca și altă dată: «Cine mă iubește trebue să și ia crucea și să-mi urmeze». — «Să ți urmez, Doamne, dar unde»? — «Unde merg eu însumi, la cer pentru a domni cu slavă, dar trecând prin Golgota pentru a fi batjocorit și răstignit!».

Cu Hristos ajungem la fericirea eternă pe drumul cel aspru și regal al suferinței.

Ce credem noi? Oare Hristos nu este mai convingător decât Platon? Eloquenta unui filozof, se poate compara exemplului unui Dumnezeu care verifică în persoana sa excelența principiilor pe care le expune în cuvântările sale? Rezultatele nu lasă loc nici unei îndoeli.

In timp ce teoria gânditorului rămâne înmormântată în cărțiele sale ca într'un mormânt frumos dar steril, exemplul dat de Hristos continuă să cucerească lumea la sublima morală a sacrificiului.

Un om putea să negădea rațiunea durerii; însă numai un Dumnezeu putea să ne inspire iubirea acesteia. In adevăr, a suferi sprijiniți pe cuvântul unui filozof, e foarte greu; dar a suferi în tovărășia veciniculuiPrieten e o dorință arzătoare, zic sfinții. N'ați cântat voi această dorință arzătoare a lui Pavel, precum și inima lui arzătoare și generoasă?

Superioritatea creștinismului se vădește și aici ca ori unde; învățământul său confirmă, prin infailibila sa lumină, conepțiile cele mai profunde ale spiritului, ba mai mult, el mișcă în mod suveran inima.

Prezentându-mi-se crucea în timpul (decursul) durerii, se înăbușe în mine orice revoltă. Ea consolează lacrimile mele făcându-le mai puțin amari. — Ea îmi schimbă plânsul într'o exclamație de speranță. — Eu găsesc în ea o forță care nu îi este naturală omului. — O accept, cred în ea, și sufăr mulțumit sau cel puțin resemnat.

Nici unul dintre geniile antichității nu a posedat această putere de antrenament. Toți întrevedeau adevărul, dar fără a putea folosi vieții umanității. — Cu ei adevărul rămâne captiv.

Isus l-a desrobit. De când a triumfat crucea, nu mai este permis să suferi cu necaz sau cu desperare. Secretul s'a găsit: să suferi cu folos și consolat.

Creștinul, demn de acest nume, știe că suferința a fost sfințită prin Patima Mântuitorului și o primește ori de unde îi vine. — Sfântul în drum spre idealul evanghelic, nu numai că primește suferința, ci o și iubește, o dorește și o chiamă, atât îi pare de salutară.

Istoria religioasă dovedește cu evidență că misterul durerei răspunde legii creștine de sfințire la toate gradele.

I-s'a cerut discipolului să se asemene. Dascălului. I-s'a cerut aceasta cu atât mai mult atunci când dascălul se numește Isus Hristos, adecă exemplarul desăvârșit al celei mai înalte frumuseți morale.

Nr. 7/1929. (4) 2—3

Concurs

I. Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cunța**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregire dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesia parohială veche de 11 jugăre și folosirea cimiterului dela biserică.
3. Stola obișnuită în tract.

II. **Gusu**, parohie de clasa III-a cu venitele:

1. Întregirea dela stat.
2. Sesie parohială 13 jugăre (arător 3 jugăre, și fânaț 10 jugăre).
4. Stola obișnuită.

III. **Boz**, concurs repețit, parohie de clasa III a cu venitele:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea cimiterului.
3. Ferdele de cucuruz și zile de lucru.
3. Casă parohială cu supraedificate economice.
4. Stola obișnuită.

Concurenții își vor înainta cererile cu documentele prescrise oficiului protopopesc subsemnat, în termenul deschis, și se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliile parohiale respective.

Mercurea, 8 Ianuar 1929.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 1072/1928. (3) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III a **Nocrich**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Stola statorită de consiliul și adunarea protopopească și aprobată de forurile mai înalte pentru toate parohiile din tract.
3. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre 967 stângini p., din care 15 jugăre sânt arabile, iar 2 jugăre 967 stânjini fânaț.
4. 6 jugăre 800 st. în compose soratul românilor, după care preotul are drept a scoate în pășunat 6 vite mari.
5. 6 stângini lemne de foc lucrate și aduse în curte și 2 grămezi lemne în pădure, cari dau aproximativ 4 stânjini.
6. Case parohiale în natură.

Concurenții își vor înainta cererea însoțită cu documentele cuvenite, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul prescris, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înțelegere cu consiliul parohial din Nocrich.

Agnita la 17 Decemvrie 1928.

Emil Păcală
protopop.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Publicațiune

Comuna bisericească ortodoxă română, din orașul Deva, dă prin licitațiune publică pictarea bisericei sale de nou reconstruită.

Licitațiunea se va ține în ziua de 20 Februar a. c. ora 4 p. m. în cancelaria oficiului protopopesc ort. român din loc.

Devizul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul protopopesc ortodox român din Deva.

Licitanții vor avea a-și înainta ofertele în scris, însoțite de un tablou, care să servească ca model.

Deva, la 14 Ianuar 1929.

(6) 2—3 **Consiliul parohial.**

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ*. Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Biserica noastră

și

Cultele minoritare

Marea discuție parlamentară în jurul legei cultelor.

Cu o introducere
de
N. Russu Ardeleanu

Volumul cuprinde 440 pagini. — Prețul Lei 200, plus spese postale Lei 10.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat potsal

---

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1929

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

Despre colinde (Nașterea lui Hristos, sărbătoarea copilăriei, reînvierea colindelor, Pomul de crăciun). — *Mănăstiri ortodoxe în Ardeal:* (De-alungul Carpaților de sud, curtea dela Viena, distrugerea mănăstirilor ș. a.). — *Ion I. C. Brătianu și Biserica lui Horia.* — La biserică (versuri). — *Știri și fapte:* (De anul nou, «Hristos și Natura», Legea cultelor, Actul dela 1700, Societatea ortodoxă a femeilor, Adunarea eparhială, Vizitații canonice, Religia și școala, Cruce la Călugăreni, Jubileu de 50 de ani, Monument preoților, Cursuri la mănăstirea Neamțului, Schitul dela Păltiniș — cu frumoase ilustrații, — Pace vouă, Regele Mihai I la școală, Mănăstirea Brâncoveanu ș. a.). — *Cântecul mamei, Psalm*, (versuri). — *La Bobotează*, amintiri dela școală. — *Respectați mamele:* Dumineca lor, zece porunci. — *Cu răbdare și dragoste.* — Ce dorim satelor. — *In alergare după avere.* — *Hărnicia unei preotese*, întru a da primul ajutor. — *Cununa de spini a Mântuitorului.* — *Sfânt locaș în refacere:* Mănăstirea dela Cioara. — *Presa bisericească.* — *Nevinovații.* — *Biblia*, cum se grăește despre biblie. — *Cum are să fie părintele protopop.* — *Umblați ca fii ai luminii.* — Dacă bei și eară bei. — Cetatea morților. — *Fel de fel:* 1. Ce poate sfânta cruce; 2. Fără podoabe lumești; 3. Monument vânzătorului; 4. Biserica și alcoolismul; 5. Ceice cred în Isus Hristos? 6. Numai o minută. — *Glume*, ș. a.

Chipuri: Regele Mihai I în ziua de 10 Mai. — Schitul dela Păltiniș. — Sanatorul de acolo. — Dela sfințirea schitului și inaugurarea sanatorului. —

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu *Șematismul* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto postal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 30 Ianuar 1929 Nr. 9—10

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.) Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Bugetul cultelor pe anul 1929

— Spicuiri*) —

Inainte cu câteva zile ne-a sosit noul buget al Ministerului cultelor pe anul 1929, și nu fără emoție am răsfoit acest prim buget făcut de noul regim, în credința că nedreptățile ce s'au făcut în trecut bisericii ortodoxe față de celelalte biserici, se vor fi delăturat. Dar m'am înșelat amar, căci departe de a se fi delăturat aceste nedreptăți, dar din contră s'au făcut și mai mari hatâruri, în special față de biserica unită (greco-catolică) care numără în noul guvern atâția membrii marcanți. Credeam că acest guvern al legalității și dreptății mult trâmbițate va pune aceste principii și în practică, ca să nu se perpetueze sistemul de favoritism de până acum. Bugetul primit ne arată tocmai contrarul. Și ne miră acest fapt, deoarece în fruntea departamentului cultelor avem pe dl ministru Dr. A. Vlad un bărbat, care face parte din toate corporațiunile bisericii ortodoxe din Ardeal, și astfel cunoaște de aproape organizațiunea bisericii și necesitățile ei, precum și situațiunea materială a bisericii ortodoxe și a celorlalte biserici din patrie, în special a bisericii unite. Tratamentul **mașter** al bisericii ortodoxe și favoritismul arătat față de biserica unită — cum se va vedea din înșirarea cifrelor — ne confirmă menținerea sistemului de până acuma.

Ne-am ocupat și anul trecut de bugetul cultelor și ne ocupăm și acum de el nu din un spirit de opoziție cu orce preț, ci pentru a atrage luarea aminte celor în drept spre a delătura pe viitor nedreptățile și favoritismul ce se practică la acest minister în urma sistemului iezuitic al unor funcționari superiori uniți, ca dl Păclișanu, care e mai «tare» ca ministru în modul de a ști menaja interesele bisericii sale în detrimentul bisericei «dominante». Și ceea ce miră este, că nu se găsește nimeni ca să pună stavilă sistemului practicat de acest domn meșter în a-și face mendrele așa cum cer interesele catolicismului, de coloare gr.-cat., al cărui exponent este dânsul.

In urma sistemului, în această țară cu majoritatea credincioșilor ortodocși, statul, din dările plătite de această majoritate, și astăzi oferă mult mai mare sprijin material bisericilor neortodoxe și în special bisericii greco-catolice (unite), decât bisericei ortodoxe, deși sunt mult mai bine situate materialmente.

După statisticele oficiale ale bisericilor, din proprietățile bisericii revine la ortodocșii români din Mitropolia Ardealului, câte un jugăr pământ la 1777 suflete, *pe când la uniți câte un jugăr la 7 suflete*, iară la romano-catolici câte un jugăr la 6 suflete. Deci *biserica greco-catolică* are, în proporția numerică a sufletelor, *de 253 ori mai multă avere decât biserica ortodoxă*. Reforma agrară prin expropriarea pământurilor a schimbat intru câtva această proporție, însă *nu* în favorul bisericii ortodoxe. Cu toate acestea, uniții, cari sunt cam de 10—11 ori mai puțini ca ortodocșii, primesc un ajutor cu mult mai mare, decât li s'ar cuveni după proporția numerică, fără considerare la situația materială. Just ar fi ca statul să împartă ajutoarele în proporția numerică a sufletelor și ținând cont și de situația materială a diferitelor culte, ca astfel toate cultele să se pună pe picior de egalitate conform art. 1 din legea cultelor, care asigură tuturor cultelor «o deopotrivă libertate și protecțiune».

Cifrele ce urmează ne dovedesc tocmai contrarul. Vom indica la fiecare poziție articolul sau statul și pagina bugetului spre a putea fi controlați de exactitate.

In *general* bugetul Ministerului cultelor și artelor pe anul 1929 se prezintă astfel:

Bugetul întreg al Ministerului pe anul 1929 este de 1,343.878.941 Lei, cu un plus de 47.902.941 Lei.

Această sumă se repartizează astfel:

Ministerul cultelor, cheltueli personale și materiale, cu instituțiunile dependinte de el și cu sumele ce le împarte direct *83.896,488* lei (art.1—22, 24—26, 28, 31—34, pag. 7—8) deci circa 5% dintre cari 11 milioane pentru cheltuelile comisiunii monumentelor istorice, deci un spor de circa 13 milioane față de anul trecut.

Artele 136.769,528 Lei (art. 71—85, pag 12—13, circa 11%) mai puțin cu 12 milioane ca anul trecut.

Biserica ortodoxă română și sârbă 803 001,677 Lei (art. 29, 30, 35—49, circa 60%) cu un spor față de anul trecut de Lei 26.247,000.

Bisericile neortodoxe (gr.-cat. unită și minoritare) în total Lei 320.211,248 (art. 23, 27, 50—70, pag. 8, 11, 12) circa 24%, cu **un spor de 19.301,136 Lei față de anul trecut**. Din această sumă revine **bisericii gr.-cat române** suma de 134.165,665 Lei **cu un spor de 8.390,894 Lei față de anul trecut,** deci *primește a 6-a parte din cât primește biserica ortodoxă*, deși ar trebui să primească, cu considerare la numărul sufletelor **numai a 11-a parte,** neluând în considerare situația materială mult mai bună decât a bisericii ortodoxe, ceeace constitue o mare nedreptate.

Bisericilor neortodoxe se acordă față de anul trecut un spor de 75% din sporul cel primește biserica ortodoxă, iară *bisericei gr. cat. (unite) române — un spor de 32%* din acest spor. *Bisericii ortodoxe cu 13·5 mil. credincioși i se acordă un spor numai de 3 ori mai mare ca bisericei gr. cat. care numără abia 1.300.000 de credincioși.* Aceasta prin ce se justifică? Prin hatâr — căci altă explicație nu poate avea. — Nedreptate evidentă.

Aceasta la buget în general. Cu cât vom examina mai de aproape singuraticele sume din buget, cu atât va ieși la iveală și mai mult favorul ce se acordă bisericei gr. cat. în detrimentul celei ortodoxe.

Să luăm pe rând cele ma eclatante nedreptăți.

Pentru înființarea alor 40 de parohii noui ortodoxe se dau 225.000 Lei (stat 4 pag. 24), iară pentru înființarea alor 10 parohii unite se dau 206.400 Lei (stat 100 pag. 106), deci pe când pentru cheltuelile cu înființarea unei parohii ortodoxe se dau abia 5062·50 Lei, **pentru înființarea unei parohii unite** 20.640 Lei, **deci de 4 ori atâta.**

Dacă la 10 parohii nou înființate unite statul contribuie cu 206 400 Lei în aceeași proporție ar trebui să contribuie pentru înființarea alor 110 parohii noui ortodoxe cu suma de 2,270 400 Lei. Biserica unită are sute de parohii cu mai puțin de 100 suflete ba chiar și cu 7—20 suflete, toate infiltrațiuni, catolice, — cu preoți salarizați de stat, așa că în forma aceasta statul ortodox sprijinește înființarea de noui parohii unite în detrimentul bisericii ortodoxe. **Biserica ortodoxă este prescurtată la acest capitol — în proporție cu biserica gr. cat. — cu 2.055.400 Lei.** *Nu este acesta un sprijin pe față al propagandei catolice în țara noastră?*

Nedreptate strigătoare la cer.

O și mai evidentă nedreptate se face cu *ajutorarea preoților penzionați, a preoteselor văduve* și a orfanilor de preoți. Pe când celor ortodocși din Ardeal li se dau abia 500 000 Lei, celor uniți li se dau 700 000 Lei (stat 103 pag. 108). Acestor nenorociți ai soartei cu penziuni derizorii, cari la cei mai mulți nu trec de 1000 Lei lunar, **li se dă cu 200.000 Lei mai puțin ca la cei gr. cat.**, deși vor fi cel puțin încă odată așa de mulți. **Deci biserica ortodoxă din Ardeal la acest capitol e prescurtată cu suma de 900 000 Lei față de biserica unită,** deoarece în loc să primească 1,400 000 Lei, primește numai 500.000 Lei.

In Ardeal sunt **84 protopopi ortodocși** la 2½ milioane suflete, iară la **uniți 80 protopopi,** la jumătate atâtea suflete (stat 101 pag. 107) cărora le **acordă aproape aceiași re-**

*) *Toate revistele ortodoxe sunt rugate a reproduce acest articol.*

tribuţiune. Deşi un ordin ministerial de acum 2 ani dispune, ca fiecare protopopiat să aibă cel puţin 20 parohii, uniţii nu s'au conformat, ca ortodocşii, ci şi astăzi au mai multe protopopiate cu 7—10 parohii ca al Geoagiului d. e. cu abia 1200 suflete, — căci altcum nu s'ar putea explica numărul mare al protopopilor uniţi la abia jumătate atâtea suflete ca ortodocşii. Aceştia neavând credincioşi, nici cerc de atribuţiuni aşa larg ca cei ortodocşi îşi folosesc timpul cu acţiuni zădarnice de prozelitism şi de agitaţiuni. — Oare n'ar fi timpul ca dl Ministru al cultelor să facă o revizuire a protopopiatelor unite şi să aplice şi faţă de ei dispoziţia ce s'a aplicat faţă de ortodocşi? **In proporţia sufletelor ar trebui să aibe uniţii numai 42 de protopopi.** *Şi la acest capitol primesc aproape un milion Lei mai mult decât li s'ar cuveni!*

Când e vorba de cruţări bugetare, de ce nu se fac acestea acolo unde se pot şi trebuiesc făcute, şi de ce se fac acestea în sarcina numai a bisericii ortodoxe? Logic ar fi ca numărul slujbaşilor bisericii să fie în proporţia credincioşilor ei. Cu toate acestea la biserica unită sunt în număr cu mult mai mare ca la ortodocşi şi în raport cu necesităţile zilnice. Că aşa este, pe lângă cazul cu protopopii ne mai dovedeşte încă 2 cazuri, tot biserica unită.

Pentru complectarea vacanţelor de preoţi se creşte în institutele teologice şi seminarii sucrescenţa necesară în proporţia cerinţelor sufleteşti ale credincioşilor. Şi numărul clericilor din aceste institute ar trebui să fie în proporţie cu numărul parohiilor şi al sufletelor credincioşilor bisericilor. Această concluzie logică o desminte bugetul actual.

In academiile teologice ortodoxe din Ardeal la 2½ mil. statul dă întreţinerea (bursă) la *305 studenţi* bursieri, (stat 71—75 pag. 93) pe când la **uniţi** la jumătate atâtea suflete la **368 studenţi** (stat 103 pag. 108), firesc ar fi să primească pentru cei mult 155 studenţi. **Uniţii capătă în proporţie la acest capitol cu 1,278.000 Lei mai mult ca ortodocşii.** Deşi la Academia teologică ort. din Sibiu s'a cerut pentru anul acesta nutrimentul de 20 lei la zi la 140 studenţi, ministerul a refuzat să dea bursă decât numai la 85 studenţi, iară pe 55 studenţi i-a lăsat fără nici un sprijin. — La Blaj (şi Lugoj) se acordă nutriment la 188 studenţi (stat 103) dintre cari sunt mulţi cari urmează cursul de morală, cu pregătire anterioară foarte redusă cu toate că ambele eparhii n'au atâtea suflete ca Arhiepiscopia ort. a Sibiului. De ce s'a făcut această cruţare pe spatele bisericii ortodoxe? Ar putea să ne răspundă cineva? Presupunem, că de sigur de aceea, ca să ajungă cât mai mult la uniţi. Cu protecţionismul acesta ajung uniţii să facă preoţi analfabeţi din cantonieri şi primari de sat cu 4 clase primare şi 1—2 clase de liceu, dacă le au, în sate unde nu sunt nici 20—50 suflete, — după ce au stat câteva luni la «cursul de morală» — al «doctissimilor» de pe Târnave.

Aceiaşi nedreptate se face şi cu personalul eclesiastic dela metropolii şi episcopii. — Statul plăteşte în Ardeal la 2½ milioane ortodocşi 31 consilieri eparhiali iară la **uniţi 31 consilieri (canonici) deşi sunt abia jumătate** (stat 95—98 pag. 104—5) iară romano-catolicii 16 canonici (stat 104—5, pag. 109). *După dreptate ar trebui să aibă cel mult 16 canonici.* **Statul dă bisericei unite mai mult de 3 milioane** pentru salariile canonicilor, decât s'ar cuveni. **Uniţii cu rom.-cat. au în total cu 16 canonici** (consilieri) **mai mulţi ca ortodocşii** din Ardeal, deşi au cu mult mai puţini credincioşi. Ştiu, că reflecsiunile ce le fac uniţii în frunte cu domnii dela Minister că, acestea sunt drepturi câştigate şi că le-au moştenit aşa dela răposata monarhie Austro-ungară. Când ştim însă ce mijloace folosiau asupritorii de eri pentru lăţirea catolicismului între români — prin aceşti canonici — cari sunt exponenţii acestei expansiuni catolice, nu ar trebui tolerată această risipă de bani cu plătirea atâtor canonici, cari n'au îndreptăţirea de a fi, — neavând nici iurisdicţie nici serviciu care îi reclamă, căci episcopiile gr. cat. au organizaţie mult mai redusă decât cele ortodoxe. Şi că este aşa o vedem zilnic. Canonicii dela Lugoj sunt trimişi să facă pe administratori parohiali — unde se tem de «concurenţa» ortodoxă. Aşa de exemplu canonicul Mariănescu a stat aproape 1 an administrator parohial în Cib (judeţul Hunedoara) la 30 suflete, ca să recâştige la Unire pe credincioşii trecuţi la biserica ortodoxă. Văzând că tot misionarismul, plătit cu bani grei de stat şi din «intenţiunile» primite dela Roma, este înzadar şi fără resultat, a trecut la Cugir — unde acelaşi canonic este administrator parohial. Oare aceasta să fie chemarea canonicilor? Dară la eparhii n'au ce face trebue să li se dea o ocupaţie. — Oare nu se găseşte nime ca să pună stavilă acestei propagande catolice pe banii statului şi să reducă numărul canonicilor? Ce rost are ca la episcopiile rom. catolice din Alba-Iulia şi Oradea cu abia atâtea suflete ca cea mai mică episcopie ortodoxă să se plătească câte 8 (opt) canonici — iară la episcopiile ortodoxe din Arad, Cluj, Oradea şi Caransebeş *numai câte 5 consilieri, dintre cari unul îndeplineşte funcţia de revizor eparhial şi altul de secretar?* Am fi bucuroşi de o justificare cât de cât din partea celor chemaţi.

Pentru zidiri de biserici şi case parohiale pentru întreaga biserica ortodoxă (13½ milioane suflete) se prevăd ajutoare de 3 milioane Lei (art. 28 pag. 8) cam cu cât se poate zidi o biserică modestă, iară pentru biserica unită se dau 600 000 Lei (stat 103 p g. 108) **deci a cincia parte,** — deşi după dreptate şi proporţie nu li s'ar fi cuvenit nici 300.000 Lei. — In bugetul anului trecut a fost bugetată suma de 5 mil. spre acest scop (art. 31—32 pag. 8), **iară acum s'a redus cu 2 milioane** ca să se poată da pentru **repararea bisericii catedrale unite din Blaj căreia în bugetul anului 1929 i se votează suma de 1 milion** (art. 27 pag. 8) iară ajutor pentru **biserica unită din Roma** 300.000 Lei, (stat 103 pag. 108) pentru refacerea localului seminarului din Blaj şi alte lipsuri 500.000 Lei (stat 103 pag. 108), cari anul trecut nu au fost luate în buget. Se vede că au venit «ai noştri» — (gr. cat.) ca să ia fără nici un pic de mustrare de conştiinţă dela biserica ortodoxă şi din puţinul ce a avut până acuma şi să dea uniţilor.

Pe când consiliul arhiepiscopesc din Sibiu de 2 ani cere dela Minister să-i acorde o subvenţie pentru repararea bisericei catedrale, căci acoperişul e complet distrus şi ca să nu se ruineze pictura din lăuntru a luat un împrumut de 1 milion Lei ca să repare o parte din coperiş — consecvent este refuzat şi suma cerută, pe motive de economie, e ştearsă din buget? Nu însamnă aceasta că se protejează pe faţă biserica unită?

Şi astăzi stă biserica catedrală din Sibiu cu coperişul jumătate reparat şi cu pictura care se deteriorează zi de zi şi stă să cadă toată fără să poată fi reparată din lipsă de mijloace. Şi anul acesta a cerut pentru repararea ei un milion — **dar nu i s'a dat nimic spre acest scop.**

Zilnic cetim în foi, şi se cere la diferite ocaziuni, ca pentru pregătirea clerului superior să se arate mai multă solicitudine din partea forurilor bisericeşti, să se trimită cât mai mulţi studenţi în străinătate spre a putea avea un cler bine pregătit şi la înălţimea chemării sale. Cum biserica este săracă, a cerut dela stat ajutoare spre scopul acesta. Cum ştie statul să ajute biserica ortodoxă în scopul creşterii clerului său, e semnificativ faptul, că acordă bagatela sumă de 650,000 Lei (stat 50—52, pag. 87, 88), pe când uniţilor li se acordă 100,000 Lei (stat 103, pag. 108) deci **cu mai bine de 100% mai mult** decât li s'ar cuveni după dreptate şi echitate.

O altă nedreptate. Pe când economii dela Academiile teologice ortodoxe din Ardeal se plătesc cu leafă de bază de 500 lei plus accesoriile (stat 26—30, pag. 74—76) pe atunci la institutele teologice unite cu 700 lei plus accesoriile (stat 99, pag. 106), iară medicii acestor Academii la ortodocşi se plătesc cu **diurnă** lunară de 1000 lei (stat 26—30), la institutele teologice gr.-cat. cu leafă de bază de 500 lei plus accesoriile (stat 99, pag. 106), ceeace face peste 3000 lei lunar. Deci **medicii gr.-cat primesc** pentru acelaş serviciu **de 3 ori mai mult** decât cei ortodocşi. Unde este deci echitatea?

Acum să venim la cel mai revoltător protecţionism ce se poate închipui şi sprijinirea pe faţă a bisericii unite din Blaj şi a institutelor ei, care trebue să indigneze pe orce om cu judecată imparţială şi bun simţ. Aici se vede mai mult decât în cazurile menţionate mai sus, cât de iscusiţi sânt funcţionarii gr.-cat. uniţi din Ministerul cultelor, şi totodată lipsiţi de orice scrupul, şi cât de nepăsători sunt ceilalţi din Minister, de se pot face astfel de lucruri şi nedreptăţi ca cele ce urmează.

Arhiepiscopia ortodoxă din Sibiu a cerut de câţiva ani, ca pe funcţionarii săi mai vechi şi mai buni să-i avanseze în gradul de leafă imediat superior, — dar de atâtea ori a fost refuzată de Minister pe motive de cruţare şi pe motive de alt ordin. S'a împăcat cu situaţia, căci n'avea încătrău şi a tăcut. Ce vedem însă din **bugetul 1929 la pag. 104 stat 95,** că la **Mitropolia din Blaj,** în anul acesta **s'au avansat toţi funcţionarii fără excepţie** cu sume destul de considerabile **cari fac la an un spor de aproape un milion lei.** (A se compara bugetul 1928, pag. 81, stat 91). Să-i luăm pe rând pe toţi cei avansaţi, (*suma din paranteză este leafa de bază din anul trecut 1928*).

	Lei	
Directorul cancelariei	2250	(1350)
Secr. mitropolitan arhid.	1450	(1300)
Doi secretari consistoriali	1450	(1050)
Primcontabil	1450	(1350)
Contabil consistorial	1450	(1150)
Contabil şef	1600	(1250)
Cassier	1450	(1250)
Controlor	1350	(1150)
Arhivar	1150	(700)
Impegat actuar	850	(650)
„ „	750	(550)
„ „	500	(450)

Pentru o comparaţie mai evidentă arătăm cum sunt plătiţi aceiaşi funcţionari la Consiliul arhiepiscopesc din Sibiu (stat 9, pag. 35) (*la fel ca anul trecut*).

	Lei	
Şef de serviciu clasa I (contabil şef) . . .	1450	(1600)
Şef de serviciu clasa III cassier etc.)	1350	(1400)

ef de birou cl. II (con-
trolor, arhivar etc.) . 1050 (1350)
npiegat clasa I (actuar) 600 (850)
„ „ II (actuar) 500 (750)

Ne întrebăm însă ce rost au a un consistor, pe lângă 10 canonici consilieri **2 directori** administrativi şi de cancelarie) plătiţi cu leafă de consilieri epartiali şi **3 (trei) secretari consistoriali,** cum e la Blaj, pe când a toate celelalte consistorii ortodoxe **s'a admis numai câte un secretar,** *şi acela dintre consilieri!* La Episcopia greco-cat. a Lugojului este un primsecretar, un secretar consistorial şi un secretar episcopesc, la celelalte episcopii gr.-cat. tot câte 2 secretari. Inainte cu doi ani li s'a acordat chiriarhilor ortodocşi câte un şef de cabinet, pe cari i-au şters din buget. Nu sunt acestea tot sinecuri?

Ministerul cultelor în decursul anului 1928 a trimis mai multe circulare prin cari se inzice completarea posturilor vacante de funcţionari, chiar dacă sunt luate în buget, pe motiv de economii bugetare. Ce ne este dat să vedem? Nu e de ajuns că la Consistorul din Blaj, s'au avansat în leafă toţi funţionarii, cum am arătat, dar **s'au creiat posturi noui** d. e. **postul de director administrativ,** cu leafă de consilier (2200 lei plus accesorii) şi două posturi de oameni de serviciu, cari anul trecut nu erau. Constatăm deci cu durere cum se fac economii pe spatele bisericii «dominante» ortodoxe, ca să se creeze *sinecuri* la uniţi. Aceasta înseamnă **egalitate, legalitate** şi **deopotrivă protecţiune?!!**

Pe când la bisericile ortodoxe ajutoarele au rămas aproape aceleaşi ca anul trecut, la biserica unită s'au sporit multe ajutoare între cari cel pentru corurile bisericeşti dela *dela 80.090* Lei (stat 99, pag. 84, în 1928 la **180.000 Lei** (stat 103. pag. 108, 1929), şi *s'au luat sume noui în valoare de peste un milion lei, cari anul trecut nu erau luate în buget.*

Dar pe lângă aceste sume luate în buget la capitolul bisericii unite această biserică mai beneficiază încă şi de ajutoarele din *sumele bugetate la cap. III pag. 8* din «cheltuielile diverse şi extraordinare ale Ministerul Cultelor, şi cari sunt luate împreună cu ale bisericii ortodoxe din Ardeal (vezi art. 31), unde pentru biserica ortodoxă şi unită din Munţii Apuseni şi secuime se iau 3 milioane — şi cari se vor împărţi după bunul plac, fără nici un control, de cei dela Minister (în special Păclişan).

Tot acelaş lucru se întâmplă şi cu sumele bugetate la art. 24, 25, 32 pag. 8 cari se împart deasemenea după cheremul şi bunul plac al celor din Minister, cu diferite consideraţiuni, desigur şi politice.

Aceste sume s'au pus împreună pentru ambele biserici ca să nu poţi avea controlul cât se dă uneia şi cât celeilalte. Şiretenie ţesută cu aţă albă.

Că spriginul statului nu este nici pe departe mulţumitor pentru diferitele nevoi arzătoare ale bisericei ortodoxe o constatăm cu durere şi mâhnire, din **ştergerea din bugetul anului curent** şi a minimalelor sume ce anul trecut au fost luate, pentru «procurare de cărţi de ritual, icoane» (art. 23), «procurare de vase sacre, obiecte bisericeşti, ornante» (art. 34, «fond pentru înfiinţarea şi înzestrarea bibliotecilor parohiale şi populare cu cărţi şi reviste» (art. 25), fond pentru opere pastorale şi de propagandă religioasă, culturală, conferenţiară» (art. 26) toate la cap. III pag. 8 din bugetul anului 1928, în **sumă de 1·800,000 Lei.** Această sumă în bugetul din 1929 nu o mai găsim. Când ştim cât au suferit bisericile noastre în timpul războiului — şi cât sunt ele de lipsite de cele mai necesare obiecte ale cultului — cu durere trebuie să constatăm cât de puţină grijă arată statul nostru în scumpetea crescândă de azi pentru înzestrarea lăcaşurilor dumnezeeşti cu cele necesare.

După un calcul sumar biserica unită primeşte anual cu cel puţin 55 mil. Lei mai mult decât biserica ortodoxă având în vedere proporţia numerică a sufletelor.

Cu un astfel de tratament maşter nu va putea satisface biserica ortodoxă îndatoririlor sale, pentru viitorul neamului nostru. In loc să se menţină în buget micile ajutoare luate de 5 ani în aceiaşi sumă, se taie şi se reduc şi din puţinul avut, ca în schimb să se dea bisericilor neortodoxe, în special bisericii unite cu nemiluita. *Şi aceasta se chiamă dreptate?* Cea mai sfidătoare nedreptate pe faţă!!! Nici într'un stat turcesc nu ar fi posibil un astfel de tratament al unei biserici, nu «dominante» care are majoritatea (75%) credincioşilor — în detrimentul celorlalte biserici minoritare. Unde este, domnilor Miniştrii, mult trâmbiţata legalitate şi dreptate, pe care o afişează la tot pasul reprezentanţi D-Voastră?! Avea-Veţi D-Voastră tăria sufletească şi curajul de dragul dreptăţii, să reparaţi o nedreptate ce se face bisericei ortodoxe? Nu ne vine să credem! căci ştim cum se lucrează şi ce consideraţiuni politice se au în vedere. Am voi să fim desminţiţi, şi noi am fi cei dintâi cari să recunoaştem, că s'a schimbat ceva în bine.

Potrivit art. 1 din legea cultelor *«protecţiunea»* se acordă bisericilor neortodoxe. Şi dacă se întreabă cineva, cum se poate aceasta, nu poţi afla nici o justificare. Rugăm în special pe «docţii» clarissimi uniţi să ne spună dacă acest tratament din partea statului este just şi echitabil prin sprijinirea unei minorităţi în detrimentul majorităţii zdrobitoare a cetăţenilor, din contribuţiile cărora se sprijinesc bisericile cu averi considerabile şi cu tendinţe mai mult sau mai puţin centrifugale. Ştim că aceşti domni vor tăcea, căci le convine situaţia în care se află; cum ar zbiera însă ca din gură de şarpe, dacă situaţia ar fi inversă — ba ar fi în stare să meargă cu jalba în protap până la Liga Naţiunilor. Dar aşa tac şi beneficiază de avantagiile ce le-au smuls prin abilitatea lor iezuitică şi influenţa politică şi în urma slăbiciunii sau «neorentării» (?) celor dela Ministerul Cultelor.

Ne-ar putea spune clarissimul domn canonic Coltor, deputat şi membru al comisiei financiare, dacă e **„legal" „moral" şi „creştinesc"** lucru ce a făcut comisia, desigur la inzistenţa lui, când dela biserica ortodoxă a şters multe sume pe motive de economii — iară bisericei unite i-a dat cu nemiluita tot ce a cerut, cum am văzut mai sus?

Este adevărat că o parte din vină pentru situaţia aceasta o poartă şi membrii sfântului Sinod, — că n'au ştiut să-şi apere la timpul său drepturile bisericei sale — şi s'au desinteresat de ele. Se va găsi oare vre-un membru al Sinodului şi totodată al Senatului, sau vreun alt deptat sau senator — membru devotat al bisericei ortodoxe, care să facă o înterpelare în corpurile legiuitoare pentru îndreptarea acestei sfidătoare jicniri şi ilegalităţi ce se face bisericei ortodoxe? Aşteptăm!

Actualul domn Ministru al Cultelor, Dr. Aurel Vlad, care cunoaşte atât de bine această situaţie precară a bisericii ortodoxe — nu crede oare că ar fi bine să înceteze această strigătoare la cer nedreptate? Am dori ca, — lăsând la o parte consideraţiunile politice de partid, cari au contribuit în cea mai mare parte la comiterea acestei nedreptăţi faţă de biserica ortodoxă, — dl Ministru al Cultelor, ca fiu şi membru valoros al celor mai multe corporaţiuni biserrceşti ortodoxe, să facă un astfel de buget, care să nu producă impresia, că se protegează catolocismul şi celelalte culte minoritare în detrimentul bisericii ortodoxe, cum durere se face astăzi.

Creştinul ortodox.

Hotărârea Sfântului Sinod

Anunţăm cu bucurie că Inalţii prelaţi, membri ai Sfântului Sinod, întruniţi săptămâna trecută în capitală sub preşedinţia I. P. S. Sale **Patriarhului Miron, au menţinut şi întărit,** *cu unanimitate de voturi, hotărârea luată anul trecut în ziua de 14 Mai, când s'a statorit data de* **31 Martie 1929** *ca prima zi de sfintele Paşti.*

Necesitatea d'a se menţinea data de 31 Martie 1929 este motivată pe următoarele considerante:

1. Data aceasta, ca prima zi de Paşti, corespunde datelor ştiinţifice;

2. Este perfect canonică, în concordanţă cu Sinodul I ecumenic, dela Niceea;

3. O schimbare intervenită acum ar aduce ştirbire de prestigiu Sfântului Sinod, şi aceasta ar fi în dauna întregii biserici, deci şi a celei din Basarabia;

4. Dacă s'ar admite sărbătorirea Paştilor după vechiul calendar, n'ar trece mult şi o nouă agitaţie s'ar putea porni, pentru a se provoca revenirea integrală la vechiul calendar. —

Sf. Sinod va da o enciclică explicativă privitor la serbarea Paştilor. Iată punctele principale ale enciclicei:

1. Menţinerea datei Sf. Paşti la 31 Martie, cum s'a precizat în toate calendarele tipărite, mai ales că anii viitori nu se mai ivesc greutăţile de calcul din anul acesta şi totul intră în normal.

2. Sf. Sinod dă o Enciclică explicativă către popor îndemnând pe toţi fiii de ordine şi pricepere a sfătui şi pe cei seduşi a nu se lăsa căzuţi în mrejele agitatorilor periculoşi pentru ţară şi aşezămintele ei.

3. Inaltul Guvern este rugat a dispune, ca toate autorităţile civile şi militare să stăruie pentru respectarea ordinei legale, şi a da ordin a se aduce la cunoştinţa agitatorilor, că libertăţile cetăţeneşti nu se pot exercita în scopul de a ataca autoritatea instituţiunilor de stat şi a răzvrăti poporul pe asemenea chestiuni, fără aspre sancţiuni, care şi trebuesc aplicate; căci ţara are nevoe de ordine şi linişte. Agitatorii străini trebue urmăriţi şi trimişi la locul lor. --

Cu redactarea Enciclicei a fost însărcinat P. S. S. Episcopul Vartolomeu al Râmnicului Noului Severin.

Astfel Sfântul Sinod, suprema autoritate în organizaţia bisericii noastre ortodoxe, a săvârşit un act impus de interesele mai înalte ale neamului şi bisericii, care nu mai pot tolera agitaţiile pe tema calendaristică.

Membrii clerului, cari se vor abate dele îndatoririle lor de preoţi, — cum s'a întâmplat în părţile basarabene, — vor suferi urmările atitudinii lor.

Rememorarea primei Uniri

S'au împlinit în luna aceasta 70 de ani, de când ţările surori, Moldova şi Muntenia, s'au unit sub un singur sceptru, punând temeliile României, a acelei Românii care avea menirea să ţină trează conştiinţa naţională şi care trebuia să formeze fundamentul solid, pe care s'a putut clădi România de astăzi, România tuturor românilor.

Faptului acestuia, astăzi, când a trecut în domeniul istoriei, nu i se mai dă atenţia cuvenită, importanţa pe care o are în realitate. Numai dacă-l vom privi în lumina vremii, ţinând seamă de alcătuirea socială în timpul în care s'a produs, numai astfel ne putem da seamă de măreţia actului săvârşit la 24 Ianuar 1859.

In acel timp, după cum se ştie, principatele române erau sub suzeranitatea Turciei şi ca atare ele nu aveau nici o autoritate externă fiind privite ca state vasale. Soarta a avut însă grijă, ca românii de atunci să fie la înălţimea vremurilor, aşa că toate cele potrivnice intereselor noastre se isbeau de hotărârea neclintită şi solidară a unui popor de cinci milioane de români.

Dar cuvintele mele, nu pot fi destul de convingătoare, aşa că voi lăsa să vorbească străinii de pe acele vremuri, străini a căror imparţialitate nu poate fi pusă la îndoială, citând un izvor preţios dintr'o mare revistă franceză din acele timpuri, revistă care apare şi astăzi, fiind una din cele mai răspândite.

Este vorba de o notiţă politică ce am găsit-o în revista franceză «L'Illustration» Nr. 965 din 11 Ianuar 1862. — In rubrica «Revista politică a săptămânei» între alte informaţiuni politice se găseşte şi una privitoare la România care în traducerea textuală e următoarea:

...«Am semnalat publicarea Firmanului Sublimei porţi, care consacră unirea timporară (?!) a Moldovei cu Muntenia.

— Acest act, aşteptat de multă vreme, a produs în principate o mare însufleţire.

— Prinţul a anunţat ţării evenimentul într'o proclamaţie care a fost cetită în camera din Bucureşti.

«Preşedintele a dat apoi cetirea unui decret prorogând Camerele în cele două capitale şi convocându-le pe amândouă la Bucureşti pentru 24 Ianuar. Guvernul şi reprezentanţii naţiunei fără a ţinea socoteală de caracterul esenţialmente timporar şi cu totul trecător al concesiunei făcute de către Poartă, privesc unirea ca un fapt definitiv împlinit.

«Prinţul a declarat aceasta în proclamaţia sa, şi camera din Bucureşti spune în adresa sa, că «România ia astăzi un loc oficial printre naţiuni, şi că tronul ocupat acum de Cuza, nu va putea să mai fie distrus decât împreună cu viaţa a 5 milioane de români».

«Era de aşteptat această atitudine energică a guvernului şi a camerelor. Ea e conformă cu însuşi spiritul tratatului internaţional care organizează principatele. Ce voia Unirea, ce garanţii. ce avantaje oferea ea românilor, dacă ea era subordonată, cum voia Turcia, duratei vieţei sau domniei Prinţului actual?

«E de aşteptat o protestare a divanului şi chiar a consulilor europeni; dar Prinţul Alexandru Ioan îşi propune după cum se asigură, ca să ţină piept furtunei».

Astfel privea străinătatea mişcarea tinerelor principate şi aceasta nu ne face decât cinste. Ne gândim astăzi, câtă anemie în toate manifestările naţionale publice, atât în vechiul regat, cât şi în restul ţării. Astăzi, când ne stă la spate peste jumătate de secol de civilizaţie pur românească şi ca forţă tot românismul, nu vedem, în manifestările publice, unanimitatea care să impună cu toată vigoarea necesară consolidarea României.

Pe atunci, deşi ţara era mică şi sub suzeranitate străină, totuşi puteam să vedem fapte care să uimească şi străinătatea, — şi astăzi, când avem o România-Mare şi liberă, ne pierdem în certuri personale, provinciale etc., şi uităm interesele mari ale românismului.

In istoria neamului, găsim exemple minunate de atitudine demnă şi curat românească, în situaţiuni extrem de grele pentru ţară, atitudini care singure au ţinut întreagă moştenirea strămoşească.

Aceste icoane vii să le remintim continu, de câte ori avem ocazia, şi în aniversările faptelor mari ale neamului nostru să nu vedem numai ocazia cinstirei oficiale a unui fapt, ci să vedem şi prilejul evocărei acelor fapte în toată măreţia lor, pentru ca prin exemplu să putem fi la înălţimea vremurilor şi să ne pregătim pentru vremurile de grea cumpănă prin care ţara noastră ar mai putea trece. *Mr. T. Antohi.*

Nr. 496/929 Ep.

Circulare

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Ministerul cultelor pune în vedere, că din cauza micşorării simţitoare a fondului de ajutoare înscris în bugetul exerciţiului 1929 pentru zidiri şi reparaţiuni de biserici şi case parohiale, nu se vor acorda pe viitor asemenea ajutoare decât acolo, unde lucrările de construcţii şi reparaţiuni sunt mult avansate sau mai precis: aproape de terminare. Sub nici un motiv nu se vor acorda deci ajutoare pentru lucrări neîncepute.

Dispunem deci, ca Consiliile parohiale ale acelor parohii unde se află astăzi începute zidiri sau reparaţiuni de biserici sau case parohiale aprobate de Consiliul nostru arhiepiscopesc şi cari mai au nevoie de fonduri pentru continuarea, respective terminarea lucrărilor, să facă cereri către On. Minister al cultelor pentru acordarea de ajutor la continuarea, respective terminarea lucrărilor, iar cererile să se înainteze aici prin oficiile protopresbiterale, cel mult până la 7 Februar a. c. — spre a le promova cu recomandare.

Sibiu, 22 Ianuar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 575/929 Ep.

Cu privire la aplicarea impozitului de echivalent asupra averilor parohiale se dau următoarele instrucţiuni:

Fiecare parohie are să înainteze la Perceptorat în fiecare an până la 1 Octomvrie declaraţie de impunere pentru anul următor a tuturor averilor parohiale, mobiliare şi imobiliare, ce are parohia incluzive fondurile, fundaţiunile şi daniile.

Declaraţia va cuprinde o copie fidelă a inventarului fiecărui fond, fundaţiune, danie sau altă avere parohială, având a se arăta la imobile destinaţia fiecăruia, precum şi felul dacă este producător sau neproducător de venit, iar la diferite fonduri, fundaţiuni şi danii cuprinzând averea mobilă asemenea se va arăta destinaţia şi sarcinile ce grevează fondurile, cari sarcini urmează să fie scăzute.

Se observă, că averile imobiliare se impun cu procent de 0 30 asupra valorii lor fără deducerea sarcinilor, iar averile mobiliare se impun cu procent de 0·10 la valoarea lor netă, ce rămâne după deducerea sarcinilor.

De plata impozitului de echivalent sunt scutite: corpul bisericilor, şi curţile ce le aparţin, apoi casele parohiale folosite efectiv de preoţi ca locuinţe parohiale, casele culturale, cimitirele şi edificiile şcolare cari servesc efectiv pentru învăţământ.

In declaraţiile ce se înaintează se va cere deci scutirea acestor imobile de plata impozitului de echivalent în baza art. 16, § 3, alin. *a*) şi *b*) al legii timbrului.

In cazul că nu se va respecta scutirea legală, impunerea să se atace cu apel, care este a se înainta la Administraţia financiară în termin de 20 zile.

Sibiu, la 22 Ianuar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Apel

Dela comandamentul marei legiuni, direcţia cercetăşiei, primim spre publicare apelul de mai jos, dat de A. S. R. Principele *Nicolae*, în calitate de comandant al marei legiuni:

Am luat conducerea cercetăşiei cu gândul să ajut, din toate puterile mele, înălţarea sufletească şi întărirea trupească a tineretului nostru, una din ultimele dorinţe ale Tatălui meu, Marele Rege Ferdinand I.

Pentru împlinirea acestei datorii, fac apel la voi, părinţi, profesori, şi patroni, cu rugămintea să ne încredinţaţi copiii voştri, cu asigurarea că vi-i vom reda plini de viaţă, de sănătate, mai entuziaşti şi mai oţeliţi pentru binele Patriei noastre şi al umanităţii.

Voi copii! veniţi cu drag în mijlocul nostru, veţi găsi ací dragostea şi ocrotirea noastră, grija netărmurită a comandanţilor voştri, cari doresc să facă din voi oameni de bine şi suflete tari, gata ori când să se sprijine pe voi scumpa noastră ţară şi marea cercetăşie a umanităţii.

Voi dascăli, magistraţi, militari, preoţi şi oameni de seamă, din ori ce ramură de activitate a scumpei noastre ţări, ajutaţi-ne în această muncă de întărire şi îndrumare activă a tineretului nostru.

Ajutaţi cercetăşia! în felul acesta veţi pregăti întrarea Regelui Mihai în rândurile unui tineret bine îndrumat. *Nicolae*

Alb sau roşu?

Un preot face întrebare la revista Bis. Ort. Română, în urma unui schimb de păreri cu alţi fraţi colegi, ce fel de vin să se întrebuinţeze, alb sau roşu, la sf. împărtăşenie?

Secretarul de redacţie al revistei, Păr. Arhim. Scriban, răspunde următoarele:

Se poate întrebuinţa slobod fie vin alb, fie roşu. Biserica rusească întrebuinţează vinul roşu. N'aş putea spune că nu întrebuinţează nicăieri pe cel alb. Dar din legăturile apropiate pe care, ca preot în străinătate le-am avut, foarte adeseori, cu credincioşi şi preoţi ruşi, ştiu că ei întrebuinţau vinul roşu. Odată am împărtăşit, la biserica mea din Baden-Baden, pe baroneasa rusoaică von den Howen din Petersburg. Intâlnindu-o într'o familie după masă, m'a întrebat că de ce am împărtăşit o cu vin alb? Aşa era obiceiul la preoţii noştri dela Baden-Baden, să întrebuinţeze vinul alb. Eu, văzând că am a face cu mulţi ruşi, am schimbat-o şi am pus să mi se aducă roşu. Şi fără să fie o regulă în privinţa aceasta, sunt mai bucuros de cel roşu, pentru a avea mai simţită înaintea ochilor ideia de sânge.

De oarece tradiţiunea lasă slobodă chestiunea aceasta; deoarece evangheliile nu ne spun ce fel de vin s'a întrebuinţat la Sf. Cină; deoarece chestiunea este să avem vin, şi vinul fiind tot vin, ori de e alb, ori de e roşu: rămâne să facă fiecare cum găseşte mai uşor. Dar socotesc că totuş ar fi bine să fie o uniformitate, iar uniformitatea aceasta aş deslega-o mai degrabă în spre vinul roşu, rămânând slobod ca, dacă acesta nu se găseşte, să se întrebuinţeze şi albul.

Sărbătorirea Unirii Principatelor

Implinindu-se în 24 Ianuarie a. c. 70 de ani, dela unirea celor două principate române Moldova şi Muntenia, această aniversare s'a sărbătorit în întreaga ţară cu deosebită solemnitate.

In toate bisericile de pe teritoriul Arhiepiscopiei noastre de Alba Iulia şi Sibiu s'au oficiat servicii divine conform circulării date din partea consiliului arhiepiscopesc.

In catedrala noastră din Sibiu la ora 11 s'a celebrat doxologia din partea cons. mitr. Dr. Vasile Bologa, asistat de preoţimea catedralei în prezenţa Dlor ofiţeri din garnizoană în frunte cu dl general Orescovici şi a autorităţilor civile în frunte cu dl prefect judeţan, Dr. Coriolan Ştefan, şi a elevilor şi profesorilor dela institutele de învăţământ din localitate.

La finea serviciului divin Păr. protoiereu militar Iosif Serafim printr'o frumoasă cuvântare a scos în relief însemnătatea cea mare a evenimentului istoric din 24 Ianuarie 1859 lăudând patriotismul generaţiunei de atunci, dând-o de pildă generaţiunei de astăzi.

Corul catedralei a cântat apoi Imnul Regal.

La ora 5 d. m. s'a dat în sala Urania un festival, în care dl profesor Ioan Popa, a ţinut o conferinţă despre importanţa zilei, cu îndemnuri bune şi de urmat în deosebi de tinerime. Coruri mixte conduse de prof. T. Popovici şi recitări ocazionale au executat elevii şi elevele şcoalei normale «Andrei Şaguna» din localitate.

Mortalitatea după profesiuni

La preoţime e cea mai mică mortalitate

Intr'o revistă medicală se arată tabloul mortalităţii proporţionale după profesiuni, şi anume în următoarea ordine:

Preoţi (100),
Grădinari (108),
Economi (114),
Pescari (143),
Mecanici (155),
Pantofari (166),
Fierari (175),
Ceferişti (185),
Croitori (189),
Medici (202),
Măcelari (211),
Berari (245),
Restauratori (278),
Cerşitori şi vagabonzi (338),

Cifra minimală a mortalităţii (la preoţi) s'a luat de 100, ear următoarele în proporţie cu prima.

Tabloul — continuă revista — arată, că în acelaş timp şi din acelaş număr de persoane aparţinând diferitelor grupuri profesionale: preoţi, mecanici, croitori, medici, berari, birjari, cerşetori şi vagabonzi, mortalitatea cea mai mică e la preoţi, cea mai mare la cerşetori şi vagabonzi. Până când din acelaş număr de persoane şi în acelaş timp mor 100 de preoţi, dintre celelalte grupuri profesionale mor de două sau de trei ori mai mulţi. Mortalitatea aceasta mai mare este explicabilă în parte prin condiţiunile mai puţin favorabile de muncă, ear în parte prin condiţiunile secundare, care rezultă din ocupaţiunea şi starea socială respectivă.

Caracterul ocupaţiunii preoţeşti este de aşa fel, încât pe de o parte nu prezintă riscuri profesionale, accidente, infecţiuni; se poate exercita în condiţiuni igienice bune, asigură o viaţă liniştită fără surmenaj, pe de altă parte starea culturală, economică şi sanitară şi dacă nu e totdeauna excelentă, dar este suficient de bună, ca acest grup profesional să aibă mortalitatea cea mai mică.

La celelalte profesiuni: grădinari, economi, pescari, mecanici, pantofari, fierari, ceferişti, croitori, mortalitatea în proporţie este mai mare, în parte în urma condiţiunilor economice, culturale, igienice, inferioare, în parte în urma condiţiunilor de muncă, ce prezintă mai multe şi mai grave riscuri pentru sănătate, ca d. e. expunerea la intemperii, la grădinari şi economi, accidente şi intemperii la pescari, condiţiuni neigienice de muncă la pantofari şi croitori, riscuri de accidente la mecanici, fierari, şi ceferişti, surmenaj şi posibilităţi de infecţiuni la medici, riscuri profesionale, surmenaj, alcoolism şi intemperii la măcelari, berari, birjari şi restauratori, — ca în fine să ajungem la grupul cerşetorilor şi vagabonzilor, unde găsim totdeauna o lipsă totală a tuturor condiţiunilor igienice şi culturale, necesare pentru păstrarea sănătăţii.

INFORMAŢIUNI

Sporirea orelor în învăţământ. O delegaţie de profesori ai liceelor, condusă de dl Simeon Mândrescu, profesor universitar, s'a prezentat zilele acestea guvernului şi a cerut sporirea — poate îndreptăţită — a orelor de limba germană în învăţământul secundar. Dar, cu atât mai îndreptăţită este sporirea orelor de *religie* în acest învăţământ.

Bunuri româneşti la Budapesta. Judeţe şi comune ardelene, în urma ordinului de evacuare dat de guvernul ungar în 1916, când cu intrarea armatelor României, — au trimis la Budapesta diferite bunuri, ca: titluri, depozite în numerar ş. a. Aceste bunuri statul român le consideră ca aparţinând tot acelor judeţe şi comune, astăzi româneşti. Pentru recăpătarea acestor bunuri, va pleca o comisiune, din care fac parte şi parlamentari, la Budapesta.

† Dr. Avram Tincu advocat, cel mai bătrân om din Sibiu după scurte suferinţe şi-a dat nobilul său suflet în mânile Creatorului, în 19 Ianuarie 1929, la orele 5 dim., în etate de 98 ani. Pe timpuri între ani 1860—1890 a fost un fruntaş al vieţii noastre publice şi naţionale, fiind un vajnic apărător al drepturilor poporului nostru.

De pe vremea memorandului. Legăturile între dşoarele şi doamnele slovace şi române pe timpul memorandului şi după aceea au fost analizate, pe baza unor scrisori interesante, de dl Horia Petra-Petrescu, în «Societatea de mâine» din Cluj (Dec. 1928). In urma acestor indicaţii s'a adresat lectora de limba şi literatura română la universitatea d n Bratislava, dna Dr. Jindra Huşková-Fiajşhansová dnei Vansa, una din doamnele, care au purtat corespondenţa cu românce le noastre şi a găsit material bogat (între altele şi corespondenţa regretatului ziarist slovac Augustini). Un studiu întreg, dedicat memoriei Anei Petra Petrescu, a apărut tocmai în revista din Bratislava «K úty» (Curente), din peana sus-numitei doamne. Din studiu reiese şi mai evident ce frumoasă propagandă idealistă au întreprins domnişoarele şi doamnele române pe timpul Memorandului.

Act de mulţămire. In numele bisericii ortodoxe române din Mediaş, subsemnatul aduc căldurоase mulţămiri dlui Richard Schoepk z, director de bancă şi senator, pentru frumoasa sumă de 50,000 (cincizecimii) lei, donată în scopul zidirii bisericii noastre din Mediaş. Prot. *Romul Mircea.*

+

Corpul profesoral al liceului «Gh. Lazăr» din Sibiu anunţă cu adâncă durere trecerea la cele veşnice a iubitului şi vrednicului său coleg

DAN GHEORGHIU
profesor

întâmplată în 27 Ianuar, în etate de 28 ani. Inmormântarea se va face în Bucureşti, Miercuri 30 Ianuar a. c.

Şcoala românească pierde un valoros şi însufleţit luminător, iar tineretul şcolar un nobil şi desinteresat îndrumător.

Odihnească cu drepţii săi în amintirea noastră recunoscătoare

Sibiu, 28 Ianuar 1929.

Corpul profesoral
al liceului „Gh. Lazăr", Sibiu.

Comemorarea zilei de 24 Ianuar 1859 s'a făcut şi la vrednica noastră Reuniune meserieşească din Sibiu. In sala festivă a reuniunii s'a întrunit, un număr impozant de ascultători, cărora dl căpitan *Gh. Iliesca*, profesor la şcoala militară, li a ţinut în mijlocul unor dese aplauze, o prea instructivă conferenţă despre marii bărbaţi, cari au pregătit şi înfăptuit actul epocal al unirii principatelor surori. Insemnătatea zilei s'a mai scos la iveală prin câteva recitări de versuri bine alese şi bine rostite de membrele şi membrii reuniunii naţionale culturale a meseriaşilor.

Ştire ziaristică. Foaia scrisă pentru luminarea poporului, purtând numele «Foaia noastră», cu o pagină oficială a Asociaţiunii culturale, apare acum la Sibiu, având ca director pe dl Dr. Iosif Stoichiţia, şi redactor responsabil pe dl Victor Lazăr, profesor. Abonamentul este 160 lei pe un an. Redacţia şi administraţia în Sibiu, Piaţa Regele Ferdinand 17.

† Nicolae Oprean, primdirector de birou, în pens. la jud. de ocol, în Ilia, a răposat în 23 Ianuar 1929 în etate de 67 ani. Rămăşiţele sale pământeşti s'au aşezat spre odihnă veşnică în 25 Ianuar ora 14 în cimitirul ortodox român din Ilia. Odihnească în pace!

Se fură şi în biserică. Din Madrid se anunţă că infanta Beatrice, fiica mai mare a regelui Spaniei, întorcându-se dela biserică, observă că i s'a furat portmoneul cu banii şi bijuterii. Hoţul n'a putut fi prins.

Jocurile multe de hazard, cu toate că aduc în fiecare an câteva milioane ca impozite statului, totuşi sobrania bulgară a votat de curând legea. care interzice jocurile de hazard în Bulgaria şi ordonă închiderea tuturor ciuburilor, unde sânt practicate aceste jocuri.

ŞTIRI LOCALE

Concertul Reuniunii culturale a meseriaşilor români din Sibiu, ţinut în 20 l. c. în sala mare dela «Unicum» a avut un program, bogat şi variat, executat precis, spre mulţămirea publicului, de corul mixt al Reuniunii, condus de dl I. Stanciu, măestru zugrav, care împlinind 10 ani de conducător al corului a fost scos în relief de dl preşedinte Nicolae Colan, predându-i-se un cadou. Mult a plăcut punctul ultim din program «Dorul Ardeleanului» de A. Popovici, potpuriu din cântece româneşti, cu soluri de tenor şi bariton, frumos executate de dnii N. Bozoşan şi I. Stoia. Acompaniamentul l-a susţinut orchestra militară a Şcoalei de infanterie Nr. 2. Dşoara Z. Cismaş, a recitat cu mult talent «Somnul Codrilor» de G. Coşbuc, fiind viu aplaudată. Dl T. Căliman a cântat solo de bariton în cântarea «Feerie în codru», dovedind că dispune de o bună voce. Concertul, urmat de dans, a fost unul dintre cele mai reuşite ale activei reuniuni. *b.*

Principele Mircea, societate pentru protecţiunea copiilor în România, filiala Sibiu, invită la Bazarul ce-l va aranja în 30 Ianuar 1929, în saloanele Cercului militar. Deschiderea Bazarului la ora 11 a. m. Ceai dansant la ora 17—19. Bal ora 21. Taxa de intrare la bal, lei 60 de persoană.
Comitetul.

Apel. Un număr de circa 100 muncitori din oraşul Sibiu sânt lipsiţi de orce lucru, ameninţaţi, cu familiile şi copiii lor, de foame şi frig. Ministerul muncii a acordat ca prim ajutor pentru aceşti muncitori suma de Lei 50,000; de asemenea primăria şi judeţul Sibiu au contribuit cu Lei 50,000. Aceste mijloace fiind insuficiente, Insp. regional al muncii adresează un călduros apel către toate întreprinderile industriale şi comerciale din Sibiu să primească în lucru, în mod trecător, câteva săptămâni, pe aceşti muncitori şomeri, uşurându le soartea. Rugăm a se adresa în această privinţă Oficiului de plasare, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 8. Asemenea rugăm a se contribui în măsură cât de mică cu ajutoare în bani şi alimente (slănină, făină, zahăr etc.) şi lemne de foc, la ameliorarea situaţiei acestor oameni lipsiţi de lucru fără vina lor. Sumele de bani şi ajutoare în natură sânt a se preda dlui Dr. Wilhelm Goritz, primarul municipiului Sibiu, preşedintele comitetului de ajutorare. — *Inspectoratul muncii, Sibiu.*

Locuri rezervate. Conform ordinului D. g. C. F. R., la trenurile rapide A şi O, se poate cumpăra bilet şi în staţia Sibiu, fiind rezervate 4 locuri. Plecare din Sibiu este la ora 12·05 spre Cluj, iar la ora 15·50 spre Bucureşti.

CARŢI ŞI REVISTE

Testamentul împăratului Traian, de Aquilius Maior, este titlul unei broşurele de 24 pagini, apărute în Cluj, tip. «Viaţa». Preţul 40 lei. — Este un fel de cronică rimată. Se poate comanda, trimiţându-se banii înainte, la adresa: *Romul Budoiu-Deleanu* în Şimleul Silvaniei, judeţul Sălaj.

„Cassa de păstrare“ societate pe acţii în Şinca-nouă

Convocare

Domnii acţionari ai societăţii «CASSA DE PĂSTRARE» societate pe acţii în Şinca-nouă sunt invitaţi la a

XVII-a adunare generală ordinară,

ce se va ţinea în *16 Februarie 1929 la orele 2 p. m.* în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării şi numirea unui notar şi a 2 membri verificători.
2. Raportul Direcţiunei şi al comitetului de cenzori pe anul 1928.
3. Aprobarea Contului Bilanţ şi a Contului Profit şi Perdere pe anul 1928, precum şi împărţirea profitului curat.
4. Alegerea Consiliului de administraţie şi a Consiliului de cenzori pe durata de 3 ani.
5. Stabilirea mărcei de prezenţă a membrilor consiliului de administraţie şi a cenzorilor.
6. Inchiderea adunării generale

Şinca-nouă, la 31 Decemvrie 1928.

Direcţiunea.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.

Activa	Lei b.	Pasiva	Lei b.
Cassa	132,122·—	Capital social	300 000·—
Cambii	2.086,639·—	Fond de rezervă	53,865·—
Cont Curent	55,000·—	Depuneri spre fructificare	1.614,782·—
Efecte	1,431·—	Dividendă neridicată	2,860·—
		Interese transitoare	70,000·—
		Scopuri de binefacere	3,973·—
		Rezerve speciale pentru Creanţe dubioase	15,800·—
		Reescont «Furnica»	150,000·—
		Profit curat	63,912·—
	2.275,192·—		2·275,192·—

Contul Profit şi Perdere

Debit	Lei b.	Credit	Lei b.
Interesele depunerilor spre fructificare	169,840·—	Interese de Escont	365,888·—
Interese fondului de rezervă	2,565·—	Interese după Efecte	51·—
Salar şi chirie	38,900·—	Interese de Cont-Curent	5,810·—
Dare către Stat	62,165·—		
Marcă de prezenţă	7,500·—		
Proviziune	2,865·—		
Spese de birou	20,002·—		
Interese Reescont «Furnica»	4,000·—		
Profit curat	63,912·—		
	371,749·—		371,749·—

Şinca-nouă, la 31 Decemvrie 1928.

Roman Roman m. p, casar. **Rovin Fiucuş** m. p., contabil.

DIRECŢIUNEA:

David Chiujdea m. p., preşedinte. **Matei Jiga** m. p. **Valer Langa** m. p. **Alexe Fuşcan** m. p. **Ananie Fiucuş** m. p. **Ilie Ittiu** m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat conturile de sus şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele institutului.

Şinca-nouă la 31 Decemvrie 1928.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Victor Tunsoiu m. p., preşedinte. **Iacob Costandin** m. p. **Gheorghe Lancea** m. p. **Ion Lancea** m. p.

Nr. 7/1929. (4) 3—3

Concurs

I. Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cunţa**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesia parohială veche de 11 jugăre şi folosirea cimiterului dela biserică.
3. Stola obişnuită în tract.

II. **Gusu**, parohie de clasa III-a cu venitele:

1. Intregirea dela stat.
2. Sesie parohială 13 jugăre (arător 3 jugăre, şi fânaţ 10 jugăre).
4. Stola obişnuită.
5. Casă parohială.

III. **Boz**, concurs repetit, parohie de clasa III-a cu venitele:

1. Salar dela stat.
2. Folosirea cimiterului.
3. Ferdele de cucuruz şi zile de lucru.
4. Stola obişnuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile cu documentele prescrise oficiului protopopesc subsemnat, în termenul deschis, şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Mercurea, 8 Ianuar 1929.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 1072/1928. (3) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III a **Nocrich**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Stola statorită de consiliul şi adunarea protopopească şi aprobată de forurile mai înalte pentru toate parohiile din tract.
3. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre 967 stângini p., din care 15 jugăre sânt arabile, iar 2 jugăre 967 stânjini fânaţ.
4. 6 jugăre 800 st. în compose soratul românilor, după care preotul are drept a scoate în păşunat 6 vite mari.
5. 6 stângini lemne de foc lucrate şi aduse în curte şi 2 grămezi lemne în vădure, cari dau aproximativ 4 stânjini.
6. Case parohiale în natură.

Concurenţii îşi vor înainta cererea însoţită cu documentele cuvenite, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Nocrich.

Agnita la 17 Decemvrie 1928.

Emil Păcală
protopop.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Publicaţiune

Comuna bisericească ortodoxă română, din oraşul Deva, dă prin licitaţiune publică pictarea bisericei sale de nou reconstruită.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de 20 Februar a. c. ora 4 p. m. în cancelaria oficiului protopopesc ort. român din loc.

Devizul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul protopopesc ortodox român din Deva.

Licitanţii vor avea a-şi înainta ofertele în scris, însoţite de un tablou, care să servească ca model.

Deva, la 14 Ianuar 1929.

(6) 3—3 **Consiliul parohial.**

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Biserica noastră şi Cultele minoritare

Marea discuţie parlamentară în jurul legei cultelor.

Cu o introducere de

N. Russu Ardeleanu

Volumul cuprinde 440 pagini. — Preţul Lei 200, plus spese postale Lei 10.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu**, profesor. Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. **Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.**

Anul LXXVII Sibiu, 6 Februar 1929 Nr. 11

ASOCIAȚIUNEA TRANSILVANĂ SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-biseri

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nedreptate făcută bisericii noastre pentru favorizarea unației

— In atențiunea dlui ministru I. Mihalache —

S'a împlinit anul la sărbătoarea Nașterii Domnului a. tr. de când se puteau ceti în foile din Blaj (Unirea și Unirea Poporului) tânguiri pe urma faptului, că comuna Gâmbaș de lângă Aiud (județul Alba) s'a hotărât să se desfacă din desbinarea națională reprezentată prin așa numita «unire» și să revină la matca veche a bisericii ortodoxe-rom. Poporul nostru, blând și bun, stă pământ în mod instinctiv de conștiința unității sale de neam și străin de catolicismul papal, care nu are nici o realitate în sufletul și tradiția lui, rămase nealterate până în prezent, dorește să și refacă unitatea sa bisericească. Căci, în sufletul lui trăește mai vie și mai puternică tradiția unei vieți bisericești religioase comune de aproape 2000 de ani, decât aceea a despărțirii de 200 ani.

Stăpâniți de această instinctivă credință, țăranii noștri din Gâmbaș, singuri din îndemnul lor propriu, au solicitat să fie primiți în sinul bisericii ortodoxe. Autoritatea bisericească în drept în situațiunea neclară, ce s'a creat prin legea cultelor, care așa cum este azi nu rezolvă precis o seamă de probleme foarte importante ce decurg din cazurile de treceri religioase, — la început nu a fost prea bucuroasă a primî pe ceice solicitau primirea lor în sânul bisericii ortodoxe. Insă, văzând stăruințele repetate ale bieților oameni și însuflețirea lor față de ideea cea mare a unității și consolidării noastre sufletești, a cedat în fine, organizând pe credincioșii reveniți în parohie și rânduindu-le preot, care să se îngrijească de păstorirea lor duhovnicească.

Atât a trebuit pentruca să se pornească o adevărată prigoană administrativă împotriva credincioșilor reveniți la ortodoxie. Ca și când nu am trăi în epoca libertății conștiinței, garantată prin însaș Constituția țării, ci ar fi revenit vremile împăratului Austriei Leopold și a generalului Bucow, astfel, fără de teama vreunei sancțiuni, primarul comunei, învățătorul, pretorele plasei, prefectul județului, cu toții și-au dat concursul a șicana și a persecuta pe toate căile, unde li se dă prilej, pe credincioșii ortodocși, cari bieții trebue să sufere osânda curaju'ui lor de a fi rupt pecețile falșei uniri.

Peste tot, situațiunea sub raport confesional, începe să devină tot mai insuportabilă în județul Alba, ca și în celelalte județe ale Ardealului. Căci deși majoritatea absolută a populației din acest județ este de credința bisericii ortodoxe, oficiile de stat sânt deținute și rezervate aproape exclusiv uniților. Aceasta, de sigur, nu poate fi așa numai o întâmplare, fără de nici o semnificație. Credincioșii noștri ortodocși nici servitori nu prea pot să răsbească pe la oficiile publice ale statului. Ceeace este o stare de lucruri extrem de dureroasă, care trebue să dea de gândit în mod serios factorilor mai înalți de conducere.

In astfel de condițiuni, zadarnice au rămas toate reclamațiile, ce le-au făcut credincioșii noștri din Gâmbaș la pretură, la prefectură, la minister, la revizoratul și la inspectoratul școlar.

Starea de spirit a oamenilor este extrem de agitată pe urma unui recent «succes» al uneltirilor confesionalismului unit, în dauna echității și a dreptății, succes stors de astădată dela ministerul agriculturii.

Iată cazul, pe care-l expunem aci în atențiunea dlui ministru I. Mihalache: Nu putem crede, că dsa, care este fiu distins al bispricii ortodoxe a neamului, pus în cunoștință de cauză, să nu repare greșala și să nu facă dreptate și credincioșilor noștri, retezând puțin din zelul grecocatolic al subalternilor săi dela rezortul agriculturii.

Pe urma revenirii la ortodoxie s'au iscat — după cum era de prevăzut — litigiile cu privire la averea bisericească între ortodocșii constituiți în parohie și între fracțiunea de 1/8 parte a locuitorilor rămasă unită. Averea bisericească se compune din edificiul bisericii construită în 1926 și din aproximativ 6 jugăre pământ.

Uneltirile ierarhiei grecocatolice la guvern au reușit să exopereze chiar dela început hotărârea ca biserica să rămână încuiată și nefolosită pentru serviciile divine, până la finalizarea litigiului de proprietate, ce este în curgere la justiție. Această hotărâre s'ar fi adus de către un consiliu de miniștri, atunci când s'a văzut, că credincioșii ortodocși și-au menținut biserica, zidită de ei, pe pământ din reforma agrară și care pământ și în prezent este întabulat la cartea funduoară pe statul român ca proprietar.

Pământul bisericesc însă de 6 jugăre este până în prezent stăpânit și folosit esclusiv de cultul greco-catolic.

Afară de acest pământ, prin dispozitivul de parcelare întocmit cu prilejul aplicării reformei agrare în comuna Gâmbaș, la 20 Iunie 1925, s'a atribuit sub titlul de: «Statul român ca proprietar, rezervă de interes obștesc, pentru biserică», în total 10 jugăre 800 stânjini. Acest titlu de împroprietărire, care nu indică vreo destinație specială în favoarea vre-unei confesiuni, nici nu angajează — cum este firesc — statul sub raportul conștiinței religioase, care trebue să rămână liberă, fiind libertatea ei garantată și prin constituție, ministerul are toată posibilitatea a-l constata din dosarele de reformă agrară, pe cari noi le-am văzut în original la Inspectoratul geodezic și de evidență cadastrală din Aiud.

Ce era mai firesc și mai just ca această rezervă de stat, creată din pământul îndreptățiților, în scopul satisfacerii intereselor lor bisericești, să treacă acum în folosința parohiei ortodoxe, care nu avea nici o palmă de loc, după-ce cele 15 - 20 familii rămase unite puseseră stăpânire singure pe întreg pământul bisericesc (6 jugăre) avut în comun de uniți și ortodocși, înainte de revenirea acestor din urmă la ortodoxie.

Ministerul agriculturii cu data de 31 Martie 1928 apreciind starea de fapt din prezent și motivele de elementară dreptate, invocate de consiliul eparhial al sf. episcopii a Clujului, a revocat cele 10 jugăre 800 stânjini din folosința esclusivă a uniților, declarându-le — ceeace în realitate erau și până aci — rezervă de stat și ca atare atribuindu-se parohiei ortodoxe, adică singurei instituțiuni existente în comună, care era indicată de drept, nefiind satisfăcută încă în nici o formă prin reforma agrară. Această măsură era echitabilă din toate punctele de vedere, respectându-se prin ea, în privința distribuției pământului menit trebuințelor bisericești, paritatea, potrivit numărului de credincioși, între cele două confesiuni. Ortodocșii fiind de două ori mai mulți decât uniții dețineau 10 jugăre 800 stânjini, adecă pământul rezultat din reforma agrară. Iar uniții fiind abea 1/8 din numărul sufletelor dețineau 6 jugăre, adică întreg pământul avut în comun înainte de reforma agrară.

Dreptatea, care era dreptate pentru toți, n'a convenit însă fracțiunei greco-catolice. Uniții — se știe — că și în trecut au fost înființați de forța administrativă a fostei stăpâniri străine și menajați neîntrerupt cu privilegii, în dauna noastră a ortodocșilor, cari, asemenea Mântuitorului Hristos, am purtat crucea, cu răsp ata răstignirii și a cuelor, pentru statornicia în legea strămoșilor noștri de pretutindenea. Ei, frații din desidența bisericească, înțeleg să-și asigure și în prezent, și pentru viitor, privilegii, fără de care li se pierde poporul, care, altfel, ar alerga spre alvia străbună, cum aleargă păraele spre mare.

Astfel datorită străduințelor și pe cât se vede considerațiunei privilegiate de care se bucură ierarhia bisericii greco-catolice, credincioșii ortodocși s'au trezit mai zilele trecute cu un ordin dela Casa centrală de împroprietărire din București, prin care parohia lor este pur și simplu avizată că i se iau cele 10 jug.

800 stj. şi se dau uniţilor. Ca să se plinească şi de astădată Scriptura «că celuice n'are şi ce i se pare că are i se va lua, iar celuice are i se va mai da»... Aşa că în prezent parohia noastră nu are nici o palmă de pământ, iar filia greco-catolică pe lângă 6 jugăre avute mai primeşte 10 jug. 800 stj. pământ rezultat din reforma agrară sub titlul «rezervă de interes obştesc pentru biserică». In chipul acesta au fost pedepsiţi credincioşii noştri pentru culpa că au ieşit de sub ascultarea papei şi au revenit la ortodoxia părinţilor lor, — ortodoxie sortită să-şi poarte încă — nu ştiu până când — crucea calvarului, ca şi în trecut.

Lovitura ce li s'a aplicat bieţilor oameni, este mai dureroasă sub raport moral decât material. Comuna se găseşte sub teroarea confesională a organelor administative, primar, pretore al plasei şi prefect al judeţului, cu toţii greco-catolici, cari îşi folosesc atribuţiile lor oficiale în serviciul cauzei unaţiei, fără de nici un scrupul şi rezervă. Credincioşii noştri au făcut de un an de zile numeroase reclamaţiuni în scris la Minister, ba chiar şi la Inalta Regenţă. Anchetele începute — când este vorba de credincioşii noştri — stau împedecate în sertarele prefecturii. Acelaş prefect însă când e cazul să se satisfacă cauza uniţilor, dovedeşte o uimitoare urgenţă şi solicitudine. Aşa a fost în cazul recent, când a îndeplinit actul deposedării ortodocşilor, predând cele 10 jugăre 800 stj. pământ uniţilor cu mare forţă publică, concentrând în comună vreo 20 jandarmi, în frunte cu pretorele plasei. Aceasta penca să se intimideze credincioşii ortodocşi şi să creadă, că acum statul ţine cu «uniţii», ori cât de puţini ar fi. Iar ai noştri, ortodocşii, să-şi aducă aminte, că deşi biserica lor este declarată dominantă în stat, cât priveşte averile bisericeşti sântem încă sub osânda istorică din cele 19 puncte stabilite la numirea episcopului V. Moga, în 1810, în cari se spune: «când uniţii din vreun sat ar trece la neunire şi preotul unit va rămânea credincios unirei, atunci porţia canonică o va stăpâni preotul unit»... (Vezi: M. Voileanu, Contribuţiune la istoria bis. din Ardeal, p. 176.)

Totuşi, credincioşii noştri n'au slăbit cătuş de puţin în credinţa lor, ci dimpotrivă sânt gata la orce sacrificii, având ferma nădejde, că până la urmă dreptatea lor va fi recunoscută. Oamenii s'au legat cu sufletele lor şi cu averile să ducă până la sfârşit lupta pentru ortodoxia lor, pentru care li se fac atâtea mizerii. Delegaţi dintre dânşii au plecat la Bucureşti să se plângă de toate nedreptăţile ce sufer pentru lege şi credinţă. Increderea lor, cu care au plecat la drum, este mai pe sus de toate în Dumnezeu, căruia s'au rugat să strălucească în inima dlui ministru I. Mihalache soarele cel adevărat al dreptăţii.

Prot. *Iosif Pop.*

† Văduva Emilia Dr. I. Raţiu

După scurte suferinţe, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, în Sibiu, în mijlocul celor ce o iubeau, «Măicuţa», venerabila soţie a memorandistului Dr. I. Raţiu.

Se sfârşeşte astfel o viaţă plină de idealism, o viaţă a uneia din bunele romance, cari au fost o cinste a neamului.

Fiică de preot român ort., a păr. Orghidan din Braşov, căsătorindu-se cu advocatul Dr. I. Raţiu, ajuns mai târziu preşedinte al partidului naţional român, oriunde şi-a făcut apariţia în societatea românească, a cucerit inimele cu frumuseţea înfăţişării ei şi a sufletului ei.

In Deva sau în Turda, unde mediul era evident ostil, la început, culturii româneşti, a ştiut să închiege rândurile societăţii.

Când soţul era întemniţat pentru procesul «Memorandului», tovarăşa vieţii a ştiut să dea dovezi de adevărată tărie de suflet, arătându-se vrednică soţie de martir naţional.

Pe timpul războiului româno-ruso-turc, în fruntea unor doamne şi domnişoare române, s'a îngrijit ca răniţilor să li se uşureze durerea prin spitale, trimiţându-le scame şi pansamente. Agreată la curtea regală din Bucureşti — a primit, pe vremuri, «Crucea Regina Elisabeta» (răsb. 1877/8), iar mai târziu «Medalia comemorativă».

Până la ultimele ei zile şi-a păstrat luciditatea spiritului, şi dacă a murit cu un regret, a fost doar acela, că n'a avut putinţa să fie de faţă şi la desvelirea statuiei soţului ei, la Turda. (Statuia se va desvelì în primăvara aceasta).

Mamă, bunică şi străbunică iubitoare, soaţă şi româncă model, suflet caritativ — a meritat să fie întovărăşită la groapă de regretele tuturora.

Guvernul ţării a hotărât a-i se face funerarii naţionale.

Corpul neînsufleţit al defunctei Emilia Dr. Raţiu Duminecă la ora 5 d. a. a fost transportat în biserica noastră catedrală şi aşezat în mijlocul bisericii pe catafalc.

O mulţime de cununi au fost depuse din partea membrilor familiei, a M. S. Reginei Maria, a D-lui Preşedinte al Cons. I. Maniu, a Camerii deputaţilor şi a Senatului, a diferitelor societăţi culturale şi naţionale şi a multor stimători ai defunctei din oraşul nostru şi din diferitele părţi ale ţării.

In decursul sării de Duminecă şi în decursul zilei de Luni înainte de ameazi au ridicat preoţimea catedralei continue rugăciuni pentru odihna sufletului adormitei în Domnul, iar în faţa catafalcului s'au perondat mulţime de lume rostind câte-o fierbinte rugăciune în amintirea celei ce a fost Emilia Dr. Raţiu.

*

La ora 2 după ameazi s'a început prohodul oficiat de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, asistat de 10 preoţi şi 2 diaconi; cântările funebrale le-au executat corul Academiei teologice condus de profesorul C. Popa.

Spaţioasa noastră catedrală a fost cu mult mai mică de a putea cuprinde imensa mulţime care ar fi dorit să asiste la ceremonia religioasă.

De-a dreapta catafalcului a luat loc numeroşii membri ai familiei decedatei, iar în partea stângă Dnii Miniştrii, Dnii Generali, deputaţiunea bisericii evanghelice în frunte cu episcopul Dr. Teutsch, canonicii din Blaj Dr. Macaveiu şi Florian, multe deputaţiuni din toate părţile; iar în faţa catedralei în strada Mitropoliei era postată o companie de onoare a Reg. 90 infanterie în frunte cu muzica militară.

După terminarea serviciului divin I P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a rostit următoarea cuvântare:

Acum slobozeşte pe roaba ta Stăpâne, după cuvântul tău, în pace; că văzură ochii mei mântuirea ta, care ai gătit-o înaintea feţii tuturor popoarelor. Lumină spre descoperirea neamului şi mărire poporului tău»...

Domnilor Miniştri,
Domnilor Generali,
Iubiţii mei fii sufleteşti,

Abia cu două zile înainte de aceasta am prăznuit sărbătoarea **Intâmpinării Domnului.**

Inaintea ochilor noştri sufleteşti ni s'a înfăţişat duioasa scenă a acelei zile din frageda pruncie a Mântuitorului. Dumnezeescul Prunc, prezentat în măreţul templu din cetatea Ierusalimului, ca să se împlinească obiceiurile legii pe care — după cum însuşi a spus mai târziu — n'a venit s'o desfiinţeze ci să o îndeplinească, a fost întâmpinat de către venerabila figură a Dreptului Simeon, om temător de Dumnezeu şi căruia i se vestise de Duhul sfânt că nu va gusta moartea până ce va vedea pe Unsul Domnului. Cu sfântă emoţie luând bătrânul în braţele sale pruncul, rosti memorabilele cuvinte: «Acum slobozeşte pe robul tău Stăpâne, după cuvântul tău, în pace; că văzură ochii mei mântuirea ta, care ai gătit-o înaintea feţii tuturor popoarelor. Lumină spre descope-

FOIŞOARA

(7)

Problema suferinţii omeneşti

Este evident că Hristos se gândea la sine când zicea: «E destul dacă discipolul este ca Dascălul său».

Hristos este modelul după care trebue să se conformeze ori ce creştin.

Creatorul a voit ca omul să fie după chipul său, Mântuitorul vrea ca omul botezat să fie după chipul său. Ba chiar mai mult, după cuvântul celebru al lui Tertulian, el vrea ca să se regăsească în întregime în el şi să trăiască cu el. *Cristianus alter Christus.* El cere dela noi să fim tot atâţia Hristoşi, el cere ca fiecare din noi să fie copia sa vie. Şi cu atât este copia mai asemănătoare, cu cât ea are mai multă valoare. Deci sfinţenia creştinului consistă în imitarea perfectă alui Isus Hristos.

Mărele creştin, sfântul Pavel îşi rezumă întreaga sa ştiinţă astfel: «Eu îl cunosc pe Isus Hristos şi încă pe Isus Hristos cel răstignit.

Este ca şi când ar fi zis: «Singurul meu studiu este Isus Hristos pentrucă unica mea datorie este de a reproduce în mine trăsăturile sale». Şi acela pe care-l studiez pentru ca să-i seamăn nu este Isus Hristos cel slăvit din cer, ci Isus Hristos aşa cum a fost în timpul trecerei sale prin lume, adecă sărac, umilit, persecutat şi pentruca să spunem totul cu un cuvânt, răstignit, *et hunc crucifixum.*

Inainte de a fi după chipul slăvit al lui Isus cel ceresc, trebue să mă formez după chipul îndurerat al lui Isus cel pământesc. — Eu încă trebue să încep prin crucel *«Crucifixus sum cruci».* Această condiţie este absolută.

In momentul în care sufletul îşi părăseşte corpul său, el este prezentat judecătorului său de către îngeri. Dumnezeu aruncă asupra lui o privire şi zice: «Al cui este chipul acesta? Dacă îngerii nu se grăbesc să răspundă: «Acesta este chipul Fiului tău, Isus Hristos cel răstignit» El îl respinge departe de el în adânc.

Nimeni nu intră în locaşul eternei fericiri dacă nu poartă pecetea crucii. In zadar s'ar prosterna un suflet înaintea tribunalului suprem, însoţit de respectul şi admiraţiunea lumii întregi, acoperit cu mantaua gloriei omeneşti, împodobit cu talente cu calităţi şi chiar cu cu virtuţi reale, dacă nu poartă stigmatele lui Isus cel răstignit, el va auzi spunându-i-se «nescio vos» nu te cunosc, retrage-te blestematule.

Această doctrină în fond este a Evangheliei, în formă ea este a ilustrului orator creştin Ioan Crisostom. Ea l-a făcut pe Bossuet să tremure. — Legea se aplică faţă de toţi. — Nu se face excepţie în favoarea nimănui. Dacă nu suferim împreună cu Isus Hristos, nu vom împăraţii cu el.

Anul LXXVII Sibiu, 9 Februar 1929. Nr. 12—13

BIBLIOTECA CENTRALĂ «ASOCIAȚIUNEA» SIBIU

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

CARTE PASTORALĂ

SFÂNTUL SINOD AL SFINTEI BISERICI ORTODOXE ROMÂNE

Către Iubitul cler şi popor drept credincios din cuprinsul de Dumnezeu păzitului Regat al României.

„Har, pace şi milă dela Dumnezeu Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh“.

Datoria de a ne deslusi poporul asupra datei pascale din anul acesta, l-a îndemnat pe Sfântul Sinod, al bisericii şi al ţării, la o lămurire mai largă. Şi o face aci, pentrucă în unele ţinuturi ale ţărei, de prin Basarabia şi de prin Nordul Moldovei, s'ar fi ivit, — după cum ni s'a arătat, — nedumeriri şi chi[ar] nemulţumiri, destul de ne[gre] pentru stările sufleteşti [ce] atinşi de ele.

[Apo]stoli însă toate [nemul]ţumiri, [con]-

In ce priveşte apoi ştiinţa, de care vorbirăm, Sfântul Sinod a ţinut socoteală, de *echinocţiul de primăvară* şi de *luna plină* de după el, de a căror apariţie pe cer, data Sfintelor Paşti este legată deapururea, chiar după rânduiala dela Niceia. In ce priveşte, la rândul ei, credinţa de care de asemenea vorbirăm, Sfântul Sinod a ţinut socoteală de *rânduelile sfintei noastre Biserici ortodoxe*, privitoare aceste rândueli, pe modul de aşezare în calendarul bisericesc, al Pascaliei. A ţinut seamă adecă de aşezarea prin Pascalie în calendar a postului celui Mare, care este în [le]gătură cu Sf. Paşti, a postului [Sf]inţilor Apostoli, care e înve[cin]at cu Pascalia, cum şi a săr[bă]torilor speciale Pascaliei, în [de]osebi al Floriilor şi al [Ru]salilor dintre Paşti şi Po[gon]ul Sfânt, etc. ţinând [se]amă aşezare ca să [nu] se schimbe, în corpul [sf]intelor slujbe, nici [să] se facă alt ma[re] sau mai mult, deja [ad]optat. [Ce]rcetându-se aci [cu] luare aminte,

sărbătorit de cler şi de creştini, numai în acest post; iar cu serbarea Sf. Paşti la 5 Mai, cei 40 de mucenici s'ar fi sărbătorit, în ultima săptămână a mâncării de carne de dinaintea Postului celui Mare.

III. In al treilea rând, s'ar fi suit sărbătoarea Bunei Vestiri, chiar în a doua săptămână a Postului Mare, adică în locul unde ea nu a mai fost niciodată până acum în calendarul bisericesc.

IV. In al patrulea rând, s'ar fi călcat hotărârea şi practica întregei Biserici, după care Sf. Paşti nu se pot trece, spre serbare, dincolo de 25 Aprilie.

V. In al cincilea rând, s'ar fi văzut însăşi sărbătoarea Sf. Apostoli Petru şi Pavel în Sâmbăta din săptămâna de harţi, de dintre Rusalii şi Dumineca tuturor Sfinţilor, când, se ştie, că în mod fix, ea nu se sărbătoreşte decât numai la 29 Iunie.

VI. In al şaselea rând, s'ar fi înlăturat din calendar şi din practicarea bisericească obicinuită, însuşi postul Sf. noştri Apostoli, care n'a fost mişcat niciodată dela locul lui, adică de dincolo de săptămâna de harţi şi de Dumineca tuturor Sfinţilor.

VII. In fine în al şaptelea rând, dacă s'ar fi ţinut cu orce preţ să se aibă şi în acest an postul Sf. Apostoli, ar fi trebuit [să] avem, după unii, aducerea, [sa]u mai bine zis, suirea postului [Sf]inţilor noştri Apostoli în săp[tă]mâna de harţi, dintre Rusalii [şi] Dumineca tuturor Sfinţilor, fă[cân]du-se aceasta împotriva, bine [înţe]les, a rânduelilor ortodoxiei. [Pus] în faţa unui tablou de atâtea [erori] impioase, cine oare nu [ar] fi imputat Sfântului nostru [Sinod] **vina şi răspunderea** lui, de a fi îngăduit să se lovească marele şi sfântul aşezământ calendaristic al ortodoxiei, pe care l-a întărit în chipul lui tradiţional, spiritul creator şi pios al celor şapte sinoade ecumenice, de acum unsprezece sute de ani?!

Stabilizarea deci a Sfintelor Paşti la 5 Mai, ar fi căşunat Bisericii noastre strămoşeşti, în mod fatal, toate aceste şapte lovituri. Sfântul nostru Sinod, prin urmare, era îndatorat, de către însăşi practica seculară a Bisericii Ortodoxe, să lumineze poporul asupra abaterilor, la care l-ar fi dus Paştile cu data la 5 Mai, dat fiind mai ales, că calendarul bisericesc, pe care Biserica noastră îl are dela 1924 încoace, este tot cel Iulian vechiu, dar **îndreptat**, în aşa fel, că a-i aşeza Sf. Paşti la 5 Mai, însemnează a da rânduelilor lui tradiţionale toate cele şapte lovituri de mai sus.

Cum însă chestiunea e mare şi grea, se cade să-i înşirăm aci desfăşurările, de care ea tot mai are nevoie. Iată bunăoară, cum s'au desfăşurat chestiunile calendarului bisericesc la Niceia. Şi iată cum s'au desfăşurat ele, de data aceasta, de către însuşi Sfântul nostru Sinod, care a păşit pe urmele dela Niceia.

1. Sfântul Sinod ecumenic, ţinut la Niceia în anul 325, a introdus pentru prima dată, în întreaga Biserică creştină, — ca măsură de timp, — calendarul păgân al împăratului Iuliu Cezar. Atunci Sf. Părinţi, — pe temeiul calculelor făcute de bărbaţi învăţaţi — au observat că anul din calendarul Iulian era în vremea aceea mai lung, decât anul ceresc, cu trei zile. Astfel au hotărât, să sară, în calendarul Iulian, adoptat

Duminecă, înaintea poporului în sfânta biserică.

la Biserica creştină peste cele trei zile de prisos, care produceau încurcătură, lepădându-le din calendar; căci anul, dintr'un calendar bun, nu se cade să fie mai lung ca anul ceresc, întrucât anul cel adevărat este anul ceresc, cel deschis şi încheiat de soare. Dar acest Sfânt Sinod n'a luat nici o hotărâre, pentru ca această încurcătură şi deosebire, de lungime, între anul din calendar şi anul ceresc, să nu se mai ivească şi **în viitor.** Nouă însă, ni-a lăsat, ca pildă de urmat, în viitor, aceeaş normă, pentru cazuri asemănătoare.

Astfel am ajuns în zilele noastre că anul din calendarul bisericesc al creştinilor s'a lungit cu 13 zile de prisos, faţă de anul ceresc; cu alte cuvinte, când pe cer semnele lui arătau că anul s'a încheiat, în calendarul nostru anul mai dura încă 13 zile. Această deosebire de lungime, tot creştea mereu. De aceea Biserica noastră ortodoxă de azi trebue să repete şi să îndeplinească şî ea procedura Sinodului I ecumenic de la Niceia.

Ca să se pună însă capăt acestei creşteri continui de zile, care mereu produce încurcături între oameni şi ţări, Sf. Sinod al Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, în înţelegere şi cu Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române, şi cu ajutorul şi al unei conferinţe pan-ortodoxe, au hotărât, la 1923, îndreptarea anului din calendar, întocmai în felul în care o făcuse şi Sfântul Sinod dela Niceia, în 325, lepădând şi sinodul de acum pe cele 13 zile de prisos, aşa cum le-a lepădat şi Sinodul de la Niceia în vremea sa, sărind peste cele trei zile, cu care găsise anul din calendarul bisericesc mai lung faţă de cel ceresc. In 1924 deci Sinodul român, — pe baza înţelegerii comune dela Constantinopol, — a îndreptat, atât pentru trecut, cât şi pentru viitor, greşala şi deosebirea dintre anul calendarului şi anul ceresc, reducând, — pe temeiul calculelor făcute de învăţaţi specialişti, — deosebirea dintre aceste două calendare, la un minimum, numai de 2 secunde şi 02 terţe la an, pe când anul din calendarul folosit de biserica romano catolică şi de apuseni — îndreptat la anul 1582 — este şî azi mai lung, ca anul ceresc cu 26 secunde şi 02 terţe la an.

2. Acest calendar al nostru, acum îndreptat şi curat ortodox, este azi cel mai aproape de adevăr; deci şî cel mai bun. El este şi rămâne definitiv, dimpreună cu totalul sărbătorilor fixe, adecă cu data stabilită pentru fiecare din sărbătorile, care cad întotdeauna la aceeaşi zi, din luna şi din an.

3. Deasemenea, în cadrele acestui calendar îndreptat sfintele Paşti şi praznicele, în legătură cu ele ca: Floriile, Ispasul, Rusaliile şi celelalte orânduieli tipicale, vor continua să se mişte necontenit ca o suveică şi în viitor, ele fiind mobile şi formând toate împreună Pascalia, pe ale cărei date lunare le orânduieşte pe fiecare, la locul său calendăresc, sărbătoarea Paştilor, făcându-se aceasta, pe baza unor calcule destul de complicate. In consecinţă dar, se vede, că biserica trebuia să aşeze acum data sfintelor Paşti şi a sărbătorilor mobile din cadrul Pascaliei, **în trupul calendarului îndreptat,** ţinând seamă cu orce preţ de regulele dela Niceia.

E drept de altfel, că în această privinţă, biserica ortodoxă universală de azi, încă nu a adus o hotărâre definitivă. Sânt însă câţiva ani de când între bisericile ortodoxe autocefale se poartă tratative pe cale de corespondenţă, pentru a-i afla Pascaliei locul său, mai ales că şi până acum s'au mai întâmplat în privinţa paştelui evreiesc bunăoară unele nepotriviri, în felul că în cursul veacurilor — dela sinodul niceian (325) — Paştile ortodoxe cu căzut de mai multe ori deodată cu Pascha ovreilor; deci în contra regulei dela Niceia, ori cât de strict s'a aplicat acea regulă. In anii dela 360—500 de pildă, sfintele Paşti au căzut de vreo 13 ori în aceeaş Duminecă cu paştile ovreeşti.

4. Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe române, ca şi celelalte biserici, — a studiat mereu chestiunea. Şi la 12—13 Iunie 1928 biserica noastră a stabilit, care ar fi — pe baza principiilor hotărâte la Niceia — data sfintelor Paşti în anul 1929? El a constatat, că data pascală a acestui an, cea mai corectă şi cea mai conformă cu hotărârile dela Niceia, este 31 Martie 1929. Şi stabilind data aceasta biserica noastră şi-a însuşit o pentru anul de faţă, pentru că biserica ortodoxă română, azi cea mai puternică şi mai bine organizată, şi chiar şi cea mai liberă dintre bisericile ortodoxe, s'a văzut prin această stare prosperă datoare să ia iniţiative, în ce priveşte viaţa ecumenică a ortodoxismului întreg.

5. Studiul şi proectul acesta al sfântului nostru Sinod s'a comunicat I. P. S. nostru Patriarh Miron. I. P. S. Patriarh al nostru l-a adus apoi pe cale de corespondenţă, la cunoştinţa Patriarhului ecumenic dela Constantinopol, care duce tratative în privinţa aceasta cu celelalte biserici ortodoxe. Ca răspuns, în privinţa aceasta, Patriarhia ecumenică a constatat, în scrisoarea sa către Patriarhul român Nr. 2963/1928, că calculul Sinodului român de a se prăznui sfintele Paşti la 31 Martie în anul care vine, este după calendarul îndreptat o dată «care corespunde **exact** cu vremea hotărâtă de Sinodul I. ecumenic din Niceia, pentru prăznuirea sf. Paşti»...

In consecinţă, faţă de această «exactitate», biserica română şi-a însuşit în mod hotărât această dată, adecă data de 31 Martie, pentru serbarea sfintelor Paşti, în acest an.

6. Şi a făcut aşa, pentru că data dela 31 Martie e singura dată corectă pentru serbarea în acest an a sfintelor Paşt, atât sub raportul **adevărului ştiinţific,** precum văzurăm mai sus, cât şi al **normelor bisericeşti stabilite la Niceia.** E Duminecа I-a după prima lună a echinocţiului de primăvară. Nu «coincide» cu Pascha ovreilor. Nu cade după 25 April. Nu atinge şi nu leapădă, din calendarul bisericesc, postul sfinţilor Apostoli.

De altfel, nu calendarul ovreesc trebue să ne indice, nouă creştinilor, data morţii Mântuitorului nostru; ci noi, creştinii, avem şi în privinţa aceasta rânduiala noastră şi tipicul nostru. Moartea Mântuitorului noi o şi sărbătorim **regulat,** în Vinerea de dinaintea sfintelor Paşti.

7. Biserica română prin urmare se simte **cea dintâi datoare a lua iniţiativa,** în privinţa aşezării Pascaliei, în cadrele calendarului îndreptat, fiind el îndreptat pe temelie de adevăr, şi ştiinţific, şi bisericesc; ear nu pe superstiţii, alimentate şi agitate de duşmanii ţării şi ai neamului, şi de cei ce, în mod conştient sau inconştient, au intrat în slujba acestor duşmani şi străini.

8. De altfel însuş Patriarhul ecumenic dela Constantinopol, constată după cum văzurăm mai sus, că data de 31 Martie pentru 1929 este cu totul exactă. Greutatea înţelegerii însă cu celelalte biserici autocefale, pe cale de corespondenţă, a împedecat terminarea chestiunei, ceea ce nu micşorează **fondul** adevărului, ne fiind vorba decât de o nepotrivire absolut trecătoare, faţă de celelalte biserici, iar nu de o **deosebire principiară.**

9. Este greşit de a vorbi de o «Pascalie nouă», întrucât, după cum se lămureşte aci, biserica română, prin fixarea acestei date, nu schimbă vechea Pascalie, ci **o aşează** tot pe cea veche în cadrele calendarului îndreptat, după toate normele canonice vechi şi tradiţionale. Această aşezare prezintă greutăţi, de altf[ ] numai în anumiţi ani excep[ ]nali, cum e şi 1929. In c[ ] se ivesc asemenea greut[ ]

10. Aşa fiind lucr[ ] porul român, în mar[ ] ritate, aşteaptă d[ ] prăznuirea sfintelo[ ] de 31 Martie. Int[ ] tra acestei da[ ] mult din [ ] biei, atin[ ] piate din [ ] străini [ ] pentr[ ]

gandă antiromânească, mai ales că unii politiciani inconştienţi au pregătit de vreo 10 ani massele poporului, în a crede că mizeriile de după răsboi sânt provocate din vechiul regat; şi că dela Bucureşti, centrul românismului, nu poate venì nimic bun. O astfel de propagandă urâtă, desigur că trebuia să-şi aducă roadele ei.

11. Trebue să se ţină seamă însă că a schimba această dată ar însemna a călca adevărul şi a părtini şi sporì ignoranţa şi superstiţiile; a turbura apoi conştiinţa religioasă şi liniştea poporului din Ardeal, Banat, Oltenia, Muntenia, Moldova şi Bucovina şi a produce neîncredere în sufletele lor disciplinate şi alipite de biserică şi de ierarhii lor; cum şi a mâna apă la moara agitatorilor străini, încurajându-i în intreprinderile lor subversive; şi în fine a îndreptăţì pornirile ignoranţilor şi ale acelor ce înşeală credulitatea oamenilor nelămuriţi. De altă parte nu trebuesc tolerate tendinţele acelor clerici basarabeni, secondaţi şi de unii mireni, cari an de an sânt în căutarea unei teme, cu care să încerce a se pune în conflict cu autorităţile superioare, prezentând în ochii celor neorientaţi primejdii închipuite, amestecând în chestiunile obşteşti interese particulare ori vanităţi personale. Asemenea porniri nu sânt de încura[ ] din partea nici unu[ ] bun român[ ] ne îngreunăm [ ] în jurul interese[ ] şi noi firesce că nu [ ] zolvi interesele [ ] ţării, după cap[ ] vrăjmaşi nouă.

Biserica noastră se conduce până la mucenicie de lumina adevărului şi de steaua intereselor superioare ale majorităţii poporului român, ear nu de ignoranţa superstiţioasă a celor creduli şi proprii influenţelor venite dela agitatorii străini, sau dela alt soi de interesaţi.

12. Data de 5 Mai cade, după cum văzurăm, după [ ] April; ceeace face să se [ ] hotarul canonic al ţ[ ] care biserica ortod[ ] lumea a hotăr[ ] Paştile. *Ca[ ] plin[ ] n[ ]*

Anul LXXVII Sibiu, 9 Februar 1929. Nr. 12—13

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

CARTE PASTORALĂ

SFÂNTUL SINOD AL SFINTEI BISERICI ORTODOXE ROMÂNE

Către Iubitul cler și popor drept credincios din cuprinsul de Dumnezeu păzitului Regat al României.

„Har, pace și milă dela Dumnezeu Tatăl și Fiul și Sfântul Duh".

Datoria de a ne deslușî poporul asupra datei pascale din anul acesta, l-a îndemnat pe Sfântul Sinod, al bisericii și al țării, la o lămurire mai largă. Și o face aci, pentrucă în unele ținuturi ale țărei, de prin Basarabia și de prin Nordul Moldovei, s'ar fi ivit, — după cum ni s'a arătat, — nedumeriri și chi[ar] nemulțumiri, destul de nepentru stările sufletești atinși de ele.

[Ap]otoli însă toate
[mul]tumiri,
[con]-
[Pas]calia, cum și a săr-
speciale Pascaliei, în
[zil]dă al Floriilor și al
[din]tre Paști și Po-
[Sf]ânt, etc. ținân-
[că] așezare ca să
[ve]ra, în corpul
[săt]uri, nici
[al]t ma-
[al]t, deja
[aș]tat.
[cur]-
[ac]i

In ce privește apoi știința, de care vorbirăm, Sfântul Sinod a ținut socoteală, de *echinocțiul de primăvară* și de *luna plină* de după el, de a căror apariție pe cer, data Sfintelor Paști este legată deapururea, chiar după rânduiala dela Niceia. In ce privește, la rândul ei, credința de care de asemenea vorbirăm, Sfântul Sinod a ținut socoteală de *rânduelile sfintei noastre Biserici ortodoxe*, privitoare aceste rânduieli, pe modul de așezare în calendarul bisericesc, al Pascaliei. A ținut seamă adecă de așezarea prin Pascalie în calendar a postului celui Mare, care este în [le]gătură cu Sf. Paști, a postului [Sf]inților Apostoli, care e înve[cin]at cu Pascalia, cum și a săr[bă]torilor speciale Pascaliei, în [zi]lele următoare al Floriilor și al [Pa]știlor, dintre Paști și Po[gor]ul Sfânt, etc. ținând [seam]ă de așezare ca să [nu] fie sfărâmată, în corpul [Bi]sericii, schimbări, nici [vr]eo schimbare alt ma[re], mai mult, deja [sfi]nțit.

In al doilea rând, s'ar fi [săr]bătorit de cler și de creștini, numai în acest post; iar cu serbarea Sf. Paști la 5 Mai, cei 40 de mucenici s'ar fi sărbătorit, în ultima săptămână a mâncării de carne de dinaintea Postului celui Mare.

III. In al treilea rând, s'ar fi sărbătorit Buna Vestire, chiar în a doua săptămână a Postului Mare, adică în locul unde ea nu a mai fost niciodată până acum în calendarul bisericesc.

IV. In al patrulea rând, s'ar fi călcat hotărârea și practica întregei Biserici, după care Sf. Paști nu se pot trece, spre serbare, dincolo de 25 Aprilie.

V. In al cincilea rând, s'ar fi văzut însăși sărbătoarea Sf. Apostoli Petru și Pavel în Sâmbăta din săptămâna de harți, de dintre Rusalii și Dumineca tuturor Sfinților, când, se știe, că în mod fix, ea nu se sărbătorește decât numai la 29 Iunie.

VI. In al șaselea rând, s'ar fi înlăturat din calendar și din practicarea bisericească obicinuită, însuși postul Sf. noștri Apostoli, care n'a fost mișcat niciodată dela locul lui, adică de dincolo de săptămâna de harți și de Dumineca tuturor Sfinților.

VII. In fine în al șaptelea rând, dacă s'ar fi ținut cu orce preț să se aibă și în acest an [po]stul Sf. Apostoli, ar fi trebuit [să] avem, după unii, aducerea, [sa]u mai bine zis, suirea postului [Sf]inților noștri Apostoli în săp[tă]mâna de harți, dintre Rusalii [și] Dumineca tuturor Sfinților, fă[cân]du-se aceasta împotriva, bine [înț]eles, a rânduelilor ortodoxiei.

lui, de a fi îngăduit să se lovească marele și sfântul așezământ calendaristic al ortodoxiei, pe care l-a întărit în chipul lui tradițional, spiritul creator și pios al celor șapte sinoade ecumenice, de acum unsprezece sute de ani?!

Stabilizarea deci a Sfintelor Paști la 5 Mai, ar fi căsunat Bisericii noastre strămoșești, în mod fatal, toate aceste șapte lovituri. Sfântul nostru Sinod, prin urmare, era îndatorat, de către însăși practica seculară a Bisericii Ortodoxe, să lumineze poporul asupra abaterilor, la care l-ar fi dus Paștile cu data la 5 Mai, dat fiind mai ales, că calendarul bisericesc, pe care Biserica noastră îl are dela 1924 încoace, este tot cel Iulian vechiu, dar **îndreptat**, în așa fel, că a-i așeza Sf. Paști la 5 Mai, însemnează a da rânduelilor lui tradiționale toate cele șapte lovituri de mai sus.

Cum însă chestiunea e mare și grea, se cade să-i înșirăm aci desfășurările, de care ea tot mai are nevoie. Iată bunăoară, cum s'au desfășurat chestiunile calendarului bisericesc la Niceia. Și iată cum s'au desfășurat ele, de data aceasta, de către însuși Sfântul nostru Sinod, care a păsit pe urmele dela Niceia.

1. Sfântul Sinod ecumenic, ținut la Niceia în anul 325, a întrodus pentru prima dată, în întreaga Biserică creștină, — ca măsură de timp, — calendarul păgân al împăratului Iuliu Cezar. Atunci Sf. Părinți, — pe temeiul calculelor făcute de bărbați învățați — au observat că anul din

la Biserica creştină peste cele trei zile de prisos, care produceau încurcătură, lepădându-le din calendar; căci anul, dintr'un calendar bun, nu se cade să fie mai lung ca anul ceresc, întrucât anul cel adevărat este anul ceresc, cel deschis şi încheiat de soare. Dar acest Sfânt Sinod n'a luat nici o hotărâre, pentru ca această încurcătură şi deosebire, de lungime, între anul din calendar şi anul ceresc, să **nu** se mai ivească şi **în viitor.** Nouă însă, ni-a lăsat, ca pildă de urmat, în viitor, aceeaş normă, pentru cazuri asemănătoare.

Astfel am ajuns în zilele noastre că anul din calendarul bisericesc al creştinilor s'a lungit cu 13 zile de prisos, faţă de anul ceresc; cu alte cuvinte, când pe cer semnele lui arătau că anul s'a încheiat, în calendarul nostru anul mai dura încă 13 zile. Această deosebire de lungime, tot creştea mereu. De aceea Biserica noastră ortodoxă de azi trebue să repete şi să îndeplinească şî ea procedura Sinodului I ecumenic de la Niceia.

Ca să se pună însă capăt acestei creşteri continui de zile, care mereu produce încurcături între oameni şi ţări, Sf. Sinod al Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, în înţelegere şi cu Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române, şi cu ajutorul şi al unei conferinţe pan-ortodoxe, au hotărât, la 1923, îndreptarea anului din calendar, întocmai în felul în care o făcuse şi Sfântul Sinod dela Niceia, în 325, lepădând şi sinodul de acum pe cele 13 zile de prisos, aşa cum le-a lepădat şi Sinodul de la Niceia în vremea sa, sărind peste cele trei zile, cu care găsise anul din calendarul bisericesc mai lung faţă de cel ceresc. In 1924 deci Sinodul român, — pe baza înţelegerii comune dela Constantinopol, — a îndreptat, atât pentru trecut, cât şi pentru viitor, greşala şi deosebirea dintre anul calendarului şi anul ceresc, reducând, — pe temeiul calculelor făcute de învăţaţi specialişti, — deosebirea dintre aceste două calendare, la un minimum, numai de 2 secunde şi 02 terţe la an, pe când anul din calendarul folosit de biserica romano catolică şi de apuseni — îndreptat la anul 1582 — este şî azi mai lung, ca anul ceresc cu 26 secunde şi 02 terţe la an.

2. Acest calendar al nostru, acum îndreptat şi curat ortodox, este azi cel mai aproape de adevăr; deci şi cel mai bun. El este şi rămâne definitiv, dimpreună cu totalul sărbătorilor fixe, adecă cu data stabilită pentru fiecare din sărbătorile, care cad întotdeauna la Biserica creştină peste cele trei zile de prisos, care produceau încurcătură, lepădându-le din calendar; căci anul, dintr'un calendar bun, nu se cade să fie mai lung ca anul ceresc, întrucât anul cel adevărat este anul ceresc, cel deschis şi încheiat de soare. Dar acest Sfânt Sinod n'a luat nici o hotărâre, pentru ca această încurcătură şi deosebire, de lungime, între anul din calendar şi anul ceresc, să **nu** se mai ivească şi **în viitor.** Nouă însă, ni-a lăsat, ca pildă de urmat, în viitor, aceeaş normă, pentru cazuri asemănătoare.

Astfel am ajuns în zilele noastre că anul din calendarul bisericesc al creştinilor s'a lungit cu 13 zile de prisos, faţă de anul ceresc; cu alte cuvinte, când pe cer semnele lui arătau că anul s'a încheiat, în calendarul nostru anul mai dura încă 13 zile. Această deosebire de lungime, tot creştea mereu. De aceea Biserica noastră ortodoxă de azi trebue să repete şi să îndeplinească şî ea procedura Sinodului I ecumenic de la Niceia.

Ca să se pună însă capăt acestei creşteri continui de zile, care mereu produce încurcături între oameni şi ţări, Sf. Sinod al Patriarhiei ecumenice din Constantinopol, în înţelegere şi cu Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române, şi cu ajutorul şi al unei conferinţe pan-ortodoxe, au hotărât, la 1923, îndreptarea anului din calendar, întocmai în felul în care o făcuse şi Sfântul Sinod dela Niceia, în 325, lepădând şi sinodul de acum pe cele 13 zile de prisos, aşa cum le-a lepădat şi Sinodul de la Niceia în vremea sa, sărind peste cele trei zile, cu care găsise anul din calendarul bisericesc mai lung faţă de cel ceresc. In 1924 deci Sinodul român, — pe baza înţelegerii comune dela Constantinopol, — a îndreptat, atât pentru trecut, cât şi pentru viitor, greşala şi deosebirea dintre anul calendarului şi anul ceresc, reducând, — pe temeiul calculelor făcute de învăţaţi specialişti, — deosebirea dintre aceste două calendare, la un minimum, numai de 2 secunde şi 02 terţe la an, pe când anul din calendarul folosit de biserica romano catolică şi de apuseni — îndreptat la anul 1582 — este şî azi mai lung, ca anul ceresc cu 26 secunde şi 02 terţe la an.

2. Acest calendar al nostru, acum îndreptat şi curat ortodox, este azi cel mai aproape de adevăr; deci şi cel mai bun. El este şi rămâne definitiv, dimpreună cu totalul sărbătorilor fixe, adecă cu data stabilită pentru fiecare din sărbătorile, care cad întotdeauna la ele ca: Floriile, Ispasul, Rusaliile şi celelalte orânduieli tipicale, vor continua să se mişte necontenit ca o suveică şi în viitor, ele fiind mobile şi formând toate împreună Pascalia, pe ale cărei date lunare le orânduieşte pe fiecare, la locul său calendăresc, sărbătoarea Paştilor, făcându-se aceasta, pe baza unor calcule destul de complicate. In consecinţă dar, se vede, că biserica trebuia să aşeze acum data sfintelor Paşti şi a sărbătorilor mobile din cadrul Pascaliei, **în trupul calendarului îndreptat,** ţinând seamă cu orce preţ de regulele dela Niceia.

E drept de altfel, că în această privinţă, biserica ortodoxă universală de azi, încă nu a adus o hotărâre definitivă. Sânt însă câţiva ani de când între bisericile ortodoxe autocefale se poartă tratative pe cale de corespondenţă, pentru a-i afla Pascaliei locul său, mai ales că şi până acum s'au mai întâmplat în privinţa paştelui evreiesc bunăoară unele nepotriviri, în felul că în cursul veacurilor — dela sinodul niceian (325) — Paştile ortodoxe cu căzut de mai multe ori deodată cu Pascha ovreilor; deci în contra regulei dela Niceia, ori cât de strict s'a aplicat acea regulă. In anii dela 360—500 de pildă, sfintele Paşti au căzut de vreo 13 ori în aceeaş Duminecă cu paştile ovreeşti.

4. Sfântul Sinod al bisericii ortodoxe române, ca şi celelalte biserici, — a studiat mereu chestiunea. Şi la 12—13 Iunie 1928 biserica noastră a stabilit, care ar fi — pe baza principiilor hotărâte la Niceia — data sfintelor Paşti în anul 1929? El a constatat, că data pascală a acestui an, cea mai corectă şi cea mai conformă cu hotărârile dela Niceia, este 31 Martie 1929. Şi stabilind data aceasta biserica noastră şi-a însuşit o pentru anul de faţă, pentru că biserica ortodoxă română, azi cea mai puternică şi mai bine organizată, şi chiar şi cea mai liberă dintre bisericile ortodoxe, s'a văzut prin această stare prosperă datoare să ia iniţiative, în ce priveşte viaţa ecumenică a ortodoxismului întreg.

5. Studiul şi proectul acesta al sfântului nostru Sinod s'a comunicat I. P. S. nostru Patriarh Miron. I. P. S. Patriarh al nostru l-a adus apoi pe cale de corespondenţă, la cunoştinţa Patriarhului ecumenic dela Constantinopol, care duce tratati în privinţa aceasta cu celela biserici ortodoxe. Ca răspuns, privinţa aceasta, Patriarhia e menică a constatat, în scrisc sa către Patriarhul român 2963/1928, că calculul S r Sinodul I. ecumenic din Niceia, pentru prăznuirea sf. Paşti»...

In consecinţă, faţă de această «exactitate», biserica română şi-a însuşit în mod hotărât această dată, adecă data de 31 Martie, pentru serbarea sfintelor Paşti, în acest an.

6. Şi a făcut aşa, pentru că data dela 31 Martie e singura dată corectă pentru serbarea în acest an a sfintelor Paşt, atât sub raportul **adevărului ştiinţific,** precum văzurăm mai sus, cât şi al **normelor bisericeşti stabilite la Niceia.** E Duminecа I-a după prima lună a echinocţiului de primăvară. Nu «coincide» cu Pascha ovreilor. Nu cade după 25 April. Nu atinge şi nu leapădă, din calendarul bisericesc, postul sfinţilor Apostoli.

De altfel, nu calendarul ovreesc trebue să ne indice, nouă creştinilor, data morţii Mântuitorului nostru; ci noi, creştinii, avem şi în privinţa aceasta rânduiala noastră şi tipicul nostru. Moartea Mântuitorului noi o şi sărbătorim **regulat,** în Vinerea de dinaintea sfintelor Paşti.

7. Biserica română prin urmare se simte **cea dintâi datoare a lua iniţiativa,** în privinţa aşezării Pascaliei, în cadrele calendarului îndreptat, fiind el îndreptat pe temelie de adevăr, şi ştiinţific, şi bisericesc; ear nu pe superstiţii, alimentate şi agitate de duşmanii ţării şi ai neamului, şi de cei ce, în mod conştient sau inconştient, au intrat în slujba acestor duşmani şi străini.

8. De altfel însuş Patriarhul ecumenic dela Constantinopol, constată după cum văzurăm mai sus, că data de 31 Martie pentru 1929 este cu totul exactă. Greutatea înţelegerii însă cu celel biserici autocefale, pe ca corespondenţă, a împed minarea chestiunei, c micşorează **fondul** ad fiind vorba decât vire absolut tre celelalte biseri **deosebire**

9. F o «Pas cum s rom nu **o**

gandă antiromânească, mai ales că unii politiciani inconştienţi au pregătit de vreo 10 ani massele poporului, în a crede că mizeriile de după războiu sânt provocate din vechiul regat; şi că dela Bucureşti, centrul românismului, nu poate venì nimic bun. O astfel de propagandă urâtă, desigur că trebuia să-şi aducă roadele ei.

11. Trebue să se ţină seamă însă că a schimba această dată ar însemna a călca adevărul şi a părtini şi sporì ignoranţa şi superstiţiile; a turbura apoi conştiinţa religioasă şi liniştea poporului din Ardeal, Banat, Oltenia, Muntenia, Moldova şi Bucovina şi a produce neîncredere în sufletele lor disciplinate şi alipite de biserică şi de ierarhii lor; cum şi a mâna apă la moara agitatorilor străini, încurajându-i în intreprinderile lor subversive; şi în fine a îndreptăţi pornirile ignoranţilor şi ale acelor ce înşeală credulitatea oamenilor nelămuriţi. De altă parte nu trebuesc tolerate tendinţele acelor clerici basarabeni, secondaţi şi de unii mireni, cari an de an sânt în căutarea unei teme, cu care să încerce a se pune în conflict cu autorităţile superioare, prezentând în ochii celor neorientaţi primejdii închipuite, amestecând în chestiunile obşteşti interese particulare ori vanităţi personale. Asemenea porniri nu sânt de încura[illegible] partea nici unu[illegible] ne îngreunăm [illegible] în jurul interese[illegible] şi noi firesţe că nu [illegible] zolvi interesele [illegible] ţării, după [illegible] vrăi[illegible]

Nr. 498/1929 Arh.

Circulare

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

In sensul avizului Onor. Minister al cultelor Nr. 1980 din 17 Ianuarie 1929, se aduce la cunoştinţa Oficiilor parohiale din Arhiepiscopia noastră, că fondurile pentru procurare de cărţi rituale, icoane, vase sacre şi obiecte bisericeşti, s'a suprimat prin bugetul anului 1929. In consecinţă organele noastre bisericeşti, să nu se mai adreseze în decursul anului 1929 cu astfel de cereri către Onor. Minister al cultelor, întrucât cererile vor fi puse pur şi simplu la dosar.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 29 Ianuarie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 427/1929 Arh.

Se aduce la cunoştinţa Onor. oficii parohiale din Arhiepiscopia noastră, că Librăria diecezană a Eparhiei ortodoxe-române din Arad a publicat în Biblioteca Sămănătorul o colecţie bogată din scrierile celor mai de seamă scriitori din literatura română, vechi si noui, care colecţie dela 1—183, se poate procura cu preţ redus de 750 lei pentru parohii şi şcoale.

Se recomandă cu toată căldura procurarea acestei colecţii, direct dela Librăria diecezană din Arad, pentru bibliotecile noastre parohiale.

Sibiu, şedinţa bisericească din 29 Ianuar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 526/1929 Arh.

In sensul avizului Onor. Minister al cultelor Nr. 360 din 19 Ianuarie 1929, se aduce la cunoştinţa Oficiilor parohiale din Arhiepiscopia noastră că inhumări în curtea bisericilor nu sânt admise fără aprobarea prealabilă a serviciilor sanitare. Aprobarea inhumării nu se poate da decât de către Consiliul sanitar superior. Faţă de persoanele, care nesocotesc legile sanitare, se vor lua măsuri disciplinare.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 29 Ianuarie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Parastas. Sâmbătă în 9 Februarie a. c. la ora 11 a. m., s'a oficiat în biserica catedrală din partea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, asistat de preoţimea catedralei, parastas pentru odihna sufletului marelui mecenat *Emanoil Gojdu*. Au luat parte membrii Consiliului mitropolitan şi Arhiepiscopesc, profesorii şi elevii Academiei şi Seminariului teologic şi alţi credincioşi.

Fapt îmbucurător. Credincioşii moldoveni din judeţele Neamţ şi Fălticeni se agitaseră pe chestia calendarului. O comunicare venită către mitropolia Moldovei vesteşte că aceşti credincioşi au primit liniştiţi hotărârea Sfântului Sinod în chestiunea datei Paştilor şi au declarat că vor serba marele praznic conform hotărârii înaltei corporaţiuni.

Operă bolşevică. Se adevereşte tot mai mult, că agitaţiile în jurul problemei calendarului în Basarabia nu sânt alt ceva de cât opera bolşevicilor şi a agenţilor lor aflători în Basarabia. Pe lângă agitaţia presei ruseşti, la care s'a asociat şi câte un naufragiat român, pe malul rusesc se organisează procesiuni religioase în sărbătorile după vechiul stil, pentru a ataţa naivitatea ţăranilor de pe malul românesc al Nistrului. Presa rusească din Chişinău stă în serviciul Moscovei.

Cârciumile la sate, conform ordinului dat de ministerul muncii, trebue să rămână închise ziua întreagă în Dumineci şi sărbători legale.

Era vremea. Ministerul cultelor şi artelor a intervenit, cum vestesc ziarele, la direcţia teatrului naţional din capitală, cerând să arate măsurile ce înţelege să ia pentru *înlăturarea din repertoriu a pieselor cu fond imoral* şi pentru organizarea de matineuri pe seama tinerimii şcolare.

† Preot Nicolae Doctor, după scurte şi grele suferinţe şi-a dat sufletul în mânile Creatorului în 29 Ianuar 1929, ora 3½ p. m., în etate de 84 ani, în anul al 56 de preoţie. Osemintele venerabilului părinte s'au depus spre veşnică odihnă în cimitirul bisericii ortodoxe române din Vânători, în 31 Ianuar. Odihnească în pace!

Insulte din amvon. In biserica romano-catolică dela Satu mare preotul local urcându-se în amvon, în ziua de 27 Ianuar a. c., a rostit în faţa numeroasei asistenţe o predică politică, în care şi a bătut joc de stat şi de poporul român, numindu-l un popor de «hoţi şi tâlhari», care nu va ajunge nici odată la *«cinstea»* Ungariei... (a falşificătoarei de bancnote străine, — a uitat s'o spună cuviosul pater!).

Dintr'o scrisoare din Orăştie. Primim: Este cunoscută, cred, acţiunea conducătorilor intelectuali ardeleni pentru înjghebarea unui teatru românesc în Ardeal, în care scop, o societate anume adunase un fond, şi sub prezidiul, de mai târziu, al regretatului Dr. Ion Mihu, chiar se pornise inciriparea unei trupe. (Despre soarta acelui fond publicul aşteaptă informaţiuni, — până acum în zadar!). A venit războiul «a sunat arma şi încetat muza»; dar, iată după războiu se ridică cortina teatrului «Vestul Românesc», cu sediu în Oradea şi patronat de înalte feţe bisericeşti Reprezentantul societăţii e Ştefan Mărcuş. Trupa teatrală, compusă din artişti de seamă, a dat în Orăştie, în 19 şi 20 Ianuar, două reprezentaţii, cu promisiunea dată de dl Mărcuş, că o să ne cerceteze din nou, căzând şi Orăstia în reionul activităţii Teatrului de Vest. Să l sprijinim cu dragoste şi recunoştinţă.

Delegaţi unguri, atât din statusul catolic, cât şi dintre unitari şi reformaţi se găsesc acum la Bucureşti, umblând pe la ministere, ca să-şi mărturisească dorinţele naţionale, întemeiaţi în deosebi pe cunoscutele «puncte» dela Alba-Iulia — pe care însă nu ni le cere nici un tratat de pace, ear constituţia ţării nu le recunoaşte.

Sărbători mai puţine. Guvernul jugoslav a dat ordin, prin care se reduce pentru funcţionarii ţării numărul sărbătorilor de peste an, şi anume: afară de Dumineci vor mai fi numai şapte zile de sărbătoare, astfel munca dela câmpi şi dela birouri va câştigă mai mult ca până acum când se ţineau chiar şi sărbători necunoscute în calendar.

---

aspiră la acea reînoire a patimei sale pentru aceleaşi motive superioare.

Orice suflet mare de creştin care n'ar avea entuziasmul sacrificiului ar rămânea sub vocaţiunea sa. Dacă, întocmai ca Isus, el nu va căuta cea mai curată bucurie a sa în jertfirea sa totală, nu va fi demn să formeze o fibră a inimei Sale, o celulă a creerului Său mistic.

Cuvântul apostolului Iacob: Pacienţa de a suferi operează o capo-d'operă», *«pacienţa opus perfectum habet»*, primeşte din aceste consideraţii o claritate perfectă. Această capo-d'operă este corpul lui Isus reconstruit, aşa cum fu odinioară. Ca un dibaci sculptor, în decursul veacurilor ea îi dă forma corespunzătoare. Când acest corp va fi dotat cu toate organele sale, el va intra în viaţa eternă şi durerosul lucru se va sfârşi.

Noi nu suntem liberi să ne alegem destinul, dar sunteu liberi să ne lipsim de el. Dacă suntem fericiţi că suntem creştini să fim fericiţi şi când suferim.

Primii cari au intrat în corpul mistic al lui Hristos au îmbrăţişat crucea Sa cu mult entuziasm. Nobila lor ambiţie era să moară în chinuri. «Creştinii sboară spre martiriu ca albinele la stupul lor», ziceau martorii nebuniei lor eroice.

Intinzându-şi braţele pe lemnul pe care avea să moară, un pescar din Galileia zice: «Cruce iubită, cruce dorită de atâta vreme, tu mă vei primi deci în braţele tale!».

Un bătrân ilustru, care mergea la Roma pentru a fi expus fiarălor din amfiteatru, rostea aceste cuvinte vibrante şi sublime: «Eu sunt grâul lui Hristos. Eu trebue să fiu măcinat de dinţii leilor, pentru ca să deviu o pâine albă».

Aceştia erau creştini! Oamenii de astăzi nu mai sunt aşa. — Ei îşi petrec viaţa visând la plăceri, la traiu bun, la desfătări. — Dacă lucrează şi sufăr o fac aceasta cu ambiţia şi cu speranţa de a ajunge la fericirea temporală. Anticrist s'a născut şi domneşte printre noi.

Nu există decât un mijloc de apărare contra prestigiilor şi contra farmecilor sale.

Şi acesta este, după exemplul sfântului Pavel, de a lua oricine, ca pe o carte favorită de studiu, *pe Isus Hristos şi anume pe Isus Hristos cel răstignit*. Cel ce ceteşte paginile Evangheliei cu credinţă vie şi cu atenţie, vede cum i-se luminează strâmta şi aspra cărare care conduce la viaţă şi se simte susţinut de o mare speranţă.

Aceia cari aspiră la desăvârşirea creştină, sfinţii, în ciuda interesului personal sau a strâmtei obligaţii, ar găsi în inima lor puternice motive, nu numai să nu respingă crucea, ci chiar să o îmbrăţişeze cu elan.

«A suferi, sau a muri!» zicea Terezia. «A nu muri niciodată, ci a suferi totdeauna»! — îi răspunde o altă iubită a lui Isus Hristos concurentei sale. Sfinţii sunt creştinii cari duc iubirea lui Isus Hristos la cea mai înaltă desăvârşire. Ei îl iubesc pe Isus Hristos cu patimă. Il iubesc fără nici o măsură şi fără nici o rezervă. Il iubesc în chip suveran. Il iubesc cu entuziasm.

Sfinţi sunt creştinii cari în intimitatea rugăciunii I-se adresează lui Isus Hristos zicându-i cu o nespusă încredere: «O prea iubitul meu, Dumnezeul meu, Mântuitorul meu, Tatăl meu, Fratele meu, Soţul meu, Fericirea mea».

O „Ligă a bunului simţ“

De Horia Petra-Petrescu

Bai Ganciu, tipul semidoctului bulgar, nemurit de Alecu Constantinof atât de minunat în opera sa despre «Bai Ganciu», îşi trăeşte epoca de înflorire pe toate meleagurile. Nu e mirosul de roze, din vestitele ţinuturi de roze ale Bulgariei, nu e mirosul parfumat de roze ce se răspândeşte, ci sânt miasmele cuvintelor lui Bai Ganciu.

Trece odată Bai Ganciu graniţa, ca să mai vadă şi străinătatea, şi la punctul de frontieră dă de un biet oficiant la C. F. R., sârb. Nici una, nici alta, namila de Bai Ganciu vrea să-şi arate superioritatea faţă de necunoscutul sârb şi îi rânjeşte în faţă: Hei, gândiţi-vă la Slivniţa! — făcând aluzie la o luptă între sârbi şi bulgari, unde sârbii se întâmplase să piardă lupta.

Bai Ganciu se simţea după atacul acesta ca un erou! Ce mare ispravă a săvârşit! A călcat pe bătături pe un om, care nu-i făcuse nici un rău, atâta doar', că se născuse, din întâmplare, sârb (ca şi când Dumnezeu te întreabă când te naşti din ce neam vrei să faci parte!).

Ahahà! îţi răsună în urechi ţipătul lui Bai Ganciu şi prinde teren aproape în toate domeniile.

Ca o molimă s'a răspândit bădărănia, încât pas de te mai poţi desbăra de ea.

Joacă dansuri de bucurie feroce «autorii», cari au inventat un epitet bădăran, şi mai şi. Ca şi când ar fi descoperit America, atât sânt de fericiţi de «spiritul» lor.

Deschideţi cea mai mare parte a ziarelor noastre şi constataţi: cu ce epitete se gratifică taberele beligerante? Cum îşi aruncă 'n cap matadorii «graţiozităţile»?

Partidele? Din «potlogari, criminali, inconştienţi» etc. nu o mai lasă... contrarii şi, cum strigă în pădure, aşa li se răspunde şi de acolo. Chestie de temperament, — ţi se răspunde. Nu le iau în serios, nici unii,

Nr. 53/1929 prot.

Convocare

In temeiul art. 70 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, convoc adunarea protopopească a tractului protopresbiteral Sibiu în sesiune ordinară, pe ziua de Marți, 26 Februar 1929 la ora 10 a. m. în Seminarul arhidiecezan.

Serviciul divin la ora 8.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul protopresbiterului despre afacerile anului trecut.
3. Socotelile anului 1928.
4. Bugetul pe anul 1929.
5. Eventuale propuneri.

Sibiu, 10 Februar 1929.

Emilian Cioran,
protopop

Căsătorie. In sf. biserică ort. din Șercăița, prot. O.tul, s'a făcut celebrarea religioasă a cununiei dlui A. Bența cu dșoara Cornelia Bărbat, în ziua de Duminecă, în 3 Februar 1929.

Exces de râvnă. Un confrate află următoarele: Chemat de o mamă necăjită să-i împărtășească cu sf. cumineclătură fetița bolnavă, un preot papistaș a refuzat spunându-i: «Fiica dtale nu poate fi împărtășită, căci dta ai făptuit trei păcate de moarte: întâi te-ai căsătorit cu un ortodox român; al doilea te-ai cununat în biserică ce nu aparține credinței noastre; și al treilea, te ai învoit ca fetița să fie botezată într'o credință străină». Așa grăit a «mângăerea» adusă de preotul romano catolic. Cum va grăi, când va mai avea și sprijinul concordatului?!

Surprinderea neplăcută, pentru fumători, a venit cu ziua de 1 Februar: produsele Regiei monopolurilor statului, tutunul, țigările și țigaretele se scumpesc simțitor. — Poate se va fuma cevaș mai puțin.

S'a turcit înzadar. Negustorul arădan Stoicz întentase soției sale câteva acțiuni de divorț, — dar toate i-au fost respinse. Soția sa nu primea cu nici un preț să se despartă. Ce s'a gândit Stoicz? «Mă fac turc, — și mă însor cum vreau». A și trecut în grabă la religia mohamedană și s'a însurat cu o tânără fată din oraș. Autoritățile, prinzând de veste, i-au deschis acțiune publică pentru bigamie. Tribunalul din Cluj, judecând procesul, a condamnat pe «turcul» bigam la opt luni închisoare.

Știrea respândită că în Egipt s'ar fi găsit mormântul soției regelui Solomon, se desminte dela Ierusalim.

Nunțiul papal din Madrid, cum se vestește de acolo, era să cadă victima unui atentat. Faptul s'a petrecut pe când monseniorul se plimba cu automobilul, în compania unei tinere doamne, în împrejurimile Madridului. Au scăpat, amândoi, neatinși. Atentatorul, arestat, a declarat că este rudă a doamnei care se afla în compania nunțiului papal.

Aparat dispărut. Zilele trecute se instalase și în străzile Sibiului automatul sistem «Bajazzo», în care se cerea s'arunci 2 lei, ca să câștigi mai adese... nimic. Școlari, și alți trecători naivi și iubitori de loterie și de alte jocuri de noroc, își pierdeau de obicei ultimii bănișori în așteptare să le pice norocul... Demoralizatorul aparat, după scurtă și puțin glorioasă dăinuire, din străzile sibiene a dispărut.

ȘTIRI LOCALE

Teatru. In 6, 9 și 10 Februar am asistat la trei reprezentații românești, date în teatrul sibian. De o parte, amatori de artă, dame și domni din localitate, au jucat cu succes ce depășește realizările diletanților piesa *Camarazii*. Atât jocul cât și cântările solistelor, soliștilor și ale corului, peste tot bine susținute și conștiincios tălmăcite, au fost călduros aplaudate. Orchestra militară și dirigentul ei își au d'asemenea merit deosebit în reușita reprezentației, date în scopuri naționale și patriotice, sub patronatul dlui general Găvănescul, comandant de corp. In celelalte două seri s'au oprit la Sibiu, în turneul lor, câțiva distinși reprezentanți ai scenei bucureștene. In piesele *Manasse* și *Vraja* apariția dnei Zâmniceanu și a dlor Manolescu, Storin, Pop Martian, precum și a celorlalți artiști, aproape toți cunoscuți publicului nostru ardelean, a avut darul să emoționeze și să însenineze întreaga sală, deplin mulțumită că poate să asculte trupe teatrale românești ce se prezintă în condiții superioare de artă.

Creștinism și sclavaj. Duminecă trecută la ora 6 d. a. a ținut dl Rector al Academiei teologice *N. Colan*, o interesantă conferență despre «Creștinism și sclavaj». După ce arată că de prezent este o sete, o mișcare în întreaga lume pentru mai multă spiritualitate expune documentat contribuția creștinismului la înlăturarea sclavajului. Cu argumente temeinice descrie situația sclavilor din imperiul roman. Dovedește că Mântuitorul prin noua împărăție spirituală a lovit în miez problema sclavajului, desființându-l prin evoluție, cerând ca stăpânul să vadă în sclav un fiu și sclavul în stăpân un părinte. Expune concepția sf. Apostul Pavel despre sclavaj, și analizează biletul de recomanție al sf. Apostol Pavel către Filimon. Cu ocazia acestei conferențe interesante, corul Academiei teologice condus de prof. N. Oancea a cântat mai multe bucăți muzicale.

Convocare. Onor. membri ai adunării generale a Comitetului școlar de pe lângă gimnaziul de stat pentru fete, din Sibiu, sânt invitați a lua parte la adunarea generală, ce se va ține Duminecă în 10 Februar a. c. la ora 11 a. m. în localul școalei, pentru aprobarea proiectului de buget al școalei pe exercițiul financiar 1929. In caz când la această adunare nu se va întruni cel puțin ½ din numărul total al membrilor adunării generale, Dumineca următoare, adică în 17 Februar la aceeași oră și în acelaș local adunarea generală se va ține cu orce număr de membri prezenți. *Catinca A. Bârseanu*, Președinta comitetului.

Convocare. Onor. membri ai adunării generale a Comitetului școlar de pe lângă Școala de ucenici industriali de stat din Sibiu, sunt invitați a lua parte la adunarea generală, ce se va ține Duminecă în 10 Februarie la ora 11 a. m. în cancelaria Școalei primare de stat Nrul 1, str. Avram Iancu Nrul 13, pentru discutarea și aprobarea proiectului de buget al școalei pe exercițiul financiar 1929. In caz că la această adunare nu se va întruni cel puțin ½ din numărul total al membrilor adunării generale, Dumineca următoare, adică în 17 Februarie, la aceeași oră și în acelaș local, adunarea generală se va ține cu orce număr de membri prezenți. Președintele comitetului: *E. Cioran.*

Adunarea generală a membrilor aparținători circ. școalei primare de stat Nr. 1 din Sibiu este convocată pentru ziua de 17 Februar a. c. ora 11 a. m. în localul școalei str. Avram Iancu 13. Dacă la această adunare nu se vor întruni ⅓ din numărul total al membrilor, adunarea generală se amână pe ziua de 24 Februar a. c. ora 11 a. m., când se va ține cu orce număr de membri.

Mulțumită. Comitetul «Reuniunii cult. naționale a meseriașilor români din Sibiu», mulțumește și pe această cale următorilor domni și doamne, cari au suprasolvit sau rescumpărat biletele cu ocazia Concertului din 20 Ianuarie c.: Ilie Beleuță, profesor, dl și dna N. Bratu și I. D. Petr propr. de cinematograf, fiecare câte 200 Lei. Dna Veturia Lapedatu 120 Lei. Dr. G. Măcelar adv., Aurel Popovici, prof. Dr. Ilie Beu, medic și I. Vătășan, dir. gen. la «Albina», fiecare câte 100 Lei. Timotei Popovici, prof. 60 Lei. Dl Trifan și A. Rațiu, ospătar, câte 40 Lei. G. Maior, dir. Semin. teologic, 20 Lei și Olteanu 10 Lei. *Comitetul.*

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu a colectat vornicul ospețelor Ioan Imbăruș dela nuntașii tinerilor Plut.-major Petre Militaru și Mărioara I. Moga suma de Lei 126—, nași fiind dna și dl George Rochus. — Pentru prinos mulțumește: *Comitetul.*

---

(11) 1—1

Publicațiune

Comitetul școlar al școalei normale «Andrei Șaguna» din Sibiu, vinde prin licitație cu oferte închise **fânul** din recolta 1928, depozitat la ferma școalei depe teritorul Reissenfels, pe drumul Ocnei lângă târgul vitelor. Se vinde numai cantitatea întreagă (cca 200 q), cântărirea se va face la cântarul oficial, plata se va face în măsura în care se transportă fânul. Cantitatea întreagă trebue să fie transportată până la 28 Februar c. Ofertele se vor prezenta Direcțiunii școalei **până la 20 Februar 1929, ora 12** Cumpărătorul a cărui ofertă va fi acceptată de Comitet, va depune o garanție de 10% din prețul oferit, calculat la 200 q.

Sibiu, 11 Februar 1929.

Pentru comitet:
Director E. TODORAN, secretar.

---

nici alții, epitetele acestea. A doua zi sunt uitate.

Zi-i «hoț» și ți trece mai departe, cu un gest al mânii: «ei aș!», ca și când i-ai fi oferit un pahar de apă, dacă nu chiar un șerbet.

Un profesor universitar de mare vază spunea odată despre o presă specială: «dle, dacă scrie că mi-am omorât mama, nu-l trag la răspundere, fiindcă a doua zi scrie că mi-am omorât și tata!»

Bădărănia dusă la paroxism!

Bine, oftează Maxim Gorki, în articolele sale din epoca primă a bolșevismului, bine, dacă te ai lua «după ziarele noastre, cu trecere, ar trebui să-ți mărturisești că în «sfânta Rusie» nu se pomenesc nici de leac oameni de treabă și cu scaun la cap. («Un an de revoluție rusească»).

Și, în mare măsură, am putea raționa la fel și la noi.

Dar mintea sănătoasă nu vi se împotrivește? A ajuns la un stadiu de saturație, încât nu mai reacționează la bădărăniile debitate? Oameni încărunțiți în cinste — trași în noroi, în modul cel mai trivial, de multe ori, de nește băieșandri cari se joacă cu cerneala, peana și călimara ca cu o praștie, cu care lovesc, în hohotele bietei mulțimi, capete ce ar trebui să fie respectate?!

Asta se chiamă ga-ze-tă-ri-e?

Toate își au o margine!

La observația: «cu argumente, cu vorbe mai urbane», ți se răspunde: «Hei, dragă, pe oamenii ăștia numai așa-i vei putea aduce la rezon. Cu vorba domoală nu ajungi nimic!».

Dar același raționament găsești în aproape toate taberele și astfel... bădărănia își serbează saturnaliile! E un cerc vicios și ăsta!

Vedem unde ne a adus sistemul bădărăniei; — acum e foarte cu cale să ne punem întrebarea: într'o democrație ce se respectă, sănătoasă, viabilă, este îndreptățit datul la mir, cu vorba și cu fapta? Experiențele altora să nu ne fi învățat minte și pe noi?

Sânt două cărări: perseverarea la... îmblătirea cu ciomagul (vorbei și faptei), și căutarea unei soluții a frecărilor, a certurilor, a urilor sociale, economice, culturale pe calea dictată de rațiune și de inimă, în alianță, adecă de o transacțiune cinstită, ochi în ochi, ca dela om la om, a marilor probleme, cari ne interesează pe toți.

Pe deoparte stă bădărănia, cu vorba bătoasă și intransigentă; de cealaltă vorba potolită, concilianța, recomandată în școli, copiilor celor mici; în biserică, copiilor celor mari; în adevăratele manuale de diplomație și de «politică», lipsite de machiavellismul, care ar trebui să fie aruncat în camera de vechituri.

Ca să ajungem cu toții la creangă verde, ca să putem răsufla mai liniștit, — trebuie să înlăturăm cu toată energia bădărănia din purtarea noastră și din vorbele noastre, fiindcă ne stă în drum și ne înveninează relațiile.

Deci jos bădărănia! cu riziculde a fi batjocuriți pentru pornirea mișcării.

In adevărata democrație, unde nu vrea lumea să ajungă la demagogia cea mai deșănțată, n'are loc bădărănia, — pentru că problemele ce trebuie resolvate sânt progresele, prea vitale, ca să poată fi deslegate cu ciomagul vorbei sau al faptei.

De aceea o «*Ligă a bunului simț*», sau o «Ligă împotriva bădăraniei», sau spuneți-i cum veți crede mai bine, se impune, deoarece altfel... altfel e primejduit viitorul, nu numai la noi, ci și într'alte țări, la fel.

Revista Teologică, organ pentru știința și viața bisericească sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae. A apărut Nr. 1 din 1929. Cuprinsul: Arhim. Pol. P. Morușca: Preotul misionar. Prof. Dr. Gr. Cristescu: Educația spirituală a tineretului. Arhim. Scriban: Predicatorul Frank Thomas. Pr. A. C. Cosma: Dela pacea lui Briand-Kollegg la Pacea lui Isus. I. Beleuță: Amintirile unui preot romano catolic devenit preot ortodox. I. Neaga: Mișcarea literară: Literatura mai nouă asupra vechiului Testament în Grecia. Neculce și Dr. Terchilă: Cronică: Paștile se vor serba în 31 Martie. In Prusia — ca la noi. Dărâmarea catedralelor ortodoxe-rusești din țările baltice. ⁂ Note și informații. — Redacția și administrația: Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32. Abonamentul: 200 lei pe un an.

Consumul „ROIUL DE ALBINE“, societate pe acţiuni în SEBEŞUL DE JOS

Convocare

Domnii acţionari ai consumului «ROIUL DE ALBINE», societate pe acţii, se convoacă la

a IX-a adunare generală ordinară,

pe ziua de **Duminecă, 24 Februar 1929,** ora 3 p. m., cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Statorirea numărului acţionarilor prezenţi şi acţiunilor reprezentate.
3. Raportul Direcţiunii şi al Comitetului de supraveghere pe anul 1928 şi darea absolutorului.
4. Hotărâre asupra bilanţului şi împărţirea profitului curat.
5. Alegerea unui contabil, cassar, şi administrator în locul celui demisionat.
6. Alegerea unui membru în Comitetul supraveghere.
7. Inchiderea adunării generale.

Dacă la adunarea generală nu se prezintă acţionari în numărul prescris de art. 22 din statute, în 10 Martie 1929, ora 3 p. m., se va ţinea o nouă adunare generală care va lua hotărâri, oricare ar fi numărul acţionarilor prezenţi.

Sebeşul de jos, la 19 Ianuar 1929.

(11) 1—1 DIRECŢIUNEA.

NB. La adunarea generală pot participa numai acei acţionari, cari sânt trecuţi în registrul societăţii ca acţionari cu 6 luni înainte, şi cari cel puţin cu o zi înainte de adunarea generală au depus la Cassa institutului acţiunile scrise pe numele lor, respective pe ale acelora care îi reprezintă împreună cu plenipotenţă (§ 17).

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.

Activa		Pasiva	
Cassa	1,172·—	Capital	105,000·—
Realităţi	70,000·—	Fond de rezervă	19,556·—
Marfă	21,000·—	Fond de binefaceri	1,235·—
Diverşi debitori	105,853·—	Diverşi creditori	35,310·—
Mobiliar	11,591·	Dividende şi tantieme neridicate	11,702·—
		Profit net	86.813·—
	209,616·—		209,616·—

Contul Profit şi Perdere

Debit		Credit	
Interese	6,778·—	Venit la marfă	77,512·—
Spese	7,389·—		
Salare	12,000·—		
Chirie	8,000·—		
Impozite	6,532·—		
Profit net	36.813·—		
	77,512·—		77,512·—

Sebeşul de jos, la 31 Decemvrie 1928.

DIRECŢIUNEA:

Iosif T. Roman m. p. **Adam Stoica** m. p. **Iosif I. T. Roman** m. p. **Iosif Stoica** m. p.
Toma Roman m. p. **Vichente Posa** m. p. **Nicolae I. P. Roman** m. p. **Ioan Dolcan** m. p.
Nicolae Roman m. p. **Toma Fiucsă** m. p,

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele societăţii.

Sebeşul de jos, la 19 Ianuar 1929.

Toma Tod. Roman m. p. **Miron Faur** m. p. **Mihail Marian** m. p.
Iosif Turcu m. p. **Adam Posa** m. p. **Ioan A. Faur** m. p.

---

(7) 2—3

Concurs

girea parohiei de protopresbiteratul ă prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţiie a concursului în Tel. Rom.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregire dela stat.
2. Venitele stolare uzitate.
3. Sesiune parohială, 17 jug. 1545 □, pământ arabil, 3 jug. 438 □ fânaţ.
4. In păşunatul comun drept de 4 vite şi 8 oi.
5. Una ferdelă de 20 litre cucuruz sfărmat sau valoarea curentă.
6. 6 st. lemne în pădurea comunală. Tăiatul şi cărăuşia privesc pe preot.
7. Casa parohială.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Ianuar 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din Ruşi.

Emilian Cioran
protopop.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Nr. 39/1929. (8) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a III-a de cl. I din **Poiana**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Relut de cvartir 2000 Lei eventual 4000 Lei.
3. Stola obişnuită în comună.

Reflectanţii la această parohie au să-şi înainteze cererile lor provăzute cu documentele prescrise în termenul deschis oficiului protopopesc subsemnat, şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, la 25 Ianuar 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S Pecurariu
protopop.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Biserica noastră şi Cultele minoritare

Marea discuţie parlamentară în jurul legei cultelor.

Cu o introducere de

N. Russu Ardeleanu

Volumul cuprinde 440 pagini. — Preţul Lei 200, plus spese postale Lei 10.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

„ALBINA“, institut de credit si de economii în SIBIU

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii «ALBINA» sunt învitaţi în virtutea §-ului 19 din statutele societăţii la

a LVI-a adunare generală ordinară,

care se va ţinea în Sibiu, **Sâmbătă, în 9 Martie 1929, la ora 9 a. m.,** în sala Prefecturii, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea şi constituirea adunării generale;*
2. *Raportul general al Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1928, raportul Comitetului de consori;*
3. *Descărcarea Consiliului de administraţie şi al Comitetului de censori;*
4. *Distribuirea profitului net;*
5. *Distribuirea sumei destinată pentru scopuri culturale şi de binefacere;*
6. *Propunere pentru sporirea capitalului social şi pentru modificarea §-ului 6 din statute;*
7. *Fixarea preţului marcelor de prezenţă;*
8. *Alegerea a 2 membri în Consiliul de administraţie cu mandat pe 6 ani;*
9. *Alegerea Comitetului de censori cu mandat pe 3 ani;*
10. *Eventuale propuneri în sensul §-ului 31 din statute.*

Domnii acţionari, cari voesc să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, în conformitate cu §-ii 22, 23 şi 25 din statutele societăţii, trebue să depună acţiunile şi eventual plenipotenţe timbrate cel mult până Miercuri în 6 Martie a c., la 6 ore p. m., la cassa Centralei noastre în Sibiu.

Depunerea acţiunilor respective a plenipotenţelor în scopul indicat se poate face şi la filialele din Braşov, Bucureşti, Cluj, Dicio-Sânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş, şi Timişoara, precum şi la băncile «Ardeleana» din Orăştie, Bihoreana» din Oradea-mare, «Cassa de păstrate» din Sălişte, «Furnica» din Făgăraş şi «Victoria» din Arad, în acest caz însă cel mult până Sâmbătă 2 Martie a. c., la 12 ore.

Dovezile de plenipotenţă se primesc cel mai târziu până Vineri, în 8 Martie a. c., 12 ore la Cassa Centrală Sibiu.

Sibiu, 4 Februar 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928

Activ				Pasiv			
Cassa în numerar			38.641,380·—	Capital societar			50.000 000·—
Disponibil la bănci			70 822,545·—	Fond general de rezervă		31.561,088·—	
Monete		1 897,417·—	111.361,342·—	Rezerve pentru creanţe dubioase		22.000 000·—	53.561,088·—
Cambii		311.417,893·—		Fond cultural		1.1 3,400·—	
Credite cambiale cu acoperire hipotecară		395.079,634·—		Fondul «Partenie Cosma»		881,150·—	1.984,550·—
Avansuri pe efecte publice		468,482·—		Fondul de pensiuni al funcţionarilor institutului			12.436 000·—
Credite de cont curent		382.559,061·—	1,089.525,070·—	Scrisuri fonciare eşite la sorţi în circulaţie			34,500·—
Imobilele institutului şi alte realităţi		25.448,652·—		Depozite spre fructificare		946.005,872·—	
Amortizare		1.000,000·—	24.448,652·—	Depozite în cont-curent		67 801,142·—	1,013.807,014·—
Efecte publice		7.754,277·—		Reescont la Banca Naţională		68.287,741·—	
Acţiuni diverse	49.578,557·—			Giruri la Banca Naţională şi Creditul Industrial		29.953.210·—	98.240,951·—
Amortizare	1.000,000·—	48.578,557·—	56.332,834·—	Ordine de plată		9.150,317·—	
Efectele fondului de pensiuni al funcţionarilor institutului		6.213,600·—		Dispoziţiuni americane		8.628 083·—	17.778,400·—
Depunerea fondului de pensiuni al funcţ. institutului		6.223,000·—	12.436,600·—	Dividendă neridicată			362,400·—
Mobiliar amortizat			—·—	Diverse conturi creditoare			739,161·—
Diverse conturi debitoare			983,088·—	Dobânzi transitoare anticipate pe 1929			20.097,054·—
			1,295.087,586·—	Profit curat		34.045,868·—	
				minus dotaţiunea rezervelor şi amortizări		8 000,000·—	26.045,868·—
							1,295.087,586·—
Conturi de ordine:				**Conturi de ordine:**			
Efecte, Cauţiuni şi Garanţii			635 266 964·—	Diverse efecte, Cauţiuni şi Garanţii			635.266,964·—
			635.266,964·—				635.266,964·—

Contul Profit şi Perdere la 31 Decemvrie 1928

Debit				Credit			
Dobânzi după depuneri			87.594,616·—	Dobânzi		106.379,612·—	
Cheltueli: Salare, Salare întregitoare, Bani de cvartir		21.135,492·—		Dobânzi dela efecte publice şi acţiuni diverse		6.1 3,482·—	112.483,094·—
Imprimate, registre, porto, diverse		5.217,271·—		Chirii			1.842,753·—
Jetoane		362,597·—		Proviziuni			34.177,328·—
Chirii		1.002,627·—					
Impozite		5.144,704·—	32,862,691·—				
Amortizări			2.000,000·—				
Profit curat		34.045,863·—					
minus dotaţiunea rezervelor şi amortizări		8.000,000·—	26.045,868·—				
			148.503,175·—				148.503,175·—

Sibiu, la 31 Decemvrie 1928.

Dr. I. Beu m. p., prezidentul Consiliului de administraţie.
I. Vătăşianu m. p., director general.
C. Popp m. p., director executiv.
Ioan Rebega m. p., şef-contabil—expert-contabil.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele institutului.

Sibiu, la 4 Februar 1929.

COMITETUL DE CENSORI:

Matelu Volleanu m. p., prezident. **D. Comşa** m. p. **Dr. Nicolae Schiau** m. p. **V. Păcăţianu** m. p. **Dr. Ioan Bunea** m. p.

Raportul Comitetului de censori

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de censori, am examinat conturile «Bilanţ» şi Profit şi Perdere pe 1928 ale institutului de credit şi de economii «ALBINA» Sibiu şi le-am aflat în consonanţă cu registrele.

Referitor la împărţirea profitului net de Lei 26.045,868·—, ne alăturăm propunerii Consiliului de administraţie, pe care o recomandăm spre primire.

Vă rugăm deci, ca aprobând Bilanţul pe 1928 să daţi atât Consiliului de administraţie, cât şi Comitetului de censori descărcare pentru gestiunea lor pe anul 1928.

Sibiu, 4 Februar 1929.

COMITETUL DE CENSORI:

Matelu Volleanu m. p., prezident. **D. Comşa** m. p. **Dr. Nicolae Schiau** m. p. **V. Păcăţianu** m. p. **Dr. Ioan Bunea** m. p.

Reproducerea nu se onorează.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 16 Februar 1929 Nr. 14

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Păstorirea la sate

I

Sufletul omenesc trece azi prin mari și grele frământări. El este un focar, în care se încrucișează nenumărate curente aprinse de ispititoarele patimi și pasiuni ale zilei. Văpaia aceasta a atins și satele noastre, schimbându-le aspectul moral de odinioară. Puzderia de întrebări fără tâlc le-a inficiat seninătatea vieții de ieri.

Nervositatea, ce stăpânește în zilele noastre, a infectat întreaga viață publică: a otrăvit conștiința. Locul virtuților l-a ocupat aparența și pasiunea. Sufletul omenesc se sbate în spasmul nemulțumirilor de tot felul.

In acest furnicar de preocupări sterile și lupte, se caută stăruitor dibăcia medicilor și-a medicamentelor izbăvitoare. Iscusința vremii, dar mai ales experiența zilei, a rezervat, pentru bolnavii din arena luptelor morale, sarcina unei continue diagnoze — preoților; siguranța unei izbăviri norocoase se atribue nesăbuitelor puteri a medicamentelor dumnezeeștei farmacii: bisericii lui Hristos.

Pulzațiile tot mai nervoase ale mecanismului bolnav al societății omenești reclamă și o cât mai temeinică perfecționare a sistemului de vindecare.

In misiunea noastră de sanare a relelor semnalate și nesemnalate: restatornicirea busolei deviate a mentalității societății și readucerea acesteia iarăș la Hristos, în reașezarea vieții pe piatra unghiulară, neglijată de ziditorii acestui veac, vom căuta și întrebuința mijloacele cele mai ducătoare la scop. In analizarea lor, pe care eu le numesc *directe* și *indirecte*, voi indică câteva, unele cunoscute, altele nouă. Dela aplicarea norocoasă a lor atârnă succesul.

Din mijloacele *indirecte*, ale unei bune păstoriri, eată câteva.

1. *Viața familiară.* Preotul este oglinda, care reflectează virtuțile ce le propovăduește. El propovăduește nu numai cu cuvântul, ci în deosebi cu faptele. Vorba din bătrâni: «cuvântul aprinde, — fapta te prinde. Acestea din urmă se imprimă mai adânc în sufletul credincioșilor și au un ecou, care răspunde tot cu fapte. Familia preotului să eradieze acea căldură, ce a încălzit odinioară familia teslarului din Nazaret, cu tot focul pietății, iubirii, jertfelniciei reciproce și al castității familiare. Marele apostol Pavel cerea lui Timotei: «să se facă pildă credincioșilor: cu cuvântul, cu petrecerea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curățenia». (I. Timotei 4. 12.) S'ar putea dispenza un preot azi de aceste postulate inerente misiunii lui?!

2. *Viața publică.* Preotul trebue să aibe conștiința chemării sale. El este promotorul vieții sufletești din comună, — asemenea și a celei sociale. El este regulatorul întregului mecanism sufletesc. El «trezește sufletele înglobate în puzderia preocupațiunilor materiale magnetizându-le» — și îndreptându-le spre agonisirea comorilor, pe care «rugina nu le cuprinde și furii nu le sapă». Având conștiința că autoritatea lui începe de la ușa altarului, din biserică, trebue să poarte stindardul desinteresului, al curățeniei intențiunilor, cu râvnă evanghelică, în toate acțiunile lui.

Să nu se lase ademenit sau pasionat de frământări și lupte pentru «aureole» politice! E un imperativ categoric al acestor zile! Preotul este, prin excelență, și'n primul rând, reprezentantul unui guvern, care stăpânește veșnicia. Preotul este doar «părintele» tuturor. Acest adevăr trebue să între în conștiința tuturor. Angajamente izolate, sinteza «blidului de linte», lipsă de solidaritate, ne au procurat prea adânci desiluzii, încât nu se poate trece așa de ușor peste motivul acelora. Rezultatul:... decepțiile.

Nu numai individual au ajuns unii odioșii satelor, ci chiar și ca colectivitate, lipsindu-ne «coeziunea», necesară — am ajuns în «coșul» — pentru cele netrebnice!

Să grăiască sinceritatea!

In orce caz și împrejurări: fie că preotul duce chiar binecuvântarea bisericii la acte solemne, cum sânt deslegarea mesei la ospețe, cununii, pomeni etc., prezența preotului să fie un motiv de bucurie — acela de a avea pe reprezentantul lui Hristos în casă. Ca atare respectul ce se cuvine sfințeniei actului religios, să se resfrângă și asupra slujitorului, asupra preotului.

In general, conștiința demnității ce reprezintă, să nu-l coboare pe preot la acte și discuții incompatibile părinteștei lui poziții, pe care poporul, cu o abilitate ușuratică, le exploatează în detrimentul lui.

3. *Celebrarea sfintelor ierurgii* (*slujbe*). In multe cazuri sfintelor slujbe, începând cu sf. liturghie și până la cele mai neînsemnate ierurgii, le lipsește duhul necesar, pietatea și evlavia. Ele nu imprimă în sufletul audi-

FOIȘOARA

Sibiul de altădată și Sibiul de astăzi

— Un oraș al tradițiilor românești —

Nu și-ar perde vremea zadarnic cercetătorul, care ar urmări, de-alungul șirului schimbător anilor, înfățișarea românească a orașelor din Ardeal. E o confruntare a prezentului cu trecutul, din concluziile căreia s'ar putea scoate multe învățăminte pentru ziua de mâne.

Zidurile înegrite ale vechilor cetăți străine, înlăuntrul cărora vrednicia noastră a pătruns atât de greu, știu să povestească multe despre luptele noastre din alte timpuri. De sub fiecare poartă boltită în piatră se strecoară câte-o amintire. De după fiecare fereastră răsare parcă o chemare a unei lumi dispărute. Sânt ochi nevăzuți, cari ne urmăresc nerăbdători să știe încotro ne îndreptăm pașii.

Intre Gheorghe Barițiu și Schiller

Alunecăm, ca niște umbre fugare, pe ulițele întortochiate ale Sibiului. Am lăsat la o parte tradiționala promenadă Bretter; ne-am strecurat pe lângă delicatul bust al lui Schiller, luminat de sclipirea rece a cerului înstelat; am trimis salutul nostru bustului următor, care e al lui Gheorghe Barițiu, și am trecut înainte. Astăzi, chipul de bronz al întemeetorului «Gazetei Transilvaniei» odihnește în același parc alături de fruntea genială a autorului lui «Don Carlos». E o tovărășie proaspătă, care numără abia câțiva ani. La început, bustul lui Gheorghe Barițiu a fost nevoit să se mulțumească numai cu spațiul restrâns din curtea «Asociațiunii», privind spre trecători de dincolo de gratii. Edilii sași n'au îngăduit cu nici un preț imortalizarea unei figuri culturale românești într'o piață publică a Sibiului. Stăpânirea noastră liberatoare a scos însă pe Gheorghe Barițiu dela închisoare, așezându-l la loc de cinste. El stă, astăzi, bine înfipt în pământul cetății. Iar Schiller, cu privirile duse departe, nu pare supărat.

Acum, avem tot răgazul să ne întoarcem cu gândul înapoi.

Inainte de războiul, care ni-a adus lărgirea hotarelor, Sibiul a fost unul din centrele cele mai puternice ale vieții colective românești. In a doua jumătate a veculul trecut, a jucat chiar un rol hotărâtor. Aci a funcționat, pe vremea absolutismului austriac, după înfrângerea revoluției maghiare din 1848, vestita Dietă a Transilvaniei, unde am avut și noi, pentru scurtă vreme, reprezentanții noștri. Aci a așezat marele mitropolit Andrei Șaguna noule temeiuri de organizare a bisericii ortodoxe române din Ardeal. Aci se țineau ședințele memorabile ale comitetului național. Aci a luat naștere «Astra» lui Alexandru Mocsonyi. Aci s'a zidit citadela economică a «Albinei». Aci a apărut «Tribuna» lui Ion Slavici și «Luceafărul» lui Octavian Goga.

Tradițiile Sibiului

S'a vorbit de atâtea ori de nevoia unei tradiții a societății românești. Mulți dintre intelectualii noștri tineri nu i se închină ei, o ridiculizează, n'o recunosc. Aceștia ar trebui să descindă odată, laolaltă, în burgul socotit, fără temei, săsesc al Sibiului. Ar descoperi nu numai o tradiție, ci mai multe.

Ar găsi, mai întâi, o puternică tradiție religioasă. Astăzi, ca și altădată, ritmul activității bisericești ortodoxe de pe întreaga suprafață a Transilvaniei se imprimă dela Sibiu, unde mitropolitul Nicolae păstorește, cu

torului nici un motiv de cucernicie, decum să trezească vre-un sentiment de resemnare, de umilinţă, sau căinţă adevărată. Scurtări în ectenii şi rostirea de frânturi, şi şi acelea suflate pe nas, nu numai că sânt condamnabile, dar ele trezesc direct un resentiment, ce prea uşor deschide drumul spre sectarism.

Prosodia: pronunţarea şi accentul lasă mult de dorit. Aceste întrelăsări dau dovada unei condamnabile ignorări a elementarelor motive de expresie externă a simţemintelor, de care trebue să fie stăpânit preotul în cursul sfintelor ierurgii. Sf. Ioan Crisostom înfierează, într'o omilie a sa, atât lipsa de pietate în sfintele slujbe, cât şi negligenţa în ale prosodiei, cu următoarele cuvinte: «O nenorocitule şi vrednicule de plâns! Trebue ca tu, atunci când aduci doxologie îngerească, să te înspăimântezi şi să te temi, căci creatura trebue să facă mărturisirea sa cu frică, şi tot cu frică trebue să ceară iertarea păcatelor! Ear tu săvârşeşti aici lucrările actorilor, făcând din mâni în mod neregulat»... Iar în alt loc, acelaş sfânt părinte se exprimă astfel: «se află unii, cari, pe când se roagă Domnului, sânt necuviincioşi, îş leagănă corpul, se ridică cu vocea peste toţi, fac sgomot şi devin comici cu îmbrăcămintea lor. Dar nu cu mişcări din corp, nici cu strigări, ci cu gând curat să facem rugăciunile noastre... cu toată umilinţa, cu curăţenia minţii şi cu lacrimi ascunse»! (Dr. Badea Cireşanul: Tezaurul liturgic, pag. 482).

Dacă mai referim la adresa preotului şi cuvintele Mântuitorului dela Matei 15, 8: «se apropie de mine poporul acesta cu gura şi cu buzele mă cinsteşte, iar cu inima departe stă dela mine», -- aflăm aprecierea evanghelică a aceluiaş Mântuitor în sentinţa: «în zadar mă cinsteşte» (Matei 15, 9). Când în aceşti termini evanghelici apreciezi ţinuta pastorală a celor stăpâniţi de draconica «mântuială», afli că cu astfel de procedeuri «dai zăticneală evangheliei lui Hristos». Datorinţa de a se închina «cu duhul şi cu adevărul» apasă în primul rând asupra preotului. Aceeaş normă e a se observa şi la administrarea sfintelor taine încredinţate preotului.

4. Datorinţa cardinală, pe care să nu o neglijeze preotul, este a grijî, ca tainele credinţii să fie păzite în toată sfinţenia lor. Se ştie că, atât la oraşe, cât şi la sate, nu numai actele, dar şi obiectele sfinte, sânt zeflemizate, sau formează motive de glume şi dispreţ. Preotul devotat «ridicând mâni sfinte», va protesta, admoniind pe aceşti pseudocreştini, vânzători de cele sfinte.

5. Adevăratul «părinte» nu face «lux», ci el în sine să fie un «lux»! Acest «lux» luminează, încălzeşte, eradiază: curăţenie internă şi externă, smerenie, iubire îndelung-răbdătoare şi lucrătoare, care nu caută ale sale: este altruistă. Eată «luxul» părintelui adevărat!

Acestea, şi alte motive, care sânt expresia vieţii lăuntrice a preotului, formează obiectul activităţii pastorale indirecte a lui. Ele determină succesul activităţii pastorale directe.

Vom continua.

Prof. *D. Secărea.*

„Impăcarea" dela Roma. Act diplomatic însemnat, petrecut la 11 Februar 1929, se anunţă din Roma. In ziua aceasta, ducele Mussolini, în numele regelui Italiei, şi cardinalul Gaspari, în numele papei, au semnat actul prin care se desleagă aşa zisa «chestiune romană». Au trecut 58 de ani, de când, în 20 Septemvrie 1870, trupele regale italiene intrară în Roma, din care ieşise armata franceză a lui Napoleon III. Teritorul, aparţinător istoricului stat papal, era ocupat de regele Italiei. Papa Piu IX s'a retras atunci în palatul Vaticanului, declarând că nici el, nici urmaşii săi n'au să părăsească acel palat până la restituirea teritorului ce-i aparţinuse. Suveranitatea statului papal s'a mărginit, dela 1870 încoace, asupra palatului numit, a grădinilor sale şi a bisericilor pendinte. Impăcările, încercate de guvernele italiene, n'au izbutit, — în urma intransigenţii papilor, — decât abea acum. Astfel, în sfârşit, Vaticanul şi Quirinalul îşi vor avea reciproc reprezentanţii; ear reprezentantul pământean al papismului nu va mai fi «prizonierul» dela Vatican. Cine va câştiga, şi cine va pierde din «împăcarea» dela Roma, o va arătà viitorul.

Preoţii şi politica

Circulara, mult discutată, a P. S. Sale episcopului Roman dela Oradea, are, în întregime, următorul text:

Către iubiţii noştri fraţi întru Hristos preoţi din de Dumnezeu păzita eparhie a Orăzii

Sfintele canoane precizează relaţiile externe ale preotului către stat, pe baza doctrinei creştine despre biserică şi stat.

Concepţia acestei doctrine e armonia dintre biserică şi stat la realizarea ordinei morale în societate, fiecare cu mijloacele sale îndreptând lumea spre destinul ei divin în limitele independenţei fiecărela.

Biserica ca să-şi păstreze independenţa şi să nu-şi piardă caracterul spiritual prin confundarea domeniului său spiritual cu cel politic, în canoanele 6, 81 şi 83 apostolice opreşte pe preoţi dela amestecarea în afaceri politice, iar canonul 10 al Sinodului VII ecumenic anunţă sancţiuni asupra clericilor, cari şi-au neglijat servicial pastoral ocupându-se cu afaceri lumeşti

Această disciplină canonică a dominat vremurile veculte care au făcut din preotul român «părintele» poporului în bine şi în rău, iubit şi stimat până la moarte.

Viaţa constituţională a statelor moderne a creat politicianismul, care, durere, a răpit cu sine şi pe unii preoţi înscrîindu-se în diferite partide politice beligerante şi luând parte la campaniile electorale contra fiilor sufleteşti din altă tabără. Această deviare e aptă să producă ură între popor şi preot având repercusiune asupra înstrăinării credincioşilor de biserică.

Ori, poporul trebue să aibă încredere în acela căruia îi încredinţează tainele sufletului său în sfânta împărtăşanie. Precum Hristos nu se împarte în partide, aşa nu se poate împărţi nici slujitorul său. El este al tuturor părinte deopotrivă, numai aşa-l poate aduce sub un acoperământ ca să-i urmeze lui în calea Domnului.

Drept ce ordonăm: toţi preoţii înscrişi de membri în partide politice să-şi dea demisia din partidul la care sânt înscrişi. Peste tot să se desfacă din toate organizaţiile politice. Aceia cari au fost înscrişi, îşi vor înainta pe cale ierarhică în termen de opt zile declaraţia, că şi-au dat demisia din partidul la care au fost înscrişi.

Mai ordonăm: toţi preoţii cari sânt angajaţi la funcţiuni publice ori particulare, camere, consilii, peste tot la ocupaţiuni extra pastorale, la corporaţiuni ori întreprinderi financiare, comerciale şi economice împreunate cu remuneraţiuni ori onorifice, să ne raporteze tot pe cale ierarhică şi în opt zile despre angajamentele extrapastorale, pentru a putea noi examina compatibilitatea, precum şi gradul în care sustrage pe preot dela agendele sale pastorale.

Nimeni nu poate sluji la doi domni. Preotul e numai slujitorul bisericii, la extinderea în domeniu afară de strictul său oficiu pastoral să ceară binecuvântarea Chiriarhului său, pe care îl reprezintă în oficiu şi afară de oficiu.

Autoritatea morală a preotului rezidă în valoarea lui pastorală.

Această autoritate morală voiu să o ridic prin intensificarea misiunii interne. Aşa se face educaţia enoriaşilor în conştiinţa ortodoxiei. Ortodocşii convinşi vor urma glasul păstorului lor. Noi nu renunţăm la conducerea poporului, ci o punem pe bazele ei proprii spirituale şi o facem lucrativă.

Binecuvântarea Domnului să fie cu voi cu toţi!

† **Roman**, Episcop.

---

toată pătrunderea înoirilor necesare în respectul strălucitei moşteniri spirituale a ilustrului său înaintaş. Biserica noastră ortodoxă din Ardeal are o «Magna Charta» a ei. Se chiamă statutul organic al lui Şaguna. Păzitorul ei stă, aci înconjurat, ca de o gardă de onoare, de tinerii legionari ai Academiei teologice, viitori ostaşi însufleţiţi ai adevăratei credinţe!

Sibiul mai are şi o altă tradiţie: tradiţia culturală. Vizitaţi numai bogata bibliotecă de 40,000 volume a «Asociaţiunii», în vraful cărora s'a acumulat dragostea de carte şi râvna de a şti a câtorva generaţii, şi veţi ieşì convinşi, că nici un răscolitor conştiincios al trecutului n'ar putea ocoli acest tezaur de aduceri aminte, fără să renunţe la sursa cea mai bogată de documentare. E drept, că prin înfiinţarea Universităţii româneşti din Cluj, o mare parte, — cea mai mare parte, — a cărturarilor ardeleni aşezaţi la Sibiu au părăsit tranşeele primelor lor bătălii, pentru a se avânta pe un teren nou, unde totul trebuia clădit din temelii. «Asociaţiunea» s'a resimţit cea dintâi de aceste pierderi. Nu, însă, până la completa ei anemiare. Câţiva oameni luminaţi, în inima cărora e destul loc pentru acţiuni generoase, ţin în mâna lor fermă făclia ce li s'a încredinţat. Ar fi destul, dacă am aminti, că sunt zile — se înţelege, de sărbătoare — când «Asociaţia» organizează în Sibiu câte patru conferenţe, în cartiere felurite şi pentru un public diferit, reuşind să trezească un interes din ce în ce mai viu pentru aceste manifestări culturale. Sălile sunt totdeauna pline.

In fine, e înrădăcinată în Sibiu o solidă tradiţie economică. (Despre politică e mai bine să nu vorbim). Banca «Albina» e cea mai puternică instituţie românească de credit din Transilvania, dovedind, nu numai prin vechimea ei, dar mai ales prin cifra impunătoare a depunerilor încrederea de care se bucură printre români, tocmai prin seriozitatea cu care nu se abate dela drumul ei bine bătătorit.

O fagăduială

In faţa noastră, Sibiul apare, deci, ca oraşul unor preţioase şi puternice tradiţii româneşti, pe care s'ar cuveni să le urmărim la tot pasul.

Dece, totuş, acest Sibiu dă senme de lâncezeală, lăsând impresia că a pierdut încrederea în propriile sale puteri? Şi de ce, mai cu seamă, activitatea, care se desfăşoară, oricum, între zidurile lui, nu e mai bine cunoscută?

Iată o lacună, pe care ar trebuì s'o umple cineva. Incercarea ne ispiteşte. Poate, că o vom face-o într'o zi.

(Universul) **ALEX. HODOŞ.**

La alcătuirea bugetului

55 milioane lei primeşte mai mult biserica unită decât cea ortodoxă anual din bugetul statului.

Clarissimii de pe Târnave — la telefonul Unirii Nr. 6/1929 caută să prezinte articolul din Telegraful Român Nr. 9—10 ca o «mare ofensivă contra guvernului» — şi datele cu cifre «nu odată greşite» ca «nişte răţoeli puţin onorabile». Şi toate acestea din supărarea creştinului ortodox «care nu mai poate spera dela noul guvern nici un sprijin efectiv pentru planurile sale războinice».

Cunoaştem noi foarte bine metoadele celor dela Unirea, de a nu răspunde nici odată cu lucruri precise, ci numai cu însinuări. Cum adecă, domnilor, a

...ocuiţi
...ută, ci
... lor.

...m mai servi
de confesiona-
...ic deputaţii şi sena-
... când umblă să-şi pla-
...posturile de răspundere
...onenţii lor politici.

Deci lăsaţi-o mai încet cu telefonul — onorabililor — căci sunt înzadar răţoelile Dvoastră sforăitoare şi nu se aude până la Bucureşti, la guvern ca să vă pună nota zece la purtare pentru apărarea lui.

Creştinul ortodox.

Să se repare greşala!

Dintr'o scrisoare, primită din cerc preoţesc, publicăm următoarele rânduri:

Articolul «Bugetul cultelor pe anul 1929», publicat în ziarul Telegraful Român din 30 Ianuar a. c., constată lucruri surprinzătoare şi dureroase. Se arată anume, cu date precise, lovitura ce se dă, prin acest buget, bisericii noastre dominante.

Cler şi popor, în frunte cu ierarhii bisericii dreptmăritoare, trebue să cerem repararea nedreptăţii săvârşite, veghind ca pe viitor să nu se repete asemenea jigniri nemeritate ce osândesc biserica ortodoxă la imposibilitate de a-şi îndeplini chemarea în mijlocul credincioşilor săi.

Dacă în scopul înfiinţării unei parohii ortodoxe se dau 506250 lei, ear pentru înfiinţarea unei parohii străine de ortodoxie 20,640, tratamentul maşter pentru noi este mai mult decât învederat.

In felul acesta putem pierde mii de credincioşi prin Ciuc, Treiscaune şi in alte părţi, care aşteaptă să se grupeze în parohii, şi astfel să fie salvaţi de pericolul desnaţionalizării.

Penzionarii noştri ortodocşi, văduve de preoţi şi orfani, primesc — după acelaş buget — 500.000 lei, cu 200,000 lei mai puţin decât văduvele şi pensionarii bisericii surori, păgubită fiind aici biserica ortodoxă cu 900,000 lei. Se spune în menţionatul articol că «aceşti nenorociţi cei mai mulţi au penziuni derizorii de 1000 lei *lunar*». Eu cred că e greşală, deoarece toate văduvele de preoţi de sat primesc o penziune de 1000—2000 lei **anual**, nu lunar, — deci, cu atât mai evidentă e nedreptatea ce li se face prin ajutorul sau penzia după noul buget.

Pe lângă nedreptăţile făcute bisericii ortodoxe la salarul protopopilor, consilierilor a nidiecezani şi diecezani, studenţi în teologie, ajutoare pentru cărţi şi ornate etc., trebue să amintim că bisericile ortodoxe, peste tot, sânt fără eclejii parohiale, preoţii noştri n'au primit decât în foarte puţine locuri câte 10—15 jugăre, — la marginile hotarelor. Bisericile noastre n'au primit pământ bisericesc la limita prevăzută de lege, chiar şi unde era pământ din belşug, — ci fărămituri de 3—4 jug. de regulă la hotar, unde nu putea împroprietări pe nimenea.

Ca încheere, înalţ cuvântul din toată puterea sufletului meu contra noului buget, rugând organizaţiile «Asociaţiei clerului Andrei Şaguna» din Ardeal, precum şi «Asociaţia Clerului» cu sediu în Bucureşti, să ceară modificarea bugetului după bună dreptate. Rog stăruitor pe înalţii prelaţi ai noştri să lupte cu putere pentru readucerea bisericii noastre prin noul buget la locul ce-l merită, iar noi, preoţi şi popor, vom face zid împrejurul lor căci dreptatea trebue să iasă biruitoare.

INFORMAŢIUNI

Leul aur. Guvernul a fixat cursul de stabilizare pentru leul aur cu:

Lei 100·— = 3·10 franci elveţieni,
„ 6·55 = 1 franc francez,
„ 813·— = 1 liră sterlină.

Aspru ger s'a abătut asupra Europei, cum nu s'a mai simţit de multă vreme. Frigul s'a întins şi asupra ţărilor, unde lumea nu era obişnuită să-l vadă atât de năpraznic. In părţile ardelene ale României temperatura a scăzut până la 38 grade Celsius. La Sibiu am avut frig de 31 grade în 11 Februar. Aproape de sate s'au găsit cadavre îngheţate de lupi, iepuri ş. a.

Ce rol? Preotul trebue să-şi aibă un rol în viaţa politică, dar ce rol? Acela de a arăta totdeauna credincioşilor săi: care e doctrina cea mai apropiată de buna învăţătură a lui Isus şi cari sânt oamenii cari prin curăţia vieţii lor publice şi private — care nu se pot osebi — umblă într'adevăr în «căile Domnului». Or ce se găseşte dincolo de această îndrumare, îl rupe nu numai de atâţia credincioşi, dar de Acela însuşi, în numele căruia vorbeşte. (*N. Iorga*).

Jidovoaică... Vecinii noştri de peste Tisa nu se arată de loc încântaţi de succesul candidatei Ungariei la concursul american de frumuseţe. Miss Ungaria, devenită la Paris Miss Europa, este o dşoară Şimon, de cea mai pură origine jidovească. Ziare budapestane, mai mult sau mai puţin antisemite, nu înregistrează «biruinţa» Ungariei.

Amânarea încorporării contingentului 1929. Se aduce la cunoştinţa publică că încorporarea contingentului 1929, adecă a tinerilor născuţi în anul 1907, se amână conform ordinului Marelui stat major, dela data de 18 Februar din cauza timpului rău, pe ziua de 1 Martie a. c.

Act de mulţumire

Din prilejul trecerii la cele eterne a iubitului nostru tată şi moş

Nicolae Doctor
paroh ort. român în Vânători

am primit din multe părţi adrese de sinceră condelenţă.

Aducem pe calea aceasta P. O. D. protopop Emilian Stoica, care a condus actul înmormântării şi a rostit frumosul panegiric, dlor preoţi celebranţi, stim. domni şi doamne cari au asistat la înmormântare, şi tuturor cari ne-au mângâiat în durerea noastră, adânc simţita noastră mulţumită.

Jalnica familie.

Alegere de senator se face în 20 l. c., la Buteni, în locul dlui Dr. Ştefan Cicio Pop, care a renunţat la acest mandat. Noul candidat la Buteni este dl *V. Goldiş*, care lipseşte, cum ştim, din actualul parlament. Preoţimea noastră cu drept de alegere în partea locului, va face, credem, lucru foarte nimerit dându-şi voturile pentru dl V. Goldiş, cunoscut luptător fruntaş cu rol de căpetenie în viaţa politică a ţării întregite. Parlamentul român va câştigă negreşit pe urma unei astfel de alegeri.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă. In seria prelegerilor publice din sala prefecturii judeţene, şi-a desfăşurat conferenta, Dumineca seara, dl *Gheorghe I. Brătianu*, profesor universitar în Iaşi, ca delegat al «Universităţii libere» din Bucureşti. Tema aleasă: desvoltarea ideii unităţii politice a românilor dela unirea principatelor până la anul 1918, a fost tratată cu interesante cunoştinţe de amănunte din viaţa marilor bărbaţi de stat ai României, făuritori ai acestei unităţi; cu 1918 începe, pentru statul român, spune oratorul, un nou capitol al istoriei naţionale, cu alte mari probleme de realizat. Conferenţiarului i s'a făcut o însufleţită primire din partea numerosului auditor, doritor să l mai poată asculta şi la alt priiej.

La fondul Victor şi Eugenia Tordăşianu a colectat vornicul ospeţelor Ioan Imbăruş Lei 250 dela nuntaşii tinerilor Nicolae Stângu din Sibiu cu Stăncuţa Stângu din Răşinari, naşi fiind dl şi dna Andrei Joandrea, cari au contribuit cu 100 Lei. — La acest fond a mai dăruit Lei 200 dl Ilie Beşta şi soţia Marioara, măestru măsar în Sibiu, drept răscumpărarea cununei pe cosciugul iubitei mame Paraschiva Beşta n. Stanciu. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul.*

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. A apărut Nr. 1 din 1929. Cuprinsul: Arhim. Pol. P. Moruşca: Preotul misionar. Prof. Dr. Gr. Cristescu: Educaţia spirituală a tineretului. Arhim. Scriban: Predicatorul Frank Thomas. Pr. A. C. Cosma: Dela pacea lui Briand Kollegg la Pacea lui Isus. I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano catolic devenit preot ortodox. I. Neaga: Mişcarea literară: Literatura mai nouă asupra vechiului Testament în Grecia. Neculce şi Dr. Terchilă: Cronică: Paştile se vor serba în 31 Martie. In Prusia — ca la noi. Dărâmarea catedralelor ortodoxe-ruseşti din ţările baltice. *** Note şi informaţii. — Redacţia şi administraţia: Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32. Abonamentul: 200 lei pe un an.

Zbuciumul Ardealului, poezii din războiul pentru întregirea neamului, de Ion Băilă, Bucureşti, tip. Văcărescu, 1928. — Un vol. de 96 pagine. — Preţul 40 Lei.

Calendarul Plugarului Român pe 1929, întocmit de Al. Măcelar, inginer agronom şi director al Camerei de agricultură din Sibiu. — Tip. Săteanului. — Conţine folositoare poveţe pentru plugari. Preţul?

Poşta redacţiei

Păr. *I. M.* în *L.* La timpul său. Mulţumiri.

...s.
...ţi şi
... de vină,
...a, compusă
... deputaţi — «cu
... alb» — cu clarissi-
...ic Coltor în frunte, a
...onfesionalismul» cel mai
...în compunerea bugetului
... greco-catolice? Luaţi vă
... osteneala pentru «ana-
...a atentă şi minuţioasă» a
...relor şi ne răspundeţi *acum*, căci ştim ce înseamnă la Dvoastră «poate s'o facem vreodată» —, adecă niciodată, căci nu vă dă mâna. Tot credem, că se va afla cineva în guvern, care «să se emoţioneze», şi să pună capăt confesionalismului bătător la ochi ce se face.

Cum de anul trecut când am arătat aceste nedreptăţi, nu ne-aţi acuzat de «ofensiva contra guvernului», care era cel liberal?

Oare întâmplător lucru este, că în cele 6 judeţe din inspectoratul şcolar din Sibiu, cu majoritate dela 60—90% de ortodocşi, să fie *5 revizori şcolari uniţi* şi unul ortodox, cel din Sibiu, care de 2 zile e înlocuit cu un învăţător unit din Presaca, aşa că *astăzi toţi revizorii sunt uniţi?* Crede oare dl ministru al instrucţiunii că între sutele de învăţători ortodocşi din judeţele Făgăraş, Sibiu, Hunedoara, Alba, Târnava-mare şi mică nu se găseşte nici unul apt pentru a fi revizor şi trebue să se recurgă la «luminile» unite.

Nu este confesionalism că în posturile şcolare de conducere s'înlocuesc oamenii capabili ortodocşi cu greco-catolici? Dăm numai câteva exemple:

La Oradea inspectorul şef G. Bota, iubit şi stimat de toţi profesorii e înlocuit cu un profesor cursist greco-catolic Augustin Cosma; la Sibiu, revizorul Dragomir, înlocuit cu înv. unit N. David, — agent politic; director al învăţământului particular e numit Aug. Caliani, prof. greco-catolic; la Sibiu centrul Mitropoliei ortodoxe, inspector e numit profesorul greco-catolic Z. Gherman.

La Ministerul cultelor a fost numit subdirector general prof. unit Ion Georgescu, care a trebuit să plece dela «Astra», pentrucă făcea prea mult confesionalism.

Nr. 14/1929 prot. (7) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Ruşi**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Tel. Rom.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregire dela stat.

2. Venitele stolare uzitate.

3. Sesiune parohială, 17 jug. 1545 □, pământ arabil, 3 jug. 438 □ fânaţ.

4. In păşunatul comun drept de 4 vite şi 8 oi.

5. Una ferdelă de 20 litre cucuruz sfărmat sau valoarea curentă.

6. 6 st. lemne în pădurea comunală. Tăiatul şi cărăuşia privesc pe preot.

7. Casa parohială.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 15 Ianuar 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial din Ruşi.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 39/1929. (8) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a III-a de cl. I din **Poiana**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Relut de cvartir 2000 Lei eventual 4000 Lei.

3. Stola obişnuită în comună.

Reflectanţii la această parohie au să-şi înainteze cererile lor provăzute cu documentele prescrise în termenul deschis oficiului protopopesc subsemnat, şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, la 25 Ianuar 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S Pecurariu
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Biserica noastră
şi
Cultele minoritare

Marea discuţie parlamentară în jurul legei cultelor.

Cu o introducere
de
N. Russu Ardeleanu

Volumul cuprinde 440 pagini. — Preţul Lei 200, plus spese postale Lei 10.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală
şi
Statistica bisericească

de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro“

de
NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Preţul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat potsal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulcegiuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 20 Februar 1929 Nr. 15

BIBLIOTECA CENTRALA ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Român

Organ naţiona

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
Sibiu
(Str. Şaguna 8)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...ontele şi inserţiunile Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Păstorirea la sate

II

In cele ce urmează voi schiţa şi analiza câteva din mijloacele păstoririi *directe:*

I. Cuvântul lui Dumnezeu, predica. Activitatea pastorală a preotului culminează în propovăduirea cu şi fără vreme a cuvântului lui Dumnezeu. Despre predică şi motivele ei, despre cerinţele ce trebue să le întrunească, s'a vorbit şi formează şi azi obiect de studiu şi îndemn în toate conferinţele şi întrunirile pastorale preoţeşti. Eu nu mai stărui asupra datorinţii cardinale de a predica. Constat — fără pretenţii, că acolo «unde amvonul nu vorbeşte, — biserica este moartă»!

Predica este considerată de mulţi, ca una din cele mai chinuitoare sarcini. Se şi invoacă pretextul: le lipseşte darul de a vorbi. Acestora se poate răspunde cu pilda grăitoare a marelui apostol Pavel, care «nu întru înălţarea cuvântului şi a înţelepciunii» — (I Cor. 2, 1) a vestit corintenilor «mărturisirea lui Dumnezeu» (ibidem) — «nu întru cuvinte învăţate ale înţelepciunii omeneşti, ci întru cele învăţate ale Duhului sfânt» (I Cor. 2, 13) a propovăduit tainele credinţii. Acest «Duh sfânt» grăieşte prin meditaţie adâncă, trăită: «în biserică voesc cinci cuvinte a grăi cu mintea mea, ca şi pe alţii să-i învăţ» (I Cor. 14, 19) — «decât zece mii de cuvinte în limbă» — adaug eu «împrumută dela alţii», cuvinte pe care nu le-ai trăit cu «duhul» tău! «Duhul sfânt» stă dealtfel ascuns în înţelepciunea filelor sfintei Scripturi şi ale altor cărţi. Acolo trebue căutat prin lecturi continue.

Să luăm pilda Mântuitorului, care nu s'a pierdut în abstracţii, ci a rămas pe câmpul realităţii, urmând predicei Lui pilduitoare.

Predicile se rostesc de obicei după sfânta liturghie. Diferitele ocaziuni, care sânt nenumărate în viaţa pastorală, deschid preotului câmp larg pentru a sămăna cuvântul lui Dumnezeu în multele forme ale cuvântării bisericeşti.

II. Cetiri biblice. Acestea întregesc opera de propovăduire evanghelică. Vecerniile şi privegherile, la diferitele praznice mari, ofer cele mai bune ocaziuni pentru aceste lecturi dumnezeeşti.

III. Catehizaţia este inerentă evanghelizării. Refacerea moralului scăzut al societăţii trebue să înceapă din frageda vârstă a omului. Puţina educaţie religios-morală, ce se face în familie, trebue completată în şcoală, în timpul adolescenţei şi sistemizată în vârsta majoră a omului. Catehizatia, în şcoală, e lacunoasă. Autorităţile bisericeşti superioare ocupându-se de această stare, apelează la simţul de datorie a preoţilor de-a face chestie de conştiinţă, întregind lacunele prin catehizare, conform unei programe analitice, în timpul liber al copiilor de şcoală, special Sâmbăta şi Dumineca la vecernie.

Preotul va stărui, ca elevii de şcoală să fie introduşi şi în cântările bisericeşti, şi să fie conduşi la biserică în Dumineci şi sărbători. Cum cântarea, special cea bisericească, «entuziasmează sufletul şi înaripează rugăciunile» sufletul copilului devine un chimval binerăsunător, în care glasul părintelui află ecoul dorit la vreme.

IV. Contact pastoral. Preotul va conduce opera de evanghelizare şi afară de păreţii bisericii şi ai şcoalei. El va găsi loc pentru amvon ori unde licăreşte o rază de credinţă. Având candela dragostei pentru chemarea veşnic aprinsă, va duce lumina evangheliei în viaţa familiară a păstoriţilor săi. Mântuitorul nu a avut nici biserică, nici amvon. El era pretutindenea, unde-L cerea lipsa: la nuntă, la cutare fântână, la scălzi, în casa vameşului, la prietenul său Lazar, sau stând de vorbă cu Nicodim noaptea. Aşa şi preotul, va aduce pe Mântuitorul în toate căscioarele, special în acele familii, la care nevoile de tot felul şi necazul sânt oaspeţi nedespărţiţi: «bunacredinţă cea curată şi nespurcată înaintea lui Dumnezeu şi Tatălui este: a cerceta pe cei sărmani şi pe văduve întru necazurile lor», (Iacob 1, 27).

Contactul intim cu credincioşii constitue mijloc fecund de evanghelizare. Sectanţii recrutează aderenţi tocmai prin contactul viu cu acei din credincioşii noştri, cari au «chipul buneicredinţe, ear puterea ei tăgăduind»!. (II Timot. 3, 5).

La noi contactul evanghelic este cu totul neglijat. Unii preoţi — onoare excepţiilor! — convin cu credincioşii numai atunci, când sânt reclamaţi pentru vreo lipsă sufletească, şi atunci pretind...

Contactul acesta, sau, mai bine zis, vizitele pastorale, nu numai că cimentează intimitatea raportului dintre păstor şi turmă, dar alungă îndoelile, suspiciunile şi neîncrederea, pe care pasiunile şi răutatea zilei le-a trezit. Sufletele, pierdute şi înglobate în puzderia de preocupări lumeşti, se apropie de Hristos şi biserică;

FOIŞOARA

(9)

Problema suferinţii omeneşti

Sfinţii sânt în sfârşit creştinii cari nu pot contempla pe Isus Hristos pe Calvar unde expiră şi nici la altar unde se jertfeşte, fără a încerca emoţiuni misterioase cari sunt alimentul parfumul, dulceaţa, forţa pietăţii religioase. — A muri la picioarele crucii, victime ale focului care îi consumă, este suprema lor dorinţă. Ah! acolo unde domneşte iubirea pasionată faţă de Isus Hristos, acolo sacrificiul apare ca o funcţiune sfinţită de această iubire.

Sfinţii, atât de diferiţi cum sunt între ei prin caracterul lor, prin spiritul lor, prin acţiunea lor, chiar prin virtutea lor, se aseamănă toţi prin nevoia lor de a suferi în serviciul Dascălului lor divini.

Se poate ca noi să-l iubim pe Mântuitorul şi să eliminăm crucea Sa din viaţa noastră, mulţumindu-ne doar a o îmbrăca în aur?!

Se poate ca noi să adorăm un Prieten răstignit, şi să consimţim a trăi în delicii?

E cunoscută revolta lui Godefroy de Bouillon la prezentarea insignilor regale pe cari era să i-le impună: «Eu să port o coroană de aur în aceste locuri unde Isus Hristos a fost încoronat cu spini? Nici odată!».

Acest strigăt e strigătul sfinţilor. A accepta, fără tristeţe, să trăieşti bogat, onorat, fericit, în sânul tuturor satisfacţiunilor terestre, oare nu ar însemna lipsă de iubire faţă de Stăpânul care a avut parte de umiliri, de sărăcie, şi de o moarte crudă?

«Inima ne dictează datoria noastră, zic sfinţii în unanimitate. Noi încă vrem la rândul nostru să trecem pe unde a trecut Stăpânul nostru. In drumul, pe unde picioarele sale au sângerat, El a lăsat un parfum care ne atrage mult mai puternic decât cum atrag plăcerile vieţii prezente mulţimile cari slujesc orgoliului şi simţurilor lor.

E mai dulce pentru noi să simţim fiorii morţii cu Isus Hristos în grădina Maslinilor, să ne expunem cu El umerii noştrii nuelilor, să ne expunem faţa noastră pălmilor, să purtăm crucea cu El şi să ne dăm de partea Sa, decât să ne bucurăm, să triumfăm cu lumea şi să ne ameţim lângă paharăle încântătoare unde beau oameni trupeşti»

Acest eroism ascetic este zămislit din iubirea sinceră. — Un copil curat, o copilă curată, o femeie pioasă din popor, găsesc în sufletul lor botezat, această pasiune a crucii. In ei şi a împlântat adânc sfinţenia creştină rădăcinile sale.

Iubirea faţă de Isus este marea lumină a sfinţilor prin întunerecul de pe pământ. — Ea este marea lor putere în toate luptele. Ei primesc dela ea divinele lor speranţe. Ei găsesc în ea nespusa lor mângâiere. — Cu această iubire în suflet ei nu se tem nici de Dumnezeu, nici de oameni. Viaţa şi moartea sunt pentru ei fără groază. Inchişi în această citadelă nimic nu-i poate distruge, nimeni nu-i poate atinge.

Fericiţi aceia care iubesc pe Isus Hristos cu dragoste! Dar cum să ştie, cum să simţească cineva că-l iubeşte astfel pe Isus Hristos? Cine poate să-şi dea lui însuşi despre aceasta o probă decizivă, convingătoare.

De sigur, nu va fi creştinul care se conplace în plăcere! — El nu vrea să iubească alt ceva decât plăcerea sa. Divinul prieten poate că ocupă un loc frumos pe buzele sale, dar, de sigur, amorul propriu este acela care îi umple inima sa. Din contră numai atunci poate să se bazeze acela pe sentimentul care-l însufleţeşte, când acel sentiment îi este o cauză şi o ocaziune de sacrificiu. Eu sufăr

în marea operă de izbăvire sufletească se naşte astfel o conlucrare armonică. Această cooperaţie uşurează credincioşilor pătrunderea în tainele mântuirii şi întăreşte încrederea în iubirea şi interesul ce-l poartă păstorul pentru toţi deopotrivă.

V. Cursurile de adulţi, şcoala de Duminecă, reuniunile de femei, de temperanţă, apoi sfatul păcii, societatea Sfântul Gheorghe a tinerimii şi altele, dau prilej binevenit păstorului conştiu de a reface moralul scăzut al comunei sale. Aceste ocazii împrumută păstorului posibilitatea de a supraveghea turma sa.

VI. Un prielnic mijloc, de a apropia de Dumnezeu turma cuvântătoare, este *mărturisirea.* Înţeleptul nostru Arhipăstor, cu dreptul s'a exprimat despre mărturisire, când a numit-o: barometrul vieţii sufleteşti din o comună. Nu voi insista asupra părţii formale a acestui mijloc direct de superiorizare a vieţii, ci voi stărui ca mărturisirea să se facă cu toată sfinţenia, cu scrupulul şi tactul pastoral, potrivit intenţiei celui ce a aşezat-o şi'n acord cu efectele ei. Ea dă prilej părintelui sufletesc de a pune ordine în sufletul pierdut în bezna îndoelilor şi a păcatelor penitentului, aprinzându-i făclia credinţii şi reaşezându-l sub scutul şi povaţa evangheliei.

Restatornicirea busolei sufleteşti, pierdută în marea de ademeniri şi curse ispititoare, reaşezarea cârmaciului iscusit la volanul conştiinţei creştine a turmei sale, — preotul o face în taina mărturisirii. Intimitatea Mântuitorului şi bunătatea lui harică să eradieze din sufletul duhovnicului, şi aceste două însuşiri duhovniceşti să-i formeze magnetismul pentru a apropia de Hristos pe toţi păstoriţii săi.

Mărturisirea începe în şcoală, se continuă cu abilitate în timpul adolescenţii periculoase şi formează penultima zală din îndatoririle pastorale ce le are preotul, pentru a lega viaţa omului de veşnicie.

VII. Dragostea evanghelică va îmbrăţişa şi alt ram de păstorire, şi acesta menit să lămurească intenţiile bisericii: *bibliotecile parohiale.* Este adevărul, că acestea sânt, în cele mai multe comune, neşte opaite menite să lumineze numai întunerecul dulapului. Cărţile nu sânt cetite, bibliotecile nu sânt cercetate. Motive? — putem înşira multe. La întrebarea: de ce nu se cetesc cărţile? drept răspuns, mă provoc la cuvintele de îndemn ale marelui Pavel: «ia aminte la cetire, la mângâere, la învăţătură» — (I Timot. 4, 13) «să aprinzi darul lui Dumnezeu care este întru tine» (II. Timot. 1, 6) şi'n alţii, ear: «slujba ta fă-o deplin»! (Timot. 4, 5).

Acolo, unde gustul cetitului nu s'a desvoltat încă, vom desgroba înţelepciunea ascunsă în filele cărţilor, în micile conveniri, ce se văd adeseori la sate, în grupuri, fie în liber, sau în şcoală, eventual în casa culturală, cetind noi poporului bucăţi alese din istoria plină de glorie a neamului, poveşti morale, sau din cartea înţelepciunii dumnezeeşti, — special epistolele sfinţilor apostoli. La sate se mai găsesc şi alte momente potrivite, pentru a se putea «exploata» bibliotecile fără multă căutare.

VIII. Va supraveghea apoi, ca şi *dispoziţiile şi legile civile,* menite să înfrâneze activitatea preotului şi a bisericii în general, *să se execute întocmai.*

Legea repausului duminecal nu se execută; cârciumele şi alcoolul lucră nestingherite de nime în fiecare Duminecă şi sărbătoare; târgurile se ţin în zilele oprite! Aceste dispoziţii nu se execută. Cauza? — anarhia, ce a pus stăpânire în suflete. Şi această anarhie nu e altceva, decât rezultanta neexecutării la timp şi'n spiritul dreptăţii în general al legilor, care toate sânt menite a nivela şi îndulci raporturile dintre om şi om, făcându-i paşnici iubitori de adevăr şi dreptate.

Preotul îşi va îndrepta atenţiunea şi asupra acestor anomalii, stăruind în duh evanghelic pentru curmarea lor.

In reasumat: mijloacele de păstorire indirectă indicate întregesc opera păstoririi directe. Efectul lor însă se determină de felul cum acestea sânt proiectate în sufletul celui ce le aplică.

Viaţa preotului, cu toate manifestările ei, e o carte deschisă pentru păstoriţi. Vom căuta deci a executa, cu devotament şi cu toată râvna evanghelică, legea ce trebue să fie scrisă în codul conştiinţei unui adevărat păstor, cuprinsă în testamentul Mântuitorului: «mergând învăţaţi»! ţinând «aprinsă făclia darului lui Dumnezeu, care este întru voi» — «îndrăsniţi, şi veţi birui»!

Prot. *Damitru Secărea.*

Sf. Sinod îşi continuă lucrările astăzi, în 18 Februar. In şedinţele premergătoare s'a discutat chestiunea organizării misionarismului în biserica noastră.

Sf. Sinod a decis ca preoţimea să fie îndrumată, prin speciale instrucţiuni, a conlucra mai intensiv la opera de asistenţă socială, recomandându-se, în legătură cu aceasta, procurarea pentru bibliotecile parohiale a cărţii: «In slujba operelor de ocrotire si medicină socială», de Dr. V. Gomoiu.

S'a discutat şi reorganizarea Institutului biblic, ca să corespundă scopului pentru care s'a înfiinţat. O comisiune s'a ales, cu însărcinarea să redacteze statutele de funcţionare a Institutului biblic.

In urma unui referat al P. S. Sale Roman, episcop de Oradea, s'a ales şi o comisie pentru a face propuneri de reorganizare a Sf. Sinod, precum şi asupra modificărilor ce sânt de adus actualei legi de organizare bisericească.

Earăş bugetul Cultelor pe 1929

Cetim în ziarul «Libertatea» din Orăştie dela 14 Februar a. c., unele observări în legătură cu cele scrise de noi despre (bugetul cultelor 1929) pe cari le reproducem întocmai, deşi nu sunt tocmai juste, când afirmă că prindem greşit lucrul. «Nu e prost cine cere, ci trebuie să-şi deschidă ochii cel ce dă», zice numita foaie şi aceasta e foarte just, şi tocmai acest lucru l-am accentuat şi noi în articolul menţionat. Şi vina aci o poartă cei ce au favorizat biserica unită, în detrimentul bisericei ortodoxe.

Lăsăm să urmeze observările numitului ziar: «Apărătorii bisericei ortodoxe române, dela Sibiu şi din toată ţara, trebue să folosească chiar împrejurarea că guvernul are mână atât de largă faţă de catolici şi de celelalte biserici neortodoxe, şi să-i ceară cu tărie, ca să fie stăpân şi împărţitor drept între bisericile din ţară! Să nu fie pentru unele mumă, pentru altele maşteră!

Să-i spună guvernului:

Am fost ţinuţi, noi românii ortodocşi, în negrul nostru trecut, ca Cenuşotca, după uşă în casa noastră strămoşească, în pământul nostru străbun. Episcopii noştri au fost porunciţi înaintea Principilor calvini ca să le boteze, în râsul curtenilor, cânii lor. Nu mai putem rămânea şi în coada bisericilor minoritare, după ce şi viaţa şi Legea de temelie a scumpei noastre patrii noi, ne-au aşezat, pentru numărul nostru mare şi însemnătatea ce avem pentru patrie, acolo unde ni se cade, în fruntea tuturora! Nu putem fi «fruntea» cu numele, şi codaşă la împărtăşirea cu bunuri dela

---

în serviciul lui Isus Hristos, îi servesc în paguba mea, deci eu nu mă iubesc pe mine, ci pe El. Tot ceeace este al meu; bunuri, familie, prieteni, sănătate, viaţă, nu mai este al meu ci al Lui. — Eu părăsesc totul, îmi dau totul, mă jertfesc cu totul pe altarul iubirii Sale. — Eu deci nu mai am interes personal! Dovada absolută că eu îl iubesc pe Isus Hristos, iată-o!

Astfel raţionează toate sufletele sfinte, toate sufletele amorezate de de soţul divin. Ele ştiu că, cu cât flacăra care îi arde le pricinueşte mai multe dureri, cu atât mai mult au dreptul de a privi spre cer cu încredere.

Dumnezeu în adevăr nu poate nici să-i respingă nici să le reziste. Ei au dobândit asupra Lui drepturi nimitoare; înaintea devotamentului lor dovedit, înaintea dragostei lor, El se mărturiseşte învins. Puterea lor asupra Lui este suverană. Ele n'au decât să se roage, să vrea, să vorbească, să facă un semn şi cununile strălucesc înaintea lor.

Numai suferinţa pornită din iubire îi dă inimei omeneşti această putere irezistibilă asupra inimei lui Dumnezeu.

«Ceeace este mai bun în inimă a zis un poet, nu poate fi smuls nici odată de acolo» — «Desperarea inimei omeneşti, a zis la rândul său un filozof, este de a nu putea să ajuţi prea mult pe aceia pe care îi iubeşti».

Această dublă tristeţă este acea a sfinţilor cari înţeleg să-şi mărturisească iubirea lor faţă de Isus Hristos altfel decât în cuvinte.

Ei sunt trişti, deoarece se simţesc incapabili de a-şi pune în joc ceiace au mai delicat în inima lor, şi de a I oferi aroma lor iubitului lor. Ei sunt trişti atunci când se văd în neputinţă de a convertî pe oameni la El. Munca lor se înteţeşte şi mai mult prin răceala, indiferenţa ostilitatea, pe cari o constată faţă de Acela a cărei glorie îi pasionează. Această tristeţe este în acelaş timp şi un fruct şi o dovadă de iubire. Ea nu are decât un remediu şi acest remediu e tot sacrificiul.

Isus Hristos a cunoscut răul acesta. Intr'o zi suspina: «Mi-e milă de această mulţime». — Intr'o altă zi, El se plângea în aceste cuvinte: «Sunt chinuit într'un chip straniu». — El exprima astfel dubla suferinţă a iubirii sale, nerăbdător fiind de a mântui pe oameni, şi de a preamări pe Tatăl său.

Pentru a vindeca mulţimea, El n'a contat nici pe cuvântul său, nici pe minunile sale, nici pe binefacerile sale. — El aştepta totul dela patima sa dureroasă.

El a găsit în sângele său vărsat cu generozitate secretul de a face, ca patimei din sfânta Vineri să-i urmeze Alleluia pascal.

Mişcătoare lecţie asupra căreia toţi sfinţii au meditat şi au înţeles o. Pentru a-şi micşora tristeţea iubirii lor, ei ştiu să se folosească de exemplul Mântuitorului.

In timp ce alţii îşi epuizau zelul lor agitându-se, făcând zgomot, folosindu se de toate mijloacele ordinare de influenţă şi de succes, ei, cunoscând deşertăciunea acţiunei omeneşti lipsită de graţie, caută înainte de toate crucea pentru a o purta şi, la nevoe, pentru a muri pe ea în tăcere.

Martirajul este întotdeauna cel mai bun, cel mai fecund dintre apostolate. Această dăruire absolută de sine în sacrificiu, răscumpără lumea şi ajută realizarea împărăţiei lui Dumnezeu mai mult decât toate cunoştinţele, mai mult decât eloquenţa cea mai convingătoare.

Cei cari au convertit lumea păgână vorbeau, cei mai mulţi, o limbă incultă, dar ei purtau în persoana lor stigmatele lui Isus Hristos. — Ei credeau că nimic n'au făcut pentru El, câtă vreme nu l-au mărturisit cu sângele lor.

A lucra, a se consuma, a suferi şi a muri pentru Stăpânul lor era suprema lor ambiţie.

Aceasta era totodată cea mai dulce mângâiere a iubirii lor.

Să nu ni-se spună că aceste sentimente erau din alte timpuri, căci ceata sfinţilor n'a dispărut. Ea înfloreşte chiar şi acum pe pământ pentru

Stat! — Prea multă vreme am cerut, ne am rugat, am strigat, să fie socotită şi biserica noastră numai alăturea, în rând, cu celelalte biserici creştine din ţară, — şi nu am fost auziţi. Azi când Legea de temelie (Constituţia) ţării, ne pune ca întâia între celelalte biserici, ne e ruşine să ne mai rugăm, ca să fie primită şi biserica noastră în rând macar, cu celelalte şi la împărtăşirea din bunurile statului, — *o cerem aceasta!* In *toate* privinţele!

Căci nu se poate suferi mai departe, ca credincioşii ortodocşi, cari sunt 13 din 18 milioane, să plătească dările cele multe, pentru ca din banii lor, să fie ţinute din belşug bisericele — celelalte, dându li-se acelora de 2 ori pe atâta (după numărul lor), pe cât se dă ortodocşilor.

Cu ce e mai bună episcopia catolică maghiară din Alba-Iulia şi cea din Orade şi cea din Timişoara, ca să aibă mai mulţi sfetnici şi curteni episcopeşti şi cu mult mai gras plătiţi de stat, decât Mitropolia ortodoxă din Sibiu sau Episcopiile ei din Cluj, Orade, Arad şi Caransebeş — ba mai bine plătiţi acei papistaşi unguri, şi decât canonicii români uniţi dela Blaj? — Ungurii unitari abia sunt în Ardeal câţi români ortodocşi într'un protopopiat mai bun. Acestora li-se plăteşte un episcop şi sfetnici, mai scumpi decât unui Consiliu Episcopesc ortodox!

Sau ce au greşit acestui Stat Episcopiile ortodoxe din vechiul Regat, cele care au stat cu credinţă prin veacuri, pe lângă ţara lor, ca să fie cu mult mai slab ajutorate de stat, decât ori-care Episcopie streină din Ardeal, care şi azi e — duşmană ţării?

Se dă bisericii surori unite mai mult ca nouă. Nu cerem să li-se dee mai puţin. E biserică românească. Se ajută întărirea unor aşezeminte şi a unor familii româneşti, în care statul are razim bun, ca şi în noi

Dar cerem altceva: *Daţi-ne şi nouă la fel!* Să avem şi noi atâţa sfetnici la Curţile noastre Arhiereşti şi aşa de bine plătiţi, pe cum au romano-catolicii şi fraţii greco-catolici. Căci — nu se poate să ne daţi nouă mai puţin! Primim bucuroşi temelia pe care aţi aflat o dreaptă pentru ei: *Ridicaţi ne şi pe noi pe aceeaşi treaptă! Alt fel — nu se poate!*

Una din două: Sau statul are de unde da, şi atunci ne ridică şi pe noi, macar acum după 10 ani de ţinere înapoi, pe o treaptă cu bisericile arătate ca aşa de bine sprijinite, — sau nu are, şi atunci trebue să scadă şi acolo, până când va avea, — pentru toţi!»

Dumineca Bolnavilor

Dumineca viitoare, în 24 Februar a. c., e închinată Bolnavilor şi Spitalelor.

Onor. cler pastoral este invitat să recitească ca atenţiune Circulara cu Nr. 964/1926 a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE, despre rostul acestei zile şi a proceda în conformitate cu cele dispuse acolo.

Onor. preoţime va pregăti pentru sfânta Impărtăşanie pe bolnavii din parohie, va întercala ecteniile pentru cei bolnavi la Sf. Liturgie, va predica şi strânge ofrande benevole.

Acestea se vor împărţi cu ajutorul slujbaşilor bisericeşti în aceeaş zi.

In Spitale se va prăsnui în conformitate cu dispoziţiile menţionatei circulare.

In decurs de opt zile apoi se va raporta prin oficiile protopopeşti despre prăznuirea Dumineci Bolnavilor, numele acestora, ofrandele distribuite, şi predica ocazională.

Sibiu, la 18 Februarie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

„Noul Fontainebleau"

Aşa numeşte, în *Cavântul* din 16 l. c., dl Alexandru Kiriţescu, actul care a pus capăt conflictului între Vatican şi Quirinal, făcându-i, între altele, următoarele aprecieri:

Papa s'a împăcat cu regele Italiei uzurpator al puterii lumeşti a bisericii, cotropitor al teritoriilor «sfântului Scaun». Pentru întâia oară suveranul pontif recunoaşte pe suveranul Italiei naţionale. Din punct de vedere politic, succesul dlui Mussolini e considerabil.

Biserica romană însă, iese micşorată în prestigiul ei. Fiindcă nimic nu se putea asemăna, în istoria lumii, spectacolului de splendidă şi tragică izolare în care se închisese, dela 1870, vicarul lui Crist.

Suveran despuiat de posesiunile sale, şi-a restrâns frontierele imperiului său între Vatican şi grădinile din Belvedere, de unde a refuzat cu trufie orce contact cu casa de Savoia.

A fost o imensă binefacere, pentru biserica catolică, această despuiere violentă de atribuţii lumeşti. Puterea ei temporară, o învălmăşire dealungul veacurilor în războaie şi rivalităţi, intrigi şi conspiraţii, îi înarmase braţul împotriva justiţiei; papalitatea devenise o forţă violentă şi sanguinară, coruptibilă şi conrupătoare, — obiectivele ei dumnezeeşti, caritatea şi prozelitismul fuseseră înecate în noianul de patimi şi ambiţii, orgolii sacrilege şi o monstruoasă sete de dominaţiune împreunată cu o goană nedemnă după toate bucuriile şi satisfacţiile lumeşti.

Se poate spune că armatele lui Garibaldi şi cele ale lui Victor Emanuel au salvat biserica romană dela o iremediabilă prăbuşire. Debarasată cu forţa de preocupări lumeşti, papalitatea s'a refugiat în domeniul pur apostolic şi, an cu an, a urcat culmile unei spiritualităţi triumfale.

Prin împăcarea cu Quirinalul, Vicarul lui Crist reintră şi recade în temporar, un temporar cotidian şi ameninţător. Mussolini va avea o nouă majestate de carton şi de paradă, pe care o va purta prin vagoane speciale şi prin Fiat-uri pe la ceremonii, unde toate privirile se vor pironi doar pe cămaşa lui neagră şi toate braţele se vor înălţa doar spre fruntea-i de Napoleon.

Suveranul pontif s'a suit în diligenţa care-l conduce spre un nou Fontainebleau, încadrat de dragonii Cesarului — spre o captivitate care nu se ştie când şi cum va înceta.

INFORMAŢIUNI

Afacerea furniturilor de materiale sanitare, dela ministerul sănătăţii, a fost trimisă — spun ziarele din capitală — la parchet. Sperăm că în sfârşit organele judecătoreşti vor lămuri faptele şi afacerea va înceta să mai servească pentru uneltiri politice.

Societatea «Transilvania» din Bucureşti, pentru ajutorarea studenţilor şi elevilor meseriaşi români ardeleni, fondată în anul 1867, a ţinut adunarea generală în 10 Februar a. c., când şi-a ales noul comitet, în frunte cu dl Tiberiu Eremie preşedinte, Ion Clinciu şi Petru Gârboviceanu, vicepreşedinţi.

Moartea unui şovinist. A murit, zilele acestea, la Budapesta, gazetarul scriitor Rákossy Jenő, şvab ungurizat. Ca toţi renegaţii, a fost ani d'a rândul înfocat şovinist, în deosebi românilor li-a purtat ură nemărginită.

Impotriva religiei şi a alcoolismului. Comisariatul instrucţiunii publice din Rusia a născocit earăş un plan năstrusnic: a dispus ca, la alcătuirea textului şi ilustraţiilor, ce vor fi imprimate pe scoarţele caetelor şcolare, să se facă propagandă nu numai împotriva religiei creştine, ci şi împotriva alcoolismului. Înţelegem frica de religie a celor dela Moscova. Alcoolismul muşicilor însă, ştim că eră exploatat pentru promovarea bolşevismului: cumpătul în băutură ar putea să-i grăbească sfârşitul de care se apropie.

ŞTIRI LOCALE

Anchetă. Ministrul de interne, sesizat că la primăria municipiului Sibiu s'au săvârşit nereguli, a dispus anchetarea învinuirilor aduse acestei administraţii. Cercetarea o face, ca delegat, dl inspector general administrativ Al. Ştefănescu.

Poşta redacţiei

Dlui *S.* în *Bm.* In chestiunea amintită s'au făcut demersuri din partea forului competent.

---

a-l aromatiza şi pentru a-l mântui. — Se poate spune chiar, că veacul nostru, atât de necurat, de neevlavios, a reaprins, în elita inimilor creştine, patima de a suferi pentru Isus Hristos.

Crucea are printre noi destui prieteni şi prietene. — Inapoia gratiilor mănăstirilor se ridică azi ca şi altădată, altare pentru sublime şi continue jertfe. — Iubirea creştină, ca este un neobosit sacrificator, întreţine aici focul sfânt, unde se consumă victimele pe cari sabia sa le loveşte şi le jertfeşte fără încetare. Victime voluntare prin care se continuă şi se desăvârşeşte misterul mântuirii! — Jertfe vii cari la meritele calvarului adaug ceiace le lipseşte: suferinţa actuală, sentimentul dureros, gemetul nespus şi învingător al dreptăţii!

După aceste consideraţiuni multiple s'ar părea că, creştinii nu trebue să mai roage providenţa divină să abată dela ei nefericirile cari îi ameninţă. Mai ales s'ar părea că nu le este permis să se plângă când sunt vizitaţi de încercările salutare.

Isus Hristos ne instrueşte şi aici prin exemplul său mai bine decât prin toate raţionamentele.

Nimic nu i era mai uşor decât a şi susţinea eroicul rol până la sfârşit. Totuşi El a preferat să îndure slăbiciunea sa omenească. Când oara aşteptată sună, când potirul întrevăzut să prezintă, El nu mai este Hristos cel neînfricat, ci un om cuprins de frică. — Puterile îi slăbesc, cade la pământ şi îndreaptă spre cer strigăte sfâşietoare.

Ceeace cere în această strâmtorare este ca oara sa să treacă şi potirul său să se îndepărteze. — El plânge, geme, e scăldat de o sudoare a agoniei care devine sângeroasă. In copleşirea sa, El are totuşi energia să zică către Dumnezeu: «Fie după voia Ta, iar nu după a mea».

Acest act de resemnare, în momentul revoltei instinctive, a mântuit universul.

Dela noi nu se cere mai mult eroism decât a avut Dumnezeu Omul. Şi cerul nu va fi uimit văzându-ne plângând, ci mai curând va fi uimit văzându-ne nesimţitori sau nepăsători. Atâta răbdare nu e în natura noastră.

Noi încă putem cunoaşte ceasuri de suferinţe grozave. Unde ar fi preţul sacrificiului, dacă sacrificiul nu ar provoca în noi dureroase amărăciuni, violente repulsiuni?

Dacă în cele mai înfricoşate furtuni, noi nu părăsim cârma, şi dacă noi ştim să ne conformăm voinţa noastră cu voinţa divină, sacrificiile noastre îşi vor păstră toată valoarea lor.

Această valoare rezidă în dificultatea învinsă. — Cu cât mai multă energie a cerut actul adeziunei, cu atât este el mai sublim.

Se întâmplă uneori că Dumnezeu nu aşteaptă decât acest act pentru ca să schimbe în sărbătoare cerească cele mai crude chinuri. Acest fenomen nu era rar în timpul persecuţiunilor.

Tânărul Diacon Vincent, ale cărui membre au fost sfărmate, iar trupul ars pe rug, este întors, sfârşit cu totul, în prinsoarea sa. Printr'un rafinament de cruzime este întins pe cioburi de olărie cu cari fusese pământul presărat. — După ceasuri de suferinţe nemaiauzite, deodată noaptea este pătrunsă de o lumină puternică. — Inchisoarea se transformă într'un palat luxos. Aerul greu de nesuferit se transformă în parfumuri şi hărburile devin buchete de flori. — Desfăcut de legături, vindecat de ranele sale, martirul se scoală şi cu zimbetul pe buze, cu faţa radioasă, ascultă până dimineaţa concertul triumfal pe care îl dau muzicanţii nevăzuţi.

Splendidă imagine a intimei fericiri care mai curând sau mai târziu este răsplata încercărilor suportate cu curaj pentru iubirea şi slava lui Dumnezeu.

Sacrificiilor celor mari poate să le urmeze chiar şi extazul.

Trad. de **Oct. Dragoş**
stud. teol. Sibiu.

(Sfârşit)

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 49/1929. (14) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III **Nucşoara**, cu filia Mălăeşti şi **Streiu-Sângeorgiu**, cu filia Streiu-Ohaba, din protopopiatul Haţegului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Nucşoara**, cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 32 jugăre (arător şi fânaţ, într'o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porun b nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. **Streiu-Sângeorgiu**, cu filia Streiu-Ohaba, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 15 jugăre sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă şi stolele obicinuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 9 Februarie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 2/1929. (13) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Cinade**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 32 jugăre din cari $3^1/_2$ jugăre luncă.
3. Casă parohială deplin corespunzătoare şi un grajd.
4. Lemne de foc din pădurea bisericii.
5. Stola uzitată. Ferdele şi zile nu se mai dau.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruate în ordine, oficiului protopopesc Mercurea şi se vor prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Cinade, la 20 Ianuarie 1929.

Moise Popoviciu
preş. cons. parohial, par. adm.

Nr. 51/1929 Văzut:

Oficiul protopopesc Mercurea:

Avr. S. Pecurariu, protopop. — **Ioan Mărginean**, notar.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Veritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro“

de
NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Preţul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat potsal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 23 Februar 1929 Nr. 16

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNEA SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Pentru dl redactor al „Cuvântului“

Sunt oameni, cari intrați odată în orbita unei obsesii, cu greu mai sunt în stare să evadeze din ea și să-și recâștige libertatea cugetării. Cei mai moderni obsedați sunt — ai datei pascale. Chestiunea stabilirii datei sfintelor Paști este o chestiune care cade în sfera de competință a sf. Sinod. *Numai* a lui. Și sfântul Sinod a soluționat-o — după canoanele sfintei noastre biserici și după indicațiile științei calendaristice.

Fiecare creștin care a auzit și a înțeles ceva din îndemnul sfântului Pavel, că «în biserică toate după rânduială să se facă», s'a împăcat cu hotărârea sf. Sinod și nu se mai gândește decât doar la problema: *cum* să sărbătorească mai cucernic marele praznic al Invierii Domnului.

Maniacii *datei* pascale însă nu se împacă odată cu capul. Când își aduc aminte de 31 Martie, văd roșu (o foarte modernă culoare cincimaistă). Pentru care pricină se burzuluiește de-o vreme 'ncoace și un redactor al «Cuvântului».

Se știe că dsa, într'un moment de indignare, «depusese» pe Părintele Patriarh al României din înalta demnitate bisericească pe care — totuși — o ocupă încă. Dsa «depusese» și sf. Sinod, fiindcă acesta s'a încumetat să fixeze data pascală fără consultarea dumisale. Nu s'a mulțumit însă nici cu atâta. Dsa a căutat mai departe, îndărătnic, pe «marele vinovat», pe urzitorul «criminalei hotărâri sinodale». L-a găsit. E «P. S. Neculai» al Sibiului. «Orgolios», cum e, «P. S.» Sa s'a dus la București, «a pocnit odată din biciu» și tot Sinodul i s'a supus — ca unui Cesar. Pentru care pricină dl redactor al «Cuvântului» și-a adus aminte de cuvintele Scripturilor sfinte: «Vai de ceice se smintesc, dar mai vai de cel prin care vine sminteala».

Sf. Sinod nu mai e «vinovat». Se repune deci în treaptă. Prea Fericitul Patriarh de asemenea. Așteptăm — în chip firesc — «depunerea» «Prea Sfințitului Neculai». Motivele: «P. S.» Sa e «cezaropapist în metode și protestant în credință». («Cuvântul» din 19 Februar 1929).

Dar să fim serioși:

«Cesaropapismul» acesta înseamnează doar atât, că (de astădată) *I. P. S. Sa* are curajul convingerilor și al răspunderii.

Cât despre «protestantismul» I. P. S. Sale, toată lumea știe măcar atât, că înaltul ierarh, înainte de a ajunge în fruntea Mitropoliei ardelene, a fost 15 ani profesor de dogmatică și apologetică ortodoxă, iar de când a urcat scaunul lui Șaguna a ținut un mic discurs în Senat în care e vorba și despre credința ortodoxă. Mai departe tot I. P. S. Sa a fost raportor în procesul expărintelui protestantizant Tudor Popescu (dela biserica «Cuibul cu barză»). Și — după cunoștința noastră — raportorul nu a propus spre decorare pe numitul inculpat.

Toată lumea știe măcar atâta. Numai dl redactor al «Cuvântului» *nu vrea* să știe.

Vrând să disculpe formal pe I. P. S. Patriarh și sfântul Sinod (nici unul nu avea lipsă!) dsa abia acum îi acuză cu adevărat, esențial, întrucât îi despoaie, indelicat și nedrept, de orice convingere și de orice voință.

Dacă va face un mic efort de memorie, dl redactor își va aduce aminte, că noi îi mai dasem odată sfatul binevoitor de a se lăsa de avocatură. Nu de altceva, dar e păcat ca — vinovați sau nevinovați — tot clienții dsale să tragă scurta...

Intrebări ce n'ar trebui trecute cu vederea...

De Horia Petra-Petrescu

A dat pe la noi, din întâmplare, din greșală. Căuta pe altcineva. Mi-a arătat o hârtie, cu o adresă și a plecat. Ca o arătare. Un soldat. Invalid de război. Cu un picior de lemn.

Costumul militar, o combinație de uniformă, pe jumătate românească, pe jumătate rusească. Șapcă rusească, cu cozoroc lat. Ochi neliniștiți. Mâni, cari gesticulau repede. Glas răgușit. Bărbos, netuns, neras.

După ce i-am arătat direcția, a salutat grăbit și a apucat-o pe cărarea pietruită, șontâc șontâc, sunând tare cu piciorul său de lemn.

M'am uitat lung pe urma invalidului de război. O zi posomorâtă de Ianuarie, cu multă murdărie pe străzi și cu multă murdărie și în atmosfera... socială. Cu el era atmosfera și mai apăsătoare. — Par'că mi-l trimisese cineva în cale, să vină, să mă întrebe de o adresă și să dispară, ca după culise.

Loviturile piciorului de lemn le mai aud încă. Cine ești tu, invalidule de război, care cauți ceva? Și ce cauți?

FOIȘOARA

Schimb de scrisori

— Documente din 1889 —

Mult și greu s'au trudit, în toată viața lor, faimoșii reprezentanți ai «ideii de stat maghiar», să strivească afurisitele de «naționalități», așa de dârze întru a-și păstra limba și legea din strămoși.

Reproducem mai jos două scrisori, ca documente dintre cele mai grăitoare, în care se oglindesc atât atacurile de pe vremuri, cât și apărarea celor năpăstuiți, cu tocmai 40 de ani înainte.

Ceruse adecă îndrăzneața și prea vestita societate «Emke» dela Cluj mitropolitului de atunci, Miron Romanul, «colaborare patriotică» în vederea scopurilor societății.

Eată răspunsul mitropolitului către Contele Gabriel Bethlen, președintele dela «Emke»:

«Sibiu, la 26 August 1889.

Domnule Conte și Președinte al Societății!

După cum însași activitatea de până acum a societății «Emke» dovedește, ea a fost înființată exclusiv pentru servirea intereselor de rasă ale națiunii maghiare.

Această societate este numai atunci dispusă să ajute cultivării cetățenilor de altă naționalitate, când speră că va reuși să i câștige pentru maghiarizare și, în acest fel, a-i contopi în rasa maghiară.

Deoarece eu, chiar și în calitate de păstor sufletesc în slujba bisericii greco-ortodoxe române din Ardeal, deplin conștient de datoria ce o am, mă declar dușman fățiș al tuturor acestor convertiri artificiale în materie de naționalitate și de religie; — aceasta în baza principiilor și convingerilor mele pe care le profesez.

Mărturisesc, m'a surprins foarte mult scrisoarea Domniei Voastre cu numărul 503 și cu data de 21 a lunei curente, adresată mie, — în care Vă exprimați dorința ca la adunarea generală a societății «Emke», care va avea loc la 15 Septemvrie la Uioara, să fie reprezentată și biserica greco-ortodoxă și ca la această adunare protopopul Dumitru Moldovan să țină cuvântare ocazională în numele acestei biserici.

Deși valoroasa încredere arătată față de mine de Domnia Voastră mă obligă, în cazul de față sânt silit să declar că — pornind dela motivele expuse de mine — dorința Domniei Voastre nu o pot împlini».

*

Demnului răspuns al mitropolitului român i s'a răspuns precum urmează:

«Excelența și I. Prea Sfinția Voastră!

Cu adânc regret și mirare am luat la cunoștință răspunsul Excelenței Voastre în care, contrar cererii pre-

şedinției noastre, ați hotărât să refuzați binecuvântarea bisericii greco-ortodoxe din Ungaria stindardului societății noastre, secția Uioara.

Ați refuzat acest lucru unui stindard cu chipul Coroanei, Pajurei și Protectoarei Ungariei, Stindardului donat societății noastre de către doamnele maghiare.

Patriotismul în această țară nu se poate desvolta decât printr'o cultură care să fie națională, să aibă la bază constituția și ideea de stat maghiară. Cetățenii Ungariei, din punct de vedere politic, nu pot forma decât o națiune maghiară, națiunea nedespărțită și unitară maghiară. Desvoltarea sentimentului patriotic nu poate deci avea alt isvor și bază, decât cultura maghiară.

Motivul pentru care societatea «Emke» s'a născut, baza existenței ei este exclusiv și de-adreptul, ideea statului maghiar unitar și istoric. Aceasta este realitatea, aceasta este

Vin tocmai dela o plimbare, de pe la periferia oraşului, spre Turnişor, şi am dat pe acolo de sârmă ghimpată, în jurul unor case construite de curând.

Aduc în legătură pe invalid cu sârma ghimpată. Am pipăit sârma şi spinii ei m'au revoltat, la gândul că sute de mii, milioane de oameni, în toată firea, au fost siliţi, acum zece, doisprezece, paisprezece, cincisprezece ani, să se înţepe şi să rămână unii în ţepele astea idioate de sârmă ghimpată. Ca şi când pot fi vreodată argument ghimpii unei sârme ghimpate! Goethe, Eminescu, Shakespeare, Molière, Racine să fii — şi să-ţi stea în drum o sârmă ghimpată! Creerul tău, care vrea să cuprindă universul, să fie dat pradă ciorilor, în loc de a mai zămisli lucrări măreţe, fală pentru întreaga omenire!

Şi tu, invalid de războiu, şi tu — cine ştie ce lucruri minunate ai fi putut săvârşi, dacă nu s'ar fi pornit puvoiul şi n'ai fi fost tras şi tu în vârtejul de patimi, vrând, nevrând!

A dat poruncă ţarul şi a trebuit să porneşti la drum şi să te războieşti cu oameni, pe cari nu i-ai văzut în viaţa ta şi cari, ei, nu ţi-au făcut vreodată vre-un rău! Cnutul te aştepta, dacă n'ai fi mers înainte. Viaţa pentru ţar! Şi... râsul roşu... râsul disperării... râsul din casa de nebuni!

Pe noi, cei din fosta Austro-Ungarie, ne mâna habsburgul-hrăpareţ. Crâcneai? Temniţa, patul de puşcă, glonţul! Spielberg, Thalerhof, Vácz, Seghedin! Ca şi când într'o temniţă de astea se pot corecta greşelile domnitorilor miopi, cu sacrificiile a mii de cetăţeni, cari vreau să fie devotaţi, dar li se amăreşte orce năzuinţă spre o apropiere cinstită!

...Aud larma, ţăcănitul piciorului tău de lemn, invalid de războiu. Incătrău mergi?...

Ai nevastă? Ai copii? De ce meserie te-ai ocupat, după ce ţi-au retezat atât de categoric piciorul, la spital?

O! mi se năzare că văd, zece, sute, mii, zeci de mii de orfani de războiu. In hăinuţele lor cenuşii sau cafenii, ţinându-se de mână, mergând doi câte doi, la Orlat, apoi la «Teresian»-ul lui Petrea-Dascălul, şi la orfelinatul păr. Trifa în zeci şi zeci de locuri.

I văd în sările de Crăciun, fără de tată, fiindcă taţii au muşcat pământul, în războiu, cum stau sgriburiţi sub un pom de Crăciun ridicat pentru toţi — când vine Cel ce a dat porunca-poruncilor: Iubiţi-vă unul pe altul!

Iată şi alte profiluri. Nu e şi nevasta ta între ele? Feţe puhave, obraji palizi, ochi trişti, bântuiţi de friguri.

Nu e pâne în casă. După pâne alergai cu adresa, invalid de războiu? Voiai un ajutor în zilele grele?

Aud ţăcănitul piciorului tău de lemn: tac, tac, tac!

Nu tăcea! Vorbeşte! Vreau să ştiu!

Incepe o vorbă, care să se învolbure şi să cuprindă întreagă atmosfera. Priveşte: e atâta murdărie pe străzi şi în sufletele oamenilor de astăzi!

Trezeşte tu cu piciorul tău de lemn conştiinţele amorţite. Adu-le aminte că trăieşti! Că ai casă cu copii! Şi bate la poarta conştiinţei omeneşti, bate cu sârg, bate tare, bate hotărât. Ai dreptul la aşa ceva!

Bate, fiindcă tocmai se pregătesc câţiva bogătaşi, cari trăiesc hai-hui, să plece la bal mascat şi au cheltuit bani din greu, cu nemiluita, pentru fel de fel de mirodenii. Au aruncat bani cu găleata, fără să se gândească la tine, invalidule de războiu. Nu ştiu, boeţii, că şi averile lor se vor clătina rău de tot, dacă gurile n'au ce mânca şi braţele ce lucra!

Bate, fiindcă tocmai şi-a înmuiat peana în călimară un «jurnalist» şi vrea să taie şi spânzure pe alţi fraţi, dintr'acelaş neam, ca să ajungă călare alt partid. Şi când va cădea acesta, acelaş joc cu alt partid. Şi scrisul lui are să-i învăluiască pe toţi, de au să se alunge, unul pe altul, ca nebunii, ca o haită făr' de căpătâi.

Bate, fiindcă sânteţi mulţi ciungi, ologi, invalizi cu proteze, pentru că au bântuit lozinci anticreştine şi n'a vorbit spiritul înţelegerii, al păcii între oameni.

Bătaia de picior de lemn să le spună tuturor respicat: Sânt aici, eu, cel mutilat în războiu, eu, cel ce a trecut prin iadul sufletesc şi trupesc de pe pământ, eu, ce stau aproape să cerşesc fără de vină — şi vă întreb: vreţi şi mai mulţi invalizi de războiu ca mine?! Şi mai mulţi orfani şi văduve de războiu?! Şi mai multă jale în ţară?!

Eacă... în băltoaca pe lângă care a trecut invalidul, e un strop de apă curată. Mă apropiu de ea. A! Se răsfrânge cerul, o parte albastră a cerului. Nu e întreg cerul posomorât. Şi a mai păstrat şi puţintel albastrul, după care lihnim cu toţii.

Privesc la stropul curat. Mă îngreţoşez de împrejurimea lui. Imi cade aşa de bine pârtia de albastru ce o oglindeşte!

Intoarce-te, invalide! Eacă, aici! Tot e ceva curat! Tot e pe lume ceva la ce să fie vrednic să te uiţi!

Adresa din mânile tale?! Dă-o încoace. Am să-ţi scriu altă adresă, mai bună! Dă hârtia.

O iau, în gând, şi scriu cu litere apăsate: «Parlamentul ţării! Pentru părinţii patriei!».

Bagă de seamă! Au început să vorbească în parlament...

Tu să te duci acolo, între ei, cu adresa aceasta în mână şi să începi să bati la poarta conştiinţei lor, spunând: Sânt şi eu aici, iar cu piciorul tău de lemn, cu el să întrebi: Vreţi şi mai multe picioare de lemn, domnilor deputaţi?

Nr. 1281/1929.

Aviz

Se aduce la cunoştinţa credincioşilor bisericii noastre, că sub numirea «Lămurirea calendarului» a apărut o cărticică de profesorul Alexandru Ciuglea, în care sânt lămurite fir cu fir toate chestiunile ce privesc schimbarea calendarului şi statornicirea datei diferitelor serbători ale credinţei noastre strămoşeşti, (à 5 lei).

Broşura aceasta de mare folos se poate procura dela Biblioteca de popularizare «Cunoştinţe Folositoare», din Bucureşti.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 15 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

După acord Presa comentează mereu acordul dintre Vatican şi Italia. Ziarele franceze de dreapta aduc laude lui Mussolini şi constată întărirea fascismului; ziarele de stânga recunosc această întărire, dar zic că poporul democrat din Franţa va ţinea minte că papalitatea se leagă cu un regim care suprimă libertatea constituţională. Socialiştii francezi spun, că papalitatea consimte să consolideze fascismul, după ce a dus o luptă surdă împotriva lui, şi că însuşi concordatul, dintre Vatican şi Italia, prin hotărârile stabilite, face să se creadă, că omenirea s'a înapoiat cu o sută de ani, la epoca sfintei Alianţe. Dacă va fi nevoe socialiştii vor şti duce, cu toată vigoarea, lupta anticlericală.

---

stânca uriaşă care — după cuvintele Scripturii — pe care cade îl turteşte.

Iată de ce, societatea noastră respinge sărbătoreşte atitudinea şi afirmaţiile Excelenţei Voastre, deoarece ele sânt în cea mai mare măsură potrivite pentru împiedecarea înţelegerii frăţeşti şi a iubirii între cetăţeni. De asemenea, protestăm contra presupunerilor venite într'un mod şi dintr'o parte atât de neaşteptată.

Cluj, 12 Octomvrie 1889.

cu salut patriotic
Contele Gabriel Bethlen
preşedinte.
Iosif Sándor
secretar.

*

(Se ştie că dl Iosif Sándor, secretarul autor al acestui strajnic răspuns, ajunge să între azi ca membru în parlamentul român din Bucureşti. Şi-a schimbat oare dl Sándor opiniile dela 1889?).

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Datinele bătrânului Orient

Arta ghicitului la babilonieni: Arta de a şti înainte viitorul a preocupat întotdeauna omenirea. Dovadă sânt magii bătrânului orient, oraculile Grecilor şi Romanilor şi nu mai puţin ştiinţele secrete ale evului mediu.

La vechii babilonieni arta de-a ghici, forma o ocupaţie de predilecţie. Toată năzuinţa lor ştiinţifică se concentra în jurul lui «Omina», adică în jur de lucruri şi întâmplări prin care se ghiceşte înainte fapte cari aparţin viitorului.

Practicarea acestei mandici era încredinţate clasei numite «baru». Din aceasta făceau parte aristocraţii naţiunii. Ei trebuiau să fie lipsiţi de orice defect fizic ori moral, numai în cazul acesta primiau din partea zeilor semnele pentru viitor.

Materie pentru ghicit le oferea: Astrologia. Babilonienii aveau o dragoste deosebită faţă de astronomie. La ei n'avea însă această ştiinţă un scop teoretic ci unul practic, întrucât din stele voiau ei să citească voinţa zeilor. Luna şi soarele erau centre principale, iar stelele şi meteorii centre secundare de observaţie. Pentru a ghici voinţa zeilor îşi îndreptau deci în primul rând privirile spre lumea astrelor. Ei numiau astrele: «scrisoare cerească», iar cine putea citi această scrisoare, pătrundea în tainele viitorului şi a întregului univers. Ei credeau că stelele sânt fixate deaceea pe bolta cerească, pentru a introduce pe locuitorii pământului în cititul lor. Spre ilustrare se pot aduce următoarele exemple din concepţiile lor în legătură cu lumea astrelor: «Află loc întunecime de lună cu ocazia unui vânt de miază noapte, atunci vor fi zeii graţioşi faţă de ţară. Intunecime de lună în întâia noapte a lunei Sivân (a treia lună a anului şi începerea cu luna nouă a lui Iunie sfârşind cu luna nouă a lui Iulie) aduce cu sine peşti şi lăcuşte. Dacă luna e încunjurată de un inel, iar în mijlocul lui se află o stea, atunci înseamnă moarte între vite.

Cu aceeaş minuţiozitate cu care se priviau astrele de pe balta cereească, examinau ei *ficatul* animalelor junghiate. După concepţiile lor era nu inima, ci ficatul organul central al corpului, deaceea îi atribuiau deosebită însemnătate în legătură cu arta de-a ghici. Pentru fiecare fel de ficat aveau cărţi speciale din care se scotea înţelesul pentru viitor. Se constata mărimea, lungimea, grosimea, forma, culoarea şi astfel se putea constata că dacă ficatul are forma unei aripi de pasăre, atunci va fi foamete în ţară.

Nu mai puţin preţuit era ghicitul din pocal. Pentru a cunoaşte întâmplări viitoare se proceda astfel: Se turna un picure ori două de uleu. După mişcarea picurului eventual după contopirea lui cu apa, se trăgeau concluzii diferite. De ex: voeşti să-ţi prevezi succesul ce-l vei avea în căsătorie, atunci pui în paharul cu apă două picuri de uleu. Unul pentru bărbat, altul pentru femee. Dacă se contopesc picurii, atunci poţi fi asigurat că între persoanele numite află loc căsătorie; dacă se unesc picurii, picurul destinat însă pentru femee se bifurcă, atunci căsătoria se întâmplă, femeea însă moare. Dacă se disolvă uleul, turnând apă pe el, atunci casa respectivului se va disolva. Arde lu-

Din Valea Jiului

— A doua parohie în Petroşani —

Înfiinţarea unei noi parohii ortodoxe române în Petroşani, — scrie ziarul local Avântul — este fără îndoeală un eveniment important în viaţa naţională a Văi Jului. Şi ne mângâiem cu speranţa că acest fapt este numai un început, având să urmeze la rând şi celelalte parohii ortodoxe prea mari pentru a putea fi păstorite real şi temeinic de câte un singur paroh: Vulcanul şi Lupenii.

Prin crearea parohiei a doua în Petroşani înainte de toate încetează o mare nedreptate şi o umilinţă a ortodocşilor. Căci marea majoritate relativă a populaţiei acestui oraş industrial celebru este de religiunea ortodoxă. Al doilea preot ortodox în Petroşani este de multă vreme o necesitate pastorală, — dar şi una naţională, căci rolul cultural şi social al poporului, cu autoritatea lui morală şi cu prestigiul funcţiunii lui sfinte, înalţă valoarea elementului românesc. Sărbătorile naţionale vor câştiga un fast deosebit, ear biserica deschisă în fiecare zi va scoate din stricăciunea birturilor mulţi creştini, redându-i naţiunii alcătuitoare de stat.

Nu ne îndoim — termină confratele — că autorităţile bisericeşti se vor îngriji ca în centrul nostru atât de primejduit sufleteşte să vină un preot adevărat, cult şi harnic, — după cum sperăm şi că cei pe cari îi priveşte, se vor îngriji ca să asigure noului apostol un trai cinstit, scutit de grijile ucigătoare de ideal ale mizeriei, pentru a putea să se consacreze deplin chemării sale.

INFORMAŢIUNI

S'a numit o comisiune care să organizeze serbările de 10 Mai 1929, prin care se vor comemorà zilele mari ale proclamării unirii naţionale. Comisiunea lucrează sub preşedinţia dlui subsecretar de stat Sever Bocu.

Ocrotire La ministerul sănătăţii publice şi ocrotirilor sociale se lucrează la întocmirea unui nou proiect de lege pentru ocrotirea mamei şi copilului. Proiectul va legifera următoarele chestiuni: certificatul de sănătate, protecţia femeii muncitoare, asistenţa medico-socială ş. a. Proectul va cuprinde şi dispoziţiuni privitoare la frecventarea locaturilor şi a sălilor de spectacole, interzicerea negustorilor de a vinde băuturi copiilor sub 18 ani, şi interzicerea de a se vinde tutun minorilor. Contravenienţii vor fi pedepsiţi cu amendă între 5—20 mii lei şi cu închisoare dela 1—6 luni. Pentru legiferarea chestiunii, de mare importanţă socială, se va numì o comisiune de specialişti, cari împreună cu conducătorii asistenţei sociale vor elabora proectul.

Procesul — fără sfârşit. In afacerea exproprierii pădurilor, aparţinând lui Tischler Moritz spre marea nedreptate făcută moţilor, se redeschide — nu mai ştim a câtea oară — procesul. Când, şi mai ales *cum*, se va sfârşì odată definitiv?

Două milioane de lei se anunţă că s'au înscris în bugetul municipiului Chişinău pentru cheltueli necesitate de — banchete. Şi lumea din Basarabia mai vorbeşte de foamete!

E obicei să se afişeze pe pereţii cârciumelor câte-o zicătoare sau două, pentru a da de gândit muşterilor cari pot să citească. Ordinul bunilor templieri din Timişoara a redactat de curând câteva zicători de acest fel: le recomandăm călduros dlor cârciumari să le afişeze. Eată cum sună: Alcoolul: este bun... pentru a nimici omenirea; Aduce veselie... ca să se sfârşească cu certe şi bătăi; Dă cârciumarilor bogăţie... şi consumatorilor sărăcie; Deşteaptă curajul băutorului... să facă omoruri; Întăreşte stomacul... că nu mai are putere de a mistui; Încălzeşte în timpul iernii... aşa că băutorii cad degeraţi de frig; Serveşte gospodăriilor... pentru a le ruinà; Dă putere beţivului... până cade jos; Desleagă limba... pentru a vorbì vrute şi nevrute; Sporeşte negotul... celor ce trăesc pe urma amet'torilor de băutură; Cine laudă alcoolul... ştie bine că minte.

Preotul Dimitrie Pulca, din Criţ, încetând din viaţă a fost înmormântat în 23 Ianuar a. c. în comuna Criţ. Fie-i ţărâna uşoară!

Învăţământ primar la alţii. Ministerul instrucţiunii publice din Iugoslavia a amintit prin o dispoziţiune specială tuturor oficiilor şcolare, că în noul program al învăţământului primar, predarea de limbi străine este exclusă, deoarece nu corespunde spiritului şi psihologiei şcoalei naţionale, unde trebue să se predea exclusiv limba maternă. Părinţii cari vor, pot să-şi organizeze cursuri de limbi străine pentru copii, aceste cursuri însă nu pot funcţiona decât sub controlul directorului şcoalei.

Taxele mari pe băuturi alcoolice în Anglia au făcut de consumaţia alcoolului în anul 1928 a scăzut: cu vreo patru milioane litri s'a băut mai puţin ca anul precedent. Alarmaţi, fabricanţii de Whisky se roagă de guvern să reducă taxele pe bauturi.

Câţi sântem? Institutul internaţional de statistică dela Haga a făcut socoteală despre numărul total al locuitorilor pământului, şi a aflat că sântem două miliarde de suflete, faţă de un miliard şi 600 000 000 câţi erau în 1910. Europa are acum 500 milioane de locuitori, Azia 900 milioane, Africa 150 milioane, America 220 milioane, Oceania 7 milioane.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă. Societatea ortodoxă a femeilor din oraşul nostru a ţinut să serbeze şi în anul acesta *Duminecа ortodoxiei* într'un mod demn, în sala prefecturii judetene, la ora 6 d. a. La învitarea societăţii d-nul prim procuror al tribunalului Vâlcea *I. Lungulescu*, a ţinut în faţa unui numeros şi select auditoriu o temeinică şi interesantă conferenţă, arătând în o expunere clară şi frumoasă superioritatea cea mare a filosofiei şi moralei creştine faţă de celelalte sisteme de filozofie şi morală, iar la fine a apoteosat într'un mod clasic ortodoxia. Distinsului conferenţiar i s'au făcut ovaţii îndelungate. Atât înainte, cât şi după terminarea conferenţei corul Academiei noastre teologice, condus de profesor N. Oancea, a cântat mai multe cântări religioase, ear studentul c. IV P. Gherman a declamat Icoana acoperită din Sais (după Schiller) tradusă de I. Borcia.

Act de mulţămire. La balul Reuniunii femeilor române din Sibiu, ţinut în ziua de 24 Ianuar 1929, au binevoit a şi răscumpăra învitările de onoare şi a face suprasolviri, următorii: «Albina» institut de credit şi de economii Sibiu, Cassa generală de economii în Sibiu, Dl Hans Berglei ter director de bancă, dl Dr. Felix Schullerus director de bancă, câte 1000 lei; Herman H. director de bancă, dna şi dl Dr. Ilie Beu medic, dna Maria Ana Rebega, câte 500 lei; dl N. Mărculescu director la Banca naţională, Banca românească sucursala Sibiu, dna Marioara Dr. Bredniceanu, câte 400 lei; dl Constantin Popp director de bancă, dl Dr. Iliariu Hoadrea notar public, dna Emilia Dr. Russu, câte 300 lei; dl Dr. W. Goritz primarul oraşului Sibiu 200 lei; dnele: Irina Fincu, Nedoviceanu, Hana Ilie Măcelar, Agnes Dr. Măcelar, câte 100 lei; dnele din comitetul reuniunii pentru bufet 1840. Total Lei 10 040. Exprimăm mărinimoşilor donatori mulţumirile noastre. *Catinca A. Bârseanu* prezidentă, *Al. Odor* cassier.

Şedinţă literară la «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» se ţine Joi în 28 Febr. a. c. la ora 8 seara în sala festivă din str. Brukenthal 17. Conferenţiar: dl Silviu Ţeposu, insp. al înv.

Comitetul.

CARŢI ŞI REVISTE

Mitropolia Moldovei, revistă de cultură religioasă, cu articole bine scrise, apare lunar la Iaşi, sub conducerea secţiei culturale a consiliului eparhial. Abonamentul este 120 lei anual şi se reţine din statul salar al fiecărei parohii din eparhie. — In numărul 12 d n 1928, revista bisericească dela Iaşi scrie despre Calendarul bunului pe creştin (calendarul nostru arhidiecezan) pe 1929, următoarele: «Calendarul e alcătuit cu mult meşteşug. Lucrul acesta însă nu trebue să ne mire deloc, dacă ţinem seamă, că acest calendar apare regulat în fiecare an şi că acum a ajuns în anul al 78-lea! Pe tărâmul cultural fraţii noştri preoţi dela Sibiu, sub înţeleapta conducere a I. P. Sf. Mitropolit Dr. N. Bălan, care ştie a apreţia şi stimula valorile din cler, lucrează cu mult spor pe tărâmul cultural. Acest calendar, tipărit îngrijit şi având un material de lectură bogat şi variat, se poate ceì cu folos».

Poşta redacţiei

Pr. *R. Cr.* în *Br.* Chestiunea aparţine *administraţiei*, nu redacţiei.

---

mina unei lămpi întunecos, atunci va muri bolnavul în decurs de 3 zile ş. a.

Pentru a ghicì într'o chestiune oarecare voinţa zeilor se contempla natura cu întregul ei ansamblu. Pământul, oamenii, animalele, plantele, munţii, râurile, oraşele toate serveau ca materie pentru tainele viitorului. Aducem cei puţin câteva din miile de exemple.

«Dacă în ziua de anul nou un şerpe priveşte spre tine, atunci vei muri în decursul anuiui; dacă o armată e în drum spre luptă, iar un corb coráe deasupra ei, e semn că acea armată nu se va mai reîntoarce, dacă într'o casă umblă furnicile într'un mod grăbit încoace şi încolo, atunci stăpânul casei va muri, iar casa se va dărâma; dacă un câne alb intră într'un templu, atunci e dovadă că fundamentul acelui edificiu nu-i solid» ş. a.

Nu rămâne parte a corpului care să nu fie luată în combinaţie la căutarea viitorului. Nasul, buzele, sprâncenele, ochii, părul, mustaţa, barba, inima, sângele; naşterea de germeni, schiopi surzi, toate erau pline de «omina». Exemple: «Dacă o regină naşte un prunc cu 6 degete la mâna dreaptă, atunci ţara va fi pustiită de vrăşmaşi; dacă pruncul va avea 6 degete la mâna stângă, atunci ţara vrăjmaşului va fi pustiită; dacă naşte o femee un copil cu'n cap de leu, atunci ţara va avea un rege puternic; dacă o oae fată un leu un un ochi de porc, atunci îţi moare stăpâna în serviciul căreia eşti» ş. a.

«*Omina*» în visuri. Nu mai puţin preţuite erau visurile în chestia ghicitului. Ca şi poporul nostru de azi, îşi aveau deja babilonienii cărţile lor pentru tălmăcirea visurilor. «Ei erau de părerea că dacă în vis porţi un munte în spate, te vei îmbogăţi; dacă încarci arcul de săgetat, atunci vei avea încurând un proces; sbori în vis înseamnă că în realitate nu stai pe baze prea solide, şi altele.

Pentru a fi iniţiat în arta ghicitului existau anumite legi fundamentale în cunoaşterea cărora trebuiau introduşi tânării. Se făceau în acest scop pregătiri serioase în şcolile înalte din centrele Babiloniei.

Ori cât de neserioase ni s'ar părea aceste concepţii, ele sunt de-o reală valoare, întrucât ne mijlocesc a cunoaşte felul de gândire al babilonienilor. Intre altele este mandica o dovadă strălucită despre religiozitatea acelui popor; din ea reese dependenţa fiinţelor terestre de puteri supra lumeşti.

De odată însă cu apariţia Profetismului adevărat dispar încetul cu încetul concepţiile naive ale acelui popor, unde altături de ştiinţa ce a mai înaltă a înflorit nebunia cea mai josnică. Acum chiar Moisi biciueşte încercările de natura aceasta, când zice: «Să nu fie la tine nimeni care să aibă meşteşugul de ghicitor, de cititor în stele, de vestitor al viitorului, de vrăjitor; căci orcine face aceste lucruri este o urâciune înaintea Domnului».

Dar nici un profet nu apără cu mai multă convingere cauza lui Iahve, ca Isaia, când cântă alături de căderea poporului, în mijlocul cărora zeii erau atât de numeroşi cât cetăţenii statului, încă şi dezastrul ştiinţelor fantastice:

«Coboară-te şi şezi în ţărână, fecioară,
fiica Babilonului,
«Şezi pe pământ, fără scaun de
domnie, fiica Haldeilor.....
«Şezi într'un colţ, şi taci, fiica
Haldeilor,
«Că nu te vor mai numi împărăteasa
împărăţiilor,
«Înţelepciunea şi ştiinţa ta te-au
amăgit.....
«Ziceai în inima ta: Eu şi numai eu.
«Deaceea nenorocirea veni peste tine...
«Fără să-i vezi zorile; urgia va cădea
peste tine.
«Să te scoale dar şi să te scape cei-
ce împart cerul,
«Cari pândesc stelele, cari vestesc
după lunile noi, ce are să
ţi se întâmple.
«Iată au ajuns ca mirişte, pe care-o
arde focul, coboară şi şezi
în ţărână fecioară, fiică a
Babilonului.....

N. NEAGA.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Nr. 49/1929. (14) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III **Nucşoara**, cu filia Mălăeşti şi **Streiu - Sângeorgiu**, cu filia Streiu-Ohaba, din protopopiatul Haţegului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Nucşoara**, cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 32 jugăre (arător şi fânaţ, într'o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. **Streiu Sângeorgiu**, cu filia Streiu Ohaba, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 15 jugăre sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă şi stolele obicinuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 9 Februarie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Dr. C. Popescu
protopop.

Nr. 2/1929. (13) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Cinade**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 32 jugăre din cari 3½ jugăre luncă.
3. Casa parohială deplin corespunzătoare şi un grajd.
4. Lemne de foc din pădurea bisericii.
5. Stola uzitată. Ferdele şi zile nu se mai dau.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruate în ordine, oficiului protopopesc Mercurea şi se vor prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Cinade, la 20 Ianuarie 1929.

Moise Popoviciu
preş. cons. parohial, par. adm.

Nr. 51/1929 Văzut:

Oficiul protopopesc Mercurea:

Avr. S. Pecurariu, protopop. — **Ioan Marginean**, notar.

Publicaţiune

Se anunţă că în ziua de **25 Martie 1929 ora 3 d. a.**, se va ţinea licitaţie publică cu oferte închise în localul şcoalei din Aciliu, jud. Sibiu, pentru darea în întreprindere a zidirii nouei biserici.

Valoarea lucrărilor după deviz e de 2 000,000 — Lei.

Supra oferte nu se admit.

Planul, preliminarul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea în orice zi la Oficiul parohial din Aciliu.

Amatorii odată cu ofertele vor depune şi garanţia de 5% din valoarea ofertei.

(15) 1—3 **Consiliul Par. Acilu.**

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Veritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul şi Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!“...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro“

de
NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Preţul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat potsal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului“

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 27 Februar 1929 Nr. 17

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Calendarul și ortodoxismul ardelean

Agitațiile curente, — în anumite părți ale țării, — pe chestiunea calendarului, sulevează în presă o sumă de discuțiuni mult sau mai puțin competente, sau chiar interesate...

Voi căuta să disec o latură a problemei în ansamblul său etern spiritual, — atât cât îmi pune la dispoziție spațiul restrâns al unui articol.*) Și cu risicul de a mă situă pe un plan ce ar părea paradoxal în astfel de excursii teologice ortodoxe, voi întrebuința metodele clasice ale argumentării dialectismului raționalist: premise, concluzii... trase din realitățile sociale contemporane.

I. Arta a fost și va fi întotdeauna mijlocul de convorbire a omului cu Dumnezeu. Fiecare epocă vorbește într'un anumit fel cu Atotputernicul. Toate tratatele de istorie la olaltă n'ar putea ilustra mai bine concepția unei epoce sau unei generații despre Dumnezeu, ca arta acelui timp.

*) Am analizat pe larg spiritul culturii, filozofiei și artei religioase în toate timpurile, dovedind pe cale dialectală finalitatea mântuirii spirituale a omenirii în ortodoxie. Din lipsă de mijloace materiale manuscrisul își așteaptă editorul.

Sculpturile, imprimate în pereții cavernelor, exprimă frica, groaza, abstractismul sentimental, ignoranța notorie și absolută a omului primitiv în fața manifestărilor naturii: gesturi de mânie, răsbunare, sau prevestiri ale Marelui zeu.

Apoi, târziu de tot, se conturează în patrimoniul de gândire umană, filosofia religioasă a vechilor civilizații sudasiatice, cu o artă proprie care n'are nimic comun cu cea din epoca creștină. Odată cu apariția creatorilor filozofiei laice europene, — Thales din Milet, Anaximene și Anaxagoras, — arta creștină sufere o evoluție importantă până în zilele intuiționismului metafizic al lui Bergson și pragmatismului american al lui W. James.

Astfel arta creștină europeană se împarte în două: cea catolică, și cea ortodoxă. Pe când arta ortodoxă înregistrează o foarte ușoară mișcare evolutivă sub presiunea spiritului păgân grecesc, înțepenindu-se astfel pentru totdeauna; arta catolică evoluiază încontinuu, paralel și direct influențată de mersul gândirii filozofice laice. Până și apologetul oficial al scolasticei catolice Thomas d'Aquino, coboară în doctrina sa filozofică bisericească, viziunile poetice, cu ierarhia lor spirituală a «Infernului» lui Dante.

Pictura și sculptura bisericii catolice poartă, în conformația executării sale, senzualismul sângelui barbar, creștinizat în catolicism, îndată cu invazia lui spre Roma, în primele secole după Hristos. Ba mai mult: după portretistica bisericii, înseși operele sculpturale adoptă peisagiul, care se poate vedea în cele mai frumoase biserici din Italia, Spania etc. și chiar în operele nemuritoare ale lui Michel Angelo și Leonardo Da Vinci. Intreg spiritul culturii apusene se pretează și se altoește perfect ritmului de evoluție generală...

Arta ortodoxă s'a mișcat o singură dată: în reprezentarea Sfintei Treimi: I. Un scaun majestos înconjurat de flacări; II. un ochiu în cadrul geometric al triunghiului; ear al II-lea așa cum a rămas până azi. De atunci arta ortodoxă a rămas aceiaș: improprie evoluției.

Biserica ortodoxă s'a separat de orce frământare a spiritului laic, stând imuabilă și eternă deasupra svârcolirilor sale efemere și lumești. Fapt ilustrat în arta ei: Pe când figura catolică e plină, frumoasă, sensuală, cea ortodoxă te isbește prin ascetismul și transcendentalismul ei desăvârșit și supraterestru. Sfântul ortodox e slab, trăsăturile feței trădează suferința cărnii în triumful spiritului. Lumea reală, trupească și vremelnică e separată de împărăția Duhului sfânt. Icoana ortodoxă simbolizează invariabil împărăția eternă printr'un fond de aur deasupra cerului senin, picurat cu stele. Mai jos tendința păcatului omenesc de a se purifica printr'o totală suferință și resemnare.

Arta bisericii ortodoxe, pentru complecta reliefare a concepției sale despre lume și dumnezeire, ignorează orce normă a frumosului artistic în sine. Nu vreau să vorbesc de rătăcirile picturale, — ridicole aproape, — a iconografiei secolului al V-lea. Ci proporționalismul icoanei bisericești complectamente neglijat; zugravul, neavând în executare alt gând, decât senzul strict al tendințelor spirituale. Astfel se pot vedea în bisericile noastre, icoane cu figuri, care nesocotesc — din cauza concepțiunii simbolice — însăși anatomia trupului omenesc. Sfinții așezați în rând, cu priviri transfigurate și fixe, cu picioarele întoarse absolut nenatural, iar trunchiul lipsit de proporție. Acelaș lucru —

FOIȘOARA

Cuvinte de întărire sufletească

Despre iertarea păcatelor

Și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri.

In aceasta frumoasă și minunată rugăciune nu este nimic, care să cuprindă, în mai puține cuvinte toate suferințele, toate trebuințele și toate dorințele omenirei, nu este nimic, care ar trebui să avem mai des pe buzele noastre, ca aceste cuvinte ale ei: «Și ne iartă nouă păcatele noastre».

O zi nu trece, ca să nu fim siliți a rosti aceste cuvinte, un ceas nu se strecoară în care să nu nădăjduim, că Dumnezeu ne va asculta această rugă.

Precum știe copilul, că n'are decât să rostească aceste vorbe, eartă-mă mamă sau tată, că am greșit, pentru ca să nu mai fim supărați pe dânsul; întocmai astfel ne întoarcem și noi plini de încredere către Tatăl nostru cel din ceruri, când cerem dela El iertare deopotrivă, sau fiind sau nefiind vrednici de ea. Dacă trebue să așteptăm afară îndelung fără iertare, vina noastră este, pentru că noi n'am căutat și n'am aflat calea ce duce la Domnul, pentru-că noi am rămas cu inima nesimțitoare și împetrită, pentru-că am perdut nădejdea și n'am cutezat să cerem de la Dumnezeu după vrednicia faptelor noastre!

Dar, când a alungat Dumnezeu vre-odată de la sine pe cei cari l-au căutat din toată inima? El e totdeauna de față. Pe cine n'a îndreptat El pe calea cea adevărată, când a venit spre El, ca să-l călăuzească.

Fără îndoială, că nu vom fi ascultați, când ne întoarcem spre El numai cu gândul de a scăpa de pedeapsă. Pedepsele lui Dumnezeu sânt atât de aspre, fiind-că ele nu sânt nedrepte, fiind că El nu zice: «Acest rău ai făcut, această pedeapsă vei suferi». Pedeapsa e urmare naturală a faptelor noastre celor rele, pe care nimeni nn o poate ocoli. Nici-un rău nu facem, pentru care să nu fim pedepsiți. Noi însă nu băgăm totdeauna de seamă, căci nu vrem să recunoaștem că suferim o pedeapsă.

Adese-ori alergăm îndelung după o vorbă nemăsurată, eșită cu ușurință din gura noastră, pentru a o opri în loc și a o nimici; însă ea aleargă mai repede decât noi și pricinuește în fața noastră pagube ce cu nimic nu se mai pot îndrepta. Pentru o minciună mică trebue să spunem alte zece minciuni (și mai mari), și astfel sau ne înjosim în fața noastră proprie, sau oamenii chiar să afle, că am fost mincinoși: atunci sântem nevoiți să îndurăm pedeapsa, că nimeni nu ne mai crede, că nimeni nu mai poate uita neadevărul, care a necinstit gura noastră. Ne întoarcem apoi către Dumnezeu și zicem: «Doamne, fă ca oamenii să ne creadă iarăși zisele noastre». El ne va auzi de sigur, dacă vom adăogi: «Fă, ca să nu ne mai întinăm buzele cu minciuni! Dă-ne puterea adevărului! Dă-ne puterea să nu ne mai fie frică de oameni!».

Minciuna nu este altceva decât o slăbiciune a sufletului, căruia-i este frică de oameni. Noi ne înjosim, numai pentru a scăpa de o vorbă rea, ori de un gând urât și pentru-că nu voim să suferim urmările lor.

Nu dojenim la întâia minciună pe copiii noștri, fiind-că ni-i lene; și atunci ne ajunge pedeapsa, căci greșelile lor cresc și ne aduc supărări nespuse, pe care nu le depărtează Dumnezeu dela noi, ori cât l-am ruga. Ce să se mai zică de nevrednicia noastră, când săvârșim păcate, ale căror urmări vor cădea greu și pe copiii noștri și pe copiii copiilor noștri

pentruca să nu mai citez alte multe — este şi cu zugrăvirea sf. evanghelişti. Din aceeaş cauză, îţi pare că evanghelistul îşi poartă în spate simbolul... Biserica veche din Răşinari poate servì ca cel mai plastic exemplu de adevărată biserică ortodoxă.

Ortodoxismul însemnează suferinţă trupească, tolstoism social (non rezistenţa la rău) separare şi ignorare a realităţilor lumeşti ispititoare şi pline de păcat, însemnează resemnare, purificare şi mântuire. Insemnează refractarism şi contemplaţie transcendentală. Dar mai ales disciplină... Cu ocazia schimbării calendarului, ortodoxia trăitoare din sufletul mulţimilor de peste Carpaţi -- deviată întrucâtva din cauza unui refractarism anarhic — a reacţionat de aşa manieră, că centrul de greutate al adevăratului suflu ortodox cade alături de disciplină.

Biserica ortodoxă ardeleană face excepţie în acest ansamblu de consideraţiuni. (Aici este acuzată de spirit protestant în dogmă şi de iezuitism în metode...).

Ea însă a coborât în sânul poporului de dincoace de Carpaţi; s'a identificat cu aspiraţiile sale istorice, sociale, politice şi naţionale, şi a uniformizat bătăile sale cu turma păstorită. Şi-a istoricizat senzul social: — aici e acuzată de protestantism. Prelaţii ardeleni, începând cu Andrei baron de Şaguna, au fost sfetnicii naţionali ai sufletului românesc din Transilvania. O chestiune de existenţă bisericească era o chestiune de existenţă naţională. Bucuriile şi îngrijorările, luptele şi victoriile poporului român din Transilvania, erau totodată ale bisericii ortodoxe. Curentele de idei, care au agitat spiritul vremilor au trecut prin filtrul entuziasmuiui duhovnicesc şi naţional al eroilor bisericii ardelene. Valurile au fost zăgăzuite şi canalizate, Apusul a fost asimilat şi, în consecinţă, biserica ortodoxă din Ardeal a fost un far în mijlocul furtunilor seculare.

De aceea Sf. Sinod, ţinând seamă de necesităţile cosmografico-astronomice, şi mai ales de cronologie creştină, a schimbat calendarul, Ardealul a acceptat cu încredere, cu credinţă şi respect hotărârile chibzuiţilor ierarhi. Adevărată disciplină ordonată şi educată, izvorâtă congenital şi organic din duhul tradiţiei ortodoxismului ardelean. Şi de aceea, când Inalt Prea Sfinţitul Părinte Nicolae al Ardealului a spus de curând: «In eparhia mea nu există agitaţii pe chestia calendarului»!, a ştiut să smulgă o notă din devenirea armonică şi impresionantă a tradiţionalismului ortodox ardelean, îndreptar de disciplină creştinească şi eternă.

Petre Ţinca.

Sfântul Sinod

Sf. Sinod a ţinut în 20 l. c. şedinţă, sub preşedinţia P. S. episcop Vartolomeu al Râmnicului.

Comisia de organizare a Institutului biblic a propus, ca inst. bibl., Revista ortodoxă română şi tipografia cărţilor bisericeşti să fie administrate de consiliul central bisericesc.

S'a hotărât ca Institutul biblic şi Revista ortodoxă să fie administrate tot de sf. Sinod, potrivit articolului din statutul de organizare a bisericii ortodoxe române, ear tipografia cărţilor bisericeşti să rămână sub îngrijirea consiliului central bisericesc.

P. S. Episcop Ioan al armatei a prezentat un referat în legătură cu intensificarea serviciului religios în armată.

S'a ales o comisie, alcătuită din P. S. Iustinian, P. S. Grigorie al Aradului şi P. S. Ioan, să studieze această chestiune.

S'a aprobat bugetul revistei Biserica ortodoxă română pe 1929, după ce s'a dat descărcarea gestiunii pe anul trecut.

P. S. episcop Grigorie al Aradului a propus ca toţi preoţii să se aboneze la această revistă, în care să se publice, pe lângă predici de actualitate, şi comentarii asupra textelor din sf. Scriptură, discutate de sectanţi.

P. S. episcop Ioan a prezintat un referat asupra tipăririi manualelor religioase pentru seminarii. Aceste manuale se tipăriau până acum de Casa şcoalelor. Ministerul instrucţiei refuză să le mai tipărească, spunând că această sarcină revine ministerului cultelor care îngrijeşte de seminarii. Ministerul cultelor a sesizat sf. Sinod de chestiune. Comisia, însărcinată cu întocmirea referatului, a fost de părere ca manualele didactice religioase să fie tipărite de ministerul cultelor.

P. S. episcop Grigorie a propus ca autorii de manuale să se adreseze tipografiilor eparhiale.

Sf. Sinod a hotărât ca manualele acestea să fie tipărite de consiliul central bisericesc din fondul general bisericesc, de 6 milioane.

Şedinţa din 21 l. c., sub preşedinţia I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei, a fost ocupată de cercetarea diferitelor cereri de dispensă pentru căsătorie ale diverşilor cetăţeni.

In aceeaş şedinţă s'a prezentat raportul privitor la ridicarea unui cămin arhieresc în capitală. Acest cămin se va ridică pe terenul din jurul bisericii Antim. Se va interveni la arhiepiscopia de Bucureşti să cedeze terenul.

In şedinţa din 22 l. c. P. S. episcop Grigorie al Aradului a făcut raport asupra regulamentului serviciului religios în armată, atât în timp de pace, cât şi în timp de campanie.

P. S. S. episcopul Roman al Oradiei, a propus Sf. Sinod să dea un comunicat lămuritor asupra datei Paştilor, întrucât, în urma campaniilor de presă, s'ar părea că membrii sf. Sinod n'ar fi solidari, în privinţa datei de 31 Martie, aşa cum s'a hotărât prin Cartea Pastorală.

In urma acestei propuneri, Sf. Sinod a dat următorul comunicat:

«In conformitate cu normele canonice şi cu tradiţia sfintei noastre biserici, pentru serbarea luminatalui praznic al Invierii din anul în curs, s'a fixat ziua de 31 Martie. Această hotărâre s'a adus la cunoştinţa clerului şi poporului prin Cartea noastră pastorală. Dela această dispoziţie sfântul Sinod n'a admis şi nu poate admite nici o abatere».

In şedinţa următoare P. S. episcop Vartolomeu al Râmnicului a propus ca sf. Sinod să înceapă cu sprijinul preoţilor, o acţiune stăruitoare împotriva alcoolismului.

Să se intervină la guvern să întocmească mai de grabă legea pentru regulamentarea vânzării băuturilor, şi să restrângă numărul cârciumelor.

Sf. Sinod a hotărât ca prima Duminecă din luna Iunie, în fiecare an, să fie ziua de propagandă împotriva alcoolismului. Preoţii să ţină predici în biserici, arătând ravagiile beţiei şi să organizeze festivaluri, cerând şi sprijinul ministerului instrucţiei.

Episcopia Clujului a cerut ministerului cultelor să înfiinţeze o episcopie ortodoxă în Maramureş. Ministerul cultelor, în urma acestei propuneri, a cerut avizul sf. Sinod.

Sf. Sinod ţinând seamă de nevoile religioase, culturale şi naţionale din nordul Ardealului, a aprobat să se restatornicească episcopia maramureşană. In acest scop, a rugat ministerul cultelor să prezinte corpurilor legiuitoare un proect de lege.

Raportor a fost ales P. S. episcop Lucian.

P. S. Episcop Gherontie al Tomisului a prezentat Sf. Sinod referatul privitor la Academia de muzică bisericească, înfiinţată de I. P. S. Patriarh Miron, pe lângă arhiepiscopia Bucureştilor.

P. S. Episcopi vor căuta să facă întinsă publicitate acestei academii, în eparhiile respective, ca tinerile elemente ce se vor dedica muzicii bisericeşti, să-şi facă pregătirea la această instituţie.

In legătură cu proiectele de legi, pe care le pregăteşte ministerul muncii, membrii Sf. Sinod, — care sânt senatori, de drept, — au cerut să fie adoptat următorul amendament:

In toate institutele colective ale ministerului muncii, ca ateliere, şcoli speciale pendinte de acest minister, se va preda şi învăţământul religios, în deosebi sub raportul moral, de către preoţii locali, delegaţi de autoritatea bisericească respectivă şi după programa stabilită de Sf. Sinod, în înţelegere cu ministerul cultelor.

Dl ministru al muncii a făgăduit că această dispoziţie va fi introdusă în legea generală a muncii.

Sf. Sinod a luat act de această făgăduinţă.

*

Sesiunea Sf. Sinod a fost prorogată până la 8 April.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

când săvârşim greşeli hrănite între noi şi pe care le moştenesc copiii noştri de la noi, mărite şi întărite; când le dăruiesc suferinţi, pe care le-am fi putut depărta de la dânşii şi despre care ei ştiu că nouă ni le datoresc.

Cu cât mai mare va fi păcatul nostru, cu atât mai mari şi mai îndelungate vor fi şi urmăririle lui. Pe acestea nu le putem ocoli; ele sânt precum e uscatul frunzelor, după-ce acestea au fost atinse de brumă.

Cine crede, că Dumnezeu se amestecă în viaţa noastră, pentru a îndrepta într'însa ceea-ce noi am croit rău, acela se înşală amar. Unde ar fi legea lumei, când am fi stăpâniţi numai de plăceri? Nici-odată îndurarea lui Dumnezeu nu se va arăta în afară de legea, pusă de El însuşi, căci atunci ar fi un părinte slăbănog, nu idol omenesc.

Dumnezeu e drept, ca şi menirea noastră. El ne-a înzestrat cu ştiinţa binelui şi a răului, cu tărie, cu înţelegere, cu cunoştinţă, pentru-ca să ne întărim în calea noastră împotriva ispitelor. Iar dacă nu ne folosim de aceste daruri trebue să suferim urmările. Omul păcătos pe care-l vedem desfătându se în bunătăţi, numai el ştie pedepsele îngrozitoare care îl ajung; iar dreptul, (muncitorul şi cinstitul), pe care l vedem că e fără noroc, el singur ştie unde a păcătuit şi pentru-ce trebue să bea paharul amărăciunilor. Nimenea nu spune pentru-ce şi cât sufere; şi mai mulţi încă nu-şi mărturisesc nici lor, şi aceasta, pentru-ca să se poată tângui mai tare împotriva ceriului.

Noi păcătuim în tot momentul cu gândul, cu cuvântul sau cu fapta, dar sfârşim prin iertarea lui Dumnezeu.

Iertarea lui Dumnezeu e pacea, ce se revarsă de odată ca o rouă binefăcătoare în inima noastră. Iertarea lui Dumuezeu e voinţa noastră cea tare şi neclintită, de a suferi urmările faptelor noastre şi pe cât se poate de a le şi birui. Iertarea lui Dumnezeu e în cunoştinţa care-ne deschide ochii, luminându-ne pe noi asupra noastră înşine, asupra lumei şi asupra căci pe care avem să umblăm. Tu singur ştii când Dumnezeu ţi-a dat iertarea păcatelor Tale. Tu singur ştii, când şi cu ce te-a pedepsit.

Dar această rugăciune, ce facem către ceriu pentru a ne ierta păcatele, se sfârşeşte prin următoarele cuvinte:

«Precum iertăm şi noi greşiţilor noştri!»

Să ne ierte Dumnezeu numai atâta, cât noi iertăm greşiţilor noştri? Cum iertăm noi? Cum iertăm noi cuvântul rostit, pe care nu-l mai putem uita cât trăim? Când iertăm noi lovitura, care ne-a atins fără intenţiune? Iertăm noi vreodată mai înainte de a şti că altul sufere cum suferim şi noi? Iertăm noi vreodată până când nu vedem dinaintea noastră umilinţa altuia şi înălţarea noastră până'n nori? Sau astfel e iertarea, pe care ar trebui să o dăm în toate zilele vieţii noastre? Şi oare n'ar trebui mai ales ca iertarea să ne pătrundă atât de adânc inimile, încât acel ce ni-a greşit nouă să nu simţă întru nimic prin noi greşala ori nedreptatea ce ni-a făcut? Oare nu trebue să iertăm în tăcere şi în ascuns?

Cum iertăm însă, când o mână vrăjmaşă ne-a primejduit viaţa, ni-a adus o pagubă trupului şi averei noastre, ni-a stricat casa noastră? Cum iertăm atunci? (Sfârşitul urmează).

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

O campanie barbară

De un an şi jumătate părintele I. Lupaş este obiectivul celor mai înverşunate atacuri. Presa cu zgardă de part'd şi-a dat în această privinţă mâna cu aşa numita presă independentă şi, asmuţată de politicianii fără rezerve de conştiinţă, s'a năpustit asupra fostului ministru în guvernul prezidat de dl general Averescu, cu gândul de a-i demonetiza valoarea morală, şi implicit, a scoate din viaţa publică pe omul atât de incomod pentru atâtea simandicoase nulităţi răsărite proaspăt din pământul politic al României Mari.

Substratul acestei campanii barbare, duse cu stăruinţa şi meşteşugul de care o problemă serioasă şi vitală rar se învredniceşte, îl alcătuesc prezumptivele fraude — se aminteşte suma fabuloasă de 300 000 000 lei — care s'ar fi săvârşit cu prilejul comandei instrumentelor sanitare de sub ministeriatul părintelui I. Lupaş.

Şi — să ne dăm bine seama — grava acuză împotriva fostului ministru al sănătăţii nu o ridică vr'un iresponsabil agent electoral, nici vr'un tot aşa de irresponsabil reporter dela cine ştie ce gazetă «independentă» provincială. Ea a răsunat zgomotos dela tribuna parlamentului, ba ceeace este şi mai grav, de pe banca ministerială.

Şi focul de baraj al tuturor bănuelilor şi acuzelor nu conteneşte. Fiindcă ura sadică a politicianismului nu are margini.

Noi ştim că există o lege a responsabilităţii ministeriale în vârtutea căreia orice ministru poate fi învitat să-şi dea sama de ceeace a făcut. In loc să se fi aplicat această lege îndatăce s'au ivit bănueli în legătură cu gestiunea ministerială a părintelui I. Lupaş, guvernanţii noştri au dat frâu liber, au instigat chiar, cel mai abominabil desmăţ al demagogiei nămoloase îndreptate împotriva unui om, de a cărui viaţă publică de un sfert de veac nime n'a îndrăsnit să se atingă până acuma. Fiindcă ea a fost o viaţă închinată celor mai eroice lupte naţionale, pecetluită cu temniţă ungurească, o viaţă petrecută cu capul aplecat asupra cărţilor vechi cari grăesc despre măreţia istoriei noastre, o viaţă de preot al altarului lui Hristos şi al ştiinţei, o viaţă închinată lui Dumnezeu şi neamului românesc.

Gălăgioşii pseudo-catoni nu şi-au dat seama că «acuzatul» nu este vr'un derbedeu de suburbii, vr'un administrator financiar prins cu ocaua mică, ori vr'un cine ştie ce deputat recent a cărui activitate parlamentară se rezumă în răgăita articulare a unei huidueli — pentru adversar, sau a unui strigăt omagial — pentru şeful său. Improvizaţii procurori au uitat că obiectivul rechizitoriului lor este un preot, profesor universitar şi membru al Academiei române.

Iată pentruce părintele I. Lupaş, a cărui sensibilitate morală este ceva mai ascuţită decât a atâtor acuzatori ai Dsale, a făcut într'un singur an douăsprezece intervenţii, până la cele mai înalte instanţe, solicitând cercetarea şi verificarea acuzelor ce i se aduc pentruca opinia publică să fie odată lămurită şi să ştie cine e vrednic de sancţiunile legii. Acelaş lucru îl cere Dsa şi astăzi: să i se judece procesul cât mai neîntârziat pentruca vinovatul, *ori vinovaţii adevăraţi* să-şi ia pedeapsa cuvenită. Amânarea luminei în acest proces este echivalentă cu şantajul.

Să se facă deci lumină. O cere fostul ministru I. Lupaş şi cu el trebue s'o ceară Biserica, Universitatea şi Academia română.

N. C.

Dela Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 1—1929.

Comunicat*)

In baza § 6 din «Regulamentul pentru organizarea despărţămintelor», în decursul postului sfintelor Paşti, se vor ţinea adunările ordinare ale despărţămintelor.

Programa adunării e următoarea:

Ziua I. a. m.:

1. Te-Deum.
2. Deschiderea adunării prin preşedinte.
3. Raport asupra activităţii pastorale a preoţimii şi a cercurilor religioase în 1928.
4. Dare de seamă asupra activităţii despărţământului în 1928.
5. Constatarea plătirii cotizaţiilor pe 1928, şi incassarea celor de pe 1929. — Inscrierea de membri noi.
6. Alegerea alor doi delegaţi, pe lângă preşedinte, la congresul viitor.
7. Iniţiative de organizare pentru promovarea vieţii relegioase şi culturale în cuprinsul despărţământului şi pentru propăşirea Asociaţiei.
8. Chestiuni oficiale.
9. Propuneri.

După masă şi a II-a zi:

Se întocmesc misiuni interne cu *mărturisirea şi cuminecarea* preoţilor, a profesorilor preoţi, a absolvenţilor de teologie şi a funcţionarilor bisericeşti.

Pentru meditaţia de pregătire înainte de mărturisire recomandăm textul: «*Mărturisiţi-vă Domnului, că e bun; Că în veac e mila lui*». (Ps. 135); iar pentru meditaţia dela cuminecare: «*Celce mănâncă trupul meu şi bea sângele meu, are viaţă veşnică şi eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Că trupul meu este cu adevărat mâncare şi sângele meu cu adevărat băutură*». (Ioan 6, 54—55).

Prea Cucernicii Părinţi, preşedinţi ai despărţămintelor vor designa din bună vreme referenţi la rapoartele despre activitatea pastorală a preoţimii şi a cercurilor religioase. Asemenea se vor designa referenţi pentru meditaţii.

Biroul central al Asociaţiei.

---

*) Foile eparhiale sânt rugate să reproducă acest comunicat.

Monumentală clădire

Catedrala unităţii naţionale

In capitala ţării noastre se fac lucrările pregătitoare, în vederea fixării locului, unde să se înalţe catedrala unităţii naţionale.

O comisie formată din arhitecţi, din miniştri şi alte persoane, lucrează sub preşedinţia I. P. S. Sale Patriarhului Miron, Regent, vizitând punctele indicate în capitală pentru ridicarea sfântului lăcaş.

Monumentala clădire, menită să fie o podoabă a Orientului, va costa, cum se anunţă, un miliard de lei şi va fi ridicată într'o parte a capitalei, unde să aibă prespectiva şi estetica necesară.

In acest chip se va realiza gândul gloriosului Rege Ferdinand I, care, în conformitate cu tradiţia înaintaşilor săi din timpuri bătrâne, a dorit să se ridice, după biruinţa dobândită în războiul de întregire a ţării, drept mulţumire Atotputernicului, *Catedrala unităţii naţionale*, ca veşnic simbol al calităţilor mari ce împodobesc sufletul poporului român: iubirea de lege strămoşească, şi dragostea de limbă şi moşie.

Fie ca măreţul gând să se înfăptuească, spre bucuria credincioşilor fii ai ţării, cât mai curând!

INFORMAŢIUNI

Cultul mamei. Societatea ortodoxă naţională a femeilor române, în înţelegere cu ministerul instructiunii, deschide un mare concurs, în toată ţara, la şcoalele secundare de fete şi băeţi — clasa III şi VI asupra *cultului mamei.* Subiectul va fi precizat ulterior. Concursul se ţine dela 11 la 23 Martie a. c. şi va fi condus de profesorii dirigenţi respectivi. Lucrările vor fi examinate: de profesorii dirigenti, de comisiunile regionale, de o comisie centrală, care va premia lucrările în vederea marei serbări tradiţionale a mamei, care se va ţinea în ziua de 19 Mai. La această serbare vor participa toate filialele Societăţii ortodoxe, fiecare în judeţul ei împărţind premiile acordate.

Răsbunare! Intr'o comună din judeţul Odorhei, la Bisericani, a răposat de curând fostul căpitan de jandarmi unguri, Haidoş Márton, care în timpul mai nou lucrase pentru înfiinţarea unui partid maghiar neatârnător de inspiraţiile dela Budapesta şoviniştilor. Preotul romanocatolic din comună *a refazat* să facă slujba înmormântării lui Haidoş, — drept răsbunare! Fără comentar.

Bani noi. Odată cu stabilizarea s'a hotărât şi schimbarea banilor. Banca Naţională nu va mai pune în circulaţie decât bilete dela 100 lei în sus, — cele de 5 şi 20 lei vor fi retrase. Aceasta se va face treptat şi fără nici o perdere pentru locuitori, Pe lângă banii de 1 şi 2 lei statul va mai bate de 5 şi 20 lei de metal.

Mutare. La cererea bălgrădenilor, reşedinţa judeţului lor se va muta, în scurtă vreme, dela Aiud la Alba-Iulia.

Preoţii din eparhia Moldovei au întreprins, în urma dispoziţiilor luate la Iaşi, o vie acţiune pentru adunarea de fonduri spre a clădi, pe lângă fiecare biserică din Moldova, case corespunzătoare parohiale.

«D'ai noştri». Un confrate sibian află următoarele: Un subrevizor scolar de control, cu numele Matei Pop, a fost suspendat din post; s'a constatat însă că nu i ortodox, ci e *greco-catolic*, «d'ai noştri», şi imediat a fost reintegrat. Cazul nefiind isolat, se constată în cercurile dăscăleşti, fără deosebire de confesiune, o vie agitaţie.

Calendarul îndreptat se va introduce — cum se anunţă din Sârbia — şi în regatul iugoslav, încă în anul curent

---

Nr. 49/1929. (14) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III **Nucşoara**, cu filia Mălăeşti şi **Streiu - Sângeorgiu**, cu filia Streiu-Ohaba, din protopopiatul Haţegului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Nucşoara**, cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 32 jugăre (arător şi fânaţ, într'o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. **Streiu-Sângeorgiu**, cu filia Streiu-Ohaba, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, 15 jugăre sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă şi stolele obicinuite.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 9 Februarie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Haţegului în înţelegere cu consiliile parohiale respective.

Dr. C. Popescu
protopop.

Publicaţiune

Se anunţă că în ziua de **25 Martie 1929 ora 3 d. a.**, se va ţinea licitaţie publică cu oferte închise în localul şcoalei din Aciliu, jud. Sibiu, pentru darea în întreprindere a zidirii nouei biserici.

Valoarea lucrărilor după deviz e de 2.000,000 — Lei.

Supra oferte nu se admit.

Planul, preliminarul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea în orice zi la Oficiul parohial din Aciliu.

Amatorii odată cu ofertele vor depune şi garanţia de 5% din valoarea ofertei.

(15) 2—3 **Consiliul Par. Acilu.**

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

„DACIA TRAIANA", institut de arte grafice, de editură şi compactorie, soc. pe acţii, SIBIU

Convocare

Domnii acţionari ai institutului de arte grafice, de editură şi compactorie «DACIA TRAIANĂ» s. p. a., Sibiu, sunt invitaţi în virtutea §-ului 12 din statute la

a VIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ţine în Sibiu, **Sâmbătă la 16 Martie 1929**, ora 6 p. m., în localul societăţii (Piaţa Unirii Nr. 7) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Darea de seamă a Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe anul 1928 şi raportul Censorilor;
3. Descărcarea Consiliului de Administr. şi a Censorilor;
4. Hotărâre privitoare la distribuirea profitului net;
5. Fixarea marcelor de prezenţă;
6. Alegerea a 3 membri în Consiliul de Administraţie pe 3 ani în locul celor eşiţi în ordinea vechimei;
7. Modificarea statutelor;
8. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari sunt rugaţi să depună acţiile la băncile «Albina», «Banca Centrală» sau la cassa societăţii cel mult până la 15 Martie a. c.

Sibiu, la 20 Februar 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

(16) 1—1

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.

Activa			Pasiva		
Cassa numerar		78,964·71	Capital		2.000,000·—
Diverse materiale		1.103,916·04	Fondul de rezervă		560,000·—
Litere, Scule, Maşini	1.051,905·68		Fondul de pensii		85,000·—
Amortizare	159,905·68	892·000·—	Rezerve pentru creanţe dubioase		30,000·—
Coloare		45,307·—	Creditori		821,238·—
Debitori		1.852,205·68	Dividenda		36,180·—
Cărţii proprii		35,166·—	Cărţi în comisiune	32,226·43	3.564,644·43
Garanţie		40,000·—	Profit net		482,915·—
		4 047,559·43			4.047,559·43

Contul Profit şi Perdere

Debit			Credit	
Amortizări	159,905 68		Diverse venituri dela tipografie şi compactorie	3.020,017·19
Dotaţia fondurilor	14,192·90			
Cheltueli de administraţie, dobânzi şi impozite	2 363,003·61	2 537,102·19		
Profit net		482,915·—		
		3.020,017·19		3.020,017·19

Sibiu, la 31 Decemvrie 1928.

Dumitru Eli
director-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Dr. Ioan Bunea m. p., preşedinte. **Dr. N. Comşa** m. p. **Constantin Popp** m. p. **I. Bratu** m. p.

I. Rebega m. p. **Dr. N. Cristea** m. p. **Tr. Preda** m. p. **Dr. H. Petra-Petrescu** m. p.

Valer Milea m. p. **Gh. Joandrea** m. p.

Subsemnatul Consiliu de censori am examinat conturile de sus şi le-am aflat în deplină regulă şi în consonanţă cu registrele societăţii.

Sibiu, la 20 Februar 1929.

COMITETUL DE CENSORI:

Nicolae Togan m. p, preşedinte **Ioan Iliu** m. p. **Angel Bena** m. p.

Ioan Popa Nartea m. p. **Romul Pop** m. p.

„IZVORUL" institut de credit şi economii societate pe acţii în SEBEŞUL-DE-JOS.

Convocare

On. acţionari ai institutului de credit şi economii «IZVORUL» societate pe acţii în Sebeşul-de-jos, se convoacă la

a XXI-a adunare generală ordinară

pe *Joi în 14 Martie 1929, la ora 1 p. m.*

PROGRAM:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Statorirea acţionarilor prezenţi şi a acţiunilor reprezentate.
3. Raportul Consiliului de administraţie şi al Comitetului de cenzori şi darea absolutorului pe anul 1928.
4. Hotărâre asupra bilanţului şi împărţirea profitului curat.
5. Hotărâre asupra înfiinţării unei agenturi în colonia Bucovăţ.
6. Inchiderea adunării generale.

Dacă la această adunare nu se prezintă acţionari în numărul prescris de art. 26 din statute, în 28 Martie 1929 la ora 1 p. m. se va ţinea o nouă adunare generală, care va lua hotărâri oricare ar fi numărul acţionarilor prezenţi.

N. B. La adunarea generală pot participa numai acei acţionari, care sunt trecuţi cu 6 luni mai înainte în registrul acţionarilor şi cu cel puţin o zi înaiute de adunare au depus acţiile la cassa societăţii, respective pe acelea, pe care le reprezintă dimpreună cu plenipotenţa.

Sebeşul-de-jos, la 20 Februarie 1929.

(17) 1—1 CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.

Activa.			Pasiva.		
Cassa în numerar		140,434·—	Capital societar deplin vărsat		1.000,000·—
Cambii		4 801,314·—	Fondul general de rezervă	298,241·—	
Imprumuturi cu ipotecă		4.111,094·—	„ special de rezervă	35.000·—	
Imprumuturi în cont curent.		4.795,329·—	„ pentru creanţe dubioase	105,000·—	438,241·—
Acţiuni de bancă		80,000·—	„ Ajutor	4,000·—	
Casa institutului		40,000·—	„ de pensiuni	55,0 0·—	
Depozit la Banca Naţională		5,000·—	„ de binefaceri	20,852·—	
Debitori		4,945·—	„ Gheorghe Stoica	3,000·—	
			„ Toma Doican	3,000·—	85,852·—
			Depuneri spre fructificare		9.604,020·—
			Creditori		97 400·—
			Reescont		1.790,000·—
			Interese transitoare anticipate		602,962·—
			Profit transpus din anul trecut	11,686·—	
			Profit net din anul curent	347,955·—	359,641·—
		13.978,116·—			13.978,116·—

Contul Pierdere şi Profit

Debit.			Credit.	
Interese de depuneri	1.173,247·—		Profit transpus din anul trecut	11 686·—
„ „ reescont	179,235·—		Interese de Escont	531,622·—
„ „ Cont-Curent	7,218·—	1.359,700·	Int. după împrum. cu ipotecă	122,304·—
Spese	50,459·—		Int. după împrum. în cont-curent	492,011 — 1.145,937·—
Salare	141,500·—	191,959·—	Interese după acţiuni	10,195·—
Impozite		248.163·—	Proviziuni	991,645·—
Profit net		359,641·—		
		2.159,463·—		2.159,463·—

Sebeşul-dejos, la 31 Decemvrie 1928.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Iosif Stoica m. p., pentru contabilitate.

Revăzut şi aflat în ordine: **ROMUL POP** m. p, revizor expert, contabil al „Solidarităţii".

Ioan Doican m. p., preşedinte. **Ioan Cândea** m. p. **Nicolae Roman** m. p. **Iosif Popa** m. p.

Toma Totan m. p. **Ioan Stoichiţa** m. p. **Gheorghe Costea** m. p. **Toma Stoia** m. p.

Vasile Ritivoiu m. p. **Toma Bobanga** m. p. **Adam Micu** m. p.

Iosif Tod. Roman m. p. **Toma Roman** m. p.

Subsemnaţii membri ai Comitetului de cenzori am examinat Bilanţul şi Contul Profit-Pierdere şi le-am găsit exacte.

Sebeşul-de-jos, la 20 Februarie 1929.

Toma Fiucsă m. p., preşedinte. **Vasile Tod. Roman** m. p. **Iosif Ritivoiu** m. p. **Adam Stoica** m. p.

Miron Faur m. p. **Adam Fiucsă** m. p **Simion Stoica** m. p. **Ioan Sasu** m. p.

Vasile Spârlea m. p. **Ioan Radu** m p. **Ioan Lup** m. p. **Toma Calin** m. p

Redactor responsabil: Dr. George Proca. **Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.**

Anul LXXVII Sibiu, 2 Martie 1929 Nr. 18

Telegraful R[omân]

Organ naţional-biseri[cesc]

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

2 ex. (Of.)

Onor. «Asociaţiunea» Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se [pu]blică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

[Re]clamaţiunile şi inserţiunile [să] se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Din America

Conferenţă preoţească la Cleveland

Păr. *Trandafir Scorobeţ*, delegat al I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, a convocat preoţimea ortodoxă din America în conferenţă la Cleveland, Ohio, în zilele de 30 şi 31 Ianuar a. c., şi a rostit cu acel prilej următorul *cuvânt de deschidere*, — îl publicăm după cotidianul *America* din acel oraş:

Programul vizitaţiei canonice intreprinse din ordinul I. P. S. Sale, Mitropolitului Nicolae al Ardealului, cuprinde şi această conferenţă preoţească, la care v'am invitat, ca să participaţi.

Rolul meu e al unui frate să putem inaugura un duh nou în viaţa şi activitatea clerului misionar şi printr'însul o primenire a condiţiilor religioase, în care trăiesc credincioşii noştri de peste Ocean.

Ca fost preot misionar îmi dau seama de peripeţiile crâncene prin care aţi trecut: preoţii şi credincioşii. Strămutaţi dintr'un mediu de viaţă tradiţională, într'o lume nouă, aţi întâlnit probleme care acasă nu sunt încă de actualitate; ele însă ne preocupă şi sunt obiectul de studiu al căpeteniilor bisericeşti şi al tuturor oamenilor de bine, cari se cugetă la viitorul neamului.

Răsboiul mondial, care ne-a dat eliberarea neamului şi înfăptuirea ţării, este numai o pregătire pentru desvoltarea pe căile paşnice ale progresului, Renaşterea morală e problema bisericii de după răsboi. Această problemă se pune cu necesitate imperativă şi aici în America, în coloniile româneşti. Clerul de aici nu şi poate justifica existenţa sa decât angajându-se în slujba acestui apostolat. El reclamă studiu profund, muncă sistematică şi o identificare cu acest apostolat până la jertfire de sine. In această operă avem un razim neclintit: alipirea de biserică a poporului nostru religios. Instinctul lui religios l-a condus să zidească biserici şi să le susţie cu jertfe admirabile. Dar acest popor însuşi trece prin însemnate prefaceri. Pomenesc numai vre-o câteva din aceste prefaceri: strămutarea dela ţară la oraş, dela coarnele plugului la munca de fabrică, şi mai ales dintr'o viaţă încătuşată la o viaţă de libertate, pe care au creat-o aşezămintele democratice fără pereche din America.

Sub raport religios poporul nostru trăieşte într'o ţară protestantă, care are la temeliile ei concepţia, că individul trăieşte în direct contact cu divinitatea şi cu toate realităţile religioase şi fiecare individ le poate vedea prin ochii săi proprii fără consideraţie la tradiţie şi la mărturiile conştiinţei istorice.

Religia în America este un fenomen specific, cu avantagii importante dar cu desavantagii îngrijitoare. Noi admirăm zelul religios al muncitorimii americane, care susţine bisericile multimii de confesiuni creştine, înflăcărate de duh misionar, dar în aceeaş vreme privim nedumeriţi la secularismul, care însoţeşte viaţa religioasă din această ţară.

Indrumătorii vieţii religioase din America se silesc din răsputeri, ca religia să nu fie identificată cu un umanitarism emoţional şi bisericile cu nişte cluburi particulare. Căci nu e greu să distingi cum, aici în centrul aspiraţiilor religioase, stă omul. Dumnezeu e în rolul de slujitor al acestuia, spre a-l face fericit, inversând datoria credinciosului de-a se devota lui Dumnezeu din toată inima, din tot cugetul şi din toată virtutea lui.

Aplicarea evangeliei la viaţă, care e nota caracteristică a creştinismului american, e un principiu nou, care a strămutat creştinismul din domeniul contemplaţiei şi al speculaţiei în domeniul activismului practic. El a dat rezultate admirabile, dar nu e lipsit de unele extravaganţe când este aplicat de oameni — fără viziune şi fără adevărată cultură teologică.

Biserica noastră aci în America nu poare fi cu totul ferită de influenţele mediului religios. In condiţiile de viaţă din America îşi poate croi o existenţă proprie numai prefăcându-se într'o grădină îngrădită. Azi grădina nu are gard. Cei ce trec pe lângă ea, intră şi rup crengile pomilor şi îi pot lua în dragă voie fructele cele mai frumoase. Ingrijitorii grădini duc o viaţă amărâtă.

Turma cere păstorilor păşune bună şi să o ferească de călbează şi de lupii răpitori. Şi meluşeii turmei sbiară nu numai după mamele, lor ci şi după păstor. Mântuitorul Hristos a zis lui Petru: «Iubeşte-mă», — «Paşte oile mele, Oile şi mieluşeii mei». Dar turma noastră duhovnicească nu este apărată nici când este în staul, adecă în organizaţie, ci mai ales când ea cunoaşte şi merge după păstorul ei, care e Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Hristos.

Dela acesta am moştenit sfânta noastră biserică ortodoxă, organul de sfinţire şi de mântuire. Biserica noastră este organ vizibil al lui Hristos prin sfinţii ierarhi împreună cu clerul şi cu poporul credincios. Sfântul Ciprian a demonstrat că biserica e în episcop, şi clerul şi poporul nu pot trăi despărţiţi de aceasta, după cum omul nu poate exista decât fiind capul împreună cu trupul. Uniunea spirituală dintre episcop, cler şi popor se manifestează ca: episcopul iniţiind, clerul aprobând, şi poporul luând la cunoştinţă. In modul acesta s'a consolidat unitatea spirituală a vieţii religioase din biserica ortodoxă.

Noi aci în America nu avem nici pregătirea teologică, nici autoritatea şi nici căderea de a ne aventura în reforme bisericeşti, ci o singură misiune: de-a păstra depozitul neştirbit. In vârtejul prefacerilor, care sguduie lumea de azi, să stăm la parapete, apărând sfânta moştenire.

«Viitorul ne rezervă lupte. Generaţiile viitoare sunt ameninţate să-şi peardă limba, dar credinţa ortodoxă e menită să rămâe cel mai preţios talisman şi semnul distinctiv al obârşiei lor. Şi ortodoxia, spre care privesc cu admiraţie şi cu dragoste anglicanii şi confesiunile protestante din lume, să aibă purtători de cuvânt, până ce se va realiza rugăciunea Mântuitorului: «ca toţi să fie una — o turmă şi un păstor».

In aceste prespective trebue proectată viaţa noastră religioasă şi bisericească din America.

Azi e zăpadă şi ger în grădina noastră şi vifor şi urgie. Din adâncul sufletelor noastre să trezim toate puterile, cu care Isus Hristos înzestrează pe aposolii şi slujitorii săi devotaţi. Şi atunci grădina va fi strămutată sub cer de primăvară, cu pomi înfloriţi, cu zumzet de albine şi cu liturgia tainică a paserilor cântătoare.

Multe încercări şi necazuri aţi înfruntat şi veţi mai întimpina, dar nu există un plan divin pentru apostolatul nostru şi nu suntem în robia unui mecanism, urgisit al vieţii.

Sunt posibilităţi de desvoltare şi infinite rezerve spirituale, din care trebue să ne adăpăm.

Cu acest preludiu în suflete să procedăm la lucrările conferenţei, spre a revizui conştiinţa de misionari, terenul apostolatului, şi a fixa un program de idei pentru o reînoire generală a vieţii spirituale şi naţionale a tuturor credincioşilor sfintei noastre biserici din această ţară. — Dumnezeu să ne ajute şi să binecuvinte lucrările acestei conferenţe, pe care o declar deschisă.

•

In conferenţa preoţească, ţinută după celebrarea serviciului divin, s'a discutat mai multe rapoarte şi referate de-ale preoţilor.

Rezumatul discuţiilor urmate îl face păr. Tr. Scorobeţ spunând:

«Biserica are mare lipsă de mijloace materiale ca să poată subsista. Credincioşii se împart în buni şi răi: platnici şi neplatnici. Misiunea bisericei e religioasă, culturală şi socială. Spre a putea duce la îndeplinire toate acestea e necesar un cât mai larg sprijin al celor înţelegători.

«Şi acum să ne întrebăm, spune păr. Scorobeţ, cât dăm pentru beutură, cât dăm la cinematografe, cât dăm pentru distracţii lumeşti, cât dăm la medic şi cât dăm pentru mântuirea sufletului nostru!».

In ce priveşte apatia maselor, păr. Scorobeţ recomandă remediu: Preoţii să ţină un cât mai strâns contact cu toate familiile din colonia în care se află.

Conferenţa preoţilor ortodocşi, după scurte discuţii lămuritoare, a luat următoarele deciziuni, cuprinse în declaraţia de mai jos şi semnată de toţi preoţii de faţă:

DECLARAŢIE

Preoţimea ortodoxă română din Statele Unite ale Americei de Nord, întrunită în conferenţă preoţească în zilele de *30 şi 31 Ianuarie A. D. 1929*, în oraşul Cleveland, Ohio, cu unanimitate declară solemn:

1. — Recunoaşte autoritatea canonică, ierarhică şi disciplinară a Sf. Sinod al României, reprezentată prin delegatul lui, I. P. Sa Mitropolitul Ardealului *Dr. Nicolae Bălan;*

2. — In privinţa organizării Bisericei ortodoxe române, dă delegatului Sf. Sinod, Prea Cucerniciei Sale părintelui Trandafir Scorobeţ tot concursul, ca organizarea bisericei acesteia să se facă conform prevederilor canoanelor Bisericei noastre şi se va conforma îndrumărilor date de acest delegat;

3. — In schimbul suportului în acţiunea aceasta preoţimea cere, ca în cazuri de conflict între ea şi parohii să i se acorde pe deplin suportul şi scutul autorităţii sub ordinele căreia se pune;

4. — Pentru o acţiune solidară şi cu resultat, preoţimea se declară de constituită cu ziua de azi în o asociaţie misionară sub autoritatea Sf. Sinod şi a delegatului acestuia, *I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan*, împărţindu-se în 6 cercuri religioase, şi anume:

a) — Cercul FARREL cu parohiile: Youngstown, Niles, Warren, Martins Ferry, Ellwood City, Erie, Whitman şi Farrell;

b) — Cercul CHICAGO cu parohiile: Indiana Harbor, Gary, Indianopolis, Terre Haute, Cincinnati şi Chicago;

c) — Cercul NEW-YORK cu parohiile: Mt. Union, Philadelphia, Buffalo, Roebling, Southbridge, Woonsocket şi Bridgeport;

d) — Cercul ST. PAUL cu parohiile: So. St. Paul, Omaha şi St. Paul;

e) — Cercul DETROIT cu parohiile: Detroit (2) şi toate parohiile din Canada.

Ne exprimăm dorinţa, de-a pleca de la această conferenţă organizaţi cu un for de conducere al acestei asociaţii, căruia să putem să ne adresăm pentru orice eventuale informaţiuni.

Prin organizarea aceasta înţelegem organizarea activităţii noastre care cuprinde între altele:

a) — Şcoala catehetică,

b) — Cursurile biblice pentru adulţi,

c) — Organizarea tineretului,

d) — Organizarea şi sprijinirea activităţii tuturor organizaţiilor cu caracter religios, cultural şi naţional.

Chestiunea organizării Bisericei cade în competinţa Congresului tuturor parohiilor noastre ortodoxe, care se va face la timpul său, având asigurarea forurilor noastre superioare bisericeşti, că chestiunea Patrimoniului rămâne şi pe mai departe în grija fiecărei parohii singuratice, instituindu-se bine înţeles din partea Congresului de organizare un organ de Control al administrării averilor bisericeşti.

5. — Intrucât unul sau altul din clerul misionar din America de Nord ar avea eventual legături administrative sau canonice cu vre-un Arhiereu din America, acestea legături încetează cu ziua de azi şi se recunosc numai legăturile cu Ierarhia canonică a Sf. noastre Biserici din patria veche, România, cu Sf. Sinod al României şi cu delegatul lui, I. P. S. Sa Mitropolitul *Dr. Nicolae Bălan* al Ardealului, care are jurisdicţiunea asupra Bisericei şi credincioşilor ei din Statele Unite ale Americei de Nord.

Aceste declaraţiuni ne obligăm fiecare a le aduce la cunoştinţa credincioşilor noştri, ca şi ei să le respecteze împreună cu noi.

Dat în Cleveland, O., la 31 Ianuarie A. D. 1929.

*

Declaraţia a fost semnată de următorii preoţi: Oct. Mureşan, A. Moldovan, G. Popa, V. Faur, I. Stănilă, A. Reu, I. Truţia, T. Demian, I. Popovici, S. Mihălţean, T. Birău, P. Crăciun, A. Bogioacă, E. Ghenie, N. Mihai, Şt. Oprean şi Ilie Pop.

Nr. 12 494/1928.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Veneratul Consistor mitropolitan în şedinţa sa din 12 Octomvrie 1928 a hotărât sub Nr. 144, ca în viitor să nu se mai liciteze stranele în cale publică între credincioşii bisericii noastre, ci să se distribue de autorităţile chemate pe lângă o cuviincioasă cumpănire şi considerare a condiţiilor morale, sociale şi tradiţionale chiar, din viaţa credincioşilor în diferitele noastre parohii.

Publicăm această dispoziţie a Veneratului Consistor mitropolitan Onor. oficii protopopeşti şi parohiale, spre ştire şi conformare.

Sibiu, din şedinţa bisericească, ţinută la 15 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

BIBLIA

Cartea vieţii reale şi pregătitoarea drumului neted spre viaţa veşnică fericită. Hrana zilnică a fiecărui creştin evlavios.

Sufletul omului, fără biblie, e asămănător corpului omenesc fără pâne şi apă.

Noi, românii, astăzi nu avem o biblie în adevăratul înţeles al cuvântului. Profesorii, preoţii, misionarii toţi se tânguesc, că nu au o biblie românească s'o îmbie credincioşilor. Indeosebi se resimte lipsa ei în massa poporului.

Fostele ediţii româneşti sânt epuizate complet. Astăzi creştinii noştri cumpără din necesitate ediţiile Societăţii britanice, care însă sânt editate cu incorectităţi şi lacune.

La unii români, în lipsă de biblie românească, mi s'a întâmplat să văd biblie ungurească...

Se impune deci, acum mai mult ca oricând, o biblie românească, după cerinţele sufletului românesc.

Noi, cari trăim în mijlocul credincioşilor, cunoaştem dorinţa poporului.

Biblia mare, Biblia bogată, sau Biblia ilustrată, sau oricum am numi-o, va trebui să cuprindă traducere corectă, trimiteri bogate, schiţe, fotografii. Se fie însoţită de adaus arheologic explicativ.

In acest scop ar trebui mobilizaţi mulţi intelectuali români: preoţi pentru a da directiva în spirit evlavios; scriitori pentru a-i da limbă clară, uşoară şi românească; pictori pentru a o împodobi cu icoane religioase; istorici şi geografi pentru a reda, în note explicative, noţiuni clare asupra localităţilor amintite în biblie.

Sfântul Sinod, ministerul cultelor, Academia Română, au nu numai dreptul, dar şi datoria de a se îngriji de biblia românească, pe care o cere azi cu drept cuvânt poporul român de pretutindeni.

Pr. *Vasile Păşcău.*

Felicitări. Ziarul America, în Nrul său din 2 Februar a. c., comunică felicitările părintelui protopop Ioan Vanca, dela biserica română greco-catolică, trimise părintelui Tr. Scorobeţ «pentru statornica muncă depusă în misiunea sa», cu dorinţele de succes spre realizarea scopurilor nobile ce urmăreşte.

FOIŞOARA

Cuvinte de întărire sufletească

Despre iertarea păcatelor

(Sfârşit)

Pentru făcători de rele de toate zilele, avem închisorile, avem pedepse, care deşi nu îndreptează pe om, dar adăpostesc şi apără societatea omenească de un membru bolnav al ei. Pe aceştia îi iertăm bucuros şi zicem: «Sărmanii oameni! Inchişi pentru toată viaţa!» Cum iertăm însă acelora care ni-au răpit mai mult de cât averea, mai mult de cât viaţa, şi cari nu vin dinaintea judecăţei şi nu sânt aruncaţi în închisoare, ci sânt mai bogaţi, mai mulţămiţi, mai fericiţi decât noi? Cum iertăm noi pe aceştia? — La această întrebare noi n'avem răspuns, căci inima noastră trebue să rămâe mută şi fără răspuns. Legea creştină însă are un răspuns: «De şapte-zeci de ori câte şapte să iertăm păcatele aproapelui nostru, dacă vrem să fim fii ai lui Dumnezeu».

Vedeţi, iubiţi fraţi creştini, câtă abnegaţie şi extremă bunătate trebue să avem.

Care este acela astfel dintre noi, să se scoale şi să ne lovească cu bolovani?

Unde e scris, că sântem atât de buni şi de perfecţi, încât avem dreptul de a judeca ca şi cum am fi în ceriu? Nu sântem oare noi adese orbiţi de patimi ca şi acei cari vrem să-i judecăm? Iar între cugetul nostru de răzbunare şi între fapta răzbunării zace uneori numai putinţa ori frica, de a fi şi mai nenorociţi.

Se pare că e peste putinţa omenească a ierta aceluia, care ne-a făcut cerşetori cu trupul, sau cu sufletul. Cea dintâi simţire e răzbunarea, căci noi nu ne aducem aminte, că răsbunarea nu ne poate întoarce ceea-ce am perdut. Dimpotrivă, ea nu mai lasă în noi decât căinţa şi mâhnirea, căci am făptuit pentru a ne asemăna dobitoacelor. — Cât de adese n'am perde veninul şi durerea, dacă ne-am uita pe noi cu desăvârşire şi dacă am putea ierta aceluia, ce ni-a greşit nouă. Sânt lucruri ale căror dureri într'adevăr se poate uita, dacă voim cu tot dinadinsul, dacă nu ne înconjurăm cu ziduri şi nu ne închidem inima, care când-va tot se deşteaptă desigur spre iubire, spre dorul de împăcare, spre un cuvânt prietenos! Căci prea rare-ori răul se face de dragul răului. — El se săvârşeşte din orbire, din patimă, din poftă de plăceri, din iubire de sine, din slăbiciune. Şi dacă n'am ţinea seamă de noi şi de suferinţele noastre, noi am fi blânzi, am cerceta de ce răul s'a făcut şi am avea îndurare de greşala aproapelui nostru. Noi desvinovăţim pe alţii de multe rele, când acestea nu ne-au lovit pe noi! Să iertăm dar şi ceea-ce ni-a adus pagube nouă înşine! Atunci ne vom face vrednici de legea creştinească.

In noi însă arde flacăra urei, care poate că e mai păcătoasă decât răul ce ni s'a făcut. Ura ne face să nu auzim, să nu vedem. Ura ne face nesimţitori la durerea şi la nefericirea noastră proprie. Acei care au restignit pe Hristos, poate că n'au fost oameni răi, poate că dânşii au crezut că săvârşesc o faptă dreaptă şi bună, voind să depărteze de la dânşii o primejdie mare. Lor li-a lipsit cunoştinţa şi înţelegerea. De aceea şi Mântuitorul a zis: «Iartă-le, Doamne, că nu ştiu ce fac».

Bărbaţii, care au făcut descoperiri mari, ca Cristofor Columb, Galilei, Luther, au fost osândiţi numai din nebunia şi nepriceperea unor creştini plini de râvnă, cari au crezut, că se vor face vrednici înaintea lui Dumnezeu.

Cei mai aleşi şi mai mari oameni n'au fost înţeleşi, pe cât timp

Radiofonie...

Primim următoarele dela un preot:

Vă rog să publicaţi «darea de seamă» de mai jos, auzită la «*Radiofonie*» în 3 Februar 1929 între ora $11^1/_2$—$12^1/_2$, din Budapesta:

«Biserica unită din Ungaria simte, deosebită bucurie, pentrucă în ziua de azi, pentru primadată, are ocazia de-a se recomanda lumii prin undele Radiofoniei din Budapesta, ca să ne cunoască lumea de ceeace sântem cu adevărat, şi să afle şi scopul ce-l urmărim.

«Sântem biserică catolică de rit grecesc din Ungaria (160.000 suflete, în 111 parohi) care datează din timpul încreştinării lumii din Orient (?). Istoria bis. orientale pe toate paginile dela 300 d. H., înregistrează (?) catolici de rit grecesc în Bulgaria, în Marmaţia în masse mai mari, ear în Ungaria ciuntita mai sporadic, pretutindenea, (aici se face o istorie a sfinţilor catolici); fiind însă biserica noastră una, cum e şi azi, cu catolicismul din Ungaria, a cărei slugă plecată a fost totdeauna, — numai dela 1700 a început a se validita (?), când regii Ungariei: Maria Terezia, Leopold, pentru a nu ne confunda (?) cu valahii schismatici, ni-au asigurat drepturi şi privilegii speciale, ear mai nou ni s'a confirmat şi limba noastră naţională în biserică prin înfiinţarea episcopiei de Haidu Dorog (!).

«Ceeace voim că lumea să ştie este: 1. Că noi sântem unguri cu trup cu suflet; 2. Că sântem catolici umiliţi ai papei; 3. Ear scopul nostru este identic cu al tuturor fraţilor noştri uniţi, de pretutindenea, adecă: ştergerea Trianonului». —

După terminarea predicei în felul acesta, s'a continuat liturgia; ear la sfârşit în loc de «Stăpâne primeşte», biserica toată, însoţită de orgă, întonează pe: «Isten áld meg»...

Aşa simţesc şi aşa grăesc, cei uniţi cu Roma papală. Ca să se ştie.

Reclama este sufletul comerţului

INFORMAŢIUNI

Vacanţa şcolară. In urma intervenirii Sfântului Sinod, ministerul instrucţiunii anunţă prin circulară toate şcoalele din ţară că vacanţa legală şcolară de Sf. Paşti începe la 24 Martie şi durează până la 7 April 1929.

Radio. La 10 Mai 1929 se ţine la Bucureşti inaugurarea primului post românesc de Radio-difuziune, care va funcţiona după toate cerinţele moderne având putere de 18 kilovaţi.

— După noua lege a radiofoniei româneşti, orce amator care va avea un post de recepţie clandestin, va plăti amendă până la 100.000 lei, şi va face 15 zile închisoare. De altfel, autorizaţiile se acordă foarte uşor tuturor cetăţenilor fără deosebire de naţionalitate.

Conferenţe pe sate. Dumineca de 24 Febr. a fost o zi de serbătoare mănoasă pentru despărţ. Sibiu al «Astrei». Patru comune au primit trimişii săi şi pretutindeni au fost primiţi cu braţele deschise. Conferenţiarii sibieni au fost: în cuma *Mohu*, păr. I. Popa şi dl căp. Dr. Ilie Dumitraşcu; în *Şelimbăr* dl Dr. Horia Petra-Petrescu şi dl căp. Dr. Nicolae Mihăilă; în *Veştem* păr. I. Isaicu şi dl medic Dr. Gh. Bolintineanu; în comuna *Răşinari* dl insp. şcolar Silviu Ţeposu, dl medic-primar Dr. L. Ionaşiu şi păr. protoiereu I. Dăncilă.

S'au suprimat câteva trenuri de persoane în urma pagubelor suferite de C. F. R. din cauza gerului şi viscolelor din zilele trecute.

Reducere In conformitate cu dispoziţiile proectului de lege, asupra organizaţiei administraţiei centrale a statului, numărul ministerelor va fi redus la 12 în — Jugoslavia.

Congres. Executiva organizaţiei sioniste mondiale a hotărât convocarea celui de al XVI lea congres sionist mondial pentru 28 Iulie 1929 la Zürich.

Scăpat de lupi. Din Iaşi vine vestea, că un ţigan muzicant care a plecat să meargă într'un sat din apropierea Iaşului, a fost surprins pe drum şi atacat de o haită de lupi. Buimăcit de spaimă, ţiganul a început să cânte din ţimbala. La auzul muzicei lupii s'au oprit toţi pe loc ascultând. In acest timp a sosit o căruţă cu câţiva ţărani cari au luat pe ţigan cu dânşii.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţă. «Cercul militar-civil» a avut Dumineca trecută de conferenţiar pe secr. literar al «Astrei», dl *Dr. Horia Petra Petrescu.* Dsa şi-a ales ca temă: «*Ca soldaţii români în lazaretul Abatelui Zavoral, în Strahov (Praga)*». Timp de o oră şi un sfert a vorbit despre viaţa soldaţilor români, ajunşi cu reg. 2 şi 31 de inf., în oraşul Praga, în decursul războiului. Relatările s'au bazat pe fapte concrete, pe amănunte culese la faţa locului. Pe dinaintea ascultătorilor s'au perindat figurile luminoase ale conducătorilor cehi, Iarnik sen. şi jun., Abatele Zavoral, Masaryk. Oratorul a insistat asupra personalităţii Abatelui, descriind pe larg nota etică de care a fost condus prelatul ceh. Cu ajutorul a 50 de fotografii reuşite, proiectate cu un «epidiascop», a ilustrat cele susţinute, arătând pe prietenii noştri, frumuseţile oraşului Praga, viaţa din Lazaretul Strahov, scene de pe timpul revoluţiei cehoslovace din Praga. Cu o apoteozare a lozincilor sănătoase ale lui Masaryk şi-a încheiat conferenţa propriu zisă. — Ca să ilustreze mentalitatea soldatului român în decursul războiului, a cetit pagini marcante din notiţele luate în Praga, apoi poezii (Colinda 1917 şi «Imnul dreptăţii»), cari au încălzit sufletele soldaţilor. Conferenţiarul a mai adăogat un poem: «Fluierul lui Iancu», scris de dsa, poem, în care se reflectă, în mare, nemulţumirea soldaţilor români din Strahov faţă de dominaţia habsburgică şi de nedreptăţile îndurate sub fosta monarhie. Conferenţa a fost urmărită cu deosebit interes, ear conferenţiarul viu aplaudat.

Altă conferenţă. Desp. «Astrei» Sibiu şi secţia Sibiu a «Asoc. prof. sec. rom.» au avut în 24 Febr. ca trimis al «Extensiunii universitare» pe dl prof. univ. *G. Bogdan Duică*, prea bine cunoscut publicului sibian cu numeroasele dsale conferenţe, tot deauna primite cu însufleţire. De astă ne-a vorbit despre «*Elemente lirice în epica lui Alecsandri*». A pornit dela prea îndreptăţitul desiderat că publicul nostru mare trebue să şi cunoască literatura şi pe scriitorii remarcabili, adâncind problemele şi dându şi seama de calităţile lor. Anii trecuţi tipărise dl B. Duică, în publicaţiile «Academiei Române», al cărei membru este, o lucrare despre admiratorii şi detractorii lui Alecsandri. Ca să dovedească cumcă poezia lui Alecsandri este încă viabilă, că are calităţi reale şi că nu merită critica defavorabilă, nici a unui Delavrancea, nici a unui Vlahuţă, cu atât mai puţin a lui I. Nădejde, mort de curând — a analizat în faţa auditorului câteva balade de ale lui Alecsandri cu competenţa i cunoscută. E cât se poate de util în zilele noastre să se recapituleze astfel operele valoroase ale scriitorilor noştri. Dl B. Duică a analizat cu multă fineţe: «*Altarul mănăstirii Putna*», «*Groza*», «*Pohod na Sybir*» şi «*Ghioaga lui Briar*». Publicul numeros a ascultat cu viu interes şi a aplaudat pe conferenţiar. — Conferenţa de Duminecă ne-a apropiat pe Alecsandri şi mai mult de sufletele noastre.

Teatru. După reprezentaţia dată Miercuri, de compania Leonard din capitală, şi după alte piese străine, mai mult sau mai puţin distractive şi fără deosebită valoare, urmează Marţi, în 5 Martie, ora 9 seara, în sala teatrului, o piesă originală scrisă de dl Constantin Răuleţ, *Papagalii*, în 3 acte şi un prolog, reprezentată de actori distinşi ai teatrului naţional din Bucureşti, cu concursul marei artiste, al doamnei Marioara Voiculescu. Bilete: la Librăria Foaia Poporului, în strada Mitropoliei.

Dela Asoc. clerului „A. Şaguna"

— Despărţământul Sibiu —

P. O. D. preoţi, membri ai Asociaţiei clerului, se convoacă prin aceasta la adunarea ordinară a despărţământului, ce se va ţinea în Sibiu Joi, Vineri, 7—8 Martie c. — cu următoarea ordine de zi:

Ziua I. a. m.

1. Te-Deum la ora 9.
2. Deschiderea adunării.
3. Raportul asupra activităţii pastorale a preoţimii în anul 1928.
4. Constatarea plătirii cotizaţiilor pe anul 1928.
5. Alegerea alor 2 delegaţi la congresul viitor.
6. «Senzul Liturgiei» (istoric, dogmatic, mistic, simbolic) de părintele Sp. Cândea.
7. «Educaţia liturgică a poporului» de păr. V. Marin.
8. Care sunt motivele separării poporului de păstorul sufletesc, de păr. I. Roman.

După masă şi a II-a zi:

1. Mărturisirea preoţilor.
2. La ora 9 sf. Liturgie. «Viaţa euharistică», meditaţie de Dr. I. Hradil. Impărtăşirea preoţilor.

Sibiu, la 25 Februar 1929.

Emilian Cioran
preşedinte.

au trăit. Ei au fost chinuiţi. Insă ei n'au hrănit într'inşii gânduri de răsbunare, căci priceperea şi înţelepciunea lor erau mai presus de poporul cel neînvăţat, care-i înconjura, mai pre sus şi decât inima lor nimicită de amărăciune.

Cel mai mare înţelept a lumei celei vechi a fost aruncat în închisoare, unde şi-a sfârşit viaţa bând otravă, fără să se fi tânguit.

Noi avem destule pilde despre iertări adevărat dumnezeeşti. Nu trebue să ne fie ruşine de ele. Nouă însă ne e ruşine de cea mai aleasă pornire a inimei noastre, ca şi cum ar fi o slăbiciune. Noi ataţăm şi hrănim mânia noastră, când ea începe a se potoli, căci a ierta ni se pare o lipsă de energie.

De ce însă blândeţea ar fi o lipsă de energie? De ce bunătatea ar fi o slăbiciune? De când răbdarea e de despreţuit?

Blândeţea, bunătatea şi răbdarea cer o voinţă puternică şi nestrămutată, o lepădare deplină de sine şi o umilinţă, care pe sine se uită şi ne face să dispărem înaintea faptei celei mai bune, ca şi cum ea ar fi fost săvârşită de alţii.

Când legile omeneşti sânt nedrepte şi aspre, când judecata se ţine mai mult de litera legii, atunci intervine dreptul de graţiere. Cel mai măreţ drept al omului e de a ierta. Amin.

Consilier *Il I. Illesca*,
judecător la tribunal, Sibiu.

Volum de versuri

O carte nouă a apărut de sub tipar cu titlul: «*Pâne cerească*» pentru patrie, plugari şi şcolari. Conţine frumoase poezii potrivite pentru serbări şcolare, familiare: — Ziua mamelor, Ziua eroilor, — şi la alte ocaziuni, de *Gh. Bălteanu*, cunoscutul scriitor popular, sub iniţialele G. B. Sânt în ea poezii pe care le pot recita la serbări şcolarii şi le pot ceti cu folos părinţii. Citind această carte simţi o deosebită mângâere sufletească. (Preţul 20 lei).

Comandele se fac la tipograful Mircea Jugănaru, Cluj, strada Regina Maria Nr. 55, şi la autor G. Bălteanu, învăţător, Topleţ, judeţul Severin, lângă Orşova. —

Eată ca probă: *Rugăciunea de copil:*

Impărate sfânt al meu,
Tată bun şi Dumnezeu,
Care toate le'mplineşti
Robilor tăi pământeşti,
Dă-mi şi mie-un înger blând
Să mă poarte pe pământ,
Pân' voi fi mai mărişor
Să fiu drag părinţilor.
Şi s'ascult de 'nvăţător
Şi de cartea legilor
Şi să cânt după preot:
«Sfânt e Domnul Savaot»,
Şi să ţin la lege mult,
Şi de rege să ascult,
Iar când voi fi junelaş,
Să mă fac viteaz ostaş,
Să-mi pot şi eu apăra
România, ţara mea.
Doamne, Doamne, dă-mi s'ajung
Firul vieţii cât mai lung,
Ori măestru, ori plugar,
Ori în slujbă cărturar,
Om de cinste, sănătos,
Ţării mele de folos.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Nr. 2/1929. (13) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Cinade**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 32 jugăre din cari 3½ jugăre luncă.
3. Casă parohială deplin corespunzătoare și un grajd.
4. Lemne de foc din pădurea bisericii.
5. Stola uzitată. Ferdele și zile nu se mai dau.

Concurenții își vor înainta cererile, instruate în ordine, oficiului protopopesc Mercurea și se vor prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Cinade, la 20 Ianuarie 1929.

Moise Popoviciu
preș. cons. parohial, par. adm.

Nr. 51/1929 Văzut:

Oficiul protopopesc Mercurea:

Avr. S. Pecurariu, protopop. **Ioan Mărginean**, notar.

Publicațiune

Se anunță că în ziua de **25 Martie 1929 ora 3 d. a.**, se va ține licitație publică cu oferte închise în localul școalei din Aciliu, jud. Sibiu, pentru darea în întreprindere a zidirii nouei biserici.

Valoarea lucrărilor după deviz e de 2.000,000·— Lei.

Supra oferte nu se admit.

Planul, preliminarul și condițiile de licitație se pot vedea în orice zi la Oficiul parohial din Aciliu.

Amatorii odată cu ofertele vor depune și garanția de 5% din valoarea ofertei.

(15) 8—3 **Consiliul Par. Acillu.**

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de
ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180·—, plus porto poștal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notițe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Prețul Lei 100, plus spese de poștă Lei 15

A apărut
în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II		600
Caietul I Modele de cusături românești		25
„ II „ „ „ „		40
„ III „ „ „ „	„ (8 foi)	80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro"

de
NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Prețul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de
Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15.

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

Nr. 26/929 prot. (18) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a **Crăciunești,** protopresbiteratul Băița, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Venitele stolare statorite de consiliul parohial.
3. Sesiune parohială: 10 jugăre arător și fânaț.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți să-și trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopopesc și să se prezinte în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Băița, la 20 Februarie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial din Crăciunești.

Dumitru Secăreș
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comșa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoace de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** și **Vieritul** 50 lei și tomul III **Legumăritul** și **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandație 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai nainte sau cu ramburs.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 6 Martie 1929 Nr. 19

Telegraful Român

Organ național-bise

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Inerestinare și moralizare

(=) Ne aflăm, după calendarul care trebue respectat, la mijlocul marelui și sfântului post al Păresimilor.

Desfătări, jocuri, și alte petreceri lumești și sgomotoase, pentru câteva săptămâni ar fi să înceteze, după bunele învățături și povețe ale sfintei noastre biserici, și chiar după datinile dispăruților noștri vrednici înaintași, mai puțin «civilizați», dar cu suflete mari și mai sănătoase decât ale celor de astăzi, scăzuți sufletește, în mare măsură, în urma curentelor diferite ale vremilor noi.

In orașul Sibiului, și în alte centre locuite de intelectuali români, ocaziile de amuzament, cu baluri în toată forma, iau naștere pe-o scară tot mai întinsă; sânt chiar patronate de somități civile și militare, persoane care se cred a fi în acelaș timp și buni creștini, și buni români, și care s'ar simți foarte jignite, când li-ai spune că sânt cam depărtișor de a-și face toată datoria pe terenul vieții sociale și bisericești.

In fața puținelor preocupări spirituale, și în toiul alergărilor după cele trecătoare, activitatea acelor somități sau fruntași ai societății, înzestrați cu o cultură superioară, ar fi cât se poate de prețioasă, când ea s'ar schimbà într'o colaborare, ajutând munca preoțimii noastre în toate chestiunile de încreștinare și moralizare a societății orășenești cu mentalitate în mare parte străină de tot ce este sfânt și bisericesc.

Dacă laicii vor venì cu un aport de ajutor, ca amici sinceri și devotați ai moralei creștinești, rolul cultural, și al unora și al altora, în vâltoarea vieții pământești, va da resultate cu mult mai mulțumitoare, decât sbuciumările isolate și contrazicătoare ce le vedem petrecându-se astăzi.

Postul, impus de biserica noastră, cu îndemnul la o mai intensa concentrare asupra celor spirituale, nu este o sarcină, decât cel mult pentru — fățarnici, sau pentru ceice nu-l înțeleg.

In lumea de azi și de mâne, plină de șiretenii și de pofte urâte și greu de mărturisit, postul mare să rămâe și mai departe tot ceea ce era pe timpul moșilor și părinților noștri: *îndepărtare de cele lumești, și apropiere de Dumnezeu!* Aceasta nu insemnează, firește, decât o concepție veche de viață, dar o concepție nu învechită, ci pururea nouă în deslegarea problemelor ce privesc neamul și biserica deopotrivă.

Bilanțul Băncii „Albina". Anul de criză economică generală 1928 s'a caracterizat în special printr'o cascadă a falimentelor bancare. O mulțime de institute financiare s'au dat peste cap, grație — ca să zicem așa — nepriceperii sau temerității aventurioase a conducătorilor lor.

In mijlocul acestei furtuni economice care a făcut una cu pământul, sau a debilitat cel puțin atâtea instituții financiare, banca «Albina» din Sibiu a stat solidă ca o stâncă. Mulțumită conducerii înțelepte de care s'a învrednicit, acest vechiu așezământ financiar se găsește într'un vădit progres, care va fortifica, în chip firesc, tot mai mult încrederea de care s'a bucurat și până acuma din partea publicului.

Bilanțul pe anul 1928 prezintă un câștig curat de 26 045,868 Lei. Ceeace însemnează peste 50% din capitalul societar de 50.000,000 Lei. Și câștigul acesta s'a realizat în cadrele perfectei legalități. Ba raportul consiliului de administrație spuna, că «Institutul «Albina» a căutat nu numai să pună în practică toate dezideratele Băncii Naționale a României, cari tindeau la ușurarea situațiunii solicitatorilor de împrumuturi, ci unde a fost nevoe și i-au permis împrejurările, a mers și mai departe cu scăderea dobânzilor»

Dar ceeace voim să scoatem la iveală de astădată, este creștineasca tradiție pe care și-a făcut-o banca «Albina», de a destina an de an o parte din câștigul curat, așezămintelor culturale și de binefacere. Zeci de instituții de asemenea natură, din Ardeal și din întreaga țară, se bucură an de an de înțeleapta și patriotica munificență a celei mai vechi bănci de dincoace de Carpați.

Cota destinată anul acesta scopurilor culturale și caritative se apropie de două milioane. E o cifră elocventă, care ne dispensează de cuvenitele comentarii elogioase. *N. C.*

Confesionalism?

Am arătat cu *cifre* și alte dovezi, publicate în numerele precedente ale ziarului nostru, câteva greșeli, și în deosebi marea nedreptate făcută bisericii noastre ortodoxe la alcătuirea bugetului pe 1929.

Ziarul dela Brașov, Gazeta Transilvaniei, în Nrul său d n 1 Martie, încearcă a combate constatările noastre, — fără a putea însă răsturnà nici una din ele: cifrele expuse sânt cevaș mai tari, decât afirmațiile gratuite ale confratelui dela Brașov, care ne acuză de confesionalism în politică și de dușmănie împotriva guvernului actual.

FOIȘOARA

(1)

Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericească—

Preotul nostru din Lasläul mare, în protopopiatul Târnavei, părintele *Iuliu Moldovan*, ne scrie, cu data de 11 Februar 1929, următoarele:

Vă trimit, pentru Telegraful Român, o serie de circulare vechi de cuprins istoric bisericesc din timpul episcopilor Ghedeon Nichitici, Gerasim Adamovici și Vasile Moga, între anii 1783 și 1821.

Intre ptimele circulare ale episcopului Ghedeon Nichitici, am aflat una dată în *Deva*, la 9 Iunie 1787, în vreo vizitație canonică ce va fi întreprins în eparhie, — alta subscrisă de protopopul Sibiului: *Iachim*, în numele Consistorului și în lipsa episcopului dela reședință, când acesta era dus la Carloviț la alegerea de episcopi — ficsată pe ziua de 22 Mai 1786 — pentru eparhiile văduvite ale Budei, Timișoarei și Vârșețului.

Dela episcopul Gerasim Adamovici am o singură circulară de ditto Sibiu 31 Dec. 1795.

Urmează în șir cronologic după ani circularele Consistorului în timpul vacanței până la a. 1810, subscrisă una de vicarul Ion Popovici, a ta de protopopul Sibiului Savva Popovici și notarul Aron Budai la 5 August 1796. Celelalte sânt copiate una după alta fără a fi subscrise.

Intre circularele ce se înșirue dela a. 1819—1821 am aflat și pastorale de-ale episcopului Moga și o circulară datată în Sânmiclăușul-Betlean (azi sf. Nicolae, fost Bethlen szt. Miklos) la 12 km. dela Blaj, pe valea Târnavei-mici în sus. Circularele episcopului Moga, cred că sânt aproape necunoscute istoriei noastre bisericești, dar și ale celorlalți episcopi; pentru aceea le-am transcris pe cele mai de seamă de pe vechiul text cirilic ca, pentru valoarea lor istorică, să fie utilizate de cercetătorii trecutului nostru bisericesc la completarea datelor istoriei bisericii noastre dreptmăritoare.

Primiți șcl.

Documentele sânt următoarele:

Conscripția populației în principatele Ardealului sub împăratul Iosif al II-lea la 1783.

Circulara Episcopatul Ghedeon Nichitici Nr. 104 din 17 febr. 1783.

Preacucernice protopoape kir Ilie al Luncii, noaue iubitel

Prin aceasta am a înștiința precum am primit o milostivă poruncă dela înălțatul crăescul gubernum, dela 28 februariu a. c. sub acesta, 886, prin care arată cum a sa preaosfințită chezaro-crăiască și apostolicească mărire cu milostivire au poruncit după gândul seu cel împărătesc care are spre câștigarea norodului de obște, ca să se facă deobște conscripție a tot norodul din mare principatul Ardealului, prin rânduiții domni a slăvitei varmegii, unde și oficirii despre partea stării militărești vor fi neuniți. De aceasta nici un feliu de stare sau rânduială, și aceasta ieste spre binele cel de obște, prin care numărul norodului tot spre credințare au spre scădere a fi chiar se va cunoaște, la care a sa chezaro crăiasca și apostolicească mărire bine au voit a porunci...

1. La tot norodul cu numele crăesc să se arate că acea conscripție nu se face pentru ca din trânsa să aleagă sau strângă recruți sau cătane, ci pentru singură trebuința cunoașterii populații norodului. După dragostea ce o are a sa chezaro crăiasca mărire au cugetat aceasta, așa dară nice un feliu de gând străin sau întraltă împotrivă să nu se facă înaintea celor ce se vor scrie, ci tot gândul cel rău săl lase din mințile lor.

2. Norodul prin tisturi și prin preoți măcar cu prilej după cum se cade să să înștiințeze, să să învețe, așa să să înțeleagă de aceasta conscripție precum să cuvine, dar de sar întâmpla ca norodul sau din lipsa învățăturii și arătării cei ce să cuvine sau că nu sau făcut de știre, sau sar pune împotriva acestei conscripții și prin aceasta i sar da pricină a fugi

Dovadă că nu facem, şi n'am făcut confesionalism în politică, este faptul că am luat totdeauna poziţie făţişă împotriva actelor ce atingeau biserica, fără considerare că veneau dela guvernul partidului liberal, sau dela alt guvern.

N'am duşmănit însă nici trecutele guverne române, şi nu duşmănim nici actualul guvern, pe care l-am întîmpinat (prin cele publicate în Nr. 80 al foii noastre din a. tr.) cu toată cinstea şi omenia; şi nu-i cerem nici acum, decât să repare greşelile şi nedreptăţile, săvârşite poate de neştiinţa sau de râvna prea mare a subalternilor săi.

In tot cazul ne vom şti apăra biserica faţă de nedreptăţile venite din orce parte.

Confraţilor de la Gazeta Transilvaniei le recomandăm un ton mai urban în discuţii.

Nr. 1765/1929.

Notificare oficială

Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române din România, cu adresa Nr. 150 din 20 Februar 1929, face cunoscut, că a luat notă de broşura dlui Dr. Victor Gomoiu, întitulată: «*Preoţimea în slujba operelor de ocrotire şi medicină socială*» şi apreciind orientările folositoare ce le dă în soluţionarea — cu concursul preoţilor — problemelor de igienă socială, atât de importantă pentru vitalitatea neamului nostru, o recomandă tuturor preoţilor şi parohiilor pentru bibliotecile parohiale.

Aducem aceasta la cunoştinţa preoţimii noastre din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa bisericească, ţinută la 26 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

„Mărețe umbre“

— Conferenţa Dlui General Găvănescul despre Andrei Şaguna —

Alături de şcoala statului menită să dea prin instrucţie educaţia viitorilor cetăţeni, vremurile nouă au adus un puternic colaborator în armată.

Ofiţerul de astăzi este în primul rând un pedagog. El desăvârşeşte opera de luminare a cursurilor adolescenţei. El pregăteşte viaţa sufletească a masei populare.

Năzuinţa spre o viaţă sufletească superioară, a creat în lumea casărmilor un fericit curent de muncă intelectuală, care în multe părţi se revarsă binefăcător asupra vieţii noastre publice.

Aşa este cazul la Sibiu, unde cercul militar a devenit un simpatic Ateneu, dela tribuna căruia gândul bun, şi cultul frumosului cucereşte zi de zi sufletele.

A avut această ofensivă culturală şi norocul ca în fruntea corpului de armată de aici să vină un om iubitor de carte, el însuş un asiduu muncitor al condeiului, cercetător cucernic al trecutului, tâlmaci înţelegător al prezentului. Este *Generalul C. Găvănescul*, cunoscutul şi apreciatul autor al atâtor lucrări din domeniul istoriei, meşter iscusit în descrierea frumuseţilor patriei ca şi a tărâmurilor îndepărtate.

Animator al vieţii culturale ostăşeşti, îndrumător al unei noui instituţii de lumină pentru marele public, dl Găvănescul a vorbit în faţa publicului sibian la şedinţa de Duminecă a «Astrei» despre personalitatea eroică a marelui arhiereu Andrei.

*

Pentru mulţi gestul bătrânului oştean, de a prezenta sufletul şi opera unui om al bisericii, a fost surprinzător. Pentru cine ştie să dea gesturilor adevărata lor interpretare, a fost cel mai nimerit subiect.

Generalul Găvănescul este omul faptelor. El însuşi un realizator în crâncena sforţare a neamului nostru pentru câştigarea libertăţei. El însuşi un realizator în domeniul muncei intelectuale.

Pentru un luptător, care a contribuit şi el la întruchiparea acestei măreţe construcţii, ce se chiamă România, care altă figură putea fi mai simpatică decât a luptătorului şi constructorului Şaguna?

Această simpatie a omului muncitor faţă de munca luminosului Prometeu al vieţii româneşti din Ardeal i-a dat căldura şi verva, cu care a ţinut înlănţuită un cias şi jumătate atenţiunea publicului.

*

România de astăzi este opera unui suflet care a vrut şi a ştiut să se jertfească. Acest suflet l-au format înaintaşii din toate plaiurile, pe cari a sămănat Dumnezeu neamul românesc.

O duioasă analogie se desprinde în decursul istoriei între viaţa strămoşilor noştri Romani şi între viaţa noastră. Geloase de strălucirea numelui de Roman, în vremuri de decadenţă ale centrului, provinciile imperiului trimiteau pe omul providenţial, care să dea nou avânt mândriei romane.

Aşa a dat Hispania pe Traian. Aşa a dat Dacia pe Regalian. Şi, în decursul istoriei noastre naţionale aşa a dat Docolina pe Rareş, aşa ne a dat Timocul pe Brancovici. Aşa a dat Ardealul Moldovei şi Munteniei pe Bănulescu şi Stamate, aşa ne-a dat Macedonia pe Şaguna.

Nu este aceasta o întâmplare. Este o lege pe care la noi o vedem îndeplinindu-se cu scrupulozitate în tot decursul istoriei.

Aşa este menit neamul acesta: Ca la viaţa lui să contribue toţi din toate părţile cu ce au mai bun. Ca jertfa tuturor să întărească unitatea lui sufletească şi ca spre nici unii dintre noi să nu se îndrepteze mustrarea că nu ne-am dat obolul pentru viaţa nouă, care trebue să vie.

Conferenţiarul face un mişcător tablou al situaţiei înjositoare, în care erau puşi Românii prin legea lui Verböczi. Stăruie asupra încercărilor de protest ale iobagilor, cari încep ură prin acte de violenţă să-şi arate voinţa de a duce o viaţă omenească. In răspunsul dat de nobili la cererea lui Clain se înşiră aceste acte. Ele vorbesc destul de respicat despre surescitarea, la care a fost adus poporul românesc.

Şaguna apare în epoca de decepţie a celor ce aşteptau dela actul lui Atanasie mântuirea.

Fire practică. Din părinţi negustori macedoneni, energici şi pricepuţi în a se strecura prin toate ne norocirile. Triumfând prin inteligenţa, munca şi spiritul lor practic. In această fire a macedoneanului trebue căutat impulsul uriaşului spre realizări. In tinereţea lui, graţie unchiului Grabovski, cunoaşte pe toţi apostolii românismului în frunte cu Petru Maior şi fraţii Goleşti, adevăraţii creatori ai sufletului românesc în Muntenia.

In contact cu aceştia se naşte în sufletul tânărului frumos ca un arhanghel idealul. Urmaşul Fărşeroţilor păstori de turme, vrea să păstorească spre lumină turma poporului său lăsată pradă streinilor.

Spiritul practic al neamului lui îl va ajuta. Ai lui, îndemnaţi de vocea sângelui, îi vor da tot sprijinul. Acolo unde glasul umilitului iobag ardelean nu putea fi auzit, cuvântul puternicilor bancheri macedoneni va avea trecere. Şi, deşi având mai puţine voturi decât alţii, el va fi păstorul sufletesc al ortodoxiei ardelene. Ce a făcut acest om providenţial pentru naţia sa, se ştie. Cât sânge rău a produs duşmanilor se vede din ura, cu care Kossuth vorbeşte despre el: «*Şaguna, precum este declarat de trădător de patrie, aşa nu poate avea tertare pe acest pământ!*». Cu calificarea duşmanilor se măsoară totdeauna mai bine serviciile aduse fraţilor tăi.

Autoritatea lui personală restaurează vechia metropolie. Spiritul lui practic o va înzestra şi o va îngrădi, chemând poporul de-asupra metere-

---

sau sar înstrăina, atunci răspunsul şi vina va cădea la tisturi şi la preoţi.

3. Să ştie precum aceasta conşcripţie nu va face nice o schimbare, şi nice o strămutare cât de mică după sine nu va aduce nice între parohii nice între magistraturi, nice între poşuşorilor datorie. Pentru aceasta după puterea mai sus numitei prea înaltei crăeştii rânduieli, poruncesc ca preoţilor de supt protopopiatul vostru să le spuneţi cu tot adinsul şi cu toată buna înţălegere şi să le arăţi să priceapă bine porunca aceasta, şi să urmeze ei la toate ce sau poruncit.

După aceasta înţălegând preoţii bine să le păziţi şi să arate parohianilor săi aceasta pe înţeles cu îndestulata şi adevărata pricepere, ca când mai sus numiţii domni îi vor chema la conşcripţia cea de obşte poruncită să să scrie, să asculte, să nu să pue împrotivă, să meargă ca săi scrie şi să naibă nice un gând rău şi nice un prepus protivnic şi să nu să teamă de aceasta conşcripţie, că nu vor alege cătane, nice să gândească că prin aceasta va fi vro schimbare sau vro strămutare după cum prin mai sus numitele pontumuri mai pre larg sau arătat.

Dară de sar întâmpla ca din lipsa învăţăturii şi arătării noastre să nu să supuie norodul la conşcripţia aceasta sau sar înstrăina sau ar fugi undeva, să ştii că prea cucernicia ta şi preoţii vor fi datori a da răspuns şi singuri voi cu preoţii veţi cădea în vină şi în pedeapsă, şi de vor chema au pre preacucernicia ta, au pre preoţi ca să vă scrie, să ascultaţi şi să mergeţi şi să vă supuneţi conşcripţiei, că nici un feliu de stare nu să osăbeşte de aceasta.

Pentru aceia sileştete a arăta după larg preoţilor şi preoţii să arate norodului după cum mai sus sau zis ca porunca împărătească să să plinească prin acesta de obşte conşcripţie, să nu să facă vro piedecă sau vro înstrăinare a norodului undeva, ca să nu cădeţi în vină.

Dară de veţi urma după cum sau poruncit cu mare nădejde dela prea milostivul împărat, împreună cu norodul aveţi nădejde a câştiga, şi dela zmerenia noastră molitvă şi blagoslovenie, care va fi spre osebita bucuria noastră şi mântuirea voastră.

Dat în Sâbii, februarie 17 anul 1783 a Prea cucerniciei tale

de tot binele voitor

Gedeon Nichitici, m. p.
episcop neunit.

După altă milostivă înştiinţare a înălţatului crăesc gubernum dela 3 Martie supt Nr. 462 poruncitoare ca la facerea conşcripţii să fie faţă şi parohul locului, veţi avea datorie a porunci preoţilor voştri, la tot satul parohul locului să meargă şi să fie faţă acolo şi ce să va porunci dela domnul comisarăş în treaba conşcripţii, să plinească.

Prea cucernicului Kir Ilie protopopul neunit al Luncii.

Gedeon Nichitici, m. p.

*

Nr. 392.

Prea cucernice protopoape Kir Ilie Popovici al Luncii!

Pentrucă I. K. G. prin milostivul seu întimat dela 6 Iulie a. c. supt Nr. 1622 făcutau rânduială pentru venitul stolei, adecă a patrafirului preoţilor neuniţi, şi dela a sa chesaro crăiască mărire împărătească întărită neau venit în formulare multe decât scrie în ştolar, pentru aceea primiţi formulare Nr. 22, din care vei avea datorie la tot parohul un formular a da şi tare a porunci ca după puterea lui a lua venitul său a patrafirului să aibă şi aceasta încă porunceşte i. k. gubernum după prealnalta rânduială împărătească, fiindcă între rumâni sau obicinuit la praznice, la botez, la îngropăciuni, la nuntă, foarte mari ospeţe, mâncări şi beuturi şi îmbătătură fără samă a se face, de unii să sărăcesc, cum acelea să să dezrădăcineze dintre norod, fiindcă porunca bisericească nui una ca aceea, ci au dat obiceiul a da şi a face unele ca acelea mesele cum au fost la săraci să să facă, dară după aceea am simţit că alţii au început a se ospăta şi săracii au fost uitaţi, că mai bune gazde să vor face silind acelea şi preoţilor ce să cuvine mai lezne după formular vor plini. Aşa dară preoţilor să po-

selor casei lui Dumnezeu, astfel ca ivirea unui nou Atanasie să fie imposibilă.

El va ridica demnitatea preoţilor, va da focare luminătoare în şcoale, va frânge lanţul întunerecului şi va crea pentru cei formaţi şcoala de idealism în jurul Asociaţiunei.

Ostaş cuceritor prin luptă, el va ridica la puncte strategice fortăreţe împotriva oricărei năvăliri duşmane. Romanizarea Episcopiei dela Arad şi înfiinţarea episcopiei Caransebeş formează primele întăriturî. Şi, crainic al vieţei celei noue, el întemeiază acest «Telegraf Român», care a ajuns să sărbătorească realizarea visului generaţiilor eroice din trecut.

Oratorul a încheiat, mulţumind proniei cereşti că prin acest bărbat a reaprins aici flacăra credinţei în triumful dreptăţei, care a venit. Rămâne ca noi să luptăm cu armele luminei, liberi, în ţară liberă, după cum a spus Şaguna: pentru «ce este adevărat, plăcut sufletului şi bun progresului».

Publicul a ascultat cu profund respect desfăşurarea acestor idei ţinută la înălţimea şi demnitatea subiectului, ca şi a conferenţiarului.

I. U. S.

Convocare

Membrii «Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu» se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ţinea **Duminecă în 17 Martie** a. c. la ora 2 d. a. în localul Reuniunii din strada Brukenthal Nr. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenţi.
3. Raportul general al comitetului şi raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1928.
4. Lusrea la cunoştinţă a raportului general, aprobarea socotelilor şi darea absolutorului comitetului.
5. Eventuale propuneri
6. Complectarea comitetului.

In preajma adunării generale (Sâmbătă 16 Martie a. c) la ora 7½ seara va avea loc în localul Reuniunii o consfătuire pentru alegerea comisiei de verificare a Raportului general şi al Raportului cassei. Este de dorit să participe la această consfătuire cât mai mulţi membri.

Sibiu, 28 Februar 1929.

Prof. **N Colan** prezident. **Stefan Duca** secretar.

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 2 d. a, adunarea generală se ţine cu ori câţi membri prezenţi ar fi în aceeaşi zi şi în acelaş local la ora 3 d. a.

Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puţin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

INFORMAŢIUNI

Rector universitar. Ministerul instrucţiunii a confirmat pe o periodă de trei ani pe dl profesor N. Iorga în demnitatea de rector al universităţii din capitala ţării.

Moartea unui pedagog. Din Germania vine ştirea morţii pedagogului din şcoala herbart-zilleriană, *Wilhelm Rein*, în ultimul timp profesor de pedagogie la universitatea din Iena. La cursurile celebrului pedagog şi-au făcut studiile peste două mii bărbaţi ai şcoalelor din întreaga lume, între dânşii mulţi români. Activ până în ultimele zile ale unei rodnice vieţi, moare în vârstă de 81 de ani, adânc regretat de foştii săi elevi din toate statele.

Reforma învăţământului teologic. Ştire din capitală vesteşte că la ministerul instrucţiunii publice se discută acum asupra învăţământului teologic privitor la toate eparhiile noastre din cuprinsul ţării, şi că se întocmeşte anteproectul de lege necesar. Sântem înduioşaţi de această părintească îngrijire; cum rămâne însă cu respectarea *autonomiei* asigurate prin lege bisericii noastre?

Lămurire. Unii confraţi s'au impedecat de o notiţă strecorată într'un număr precedent al ziarului nostru, referitoare la candidarea dlui V. Goldiş ca senator la Arad, interpretându o ca o inconsecvenţă din partea noastră. Celor de bună credinţă le răspundem că notiţa împricinată reprezintă părerea individuală a unui membru al redacţiei. Atitudinea Telegrafului Român, în chestiunea concordatului, am lămurit-o la timpul său: n'avem astăzi nici un motiv de-a revoca ceva din declaraţiile făcute cu acel prilej. Dacă actualul guvern, precum s'a scris, ar avea de gând să prezinte concordatul spre ratificare, — ceea-ce nu ne vine să credem — vom avea ocazia de a ne preciză din nou punctul nostru de vedere, *cu desăvârşită consecvenţă.*

Cazuri de moarte. Din Oradea ne vine trista ştire, că părintele protopop Andrei Horvat, Consilier eparhial şi mitropolitan, după o mănoasă activitate de aproape 40 ani, a trecut la cele eterne.

— In 27 Februarie, a. c., a răposat parohul Dumitru Pamfiloiu din Jina, după un serviciu de peste ½ de veac la altarul Domnului.

— In 25 Februarie, a. c., a trecut la cele eterne tînărul preot Leon Popa din Bernade în frageda etate de 25 ani. Odihnească în pace!

Darul profesorului. Fundaţia Ferdinand a premiat pe dl profesor N. Iorga cu 300 mii de lei pentru activitatea sa în ţară şi străinătate. Dl N. Iorga, în dragostea sa pentrn cultură şi şcoală, a daruit acest premiu în folosul studenţilor. Eată dascălul cu suflet mare şi pilduitor!

Earnă crâncenă a fost în anul acesta în toată Europa. Frigul a ajuns până la 40 grade. Urmările: oameni înghеţaţi în locuinţe; sănii purtate de viscol ca o bucată de hârtie; conductele de apă înghеţate şi sparte, focuri multe mai ales în oraşe; trenuri întârziate cu zilele; lupii intră în sate, în oraşe, sfâşiind vitele şi oamenii; zăpadă de 3 metri; din pricina înghеţării pământului nu se mai pot îngropa morţii, fiindcă nu se pot săpa gropi; răceala îmbolnăveşte greu multă lume; hrana s'a scumpit din pricina speculanţilor. Dunărea, Prutul, Nistrul înghеţate până la 1 metru adâncime. Marea Neagră a înghеţat asemenea, pe o întindere de 2 kilometri dela coastă.

ŞTIRI LOCALE

Primăria municipiului Sibiu ne aduce la cunoştinţă că, — în conformitate cu deciziunea delegaţiunii permanente a consiliului comunal, — publicaţiunile oficiale de interes general, ale primăriei noastre, vor fi inserate cu plată în anul 1929 **numai** în ziarele «*Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt*» şi «*Foaia Noastră*». — Regretăm că On. delegaţie a desconsiderat şi de astădată organul de publicitate cel mai vechi din centrul ortodoxiei noastre.

Aviz şcolar. Direcţiunea şcoalei de ucenici industriali de stat din Sibiu aduce la cunoştinţă domnilor patroni următoarele: Cu începere de 3 Martie c. şcoala cu concursul despărţământului Sibiu al «Astrei» organizează în fiecare Duminecă în localul «Reuniunei meseriaşilor români» din Sibiu, strada Brukental Nr. 17, conferenţe instructive pentru elevii ucenici. Conferintele încep la ora 3 d. m. Rugăm stăruitor pe domnii patroni a îndemna pe elevii ucenici a se prezenta în număr cât mai mare la conferenţe. Certificatele, prin care se motivează absenţele dela cursuri ale ucenicilor, pe viitor se vor depune fie personal de domnii patroni, fie prin ucenici la secretariatul şcoalei în orele de birou adecă zilnic între ora 10—12 a. m. sau între ora 4—8 d. m. Onor. Inspectorat al învăţământului cu ord. Nr. 1865—929 a comunicat direcţiunei că nu poate aproba începerea cursurilor la ora 6 şi 15 minute seara. Cursurile deci vor începe ca până acum la ora 6 seara. Direcţiunea invită pe domnii patroni şi pe această cale să trimită ucenicii la timp la şcoală.

Direcţiunea.

Poşta redacţiei

P. D. în *C.* Mai faceţi încercare. Nu cunoaştem revista pomenită.

Concurs

Pentru ocuparea postului de **contabil** la Tipografia şi Librăria arhidiecezană se publică concurs cu termin până la 16 Martie 1929.

Reflectanţii să-şi adreseze cererile Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, indicând condiţiile de angajare şi acludând documentele de cualificare.

Sibiu, 1 Martie 1929.

Comisiunea administrativă a tipografiei Arhidiecezane.

---

runceşte ca să să silească a dezvaţa pe parohienii sei de obicinuinţele şi beuturile fără socoteală la mai sus numitele prilejuri şi să dezrădăcineze aceea, şi aşa singuri vor cunoaşte că adaogă bunul său dar nul scade, pentru care pricină şi la gazde, şi la săraci sau dat poruncă.

Sau dat în Sâbii în 20 august 1783, salute. **Gedeon Nichitici.**

*

Nr. 368.

Prea cucernice protopoape Kir Ilie!

Fiindcă i. k. gubernum prin milostivul său intimat dela 26 Iulie 1783 supt Nr. 3141 nouă intimăluit precum fundaţiile cele mireneşti pentru care a sa crăiască mărire prin milostivul său decret dela 19 Aprilie a. k. supt Nr. 2767 au fost poruncit a să regului spre ţinerea tuturor adevăraţilor săraci a să chivernisi neajungânduse spre ţinerea tuturor săracilor acestuia mare prinţipat a Ardealului, vrând chesaro crăiasca mărire ca să să ajute şi săracii de ceialaltă rânduială că mila făcătorilor de bine a celor privaţi cu care şi până acuma au fost procopsiţi, deacuma înainte a se ţinea samă, pentru ca cerşitorii cei ce vicleneşte să fac şi fără dreptate cu împreunarea săracilor celor adevăraţi umblă şi cu obrăznicia sa ajutorul cel ce să cădea adevăraţilor săraci îl răpesc, pentru aceea a să deschilini săracii cei adevăraţi de cei vicleni şi bitangi. A sa chesaro crăiască mărire vrând cu milostivire au făcut rânduială şi au dat poruncă ca prin preoţi norodului său să arate şi să tâlcuiască să înştiinţeze să să înveţe spre mila şi facerea de bine celor adevăraţi săraci, prin puterea acestei porunci vă dau înainte ca tuturor preoţilor din protopopiatul vostru să arătaţi şi ei să arate parohienilor săi în biserică la cazanie, ce mare bine este a da milostenie săracului, că care dă săracului, împrumutează pe Dumnezeu, şi aşa oamenii să facă faceri de bine după rânduiala ce să va urma dela primirea aceştela să să publicăluiască începerea strângerii milostenii dechilin care să obicinueşte prin cerşitori a să strânge, în parohii şi în biserică şi să înveţe cu sfat sănătos pe parohienii săi, ca milostenia ceo dau cerşitorilor bitangilor, aceea să o dea la rânduiala ce va urma pentru ţinerea săracilor celor adevăraţi, fiindcă la strângerea milostenii aceasta rânduia ă va urma, ca în fieşte care săptămână întro zi ştiută după vremea stării în tot locul doi lăcuitori oameni cu bună veste şi cu bun nume şi gazde bune, dar de va fi locul mai mare ca milostenia întro zi să nu să poată strânge, atunci mai mulţi lăcuitori să vor rândui ca pe săptămână la 3 gazde să fie cu greu strângătorilor în toată săptămâna să vor schimba mergând cu dânşii doi adevăraţi săraci pentru ducerea milosteniei şi la satul acela oraş sau cetate la tot locul până la uşi să meargă şi cu plecăciune cerând milă cu mulţămită să primească, şi dacă vor căpăta bani gata, să pue *în punga cea închisă* rânduită spre acea dare, dear fi pâine făcută bucate, carne, legumi şi alte celea în sac să să închiză şi toată milostenia coratorului fără zăbavă să să dea, şi acela raţionistului ce să va rândui să dea samă care de cele primite şi cheltuite va da socoteală pentru aceasta rânduită strângere, cele ce să întimplează a să aduna în vremea botezurilor, nunţilor, îngropăciunilor, la sărbători şi la praznice cu deschilinirea altora pe sama adevăraţilor săraci să să ţie. Mai pre urmă strângerea milostenii în cutie la uşa bisericilor, aceasta socoteală să să păzască adecă cutiile care să pun înaintea bisericii să fie cu lăcat închis să şi subdeschilinite, cheile la coratorul săracilor să să ţie şi din lună în lună cu milostenia pe luni la coratorul săracilor să să aducă şi milostenia în faţa raţionistului după recepisă să să puie şi de făcuta cheltuială pe sama săracilor să să dea sama, precum aceasta ai primit şi înaintea tuturor preoţilor ai dat, să ne înştiinţezi.

Dat în Sâbii, în 11 august 1783.

De tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

„AJUTORUL“ institut de credit şi economii societate pe acţii în ŞEICA-MARE

Convocare

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii «AJUTORUL» societate pe acţii, se învită prin aceasta, conform §-lui 16 din statute, la

a XX-a adunare generală ordinară,

ce se va ţinea în comuna *Vale, la 25 Martie a. c., la ora 3 p. m.*, în sala festivă a şcoalei de stat.

OBIECTELE:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale;
2. Raportul direcţiunii şi al comitetului de supraveghiare;
3. Prezentarea bilanţului şi împărţirea profitului curat;
4. Darea absolutorului direcţiunii şi comitetului de supraveghiare;
5. Alegerea consiliului de administraţie pe 6 ani;
6. Alegerea consiliului de censori pe 3 ani;
7. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari doresc a participa la adunarea generală, în sensul § 17 din statute, sunt rugaţi a-şi prezenta acţiile, eventual dovezile de plenipotenţă, cel mult până în *23 Martie a. c., la orele 11 a. m.*, la centrala din Şeica-mare şi la agentura institutului în Vale.

Şeica-mare, 15 Februarie 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

(19) 1—1

Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.

Activa			Pasiva		
Cassa în numerar		139,143·—	Capital social	500,000·—	
Disponibil la bănci		14,572·—	Vărsat în anul 1928	500,000·—	1 000,000·—
Cambii	3.168,451·—		Fond de rezervă	484,503·—	
Cambii hipotecare	3.244,880·—		Fond de pensiuni	91,288·—	
Credite personale	1.314,064·—		Fond de binefaceri	22 308·—	598,099·—
Imprumuturi hipotecare	4.018,400·—		Depozite spre fructificare		8 919,156·—
Imprumuturi de Ct. Ct.	740,478·—	12.486,273·—	Reescont		1 809 670·—
Efecte publice		200,000·—	Dividendă neridicată		7,586·—
Casele institutului		10,000·—	Diverse conturi creditoare		220,568·—
Diverse conturi debitoare		8,560·—	Dobânzi transitoare pe 1929		81,000·—
Mobiliar-Amortizat		—·—	Beneficiu net		222.469·—
		12.858,548·—			12.858,548·—

Contul Profit şi Perdere

Debit			Credit	
Dobânzi:			Dobânzi, comisioane	1.750,189·—
pentru depozite spre fruct.	1.155,549·—		Chirii	15 000·—
pentru reescont	153,712·—			
pentru Ct. Ct.	6,892·—			
pentru capitalul social	5,420·—	1.321,573·—		
Spese curente	77,526·—			
Porto poştal	31,732·—	109,258·—		
Salare		66 000·—		
Jetoane de prezenţă		3,900·—		
Impozite către Stat, judeţ, comună		41,989·—		
Beneficiu net		222 469·—		
		1.765,189·—		1.765,189·—

Şeica-mare, la 31 Decemvrie 1928.

Pentru contabilitate: (ss) Ioan Nistor.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

(ss) Ioan Hanzu, preşedinte. (ss) Dr. N. Cristea (ss) Popa Nartea Ioan (ss) Gh. Salomie (ss) Ioan Dobrotă

Contul prezent l-am revăzut şi l-am aflat în conformitate cu registrele.

Şeica-mare, la 15 Februarie 1929.

CONSILIUL DE INSPECŢIUNE:

(ss) Ioan Rebega, preşedinte. (ss) Nicolae Tămaş (ss) Şofroniu Roşca

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. Ioan Stefan Popescu

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20 plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

legate şi broşate

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

„AVRIGEANA“, cassă de economii s. a. Avrig, jud. Sibiu

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii s. a. «AVRIGEANA» din Avrig, sunt învitaţi, în virtutea § 10 din statutele societăţii, la

a XXV-a adunare generală ordinară

care se va ţine în Avrig, *Sâmbătă*, în *16 Martie 1929, la ora 6 p. m.*, în edificiul băncii.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul Consiliului de administraţie, Bilanţul şi Contul Profit şi Perdere pe 1928 şi raportul Comitetului de censori.
3. Descărcarea Consiliului de administraţie şi a Comitetului de censori.
4. Distribuirea profitului net.
5. Distribuirea cvotei pentru scopuri filantropice.
6. Fixarea marcelor de prezenţă.
7. Alegerea a 3 membrii în Consiliul de administraţie cu mandat pe trei ani.
8. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari voesc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, conform § 13 din statute, sunt rugaţi a-şi depune acţiile şi eventual plenipotenţele cel mai târziu până *Joi, în 14 Martie 1929*, la cassa societăţii în Avrig.

Avrig, la 2 Martie 1929

(20) 1—1 CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

Contul Bilanţ cu 31 Decemvrie 1928

Activa			Pasiva		
Cassa şi disponibil		864,091·75	Capital societar		500,000·—
Imprumuturi cambiale		1.128,356·50	Fond de rezervă		35,535 35
Imprumuturi pe obligaţiuni		60,508·72	Fond de pensiuni		5,021·05
Imprumuturi pe hipotecă		6,615·75	Fond filantropic		4 477·25
Imprumuturi de cont-curent		338,147·50	Depuneri spre fructificare		2.069,571·—
Diverse conturi debitoare		65,228·—	Dividendă neridicată		1,979·—
Realităţi		270,000·—	Interese transitoare anticipate		22,063·82
Efecte		2.750·—	Profit net		97,050·75
		2.735,698·22			2.735,698·22

Contul Profit şi Pierdere

Debit			Credit	
Dobânzi după depuneri		176,222·—	Dobânzi	168,186·75
Spese generale (salare, porto, tipărituri)		10,646·—	Proviziuni	136,267·—
Contribuţiuni		20,535·—		
Profit net		97,050·75		
		304,453·75		304,453·75

Avrig, la 31 Decemvrie 1928.

Consiliul de administraţie.

Aurel Sfetea

membru în Consiliul de administraţie, expert-contabil.

Am revăzut conturile prezente şi le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Avrig, la 2 Martie 1929.

Comitetul de censori.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 9 Martie 1929 Nr. 20

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ofensiva împotriva Sf. Sinod

de G. M IVANOV.

După cele ce s'au tipărit în ziare, după declaraţiunile făcute de unii fruntaşi ai vieţii intelectuale şi politice din Basarabia în chestiunea «celor 2 Paşti» — nimeni în ceasul acesta nu se mai îndoeşte că toată zarva cu care ni se asurzesc urechile în fiecare zi în privinţa inecumenicităţii sf. Sinod este în fond o luptă împotriva lui, întreprinsă de oameni, cari: 1. sânt străini de biserică; 2. sânt în principiu vrăjmaşii ei; 3. sânt indiferenţi faţă de binele sau, de răul din ea; 4. sânt unelte politice; 5. sânt ambiţioşi, cari vor să însemne ceva, nefiind, în fond nimic; 6. sânt, în sfârşit, copilandrii, ce îşi pompează cunoştinţele dogmatice, canonice, istorice precum şi autoritatea scrisului din izvoare răsleţite şi apucate la întâmplare.

Trăim cu toţii aproape la olaltă, ne întâlnim aproape zilnic, şi oricâtă forţă de ipocrizie am avea, tot rămânem descoperiţi în aşa fel, încât oricine ne poate vedea nu numai puritatea sau impuritatea sufletului şi a intenţiunilor, dar chiar şi cariile măselelor din gură.

Luaţi la întâmplare pe oricine din cei ce urlă la gazetă de groază că se păpădeşte ortodoxia şi că se sfârâmă autoritatea sf. Sinod — şi-l puteţi cu foarte multă uşurinţă clasa după punctele de mai sus. Orce fel de farsori, de şarlatani ai ecumenicităţii veţi întâlni — nu veţi întâlni însă o inimă într'adevăr înflăcărată pentru binele bisericii noastre ortodoxe, nu veţi întâlni o minte care, cu smerenie şi cu pricepere caută adevărul, un cap — care să admită că priceperea arhierească a sfântului Sinod e mai puternică şi impunătoare, decât a sa proprie. Lupta împotriva sf. Sinod este un complot colectiv al impurităţii ortodoxe, al ambiţiei pătimaşe, al ignoranţei ce ţi scoate ochii cu un citat patriotic, al îndrăznelii nebuneşti, care socoate că scuipând pe o icoană ucide pe Dumnezeu, al indeferentismului religios, care se îngrijeşte de plenititudinea speranţelor şi a credinţelor creştine. Acest complot împotriva sf. Sinod, care a luat formele şi manevrele unui adevărat războiu împotriva Lui, nu marchează în cei ce l-au început un clocot al conştiinţei lor ortodoxe în care fierb dorurile de reformă, de reînnoire a vieţii religioase, nu arată o epocă în care biserica să fi decăzut şi să se fi rătăcit şi un suflet colectiv care să o vrea imaculată şi infailibilă ca în zilele dintâi. E o înfierbinţelă ce vine dela satana. Şi tocmai în asta stă inutilitatea, inoperanţa şi vrăjmăşia ei de proastă calitate, ce se dă de gol la fiecare pas.

Istoria bisericească, a noastră mai puţin, a catolicilor mai mult, ne dă mii de exemplare, arată epoci întregi, precum şi aspectele de decădere şi de rătăcire a bisericii creştine. In totdeauna şi în împrejurări oricât de primejdioase, s'au găsit cari au protestat. Dar în câte feluri s'a manifestat acest protest! Cei cari îşi simţeau conştiinţa atinsă, nu au îndreptat tunurile şi mitralierele criticei lor împotriva Papilor, a Patriarhilor, a Sinoadelor. Smeriţi, ei au arătat — după umila şi creştinesca lor părere — rătăcirea totală sau abaterea parţială a bisericii dela dogma, tradiţie şi morala creştină, şi au rugat, au implorat, cu lacrimi în ochi şi cu inima sfârâmată de durere, să se reîntre în adevăr. Toţi sfinţii şi asceţii noştri, precum şi cei catolici, au fost în ultima analiză, nişte protestatori. Dar ei protestau nu cu gura şi la gazetă, ci cu fapta.

Ei înfăptuiau în realitatea vieţii lor — sfinţirea creştină. Ei se plăsmuiau în carne şi în oase, cu tot duhul, inima şi simţirea lor, şi în tot cursul vieţii, ca pilde inatacabile şi grandioase în faţa tuturor membrilor bisericii. Fără să rostească un cuvânt din gura lor, ce ştia să şoptească numai rugăciuni, ei convingeau cu elocvenţa mută şi irezistibilă a totalei desăvârşiri creştineşti. Ei nu strigau ca purificatorii moderni, Papilor, Patriarhilor, Arhiereilor şi Sinoadelor: «boilor, v'aţi încurcat coarnele în gard». Prin sfânta lor viaţă, vorbea, protesta, îndemna şi purifica însuşi Dumnezeu. Şi dacă biserica creştină în existenţa ei pământească nu a ajuns niciodată până la nămol şi la păcura păcatului — se datoreşte acestor sfinţi protestatori.

Ceilalţi? Unii au râs, au scris piese de batjocură, versuri ironice, au şantajat în vederea unor utilităţi suspecte dar strict personale, s'au constituit reformatori, au organizat bisericuţe noi, în care se închinau tuturor dracilor, numai lui Dumnezeu — nu.

Controversa pe chestia zilei de sărbătorire a Paştilor a fost foarte bine venită pentru a arăta lăuntrul moral al tuturor celor ce au atacat sf. Sinod. Cel ce a îndrăznit să scrie şi să strige împotriva lui, ar fi avut o singură justificare: aceea de a-şi recunoaşte din capul locului păcătoşia personală. Făcând aceasta, dreptul lui de a critica sf. Sinod s'ar fi redus la o simplă şi umilă rugă. Şi ruga nu i-o poate refuza nimeni.

Dar atribuindu-şi o infailibilitate de conştiinţă şi de intelect ortodox, superioară infailibilităţii colective a sf. Sinod, atribuindu-şi un «foc sacru» pe care nu-l simte arzând nici în călcâi, necum în suflet şi în cuget, protestarul contimporan se sbate în presumţia lui reformistă şi dreptcredincioasă, o presumţie ce mai întotdeauna se exaltează — în fiecare seară aproape şi până în zori — cu câteva butelii de vin — în veselele noastre bodegi hiperortodoxe.

(Ordinea).

Convocări. Conform art. 70 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, se convoacă adunarea protopopească a tractului protopresbiteral *Sf. Gheorghe* în sesiune ordinară pe ziua de Mercuri, 20 Martie 1929, la ora 9 a. m., în biserica ortodoxă română din Sf. Gheorghe.

— Fraţii preoţi, membri ai Asociaţiei clerului «A. Şaguna», despărţământul Sf. Gheorghe, se convoacă la adunarea ordinară a despărţământului, ce se ţine Marţi şi Miercuri, 19 şi 20 Martie, în *Sf. Gheorghe.*

Sectele în Ardeal

Presa noastră a pomenit în dese rânduri despre îngrijitoarea înmulţire a sectelor din Ardeal. Aceste cuiburi de înstrăinare sufletească a elementului românesc s'au înfiripat la adăpostul proverbialei noastre toleranţe, făcând victime cu deosebire în rândurile clasei muncitoreşti.

Puţini şi-au pus întrebarea: De ce aceste secte zise religioase şi-au făcut apariţia întâi pe teritoriul provinciilor alipite, şi pentruce activitatea lor a mers sporind dela încheerea păcii până astăzi? Răspunsul n'ar fi tocmai greu. — Nu e nevoie de multă pătrundere pentru a înţelege, că propaganda anti-naţională lucrează în România sub masca străvezie a unei acţiuni de subminare dusă cu stăruinţă şi metodă, împotriva bisericii strămoşeşti.

Procesul în jurul institutului de editură «Viaţa» din Cluj a scos la iveală tainele unei organizaţii secrete, care nu cruţă nici banul, nici osteneala, pentru a abate populaţia românească din făgaşul sigur al tradiţiilor sale sufleteşti. Mulţumită unei răfueli între conducătorii sectei mileniste din România, am putut să aflăm, că pentru operaţiile de popularizare a învăţăturilor aşa numiţilor studenţi în Biblie, s'a înfiinţat în inima Ardealului o vastă tipografie, unde în decurs de câteva luni s'au imprimat cărţi, broşuri şi reviste de propagandă în valoare de câteva milioane de lei.

E de prisos să spunem de unde vin aceşti bani: sânt trimişi de peste graniţă, fireşte, nu din partea unor sinceri şi credincioşi amici ai ţării noastre.

Cea mai numeroasă sectă din România pare să fie astăzi aceea a baptiştilor. Numărul baptiştilor nu s'ar putea socoti cu preciziune, căci o statistică exactă a diferitelor confesiuni ne lipseşte încă. Credem că nu exagerăm, dacă îi evaluăm la câteva zeci de mii de credincioşi. Secta baptistă încearcă să se organizeze pe provincii, căutând să se strângă sub o conducere unitară. Un congres al baptiştilor din Basarabia

s'a adunat la Chişinău, sub conducerea unui oarecare Cozimopulos. Reprezentanţi din toată ţara au ţinut o conferenţă la Curtici (la doi paşi de frontieră!) în prezenţa comisarului alienţei baptiste pentru Europa, Ruhrsbroke.

In conferenţa dela Curtici discuţiile au fost foarte animate, stabilindu-se, ca preludiu al unei organizări unitare în România, statutele sectei baptiste. Un semnal de luptă s'a auzit dela hotarul cel mai îndepărtat al ţării. Preoţimea noastră, păstrând în rândurile tagmei cultul Dumnezului strămoşilor noştri, trebue să se pună în poziţie de apărare, luminând poporul cu propria lor credinţă, lămurindu-i primejdia înstrăinării lui de biserica în care s'a născut, şi împiedecând alunecarea lui în capcana pe care i-o întind vrăjmaşii din afară.

Dar înmulţirea sectelor nu se înfăţişează numai ca pericol pentru unitatea noastră religioasă. Problema are şi o latură politică, de care orce guvern românesc trebue să ţină seamă. Baptiştii nu urmăresc numai câştigarea de prozeliţi pe seama unui nou cult, — ei urmăresc scopuri mult mai pozitive, încercând să determine o anumită orientare a treburilor publice.

Delegatul alianţei baptiste mondiale, Ruhrsbroke, care a patronat conferenţa dela Curtici, nu s'a sfiit să declare, în cercul tovarăşilor săi, că reuşita lui Hoover la alegerile prezidenţiale din Statele Unite, şi căderea lui Smith, a fost determinată de voturile baptiste, care au mers la poruncă împotriva candidatului Hoover...

Ce conferenţe se ţin la Cluj...

Societatea intitulată «Sf. Maria» a femeilor greco-catolice române dela Cluj organizează în timpul de faţă o serie de conferenţe, ţinute — cum se pare — la îndemnul şi inspiraţia «Asociaţiei generale a românilor uniţi», sau a celor dela «Agru» de curând răsărit. Seria s'a inaugurat prin conferenţa dlui Dr. Iacob Radu, prelat papal dela Oradea, care nu s'a mărginit să-şi laude biserica sa, ci «s'a pomenit atăcând cu vorbe grele biserica ortodoxă, căreia i a găsit tot felul de păcate», raportează o dare de seamă dela Cluj.

La conferenţa dlui Dr. Iacob Radu erau de faţă şi membre din Societatea ortodoxă a femeilor române, filiala locală, care de sine înţeles s'au simţit neplăcut surprinse de apreţierile prelatului papal la adresa ortodoxiei.

Intr'un comunicat, trimis ziarelor, comitetul Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române filiala Cluj spune:

«Ne-am ferit cu mare grijă de a provoca susceptibilităţi şi mai ales de a provoca discuţii confesionale, sau cele mai mici atacuri la adresa bisericii greco-catolice.

Dar eată, spre marea şi dureroasa surprindere, soc. Sf. Maria, înfiinţată acum 25 de ani şi mai bine pentru scopuri exclusiv naţionale şi nicidecum confesionale, se vede că n'a înţeles delicateţa şi gândurile noastre bune, ci a organizat o serie de conferenţe, cari după titlu ne-au îndreptăţit să credem că vor avea caracter de polemică confesională, deşi noi stăruim în convingerea că numai bisericile înseşi aveau chemarea să facă aceasta. Participând, ca de obicei, din colegialitate, la prima conferenţă (din ciclul de 5) ţinută Joi, 21 Februar a. c., în sala prefecturii, ne-a dat să ascultăm o serie întreagă de aserţiuni neadevărate şi atacuri violente la adresa scumpei noastre biserici ortodoxe.

Conştiente de dreptatea cauzei noastre sfinte, nu vom zice «ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte», ci, asemenea mamei celei adevărate din biblie, vom renunţa la dreptul nostru de polemică, spre a servi cauzele mari ale românismului, dar vom apăra cu toată hotărârea şi nestrămutata convingere a sufletului nostru prestigiul şi demnitatea bisericii noastre strămoşeşti, cu un trecut de glorie şi strălucire naţională. Iar faţă de societatea «Sfânta Maria», atâta vreme cât înţelege să abuzeze de larga noastră generozitate, vom păstra rezerva cuvenită».

*

Va continuà sau nu activitatea societăţii «Sf. Maria» în direcţie agresivă şi «agristă», rămâne de văzut.

Aşezământ înfloritor

Banca «Frăţia», în 28 Februar 1929 şi-a ţinut a 22 adunare generală în oraşul Sighişoara, cu rezultat îmbucurător. Din trecutul acestui institut, amintesc următoarele momente:

Inainte cu 23 ani, preoţimea noastră din protopopiatul Agnita, la iniţiativa şi stăruinţa şefului tractual de atunci, azi octogenarul protopop în retragere Ioachim Muntean, a decis înfiinţarea unei bănci, cu sediul în Agnita. Dificultăţile unui modest început, într'un târguşor cu numeroşi minoritari bine situaţi, cu vechi instituţii similare în plin progres, în mersul ei normal, încet şi sigur, banca într-u nimic n'a fost stingherită, din contră, dela începutul activităţii sale a fost în situaţie, a distribui ajutoare corespunzătoare din venitele ei anuale, parohiilor mai lipsite, pentru trebuinţe bisericeşti şi şcolare.

La insistenţa unor intelectuali, banca «Frăţia» acum 5 ani a fost strămutată la Sighişoara, unde în scurt timp a fost adăpostită în casele proprii, rămânând la Agnita sucursala.

Acţionarii, întruniţi la ultima adunare generală, între care mulţi preoţi din judeţul Târnava-mare, cu unanimitate au decis ridicarea capitalului societar dela 3.500 000 Lei deplin vărsaţi la 5.000,000 Lei. In urma acestei împrejurări, atrag atenţiunea onor. preoţimi din judeţul nostru asupra acestei instituţiuni, care e o putere şi mândria a noastră, şi al cărei bilanţ s'a publicat în Telegraful Rom. din 6 Februar a. c. Nr. 11.

Un institut românesc solid se impune tocmai în reşedinţă de judeţ, ca să poată satisface cererile românilor din împrejurime, ca pe viitor să înceteze anomalia, ca românii se formeze în mare parte clientela băncilor străine. Sprijinirea băncii «Frăţia» e prin urmare drept şi datorinţă pentru ori care bun român din aceste locuri. *C.*

Apelul lui Isus Hristos către toţi de a-L urmà

Meditaţie

Punctul 1. In această sentinţă trebue să considerăm întâi iubirea infinită a Tatălui celui veşnic pentru neamul omenesc. Voind Dumnezeu să ne dea pe cineva, a ales pe unul care să fie om adevărat şi părtaş naturei noastre, pentru a ne fi exemplu, şi să fie totodată şi Dumnezeu adevărat, adecă unul născut al Lui, care să ne aducă ajutor şi leac. Căci, dacă n'ar fi fost Dumnezeu adevărat, n'ar fi putut să ne dea exemplu.

Prin urmare, vom începe a considera maiestatea acestui Rege, în care sânt concentrate toate calităţile cele mai desăvârşite, cum mărturisesc profeţii. In special vom considera: înţelepciunea sa infinită, prin care recunoaşte necesităţile şi starea noastră nenorocită, atotputernicia prin care poate uşura această stare a noastră, mila de care ne împărtăşeşte, bunătatea prin care ne aduce leac, providinţa cu care caută a se îngriji de înlesnirile noastre, blândeţa şi afecţiunea către noi, întrucât ne priveşte ca pe fraţii săi, dărnicia cu care ne împarte bogăţiile sale, ear pe urmă dă pentru noi trupul şi sângele Său, dreptatea şi prudenţa în guvernarea cu care ne conduce, şi în fine veşnicia şi tăria împărăţiei Sale cereşti care niciodată nu va avea sfârşit. — Spre a ne întări în cele considerate până acuma, vom compara pe regii pământeşti cu Regele nostru ceresc. Regii pământeşti impun supuşilor lor dări şi le pretind în mod sever. Regele ceresc îi scuteşte de toate acestea, şi El însuşi plăteşte cu dragoste datoria lor. Regii pământeşti duc uneori pe supuşii lor la sărăcie şi lipsă. Regele cel ceresc s'a făcut sărac pentru a îmbogăţi pe ai săi cu sărăcia sa. Regii pământeşti impun supuşilor legi grele. Regele cel ceresc a statorit legile cele mai uşoare, urmându-le El însuşi, şi însufleţind pe alţii cu exemplul Său să le împlinească. Regii pământeşti sânt regi numai pe un timp, fiind şi ei muritori. Regele cel ceresc este veşnic, a cărui împărăţie nu se va sfârşi niciodată, pentrucă are baza în Dumnezeu.

Din aceste trei feluri de consideraţiuni trebue să se nască în noi trei feluri de sentimente sufleteşti, şi anume de laudă, de bucurie şi de recunoştinţă, care trebue făcute lui Dumnezeu Tatăl şi însuşi Regelui ca Fiului său. Deci să mulţumim lui Dumnezeu Tatăl care ni-a dat nouă un Rege atât de puternic, înţelept şi sfânt. Deci cu umilinţă să ne rugăm Ţie, Rege cel ceresc, să ne primeşti sub ocrotirea Ta. Dacă Tu ne vei ocroti, nimic nu ne va lipsi nouă.

Punctul 2. Vom considera ce fel de program a avut acest Rege pentru împlinirea poruncei Tatălui Său. El zice: «Voinţa mea este cea mai dreaptă de a purta războiul împotriva tuturor vrăjmaşilor mei şi anume împotriva diavolului, lumii şi cărnii, şi împotriva tuturor viciilor şi păcatelor şi de a intra după învingerea acestora în împărăţia Tatălui. El zice: «de slujeşte cineva mie, mie să-mi urmeze şi unde voi fi eu, acolo şi sluga mea va fi», (Ioan 12, 26). Cu alte cuvinte: cel ce doreşte a se dedica ascultării mele trebue să trăiască precum trăesc eu; şi se va bucura de răsplata veşnică de care mă bucur şi eu. — In urmă vom considera cauzele, blândeţa şi eficacitatea, acestei chemări prin care ne invită acest rege pentru ascultarea şi chemarea sa.

Intâi acest Rege care ne cheamă, este de o maiestate infinită şi este un binefăcător şi dăruitor de daruri. A doua, expedţia propusă de acest rege este cea mai justă, care ne va aduce nouă onoare şi bunăstare mai multă decât însuşi regelui, pentru-că este îndreptată spre nimicirea vrăjmaşilor noştri cari ne aduc multe neplăceri şi necazuri. A treia, acest Rege care ne cheamă la luptă, ne precede în luptă. El s'a pogorât din ceruri pentru a ne fi exemplu în această luptă, precum Ghedeon sau Abimeleh: «Cum mă veţi vedea pe mine, şi voi aşa să faceţi, (Jud. 7, 7) şi ce ni-aţi văzut pe mine făcând, curând faceţi şi voi ca mine», (Jud. 9, 48). A patra, acest Rege ne promite biruinţa cea mai sigură şi după aceea răsplata cea mai mare. A cincea, ne promite mărire viitoare şi cinste pe care o va avea fie El însuşi, fie Tatăl cel veşnic, fie toţi supuşii săi. «O, Rege veşnic, îţi mulţămim pentrucă dintru stricăciunea oamenilor, folosindu-te de atâtea mijloace eficace, ne-ai atras pe noi în legăturile iubirii Tale», (Osea 11, 5). O dacă toţi oamenii, cari sânt luminaţi cu lumina Ta Dumnezeiască, ar vrea să priceapă şi să primească aceste luminări, atunci cu câtă iubire s'ar îndemna pentru urmarea Ta!

Punctul 3. Aici vom considera multele categorii de oameni cari există în lumea aceasta şi la urechile cărora ajunge această chemare. Prima categorie de oameni este a celor cari orbiţi de iubirea lumei acesteia, refuză a urma pe Regele care îi cheamă. Numărul acestora este atât de mare încât trebue să le compătimim soartea pentru nerecunoştinţa şi necredinţa lor. Toţi creştinii vreau să ajungă la Hristos, dar puţini calcă pe urmele Lui. Toţi cei ce urmează pe Hristos, doresc să primească răsplata, dar mulţi de teama ostenelii renunţă de a-l urma. Şi aşa prin neascultarea lor nu vor ajunge în societatea Lui, precum cei invitaţi la cină n'au vrut să vină, de aceea Domnul a zis că nici unul dintre bărbaţii aceia ce erau chemaţi, nu vor gusta cina sa (Luca 14, 24). Şi aşa se pot referi la oamenii aceştia cuvintele înţeleptului Solomon: Că am strigat şi nu m'aţi ascultat, pentru aceea şi eu voi râde de pieirea voastră pedepsind împotrivirea voastră cu moartea vecinică, (Prov. 1, 24—26).

A doua categorie de oameni este a acelora cari vreau să urmeze şi să însoţească pe Rege în această expediţie, dar nu cu atâta dărnicie, ci mulţămindu-se de a urma numai poruncile, şi ne lăpădându-se de bogăţii şi onoruri şi de plăceri, asemându-se cu tinărul din evanghelie care după ce a păzit toate poruncile lui Dumnezeu din tinereţele sale şi auzind cuvintele lui Hristos: «De voeşti a fi desăvârşit, mergi, vinde-ţi averile tale şi le dă săracilor şi vei avea comoară în cer, şi vino urmează mie». (Mat. 19, 2). Tânărul s'a întristat crezând că este destul pentru el a face ce a fost obişnuit. Asemenea fac şi aceşti oameni crezând ca ce fac, este destul pentru a ajunge la mântuire, şi aşa răsplata lor va fi puţină. Dar această făptuire este un fel de lipsă de bună cuviinţă, întrucât aceşti oameni ca simpli soldaţi nu vreau să imiteze pe conducător, adecă pe Hristos, în cele ce le sânt lor posibile, din contră însuşi Regele face pentru soldaţii săi mai mult decât este ţinut să facă.

A treia categorie de oameni este a acelora cari de bună voie urmează acestui Rege în toate şi pentru toate, nu numai în cele poruncite, ci şi în cele sfătuite, precum a făcut însuşi Regele, trăind viaţa în sărăcie, în feciorie şi în supunere, dispreţuind bogăţiile şi plăcerile permise ale lumii şi renunţând la libertatea proprie, pentru a putea urma în mod perfect pe Regele şi măestrul lor.

Această categorie de oameni este a călugărilor cari, pentru a se apropia mai mult decât alţii de felul vieţii Regelui ceresc, vor primi răsplată mai mare dela Dânsul, după cuvintele Ev. Matei 19, 29: «Insutit vor lua răsplată în viaţa aceasta şi în viaţa cea viitoare viaţă veşnică vor moşteni». La aceste trei categorii de oameni putem adauge a 4-a, care sânt chemaţi de către Regele ceresc să fie instrumentele sale în chemarea altora la chemarea Sa. Şi în această categorie sânt cuprinşi toţi preoţii în genere cari, după exemplul apostolilor, trebue să se îngrijească nu numai de perfecţiunea lor proprie, ci şi de perfecţiunea altora. Cei ce sânt chemaţi în felul acesta la urmarea Regelui, trebue să mulţumească lui Dumnezeu de acest mare favor de care i-a făcut părtaşi şi să fie totdeauna gata la orce osteneală pentru mântuirea sufletelor până la vărsarea sângelui, dacă porunca lui Dumnezeu o cere, trăind întreaga viaţă după cuvintele proorocului Isaia 6, 9: «Eată eu sânt: trimite-mă unde şi cum vrei, eu sânt gata la toate ce-mi vei porunci». Amin. *Lidarh.*

Nr. 2104/1929.

Aviz

Se aduce la cunoştinţa onor. preoţimi din arhiepiscopia noastră, că a apărut în Arad publicaţiunea «*Patronatul eclesiastic ungar în raport cu drepturile statului român*», de Dr. Gheorghe Ciuhandu, consilier eparhial în Arad, care se recomandă cu toată căldura pentru bibliotecile noastre parohiale. Se poate procură, à 100 lei şi porto-postal, dela Librăria diecezană din Arad.

Sibiu, 7 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nu daţi fetele la mănăstiri străine

Aşa se tângue o doamnă în gazeta «România de Nord» din Satu-Mare. Doamna aceasta spune, că a umblat la şcoală într'o mănăstire rom. catolică, pe care a îndrăgit-o.

In zilele trecute a intrat într'o catedrală rom. cat., să asculte orga şi liturgia, care îi aminteau anii petrecuţi în acea şcoală.

Dar, spune doamna, m'am simţit neplăcut impresionată de ruga preotului de pe amvon, ce începe a predica cu un «Mi atyá-k».

Am ascultat însă şi eu predica, crezând că de pe acel amvon se propovăduieşte numai credinţă, pace şi iubire — şi nu propagandă contra românilor şi bârfirea acelei ţări, ale cărei lanuri le dă şi lor pânea dătătoare de viaţă. Nu este oare statul român cel mai îngăduitor, ear noi românii toţi, nerăzbunători pentru tot ce a fost în trecut? Catolicii se plâng de lipsă de ajutor, ei se cred persecutaţi? Din înălţimea unui amvon strigă în gura mare contra a tot ce i românesc, — oare aceasta este ruga lor? Povestea este veche, — pedeapsa este nouă pentru cei ce ne închinăm în bisericile lor.

Când mă gândesc la atâtea fete de români şi astăzi în mănăstiri străine purtate în biserici de altă lege, că odată ieşite'n lume vor fi şi ele momite de glasul unei orge, amintitoare a vremii din copilărie, vor fi şi ele înfruntate de acelaş glas batjocoritor plin de ură? — Dacă pe ei nu-i putem aduce la simţământul de datorie creştinească, să-i ocolim noi, chiar şi acolo unde ai crede că nu-i răutate, nici pizmă, nici bârfire.

Biblioteca povestirilor morale

Acesta e titlul unei nouă publicaţiuni, înfiinţate tocmai în Odorhei, de preotul *A. Nana*, şi imprimate cu grijă şi gust în atelierele tipografiei «Minerva» s. a., institut de arte grafice şi comerţ de librărie în acel oraş.

Primul număr, al Bibliotecii povestirilor morale, este: *Pilat din Pont*, interesantă şi instructivă povestire, o prelucrare făcută de directorul publicaţiei, Pr. A. Nanu, după Sievercev. Se poate citi cu folos şi plăcere. Un număr costă 10 lei. Se pot face şi abonamente pe an.

Despre scopul, ce se urmăreşte prin biblioteca dela Odorhei, directorul ei dă următoarele deslusiri:

«Nu mă călăuzeşte lăcomia banului, nici pofta măririi, ci mă pune la muncă dorul cald de-a smulge din mânile curate ale tinerilor noştri fascicolele criminale ale putregaiului literar, care schimbă iezărul sufletului în mlaştină scârboasă. Şi mă opinteşte râvna stăruitoare de-a înlocui lepădăturile otrăvitoare cu 'n şir de cărticele alese, cu povestiri religioase şi morale, din care să se desprindă pregnant: *duhul vigoros, regenerator, primenitor al eternei morale creştine...* Sprijiniţi această iniţiativă particulară ce tinde să suplinească o lipsă ardentă a vremii.

Vă rog deci binevoiţi a o abona şi a o răspândi între copiii, rudele, prietenii şi cunoscuţii dvoastre mai tineri, căci fiecare om are trebuinţă de mângâiere sufletească, dar mai ales cei mici, şi fiecare are trebuinţă de razim etic în viaţă, — dar mai cu seamă tinerii, cari sânt mugurii viitorului nostru».

INFORMAŢIUNI

Salarizarea clerului. Zilele acestea s'a întrunit la ministerul cultelor, sub preşedinţia dlui ministru Aurel Vlad, comisia însărcinată cu întocmirea proectului de lege pentru salarizarea clerului. S'a fixat principiul ca preoţii să fie salariaţi în raport cu titlurile lor. Statul e dator să arate preoţilor, în privinţa salarizării, aceeaş solicitudine pe care o arată funcţionarilor săi direcţi. Preoţii cu titluri inferioare — cum e cazul celor cu patru clase seminariale — vor fi salariaţi ca şi cei cu 8 clase de seminar. S'a precizat că statul va plăti salariile preoţilor; ear acolo unde parohiile au venituri, peste nevoile de întreţinere a bisericii, se vor achita salariile din aceste venituri şi statul va complecta numai în cazurile când salarul nu va fi suficient. In acest scop, statul va face evaluarea averilor tuturor parohiilor, după normele de evaluare a averilor particulare şi după anumite dispoziţiile din noua lege de salarizare. După aceste norme vor fi verificate veniturile corporaţiunilor bisericeşti ale tuturor cultelor.

Ordin. Ministerul de interne a dat, cu Nr. 1385 A. din 16 Februar 1929, tuturor prefecturilor din ţară ordin, întemeiat pe hotărârea Sfântului Siuod cu privire la sărbătorirea Sfintelor Paşti în 1929. Ministerul cere prefecţiilor să ia măsuri împotriva celor ce ar încerca să tulbure ordinea publică, întru cât libertatea cultului nu poate fi folosită în scop d'a atăca instituţiile ţării şi a face agitare pe asemenea chestiuni.

Revenire la ortodoxie. Comuna de frunte de pe Someş, Reteagul, cu o parohie greco-catolică, a revenit în întregime la ortodoxie. In 4 Februar a. c. 160 capete de familie au încheiat cuvenitul proces verbal în faţa notarului, ear în zilele următoare s'au dresat mai departe procesele verbale de trecere la ortodoxie a restului românilor din Reteag. Cu câteva zile înainte, adecă la serbătoarea Intâmpinarea Domnului, în 2 Februar, se petrecuseră, în faţa bisericii din comună, unele scene foarte compromiţătoare pentru delegaţii episcopiei gherlane, reprezentate între alţii şi de clarisimul Dr. Dumitru Manu, figură faimoasă, despre care se spune că manevrà în mână cu un *revolver*, scos din revereandă, ameninţând pe credincioşii cari se lăpădau de Gherla uniaţilor.

Depozite întregi secrete de cărţi pentru propagandă *milenistă* s'au găsit de curând la Cluj, în casa din strada Maria 36. Organele poliţieneşti au străbătut, în casa aceasta, prin subterane cu uşi secrete, au deschis ferestruici din pereţi, care conduceau la adevărate magazii de cărţi şi broşuri de propagandă. Volumele confişcate, ca lucrări prohibite, urmează a fi transportate cu camioanele la poliţie. Centrul propagandei mileniste este la Cluj, unde s'a desfăşurat o activitate secretă întinsă, şi autorităţile vor mai avea de furcă multă vreme cu mileniştii susţinuţi de americani.

Episcopie ortodoxă română în Maramureş. Foaia *Baia-Mare*, în numărul său mai nou scrie că oraşul Baia-Mare, cel mai vechi dintre toate oraşele ţării întregite, ar putea fi reşedinţă chiar şi pentru *două* episcopii, între care una ortodoxă română. Despre aceasta spune următoarele: Episcopia ortodoxă română, care va lua fiinţă în urma avizului favorabil ce l-a dat sf. Sinod Ministerului cultelor cu privire la reînfiinţarea celei mai vechi episcopii româneşti, ce era legată de mănăstirea din Cuhea, aceasta episcopie încă nu poate avea o reşedinţă mai potrivită, de cum ar fi vechiul oraş Baia-mare.

Ori să plece, ori pleacă. Sovietele, după-ce au omorât preoţi şi au pustiit biserici, se îndreaptă şi împotriva tovarăşilor de principii, despre cari socotesc că n'ar fi destul de anarhişti. Astfel ajunge însuşi Troţki să fie trimis în Siberia, şi apoi dat afară din Rusia. Luptătorii împotriva ţăraniei ţariste *aplică* tratamentul absolutistic, ai cărui vrăjmaşi au fost: Ori te pleci, ori pleci.

ŞTIRI LOCALE

Dela Societatea Naţională de Cruce Roşie, filiala Sibiu. Duminică 10 Martie c., ora 5 (17) d. a., se va ţinea în sala cea mică a Prefecturii locale Adunarea generală anuală a Societăţii Naţionale de Cruce Roşie, filiala Sibiu. Toţi domnii, şi toate doamnele membre, sânt rugaţi să ia parte.

Mulţumire. Pentru şomeri s'au mai dedus la primărie, în timpul dela 5—20 Februar a. c., următoarele daruri: Carol Albrecht, industrie de alimente «Lica», 5 saci (a 75 kgr.) făină de pâne; Dr. Enric Ernst 300 lei; Dr. Carol Wolff 300 lei; Un nenumit 500 lei; Victor Lazar 200 lei; Ana (Victor) Lazar 200 lei; Irmgard Schreiber 100 lei. Pentru darurile acestea exprimă mulţumită călduroasă:

Comitetul de Asistenţă.

Primăria aduce la cunoştinţă proprietarilor din Calea Poplăcii, că a stabilit numerele pentru casele (locurile de case) din Calea Poplăcii. Planul şi tabloul se pot vedea la serviciul tehnic al primăriei. Proprietarii sânt invitaţi a vedea planul şi a pune numărul respectiv pe casele lor.

CARŢI ŞI REVISTE

«Biserica noastră şi Cultele minoritare», de Russu Ardeleanu, este o carte, pe care Sf. Sinod al bisericii ort. române o recomandă pe seama bibliotecilor noastre parohiale. Se poate procura dela autor direct: Bucureşti, Calea Călăraşi Nr. 36. Preţul nu este indicat.

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronagiul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 2—3 din 1929: Creştinul ortodox: Bugetul cultelor pe anul 1929. Prof. Dr. Gh. Ciuhandu: Cum s'a făcut «unirea» Românilor cu Roma? Nicolae N. Grosu: Sugestii dintr'o carte. I. Beleuţă: Amintirile unui preot romanocatolic devenit preot ortodox. Maniu Lungu: Pentru reducerea divorţurilor. Prof. N. Colan şi O. D.: Mişcarea literară: Invierea Domnului nostru Isus Hristos. Cruci de ţintirim. Cărţile părintelui I. Trifa. N. C.: Cronică: «Impăcarea» dela Roma. .*. Note şi Informaţii. — Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 32.

Biserica Ortodoxă Română. A apărut Nr. 1 din 1929, al revistei Sf. Sinod, cu valoroase articole şi numeroase informaţiuni. Amintim, între altele, lucrările: Biserica ortodoxă română şi celelalte confesiuni, Ieromonahul Anania Melega, Nerespectarea Calendarului duce la erezii, Rolul social al preotului în trecut şi prezent, Un mare chip al predicii ortodoxe, Lămurire la «O întâmpinare», Isus în faţa vrăjmaşilor.

Un nou volum. In literatura noastră anunţarea apariţiei câte unui volum de literatură modernă trebue să fie primită cu bucuria unui succes. Literatura română în faza ei tinără, însă cu ascenziune progresistă, şi-a croit un drum solid în domeniul culturei universale. Tinerele noastre talente, deşi încă dibuind să-şi închege o tendinţă, sânt totuşi bine apreciate de criticismul occidental. Zilele acestea editura «Ardealul» din Cluj, sub auspiciile «Astrei» secţia literară, va edita un nou volum de nuvele şi însemnări: *Anny*, ale tânărului publicist ardelean *Coriolan Bărbat*. Numele dlui C. Bărbat ne este cunoscut din primul său volum de nuvele: Flori de primăvară, şi mai ales acum în urmă din articolele sale sociale, care ni l au desvăluit ca pe un destoinic mântuitor al condeiului. La timpul său vom reveni.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

„PLUGARUL“ cassă de economii societate pe acţii în Săcădate

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «PLUGARUL» societate pe acţii în Săcădate se invită la

adunarea generală ordinară,

care se va ţinea în *2 Aprilie 1929 la ora 2 p. m.*, în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Deschiderea şi constituirea adunării.
2. Raportul direcţiunei şi al comitetului de supraveghiare privitor la gestiunea anului 1928 şi darea absolutorului.
3. Deciderea asupra profitului realizat.
4. Eventuale propuneri anunţate Direcţiunii.

In caz că nu s'ar întruni numărul legal de acţionari, adunarea va avea loc, fără altă convocare cu acelaşi program în *12 Aprilie a. c.*, luându-se deciziuni valabile ori care ar fi numărul acţionarilor.

DIRECŢIUNEA.

(21) 1—1

Activa — **Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.** — **Pasiva**

Cassa în numerar	6,706·—	Capital social	25,000·—
Imprumuturi cambiale	450,977·—	„ „ emisiunea nouă	27.438·— 52,438·—
Efecte	2,500·—	Fond de rezervă	25,000·—
Mobiliar	100·—	„ special de rezervă	8,000·—
		„ de binefaceri	800·—
		Depuneri spre fructificare	345,430·—
		Dividende neridicate	6,154·—
		Interese tranzitoare	6,500·—
		Diverşi creditori	694·—
		Profit net	15,267·—
	460,283·—		460,283·—

Debit — **Contul Profit şi Perdere** — **Credit**

Interese la depuneri	35,638·—	Interese şi proviziuni	71,171·—
Spese: (p. chirie, luminat, încălzit şi tipărituri)	6,978 —		
Salare	8,000·—		
Impozite	5,288·—		
Profit net	15,267·—		
	71,171·—		71,171·—

Săcădate, la 31 Decemvrie 1928.

DIRECŢIUNEA:

Ioachim Moisin m. p. Toma Mahara m. p. Ioan Jordachie m. p. Ioan Stanciu m. p.
Ioan Petcan m. p. Ioan Georgescu

Subsemnatul comitet de cenzori examinând conturile prezente le-am aflat în ordine şi consonanţă cu registrele.

Săcădate, la 15 Februarie 1929.

Ioan Petrişor m. p. Ioan Roman m. p. Ioan Berghia m. p. Cost. Ştefan m. p.

Nr. 450/1928 ppresb. (23) 1—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul organic, şi în legătură cu § 23 punctul 5, a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de Congresul naţional-bisericesc al Mitropoliei noastre sub Nr. 136 din 1887 § 7, şi conform ordinului cons. din 4 Iulie a. c. Nr. 6540 Pl., prin aceasta se publică concurs nou pentru întregirea postului de protopesbiter al tractului **Zarand**, cu sediul în Brad.

Viitorul protopresbiter va ocupa şi postul de paroh în parohia primă din Brad.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt: Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele stolare şi salarul dela stat, cum şi venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat, şi locuinţa în casele tractuate.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţie după rubricile indicate în Regulamentul congresual § 12.

Concursele intrate după expirarea terminului nu se vor lua în considerare.

Brad, din şedinţa comitetului protopopesc al tractului Zarand, ţinută la 25 Iulie 1928.

Pr. **Alexandru Fugătă**
adm. protop.

Pavel Lazar
not. cons. protop.

Nr. 8780 Plen.

Aprobat:

Din şedinţa plenară, ţinută la 18 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Concurs

Pentru ocuparea postului de **contabil** la Tipografia şi Librăria arhidiecezană se publică concurs cu termin până la 16 Martie 1929.

Reflectanţii să-şi adreseze cererile Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, indicând condiţiile de angajare şi acludând documentele de cualificare.

Sibiu, 1 Martie 1929.

Comisiunea administrativă a tipografiei Arhidiecezane.

Nr. 178/1929. (22) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Idiciu**, cu filia **Harânglab** şi **Cund** din protopopiatul Tarnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 27 jugăre pământ arător de prima calitate.
3. Grădină cu pomi 1 jugăr.
4. Casa şi curtea parohială cu supraedificate economice.
5. Lemne necesare pentru foc.
6. Stola uzitată în parohie: ferdele şi zile de lucru nu să mai dau.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în ordine, oficiului protopopesc ortodox român Târnava-mare şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Biertan, la 22 Februar 1929.

Nicolae Gheaja
adm. ppesc.

Nr. 26/929 prot. (18) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a **Crăciunesti**, protopresbiteratul Băita, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Venitele stolare statorite de consiliul parohial.
3. Sesiune parohială: 10 jugăre arător şi fânaţ.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopopesc şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Băiţa, la 20 Februarie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciuneşti.

Dumitru Secărea
protopop.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Veritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 13 Martie 1929 Nr. 21

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...entele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Dl Dr. N. Lupu si Pascălia

Gazetele de scandal continuă să întreţină o agitaţie dintre cele mai desfrânate în jurul datei pascale. Nu e vorba de ştirile adevărate pe care le înregistrează presa asupra sincerelor ecouri sufleteşti trezite în popor de hotărârea sinodală, ci mai ales la acea diabolic de organizată propagandă pe care o desfăşoară câţiva idololatri ai incompetenţei.

Oricât de tardivă a fost isbucnirea acestei propagande tarifate şi oricât de funeste sunt roadele ei pentru liniştea sufletească a ţării, nu ne-am mirat prea mult de ea; asemenea uzanţe sunt în tradiţia unei anumite prese.

Ceeace ne miră este faptul, că s'a găsit un om care să ducă problema pascală în parlamentul ţării. Este dl Dr. N. Lupu.

Pentru orce minte parlamentară — ca zăi zicem aşa, — în stare să distrugă sfera de competenţă a unei instituţii politice, este clar, că nu parlamentul e chemat să hotărască data sfintelor Paşti, ci sf. Sinod, căruia-i este încredinţată, prin canoanele bisericii şi prin legile ţării deopotrivă, paza dogmelor şi a canoanelor. Nici chiar congresul naţional-bisericesc nu are căderea să legifereze în materie spirituală. Ceice au crezut că e cazul să se convoace congresul naţional bisericesc, pentru a hotărâ data pascală, sunt într'o crudă eroare. Ardealul ortodox are o experienţă de viaţă bisericească-constituţională de peste şapte decenii. Şi'n acest răstimp nu s'a pomenit un singur caz, în care corporaţiile bisericeşti cu membri mireni să-şi reclame dreptul de a-se amesteca în chestiunile de ordin duhovnicesc, dogmatic sau canonic, cari cad în exclusiva competenţă a episcopatului.

Domnul Dr. N. Lupu, care este un vechi membru al parlamentului român, nu ştie acest lucru — ori nu *vrea* să-l ştie, ceeace e şi mai rău.

Dsa a urcat tribuna parlamentară în postura de censor al sf. Sinod, căruia i-a făcut un rechizitoriu dintre cele ma puţin... parlamentare. Par'că ar fi vorbit în numele dlui Nae Ionescu, marele apologet al Paştilor de peste Nistru.

Dl Dr. N. Lupu nu e multumit cu data Sf. Paşti, aşa cum a fixat-o Sf. Sinod. Fiindcă în 24 Martie (Dumineca Floriilor)... Sălcile încă nu s'au îmugurite şi la 31 Martie găinile încă nu se ouă... E o motivare foarte idilică. Nu ne mirăm că a stârnit aplausele galeriei devotate. Cu o asemenea motivare suntem convinşi că dl Dr. N. Lupu va cere în curând, tot în Parlament, ca Anul Nou să fie mutat în Mărţişor, ca să se poată umbla cu plugusorul... «Mânaţi băieţi!» este doar un strigăt aşa de straniu în dricul iernii..

Şi fiindcă dl Dr. N. Lupu, e tare nemulţumit cu hotărârea sinodală (pentru motivele de mai sus) a somat pe dl I. Maniu, preşedintele Consiliului de miniştri, să schimbe data Sf. Paşti. Dl Maniu i-a răspuns, foarte cu minte, că Dsa nu e patriarh — şi nici de-ar fi n'ar putea împlini dorinţa dlui Dr. N. Lupu. Dl deputat-interpelător s'a adresat atunci Camerei, ai cărei membri au răspuns la fel: că nici unul nu-i Vlădică.

Iar atunci dl Dr. N. Lupu s'a supărat foarte şi şi-a vărsat mânia (de bunăseamă tot la îndemnul dlui Nae Ionescu) asupra I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, afirmând (tot ca dl Nae) că hotărârea sinodală ar fi fost determinată de «orgoliul» înaltului ierarh dela Sibiu.

Trecând cu un creştinesc sentiment peste indelicateţea dlui Dr. N. Lupu, ne îngăduim o întrebare din cele mai simple: Cine e mai orgolios: Mitropolitul care niciodată n'a avut ambiţia de a prescrie reţete medicale, sau medicul care se erijează în superarbitrul duhovnicesc al Sf. Sinod? Nu de altceva, dar dacă dl deputat nu-şi va răspunde la această întrebare, ne-om pomeni azi — mâine că Dsa va aduce în discuţia camerii misterul Sfintei Treimi, sau ierarhizarea cetelor îngereşti.

Post şi rugăciune

In anotimpul când natura reînviază, Providenţa ni-a hărăzit, după solstiţiul de primăvară, serbătoarea Paştilor, pe care bunul creştin o aşteaptă în credinţa, că ea este ziua când primenindu-şi sufletul se apropie de Dumnezeu.

Pentru această primenire a sufletelor învăţăturile bisericei noastre ne impun: postul, rugăciunea, pocăinţa, penitenţa trupească în înfrânarea poftelor şi plăcerilor, pentru a pulsà în noi exteriorizarea simţului religios şi a sentimentului de participare în divin, prin tăria credinţii şi iubirea crucii.

Post şi rugăciune, înţeleg post nu în mâncări şi rugăciuni făţarnice, ci post şi rugăciuni după sfânta scriptură.

Sântem în postul Paştilor şi dacă facem o cercetare aici, la noi, în Sibiu, în acest centru de cultură, de ordine, de linişte şi de mare mişcare creştinească, ei! bine! umblând ca sărmanul Diogene cu lampa aprinsă în mână străbătând întunecimile mahalalelor sărăcăcioase, abia acolo găseşti câteva familii, care ducându-şi greul vieţii, pe cât îi lasă nevoile zilei, mai păstrează din învăţăturile creştineşti pregătindu-se de marea Inviere a Domnului.

Dacă treci sus în cetate, unde pulsează viaţa, petrecerile se ţin lanţ cu firitiseli stropite cu vinuri spumoase ca în carnaval. Baluri ameţitoare, până la ziuă, concerte şi festivaluri fără o cântare religioasă, eshibiţiuni de dansuri în localuri publice, — dar nimic, nimic din ceeace este firesc să se petreacă în aceste câteva săptămâni de post şi rugăciune.

Socotesc, ca şi alţii, că ar fi timpul să se pună nitică regulă în aceste pofte după petreceri, care sfidează morala creştină şi jalea marelui public nevoiaş, — mai ales a funcţionarilor cu mijloace restrânse şi greutăţi familiare.

Nu s'ar putea petrece câteva clipe asistând la reprezentări din viaţa lui Isus, la piese religioase, la concerte religioase, conferenţe cu subiecte religioase, predici în biserici seara la vecernii, vizitarea bolnavilor în spitale, şezători unde să se lucreze vesminte pentru săraci, pentru biserici, icoane pentru iconostase şi alte podoabe de care unele biserici au lipsă, spre a nu mai face acea tristă impresie ce-ţi goneşte din suflet bobul de credinţă şi bruma de evlavie?

Mă întreb, ca alţii, e oare logic, că scăderile bisericii să se resimtă în atmosfera morală a societăţii româneşti, sau decăderea morală a societăţii crează scăderi bisericii noastre?

Nici una, nici alta. O conlucrare între oameni pentru biserică în sensul arătat, ne apropie de credinţa în Hristos. Societatea femeilor ortodoxe a inceput, — noi sub ocrotirea bisericii s'o desăvârşim în acest post al Paştilor.

A trăi, cum trăim, fără credinţă în Dumnezeu şi numai cu legile făcute de om fără Hristos, este a nu avea un ideal de viaţă.

Trăim în timpul celor mai mari libertăţi, şi omul trebue să aleagă între Dumnezeu şi nimic, şi vom vedea, că la sfârşitul sfârşitului va termina în a crede, — ear cine crede este creştin.

Această credinţă ne dă mulţumirea sufletească în toate actele vieţii noastre.

Marele estet şi gânditor englez Oscar Wilde, care a scris piesa Salomeea, dându-şi perfect seamă de şubrezenia vieţii sociale a avut tot dreptul să rostească undeva cuvintele: «sânt un antinomist înăscut pentru excepţii şi nu pentru legi», (vorbia de legile sociale).

Aşa sânt şi unii, ce şi-au petrecut viaţa în desfătări şi dupăce şi-au ros buzele şi genunchii în plăceri trupeşti, îşi îndreaptă mintea către Dumnezeu şi încep a crede.

Ei bine, credinţa aceasta este o putere care lucrează în sufletele noastre zi de zi, şi încetul cu încetul ne face mai buni, mai curaţi, şi în acelaş timp mai înţelegători ai marilor mistere în care plutim.

Credinţa cea adevărată, odată prinsă în sufletele noastre, lucrează prin sfântul Duh spre desăvârşirea noastră, ne captivă şi apropie de dumnezeire, dacă nu este împiedecată de poftele trupeşti, de răutate şi ispite viclene, pe care duhul cel rău le strecoară în cugetul nostru.

Faust şi-a vândut sufletul diavolului pentru a-i da fericirea, dar nu a simţit nevoia să oprească timpul în loc, decât la mulţumirea, ce a simţit la urmă muncind pentru alţii.

Dacă ar voi, ar înţelege toată lumea, că nu există îndreptare fără pocăinţă, şi pocăinţa nu poate veni prin asprimele legii, ci prin cuvintele Evangheliei şi credinţa în Hristos.

Că este aşa, de pildă, de ce societatea dă păcătoşilor în puşcărie, drept îndreptare, lectura bibliei, dacă nu ar avea această credinţă?

Şi atunci earăş te întrebi, pentruce societatea nu-i arată calea aceasta omului înainte de a intra după ferestrile cu gratii de fer şi uşa cu zăvoare de oţel?

Răspunsul e simplu: pentru că societate e în afară de Hristos şi de Evanghelie. Ea crede în viţelul de aur, pe care l-a dărâmat Moise coborând muntele Sinai, şi nu în cuvintele Mântuitorului. Fericirea azi nu şi-o găseşte nimeni decât trăind viaţa cât mai intens, oprindu-se la concepţia pozitivistă-materialistă a timpului în care trăim.

Mama nu-şi învaţă copilul de mic să se închine şi să se roage lui Dumnezeu în aceeaş credinţă şi, când este mare, ispitele vieţii îl fac ateu. A păcătui e uşor, a te mântui e greu.

Generaţia ce se duce rămâne în jeluire, dar generaţiei ce vine, tineretului mai ales i s'ar putea spune: înainte de a vă pune un ideal în viaţă, faceţi-vă un ideal de viaţă, care să cuprindă mai ales sănătatea fizică şi morală. Să nu luaţi viaţa lui Isus drept iluzie şi Invierea lui drept farsă.

Un curent de spiritualizarea sufletului se simte în toată lumea, şi ar fi timpul, cu o clipă mai înainte, s'o înţelegem şi să nu ne mai abatem din calea ce duce spre Hristos.

Să ne întărim prin muncă credinţa, deschizându-ne ochii minţei noastre asupra vicleşugului cu care vrăjmaşii neamului nostru rod temelia bisericii creştine, încurajând în propaganda lor diferitele secte religioase, baptiste, adventiste, anabaptiste, iconoclaste, fără să vadă nimeni, că în cărţile lor, ce le împart gratuit, este otravă pentru stat şi biserică, confundând libertatea cultului cu libertatea propagandei în spirit schismatic.

Zilele postului sânt prilej de pocăinţă şi orânduite pentru contemplaţia lui Hristos prin vizitarea bisericii Lui, unde ne închinăm în iubirea crucii, care ne contopeşte în Hristos, spre a ni-L aminti cu închipuirea cum zilele acestea până la Paşti, El îşi strânge ucenicii, face minuni şi se pregăteşte de judecată; este prins în grădina Ghetsimani, adus la judecată în faţa lui Irod, apoi a lui Pilat şi purtat în ocări dela Ana la Caiafa, până sus pe Golgota, — desăvârşindu-ne astfel din an în an prin El şi biserica Lui.

Să-l căutăm în Inviere şi va trebui să-l găsim şi să ne desăvârşim prin El, sacrificând totul, fiindcă totul e sterp şi putregai fără El, pentrucă El este totul, şi acolo unde este Hristos, e Dumnezeu şi adevăr...

Consilier IL. I. ILIESCU
Judecător, Tibunalul Sibiu.

„Copilul din târg"...

Călimara cu noroiu a dlui Nae Ionescu este inepuizabilă. De aceea el împroaşcă. In toate părţile. In special împroaşcă clerul ortodox, începând cu ultimul preot şi sfârşind cu patriarhul.

Pentru improvizatul apologet al ortodoxiei clerul nostru este doar o adunătură nedisciplinată, iar sf. Sinod... dar ce să mai vorbim de el, că doar... «e căzut din dar». Şi depus — de dl Nae Ionescu.

Ori decâteori a fost la ordinea zilei vr'o problemă bisericească, cumpătul censor dela «Cuvântul» a făcut pe advocatul catolicismului. Ca orice advocat plătit. In chestia concordatului şi a legii cultelor dsa are o întreagă literatură iezuitică. Astăzi, în lipsa unei probleme care i-ar da prilej să facă direct apologia papistaşismului care a dărâmat sau a furat altarele „schismatice"— falsul censor al vieţii bisericeşti atacă rând pe rând, sau în bloc, pe membri sf. Sinod; bate pe păstori, ca să se risipească turma. Fiindcă, în ultima analiză, ori strigă: Trăiască Papa!, ori: jos Sinodul! — e acelaş lucru. Ceeace e să iasă, tot iese... Ultima ţintă a atacului marelui Mogul al ortodoxiei este «P. S. Neculai», pe care-l acuză că ar fi «capul răutăţilor» în chestia pascală.

Şi încă ceva. Acelaş Ionescu acuză, în duet cu dl Dr. N. Lupu, pe I. S. S. Mitropolit Nicolae, că ar fi vinovat pentru lupta dintre ortodocşii şi uniţii din Ardeal, luptă pe care a deschis-o «nu din dragostea pentru biserica noastră pravoslavnică, ci dintr'o urâtă şi condamnabilă ambiţie personală care întunecă totul».

Dl Nae Ionescu minte calomniând şi calomniază mintind. Lupta dintre ortodocşi şi uniţi n'a deschis-o «P. S. Neculai», ci ceice au făcut «unaţia» vânzându-şi credinţa pentru un blid de linte. Şi o continuă ceice stărue în această unaţie. Adevărat că I. P. S. Mitropolit Nicolae nu a cântat nici un imn de slavă papistaşismului vechiu sau nou. Nici n'a făcut propunerea să li se ridice vr'un monument celorce au rupt solidaritatea spirituală a neamului românesc. Atitudinea aceasta a izvorât însă tocmai din nemărginita sa dragoste pentru legea românească şi pentru unitatea sufletească a neamului românesc.

«P. S. Neculai» a fost şi este pentru 31 Martie. Cu toate că dacă ar fi fost pentru 5 Mai şi Sf. Sinod ar fi hotărât eventual în acest sens, ar fi avut un strălucit prilej să dovedească odată mai mult, că fraţii noştri uniţi sunt o anexă a ortodoxiei, nu a catolicismului. Cu sufletul atârnă de noi; numai cu trupul atârnă de papistaşi. Prin hotărârea sinodală, întâmplător — ne-am apropiat de catolici. Dl Nae Ionescu ar fi trebuit să exulte. N'a făcut-o, fiindcă dsa e ca «copii din târg», despre cari ne spune Evanghelia că nici odată nu-i poţi împăca. Nici cu cântec de jale, nici cu fluierat de joc. Dl Nae Ionescu e ca «cei mici», minus sinceritatea. Crezul D Sale e negaţia. Atacă Sf. Sinod, ca să i surpe autoritatea şi să-şi mulţumească patronii. E o meserie, care dacă nu onorează, de bunăseamă rentează. «E clar, nu?»

Dela cameră

In a patra săptămână a Postului mare, dl deputat Dr. N. Lupu s'a trezit să facă în cameră o interpelare adresată dlui prim-ministru şi d'or miniştri de culte şi interne, asupra situaţiei create în urma hotărârii sf. Sinod, relativ la data serbării Paştilor.

Interpelantul, cincimaist «convins», atinge, în vorbele sale, lipsite de orce sentiment al buneicuviinţe, cinstea înalţilor noştri chiriarhi. Turbulentul orator a fost chemat la ordine şi invitat să şi cumpănească vorbele. Au luat apoi cuvântul mai mulţi domni deputaţi, scoţând la iveală *greşala* că s'a adus chestiunea în discuţia camerei pentru a se rosti asupra ei.

Hotărârea guvernului se cuprinde în declaraţia, citită în aceeaş şedinţă din partea dlui ministru al cultelor, *Dr. A. Vlad.* Declaraţia guvernului este următoarea:

„Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române a decis ca Paştile să fie sărbătorite la 31 Martie. Hotărârea este categorică.

Din rapoartele oficiale primite, guvernul poate constata cu satisfacţie că imensa majoritate a sfintei biserici ortodoxe a primit cu supunere filască hotărârea sfântului Sinod. Totuş, în multe parohii ale Basarabiei s'au manifestat nemulţumiri contra hotărârii sfântului Sinod, şi dorinţa de a sărbători sfintele Paşti la 5 Mai.

Ţinând seamă de aceasta, arhiereii bisericii ortodoxe s'au fixat asupra punctului de vedere că arhiereii din Basarabia în interesul superior al bisericii şi al liniştei publice, vor fi în drept să caute, şi vor fi destul de înţelepţi şi patrioţi să găsească modalităţile, pe lângă care şi cei nemulţumiţi cu data de 31 Martie să-şi primească mângâerea sufletească la data dorită de ei, fără ca pentru aceasta, să fie urmăriţi de autorităţile bisericeşti.

In faţa acestei stări de lucruri, guvernul constată că el este dator să respecte aşezămintele bisericeşti, de credinţă şi canonice, aşa după cum superioritatea bisericească le stabileşte.

Având sfântul Sinod deptul exclusiv de a stabili cu autoritate necontestată toate orânduelile sfintei biserici ortodoxe, statul şi guvernul vor respecta hotărârile sfântului Sinod şi vor face tot ce este cu putinţă pentru menţinerea şi întărirea autorităţii sf. Sinod, atât în chestiunea calendarului, cât şi în ce priveşte alte hotărâri legale ale lui.

De sine înţeles că guvernul, ţinând seama de liniştea publică, de pacea sufletească, de respectul faţă de libertatea conştiinţii supuşilor ţării, nu va putea împiedeca cu forţa statului pe nimeni să serbeze sfintele Paşti, atunci când conştiinţa sa religioasă îi dictează.

In consecinţă, guvernul poate declara că, mai ales, ţinând seama de împrejurările locale din Basarabia în acele parohii, dorinţa majorităţii poporului va fi respectată şi se vor lua toate măsurile necesare, pentru ca serbarea sfintelor Paşti, dorită de credincioşii sfintei biserici ortodoxe, să nu fie de nimic tulburată.

Nr. 1760/1929 Ep.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Se aduce la cunoştinţă On. oficii protopresbiterale şi parohiale, că în baza deciziunii Onor. Minister al sănătăţii şi ocrotirilor sociale Nr. 9342/929 autorizaţiunile pentru intreprinderea de colecte pentru zidiri de biserici şi case parohiale, cu începere de azi se vor da direct de către chiriarchii.

In consecinţă dispunem, ca în viitor cererile pentru autorizaţiuni de colecte să se înainteze Consiliului nostru arhiepiscopesc, însoţite de următoarele acte:

a) Planul şi devizul zidirii pentru care se cere autorizaţia de colectă;

b) Concluzul consiliului şi adunării parohiale, prin care s'a aprobat planul şi devizul;

c) Concluzul consiliului parohial, prin care se cere autorizaţia pentru colectă, cuprinzând numele persoanelor încredinţate cu purtarea pantahuzelor, condiţiunile de angajare ale acestor persoane şi indicarea fondurilor de cari dispune parohia spre scopul zidirii pentru care se cere autorizaţia de colectă.

Se atrage atenţiunea, că sub nici un cuvânt nu se poate ad-

mite concesionarea sau vinderea prin licitaţie a dreptului de a colecta cu pantahuzele, fiind astfel de acte oprite şi pedepsite de legea pentru reglementarea şi controlul apelurilor la contribuţia benevolă a publicului.

Oficiile protopresbiterale vor înainta aici numai acele cereri pentru autorizaţiuni de colecte, cari vor fi însoţite de toate actele mai sus specificate.

Autorizaţiile de colectă pentru zidiri de biserici şi case parohiale în comunele rurale nu vor circula decât pe teritorul judeţului din care face parte parohia, şi numai în cazuri excepţionale se poate da autorizaţie de colectă în întreg cuprinsul arhiepiscopiei.

In fine se pune în vedere, că atât la sfârşitul colectei cât şi după întrebuinţarea sumei colectate Consiliul parohial se va întruni în şedinţă, unde se va dresa câte un proces verbal, primul reprezentând suma colectată, iar al doilea modul cum a fost întrebuinţată această sumă.

Aceste procese verbale se vor dresa fiecare în câte două exemplare, din cari un exemplar se va înainta îndată după redactare aici spre a se transpune Ministerului sănătăţii şi ocrotirilor sociale, iar al doilea exemplar se va păstra în arhiva parohială împreună cu toate actele privitoare la colectă şi cu actele justificate pentru control.

Sibiu, din şedinţa secţiunei economice a Consiliului arhiepiscopesc, ţinută la 2 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Necesitatea pocăinţei ca mijloc de curăţenie sufletească

Meditaţie

Punctul 1. «Intrând Isus într'un sat, l-au întâmpinat pe El zece bărbaţi leproşi, cari au stătut departe. Şi aceia au ridicat glas zicând: Isuse învăţătorule, miluieşte-ne pe noi», (Luca 17).

Aici vom lua aminte râvna rugăciunii acestor leproşi plini de umilinţă şi smerenie: ei din depărtare au strigat că sânt nevrednici de a se apropia de Domnul Isus Hristos, unind rugăciunea lor cu o lăpădare de sine, când nu ziceau: Insănătoşează-ne, ci miluieşte-ne pe noi, — pentru ca prin aceasta să se supună cu totul milei Sale. Leproşii au adaus acestor virtuţi şi rugăciunea, care este prea puternică înaintea lui Dumnezeu.

Sf. apost. Iacob zice: «Rugaţi-vă unul pentru altul, ca să vă vindecaţi, că mult poate rugăciunea dreptului cea fierbinte» (Iacob 5, 16).

Contrar acestui obicei, făptuesc cerşitorii cari de teamă că trecătorii se vor supăra dacă vor cere milostenie şi pentru alţii, cer pomană numai pentru ei singuri.

Domnul nostru Isus Hristos s'a bucurat că toţi săracii şi lipsiţii se unesc în iubire, pentru a le împărtăşi bogăţiile milei Sale nesfârşite.

Isuse, învăţătorul nostru, care eşti cel mai darnic, priveşte, mulţi leproşi sântem azi pe valea plângerilor, asemănători celor zece; mulţi călcăm cele 10 porunci ale legii Tale sfinte, de aceea Te rugăm într'un glas: «Miluieşte-ne pe noi». Curăţeşte pe cei eretici de lepra ereziei şi necredinţei; pe cei îngâmfaţi de lepra mândriei; pe cei necumpătaţi de lepra desfătării trupului; dar curăţeşte-mă şi mine împreună cu ei: «că precum a fost cugetul meu, ca să mă abat dela Tine, Doamne, cu zece părţi să adaug a mă întoarce ca să Te caut pe Tine» (Varuch 4, 28) Amin.

Punctul 2. «Şi văzându i Isus li-a zis lor: Mergeţi şi vă arătaţi preoţilor, şi a fost când mergeau ei s'au curăţit». (Luca 17, 14).

In acest punct vom considera adevărul că binele nostru îşi are originea la Isus Hristos, deoarece Dânsul cu ochii Săi, isvoarele milei sale, ne priveşte pe noi. Dar Isus Hristos a voit ca afară de credinţa văzută în aceşti leproşi să-i probeze şi în ascultare înainte de a-i însănătoşa, zicând: «Mergeţi şi vă arătaţi preoţilor», deşi ştia că legea oprea pe leproşi de a se prezenta preoţilor înainte de a fi curăţiţi de lepră.

Aceşti leproşi, fermi convinşi despre cele zise lor, fără întârziere au ascultat porunca lui Isus Hristos. «Şi când mergeau s'au curăţit», pentru a ne învăţa cât preţueşte o supunere convinsă în puterea căreia Dumnezeu de multe ori face minuni, şi pentru a şti că celce are credinţă vie în Isus Hristos, nu refuză a asculta în toate ce i se poruncesc, fie prin Domnul Isus Hristos, fie prin slujitorii Săi.

In felul acesta Dumnezeu cunoscând credinţa mare a lui Avram a voit să probeze şi ascultarea lui când a spus: «Ia pe fiul tău cel iubit, pe Isac, pe care l-ai iubit şi mergi în pământul cel înalt, şi-l adu pe el acolo jertfă, într'un munte, care ţi voi spune ţie» (Gen. 22, 2).

Această cercetare s'a şi împlinit, deoarece credinţa, încrederea şi ascultarea se potrivesc pentru a săvârşi lucruri după voinţa divină.

A doua: vom considera cauza mistică a acestei fapte. Isus Hristos a poruncit leproşilor să se arăte preoţilor, pentru a învăţa ce trebue să facă cei leproşi în sufletele lor, cari voiesc să se apropie de Dumnezeu pentru a-i cere sănătate.

In cuvintele «arătaţi-vă» este cuprins următorul înţeles: «Deschideţi-vă preotului, ca să vadă şi să vă cunoască cine sânteţi, fără a-i ascunde nici un rău ce aţi făcut sau zis. In duhul ascultării şi al umilinţei, pentru a-mi mântui sufletul, trebue să mă descoper preotului fără nici o şovăire.

Isuse, deoarece vezi şi cunoşti lepra mea, ce m'ar putea împiedeca să nu o vadă şi slujitorul tău?

Ai putea Doamne şi ai tot dreptul a-mi porunci să arăt lepra mea lumii întregi; dar tu nu ceri jertfa aceasta dela mine, ci numai să mă arăt preotului Tău, pentru a mă curăţi.

In fine vom considera că aceşti leproşi mergând la preoţi s'au curăţit, deoarece în ochii lui Dumnezeu voinţa noastră cea adevărată de a ne curăţi păcatele, este ca împlinită.

Pentru toate aceste binefaceri, trebue să mulţămim lui Isus Hristos, care a pregătit noua leacul pentru durerile de care pătimim.

Punctul 3. «Iară unul dintre dânşii văzând, s'a întors cu glas mare mărind pe Dumnezeu. Şi a căzut cu faţa la picioarele lui, mulţămind lui; şi acela era Samarinean». Iară Isus răspunzând a zis: «Au nu zece s'au curăţit? Dar cei nouă unde sânt? Nu s'a aflat să se întoarcă, să dea mărire lui Dumnezeu, fără numai acesta, ce este de alt neam? Şi a zis lui: Scoală-te şi mergi: credinţa ta te-a mântuit!» (Luca 17).

In numărul celor 9 leproşi vom considera cea mai mare parte a oamenilor cari sânt evlavioşi când sânt în lipsuri, — numai atunci caută mila Sa, când sânt constrânşi de împrejurări. Dar îndată ce au primit binefacerea dorită şi se văd ajunşi la sănătate şi fericire, uită pe Dumnezeu. Cuvintele zise: Au nu zece s'au curăţit? Dar cei nouă unde sânt? arată cât a displăcut lui Hristos procedura acestor leproşi. Dumnezeu s'a folosit de acest mod de vorbire şi la păcătuirea lui Adam, zicând: Adame, unde eşti?

Prin acestea Dumnezeu a voit să arete că nu aprobă paşii celor nerecunoscători. In persoana leprosului Samarinean privim pe păcătoşii cei mari cari după ce au primit mântuirea sufletelor sau altă binefacere, nu se arată recunoscători pentru binefacerile primite. Celor nouă leproşi evrei li-a zis Isus: «Nu s'a aflat să se întoarcă, să dea mărire lui Dumnezeu, fără numai acesta ce este de alt neam?» Din aceste cuvinte învăţăm că, după mărturisirea şi deslegarea primită, să mulţămim lui Hristos de curăţenia şi iertarea care ni-a dat o nouă, şi cu aceeaşi evlavie cu care acest Samarinean a făcut, precum zice Sfta Scriptură: să ne întoarcem cu glas mare şi să cădem cu faţa la picioarele lui ca şi când am dori a le săruta, mulţămindu-i pentru binefacerile primite.

Mai vedem şi prudenţa acestui Samarinean care la cuvintele lui Hristos: Dar cei nouă unde sânt? n'a răspuns nimic, pentru a nu mări greşala şi nerecunoştinţa lor.

In fine vedem cu câtă cruţare Isus Hristos s'a plâns de nerecunoştinţa acestor nouă leproşi, zicând: Nu s'a aflat să se întoarcă, să dea mărire lui Dumnezeu?

Celce săvârşeşte o binefacere, nu trebue să caute recunoştinţa şi mărire pentru sine, ci pentru Dumnezeu dela care vine toată darea cea bună. Mai luăm în seamă blândeţea şi iubirea cu care Hristos a primit pe Samarinean şi a vorbit cu dânsul, complet sănătos în trup şi în suflet.

O, Doamne, voiesc să-ţi fiu recunoscător totdeauna pentru bunătatea Ta infinită, rugându-Te ca să ajuţi neputinţei mele şi întărindu-mă de a preamări numele Tău cel sfânt în veci pentru toate bunurile ce le verşi neîncetat asupra creaturilor Tale. Amin. *Lidarh.*

INFORMAŢIUNI

Lucrările pregătitoare ale serbării comemorative a unirii naţionale sânt conduse, cum am anunţat, de însărcinatul special al guvernului, dl ministru Sever Bocu. Programul, fixat în linii mari, cuprinde: slujbă solemnă în catedrala unirii din cetatea încoronării, la care participă familia regală, guvernul, înalţii prelaţi, preşedinţii corpurilor legiuitoare etc. Intr'un mare cortej istoric se va redà cât mai fidel scena întrării triumfale a lui Mihai Viteazul în cetatea Alba-Iulia. Alt cortej va reprezentà unităţile militare, cercetaşii, asociaţiile culturale ş. a. Se va organizà şi o expoziţie pur ardelenească, menită să fie apoi transformată în muzeu naţional permanent.

† **Teodor D. Speranţia** a încetat din viaţă Sâmbătă în 9 l. c. în Bucureşti. A fost un bun profesor de limba română şi folclorist cunoscut. Moare jălit de foştii săi elevi şi de numeroşi cititori ai literaturii poporale.

Concurs Societatea scriitorilor români din Bucureşti publică concurs la un premiu de cinci mii de lei pentru cea mai reuşită poezie, care să proslăvească pe întâiul aviator român, Aurel Vlaicu. Poeziile se trimit, până la 31 Martie 1929, la Bucureşti, B-dul Academiei 4.

Universitate nouă La Oradea se discută problema înfiinţării unei universităţi în acel oraş. Se vor redacta, cu ocazia reformei învăţământului superior, memorii arătând că înfiinţarea unei universităţi în Oradea o cer împrejurările din Bihor cu un mare număr de populaţie.

LA ŞCOALA NORMALĂ — «Andrei Şaguna» din Sibiu se caută o bucătăreasă sau un bucătar destoinic.

ŞTIRI LOCALE

Şedinţă culturală s'a ţinut, în ultima Joi din Februar, la Reuniunea naţională culturală a meseriaşilor noştri sibieni. A vorbit frumos şi cu duh, ca totdeauna, dl inspector Silviu Ţeposu, lăsând să treacă pe dinaintea ochilor numerosului auditor câteva scene din trecutul dureros, dar şi glorios, al neamului, în legătură cu festivalul ce se va desfăşurà în Mai la Alba Iulia cu ocazia aniversării d zece ani dela proclamarea unirii naţionale a românilor. Preşedintele Reuniunii, dl N. Colan, a mulţumit conferenţiarului, mult aplaudat pentru instructiva prelegere. Şedinţa s'a terminat cu obişnuita sortare de cărţi între cei de faţă.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu, ţine şedinţă Joi 14 Martie 1929 d. m. ora 4 (16) în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa e publică.

CARŢI ŞI REVISTE

«Biserica noastră şi Cultele minoritare», de Russu Ardeleanu, este o carte, pe care Sf. Sinod al bisericii ort. române o recomandă pe seama bibliotecilor noastre parohiale. Se poate procura dela autor direct: Bucureşti, Calea Călăraşi Nr. 36. Preţul nu este indicat.

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronagiul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 2—3 din 1929: Creştinul ortodox: Bugetul cultelor pe anul 1929. Prof. Dr. Gh. Ciuhandu: Cum s'a făcut «unirea» Românilor cu Roma? Nicolae N. Grosu: Sugestii dintr'o carte. I. Beleuţă: Amintirile unui preot romanocatolic devenit preot ortodox. Maniu Lungu: Pentru reducerea divorţurilor. Prof. N. Colan şi O. D.: Mişcarea literară: Invierea Domnului nostru Isus Hristos. Cruci de ţintirim. Cărţile părintelui I. Trifa. N. C.: Cronică: «Impăcarea» dela Roma. *** Note şi Informaţii. — Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 32.

Poşta redacţiei

Dlui *N. N. Gr.* în *B.* Meditaţia este dintre cele mai izbutite. Rugăm continuarea.

Nr. 450/1928 ppresb. (23) 2—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul organic, şi în legătură cu § 23 punctul 5, a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de Congresul naţional-bisericesc al Mitropoliei noastre sub Nr. 136 din 1887 § 7, şi conform ordinului cons. din 4 Iulie a. c. Nr. 6540 Pl., prin aceasta se publică concurs nou pentru întregirea postului de protopesbiter al tractului **Zarand**, cu sediul în Brad.

Viitorul protopresbiter va ocupa şi postul de paroh în parohia primă din Brad.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt: Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele stolare şi salarul dela stat, cum şi venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat, şi locuinţa în casele tractuate.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţie după rubricile indicate în Regulamentul congresual § 12.

Concursele întrate după expirarea terminului nu se vor lua în considerare.

Brad, din şedinţa comitetului protopopesc al tractului Zarand, ţinută la 25 Iulie 1928.

Pr. **Alexandru Fugătă**
adm. protop.

Pavel Lazar
not. cons. protop.

Nr. 8780 Plen.

Aprobat:

Din şedinţa plenară, ţinută la 18 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Nr. 178/1929. (22) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Idiciu**, cu filia **Hărânglab** şi **Cund** din protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salărul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 27 jugăre pământ arător de prima calitate.
3. Grădină cu pomi 1 jugăr.
4. Casa şi curtea parohială cu supraedificate economice.
5. Lemne necesare pentru foc.
6. Stola uzitată în parohie: ferdele şi zile de lucru nu să mai dau.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în ordine, oficiului protopopesc ortodox român Târnava-mare şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Biertan, la 22 Februar 1929.

Nicolae Gheaja
adm. ppesc.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Concurs

Pentru ocuparea postului de **contabil** la Tipografia şi Librăria arhidiecezană se publică concurs cu termin până la 16 Martie 1929.

Reflectanţii să-şi adreseze cererile Comisiunei administrative a tipografiei arhidiecezane în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45, indicând condiţiile de angajare şi acludând documentele de cualificare.

Sibiu, 1 Martie 1929.

Comisiunea administrativă a tipografiei Arhidiecezane.

Nr. 26/929 prot. (18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III a **Crăciuneşti**, protopresbiteratul Băiţa, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Venitele stolare statorite de consiliul parohial.
3. Sesiune parohială: 10 jugăre arător şi fânaţ.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopopesc şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Băiţa, la 20 Februarie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciuneşti.

Dumitru Secărea
protopop.

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro“

de

NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Preţul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritâ răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna“

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II		600
Caietul I	Modele de cusături româneşti	25
„ II	„ „ „ „	40
„ III	„ „ „ „ (8 foi)	80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat potsal

---

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 16 Martie 1929 Nr. 22

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...entele și inserțiunile ...ese Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

(Str. Șaguna 8) Sibiu

Lămuriri la o nedumerire

Scârbit de campania desfrânată dusă de un an și jumătate împotriva Părintelui Lupaș, fost ministru, în legătură cu fraudele sanitare ce s'ar fi săvârșit sub guvernarea averescană, am scris în «Telegraful Român» din 27 Februar a. c. un articol întitulat: *O campanie barbară.*

In acel articol spuneam între altele: «Noi știm că există o lege a responsabilității ministeriale, în vârtutea căreia orice ministru poate fi învitat să-și de seama de ceeace a făcut. In loc să se fi aplicat această lege îndată ce s'au ivit bănueli în legătură cu gestiunea ministerială a părintelui I. Lupaș, guvernanții noștri au dat frâu liber celui mai abominabil desmăț al demagogiei nămoloase îndreptate împotriva unui om de a cărui viață publică de un sfert de veac nime n'a îndrăznit să se atingă până acuma».

Făcând aceste constatări — pe cât de triste, pe-atât de adevărate — ceream în concluzie: «Să se facă lumină!» Să se judece deci procesul Lupaș, pentruca lumea să afle odată cine este adevăratul vinovat.

Dl T. Popescu, directorul ziarului «Națiunea Dominantă» își exprimă unele nedumeriri și formulează unele întrebări cu privire la cele scrise de mine în legătură cu apărarea părintelui I. Lupaș.

In Nr. 39 a. c. al numitului ziar dsa scrie: «Guvernul actual a trimis afacerea aceasta la parchet, adecă în cercetarea justiției țării. Aceasta e ceva legal care nu poate fi socotit ca demagogie». Chemați la parchet toți mirenii au răspuns — continuă dl Popescu; «singur Păr. Lupaș nu a răspuns».

Nedumerirea și afirmațiile dlui T. Popescu ne miră. Constituția țării, pe care dsa o cunoaște așa de bine, este categorică și precisă: instanța chemată să judece pe miniștri este Parlamentul sau Inalta curte de Casație. Clar. Atunci, cum mai poate fi «legal» procedeul care trimite pe un ministru inculpat la Parchet, dle Popescu?

Nu, asta nu-i legal deloc, ci este pură demagogie, a cărei geneză trebue căutată în patima răsbunării politice și — dacă vreai — și confesionale. Trebuia nimicit ministrul și preotul ortodox în acelaș timp. Ori măcar tăvălit în noroiul calomniei, prin simplul fapt că e trimis, spre a fi judecat, al instanțe *ilegale.* Asta-i bătaie de joc, dle Popescu, nu legalitate.

Dar pe dta te interesează mai mult *preotul* Lupaș. Nu *ministrul.* Suntem de perfect acord. Dar preotul nu e cetățean? El nu are demnitate? Lui nu-i este îngăduit să se bucure de scutul legilor?

De-atâtea ori ai apărat — și aperi — entuziast demnitatea bisericii noastre «dominante» de care-și bat joc toate guvernele țării. Mă'ntreb însă, poate fi apărată biserica fără apărarea slujitorilor ei? Ar fi, ca și când ai cânta imnuri de slavă codrului — lăsând să fie căsăpiți copacii...

Dta spui: «Păr. Lupaș fiind preot avea și are obligația de a mărturisi adevărul înaintea oricui».

Eroare profundă.

Părintele Lupaș a mărturisit adevărul în fața atâtor particulari și în întruniri publice. Aici însă nu e vorba de disculparea dsale din partea «opiniei publice«, care deatâteaori judecă «după fața lucrurilor« — cum zice Scriptura, — ci e vorba de disculparea *legală* a dsale. Iar această disculpare nu poate veni decât dela instanța judecătorească *legală.* E clar, nu?

«Șeful părintelui I. Lupaș este Dumnezeu» spune, mai departe, dl T. Popescu. Are perfectă dreptate. Dar dsa este într'o profundă eroare când crede că părintele Lupaș, sau oricare altul, ar trebui să ceară *dela oameni* iertarea păcatelor săvârșite *față de Dumnezeu.* Nu, aici nu poate nimic nici Parlamentul, nici Cassația. Dumnezeu va judeca și pe cei judecați de Parlament sau Cassație.

Iată pentruce fostul ministru I. Lupaș are tot dreptul să ceară a fi judecat de instanța legală. Chiar dacă e preot.

Nici sfântul Pavel *n'a vrut* să fie judecat de procuratorul Fist, ci a cerut să fie dus la Roma, în fața chesarului. Era dreptul *politic* pe care i-l acorda cetățenia sa romană. Și a uzat de el.

Ori unui preot nu-i este permis să învețe ceva din atitudinea apostolilor?

Cât despre concepția asupra rolului pe care trebue să-l aibă preotul în politică, am avut prilejul să mi-o expun atât în «Telegraful Român» cât și în «Revista Teologică».

Și mă bucur că în această privință sunt de acord cu dl T. Popescu: «Preotul are să încreștineze moravurile păgânești ale politicianismului nostru». Dar acest principiu nu implică scoaterea părintelui I. Lupaș de sub scutul legii.

Ne-am lămurit?

Nicolae Colan.

Revenire la timpurile lui Buccow?

— Din Țara Oltului —

In vara anului 1924, sânt aproape cinci ani d'atunci, se pusese sfârșit, după toate legile civile și bisericești, vrajbei vechi și despărțirii dintre fiii neamului românesc din *Drăguțul Țării Oltului*; frații noștri, din această comună, se lapădă de unație și se primesc în sinul parohiei ortodoxe; urmașii celor ademeniți de uneltiri dușmane și ai celor asupriți de vitregia vremurilor, cu gând luminat și inimă înviorată de sfântă bucurie, se întorc la biserica ortodoxă a neamului, cu hotărârea în suflete ca de aici înainte nimeni să nu-i mai despartă d'olaltă, ci toți *UNA* să fie și din acelaș potir să se cuminece cu trupul și sângele Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos; întreg satul era astfel ortodox.

Cu deplină dreptatea putea să grăească, în acele clipe înălțătoare ale praznicului mare din 24 August anul Domnului 1924, unul din slujitorii altarului, zicând credincioșilor de una și aceeaș lege:

«Ar plânge de mare bucurie cinstiții preoți și protopopi ai Drăguțului, dacă în acest ceas ne-ar vedea săvârșind fapta cea frumoasă a împăcării fraților de de un sânge și de-o lege din acest sat; ei însă nu mai pot vărsa lacrimi de bucurie pământească, ci stând în jurul scaunului Tatălui din ceruri îngerește îș spun bucuria Tatălui ceresc, că văd cu sufletele lor fapta frumoasă a rentoarcerii fraților cătră frați și a traiului lor în unirea la sinul mântuitor al mamei biserici, care i-a născut din apă și din duh cu puterea credinții în Dumnezeu».

Preotul, fost până atunci *greco-catolic,* împreună cu poporul său, vine dela biserica umilirii, aducând cu sine sf. Potir, sf. antimis, discul și sf. acopereminte, evanghelia, icoane ș. a. și le predă reprezentantului arhiepiscopului și mitropolitului nostru, cerând binecuvântarea de sus asupra frăției și unității bisericești săvârșite în clipa aceea sărbătorească.

Procesul de revenire a fraților era, cu aceasta, terminat spre obștească bucurie. —

Ce s'a întâmplat acum la Drăguș?

După câțiva ani de pace perfectă și mulțumire în sat, eată ce ni se comunică de acolo:

Preotul greco-catolic din Vișlea de jos, Nicolae Șandru, vestește în 2 Martie 1929 pe preotul nostru ortodox din Drăguș, că fiind el, Nicolae Șandru, numit, din partea I. P. Sfințitului Vasile Suciu din Blaj, ca administrator interimal al parohiei greco-catolice (!) Drăguș (care n'are absolut nici un parohian) vrea să slujească în ziua următoare, de 3 Martie, la biserica (cea fără credincioși) din Drăguș, și cere să i se aducă lucrurile ce le primise de acolo (în 1924) biserica ortodoxă. — Ni se comunică mai departe:

In ziua de 3 Martie Duminecă la ora 9 a. m. s'a început serviciul divin în biserica noastră, în fața parohienilor. N. Șandru pe la ora 10½ a venit în comună și s'a dus în primărie de unde telefonând la prefectură, i-a

comunicat primarului că dl prefect îi ordonă să-i stea la dispoziție însoțindu-l și asistând alături de el, sau întru cât crede că singur primarul cu puterea ce o are nu ar fi de ajuns, atunci însuș prefectul se va deplasa la susținerea ordinei. N. Șandru a venit cu 2 bărbați din Vișlea de jos, ambii cantori, și stricând zarul ușei au întrat în biserica fost unită, unde cu odăjdile aduse cu sine a făcut serviciu. Credincioși de ai noștri ***nu au luat parte*** la serviciu, ear el preotul oprea în drum lumea care trecea în sus și în jos, spunându-le «că astăzi nu mai sânt ortodocșii la putere, astăzi avem ***un guvern unit***, care protejează bisericile unite, și că le ajută cu bani și sesiuni parohiale; ear acelora cari vor fi uniți, li se împărțește pământ. S'a pronunțat că are de nănaș pe dl Dobrescu dela domenii, și că ceea ce le promite se va împlini în curând: dela pământul statului, de lângă hotarul comunei Drăguș.

Dupăce isprăvește serviciul, văzând că din parohie nimeni nu s'a exprimat pentru unație a rămas încă 2 ore ***singur*** în biserică, păzit de primărie, așteptând credincioșii; în fine a eșit spunând grupurilor de oameni, că cu ocazia ***instalării*** sale va lua parte și dl prefect care va asigura că promisiunile făcute se vor împlini.

Toți credincioșii, foști uniți, s'au exprimat în fața autorităților comunale că nu au chiemat și că nu știu nimic de preotul Șandru; s'a subscris și o declarație de către foști uniți, că ei ***nu se mai întorc*** și că ***vor fi adevărați credincioși ai bisericii ortodoxe***, iar contra îndrăznelii obraznice adresate lor protestează cu toții, rugând pe cei chemați a interveni la forurile în drept și a interzice venirea în parohie a celui străin de legea noastră. —

Din toate cele comunicate și petrecute acum în satul din Țara Oltului, s'ar părea că se apropie din nou trista «rânduială», al cărei erou fusese generalul împărătesc Buccow, distrugătorul sfintelor locașuri ortodoxe aflătoare de-a lungul Carpaților sudici ardeleni, între cari unul tocmai la Drăguș. Acest sfânt locaș, reînviat sub stăpânire românească, pentru a respândi mângâere, pace și lumină, de care puțină parte a avut, este earăș amenințat de vânturi și furtună, — dar acum nu din partea dușmanilor firești ai neamului, ci de însiși frați d'ai noștri, «din cealaltă strană»...

Dacă am înfruntat însă vijelia turbată a lui Buccow de odinioară, vom ști înfrunta și uneltirea iezuitică a Buccowilor moderni.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

False comentarii la o situație ridicolă

Semioficiosul mitropoliei blăjene («Cuvântul» din București) vestește «urbi et orbi» «hotărârile» luate de ierarhii uniți în chestia pascală. Anume, ***dupăce*** sf. Sinod hotărâse, încă în anul trecut ca Paștile să se sărbeze anul acesta în 31 Martie, conferința vlădicilor uniați a «hotărât» și ea la fel.

In Ianuarie a. c. sf. Sinod a întărit această dată. Imediat, vlădicii bisericii unite au «întărit» și ei încă odată «hotărârea» ce-o luaseră. Ba mai mult, ei au declarat că:

«Dat fiind că elementul național a fost întotdeauna îndreptar în viața bisericii greco-catolice, această biserică nu se simte definitiv legată de data de 31 Martie, pe care de altfel au stabilit-o numai ca să fie la fel cu toți românii, și că sunt gata să renunțe la ea, dacă biserica ortodoxă izbutește până la sfârșit să se pună de acord asupra datei de 5 Mai».

Dacă vlădicii bisericii unite ar fi sinceri ar mărturisi românește adevărul: Ei au «hotărât» numai ca să se afle în treabă. Pentrucă ori hotărau ori nu hotărau, credincioșii uniți tot odată cu ortodocșii sărbătoreau Paștile. Credincioșii n'au rupt nici solidaritatea religioasă, nici cea națională a neamului. Și n'o rup nici astăzi. Această operă este privilegiul exclusiv al clerului unit. El a făcut unația și el o susține. Pentru credincioși mai întâi e neamul și apoi Papa. Pentru clerul unit e invers.

Acest lucru îl știu și vlădicii uniți, cuprinși de febra «hotărârilor». Dar nu-l mărturisesc.

Data Sf. Paști a hotărât-o Sf. Sinod ortodox și pentru credincioși uniți. De aceea «hotărârile» postume ale episcopilor greco-catolici îmi aduc aminte de o scenă hazlie, petrecută între un profesor nervos și un elev strengar.

Eram în clasa a cincea de liceu. Un elev cu neastâmpărul său scoase din sărite pe profesor. Acesta se ridică dela catedră și furios o luă spre elevul neastâmpărat, pentru a-i aplica un corectiv dintre cele mai concrete. Elevul speriat însă o tulì peste bănci către ușe. Văzând că i-a scăpat victima, pentru a nu rămânea în această situație... delicată, profesorul porunci, autoritar, elevului: Ieși! Firește elevul era afară, când profesorul rostita sentința.

*

Iar de toate acestea reporterul «Cuvântului» se entuziasmează nevoe mare. In entuziasmul său fără de margini falsifică istoria spunând, că biserica unită are grijă de sufletul nației, câtă vreme cea ortodoxă e «absolut fără considerație pentru viața națiunii». Nu e pentru întâia oară, că ziarul «Cuvântul» împroașcă biserica ortodoxă. Nici scârba noastră pentru un asemenea scris.

Vizita păr. Scorobeț în America

Dela preotul nostru ***Asachie Marcovici*** din Lepindea, protop. Târnavei, primim următoarele:

Citesc în gazeta englezească de seară «***Repository***» din Canton-Ohio cu ocazia vizitei păr. Tr. Scorobeț câteva apreții. Dacă aflați de bine, vă rog a publica aceste rânduri traduse după originalul englezesc:

Problemele religioase în mânile mirenilor. Vine din Europa să organizeze bisericile ortodoxe române.

«Problemele religioase nu se află numai în mânile preoților, dar totodată și într'ale mirenilor.

In special femeile sânt în stare a influența viața religioasă a comunităților».

Acestea au fost ideile, expuse de către păr. Tr. Scorobeț din România, în predica s'a ținută la biserica Sfântul Gheorghe din Canton-Ohio, Duminecă dimineața. Păr. Scorobeț vizitează țara noastră cu intenția de a organiza bisericile ortodoxe române din America, pentru o mai strânsă colaborare cu biserica din România. In continuare păr. Scorobeț zice: «Eu am mai vizitat odată America înainte de asta cu vreo 20 de ani, și sânt uimit de marele progres al poporului american.

«Trebuie să constat însă cu regret că desvoltarea spirituală n'a păsit alături de cea materială. Nu există o dreaptă cumpănă între aceste două». — Părintele Scorobeț a fost trimis în America de către sf. Sinod al bisericii ortodoxe române. In aceste patru luni cât va sta aici, voiește a controla mai deaproape condițiile de viețuire ale preoțimii și metodele tuturor bisericilor din această țară.

Dela sate

— Viață culturală în jud. Treiscaune —

Am urmărit cu viu interes acțiunea binefăcătoare de culturalizare a masselor de către «Corul Vecinătatea», format de corpul învățătoresc din Vâlcele și jur (Araci și Ariuld), județul Treiscaune.

Idee, pe cât de salutară, pe atât de inventioasă în scopul arătat. Și oare ce atrage massele mai mult, decât cântarea armonizată și frumos executată?...

Cine a avut fericirea de-a participà la concertul cu program variat de cântări, executate în cor mixt, — în ziua de 10 Februar 1929 în comuna Araci, de către «Corul Vecinătatea», nu ușor va uita impresia profundă ce-au lăsat melodioasele nostre cântece în inima auditorului.

In programul acestui concert am avut:

Cuvânt de deschidere, de pr. I. Pașcină, conferență despre educația în familie de dl Gh. Iordache, recitări și mai multe coruri mixte de cântece potrivite, din compozitori români.

In decursul executării programei, am observat cu multă satisfacție, că poporul nostru ascultă cu admirație frumoasele noastre cântece...

Și fiindcă acest cor merită atențiune deosebită prin însuși scopul ce și l-a fixat, voi aminti, că el s'a născut din necesitatea împrejurărilor excepționale din Treiscaune, — necesitatea propagandei culturale, care prin acest mijloc se face mai atrăgătoare și cu mai mulți sorți de izbândă. Ideea a luat trup, cu atât mai usor și repede, cu cât dl director școlar, Gh. Iordache, ca bun cunoscător de muzică, n'a pregetat a se oferì în serviciul acestui cor, în calitate de dirijor.

Nu oficialitatea, — care la rândul său a salutat cu căldură înființarea «Corului Vecinătatea» — ci entuziasmul tinerilor învățători și învățătoare din Vâlcele și jur a dat naștere acestui cor mixt, conștii fiind că așa opera de culturalizare și revenire la alvia veche a credinței strămoșești — cheagul vitalității neamului nostru — se face mai cu înlesnire, având acestea caracterul lor propriu în calea mântuitoare spre care trebue să tindă.

Liu.

Nr. 2236/1929.

Notificare oficială

Se aduce la cunoștința preoțimii din Arhiepiscopia noastră, publicațiunea «***Biblioteca povestirilor morale***», de Aurel Nanu, preot-profesor liceal în Odorhei, din care a apărut Nr. 1, «***Pilat din Pont***», după Sjevercev, prețul à 10 Lei, și se poate procura dela autor. Se recomandă atențiunii preoțimii noastre.

Sibiu, din ședința bisericească din 12 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Virtutea pocăinții

Meditație

Bunul creștin, dacă a rătăcit calea ce duce către Dumnezeu, trebue să facă drumul întors. Intoarcerea se face prin pocăință, privită din 2 puncte de vedere: 1. ca virtute, 2. ca taină.

Virtutea pocăinții, fără taină, nu e deajuns, ear taina fără virtute nu folosește: ele trebue unite.

Vom medita întâi despre virtutea pocăinții, apoi despre taina pocăinții.

Virtutea pocăinții este putere ce distruge păcatul. Această putere se manifestă prin făptuiri externe și interne. Căința externă fără de cea internă e nefolositoare și uneori e... țărnicie.

Mărturisirea, în general, trebue să fie sistematică, întreagă și desăvârșită. Mulți credincioși se îngrijesc prea puțin de căință, unii chiar de loc.

Dacă vrem să fie mărturisirea noastră bună, căința noastră trebue să fie cât se poate de largă. Durerea pentru păcatele săvârșite să fie sinceră și să se întindă asupra tuturor păcatelor. Vom cercetà ce este durerea adevărată pentru păcate.

Este ușor să zici: «Doamne, am păcătuit, eată mă căiesc!» Durerea adevărată nu e cea a gurii, ci a inimii; ea nu se naște pe buze, ci în suflet.

Durerea să fie adânc serioasă și pornită din convingere. Din asemenea durere să odrăslească în noi ferma hotărâre că răul, în viitor, nu-l vom mai săvârși.

Căința trebue să mai întrunească trei lucruri: 1. să fie supra firească, adecă să fie folositoare mântuirii; 2. să fie universală, adecă să se întindă asupra tuturor păcatelor, și 3. să fie cea mai mare din punctul de ve-

dere al apreţierii noastre. Singură însuşirea seriozităţii nu e destul: aceasta se vede din exemplele acelora, cari deşi se căiesc serios, totuşi căinţa nu le aduce roadele dorite. Bunăoară, un oficiant, care a săvârşit neregule în administrarea serviciului său şi a fost descoperit de şeful său, se căieşte pentru nelegiuirea sa. Această căinţă deşi e poate serioasă, e nefolositoare, fiindcă ea porneşte din interesul de a nu-şi îngrămădi ura superiorului, şi nu e product al harului.

Unii se căiesc în mod serios pentru desfrânare, pentru oprimarea unui nevinovat, ear la păcatele furtului sau ale răzbunării nu se cugetă, cu toate că s'au făcut părtaşi de ele. E natural ca în cazul acesta căinţa lor să fie zadarnică, nefiind universală. Sânt apoi cazuri când unii se îmbogăţesc din dobânzi neiertate, prin care au sărăcit pe alţii. Deşi se căiesc de faptele lor, dar de teama ruşinii şi sărăciei, ei tot nu se pot hotărâ să restitue dobânzile câştigate pe nedrept. Şi în cazul acesta pocăinţa e defectuoasă, deoarece apreţiază mai mult bogăţia materială, decât mântuirea sufletului. Deci nu tot omul care zice: «Doamne, mă căiesc», va intra în împărăţia cerurilor. Durerea trebue să fie supra firească, adecă provenită din iubirea lui Dumnezeu şi născută din îndemnul Duhului Sfânt. Are să fie şi universală, adecă să cuprindă în sine adevărată hotărâre şi să excludă orce înclinare spre păcat grav. — Trebue să mai fie cea mai înaltă din punctul de vedere al apreţierii voinţii şi nu a sentimentului. Căci pe Dumnezeu trebue Să-L iubim mai pe sus de toate lucrurile; ear păcatul să-l urâm mai pe sus de toate relele.

Dacă din aceste trei condiţiuni ale căinţii lipseşte una, căinţa este fără efect şi deslegarea dată unui penitent, care face asemenea căinţă, n'are valoare. Se vede de aici câtă grijă trebue să avem la săvârşirea unei căinţe.

Vom examina acum ce folos ne aduce căinţa ca durere intensă. Durerea intensă e exerciţiul cel mai nobil al pocăinţii, dar ea trebue să fie şi continuă.

Cei ce se apropie de taina pocăinţei cu durere adevărată dar moale şi nepăsătoare, vor simţi din acest farmec puţină tărie; dar să se apropie de mai multe ori şi cu intensiunea durerii, atunci vor vedea cu bucurie cât este de mare puterea sângelui dumnezeesc, care iese din acest izvor. Vor vedea reînoită minunea, prin care Naman Siriacul a fost vindecat de lepră ascultând pe profetul Eliseu, care i-a zis: «Spală-te de 7 ori în Iordan» (IV. Reg. C. 5). Naman sfătuit de ai săi şi aproape constrâns, bolnav fiind, s'a coborât în râu; şi dacă n'ar fi făcut lucrul acesta de 7 ori, ce credeţi, s'ar fi însănătoşat? Poate că s'ar fi curăţit de lepră, dar cu totul nu s'ar fi însănătoşat. Şi într'adevăr, după ce a repetit băile, având credinţa, puterea apei a crescut şi trupul său s'a reînoit. Eată modul de procedare cu penitenţii. Cei ce se apropie de mărturisire cu căinţa necesară, sânt curăţiţi şi primesc harul, dar totuşi rămâne în ei slăbiciunea şi neputinţa forţelor spirituale. Să ne întoarcem de mai multe ori la căinţa, fiindcă taina pocăinţii şterge, împreună cu boala, şi rămăşiţele boalei.

De aici urmează alt rod al căinţii interne: stăruinţa în bine, care este a doua calitate a căinţii. Câte mărturisiri facem şi totuşi nu simţim în noi îndreptare de durată mai lungă! Care este cauza acestui rău şi unde vom găsi remediul? Cauza este defectul căinţii, remediul este intensiunea căinţii.

Trei lucruri împedecă exerciţiul durerii interne. Anume: 1. Prea marea preţuire de sine; 2. lipsa harului, şi 3. lipsa aplicării harului.

Remediul împotriva preţuirii prea mare de sine este următorul: De câte ori săvârşim căinţa, ea trebue să fie universală, adecă noi trebue să ne reprezentăm înaintea ochilor noştri sufleteşti întreaga viaţă a trecutului nostru; trebue să privim în lăuntrul nostru prin ochii credinţii, ca printr'o oglindă, în viaţa trecută. Atunci vom avea harul cu noi. Ca să nu ne lipsească harul, trebue să l cerem. Deci înainte de a ne căi pentru păcate, trebue să ne rugăm lui Dumnezeu cel răstignit, zicând cu Psalmistul: «Hrăni-ne-vei pe noi cu pâne de lacrimi şi ne vei adăpa cu lacrimi întru măsură» (Ps. 79, 6). Întoarce-Te către noi şi priveşte-ne pe noi cu ochii, precum ai privit pe Petru, şi l-ai constrâns să iasă din turma celor fărădelege, plângând cu amar. Tu Isuse Hristoase, pentru noi ai asudat sudori de sânge, pentru aceasta rugămu-Te să faci ca şi noi să plângem împreună cu Tine.

Unii, după ce şi-au examinat conştiinţa, prin unele rugăciuni îşi exprimă durerea, fără să-şi dea silinţa de a produce durerea.

Incordându-şi mintea, voinţa va copleşi căinţa. Să ne gândim la urmările vieţii trăite în stare de păcătoşenie şi să ne ridicăm spre înălţimi, să ne întoarcem ochii spre cer, unde nu este durere şi de unde se revarsă bunurile. Dreptul la acest loc fericit l-am primit prin botez; ear în momentul în care păcătuim, îl perdem. Eată al doilea îndemn. Să ne înălţăm ochii şi mai sus. Eată, Dumnezeu Tatăl, dela care avem viaţă, hrană, vestminte, trup şi suflet. Eată pe Dumnezeu Mântuitorul, care ne-a răscumpărat, cu preţul sângelui Său, spre a ne reaşeză în dreptul de a fi moştenitori ai cerului.

Lidarh.

INFORMAŢIUNI

Vor înţelege oare? S'a ţinut la Bucureşti, Sâmbătă, *balul* aviaţiei, ear Duminecă după ameazi un ceai *dansant* organizat — în post! — de aşezămintele «binefacerilor»... Atât balul, cât şi ceaiul dansant a fost lipsit de prezenţa A. Sale Regale Principesei-Mame *Elena.* Motivul neparticipării, şi într'un caz, şi într'altul, a fost postul Sfintelor Paşti, când Alteţa Sa scuzându-se a spus că nu poate luă parte la reuniuni unde se dansează. Principesa noastră, crescută în legea ortodoxă, ţine prin urmare să şi pună în practică învăţăturile bisericii Sale. Vor înţelege, cel puţin pentru viitor, credincioşii prea iubitori de petreceri, cuvântul şi fapta mamei Regelui nostru?

M. Sa Regina Maria, însoţită de A. S. Regală Principesa Ileana, face o lungă călătorie în Franţa şi Spania.

Părăstas. Pentru odihna sufletului adânc regretatei şi în veci neuitatei noastre măicuţe, Emilia Dr. Raţiu, se va celebra Duminecă în 17 Martie la ora 11 a. m., în Catedrala ortodoxă din Sibiu un Parastas, la care sunt rugaţi a lua parte toţi prietenii şi cunoscuţii adoratei noastre defuncte.

Familia Dr. Raţiu.

Conferenţe. In sala prefecturii judeţene din Sibiu a vorbit, Duminecă seara, ministrul Ardealului, dl Dr. Voicu Niţescu, invitat să ţină o conferenţă în acest oraş. Dl ministru Voicu Niţescu a conferenţiat, în prezenţa unui numeros şi distins auditor — din care au făcut parte I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, dl general comandant de corp Găvănescul ş. a. — despre doi mari bărbaţi de stat ai lumii, Gambetta şi Disraeli, analizând activitatea şi ideile de care au fost conduşi şi recomandând tinerimii noastre exemplul lor. Inainte de conferenţă, la ora 2 după ameazi dl ministru a vizitat noua casă naţională dela Răşinari, unde a fost întâmpinat de populaţia comunei cu multă prevenire. In palatul abea terminat, şi în faţa unei săli pline, păr. E. Dancăş a salutat pe dl ministru şi pe ceilalţi oaspeţi; ear dl Dr. Stoichiţa a vorbit, pe înţelesul poporului, despre marea primejdie a consumării necumpătate de băuturi spirtoase. Dl Voicu Niţescu a mulţumit răşinărenilor, că i-au dat prilej să aibă câteva clipe de înălţare sufletească, văzând poporul adunat într'un măreţ templu închinat culturii şi ridicat prin munca şi dragostea fruntaşilor săi locali. In aclamaţiile sătenilor ministrul şi ceilalţi oaspeţi au părăsit seara la ora 5 Răşinarul.

Infrăţire românească în America. Românii macedoneni aflători în Statele Unite ale Americei şi-au exprimat dorinţa să intre şi ei în organizaţia bisericei ortodoxe americane. Conferenţa preoţilor ortodocşi români a luat act de această dorinţă. Sântem siguri, — scriu gazetele americane, că românii macedoneni vor duce cu dânşii dragostea de lege şi de neam şi că vor fi o mândrie a bisericii ortodoxe române.

Un Almanah al românilor ortodocşi din America. In conferenţa preoţilor ortodocşi români din Cleveland s'a adus hotărârea să se tipărească un Almanah în care să se publice numele şi adresa tuturor românilor ortodocşi din Statele Unite şi Canada. Redactarea Almanahului a fost încredinţată unui comitet în frunte cu păr. protopop Ioan Truţa din Cleveland, Ohio, 6201 Detroit Ave. La numele fiecăruia se va adaoga adresa din America şi cea avută în România, apoi, numele soţiei şi a copiilor. Tipărirea almanahului se va începe încă în vara acestui an.

Ligă agrară. Duminecă s'a ţinut la «Dacia» în Bucureşti adunarea de constituire a Ligii agrare din România. Agricultori, din toate ţinuturile ţării, plugari, viticultori, pomicultori, pescari, crescători de vite proclamă, cu ziua de 10 Martie 1929, în unanimitate, înfiinţarea Ligii agrare, în scop să realizeze dreptele interese economice ale ţării.

Au murit pe urma otrăvirii cu alcool metilic, până acum 75 persoane. Urmarea este, că vinul se bea astăzi foarte puţin, ear de exportat se exportează foarte puţin. Cei mai păgubiţi sânt viticultorii.

LA ŞCOALA NORMALĂ — «Andrei Şaguna» din Sibiu se caută o bucătăreasă sau un bucătar destoinic.

Radio. Autorizaţiile pentru posturile de Radio se liberează de ofiţiul poştal dela reşedinţa judeţului. Amatorii au să adreseze oficiului poştal o cerere însoţită de 1 certificat de bună purtare şi unul de naţionalitate. Taxele de abonament sânt lei 400—506, şi 200—250 lei pentru verificare. Ceice posed aparate fără autorizaţie, se expun sancţiunilor prevăzute de lege, care sânt: confişcarea operetelor şi închisoare dela 6 luni la 1 an. Instalatorii de posturi neautorizate sânt pedepsiţi ca complici.

ŞTIRI LOCALE

Concert religios. Reuniunea română de muzică «Gh. Dima» Sibiu va da un concert religios în biserica catedrală, Duminecă, 17 Martie 1929, ora 17. Programul conţine coruri bărbăteşti şi coruri mixte, sub dirigenţa dlui N. Oancea. Bilete se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, iar în ziua concertului vis-à-vis de catedrală, în biroul redacţiei «Lumina Satelor», între orele 11—12 şi 15—17. După începerea concertului, uşile se vor încuia.

In teatrul oraşului va juca, în seara de Vineri, 15 Martie, compania teatrului Scala din capitală. Ni se promite o piesă decentă, cu glume inofensive şi îngrijită interpretare, sub titlul Ca la mama acasă, în 2 acte. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Convocare. Membrii Societăţii române de înmormântare din Sibiu sânt invitaţi a se întruni în *adunarea generală ordinară Duminecă, 24 Martie 1929* la *orele 4 d. a.*, în sala festivă a societăţii meseriaşilor români din Sibiu str. Bruckental 17. Ordinea de zi: Bilanţul, inventarul şi raportul general al comitetului despre gestiunea anului 1928.

Sibiu, 14 Martie 1929.

Timotei Popovici
preşedinte.

CARŢI ŞI REVISTE

O carte de actualitate a P. Sf. episcop Grigorie al Aradului. Puterea adevărului şi a ideilor nicăiri nu este atât de pronunţată ca pe terenul religiunii. Multe suflete şi-au redobândit spontaneitatea şi încrederea numai privind lucrurile prin prizma religiunii creştine. O dovadă reală pentru puterea şi răspândirea adevărului religios, găsim în lucrarea cea mai recentă a P. Sf. episcop Grigorie al Aradului, cu titlul: «*Credinţa, Morala şi Neamul*». Studiile şi cuvântările cuprinse în acest volum de 88 pagini sânt în legătură cu încercările filozofilor de a înfiinţa o morală laică, cu acţiunile pentru zidiri de biserici, mişcarea pentru recunoaşterea rolului religiunii în şcoli, şi altele. Articolele despre activitatea misionară a bisericei, Biblia pentru popor, Evanghelia şi Dreptul, Napoleon şi Religiunea, două cuvântări la serbări naţionale şi câteva probleme sectare, sânt contribuţiuni reale pentru viaţa sufletească a neamului. Cartea se poate procura dela Librăria Arhidiecezană, Sibiu, şi dela alte librării.

«Biserica noastră şi Cultele minoritare», de Russu Ardeleanu, este o carte, pe care Sf. Sinod al bisericii ort. române o recomandă pe seama bibliotecilor noastre parohiale. Se poate procura dela autor direct: Bucureşti, Calea Călăraşi Nr. 36. Preţul nu este indicat.

„LUCEAFĂRUL“, cassă de economii, societate pe acţii în POPLACA

Convocare

Domnii acţionari ai cassei de economii «LUCEAFĂRUL», societate pe acţii în Poplaca, se convoacă prin aceasta la

a XV-a adunare generală ordinară,

pe *Dumineca Tomii, 7 Aprilie 1929,* la ora 2 p. m., la casa institutului în Poplaca, cu următorul

PROGRAM:

1. Raportul direcţiunii şi al comitetului de supraveghiare.
2. Aprobarea bilanţului pe 1928 şi darea absolutorului direcţiunii şi Comitetului de supraveghiare.
3. Distribuirea profitului curat.
4. Alegerea comitetului de supraveghiare.
5. Urcarea capitalului social.
6. Eventuale propuneri.

NOTĂ. Acei domni acţionari, cari voesc a participa cu vot la adunarea generală, sunt poftiţi a-şi depune înainte de adunare acţiile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora pe cari îi reprezintă, precum şi documentele de plenipotenţă, la cassa institutului în Poplaca.

Poplaca, la 10 Martie 1929.

(28) 1—1 DIRECŢIUNEA.

Contul Bilant la 31 Decemvrie 1928

Activa.		Pasiva	
Cassa	17,574·—	Capital	10,000·—
Escont	288,756·—	Fond de rezervă	64,000·—
Obligaţiuni	469,869·—	Fond cultural	3,284·—
Depuneri proprii	800·—	Depuneri spre fructificare	663,131·—
Mobiliar	25·—	Dividende neridicate	3,055·—
		Profit curat	33,554·—
	777,024·—		777,024·—

Contul Profit şi Perdere

Debit		Credit	
Interese după depuneri	57,881·—	Interese	65 691·—
Salare	6,000·—	Proviziuni	47,980·—
Spese	8,316·		
Impozite	7,920·—		
Profit curat	33,554·—		
	113,671·—		113,671·—

Poplaca, la 31 Decemvrie 1928.

DIRECŢIUNEA:

Georgiu Modran m. p., preşedinte. Ioan Neagu m. p. Oprea Olariu m. p. Dr. I. Bucur m. p.
Oprişiu Avram m. p. Petru Avram m. p. Maniu Surdu m. p.

Subsemnatul comitet de suprav. examinând conturile prezente, le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele societăţii.

Poplaca, la 10 Martie 1929.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Toma Modran m. p. Ioan Vlad m. p. Ioan Surdu m. p. Oprea Surdu m. p.
Radu Neagu m. p. Ioan Olariu m. p.

Nr. 450/1928 ppresb. (23) 3—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul organic, şi în legătură cu § 23 punctul 5, a Regulamentului pentru procedura la alegerea de protopresbiter, votat de Congresul naţional-bisericesc al Mitropoliei noastre sub Nr. 136 din 1887 § 7, şi conform ordinului cons. din 4 Iulie a. c. Nr. 6540 Pl., prin aceasta se publică concurs nou pentru întregirea postului de protopesbiter al tractului **Zarand,** cu sediul în Brad.

Viitorul protopresbiter va ocupa şi postul de paroh în parohia primă din Brad.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt: Venitele după postul de paroh conform fasiunilor din coala B, venitele stolare şi salarul dela stat, cum şi venitele după postul de protopop cu întregirea dela stat, şi locuinţa în casele tractuate.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român», având a alătura şi o tabelă de calificaţie după rubricile indicate în Regulamentul congresual § 12.

Concursele intrate după expirarea terminului nu se vor lua în considerare.

Brad, din şedinţa comitetului protopopesc al tractului Zarand, ţinută la 25 Iulie 1928.

Pr. **Alexandru Fugătă**
adm. protop.

Pavel Lazar
not. cons. protop.

Nr. 8780 Plen.

Aprobat:

Din şedinţa plenară, ţinută la 18 Februar 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Nr. 49/929 prot. (25) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I a din **Sadu,** protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite de coala B pentru întregirea dela stat.
2. Venitele stolare uzitate.
3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 1 Martie 1929.

Oficiul prot. în înţelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 178/1929. (22) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Idiciu,** cu filia **Hârânglab** şi **Cund** din protopopiatul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.
2. Sesiune parohială 27 jugăre pământ arător de prima calitate.
3. Grădină cu pomi 1 jugăr.
4. Casa şi curtea parohială cu supraedificate economice.
5. Lemne necesare pentru foc.
6. Stola uzitată în parohie: ferdele şi zile de lucru nu să mai dau.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în ordine, oficiului protopopesc ortodox român Târnava-mare şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Biertan, la 22 Februar 1929.

Nicolae Gheaja
adm. ppesc.

Nr. 291/929. (24) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a, din **Feldioara,** protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc din 8 Ianuar 1929, Nr. 12553/928, se publică concurs cu terminul de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Venitele stolare uzitate în parohie.
3. Dreptul în păşunea comunei de 4 vite mari şi 8 oi.
4. Un dubiu decalitru de bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz.
5. Cinci stânjini de lemne în pădurea comunală.
6. Casă închiriată de parohie.

Doritorii de a ocupa această parohie să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 9 Martie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Pălării preoţeşti

Aduc la cunoştinţă Onor. dni preoţi români ortodocşi că, am introdus pălăriile preoţeşti drăgălaşul format model «Dr. Cristea». Am şi pălării linse, tari, preoţeşti tot ca modelul «Dr. Cristea», format foarte frumos. Preţul la cele păroase de mătase bucata 1000 lei, la cele linse 800 lei, plus cutia şi porto 30 lei.

Cu distinsă stimă:

Vasile Mesota
(27) 1—3 BRAŞOV
str. Orfanilor Nr. 3.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I. completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

face aceasta, să nu uităm, că nici reforma gregoriană nu s'a făcut, la timpul său, cu asentimentul întregii biserici. Cât despre reforma noastră însă nici nu se poate zice, cu drept cuvânt, una ca aceasta, pentrucă ea obținuse în această chestiune asentimentul, luat în prealabil, al celorlalte biserici mari ale Orientului. In congresul panortodox s'a discutat această chestiune și s'a aprobat. Și mai apoi s'a luat înțelegere și directă cu patriarhatul din Constantinopol. Acesta a aprobat deasemeni, în fond, reforma calendaristică Dacă însă până în prezent patriarhatele mari ortodoxe încă nu au ajuns în situațiunea, ca să pună reforma noastră calendaristică în practica bisericilor de sub jurisdicțiunea lor, noi cei cari cunoaștem situațiunea acestor biserici, trebue să avem înțelegere pentru motivele, din care dânsele au întârziat, ca să o facă. De aici însă încă nu rezultă, că nici noi nu am fi avut dreptul, ca să facem această reformă și nici ca să o introducem în viața noastră bisericească, când pentru noi erau date toate condițiunile, ca să o facem, și când noi aveam pe lângă asentimentul, în prealabil, al patriarhatelor ortodoxe, totdeodată și sprijinul statului român..

Taina pocăinții

Meditație

După ce am meditat despre virtutea pocăinții, vom considera taina pocăinții: virtutea pocăinții, fără taina pocăinții, nu e de ajuns pentru mântuire. Efectul principal al căinții adevărate și intense este mărturisirea desăvârșită.

Primul fruct al ei e mângâierea conștiinței. De aceea e la locul său să medităm și despre mărturisire. Vom vedea cum este mărturisirea, pe care o poruncește căința intensă, și cum este aceea care provine dintr'o căință ușoară. Unii se mulțumesc și cred că au satisfăcut poruncii, zicând: «m'am mărturisit», dar n'au grijă cum s'au mărturisit. Intâi ne vom ocupa de greșelile penitenților, în rândul al doilea cu modul de a le îndrepta.

Punctul 1. Greșelile penitenților mulți; confundarea, înșelăciunea, ofenzarea și apărarea altora. Când mărturisirea este a acelora cari toate le confundă și nu observă ordinea, nu spun numărul, felul, împrejurările cazurilor neclare: trebue să procedăm cu încetul în vorbire, să fim pricepuți de duhovnic, ca mărturisirea noastră să nu fie o confuzie.

Exemplu de confuzie găsim la Iuda vânzătorul, care condus de căință, a venit la arhierei, zicând: «Greșit-am, de am vândut sânge nevinovat!». (Mat. 27, 4). Dar n'a spus complicilor săi al cui sânge l-a vândut. Nici de ce l-a vândut?

Prin forță sau înșelăciune, din ură sau din lăcomie l-a vândut?

Dacă facem mărturisire adevărată, să spunem cazul în întregimea lui, așa mărturisirea noastră nu va produce confuziunea altora. — A doua greșală este, când mărturisirea este înșelăciunea altora. In așa fel au facut Anania și Safira, cum cetim la Fapt. Ap. 5. De bună voie au făcut votul de sărăcie evanghelică, și au promis că vor da prețul bunurilor lor pentru mesele comune, (fiindcă atunci toate erau comune pentru credincioși). Dar, după aceea li-a părut rău de promisiune. Totuși, pentru a face ceva, au adus la picioarele lui Petru *o parte* a prețului din țarina vândută, cealaltă au reținut-o. Petru cunoscând înșelăciunea lor, a zis: «Numai cu atâta ați vândut țarina?». Anania și Safira răspund că numai cu atâta. Când credeau că au înșelat pe apostol, s'au înșelat *pe ei înșiși.* Ei nu oamenilor au mințit, ci lui Dumnezeu. Eată icoana acelora cari retac o parte din fărădelegile lor, sau a acelora cari întrebați fiind, răspund cu vicleșug, sau promit că se vor îndreptă, — dar ei înșeală pe duhovnic, nu și pe Dumnezeu. Unii întrebați se simțesc atinși, și orce întrebare sau admoniere o primesc cu supărare. Dumnezeu a întrebat pe Cain: «Unde e fratele tău?». Dar el, la întrebare blândă, s'a simțit atins și a răspuns: «Nu știu, oare eu sânt păzitorul fratelui meu?» — Se păgubesc în sfârșit și aceia a căror mărturisire este o apărare, adică acei cari se îngrijesc să fie văzuți ca nevinovați sau mai puțin vinovați de cum sânt în faptă. De aceea, cu toată grija se desvinovățesc, își micșorează vina, sau o aruncă asupra aliora. Și de multe ori un păcat grav le pare a fi ușor. Această greșeală au comis-o protopărinții noștri. (Gen. 3, 9—12). «Și a strigat Domnul Dumnezeu pe Adam, și a zis lui: Adame, unde ești și ce ai făcut? Și Adam a zis: muierea care mi-ai dat să fie cu mine, aceea mi-a dat din pom și am mâncat. Și a zis Domnul Dumnezeu muierii: De ce ai făcut această? Și a zis muierea: Șarpele m'a amăgit și am mâncat». Dumnezeu a cerut mărturisire umilită spre a-i ierta. Cel ce micșorează greșeala, arată că nu se căiește cum trebue. Exemplu de mărturisire perfectă găsim la Ahaz, făcută lui Iozna. «Și a zis lui Ahaz: fătul meu, dă slavă Domnului Dumnezeului lui Israil astăzi și te mărturisește lui și spune mie ce ai făcut, și să nu ascunzi de către mine. Și a răspuns Ahaz lui Isus și a zis: adevărat, eu am păcătuit înaintea Domnului Dumnezeului lui Israil, așa și așa am făcut. Când prădam, am văzut o haină impestrită bună și două sute de drahme de argint și o limbă de aur, care trăgea cincizeci de drahme, și poftindu-le le-am luat și le am ascuns în pământ în cortul meu și argintul este pus subt dânsele». (Isus Navi 7, 19—22).

Eată mărturisirea, care nu e confuzie, nici ofenzare, nici apărare. Greșeala stă în aceea că a amânat mărturisirea și a făcut-o fiind constrâns.

Punctul 2. Modul de a corege greșelile celor ce se căiesc, se poate reasuma astfel: «căiește-te!» Ne vom mărturisi, clar și cu oarecare rânduială Examinarea conștiinței noastre cere osteneală, când facem un bilanț al trecutului, al prezentului și viitorului nostru. Un bun administrator trebue să dea seamă stăpânului său despre «ieșite și intrate», așa și noi, trebue să ne examinăm oare am trăit după poruncile Decalogului și ale bisericii, și cum ne am împlinit datorințele. Căiește-te, și mărturisirea ta nu va fi iluzie. Ne vom mărturisi pe deplin, nu vom reținea nimic. Fiecare dintre noi știe cât e de grea învingerea sfielei. Dar cine se căiește într'adevăr, știe suporta și va ști învinge și această sfială. Căiește-te, și mărturisirea ta nu va fi ofenzare. Ne vom mărturisi cu supunere, ne vom purta cu răbdare în fața duhovnicului care dă sfat penitentului cum trebue să se poarte de aici înainte. Duhovnicul, afară de sfaturi, trebue să mângâie pe penitent. Ne vom mărturisi, fără a ne scuza, pentru a nu părea mai nevinovați decât sântem. Când sub masca adevărului chemăm în apărarea noastră minciuna, și când credem că sântem deslegați de păcate, mai mult ne învăluim în ele. Căiește-te, și mărturisirea ta nu numai va fi bună, ci și grabnică, nu o vei amâna, zi de zi, săptămână de săptămână, lună de lună și chiar ani întregi. Durerea adevărată nu poate să sufere vrajmășie așa de lungă, ci cât mai în grabă vrea să se împace cu Dumnezeu. Căința adevărată nu sufere amânare. Deci, la mărturisirea adevărată, care să nu fie nici confuză, nici înșelătoare, nici ofenzătoare, nici apărătoare, ci adevărată acuzare, trebue să ne căim cu durere ***adevărată, serioasă, intensă, internă*** și ***universală.***

Doamne, Isuse Hristoase, fă ca în mărturisirile mele să văd efectele milei Tale nesfârșite și ajută-mă cu harul tău în ceea ce ai început azi în mine, ca niciodată să nu mă despart de Tine, ci mai vârtos harul de care m'ai învrednicit, să se prefacă în putere, care să mi dea aripi de vultur, pentru a mă ridica pe căile adevărului și ale dreptății, ca să ajung la Tine în cer, unde mă așteaptă cununa vieții celei veșnice, ce ai gătit-o celor ce se tem și Te iubesc pe Tine. Amin.

Lidarh.

Ce ar putea face Institutul biblic?

Sfântul Sinod are un Institut biblic al bisericii ortodoxe române cu scop principal d'a tipări și răspândi în popor cărțile sfinte. S'a tipărit, în acest institut, Noul Testament, tradus de Pr. Grigore Pișculescu (Gala Galaction), profesor la facultatea teologică din Chișinău, și se pregătește a doua ediție a cărții, revăzută și îmbunătățită.

Altă lucrare biblică editată de Institut, va fi *Psaltirea*, așteptată d'asemenea cu mult interes.

Ce ar mai putea face Institutul biblic al bisericii ortodoxe române?

La întrebarea aceasta, pusă din mai multe părți ale ortodoxiei, un confrate dă răspunsul ce urmează mai la vale:

Institutul biblic, cu fondurile pe care le-a strâns, ar mai putea să facă și alte intreprinderi culturale și artistice ortodoxe. Intre acestea noi însemnăm aci două: ***Înființarea și alimentarea unei biblioteci religioase,*** care să nu cuprindă altceva decât marile lexicoane religioase în limba franceză, germană, engleză și italiană, revistele religioase mai principale străine, ale tuturor confesiunilor creștine, revistele bisericilor ortodoxe și revistele românești. In această bibliotecă de informație literară religioasă să se afle la zi toate cataloagele publicațiilor religioase din toate limbile culte. O sală de cetire ar completa organizația și practicitatea acestei biblioteci.

Această bibliotecă să fie accesibilă orcărui cleric sau teolog care stă sau trece prin București și dorește să se informeze asupra literaturii și publicisticei religioase.

O biserică, dacă vrea să aibă o viață, trebue să se îngrijească de această bibliotecă. Institutul biblic este al sfântului Sinod și sub directa priveghere a I. P. S. Patriarh. Deci se poate realiza această idee. —

A doua propunere ar fi organizarea de către Institutul biblic a unei ***expoziții permanente de pictură religioasă.***

Comorile noastre artistice picturale s'au risipit. Bisericile au fost prădate. Casele particulare ale bogătașilor sânt împodobite cu asemenea comori. Multe au trecut granița. Prea puține se mai găsesc în stăpânirea autorităților.

Originalele care s'ar mai putea câștiga prin răscumpărare bănească, côpii de pe cele mai principale, ar împodobi în permanență această expoziție.

Apoi lucrările pictorilor ce se ocupă cu pictura bisericească, achiziționate prin premii, apoi ornamentația bisericească, ar împodobi cu folos această expoziție permanentă de pictură bisericească a Institutului biblic. Care ar fi folosul? Nespus de mare: O salvare a comorilor trecutului. Un mijloc de inspiraținni și directivă pentru pictorii de icoane și de biserici. Un isvor de educație artistică pentru elevii seminariilor și ai celorlalte școale teologice. Albumul ce s'ar face prin reproducerea comorilor artistice ale acestei expoziții permanente, ar fi modèle de desen și carte intuitivă de orientare și studii a picturii religioase. Orientare pentru iconografia dela Tipografia Cărților bisericești, pentru ornamentația cărților de ritual, căci trebue să se încete odată cu barbaria ornamentației vieneze, ornamentație ce a inundat depe vremuri cărțile de ritual.

Institutul biblic s'a ocupat cu iconografia. Cunoaște deci importanța acestei intreprinderi de mare importanță în biserica noastră. Bisericile sânt pictate fără nici o normă. Casele cetățenilor sânt împodobite cu icoane ruseți și ungurești catolice.

Este o problemă a vremii. Va fi un semn că acest Institut se încadrează în nevoile mari culturale și artistice ale bisericii noastre.

INFORMAȚIUNI

Decorații noua. Cu ocazia serbărilor unirii, guvernul intenționează se institue o nouă decorație românească, numită «Ferdinand I». In acest scop o lege specială va fi adusă în parlament. Noul ordin va fi acordat în diferite clase, celor care au luptat pentru înfăptuirea unirii.

Ziua căminului. Toate țările civilizate își au astăzi zile pe care le consacrează celorce le datorăm respect, admirare, dragoste sau ocrotire. Cunoaștem: ziua eroilor, ziua mamelor, copiilor ș. a. Pentru a redeștepta dragostea de cămin, la inițiativa unui profesor dela universitatea din Boston, Șmit, în mai multe țări se va serba în 27 Martie «Ziua căminului», preamărindu se, prin diferite manifestații, familia și căminul. Pe vremuri, lumea se aduna în jurul mesei familiare și la gura sobei; astăzi — după cum crede profesorul american — *radiul* va izbuti să creeze cercuri familiare și să desvolte iubirea pentru cămin, — ceeace se și poate observă, cel puțin în America.

Schimb. Intre guvernul român și maghiar s'a ajuns la o înțelegere, după care România va preda Ungariei statuia lui Kossuth și monumentul celor 13 luptători unguri. In schimb Ungaria va preda României obiecte artistice românești, care se păstrează în muzeele maghiare.

---

doar simpli plagiatori ai spiritului universal, secretari, cari își scriu dictando-ul: unii sunt mai atenți, alții mai puțin atenți și asta este poate întreaga deosebire. «Ce trist ar fi», zice Andersen în povestea sa: «Peana de scris și sticla de cerneală», «dacă vioara și arcușul și-ar disputa întâietatea». Și noi oamenii comitem asta atât de des, poetul, artistul, cercetătorul în ale științelor și comandantul.

...Noi, cu toții, nu suntem decât niște instrumente, pe care Dumnezeu le acordează și El cântă cu ele; Lui singur, onoare! Noi nu avem nimic, cu ce ne am putea mândri!

ŞTIRI LOCALE

Concertul religios din catedrală, ţinut Duminecă d. a., a reuşit cât se poate de bine, — deşi publicul ascultător a fost deastădată mai puţin numeros.

CARŢI ŞI REVISTE

Sf. Paşti şi reforma calendaristică ortodoxă romînă. de Dr. Vasile Gheorghiu. Vol. de 86 p. Preţul 50 Lei. Scrierea dlui Dr. V. Gheorghiu, prof. la facultatea teologică din Cernăuţ va contribui şi mai mult la întărirea convingerii, că ceeace s'a făcut din partea Sf. Sinod, care a stabilit sf. Paşti ale anului 1929 pe ziua de 31 Martie, s'a făcut pe bune temeiuri. Dorim şi noi, împreună cu autorul ca diferenţele ce există pe această chestiune să se împăciuească în spiritul iubirii şi blândeţei adevărat creştineşti. «Şi atunci, noi cu toţii vom putea serba cu suflete înălţate şi cu adânc devotament faţă de Domnul nostru Isus Hristos, Urzitorul mântuirii noastre, şi în deplină bucurie, marea sărbătoare a Sf. Paşti, înaintea căreia ne găsim».

Nr. 577/929. (26) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Hălchiu**, protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială veche 8¾ jugăre; dela reforma agrară 10¾ jugăre şi o grădină de zarzavat.

3. Casă parohială bună, de curând renovată, grajd şi şură în stare bună.

4. Simbrie: 50 lei de fiecare familie; văduvii şi văduvele 25 lei, bătrânii dela 70 ani în sus scutiţi, precum şi cei săraci.

5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, provăzute cu documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc, şi să se prezinte, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sf. Gheorghe, la 6 Martie 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial din Hălchiu.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 49/929 prot. (25) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I a din **Sadu**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite de coala B pentru întregirea dela stat.

2. Venitele stolare uzitate.

3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 1 Martie 1929.

Oficiul prot. în înţelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 178/1929. (22) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Idiciu**, cu filia **Hărânglab** şi **Cund** din protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială 27 jugăre pământ arător de prima calitate.

3. Grădină cu pomi 1 jugăr.

4. Casa şi curtea parohială cu supraedificate economice.

5. Lemne necesare pentru foc.

6. Stola uzitată în parohie: ferdele şi zile de lucru nu să mai dau.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în ordine, oficiului protopopesc ortodox român Târnavamare şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român Târnava-mare în înţelegere cu consiliul parohial.

Biertan, la 22 Februar 1929.

Nicolae Gheaja
adm. ppesc.

Nr. 291/929. (24) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III a, din **Feldioara**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc din 8 Ianuar 1929, Nr. 12553/928 se publică concurs cu terminul de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Venitele stolare uzitate în parohie.

3. Dreptul în păşunea comunei de 4 vite mari şi 8 oi.

4. Un dublu decalitru de bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz.

5. Cinci stânjini de lemne în pădurea comunală.

6. Casă închiriată de parohie.

Doritorii de a ocupa această parohie să şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 9 Martie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Pălării preoţeşti

Aduc la cunoştinţă Onor. dni preoţi români ortodocşi că, am introdus pălăriile preoţeşti drăgălaşul format model «Dr Cristea». Am şi pălării linse, tari, preoţeşti tot ca modelul «Dr. Cristea», format foarte frumos. Preţul la cele păroase de mătase bucata 1000 lei, la cele linse 800 lei, plus cutia şi porto 30 lei.

Cu distinsă stimă:

Vasile Mesota
BRAŞOV
str. Orfanilor Nr. 3.

(27) 2—3

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghеţate, dulcеţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, meritä răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 23 Martie 1929 Nr. 24

„ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

„Iar noi propoveduim pe Hristos cel răstignit"...

(I Corinteni 1, 23).

Viața spirituală contemporană, oricât ar fi de anemică, continuă totuș să creieze valori, să afirme credințe, să făurească idealuri... Dar, în calea năzuințelor nobile și dorurilor de mai bine, se ridică semeț și impertinent, concepțiile păgâne și atitudinile brutale. Nu e nici un avânt generos, nici o înfăptuire măreață și nici o jertfă curajoasă, care să nu fie disprețuită și vestejită de oamenii zilei. Noi, zic ei, sântem oameni de viață. In fața noastră, se desfășoară mai minunat decât oricând, bogăția, confortul, plăcerea și frumusețea. Nu voim să renunțăm la nimic din ceeace timpul nostru ne oferă cu mână largă. Dacă odinioară Hristos a refuzat să devină stăpânul bogățiilor și desfătărilor, care i se îmbiau de pe muntele ispitirii, asta a fost în alte timpuri și în alte locuri. Azi, n'o fac decât nebunii... Pentruce să-ți impui un trai modest și ordonat? Pentruce să-ți oferi străduințele pentru binele aproapelui? De ce, mai ales, să-ți pui viața în s'ujba lui Hristos? In cadrul acesta de democrație și în veacul acesta de înțelepciune, poți ajunge unde voiești. Sânt în față atâtea drumuri și toate duc la situații sclipitoare, la mărire, la glorie... De ce să crezi? De ce să renunți?...

Acestea sânt, de obicei, motivările traiului în păcat și în desordine spirituală. Când le constați, te duci cu gândul, fără să vrei, la apostolia sublimă a sf. Pavel. Atunci, ca și acum, lumea viețuia în zădărnicii și nimicnicii. Elinii căutau un echilibru sufletului lor în speculații de filozofie subtilă; iar iudeii nu puteau concepe un Mesia născut în staul de vite, umilit și răstignit. Ci din sufletul mare al Apostolului neamurilor, a ieșit atunci, pătrunzătoare, desavuarea îngâmfării omenești și atașarea definitivă de idealurile crucii: «*Pentru că și iudeii semn cer și elinii înțelepciune caută; ear noi propoveduim pe Hristos cel răstignit*»... (I Corinteni 1, 22—23).

Pentru cei, în sufletul cărora, a răsunat chemarea, de care s'au învrednicit odinioară ucenicii pe malurile Tiberiadei, cuvintele slăvitului Apostol sânt, în aceste timpuri de materialism și de ambiții, o ancoră de statornicie în crezul evangelic. Atâția se mândresc cu avuțiile, titlurile și trecerea lor, atâția se laudă cu abilitatea de a apăreà în lume «oameni bine», introduși în manierele elegante ale secolului; atâția își revendică merite din a lovi și a face răul; «iar noi propoveduim pe Hristos cel răstignit...». «Pe noi înșine și unul pe altul și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu o dăm». Florile din visurile noastre cele mai scumpe, bucuriile ca și durerile vieții noastre, izbânzile ca și înfrângerile, iluziile ca și deziluziile, le prefacem toate în jertfă, pe care o închinăm Domnului.

Putea-vom oare să ținem aprinsă cea mai luminoasă făclie, când atâtea curente bat împotrivă? Găsi-vom oare, în acest veac, pământul cel bun, în care să sămânăm, cu folos, idealul? Iată, deșertăciunea își mobilează forțele, eată cei răi ne împresoară. «*Că nu este în gura lor adevăr, inima lor este deșartă, groapă deschisă grumazul lor*» (Psalm 5, 9).

Uneori, îndoiala reușește să ne cumpere... Sânt atâtea probleme, care se pun; atâtea sentimente, pe care trebue să le înăbuși; atâtea planuri, la care trebue să renunți, și atâția ochi, pe care trebue să-i înfrunți, încât ai câte odată momente de adevărat desechilibru. Sufletul îți rătăcește, în gol, fără busolă și fără țintă. Niciodată, nu e mai necuprinsă nemărginirea și nici când nu ești mai mic, mai nefericit, mai desorientat... Simți, neapărat, trebuința unei implorări: «*Stăpâne, Stăpâne, orândue-mi cărarea! Necazul este aproape și nu este cine să-mi ajute*». Și la glasul tău, înfiorat de rugăciune sfântă, Mântuitorul îți întinde mâna și te mustră ca pe Petru, pe Marea Galileii: «*Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit*»?

Minune!... Din adâncul necuprins al sufletului, se adună puteri, ce-au fost risipite; se încheagă în tărie de peatră. Nu mai ai frică, nici îndoială. In marea vieții, calci peste valuri și nu te scufunzi; în drumul tău, treci printre dușmani și nu te temi. «*Căci când este Dumnezeu cu noi, cine va fi împotriva noastră?*».

E certitudinea care, precum odinioară, a susținut pe Apostolii neobosiți, pe martirii sublimi și pe idealiștii entuziaști, — dă tărie astăzi și oricând *celor ce înțeleg să propovăduiască pe Hristos cel răstignit.*

Nicolae N. Grosu

FOIȘOARA

(8)

Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericească—

Nr. 274 din 24 April 1786.

Preacucernice protopoape Kir Ilie!

Fiind-că preainălțata crăească mărire bine au voit spre arătarea preaosfințitului domnului episcop și mitropolit dela Carloveț pentru alegerea episcopilor la eparhiile văduve, adecă a Budei, Timișoarei și a Verșețului și întocmirea altor trebi bisericești în Carloveț a se putea ține sinod slobozenie a da și după înștiințarea prin decretul I. K. gubernum dela 6 aprilie Nr. 2838 este rânduită la 22 maiu anului acestuia a se începe, la care și noi altmintrelea neaflândusă prilej în locul nostru pre cineva a trimite trebue să mergem, așa dar prin aceasta precum de pornirea mea la 29 a lunii aceștia înștiințânduvă, așa și arătânduvă ca fiește-care în protopopiatul său să poarte grijă după preaînalte chezaro-crăești porunci și făcute rândueli a diregălui spre paza păcii și liniștii și trebilor bisericești, iară întâmplândusă vreo întrebăciune sau poruncă preaînaltă sau a noastră, dela Conzistorium vi să va înștiința și dela dânsul îndreptare veți cere și iscăliți spre aceasta vor fi protopopul Hondolului Kir Ion Popovici și protopopul Sâbiului Iachim cu notarășul adăogând pecețile doi de dânșii și neîntâmplânduse de acești trei în Sâbii, dintru asesorii conzistoriumului altul va fi iscălit, întru întâmplarea vreunei judecăți bisericești părțile care nu vor fi îndestulate cu judecata voastră, aveți a le slobozi cu apelație la Conzistorium.

Intâmplânduse dar vreo moarte a unuia sau altuia preot, atuncia vecinătatea până la întoarcerea noastră în grija altui preot parohia aceea o puteți încredința, iar nice decum fără de știrea noastră a Conzistoriumului sau alt cineva pre cei așezați preoți din parohie ai muta sau ai schimba și celor opriți blagoslovenie și slobozenie a da au popor a ținea și a sluji.

Asemenea pentru veniturile noastre pre anul acesta făr de osebita noastră slobozenie nice să strângeți, nice la cineva să dați, asemenea neîndestulândusă cineva cu judecata conzistoriumului, în vremea sa la noi să arate are slobozenie.

Pre lângă a cărei înștiințare și arătare mila puternicului Dumnezeu lăsânduvă cu blagoslovenia cea părintească, rămân

Sâbii, 24 april 1786.

de tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

Nr. 168 din 5 Februar 1786.

Preacucernice protopoape Kir Iliel

Fiindcă mulți preoți hirotoniți la Ardeal sau arătat la noi și sau rugat ca să le mijlocim dela i. k. gubernum îngăduire și așa eu la 14 Noemvrie anul trecut am făcut reprezentație la i. k. gubernum, de unde am mijlocit și am câștigat milostivul intimat de 3 Ianuariu a. c. supt Nr. 9385 prin care mă înștiințază că lasă i. c. gubernum asupra mea care îi voi afla hirotoniți vrednici și fără pricină să-i primesc și unde ar fi lipsă să-i așăz și să-i întăresc, pentru aceea de vor fi în protopopiatul vostru de aceștia unde va fi lipsă de preoți săi trimiteți la noi cu dreptățile sale, ca săi întărim, însă fără întărirea dela noi pe mai sus numiții preoți a sluji să nu îndrăzniți ai îngădui, și după aceasta de sar afla că ar îndrăzni vreunul a merge la preoție în țara ungurească sau întrait loc, aceea să știe că nici odată nu să va ierta.

Sau dat în Sâbii 5 februarie 1786.

de tot binele voitor
Ghedeon Nichitici.

Nr. 344 din 22 Iunie 1786.

Preacucernice protopoape Kir Ilie al Luncii!

Fiind că preaosfințitul domnul episcopul nostru la 12 Ianuariu a. c.

In vizitație canonică

Duminecă, în 10 Martie c. a plecat în vizitație canonică, *P. S. Vasile*, arhiereu-vicariu al sfintei noastre Mitropolii, în frumoasa comună românească *Apoldul de jos*, de sub poala munților dinspre Sălişte, care despart Valea-Săcaşului cu a Murăşului de regiunea Sibiului. In anturagiul P. S. Sale au fost: *Dr. Vasile Bologa* şi *Ier. Grovu*. consilieri ai Consistorului mitropolitan, păr. *Stefan Morariu*, directorul şcoalei de cântăreți bis., păr. diacon *I. Dinu* cu neobositul cântăreț al catedralei, Dl *Candid Popa*, conducătorul corului seminarial cu 20 tineri studenți ai Academiei teologice din Sibiu.

Indoit a fost scopul vizitației canonice a P. S. Sale, de astă-dată. Un călugăr pripăşit din străinătate, trecuse mai săptămânile trecute prin acea comună şi a isbutit să arunce sămânța zavistiei în sufletul unora din credincioşii noştri, cu privire la ziua prăznuirii Sfintelor Paşti din primăvara aceasta.

Singura comună din întreaga Mitropolie, în care se arătase un mic semn al îndoelii. Şi de multe-ori o singură scânteie, poate să arunce flacări primejdioase. Pentru a preveni însă, orice eventualități, P. S. Sa a grăbit în mijlocul turmei sale cuvântătoare, spre a lumina sufletele, a întări în credința părinților noştri, vizitând şi îmbărbătând munca fraților în Domnul, slujitori ai altarului în sinul poporului nostru. Şi laudă Tie Doamne, P. S. Sa a găsit turma sa bine îngrădită în staulul sfintei biserici, cum adună găina puii pe lângă sine, sub aripile ei calde şi binefăcătoare.

In preseara Duminecii un vifor aspru, cu vânt şi zăpadă, anunța greutăți pentru plecare. Dar, în numele Domnului, ce nu se poate birui! Des de dimineață, în sbârnâitul maşinilor noastre am trecut biruitori peste greutățile drumului, adese-ori prin nămeți de zăpadă, şi la orele 9 am intrat în frumoasa comună Apoldul de jos, unde în dangătul clopotelor aştepta poporul în grupe număroase cu preoții în frunte.

In numele poporului şi a preoțimii părintele protopop, *Avram Păcurariu*, a întâmpinat pe P. S. Sa, cu cuvinte solemne mulțumindu i pentru bunăvoința de a descinde în mijlocul poporului.

A răspuns P. S. Sa cu părintească mulțămită şi arhierească binecuvântare. S'a oprit apoi la locuința parohului nostru din loc, I. Popa, de unde, însoțit de preoții îmbrăcați în odăjdii bisericeşti, a plecat imediat la sfânta biserică, urmat de un convoiu număros în portul pitoresc al poporului nostru. In paşi lini am ajuns la curtea bisericii, care e aşezată pe vârful unui gruiu, cu vedere frumoasă de jur-împrejur. O potecă bine pietruită duce la deal spre biserică, mai întâi pe lângă o veche clopotniță. care atrage privirea cu forma ei bizară, de vechiu gust şi de veche înfățişare. Apoi încă o sută-două de paşi, până la biserica aşezată pe obliştea gruiului, o zidire întinsă şi spațioasă.

In apropierea bisericii, două cruci, resp. două pietrii de mormânt acoperite cu muşchiu, arată şi astăzi că acolo odihnesc osemintele celor din urmă doi preoți ev. săseşti ai comunei, pentrucă odinioară şi aceasta comună avea populație săsească, care s'a măcinat cu încetul în elementul românesc, mai viguros şi mai puternic.

In câteva clipe biserica a fost plină-ticsită de număroşi credincioşi şi P. S. Sa a început imediat serviciul sfintei Liturghii, cu pompa şi solemnitatea ritului bisericii noastre răsăritene. In decursul sf. Liturghii a sfințit diacon pe tinărul candidat Grigore Iliasă şi ca preot pe diaconul Adrian Botiş. Răspunsurile liturghice le-a dat corul tinerilor seminariști, cu evlavie şi frumuseță deosebită.

La sfârşitul sf. Liturghii a rostit P. S. Sa o cuvântare ocazională, mânecând dela cuvintele sfintei Evanghelii de zi. Cuprinsul ei a pătruns sufletul întregii asistențe... N'am venit să pedepsesc, nici să mâhnesc pe nimeni, ci să mângâi şi să întăresc iubiții mei fii sufleteşti ş. a., vor fi cuvinte neşterse din sufletul credincioşilor, care au ascultat cu sete cuvintele păstorului lor.

După serviciul divin s'a dat o masă comună în edificiul şcoalei din loc, o masă frugală de post, pregătită cu gust, în decursul căreia P. S. Sa s'a întreținut cu fruntaşii comunei, primarul comunei Găvozdea, Iacob Beu, ş. a., vrednici de toată atenția si solicitudinea noastră.

După masă P. S. Sa a cercetat preoții noştri şi primarul din comună, apoi la orele 3 a plecat spre Sibiu între viile urări ale credincioşilor.

Citiți şi respândiți ziarul

Telegraful Român

Terorismul din timpul lui Hristos

Nu se drosebeşte întru nimic de al terorismul altor timpuri.

El e sistemul tiranilor, fariseilor, oamenilor fără Dumnezeu.

Tirani au fost în toate timpurile.

Despoții terorizau pe oameni spre a-i supune. Terorismul s'a prefăcut în multe state sistem de guvernare, care căută să-şi impună voința prin orce mijloace.

Pe timpul lui Isus Hristos arhiereii şi fariseii nu s'au ferit de a săvârşi acest păcat, ca să poată nimici pe Hristos, pe care îl duşmăneau de moarte. Ei credeau, că Isus a venit să le nimicească autoritatea de capi ai bisericii, să le înstrăineze poporul, care asculta şi iubea foarte mult pe Hristos.

Ei au cercat mai întâi să recâştige poporul prin lingueşire, prin viclenie, prin promisiuni, prin sfat, prin ocară, — şi văzând că toate acestea nu ajută, au întrebuințat în cele din urmă mituirea şi terorismul. Au plătit cu bani oameni din popor, să prindă pe Isus. Au cumpărat cu 30 de arginți pe unul dintre cei 12 apostoli, pe Iuda, ca să vândă pe Hristos.

Prin terorism au schimbat iubirea, stima, ascultarea ce aveau apostolii şi poporul față de Hristos, într'o frică de moarte, aşa încât toți s'au împrăştiat, toți l-au părăsit, ba unii din ei s'au aliat cu duşmanii lui şi au cerut judecarea, ear în urmă, răstignirea lui. Insuş apostolul Petru în noaptea aceea de 3 ori s'a lăpădat de Hristos.

Astfel au târât pe Isus înaintea judecătorilor, ca prin sentință să fie apărați de sfârşitul ce-i pregăteau. L-au dus înaintea forului superiorității spirituale, ca să judece pe acela, care n'a avut nici un păcat, care viața întreagă s'a jertfit pentru frații lui, care a predicat iubirea către Dumnezeu şi către deaproapele, tuturor săracilor, necăjiților, tuturor celor apăsați şi năpăstuiți.

Arhiereii şi fariseii erau conştii, că fără oarecare vină nu-l pot osândi la moarte. In acest scop au trimis din vreme spioni, să-i asculte învățăturile şi prin întrebări viclene să-l prindă cu vreo vină. Ințelepciunea dumnezeiască a răspunsurilor lui însă, a triumfat totdeauna față de aceste încercări.

Puternicii templului se temeau de popor, ca să pună mâna pe el ziua; deaceea au cumpărat pe trădătorul Iuda, şi au prins pe Hristos noaptea, l-au legat şi l-au dus înaintea judecătorilor.

Aici stătea El singur în fața celor mulți, cari se întruniseră des de dimineață.

In locul prietenilor de ieri, în locul apostolilor, au intrat în sala judecății martori mituiți, teroriști mincinoşi, cercând prin mărturisirea lor să murdărească pe cel mai curat, ce s'a născut în lume.

După batjocuri, scuipări şi bătăi, Caiafa a întrebat pe Isus:

— Spune-ne nouă, dacă eşti tu Hristos fiul lui Dumnezeu?

Isus, care până atunci tăcuse, a răspuns fără frică: «Tu zici. Eu sânt Hristos».

Atât au aşteptat teroriştii, n'au mai aflat de bine a-l mai întreba, ci batjocorindu-l şi bătându-l din nou, au adus sentința: Pentru blasfemie — «El e vinovat de moarte». Propoveduitorul învățăturii celei mai curate, plină de lumină, de viață şi de iubire, eră, după părerea lor, vinovat.

Mai rămânea judecata forului civil; dar simțeau cu toții, că romanul nu se va opune voinței consiliului superior. Nu s'au înşelat. Pilat, — terorizat de arhierei şi farisei, cu amenințări că îl vor pârâ cesarului, dacă le va stica legea, — şi-a spălat mânile şi l a dat lor să-l răstignească, deşi el era convins de nevinovăția Lui.

Astfel influența imorală, exercitată de arhierei şi cărturari asupra poporului, care până aici diviniza pe Hristos, a contribuit să picure poporului puțin câte puțin din duşmănia şi ura, ce purtau lui Hristos, să toarne în sufletul mulțimii venin şi răutate din sufletul lor răsbunător.

Omul, influențat spre rău, nu mai poate făptui cu gândul său natural, păcatele sânt împrumutate, virtuțile nu mai sânt ale lui. Omul influențat devine ecoul unei muzici străine, actorul unei piese, ce n'a fost scrisă pentru el.

Aşa se explică, pentruce poporul, care iubea pe Hristos, care l urma cu credință, care striga «Osana», — terorizat şi orbit de arhierei şi cărtărari, — nu după mult timp a strigat: «Să se răstignească»!

Aşa s'a desfăşurat tragedia cea mai mare a omenimii: Răstignirea lui Isus Hristos.

Pe dealul Go'gota, Fiul lui Dumnezeu, ca să se împlinească scriptura, a trebuit să sufere moartea pe cruce.

Prin puterea Sa dumnezeiască însă a treia zi s'a sculat din morți, aducând în lume, prin învierea Sa, pace, lumină şi iubire. *Mihail Stoia.*

---

la toți protopopii au trimis poruncă după puterea preainălțatelor rânduieli împărăteşti ca toți preoții cei preoțiți în valahii să să oprească de toată slujba preoțească şi parohienească, însă acum preaosfințitul înțelegând că unii preoți de cei ce sunt preoțiți în valahii după atinister(?) adecă prevericatori îndrăznesc peste porunca împărătească a slujì, pentru aceea la 28 Maiu a. c. din Karloveț au trimis la Consistorum poruncă ca prin țircular să să înştiințeze toți protopopii ca să oprească de toată slujba preoțească şi parohienească, aşa dar preacucernicia ta după puterea mai suspomenitelor porunci dator vei fi a opri pe toți prevericatorii de slujba preoțească şi parohienească şi a urma după porunca mai sus pomenită, întralt chip sub grea pedeapsă vei cădea nebăgând samă şi silindute vei răspunde.

Sau dat în Sâbii 22 Iunie 1786.

de tot binele voitor

protopop **Iachim.**

Nr. 352 din 13 Iulie 1786.

Preacucernice protopoape Kir Ilie al Iuncii, la Iunca.

Dupăce a sa preaosfințită mărire împărătească cu puterea prea milostivului al său împărătesc reşcript dela 23 februariu a. c. dat, toate judecățile mireneşti din 10 curgătoarea lunei mai 2, din început ale aşeza după rând atuncia şi pentru judecățile bisericeşti sau consistorialiceşti cu trebuincioasă de acum înainte hotărâre a sa împărătească grije a o lărgì bine au voit şi pentrucă până acum lucruri ca acelea jeluitoare sau săvârşit înaintea consistorumului care supt îndreptarea bisericească din firea sa nice odinioară nu se cuvenea, pentru aceia şi până atunci până ce în treaba aceasta cu diata sar întărì şi aşeza adecă pentru judecățile bisericeşti mai sus numita mărire să milostivește prin porunca sa împărătească dela 24 aprilie a. c. data următoarea aşezare pentru norma şi îndreptarea neschimbată din zioa poblicății desăvârşit a o ținea şi a o păzi prin noi voește şi poruncește episcopi sau consistorumurile măcar ce feliu de pricină alta afară numai care ar fi dreaptă şi chiar pentru cercetarea preoțască în treaba bisericească spre clirul supt aşa şi pentru pedeapsa pentru aceia clerului dată şi pentru tainele ca acelea şi altele chiar bisericeşti a le judeca şi pentru aceia pricinile următoare până acuma înaintea judecății duhovniceşti săvârşite de acum înainte la judecățile mireneşti mai din jos numite să să îndrepteze şi să să trimiță, adecă:

1. Toate pricinile căsătorii constituții părintească noao întipărită în exemplar dată preaosfințita mărire tuturor pentru cunoştința şi nemişcata ținere altele încă către acestea pricini lipitorii a arăta bineau voit carele întru aceasta milostivă constituție împărătească mai pe larg să vede cum că judecarea în pricinile acestea precum pentru nemeşi aşa şi pentru proşti tablelor a varmegiilor şi pentru fețăle orăşăneşti magistraturilor locului orașului supt a căruia stăpânire este cel vinovat milostiveşte sau dat.

2. Pricinile pentru stricarea testamentului celor ce după chipul şi treaba cea din afară nu sânt făcute, va judeca tabla cea de toate zilele a varmegii căriia să cuvine sau magistratului a orașului adecă căruia dreptatea a judeca ca să strice testamentumul să cuvine.

3. Călcătorilor jurământului pricinile aceia vor judeca cărora după noao rânduială împărătească lângă socoteala fețălor este dată puterea a judeca lucrurile criminaliceşti cunoscându-le şi deschisă plinindu-le milostiveşte au arătat.

4. Fără acelea pricini care sau însemnat mai înainte fieşte în ce

Nr. 2221/1929.

Notificare oficială

Sfântul Sinod al sfintei biserici ortodoxe române cu adresa Nr. 206, din 28 Februar a. c. a luat măsuri, ca toți preoții ortodocși români, să se aboneze la revista sfântului Sinod «Biserica Ortodoxă Română».

Recomandăm abonarea acestei reviste pentru bibliotecile noastre parohiale.

Sibiu, din ședința Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ținută la 12 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Urmările învierii lui Isus Hristos

Meditație

Să ne înfățișăm înaintea ochilor noștri sufletești pe Mântuitorul nostru în clipa când zice prin Evangelistul Ioan: «Îndrăzniți, Eu am biruit lumea» (Ioan 16, 33) și să cerem har dela Duhul Sf. pentru a putea participa cu prisos la roadele învierii lui Isus Hristos.

Punctul 1. Învierea lui Isus Hristos este baza credinții noastre. Mântuitorul, în învățăturile Sale, adeseori s'a provocat la învierea Sa viitoare, ca să adeverească dumnezeirea Sa și originea dumnezeească a învățăturilor Sale. De aceea toate piedecile puse de iudei în calea Lui spre a opri împlinirea profeților, le-a orânduit așa că au servit pentru a face învierea și mai bătătoare la ochi. Ear dacă n'a înviat Hristos, zadarnică dar este propoveduirea noastră, zadarnică dar este și credința voastră, zice ap. Pavel (I Cor. 15, 14). De aceea toată lumea a crezut în minunea aceasta și mii și mii de martiri au pecetluit cu sângele lor această credință.

Fericiți trebue să ne simțim că ne-am născut în sânul acestei credințe și că în calitatea de viitori preoți vom fi părtași la toate binefacerile acestei credințe. Vom face tot posibilul ca faptele noastre să provină din iubire și mulțumire către Dumnezeu.

Punctul 2. Învierea lui Isus Hristos este garanția sigură a învierii noastre. Cât e de sigur că Hristos a înviat și mai mult nu va muri, atât e de sigur că și noi vom învia spre viață veșnică. Despre aceasta ne asigură adevărul cel veșnic, Isus Hristos, când zice prin ap. Pavel: că «precum întru Adam toți mor, așa întru Hristos toți vor învia» (I Cor. 15, 22). «Cel ce a ridicat pe Domnul Isus, și pe noi prin Isus ne va ridica» (II Cor. 4, 14)... «de vreme ce pătimim împreună cu Dânsul» (Rom. 8, 17). Ce mare mângâere se ascunde în aceste cuvinte! Trupul acesta, a cărui susținere pricinuește atâta grijă, odată va muri și se va preface în praf... dar va veni ziua, când iarăși ni se va da nouă în deplinătate de viață. Atunci acest trup va fi nemuritor și capabil de a gusta toate bucuriile cerești. Din acest punct de vedere moartea pentru creștini nu e perdere și motiv de întristare, ci e isvor de bucurie și de mângâeri fără sfârșit. Să reînoim credința noastră în învierea viitoare: «aștept învierea morților și viața ce va să fie». Să reînoim totodată în noi zelul prin care ne asigurăm învierea proslăvită care depinde și dela noi prin o viață corăspunzătoare legilor dumnezeești, adecă prin o moarte în harul dumnezeesc.

Punctul 3. Învierea lui Hristos ne îmbărbătează în necazurile și suferințele noastre. Mare durere simte omul, când vede cum casa lui merge spre stricăciune și ruină; dar conștiu că această casă va fi rezidită și va fi mai frnmoasă decât odinioară, durerea lui se preface în mângâere. Așa și lăcașul sufletului nostru, adecă trupul, în scurtă vreme, cu toate îngrijirile și sforțările noastre, se desface. Ideea aceasta ne produce o mare întristare. Dar trebue să ne mângâiem, căci bunul Dumnezeu odată va scoate din această ruină trupul nostru și îl va face mai frumos și nemuritor. «Că știm, că de se va strica casa noastră cea pământească a corpului acestuia, zidire dela Dumnezeu, avem casă nefăcută de mână, veșnică în ceruri» (II Cor. 51). «Mântuitorul nostru va schimba chipul trupului smereniei noastre, ca să se facă chipul trupului slavei Lui» (Filip 3, 21).

Dacă totdeauna vom stărui pe lângă acest adevăr atât de încurajator al credinței, nu ne vom teme de sănătatea trupului nostru, nici nu ne vom cruța atâta când toate sforțările noastre le vom jertfi pentru îngrijirea și edificarea sufletului și pentru învățătura de noi înșine și pentru răspândirea credinței adevărate. Și dacă ostenelile vieții noastre pastorale ne vor sdruncina de timpuriu, atunci cu bucurie vom putea zice ca apostolul: «că mie a vieții este Hristos și a muri dobândă». (Filip 1, 21) și la sfârșitul vieții noastre ne vom mângâia de jertfa adusă în via Domnului exclamând cu apostolul: «Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit; de acum mi s'a gătit mie cununa dreptății, care îmi va da mie Domnul, judecătorul cel drept, în ziua aceea» (II Timot. 4, 7, 8).

În toate aceste să ne fie nouă pildă Sf. apost. Pavel, care a predicat învățăturile pline de mângâiere, de spre învierea noastră cea viitoare a cărei bani de răscumpărare sânt: crucea, suferințele și ostenelile. Amin.

Lidarh.

Nr. 2370/1929 Ep.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **impiegat** clasa II-a la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, dotat cu salar de bază de Lei 500 plus accesoriile, care se urcă în total la suma de Lei 3920 lunar, se publică concurs.

Reflectanții vor înainta cererile lor însoțite de actele de calificație Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 15 April a. c.

Vor fi preferiți candidații, cari știu scrie la mașină.

Sibiu, la 16 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAȚIUNI

Vacanța școlară de sf. Paști începe, în toată țara, în ziua de 23 Martie și durează până la 8 April. Autoritățile publice vor fi închise între 30 Martie și 3 April.

Revistă nouă, cu numele *Raze de lumină*, apare ca publicațiune îngrijită de studenții în teologie din București. In cuvântul de introducere, al primului număr din *Raze de lumină*, vorbesc profesorii Pr. Vintilescu și T. M. Popescu zicând: Știind că misiunea noastră nu se mărginește la a profesă știința de pe catedră, cum nici a studenților nu se mărginește la a și-o însușî doar teoretic, coborâm cu drag la masa de lucru a acestei reviste și stăm alături de studenții noștri, cu îndemnul și cu îndrumarea. — Revista are articole bine scrise, ca fond și formă. Ii dorim viață lungă și prosperare.

Cârciumele. In ședința camerei dela 19 l. c. s'a cerut să se închidă cârciumile, în întreaga țară, Duminecа și în zilele de sărbătoare, așa cum se procedează în Ardeal. Dl ministru al muncii, Răducanu, a răspuns că va lua măsurile trebuitoare, ca populația, în astfel de zile, să nu-și petreacă vremea în cârciumi, ci să fie îndreptată spre alte preocupări; amintește că în unele sate de pe valea Jiului s'au înființat ceainării pentru muncitori și s'au închis cârciumile.

Știre ziaristică. Dela Craiova primim întâiul număr al foii: *Vatra*, tipăritură pentru popor, îngrijită de C. S. Făgețel, I. Dongorozi și Al. C. Calotescu-Neicu. Apare lunar; abonamentul pe un an 60 lei. — Noua foaie dela Craiova, scrisă frumos și cu gândul la interesele poporului, are în fruntea primului său număr desenul unui schit (dela Topolnița, Mehedinți) de M. Olarian, ear în text conține și lucruri *religioase* și *bisericești*, ca în deobște foile scrise astăzi pe seama poporului. Dacă va continua pe același drum, *Vatra* e vrednică de a fi cât mai mult respândită și citită la sat și la oraș.

Necrolog. In ziua de 19 Martie 1929, a răposat în comuna sa natală Poiana jud. Hunedoara, studentul teolog *Aurel Ianca*, anul III la Academia Teologică din Sibiu. Inmormântarea i s'a făcut Joi în 21 Martie, participând și un grup de colegi. Profesorii și studenții Academiei teologice își exprimă adânca lor întristare pentru pierderea diligentului și modestului student. Dumnezeu să-i odihnească sufletul cu drepții!

Mulțumire. Parohia Valea-Bradului (prot. Zarand) aduce vii mulțumiri următorilor credincioși, din a căror *donațiuni benevole* s'a cumpărat un rând de vestminte bisericești: Dineș Petru: 2000, Huieț Nicolae: 1000, Lupea Anișca și fiii: 800, Opra Ioan: 500, Dineș Nicolae: 400, Mateș Gafca: 300, Doica Ioan: 300, Bulza Adam: 300, Pavel Ioan: 300, Opra P. 300; Ioan Micu, Gavrilă P., Boldea Salvina, Mateș P., Filipaș N., Mateș I., Dineș Gh., Huieț Pautin, David N. câte 200 Lei; Lupea Gh., Filipaș Ir., Mateș Iovu, David N., Huieț Sofia Neagu N., Mateș N., Bexa N., Mateș Avram, Opra Pascu, Tomescu Grozav, Oora Tr., Crișțiu N., Colța Pascu, Gavril I., David I., Boldea Iosif, Filipaș I., Indrieș Iosif. David Simeon, Crișțiu P., Opra Gh., Dineș Nic., Mateș Gh., Bătila P., Avram Mateș, Bârna I., David Av., Bexa Iosif, Miclea Stefan, Filipaș I., Cor. St. Adaș N., Sofia Roșca, Adămuț Măriuța, Crișțiu Ilie, Dineș Salvina, Pavel Gh., Miclea P. și Miclea P. I. L. câte 100 Lei; Doichița Doica: 150, Tudor I. 140, Pascu Nicula și Crișțiu S. câte 60; Huieț Florie, Dan Nic., Ionuț Nic., Sofia Huieț, Bulza N., Indrieș Sana și Mateș Salv. câte 50; David M., Opra T., Huieț I., Micu G. câte 40; Opra M. 30, Crișțiu I. 25; Mateș Ana, Dan Florica, Bulza Savu, Bota N., Vasiu Avr., Crișțiu I., Ana Furduiu, Dineș I. câte 20 Lei; — Total 12.975·— Lei. Pr. *Il V. Felea.*

ȘTIRI LOCALE

Duminecă, în 24 Martie, ora 9 seara, se reprezintă în sala teatrului piesa în 3 acte, Incurcă Lume, de dl A. de Herz, jucată de compania dramatică dela Teatrul Nostru din capitală, sub conducerea personală a autorului. Bilete se vând la Librăria Foaia Poporului.

Poșta redacției

«*Clerul și calendarul*» a întârziat din lipsa de spațiu. Trimiteți altele.

---

treabă care adecă nu sânt pentru lucruri chiar duhovnicești și în slujbele bisericești făcutei greșale în certarea preotască de sar fi judecat până înaintea consistorumului, de acum înainte nice de cum să nu să judece, ci unele ca acelea judecata mirenească va avea putere a judeca milostivește sau rânduit.

5. Din pricinile mai sus numite care ar fi pentru hotărârea și judecata duhovnicească îndată și după vestirea aceștiia constituții împărătești judecății ceiia ce să cuvine mirenești trebue trimisă și apoi acolo după chipul rânduelii de preoții cei de acum să vor cerceta și cât mai în grabă să vor săvârși, dar pricinile cele de acum să vor face, acelea după rânduiala cea noao judecătoricească să vor lua înainte și după cum altele din isnov făcute pricini așa și întru aceasta alte noao acții, până la cea dintâi zioa lui mai, nu să vor primi despre a căreia pricină și precum că la publicăluiturile preoților să ne trimiți informația tipărita rânduială tuturor lucrurilor în treaba aceasta o am tălmăcit pe rumânie, pentru aceia să trimiți un preot să o scrie și voao pentru mai bună îndreptare să o ducă.

Sau dat în Sâbii, 13 Iulie 1786.

De tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

Nr. 357 din 13 Iulie 1786.

Plata preoților pentru Maslu.

Din pricina *Rășinariului* pentru sfințirea maslului unui bolnav cât să să plătească pentrucă nu este în ștolar arătat cât să să plătească că preoții de au avut, am făcut noi i. k. gubernum reprezentație cerând ca să rânduiască tot cât să plătească un bolnav unui preot când îl va chema la sfințirea maslului, care întru urmarea i. k. gubernum prin milostivul său intimat din 6 aprilie a. c. Nr. 242 neau arătat cum că de către norma făcută a ștolarului nu să pot mișca, dar nice nu opresc pe preoți dela sfințirea maslului, ci când vor fi chemați să meargă, plata iarăși chiar nau însemnato, pentru aceia după puterea acestui intimat preacucerniciilor voastre înștiințăm ca să arătați preoților din protopopiatul vostru cum că pot face sfințirea maslului când vor fi chemați. Așa făcând și pre noi de primirea și săvârșirea aceștiia înștiințându-ne mila puternicului Dumnezeu să fie cu voi.

Sau dat în Sâbii, 13 Iulie 1786.

De tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

Biruința unui preot asupra baptiștilor, dl Pr. S. Stana, consilier eparhial în Arad. A apărut ca Nr. 53 în Bibl. creștinului ortodox. Prețul 5 lei.

„ALBINA", Institut de credit şi de economii, Sibiu

Prospect de emisiune

In baza hotărârii adunării generale a acţionarilor institutului de credit şi de economii «ALBINA», ţinută la 9 Martie a. c., în Sibiu, subsemnatul Consiliu de administraţie deschide prin aceasta subscripţie pentru o nouă emisiune de acţiuni, în scopul sporirii capitalului societar dela Lei 50.000,000·— la Lei 100.000,000·—.

Noua emisiune se face în următoarele condiţiuni:

1. Acţionarii vechi au dreptul să opteze, cel mai târziu până la 15 April 1929, după fiecare acţiune veche à Lei 500·— câte o acţiune nouă, cu preţul de Lei 500·—, plus o taxă de Lei 50·— drept spese de emisiune.

2. Preţul acţiunilor se va vărsa conform § 9 din statute în 3 rate şi anume:

30% = Lei 150·— de acţiune la subscripţie, plus Lei 50·— drept spese de emisiune; 30% = Lei 150·— de acţiune până la 31 Iulie 1929; 40% = Lei 200·— de acţiune până la 31 Oct. 1929.

Faţă de acţionarii, cari nu vor achita vărsămintele la termin, se vor aplica dispoziţiunile § 10 din statute.

3. Acţionarii, cari vor face vărsămintele în rate, vor beneficia de 12% dobândă pentru anul 1929, şi vor avea să plătească 15% după ratele restante; iar acţionarii, *cari vor vărsa până la 30 April 1929, valoarea integrală* a acţiunilor, vor beneficia de întreg dividendul anului 1929.

4. Acţiunile rămase nesemnate de vechii acţionari, se vor pune la dispoziţie în rândul întâi vechilor acţionari dar şi la neacţionari în condiţiunile, ce le va fixa Consiliul de administraţie.

5. Pentru exersarea dreptului de emisiune, trebue prezentate acţiunile fără coala de cupoane.

6. Ca locuri de subscripţie şi vărsăminte se designează Centrala Sibiu şi Filialele: Braşov, Bucureşti, Cluj, Dicio-Sânmărtin, Lugoj, Mediaş, Târgu-Mureş şi Timişoara.

7. Pentru anunţare la emisiune se va folosi declaraţiunea anexată acestui prospect. (29) 1—1

Sibiu, 15 Martie 1929.

Consiliul de administraţie.

Nr. 577/929. (26) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Hălchiu,** protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială veche 8¾ jugăre; dela reforma agrară 10¾ jugăre şi o grădină de zarzavat.

3. Casă parohială bună, de curând renovată, grajd şi şură în stare bună.

4. Simbrie: 50 lei de fiecare familie; văduvii şi văduvele 25 lei, bătrânii dela 70 ani în sus scutiţi, precum şi cei săraci.

5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, provăzute cu documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc, şi să se prezinte, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sf. Gheorghe, la 6 Martie 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial din Hălchiu.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 49/929 prot. (25) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I a din **Sadu,** protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite de coala B pentru întregirea dela stat.

2. Venitele stolare uzitate.

3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 1 Martie 1929.

Oficiul prot. în înţelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Nr. 291/929. (24) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a, din **Feldioara,** protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului P. Ven. Consiliu arhiepiscopesc din 8 Ianuar 1929, Nr. 12553/928, se publică concurs cu terminul de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Venitele stolare uzitate în parohie.

3. Dreptul în păşunea comunei de 4 vite mari şi 8 oi.

4. Un dublu decalitru de bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz.

5. Cinci stânjini de lemne în pădurea comunală.

6. Casă închiriată de parohie.

Doritorii de a ocupa această parohie să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig (poşta Avrig, jud. Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 9 Martie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Pălării preoţeşti

Aduc la cunoştinţă Onor. dni preoţi români ortodocşi că, am introdus pălăriile preoţeşti drăgălaşul format model «Dr. Cristea». Am şi pălării linse, tari, preoţeşti tot ca modelul «Dr. Cristea», format foarte frumos. Preţul la cele păroase de mătase bucata 1000 lei, la cele linse 800 lei, plus cutia şi porto 30 lei.

Cu distinsă stimă:

Vasile Mesota
BRAŞOV
str. Orfanilor Nr. 3.

(27) 3—3

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A apărut
în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, la administraţia ziarului:

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 31 Martie 1929 Nr. 25—26

Telegraful D

Organ naţional-bis

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociaţiunea» Sibiu

Nr. **2657**/1929 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş.

Iubitului cler şi popor: Har şi milă dela Dumnezeu Tatăl şi dela Domnul nostru Isus Hristos.

«Acum toate de lumină s'au umplut: şi cerul şi pământul şi cele de desupt».

Inimile bunilor creştini saltă astăzi de bucurie mare foarte. Şi cu toată dreptatea; căci: „Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într'însa". De aceea toţi într'un gând mărturisim credinţa şi toţi într'un glas cântăm astăzi cântarea de preamărire a Celuice prin moartea Sa ne-a dăruit viaţa:

„Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le!"

O, Isuse, Fiul lui Dumnezeu, câtă lumină ai adus în lume, câtă mângăiere ai revărsat în inimile îndurerate, câtă dragoste ai coborît în sufletele împietrite şi câtă credinţă ai sădit în gândurile îndoite — prin marea şi necuprinsa minune a Invierii Tale cei de-a treia zi!

Din bunătatea şi iubirea Ta fără de margini faţă de oameni Te-ai smerit şi îmbrăcându-Te în haina pieritoare a trupului omenesc Te-ai pogorît în lume, ca să ne înalţi pe noi, nevrednicii, la cerurile Impărăţiei Tale.

Ai vindecat pe cei bolnavi, ai săturat pe cei flămânzi, ai adăpat pe cei însetoşaţi, ai ridicat pe cei căzuţi, şi pe cei din întunericul şi umbra morţii i-ai scos la lumina vieţii.

Intre ai Tăi ai venit, dar atâţia dintre ai Tăi nu Te-au primit. Făcătorii de rele Te-au hulit, Te-au ocărît, Te-au vândut, Te-au scuipat, Te-au bătut, Te-au suit pe Cruce, Te-au ucis, Te-au pogorît în groapă.

Tatăl cel din ceruri însă, din sânul Căruia te-ai născut şi Căruia i-ai slujit pe pământ cu credinţă până la moarte, Te-a încununat cu biruinţă, înviindu-Te a treia zi şi începătură nouă făcându-Te vieţii adevărate tuturor celorce se închină cu credinţă sfintei Invierii Tale.

Inviat-ai din mormânt, Hristoase, Dumnezeul nostru şi umbra păcatului s'a risipit.

Inviat-ai din mormânt şi puterea morţii ai zdrobit.

Inviat-ai din mormânt şi legăturile iadului le-ai rupt.

Inviat-ai din mormânt, împărăţia satanei surpându-o.

Inviat-ai din mormânt şi zidul de vrăşmăşie dintre noi şi Ziditorul l-ai făcut una cu pământul.

Inviat-ai din mormânt, cetăţeni ai Impărăţiei Tale făcându-ne.

Inviat-ai din mormânt şi lumea ai umplut-o de bucurie.

„Acum toate s'au umplut de lumină: şi cerul şi pământul şi cele de desupt". Pentru care pricină cu credinţă şi cu smerenie îţi mulţumim Ţie, Hristoase, Dumnezeul nostru, cântând toţi într'un glas cântarea cea de slavă a biruinţii Tale:

„Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, şi sfântă Invierea Ta o cinstim şi o mărim".

Iar pe Voi, iubiţii mei fii sufleteşti, aducându-Vă vestea îmbucurătoarelor sărbători ale Invierii Mântuitorului nostru şi a izbăvirii noastre, cu nemărginita mea dragoste de păstor şi părinte sufletesc al Vostru Vă povăţuesc să Vă „curăţiţi simţirile, ca să vedeţi pe Hristos strălucind".

Să Vă învioraţi credinţa în lumina praznicului Invierii şi să Vă încălziţi dragostea către Cel ce prin jertfa sa pe cruce ne-a răscumpărat din păcate.

Toată vrajba dintre Voi să amuţească, toată ura să se risipească, tot păcatul să-l omorîţi şi sufletele Voastre să se îmbrace în haina luminoasă a împăcării şi iubirii fraţeşti, ca să puteţi cânta cu inima curată: „E ziua Invierii! Să ne luminăm cu prăznuirea şi unul pe altul să îmbrăţişăm şi să zicem: Fraţilor! şi celorce ne urăsc pe noi, să iertăm toate pentru Inviere şi aşa să strigăm: Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând şi celor din mormânturi viaţă dăruindu-le".

Dar datoria de a lepăda pe omul cel vechiu al patimilor şi al neorânduielii trupeşti şi sufleteşti şi de a îmbrăca pe omul cel nou al vârtuţilor creştineşti să nu Vă ispitească numai cu prilejul marilor praznice. Datoria aceasta să v'o împliniţi în toată bună vremea vieţii Voastre.

Eu pentru aceasta mă rog Tatălui celui ceresc şi Fiului Său care a înviat din morţi, seară de seară şi dimineaţă de dimineaţă, ca sufletele Voastre să se umple de Duhul dragostei şi al jertfei, pentru care pildă ne-a dat nouă Mântuitorul nostru. Un părinte n'are bucurie mai mare, decât văzându-şi fiii în frăţească vieţuire, duhovniceşte veselindu-se împreună, la vremi de bucurie — şi ajutându-se cu aceeaşi dragoste la vremi de necaz.

Mai presus de toţi învăţătorii şi povăţuitorii lumeşti Hristos să Vă înveţe şi să Vă povăţuiască paşii vieţii Voastre. Căci nu este alt învăţător şi povăţuitor fără de sminteală. Nu este alt îndreptar înţelept ca El. Pentru omul singuratic şi pentru neamuri deopotrivă.

El este viu în mijlocul nostru, până la sfârşitul veacurilor. Pe nime din câţi I se închină şi-I cer ajutorul, nu-l lapădă. El mângâie, El îmblânzeşte, El vindecă, El ajută, El îndreptează, El înalţa, El iartă, El dă viaţă.

Şi dacă El este izvorul mângâierii, al blândeţii, al tămăduirii, al îndreptării, al iertării, al iubirii şi al vieţii — cine sau ce va fi în stare să ne despartă de El? Cu adevărat nime şi nimic din lume: „nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici stăpâniile, nici ce este acum, nici ce va să fie, nici puterile înălţimii, nici puterile genunei, şi nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Isus Hristos, Domnul nostru" (Romani c. 8, 38—39).

Săpaţi, iubiţii mei fii sufleteşti, aceste poveţe, izvorâte din purtarea mea de grijă şi din dragostea mea către Voi, în inimile Voastre şi faceţi ca ele să rodească în viaţa Voastră roduri bogate de fapte creştineşti, bineplăcute lui Dumnezeu.

Aşa Vă veţi zidi viaţă fericită pe pământ — şi Vă veţi învrednici de viaţa cea veşnică, de dincolo de mormânt, spre care Mântuitorul prin învierea Sa ne-a făcut să nădăjduim.

Din luminatul praznic al Invierii Domnului scoateţi puteri de înviorare a sufletelor Voastre, ca să trăiască Hristos în Voi şi Voi întru Hristos Mântuitorul nostru.

Cu aceste gânduri şi simţeminte vă trimit solia praznicului sfintei Invieri a Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, pe care doresc din toată părinteasca mea inimă să-l petreceţi în deplină bucurie şi fericire şi să-l ajungeţi sănătoşi întru mulţi ani.

Impreună cu această dorinţă, împărtăşindu-Vă arhiereasca Noastră binecuvântare, Vă zic tuturora:

„Hristos a înviat!"

Sibiu, din reşedinţa Noastră arhiepiscopească şi mitropolitană, la serbătorile Invierii Domnului din anul 1929.

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop şi mitropolit.

INVIEREA

Invederarea celei mai înalte concepţii omeneşti. Problema care a turburat sufletele în adâncimea lor din momentul, în care omul căzut în păcat a văzut că din toată strălucirea pierdută nu i-a mai rămas decât raţiunea. A fost rezolvată de Isus prin actul învierii Sale.

Ce este viaţa? Care este rostul nostru pe pământ? Ce este dincolo de mormântul în care se închee capitolul pământean al vieţii noastre?

Invăţaţii cunoscători ai mersului stelelor, cei cari în lumea antică au deslegat atâtea probleme cosmice, n'au putut să ne dea la aceste întrebări decât răspunsuri vagi, rezultate ale unor combinaţiuni din domeniul fantaziei.

Principiile resultate din aceste răspunsuri, atunci când au fost aplicate în viaţa reală, ne-au dat sălbateca instituţie a sclavajului şi ofranda de vieţi nevinovate pe altarele unor zei identificaţi cu focul, cu metalul sau cu anumite animale.

A trebuit să vină El aici între noi. Să pornească din obscura casă a lemnarului, să adune în fiinţa-I omenească tot sbuciumul miilor de ani. Să-şi atragă asupra Lui toată ura păcatului stăpânitor, să-şi poarte crucea pe drumul de triumf al Calvarului, pentruca a treia zi după răstignire să arate rătăcirea şi neputinţa urei, ce anima organizaţia întregei vieţi omeneşti.

Se mai arătase Urzitorul aleşilor unui neam, cari vestiră între fiii lui Israil pe Iehovah. Dar cum au interpretat urmaşii Cuvântul de bună vestire, am văzut din ruina morală, pe care a găsit-o Crist la venirea Lui în mijlocul aceluiaş popor ales:

O credinţă falşificată de speculanţi, o îngenunchiare a principiilor în faţa formelor mincinoase făcuse din viaţă acele morminte văruite, de cari El aminteşte în puternicul lui memento.

Şi vine El să aducă aminte de pomul, care nu face roadă, de sămânţa ce cade la mijloc de drum, de lucrătorii viei, de fecioarele ce aşteaptă mirele, arătând în acele cuvinte sculpturale drumul spre fericire, care nu poate fi ajunsă prin vorbe, gesturi şi atitudini, ci prin fapte. Prin fapte isvorâte din dragostea de oameni în care se reflectă ecoul dragostei de Dumnezeu.

In fiecare pământean este ceva din duhul dumnezeesc suflat asupra celui făcut din ţărână. Dacă iubim pe Ziditorul trebue să iubim şi duhul lui sădit în mâna muritoare de lut. «Ce aţi făcut unuia dintre aceştia, mie mi-aţi făcut».

Nu comori pământene stoarse din durerea semenilor, în care Tatăl a sădit aceiaş scânteie de eternitate. Nu impilarea care murdăreşte în primul rând această schinteie. Nu îngâmfarea care sfidează în primul rând dreptatea cu care Creatorul a împărţit tuturor din fiinţa sa. Ci alăturarea şi solidarizarea cu ori-ce năzuinţă spre bine, umilinţa magistrului, care spală singur picioarele ucenicilor săi, înfrăţirea cu durerea orbului, îndurarea de strigătul slăbănogului şi lacrima alături de Iair şi surorile lui Lazăr.

Iar pentru aceasta nu sunt fixate termine. In ori-ce moment munca în bine este plăcută lui Dumnezeu. Pentru aceasta nu există pauză. Cum ziditorul lucrează în continuu la înălţarea şi împrumseţarea operei Sale, nu-l înjosi, lăsând în neactivitate raza de lumină ce-a revărsat-o asupra ta.

Aşa de simplă această învăţătură şi, ca toate lucrurile simple aşa de puţin înţeleasă de bâjbâitorii în labirintul formelor deşarte.

Şi cei cari se străduiau întru amăgirea ochilor trupeşti, hotărâră pierzarea celui ce venea în numele duhului şi al adevărului. Hotărâră răstignirea celui ce, drept pildă, îşi identificase viaţa pământească cu principiile ce le profesa. Va jertfi viaţa pământească pentru a dovedi triumful adevărului. Ingenunchiat pe drumul de glorie subt greutatea crucei, va fi ajutat, El sămănătorul de viaţă, de către Chirineul sămănător de grâu. Şi, ca grâul aruncat în ţarină de trudnicul muncitor al pământului, cel coborât în mormântul de piatră se va ridica mai puternic şi mai plin de viaţă.

Iar cuvântul lui va dărâma o lume clădită pe temelia minciunei şi o va reclădi din virtuţile celor curaţi la inimă, indiferent de lăcaşul din care vor porni.

Această ridicare peste valurile urei o sărbătorim an de an de atunci. Mulţi or fi făcut în decursul veacurilor legământ să-L urmeze pe El purtătorul Cuvântului. Lutul a fost însă mai greu decât hotărârea lor.

Şi ce fericită generaţie omenească ar împodobi pământul, când fie-care ar trezi prin Hristos scânteia Dumnezeească, cu care s'a născut. Ne-o închipuim cu toţii. Jinduim, după ea, dar n'avem tăria să ne rupem din lanţul preocupărilor ce ne apleacă spre noroi, în loc de a ne înălţa spre soarele luminei.

Ce au făcut doisprezece pescari atunci nu pot astăzi realiza milioane de cărturari. De ce? Căci văd binele. Şi poate îl şi fac. Dar nu-l fac de dragul Cuvântului, ci de dragul gloriei pământene, care înjoseşte şi pe slăvit şi pe slăvitor. Căci în faţa Urzitorului lumilor de sori şi stele toţi suntem egali. Fapta singură ne apropie sau ne depărtează de El.

Cu nădejdea că cei cari zac în întnnerec vor vedea în curând lumina cea adevărată, înălţăm salutul biruinţei adevărului, către toţi copiii pământului creştin românesc, cari în aceste zile de reînflorire a naturii leagă atâtea nădejdi de munca lor:

Hristos a înviat!

I. U. Soricu.

Ideea de pace. Consiliul superior al instrucţiunii publice din Atena a hotărât să tipărească şi să trimisă şcoalelor manuale destinate să cultive ideea de pace universală şi de frăţie între între popoare. Se vor înlătura din cărţile şcolare toate frazele ce ar putea contribui la menţinerea duşmăniei între ţări. La şcoale se vor ţinea prelegeri dese spre a inspirà tinerimii duhul păcii obşteşti. — In vremea aceasta, şoviniştii fanfaroni dela Budapesta sânt furioşi că negustorii d'acolo au adus *mere* din România şi Cehoslovacia şi şcolarii unguri, mâncând astfel de mere «nepatriotice», uşor ar putea să mai uite agitaţiile pe tema lui «Nem, nem sohal»

FOIŞOARA

Din ziua Invierii...

(Anul 1919)

Binecuvântarea cerească coboară încet pe razele de soare, ear zefirul şăgalnic, încălcindu-se printre razele aurii, poartă cu el ciripitul sburdalnicelor păsărele şi parfumul florilor de primăvară. Azi natura toată şi-a îmbrăcat haina de sărbătoare la vestea cea plină de bucurie sfântă, care veni cu iuţeala unui gând din ţara făgăduinţii şi se lăţi peste întreaga lume:

«Hristos a înviat şi prin învierea Lui a mântuit lumea!»

Satu 'ntreg par' c'a adormit. Oamenii cu toţii sânt, ca de obicei, adunaţi la mijlocul satului lângă «bisericuţa» veche. Câtă bucurie se poate vedea pe feţele tuturora, dar mai ales pe acelora, cari, după atâta timp, au astăzi fericirea de-a serba, împreună cu ai lor, sărbătoarea sfântă.

Unii dintre ei îşi spun cele petrecute prin ţări streine, alţii pun la cale cele viitoare, iar alţii îşi lasă gândurile să se ducă departe... la aceia pe cari i-a răpus mâna ucigătoare a blestemului turbat.

Incetul cu încetul vorbăria se răreşte, isprăvindu-şi fiecare ce avea de spus.

...Şi când cu toţi trăiau doar gândurile lor, se apropie de grupul copiilor moş Sonu — povestitorul satului — şi aşezându-se în mijlocul lor, îi întrebă aşa tam-nesam, cum e feliul lui, cu voce blăjină:

— Ştiţi voi, dragii moşului, că că ce anume serbăm noi, astăzi?

— Ştim, moşule! Astăzi serbăm învierea lui Hristos.

— Foarte bine: dar acuma să mi spuneţi, că ştiţi voi, că ce-a făcut Mama lui Isus după ce L-au prins jidovii şi după ce a înviat?...

— Asta n'o ştim, moşule, dar să ne-o spui dumneata!

...«Apoi, bine uite, se zice, că în noaptea aceea când, cu ajutorul lui Iuda trădătorul, jidovii au prins pe Isus, Mariei maicei preciste i s'a arătat în vis îngerul Domnului şi i a zis: «Scoală Mario, că pe fiul tău, Iuda cel cu inima vicleană l-a vândut jidovilor rătăciţi, iar aceştia îl duc la Pilat spre a-l chinui şi să-l răstignească ceia ce e zis de Domnul prin profet: «Şi El moarte va muri ca un muritor spre a mântui neamul omenesc».

Şi s'a sculat Maria din somn, şi a vărsat lacrimi amare, că doar nima i se sfârşia de atâta durere. Iar îngerii, în cer, auzind bocetele Ei, cari se înălţaseră până acolo, au plâns şi ei de mila durerii unei mame.

Şi aşa plângând a plecat Maria spre casa lui Lazar, cel înviat din morţi din partea lui Isus — făcătorul de minuni. Aici Magdalena, sora lui Lazăr, auzind vestea tristă, a plâns şi ea smulgându-şi părul frumos, şi îi zise Mariei: «Vino să mergem acolo unde îl vor osândi pe Isus, că el poate va muri fără să-şi poată pleca capul spre sânul părintesc».

Porniră amândouă pe poteca cea lungă de prin pădurile dese, păzite, pe nevăzute, de îngerul Domnului...

Tot mergând ele înainte, deteră de un izvor limpede, ce curgea printre iarba verde, iar la marginea lui stătea un Sânger...

Şi vrând Maria să treacă râul, îi zise:

— Apleacă-te de-asupra izvorului, Sângerule, ca să trec de partea cealaltă, spre a putea merge la fiul meu pe care îl chinuesc jidovii rătăciţi.

Dar Sângerul, colea, i-a răspuns:

† EMANUIL UNGURIAN

1846—1929

Dela Timişoara ne vine dureroasa ştire despre trecerea la cele veşnice a venerabilului bărbat al neamului şi al bisericii ortodoxe, a ilustrului filantrop, care a fost *Emanuil Ungurian.*

Marele fiu al Bănatului se stânge la vârsta de 83 de ani, după o viaţă bogată în lucrări, desfăşurate pentru înaintarea culturală, religioasă şi morală a poporului nostru atât din Bănat, cât şi din celelalte ţinuturi ale ţării.

Născut în 1846 în satul bănăţean Chinez, din părinţi iubitori de învăţătură, şi terminându-şi studiile universitare, în 1874 îş deschide biroul de advocat în Timişoara; ca priceput organizator conduce banca *Timişana* între anii, 1885 şi 1896, şi Alumneul român de acolo. Membru în corporaţiile noastre bisericeşti, alături de cei mai valoroşi aderenţi ai şcoalei lui Şaguna, membru fundator al Muzeului naţional din Sibiu, al ziarului *Dreptatea* din acelaş oraş, şi al multor societăţi culturale, întemeetor de biblioteci ambulante pe sate, Emanuil Ungurian s'a arătat în toată vremea darnic şi luminat sprijinitor al tuturor întreprinderilor culturale şi bisericeşti din această ţară.

In congresele naţional-bisericeşti a susţinut cu statornicie ideea înfiinţării episcopiei ortodoxe române la Timişoara, — idee aprobată de congresul dela 1906. Acţiunea înfiinţării episcopiei o continuă şi în timpul mai nou, după desrobire, şi obtine dela primăria oraşului Timişoara un loc potrivit în cetate, unde urmează a se clădi viitoarea catedrală şi reşedinţă episcopească.

Rol de frunte a avut Emanuil Ungurianu şi în cauza despărţirii bisericii noastre de cea sârbească.

Ca fiu credincios al bisericii, lucrează cu pricepere şi tact, pentru înfiinţarea parohiei ortodoxe române la Vârşeţ

In procesul fundaţiunii Trandafil, acaparată de sârbi, Ungurianu a izbutit să ni se dea câştig de cauza, obţinând jumătate din această fundaţiune.

In 1912, vrednicul bărbat îşi donează toată averea, ½ milion coroane, în bani şi efecte, creind «Fundaţiunea Emanuil Ungurianu», pusă sub administrarea episcopiei aradane; după înfiinţarea episcopiei dela Timişoara, fundaţiunea va trece, conform dorinţei donatorului, în administrarea acesteia.

Ca inspector cultural în municipiul Timişoarei, Ungurianu în 1923 organisează căminele de ucenici, care adăpostesc astăzi peste 500 de elevi români.

Sfaturi bune şi observaţii de preţ a răspândit, cu vorba şi scrisul, în tot timpul cât a veţuit.

Puţina avere ce i-a mai rămas, marele defunct a împărţit-o prin testament comunelor bisericeşti ortodoxe române din Timişoara Cetate şi Iosefin, precum şi Casei naţionale din acel oraş.

Astăzi, în Joia mare, se face înmormântarea răposatului în Domnul, şi anume, după a sa dorinţă, simplu şi fără podoabe. Corul, dirijat de maestrul Sabin Drăgoi, va întona la prohod şi cimitir cântecele funebrale...

*

Mâltă vreme se va simţi, cu deosebire în epocele de materialism, golul lăsat în urma sa de fruntaşul bănăţean, care erà al neamului întreg, şi care ni-a lăsat moştenire nu numai bunuri de valoare materială, ci mai pe sus de toate pilda cea mai grăitoare a caracterului său integru.

Binecuvântată şi veşnică să-i fie amintirea!

Nr. 2829/1929

Circulară

Discul Invierii Domnului pentru Internatul arhidiecezan

In baza concluzului Ven. Sinod arhidiecezan Nr. 34/922 referitor la înfiinţarea Internatului arhidiecezan, pentru orfanii de preoţi, prin aceasta dispunem ca la sărbătoarea Invierea Domnului din acest an să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favoarea acestui internat.

Sumele incassate se vor trimite prin oficiile protopopeşti oficiului nostru de cassă cel mai târziu până la 1 April a. c.

Sibiu, la 26 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2527/1929.

Notificare oficială

Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român, în înţelegere cu Inaltul guvern şi cu Comitetul pentru organizarea serbăriior Unirii, va organiza la Alba-Iulia «*Muzeul Unirii*».

Indemnăm cu toată căldura clerul şi credincioşii din eparhia noastră, să dea întreg concursul acestei lucrări, care dorim să fie un simbol strălucit al unirii neamului nostru.

Sibiu, la 22 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2299/1929.

Aviz

Se aduce la cunoştinţă celor interesaţi, că On. Consiliu de miniştri prin jurnalul Nr. 401, încheiat în şedinţa sa dela 1 Martie 1929 a aprobat, ca preoţii cari ocupă efectiv şi în condiţiunile prevăzute de legea cumulului funcţiunea de institutor sau învăţător, să primească pentru una din funcţiuni, lăsată la alegere, întregul spor de scumpete cuvenită acelei retribuţiuni, iar la cealaltă funcţiune 50% din sporul de scumpete cuvenită acesteia.

Adaosul de familie se acordă numai la retribuţiunea cu scumpetea întreagă.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2370/1929 Ep.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de **impiegat** clasa II-a la Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu, dotat cu salar de bază de Lei 500 plus accesoriile, care se urcă în total la suma de Lei 3920 lunar, se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile lor însoţite de actele de calificaţie Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, până la 15 April a. c.

Vor fi preferiţi candidaţii, cari ştiu scrie la maşină.

Sibiu, la 16 Martie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

— Nu-mi plec creanga, că tu trecând peste ea o vei rupe şi eu voi rămânea ciumpod şi urât.

Maria l-a blestemat zicând:

— Tu nu ştii ce e durerea unei mame, de aceea fii blestemat, ca ori cine va rupe o mlădiţă, să curgă sânge din tine, şi ori cât de mică-ţi va fi durerea, tu să o simţi.

Apoi cu dumnezeescul ajutor al îngerilor au trecut mai departe...

Noaptea se cobora tiptil, tiptil... iar luna îşi desmerda razele prin părul cel frumos al Magdalenei. Şi iar au ajuns la un izvor în care se oglindea un maslin frumos.

Şi i-a zis Maria:

— Intinde-ţi creanga de-asupra izvorului, masline, căci mă aşteaptă fiul meu, Hristos, răstignit şi chinuit de jidovi.

Şi maslinul întinzându-şi creanga, Maria l-a binecuvântat:

— Fii binecuvântat, masline, tu înţelegi durerea unei mame. Lemnul tău să fie sfânt, iar din fructele tale să se stoarcă uleiul ce va arde în candele pentru ruga şi mântuirea păcatelor.

Şi mergând mai departe au dat de un tei bătrân înflorit, ce sta aplecat spre un izvor. Şi făcându le acesta pod de trecere, Maria l-a binecuvântat, ca ei să fie odată pe an în biserică, împodobind cu florile sale icoanele. Mai apoi au ajuns la un nuc, care încă şi-a aplecat creanga peste izvor, făcând astfel şi el pod de trecere. Maria l a binecuvântat şi pe el ca din lemnul lui să se facă icoane.

Şi au plecat înainte...

După multă cale au ajuns în sfârşit la groapa lui Isus, care era de nouă stânjini de adâncă şi tot atât de largă, iar gura ei era astupată cu o stană de piatră; dar care groapă, acum, spre marea lor mirare era deşartă. Şi pe când stăteau ele uitându-se cu mirare una la alta, ne'nţelegând ce poate fi, să auzi de colo de sus un cântec dulce, un cântec sfânt. Era cântecul învierii cântat de corul Heruvimilor. Şi-atunci înţelegând Maria şi Magdalena, îngenunchiază amândouă şi prin rugăciuni fierbinţi măriră puterea lui Dumnezeu...»

Apoi moş Sonu tăcu...

Şi de odată cu toţii, mai întâi copiii, apoi cei bătrâni, inconştienţi, îndemnaţi de ceva sfânt şi nevăzut, de ceva de ce nu-şi puteau da nici ei seama, începură să cânte cântecul învierii.

In tăcerea aceea adâncă cântecul părea o rugăciune plină de vrajă sfântă şi misterioasă, părea rugăciunea sufletelor, care pe aripile lui voiau să se înalţe, să se apropie, de Cel ce astăzi şade dea dreapta Tatălui... *Coriolan Bărbat.*

Un mediteranean

Poveşti din folklor cântă viteţia fiului de pescar, care fugit dela părinţi, pleacă din apusul Scandinavei spre ţara de ghiaţă unde osia străbătând găoacea pământului se continuă la infinit. Insoţit de singurul tovarăş, un câine, după cale lungă şi bogată în peripeţii, lipsit de mijloace materiale şi descurajat se reintoarce acasă. In modestul sătuleţ de pescari e primit cu mare bucurie iar tatăl său îi întâmpină cu cuvintele: «Nu încerca să pătrunzi misterul gheţarilor, căci neamurile cari se încălzesc cu ghiaţă îi vor cunoaşte!!».

*

Tragicomedia nobiliană, — creaţia Neptunului mediteran plimbat în gondele, — pornită pentru pătrunderea tainelor regiunilor arctice a adus, pe lângă jertfirea vieţilor unor tineri plini de entusiasm şi dureroasa

Hristos a 'nviat!

Trecurăm săptămâna patimilor, unii cu zile de post şi smerenie, alţii de rugăciuni şi privegheri în emoţiunea jalnicei dureri a clipelor celor mai tragice din viaţa pământească a Mântuitorului.

Sâmbătă spre Duminecă, în crugul sfintei nopţi a învierii, clopotele bisericelor vestesc vesele şi biruitoare, că Cel răstignit pentru noi şi pentru ispăşirea păcatelor noastre, a răbus moartea, săvârşind în acest chip minunea cea mare, dovedindu şi fiinţa dumnezeească şi adeverind cuvintele Scripturii.

Astăzi mormântul Dumnezeului celui viu s'a deschis, iar îngerii s'au pogorât din cer de au anunţat lumii învierea lui Hristos, dovedind prin aceasta biruinţa asupra firei, biruinţa adevărului asupra minciunii, şi întâmpinându-şi ucenicii îi salută cu dulcile cuvinte: *Pace vouă!*

Astăzi crucea, lemn de ocară, s'a făcut pentru noi simbol de triumf.

De astăzi mormântul, până ieri încă locaş de nemângăere şi de osândă, rămâne loc de repaus şi de speranţă pentru toată creştinătatea.

De aceea amintindu-ne de această minune, ce a avut răsunet în lumea întreagă, să strigăm şi noi cu profetul psalmist plini de bucurie şi de mângăere, şi să zicem: «Dumnezeul nostru este Dumnezeul mântuirii, — ale Domnului Iehova sânt ieşirile din moarte. Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într'însa. Pace! Pace vouă»!

Cu aceste cuvinte ne întâmpină Hristos şi pe noi astăzi, voind să ne înveţe pe toţi, câţi sântem creştini, că trebue să îmbrăţişăm pacea şi să respingem dela noi ura, pisma, răsbunarea şi orce resentimente duşmănoase. Trebue să înţelegem, că sântem datori a ne ierta unii altora greşelile, aşa precum ne iartă Dumnezeu păcatele noastre, şi să înrădăcinăm pacea adânc în inimile noastre, căci peste frământările vieţii noastre zilnice, peste tot ceeace sântem, domneşte adevărul, — şi o viaţă trăită în afară de adevăr nu este viaţă.

Şi oare astăzi nu sântem trufaşi ca şi cărturarii, făţarnici ca fariseii, neîncrezători şi plini de îndoeli ca saducheii, dar mai ales lipsiţi de puterea stăruinţii în bine? Nu vedem mulţi îngâmfaţi cum îşi poartă importanta persoană clătinându şi pe umeri capul greu de duhuri rele, trecând provocător pe lângă tine, paşnic muritor fredonând mârâitoare melodii de fiară în aşteptarea răstignirii tale? Ceeace s'a petrecut acum 2000 de ani în Ierusalim, este icoana vieţii noastre de astăzi lipsită de statornicie şi închinată spre păcat.

Din înălţimea marei sărbători a Invierii Domnului desprindem: colo, în zare, adevărul statornic şi etern, — ear aici între noi o viaţă de minciuni şi desfrâu.

Sus, în seninul zărilor albastre, stărue adevărul veşnic biruitor, iar jos prăpastia fioroasă, care stă deschisă lângă noi.

Minunea învierii trebue să fie pentru noi imboldul de a trăi în acest adevăr, străduindu-ne prin virtuţi să gonim dihonia dintre noi, prăvălind o în prăpastia ce ne stă deschisă.

Hristos a înviat pentru a dovedi veşnicia adevărului, pe temeiul căruia trăeşte lumea şi pe care poporul lui Israil în aiurerea minţii lui nu l-a înţeles cu toate arătările dumnezeeşti, prin clătinarea stihiilor cerului, cutremurarea pământului, întunecimea astrilor, ruperea catapitezmei, — până şi demonii tartarului înfricoşaţi se ascuundeau în adâncurile iadului; dar ei «Văzând nu au văzut şi înţelegând n'au înţeles» sau celalalt cuvânt al scripturei: «Că întru ale sale a venit şi ai săi pe dânsul nu l-au cunoscut» — plecând cu lumina şi adevărul spre a-l răstâgni şi înmormânta.

Când zicem «Hristos a înviat» recunoaştem adevărul ca temelie a vieţii noastre creştine; ear când răspundem:

«Adevărat a înviat!» ne obligăm la respectarea lui neclintită în viaţă.

Spiritele libere şi toată ceata reformatorilor de religii, cari s'au încercat să omoare pe Isus a doua oară în sufletele oamenilor, zicând că Isus ar fi un mit născocit de pe vremea lui Octavian August şi Tiberiu şi că evangheliile sânt legende, astăzi au recunoscut măreţia trăiniciei eterne a adevărului: — Hristos rămâne un sfârşit şi un început de taine dumnezeeşti la căpătâele a două lumi ale Istoriei omeneşti şi că omul nu este decât o mărginire din infinitul Dumnezeu către care tinde, prin credinţă şi adevăr, omul luptând să se desmărginească din întrupare, evoluând către infinitul Dumnezeu.

Aceste temeiuri de credinţă şi adevăr trebue să fie vii în mintea creştinului, care serbează ziua învierei Domnului.

Pentru noi, mai ales în anul acesta, când sfântul Sinod în fixarea Paştilor a pus în concordanţă anul liturgic cu anul civil, întemeiat pe cursul solar, este şi mai mare prilej de luminare şi îndreptare a întăririi sufletului nostru, ridicându ne peste toate doctrinele de interese şi filosofiile de ocazie ale reformatorilor de religii şi moravuri, jertfindu-ne în învăţăturile Domnului, cum El s'a jertfit pe sine, şi stăruind cu toţii în exteriorizarea simţului nostru religios şi de participare în Divin, — căci numai astfel se vor putea înţelege cuvintele Scripturei:

«La început a fost cuvântul, cuvântul era dela Dumnezeu şi Dumnezeu era cuvântul...», ce se aud astăzi la liturgia Invierii lui Isus.

Consilier *Il. I. Iliescu,*
judecător, Tribunalul Sibiu.

Desnodământul săptămânii sfinte

Isus şi-a dat viaţa pe Calvar în momentul în care mulţimea, din curtea şi de pe treptele templului, se îmbulzea în jurul mielului ucis pentru sărbătoarea Paştilor. Această coincidenţă a fost voită de Acela pe care Ioan Botezătorul îl numise dela început «Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii».

Isus ridică păcatele lumii murind... Dar eată ce stranie întorsătură a lucrurilor: Moartea aceasta, prin faptul că exprima şi ducea sfinţenia, mila şi iubirea lui Isus la punctul lor culminant, a fost, chiar prin aceasta, expresiunea şi punctul culminant al puterii Sale de viaţă. Virtuţile care îi trebuiau pentru ca să moară şi motivul pentru care murea, au făcut din momentul Calvarului, cel mai viu moment al umanităţii lui Hristos.

In ceasul în care ispăşirea misterioasă cerea să fie atârnat de cruce un cadavru, cuvintele profetice îşi dovedeau adevărul lor triumfător: «Tu nu vei lăsa ca Sfântul Tău să vadă putreziciune».

Oh, cât e de minunată dimineaţa strălucită a Paştilor! Hristos prin moarte a învins toate cauzele morţii.

De două mii de ani a înviat Hristos şi, de două mii de ani, n'a trecut măcar un singur veac fără ca puterea scepticismului să nu fi căutat să ruineze realitatea învierii. Ea a fost atacată de toate părţile: de filozofi, de critici, de istorici, de literaţi; nimic nu s'a cruţat pentru asaltul realităţii învierii, toţi oamenii ştiind că pe această stâncă neclintită e bazată întreaga Evanghelie.

Invierea este casa de care vorbeşte Isus, casa zidită pe stâncă: asupra ei au suflat vânturile, a căzut ploaia, s'au abătut şi torentele, dar ea a rămas în picioare, căci ea era zidită pe

---

pierdere a marelui explorator Amundsen, ostracizarea morală şi socială a unui nou martir pentru progresul ştiinţei: generalul Nobile.

Rămâne viitorul dator să ne înşire pe făuritorii acestei idei precum şi evenimentele mai importante cari au «desăvârşit» planul de atac al răpunerii Polului nordic. Până atunci ne mulţumim, aruncând o privire furişe peste umărul celorlalţi comentatori, să înregistrăm punctul nostru de vedere, — întru nimic deosebit de cel european, — imparţial, ca unii cari poate nu ne încumetăm să dăm ultimatum foamei gheţurilor şi să profanăm postulatul explorărilor arctice şi antarctice întreprinse de englezi, norvegieni şi germani.

Faimosul itinerar aerian, care urma să fie parcurs, în anul expirat, de giganticul dirijabil «Italia» părea că anunţase şah-matt-ul inevitabil polului nordic. Visteria italiană finanţa cu largă dare de mână această expediţie iar lumea ştiinţifică pregătia inaugurarea cuceririi terenului care purta cuvântul magic «inexplorated». Totuşi cei cari cunoşteau ospitalitatea gheţurilor şi «cari ştiau să mănânce carne crudă şi erau născuţi pentru sacul de blană», dubitau tacit succesul. Câteva săptămâni mai târziu «scepticismul» lor devenea fap îndeplinit; polul nord rezistase.

Intr'adevăr după ce «Italia» trecuse pragul Europei şi domnia din văzduh terenurile cari erau mormane de ghiaţă şi unde orice vietate lipseşte, inima celor de acasă începuse să bată îngrijorată. Lipseau ştiri. In această nervoasă agitaţie şi când pericolul încerca să ameninţe membrii expediţiei s'a hotărât plecarea echipei de ajutor.

«Mujicul soviet» a pus în mişcare pistoanele spărgătorului de ghiaţă «Krassin» pentru salvarea celor ameninţaţi. Era fără îndoială ceva uman, un gest nobil din partea Rusiei, poate unul din singurele acte făcute fără intenţii subversive; de ceealtă parte însă ceva rodea prestigiul şi — deşi bunăvoinţă era, — galbenii Apeninului nu au mulţumit decât personal marinarii de pe «Krassin».

Membrii expediţiei fiind împrăştiaţi pe banchizele nesfârşite de ghiaţă, după ce «Krassin» salvase *întâi* pe căpitanul vaporului aerian naufragiat, nemuritorul Amundsen a părăsit patria pentru a căuta cu avionul pe cei negăsiţi. A lăsat pământul iubit al ţării pentru a nu se mai întoarce. Supremul sacrificiu!

Când acţiunea de salvare reuşise să adune pâlcurile resfirate ale exploratorilor, două grupuri lipseau: grupul Malmgreen şi trio-ul condus de Mariano. Primul a rămas fără urme iar din al doilea numai Mariano şi Zappi supravieţuiau. Nu vrem să acuzăm şi să creem o atmosferă mai agravantă, dar un punct vulnerabil ne stă înainte. Unul din cei cari alcătuia restul acestei mici colonii rătăcite, purta hainele aceluia a cărui căutare a rămas zadarnică. Pieirea nu au putut-o explica nici colaboratorii salvării, nici opinia publică iar Mariano şi Zappi prin răspunsuri tulburi şi evasive inspirau bănuieli. Fără îndoială, că atunci când omul se vede ameninţat de primejdia de a muri de foame recurge la cele mai hazardoase mijloace; este ceva ce impune spiritul de conservare. Dar credem, că prietenia trebuie să-şi păstreze sfântul altar şi în faţa morţii şi soarta care urma trebui să fie aceeaşi pentru toţi. Ştirbirea acestui trio a decurs în împrejurări foarte tainice iar dispariţia unui singur prin supravieţuirea celorlalţi doui va rămâne încă o rană care nu are aparenţe de însănătoşire.

stâncă. Astfel asupra învierii au dat asalt toţi egoiştii, toţi orgoliosii, toţi flecarii, toţi necredincioşii; ear ea a rezistat tuturor loviturilor, pentrucă stă pe un triplu fundament: istoria evanghelică, mărturia apostolică, şi experienţa bisericii.

Istoria evanghelică: Invierea nu numai că e povestită, dar e şi demonstrată de istoria Patimilor. Evangheliile ne fac să vedem că toţi discipolii îşi pierduseră speranţa şi că ei nu s'au reîntors la mormânt, decât pentru a îmbalsama corpul lui Isus. După înviere, ei se arată plini de bucurie şi de curaj.

Mărturia apostolică: Curând după înviere, în ziua Rusaliilor, Petru începu să predice şi să adeverească înaintea tuturor, înaintea jidovilor, înaintea mulţimii enorme, adunată pe piaţă, învierea Domnului, al cărui mormânt a fost găsit gol. Nu s'a găsit o singură persoană care să contrazică pe apostoli. Au fost trataţi de nebuni, de hoţi, dar n'au fost niciodată trataţi de mincinoşi. Legenda care începuse să se răspândească zicându-se că ei au ascuns trupul, ne dovedeşte cât de siguri erau adversarii lor că mormântul era gol.

Experienţa bisericii: Douăzecişinouă de veacuri de misionarism, douăzecişinouă de veacuri de probă pentru toate doctrinele, cât şi pentru toate ereziile, au dovedit că biserica este într'adevăr întemeiată pe învierea lui Isus Hristos. Fidelitatea şi puterea bisericii au fost totdeauna de partea doctrinei învierii. Ascultaţi pe misionari: ce predică ei, dacă nu învierea? Intraţi în biserici şi veţi auzi anunţându-se învierea. In timp ce raţionalismul, orce nume ar avea, a trecut peste poporul lui Dumnezeu ca crivăţul care ofileşte.

Desigur, învierea lui Isus Hristos e mister. Fără ea convertirea apostolilor ar fi mister şi mai mare. Desigur, învierea lui Isus Hristos e minune. Fără ea, destinele bisericii şi victoria ei ar fi minune şi mai mare.

Eată pentruce, ne având decât să aleg între două soluţiuni, pe aceea care glorifică raţiunea mea, sau pe aceea care o umileşte, — am ales pe aceasta din urmă. Dacă lapăd minunea, nu mai înţeleg textele Evangheliei, nu-mi mai pot explica propoveduirea intensă a apostolilor, şi-mi pierd certitudinea mântuirii mele, căci dacă Mântuitorul meu n'a fost mântuit, cum voi putea fi eu? Pe când dacă primesc soluţia care-mi umileşte raţiunea, textele Evangheliei rămân pentru mine suprema mângâere; eu rămân în comuniune cu apostolii; aparţin bisericii militante, aşteptând ca ea să fie triumfătoare; ştiu în cine am crezut şi speranţa mea e vie, pentrucă Mântuitorul meu e viu.

(După Westphal.) *Oct. Dragoş.*

In memoria mareşalului Foch

Moartea fostului comandant strategic, al armatelor Antantei în marele şi sângerosul războiu, a produs adâncă emoţiune în ţările aliate.

Doliul care, în ziua de 20 Martie, a lovit Franţa, a atins dureros şi România întregită conştientă că datorează marelui ostaş sentimente de veşnică recunoştinţă.

Naţiunea română, prin glasul corpurilor sale legiuitoare, împărtăşeşte doliul marei naţiuni surori şi pune pe mareşalul Foch alături de glorioşii desrobitori ai neamului românesc.

Ne plecăm în faţa genialei figuri, care s'a luptat pentru biruinţa dreptăţii între neamurile lumii, şi care murind trece la nemurire.

Franţa proclamă, la moartea lui Foch, doliu naţional, cum n'a mai proclamat decât la moartea lui: Victor Hugo, Pasteur, Carnot şi Felix Faure...

Cuvinte arhiereşti

— La sărbătoarea Invierii Domnului —

I

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Nicolae* al Clujului:

...In sunetele de clopote şi în cântece de laudă, creştinii se întimpină cu «Hristos a înviat». Câţi însă îşi dau samă, că iau numele Domnului în deşert, dacă nu se gândesc în acelaş timp la şirul cel lung al nedreptăţilor ce le-au făcut, nici la conştiinţa încărcată cu păcate ce le au săvârşit? Câţi pot mărturisi cu cugetul curat, că au împlinit cum se cade poruncile legii, şi nu s'au lăsat abătuţi dela calea dreptăţii?

Hristos, prin patimile şi moartea Sa pe cruce, a risipit întunerecul păgânătăţii, a răscumpărat pe om de sub jugul păcatului, şi ne a chemat la o viaţă nouă.

«A treia zi, ca un Dumnezeu înviind Hristoase întru mărire, ai dăruit lumii viaţă fără de sfârşit şi mare milă», ni se spune în una din frumoasele cântări pe care le-am auzit azi. Dar oare toţi cei ce-şi zic creştini, au părăsit mormântul fărădelegilor, toţi au ocolit căile întunerecului şi năzuesc spre lumina adevărului?

Luminata sărbătoare a Invierii ne îndeamnă pe toţi, să ne cugetăm bine asupra acestui lucru.

Căci nu poate fi bucurie deplină, de care dorim să ne facem părtaşi în această sfântă şi mare zi, dacă nu vom stărui să ne cercetăm cugetele şi sufletele, pentru a ne lăpăda din patimile şi pornirile cele rele. Această mare sărbătoare ne mai învaţă, că suferinţa şi chinul, ocara şi pătimirea suferită pe nedrept, trebue să aibă şi un sfârşit. Lanţurile robiei şi ale întunerecului trebue să se frângă odată şi deasupra lor trebue să strălucească lumina şi dreptatea. Isus a suferit până 'n sfârşit, dar a venit şi ziua, când pământul s'a cutremurat, catapitezma bisericii s'a rupt în două, inimile chinuitorilor s'au îngrozit de spaimă.

Pilda lui Isus este mult grăitoare şi pentru noi, — şi mai ales pentru fiii neamului nostru. Acest neam bat jocorit sute de ani, asuprit, a fost ţinut în lanţurile robiei întunerecului de duşmani, cu gândul ascuns ca să ne piarză.

Sărbătoarea Invierii, din anul acesta, are deci pentru noi şi o însemnătate deosebită. Ea cade de aproape cu o altă sărbătoare — sărbătoarea întregirii neamului, de acum zece ani.

Bătrânii, cu plete albe, — trecuţi prin greutăţile vremurilor de urgie, — îşi vor mai aduce aminte cu groază de suferinţele din trecut şi cu inima înfrântă şi cu duhul smerit vor lăuda pe Dumnezeu, care a făcut şi minunea învierii noastre naţionale.

S'a răsturnat piatra de pe mormântul nostru, întocmai cum s'a răsturnat piatra ce avea să acopere pe nedrept trupul Mântuitorului lumii.

Stăpânitorii ţării, în grija şi dragostea ce sânt datori să poarte neamului şi scumpei noastre patrii întregite, s'au gândit să facă sărbări mari, la care să ia parte toată suflarea românească.

Să ne rugăm cu toţii sufleteşte în acele clipe de înălţare şi de sărbătoare.

Isus, când s'a arătat după înviere învăţăceilor săi, i-a întâmpinat cu cuvintele «PACE VOUĂ».

Pare că nici odată n'ar fi fost mai bine simţit rostul şi înţelesul adânc al acestor dumnezeeşti cuvinte, decât în zilele de azi.

Pace în suflete, mai multă bunătate în inimi, mai puţină răutate în minţi, mai multă dragoste către aproapele şi o grijă mai largă pentru nevoile ţării...

Criza de autoritate

Dr. G. PREDA,
medic psihiatru, Sibiu.

O parte din opinia publică s'a agitat, în ultimul timp, pe tema Pascaliei.

Prin presă, în parlament, în întruniri publice (mai ales în Basarabia) s'a discutat cu multă aprindere, această problemă.

Preoţi şi laici, au intrat deopotrivă în hora discuţiei, acţionând prin diferite impulsuri, provocaţi de anumite credinţe profesionale, interese materiale, personale, politice, etc. fără să şi dea complect seama, că contraordinele ce ar fi urmat unor ordine, nu puteau aduce decât desordine. Şi această desordine, nu numai că ar fi slăbit autoritatea bisericească, dar ar fi prejudiciat consolidarea puterei statului.

Mărturisesc că nu am studiat nici odată argumentele, care ar pleda pentru unul sau altul din termenele sau ziua serbărei paştelui.

Fără a fi poate mai puţin credincios, ca unii ortodoxi ce se ridică astăzi, în pseudo apărători ai doctrinei ortodoxismului, am crezut că soluţionarea acestui chestiuni, trebue lăsată numai bisericei, ca o problemă ce intră cu totul în domeniul ei.

Resturile expediţiei se întorceau în patrie. Deşi mândria generalului Nobile a fost greu jignită, — din pricina sa bine înţeles, — Roma nu l primeşte ca pe un erou sau ca pe fiul rătăcitor din Biblie, ci noui desilusii îl aşteaptă. Din ordinul ducelui, care vedea clar, că Italia înghiţea un blam, se institui o comisiune anchetatoare, care trebuia să studieze cauzele nereuşirei iar până la avizul acesteia, Nobile este degradat, Roma i-se impune ca domiciliu forţat pentru restul anilor iar memoriile nu vor putea fi publicate nici pentru copii.

Astăzi când cercetările anchetei nu au adus nici o schimbare în versiunile de până aici cu o singură deosebire, că acţiunea lui Mariano şi Zappi a fost declarată eroică (?), ţinem să spunem că faţă cu condamnarea lui Nobile nu votăm nici pro nici contra. Vedem însă, că ceeace bătrânul pescar din istorioara redată la început spunea fiului său revenit se potriveşte expediţiei Nobile.

Nutrim o minimă speranţă, şi mărturisim, că contrastul dintre nord şi sud în genere va constitui întotdeauna o înfrângere sigură pentru acei cari ar dori descoperirea polului.

Leon Proca.

Mama

De Horia Petra-Petrescu.

Se apropie cu iuţeală de aeroplan noaptea Invierii, când se vor împlini doi ani, mamă, de când ai închis ochii tăi pentru vecie.

Pe afară cântau oamenii «Hristos a înviat!» şi clopotele sunau a sărbătoare şi soldaţii dădeau salve de bucurie de zburau şi bieţii porumbi, speriaţi de atâta zvon de veselie — iar tu, mamă, zăceai în patul tău, cu mânile încleştate, cu capul căzut spre pieptul tău, care atât de bucuros ar mai fi vrut să respire!

«Domnule doctor! domnule doctor!» ai strigat tu, mamă, încă cu câteva ceasuri mai 'nainte, cu ultima ta putere înmănuncheată, «nu-i aşa că o să mai trăiesc?!»

Şi acum nu mai rosteai nici o vorbuliţă, ci te răceai încet pe'ncetul, luându-ţi rămas-bun dela toate cele lumeşti.

O, mult ţi-a fost groază de întuneric — şi-acum ţi se pregătea sicriul! De câte ori nu ne-ai spus, după moartea tatii: «în mormânt tot întuneric o să am! până trăiesc nici noaptea să nu se stingă lumina!» şi lampa electrică ardea toată noaptea.

Spune o vorbă creştinească cumcă cel ce moare în noaptea Invierii este mai iubit de Domnul, că ajunge mai repede la locul de odihnă. Hărăzitu-ţi-a Domnul soarta aceasta, fiindcă te-a avut mai dragă?

Mama mea, tu ai meritat-o!

...Nu s'au schimbat multe în odăi de când ai plecat tu din mijlocul nostru! Doar că a dispărut patul tău, în care te frământai tu nopţile, cum să ieşi mai bine la cale cu socotelile gospodăriei şi locul tău la masă este gol, fiindcă n'are cine să-l înlocuiască. Pianina în zadar aşteaptă cu clapele ei de fildeş să-ţi plimbi degetele pe ea şi lucrişoarele tale de prin cutiile de pudră să le anini pe piept sau să le iei în deget. Dar nu vei veni, pentru că nu vei putea să mi te apropii niciodată, niciodată...

Câte odată te visez, mama mea, şi aşa de bine mă simt în preajma ta! Revenit din lumea somnului, simt junghiul realităţii şi aş da munţi de aur — dar nu-i am! — să mai fiu în apropierea mânii tale.

Ai avut tu duşman în viaţă? Nu imi vine să cred, fiindcă vorba ta domoală şi veselă nu putea să jicnească, fiindcă ochiul tău nu putea arunca fulgere, pentrucă ai fost născută nu ca să învrăjbeşti, ci ca să potoleşti patimile.

Te văd, mamă, seara, în pelerina ta de casă, cu sticla măritoare în mână, ca să poţi ceti romanul sau gazeta, lângă mine, şi te aud povestindu-mi cu durerea 'n glas şi 'n suflet: «aşa se urăsc! vai, aşa se urăsc! eu am pus o vorbă bună — şi în stânga şi în dreapta — şi am căutat să-i împac!» şi mâna ta tremură şi ea de durerea, că fiinţe omeneşti se pot urî atât de păgâneşte.

O, şi bucuria ta, când îmi povesteai câte odată: «s'au împăcat!» Par'că ai fi venit dela serbătoarea-serbătorilor...

*

Mai este ceva din sufletul tău în odăile noastre, încă n'a dispărut! Jucăriile de fildeş, de pe când erai copilă, tot pe «strada Tribunei» de astăzi, n'au dispărut — te aşteaptă. Sunt aici şi notele tale iubite şi scaunul-leagăn,

Am considerat apoi, că autoritatea supremă bisericească, adică Sinodul, este singurul for competinte să hotărască, iar ceilalţi credincioşii laici, urmează numai, să se supună acestei hotărâri.

Dacă prin articolul de faţă, ating întrucâtva această discuţie, nu o fac cu scopul de a atâta (mai mult) opinia publică, pe o chestie care nu intră în competinţa mea şi pe care repet, o cred definitiv tranşată, de autoritatea bisericească susmenţionată.

Conflictul Pascaliei însă, îmi sugerează să tratez o anumită plagă a vieţei noastre sociale, cu scop de a servi o receptă intelectualilor de bună credinţă, a căror judecată umbrită de pasiunea acestei probleme, ia adus în situaţia, de a se arăta lipsiţi de deferenţă, faţă de suprema autoritate bisericească şi de înalţii erarhii ce o compun.

Prin descrierea acestei boli sociale, se poate vedea întru cât discuţiile puţin urbane sau prea acute, pot: exalta sensibilitatea postbelică a poporului, umplea paharul nemulţumirilor lor, mări asperităţile (create de împrejurări) între conducători şi conduşi şi deci slăbi mai mult, autoritatea instituţiilor din stat şi chiar a statului.

De altfel, acuitatea discuţiei problemei Pascaliei, ca şi conflictul ce ia urmat şi ca şi multe alte incidente şi conflicte sociale şi politice (de după războiu), nu-şi pot avea origina, de cât tocmai, în *criza de autoritate*, ce se observă în toate ţările, criză care (prin situaţia topografică) loveşte poate ceva mai mult, instituţiunile noastre de stat (implicit biserica) şi însuşi statul.

Pentru înţelegerea mai uşoară a chestiunei, care ne a adus pe lângă alte multe şi recentul conflict, îmi propun: a rezuma mai întâi înţelesul noţiunei de autoritate, a trata apoi, unde şi cum se manifestă criza, cauzele ei, în sfârşit unele din remediile mai propice, dictate de împrejurări.

*

Considerăm *autoritatea* ca o energie sufletească, care desvoltând simultan raţiunea şi voinţa, obişnueşte individul, a-şi subordona partea materiala corporală, celei intelectuale spirituale. Energia, care face cu un cuvânt, ca psihicul, să guverneze fizicul. Această energie influentă, înconjurată de prestigiu şi de încredere, este aceia care exprimă cu adevărat, valoarea omului care o manifestă şi o exercită.

Autoritatea se exercită deci, atât în noi cât şi în afară de noi.

In noi, o observăm în subordonarea atâtor celule, ţesuturi, organe, etc. comandei altor celule, ţesuturi sau organe mai superioare. O distingem apoi, când este vorba de transformarea individualităţei noastre în o personalitate morală, când căutăm ca spiritul să domine simţurile. Ea este acea, care, pentru binele fiinţei noastre întregi, pune frâu: capriciilor, poftelor, pasiunilor, etc. cu un cuvânt instinctelor noastre animalice. Prin ea, concentrăm energiile, în vederea obţinerei însuşirilor superioare şi realizărei idealului nostru individual moral.

In afară fiinţei noastre, această energie, se mai amplifică, cu aceia de a servi binele comun, de a îndeplini îndatoririle noastre, de a renunţa singur la libertate etc.

Autoritatea, nu este deci o putere cu care să ne întâlnim rar. Ea stă în fiinţa noastră, învălue actele noastre, viaţa noastră zilnică. Ea reclamă sacrificiu pentru noi, familie profesiune, biserică, ţară etc.

Toţi fără excepţie, comandăm, şi suntem comandaţi. Incepem, prin a comanda anumite organe sau părţi corporale din noi şi sfârşim prin a comanda semenii noştri, diferitele instituţii şi aceasta ca: părinte, patron, funcţionar etc. Incepem apoi, prin a ne supune unei părţi sufleteşti din noi, pentru a sfârşi să ne supunem la atâtea şi atâtea autorităţi.

Comanda şi supunerea, crează şi complectează disciplina individuală şi socială, fără care nu poate exista ordine şi progres.

Negreşit, că trebue să distingem autoritatea personală, de puterea sau dreptul acordat pentru stăpânire. Avem mulţi oameni învestiţi cu puterea de a comanda, fără de a avea autoritatea în înţelesul arătat mai sus.

Pentru un şef deci, adevărata autoritate, nu depinde de haină sau de investitură, cât de virtuţiile şi calităţile intrinseci, care dispar odată cu el.

*

Prin comparaţie cu organismul individului găsim şi în organismul social 2 elemente, din care: unul material, puterea sau forţa corporală; şi altul spiritual: raţiunea şi voinţa.

Pentru împlinirea binelui social (comun), cel dintâi element, trebue să fie subordonat celui de al doilea, numai aşa se naşte aceia putere de drept, în care elementele interne lucrează astfel, încât chiar puterea de a domina, urmează să fie subordonată autorităţei şi competinţei, care să consacră cu adevărat funcţiei sale.

Noţiunea autorităţei, nu exprimă deci în sine forţa brutală, dar ea are o forţă sau putere în serviciul său.

Precum vedem, autoritatea individuală şi cea socială, se aşează pe terenul dreptului şi a datoriei, în vederea realizărei binelui. Cu alte cuvinte ea are *o obligaţie morală.*

Numai principiile bazate pe dreptul natural, sunt înzestrate de autoritate, căci numai natura şi Dumnezeu poate comanda acţiunei omeneşti. Omul ca o fiinţă dotată cu inteligenţă şi libertate, nu se lasă supus unui alt obiect material, care să-l facă a dori binele moral, acel bine, pe care conştiinţa îl crede obligator şi pe care ni-l desemnează idealul nostru uman sau social.

Societatea, fiind o grupare de indivizi organizaţi, cu anumite raporturi şi relaţiuni între ei, înseamnă că şi ea posedă o individualitate, o natură şi independenţă dată.

Unul din termenii Societăţii, îl constitue omul, care este principalul ei membru; celalalt îl constitue legăturile sau raporturile, care strâng oamenii. Acest din urmă termen, formează ideia socială, către care tinde inteligenţa şi voinţa membrilor; formează binele comun, în vederea căreia s'a format gruparea.

Nu se poate vorbi deci de autoritate, fie în o grupare socială mică (familia), ori mare (societatea politică), cât timp, nu se are în vedere binele comun al asociaţilor; cât timp, nu se are drept scop, idealul social, care întruneşte idealul uman al dreptului natural.

*

Cunoscând înţelesul noţiunei de autoritate individuală, şi socială să vedem cum se exercită această autoritate.

Idealurile fiind numai nişte abstracţiuni, pentru exercitarea autorităţei, trebue să le încarnăm adică să le dăm conzistenţă.

De aci s'a creiat necesitatea, de a găsi un titular al autorităţei, care gândeşte şi voeşte pentru binele comun, şi care este obligat a face această autoritate, să treacă din domeniul idealităţei în acel al realităţei, adică pe terenul faptelor istorice şi al existenţei grupărei respective.

Titularul autorităţei, care concretizează şi individualizează această autoritate, este: ales, luat prin contract, adus prin împrejurări, impus de soartă etc. dintre acei consideraţi că posedă în un grad mai mare, valoarea intrinsecă a autorităţei.

La această alegere sau titrare, trebue să se ştie 2 lucruri:

I. că: voinţa omenească care lucrează la încorporarea autorităţei, se conformează numai indicaţiilor dreptului natural, în favoarea cutăreia sau cutăreia individ sau organizaţiune, şi că ea se conduce în alegere sau numire, numai de exigenţele naturale şi de necesitatea binelui comun.

II. că: autoritatea propriu zisă, nu şi are origina în învestire sau în contract etc.

Alegerea sau pactul conferă individului, numai dreptul de a comanda. El determină pe individ să se bazeze pe el. Cu un cuvânt nu se însărcinează cineva, cu o autoritate, dar se decide prin cine, trebue să fie exercitată această autoritate.

Şeful rămâne deci, mandatarul binelui comun. Acest bine marchează limitele autorităţei sale, şi-i dă forţa cuvenită.

Dar *«Servire regnare est»*. A comanda este a servi binele comun, dar a servi acest bine, este a domni a avea putere imperativă. Forţa şi dreptul merg împreună.

Actul propriu şi specific al şefului, faţă de supuşii săi este *ordinul*.

A da ordin este esenţial o operă de inteligenţă. Raţiunea şefului este însufleţită prin voinţa, de a ajunge la binele social. Şi acest ordin arată adevărata autoritate a şefului, adică virtuţiile care-l califică. Cu privirea fixată pe de-o parte la variatele fapte şi circumstanţe, iar pe de alta la principiile morale imutabile, şeful discerne şi hotăreşte, cum să se înfăptuească principiile.

Odată ordinul dat, nu rămâne pentru *supus*, de cât executarea.

Concepţia supunerei însă, ca şi aceia a autorităţei de conducere, este eminamente morală.

Pentru cel subordonat, ordinul şefului este vocea autorităţei sale, este vocea puterei dreptului său. Şi această voce vorbeşte conştiinţei sale, caută să-i lege cât mai mult această conştiinţă. De unde urmează că supunerea este o datorie,

Fără îndoială că hotărârile sau ordinele concrete ale unei autorităţi omeneşti, sunt falibile. Ele pot fi aşezate la marginea binelui comun. Aceste ordine pot aduce deci, obligaţiuni condiţionate, cu corecţiuni de equitate etc. Principiul va rămâne însă principiu şi în virtutea lui în virtutea titlului acreditat, *autoritatea socială leagă totdeauna conştiinţele.*

Pentru voinţa liberă a subordonatului, datoria de supunere, implică în sine: pe deoparte iubirea ordinului primit, iar pe de alta cheltuiala de energie şi forţă, pentru executarea sau realizarea lui.

în care te aşezai aşa de bucuros, după zdroaba zilei şi priveai la noi ca la lumina ochilor tăi.

Inainte cu câteva clipe am răsfoit prin calendarele tale, mamă, prin calendarele ce ţi le cumpăra tata, ca să ai ce însemna la purtarea gospodăriei, şi multe mi-au spus însemnările astea, cari pentru alţii nu sunt decât neşte simple încrestări gospodăreşti zilnice.

Februarie 1900! Acum 29 de ani! In luna Februarie: Primit dela P. (dela tata) 75 fiorini! Plătit unei croitorese 12 fiorini! Pentru lapte 5 f.! La călcat rufele 1·50 f.; lui Horia 1·50 f.; pâine 1·20 f.; în societate 4 f.; tutun 0·92 f.; In 10 Februarie alţi 17 fiorini, dela tata, pentru «menaj». — Martie măcelar 2·57 f.; lapte 4·30 f.; medicul 1 f.; teatru 1·20 f. Şi aşa mai departe — cu preţurile astea pitice!

O, te văd, mamă, înnodând banul în pungă cu zece noduri, numai să ieşim la cale şi să fim cu faţa curată.

De câte ori ai îndurat tu lipsa, numai ca hăinuţele noastre de copii şi de tineri să fie «ca lumea», de câte ori te-ai retras, cu tata, (şi el prea mândru ca să se milogească superiorilor săi!) numai ca să pot vedea şi ceti mai multe, în străinătate şi acasă!

De aceea, acum, când privesc la socotelile astea din calendare, îmi vine să ridic foile în dreptul buzelor mele şi să sărut locul pe unde ţi-ai purtat tu, mamă, mâna ta, ce nu se prea pricepea la socotite, dar îşi da osteneala să socotească, pentru ca gospodăria să nu sufere nici o scădere.

Chiar când te-ai dus la băi, să-ţi cauţi de sănătate — cum ai cruţat, scumpa mea mamă, cum ai însemnat creiţar lângă creiţar! Drumul dela Viena până la Franzensbad 18 fiorini! (Suntem în 191¹) Dela Sibiu la Viena 18 fiorini! O manta de ploaie 25·20 f.! Două bluze ruseşti 2·40 f. Nu-ţi hrăzeai lux, nu-ţi venea bine să te împodobeşti peste măsură, fiindcă ne ştiai pe noi şi erai soaţă şi mamă bună. Intorceai şi suceai o haină pe amândouă părţile, până ce o lăsai să se ducă în hala cu vechiturile.

... Şi a venit războiul, mamă, şi a trebuit, tu, cea care nu erai în stare să faci rău unei muscuţe, să iai «lumea în cap», să treci Carpaţii, cu tata, încărunţitul în cinste, şi de acolo să treceţi mai departe, în Moldova, la Iaşi, şi şi mai departe, până în Rusia, între ruteni, la Bolşaiaviska.

Când întrebai şi acolo: De ce se urăsc oamenii aşa? ţi se răspundea: Hei, aşa e lumea! n'o poţi schimba!

Şi v'aţi nutrit cu coaje de pâine uscată sau cu mămăligă, luni de zile, şi hainele au început să vi se roadă şi ajutoarele picurau numai. Eraţi fericiţi că aţi scăpat cu faţa curată, fiindcă amândoi eraţi: «politisch verdächtig», în ochii fostilor sugrumători de conştiinţe omeneşti.

Odată, după încheiarea păcii, mi-ai povestit o scenă şi o dau şi eu mai departe, fiindcă e omenească şi fiindcă omul zilelor noastre cred că e dator să răspândească tot ce poate să ridice în vază omenescul.

Tata murise şi eram numai noi doi în sufragerie. Ba am uitat pe cineva, pe şoricarul nostru, pe Fifi, care ne urmărea cu ochii, arătându-şi albul ochilor şi ridicând, din când în când, din urechile-i mătăsoase.

— «Intr'o zi era să o păţim», mi-ai povestit, mamă. «Eram în Rusia şi armata germană pătrunse şi pe la noi. La o gară s'a întâlnit trenul nostru cu un tren plin de armată germană şi austro-ungară. Un băiat din trenul nostru n'are ce face şi răspunde întrebărilor unor unguri, soldaţi, de unde sântem: «din Ardeal». Minte de copil, ce să zici! Era să se pornească furtuna. Va să zică: valahi refugiaţi! Vestea a mers din gură 'n gură. Ochii începeau să ne caute, pumnii să se arate. — Atunci un ofiţer german a sărit într'ajutor: «Lăsaţi-i, pentru Dumnezeu! Nu vedeţi? Oameni năcăjiţi şi ei!» Eu am prins vorba şi l-am întrebat: «da dta de unde eşti?» — «Din Bavaria», mi-a răspuns. «Am şi eu o mamă bătrână acasă!» (dahoam! — acasă — în dialect) Şi s'a gândit bavarezul la maică-sa şi am spus şi eu: «Şi noi avem copii!» şi ... mamele au potolit ciocnirea ce ar fi putut să se nască. Trenurile au apucat-o în părţi opuse. In preajma sărbătorilor ...»

Şi m'ai mângâiat, mamă, cu mâna ta, care ştia să mângâie atât de drăgăstos — şi ne-am înţeles atât de bine împreună! ...

... Erai tu de «moda veche», fiindcă trecuseşi de 60? O, de sigur, de «moda veche», când rosteai — ca Maistorul Anton, dintr'o piesă teatrală a lui Hebbel — că: «nu mai pricepi lumea!», fiindcă în tinereţea ta, când erai fată, bunica îţi da peste mână şi te întreba: «Vrei să fi ca «ale rele»?, când te 'ncumetai să-ţi ridici fusta, ca să se vadă chiar şi numai o palmă din ciorap! (Astăzi? Dar ce nu se vede astăzi din picior?!) De «moda veche», fiindcă rămăseseşi pe lângă Georges Ohnet şi Eschtrut, câtă vreme romanele la modă îţi inspirau oroare. De «moda veche», fiindcă ţineai la

Se cere negreşit, ca ordinul, să fie bine înţeles şi bine asimilat de cel supus. In el, trebue să se vadă scopul şi adevăratele exigenţe.

Departe deci, de a avea caracterul degradant şi de a fi considerat ca simplu pasiv, sau ca o maşină de lucru, cel ce se supune, face un act esenţialmente uman, în care intră desfăşurarea energiilor de inteligenţă şi de voinţă.

Se vorbeşte şi se scrie mult de o desvoltare a individului, care se manifestă istoriceşte, prin suprimarea anumitor formule de autoritate.

Progresul însă, trebue privit ca un ce, ce ridică în interiorul societăţei naturale pe individ, de la un tip de autoritate, la un altul mai perfect.

Acest progres, îl aduce transformarea socială, prin o evoluţie atât în structură internă a societăţei, cât şi în raporturile sociale. Aceste raporturi de dependinţă personală, se substituie în o măsură legitimă însă, la raporturile de supunere directă, faţă de binele comun, faţă de idealul social.

Acest progres are deci, ca punct de plecare, o ascensiune individuală, ce face numai să dispară anumite defecte ssu insuficienţe omeneşti ale individului.

Ştim însă, că atunci când este vorba de un progres social, sforţarea izolată a unui singur individ nu este suficientă pentru vre-o înfăptuire temeinică şi de aceia, individul supus unui tip de autoritate, pe care o civilizaţie mai avansată ar putea-o înlocui, se găseşte de multe ori contrariat, ca şi acel, ce rămâne tradiţionalist faţă de un progres sau de un tip nou de autoritate.

Antimoniile, revoltele, etc. se nasc deci, pe de o parte între perfecţiunea individului şi obligativitata supunerei la autoritatea socială învechită; iar pe de alta între perfecţiunea autorităţei şi slăbiciunea mentalităţei individului.

Ar fi bine negreşit, ca organizaţia socială şi autoritatea respectivă, să meargă paralel cu perfecţiunea umană a supuşilor.

Nici într'un caz însă aceasta din urmă calitate, nu drept supusului, de a neglija majoritatea de a blama sau de a nu respecta autoritatea.

Din contră, perfecţiunea individuală, face pe un executant şi mai conştient de conştiinţa insubordonaţiei sale şi mai voluntar în aplicaţia ordinului primit.

Când ordinul considerat ca natural, primeşte prin graţia divină, ceva supranatural, precum este cazul în autoritatea bisericească (de care vom vorbi mai târziu), relaţiile între comandă şi supunere nu se schimbă, din contră, se fortifică şi mai mult.

Autoritatea cu puterea dreptului şi supunerea, constitue deci, dubla mişcare în care se realizează perfecţiunea individuală, familiară, socială şi pot zice universală. (Urmează).

INFORMAŢIUNI

Hristos a 'nviat! Cititorilor şi colaboratorilor noştri le urăm să petreacă, în sănătate şi sufletească mulţumire, sărbătoarea Sfintei Invieri!

Arhiereu nonagenar. P. S. Sa Arhiereul şi vicarul episcopesc dela Caransebeş, *Filaret Musta*, a împlinit la 20 Martie în acest an nouă decenii de viaţă. Cu această ocazie fiii eparhiei ortodoxe-române a Caransebeşului smerit s'au închinat distinsului Arhiereu, dorind sănătatea Aceluia, care într'un lung şir de ani a străjuit cu înţelepciune la candela credinţii strămoşeşti, dând în orce timp pilde luminoase de virtuţi creştineşti. Ne alăturăm din inimă la aceste bune doriri ale cunoscuţilor şi admiratorilor Preasfinţitului Arhiereu şi vicar episcopesc Filaret Musta. Dumnezeu să ni-L ocrotească şi mai departe!

Deputat, la adunarea eparhială a Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, în cercul Deva, din cler a fost ales Părintele Protoereu *Matei Voileanu*, Consilier arhiepiscopesc în Sibiu.

După o sută de ani. Se vor împlini la toamnă o sută de ani, de când s'a urcat în scaunul episcopesc dela Arad — după seria de episcopi sârbi — românul Nestor Ioanovici din Ardeal, arhimandrit pe atunci la Mănăstirea Bezdinului. Secţia culturală a consiliului eparhial din Arad a fixat, zilele acestea, cadrele generale ale jubileului, ce se va ţinea la centenara aniversare din toamnă. Programul amănunţit, care va cuprinde acte de manifestaţie culturală şi bisericească, se va întocmi şi publica la timpul său.

Invalizii de răsboi au ţinut în Bucureşti o adunare, în care au hotărât să ceară dela guvern: 1. Să li se dea la toţi pământ; 2. Călătorind pe tren să plătească numai jumătate taxa pentru bilet; 3. Cei dela oraşe să fie ajutaţi cu împrumuturi ieftine, să şi poată construi case; 4. Invalizii de răsboi să fie colonizaţi în judeţele dela frontiera ţării; 5. Pensiunea pentru văduvele şi orfanii de răsboi şi pentru invalizii neputincioşi să fie mărită.

† Iustin Teglariu, paroh ortodox român în Deag, protopopiatul Murăş-Ludoş, după un morb îndelungat a răposat în Domnul Luni, în 25 Martie 1929, în etate de 58 ani şi după 32 ani de preoţie. Inmormântarea a avut loc Miercuri în 27 Martie a. c. în comuna Deag.

Odihnească în pace!

Muzeul unirii. Din prilejul împlinirii a 10 ani dela unirea Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului cu patria mamă, «Asociaţiunea», în înţelegere cu guvernul şi cu comitetul instituit pentru aranjarea serbărilor, — a hotărât ca, întru pomenirea de veci a zilei de 1 Decemvrie 1918, să ia asupra sa sarcina de a întocmi *Muzeul Unirii*, care va cuprinde: Obiectele şi documentele istorice în legătură cu afirmarea romanităţii părţilor ardelene, a pregătirii şi înfăptuirii unirii. Asociaţiunea face apel călduros la publicul românesc şi în special la toţi aceia cari au avut rol în pregătirea şi desfăşurarea evenimentelor, să vină într'ajutor, fiecare cu ce poate, pentru înzestrarea cât mai grabnică si mai mulţumitoare a acestui Muzeu. Obiectele, colectate sau dăruite, se vor trimite la: Despărţământul Alba al «Astrei» (la mâna dlui dir. al liceului «Mihai Viteazul» I. Sandu) Alba Iulia.

Dela comitetul central al «Avântului». Congresul general al Societăţii de educaţie şi cultură naţională «Avântul» a fost fixat pentru 20 Iulie 1929 la Galaţi. Până atunci, regionalele sânt obligate să întocmească listele tuturor «Avânturilor», să activeze cât mai intens şi să obţină personalitatea morală şi juridică.

Preşedintele sinodului bisericii autocefale ruseşti din străinătate a adresat o telegramă de felicitare preşedintelui sinodului albanez recunoscând formarea canonică a bisericii autocefale ortodoxe din Albania.

Guvernul Germaniei şi presa de acolo au ţinut să se închine în faţa rămăşiţelor pământeşti ale gloriosului mareşal francez Foch. Ambasadorul german dela Paris a exprimat condoleanţele sale dnei Foch; ear ziarele din Berlin au consacrat în unanimitate memoriei marelui comandant al trupelor aliate articole elogioase şi s'au descoperit cu respect în faţa sicriului său. — Ce-au făcut, în acelaş timp, *saşii* noştri? Au părăsit demonstrativ incinta camerei, când parlamentul român aducea mareşalului omagiile ţării noastre... S'a cam mai dus prudenţa celebră.

Cercul studenţesc Sibian din Bucureşti aranjează pentru a doua zi de Paşti (1 Aprilie) o petrecere studenţească la Răşinari, în localul Căminului Cultural. Seara la ora 6 va începe şezătoarea, iar la ora 9½ dansul. Anunţul de faţă este invitare pentru toţi cei ce se interesează de manifestările culturale ale studenţilor.

Unde nu se înjură. Există două ţări, unde oamenii nu cunosc sudălmile: una este a — eschimoşilor, fiinţe blânde, necertăreţe, care n'au în graiul lor nici un cuvânt de înjurătură. A doua ţară este Abisinia, unde — cum scrie un călător — înjurătura se pedepsea, pe vremuri ca şi astăzi, cu moarte. Lupta împotriva vorbelor urâte, la noi şi la alţii, este cu atât mai îndreptăţită.

Şi-au legat biserica cu lanţuri locuitorii din satul Gjimoy, din Norvegia, din pricină că vânturile mari ce sânt pe acolo, dărâmă toate clădirile, care nu sânt prea tari şi gospodăreşte clădite. Oamenii atunci şi-au legat biserica în lanţuri, să nu păţească cum au păţit cu biserica de mai înainte, care, clădită din lemn, a fost luată de vânt ca o cutie de chibrituri şi aruncată în mare.

Comerţ cu antichităţi palestinene. O gazetă palestineană face critică aspră guvernului englez, pentrucă permite să se scoată din Palestina antichităţi preţioase. Se evidenţiază în special 22 antichităţi în alabastru, bronz, cupru şi aur, care au fost găsite de câtva timp în regiunea dintre Gezer şi Ramleh, cumpărate de un american cu preţul de lire 500, şi revândute Muzeului din Chicago cu preţul de Lire 2000. Numita gazetă cere grabnice măsuri din partea guvernului.

ŞTIRI LOCALE

Conferenţe şi şezători culturale s'au continuat în zilele din urmă ale postului mare. Profesorul Sergescu a vorbit la cercul militar-civil despre: 50 ani de ştiinţă românească; ear profesorul Botez a conferenţiat în sala prefecturii judeţene despre: cultură şi sănătate, arătând cum culturalizarea înrăureşte sănătatea trupească a poporului. Pe seama măerenilor noştri sibieni s'au organizat şezători culturale, ţinute în serile de Joi şi iniţiate de Pr. R. Bucşa şi învăţătorul I. Dop. Pe lângă coruri şi recitări, au vorbit ţăranilor, dând poveţe şi îndrumări, profesorii N. Regman şi V. Lazar. Roadele bunelor învăţături se aşteaptă.

CARŢI ŞI REVISTE

In Biblioteca Povestirilor morale, de sub direcţia părintelui Pr. A. Nanu din Odorhei, tipografia «Minerva», au apărut Nrele 1, 2 şi 3, cu titlurile: *Pilat din Pont*, *In slujba Domnului*, clipe din viaţa de păstor, *Mântuitorul*, tălmăciri. Un număr 10 Lei. De vânzare: la Librăria Arhidiecezană şi la alte librării.

Cântările funebrale pentru cor de bărbaţi publicate de curând de binecunoscutul compozitor *Antoniu Sequens*, profesor de muzică la şcoala normală din Caransebeş, sânt o preţioasă contribuţie la repertoriul modest al muzicii corale româneşti de acest gen. Această lucrare muzicală este cu atât mai preţioasă, cu cât autorul — pe lângă compoziţii proprii — a utilizat şi o seamă de frumoase vechi melodii bisericeşti. Broşurica se încheie cu un cântec duios de ultim *rămas bun* la mormântul celui dispărut. Armonizarea firească, lipsită de mulţimea disonanţelor nejustificabile ale modei de azi cum şi conducerea melodică uşoară a vocilor ajută ca aceste compoziţii să fie studiate cu uşurinţă. Se poate cumpăra dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, sau la autor cu preţul de 30 lei, spesele de poştă. *T. P.*

Nou volum. A apărut în editura «Ardealul» din Cluj un nou volum de nuvele şi însemnări de călătorie al tânărului şi talentatului nuvelist ardelean *Coriolan Bărbat*. In cele peste o sută pagini ale acestui volum, ce poartă titlul «*Anny*», dl Coriolan Bărbat redă într'o formă atrăgătoare portrete psihologice, aspecte sociale şi impresii culese atât în ţară, cât şi în străinătate.

---

cinste, la cuvântul dat, la iubirea în familie, la dragoste faţă de ce este curat, sincer, frumos, înălţător de inimi.

Domnişoarele mărturiseau că între ele eşti ca una din cele tinere, tot atât de veselă şi de comunicativă.

Ochii tăi, cei plini de bucurie fără de zăgazuri, când simţiai că sunt fericit! Ochii tăi, cari spuneau respicat; Atâta am dorit: să ştim pe altul mulţumit! — Mânile tale, cari fremătau şi se plimbau pe umerii mei, când doreau să sporească satisfacţia sufletească: pricinuirea bucuriei mele!

Sări liniştite, petrecute în preajma ta, mamă, cu o carte bună, cu un sfetnic preţios de-a stânga şi de-a dreapta!

Sbucium de om ce cugetă, când mototoleam câte o gazetă incendiară şi tu mă dojeneai: «Bine, dragă, de ce ceteşti lucruri cari te supără?!»

Şi mă uitam la tine, mamă şi-ţi răspundeam, îndurerat: «Nu vreau să citesc, dar citesc alţii şi se lasă ademeniţi şi purtaţi de nas şi, iară ajungem în vârtejul lipsit de minte!»

— «Cum să ajungem?»

— «Iacă, aşa! Oamenii cu capu'-a mână, şi de o parte şi de alta, zgândăresc rănile ce vreau să se cicatrizeze şi, iarăş. se porneşte puvoiul..»

— «Tu să fii bun, să fii drept»...

— «Da, mamă, vreau să fiu, dar dacă»...

«Nici un dacă»...

Oricât ai suferit, oricât ai pătimit fără de vină, tu nu-ţi pierduseşi încrederea în dreptate, în adevăr şi nu-ţi puteai închipui ca milioane de fiinţe nevinovate să fie smulse de nou, într'un dans macabru apocaliptic...

Doi ani, la Paşti, de când mâinile tale neobosite s'au încrucişat pe piept!

Odată, stând pe banca de la mormintele voastre, am zărit cum ţâşneşte un iepuraş dintr'un stufiş apropiat. Ţi-era frică de groapă şi de întunerecul ei! Vei avea parte de alt simţemânt, acolo, unde te afli? Vor străbate şi fiinţa ta, părăsită de trupul vremelnic, fiorii primăverii, care se apropie cu paşi grăbiţi? Ai să poţi discerne sufletele oamenilor şi ai să le poţi şopti la ureche: «fiţi oameni! Impăcaţi-vă! fiecare are acasă (dahoam!) câte o mamă!»?

Stau singur în odaie. Scaunul-leagăn e orfan. La întrebările mele capăt, drept răspuns, alte semne de întrebare.

Şi plec capul şi-l ridic, mai apoi, resolut: «Mamă! medicina ta ar putea tămădui inimele însângerate! Rugarea ta: «fiţi oameni!» ar trebui să învingă, căci... altfel, altfel Paştile ar fi un simulacru...

„FRUMOASA", Intreprindere industrială de lemne s. a. din PETREŞTI

Convocare

Domnii acţionari ai s. a. «FRUMOASA» intreprindere industrială de lemne din Petreşti, prin aceasta se convoacă la a

V-a Adunare generală ordinară anuală

care va avea loc la sediul societăţii în Petreşti, în ziua de **27 Aprilie, 1929,** ora 3 p. m. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Deschiderea adunării generale.*
2. *Bilanţul pe anul 1928, raportul consiliului de administraţie şi al comitetului de cenzori, darea absolutorului.*
3. *Distribuirea profitului net.*
4. *Fixarea jetoanelor.*
5. *Alegerea întregului consiliu de administraţie şi a comitetului de cenzori.*
6. *Eventuale propuneri.*

Domnii acţionari cari vor să participe la adunarea generală, sunt invitaţi a depune acţiile la casieria societăţii în Petreşti, cel puţin cu 3 zile înainte de adunare.

Petreşti, la 7 Martie 1929.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE.

(32) 1—1

Activa — **Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.** — **Pasiva**

Cassa în numerar	15,235·—	Capital societar	900,000·—
Fabrica de cherestea şi instalaţiuni	1.001,609·—	Fond de rezervă	52,666·04
Imobile	100,000·—	Rezerva specială pentru creanţe dubioase	133,039·—
Inventar	1·—	Cauţiuni	2,060·—
Marfă conform inventarului de depozit	809,263·09	Creditori	2.121,859·—
Debitori	1.448,091·—	Beneficiu:	
		Report din anul 1927 — 8,732·05	
		Benef. net din anul 1928 — 155,843·—	164,575·05
	3 374,199·09		3.374,199·09

Debit — **Contul Profit şi Perdere** — **Credit**

Cheltueli generale	424,942·80	Report din anul 1927	8,732·05
Amortizări	130,152·—	Beneficiu brut	754 379·80
Abscrieri pentru fondul creanţelor dubioase	43,442·—		
Beneficiu:			
Report din anul 1927 — 8,732 05			
Benef. net din anul 1928 — 155,843·—	164.575·05		
	763,111·85		763,111·85

Petreşti, la 31 Decemvrie 1928.

Pentru contabilitate: **Toma Preiss** m. p.

DIRECŢIUNEA:

Augustin Höcker m. p., preşedinte. **Victor Herzgeld** m. p. **Dr. Lionel Blaga** m. p. **Dr. Aurel Muntean** m. p. **Dr. George Macelar** m. p. **Dr. Emanuil Stern** m. p. **Dr. Petru Nicolaus** m. p. **Dr. Ion Oniţiu** m. p.

Verificat şi găsit conform cu registrele.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Petreşti, la 26 Martie 1929.

Ioan Rebega m. p. preşedinte. **Aurel Bojiţia** m p. **Leo Bau** m. p.

„Săcădăteana"

institut de credit şi de economii, societate pe acţii în Săcădate.

CONVOCARE.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii «SĂCĂDĂŢEANA» sunt invitaţi la

a XVI-a adunare generală ordinară

care se va ţinea în Săcădate în 21 **Aprilie 1929 la 2 ore p. m.**, în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul direcţiunii, bilanţul anual şi raportul comitetului de censori.
3. Impărţirea profitului curat.
4. Alegerea consiliului de administraţie şi a comitetului de censori.
5. Eventual şi alte propuneri.

Activa — **Contul Bilanţ la 31 Decemvrie 1928.** — **Pasiva**

Cassa	20 504·—	Capital	10,000·—
Escont	802,204·—	Fond de rezervă	50,000·—
Mobiliar	50·—	Fond special de rezervă	30,0 0·—
		Fond de binefaceri	13 541 —
		Depuneri spre fructificare	704,785·—
		Dividende neridicate	925·—
		Profit curat	13.507 —
	824,758 —		822,758·—

Cheltueli — **Contul Profit şi Pierdere.** — **Venite**

Interese la depuneri	73.687·—	Interese	77,497· —
Salare	12,000·—	Proviziuni	35,844·—
Spese	5,147·—		
Impozite	9,000·—		
Profit curat	13,507·—		
	113,341·—		113,341·—

Săcădate, la 31 Decemvrie 1928.

DIRECŢIUNEA:

Const. Prie m. p., preş. **I. Prie** m. p. **I. Aleman** m. p.
Nicolae Cruţiu m. p. **Constantin Măhăra** m. p.

Subsemnatul comitet de censori cenzurând conturile le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele societăţii.

Săcădate, 1 Martie 1829. (31) 1—1

Dr. O. Prie m. p. **N. Podea** m. p. **T. Aron** m. p. **P. Căbuz** m. p.
S. Pal m. p. **I. Andreiu** m. p. **T. Aleman** m. p.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Publicaţie de licitaţie

Parohia Bisericii Rom.-Ort. din Mediaş

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 15 Aprilie anul 1929 ora 11 a. m. se va ţinea licitaţie publică cu oferte închise în cancelaria Oficiului parohial Ort.-Român din Str. Forcăş Nr. 20 pentru lucrările executării din roşu a Bisericii Române Ortodoxe din Mediaş.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu condiţiile generale pentru întreprinderi de lucrări publice.

Domnii concurenţi vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 3% din valoarea lucrărilor ofertate, fie în numerar, fie în efecte garantate de stat, fie în garanţie de bancă de prima calitate.

Devizul, planurile cum şi orice alte informaţii se obţin în orice zi la cancelaria Parohiei.

Ofertele se vor face pe formularele, ce se vor da de cancelaria Parohiei din Mediaş, punându-se preţul unitar, în care se cuprinde manoperă şi material, apoi făcând totalul general conform caetului de sarcini.

Mediaş, la 21 Martie 1929.

Oficiul Parohial
Romul Mircea
paroh protopop.

(30) 1—2

Nr. 577/929. (26) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Hălchiu,** protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială veche 8¼ jugăre; dela reforma agrară 10¾ jugăre şi o grădină de zarzavat.

3. Casă parohială bună, de curând renovată, grajd şi şură în stare bună.

4. Simbrie: 50 lei de fiecare familie; văduvii şi văduvele 25 lei, bătrânii dela 70 ani în sus scutiţi, precum şi cei săraci.

5. Venitele stolare uzitate în parohie.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, provăzute cu documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc, şi să se prezinte, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sf. Gheorghe, la 6 Martie 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Sf. Gheorghe în înţelegere cu consiliul parohial din Hălchiu.

Aurel Nistor
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghetate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II		600
Caietul I	Modele de cusături româneşti	25
„ II	„ „ „ „	40
„ III	„ „ „ „ (8 foi)	80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 6 April 1929 Nr. 27

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIU

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

(Str. Șaguna 8)

Sibiu

Cuvântarea funebră

a P. S. episcop GRIGORIE al Aradului, la înmormântarea mecenatului Emanuil Ungureanu, în ziua de 28 Martie 1929 în Timișoara

Jalnici ascultători, — Plânge astăzi Bănatul că a pierdut steaua lui cea mai luminoasă la început de primăvară. Plânge astăzi, că după moartea marilor lui dispăruți Dr. Valeriu Branișce și Dr. George Popovici duce la groapă pe cel mai nobil dintre aleșii săi.

In poemul vieții tale, falnice Bănat, pare-se că marele defunct Emanoil Ungurianu alcătuia cea mai fermecătoare strofă. Deaceea lacrămile tale nu sânt numai ca roaua care într'o dimineață a udat pământul și a fost uscată de adierea vântului. Doliul tău nu se pierde ca somnul de pe ochii omenești, căci ai pierdut pe acela care în viața neamului românesc întreg a săpat urme adânci.

Binecuvântate sânt lacrămile tale, falnic Bănat, căci nu deplângi pe un om de rând, ci pe acela, de care și moartea, lungă vreme a stat departe. Venit-a însă moartea și la dânsul.

Căci mare domn este moartea, — precum zice sf. Efrem Sirul, — având stăpânire peste toți oamenii. Moartea este un rege trecător, al cărei palat este lumea aceasta trecătoare. Este plină de flori ofilite și de inimi zdrobite, acest palat al morții, care este lumea. Știm că toți regii pământului așteaptă pe cetățeni și îi primisc în palatele lor, dar moartea este un rege care dorește el să fie primit și așteptat, însă el nu voește să aștepte pe nimeni. Nu plângeți deci cu desnădejde văzând moartea Celui ce este acum în sicriu înaintea noastră. Opriți-vă o clipă, nu porniți încă spre cimitir ca să vedeți că oricum vine moartea la noi, vine prin legea veșnică alui Dumnezeu, Carele a zis: «Că pământ ești și în pământ te vei întoarce» (I. Moise 3).

După legi veșnice trece soarele și se cufundă în noapte. După legi veșnice înflorește primăvara și tot după legi veșnice toamna îmbracă haina vestejirei. Viața este floarea morții, iar moartea este floarea vieții.

Să nu se întristeze deci inimile voastre, căci durerea pământească are un balsam alinător în credința izbăvitoare. De 6000 de ani omenirea prin puterea credinței și prin puterea unui sentiment nebiruit se luptă împotriva iluziilor înșelătoare ale simțurilor cari spun că și viața trebue să se oprească unde se oprește ochiul omenesc. Dar precum soarele care dispare la orizont nu s'a stins pe vecie, așa nici viața nu se încheie cu perspectiva sicriului, căci lângă sicriu se face numai schimbarea existenței.

Zadarnic se grăbesc filozofii să spună că totul se termină cu disoluția materială din sicriu, căci cugetarea nu cunoaște disoluție și nici nu se poate împărți în mod distinct, iar dorințele și voința omului nu sânt proprietăți ale materiei și nici substanțele inerte nu produc viața cugetării omenești.

Prin prizma acestei credințe trebue privită viața noastră a tuturor. Ne gândim la demnitatea acestei vieți din punct de vedere al scopului vieții. Ne repugnă să credem că precum pământul se va preface odată în planetă fără viață, așa s'ar întâmpla și cu viața omului.

Ce folos ar avea strădaniile omenești, bunurile spirituale ale omenirii, dacă ele nu ar fi și o indicație a veșniciei? Omul în lumea aceasta caută noui și noui adevăruri, căci mare este întunerecul și rătăcirea. Este nemulțumit cu descoperirile făcute până acum și muncește înainte ca să rezolve problemele. Marele matematician *Henri Poincarè* își puse odată întrebarea: Pentruce se trudește astronomul cu observații de multe ori migăloase și obositoare în condiții lipsite de confort? El răspunse: «De sigur nu mirajul de lefuri grase îl îndeamnă la aceasta, ci pentru a contribui la o operă grandioasă a cărei menire este să înalțe sufletul omenesc, să-l apropie mai mult de Dumnezeu și să-l facă și mai mândru de el însuș».

Necredincioșii și indiferenții zilelor noastre pot înțelege din aceste cuvinte ale unui mare astronom și matematician că jertfele morale și materiale se fac pentru o lume mai bună. Visăm, nădăjduim, muncim într'o lume trecătoare pentru una netrecătoare. Renumitul pictor al anticității Zeuxis avea obiceiul să stărue cu mult mai mult timp la pictarea unui tablou decât să aștepte dela un pictor celebru ca dânsul. Fu întrebat într'o zi de ce strărue atât de mult asupra anumitor detalii și poartă cu încetineală penelul său? Răspunse pictorul: Eu pictez cu timp și cu multă atenție, căci pictez pentru veșnicie».

Cu toții avem un asemenea cuvânt de spus: scriem, ne rugăm, citim, lucrăm, ne luptăm pentru veșnicie. Cu toții dorim să fim fericiți, dar nu știm totdeauna unde să căutăm fericirea. Aici este partea de fericire a regretatului defunct că el a știut unde să caute fericirea cea adevărată.

Fericirea lui era credința tare în nemurire. A fost treaz și senin până în clipa morții. Cu cinci minute înainte de moarte, simțind că va muri, — a zis cutre cei cari îl îngrijau: «Aprindeți acum luminarea căci nu vreau să mor fără luminare. Aprindeți acum luminarea căci luminarea însemnează viața omului după moarte».

Carmen Sylva, fericita regină a României, zice în Cugetările Sale: «Mângâierea s'o cauți numai în ceeace e fără moarte: în natură și la Dumnezeu». Mecenatele Emanoil Ungurianu numai la Dumnezeu a căutat mângâierea. El știa că adevărurile religioase, pentru a fi înțelese, trebuesc privite din interior așa cum sânt privite picturile vitrail-uri ale catedralelor, pentru a le aprecia frumusețea ele trebuesc contemplate de dinăuntru și nu din afară.

Din interior a privit el la nevoile bisericii noastre ortodoxe și și-a dat seama de cuvintele Mântuitorului: «Tot cel ce a lăsat casa, sau frați, sau surori, sau tată, sau mamă, sau femee, sau feciori, sau holde pentru numele Meu, însutit va lua, și viață veșnică va moșteni», (Matei 19, v. 29).

Decedatul încă în anul 1912 a făcut o fundațiune de 372,000 coroane pentru trebuințele culturale ale episcopiilor din mitropolia ortodoxă română a Ardealului. Actul fundațional prevede că după moartea mecenatului, să se înființeze sau să se ajute școli poporale românești, — elevii săraci ai școalelor să primească gratuit cărți și premii, să se înființeze biblioteci școlare și poporale, — să se promoveze instrucția adulților și analfabeților; să se înlăture neajunsurile de ordin moral și igienic, să se promoveze instrucția religioasă. Actul fundațional mai prevede înființarea de școli speciale agronomice, industriale și comerciale, pentru industria casnică și gospodăria și internate și alte instituții pentru promovarea culturală a poporului ortodox român.

Marele dispărut a mai dispus ca din cinci procente ale venitului anual al fundațiunii să se creieze un fond separat pe seama viitoarei episcopii a Timișorii.

Jalnici ascultători, marele defunct a lăsat pentru Domnul averea sa încă până trăia. Până când alți muritori se grijau cum să-și ridice case, să-și înmulțească holdele și averea, el și-a lasat averea ca să asculte de Hristos.

Vrednic este deci să cunoaștem pe scurt și viața lui, biografia lui, căci el nu numai s'a născut și a murit, ci a trăit pentru Hristos și Evanghelia lui. Nu era preot, dar avea virtuți preoțești, n'a slujit la altarul Domnului, dar inima lui era de sfințenia unui altar.

Emanuil Ungurianu s'a născut la 1 Ianuar 1846 în comuna Satchinez. Liceul l-a făcut la școala piaristă din Timișoara, iar dreptul la universitatea din Budapesta. In anul 1874 și-a început cariera advocațială, funcționând până la anul 1910, când s'a retras.

1. A fost membru în toate corporațiunile noastre bisericești începând dela parohie până la Inaltul congres național-bisericesc, unde cu cunoscuta-i autoritate morală a apărat interesele bisericii noastre strămoșești și cu în-

demnurile şi sfaturile sale înţelepte a contribuit la promovarea vieţii morale a poporului nostru.

2. A fost sufletul şi factorul cel mai de seamă din punct de vedere juridic la marea operă a despărţirei noastre ierarhice de către sârbi.

3. A luat parte activă şi a avut o atitudine hotărâtă în marele proces pentru despărţirea parohiilor mixte sârbe şi române, apărând cu multă energie interesele noastre româneşti.

4. A fost cel mai aprig şi mai îndrăzneţ luptător pentru înfiinţarea episcopiei din Timişoara, de realizarea căreia s'a interesat până la cele din urmă clipe a vieţii sale. Spre acest scop a exoperat dela primăria municipiului Timişoara un teren de 51/2 jugăre pământ.

5. Cu concursul şi ajutorul moral al lui Emanuil Ungurianu vechea biserică ortodoxă română din Timişoara-Fabrică s'a înlocuit cu actuala biserică mai frumoasă şi mai încăpătoare.

6. A înfiinţat parohia ortodoxă română din Vârşeţ, care a devenit apoi parohia centrală protopopească.

7. După războiu înmulţindu-se numărul românilor ortodocşi în Timişoara, preocuparea lui Emanuil Ungureanu a fost să se mai înfiinţeze încă două parohii ort. române în acest oraş: una în Timişoara-Cetate şi alta în Timişoara-Principele Carol (Iosefin). Planul s'a realizat. Paralel cu sistemizarea şi împroprietărirea acestor 2 parohii, domnia sa a pus baza înfiinţării fondurilor necesare pentru zidirea alor două biserici în aceste 2 parohii. Aceste fonduri graţie subvenţiilor primite dela primărie şi judeţ, se ridică azi la sume destul de considerabile.

Sub regimul unguresc era cel mai înfocat şi hotărât apărător al şcolilor noastre confesionale. Lui se datoreşte înfiinţarea şcolilor confesionale din Timişoara-Fabrică şi Timişoara-Elisabeta.

A fost ani dearândul conducătorul despărţământului timişorean al «Astrei», în cadrul căreia a desvoltat o frumoasă activitate culturală pe seama poporului nostru dela sate.

Incepând cu anul 1879 a supraveghiat şi condus cu multă pricepere 15 ani dearândul alumneul din Timişoara înfiinţat pe seama elevilor ortodocşi români săraci dela şcolile secundare din Timişoara.

A făcut parte din comitetul constituit pela anul 1880 în scopul înfiinţării unei societăţi dramatice pe seama românilor din Ungaria şi Ardeal.

A făcut vie propagandă pentru înfiinţarea caselor de educaţie naţională pe teritorul întregului Banat.

A pus baza înfiinţării unui fond pentru zidirea unui palat cultural în Timişoara. In scopul acesta a exoperat dela primăria municipiului Timişoara un intravilan lângă Camera de comerţ.

Sub auspiciile lui a luat fiinţă înainte cu câţiva ani Reuniunea femeilor române din Timişoara-Fabrică.

Deviza lui Ungurianu a fost, că fără mijloace materiale nu se poate face cultură. De aceea grija lui de căpetenie se îndreaptă în primul rând spre promovarea stării materiale a poporului nostru.

La stăruinţa şi cu concursul moral şi material al lui Emanuil Ungurianu s'au înfiinţat mai multe institute economice în Banat: Timişana în Timişoara, pe care condus-o mai mulţi ani cu multă pricepere şi destoinicie, Lipovana în Lipova, Lucefărul în Vârşeţ şi Albina din Sibiu.

In calitate de inspector al şcolilor şi al căminelor de ucenici din Timişoara şi-a eternizat numele prin felul cum a ştiut să organizeze şi să conducă aceste instituţiuni.

Scopul era crearea unei clase de industriaşi şi comercianţi la oraşe prin recrutarea copiilor de ţărani dela sate şi pregătirea lor pentru aceste cariere practice. Pentru atingerea acestui scop la iniţiativa şi cu concursul material al dlui Ungurianu s'a înfiinţat o instituţiune de ajutoare numită «Protectorul», cu menirea de a da primele ajutoare elevilor avizaţi la începutul carierilor,

Emanuil Ungurianu a fost toate vremurile cel mai devotat, mai expus apărător al intereselor noastre naţionale româneşti. Acest naţionalism l-a propagat nu numai cu vorba, ci la dovedit şi cu fapta, sprijinind cu banul său toate cauzele româneşti, toate mişcările şi acţiunile cari priveau soartea şi viitorul neamului nostru, luând parte şi la acţiunea pentru redactarea Memorandului.

Şi a dat contribuţia sa materială şi morală la susţinerea marelui ziar de pe vremuri «Tribuna» din Sibiu şi la insistenţa domniei sale s'au înfiinţat două gazete româneşti în Timişoara «Dreptatea» şi «Foaia de Duminecă» la care a colaborat, publicând o mulţime de articole, în care se ocupa de viaţa culturală şi economică a poporului nostru dela sate.

La moartea lui Antoniu Mocioni, 1890, Emanoil Ungurianu a pus baza unei fundaţiuni cu suma de 2500 florini sub numirea de fundaţiunea «Mocioni» cu scopuri culturale şi de binefacere.

La anul 1892 a înfiinţat fundaţiunea «Mitra Ungureanu» după numele mamei sale, în sumă de 2000 florini, din al cărui venit să susţină şcoala confesională ortodoxă română din Timişoara-Fabrică.

Averea ce i-a mai rămas la moarte a lăsat-o Palatului cultural şi al bisericilor din Timişoara-Cetate şi Iosefin.

Priviţi deci viaţa acestui mare defunct. El nu s'a temutde moarte, deci nici voi să nu vă temeţi dacă săvârşiţi fapte ca dânsul. Slugile Domnului bucuros se cugetă la moarte, căci unde este comoara lor, acolo este inima lor. Cel cu sertarele pline de bani va privi spre ele — cum zice Ioan Gură de Aur, iar sfinţii privesc spre locul unde este depusă comoara nevoinţei lor.

Biserica noastră ortodoxă română din mitropolia Ardealului, în frunte cu I. P. Sf. Mitropolit *Nicolae*, reprezentat prin noi, — episcopul Aradului, — şi credincioşii eparhiei Aradului prin smerenia Noastră, depunem omagiul Nostru la despărţirea vremelnică de marele dispărut. Biserica noastră îi va păstra amintirea din generaţie în generaţie şi se va mândri că alesul ei fiu, Emanuil Ungurianu, s'a făcut pildă ca luptător distins al bisericii şi neamului românesc.

Odihnească în pace! In veci pomenirea Lui!

Serviciile divine în catedrala mitropoliei

Săptămâna patimilor

Incă din Dumineca Floriilor în biserica noastră catedrală s'au oficiat după rânduiala bisericii, deniile la cari au luat parte numeroşi credincioşi.

In această săptămână s'au spovedit şi cuminecat mulţime de credincioşi din oraşul nostru. Elevii dela diferite institute de învăţământ, precum şi soldaţii din garnizoană au fost împărtăşiţi în săptămânile anterioare.

Incepând de Vineri, toate serviciile divine au fost oficiate de I. P. S. Sa mitropolitul nostru NICOLAE, asistat de P. S. S. arhiereul VASILE şi de preoţii din gremiul Consiliului metropolitan şi arhiepiscopesc şi cei dela catedrală.

Vineri la 4 d. m. s'a oficiat vecernia cu luarea Mântuitorului de pe cruce. La intonarea cântării: «Pe tine celace te îmbraci cu lumina ca cu un vesmânt», preoţii au ridicat de pe sfântul pestol epitaful şi împreună cu sfânta evanghelie şi cruce le-au dus pe masa din mijlocul bisericii, care închipueşte mormântul Domnului, în sunetul jalnicei cântări «Iosif cel cu bun chip». A urmat apoi sărutarea epitafului împreună cu metaniile obişnuite din partea preoţimei şi a credincioşilor.

Vineri seara la ora 6½ s'a celebrat utrenia şi prohodul. Credincioşii din biserica arhiplină, ascultau cuprinşi de duioşie frumoasele tropare, ale celor trei stări, dela mormântul Domnului: «Viaţa în mormânt», «Cade se să te mărim pe Tine» şi «Neamurile toate». A urmat apoi ridicarea sfântului aer şi înconjurarea bisericii, mergând înainte cântăreţii, preoţimea cu aerul, I. P. S. Sa, apoi mulţimea de credincioşi şi toţi ofiţerii din garnizoană în frunte cu dl General Orescovici şi reprezentanţii autorităţilor civile.

In faţa catedralei era postată o companie de soldaţi din reg. 90 inf., împreună cu drapelul şi muzica.

In tot timpul ocolirii bisericii, cântăreţii au intonat «Sfinte Dumnezeule», s'au tras clopotele catedralei şi trupa a dat onorurile.

Slujba Invierii Domnului

Praznicul Invierii Domnului s'a serbat şi în anul acesta cu o deosebită solemnitate.

Atât la Inviere, la ora 4 dimineaţa, cât şi la liturgie a pontificat I. P. S Sa mitropolitul *Nicolae*, asistat de P. S. Sa arhiereul *Vasile* şi de preoţimea din centru.

La Inviere, o companie din reg. 90, în frunte cu drapelul şi muzica a fost postată înaintea catedralei, dând onorurile militare.

Eşind I. P. S. Sa din altar rosti în mod solemn cuvintele: «Veniţi de luaţi lumină», şi dela lumina I. P. S. Sale şi-au aprins toţi credincioşii luminile.

S'a început apoi serviciul divin cu înconjurarea catedralei; după acestea în faţa întrării principale I. P. S. Sa a cetit sfânta evanghelie şi apoi a cântat «Hristos a înviat». In momentul când I. P. S. Sa a început să cânte Hristos a înviat, 21 tunuri au vestit întregului oraş momentul înălţător al Invierii.

După I. P. S. Sa, a cântat Hristos a înviat corul catedralei, apoi muzica militară.

I. P. S. Sa urcă treptele catedralei urmat de cler şi credincioşi şi ajunşi în uşa bisericii cu voce înaltă rosteşte cuvintele: «Ridicaţi boieri porţile cele veşnice, că va intra Impăratul măririi». Acestei alocuţiuni au urmat întrebările din biserică: «Cine este acesta Impăratul măririi»? I. P. S Sa: «Domnul cel tare şi puternic, Domnul cel tare în războaie, Domnul puterilor, acesta e Impăratul măririi». După ce întrebările şi răspunsurile s'au repetat de trei ori, s'au deschis uşile şi convoiul a intrat în biserică.

S'a celebrat apoi frumoasa slujbă a Invierii, la finea căreia I. P. S Sa în cuvinte sărbătoreşti a făcut apoteoza Invierii Domnului. «A înviat Domnul» esclamă I. P. S. Sa pentru noi deschizându ne calea spre mântuire şi fericire. Invierea Domnului este baza credinţii că Dumnezeu ne poate învia spre o viaţă nouă, şi este totodată întărirea nădejdii noastre, pentru ca să nădăjduim în Dumnezeu, care doreşte să înviem spre această nouă viaţă.

Serviciul de dimineaţă s'a terminat la orele 6½. La acest sfânt act a participat pe lângă mulţime mare de credincioşi, dnii ofiţeri aflători în garnizoană.

La ora 9½ I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* şi P P. S. Sa arhiereul *Vasile* au fost conduşi din partea preoţimii în catedrală cu ceremonia obişnuită.

I. P. S. Sa asistat de P. S. S. arhiereul Vasile şi preoţime a celebrat sfânta Liturgie în decursul căreia a hirotesit întru protoierei pe consilierii mitropolitani, Traian Petrişor şi Ieronim Grovu.

La finea sfintei Liturgii părintele protopop Emilian Cioran a cetit frumoasa pastorală a I. P. S. Sale mitropolitului nostru *Nicolae*, espedată din prilejul marelui prasnic, tuturor parohiilor din arhiepiscopie, ascultată fiind de mulţimea de credincioşi cu deosebită luare aminte.

Se apropia ora 12 când I. P. S. Sa şi P. S. Sa au fost conduşi la reşedinţă cu aceiaş ceremonie cu care au fost aduşi.

In a doua zi a prasnicului Invierii sfânta Liturgie în catedrală a fost oficiată de P. S. Sa arhiereul *Vasile* cu mare asistenţă.

La finea sfintei Liturgii P. S. Sa a ţinut numeroşilor credincioşi o instructivă cuvântare despre însemnătatea cea mare a învierii Domnului, ascultat fiind cu deosebită atenţiune.

Răspunsurile liturgice, le a dat, în ambele zile, corul mixt al catedralei, condus de profesorul T. Popovici.

Cuvinte arhierești

— La sărbătoarea Învierii Domnului —

II

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Iosif* al Caransebeșului:

...Priviți, iubiții mei, cu ochii voștri sufletești, spre muntele Golgota, unde și-a vărsat pe cruce sângele Său nevinovat, pentru a șterge păcatele noastre! Priviți apoi spre grădina din muntele răstignirei și vedeți mormântul săpat în piatră al lui Iosif din Arimateia, în care a fost așezat Trupul Mântuitorului! Și privind să salte de bucurie inimile voastre văzând lumina cerească, ce a îmbrățoșat acest mormânt și văzând pe Isus Cel răstignit și îngropat, pe Mântuitorul nostru, ridicându-se din mormânt în strălucirea luminei dumnezeești. O! vedeți-L, iubiții mei, închinați-vă Lui și preamăriți-L, căci într'adevăr a înviat Domnul, și ni-a dăruit viață veșnică. Săltați întru bucuria duhovnicească a inimei voastre, și nimica să nu tulbure această bucurie.

Și, iubiții mei, pentruca să nu fie tulburată bucuria de acum a inimei voastre, în această mare și luminată zi a Învierei Domnului, nu vă voi vorbi și nu voi atinge ispitele, ce năvălesc în timpurile noastre, cu furie nebună, în calea dreptcredincioșilor noștri creștini.

...Ci bucurându-mă împreună cu voi de această zi, pe care a făcut-o Domnul, ca să ne bucurăm și să ne veselim într'însa, să vă arăt starea fericită în care am ajuns, ca creștini dreptcredincioși, ca membrii ai sfintei noastre biserici strămoșești. Nu vorbesc, iubiții mei, de vr'o stare fericită, care s'ar răzima pe avuție pe bogăție; căci adevărata fericire nu constă în averea mare, în avuție.

Nu, iubiților! Și cel sărac poate să devină bogat; ba cu sărăcia sa să întrească avuția bogatului. Despre aceasta ne încredințează însuși Domnul nostru Isus Hristos. Și anume: Domnul nostru Isus Hristos învățând în templul din Ierusalim a văzut cum poporul arunca bani în vistieria templului. Cei bogați aruncau mult. Și a văzut și pe o văduvă săracă, care a aruncat doi fileri. Atunci a zis Isus către învățăceii Săi: «Adevăr zic vouă, că această văduvă săracă a aruncat mai mult de cât toți; că toți aceștia din prisosința lor au aruncat eară aceasta din sărăcia ei a aruncat tot ce a avut, toată averea ei». Deci, eată sărăcia a întrecut bogația. Eată și cel sărac, cu sărăcia sa, și din sărăcia sa făcând milostenie deschide împărăția cerească, căci Dumnezeu nu caută la mărimea darului, ci la curățenia inimei, la cugetul curat, la dragostea frățească, la îndemnul dinlăuntru, din care purcede binefacerea și milostenia. Tuturor acestora le va răsplăti Mântuitorul Isus, când va veni ca judecător. Tuturor acestora le va zice: «Veniți binecuvântii Părintelui meu! moșteniți împărăția cea gătită vouă dela întemeierea lumei. Că am flămânzit și mi-ați dat de am mâncat; am însetat, și mi-ați dat de am beut; străin am fost și m'ați primit; gol și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și m'ați cercetat; în închisoare am fost și ați venit la mine. Și cine sânt aceștia, despre care zice, că, l-au dat de a băut, L-au primit, L au îmbrăcat, L au cercetat și au venit la Dânsul? Toți aceia, fie bogați, fie săraci, cari după puterile lor, din inimă curată, din dragoste față de aproapele au făcut milostenie, au ajutat, au sprijinit, pe cei săraci, flămânzi, însetați, bolnavi.

Dară să vorbesc de starea fericită, de fericirea noastră, care ni s'a dat prin harul lui Dumnezeu de a fi membri ai sfintei Biserici a lui Hristos. Și membri ai sfintei Biserici a lui Hristos suntem și vom fi numai mărturisind fără șovăire credința cea adevărată în Hristos, după învățăturile Lui, predată apoi de sfinții Apostoli și păstrată în deplina ei curățenie în sfânta noastră biserică strămoșească sub conducerea Duhului Sfânt. Dară nu numai mărturisind cu gura credința în Hristos, ci și urmând și lucrând după sfintele Lui învățături. Aceasta însuș Hristos o cere când zice: «De-mi slujește cineva, să-mi urmeze», adăugând îndată răsplata, «unde voi fi eu, acolo va fi și slujitorul meu, și de îmi va sluji cineva, pe acela îl va cinsti Părintele meu».

III

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Roman* al Orăzii:

...Hristos a înviat ca să fie în mijlocul nostru în toate clipele vieții noastre și să nu cădem cu duhul, pierzându-ne sufletul sub povara vieții.

Când vrei binele, dar răul lipit de tine nu te lasă să l faci, vino la Hristos și bea din izvorul iertării păcatelor și al vieții noui; mărturisește ți păcatele și te împărtășește cu trupul și cu sângele Domnului nostru Isus Hristos, care te renoiește. Masa e așternută pentru toți și în toată vremea. Vino și ia duh din duhul lui Hristos. Pentru tine a pătimit și înviat din morți, ca să se împlinească voia lui Dumnezeu: de a se mântui toți prin Hristos.

Ție omule, trudit de luptă lăuntrică, vreau să ți înalț sufletul cu cuvântul meu de Paști la cerul deschis înaintea învierii lui Hristos, ca să se deschidă și ție prin Hristos Domnul, care te chiamă la sine prin glasul evangeliei ce-ți stă deschisă și tălmăcită prin preoții tăi.

Legea binelui ne-a închiegat pe toți frații români de un sânge într'o țară, dar în zadar e legea binelui în noi, cari ne iubim țara, dacă o altă lege a mădularelor noastre ne sfâșie în lupta lăuntrică dintre noi, care nu ne lasă să ne consolidăm. Ce zidește dreapta, dărâmă stânga; e veșnică povestea amestecării limbilor celor ce vroiau să scape de mâna lui Dumnezeu într'un turn mare, zidit de ei în Vavilon, ca apoi să se prăbușească asupra lor.

Cerul nu se poate forța să ni se deschidă, nici cu umerii, nici cu nesecatele mijloace ale științei, ca să dea mană pământului pentru a umplea jitnițele noastre de bunătăți și sufletele de mulțumire. Un al doilea turn, zidit de mâni omenești pentru a scăpa de mâna lui Dumnezeu, ar avea tot soartea celui din Vavilon: prăbușirea.

V'am adus, iubiții mei, pilda turnului din Vavilon, pentrucă sunt oameni cari cred că prin organizarea socială a muncii și a umanitarismului ne putem ridica turnul de scăpare asupra mizeriei vieții.

Nu, iubiții mei, mizeria vieții e în lăuntrul nostru, cum ne învață, sfântul Pavel, și o ducem cu noi în orce organizație socială, fie ea cât de puternică. Soartea oricărei organizații e aceeași a organizației dela turnul Vavilonic: prăbușirea, dacă nu e Dumnezeu în ea.

Nu pentru nesocotirea organizațiilor sociale în bine, zic acestea, căci și cântecul bătrânesc spune, că unde-i unul nu-i putere, unde-s doi, puterea crește și dușmanul nu sporește; dar vreau să știți că toate asocierile omenești trebue să fie organizate pe bazele religioase, ale ordinei morale, așezată de Dumnezeu în mersul lumei.

Nici nesocotesc cultura, că doar toată viața mea am stat în serviciul culturei. Dar cultura umană cea adevărată poate numai înălța pe om la idealurile religiei, însă nu poate înlocui religia, fiindcă îi lipsește autoritatea dumnezeiască și mijloacele sanctificatoare.

Fiți dar, fii luminei întru Hristos Domnul. Cei ce purced din adevăr ascultă glasul lui Hristos, ne spune sfântul evanghelist Ioan.

Astăzi toată lumea rănită de războiul mare își îndreaptă privirea spre readucerea omenirei la pace. Diplomați iscusiți fac legături de pace între popoare și capete luminate umplu lumea cu frumosul lor scris despre pace; sântem în zodia pacifismului a toată lumea. Și totuși simțim că pacea nu este deplină: sub cutele albe ale pacifismului zdrăngănesc armele și mișună tăciunarii pe sub streșina pașnicilor cetățeni.

Oamenii din convingere fac sforțări supraomenești să țină echilibrul păcii între popoare prin o lege a păcii universale, însă nu-i lasă cealaltă lege, a răului lipit de popoare, ca și cum e lipit de fiecare om. Toate sânt în zadar, nu e putere omenească care dela sine să poată face pace în lume, — această putere o are numai Dumnezeu, care ni-o împărtășește prin Isus Hristos Domnul păcii, precum ne învață dumnezeescul apostol Pavel.

Pacea adevărată în suflete se încheie, pacea de pe hârtie e numai o petecire de silă, de nevoie, de pe azi pe mâine.

Eu această pace adevărată a lui Hristos o vestesc vouă la mormântul lui deschis în Ziua Învierii; cu această pace în suflet să mergați și voi la praznicul dreptății ce s'a făcut neamului românesc prin unirea lui sub Coroana română. Atunci pacea și dreptatea ce a adus-o Domnul Isus Hristos pe pământ se vor săruta și vom putea începe viața nouă în al doilea deceniu al unirei naționale, după zbuciumul sterp din întâiul deceniu, care ni a sleit puterile.

Dreapta credință, ortodoxia neamului românesc de pretutindeni, l-a ținut și în provinciile ferecate de stăpânire străină, până la unirea națională; această ortodoxie le a închegat pe toate în o Românie dreptcredincioasă. In ortodoxia aceasta e sângele jertfei de ispășire a păcatelor și izvorul vieții noui în chipul Cuminecăturei sfinte ce ni a lăsat o Hristos Domnul de pe lemnul crucii.

Cuminecați vă cu această cuminecătură a ortodoxiei, beți din paharul din care Hristos a băut și veți putea face biuele pe care nu l puteți face fără de înoirea prin Hristos, din pricina răului ce pândește sufletele noastre...

IV

Din pastorala P. S. Sale episcopului *Grigorie* al Aradului:

...Glasul meu se îndreptează către tine creștine, care poate ești un Simeon Cirineanul. Îți zic cu Sf. Grigorie de Nazianz: primește crucea ce ți se dă și urmează lui Hristos. Căci dacă nu faci așa, nu poți avea adevărată bucurie la Învierea Domnului. Îți cere biserica, statul sau comuna o sarcină, tu creștine să nu o socotești prea mare, căci fără de sarcini nu există adevărată bucurie.

Dacă simțămintele tale sunt ca ale lui Iosif cel cu bun chip, care de pe lemn a luat trupul Domnului, bucură-te că poți împărtăși cu acel Iosif cinstirea Domnului. Dacă ești ca Maria Magdalena sau ceealaltă Marie, să vești des de dimineața că Domnul a înviat, căci și azi sunt mulți zăbavnici cu inima a crede toate cele în legătură cu Învierea Domnului. Dacă ești ca Petru și Ioan, atunci adu-ți aminte că inima lor ardea când Domnul le grăia lor pe cale! Să ardă deci și inima ta, creștine, căci Învierea Domnului este și învierea ta. Ascultă ceeace zice Sf. Apostol Pavel: «De credem că Isus a murit și a înviat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți întru Isus aduce i-va împreună cu El» (I. Tes. 4 v. 14).

Dar, iubite creștine, ca să te poți bucura de această înviere, iată ce trebue să faci. Trebue să-ți aduci cât mai des aminte că ești făcut pentru veșnicie, pe care o dobândești spre bine dacă jertfești ceeace este vremelnic în ființa ta. Să stingi deci torța patimilor și în fiecare clipă să trăești pentru vecinicie, dar nu pentru o veșnicie nehotărâtă, ci pentru veșnicia sufletului tău. Să începi și tu cu jertfa pe care ni a arătat-o Hristos. Prin cruce să începi și tu, dacă voești a fi după chipul ceresc al Mântuitorului.

Să iai aminte, iubite creștine, că fără de jertfă ești mai puțin decât o floare. Floarea veștejită cel puțin a răspândit plăcuta ei mirezmă până când era cu petalele deschise, dar tu, ce ești oare, creștine, dacă n'ai jertfit?...

Inmormântarea lui Emanoil Ungurianu

Serviciul religios, la înmormântarea marelui luptător național Emanoil Ungurianu, a fost celebrat Joi d. a., în 28 Martie 1929, de către P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului, înconjurat de un sobor de preoți; ear răspunsurile le-a dat, la prohod și în cimitir, corul «Banatul» din Timișoara, dirijat de dl S. Dragoi.

In sala prefecturii județene se înalța catafalcul cu rămășițele pământești ale defunctului. Instituții publice și particulari au depus numeroase coroane. Autoritățile civile, militare și bisericești și-au trimis reprezentanții lor. Cuvântări, care au arătat pierderea neamului, suferită prin moartea lui Emanuil Ungurianu, s'au ținut mai multe. Au vorbit: P. S. Sa episcopul Grigorie, ca reprezentant al I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae* și al eparhiei Aradului; primarul Timișoarei, general Domășneanu, spunând că una din străzile cetății va purta numele defunctului, fost cetățean de onoare al Timișoarei; în numele guvernului a cuvântat dl ministru S. Bocu, ear al corpurilor legiuitoare dl Sf. Ciceo Pop; la cimitir a rostit o duioasă rugăciune un intern al căminelor de ucenici pentru celce a fost părintescul lor ocrotitor...

•

Cuvântarea funebră a P. S. Sale episcopului *Grigorie* al Aradului, la înmormântarea distinsului mecenat, o publicăm în fruntea numărului de față.

INFORMAȚIUNI

M. Sa Regele Mihai I, care face acum cursurile școalei primare, pregătit de Augusta Sa Mamă Principesa Elena pentru taina mărturisirii, s'a prezentat înaintea duhovnicului Său, a I. P. S. Sale patriarhului Miron, în Vinerea Patimilor, spovedindu-se și închinându-se înaintea sfintelor icoane. Tot atunci s'au spovedit A. S. R. Principesa Mamă Elena și Altețele lor, principele Paul al Sârbiei și Principesa Olga; ear în ziua următoare au primit sf. cuminecătură, atât Regele, cât și Principesele și Prințul.

† Alexandru Ios. Hodoș. In ajunul sfintelor sărbători ale Invierii s'a stâns din viață în București ziaristul și literatul Alexandru I. Hodoș, cunoscut sub pseudonimul său literar *Ion Oorun*. Moare tocmai în anul, când se împlinesc o sută de ani dela nașterea părintelui său, Iosif Hodoș, fost deputat, vicecomite și în urmă

asesor în consistorul arhidiecezei ardelene. Presa şi literatura pierde, prin dispariţia lui Ion Gorun, pe unul dintre cei mai de valoare mânuitori ai condeiului românesc, pe care l-a slujit cu cinste şi omenie Cu multă dreptate s'a spus în faţa criptei lui, că scrisul nostru pierde pe unul din preoţii unui altar pe care l-a servit cu o smerenie şi o pricepere rareori întâlnită în ogorul breslei literare dela noi. Odihnească în pace!

Zilele de chetă pe anul 1929. «Monitorul Oficial», din 28 Martie publică un comunicat al ministerului sănătăţii şi ocrotirilor sociale, prin care s'a stabilit pentru anul 1929 următoarele zile de chetă, în întreaga ţară, pentru instituţiile de binefacere cu caracter general: Societatea invalizilor de războiu, Duminecа Tomii, în întreaga ţară. Societatea Principele Mircea, 23 April, în întreaga ţară. Asociaţia cercurilor de gospodine, 28 April în întreaga ţară, afară de Bucureşti, Ploeşti, Giurgiu, în care localităţi această dată este rezervată Asociaţiei Creştine a Femeilor Române din Muntenia. — Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor, 10 Mai, în întreaga ţară, afară de Bucureşti, unde această zi este rezervată Leagănului Sf. Ecaterina. Societatea pentru profilaxia, combaterea şi izolarea tuberculozei: Rusaliile, în întreaga ţară. Societatea Cultul Eroilor: Înălţarea Domnului, în întreaga ţară. Societatea Ocrotirea orfanilor din războiu, 21 Mai, în întreaga ţară. Societatea Naţională de Cruce Roşie a României, 16 Noemvrie, în întreaga ţară. Asociaţia Română pentru propaganda aviaţiei 20 Iulie, în întreaga ţară.

Lui Bălcescu şi Bărnuţ, luptătorilor pentru unitatea naţională, unul de peste munţi, altul de dincoace de munţi, li se vor ridica monumente prin subscripţie publică: lui Nicolae Bălcescu la *Alba-Iulia*, ear lui Simeon Bărnuţ la *Iaşi*. Contribuţia cetăţenească, în acest scop, va arăta felul cum ştim să ne manifestăm pietatea şi recunoştinţa faţă de ceice şi-au închinat toată munca pentru deşteptarea poporului la înţelegerea misiunii sale istorice.

Demnă serbare voeşte să sprijinească în vară consiliul judeţean din Botoşani, când se vor comemora 40 de ani dela moartea lui Eminescu. S'a hotărât adecă să se repare drumul ce duce la *biserica* din Ipoteşti, satul natal al poetului, care — cum se ştie — a cântat, într'o măeastră şi cucernică rugăciune, pe Fecioara Maria. Se va pune, în acelaş timp, peatra fundamentală unei noi biserici în Ipoteşti, unde numele poetului, născut în acel sat, să fie pe veci pomenit.

Publicaţiune. Şcoala normală «A. Şaguna» din Sibiu, având nevoie de 170 stânjini *lemne de foc* de I-a calitate, primeşte oferte închise până Vineri, în 12 April c.

ŞTIRI LOCALE

Avansare. Părintele Protopop militar Ion Dăncilă a fost avansat la gradul de preot Lt.-Colonel pe data de 31 Martie a. c. Felicitări.

Teatru. Compania teatrală *Leonard* din capitală va da o nouă reprezentaţie în teatrul sibian, Vineri, în 5 April, ora 9 seara. Bilete la: Librăria Foaia Poporului şi seara la casă.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

(34) 1—1

E. Dieker

DENTIST

locueşte de prezent: Strada Tribunei Nr. 17 şi şi-a deschis din nou atelierul

De închiriat la 1 Mai

(33) 1—1

Un local de prăvălie (băcănie) cu locuinţă, la drum de ţară, loc bine frecventat. Sunt asigurate şi alte afaceri comerciale care aduc venite frumoase. Necesar un capital de rulment sau credit de circa 40,000 Lei.

Informaţii la portarul Altenberg 4 Sibiu

Publicaţie de licitaţie

Parohia Bisericii Rom.-Ort. din Mediaş

Se aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 15 Aprilie anul 1929 ora 11 a. m. se va ţinea licitaţie publică cu oferte închise în cancelaria Oficiului parohial Ort.-Român din Str. Forcăş Nr. 20 pentru lucrările executării din roşu a Bisericii Române-Ortodoxe din Mediaş.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu condiţiile generale pentru întreprinderi de lucrări publice.

Domnii concurenţi vor depune odată cu oferta şi o garanţie de 3% din valoarea lucrărilor ofertate, fie în numerar, fie în efecte garantate de stat, fie în garanţie de bancă de prima calitate.

Devizul, planurile cum şi orice alte informaţii se obţin în orice zi la cancelaria Parohiei.

Ofertele se vor face pe formularele, ce se vor da de cancelaria Parohiei din Mediaş, punându-se preţul unitar, în care se cuprinde manoperă şi material, apoi făcând totalul general conform caetului de sarcini.

Mediaş, la 21 Martie 1929.

Oficiul Parohial
Romul Mircea
paroh protopop.

(30) 2—2

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul şi Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul şi Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul 20 Lei;

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: 20 Lei.

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 10 April 1929 Nr. 28

ASOCIAȚIUNEA SIBIU

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 3000/1929 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

Pe temeiul articolilor 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, prin aceasta convocăm **Adunarea eparhială** (sinodul arhidiecezan) a Arhiepiscopiei noastre în sesiune ordinară pe ziua de **Dumineca Samarinencei, 28 April a. c.,** la ora 9 dimineața în biserica catedrală din Sibiu, când se va oficia cuvenita slujbă religioasă, apoi va avea loc deschiderea adunării în localul designat spre acest scop.

Dat în Sibiu, 6 April 1929.

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop și mitropolit.

Arta religioasă

A vorbi despre desvoltarea artei religioase la români, însemnează a face istoricul întregii arte românești din trecut, căci în cele mai multe epoce ale trecutului nostru arta religioasă a predominat întreagă evoluția noastră artistică.

Originea artei religioase românești trebue să o căutăm în arta religioasă bizantină sub a cărei influență ea a rămas până în timpurile mai noui. Dealtfel aceeaș influență o constatăm la toate popoarele răsăritene.

Numai până la un anumit punct se pot constata în arta noastră religioasă și alte influențe străine sau o anumită tendință de originalitate. Astfel arhitectura vechilor biserici moldovenești este influențată mult de stilul gotic; în ornamentația bisericilor muntene din veacul XVI-XVII lea se constată influența renașterii: arhitectura bisericilor românești din Ardeal este în câtva sub influență apuseană. Nu se poate însă contesta originalitatea arhitecturii bisericilor lui Ștefan cel Mare, după cum nu se poate contesta că în pictura religioasă din sec. XVII-lea și XVIII-lea se întâlnesc o mulțime de elemente locale.

O epocă strălucită în arhitectura religioasă a fost domnia lui Brâncoveanu, când constatăm o foarte puternică influență occidentală. In schimb, prima jumătate a sec. XIX-lea este caracterizată printr'o complectă lipsă de gust; tocmai în acest timp însă vechile monumente religioase au fost restaurate în mare număr dându-li-se înfățișare cu totul disgrațioasă.

Cât privește pictura religioasă se caracterizează printr'o întrebuințare constantă a formei și a timpului până târziu în sec. XVIII-lea.

Se înțelege că din punct de vedere al artei pictura urmează în sec. XIV-XVIII-lea servil canoanele artei bizantine, dar pe urmă se lasă încetul cu încetul influențată de pictura realistă occidentală.

Influența apuseană se simțea încă din secolul al XVI-lea în Muntenia și Moldova, mai ales în pictura icoanelor însă prin secolul XVIII-lea influența rusă devine mai puternică.

Secolul XVIII lea dă în Muntenia o serie de icoane adesea foarte interesante, în vreme ce în Moldova rezultatele sânt slabe.

După obiceiul oriental icoanele se îmbracă adesea în aur sau argint, ceeace face să nu se vadă de cât figura și mâinile. Ferecătura aceasta de argint sau de aur care se întâlnește și ca legătură de evanghelie și psaltiri, își are importanța sa.

In ce privește candelele, cădelnițele, crucile, anafarnițele, acestea, la începutul secolului XVIII-lea, cele mai multe sânt făcute în Ardeal de maeștri străini.

Către sfârșitul secolului al XVIII-lea, în epoca lui Brâncoveanu, se introduce un nou stil și în orfevrerie, influența barocului italian (un stil înflorat și foarte bogat).

Sculptura în lemn, puținele piese păstrate din cauza vremii care le macină ne ofere câteva uși de lemn sculptate, cadre de lemn, jețuri, strane, iconostase, sfeșnice, toate din secolul XIV-lea, XV-lea, și admirabila tâmplă dela Areota din secolul XVII-lea.

Podoabe de mare valoare, țesături cu broderii în aur, argint și pietre prețioase, din mânăstirile noastre, sânt un tezaur de mare preț, alături de manuscrisele miniaturi și ornamentație foarte artistic executate. *Coriolan Bărbat.*

A 10-a adunare generală

a Asoc. profesorilor secundari din România

In 4—5 April c. și-a ținut la Sibiu a 10-a adunare Asociația profesorilor secundari din întreaga țară.

In ziua primă la ora 8 și jum. s'a ținut în catedrala ortodoxă servici divin de arhiereul V. Stan încunjurat de cler. La sfârșit P. S. Sa a rostit un înălțător discurs, accentuând necesitatea legăturii între biserică și școală și arătând cum din conlucrarea acestor două instituții au rezultat marile cuceriri naționale și culturale ale neamului românesc.

După săvârșirea sfintei slujbe congresiștii, aproape 300, s'au întrunit în sala prefecturii județene, unde de față fiind I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, precum și reprezentanții tuturor autorităților, președintele secției Sibiu prof. Ioan Popa deschide congresul.

Au luat apoi cuvântul, reprezentanții autorităților.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* își exprimă bucuria că poate lua parte la congresul profesorilor, spunând că cei mai frumoși ani ai vieții sale i-a petrecut ca profesor. Nu va înceta niciodată a continua munca sa de dascăl sămănând lumina în sufletele poporului. Binecuvintează lucrările adunării generale, ca ele să rodească bună înțelegere și deplină unire între toți frații și un real progres în fericirea neamului.

Dl general *Orescovici* în numele dlui general Găvănescu salută congresul și constată că și în trecut ca și azi cei trei factori cari au contribuit la mărirea neamului au fost biserica, școala și armata.

Dl Dr. *Preda*, în numele «Astrei», salută pe profesori, arătând rezultatele frumoase urmate din conferențele profesorilor ținute în orașe și mai cu seamă la sate.

Dl inspector șef *Bratu*, în numele reg. 4, amintește scene duioase din primul an de activitate a Asociației profesorilor.

Dl Dr. *Cristescu* în numele Academiei teologice în adânc simțite cuvinte salută profesorimea care «prin cultura sufletului lor împrăștie lumină și prin lumină umple sufletele de căldură».

Dnii sub-prefectul *Schöpfes* și primarul *Goritz*, într'o românească frumoasă salută congresul și roagă profesorimea să viziteze și instituțiile săsești întrucât ele reprezintă tradiția unui popor cari azi se simte fericit în cadrele țării românești.

Învățătorul *Iordan* salută congresul în numele învățătorimei din județ.

Dl președinte *I. C. Ionescu* mulțumește tuturor cari au adus salutul lor congresului.

Dl secretar general Teodorescu citește darea de seamă asupra activității Asociației pe anul expirat.

Din raportul casierului, dl *Flavian* reese că Asociația are avere de 980.049 lei.

Urmează conferența dlui prof. *I. U. Sorica* despre: «Influențe românești asupra folklorului și poeziei poporale ungurești». Conferința, ținută într'o formă poetică, a fost ascultată cu mult interes. La ora 1 a urmat o masă comună, ear după masă s'a lucrat în secțiuni.

La începutul ședinței a doua din 5 April dl prezident salută prin calde cuvinte prezența la congres a octogenarului profesor em. al seminarului nostru *D. Comșa*, propunând ca congresul să intervină la Inaltul Guvern a i-se acorda pentru restul zilelor o recompensă națională. Congresul a aclamat apoi pe dl Comșa de *membru onorar* al Societății prof. secundari din țară care a fost obiectul unor îndelungate ovațiuni din partea întregei asistențe.

Din prilegiul acestui congres dl Comșa a aranjat în o sală a prefecturii o interesantă expoziție expunând cusături (broderii), alesături și crestături în lemn; a fost vizitată de membrii congresului, cari au admirat interesantele obiecte ale artei românești, adunate cu multă trudă și sârguință din partea dlui Comșa.

Dl *R. Theodorescu*, secretar general, citește apoi proectul de statute.

Se votează articol cu articol, cu amendamentele propuse de către adunarea generală.

După votarea statutelor s'a făcut alegerea noului comitet central de Direcție.

Dl *M. Filip*, raportorul comisiunei pentru chestiunea salarizării citește un documentat memoriu în care se arată năpăstuirea făcută profesorilor prin legea armonizării din lunie 1927, și se termină cu o moțiune în care se cere guvernului să ia măsurile necesare pentru îndreptarea situației.

Au urmat apoi diverse propuneri, desbătute toate conștiențios și obiectiv. La fine dl președinte *C. Ionescu*, mulțumește Adunării Generale pentru modul atât de activ cum s'a lucrat și pentru înălțătoarea atmosferă care a domnit în tot timpul desbaterilor.

Nr. 2954/1929 Pres.

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa tuturor preacucernicilor protopopi şi preoţi, spre orientare şi strictă conformare, adresa Direcţiunii generale a C. F. R. Nr. 12996/c 4241/c 2 din 1929 comunicată cu adresa Ministerului cultelor şi artelor sub Nr. 7593 din 13 Februar a. c. în chestia **vizării carnetelor pe C. F. R:**

«Avem onoare a vă aduce la cunoştinţă că începând dela data de 1 April a. c., adecă după expirarea trimestrului în curs, carnetele de identitate ale soţiilor funcţionarilor conducători de unităţi, *urmează să fie vizate de autoritatea imediat superioară soţului, care vizează şi carnetul acestuia.* Cum de către noi s'au dat ordin în acest sens personalului de tren şi control, şi pentru a se evita viitoarele neajunsuri, vă rugăm, dle director, să binevoiţi a dispune să se dea ordinele necesare organelor în subordine».

Sibiu, la 5 April 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

Dela conferenţele preoţeşti

— Desp. din tractul Haţeg —

In 13 şi 14 Martie 1929 s'a ţinut conferenţa de primăvară a despărţământului Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» din tractul Haţeg.

După serviciul divin, celebrat în prezenţa tuturor preoţilor întruniţi, preşedintele păr. adm. protopopesc, Sebastian Rusan, deschide şedinţa, rugând preoţii tractului să i stea în ajutor, în munca grea ce-l aşteaptă în calitate de conducător al acestui protopopiat, căutând fiecare să-şi facă datoria faţă de biserică cu cât mai multă râvnă şi conştienţiozitate.

Se constitue biroul şi se ia la cunoştinţă cu satisfacţie că cercurile religioase şi-au făcut datoria pentru întărirea credinţei, păstrarea obiceiurilor creştineşti şi cultivarea poporului.

La discuţia asupra chestiunilor de ordin administrativ, se face o nouă arondare a cercurilor religioase, pentru ca munca pastorală să devie cât mai rodnică.

Terminându-se programul primei şedinţe, părintele Rusan invită preoţimea la masă în locuinţa protopopească, unde părintele O. Medrea, în cuvinte alese, salută pe noul şef al protopopiatului şi exprimă bucuria clerului şi poporului, că văd în fruntea tractului pe unul din aceia care s'a distins prin munca depusă pentru binele bisericii, o muncă, ce acum şi-a primit răsplata binemeritată. Răspunde păr. administrator protopopesc mulţumind pentru sentimentele manifestate.

La ora 3 d. m. se continuă şedinţa prin meditaţia părintelui O. Medrea cu textul «Mărturisiţi-vă Domnului, că e bun, că în veac e mila Lui» (Ps. 135). Meditaţia bine gândită şi frumos expusă a reuşit să mişte sufletele celor prezenţi.

Citindu-se meditaţia cu textul «Celce mănâncă trupul meu şi bea sângele meu, are viaţă veşnică şi Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Că trupul meu este cu adevărat mâncare şi sângele meu cu adevărat beutură» (Ioan 6, 54—55), de pr. E. Uieţiu; păr. Rusan timp de peste o oră completează şi lămureşte cele expuse.

Urmează mărturisirea preoţilor, iar seara la ora 7 slujba sfintei Denii, la sfârşitul căreia în faţa bisericii arhipline cu credincioşi păr. prot. Dr. C. Popescu îşi ia rămas bun dela aceia al căror conducător a fost 21 de ani. In cuvinte mişcătoare îşi aduce aminte de ceasurile de bucurie şi de durere, pe care le-a petrecut împreună cu credincioşii săi şi-i asigură de bunele amintiri ce le va păstra.

In numele preoţimii vorbeşte păr. P. Armean, apreţiind meritele păr. Popescu, căruia i se ofere din partea preoţimii, în semn de aducere aminte, un frumos tablou religios.

In numele consiliului par. vorbeşte dl prim-epitrop Baciu, spunând care a fost situaţia bisericii din Haţeg înainte cu 21 de ani, şi care este astăzi, după munca înţeleaptă a aceluia care azi ne părăseşte.

Mai vorbeşte dl Ioan Sânzian, fost deputat şi mulţumeşte păr. prot. pentru grija ce a purtat o în timpul păstoririi enoriaşilor din această parohie. Le mulţămeşte tuturor păr. protopop.

In ziua a doua se celebrează sfânta Liturghie în sobor, în decursul căreia se cuminecă toţi preoţii.

După sfânta Liturghie, la şedinţa ţinută, se discută chestiuni cu privire la organizarea şi promovarea vieţii religioase şi culturale.

Se aduce hotărârea să se facă tot posibilul ca fiecare biserică să-şi aibă corul său. Să se facă paşii necesari pentru respectarea repausului duminecal.

Se desbate asupra mijlocului, care ar fi cel mai bun pentru consolidarea societăţii Sf. Gheorghe, precum şi asupra modului d'a se înfiinţa Reuniunea femeilor, ca să servească într'adevăr interesele bisericii.

Preoţii experimentaţi dau lămuririle necesare; rămâne ca, punându-le în practică, cu ajutorul lui Dumnezeu să obţinem în tot locul rezultatele aşteptate.

De încheere ia din nou cuvântul păr. Rusan, constată interesul viu al preoţimii pentru toate chestiunile tratate, şi roagă pe Dumnezeu să dea tuturor puteri nouă, şi suflet oţelit în lucrarea care-i aşteaptă şi în folosul sufletelor, pentru a căror mântuire sânt răspunzători.

Dela despărţămintele Asociaţiei clerului

— Preoţimea ortodoxă din Jiu la Lupeni —

Adunarea ordinară a despărţământului Jiu al Asociaţiei «Andrei Şaguna» a clerului ortodox s'a ţinut la 18 şi 19 Martie în Lupeni, participând — cu excepţie unuia — toţi preoţii din tractul protopopesc Jiu.

Prima şedinţă s'a ţinut, după slujba chemării Duhului sfânt, Luni înainte de amiazi, în Casinoul funcţionarilor, sub prezidenţia P. C. Sale Păr. *I. Duma*, protopop. In cuvântul de deschidere sf. Sa arată piedecile externe care au stânjenit activitatea clerului tractual în ultimul timp, insistând asupra necesităţii şi a mijloacelor de ordin moral şi pastoral ale schimbării condiţiilor de manifestare publică a preoţimii. Apoi s'a trecut la chestiuni administrative şi oficiale.

In şedinţa de după amiazi au citit: C. Sa păr. T. Ioanovici despre: Sensul istoric dogmatic, simbolic şi mistic al Liturghiei, dovedind orientare sigură în materie şi o distinctă delimitare a feţelor problemei.

A urmat C. Sa pr. Coriolan Drăgan, despre «Educaţia liturghică a poporului» — arătând cum trebuie să se explice credincioşilor Liturghia şi în ce chip poate să participe poporul în mod activ la Liturghie.

După şedinţă s'au slujit vecernia şi pavecerniţa cea mare, s'au mărturisit preoţii şi mulţi credincioşi. Apoi s'a vizitat ceainăria, unde este şi sala de instrucţie a corului bisericesc, dirijat cu multă pricepere şi stăruinţă de dl Boga.

A doua zi s'a slujit în sobor Sfânta Liturghie, cuminecându-se preoţii, garnizoana şi mulţi poporeni. Predica a rostit-o păr. protopop, inaugurând amvonul minunatei biserici. Purcezând dela cuvintele Mântuitorului: «Îndrăzniţi, eu am biruit lumea», a arătat cum această biruinţă se repetă zilnic în fiecare creştin adevărat şi ea are o valoare neasemănată de frumuseţă morală.

După biserică, în a treia şedinţă, s'a discutat, cu amănunte şi cu folos, asupra lucrărilor citite în ajun. Preoţii Em. Şinca şi V. Şandru, din cauza timpului prea scurt, au rămas să şi desvolte conferenţele la adunarea tractuală viitoare.

Sf. Paşti în Porumbenii-Mari

— Corespondenţă —

Intelectualii români din Odorhei încep a înţelege din ce în ce mai bine misiunea ce o au în părţile minoritarilor săcui, şi mai ales datoria faţă de fraţii lor înstrăinaţi de pe aici.

In urma iniţiativei evlaviosului creştin şi bunului român, Dumitru Râpeanu, administrator financiar în Odorhei, peste cincizeci de intelectuali români au descins în ziua treia de sf. Paşti în biserica ort. română din Porumbenii-Mari, cu soţii şi copii. Erau de faţă, afară de familia Râpeanu, prefectul Andreiaş, procurorul Manuc Zoropopel, advocaţii Mihail Constantinescu, Nic. Iliescu şi Aurel Laslo, primpretorul P. Caţavei, revizorul Mărgineanu, directorul Boţco, şeful gării din Odorhei, D. Ciohodaru, şeful regiei I. Pavel şi alţii. A servit păr. A. Nanu, care la sfârşitul slujbei a predicat românește şi ungureşte. A cântat corul mixt al intelectualilor, sub conducerea colonelului Petrov, care are deosebită predilecţie pentru muzica bisericească. El, de altcum, este vărul scriitorului rus Petrov, de la care avem în românește «Calea spre Dumnezeu», «Evanghelia ca bază a vieţii», «Un păstor model» etc. Iar un frate al colonelului în prezent este episcop în Rusia. Cu prilejul destrăbălării şi bolşevizării armatei ruseşti în 1917, colonelul Petrov a intrat în armata noastră şi azi e naturalizat. Tot cu concursul său s'a înfiinţat şi corul «Societăţii Sf. Gheorghe», stătător din elevii de la liceul «Şt. O. Iosif». Biserica noastră a primit un important factor de muncă spirituală prin sosirea acestui cucernic ofiţer şi aşezarea sa în parohia Odorhei.

FOIŞOARA

Cuvinte înţelepte

In curând va apărea un volum cu o culegere de cugetări alese din toate operele preşedintelui republicei cehoslovace, Toma G. Masaryk, filozof adânc, sociolog de seamă şi om cu orizonturi largi. Din următoarele cugetări, cari vor figura în volumul menţionat, (le dăm după «Gazette de Prague»), cititorul se va convinge că sânt lozinci sociale, culturale de aur, care trebue să le îndrăgim, ca să avem un viitor mai bun.

Traducătorul.

Fără o adevărată reformă a inimii şi a spiritului, fără o reformă a gândirii şi a moravurilor, ai fi în stare, poate, să alungi pe Diavol cu revoluţia, dar ai pune pe Satana în locul lui.

*

Aceia cari se dau cu totul unei munci grele, plicticoase şi descurajatoare, aceia vor fi eroii viitorului. Până acum au fost astfel de oameni rari de tot. Preferi, de fapt, să îţi rişti viaţa, decât să mucneşti.

*

Nu pot să nu cred în progres, nu pot să nu cred în îmbunătăţirea individului şi a societăţii. Ca să progresezi însemnează să triumfi asupra răului. Ca să triumfi deci asupra răului cu binele, nu este o întreprindere atât de anevoioasă precum se zice. Greutatea este să faci să urmeze mai binele binelui.

*

Datorinţa fiecărui om care cugetă, este de a lucra activ la regenerarea ţării sale. In senzul acesta sforţările sale vor fi cu atât mai efi cace, cu cât va fi acţionat mai întâi de toate, mai energic, asupra sa, asupra familiei sale, asupra copiilor săi. Datorinţa patriotică a fiecărui om este de a lupta împotriva degenerării, care ameninţă umanitatea.

*

Democraţia nu este numai o concepţie politică. Este încă şi mai pe sus de toate o concepţie morală.

*

Să nu hoinărim, dar să nici nu agităm prea tare, fiindcă sântem eterni. Să măsurăm toate cu exactitate. Ceeace nu vom putea duce la capăt, vor isprăvi alţii. Ceeace nu săvârşim astăzi, vom face-o mâne; ceeace nu vom duce în împlinire, o vor duce-o alţii şi dacă nu o facem nici noi, nici alţii, să zicem că se îngrijeşte Dumnezeu, şi El, de ceeace a creiat.

*

Fără de moralitate şi fără bărbaţi de caracter, fără de familii sănătoase şi fără de prietenii credincioase, fără de loialitate faţă de diferitele organisme sociale din care facem parte, fără de cinste în toate actele noastre — n'ar putea fi Republica (cehoslovacă) puternică.

*

Iubirea adevărată se bazează pe experienţa într'o viaţă eternă. Singură iubirea aceasta este adevărată, fiindcă eternul nu ar putea fi indiferent eternului.

*

Omul, care lucrează de dimineaţa până seara, într'o uzină (de fabrică), într'un birou, pe o carte, acela nu e primejdios pentru societate. Primejdia începe unde a încetat munca.

*

Nu violenţa — ci blândeţea; nu sabia — ci plugul; nu sângele — ci munca; nu moartea — ci viaţa; aşa vorbeşte geniul ceh, acesta este înţelesul istoriei noastre, aceasta este legea marilor noştri înaintaşi.

*

Nu cred în egalitatea absolută între oameni. Nu că i-aş fi opus (ca principiu), dar experienţa ne învaţă că oamenii nu sânt egali, nici în forţă, nici în ce priveşte talentul. Reformele

După serviciul divin intelectualii români au aranjat o agapă, la care au invitat şi pe credincioşii noştri localnici. Cărturari şi ţărani au ciocnit ouă, au gustat din mielul fript în frigare, din cozonaci, prăjituri aduse dela oraş şi au închinat pentru prosperarea credinţei noastre strămoşeşti. Administratorul Răpeanu le spunea credincioşilor noştri că n'au venit intelectualii aici ca să li se dea, ci ca ei să dea credincioşilor şi mângâiere sufletească, şi din cele pământeşti. Uşa şi casa intelectualului român este oricând deschisă pentru fiii acestei parohii. In orice necaz ori neajuns să le ceară ajutorul. Şi el nu va lipsi, căci nu lipseşte dragostea sinceră faţă de ei, pe cari i-a bântuit veacuri de-a rândul viforul prigoanelor străine, şi totuş nu i a putut strivi, ci numai slăbi.

In grupe mici intelectualii timp de o oră au vizitat pe membrii consiliului parohial, şi fruntaşii parohiei întreţinându-se cu dânşii. Iar la ora 1 după masă ei s'au întors la Odorhei.

Cei 105 de credincioşi de-ai noştri, cari şi-au uitat duioasa limbă strămoşească şi vorbesc azi ungureşte, au trăit clipe de duioasă înălţare sufletească.

Criza de autoritate

Dr. G. PREDA,
medic psihiatru, Sibiu.

Autoritatea şi puterea dreptului, având de girat totdeauna un bine comun, să vedem acum, care este binele şi cui i-se cuvine autoritatea în familie, în biserică şi în societatea politică (stat).

Familia, are în cadrul societăţii civile, ca bine comun pentru toţi membrii (în special pentru soţi), formaţia virtuoasă a naţiei şi a speciei omeneşti. Ea are menirea, de a ridica copii, până la perfecţiunea morală, de oare ce în ei, residă viitorul naţiei şi al rasei..

După dreptul natural, autoritatea conjugală, aparţine bărbatului şi autoritatea părintească, tatei şi mamei.

Este natural, că în chestiuni de comandament bărbatul să fie mai apt ca femeia, iar în chestiune de educaţie părintească, ambii asociaţi să-şi împartă atribuţiile, predominenţa autorităţii revenind tot tatălui, care este capul familiei. Negreşit, că este de dorit, ca pentru educaţia copiilor, aceste două autorităţi să se completeze aşa fel, ca să apară în ochii lor ca o putere unică. Iar în cazuri de divergenţă să se facă concesiuni reciproce, mai ales din partea mamei, care trebue să se închine în secret, autorităţii tatălui.

*

Autoritatea bisericească ortodoxă, stă în faptul, că această biserică, a păzit şi explicat lumii, comoara adevărurilor supranaturale, pe care le-a primit dela Domnul nostru Isus Hristos.

Biserica creştină, în misiunea învăţământului său, nu a creat dogme, ea a păstrat bine depozitul preţios lăsat de Domnul nostru Isus Hristos.

Toată istoria secolelor creştine şi pot zice toată gândirea creştină, afirmă acest fapt. Şi ori de câte ori se ivea vreo îndoială; ori de câte ori, vre un spirit mai curios cerea lumină sau lămuriri; ori de câte ori vre-un cercetător sugerea vreo idee nouă, biserica deschidea Evanghelia în genere revelaţia şi dacă sugestiile primite, armonizau cu cele scrise în ea, erau primite, la din contră, erau refuzate.

Din acest fapt se deduce, că autoritatea bisericei este şi rămâne intransigentă şi aceasta *nu din cauza anumitor persoane,* dar a principiilor inflexibile, pe care este bazată.

Menirea bisericii creştine ortodoxe, nu a fost de a propaga ideile vre-unui gânditor susceptibil de a evolua, sau de a urmări noile imprejurări; nici de a expune vre o doctrină personală, ci numai de a explica şi apăra revelaţia divină.

Din acest motiv, s'a reproşat şat bisericei, că nu a favorizat progresul modern, că a întârziat desvoltarea ştiinţei, că a restrâns libertăţile.

Dar care om de ştiinţă poate afirma că a fost împiedecat în descoperirile sale de biserică? Câţi intelectuali, se pot plânge, că nu ar fi fost secondaţi chiar în propaganda lor culturală, de biserică? Biserica creştină ortodoxă a sprijinit şi ocrotit totdeauna, tot ceeace armoniza cu dogmele sale, cu morala sa. Această biserică însă, guvernează toate sufletele în numele lui Dumnezeu şi ea crede că s'ar îndepărta dela menirea sa, atunci când nu ar interveni, văzând cum se pierde unul oarecare din aceste suflete, prin fapte, ce intră în contrazicere cu salvarea sa eternă.

Biserica, nu ar oferi lumii acest spectacol unic al autorităţei perfecte (acceptate de supuşi), dacă în vârful erarhiei sale, nu s'ar arăta legătura supremă cu creatorul.

Mulţimea supusă deci, trebue să vadă în un preot, nu numai un investit al episcopului sau mitropolitului, ci un reprezentant a Domnului nostru Isus Hristos, care încarnează puterea absolută a lui Dumnezeu.

Şeful religios, are deci meritul câştigat de sus de a fi iubit, iar acei ce i se supun, o fac aceasta prin amiciţie. Sub aspectul omului care comandă, nu stă o forţă brutală, dar o afecţiune a fratelui, care vrea binele, stă deci o bunătate. Acest şef nu va putea arăta galoane sau sabie, dar binefaceri şi exemple (după pildele Domnului nostru Isus Hristos).

De aici urmează, că supunerea la autoritatea bisericească, să confundă cu supunerea la autoritatea divină. Ea nu poate fi o operă facultativă, sau o obligaţie de care cineva se poate dispensa. Ea este prima şi cea mai importantă datorie, faţă de acel ce a creat fiinţa omenească şi în împărăţia căruia, intrăm cu toţii.

*

Dacă acum venim la societatea politică, care este statul, vedem că şi el nu există pentru el însuşi, dar pentru binele membrilor care-l compun,

Pentru ca printre cetăţenii ce-l compun, să poată domni dreptatea, ordinea, fraternitatea, pacea etc., el ia fiinţă şi se înarmează cu anumite puteri. Se înţelege dela sine, că el, ca şi oricare autoritate, are conştiinţă de scopul său, înţelege interesele şi necesităţile sale. El trebue să poarte grija satisfacerei acestor interese ale binelui comun, în timp ce trebue să aibă şi forţa necesară, pentru a impune respectul ordinelor sale.

Sub acest raport, autoritatea sa este supremă. Prin cuvântul suprem, nu trebue să înţelegem fără regule sau limite, nici faptul că el ar lucra după bunul plac, deasupra ori cărei legi. Autoritatea supremă a statului, înseamnă, că nu are altă autoritate omenească mai superioară care să-l domine sau să-i comande. Şi această autoritate este concretizată în noţiunea de ***suveranitate.*** Exceptând relaţiunile sale internaţionale, care-i pot aduce oarecare obligaţiuni, nu există nici o altă autoritate, care să-l aducă şi să-l constrângă la datorie, să-l oprească când devine prea agresor, să-l substitue, să-l secondeze, să-l ajute, să l apere etc., în împrejurări grele

Statul deci, trebue să găsească în el însuşi, conştiinţa datoriei sale şi forţa necesară de a o împlini. Această conştiinţă şi o încarnează la rândul său în organele sale.

Regimul nostru politic, este cel democratic. In baza acestei democraţii (uneori puţin înţeleasă) poporul şi reprezentantul său: Regele, sunt titulari suveranităţei.

Acest regim politic se manifestă în sens: individualist, reprezentativ sau parlamentar. Toate organele sau alte autorităţi mai mici, (prin care titularii îşi exercită autoritatea lor), sunt numiţi de ei şi sunt responsabili înaintea lor, de felul cum se achită în mandatul ce li se încredinţează.

Cadrul lucrărei nu mi permite a intra mai mult în aceste chestiuni, nici de a discuta valoarea diferitelor doctrine de stat, dar atât pe cât există legătură cu problema autorităţei, pot spune, că statul nostru, ca ori şi ce stat democratic, pentru a-şi păstra puterea, trebue să facă apel la puterile sau forţele ce există în naţiune.

Statul nu este decât o abstracţiune, el nu poate avea decât forţe împrumutate şi aceste forţe vivante, aceste realităţi încarnate, sunt în interiorul său. Regimul individualist şi parlamentar, se adresează indivizilor şi prin ei se creiază diferitele instituţiuni şi autorităţi. De aci se înţelege cât de mult valoarea autorităţei personale, poate ajuta pe acea a puterei investite.

Guvernul numit de Rege şi întărit prin naţiune, asigură domnia legilor, care caută să obţină dela toţi cetăţenii sacrificiile necesare interesului general (plata impozitelor, obligaţia serviciului militar etc.). El este acel, care dă ordine, marei masse de funcţionari, de a asigura bunul mers al serviciilor şi prosperarea statului.

*

Concepţiunile generale expuse mai sus, asupra autorităţii, nu sunt nici noui şi nici cu totul străine pentru vre-un intelectual din ţară.

Ele au rămas însă, apreciate mai mult în cadrul teoretic şi acestui fapt se datoreşte *criza de autoritate.* Acestui fapt se datoreşte deci, boala socială prin care trecem şi care înmulţeşte şi măreşte atât de mult conflictele, din societatea noastră politică.

Analizând mai de aproape această criză, trebue să recunoaştem, că ea se datoreşte în primul loc modificărei mentalităţei noastre de după războiu.

Emoţiile, comoţiile, privaţiunile, cruzimile războiului etc., nu numai că au evidenţiat, dar au întărit în noi instinctele animalice. Ele au contribuit să umbrească judecata, să slăbească voinţa şi să ne împingă la acte, care poartă caracterul anormalităţii. Miopia mintală merge până acolo încât, de şi vedem anomaliile vieţei noastre zilnice, nu recunoaştem în ele, partea noastră de contribuţie.

Anarhia mintală se manifestă prin: micşorarea iar la unii chiar suprimarea credinţei religioase; un realism exagerat; un materialism brutal; un târg de sentimente şi conştiinţe etc., care au schimbat şi continuă să schimbe firea noastră, obiceiurile, datinile, tradiţiile, credinţele etc.

Este drept că s'a suferit mult în războiu şi fiecare păstra speranţa, să poată regăsi mai târziu, recompensa sacrificiului făcut. Decepţiile nu au lipsit şi nu lipsesc. Desechilibrul sufletesc, cu tendinţele individualiste exagerate, au făcut şi fac pe mulţi, să caute să treacă prin viaţă cum cred mai bine. Fiecare din aceştia doreşte libertăţi puţin mărginite, drepturi multe şi cât mai bine garantate. Fiecare se crede o personalitate, cu rol important în societate şi stat, indispensabil poate pentru conducere sau control, lesne dispus spre insubordonare, critică, bârfire etc.

Această anarhie mintală slăbind atât de mult legăturile facultăţilor pe care se bazează autoritatea personală, cel ce doreşte să trăiască bine, solicită (uneori chiar brutal) obţinerea unei puteri sau investiri, pe care să o utilizeze cum crede mai folositor pentru sine.

Obligaţia morală, care implică în sine, respectul de autoritate şi supunere pentru un ordin primit, devine în aceste împrejurări o iluzie.

---

sociale n'ar trebui să tindă decât ca să reducă inegalitatea la o formă aşa de suportabilă pe cât e posibil.

*

Să nu facem distincţiune între politică şi morală.

*

Nu cred să fie posibil să poţi proceda la reformele necesare mărginindu-te la singurul domeniu economic. Trebue să reformezi într'acelaş timp moravurile şi ideile.

*

Vrem cu toţii să fim şefi. E lipsă de aşa ceva, de sigur; dar veritabilul şef nu este maistrul şi seniorul. Acela este un şef bun, care ştie să servească, care se simte el însuş condus şi care aspiră să fie.

Traducere de *H. P.-P.*

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Aproape 300 000 mii de copii în vârstă de sub un an sânt duşi la mormânt, în ţara noastră; medicii spun că pierderea aşa de mare se datoreşte neştiinţei mamelor de a-şi griji copii.

De bucurie earăş colindă satele feluriţi mijlocitori străini cari pregătesc înstrăinarea ţăranilor din România pe drumurile pribegiei şi peirii. Ziarul «Satul Mare» scrie despre unii fraţi porniţi către America: Bărbatul şi femeia au plecat acum zece ani în Brazilia. Au lucrat acolo cinci ani ca să-şi plătească drumul, ear aiţi cinci ani să plătească biletul pentru vaporul care i-a adus acasă. Când femeea a zărit turnul bisericii înainte de a intra în sat, şi-a dus mâna la inimă şi a murit pe loc de prea marea bucurie că se vede ear acasă...

La 5 Mai... S'a înregistrat zilele acestea, din April, o remarcabilă scădere a temperaturii în toată ţara şi în toată Europa de mijloc. Termometrul a arătat 7—10 grade minus. A căzut şi zăpadă ca în toiul iernii, au bântuit şi furtuni în numeroase locuri. Eată şi un crâmpei de dialog din aceste vremuri:

— Când oare cade Crăciunul anul ăsta?

— Cum? Nu ştii? La 5 Mai, domnule!

Căsătoriile în Rusia. O gazetă sovietică face statistică despre căsătoriile dela Moscova în 1928 şi stabileşte, că s'au înregistrat 14 mii, din care s'au desfăcut pe cale de divorţ 10 mii. Divorţul s'a cerut mai ales de femei, care spun că bărbaţii se îmbată mereu şi nu prea vin pe-acasă, decât să doarmă ziua, şi să plece seara.

Poşta redacţiei

Pr. *N. S.* în *Ş.* Am luat măsuri. Binevoiţi a vă adresa, în astfel de cereri, către *administraţia* ziarului.

Pr. *V. I.* în *B.* Acelaş răspuns.

(36) 1—1

E. Dieker

DENTIST

locueşte STRADA TRIBUNEI Nr. 17

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro"

de

NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Preţul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—

plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi poi .

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 13 April 1929 Nr. 29

Onor. «Asociaţiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Invăţământul teologic

Proectul de lege, pentru reorganizarea învăţământului teologic, fiind terminat de comisiunea însărcinată cu redactarea lui, vom arăta, pentru cetitorii noştri doritori d'a se informă, părţile cuprinse în acest proect, rezumându-le în următoarele:

In partea întâi se spune:

Toate şcoalele, pentru formarea clerului, stau sub conducerea bisericii. Scopul învăţământului teologic se defineşte: a cultiva ştiinţa teologică şi a forma clerul, dându-i *instrucţie* teologică superioară şi *educaţie* corespunzătoare.

Educaţia şi instrucţia teologică încep în *seminarii* teologice (şcoale pregătitoare de grad secundar) şi se desăvârşesc în *academii* teologice şi *facultăţi* de teologie (şcoale cu caracter universitar).

Se vor înfiinţă şi seminare *monahale* şi vor funcţiona după un regulament întocmit de Sf. Sinod.

Facultăţile de teologie vor funcţiona în cadrele universităţilor, ear Sf. Sinod îşi va exercita dreptul cu privire la numirea profesorilor şi supravegherea învăţământului din punct de vedere al doctrinei ortodoxe. Infiinţarea şi desfiinţarea de catedre se face cu consimţământul Sf. Sinod.

Academiile teologice funcţionează în cadrele organizaţiei bisericeşti, stând sub autoritatea şi controlul Sf. Sinod prin chiriarhul locului. Materii se vor preda în 4 ani şi în aceeaş extensiune ca la facultăţi, cu excepţia cursurilor speciale pentru doctorat. Academiile de teologie conferă titlul de: licenţiat în teologie.

Seminariile funcţionează în cadrele organizaţiei bisericeşti, cel puţin unul de fiecare eparhie. Invăţământul seminarial durează 7 ani: ciclul inferior 3, cel superior 4 ani. Absolvenţii de clasa a 7 vor da examen de absolvire şi vor primi, reuşind la acest examen, «diplomă de absolvire a seminarului», liberată de direcţiunea învăţământului teologic.

Se institue adecă, pentru conducerea şi controlarea învăţământului teologic, o *direcţiune a învăţământului teologic*, ce va funcţiona pe lângă Sf. Sinod, compusă din un director general, numit de Sf. Sinod de comun acord cu ministerul cultelor, şi din personalul necesar administrativ.

Pe lângă direcţiune, va funcţionă un *consiliu permanent* din 4 membri, şi *corpul inspectorilor şcolari*, în număr de 4.

Consiliul permanent îşi dă avizul asupra următoarelor chestiunii:

a) Infiinţarea de noui şcoale teologice;

b) Cercetarea cărţilor didactice pe baza referatului comisiunii speciale;

c) Regulamentele şcolare;

d) Programele analitice;

e) Instituirea comisiilor pentru concursul de ocupare a catedrelor vacante dela academiile şi seminariile teologice şi cercetarea lucrărilor acestor comisiuni.

f) Numiri, transferări, definitivări, pensionari din oficiu, gradaţii de merit, concedii mai mari de o lună, cum şi măsuri disciplinare şi trimiterea în judecată a membrilor corpului didactic.

Inspetcorii, inspectează toate seminariile teologice din punct de vedere pedagogic, administrativ, disciplinar, educativ, raportând de cele constatate chiriarhului local şi direcţiunii învăţământului teologic şi făcând propuneri de îndreptare.

Partea a doua a proectului contine: drepturile, datoriile şi modul de recrutare a corpului didactic necesar învăţământului teologic. Drepturile şi datoriile profesorilor dela academiile de teologie vor fi *identice* cu ale profesorilor dela facultăţile de teologie.

Partea din urmă a proectului priveşte *administraţia* interioară a şcoalelor teologice.

Fiecare facultate şi academie de teologie va avea un *internat*, care va desăvârşi educaţia viitorilor preoţi. Internatele stau sub directa conducere a Sf. Sinod, prin chiriarhul local.

Controlul gestiunei financiare a seminariilor şi academiilor de teologie şi ale internatelor de pe lângă facultăţile de teologie se va face de către secţia economică a consiliului eparhial respectiv şi de către ministerul cultelor prin organele sale.

Dintre academiile de teologie ce funcţionează astăzi în Ardeal şi Banat, vor rămânea cu titlul şi caracterul de academii de teologie şi vor funcţiona conform legii de faţă şi prevederilor ce se vor înscrie în legea învăţământului superior următoarele:

Academia de teologie din Sibiu, cea dela Oradea şi cea dela Cluj. Aceasta din urmă va funcţiona ca atare până la transformarea ei în facultate de teologie.

Actualele academii, din Arad şi Caransebeş, se vor transforma în seminarii de teologie.

Asemenea seminarii vor fi la: Sibiu, Cluj, Oradea şi Cernăuţi.

In vechiul regat se va înfiinţa o academie de teologie la Craiova în locul actualului seminar, şi alta la Galaţi.

Toate drepturile câştigate până în prezent de membrii corpului didactic dela şcoalele de teologie în baza legilor şi dispoziţiunilor ministeriale rămân în fiinţă.

Dispoziţiunile legilor anterioare care contravin legii de faţă, se abrogă. — Dupăce acest anteproect va primi, — din partea comisiunii însărcinate cu redactarea lui, — formă definitivă, el va fi trecut la Sf. Sinod.

Aviz. Din «Biblioteca povestirilor morale», sub îngrijirea preotului Aurel Nan din Odorhei, au mai apărut 2 broşuri Nr. 2 şi Nr. 3. Preţul unei broşuri este a 10 Lei. Recomandăm cu toată căldura această broşură, a căror cetire va aduce lumină şi căldură în inimile credincioşilor noştri.

Sibiu, 4 April 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Criza de autoritate

Dr. G. PREDA,
medic psihiatru, Sibiu.

(Urmare)

Această mentalitate, cu lipsa dominărei de sine, cu autoritatea scăzută individuală, intrând în membri familiei, nu poate contribui decât să sape şi mai mult autoritatea familiară.

Unele tendinţe femeniste rău înţelese, adâncesc şi mai mult spărtura autorităţii capului de familie. Neînţelegerile, desele divorţuri, uniunile libere, sapă autoritatea părinţilor, destramă acţiunea lor comună, atât de necesară educaţiei copiilor.

Cât timp dorinţele permit fiecărui dintre soţi, să ducă viaţa care-i place, este fatal că şi copii, să dorească de timpuriu, o viaţă cât mai autonomă, cât mai liberă.

Această independenţă sau libertate excesivă, pe care şi-o arogă, nu poate fi decât în detrimentul respectivului faţă de părinţi.

Anumite defecte ale organizaţiunei noastre sociale, contribue de asemenea, la diformarea legăturilor familiare şi la mişcarea autorităţii părinţilor.

*

Indisciplina morală, care sfarmă legăturile dintre corp şi sufletul indidului, acea indisciplină care sfarmă legăturile dintre soţi şi dintre părinţi, vine apoi să destrame şi legăturile sociale, să slăbească autoritatea diferitelor instituţii din stat şi chiar a statului.

Dacă urmărim puţin viaţa instituţiilor noastre de astăzi, modul cum se exercită şi se respectă autoritatea şi puterea statului, putem constata că şi la noi ca şi în alte multe state, alături: de cei cuminţi, subordonaţi, alături de cei indiferenţi, se mai găsesc: unii, ce se cred destinaţi a distruge o ordine stabilită, pe care o consideră injustă: iar alţii care uzează de un drept de legitimă apărare, ce trece peste autorităţile juridice constituite, şi pe care le cred impotente.

După cum vor deci, să păzească (după mintea lor) o ordine socială stabilită, sau să aducă o nouă stare de lucruri; aceşti organizatori şi beneficiari (ce pretind a fi singuri judecători ai binelui comun), pot fi clasaţi prin acţiunea lor, în: reacţionari şi revoluţionari.

Sub influenţa patimilor, care animă aceste lupte, negreşit că ideia de dreptate se alterează încetul cu încetul în spiritul oamenilor. Unii chiar confund aceste idei cu interesul sau obiectul poftelor lor, apar în arbitrii suverani ai acestei pretinse dreptăţi şi strâng în jurul ei, toate forţele individuale şi colective. Aşa se nasc luptele dintre membri diferitelor partide, care nu se ştie când vor lua sfârşit de oare ce societatea noastră politică, pare să fi ajuns în stadiul istoric, în care fiecare grupare

profesională sau politică, care dispune de o forță, înțelege în același timp să fie și judecătorul său propriu.

Față de aceste conflicte, care amenință viața socială și națiunea, autoritatea unui stat imparțial și păzitor al unității necesare, nu poate rămâne inactivă. Dar fatal, statul servește una sau altă grupare, după partidul care este la putere, sau după idolul care divizează spiritele, de aici încă: nemulțumiri, critici, crăpături etc. în autoritatea lui.

Dar, statul de astăzi, nelimitându-și atribuțiile la o simplă poliție (precum era în trecut) și dorind să satisfacă pozitiv și direct necesitățile colective, nu numai că girează mai multe servicii, dar caută să impună o viitoare direcție societății politice respective. Pentru ca statul, să nu eșueze în girarea acestor numeroase afaceri, trebue să evite două lucruri: primul ***să nu aducă în gestiunea serviciilor publice, pasiunea și ura care animează partidele politice; altul să nu neglijeze concursul autorităților și forțelor, care pot constitui colaborarea necesară*** (în special acel al bisericii).

Creșterea atribuțiilor autorității publice, fără luarea în considerare a punctelor de mai sus, aduce după sine un mai puțin respect față de această autoritate, mai puțină încredere în ea și o rezistență pasivă la intervenția sa.

Legea pare să aibă în aceste cazuri o mai puțină stăpânire asupra sufletelor. Ea nu ar fi, de cât o formulă de constrângere, pe care anumiții indivizi, (certați mai mult sau mai puțin cu conștiința), știu să o introducă spre binele lor și spre înrăutățirea moravurilor.

Cu toată solidaritatea armăturei noastre administrative, care constitue adevărata forță a unității noastre naționale, totuși, trebue să recunoaștem, că și în această armătură, începe a se arăta o uzură prin: neabilitatea, neconsceozitatea și necinstea unor mâini, care o manipulează.

Funcționarul nu beneficiază ca în trecut, de prestigiul funcțiunei sale publice. Mediocritatea materială la care a ajuns, prin jena finanțelor publice; insuficiența mijloacelor tehnice de care dispune; neîncrederea în stabilitatea autorității guvernamentale (căci o lege adusă de un partid dela guvern, nu numai că este supusă criticei aspre a opoziției, dar este întâmpinată de aceasta, cu amenințarea de a nu o mai aplica la venirea sa la putere), totul contribue, la deprimarea forțelor, a inițiativei și la întoarcerea dela ceeace ar fi putut mări respectul și responsabilitatea sa.

Funcționarii mai mici, nesimțindu-se susținuți și dirijați cum trebue de șefii lor mai mari, caută să constitue o forță, asociindu-se

Negreșit, că la început, scopul acestei asociații, era să-și apere propriile sale interese. Fapt omenesc și legitim. Mai târziu prin amestecul politicei, ajunge și ea față de stat, în aceiaș situație ca și sindicatele de industriași, comercianți sau lucrători.

Odată intrați pe această pantă, ei încep să vocifereze, nu numai în chestiunile de tratament, (adecă asupra îndemnizărilor vieții scumpe), dar și asupra altor puncte mai delicate, care interesează ordinea și funcționarea serviciilor publice

Argumentând competința lor tehnică și drepturile ce le aparțin, aceste asociațiuni, reclamă hotărârea lor în întocmirea legilor și cer ca și asociațiunile funcționarilor particulari, anumite procente sau beneficii din gestiunea serviciului respectiv.

Unii funcționari, nu se mai mulțumesc deci să fie simpli agenți de execuție și acest fapt poate avea consecințe și mai grave în o viitoare descentralizare (pe care de altfel o dorim atât de mult). Căci atunci când serviciile se vor putea bucura de o autonomie relativă, cu budgete speciale, cu medote speciale de conducere etc., cointeresarea funcționarilor la gestiunea serviciului, nu poate fi decât dăunătoare autorității sale.

Această din urmă stare, mai poate aduce încă și lupte între diferitele instituții și servicii, fapt ce ar periclita și mai mult, prestigiul autorităților respective, precum și acela al statului, care știm că trebue să mențină ordinea în unitatea vieții sale administrative.

Defectele democrației, ca și democrația rău înțeleasă, contribue încă la criza autorității statului.

Anonimatul răspunderei (răspunderea căzând astăzi asupra numeroaselor comisii, comitete, consilii, etc.), instabilitatea și spiritul de egalitate rău înțeles, fac ca să se piardă încrederea în autoritate și să nu se respecte superiorul sau conducătorul unei afaceri publice.

Sufragiul universal rău înțeles, face ca unii să atribue numai lor, autoritatea, de care se bucură mandatarul lor. Nu odată se poate auzi expresia eșită din gura vreunui lucrător sau muncitor: «Este acolo, fiindcă noi l-am pus și trebue să facă, ce i-am spus, sau ceiace ne-a promis».

Câți dintre acești mandatari, nu sunt terorizați de acei ce le-au acordat voturile?

Negreșit, că acțiunea democratică, poate fi eficace, când este pregătită prin o educație cetățenească și prin o organizare metodică.

Considerând educația civică ca fapt împlinit, constituția țării noastre, permite pe de o parte cetățeanului, să se asocieze la responsabilitatea puterii, prin alegerea mandatarilor; iar pe de alta prin libertatea reunirilor, vorbei, scrisului etc., să controleze și să îndrepte actvitatea guvernamentală, acționând contra unei opinii, provocând sau orientând anumite curente sociale și politice etc.

Dar trebue să recunoaștem, că după războiu, s'a făcut puțin, pentru educația civică și pentru luminarea problemelor sociale și politice. Numeroasele, variatele și noile probleme aduse de timp și împrejurări, s'au prezentat unei mulțimi cu intelectualitatea needucată sau prea puțin educată și care nu le-a prea putut înțelege.

Mai adăogăm că opoziția parlamentară s'a arătat uneori puțin dispusă, să le studieze imparțial sau să le discute obiectiv.

De altfel cel mai des contact al conducătorilor cu masele populare (exceptând intelectualii satelor), nu a fost, decât în epoca alegerilor. Epocă de: bârfeli, critici, defăimări, amenințări etc., cu un cuvânt de reprezentații dureroase, care au contribuit nu mai puțin, la: pierderea autorității conducătorilor; la discreditul acțiunei lor; la neîncrederea în instituțiile noastre și în autoritatea statului.

Diversitatea concepției binelui comun, amestecată uneori cu sentimentele bolnave sau de rea credință, a atins disciplina și a contribuit mult la ruperea frânelor sociale.

Puțini au fost acei, cari s'au trudit, să facă poporul să înțeleagă nevoile statului și să le ceară respectul, față de dispozițiunile luate de guvernul respectiv în diferitele împrejurări.

Multiplele și diversele obligațiuni ale cetățenilor față de stat, au rămas deci, puțin înțelese și incomplect executate.

Percepția slabă, a caracterului imperativ a acestor obligații, ca și lipsa de sancțiuni pentru acei ce nu le îndeplineau complect sau de loc, au contribuit ca o parte din cetățeni, să se obișnuiască cu nerespectarea acestor obligațiuni și deci să ajute, la criza autorității statului.

Un exemplu l-am putea lua, chiar din chestiunile financiare și economice actuale. Câți din cei competenți s'au obosit a explica mulțimei, cum se poate concepe stabilizarea monetară și cari sunt foloasele ei? Câți au fost, care să le dea deslușiri asupra stabilirei balanței comerțului nostru prin, sforțarea producției, disciplina consumației, micșorarea importului ca și asupra echilibrului bugetar în funcțiune de: economii, reduceri bugetare (de care noi suferim atât), aplicarea și plata impozitelor etc.?

Oare aceste explicații, date pe înțelesul tuturor, nu ar fi înlăturat temerea și nu ar fi făcut ca adesiunea să fie mai activă, mai sinceră, achitarea impozitelor mai sigură și poate chiar nemulțumirile mai reduse?

Modul însă, cum s'a speculat de unii această chestiune; neștiința, bănuiala față de acei, care ar trebui să deie dare către stat și nu dau; neîncrederea în dreptatea cu care se cotează suma impozitată și în aceia cu care se strâng aceste sume, au adus cercetarea mijloacelor de a se sustrage dela îndatoriri și dela ordinele statului.

In loc de sprijin pentru îndreptarea defectelor sau neajunsurilor, s'au ridicat chiar unii dintre intelectuali, care în numele doctrinei de autoritate și de ordine, au inițiat trucurile și nesupunerea.

Lipsa de colaborare dintre diferitele autorități ale statului, sfărâmarea legăturilor lor, contribue încă în mare măsură, la slăbirea puterii autorității statului.

*

Criza de autoritate, prin care vedem că trece individul, familia, societatea și statul, impune fiecăruia din ele, să se înarmeze cu virtuți spirituale. Aceste virtuți par singurele indicate în aceste vremuri, să consolideze adevărata autoritate, și să echilibreze mintea individului,

Virtuțile negreșit ni le dă biserica.

Se pare însă, că și autoritatea bisericească, trece, prin o criză destul de mare.

Creștinismul, pare că a mai pierdut din terenul său. O ofensivă puternică este pornită din răsăritul Europei contra ideilor creștine și aceasta, în numele altor idei mai moderne. Conducătorii acestor idei comuniste, anunță un triumf al societății politice cu totul laicizate în care Dumnezeu, pare că nu mai are loc.

Purtătorii ideilor comuniste, nu numai că neagă caracterul divin al Domnului nostru Isus Hristos, dar neagă existența sa și a lui Dumnezeu. Propagandiștii caută să câștige consecințele, suprimând cu totul sentimentul de dependință divină.

Multe alte secte, vin apoi, să perturbeze prescripțiunile dogmatice ale bisericei noastre creștine ortodoxe.

O parte din popor se arată în o stare de indiferență culpabilă. Deveniți sceptici, ei nu-și mai dau osteneală a reflecta asupra celor divine, atât timp cât fapte mai mari, mai aproape de partea lor corporală, solicită întreaga lor atenție. Greutățile vieții, cu scumpetea traiului pentru unii, seducțiile și plăcerile pentru alții, vin să le indice odată cu noile direcțiuni în viață și o uitare de cele sfinte.

Alături de acești răi credincioși, se mai găsesc încă câțiva liberi gânditori, care acceptă și concep pe Dumnezeu după bunul plac, adică dotat cu o putere supusă ratificărei conștiinței lor.

Neîndeplinirea obligațiilor, din partea unor reprezentanți ai bisericei, au contribuit, nu mai puțin, la perderea autorităților bisericești.

S'a uitat de acești reprezentanți faptul, că dacă cuvântul de erarhie pământească este pronunțat de sus, pentru ca el să aibă valoarea imperativă, trebue să l facă să răsune cât mai bine, jos, — și ***că cea mai mică șovăială din partea lor, aduce o mărire a undelor instabilității și neîncrederei, în acei pe care-i au în grija lor apostolească.***

Șeful în langajul creștin, este acel care servește. Comandamentul său, este o misiune de devotament, o datorie de a servi binele supușilor. Autoritatea pe care o exercită asupra acestora, nu-i dă însă dreptul, de a trage vre-un profit personal de pe urma lor. Supușii trebue să fie acei ce trebue să primească beneficiul superiorității sale și această superioritate îl obligă la o solicitudine cu adevărat părintească. Tăria autorității sale, stă tocmai în obligațiunea și dragostea de a servi.

Cu durere s'a putut constata în unele locuri, cum șefii bisericești, sunt în parte necorespunzători situației lor de comandanți religioși; căci alături de cei mulți, plini de abnegație și de vigoare, care solicită de la fiecare cetățean credincios, sforțări, pentru salvarea binelui comun, sacrificându-se ei cei dintâi, în executarea faptelor austere, s'au găsit și alții egoiști, lășători, lipsiți de voință, care nu au reacționat sau au reacționat foarte puțin, contra felului cum se comportă supușii lor și care au preferat liniștea personală și regularea intereselor lor, în detrimentul intereselor și liniștei generale a acestor supuși.

Toate au făcut, ca piedestalul autorității bisericești să se micșoreze în ultimul timp. — Au venit apoi, unii laici, cari singuratici sau grupați (însă cu mentalitatea descrisă mai sus), au contribuit și mai mult, la micșorarea și dărâmarea acestui piedestal.

Nu și-au dat seamă acești detractori ai autorității divine, că practicând sau propagând nesupunerea, față de această autoritate, fac ca individul să se obișnuiască cu insubordonarea și față de autoritatea socială umană.

Este știut faptul, că de îndată ce autonomia noastră abdică, înaintea unui superior, îi vine mult mai ușor să accepte și pe un alt superior. Docilitatea deci, cu care credincioșii se prezintă față de Dumnezeu și Biserică, permite supunerea mai ușoară față de conducători laici.

Obișnuința de a considera autoritatea bisericească cu origină divină, precum și aceia de a se supune ei, (ori câte discuții ar putea ridica prestigiul reprezentanților vizibili), fac ca credincioșii să transporte în relațiile lor sociale, bunele obiceiuri contractate în biserică și în special idei de supunere la autoritate.

In valoarea mâinilor unui preot, care dă sfânta cuminecătură, ca și în aceea a unui conducător laic, care dă un ordin, bunul și supusul credincios, nu ar putea vedea, decât valoarea sufletelor lor, valoarea autorității lor.

Și această valoare ar crește negreșit și mai mult, când șeful laic, ar respecta alături de supușii săi, toate îndatoririle față de cele religioase.

Anuar. A apărut: Anuarul IX, al liceului de stat «Gheorghe Lazăr» din Sibiiu, 1927—1928, publicat de: Dr. Ioan Bunea, director. Cuprinsul: Comemorarea preș. cons. de miniștri I. I. C. Brătianu, de dir. Dr. I. Bunea; Vitaminele, de prof. Al. Mumuianu; Observațiuni asupra programei matematicilor, de prof. Tr. Cucuianu; Date școlare.

Baptiştii fratenizează cu ungurii

Serbare baptisto-maghiară din Arad

De curând s'a făcut în bis. luterană maghiară a episcopului ungur, plătit de statul nostru, Ludovic Frint, serviciul de sfinţire şi introducere a predicatorului baptist român L. Sesonov. Puţinii baptişti din Arad secondaţi de cei din judeţ, au alergat la biserica ungurească luterană, după ce părăsiră, din interese băneşti, biserica românească a moşilor şi strămoşilor lor. Părăsind tămâia şi hulind crucea românească s'au adunat într'o biserică ungurească luterană, unde priveau cu duioşie şi cu lacrimi în ochi la crucifixul din faţa lor şi la icoanele care ţi mustrau, de pe toţi pereţii templului unguresc. In această atmosferă ciudată predicatorul Ungureanu şi tovarăşii săi au avut îndrăzneala să preamărească ospitalitatea episcopului Frint salariat de stat, şi în acelaş timp — în mod indirect — să atace biserica ortodoxă care ar admite crâşmele, iar ei — baptiştii! — le combat, — cu excepţia «fraţilor» cari beau — pe furiş...

Indrăzneala baptiştilor a atins culmea în momentul când, deşi se aflau într'o biserică ungurească, se lăudau că propagă — patriotismul românesc.

Cetitorii pot vedea rezultatele libertăţii religioase, manifestându-se în îmbrăţişarea caldă a baptiştilor români cu luteranii unguri, cari au alungat pe saşii din mijlocul lor, (fiind nainte vreme în aceeaş episcopie) dar s'au apropiat de baptiştii internaţionali, cari urmăresc desagregarea bisericilor naţionale şi a statului român.

Şi, pe când în biserica ungurească se petreceau îmbrăţişările baptisto-luterane, în garnizoana din Arad un pocăit refuza depunerea jurământului militar.

Nu mai comentăm, ci ne mărginim a face propunerea ca noul predicator baptist să fie trecut în statele de plată ale episcopului Frint care pentru cele 20 (douăzeci) parohii ce conduce, are salar de director general şi patru funcţionari plătiţi bine de statul român.

Pr. *C. Turtea.*

Un vrednic preot

Până de curând s'a mai păstrat pe alocurea mentalitatea că preotul odată cu îndeplinirea serviciului divin, odată cu îndeplinirea sfintei taine şi odată cu îndeplinirea tuturor actelor sacramentale, şi a terminat misiunea. Mai condamnabilă mentalitate decât aceasta nici că se poate. Preotul vremurilor noastre nu se poate mărgini la «funcţiunile sfinte, ci va trebui să poarte crucea în frunte şi pe terenul cultural». Preotul rob al molitvelnicului, vechiul popă românesc care în multe privinţe se identifica că păstoriţii săi, nu mai satisface vremurilor actuale, care cer ca un preot să fie pătruns de simţămintele creştine, dar să fie pătruns şi de o ştiinţă teologică mai înaltă şi să fie orientat şi în cultura profană, cultura naţională, pentru ca să poată fi povăţuitor şi cârmaci cuminte al poporului.

Această sarcină se impune nu numai preotului dela oraş, ci şi celui dela sat.

Dacă pe un preot, ca părinte, îl doare profund imoralitatea şi ireligiozitatea enoriaşilor săi, apoi tot aşa de mult îl va durea şi *ignoranţa* acestora. La oraşe, în campania de extirpare a acestui rău, sânt înscrişi diferiţi intelectuali; la sate, singurii factori ai misionarismului cultural-moral sânt: preotul şi învăţătorul.

In vacanţa sf. Paşti am avut prilejul să cunosc de aproape activitatea multilaterală a unui preot care, cu trup şi suflet, cu toată priceperea şi generozitatea de care e capabil, se pune în slujba ridicării morale şi intelectuale a păstoriţilor săi. E vorba despre părintele *Iordan Curcubătă*, din parohia Budila, judeţul Braşov. Sfinţia sa, dându-şi seamă că mare pacoste e când tinerii, după ce şi-au făcut şcoala primară, să fie neglijaţi, s'a gândit să formeze cu ei o *societate*. Gândit şi făcut. Dar, unde să-i adune, pentru a se ocupa de ei nestânjenit. Invăţătorul nu i-a dat concursul. I a adunat dar la casa sa. După stăruinţe şi jerfte, în anul trecut a avut fericirea să inaugureze splendida «Casă naţională», constătătoare din 6 odăi, dintre care cea mai mare e de 15 m. lungime şi 10 m. lăţime. De acum înainte tinerii au la dispoziţie o *bibliotecă, sală de lectură, sală de producţiuni* etc.

Părintele Curcubătă ţine cu ei şezători, unde prin cetiri şi prin conferinţe, caută să întărească în ei sentimentul religios, să le desvolte gustul pentru cetit, să le desvolte sentimentul naţional şi să le potenţeze moralul.

Cât entuziasm, câtă energie şi câtă pricepere i-a trebuit ca să facă cu ei un cor frumos, să-i instrueze în rolurile unor piese de teatru, să le formeze o dicţiune corectă şcl.

De sf. Paşti a putut da o prea frumoasă producţiune culturală de teatru şi recitări. Cum le zvâcnea tinerilor inima de emoţiune şi câtă bucurie se putea ceti pe feţele tinerilor şi pe ale bătrânilor lor părinţi! Câtă dragoste şi alipire dovedeau aceştia faţă de preotul lor, care ca un părinte s'a îngrijit să le cizeleze sufletele!

Acum mi-am putut da seama ce însemnează a strânge pe tineri într'o societate, a te îngriji de aproape de ei, punându le la inimă tot felul de poveţe sănătoase, — sau apoi a i lăsa să bată şezătorile şi alte localuri.

Venitul producţiunii de 8020 lei a fost rezervat pentru procurarea unei scene.

N'am putut trece cu vedere munca surprinzătoare a acestui preot neostoit, mai ales acum când prea multe învinuiri se aduc preoţimii.

Dacă ne-ar înveredniei Dumnezeu de mulţi asemenea preoţi jertfelnici şi pricepuţi, fericită s'ar simţi şi biserica, şi neamul care-i are.

O. D. s. t.

Dela sate

— Activitate culturală în Vălcele —

Protopopiatul Sft. Gheorghe, din Treiscaune, a luat în programa cercurilor religioase din anul 1928 ideea salutară a apostolatului laic al femeii.

Membrii cercurilor — preoţimea din partea locului — a înţeles pe deplin importanţa temei în scopul propagandei religioase, ce avea s'o intensifice, utilizând în acest scop toate mijloacele şi mobilizând energiile vii, care pân'acum, în multe părţi, rămâneau ascunse, tocmai acolo, unde ele să găseau în bulgări mai curaţi de aur: în sufletul păturei de jos a poporului nostru dela sate.

Preoţii, credincioşi misiunii lor, au străbătut, cu râvna cuvenită cauzei, tot cuprinsul tractului, pretutindeni cu făclia aprinsă a cuvântului, apelând de astădată la inima nobilă a femeii, capabilă de îmblânzirea moravurilor, de încreştinarea soţului, care poate a apucat pe povârnişul decăderii.

Graţie acestui zel şi au luat fiinţă Reuniunile de femei în comunele şi în cătunele noastre.

De astădată înregistrăm cu plăcere existenţa Reuniunii de femei din Vălcele, ca rod al propoveduirii apostolatului laic al femeii din partea preoţilor cu ocaziunea întrunirii cercurilor religioase.

Reuniunea femeilor ortodoxe Române din Vălcele în scurt timp, de activitate, se poate mândri cu frumoase realizări. Astfel este şi producţiunea culturală organizată de comitetul ei prin preşedinta ei Lucreţia Păştina în seara zilei de 1 April a. c. (a doua zi de sf. Paşti). Salonul de cură al Băilor Vălcele era abia încăpător pentru doritorii de-a participa la această însufleţită serbare.

De faţă au fost dl prefect al judeţului, Dr. Nicolae Crăciun, cu un întreg grup de intelectuali din centrul judeţului, pe cari poporul i a ovaţionat îndelung şi călduros.

Rezultatul, moral şi material, ne-a mulţumit pe deplin. Amintim contribuirea făcută de dl Dr. Nicolae Crăciun, prefect, în sumă de lei 500, aducându-i mulţumiri pentru atenţiunea ce ni-a dat, precum şi tuturor celorlalţi binevoitori domni şi doamne, care au fost de faţă la manifestaţia noastră culturală. *Lia.*

INFORMAŢIUNI

Acte de pietate. Două grupuri de dni profesori, delegaţi ai congresului profesorilor secundari ţinut la Sibiu, au depus frumoase coroane: una pe mormântul mitropolitului Andrei la Răşinari, alta pe mormântul lui Gheorghe Lazar la Avrig.

Monument în orăşelul bănăţean, la Bozovici, se ridică în 28 April 1929, unui dascăl al românismului, învăţatului bănăţean de pe vremuri, *Eftimie Murgu*, care a propovăduit naţionalismul şi unitatea neamului. Vor participă la serbare nu numai bănăţeni, ci cât mai mulţi români din toate colţurile ţării.

Congres. Membrii «Asociaţiunii pentru literatură română şi cultura poporului român Astra» se convoacă la Congresul regional al despărţămintelor Asociaţiunii din Bănat, ce se ţine în **Bozovici**, în ziua de 28 April 1929, ora 12, pentru comemorarea lui Eftimie Murgu cu prilejul desvelirii monumentului ce i s'a ridicat în acel oraş.

Necrolog. In Sibiu a încetat din viaţă, la 9 April, fostul primar al oraşului şi fruntaş în viaţa publică a concetăţenilor noştri saşi, *Iosif Drotleff*, în al 90-lea an al vârstei. Răposatul şi-a câştigat mari merite pentru desvoltarea oraşului Sibiu în tot timpul cât a stat în fruntea primăriei. A fost înmormântat Joi, în 11 l. c., regretat de toţi ceice l-au cunoscut.

Grup politic al femeilor române s'a constituit Duminecă în sala vastă a «Casei femeii» la Bucureşti, alcătuindu-şi statutele. In programul grupării femeilor intră: certificatul de sănătate la căsătorie, tot ce priveşte sănătatea copiilor, refacerea spitalelor, reorganizarea şcolilor, reorganizarea vieţii studenţeşti, combaterea metodică a alcoolismului, curăţenia oraşelor, eftenirea traiului etc. în ceiace priveşte partea gospodărească, economică şi culturală. In biurou s'au ales dna: A. Gr. Cantacuzino, prezidentă, dna Calypso Botez, vice-prezidentă, dna Atanasiu, casieră, dna Cath. Caragea, ajutoare de casieră.

CARŢI ŞI REVISTE

Nouă publicaţie periodică. Sub numirea *Problemele vremii* se iniţiază în Sibiu o publicaţie periodică, pentru intelectualii mireni în deosebi, punându se în discuţie şi lămurindu-se, fără pretenţii, probleme de viaţă sufletească. Iniţiatorul, care a avut curajul şi are priceperea să o pună la cale, este profesorul nostru dela Academia teologică «Andreiană» dl *Nicolae Colan*. Autorul pune în fruntea publicaţiei sale un studiu cât se poate de nimerit: *Biblia şi intelectualii*, cu îndemnul creştinesc: «Ispitiţi Scripturile!» Ceice vor asculta îndemnul acesta, nu vor avea cuvinte de regretat. Studiul are, după prefaţă, capitolele: Biblia şi intelectualii, Cartea care cucereşte lumea, şi câteva exemple din cuvintele scripturii. Scrisă clar şi cu duh, şi tipărită cu multă îngrijire în tipografia Arhidiecezană din Sibiu, cartea se recomandă dela sine atenţiunii cititorilor pentru cari e menită. Se vinde cu modestul preţ de 30 de lei.

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronagiul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. A apărut Nr. 4 din 1929. Cuprinsul: Prof. Dr. Gr. Cristescu: «Acum toate s'au umplut de lumină!» Arhim. Scriban: Predici mai nouă ale lui Frank Thomas. Icon. A. I. Pârvănescu: Sabatul şi morala iudaică. I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Prof. Dr. Gh. Ciuhandu: Cum s'a făcut «unirea» românilor cu Roma? Prof. Dr. Gr. Cristescu: Mişcarea literară: Cuvântări ocazionale. Biblia şi ştiinţa. Budismul şi creştinismul. Cauzele conflictului politic între biserica creştină şi Statul roman sub împăraţii Severi. Caligraful Tertiu. Raze de lumină. Pr. Gh. Maior: Cronică: Vreau să întoarcă vremurile! Episcopiile Maramureşului. Conferenţă preoţească ortodoxă română în Cleveland-Ohio. *** Note şi informaţii. Redacţia şi Administraţia: Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 32.

Anny, nuvele şi însemnări de *Coriolan Bărbat*. Dl Coriolan Bărbat nu este necunoscut publicului cititor. Scrierile dsale literare am avut ocazia să le apreţiem din volumul: «Flori de primăvară», ale cărui calităţi au fost subliniate în mod elogios de ziare, precum şi din coloanele diferitelor cotidiane clujene şi bucureştene. In volumul «Anny», revedem un vechi cunoscut, regăsim accentele de duioşie şi fineţa analizei sufleteşti ce caracterizează scrisul, dlui Coriolan Bărbat. Intre nuvele şi schiţele cuprinse în volum, am remarcat în primul rând, sugestivul portret al «Anny»-ei, femeia erou chiar şi în momentele tragice de prăbuşire a fericirii sale, se simte obligată să răspândească mulţumire şi fericire în juru i. «Cântarea primăverii» este descrierea artistică a declinului vieţii unui om de elită, care simţindu-şi apropiat sfârşitul, regretă doar un singur lucru, şi anume, că nici o femeie nu i a zâmbit, nu l-a iubit. Suflete miloase îi dau însă iluzia acestei fericiri şi nenorocitul moare cu cuvântul primăverii pe buze. Mai amintim ciclurile: Portrete, Anotimpuri, Schiţe. In ţara unde înfloresc lămâii şi interesantele note de călătorie din «ţara piramidelor». Cartea dlui Coriolan Bărbat se citeşte cu plăcere, o recomandăm călduros publicului.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 18/1929. (36) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Galacuta** cu filiile **Găbeşti** şi **Târnava**, protopopiatul **Ilia**, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 100—120 familii.
3. 1 şi ½ jugăr de pământ (fânaţ) eclejie.
4. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite, oficiului protopopesc Ilia, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din parohia Galacuta şi filiile.

Ilia, la 28 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 10/1929. (37) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Godineşti** cu filia Petreşti, protopopiatul Ilia, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 120—150 familii.
3. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite, oficiului protopopesc Ilia, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din Godineşti.

Ilia, la 20 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 116/1929. (38) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III **Certejul de sus** şi **Almaşul sec.** cu filia **Cozia** din protopopiatul Deva, să publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Certejul de sus** cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 3 jug. 1237°, adău câte 2 măsuri porumb (à 30 litri) nesfărmit dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Almaşul sec.** cu filia **Cozia** cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială în materă 4 jug. 609 □ în filie 9 jug. 659 □, adău în materă câte 1 măsură de porumb sfărimit (à 20 litri) de fiecare casă; filia nu plăteşte adău; casă parohială şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi să vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 2 Aprilie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înţelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A APĂRUT:

Pe muntele „Solaro"

de

NICU BORGOVAN

un volum de nuvele alese. Preţul Lei 100·—. Se poate procura dela Libr. Arhidiecezană, Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!" ...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi poşt.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 17 April 1929 Nr. 30

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Vechea plagă

Coloanele gazetelor, fără deosebire de partid, atacă din nou problema unei vechi plăgi sociale, a *alcoolismului*, care continuă a sleì vlaga neamului românesc spre satisfacția dușmanilor noștri din afară și din lăuntru.

Măsurile propuse guvernului actual, din partea Sfântului Sinod, în vederea combaterii și desființării alcoolismului, sânt dintre cele binevenite și ele trebue aduse la cunoștință publică în cercuri cât mai largi, în scopul de-a mobilizà conștiințele oamenilor în vederea unei acțiuni stăruitoare și bine înjghebate, fie ea împreunată chiar cu mari jertfe, pentru a stavilì și a înlătura răul ce ne-ar putea duce țara la prăpastie sigură.

Biserica noastră a înțeles primejdia ce ne amenință și, prin glasul Sfântului Sinod, a adus la cunoștința oficialității sanitare superioare următoarele:

Primejdia alcoolismului, din nenorocire, e fapt a cărui demonstrație pare a fi de prisos și totuși măsurile, pentru înfrânarea lui, sânt încă așteptate de țara întreagă. Temnițele sânt pline de criminali — urmări ale beției; casele de balamuc sânt neîncăpătoare de cei bântuiți de beție; spitalele, sunt pline de cei înjunghiați și multe case rămân pustii; deraeri de trenuri și omoruri de tot felul sânt urmări ale beției.

Dintre tinerii chemați la recrutare sânt respinși mai mult ca 25% din cauza urmărilor alcoolismului; mai mult ca 44% dintre copiii alcoolicilor, mor în pruncie și, dintre cei ce supraviețuesc, mulți sânt epileptici (4½%) idioți, etc. Tuberculoza, în proporțiune de cel puțin 30%, este rezultatul exclusiv al alcoolismului, fiindcă e fapt probat, că 30—80% dintre bețivi ajung tuberculoși. Dintre bolnavii internați în spitale mai mult ca 40% sufer de boale provenite din beție.

Din 500.000 de copii născuți anual 47% mor înainte de cinci ani din pricina și a lipsei de îngrijire, dar în deosebi din cauza că sânt născuți din părinți alcoolici. In părțile unde se fabrică alcool din cereale, din pricina marei mortalități, populațiunea crește numai într'o proporție de 43% față de celelalte părți ale țării.

Acestea și altele sânt consecințele nenorocite ale alcoolismului asupra populației românești.

Nu e o exagerare cele ce se spun fiindcă, în țara noastră avem, după statisticele din 1928, un număr de peste 58.000 de cârciumari.

Avem în țară 245 fabrici de spirt care distribue celor de peste 58.000 de cârciumi, alcool anual în valoare de 3.500.000.000 lei. In anul 1926 s'a cheltuit — absolut exact — pentru băuturi spirtoase mai mult de 16 miliarde lei, ceea ce înseamnă că s'a băut 40% din bugetul statului, sau 50% din exportul țării Pe cap de locuitor această sumă reprezintă aproape 900 lei de fiecare locuitor pe an.

Această stare îngrozitoare tinde să se înrăutățească și mai mult, fiindcă propaganda antialcoolică e prea slabă și prea puțin organizată, iar măsurile prohibitive sânt încă așteptate. In acest timp patima beției face ravagii înspăimântătoare, amenințând degenerarea neamului nostru românesc.

Biserica noastră ortodoxă, prin preoțime de mult a dat semnalul de alarmă, căci cele dintâi inițiative împotriva patimei beției au fost date de biserică. La 1832 un cântăreț de biserică a dat primul semnal cu o broșură intitulată «Indreptătorul beților», iar la 1854, un protopop dă alarma împotriva alcoolismului cu cărticica «Infricoșatele stricăciuni ale băuturii de vinars». De atunci, necontenit biserica noastră a susținut lupta împotriva flagelului, beției și mai mult de 14% din toată literatura contra alcoolismului, este opera slujitorilor bisericești.

Această inițiativă nu-și va da toate roadele de cât atunci, când lucrarea de propagandă antialcoolică va fi serios îndrumată și sprijinită de stat, prin legi, menite să înfrâneze debitarea și consumul alcoolului.

Cea mai serioasă lege împotriva alcoolismului a fost legea din 1908 asupra monopolului cârciumilor. Această lege avea de scop să împuțineze numărul cârciumilor. Dar, din pricina relei aplicări și modificărilor făcute, n'a dat rezultatele așteptate. De asemenea nici instituțiunea cooperativelor sătești de consumațiune nu și-a ajuns scopul și cele 2700 de cooperative de consumațiune nu urmăresc alt scop decât un câștig cât mai mare din vânzarea băuturilor alcoolice.

In adevăr, încincirea taxei asupra alcoolului a diminuat într'o măsură consumul alcoolului produs din cereale, însă a mărit în schimb consumul celorlalte băuturi spirtoase. Prin urmare, măsurile legislative pentru înfrângerea flagelului beției sânt de așteptat de acum înainte.

Sfântul nostru Sinod, care întotdeauna a dus lupta împotriva patimei beției, ca și a celorlalte scăderi morale, care slăbesc tăria poporului nostru românesc, a arătat primejdia care amenință țara noastră, semnalând că trebue să se ia măsuri cât mai urgente împotriva alcoolismului, împuținându-se numărul cârciumilor, la orașe și la sate, care azi a ajuns o primejdie mai mare decât un răsboi; de aceea sfântul Sinod, în ședința dela 23 Februar 1929, a decis:

«Sfântul Sinod, consecvent cu activitatea sa anterioară, intervine pe lângă guvern, și-l roagă, să aducă cât mai de grabă legea privitoare la împuținarea numărului cârciumilor din orașele și satele țării, prohibind consumația alcoolului care otrăvește poporul, salvându-ne neamul de dezastrele și de primejdia degenerării, ce le cauzează patima beției».

Ear cât privește propaganda antialcoolică pe care biserica a dus-o până acum, sfântul Sinod, în aceeași ședință, a hotărât să o completeze cu următoarea măsură ce urmează să se aplice în toată biserica noastră ortodoxă, chiar din acest an, anume:

«Sfântul Sinod, pe lângă obișnuita propagandă dusă de preoțime împotriva beției, hotărește ca ***întâia Duminecă din luna Iunie*** să fie zi de propagandă pentru temperanță și combaterea alcoolismului. In această zi de Duminecă, în toate bisericile, să se țină predici și să se organizeze, după posibilitățile locale, festivități, în cadrul cărora să fie preamărită virtutea temperanței și să fie arătate efectele înfricoșatei patimi ale beției».

Aducându-vă acestea la cunoștință avem onoarea a vă ruga să binevoiți a dispune:

a) Să se aducă cât mai curând o lege pentru împuținarea numărului cârciumilor la orașe și la sate și scoaterea din consumație a băuturilor alcoolice care otrăvesc poporul;

b) Toți slujbașii statului să fie obligați de a da sprijinul lor pentru stârpirea patimei beției în competința ce le dă oficiul ce au de îndeplinit în serviciul țării. Numai așa, cu toții, conlucrând vom contribuì la izbăvirea poporului de primejdia alcoolismului.

*

Rămâne de văzut dacă guvernanții statului nostru vor îndrăznì sau nu să înfrâneze traficul băuturilor și să urmeze celebrele vorbe rostite de un om de stat al Angliei, care zicea: Adevăratul om de guvernământ trebue să pună, mai pe sus de orce interes politic, *sănătatea* poporului.

Nr. 7283/1928.

Circulară

Discul dela Inălțarea Domnului pentru societatea «Cultul Eroilor»

In baza aprobării Sfântului Sinod al sf. biserici ortodoxe române prin aceasta dispunem, că la sărbătoarea Inălțarea Domnului din acest an, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favorul societății «Cultul Eroilor».

Sumele încassate în singurele parohii se vor trimite apoi până la 1 Iunie 1929 consiliului

arhiepiscopesc, pe lângă raport însoţit de o consemnare întocmită după comunele bisericeşti.

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc — secţia economică — ţinută la 24 Noemvrie 1928.

Consiliul arhiepiscopesc.

Criza de autoritate

Dr. G. PREDA,
medic psihiatru, Sibiu.

(Sfârşit)

Din cele sus expuse, se vede că criza de autoritate este isvorâtă mai mult din anarhia noastră mintală şi din criza de scepticism faţă de puterea autorităţii. Această criză, este deci *o criză morală.*

Dacă masele proletare ascultă glasul aventurierilor, aceasta nu o fac, fiindcă sunt convinse de eficacitatea promisiunilor, cât prin lipsa de încredere în puterea umană şi în cea divină. Nemulţumite de soartea lor, nerăbdătoare de ceva, ce cred că este mai nou şi poate mai bun, unele din ele caută să se emancipeze dela o civilizaţie a căror şefi legitimi, nu le inspiră încrederea suficientă. Aşezându se în afara zidurilor sociale şi religioase, aşteaptă momentul potrivit pentru a da asalt, cu speranţa de a răsturna o veche ordine creştină, şi de a întrona o stare cu totul nouă şi necorăspunzătoare.

Cu toţii putem vedea faptele expuse mai sus, nu toţi însă, reacţionăm cu aceiaşi gândire şi cu aceiaşi bună credinţă.

Unii fricoşi, descurajatori, se alarmează prea mult, văd catastrofa prea aproape şi prea inevitabilă; alţii egoişti, profită de această criză, pentru a trage anumite beneficii; câţiva răscolitori de suflete şi pescuitori în apă tulbure, urmăresc de asemenea anumite interese materiale, personale sau politice; iar alţii preocupaţi de ideia de a combate dezordinea prin represalii aspre, se expun a agrava şi a înăspri şi mai mult starea sufletească a mulţimei.

Dar în amestecul acesta de idei, care caută să se înfrunte una cu alta; în pasiunile care se înmulţesc; în interesele care se ciocnesc; o majoritate mare, sub presiunea instinctului de conservare, aspiră la o coordonare a sforţărilor tuturor, pentru întărirea vieţii naţiunei noastre.

Cu cât se deslănţuie mai mult anarhia ideilor, senzaţiunilor, poftelor, imaginilor etc., cu atât îşi face loc disciplina. Contrariile se atrag. Diviziunea spiritelor, aduce necesitatea unităţei. Desordinea din aceste spirite şi din serviciile publice, fac să se dorească ordinea.

Necesitatea de a trăi, împiedecă de altfel, aproape toate societăţile politice (deci şi pe a noastră) să se aventureze prea mult, către cei doi poli periculoşi ai ordinei sociale.

Evitând exaltarea drepturilor subiective (fie ale individului suveran, fie al statului suveran) precum şi proclamarea exclusivă a drepturilor obiective, societăţile politice cuminţi, amestecă fidelitatea principilor, care au prezidat la organizarea socială veche, cu creditul ce-l acordă noilor sisteme de concepţie.

*

Pentru remedierea crizei de autoritate prin care trecem, trebue să ţinem cont, că elementul vital al oricărei organizaţiuni este omul, şi deci urmează să meditâm asupra schimbărei mentalităţii sale, asupra refacerei sale sufleteşti, fără de care orice raporturi sociale şi orice altă reformă socială sau politică, nu poate reuşi.

Corijarea mentalităţii însă, nu se poate face, decât prin o higienă corporală, intelectuală şi mai ales morală; — prin desvoltarea ideii de conşciinţă şi aceia a sentimentului de datorie; prin aducarea, în sensul că toate actele noastre dictate de raţiune şi controlate de conştiinţă, să fie subordonate moralei şi bunelor moravuri.

Să ne sforţăm deci, pentru o cât mai bună transformare a individualităţii noastre în personalitate, făcând ca motivele individuale şi sociale, să se influenţeze şi să se condiţioneze numai în bine şi în respect.

Să evităm pe cât putem, respectul artificial venit prin frică, impusă de puterea investită şi să căutăm a ne impune respectul în propria noastră convingere; respect faţă de noi, de cei mai mici ca noi, faţă de egali, faţă de superiori şi mai ales faţă de Dumnezeu. Nu vom putea însă nici odată să ne respectăm pe noi înşine, cât timp nu respectăm pe alţii şi nu ni se poate pretinde să respectăm pe pe alţii, câtă vreme ne lipseşte respectul de noi înşine.

Cum crizele de autoritate cu origină doctrinală, sunt cele mai tenace, şi mai periculoase, să cere de asemenea pentru înlăturarea lor, să învingem orgoliul din noi şi din spiritele altora.

Criza de autoritate, având origina şi în felul de conducere a şefului conducător şi în aptitudinile mulţimei conduse, este nevoe să mai revenim puţin, asupra datoriilor lor.

A conduce înseamnă a prevedea, a fi vigilent, dornic de a te instruî, de a muncî şi de a da exemple.

Şeful comandă. Dar a comanda înseamnă: a servî, a se devota binelui comun, a-ţi întrebuinţa timpul şi uza sănătatea, pentru acest scop.

Şeful dirigează, dar această dirijare presupune: o îndemânare, o justeţe de intenţie şi de scopuri, o hotărâre, o putere persuasivă, o dragoste efectivă a binelui şi un mare respect al legilor.

Pentru mulţimea condusă nu s'ar putea recomanda decât principiile Paulseniene cuprinse de altfel în învăţământul nostru creştinesc: a învăţa şi a te obişnui să faci sforţări; a învăţa şi a te obişnui să te supui.

Remediile susmenţionate sunt aplicabile şi pentru înlăturarea crizei familiare.

*

Statul, care are sarcina de a organiza şi apăra direct şi prin mijloacele proprii, ordinea şi ajutorul social, (în vederea subsistenţei şi siguranţei tuturor), este încă obligat a interveni în criza de autoritate, luând dispoziţiuni cu privire la: organizarea sufletească a indivizilor, la dirijarea lor către aceiaşi optică mintală a binelui comun; la unitatea de direcţie; la buna delimitare atribuţiilor celorlalte instituţii din subordine; la canalizarea curentelor noui moderne; la înlăturarea defectelor doctrinare etc.

Cum lipsa de respect mutual dintre autorităţile statului, contribue la criza de autoritate, trebue să propagăm discernământul, prudenţa, tactul etc., care pot menţine armonia între diferite autorităţi.

Simpla conciliantă de multeori nu ajunge şi se simte nevoia pe lângă respect şi de ajutorul binevoitor şi efectiv. Autorităţile în stat, sunt complimentare unele altora şi partea de bine total, nu poate fi asigurată fiecărei din ele, decât atunci când fiecare colaborează cu cealaltă, evitând defăimările şi încălcările de atribuţii.

Statul, însă trebue să pună la lucru nu numai propria sa forţă, dar toate puterile individuale şi colective care i se ataşează prin o legătură naţională. El are ca şi individul izolat nevoe, de puterea spirituală pentru a ţine în mână celelalte puteri mai disperate sau mai recalcitrante.

Puterea spirituală, precum am arătat mai sus, este aceia care leagă şi desleagă conştiinţele şi care le pune în serviciul binelui comun. Ea poate întări prin sancţiunile sale, responsabilităţile civile, care apasă asupra indivizilor. Sub influenţa virtuţilor pe care le difuzează face pe cetăţeni, să se închine nu la o supunere pasivă şi materială, dar la una activă, şi plină de energie spirituală.

A forma buni creştini, este a procura şi familiei şi corpului social, cetăţeni dispuşi să observe şi să respecte datoriile familiare şi legile sociale.

In toate chestiunile sociale (frauda fiscală, exodul capitalurilor, emigrarea, împrumutul public etc.), în toate împrejurările în care este vorba de salvarea naţiei, statul trebue să apeleze la organele bisericeşti, căci prin educaţiunea spiritelor, el să dispenzează de repetatele intervenţii şi de constrângerile vexatorii.

Dacă biserica condamnă abuzul forţei, tirania individuală sau colectivă, substituirea autorităţii numărului la aceea a raţiunei, prin aceasta nu serveşte decât tot statului, deoarece, aceste erori teoretice sau practice, se pot amplifica sub etichete mai mult sau mai puţin înşelătoare, şi pot lovi în autoritatea sa.

A uni pe acei pe care păcatele îi separă, a strânge (prin caritate), legătura socială, pe care interesele opuse şi de concepţii diferite ameninţă să o sfărame, este un fapt, care aparţine bisericei.

Acolo unde domneşte caritatea Domnului nostru Isus Hristos, autoritatea legitimă, găseşte colaboraţiuni *voluntare*, — pentru împlinirea datoriei.

Spiritul de solidaritate creiat prin Biserică, se poate întinde ca şi corpul mistic al Domnului nostru Isus Hristos, la diferitele naţiuni şi le poate aduce o conştiinţă mai clară, a interdependenţei lor.

Biserica, ne-a dat de altfel în tot trecutul ei atâţia oameni, cari au reabilitat autoritatea. Unii au servit necesităţile generale ale statului; alţii au luptat pentru libertatea şi cimentarea unităţei patriei. Toată această activitate Bisericească din trecut, ca şi necesităţile din prezent, ne fac, să nu privim puterea spirituală, ca ceva superficial.

Va trebui să se ceară cu insistenţă colaborarea Bisericei deci, în apărarea moralităţei publice; în aplicarea legilor sociale; în organizarea producţiei; în înmulţirea bogăţiilor naturale; în satisfacerea obligaţiunilor de impozit sau armată; în respectarea bunelor obiceiuri, datini

FOIŞOARA

(4)

Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericească—

Nr. 340.

(*In cauza fundaţiilor bisericeşti şi mireneşti*).

Preacucernice protopoape Kir Ilie!

Pentrucă i. k. gubernum prin milostivul său intimat din 5 Ianuarie a. c. supt Nr. 1224 miau intimăluit precum a sa prealuminata kesaro crăiască mărire încă la 25 noemvrie anul trecut bineau voit a porunci ca tuturor scrisorilor originalilor fundaţiilor bisericeşti şi mireneşti ca printraceia să să facă şi prin faţă jurată varmegialicească sau magistratelicească să să întărească prin acest obicinuit cuvânt «*am văzut*» pentru aceia vei avea datorie dela toate bisericile din tot protopopiatul tău scrisorile originalele a fundaţiilor bisericeşti şi mireneşti prin chipul mai sus numit ale pune în copie şi ale vidimălui prin faţa jurată varmegialicească sau magistratelicească întărindule cu acest cuvânt «*am văzut*» şi aşa fără zăbavă ale trimite la noi ca să le prezentăluim şi i. k. gubernum şi după aceasta de să vor face niscai fundaţii şi după dânsăle scrisori fundaţionalicești se vor face în chipul mai sus numit trimiţând la noi copiile vidimăluite în forma sus numită.

Sau dat în Sâbii 14 Ianuarie 1786

De tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

Nr. 70.

Preacucernice protopoape Kir Ilie!

Pentru că am primit un milostiv comision dela înălţatul crăescul gubernum dela 5 Ianuarie a. c. supt Nr. 10202 întemeiat în preamilostivul decretum crăesc dela 23 Noemvrie anul trecut prin care arată că a sa kesaro crăiasca mărire bine au voit a îngădui ca mirii cei dispenzăluiţi prin episcopul pentru grele pricini de proclamaţia cea de în 3 Dumineci să pue jurământ că nu sunt legaţi sau logodiţi cu alte feţe la slăvita tablă a varmegiei cu care să să poată cununa, aşa dar fiind tabla preadeparte ca părţile să naibă prea mare cheltuială şi să nu urmeze primejdii din zăbavă atuncia să pue jurământ înaintea judecăţii mireneşti adecă înaintea magistratului sau a solgăbirăului cu care să să poată cununa viind cu aceea la noi, aceasta la toţi preoţii şi norodul a vesti vei avea datorie înştiinţindune pre noi precum ai plinit aceasta.

Sau dat în Sâbii, 23 Ianuariu 1786.

de tot binele voitor
Gedeon Nichitici
la Lunca.

Nr. 1870.

(*Preoţii să nu pedepsească pe parohienii lor cu bani şi bătăi*).

Preacucernice protopoape Kir Ilie!

Fiind-că a sa preaosfinţită kesaro crăiască şi apostolicească mărire prin milostivul său decretum dela 6 a. c. supt Nr. 1116 şi prin înălţatul crăescul gubernum supt 27 februarie a. c. mie comunicăluit cu milostivire bine au voit a vesti că ar fi înţeles precum unii din preoţi îşi închipuesc a avea dreptate după parohianii săi pentru călcarea datoriilor cu bani şi alte pedepse trupeşti ai pedepsi, care lucru fiind oprit de preaînălţatele rânduieli şi fiind oprit canoanelor au poruncit înalţata a sa kesaro crăiasca mărire ca partea preoţască să nu mai îndrăznească cu bani şi cu bătăi pentru a pedepsi pre parohianii săi, ci cu sfătuirea şi cu învăţătura cu îndemnarea, cu buna şi înţeleapta dojană să arate şi să îndrepteze pre parohianii săi,

tradiţii; în propagarea ştiinţei şi artelor; în menţinerea şi susţinerea sentimentului naţional etc.

Vom găsi în organele bisericeşti, elemente devotate, servitori tenaci, care vor fi la înălţimea misiunei lor, lucrând pentru binele comun, pentru binele patriei. Rămâne însă ca şi intelectualii laici, care sânt pătrunşi de valoarea mesajului etern, să păstreze o admiraţie şi veneraţie nu numai faţă de cele sfinte, dar şi pentru cei sfinţi. Înainte deci de a arunca prin vorbe şi scris, epitete înjurioase la adresa acestora din urmă şi a autorităţei supreme Bisericeşti, să şi examineze conştiinţa. Să se întrebe întru cât este justifică fapta de a generaliza şi difuza interpretaţiile (care pot fi eronate) şi cu ele neîncrederea şi discreditul atât de necesar menţinerei prestigiului acelora, ce au darul divin să ne ajute în formarea personalităţei morale şi deci, în desvoltarea adevăratei autorităţi, atât de necesară nouă, familiei şi statului din care facem parte.

Nr. 2737/1929.

Notificari oficiale

Sf. Sinod al Sfintei Biserici ort.-române cu adresa Nr. 302 din 18 Martie 1929, ne aduce la cunoştinţă, că a aprobat «*Liturghierul de muzica bisericească orientală*», întocmit de dl V. Ciureanu-Bodeşti, profesor la şcoala de muzică bisericească din Chişinău. Se poate procura dela autor à 500 lei. Recomandăm procurarea acestei publicaţiuni pentru şcoalele de specialitate.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 9 Aprilie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2576/1929.

Judecătorul de şedinţe la tribunalul Bihor cu grad de consilier de Curte de apel, Dr. Carol Nesselrode, sub titlul «Legea despre instanţa Adolescenţilor» a dat publicităţii o broşură din care preoţimea noastră poate afla bune îndrumări cum are să urmeze în misiunea sa pastorală. Preţul unui exemplar: 80 lei şi se poate procura dela autor.

Recomandăm procurarea acestei publicaţiuni pentru bibliotecile noastre parohiale.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 9 Aprilie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

dar cu bani şi bătăi nice de cum, că foarte tare să vor strânge a da samă neîmplinitorii poruncii aceştiia. Dar de cumva în vro întâmplare nar putea preoţii cu sfinţenia a folosi, pentru ca prin aceia să nu să tâmple vro răutate, atunci să arate la dregătorii locului şi să aştepte dela dânşii îndreptare. Aşa dară după puterea mai sus numitei împărăteşti porunci veţi avea datorie la toţi preoţii în protopopiatul vostru a vesti şi aşa să urmeze poruncii şi nouo a refelui de împlinirea aceştiia.

Sau dat în Sâbii 5 Martie 1786.

De tot binele voitor
Ghedeon Nichitici.

Mai multă atenţiune! Un corespondent, cam certat cu limbistica, raportează în *Dimineaţa* din Bucureşti, că în biserica ortodoxă dela Lugoj s'a citit sfânta evanghelie la Paşti şi în *ungureşte*, şi în *sârbeşte*. Adevărul e că s'a citit în greceşte şi în vechea limbă slavonă.

Nr. 2590/1929.

Sf. Sinod al Sfintei Biserici ortodoxe-române cu adresa Nr. 172 din 13 Martie 1929, ne face cunoscut, că I. P. S. S. Patriarhul bisericii noastre a înfiinţat la Patriarhie *Academie de muzică religioasă*, pentru restabilirea psaltiriei în curăţenia ei originală.

Aducem aceasta la cunoştinţa preoţimii noastre, spre ştire şi orientare, pentru cei care ar dori să urmeze cursurile acestei Academii, că pot lua informaţiuni despre funcţionarea acestei instituţiuni dela Patriarhie, şi înainte de ce se vor publica programele şi normele de conducere ale Academiei de muzică religioasă.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 9 Aprilie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2661/1929.

Sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei, Arhiepiscopia Bucureştilor, cu adresa Nr. 2643 din 1 Ian. 1929, ne face cunoscut, că pe ziua de 1 Ian. a. c. a luat fiinţă Seminarul Monahal cu sediul în Sf. Mănăstire Cernica.

Pentru început porneşte cu primele patru clase. Conform Regulamentului pot fi primiţi ca elevi numai *monahi* sau *fraţi de călugărie* în vârstă de 14—25 ani. Cursurile se vor începe în mod excepţional pentru acest an şcolar, din 8 Aprilie a. c. Cererile de primire să se adreseze la Secţia culturală a Arhiepiscopiei ort. română din Bucureşti, însoţite de următoarele documente: 1. Extras după actul de naştere şi Carte de botez; 2. Certificat de studiile ce are; 3. Actul de vaccină; 4. Certificat de starea sanitară generală; 5. Certificate despre eventualele cursuri monahale făcute la Mănăstirea-Neamţu.

Monahii sau fraţii de călugărie, care se găsesc actual la Seminariile clericale în vre-una din cele patru clase începătoarele, se vor transfera la Seminarul monahal din Cernica.

Elevii vor avea întreţinerea gratuită, îmbrăcăminte, hrană etc. Vor face şi un examen de primire şi vor da o declaraţie dela părinţi sau tutori legali, că se vor consacra vieţii monahale devenind majoreni, în caz contrar ar despăgubi Mănăstirea de toate cheltuelile făcute cu ei.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 9 Aprilie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 2589/1929.

Sf. Sinod al Sf. Bisericii ort. române cu adresa Nr. 541 din 19 Martie 1929, recomandă lucrarea «*Istoria Muzicei la Români*», de Mihail Gr. Poslușnicul, profesor la liceul «Laurian» din Botoşani, pentru bibliotecile noastre parohiale.

Se poate procura dela autor.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat bisericesc, ţinută la 9 Aprilie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Contribuirile mai nouă —

Oficiul parohial *Sibiu-Iosefin* a plasat cărămizi în valoare de 130

Pe colecta profesorilor liceului «*A. Şaguna*» *din Braşov* contribue: Lupan Dumitru 1000 lei, Muşlea Candid 700 lei, Maximilian Valer 600 lei, Oancea Nicolae şi Negruţ Vasile câte 500 lei, Antonescu Matei 400 lei, Baboie Nicolae, Dr. Popovici Gheorghe, Giurgiu Octavian, Bârsan Ioan şi Banciu Axente câte 300 lei, Nicolau Constantin 200 lei, Dr. Iosif Blaga şi Mărculescu Stelian câte 100 lei, în total 5600

Of. parohial *Cetea*, prot. Aiud, ep. Cluj, cărămizi 1000

Oficiul parohial *Perişori*, prot. Dej, ep. Cluj, cărămizi 40

Dr. Ioan Robu, advocat în Arad, donează 1000 lei, a plasat cărămizi în valoare de 2000 lei, în total 3000

Miron Popovici, paroh în Mihăleni, prot. Zarand, donează 1024

Of. parohial *Caian*, prot. şi eparhia Cluj, cărămizi 500

Of. parohial *Prejmer*, prot. Braşov, cărămizi . 2250

Of. parohial *Alămor*, prot. Sălişte, în colectă . 630

Văduva *M. G. Bărbat* din Şercăiţa, prot. Oltul, donează 500

«*Albina*», institut de credit şi economii, Sibiu, donează 25,000

Of. parohial în *Olpret*, prot. Dej, ep. Cluj, donează 100

Dr. Valer Moldovan, advocat, Turda, cărămizi . 100

Of. parohial *Cîlcdova*, prot. Făget, ep. Caransebeş, cărămizi 300

Of. par. *Eselniţa*, prot. Mehadia, ep. Caransebeş, cărămizi 200

Of. parohial *Târnova*, prot. Ienopolei, ep. Arad, donează 20

Of. parohial *Rolt*, prot. Salonta, eparhia Oradea, cărămizi 180

Of. parohial *Verclorova*, prot. şi ep. Caransebeş, cărămizi 80

Of. parohial *Râusadului*, prot. Sibiu, cărămizi . . 270

Dr. Gheorghe Popovici, prof. la Academia teologică, Arad, cărămizi . . 4000

Nic. Popa, Constanţa, cărămizi 2000

Episcopia *Huşilor*, cărămizi 980

Of. parohial din *Brusturi*, prot. Lunca, eparhia Oradea, cărămizi . . . 80

Total Lei 47,984

Suma de mai 'nainte 4.733,505

Total general Lei 4.781,489

Sanatorul dela Schitul Păltiniş

In munţii ce se înalţă deasupra fruntaşei comune româneşti Răşinari (judeţul Sibiu), în mijlocul codrului de brad, în culmile dătătoare de linişte şi sănătate trupească şi sufletească, la 30 km. depărtare de Sibiu, se înalţă la 1400 m. altitudine Schitul Păltiniş împreună cu un sanator (cămin) de reculegere trupească şi sufletească pentru preoţi şi alţi intelectuali.

Sanatorul zidit din lemn de brad, cu 21 camere cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, lumină electrică, sobe de teracotă, instalaţie telefonică etc., este unul din cele mai splendide localităţi climaterice din ţară, care poate rivaliza cu staţiunile din străinătate.

Preţul camerilor cu unul şi două paturi variază între 3 şi 8000 lei lunar. Întreţinerea este 7000 lei de persoană lunar. Pentru copii sub 10 ani se fac reduceri. Copii sub 3 ani nu se primesc. Preoţii, profesorii şi funcţionarii bisericeşti din Arhiepiscopie plătesc pentru cameră 1000 lei lunar.

Nu se primesc persoanele cari sufer de boli contagioase.

Sezonul durează din 1 Iunie până la 30 Septemvrie.

Cererile pentru informaţiuni şi primire se adresează: *Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu*, cu indicaţiunea exactă: adresa, numărul şi etatea persoanelor şi durata pe care se cere camera.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Cursurile de vară ale universităţii populare «Nicolae Iorga», din Vălenii de Munte, se ţin anul acesta între 1 şi 31 Iulie, ear conducerea lor va fi reluată de dl profesor N. Iorga, personal. Inscrierile se fac de pe acum la «Liga culturală», bulevardul Schitu Măgureanu Nr. 1, Bucureşti I, unde se află instalat secretariatul cursurilor.

† **Pr. Ioan D. Andrei** din comuna Sereca, prot. Orăştiei, după o păstorire de 21 de ani, purtată cu râvnă şi evlavie, a fost dat pământului, în 10 April 1929, în groapa din faţa bisericii noui, netârnosite încă, din această parohie. O îndurerată preoteasă, cu 4 minori, şi mult popor şi cărturari au petrecut la locul de veci pe cel răposat. Prohodul l-au săvârşit 9 preoţi, în frunte cu păr. protopop V. Domşa, predica a rostit o păr. I. Moţa dela Orăştie, ear la mormânt a vorbit dl A. Demian, director de liceu, scoţând la iveală virtuţile creştineşti ale defunctului. Odihnească cu drepţii!

Un preot basarabean, cum se vesteşte dela Chişinău, a prins postul la 14 Martie, cu gândul să serbeze Învierea la 5 Mai; când însă a văzut cum alţi preoţi ţin Paştile în 31 Martie, n'a mai putut rezista dispoziţiei sărbătoreşti, ci a ciocnit şi Sfinţia Sa ouă roşii cântând împreună «Hristos a înviat».

Concursul de frumuseţe al «missurilor» europene, plecate la America în frunte cu «miss Europa» (numită şi «miss Izrael», sau din neamul «ales»), a luat jalnic sfârşit. Americanii nu s'au interesat prea mult să le vadă, impresarul păgubit a dispărut, missurile au rămas pe drumuri, sau au ajuns acasă abea cu ajutorul consulatelor.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Elevii şcoalei normale «A. Şaguna» din Sibiu vor juca Sâmbătă, în 20 April, ora 8 seara, în sala teatrului, drama în 3 acte *Ultimul vlăstar*, de A. Pandele. Bilete se vând la Librăria Arhidiecezană şi seara la cassă.

Nr. 18/1929. (36) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Gialacuta** cu filiile Găbeşti şi Târnava, protopopiatul **Ilia**, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 100—120 familii.

3. 1 şi ½ jugăr de pământ (fânaţ) eclejie.

4. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite, oficiului protopopesc Ilia, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din parohia Gialacuta şi filiile.

Ilia, la 28 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 10/1929. (37) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Godineşti** cu filia Petreşti, protopopiatul Ilia, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 120—150 familii.

3. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite, oficiului protopopesc Ilia, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din Godineşti.

Ilia, la 20 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 116/1929. (38) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III **Certejul de sus** şi **Almaşul sec.** cu filia **Cozia** din protopopiatul Deva, să publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Certejul de sus** cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 3 jug. 1237°, adău câte 2 măsuri porumb (à 30 litri) nesfărmit dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.

2. **Almaşul sec.** cu filia **Cozia** cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială în materă 4 jug. 609□ în filie 9 jug. 659□, adău în materă câte 1 măsură de porumb sfărimit (à 20 litri) de fiecare casă; filia nu plăteşte adău; casă parohială şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul de schis şi să vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 2 Aprilie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înţelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuintele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului
Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Preţul: 25 Lei

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Creştinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 20 April 1929 Nr. 31

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" CLUJ

Telegraful [illegible]

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Strană și amvon

«Cântați Domnului, cântați cântare nouă de mărire», zice Psalmistul, «că plăcută este cântarea Domnului», (Isaia 6, 3) ear îngerii și serafimii cântă nencetat zburând împrejurul tronului dumnezeesc zicând: «Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de mărirea lui». Insuși Mântuitorul Isus Hristos, după ce a instituit cultul sfintei liturghii prin Cina cea de taină, a ieșit cu discipolii săi, prin sămănături și «cântând psalmi s'a suit în muntele maslinilor».

Eată cum, sfânta scriptură se ocupă de cântarea sau de rugăciunea ce iese din sufletul celor blânzi și smeriți, de cântarea și rugăciunea care se înalță prin valuri de tămâe spre scaunul dumnezeesc.

Poporul nostru a iubit în toată vremea cultul public divin și mai ales sfânta liturghie. Poporul știe, că însuși cultului liturghiei îi premerge vecernia și utrenia, în a căror legătură se săvârșește acest cult.

Dar, care este însemnătatea adevărată a sfintei liturghii, ce simbolizează ea, ce putere are? — la această întrebare mulți credincioși nu vor putea da răspuns mulțumitor, nepătrunzând încă adâncimea misterelor acestui tezaur mai pe sus de fire.

Poporul simte, că biserica este casa lui Dumnezeu unde ne adunăm spre rugăciune; dar nu știe cum această biserică este cu adevărat locașul dumnezeirii, ce însemnătate are sfântul altar, naia, pridvorul, ce sânt sfintele icoane, ce însemnătate au praporii, candelele, ușile împărătești, policandrele, odoarele...

In aceste taine pot să pătrundă numai aceia cari, pe lângă cunoștințele necesare, vor poseda și cheile iubirii și ale credinții în Domnul nostru Isus Hristos. «Căci nu celor înțelepți, ci celor blânzi și smeriți se vor descoperì adevărurile», zice Mântuitorul.

Nicăiri nu se găsește mai mult misticism, ca în formulele, cântările și obiectele necesare sfintei liturghii.

Liturghia este o cunună mistică bine împletită și cu adânc înțeles; ea este *comoara misterelor credinței creștine*, (zice Dr. B. Cireșanul).

Cum trebue să participe poporul la această comoară?

Să căutăm scripturile.

In T. V. aflăm pe Moise, împreună cu preoți și *popor*, *cântând*, cu gura și cu trâmbițele, cântări de laudă la trecerea Mării roșii. La proroc ul David vedem că 4000 de leviți *cântă* alături de preoți în jurul cortului. In biserica creștină, dela început și până astăzi, poporul ia parte mai multă sau mai puțină la săvârșirea sfintei liturghii. Apostolul Pavel ne spune cum împreună cu Sila cântau imnuri de mărire și laudă în temnița din Filip. Sfântul Ioan Hrisostom zice: «De mult se adunau toți creștinii și cântau împreună, — aceasta o facem și noi acum». Adevărat că apostolul Pavel cere ca: «femeile să tacă în biserică»; totuș zice sfântul Ioan Hrisostom: «Și femeile, și bărbații, și bătrânii, și tinerii se deosebeau după vocea cântării, armonizând cu vocea o singură melodie care lucrează întru toți».

Mai știm că mama lui Grigorie de Nazians păstra tăcere în biserică și nu deschidea gura decât la cântarea de a răspunde preotului liturghisitor, «împreună cu tot poporul».

Reese clar, că la începutul creștinismului și până mai târziu poporul întreg ia parte la săvârșirea sfintei liturghii. Această participare, cum vedem, se mărginește la darea de răspunsuri preotului liturghisitor prin cântări de psalmi pe o singură melodie.

Uzul a durat până pe timpul lui Constantin cel mare, când începe să dispară cântarea simplă, și se introduc, după spiritul vremii, melodii mai meșteșugite: se institue așa zisă clasă a psalților sau cântorilor. In canonul dela Laodiceea se poruncește: «se cuvine numai canoniceștilor psalți să cânte în biserică». Din acest timp poporul începe a fi mai puțin activ la săvârșirea cultului sfintei liturghii.

In veacul al 4-lea, în biserica din Constantinopol, cântau 25 de psalți, 160 de anagoniști și 70 de ipodiaconi, cari împreună formau corul bisericesc.

Asemenea coruri, în timpurile mai vechi, ca și în zilele noastre, existau numai la bisericile din centrele mari, rămânând miile de bisericuțe cu obiceiul strămoșesc: cu cântarea cântorilor, și ici colo și a poporului.

Sf. Eusebie ne spune: «Dela început cântările liturghice nu erau numai monofone, adecă în o singură voce executate de un cântăreț, ci ele erau și sinfone sau polifone, adecă executate de mai multe voci în comun».

Am văzut deci, că poporul a luat parte activă la săvârșirea sfintei liturghii, prin darea de răspunsuri preotului liturghisitor. Va trebuì deci, că tot în aceste cadre, să ne obișnuim poporul pentru a participa la sf. liturghie.

Vom izbuti, în forma aceasta, între altele a smulge credincioșii

FOIȘOARA

(5)

Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericească—

Nr. 395.

(Umblarea cu litia).

Preacucernice protopoape Kir Iliel

Kesaro crăescul gubernum prin milostivul său dela 20 Iulie a. c. Nr. 6408 neau arătat precum mărirea a sa preosfințită făcând din prilej întrebare pentru litiile sau umblarea în zilele praznicelor cu prapuri nu sau putut așeza umblarea litiilor la noi cei neuniți la o așezare cu puterea reșcriptului său împărătesc din 30 Iunie a. 1786 Nr. 6408 aceasta statornică și nemișcată au făcut și au așezat rânduială ca întrun an să să poată umbla cu litie de patru ori dar nice decum din prejurul hotarului parohii să iasă, adecă întâi la *6 Ianuarie*, a 2 a la *ziua Paștilor*, a triilea după prilejul la *ziua sfântului Marco* și a patra la *hramul bisericii* care este împărătească rânduială arătânduți și trimițânduți un exemplar pentru buna îndreptare, vei avea datorie tuturor preoților din protopopiatul vostru a înștiința ca să însemneze așezarea aceasta care și stăpânirii politicești este poruncit luare de samă pentru petrecerea rânduelii acestiia a purta și cei care mai multe litii vor face ca petrecând așezării acestiia și înmulțitori obiceiurilor bisericești spre darea răspunsului să vor strânge și pedeapsă vor lua.

Sau dat în Sâbii, 29 Iulie 1786.

De tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

Nr. 411.

(Plata preoților la umblarea cu crucea la Bobotează).

Preacucernice protopoape Kir Iliel

Inălțatul crăescul gubernum prin intimatul său dat supt Nr. 6893 mie mia comunicăluit adăogând a preaosfinției măriri decretum dela 13 Iulie a. c. Nr. 6893 copia precum mărirea a sa preosfințită bine au voit pentru umblarea cu crucea la bobotează a face aceasta milostivire ca clirul cel neunit precum până acum așa și de aici înainte pe vremea botezării să poată umbla cu crucea prin case și pentru aceea *numai trei creițari* dela parohianii săi vor avea, iară ceia ce vor voì ca peste tot anul în fieștecare săptămână să li să sfințască apa, vor plăti în tot anul preotului său *3 zloți* și *creițari* precum și în ștolarul dela 23 Septemvrie anul 1784 supt Nr. 10,891 au fost întărit înălțimea a sa împărătească, pentru aceea vei avea datorie tuturor preoților din protopopiatul tău aceasta milostivă împărătească poruncă a arăta.

Sau dat în Sâbii 22 August 1786.

de tot binele voitor
Gedeon Nichitici

Nr. 401.

(Despre incasarea sidocsiei).

Preacucernice protopoape Kir Iliel

Cu prilejul acela când vro câțiva dintre protopopi și prin relațiile sale în anul acesta au arătat noao că pentru neputința chivernisirii preoții unii din eparhia noastră cei dela preaînalte locuri rânduiți *2 creițari și jumătate* de toată famelia să plătească supt chipul sidocsii, în tot anul cu greu plătesc, atunci la i. k. g. am făcut vestire spre care i. k. g. prin decretomul său 28 martie a. c. Nr. 1904 aceasta au arătat milostiva rânduielă fiindcă preaînălțata mărire a sa prin decretumul său de datum supt 5, 1784 supt Nr. gubernalicesc 7339 miau comunicăluit bine au voit așa arătându și a porunci ca cea dintâi zioa lui noemvrie a. t. 1785 până la cea de pe urmă zioa lunii lui Iulie a. t. 1785 din casa provințialicească

dela jocurile prea lumeşti ale timpului, obişnuindu-i cu cântarea şi cu mirosul bine plăcut al tămâii.

Vom pune, astfel, temeiul unei educaţii evanghelice, pe cale indirectă, făcând ca poporul să participe mai activ la sf. liturghie.

Partea directă a educaţiei o va forma predica. Ea va fi buciumul, la al cărui glas se vor aduna oile spre a se adăposti în lăcaşul divinităţii. Predica a format, şi trebue se formeze, parte esenţială a cultului sfintei liturghii. Cuvântul, legat de fapte, va forma arma prin al cărei mijloc vom porni la luptă. Predica să alcătuească farmacia din ale cărei file fiecare îşi va alege reţeta pentru tămăduirea sufletului său. Deşi în zilele noastre ne stau deschise mulţime de farmacii lumeşti, pline de sucuri şi alifii, — preotul va trebui să ofere apa cea vie a lacului Siloamului cu ai cărei stropi, spălându-se orbul, a văzut lumina zilei. Predica să fie clară, precisă, inspirată de cuvinte şi idei din sfânta scriptură, să fie rostită cu smerenie, cu dragoste, prin cuvinte potrivite, spre înţelesul tuturor; predica lipsind din sfânta liturghie, slujba noastră ar fi ca o cădelniţă, în care s'a stâns jăratecul şi nu se mai simte mirosul de tămâe. Predica noastră să fie ca apa ce spală şi curăţă aurul, spre a-i da strălucirea cea dintâi, — toate acestea vor trebui sigilate cu însuşi cugetul şi faptele preotului, spre a avea tăria deplină.

Educaţia evanghelică se sprijineşte apoi prin mijloace practice, distribuind, după sfânta liturghie, cărţi scrise pe înţelesul poporului, cu conţinut creştinesc-ortodox: reviste, ziare, ilustrate, cărticele din care să se reverse miracolul ortodox în sufletul credincioşilor. Aceste se pot face dintr'un fond anume înfiinţat în acest scop.

Inceputul bun s'a făcut în biserica noastră prin instituirea Duminecii bolnavilor, timpul va aduce şi alte Dumineci: a mamelor, a copiilor, a robilor; prin aceste mijloace poporul se va simţi şi mai atras de sf. biserică.

Tot aici putem înşira societăţile tinerimii, pe care o vom obişnui a cânta în mai multe voci, spre a armoniza cultul sfintei liturghii. —

Să lăsăm să cânte poporul; scopul cultului public e să participe toată suflarea la săvârşirea lui. Glasurile dureroase ale suferinzilor, oftatul desnădăjduit al osândiţilor şi cântecul plin de speranţă al tinerilor, ne vor forma corurile la ale căror sunet va asculta însuşi Fiul lui Dumnezeu.

Terminăm cu psalmistul zicând:

«Cântaţi Domnului, cântaţi cu glas de bucurie, cântaţi preoţi ai darului, cântaţi clopote dangătul vostru, ca venind în lăcaşul Tatălui, toată suflarea să laude pururea mărirea Invierii Domnului».

Pr. *Ioan Glurgiu.*

Tineretul...

Tineretul veacului al 20-lea pare obosit de a trăi, fără să fi trăit, sătul de viaţă înainte de a o fi gustat, şi profund pesimist.

In majoritate se aruncă următoarele fraze: «Ce să fac?» «Mi e urât»... «Nu ştiu cu ce să-mi ocup timpul». «Ce urâtă e viaţa!». «Ce falsă e prietenia», «Ce greu e să trăeşti!».

Aceste litanii triste, — îndreptăţite poate la un om de patruzeci de ani care cunoaşte viaţa, — pe buze fragede, de copii aproape, e jalnic.

Şi cauza o ştim.

Tineretul din zilele noastre a fost pus prea repede în faţa vieţii. Nici nu i s'a lăsat timpul să-şi trăiască în pace iluziile, şi a fost lovit cu fruntea de pragul de aramă al realităţii.

Şi lovitura e crudă. Pe vremuri se respecta vârsta fragedă şi se înconjura de precauţiuni minuţioase.

Băeţii erau supraveghiaţi de aproape, şi mocirla simţurilor le era pe cât posibil evitată.

Fetele, mai ales, erau crescute în dulcile basme ale bunicilor, departe de duble-înţelesuri; realităţile prea goale erau ascunse de un val de poezie... Viaţa le apărea luminoasă, idealul lor era un cămin plin de iubire şi pace...

Şi se propovăduia sacrificiul de sine, statornicia, bunătatea.

Sufletul lor plăpând nu venea în contact direct şi brusc cu realitatea; cunoştinţa cu durerile şi decepţiile se făcea încet: atunci când sufletul era mai puternic, fortificat pentru lupte.

Pe când astăzi?! Zăpăceala şi neseriozitatea societăţii, adăugate la condiţiile grele de trai, au depozitat copilăria, desvăluindu i viaţa dintr'o dată aşa cum e. Luată de un vârtej ameţitor, tinerimea s'a aruncat cu o poftă nebună asupra plăcerilor vieţii, fără să ştie, că cu cât sorbi din ele mai cu nesaţiu, cu atât eşti mai crud pedepsit prin desgustul şi amărăciunea ce-ţi rămân în gură.

Căci, văzut de aproape, nu e ispititor acest fel de viaţă... Când nu te călăuzeşte un ideal strălucind la orizont ca o «fata morgana», când trăeşti pentru a trăi de azi pe mâne, ca un animal, te desgusti repede şi definitiv de această viaţă!

Numai poezia idealului te poate salva! Numai luptând pentru un ideal creştin, simţeşti bucuria vieţii! *Corlolan Bărbat.*

Asociaţia prospetă a uniaţilor noştri, cu membrii şi patronii săi, unii clarisimi, alţii neclarisimi, s'a întrunit de curând în adunare ţinută la Oradea.

Se ştie că organizarea acestei societăţi confesionale s'a iniţiat din partea cercurilor dela *Unirea* blăjană, îngrijorate, se pare, de soartea unaţiei în România nouă. Ce scopuri urmăreşte Asociaţia aceasta, se va vedea abea de acum înainte din activitatea ce o va desfăşura...

La Cluj ştim că s'a produs pricină de separare totală, duşmănoasă, între societatea condusă de femei greco-catolice şi între societatea femeilor ortodoxe.

Discuţiile uniaţilor, din adunarea dela Oradea, n'au avut, pe cât le-am putut urmări din ziare, notă confesională, cum fusese cazul în conferenţa clujană. La Oradea s'a vorbit despre corupţia şi fraudele din ţară, despre imoralitatea şi nereligiositatea presei ş. a. m. d., — tot lucruri de actualitate, care însă nu justifică nici pe departe întemeerea unei asociaţiuni stătătoare numai din mireni pur greco-catolici...

Se pot oare combate, cu oarecare speranţă de izbândă, asemenea *rele*, de care pătimeşte ţara şi lumea, pornind lupta din punct de vedere — confesional greco catolic? «Unaţia» să fie pricina lor? Ori, ea singură, prin acţiune isolată, le va lecui?

Din Orăştia ortodoxă şi culturală

— Matineul Reuniunii femeilor. — Conferenţa dlui Nicolae Colan, Rectorul Academiei Teologice din Sibiu. —

Oraşul Orăştie, cu frumos trecut cultural şi naţional, a avut, în ziua de 14 April, ca oaspe, pe dl profesor Nicolae Colan, rectorul Academiei teologice din Sibiu, care sosind de dimineaţă, în vederea Conferenţei religioase, pe care a ţinut-o la matineul organizat de femeile române pentru care a fost învitat, a asistat şi la serviciul divin, la finea căruia, după ce a citit «Credeul» şi «Tatăl nostru» a ţinut, la dorinţa profesorilor, numerosului public şi elevi de şcoală, o minunată alocuţie religioasă, vorbind despre iubire, bunaînţelegere creştinească şi socială între fraţii creştini, în baza vechilor principii creştine, cu împărţirea bucuriilor şi supărărilor, ca o practică şi salvatoare împărţire divină, pentru prosperarea neamului, bisericii şi patriei noastre. Această predică a făcut plăcută şi folositoare impresie asupra credincioşilor dornici de lumină şi povaţă.

A servit sfta slujbă a liturghiei părintele Ion Moţa, iar strana au ţinut-o, intelectualii profesori, apoi med. Dr. Ion Solomon, fostul preot Dr. Eug. Munteanu, funcţionar sup., în frunte cu vechiul cântăreţ Const. Baicu învăţător-revizor în retragere.

S'a constatat din nou că biserica actuală este neîncăpătoare, pentru numeroşii credincioşi, la 5000 suflete.

---

suma sidocsiii episcopeşti adecă penzia cea primită să nu o întoarcă îndărăpt la casă, pentru că osfinţita mărire împărătească au rânduit pe anul acesta curgător pentru uşurarea clerului în chipul sidocsiii noastre, dar aşa că aceea ce sau fost strâns pe anul trecut să să strângă şi să să plinească, şi pentrucă noi sidocsia anului curgător nam primit deplin, oarecare cler nau plinit deplin datorii sale, aşa dar după porunca crăescului gubernum din datul şi numărul sus însemnat în decretom împărătesc întemeiată trebue să plinească anul curgător cu răştanţia rămasă, pentru aceea prin aceasta ţi să porunceşte ca după numărul femeliilor în specificaţia noastră dela 22 Iulie a. c. acum de curând trimisă după cum cinstitelor a tablelor număr este însemnat cu cvitanţia banilor dela noi primită săţi faci socoteala şi apoi vei vedea pe câte famelii ai adus bani din protopopiatul vostru sau care au fost *protopop sau namesnic strângător* şi pe câte nu, şi apoi cunoscând de pe specificaţia fameliilor şi de pe cvitanţia noastră, a banilor aduşi cu câtă răştanţă este, îndată fără toată zăbava să te pui la ascultare şi mai înainte de săvârşitul anului acestuia curgător luna lui Octomvrie a aduce încoace. Intru aceasta rămân de binevoitor

Dat în Sâbii 16 August 1786

Gedeon Nichitici.

Nr. 441.

(*Despre judecarea pricinilor între preoţi*)

Preacucernice protopoape Kir Ilie!

Inălţatul crăescul gubernum prin intimatul său supt 17 Mai a. c. Nr. 4364 au arătat noao precum mărirea sa preaosfinţită kesaro crăiască bine au voit prin decretomul său din 23 aprilie 1786 Nr. 4364 făcând au poruncit ca toate pricinile în treaba cinului preoţesc întâmplate şi spre îndreptarea preoţilor foloase adecă chiar numai acelea pricini care să fac împotriva cinului preoţesc între preoţi şi între stăpâniri bisericeşti să să judece înaintea consistorumului, pentru aceea întru urmarea împărăteştii porunci vă povăţuesc ca pricinile preoţilor cele duhovniceşti şi bisericeşti cele mai mici cu consistorumul vostru precum şi până acuma după chipul rânduelii voastre la 18 septemvrie 1784 Nr. 103 la noi trimis şi după asămănarea vinii cu canoanele acolo însemnate săi canoniţi, dar cele mai mari vinovăţiile şi greşalele lor care din firea sa supt judecata episcopului, consistorumului sânt supuse, să le arătaţi noao cu toate faptele şi împrejurările lor, aşa de primirea aceştiia rândueli şi ştiinţă vestirea tuturor preoţilor în protopopiatul vostru înştiinţându-ne, mila puternicului Dumnezeu pururea să rămână cu voi.

Sâbii 8 septemvrie 1686.

De tot binele voitor

Ghedeon Nichitici.

Nr. 651.

(*In cauza examenului de 6 săptămâni*)

Preacucernice protopoape Kir Ilie, al Luncii, noao iubite!

Crăescul gubernum prin reşcriptul său din 30 Decembrie anul trecut Nr. 11519 neau arătat cum că preaosfinţita mărirea sa prin decretumul din 27 noemvrie anul trecut au poruncit ca de acum înainte *preoţii cei uniţi pentru facerea examenului de 6 săptămâni* numai atunci să aibă plata cea rânduită, când ar face întreg satul sau vreo câţiva oameni la olaltă când ar face examene şi lar chema ei la satul său, almintrelea unul sau altul să facă la preotul locului făr de nice o plată, care preaînaltă rânduială ţi să porunceşte să înştiinţezi.

Sâbii 31 decemvrie 1786.

de bine voitor

Gedeon Nichitici.

lar până la zidirea a unei noui biserici proiectate, — pentru care unii intelectuali, ca ministrul Dr. Aurel Vlad, fostul dep. I. I. Vulcu, Dr. Ion Solomon şi alţii, au dăruit frumoase sume, — va trebui să se ţină pentru mulţimea de tinerime şcolară dela atâtea şcoale şi licee, apoi reg. 92 inf., un serviciu divin separat, fie aici, fie în vreun edificiu şcolar.

— Reuniunea femeilor române, a început să organizeze anul acesta frumoase matinee, la care cântă corul «Armonia», al liceului, cu orchestra, (condusă de neobositul profesor Nic. Praţia, căruia lumea românească de aici îi datoreşte recunoştinţă), recitări şi câte o conferenţă de fiecare matineu. S'au ţinut până în prezent 2 astfel de serbări, la care au conferenţiat: dna Aurelia Pop-Florianu, de origine din Selişte, vorbind despre «Evoluţia femeii», — apoi profesorul Victor Iacob, cu subiect religios. Al 3-lea matineu s'a ţinut Duminecă în 14 Aprii. Corul prof. Praţia a cântat frumos «Irmosul Invierii» şi «Trăiască România Mare». Au recitat poesii dna Jarca şi elevul N. Ţăranu, iar solistul bariton Lucian Criştiu elev cl. VII a cântat duios doina de G. Chiriac, acompaniat de orchestra liceului «A. Vlaicu».

In cadrul programului a fost şi conferenţa dlui prof. Nicolae Colan, care a satisfăcut invitării reuniunii femeilor. Timp de o oră, conferenţiarul a vorbit despre viaţa lui Hristos şi a Apostolilor, despre teoriile scriitorilor filosofi şi ţinuta bisericii în raport cu viaţa politico socială; a desvoltat raportul, îndulcit de creştinism, dintre stăpân şi robi; cum biserica caută să reformeze sufletul şi nu formele dinafară; cuvântul, din vechiul cronicar: «Din cele trecute vremi, să cunoaştem cele viitoare», se adevereşte pe deplin în viaţa bisericii creştine, în care ni se cere să fim cu Hristos şi biserica; căci numai aşa ni-am păstrat neamul şi-l vom putea păstrà şi întări şi în viitor.

Conferenţiarul a fost aplaudat şi felicitat călduros de numeroşii oaspeţi din oraş şi împrejurime.

Dr. Eugeniu Manteana.

Concurs cu premii

Primim dela dna *Alexandrina Gr. Cantacuzino* din Bucureşti următoarele:

Societatea «Ţesătoarea» înfiinţată de M. S. Regina Elisabeta în anul 1905, dorind să contribue la păstrarea celor mai frumoase modele de scoarţe româneşti, organizează pentru zilele de 2 şi 4 Iunie 1929 un *concurs cu premii* în următoarele condiţiuni:

1. Se admit numai covoare lucrate în ultimii cinci ani;
2. Se dă preferinţă celor colorate cu vopsete vegetale;
3. Se admit covoare numai dela 1 50 m. lungime;
4. Aceeaş persoană poate expune mai multe bucăţi;
5. Comitetul va alege, din covoarele primite, pe cele demne de a fi expuse;
6. In afară de produsul şcoalelor, atelierelor, nu vor fi admise de cât lucrările proprii ale expozanţilor;
7. Covoarele de mătasă sânt excluse, precum şi cele persane;
8. Fiecare covor va purta pe dos o pânză cusută, cu numele, localitatea şi dimensiunile;
9. Covoarele vor fi depuse dela data de 10—25 Mai, la «Casa Femeii» din Splaiul Imprimeriei 6, lângă podul Isvor, unde va avea loc concursul;
10. Se vor libera chitanţe de primire.

Se constitue patru premii, în valoare de: I Lei 30,000, II Lei 10,000, III Lei 5000, IV Lei 3000.

Afară de premii, se vor acorda şi diplome. Vor fi zece diplome de onoare şi certificate de expozanţi.

«Ţesătoarea», îşi rezervă dreptul de a cumpăra covorul premiat, cu preţul de 2000 lei metru pătrat.

Comitetul se compune din următoarele persoane: dnele Alexandrina Gr. Cantacuzino, Vighi Berceanu, Zefira colonel Voiculescu, Aretia Tătărăscu, Ana Lahovari, Sarmisa Alimănişteanu, Pia Alimănişteanu, Elena general Perticari, — şi dnii Ţzigara-Samurcaş, Jean Steriade, Verona, Ştefan Popescu, C. Garofiid, şi Anibal Teodorescu.

Mănăstirea Cozancea din mitropolia Moldovei, într'una din nopţile trecute, a fost atacată de o ceată de bandiţi, spre a o jefui. Prinzând pe stareţul mănăstirii, tâlharii i-au cerut bani. La răspunsul acestuia, că nu are, bandiţii l-au snopit în bătăi, iar ca încoronare a nelegiuirii lor, i-au tăiat nenorocitului stareţ, limba. Se spune că păcătoşii sânt veniţi de peste Nistru.

Sanatorul dela Schitul Păltiniş

In munţii ce se înalţă deasupra fruntaşei comune româneşti Răşinari (judeţul Sibiu), în mijlocul codrului de brad, în culmile dătătoare de linişte şi sănătate trupească şi sufletească, la 30 km. depărtare de Sibiu, se înalţă la 1400 m. altitudine Schitul Păltiniş împreună cu un sanator (cămin) de reculegere trupească şi sufletească pentru preoţi şi alţi intelectuali.

Sanatorul zidit din lemn de brad, cu 21 camere cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, lumină electrică, sobe de teracotă, instalaţie telefonică etc., este unul din cele mai splendide localităţi climaterice din ţară, care poate rivaliza cu staţiunile din străinătate.

Preţul camerilor cu unul şi două paturi variază între 3 şi 8000 lei lunar. Întreţinerea este 7000 lei de persoană lunar. Pentru copii sub 10 ani se fac reduceri. Copii sub 3 ani nu se primesc. Preoţii, profesorii şi funcţionarii bisericeşti din Arhiepiscopie plătesc pentru cameră 1000 lei lunar.

Nu se primesc persoanele cari sufer de boli contagioase.

Sezonul durează din 1 Iunie până la 30 Septemvrie.

Cererile pentru informaţiuni şi primire se adresează: *Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu,* cu indicaţiunea exactă: adresa, numărul şi etatea persoanelor şi durata pe care se cere camera.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Răscumpărare. Părintele asesor cons. Dr. George Proca şi-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică contribuind la fondul orfelinatului arhidiecezan cu suma de 300 lei. — I-se exprimă mulţumită. *Oficiul de cassă Consistorial.*

In vederea adunărilor eparhiale, ce se întrunesc anul acesta la 28 April, aducem aminte deputaţilor următoarele dispoziţii din Statutul de organizare a bisericii noastre:

Art. 8. Toţi deputaţii aleşi sânt datori a se înfăţişa pe ziua deschiderii Adunării, sau în cazuri grave de împiedecare, a-şi justifica în scris absenţa. — Cei prezenţi sânt datori a participa la Şedinţele Adunării, a lua parte la lucrările ei, a primì alegerile şi însărcinările date lor, dela cari numai Adunarea îi poate dispenza. — Deputaţii, cari nici nu-şi justifică absenţa cu probe demne de crezământ, nici nu se înfăţişează la adunare, în decurs de 5 zile dela deschiderea ei, se consideră că au renunţat la mandat. Concediu pe 3 zile poate da preşedintele, iar pe timp mai îndelungat numai Adunarea. Pe timpul absenţei nu se dau diurne. Cererile de concediu se rezolvă îndată.

«Pocăit», care s'a pocăit .. In ziua a II-a de Paşti a murit în parohia noastră Geoagiu-Joseni «pocăitul» Lazăr Cârâguţ, bine cunoscut în aceste părţi ca unul dintre cei mai înverşunaţi predicatori, făcând parte din secta «studenţilor de Biblie». Pe patul de moarte şi-a exprimat ultima dorinţă de a fi înmormântat după rânduiala bisericii noastre ortodoxe, de către preot. In dimineaţa Invierii a cerut să i se aducă sf. Paşti, pe care luându-le cu o adâncă cucernicie, făcându-şi semnul sf. cruci, a dat mulţumită lui Dumnezeu, pentru harul de care l-a învrednicit în cele din urmă momente ale vieţii sale. Chemând apoi în jurul său soţia, şi 5 copii, rudeniile şi vecinii, i-a sfătuit pe toţi să rămână fii credincioşi ai bisericii şi credinţei noastre strămoşeşti, după care a trecut la cele veşnice. Obţinând şi aprobarea autorităţii noastre bisericeşti, *pocăitul* Lazar Cârâguţ a fost înmormântat în Miercurea luminată, după rânduiala sf. noastre biserici, în prezenţa unei numeroase asistenţe. Căinţa lui în ceasul al 12-lea, după o rătăcire de 12 ani şi care, ne reaminteşte minunata întoarcere dintre cei doi tâlhari răstigniţi pe cruce alături de Mântuitorul, a zguduit adânc sufletele credincioşilor. Din acest esemplu vor putea să înveţe atât credincioşii noştri cât mai ales «pocăiţii» cari s'au îăpădat de legea lor strămoşească.

Pr. *T. Glodeanu.*

«Album de brodării şi ţesături româneşti». Sub titlul acesta a publicat domnişoara Minerva Cosma, din Sibiu, în anul 1905, o colecţie de modele frumoase româneşti, care a fost foarte bine primită de români şi străini.

De doi ani este epuisat albumul. Doamna Minerva Schaffer născută Cosma a voit să scoată o ediţie nouă, dar spesele sânt aşa de mari încât nu i a fost posibil. Şi acum tot mai primeşte întrebări unde s'ar putea cumpăra astfel de albume, şi — fiind d-sa de părere, că puţinele albume cu modele româneşti care le avem, sânt neapărat de lipsă în toate comunele ca să se obicinuiască ţărancele de mici să lucreze numai modele româneşti, care ni le-au păstrat străbunele noastre de veacuri şi acum sânt în pericol de a le pierde în timp scurt, — ar retipări albumul, dacă s'ar afla destule persoane, corporaţiuni, şcoale etc. care s'ar obliga să cumpere unul sau mai multe exemplare. Cine doreşte să l aibă, este rugat să se prenoteze, în scris, până la 29 Aprilie 1929 la doamna *Minerva Schaffer, Sibiu,* strada *Carmen Sylva Nr. 19.* Un exemplar ar costa cam 600 Lei.

ŞTIRI LOCALE

Reprezentaţie teatrală. Elevii şcoalei normale «A. Şaguna» din Sibiu vor juca Sâmbătă, în 20 April 1929, ora preciz 8 seara, sub conducerea dlui N. Băilă, drama în 3 acte *Ultimul vlăstar* de A. Pandele. Bilete se găsesc de vânzare la Librăria Arhidiecezană şi seara la cassă.

Mare şezătoare literară, sub patronajul dlui ministru al Ardealului Voicu Niţescu, va da *Societatea scriitorilor români* Marţi, în 23 April, ora 9 seara, în teatrul oraşului Sibiu. Bilete se găsesc de vânzare la Librăria Foaia Poporului şi seara la cassa teatrului.

CARŢI ŞI REVISTE

Antologie. O culegere de bucăţi literare, sub numirea *Luminătorii Satelor*, a apărut în Institutul de arte grafice «Ardealul» dela Cluj, îngrijită de harnicul inspector şcolar primar, *Constantin Iencica*, profesor de pedagogie şi filosofie. Bucăţile, iscusit alese din scriitorii români cei mai de seamă, sânt publicate ca îndemn pentru tinerii învăţători să îndrăgească viaţa dela ţară şi să-şi pună toată priceperea în scopul ridicării culturale a poporului. Antologia frumoasă a dlui C. Iencică se adresează nu numai dascălilor idealişti, ci şi normaliştilor, «cari trebue să părăsească şcoala înarmaţi cu voinţa de a lupta şi a învinge toate greutăţile». Cărticica se vinde cu preţul de 30 Lei şi se poate cere dela Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Nr. 196.

(*Slobozonie la a 4-a căsătorie*)

Preacucernice protopoape Kir Ilie!

Înălţatul crăescul gubernum prin reşcriptul său Nr. 2987 vestindune cum că preaosfinţita mărire a sa împărătească prin decretumul său de curte la 8 martie întru acesta curgător an, au poruncit ca de acum înainte între unele căsătorii cu toată întregimea şi păşirea sau lucrarea *precum la catolici aşa şi la noi* să să urmeze, adecă întru îndreptarea păşirii pentru pricinele căsătoriì sau făcut şi voao preoţilor prin tabla varmegiei după cum am scris la 31 mai 1787 Nr. 177; încă şi aceasta bine au voit mărirea sa împărătească a porunci ca de acum înainte acea oprită între oameni de legea neunită partea căsătoriì să fie slobodă, şi pentrucă i. k. g. aşa ne-au îndreptat ca arătânduţi aceaste poruncitoare rândueli să te povăţuim spre buna şi chiar împlinirea lor pentru acelea întru asămănarea înaltelor decretumuri îţi poruncim ca amândoao acestea în chipul una pricina căsătoriì, alta pentru *slobozenia ta a patra* cununie întru vremea de doao luni în bisericele a parohiilor preoţilor din protopopiatul tău prin preoţi să să publicăluiască spre înţelesul varmegiilor de 3 ori în 3 Dumineci şi precum că starea acestui nostru circular după chipul însemnat tuturor preoţilor pentru vestirea leai dat şi precum să porunceşte leai îndreptat, vei avea a ne face relaţia.

Sâbii 12 april 1787.

de tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 18/1929. (36) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Glalacuta** cu filiile Găbeşti şi Târnava, protopopiatul Ilia, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 100—120 familii.
3. 1 şi ½ jugăr de pământ (fânaţ) eclejie.
4. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite, oficiului protopopesc Ilia, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din parohia Galacuta şi filiile.

Ilia, la 28 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 10/1929. (37) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Godineşti** cu filia Petreşti, protopopiatul Ilia, se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Câte una ferdelă cucuruz sfărmat dela circa 120—150 familii.
3. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite, oficiului protopopesc Ilia, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din Godineşti.

Ilia, la 20 Ianuar 1929.

Iuliu Josan
protopop.

Nr. 116/1929. (38) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante de cl. III **Certejul de sus** şi **Almaşul sec.** cu filia **Cozla** din protopopiatul Deva, să publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Certejul de sus** cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat, sesiune parohială 3 jug. 1237°, adău câte 2 măsuri porumb (à 30 litri) nesfărmit dela fiecare casă; casă parohială şi stola uzitată.
2. **Almaşul sec.** cu filia **Cozla** cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială în materă 4 jug. 609 □ în filie 9 jug. 659 □, adău în materă câte 1 măsură de porumb sfărimit (à 20 litri) de fiecare casă; filia nu plăteşte adău; casă parohială şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul de schis şi să vor prezenta în parohii spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 2 Aprilie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al tractului Deva în înţelegere cu consiliile parohiale.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut:

Biserica Neamului
şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 27 April 1929 Nr. 32

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Reforma învățământului teologic

Când se întrunise, pe la începutul lui Martie a. c., în ministerul cultelor din București, comisiunea cu anteproectul de lege a organizării învățământului teologic din întreaga țară, ne-am exprimat nedumerirea noastră față de această părintească îngrijire a guvernului și am întrebat: cum rămâne cu respectarea *autonomiei* bisericești ce ni se asigură prin legea statului?

Rezultatul discuțiilor, din comisiunea care a lucrat exclusiv conform vederilor stăpânirii care i a dat însărcinarea, s'a comunicat publicului prin presa din capitală, și, ca *informațiune*, l-am dat și noi în coloanele acestui ziar, cu adaosul că anteproectul pomenit nu poate să fie definitiv, și că va trece și în discuția Sfântului Sinod.

Punctul care a jignit mai mult cercurile noastre bisericești din mitropolie, este acela în care anteproectul de lege ar vrea să transforme academiile teologice din Arad și Caransebeș în *seminare*.

S'au neliniștit în deosebi cei de-a dreptul loviți, adecă poporul și clerul eparhiilor din Arad și Caransebeș.

Un pas, în această direcție, s'a și întreprins.

Adrese-memorii, în interesul păstrării vechilor institute teologice, astăzi academii, s'au înaintat guvernului, zilele acestea, atât din partea eparhiei dela Arad, cât și a celei dela Caransebeș, pe drept cuvânt alarmate prin anteproectul de lege a organizării învățământului teologic, unde comisiunea însărcinată cu elaborarea lui cere — cu totul pe nedrept — transformarea Academiilor teologice dela Arad și Caransebeș în simple *seminare*.

De sine înțeles, că acest proect este — o repetăm — departe d'a fi definitiv.

Suntem siguri că vechile noastre așezăminte bisericești nu vor putea fi desființate tocmai în țara desrobită a României de astăzi, cu atât mai vârtos că proectul amintit se prezintă — cum arată și memoriul dela Arad — ca un fel de operă *despre noi fără noi*.

Capii eparhiilor dela Arad și Caransebeș apelează cu încredere la simțul de dreptate al Sf. Sinod și al guvernului în convingerea că la revizuirea proectului nu vor admite ca două centre vechi culturale din mitropolia de dincoace de munți să fie degradate și osândite la evident regres și stagnare păgubitoare în cele culturale și sufletești.

Parohiile, în deobște bine situate ale Aradului și Bănatului, pot și voesc să aibe în fruntea lor conducători cu pregătire academică, și nu se vor mulțumi cu seminariști.

Craiova și Galații vor primi, după proect, academii teologice, fără să le fi avut până acum. Foarte bine. Cu atât mai ales trebue păstrate și întărite cele existente; ear numărul lor sporit, după trebuință, ca singurele institute destoinice să pregătească, în duh evanghelic și ortodox, pe ceice se dedică astăzi misiunii de slujitori ai sfântului altar.

La deschiderea adunărilor eparhiale

Reprezentanții clerului și poporului din cele 18 eparhii din de Dumnezeu scutita Biserică a României, se întrunesc în Dumineca a cincea dela Praznicul cel luminat al Invierii Domnului, Dumineca Samarinencei, în *adunările eparhiale* la centrele fiecărei episcopii, respective arhiepiscopii.

Principiul fundamental al constituțiunii noastre bisericești este: ca prin orce act de viață constituțională biserica să devină mai capabilă pentru desvoltarea ei internă și mai puternică întru a-și apăra vaza și autonomia față de orce altă corporațiune, cu care vine în contact.

Noi cei de dincoace de Carpați, cu deosebire cei din generația mai veche, simțim deosebirea între adunările de astăzi și adunările de dureroasă aducere aminte de sub èra maghiară.

Pe când în timpurile trecute, întreaga energie a corporațiunilor noastre bisericești, se măcina în o dârză luptă de rezistentă și defenzivă, de a ne apăra «sărăcia, nevoile și neamul» — problema bisericii și a organelor ei, astăzi este de a duce ofensiva, de a lua conducerea spirituală și morală, conducerea masselor credincioșilor, deopotrivă fii ai bisericei și cetățeni ai statului, — fiind astăzi cea mai de căpetenie problemă: premenirea vieții sufletești, care a suferit grele lovituri în timpul războiului.

Și nădejde avem, că aceste urme nefaste vor dispare prin aplicarea cât mai nimerită a frumoaselor noastre instituțiuni bisericești-culturale în cadrul normat prin legea noastră fundamentală organică, în senzul și *spiritul evangheliei Domnului*.

Această sfântă evanghelie ne-a fost, și ne este unicul program de acțiune.

Stând pe acest puternic piedestal, este natural, că fiecare hotărâre, pe care o vor lua adunările noastre eparhiale, va contribui în deplină măsură la promovarea și înaintarea intereselor bisericii și credincioșilor noștri.

In art. 131 al legii și Statutului pentru organizarea bisericii ortodoxe române sancționată prin fericitul întru aducere aminte, marele Rege de pie memorie **Ferdinand I**, în anul 1925, sunt înșirate punct de punct atribuțiunile adunării eparhiale.

In unul din aceste puncte, adunarea eparhială se încredințează a examina raportul general anual al consiliului eparhial despre mersul vieții și afacerilor bisericești din eparhie și luarea de hotărâri în privința celor de urmat.

Avem informațiuni, că toate rapoartele consiliului arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia și Sibiu cuprind o conștiențioasă dare de samă despre activitatea desfășurată în anul expirat și un vast material referitor la rezolvarea multelor și probleme actuale.

Problemele puse înaintea membrilor adunării eparhiale sânt variate și privesc condițiile actuale ale vieții religioase în raport cu misiunea bisericii. E tradiția acestei înalte corporațiuni naționale bisericești să arate cum clerul și mirenii consideră problemele religioase printre cele mai vitale preocupații ale vieții individuale și colective.

Această tradiție sperăm să fie consacrată și actualizată și prin adunarea eparhială din anul acesta.

Urmează, ca această înaltă corporațiune să examineze întreg complexul problemelor dela ordinea zilei și să găsească pentru fiecare, soluțiuni potrivite, pentrucă o corporațiune bisericească inspirată în plină măsură de credința în Dumnezeu, află totdeauna calea și mijloacele pentru prosperare și înaintare.

Biserica pentru noi a fost, este și va fi barca de mântuire alui Noe. Precum corăbierii au lipsă de busolă conducătoare, ca să nu rătăcească pe luciul mării când se întunecă cerul, tot astfel avem și noi lipsă de asemenea busolă, de steaua conducătoare, care este *credința*, la lumina căreia să putem călători, fără să rătăcim printre valurile viforoase ale mării, care o numim *viața*.

Salutăm pe aleșii clerului și poporului, cari în Dumineca Samarinencei să întrunesc în numele Domnului, dorind, ca activitatea lor să fie încununată de succes, — pentru binele și prosperarea bisericii și a patriei noastre mult iubite.

Diletantismul și cultura integrală

Prin cultură nu se înțelege numai formația lăuntrică a unei personalități, a unui popor și a unei epoci, ci și atitudinea acestora în fața fenomenelor vremii. Cultura nu este deci, numai aluatul unei persoane de elită, dar mai este și arma sa de trăire, de propășire. Semnificația ei astfel nu se poate reduce la un simplu mijloc de conservare, ea însemnând și un factor de înaintare, o metodă de muncă. Este prin urmare și tradiție și rostogolire de idoli, — și conservare și împărtășire în acelaș timp.

Mai filosofic vorbind, cultura nu se concepe deci numai ca sinteza unor cuceriri spirituale în stare statică, ci și ca o energie

ce lucrează cu mult peste graniţele personalităţii în care încolţeşte.

Aceasta se remarcă chiar la încrucişarea sferei culturii cu aceea a cunoştinţei. Având o entitate deosebită de aceea a cunoştinţei, sfera conceputului de cultură totuş coincide la anumite puncte cu sfera cunoştinţei. Anume acolo unde rezidă materialul culturii şi apoi unde cultura se manifestă dinamic lucrând asupra celorlalţi. Acesta din urmă este cazul ştiinţei, concepută în senzul larg al noţiunii. In deobşte ea e mai mult recunoscută cu denumirea de «cultură», deşi fermentul acesteia nu stă propriu zis aici.

Cu această ocazie ne preocupă chiar aspectul din urmă al culturii.

Ne preocupă tocmai din pricina că, epoca contimporană cunoaşte o criză ce derivă din problemele pe care le impune aspectul de mai sus al culturii, anume problema materialului de cunoştinţe pe care trebue să-l înmagazineze o personalitate de elită a societăţii de azi, pentru a se putea ornamenta cu atributul de «om cult».

Criza ia uneori chiar aspectul unui conflict.

Un atare conflict e şi acela existent între diletanţi şi specialişti, între filosofi şi oameni de ştiinţă, — patru categorii aparte, a căror intervertire nu e în folosul soluţionării problemei. Totuş pentru o mai clară înfăţişare a crizei, pornim dela confuzia unui atare conflict.

Dacă filozofii acuză pe oamenii de ştiinţă pentru unilateralitatea cunoştinţei lor ce oferă o privelişte incomplectă şi colţuroasă, atunci critica cea mai înverşunată a savanţilor îndreptată în contra filosofilor este cauza diletantismului. Dar nu întocmai astfel se prezintă lucrurile. Pentrucă dacă cu bună dreptate pot fi încriminaţi pentru unilateralitatea lor înspăimântătoare, oamenii de ştiinţă, atunci caracterul diletant nu e aplicabil câtuş de puţin la filosofi. Tocmai filosofia contimporană este aceea care, îngrijată de ravagiile cunoştinţelor unilaterale, dar nu mai puţin şi de acelea ale diletantismului, s'a gândit în mod serios la curmarea acestor stări, ce ameninţă cultura epocii la însăşi temeliile ei.

Deslegarea problemei este dificilă şi subtilă. Necesită o adâncă înţelegere a lucrurilor; în deosebi sub raportul istoric. Desideratul însă e legitim, întrucât nu râvneşte decât după armonia pe care a mai cunoscut-o omenirea. Cu adevărat, antichitatea greco-romană, mai cu seamă Renaşterea şi chiar neoclasicismul, au cunoscut o mai fidelă expresie a omului cult, decât cunoaşte epoca modernă. In anchititate a existat filosoful, care era în aceeaş persoană şi savant. In materie teoretică, el trebuia să fie în curent cu toate cuceririle spiritului uman. Valoarea unui om cult din antichitate, era în funcţie de suma cunoştinţelor sale. Renaşterea merge mai departe, ducând pretenţiile la punctul maxim. In timpul Renaşterii omul cult e omul universal — acela care izbutind să acumuleze un cât mai bogat material de cunoştinţe, încearcă chiar să-l pună în funcţiune. Astfel fără îndoeală, Leonardo da Vinci e un prototip al polihistorului din renaştere. Neoclasicismul prezintă în schimb oarecari lunecuşuri, ne mai fiind în stare de a menţine echilibrul veleităţilor de polihistor. Acesta tinde mai de grabă spre o tendinţă enciclopedică, ce-şi găseşte apogeul în epoca următoare. (E deajuns să ne gândim la supărarea necurmată a lui Schiller provenită din pricina împrejurării că nu ştia greceşte. Trăind în tovărăşia lui Goethe, se simţea oareşicumva jenat, cum el poet, dramaturg, estetician şi istoric, nu cunoaşte limba elenă, pe câtă vreme Goethe, în afară de cunoştinţele sale filozofico-filologice, mai era şi o autoritate ştiinţifică, minerolog şi naturalist competent).

Intermitent cu aceste năzuinţi, se manifestă şi o tendinţă contrarie. Ea porneşte dela dorinţa curagioasă a autonomizării valorilor, a cărei necesitate a fost surprinsă de însuşi progresul ştiinţelor ce datează dela sfârşitul evului mediu. Incă în acest timp se produce un conflict între ştiinţele naturale şi teologia, a cărui soluţionare rezultă ciudata teorie a adevărului îndoit, conform căreia orce fenomen poate primi două explicaţii, ce se pot chiar contrazice, una teologică, alta ştiinţifică. Admiterea unui adevăr dublu duce însă la cel mai înspăimântător scepticism ştiinţific, după care orce năzuinţă culturală, orce elan creator este zădarnic. El trebue considerat deci, numai ca o supoziţie de natură metodică, ce a înlesnit un proces istoric. In evul mediu se ştie, cum toate încercările de ştiinţă au fost vasale teologiei. Pentruca să se poată înfiripa au avut deci, nevoe de autonomia, care singură le putea asigura abordarea metodei proprii. Odată săvârşită sciziunea între teologia şi ştiinţele naturale, procesul autonomizării valorilor a luat un avânt mare, primind în cele din urmă şi o codificare filosofică din partea pozitivismului lui A. Comte.

Dar, de o bucată de timp, avântul acesta a devenit periculos. Specializările desvoltându-se fără limită, ameninţă progresul ştiinţific. Universul nu este un plan desagregat de lucruri, ci o varietate de formă într'o unitate de fond. Deaceea în locul autonomizării valorilor ce devine anacronică, epoca noastră reclamă solidarizarea lor. Două sunt soluţiile ce indică această solidarizare; una neserioasă, lipsită de spirit ştiinţific cu o atmosferă de salon proprie femeilor, alta elaborată de gândirea contimporană, cu serioase legături cu nevoile latente ale vremii. Este diletantismul pe de o parte, şi cultura integrală pe de alta.

Diletantismul e o formulă romantică, ce-şi întemeiază metoda sa pe factorul sentimental. Totul se sprijină pe simpatia manifestată de cercetător faţă de materialul de cercetat. Diletantismul porneşte dela ideea imposibilităţii acumulării întregului material al cunoştinţelor diverse, cucerite de spiritul uman de-alungul veacurilor, pentruca după criticarea atmosferei îmbâcsite a specialistului să concludă nevoia lărgirii orizontului de cunoştinţe. In spiritul acestei concepţii, nemai rămânând liberă decât facultatea afectivă, îi incredinţează acesteia sarcina îmbogăţirii structurei lăuntrice. Formidabilă greşală de logică! După această concepţie, omul cult va fi acela care-şi va extinde cunoştinţele sale asupra unui cât mai vast domeniu de gândire, cu condiţia de a avea reale afinităţi cu ele. Cunoştinţa nu va fi deci temeinică şi sigură, ci aproximativ... Va poseda în schimb girul simpatiei lăuntrice.

O atare metodă nu este ştiinţifică, neprezentând nici o garanţie. E o metodă care trebue eliminată, întrucât nu asigură nici progresul ideilor, nici pe acela al ştiinţei. Este întocmai ca şi sofistica, amăgitoare şi inutilă. In locul ei filosofia contimporană întrezăreşte o altă solidarizare a valorilor.

Intr'adevăr o solidarizare în senzul fuzionării este cu neputinţă. Stă însă deschisă calea comunicabilităţii între diversele valori. Dacă sunt numeroase diferenţele dintre discipline şi valori, — nu sunt tocmai absente legăturile ce le încopcie. Legăturile, de-altminteri, indică şi spiritul specific al fiecărei discipline. Cunoaşterea lor duce la o cultură sigură, şi la o metodă ce nu dă greş — duce tocmai la ceeace am înţeles noi prin «cultură integrală». Se pune şi aici o condiţie. In epoca aceasta a diviziunii muncii, şi a specializărilor, e nevoe totuş de cunoaşterea aprofundată a unei anumite discipline, chiar şi pentru motivul înţelegerii mai adânci a spiritului animator şi a metodei de lucru. Dar aceste cunoştinţi de specialitate, întreţinând solide legături cu restul cunoştinţelor, nu mai rămân izolate.

Astfel omul modern izbuteşte să dispună de o largă înţelegere a vieţii, în temeiul cunoştinţelor sale de specialitate raportate la problema totalităţii, răspunzând unui imperativ ştiinţific, ce asigură încă pentru îndelungată vreme roadele fermentului culturii europene.

Victor Iancu.

Pe marginea unei cărţi

„Biblia şi intelectualii" de prof. N. Colan.

Biblia, «cartea» care, după părerea celor vechi, singură are dreptul să poarte acesstă numire, este opera cea mai puţin cunoscută de intelectualii noştri.

Considerată — greşit, se'nţelege — ca o carte de specialitate, pentru teologi, cea mai mare parte din intelectualii laici se dispensează cu uşurinţă de cunoaşterea sfintei Scripturi. Lumea, în cea mai mare parte, trăeşte în obişnuinţa că n'are nici o datorie şi nici o chemare de a ispiti Scriptura. Sânt prea puţini acei intelectuali cari se gândesc că Biblia cuprinde cuvântul lui Dumnezeu, învăţătura care trebue să fie normativul fiecărui creştin în viaţă. Şi cine nu ştie acest lucru, nu se osteneşte să cunoască scriptura, şi cine nu cunoaşte scriptura, nu-şi cunoaşte nici rostul vieţii. Biblia este, în primul rând, cartea vieţii, şi numai viaţa trăită în conformitate cu poveţele Scripturii este viaţă adevărată.

Un val de nemulţumire a cuprins straturile sociale. Nime nu e mulţumit cu ceeace este, cu ceeace face, cu ceeace are, şi fiecare doreşte alt bun.

Imi pare că niciodată n'au avut o mai mare valoare actuală, decât azi, cuvintele sfântului Pavel: «Că nu fac binele care voesc, ci răul care nu-l voesc, acela fac», (1 Rom. 7, 14).

Dela individ până la societatea cea mai înaltă — statul, — toată activitatea se desfăşoară pe drum străin de poveţele Scripturii; viaţa noastră se scurge pe canalul care nu duce la realizarea binelui dorit şi deaceea eforturile noastre rămân fără rezultat.

In trei ani am avut trei guverne: fiecare guvern a venit cu program avansat pentru fericirea cetăţeanului. Se legiferează în fiecare zi, se schimbă programa şcoalelor în fiecare an, se ţin fel de fel de conferenţe în fiecare Duminecă în mai toate oraşele ţării; şi, cu toate acestea, nu putem ieşi din păcatul, din răul, în care parecă sântem sorţiţi să ne trăim zilele. Nu putem prospera, pentrucă toate reţetele de până acuma au fost greşite, şi deaceea toate încercările au rămas şi vor rămânea fără rezultat cât timp nu vom admite că reforma trebue să pornească din *interior* în afară, şi nu invers. Inaintea oricărei reforme trebue reforma inimii, reforma cugetului şi a moravurilor, reformă în senzul de a recunoaşte şi a pune la baza vieţii *cartea vieţii*, Biblia.

Dacă am căuta să luăm Biblia ca povăţuitor, dacă ne am adăpa din dumnezeeştile ei învăţături, dacă ea ar fi izvorul inspiraţiilor şi avânturilor noastre, dacă cugetele şi făpturile ar fi realizări ale poveţelor ei, în acest caz desigur că ar fi mai multă fericire în suflete şi mai mult bine pe plaiurile măritei noastre ţări.

Din concluziunile celui mai recent bilanţ al vieţii omeneşti, reese că popoarele mai bătrâne şi mai avansate în cultură şi-au dat seamă de greşelile de până acum; deaceea, în actualele lor orientări, ele se îndrumă pe făgaşul unei mai intensive vieţi spirituale.

Ca unul ce urmăreşte cu interes viu produsul spiritual al celor mai de seamă autori contimporani, dl profesor şi rector al academiei teologice «Andreiane» din Sibiu, Nicolae Colan, remarcă această nouă orientare în viaţa omenirii.

In dorinţa de a trezi un interes, şi în pătura intelectualilor noştri mireni în deosebi, faţă de problemele vieţii sufleteşti, de-a face să fim şi noi în acelaş ritm cu popoarele mai bogate în experienţă, prin urmare mai chemate a da îndrumări, a iniţiat o publicaţie periodică sub numirea: *Problemele vremii.*

Inceputul îl face, aşa de potrivit, cu publicarea studiului său: Biblia şi intelectualii, studiu asupra sfintei Scripturi, o frumoasă apologie a Cuvântului dumnezeesc. In cuvintele «Ispitiţi Scripturile»! puse în prefaţa cărţii, autorul îşi exprimă dorinţa şi motivul pentru care a scris-o.

In capitolul prim se arată că cu tot progresul tehnic, cu toată civilizaţia de azi şi cu toată cultura, omul zilelor noastre este nemulţumit. Nemulţumit pentrucă «expresia civilizaţiei de azi este maşina, iar cultura noastră, este văduvită de suflet», prin urmare ele nu pot da nimic sufletului care «însetoşează de dreptate, de adevăr şi de frumos». Răspunzând întrebării: Ce este Biblia, întrebare pe care şi-o pune singur, arată vechimea Scripturii, valoarea ei pentru viaţa omenească, părţile şi lucrarea ei asupra sufletului. Cunoaşterea Bibliei, din partea tuturor, ar fi o adevărată binefacere. Ea ar deveni cel mai iscusit învăţător pentru toţi.

«Cetindu-o, Biblia ne va călăuzi în viaţă către idealurile superioare ale umanităţii: Pe profesor îl va învăţa să-şi crească ucenicii cu dragostea nemărginită, părintească, pe care a arătat-o Isus ucenicilor săi, pe judecător să judece mai drept decât Pilat, pe financier să gospodărească cinstit, pe funcţionar să slujească cu credinţă, pe bogat să fie milostiv, pe sărac să nu urască pe cel ce vrea să fie mai mare, — să fie tuturora slugă, pe toţi învăţându-i în duhul dragostei şi al jertfei aduse pe Golgota, care singură e în stare să deschidă perspectivele unui pământ nou şi al unui cer nou, ca în viziunea apocaliptică a lui Isaia ori a discipolilor lui moderni, Soloviev şi Merejkowsky».

In capitolul al doilea: «Cartea care cucereşte lumea», ne arată că răspândirea aşa de mare a creştinismului în toate părţile lumii, că traducerea sfintei Scripturi în atâtea sute de limbi, este perspectiva creştinismului de-a ajunge religiune universală. Partea a treia cuprinde o seamă de citate dintre cele mai frumoase din sfânta Scriptură. Ele au menirea să servească drept exemplu şi argument despre cele spuse înainte despre Biblie.

Calităţile deosebite, în special claritatea şi frumuseţea stilului, ne sânt cunoscute din publicaţiile anterioare ale autorului. In tot ceeace a publicat până azi, scrisul său curge ca o melodie fără cascade şi fără artificialitate. Deosebit de calculat în idei şi cuvinte se dovedeşte şi de data aceasta acelaş bun scriitor al bisericii noastre.

S. C.

Nr. 2995/1929.

Incunoştiinţare

On. Minister al Instrucţiunii, cu adresa Nr. 17380/1929, ne-a încunoştiinţat, că examenul de capacitate pentru specialitatea religia, se va ţinea în sesiunea anului 1930.

Doritorii de a se înscrie la acel examen, îşi vor înainta cererile direct la Minister, până la cel mai târziu 15 Decemvrie. Cererea de înscriere a candidatului se va face pe un formular tipărit de Ministerul Instrucţiunii şi va trebui să fie însoţită de următoarele acte:

1. Extrasul de naştere sau un alt act autentic din care să se constate că este major;

2. Certificatul de naţionalitate;

3. Certificatul de moralitate liberat de Chiriarhul locului;

4. Certificatul care să constate, că a satisfăcut legea de recrutare;

5. Diploma de bacalaureat sau certificat de maturitate, sau vechiul certificat de absolvirea învăţământului secundar, sau diploma de absolvire a unui seminar teologic, care dă dreptul de înscriere la universitate;

6. Diplomă de licenţă sau doctorat în teologia creştină ortodoxă, sau diploma de absolvirea studiilor superioare teologice creştine ortodoxe, care poate fi echivalată cu licenţa în teologie. Echivalarea se va face în conformitate cu legea învăţământului superior;

7. Certificatul de absolvire a a unui seminar pedagogic universitar;

8. Certificatul, că este hirotonit preot, liberat de Chiriarhul în eparhia căruia serveşte.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat şcolar, ţinută la 9 April 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

M. S. Regina Maria donează suma de lei 200 mii pentru zidirea bisericii şi casei parohiale dela Cotroceni.

Şezătoarea. organizată pentru publicul sibian, din partea *Societăţii scriitorilor români*, în seară zilei de Sf. Gheorghe, s'a ţinut în faţa unei săli tixite de ascultători: intelectuali, meseriaşi şi multă tinerime şcolară. Şezătoarea, deschisă de dl Cincinat Pavelescu, care conduce turneul de acum al scriitorilor, a arătat la ce grad de perfecţiune şi varietate s'a ridicat literatura şi cultura noastră românească în vremile de astăzi. Au citit, pe rând, din scrierile lor, următorii: dl general Găvănescu (interesante amănunte din bătălia dela Mărăşeşti), dnii I. U. Soricu, C. Teodorianu, H. P. Petrescu, N. Regman, Minulescu (versuri spuse din memorie cu mare talent actoricesc), Dr. G. Cristescu, N. Colan, Brăescu şi la sfârşit epigramistul Cincinat Pavelescu, spiritual şi cu vervă ca totdeauna. Scriitorilor li s'a făcut, din partea sibienilor, însufleţită primire.

Se reduc cheltuelile? Guvernul ţării noastre menise considerabila sumă de o jumătate miliard de lei, ca să poată defăşura strălucire cât mai mare la serbările din 10 Mai 1929, când se comemorează aniversarea unirii politice a Ardealului cu vechiul regat. Lumea, îndeosebi contribuabilii ţării, s'au uimit cu groază în faţa sumei destinate de guvern pentru acoperirea cheltuelilor cu serbările unirii. In situaţia aceasta, cheltuelile — cum se spune — vor fi reduse simţitor: e vorba de 5 (în loc de 500) milioane lei pentru festivităţi în cadru mai modest.

Fundaţie. Văduva regretatului bărbat de stat Ion I. C. Brătianu, dna *Eliza I. C. Brătianu*, face o fundaţie prin care dărueşte ţării casa ce o locueşte, şi alte clădiri ce-i aparţin, în scopul să se aşeze acolo biblioteca mare a familiei brătieneşti dela Florica. Fundaţia, care poartă numele lui Ion I. C. Brătianu, face mare cinste ilustrei donatoare născute din neam de cucernici voevozi.

Să ne cunoaştem. La serbarea unirii au fost invitaţi, din partea guvernului român, şi *ungurii* din ţară; li s'a dat astfel prilej ca, refuzând invitarea şi oftând după trecut, să-şi manifeste sentimentele neprieteneşti ce ne poartă: lucru ce trebue ţinut în minte până atunci, când în sfârşit oftanţii vor înţelege că «valahii» nu mai vreau să le fie sluji şi robi.

Pe seama celorce au bani de lăpădat se redeschid, în vara ce se apropie, cazinourile dela Sinaia şi Constanţa, spre bucuria deosebită a antreprenorilor cari vor încasa partea covârşitoare a beneficiilor. Cluburi pentru judecători sânt deschise în toate oraşele; de ce să fie închise la Sinaia şi la Constanţa?! Cum rămâne însă cu *legea*, care aşa ştim opreşte funcţionarea caselor de joc?

Intru propăşirea satelor. Prefecţii de judeţe sânt invitaţi prin circulară ministerială să ia măsuri ca satele să-şi instaleze posturi de recepţiune, în considerare că noul post radiofonic dela Otopeni va fi pus în funcţiune anul acesta. Aparatele de recepţiune ale comunelor vor aduce la cunoştinţa obştei comunicările autorităţilor, ştiri şi sfaturi agricole; ear în zile de Dumineci conferenţe religioase şi culturale, cântări ş. a. vor fi transmise de postul de emisiune. Instalarea aparatelor pe sate costă dela 5 mii de lei în sus.

Anunţ. In comuna Lisa (judeţul Făgăraş) se vor ţinea în vara acestui an două cursuri de apicultură la stupina preotului Alexandru Popa. Cei ce vor audia unul din aceste cursuri, vor beneficia de o subvenţie zilnică de lei 30, acordată de către Ministerul de agricultură. Cursurile se vor ţinea dela 2—7 şi 9—14 Iulie. Inscrierile se vor face la preotul Al. Popa în comuna Lisa, judeţul Făgăraş.

Comandamentul marei legiuni de cercetaşi aduce la cunoştinţa cercetaşilor din întreaga ţară, că pot găsi echipamentul cercetăşesc la depozitul general al cercetaşilor României, dela Cartea Românească, bulevardul Academiei Nr. 3—5, Bucureşti. Echipamentul este confecţionat după modelul şi culoarea adoptate de comandament şi controlat din punct de vedere al calităţii şi trăiniciei sale.

ŞTIRI LOCALE

Tinerimea şcoalei noastre normale din localitate s'a afirmat din nou în seara de 20 l. c., ca muncitor şi harnic element şi în reprezentarea de piese dramatice. Obţinând concursul dlui I. Tarcea, precum şi conducerea dlui N. Băilă, director artistic dela Asociaţiune, tinerii elevi şi eleve au izbutit să ne dea o reprezentaţie bine rotunzită, prin jucarea piesei *Ultimul vlăstar*, în 3 acte, de A. Pandele. Pregătiţi cu multă sârguinţă, interpretarea tuturor rolurilor s'a făcut cu siguranţă surprinzătoare şi cu tineresc avânt spre mulţumirea, de astă dată nu prea numerosului, auditor. Nu pomenim numele amatorilor şcolari ai piesei, — ar trebui să-i înşirăm pe toţi cu laudă. Nu putem însă aduce aceeaş laudă şi conţinutului dramai reprezentate. Este greu de admis, în munţii lui Horea şi Cloşca, figura unui bătrân *preot* român cu sentimente naţionale nule, ear la minte atât de tâmpit, încât pe «ultimul său vlăstar», un tiner de valoare, şi-l dă pe mâna jandarmilor maghiari (să-l împuşte), numai fiindcă tinărul, unicul său fiu, vrea să scape de ţara ce-l prigoneşte, să treacă munţii ca ofiţer în armata română şi să lupte pentru unitatea politică a neamului... Cuvintele calde, uneori poate prea patètice, ale celorlalte persoane, au subţiat totuşi această greşală, pe care s'a clădit întreaga dramă a nenorocitului vlăstar.

Rescumpărarea la ziua onomastică. Dl Dr. Gheorghe Măcelariu, advocat în Sibiu, şi-a rescumpărat felicitările de ziua onomastică cu Lei 500, dăruiţi fondului Nicolae Cristea dela «Reuniunea meseriaşilor români din Sibiu». — Pentru prinos mulţumeşte:

Comitetul.

CARŢI ŞI REVISTE

Doctrina de stat a problemei minoritare, de prof. *Dr. I. Mateiu*, Imprimeriile «Independenţa», Bucureşti, 1929. — O broşură de 32 pagini. Preţul 20 lei.

Poşta redacţiei

D. *N. N. Gr.* în *B.* Pe rând. Mulţumiri.

(41) 1—1

„Album de brodării şi ţesături româneşti"

Sub titlul acesta a publicat domnişoara Minerva Cosma, în anul 1905, o colecţie de modèle frumoase româneşti, care a fost foarte bine primită de români şi străini. Dl Iorga a scris în «Sămănătorul»:

«Un nou album de ţesături româneşti... Şi iată că d-şoara Minerva Cosma, fiica unuia din fruntaşii vieţii economice, foarte desvoltată, a Românilor din Sibiu, şi-a adus aminte de frumuseţea mostrelor de artă populară pe care însăşi le strânsese. In ele erau cuprinse atâtea surprinderi plăcute şi descoperiri scumpe, atâta îngrijire cheltuită zi cu zi, încât d-şoara Cosma a trebuit să creadă că ţesăturile d-sale sunt cele mai frumoase...

...Astfel orice româncă care se îngrijeşte de reputaţia ei de femeie cultă, e datoare să poată arăta vizitatorului străin, mândrindu-se cu aceasta, albumaşul practic pe care... îl dăruieşte astăzi întregului neam românesc o domnişoară din Ardeal.

Să-l cumpere bogaţii, dar mai mult săracii. E o minune ce bun, ce harnic şi roditor e banul celor săraci, binecuvântat prin muncă. In el zace totdeauna putinţa de jertfă şi te trezeşti că în alt ţinut ardelean, ba chiar în cutare oraş din România sceptică şi egoistă, se strâng câteva femei de inimă, tot din sărăcime, şi dau al treilea, al patrulea album. Noi vom fi ce vom fi, până acuma am fost însă un popor de ţărani: poezia noastră, arta noastră, povestirea noastră sunt tot lucrări de ţărani. Trebuie să le cunoaştem cât mai bine şi mai larg, căci toate publicaţiile, oricât de frumoase, care s'au făcut până acum, trebuie privite numai ca un început şi ca o îndrumare».

«Luceafărul» a scris: «Album de cusături şi ţesături româneşti. Din cetatea ardelenească, care în timpul din urmă a atras luarea aminte a întregei lumi româneşti prin mândra expoziţiune naţională sălăşluită între zidurile ei, ne vine un mărgăritar de artă. D-şoara Minerva Cosma n'a cruţat nici osteneală, nici jertfă pentru a aduna, într'un album, o bogăţie de cusături şi ţesături ale ţărancei noastre, mână măiastră neîntrecută. Acest album e un pas însemnat în străduinţa noastră de a aduna tot ce găsim mai de preţ în straturile de jos ale poporului, unde e izvorul cel mai bogat pentru îmbogăţirea zestrei noastre culturale. In numărul acesta reproducem coperta şi porturile ţărăneşti din albumul d-şoarei Cosma, pentruca publicul să-şi poată face o idee despre frumuseţile lui.

«Telegraful Român» a scris:

«Album de brodării şi ţesături româneşti. O plăcută surprindere a cauzat dra Minerva Cosma din Sibiu tuturora celor ce se interesează de poporul român, de comorile ascunse în sinul lui şi de momentele şi notele, cari formează caracteristica individualităţii sale etnice — prin edarea unui nou album de cusături şi ţesături româneşti, colectate din diferitele ţinuturi. Albumul cuprinde peste 140 bucăţi de ţesături, cari fiecare înfăţi-

şează felurite motive şi forme, reproduse în colori originale pe XX file, octav mare. Toate modèele sunt reproduse cu o îngrijire, care întrece tot ce s'a tipărit la noi până acum în acest ram. Un avantaj mai prezintă acest album şi prin faptul, că modèlele sunt înfăţişate şi după structura lor, aşa încât orce şcoală de fete le poate uşor folosi şi imita. La fine se mai adaugă o filă (a XXI) cu fotografii de porturi ţărăneşti. Preţul opului... Merită să se afle pe masa fiecărui salon românesc. Deci îl recomandăm cu căldură».

Cele 20 de cartoane bogate, cari împodobesc acest album, ne vorbesc într'o limbă plină de înţeles. Alegerea şi aranjarea cumpănită a cusăturilor şi ţesăturilor ne dovedesc gustul artistic desăvârşit al femeii culte şi simţul practic al românceî harnice. ...«ALBUMUL» e o frumoasă colecţiune de cusături şi ţesături, dar e, în aceeaş vreme, şi o colecţiune practică de modèle, un dar nepreţuit pentru toate româncele care ţin la vechile şi etern-frumoasele noastre podoabe».

De doi ani este epuisat albumul. Doamna Minerva Schaffer născută Cosma a voit să scoată o ediţie nouă, dar spesele sunt aşa de mari încât nu i-a fost posibil. Şi acum tot mai primeşte întrebări unde s'ar putea cumpăra astfel de albume, şi fiind d-sa de părere, că puţinele albume cu modèle româneşti care le avem, sunt neapărat de lipsă în toate şcoalele, în toate comunele, pentru ca să se obicinuiască ţărancele de mici să lucreze numai modèle româneşti, care ni le-au păstrat străbunele noastre de vecuri şi acum sunt în pericol de a le pierde în timp scurt, dacă nu vom lucra cu toţii să le scăpăm dela pieire, — ar retipări albumul dacă s'ar afla destule persoane, corporaţiuni, şcoale etc. cari s'ar obliga să cumpere unul sau mai multe exemplare. Cine doreşte să îl aibă, este rugat să se prenoteze, în scris, până la 16 Maiu la doamna **Minerva Schaffer, Sibiu, strada Carmen Sylva 19.**

Un exemplar ar costa cam 600 Lei.

Publicaţiune

Biserica ortodoxă română din Guşteriţa, vinde pe calea licitaţiei publice, cu oferte închise: 110 stânjini şi 130 grămezi lemne de fag. Licitaţia se va ţinea în 12 Mai a. c. la 2 ore p. m.

Deslușiri dă oficiul parohial în fiecare zi între orele 12—2 p. m.

Guşteriţa, la 22 April 1929.

(40) 1—1 IOAN TODEA, paroh.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă*, cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulce. ţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—

plus spese postale Lei 30·—.

Nou! **Nou!**

A APĂRUT:

„Mie a vietui este Hristos!"...

— Scrisori pastorale —

De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 40, plus spese de poştă 10 lei

Teologie şi Sacerdoţiu

tipul clasic al păstorului ortodox şi idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Preţul Lei 30·—, plus spese de poştă Lei 10

Misionarism cultural

de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Preţul 45 lei, plus spese de poştă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de Pr. **Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 4 Mai 1929 Nr. 33—34

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIU

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.) Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Cuvânt de deschidere

— Rostit de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE al Ardealului la deschiderea Adunării Eparhiale în 28 April 1929 —

Hristos a înviat,
Domnilor deputați,

Creștineasca salutare de ziua Invierii Domnului, cu care Vă întâmpin de bun sosit la adunarea arhiepiscopiei noastre, și de data aceasta, ca întotdeauna, este ecoul marei bucurii ce am simțit-o cu toții, împreună cu întreg clerul și poporul nostru credincios, prăznuind luminata sărbătoare a sfintelor Paști.

Din mijlocul praznicului s'a desprins, ca o sfântă binecuvântare a Celui înviat, cuvântul: *Pace vouă!* — și răsunetul lui s'a revărsat în înviorătoare unde de evlavie în inimile obștei credincioase.

Pe când în alte părți ale sfintei noastre biserici o seamă de creștini nu s'au putut liniști din cauza terminului sfintelor Paști, în arhiepiscopia noastră — și cred că și în celelalte eparhii din mitropolia Ardealului, ca și în majoritatea covârșitoare a vechiului regat — duhovnicească bucurie a sărbătorii n'a fost tulburată prin certe și împărecheri. Agitația purtată împotriva terminului sfintelor Paști n'a putut altera ascultarea pe care poporul nostru, în nestrămutata lui alipire către biserică, a dat-o hotărârii Sf. Sinod — singurul for competent a-și spune cuvântul și a decide într'o chestiune ca aceasta.

In această atitudine deamnă și înțeleaptă a poporului nostru eu găsesc o profundă interpretare. Călăuzit de simțemintele sale de evlavie, poporul a înțeles că lucrul de căpetenie în sărbătoarea Invierii nu este *când*, ci *cum* o prăznuești. Nu terminul la care-ți sosește, ci credința și sufletul cu care o primești și o trăiești. Crezi tu în faptica înviere a Domnului din morți? Crezi tu că El este «învierea și viața»? Și scoți din credința în Hristos cel înviat toate consecințele pentru sufletul și pentru viața ta? Dacă nu faci aceasta — atunci, ori în ce zi te-ar ajunge Paștile, pentru sufletul tău închis în necredință și indiferentism solia lor va răsuna în pustiu.

Din acest punct de vedere, care nu se oprește numai la forme ci pătrunde în esența chestiunilor, datoria cea mare a tuturora care ne iubim biserica și poporul era, să găsim căile și mijloacele cele mai eficace pentru a face pe oameni să prăznuiască Invierea Domnului cu cât mai multă credință și să scoată din prăznuirea ei cât mai vii puteri pentru sufletele lor. Cât de edificatoare ar fi fost o discuțiune astfel îndrumată!

Dar mie mi se pare că noi, în genere, ne ocupăm prea mult de chestiuni cari nu sunt cele esențiale ale bisericei.

Dela unire încoace obiectul principal, de care s'au ocupat înaltele corporațiuni ale bisericei, a fost unificarea organizațiunii noastre bisericești. Fără îndoială era necesară această unificare, și putem avea satisfacțiunea de a fi realizat o operă bună și care cu timpul, pe urma experiențelor câștigate, va putea fi făcută din ce în ce mai bună. Insă nu trebue să uităm, că organizațiunea nu este scop pentru sine, ci este numai un mijloc, un instrument prin care biserica să-și poată înfăptui mai cu înlesnire scopurile sale spirituale. *Acestea* sunt cele esențiale, cari nici o clipă nu trebuesc pierdute din vedere.

De câțiva ani încoace în planul prim al preocupațiilor, mai ales în unele părți ale bisericei, a intrat reforma ori nereforma calendarului, iar acum pe urmă un amănunt al ei, terminul Sf. Paști. S'au pornit discuții, purtate cu patimă și vorbe aspre, în presa zilnică, în întruniri și chiar în parlamentul țării, simțindu se obligați reprezentanții partidelor politice să-și spună pe rând cuvântul în chestiunea pascaliei. Dacă un învățat străin și care până atunci nu ne-ar fi cunoscut, ar fi venit la noi în aceste câteva luni din urmă, cu gândul să studieze viața religioasă și manifestările ei la poporul românesc, ar fi rămas foarte probabil cu impresia că în centrul interesului religios la noi stă pascalia și toate celelalte probleme sunt în atârnare de ea. Aparențele, cel puțin, i-ar fi dat destulă îndreptățire.

Nu contest că asemenea chestiuni își au și ele însemnătatea lor; totuș, o însemnătate periferică, în viața religioasă. Celce ar vrea să găsească în ele dovada unui viu interes religios, ar trebui să constate imediat că, în asemenea cazuri, interesul religios e foarte rău călăuzit. De sigur e o rătăcire ca interesul religios să fie îndrumat spre lucruri secundare, luând locul marilor probleme și îndatoriri cari singure au dreptul să înlănțuiască toată atențiunea și să încordeze puterile cele mai bune ale bisericei, pentru rezolvirea lor.

Scopurile bisericei sunt identice cu scopurile religiunii. Celce scapă din vedere această orientare, acela rătăcește pe cărări lăturalnice. Iar scopurile religiunii se referă, mai pe sus de toate, la opera cea mare și sfântă a mântuirii sufletelor. Cum să cobori idealul religios în sufletele cari au nevoe de mântuire; cum să propovăduiești mai cu succes evanghelia lui Hristos; cum să răspândești lumina ei în păturile largi ale poporului; cum să apropii adevărurile eterne ale ei de mentalitatea lumii de astăzi; cum să faci pe oameni să-și deschidă inimile pentru primirea harului dumnezeesc; cum să-i ridici din superstiții și păcate, din întuneric și patimi; cum să-i aduci la Hristos și la o viață împreună cu Hristos; cu un cuvânt, cum să întronezi împărăția lui Dumnezeu în lume: — Aceasta este misiunea bisericei! Acestea sunt marile îndatoriri cari izvorăsc din ea!

Numai când biserica e pe deplin conștientă de misiunea ei și luptă din răsputeri să o realizeze, numai atunci poate fi ea cu adevărat folositoare neamului printr'o activitate care prin nimic altceva nu poate fi substituită.

La noi un popor întreg, fericit pe urma înfăptuirii unității sale naționale, așteaptă cu ardoare ca biserica lui, biserica care l-a adăpostit dealungul veacurilor, biserica care s'a identificat cu el în mijlocul suferințelor, biserica strămoșilor, să-i coboare în suflet marile realități ideale ale credinții în Dumnezeu, așteaptă acea reformă a sufletelor fără de care întreg edificiul vieții sale naționale e clădit pe nisip.

Și când chemarea vremii te îndrumă cu o răspundere atât de covârșitoare spre înțelegerea clară a rosturilor superioare ale bisericei, când poporul tău îți cere *pânea vieții*, atunci tu îi oferi Calendarul și Pascalia drept cel mai de căpetenie element al ortodoxiei — și-l agiți și-l învrăjbești pe asemenea chestiuni periferice, încât nici sărbătoarea Invierii Domnului n'o mai pot prăznui în aceeași zi frații cari au fost despărțiți prin hotare nedrepte și cari abia de câțiva ani s'au strâs sub acoperemântul aceleiași patrii române!

Nu este aceasta o regretabilă abatere de la misiunea bisericei, o deviare pe cărări secundare de la acel *lucru care trebuește?!* Nu este aceasta o dureros de îngustă înterpretare a ortodoxiei — a ortodoxiei pe care a păstrat-o întotdeauna și biserica noastră și care nu este altceva decât creștinismul integral, religiunea mântuirii în toată plenitudinea și curățenia ei, așa cum ne-a dat-o Mântuitorul și cum ne-au predat-o sfinții Săi învățăcei și apostoli?!

Intr'adevăr, ceice iau lucrurile secundare ale ortodoxiei drept cele esențiale ale ei, aceia se asamănă cu oamenii cari mănâncă coji, neștiind cât de dulce este miezul.

M'am simțit dator să fac aceste observații interpretative pentru mine și pentru iubita mea preoțime, la care fac apel și dela acest loc, să aibă pururea în vedere problemele centrale ale misiunii sale, să nutrească poporul cu pânea cea adevărată a vieții și să adape sufletele însetate ale credincioșilor cu apa cea vie, de care ne vorbește Mântuitorul în evanghelia care s'a cetit astăzi.

Venerabilă adunare eparhială,

Din rapoartele ce le va prezenta Consiliul arhiepiscopesc, veţi binevoi a lua cunoştinţă despre desfăşurarea vieţii bisericeşti, dela ultima noastră întrunire încoace, despre starea aşezămintelor noastre de cultură religioasă-morală, despre tot ceeace am putut realiza şi despre ceeace ne-a rămas să înfăptuim în viitor. Voi fi foarte fericit dacă din discuţiunile şi hotărârile noastre, eu şi consiliul meu vom primi îndemnuri folositoare pentru progresul sfintei noastre biserici.

Cu această dorinţă, rugând pe bunul Dumnezeu să şi trimită harul Său asupra lucrărilor noastre, sesiunea reglementară a adunării arhiepiscopiei noastre din anul 1929 o declar deschisă.

Dela Adunarea eparhială

Adunarea eparhială a reprezentanţilor clerului şi poporului din Arhiepiscopia de Alba-Iulia şi Sibiu s'a deschis Dumineca trecută de către I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru *Nicolae*, în biserica catedrală, cu solemnitatea cuvenită.

Serviciul divin

La ora 9½ I. P. S. Sa a fost condus de preoţimea celebrantă, precedată de corul studenţilor Academiei noastre teologice dela reşedinţă în catedrală, unde I. P. S. Sa a oficiat sfânta liturgie.

La începutul sfintei liturgii a tuns întru ceteţi pe 4 studenţi din curs IV ai Academiei noastre teologice, iar în decursul liturgiei a hirotonit întru presbiter pe diaconul Nicolae Ilea pentru parohia Topârcea.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt al catedralei sub conducerea dlui T. Popovci.

După terminarea sfintei liturgii, I. P. S. Sa a oficiat slujba invocării Duhului sfânt. A împărtăşit apoi credincioşilor şi dlor deputaţi ai Adunării eparhiale anafora.

După aceea I. P. S. Sa a fost condus la reşedinţa Sa cu aceeaş ceremonie cu care a fost adus.

Şedinţa de deschidere

Şedinţa de deschidere a Adudării eparhiale s'a ţinut în biserica catedrală la ora 12, după terminarea serviciului divin, unde I. P. S. Sa a fost invitat de o deputaţiune constătătoare din dnii deputaţi Avram Păcurariu, Iosif Iancu, Dr. Ilarie Holom şi Dr. Romul Curta.

Urmând invitării, I. P. S. Sa arhiepiscopul şi mitropolitul Nicolae vine în catedrală, şi ocupă locul presidenţial la masa postată în faţa sfântului altar, având deadreapta pe P. S. Sa vicarul Vasile înconjurat de deputaţii clerici mai bătrâni.

Vorbirea de deschidere

Cu faţa senină şi voce sonoră I. P. S. Sa citeşte cuprinzătoarea vorbire de deschidere, pe care o publicăm în fruntea ziarului nostru.

Vorbirea I. P. S. Sale a fost ascultată cu mare atenţiune de membri Adunării, iar la fine acoperită cu aclamări de «Să trăiască».

I. P. S. Sa numeşte apoi notari interimali pe următorii deputaţi, din cler: Dr. George Proca şi Virgil Nistor; mireni: Nicolae Colan şi Dr. Ioan Garoiu, Valer Langa şi Liviu Ionaş.

Dl Dr. Proca ceteşte apelul nominal şi se constată, că sunt prezenţi 41 de deputaţi.

In conformitate cu acest rezultat, I. P. S. Sa declară Adunarea eparhială capabilă de a aduce concluze valide.

După alegerea biroului şi a comisiunilor, şi după prezentarea rapoartelor Consiliului arhiepiscopesc, şedinţa se ridică.

*

Membrii adunării eparhiale, terminându-se şedinţa de deschidere, s'au prezentat în corpore la I. P. S. Sa mitropolitul pentru a-şi arăta iubirea fiiască şi veneraţiunea faţă de Iubitul Prelat.

Oratorul festiv de astă dată a fost dl profesor universitar *Dr. Victor Stanciu*, care spune următoarele:

I. P. S. Părinte,

Simţim o mare bucurie astăzi, când avem prilejul, conform unui vechi obicei, să prezentăm I. P. S. Voastre expresia sentimentelor de devotament şi dragoste fiască. Am ascultat cu îndoită atenţiune cuvântul de deschidere al I. P. S. Voastre şi am recunoscut în cuvintele ce ni le-aţi adresat acelaş program de muncă neşoivăitoare, fixat de I. P. S. V. dela începutul păstorirei. Aceia cari V'au cunoscut activitatea, ştiam că spiritualitatea bisericei este ţinta supremă a păstorirei I. P. S. Voastre. In vremurile acestea de după războiu valurile necredinţei şi indiferentismului sunt tot mai mari şi scufundă în păcatele lor idealismul ce ar trebui să-l vedem la noua generaţie. Dar, în vremurile de mari realizări, generaţiile biruinţelor sunt mai încrezătoare în puterile lor fizice şi nu preţuesc îndeajuns puterile spirituale cari guvernează lumea. Păstorirea I. P. S. Voastre ne dă credinţa că veţi avea puterea să puneţi cât mai mult suflet în acţiunile bisericei, singura care va fi în stare să întoarcă o generaţie în căile drepte ale vieţii.

Recunoaştem cu toţii că preocupările cercurilor bisericeşti în timpul celor 10 ani din urmă au fost mai mult de natură administrativă, lăsând în planul al doilea adevărata menire a bisericii mântuitoare, recunoaştem adevărul exprimat atât de plastic de I. P. S. Voastră că s'a dat mai multă grijă cojilor decât miezului; dar suntem deplin convinşi că în viitor spiritualitatea bisericii prin activitatea I. P. S. Voastre va suplini neglijenţele trecutului şi ne va duce la limanul dorit. Dacă păscălia a putut ocupa în cel mai înalt grad atenţiunea opiniei publice dela noi, — ceea ce nu ar fi putut înţelege niciodată un observator strein, — este a se atribui faptului că opinia publică nu este îndeajuns lămurită cu probleme şi preocupări religioase şi de înaltă mo rală tratate în organe speciale sau în marile cotidiane prin rubrici permanente îngrijite de oficialitatea bisericii noastre.

Adunarea eparhială, chemată să împlinească un rol administrativ nu va uita niciodată că rolul administraţiei noastre este ca exercitând controlul legal să întărească formele, să întărim cât mai mult cojile ca în ele să păstrăm cât mai mult şi mai nealterat dulceaţa miezului, a spiri tului pe care I. P. S. Voastră doreşte să-l dea bisericii.

Se spune că un rege păgân, cutropitorul şi biruitorul lumei din timpul lui, regele care a ajuns până la porţile Romei, avea între curtenii lui şi câţiva sfetnici bătrâni, a căror menire era să se prezinte zilnic în faţa tronului şi să-i amintească că încă n'a făcut tot ce trebue să facă. Probabil că regele nici nu avea nevoie de înpintenările acestor sfetnici, şi că îndemnurile ce le spuneau ei în faţa tronului, se adresau poporului care avea nevoie de vecinice îndemnuri. I. P. S. Părinte, chiar dacă rolul nostru ar fi numai al acestor sfetnici, prezenţa noastră la această adunare eparhială încă este îndeajuns motivată.

Pentru binele bisericii ce o păstoriţi, pentru regenerarea sufletească a poporului prin biserică, Vă dorim I. P. S. vieaţă lungă şi spor la muncă.

Intru mulţi ani Stăpâne! — (vii aclamări la adresa I. P. S. Sale).

*

Cu părintească dragoste răspunde Inaltul nostru Chiriarh, zicând:

Vă mulţumesc pentru sentimentele pe care mi le-aţi arătat, asigurându-Vă şi din partea mea de aceleaşi sentimente. Simţemintele pe care mi le arătaţi sunt pentru mine un preţios îndemn. De câte ori Vă văd în jurul meu, puterile îmi cresc pentru realizarea idealului bisericii. Atât eu, cât şi Consiliul meu vom fi plăcut impresionaţi de orce idee bună ni-aţi fi sugerat, căci fiecare suntem şi trăim pentru ridicarea bisericii cât mai sus. Biserica în statul naţional a crescut mult; dacă vedem atâtea sbuciumări în viaţa politică acestea sunt din cauza sbuciumărilor sufleteşti. Poporul nostru este legat de biserică, aşa că fiecare avem o datorie pioasă de-a lucra cât mai mult pentru realizarea şi desăvârşirea vieţii poporului nostru şi deci şi a bisericii. Dacă astăzi trecem prin valuri de îndoială, eu ştiu că biserica a trecut prin alte lupte şi mai grele, şi din toate acestea a eşit mai tare şi mai pură. Eu privesc viitorul bisericii cu încredere. Dacă astăzi se lucrează cu încetineală, trebue să avem în vedere şi greutăţile prin care am trecut, ale căror urmări şi astăzi le simţim.

Inchee împărtăşind arhierească binecuvântare.

Membrii Adunării se prezintă apoi la P. S. Arhiereul *Vasile*, unde în numele membrilor se prezintă felicitările şi urările prin păr. prot. Dr. A. Păcurariu pentru munca depusă în serviciul bisericii.

P. S. S. mulţumeşte dlor membrii pentru atenţiunea arătată.

*

In liniamente generale, din care totuşi să se poată vedea lămurit activitatea din sesiunea actuală, cu durată de patru şedinţe, comunicăm cetitorilor noştri următoarele:

Din raportul general al Consiliului arhiepiscopesc plenar s'a constatat cu vie satisfacţie că legea de organizare unitară a bisericii ortodoxe române, din cuprinsul patriei noastre întregite, a tras o nouă alvie menită să îndrumeze pentru viitor evoluţia instituţiei sacre care a călăuzit în trecut viaţa integrală a neamului nostru.

Pentru motivul acesta conducerea bisericească s'a preocupat în anii din urmă în deosebi de problema organizării cadrelor, a aşezămintelor şi corporaţiunilor prevăzute în noua lege a bisericii ortodoxe române.

Intru cât ne priveşte pe noi şi celelalte eparhii din cuprinsul Mitropoliei ardelene, situaţia ne era uşurată prin împrejurarea, că noi aveam, prin organizarea din trecut, aproape toate aceste cadre. Astfel preocupările organelor de conducere ale Arhidiecezei au avut putinţa să se îndrepte şi în anul trecut îndeosebi spre păstarea şi desăvârşirea aşezămintelor bisericeşti moştenite dela strădalnicii noştri înaintaşi sau înfiinţate mai de curând. Aceste organe şi-au concentrat şi mai mult atenţiunea asupra măsurilor şi îndrumărilor luate de Consiliul arhiepiscopesc pentru promovarea vieţii sufleteşti, religioase-morale şi culturale a credincioşilor.

Adunarea ia act despre promovarea părintelui vicar Dr. V. Stan la rangul de Arhiereu, despre schimbările la Academia teologică, trecerea fostului rector a P. C. Sale arhimandritului Dr. Eusebiu Roşca în binemeritatul stat de pensiune (încuviinţând propunerea de a i se majora pensiunea la suma de 10.000 lei lunar), şi numirea prof. Nicolae Colan rector al Academiei teologice şi a dlui Nicolae Neaga de profesor.

La raportul senatului bisericesc, în care se dă justă icoană a preocupărilor religioase-morale ale organismului bisericesc, s'a luat cu recunoştinţă act despre stăruinţele I. P. S. Sale de a menţinea şi cultiva legăturile sufleteşti cu poporul prin vizitaţiunile canonice săvârşite de I. P. S. Sa şi de P. S. Părintele vicar Vasile.

Aceste vizitaţii canonice întreprinse de către PP. SS. noştri Arhierei au avut şi de astădată covârşitoare înrâurire asupra credincioşilor, sfintele locaşuri nu încap mulţimea care vine să asculte cucernică pe urmaşii s'. apostoli şi să şi manifeste dragostea creştinească izvorâtă din suflete simple şi curate ale celor, în parte săraci de averi materiale, dar cu atât mai bogaţi şi tari în vechea lor credinţă. Predica arhiereilor spusă la aceste ocazii aruncă bună sămânţă în sufletele ascultătorilor; rugăciunile părinţilor sufleteşti pentru sănătatea şi prosperarea locuitorilor, le aduc încurajare şi mângâere, ear cărticelele religioase împărţite la astfel de prilej, măresc bucuria cu atât mai mult. Dacă PP. CC. protopopi şi CC. preoti, sub aripile ocrotitoare

ale Chiriarhilor, își vor înțelege tot mai bine chemarea, ascultând glasul vremii și respectând conducerea și ordinele dela centru, lucrarea de renaștere a credincioșilor în duh religios creștin își va aduce roadele mântuitoare, cum au dovedit pildele vii, observate la cercetarea arhierească din acest an a parohiilor noastre.

Opera ***misionară***, organizată din anii trecuți, în azile, orfelinate, spitale, penitenciare și garnizoane, continuă să devină din ce în ce mai intensivă și mai bogată în rezultate.

Activitatea clerului, pe terenul ***culturalizării*** satelor, prin propagandă vie, este satisfăcătoare și mult promițătoare: casele culturale sporesc an de an, parohii fără biblioteci parohiale aproape nu mai există, și o vie mișcare culturală și religioasă pulsează, abătând pe credincioșii noștri de toate vârstele de la îndeletniciri și distracții mai puțin potrivite sănătății lor morale și corporale. Mijloc de seamă în ajungerea acestui scop este și organizarea tinerimii adulte în societatea «Sf. Gheorghe», cu un număr de membri tot mai sporit.

Academia teologică (o instituție despre care în sf. Sinod s'a recunoscut că «este tipul cel mai propriu de școală teologică») a dat a patra serie de studenți, de când și-a primit organizația nouă pe 4 ani.

Ea îndreptățește speranța, că an de an vor părăsi băncile sale tot mai mulți tineri înzestrați cu armele credinței și ale științei, ca propovăduitori adevărați ai Cuvântului Mântuitorului. ***Seminarul teologic***, în al 2-lea an de existență, arată din nou cât de necesară era deschiderea sa: peste 200 de tineri, din părțile mitropoliei precum și din Iugoslavia, au cerut înscrierea; din lipsă de local nu s'au putut primi, firește, decât un număr mai redus. ***Școala de cântăreți***, deschisă în 1 Oct. 1927, a avut în două cursuri 42 de elevi, instruiți în mod normal.

Pentru ***combaterea alcoolismului***: Consiliul arhiepiscopesc a atras atențiunea preoțimii asupra pericolului băuturilor spirtuoase, și a luat măsuri noui de propagandă pentru temperanță.

In executarea hotărârii adunării eparhiale din anul trecut și spre a satisface dorinței coloniilor ortodoxe române din Statele Unite ale Americei de nord de a trimite un delegat spre a studia aco o situația religioasă și bisericească a credincioșilor noștri de peste ocean, s'a trimis în America păr. consilier ***Tr. Scorobeț***, care are legături întinse cu fruntașii coloniilor noastre americane. Părintele Scorobeț desfășură o muncă uriașă în această misiune și cu ajutorul lui Dumnezeu întorcându se peste o lună în mijlocul nostru, la întrunirea cea mai apropiată a adunării eparhiale se va putea prezenta raport amănunțit și în această chestiune.

In chestiunea ***școlară***, discuție vie s'a încins în jurul catehizației școalei poporale constatându-se atât din raport cât și din partea membrilor Adunării Eparhiale modul nepotrivit cum se face astăzi catehizarea. Adunarea invită Consiliul Arhiepiscopesc să adreseze un memoriu Sf. Sinod, rugându l să intervină la locul chemat, ca studiului religiunii să i se dea importanța cuvenită între obiectele de învățământ.

Partea ***financiară:*** Din rapoartele prezentate de Consiliul arhiepiscopesc și din propunerile comisiunii financiare, adunarea eparhială s'a convins despre administrarea exactă a averii bisericești.

Afacerea privitoare la ***bugetul cultelor*** a dat motiv la o desbatere animată. Au luat cuvântul mai mulți membri cari au scos cu toții la iveală modul nedrept cum sântem tratați din partea tuturor guvernelor de până acum.

Adunarea invită Consiliul arhiepiscopesc să întocmească un memoriu adresat guvernului și sf. Sinod, arătând tratamentul maștер de care a fost învrednicită biserica ortodoxă română în bugetul anului acestuia, ca și în cele anterioare, în raport cu celelalte culte, din țară, cerând îndreptarea cuvenită prin aplicarea integrală a Constituției și a legii Cultelor.

S'a discutat apoi adresa membrului adunării eparhiale, prot. Ioan Cândea, privitoare la încercările de uzurpare a bisericilor din Drăguș și Ucea de sus și la încercările de proselitism săvârșite tot acolo de către organe ale bisericei greco catolice cu ajutorul unor organe ale statului.

Adunarea eparhială, luând cunoștință cu vie îngrijorare de faptele relatate în amintita adresă roagă pe Pr. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc să ia de urgență măsurile ce le va găsi de cuviință pentru asigurarea păcei religioase a credincioșilor noștri din Drăguș și Ucea de sus sau din orice altă localitate unde s'ar întâmpla sau iniția asemenea tulburări precum și pentru tragerea la răspundere a celor ce vor dovedi a fi săvârșit abuz de putere.

Membri suplenți, în Consiliul arhiepiscopesc, au fost aleși:

In Senatul bisericesc: Nicolae Borza, prot. Ioan Duma, prot. Emilian Stoica, prot.; In Senatul școlar: Din cler: Aurel Nan, preot Odorhei; Mireni: Ioan Moșoiu, dir. Brașov. Silviu Țeposu, inspector; In senatul epitropesc: Din cler: Patriciu Marcu, exactor. Mireni: Dumitru Comșa, Dr. Ioan Garoiu.

I. P. S. Sa a împărtășit noilor aleși binecuvântarea sa arhierească.

In ședința din urmă I. P. S. Mitropolit Nicolae mulțumește călduros deputaților pentru interesul și dragostea dovedite și în această sesiune față de problemele bisericești, remarcând spiritul de armonie și, nivelul academic la care s'au menținut desbaterile în decursul sesiunii, și împărtășind arhierească binecuvântare declară sesiunea anului 1929 închisă

Membrul dl Dr. Dubleș, ca interpret al adunării mulțumește I. P. S. Mitropolit Nicolae pentru înalta înțelepciune și părintească bunăvoință cu care a condus desbaterile și pentru devotamentul profund cu care conduce biserica, asigurându-l de omagială ascultare și alipire din partea întregei obște, a clerului și poporului păstorit.

*

Insemnătatea adunărilor eparhiale atât în mitropolia Ardealului, — unde ele continuă firul micilor parlamente dela Dumineca Tomii, — cât și în celelalte eparhii ortodoxe române din țară, se dovedește și crește cu fiecare an.

Problemele puse la ordinea zilei privesc nu numai viața bisericii dintr'o eparhie sau alta, ci se rapoartă la întreg complexul de viață a neamului nostru din țară mărită.

Din acest punct de vedere, în Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei, și de sigur și în celelalte eparhii, s'a stăruit și se stăruește asupra armonizării activității ***pastorale*** cu cea administrativă: ambele lucrări să pornească mână în mână, întregindu-se împrumutat. Progres se realizează acolo, unde se creiază atmosfera de bună rânduеală, de pace și dreptate, de bună înțelegere între păstor și păstoriți. Fără asemenea realizări, zadarnic așteptăm desfășurarea și întărirea vieții creștinești. De aici importanța ***educației morale***, de care s'au preocupat în deosebi adunările eparhiale din 1929.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

«Organizație de voinici». Intr'o Duminecă trecută de curând, s'a întrunit, prin intervenirea prefectului județului Târnava mică, 120 cete de tineri țărani, din satele județului, la Blaj, unde în cadrul unei festivități, — la care au luat parte, pe lângă mitropolitul Blajului, și dnii miniștri Aurel Vlad și Voicu Nițescu, — au făcut jurământ pe «Câmpul Libertății», îndatorându-se a săvârși multe lucruri bune spre propășirea neamului. Dacă din aceste lucruri bune, va fi exclusă cu totul politica de partid, organizația se va dovedi că e vrednică să trăească; — aceasta însă, după cuvântările de coloritul politicei militante ce s'au rostit acolo, nu este de loc probabil.

Un «profesor» care nu-și spune numele, se chinuește să explice în gazeta *Unirea* a mitropoliei dela Blaj, (Nrul din 27 April), că biserica ortodoxă română nu prea are parte de merit în păstrarea naționalității neamului nostru...

Vom avea prilej să revenim asupra acestei păreri. De astă dată observăm, că domnul, cu pretenții de savant al *Unirii*, bate apa în piuă: astăzi vor fi știind până și școlarii săi mai răsăriți rolul istoric precumpănitor al ortodoxiei în tot trecutul neamului. Ei îi vor răspunde că puterea de viață a bisericii ortodoxe a rezistat și tunurilor trimise odinioară de o curte împărătească, ***romano-catolică;*** — va rezista cu deplină siguranță și «tunului» dlui profesor anonim grecocatolic dela gazeta numită.

Nr. 3870/1929.

Notificare oficială

In editura secției culturale eparhiale din Chișinău a apărut din «***Biblioteca creștinului drept credincios***» Nr. 13. ***Povestiri pe scurt despre sf. icoană, făcătoare de minuni a Maicii Domnului din Gârbovăț***, broșură de 8 pagini. Nr. 14. «***Dușmanul***», după profesorul Găvănescu, foaie de o pagină. Nr. 15. ***Pentruce cinstim sfânta cruce și ne umbrim cu semnul sfintei cruci.***

Ultima broșură face parte dintr'o bibliotecă, ce va apărea aproape lunar.

Recomandăm aceste broșuri cu căldură cetitorilor noștri.

Sibiu, 25 April 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

FOIȘOARA

Spiritul epocei

Mult timp acum după războiu și putem spune chiar, o perioadă destul de durabilă am văzut triumfând în viața noastră de toate zilele, desordinea, brutalitatea, cinismul și egoismul.

Delicatețа unor anumite gesturi, mila și generozitatea păreau că au dispărut cu totul de acolo, unde trebuiau întotdeauna să fie: la intelectual.

Dar să nădăjduim, că totul se schimbă pe lumea aceasta și, că o reacțiune va fi fatală după toate genurile de excese.

Un prieten ne-a contrariat, ne-a supărat cu ceva, — numai decât se naște în noi dorința de răsbunare, dușmănii, pe care natura noastră impulsivă nu le poate stăpâni. Nu ne plecăm concesiunilor morale, decât cu mari sforțări, și teama de suferință, de remușcări, nu mai este pentru nimeni azi o fală.

— Să ierți?... mi-a spus într'o zi un prieten. Dar bine, este o lașitate!

— De ce? L-am întrebat atunci indignat. Tu crezi, că singurul mijloc ca să ți arăți tăria de caracter sau demnitatea, este să trăești ca un arici? Când te atinge cineva, să înțepi? Sper că nu!... Atunci în ce constă norma bunei înțelegeri, după care trebue să se conducă o lume întreagă?

Prietenul meu a ridicat din umeri și mi-a răspuns serios:

— Eu cred, că dacă cineva îți face un rău, trebue să-i faci și tu, altfel nu poți avea conștiința împăcată și pierzi orce prestigiu în ochii celuilalt.

Filozofia aceasta modernă nu m'a surprins de loc. Ea este ***spiritul epocei.***

Să nădăjduim însă, că pentru binele omenirii, generația de mâne va fi mai îngăduitoare și mai puțin egoistă decât cea de azi.

Coriolan Bărbat.

Fă-ți datoria!

Să nu socotim porunca aceasta drept vorbă banală. Să meditâm asupra ei.

Orce om, care trăește în comunitate cu alți oameni, se bucură de anumite drepturi și e obligat la anumite îndatoriri.

Drepturile și datorințele însoțesc pe omul conștiențios în tot drumul vieții, — nu se poate presupune că ar exista oameni în lume, cari să aibă numai drepturi fără datorințe și nici oameni, cari se aibă numai datorințe fără a se bucura sau fără a aspira la anumite drepturi. Fă-ți datoria și ai un drept câștigat.

Excepție dela această regulă generală face ***copilul***, când încă nu e conștiu de ceeace vrea. Micul cetățean, venind în lume, pretinde drepturi, pe care fiecare i le împlinește cu dragoste. Acest favor ține de multeori până la începerea școalei. Atunci observă copilul, că pe lângă drepturi, trebue să împlinească și anumite îndatoriri. In școală observă, că are datoria să fie atent, să lucreze, ca să poată ajunge la dreptul de a înainta în clasă.

Din an în an i se înmulțesc datorințele și, paralel, se înmulțește și numărul drepturilor câștigate. Copilul, din ce crește, vede cu surprindere, cum se ivesc din toate părțile îndatoriri, pe care el trabue să le împlinească: viața de acasă aduce cu sine împlinirea unor datorințe față de părinți, de frați și surori. Tot asemenea are datorințe față de conșcolari, față de tovarășii de joc, tovarășii de ex-

Fundamentarea legii de salarizare a clerului

Delegaţia Sfândului Sinod, constătătoare din Prea Sfinţiţii Episcopi: Nicolae al Clujului, Ghenadie al Buzăului, şi Lucian al Romanului, împreună cu d-nii directori generali Ştefan Popescu, şi Zenovie Pâclişeanu, ca trimişi ai ministerului de culte, s'a întrunit zilele trecute în cabinetul ministerial, de faţă fiind dl ministru al cultelor, Aurel Vlad, însoţit de secretarul, dl Stancu Brădişteanu.

In cursul timpului comisiunea s'a întregit cu Părintele consilier C. Dron, ca delegat al Consiliului central bisericesc şi cu Prea Cucernicii preoţi: M. Gaşpar, protopop în Banat, şi V. Nicolescu din jud. Muscel. Nouii membri au fost salutaţi cu bucurie şi primiţi cu frăţească dragoste şi nu ne îndoim, că vor aduce o preţioasă contribuţie la deslegarea fericită a problemei, care ne preocupă.

Din comunicările membrilor şi din discuţiile, adeseori contradictorii, cari s'au urmat în cele trei şedinţe consecutive, s'au desprins şi s'au cristalizat următoarele principii normative: Preoţii sunt, incontestabil, funcţionari eclesiastici, dar cu caracter public, având să se bucure de toate drepturile pe care legile în vigoare le garantează funcţionarilor de stat. De unde resultă, că Statul e dator să asigure acestor funcţionari un trai cinstit, în conformitate cu pregătirea lor, cu situaţia lor socială şi cu chemarea lor superioară în mijlocul poporului. Autonomia bisericei nu dispensează Statul de această îndatorire, după cum autonomia universităţii nu scuteşte Statul dela plata profesorilor universitari.

Indiferent de titlul sub care statul acordă Bisericei, prin buget, sprijinul său, plata funcţionarilor bisericeşti va purta permanent denumirea de salar şi va consta din *a*) Salarul de bază; *b*) gradaţii (cinci); *c*) sporuri şi *d*) adaos familiar (inclusiv 3 copii).

Membrii clerului vor fi asimilaţi membrilor corpului didactic cu cari se înrudesc deaproape atât după pregătirea lor teoretică, cât şi după ţinta educativă a chemării lor. Şi unii, şi alţii trebue să năzuiască la formarea sufletului, înălţat prin credinţă şi lumină, a neamului românesc.

La stabilirea salarului de bază, ca punct de plecare se va considera legea de armonizare din 1926, care nu este încă aplicată integral.

Sub raportul pregătirei teoretice preoţii vor trebui categorisiţi, cel puţin pentru viitor, dacă pentru trecut această categorisire ar fi imposibilă şi adeseori nedreaptă din cauza diferitelor şcoli şi regimuri, sub care s'au format şi au vieţuit preoţii noştri.

După părerea unora, membrii clerului ar putea fi împărţiţi în trei mari clase şi anume:

1. Preoţi cu calificaţie superioară (doctori în teologie, licenţiaţi şi absolvenţi de academii teologice),

2. Preoţi absolvenţi de seminarii teologice, şi

3. Preoţi fără seminar.

Salarul de bază ar corespunde cu salarul ce-l primesc membrii corpului didactic având aceeaşi pregătire: adecă profesorii secundari, institutorii şi învăţătorii rurali. — Salarul de bază şi celelalte sporuri şi adaose ale preoţilor licenţiaţi vor fi întru toate egale, fără considerare, dacă parohia preotului, din punct de vedere administrativ, e într'o comună urbană sau rurală.

Noul proiect de lege intenţionează să soluţioneze chestiunea salarizării clerului pe bază de dreptate. Un preot, care beneficiază de venite mari şi sigure din parohie, nu poate primi dela stat un salar egal cu al preotului din aceiaşi clasă, dar fără nici un venit din parohie.

Pentru fie-care preot-paroh se stabileşte individual, salarul de bază şi suma totală maximală, ce ar fi să primească d. e. pe un an. Din suma aceasta integrală se scad venitele sigure pe cari respectivul preot le primeşte din parohie. Venitele stolare, după epitrafil, nefiind stabile şi având un caracter facultativ, nu se vor socoti între venitele sigure.

Pentru ca noua lege de salarizare să poată rezolva problema pe temeiul principiului de dreptate şi pentru ca ministerul de culte şi corpurile legiuitoare să-şi poată da seama de sumele necesare la acoperirea salarelor proiectate, e absolută necesitate de conscrierea mai întâi a averilor bisericeşti, în general, şi apoi de conscrierea venitelor, de cari beneficiază fiecare preot în parohia sa. In scopul acesta ministerul de culte a distribuit conspecte cu rubricile necesare, cari vor trebui complectate prin organele administrative şi cu ajutorul organelor bisericeşti în timpul cel mai scurt şi cu date cât mai reale.

Numai după primirea acestor date statistice, ministerul va putea purcede la alcătuirea noului proect de lege şi, numai după îndeplinirea acestor formalităţi esenţiale, comisiunea va putea să se întrunească din nou spre a-şi continua lucrarea ce i s'a încredinţat.

Intenţiunea ministerului de culte şi a comisiunei este, ca în sesiunea din Octomvrie a. c. proiectul de lege să fie depus pe biroul senatului.

Problema nu-i resolvată, dar e pusă la ordinea zilei. Discuţia asupra ei este deschisă.

Veniamin.

---

cursiuni etc. Voim drepturi, trebue să luăm asupra noastră şi îndatoriri.

Aşa ar trebui să se urmeze de aici încolo în toată viaţa de mai târziu. Durere, observăm, că dela un timp caracterele se separă. Unii cugetă numai la drepturi şi puţin îşi bat capul cu împlinirea datorinţelor faţă de cei mai de aproape, faţă de oficiul lor, şi faţă de societatea în care trăesc.

Alţii, mai puţini, se cugetă întâi să-şi împlinească datoria, şi se declară mulţumiţi cu drepturile primite, deşi acele corespund poate numai într'o mică măsură cu prestaţiunea lor.

Fiecare om ar trebui să se întrebe: nu cumva pretind eu drepturi care nu-mi compet, sau nu cumva am luat asupra mea îndatoriri pe care ar trebui să le ia alţii? Imi împlinesc eu datorinţa nesilit de lege sau de împrejurări?

Ferice de tinerii, cari încă în anii fragezi ai vieţii, vor putea răspunde la aceste întrebări prin afirmaţiunea, că ei poartă totdeauna în suflet conştiinţa curată, împăcată despre împlinirea neforţată a datoriei lor.

Astfel de tineri vor deveni bărbaţi independenţi în cugetare şi acţiune, bărbaţi cu voinţă tare, cinstiţi, folositori familiei, societăţii şi patriei, care în timpurile grele însetează mult după astfel de caractere.

Mihail Stola.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Chemare de „Ziua Eroilor"

Apelul I. P. S. S. Patriarhului Miron

Opriţi-vă o clipă şi cugetaţi la adevărul pios şi îndemnul înalt omenesc al acestor rânduri:

E vorba de glorioşii căzuţi, din jertfa cărora a răsărit întregirea neamului.

Unii au murit în spitale; alţii au putut fi îngropaţi cu grije chiar pe câmpul de luptă, cei mai mulţi şi-au lăsat însă leşurile lor, fără nume, sub o mână de ţărână aruncată în grabă.

Şi locurile aceste sfinţite, în care trupurile lor s'au plămădit cu glia strămoşească, n'au fost însemnate nici cu o cruce, umil semn, pe care ultimul creştin şi-l pune la căpătâiul locaşului de veşnică odihnă.

Gândiţi-vă că tot temeiul vieţii voastre de azi, aşezate pe temelii trainice, se datoreşte, în primul rând, acelora, care zac dealungul munţilor, plaiurilor şi drumurilor noastre fără un semn la căpătâi...

Vremurile sânt grele, iar nevoile ţării, secătuită de vitregia războiului, multe şi mari.

Ajutorul statului fără sprijinul cetăţenilor nu i îndestulător.

Daţi obolul vostru neprecupeţit pentru eroii noştri, cu gândul că în locul în care a căzut un luptător şi o viaţă de om s'a stins, s'a pus şi cu ajutorul vostru un semn pentru cinstirea lui, a naţiunii şi a voastră.

De «Ziua Eroilor», sărbătoarea închinată lor, răspundeţi cu prisosinţă la chemarea societăţii «Cultul Eroilor», care se îndreaptă către voi cu gândul că nu o veţi lipsi de sprijinul vostru.

Purtaţi cu mândrie insignele, ce se vor împărţi în această zi de societate, drept mărturie vie că v'aţi îndeplinit o înălţătoare îndatorire.

Hotarele morţii nu poartă peceţi deosebite; ofrandele se primesc şi semnele la căpătâi vor fi puse fără deosebire de religie sau naţionalitate.

Societatea „Cultul Eroilor"

In urma războiului, pentru întregirea neamului, rămâneau răspândite pe tot cuprinsul ţării peste 400,000 morminte de eroi.

Pentru aducerea la îndeplinire a înaltelor îndatoriri obşteşti faţă de glorioasele rămăşiţe pământeşti ale eroilor căzuţi în război, în Septemvrie 1919 s'a fondat, sub înalta ocrotire a M. S. Regina Maria, Societatea «Cultul eroilor».

Atribuţiunile societăţii sânt:

1. Cercetarea şi descoperirea mormintelor de eroi, fără deosebire de confesiune sau origine etnică;

2. Ingrijirea mormintelor şi întreţinerea acestora;

3. Comemorarea eroilor prin: sărbătorirea «Zilei eroilor», monumente, plăci comemorative, troiţe, publicaţiuni etc.

4. Execută, la cererea familiilor, exhumări de oseminte de eroi şi transporturi la vatra părintească. —

Pentru buna îngrijire a mormintelor de eroi — române şi străine — societatea a adoptat principiul centralizării osemintelor în cimitire de onoare, organizate pe judeţe sau regiuni.

Până în prezent s'au organizat şi întreţinut peste 80 cimitire de onoare în care sânt centralizate circa 200,000 morminte de eroi. Societatea continuă cu organizările de cimitire şi centralizări, făcând apel călduros către toţi bunii români, pentru a-i da sprijin cât mai larg, spre desăvârşirea acestei pioase opere naţionale.

Ziua consacrată pentru sărbătorirea şi comemorarea eroilor este «Inălţarea Domnului», care anul acesta cade la 9 Mai.

Pentru această zi, Societatea «Cultul eroilor» va organiza solemnităţi în întreaga ţară, potrivit unui program aprobat de consiliul de miniştri.

In vederea măririi fondurilor sale, societatea «Cultul eroilor» a organizat cu această ocazie distribuţia unor prea frumoase insigne comemorative a eroismului românesc.

Dela conferenţele preoţeşti

— Din valea Geoagiului —

Preoţimea din tractul Geoagiu în frunte cu protoereul tractual, Valeriu Goron, s'a întrunit în conferenţa de primăvară a despărţământului «Asociaţia clerului Andrei Şaguna» din Geoagiu la 18 şi 19 Martie a. c. în parohia centrală Geoagiu.

După invocarea Duhului Sfânt în sf. biserică, a urmat prima şedinţă, deschisă prin cuvântarea Păr. Prot. în raportul general se arată activitatea preoţimei, desfăşurată, în cadrele asociaţiei, în parohiile proprii şi filii.

Exortaţii pentru pregătirea poporului, medidaţii pentru predispunerea sufletească a lui spre mărturisirea păcatelor şi împărtăşirea şi cinstitul Trup şi Sânge, toate s'au expus şi lucrat cu tot duhul.

Servicii divine oficiate cu adâncă cucernicie de soborul preoţilor au făcut ca mulţimele să plece către vetrele lor mângâiate şi întărite sufleteşte.

Toate acestea, conduse cu dragoste şi pricepere de Păr. Protopop, s'au înfăptuit cu nădejdea vie că ele, odată începute, se vor continua şi mai departe, fiind un mănos mijloc de educare religios-morală a credincioşilor.

— Conferenţele cercurilor religioase încă nu stau mai pe jos.

La conferenţe, preoţimea întreagă e prezentă şi în mare parte activă. La câteva din conferenţele cercurilor însuşi conducătorul tractului a fost prezent supraveghind de aproape munca preoţilor săi.

Citindu-se câteva din rapoartele despre activitatea pastorală a preoţilor, se constată că şi în protopopiatul nostru se lucrează cu zel şi dragoste în via Domnului.

A urmat tema lucrată de scriitorul acestei dări de seamă «Senzul liturghiei» (istoric, dogmatic, simbolic şi mistic) iar după aceasta Părintele Theodor Glodean citeşte tema «Preotul liturghisitor», «atitudinea preotului la serviciul divin» şi tema «Educaţia liturgică a poporului, cum să se facă explicarea Liturghiei pentru popor şi cum să participe poporul în mod activ la liturghie», lucrată de Păr. Pascu Trif.

Aceste teme s'au întregit cu observaţiile făcute de fraţii preoţi înaintaţi în anii de păstorire.

La ora 3 p. m. preoţimea continuă conferenţa cu darea de seamă a cassierului despărţământului. Urmează, achitarea cotizaţiilor curente.

De aici preoţimea trece la sf. biserică centrală unde după oficierea rânduelii premergătoare mărturisirii oficiată de Păr. Protopop, Vasile Glodeanu jun. din Mada citeşte meditaţia pentru sf. taină a pocăinţii, pornind dela locul din Ioan c. 5 v. 3: «întru aceia zăceau mulţime de bolnavi, orbi, şchiopi, uscaţi aşteptând mişcarea apei», temă lucrată cu avânt spiritual.

Acum preoţimea se mărturiseşte. După mărturisire conferenţa se continuă cu lucrarea Păr. Vasile Păşcău: «Cari sânt motivele separării poporului de păstorul sufletesc în unele locuri în zilele noastre şi prin ce mijloace am putea iar strânge legătura dintre popor şi păstor?».

Din discuţia desfăşurată în mod prietenesc, noi cei începători am putut culege multă merinde sufletească pentru drumul greu al apostolatului.

A doua zi preoţimea mărturisită se întruneşte în sf. biserică centrală unde se oficiază sf. liturghie de Păr. Protopop Valeriu Goron, asistat de patru preoţi.

La priceasnă Păr. Romul Scrobote rosteşte meditaţia «Domnul euharistic».

Preoţimea se împărtăşeşte apoi cu sf. Taine.

Conferenţa se continuă în cancelaria tractuală. La ordinea de zi se pun chestiuni de interes pastoral; b. o.: organizarea educaţia tinerimei, asociaţia «Oastea Domnului» etc. Preoţii mai înaintaţi în anii de apostolat şi cu experienţă mai îndelungată prin expunerea de cazuri concrete fac ca discuţia să capete caracterul unei conferenţe pastorale în înţelesul strict al cuvântului.

Remarc şi chestiunea bibliotecii tractuale:

Păr. Protopop donează pentru fondul bibliotecii suma de Lei 1000; Păr. Teodor Glodeanu donează suma de Lei 500. Fiecare preot depune în mod benevol câte una sută Lei (Lei 100), iar pentru viitor se obligă fiecare membru al despărţământului să achite o cotizaţie de Lei 100 anual în favorul bibliotecii tractuale.

Se alege apoi o comisie pentru selecţionarea actualei biblioteci şi propunerea spre comandare a noi cărţi de specialitate teologică pe seama bibliotecii.

In acest scop, despărţământul Geoagiu al Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna» face apel şi la Domnii şi Cucernicii părinţi autori de lucrări, să contribue cu câte un exemplar la augmentarea acestui izvor de cultură teologică. Darul le va fi răsplătit de munca ce vor depune aceşti apostoli ai neamului pentru reîncreştinarea şi cultivarea sufletului românesc în Valea Geoagiului.

Păr. Protopop apoi prin cuvinte bine alese mulţumeşte preoţimei pentru munca depusă în anul pastoral 1928 şi-o îndeamnă la muncă cinstită şi pe mai departe.

Pr. *Inocenţiu Ţiruţă.*

Sanatorul dela Schitul Păltiniş

In munţii ce se înalţă deasupra fruntaşei comune româneşti Răşinari (judeţul Sibiu), în mijlocul codrului de brad, în culmile dătătoare de linişte şi sănătate trupească şi sufletească, la 30 km. depărtare de Sibiu, se înalţă la 1400 m. altitudine Schitul Păltiniş împreună cu un sanator (cămin) de reculegere trupească şi sufletească pentru preoţi şi alţi intelectuali.

Sanatorul zidit din lemn de brad, cu 21 camere cu tot confortul: conductă de apă în fiecare cameră, lumină electrică, sobe de teracotă, instalaţie telefonică etc., este unul din cele mai splendide localităţi climaterice din ţară, care poate rivaliza cu staţiunile din străinătate.

Preţul camerilor cu unul şi două paturi variază între 3 şi 8000 lei lunar. Intreţinerea este 7000 lei de persoană lunar. Pentru copii sub 10 ani se fac reduceri. Copii sub 3 ani nu se primesc. Preoţii, profesorii şi funcţionarii bisericeşti din Arhiepiscopie plătesc pentru cameră 1000 lei lunar.

Nu se primesc persoanele cari sufer de boli contagioase.

Sezonul durează din 1 Iunie până la 30 Septemvrie.

Cererile pentru informaţiuni şi primire se adresează: *Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu,* cu indicaţiunea exactă: adresa, numărul şi etatea persoanelor şi durata pe care se cere camera.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Parastas. Marţi, 30 April a. c. la ora 11½ s'a ţinut în biserica catedrală parastas pentru odihna sufletelor fericiţilor adormiţi în Domnul Mitropolitii: Andrei Şaguna, Miron Romanul şi Ioan Meţianu, Episcopul Vasile Moga, Arhiereul Ilarion Puşcariu, Protosincelul Grigorie Pantazi, protopopii: Ioan Droc, Ioan Tipeiu, marii mecenaţi: Emanuil Gojdu, Dumitru Andronic, Alexandru Lebu, Ioan Mihu, Vasile Stroescu, Panteleon Lucuţa, Nicolae Vlad, Avram Mihaiu, Ioan Enescu şi Ioan Trandafil. Parastasul a fost celebrat de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae,* asistat de părinţii protoerei: I. Cândea, A. Pecurariu, Dr. A. Gâlea, E. Cioran, Dr. D. Borcia, E. Stoica şi diaconii I. Dinu şi I. Circov. Răspunsurile le-a dat corul academiei teologice «Andreiane». Au fost de faţă toti deputaţii adunării eparhiale şi profesorii şi elevii celor două şcoale teologice: Academia «Andreiană» şi Seminarul teologic.

La 10 Mai, tinerimea şcoalelor din ţară, conform ordinului ministerial, participă în dimineaţa zilei la serviciile divine celebrate în biserici. După aceasta, se ţin la toate şcoalele conferenţe despre însemnătatea zilei şi evenimentele prin care s'a înfăptuit unirea naţională. Câte un stejar, numit al unităţii naţionale, are să fie sădit în curtea tuturor şcoalelor.

Cei ce doresc a participa la serbările unirii în Alba-Iulia, sunt rugaţi a se anunţa cel mai târziu până la 10 Mai 1929 la Dr. Ştefan Pop, preşedintele comisiunii de incartiruire, indicând numărul şi ocupaţia persoanelor, — pentru a li se rezervà cuartire potrivite, — precum şi timpul sosirii. Preşedinte al comitetului de organizare: Dr. I. Pop, secretar: I. Puşcariu.

Dela conferenţele preoţeşti. Dintr'un raport, primit cu întârziere, publicăm următoarele: In 19 şi 20 Martie a. c. preoţii tractului Târnava mare s'au adunat în conferenţă de primăvară, în cadrul Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna», în sediul tractului, în Dumbrăveni, sub preşedinţia păr. administrator prot. N. Gheaja. Prezenţi sânt toţi preoţii tractului.

După serviciul divin, cu chemarea Duhului sfânt, şi după partea administrativă a cercurilor religioase, au urmat citirea temelor, şi anume: Despre senzul liturghiei: istoric, dogmatic, mistic şi simbolic, de Pr. Ion Rusu; Preotul ca liturgisitor, de Pr. Gr. Suciu; Educaţia liturgică a poporului, de Pr. I. Olteanu. Predică a rostit, în ziua a doua, Pr. O. Sasu, cu textul: Iartă-le, Doamne, că nu ştiu ce fac. S'a mai citit lucrarea: Prin ce mijloace se pot întări legăturile dintre popor şi păstor, de Pr. I. Sârbu. S'au făcut, după aceasta, discuţii pastorale şi diferite propuneri de interes bisericesc.

Inştiinţare. Se aduce la cunoştinţa publică, că la liceul «Gheorghe Lazăr» din Sibiu, examenele particulare de admitere în clasa V-a şi examenul sumar de clasa IV-a încep în 15 Mai c. *Direcţiunea.*

ŞTIRI LOCALE

Producţie şcolară a organizat Dumineca trecută în sala teatrului, corpul didactic dela şcoala primară urbană de stat Nr. 1 din Sibiu, cu elevii săi, băeţi şi fetiţe. Producţia, dată în matineu, s'a deschis cu Irmosul Invierii, executat cu bun efect, de corul şcoalei. Au urmat apoi recitări scurte şi alese, cântece corale, danţuri, exerciţii gimnastice şi la sfârşit reprezentarea piesei Oglinda fermecată, în 4 acte, jucată de fetiţe şi băeţi, — dovedindu-se din nou zelul şi priceperea pedagogică sănătoasă cu care se munceşte la această instituţie.

Tabloul despre mărfuri şi preţioase ce se vând la licitaţie în 15 Mai 1929 şi zilele următoare, în institutul de zălogire, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 19, se poate vedea la autoritatea industrială I Inst., strada Mitropoliei Nr. 14, uşa 28, în zilele de lucru dela ora 9—12 a. m.

CARŢI ŞI REVISTE

Recitări pentru serbările unirii puteţi alege din: *o carte nouă* care a apărut de sub tipar, cu titlul: *«Pâne cerească»*, pentru patrie, plugari şi şcolari, cu poezii foarte potrivite pentru serbări şcolare, familiare: ziua mamelor, ziua eroilor, şi la alte ocazii, — de Gh. Bălteanu, cunoscutul scriitor popular sub pseudonimul G. B, din care am reprodus şi noi la timpul său o poezie. Comandele se fac la tipograful *Mircea Juganaru,* Cluj, str. Cloşca Nr. 14, (III) — şi la autor *Gh. Bălteanu,* învăţător, *Topleţ,* judeţul Severin, lângă Orşova. Preţul 20 lei.

In Biblioteca poporală a Asociaţiunii au mai apărut: *Ziua unirii* (1 Decemvrie 1918), piesă teatrală poporală, în 3 acte, de Elena şi C. Sporea; preţul 5 lei; *Traista bunicului,* povestiri şi legende, de Sabin G. Truţa; preţul 5 lei. De vânzare la: Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Poşta redacţiei

Mai multora în *Br.* Adresaţi declaraţia acolo unde s'a făcut atacul.

Nr. 139/1929 prot. (42) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Topa (Boiul mic) din protopresbiteratul Sighişoara, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. 20 jugăre pământ calitatea I, sesiune parohială.
2. 70 ferdele cucuruz sfărmit.
3. Stola uzitată.
4. Lemnele necesare de foc.

Parohia nu este recunoscută până în prezent de ministerul cultelor, organele parohiale deci nu pot garanta întregirea dela stat; astfel vor fi preferiţi preoţii, cari pot funcţiona şi ca învăţători, în postul de învăţător, pe care-l va obţinea pe propriul rizic dela autorităţile şcolare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi a-şi trimite documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi a se prezenta şi în parohie.

Oficiul protopopesc Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Topa.

Sighişoara, la 24 April 1929.

Emilian Stoica,
protopop.

La Sibiu, în strada MITROPOLIEI Nr. 11 găsiți
HOTEL, RESTAURANT și BERĂRIA
BRAGADIRU
(fost Bonfert)
CU CEA MAI BUNĂ BERE DIN ȚARĂ
Sprijiniți afacerea aceasta românească.
(43) 1—2

A apărut
în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17
scrierea
„La picioarele Mântuitorului"
Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna
MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

Călăuza agricolă
de prof. **D. Comșa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă și populară între cărțile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpați, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Prețul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** și **Vieritul** 50 lei și tomul III **Legumăritul** și **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broșate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei și taxa poștală cu recomandație 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMȘA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite prețul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:
Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găsește de vânzare:
Cartea de bucate
POFTĂ BUNĂ,
de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă,* cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

In partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: **20 Lei.**

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare
Registre de tot felul
✦ **legate și broșate** ✦
pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu
prețuri moderate

Nou! **Nou!**
A APĂRUT:
„Mie a vietui este Hristos!"...
— Scrisori pastorale —
De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu
tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 30·—, plus spese de poștă Lei 10

Misionarism cultural
de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Prețul 45 lei, plus spese de poștă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiți
MEMORIILE
Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna
Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută
Picolo
a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu
Cântările bisericești
după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de
Dumitru Cunțan
Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15

Cântări funebrale
pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan
Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut:
Povățuitorul Crestinului ort.
de **Pr. Ioan Stefan Popescu**
o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunțuri și reclame
Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este
Telegraful Român
Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut:
Biserica Neamului
și drepturile ei
Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de
Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit
Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu
Viața lui Isus
de
Giovanni Papini
în românește de
ALEXANDRU MARCU
Prețul Lei 180·—, plus porto poștal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura
Icoane sfinte
pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda
ACAFTISTUL
Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni
legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut
Urmarea lui Isus Hristos
Ed. II-a. Prețul 35 lei
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut în ediție nouă:
Frumoasa din Nor
și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXVII Sibiu, 10 Mai 1929 Nr. 35

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

A zecea aniversare

Stăpâniți de cucernică înfiorare, clerul și poporul țării noastre descătușate, dela un colț la altul al Ardealului, din sate, orașe și cătune, retrăesc pentru câteva ceasuri actul istoric epocal dela 1 Decemvrie 1918, când în bătrâna cetate dela Alba-Iulia, cea plină de mândrie și de jale, s'a proclamat unirea pe veci a Transilvaniei, Bănatului, Crișanei și Maramurășului cu vechea Românie urzită de generațiile marilor noștri înaintași, voevozi, ctitori și eroi.

Astăzi, la începutul noului deceniu de împreună viețuire a tuturor românilor, ne îndreptăm glasul rugăciunilor, în imnuri de slavă, în miresme de smirnă și tămâie, spre bolțile cerești, și aducem: închinăciune fierbinte și smerită Ziditorului a toate, care ni-a resplătit suferințele și ne-a ajutat în clipe de grea cumpănă, — veșnică pomenire glorioșilor dispăruți din al căror sacru avânt și supremă jertfă s'a realizat eliberarea și întregirea neamului, și laudă și recunoștință profund simțită marilor aliați ai țării și izbăvitorilor de popoare asuprite.

Cu gândul la întăptuirea plină de minunație a idealului național al românilor și la viteazul Căpitan desrobitor, coborât azi și El în cripta sfintei mănăstiri dela Curtea de Argeș, să ne premenim sufletele, să înțelegem vremile în care trăim, având mereu înaintea ochilor roadele dobândite cu atâtea jertfe, dar și grija de-a le păstra neștirbite și a le desăvârși prin dragoste și muncă pe seama noastră și a urmașilor noștri din veac în veac, așa cum dorim să fie scrise în cartea vremii pe vecie.

In biserica noastră, pregătitoare a unității de neam și lege, răsună azi liber cuvântul slujitorilor, mulțumind din adâncul inimilor creștinești bunului Dumnezeu pentru belșugul bunătăților revărsate asupra poporului Său chemat la înviere.

Laudat și binecuvântat să fie numele Lui!

Sărbătoarea cea mare

«Poporul cel ce ședea întru întunerec a văzut lumină mare și celor ce ședeau în laturea și în umbra morței lumină a răsărit lor».

Cuvintele profetului citat de Matei evanghelistul, în vecinica lor actualitate, par'că au fost scrise anume pentru minunea, pe care Dumnezeu a făcut-o cu noi.

In întunerec am suferit, am plâns și am nădăjduit. Am înfruntat ispite și ocări. Am văzut floarea neamului nostru ofilindu-se în batjocura streinului. Ca umiliții la apa Vavilonului, siluiți am fost să cântăm lauda impilatorului. Și n'a fost înjosire, la care neamul acesta bun și îngăduitor să nu fie supus.

Este atâta analogie între vechea pătimire a poporului ales și între truda noastră milenară, încât este explicabil faptul că Scriptura a fost considerată drept operă națională a noastră, iar în concepția poporului românesc toți eroii biblici fac parte din nația noastră.

«Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți, neamuri, și vă plecați» este imnul trecutului nostru. Și trebue să devină imnul viitorului nostru. Căci pentru biruința câștigată puterile omenești sunt prea slabe. Fără de intervenția milei cerești roata dela Bălgrad și-ar fi îndeplinit mai departe ucigașa menire, temnițele ar fi răsunat în noaptea lor de lanțurile Macabeilor noștri.

Dar am biruit, căci am avut o credință. Nu este meritul celor ce se împăunează după victorie. Ci este meritul poporului de mucenici, care prin uriașa-i jertfă, a dovedit că este vrednic să trăiască altă viață, pentrucă știe să moară pentru credința lui.

Cel care așteaptă lauda pentru pretinse merite ce le-ar avea întru schimbarea întunerecului în lumina cea învietoare, este fariseu netrebnic. Poporul acesta fără de nume a avut scut pe Dumnezeu și sabia sa. Cine vrea să iasă din anonimat și să-și pretindă laur pentru fruntea lui, blasfemează sfânta jertfă și substitue nimicnicia lui atotputerniciei cerești.

O spunem aceasta astăzi, în zi mare: Cel ce nu poate să arate trupul lui zdrențuit de schijele vrășmașe, împuținat de lovitura încercării, să tacă. Cel ce n'a stat, identificat cu țărâna patriei, în fața morței, simțindu-se una cu pământul, pe care-l apăra, să nu-și lățească pieptul ocrotitor

FOIȘOARA

Rugăciune

— Alcătuită de înalt Prea Sfințitul Patriarh Miron spre a se citi în biserici la Doxologia dela 10 Mai și la aniversarea Unirii Ardealului 20 Mai 1929 —

Stăpâne,
Doamne Dumnezeul nostru,

Cela ce prin robul tău Moisi ai mântuit neamul lui din robia cea amară a Egiptului și cu puterea Ta cea nebiruită ai aruncat în adâncul mării pe Faraon cu toată oastea lui;

Cela ce ai rânduit pe Moisi cârmuitor poporului său, și mulțimea cea mare a neamului lui o ai adunat într'o unire, și dându-i o singură stăpânire i-ai arătat stâlp de foc povățuitor, ca să nu se împiedece pașii lui;

Insuți, Preasfinte Impărate, pleacă urechea ta spre noi, cari nu suntem vrednici să căutăm spre înălțimea mărirei Tale, și asculță cucernicile noastre cuvinte de mulțumită, pentrucă pe acum fericitul și în Domnul adormitul nostru Rege Ferdinand I-iul L-ai luminat a cunoaște virtuțile poporului său, a înțelege rosturile și nădejdile neamului și, îndemnat de încrederea în viitorul țării, L ai învrednicit a surpa hotarele nefirești și nedrepte dintre frați; și desrobindu-i a întemeia tuturor românilor o țară nouă și încăpătoare. Odinește-L cu pace în dreapta marelui Rege Carol I și în ceata glorioșilor voevozi din trecutul poporului nostru.

Păzește, Doamne, pe Majestatea Sa micul nostru Rege Mihai I, marele simbol al bunelor nădejdi ale țării noastre cu întreaga augustă Dinastie Română, sub acoperământul aripilor Tale; înmulțește zilele vieții Lui într'o sănătate nevătămată și într'o bună sporire în cele de folos Lui și țării sale.

Luminează mintea și încălzește inima înaltei sale Regențe, ca împreună cu legiuitii lor sfetnici să cârmuiască și să judece poporul său cu dreptate. Iară pe ostașii Lui și căpitanii lor, întărește-i pretutindenea cu puterea Ta cea nebiruită. Sporește înțelepciunea sfetnicilor Săi; diregătoriile, Lui supuse, îndreptează le pe calea adevărului și a dreptății, oprindu-le dela părtinire și mitărnicie; și pe toți curtenii, slujitorii și supușii Lui, îi scutește de toate relele întâmplări!

Imprăștie dușmanii, ce s'ar ridica asupra stăpânirii Lui, și adună tot poporul într'o unire nedespărțită și dreaptă supunere; și ne dărueste nouă tuturor în zilele Lui pace și bună sporire, bună liniștea văzduhurilor, îmbelșugarea roadelor pământului și toate cele trebuincioase către viața cea vremelnică și veșnică, ca astfel, prin muncă pașnică propășind, cu o gură și cu o inimă să Te preaslăvim pe Tine, Dumnezeul dreptății și al milelor, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Ectenia

La ectenia mare de după Sfânta Evanghelie se pune și rugăciunea aceasta:

Mulțumind cu frică și cu cutremur milostivirii Tale, pentru binefacerile, ce ai revărsat cu îndestulare asupra părinților și înaintașilor noștri asupra noastră, asupra țării românești întregite și asupra tuturor cetățenilor ei: cădem înaintea Ta și cu smerenie strigăm: Binecuvintează și de acum înainte pământul țării noastre, tronul și poporul ei. Ia sub scutul aripilor Tale ocrotitoare pe toți cetățenii României, pe fruntașii și cârmuitorii ei, ca prin muncă și cinste desăvârșită, călăuziți de dragostea de neam și țară și de simțul răspunderii, să mijlocească propășirea și binele obștesc

de lașitate, pentru ca vanitatea omenească să-i mai atârne o medalie. Vai, aceste medalii purtate pe nedrept însemnează de atâtea ori stigmatul infamiei.

Sărbătorim azi zece ani dela ziua, în care Domnul a încununat jertfa celor buni cu coroana biruinței. De când bucățile din trupul vechei Dacii cu lege așa de apropiată de cea creștinească, au fost așezate una lângă alta și au înviat la viață nouă, căci duh dumnezeesc a suflat peste dânsele.

Și vrem ca sărbătoarea aceasta să fie prilej de primenire sufletească, prilej de înălțare până la strălucirea faptei celorce ne-au pregătit-o. Poveștile neamului nostru vorbesc de fântânile cu apă vie, din care gustând, eroul câștigă puteri nouă, ca să biruiască răul simbolizat prin zmei sau balauri pustiitori. Să fie această sărbătoare fântâna din care generația de după războiu să-și întremeze puterile în lupta cu ispitele ce au copleșit viața noastră, întunecându-o cu preocupări de un materialism atâta de orbitor, încât ne-a făcut să ne uităm că, pe pe deasupra greutăților de tot felul, noi am câștigat bunul cel mai de preț din lume: Libertatea.

Ea a răsărit peste truda poporului nostru, cum răsare soarele deasupra câmpurilor înlănțuite de noapte. Soarele libertății noastre. Ca florile dimineața, ochii noștri mai poartă în ei roua lacrimilor ce le-a vărsat zece veacuri. Dar, cum stropul de rouă oglindește nemărginitul cer albastru, așa să răsfrângă și ochii noștri nemărginirea bucuriei. Și, cum spicele își arată bucuria lor în rodul ce l dau spre săturarea milioanelor flămânde, așa și bucuria noastră să se învedereze în faptă.

Nu vorbărie sarbădă. Nu discursuri, prin cari se lustruește golul din sufletul vânătorilor de aplause ieftene. Cât mai puține vorbe. Cât mai multe înfăptuiri. Dumnezeu a făcut lumea aceasta, cu viața și cu lumina ei cu două vorbe. N'a zis mai mult decât: *Să fie!*

Dacă operele mari se fac cu jertfe mari, ele nu se realizează prin vorbe mari, ci prin sforțări mari, făcute ca puterile cosmice, cari, la porunca prea înaltă, în profundă tăcere, transformă înfățișarea lumei.

O caldă rugă de mulțămire Părintelui ce a veghiat peste noi în decursul veacurilor. Ingenunchierea în fața mormintelor ce cuprind tinerețea prin care noua viață s'a răscumpărat. Și hotărârea dârză de a înfăptui cu suflet nou orânduirea nouă a unei vieți de fapte.

Neam liber pe pământul liber al unei țări creștine, după răscumpărarea *prin sânge* a libertății, să ne răscumpărăm *prin faptă* locul, ce ni se cuvine între popoarele dătătoare de lumină și dreptate.

Sufletul celui ce odjhnește la Putna s'a concretizat în inscripția depe steagul lui: «Vitejia dreaptă să biruiască». Dreapta vitejie a faptei să o sorbim din fântâna învietoare a zilei de azi. Iar, dacă e vorba să înălțăm în cântec glasul nostru, triumfătorul imn să ne fie:

Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați!

I. U. Sorica.

Nr. 4373/1929.

Circulară

Discul din Dumineca Rosaliilor în favorul societății pentru profilaxia Tuberculozei.

In baza adresei Sfântului Sinod al sf. biserici ortodoxe-române Nr. 446 din 2 Mai 1929 prin aceasta dispunem, că în Dumineca Rosaliilor din acest an să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în favorul societății pentru profilaxia Tuberculozei.

Sumele încassate în singuraticele parohii se vor trimite apoi din partea oficiilor protopresbiterale până la 15 Iunie 1929 Consiliului arhiepiscopesc, pe lângă raport însoțit de o consemnare întocmită după comunele bisericești.

Sibiu, la 7 Mai 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Zece ani s'au împlinit...

Inălțați cu sufletele, întrarmați de încredere în viitorul ce ne stă înainte, serbăm astăzi aniversarea *unirii noastre naționale*, — unire datorită, întâi, harului Proniei cerești, apoi strălucitelor virtuți, care au împodobit pe toți apărătorii, luminați și neînfricați, ai gliei strămoșești: cărturari, comandanți și ostași...

Mari și nenumerate sânt piedecile și greutățile ce se ivesc în drumul consolidării noului stat românesc.

După zece ani însă, când acest stat prin muncă statornică a dovedit că poate să susțină ordinea și liniștea internă asigurând pentru toți condițiile de înaintare culturală, religioasă și economică, ori care bun cetățean și patriot va ști să aprețieze după merit năzuințele și jertfele statului aduse în scopul ca supușii săi să trăească în bună înțelegere între olaltă, cinstind țara care-i hrănește și făcând, prin munca minții și a brațelor, fericirea ei spre mulțumirea lor proprie și a celor ce vin după noi.

Inființarea patriarhatului român, legea de organizare bisericească și statutul ei, sânt tot actele acestui prim deceniu, care a creiat din România întregită o putere ortodoxă de mâna întâi în Răsăritul creștin.

Legea de unificare bisericească, întocmită pe temeiul ideilor din statutul șagunian și urmată de reformele necesare, — pe lângă toate greutățile din cei dintâi ani ai aplicării sale, — urmează a promova interesele mari ale patriei: legăturile frățești între fiii neamului se întăresc și dragostea de țară și de sf. biserică se înrădăcinează și mai mult în mirenii cari muncesc azi alături preoțimii noastre.

Pe lângă faptul îmbucurător al reînvierii eparhiilor istorice din cuprinsul mitropoliei Ardealului, trebue să pomenim, cel puțin în treacăt, și de faptul mai puțin îmbucurător că biserica noastră ortodoxă a primit până acum din partea statului un ajutor cu totul disproporționat în asămănare cu celelalte culte ale țării. Așteptăm, cu îndreptățite speranțe, ca viitoare fapte creștinești ale guvernelor să repare greșala și nedreptatea de până acum față de o biserică numită dominantă.

Clerul și poporul român, muncitor și pașnic, în momentele de manifestare patriotică și națională simte tot mai viu că trebue să stea zid în jurul Regelui *Mihai I*, simbolul virtuților curate.

In ceasul mare al sărbătoririi de azi să ne aducem aminte cu toții de îndemnurile desrobitorului rege *Ferdinand I*, care zicea în fața mormântului eroului necunoscut:

«Să dea Domnul ca fiorul acestor momente înălțătoare care cuprind d'o potrivă pe cei mici și pe cei mari, să fie un sfânt și poruncitor îndemn la unirea tuturor sufletelor românești în jertfe și iubire, și ca gândul măririi și tăriei țării să le înalțe spre muncă rodnică și frățească; ear generațiile viitoare binecuvântând jertfele noastre, să le aibă drept pilda virtuților, a uitării de sine în fața binelui obștesc și a jertfei depline pentru mărirea și înălțarea neamului».

Acesta să ne fie programul de activitate, cu care intrăm în al doilea deceniu de unire a tuturor românilor.

Domnul, cel Atotputernic, să ne ajute și ocrotească!

și să ne facem astfel cu toții vrednici de îndurarea Ta, rugămu-Te, întru tot milostive Impărate, auzi-ne și ne miluește!

Eroului necunoscut

Cu sufletul îngenunchiat pe lespedea
[ce azi ți-e scut,
Salut,
Erou necunoscut!

«Necunoscut» am zis? Iertare!
Cum oare ești necunoscut, când dintre
[noi cu orișicare,
Eroule, tu poți fi frate, — poate mai
[mic, poate mai mare, —
Fiu drag, — ca soarele, în viață, —
Oricărei mame ce stă față;
Soți, văduvei care suspină, dela războiu,
[de-atâția ani
Și tată neuitat — icoană, — oricăruia
[dintre orfani?...

O, nu e drept să te numim cum te am
[numit: «Necunoscut»!
Te știm la chip, te știm pe nume:
Ai râs cu noi, sau ai gemut,
Cât ți-a fost dat să fii pe lume;
Ne-ai strâns la piept într'un sărut,
Ne-ai alintat și ne-ai spus glume,
Iar când s'a ridicat măreț al nostru
[tricolor în zare,
Te-ai bucurat și-ai plâns cu noi, vi-
[sând o Românie Mare!
Cui dară ești necunoscut? Vrăjmașilor,
[O, nu, nici lor!
Nici lor, că pieptul tău de stâncă, —
Un uragan clocotitor, —
Isbitu-s'a de-atâtea ori cu ei și ura
[lor adâncă!
Ei te-au văzut cum știi să lupți la
[Jiu, pe Olt, la Mărășești, —
Cămașa doar având-o scut!...
Știu toți dușmanii cine ești!
Cum dară poți să te numești
«Necunoscut»?

Iertare, că ți-am zis așa, și slavă ție'n
[veci de veci!
Iar azi, — când poate 'n clipa asta
[înfiorat ești și te-apleci
Pe marginea eternității, cu văzul lumea
[s'o petreci, —
Să știi că, de și peste piatra ce aco-
[pere al tău cavou
Nu-i nici un chip și nici un nume, —
Ești cel mai cunoscut Erou
Din câți Eroi au fost pe lume!

VASILE MILITARU.

Săptămâna cumpătării la Belgrad

Pe toate străzile din Belgrad au fost lipite placarde, prin care Liga antialcoolică invită populația să participe la săptămâna cumpătării și luptei împotriva alcoolismului. Săptămâna cumpătării a fost inaugurată la 22 April printr'o festivitate în aula universității din Belgrad. A doua zi au fost ținute conferențe împotriva alcoolismului în toate școlile și în toate cazărmile din Belgrad. In 24 April s'a organizat o colectă pentru ridicarea «Casei cumpătării», precum și o excursie de propagandă. Odată cu Belgradul au organizat «Săptămâna cumpătării» și alte regiuni unde există organizații de abstinenți. Această mișcare a întâlnit succes la studenți și elevi, cari pe lângă alcool renunță și la fumat.

Mișcarea «voinicească» începută dela Blaj este viu comentată nu numai în presa zilnică, ci și în parlamentul țării. Presa constată, că tineri din satele județului Târnava-mică au fost duși la Blaj și puși să jure că vor lupta *pentru partidul național-țărănist*. Organizarea, pornită pe asemenea drum, poate să ducă însă prea departe și să ajungă în conflict și cu așezămintele de stat. Ea se prezintă, ca organizație *militărească* și în slujba unui partid politic.

La cameră și la senat, în ședințele din 2 Mai, reprezentanți ai opoziției și-au exprimat surprinderea vie asupra manifestației politice dela Blaj, ținută cu participarea demonstrativă a clerului greco-catolic și a doi membri ai guvernului, vorbitorii întreabă pe dl președinte al consiliului de miniștri, dacă cele petrecute la Blaj s'au făcut cu știrea și aprobarea guvernului?

In ședința următoare a camerei, dela 3 Mai, președintele consiliului, dl I. Maniu, dând lămuriri, declară că la manifestația dela Blaj n'a participat mitropolitul de acolo, și că înalții

prelaţi din Ardeal nu fac politică de partid. De altă parte, mai declară însă că socoteşte necesară organizarea tineretului în cadrele politicei de partid, şi că ar dorì ca toate partidele să-şi organizeze în acest fel tineretul. Ţările vecine, zice vorbitorul, şi-au organizat de fapt tineretul înaintea noastră.

Opoziţia din cameră nu s'a arătat de loc mulţumită cu răspunsul dlui prim-ministru. Astfel tema cetelor de «voinici» dela Blaj va avea continuare.

Serbările unirii încep în 8 Mai, când vor sosì în ţară românii din America pentru a participà la festivităţi.

In 9 Mai, ziua eroilor, se face parastas la Mărăşeşti, în prezenţa familiei regale, a înaltei regenţe, a guvernului etc., întru pomenirea eroilor morţi pentru întregirea neamului.

In 10 Mai se celebrează slujbe divine în toate bisericile din ţară, cu un pomelnic hotărât de patriarhie.

Parlamentul va ţinea o şedinţă solemnă, de faţă fiind Familia regală, Înalţii regenţi, corpul diplomatic şi ceilalţi invitaţi.

Sădirea stejarului unirii, în toată ţara, se va face cu slujbă religioasă în prezenţa autorităţilor şi a şcoalelor. Întreţinerea stejarului unirii se încredinţează comitetelor şcolare.

In 11 Mai se pune peatra fundamentală a *catedralei* unirii în capitală.

Serbările dela *Alba-Iulia* se fac a doua zi de Rusalii, în 20 Mai. Şi adecă:

In dimineaţa zilei de 20 Mai, se va face primirea Familiei regale şi Înaltei regenţe în cetatea istorică. După aceea se va oficia o slujbă religioasă la biserica încoronării. Vor urma defilările: cortegiul istoric şi etnografic, cortegiul studenţesc, cu drapelul din vremea memorandului, (dăruit de asociaţia doamnelor române din Sibiu), delegaţiile foştilor luptători, a junilor din Braşov, arcaşilor din Bucovina, foştilor ofiţeri ai armatei moldoveneşti din Basarabia, corpului voluntarilor din Ardeal, delegaţilor românilor americani precum şi a armatei.

La răspântie...

Seara, în clipe de reculegere, am voit să caut exemple, care să mă întărească, care să-mi toarne în suflet avânt, nădejdi şi credinţe noi, şi am privit lumea, la lumina înţelepciunii...

Dar n'am văzut decât suflete pustiite şi desorientate, flori veştejite înainte de vreme.

Între oameni, n'am găsit legături sfinte, care să-i împingă la înţelegere, la iubire şi la ajutor reciproc. Dimpotrivă, i-am văzut cu inimi îngheţate, străini şi izolaţi chiar între rude, chiar între membrii aceleiaşi familii.

In loc de încredere, am văzut că au teamă unii de alţii şi se bănuesc unii pe alţii. Am observat că sânt învrăjbiţi de moarte, luptând unii împotriva altora, dispreţuind, urând, fiecare căutând să pricinuiască un rău vecinului, pentru ca acesta să nu se urce mai sus în ierarhia socială.

Lumea mi s'a înfăţişat împărţită în două tabere. Deoparte bogaţii cei cu porfira şi visonul din sfânta Evanghelie, şi de alta fraţii întru mizerie şi nenorociri cu Lazăr, căruia cânii îi lingeau rănile, la porţile puternicilor... Am înţeles atunci, că din cauza aceasta sânt, în toate direcţiile, nemulţumiri, certuri şi răscoale şi pentru aceasta, a fost, de curând, vărsarea de sânge cea mare.

M'am întrebat mirat: Să nu fie nimeni care să facă punte peste prăpastia ce desparte pe oameni? Dar biserica? Mai poate, oare, biserica să reverse cu folos valurile sale de spiritualitate, peste omenirea obidită de toate nevoile materiale şi morale?

Şi, în mijlocul tulburărilor, ce mă frământau, mi-am adus aminte de secolele de glorie ale Bisericii. Rând pe rând, am văzut cu ochii minţii chipurile marilor figuri, care au pus toată viaţa lor, tot sufletul lor pentru binele omenirii şi care au deschis, prin preceptele creştine, pe care le predicau, pârtii de lumină în întuneric. Apostolii cu voinţa de fier, Mucenicii transfiguraţi, Sf. Vasile, Grigorie, Atanasie, Hrisostom... erau tot atâtea lumini, care îmi alungau gândurile pesimiste.

Icoana Mântuitorului, urcând însângerat drumul crucii, a fost decisivă. Sufletu-mi prins o clipă în desechilibru, din cauza reflexiilor la starea actuală a societăţii — a căpătat întărire deplină, în evocarea tezaurului de putere spirituală al religiunii mântuitoare. *Am înţeles atunci, că nu poate fi un motiv de descurajare starea rea a societăţii creştine dintr'un anumit timp.*

Acela care s'a jertfit, pentru ca să ne ridice mai sus de animalitate, la orizonturi de viaţă senină, a spus oarecând: «In lume veţi avea necazuri, dar îndrăzniţi, eu am biruit lumea». Şi în aceste cuvinte, avem siguranţa, că vremurile de azi vor fi biruite de vremuri mai bune.

E adevărat, că păgânătatea din timpul persecuţiilor a renăscut şi renaşte în zilele noastre. Dar privind la bogăţia de daruri a creştinătăţii — care, de cele mai multe ori, nu s'a aflat şi nu se află în lux şi fudulie, ci în peşteri, ca aceea în care s'a născut Domnul — nici când să nu ne pese de greutăţile şi piedicile, pe care răutatea oamenilor ni le aruncă, la fiece pas, în cale!

Să mergem, fraţi de credinţă şi avânturi, să mergem la lucrul Domnului! Numai aşa, vom înmulţì prilejurile de bucurie şi vom împuţina pe cele de întristare. Faptul că desamăgiri cumplite îi aşteaptă pe cei ce îşi iau îndrăzneala să se facă slujitori idealurilor morale, în mijlocul unei lumi cu mentalitate materialistă şi hedonistă; faptul că sânt loviţi uneori în ce au ei mai scump, distrămându-li-se visurile lor de oameni, cele mai scumpe, — să nu ne dea înapoi niciodată!

Puterea mereu înoitoare a creştinătăţii, ajutorul lui Dumnezeu şi cuvântul scump al celor ce dorm în morminte, sânt chezăşii sigure izbânzilor noastre.

Nicolae N. Grosu.

Viitorul Rusiei comuniste

In toamna anului trecut Rusia sovietică şi-a inaugurat 10 ani de existenţă totdeodată întrarea ei în agonie, care va avea o durată mai lungă sau mai scurtă.

Principiile, pe cari s'a întemeiat Rusia sovietică, formulate de «divinul» Lenin, nu sunt altceva decât un aliaj cât se poate de rău compus din marxism, anarhism etc., doctrinele lui Karl Marx sunt din punct de vedere practic o aberaţie, şi a căror realizare nu se face, decât atunci când întreaga societate umană va fi astfel formată, de alte principii călăuzită. Deci aproape întreaga izbândă a bolşevismului se atribue numai în speranţa de a se naşte o nouă societate de oameni, ca un fel de a doua venire a lui Hristos, — şi care a servit de momeală pentru poporul rus. Aceasta a fost cauza, că bolşevismul a triumfet în Rusia 10 ani şi nici decum, că ar fi un regim doctrinal; doctrina bolşevică este ceva abstract, de domeniul fanteziei.

Ţinta principală către, care lea derii bolşevismlui se îndreptau, fiind urmaţi instinctiv de marea massă a poporului a fost desfiinţarea capitalismului şi marii proprietăţi. Au ajuns fatal la ceeace voiau ei să suprime, la capitalism. Cât priveşte proprietatea funciară, s'au văzut siliţi a mări din ce în ce proprietatea funciară individuală, ajungându-se la limita de 100 ha!

Regimul bolşevic a fost creat involuntar pentru a se prăbuşi. Blestemul ţarului îşi întinde din ce în mai mult aripile. Incepând cu Lenin, toţi corifeii bolşevismului vor dispare lăsând în urmă sărăcie şi desordine. Incapacitatea unei guvernări de acest gen, a fost recunoscută de însăşi făuritorul ei Lenin, căruia bolşevicii, nu ştiu cărui eveniment se datoreşte, nu i-au aşezat figura în locul sf. Nicolae.

Poporul rus a început să se agite în contra doctrinelor bolşevice, s'au iscat certuri violente între conducători, provocate de «mărul de aur» aruncat de «soldele» principii bolşevice.

Un fapt caracteristic regimului bolşevic, este propaganda laşă şi subversivă în celelalte state sau mai bine năravul de a-şi vârâ nasul în afacerile celorlalte state, au făcut ca regimul bolşevic să fie boicotat, acest boicot având repercusiunile sale în special asupra situaţiei economice. Cernoveţul nu e cotat la nici o bursă (după cât ştiu); unde este bogăţia de aur în grâne? Or, bolşevismul avea de scop îmbogăţirea cetăţenilor, când în fond ea îi sărăceşte pe zi ce merge. Spiritele se câştigă prin persuasiune, nu cu îndeletniciri atât de infecte şi nedemne, de «a scoate ochii» cu aur; faptul însuşi de a nu reuşi prin convingere denotă utopia acestui crez.

Un alt fapt încă, căruia i se datoreşte existenţa Rusiei sovietice dela revoluţie şi până acum, este abatorul uman creat; masacrele, cari au fost provocate de «justiţia» rusă, — care are o cumpănă destul de inclidată — compusă din oameni cu trecuturile cele mai sinistre şi dubioase, au atras atenţia întregii lumi. Oameni nevinovaţi au fost executaţi pe simple şi cele neîntemeiate prezumpţiuni.

Dacă unele state, foarte puţine la număr s'au declarat amice Rusiei bolşevice, atunci aceasta s'a făcut în vederea de a o exploata, de a se folosi de această amiciţie pentru o refacere teritorială şi economică proprie.

Armata bolşevică este numeroasă, dar în timp de răsboi şi va să zică când s'ar cere validitarea ei, am constata realitatea înşelătoare. Din punct de vedere numeric ne închinăm, dar în acela al randamentului dubităm.

Bolşevismului nu i se poate atribui nici un alt calificativ decât acela de a fi o închipuire irealizabilă, care eludă orce idee de capital, proprietate, burghezie. Toate aceste noţiuni pe care se bazează leninismul sânt plagiate din teoriile economiştilor Marx, Engels, Proudhon, Stirner etc. şi care prin însuşi origina lui devine imposibil, iar într'un stat se poate aplica numai prin o dictatură, care orice curent contrar îl suprimă cu moartea iar toată activitatea economică, industrială şi agricolă o distruge.

Sfârşitul tragic al regimului bolşevic se apropie iar răsbunarea celor morţi prin foame, frig şi osândă va cădea asupra falşilor conducători dela 1918 şi până acum.

Un stat care nu are la fundamentul lui principiile cele veşnice ale Evangheliei Domnului, să năruie tocmai ca o casă zidită pe nisip.

Acesta este cazul Rusiei.

Leon Proca.

INFORMAŢIUNI

Timbre jubilare s'au întocmit pentru serbările unirii din acest an. Se pun în vânzare cu începerea zilei de 10 Mai. In diferite culori, aceste timbre poştale, de 1—10 lei, vor reprezenta pe: Regele Ferdinand, Unirea Ardealului, Mihai Viteazul, Avram Iancu, castelul dela Bran, şi istoricul act al Unirii.

Monumentul luptătorului naţional şi învăţat bănăţean, Eftimie Murgu, s'a desvelit cu solemnitate cuvenită, în 28 April a. c. în comuna Bozovici şi în prezenţa miilor de ţărani din valea Almăjului, cari au ţinut să aducă prinos de adâncă recunoştinţă celui nemurit în bronz şi marmoră. Ca fost episcop al ţinutului, I. P. S. Sa Patriarhul Regent şi-a trimis reprezentantul, la sărbătoarea desvelirii, în persoana dlui general P. Bucică, comandant al brigăzii locale. In şedinţa festivă, deschisă la Casa culturală, a vorbit cu mult efect profesorul universitar, dl Gh. Bogdan-Duică, despre: viaţa şi faptele lui Eftimie Murgu. Au urmat apoi cuvântările altor vorbitori, coruri şi fanfare. Patriotica şi pioasa comemorare s'a desfăşurat în mijlocul unui mare entuziasm.

Ajutor şi credit preoţimii. Vineri s'a depus pe biroul camerei, din iniţiativă parlamentară, proectul de lege prin care se înfiinţează Casa de credit a clerului ortodox din întreaga ţară, conform legii de organizare a bisericii.

ŞTIRI LOCALE

Sărbătoare naţională. Despărţământul Sibiu al Asociaţiunii culturale şi secţiei Sibiu a Asociaţiei profesorilor secundari organisează cu concursul Şcoalei superioare comerciale din localitate şi al dlui profesor universitar din Bucureşti C. C. Giurescu, ca delegat al Universităţii libere, Vineri în 10 Mai 1929, ora 8 seara, în sala teatrului sibian, o sărbătoare naţională. Programa conţine: Imnul regal, executat de orchestră; conferenţa ţinută de dl Giurescu, şi reprezentarea piesei *Jertfa*, feerie muzicală în 3 acte de V. Duiculescu, muzica de N. Oancea. Bilete se vând la Librăria Săteanului, în strada Pintenului Nr. 1, şi seara la cassă.

La Sibiu, în strada MITROPOLIEI Nr. 11 găsiți
HOTEL, RESTAURANT și BERĂRIA
BRAGADIRU
(fost Bonfert)
CU CEA MAI BUNĂ BERE DIN ȚARĂ
Sprijiniți afacerea aceasta românească.
(43) 2—2

Nr. 139/1929 prot. (42) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Topa** (Boiul mic) din protopresbiteratul Sighișoara, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. 20 jugăre pământ calitatea I, sesiune parohială.
2. 70 ferdele cucuruz sfărmit.
3. Stola uzitată.
4. Lemnele necesare de foc.

Parohia nu este recunoscută până în prezent de ministerul cultelor, organele parohiale deci nu pot garanta întregirea dela stat; astfel vor fi preferiți preoții, cari pot funcționa și ca învățători, în postul de învățător, pe care l va obține pe propriul rizic dela autoritățile școlare.

Reflectanții îndreptățiți la acest post sânt poftiți a-și trimite documentele necesare oficiului protopopesc Sighișoara și a se prezenta și în parohie.

Oficiul protopopesc Sighișoara în înțelegere cu consiliul parohial din Țopa.

Sighișoara, la 24 April 1929.

Emilian Stoica,
protopop.

Nr. 5507 port. 1928. (44) 1—1

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 18371 și Nr. G. II. 21555/1928 a judecătoriei mixte rurale Sibiu în favorul reclamantului Banca Centrală pentru ind. și com. reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar contra... loc. în Șura-mare pentru încassarea creanței de 7000 Lei, și accesorii se fixează termen de licitație pe 5 Iunie 1929, la ora 10 a. m., la fața locului în Șura mare Nr. 228, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară cai, căruț și hamuri în valoare de 9000 Lei. In caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încassat face 7000 Lei capital, dobânzile cu 12% socotind din 1 August 1928 iar spesele până acum staverite de 3118 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost execvate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul art. LX. : 1881, § 120.

Sibiu, la 23 Aprilie 1929.

D. Kálmán portărel.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura
Ancore
poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:
Introducere în sfintele cărți ale Testamentului Vechiu
de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găsește de vânzare:
Cartea de bucate
POFTĂ BUNĂ,
de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă*, cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:
In partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul 20 Lei;
In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulcețuri, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: 20 Lei.
Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare
Registre de tot felul
✦ legate și broșate ✦
pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu
prețuri moderate

Nou! **Nou!**
A APĂRUT:
„Mie a vietui este Hristos!"...
— Scrisori pastorale —
De Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 40, plus spese de poștă 10 lei

Teologie și Sacerdoțiu
tipul clasic al păstorului ortodox și idealurile pastorale moderne, de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor. Prețul Lei 30·—, plus spese de poștă Lei 10

Misionarism cultural
de Icon. **Dr. Gr. Cristescu,** profesor Prețul 45 lei, plus spese de poștă 10 lei

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Citiți
MEMORIILE
Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna
Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la
Librăria Arhidiecezană în Sibiu
Prețul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută
Picolo
a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu
Cântările bisericești
după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de
Dumitru Cunțan
Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15

Cântări funebrale
pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan
Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut:
Povățuitorul Crestinului ort.
de Pr. **Ioan Stefan Popescu**
o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunțuri și reclame
Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este
Telegraful Român
Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A apărut:
Biserica Neamului și drepturile ei
Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de
Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop și Mitropolit
Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu
Viața lui Isus
de
Giovanni Papini
în românește de
ALEXANDRU MARCU
Prețul Lei 180·—, plus porto poștal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura
Icoane sfinte
pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda
ACAFTISTUL
Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni
legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

In editura Sfintei Mănăstiri Neamțu, a apărut
Urmarea lui Isus Hristos
Ed. II-a. Prețul 35 lei
Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut în ediție nouă:
Frumoasa din Nor
și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.
Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXVII — Sibiu, 18 Mai 19[illegible] — Nr. 36—37

Telegraful Român

Onor. «Asociaţiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. **Ziarul apare Marţia şi Vinerea**

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. **Articole nepublicate nu se înapoiază**

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze **Administraţiei** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 3874/1929.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu şi mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crişana şi Maramureş

Iubitului cler şi popor din parohiile ortodoxe române din Statele-Unite ale Americei de Nord: Har şi milă de la Dumnezeu-Tatăl şi de la Domnul nostru Isus Hristos.

«Numai cu vrednicie după evanghelia lui Hristos să petreceţi, ca ori de voi veni şi vă voi vedea pe voi, ori neţiind de faţă la voi, să auz de voi, să staţi într'un duh, cu un suflet împreună nevoindu-vă pentru credinţa evangheliei». (Filipeni 1, 27).

De multă vreme port în inima mea dorinţa de a veni în lumea nouă a Americei, ca să Vă văd pe Voi, iubiţii mei fii sufleteşti, faţă la faţă, să iau cunoştinţă despre starea Voastră, să Vă împărtăşesc mângâierile credinţei şi binecuvântările sfintei noastre biserici dreptmăritoare române.

Dar împrejurările de acasă şi multele îndatoriri ce le-am avut întru păstorirea turmei mie încredinţate şi întru îndrumarea aşezămintelor sfintei noastre biserici, m'au împedecat până în momentul de faţă de a-mi duce la îndeplinire dorinţa mea.

Văzând că nici în anul acesta nu voi avea putinţa de a întreprinde o călătorie la Voi, iubiţii mei, m'am hotărât să Vă trimit pe unul dintre împreună lucrătorii mei, pe iubitul meu consilier arhiepiscopesc părintele *Trandafir Scorobeţ*, ca în numele meu să Vă cerceteze pe rând prin parohiile voastre şi cu toată dragostea să îndeplinească între Voi lucrul cel sfânt al evangheliei. Prin scrisorile ce mi le-a trimis, ajungând şi începându-şi lucrul în mijlocul vostru, mi-a umplut de mare bucurie şi mulţumire sufletul meu.

M'am bucurat înainte de toate, că l-aţi primit cu toată dragostea ca pe un sol binevestitor al evangheliei Domnului şi i-aţi stat întru ajutor la îndeplinirea sarcinei sale între Voi. M'am bucurat apoi de ştirile ce mi le-a trimis despre ţăria Voastră în credinţa strămoşească şi despre alipirea şi dragostea fiească ce o aveţi către sfânta noastră biserică ortodoxă română, către învăţăturile şi aşezămintele ei. Nu mai puţină mulţumire am simţit în inima mea, luând cunoştinţă din ziarele dela Voi şi din rapoartele ce mi s'au trimis, cu câtă înţelepciune a sămănat între Voi trimisul meu cuvântul Domnului, cu câtă râvnă V'a povăţuit în calea mântuirii şi cu câtă dragoste s'a interesat despre toate ale Voastre, luând peste tot locul unde a trebuit măsuri potrivite pentru binele Vostru sufletesc şi pentru întărirea sfintelor biserici dela Voi. Nu mă îndoesc, că îndrumările ce Vi le-a dat, le-aţi primit în inimile Voastre şi urmându-le întocmai, vor aduce roade îmbelşugate.

Indeosebi mă adresez către preoţii Voştri cu sfatul, ca în toată bună vremea să stea alături de Voi şi înţelegându-Vă năcazurile şi lipsurile, cu vorba şi cu fapta să Vă povăţuiască pe calea mântuirii sufletului. Iar Voi, iubiţii mei, să-i cinstiţi ca pe părinţii şi păstorii Voştri sufleteşti. Pe cei mai stăruitori, cari stau în slujba cuvântului dumnezeesc, cari lucrează în şcoli pentru luminarea copiilor Voştri, cari au înfiinţat şi conduc coruri în sfintele biserici şi se poartă cu mai mare dragoste şi râvnă duhovnicească către Voi, îi voi avea şi eu în mai mare cinste şi după propunerile consilierului meu trimis la Voi, îi voi răsplăti. Programul de muncă şi hotărârile înţelepte pe cari le-a luat conferenţa preoţilor de acolo, le-am luat cu plăcere la cunoştinţă.

Am aflat despre *congresul* ce se va ţinea şi care poate se va fi şi ţinut până la primirea acestei cărţi pastorale, cu participarea reprezentanţilor tuturor parohiilor noastre de acolo. La tot cazul acel congres trebue să fie expresia dragostii, a unităţii bisericeşti şi naţionale, precum şi a bunei înţelegeri dintre fiii bisericii noastre din America. Căpătând parohiile noastre răsleţe de acolo, o organizaţie care să le aducă în legături mai strânse unele cu altele, avem cele mai bune nădejdi că situaţia lor se va întări, munca preoţilor va fi mai sprijinită, conştiinţa obştei credincioşilor se va înălţa, iar legăturile canonice cu biserica mamă din patrie vor fi mai vii şi mai rodnice. Strângerea rândurilor între cei ce trăesc atât de răsleţiţi va avea urmări binefăcătoare.

Dar la baza strângerii rândurilor trebue să stee puterea iubirii, care singură apropie pe om de om, ba face să dispară chiar distanţele cele mai mari. De aceea Vă îndemn, iubiţii mei, să Vă iubiţi unii pe alţii şi să Vă staţi într'ajutor cu sfatul, cu învăţătura şi mai ales cu fapta. Curmaţi orce vrajbă şi neînţelegere s'ar fi încuibat în mijlocul Vostru şi vă adunaţi în jurul bisericilor şi a preoţilor Voştri. Credinţa strămoşească să Vă fie razimul cel mai tare în mijlocul lumei de acolo. Prin credinţă veţi ţinea cea mai strânsă legătură cu neamul nostru românesc, cu familiile şi cu rudeniile Voastre de acasă. Să nu Vă plecaţi urechile spre învăţături străine de legea noastră românească, căci ele duc sufletul la pierzare. Cu durere am văzut rătăcirea unora cari părăsindu-şi legea şi trecând acolo la secte, când s'au întors în ţara românească, nu s'au mai rugat ca fraţii lor, au dat sminteală altora şi s'au făcut de batjocura lumii. Pe cei rătăciţi dintre Voi cu dragoste de frate să-i întoarceţi la calea cea adevărată — după îndemnul sfântului apostol Pavel: «*Cu un suflet împreună nevoindu-Vă pentru credinţa evangheliei*».

Jertfele Voastre pentru clădiri de biserici, de şcoli şi case parohiale sunt vrednice de toată lauda şi sunt dovadă grăitoare despre dragostea de lumină şi cultură, ce o aveţi. Unde încă nu s'au putut înfiinţa şcoli, acolo familia trebue să fie şcoala în care copiii Voştri să înveţe dulcea noastră limbă, cartea românească şi obiceiurile noastre strămoşeşti, ca să nu se înstrăineze de neamul nostru.

Astăzi e o mândrie să fii român şi cu această mândrie să ridicaţi cinstea neamului nostru între popoarele şi limbile cu cari trăiţi împreună. Purtaţi-Vă cu recunoştinţă către ţara care Vă adăposteşte şi fiţi cu supunere şi ascultare către legile ei. Statele-Unite ale Americei au fost de cel mai mare ajutor pentru sfârşitul bun al războiului, pentru eliberarea românilor de sub stăpâniri străine şi pentru închegarea României mari.

Pe lângă acestea, iubiţii mei, Vă mai sfătuesc să Vă îngrijiţi de sănătatea Voastră, mai ales aceia cari faceţi munca grea în fabrici şi ateliere. Chivernisiţi-Vă cu înţelepciune câştigul Vostru, căci numai aşa Vă veţi preţui munca Voastră. Fiţi cruţători şi nu Vă cheltuiţi bănişorii adunaţi cu trudă pe lucruri nefolositoare ori chiar stricăcioase. Ceice aţi lăsat aici la noi soţii şi copilaşi, gândiţi-Vă la ei, scrieţi-le cât mai des şi-i ajutaţi. Cercetaţi regulat sfintele slujbe în Dumineci şi sărbători şi Vă faceţi rugăciunile în casele şi familiile Voastre. Apropiaţi-Vă de sfintele taine, în deosebi de mărturisire şi de sfânta cuminecătură, ca să trăiţi împreună cu Hristos Domnul nostru. Incunjuraţi ispitele şi păcatele şi Vă împodobiţi sufletul cu virtuţile vieţii creştineşti, cari îi dau bucurie şi mulţumire şi pace aici pe pământ şi-i chezăşuesc viaţa cea veşnică dincolo de mormânt. Iar eu arhiereul şi părintele Vostru sufletesc, ca şi până acum, aşa şi de aici înainte Vă voi pomeni în rugăciunile mele către Dumnezeu, ca să Vă trimită darul său cel luminător şi sfinţitor.

Cu aceste gânduri şi poveţe venind cu sufletul meu la Voi şi împărtăşindu-Vă arhiereasca Noastră binecuvântare, am rămas

Sibiu, 18 April 1929

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop şi mitropolit.

*

Adunarea eparhială a Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, în şedinţa din 29 Aprilie 1929, sub Nr. 28, mulţumind I. P. S. S. Păr. Arhiepiscop şi Mitropolit

NICOLAE pentru înălţătoarea şi mult simţita pastorală, adresată credincioşilor noştri din America, a decis publicarea şi distribuirea ei, atât între credincioşii de peste Ocean, cât şi între cei de acasă.

Marea aniversare

— In capitală. — Catedrala Mântuirii Neamului. —

După ziua închinată memoriei Eroilor căzuţi în războiul desrobitor, ziua de zece Mai, ca simbol de independenţă şi de unire a tuturor românilor, a fost sărbătorită de întregul popor cu înălţătoare însufleţire, care în capitală s'a manifestat prin ovaţiunile şi aclamările uriaşe aduse Membrilor Familiei Regale în tot parcursul cortegiului regal dela palat spre patriarhie. Mândria, încrederea şi speranţa străluceau pe feţele miilor de cetăţeni cu ochii tânţiţi la Micul Suveran al României libere şi întregite.

La ora 10 dimineaţa cortegiul regal a sosit în curtea Patriarhiei, compania de aviaţie dând onorul, în vreme ce muzica intona «Imnul Regal».

La descinderea din trăsuri Membri Familiei Regale şi Inalţii regenţi au fost întâmpinaţi în pridvorul catedralei de către membrii guvernului în frunte cu dl I. Maniu, prim ministru, ofiţerii generali, ceialalţi demnitari şi clerul, urmaţi de credincioşi cari au trecut în biserică.

S'a început îndată serviciul divin, oficiat de P. S. S. Arhiereul Simedrea, vicarul patriarhiei, înconjurat de cler.

In momentul când s'a pomenit numele Membrilor Familiei Regale, corul a cântat «Mulţi ani trăiască», clopotul a început să-şi împrăştie în văzduh sunetele-i puternice, iar muzica a intonat: «Rugăciunea».

Solemnitatea a luat sfârşit cu defilarea trupelor.

•

In ziua următoare, de 11 Mai 1929, s'a sfinţit pământul pe care se va înălţa catedrala Mântuirii Neamului.

De faţă la ceremonie erau: M. S. Regina Maria, AA. LL. RR. Principesa Mamă Elena, Principele Regent Nicolae şi Principesa Ileana, I. P. S. Sa Patriarhul Regent Miron, Inaltul Regent Gh. Buzdugan, membrii guvernului, din partea Bisericii Mitropolitul Pimen, Episcopii Vartolomeu al Râmnicului, Lucian al Romanului şi Grigorie al Aradului.

Pe colina din stânga Patriarhiei se ridică o troiţă de lemn cu inscripţia: *In preajma acestui loc va fi clădită catedrala Mântuirii Neamului.* Slujba dumnezeească e săvârşită de vicarul patriarhiei, P. S. Sa Tit Simedrea.

După terminarea serviciului divin, I. P. S. Patriarhul a stropit cu apă troiţa, locul şi întreaga asistenţă.

In cuvântarea sa I. P. S. Patriarh Regent Miron a zis următoarele:

Acesta este pasul cel dintâi întru îndeplinirea dorinţei Acelui, ce, având pe Maiestatea Voastră tovarăşe de domnie, ni-a dat România întregită. Şi considerăm această dorinţă ca pe cea mai superioară poruncă, ea venind de dincolo de mormânt.

Cuvintele Lui, ale marelui nostru Rege, vor răsuna în toate conştiinţele mai duios decât orce cuvinte spuse de mine.

De aceea, îngăduiţi să vă citesc, însăşi voinţa marelui întemeietor al României întregite, aşa cum a fost exprimată sfântului Sinod al bisericii noastre la 10 Mai 1920.

Inaltul Patriarh Regent citeşte Scrisoarea adresată de Regele Ferdinand sfântului Sinod, scrisoare care constitue o admirabilă sinteză a tradiţiei religioase româneşti ce-a fost pârghia vieţii naţionale în vremurile grele ale românismului şi mai ales în marea epocă a întregirii naţionale.

«Prea sfinţiţi Părinţi — glăsueşte această scrisoare, — In aceste vremuri, când înfăptuitu-s'a prin jertfa strădania întregului popor şi mai ales cu sprijinul Atotputernicului care nu ne-a părăsit în zilele de necazuri, se cuvine, mai mult ca oricând să-L preamărim, cu toţii prin cântarea: «Cu noi este Dumnezeu, înţelegeţi neamuri şi vă plecaţi, căci cu noi este Dumnezeu!»

Această cântare trebue să răsune mai puternic ca oricând în Biserica întregirii neamului pe care datori suntem s'o ridicăm în capitala ţării, ca simbol al marei înfăptuiri şi spre cinstirea sutelor de mii de viteji şi veşnica lor pomenire.

Pildă să avem pe Ştefan cel Mare care după biruinţa dela Chilia ridică mândrul altar dela Putna, de unde n'a încetat să ne vină cel mai puternic duh dătător de viaţă, întăritor credinţelor noastre naţionale.

Pildă Viteazul Vodă Mihai care cu 330 de ani în urmă îşi consacră biruinţa lui naţională prin mitropolia română dela Alba-Iulia. Pildă să ne fie Matei Vodă Basarab, care după frumoasele biruinţe împodobi tot pământul ţării cu biserici şi mănăstiri de binefacere purtând numele sfinţilor mucenici. Pildă să-l avem deasemeni pe răposatul Rege Carol I care restaură minunile de artă dela Argeş şi Trei Erarhi, astfel că sufletul biruitorilor dela Plevna să se adauge celor ce dormeau somnul veşniciei în mormintele voevodale.

Deopotrivă deci şi noi şi poporul nostru în clipele acestea de măreaţă înfăptuire a visului de aur al strămoşilor să ne întoarcem cu tot sufletul către *Biserica strămoşească, ce a contribuit atât de mult la unitatea neamului* şi să ridicăm urmând puternicei tradiţii — o biserică — un monument vrednic de a fi simbolul unităţii naţionale şi al credinţelor, împodobită cu toate darurile ce sunt podoaba gândirii şi artei noastre răsăritene».

Sinodul — continuă Inaltul Regent — a dat binecuvântarea sa augustei dorinţe.

Intru îndeplinirea acestei auguste dorinţe, primul lucru era alegerea locului unde să se ridice măreţul altar pe care Regele Ferdinand a botezat-o Biserica întregirii neamului.

Cel mai ideal loc ar fi un deal, o colină, către care în mod concentric să tindă două mari artere de circulaţie, cu largi prespective, două bulevarde, din capătul cărora privind să se poată vedea cum pe înălţimea colinei se ridică, predominând întinderile, măreaţa catedrală visată de scumpul nostru rege.

O asemenea colină este cu neputinţă de găsit în capitala noastră. Gândul nostru se întoarce deci spre acest loc, care fără a fi prea central, dar nici prea mărginaş are un diametru destul de întins, astfel că fără cheltueli prea exagerate, cu neputinţă de cerut în greaua situaţie financiară în care ne aflăm, poate deveni cel mai potrivit.

La locul acesta dacă i se adaogă terenul ocupat de halele pieţii Bibescu Vodă, se obţine o întindere de 30,000 m. pătraţi cărora li se poate adaoga încă un mare spaţiu şi teren prin acoperirea Dâmboviţei.

Pe lângă aceste consideraţii, locul este indicat prin tradiţia lui religioasă, pe el ridicându-se Mitropolia ţării, înfăptuire a marelui domnitor martir Brâncoveanu, ceea ce-i dă dreptul să rămână pe vecii vecilor un simbol al dragostei de neam şi al tăriei de creştinism.

Astfel fiind, dacă pe mine, cel îmbătrânit de timp, nu mă va învrednici puterea umerilor mei să duc la îndeplinire dorinţa marelui rege, las urmaşilor şi întregului meu neam — gândul şi ruga mea, ca sistematizând prin toate mijloacele acest loc — să ridice aici cetatea sfântă a ortodoxismului, având concentrate toate aşezămintele aici, pentru ca ea să se impună nu numai neamului nostru, ci întregei ortodoxii.

Rog de încheere pe bunul Dumnezeu să-şi reverse darurile asupra neamului nostru ca toate milioanele de români să contribue la această măreaţă înfăptuire, chiar cei nevoiaşi aducând dinarul văduvei din sfânta Evanghelie, nu atât pentru dar, ci pentru ca prin această biserică să se lege astfel sufleteşte de neam prin biserică.

In tradiţia lui religioasă, poporul român ridică o biserică lui Dumnezeu atât după o isbândă ca să mulţuească cerului pentru ajutorul dat, ca şi după o înfrângere ca să îmbuneze pe cel Atotputernic pentru pedeapsa primită.

Astăzi când cu ajutorul Cerului şi cu virtuţile poporului nostru am înfăptuit unitatea naţională, neamul nostru românesc câştigă cea mai mare isbândă, pentru că înlătură pentru totdeauna pericolul de moarte naţională.

Catedrala neamului pe care o înălţăm în amintirea acestui act trebue să fie tot atât de mare ca şi actul săvârşit. Ea trebue să simbolizeze credinţa noastră strămoşească, eroismul nostru naţional, rolul naţiunei noastre între popoare şi aspiraţiunile noastre către pace. Ea trebue să simbolizeze elanul unui popor eroic care prin virtuţile lui mari a putut să iasă învingător din perioada morţii naţionale şi din faza deprimării să între triumfător în perioada expansiunii naţionale.

FOIŞOARA

La 10 Mai 1929

Cuvântare în catedrala din Sibiu rostită de P. S. arhiereu-vicar VASILE

Inalt Preasfinţite Părinte,
Dle general comandant,
Dlor generali,
Dle prefect,
Iubiţilor fii duhovniceşti,

Ziua slăvită de 10 Mai, ziua bucuriei şi mândriei noastre naţionale, ne întruneşte astăzi, ca şi altădată, în casa Domnului, pentru câteva clipe de reculegere sufletească şi de meditaţie profundă asupra lucrurilor minunate ce a săvârşit Dumnezeu cu neamul nostru.

Mai ales astăzi, când aniversăm 10 ani dela înfăptuirea integrală a idealului nostru naţional, pentru a cărui realizare am trudit şi am sângerat din belşug, această zi de prăznuire capătă o nuanţă de solemnitate mai marcantă.

Prin frământările noastre zilnice în lupta cruntă pentru pânea de toate zilele; prin conflictul adeseori tot atât de crunt al intereselor pornite din egoismul omenesc, ce întreţine şi sporeşte încăierarea dintre om şi om; prin amestecul năvalnic în aceste încăierări al instinctelor încă prea puţin curăţite de animalitate cu tot avântul părut al civilizaţiei moderne; prin poftele lacome, prin dorinţele vinovate ale societăţii de astăzi cu simţul moral slăbit, ce prea adeseori înnecă în chiote de jazz şi în sgomote stridente de saxofoane glasul drept al conştiinţelor: bietul suflet omenesc se sbate şi se chinueşte într'o luptă ingrată, în care avântul i se taie, elanul îi seacă, energiile i se sfarmă şi macină fără încetare, fără cruţare.

Resturile acestui măciniş zilnic se aşează în pături pe lumina conştiinţei întunecându-o, ori se ridică în nori de pulvere, de întunecă vederea dreaptă a ochiului minţii, îngustându-i orizontul, răpindu-i perspectiva.

Ideile mari şi generoase, curăţitoare şi renăscătoare, s'ar îngropa în uitare în cimitirul subconştientului, acoperite de pătura acestor sedimente, dacă în conştiinţă n'ar mai urma câte-o explozie, care spărgând crusta, să le facă loc la lumină.

Idealele călăuzitoare de neamuri s'ar ascunde, pierzându-şi strălucirea, în volburile acestui colb, dacă n'ar mai veni câte-un vânt curăţitor, care împrăştiindu-l, să redea seninului limpezimea şi lumina.

Vântul curăţitor de ideal, exploziile binefăcătoare în conştiinţă, pornesc dela sărbătorile naţionale.

Deci slăvita zi de 10 Mai ne-a adunat în casa Domnului pentru reculegere sufletească.

Ne-a adunat, pentru a ne împrospăta gândirea, filtrându-o de necurăţeniile zilei cu gândurile generoase ale cinstiţilor luptători, cari au creiat România de astăzi.

Ne-a adunat pentru a ne purifica simţirea de vinovăţiile zilei, înviorându-o, în atingere cu glorioasa amintire, a iluminaţilor, cu sucul însufleţirii lor de visători şi plăsmuitori de ideale.

Ne-a adunat, pentru a ne limpezi în intimitatea faptelor istorice ce vorbesc atât de elocvent, izvorul faptei, voinţa, de zgura nedreptăţilor zilei, ca primeniţi sufleteşte până în adâncuri, să adunăm energie şi elan în munca ce ne este rezervată *nouă*, pentru binele şi înflorirea neamului.

Fericiţii noştri înaintaşi: regi şi bărbaţi de stat, căpitani de oaste şi oşteni simpli, cărturari şi preoţi, dând pildă neîntrecută de muncă, eroism şi sacrificiu, în 70 de ani au făptuit mica unire, războiul glorios pentru independenţă, proclamarea regalităţii, războiul şi mai glorios pentru marea unire şi încununarea ei prin încoronarea Regelui tuturor românilor în cetatea lui Mihai-Vodă cel Viteaz.

Alăturea de România-mărită de astăzi, ei ne-au trecut ca moştenire, cu pilda vieţii lor, şi o preţioasă zestre morală, ce îndemnând fără încetare la bine şi unire, înalţă şi purifică gândul, arde păcatul, inspiră virtutea, divinizează sacrificiul, alimentează balada şi legenda.

Capitala țării este mândră de comoara de artă pe care poporul român i-o aduce și va ști să se arate demnă de ea prin ajutorul pe care trebue să-l dea, mândră că devine depozitara celui mai mare simbol al virtuților noastre strămoșești.

*

Academia Română a comemorat, în aceeaș zi după ameazi, într'o ședință istorică, zece ani dela proclamarea unirii.

Au participat: Familia Regală, Înalții regenți, dnii miniștri și reprezentanții bisericii, ai armatei și ai altor autorități.

După cuvântarea dlui prof. G. Racoviță, președintele Academiei, și după răspunsul A. S. Regale Principelui Regent Nicolae, au rostit avântate discursuri dnii: I. Brătescu-Voinești, prof. Șt. Ciobanu în numele Basarabiei, prof. I. Nistor în numele Bucovinei, și prof. Sextil Pușcariu în numele Ardealului. La sfârșit, dl prof. D. Gusti prezintă volumul I. din lucrarea asupra Transilvaniei, Bănatului, Crișanei și Bucovinei, făcută cu ocazia marelui praznic.

Serbările în Sibiu

— Ziua Eroilor. — Zece Mai. —

Comemorarea Eroilor morți pentru patrie s'a făcut, la Înălțarea Domnului, pretutindeni în țară, cu solemnitatea datorită clipelor sărbătorești.

In Sibiu, după terminarea sfintei liturgii în catedrală, atât preoțimea celebrantă, cât și elevii tuturor instituțiunilor de învățământ, împreună cu profesorii și numeros public și armată, s'au îndreptat spre cimitirul eroilor din Dumbravă, unul dintre cele mai bine îngrijite cimiterii.

La solemnitate au luat parte I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, dl general Găvănescul comandantul corpului VII de armată, dl prefect Dr. Coriolan Ștefan ș. a.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* a celebrat cu mare asistență parastasul pentru odihna sufletelor viteților căzuți în războiul de liberare și întregire a neamului.

La finea serviciului divin Inaltul prelat a rostit o impresionantă cuvântare, scoțând în relief jertfa fără de seamă adusă de eroi pe altarul bisericii și neamului.

Mormintele au fost acoperite cu flori. Tinerimea, în sunetul muzicei militare, a defilat în fața mormintelor.

Cetățenii sibieni au răspuns cu prisosință la chemarea Societății «Mormintele Eroilor» purtând cu mândrie frumoasele plachete, distribuite întru comemorarea vitejiei ostașilor noștri.

*

In ziua de 10 Mai serviciul divin în catedrala noastră s'a săvârșit la ora 10 din partea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, asistat de P. S. Sa arhiereu Vasile și preoțimea catedralei.

Au participat toți ofițerii din garnizoană în frunte cu dl general Găvănescul, șefii autorităților civile în frunte cu dl prefect Dr. Coriolan Ștefan, și un mare număr de credincioși.

Cuvântarea ocazională, rostită cu această ocaziune de P. S. Sa arhiereul Vasile, o publicăm în altă parte a ziarului nostru.

In fața Catedralei erau postați: o companie de onoare și excadronul de excortă, cu drapelul și muzica militară.

După terminarea serviciului divin dl general comandant a ieșit din catedrală și în cuvinte calde a arătat soldaților însemnătatea mare a zilei, încheind cu cuvintele: trăiască Maiestatea sa Regele Mihai! a trecut apoi trupa în revistă, iar regimentul 35 artilerie a tras 101 lovituri de tun.

Pe un timp admirabil, a urmat defilarea elevilor școalelor secundare și a trupelor în piața Ferdinand; massă enormă de public din oraș a admirat ofițerii și ostașii trupelor din garnizoana sibiană.

Recepțiuni

Recepțiunile, în sala mare a prefecturii județene, s'au făcut din partea dlui generai Găvănescul și a dlui prefect Dr. Coriolan Ștefan.

Prima deputațiune a fost a Bisericii noastre, condusă de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, înconjurat de P. S. Sa Arhiereul Vasile și de consilierii mitropoliei și arhiepiscopiei noastre. I. P. S. Sa arată marea bucurie a bisericii noastre ardelene din prilejul praznicului de 10 Mai și accentuează iubirea de lege și de neam a poporului românesc, biserica noastră identificându-se totdeauna cu aspirațiunile și idealurile neamului; de aceea, după căderea lanțurilor de robie, biserica împărtășește bucuria praznicului de azi. Roagă pe bunul Dumnezeu să ne ocrotească țara, și pe Maiestatea Sa Regele Mihai I, și să ajute Inaltului guvern să-și poată îndeplini greaua și înalta misiune.

S'au prezentat apoi, rând pe rând, celelalte confesiuni din orașul nostru; reprezentanții armatei conduși de dl general Daschievici, corpul didactic, condus de dl inspector I. Bratu, reprezentanții administrației și justiției etc.

Tuturora li au răspuns dnii gen. Găvănescul și prefectul Ștefan.

Plantarea stejarului unirii

In cadrele festivităților școlare, începute cu serviciul divin, s'au plantat la toate institutele de învățământ stejarul comemorativ.

La festivitatea dela Academia teologică și Seminarul teologic a asistat I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae*, la Școala Normală «A. Șaguna» P. S. Sa arhiereul Vasile, la liceul de băieți «Gh. Lazăr» dl gen. Găvănescul și comitetul școlar, în frunte cu președintele Dr. Comșa, la liceul de fete «Domnița Ileana» comitetnl școlar, în frunte cu președintele Dr. Ilie Beu etc.

Retragerea cu torțe

In seara acestei memorabile zile armata a aranjat o impozantă retragere cu torțe pe stradele, principale ale orașului, făcând serenade I. P. P. Sa Mitropolitului Nicolae, dlui gen. comandant de corp, și dlui prefect județean.

Sărbătoare națională în teatru

Seara, la ora 8½, s'a început, în sala teatrului sibian, sărbătoarea națională, organizată de despărțământul Sibiu al Asociațiunii culturale și de secția Sibiu a Asociației profesorilor secundari.

După Imnul regal executat de orchestra orașului, a ținut conferență dl profesor *Adamescu*, în locul dlui Giurescu care fusese anunțat pe afișe. In prelegerea sa, dl Adamescu arată cum ideea unirii naționale strălucește în trecutul neamului românesc în mișcarea dela 1848, dela 1859 când prin unirea principatelor se face un pas hotărâtor, — în războiul dela 1877 și în sfârșit la 1918, când s'a și înfăptuit. Aduce prinos de recunoștință eroilor dispăruți și îndemn tinerimii de a nu uită, ci de a i slăvi și urmă.

Producțiunea muzicală a elevelor și elevilor dela Școalele superioare de comerț din localitate, fiind bine și temeinic pregătită, a obținut deosebit succes.

S'a reprezentat feeria muzicală în 3 acte și în versuri, *Jertfa*, text de Virgil N. Duiculescu, muzica de N. Oancea. Subiectul din bazme, cu frumoase fraze, a fost stilizat în cântece de solo, duete, și în deosebi ansamblu coral nuanțat cu mare finețâ, ca de obicei compozițiile bine meritatului dirigent și profesor N. Oancea. Vocile tinerești de argint, pe lângă toată stângăcia jocului de scenă a diletanților, a ridicat producția muzicală la loc de cinste în seria reprezentațiilor sibiene din timp mai nou. Cei mult pauzele prea lungi între acte, poate și căldura zilei, au făcut ca o parte a publicului să nu poată apreția de ajuns și în tihnă toate subtilitățile muzicale din feeria reprezentată. O reluare a piesei, încheiate cu jocuri caracteristice, îngrijit studiate, va fi, credem, bine primită.

De ziua Eroilor

Cinstirea zilei Eroilor s'a săvârșit, cu solemnitate impunătoare, pe locul glorioșilor *Mărășești*, unde în trenuri speciale au sosit: Inalta Regență, membrii guvernului, atașații militari străini, delegațiile oficiale, parlamentarii, presa, românii din America și ceilalți invitați.

In Biserica Neamului, preoțimea, în frunte cu I. P. Sa Patriarhul Miron și P. S. Sa Episcopul Lucian al Romanului, celebrează parastasul pentru cei căzuți în marele război. La slujbă asistă și I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei.

Inaltul Regent, dl Gh. Buzdugan, a spus la această comemorare, că:

«In ajunul serbărilor naționale, pentru împlinirea a 10 ani dela unire, am simțit o scumpă datorie să venim

---

Noi, moștenitorii și chivernisitorii acestor bunuri naționale și morale, înțelegem oare pe deplin munca, eroismul și sacrificiul lor? Ne pătrundem de exemplul lor? Suntem chivernisitori înțelepți ai moștenirii lor?

Atmosfera slăvitului praznic de astăzi ne învită, ne silește conștiința, să răspundă drept și sincer.

Atmorfera zilei de 10 Mai în care plutește gloria neamului românesc, prin măreția înfăptuirilor ce sunt legate de ea ne răpește sufletul, îndrumându-l pe drumul de curcubeu al acestei glorii.

Măriții noștri înaintași, făuritori de țară și dătători de datini, întocmai ca și apostolii și martirii credinței în care se proslăvește creațiunea și mântuirea ei, sunt aleșii Domnului. Sunt instrumentul prin care Dumnezeu a adunat din fărâmituri, reclădind și unind trainic prin sacrificiul sângelui, un neam încercat de veacuri, *Neamul Românesc*. Prin voia și inspirația dumnezeiască au construit ei din aspirațiile seculare ale neamului românesc, alăturea de credința creștină ocrotitoare, o altă credință, *creatoare, credința națională*.

Alăturea de idealul lui Hristos care prin eroism și jertfă duce la mântuirea și desăvârșirea omului, s'a închegat în concepția lor *idealul național*, care tot prin eroism și jertfă duce la înflorirea și desăvârșirea neamului românesc.

Acestei credințe, acestui ideal, să le ridicăm altar în sufletul nostru.

Acestei credințe, acestui ideal, sfinte ca și voința lui Dumnezeu, să le aducem închinarea și jertfa noastră.

Cultul acestei credințe, acestui ideal, care este însuși cultul neamnlui, prin iubire și sacrificiu, să-l insuflăm generațiilor ce vin după noi, tot mai curățit de ce este omenesc și trecător, tot mai sfințit.

Acest cult ce înoiește și preface necontenit sufletele prin iubire, eroism și jertfă, asigură izbândă definitivă și veșnicie neamului românesc. Așa ne grăește ziua de 10 Mai!

Slavă înfăptuitorilor României!

Mărire și glorie Maiestății Sale copilului — Rege Mihai I.!

Slavă neamului românesc în vecii vecilor!

La zece Mai

Cuvântul dlui I. U. Soricu către elevii liceului «Gh. Lazăr», Sibiu.

In cântecele noastre naționale, primăvara este numită «muma noastră». Toată nădejdea unui neam bun și temător de Dumnezeu se luminează la apropierea acestui anotimp binecuvântat.

Viața tăinuită sub scoarțe de ghiață zbucnește tânără și plină de putere. Creapă mugurul și râd în soare florile. Vin rândunele cu cântecul mângâetor. Și spre cerul albastru se înalță ciocârlia ducând spre Domnul ruga sămănătorului.

Și'n suflete tresare viață nouă. De aceea neamul nostru a preamărit totdeauna zilele de primăvară. Și între cele dintâi statui descoperite în Dacia lui Traian este aceea ce poartă inscripția așa de românească: «Primavera».

Răsfoind istoria neamului nostru, vom vedea că toate actele, prin cari ne-am manifestat ca popor vrednic de viață, le-au săvârșit moșii noștri în zilele lui Mai. Este o legătură strânsă între această lună și sufletul neamului românesc. Ca pământul bun, ce poartă în sânu-i hrana milioanelor flămânde, astfel sufletul poporului românesc și-a arătat în luna lui Mai puterea lui de viață. Cum codrul se'mbracă în vestmânt de sărbătoare, cântându-și cântecul veșniciei lui, tot astfel vestmânt nou a îmbrăcat sufletul românesc în aceste zile, înălțându-și spre cer cântecul ce tălmăcea solemna făgăduință: «Murim mai bine'n luptă cu glorie deplină, decât să fim sclavi iarăș în vechiu-ne pământ!».

Și veac după veac cârmuitorul soartei popoarelor a adaos ceva din milostivirea lui, ca să ne facă tot mai scumpe aceste zile.

Noi suntem generația fericită, care am văzut înfăptuindu-se minunea cea mai mare. Noi suntem mironosițele cărora li s'a arătat Domnul după învierea Lui. Mormântul, în care dușmanii pecetluiseră libertatea noastră este gol. Și îngerul ocrotitor ne strigă: Bucurați-vă!

«Aceasta este ziua care au voit Domnul să ne bucurăm și să ne ve-

la Mărăşeşti, pe câmpul de glorie din vara anului 1917, unde odihnesc cu mândrie eroii Neamului, pentru ca, în faţa Bisericii Neamului, de pe acest pământ sfinţit cu sângele lor nevinovat şi unde zac osemintele lor, să reînoim cu smerenie omagiul recunoştinţei naţionale, memoriei lor în veci slăvite, şi în momente de reculegere, să fim pătrunşi de legătura puternică stabilită între jertfa lor sublimă şi obligaţia covârşitoare, ce ne incumbă de a păstra neatins şi înălţat tot mai mult patrimoniul naţional dobândit cu un spirit de sacrificiu demn de eroii antici.

Aci, în vara anului de grozăvie, s'a decis soarta ţării şi a neamului. Armata noastră, reconstituită şi înzestrată, după o earnă de neînchipuite suferinţe, a depăşit toate virtuţile ostăşeşti.

Bravi ostaşi, aţi părăsit casă, părinţi, soţie şi copii, şi toate speranţele legitime ale unei tinereţi neprihănite, pentru a sluji Ţara şi Neamul, cum şi onoarea steagului sub care aţi luptat. V'aţi făcut datoria cu deplină credinţă şi cu cea mai desăvârşită uitare de sine! V'aţi arătat demni de marele vostru Rege Ferdinand I şi de puternicul sprijin moral şi toate de îngrijirile devotate ale M. Sale Reginei Maria.

Întăriţi şi înălţaţi de măreţia faptei voastre, camarazii şi urmaşii vor sta de veghe la datorie şi îşi vor face-o! Fiţi liniştiţi! Odihniţi în pace şi glorie!».

*

Dl general Cihoski, ministru de războiu, a zis:

«Serbările Unirii n'ar fi fost complete fără acest pelerinaj la Mărăşeşti. Bătălia dela Mărăşeşti este cea mai mare luptă pe care a susţinut-o vreodată oştirea noastră, dela întemeerea Statului român.

Timp de 13 zile şi 12 nopţi, fără întrerupere, cinci divizii şi jumătate de oaste românească au luptat contra a douăsprezece divizii duşmane. Această bătălie a costat circa 58.000 morţi, răniţi şi dispăruţi, din cari 21.450 sânt români.

Alături de bătăliile dela Mărăşti, Oituz şi Neajlov, Mărăşeştii reprezintă mândria neamului românesc. Luptele omerice dela Mărăşeşti au fost eternizate din iniţiativa neobositei dne Alexandrina Cantacuzino, prin Biserica Neamului, din faţa noastră, care pe lângă o nobilă strădanie, reprezintă omagiul de admiraţie al poporului român faţă de acei cari au ştiut să moară cu arma în mână pentru apărarea pământului strămoşesc şi ale căror osemінte zac în interiorul acestui mausoleu care va fi pe veci, sanctuarul bravurei şi al virtuţilor noastre, şcoala sacrificiului unei generaţii care s'a chinuit şi continuă a se chinui spre a face cât mai fericite generaţiile viitoare.

In această zi de sărbătoare a Unirii tuturor românilor, ne descoperim cu evlavie în faţa osemintelor sacre ale acestor eroi, cari şi-au părăsit avutul, familia şi viaţa, cu conştiinţa că sacrificiul lor va desrobi pe fraţii noştri şi va pregăti tuturor o viaţă nouă.

In capul lor au stat marele căpitan Regele Ferdinand I şi neobosita tovarăşe a vieţii sale, ajutaţi de priceperea şi patriotismul generalului Presan, — figuri cărora istoria neamului le va consacra una din cele mai frumoase şi mai instructive pagini.

In aceste solemne momente de evocare a trecutului şi de reculegere sufletească, gândul nostru se îndreaptă către Acela care întruchipează speranţele zilei de mâne şi căruia îi urăm din suflet să realizeze tot ce mai rămâne măreţ din năzuinţele poporului nostru! Trăiască M. S. Regele Mihai I! Trăiască Augusta Dinastie! Trăiască România!».

*

Dl prim-ministru Maniu, însoţit de membrii guvernului, de corpul diplomatic, de ataşaţii militari străini şi o bună parte din invitaţi, a intrat apoi în criptă, depunând o coroană în numele guvernului.

Dna Alexandrina Cantacuzino, căreia i se datoreşte ridicarea mausoleului, a dat explicaţiuni asupra rânduirii osemintelor şi a primit vii mulţumiri din partea tuturor pentru pioasa şi patriotica operă pe care a înfăptuit-o.

Inalta Regenţă a primit apoi defilarea trupelor diviziei VI, pe şoseaua naţională, în faţa Mânăstirii Neamului.

Românii din America la aniversarea de zece ani a întregirii neamului

Trei sute de oaspeţi români americani au venit în ţară, ca să participe la serbarea aniversară a întregirii neamului românesc.

Insufleţită primire li s'a făcut atât la sosire în Timişoara, cât şi în capitala ţării, unde sosind în 8 l. c., întâmpinaţi la gară din partea primarului, D. Dobrescu al Bucureştilor, şi din partea dlui ministru Sever Bocu, în uralele şi aclamaţiile mulţimii, care a venit să şi manifesteze sentimentul de frăţească iubire pentru ceice şi în marea şi puternica Americă n'au încetat d'a rămânea români, arătând şi acolo puterea noastră de muncă şi civilizaţie.

Le răspunde păr. *Şt. Opreanu*, preotul bisericii noastre din Chicago, zicând:

Obosiţi de drum, dar cu sufletul cutremurat de emoţie, sosim în capitala României, în ţara noastră, pe care am părăsit o în vremuri grele de asuprire şi durere, pentru a o regăsi liberă şi unită, umbrită de scumpul nostru tricolor.

Ne aduce dorul de pământul în care am văzut lumina zilei şi amintirea marei clipe dela Alba-Iulia, când s'a făcut unirea eternă a românilor.

Atât de puternic a fost acest dor, încât, unii dintre noi şi-au lăsat munca zilnică, riscându-şi şi pânea viitorului, numai pentru a participa la această mare şi îndoită prăznuire a libertăţii naţionale: Sărbătoarea dreptăţii şi a libertăţii naţionale.

Nu este în America un singur român, în al cărui suflet să se fi stins naţionalismul, dragostea de ţară şi de neam. Sufletul acesta devotat patriei va flutura pe străzile capitalei, cu cele 150 de drapele aduse de noi, cu toată dragostea de fraţi îndepărtaţi.

*

Recepţia solemnă a românilor sosiţi din America s'a făcut în rotonda Ateneului român, unde rând pe rând s'au adus cele 150 drapele ale societăţilor române americane, înşiruindu-se în cerc. In numele guvernului ţării româneşti pe veci unite îi salută dl prim ministru I. Maniu, îndemnându i să cinstească aşezămintele şi pe conducătorii marei naţiuni a Statelor unite, să fie credincioşi supuşi în noua lor ţară, neuitând neamul şi locul, care li-a fost leagăn.

Urmează alte frumoase şi impresionante cuvinte, rostite: de primarul municipiului, de preşedintele societăţii «Amicii Statelor Unite», care a organizat primirea, de dl Roman, delegatul Uniunii şi ligii românilor din America ş. a. In numele bisericii ortodoxe române din America a vorbit părintele *Ion Stănilă*, spunând următoarele:

Am venit cu tot sufletul să participăm la marea sărbătoare a unirii naţionale datorită şi visată veacuri dearândul. Atât de puternică a fost această dorinţă încât toţi şi-au lăsat lucrul, fără a se gândi la urmări, ca să vină la marea serbare a întregirii neamului.

Biserica ortodoxă română, din America care ţine aprinsă făclia dragostei de neam, nu putea lipsi dela sărbătoarea sărbătorilor noastre. Acolo, în puternica Americă, ea are rolul ca pe lângă marile, bogatele şi puternicele biserici străine, să fie o verigă modestă dar trainică a unităţii naţionale cu patria mamă. In această misiune ea şi a făcut datoria învăţând şi mângâind pe românii de acolo. De câte ori n'am văzut pe credincioşii lăcrămând în timpul sfintei liturghii, la gândul că în aceleaşi momente, se roagă şi cei de acasă lui Dumnezeu pentru ei.

Grija noastră s'a îndreptat spre tineret, căruia prin şcoală i-am păzit şi păstrat sufletul spre a nu se înstrăina în massa cea mare. America e puternică şi bogată în tehnică, dar sufleteşte poate nu este atât de bogată încă, încât românii din America au multă nevoe de luminile credinţei şi conştiinţei lor naţionale pentru a-şi păstra vie dragostea de neam.

Mulţumim din suflet bisericii ortodoxe din ţara care ni-a dat totdeauna sănătoase îndrumări, şi vă mulţumim din suflet că ne-aţi invitat să prăznuim împlinirea dorinţei noastre de veacuri.

Mulţumim Inaltei Regenţe.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

---

selim întru dânsa» a exclamat mitropolitul Sofronie Miclescu, după ce, prin alegerea lui Cuza, a văzut înfăptuită unirea celor două ţărişoare româneşti, cari aveau să se arunce în foc în zilele noastre spre a înfăptui România Mare, în care suntem chemaţi să muncim pentru progres.

«Aceasta e ziua, care Românul
«Pătruns de chemarea spiritului său,
«Işi scutură jugul, impus de păgânul,
«Ce n'avu nici lege, nici chiar D-zeu.

«De astăzi blestemul contras din ve-[chime
«S'a şters ca şi umbra, ca norii prin [vânt,
«Şi'ntocmai ca floarea răsai, Românime,
«Răsai glorioasă în vechiu-ţi pământ!

scria Mureşanu într'una din viziunile lui poetice. Să ne bucurăm şi să mărim pe Domnul că ne-a învrednicit să ajungem această zi a biruinţei, după care sute de generaţii au năzuit, şi sute de generaţii s'au coborât în mormânt cu durerea că pentru poporul românesc, care se zbuciumă în noapte, soarele dreptăţii întârzie să răsară.

Ne-a fost dat nouă să-l vedem în toată binecuvântata lui strălucire. Dela Nistru şi până la Tisa el samănă viaţa nouă şi duh nou sădeşte întru cei ce-i preamăresc lumina. La ivirea lui lanţurile au căzut cu zuruit prelung şi au căzut sfărâmate cu blestemul lor de veacuri. Ne-am născut robi şi azi suntem Români liberi pe pământul liber al unei Românii mari, pe care prin munca noastră, prin dragostea noastră trebue să o facem tare şi fericită. Căci, dacă astăzi sărbătorim ceasul vestit de prorocii noştri că «vom fi odată o turmă şi un păstor», nu trebue să uităm că din fundul mormintelor cei ce au încălzit în inimele lor acest gând al unirii, ne cer să ne arătăm vrednici de îndurarea pe care ne-a arătat-o Dumnezeu. Şi aceştia, sunt cu atât mai mulţi, cu cât şirul lor începe la o epocă mai înaintată.

La 1599 Vistierul Dan atrăgea atenţia cititorilor de carte românească cumcă toţi «suntem de o limbă şi o lege» şi trebue să năzuim a ne aduna cu toţii subt flamura ocrotitoare a unui singur păstor.

«Din Ţara Românească şi din Moldova Ardealul se poate uşor lua, spunea Mihai Viteazul ostaşilor lui, ca şi adversarilor, cari nu i-au putut ierta curajul de a forţa mâna soartei şi de a ne arăta cu 320 de ani mai înainte adevărata icoană a patriei române.

«Cu privire la Ardeal e uşoară treaba, spunea Vasile Lupu. Cunosc foarte bine căile pe care poate fi lovit din Moldova şi Ţara Românească. De colo paşa din Timişoara, de ici Moldovenii şi Muntenii. Se adaogă aceia că în Ardeal sunt Românii, cărora, făgăduindu-le slobozenia, îndată-i vom ataţa asupra Ungurilor».

Şi câtă durere nu se revarsă din rândurile lui Simion Ştefan, care ne spune că Românii sunt sămănaţi de Dumnezeu în atâtea ţări şi că ne trebue un grai comun, ca să ne putem împărtăşi sufletul unul altuia? Să amintim că gândul unirii ce va să vie, a trimes pe cei buni ai neamului ori în ce parte a pământului românesc s'ar fi simţit nevoie de ajutorul lor? Că între luptătorii lui Horea a fost un căpitan cu neaoşul nume de Popescu? Că pe Câmpia Blajului marii patrioţi în frunte cu Bălcescu veniră să ajute cu lumina lor pe cei ce-şi «croiau altă soarte»? Că voluntarii din ţara Făgăraşului au alergat subt drapelele regelui Carol la Plevna? Ca voluntarii Ardealului întreg au trecut în 1913 spre Sofia? Că în marele războiu Ardealul şi-a simţit sufletul bătând alături de al României liberatoare?

Ar fi o poveste prea mişcătoare. Ea ne-ar stoarce lacrimi de sânge. Sunt prea crunte încercările, la cari vrednicia neamului nostru a fost supusă. Şi, ca să dovedim «că din vultur vultur naşte, din stejar stejar răsare» a trebuit să ne sămănăm trupurile celor mai buni ai noştri pe câmpurile de luptă ale întregei Europe. Căci nouă nimica nu ne-a venit în dar. Ori-ce pas înainte l-am plătit cu suferinţă şi cu sânge scump de frate. A le aminti toate, ar însemna să izbucnim în hohote de plâns şi să vărsăm râuri de lacrimi. Dar noi nu ne-am adunat aici ca să plângem. Ne-am adunat ca să sărbătorim pe cei cari prin vrednicia lor ne-au adus la liman.

Căci cei buni nu mor nici odată, ci trăesc printre noi veşnic. Şi din slava jertfei lor se bucură şi ei că truda nu le-a fost zadarnică. Tresar în vestmântul lor de purpură auzind strigătul de triumf al sentinelei dela Dunăre:

«Am biruit pe duşman cum biruieşte primăvara gerul iernei. Noi eram tineri şi luptam pentru lumea ce avea să vină. Libertatea lumei era

In lipsă de orientare?

In «Dumineca» ziarului *Cuvântul* dela 13 Mai 1929, dl Nae Ionescu aduce, ca de obicei, închinuiri gratuite Mitropoliei Ardealului care, după cum afirmă dl Nae Ionescu, «*a trimis un emisar* — pe păr. consilier Tr. Scorobeț în America — *probabil pentru a stabili o dependență a ortodocșilor români americani de scaunul P. S. Neculai*».

Afirmațiune cu totul inexactă.

Dl Nae Ionescu face un lucru cel puțin de prisos când spune că «*acì ar trebui să se intervină*» — din partea cui? — pentru a înfrână „*ambițiile*", earăș ambițiile! ale «P. S. Neculai dela Sibiu», care ar fi pe cale să exploateze situația «nelămurită» a bisericii noastre din America.

Situația credincioșilor noștri din Statele unite se prezintă neclară numai pentru ceice nu cunosc, sau nu voesc să cunoască, trecutul acestor fii sufletești, plecați acolo *din mitropolia Ardealului*.

Această mitropolie are peste Ocean parohii, cu un protopopiat, înființat înainte cu 30 de ani. Parohiile au stat totdeauna în legătură canonică, ierarhică și disciplinară cu mitropolia noastră; ele au averi imobile, clădiri de biserici, de școale, case culturale și case parohiale, înscrise pe numele ei; mitropolitul Ardealului a exercitat și exercită *jurisdicțiune* asupra bisericii și credincioșilor săi din Statele Unite ale Americei de Nord; în consecvență are și dreptul și datoria să se îngrijească cu dragoste de soartea lor, — cum o dovedește de alt fel și *Cartea pastorală*, ce o publicăm tocmai acum, în fruntea acestui ziar.

Scopul misiunii părintelui *Tr. Scorobeț*, trimis cu știrea și aprobarea Sfântului Sinod, nu este deci altul, decât a păstra neștirbit ceea ce avem, făcând în aceeaș vreme o legătură mai strânsă între parohiile noastre din America de Nord, și împărtășind credincioșilor mângăerile credinței și binecuvântările celui ce l-a trimis.

Când cineva caută orientare exactă și dreaptă, în chestiunea acelor parohii, o poate găsi, fără opinteală de bănueli neîntemeiate, — dacă, firește, vrea s'o găsească.

Dela sate

— **Corespondență** —

Duminecă, în 28 April 1929, corul bisericii ortodoxe române din Hărman, județul Brașov, — compus din membrii Reuniunii de cântări «Armonia» în număr de 32 persoane, instruat și condus de parohul Dimitrie Greceanu, — s'a prezentat în biserica parohială din comuna *Rotbav*, unde a cântat la sfânta liturghie.

După ameazi, la întrunirea cercului cultural al învățătorilor din plasa Bârsa de jos, a executat mai multe compoziții pentru cor mixt, reprezentând și o piesă teatrală poporală în 4 acte: «Moise Păcurarul» de Dionisie Stoica.

După terminarea piesei teatrale, preotul Dimitrie Greceanu, dirigentul corului, a mulțumit tuturor celor ce au sprijinit această propagandă religioasă-culturală a corului din Hărman, cu deosebire familiei fruntașului între țăranii din Rotbav, Nicolae Baicu, care n'a cruțat nici osteneală, nici cheltuială pentru reușita manifestație.

Am văzut bătrâni, — cari nu mai auziseră în biserica din Rotbav cor de pe vremea când funcționa ca învățător Gheorghe Pulca, acum pensionar, — vărsând lacrimi de bucurie, iar pe un moșneag de 74 ani l-am auzit rostind cuvintele: «De multeori, în viața mea, am auzit cântându-se «Fericirile», dar, ca acuma, nici odată; pot murì de acum liniștit».

Succesul moral a fost desăvârșit, relevându-se prin o cuvântare izvorâtă din sinceritate a revizorului școlar al jud. Brașov, Romul Cozma, care aducând laude binemeritate corului, a spus între altele: «Acest cor a dovedit prin prestațiile sale din biserică și dela producție că e un cor vechi și bine consolidat; el face fală comunei Hărman și jud. Brașov, și se poate compara cu corurile cele mai vestite din Banat».

Observ că acest cor în majoritate covârșitoare e compus din țărani și țărance; dar fac parte din el și preoteasa, învățătoarele și soțiile învățătorilor. —

Societatea «Sf. Gheorghe» a tinerimei ortodoxe române din parohia Hărman, jud. Brașov, a lăsat să se confecționeze în atelierul «Tapiseria națională» a dnei Victoria Pascu din Sibiu un drapel al societății. Fiind societatea tânără și neavând toți banii, rog și pe această cale pe binevoitorii tinerimii noastre să contribue cu obolul lor la mărirea fondului societății. Drapelul se va sfinți în cadrul unor festivități, în una din Duminecile lunei Iulie a. c., la care vom invita pe toți binevoitorii și sprijinitorii acestei societăți.

Pr. *D. Gr.*

(C. G.) Generalul Constantin Găvănescul:

„Indrumări nouă în organizarea armatei"

In zilele acestea a ieșit de sub tiparul Școalei militare de Infanterie din Sibiu, mult așteptata lucrare a dlui general C. Găvănescul, comandantul corpului 7 armată: «Indrumări nouă în organizarea armatei».

Această carte ar trebui să fie un «memento» pentru toți aceia, cari — preocupați și obosiți de preamultele interese de partid, — uită că pentru consolidarea și pentru apărarea României întregite, — ne trebue o armată, capabilă să înfrunte furtuna de mâine, când va sufla — și va sufla cu siguranță, — «Samum»-ul, aducătorul de moarte și de prăpăd pentru cei nepregătiți să-l înfrunte!

Autorul acestei admirabile lucrări, este netăgăduit un scriitor de mare talent, înzestrat dela Dumnezeu cu o putere rară, de-a pătrunde problemele prezentului și de-a scoate din pățaniile trecutului, învățăminte prețioase pentru viitor!

Pentru orientarea preoțimii noastre, trebuie să remarc, că această carte — 261 pagini tipar — format mare, nu este prima lucrare, acestui eminent ostaș.

Domnia-Sa este autorul altor multe opere, dintre cari unele premiate de Academia Română, iar altele de Marele Stat Major.

Autorul cărții despre care vă vorbesc, a avut norocul să aibe în decursul carierii D-Sale de ostaș, însărcinări cu mare răspundere, așa, cum i se cuvine unui distins și apreciat ofițer de Stat Major.

Dar, să spunem în ce constă valoarea cărții de față, pe care aș dori să o găsesc în biblioteca fiecărui preot, dornic de cultură și de progres, ca pe un tovarăș, care informându-ne cu toată priceperea și cu toată sinceritatea despre ceea-ce este, despre ceea-ce ar trebui să fie, — și despre ceea-ce mâine cu siguranță va fi, dacă nu vom lua cu un ceas mai de vreme măsuri urgente de îndreptare, pentru curmarea neajunsurilor de astăzi, în ceea-ce privește apărarea națională.

Valoarea informativă, dar mai cu seamă cea educativă, a acestei cărți, constă în faptul, că autorul ei are toată autoritatea morală și intelectuală, ca să ficseze stări și fapte, deschizând perspective de îndreptare, în

---

în tinerețea noastră. Noi aveam în sufletul nostru soarele, și moartea eroilor noștri era sublima transfigurare întru idealul dreptății pentru cei mici și obidiți. Adus pe aripile vântului prieten, vibrează până la noi strigătul sentinelei Române dela Rin «la noi e bine!» Și sentinela romană a Alpilor răspunde în ecou «e bine» Și sentinela română a Dunărei întoarce acelaș strigăt: «la noi e bine!» (v. Pârvan).

Noi ceștia adunați aici suntem fericiții cari sorbim unda învietoare ce-o trezește acest strigăt. La noi e bine. Da, e bine la noi. Căci nu în comori pe cari furul le fură și focul le arde, stă binele unui neam. Se prea poate că mulți își vor fi închipuit că România-Mare e raiul lui Mohamed, unde toate vin de-a gata. Aceștia sunt cei robiți de grija cea lumească, pe care nici după ridicarea din mormântul de o mie de ani n'au putut-o lepăda.

România Mare este însă muncă și trudă și jertfă. Ce s'a înfăptuit prin trudă și suferință, tot prin acestea se poate susține. Și cine nu știe să prețuiască viața în libertatea cucerită prin sânge, nu este vrednic de această libertate.

Sărbătorim azi unirea pământului românesc, unirea sufletului românesc subt un singur sceptru. Sărbătorim vremurile nouă, pe cari le-am răscumpărat cu sutele de mii de vieți tinere. Și nu este sărbătoarea noastră o revărsare de entusiasm trecător. Este o evlavioasă întimpinare a sufletelor celor ce pentru libertatea noastră s'au dus dintre noi. Le ieșim înainte ca fecioarele cu candelele aprinse și ne legăm că pentru păstrarea moștenirei lor, le vom urma pilda.

De veacuri și-a plâns pământul acesta eroii. El vrea ca prin noi să și-i regăsească mai tineri și mai plini de putere. El vrea ca munca sfântă și rodnică să-l împodobească în hotarele largi cu opera de lumină a păcei și a dragostei de frate.

Legământ sfânt facem în această zi că vom urma calea arătată de strămoși. Căci zice Cogălniceanu: «Dacă ne-am lepăda de slava ce rîmează din suvenirurile strămoșești asupra noastră, cu ce ne-am înfățișa înaintea marelui judecător? Să ne ținem de cele trecute. Să ne ținem de limba și de trecutul nostru, cum omul, în primejdie de a se îneca, se ține de prăjina ce i se aruncă spre scăpare».

Trecutul acesta ne îndeamnă la muncă, la modestie și bună învoire. Numai cu acestea ne facem vrednici de sărbătoarea de azi. Noi ne bucurăm de libertate grație faptelor săvârșite de eroii noștri. Să ne manifestăm această bucurie prin fapte. Ori-ce altă formă este deșertăciune. La fapta lor suntem datori să răspundem cu fapta noastră. Și atunci vom putea privi cu încredere în viitorul, pe care poetul ni l-a prevestit învestmântat în aur.

Unirea a făcut puterea. Munca să ne dea strălucirea, în virtutea căreia ne cerem locul ce ni se cuvine la praznicul cel mare al culturei veacurilor. Și fericită va fi generația care va întrupa în faptă aceste adevăruri.

Tineri școlari! Înaintașii voștri s'au jertfit și au recucerit pământul țării cu prețul sângelui lor. Voi nu veți avea a mai lupta pentru cuceriri de pământ. In fața voastră e viteazul general care a condus la biruință pe cei ce ne-au dat libertatea și întregirea țării.

El a venit să vă dovedească dragostea și nădejdea ce-o pune în voi, că veți ști să apărați și să învăluiți în strălucirea minței voastre ceea ce ne-a dat vitejia oștenilor lui.

Priviți în el pe părintele ce vine să-și binecuvinteze fiii porniți la luptă. Nu la luptă cu armele. Asta a isprăvit-o el cu voinicii lui. Ci la luptă cu armele luminei, ca să cuceriți neamului nostru gloria sămănătorului de pace, să-l faceți să strălucească între popoarele lumei.

Dumnezeu să vă ajute!

Două aspecte ale gândirii creștine

Ceeace caracterizează gândirea creștină apuseană și, în special, pe cea protestantă, este, pe deoparte, puternica influență a raționalismului — mai întâi grec, mai apoi modern — și pe de alta, preocupațiunile de ordin moral.

Cunoștința rațională este în mod esențial o cunoștință ce ia naștere într'un proces de opoziție. Celui ce cunoaște, ea îi opune obiectul cunoscut, adecă spiritului opune materia. Pe tărâmul moral, ea opune personalității omenești, natura neînsuflețită, izolând astfel complet pe prima de a doua. Dar această personalitate omenească la rândul său, dispare în fața lui Dumnezeu. In adevăr, chi-

ceea-ce priveşte organizarea în chip temeinic a forţelor apărării naţionale. Şi este îndreptăţit să facă aceasta, atât în calitate de specialist, apoi în urma postului de mare răspundere, ce-l ocupă astăzi.

Este destul ca cineva să cetească prefaţa şi întroducerea acestei cărţi, ca să înţeleagă în întregime sentimentele calde, asemenea şi dorinţa sinceră de îndreptare a lucrurilor, cari ne îngrijorează azi pe toţi, — sentimente şi dorinţi de care a fost călăuzit autorul în compunerea operei sale.

Ne vorbeşte doar cu atâta bunăvoinţă şi cu atâta dragoste de ţară, de problemele mari ale apărării naţionale, încât este cu neputinţă să nu recunoaştem, că aceste idei şi sentimente, sunt rupte şi din sufletul nostru, al tuturora.

Distinsul autor nu ocoleşte, de dragul nimănui, adevărul, respectul faţă de care, cum spune D-Sa în discreta dedicaţie, făcută — Mamei D-Sale, i s'a prefăcut în a doua natură.

Şi, adevărul este pus la punct, în această lucrare, nu din vanitatea de-a critica, ci cu dorinţa de-a îndrepta!

Să-i recunoaştem deci cu toţii — pe cari ne preocupă în chip nefăţărit soartea neamului şi a ţării, că autorul cărţii de faţă, are marele merit, de-a da semnalul de alarmă, înainte de-a fi târziu, în ceea-ce priveşte datoria cea mare a noastră a tuturor bunilor români, de-a ne da o mână de sprijin frăţesc întru o perfectă organizare a forţelor neamului românesc, pentru apărarea şi conservarea hotarelor strămoşeşti!

Ţara, Armata, şi toţi cei în drept să vadă stările de azi, aşa cum sunt şi cum foarte bine le vede autorul, apoi cum ar trebui să le vadă ori-care român bun, trebue să-i fie recunoscător scriitorului acestei cărţi, care după războiul nostru cu Bulgarii, din 1913 — când D-Sa era şef de Stat Major la o Divizie de rezervă — a precizat şi publicat, totul, ce trebuia atunci imediat să se facă pentru ca armata micii Românii de eri să fie bine pregătită pentru în ziua cea mare, — pe care autorul, atunci, o prevedea — a înfăptuirii idealului nostru milenar!

Lipsurile semnalate atunci, şi cari s'au adeverit a fi fost cauzele tuturor nenorocirilor în decursul războiului pentru întregirea neamului — cauzând moartea, deci jertfirea inutilă alor zeci de mii de vieţi, le semnalează din nou, făcând apel la cei în drept să repare şi se prepare totul, aşa, ca răfuiala definitivă cu duşmanii ce ne încunjoară — răfuială, care cu siguranţă că ni se pregăteşte, să nu ne mai găsească din nou nepregătiţi!

Şi, să luăm aminte, pentrucă toate acestea, ni le spune azi, un comandant de corp de armată, de calibrul profesional al dlui general Găvănescul!

Remarc, cu o deosebită satisfacţie, felul, cum apreciază D-Sa — alături de pregătirea tehnică militară, şi pregătirea sufletească şi morală a unei armate de primul rang!

«Un popor fără credinţă nu este în stare să facă războiul», subliniază cu multă dreptate Domnia-Sa.

Să dăm asemenea toată atenţiunea capitolului, unde ne vorbeşte de rolul străinilor în apărarea naţională, cari după-cum a dovedit trecutul, vor prezenta un pericol permanent pentru oştirea românească!

Da, Domnule General, şi în această privinţă suntem cu toţii de o părere!

Şi suntem de acord în această privinţă, toţi bunii români, pentrucă războiul cel mare ne-a dovedit, că numai armatele naţionale au fost în stare să se achite de toate aşteptările aşezate în forţa lor, de către conducătorii neamului respectiv!

Armatele de mozaic, ca fosta armată k. u. k., sunt sortite peririi şi prăbuşirii ruşinoase, în primele zile ale contactului cu inamicul — pe care Dumnezeu l-a învrednicit cu o armată naţională!

«Naţiunea-armată» îl preocupă pe distinsul autor, deaproape de tot, arătând asupra metodei, cum s'ar putea cointeresa toată suflarea românească la organizarea în chip temeinic a «naţiunii armate».

In calitate de pedagog rutinat — ca fost comandant al Şcoalei superioare de războiu — autorul face propuneri preţioase pentru educaţia ce trebue să o facem azi poporului românesc, din toate punctele de vedere, ca fii şi ficele acestui neam, să perpetue virtuţile ostăşeşti, moştenite dela moşi-strămoşi.

Recomand această carte tuturor oamenilor de cultură, pentru ca cetindu-o, să-şi formeze o idee clară despre ceea-ce numim noi, azi, Armată.

Pentru noi, preoţimea născută şi crescută în dorul unirii şi întregirii neamului şi a pământului românesc, această carte trebue să ne servească de călăuză, întru aflarea mijloacelor ducătoare la scop, pentru atingerea idealului chemării noastre, în calitate de conducători fireşti ai neamului românesc!

Pentru stabilirea şi ficsarea responsabilităţilor celor chemaţi să răspundă în faţa tribunalului istoriei nepărtinitoare, pentru organizarea apărării naţionale, cartea dlui gen. Găvănescul, este un semn al întrebării, căruia numai conştiinţele pătrunse de importanţa problemelor, cari ne frământă azi pe toţi, pot răspunde!

Evenimentele în curs, vor dovedi, cine şi cum şi-a făcut în această privinţă datoria, pentru ca neamul să i răsplătească pe toţi, după cuviinţă! *I. Dăncilă.*

Dela fraţii din America ni se anunţă: Din prilejul congresului bisericii ort. rom. din Statele unite ale Americei de nord şi Canada, şi din prilejul hramului bisericii noastre din parohia ortodoxă rom. Sf. Gheorghe în Detroit, se organizează pentru 28 April a. c. o mare serbare cu program variat şi ales. Serviciul divin se celebrează de preoţimea aflătoare la congresul bisericesc; un parastas solemn se ţine pentru sufletele răposaţilor membri ai parohiei şi ale tuturor eroilor neamului morţi pentru ţară şi neam. Sara se dă o reprezentaţie de gală, sub conducerea păr. Octavian Murăşan, cu cântece de coruri mixte, reprezentarea «Cislei» de Porumbescu, alte coruri de copii dela şcoala parohială, cu orchestră şi concursul Reuniunii române de cântări Doina din Detroit.

Pentru a participa la festivităţile naţionale, cu prilejul sărbătoririi neamului românesc, în 10 şi 20 Mai, au sosit afară de oaspeţii americani veniţi cu trenul, şi alţi români din America, în 15 automobile, cari au ţinut să vie în patrie cu automobilele lor proprii.

---

nuită de problema originii Răului, gândirea apuseană a avut totdeauna tendinţa să identifice dualismul a două voinţe — divină şi omenească — cu dualismul Binelui şi Răului. Voinţa bună a lui Dumnezeu şi voinţa coruptă a omului sânt două forme, ce se exclud. Mântuirea este atunci, renunţarea omului la întreaga sa voinţă proprie, posesiunea deplină a voinţei lui Dumnezeu asupra voinţei omului. Prinsă între aceste două pietre, natura neînsufleţită şi Duhul lui Dumnezeu, care o violentează — personalitatea omenească este distrusă. Omul în mânile lui Dumnezeu nu pare să mai fie, decât un instrument pasiv. Aceasta este, cel puţin, concluzia la care ajung cei mai logici dintre teologii reformaţi, cum de pildă Calvin.

Cu totul altfel purcede gândirea răsăriteană. Punctul său de plecare este intuiţia realităţii ca unitate. Cunoscibilul nu este proiectat într'o lume exterioară şi streină, ci dimpotrivă, închis în sfera personală, în aşa fel că personalitatea se găseşte liberă până în limitele Cosmosului. In timp ce gândirea raţionalistă reduce, pe deoparte, personalitatea la eul epistemologic şi la conştiinţa morală şi pe de alta, neînsufleţeşte lucrurile, — gândirea intuitivă a Orientului recunoaşte deopotrivă comunitatea personalităţii cu realitatea întreagă şi spiritualitatea lucrurilor. Omul nu se mai găseşte în faţa lumii ca un strein, ci ca un frate. El se simte solidar cu toată creiaţiunea, solidar în păcat, solidar de asemenea în nădejdea răscumpărării şi a transfigurării finale. Şi în această situaţie, el se ţine, în faţa lui Dumnezeu, ca reprezentant al întregei creiaţiuni. Aci, raportul între Creiator şi creiatură nu e conceput ca opoziţiunea a două voinţi, una bună, alta rea, adică sub forma unui dualism moral. Creiator şi creiatură se înţeleg ca două naturi în acelaş timp inseparabile şi infuzionabile. Una e Absolutul, Fiinţa unică, Eternul, alta (care n'are existenţa prin ea însăşi, care-şi trage toată fiinţa sa dela prima şi nu există decât în măsura participării sale la Absolut) este Libertate, posibilitate de a primi apelurile, ce i vin dela Absolut, posibilitate de îndumnezeire (théosis). Astfel, cu toate că creiatura îşi trage întreaga sa existenţă dela Creiator, ea este înţeleasă ca având o existenţă deosebită de aceea a Creiatorului.

Alăturea de acest dualism antologic, gândirea creştină răsăriteană recunoaşte şi ea existenţa unui dualism moral. Dar acesta nu este, propriu zis, un dualism, pentrucă Răul n'are existenţă în sine şi nu-şi are originea decât într'o stare rea a voinţei creaturii. Această stare rea şi consecinţele ei, corupţiunea şi moartea, sânt destinate să dispară. Impreună cu întreaga Biserică creştină, gândirea creştină răsăriteană mărturiseşte că opoziţiunea Binelui şi Răului nu este eternă, că ea nu e decât un caracter al Devenirei, care va înceta cu sfârşitul timpurilor. Dar adaugă, că dualismul a două naturi şi a două voinţi, a Creiatorului şi a creaturii, va dăinui — dimpotrivă — etern, până în Impărăţia cerurilor. Voinţa lui Dumnezeu nu este, în adevăr, înţeleasă de ea ca o formă ce exclude altă formă, sau ca un cadru rigid în care creiatura nu poate să pătrundă decât dacă şi-a distrus propria sa formă, ci ca o fiinţă ce poate cuprinde pe alta fără s'o absoarbă. Voinţa lui Dumnezeu este o viaţă vastă şi liberă, un val de iubire şi de lumină. La chemarea sa, creiatura poate să răspundă, la rândul său, printr'un elan de iubire liberă, printr'o ascultare consimţită liber. Departe de a se nimici, voinţa proprie a creiaturii înfloreşte în voinţa lui Dumnezeu.

Astfel, această concepţie a dualismului antologic, departe de a înjosi omul (cum se pare că reproşează Jacques Bois oricărui dualism antologic) salvează — dimpotrivă — demnitatea lui şi, împreună cu ea, pe aceea a întregii creiaţiuni. Ea afirmă, că este datoria omului să aibă voinţa sa proprie. Renunţarea la natura şi la voinţa sa conruptă, nu trebue să fie o renunţare la adevărata sa voinţă, nici la dorinţele şi înclinaţiile sale profunde, ci numai la deviaţiuni, la relele întrupări ale acestor înclinaţiuni şi dorinţi. Ea afirmă în mântuire ineficacitatea voinţei lui Dumnezeu în afară de voinţa creiaturii. Ea cere din partea acesteia din urmă, nu o supunere, care să n'aibă rădăcini în fiinţa sa cea mai intimă, ci o supunere liberă, izvorând din iubire, răspuns spontan al creiaturii la chemarea Dumnezeului său. Ea pretinde astfel dela om o anumită iniţiativă, o anumită străduinţă, pentru a se uni cu Voinţa lui Dumnezeu.

Pe când gândirea protestantă, dela Luter şi Calvin, tinde să afirme neutralitatea naturei materiale (pentru că ea este neînsufleţită) şi corupţiunea voinţei conştiente, creştinismul răsăritean are mai bine tendinţa de a

Concordatul. După îndelungate şi sbuciumate tratative, începute în 1920 şi duse până la 1927, din partea guvernelor ţării noastre cu Scaunul papal, proiectul de lege, despre încheerea unui concordat între o ţară ortodoxă şi un cult minoritar, s'a depus în 14 Mai 1929 spre ratificare pe biroul senatului.

Guvernul actual a aflat că e potrivit să aducă acest proiect de lege în faţa parlamentului tocmai în preajma serbărilor dela Alba-Iulia; amână însă — generos! — începerea discuţiunii pe ziua de Miercuri, în 22 Mai, după serbări.

La Alba-Iulia

— 20 Mai 1929 —

Programul festivităţilor unirii naţionale dela Alba-Iulia este următorul:

In revărsatul zorilor 21 lovituri de tunuri anunţă solemnitatea zilei.

La ora 9, primirea M. Sale Regelui, M. Sale Reginei Maria, A. S R. Principesei-mame, A. S. R. Principele Regent, A. S. R. Principesei Ileana şi a Inaltei regenţe, inconjuraţi de Casa M. S. Regelui şi a M. S. Reginei Maria.

Pornirea cortegiului regal şi a Inaltei regenţe dela gară spre biserica Incoronării va fi salutată prin 101 lovituri de tunuri.

La ora 9·30, serviciu divin la biserica Incoronării.

La ora 10, şedinţă solemnă în sala unirii. Desvelirea plăcilor comemorative din sala unirii.

La ora 11 jum. A. S. R. Principele Regent, împreună cu ceialalţi Regenţi vor primi defilarea, pe platoul dinaintea bisericii Incoronării, în prezenţa M. Sale Regelui, a M. S. Reginei Maria, A. S. R. Principesei mame şi A. S. R. Principesei Ileana, în următoarea ordine: Veteranii din războiul Independenţii din 1877; delegaţii studenţimii dela universităţile din ţară, cu drapelul roşu dela Iaşi, albastru dela Bucureşti, galben dela Sibiu, încredinţate în 1894 studenţimii spre a fi reunite odată, de Liga doamnelor române din Sibiu; junii din Braşov; arcaşii din Bucovina; foştii ofiţeri ai armatei moldoveneşti din Basarabia; fanfarele din Banat; delegaţia foştilor luptători din războiul Intregirii; voluntarii ardeleni, bănăţeni şi bucovineni; cortegiul istoric, şi armata.

*

La ora 13, masa populară.

După amiază:

Deschiderea expoziţiei Muzeului unirii, sub conducerea Asociaţiunii culturale.

Serbări populare.

Plecarea la Bucureşti.

INFORMAŢIUNI

Legiunea de onoare. La a zecea aniversare a unirii tuturor românilor, preşedintele republicei franceze a conferit A. S. Pincipelui Regent *Nicolae* marele cordon al Legiunii de onoare.

Cazuri de moarte. Ilie I. Iliescu, judecător cu titlu de consilier de Curte de Apel la Tribunalul Sibiu, om de muncă şi cinste şi evlavios credincios al sfintei noastre biserici, a încetat din viaţă în etate de 58 ani, în ziua de 15 Mai 1929, în urma unei grele suferinţe. Rămăşiţele pământeşti ale regretatului defunct s'au ridicat din biserica Catedrală Vineri 17 Mai a. c., ora 15, şi s'au depus în Cimitirul Central din Sibiu. Odihnească cu dreptii!

— Un vrednic lucrător în via Domnului, Petru Cucuian, paroh în Călnic după o rodnică păstorire de 40 ani a trecut la cele eterne, lăsând în profund doliu, atât numeroasa sa familie, cât şi pe credincioşii parohiei. Odihnească în pace!

— Preotul Ioan Stângu din Măgura a răposat în Domnul în ziua de 2 Mai a. c., în etate de 71 ani. Odihnească în pace!

Ordin şi medalie. Pentru a se perpetua amintirea Regelui Ferdinand I, întemeetorul unităţii naţionale şi pentru a distinge pe cei cari, prin activitatea lor naţională sau faptele lor militare, au contribuit în mod deosebit la realizarea unirei tuturor românilor, sau pentru cei cari în viitor îşi vor câştiga merite excepţionale faţă de ţară, se institue pe ziua de 10 Mai 1929 Ordinul Ferdinand I. — Se institue în acelaş timp, pe ziua de 10 Mai 1929, o medalie Ferdinand I menită a distinge munca şi jertfele pentru cauza naţională.

Omagiu. Marele cotidian din capitala Cehoslovaciei, *Prager Presse*, consacrează, la serbarea unirii naţionale a românilor, un strălucit număr festiv de 100 pagini, bogat ilustrat. Conţine articole documentate despre viaţa culturală, economică şi artistică din România.

Presa din întreaga lume europeană şi transoceanică comentează cu simpatie aniversarea dela 10 Mai, publicând şire elogioase despre România. Excepţie, singură şi isolată, face presa vecinilor noştri, trufaşi şi închipuiţi, dela apus, cari socotesc a fi «buni» maghiari, insultând şi de astă dată, pe — valahi.

Numire Dl Aurel Popa, fost prefect al judeţului Târnava-mare, este numit profesor cu titlul definitiv, în învăţământul secundar dela liceul de stat «Em. Gojdu» din Oradea, pe ziua de 1 April 1929 pentru specialităţile l. şi literatură română şi filozofia.

Sânt convocate în şedinţă plenară festivă Secţiunile ştiinţifice literare ale «Astrei» la *Cluj*, pentru zilele de 21 şi 22 Mai 1929, ora 10 a. m., în localul secţiunilor («Ardealul», str. Memorandului 22, etaj). Domnii membri activi şi corespondenţi sânt rugaţi a participa.

Toţi foştii întemniţaţi şi internaţi de unguri în timpul războiului, din judeţul Sibiu, sânt rugaţi a se prezenta Marţi în 21 Mai 1929 (a treia zi de sf. Rusalii) în Sibiu, în sala mică dela restaurantul Bulevard, la ora 2 p. m., cu scopul unei consfătuiri în vederea participării la congresul tuturor foşti întemniţaţi şi internaţi, ce se va ţinea la Cluj în ziua de 25 Mai a. c. Acei cari nu vor putea participa personal, sânt rugaţi a-şi trimite aderarea, comunicând adresa lor exactă: dlui *Traian Ivan*, Sibiu, strada Avram Iancu 11. — Ioan Bunea, Ştefan Morar, preoţi, Victor Pop, farmacist, Traian Ivan, adv. stg.

ŞTIRI LOCALE

Două reprezentaţii de mare efect, cu succes admirat şi de spectatori străini de neamul nostru, s'au dat în serile de Miercuri şi Joi, 15 şi 16 Mai, în teatrul Sibiului. Asociaţia lirică *Opera* din Bucureşti, cu orchestra filarmonică dela Cernăuţi, a executat cu rară bravură operele: Barbierul din Sevilla şi Tosca. N'avem decât cuvinte bune pentru toţi artiştii acestei societăţi, puteri valoroase, aproape toate cunoscute sibienilor. Fac parte din turneu: dnele Drăgulinescu-Stinghe, Costescu-Duca, domnii Căldăraru, Gualtieri, Dămian ş. a., cari în rolurile principale s'au afirmat din nou, prin jocul şi vocile splendide, ca solişti cu distinse calităţi. Publicul numeros li-a mulţumit cu dese rechemări şi aplauze viforoase.

Se aduce la cunoştinţă că consiliul de revizie asupra Consiliului de recrutare a contingentului 1930, se ţine pentru oraşul Sibiu în 30 Mai 1929 la prefectura judeţului Sibiu, în sala mare de şedinţe. Interesaţii cari au de a susţinea o reclamaţie (dispense), pot să se prezinte înaintea acestei comisiuni.

Incepând cu ziua de 16 Mai a. c. se pot preda în curtea primăriei (str. Mitropoliei 4) dela ora 8 dimineaţa până la ora 1, gândacii cărăbuşi, adunaţi de pe teritorul oraşului Sibiu, contra plăţii de 1 leu pro chilogram. Gândacii se vor preda vii şi în saci.

---

plasa păcatul în voinţa actualizată, materializată, care prin intermediul deprinderilor, a modelat corpul (căci natura noastră, după renumitul cuvânt al lui Pascal, este o primă obişnuinţă) şi nu în voinţa spirituală, încă liberă, nerealizată, care nu este alt lucru decât această imagine şi asemănare cu Dumnezeu, după care omul a fost creiat. Natura întreagă este concepută ca un Tot organic, ierarhic şi personal, în care păcatul pătrunde până la atonii materiali şi în care voinţa spirituală, liberă de drept, este de fapt mai totdeauna trasă în jos de Carne, după cuvântul sfântului Pavel: «Iar acum nu eu fac aceea, *ci păcatul care locueşte în mine.* Pentrucă ştiu *că nu locueşte în mine*, adecă în trupul meu, *ce este bun*, că a voi se află la mine, iar a face binele nu. Căci nu fac binele pe care-l voesc, ci răul pe care nu-l voesc, pe acela îl fac». (Rom. 7, 17—19). Eul nu este numai voinţa spirituală şi liberă, ci şi corpul, care — în starea sa actuală — este mai puţin opera lui Dumnezeu decât opera voinţei rele a creiaturii decăzute. A afirma acest lucru, nu este a înjosi natura, nu este «a dispreţui» opera pentru a glorifica pe Infăptuitor». Este a recunoaşte numai că Infăptuitorul valorează mai mult decât această operă, pe care noi o cunoaştem a fi de nimic, este — în fine — a glorifica pe Infăptuitor afirmând că această operă are ea însăşi o personalitate, că ea este liberă şi prin urmare responzabilă de înjosirea sa. Această condamnare a naturii este în realitate înălţarea ei supremă. O condamni pentru că o judeci în raport cu un ideal foarte ridicat, pentru că nu vrei să te mulţumeşti cu starea sa actuală, ci tinzi la transfigurarea ei.

Este adevărat că o astfel de concepţie este legată cu un anumit apocalyptism, pe care îl implică ideia unei creiaţiuni noui şi necesitatea pentru creiaţiune de a trece prin Moarte şi Inviere. Dar această regenerare nu se va face fără colaborarea propriei sale voinţe. Ea va fi opera comună a voinţei libere a creiaturii şi a graţiei care este în Isus Hristos.

Din acest punct de vedere trebue să înţelegem ascetismul şi exerciţiile de contemplaţie practicate de toţi sfinţii Bisericii răsăritene, precum şi «fuga de lume». In timp ce concepţia protestantă a vieţii creştine, în care omul, în opoziţie cu lumea, se simte un instrument în mânile lui Dumnezeu, pentru cucerirea acesteia, naşte o atitudine profetică, caracterizată mai ales prin acţiune exterioară reformatoare, — concepţia ortodoxă, în care omul se simte solidar cu toată creiaţiunea şi împreună cu ea este întors către Dumnezeu, naşte ascetismul, contemplaţia, adoraţiunea. Şi acestea sânt activităţi, dar activităţi organice, interne, având ca ţintă regenerarea prin interior, transfigurarea cărnii şi a naturii în întregime. Omul, solidar cu creiaţiunea, caută s'o atragă cu el, în afară de starea de perversiune în care se găseşte, către Dumnezeu. «Căci creiaţiunea a fost supusă vanităţii — nu din pornire proprie, ci din cauza aceluia care a supus-o — cu speranţa că va fi oare când liberată din sclăvie şi corupţie, pentru a avea parte de slobozenia şi gloria copiilor lui Dumnezeu. Şi noi ştim că — până în ziua de azi, creiaţiunea întreagă suspină şi sufere durerile naşterii. Dar nu numai ea, ci şi noi cari avem pârga Duhului, suspinăm în noi înşine, aşteptând adopţiunea, răscumpărarea *corpurilor noastre*».

Astfel, deoparte, atitudine profetică, acţiune violentă, mergând din afară înăuntru (nu superficială), vizibilă, reformatoare, omul simţindu-se instrumentul ales de Dumnezeu, pentru a îndrepta erorile umanităţii, «pentru a smulge şi a înlătura, pentru a ruina şi a distruge, pentru a clădi şi a planta» (Ieremia 1, 10). De altă parte, atitudine contemplativă, activitate organică, interioară mistică (adecă invizibilă şi plecând din lăuntru), ascetică (adecă distrugătoare a naturii vechi şi recreiatoare a unei naturi noi), omul simţindu-se solidar cu toată creiaţiunea, umilindu-se cu ea înaintea lui Dumnezeu de corupţiunea sa şi căutând a-L glorifica în ea şi prin ea.

Iată consecinţele practice la care se pare că ne duc cele două mari curente ale gândirii creştine. Cele două atitudini sânt opuse şi par să se excludă reciproc. Dar poate că contradicţia este mai mult logică decât reală.

In viaţa actuală a unui creştin conştient, ori care din aceste două atitudini nu poate să fie complet absentă. Omul religios este întors simultan către Dumnezeu şi către lume. El este în acelaş timp un instrument de corecţiune şi mântuire în mânile lui Dumnezeu şi un reprezentant al lumii conrupte şi vinovate înaintea lui Dumnezeu. Dar prima sa datorie este de a se ţinea în picioare în faţa lui Dumnezeu. Şi numai în această atitudine, conştiinţa sa poate să vadă desechilibrul şi deviaţiunea Devenirii Cosmice, pentru ca plin de graţie, de iubire şi compătimire arzătoare pentru lume, să se arunce în luptă, pentru cucerirea cu trudă a ei.

După P. Fidler, traducere de

Nicolae N. Gresu.

Nr. 655. (46) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cum jure succesionis pe lângă preotul Nicolae Rădoiu din parohia **Ozun** cu filiile **Comârlău** şi **St. Ion Lunca,** protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegaful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt a $^1/_3$ (a treia parte) din toate venitele parohului Nicolae Rădoiu.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscut de popor.

Sf. Gheorghe, 19 Martie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere în consiliul parohial din Ozun.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 139/1929 prot. (42) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Ţopa** (Boiul mic) din protopresbiteratul Sighişoara, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. 20 jugăre pământ calitatea I, sesiune parohială.
2. 70 ferdele cucuruz sfărmit.
3. Stola uzitată.
4. Lemnele necesare de foc.

Parohia nu este recunoscută până în prezent de ministerul cultelor, organele parohiale deci nu pot garanta întregirea dela stat; astfel vor fi pre feriţi preoţii, cari pot funcţiona şi ca învăţători, în postul de învăţător, pe care l va obţinea pe propriul rizic dela autorităţile şcolare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi a-şi trimite documentele necesare oficiului protopopesc Sighişoara şi a se prezenta şi în parohie.

Oficiul protopopesc Sighişoara în înţelegere cu consiliul parohial din Ţopa.

Sighişoara, la 24 April 1929.

Emilian Stoica,
protopop.

Publicaţiune de licitaţie

Parohia bisericii ortodoxe rom. din comuna Roadăş, plasa Cohalm (Rupea), judeţul Târnava mare, dă în întreprindere zidirea bisericii, prin licitaţie publică cu oferte închise, cari se primesc până în momentul licitaţiei, ziua de 30 Mai 1929, ora 2 p. m. în conformitate cu planul şi devizul aprobat de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 1342 din 16 Februar 1929, depunându-se o garanţă de 10% din preţul de strigare în suma de Lei: 1.850,000

Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea la Oficiul parohial ortodox român din Roadăş în ori ce zi.

(45) 1—2 **Comitetul parohial.**

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoace de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Reclama este sufletul comerţului

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Invăţători şi Sfinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

— **Vino şi vezi — meditaţii**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Procs. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXVII Sibiu, 25 Mai 1929 Nr. 38

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Dela serbarea comemorativă din Alba-Julia

In cetatea istorică a deșteptării și unității naționale, în Alba Iulia lui Mihai Viteazul și a lui Ferdinand I, s'au adunat la 20 Mai 1929, în ziua a doua a Pogorârii Duhului sfânt, sufletele românești din țara noastră desrobită și, strângându-se în jurul sfintei catedrale a încoronării, au înălțat glas de rugăciune și cucernică închinare cu prilejul marei sărbători a împlinirii primei decade dela unirea și întregirea neamului românesc.

Înțelegători ai mărețului act al comemorării, la serbarea dela Alba-Iulia s'au prezentat toți ceice simt românește, fără deosebiri de vederi politice, cu hotărârea nestrămutată d'a face zid puternic în jurul tronului Regelui Mihai I.

Dumnezeu să ni-L ocrotească și să ne apere țara și neamul, luminând mințile conducătorilor și ale condușilor, ca să aducem din deceniu în deceniu, și din veac în veac, prinosuri de laudă și mărire Celui Atotputernic, și de veșnică recunoștință înaintașilor liberatori, cari au făcut ca poporul român să-și poată îndeplini menirea de-a contribui, cu munca sa nestânjenită, la propășirea civilizației universale.

*

Comemorarea dela Alba-Iulia s'a făcut în mijlocul unei afluențe uriașe de oameni, sosiți din toate părțile României.

La ora 9 se coborau din trenul regal: M. S. Regina Maria, A. S. R. Principesa-Mamă Elena cu M. S. Regele Mihai, A. S. R. Principele Nicolae, M. S. Regina Elisabeta a Greciei, A. S. R. Principesa Ileana, Inalții Regenți, și suitele Lor.

La ora 10 s'a ținut, în catedrala încoronării, serviciul divin celebrat de II. PP. SS. LL. Mitropoliții Nicolae al Ardealului, Nectarie al Bucovinei și Gurie al Chișinăului, și de PP. SS. LL. Episcopii Nicolae al Clujului, Lucian al Romanului, Grigorie al Aradului, Iustinian al Cetății Albe și Ismail, și Ioan al Albei-Iuliei și inspector al clerului militar.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul cu bun renume «Carmen» condus de maestrul Chirescu.

De față la serviciul religios sânt: Familia Regală, membrii guvernului nostru, reprezentanții corpului diplomatic, misiunile străine venite în acest scop, înalții demnitari, delegații tuturor partidelor politice din țară ș. a.

După terminarea serviciului divin, ia cuvântul I. P. S. Sa Patriarhul *Miron*, într'o cuvântare înălțătoare, zicând următoarele:

«Nu putem serba cu vrednicie unirea noastră națională și independenta alipire a Ardealului la patria-mamă, fără a ne aminti, atât noi, generațiile de azi, cât și cele din viitor cu sentimente de adevărată și vrednică recunoștință, faptele acelora cari în cursul veacurilor de înstrăinare au contribuit cu munca lor la menținerea românismului, la întărirea sa culturală, socială și economică, și mai ales ale acelora cari cu vitejie și jertfa vieței lor au hotărât întregirea țării. Se știe că protopărinții poporului nostru au fost, după daci, stăpânitorii băstinași ai pământului pe care îl încinge Dunărea azi și îl împodobește cununa de munți a Carpaților, răsfirându-se cu îndeletnicirile lor și mai ales cu turmele lor până la Mare, la Tisa și Nistru, chiar și dincolo de aceste râuri. Acest pământ n'au voit a-l părăsi nici în timpuri grele, și l-au apărat cu eroism legendar împotriva tuturor neamurilor cotropitoare. Micile lor organizări sociale și politice au putut înființa în cursul veacului al 12-lea și al 14-lea cele trei mari voevodate: al Ardealului, al Țării Românești și al Moldovei. Ca organizațiuni de stat deosebite, dar cu aceleași elemente, statele dunărene s'au menținut statornic ca state românești; părțile de dincoace de Carpați însă au ajuns sub stăpâniri străine. Incep atunci suferințele românilor de aici, întrecut ca să le schimbe credința, iar în urmă ca să le desființeze naționalitatea; vorba apostolului Pavel: «aducându-ne aminte de zilele cele mai dinainte, multă luptă de patimi am răbdat», o parte din români, urmând cursul lor de contiuă circulare, sau fiind stingheriți mereu de străini, înainte de toate cei din țara Făgărașului au contribuit la consolidarea Munteniei, iar vitejii lui Dragoș Vodă și ai lui Bogdan trec din Maramureș în Moldova întărind-o.

Românii de dincoace de Carpați, deși slăbiți în puterea lor de rezistență, ca popor conservator cu traiul de muncă câmpenească, de vecinică circulație și totuși întoarcere la vatră, și-au format sufletul unitar, limba, cântările și distracțiile ca și toate calitățile etnice, în atmosfera cărora duceau o viață proprie; în vremuri de primejdie se retrăgeau și se închideau ca melcul în siguranța vetrei familiare.

Și numai când apăsarea dușmană devenea insuportabilă, căutau cu mijloace extreme să scuture jugul, ca sub Horia și mai târziu sub Avram Iancu.

Viața acestui popor a ajuns de atâtea ori în primejdie extremă; dar Voevozii principatelor dunărene, biserica și ierarhii lor, cu un cuvânt frații mai liberi, care au avut mereu gândul îndreptat spre frații lor oprimați, cari le întăriseră, și ei descălecările anterioare, rândurile cetățenilor țării, când împrejurările le erau favorabile, s'au luptat în totdeauna pentru a-și extinde stăpânirea în părțile ardelene și a libera o parte din frați.

Incă Mircea Cel Bătrân, intitulat Domn a toată Țara românească, își întindea stăpânirea, nu numai în Sudul Dunării, ci și în nordul Carpaților, unde i se închina ducatul Amlașului, Făgărașului și Banatul Severinului.

Unde pășea puterea acestor Voevozi, viața românească lua un nou avânt.

In deosebi credința primea o întărire de a rezista oricăror ispite și prigoane, deși adesea ori a putut fi salvată cu însemnate perderi.

Precum constată și marele nostru istoric Iorga, în cartea sa: «Sate și Preoți», forța principală a românilor ardeleni la început, câteva veacuri dearândul, se datorește fraților din principate; numai întru târziu au putut ardelenii a-și organiza episcopiile, care în timpurile mai noui au lucrat nu numai pentru mântuirea vecinică, ci și pentru mântuirea vremelnică a poporului român din atâtea nevoi.

Importanța extraordinară a acestui fapt istoric iese cu atât mai mult la iveală atunci când știm cum românii ardeleni au trăit o viață proprie și publică românească în și prin biserică și așezămintele ei.

Așa apare în părțile ardelene, Vlădica Macarie la 1397, doi ani după încheierea tratatului din Brașov (1395), în care Mircea cel Bătrân ni se înfățișează în condiții egale cu împăratul Sigismund, în lupta de apărare a creștinătății împotriva invaziei turcești.

Radu cel Mare, domnul Munteniei, mort la 1508, înființează o episcopie la Geoagiu, unde întâlnim mai târziu pe episcopul Cristofor.

Viața mănăstirească, tot din țările române a pătruns în Ardeal. Intemeietorul primelor mănăstiri române, călugărul Nicodim (mort la 1406) înființează mănăstirea Prislop din țara Hațegului.

Pe locul unde Mihai Viteazul a înălțat odinioară biserica sa Mitropolitană, se ridică astăzi falnic Catedrala Unirii tuturor românilor. Era socotit ca un destin fatal al Istoriei, încă din 1600, ca această unire să se înfăptuiască în acest loc.

In afară de biserica noastră, care a ajutat prin munca sa neobosită împlinirea destinului, al doilea factor al unirii și al desrobirii a fost armata românească. Și aici, aducem omagiul nostru de adâncă recunoștință tuturor

acelora cari cu suflet de eroi, au luptat şi s'au sacrificat pentru izbânda idealului naţional, şi tuturor acelora cari, prin munca lor neobosită, şi hotărârile lor înălţătoare, au contribuit la înfăptuirea acestei uniri.

Să ne inspirăm din faptele înaintaşilor noştri, şi la fel cu dânşii să ne înţelegem misiunea noastră istorică.

Să ne ridicăm inimile spre Dumnezeu, mulţumindu-I şi preamărindu-L.

*

In şedinţa festivă din *sala antrii* a urmat apoi desvelirea plăcilor comemorative aşezate de Asociaţiunea culturală Luând cuvântul Inaltul Regent, dl *Gh. Buzdugan*, spune şi următoarele:

Ceeace importă să constatăm azi cu deosebită bucurie este împrejurarea cu adevărat extraordinară că, ori cât de mari au fost suferinţele românilor în tot timpul de veacuri cât s'au găsit resleţiţi sub diferite stăpâniri străine, ei au rezistat totuş cu o tărie şi tenacitate uimitoare operii de desnaţionalizare întreprinsă stăruitor peste tot, şi astfel în momentul unirii şi reîntregirii lor într'un stat unitar, toţi fiii aceleaşi naţiuni dela Tisa până la Nistru au revenit la sânul patriei păstrând toate caracterele specifice rasei, cu limba nealterată, şi toată tradiţia strămoşească păstrată şi transmisă din generaţie în generaţie, formând astăzi un popor român omogen fără urme dăunătoare de influenţă milenară străină. Această rezistenţă caracteristică fondului puternic dacoroman, a găsit un sprijin însemnat în aşezămintele cu caracter religios şi în conducătorii lor episcopi; în mişcarea culturală şi literară, şi în deosebi în şcoala istorică ardeleană dela sfârşitul veacului al 18-lea şi din veacul al 19-lea sub imboldul unor cărturari distinşi, cari au răspândit lumina învăţăturii pe ambele laturi ale Carpaţilor, au reînviat trecutul cu părţile lui înălţătoare şi au întărit nădejdile în reînvierea lui în viitor; rezistenţa naţională a fost încă sprijinită puternic prin partidul naţional, organizare politică, ai cărei luminaţi şi îndârjiţi conducători au pus în serviciul nobilei idei naţionale un devotament şi o abnegaţie desăvârşită. In fine, pentru desvoltarea culturii şi a conştiinţei naţionale, vechiul regat a adus Ardealului şi celorlalte părţi din teritoriul naţional, subjugate, tributul său de înlesniri culturale, şi la aceasta au contribuit şi diferite instituţiuni ca Academia română, care dela înfiinţarea sa, a primit în sânul ei pe învăţaţii români de pretutindeni, şi în fine universităţile şi Liga pentru unitatea culturală a tuturor românilor, în capul căreia au stat cu un entuziasm înălţător, fruntaşi străluciţi ai culturii şi intelectualităţii româneşti, cari, în acţiunea lor naţională au pus cunoştinţele şi toată iubirea lor de neam pentru a pregăti spiritul şi sufletul românilor în vederea realizării idealului secular de reîntregire naţională.

In ce priveşte cultele, înlesnirile materiale acordate de statul român cultelor minoritare sunt cu mult superioare acelora de care ele au dispus în trecut, lucru ce apare în mod manifest din simpla împrejurare că deşi biserica maghiară dispune de avere şi venituri considerabile, statul român a luat asupră-şi susţinerea tuturor nevoilor acestor biserici, ceeace nu a făcut pentru biserica ortodoxă din Bucovina, care se sprijină numai pe veniturile ei, din cunoscutul fond religionar. —

Dl prim-ministru *I. Maniu*, în discursul său, aminteşte suferinţele şi luptele noastre din trecut şi statornica străduinţă a poporului d'a se uni într'o singură ţară. «Ţara şi guvernul se închină în faţa patriotismului plin de sacrificiu al vechiului Regat». Oratorul, după ce aduce prinosul recunoştinţii pentru toţi mucenicii şi cărturarii cari prin muncă şi jertfă au clădit sufletul românesc al provinciilor, încheie exprimând devotamentul ţării M. Sale Regelui Mihai, Dinastiei şi Inaltei Regenţe.

Au urmat urări pentru Familia Regală, care a fost îndelung ovaţionată şi mulţumiri delegaţiilor străine care au asistat la serbările naţionale ale neamului românesc.

*

Apoi delegaţiile străine s'au perindat la tribuna regală prezintând felicitări.

S'a semnat după aceasta pergamentul artistic lucrat cu emblemele tuturor provinciilor, rânduit de cercul studenţesc din Alba-Iulia, cu următorul cuprins:

«Azi, în 20 Mai 1929, exprimând entuziasmul ţării întregi, am semnat acest act comemorativ, noi cei de faţă la şedinţa solemnă din istorica sală a Unirii şi l-am încredinţat spre păstrare Muzeului unirii din glorioasa cetate a lui Mihai Viteazul, în semn de nespusă bucurie pentru a zecea aniversare a unirii Ardealului, Banatului şi Bucovinei cu Patria-Mamă».

*

După şedinţa festivă a unirii, M. S. R. Mihai, Familia Regală, Inalta Regenţă, membrii guvernului, corpul diplomatic, Casa regală civilă şi militară au ocupat tribunele înălţate la câteva sute de metri depărtare în faţa catedralei Unirii, asistând la *defilare*, care s'a desfăşurat admirabil.

*

Tribuna regală, drapată toată în culoarea purpurei, este împărţită în trei: La mijloc pentru Familia Regală şi Regenţă, la stânga corpul diplomatic, la dreapta guvernul.

Urmează tribunele oficiale, ale parlamentarilor, ale presei. La această din urmă tribună, s'au amenajat din scânduri două cabine telefonice, pentru ca ziariştii să poată telefona dela locul defilării.

Sânt, apoi, foarte multe şi mari tribune pentru public, ofiţeri etc.

Defilarea, cortegiului istoric s'a făcut pe epoci, începând de la daci şi romani, trecând prin epoca constituirii principatelor moldovene şi muntene.

*

După terminarea defilării s'au dat trei banchete.

La primul, a luat parte Familia Regală, Inalta Regenţă, demnitarii ţării şi corpul diplomatic.

Dl Şf. C. Pop, preşedintele adunării deputaţilor, aduce urări pentru Familia Regală.

A. S. R. Principele Regent *Nicolae* răspunde următoarele:

In numele M. S. Regelui, al Familiei Regale şi Inaltei Regenţe, mulţumesc călduros, pentru mărturisirile de dragoste şi devotament, cu care sunt înconjuraţi în această zi de mare sărbătoare, în cetatea istorică Alba-Iulia.

Intorcându ne privirile, spre trecutul nostru istoric, cu încredere trebue să mulţumim Atotputernicului, care a întărit sufletul şi vigoarea poporului român, spre a-şi păstra fiinţa naţională în curs de atâtea veacuri de lupte grele şi suferinţe.

Cu adâncă recunoştinţă se cuvine astăzi să ne îndreptăm gândul, în aceste momente solemne, atât la vitejii ostaşi, cari sub conducerea prea iubitului Meu Tată, Regele Ferdinand I, şi-au jertfit viaţa pentru întregirea neamului, cât şi la toţi acei cari au contribuit la realizarea visului nostru de unitate naţională.

Dea Domnul, ca aceste frumoase serbări comemorative să aibă un răsunet cât mai înălţător, în toate inimile româneşti şi să fie în acelaş timp, un îndemn puternic spre unire în suflete şi spre muncă neîncetată, pentru prosperitatea tuturor cetăţenilor ţării.

Trăiască România!

*

A participat la serbări un mare număr de ziarişti străini, cari au rămas foarte plăcut impresionaţi de ţinuta armatei şi de defilarea cortegiului.

Sf. Sinod s'a redeschis la 23 Mai a. c. La ordinea zilei este, în primul rând, proectul de lege pentru organizarea nouă a învăţământului teologic. Iau parte la şedinţă toţi chiriarhii sfintei noastre biserici.

Congres bisericesc în America

Congresul bisericilor ortodoxe române din America s'a deschis în ziua de 24 April şi a durat până în 28 April 1929.

La congres au luat parte lume foarte multă din coloniile româneşti, şi mai multă din Detroit.

In mijlocul unui mare şi sfânt entuziasm, P. C. Sa Părintele *Tranzafir Scorobeţ*, trimisul I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae*, a ţinut următoarea vorbire de deschidere:

«Hristos a 'nviat!

Cu acest salut vă bineventez, cucernicilor părinţi şi dlor membri ai primului nostru congres bisericesc.

Un sfert de veac de viaţă religioasă a românilor din America se încheie cu acest congres, menit să însemneze peatra de hotar în câmpul vieţii noastre bisericeşti.

Aţi venit dela Răsărit şi dela Apus, şi dela Miază-noapte. Dar eu am făcut drumul cel mai lung ca să vă întâlnesc. Dvoastră cunoaşteţi coloniile bisericeşti, cari v'au trimis. Eu cunosc majoritatea coloniilor, prin cari am străbătut şi sunt mulţumit că am aflat sfinte lăcaşuri de închinare şi case parohiale prin locuri, unde înainte cu 20 de ani nu era nici urmă de suflet de român.

Cunosc obârşia vieţii religioase, greutăţile de curgere ale părăiaşelor pe cari voim cu ajutorul lui Dumnezeu să le unim într'un râu puternic. Istoria de un sfert de veac a vieţii religioase şi bisericeşti are multe pagini. Astăzi întoarcem foaie albă şi avem să scriem capitol nou.

Din sămânţa aruncată de un sfert de veac a crescut un arbore care nu se poate opri la ramuri şi la frunze. vrem să-l vedem înflorind şi producând roduri.

Cel ce rămâne la prezent, nu progresează.

In prezent avem parohii regionale, de ardeleni, bănăţeni, bucovineni, basarabeni, moldoveni şi macedoneni.

Aşa pornisem acum două decenii şi nu puteam clădi o casă comună a sufletului, deşi credinţa e una şi legea românească n'a fost împărţită.

Şi azi ne-am întâlnit să facem unirea bisericească dărâmând zidurile despărţitoare dintre românii ortodocşi din America.

Acasă toate provinciile s'au contopit în România întregită şi bisericeşte în Patriarhia ortodoxă a neamului românesc.

Sub acoperişul Patriarhiei voim astăzi să aducem şi provincia noastră misionară din America de Nord, ca să nu mai trăim risipiţi şi fără adăpost în bătaia vânturilor şi a tuturor urgiilor.

Congresul nostru e chemat să ne reîmpatrieze sufletele.

Congresul nostru cunoaşte istoria Fiului pierdut din Evanghelie, care a zis tatălui său: «Dă-mi partea ce mi se cade mie, că vreau să plec dela tine»?

Noi ştim că tatăl are o casă zidită pe iubire, pe simpatie şi colaborare. Ea împreună bunătatea cu curăţia, adevărul cu bucuria, pacea cu tăria.

Toţi cei buni sporesc moştenirea, cei răi fură din ea şi o prădează.

De câteori ne cugetăm la peripeţiile Fiului rătăcit, ne cutremurăm, căci el din călător brav, a ajuns fără Dumnezeu şi fără prieteni. Dar e un loc şi dincolo de exil. Tânărul din Evanghelie acolo a ajuns, când simţul păcatului a dispărut şi sufletul său a primit degradarea morală ca o condiţie normală a vieţii.

In vizitaţia mea canonică am întâlnit creştini de-ai noştri, cari n'au cunoscut rostul misiunii mele, nici solia ce o aduceam din ţară.

O seamă de oameni îmi spuneau: «stările prezente sunt atât de încurcate, încât nimenea nu le poate descurca. Poporul nostru din America face ce vrea cu libertatea sa». Dar eu i-am spus, aducându-mi aminte de Evanghelie, că cel ce strigă cu glas asurzitor că e liber — a căzut rob. —

— După ce arată suferinţele şi luptele prin cari a trecut poporul român până a ajuns a realiza unirea dela Alba-Iulia fără condiţii, — continuă:

«Şi noi să păstrăm lumina sufletului ca să o transmitem urmaşilor noştri pe pământ american. Un nor de mărturii e în jurul nostru în clipa de răspundere a întrunirii acestui congres.

Sunt generaţiile de părinţi, moşi şi strămoşi ai neamului nostru luptător pentru legea strămoşească. E sf. Sinod şi ţara noastră ortodoxă, care aşteaptă să vadă câtă înţelepciune am moştenit şi cât cântăreşte vrednicia noastră.

Să păstrăm cu toţii o pauză de concentrare liniştită, să auzim glasul conştiinţei în faţa răspunderii ce avem în acest congres...

Cu acestea declar congresul nostru deschis».

*

După vorbirea de deschidere s'au verificat credenţionalele delegaţilor, mireni şi preoţi, şi s'au constituit comisiile încredinţate cu referarea problemelor de interes bisericesc. Desbătându-se rapoartele comisiunilor, în şedinţele de Vineri şi Sâmbătă, s'a votat unirea şi organizarea tuturor bisericilor ortodoxe române din Statele Unite sub jurisdicţiunea Mitropoliei ardelene. Congresul, care a decurs în bună ordine şi armonie, a însărcinat o comisiune să facă paşii necesari la sf. Sinod în scop de a se numi un episcop pentru biserica ortodoxă română din America.

...Mai la Strasbourg

... din Strasbourg ne aduc ... îmbucurătoare despre so... ...atea cu care s'a sărbătorit acolo ...de 10 Maiu a. c.

La ora 10 a. m. Societatea studenţilor români din Strasbourg a aranjat un pelerinaj la Cimitirul românesc din Cronenbourg, pelerinaj la care a participat toată colonia română precum şi un mare număr de prietini ai României (francezi, sârbi, cehi etc.) din Strasbourg. După un scurt şi impresionant serviciu divin, dl G. Secaş, preşedintele stud. români din localitate, a rostit un emoţionant cuvânt omagial pentru eroii români cari odihnesc pe pământ francez.

In aceeaş zi, seara, a avut loc în sala «Pasteur» a Universităţii un festival românesc, deosebit de reuşit, la care au participat, pe lângă studenţii români şi membrii coloniei române din Strasbourg, un remarcabil număr de străini, amici ai României. Amintim, între alţii pe dl Pzister, rectorul universităţii, dl Kuntz, reprezentantul prefectului, dl Erhardt, consul al României, Cnerny, consulul Cehoslovaciei, dnii generali Zapf, Reibell şi Winckler, dl J. Hoepffner, directorul ziarului «Dernières Nouvelles de Strasbourg, dl Baumeister, secretar general al comitetului franco-român, profesorii univ. Martin, Strohl, Mgr. Dib, Rivier, Alfaric etc. etc.

Cuvântul festiv despre însemnătatea zilei l a rostit şi aici studentul nostru în teologie dl Gh. Secaş, iar dl Hoepffner, profesor la facultatea de litere din Strasbourg, a ţinut o foarte interesantă conferinţă despre România, ţară latină a Orientului.

Câteva puncte de caracter artistic naţional au completat programul acestei reuşite serate menite să cimenteze tot mai mult legăturile de sinceră prietenie dintre România şi Franţa. Remarcăm concursul preţios ce l-au dat la programul artistic al seratei corul studenţilor români (cu dl Tr. Ciocănelea ca solist), dl Ghiuş şi dl Sutter.

Sunt ştiri cari ne sporesc bucuria cu prilejul serbărilor unui deceniu dela unire.

10 Mai la Salonic

Ziua de 10 Mai, a fost serbătorită anul acesta la Salonic, cu un fast deosebit. La ora 11 a. m., la Consulatul român din localitate s'a oficiat un Te-Deum, de către sfinţia Sa părintele D. Brindu, la care corul Şcoalei Sup. de Comerţ, sub conducerea dlui maestru de muzică P. Popescu, a dat răspunsurile.

După terminarea serviciului divin, fanfara şcoalei, sub conducerea dlui Panagopolos, a intonat Imnul naţional, ear dl I. Ciuntu, consulul Ţării, a ţinut o cuvântare, căruia i-au secondat dnii Hagigogu preşedintele Comunităţii române şi Dr. C. P. Secelea, directorul Şcoalei Comerciale, închinând pentru Neam, Ţară şi Tron, şi rugând totodată pe dl Consul să transmită Dinastiei şi Guvernului, recunoştinţa dragostea şi bucuria ce o simt astăzi fraţii departe de Patria-Mamă.

După amiazi serbarea a continuat în curtea Şcolii Sup. de Comerţ.

Tablourile marilor noştri regi, precum şi cele din istoria Neamului, ghirlande de tricolor român şi grec, presărate cu frunze şi flori au făcut ca curtea Şcolii, să aibă aspectul unui colţ din Ţară şi la care inimile tuturora parcă băteau de bucurie, că fraţilor azi liberi şi uniţi pentru totdeauna la Patria-Mamă, îşi sărbătoresc această măreaţă zi din istoria neamului.

Au ţinut să ia parte şi să onoreze cu prezenţa lor, pe lângă Consulul Ţării, dnii Callidopoulos guvernatorul general, consulii Franţei, Italiei, directorii cu profesorii liceului francez, italian, grec, jurnalişti, toată colonia română etc.

Serbarea a început la ora 5 d. m. cu intonarea Imnului naţional român şi grec, executate de către fanfara Şcolii, după aceasta dl C. P. Secelea, a ţinut un discurs, făcând istoricul Unirii provinciilor desrobite.

A urmat un frumos program, literar muzical şi artistic: coruri, declamaţiuni, şi dansuri naţionale.

Profesor *Mişu Pelicuda.*

Nr. 2232.

Comunicat

Sf. Sinod în şedinţa sa dela 1 Martie a. c., a luat în desbatere chestiunea alcoolismului şi a ajuns la constatarea, că primejdia alcoolismului, pe lângă toate măsurile luate în cursul timpului, este încă destul de mare.

Propaganda antialcoolică este încă slabă şi puţin organizată. Patima beţiei face ravagii înspăimântătoare.

Biserica noastră a dat de repetite ori alarma şi a luat iniţiativa pentru propaganda împotriva alcoolismului şi a făcut intervenţii la forurile statului, ca mână în mână să lucre pentru stavilirea alcoolismului.

Sf. Sinod acum în urmă, a cerut statului ca să voteze de urgenţă legea pentru reglementarea alcoolismului.

Biserica din partea sa e datoare să continue cu şi mai multă stăruinţă propaganda sa.

In scopul acesta ordonează, ca pe lângă obicinuita propagandă, fiecare preot să ţină *Intâia Duminecă din luna Iunie*, ca zi de propagandă pentru temperanţă şi combatere a alcoolismului. In această zi fiecare preot va ţinea predică şi va organiza o festivitate potrivită scopului, căutând cu acest prilej să pună bază unei societăţi de temperanţă.

Aducem aceasta la cunoştinţa tuturor preoţilor spre conformare. Iar P. cucernici protopopi vor controla executarea acestui ordin. Fiecare preot va face în luna Iunie raport despre ceea ce a făcut în cauza aceasta, iar oficiile protopopeşti vor înainta raport general despre toţi preoţii din tract, cum au executat ordinul.

Circularul Sfântului Sinod, dat în această chestiune a fost publicat în Nr. 30 al «Telegrafului Român» din anul acesta.

Sibiu, la 15 Mai 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu

---

In chestiunea plătirii salariilor preoţeşti

Pentru liniştirea celor ce au nedumeriri cu privire la cauzele care au determinat întârzierea achitării salariilor preoţeşti pe trimestrul Ianuar-April a. c. se comunică următoarele:

Plata salariilor pe primul trimestru al anului de regulă se face cu întârziere din motivul, că achitarea nu se poate face decât numai după verificarea de către minister a statelor de control în legătură cu punerea în aplicare a bugetului.

Ori statele de control verificate pe trimestrul Ianuar 1929 au sosit dela ministerul cultelor la Consiliul nostru arhiepiscopesc abia la 12 Mai a. c.

Dar întârzierea plătirii acestor salarii se datoreşte şi împrejurării, că Administraţia financiară din Sibiu nu dispune de numerarul necesar la achitarea la timp a ordinelor de plată ce i se prezintă, aşa încât şi astăzi mai avem de ridicat încă suma de Lei un milion dela Administraţia financiară în contul salariilor preoţilor pe trimestrul Ianuar a. c.

Din sumele ridicate dela Administraţia financiară în contul acestor salarii s'au licvidat şi se licvidează zilnic salariile celor în drept în ordinea cum se prezintă chitanţele la Casieria arhiepiscopiei noastre.

Preoţimea noastră poate deci să fie liniştită, că Consiliul nostru arhiepiscopesc face tot ce îi stă în putinţă pentru achitarea la timp a salariilor preoţeşti, dovedind toată solicitudinea mai ales faţă de preoţii cu greutăţi familiare mai mari, cărora — deşi Administraţia financiară nu putea onora la timp ordinele de plată prezentate, — în multe cazuri le-a acordat avansuri, în contul salarului, chiar din numerarul disponibil al fondurilor noastre centrale.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Moartea unui stareţ. In sanatoriul Filantropia din Bucureşti a trecut la cele veşnice, în ziua de 18 l. c., păr. Arhimandrit mitrofor *Dionisie Simionescu*, egumenul Sfintei mănăstiri Sinaia, în urma unei boale de inimă. Răposatul în Domnul, păr. Dionisie, s'a distins ca încercat călugăr, cu înaltă înţelepciune pentru însemnătatea sfintelor noastre aşezăminte bisericeşti; în adunarea ofrandelor pe seama sfintei Mănăstiri Brâncoveanu dela Sâmbăta de sus a desfăşurat o pilduitoare râvnă şi osteneală. A muncit peste o jumătate de veac în mănăstirile noastre şi în cele dela muntele Atos. Prea cucernicul păr. arhimandrit mitrofor se stânge în vârstă de 72 de ani. Dumnezeu să se milostivească asupra sufletului său şi să-l bucure de fericirea dreptilor Săi!

Caz de moarte. Domnul Dumitru Vulcu, fost timp îndelungat cassar al Consistorului nostru arhidiecezan, apoi director al băncii culturale «Lumina» şi mai pe urmă director la Banca Românească, sucursala Sibiu, în 21 l. c. a trecut la cele eterne în etate de 70 ani.

Răposatul în Domnul a fost un devotat fiu al bisericii noastre, şi-a servit cu credinţă biserica şi neamul, distingându-se în lunga sa viaţă prin sârguinţă şi punctualitate.

Consistorul a depus pe sicriul defunctului o cunună de flori.

Odihnească în pace!

Oaspeţii străini la serbările dela Alba-Iulia au privit cu uimire afluenţa şi însufleţirea participanţilor. Un ziarist american telegrafiază gazetei sale, că la Alba s'a întrunit cel mai mare număr de participanţi din câţi s'au văzut vreodată la o adunare din Europa. A plăcut în deosebi defilarea cortegiilor etnografice şi istorice şi a trupelor.

Reuniunea din Bihor, Cele trei Crişuri, a luat iniţiativa ridicării unui monument la Oradea ca act de recunoştinţă lui *Barbu Delavrancea*, marele prozator, orator şi pregătitor al realizării idealului nostru naţional. Apelul comitetului, pentru contribuiri în acest scop, n'are trebuinţă de alt îndemn.

Ce se vorbeşte într'un consistor plenar? Organul bisericesc greco-catolic, *Păstorul Sufletesc*, dela Lugoj, istoriseşte în Nrul său din 15 Mai a. c., că un oarecare protopop, cu numele Const. Pop, din dieceza Lugojului, după un consistor plenar, ţinut la episcopia acestei dieceze, fu apostrofat de un coleg care-i zicea: «toţi au vorbit câte ceva, numai tu nu ai vorbit nimic». Protopopul i-a răspuns: «Lasă, frate, destul *au vorbit alţii nimic*». (Sublinierea este a Păstorului Sufletesc).

Cursuri de apicultură, la şcoala de agricultură din Turda, jud. Turda-Arieş, se ţin de către dl Vasiliu Corodan, şeful Reg. II-a apicole din Cluj, din 8—15 Iulie inclusiv. Subiectele: se vor trata teoretic şi practic din întreg domeniul apiculturei în 10 lecţiuni. Auditori: se primesc 50—60 persoane: învăţători, preoţi, brigadieri silvici, agricultori şi personalul Min. de agricultură. *Auditorii primesc locuinţă şi masă în localul şcoalei gratuit.* Inscrierile: la Direc. şcoalei de agr. din Turda şi la Direcţia Gen. a Indrumărilor Agricole din Ministerul Agriculturii, cu 10 zile înainte.

In apărarea bisericii. Faimoasa organizaţie G. P. U. din Rusia a descoperit o organizaţie care dăinueşte de câtva timp în Rusia şi care urmăreşte apărarea bisericii ortodoxe şi scăparea ei de persecutorii de azi. Organele G. P. U. din Moscva au constatat că şi printre funcţionarii superiori se găseau unii membri ai acestei organizaţii. Până în momentul de faţă s'au făcut peste 50 de arestări printre conducătorii apărătorilor bisericii. Toţi aceştia declară că s'au îngrozit de fărădelegile sovietice, şi nu văd scăparea Rusiei de peire decât în revenirea la credinţa în Dumnezeu.

ŞTIRI LOCALE

Concert. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, patronată de I. P. S. S. Domnul Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit, învită la Concertul ce se va da Sâmbătă, la 25 Mai 1929, sala cea mare dela Unicum. Programul conţine coruri mixte, recitări şi dansuri naţionale. Biletele de intrare se vând la Librăria Arhidiecezană şi seara la cassă. Venitul curat e destinat pentru «Fondul stipendiilor pentru meseriaşi» (Aurel Vlaicu). Contribuiri binevoitoare se primesc cu mulţumită şi se chitează prin publicare.

Maestrul Nottara, cu o trupă de artişti dela teatrul naţional din capitală, va da Duminecă, în 26 Mai, ora 9 seara, o mare reprezentaţie în sala teatrului sibian. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

CARŢI ŞI REVISTE

O mie de pilde pentru viaţa creştină este cea mai nouă lucrare a P. Sf. S. Episcopului Aradului, Dr. Grigorie Gh. Comşa, scrisă în colaborare cu profesorii dela Academia teologică din Arad: Dr. Nicolae Popovici şi Dr. Gheorghe Popovici. Cele o mie de pilde sânt luate din viaţa personalităţilor celor mai cunoscute ale istoriei universale, din istoria creştinismului, din istoria naţională şi din viaţa de toate zilele. Fiind aranjate în mod alfabetic, după materiile, despre care tratează cartea, se poate utiliza cu cea mai mare uşurinţă. Celce doreşte să ilustreze teoria prin realitate, prin exemple luate din viaţă, nu este nevoit să şi piardă timpul cu căutarea lor, căci lucrarea prezentă îi oferă imediat materialul necesar. Astfel preoţii predicatori, profesorii, învăţătorii şi conferenţiarii au câştigat în cartea aceasta un ajutor de nepreţuit. Cuprinde 415 pag. Preţul Lei 200. Se poate comanda la Librăria Arhidiecezană din Sibiu şi la alte librării.

Nr. 655. (46) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cum jure succesionis pe lângă preotul Nicolae Rădoiu din parohia **Ozun** cu filiile **Comârlău** şi **St. Ion Lunca,** protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegaful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt a 1/3 (a treia parte) din toate venitele parohului Nicolae Rădoiu.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscut de popor.

Sf. Gheorghe, 19 Martie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere în consiliul parohial din Ozun.

Aurel Nistor
protopop.

Licitaţiune minuendă

Consiliul parohial din comuna Brâznic, tractul Dobra, judeţul Hunedoara, conform hotărârii, dă în întreprindere acoperirea, repararea şi zugrăvirea bisericii în licitaţie publică, Duminecă în 9 Iunie a. c.

Doritorii să se prezinte în ziua susnumită spre a licita. Consiliul parohial îşi rezervă dreptul de a alege dintre licitanţi pe care voeşte.

Brâznic, 10 Mai 1929.

(48) 1—1 **Consiliul parohial.**

Curs de bucătărie

Se aduce la cunoştinţă, că, cu data de 1 Iulie, eventual 15 Iunie, se deschide un curs de bucătărie în oraşul Sebeş, judeţul Alba.

Doritorii să ceară informaţii până la 15 Iunie la adresa:

Profesoară de gospodărie
(47) 1—1 SEBEŞ-ALBA
strada Ştefan cel Mare Nr. 13.

Publicaţiune de licitaţie

Parohia bisericii ortodoxe rom. din comuna Roadăş, plasa Cohalm (Rupea), judeţul Târnava mare, dă în întreprindere zidirea bisericii, prin licitaţie publică cu oferte închise, cari se primesc până în momentul licitaţiei, ziua de 30 Mai 1929, ora 2 p. m. în conformitate cu planul şi devizul aprobat de P. V. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 1342 din 16 Februar 1929, depunându-se o garanţă de 10% din preţul de strigare în suma de Lei: 1.850,000

Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea la Oficiul parohial ortodox român din Roadăş în ori ce zi.

(45) 2—2 **Comitetul parohial.**

În editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană
de
Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile brosate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de
Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale
de
AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Reclama este sufletul comerţului

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. Fă lucrul Evanghelistului
Nr. 2. Învăţători şi Stinţi în veacul al IV-lea
Nr. 3. Predică şi cateheză
— Vino şi vezi — meditaţii

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de
Giovanni Papini
în româneşte de
ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 29 Mai 1929 Nr. 39

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
Sibiu
(Str. Șaguna 8)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Biserica împotriva Concordatului

— Cuvântul Inalt Prea Sfinției Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului NICOLAE al Ardealului în ședința senatului dela 23 Mai 1929 —

Dupăce raportorul, dl senator I. Clinciu, a citit raportul pentru ratificarea concordatului încheiat cu Scaunul papal la 10 Mai 1927, — în ședința de Joi d. a., 23 Mai 1929, la Senat, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului a rostit următoarele:

Domnule Președinte,
Domnilor Senatori,

In numele bisericii ortodoxe române și al episcopatului ortodox român am onoarea a prezenta următoarea **declarațiune**:

I. Cu ocaziunea discuțiunii în jurul legii generale a Cultelor din România, Episcopatul ortodox român a considerat de o înaltă datorie a sa, să-și exprime punctul de vedere relativ la fixarea raporturilor dintre Statul românesc și diferitele culte cari trăiesc în cuprinsul lui.

Unul din punctele esențiale asupra căruia am crezut potrivit să insistăm mai mult, a fost salvgardarea principiilor înscrise în Constituția țării, în vârtutea cărora Statul ia obligamentul să garanteze tuturor cultelor o *deopotrivă libertate și protecțiune.*

Episcopatul ortodox român s'a simțit cu atât mai îndreptățit să pretindă punerea în practică și respectarea fără abatere, în toate dispozițiunile din legea cultelor, a acestui principiu preconizat în Constituție, cu cât biserica noastră ortodoxă a gemut în cursul veacurilor sub greutatea tuturor nedreptăților și a lipsei de libertate de care ar fi avut nevoe.

Ținând seamă și respectând normele cuprinse în Constituție, noi Episcopatul ortodox credem, că este inadmisibil, ca unul dintre cultele minoritare din România să fie favorizat, aplicându-i-se un tratament special, în afară de prevederile adoptate în Constituție.

Un asemenea tratament de favorizare a cultului greco- și romano-catolic constitue încheierea Concordatului cu Vaticanul.

Concordatul e anticonstituțional

Constituția țării noastre stabilește în art. 22 cu toată claritatea, că: «*Raporturile dintre diferitele culte și stat se vor stabili prin lege*».

Prin urmare orice abatere dela această normă pe chestiunea reglementării relațiunilor dintre Stat și culte trebue considerată contrară prevederilor Constituțiunii și intențiunilor legiuitorului și, în consecință, nulă de drept.

Pentru a încerca o justificare a încheierii Concordatului și găsirea unui fundament de drept, în legea generală a cultelor a fost introdus la art. 7 un aliniat, care ar vrea să admită posibilitatea unei convențiuni cu Vaticanul.

Dar această dispoziție nu poate justifica întru nimic legitimitatea încheierii unei convențiuni cu unul dintre cultele minoritare, deoarece Constituțiunea fixează *o unică și singură modalitate* prin care Statul și reprezentanții săi responsabili pot reglementa raporturile dintre stat și confesiuni, adecă, numai *prin lege*, cu excluderea ori și cărei alte posibilități de a rezolvi această problemă.

Legiuitorii constituției au înțeles limpede, că numai această modalitate este în acord deplin cu suveranitatea Statului, cu dreptul legislativ al lui, precum și cu principiul egalei libertăți și protecțiuni a cultelor aflătoare în cuprinsul hotarelor sale.

In Bavaria, țară cu majorități aparținând cultului catolic, când s'a convenit la încheierea unei Convențiuni cu Vaticanul, guvernul bavarez s'a văzut nevoit să încheie o convențiune la fel și cu biserica evanghelică-luterană de pe teritorul său. Acesta e un tratament de echitate.

Cum își vor justifica însă guvernele românești, cari s'au succedat la cârma țării și au cooperat la încheierea Concordatului, tratamentul de evidentă inegalitate aplicat față de biserica ortodoxă, ale cărei raporturi le-au reglementat prin lege, în vremece unui cult minoritar îi acordă favoarea unei convențiuni dela egal la egal?

In numele dreptății și al conștiinții jignite a credincioșilor bisericii ortodoxe, cari constituesc majoritatea covârșitoare a cetățenilor țării, noi păstorii ei duhovnicești ne simțim datori să ridicăm protest împotriva acestei situațiuni de inferioritate în care este așezată ea — biserica neamului românesc, — față de unul din cultele minoritare.

Statul în slujba prozelitismului catolic

II. Abaterea dela principiile Constituției a atras după sine nenumărate consecințe, isvorând din dispozițiile Concordatului, dăunătoare în mare măsură pentru statul românesc și pentru biserica ortodoxă deopotrivă.

Articolul II al Concordatului prevede constituirea *ierarhiei catolice* în regatul Românieі și acordă:

Pentru ritul grec (unit) Mitropolia Blajului cu cinci eparhii: 1. arhiepiscopia de Blaj, eparhiile sufragane 2. de Oradea-Mare, 3. Lugoj, 4. de Gherla (care va fi transferată cu scaunul episcopal în alt loc) și 5. *o nouă eparhie* ce urmează a fi înființată în nordul Ardealului.

Pentru ritul latin, Mitropolia Bucureștilor, asemenea cu 5 eparhii: 1. arhiepiscopia de București, eparhiile sufragane, 2. de Alba-Iulia, 3. de Timișoara, 4. Satu-Mare și Oradea-Mare împreunate și 5. eparhia de Iași.

Pentru ritul armean se prevede un șef spiritual cu scaunul în Gherla.

Prin urmare ni se cere prin acest articol al Concordatului, ca Statul român să consimtă a acorda pe seama cultului catolic, cu toate nuanțele sale, o organizațiune ierarhică care ca o rețea strânsă va avea să cuprindă întreg teritoriul țării.

Care este situațiunea, prin comparație cu ceiace s'a acordat pe seama bisericii ortodoxe, prin legea de organizațiune unitară a ei?

Dl Vasile Goldiș, cu informațiile pe cari era în măsură să le aibă în calitate de Ministru al Cultelor, într'un discurs rostit aici în Senatul țării, în ședința din 16 Decemvrie 1926, ni-a zugrăvit următorul tablou comparativ, a cărui exactitate n'a fost și n'a putut fi desmințită până astăzi:

«In desvoltarea unei societăți cu cât vor fi organe mai multe, mai diferite, cu atât acea societate este mai bine organizată.

«Să vedem din acest punct de vedere, care este raportul repartiției între biserica ortodoxă și celelalte biserici, câți episcopi are fiecare, fiindcă episcopiile reprezintă puterea organică a bisericilor.

«Biserica ortodoxă cu un număr de 12 milioane de suflete are 18 episcopi, cea unită 1.386,000, în care sunt cuprinși și rutenii... are 4 episcopi; și atunci noi ar trebui să avem *cel puțin 38.* Frații noștri uniți însă cer încă un episcop pentru a avea 5 (prin Concordat li se acordă).

«Protestanții, adică reformații (776 mii) evanghelici luterani (388 mii), unitarii (60 mii), toți împreună 1.228.000 au 4 episcopi; în proporție biserica ortodoxă ar trebui să aibă *cel puțin 40 episcopi.*

«Romano-catolicii cu un număr de 1.430,000 suflete au cinci episcopi...; în proporția cuvenită noi ar trebui să avem 45 episcopi.

«Incât priveşte deci puterea de organizaţie a bisericilor creştine din ţara românească, biserica dominantă este cea mai nedreptăţită.

«Priviţi numărul acelora, cari stau în jurul episcopilor, statul major al organizaţiilor bisericeşti. Aceştia sunt la romano-catolici şi la uniţi, canonicii, la ortodocşi consilierii eparhiali. In Ardeal, fraţii uniţi au 28 canonici. Romano-catolicii au 32 canonici, deci cele două biserici catolice împreună au 60 canonici, cu aceleaşi atribuţiuni ca şi consilierii eparhiali. Ortodocşii în proporţie ar trebui să aibă pe ţara întreagă *cel puţin 300* consilieri, au acum 22, iar pe viitor vor avea cel mult vre-o 60. Este ridicol să ne numim biserică dominantă.

«Să trecem la protoerei sau protopopi, cum le zicem noi în Ardeal, spinarea vertebrală a oricărei administraţii bisericeşti. In Ardeal uniţii la 1.386.000 suflete au 78 protopopi, ortodocşii din Ardeal cel puţin de două ori atâţia au 87, iar vechiul regat întreg are 47 protoerei.

«Faţă de uniţi, cu 78 de protopopi, noi ar trebui să avem pe ţara întreagă 720, nu 134 câţi avem acum. — Romano-catolicii au 25, noi ar trebui atunci să avem 250. Reformaţii 27, nouă ni s'ar cuveni în proporţie 324. Evanghelicii-luterani au 14, noi ar trebui să avem 560. Unitarii cu 60 mii suflete au 8 protopopi, proporţional noi ar trebui să avem 1200. Chiar musulmanii au 4 muftii, noi ar trebui să avem 320 protopopi. Sub acest raport suntem chiar în coada tuturor cultelor, chiar şi a musulmanilor».

Până aici dureroasele constatări ale dlui V. Goldiş. Dacă am merge până jos la parohii, ne-am isbi de aceeaşi enormă disproporţie între numărul sufletelor, al parohiilor şi preoţilor din biserica ortodoxă în comparaţie cu toate cultele minoritare din ţara noastră.

Intreg acest aparat de organizaţie a cultelor minoritare, cu un număr — în comparaţie cu biserica ortodoxă — excesiv de mare de episcopi, de canonici, de protopoi şi preoţi este susţinut din bugetul Statului nostru, în distribuirea sumelor căruia vom găsi aceeaşi vinovată părtenire a tuturor cultelor minoritare în raport cu biserica ortodoxă. Este în adevăr dureros să constatăm, că din sudoarea milioanelor de cetăţeni români şi ortodocşi, principalul contribuabil la visteria ţării, Statul nostru, cu concursul tuturor guvernelor cari s'au succedat până astăzi şi cu dispreţul enormelor greutăţi financiare prin cari a trecut şi trece ţara, a întreţinut şi continuă să întreţie un lux de organizaţie pe seama cultelor minoritare, în detrimentul vădit al propriei sale biserici!

Statul să facă dreptate, nu Concordat!

In faţa acestei îngrijitoare situaţiuni, ce trebuiau să facă guvernele de până acum şi ce ar trebui să facă actualul guvern?

Să întroneze dreptatea pe toată linia!

Printr'un studiu serios şi obiectiv să supună unei temeinice revizuiri situaţia tuturor cultelor din ţară şi raportul Statului faţă de ele; să fixeze criterii drepte conform cărora, în proporţie cu numărul credincioşilor, să se limiteze numărul episcopiilor, al consilierilor eparhiali şi canonicilor, al protopopilor şi preoţilor pentru fiecare cult, şi după aceleaşi criterii de dreptate să se împartă în mod proporţional sumele luate în bugetul Statului.

In loc să se procedeze astfel, ce se întâmplă?

Ni se prezintă spre ratificare un Concordat cu Scaunul Papal, prin care Statul român se obligă să recunoască pe seama cultului catolic 10 episcopii, dintre cari unele, ca arhiepiscopia Bucureştilor şi Eparhia Iaşilor dincoace de Carpaţi, iar dincolo de Carpaţi episcopia latină din Oradea Mare împreunată cu cea din Satul-Mare, precum şi eparhiile unite din Oradea Mare şi din Lugoj au fiecare abia câteva zeci de mii de suflete, câtă vreme în biserica ortodoxă avem chiar protopopiate cu un număr mai mare de credincioşi; pe lângă cele 4 eparhii de până acum ale bisericii unite din Ardeal se mai obligă Statul român să recunoască înfiinţarea episcopiei a 5-a; să menţină, conform art. XI, pe seama tuturor eparhiilor capitolele cu numărul de azi al canonicilor şi un nou capitlu de canonici pe seama eparhiei unite ce se va înfiinţa; Statul român, se obligă conform art. IV, ca comunicaţia directă a episcopilor, clerului şi poporului cu Scaunul Papal, care este un for jurisdicţional dincolo de hotarele ţării, să fie absolut liberă, fără nici un control din partea Statului nostru.

Cum cele mai multe din episcopiile cultului catolic n'au fost înfiinţate pentru satisfacerea nevoilor de ordin sufletesc ale credincioşilor pe cari i-ar fi avut *ab antiquo,* ci au fost înfiinţate cu scopuri proselitiste mărturisite pe faţă printre românii ortodocşi, întreaga organizaţie a cultului catolic din ţara noastră, căreia i se creiază prin concordat o situaţie extrem de favorizată faţă de biserica ortodoxă, va fi, sub ordinele Scaunului Papal, o armată îngrădită cu toate libertăţile pentru a-şi continua opera de proselitism şi de tulburare a conştiinţii poporului şi a liniştei Statului românesc.

Episcopatul ortodox are deplină încredere în alipirea, încercată în focul multor ispite, a poporului nostru către sfânta sa biserică strămoşească; dar are legitime îngrijorări, că se pierd în deşert energii preţioase, cari ar putea fi folosite într'o operă constructivă, în lupta de apărare faţă de catolicismul totdeauna agresiv faţă de poporul românesc.

In consecinţă, faţă de încercările ce se fac prin dispoziţiile concordatului de a se asigura pe seama cultului catolic o organizaţiune ierarhică excepţional de favorizată, noi Episcopatul ortodox ne simţim obligaţi să pretindem, ca Statul nostru să revină la un tratament de egală protecţiune a tuturor cultelor, conform principiului enunţat în Constituţiune.

Personalitatea juridică a bisericii catolice

III. Un alt punct gravaminos al Concordatului se cuprinde în art. IX, conform căruia i se cere Statului nostru să recunoască bisericii catolice reprezentată prin legitimele ei autorităţi ierarhice, personalitatea juridică.

Acest art. din Concordatul semnat anterior a prejudiciat libertatea de acţiune necesară la alcătuirea legii cultelor în aşa fel, încât guvernul de atunci îndată după votarea legii cultelor s'a văzut nevoit să ceară dela Vatican o nouă interpretare în sensul că «în ce priveşte personalitatea lor juridică, de care e vorba în art. IX al Concordatului, biserica catolică, în afară de organizaţiunile enumerate în art. IX (parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitolele, starostiile, abaţiile, episcopiile, mitropoliile şi celelalte organizaţiuni canonice şi legal constituite) nu va putea beneficia de personalitatea juridică, nici a poseda bunuri».

Ca să putem aprecia întrucât interpretarea dată de Scaunul Papal este ori nu este satisfăcătoare, trebue să cunoaştem doctrina bisericii catolice în această chestiune. Doctrina preconizată în noul *Codex juris canonici,* promulgat în anul 1917, în deosebire de tezele anterioare, e că «biserica catolică este o adevărată societate perfectă şi de drept divin are personalitatea sa juridică, pe când celelalte persoane morale inferioare în biserică o au dela însăşi biserica» conform canonului 100 şi can. 1499 al numitului Codice. «Din aceste principii se deduce, conform de altfel şi Concordatului, o consecinţă importantă. Dacă o entitate ierarhică, de exemplu parohia, ar fi încetat de a exista complect de drept şi de fapt, la cine ar trece bunurile sale? Bunurile vor trebui să treacă la entitatea ierarhică superioară, adecă în exemplul citat, diecezei. De asemenea, dacă ar dispărea şi dieceza, bunurile vor trebui să treacă la arhiepiscopie şi aşa mai departe» până la Scaunul Papal. In consecinţă, dacă întreaga biserică catolică din România s'ar întâmpla să dispară, întreaga ei avere, ori şi care ar fi originea ei, ar trece în ultima analiză în proprietatea Scaunului Papal.

Biserica catolică a ţinut să dea expresiune acestei doctrine asupra personalităţii sale juridice în art. IX din Concordat.

Desacordul dintre Concordat şi legea cultelor

Acest articol al Concordatului nu poate fi pus de acord cu art. XI al legii pentru regimul general al cultelor, care are următorul text: «Organizaţiile cultelor istorice, creiate şi reprezentate în conformitate cu sistemul lor de organizare şi prevăzute în Statute (comunităţile, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitulele, episcopiile, arhiepiscopiile, mitropoliile, etc.) sunt persoane juridice». Acest articol nu recunoaşte pe seama bisericii ca atare, personalitatea juridică.

Scaunul Papal, în răspunsul său, după ce arată în întroducere cât de importante sunt concesiunile făcute guvernului român, se exprimă astfel relativ la art. IX din Concordat:

«*Acest articol este foarte limpede în termenii săi şi în substanţa.* In consecinţă, dacă guvernul declară în cursul discuţiunilor din parlament sau la oricare altă ocaziune, că în virtutea acestui articol biserica catolică în România, în afară de organizaţiunile enumerate la art. IX nu va putea exercita personalitatea sa juridică privitoare la posesiunea bunurilor, *Sf. Scaun, din partea sa, declară că nu va ridica obiecţiuni*».

Examinând mai de aproape răspunsul Vaticanului, ne întrebăm, dacă această concesiune este reală, ori este numai simulacrul unei concesiuni?

Mai întâi Vaticanul îşi precizează cu grije punctul său de vedere în cât priveşte doctrina referitoare la personalitatea juridică a bisericei, considerând-o în felul cum se găseşte exprimată în art. IX, limpede atât în substanţa cât şi în forma ei. Prin urmare nici o concesiune de principii.

Este adevărat că Vaticanul acordă guvernului român dreptul să facă declaraţiuni în sensul dorinţelor româneşti. Dar care este valoarea practică a acestor declaraţiuni, cât timp Vaticanul rămâne imuabil pe poziţiunile sale doctrinale? Se pierde chiar din vedere faptul că art. IX din Concordat are două laturi de o egală importanţă. In partea întâi se vorbeşte de personalitatea juridică a bisericii şi a organizaţiunilor ei ierarhice. Concesiunea pe care s'ar părea că ne-o face Vaticanul în acest punct, o slăbeşte mult partea a doua a articolului, unde se afirmă că «deplina proprietate a bunurilor lor, de orice

natură ar fi ele, este garantată de către Stat, conform Constituţiei regatului, *bisericii catolice*, reprezentată prin legitimele ei autorităţi ierarhice». Ori, asupra acestui punct de o importanţă covârşitoare răspunsul Vaticanului nu cuprinde nimic. Şi atunci ne întrebăm, care este rezultatul real al concesiunilor?

Atragem toată atenţiunea onor. guvern asupra acestei chestiuni.

Un stat care-şi nesocoteşte propriile sale drepturi

IV. Articolul XIII al Concordatului prevede constituirea unui *Patrimoniu sacru* interdiecezan pe seama cultului catolic.

Statul unguresc, având a-şi mulţumi origina sa mai mult influenţei politice a Scaunului papal în evul mediu decât geniului politic al poporului maghiar, drept recunoştinţă a înzestrat biserica catolică de pe teritoriul său cu imense averi, dintre care numai cele rămase în interiorul graniţelor Statului român se urcă la câteva sute de mii de jugăre.

Biserica catolică era numai uzufructuara acelor averi, rezervându-şi Statul maghiar pentru sine dreptul de proprietate. In situaţia politică de astăzi dreptul de proprietate asupra acelor averi a trecut, prin succesiune, dela Statul unguresc la statul nostru românesc. Statul român, de sigur din lipsa unui studiu temeinic a chestiunei, prin reforma agrară a considerat acele averi ca proprietăţi ale bisericii catolice şi expropriindu le în mare parte, a plătit confesiunii catolice preţ de expropriere ca oricărui alt proprietar. Prin urmare Statul şi-a expropriat bunul său, care-i aparţinea cu drept de proprietate, şi a plătit pentru acest bun al său preţ de expropriere confesiunii catolice care era numai uzufructuara acelor întinderi de pământ.

Din această rentă de expropriere se intenţionează prin art. XIII al Concordatului să se alcătuiască patrimoniul sacru pus la dispoziţia cultului catolic. In definitiv acest patrimoniu sacru nu este altceva decât un dar care se urcă la suma de sute de milioane, poate chiar miliarde, pe care Statul nostru îl face cultului catolic.

Să se facă dreptate pentru toate cultele!

Noi episcopatul ortodox n'avem nimic împotrivă ca Statul nostru să ajutoreze materialmente cultele din cuprinsul hotarelor sale. Dar ne credem în dreptul nostru să cerem, ca această ajutorare s'o facă Statul pentru toate cultele deopotrivă.

Când în anul 1925 s'a votat legea pentru organizarea pe bază de autonomie a bisericii ortodoxe şi în art. 23 al Statutului organic al ei s'a prevăzut înfiinţarea unui *fond general bisericesc*, cu aceeaş menire ca a patrimoniului sacru pentru cultul catolic, statul nostru român n'a contribuit nici atunci, nici de atunci încoace cu nici un ban la crearea şi sporirea acelui fond, deşi importantele averi ale mănăstirilor şi eparhiilor din vechiul regat au fost simplamente confiscate fără nici o despăgubire.

Nu constitue acest inegal tratament o gravă violare a principiului egalei protecţiuni pe care Statul s'a obligat în însăşi Constituţiunea sa să-l aplice faţă de toate cultele? In loc să se revină la calea dreptăţii, ni se cere pecetluirea nedreptăţii prin ratificarea Concordatului prezentat.

Acelaş refren: Statul îşi nesocoteşte propriile sale drepturi

V. Acelaş tratament de favorizare a cultului catolic îl găsim şi în dispoziţiunile art. XV al Concordatului, prin cari, — conform de altfel noului Codex juris canonici — drepturile şi îndatoririle de patronat se desfiinţează, dar toate clădirile sfinte, casele parohiale cu dependinţele lor şi celelalte bunuri asupra cărora dreptul de proprietate este al patronului, sunt cedate în posesiunea perpetuă a bisericii catolice.

Bisericile patronate de către statul maghiar şi de către instituţiile sale erau tot atâtea infiltraţiuni cu scop de catolicizare şi de maghiarizare printre populaţiunea compactă de români ortodocşi.

Cedând Statul român averile patronale în folosinţa perpetuă a cultului catolic, înseamnă nu numai că îi cedează acestui cult averi care se urcă la multe milioane, câtă vreme în multe sate ortodoxe, cari în loc să fie patronate au fost persecutate sub vechiul regim, stau să cadă bisericile pe credincioşi, — dar mai înseamnă că Statul român renunţă de bună voie la drepturile ce le avea ca patron şi continuă să protejeze din partea sa scopurile de maghiarizare şi catolicizare urmărite de statul unguresc prin infiltraţiunea bisericilor patronate în mijlocul poporului nostru. N'ar fi fost indicat, ca măcar din acest punct de vedere, Statul să-şi fi făcut rezervele sale cu privire la bunurile patronale?

Incă un privilegiu pe seama catolicismului

VI. Articolul XVI al Concordatului se referă la *Seminarele pentru formarea clerului tânăr*, de cari va avea câte unul fiecare dieceză, stând sub dependenţa exclusivă a episcopului, rezervându-se pe seama Statului un amestec referitor exclusiv la extensiunea în care să se predea studiul limbei şi al istoriei naţionale «în aşa chip, ca să fie compatibil cu caracterul religios al acestor institute».

In acelaş timp în Statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române art. 34, la insistenţa guvernului de atunci s'a luat dispoziţiunea ca organizarea şcolilor pentru formarea clerului şi chiar a şcolilor pentru formarea cântăreţilor bisericeşti să se facă prin lege cu cooperarea ministerului Cultelor şi a ministerului Instrucţiunii. Chiar acum s'a elaborat un proect de lege referitor la organizarea învăţământului teologic, de către o comisiune care a lucrat la ministerul Cultelor, ca să fie prezentat parlamentului. Prin urmare pe când bisericii ortodoxe nu i se recunoaşte un drept indiscutabil, inerent fiinţii sale, de a-şi organiza ea însăşi şcolile pentru formarea clerului, pe atunci cultului minoritar catolic i se asigură prin Concordat cea mai deplină autonomie în privinţa aceasta.

Intrebăm: este aceasta un tratament de egală libertate şi protecţiune a cultelor în ţara noastră?

Statul în slujba maghiarizării

VII. Un caracter grav de tot are dispoziţiunea cuprinsă în art. XIX § 3 a Concordatului, care prevede că: «Toate şcolile Ordinelor şi ale Congregaţiilor religioase sunt puse sub dependinţa episcopului local; în consecinţă şi ele se vor bucura de dreptul de a-şi fixa limba de predare».

Caracterul «catolic» de ocazie al acestor şcoli n'a fost propriu zis *confesional*, ci regesc, sau regnicolar şi nu s'a interpretat nici când în înţelesul de proprietate a bisericii catolice. Şcolile acestea au fost totdeauna la discreţia Statului atât în ce priveşte scopul pe care-l urmăreau, cât şi mijloacele de cari se serveau, promovând nu nevoile sufleteşti ale cultului catolic, ci răspândirea catolicismului printre cei de alte credinţe, precum şi maghiarizarea atât a catolicilor nemaghiari, cât şi a celor de alte credinţe. De aceea ungurii ca naţiune nu au nici un drept asupra acelor şcoli.

In baza legii asupra învăţământului particular, promulgată prin înaltul decret regal Nr. 3793 din 19 Decemvrie 1925, art. 37: «Şcolile particulare conduse de ordine călugăreşti şi congregaţii vor avea ca limbă de predare, limba română».

Prin urmare în toate şcolile de această categorie limba de predare a învăţământului, ori şi care ar fi fost mai înainte, trebue să fie înlocuită conform legii cu limba română.

Dar din nenorocire aceste şcoli nu au ţinut să se conformeze, decât într'o măsură slabă, dispoziţiunilor clare ale legii.

In tot cuprinsul ţării există 45 de şcoli călugăreşti de grad secundar şi un număr considerabil de şcoli primare. In Ardeal sunt 36 şcoli secundare, în Bucovina una, în vechiul regat 8. Dintre acestea una singură a introdus în învăţământ limba română: şcoala civilă de fete din Sighetul Marmaţiei. Alte 3 şcoli începuseră să introducă treptat limba română, ajungând până la clasa a 5 a: liceul piarist şi liceul de fete «Notre Dame» din Timişoara, precum şi liceul de fete din Satu-Mare, dar numai în schimbul avantajului material oferit de Ministerul Instrucţiei.

Prin urmare, în regimul şcolilor călugăreşti legea învăţământului particular cu art. 37 a rămas aproape în întregime literă moartă, putând acele şcoli să-şi continue opera lor sub oblăduirea îngăduitoare a autorităţilor româneşti.

Indată după semnarea Concordatului, printr'un decret prin care Nunciatura din Bucureşti l-a adus la cunoştinţa Ministerului Afacerilor Străine, au trecut încă la data de 28 Iunie 1927 toate şcoalele conduse de ordinele călugăreşti sub dependenţa şi autoritatea directă a episcopilor, cu dreptul de a le fixa aceştia limba de predare a învăţământului.

Dispoziţia aceasta fiind acceptată şi în art. XIX din Concordat, în contrazicere evidentă cu legea învăţământului particular, va avea drept consecinţă, că poate nici una dintre şcoalele călugăreşti nu va fi subtrasă scopurilor pe cari le-au servit până în prezent. Dacă s'ar ratifica concordatul, am avea 45 de şcoale secundare, în tot cuprinsul ţării, puse în serviciul unor interese contrare marelui interes cultural al Statului nostru.

Interpretarea dată de Scaunul papal la cererea guvernului nostru, este insuficientă şi ineficace, fiindcă nu s'a cerut ceeace era cuprins în legea asupra învăţământului particular, ca în toate şcoalele călugăreşti limba de predare să fie cea română, ci s'a cerut acest lucru numai pentru acele şcoale cari «în momentul de faţă» au limba română drept limbă de predare, iar de acestea era una singură: şcoala civilă de fete din Sighetul Marmaţiei.

O pagină neagră în istoria diplomaţiei româneşti

Consecinţele fatale ale acestei greşeli nu se pot aprecia astăzi în justa lor importanţă, dar putem înscrie o pagină dureroasă pentru cultura naţională în istoria diplomaţiei româneşti.

Concordatul ratifică desbinarea neamului

VIII. In fine, noi episcopatul ortodox român nu ne putem suprima durerea sufletească, văzând că Statul român a luat act şi oarecum confirmă prin Concordat, dacă s'ar ratifica, volnicia săvâr-

şită de Scaunul papal cu concursul monarhiei austro-ungare la anul 1700 prin ruperea unei părţi a credincioşilor mitropoliei ortodoxe române din Ardeal dela sânul bisericii lor strămoşeşti şi prin trecerea lor forţată la aşa zisa unire cu Roma.

Dar reintegrarea vechei noastre unităţi sufleteşti la sânul bisericii noastre ortodoxe, cum a fost înainte de anul 1700, precum a putut forma, la propunerea marelui român *Simeon Bărnuţiu*, punctul al doilea din programul partidului naţional votat pe câmpia libertăţii în anul 1848 şi precum *Dl Alexandru Vaida Voevod*, actualul Ministru de Interne, în faţa primejdiei de a fi înglobată biserica unită în autonomia bisericii catolice din Ungaria, a putut striga în auzul lumii româneşti cuvintele: «Să strigăm în lumea largă, că, îndată ce contopirea noastră în autonomia bisericii catolice ar fi un fapt săvârşit, toţi uniţii vom trece fără preget în sânul bisericii ortodoxe române. Şi spre a putea realiza aceasta, să lucrăm neobosiţi din toate puterile ca fapta să poată deveni vorbă, îndată ce ei ar cuteza să-şi realizeze planul lor autocratic. Urmărind interese mai mult particulare decât obşteşti s'au rupt antecesorii noştri din sânul bisericii surori, română din fire, română din sânge, română din limbă, care ca un liman mântuitor ne primeşte în momentul supremului pericol naţional în sânul său», tot astfel va trebui să rămână acea reintegrare a vechii noastre unităţi sufleteşti, până la deplina ei realizare, una din aspiraţiunile mari ale neamului românesc din ţara sa acum întregită între graniţele sale naturale.

O datorie: lupta

Aspiraţiunile unui popor sunt mai tari decât legile sub cari este nevoit să trăiască într'un timp. Şi noi păstorii duhovniceşti ai poporului românesc nu vom înceta a-i sta într'ajutor în toată bună vremea la înfăptuirea idealurilor sale naţionale şi vom lupta din toate puterile şi prin toate mijloacele legale ca şi acest Concordat, dacă ar fi ratificat, între condiţii atât de oneroase pentru Statul şi poporul românesc, să fie înlăturat.

Nu rostim aceste cuvinte din ură faţă de cultul catolic, căci biserica noastră n'a urât pe nimeni, ci a fost blândă şi toleranţă, ca însuşi divinul ei Întemeietor, şi în acest duh profund creştinesc şi-a crescut şi credincioşii.

Dar am ţinut să arătăm nedreptăţile ce i se fac şi să i afirmăm, între orice împrejurări, drepturile ei imprescriptibile.

Drept aceea, bazaţi pe considerentele aici amintite, noi episcopatul ortodox român, socotind încheierea Concordatului cu Vaticanul:

din punctul de vedere al dispoziţiunilor constituţiei ţării ca anticonstituţional;

din punctul de vedere al pincipiului libertăţii şi a protecţiunii deopotrivă a tuturor cultelor ca excepţional de privilegiator exclusiv pentru cultul catolic şi cu totul nedrept faţă de biserica ortodoxă;

din punctul de vedere al liniştei ţării ca tulburător al păcii confesionale;

din punctul de vedere al intereselor culturale ale Statului şi poporului românesc ca antipatriotic:

DECLARĂM:

că declinând dela noi orce răspundere pentru încheierea unui asemenea Concordat, ne abţinem dela desbaterea lui şi refuzăm să votăm proiectul de lege cu care a fost prezentat spre ratificare.

Aceasta e mărturisirea conştiinţii noastre înaintea lui Dumnezeu şi a ţării.

(Urmează semnăturile tuturor membrilor episcopatului ortodox român.)

Discuţia dela Senat

— Delaraţia I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului. — Alte cuvinte. —

Concordatul a dat şi de astă dată material la vie discuţie în şedinţele maturului corp legislativ dela Bucureşti.

Indată după cuvântul raportorului a urcat tribuna I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* spre a rosti declaraţiunea în numele întregii bi serici ortodoxe române.

S'a remarcat îndată, chiar după părerea presei ce stă aproape de guvern, — că forma distinsă impecabilă a cuvântării înaltului prelat a făcut profundă impresie. Mitropolitul Ardealului, — raportează această presă, — «este un cuvântător de elită, care a izbutit să proecteze, în incinta sa turată cu vulgarităţi, o rază de spiritualitate reconfortantă».

Episcopatul ortodox a arătat că acest concordat *este anticonstituţional:* în pactul fundamental se prevede ca regularea raportului dintre stat şi bi serică să se facă prin *lege;* concordatul este astfel un act trecut peste marginile prevederii constituţionale, ear bisericii papale i se creiază o situaţie privilegiată, cu toate că şi de altcum se bucură de o puternică organizaţie. Demnitatea statului nostru, care e ortodox aproape în totalitatea lui, cere ca ortodoxia să fie ridicată la nivelul ce i se cuvine pe bună dreptate.

După mitropolitul nostru a citit o declaraţie dl general Averescu şi a vorbit senatorul maghiar Gyárfás; cel dintâi spune că votează ratificarea, al doilea — pentru motiv ce loveşte interesele catolicismului unguresc — o respinge în numele partidului maghiar. Asemenea e respinsă şi de partidul ucrainean.

In şedinţa dela 24 Mai a vorbit: Episcopul unit al Gherlei, Iuliu Hossu, care află în concordat «un pas înainte (?) spre înfrăţirea creştinătăţii», şi de aceea primeşte ratificarea şi îndeamnă «să îmbrăţişăm acest tratat internaţional care apropie (??) sufletele».

A cuvântat, după episcopul dela Gherla, dl Al. Lapedatu, fost ministru, încercând să dovedească necesitatea unui acord cu Vaticanul, în formă de concordat, şi apărându-se în acelaş timp şi împotriva bănuelii, că n'ar fi apărat, la timpul său, ortodoxia. Situaţia de azi o atribue de alt fel «romantismului politic al *constitutul dirigent* care, într'un moment de entuziasm, — zice dl Al. Lapedatu — a pus cultele minoritare pe picior de egalitate cu biserica dominantă».

Cuvântul din urmă l-a ţinut, în şedinţa dela 25 Mai, dl ministru al cultelor Dr. A. Vlad, — în lipsa dlui ministru de externe, — pentru a răspunde în numele guvernului la discuţia în jurul ratificăriii concordatului.

Dl ministru al cultelor este de părere că proectul de lege nu este neconstituţional (?) şi că tratatul cu Scaunul papal n'ar stabili un regim de inegalitate (?) între culte; de altă parte tot dl ministru promite că «guvernul nu se va opune ca să se revizuească legile privitoare la biserica dominantă, pentru ca ea să şi capete întreaga autoritate faţă de biserica romano catolică».

Discuţia închisă, legea e luată în considerare; raportorul citeşte articolele proectului care, pus la vot, întruneşte 93 bile, fiind 9 negre. Reprezentanţii bisericii noastre ortodoxe s'au abţinut dela vot şi nu s'au prezentat la această şedinţă.

Rolul precumpănitor al ortodoxiei...

Biserica noastră ortodoxă este un factor al apărării naţionale.

Acest adevăr formează subiectul unui articol apărut în revista «*Înfrăţirea Românească*» dela 15 Mai 1929.

Autorul articolului, semnat de M. Prăjescu, Bucureşti, arată cum religia ortodoxă este fundamentul culturii noastre naţionale. Zadarnic s'au ridicat o seamă de critici pentru a susţinea, că era mai bine dacă ne alăturam la biserica papistaşă, căci atunci am fi fost mai «culţi». Dacă aceasta e adevărat, — că adecă am fi sporit mult în cultură prin papistăşie, — adevărat e şi aceea, că în acest caz, cum observă autorul amintit, «am fi avut soarta Poloniei cuite, adică *împărţită* între celelalte popoare» din vecinătatea sa.

Va fi fost ortodoxismul, după vremuri şi împrejurări, «vegetativ şi retrograd», cum pretind adversarii şi duşmanii săi; dar: «*marele merit istoric al ortodoxismului nostru naţional e că ni-a conservat fiinţa şi unitatea noastră etnică*», subliniază acelaş autor, — care se mărturiseşte a fi sincer preţuitor al celor «două biserici naţionale» române.

INFORMAŢIUNI

Bacalaureatul. Senatul a votat, în şedinţa dela 15 Mai 1929, unele modificări aduse art. 21 din legea examenului de bacalaureat. Vor fi două sesiuni: una de vară între 25 Iunie şi 10 Iulie şi una de toamnă între 15—30 Septemvrie. — Fiecare comisiune cuprinde 8 membri, dintre cari: 7 vor fi numţi dintre profesorii titulari dela clasele superioare ale liceelor statului, iar al optelea membru, care este şi preşedintele comisiunii, va fi numit dintre membrii corpului didactic universitar, sau, la nevoe, dintre foştii sau actualii inspectori generali ai învăţământului secundar. Examenul va consta din două probe scrise şi din probe orale. Probele scrise vor fi: una din limba şi literatura română, alta la alegerea candidaţilor, din matematici sau din limba latină. Probele orale se vor face asupra materiilor următoare: 1. Limba şi literatura română; 2 Matematicile sau limba latină (la alegerea candidaţilor); 3. Istoria românilor şi instrucţiunea civică; 4. Geografia României şi a ţărilor vecine; 5. Limba şi literatura franceză; 6. Ştiinţele naturale sau fizico-chimice, (la alegerea candidaţilor). — Elevii cari au urmat cursurile unui liceu cu altă limbă de predare decât limba română, vor putea depune examenul asupra materiilor ştiinţifice în limba română sau în limba de predare a liceului respectiv. Candidaţii cari au fost respinşi în cinci sesiuni la examenul de bacalaureat, nu mai au dreptul să se prezinte la acest examen. Această lege intră în vigoare începând cu sesiunea din lunie anul 1929.

Totuşi se duc. Este cunoscută prigonirea barbară a Rusiei sovietice împotriva bisericii. Nebunia bolşevică n'a putut, cu toate acestea, să oprească întreg tineretul din Leningrad dela cercetarea bisericilor S'a făcut socoteală că aproape jumătate din copiii Leningradului, pe lângă toată oprirea, totuşi merg la biserică.

ŞTIRI LOCALE

La fondul căminului pentru bătrâni al Societăţii române de înmormântare din Sibiu au dăruit următorii: 1. dl Dr. Ilie Beu, preşed. cons. de adm. al băncii Albina Lei 500, care s'au adaus la Legatul Dr. Ilie Beu întemeiat de dsa la fondul căminului pentru bătrâni al societăţii. 2. Dl Dr. Ile Iancu medic a dăruit în memoria neuitatei sale cumnate suma de Lei 1000, care s'a adaus la Legatul Elena Iancu n. Dracinschi apărţinător aceluiaş fond, care legat a fost întemeiat de dl Nicolae Iancu, consilier agricol al jud. Sibiu în memoria neuitatei sale soţii. Pentru aceste creştineşti daruri mulţumeşte în numele comitetului societăţii: *Timotei Popovici* preşedinte.

Nr. 655. (46) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cum jure succesionis pe lângă preotul Nicolae Rădoiu din parohia **Ozun** cu filiile **Comârlău** şi **St. Ion Lunca**, protopresbiteratul Sf. Gheorghe, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegaful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt a 1/3 (a treia parte) din toate venitele parohului Nicolae Rădoiu.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sunt pofuţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscut de popor.

Sf. Gheorghe, 19 Martie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere în consiliul parohial din Ozun.

Aurel Nistor
protopop.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. **Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.**

Anul LXXVII Sibiu, 1 Iunie 1929 Nr. 40

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ratificarea nedreptății

Biserica luptătoare

In ziua de 23 Mai a. c. maturul corp a avut prilejul să asiste la o ședință, care va rămânea, de bunăseamă, istorică în analele parlamentului român.

Era la ordinea zilei ratificarea Concordatului cu Vaticanul — o problemă, în care Biserica ortodoxă trebuia să-și spună cuvântul, cum și l-a spus, înțelept și respicat, în toate chestiunile mari cari interesează viața neamului nostru.

Biserica ortodoxă și-a fixat atitudinea față de Concordat încă la discuția proiectului de lege pentru regimul general al Cultelor. Această atitudine a izvorât din înțelegerea superioară a marilor interese ale statului și ale Bisericii deopotrivă și a fost interpretată îndeosebi de I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, în celebrul său discurs rostit în Senatul țării în ziua de 27 Martie 1928.

Cârmuitorii României însă au crezut de cuviință să readucă chestiunea. Și anume nu pentru a îndrepta situația creiată prin legea pentru regimul cultelor, ci pentru a pecetlui încă odată această situație jignitoare și păgubitoare atât pentru Biserica neamului, cât și pentru statul român.

Concordatul, semnat de cine se știe, a fost adus deci în Senat spre ratificare.

Bisericii ortodoxe i se îmbia încă un trist și nedorit prilej de a se apăra împotriva legiuirilor nedrepte și de a arăta cârmuitorilor statului drumul dreptății pe care ar fi vremea să-și îndrepteze pașii.

Apărătorul ortodoxiei și, implicit, al marilor interese naționale a fost și de astădată I. P. S. Mitropolit al Ardealului.

Inaltul prelat a citit, în numele întregului episcopat ortodox, în ședința din 23 Mai a. c. a Senatului o declarație, arătând dezastruoasele consecințe pe care le va avea Concordatul atât pentru statul român, cât și pentru cultele necatolice din cuprinsul țării, inclusiv Biserica «dominantă» a statului.

I. P. S. Sa a arătat, că concordatul este anticonstituțional, că el obligă statul român, cu Biserica «dominantă» ortodoxă, să renunțe la esențialele atribuții ale suveranității sale, la interesele sale materiale și morale, înhămându-l la carul prozelitismului catolic și neromânesc, în paguba celorlalte culte, cărora Constituția le asigură totuși «o deopotrivă libertate și protecțiune» — cu un cuvânt, că concordatul înseamnă o pagină neagră în istoria diplomației românești, un act politic nedrept și lipsit de înțelepciune creștinească și românească.

Toate aceste lucruri au fost puse în lumina desăvârșită a unui lux de argumente, care nu mai îngădue nici o umbră de nedumerire. Declarația, ținută în tonul și înzestrată cu armura documentară a celei mai severe disciplini academice, a avut darul de a lumina conștiința orcărui om în stare să judece lucrurile după criteriul superior al dreptății, nu după al intereselor mărunte, de orice categorie ar fi ele.

Concordatul a fost ratificat, totuși. Și Senatul nici n'a făcut măcar gestul spălării mânilor. Il privește.

Biserica luptătoare se bucură însă, că are conducători înțelepți și devotați, în stare să facă gesturi de superioară demnitate și eroism, pe urma cărora izbânda va trebui să vie.

Oricât de târziu, ea va veni!

Dinu Pajură.

Concordatul

Cum s'au schimbat vremile!

Revista de sub direcția dlui general Nicolae Petala, *Cultura Poporului* (dela 26 Mai 1929) apreciază, sub iscălitura Păr. Arhimandrit Scriban, în următorul mod încheerea concordatului cu Scaunul papal:

Dacă chestiunea concordatului s'ar fi pus în țara românească acum 100 de ani, nu numai că nu avea nici un sorț de izbândă, ci ar fi fost și o vie răscoleală de cugete împotriva catolicismului. Nu concordat, ci mult mai puțin decât atâta, au căutat odată catolicii din Iași să dobândească pe vremea *Mitropolitului Veniamin*. Era vorba de îngăduința de a-și deschide o biserică în acel oraș. Dar nici vorbă nu a putut fi de așa ceva. A fost o vie hotărâre a mitropolitului și boerilor împotriva papistașilor.

După 100 de ani de atunci, lucrurile s'au schimbat cu totul. Azi se cere nu o biată îngăduință pentru catolici, ci întinderea mânii către dânșii. Deși ce se cere acum e mult mai mult decât atunci, totuși, de data aceasta, se poate.

Pricina este că ortodocșii de acum, nu mai sânt cei de atunci. Spun cei de azi, într'o îndreptățire a concordatului, că sânt la mijloc interese înalte de stat, situațiuni diplomatice, peste care nu se poate trece și deci trebue să ne înțelegem cu Vaticanul.

Vorbe, vorbe, vorbe. Toate dovezi că sufletele de acum sânt mai șterse decât cele de mai înainte.

Dacă ar fi sufletele de altă dată, n'ar mai sta în picioare nici așa zisele

FOIȘOARA

Dela Tharmis la Alba-Iulia*)

— Cu ocazia comemorării —

de LEON PROCA

Murășul își șerpuia liniștit printre defileuri pletele de apă; pe câmpul sinuos, în bătaia razelor soarelui de vară târzie, strigătul dacului silea plăvanii. In costumu-i simplu, cu brațele ceaunite de arșiță, conducea agale plugul de lemn; dealurile cari umbreau cu dragoste de părinte ondulațiile Ampoiului erau pistruite cu turme de oi a căror tălăngi redau feeric sfânta pace.

In vale, răcorit de parfumul inodor care plutia legănat de valurile Murășului, un popor harnic își improvizase arhaice așezăminte. Femei cu pași repezi conduceau destinele unei gospodării precoce, copii plănzi își prăjiau trupurile în nisipul fierbinte, iar bărbați cu fețe austere discutau, bătrâni deregători ai vieții politice presimțeau vuetul pericolului care în răsărit pustiise vieți, familii cu gospodării. Pătrunși de îngrijorarea, că mâne, poimâne copiii cu capete buclate, bordeiul care-i adăpostea și vitele care îi hrăniau, vor pieri fără cruțare în fața puhoiului năvălitor, piepturile de oțel își reliefau vigoarea, pentruca la prima suflare de corn să se sacrifice pentru neam și rege. Slabele raze de lumină dela candelele de său pătrunzând prin micile ferestre anunțară bărbaților din Tharmis, adânciți în frământarea grijilor, sosirea nopții...

In curând totul adormi, iar casele în care oasele strivite de povara zilei își recâștigau tăria, deveniră mormane neglăsuitoare...

Prafal anilor scurși acoperea tot mai mult virtutea sacrificiului pâlcului dac din Tharmis.

Trecură deceniile, când legiunile romane își așezară castrele în câmpiile dace. Vechiul Tharmis, în vitregia evenimentelor, mai păstra numai slabe amintiri, iar câțiva stâlpi martori muți ai unor vremuri apuse căzură în fierbințeala de colonizare a legionarilor romani. Pe ruinele dispărute se ridică un mândru oraș roman, care devine un important centru strategic și de concentrare culturală. Trimișii împăratului Traian se stabiliră în Apulum...

Pe când imperiul roman își risipea ultimele zile de glorie, în Dacia transilvană poporul român își înfiripa primele răsade.

Furtunile năvălirilor de popoare încep a se deslănțul tot mai puternic. Clipele de acalmie sânt atât de rare încât firul a două, trei și mai multe generații trebuia tors din lâna suferinței. Puține au fost națiunile cari un mileniu aproape, cu momente măsurate de bucurie, au fost roabe asupritorului păgân și mai puține au fost acelea cari au păstrat averea limbii și credinței.

Cetatea de pe malul Murășului este călcată de turci și tătari. Dar forța de viață, aspirațiunile existenței ridicară fără preget zidurile.

Jugul lui Attila nu întârzie să realizeze presimțirile vechilor locuitori ai Tharmisului.

Epoca tinereții poporului român începe să fie întristată tot mai puternic. Smulși de sub scutul părintesc, poporul în care svâcnea același sânge se vede despărțit. De acum Carpații vor forma miezuina pentru sute de ani.

Cângile iobăgiei prindeau adânc în umilul valah transilvan... Pajura împăratului răpia de acum tinereța poporului; sudoarea frunții iobagului din podișul ardelean stropia abundent comorile de aur; lanurile de grâne își plecau spicele pentru străin. In pribegia destinului suflarea înceată își găsia reculegerea în credința nestră-

*) Din lipsa de spațiu se publică abea acum. *Red.*

interese de stat, nici consideraţiunile diplomatice, şi papa ar rămânea cu totul nebăgat în seamă, cu toată situaţiunea lui internaţională. Pretextele care se aduc acum pentru încheerea contractului cu Vaticanul, sânt tot atâtea tertipuri doveditoare că ortodocşii noştri de azi sânt mai spălăciţi decât ortodocşii mitropolitului Veniamin.

Mai sânt ţări cu milioane de catolici, dar dacă ţinuta creştinilor de acolo e mai dârză decât a ortodocşilor noştri, nici vorbă acolo de concordat cu Roma.

O asemenea ţară e Anglia. Nu sânt şi acolo temeiuri diplomatice? Cu toate acestea ele n'au putut sta în picioare faţă de dârzenia bisericii naţionale.

A încheia concordat cu Vaticanul, înseamnă a mă apuca eu să ridic vaza papei dela Roma. Dar poate fi aceasta interesul unei ţări necatolice?

De aci se vede greşala de a ne apuca noi să sporim vaza scaunului Romei.

Nu se poate fără concordat? Dar în Anglia cum se poate?

Se poate, fiindcă Anglia e tare şi nu dă voe.

Ce facem acum, e mare greşală, e păcătuire împotriva neamului. Urmările nenorocite se vor vedea curând. Uneltele catolice vor căuta să se bage mai adânc în treburile şi întocmirile bisericii noastre.

Am introdus între noi o mare pricină de turburări, care ne vor aduce multă nelinişte în viitor.

Un act de demnitate

— Comunicatul Sf. Sinod —

Cuprinşi spontan de pasiunea criticistă fără rezerve, sau îndemnaţi de interese pe cari nu e locul să le caracterizăm, o seamă de publicişti s'au dedat în timpul din urmă la o propagandă dintre cele mai desmăţate împotriva Bisericii ortodoxe şi a ierarhilor ei. Prin articole publicate în unele ziare din capitală aceşti publicişti, cari nu par a-şi înţelege superioara misiune la care-i cheamă profesiunea lor, au încercat să pună într'o falsă lumină Biserica ortodoxă şi să-i surpe astfel prestigiul milenar, ancorat adânc în sufletul neamului românesc.

Campania aceasta de minciuni şi de calomnii este cu atât mai dureroasă şi mai condamnabilă, cu cât unii dintre autorii ei se dau drept cei mai autentici credincioşi şi apărători ai instituţiei sacre, sub pavăza căreia neamul nostru a vieţuit în trecut, şi de povaţa căreia e chemat să asculte în viitor.

Iată pentruce credem, că Sf. Sinod a făcut un act de demnitate şi de înaltă înţelepciune dând, în una din ultimele sale şedinţe, următorul comunicat:

„Sf. Sinod, cu profundă durere şi cu adânc regret a luat cunoştinţă de o seamă de articole lipsite de demnitate şi de cuviinţă la adresa bisericii şi a ierarhilor ei, publicate în câteva organe de publicitate, prin care se încearcă scăderea prestigiului bisericii şi a autorităţii conducătorilor ei.

Aceste manifestaţiuni menite să turbure legăturile duhovniceşti între credincioşii bisericii ortodoxe şi păstorii ei sufleteşti, sunt cu atât mai dureroase, cu cât derivă dela persoane cari pretind a se numi fii credincioşi ai bisericii ortodoxe şi având îndatorirea de a respecta înşişi şi a face prin scrisul lor şi pe alţii să respecte deciziunile autorităţii supreme eclesiastice.

Sf. Sinod se vede nevoit să condamne acest abuz săvârşit în numele libertăţii de presă, exprimându-şi în acelaş timp nădejdea că, fără a fi silit să recurgă la mijloace mai aspre pentru vindecarea răului, aceste rătăciri vor dispărea dela sine spre binele şi propăşirea paşnică a bisericii".

O înălţătoare manifestare

— La întoarcerea I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae acasă —

Vestea, că I. P. S. Sa va sosi Vineri în 31 Mai la ora 9¾ acasă, s'a lăţit într'o clipă între credincioşii oraşului nostru.

Încă înainte de sosirea trenului se aflau pe peronul gării membrii Consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc, profesorii şi studenţii Academiei teologice şi ai Seminarului teologic, profesorii şi elevii Şcolii Normale şi ai Şcoalei de cântăreţi. Apoi un mare număr de credincioşi din toate păturile societăţii.

La sosirea trenului numeroşii credincioşi au izbucnit în urale de «Să trăiască» la adresa I. P. S. Sale, iar corul Academiei teologice a cântat «Pe Stăpânul».

In numele intelectualilor şi credincioşilor *Dl Dr. Gh. Preda*, adresează I. P. S. Sale următorul cuvânt:

Inalt Prea Sfinţite Domnule Arhiepiscop şi Mitropolit,

De câţi-va ani, împrejurări neprielnice, ating interesele şi chiar prestigiul bisericii noastre române ortodoxe.

I. P. S. Voastră, ca unul din cei mai însemnaţi şi luminaţi slujitori ai ei, ca unul din cei mai buni veghetori ai drepturilor ei, inspirându-vă din depozitul preţios lăsat de Domnul nostru Isus Hristos şi din sufletul naţional românesc, aţi scos în nenumărate ocaziuni, din bogata comoară a minţei I. P. S. Voastre, argumente din cele mai loiale şi mai puternice, în menţinerea neştirbită a intereselor şi prestigiului acestei biserici.

Cu ocazia ratificării concordatului din Bucureşti, în numele celorlalţi Inalţi prelaţi ai bisericii ortodoxe, I. P. S. Voastră aţi cetit în şedinţa senatului o declaraţie prin care aţi expus temeinic, punct cu punct, motivele ce Vă îndeamnă să refuzaţi acest concordat.

Aţi adăogat tot odată că «aspiraţiile unui popor sunt mai puternice ca legile sub care este silit să trăiască un timp anumit» şi deci fără nici un sentiment ostil faţă de celelalte culte minoritare din ţară, fără ură, răutate, invidie, etc., ci numai ca păstor bun şi credincios al marei mase românesti ortodoxe, veţi sta în totdeauna în ajutorul ei, pentru înfăptuirea idealurilor naţionale şi pentru întronarea *prin mijloace legale*, a dreptăţii în biserica noastră.

Prin această declaraţie aţi dovedit odată mai mult cât de bine corespundeţi Inaltei Voastre chemări, prin ea s'a răspuns cu totul încrederei, pe care poporul românesc ortodox o are în Inalţii reprezentanţi ai bisericii ortodoxe şi în special în persoana I. P. S. Voastre.

Prin această declaraţie aţi dovedit însă şi marile însuşiri de dirijor sufletesc şi de bun conducător al bisericii noastre. V'aţi arătat I. P. Sfinţite, Omul înţelept, persuasiv, plin de cumineenie, cu intenţii juste dar binevoitoare, cu respect pentru legile ţării, dar hotărât să serviţi şi să vă devotaţi cu toată dragostea atât interesului bisericii, cât şi binelui nostru românesc.

Ştiţi, Inalt Prea Sfinţite Părinte, că puterea spirituală este singura putere care poate ţine legat şi poate cimenta mai bine conştiinţele omeneşti. — Această putere este aceia deci care ne leagă şi pe noi credincioşii ortodocşi din oraşul Sibiu, nu numai faţă de biserica noastră, dar faţă de reprezentanţii ei şi mai ales faţă de actele ce aceşti reprezentanţi săvârşesc pentru binele şi interesul bisericii.

Iată pentru ce astăzi odată mai mult, aceşti credincioşi români ortodocşi Vă asigură de tot devotamentul lor, Vă exprimă prin glasul meu, mulţumiri şi recunoştinţă pentru tot ceea ce aţi făcut şi vă urează ani mulţi sănătoşi, pentru ca de pe scaunul ce-l ocupaţi sau din altul în care Vă veţi înălţa, să puteţi veghea cu aceiaşi dragoste şi perspicacitate, la principiile imutabile ale bisericii noastre şi la prestigiul autorităţii de care trebue să se bucure această biserică, ca biserică dominantă în Statul nostru.

I. P. S. Sa plăcut impresionat de neaşteptata manifestaţiune de iubire şi alipire a fiilor Săi sufleteşti, cu voce clară şi sonoră, într'o vorbire mai lungă mulţumeşte celor prezenţi pentru sentimentele de alipire ce le-a arătat faţă de biserica noastră ortodoxă.

Biserica noastră ortodoxă, spune I. P. S. Sa, a fost aşezământul sfânt care a adăpostit comorile sufletului nostru. Şi

---

mutată şi mândria naţională. Zidurile cetăţii Bălgradului păstrau reminiscenţe tragice ale menirei unui neam. La poalele lor frunţile martirilor românismului plecate de pumnul asupritor, se înclinau hrănindu-şi sufletul cu cupe din elixirul cetăţii neamului.

Un an mai lipsea până la dispariţia secolului al 16-lea. Sfârşitul însă născu noui speranţe, încurajează idealul visat de amărâţii români ardeleni.

Paloşul lui Mihai Viteazul îşi spăla tăişul în sângele oardelor duşmane. O rază de nădejde pătrunse în sate: *1 Noemvrie 1599.* Murăşul îşi aşterne prinosul în aşteptarea divinului liberator. Ţărâna drumului ce ondulă spre cetatea Alba-Iuliei este călcată de şoimul care purta pe Mihai. Pletele bătrânilor mângâiau pământul şi femeile udau cu lacrimi de bucurie glia scoasă din mâni de vrăjmaşi. Erau clipe de cea mai înaltă sărbătoare naţională şi buzele lipsite de vlagă, părăsind temniţe sumbre şi grele, surâdeau fluturând cuvintele dulci:

De acum sântem liberi în Ardealul românilor!

Dar bucuria se prăbuşi. Sufletele românilor aveau să se înduioşeze şi mai mult, iar chiliile răcoroase şi zăbrelele temniţelor vor fi din nou martori ai veştejirii atâtor vieţi nevinovate. 320 de ani de aci înainte am plătit tributuri grele şi poveri insuportabile au strivit umerii noştri.

Goana împotriva românilor din Ardeal se înteţea. Cine să reacţioneze? Când o vorbă, o şoaptă costa viaţa.

Dar iată osândiţii iobagi ai grofilor, încep primele mişcări. Blânzii, răbdătorii şi supuşii de până aici nu mai puteau tolera osânda vânătăilor produse de acest nou iatagan. Şi crudă a fost răscoala iobagilor dela 1784, grofi şi baroni şi-au plătit cu sângele înegrit de fărădelegi tirănia; însă şiroaiele vărsate în tabără asupririlor au fost şi mai grozave, chinurile îndurate de Horia şi Cloşca au simbolizat lupta credinţei, drepturilor şi datoriei acestui neam.

Războiul revoluţiei nu puse capăt tiraniei aruncate pe capetele strămoşilor noştri.

Mai bine de jumătate de veac de suferinţe urmară, când «Regele Munţilor» se ridică dintr'o inimă sângerândă. Tradiţia poporului pe deoparte şi planurile ungurilor pe de alta ridicară în Avram Iancu şi soţii săi spadele luptei.

Prigonirile nu şi-au găsit sfârşitul dorit. Puterea de a trăi tinde încetul cu încetul să slăbiască; dorinţa de o viaţă de progres este gâtuită; iobăgia gârboveşte vlaga poporului român din cetatea Carpaţilor, tirania şi prigoana faţă de valah devine tot mai intensă; — numai credinţa mai ridică stâncă de granit.

Renaşterea poporului îşi accentua începuturile.

Acelaş popor, despărţit de culmile Carpaţilor nutrind aceleaşi dorinţe, naţiunea de acelaş sânge şi crez, cerea desfiinţarea graniţelor politice nefireşti.

Ziua în care cătuşele zalelor robiei se vor prăbuşi într'un zăngănit sinistru, ceasurile în care ramurile arborelui vor da din nou fructe hrănind pe adevăraţii proprietari, clipele care vor produce îmbrăţişarea fraţilor despărţiţi de veacuri, erau întinse pe coama celui mai apropiat crepuscul.

Dreptul sacru şi jertfa morală şi materială au născut ziua de *1 Decemvrie 1918.* Alba-Iulia, oraşul suferinţelor, lăcaşul bucuriilor, martorul vărsărilor de sânge, vechiul simbol de încurajare a luptei a cuprins în braţele ocrotitoare şi clipele acestea de glorie naţională, — a cărei comemorare am serbat-o la 20 Mai 1929.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

astăzi, mai ales astăzi, trebue să înţelegem că ea a chivernisit comorile sufletului nostru. Mă bucur că şi Dv. interpretaţi în acest sens.

Eu ştiu din trecut că peste biserica noastră au trecut multe nedreptăţi şi a avut multe de suferit şi mai ştiu, că din toate acestea a ieşit învingătoare, căci justiţia divină ne-a dat dreptul pe care-l meritam. Nici astăzi nu se poate, ca în ţara românească unde biserica stă la temelia organizaţiei statului, să nu câştigăm drepturile pe cari le meritäm.

Nici o putere nu ne va putea despărţi de steagul pe care l-am susţinut.

Cu atât mai mare este bucuria noastră, a conducătorilor bisericii, când vedem că suntem sprijiniţi de credincioşi. Noi am stat şi stăm alături de popor şi vom veghea, ca să ducem steagul la biruinţă.

Idealul adus de Mântuitorul a legat neamul nostru în luptele de veacuri înfrăţind ortodoxia cu naţionalismul. Suntem convinşi, că toate greutăţiie izvorâte din acestre vremuri, vor fi pentru binele neamului. Să fim încredinţaţi, că biruinţa nu poate fi decât a noastră.

Vă mulţumesc pentru sentimentele pe cari le-aţi arătat faţă de noi, cari vor fi un reazăm în lupta ce-o ducem şi rog pe Dumnezeu să ne încoroneze biruinţa aşa după cum o meritäm.

La finea vorbirii, publicul prezent aclamă din nou pe I. P. S. Sa cu urale de «Să trăiască», iar corul Academiei cântă «Mulţi ani».

Dela gară numeroşii credincioşi în frunte cu I. P. S. S. Mitropolitul, însoţit de P. S. S. Arhiereul Vasile, au venit în biserica-catedrală unde s'a oficiat un scurt serviciu religios, aducându-se mulţumite celui Atotputernic, că a ajutat I. P. S. nostru Mitropolit de-a apăra cu atâta demnitate sfânta noastră Biserică şi că i-a ajutat a se întoarce cu bine în mijlocul turmei Sale.

Sf. Sinod

In ziua de 24 Mai, Sf. Sinod a fost deschis de I. P. S. Sa Patriarhul Miron.

Membrii Sf. Sinod îş însuşesc unanim declaraţia citită de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, în şedinţa de eri a senatului, cu privire la ratificarea concordatului. Se hotăreşte ca această declaraţie să fie tipărită şi trimisă tuturor eparhiilor din ţară.

S'a discutat apoi în jurul reorganizării învăţământului teologic, şi s'a hotărât *să se întocmească un nou proect de lege pentru organizarea învăţământului teologic în conformitate cu principiul autonomiei bisericii.* In acest scop s'a ales o comisiune compusă din: I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae al Ardealului, preşedinte, I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei, P. S. Sa Vartolomeu al Râmnicului, P. S. Sa Visarion al Hotinului şi P. S. Sa Arhiereu Vasile dela Sibiu

P. S. Sa Episcopul Roman dela Oradea, a depus, în urmă, raportul privitor la reorganizarea Sf. Sinod, potrivit nouei legi de organizare a bisericii.

Şedinţa din 27 Mai s'a deschis sub preşedinţia I. P. S. Sale Mitropolit Nicolae al Ardealului.

P. S. Sa Episcop Vartolomeu a fost de părere ca preoţii să fie scoşi la pensie la vârsta de 70 de ani.

P. S. Sa Episcop Grigorie al Aradului a susţinut că nici Mântuitorul, nici apostolii n'au condiţionat propovăduirea Evangheliei de limita de vârstă. Dacă un preot nu-şi mai poate îndeplini îndatoririle, să i se dea un preot ajutor. iar pensionarea să se facă numai din motive de infirmitate.

I. P. S. Sa Mitropolit Nicolae al Ardealului a propus şi Sinodul a aprobat următoarea soluţie:

1. Biserica prin organele sale eparhiale administrative are dreptul să decidă pensionarea preoţilor.

2. Pensionarea se va face în caz de neputinţă fizică, intelectuală şi morală, fie la cererea proprie a preotului, fie din oficiu.

3. In ambele cazuri, înainte de a da sentinţe, organele eparhiale administrative vor cere avizul medical.

4. La cererea proprie pot să iasă la pensie preoţii cari au îndeplinit condiţiunile generale ale legii pensiilor, însă cu încuviinţarea organelor eparhiale administrative.

5. Se va interveni la ministerul finanţelor, casa pensiilor, ca să se introducă în lege aceste norme cu privire la pensionarea preoţilor.

*

P. S. Sa Episcop Ghenadie al Buzăului a propus şi s'a admis ca Institutul Biblic să tipărească cuvântarea I. P. S. Sa Patriarh Regent, rostită la Alba-Iulia şi să se împartă gratuit în popor.

*

Dezideratele congresului preoţilor, cu privire la învăţământul teologic au fost înaintate la noua comisie sinodală însărcinată cu organizarea învăţământului teologic.

*

P. S. Sa Episcop Grigorie a cerut Sinodului să intervină la ministerul instrucţiei, ca în învăţământul profesional să se predea cel puţin 2 ore de religie pe săptămână.

Sinodul şi-a însuşit această propunere, însărcinând pe arhiereul Vasile de Răşinari să studieze felul cum se face învăţământul religios în toate şcoalele secundare, şi să facă propunerile cuvenite în sesiunea viitoare.

Şedinţa zilei următoare a fost prezidată de I. P. S. Sa Mitropolit Pimen al Moldovei.

P. S. Sa Episcop Roman a cerut Sf. Sinod să intervie la guvern, să nu aprobe mutarea reşedinţei episcopiei unite dela Gherla, la Cluj, fiindcă s'ar aduce o jignire bisericii ortodoxe.

Sf. Sinod a însărcinat pe P. S. Sa Episcop al Clujului să întocmească un memoriu în această chestiune, spre a fi înaintat guvernului.

P. S. Sa Episcop Grigorie al Aradului a propus ca Sf. Sinod să intervină, ca în comisia bugetară a ministerului cultelor să fie numiţi şi delegaţi ai clerului ortodox.

In acest sens, s'a hotărât să se întocmească un memoriu care să fie înaintat ministerului cultelor.

Şedinţa din 29 l. c., se deschide sub preşedinţia I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

S'a discutat în jurul construirei unui cămin episcopesc în Capitală, hotărând să se intervie pe lângă eforia bisericească pentru a întocmi planurile şi devizele acestei construcţiuni.

Cu privire la raportul înaintat în sesiunea trecută de către P. S. Sa Roman, prin care se cere Sf. Sinod interzicerea preoţilor de a face politică militantă de partid, membrii Sf. Sinod au aprobat referatul I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care cuprinde următoarele:

«Atitudinea preconizată de prea Sfinţitul episcop al Oradiei e privită ca o stare ideală Sf. Sinod recunoaşte exactitatea dispoziţiunilor luate de Prea Sf. Roman ca preoţii să iasă din partide; dar, pentru moment, dată fiind situaţia de astăzi, nu şi poate însuşi în întregime propunerea Prea Sf-ţiei Sale căci prin această măsură s'ar ajunge ca în Parlament clerul să nu mai aibă nici un reprezentant.

Lăsăm ca fiecare episcop în parte să dispună cum crede în interesul eparhiei sale.

Indată însă ce vom putea căpăta drepturi de a avea reprezentanţi în Parlament, cum au acum Camerele agricole, Camerele industriale şi comerciale, vom reveni şi vom hotărâ despre atitudinea politică a preoţilor».

*

S'a aprobat ridicarea la rangul de arhimandrit a protosinghelului Vasile Lăzărescu dela Oradea.

Sf. Sinod a hotărât să intervină la ministerul cultelor pentru aplicarea legii de armonizare a salariilor şi pentru episcopi.

Sf. Sinod a luat dispoziţia prin care cântăreţii cu practică de 10 ani să poată da examen în particular la şcoala de cântăreţi.

Se va interveni la ministerele de justiţie şi interne ca în registrele de stare civilă să se specifice, pe viitor, starea civilă anterioară căsătoriei.

Sf. Sinod a hotărât: să ceară ministerului cultelor o alocaţie mai mare de hrană pentru monahi; să se intervină locurilor în drept pentru a se interzice cetăţenilor proferarea înjurăturilor si vorbelor triviale. —

Sinodul a dat presei următorul comunicat:

Sfântul Sinod, având în vedere că persoane aparţinătoare partidelor politice au exploatat chestiunea calendarului pentru interese străine de biserică, împedecând prin aceasta acceptarea calendarului de către toţi fiii bisericii, — invită pe toţi şefii organizaţiilor politice din ţară să binevoiască a acorda tot concursul lor în scopul ca toţi credincioşii ortodocşi să respecte măsurile luate de Sf. Sinod în chestia calendarului.

INFORMAŢIUNI

«Ziua temperanţei». Societatea din capitală «Temperanţa» va organiza, la 2 Iunie, în Ziua «temperanţei», mari manifestaţiuni în toată ţara, contra ravagiilor alcoolismului. In acea zi, preoţii din întreaga ţară ţin predici în biserici contra acestui flagel; toţi profesorii, învăţătorii, medicii, agronomii, societătile culturale, ţin conferenţe elevilor şi elevelor, ţăranilor şi lucrătorilor, şi în genere întregului public, asupra nenorocirilor ce le provoacă alcoolismul; toţi ofiţerii unităţilor vor lămuri în această zi, soldaţilor, că nu e duşman mai mare în ţară decât alcoolismul. Societatea «Temperanţa» roagă autorităţile de stat să participe la aceste manifestaţiuni, iar pe dnii prefecţi de judeţe să patroneze, cu bunăvoinţă, aceste acte de salvarea neamului. Preşedinţii întrunirilor sânt rugaţi să trimită telegrame omagiale Inaltei regenţe şi o moţiune către primul ministru, prin care să fie rugat să vie cu legiuiri salvatoare.

Profesorii de istorie. Comitetul de iniţiativă aduce la cunoştinţa profesorilor de istorie, universitari şi secundari, dela şcoalele statului, confesionale, minoritare şi particulare, că în zilele de 7, 8 şi 9 Iunie a. c. se ţine *la Sibiu* congresul profesorilor de istorie. Ministerul acordă concedii din oficiu tuturor participanţilor.

Crestături. Guvernul actual pentru a face cruţările posibile în finanţele ţării, a decis rectificarea bugetului în curs.

Comisiunea bugetară a camerei deputaţilor, în vederea acestor lucrări a ales raportori şi delegaţi pentru fiecare departament.

Pentru departamentul Cultelor a fost aleşi: Raportor dl Horia Maniu, delegat I. Coltor, supleant dl M. Ralea. Dupăce în alcătuirea bugetului s'a făcut bisericii noastre revoltătoarea nedreptate pe care la timpul său am denunţat-o în foaia noastră, acum ne-am putea aştepta ca sub titlul de rectificări, să fim tot mai mult provocaţi a ne apăra dreptul. Comisia, cu 2 membri uniţi, e capabilă să facă şi acum ceeace a făcut la buget. Ştim însă, că arborii nu cresc până la cer.

Orar de vară. Banca *Albina* şi celelalte bănci din Sibiu, aduc la cunoştinţă, că începând din 1 Iunie şi până la 31 August a. c. reiau orarul de vară. In timpul acesta cassieriile vor funcţiona dela 8—12½ în fiecare zi de lucru. După masă birourile sunt închise.

ŞTIRI LOCALE

Teatrale. In mijlocul unor calde ovaţiuni şi cu desăvârşit succes au jucat, Duminecă şi Miercuri, în teatrul sibian, maestrul *Nottara*, o glorie recunoscută a scenei româneşti, şi artistul de mare valoare *Ion Iancovescu*, însoţiţi de câteva excelente puteri ale teatrelor din capitală. Tălmăcirile geniale, în rolurile maestrilor Nottara şi Iancovescu, au stârnit furtună de aplauze. Celui dintâi, care a împlinit peste o jumătate de veac în serviciul artei dramatice româneşti, i s'au adus meritate mulţumiri din partea numerosului auditor, prin frumoase şi însufleţite cuvinte rostite de dl colonel Vişan şi protopopul militar păr. Dăncilă. Sărbătoritul artist a răspuns adânc mişcat.

Producţiunea meseriaşilor noştri, dată Sâmbătă seara la Unicum, a arătat din nou activitatea vrednică de încurajare a Reuniunii culturale naţionale alcătuite de meseriaşii români din Sibiu, iubitori de propăşire şi solidaritate. Un program variat şi bine pregătit, cu coruri mixte, solo, recitare, şi dansuri naţionale (aceste din urmă instruite de dl N. Stoica) a fost subliniat cu dese şi vii aplauze de un public nu prea numeros, dar cu atât mai entuziast. Costumele frumoase ţărăneşti, înfăţişând portul din diferite locuri ale ţării, au împrumutat şi acum cel mai pitoresc colorit corurilor mixte, conduse de binemeritatul dirigent, dl Ion Stanciu, care după trudnica muncă a profesiei sale caută înviorare de puteri în conştienţioasa lor instruire, pentru a putea executa cât mai perfect piese muzicale de factură mai grea sau mai uşoară, în special cântece dela ţară, armonizate de compozitori români. Dacă intelectualii sibieni au stat cam departe de această producţiune meserieşească, e de sperat că *şi-au răscumpărat biletul*, contribuind prin faptă la sprijinirea scopului nobil de binefaceri urmărit de Reuniunea veche şi cu bun renume.

Nr. 104/1929. (49) 1—1

Concurs de licitaţie

Consiliul parohiei ort. rom. din **Gheorgheni**, judeţul Ciuc, aduce la cunoştinţa generală, că în ziua de 20 Iunie a. c. între orele 3—5 p. m., va ţinea licitaţie publică cu oferte închise la primăria oraşului, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcţie a bisericii ortodoxe române din **Gheorgheni-Ciuc**, conform planurilor şi devizului aprobate de Prea Veneratul Consiliu Arhiepiscopesc sub Nr. 3453.

Licitaţia se va ţinea conform art. 72—83 din legea contabilităţii publice.

Planurile, caetul de sarcini, condiţiunile generale şi speciale, precum şi devizele se pot vedea la oficiul parohial ort. rom. din Gheorgheni. Valoarea după deviz e de 4,000.000 Lei. Garanţia de licitaţie e de 10% după valoarea devizului. Supraoferte nu se primesc.

Gheorgheni, la 14 Mai 1929.

Preşedinte: **A. N. Negoescu**, paroh ort.-rom.

Secretar: **Teodor Anastasiu.**

Publcaţie de licitaţie

Consiliul Parohial ort. rom. din **Miercurea Ciuc**, vinde prin licitaţie publică, cu oferte închise, materialul lemnos a 50 jug. pădure de brad situată în comuna **Corbu**, jud. Ciuc.

Licitaţia de vânzare va avea loc în ziua de 10 Iunie a. c. ora 5 p. m., iar condiţiunile de licitaţie se pot vedea la oficiul parohial din Mercurea Ciuc. (50) 1—1

Mercurea Ciuc, la 22 Mai 1929.

Preşedinte: **Pr. Iancu C. Bărbat**, paroh.

Epitrop: **N. Boboc.**

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Invăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

— **Vino şi vezi — meditaţii**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

☞ **La numărul de faţă al „Telegrafului Român" se alătură ca supliment, un catalog al cărţilor dela Tipografia CĂRŢILOR BISERICEŞTI şi Librăria Pavel Suru din Bucureşti.**

Cărţile din acest Catalog se pot procura dela LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ din SIBIU.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 5 Iunie 1929 Nr. 41

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Salarizarea preoțimii

In ședința senatului dela 30 Mai 1929, I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului face următoarea comunicare:

Precum sunt informat Ministerul Cultelor este preocupat în prezent cu elaborarea unui proiect de lege relativ la salarizarea preoțimii.

Preoțimea ortodoxă are convingerea că prin noua lege se va înbunătăți precara ei stare materială și se vor îndrepta nedreptățile inerente sistemului de retribuțiune de astăzi.

Cu deosebire țin să scot în evidență faptul că în Transilvania preoții români, având familii numeroase și grele obligațiuni împreunate cu educația copiilor, sunt expuși la nenumărate privațiuni din cauza lipsei de venituri, în timp ce preoții celibatari și ai unor culte minoritare favorizate de fostul regim unguresc, cu toate că au venituri însemnate pe urma sesiunilor și a altor contribuțiuni din partea parohiilor lor, primesc lefuri egale sau chiar mai mari decât ale preoților noștri.

Pentru remedierea acestui rău cred că este absolut necesar să se studieze în toate amănuntele această problemă și să se găsească o soluțiune justă care să se aplice în noua lege de salarizare a clerului, urmând să se țină seamă de dispozițiunile ei la alcătuirea noului buget.

Este clar că nimenea din cei ce și-au închinat viața răspândirii învățăturilor Mântuitorului nostru, nu i-au slujit cu devotament numai în vederea unui câștig material; dar pe de altă parte tot așa de firesc este, ca slujitorii altarului, spre a-și putea îndeplini înalta lor misiune, vor trebui puși la adăpostul grijilor și nevoilor vieții.

Făcând această comunicare, aș fi foarte recunoscător dlui Ministru al Cultelor, dacă ar binevoi, pentru liniștirea preoțimii, să ne comunice principiile de cari se lasă condus în această chestiune și soluțiunea ce intenționează să i-o dea.

Dl *Aurel Vlad*, ministrul cultelor, răspunde că este preocupat de chestiunea salarizării preoților. Recunosc că există un vădit regim de inegalitate în salarizarea preoților. Când s'au fixat actualele salarii, nu s'a ținut seamă de veniturile reale ale parohiilor din Ardeal, socotindu-se o coroană egală cu un leu. Prin proectul pe care-l studiez, inegalitățile de salarizare ale corpului preoțesc vor dispărea. Sunt convins, că situația actuală a preoților va fi simțitor îmbunătățită.

I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* spune, că ia la cunoștință declarația dlui ministru al cultelor și așteaptă realizarea făgăduințelor făcute.

*

Răspunsul dlui ministru A. Vlad, la comunicarea ce i s'a făcut în senat, ne îndreptățește să credem că tratamentul din cale afară maștер al bisericii ortodoxe va mai slăbi, și guvernul, va reveni asupra nedreptăților de care a fost împărtășită până acum preoțimea noastră ortodoxă în materie de salarizare.

Prin recunoașterea regimului de ***inegalitate*** în această salarizare, s'a făcut din partea guvernului actual întâiul pas spre îmbunătățirea situației. Urmează să se cerceteze temeinic chestiunea, pentru a-i da cea mai justă deslegare, ear la întocmirea noului buget să nu se mai comită ceea ce s'a comis în bugetul cultelor pe anul 1929, când bisericilor bine situate materialiceşte şi neortodoxe li se pune în vedere sprijin material neasămănat mai considerabil, decât bisericii ortodoxe și «dominante».

Preoțimea noastră așteaptă cu nerăbdare să vadă, în sfârșit, că stăpânitorii din fruntea statului țin socoteală de situația materială a cultelor din țara cu majoritatea credincioșilor ortodocși, și că, în conformitate cu legea cultelor, această preoțime va fi pusă pe picior de egalitate cu celelalte culte, — ear nu tocmai dimpotrivă, cum, durere, s'a făcut până acum.

Ziua mamei. Soc. ort. națională a femeilor române a avut un gând bun și fericit: Gândul era de-a institui în țară o serbare numită: «Ziua mamei», și pătrunsă de incontestabila importanță și de înalta necesitate morală și socială a acestei salutare idei a și pășit la realizarea ei. «Ziua mamei» a fost sărbătorită anul trecut pentru întâia oară, iar anul acesta în Dumineca din 2 Iunie pentru a doua oară în întreaga țară. In orașul nostru societatea ortodoxă a femeilor a serbat această zi în cadrul unui interesant festival în sala cea mare a prefecturii județene în prezența unui public select în frunte cu I. P. S. Sa arhiepiscopul și mitropolitul nostru *Nicolae*, P. S. arhiereu Vasile și asesorii Consiliului mitropolitan și arhiepiscopesc și a multor mame. Dna presidentă Eugenia Tordășianu a deschis festivalul prin un potrivit cuvânt ocazional. Dl profesor I. U. Soricu a apoteozat în frumoase cuvinte pe Mama. Remarcabila lucrare a dlui Soricu o vom publica în numărul viitor al ziarului nostru. Mai multe fetițe dela liceu au declamat, iar corul condus de dl profesor Oancea a executat câteva cântări duioase.

FOIȘOARA

Din scrisorile cătră preoți ale Sf. Ioan Gură de aur

I. Cătră prezbiterul Nicolae

(Scrisă în anul 405 din Cucuza)

Ni-ai făcut mare bucurie și deosebită plăcere, comunicându-ne cât mult te ostenești pentru Fenicia, îmbărbătând prin scrisori pe cei ce lucrează acolo. Din acestea noi cunoaștem râvna ta cea cu adevărat apostolească. Neîncetat te fericim și te lăudăm, întâi pentru că ai trimis acolo monahi, apoi și pentru că nu numai nu i-ai rechemat din cauza grelelor împrejurări, care sânt acum acolo, ci li-ai poruncit să rămână la locul lor. Ai lucrat ca un cârmaci isteț și ca un medic conștient. Cârmaciul când vede că se ridică valuri furtunoase, desfășoară cu mult mai multă silință, ear medicul, când observă că ferbințeala bolnavului s'a ridicat până la cel mai înalt grad, își pune în lucrare toată iscusința. Așa și dta, preacucernicul și preastimatul meu domn, ai lucrat cu toată stăruința, când ai văzut că lucrul merge greu, ai stăruit din toate puterile, ca cei ce sânt acolo să nu fugă din front, ci să rămână la posturile lor și să-și facă datoria.

Lucrează cu aceaș râvnă și mai departe, grăbește a trimite acolo pe preacuviosul și prea stimatul prezbiter Gherontie, îndată ce se va fi însănătoșat pe deplin. Ne-am bucura foarte mult, dacă ar trece pe la noi și l am vedea, dar cerând stările de acolo grabă și neîncetată veghere, așa că nu se poate perde prea multă vreme pe drum — apoi și earna ce se apropie îi poate închide drumul — te rugăm din toată inima, grăbește plecarea lui, cât ce s'a însănătoșat să meargă de-a dreptul acolo, și deodată cu dânsul caută a trimite și pe preaiubitul și scumpul nostru prezbiter Ioan. Știi bine, că mai ales în timpul de față lucrurile de acolo cer cu atât mai mulți lucrători, cu cât s'au înmulțit și relele.

Aducându-ți aminte cât de mare lucru este mântuirea sufletelor și având în vedere cât de mult s'a făcut în privința aceasta prin râvna de până acum a dtale, te rog ia însuți personal ori prin alții prin cari se poate, pune toate puterile, ca ceea ce este făcut, aceea să și rămână pentru tot deauna și să sporim tot mai mult și mai mult în creștere.

Nici de cum nu ne-ai înveselit mai puțin ca aceia, cari au venit la noi, ci ca și când ai fi venit și dta. Deși nu ești aici de față, noi totuși te vedem cu ochii iubirii noastre și în tot locul te avem cu noi. Se poate, că ne va fi dat să ne vedem și față la față cândva, dacă ne va îngădui vremea. După stările de acum însă, deși dorim foarte mult să te vedem și să te îmbrățișăm, totuș socotim, că prezența dtale acolo este indispensabilă.

Eu sânt pe deplin încredințat că toate le faci și îți pui toate puterile, ca să împli Fenicia cu lucrători harnici, întărind pe cei ce sânt acolo, ca să nu plece, și trimițând și alții noi.

In felul acesta faci tuturor cei mai bun serviciu, și celor de aproape, și celor de departe, asemenea parfumului care umple de miros plăcut nu numai vasul în care se află, ci se lățește departe în văzduh.

Din limba rusă, de diaconul *Ioan Dinu*.

Măsură greşită?

— Ce spune dl profesor Nicolae Iorga. — Iarăş clericalismul. — Declaraţii clare şi consecvente. —

In numărul precedent al acestui ziar făceam constatarea că o seamă de publicişti cari se pretind a se numì fii credincioşi ai bisericii ortodoxe, au încercat, prin articole publicate în presa din capitală, a pune în lumină falşă biserica aceasta şi a face condamnabilă propaganda împotriva ierarhilor ei.

In acelaş număr am dat la lumină, cum au dat şi alte organe de publicitate, *comunicatul* făcut presei din partea Sfântului Sinod, care într'una din şedinţele sale din urmă s'a văzut nevoit să osândească abuzul săvârşit, în numele libertăţii presei, din partea acelor publicişti ortodocşi cari se socotesc îndreptăţiţi a nu luà în seamă hotărârile autorităţii supreme bisericeşti şi a îndemnà şì pe alţii să le nesocotească.

Cu părere de rău trebue să luăm act, că, şi după comunicatul amintit, sfatul sănătos al ierarhilor nu se urmează şi campania împotriva Sfântului Sinod se continuă — de astădată tocmai în coloanele, mai cumpătate, ale *Neamului Românesc*, în care (Nr. dela 1 Iunie 1929) dl profesor N. Iorga stăruesţe în criticele ce se aduc înaltei corporaţiuni eclesiastice. **«Incă o măsură greşită a Sinodului»** este — după cum spune domnul profesor — hotărârea adusă, prin care un preot nu poate să-şi pună candidatura în alegeri pentru parlament, decât *cu voia chiriarhului său.* Prin asemenea hotărâre, scrie dl N. Iorga, **«*adunarea episcopilor a sărit*, ca de obicei, *dincolo de ţintă*».**

La această încheere ajunge dl profesor Iorga, după-ce admite că preotul «e supus autorităţii episcopilor», şi că «episcopatul are dreptul de a supraveghea felul cum preoţii se comportă în luptele politice».

Din astfel de premise, încheerea noastră ar fi tocmai contrară: adunarea episcopilor *a nemerit ţinta*, când cere aprobarea chiriarhului în candidatură de preot pornit în luptele politice.

«Săritul peste ţintă» s'ar potrivì, credem, mai de grabă afirmării inexacte, care susţine, tot în coloanele Neamului Românesc, că episcopii ortodocşi îşi datoresc, toţi, **«fără nici o excepţie»**, scaunul lor politicei de partid... La ce bun atâta exagerare?

In sfârşit, tot peste ţintă bate şì bănueala, că «*gândurile sinodalilor (!) combativului Mitropolit ardelean*» ar purtà veleităţi de clericalism.

«Sinodalii», combativi şi necombativi, au alte lucruri mai bune de făcut, — şi speră să le şì facă, pe lângă toate «greşelile» ce li se strigă, şi pe lângă tot puţinul sprijin de care presa îi împărtăşeşte.

*

Chestiunea clericalismului atribuit ierarhilor ortodocşi, în special Mitropoliei Ardealului, obsedează mereu scrisul unor cotidiane dela Bucureşti, în frunte cu «Duminecile» dlui Nae Ionescu dela *Cuvântul*, monitor de nunţiatură, foarte îngrijat că soarta bisericii ortodoxe este primejduită de clericalismul ce călăuzeşte ideile politice ale prelaţilor săi, şi mai vârtos fireşte ale «Prea Sfinţitului Neculai» dela Sibiu.

Ne permitem, cu această ocazie, să reamintim, în legătură cu clericalismul, câteva părţi din cuvântări, rostite în parlamentul ţării noastre, de către I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului.

La discuţiunea generală asupra Constituţiei, în şedinţa dela 12 Martie 1923 a senatului român, Inaltul prelat zice:

Noi, slujitorii bisericii ortodoxe a neamului, dacă avem vre-o glorie, aceasta este: de a ne fi ştiut identifica în toate vremile cu soartea poporului nostru, şì în bine, şì când i-a mers rău.

Noi suntem străini de ceeace se numeşte clericalism, şi ceice vorbesc de clericalism, referindu-ni-l nouă, importează din alte părţi o lozincă străină şi care nouă nu ni se potriveşte. La noi nu a existat clericalismul şi nu există, fiindcă lipsesc condiţiile, pentru ca el să poată exista. Clericalismul s'a ivit în ţările apusului, unde biserica în decursul evului mediu a urmărit tendinţe de dominaţiune asupra puterii civile, iar preoţimea s'a constituit în caste cu interese particulare şi egoiste; iar când statul modern s'a trezit la conştiinţa suveranităţii drepturilor sale, pe care a ştiut să şi le reclame, atunci preoţii din acele părţi s'au pus în situaţiune de apărare a privilegiilor de cari s'au bucurat.

La noi, asemenea împrejurări care să dea naştere clericalismului, n'a existat şi nu există. Noi nu ne temem de nici una dintre sănătoasele reforme democratice care s'a înfăptuit în cuprinsul ţării noastre şi pentru binele neamului nostru (*Aplauze*).

După cinci ani, în şedinţa senatului din 27 Martie 1928, la discuţia generală asupra proectului de lege a cultelor, acelaş orator declară:

Noi, domnilor senatori. nu suntem un stat clerical şi nici noi, slujitorii altarului românesc, nu suntem clericali în înţelesul politic al cuvântului. Spun răspicat, eu, Mitropolitul Ardealului, că clericalismul este tot ce poate fi mai străin de sufletul şi intenţiunile noastre. Clericalismul este o noţiune importată din Apus şi care nu se potriveşte de loc cu referinţele dela noi. In evul mediu în Apus, precum ştiţi, existau două clase privilegiate: aristocraţia şi clerul sau preoţimea. Când statul modern s'a trezit la conştiinţa drepturilor sale, privilegiile medievale ale aristocraţiei şi ale preoţimei au fost din ce în ce reduse, şi atunci preoţimea de acolo s'a constituit în castă, în tagmă cu interese egoiste, pe care avea să le apere prin organizaţii şi mijloace politice în stat. Dar la noi privilegii?! Indeosebi în Ardeal?! Dar n'am stat noi preoţimea alături de ţăranul iobag? Şi dacă avem vre-un privilegiu, este tocmai acest privilegiu moral de a fi suferit în rând cu poporul pe care l-am păstorit (*Aplauze prelungite, îndelung repetate*).

Şi atunci de ce să fiu clerical? Să apăr latifundiile, pe care nici odată nu le-am avut? (Aplauze prelungite). Să apăr drepturile şi privilegiile, care nici odată nu ni s'au acordat?

Domnilor, noi nu suntem împotriva reformelor cu adevărat democratice şi îndrăsnesc să afirm, că nu cred să puteţi merge D-Voastră cu reformele democratice aşa de departe, ca să nu le poată aproba simţul democratic al preoţimii noastre (*Aplauze puternice*).

Vă rog, prin urmare să nu ni se aplice nouă, o noţiune importată din alte părţi şi care la referinţele noastre nu se potriveşte La noi n'au existat antecedenţe istorice cari să dea naştere clericalismului

E clar şi consecvent: acelaş lucru se accentuează la 1923 şi la 1928.

Când şì după aceste *categorice şi lămurite declaraţii*, făcute în faţa ţării, tot se mai găseşte câte o gazetă sau monitor, care să repete, la adresa feţelor noastre bisericeşti, reproşul de clericalişti şi duşmani ai democraţiei, — în acest caz nu mai poate fi vorbă de neştiinţă sau de scăpare de vedere, ci e vorbă de spiritul contrazicerii cu orce preţ — şi de alte năravuri care nu slujesc spre cinstea presei.

Dela conferenţele preoţeşti

— Din protopopiatul Sebeşului —

In 27 Mai 1929 s'a întrunit în Sebeş conferenţa preoţească din protopopiatul Sebeşului pentru obiectele rămase nerezolvate în conferenţa de primăvară.

In această conferenţă s'a cetit şi s'a discutat asupra temei: «Care sânt motivele separării poporului de păstorul sufletesc în unele locuri în zilele noastre, şi prin ce mijloace am putea iar strânge legătura dintre popor şi păstor».

Această temă de actualitate s'a desbătut întreaga înainte de amează, luând parte la discuţiune toţi preoţii, iar la fine păr. protopop a reasumat toate punctele, dând inviaţiuni practice.

Tot în această conferenţă păr. protopop *S. Medean*, ca urmare a jubileului serbat de preoţime la 4 Noemvrie 1928 din prilejul împlinirii de 40 ani de păstorire, a depus suma de Lei 25,000·—, *ca fond de propagandă religioasă şi culturală în protopopiatul ort. rom. al Sebeşului prin trimitere de misionari şi răspândire prin publicaţii şi scrieri pentru apărarea bisericii ortodoxe faţă de contrari* Acest fond se administrează din partea epitropiei protopresbiterale.

Acest gest marinimos, al venerabilului părinte protopop *S. Medeanu*, vorbeşte dela sine. Preoţimea plăcut impresionată i-a mulţumit.

După terminarea conferenţei preoţii s'au întrunit la o masă comună, apoi s'au fotografiat în grup.

X.

In **Orăştie** se face la 16 Iunie a. c. desvelirea monumentului, — statue pedestră în mărime naturală — a Regelui Ferdinand I, în prezenţa Familiei Regale, a Inaltei Regenţe şi a demnitarilor ţării. Comitetul de iniţiativă, în frunte cu colonelul A. Aritonovici, comandantul cercului de recrutare, în înţelegere cu primăria oraşului şi ceilalţi şefi de autorităţi, au pregătit programul ce se va desfăşura cu această ocaziune.

D. Iorga, Concordatul şi Academia română

Cu ocazia ratificării Concordatului în cameră Dl Iorga a ţinut un entuziast discurs, făcând apologia convenţiei ce era să se încheie între Statul român şi Vatican. Şi dl Iorga a votat, ostentativ, cel dintâi — PENTRU, spunând chiar că nu-i pasă dacă prin această atitudine îşi va leza interesele electorale în Ardeal, unde d-sa are numeroşi aderenţi printre preoţii şi credincioşii ortodocşi.

Fără îndoială era un gest eroic, din partea unui şef de partid.

După câteva zile a urmat însă alegerea de preşedinte la Academia română. Secţia care urma la rând să dea din sinul său pe noul preşedinte, era cea istorică. Aceasta însemnează, că situaţia indica pentru scaunul prezidenţial pe dl Iorga, numai pe dl Iorga.

Impotriva tuturor aşteptărilor, inclusiv ale dlui Iorga, a fost ales totuşi dl Ion Bianu, un distins bărbat de ştiinţă şi un tot atât de distins unit. Alegerea d sale ar putea să fie independentă de orice combinaţii periferice. Ar putea, dacă în joc n'ar fi şi dl Iorga. Iar aşa, ne vine să credem că ceeace s'a întâmplat s'ar putea să nu fie cu totul străin de sistemul alternaţiei prezidenţiale dela «Astra», pe care fraţii noştri uniţi vor să-l introducă şi la Academie. Pentrucă fiind vorba de dl Iorga şi de dl Bianu — alegerea nu era grea de loc, mai ales că secţia istorică urmà să dea pe noul prezident al Academiei...

Acum un an — tot primăvara — un şir întreg de ierarhi ortodocşi părăseau cu durerea'n suflet Senatul ţării. Astăzi dl Iorga părăseşte Academia, cu aceleaşi sentimente.

Ah, cultura — şi respectul personalităţii!

CONGRESUL

ţinut de foştii întemniţaţi şi internaţi din Ardeal, Banat şi părţile ungurene

La congresul din 26 Mai 1929, convocat la Cluj, au venit participanţi şi delegaţi din toate judeţele.

In 25 Mai 1929 s'a ţinut după ameazi la ora 6 o adunare a participanţilor şi delegaţilor pentru a pregăti ordinea de zi a congresului.

Ca delegaţi au luat parte: dl Dr. Boita preşedintele soc. «Martirii Neamului» din Braşov, şi dl Ţăranu preşedintele Ligei foştilor internaţi din Bănat. Din judeţul Sibiu au fost delegaţi dl părinte Dăncăş, Răşinari, şi dl Traian Ivan din Sibiu. Sătenii din Boiţa au trimis un delegat separat.

La adunarea din 25 Mai a luat cuvântul părintele Marcu din comuna Teliuc, jud. Cluj. Sf. sa arată clipele grele prin care au trecut foştii întemniţaţi şi internaţi în timpul persecuţiilor ungare. Spune că a convocat acest congres pentru a se discuta chestiunea despăgubirilor de răsboi ce se cuvin internaţilor şi întemniţaţilor politici, şi tot odată ca să se constitue o Uniune a tuturor foştilor întemniţaţi şi internaţi, care să apere drepturile lor.

Dl Dr. Oanea mulţumeşte, în aplauzele adunării, dlui părinte Marcu pentru iniţiativa ce a luat şi reaminteşte suferinţele ce le-au îndurat foştii întemniţaţi şi internaţi; spune că dacă

până acum nu li s'a acordat atenţiunea cuvenită, e vina lor, că nu s'au organizat ca şi voluntarii.

Mai iau cuvântul dl consilier Sebastian Stanca, păr. protopop Dăianu din Cluj, dl Constantin Pop, părintele Dancăş, dl Traian Ivan şi alţii.

S'a compus apoi ordinea de zi pentru congres.

Duminecă în 26 Mai s'a oficiat, în biserica ortodoxă şi cea greco-catolică din Cluj, câte o slujbă şi s'au pomenit toţi foştii întemniţaţi şi internaţi cari au murit în urma suferinţelor din temniţele ungureşti.

La ora 11 înainte de amiazi s'a deschis congresul. Intre timp mai sosiseră mulţi delegaţi. Soseşte în curând şi dl ministru Sever Dan, şi în aplauzele congresiştilor ia loc la masa preşedintelui.

Dl Dr. Oanea din Sângeorgiul Român, advocat în Bucureşti, vorbeşte în cuvinte pline de patriotism despre suferinţele îndurate de foştii întemniţaţi şi internaţi: aşa cum soldaţii români au luptat pe toate fronturile, aşa şi noi am luptat acasă şi am suferit ca şi ei. Mulţi au murit în temniţe şi închisori, alţii şi-au pierdut averile şi sănătatea, cu toate acestea noi am fost aceia cari în clipele cele mai grele ale neamului am avut tăria să ne afirmăm ca buni români şi am suferit cu mândrie, căci am ştiut că va răsări un nou soare şi pentru noi.

Arată că pentru apărarea drepturilor noastre trebuie să formăm o Uniune, care va contribui şi la îmbunătăţirea moravurilor prin propagandă patriotică.

Dl consilier Stanca arată cum ar trebui să se organizeze această Uniune, pentru a lucra cu succes.

Dl Dr. Boita aduce salutul braşovenilor şi declară că dacă se va constitui Uniunea, vor intra în Uniune şi braşovenii, să nu fie decât o singură organizaţie.

La aceste cuvinte se asociază dl Ţăranu, preşedintele Ligii foştilor internaţi din Banat.

Domnul ministru Sever Dan spune că n'a uitat acele vremuri de grea cumpănă când a suferit împreună cu noi în închisorile ungureşti, şi de aceea a venit să participe la congres. Roagă pe foştii întemniţaţi şi internaţi să nu creadă că ţara i-a uitat, şi le asigură sprijinul dsale. Spune şi dsa, că ar fi bine să se constitue o Uniune.

Se discută apoi întocmirea statutelor.

Părintele Dancăş citeşte un memoriu în chestiunea despăgubirilor. Arată că mulţi dintre foştii internaţi şi întemniţaţi sunt astăzi oameni săraci în urma suferinţelor şi a pierderilor suferite în timpul internării. Arată nedreptăţile ce s'au făcut până acum cu despăgubirile, căci s'au dat numai la unii cu protecţie şi chiar la aceia cari nu erau aşa de lipsiţi. Propune ca Uniunea, dacă se va adresa Ministerului pentru despăgubiri, să propună un mod drept de despăgubiri, după suferinţele şi pagubele fiecăruia şi după numărul membrilor din familia lor.

Dl Traian Ivan propune să se redacteze un act de constituire care este primul lucru ce trebue făcut în vederea organizării, şi cere suspendarea şedinţei până la ora 4 p. m.

Propunerea se acceptă, Congresul se suspendă până la ora 4, când se întruneşte din nou.

După deschiderea şedinţei se hotăreşte în unanimitate să se înfiinţeze: Uniunea tuturor foştilor întemniţaţi şi internaţi din Ardeal, Banat şi Părţile ungurene.

Cei presenţi semnează procesul verbal de constituire.

Se propune alegerea unui comitet central, care să organizeze societatea şi să înceapă lucrările.

In fiecare judeţ să se ia iniţiativa de a se forma o organizaţie judeţană cu un comitet judeţan.

Comitetul central cu sediul în Cluj va da directivele necesare comitetelor judeţene, care vor strânge toate datele pentru compunerea tabloului definitiv al tuturor foştilor întemniţaţi şi internaţi.

Comitetele judeţene vor trimite actele la Cluj, iar preşedintele şi delegaţia comitetului central va sta în legătură cu ministerul.

A fost ales preşedinte, dl Dr. Oanea, advocat, vicepreşedinţi: Păr. Sebastian Stanca din Cluj, Dr. Boita din Braşov şi Dr. Ţăranu din Timişoara. Au mai fost aleşi secretari, censori, arhivari etc.

Se trimit apoi telegrame omagiale Maiestăţii Sale Regelui, Inaltei Regente, ş. a.

Uniunea foştilor întemniţaţi şi internaţi s'a constituit. Pentru judeţul Sibiu, dl Traian Ivan, din Sibiu, str. Avram Iancu 11, va sta în legătură cu comitetul central şi va primi îndrumările cum să facă lista pentru judeţul Sibiu.

Va publica la timp tot ce trebuie să ştie aceia cari se vor înscrie în Uniune. *Traian Ivan.*

Congresul dela Bacău

— Societatea ortodoxă naţională a femeilor române —

Duminecă s'a ţinut la Bacău al 18 lea congres al Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române.

Dna Alexandrina Cantacuzino deschide seria cuvântărilor, salutând pe congresişti şi subliniind meritul celor cari au înţeles menirea ortodoxismului.

Arată importanţa congresului şi scoate în relief menirea pe care o are femeia română. Numai o strânsă colaborare între mamă, biserică şi şcoală ar putea prepara un teren sănătos pentru desvoltarea copiilor noştri. Societatea femeilor române sprijină toate mişcările care au de scop promovarea ortodoxismului şi a românismului. Ea a donat pentru clădirea bisericii din Mărăşeşti suma de şapte milioane de lei. Valoarea totală a aşezămintelor conduse de societate e de 95 milioane lei.

Se raportează despre starea diferitelor filiale ale Societăţii.

In vederea congresului a sosit în localitate *A. S. Regală Principesa Mamă Elena a României.*

Principesa, însoţită de o mare asistenţă, participă în catedrala oraşului la serviciul divin celebrat de P. S. Sa episcopul Lucian al Romanului.

După ieşirea din sf. biserică lumea s'a îndreptat spre căminul de fete, unde s'a făcut inaugurarea.

Prima a luat cuvântul dna Alexandrina Cantacuzino, aducând omagii principesei-mame Elena şi mulţumind filialei Bacău pentru munca depusă.

Episcopul Lucian aduce omagii principesei, scoţând apoi în relief însemnătatea solemnităţii.

Şedinţa de după ameazi s'a ţinut în prezenţa principesei, primită cu aclamaţiuni.

Au vorbit P. S. Sa Episcopul, şi alţi oratori, ear dna Alexandrina Cantacuzino, prezidenta Societăţii, expune situaţia instituţiei, şi arătând lucrările înfăptuite, solicită concursul Sfântului Sinod şi mulţumeşte presei pentru sprijinul acordat.

Tot în congresul dela Bacău s'a luat iniţiativa de a se adună un fond în scopul zidirii unei biserici ortodoxe la *Biaj*, unde n'avem decât o capelă. Pentru acest fond donează, dintre cei prezenţi la congres, dna Cantacuzino 25 mii de lei, P. S. Sa episcopul Lucian al Romanului 10 mii lei, colonelul Voiculescu 10 mii lei.

INFORMAŢIUNI

Prima Duminecă din Iunie a. c., a fost consacrată, în toată ţara, ca zi de propagandă pentru temperanţă şi combaterea alcoolismului. Afară de predici ce s'au rostit în sfintele biserici s'au organizat în diferite localităţi conferenţe potrivite momentului zilei. In Sibiu s'a ţinut în sala mare dela fosta Uranie, în prezenţa unui public enorm, o conferenţă, în limba română, germană şi maghiară, în care trei dintre medicii sibieni, au expus în cuvinte convingătoare şi cu pilde alese din viaţa zilnică, pericolele alcoolismului şi părţile bune ale temperanţei. Lupta, prin vorbe şi fapte, împotriva marelui flagel, va izbuti numai când va fi de ajuns sprijinită materialiceşte atât din partea guvernelor, cât şi mai ales a cetăţenilor luminaţi.

Consfătuire politică s'a ţinut în Sibiu, la 2 Iunie a. c., sub preşedinţia dlui *Vintilă I. Brătianu*, care a sosit, în vederea acestei consfătuiri, împreună cu dl I. G. Duca. S'au întrunit delegaţiile permanente ale organizaţiilor partidului naţional liberal din mai multe judeţe ardeleneşti.

† **Pr. Octavian G. Simtion**, din Cernatu-Săcele, a decedat în noaptea de 30 Mai 1929, în etate de 48 ani după lungă şi grea suferinţă. Inmormântarea părintelui Simtion, regretat de toţi enoriaşii săi, s'a făcut Sâmbătă, 1 Iunie 1929 ora 3 după amiazi, în comuna Cernatu-Săcele, jud. Braşov. Odihnească în pace!

Noua clădire a bisericii ortodoxe române din Tg. Mureş, cum se anunţă de acolo, e ridicată până la coperiş. In urma străduinţelor părintelui protopop local, Şt. Russu, anul acesta se va putea pune coperişul. Construită în artă bizantină, biserica se va înălţa măreaţă în mijlocul oraşului, care adăposteşte azi aproape şapte mii de români. Banii necesari pentru zidire s'au strâns din daniile credincioşilor; — ajutorul guvernului este, până acum, ultra modest. Lucrările se fac astfel anevoios, — dar se fac, când omul vrea cu stăruinţă de fier să le facă.

Inştiinţare. Examenul de admitere în clasa I se va ţinea la liceul «Gh. Lazăr» Sibiu între 21 şi 24 Iunie. Inscrierile se fac până în 19 Iunie c. în baza următoarelor acte: Adeverinţă de terminare a primelor patru clase primare; Extractul de naştere; Actul de botez pentru elevii creştini; Actul de revaccinare; Actul de cetăţenie; Recepisa de plata taxei de examen. Nu vor fi înscrişi decât numai elevii cari la 1 Septemvrie a anului c. vor avea vârsta de cel puţin 10 ani împliniţi şi de cel mult 13. *Direcţiunea.*

Dela universitatea din Ierusalim. Sesiunea de vară a universităţii din Ierusalim a început pela 12 Mai. Facultatea de filozofie, care a fost până mai deunăzi în oraş, a fost mutată în localul universităţii de pe Scopus. Profesorul S. Klein a început cursurile sale despre cunoaşterea ţării; iar profesorul I. Obermann dela institutul evreesc pentru ştiinţa religiei din New York ţine două cursuri: despre «Mistica bibliei» şi «Legătura spirituală între iudaism şi islam».

Impozit încincit este impus tuturor firmelor care nu sânt scrise italieneşte în ţara Italiei.

In războiu şi în „pace". Patru milioane de oameni a pierdut Rusia în vremea războiului; de atunci, adecă dela 1918, în vreme de «pace» cum s'ar zice, s'au prăpădit în Rusia, de foamete şi bolşevism, peste 15 milioane de oameni. Conducătorii dela Moscova se îngrijesc zilnic să sporească această cifră.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronagiul I.-P. S. Sale arhiepiscop şi mitropolit Nicolae. A apărut Nr. 5—6 din 1929. Cuprinsul: Prof. N. Colan: Pasiunea criticistă. Prof. Dr. Gr. Cristescu: Criza omiletică de azi, cauzele şi remediile ei. I. Buleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Nicolae N. Grosu: Sugestii dintr'o carte. Dr. Dumitru Stăniloaie: Sinodul dela Niceea împotriva Postiudaiştilor. Prot. Dr. Gh. Ciuhandu: Cum s'a făcut «unirea» Românilor cu Roma? Oct. Dragoş: Italia şi Vaticanul. (Probleme actuale). Prof. N. Neaga, S. C.: Mişcarea literară: Trebue să se propună Vechiul Testament? Publicaţia societăţii pentru combaterea blasfemiilor... Manual de morală creştină. Data Paştilor după calendarul îndreptat şi Tradiţie. Din însemnările unui preot dela sate. Calendarul Naţional al ziarului «America» 1929. Degetul lui Dumnezeu. Cuvântări ocazionale. Crâmpee din contribuţia Ardealului la mărirea României. N. Popoviciu, Dr. N. Terchilă şi Pr. Gh. Maior: Cronică: Arhiepiscopul de Canterbury în Atena. O şedinţă festivă a academiei greceşti. Intărirea credinţei ortodoxe în Rusia. Adunările eparhiale. † Prof. Dr. C. Chiricescu. † Emanuil Ungureanu. ⁂ Note şi informaţii. ⁂ Bibliografie. — Redacţia şi administraţia: Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.

Nr. 3830/929.

Concurs

Pentru ocuparea postului de dactilograf sau dactilografă la Consiliul arhiepiscopesc ortodox rom. în Sibiu, dotat de prezent cu salar de Lei 3795 lunar — se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile lor concursuale însoţite de actele calificative Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 20 Iunie a. c.

Consiliul arhiepiscopesc.

Publicaţiune de licitaţie.

Parohia ort. rom. Arini, judeţul Treiscaune, dă în întreprinderea zidirea biserici prin licitaţie publică, cu oferte închise; cari se primesc până în ziua licitaţiei 23 Iunie 1929 la 2 ore p. m. Licitanţii au a depune garanţie de 10% din preţul de strigare care este 1300000 Lei.

Planul, devizul şi condiţiile de licitaţie se pot consulta la oficiul parohial din Arini, în orice zi până la terminul defipt.

(51) 1—1 **Consiliul parohial.**

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului

Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

A apărut:

Povățuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni și povețe despre cum trebue să se poarte creștinul adevărat în biserică. Prețul leg. 40 Lei. Broș. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut în ediție nouă:

Frumoasa din Nor

și alte povești, de *E. HODOȘ.* Volumul conține, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase povești din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Prețul 60 lei și porto.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notițe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Pașcariu.** Prețul Lei 100, plus spese de poștă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găsește de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOȘ. *Partea I completă,* cu multe rețete de bucate obișnuite mai ales în Ardeal și Bănat. Conține:

In partea I A.: Supe, asiete, pești, rasoluri și sosuri. Prețul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, înghețate, dulceturi, compoturi, numeroase menu-uri ș. a. Prețul: **20 Lei.**

Trimisă prin poștă 5 Lei mai mult.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii și țesături românești,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii și țesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături românești 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite și prin poștă alăturând 10 lei spese de poștă.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș,** cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Prețul 60 lei, și porto.

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericești

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note și aranjate de

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 100, plus spesele poștate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut:

Biserica Neamului

și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice și catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Invățători și Stinți din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică și cateheză**

— **Vino și vezi — meditații**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 8 Iunie 1929 Nr. 42

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bise

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

După votare

Corpurile noastre legiuitoare, senatul și camera, au votat zilele acestea concordatul — pentru noi ortodocșii foarte jignitor.

Ministrul de resort, cum e datorința sa de altfel, a luat cuvântul în apărarea acestui act.

La vorbele dlui ministru vreau să mă opresc. In discursul său dela cameră s'a rostit cu privire la situația bisericii noastre, căreia îi aparține și Domnia sa, — și, între altele, eată ce a spus:

«Nu concordatul a creiat inegalitate, ci înșiși capii bisericii ortodoxe».

Ce impresie a făcut declarația aceasta asupra publicului din incinta camerei, nu știu. Va fi fost probabil aprobat de aderenți și poate chiar aclamat un ministru care astfel își știe caracteriza părinții duhovnicești...

Pe noi însă, pe veritabilii ortodocși, enunțarea ne-a îndurerat.

Care este înțelesul ce-l scoatem din vorba ministerială?

Ințelesul e acesta:

Da! Biserica cea papală este privilegiată, pentrucă s'a știut impune prin istețimea capilor ei. Și-a creiat episcopate numeroase, a pus în fruntea lor persoane de valoare. Și-a sporit și organizat parohiile, irelevant de numărul enoriașilor. La conducerea parohiilor a instituit preoți cu aptitudini pastorale. Ca să fie râvnitori în chemarea lor, i-a dotat din belșug, ferindu-i de grijile materiale. Catolicismul se bucură, deci, de prerogativele ce și le-a știut asigura el însuș mai nainte vreme.

Ortodoxismul? A, ortodoxismul în toate timpurile a fost rău condus. Capii săi n'au făcut nimic, când trebuiau să facă. Nu s'au îngrijit de organizarea comunelor, eparhiilor, de preoțime. Ear acum vin și se tânguesc că sânt preterați, că biserica ortodoxă este o «cenușotcă» a catolicismului...

Mă miră nespus de mult concepțiunea aceasta.

In Ardeal biserica, având pe grumaz genunchele dușmanului, cum era să se desvoalte? Ne părea bine că aveam un episcop, impus și acela de schinjuitorii cărora trebuia să le facă pe voie. Ne părea bine că aveam ici-colo câte un protopop și preoți, ca să nu fim turmă fără păstor.

In vechiul regat, se știe, clerul și biserica au fost despoiați de bunurile din vremile principilor evlavioși cari înzestrară sfintele lăcașuri cu întinse moșii.

Dar se zice: De ce biserica din principate nu a făcut nimic pentru desvoltarea sa atunci, când bunurile îi erau pe mână și principii dela cârma de stat încă îi stau în ajutor? Cel ce așa întreabă, nu știe de luptele purtate contra păgânismului. Chestia se punea atunci: a fi sau a nu fi! Și cel ce pururea eră cu sabia în mână și pururea trebuea să stea de veghe la răspântii, nu se putea gândi la lucruri mai ideale. Ii părea bine că poate trăi.

E bine! Episcopatul actual ce face? Cere să reparăm trecutul, ca să putem vorbi dela egal la egal. Invidiem oare biserica catolică, că are situații mai bune ca ale noastre? Am greși mult, dacă invidia ni-ar dicta atitudinea. Biserica aceasta a fost înrolată în șirul celor puternici. Catolicismul a putut păși cu siguranță înainte, căci nu era cine să-i pună pedeci. Noi nu o învinuim, deși am avea poate drept la aceasta. Voim numai să nu i se mai acorde favoruri noi înainte de ce am atinge și noi desvoltarea la care sântem chemați și îndreptățiți.

Ce fac acum cârmuitorii vremelnici ai statului nostru ortodox? In loc să recunoască îndreptățirea postulatelor ortodocșilor, îi gratifică cu declarații, că **ei** poartă vina inegalității... Curat vorba: hoțul de păgubaș! Când eu sânt flămând și strig, că mi-e foame, apoi vina e a mea: de ce strig și de ce nu dau pace politicianilor cari, din considerante de politică mai înaltă, nu-și întorc privirile spre mine, ci spre contrarii mei?!

E de vină flămândul care cere de mâncare? E de vină cel ce vrea a-și revendica un drept? Nu! Vina o poartă cel ce nu-și face datorința. In cazul nostru vina o poartă cârma statului ce se zgârcește când e vorba de a înmulți episcopiile, protopopiile și parohiile ortodoxe; e de vină cârma care are și împrăștie cu abundanță bani pentru posturi de prisos, și nu are bani pentru crearea fondului pe care de atâta timp îl cerem, nu ca să ne lăfăim în lux, ci ca să ne vedem de trebi și să nu atârnăm de grația politicianilor de azi și de mâne.

FOIȘOARA

A. S. R. Principesa Ileana

Tinera și frumoasa noastră Domniță, A. S. R. Principesa *Ileana*, a venit pentru două zile în capitala Ardealului, la Cluj, pentru a vizita instituțiile importante din oraș și a prezida o ședință a Femeilor creștine ce s'a ținut acolo.

Publicul a manifestat și cu acest prilej toată admirația și dragostea ce o poartă Familiei noastre Regale.

A. S. Regală Principesa Ileana a luat parte Duminecă la serviciul divin în biserica ortodoxă, unde a slujit P. S. Sa Episcopul Nicolae, înconjurat de cler. La sfârșitul slujbei divine P. S. Sa Episcopul Nicolae, a ținut cuvântarea următoare:

După înălțătorul praznic dela Alba-Iulia, la care a luat cu sufletul parte, întreg poporul românesc din cuprinsul țării, cum și cel afară de granițele ei — după manifestația elocventă de alipire către Rege, Tron și Dinastie — și după pecetluirea din nou a voinței noastre nestrămutate, de a fi pe veci una și nedespărțiți de patria mamă, care a jertfit atât de mult pentru desrobirea noastră din jugul secular, venirea Alteței Voastre Regale în mijlocul nostru, în Clujul suferințelor de eri și nădejdilor de mâne, este ca o rouă binefăcătoare și dătătoare de viață, — și drept mărturie avem în mulțimea florilor ce Vi s'au prezentat și așternut la picioare și lacrimile de bucurie și iubire ale tineretului ce s'au revărsat — la primirea Alteței Voastre Regale, începând dela gară și până în momentul acesta de îndoită serbare pentru noi.

— Ați venit Alteța Voastră Regală în acest sfânt și modest locaș — mărturie a vremilor grele din trecut — ca prin prezența Voastră înaltă să dați dovadă despre alipirea și dragostea către legea strămoșească, — acea lege, care ne-a ținut sufletul curat și ne-a întărit, ca să putem suporta toate nenorocirile ce s'au abătut asupra capului nostru.

Vă exprimăm dela acest loc adânc simțita noastră recunoștință. Aceasta recunoștință o datorăm în întregime întregei Case domnitoare și o păstrăm cu sfințenie în sufletele noastre față de adormitul și mult iubitul nostru Rege Ferdinand, care își doarme somnul de vecie în una din cele mai frumoase biserici ale țării, la Curtea de Argeș, alăturea de fericitul său înaintaș și de ctitorii voivozi ai sfântului lăcaș, — aceasta recunoștință, o exprimăm și tovarășei Sale în momente de glorie ca și în momente de suferințe, Maiestății Sale Reginei Maria, împodobită cu coroana regală în cetatea sfântă și sfințită a Ardealului.

Ca un semn al alipirei noastre sincere am tornat în slove nepieritoare pe clopotul cel mare al Catedralei noastre numele Marelui Rege, care a făcut posibilă reînvierea vechei Episcopii a Vadului, — întemeiată de marele voivod Ștefan cel Sfânt. Acest clopot — ne cheamă la rugă, — dar ne cheamă la nevoie și la îndatoriri mari — de a sta zid de apărare în jurul tronului și Regelui iubit.

Ardealul, Alteța Voastră Regală, nu este un petec de pământ oare care. Ardealul e leagănul neamului românesc, fiecare glie de pământ e stropită cu sânge de eroi — și udată de lacrimi de mame, de soții și de surori.

Acest Ardeal este cel mai prețios patrimoniu al nostru, — și dacă în trecut l-am apărat până la torturi pe roată, în viitor îl vom apăra cu munca noastră, cu dragostea noastră și cu tot ce are sufletul unui neam mai ales și mai sfânt.

Abrudul, Câmpenii, Zlatna, Albacul, Alba-Iulia și Turda sunt lozince cari ne ridică moralul; fiecare loc este o pagină de glorie de mărire și de durere — și aceste locuri sfinte sunt chezășia, că suntem gata la orce jertfă pentru a putea trăi cu vrednicie, a muri cu cinste pe pământul patriei întregite și în veci nedespărțite.

Fiți binecuvântată, Alteța Voastră Regală, fie ca zilele aceste să rămână neuitate în sufletele noastre — și să lase urme de muncă statornică și de dragoste către neam și lege.

Cerând dela stat fond religionar, salare mai bune pentru personalul înmulţit bisericesc, cel puţin în măsura catolicilor, cerând ajutor la sporirea episcopatelor ortodoxe, nu facem altă, decât pretindem un drept.

Illo tempore, statul fusese acela, care a confiscat bunurile bisericii din vechiul regat, fără desdaunare. Dincoace de munţi, tot statul ni-a luat pământurile bisericilor şi le-a dat neortodocşilor...

Să nu strige apoi capii bisericei noastre? Să nu ceară?

Nemulţămirea în biserica noastră este mare. Nu pot să nu-i dau expresiune şi la acest loc.

Socotesc că a sosit timpul ca noi, clerul ortodox, să răspundem cu energie provocărilor ce ni se fac.

Mă bucură ţinuta sfântului Sinod din timpul din urmă, ear pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae n'am decât cuvinte de recunoştinţă când apără demn biserica ortodoxă română.

Ce trebue să facă clerul, după votarea concordatului?

Să treacă dela cuvinte la fapte!

Prot. *Vasile Gan.*

Un veac şi jumătate s'a împlinit în 5 Iunie 1929 dela naşterea marelui dascăl *Gheorghe Lazăr*, a cărui amintire este vie în ţara noastră românească. Cu recunoştinţă este azi sărbătorit învăţatul cărturar ardelean, profesor al seminarului teologic din Sibiu care trecând Carpaţii săvârşeşte o lucrare de apostol, în scopul redeşteptării poporului şi a pregătirii unităţii sufleteşti şi politice a neamului.

Să ni se facă dreptate!

Mai mult nu cere Biserica celor 12 milioane de credincioşi şi mai bine, decât să înceteze sistemul de tratament, nedrept şi umilitor, cu raport la ajutorul material ce i se acordă în măsură cu totul disproporţionată faţă de cultele minoritare cu credincioşi neasămănat mai puţini.

O cerem aceasta, cu atât mai stăruitor acum, când nu numai glasuri din partid de opoziţie, ci însuşi reprezentantul guvernului de astăzi, au scos la iveală, în şedinţele parlamentului, şi au recunoscut *situaţia de inferioritate şi inechitatea de tratament a Bisericii ortodoxe.*

Fostul ministru al cultelor, dl prof. *Alex. Lapedatu*, în şedinţa Senatului dela 24 Mai, vorbind despre biserica ortodoxă faţă de celelalte culte, observă că la 1918, când s'a constituit noul stat român, am moştenit — privitor la aceste culte — o anume situaţie pe care statul a trebuit să o primească şi să o menţină ca atare; raporturile de salarizare se vor putea echilibră *ridicând* biserica ortodoxă, nu coborând celelalte culte (ortodocşii nici nu cer să fie coborâte).

«In legea cultelor din anul trecut», — zice dl Al. Lapedatu, şi luăm la cunoştinţă constatările sale, — «s'au înscris principiile după care urmează a se plăti pe viitor ajutoarele şi salariile pe care statul le acordă din bugetul sau cultelor, şi anume: numărul credincioşilor în raport cu populaţia ţării, adecă *proporţionalitatea, situaţia materială a cultelor şi trebuinţele lor reale, cercetate şi dovedite.* Apoi şi acì, ca şi în legea bisericii ortodoxe, am preconizat că ajutoarele şi salarizarea se vor face pe baza unei legi speciale. Stă dar în puterea dv. şi în dorinţa noastră a tuturora, ca inechitatea de tratament a bisericii ortodoxe faţă de celelalte culte să se repare, îndrepteze, pe calea acestei legi speciale de salarizare, preconizată la 1925 ca şi la 1928 şi care trebue făcută cât mai curând».

Aşa grăeşte, în numele partidului său, dl prof. Al. Lapedatu.

Ear dl ministru al cultelor, Aurel Vlad, invitat prin comunicarea făcută de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* în şedinţa senatului dela 30 Mai 1929, răspunde că recunoaşte existenţa unui *vădit regim de inegalitate* în retribuirile clerului, şi făgăduieşte tot odată că *situaţia actuală a preoţilor va fi simţitor îmbunătăţită.*

Aşa promite, în numele guvernului, dl ministru al cultelor. Dăm crezământ mărturisirii, sperând că nu va fi cazul, despre care ţăranul român, vitregit de soarte, obişnueşte a zice:

Înţeleptul făgăduieşte, ear mai puţin înţeleptul trage nădejde — zadarnică.

Ce trebue să facă stăpânirea, în situaţia pe care o găseşte nedreaptă, inegală, şi îngrijitoare în ce priveşte tratamentul de până acum al bisericii ortodoxe? Să facă ceea ce n'a făcut încă nici un guvern din câte am avut în aceasta ţară dela desrobirea ei! Să facă ceea ce i s'a spus de curând (în şedinţa dela 23 Mai a senatului), când acelaş Inalt prelat zicea:

«Actualul guvern să întroneze dreptatea pe toată linia! Printr'un studiu serios şi obiectiv să supună unei temeinice revizuiri situaţia tuturor cultelor din ţară şi raportul Statului faţă de ele; să fixeze criterii drepte conform cărora, în proporţie cu numărul credincioşilor, să se limiteze numărul episcopiilor, al consilierilor eparhiali şi canonicilor, al protopopilor şi preoţilor pentru fiecare cult, şi după aceleaşi criterii de dreptate să se împartă în mod proporţional sumele luate în bugetul Statului».

Rolul preponderat şi binefăcător ce l-a purtat Biserica ortodoxă în tot trecutul neamului nu va fi astfel stingherit, ci păstrat şi desvoltat în slujba intereselor de viaţă ale statului român întregit.

Ad. Nr. 620/1929.

Circulară

către membrii ordinari şi extraordinari ai adunării protopresbiterale din tractul DEVEI

Prin ordinul Preaven. Consiliu al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu din 18 Martie a. c. Nr. 620, fiind numit comisar pentru alegerea de protopresbiter în tractul Devei, în conformitate cu Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, §§ 14, 15 şi 16, prin aceasta convoc pe ziua de **Vineri, 21 Iunie a. c., la ora 5 p. m., consiliul protopresbiteral,** la şedinţă, în locul central Deva, cancelaria oficiului protopopesc, spre a constata calificaţiunea candidaţilor şi a compune lista de candidare, ear pe ziua următoare, Sâmbătă în 22 Iunie a. c. convoc *adunarea protopresbiterală electorală* la locul central în Deva. Sfânta liturgie împreunată cu chemarea Duhului sfânt se va începe dimineaţa la ora 9, iar după terminarea dumnezeeştilor slujbe la ora 11 a. m., se va deschide şedinţa adunării electorale.

Sibiu, 1 Iunie 1929.

Dr. GEORGE PROCA
comisar cons.

ZIUA MAMEI

Cuvinte către tineret

Sărbătoarea este popasul în drumul obositor al vieţii. Călătorul merge înainte, chemat de dorul triumfului, sau mânat de dragostea luminei, sau ademenit de perspectiva norocului. Şi, când puterile îi slăbesc, se opreşte lângă izvorul proaspăt, răsuflă din adâncul pieptului, îşi răcoreşte ochii înfierbântaţi de căldură, şi-şi potoleşte setea, sorbind, odată cu stropul învietor, puteri nouă în continuarea drumului.

Izvor la mijloc de drum este viaţa acelora pe cari îi sărbătorim. Serbătorirea lor este zi de odihnă, zi de reculegere, zi de înălţare sufletească. Zi de înviorare, de liberare a sufletului din banalul mediu de toate zilele şi înălţarea lui în sferele senine ale idealului. Ea ne pune în faţă icoane în jurul căreia, ca nimb biruitor, străluceşte fapta. Ea face să răsune în suflete ecourile unor chemări, cari nu s'au ridicat în pustiu, ci au tras după ele o lume spre albastrul tăriilor. Ea ne coboară în suflet întrebarea: Ce facem noi? Intrucât ne îndeplinim noi rostul vieţii pământene? Deşteaptă în noi regrete sau hotărâri.

Popasul acesta, într'o formă sau alta, îl vedem în firea întreagă. Tot ce este viu are momente de sărbătoare. Deosebirea este numai în felul de a-şi manifesta tresărirea.

Primăvara, după ce codrul înfrunzeşte, îşi înalţă ramurile învierzite ca uriaşe flamuri spre lumina dătătoare de viaţă. E aceasta un fel de a sărbători puterea prin care a reîntinerit. Freamătul este cântecul lui de sărbătoare.

Câmpul de spice aurite se leagănă în bătaia vântului şi-şi pleacă rodul bogat spre ţărâna binecuvântată. Este aceasta sărbătorească lui închinare către soarele îndurător.

Râurile şi Marea, poleite de aurul ce adaogă strălucirei lor, se leagănă în ritmul uşor al celor cari sărbătoreau puterea zeilor în ritmul danţului. Şi ritmul lor se îmbină în sunet armonic, care farmecă zările. Noi numim armonia lor murmur sau vuet.

Dar aceasta este cântarea de mărire a puterei ce le-a pus în mişcare şi le-a dat manifestarea de viaţă.

In cântecul pasărilor este întruparea sărbătorirei curate a Primăvereii care sădeşte în suflete nădejdi şi înfloreşte puteri nouă în tot ce este vietate.

Şi oamenii sărbătoresc puterile naturei, sărbătoresc pe eroii, cari şi-au risipit comoara lor de putere şi energie pentru binele comun. Sărbătoresc pe cei cari au sămănat lumina, pe generoşii, cari şi-au vărsat sângele pentru libertate. Sărbătorim evenimentele mari. Ne înfrăţim adecă sufletele cu căldura gândului celor buni şi aleşi ai neamului omenesc. Sorbim din izvorul de energie pe care ei ni l-au arătat şi ne obligăm că la rândul nostru şi noi voim să ne socotim printre cei buni, printre cei cari samănă bucuria pe pământ.

Şi, dacă ne plecăm cu evlavie în faţa celor ce au făcut *ceva* pentru viaţa noastră, ce datorăm noi acelora, cari au făcut *totul?* Cari ne-au dat acest suprem bun, ce se chiamă viaţă?

Sărbătorim pe luptătorii, cari prin vitejia lor ne-au garantat o viaţă neatârnată. Ne descoperim în faţa doctorului, care ne-a ajutat atunci, când sănătatea noastră era în primejdie. Păstrăm recunoştinţă acelora cari ne-au dat în zile grele sprijin material. Ne amintim cu iubire de cei cari ne-au luminat mintea.

Dar în întreg acest şireag de binefăcători nu este nimeni, care să stea alături, în ce priveşte meritul, de *mama* care

Dl Silviu Dragomir la Academie

In şedinţa publică dela 30 Mai 1929, dl SILVIU DRAGOMIR, profesor universitar în Cluj, şi-a rostit discursul de recepţiune ca membru activ al Academiei Române la secţiunea istorică, proclamat în ziua de 25 Mai 1928 în locul regretatului membru Vasile Pârvan.

Fostul profesor al seminarului Andreian din Sibiu, obţinuse de tînăr — în 1919 — catedra de istorie sud-est-europeană la universitatea din Cluj, unde a desfăşurat o întinsă activitate ştiinţifică încoronată cu succese de valoare necontestată. E de ajuns să amintim, din publicaţiunile sale, monografia intitulată «Desrobirea religioasă a românilor ardeleni în secolul XVIII», lucrare premiată la 1922 de Academia Română.

Fiu credincios şi devotat al bisericii noastre ortodoxe, care l-a crescut, dl Silviu Dragomir fusese chemat ca membru corespondent în sînul Academiei încă din primăvara anului memorabil 1916, când muncea ca valoros profesor al seminarului nostru şi ca iscusit cercetător în domeniul istoriei naţionale şi bisericeşti a neamului. Această străbalnică muncă l-a făcut vrednic de marea onoare de-a fi primit în şirul membrilor Inaltei Instituţiuni din Bucureşti.

In discursul său de recepţiune, dl S. Dragomir a schiţat activitatea istorică a înaintaşului său academician şi a evocat figura şi rolul dascălului ardelean Constantin Romanu Vivul, unul dintre conducătorii revoluţiei române ardelene de la 1848, care după mai multe izbânzi ca prefect al legiunii XII române din ţinutul săcuesc, a fost omorât în mod barbar de o bandă de unguri.

Păr. I. Lupaş, colegul său din aceeaş secţie, a răspuns acestui discurs, relevând colaborarea pricepută, serioasă şi temeinică a dlui Dragomir, şi exprimând cele mai îndreptăţite speranţe pentru activitatea istorică viitoare a noului academician.

Şedinţa Academiei a fost onorată cu prezenţa I. P. S. Sale Patriarhului Regent Miron, a I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Ardealului, şi a altor numeroşi clerici şi mireni.

Inmormântarea preotului Octavian Simtion din Cernatu-Săcelelor

Abia s'au împlinit doi ani dela moartea regretatului preot Aurel Oancea din Baciu-Săcele, şi eată o nouă lovitură neaşteptată atinge Săcelele noastre prin moartea vrednicului preot Oct. Simtion.

Lovit de o paralizie progresivă s'a luptat sărmanul ca un erou cu boala nemiloasă, alergat-a prin cele mai însemnate sanatorii, consultat-a pe cei mai distinşi medici, — toate au fost înzadar. In ziua de 30 Mai, clopotele tuturor bisericilor din Săcele anunţau sfârşitul distinsului preot Oct. Simtion, în etate de 48 de ani, şi după 20 de ani de serviciu la Altarul Domnului.

Vestea morţii lui a fost întâmpinată cu regrete unanime, fiindcă el a fost tipul preotului adevărat, care prin creşterea şi cultura sa aleasă s'a ştiut face iubit şi respectat în cercurile societăţii româneşti şi străine; ear ca păstor al puţinilor săi credincioşi a fost plin de râvnă şi însufleţire. Predicator de seamă şi conferenţiar priceput, erau calităţi care îl făceau să fie apreţiat nu numai de colegi, ci de toţi cari au avut ocazie să-l asculte.

Prohodul s'a făcut de 12 preoţi în frunte cu P. O. D. protopop Dr. I. Blaga, care în cuvântarea ţinută a analizat toată activitatea lui religioasă, culturală şi socială arătându-l ca model de om, soţ şi preot.

In numele colegilor şi prietenilor, cu cari ani de zile a conlucrat în perfectă armonie pe teren religios şi cultural, — a vorbit preotul Zenovie Popovici: în duioase cuvinte a exprimat jalea şi regretul după preţuitul coleg şi prieten.

Din partea învăţătorilor a vorbit frumos înv. dir. V. Ivan, iar din partea minoritarilor preotul evangelic Deac. In sunetul jalnic al clopotelor şi al cântărilor religioase, sicriul, urmat de neconsolata-i soţie si unicul său fiu, de fraţi, de numerossele-i rudenii şi de imens popor, a fost dat negrului mormânt.

Dormi în pace, dragă Octaviene, coleg bun şi prieten mult preţuit... Noi, colegii tăi, alături de jalnica ta familie, îţi vom purta neştearsă amintire, iar credincioşii tăi abia de acum încolo vor ajunge să înţeleagă valoarea bunului păstor, mort atât de timpuriu.

Dormi în pace, suflet nobil şi bun! Pr. *Z. P.*

INFORMAŢIUNI

Sub prezidenţia dlui prof. N. Iorga se întruneşte astăzi în *Sibiu* congresul profesorilor de istorie universitari şi secundari.

† **Prot. Ioan Hamsea.** La încheerea foaiei primim dureroasa ştire, că părintele protopop al Branului, Ioan Hamsea, a trecut subit la cele eterne. Odihnească în pace!

Lui Tudor Vladimirescu. Capitala ţării va fi înzestrată cu un monument ridicat întru glorificarea Domnului Tudor. Peatra fundamentală a monumentului său ecvestru s'a pus Duminecă în faţa unui public mare şi însufleţit, care a ţinut să cinstească amintirea unui erou al redeşteptării din epoca fanariotă.

Membru corespondent al Academiei Române a fost ales, în şedinţa din 30 Mai 1929, dl Romul Cândea, profesor de istorie la universitatea din Cernăuţi.

Din «raiul» rusesc se vesteşte că bolşevicii întrevin până şi în *bucătăriile* creştinilor, oprind femeile se pregătească mâncări de sărbătoare şi cozonaci pentru Paşti, — deşi Paştile muscăleşti s'au ţinut, cum se ştie, la 5 Mai.

Nu e acelaş lucru. Organul grecocatolic, *Păstorul sufletesc*, dela Lugoj, scrie cu privire la ratificarea concordatului, că «biserica ortodoxă română era mai bine dacă demonstra prin *absenţă* (asta o credem!), decât să se ralieze (?) la o opoziţie susţinută numai de partidul maghiar şi de cel ucrainean». Deşteptul «Păstor» dela Lugoj se pare a nu pricepe că *alta* a fost opoziţia partidelor maghiar şi ucrainean, şi earăş *alta*, cu totul diferită, a bisericii ortodoxe. (Dacă e vorbă de «raliare» la maghiari, slujim cu o pildă edificătoare în informaţia ce urmează mai jos).

— Acelaş «Păstor» vrea să fie cu tot preţul şi organ umoristic al clerului unit, (aceasta parecă i-a şi succes în respectabilă măsură) şi ne roagă pe noi, ziarele ortodoxe din Sibiu, să binevoim a-i «petrece» cu atenţiune rubrica păstorească purtând numirea de «*Haz şi glume*». Cea mai nouă «glumă şi haz» a Păstorului este, că ar exista adecă în «cutare parohie» (unde anume?) un preot ortodox (cum îl cheamă?) care ar obişnui să-şi cuminece credincioşii, şi numai *după aceea* să-i spovedească. Admitem, în adevăr, că organul lugojan, cât timp nu-i dă mâna *să precizeze*, de astă dată a făcut mai mult o «glumă», — a cărei intenţie nu o cercetăm.

Ungurii ardeleni şi catolicismul. Din Oradea se anunţă, că în zilele trecute a luat fiinţă în acel oraş o societate maghiară numită *Academia catolică din Ardeal*, menită să fie, ca şi celelalte organizaţii ungureşti ardelene, un cuib de iredentism patronat dela Budapesta. La serbarea organizată de această societate, se spune că au participat şi membrii clerului greco-catolic român (!) din Oradea. Eată cine se «raliază».

ŞTIRI LOCALE

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Luni 10 Iunie 1929 d. m. la 4 (16) ore în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa e publică.

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu învită la MAIALUL (Serbarea câmpenească) ce se va ţinea Duminecă în 9 Iunie a. c. în Dumbrava oraşului. (La caz de timp nefavorabil Maialul se ţine în 16 Iunie). Participanţii sânt rugaţi a se întruni la localul «Reuniunii», strada Brukenthal Nr. 17, la ora 7½ dim., de unde cu drapel şi cu muzica în frunte la ora 8 va fi plecarea spre Dumbravă.

Poşta redacţiei

D. *C. B.* în *Cl.* Toate, pe rând.

---

a veghiat asupra noastră cu căldură mai sfântă decât a îngerului păzitor. O vietate şubredă şi de nimica ştiutoare vine omul pe lume. Mama dă din viaţa ei putere şi lumină odorului ei. Ea'l încălzeşte, ea'l nutreşte, ea'l apără de primejdii. Ea se topeşte ca focul luminător, de dragul de a da pământului eroii, după cari acest pământ năzueşte. Ea sădeşte în micul suflet sămânţa faptelor, prin cari omul se apropie de dumnezeire. Ea tremură în fiecare clipă de grija celui drag al ei. Numai ea ştie să creadă, numai ea ştie să iubească. Numai ea ştie să se roage, numai ea ştie să plângă.

Marii învătători ai omenirei ne îndeamnă să ne îndreptăm spre trecut spre a ne ne primeni sufletul, aşa cum şi-l primenea *Anteu*, atingând pământul. Dar, spre a putea pătrunde acest trecut, trebue să-l privim prin icoana făcătoare de minuni a mamei. Intre trecutul ce marchează distanţa dela noi şi până la începuturile vieţii casnice, stă figura duioasă a mamei.

*

Pe ea o vedem, orânduind din dragostea ei faţă de copil, neamul zeilor. Geei, datoreşte Zeus mântuirea lui. Pe ea o vedem în lumea mitologică dând curs vieţii pământene şi lăcrămând cu ochii de flacări ai Niobei. Mama va ocroti eroii legendelor. Dragostea de mamă salvează pentru omenire pe Moise, pe Cirus, pe străbunul Romulus. Instinctul de mamă va apleca lupoaica spre copiii desnădăjduitei Rhea. Ca mame s'au ilustrat Emilia şi Andromeda.

Şi'n istoria îndepărtată, mama pune dorul de înălţare în sufletul lui Alexandru Machedonul, mama este în stare să-l abată pe Coriolan dela gândul criminal, mama va şti să treacă peste deşertăciunile lumeşti cu mândria Corneliei.

Istoria neamului nostru, în fazele ei decisive, a fost făurită de gestul unor mame, cari cu suflet eroic au ştiut să-şi îndrepteze copiii pe calea, care duce la mântuire.

La îndemnul unei mame eroice se reculege Ştefan, câştigând lupta dela Valea albă. Şi, după cât ne spune legenda, o mamă Vrânceoae a venit cea dintâi la chemarea lui şi i-a dat curaj, oferind pe cei şapte feciori ai ei scutieri ai Domnului apărător de ţară.

Teodora, mama lui Mihai, şi-a crescut copilul în dorul de a-şi vedea pe toţi fraţii de un sânge adunaţi subt un singur sceptru. La ea se gândea eroul în clipele lui de victorie, ca şi de durere, când această mamă sfântă era prizonieră în cetatea Făgăraşului. Al ei a fost măreţul vis de a vedea o Românie întregită. Şi, când eroul cade, ea răspunde solului ce-i aducea dureroasa ştire la Cozia:

Ştirea ta e foarte tristă,
Nu că fiul mi-a murit,
Ci că el prin a sa moarte
Pe Români nu i-a unit.

In lumea poeziei noastre populare, mama este care dă curaj luptătorului fiu pentru pedepsirea răului şi triumful dreptăţei. Mama lui Oprişanu va desvălui adevărul în faţa lui Mihnea Vodă, demascând ascunsul gând al trădătorului Cantar.

Mama lui Vulcan îl vă plânge pe erou şi-l va deghiza în cerşetor, ca să poată pedepsi pe vânzătorul Pandelaş. Mama lui Corbea se va strădui cu toată durerea sufletului ei să-şi libereze fiul dela închisoare, întrebuinţând fie naivitatea, fie şiretenia. Şi către Tudor răsculat împotriva Grecilor, mama se va adresa cu cuvintele:

Spune-mi, maică, ce te doare,
Ca să-ţi pot fi vrăiltoare
Să-ţi aduc un farmec sfânt,
Să-mi calci vesel pe pământ.

(Va urma).

Nr. 3830/929. (57) 2—2

Concurs

Pentru ocuparea postului de dactilograf sau dactilografă la Consiliul arhiepiscopesc ortodox rom. în Sibiu, dotat de prezent cu salar de Lei 3795 lunar — se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta cererile lor concursuale însoţite de actele calificative Consiliului arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 20 Iunie a. c.

Consiliul arhiepiscopesc.

Publicaţiune de licitaţie

Parohia bisericii ort.-rom. din comuna Roadăş, plasa Cohalm (Rupea), judeţul Târnava-Mare, dă în întreprindere zidirea bisericii — prin licitaţie publică cu oferte închise — cari se primesc până în momentul licitaţiei în ziua de 24 Iunie 1929 ora 2 p. m., în conformitate cu planul şi devizul aprobat de P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu Nr. 1342 din 16 Februarie 1929, depunându-se o garanţă de 10% din preţul de strigare în suma de Lei 1.850.000 Lei.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea la Oficiul parohial ort.-rom. din Roadăş în ori ce zi.

(52) 1—1 **Consiliul parohial.**

Nr. 114/1929. (53) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial, din comuna Părău, judeţul Făgăraş, conform planului şi devizului, aprobat de către Prea Ven. Conz. Arhiepiscopesc, dă în întreprindere repararea Bisericii, prin licitaţie publică, Duminecă, în 23 Iunie a. c., ora 2 p. m., depunând vadiu 10%, după suma de Lei 112.386.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitare, se pot vedea la oficiul parohial din loc, în orice zi.

Supraoferte nu se primesc.

Părău, la 2 Iunie 1929.

Consiliul parohial.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se pot procura următoarele **Albume de broderii şi ţesături româneşti,** de dna

MINERVA SCHAFFER n. COSMA

Album de broderii şi ţesături rom. vol. II 600
Caietul I Modele de cusături româneşti 25
„ II „ „ „ „ 40
„ III „ „ „ „ (8 foi) 80

Se pot trimite şi prin poştă alăturând 10 lei spese de poştă.

La **Librăria Arhidiecezană,** Sibiu, se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea 1 A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea 1 B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU

profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Învăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

— **Vino şi vezi — meditaţii**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 12 Iunie 1929 Nr. 43

Telegraful Român

Organ național-biseri

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român,** Sibiu, str. Mitropoliei 45

Dela congresul profesorilor de istorie

— Cuvânt rostit de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE la acest congres întrunit la Sibiu în 7 Iunie a. c. —

Domnule Președinte,
Onorat Congres,

Cu mare bucurie am urmat invitării ce mi s'a făcut de a lua parte la acest congres al profesorilor noștri de istorie.

Mărturisesc din capul locului că nu sunt specialist în istorie. Sunt însă slujitor al Aceluia care, prin divina sa personalitate, stă în centrul istoriei. Această prezență centrală a lui Hristos în istorie, împreună cu darurile și binecuvântările ce le-a revărsat asupra sufletelor, mă învață să concep istoria omenirii, nu ca un joc al evenimentelor contingente cari s'au succedat în scurgerea veacurilor, ci ca o operă a lui Dumnezeu; iar silințele și truda și sbuciumările omenești le văd convergând, uneori cu pas domol, alteori cu pas mai grăbit, spre scopul desăvârșirii.

Mâna lui Dumnezeu o văd operând proteguitoare și în istoria poporului nostru românesc, plină de pagini glorioase, dar în acelaș timp și plină de zbucium, de amare apăsări și asupriri. Din zbuciumatul nostru trecut deslușesc voia lui Dumnezeu care ne-a așezat în răscrucea atâtor suferințe pentru ca să ne oțelească, pe cum faurul modelează fierul înroșit prin bătăile ciocanului, pentru ca să ne încredințeze o mare misiune în planurile Providenței Sale.

Sunt slujitor al bisericii noastre strămoșești, care și-a împletit viața ei cu istoria poporului românesc și văd în trecutul acestei biserici atât de mult cuprinsă voința lui Dumnezeu, încât, după făgăduința Întemeietorului ei, nici porțile Iadului n'au fost în stare să o biruiască. Paginile istoriei îmi dau mărturie grăitoare despre răbdarea fără seamăn, izvorâtă dintr'o nețărmurită încredere de sine, cu care poporul nostru românesc, păstrându-se în toată bună vremea și pretutindenea identic cu sine, și-a urmărit marele său destin istoric.

Am venit la acest congres pentru ca să Vă rog să infiltrați, în sufletele generației noastre și a celor viitoare, D-Voastre cari desgropați trecutul și comorile lui, încrederea aceasta care se desprinde din viața de veacuri a poporului nostru, ca pe o forță morală prin care să păsească la rezolvirea marilor probleme naționale ce ne stau înainte, ridicându-ne la rolul pe care-l merită acest popor în grădina neamurilor lumii.

Am venit și ca să mulțumesc aceluia care prezidează nu numai acest congres, ci munca științifică a istoriografiei românești, pentru strălucita operă ce a îndeplinit în laborioasa sa viață.

Ca păstor duhovnicesc al Ardealului mulțumesc celui ce ne-a scris istoria de sate și preoți, și mergând din sat în sat atunci când se trecea cu primejdie o graniță despărțitoare de frați, ne-a întărit curajul și ne-a îndreptat privirile iutr'acolo de unde avea să răsară soarele mântuirii noastre.

Pe lângă toate deosebirile de păreri cari pot să ne despartă asupra unor chestiuni trecătoare ale zilei, îl asigurăm de toată stima ce i-o păstrăm persoanei D-Sale și de toată admirația ce o avem pentru opera ce a îndeplinit și îndeplinește spre binele poporului nostru.

Cu aceste cuvinte binevenîndu-Vă de bun sosit, rog pe Dumnezeu să-și trimită darul și binecuvântările Sale peste acest congres și peste munca ce o desfășoară.

Consiliul Arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia și Sibiu a ținut în 10 Iunie a. c., ședință plenară sub prezidiul I. P. S. Sale mitropolitului nostru *Nicolae*. Consilierii onorari cei noi: Dumitru Comșa, Silviu Țeposu și Patriciu Marcu, au depus jurământul prescris și s'au luat dispozițiunile necesare pentru promulgarea și executarea concluzelor aduse în sesiunea din anul acesta a Adunării Eparhiale. S'au pertractat, apoi mai multe chestiuni curente și s'a numit administrator protopresbiteral al tractului Branului, devenit vacant prin trecerea din această viață a protopopului Ioan Hamsea, păr. Gh. Babeș din Sohodol.

Congresul profesorilor de istorie ținut în Sibiu

In 7 Iunie a. c., s'a ținut în orașul nostru «Congresul profesorilor de istorie din întreaga țară».

In aceeaș zi la ora 10 a. m., a sosit în gara Sibiu, dl prof. *N. Iorga*, însoțit de numeroși profesori universitari și secundari.

Au fost întâmpinați la gară de autoritățile civile și militare de profesorii și elevii dela toate școalele.

Muzica militară și corurile școalelor se întreceau întru salutarea oaspeților. După salutările de vigoare, congresiștii au intrat în oraș, iar la ora 11 a. m., în sala prefecturii de județ, s'a deschis congresul, prezidând dl *Iorga*, luând parte pe lângă membrii congresului I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, P. S. Sa arhiereul Vasile consilierii mitropolitani și arhiepiscopești, dl episcop evanghelic Teutsch, reprezentanții Armatei, ai «Astrei», și un număr însemnat de onorațiori. Din încredințarea comitetului de organizare al profesorilor de istorie din localitate, printr'o frumoasă cuvântare, salută congresul dl prof. *I. Popa.*

Ia apoi cuvântul I. P. S. Sa, mitropolitul nostru *Nicolae*, a cărui remarcabilă vorbire o publicăm în fruntea Nrului nostru de astăzi.

Vorbirea I. P. S. Sale, a făcut adâncă impresie și a fost frenetic aplaudată.

Urmează la cuvânt episcopul evangelic *Teutsch*, care salută pe dl Iorga în numele poporului săsesc.

Urează spor la muncă congresiștilor.

Dl general *Mihăilescu*, salută congresul în numele armatei.

Dl *C. Ștefan*, în numele guvernului salută, deasemenea pe dl Iorga și congresul.

Primarul Dr. *Goritz*, vorbește în numele municipiului.

Dl Dr. *Gh. Preda*, vice-președintele Astrei, în însuflețite cuvinte, arată nădejdea ce o leagă instituțiile culturale de marele prof. N. Iorga ale cărui cuvinte toate sunt pline de învățătură pentru toți, fiindcă isvorăsc din dragoste și entuziasm.

Dl *S. Țeposu*, vorbește din partea inspectoratului școlar.

Răspunsul dlui N. Iorga

In tot timpul dl N. Iorga, a fost prilejul unei vii manifestații de simpatie.

Dl *N. Iorga*, spune întrealtele următoarele: Nu ne așteptam la așa solemnă și călduroasă primire.

In numele colegilor, cari aș fi fost mai bucuros să fi fost mai mulți, vă mulțumesc pentru cuvintele ce mi le-ați adresat și ne-am fi bucurat dacă ele ar fi fost adresate nu mie, ci mai mult disciplinii ce o reprezentăm.

Mulțumesc I. P. S. Sale pentru cuvintele spuse care corespund și cu credința mea. Eu știu și cred că peste noi în spatele noastre este ceva ce întrece puterile noastre de pricepere, este o putere care conduce pe om și-l ferește de a face rău. Cine n'are această credință, mai bine să nu facă istorie.

Cred și eu într'un scop suprem. Deaceea tot ce a făcut omenirea și neamul nostru, lui Dumnezeu se datorește.

Mulțumesc reverendisimului episcop Teutsch, care în numele poporului săsesc recunoaște munca istoricilor români.

Mă bucur — spune d-sa, — că recunoașteți strădaniile ce le-a adus neamul nostru. Ar fi fost și mai mult dacă împrejurările ar fi fost prielnice.

Arată apoi că orice lucru privit în istorie trebue înțeles omenește, adică cu toată viața și nevoile de atunci.

Mulțumesc episcopului Teutsch, care însuși este un istoric. Am dori ca în al III-lea capitol din istoria Ardealului să se arate ce s'a lucrat și ce greșeli s'au făcut în Ardeal de oamenii ce au condus; dar totodată țin să se sublinieze că dacă sânt greșeli, ele n'au fost făcute de oamenii cei mai buni și cei mai mari.

Mulțumesc operei săvârșite de sași.

Dorința mea — spune dsa — cea mai caldă este ca popoarele ce au dreptul istoric să trăiască, să vadă ce puțin ne desparte în fața influențelor ce ne tentează la tot pasul și cât de necesară este conlucrarea comună.

Mulțumește armatei, care vorbește cu fapta și cu sacrificiul.

Arată apoi că tot ce s'a făcut bun în Ardeal, este ce a făcut «Astra».

Doresc ca «Astra» să rămână ce a fost.

Mulțumește dlui S. Țeposu.

Spune că statul nostru, din cauze bugetare, nu poate da posibilitatea ca profesorul de istorie să poată călători gratuit. Cum să poți face istorie, dacă nu poți să vezi decât pe hârtie locurile istorice. Câte prejudecăți ar fi spulberate, dacă de ex. episcopul Teutsch și dl Müller ar cerceta Curtea de Argeș. Desigur că atunci s'ar vedea că Românii nu merită să fie calificați ciobani. Omul vremurilor noastre trebue să umble, să cerceteze, să cunoască, căci numai cunoscând un lucru poți să-l iubești.

Arată că rostul congresului este de a creia aceeași școaiă istorică, același sistem istoric.

Spune că regretatul Gh. Tocilescu vedea rolul și datoria profesorului de istorie în a pregăti oratori de 10 Mai.

Spune că cea dintâi datorie a istoricului, este să vorbească cu bună cuviință despre persoanele istorice, despre suferință, cu respect față de

muncă şi dragoste de ţară. Să nu se uite că cine face istorie, face ştiinţă, dar mai întâi educaţie. Să nu fie nici un cuvânt de ură faţă de cei ce au luptat sub un steag. Istoricul să fie însufleţit de tot ce s'a făcut, să vorbească în fraze mari, dar nu cu spirit de batjocoră. Profesorul să nu uite că el nu se găseşte la catedră, pentru a învăţa de rost, ci pentru a creia sensul istoric şi a face să se înţeleagă toate lucrurile istorice.

Spune că nu se putea ţine congresul de istorie nicăiri mai bine decât în oraşul istoric Sibiu.

Dl Iorga este îndelung ovaţionat.

La ora 1 se închide şedinţa. Membrii congresului iau parte la banchetul ce s'a dat la hotelul Boulevard.

Vineri după masă şi Sâmbătă toată ziua, s'au ţinut şedinţele meritorice ale Congresului. —

In cele următoare publicăm interesantul discurs al dlui *S. Ţeposu* în întregime:

Inalt Prea Sfinţite,
Domnule Preşedinte,
Domnilor Colegi,

După munca grea a unui an de experimentare, profesorii de istorie, din toate colţurile pământului românesc, V'aţi întrunit astăzi, într'un congresc, ca întemeiaţi pe experienţele câştigate cu osârdie în cursul acestui an, să constataţi ce s'a putut face şi ce trebueşte de făcut.

Inspectoratul şcolar, cari şi astăzi se conduce de duhul şi moştenirea lui A. Bârseanu, chemat să urmărească desfăşurarea muncei şcolare, îşi dă seamă de imensul folos ce rezultă din asemenea consfătuiri şi pentru acest motiv, Vă spune din tot sufletul şi cu toată dragostea colegială, un călduros bine aţi venit.

Problemele înscrise în programul şedinţelor acestui congres sunt de-o covârşitoare importanţă pentru desvoltarea ştiinţei şi a învăţământului românesc.

Ele vor contribui la desvoltarea şi întărirea *culturii*, a acelui factor, de care neamul românesc simte şi astăzi ca şi eri atâta nevoie şi a cărei importanţă în ţara aceasta nimeni altul n'a subliniat-o şi profesat cu atâta energie şi competinţă ca Dvoastră, dl preşedinte.

«Dacă neamului nostru nu i-a folosit nici lupta dinăuntru, nici sprijinul cu mâna armată din afară, i-a folosit cultura lui», spuneaţi în conferinţa despre Ardealul românesc.

Astăzi, când datorită acestei culturi, unitatea noastră sufletească s'a menţinut neclintită — 20 de veacuri, astăzi, când puterea rigidă a forţei cu care s'a domnit pe aceste plaiuri s'a sfărâmat pentru totdeauna şi când această putere trebueşte înlocuită cu puterea culturii şi a muncii suntem fericiţi, că putem avea în mijlocul nostru pe acel apostol, care n'a încetat o viaţă întreagă să alimenteze candela culturii şi a conştiinţei naţionale româneşti.

Să-l avem în mijlocul nostru, ca să-l putem asigură, că aceasta o vom alimenta zi de zi, ca să fi veşnic aprinsă.

Ne dăm seama că ne trebuesc suflete mari, pentru a putea susţine vrednicia şi viaţa României mari.

Sibiul, martor al celor mai măreţe acte din viaţa noastră ardelenească, este mândru că poate adăposti pe reprezentanţii tocmai ai acelei discipline, care este, în primul rând, chemată, să desprindă acele fapte, acele suflete şi caractere, cari au contribuit şi contribuesc la întărirea, la înălţarea şi înfrăţirea poporelor.

Profesorii de istorie, chemaţi să formeze prin exemplificarea trecutului glorios al neamului nostru sufletul unitar al tuturor fiilor acestei Ţări, nu puteau să găsească pentru congresul lor un loc mai potrivit, decât Sibiul, centrul unui ţinut, care prin trecutul lui a fost mai strâns legat de Ţara românească, decât de podişul Transilvaniei, stăpânit de străini.

Tradiţia vechea a oraşului, cu legături seculare cu Principatele române, archivele cari cuprind un tezaur bogat al cunoştinţei trecutului nostru, şcoala unde Gheorghe Lazar şi-a însuşit temelia culturii, oraşul unde mitropolitul Şaguna şi-a desvoltat activitatea; însăşi umbra şi amintirea marilor dascăli, cari au trăit şi au muncit între aceste ziduri, constituesc o atmosferă, în care munca acestui congres nu poate să fie decât mănoasă.

Rodnicia muncii o cred pe deplin asigurată prin faptul, că lucrările acestui congres sânt prezidate de sufletul aceluia, care *dascăl* ne-a fost tuturora, indefent de şcoala şi localitatea unde am învăţat.

Noi profesorii de istorie, cari am crescut adumbriţi fiind de covârşitoarea personalitate şi operă a D Voastre, ţinem astăzi să Vă aducem omagiul nostru de admiraţiune şi recunoştinţă, precum şi asigurarea că vom şti planta în sufletul vlăstarilor tinere, cultul faţă de eroii neamului nostru, printre cari — Vă numărăm între cei dintâi.

Pentru noi ardelenii — aţi fost mai mult decât un părinte. Aţi fost izvorul de energie naţională, din care am băut cu lăcomie, spre mântuirea noastră, în cele mai cumplite zile de suferinţe şi întunerec.

«*Sate şi preoţi*» — cea mai admirabilă evocare a istoriei noastre ardeleneşti, «*Drumuri şi oraşe*», cel mai ademenitor miraj de adastare spre mama — care ne aştepta, erau cărţile care nu lipsiau din casa nici unui cărturar român — cu toată furia ungurească, erau cărţile, pentru cari pe vremuri — noi studenţii braşoveni — făceam din noapte zi; prindeam curaj — ca să anînăm, cu rizicul vieţii noastre, tricolorul român pe mormântul bardului Andrei Mureşanu şi pe statua lui Arpad de pe Tâmpa, ca o sfidare a unei stăpâniri nedrepte şi trecătoare.

Ne-aţi luminat, ne-aţi încălzit şi ne-aţi dat curaj. Să trăiţi, să puteţi vedea pe toţi fiii acestei ţări la înălţimea idealului pe care l-aţi profesat, iar congresului îi urez ca sub înţeleapta D Voastre conducere să şi realizeze în deplină măsură măreţul scop ce l urmăreşte.

Incheere de an şcolar

La seminarul teologic din Sibiu

Joi în 6 Iunie cor. s'a făcut încheierea festivă al celui de al doilea an şcolar la seminarul teologic. A participat I. P. S. S. Păr. Mitropolit Nicolae, însoţit de P. S. S. Arhiereul Vasile, vicarul arhiepiscopesc, şi de P. C. Părinţi Consilieri arhiepiscopeşti, rectorul şi profesorii dela Academia teologică, membri ai corpului didactic dela seminar şi alţii.

După săvârşirea sf. Liturgii împreunate cu rugăciuni de mulţumită, serbarea s'a continuat în una din salele de învăţământ ale seminarului cu coruri cântate de elevii şcoalei, un raport al directorului asupra activităţii desfăşurate şi o cuvântare de îndemnuri părinteşti a I. P. S. Sale.

Directorul seminarului pr. Gh. Maior, arată, că deşi anul se încheie aşa de vreme, nu este mai scurt decât cel al şcolilor de stat; doar serbarea aceasta e pusă la o dată mai apropiată decât la şcolile statului. Cauza grabei este împrejurarea, că seminarul nu are profesori proprii, ci profesori, cari sunt ai altor şcoale din Sibiu şi cari acum sunt ocupaţi cu examene şi alte lucrări la şcolile proprii. Raportează că On. Casa a Şcoalelor a donat diferite materiale didactice, de care şcoala ducea mare lipsă, că I. P. S. Sa a pus început norocos bibliotecii seminariale prin darul Său necerut de 39 cărţi, că la aceasta s'a adaus darul de 1800 lei al Ven. Consiliu arhiepiscopesc şi donaţiile însemnate de cărţi ale Academiei Române, Asociaţiei clerului «A. Şaguna» secţia Sibiu, Ministerului Cultelor şi Artelor, «Astrei» culturale şi ale unor binevoitori ai şcoalei, că din contribuţia elevilor şi darul unor ziare din capitală s'a întruchipat şi biblioteca societăţii de lectură, ambele cu 754 cărţi. Au funcţionat cu activitate bogată societatea de lectură şi cercul religios «Sf. Gheorghe». Arată, că preocuparea de căpetenie le-a fost grija de sufletul elevilor şi pentru aceasta călăuziţi de credinţa, că «duhul este care face viu» au tins să creeze atmosferă prielnică scopului şcoalei. — De încheiere exprimă mulţumiri şi recunoştinţă tuturor donatorilor începând cu I. P. S. Sa, Preasfinţiei Sale Arhiereului Vasile pentru osteneala ce n'a cruţat conducând examenele de fine de an, şi profesorilor, cari s'au străduit la seminar şi cere binecuvântare arhierească asupra şcolii, elevilor şi profesorilor.

I. P. S. Sa Păr. Mitropolit Nicolae într'o cuvântare care a făcut adâncă impresie asupra tuturora, spune, în resumat, următoarele:

Iubiţii mei fii sufleteşti, şcoala aceasta a luat fiinţă în urma unei adânc simţite nevoi. Se simţia nevoia de a da poporului nostru preoţi bine pregătiţi, luminaţi şi plini de credinţă. Ştiam că lucrul acesta se poate ajunge dacă se începe pregătirea lor la o vârstă mai fragedă. — Cu bucurie constat, că în măsura, în care vă sporeşte numărul şi clasele, sporeşte şi râvna voastră şi puterile voastre sufleteşti. Am luat cunoştinţă cu mulţumire sufletească, că s'au sporit mijloacele intuitive de învăţământ ale şcoalei, bibliotecile, şi celelalte. Sunt mulţumit de directivele sufleteşti ce vi s'au dat din partea celor pe cari i-am pus

FOIŞOARA

ZIUA MAMEI

Cuvinte către tineret

(Sfârşit)

Păstorul din *Miorita* la mama sa gândeşte în clipele lui grele, ea vrea să fie mângâiată pentru pierderea lui. El ştie că ea singură va alerga pe câmpuri cu lacrimile în ochi, întrebând din om în om:

Cine mi-a văzut,
Cine-a cunoscut
Mândru ciobănel
Tras printr'un inel?

O femeie a pus gândul cel mare în sufletul lui Gheorghe Lazăr. Puternicul spirit al acestei femei a copleşit totul în familia, care nu s'a numit Lazăr, ci *Lăzăroaie*, Lăzăroaia, care ştia să sădească în sufletele copiilor avânturi îndrăzneţe şi dorul de a-şi vedea naţia în rândul popoarelor cu dreptul de viaţă.

Şi'n istoria desvoltărei bisericei Ardealului, în istoria modernă a luptei pentru afirmarea neamului românesc între Carpaţi şi Tisa, unei femei, unei mame credincioase datorăm venirea mântuitorului Şaguna, Anastasiei îi datorăm trimiterea solului vremurilor nouă, după cum omenirea datoreşte Mariei venirea celui răstignit pe Golgota. Ea a păstrat sufletul mare, eroic al lui Şaguna, ea l-a oţelit în dragostea de neam, ea l-a închinat bisericei, ca prin biserică să devie mântuitorul nostru. Exemplele s'ar putea înşira la infinit, căci infinită este jertfa ce o face mama pentru copilul pe care-l dă vieţii, nu ca pe un spin, ci ca pe un luptător al dreptăţii şi purtător al luminei. Infinită este dragostea ce o pune în ocrotirea generaţiei ce se ridică şi nemărginită este puterea dorului şi a durerei ei.

Cine'n lume, cine poate
Mările să le înoate,
Codri vechi să mi-i pătrundă
Ca să numere-a lor frunză?
Numai dorul mamei poate
Să pătrundă 'n lume toate...

scrie Vasile Alexandri. Pe mama o evocă Eminescu în strălucitele lui concretizări de suflet: «O, mamă, dulce mamă, din negura de vremi, pe freamătul de frunze la sinul tău mă chemi». La mama se gândeşte Vlahuţă, în orele lui de durere, şi ce strălucită icoană ne dă Creangă despre mama lui, care ar fi fost, zice el, în stare să toarcă cu furca în sat, numai să-şi vadă copilul ridicat de-asupra mulţimei cu un ideal prea redus. Mamei datoreşte Creangă norocul de a fi umblat la şcoală. Acestei mame îi datoreşte literatura românească pe cel mai original, pe cel mai român dintre prozatorii noştri.

Icoana mamei răsare în sufletul lui Coşbuc, atunci când, depărtat de satul lui, nu ştia că va veni odată vremea când Carpaţii nu vor mai fi barieră între fraţi:

Pe malul apei se 'mpletesc
Cărări ce duc la moară,
Acolo mamă te zăresc
Pe tine 'ntr'o căscioară.

Această mamă, în dorul ei va avea viziunea că fiul ei drag bate cu degetul în geam, în zare târzie şi, spune poetul:

Adormi târziu cu mine'n gând,
Ca să visezi de mine...

Poporul nostru e formulat valoarea

în fruntea acestei şcoale. Am văzut cum s'a purtat grije de întreg sufletul vostru, de luminarea minţii voastre, de curăţirea simţirii voastre, de întărirea voinţii voastre, ca să l facă vrednic de mântuire. Leg mari nădejdi de şcoala aceasta. De aceea rog pe bunul Dumnezeu să-şi trimită harul şi binecuvântarea Sa peste voi, peste şcoala aceasta, peste profesorii voştri şi peste părintele director, ca să sporiţi în tot lucrul bun. Domnul să vă binecuvinte. — Ţin însă să vă atrag luarea aminte şi asupra grijei ce trebue s'o purtaţi şi peste vară acasă. Să fiţi exemplu de bună purtare, de modestie, de buni creştini. Să cercetaţi regulat biserica, să cinstiţi pe cei mai bătrâni, să vă purtaţi cu iubire, dar şi cu demnitate, cu cei de-o seamă cu voi, să nu vă trufiţi îndeşert faţă de nimeni şi cu nimic, să vă cinstiţi şi să vă purtaţi bine cu părinţii, şi să nu părăsiţi cartea, că pe celce părăseşte cartea, şi cartea îl părăseşte de grabă. Şi la toamnă să vă reîntoarceţi recreaţi şi cu mult dor de a munci.

S'au văzut mulţi elevi, cari au luat notiţe din cele cuvântate de I. P. S. Sa, dovadă şi aceasta de impresia ce a lăsat-o cuvântul arhieresc.

Serbarea a luat sfârşit la ora 12 din zi.

La Academia teologică «Andreiană»

Incheerea festivă a anului şcolar la Academia noastră teologică s'a ţinut în 9 Iunie a. c., cu deosebită solemnitate.

La ora 9½ a celebrat Sf. Liturgie, în biserica catedrală, I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, cu mare asistenţă. In decursul Sf. Liturgii a hirotonit întru diacon pe absolventul de teologie Iosif Roman.

La finea Sf. Liturgii prof. Dr. Aurel Crăciunescu a rostit o rugăciune de mulţumită la încheierea anului şcolar.

După terminarea serviciului divin şi ieşirea din Sf. biserică, a urmat, în sala festivă a Academiei, solemnitatea încheierii anului şcolar, la care au luat parte I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, P. S. Sa arhiereul Vasile, consilierii arhiepiscopeşti şi mitropolitani, şi un distins şi numeros public din societatea sibiană.

Festivitatea s'a început cu cântarea «E ziua Domnului», executată de corul Academiei.

A urmat temeinicul discurs ocazional, al profesorului I. Beleuţă, pe care-l publicăm în următoarele:

Mai mulţi scriitori vechi bisericeşti relatează despre activitatea pastorală din ultimii ani ai veţii apostolului Ioan, petrecute la Efes, în Asia-Mică, anumite fapte, care nu numai că înfăţişează o icoană vie despre caracterul lui, ci sunt, după expresia lui Eusebie de Caesarea, «foarte necesare celor ce au dragoste pentru lucrurile frumoase».

Clement de Alexandria ne-a păstrat aceste fapte, pe care le culesese în decursul călătoriilor sale prin Asia.

Intr'una din călătoriile sale află Ioan un tânăr, pe care pentru înfăţişarea sa deschisă şi prietenească, îl îndrăgi, şi îl lua cu sine, spre a-l creşte în duhul religiunii creştine. Când Ioan fu exilat pe insula Patmos, recomandă pe tânăr, despre care nutrea cele mai frumoase nădejdi, îngrijirii unui episcop. Cu toată îngrijirea acestuia însă tânărul căzu într'o societate stricată; după ce şi-a cheltuit tot avutul laolaltă cu tovarăşi uşuratici, a fugit împreună cu ei într'un ţinut pustiu, unde trăiau din jafuri, şi fiindcă tânărul întrecu prin vicleniile şi perversitatea sa îndrăzneaţă curând pe toţi soţii săi, aceştia l-au ales de căpitan al lor. In chipul acesta au continuat ei mai mulţi ani de zile viaţa lor plină de crime, când apostolul Ioan, întorcându se din surghiun, întrebă în curând pe episcop despre tânăr. Trist răspunse episcopul: «El e mort»! — «Condu mă la mormântul lui» răspunse amărât apostolul. — După aceea îi istorisi cu lacrimi în ochi, în ce mod tânărul trupeşte mai trăeşte încă, însă sufleteşte e mort, mort Domnului nostru Isus Hristos, şi în ce chip s'a întâmplat totul. Atunci bătrânul apostol nu mai zăbovi câtuşi de puţin, alergă grabnic în pustie, şi când fu prins de hoţi, el îi rugă stăruitor, să-l conducă la căpitanul lor. Şeful îl primi; când însă a recunoscut în prizonier pe venerabilul său părinte, pe apostolul Ioan, voi, cuprins de ruşine, s'apuce fuga. Ioan cu toate acestea îl chema înapoi cu cuvinte de caldă iubire, şi îl îndemnă să se întoarcă cu el la biserică. Aci el nu-l părăsi mai înainte de a-l fi întărit iarăş în credinţă.

Domnul nostru Isus Hristos, Mântuitorul lumii, a hotărât, în a sa dumnezeiască purtare de grijă, nepătrunsă de mintea omenească, ca Răscumpărarea săvârşită de El singur, să nu fie tot de El singur aplicată sufletelor, ci a binevoit să se folosească de slujitori. De aceea exclamă apostolul: «Aşa să ne socotiască pe noi omul, ca pe nişte sluji ale lui Hristos, şi ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu. Iar ceea ce se caută mai mult la ispravnici, este ca credincios să se afle cineva». (I Cor. IV, 1, 2).

Una din cele mai mari bucurii ale Mântuitorului ar fi, să vadă, în preoţi cari intră în slujba Lui, o reînviere a zelului lor pastoral pentru perfecţionarea îngrijirii lor de sufletul (cura animae) respective de sufletele încredinţate supravegherii lor (cura animarum).

De aceea mă întorc către voi tineri leviţi ai şcoalei noastre catedrale, ai cărei elevi aţi fost patru ani de zile, mai înainte de a intra într'o altă şcoală, cea a activităţii pastorale, care va dăinui până la moarte, şi punându-vă înainte un exemplu din metoda de păstorire a apostolului şi evanghelistului Ioan, ucenicul cel iubit al Domnului nostru Isus Hristos, vă zic împreună cu apostolul Pavel: «O Timotee, lucrul cel încredinţat ţie păzeşte l, depărtându-te de glasurile deşarte, cele spurcate, şi de vorbele cele protivnice ale ştiinţei cei cu nume mincinos. Cu care unii lăudându-se, întru credinţă au rătăcit. Darul cu tine. Amin». (I Tim. VI, 20, 21).

*

Corul a executat, după aceasta «Pe Tine Te lăudăm».

Urmează frumosul cuvânt de încheiere, rostit de rectorul Academiei *N. Colan*, pe care-l vom publica în întregime, în viitorul număr al ziarului nostru.

După ce corul a cântat frumoasa cântare «Sfânt...» de S. Drăgoiu, luând cuvântul I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae* a a adresat studenţilor remarcabile cuvinte, o meninde necesare pentru celce au părăsit băncile şcoalei, precum şi pentru cei vor avea să-şi continue studiile.

In reasumat I. P. S. Sa spune:

Cu mare bucurie şi satisfacţie am asistat la această frumoasă sărbătoare de încheiere a muncii unui an şcolar.

Mă îndreptăţeşte să cred, că în dosul festivităţii se găseşte o muncă, ţlind-că numai munca încordată îţi dă dreptul să prăznueşti aşa solemn.

Preoţia este apostolat, iar pentru apostolat trebue să te pregăteşti zi de zi îndentificându-te prin credinţa şi prin viaţa ta cu idealul pe care voeşti să-l propoveduească şi altora. Asemenea preoţi îi trebuesc poporului nostru, preoţi în stare prin convingerile lor să ducă pe Hristos în mijlocul credincioşilor, preoţi cu devotament şi dragoste de popor, preoţi cari să justifice astăzi tradiţia de cinste ce ne-a lăsat şirul lung al generaţiilor trecute.

Sunt fericit, când aud că voi vă identificaţi zi de zi cu tot ce devotamentul dascălilor voştri să năzuleşte să vă strecoare în suflet.

Sunt mulţumit, când constat an, de an că Vă pătrundeţi tot mai mult de conştiinţa înaltei misiuni ce vă aşteaptă, şi vă lăsaţi impresionaţi de toate strădaniile bune ale vremii, mergând în mijlocul poporului, aranjând şezători culturale.

Preotul trebue să fie un om înţelegător al timpurilor în cari trăeşte. Să aibă o cultură teologică dar şi o cultură generală în care să se împreune toate elementele bune din cultura timpului. Preotul se va impune astăzi numai ca om cult.

Noi ardelenii am trăit mai mult prin biserică. Ea ca o corabie ne-a salvat. Aceasta nu este pentru noi numai un titlu de laudă, ci şi un mare obligament, de a face ca biserica să fie simţită şi astăzi ca o instituţie indispensabilă pentru sufletul poporului nostru.

Celor ce părăsiţi astăzi această şcoală, vă urez să păstraţi curat şi nebiruit idealismul credinţii. Cei cari mai staţi pentru a vă desăvârşi studiile, mergând acasă, să fiţi pilde de purtare, arătând tuturora că sunteţi demni de această şcoală.

Mulţumesc domnilor profesori pentru munca depusă în serviciul şcoalei noastre, şi împărtăşesc tuturora arhierească binecuvântare.

Toţi cei prezenţi s'au depărtat dela această frumoasă festivitate cu impresia, că creşterea viitorilor conducători ai poporului este pusă în mâni destoinice şi an de an vor părăsi băncile acestei şcoale tineri tot mai bine înzestraţi, atât cu armele credinţei, cat şi ale ştiinţei.

---

mamei, respectul şi recunoştinţa, pe care muritorii i le datoresc, în versurile:

De-ai călca din urmă 'n urmă
Din strein nu-l face mumă.

*

In şiragul de clipe închinate recunoştinţei celor ce au sămănat binele pe pământ, cineva s'a gândit la mama. A gasit cu cale să ceară să închinăm o zi sărbătorirei acestei fiinţe în suflet cu nesecat izvor de dreptate, de jertfă şi de renunţare. Ziua ei a venit la urmă. Şi poate este o coincidenţă orânduită de o forţă pe care judecata noastră n'o poate cumpăni. Ea este totdeauna cea din urmă, când este vorba de recompensă, pentrucă este cea dintâi la sacrificii. Ea dă fără să aştepte să i se dea. Ea osteneşte, fără să aştepte răsplată. Ea renunţă, mulţumindu-se cu gândul că renunţarea ei ajută pe cei încredinţaţi de pronia cerească ocrotirei ei. Orice alt sentiment este supus schimbărei. Dragostea de mamă nu se schimbă, nu se diminuiază nici cu timpul, nici cu depărtarea. Ea este eternă ca eternele legi, după care se cnnduce universul.

Erau trei sărmanii, doi copii şi-o mamă,
Şi pâne? Un singur codru 'ntr'o maramă.
Mama-l rupe'n două şi-l dete pe rând
La ţieşte care câte-o părticica.
— Mamă — atunci copiii ziseră plângând,
Ţie ce-ţi rămâne? — VOI, răspunse ea!
[Depărăţeanu]

Ei i se ia totul, căci nimica nu vrea pentru dânsa, i se ia viaţă, i se ia sănătate, i se ia putere, i se ia odihnă şi'n schimb de atâtea ori i se dă durere.

Cuvine-să deci să ne închinăm în faţa icoanei purtătoare de iubire şi jertfă a mamei. Sărbătoarea de astăzi are această menire. Nu se înalţă flamuri, nu se aud bubuituri de tunuri, nici uralele mulţimei nu umplu văzduhul. Pentrucă sufletul generos al mamei nu se împacă cu zgomotul, iubirea ei a fost şi este tăcută şi profundă ca adâncul oceanurilor ce numai pe vreme de furtună se clatină, ca să ridice valurile până la ceruri. Iubirea ei este discretă ca forţa creatoare a naturei, care, nebăgată în samă, dă din bogăţia ei hrana milioanelor flămânde. Duioşia ei tace şi bucuria ei se întrupează în lacrimi, cari sunt aceleaşi în bordeiul umil, ca şi în palatul somptuos. Durerea ei este aceeaş, ori unde i-ar fi dat să-şi ducă zilele vieţii.

Voi toţi cari aţi venit aici ca să aduceţi prinosul sufletului vostru adevăratului înger păzitor, deschideţi largi porţile inimei voastre. Curăţiţi altarul acestei inimi de gunoiul patimilor, împodobiţi-l cu florile celor mai nevinovate şi mai înălţătoare gânduri. Şi 'n locul cel mai neprihănit şi mai neîntinat aşezaţi imaginea sfântă a zeiţei care din veşnicie a rămas între noi aceeaş dulce şi de viaţă dătătoare mamă.

Aprindeţi înaintea ei candela gândurilor bune, să ardă cu flacăra pură a dragostei de ce este frumos şi nobil. Şi, desbrăcaţi de haina lutului ce înşală, spre această icoană înălţaţi cuvântul vostru de închinare:

Mărire ţie, care dai viaţă,
Mărire ţie, care dai căldură,
Mărire ţie, care dai iubire,
Supremul salut şi profundă
Inchinare ţie, Mamă!...

(Cuvântare la sărbătoarea *Zilei Mamei* organizată de «Societatea ortodoxă a femeilor române» în Sibiu, 2 Iunie 1929).

I. U. SORICU.

Un regretabil abuz

Primim dela preotul nostru Atanasiu Daju din Fizeşti următoarele:

Biserica noastră din comuna Fizeşti după mari sforţări şi intervenţii a fost împroprietărită în 3 Iunie a. c. Nr. 18, 19—1921 R. A. prin comisia de ocol Pui R. A. cu 34 jugăre pământ, fânaţ şi păşune.

După pronunţarea sentinţei în această cauză, advocatul Dr. Mihai Tirea deputat naţionalist care reprezenta comuna unită Galaţi, a eşit în curtea judecătoriei, agitând populaţia greco catolică din Galaţi, care aştepta sentinţa în această cauză, spunându-le, că deşi comisia nu le-a dat lor câştigare de cauză, ci a împroprietărit biserica ortodoxă din Fizeşti, ei să nu ţină cont de aceasta, ci să între cu forţa şi să ocupe acest teritoriu, căci lor li se cade şi nu «popii» ortodox.

Populaţia agitată în ziua de 4 Iunie a. c. a intrat pe acest teritoriu cu întreaga ciurda satului de vite, distrugând întreaga recoltă a anului curent. Am cerut forţa publică şi i-am dat afară pe oameni cu vitele, dresându-se acte pentru darea în judecată. In 5 Iunie deputatul Tirea din nou a agitat populaţia să între cu forţa pe teritoriul bisericii.

Am cerut dela pretorul plasei iară jandarmeria, însă mi-a denegat concursul, spunând, că deputatul Tirea l-a amenintat cu destituirea din post, dacă ne mai dă concurs. In astfel de împrejurări stăm în faţa autorităţilor publice neputincioase de a ne da concursul, să ne apărăm avutul bisericii, de rebeliunea oamenilor puşi la cale de politicieni; această comună are păşune suficientă, ceeace a constatat şi comisia pentrucă foloseşte şi muntele «Văcaria» de 740 jugăre expropriat dela biserica noastră.

Atâta părintele Daju. Dl ministru de interne are cuvântul.

Impotriva sectelor

— Deciziunea ministerială —

Prefecturile judeţelor din ţara noastră au dat, zilele aceste, tuturor autorităţilor în subordine, circulare cu ordinaţiunea de a respecta şi aplica în totul dispoziţiile din deciziunea ministerială dela 29 Mai a. tr. cu privire la sectele, sau aşa zisele asociaţii religioase, ce luptă atât împotriva bisericii, cât şi a statului.

Menţionata deciziune ministerială dispune:

Este cu desăvârşire interzisă orce activitate a următoarelor asociaţiuni religioase (secte): 1. Nazareni; Asociaţia internaţională a Studenţilor în biblie (Mileniştii); 3. Adventiştii reformaţi; 4. Secerătorii; 5. Penticostaliştii; 6. Inochentiştii, întrucât doctrinele lor sânt de natură de a aduce atingere legilor şi instituţiunilor statului şi prin practicele lor contravin ordinei publice.

Asociaţiunile adventiste de ziua a şaptea şi asociaţiunile baptiste se vor bucura de toate drepturile şi libertăţile pe care constituţia le acordă, asociaţiunilor în genere; în interesul ordinei publice asociaţiunile amintite vor putea funcţiona numai în condiţiunile următoare:

a) Predicatorii, — al căror nume va fi adus la cunoştinţa Ministerului cultelor, iar de acesta, prin prefecturile respective, la cunoştinţa autorităţilor administrative locale, — să fie cetăţeni români, cari să se bucure de plenitudinea drepturilor civile şi politice şi nu ar fi fost condamnaţi prin sentinţe definitive pentru vre-o crimă sau delict;

b) Adunările religioase se vor ţinea numai în casele de rugăciuni destinate acestui scop şi anunţate ca atare organelor administrative locale. Inchiderea caselor de rugăciuni din partea autorităţilor administrative şi poliţieneşti se va putea face numai în urma ordinului direct al ministerului de interne, după avizul ministerului cultelor;

c) Slujbele religioase, care prin natura lor trebue săvârşite în afară de casele de rugăciuni, se vor face cu observarea strictă a dispoziţiunilor legilor şi regulamentelor pentru ordinea publică, evitându-se orce acte, care ar putea aduce vre-o jicnire cultelor recunoscute sau ar constitui demonstraţiuni împotriva lor;

d) Asociaţiile religioase amintite sânt datoare a aduce la cunoştinţa Ministerului cultelor orce ajutoare materiale primite direct sau indirect, din străinătate. (Art. 9 al legii pentru regimul general al cultelor);

e) Este strict interzis asociaţiunilor religioase a primi sau înscrie, printre membrii lor, persoanele care au părăsit un cult recunoscut fără îndeplinirea formalităţilor prevăzute în art. 45 al legii pentru regimul general al cultelor;

f) Congresul asociaţiunilor amintite se va putea ţinea numai cu aprobarea ministerului de interne dată cu avizul prealabil al ministerului cultelor;

g) Asociaţiunile baptiste din Transilvania şi judeţele vecine vor funcţiona, conform dispoziţiunilor art. 51 din legea pentru regimul general al cultelor, în cadrele statutului aprobat cu decizia Nr. 1803 dela 12 Ianuar 1928, dată pe baza Jurnalului Consiliului de miniştri Nr. 2680 din 21 Noemvrie 1927, şi publicată în Monitorul Oficial Nr. 14 din 19 Ianuar 1928.

INFORMAŢIUNI

Sfinţire de clopote. Duminecă în 12 Mai a. c., credincioşii bisericii ortodoxe române din Aninoasa au avut parte de o măreaţă sărbătoare, sfinţindu-se în acea zi cele 3 clopote nouă, donate de Societatea «Petroşani» bisericii nou edificate. Sfinţirea clopotelor s'a făcut prin P. C. Sa protopopul Ion Duma asistat de preoţii V. Şandru din Lupeni şi Em. Şinca din loc. Nimbul sărbării a fost ridicet prin prezenţa unui număr frumos de intelectuali din Petroşani şi jur, precum şi prin participarea grupului «Oastea Domnului» din Petroşani cu steagul lor frumos. Credincioşii parohiei din Aninoasa ţin ca şi pe această cale să mulţumească On. Societăţi Petroşani, în special dlor director general Ing. Ion E. Bujoiu, Inspector general V. Bazgan şi Ing. D. Dimitriu, pentru marinimosul dar şi bunăvoinţa largă arătată faţă de această parohie şi Casa Domnului, care în curând va fi dată destinaţiei sale şi va fi, prin stilul, construcţia şi ornamentarea sa, o podoabă a bisericii ortodoxe din Valea-Jiului şi chiar a Arhidiecezei noastre. Dumnezeu să răsplătească marinimoşilor donatori.

Pr. *E. Ş.*

Inşălătorie. In anii din urmă, pentru a nu face serviciul militar s'au înscris la şcoala de rabini dela Chişinău 36 tineri jidovi bine situaţi. Făcându-se cercetări, s'a aflat că din aceia abea *doi* sânt rabini, restul, de 34 jidovi, e format din negustori şi întreprinzători, dintre aceştia unii s'au făcut nevăzuţi, ceilalţi sânt chemaţi acum în armată.

Nr. 170/1929 prot. (54) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I-a din **Sadu**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite dela coala B. pentru întregirea dela stat.
2. Venitele stolare stabilite.
3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Incât nu se vor afla concurenţi cu calificaţie de clasa I, — se vor admite şi concurenţi cu calificaţie de clasa II-a:

Sibiu, la 26 Mai 1929.

Oficiul prot. în înţelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 263/1929. (56) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. **Jina**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs pentru 2 preoţi, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Pentru cazul că nu reflectează candidaţi cu calificaţie de clasa I, se admit şi cei calificaţi pentru cl. II.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Venitele stolare obişnuite în comună.

Doritorii de a ocupa aceste posturi îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc tractual în terminul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în parohie spre a cânta, a celebra, a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 24 Mai 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 593/1929. (55) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu frumos (Şulumberg)**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. 25½ jug. pământ eclejie.
3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.
4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual reînt de cvartir.
5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris, şi, cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnitei, în înţelegere cu consiliul parohial din Dealu-frumos.

Agnita, la 7 Mai 1929.

Emil Păcală
protopop.

Ad. Nr. 337/1929. (58) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Bogata olteană**, cu filia **Dopca**, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuţiunile acestui post sânt:

1. Intregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forţată.
3. Stola obişnuită în tract.
4. 4½ ferdelă porumb dela fiecare familie din parohie şi filie.

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile, însoţite de acte subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta şi în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 3848/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 5 Iunie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

(60) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III din tractul Haţeg. **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti**, **Sălaşul de sus** şi **Silvaşul de sus** cu filia **Lingina**, se publică concurs nou cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Nucşoara** cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, 32 jugăre (arător şi fânaţ într'o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. **Sălaşul de sus**, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, 12 jugăre fânaţ şi folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru, — sau ecuivalentul acelei zile în bani, — dela 140 case, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificatele necesare.

3. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, sesiune parohială în materă: 8¼ jug. arător, 16 jug. pădure, în filie: 3 jug. fânaţ, adău 16 măsuri porumb sfârmat în materă, ear în filie câte 5 Lei dela 78 familii şi câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie, stola uzitată şi casă parohială.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protop. ort. rom. Haţeg, în înţelegere cu cons. par. respective.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 15 Iunie 1929 Nr. 44

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Experiențe și impresii

Vizitațiile canonice întreprinse, în diferitele parohii ortodoxe române din America de Nord, de către trimisul mitropoliei noastre, Păr. consilier arhiepiscopesc, Trandafir Scorobeț, — nu puteau decât să aibă urmările cele mai binefăcătoare asupra vieții religioase din coloniile noastre de acolo.

Și până când vom fi în situația de a publica raport amănunțit despre vizitația canonică de șase luni de zile a Părintelui consilier Scorobeț, credem a face plăcere cititorilor noștri comunicându-le — după informațiuni din presa Americei — câteva din experiențele și impresiile dobândite în această vizitație canonică din lumea nouă:

Sânt mulțumit în sufletul meu — spune Păr. Tr. Scorobeț — că această călătorie a procurat multă mângâere credincioșilor de prin colonii. Mai ales acelora cari și acasă iubeau biserica și rânduelile ei sfinte. Poate cei mai buni creștini mi se plângeau, că aici sânt sortiți să trăească asemenea fiului pierdut din Evanghelie și nu mai dau peste tihna, de care se bucură creștinii cei evlavioși de acasă. Ei clătinau din cap și oftau privindu-și copiii cari se americanizează și uită limba și pierd respectul de cele sfinte. Scăderile morale care bântue printre coloniști, se pot îndrepta ascultând de glasul conștiinței și de poruncile lui Dumnezeu. Când plecam din orce colonie, simțeam că poporul rămânea mai bun de cum l-am găsit, și aceasta mă făcea să nădăjduesc că o premenire generală nu e numai posibilă, dar ea a și început. —

Altă întrebare: După drept, poate servi la o biserică ortodoxă română un preot care menține legături canonice cu un episcop rus?

Răspuns: Nu. Bisericile ortodoxe sânt și naționale, ear legăturile dintre ele le determină căpeteniile acestor biserici; eu am luat contact cu căpeteniile ortodocșilor din America și voi refera sfântului Sinod. —

Privitor la rolul mirenilor în viața bisericească, fraților din America li s'a repetat lămurirea: In Transilvania a întrodus Șaguna elementul mirean în viața bisericească administrativă, și a dat ocazie mirenilor să-și aibe partea de răspundere la întărirea bisericii. Rolul lor a fost binefăcător. Biserica este ca o corabie, înoată pe valuri, dar când apa intră în corabie, se scufundă. In biserică nu trebue întrodus duhul profan. Și în statutul șagunian pe preoți nu-i poate judeca mireanul. —

Apostolatul laic este astfel tălmăcit: Sub apostolat laic înțelegem misionarism pentru Hristos și creștini misionari. E idealismul practic. Sânt colaboratorii preotului pe terenul creștinismului practic. In America e foarte desvoltat și trebue privit la vecini. Și acasă — în Ardeal — s'a început: Părintele Iosif Trifa din Sibiu are organizația *Oastea Domnului*, din țărani, angajați în apostolatul laic, și săvârșesc lucruri admirabile. —

Despre situația socială și morală a preotului în parohie: Preotul este păstorul turmei din parohie. Pe preot nu-l poate judeca mireanul, precum pe un tată, copilul. Sânt și părinți nevrednici, dar și fii destrăbălați. Conflictele din familie sânt din creștere neglijată. Autoritatea preotului e mai mare acasă. Respectul de preoți e mai mare la americani. Ai noștri, în această privință, ar fi bine să fie americani. —

Ce însemnează angajarea preotului pe timp limitat și pe bază de contract?

Angajarea cu contract a preotului este o inovație rușinoasă. Nici grecii, nici sârbii, nici alți ortodocși n'au făcut-o, și mă doare că la credincioșii noștri s'a putut născoci aceasta. La ortodocși instituirea preoților e dreptul căpeteniei bisericești. Și acasă alege poporul pe preot, dar întărirea o face Ierarhul, și dacă cel ales nu e corespunzător, nu-l hirotonește. Și fiind hirotonit, în caz că se face vinovat de călcare de canoane, — îl depune din preoție fără să ție în seamă părerea poporului.

Păr. consilier arhiepiscopesc termină zicând: Sfântul Sinod și I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae așteaptă raportul meu și hotărârile congresului bisericilor ortodoxe române din America de Nord. Prin misiunea mea Sf. Sinod vrea să întărească legăturile sângelui și sufletului, ca aceste legături să nu fie putere pe lume care să le poată distruge.

*

In orașul Detroit, s'a ținut apoi, în ziua Marelui Mucenic, Sf. Gheorghe 1929, congresul în care Păr. Scorobeț și-a expus *raportul* asupra vieții religioase a românilor ortodocși din America, — raport din care se înve-

FOIȘOARA

Cuvânt de încheere

— ținut la solemnitatea încheerii anului școlar la Academia teologică „Andreiană" din Sibiu, în 9 Iunie 1929, de Rectorul NICOLAE COLAN —

I. P. S. Părinte,
Doamnelor și Domnilor,
Iubiți studenți,

Bunul Dumnezeu ne-a ajutat să ajungem un nou sfârșit de an școlar, un nou popas în drumul străduințelor noastre culturale. Am crezut că un asemenea moment nu trebue lăsat să treacă, fără a face din el un prilej de meditație, de reculegere, fără să ne facem bilanțul muncii noastre din trecut și bugetul duhovnicesc pentru anul ce ne-așteaptă. Căci dupăcum gospodarul înțelept își face, toamna, socoteala despre rodul silințelor sale de peste vară, așa sântem datori și noi să ne dăm seama, vara, de realizările noastre de peste iarnă.

Munca pe care au desfășurat-o profesorii a fost condusă de principiile care trebue să stea la temelia ori cărei școli chemate să zidească minți luminate și inimi curate, topite în unitatea unor caractere eroice, creștinești.

Pentrucă dacă acesta este idealul oricărei școli educative — fără deosebire de grad — el trebue să călăuzească îndeosebi silințele unei instituțiuni menite să pregătească pe viitorii conducători duhovnicești ai satelor și orașelor noastre, pe viitorii preoți ai poporului nostru dreptcredincios. Cu drept cuvânt spunea undeva poetul Vlahuță: «Ii trebue neamului acestuia o generație de viteji... până la nebunie. In toate timpurile au fost căutați oamenii de treabă, dar niciodată n'am avut o mai mare nevoe ca acum, de oameni hotărâți și de caracter, pe care să nu-i abată nimic din drumul lor, să nu-i ademenească nici strălucirile deșarte... nici slava cea ieftină și trecătoare, pe care o vântură de colo-colo huetul mulțimii»...

Iată pentruce ne-am silit să aprindem în sufletul aceloraș ucenici flacăra misionarismului, pasiunea apostolică și jertfelnicia, fără de care preotul nu poate face nimic.

Firește, această pasiune apostolică nu poate fi inspirată decât de dragostea desăvârșită față de Hristos, Mântuitorul nostru și față de sfânta Lui biserică dreptmăritoare. Ea a fost pavăza nebiruită a neamului nostru în trecut; ea l-a povățuit și l a întărit în vremi de cumplite încercări, pregătindu-l pentru ziua cea mare a biruinții — și ea este chemată să l conducă și în viitor pe drumul vremelnicelor biruințe culturale și pe drumul mântuirii celei veșnice. In majoritatea lor covârșitoare, studenții academiei noastre teologice au fost conduși în munca lor de aceleași gânduri. Sporul pe care l-au devedit pe urma silințelor de peste an dovedește că sânt convinși de adevărul, că nu poți avea pretenția să luminezi și să conduci pe altul, fără a te lumina și conduce — mai întâi — pe tine însuți. Dar profesori și studenți deopotrivă și-au mai dat seama de un lucru: de setea duhovnicească a poporului nostru și de insuficiența numerică a celor chemați să astâmpere această sete. Intr'adevăr, secerișul este așa de bogat și secerătorii așa de puțini. De aceea profesorii, înțelegând nevoile vremii, au ieșit din când în când și în holde, la lucru. Ei au dus cuvântul lui Dumnezeu, cu mângâerile lui și cu izbăvitoarele lui povețe, în scris și prin graiu viu, în mijlocul poporului nostru credincios dela sate și orașe. Studenții și-au dat și ei contribuția lor la această operă de apo-

derează felul demn şi înţelept cum trimisul Mitropoliei ardelene a înţeles să-şi împlinească sarcina împreunată cu multe greutăţi şi oboseli.

Un proces de descompunere

Cum poate fi izolat bolşevismul

Se vorbeşte mereu despre un «front unitar» contra bolşevismului. Groaza faţă de un sistem *cu forţa*, care a împins o societate veche până la totala sa ruinare fără să poată clădi una nouă, care nu îngădue nici un fel de libertate politică, socială sau economică, şi a preschimbat ţara unei mari naţiuni într'o închisoare; această groază este aceeaş în toată Europa. Chiar şi marile partide muncitoreşti din apus au întrerupt orce legături politice cu comunismul din Moscova. Legăturile economice cu Rusia sânt fără însemnătate, de oarece un schimb natural de produse este aproape imposibil din cauza monopolului industrial bolşevic şi de oarece omnipotenţa rusă, care dispune de cel mai bogat stat cerealist din Europa şi nu e în stare să-şi aprovizioneze nici măcar populaţia indigenă, nu inspiră absolut nici o siguranţă în ce priveşte creditul unui comerciu extern. Atât timp cât Rusia va fi condusă în spiritul lui Lenin, ea va înfăţişa lumei în continuu, atât din punct de vedere economic cât şi cel politic, o înfăţişare complet lamentabilă. Nu este suficient acest zid despărţitor pe care bolşevismului însuşi şi-l zideşte? Este necesar ca Europa să mai lanseze şi un pronunţ de exilare contra lui? Să mai tragă şi un cordon profilactic? Cu ferma credinţă, c'apoi acest războiu de însărăcire va putea fi înecat în sângele unui războiu cu tunuri?

Că or ce nou războiu, pentru această lume, în a cărui trup mai prezistă oboseala războiului trecut, ar fi o nenorocire îngrozitoare, — este bine presimţit de toţi. Cele mai pronunţate caractere morale ale opiniei publice din Europa sânt contra ori cărui nou războiu. Diplomaţii şi militariştii o ştiu asta prea bine, ei simţesc chiar această presiune spirituală. Şi, totuş, nimeni nu uşurează munca de propagandă a bolşevicilor mai mult, decât ei. Cu cât predică, cu mai mult zel, cruciada contra Rusiei, cu atât îi câştigă mai mulţi prieteni şi ajutători în toate ţările Europei. Voim, într'adevăr, să facem din Moscova un loc sfânt al proletariatului tuturor ţărilor? Acesta ar fi rezultatul ori cărei cruciade. Bolşevismul se va nimici cu atât mai curând şi mai uşor, cu cât îl vom lăsa să se înnece singur, la el acasă, în propria sa politică economică.

Da, dar trebue înlăturată propaganda periculoasă a Moscovei, care furnizează pentru toate ţările din lume, agenţi subminători ai ordinei publice şi alcătuitori de «celule comuniste!» Ar trebui să preţuim prea puţin tăria unei orânduiri sociale a statului european, dacă ne-am teme că această orânduire ar putea fi răsturnată de ceata unor fanatici apostoli ai minciunei. Din toată această temere reiese doar presimţul unei conştiinţi vinovate. Dacă în spre apus ar fi toate bune, am putea să ne batem joc de ameninţările răsăritului. Dar pentru moliciunea politică şi fanatismul economic al cârmuitorilor europeni este mai comod a compune legi excepţionale, a da ordine poliţiei şi a mobiliza trupe, decât să opună bolşevismului o muncă pozitivă de reformare şi rezidire.

Dacă Europa vrea să izoleze bolşevismul şi să-l facă nevătămător, pentru aşa ceva nu-i trebue nici jandarmi, nici soldaţi, ci îi trebue bunăvoinţa de-a avea în toate ţările sale o conducere serioasă, desinteresată şi cu tendinţă de reîmprospătare. O Europă în care comerţul şi industria să fie libere, în care produsele să-şi aibă locurile de desfacere imediată şi fiecare om muncitor să-şi găsească terenul său de muncă, în ori care punct al continentului l-ar căuta, — şi-apoi, lângă această Europă, o Rusie care se închide de lume, care nu cunoaşte nici o libertate cetăţenească, care îşi cazarmează şi îşi reglementează oamenii, care nu-şi mai poate împrospăta producţia şi îşi vede dispărând ori ce forţă de cumpărare şi consum.

Şi ce credeţi, o astfel de Europă ar trebui să se teamă de propaganda unei astfel de Rusii? Nu ar fi atunci chiar contrar? Nu ar fi sigur atunci că poporul rus s'ar pune singur în apărare contra aziatizării sale, că şi-ar alunga singur cutropitorii şi ar lua drumul înapoi spre cultura economică europeană?

Marxismul trebue lăsat să se extenueze şi să se experimenteze până la moarte pe acelaş fond pe care şi-a clădit până acum teoria în practică.

Bolşevismul se va prăbuşi, binemeritat, numai atunci când îl vom lăsa să se înăbuşe în lenevia sa imanentă. Şi asta ar fi cea mai folositoare lecţie istorică pentru toată lumea dornică de a se elibera de frazeismul partidului socialist şi comunist.

Coriolan Bărbat.

---

stolat religios şi cultural prin corurile şi declamările cu cari ne-au întovărăşit din când în când.

Toată această activitate desfăşurată în sălile de curs şi'n biblioteci, sau în mijlocul poporului atât de primitor faţă de oricine se simte chemat şi râvnitor să-i îmbie o vorbă de mângâere sau o povaţă bună — s'a realizat de prof. şi studenţi în atmosfera unei solidarităţi străbătute de conştiinţa misiunii pe care o au slujitorii bisericii luptătoare, în mijlocul neamului nostru.

Dar, firește, sântem mult mai modeşti decât să nu simţim şi insuficienţele străduinţilor noastre.

Din constatarea lor desprindem îndatorirea, de a ne spori pe viitor hărnicia şi entuziasmul, pentru a deveni tot mai mult adevăraţi ostaşi ai lui Hristos, cari îşi fac slujba deplin.

Cu această îndatorire pe care o luăm asupra noastră — profesori şi studenţi deopotrivă — mulţumind lui Dumnezeu pentru toate darurile sale pe cari le-a revărsat asupra noastră şi'n acest an, Înalt Prea Sfinţitului nostru Mitropolit Nicolae pentru părintească grije de care ne-a învrednicit, P. V. cons. arh. pentru interesul ce ni l a purtat şi tuturor sprijinitorilor aşezământului nostru de cultură creştină — anul academic 1928/29 îl declar închis.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

CONCORDATUL

Declaraţie cetită în şedinţa camerei din 29 Mai a. c., în chestiunea concordatului, de preotul CORIOLAN BURACU, deputat de Caraş.

Ca întregire la discuţiile asupra concordatului înregistrăm şi declaraţia de mai jos.

In numele preoţilor ortodocşi, membrii ai Adunării deputaţilor (12), îmi iau voie a prezinta — în legătură cu proectul de lege pentru ratificarea concordatului — următoarea

DECLARAŢIUNE:

Stăpâniţi de conştiinţa morală, că sântem slujitori devotaţi ai bisericii noastre ortodoxe, ale cărei interese de viaţă avem datoria să le susţinem cu bărbaţie şi cu convingere în toate împrejurările, şi îndemnaţi de sentimentul unei depline solidarităţi sufleteşti cu credincioşii şi ierarhii noştri, ne simţim obligaţi să precizăm atitudinea noastră faţă de concordatul supus aprobării parlamentului.

Examinând de aproape convenţiunea încheiată de statul nostru cu Vaticanul în ziua de 10 Mai 1927, trebue să constatăm cu părere de rău că ea depăşeşte prevederile constituţionale, violând principiul fundamental de egală protecţiune a cultelor prin privilegiarea unilaterală a bisericii catolice.

1. Această privilegiare consistă mai întâi în creierea unei ierarhii cu 11 eparhii (câte 5 pentru greco-cat. şi un şef spiritual pentru cei circa 2000 de armeano-catolici), fapt care potrivit principiului proporţiei numerice, pune biserica noastră ortodoxă într'o vădită şi nemeritată inferioritate cu cele 18 eparhii, acordate ei de către stat prin legea de organizare din 1925.

2. In al doilea rând, prin concordat statul asigură bisericii catolice o autonomie infinit mai largă decât bisericii ortodoxe, prin împrejurarea că în domeniul afacerilor ei interne, nu-i impune nici una din restricţiunile esenţiale, aplicate bisericii noastre relativ la organizarea şi conducerea învăţământului pentru pregătirea clerului, la administrarea averilor ecleziastice şi la valabilitatea normelor generale luate de supremele corporaţiuni bisericeşti. Aceasta este una din cele mai flagrante inegalităţi, care jigneşte prestigiul, demnitatea şi libertatea instituţiei religioase istorice a neamului românesc.

3. In al treilea rând, pe când «Fondul general bisericesc» creiat prin legea de organizare pe seama bisericii ortodoxe nu primeşte un ban dela stat, pe atunci biserica catolică este transformată dela acelaş stat în proprietară a imenselor latifundii, în valoare de sute de milioane, deţinute de ea, în epoca stăpânirii maghiare, numai cu titlul de uzufruct.

Deasemenea «Fondul religionar şi de studii» cu venituri enorme, care formau proprietatea statului unguresc şi erau administrate de el, sânt trecute acum de statul nostru în stăpânirea bisericii catolice, dorinţă constant refuzată de guvernele ungureşti.

De altfel aceste averi, fuseseră puse pe vremuri la dispoziţia bisericii catolice în schimbul împlinirii unor atribuţiuni naţionale ale statului maghiar, menire care pierzându-şi astăzi îndreptăţirea, trebuia în mod logic să atragă după sine şi schimbarea destinaţiei acestor averi de stat în folosul vieţii noastre româneşti.

4. In al patrulea loc, statul privilegiază biserica catolică atunci, când prin concordat, consimte să menţină şi să salarizeze un număr considerabil mai mare de canonici şi alţi funcţionari bisericeşti superiori, decât pentru biserica ortodoxă. (Un singur exemplu instructiv: pentru arhiepiscopia Blajului statul plăteşte 10 canonici, pe când pentru arhiepiscopia ortodoxă a Bucureştilor, abia 3 consilieri).

5. In al cincilea rând, concordatul punând în strânse legături oficiale biserica greco-catolică română cu o puternică biserică minoritară, atinge în mod grav principiul constituţiei, care decretând biserica greco-catolică de biserica naţională alături de cea ortodoxă, tindea în mod conştient la înfrăţirea lor într'o perfectă unitate românească, chemată să fie suportul de granit al unităţii politice a statului nostru.

Separaţia e dictată de concordat, este deci şi antinaţională, şi anticonstituţională.

Acestea sânt motivele principale, care ne îndreptăţesc să vedem cu drept cuvânt în concordat o privilegiere nejustificată a cultului catolic, în paguba evidentă şi inadmisibilă a bisericii noastre.

Din aceste considerente, sântem nevoiţi să declarăm, că nu putem participa nici la desbaterea şi nici la votarea proiectului de lege pentru ratificarea concordatului, desolidarizându-ne de toate consecinţele păgubitoare ce vor decurge din o asemenea convenţie pentru viaţa religioasă şi naţională a statului şi neamului nostru.

Congres internaţional de agricultură al 40-lea, s'a ţinut în capitala ţării, menit să dea nou avânt agriculturii şi să închege raporturi economice între diferitele state ale lumii reprezentate la acest mare congres.

După terminarea congresului internaţional, oaspeţii numeroşi, aproape din toate ţările europene, au plecat în grupuri spre a vizita diferitele centre ale ţării noastre. Două grupuri de câte 60—70 persoane, au vizitat şi *Sibiul* venind de către Turnu-Roşu şi de către Făgăraş. Întâmpinaţi cu multă căldură de sibieni, distinşii oaspeţi au vizitat oraşul şi muzeele sale, catedrala şi alte aşezăminte, precum şi expoziţia industrială şi agricolă-zootehnică din sala Urania-Thalia şi din pavilionul de patinaj.

Având în vedere însemnătatea vizitei pentru ţară şi neam, Sibiul s'a prezentat în mod demn şi solemn; ear oaspeţii, fruntaşi ai vieţii economice din ţările Europei, au rămas deplin satisfăcuţi de primirea ce li s'a făcut şi de lucrurile câte au putut să le viziteze cu această ocazie.

Din Odorhei

— Corespondenţă —

Ziua Mamei

S'a sărbătorit cu mult entuziasm de publicul românesc din acest orăsel. La parastasul slujit în capela ortodoxă, de păr. A. Nanu, pentru odihna sufletelor şi iertarea păcatelor mamelor trecute la viaţă veşnică, — a cântat duios corul mixt al intelectualilor, codus de neobositul colonel Petrov, care prin farmecul execuţiei artistice cucereşte chiar şi sufletele mai pretenţioase ale străinilor.

După serviciul religios a urmat festivalul organizat de Societatea ortodoxă a femeilor române de aici, de sub conducerea dnei Maria Brezoeanu, directoarea Şcoalei primare de fete. Sala de gimnastică a liceului «Şt. O. Iosif» s'a dovedit prea mică pentru mulţimea participanţilor. Din program remarcăm următoarele: A vorbit cu gingăşie şi pricepere, despre mamele celebre, profesoara, doamna Iliescu, schiţându-ne portretul sufletesc al mamei ideale şi evocându-ne o serie lungă de astfel de mame, din trecutul neamurilor. Ca într'un grandios film apărură strălucitele figuri de mame desăvârşite ale acelora cari au născut şi educat cu măiestrie pe Grahi, Marcu Aureliu, Constantin cel Mare, Ludovic IX, Enric IV, Ştefan cel Mare, Cuviosul Augustin, Mitropolitul A. Şaguna, Regele nostru Mihai I. Bine alese şi executate au fost şi recitările. Iar piesa Judecata lui Solomon, reprezentată de elevele şcoalei primare de fete, a stârnit sentimente generoase de profundă iubire faţă de figura cucernică a mamei adevărate. Frumoase au fost şi cântecele şi jocurile naţionale conduse de dra Dordea, învăţătoare. Societatea ortodoxă poate avea preţioasă satisfacţie pe urma acestui festival.

Donaţie

Devotata prezidentă a Societăţii Ort. a femeilor române, dna Alexandrina Cantacuzino, a donat Filialei din Odorhei 10.000 Lei.

Monument

Societatea mormintelor eroilor de aici a ridicat un impozant monument şi cavou pentru a se aşeza în el osemintele eroilor morţi în marele războiu pe pământul oraşului şi judeţului Odorhei. Monumentul e lucrat din beton armat. Are 40 de cavităţi pentru sicrie. A costat peste 200 mii Lei. Cele din urmă lucrări sânt pe terminate. Se va inaugura în curând.

In năvalnica încăierare din toamna anului 1916, în Odorhei a căzut lovit de o ghiulea un colonel din armata română şi trei soldaţi români. Ei au fost îngropaţi la repezeală de camarazii lor, pe locul sângerării lor, în piaţa de vite. Colonelul separat, iar cei trei ostaşi în un mormânt comun. Şi au rămas acolo până în preajma Crăciunului din 1916 când armatele vrăşmaşe cucerit-au Bucureştii şi oastea ţării au izgonit-o pe pământul Moldovei. şi atunci nobilul consiliu al comunei urbane Odorhei, în paroxismul avântului naţional, aflat-a de bine să izgonească osemintele eroilor români, în cimiterul baptist, din câmpul Odorheiului — unde zac, aproape uitaţi de lume, până azi, când li s'a pregătit lăcaş de veci, demn de opera şi de memoria lor.

Consiliul nostru parohial a cumpărat în jurul monumentului un teren de un jugăr, pe care l-a împrejmuit cu plantaţii şi pe care l-a destinat să servească de cimiter pentru credincioşii noştri ortodocşi.

Invăţământul religios

Anul şcolar care-i pe sfârşite, a fost defavorabil pentru învăţământul religios în cursul secundar. Tocmai în ciasele superioare, unde funcţiunile sufleteşti ale elevilor sânt mai desvoltate, religia s'a predat numai în câte *o oră* la săptămână. Şi aceasta acum, când eclipsa morală a societăţii devine din zi în zi mai pronunţată, şi când ea influinţează destructiv asupra frăgezimei sufletului tineresc.

Statul nostru nu atribue cuvenita importanţă studiului religiunii. Ministerul are inspectori generali de specialitate pentru toate materiile, afară de religie. In cele mai multe cazuri profesorii de religie sânt ani de-a rândul neînspectaţi, iar când se inspectează — inspecţia o fac laicii, unii fără pregătire teologică, alţii făr' de educaţie religioasă, şi, nu rar, chiar făr' de credinţă religioasă.

In vremuri de tranziţii, cu moravuri scăpătate, singură religia poate servi ca ancoră de salvare. Şi mai ales pentru tineret, care-i viitorul neamului.

Delegare

Din încredinţarea ministerului instrucţiunei, preotul nostru Aurel Nanu din Odorhei a prezidat comisia examenului de tranziţie din clasa IV şi VIII dela liceul maghiar unitar din Cristur, care a examinat elevii cari nu s'au supus sau cari au fost respinşi la anterioarele examene de tranziţie. Tot în această lună a mai prezidat comisia pentru examenul de admitere în cursul superior, la care s'au prezentat la fel elevi neadmişi în examenele trecute. Acum este autorizat să asiste ca delegat ministerial la examenele de fine de an dela numitul liceu din inima Săcuimei. Această autorizare au avut-o altcum şi în anul trecut, la liceul romano-catolic din Odorhei, iar mai înainte la liceul maghiar reformat tot din acel oraş. Este un semn de frumoasă ascenziune ortodoxă faptul că preotul nostru ortodox inspectează cele mai înalte aşezăminte culturale eterodoxe: rom.-cat., reformate şi unitare din cea mai eteroglotă regiune a ţării noastre, şi preotul nostru ortodox prezidează comisiile de examinare dela liceele confesionale chestionând în limba română şi limba maghiară — cari licee confesionale înainte cu zece ani impiedecau pe bietul preot ortodox în munca sa catehetică, încuindu-şi porţile în faţa lui. Ar fi bine dacă s'ar înmulţi numărul preoţilor-profesori, cum este păr. A. Nanu, sau a preoţilor-învăţători prin Săcuime, cari prin preocupările lor culturale, prin rolul lor religios şi prin viaţa lor cumpătată, ar înălţa tot mai mult prestigiul bisericii noastre în faţa confesiunilor minoritare.

INFORMAŢIUNI

Sărbătorirea unui Episcop. P. S. Sa Episcopul *Ipolit* Rădăuţanul, împlinind vârsta de 80 de ani, a fost sărbătorit în 5 Iunie a. c., la reşedinţa mitropolitană din Cernăuţi, unde I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie, în numele Sf. Sinod, l-a felicitat dorindu-i viaţă lungă, sănătate şi mulţumire sufletească. Clerul, fuuncţionarii eparhiali şi alţi intelectuali s'au alăturat la aceste bune doriri aduse distinsului ierarh, pe care Domnul l-a învrednicit să ajungă sănătos frumoasa vârstă de 80 de ani.

Desvelirea busturilor lui A. D. Xenopol şi George Coşbuc la Arad s'a făcut Duminecă, după un impresionant serviciu divin celebrat de P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului asistat de preoţii bisericii ortodoxe de acolo. După stropirea cu apă sfinţită a busturilor, s'au rostit ocazionalele discursuri comemorative; primul a fost al P. S. Sale episcopului Grigorie, care preamărind memoria acestor oameni aleşi, unul istoric, altul poet, ai neamului, zice: «Apelez la clasa noastră cultă de azi, să nu uite că marele Coşbuc a iubit neamul său, dar n'a uitat nici de Dumnezeu». Busturile în bronz, aşezate de cele două laturi ale întrării palatului cultural, sânt opera sculptorului ardelean Gheorghe Groza.

Expoziţie istorică culturală se deschide, în 25 Iunie 1929, la Iaşi, întru a comemora centenarul presei din Moldova şi pe întemeetorul ei Gheorghe Asache. Vor fi expuse, atât din Moldova, cât şi din celelalte ţinuturi ale ţării: colecţii de ziare, calendare, cărţi rare, între ele şi vechi cărţi bisericeşti, manuscrise, reviste, gravuri, fotografii, afişe, tablouri pictate de Asache, documente din colecţiile lui Mih. Cogălniceanu, Alecsandri ş. a.

Invitare. Implinindu-se 30 de ani dela absolvirea cursului pedagogic în «Seminarul Andreian» din Sibiu, sânt rugaţi toţi absolvenţii anului şcolar 1898—99 a lua parte la convenirea colegială, ce se va ţinea în Sibiu în ziua de Duminecă 7 Iulie 1929. Participanţii sânt rugaţi a comunica participarea lor la această convenire până în 30 Iunie a. c.: Direcţiunii şcoalei primare de stat Nr. 1. Sibiu, Strada Avram Iancu Nr. 13, spre a se putea face pregătirile necesare. — *N. Iordan, A. Barbu.*

Tariful poştal este din nou urcat, — s'a sporit chiar şi taxa asupra cărţilor didactice. — Tariful urcat pentru tutun n'a dat resultatul aşteptat şi încasările au scăzut. Se speră că tariful nou poştal va avea o soarte mai bună.

ŞTIRI LOCALE

Serbarea câmpenească de Duminecă a Reuniunii meseriaşilor români, ţinută în mândra noastră Dumbravă, a fost, ca şi în anii precedenţi, bine organizată de conducătorii instituţiei. Pe o zi cu cer senin şi soare cald au plecat demineaţa meseriaşii români, însoţiţi de numeros public, spre pădure; ear după ameazi serbarea a fost cercetată şi de I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi de altă lume intelectuală din oraş. Către seară publicul s'a înapoiat către casă dela serbarea care a decurs în ordine perfectă şi bună dispoziţie.

Cercetaşii. Duminecă la 2 Iunie, în cadrul unei serbări frumoase, s'a desfăşurat luarea jurământului cercetaşilor din Sibiu, recrutaţi din şirul elevilor şi elevelor dela toate şcoalele din localitate, şi dintre meseriaşi. La ora 11½ s'a început actul sfinţirii apei, săvârşită de către protopopul militar Ioan Dăncilă, asistat de preotul-profesor Mihail Neagu. Răspunsurile le-a dat corul Şcoalei normale Andreiu Şaguna sub conducerea elevului Aurel Pop. După terminarea serviciului divin păr. I. Dăncilă, într'o vorbire însufleţită, arată cercetaşilor şi cercetaşelor însemnătatea misiunii, ce au să îndeplinească, inzistând asupra făgăduinţii, ce o fac, de-a fi pururea la postul de datorinţă. Vorbeşte apoi dl inspector şef Ioan Bratu şi dl director Dr. Ioan Bunea, cari în cuvinte pline de învăţătură şi poveţe înţelepte îndeamnă pe cercetaşi a urma calea cinstei şi a omeniei, pentru a fi şi altora pildă de urmat. După luarea jurământului, serbarea se termină cu defilarea cercetaşilor şi cercetaşelor, care a făcut e foarte bună impresie asupra asistenţei. Ne exprimăm speranţa, ca cercetăşia odată începută, se va cultiva aşa ca elevii să nu fie stingheriţi dela studiu.

Baritonul Lupescu bine apreţiat de publicul muzical din oraşul nostru, va da un concert Luni, în 17 Iunie, ora 9½ seara, în sala dela Unicum. Programul bogat conţine bucăţi din opere mari şi arii româneşti. Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

CARŢI ŞI REVISTE

Dintr'un colţ de ţară, clipe trăite în războiul nostru pentru întregirea neamului, de *Sofronie Roşca.* Bucureşti, 1929. Institut de arte grafice «Lupta». Preţul 30 Lei. — Un volum de 80 pagini, ce conţine interesante amintiri din vremea războiului, cu mici dar grăitoare întâmplări care vor fi citite cu interes mai ales de românii sibieni dela 1916 şi anii următori.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 5581 ep. 1929. (68) 1—2

Concurs

Pentru zidirea **Şcoalei ortodoxe** de **cântăreţi** în Sibiu se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor Consiliului Arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 27 Iunie a. c.

Condiţiunile de lucrare şi dare în întreprindere precum şi planul şi devizul se pot vedea în cancelaria Consiliului Arhiepiscopesc în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Consiliul arhiepiscopesc.

(64) 1—2

Concurs

In baza devizului şi a condiţiilor stabilite de consiliul parohial pentru facerea **ferestrilor** şi **stranelor** la biserica din Poplaca, se publică concurs cu oferte închise pe ziua de Duminecă în 30 Iunie a. c., ora 3 p. m., în localul şcoalei.

Devizul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Poplaca, în 5 Mai 1929.

Consiliul parohial.

(63) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Se publică spre cunoştinţă generală, că în ziua de 29 Iunie (Sf. Ap. Petru şi Pavel) a. c., în localul şcoalei la orele 3 p. m. Consiliul parohial din comuna **Pianul de sus**, va da în întreprindere prin licitaţie publică minuendă lucrările de reparaţie necesare bisericii ort. rom. a II (din jos) din comuna sus amintită.

Estimaţiunea valoarei lucrărilor s'a făcut prin devizul cantitativ şi estimativ şi anume:

1. Lucru de zidărie. .	Lei	30.347·—
2. „ „ zugrav . .	„	12.138·—
3. „ „ tâmplărie şi vopsituri.	„	9.702·—
4. Costul materialului necesar	„	10.206·—
In total:	Lei	62.393·—

Licitanţii au a depune garanţie de 10% din preţul de strigare, care este 62.393 Lei.

Pianul, devizul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea la oficiul parohial din Pianul de sus.

Pianul de sus, la 9 Iunie 1929.

Ioan Cionca, notar. **Macsim Vulcu**, paroh.

Vasilie Dura, ep. cassar.

Nr. 6734/1929. (61) 1—1

Notiţă

In ziua de **10 Iulie a. c.**, la ora 10 a. m., va avea loc la primăria municipiului Sibiu (str. Mitropoliei 2 uşa 17) licitaţiunea pentru **asigurarea furnizărei uniformelor pentru servitorii oraşului** pe anul curent şi cu următoarele condiţiuni:

Ofertele se vor înainta cel mai târziu până la începutul licitaţiunii în plicuri închise şi sigilate, trebue să sune pe suma concretă şi vor fi însoţite de chitanţa despre vadiul de 10%, plătit la casieria oraşului. Supraoferte nu se iau în consideraţie. Condiţiunile mai amănunţite se pot vedea începând dela 5 Iulie la primărie, str. Mitropoliei 2, zilnic dela ora 9—12 în camera uşa Nr. 17 (notar Dr. E. Jekelius).

Sibiu, la 1 Iunie 1929.

Primăria Municipiului Sibiu.

Nr. 170/1929 prot. (54) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I-a din **Sadu**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite dela coala B. pentru întregirea dela stat.
2. Venitele stolare stabilite.
3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Incât nu se vor afla concurenţi cu calificaţie de clasa I, — se vor admite şi concurenţi cu calificaţie de clasa II-a.

Sibiu, la 26 Mai 1929.

Oficiul prot. în înţelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 263/1929. (56) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. **Jina**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs pentru 2 preoţi, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Pentru cazul că nu reflectează candidaţi cu calificaţie de clasa I, se admit şi cei calificaţi pentru cl. II.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Venitele stolare obişnuite în comună.

Doritorii de a ocupa aceste posturi îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc tractual în terminul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în parohie spre a cânta, a celebra, a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 24 Mai 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 593/1929. (55) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu frumos (Şulumberg)**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. 25½ jug. pământ eclejie.
3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.
4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir.
5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris, şi, cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnitei, în înţelegere cu consiliul parohial din Dealu-frumos.

Agnita, la 7 Mai 1929.

Emil Păcală
protopop.

Ad. Nr. 337/1929. (58) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Bogata olteană**, cu filia **Dopca**, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuţiunile acestui post sânt:

1. Intregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forţată.
3. Stola obişnuită în tract.
4. 4½ ferdelă porumb dela fiecare familie din parohie şi filie.

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile, însoţite de acte subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta şi în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 3848/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 5 Iunie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

(60) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III din tractul Haţeg, **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti**, **Sălaşul de sus** şi **Silvaşul de sus** cu filia **Lingina**, se publică concurs nou cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Nucşoara** cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, 32 jugăre (arător şi fânaţ într'o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.

2. **Sălaşul de sus**, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, 12 jugăre fânaţ şi folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru, — sau ecuivalentul acelei zile în bani, — dela 140 case, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificatele necesare.

3. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, sesiune parohială în materă: 8¼ jug. arător, 16 jug. pădure, în filie: 3 jug. fânaţ, adău 16 măsuri porumb sfârmat în materă, ear în filie câte 5 Lei dela 78 familii şi câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie, stola uzitată şi casă parohială.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protop. ort. rom. Haţeg, în înţelegere cu cons. par. respective.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţă dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat postal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese poştale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 19 Iunie 1929 Nr. 45

Telegraful Român

Organ național-biser

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
Sibiu
(Str. Șaguna 8)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nădejde de mai bine

In mijlocul tuturor frământărilor vieții, în acest complex de lupte pline de sbucium, singură biruință s'a dovedit a fi statornică și definitivă: ***biruința crucii.***

Instrument prin care s'a efectuat mântuirea omenirii, în friguri de chinuri nespuse, sfânta cruce s'a transformat în semnul marilor biruințe, prin care s'a schimbat adânc sufletul omului și fața lumii. Ea a pus tărie de neînvins în suflete de oameni simpli, a turnat în ele belșug de entuziasm și le-a pornit cu hotărâri nestrămutate pe drumurile pline de jertfă ale misionarismului.

Formidabila pasiune de apostol a tuturor ucenicilor și mai ales a sfântului Pavel, această titanică statornicie în slujba idealurilor sfinte, s'a născut și s'a întreținut numai și numai din crucea mântuirii... «Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Isus Hristos» — Galat. 6, 14 — a spus cu drept cuvânt apostolul neamurilor.

Când numele de creștin era un pericol, când sângele celor ce-și însușiseră idealul divin, curgea în șiroae, sfânta cruce, actualizând în suflete, sublima jertfă a Isbăvitorului, făcea să se nască certitudini profunde, din care izvorește bucuria cu putere eroică, în fața călăilor înmărmuriți mărturisirea: ***christianus sum!***

De atunci înainte, azi ca și eri și ca și mâne, în vremuri de încercări cumplite, când se ivesc nedumeriri la răspântii, cei ce pot pătrunde dincolo de aparențe, văd în sfânta cruce, în forma ei, în icoana jertfei ce ne vine în minte odată cu ea, scrise cu slove de foc, cuvintele de care s'a învrednicit oarecând sfântul Constantin împăratul: ***In hoc signo vinces!*** Atunci de sub cenușa nădejdiilor neîmplinite, răsare în cei aleși, dătătoare de încredere, speranța biruinții. Și oricât ar fi de grele împrejurările, victoria adevăraților închinători ai crucii este sigură, ca și a apostolilor entuziaști, cari, o mână de oameni, au învins puterea întunericului și ca și a primului împărat creștin, care și-a cusut pe steaguri semnul biruinții. Aceasta pentru că cei ce luptă sub stindardul crucii, nu caută nicicând izbândă pe căi lăturalnice. Ei pun, la baza tuturor acțiunilor lor, credința care dă statornicie în muncă și răbdare în suferință, speranța, care dă entuziasm și avânt de vultur, și iubirea care mișcă până și pietrele.

Așa se explică cum în lumea aceasta, tot ce s'a făurit din imbold creștin și cu desinteresarea celor ce se pun cu toată inima în slujba sfințeniei, poartă pe sine pecetea eternității. Iar opera egoismului uman, rezultat al izbânzilor cu străluciri orbitoare dar aparente, piere ca pulberea mânată de vânt. Ea nu are la bază piedestalul de granit al Evangheliei sfinte, ci lacrimi de orfan și de văduvă și vuet de sclav. Zădarnic se înalță trufașe cu semeție de piramidă, ce vrea să sfideze, căci nu e decât clădire zidită pe nisipul minciunilor. Acesta este un adevăr cu prisosință verificat de experiența veacurilor. Napoleon, marele împărat, care a repurtat cele mai mari victorii și a cules laurii celei mai strălucite glorii, în umilințele și durerile exilului său și-a dat seama totuși de superioritatea biruințelor crucii, față de biruințele sabiei. Primele nasc în suflete idealuri sfinte și veșnicesc aceste idealuri în opere sociale durabile, pregătind, încet dar sigur, împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Următoarele alcătuesc impresii efemere, gata să se prăbușească la cea mai slabă adiere. In momentele lui de durere, vulturul prins în lațul din Sfânta Elena, a înțeles misterul creștinismului.

Dar ceeace a văzut Napoleon, în zădărnicia visurilor lui nebune, se pare că vede foarte greu lumea secolului al XX-lea. Ea continuă să umble pe cărări de pierzare și refuză cu îndărătnicie să se convertească la adevărurile crucii. Și influențați de curentul lumii, noi cei de azi ne desolidarizăm tot mai mult de strămbunii noștri, cari au rămas vestiți prin credința lor. Singura armă în care aveau ei toată încrederea, era sfânta cruce, semn care se întâlnea la tot pasul, în viața lor. O purtau strămoșii săpată in inimi, o atârnau de grumaz cu ață înflorită, o închipuiau sculptată pe acoperișurile caselor, la portițele patriarhalelor gospodării, la răspântii de drumuri, în formă de pitorești troițe...

«Doamne, armă asupra diavolului, crucea ta ai dat-o nouă». Acesta nu era pentru dânșii un cuvânt gol, ci siguranță adâncă, din care deriva toată tăria sufletelor eroice. De aceea, strămoșii n'au fost niciodată răpuși. Valuri, valuri, au venit peste dânșii dușmanii credinței și ai neamului românesc. Aceia au pierit, însă, cu toții; au pierit cu toate cruzimile, cu tot ce au adus sinistru pe aceste plaiuri, iar neamul nostru a rămas neclintit: stâncă în mijlocul furtunii...

Și dacă azi, acest neam și-a văzut înfăptuit visul de veacuri, dacă azi, frați ce fuseseră despărțiți din fașe, trăesc și se bucură împreună, aceasta se datorește în cea mai mare parte credinței, pe care o reprezintă sfânta cruce. Iar dacă opera de consolidare, de unitate sufletească și de purificare morală întârzie, faptul se datorește lipsei de credință în sfânta cruce și în idealul pe care îl reprezintă. Politicienii de toate categoriile nesocotesc sugestiile crucii, în rezolvarea problemelor sociale, ca pe niște rămășițe din vremurile de întuneric. Ei, oameni puternici și «luminați» din veacul al XX-lea, nu vor să știe de asemenea «superstiții». Experiența oamenilor fără Dumnezeu a dovedit cât e de adevărată spusa Mântuitorului: «Fără de mine, nu puteți face nimic». Neamul nostru n'ar fi ajuns astăzi unde este, fără Mântuitorul. De aceea, singura cale pentru propășirea lui în viitor, este calea crucii.

Acest lucru, însă, pare că îl înțeleg greu cei ce «pun țara la cale». Ei vor căuta și în viitor, mântuirea, acolo unde nu este. Pentru adevărații români însă — și nu putem spune adevărat român, fără să spunem și bun creștin — sfânta cruce, semnul biruinții, va rămânea pururea, singura nădejde de mai bine.

Nicolae N. Grosu.

O nouă putere mondială

In ultimii ani a luat ființă în Europa, o nouă ***putere,*** care nu poate fi însă definită prin granițe, nici nu este însemnată cu linii albastre sau roșii pe nici o hartă, nu are conducere, nici diplomație, nici armată, și totuși este respectată în toate birourile statului, chiar mai mult acolo, unde toate celea se impun cu mai multă autoritate și siguranță. Această putere este: ***Pacifismul opiniei publice.***

Nu numai la națiunile anglosaxone în statele clasico-militare ale vechiului continent și în țara băștinașe a gloriei, ci chiar și la noi în România găsim elemente naționale contrare războiului, — nu alcătuite în partide organizate, ci mai mult într'o unire de procedare. Groaza inspirată de politica pumnului antebelică, și chiar înăsprită în decursul războiului, a trecut ca un fior de scuturare prin toate clasele sociale, și se reliefează mai bătător la ochi în orașele mari, își primește expresia vie în sute de feluri, conștiu și inconștiu, dar clar și conchis în toate tonalitățile sale, semnalate cu atâta precizie de opinia publică și de publicistică. Această pregătire antimilitaristă, a timpului nu va putea fi cuprinsă în cifre ca cea militaristă, dar totuș ea este o putere reală, — binecunoscută de toate cabinetele europene și chiar de mult temută.

Liga Națiunilor s'a degajat de multe ori de acest pacifism, deși prietenii păcii în multe cazuri, ar fi voit să-l vadă pus în activitate. Și, totuși, existența lui pură are o înrâurire destul de prețioasă. El nu este ceeace încă ar trebui să fie, dar este ceeace poate fi: o idee care, cu cât își apropie mai mult spiritul vremii, cu atât se concretisează mai mult. Liga Națiunilor este o instituție

a unei imense adunări, — invisibilă dar simţită şi auzită adunare a popoarelor, o tribuună, care la un caz dat se poate uşor transforma într'un tribunal. Ori asta prezintă un pericol, pe care şi-l pot exploata, ameninţând, aventerierii şi atotputernicii zilei, intriganţii şi oamenii — «moşteacă» ai tuturor popoarelor. Capete, care de altfel n'au învăţat nimic, simţesc doar, că ceva pluteşte prin atmosferă, ceeace pentru ei prezintă «primejdie», ceva nou, străin lor, ceva contra căruia toate armele lor de opresiune sânt insuficiente.

Dacă diplomaţii şi militariştii, mai fac aşa, ca şi când ei ar fi singurii mari ai lumii, totuşi simţesc, aşa în tăcere, o frică bazată, faţă de o putere mondială spirituală nedefinibilă, care există în afară de ei şi planează deasupra lor. Şi asta este tocmai un pas de înaintare al timpului nostru, un progres, care nu are a face nici cu îngâmfarea neimitabilă a puternicilor şi nici cu scepticismul lamentabil al celor mici.

Coriolan Bărbat.

Propaganda contra băuturii alcoolice

— Deziderate. — O predică. —

Campania stăruitoare, împotriva alcoolismului, s'a desfăşurat, în 2 Iunie a. c., cu bune şi promiţătoare începuturi.

In marea întrunire, convocată în capitală, de societatea «Temperanţă», pentru găsirea celor mai bune mijloace în vederea înlăturării unei mari primejdii naţionale, care e alcoolismul, au luat cuvântul medici şi profesori distinşi, arătând din nou că e mai bine să ne lipsim de câştigul ce-l aduce statului alcoolismul, decât să distrugem sănătatea poporului prin băuturi alcoolice.

S'au întocmit, cu această ocazie, deziderate, care să aducă în parlament, chiar în anul acesta, o lege contra alcoolismului. Şi anume:

1. A se opri imediat consumul spirtului de cereale, şi treptat în 3—4 ani al ţuicei. Spirtul trebuincios în industrie şi medicină, să fie produs numai în câteva fabrici ale statului.

2. Statul să înlesnească, fabricanţilor de spirt, credit eftin pe o durată de timp mai mare, spre a-şi putea transforma instalaţiunile lor în altele de folos obştesc.

3. Organizarea de instalaţiuni pentru uscatul prunelor, fabricarea magiunului, marmeladei şi conservelor şi introducerea consumaţiei lor pretutindeni, pentru ca proprietarii livezilor de pruni să nu piardă.

4. Reducerea numărului cârciumilor. Închiderea, fără dreptul de revenire, a cârciumilor Duminicile, sărbătorile şi zilele de târguri.

5. Organizarea, la sate, de centre de temperanţă, adică: locuri de întâlnire, de distracţie sănătoasă. Biblioteci, muzică, jocuri naţionale, filme educative, — acestea să fie distracţiile, nu băutura alcoolică.

Infăptuirea acestor dorinţi va fi negreşit spre binele obştesc al ţării.

*

Dintr'o predică, rostită în aceeaş zi, în sf. biserică din *Galeş*, în Arhidieceză, de parohul local, Păr. *Nicolae Răchiţan*, reţinem următoarele cuvinte nimerite:

Strămoşii noştri romani, până ce au dus trai *campătat*, erau mulţumiţi şi nu ştiau ce e sărăcia; ear când au început să creadă, că nu cumpătul, ci îmbuibarea e scopul vieţii omeneşti, ei nu şi-au mai putut apăra trupul şi sufletul de rugina patimilor rele.

Popoarele azi mai mult ca altă dată încep a preţui averea, sănătatea şi bunele moravuri.

In Elveţia, Suedia şi alte ţărişoare, nu vezi în sf. Duminecă, sau peste săptămână, oameni la mesele cârciumelor dormitând ameţiţi şi cheltuind bani câştigaţi cu sudoarea feţei...

Bunul Dumnezeu a rânduit viaţa *familiară*, ca fieştecare să-şi aibe un locşor curat, sănătos, frumos şi plin de duhul Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Cu durere vedem, cum în izvorul scump al virtuţilor din viaţa familiară se strecoară apele stricăcioase ale necumpătării, şi relele şi fărădelegile sapă căsniciile, părinţii nu sânt stăpâni peste copiii lor, în multe familii prea se cleveteşte şi se blastămă, clocotind casele de ură, de lăcomie şi invidie.

Cum şi prin ce măsuri să schimbăm această stare de jale şi plâns?

Numai Duhul lui Hristos ne poate deschide viaţa spre cele bune şi de folos.

Dacă părinţii se abat din ogaşul vieţii creştineşti, dându-se băuturii şi luxului, copiii merg după ei: pe *aceştia* în deosebi trebue să-i ferim.

De aceea, iubiţi creştini, să ne bucurăm când mama noastră, biserica străbună, ne poartă de grije, şi prin glasul ierarhilor dispune ca întâia Duminecă din luna Iunie să fie mai ales zi de propagandă pentru cumpătare sau temperanţă şi combatere a băuturilor spirtuoase.

Sus să avem inimile! Ziua de azi, a Temperanţei, să ne fie pildă vie pentru viitor. Să ne reculegem spre o viaţă curată, spre mărirea lui Dumnezeu şi fericirea noastră ca popor român dreptcredincios.

Nr. 3150 Plen. 1929.

Circulară

către onoraţii membri clerici şi mireni ordinari şi extraordinari ai adunării protopresbiterale electorale din tractul ZARAND

Prin ordinul Prea Veneratului Consiliu al Arhiepiscopiei ort. române de Alba-Iulia şi Sibiu din 10 Iunie a. c. Nr. 3150 fiind numit subsemnatul comisar pentru alegerea de protopresbiter în tractul Zarandului, în înţelesul paragrafilor 14, 15 şi 16 din Regulamentul pentru procedura alegerii de protopresbiter, prin aceasta convoc pe ziua de **Joi, 11 Iulie a. c., ora 5 p. m. Consiliul Protopresbiteral** la şedinţă în locul central **Brad**, cancelaria protopresbiterală, spre a constata cvalificaţiunea candidaţilor şi a compune lista de candidare, iară pe ziua următoare **Vineri, 12 Iulie a. c.** convoc **adunarea protopresbiterală electorala** la locul central **Brad.**

Inainte de alegere în biserica ort. română din Brad, la ora 9 a. m. se va sluji sfânta Liturgie împreunată cu chemarea Duhului Sfânt la care sunt invitaţi a lua parte toţi On. membri ai adunării protopresbiterale.

După terminarea dumnezeeştilor slujbe la ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării electorale.

Sibiu, 17 Iunie 1929.

Virgil Nistor
comisar consistorial.

Supunere ori iubire?

Episcopii bisericii anglicane au decis ca în formula cununiei să săvârşească oarecare schimbare. Şi anume, cuvântul *supunere* să-l înlocuiască cu cuvântul *iubire*. Aşa că de acum înainte mireasa engleză nu-şi va mai urma, în căsnicie, mirele ei cu supunere, ci cu iubire.

Iubire în loc de supunere! Şi oare deosebirea să fie chiar aşa de mare? O femee care îşi iubeşte într'adevăr bărbatul, i se şi supune fără constrângere. Femeea emancipată de azi nu mai voeşte să se subordoneze necondiţionat bărbatului ei.

Independenţa femeii, în gândire şi simţire, este aproape pretutindeni recunoscută. După concepţia de azi, femeea îşi poate manifesta voinţa liberă chiar şi atunci, când în formula cununiei a exprimat cuvântul: supunere. Ar fi foarte trist şi chiar o aşezare greşită a căsniciei, dacă femeea, în multiplele ei griji casnice de azi, nu ar şti şi singură ce trebue să facă. Eu cred că azi nici un soţ cuminte nu se pretează, ca el, cu neglijarea dorinţei soţiei sale, să «decreteze» ceva şi chiar să «îndeplinească». Diferenţa între supunearea de ieri şi «înaintarea» de azi a femeii constă în aceea, că, pe când până mai ieri bărbatul ordona numai, azi îşi bazează ordonările sale pe o consfătuire prealabilă cu soţia sa.

In multe cazuri, femeea se asociază dorinţei soţului său, — fiindcă îl iubeşte prea mult, ca, prin contrazicere, să-i cauzeze ore de mâhnire.

Dacă dorinţei soţiei sale de a avea o rochie sau pălărie nouă, soţul îi va spune un *nu* categoric, de cele de mai multe ori va deştepta în ea spiritul de contrazicere. Dacă îi va spune că pentru moment îi lipsesc mijloacele de a-i satisface dorinţa, atunci — dacă într'adevăr îl iubeşte — se va resemna fără şovăire.

Intr'o astfel de căsnicie, unde există bună voinţa spre o înţelegere reciprocă, vom întâlni foarte rar certe. Această reciprocitate trebue să fie prezentă la ambii soţi. Se pare că pentru bărbat ar fi aceste divergenţe mai incomode decât pentru femee. Sânt egal de incomode. Când ambii soţi vor privi cu aceeaş bună voinţă îndeplinirea sau neîndeplinirea anumitor lucruri, falşitatea şi linguşirea ar fi inexistente.

Adeseori se ivesc divergenţe din cauza, că soţia a făcut cumpărături fără ştirea soţului ei, sau, când acesta îi interzice oarecari prietenii, fără să-şi poată baza interzicerea pe felul de a vedea al soţiei sale, şi ea, considerând interzicerea de capriciu, — nu se supune. Dar femeea care înţelege pentru ce bărbatul ei îi interzice anumite lucruri, — iubindu-l — îl va asculta chiar şi atunci, când nu-i împărtăşeşte în totul vederile.

Iubire în loc de supunere: este un început ideal, însă după toate probabilităţile nu se va rămânea aici. La clădirea unei căsnicii nu-i suficientă baza unilaterală. Străduinţa spre înţelegere reciprocă, bazată pe iubire, va înlocui definitiv supunerea.

Dar, pentru aşa ceva este nevoe atât de bună voinţa bărbatului, cât şi a femeii. *Coriolan Bărbat.*

FOIŞOARA

Femeea de azi

Când scriu despre femee ca atare, nu voesc să vă înfăţişez o problemă socială politică. Principalul pentru mine este, a intra în domeniul intim de simţire al femeii. Pentru ce scriu, este cunoscuta progresivitate în emanciparea femeilor.

Factorul principal în viaţa unei femei este iubirea. In orce caz, vremurile de azi în complicaţia şi mizeria lor socială, pe care viaţa le-a scos la iveală, au dat la o parte femeea dela datoria ei principală, de a întemeia o familie şi a fi mamă. Femeea fără mijloace este constrânsă, mai mult ca ori şi cine, de-a câştiga parale, — ea şade în birou sau munceşte în fabrică. Şi este chiar de admirat, cum unele femei care trebue, de multe ori, să trăiască întocmai ca bărbaţii, îşi păstrează curat şi neinfluenţat sufletul. Părul tuns şi rochia scurtă, nu ne spun încă nimic. Sufletul unei femei nu-l poate schimba moda. Incearcă însă, cu tot dinadinsul vr'o femee să-şi egaleze viaţa ei intimă cu aceea a unui bărbat — este exclus ca încercarea să-i reuşească vr'odată — căci ea luptă contra propriei sale naturi, şi va fi nefericită. Mă cuget de multe ori că femeile, cari şi-au câştigat, prin o muncă asiduă şi jertfe, o poziţie socială egală cu a bărbatului, îşi vor aduce, totdeauna, cu regret aminte de înaintaşele lor, care au avut mai puţine *drepturi*, însă s'au bucurat de mai multă *iubire*.

Moda, — acest simbol vizibil, al sufletului femenin, — care evoluează încontinuu, este mai puţin progresivă, decât ni s'ar părea. Ea se repetă mereu. Regii modei parisiene ne prezic, de pe acum, reîntoarcerea rochiilor lungi, cu trene. Este o reacţiune şi o reîntoarcere între hotarele bunului simţ. Eu o spun, că este tot una, cum se îmbracă vr'o femee, cum dansează, cum se înfrumseţează. Turcoaicele au aruncat, mai de-unăzi vălul, care le acoperea faţa. Europenele îşi expun bustul decoltat, ear femeile din Polynezia încep să şi acopere trupul cu haine, — şi, prin a-şi îmbrăca întreg corpul, tind să placă. Şi acum, dacă vom avea înaintea noastră aceste trei tipuri de femei, turcoaica devoalată, europeana decoltată, şi polyneza «mult» îmbrăcată, vom putea observa la toate trei, cu toată deosebirea modei şi a gustului, aceeaşi tendinţă. Dorul lor este iubirea. Ţinta lor este de a deveni soţii şi mame, — căci numai atunci sânt fericite.

Or, această unitate de aspiraţiuni femenine constitue o palpabilă desmintire a tendinţei de masculinizare a femeii, ce este manifestată astăzi cu atâta sgomot. *C. B.*

Consecinţe...

Dela un credincios, cucernic mirean, primim următoarele:

In *Telegraful Român* dela 1 Iunie c., sub titlul, «Cum s'au schimbat vremile», ni se arată în general consecinţele ce vor rezulta, atât pentru biserica ortodoxă, cât şi pentru statul român, din faptul ratificării concordatului.

Pentru a verifica cele arătate în sus numita gazetă, vom da următorul exemplu:

In oraşul *Gherla*, cunoscut ca centru al uniţilor, după 11 ani dela unire, ortodocşii încă tot nu-şi au biserică, ear credincioşii sânt siliţi să asculte sfânta liturghie într'o capelă improvizată.

Oare care să fie cauza că ortodocşii nu-şi au biserica lor?

Nu vreau s'o aibă?

Nu-şi dau osteneală s'o facă?

Nici una, nici alta: Ei vreau s'o aibă şi de vreo doi ani au cutreerat toate drumurile întru câştigarea unui loc potrivit pentru a-şi zidi sfântul locaş: — dar până acum zadarnic, căci fraţii greco-catolici ne pun atâtea piedeci, de par'că ar fi vorbă de ridicarea unui templu păgânesc pentru slăvitori de idoli...

S'a înfiinţat şi la noi filiala «societăţii femeilor ortodoxe», şi prin munca neobosită a preşedintei, dna colonel Mihail, s'au strâns aproape 100,000 lei; s'a cerut un loc în centrul oraşului, dar ni s'a răspuns de acolo că e prea «la lumină», că întunecă oraşul — şi mai ales faţa episcopiei greco-catolice, — şi alte multe pretexte de acestea.

Ortodocşii au voit să-şi primească locul pe cale administrativă şi au intervenit la consiliul orăşenesc şi la consiliul judeţan, — totul în zadar; uniţii, din acele comisii, nu numai că nu au aprobat, dar au îndemnat şi pe armeni şi evrei să fie contra, ear la pertractarea dela judecătoria de ocol, când trebuia să se decidă întru alegerea locului, comisia, formată în majoritate din uniţi şi un singur ortodox, a refuzat cererea.

Consiliul comunal al oraşului Baia-mare, pentru înfiinţarea episcopiei greco-catolice în acel oraş a putut vota şi pune imediat la dispoziţie un fond iniţial de şase milioane cu care să se înceapă lucrările de instalare şi construcţie a palatului episcopal. Cei din Sighet, ca să poată atrage episcopia unită în acel oraş, au oferit un loc din centrul oraşului în valoare de peste 15 milioane. Judeţul a oferit localul palatului cultural în valoare de circa 20 milioane...

Consiliul orăşenesc din Gherla însă, şi celelalte comisii, când e vorba de biserică ortodoxă română, nu urmează asemenea gesturi făcute pentru uniţi, şi respinge cea mai dreaptă rugă adusă de credincioşii ortodocşi.

Unde vom ajunge, când biserica «dominantă» este astfel tratată într'o ţară ortodoxă?!

Zicem de aceea tuturor bunilor ortodocşi cuvintele Mântuitorului:

«Priveghiaţi», — priveghiaţi căci concordatul va începe a-şi scoate în evidenţă tot mai mult lucrarea tulburătoare şi nefastă.

Streteanu.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE, va pleca în 22 Iunie a. c., în misiune în protopopiatul Hunedoarei. Cu această ocaziune va sfinţi şi preda sfintei sale destinaţiuni două nouă locaşuri dumnezeeşti: Duminecă în 23 Iunie va târnosi noua biserică din Teliuc, iar în 24 Iunie în ziua serbătorii naşterii Sfântului Ioan Botezătorul pe cea din Valea Nandrului.

Părintele consilier Trandafir Scorobeţ reîntors acasă. Indeplinindu-şi părintele Scorobeţ misiunea încredinţată în mijlocul credincioşilor noştri de peste Ocean, după o absenţă de 7 luni cu ajutorul bunului Dumnezeu, în 14 l. c., s'a reîntors deplin sănătos în mijlocul nostru.

Şedinţele parlamentului se prelungesc până la 15 Iulie pentru a se vota legile următoare: reforma administrativă, creditul agricol, organizarea învăţământului agricol, şi schimbarea legii de încetăţenire.

† Pr. Iosif Oprean, unul din ultimii preoţi hirotoniţi de marele Arhiereu Şaguna, paroh ort. rom. în retragere, membru pe viaţă al Asociaţiunii, preşedinte onorar al corporaţiunilor bisericeşti din Târnaviţa, distins cu brâu roşu şi decorat cu «răsplata muncii» clasa I., etc., în al 91-lea an al etăţii şi 68 al preoţiei, după scurte şi grele suferinţe, împărtăşit cu sfintele Taine, a adormit în Domnul în 16 Iunie 1929 ora 1 din noapte. Rămăşiţele sale pământeşti, după priveghierea în sfta biserică, s'au aşezat spre veşnică odihnă în cimiterul ort. rom. din Târnăviţa la 18 Iunie 1929. Fie-i memoria binecuvântată!

Universitatea Populară «Nicolae Iorga» din Vălenii de Munte îşi deschide cursurile de vară între 15 Iulie şi 15 August 1929, sub conducerea directă a dlui profesor Nicolae Iorga. Inscrierile se fac la «Liga Culturală», B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1, Bucureşti I. Costul căminului este 200 lei, iar cantina 1500 lei pe tot timpul cursurilor.

Congresul Ligii culturale se ţine în 22 şi 23 Iunie 1929 la Cluj. Se fac pregătiri pentru succesul cât mai deplin al serbării. In seara de 22 Iunie va cânta corul săliştenilor.

Premiile naţionale, în anul acesta, au fost date dlui Liviu Rebreanu pentru proză, şi dlui Alex. Davila pentru poezie. Voturi, în comisia care acordat premiile în valoare de câte 100.000 lei, au mai întrunit scriitorii: Gala Galaction, T. Arghezi şi V. Eftimiu.

Corul Academiei teologice din Sibiu, sub conducerea Rectorului N. Colan, va face un turneu artistic concertând în următoarele localităţi:

22 Iunie Alba-Iulia
23 „ Sebeşul-săsesc
24 „ Făgăraş
25 „ Braşov
26 „ Sinaia
27 „ Câmpulung
28 „ Zerneşti
29 „ Bran
30 „ Satulung (ora 4 p. m.) Hărman (ora 9 seara). Concertele vor fi dirijate de dl prof. N. Oancea-Sibiu.

Indrumări potrivite s'au dat de curând căminurilor culturale din partea Fundaţiei Regele Mihai. Pentruca preoţii şi învăţătorii să se poată orientà mai cu temei în ţinerea adunărilor de Duminecă sau a «şezătorilor» cum se numesc, e bine să cunoască aceste îndrumări. Ce să se dea poporului în adunările pomenite? Eată, pe scurt, ce trebue înfăţişat: 1. ***Faptele*** săptămânii dela o Duminecă la alta, pentru a pune pe sătean în contact cu lumea, cu spiritul şi creaţiunile omeneşti; 2. ***cuvinte*** în legătură cu trebuinţele vieţii locale, nu conferenţe cu teme străine de gândul ascultătorilor, nici subiecte abstracte, ci scurte expuneri despre nevoile vieţii locale (b. o. oftica şi neştiinţa oamenilor, alcoolismul, înjurăturile, pornirile pătimaşe, ereziile, întunerecul lor ş. a.); 3. ***comunicări şi recomandări;*** se aduc adecă la cunoştinţă: iniţiative, realizări, hotărâri şi dorinţe dela centru; se recomandă o muncă locală, un act de generositate, o jertfă, îndeosebi o ***carte***, care să agite spiritul în înţelesul culturii şi fericirii. Adunările se ţin Dumineca după terminarea sfintei liturghii. Adunări sărbătoreşti se organizează mai puţine, ele cer pregătiri cu coruri, teatru ş. a.

Excursiune. Din Vălcele ne scrie preotul local de acolo: Iniţiativa particulară a făcut ca în luna Mai, din aceasta primăvară, «Corul vecinătatea» din Treiscaune cu toţi membrii lui: învăţători şi învăţătoare dela şcoalele din Vălcele, Araci şi Ariujd, să întreprindă o frumoasă excursie în direcţia: Buzău, Brăila, Galaţi, Tg. Ocna şi Mercurea Ciucului, fiind Băile Vălcele punctul de plecare şi întoarcere. Excursiunea a reuşit, din toate punctele de vedere, spre generală mulţumire.

Gură multă. Alături de budapestanii cari «se deşteaptă», făcuse şi primministrul, contele Bethlen, câteva declaraţii straşnice, în ziua de 26 Mai 1929, la desvelirea monumentului închinat mai mult iredentismului unguresc, decât soldatului ungur necunoscut. Dl conte «s'a deşteptat» grozav şi a spus că guvernul său, în ale politicei externe, urmăreşte revizuirea sau anularea tratatului dela Trianon. Va să zică nu pace, nici înţelegere, ci războiu de revanşă vreau stăpânitorii Ungariei de azi. S'a şi aflat o gazetă, — e *Popolo di Roma*, — care tocmai din maica Romă cea bătrână crede că e lucru înţelept să sprijinească aspiraţiile dela Budapesta atât de străină de opera păcii.

Ministrul maghiar de justiţie plănueşte să schimbe practica de până acum în rostirea sentinţelor, aşa ca ele să se pronunţe nu în numele statului, ci «***în numele sfintei coroane a sfântului Ştefan***». — Coroana poartă, cum ştim, o cruce ***strâmbă***, — semn ca sentinţele să fie drepte?

De urmat. O şcoală pentru mirese s'a deschis la Eisenach în Germania. In această şcoală, miresele şi fetele învaţă lucrurile de casă pentru a putea fi bune gospodine şi bune mame. Instituţia din Germania, introdusă şi respândită şi la noi, ar aduce mult folos.

Cu vaporul pe Dunăre. Societatea culturală «Cuvântul românesc» din Timişoara organizează o grandioasă excursie pe Dunăre, până la Belgrad (capitala Jugoslaviei) cu un vapor de pasageri de mare lux, al societăţei D. D. S. G. din Viena. Plecarea excursioniştilor din portul T.-Severin se face în ziua de Duminecă 4 August ora 6 dimineaţa precis, iar sosirea la Belgrad la ora 9 seara. Inapoierea din Belgrad, se face în 6 August ora 2.30 dimineaţa, iar sosirea la T. Severin în aceeaş zi la ora 1 după amiaz. Costul unui bilet de participare este de lei 800·—, de persoană plus lei 100·—, taxa de înscriere. Numărul participanţilor fiind limitat, reţinerile se primesc de pe acum şi vor fi însoţite de costul respectiv. Excursioniştii n'au nevoie de paşapoarte individuale, iar cei din alte localităţi se bucură de o reducere de 50% pe C. F. R. până la T.-Severin şi retur. Prospecte cu descrierea frumosului şi istoricului traseu dunărean se trimit, la cerere, gratuit, contra porto în mărci poştale. Orce corespondenţă şi trimiteri de bani, se fac la adresa: Ziarului «*Dreptatea Banatului*», Timişoara II, Strada Gloriei 4.

ŞTIRI LOCALE

Concertul mult apreciatului bariton *Lupescu* s'a ţinut, Luni seara, la Unicum, cu un program în care figurau: un oratoriu, balade, lieduri, arii, doine şi cântece din popor. Felul cum artistul ştie scoate la iveală marca românească în ariile ţărăneşti, gradaţiunea dela gingăşia doinei şi accentul săltăreţ al horei, până la forţa ariilor de bravură, a stârnit — în micul auditor — vifor de aplauze. Artistul nostru dispune de norocoasa îmbinare a culturii muzicale cu rutina, temperamentul, şi cu darul unei voci metalice. Ceice au absentat, au motive de regret.

Mulţumită. Cu ocazia Concertului Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu ţinut la 25 Mai c., au binevoit a suprasolvi respective rescumpăra biletele următorii domni, mulţumindu-le şi pe această cale: Dna H. Bratu, soţie de deputat şi I. D. Petri, propr. de cinematograf, câte 200 lei; Ioan Ştefan, subcom. de poliţie, Căpitan Alecu, Miron Neagu, propr. de tipografie şi Inginer Ghimuş, câte 100 Lei; Prof. T. Popovici 60 Lei şi Marin Stoica, măestru frizer, 40 Lei.

Comitetul.

Membrii noi la «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu» s'au mai înscris: *a*) Fondatori cu taxe de 200 Lei: Adrian Popp, tâmplar, Petre Mocian, comerciant, Ilie Oreştianu, funcţionar, N. Avrigeanu, m. măcelar, N. Rodean, m. pantofar, Marin Stoica, m. frizer, Ilie Ursu, dir. sucursalei «Luther» şi Vincenţiu Fulea, tâmplar; *b*) pe viaţă cu taxa de 100 Lei: Lazar Albu, grefier la judec. mixtă, N. Jurca, mecanic, Andrei Maier, comerciant şi Nicolae Ioraş, culeg. tipograf.

Comitetul.

CARŢI ŞI REVISTE

Dintr'un colţ de ţară, clipe trăite în războiul nostru pentru întregirea neamului, de *Sofronie Roşca*. Bucureşti, 1929. Institut de arte grafice «Lupta». Preţul 30 Lei. — Un volum de 80 pagini, ce conţine interesante amintiri din vremea războiului, cu mici dar grăitoare întâmplări care vor fi citite cu interes mai ales de românii sibieni dela 1916 şi anii următori.

Nr. 205/1929. (67) 1—3

CONCURS

In baza § 7 a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopop şi conform înaltului ordin al P. V. C. arhidiecezan Nr. 2092/1929, din 12 Martie a. c., prin aceasta se publică concurs, pentru întregirea postului de protopop ortodox român al tractului Haţeg, cu sediul în oraşul Haţeg.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh al Haţegului.

Venitele împreunate cu acest post sânt: Venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B, venitele stolare, adău, salarul dela stat, sesiune parohială, venitele după postul de protopop, cu întregirea dela stat, taxele legale după vizitaţiunile canonice şi locuinţă în casele parohiale.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă pentru protopopi, prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. C. arhidiecezan în termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţie, după rubricile indicate în regulamentul congr. § 12.

Concursele, întrate după espirarea terminului, nu se vor lua în considerare.

Haţeg, din şedinţa consiliului protopopesc al tractului Haţeg, ţinută la 21 Mai 1929.

Seb. Rusan m. p. adm. prot. prez. — **Ioan Sânzian** m. p. notarul cons. prot.

Pentru conformitate cu originalul.

Haţeg, la 22 Mai 1929.

Sebastian Rusan
adm. prot.

Nr. 4861 Plen. 1929

Concursul s'a aprobat

Sibiu, din şedinţa plenară dela 10 Iunie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 5581 ep. 1929. (68) 2—2

Concurs

Pentru zidirea **Şcoalei ortodoxe** de **cântăreţi** în Sibiu se publică concurs.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor Consiliului Arhiepiscopesc ort. român în Sibiu până la 27 Iunie a. c.

Condiţiunile de lucrare şi dare în întreprindere precum şi planul şi devizul se pot vedea în cancelaria Consiliului Arhiepiscopesc în Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

(64) 2—2

Concurs

In baza devizului şi a condiţiilor stabilite de consiliul parohial pentru facerea **ferestrilor** şi **stranelor** la biserica din Poplaca, se publică concurs cu oferte închise pe ziua de Duminecă în 30 Iunie a. c., ora 3 p. m., în localul şcoalei.

Devizul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Poplaca, în 5 Mai 1929.

Consiliul parohial.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 170/1929 prot. (54) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a doua de clasa I-a din **Sadu**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta nou concurs cu termin de 30 de zile, dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite dela coala B. pentru întregirea dela stat.
2. Venitele stolare stabilite.
3. Sesiune parohială 12 jugăre.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Incât nu se vor afla concurenţi cu calificaţie de clasa I, — se vor admite şi concurenţi cu calificaţie de clasa II-a.

Sibiu, la 26 Mai 1929.

Oficiul prot. în înţelegere cu consiliul parohial din Sadu.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 263/1929. (56) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. **Jina**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs pentru 2 preoţi, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Pentru cazul că nu reflectează candidaţi cu calificaţie de clasa I, se admit şi cei calificaţi pentru cl. II.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Venitele stolare obişnuite în comună.

Doritorii de a ocupa aceste posturi îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc tractual în terminul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în parohie spre a cânta, a celebra, a cuvânta şi a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 24 Mai 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în înţelegere cu comitetul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 593/1929. (55) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Dealu frumos (Şulumberg)**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. 25½ jug. pământ eclejie.
3. 12 stg. lemne de foc dela comuna politică, făcute şi aduse acasă de credincioşi.
4. Până când se va clădi casă parohială, parohia se va îngriji de locuinţă corespunzătoare, eventual relut de cvartir.
5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile şi documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris, şi, cu prealabila încunoştinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnitei, în înţelegere cu consiliul parohial din Dealu-frumos.

Agnita, la 7 Mai 1929.

Emil Păcală
protopop.

Ad. Nr. 337/1929. (58) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Bogata olteană**, cu filia **Dopca**, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia publicare în Telegraful Român.

Retribuţiunile acestui post sânt:

1. Intregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forţată.
3. Stola obişnuită în tract.
4. 1½ ferdelă porumb dela fiecare familie din parohie şi filie.

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile, însoţite de acte subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta şi în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 3848/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 5 Iunie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

---

(60) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor de cl. III din tractul Haţeg, **Nucşoara** cu filia **Mălăeşti**, **Sălaşul de sus** şi **Silvaşul de sus** cu filia **Lingina**, se publică concurs nou cu termin de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sânt:

1. **Nucşoara** cu filia Mălăeşti, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, 32 jugăre (arător şi fânaţ într'o tablă) sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru dela fiecare casă, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificate.
2. **Sălaşul de sus**, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, 12 jugăre fânaţ şi folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială, câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru, — sau ecuivalentul acelei zile în bani, — dela 140 case, stola obicinuită, casă parohială cu supraedificatele necesare.
3. **Silvaşul de sus** cu filia Lingina, cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela Stat, sesiune parohială în materă: 8¼ jug. arător, 16 jug. pădure, în filie: 3 jug. fânaţ, adău 16 măsuri porumb sfârmat în materă, ear în filie câte 5 Lei dela 78 familii şi câte 1 zi de lucru dela 39 familii din filie, stola uzitată şi casă parohială.

Concurenţii îşi vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul indicat şi se vor prezenta în parohiile respective, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Haţeg, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protop. ort. rom. Haţeg, în înţelegere cu cons. par. respective.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese poştale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 22 Iunie 1929 Nr. 46

Telegraful Român

Organ naţional-bisericesc

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociaţiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Cauzele separării poporului de preot în unele locuri, şi mijloacele de apropiere

Istorici şi scriitori de seamă au statorit, cu litere neşterse, rolul ortodoxiei în trecutul neamului românesc, constatând că, fără biserica ortodoxă ocrotitoare şi fără preoţimea ei străjuitoare, poporul nostru nu s'ar fi putut afirma pe aceste meleaguri năpădite veacuri întregi de puhoiul vrăjmaşilor năvălitori.

Biserica ortodoxă a păstrat şi propagat atât credinţa strămoşilor, cât şi naţionalitatea lor.

Rolul preotului, ca reprezentant al religiei şi al bisericii, păreà uşurat; el, părintele satului, era singurul conducător şi sfătuitor în chestiuni bisericeşti, morale, naţionale şi sociale. Autoritatea lui, în faţa credincioşilor, era indiscutabilă.

Dar, vremea trece, lucrurile progresează sau regresează, în orce caz ele se schimbă.

Astăzi vedem că în unele locuri prestigiul preoţimii e în scădere şi poporul se separează de părintele său sufletesc.

Ceea ce este e cu atât mai bătător la ochi, cu cât ne dăm seamă, că preoţimea de azi munceşte pentru întărirea, cultivarea şi educaţia credincioşilor mult mai mult decât preoţimea din trecut, şi deci preotul de azi e superior bunului preot din trecut.

Atunci cum să explicăm înstrăinarea, pe alocurea, a turmei de păstor?

Poate prin curentele sociale, americane, democratice, rău interpretate, sau prin alte curente primejdioase ca urmări ale războiului trecut?

Prin îmbogăţirea fără seamă a unora şi prin frigurile materialismului ce au cuprins societatea de azi?

Negreşit şi prin aceasta.

De bună seamă însă un motiv de căpetenie îl aflăm în deosebirea mai mare între capacitatea culturală a preotului de azi, dobândită în şcoală, şi între capacitatea şi educaţia poporului ce n'a ţinut pas în aceeaş proporţie.

Preoţii vechi nu se deosebiau mult de poporul păstorit, ei luau astfel parte direct la bucuriile, întristările şi la toate manifestările sufleteşti ale poporului: preotul era în fruntea mesei la nunte, la pomeni, la botezuri, la masluri ş. a. Preotul de azi este — din îndreptăţite consideraţii — mai cu rezervă în toate aceste manifestări, fără să putem zice că nu le-ar conduce sau supraveghea.

*

In trecutul nostru, vorbind de Ardeal şi de provinciile alipite, întreg poporul alcătuea un front faţă cu tendinţa statului de a ne desnaţionaliză. Conducătorul firesc al poporului era preotul, singurul intelectual sătesc independent, — ceilalţi funcţionari, puţini la număr, erau cu totul în atârnare de stăpânitorii politici.

Azi statul e românesc. Interesele poporului nu se mai încrucişază cu interesele statului, poporul nu mai vede în fiecare funcţionar un duşman al său. Se aude chiar ici-colo vorba unor sfătoşi, că biserica şi preoţimea şi-au sfârşit rolul în mijlocul poporului din ţara desrobită.

Mare greşală.

Dacă în trecut lupta noastră cu străinii de neamul nostru, de multeori era atât de mare, încât biserica din păstrătoare şi ocrotitoare a credinţei şi moralităţii a trebuit să se prefacă în păstrătorea şi ocrotitoarea naţionalismului, azi, dacă scopul naţional s'a ajuns, prin aceasta nu însemnează că rostul bisericii a încetat. Din contră, biserica numai de azi înainte revine la adevărata sa ogaşă, păstrătoare a credinţei şi a moravurilor bune; ea va fi şcoala credincioşilor săi, pe care îi va instruì, cultiva, înţelepţi şi moraliza, conform poruncilor lui Isus.

Aceasta e chemarea preoţilor: de a fi răspunzători de creşterea moral-religioasă şi de desvoltarea şi cultivarea poporului.

*

Nu puţin contribue la înstrăinarea poporului de preoţime şi o parte din presa românească.

Presa ar fi să fie o forţă în stat. La noi, procedeul multor gazete nu e forţă educativă, în adevăratul înţeles al cuvântului.

Inainte de răsboi prin gazetărie se cultivà, se întăreà sufleteşte cel ce citia. Cu ce sentiment de elevaţie şi de respect răsfoim şi azi colecţiile Tribunei, Gazetei Transilvaniei şi ale altor gazete de pe vremuri...

Biserica, instituţie sfântă, trebue apărată, capii ei deasemenea trebue în adânc respectaţi. In loc de aceasta — am văzut tocmai contrarul.

*

Preotul, cunoscător al stării şi trebuinţelor poporului, este deplin competent în sfătuirea şi în *afacerile politice*. Nu-i mai puţin adevărat însă că locul preotului nu-i în agitaţiile electorale, ci în biserică, unde să sfătuiască pe credincioşi şi să le arate calea bună de urmat. Altă atitudine este împreunată cu urmări puţin îmbucurătoare pentru raportul dintre turmă şi păstor.

Nu vom lua deci parte în luptele de trântire şi ridicare de guvern, ci în calitate de slujitori ai ordinei morale vom sprijinì pe ceice lucrează pentru bună starea şi progresul bisericii.

*

Sectele nu pot prinde rădăcini la noi, decât reducându-se autoritatea preoţimii: deci năzuinţa sectanţilor e a descalifica preoţimea. In programul oricărei secte există ca principiu a compromite cât mai mult persoana preotului în interesul respândirii învăţăturilor sectante.

De aici: necesitatea organizării unei lupte de apărare în contra celor ce lucrează în scopul desfacerii poporului de preotul său.

*

Ne lipsesc *şcoale confesionale* — deşi n'am renunţat şi nu putem renunţà la dreptul d'a înfiinţa şi susţinea şcoala confesională şi în viitor. Despre marele folos şi ajutor al acestei şcoale, în educaţia religioasă şi morală a poporului, ne putem da seamă numai noi ceice am avut-o, şi n'o mai avem.

In şcoala confesională preotul şi învăţătorul conlucrau la cultivarea religioasă a sufletelor, la temeiul care singur garantează moralitatea, viaţa şi trăinicia popoarelor.

Dupăce şcoala este scoasă de sub puterea bisericii, ne mai rămâne abea *catehizaţia*, ca mijloc prin care preotul poate să-şi câştige iubirea şi alipirea copiilor, în nădejdea ca această legătură să se perpetueze şi pe mai târziu prin activitatea desfăşurată în aşezăminte ca societatea «Sfântul Gheorghe», Casele culturale ş. a.

*

Reforma agrară, prin afectarea sesiunilor parohiale, a contribuit pe alocurea la răcirea relaţiilor dintre preot şi enoriaşi.

Poporul de ţărani, care a ţinut totdeauna la glia de pământ mai mult decât la viaţă, n'a văzut cu ochi buni că pierde câteva jugăre de pământ, care se afectează parohiilor. Duşmanii neamului încearcă să exploateze această împrejurare, seducând pe neştiutori.

*

Cam acestea socotim că ar fi motivele înstrăinării masselor de către conducătorii lor fireşti, tot motive ce-şi au provenienţa mai ales în împrejurările, prin care trecem.

*

Mijloacele de *îndreptare* rezultă din însăş cunoaşterea motivelor înstrăinării:

Intrunirile în *cercuri religioase*.

Aci, în aceste întruniri, ţinute în fiecare sat, se studiază lipsurile, dorinţele, neajunsurile poporului, putându-se combate cu mijloace potrivite.

Se ştie ce mare înrâurire are slujba noastră, săvârşită de mai mulţi preoţi în sobor. Poporul urmăreşte cu luare aminte şi cu inima deschisă toate cuvintele rostite de preoţi. Predicile şi conferenţele acum îşi au cel mai mare efect.

Casele culturale. Deşi sântem obligaţi cu toţii la înfiinţarea de case culturale, totuşi se află multe comune unde casele culturale există numai în idee. E nevoie absolută să fiinţeze casele culturale în tot locul. Prelegerile, in-

structia analfabeţilor, şezătorile literare, cetirile biblice, proiecţiunile ş. a. sânt mijloace menite să strângă legătura dintre popor şi preot.

E foarte preţios serviciul ce ni-l aduce aici organul «*Lumina Satelor*» din Sibiu.

Deşi se afirmă, cum strigă unii, că biserica noastră şi-a împlinit chemarea odată cu împlinirea idealului naţional, şi deşi s'ar părea că poporul nostru azi, după războiu, în urma diferitelor curente materiale şi anticreştine nu mai e setos de credinţă şi religiositate, totuş situaţia se prezintă *cu totul altfel:* Societatea e setoasă de credinţă şi de religie mai mult decât înainte vreme.

Critica, la adresa bisericii şi preoţimii, oare ce denotă? Că societate e dornică să primească credinţă, e dornică de viaţa morală şi religioasă.

Cum se explică totuşi că unii din credincioşii noştri îmbrăţişază diferite secte? Tocmai prin faptul că sânt setoşi de credinţă şi de altă viaţă religioasă pe care li se pare că le găsesc în mai mare măsură la sectanţi, decât aiurea.

*

De mare însemnătate e pentru strângerea relaţiilor dintre păstori şi păstoriţi e şi *contactul personal.*

Preotul va cerceta viaţa familiară a păstoriţilor săi, vizitându-i şi convenind cu ei şi în afară de serviciile religioase.

Vizitele pastorale vor întări legăturile dintre preot şi popor, înlăturând îndoelile, neîncrederea şi bănueala.

Preotul se va *feri să ia taxe prea mari* pentru serviciile ce le face. Părerea mea e să se renunţe cu totul la taxele stolare.

Viaţa *particulară a preotului* să fie tuturora toate, după cuvântul: «Aşa să se lumineze lumina voastră, ca lumea văzându-o, să preamărească pe Tatăl din ceruri».

Preotul să fie pildă vie în cele sociale, morale şi familiare; pentrucă aşa va fi consideraţia de care se va putea bucura în mijlocul turmei sale, cum vor fi purtările sale. Dela el depinde, că dacă în trecut au fost, el şi biserica, ocrotitorii naţionalităţii noastre, să fie şi în viitor factorii cărora li se datoreşte întărirea morală a neamului. Pr. *Al. Popa*

Cine provoacă? Ziarul bucureştean *Cuvântul,* ajuns la discreţiunea dlui Nae Ionescu, se opinteşte să suplinească tot mai mult lipsa cotidianului catolic, *Albina,* care a răposat înainte cu vreo câţiva ani.

Luând locul acestui cotidian, *Cuvântul* a dus şi duce o caraghioasă campania împotriva Sf. Sinod şi a membrilor săi. Intr'un număr mai nou (dela 16 Iunie 1929), numitul ziar, sub iscălitura dlui Nae Ionescu, face un pas mai departe (o fi ştiind Dsa pentru ce), şi de astădată mai catolic decât papa, dl Nae declară că *biserica noastră ortodoxă nici n'are dreptul să fie dominantă,* «dominanţa ortodoxiei ar fi — după cum spune — mai de grabă o calitate, o decoraţie, dacă vreţi, decât o funcţiune».

Nu ne trece prin gând să intrăm în polemie, pe tema aceasta, cu semioficiosul nunţiaturii papale. E alt ceva la mijloc: Coloanele *Cuvântului* sânt bune prietene şi *guvernului* actual, nu sânt dar lipsite de oarecare caracter oficios. Cunoscând aceste prieteneşti legături, preoţimea noastră din Ardeal vrea să ştie: oare onoratul guvern îşi însuşeşte sau nu manifestaţia la adresa bisericii ortodoxe din ziarul Cuvântul? Admit, cei din fruntea stăpânirii, declaraţiile tendenţioase şi provocătoare semnate de redactorul acelui organ? Dacă nu există nici un acord între unii şi alţii, să ni se spună lămurit. Constatăm deocamdată provocările îndrăzneţe ce ni se aduc fără întrerupere în articolele unui «admirator» al papismului şi al guvernului.

Preoţimea din protopopiatul Sibiului, întrunită în conferenţă pastorală la 4 Iunie 1929, — luând cunoştinţă de vorbirea I. P. S. Sale Arhiepiscopului şi Mitropolitului nostru NICOLAE, ţinută, în numele bisericii ortodoxe din întreaga ţară, la discuţia Concordatului în şedinţa din 23 Mai a. c. dela senat, — exprimă Inaltului Ierarh adânca sa veneraţiune pentru apărarea prestigiului bisericii şi al neamului, asigurându-L că preoţii, ca nişte ostaşi credincioşi, ori când sânt gata la lupta ce se va cere în cauza aceasta mare şi sfântă.

Dela congresul bisericesc

Din America:

Sântem tot sub impresiile plăcute şi frumoase aie bine reuşitelor serbări în legătură cu congresul.

Glasul de chemare pentru acest congres a pătruns, până şi în cel mai depărtat colţişor al Canadei, de unde au alergat, — călătorind zile întregi — 2 apostoli însufleţiţi, pentru a reprezenta corporaţiunile de acolo la congres.

Pregătirile organizate de comitetul parohial din Detroit, în frunte părintele Octavian Murăşan, au luat început încă din vreme, găzduind cu multă grijă pe toţi reprezentanţii, pe la fraţiori de bine, români, îngrijindu-se a ni se pregăti întreţinerea pe întreaga durată a congresului din partea membrelor «Reuniunei femeilor dela biserica sf. George», în frunte cu neobosita dnă M. Murăşan.

S'au scurs 10 ani de când nu s'au mai văzut adunaţi la un loc reprezentanţi de ai parohiilor, la un sfat, ca în congresul bisericesc dela Detroit.

Ziarele de aici s'au ocupat în coloanele lor cu chestiunea organizării bisericei noastre de aici, iar de când a sosit delegatul Sf. Sinod, P. C. Sa Tr. Scorobeţ, s'a scris iarăşi despre binele ce va urmă după noua organizare.

Zilele de 25—28 April ale anului curent, vor rămânea zile memorabile în viaţa poporului nostru din aceste locuri.

Voi schiţa în cele următoare, decursul sărbărilor:

Parte din reprezentanţii parohiilor sosiră încă de cu seară, iar alţii în dimineaţa următoare. Şedinţelor congresului li-a premers sf. Liturgie în sobor, cu invocarea duhului sfânt, celebrată de P. C. Sa Tr. Scorobeţ, asistat de de protosincelul Danil Maxim din Dysart, Sask. Canada, părintele Andrei Moldovan din St. Paul, păr. G. Popa din Indianapolis şi păr. Glicherie Moraru din Lemerick, Sask., Canada, care a servit ca diacon.

Serviciului îi urmează cuvântarea de deschidere a părintelui consilier arhiepiscopesc, care a desfăşurat neajunsurile de până aci îndurate de biserică şi popor din cauza neorganizării de un sfert de veac, accentuând binele ce-l vom putea avea de aici încolo.

La ora 3 după ameazi s'au început şedinţele. Reprezentanţii au fost împărţiţi în 3 secţiuni pentru studiarea actelor electorale şi verificarea credenţionalelor.

In şedinţa a doua, din 26 April, aceste secţiuni au referat asupra actelor electorale, verificându-se alegerile.

Congresul a procedat apoi la alegerea comisiunilor, alegându-se din clerici şi mireni comisiunea: organizatoare, bisericească, culturală, şi de relaţii externe. Toate acestea, muncind cu chibzuinţă, au prezentat congresului concluziuni de interes pentru bunul mers al vieţii religioase, a susţinerii şi înaintării bisericii şi a poporului nostru din America.

In 26 April seara la 7 ore s'a servit Sf. Maslu pentru popor de către P. C. Sa Păr. Scorobeţ înconjurat de protosincelul Maxim, păr. Ilie Pop, Iuliu Holdăr, Simion Mihăiţan. O. Mureşan şi Glicherie Moraru. P. C. Sa a rostit o predică frumoasă şi instructivă.

In decursul şedinţei din 27 April soseşte cablograma, I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae,* care dă binecuvântare asupra lucrărilor congresului dorindu-i spor. Ea a fost primită cu ovaţiuni.

In 26 şi 27 April, la masa comună au participat mulţi oaspeţi, cari se interesau de cele ce se lucrau în congres.

Duminecă dimineaţa a sosit dl ministru George Creţianu, primit la gară de o delegaţiune specială şi dus la hotel, ear la ora 10 soseşte la biserica Sf. George, unde se săvârşia sf. Liturgie în sobor de P. C. Părinte Scorobeţ, încunjurat de protosincelul Maxim, Pr. Ilie Pop, Andrei Moldovan şi Pr. Gl. Moraru; la serviciu a cântat corul bisericesc, condus de directorul corului, Părintele O. Mureşan, cântând Liturgia mult regretatului Gh. Dima.

La sfârşitul slujbei urmează predica şi tâlcuirea virtuţilor mucenicului Gheorghe, de P. C. Sa Pr. Scorobeţ, — o predică înviorătoare de suflete.

La serviciu au participat 1346 de persoane, care număr s'a constatat după luminările împărţite la popor la părăstas.

Serviciul divin i-a urmat fotografiarea poporului în frunte cu Excl. Sa Dl Ministru şi preoţimea, în decursul căreia s'a oficiat taina sf. botez la 3 fetiţe de către Pr. Andrei Moldovan din St. Paul, Minn.

La ora 3 reprezentanţii parohiilor se îndreaptă spre biserică, unde după o scurtă slujbă celebrată de P. C. Sa Păr. delegat, se ţine şedinţa de încheiere, cetindu-se de părintele Moldovan, ca notar al celor două şedinţe din urmă, — procesele verbale, care s'au aprobat şi semnat. Părintele consilier mulţumeşte reprezentanţilor pentru participare, rugându-i să ducă în parohii urările de bine şi prosperare, şi să păstreze şi pe mai departe neştirbit legea strămoşească. Declară sesiunea congresului de închisă. —

La 8 ore seara s'a dat concertul din partea celor peste 50 de corişti ai Reuniunei «Doina». Sala arhiplină s'a dovedit neîncăpătoare, în cât mulţi se mulţumeau a sta în picioare, numai să poată gusta melodiile concertului...

Cinste şi laudă tuturor celor ce au iniţiat şi condus şi sprijinit opera de înălţare şi progres a credincioşilor noştri din America!

Pr. *Andrei Moldovan.*

Inmormântarea protopresbiterului tractului Bran Ioan Hamsea

Pe neaşteptate şi prea curând ni te a smuls, din mijlocul nostru, fulgerătoarea moarte, mult iubitul şi venerabilul nostru părinte, conducător şi îndrumător.

Prietenii, cunoscuţii, rudeniile şi intimii tăi, te ştiau întreg şi sănătos; şi tu erai adânc suferind; te ştiau vesel şi plin de viaţă, şi tu te luptai cu puterea covârşitoare a morţii; te ştiau între cei vii şi tu înmulţiai numărul nesfârşit al morţilor.

Cine ar crezut că acest bărbat, plin de vigoare, de sănătate, de vioiciune, ce se observau din faţa lui, din mişcările şi toată ţinuta lui, să fie lovit ca din senin de neiertătoarea săgeată a morţii?

Miercuri, în 5 Iunie, a plecat de dimineaţă de acasă sănătos şi voios ca totdeauna, în afaceri oficioase la Bran, aşteptat de preoţii locali. Terminate agendele am ieşit cu toţii din biserică şi în curtea acesteia, deodată vedem pe protopopul că apucă brusc cu amândouă mâinile pe câte unul din preoţii cei mai apropiaţi şi abia poate spune: «Mi-e rău, fraţilor» şi să şi lasă moale în braţele lor. Aşezat pe un scaun adus în grabă, medicul spitalului din Bran, care din întâmplare era de faţă, i-a dat primele îngrijiri, crezând că e o indispoziţie trecătoare, sau un leşin efemer. In curând s'a constatat o paralizie acută. Chemându-se «Salvarea» dela Braşov, a fost transportat la Râşnov şi în aceeaş zi la 5 ore p. m., şi-a dat sufletul.

In faţa acestui trist eveniment, cât de dreaptă şi sfântă este admonierea ce ne o dă Mântuitorul: «Fiţi gata, că nu ştiţi ziua, nici ciasul când fiul omului va veni».

Protopresbiterul I. Hamsea s'a născut la 14 Oct. 1860 în fruntaşa comună Râşnov. Studiile liceale le a făcut la Braşov cele teologice la Arad, ear drepturile la Oradea. S'a căsătorit la 1887 cu Aurelia Chiorniţă. A avut 6 copii, trei feciori şi trei fete. A fost ales paroh în Râşnov, unde a servit cu devotament, cu dragoste şi zel apostolic 20 de ani, apărând cu cuvântul şi cu fapta interesele bisericei şi ale neamului cu multă căldură şi pricepere.

După moartea protopopului de pie memorie, Traian Meţianu, a fost întărit în această funcţiune, pe care şi-a îndeplinit-o timp de 22 ani, cu mult tact şi înţelepciune, până la capătul vieţii sale.

Bărbat cu vederi largi, cu cultură serioasă, cu idei nobile, orator de forţă, prezentabil, plăcut în societate, sever şi drept în oficiu, om de

iniţiativă şi consecvent în hotărârile luate, român adevărat şi patriot înfocat, iată caracteristicele însuşiri ale iubitului nostru dispărut.

Activitatea sa ca preot-paroh şi protopresbiter mai bine o poate aprecia şi califica forul superior bisericesc, dar şi noi putem constata că sub conducerea sa protopopiatul a progresat.

Când batalioanele române an trecut Carpaţii, protopopul Hamsea s'a pus în serviciul idealului naţional cu toată casa sa.

A dat preţioase informaţiuni conducerii armatei române, ear vrednica sa soţie a aranjat în Zârneşti un spital cu 80 paturi pentru soldaţii români şi a adunat material abundent pentru pansarea răniţilor. Fiul cel mai mare Traian, şi-a vărsat sângele ca erou în ţara fagilor la Cârlibaba. — La retragerea armatei române a luat, ca şi alţi mulţi intelectuali, calea pribegiei, unde a avut durerea să-şi peardă pe iubita sa soţie, condamnată de autorităţile ungare în lipsă, la mulţi ani de robie în urma atitudinii sale româneşti.

Pentru serviciile sale a fost răsplătit cu «Coroana României», Resplata muncii» şi «Crucea comemorativă».

Inmormântarea s'a desfăşurat cu o solemnitate şi un fast vrednic de iubitul dispărut în mijlocul unei numeroase asistente de prietini, cunoscuţi şi cu deosebire a unei mari mulţimi de intelectuali veniţi din Braşov, a delegaţilor consiliilor parohiale din comunele tractului a diferitelor corporaţiuni cu drapelele cernite, a şcoalelor locale şi a poporului credincios din Râşnov.

Serviciul divin a fost celebrat de 30 preoţi din protopopiatele Branului şi Braşovului, sub conducerea P. O. D. Dr. Iosif Blaga, protopopul Braşovului ca mandatar al I. P. S. Sale Dlui Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Mulţime enormă de coroane acopereau sicriul de metal ce cuprindea rămăşiţele pământeşti ale celui pe veci plecat dintre noi, coroane depuse de membrii familiei, de protopopiat, de comuna Râşnov şi Zârneşti, de cunoscuţi şi stimători, de camera agricolă şi alte diferite corporaţiuni.

Sicriul a fost ridicat din casele proprii de 10 preoţi şi astfel dus până la biserică în duioase cântări bisericeşti ale corului şcolar local şi ale renumitului cântăreţ dela biserica sf. Nicolae din Braşov, Brenciu şi ale părint. Gh. Coman din Ghimbav şi altora.

După terminarea prohodului urmează cuvântările:

Păr. protopop Dr. Blaga, într'o avântată vorbire descrie personalitatea răposatului şi în general rolul preotului ca îndrumător al vieţii religioase morale.

Păr. Gh. Babeş vorbeşte în numele preoţimii şi al poporului din tract.

Păr. Ilie Pizo în numele parohiei şi comunei Zârneşti, Dl A. Vlaicu în numele braşovenilor şi a prietinilor personali.

Păr. protopop dela Sf. Gheorghe Aurel Nistor în numele camerii agricole a cărei preşedinte a fost defunctul.

Terminate fiind vorbirile sicriul a fost transportat în cimitirul comun şi coborât în cripta familiară însoţit de suspinuri generale şi de jalnica cântare «In veci pomenirea lui», după ce a vorbit dir. şcolar Tipeiu, arătând meritele răposatului pe terenul şcolar.

Dormi în pace, iubitul şi mult preţuitul nostru părinte si şef, dorul şi dragostea noastră te vor urma şi dincolo de mormânt, şi de câte ori va veni vorba despre tine, o lacrimă duioasă de durerea despărţirei totdeauna va tremura între genele prietinului tău din tinereţe:

Preotul *Gh. Babeş.*

INFORMAŢIUNI

Preoţi distinşi. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, a binevoit a distinge cu dreptul de a purta brâu roşu pe următorii preoţi de pe teritorul arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia şi Sibiu: Nicolae Gheaja, adm. prot. al tractului Târnava Mare; preoţii catiheţi: Aurel Nanu în Odorheiu, Romul Albu în Dumbrăveni şi Constantin Medrea în Sighişoara; pe preoţii: Dr. Petru Debu în Braşov, Ioan Moţa în Orăştie, Ioan Moşoiu în Şimon, prot. Bran, Ioan Mateiu în Sebeşul de sus, prot. Avrig, G Drăgan în Boiţa, prot. Avrig, Jeronim Buzea în Ştena, prot. Avrig, Dionisie Bucur în Crihalma, Const. Dăncilă în Mănierău, prot. Hunedoara, G. Iacob în Buzd, prot. Mediaş, C. Oancea în Cioara, prot. Sebeş.

Pentru cei nenorociţi. In şedinţa camerei deputaţilor dela 17 Iunie s'a admis cu aclamaţii propunerea făcută de dnii Franasovici şi Ghiţă Pop, ca să se cedeze diurna pentru o zi în ajutorarea locuitorilor din judeţul Someş, unde furtuna grozavă din zilele trecute a distrus recolta, a înecat vite, casele au fost luate de puhoiul apelor, ear numărul victimelor omeneşti se ridică la 16 persoane. Regiunea fusese bântuită de ape şi de grindină şi în anii precedenţi; astfel oamenii au ajuns în mare sărăcie, — care însă nu poate fi redusă decât acordând dăunaţilor şi alte ajutoare grabnice.

Comemorare. In 15 Iunie 1929 s'au împlinit patru decenii dela moartea celui mai profund cugetător al poeziei româneşti, *Mihai Eminescu.* Din acest prilej, societatea studenţilor în litere şi filozofie din capitală a luat pioasa iniţiativă de-a comemora pe nemuritorul poet prin un parastas la sf. biserică Boteanu şi o procesiune la mormântul lui din cimiterul Bellu. Parastasul a fost slujit de profesorul universitar şi membru al Academiei Române, păr. Pr. Nicolae Popescu. Tot păr. Popescu a citit, la sfârşitul parastasului, scrisoarea cu părinteşti sentimente, adresate, la această comemorare, studenţilor din partea dlui rector universitar N. Iorga. Pe mormântul cu teiul bătrân s'au aprins lumini, s'au depus multe flori şi s'au rostit câteva cuvinte adânc mişcătoare.

† **Traian Lalescu.** Sâmbătă s'a stins din viaţă prof. Traian Lalescu din Banat în vârstă de 47 ani. Om învăţat, a făcut studii în Franţa şi Germania, a fost profesor în Timişoara şi Bucureşti. Moartea lui este o mare perdere pentru ştiinţă şi pentru ţară. Pe urma lui au rămas patru copii orfani.

In capitală se ţine în zilele de 20—24 Iunie 1929 congresul internaţional antialcoolic al federaţiei societăţilor antialcoolice feroviare (personalul căilor ferate) sub înaltul patronaj al I. P. S. Sale Patriarhului Miron. Participă 122 delegaţi din toate ţările europene şi din America. In congres se desbat chestiuni de interes pentru cunoaşterea problemei antialcoolice în România şi de folos în ce priveşte strângerea legăturilor dintre societăţile antialcoolice româneşti şi cele străine.

Invitare. Colegii de teologie cari mai sânt în viaţă şi cari au absolvat teologia în seminarul Andreian din Sibiu în anul 1884, se invită la o întâlnire în Sibiu la 2 Iulie a. c., după împlinirea de 45 ani dela ieşirea de pe băncile şcoalei. Intâlnirea va fi în seminarul Andreian în 2 Iulie. In aceeaş zi seara se va stabili programă de convenire. Din însărcinarea mai multor colegi: Pr. *Isaia Popa*, Pr. *Ioan Alexandru*, Pr. *Ioan Manta.*

Parastas. Implinindu-se, în 22 Iunie 1929, patru sute de ani dela biruinţa oştilor lui Petru Rareş la Feldioara, lângă Braşov, despărţământul Târnava Mare al Asociaţiunii va comemora acest moment de mândrie din trecutul nostru, aşezând la Feldioara o placă de marmoră. Urmaşii de azi îşi fac, astfel, datoria faţă de un erou al neamului, care s'a sbătut să lărgească hotarele ţării, pregătind, prin luptele lui, sufletul românesc pentru ziua cea mare a unirii. Solemnitatea desvelirii plăcii se face Sâmbătă în 22 Iunie a. c. ora 11 a. m., săvârşindu-se un parastas în amintirea lui Petru Rareş şi a eroilor căzuţi în această luptă vitejească. Societatea culturală Astra învită publicul a lua parte la solemnitate.

Promovare. Dşoara Aurora Săvoiu a fost promovată de curând doctor în medicină la universitatea din Cluj. Dsa este prima care şi-a luat doctoratul în medicină dintre fostele eleve ale liceului Domniţa Ileana din Sibiu.

Anunţ şcolar. Direcţiunea şcoalei de ucenici industriali curs inferior din Sibiu aduce la cunoştinţă, că încheierea festivă a anului şcolar va avea loc în ziua de 29 Iunie c. la ora 3 p. m. în localul şcoalei primare de stat Nr. 1 str. Avram Iancu 13. Expoziţia de fine de an se deschide în ziua de 29 Iunie ora 10 a. m. Dnii patroni, părinţii elevilor, precum şi publicul este rugat a cerceta expoziţia şi a lua parte la încheierea festivă a anului şcolar. *Direcţiunea.*

Ofiţerii de cavalerie din armata română obţin strălucite victorii la întrecerile din Polonia, luând cele mai frumoase premii; — în vreme ce delegaţii unguri, veniţi ca *oaspeţi* la Bucureşti, împart în congresul internaţional agricol broşuri şi hărţi iredentiste...

Aviz şcolar. Incheierea festivă a anului şcolar la şcoala normală «A. Şaguna» din Sibiu se va face la 27 Iunie ora 10. Expoziţia de lucru manual şi desemn va sta deschisă până la ora 5. Şcoala de aplicaţie depe lângă această şcoală va face încheierea Luni în 24 Iunie ora 3 d. a. Părinţii elevilor şi sprijinitorii şcoalei sunt rugaţi să participe la aceste festivităţi.

ŞTIRI LOCALE

La şcoala de copii, băeţi şi fetiţe sub 7 ani, din strada Avram Iancu, s'a ţinut Duminecă producţia de sfârşit de an. Viitorii şcolari au cântat, au spus versuri religioase şi naţionale, au jucat jocuri de copii, toţi vioi, sprinteni şi foarte disciplinaţi. Publicul a admirat toate prestaţiile micuţilor, împreună cu expoziţia obiectelor făcute de copii şi întocmită cu gust şi pricepere desăvârşită. Conducătoarea grădinei de copii, dna Drăgoiu, dovedeşte o muncă pedagogică, hărnicie, devotament şi sârguinţă, recunoscute de organele superioare ale instituţiei, spre marea mulţumire a părinţilor cari îşi aduc odraslele la această şcoală.

Reducere pentru băi. Căile ferate acordă, dela 20 Iunie, reducere de 50 la sută din taxele tarifare la toate clasele pentru călătoriile dela unele staţiuni la staţiunile balneare din apropiere; între ele e şi Sibiul pentru Ocna Sibiului. Biletul, cu preţul întreg, luat la ducere, va servi şi la înapoere *în aceeaş zi*, vizându se la la cassa de bilete a staţiei de înapoere (o formalitate care ar fi de dorit să lipsească).

CARŢI ŞI REVISTE

Dintr'un colţ de ţară, clipe trăite în războiul nostru pentru întregirea neamului, de *Sofronie Roşca.* Bucureşti, 1929. Institut de arte grafice «Lupta». Preţul 30 Lei. — Un volum de 80 pagini, ce conţine interesante amintiri din vremea războiului, cu mici dar grăitoare întâmplări care vor fi citite cu interes mai ales de românii sibieni dela 1916 şi anii următori. — Se poate procura şi dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 3150 Pien. 1929.

Circulară

către onoraţii membri clerici şi mireni ordinari şi extraordinari ai adunării protopresbiterale electorale din tractul ZARAND

Prin ordinul Prea Veneratului Consiliu al Arhiepiscopiei ort. române de Alba-Iulia şi Sibiu din 10 Iunie a. c. Nr. 3150 fiind numit subsemnatul comisar pentru alegerea de protopresbiter în tractul Zarandului, în înţelesul paragrafilor 14, 15 şi 16 din Regulamentul pentru procedura alegerii de protopresbiter, prin aceasta convoc pe ziua de **Joi, 11 Iulie a. c., ora 5 p. m. Consiliul Protopresbiteral** la şedinţă în locul central **Brad**, cancelaria protopresbiterală, spre a constata calificaţiunea candidaţilor şi a compune lista de candidare, iară pe ziua următoare **Vineri, 12 Iulie a. c.** convoc **adunarea protopresbiterală electorală** la locul central **Brad.**

Inainte de alegere, în biserica ort. română din Brad, la ora 9 a. m. se va sluji sfânta Liturgie împreunată cu chemarea Duhului Sfânt la care sunt invitaţi a lua parte toţi On. membri ai adunării protopresbiterale.

După terminarea dumnezeeştilor slujbe, la ora 11 a. m. se va deschide şedinţa adunării electorale.

Sibiu, 17 Iunie 1929.

Virgil Nistor
comisar consistorial.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Nr. 86/1929 prot. (59) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Slimnic**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială 28 jug.
4. 6 st. lemne în pădure. Tăiatul şi cărăuşia privesc pe preot.
5. Venitele stolare stabilite în adunarea parohială din 28 Aprilie c.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftuţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 8 Mai 1929.

Of. prot. în înţelegere cu of. parohial din Slimnic.

Emilian Cioran,
protopop.

Nr. 373/929. (39) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a din **Porumbacul de jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Preav. cons. arhiep. din 5 Martie 1929 Nr. 1183/929, se publică concurs cu terminul de 30 zile, dela prima pnblicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Folosirea cimitirului bisericii,
3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.
4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.
5. Stola uzitată în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc din Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 9 April 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

---

(69) 1—3

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din comuna **Ludoşul mare**, jud. Sibiu, conform planului şi devizului, aprobat de către Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, dă în întreprindere REPARAREA BISERICII, prin licitaţie publică, **Duminecă în 7 Iulie a. c. ora 2 p. m.**, depunând vadiu 10% după suma de 178,000.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc, în orice zi.

Supraoferte nu se primesc.

Ludoşul-mare, la 16 Iunie 1929.

Consiliul parohial.

Nr. 543/1929. (62) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, judeţul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.
2. Cele fasionate în coala B.
3. $7^1/_2$ jugăre pământ bun, sesie parohială.
4. Circa 30 măsuri cucuruz şi circa 20 zile de lucru.
5. Locuinţă parohială corespunzătoare.
6. Două sorţi de lemne, de foc, aduse acasă.

Reflectanţi, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documente necesare, în termin, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 325/1929. (65) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I **Vulcan**, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.
2. Stola obişnuită în parohie.
3. Locuinţă corespunzătoar.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Jiu-Petroşani, în terminul prevăzut, şi cu prealabila încunoştinţare a protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a sluji, a predica, a cânta şi asifel a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Vulcan.

Petroşani, la 27 Mai 1929.

Ion Duma
protopop.

Nr. 296/929. (66) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei a II-a din **Gurarâului**, parohie de clasa I-a, din protopopiatul Săliste, se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.
2. Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi se vor prezenta în parohie pentru a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Gurarâului.

Săliste, la 18 April 1929.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 205/1929. (67) 2—3

CONCURS

In baza § 7 a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopop şi conform înaltului ordin al P. V. C. arhidiecezan Nr. 2092/1929, din 12 Martie a. c., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea postului de protopop ortodox român al tractului Haţeg, cu sediul în oraşul Haţeg.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh al Haţegului.

Venitele împreunate cu acest post sânt: Venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B, venitele stolare, adău, salarul dela stat, sesiune parohială, venitele după postul de protopop, cu întregirea dela stat, taxele legale după vizitaţiunile canonice şi locuinţă în casele parohiale.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă pentru protopopi, prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. C. arhidiecezan în termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţie, după rubricile indicate în regulamentul congr. § 12.

Concursele, întrate după espirarea terminului, nu se vor lua în considerare.

Haţeg, din şedinţa consiliului protopopesc al tractului Haţeg, ţinută la 21 Mai 1929.

Seb. Rusan m. p. adm. prot. prez. — **Ioan Sânzian** m. p. notarul cons. prot.

Haţeg, la 22 Mai 1929.

Sebastian Rusan
adm. prot.

Nr. 4861 Plen. 1929

Concursul s'a aprobat

Sibiu, din şedinţa plenară dela 10 Iunie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Învăţători şi Sfinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

Vino şi vezi — meditaţii

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 29 Iunie 1929 Nr. 47

Telegraful Român

Organ național-bis(

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele
să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză
Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor:
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

In vizitație canonică

Știința stabilește valoarea unei ființe în raport cu numărul și cu complexitatea legăturilor, ce le are cu mediul lor și cu epoca sa.

Când aceste legături sunt limitate și rudimentare, ființa e de rang inferior și cu cât ele sunt mai vaste și mai variate, ființa e mai superioară. Legăturile omului cu mediul și cu epoca sa pot fi sociale, politice, intelectuale și morale.

Este în natura omului superior și o capacitate de asimilare a forțelor din epoca sa.

Aceste reflexii le trezesc în noi acțiunile I. P. S. Mitropolit Nicolae.

La București încă nu s'au potolit valurile discuțiilor prin presă și între bărbații de stat, stârnite prin discursul la Senat în chestia Concordatului.

Biserica noastră a patronat zămislirea statului nostru. L-a străjuit din leagăn și prin toate fazele de desvoltare până la croirea făpturii de azi. Și biserica e sufletul statului și conștiința, care se adâncește și se înalță. Ea întărește temeliile lui și-i pregătește viitorul.

Bărbații de stat adeseori au desconsiderat biserica și politicianii au tratat-o cu impietate.

I. P. S. Sa a isbutit să demonstreze în momente istorice și în aprobarea unanimă a întregii suflări ortodoxe, că sfânta instituție nu mai poate tolera nici o degradare și e capabilă să reacționeze la orice atentat, vie acela din orice parte.

Această importantă contribuție a I. P. S. Sale la fixarea unei politici de stat a bisericii nu este activitatea sa centrală.

Nici chiar crearea de așezăminte religioase, cerute de nevoile vremii și care sunt menite să accelereze renașterea spirituală a clerului și a poporului credincios.

Ci terenul cel mai fecund și mai caracteristic al activității Arhipăstorului nostru este misionarismul în mijlocul bisericii vii.

Vizitațiile canonice, întreprinse an de an în diferite regiuni ale Arhidiecezei nu stârnesc numai admirația ascultătorilor pentru bogata hrană ce o primesc dela Arhipăstorul propovăduitor, ci mai vârtos alipirea și dragostea nețărmurită a fiilor către Părintele lor sufletesc.

Și această dragoste este isvor de mari binefaceri. La Teliuc, Hunedoara și la Nandru-Vale s'au strâns potop de țărani și țărance, copii și tineret, muncitori de fabrici și orășeni. Zilele de 22—25 Iunie a. c. vor rămâne istorice pentru acea regiune.

Entusiasmul poporului care a asistat pe I. P. S. Sa la slujbele sale a fost atât de puternic, încât a scormonit și cetățenii de alte limbi și credințe și i-a adus în contact cu solul credinții strămoșești.

In drum a fost întâmpinat de preoți în fruntea școalelor și a credincioșilor, — începând dela Simeria și până la Nandru-Vale și Teliuc.

E caracteristică observația dlui subprefect al Hunedoarei, care mărturisia că de zece ani a pus la cale sute de manifestații populare, dar nici una nu l-a impresionat atât de profund ca manifestația, la care l-a invitat poporul, când își primește pe Arhipăstorul său.

Sfințirile de biserici la Teliuc și Nandru-Vale au fost favorizate de o splendidă vreme. I. P. S. Sa era înconjurat de 26 preoți slujitori. Răspunsurile liturgice au fost date de admirabilul cor mixt al măestrului Constantinescu de la Hunedoara și de corul escelent al țăranilor din Ghelar, condus de părintele Henția.

La sfârșitul slujbei I. P. S. Sa a predicat despre idealul creștinesc și despre privilegiul creștinului de a lua contact cu Dumnezeu prin rugăciune. In Hunedoara, la vecernie a slujit sfințirea apei și a predicat publicului imens.

Duminecă seara a fost concert la Uzine. Corul mixt, care ne-a delectat la liturgie a început programul. Au urmat corurile elevilor, meseriașilor, al țăranilor din Ghelar și orchestra Uzinelor. Toate corurile s'au întrecut în prestațiuni artistice remarcabile, fiind o plăcută surpriză pentru ceice pot auzi astfel de concerte foarte rar.

Luni seara a fost cină comună la Uzine participând tot ce are orașul mai distins.

Noaptea la 12 ore I. P. S. Sa a plecat spre reședință.

Vizitațiile arhierești sunt cea mai mare binefacere pentru biserică, pentrucă prefac religia într'o realitate personală. Arhipăstorul cunoaște cât de adâncă e dragostea clerului și a credincioșilor pentru conducătorul lor. Când Arhipăstorul discută cu fiii săi despre bucuriile și necazurile lor, găsește infinite aplicații la viață a adevărului religios. La aceste ocazii Arhipăstorul nu e numai un sămănător, ci și un culegător de profunde impresii.

Vizitațiile canonice au dovedit că amvonul este tronul

FOIȘOARA

(6)

Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericească—

Nr. 51.

(Conscrierea fundațiilor bisericilor și școalelor celor mai mici)

Preacucernice protopoape Kir Ilie al Luncii.

Crăescul gubernum prin reșcriptul său din 10 Ianuarie după călindarul cel nou a. 1787 supt Nr. 11923 neau arătat precum că preaosfințita a sa mărire împărătească la 2 decemvrie a anului trecut au poruncit ca fieștecare clerul a legilor care să află în transilvania peste tot să arate fundațiile moșiile sângure ale sale și a bisericilor, a capelelor dintru care ar căpăta vreun venit ei și numitele bisericile și capelele lor, așa și acelea fundații care sar afla lângă clerul adecă începând dela episcop până la cel din urmă preot și ar avea ei de acolo venituri, așa și noi care cu chipul acesta neau poruncit trimițândune prin i. c. g. spre treaba aceasta întocmite tabele sub Nr. 1 și 2 tabele ca să te învățăm și săți poruncim ca toate fundațiile să le însemnați arătat sub Nr. 1 și 2, și pentru mai bună înțelegerea vă arăt cum că toate acestea moșiile sau în bani sau în locurile de sămănătură sau în alte zologuri sunt lăsate la bisericele capelele lor sau trăesc din veniturile lor preoții să chiamă «fundațiile» după cum este însemnat în tabele supt Nr. 2 și toată dobânda care vine din fundațiile acestea să chiamă «venituri» și fiindcă pentru lucrarea și cercetarea acestor fundații după porunca i. c. g. prin tisturile varmegiei sau a magistratului va fi întrebat tot lucru, ți să porunceste ca să spui acestea tuturor preoților din protopopiatul teu ca ei bine împreună cu coratorii care au grija moșiilor, capitalurile și toate iosagurile bisericilor capelelor să să înțeleagă și să să spuie și să arate toate fundațiile precum am zis mai sus la tisturile a varmegiei așa și preoții la care sau întâmplat vreo fundație din care ar trage ei pe taină venituri să arate și să dovedească după chipul tabelei supt Nr. 2, dela cine este fundația aceasta făcută, dar ce să atinge de fundațiile școalelor celor mai mici care în fiește ce locuri a afla fiindcă i. c. g. au poruncit ca până în 6 săptămâni să arătați, așa dar trimițînduvă tabelele sub Nr. 2 poruncim ca după chipul ei cu tistul varmeghiei sau a magistratului după cum mai sus am arătat împreună în toate satele să cerceteze de fundațiile școalelor celor mai mici și însămnândule în tabela una ca aceasta în grabă vei trimite încoace.

Sau dat în Sâbii 27 ianuarie 1787.

de tot binele voitor
Gedeon Nichitici.

Nr. 227.

(Pedepse pentru cei cari nu vor da răspuns la termin)

Preacinstite protopoape Kir Ilie!

Crăescul gubernum prin reșcriptul său din zioa lui aprilie 2 a. c. supt Nr. 2896 neau înștiințat precum că preaosfințita a sa mărire împărătească prin înălțatul decret a curții din 22 Ianuarie a. c. bine au voit a porunci:

1. Că dupăce intru asămănarea rânduielilor impărătești sar da vreo poruncă la niști cineva cu termenul insemnat adecă cutare să să facă drept acel răspuns și la termenul hotărât nar răspunde sau pricina drept intârzierii răspunsului nar dovedi improtiva celor ce nar ști arăta drept pricina intârzierii răspunsului sau nu intr'asămănatei faptei neplăcerea să să pășască dar dear fi zmintеală sau pentru a sa care înțeleg la noi drept numele conzistorumului și

arhieresc, care numai atunci e neclintit, când e aşezat pe dragostea fiilor şi pentru a câştiga această dragoste, e necesar să-i cerceteze.

Bucuria şi dragostea poporului de a-şi vedea pe Arhipăstorul în mijlocul lor, sunt cuceriri atât de preţioase, pe cari biserica le poate câştiga, fiindcă e instrumentul dumnezeesc pentru înălţarea neamului nostru.

Protopopul locului şi preoţimea din acea regiune au avut mângăerea să constate că identificarea cu misiunea de preot are răsunet în sufletul tuturor oamenilor de bine şi stimulează la acţiuni binefăcătoare.

Şi din această vizitaţie canonică m'am putut încredinţa, că în jurul I. P. S. Sale s'a creat o splendidă oază de viaţă morală proaspătă şi de o energie inepuizabilă. *T. S.*

Răspuns demn. Implinindu-se şapte ani dela moartea marelui român *Take Ionescu*, s'a celebrat Duminecă un parastas la sf. mănăstire dela Sinaia. La această impresionantă ceremonie au luat parte numeroşi foşti amici ai dispărutului şi admiratori din diferite părţi ale ţării. Un adevărat pelerinaj la mormântul regretatului Take Ionescu.

Cu prilejul pioasei comemorări, la parastasul dela Sinaia pentru odihna sufletului neuitatului îndrumător al neamului românesc, preşedintele consiliului de miniştri, dl I. Maniu, a făcut declaraţiune importantă în legătură cu situaţia internaţională şi faţă de provocările mai nouă ale primministrului maghiar, contele Bethlen, care agită pentru revizuirea tratatului dela Trianon. Acolo, în sfântul locaş dela Sinaia, s'a spus din partea şefului guvernului român, că *românii vor ţinea intacte hotarele ţării: nu tindem să luăm nimic din dreptul altuia, dar nu vom ceda din ce este al nostru, prin drept şi prin lupte nesfârşite, nici o brazdă din pământul sângerat de ostaşii noştri, nici când, faţă de nimeni, şi cu nici un preţ.* Neamul românesc va rămânea nebiruit păstrător al hotarelor puse de gândirea şi acţiunea lui Take Ionescu şi a marilor săi contimporani. Declaraţiile dlui preşedinte al Consiliului au făcut adâncă impresie în toată ţara.

Religia, ca obiect de învăţământ. Din Bucureşti se anunţă:

Preoţii parlamentari ortodocşi şi uniţi au avut Mercuri la cameră o consfătuire cu dl N. Costăchescu, ministrul instrucţiei, asupra situaţiei ce se creiază religiei, ca obiect de învăţământ prin noul regulament şcolar.

Religia fiind trecută în rândul dexterităţilor, fără să se dea note elevilor, ci numai menţiuni de «atent» sau «neatent», preoţii ortodocşi şi uniţi au cerut dlui ministru al instrucţiei să i se dea religiei aceeaşi importanţă pe care a avut-o până acum între obiectele de studiu, ear elevilor să li se dea note.

Pentru definitivarea profesorilor de religie, preoţii au cerut să se numească un preot profesor inspector general al învăţământului religios.

Dl ministru al instrucţiei a promis preoţilor parlamentari că va soluţiona dezideratele propuse.

Preoţii au ales o comisie, alcătuită din păr. protopop Blaga, V. Niculescu, Drăghici, Man şi Popovici, să întocmească un memoriu pe care să-l prezinte dlui ministru.

Modificări. Consiliul de miniştri, ţinut săptămâna trecută, a aprobat proectul de lege, prezentat de dl ministru Dr. Aurel Vlad, privitor la modificarea unor articole (6, 12, 24, 55, 58) din legea pentru regimul general al cultelor. Proectul a fost depus pe biroul parlamentului.

La provocările Ungariei au răspuns, în pariamentul român, mai mulţi domni deputaţi. Dl N. Iorga a zis: Nu sânt de loc agitat de declaraţiile dela Budapesta, declaraţii ce nu pot ajunge la nimic; în Ungaria, din nenorocire, nici până acum n'a izbutit să se stabilească acea cumineţenie în guvern, care i-ar permite să întemeeze, pentru întâia oară, un adevărat stat naţional maghiar, *care n'a existat niciodată* în timpul când aşa zisa Ungarie nu era alt ceva decât o creaţiune «apostolică» pentru catolicizarea pe steag şi pentru exploatarea în practică a naţiunilor nici măcar cu cerite, ci aduse prin dibăcie sub «coroana Sf. Ştefan». Dacă este de îndreptat un apel către cineva — termină dl N. Iorga — apelul îl îndreptăm noi de aici, din România, către milioanele de unguri cuminţi, sperând că va veni vremea când vor înţelege ce bătae de joc se face astăzi cu iluziile lor, precum ieri s'a făcut o bătae de joc cu sângele lor.

Dela fraţii din America

— Şcoală parohială în Detroit —

In ziua de Sf. Rusalii, parohia ortodoxă română din *Detroit* «Sf. Gheorghe» a dat, cu prilejul examenului copiilor, o reuşită serbare şcolară. Copiii de şcoală au fost examinaţi din: religiune, limba română şi cântări; ascultătorii au rămas deplin mulţumiţi de răspunsurile isteţe, în bună limbă românească, date de copilaşi instruiţi în această şcoală parohială de Pr. O. Murăşanu.

Au urmat apoi dansurile naţionale, hora, bătuta ş. a. executate de şcolari sub conducerea dnei preotese Maria Murăşanu.

La sfârşit a cuvântat Păr. Oct. Murăşanu despre însemnătatea *şcoalei române* pentru tineretul nostru american. Vicepreşedintele cemitetului parohial, dl Al. Buliga, şi secretarul Ion Indreica au adus cuvinte de caldă mulţămire Părintelui Murăşanu şi soţiei sale dnei preotese Maria Murăşanu, rugându i să contribue cu munca şi priceperea lor şi mai departe spre binele parohiei şi a întregii colonii române din acel oraş.

Cei prezenţi la serbare au făcut donaţiuni frumoase în scopul ridicării şcoalei româneşti ce se va zidi în vara aceasta lângă sf. biserică şi se va termina, cu ajutorul lui Dumnezeu, chiar în toamna apropiată, aşa ca să poată adăposti pe toţi copiii români din Detroit, învăţându-i să-şi păstreze şi să-şi iubească limba maternă şi credinţa strămoşilor.

In ziarul din Detsoit, *Tribuna Română*, după care dăm aceste informaţiuni, se exprimă recunoştinţă şi mulţămire Părintelui Murăşanu şi soţiei sale, pentru abnegaţia şi râvna lor dovedite în ceea ce au făcut şi fac în interesul credincioşilor noştri din America.

Dar anonim. O persoană anonimă trimite dlui N. Iorga suma de 250 mii de lei contribuţie la clădirea palatului Ligii culturale. In epoca îmbogăţiţilor de războiu tot mai există, astfel, oameni idealişti, şi bunul obicei din bătrâni, de-a întemeia şi sprijini instituţii culturale şi filantropice, n'a apus cu desăvârşire. Exemplul anonimului generos va rămânea oare un caz izolat? Nu credem.

Un ostaş al Domnului

— Din viaţa unui preot —

O notiţă la Informaţiuni, în ziarul nostru Telegraful Român, a vestit moartea parohului din Câlnic, Petru Cucuian.

Din viaţa acestui muncitor în via Domnului voiesc să prezint cititorilor acestei foi câteva date:

Preotul *Petru Cucuian*, răposat în 9 Mai 1929 şi înmormântat în 11 Mai, în comuna Câlnic, protop. Sebeş, s'a născut la anul 1865 în Laz, protop. Sebeş. In 1890 hirotonit prezbiter şi instalat paroh în comuna Mănăşturul unguresc, protoprezb. Cluj, a funcţionat acolo ca paroh 7 ani (1890—1897) când s'a mutat în parohia Loman, prot. Sebeş, unde a păstorit din 1897—1922, adecă 25 ani; din 1922 până în prezent a păstorit pe credincioşii parohiei Câlnic, adecă 7 ani, cu totul a servit pe Domnul 39 ani. Trece la cele veşnice în etate de 64 ani.

Despre activitatea sa din Mănăşturul unguresc nu am informaţii; voi începe cu activitatea sa din Loman.

Poporul din Loman e, în genere, harnic şi evlavios; în timpuri mai recente însă, în lipsa de preoţi stabili, acest popor şi biserica ajunsese în stare mai puţin bună. Preotul Petru Cucuian s'a apucat de lucru, a înfiinţat, ca din nimic, fonduri bisericeşti, a dedat poporul la ordine, la cercetarea Sfintei biserici, a zidit o biserică solidă în locul bisericuţei de de lemn, infiltrând în popor profundă iubire faţă de aşezămintele dumnezeeşti, şi premergând, cu exemplul, el şi familia sa.

Pe teren cultural-social răposatul preot s'a dovedit om la locul său: A înfiinţat o reuniune de înmormântare, o bancă poporală, ambele în stare înfloritoare, ear înainte de a părăsi comuna, în anul 1921, a luat iniţiativa de a construi edificii şcolare în cătunele: Pleşi şi Tonea, iniţiativă sprijinită ulterior de stat prin mijloace materiale. O frumoasă activitate a desvoltat răposatul şi în toamna vieţii sale.

Parohia ort. română Câlnic e într'o comună cu locuitori saşi, bogaţi, ear parohienii bisericii ortodoxe, în partea cea mai mare, sânt săraci.

Răposatul preot a reparat biserica, a pictat-o, a făcut strane nouă şi a înzestrat-o cu armamentele necesare. A înfiinţat societatea tinerimii «Sfântul Gheorghe», reuniunea de femei «Altarul», ear banca sistem

---

apoi protopopi intro obştea care dintru ei şi pentru termenul sorocit despre luarea cealei poruncite până la termen nar da răspunsul său sau nar arăta pricina întârzierii răspunsului, *cu 200 de zloţi* de toată suta veniturilor săi să fie globit şi să şi i să tragă jos.

2. Nu numai cele ce în decertomul proclamaţiei rânduielele până acum arătate ale întări bine au voit, ci încă şi aceasta porunceşte adăogată de sau şi rădicat şi stola botezului adecă plata intru toate legile de obşte ca toţi preoţii intro obşte făr de deschilinirea legilor să aibă statornică şi nemişcată purtarea de grijă pentru matricula adecă pentru protocoalele între care să insemneze cu deschilinirea protocoalelor cei *botezaţi*, *cununaţi* şi *morţi*, drept care noi în anul trecut vam fost formulat, aşa şi acum.

3. Pentru oamenii cei ce vor veni în părţile acestea dintru ţările moştenitoare cele nemţeşti ca să să aşeze în ardeal cu lăcaşul său fie că sau fost rânduit privegitor pentru dânşii la toate varmegiile ca scrisorile lor de slobodă venire în coace şi statorie sau sânt cu mueri sau holtei să cercetezi să porunceşte şi tuturor preoţilor ca venind careva dintru veniţi a să căsători cu prilejul acela mai înainte cercetând scrisoarea de starea lui neînsurată poruncindu-ne aceasta cr. gubernum ca să te înştiinţăm că acestea preainaltele rânduele şi porunci căria întru asămănarea pentru a ta îndreptare şi preoţilor spre implinirea şi buna privegială lor te povăţuim ca să te sârgueşti şi preacucernicia ta şi preoţii in grabă spre toate poruncile a răspunde şi cu termenul pus dechilin şi al doilea pre preoţi întru ţinerea protocoalelor bine ai îndrepta aşa şi pentru al treilea şi pentru oamenii cei veniţi după chipul însemnat în vremea cununiilor ca preoţii ai îndrepta cerceta circulara să nu lipsască şi precumcă acestea trei întemeeturi tuturor preoţilor din protopopiatul tău ai vesti şi protocoalelor vei fi dator a face relaţia ta.

Şi pentrucă preaosfinţita mărire impărătească sau ingăduit tipografului din Beci cărţi domneşti din ţara românească câteva a aduce, pentru aceea cercetează în protopopiatul tău ca de ar avea vreo biserică lipsa cărora cărţi şi prisosala numitului tipograf, am putea da bani din sama noastră, aşa dar în grabă despre aceasta la noi să ne faceţi relaţia ce fel de cărţi şi care sânt de trăbuinţă să specificăluesti.

In Sâbii 2 septemvrie 1787.

de bine voitor
Gedeon Nichitici.

Nr. 910.

(*Circulara episcopului Gedeon Nichitici datată în DEVA la 9 Iunie 1787*)

Preacucernice protopoape Kir Ilie!

Precum înălţatul crăescul gubernum dintru magistratul varmegiei sau caselor celor neunite la 4 mai dela mine trimis cărora lam fost intocmit din conşcripţia protopopilor ce la a. 1784 am făcut în faţa şi din acel estract al nostru cu conşcripţia varmegiei cea din a. 1784 lucrată am aflat mare deschilinire între numărul fameliilor pentru aceia sau milostivit supt 10 mai a. c. şi Nr. 4554 la mine a trimite aceasta următoare îndreptare ca să arăt locurile toate cu înţelegerea a cinstitei table care să află întru deschilinire la care fără îndoială ştiu că au mers dela i. c. g. poruncă că să fie de isnoavă cercetarea pentru deschilinirea fameliilor şi să să facă relaţia la i. c. g. şi pentru noi umblând întru cercetarea tuturor locurilor am aflat mai în tot satul deschilinire ca aceea cât nu să loveşte număru vostru cu al varmegiei, însă pentru aflarea numărului a fameliilor am rugat pe cinstita tablă ca să îndrepteze pe comisareşi ce vor lucra întru aceasta la toate locurile neunite

Reiffeisen, înființată cu 10 ani mai înainte a transformat-o în bancă poporală, una dintre principalele instituții din jur. A înființat și zidit «Casa culturală» cu un mare pavilion și cu alte încăperi pentru trebuințele culturale; edificiul e sub acoperiș, aproape terminat și a costat până în prezent 600,000 Lei, fără a fi primit biserica nici un ajutor extern.

Cine trăește la sate, știe cu ce greutăți să luptă un păstor sufletesc pentru îndeplinirea chemării sale.

Pe lângă spiritul de organizație, răposatul s'a distins prin mare modestie, — dovadă e munca sa desinteresată, care nu a cerut niciodată recompensă oficială.

Am scris toate acestea nu ca să laud pe răposatul, ci numai din iubirea de adevăr, care cere de la ori și cine, și mai ales de la slujitorii altarului, să-l mărturisim și să-l recunoaștem în tot locul, ori unde și pentru ori și cine.

Când dăm Cesarului ceea ce e a Cesarului, și lui Dumnezeu, ceea ce e a lui Dumnezeu, dăm prinosul nostru de recunoștință acestui ostaș al Domnului, care și-a dedicat viața activă propășirii, scumpei, iubitei și sfintei noastre biserici și credincioșilor ei.

Fie vie amintirea preotului Petru Cucuian în sufletele celor ce l-au cunoscut!

Pr. *Ioan Stoicuța.*

Cassa de Economie, Ajutor și Credit a clerului ortodox

In ziua de 3 Mai 1929, părintele *Coriolan Buracu*, deputat, a depus din inițiativă parlamentară, proectul de lege pentru recunoașterea Cassei de Economie, Ajutor și Credit a clerului ortodox ca persoană morală.

Cassa de Economie, Ajutor și Credit a clerului ortodox din România, s'a înființat în conformitate cu art. 24, litera m. din statutul legii de organizare a bisericii și 23 din regulamentul pentru funcționarea Eforiei bisericii ortodoxe române. Sediul Cassei va fi la București. Scopul este de a fructifica economiile și a oferi membrilor sai — cler și funcționarii bisericești — cari vor avea nevoie, împrumuturi cu dobândă ieftină, și ajutoare.

Vor fi membri toți membrii activi ai clerului și funcționarii instituțiunilor bisericești din țară precum și cei ieșiți la pensie. Se va depune minimum 1% din leafă cu sporurile, sau din pensie, timp de 10 ani. Depunerile se vor reținea prin statul lunar din salar, iar pensionarii vor depune suma direct la Cassă.

Cassa va putea primi și depuneri cu termin sau fără termin. Orce membru va putea obținea împrumuturi în contul lefei. Aceste împrumuturi nu vor putea fi mai mari de cât leafa înscrisă în buget pe 4 luni, iar pentru pensionari, pensia cu spor pe 2 luni.

Conducerea Cassei este încredințată unui consiliu de administrație, compus din 9 membri (6 clerici și 3 mireni) dintre cari 3 numiți de consiliul central bisericesc, ear 6 aleși de adunarea generală (câte 2 de fiecare Mitropolie). Consiliul de administrație se constitue pe 5 ani.

Această lege — la propunerea părintelui *Baracu*, deputat, a fost votată în ședința camerei dela 22 Iunie, iar în cursul săptămânei va fi votată și de senat.

INFORMAȚIUNI

La Sinaia. M. S. Regele Mihai și A. S. Regală Principesa Elena au plecat Luni, cu tren regal, la Sinaia, unde Suveranul și-a luat reședință de vară. Cu acelaș tren a plecat la Sinaia și Principesa Irina a Greciei.

Ziua aviației. Spre a deșteptă interesul cetățenilor pentru instituția aceasta, în ziua de 29 și 30 Iunie a. c. se serbează «Ziua aviației». In toate orașele din cuprinsul țării, românii sânt chemați să-și dovedească prin fapte iubirea de țară, contribuind fiecare cu darul său pentru flotila noastră aeriană.

Preoți distinși. In știrea publicată sub acest titlu în numărul trecut al ziarului nostru, în urma unei regretabile erori de tipar a rămas afară numele părintelui Ioan Dinu diaconul catedralei noastre. Și Sf. Sa a fost distins din partea I. P. S. S. cu dreptul de a purta brâu roșu.

Alegere de protopresbiter. In 22 Iunie a. c. s'a întrunit în Deva adunarea protopopească, pentru alegerea de protopresbiter al tractului Devei, sub presidiul Comisarului Consistorial Dr. George Proca.

Au fost prezenți 44 membri. Preotul Nicolae Duma, adm. prot. în Deva a întrunit 33 voturi, preotul Aurel Adamovici paroh în Covăsînț, eparhia Aradului 10 voturi, iar o bilă a fost albă.

Zece ani! Numeroase societăți și corporații au luat inițiativa d'a se sărbători în *6 August* 1929 aniversarea a zecea dela ocuparea Budapestei prin armata română. Serbarea va luă caracter național.

Vizitație canonică întreprinde inspectorul clerului militar, P. S. Sa Episcopul de Alba-Iulia, Dr. Ioan Stroia, la corpurile de trupă și servicii din raza comandamentului corpului II armată. P. S. Sa vizitează trupele, în prezenta ofițerilor, se interesează d'aproape de starea sufletească a ostașilor, cercetează infirmeriile, închisorile. Impresia asupra trupelor este cât se poate de bună. Slujba și cuvântul inspectorului preoțesc află răsunet profund în inimile ostășești. S'au și luat măsuri ca soldații să fie duși, în Dumineci și sărbători mai însemnate, la sf. biserici. Ministerul de răsboi a ordonat corpurilor ca, în aceste zile de închinare ostașii să fie scutiți de serviciile militare ce le pot săvârși în zile de lucru, — zilele de sărbătoare fiind rezervate educației religioase a soldatului.

Conferența pastorală a cercului V. preoțesc din tractul Hațeg s'a ținut în Dumineca a 3 a după Rusalii (9 Iunie) în comuna Maceu de față fiind O. Medrea din Strei-Plopi, P. Popovici din Ocolișul-mare, M. Popovici din Gânțaga, ca subst., parohul G. Medrea din Ruși și Simeon Albu din Măceu. La conferență a luat parte și Păr. Sebastian Rusan, adm. prot. al tractului. La ora 8 a. m. s'a început serviciul divin în sobor. La sfârșitul serviciului a luat cuvântul Păr. adm. prot., tâlcuind cuvintele Evangheliei «Luminătorul trupului este ochiul», desvoltând îndrumări bune și folositoare pentru credincioșii adunați în mare număr. Intrunirea era combinată cu «Cercul cultural» al învățătorilor din jur. După masă, la ora 2½ s'a început conferența în localul școalei din loc. A cuvântat păr. Oct. Medrea, președintele cercului, despre «Puterea credinței în raport cu faptele». Au urmat recitări și coruri conduse de învățătorii Victor Tătulescu și Albu; a conferențiat învățătorul Izidor Tătulescu despre «Biserica și școala», arătând credincioșilor legătura strânsă între aceste două instituții. Parohul locului, S. Albu, a mulțumit în numele credincioșilor și al său, adm. protopopesc Sebastian Rusan și președintelui O. Medrea, pentru onoarea dată credincioșilor acestei comune bisericești, de a se fi ținut aici prima conferență a cercului. Păr. S. Rusan a adus mulțumiri învățătorilor, apoi a făcut vizitația canonică a oficiului. *Coresp*

In amintirea lui Petru Vodă Rareș. S'au împlinit în 22 l. c. patru sute de ani dela biruința oștilor lui Petru Rareș, câștigată la Feldioara, pe plaiurile Țării Bârsei. Data aceasta s'a comemorat Duminecă la Feldioara. Solemnitatea a început dimineața la ora 11 printr'un Te-Deum oficiat în biserica ortodoxă de către părinții protopop militar I. Hociotă, protopopii Nistor dela Sf. Gheorghe, Stoica dela Sighișoara, pr. Debu dela Brașov, asistați încă de șase preoți. După parastas, asistența a format un cortegiu impunător în frunte cu preoții în odăjdii și muzică, parcurgând strada până în fața școalei unde s'a desvelit placa comemorativă, care are următorul cuprins: «*Ca ajutorul «Astrei» despărțământul Târnava-Mare, așezatu-s'a acest semn în amintirea luptei câștigată pe aceste plaiuri în ziua de 22 Iunie 1529 de oștile lui Petru Vodă Rareș, cârmuite de Vornicul Grozav. Din partea liceului «Principele Nicolae Sighișoara. In anul Domnului 1929, Iunie 22*».

ȘTIRI LOCALE

La fondul «Victor și Eugenia Tordășianu» al «Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din din Sibiu» a colectat vornicul ospeților Ioan Imbăruș suma de Lei 270 dela nuntașii tinerilor Șerban Droc cu Paraschiva Dan, nași fiind dl Ioan Mănițiu cu dna. Pentru prinos mulțumește: *Comitetul.*

Teatru. Sâmbătă, în 29 Iunie, ora 9 seara, se reprezintă în teatrul orașului piesa *Căsnicii moderne*, în 3 acte, de Cehov, jucată de trupa teatrală condusă de fostul societar al Teatrului național din capitală, artistul Georgescu. Bilete la Librăria Foaia Poporului.

Dela primărie. In 24 l. c. s'a ținut tragere de răsboi cu tunuri pe câmpul de instrucție dela Poplaca cu direcția spre «Dreispitzwald». Pentru evitarea eventualelor accidente, populația se face atentă, că dacă s'ar găsi proectile neexplodate, să nu se atingă nimeni de ele, ci să însemne locul unde se află anunțând imediat regimentul 35 artilerie pentru a se lua măsuri de distrugere.

și fameliile lor tabelaricești să le însemnați și unde sar afla deschilinire pricina să arate, pentru aceea ți să poruncește și prea cucernicii tale ca împreună cu comisareșii să faci conșcripție și consigație (?) caselor și locurilor cu iscălitura și pecetea amândurora, a preacucernicii tale și a tistului varmegiei sau ofițirului de regement rânduit, întărinduo să o trimiți noao cât de grabă rămânând a preacucernicii tale

In Deva 9 iunie 1787.

de tot binele voitor

Gedeon Nichitici

Anuarul Academiei teologice Andreiane

Dela Academia teologică «Andreiană» ortodoxă română din Sibiu primim *Anuarul V*, (1928—1929) publicat de *Nicolae Colan*, rector, și imprimat în Tipografia Arhidiecezană. Un volum de 111 pagini.

Conține, în frunte, două lucrări, care ocupă mai mult de jumătate din anuar și ar putea deșteptă și interesul intelectualilor mireni. Cea dintâi este: Scurtă privire istorică asupra bisericii răsăritene și a celei apusene, de prof. *I. Belează*, ca fragment dintr'o lucrare mai lungă, ce ni se promite pentru mai târziu; a doua este: Cartea Sf. Apostol Pavel către Efeseni, o introducere la comentarul, a cărui apariție o pregătește autorul său, rectorul Academiei *N. Colan.* (Cu aceste lucrări ne vom mai ocupa).

Din lista studenților înscriși în anul școlar 1928/1929, vedem sporul considerabil în numărul tinerilor din anul prim: 66, din numărul total de 146 studenți ai celor patru ani.

Schimbări mai însemnate, în corpul didactic, au fost: trecerea în stare de pensie a I. P. C. Sale Arhimandritului Dr. Eusebiu R. Roșca, rectorul Academiei, și numirea în aceeaș demnitate a profesorului titular Nicolae Colan. Onor. Minister al cultelor a luat act de această schimbare în conducerea Academiei noastre teologice.

Din activitatea de peste an a instituției remarcăm: colaborarea sa la manifestările culturale organizate de alte instituții. Profesorii și studenții deopotrivă și-au dat concursul la aceste manifestări ori de câte ori colaborarea li s'a solicitat. Profesorii au ținut conferințe, studenții au contribuit în mai multe rânduri cu program artistic, cor și recitări, la festivaluri cu scop cultural sau caritativ. Studenții Academiei au luat parte activă, ca și în trecut, la toate repetițiile și concertele Reuniunii de muzică «Gheorghe Dima» din Sibiu.

Starea bibliotecii Academiei teologice și a bibliotecilor de cursuri se prezintă de astă dată mai puțin îmbucurător. In lipsa mijloacelor materiale reduse, ele n'au putut fi înzestrate cu un număr suficient de opere valoroase din domeniul diferitelor discipline teologice; în schimb, corpul profesor a avut la îndemână mai multe reviste teologice și științifice, străine și indigene.

La sfârșitul Anuarului e publicată disertația studentului din an IV, Ion Șoșu, (despre Andrei Apostolul, Andrei Criteanul și Andrei Șaguna), ținută la ședința festivă din 28 Noemvrie 1928 — în preseara Sf. Andrei — în sala Urania. Ședința publică a fost organizată de Societatea «Andrei Șaguna» a studenților, sub conducerea președintelui ei, a păr. Profesor Dr. Gr. Cristescu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Nr. 701/1929. (72) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II a **Nocrich**, protopresbiteratul **Agnita**, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre 967 st. p., din care 15 jugăre sânt arabile, iar 2 jug. 967 st. p. fânaţ.

3. 6 jugăre 800 st. p. în composesoratul de păşune al românilor, după care preotul are drept a scoate în păşunat 6 vite mari.

4. 6 stânjini lemne de foc lucrate şi aduse în curte şi 2 grămezi lemne în pădure, cari dau aproximativ 4 stânjini.

5. Case parohiale în stare bună.

6. Stola statorită de consiliul şi adunarea protopopească şi aprobată de forurile mai înalte pentru toate parohiile din tract.

Comuna Nocrich e sediu de plasă cu judecătorie, perceptorat, poştă şi gară în loc.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu popoprul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Nocrich.

Agnita la 5 Iunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 687/1929. (75) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Beneşti**, protopresbiteratul Agnita, devenită vacantă în urma trecerii la pensie a venerabilului paroh Nicolae Gavrea, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţ ca sesiune parohială, după care preotul va plăti darea.

3. Case parohiale cu curte, grădină de pomi şi legume şi toate supraedificatele necesare. Până la eliberarea acestor case parohiale, locuite până mai sânt încă în viaţă de parohul-pensionat şi soţia sa, parohia se va îngriji pentru nou alesul paroh de o locuinţă corespunzătoare.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obişnuită în tract.

6. Lemne de foc contra costul, cât 2 proprietari din comună.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial din Beneşti.

Agnita, la 4 Iunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 570/1928. (70) 1—3

Concurs

În conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 4169/929 şi în înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III a **Telechi Recea**.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu ordinul Nr. 3108/928.

3. Una măsură de ovăs dela fiecare familie.

4. Sesia parohială: 3 jugăre pământ arabil şi fânaţ şi 8 jug. pădure.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul, Şercaia; să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 17 Iunie 1929.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 699/1929. (74) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Vecerd**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 13 jugăre parte arător şi parte fânaţ necomasat.

3. Dela cca 95—100 familii anual una ferdelă (20 litri) grâu.

4. Stola după tariful stabilit de adunarea protopopească pentru toate parohiile din tract.

5. În lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji de o locuinţă potrivită.

6. Preotul are drept a scoate vitele la păşune.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal, iar concurenţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Agnita în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 114/1929. (76) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial, din comuna Părău, judeţul Făgăraş, conform planului şi devizului, aprobat de către Prea Ven. Conz. Arhiepiscopesc, dă în întreprindere repararea Bisericii, prin licitaţie publică, Duminecă, în 30 Iunie a. c., ora 3 p. m. depunând vadiu 10%, după suma de Lei 112386.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitare, se pot vedea la oficiul parohial din loc, în orice zi.

Supraoferte nu se primesc.

Părău, la 23 Iunie 1929.

Consiliul parohial.

Nr. 700/1929. (73) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului sistemizat de capelan protopopesc din parohia de cl. I-a **Agnita** prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Jumătate din venitul sesiunii parohiale, care de prezent este de 27 jug. cu case şi edificii economice pe ele.

3. Jumătate din toate venitele stolare din parohie precum şi din ferdelile de porumb dela cca 200—220 familii.

4. 6 stg. lemne de foc dela comuna politică aduse acasă.

5. Locuinţă corespunzătoare. Capelanul va face şi pe secretarul oficiului protopopesc fără altă remuneraţie până când acest post de secretar va fi sistemizat şi dotat dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 5 Iunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Publicaţie de licitaţie

Consiliul parohial ortodox rom. din Mercurea-Ciuc, aduce la cunoştinţa generală, că în ziua de 22 Iulie a. c. între orele 3—5 p. m. va ţinea licitaţie publică, cu oferte închise, la prefectura judeţului Ciuc, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcţie a bisericii ortodoxe române din Mercurea-Ciuc, conform planurilor şi devizului, aprobate de Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu sub Nr. 5132/1929.

Licitaţia se va ţinea în conform cu art. 72—83 din lege contabilităţii publice.

Planurile, devizul şi condiţiunile de licitaţie, se pot vedea la oficiul parohial ortodox român din Mercurea Ciuc. Valoarea după deviz este de 4.7000,000 Lei. Garanţia de licitaţie este de 10% după valoarea devizului. Supraoferte nu se primesc.

Mercurea-Ciuc, la 21 Iunie 1929.

Nr. 40/1929. (71) 1—1

Preşedinte:

Pr. **Iancu C. Bărbat**, paroh. — **N. Boboc**, epitrop.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgariu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Nr. 86/1929 prot. (59) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Slimnic**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

2. Casă parohială.

3. Sesiune parohială 28 jug.

4. 6 st. lemne în pădure. Tăiatul şi cărăuşia privesc pe preot.

5. Venitele stolare stabilite în adunarea parohială din 28 Aprilie c.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 8 Mai 1929.

Of. prot. în înţelegere cu of. parohial din Slimnic.

Emilian Cioran,
protopop.

Nr. 373/929. (39) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a din **Porumbacul de jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Preav. cons. arhiep. din 5 Martie 1929 Nr. 1183/929, se publică concurs cu terminul de 30 zile, dela prima pnblicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea cimitirului bisericii,

3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.

4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.

5. Stola uzitată în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc din Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 9 April 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

---

(69) 2—3

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din comuna **Ludoşul-mare**, jud. Sibiu, conform planului şi devizului, aprobat de către Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, dă în întreprindere REPARAREA BISERICII, prin licitaţie publică, **Duminecă în 7 Iulie a. c. ora 2 p. m.**, depunând vadiu 10% după suma de 178,000.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc, în orice zi.

Supraoferte nu se primesc.

Ludoşul-mare, la 16 Iunie 1929.

Consiliul parohial.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 6 Iulie 1929 Nr. 48—49

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 5951. (79) 1—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană"

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, conform noului Regulament, vor fi primiți absolvenții liceelor, având bacalaureatul și absolvenții de seminare. Absolvenții celorlalte școale secundare (școli normale etc.) vor fi primiți ca ascultători extraordinari.

Cererile de primire pentru anul academic 1929/30 sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 15 August a. c. însoțite de următoarele documente:

1. Certificat de naștere dela ofițerul stării civile.
2. Extras din protocolul botezaților.
3. Testimoniu din școala secundară.
4. Atestat dela medic despre starea sănătății.
5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenții sânt obligați a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreținerea, contribuind cu suma modestă de 8000 lei anual.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele dela 8—15 Septemvrie a. c. Fiecare student se va prezenta la timp și se va provedea cu haine de pat și cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei cons. în contul întreținerii în internatul Academiei suma de Lei 3000.

La inmatriculare va prezenta pe lângă adeverință dela cassa cons. că a solvit 3000 Lei și o declarațiune subscrisă de dânsul și părinți eventual tutori, prin care se deobligă, ca în decurs de 1 an după absolvare va intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restitui bisericei suma integrală de întreținere în decursul celor 4 ani de studiu.

Părinții protopopi, preoții și profesorii de religiune sânt invitați a sfătui pe tinerii buni, ieșiți din școalele secundare, ca să îmbrățișeze în număr cât mai mare chemarea preoțească.

Preoția a fost slujba cea mai de cinste și mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este și astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viața unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal și al fericirii poporului.

Sibiu, din ședința senatului bisericesc, ținută la 2 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia și Sibiu

Modificări în legea cultelor

Ziarele din capitală înregistrează textul modificărilor, pe care ministrul cultelor și artelor le crede necesare să le aducă în mult discutata lege relativ la regimul cultelor.

Se proectează modificarea mai multor articole din această lege. Cea mai surprinzătoare între modificări este a articolului 6, prin care se introduc măsuri cu totul nepotrivite în chestiuni bisericești.

Modificarea acestui articol prevede închisoare dela șase luni la doi ani *pentru membrii clerului care ar agita în locașurile de rugăciune ori în adunările credincioșilor împotriva autorității statului*; la rândul lor și credincioșii, cari vor agita în asemenea condiții, vor suferi pedepse dela trei luni la un an închisoare.

Inoiri de felul acesta nu pot decât să facă și mai nesuferită o lege care intră în domeniul vieții interne a bisericii și prin care se restrânge libertatea cuvântului rostit chiar și de pe amvon.

Nu înțelegem graba cu care guvernul s'a hotărât dintr'odată să întrebuințeze astfel de mijloace împotriva cultelor, și în deosebi împotriva bisericii noastre ortodoxe.

La ministerul de culte — destăinuește un cotidian ce stă aproape de guvern — se știe că în Ardeal, mai ales în săcuime, preoțimea ortodoxă ar lua atitudini periculoase pentru stat, ear autoritățile judiciare nu au text (?) pe baza căruia să aplice sancțiuni.

In ajutorul autorităților vrea să vină modificarea în articolul 6, fără considerare că se lovește în libertatea amvonului d'a combate orce înrâuriri dăunătoare pentru țară, și fără considerare la respectul ce însuși guvernul ar trebui să-l păstreze așezămintelor bisericii sale dominante.

Statul are dreptul să controleze, între marginile constituției, orce activitate se desfășoară în întinsul țării.

Dar acest control nu îndreptățește guvernul să făurească lanț de fier întru a oprì libertatea cuvântului preoțimii noastre și dreptul ei d'a se lupta cu arme legale împotriva cutărui rău, desastruos pentru întreg neamul nostru.

Biserica ortodoxă așteaptă *nu* curent dușmănos, manifestat în proectata modificare a pomenitului articol 6 din legea cultelor, ci dorește mai ales recâștigarea autonomiei sale și respectarea ei, după cum și ea respectează în orce împrejurări suveranitatea statului.

FOIȘOARA

CUVANTARE

Rostită de preotul capelan IOAN MUNTIU, în sfânta biserică din Dobârca, la conferența grupului preoțesc Gârbova, pentru a îndemna credincioșii de acolo la zidirea unei biserici noi, în locul celei actuale de lemn

Am venit, iubiți creștni, la voi în sfânta biserică să săvârșim o rugăciune; ear voi ați venit să vă luminați cu lumina sfintei scripturi; căci lumină și adevăr este biserica, ear cuvintele evangheliei sânt mântuitoare de suflet.

Biserica trebue să o cinstească și iubească fiecare creștin, pentrucă ea este cea mai înaltă școală de pe lume. Aici, în biserică, se învață iubirea, blândețea, smerenia, înfrânarea, curățenia, iertarea, îndelungă răbdarea, facerea de bine, și toate virtuțile creștinești. Ce școală de pe lume ne poate învăța lucruri mai bune, mai frumoase și mai folositoare?!

Biserica ni-a dat oameni de seamă, dascăli folositori omenimii, pe cari îi onorăm ca pe sfinți.

Sărbând ziua sfântului Vasile cel Mare, ne va fi de folos, să cunoaștem viața și faptele lui, ca să ne fie nouă bună călăuză și model de viață și făptuire.

Sfântul Vasile s'a născut la 330 d. Hr. în Cesareea Capadochiei, în Azia mică. Pe tatăl său l-a chemat Vasile, pe mamă sa Emilia, amândoi creștini evlavioși și bogați. Vasile a învățat toate școlile de pe timpul său. El cunoșteà numai două căi: Calea spre școală, și calea spre biserică. Ajuns om învățat, s'a făcut advocat, — și nu i-a plăcut advocătura; mai mult i-au plăcut învățăturile bisericii. S'a călugărit și a trăit 6 ani în pustie. Aici a muncit, scriind cărți cu legi pentru viața călugărilor. S'a sfințit de preot, ear prin mintea lui luminată și dragostea învăpăiată către biserică ajunge episcop în Cesareea Capadochiei.

Ca episcop învață pe cei neștiutori, mângâe pe cei necăjiți, ajută pe cei lipsiți și toată averea lui și-o cheltuește zidind spitale și școale.

Pe vremea aceea se lățiseră învățăturile preotului eretic, Arie, care zicea că Isus Hristos nu este de o ființă cu Tatăl, ci numai o făptură a Tatălui, — precum și alte învățături greșite.

Impăratul ținea la învățăturile lui Arie și prigonea pe toți cari nu erau arieni. A chemat și pe sfântul Vasile la sine, și i-a zis: — Pentruce nu te supui poruncilor împărătești?

Vasile a observat: Intrebarea aceasta eu nu o înțeleg.

Impăratul a zis: Pentruce nu te supui învățăturilor lui Arie?

Vasile a răspuns: Dacă tu, împărate, ai avea un ostaș care în războiu s'ar lupta cu vitejie pentru tine, ear ajuns la dușman nici acolo nu se va lăpăda de tine, — și dacă acel ostaș se va întoace earăș, în tabăra ta, oare nu-l vei îmbrățișa de bucurie și nu-i vei da, ca răsplată, bogății neprețuite?

— Ba da!

— Oare cum aștepți tu dela mine, care sânt ostaș credincios al lui Hristos, și am luptat cu vitejie, ear acum ajuns în fața dușmanului să mă lapăd de stăpânul și Domnul meu?...

Atunci împăratul l-a întrerupt: Iți voi lua averile!

Sfântul Vasile a zis: Celce n'are averi, n'are ce pierde.

— Te voi exilà! — a strigat împăratul.

— In tot locul sânt pe pământul Domnuiui, — zise sfântul Vasile.

— Te voi chinuì!

Opinia publică ortodoxă cere ca guvernul să renunțe la măsurile inoportune și nedemne pentru biserică, plănuite împotriva preoțimii noastre.

Preziceri fără temei

Ingrijată de viitorul statului român, *Gazeta Transilvaniei* dela Brașov, în numărul său din 23 Iunie, își permite câteva preziceri funeste privitoare la soartea bisericii noastre ortodoxe.

Concordatul, încheiat cu scaunul papal, a provocat — spune organul brașovean — un val de «agitații religioase», care abea a trecut, și eată un nou val se ridică; — noul val ar fi adecă demersul preoțimii pe lângă ministrul instrucțiunii d'a se acordà studiului religiunii, în școalele secundare, un loc mai potrivit decât între gimnastică și alte dexterități. In prisosul său de râvnă, Gazeta profețește că vor veni alte și alte valuri nouă de agitații, «când biserica se va compromite cu desăvârșire, când va fi înlăturată(!) cu totul din viața politică, cum s'a întâmplat și în alte state unde preoțimea n'a știut face deosebire între interesele sale și între marile interese de stat».

După această profetizare, biserica ortodoxă a celor 12 milioane de credincioși, care n'a fost înfrântă în împrejurările dușmănoase ale trecutului, este amenințată cu înlăturare din viața politică a statului românesc într'o epocă *de lumină a libertății naționale*,... fiindcă reprezentanții ei nu binevoesc «a se moderà», ci dupăce s'au luptat împotriva încheerii concordatului, cer dreptate pentru obiectul de învățământ al religiei, și vor mai cere, probabil, și alte lucruri, mai mici sau mai mari, chiar cu rizicul d'a «răscolì agitații»...

Biserica e datoare *să se apere* împotriva celor ce o atacă din afară și din lăuntrul țării. Dacă apărarea înseamnă compromitere, și dacă, din acest motiv, ea va fi «înlăturată» din viața politică, păgubașul mare, nu ea, ci **altul** are să fie.

Exemplele asămănătoare, din alte state, dau răspuns prea lămurit în chestiunea înlăturării sfintelor așezăminte.

De aceea socotim că personalitățile de seamă, ale ori cărui partid din țara noastră, se vor cugetà adânc înainte d'a rostì judecata de înlăturare a bisericilor naționale din viața politică a statului.

Aceste personalități vor fi știind, că misiunea preotului nu s'a sfârșit prin o simplă activitate administrativă și liturgică, și că misiunea sa este cevaș mai mare, — ear una din părțile principale în misiunea de preot este păstorirea în afară de zidurile sfântului locaș, — o lucrare cu multe ramuri pentru care școală, sprijinită de bugetul statului, pregătește clerul.

Numeroase pilde din timpurile de azi sânt dovezi invederate de marea decădere a bunelor moravuri, — înrâurirea nenorocită a sectelor, vânătoare de suflete, nu sânt decât urmarea decăderii moravurilor, — cu atât se prezintă mai regretabil scrisul gazetelor, când în loc de încurajare și apărare a luptei ostașilor Domnului, în loc de-a aproba pasul preoților când cer să se acorde religiunii în școale mai multă atențiune, ei preoții sânt înștiințați, că vor fi scoși din viața publică a statului ca «element primejdios» consolidării sale... Eată cum se sprijinește și se ocrotește fără voie, prin mijlocirea presei, materialismul timpului și indiferentismul religios!

Pe calea apucată, evident că va cam întârzià consolidarea mereu pomenită, și mereu desconsiderată.

M. Sa Regele în Sibiu.

Ca și în anul trecut Majestatea Sa Regele nostru Mihai însoțit de A. S. R. Principesa mamă Elena a cercetat și anul acesta marile serbări militare de întrecere hipică, cari se aranjează an de an aici în Sibiu.

Orașul nostru a primit pe Augustii oaspeți cu mari manifestațiuni de dragoste și bucurie. Orașul îmbrăcase haine de sărbătoare.

In 28 Iunie la ora 9 dimineața la sosirea trenului regal în gară M. Sa a fost primit de autoritățile locale în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, Generalul Găvănescul Comandantul Corpului VII armată, prefectul județan Dr. Stefan, primarul Goritz, etc.

Muzica militară a intonat Imnul regal. Apoi M. Sa a primit defilarea tuturor ofițerilor postați pe peronul gării.

Dela gară M. S. însoțit de Augusta Sa mamă și suita regală au mers direct la întrecerea hipică, fiind însoțiți pe drum de uralele publicului.

In aceeaș zi după masă însoțită de I. P. S. Sa Mitropolitul, de dl general Găvănescul și dl prefect, suita regală a cercetat Păltinișul, localitățile Societății carpatine, apoi ale armatei iar după aceea sanatorul schitului Păltiniș în biserica căreia s'a oficiat un scurt serviciu divin, apoi a luat o gustare în apartamentele Schitului.

A doua zi Augustii oaspeți au vizitat muzeul Bruckenthal, pădurea Dumbrava și Ocna Sibiului.

Cu trenul din seara de 29 Iunie M. S. Regele nostru Mihaiu, Augusta Sa mamă Principesa Elena și întreaga suita regală a părăsit orașul nostru în aclamările de «să trăiască» ale autorităților locale și ale unui numeros public.

Trăiască Majestatea Sa Regele nostru Mihai I.

Proectul menit să modifice legea cultelor este combătut și de organele de publicitate prietene guvernului. Unul din acestea declară, că proectul e deopotrivă de inutil și inoportun; represiunile preconizate în modificări sânt profund reacționare și nedrepte: ele statornicesc un regim de bănueală permanentă cu largi prilejuri profitoare pe seama agenților provocători și ai denunciaților de meserie. O rațională justificare, a modificării art. 6, lipsește astfel cu totul.

Educația unui viitor rege

— O vizită la M. Sa Regele Mihai I —

Scriitoarea Nelia Pavlovna, corespondenta specială a ziarului *Petit Parisien*, a trimis din București un articol pentru această gazetă, în care descrie «O vizită la cel mai mic Rege din lume, Mihai I al României, și la mama lui, Principesa Elena».

Dela Principesa-mamă, spune numita scriitoare, tinărul Rege Mihai a primit și un profund sentiment religios, remarcabil pentru vârsta Sa. Ear despre educația viitorului Suveran al românilor scrie următoarele:

„Spre a străbate marea furtunoasă a vieții, — mi-a spus tânăra Principesă Elena, — trebue să ne îmbarcăm pe nava credinței. Fie că meditâm asupra trecutului, fie că facem planuri pentru viitor, spiritul credinței este o forță; fără el desfășurarea existenței se face în întunerec, fără ideal, fără echilibru.

Nu știu ce soartă mă așteaptă în fluxul și refluxul vieții, sub povara sarcinilor mele de mamă, dar țin cu tărie să păstreze credințele fiului Meu, cărora deși e încă tânăr, pare că le închină o inimă fără ură și un spirit fără cotituri.

Adeseori, după orele Sale de studiu, eu îl țin timp îndelungat lângă mine și-L învăț cultul vredniciei, fără care viața omenească nu poate fi fecundă".

Mișcată de amintirile vieții Sale, pe care le păstrează religios pentru ea singură, îngrijată de educația fiului Său, eroica Principesă Elena continuă:

„Spre a face dintr'un copil un Rege, nu e destul ca o adunare de bărbați calificați să procedeze după regulele Constituției la alegerea Lui; trebue să-L crești, să-L formezi, să-I luminezi orizontul. Trebue să-L înveți, că El aparține poporului Său.

Desigur, datoria mea este grea; însă e o datorie dulce".

— A pătimì pentru fiul lui Dumnezeu este laudă.

— Te voi omorâ!

— Moartea pentru mine este binefacere, căci mă voi împreuna mai curând cu Hristos în fericirea cerească, pe care eu de mult o doresc.

Impăratul, mirat de răspunsurile lui, i-a dăruit viața.

Acest sfânt și-a jertfit odihna, averea și viața pentru biserica lui Hristos. Acest sfânt, în marea sete după adevăr, a luat jugul lui Hristos pentru a fi plăcut lui Dumnezeu și folositor oamenilor; a disprețuit onorurile lumești și, nici în fața primejdiei celei mai mari, nu s'a lăpădat de credința cea dreaptă; el știa cuvintele evangheliei: «Nu vă temeți de ceice ucid trupul și mai departe nu pot face nimic, căci sufletul vostru nu-l pot ucide».

Creștinii cei vechi aveau multă dragoste pentru Hristos.

Impărații păgâni Nero, Domițian, Dioclețian și alții au prigonit creștinii, omorându-i în torturi înfricoșate. Pe unii i-au răstignit, pe alții i-au îngropat de vii. Alții au fost vărsați cu rășină și aprinși. Alții ferestruiți, sau decapitați. Și mureau creștinii în chinuri grozave, dar în ceasul morții, cântau cântece de preamărire lui Dumnezeu și binecuvântau pe ceice li trimeteau la moarte. Ei nu se supărau pe păgâni, ci îi iertau, căci dragostea cea mare către Hristos, îi făcea să îndure cele mai mari chinuri pentru Mântuitorul lor.

Pildă mai frumoasă decât aceasta, în istoria lumii nu găsim: ***Să ierți și să binecuvintezi***, pe ceice te trimit nevinovat la moarte. Ei nu se supărau, căci vedeau pe Hristos înaintea lor, îl simțeau aproape, îi auzeau glasul: «Rămâneți întru dragostea mea», și «Să vă iubiți unul pe altul, precum și eu v'am iubit pe voi».

Dar, dacă Isus Hristos ni a lăsat dragostea nouă, unde este dragostea noastră? Pentru ce e invidie și răutate? pentru ce sânt neînțelegeri între fecior și tată, între soră și soră, neam și neam? Pentru ce se leagă doi soți înaintea altarului pe viață și până la moarte, și peste puțin timp se desfac, călcându-și jurământul? Pentru ce se războiește țară cu țară? — Pentru ce?

Pentrucă ***lipsește dragostea***. Nu avem destulă dragoste.

Și oare, dragostea nu se poate câștiga? Ba da, se poate, aici, ***în biserică***.

Aduceți-vă, iubiți creștini, sufletul vostru în biserică ca să se roage, să învețe iubirea. Aduceți-vă sufletul vostru în biserică, să vorbească cu Dumnezeu, uitând grijile lumii. Atunci răutatea va peri, și veți aduce roade îmbelșugate, asemenea sftului de care am vorbit, și asemenea altor creștini buni, pe cari biserica îi preamărește în cântările sale.

Ascultați evanghelia, ascultați apostolul, ascultați rugăciunile din strană, și înțelegeți că fiecare cuvânt este un adevăr.

Creștinii vechi aveau mare dragoste pentru biserică. Când păgânii au oprit pe creștini să-și zidească biserici, ei au săpat în întunerecul pământului la mari afunzimi, și-au întocmit biserici în pământ, largi, și aveau chiar uliți. Unele din uliți se afundau și se încrucișau, formând oraș sub pământ. Aceste locuri se numeau catacombe. Aici se rugau ei, în întunerecul nopții, la lumina făcliilor de ceară și rășină. Aceste erau bisericile și locuințele lor. In pereții stradelor săpau morminte și îngropau acolo morții lor, puind o lespede de peatră cioplită cu chipul lui Hristos sau al Maicei Domuului.

Câtă trudă, câtă cheltuială de timp și de averi, au îndurat acești creștini pentru biserica lui Hristos!

Nr. 5105/1929.

Notificare oficială

In vederea întocmirii bugetului pe 1930 se aduce la cunoştinţă tuturor preoţilor, cari au îndreptăţire pe anul 1930 la gradaţii noui sau ajutoare de familie nouă, ca în termin de 15 zile să-şi înainteze cererile în aceste cauze la Consiliul nostru arhiepiscopesc.

La cererile pentru obţinerea gradaţiilor noui se va anexa Certificat de serviciu liberat de oficiul protopopesc, din care să se poată constata timpul servit cu îndreptăţire la gradaţii, — ear la cererea pentru ajutor de familie se anexează Extrasul de naştere al noului născut sau Extras de botez.

Consiliul arhiepiscopesc.

Cine vorbeşte de meschine interese! Monitorul de pe Târnave, organ al prea odihnitului mitropolit dela Blaj, *Unirea*, continuă, de când cu schimbarea guvernului, tot mai resfăţată, insolenţele aruncate asupra bisericii ortodoxe şi a ierarhilor săi. Răsfăţul acestui organ al mitropoliei unite merge atât de departe, încât între alte enormităţi, scrie mai nou, (în Nr. dela 29 Iunie) că ***mitropolitul Nicolae dela Sibiu, în legătură cu ratificarea concordatului, se solidarisează cu atitudinea partidului minoritar maghiar, punând el, mitropolitul, «mărunţele şi atât de meschinele sale interese de ordin confesional d'asupra intereselor mari şi cu adevărat vitale ale ţării»***. Acestea le minte cititorilor săi *Unirea*, în timp când membrii clerului greco-catolic român dela Oradea dau mână cu ungurii din acel oraş la înfiinţarea cuibului de iredentism, numit Academie catolică din Ardeal, organizaţie patronată dela Budapesta...

Celelalte neobrăzări ale organului mitropolitan blăjan arată cel mult cât de greu îi este d'a se înălţă în sferă de adevăr şi dreptate.

Congres, la care au fost invitate organizaţiile ruseşti ale «libercugetătorilor», s'a ţinut de curând la Moscova. Scopul întrunirii moscovite era să se caute metode nouă de experimentare în campania antireligioasă, în considerare că mijloacele de până acum n'au putut desrădăcina credinţa creştinească. Libercugetătorii dela Moscova vreau să se organiseze.

Indeosebi reprezentanţii tineretului comunist s'au arătat nemulţumiţi şi au rostit violente discursuri, numind congresul o adunare de burghezi.

Organizaţiile libercugetătorilor lucrează de trei ani în toată Rusia, având la dispoziţie multe mijloace acordate de guvernul sovietic. Totuşi libercugetătorii organizaţi abea numără 120 mii de membri, — în vreme ce baptiştii în Rusia sânt astăzi cam două milioane. Seciele se întăresc; — ideile ateiste, susţinute prin mascarade antireligioase şi batjocorirea bisericilor şi alte asemenea mijloace, nu progresează, ci, dimpotrivă, dau rezultate defavorabile partidului comunist.

Vrednică serbare

Incheerea anului şcolar 1928/29 la liceul nostru confesional ortodox-român din Braşov s'a făcut la 23 Iunie 1929, în sala festivă a liceului conform obiceiului vechi tradiţional.

După serviciul divin şi rugăciunea de mulţumită, rostită la biserica sf. Nicolae de păr. Dr. N. Stinghe, elevii toţi s'au adunat în sala liceului, unde pe masa prezidială se vedeau, de astă dată în mod mai deosebit de alţi ani, premii de mare valoare.

Corul liceului sub conducerea măiastră a dlui N. Oancea execută un imn religios de o frumseţe deosebită, care mişcă adânc sufletele publicului din sala arhiplină.

Urcând tribuna tinărul şi însufleţitul director al liceului, dl Ioan Moşoiu, rosteşte discursul său plin de frumoase învăţături. «Ziua de azi — spune .dsa — este ziua muncii, care ridică pe om la demnitatea cea mai înaltă, la desăvârşire. Prin muncă cinstită s'a susţinut acest liceu, care pe lângă ştiinţă a pus mare preţ şi pe virtuţile creştineşti, frica şi iubirea de Dumnezeu, pe iubirea faţă de deaproapele şi tot ce e nobil şi frumos, dând neamului nostru atâtea generaţii de oameni integri, adevărate caractere religioase-morale.

Aduce apoi laudă elevilor, cari s'au distins, asemănându-i cu sămânţa şi pământul cel bun din pilda Mântuitorului.

Din întreagă vorbirea sa transpiră duhul religios, care trebue să troneze între zidurile acestui liceu şi în care trebue crescută tinerimea noastră aşa cum a intenţionat Marele Şaguna şi actualul, vrednic urmaş al său, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae.

După vorbirea directorului I. Moşoiu, în numele eforiei şcolare părintele Dr. N. Stinghe mulţumeşte corpului profesoral pentru munca serioasă şi cinstită ce a depus-o în decursul anului. Arată sbuciumul, jertfele şi luptele ce le-a purtat Eforia încă din timpurile de răstrişte pentru păstrarea caracterului confesional al liceului până în ziua de azi. Arată preţul cel mare al virtuţii în care trebue crescută tinerimea. Doreşte ca numele bun al acestui liceu să-l ducă mai departe şi să-l înalţe spre mărirea lui Dumnezeu şi a bisericii, spre întărirea neamului şi a scumpei noastre patrii.

Intreaga serbare a decurs într'o atmosferă curat religioasă.

Urmează distribuirea premiilor. Bucuria elevilor e nemărginită mai ales, că şi la studiul religiunii sânt premiaţi elevii distinşi în număr de 40.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul Nicolae a binevoit a dona, în acest scop, un număr mare de cărţi de rugăciuni şi de conţinut religios, pentru ceeace Eforia şi direcţiunea şcolară exprimă cele mai profunde mulţumiri.

S'au mai premiat elevi afară de religie şi celelalte studii, şi la desemn, muzică şi moralitate.

Ideea fericită a dlui director I. Moşoiu de a reînvia timpurile trecute a fost salutată cu bucurie şi mare mulţumire sufletească din partea tuturor celor cari cunosc tradiţia acestui liceu. Trecutul este o chezăşie pentru viitor, şi nu trebue uitat nici odată. Dorim puteri depline noului director de a fi vrednic urmaş al vrednicilor săi înaintaşi. *Coresp.*

Parastas pentru Dr. Ioan Mihu

Duminecă în 30 Iunie a. c., s'a celebrat parastasul de doi ani pentru odihna sufletului răposatului marelui binefăcător şi ctitor al neamului şi bisericei ortodoxe române, *Dr. Ioan Mihu*, odinioară advocat şi mare proprietar în Orăştie. Sfânta Liturgie, urmată de parastas s'a oficiat în biserica din Vinerea, locul natal şi de vecinică odihnă a fericitului fundator din partea P. S. Sale arhiereu Vicar *Vasile*, ca delegat al I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae şi al Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu, asistat de consilierul arhiepiscopesc *Virgil Nistor*, de parohul locului *Nicolae Cerbicean* şi de diaconul bisericei catedrale din Sibiu, *Ion Dinu*. La actul solemn au asistat o parte din membrii Eforiei, rudenii şi un numeros public şi popor din loc.

După serviciul divin P. S. Sa în o cuvântare mai lungă a arătat meritele marelui defunct şi binele ce l a făcut neamului şi bisericei prin testarea frumoasei sale averi spre scopuri culturale, bisericeşti şi a dat frumoase îndemnuri poporului din loc, care umplea biserica şi ograda ei.

După terminarea parastasului întreaga asistenţă a plecat în procesiune la mormântul din grădina caselor defunctului, unde s'a cetit deslegarea pentru iertarea păcatelor şi pentru odihna sufletului lui.

Apoi s'au împărţit ajutoare în haine şi bani din fundaţiunea sa oamenilor mai săraci şi cu greutăţi familiare din comună, în valoare de 5000 Lei.

Cei împărtăşiţi de ajutor cu lacrimi în ochi părăseau casa fericitului fundator şi binefăcător, rostind cu evlavie cuvintele: «Dumnezeu să-l ierte».

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

INFORMAŢIUNI

Dela ziua aviaţiei. In apărarea căminului, prin flota aeriană a ţării, cetăţenii, încălziţi de dragoste şi devotament pentru patrie, îş fac datoria de-a contribui cu obolul lor la întărirea mijlocului perfecţionat de apărare în vremuri de năpăstuiri războinice şi de propăşire în vreme de linişte şi pace. Funcţionarii publici ai ţării nu se bucură cu toţii de situaţie prea bună materială; cu toate acestea, funcţionarii căilor ferate române donează leafa pe o zi în folosul aviaţiei, vărsând la banca naţională suma însemnată de lei 1.547,907.

Muncind mai mult... Fraţii noştri americani, vizitând acum vechea patrie, au rămas profund impresionaţi, de lucrurile bune şi mai puţin bune, ce le-au văzut. La noi, în America, a spus unul, toţi muncim şi, în măsura muncii noastre, ne facem traiul din ce în ce mai uşor; în mărita ţară românească ni s'a dat să vedem însă prea mulţi oameni odihnindu-se la umbră în zi de lucru, sau umblând fără rost, şi jăluindu-se de sărăcie şi necazuri... Muncind mai mult, înlăturând ignoranţa şi lenevirea, ar încetă şi jălaniile, şi refacerea ţării ar înainta mai repede. Dar, în acest scop, ne trebue alte moravuri.

Şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu va fi adăpostită şi mai departe în cazarma vânătorilor. Ordinul de evacuare, pe ziua de 1 Iulie, a fost revocat.

Donaţiune. Drept răscumpărare a felicitărilor de ziua onomastică, dl *Dr. Ilie Beu*, medic, a dăruit fondurilor de clădire dela Liceul de fete, Liceul de băeţi şi Şcoala superioară de comerţ din Sibiu, câte Lei 500, în total deci Lei 1500 (una mie şi cinci sute Lei).

Ligă agrară. Un număr mare de agricultori, din judeţele ţării, a întemeiat Liga agrară, menită să apere interesele plugărimii. Preşedintele ligii, dl C. Garoflid, învită agicultorii să se înscrie în organizaţiile judeţene ale instituţiei. Instrucţii necesare se cer la sediul Ligii agrare, Bucureşti, Bulevardul Brătianu 5.

Concordat şi căsătorie. Din Sofia Bulgariei se anunţă că se fac din nou tratative cu Roma, privitoare la căsătoria regelui bulgar cu o principesă italiană. Intâia condiţie ce se pune dela Roma, în vederea acestei căsătorii, este ***încheerea unui concordat*** între Vatican şi Bulgaria, — condiţie cam grea de acceptat de — bulgarii cari nu se lasă înrâuriţi de papistăşie.

Turneul corului Academiei teologice Andreiane. Despre concertul, dat Marţi seara în sala liceului «Andrei Şaguna» din Braşov, raportează G. Tr. următoarele:

Programul bogat, compus din concerte religioase şi muzică poporală bine aleasă, a oferit publicului momente de înălţare sufletească, având prilej să guste din ceeace poate oferi adevărata artă. Mai multe bucăţi au trebuit să fie repetate la cererea publicului. Un ansamblu fericit alcătuit, sub conducerea iscusită a dirigintelui prof. N. Oancea, a procurat braşovenilor momente, care vor reaminti cu drag, cu admiraţie şi cu recunoştinţă prestaţiunile corului academiei teologice din Sibiu. Mulţumim oaspeţilor sibieni de cinstea ce ni-au făcut-o şi le dorim succese în întreg decursul turneului.

ŞTIRI LOCALE

Se aduce la cunoştinţă publicului călător că dela 2 Iulie 1929 se pune în circulaţie trenul 25/26 accelerat, pe distanţa Sibiu—Bucureşti şi înapoi. Pleacă din Sibiu la ora 20·16.

Oare aceeaş grijă o purtăm noi, iubiţii mei, pentru bisericile noastre ca vechii creştini pentru catacombe?!

Eată biserica voastră, zidită din lemn, slăbită de vremuri, cariată, se clatină din încheeturi...

La muncă deci!

Strângeţi cu zor, de pe acum, cu mână darnică materialul şi tot ce e necesar pentru una nouă.

Grupaţi-vă toţi cu încredere în jurul preotului vostru, ca vechii creştini în jurul lui Petru, care noaptea la luminile facliilor de ceară în catacombe, le împărtăşia mângăere, sfaturi şi cuvântul mântuitor al sftei scripturi.

O rugăciune la liturghia lui Sft. Ioan ne spune: «Ale Tale, dintru ale Tale, ţie aducem de toate şi pentru toate».

De veţi avea înţelegere adevărată, credinţă în suflet, dragoste în inimi, râvnă spre această lucrare înaltă, — nădăjduesc că în curând biserica voastră se va ridica falnic privind spre cer către Isus, Fiul lui Dumnezeu, care la ceasul morţii voastre vă va primi cu cuvintele: Veniţi, binecuvântaţii părintelui meu, şi moşteniţi împărăţia care este gătită voua dela începutul veacului! Amin.

Pro memoria. Potrivit unei frumoase tradiţiuni, «Societatea de lectură Andrei Şaguna» dela Academia de teologie din Sibiu, a ţinut de pioasă datorie să comemoreze şi de astădată amintirea marelui dispărut A. Şaguna, cu prilejul împlinirii a 56 ani dela trecerea sa la cele veşnice. In acest scop, o delegaţie compusă din studenţii I. Boiu, C. Vraciu şi N. Grebenea a reprezentat Societatea la Răşinari, în ziua de 29 Iunie a. c. După celebrarea sf. liturgii în sunetul duios al clopotelor s'a făcut procesiune în faţa mausoleului, unde s'a oficiat parastas solemn de preoţii locali M. Lungu şi E. Dancăş în prezenţa unei numeroase asistente. Studenţii au depus pe mormânt o superbă coroană de flori naturale. *Asistent.*

Nr. 6041 Şcol. (86) 1—3

Concurs

pentru primirea elevilor în Internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1929—1930 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1928/29 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1929/30 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2, şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi *Lei 10,000* pentru copiii mirenilor *Lei 12,000* pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în Internat, să şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 2 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 5993/1929 Ep. (82) 1—3

Prăvălie de închiriat

Localul de prăvălie din Sibiu, Piaţa Unirii Nr. 10, — ce de prezent este ocupat de florăria L. Sattler — este de închiriat pe termin de trei ani începând din 1 Octomvrie a. c.

Reflectanţii îşi vor înainta ofertele lor până la 31 Iulie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea condiţiunile de închiriere.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

(83) 1—1

Concurs

In baza divizului şi a condiţiilor stabilite de consiliul parohial pentru facerea **ferestrilor** şi **stranelor** la biserica din Poplaca, se publică concurs cu oferte închise pe ziua de Duminecă în 14 Iulie a. c., ora 3 p. m., în localul şcoalei.

Devizul şi condiţiile de licitaţie se pot vedea în orice zi la oficiul parohial.

Poplaca, în 5 Maiu 1929.

Consiliul parohial.

Pictură bisericească primeşte spre executare pictorul
NICOLAE POPP,
Târgul-Mureş, strada Avram Iancu Nr. 47. (82) 1—15

Nr. 79/1929. (77) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Consiliul bisericii ortodoxe rom. din Bruiu, dă în intreprindere prin licitaţie publică minuendă lucrările de adaptare şi reparare la biserică (**padiment nou, strane, spoit, pictat şi lucrul de zidărit**) care se va ţinea în ziua de 20 Iulie 1929 (sfântul proroc Ilie) la ora 1 p. m. în casa parohială.

Licitanţii au a depune vadiu de 10% din preţul de strigare care e 51,510 lei afară de pictură.

Devizul precum şi condiţiile de licitaţie se pot vedea la oficiul parohial ortodox român din Bruiu.

Bruiu, la 23 Iunie 1929.

Ioan Stănuleţ epitrop. **Ioan Berghea** paroh.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de credit şi economii «Ajutorul», societate pe acţii, se convoacă prin aceasta, conform § lui 16 din statute, în

Adunarea generală extraordinară,

ce se va ţinea în comuna Vale, la 17 Iulie a. c., la orele 3 p. m. în sala festivă a şcoalei de stat.

OBIECTELE:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.

2. Urcarea capitalului social la 3.000,000 Lei, eventual fuzionarea institutului, cu alt institut.

3. Eventuale propuneri.

Domnii acţionari, cari doresc a participa la adunarea generală extraordinară, în sensul §-lui 17 din statute, sunt rugaţi a-şi prezenta acţiile, eventual dovezile de plenipotenţă, cei mult până la 25 Iulie a. c., la orele 11 a. m. la centrala din Şeica-mare şi la agentura institutului în Vale.

Şeica-mare, 27 Iunie 1929.

(85) 1—1 **Consiliul de administraţie.**

Administraţia financiară a judeţului Sibiu

Publicaţiune

Administraţia financiară Sibiu, urmând a se aproviziona cu combustibilul necesar pentru earna anului 1929/1930, declară deschisă licitaţie publică pentru furnizarea a 120,000 (unasutădouăzecimii) kgr. lemne de fag, pentru foc, de prima calitate.

Dnii furnizori cari voesc a lua parte la această licitaţie vor depune oferte timbrate în plicuri închise la registratura acestei Administraţii financiare, camera 15, până la data de 15 Iulie 1929.

Administrator financiar:

(78) 1—1 **Dr. D. Mureşanu**

---

(81) 1—3

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox rom. Mihai Viteazu, vinde prin licitaţie publică cu oferte închise materialul lemnos de pe suprafaţa a 50 jugăre, din care 57m³ lemn de construcţie de stejar şi 7600 m. steri lemne de foc, stejar, fag şi carpen — din pădurea «Ruieţ», proprietatea bisericii ortodoxe române Mihai Viteazu, judeţul Târnava-mare.

Licitaţia a avea loc în ziua de 16 Iulie 1929 la Dir. XII silvică Miercurea-Ciuc.

Estimaţia din oficiu este de Lei 322,395. Garanţia provizorie de Lei 33,000.

Condiţiile de licitare se pot vedea la oficul parohial, sau Ocolul silvic Sighişoara.

Mihai Viteazu, 21 Iunie 1929.

Preşedinte:

Pr. Eugen Bologa paroh. **Iacob Pandrea** epitrop.

Publicaţiune

Pentru zugrăvirea localului şcoalei normale «Andreiu Şaguna» din Sibiu se publică licitaţie cu oferte închise. Ofertele se vor prezenta direcţiunii şcoalei până la 11 Iulie 1929.

Sibiu, la 3 Iulie 1929.

Comitetul şcolar.

Nr. 543/1929. (62) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, judeţul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Cele fasionate în coala B.

3. $7^1/_2$ jugăre pământ bun, sesie parohială.

4. Circa 30 măsuri cucuruz şi circa 20 zile de lucru.

5. Locuinţă parohială corespunzătoare.

6. Două sorţi de lemne, de foc, aduse acasă.

Reflectanţi, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documente necesare, în termin, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 325/1929. (65) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I **Vulcan**, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.

2. Stola obişnuită în parohie.

3. Locuinţă corespunzătoar.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Jiu-Petroşani, în terminul prevăzut, şi cu prealabila încunoştinţare a protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a slujì, a predica, a cânta şi astfel a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Vulcan.

Petroşani, la 27 Mai 1929.

Ion Duma
protopop.

Nr. 296/929. (66) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei a II-a din **Gurarâului**, parohie de clasa I-a, din protopopiatul Sălişte, se publică concurs repeţit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.

2. Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi se vor prezenta în parohie pentru a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Gurarâului.

Sălişte, la 18 April 1929.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 701/1929 (72) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Nocrich**, protopresbiteratul **Agnita**, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre 967 st. p., din care 15 jugăre sânt arabile, iar 2 jug. 967 st. p. fânaţ.

3. 6 jugăre 800 st. p. în composesoratul de păşune al românilor, după care preotul are drept a scoate în păşunat 6 vite mari.

4. 6 stânjini lemne de foc lucrate şi aduse în curte şi 2 grămezi lemne în pădure, cari dau aproximativ 4 stânjini.

5. Case parohiale în stare bună.

6. Stola statorită de consiliul şi adunarea protopopească şi aprobată de forurile mai înalte pentru toate parohiile din tract.

Comuna Nocrich e sediu de plasă cu judecătorie, perceptorat, poştă şi gară în loc.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu popoprul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Nocrich.

Agnita la 5 lunie 1929.

Emil Păcală
protopop

Nr. 687/1929. (75) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Beneşti**, protopresbiteratul Agnita, devenită vacantă în urma trecerii la pensie a venerabilului paroh Nicolae Gavrea, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţ ca sesiune parohială, după care preotul va plăti darea.

3. Case parohiale cu curte, grădină de pomi şi legume şi toate supraedificatele necesare. Până la eliberarea acestor case parohiale, locuite până mai sânt încă în viaţă de parohul-pensionat şi soţia sa, parohia se va îngriji pentru nou alesul paroh de o locuinţă corespunzătoare.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obişnuită în tract.

6. Lemne de foc contra costul, cât 2 proprietari din comună.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial din Beneşti.

Agnita, la 4 lunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 700/1929 (73) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului sistemizat de capelan protopopesc din parohia de cl. I-a **Agnita** prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Jumătate din venitul sesiunii parohiale, care de prezent este de 27 jug. cu case şi edificii economice pe ele.

3. Jumătate din toate venitele stolare din parohie precum şi din ferdelile de porumb dela cca 200—220 familii.

4. 6 stg. lemne de foc dela comuna politică aduse acasă.

5. Locuinţă corespunzătoare. Capelanul va face şi pe secretarul oficiului protopopesc fără altă remuneraţie până când acest post de secretar va fi sistemizat şi dotat dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 5 lunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 205/1929. (67) 3—3

CONCURS

In baza § 7 a regulamentului pentru procedura la alegerea de protopop şi conform înaltului ordin al P. V. C. arhidiecezan Nr. 2092/1929, din 12 Martie a. c., prin aceasta se publică concurs, pentru întregirea postului de protopop ortodox român al tractului Haţeg, cu sediul în oraşul Haţeg.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh al Haţegului.

Venitele împreunate cu acest post sânt: Venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B, venitele stolare, adău, salarul dela stat, sesiune parohială, venitele după postul de protopop, cu întregirea dela stat, taxele legale după vizitaţiunile canonice şi locuinţă în casele parohiale.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă pentru protopopi, prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. C. arhidiecezan în termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţie, după rubricile indicate în regulamentul congr. § 12.

Concursele, întrate după espirarea terminului, nu se vor lua în considerare.

Haţeg, din şedinţa consiliului protopopesc al tractului Haţeg, ţinută la 21 Mai 1929.

Seb. Rusan m. p.
adm. prot. prez.

Ioan Sânzian m. p.
notarul cons. prot.

Haţeg, la 22 Mai 1929.

Sebastian Rusan
adm. prot.

Nr. 4861 Plen. 1929

Concursul s'a aprobat

Sibiu, din şedinţa plenară dela 10 lunie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 86/1929 prot. (59) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Slimnic**, protopresbiteratul Sibiului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

2. Casă parohială.

3. Sesiune parohială 28 jug.

4. 6 st. lemne în pădure. Tăiatul şi cărăuşia privesc pe preot.

5. Venitele stolare stabilite în adunarea parohială din 28 Aprilie c.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare în termin subsemnatului şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Sibiu, la 8 Mai 1929.

Of. prot. în înţelegere cu of. parohial din Slimnic.

Emilian Cioran,
protopop.

Nr. 373/929. (39) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a din **Porumbacul de jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Preav. cons. arhiep. din 5 Martie 1929 Nr. 1183/929, se publică concurs cu terminul de 30 zile, dela prima pnblicare în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea cimitirului bisericii,

3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.

4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.

5. Stola uzitată în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc din Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 9 April 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

---

(69) 3—3

Publicaţiune de licitaţie

Consiliul parohial ort. rom. din comuna **Ludoşul mare**, jud. Sibiu, conform planului şi devizului, aprobat de către Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, dă în întreprindere REPARAREA BISERICII, prin licitaţie publică, **Duminecă în 7 luile a. c. ora 2 p. m.**, depunând vadiu 10% după suma de 178,000.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din loc, în orice zi.

Supraoferte nu se primesc.

Ludoşul-mare, la 16 lunie 1929.

Consiliul parohial.

Nr. 570/1928. (70) 2—3

Concurs

In conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 4169/929 şi în înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Telechi Recea**.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu ordinul Nr. 3108/928.

3. Una măsură de ovăs dela fiecare familie.

4. Sesia parohială: 3 jugăre pământ arabil şi fânaţ şi 8 jug. pădure.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul, Şercaia; să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 17 lunie 1929.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 699/1929 (74) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Vecerd**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 13 jugăre parte arător şi parte fânaţ necomasat.

3. Dela cca 95—100 familii anual una ferdelă (20 litri) grâu.

4. Stola după tariful stabilit de adunarea protopopească pentru toate parohiile din tract.

5. In lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji de o locuinţă potrivită.

6. Preotul are drept a scoate vitele la păşune.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal, iar concurenţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 5 lunie 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Agnita în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

Nr. 5736/1929 Ep. (84) 1—3

Concurs

Consiliul Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, publică concurs pentru aprovizionarea Internatelor institutiunilor sale culturale, pe anul şcolar 1929/30, pentru circa 450 persoane, cu pâine, făină de fert şi făină de copt, apoi cu carne de vită, de viţel, de porc şi de oaie, cu unsoare de de porc, slănină şi cârnăţării, toate de calitatea întâi.

Odată cu aceasta, se publică concurs şi pentru furnizarea alor 10 vagoane de grâu de calitatea întâiu, predat loco gara Sibiu.

Consiliul Arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul a alege după plac între oferta pentru livrarea de pâine gata şi livrarea de grâu.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise ***Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, până la 15 August a. c.***, cunoscând, că cu ocazia deschiderii ofertelor se va ţinea şi licitaţie verbală şi că Consiliul Arhiepiscopesc, îşi rezervă dreptul de a alege dintre reflectanţi.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 26 Iunie 1929.

Consiliul Arhiepiscopesc.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Invăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

— **Vino şi vezi — meditaţii**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Trenuri pt. băi la Ocna Sibiului

Pleacă din Sibiu: 6·20, 9·30, 14·45, 20·08
Soseşte în Ocna: 6·50, 10·02, 15·15, 20·39
Pleacă din Ocna: 6·58, 10·40, 15·25, 21·04
Soseşte în Sibiu: 7·32, 11·24, 16·—, 21·41

Mersul trenurilor

Cu începere dela 25 Iunie 1929

Plecarea din Sibiu				Sosirea în Sibiu			
AGNITA—SIGHIŞOARA				SIGHIŞOARA—AGNITA			
Pleacă din Sibiu	6·50,	17·30		Pleacă din Sighişoara	4·30,	17·40	
Soseşte în Agnita	10·49,	21·32		Soseşte în Agnita	8·33,	21·49	
„ „ Sighişoara	16·57,	7·15		„ „ Sibiu	16·03,	6·44	
FĂGĂRAŞ—BRAŞOV				BRAŞOV—FĂGĂRAŞ			
Pleacă din Sibiu	5·40,	11·32,	17·15	Pleacă din Braşor	6·35,	13·—,	17·30
Soseşte în Făgăraş	9·20,	15·46,	21·30	Soseşte în Făgăraş	9·10,	16·04,	20·55
„ „ Braşov	12·20,	19·15,	5·57	„ „ Sibiu	13·05,	20·35,	8·20
CISNĂDIE				CISNĂDIE			
Pleacă din Sibiu	5·55,	13·20,	18·25	Pleacă din Cisnădie	7·15,	14·45,	19·35
Soseşte în Cisnădie	6·27,	13·51,	18·56	Soseşte în Sibiu	7·45,	15·15,	20·05
VINŢ—ALBA-IULIA				ALBA-IULIA—VINŢ			
Pleacă din Sibiu	3·30,	12·40,	18·—	Pleacă din Alba-Iulia	4·40,	11·40,	—·—
Soseşte în Vinţ	7·12,	17·—	22·03	Soseşte în Vinţ	4·53,	11·53,	—·—
„ „ Alba-Iulia	7·38,	—·—	22·30	„ „ Sibiu	9·08,	16·17,	22·20
PIATRA-OLT-BUCUREŞTI				BUCUREŞTI—PIATRA-OLT			
Pleacă din Sibiu	5·15,	15·20,	20·15 (Acc.)	Pleacă din Buc.	9·—	21·35,	23·55 (Acc).
Sos. în Tr.-Roşu	6·25,	16·26,	21·— „	Sos. în Tr.-Roşu	21·01	11·27,	9.45 „
„ „ Bucureşti	18·15,	5·25,	6·— „	„ „ Sibiu	22·02,	12·30,	10·28 „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu
3·10, 5·50, 10·40, 13·15, 16·29, 20·50, 24·—

Soseşte în Copşa-mică
4·36, 7·23, 11·59, 14·20, 17·55, 22·11, 1·32

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 2·11 (A), 3·— (P), 6·26 (Ex.), 11·16 (O. Ex.), 8·21 (P.), 16·23 (A·), 18·30 (P.), 22·41 (A).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 0·22 (E.), 2·24 (P.), 4·58 (A.), 8·29 (A), 12·27 (P), 18·42 (P), 14·33 (A), 19·53 (O.E).

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică
0·50, 3·15, 6·44, 8·50, 12·55, 16·35, 18·47

Soseşte în Sibiu
2·23, 4·42, 8·22, 10·20, 14·32, 17·45, 20·06

SIBIU—VURPĂR

Pleacă din Sibiu	—·—	16·40 —·—
Soseşte în Vurpăr	—·—	19·01 —·—
Pleacă din Vurpăr	—·—	5·30 —·—
Soseşte în Sibiu	—·—	7·59 —·—

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 13 Iulie 1929 Nr. 50—51

Telegraful Român

Organ național-biser

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea» Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei ani 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Reorganizarea învățământului teologic

Discutând în ziarul «Curentul» din 1 Iulie a. c. problema reorganizării învățământului teologic, dl Nichifor Crainic își exprimă temerea, că prin generalizarea academiilor teologice, sub controlul esclusiv al bisericii, mai curând sau mai târziu s'ar desființa facultățile de teologie cari funcționează în cadrul universității, iar aceasta ar fi un rău în primul rând pentru prestigiul bisericii.

Tendința de laicizare a universității e îndeobște cunoscută. Facultatea de teologie este chemată să stânjenească această tendință păgubitoare pentru biserică și stat deopotrivă. Biserica nu trebue să se izoleze, ci dimpotrivă să caute toate căile posibile pentru o cât mai adâncă infiltrare a ei în toate instituțiile statului, pentru a duce acolo duhul ortodoxiei izbăvitoare și al naționalismului creștin.

Toate acestea sunt lucruri adevărate.

Dar să fim înțeleși: Biserica nici nu vrea să desființeze facultățile de teologie, ci vrea să-și aibă o mai mare parte de control asupra gospodăririi lor duhovnicești și — în plus — vrea să-și aibă și ea școalele sale superioare, sub exlusiva sa conducere. Așa e normal, fiindcă așa e canonic.

Dar înființarea academiilor teologice o cer și alte motive. Dintre cari cel dintâi și cel mai puternic este acela că facultățile de teologie de până acuma, în speță cea din București, nu și-au prea împlinit chemarea, pe care așa de frumos le-o precizează dl Nichifor Crainic. In loc să sporească în universități atmosfera ortodoxiei noastre naționale, au sucombat, sau sunt pe cale de a sucomba, ele înșilee, tendinței de laicizare.

Primejdia e deci mai mare. Această dureroasă constatare n'o facem numai noi, ardelenii (ni s'ar lua în nume de rău!), ci au făcut-o de atâtea ori chiar frații noștri din vechiul regat.

Cu toate acestea biserica ortodoxă nu cere desființarea facultăților de teologie, fiindcă ea crede în revenirea la adevărata lor misiune. Printr'un mai efectiv control al ierarhiei și prin devotamentul înțelept al profesorilor și al studenților.

In acelaș timp ea își va generaliza tipul de școală teologică superioară, sub esclusiva ei conducere. Repetăm: fiindcă așa e normal.

Și apoi credința, că academiile teologice, cu internatele lor, ar fi niște cazărmi sau mănăstiri în cari studenții sunt complect izolați de restul lumii, este o legendă acreditată de un profesor universitar care habar nu are de organizația acestor academii.

Nu e deci nici un motiv de îngrijorare. *Neculce.*

Lucrarea sectanților

Mari sume pentru propagandă milenistă. — Cum lucrează secta. — Opoziția preoțimii noastre. —

Pofta nesăturată după câștig bănesc, mare și nemuncit, a dat naștere la Cluj unui proces intervenit între conducătorul sectei milenistilor din America, Rutherford, și între reprezentantul sectei din România, F. B. Sima.

Procesul milenist a avut darul să desvelească unele amănunte asupra organizației și a lucrării acestei secte, care cheltuește sume enorme pentru propagandă în România.

Aflăm că milenistii întâmpină mari piedeci în opoziția desfășurată de *preoți*, cărora li se poartă, tocmai din acest motiv, cea mai înverșunată ură din partea sectanților milenisti.

Numeroase scrisori ale Rutherford, adresate lui Sima, între anii 1920 și 1924, arată că, în scop da a respândì milenismul în România, el, Rutherford, a trimis, în timp scurt, peste 5 milioane de lei în țară, meniți pentru a tipări anumite broșuri de propagandă în limba română și maghiară.

Ce se recunoaște în aceste scrisori?

In scrisoarea din 10 Ianuar 1921, Rutherford spune lui Sima: «Observ greutățile ce ai *cu preoțimea;* mă simt însă foarte fericit văzând că ai curajul și credința în Domnul ca, pe lângă toate acestea, să mergi înainte. Impingeți, vă rog, lucrul Domnului (tipăritul cărților de propagandă milenistă) înainte, din toată puterea, și Domnul vă va ajuta».

Scrisoarea din 31 Mai 1922 glăsuește: «Imi dau seamă de situația grea și dificultățile datorite *marei opoziții* din partea *diavolului* (!) pe care acesta o ridică împotriva voastră *cu ajutorul preoților.* Să nu vă descurajați de aceasta. Prin or ce împrejurări Domnul va da o mărturie puternică înainte de a-și termina lucrul. Mărturia aceasta trebue dată, și este mare privilegiu ca să ai parte la aceasta. Aveți toată încrederea și îndrăzneala, căci Domnul este la cârmă. Am dat îndrumări fratelui Sima de ceea ce trebue făcut».

La 31 Mai 1923 Rutherford scrie: «Văzând că sânteți în strâmtorare financiară, îți trimit o mie de dolari pentru a fi întrebuințați în lucrul Domnului... Observ ceeace spui despre stările din România, și probabil că lucrurile se grăbesc către o repede *prăbușire.* Știu că aveți deplină credință și încredere în Domnul, ear curajul vostru este d'ajuns să vă îndemne să faceți tot ce puteți până la capet. Vă rog să continuați pe această cale cu toate puterile».

Ceckuri, de alte mii de dolari sânt trimise în scrisorile din 27 Sept. 1923 și 11 Iunie 1924.

In 4 Decemvrie 1924 Rutherford se tânguește și încurajează astfel: «Sânt sigur, iubite frate, că *Diavolul* (!) încearcă să vă facă tot necazul ce se poate. Aveți însă curaj. Aduceți-vă aminte, că aceasta este bătălia Domnului și că avem să învingem. *Notez dificultățile pe care le întâmpinați din cauza preoților.* De asemenea mai notez, că aveți nevoe de aproximativ 200,000 lei, și de aceea îți trimit un ceck de 2500 dolari».

Mărturisirile scrisorilor mileniste sânt cât se poate de preționase. Ele constată lupta dârză a preoților noștri, aliați însă nu *cu* Diavolul, ci *împotriva* Diavolului, căruia i se pun la dispoziție sume de milioane de lei, în speranța că stările din România sânt atât de rele, încât prăbușirea bate la ușă... firește, ca o dorință milenistă ce ni se pune în vedere.

Cunoscând acțiunea sectanților, lucrători cu asemenea arme, trebue să fim pregătiți că, pe lângă toată neînțelegerea ce se dă pe față când și când între dânșii, propaganda subversivă se va continua cu râvnă poate mai isteață decât până acum.

Modificarea legii cultelor. Nu sânt mulțumiți — e explicabil! — nici greco catolicii cu proectul de lege, prin care guvernul național-țărănist modifică legea cultelor. Modificarea, cum știm, cere: de o parte, ca membrii clerului cari vor agita în locașurile de rugăciuni împotriva autorității statutului, legilor, regulamentelor și ordonanțelor în vigoare, să fie pedepsiți cu închisoare dela 6 luni la 2 ani, ear credincioșii laici cu jumătate; de altă parte modificarea spune spune, că orce transacțiune sau donațiune ce or accepta bisericile dela lei 50 mii în sus, trebue să fie aprobată de minister.

Impotriva acestor prevederi ale proectului de lege protestează chiar *Păstorul sufletesc,* organul clerului greco-catolic din Lugoj, cu dorința «ca protestul să fie al întregii biserici catolice române».

Organul lugojan observă cu acest prilej, că ceeace n'au reușit să introducă liberalii în legea cultelor, vrea să introducă acum guvernul dlui Maniu, (cu privire la donațiunile bisericești controlate de minister); ear sancțiunile împotriva agitațiilor religioase «vor deveni în viitor o armă împotriva noastră (a greco-catolicilor) în susținerea unor lupte ca cele din trecut». Bine scriu gazetele — sfârșește Păstorul — că aici nu era nevoe de legiferare, căci sânt legi comune, după care pot fi judecați agitatorii; «ni se pare că se merge prea departe în solicitudinea de a salva țara».

Cooperația și-a prăznuit Duminecă, în 7 l. c., ziua internațională. S'au pomenit la noi, în această zi, cooperatori ca Aurelian, Istrati, Spiru Haret și alții, ale căror nume sânt cunoscute și dincolo de hotarele țării. Mișcarea cooperativă este privită nu numai din punct de vedere material, ci și ca mijloc de înfrățire între oameni

Intrunirea colegială a absolvenţilor cursului teologic Sibiu 1884

Promoţia anului 1884, a absolvenţilor seminarului andreian din Sibiu, în urma apelului lansat în Telegraful Român de colegii: I. Manta, I. Alexandru şi Isaia Popa, s'a întrunit în 2 Iulie a. c. în oraşul din care au plecat ca tineri plini de avânt acum 45 de ani.

O viaţă întreagă de lupte şi oboseli; de nădejdi şi desamăgiri; de suişuri şi coborâşuri; de lipse şi trude; de aspiraţiuni ş căderi; de bucurii şi întristări; de necazuri şi izbânzi. Intre aceste alternative ni s'a scurs viaţa. Am luptat şi am isbutit, căci am avut scut şi pavăză nebiruită credinţă în Dumnezeu, călăuză sigură steaua iubirii de biserică şi neam, iar rostul sbuciumului vieţii — nădejdea într'un viitor mai fericit.

Ce revedere duioasă! Ce momente emoţionante! Ce îmbrăţişeri şi sincere sărutări! Unii nu ne-am mai văzut, decând am părăsit băncile şcoalei. La despărţire acum 45 de ani, tineri cu tuleile de sub nas abia răsărite, acum bătrâni aproape cheli, cu barba şi părul colilie. Timpul veşnic călător, pusese pecetea sa specifică pe figurile noastre.

Ne-am întrebat de sănătate, de familie, de momentele mai însemnate d n viaţă şi de resultatele obişnuite ca lucrători în via Domnului.

Răspunsurile sunt caracteristice şi demne de reţinut. In privinţa sănătăţii, nici unul nu se jeluia de «stomah», dar aproape toţi de picioare, de răceală, de reumatism. In ceiace priveşte starea familiară, surprinzător este faptul că, termometrul caldurei conjugale ajunse la unii 14 grade, reprezentate prin tot atâţi copii, la nici unul însă sub zero.

Dar partea serioasă şi mult grăitoare este poziţia socială ce ocupă aceşti fii de preoţi în viaţa publică. Unii, profesori de universitate, alţii inspectori generali, directori de ministere, ofiţeri superiori, ingineri, medici, advocaţi, magistraţi, profesori, preoţi, învăţători, etc.

Munca pastorală, aproape la toţi uniformă, îndreptată spre acelaş scop urmărind aceeaş ţintă.

Lupte şi sbuciumări continue cu ignoranţa, cu rea voinţă, cu nepriceperea, cu piedecile puse în cale de răuvoitori şi imbecili. Oboseală, resignaţiune, descurajare şi iarăş muncă din nou, perseveranţă, tact, prudenţă până la ajungerea scopului final ca: zidire de biserici, şcoale, case culturale, societăţi de femei, «Sf. Gheorghe» bănci poporale, coruri şi mai presus de toate îndemnurile cu grai viu la ţinerea neştirbită a graiului, a postului şi a obiceiurilor din bătrâni, şi alipirea către biserică şi credinţa strămoşască. Şi tu, umilul şi puţin preţuitul preot dela sat, aştepţi dela cineva recunoştinţă, ori răsplată pentru truda unei întregi vieţi? Zadarnică aşteptare.

Treci nepăsător şi rece, pe lângă ceice să uită de sus la tine, caută-ţi liniştea şi mulţămirea în tine însuţi, în conştiinţa ta liniştită şi împăcată, că ţi-ai ţăcut datoria, şi pe cei neînţelegători lasă-i în plata Domnului.

In seara de 2/VII, după cina comună am stabilit programul pentru a doua zi, care a decurs precum urmează:

La ora 9 ne-am adunat în biserica catedrală, unde s'a săvârşit un parastas pentru odihna sufletelor adormţilor arhierei, profesori şi colegi. Au servit preoţii: I. Manta, Ilarie Reit şi Isaia Popa. După parastas, preotul I. Manta, rosteşte un emoţionant panegiric, condensând în puţine dar adânc simţite cuvinte nota caracteristică a fiecărui dispărut şi aducând elogii binemeritate singurului nostru bun şi iubit profesor încă în viaţă, dlui Dem. Comşa, care încă era de faţă.

După gustarea din colivă, pentru a cărei pregătire luase mai din 'nainte dispoziţii colegul I. Alexandru, ne-am prezentat la I. P. S. Sa Dl arhiepiscop şi metropolit, în reşedinţa de iarnă.

In numele colegilor a vorbit preotul G. Babeş — (vorbirea o vom publica în numărul viitor. Rev).

I. P. S. Sa, în cuvinte pline de avânt, de dragoste părintească, cu căldura şi iscusinţa caracteristică, ne vorbeşte timp de peste ½ oră, arătând rolul şi greutăţile prin care a trecut vechea generaţie de preoţi, îndatoririle şi directivele în care au să muncească actualii şi viitorii preoţi, pentru vaza şi prestigiul bisericii noastre, pentru binele şi fericirea iubitei noastre patrii întregite.

Cuvintele arhiereşti ne-au electrizat şi emoţionat adânc, şi dupăce ni-a dat binecuvântarea arhierească implorând darul lui Dumnezeu asupra noastră, dupăce ni a dat părinteasca sărutare, am plecat fericiţi şi mulţumiţi de cele ce am auzit şi văzut.

Ne-am prezentat apoi la arhiereul-vicar P. S. Sa Vasile, unde a vorbit păr. I. Alexandru. P. S. Sa a răspuns în cuvinte bine simţite, arătând că fiecare după puterile sale şi după locul ce l ocupă, datori sântem să muncim pentru binele şi prosperarea s. noastre biserici strămoşeşti.

De aici ne-am prezentat la P. C. Sa dl consilier Voileanu, unde a vorbit păr. Isaia Popa, la P. C. Sa dl consilier Dr. Proca, unde a vorbit păr. Ilarie Reit şi în fine la P. C. Sa dl Dr. Bologa, unde a vorbit păr. Ilarie Suceava.

Peste tot am fost primiţi cu căldură şi dragoste şi în răspunsurile primite am văzut multă bunăvoinţă şi afecţiune.

Am luat masa împreună la «Bulevard» la care ne-a onorat cu prezenţa dnii: Dem. Comşa, V. Nistor secretar, S. Ţăposu inspector, etc.

După masă ne-am fotografiat cu toţii, foşti colegi, cu iubitul profesor în mijloc.

A urmat apoi duioasa despărţire cu promisiunea că peste 5 ani să ne întrunim iarăşi aici, să prăznuim jubileul de 50 ani.

De încheere mai amintesc aici următoarele: Am absolvat, în anul 1884, elevi 38. Din aceştia au răposat 24. Am fost la întrunire prezenţi 9 şi anume:

1. Ioan Alexandru din Ilimbav, 2. Sim. Alămorean din Alămor, 3. George Babeş din Sohodoi-Bran, 4. Ioan Manta din Gurarâului, 5. Moise Micu din Poiana Mărului, 6. Isaia Popa din Ocna, 8. Ilarie Reit din Poarta Bran şi 9. Iuliu Suceava din Borgo-Prund.

Au absentat: 1. I. Banciu din Viştea, 2. I. Broşu din Dârste, 3. Pavel Oprişa profesor, Brad, 4. Valeriu Popovici, Sibiel, 5. Alexandru Popovici.

Dragi colegi! Ne-am dat întâlnire peste 5 ani. Foarte bine! Nu uitaţi însă, iubiţi «băeţi tomnatici», că brumele de toamnă ofilesc repede vegetaţiunile din vară şi e mare întrebare, câţi ne vom mai revedea atunci?

Răspunsul ni-l va da anul 1934.

gb.

Convertit cu forţa! Intr'un cotidian din capitală (în *Ordinea* dela 10 Iulie a. c.) citim un facsimil ce înfăţişează petiţia agronomului dela şcoala normală din Sighet, *Gh. Scoica*, adresată ministerului instrucţiei. In petiţie Gh. Scoica se plânge, că prigonit fiind şi cerând o anchetă, i s'a spus dela minister, că trebue să se împace întâi cu deputatul greco-cat. Ilie Lazăr; acest deputat, naţionalţărănist, a pus, drept condiţie a împăcării, trecerea lui Scoica la papistăşie; ear agronomul s'a văzut nevoit să primească trecerea, ieşind din sânul bisericii sale ortodoxe *«cu cel mai mare regret»*, — căci altfel nu se putea menţinea la postul său, din care fusese destituit şi apoi reprimit. Facsimilul mai arată că ministrul n'a cercetat cazul şi a scris pe petiţie cuvintele *«La acte»*...

Faptul ministerului instrucţiei trebue să uimească nu numai pe ortodocşi, ci pe orice om cu bun simţ.

Anchetă şi explicare a cazului dela Sighet se impune; căci nu se poate admite ca un funcţionar să fie destituit ca ortodox şi imediat reprimit ca uniat.

Curs de apicultură în Beia

Având în vedere foloasele mari, ce le aduce albinăritul, conducătorii camerei agricole Târnava mare şi Odorhei, dl consilier Serdici şi dl fost prefect I. Prescurea, au luat iniţiativă, să se ţină în judeţ un curs de de apicultură pentru popor, dând şi un ajutor bănesc de 30 lei pe zi din fondul camerei agricole fiecărei persoane care va participa.

Cursul s'a ţinut în comuna Beia la stupăria model a dlui notar P. Schuller, începând din 2 Iunie până în 15 Iunie.

Conducător al cursului a fost iscusitul apicultor dl notar din Beia, P. Schuller, cu concursul dlui învăţător-director Schell din Beia. Cursul s'a ţinut în limba română şi germană. Au participat 34 persoane între 16—73 ani, bărbaţi şi femei. Din aceşti 34 — ca dovadă cât de puţin ne interesăm noi românii de apicultură, — au fost numai 3 români.

Despre folosul adus de albinărit, amintesc numai atât că o familie de albine, pusă în coşniţă sistematică, aduce în an mijlociu 500 lei. Deci cine are 40—50 familii, înseamnă să

FOIŞOARA

(7)

Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericească—

Nr. 358.

(*Ultima circulară a episcopului Gedeon Nichitici.*)

Preacucernice protopoape Kir Ilie noao iubite!

Insuşi preaînălţata sa mărire sau milostivit a porunci, pentru îngroparea oamenilor de lege deschilinită, întru acest chip adecă:

1. Ori unde oarecine deori ce lège ar avea îngropăciunea sa deosebit de alţii, poate să stăpânească după cum au stăpânit până acum şi de aciia înainte să să îngroape întrânsa cu petrecania de oameni de multe legi şi după obiceiu şi după cum au fost şi până acum.

2. Lăcuitorii unui sat unde sar afla oameni de trei legi şi nar avea nimenea îngropăminte deosebită să să poată îngropa la ori care îngropăminte ce sar afla acolo unde ar pofti mortu şi să nu fie legat nime la una nice la alta îngropăminte ca chiar acolo să fie îngropat.

3. Unde este câte un om de vreo lege şi nare îngropăminte acolo unde şade, poate să să îngroape la cintirim sau îngropămintea obştii ce va fi acolo, măcar şi de altă lege, cu popa care va fi mai aproape prin vecinătate şi pe care ar fi poftit mortul, iară când nu sar putea căpăta preot la vremea sa de legea mortului, atuncia care popă va fi acolo măcar şi de altă lege trebue să să petreacă mortul la îngropăminte.

4. Fieştecare ar vrea să să îngroape cu petrecanie şi cu cirimonie de legea lui şi cu sunetul clopotelor ce vor fi în locul unde şade şi aş pune orice sămn la mormânt după legea lui fără a fi cu ceva scădere sau altora de altă lege şi nice popa, nice obştea locului de altă lege al cărora este îngroparea să nu îndrăznească a să pune împotrivă sau a strica mai pe urmă sămnul ce şar pune mortul după legea lui.

5. Ori unde ar fi lăcuitori de mai multe legi şi ar vrea să să facă îngropăminte noao, trebue să să lucreze lucru prin tisturile varmegiei ca să să poată îngropămintea deobşte, adecă când ar fi dorind mulţi sau pentru stăpânirea locului sau spre sănătatea ar fi de lipsă a să face mai multe îngropăminte sau cintirimuri.

6. Unde ar fi doao sau mai multe legi îngropămintea la olaltă acolo stă în voea oamenilor de vor vrea ei să şi deschilinească mormânturile unul de altul cu linii sau brazde sau vor vrea să să îngroape pe rând şi la olaltă după cum vor fi fără deschilinire, iară dacă nu să vor putea ei deschilini în voe atuncia prin varmegie trebue să să întocmească lucrul ca să să îngroape pe rând care după care au răposat.

7. De pofteşte cineva să să îngroape la vreo îngropăminte din vecinătate care ar fi mai sproape de legea lui nefiind acolo în locul unde şade îngropăminte de legea lui, la aceasta nu va fi nime împotrivă după cum nice până acum nau fost.

8. Urmarea care ar fi de alte legi şi sar întâmpla să moară de vrun loc unde nu sânt de legea lui, trebue să să primească în cintirimul locului fie ori de ce lege sau de mai multe, preotul locului trebue să petreacă la groapă, afară de *ildovi* sau *turci*, care aceia nu să înţeleg.

9. La alegerea îngropămintii trebue să urmeze celea rânduite pentru starea sănătăţii care va fi îngropămintea afară din sat şi nimenea mai mult fie ce om ar fi să nu să îngroape în loc boltit la biserică sau la moşie după cum au fost până acum, ci în pământ sus în cintirimul bisericii, pentru aceea toate locurile şi cu îngropămintele celea boltite, fie la biserică, fie în oraşe, fie pe sate ori pe la iosaguri sau rădicat, trebue să urmeze rânduială.

Sâbii, 1 Septemvrie 1788.

Al preacucernicii tale

de binevoitor

Gedeon Nichitici.

Nr. 5951. (79) 2—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană“

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, conform noului Regulament, vor fi primiţi absolvenţii liceelor, având bacalaureatul şi absolvenţii de seminare. Absolvenţii celorlalte şcoale secundare (şcoli normale etc.) vor fi primiţi ca ascultători extraordinari.

Cererile de primire pentru anul academic 1929/30 sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 15 August a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela ofiţerul stării civile.

2. Extras din protocolul botezaţilor.

3. Testimoniu din şcoala secundară.

4. Atestat dela medic despre starea sănătăţii.

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreţinerea, contribuind cu suma modestă de 8000 lei anual.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele dela 8—15 Septemvrie a. c. Fiecare student se va prezenta la timp şi se va provedea cu haine de pat şi cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei cons. în contul întreţinerii în internatul Academiei suma de Lei 3000.

La inmatriculare va prezenta pe lângă adeverinţă dela cassa cons. că a solvit 3000 Lei şi o declaraţiune subscrisă de dânsul şi părinţi eventual tutori, prin care se deobligă, ca în decurs de 1 an după absolvare va întra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restitui bisericei suma integrală de întreţinere în decursul celor 4 ani de studiu.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religiune sânt invitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcoalele secundare, ca să îmbrăţişeze în număr cât mai mare chemarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viaţa unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal şi al fericirii poporului.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 2 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 6041 Şcol. (86) 2—3

Concurs

pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1929—1930 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copii preoţilor văduvi, apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1928/29 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1929/30 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2, şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi *Lei 10,000* pentru copiii mirenilor *Lei 12,000* pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în Internat, să şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 2 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 285/1929. (89) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I-a din **Ludoşul-mare**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B şi întregirea dela stat.

In loc de ferdela de cucuruz fasionată în coala B, fiecare casă va da preotului un onorariu de 60 lei anual, în ajunul Bobotezei.

Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu, şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 8 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 147/1929. (91) 1—1

Concurs de licitaţie

Consiliul parohiei ortodoxe române Gheorgheni-Ciuc, aduce la cunoştinţă generală, că în ziua de 19 August 1929, între orele 5—6 p. m., va ţinea licitaţie publică cu oferte închise la Primăria oraşului, pentru vânzarea materialului lemnos de 80 jug. cad. pădure, primite prin reforma agrară Nr. top. 3869/1 la punctul numit «părâul Brancului», «părâul Străjii» şi «părâul Vamalului» în hotarul comunei Bilbor.

Licitaţia se va ţinea în conformitate cu legea contabilităţii publice.

Condiţiunile speciale întocmite de consiliu se pot vedea în orice zi la oficiul parohial. Garanţia de licitare este de 15% după oferte. Supraoferte nu se primesc.

Gheorgheni-Ciuc, 8 Iulie 1929.

Preşedintele consiliului.

Preot:
Aurel N. Negoiescu
paroh ortodox român.

(81) 2—3

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox rom. Mihai Viteazu, vinde prin licitaţie publică cu oferte închise materialul lemnos de pe suprafaţa a 50 jugăre, din care 57m³ lemn de construcţie de stejar şi 7600 m. steri lemne de foc, stejar, fag şi carpen — din pădurea «Ruieţ», proprietatea bisericii ortodoxe române Mihai Viteazu, judeţul Târnava-mare.

Licitaţia a avea loc în ziua de 16 Iulie 1929 la Dir. XII silvică Mierecurea-Ciuc.

Estimaţia din oficiu este de Lei 322,395. Garanţia provizorie de Lei 33,000.

Condiţiile de licitare se pot vedea la oficul parohial, sau Ocolul silvic Sighişoara.

Mihai Viteazu, 21 Iunie 1929.

Preşedinte:

Pr. **Eugen Bologa**
paroh.

Iacob Pandrea
epitrop.

Nr. 294/929 (94) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos însămnate din protopopiatul Geoagiu, toate de cl. III-a, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiei dela Stat şi anume:

1. **Almaşul mare-Brădet**; un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, stola obicinuită.

2. **Băcăinţi**, parohie fruntaşe, 7 jug. sesiune parohiolă de prima calitate, casă parohială cu supraedificatele necesare şi 2 jug. grădină plantată, folosirea cimiterului, stola uzitată.

3. **Bulbuc** cu filia **Curpeni**, un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, casă parohială, stola obicinuită.

4. **Ceru-Băcăinţi**, un ferdel de cucuruz smicurat de casă, casă parohială, stola obicinuită.

5. **Cibu**, parohie fruntaşe; un ferdel de cucuruz smicurat de casă, locuinţă în natură sau relut în bani, până la edificarea caselor parohiale în curs, păşunat pentru oi şi vite, lemne de foc, stola obişnuită.

6. **Cheile-Cibului**, stola obişnuită

7. **Geoagiu-Băi (Feredeu)**, un ferdel de cucuruz smicurat de casă, 2 jum. j. sesiune parohială în arândă forţată, casă parohială, stola uzitată. Parohia e situată într'o frumoasă regiune climaterică cu renumite Băi fernale. Pentru preot băile sun gratuite.

8. **Homorod-Josani**, parohie fruntaşe, 17 jug. sesiune parohială, stol obicinuită.

9. **Valealepii**; un ferdel de cucuruz smicurat de casă, stola obicinuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis şi pe lângă prealabila încuviinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii şi referinţele locale.

La parohiile, Almaşul mare-Brădet, Bulbuc, Ceru-Băcăinţi, Cheile Cibului şi Valeaepii, se vor admite şi învăţători absolvenţi în şcoale primare confesionale putând funcţiona şi ca învăţători.

Oficiul protopopesc ort. rom. în conţelegere cu consiliile parohiale.

Geoagiu, la 1 Iulie 1929.

V. Goron
protopop.

Nr. 701/1929. (72) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. II-a **Nocrich**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre 967 st. p., din care 15 jugăre sânt arabile, iar 2 jug. 967 st. p. fânaţ.

3. 6 jugăre 800 st. p. în compo-sesoratul de păşune al românilor, după care preotul are drept a scoate în păşunat 6 vite mari.

4. 6 stânjini lemne de foc lucrate şi aduse în curte şi 2 grămezi lemne în pădure, cari dau aproximativ 4 stânjini.

5. Case parohiale în stare bună.

6. Stola statorită de consiliul şi adunarea protopopească şi aprobată de forurile mai înalte pentru toate parohiile din tract.

Comuna Nocrich e sediu de plasă cu judecătorie, perceptorat, poştă şi gară în loc.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştinţare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu popoprul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Nocrich.

Agnita la 5 Iunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 687/1929. (75) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Beneşti**, protopresbiteratul Agnita, devenită vacantă în urma trecerii la pensie a venerabilului paroh Nicolae Gavrea, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 5 jug. pământ arător şi fânaţ ca sesiune parohială, după care preotul va plăti darea.

3. Case parohiale cu curte, grădină de pomi şi legume şi toate supraedificatele necesare. Până la eliberarea acestor case parohiale, locuite până mai sânt încă în viaţă de parohul-pensionat şi soţia sa, parohia se va îngriji pentru nou alesul paroh de o locuinţă corespunzătoare.

4. Dela cca 115—120 familii câte 1 mierţă (10 l.) grâu.

5. Stola obişnuită în tract.

6. Lemne de foc contra costul, cât 2 proprietari din comună.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial din Beneşti.

Agnita, la 4 Iunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 543/1929. (62) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Hălmeag**, protopopiatul Oltul, judeţul Făgăraş, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Cele fasionate în coala B.

3. $7^1/_2$ jugăre pământ bun, sesie parohială.

4. Circa 30 măsuri cucuruz şi circa 20 zile de lucru.

5. Locuinţă parohială corespunzătoare.

6. Două sorţi de lemne, de foc, aduse acasă.

Reflectanţi, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu documente necesare, în termin, oficiului protopopesc Oltul; să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 325/1929. (65) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I **Vulcan**, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.

2. Stola obişnuită în parohie.

3. Locuinţă corespunzătoar.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Jiu-Petroşani, în terminul prevăzut, şi cu prealabila încunoştinţare a protopopului, se vor prezenta în parohie pentru a sluji, a predica, a cânta şi astfel a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Vulcan.

Petroşani, la 27 Mai 1929.

Ion Duma
protopop.

Nr. 296/929. (66) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a II-a din **Gurarâului**, parohie de clasa I-a, din protopopiatul Sălişte, se publică concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform coalei B.

2. Stola obişnuită în parohie.

Candidaţii îşi vor înainta cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi se vor prezenta în parohie pentru a fi cunoscuţi de popor.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial din Gurarâului.

Sălişte, la 18 April 1929.

Dr. D. Borcia
protopop.

Nr. 570/1928. (70) 3—3

Concurs

In conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 4169/929 şi în înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Telechi Recea**.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sunt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu ordinul Nr. 3108/928.

3. Una măsură de ovăs dela fiecare familie.

4. Sesia parohială: 3 jugăre pământ arabil şi fânaţ şi 8 jug. pădure.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi să şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în termen, oficiului protopopesc Oltul, Şercaia; să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta, eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 17 Iunie 1929.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 699/1929. (74) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Vecerd**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 13 jugăre parte arător şi parte fânaţ necomasat.

3. Dela cca 95—100 familii anual una ferdelă (20 litri) grâu.

4. Stola după tariful stabilit de adunarea protopopească pentru toate parohiile din tract.

5. In lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji de o locuinţă potrivită.

6. Preotul are drept a scoate vitele la păşune.

Cererile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul legal, iar concurenţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Agnita în înţelegere cu consiliul parohial ortodox român din Vecerd.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 5993/1929 Ep. (87) 2—3

Prăvălie de închiriat

Localul de prăvălie din Sibiu, Piaţa Unirii Nr. 10, — ce de prezent este ocupat de florăria L. Sattler — este de închiriat pe termin de trei ani începând din 1 Octomvrie a. c.

Reflectanţii îşi vor înainta ofertele lor până la 31 Iulie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea condiţiunile de închiriere.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 5736/1929 Ep. (84) 2—3

Concurs

Consiliul Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, publică concurs pentru aprovizionarea Internatelor instituţiunilor sale culturale, pe anul şcolar 1929/30, pentru circa 450 persoane, cu pâine, făină de fert şi făină de copt, apoi cu carne de vită, de viţel, de porc şi de oaie, cu unsoare de de porc, slănină şi cârnăţării, toate de calitatea întâi.

Odată cu aceasta, se publică concurs şi pentru furnizarea alor 10 vagoane de grâu de calitatea întâiu, predat loco gara Sibiu.

Consiliul Arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul a alege după plac între oferta pentru livrarea de pâine gata şi livrarea de grâu.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise *Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, până la 15 August a. c.*, cunoscând, că cu ocazia deschiderii ofertelor se va ţinea şi licitaţie verbală şi că Consiliul Arhiepiscopesc, îşi rezervă dreptul de a alege dintre reflectanţi.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 26 Iunie 1929.

Consiliul Arhiepiscopesc.

Pictură bisericească primeşte spre executare pictorul
NICOLAE POPP,
Târgul-Mureş, strada Avram Iancu Nr. 47. (82) 2—15

Nr. 700/1929. (73) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului sistemizat de capelan protopopesc din parohia de cl. I a **Agnita** prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Jumătate din venitul sesiunii parohiale, care de prezent este de 27 jug. cu case şi edificii economice pe ele.

3. Jumătate din toate venitele stolare din parohie precum şi din ferdelile de porumb dela cca 200—220 familii.

4. 6 stg. lemne de foc dela comuna politică aduse acasă.

5. Locuinţă corespunzătoare. Capelanul va face şi pe secretarul oficiului protopopesc fără altă remuneraţie până când acest post de secretar va fi sistemizat şi dotat dela stat.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în terminul deschis subsemnatului oficiu protopopesc, şi se vor prezenta în vr'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, la 5 Iunie 1929.

Emil Păcală
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

obţină anual 20—25 mii lei, câştigaţi cu foarte puţină muncă.

Prelegerile au fost teoretice şi practice.

S'au învăţat a se construi coşniţe bune, calde şi ieftine din pae. S'au condus 26 coşniţe sistem Gerstung şi rotunde. S'au făcet cu presa faguri artificiali, ramele necesare unei coşniţe. Participanţii au câştigat frumoase cunoştinţe în albinărit, să-şi poată conduce în mod raţional şi rentabil o stupină.

Scriu acestea rânduri cu nădejdea că cel puţin pe viitor să arătăm mai mare interes faţă de astfel de cursuri de apicultură, care întotdeauna sânt ajutate şi băneşte, şi merită să fie cercetate. Pr. *Ilie Ciuleiu.*

O săptămână a bunătăţii

Citeam de unăzi, într'o gazetă franceză, o dare de seamă despre «Săptămâna bunătăţii» şi mi-am pus întrebarea:

Să nu se poată introduce şi la noi aşa ceva? Avem «Ziua crucii roşii», «Ziua tuberculozei», «Ziua Astrei», «Ziua mamii». De ce n'am avea mai ales «Săptămâna bunătăţii»?

Ideia de organizare în societatea «Săptămâna bunătăţii» a purces din America. Unii susţin că americanii au împrumutat o — dela Evul mediu european, dela biserica creştină, care a decretat acel «Treuga Dei» (armistiţiu) între seniorii feodali.

E ştiut că în secolul al XI-lea biserica intervenea ca actele de violenţă să dispară între nobilii certăreţi în săptămâna mare, de Mercuri seara până Luni dimineaţa; dar biserica de atunci nu prescria ca nobilii să lege rănile nefericiţilor, pe cari îi chinuiseră în zilele de mai 'nainte.

Conducătorii «Săptămânii bunătăţii» din Franţa au dus acest «Treuga Dei» mai departe, ei nu cer ca să «comită omul cât mai puţine bădărănii în decurs de şapte zile», ci pretind fapta caritabilă concretă.

Care este scopul societăţii «Săptămâna bunătăţii»?

«Scopul «Săptămânii bunătăţii» este, — după gazeta amintită — mai întâi de toate, de a ne smulge din egocentrism şi de a ne constrânge să ne gândim şi la alţii. Să ne amintim că, fiind oameni, nimic ceeace atinge, aduce durere sau supără umanitatea, nu are dreptul să ne lase indiferenţi: *Homo sum, humani nihil a me alienum puto.* E ca să ne reamintim cumcă noi sântem debitorii tuturor acelora, cari sânt mai puţin favorizaţi de soartă ca noi şi că, dacă această datorie nu se poate pretinde dela ei, pentru noi este imperativă. E ca să ne facă să meditäm în decursul acestor zile, şi printr'asta să se creieze un izvor dinamic de acţiuni de binefacere, o mare şi durabilă mişcare de simpatie activă în favorul tuturor fiinţelor, care sânt suferinde, dependente sau slabe. E ca să trezească la cei mai tari simţul responsabilităţii şi să înnoiască la ceilalţi încrederea. E ca să restaureze, periodic, noţiunea bunătăţii şi a tot ceeace cuprinde în sine: sentimentul datoriţei sociale, al justiţiei, respectul dreptului celor mici, spiritul solidarităţii umane».

Care e propaganda «Săptămânii bunătăţii»?

In toate zilele acestei săptămâni transmite şi ţine discursuri, conferenţe, poeme, predici, articole referitoare la bunătate, lămurind ce pretinde bunătatea dela noi, arătând ce mare bucurie rezervă ea pe seama celor ce o exercită, arătând ce putere are ea pentru *ameliorarea* vieţii omeneşti. Acestea toate cu ajutorul telefoniei fără fir, la universitatea cea mare din Paris (Sorbona), la teatrul «Comedia Franceză», la cluburile din Paris, în toate ziarele, pretutindeni unde este cu putinţă.

Dar nu numai vorbe pretinde societatea, — ea cere cu insistenţă fapte: «predica prin exemplu». Împarte flori, haine şi mâncări alese bolnavilor de prin spitale şi pensionarilor dela Salpetrière (mare spital pentru femei). Bătrânilor din ospiciul d'Ivry; face rost ca orfanii şi orbii de războiu să se plimbe cu autocamionul la ţară; dă concerte tinerilor întemniţaţi; vizitează spitalele de copii şi institutele de surdo-muţi, împărţind jucării prin elevi de liceu şi, din anul acesta începând, mai întreprinde ceva, vrednic de toată lauda:

In 1928 a dăruit soc. Săptămâna bunătăţii» 19 aparate de *radio* spitalelor din Paris, ca bolnavii să-şi mai uite durerile şi gândurile grele. In 1929 s'a dat lozinca, după exemplul unui ziar mare american («New York Times»): să sărim într'ajutor celor săraci cu sume de bani!

In acest scop a rugat societatea mai multe instituţii, ca «Serviciul social la spital» şi «Ajutorul reciproc social», care sânt cu sediul în primării, să-i indice un anumit număr de cazuri concrete dureroase, sărind într'ajutor cu o sumă mai mică sau mai mare de bani. «Cazurile» au fost numerotate şi societatea s'a îngrijit ca ziarele franceze să atragă atenţia publicului cetitor asupra mizeriei, rugându l să ajute şi el.

Şi acum să ne punem prea îndreptăţita întrebare: N'ar fi cu cale ca o astfel de «Săptămână a bunătăţii» să se înfiinţeze în ţara noastră?

Să învăţäm, earăş, ca copiii cei mici, să fim buni, la şcoală, în cancelarii, prin spitale, pe la infirmerii, pe la mutilaţii de războiu,... în publicistică şi în viaţa... politică!

Greu lucru! Dar spuneţi altă cărare, ca să scăpăm din bădărănia dusă la paroxism în toate domeniile!

«Treuga Dei»! O săptămână? Numai? Ar trebui o lună întreagă, ca să ne apropiäm mai mult de noţiunea: *homo sapiens.*

Horia PetraPetrescu.

Mulţumită publică

Corul Academiei teologice a făcut un turneu artistic în zilele de 22—30 Iunie concertând în mai multe localităţi. Cu acest prilej sprijinitorii corului au ţinut să-şi arate dragostea lor faţă de propaganda culturală a acestui cor şi prin suprasolviri la taxa de intrare. Ne împlinim o plăcută datorinţă publicând aceste suprasolviri aducând dele mai vii mulţumiri celor ce le-au făcut cu atâta înţelegătoare dărnicie.

Alba-Iulia: dna Dr. I. Pop 200 lei; dl colonel Colbazi 120 lei; dl protopop I. Baba şi dir. Datcu, câte 100 lei; dl Dr. D. Medrea 20 lei.

Braşov: Primăria oraşului 2000 lei; parohia bisericii sfintei Adormiri din Braşov-Cetate 1000 lei; preotul V. Mereţ 140 lei; prof. N. Oancea, Braşov 100 lei.

Sinaia: dl Ambrosiu Panait din Constanţa 500 lei.

Bran: Banca Parsimonia 2000 lei; Banca Românească a Branului 1500 lei; dl Dr. Aurel Stoian 1000 lei; inginerul Valeriu Puşcariu 600 lei; cele 13 biserici din Bran, biserica veche din Sohodol, preotul Valer Puşcariu, preotul Victor Puşcariu, preotul Gheorghe Babeş şi preotul Gheorghe Enescu, câte 500 lei; preotul Ilariu Reit, preotul Isaia Enescu, înv.-director Ioan I. Puşcariu, Dr. Iosif Puşcariu-Braşov şi preotul Gheorghe Enescu, câte 300 lei; Sabin Străvoiu farmacist şi dl notar Deişoreanu câte 250 lei; dl farmacist Nanu-Zârneşti 240 lei; N. Popoviciu, preot Imănoiu, notar Iacob Popa, Ioan Munteanu com., D. Stănculescu, Il. Scorţea, Ioan Voinescu, Nicolae Cărmănuş, înv. Ioan Puşcariu şi înv. dir. Ionel Boş, câte 200 lei; familia Balca din Tohanul-nou şi dşoara Baciu Voinesa câte 180 lei; dl Jurcovici 160 lei; dl Gonţea 150 lei; dl Moise Popoiu 120 lei; dna Popp, dna L. Patrichi, Iancu Balca din Tohanul nou, Ioan Misareş din Tohanul nou, înv. Eugen Babeş, dl Terestrău din Satu nou, dl Centu, dl judec. V. Enescu, dnii Banciu şi Coja, dl director Ioan Moşoiu-Braşov, dl Nicolae Puşcariu Tohanul nou, dl Solacolu, dl Petrescu, dl Filipescu, dl Spinu, dl N. Cojanu, dl Gh. Băncilă, dl Hepfner şi dl Buta, câte 100 lei.

Satulung: dl director gimnazial Ivan 1000 lei.

Deasemenea aducem mulţumirile noastre tuturor preoţilor şi mirenilor noştri cari într'un fel sau altul au sprijinit propaganda culturală întreprinsă de studenţii noştri prin acest turneu.

Sibiu, 5 Iulie 1929.

Rectoratul Academiei teologice «Andreiane».

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* pleacă dela reşedinţă să sfinţiască în 14 Iulie a. c., mausoleul Eroilor căzuţi în războiu, ridicat în Odorhei, de către Societatea mormintele Eroilor, secţia Odorhei. Frumosul mausoleu cuprinde osemintele a 323 eroi din oastea română şi austro-ungară şi va fi sfinţit în cadrul unor festivităţi impozante.

Pentru ziua de 20 Iulie, când se împlinesc doi ani dela moartea Regelui Ferdinand, guvernul organizează o solemnitate pioasă la Curtea de Argeş; vor participa toţi miniştrii, membrii parlamentului şi înalţii demnitari ai statului. In aceeaş zi, se vor oficia tedeumuri în toate bisericile din ţară, pentru slăvirea memoriei Marelui Rege.

Mulţumiri. Parohia Băţanilor din săcuime aduce călduroase mulţumiri dnei Dr. Stinghe din Braşov pentru frumoasa sumă de 12,000 (douăsprezecemii) lei, donată acestei biserici, sumă adunată cu multă stăruinţă şi oboseală pentru a contribui cu un ajutor atât de necesar bisericii noastre sărace. Suma a fost repartizată fondului pentru cumpărarea unui clopot şi parte în datoria cauzată cu ocazia cumpărării odăjdilor din biserică. P. oficiul par. ort. rom. *Pr. Marcea.*

Servicii religioase s'au celebrat Duminecă în 7 l. c. în toate bisericile din Anglia, aducându-se mulţumire Domnului pentru salvarea vieţii regelui englez din lunga sa boală.

Premii. Spre a feri ţara de stricăciunea ce o pricinuesc omizile, ministerul agriculturii a hotărât să acorde premii de câte 5000, 3000, 1000 şi 500 lei pentru şcoale, precum şi premii de câte 500, 200 şi 100 lei pentru şcolari, cari îşi vor da silinţă să nimicească fluturii zişi «albăstriţa» şi «nădbarul». In acest scop se va constitui pe lângă şcoale un comitet care va înscrie pe toţi ceice şi-au dat silinţa să scape ţara de aceşti fluturi păgubitori. Preoţii şi învăţători sânt invitaţi să arate oamenilor marea primejdie a înmulţirii omizilor ce ameninţă recolta întreagă; ear părinţii să-şi îndemne copiii să stârpească fluturii şi să câştige premiile puse în acest scop.

Caz de moarte. In Sibiu a răposat în 10 l. c. fostul şef al Librăriei W. Krafft, *Karl Wilhelm Krafft,* în etate de 69 de ani. Numeroşi autori români din Ardeal şi-au publicat lucrările în editura lui Krafft. Din tipografia sa, model ca întocmire, au ieşit, mulţi ani dearândul, Calendarele româneşti cele mai respândite, revista Luceafărul, Enciclopedia Asociaţiunii, ziare şi multe din cărţile noastre şcolare. In industria grafică răposatul Krafft a dovedit deosebit talent de organizare, ca om energic, punctual, muncitor şi cu bogată experienţă dobândită într'un lung şir de ani. Fiu credincios al poporului său, a purtat grijă şi interes şi pentru propăşirea culturii româneşti în Ardealul care trebue să-i fie recunoscător totdeauna.

Aviz. Se comunică iubitului popor credincios, că la sărbătoarea Sf. Proroc Ilie 20 Iulie 1929, se va face obişnuitul pelerinaj la sfânta mănăstire dela «Izvorul Miron» din hotarul comunei Româneşti din protopopiatul Făgetului în Bănat. Cu acest prilej se va celebra sf. liturghie în sobor cu predică ocazională, ear lângă izvorul tămăduitor se va face sf. maslu cu şapte preoţi şi se vor ceti slujbe dumnezeeşti după trebuinţa fiecăruia şi cei pregătiţi se vor putea împărtăşi cu sf. cuminecătură.

Bravi săteni. Locuitorii comunei Ulmi-Liteni, din mitropolia Moldovei, şi-au clădit, cu banii lor, o frumoasă biserică. Aceiaşi harnici au cerut autorităţilor închiderea definitivă a tuturor cârciumilor din localitate. Facă şi alţii tot aşa.

Ştire ziaristică. In Hunedoara (strada Regele Ferdinand 10) apare, începând cu 15 Iulie 1929, gazeta *Voinţa dragostei,* redactată de ingin. Em. Popescu. Numindu-se foaie de înfăptuiri creştine, noul organ vrea ca, slujind lui Dumnezeu prin Isus Hristos, să slujească dragostei celei adevărate. Abonamente se fac *pe număr* de foi, un nr. costă 3 lei 25 bani (10 numere 32 lei 50 bani ş. a. m. d.) şi se trimit la adresa foii. Urăm noului confrate creştin spor şi viaţă lungă.

Explicaţia. Un călător venit dela Sinaia povesteşte, că la hotelurile de acolo, minimul de persoană, pensiune este şi acum de *una mie* lei pe zi. La Vichy, staţiune balneară franceză cu renume universal, o pensiune excelentă costă 36 franci pe zi (mai puţin de 400 lei). Explicabil astfel, de ce lumea îşi caută de sănătate acolo unde o află în condiţii mai favorabile.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

ŞTIRI LOCALE

Dela Administraţia financiară din loc se adună: când condiţiile de impunere ale proprietăţii clădite se schimbă prin închiriere, proprietarii sânt îndatoraţi a face declaraţia de modificare, dată la circumscripţia de percepere respectivă. Amănunte se dau la Administraţia financiară.

Restauratorii şi cârciumarii din judeţul Sibiu, în număr de peste 200, s'au întrunit Duminecă în sala Apollo şi au votat o moţiune de protestare contra noilor impozite asupra brevetelor.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică

pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire

(pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluș, cu copcii și aurit. Prețul de Lei 400·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice și altele de Ioan Al. Bran-Lemény Prețul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

A apărut:

Biserica Neamului și drepturile ei

Discurs rostit la discuția generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în ședința dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan

Arhiepiscop și Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Prețul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici

profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere

de

Mitropolitul Atanasie Mironescu

fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de

ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180·—, plus porto poștal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice și catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Învățători și Stinți din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică și cateheză**

— **Vino și vezi — meditații**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunțuri și reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Trenuri pt. băi la Ocna Sibiului

Pleacă din Sibiu:	6·20,	9·30,	14·45,	20·08
Sosește în Ocna:	6·50,	10·02,	15·15,	20·39
Pleacă din Ocna:	6·58,	10·40,	15·25,	21·04
Sosește în Sibiu:	7·32,	11·24,	16·—,	21·41

Mersul trenurilor

Cu începere dela 25 Iunie 1929

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIȘOARA

Pleacă din Sibiu	6·50,	17·30
Sosește în Agnita	10·49,	21·32
„ „ Sighișoara	16·57,	7·15

FĂGĂRAȘ—BRAȘOV

Pleacă din Sibiu	5·40,	11·32,	17·15
Sosește în Făgăraș	9·20,	15·46,	21·30
„ „ Brașov	12·20,	19·15,	5·57

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	5·55,	13·20,	18·25
Sosește în Cisnădie	6·27,	13·51,	18·56

VINȚ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	3·30,	12·40,	18·—
Sosește în Vinț	7·12,	17·—	22·03
„ „ Alba-Iulia	7·38,	—·—	22·30

PIATRA-OLT-BUCUREȘTI

Pleacă din Sibiu	5·15,	15·20,	20·15 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roșu	6·25,	16·26,	21·— „
„ „ București	18·15,	5·25,	6·— „

COPȘA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

3·10, 5·50, 10·40, 13·15, 16·29, 20·50, 24·—

Sosește în Copșa-mică

4·36, 7·23, 11·59, 14·20, 17·55, 22·11, 1·32

Pl. d. Copșa-mică la: SIGHIȘOARA—BRAȘOV—BUCUREȘTI 2·11 (A), 3·— (P), 6·26 (Ex.), 11·16 (O. Ex.), 8·21 (P.), 16·23 (R·), 18·30 (P.), 22·41 (A).

Pleacă din Copșa-mică la: TEIUȘ—CLUJ—ARAD 0·22 (E.), 2·24 (P.), 4·58 (A.), 8·29 (A), 12·27 (P), 18·42 (P), 14·33 (R), 19·53 (O.E).

Sosirea în Sibiu

SIGHIȘOARA—AGNITA

Pleacă din Sighișoara	4·30,	17·40
Sosește în Agnita	8·33,	21·49
„ „ Sibiu	16·03,	6·44

BRAȘOV—FĂGĂRAȘ

Pleacă din Brașor	6·35,	13·—,	17·30
Sosește în Făgăraș	9·10,	16·04,	20·55
„ „ Sibiu	13·05,	20·35,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·15,	14·45,	19·35
Sosește în Sibiu	7·45,	15·15,	20·05

ALBA-IULIA—VINȚ

Pleacă din Alba-Iulia	4·40,	11·40,	—·—
Sosește în Vinț	4·53,	11·53,	—·—
„ „ Sibiu	9·08,	16·17,	22·20

BUCUREȘTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	9·—	21·35,	23·55 (Acc).
Sos. în Tr.-Roșu	21·01	11·27,	9.45 „
„ „ Sibiu	22·02,	12·30,	10·28 „

COPȘA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copșa-mică

0·50, 3·15, 6·44, 8·50, 12·55, 16·35, 18·47

Sosește în Sibiu

2·23, 4·42, 8·22, 10·20, 14·32, 17·45, 20·06

SIBIU—VURPĂR

Pleacă din Sibiu	—·—	16·40	—·—
Sosește în Vurpăr	—·—	19 01	—·—
Pleacă din Vurpăr	—·—	5·30	—·—
Sosește în Sibiu	—·—	7·59	—·—

In atențiunea Onoratei Preoțimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoțime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea și prețul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 20 Iulie 1929 Nr. 52

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
Sibiu
(Str. Şaguna 8)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Reclamaţiunile şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

In Pelerinaj

Odorheiul este o simpatică localitate în regiunea săcuiască. E aşezat într'o vale şi e încunjurat de ridicături, care străjuesc orăşelul de jur împrejur. Locuitorii de aici spun, că Odorheiul e inima veche a Săcuimii. Pe vremuri ai noştri erau destul de numeroşi. Dar de o jumătate de veac s'au stins, cedând întâiu limba şi pe urmă credinţa. Pe drumul de la Sighişoara la Odorheiu sânt sate în care câte o bisericuţă părăsită aminteşte trecutul de urgie naţională şi de năpăstuire religioasă. In jurul ei dorm somnul de veci sărmanii români martiri. Unda nouă de afirmare naţională trebue să pornească de la morţii din mormânturi.

In vechile cimitire, pământul s'a vindecat şi cresc flori şi iarbă. Dar în toamna anului 1916 pământul a fost răscolit şi sânul lui s'a deschis ca să primească jertfele desrobirii naţionale.

Românii din Odorhei — soţii de arme ai eroilor decedaţi, magistraţi, profesori, slujbaşi şi întreagă societatea românească de-acolo au avut nobila inspiraţie să strângă osemintele luptătorilor din 1916 şi să le aşeze într'un mausoleu modest, ca împreună cu ostaşii din armata austro-ungară, răposaţi în Odorheiu să se odihnească la olaltă.

Mausoleul ridicat pe creasta înălţimii de sud a oraşului a fost sfinţit Duminecă, la 14 Iulie a. c. de către I. P. S. Mitropolitul *Nicolae*, cu o solemnitate impozantă, în prezenţa reprezentanţilor tuturor confesiunilor locale, a autorităţilor armatei, administraţiei şi a delegaţilor satelor din judeţ.

I. P. S. Sa a slujit sfinţirea apei şi parastas pentru eroii decedaţi, a sfinţit mausoleul şi printr'o predică măiastră a arătat semnificaţia jertfei eroilor, cari indiferent de steagul, sub care au luptat, au murit cu liniştea, că o vieaţă nouă se va zemisli. La baza acestei vieţi e dragostea de Dumnezeu şi de aproapele. Idealul creştin şi idealul naţional nu sânt doi poli opuşi, când conştiinţa noastră e locul de sălăşluire al celor două idealuri.

Vorbirea I. P. S. Sale a făcut o profundă impresiune asupra ascultătorilor. Au mai vorbit: reprezentantul armatei, comandantul garnizoanei locale, prezidenta Societăţii ortodoxe a femeilor, reprezentanţii confesiunilor, al guvernului, care a predat mausoleul în grija Primăriei locale.

După terminarea serviciului religios, au urmat recepţia la Prefectură şi un banchet la restaurantul Bucureşti. I. P. S. Sa a toastat aici pentru Majestatea Sa, Regele Mihai. Unul din oratori a pomenit coincidenţa aniversării de la luarea Bastiliei, înainte cu 140 de ani în Paris şi sfinţirea mausoleului.

La ora 4 p. m. I. P. S. Sa a părăsit Odorheiul.

Acolo rămâne un preţios loc de pelerinaj pentru acea regiune O candelă va arde în acel mausoleu, şi jerbe de flori vor împodobi lăcaşul de odihnă al eroilor, cari şi-au jertfit vieaţa pentru neam şi pentru patrie.

Societatea ortodoxă şi societăţile religioase ale confesiunilor din localitate şi din judeţ se vor îngriji să înveţe tinerimea ce datorie are faţă de memoria eroilor şi mai ales de exemplul Căpeteniei noastre bisericeşti, care în ziua de 14 Iulie a. c., a plecat în pelerinaj să se închine la mausoleul de la Odorhei.

Pionerii vieţii româneşti din localitate pot avea satisfacţia că au realizat o faptă vrednică de toată recunoştinţa.

Concordatul
în camera prusiană

Desbaterile asupra concordatului, între Scaunul papal şi Prusia, s'au început, în camera prusiană, la 1 Iulie 1929, cu o cuvântare a ministrului de culte Becker, care declară că acest concordat se mărgineşte exclusiv la chestiuni de drept bisericesc, cu înlăturarea tuturor problemelor privitoare la şcoală.

Ministrul cultelor prusian s'a ocupat apoi cu ceea ce pretinde biserica evanghelică după încheerea concordatului cu Vaticanul.

Guvernul Prusiei, a spus ministrul, apără punctul de vedere al *parităţii* între cele două biserici; recunoaşte că, primindu-se contractul de concordat, situaţia s'ar desfăşura *în defavoarea* credincioşilor protestanţi; dar asigură, că imediat după încheerea concordatului de faţă, au să se înceapă tratativele cu biserica evanghelică în vederea încheerii unui concordat.

După cuvântarea ministrului, a declarat conducătorul partidului *naţional german*, că acest partid n'are încredere în promisiunea guvernului d'a fi condus de principiul parităţii între biserici.

FOIŞOARA

Vorbirea

ţinută în faţa I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE, în 3 Iulie 1929 la convenirea colegială după 45 ani, de Păr. G. Babeş.

I. P. Sfinţite Stăpâne, — Inainte cu 45 de ani, o seamă de tineri, 38 la număr, am părăsit seminarul Andreian, luminaţi de învăţăturile şi sfaturile bunilor noştri profesori, cu avânt tineresc, cu voinţă tare, cu ideal în suflete, şi ne-am împrăştiat în cuprinsul arhidiecezei ortodoxe a Ardealului ca îndrumători, povăţuitori, conducatori şi păstori sufleteşti ai iubitului şi mult cercatului nostru popor român.

Este adevăr în de obşte cunoscut că: pentru a-şi face cineva o situaţie în lumea aceasta, trebue să muncească din greu. Titlurile, averea recomandaţiunile, protecţia nu ajung. E necesară *valoarea personală*, şi aceasta nu se câştigă decât prin muncă serioasă, prin muncă statornică şi grea.

In cursul luptei noastre pentru viaţă, în cursul sublimei dar grelei noastre carieri, am încercat adeseori oboseli sdrobitoare, căderi descurajatoare, multe feluri de lipsuri şi chiar umilinţe, dar toate acestea le-am suferit şi le-am biruit prin voinţă fermă şi cu deosebire prin puterea credinţei. Această cardinală virtute creştinească ne-a mângâiat în necazuri, ne-a ajutat în nenorociri, ne-a sprijinit în primejdii, ni-a îndulcit viaţa şi tot ea ne va uşura şi ceasul morţi.

Ne-am dat întâlnire tot aici în acest oraş în care am petrecut 3 ani din tinereţe, în dragoste frăţească şi bună înţelegere, unde ne-am agonisit merinde sufletească pentru viaţă şi de unde am plecat acum 45 de ani, în care timp unii nu ne-am mai văzut şi la revedere era aproape să nu ne mai cunoaştem.

Cu această ocaziune ne-am ţinut de sfântă datorinţă să ne prezentăm înaintea I. P. S. Voastre şi să Vă rugăm cucernic să binevoiţi a ne da arhierească binecuvântare; ne-am prezentat înaintea I. P. S. Voastre, ca din inimi curate să Vă aducem prinosul nostru de admiraţiune, de mulţumire, de respect, iubire şi devotament, pentru tactul, înţelepciunea şi demnitatea cu care conduceţi biserica noastră, şi pentru modul superb cum apăraţi prestigiul şi drepturile ei, atât în afară de graniţele ţării, cât şi înlăuntrul ei.

In apusul luminat, între mari învăţaţi şi conducători ai bisericelor creştine de diferite confesiuni, prin personalitatea şi cultura vastă a I. P. S. Voastre aţi câştigat atât personal, cât şi pentru biserica ce o reprezentaţi, simpatia, respectul şi veneraţiunea acestor înalte şi erudite cercuri bisericeşti.

In leagănul ortodoxismului, în depărtatul orient, aţi dus faima nu melui bisericii ortodoxe române din Ardeal, aţi revărsat balzam în inimile îngrijorate de acolo, sprijin şi nădejde pentru viitor.

Precum oarecând marele ierarh Nicolae dela Mira, în sinodul ecumenic dela Niceea, a spulberat cu puterea cuvântului său învăţăturile eretice ale lui Arie, tot astfel marele apărător al bisericii noastre strămoşeşti cu puterea covârşitoare a elocinţei Sale sclipitoare a spulberat, în şedinţele senatului, sofistăriile şi nedreptăţile susţinute de reprezentanţii cultelor minoritare, şi dacă rezultatul real nu s'a resimţit momentan, rezultatul moral a fost desăvârşit.

In ceeace priveşte conducerea internă, pe cei zăbavnici întru îndeplinirea datorinţelor îi certaţi cu blândeţă, pe cei zeloşi îi îmbărbătaţi cu cuvinte încurajatoare; întreaga turmă cuvântătoare o luminaţi ca un părinte, o povăţuiţi ca un mare învăţător.

Alt deputat, din partidul *poporului,* arată în numele partidului său *multă îngrijorare* pe urma încheerii de concordat, de aceea, în forma prezentată, îl respinge pentru a fi din nou cercetat în secţii.

In şedinţa din 9 Iulie, a camerei prusiane, *concordatul s'a votat.* Sala şi tribunele erau arhipline. Intre asistenţi se găseau mulţi preoţi romano-catolici şi protestanţi.

Numai partidului *centrului* — adecă partidul catolic — şi-a exprimat satisfacţia deplină pentru încheerea concordatului între Vatican şi Prusia.

Partidul *poporului german* îşi susţine mai departe îngrijorarea şi respinge proectul de lege. *Naţionalii* germani declară şi ei, că vor vota împotriva proectului.

Poporanii d'asemenea comunică prin reprezentantul lor, că nu primesc concordatul.

Deputatul naţional, Goldau, care e catolic, spune dela tribună că, spre deosebire de colegii săi din partid, are să voteze *pentru* concordat; îndată se urcă la tribună un deputat din acelaş partid, comunicând în numele soţilor săi de principii, că deputatul Goldau, începând cu ziua de azi, este exclus din partidul naţional...

Propunerea aceluiaş partid, că deodată cu un *concordat catolic* să intre în vigoare în acelaş timp şi un *concordat evanghelic*, este respinsă cu 265 voturi, contra 127 voturi.

Concordatul se votează apoi cu 243, *contra 172 voturi*, — opoziţie destul de respectabilă.

*

Partidele noastre politice, din România întregită, au votat, aproape în unanimitate, *pentru* aprobarea concordatului cu Scaunul papal.

Partidele politice necatolice din Prusia, formând opoziţie hotărâtă împotriva încheerii concordatului, s'au dovedit înţelegătoare perfecte a pasului de însemnătate istorică pentru ţara şi biserica lor.

Episcopia nouă...

— Conferenţe episcopeşti la Blaj. — Sediul episcopiei viitoare. — «Se studiază». —

Conform concordatului, intrat în vigoare, urmează să se înfiinţeze o nouă dieceză greco-catolică, **„în Nord, cu scaunul episcopal ce urmează a fi desemnat de comun acord între „Sfântul scaun" şi guvernul regal"** spune Articolul II din concordat.

La început era vorbă să se despartă în două actuala dieceză dela Gherla, ear episcopul ei actual, Iuliu Hossu, îşi dăduse necesara încuviinţare, pregătindu-se însuşi să-şi treacă reşedinţa dela Gherla la Cluj, — ear noua dieceză greco-catolică să se adăpostească la Sighet sau la Baia Mare.

La Blaj însă a răsărit deodată alt plan, şi adecă: *însaşi mitropolia Blajului să părăsească locul ei actual şi să se mute la Cluj,* — episcopia dela Gherla să treacă la Sighet sau Baia Mare, ear Blajul să fie redus la episcopie.

O conferenţă episcopească, întrunită de curând la Blaj, a discutat chestiunea, fără să ajungă la deslegare. O nouă conferenţă episcopească, adunată tot acolo, s'a terminat la fel: *nu s'a ajuns la înţelegere desăvârşită nici acum* în ceea ce priveşte fixarea sediului diecezei de nord.

Ar fi şi greu pentru episcopul dela Gherla ca, în loc să treacă la Cluj, în «capitala» ardeleană, să se mute tocmai într'unul din oraşelele: Baia Mare sau Sighet.

(De alt fel concordatul vorbeşte în Articolul citat, despre mitropolia **«Blaj»**, şi nu despre mitropolia *Cluj*)

O altă conferenţă de episcopi se va întruni, cum se afirmă, în luna viitoare sau mai târziu şi va desbate chestia din nou. Până atunci ea «se studiază», în comisiunile ce s'au numit în acest scop. — E cu bucluc concordatul şi pentru aceia pentru cari s'a încheiat.

Convertirea dela Sighet

— Să se cerceteze cazul! —

Din cercuri preoţeşti primim următoarele:

Preoţimea ortodoxă a luat cunoştinţă, — după cele publicate în chestiunea convertirii cu forţa la papistăşie a nenorocitului Gh. Scoica, — despre armele de care se folosesc uniaţii, pentru a ne răpi oile, şi luând cunoştinţă, are să privegheze şi se apere, cu îndoit zel, turma ce i s'a încredinţat.

Atacurile contra bisericii noastre strămoşeşti, în timpul din urmă devin tot mai îndrăsneţe, aşa încât răbdarea noastră creştinească, este pusă la grea încercare. Cazul agronomului Scoica, lăsat pradă lupilor, este prea vorbitor, pentru ca să nu provoace indignarea tuturor oamenilor de bine. Din scrisoarea lui, adresată autorităţilor mai înalte, se poate vedea lupta ce s'a dat în sufletul acestui mucenic, înainte de-a face pasul fatal, precum şi regretul şi durerea-i sufletească, după-ce nimeni din cei chemaţi nu i au sărit într'ajutor, să-l scape din ghiarele duşmanilor săi.

Dar oare în faţa astorfel de silnicii, se poate ca noi preoţii să stăm indiferenţi la strigătul de disperare a celor ce ne chiamă într'ajutor? Nu! Hotărât că nu, — ci cu toţii să ne strângem în jurul Arhiereilor noştri întru apărarea legii strămoşeşti, şi să facem să se ştie de toţi, că destul a fost cu umilirile bisericii noastre în trecut, astăzi nu mai dăm voie nimănui ca această biserică zisă «dominantă» să fie desconsiderată şi persecutată, iar credincioşii ei siluiţi la unaţie.

Modificările la legea cultelor s'au votat în şedinţa senatului dela 13 Iulie, deşi s'a arătat din nou, din din partea mai multor membri ai maturului corp, că aceste modificări sânt şi greşite, şi inutile, şi ar putea da arme de răsbunare în mâna oamenilor puţin scrupuloşi.

Retragerea opoziţiei din parlament. Opoziţia de astăzi, reprezentată prin partidele: liberal, al poporului şi ţărănesc nuanţa Dr. Lupu, — urmând, pe semne, pilda dată în trecut de partidul naţional-ţărănesc, — *se retrage*, cu ziua de 15 Iulie 1929, din parlament. Retragerea se face pe chestia proectului de lege al reformei administrative, pregătit de guvern şi prezentat corpurilor legiuitoare. Partidul naţional, de sub conducerea dlui profesor N. Iorga, *nu se asociază* în atitudine cu partidele care duc lupta împotriva guvernului pe această chestie, ci va combate, *în parlament*, lacunele proectului administrativ, menit să dea organelor administrative independenţă faţă de partide, şi stabilitatea necesară. Din acest motiv, — cum ţine să lămurească atitudinea partidului, — *Neamul Românesc* declară că partidul naţional nu poate refuza sprijinul său acţiunilor, din care poate ieşi destul bine.

Nr. 6385/1929.

Notificări oficiale

Se atrage atenţiunea absolvenţilor de teologie, că examenul de cualificaţiune preoţească se va ţinea, conform Regulamentului pentru aceste examene, în 26 August şi în zile următoare.

Ceice doresc să se supună la acest examen, să-şi înainteze până în 1 August cererile de admitere, dimpreună cu documentele necesare, Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia si Sibiu.

Nr. 6386/1929.

In conformitate cu § 12 din Regulamentul pentru examenul preoţesc de promovare, cucernicii preoţi de pe teritorul arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu, cari doresc să se supună la acest examen, să-şi înainteze cererile de admitere dimpreună cu documentele specificate în § 3—6 din numitul Regulament, până în 1 Septemvrie a. c. Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc din Sibiu.

Examenul se va ţinea în 1 Octomvrie a. c.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 10 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

De aceea noi, generaţia bătrână de preoţi, putem închide ochii în linişte, ştiind că corabia bisericii noastre drept măritoare se află în mâni sigure şi puternice, care o vor apăra de valurile furtunoase ce-i stau înainte şi o vor conduce la limanul fericirii şi a strălucirii ce îi se cuvine.

Dar şi până atunci, până când bunul Dumnezeu ne va ţinea puterile fizice şi psihice să putem sluji la s. altar, facem promisiune solemnă, că nu numai din datorie, ci cu toată căldura sufletului nostru, vom ruga pe acelaş bun, blând şi milostiv Dumnezeu, să Vă dăruiască s. Sale biserici în pace, întreg, sănătos, drept îndreptând cuvântul adevarului. Intru mulţi, mulţi şi fericiţi ani!

Din vremuri apuse

—Documente pentru istoria bisericească —

Nr. 507. (8)

(Singură circulară rămasă dela episcopul Gerasim Adamovici)

Spre împlinirea milostivului de curte decretu la 30 Noemvrie acum eşit la 17 a lunii curgătoare supt Nr. 7094 cu noi împărtăşit prea cucernicii tale, să porunceşte ca pentru biruinţa şi învingerea cea mare care asupra vrăşmaşilor sau făcut de curând luându-să îndărăpt şi *cetatea Monhim*, în toate bisericele celea din protopopiatul tău anumind cât mai cu grabă să dea acestui sfârşit o zi de sărbătoare sau a duminecii prin preoţii locurilor laudă şi mulţămită lui Dumnezeu cu deplină evlavie a norodului să dea negreşit.

Sibii, 31 Dechemvrie 1795.

Al preacucernicii voastre de bine voitor

să scrieţi la protocolom comisia

Gerasim Adamovici.

Nr. 279.

(Circulara Consistorului din a. 1796 în timpul vacanţei episcopeşti).

Inălţatul crăescul g. oblicind precum unele ţinuturi şi sate supt nume de milostenie care ţi să porunceşte pentru întrarmarea celor arşi altmintrelea cu întâmplarea păgubiţi a aduna sau puţin sau tocma nimica nu sau dat în lăuntru, pentru ca despre o parte de acuma înainte milostenia aceasta mai cu mare luare de samă să să poată câştiga, iară spre altă parte a sfârşitului care ca să să ajute cei păgubiţi mai adevărat să să poată dobândi că binevoind prin intimatul său supt Nr. 4788 a curgatoarii a porunci ca să să îndrepteze preoţii banii ce-i adună de milostenie să-i dea la crăeştii preciptori, care sânt mai de aproape, totdeauna luând dela preciptori cvitanţie în care loc şi suma cea dată deosăbit să să arate, iară în tot anul cu sfârşitul lunii lui aprilie şi octomvrie fieşte care să trimită însemnarea despre banii ce au culeş şi au dat înlăuntru adăogând şi cvitanţiile crăescului preciptoriu în original, drept aceea preacucernia ta silindute bine a înţelege porunca gubernalicească vei avea strânsă datorie a o publicălui tuturor săbordinaţilor preoţi şi a le da înainte:

1. Să fie silitori a aduna milostenie pentru cei lipsiţi precum adusăle i. c. g. comisii de aicea li să porunceşte.

2. Bani adunaţi fieştecare preot săi dea la crăeştii preciptori, mai de aproape şi să ia despre dânşii cvitanţie adecă din ce sat cât au dat şi pe acui samă?

3. Despre toţi banii care au adunat şi au dat înlăuntru să facă însemnare, după formularul adăogat şi în tot anul după sfârşitul lunii lui aprilie şi octomvrie după calindariul cel nou, dinpreună cu cvitanţiile preciptorilor în original să o aducă la preacucernicia ta şi ca până la sfârşitul acestor luni priminduo dela preacucernicia ta, consistorumul încă să o poată la i. c. g. cum să porunceşte a o trimite nesmintit.

Sibii, 5 august 1796.

Consistorium neunit

Savva Popovici

Aron Budai.
protopop Sibiiului

Parastas

pentru primul Domnitor al tuturor românilor

In ziua de 20 Iulie 1929, când se împlinese doi ani dela moartea gloriosului Rege liberator, a înţeleptului, viteazului şi bunului suveran, FERDINAND I, a omului jertfei şi datoriei, se vor celebra parastase în toate sfintele biserici ale mitropoliei noastre pentru odihna răposatului în Domnul, întâiul Rege al tuturor românilor. Sufletul Său, din lumea celor aleşi, să vegheze în veci asupra destinelor ţării întregite sub binecuvântata Lui ocârmuire!

Dela conferenţele preoţeşti

— In protop. Sf. Gheorghe —

In ziua de 9 Iulie s'a adunat preoţimea la conferenţă a treia din 1929. Utrenia a fost slujită de pr. C. Mandeal în altar, ear preoţii Ioan Bucşa şi Ilie Păştina la strană. A predicat pr. Ioan Puşcar despre «muncă, factor în educaţia sufletească», şi pr. Dumitru Trifan despre credinţă, în legătură cu evanghelia de Duminecă a vindecării celor 2 orbi şi a omului mut cuprins de duhuri necurate.

După invocarea Duhului Sfânt, păr. protopop Aurel Nistor deschide şedinţa vorbind despre datoria preoţimii de a se pregăti tot mai temeinic pentru o cât mai intensivă muncă pastorală, prin adâncirea Sf. Scripturi şi a celor mai bune scrieri teologice, prin pregătirea predicei pentru toate Duminecile şi Sărbătorile, şi pentru ocaziuni însemnate, prin celebrarea cu sfinţenie şi deplină pătrundere a serviciilor divine.

Trecându-se la discuţia asupra serviciului divin şi a predicilor, se stabilesc mai multe norme, ce trebue urmate cu stricteţă. S'a decis ca, până la 15 Sept., să pregătească în scris fiecare preot tipicul vecerniei şi utreniei zilei de 25 Aug. (luată la întâmplare) cu notarea ecteniilor şi cântărilor prescrise. Lucrările concentrate la oficiul protopopesc se împart la 3 referenţi: I. Păştina, I. Bucşa şi I. Curcubătă, cari cercetând pe rând fiecare lucrare, să stabilească abaterile eventuale dela norma prescrisă. Conferenţa, ce se ţine la finea lunei Septemvrie, va lua în discuţie amănunţită lucrarea stabilind normele prescrise de tipic şi abaterile făcute.

Discuţii s'au făcut cu privire la ţinuta corpului preotului la cădit, la rostirea predicei, liberă sau cetită, pregătirea pentru predică, întrebuinţarea citatelor biblice etc., despre muncă, concepţia adusă de Isus Hristos, părerile greşite despre munca fizică şi intelectuală, datoria preotului de a le combate, felul şi locul combaterii etc.

La propunerea păr. protopop, preoţimea prezentă în unanimitate şi cu însufleţire îşi exprimă recunoştinţă faţă de I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae*, pentru activitatea sa în parlamentul ţării, apărând drepturile sfinte ale bisericii ortodoxe. — Preoţimea se identifică cu această luptă, stând ca zid neclintit în jurul Arhiereului, spre care privesc cu iubire şi încredere toţi fiii buni ai bisericii ortodoxe. Preoţimea roagă pe păr. protopop să fie interpretul ei în exprimarea sentimentelor omagiale faţă de iubitul ei ierarh.

Păr. protopop distribue fiecărui preot un exemplar din cartea I. P. Sfinţitului Mitropolit *Nicolae*, «Biserica împotriva Concordatului», carte primită cu mare bucurie, căci expune în lumina adevărului drepturile sfinte ale bisericii ortodoxe române.

Conferenţa trece la desbaterea formularelor I şi II pentru fasionarea venitelor parohiilor şi a preoţilor, ajungându-se la o deplină unitate de vederi pentru o cât mai dreaptă şi precisă executare a datelor cerute de Ministerul cultelor.

După citirea mai multor circulare şi distribuirea unor cărţi religioase pe seama bibliotecilor parohiale, păr. protopop închide conferenţa cu rugarea către preoţi, ca să desvolte tot mai intensivă activitate pozitivă şi productivă religioasă, căci biserica noastră ortodoxă are menire specială în aceste părţi ale ţării întregite. *Pr. N.*

INFORMAŢIUNI

Distincţie binemeritată. Decanul facultăţii de teologie din Cernăuţi, dl Dr. V. Loichiţa, a inmanuat în 4 Iulie 1929, în mod serbătoresc, P. Sfinţiei Sale Arhiereului *Filaret Musta* dela Caransebeş diploma acestei facultăţi, care în mod unanim a conferit venerabilului ierarh titlul de *Doctor în teologie* «honoris causa». Atenţiunea Consiliului profesoral dela facultatea teologică din Cernăuţi, care a ştiut apreţia astfel virtuţile mari ce împletesc şirul lung de ani în viaţa P. Sfinţitului Arhiereu Filaret, a produs adâncă mulţumire în sufletele credincioşilor din întreaga noastră mitropolie.

Donaţiuni din America pentru orfelinat. Din parohia Sf. Maria din *St Paul*, Minn. America, s'au trimis Lei 5000·—, la orfelinatul arhidiecezan din Sibiu. Donatorii sânt: Pr. Andrei Moldovan, Gheorghe Demian, Dumitru David, Ioana R. Bârsan, Ioan Dofin, toţi câte 2 dolari; Gheorghe Cristea, Iosif Pascu, Ilie Cianadi, Teodor Stoiu, Iovan Lăbăşan, Gheorghe Găletar, Demian Buleja, Ioan Tonea, Trifu Claiciu, Demian Diroancă, Ilie Ioanovici, Iacob Conan, Alexandru Todorel, Gheorghe Muntean, toţi câte 1 dolar; Sava Socol, Ioan Dragoş, Petru Opriş, Grigorie Ardelean, Ioan Grui, Augustin Toderescu, Simion Partici, Aurel Gligor, Traian Jorga, Maxim Jorga, Toma Denghei, Petru Jorga, Simion Popa, Chiriac Jancu, Iovan Roşu, toţi câte 50 cenţi; Ioan Popa, 30 cenţi; Nicolae Asiău, Gheorghe Zarin, Jova Crăciun, toţi câte 25 cenţi. — Direcţiunea institutului mulţumeşte donatorilor pentru ajutorul trimis. *Consiliul arhiepiscopesc.*

N'au acces la universitate... Dintre 84 candidate, n'a reuşit *nici una* la examenul de bacalaureat dela liceul din Chişinău. Profesorul Popescu-Spineni a declarat că femeile nu trebue să aibă acces la universitate, ci să rămână la bucătărie. (Ce să facă însă femeile care n'au bucătărie?!) Părinţii elevelor au intervenit la ministerul instrucţiei, protestând energic. O anchetă se va face în chestiunea acestui examen de bacalaureat.

Principesa apelează. Administraţia domeniului dela Poeni, jud. Iaşi, a cărui proprietară este A. S. R. Principesa *Ileana*, a făcut apel la administraţia financiară din Iaşi, pentru că a fost impusă la un venit anual prea mare. Apelul produce nu puţină senzaţie.

Caz de moarte Adânci regrete a lăsat în inimile tuturor credincioşilor din comuna Bobâlna, tractul Geoagiului, moartea timpurie a preotesei *Maria Lula*, născ. Todor, soţia preotului Petru Lula, răposată în vârsta de abia 42 ani. Inmormântarea s'a făcut Joi în 12 Iulie în Orăştie, dela casele ficei sale, Zoe Dr. Boroş, adv., de către: Protop. V. Domşa, preoţii N. Todea din Balşa, A. Teodor din Turdaş, V. Necşa prof. Orăştie şi I. Bodea din Mărtineşti. A cântat corul al dlui prof. de muzică din Orăştie, N. Praţia, compus din profesori, intelectuali, studenţi şi elevi de liceu. Pe răposata o deplâng îndureratul soţ, două fiice căsătorite, dimpreună cu soţii şi fiii lor, şi o studentă în litere. Odihnească în pace!

Misionar aviator. O expediţie religioasă, comandată de misionarul Paul Schulte, primul preot aviator, va porni în curând să ducă cuvântul evangheliei în regiunile Africei de sud-vest. Piloţii expediţiei vor fi, pe lângă numitul preot, doi celebri aviatori: colonelul Fitzmaurice şi căpitanul Koehl.

Jidovii dela Chişinău şi dela Iaşi, agitaţi împotriva modificării în legea cultelor, au hotărât ca, în semn de protestare, să ţină o zi de doliu, când toate instituţiile şi magazinele lor vor fi închise.

Comerţ cu sclavi. Expertul Ligii Naţiunilor, dl Meizan, a înaintat Ligii raport, în care povesteşte viaţa Negrilor şi comerţul cu sclavi în Abisinia, Sudan şi Arabia. In aceste locuri se vând anual peste 2000 de sclavi negri. La Helchac se plătesc 300 franci impozite pentru comerţul cu sclavi. In portul Diiddan, târgul cu sclavi este în apropierea consulatelor europene. Preţul mediu al unui sclav este de 500 dolari; preţul sclavelor negre este mult mai mare. Pentru o negresă bătrână se plăteşte 100—200 dolari. In ţinutul Memenului sclavia este atât de desvoltată, încât sânt mai mulţi sclavi decât oameni liberi.

ŞTIRI LOCALE

Lecţii gratuite. Primim: Regimentul 90 Inf. e dispus a da în şcoala sa de înot la 4 copii ai oraşului nostru lecţii de înot în mod gratuit. Reflectanţii se vor prezenta la primărie (str. Mitropoliei 4, uşa 26).

CARŢI ŞI REVISTE

Impotriva sectanţilor. A apărut în Biblioteca creştinului ortodox: Nr. 60 *Lucrarea diavolească a adventiştilor*, de *Dr. Grigorie Gh. Comşa*, episcopul Aradului. In numerele de până acum ale acestei biblioteci, pe lângă expunerea doctrinei ortodoxe, s'a avut în vedere combaterea sectei baptiştilor. In Nr. 60 păr. episcop ne atrage atenţiunea asupra adventiştilor, cari nu sânt mai puţin periculoşi decât baptiştii. Broşura nu este o expunere amănunţită a doctrinei acestei secte, ci mai ales arătarea vieţii conducătorilor lor, protivnică moralei creştine, aşa cum o prezintă unul dintre aderenţii adventismului, Const. Ouatu. Broşura aceasta va fi un excelent mijloc preventiv faţă de secta adventiştilor, cari, deşi nu sânt atât de numeroşi ca baptiştii, totuş formează pericol pentru biserica noastră. Preţul broşurei Lei 5, — plus 12 Lei pentru francatura recomandată. Se poate comanda dela librăria Arhidiecezană din Sibiu.

In Biblioteca povestirilor morale, sub direcţiunea Preotului *A. Nanu* în Odorhei, au mai apărut numerele 6—9, şi anume: *Apostolii*, legende după (Sienkiewicz); *Darul crucii*, istorice; *Jertfa iubirii*, istorice, *Graiul credinţii*, istorice, — toate scrise de Pr. A. Nanu. Preţul unui număr 10 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

(*Circulara Consistorului în cauza matriculelor botezaţilor, cununaţilor şi morţilor*).

Nr. 339 din 26 Octomvrie 1796.

Te înştiinţăm că am primit un milostiv comision dela i. c. g. dela 16 zile septemvrie a. c. Nr. 5948 în care milostiveşte arată precum a sa preaosfinţită chesaro crăiască şi apostolicească mărire bine au voit a porunci, numărul botezaţilor, cununaţilor şi răpausaţilor de acum înainte tot la 6 luni să să dea, pentru aceea înălţata poruncă preaînaltă cu tărie să porunceşte pe anul acesta curgător după formularul care pe anii trecuţi vi s'au arătat deplin şi gata numărul botezaţilor, cununaţilor şi morţilor la sfârşitul lui Noemvrie să-l daţi aicea ca să arătăm c. gubernum.

consistorium neunit

Ioan Popovici
vicareş.

(*Circulare şi ordinaţiuni de ale Consistoriul în timpul vacanţei episcopeşti*).

Supt Nr. 4496 şi al consistorului 598 a. 1806 se porunceşte ca preoţii *neuniţi* când să cunună o *faţă unită şi alta neunită* nici la cununia nici la cercetarea lor să nu îndrăznească a să mesteca.

Supt Nr. g. 6979 şi al consist. 860 a. 1806 de iznov se opreşte ca cununii mai înainte de a fi *feciorul de 20 de ani* şi *fata de 15 ani* nice de cum să nu să facă.

Supt Nr. g. 3804 şi al consist. 822 se împărtăşeşte la fieşte care preot câte o tâlcuire despre împrumutarea *aurului* şi *arginţului* pe sama înălţatului împărat.

Supt Nr. g. 5467 şi al consist. 1300—1809 se porunceşte după preaînalta poruncă din 7 Iulie 1809 ca preoţii pe feţele cele ce ar fi date *spre curvie* din care traiul celor căsătoriţi să turbură şi boala franţului să lăţeşte, dacă dojanele cu care le ar dojeni nimica nar folosi, să să arate la stăpânirea din afară.

Supt Nr. cons. 104 a. 1810 se porunceşte supt grea pedeapsă la fieşte care preot, să aibă *protocolom* pentru *scrierea comisiilor* întrânsul şi la protocoalele *botezaţilor, cununaţilor şi morţilor* împreună cu al comisiilor după poruncitul chip să să ducă fără nici o mântuinţă.

Supt Nr. g. 6997 şi al consist. 1105 a. 1810 se porunceşte că preaosfinţita mărire împărătească sau milostivit *a rândul candidaţila de episcop* în Ardeal, ca dintru osmenii ţării aceştia să să aleagă, hotărând ca preoţii neuniţi *sidocsie* să nu mai plătească şi să să facă un seminarium pe sama procopsirii clerului neunit.

Nr. 5951. (79) 3—3

Notificare oficială

despre primirea în Academia teologică „Andreiană“

In Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, conform noului Regulament, vor fi primiţi absolvenţii liceelor, având bacalaureatul şi absolvenţii de seminare. Absolvenţii celorlalte şcoale secundare (şcoli normale etc.) vor fi primiţi ca ascultători extraordinari.

Cererile de primire pentru anul academic 1929/30 sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopesc până la 15 August a. c. însoţite de următoarele documente:

1. Certificat de naştere dela ofiţerul stării civile.

2. Extras din protocolul botezaţilor.

3. Testimoniu din şcoala secundară.

4. Atestat dela medic despre starea sănătăţii.

5. Alte eventuale documente recomandatoare.

Studenţii sânt obligaţi a locui în internatul Academiei, unde vor avea toată întreţinerea, contribuind cu suma modestă de 8000 lei anual.

Inmatricularea în Academie se va face în zilele dela 8—15 Septemvrie a. c. Fiecare student se va prezenta la timp şi se va provedea cu haine de pat şi cu rufele necesare având a solvi înainte de inmatriculare la oficiul cassei cons. în contul întreţinerii în internatul Academiei suma de Lei 3000.

La inmatriculare va prezenta pe lângă adeverinţă dela cassa cons. că a solvit 3000 Lei şi o declaraţiune subscrisă de dânsul şi părinţi eventual tutori, prin care se deobligă. ca în decurs de 1 an după absolvare va intra în serviciul arhiepiscopiei, — iar în caz contrar va restitui bisericei suma integrală de întreţinere în decursul celor 4 ani de studiu.

Părinţii protopopi, preoţii şi profesorii de religiune sânt invitaţi a sfătui pe tinerii buni, ieşiţi din şcoalele secundare, ca să îmbrăţişeze în număr cât mai mare chemarea preoţească.

Preoţia a fost slujba cea mai de cinste şi mai iubită în trecutul neamului nostru, deschizând larg teren de muncă pentru binele poporului. Ea este şi astăzi chemarea care dă cele mai superioare rosturi pentru viaţa unui om, punându-l în serviciul celui mai înalt ideal şi al fericirii poporului.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 2 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu

---

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Nr. 6041 Şcol. (86) 3—3

Concurs

pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan din Sibiu

Pentru primirea elevilor în internatul arhidiecezan pe anul şcolar 1929—1930 se publică concurs.

In internat vor fi primiţi în prima linie în mod *gratuit* orfanii săraci ai preoţilor şi funcţionarilor bisericeşti din arhiepiscopia ortodoxă de Alba-Iulia şi Sibiu, cari cercetează vreuna din şcoalele medii, civile, comerciale, seminarul sau şcoala normală din Sibiu, iar ca *solvenţi* vor fi primiţi cu preferinţă copii preoţilor văduvi. apoi ai celorlalţi preoţi şi funcţionari bisericeşti activi, precum şi orfanii şi copii altor părinţi mireni din arhiepiscopie.

Ceice doresc să fie primiţi de nou în acest internat, vor avea să-şi înainteze cererile lor *Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu* până cel mult în *10 August* a. c., însoţite de următoarele anexe:

1. Atestat de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial concernent, că petentul şi de prezent este credincios al bisericii ortodoxe.

2. Orfanii de preoţi vor anexa şi un extras familiar dat de oficiul parohial cu indicarea numelui şi etăţii tuturor membrilor familiei, a comunei bisericeşti unde tatăl a servit ca preot, data morţii tatălui, precum şi date precise şi amănunţite cu *privire la averea mobilă şi imobilă ce posed.*

3. Atestat şcolar în copie legalizată de oficiul parohial despre ultimul an de şcoală.

Fiecare petent va avea să arate în petiţie la care şcoală voieşte să se înscrie şi în ce clasă.

Elevii cari au beneficiat de internat în anul şcolar 1928/29 atât orfanii de preoţi, cât şi ceilalţi cari au dovedit purtare bună şi spor îndestulitor la studiu, întru cât vor ca şi în anul şcolar 1929/30 să li se rezerve locurile, au până la acelaş dat să arate în scris dorinţa lor Consiliului, anexând la cerere anexele de sub 1, 2, şi 3, căci altcum locurile lor se vor ocupa prin alţi reflectanţi.

Taxa internatului pentru solvenţi va fi: pentru fii de preoţi *Lei 10.000* pentru copiii mirenilor *Lei 12,000* pentru anul şcolar întreg, care se va plăti în 4 rate egale şi anume: la înscriere, la 15 Noemvrie, la 1 Februar şi la 15 April.

Intru cât în decursul anului şcolar peste prevederi s'ar dovedi, că această taxă nu este suficientă pentru acoperirea speselor de întreţinere, ea se va majora după împrejurări, fiind cei primiţi obligaţi a plăti diferenţa la terminul ce se va statori de către Consiliul arhiepiscopesc.

Elevii primiţi în internat vor fi obligaţi să aducă cu sine la înscriere următoarele lucruri: 4 cămăşi de zi, 4 ismene, 3 cămăşi de noapte, 4 perechi de ciorapi, 6 perechi obiele, 6 batiste, haine de pat: saltea sau străjac, ţol ori plapomă, perină, 2 cearceafuri, 2 feţe de perină şi 2 cuverture de pat, 3 ştergare, 2 servete, 1 săculeţ pentru rufele de spălat 40/50 cm., păhar, cuţit, furculiţă, lingură pentru supă şi pentru cafea, 1 ceaşcă pentru lapte, 3 farfurii, peptene, săpun, perie de dinţi, perie de haine şi ghete, ace, aţă, briceag, — şi hainele şi încălţămintea necesară. Rufăria va trebui să fie însemnată cu numele întreg al elevului.

Toţi elevii, primiţi în internat, vor depune la început la administraţia internatului, câte 1000 Lei adecă: Lei 300 în contul stricăciunilor, Lei 200 pentru baie, Lei 100 pentru medic şi medicamente, Lei 300 în contul spălatului rufelor, şi Lei 100 pentru bibliotecă.

Cei primiţi în internat vor avea să trimită până la 25 August a. c. în contul taxei suma de Lei 2000, — altcum se vor considera de renunţaţi şi vor fi înlocuiţi cu alţii. Această sumă — în caz de neprezentare nu se va restitui în nici un caz.

Internatul se va deschide cu începerea anului şcolar, când toţi cei primiţi vor fi supuşi unei vizite medicale.

Fetiţe nu se primesc în internat, ci numai băeţi.

Preacucernicii preoţi vor pune în vedere atât orfanilor de preoţi, cât şi altor elevi cari voesc să fie primiţi în Internat, să şi înainteze cererile la timp şi însoţite de toate actele cerute în concurs, căci altcum cererile nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din şedinţa consiliului arhiepiscopesc dela 2 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 249/929 (93) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Chesler**, din protopopiatul Târnavei, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. cu folosirea sesiunei parohiale de 22 jug. cat. arător şi fânaţ, 1 jug. cat. vie, din care sunt plantate 500 vite, dela 110 familii câte 20 litri cucuruz, 10 litri grâu şi 2 litri vin la culesul viilor, 110 zile de lucru, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală şi stole le obişnuite în comună.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze actele subsemnatului oficiu protopopesc în termin legal şi să se prezinte în parohie spre a celebra, cuvânta şi cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 3 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei, în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Petru Medeşan
adm. protopopesc.

Nr. 8/929 par. (95) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Cenade**, protopopiatul Mercurea, — dela prima apariţie în Telegraful Român, se publică concurs de 30 de zile.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. Salarul dela Stat.

Ecleţie 32 jugăre, din care 3½ de luncă.

Lemne din pădurea bisericii.

Casă parohială şi grajd.

Stola obişnuită.

Reflectanţii la acest post să-şi înainteze oficiului protopopesc cererile în ordine în terminul prescris şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Cenade, în 22 Iunie 1929.

Văzut: Oficiul protopopesc

Avr. S. Păcurariu
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

Nr. 5993/1929 Ep. (87) 3—3

Prăvălie de închiriat

Localul de prăvălie din Sibiu, Piaţa Unirii Nr. 10, — ce de prezent este ocupat de florăria L. Sattler — este de închiriat pe termin de trei ani începând din 1 Octomvrie a. c.

Reflectanţii îşi vor înainta ofertele lor până la 31 Iulie a. c. Consiliului arhiepiscopesc ortodox român în Sibiu, unde se pot vedea condiţiunile de închiriere.

Consiliul arhiepiscopesc.

Pictură bisericească primeşte spre executare pictorul

NICOLAE POPP,

Târgul-Mureş, strada Avram Iancu Nr. 47. (82) 3—15

Nr. 294/929 (94) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos însămnate din protopopiatul Geoagiu, toate de cl. III-a, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiei dela Stat şi anume:

1. **Almaşul mare Brădet**; un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, stola obicinuită.

2. **Băcăinţi**, parohie fruntaşe, 7 jug. sesiune parohioală de prima calitate, casă parohială cu supraedificatele necesare şi 2 jug. grădină plantată, folosirea cimiterului, stola uzitată.

3. **Bulbuc** cu filia **Curpeni**, un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, casă parohială, stola obicinuită.

4. **Ceru-Băcăinţi**, un ferdel de cucuruz smicurat de casă, casă parohială, stola obicinuită.

5. **Cibu**, parohie fruntaşe; un ferdel de cucuruz smicurat de casă, locuinţă în natură sau relut în bani, până la edificarea caselor parohiale în curs, păşunat pentru oi şi vite, lemne de foc, stola obişnuită.

6. **Cheile-Cibului**, stola obişnuită.

7. **Geoagiu-Băi (Feredeu)**, un ferdel de cucuruz smicurat de casă, 2 jum. j. sesiune parohială în arândă forţată, casă parohială, stola uzitată. Parohia e situată într'o frumoasă regiune climatică cu renumite Băi fernale. Pentru preot băile sunt gratuite.

8. **Homorod-Josani**, parohie fruntaşe, 17 jug. sesiune parohială, stola obicinuită.

9. **Valealepii**; un ferdel de cucuruz smicurat de casă, stola obicinuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis şi pe lângă prealabila încuviinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii şi referinţele locale.

La parohiile, Almaşul mare Brădet, Bulbuc, Ceru-Băcăinţi, Cheile-Cibului şi Valeaepii, se vor admite şi învăţători absolvenţi în şcoale primare confesionale putând funcţiona şi ca învăţători.

Oficiul protopopesc ort. rom. în conţelegere cu consiliile parohiale.

Geoagiu, la 1 Iulie 1929.

V. Goron
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 27 Iulie 1929 Nr. 53

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, d... blică de mai multe ori se dă rabat... ...entele și inserțiunile ... Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Moravurile vremii

Copiii de astăzi trăesc într'o epocă nenorocită, a spus, într'o conferență interesantă, un eminent profesor universitar.

Nu putem spune că ne-am fălit cândva, acum după războiu, cu sufletul sănătos al actualelor generații de copii, dar ori cât, pare că nici odată nu a bântuit demoralizare ca acum, în vremurile când studiul religiunii în școalele secundare a ajuns pe la «dexterități»...

Fetițele încep să fugă de acasă, amăgite de filme senzaționale de cinematograf, altele delapidează bijuteriile părinților și se duc să trăiască în voia soartei, sau — mai desnădăjduite — se sinucid.

Supravegherile profesorilor și circularele ministerului au ajuns — nu-i mirare! — infructuoase. Pe de altă parte mijloacele părinților de a avea un servitor sau o guvernantă la dispoziția copiilor, sânt adesea insuficiente. Astfel majoritatea copiilor cari ies singuri în oraș, abuzează nu numai de o libertate adesea clandestină, dar mai mult: încearcă printr'o conduită îndrăzneață să vadă dacă nu și-ar putea schimba plictiseala unei existențe mediocre, într'o situație cu perspective mai bune.

Te uiți câte-odată în jurul tău în oraș, și vezi fete care n'au mai mult de 17—18 ani, funcționare probabil pe la diferite birouri, agenții, societăți, îmbrăcate cu haine și rochii de mii de lei, pe care desigur nu le-au făcut dintr'o leafă de nimica toată...

E deci foarte natural, ca ceilalți frați și surori mai mici să urmeze exemplul rău, care vine de sus și să-și creieze încetul cu încetul un drum nou alături de acela al familiei.

In bună parte actuala demoralizare a tineretului se datorește și indiferenței cu care cei mai mulți părinți își cresc copiii. La noi în societate nu există ceea-ce se numește în alte țări *educația sufletească* a copilului, adecă legătura de intimitate și încredere între cel tare și cel slab.

Copiii noștri, și mai ales fetele, trăesc dela o vârstă cu imaginația și cu simțurile. Cu imaginația bolnavă a unei generații noi, care vrea să profite cu exaltare de toate plăcerile. Și părinții, fie din slăbiciune, fie din alt motiv, în loc să le deschidă ochii la realitate și să le înfrâneze pornirile, îi lasă în ignoranța aceea vicioasă, care îndeamnă la tentații.

Pe urmă îi surprinde faptul că acești nenorociți și aceste detracate își iau lumea în cap.

Am văzut la un «thé-blanc» din cele mai «highlife, la doisprezece ani, când decoltate și ondulate, dansând c'o pasiune amețitoare sub ochii binevoitori ai părinților...

Cum mai poți cere unor asemenea copii naivitatea și seninătatea sufletească de care au atâta nevoe între viață și vis la doisprezece ani, când tu de cu vreme le infiltrezi asemenea senzații?!

De aceea n'am să spun ca distinsul conferențiar: «Copiii trăesc într'o epocă nenorocită,...» ci: «Sânt niște nenorociți aceia, cari i-au lăsat să se demoralizeze».

...«Malignus comes quamvis candido et simplici robiginem suam affricat!« (Seneca epist. 7, 6).

Coriolan Bărbat.

Lege buclucașă

Inutilă și jignitoare se arată din zi în zi legea cultelor cu modificările sale proiectate.

Faptele, ce se petrec în ședințele camerei deputaților, sânt dovadă grăitoare că avem d'a face în adevăr cu una dintre legile ce nu trebue să ia ființă.

Opoziția s'a retras din parlament, și totuși la cameră s'au produs, în locul deplinei armonii, scene atât de tumultoase, încât președintele s'a simțit necesitat a suspenda ședința din cauza marelui sgomot săvârșit de majoritari împotriva ministrului cultelor.

Dl ministru totuși nu voește să cedeze.

Nemulțumirea clerului ortodox, adânc jignit de asprele dispoziții din modificarea legii, este tot mai mult împărtășită de credincioșii mireni, cari văd în aceste dispoziții arme cu totul păgubitoare intereselor superioare ale statului

Astfel de lege, pe care nimeni n'o cere, nici ortodocșii, nici catolicii, nici protestanții, nici jidovii, nu poate decât să provoace agitațiuni, — care acum eată se îndreaptă împotriva guvernului tocmai din partea aderenților săi...

Lumea din capitală, și din provincie, așteaptă potolire, nu turburare.

Dar potolirea nu se poate face fără a respecta și a cruța pe cei ce astăzi i-ai jignit prin forma și spiritul în care s'au ticluit nenorocitele hotărâri în des amintita lege, poreclită cu drept cuvânt: lege buclucașă.

Doi ani dela moartea Regelui Ferdinand I

In catedrala episcopiei dela Curtea de Argeș, în strălucita ctitorie a lui Neagoe Basarab și a regelui Carol I, și până în cele mai smerite bisericuțe din întreaga țară, s'au făcut rugăciuni, în ziua de 20 Iulie 1929, pentru odihna sufletului gloriosului Rege FERDINAND I, primul Domnitor al României întregite, pentru Suveranul pilduitor, care și-a închinat viața toată măririi și fericirii patriei.

Genunchii s'au plecat cu profundă cucernicie în fața lespedelor dela Curtea de Argeș, unde veghează înfăptuitorul unității naționale, alături de voivozii mari din trecutul neamului românesc.

Prinos de închinare și recunoștință i-a adus neamul acesta, implorând prin El binecuvântările dumnezeești asupra țării, pe care ni-a dat-o mare, liberă și biruitoare.

*

La parastasul din Curtea de Argeș, slujit de I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen al Moldovei cu mare asistență, au fost de față M. S. Regina Maria, M. S. Regina Elisabeta, AA. LL. RR. Principele Regent Nicolae, Principesele Elena, Ileana și Irina a Greciei, Inaltul Regent Gh. Buzdugan, membrii guvernului ș. a.

După terminarea serviciului divin s'a dat praznic, în curtea seminarului, la 500 săteni. —

La parastasul dela Patriarhie, celebrat de Arhiereul Platon Ciosu și inaltul cler, au asistat I. P. S. Sa Patriarhul Regent Miron și autoritățile civile și militare.

*

In catedrala mitropoliei în Sibiu, după serviciul divin, I. P. S. Sa Mitropolitul nostru NICOLAE înconjurat de clerul catedralei a oficiat parastas solemn pentru odihna sufletului neuitatului nostru Rege Ferdinand.

La piosul act au luăt parte, pe lângă mulțimea de credincioși, toate autoritățile militare și civile din localitate.

La finea parastasului, părintele protopresbiter militar Iosif Serafin, într'o impresionantă cuvântare, a scos la iveală virtuțile distinse ale marelui defunct.

Inaintea catedralei a fost postat un escadron a Regimentului 12 Roșiori cu muzica militară.

Ziua Onomasticei
M. S. Regina Maria

Ziua de 22 Iulie fiind onomastica M. S Regina Maria, în toate bisericile din țară s'au înălțat rugăciuni ferbinți pentru marea mamă a răniților, care împreună cu neuitatul ei soț a netezit cărările unirii neamului. In biserica noastră catedrală s'a oficiat rugăciunea de mulțămită din partea P. S. Sale arhiereului Vasile, înconjurat de clerul catedralei. La acest serviciu divin au luat parte I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae, Consilierii arhiepiscopești și mitropolitani, toți ofițerii aflători în garnizoană și șefii tuturor autorităților civile In fața Catedralei a fost postat un escadron a Regimentului 12 Roșiori care a dat cuvenitele onoruri.

Proectul de modificare a legii cultelor a fost plăsmuit într'un ceas nenorocit. Inșiși deputații majoritari își manifestează nemulțumirea și încep a reacționa împotriva dlui ministru al cultelor A. Vlad, uitând de obligații și de disciplina de partid. In ședința camerei din 22 l. c., fiind înscriși 32 de oratori la proectul legii, dl ministru al cultelor a cerut prelungirea ședinței până la ora 4. Majoritarii însă, pe la ora 12½, au început să plece, ear dl ministru a rămas singur pe banca ministerială.

Biserica ortodoxă
în secuime

Sfinţirea mausoleului dela Odorhei, solemnitate condusă de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, dă prilej unui confrate din capitală (Universul dela 21 Iulie 1929) să publice un articol mai lung, din care publicăm următoarele:

Românii din jud. Odorhei, acest centru al «scaunelor» săcueşti, au trăit de curând clipe de redeşteptare morală şi naţională. Pentru prima dată poate sufletul românesc s'a arătat aici în toată măreţia renaşterii lui.

Românii ortodoxi, cari nu mai ştiu româneşte, au fost cuprinşi de emoţiile ceasului al unsprezecelea, când pentru prima oară, de mii de ani, de când răsună pe aici graiul românesc, a venit printre ei un duhovnic-fruntaş, să-i mângâe, să-i încurajeze, să-i recheme pe făgaşul vieţii şi conştiinţei naţionale.

Prezenţa între ei a părintelui lor sufletesc I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, a înviorat chiar pe cei slabi, cari, în cursul veacurilor, au cedat împilărilor străine, şi şi-au schimbat credinţa strămoşească. A fost pentru întreaga suflare de aci o adevărată redeşteptare naţională.

Odată cu această redeşteptare, sperăm să răsune din nou pe aceste meleaguri doina şi cântecele româneşti. Această reintrare în albia vieţii naţionale poate fi realizată în primul rând prin biserica noastră naţională. Să continuăm deci drumul început cu atât de frumoase speranţe...

Mausoleul

In anul 1919, din iniţiativa dlui colonel Curculescu, pe atunci comandantul garnizoanei din Odorhei, s'a hotărât să se clădească un mausoleu, unde să se depună osemintele tuturor eroilor căzuţi pe întregul cuprins al jud. Odorhei.

Ideea aruncată atunci de inimosul ofiţer este azi realitate, graţie sprijinului soc. Mormintele eroilor, filiala Odorhei, prefectura judeţului, batalionului de jandarmi, primăriei oraşului, precum şi centralei societăţii Mormintele eroilor din Bucureşti, care a pus la dispoziţie un însemnat ajutor bănesc, mulţumită căruia s'au putut termina lucrările începute. In acest mausoleu, aşezat pe un vârf de deal, în faţa batalionului de jandarmi şi care predomină întreg oraşul, sânt reînhumaţi 323 de eroi. Intre ei sânt români: un maior, 3 căpitani şi 2 locotenenţi, cum şi unguri, saşi germani şi ruşi.

Ca această înălţătoare serbare să ia un caracter impunător, o delegaţie compusă din dnii Gheorghe Bărbat, advocat, maior Matei şi preotul paroh Aurel Nanu, s'a prezentat la Sibiu I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, rugându-l să ia parte.

Serviciul divin

Serbarea s'a început la 9 dim. In capela ortodoxă din sala mare a prefecturii s'a oficiat slujba religioasă de protopopul Stoica Emilian din Sighişoara şi de preoţii Ioan Popa-Calicu din Vidacut, Marcu Romul din Săcel, Muica Teodor din Sângeorgiu de Pădure, Ioan Herţioga din Daia, Dobre din Saeş şi Doctor Romul.

Corul ortodox din localitate, sub dirijarea dlui colonel Petrov, a dat răspunsurile. Pr. protopop Stoica Emilian, a ţinut o predică despre datoriile omului faţă de asemenele său.

Primirea Mitropolitului Ardealului

După slujba religioasă, preoţii îmbrăcaţi în odăjdii şi urmaţi de numerosul public, au mers în procesiune pe străzile oraşului spre mausoleu, unde era aşteptat mitropolitul. Inaintea I. P. S. S. ieşise la marginea judeţului dnii prefect Simion Balint, Râpeanu, administrator financiar, Bilciurescu, primul preşedinte al tribunalului şi Gh. Bărbat, advocat, iar la marginea oraşului a fost aşteptat de dl Gönczi Gavril, primarul oraşului, care, urează ca «venirea I. P. S. S. să inspire cetăţenilor oraşului, indiferent de confesiune şi naţionalitate, frăţească şi sinceră dragoste». La ora 11 cortegiul soseşte în faţa mausoleului. Se oficiază un tedeum de însuş Mitropolitul, secundat de preoţii prezenţi, precum şi de pr. Trandafir Scorobeţ şi diaconul Dinu dela mitropolie.

Cuvântarea Mitropolitului

După te-deum, încep discursurile. Primul care vorbeşte e I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae* care spune:

«Fraţi creştini, Unde jertfa omului este mai mare, acolo simţim şi pe Dumnezeu mai aproape.

Ne-am întrunit în acest loc al jertfei, ca să cinstim, să preamărim şi să înălţăm rugăciuni către Atotputernicul pentru sufletele eroilor, ale căror oseminte sânt adunate în acest mausoleu şi ale căror suflete plutesc azi în apropierea noastră. Să-i sărbătorim!

Prin jertfa lor, ori cari au fost drapelul şi idealul, pe care le-au servit, ei au lăsat asupra noastră pilda că au luptat pentru un trai mai bun şi mai omenesc. Aceasta este credinţa fără deosebire de naţionalitate şi limbă.

Dumnezeu a hărăzit neamul nostru cu darul dreptăţii, suntem obligaţi să facem dreptate tuturor. Au luptat deosebiţi, ca acum să li se dea cinstirea deopotrivă. In faţa hotărârii lui Dumnezeu eşti obligat să-ţi pleci genunchii.

Ne închinăm pentru tributul de jertfă al eroilor noştri. Aduc omagii iubitei noastre armate, forţa organizată pentru izbândirea drepturilor româneşti, care a sângerat pe pământul Ardealului pentru liberarea lui şi închegarea poporului românesc în graniţele sale naturale; iar religia ortodoxă, tolerantă şi niciodată agresivă, care are la temelia ei iubirea pentru toţi, aduce binecuvântarea ei pentru sufletele ţării acesteia. Pământul ţării noastre este destul de încăpător şi primitor pentru toţi acei sinceri şi devotaţi.

Ziua de azi nu este o zi de doliu, ci de închinăciune şi de cucernică simţire pentru eroii morţi în lupta pentru un ideal. Să ne rugăm ca asupra noastră să coboare duhul dumnezeesc, ca să ne împuternicească să putem duce mai departe testamentul lor pentru asigurarea unei vieţi tot mai bune, şi pentru a fi strejerii neclintiţi ai ţării şi ai tronului. Eroi! primiţi omagiile noastre, ale întregului popor şi ale ţării!

Amintirea voastră va rămânea veşnic în inima noastră.

Cuvântarea I. P. S. S. a produs o puternică impresia în rândul numerosului auditoriu.

*

Din partea armatei şi a garnizoanei Odorhei, a vorbit iniţiatorul mausoleului, dl colonel Curculescu.

Vorbesc apoi reprezentanţii confesiunilor. Din partea bisericii luterane, vorbeşte în limba germană, pr. Ion Mates; din partea bisericii reformate vorbeşte în limba maghiară pr. Csép Gergely. Pr. Kiss Istvan a vorbit în numele bisericii unitare. A vorbit deasemeni şi preotul unit Salanţiu.

Dna Brezoianu a vorbit din partea societăţii femeilor ortodoxe, spunând că prezenţa I. P. Sfinţitului oaspe, în mijlocul românilor din Odorhei, le îmbărbătează şi întăreşte năzuinţele în lupta pentru păstrarea şi promovarea curatei credinţe strămoşeşti şi prosperarea neamului românesc.

A vorbit apoi dl dr. Gavril Gönczi, primarul oraşului Odorhei, ear la urmă vorbeşte în numele guvernului şi al judeţului dl prefect Dr. Simion Balint, care a spus că înalta vizită arhierească este şi o încurajare a credincioşilor ortodocşi de aici, întrucât ochii înaltului părinte sufletesc şi inima sa nobilă simt însemnătatea muncii depuse din partea românilor, în ţinutul acesta. Drept aceea îi exprimăm mulţumirile şi omagiile noastre, a căror urmă va rămânea înscrisă şi în analele judeţului nostru.

«In persoana I. P. S. Voastre stimăm şi admirăm întruparea sufletului românesc şi a aspiraţiunilor noastre, care, în calitatea I. P. S. Voastre de cap al bisericii noastre dominante din Ardeal, reprezentaţi în cel mai fericit mod legăturile istorice şi indisolvabile existente în veci în statul nostru românesc şi biserica noastră strămoşească».

Prin satele maghiarizate

La ora 3 d. a., I. P. S. S. Mitropolitul Bălan a mers să viziteze bisericile ortodoxe din Porumbenii Mari, Cristur şi Bodogaia.

La Porumbenii Mari se adunase un mare număr de săteni, în majoritate români maghiarizaţi. A vorbit păr. Sârbu. Sătenilor li-a vorbit despre credinţa strămoşească şi valoarea ei I. P. S. S. Mitropolitul.

La Cristur, I. P. S. S. a fost întâmpinat dimineaţa în faţa şcoalei primare, unde se află capela ortodoxă, de toţi creştinii ortodocşi. A vorbit păr. Câmpeanu şi dna Brezo-

---

FOIŞOARA

Nou dicţionar românesc

— Carte binevenită —

Din tipografia Arhidiecezei de Alba-Iulia şi Sibiu a apărut acum o bună şi folositoare publicaţie, alcătuită de prof. *E. Hodoş*. Volumaşul, de 216 pagini, poartă titlul: **Mic Dicţionar** cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, unele provincialisme, arhaisme ş. a., pentru şcoale şi particulari.

Autorul se adresează către cititori cu următoarele cuvinte:

Limba română se îmbogăţeşte, după pilda altor limbi, cu alcătuiri de cuvinte nouă, cu nimerita chemare la viaţă a unor cuvinte uitate, şi cu încetăţenirea de provincialisme cărora scriitorii le acordă răvaşul de drum pe tărâmul limbii literare.

Ştiutorii de carte din lumea celor mulţi, îndeosebi cei din provinciile alipite României vechi, tinerimea şcolară a ţării întregite, fără a mai aminti ţărănimea tot mai puţin neanalfabetă a satelor, întâmpină greutăţi, mai mari sau mai mici, la citirea scriitorilor noştri, vechi şi noi, prozatori şi poeţi, făuritori de limbă nouă românească.

Spre a veni în ajutorul doritorilor d'a înţelege deplin vorbele citite, — şi spre a contribui, după puteri, la înfăptuirea unităţii naţionale culturale şi la unificarea limbii, — am întocmit dicţionarul de faţă care conţine:

tălmăciri, scurte şi precize:

de neologisme, chiar dacă multe din ele au încetat d'a fi neologisme,

de vorbe şi locuţii străine, şi

de câteva arhaisme şi provincialisme, arătând cuvintele ce le-ar putea înlocui.

Autorul acestui dicţionar speră a da, astfel, cititorilor săi o carte foarte folositoare, în format uşor de mânuit şi nu prea scumpă. —

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. Preţul 120 lei.

Împotriva sectanţilor. A apărut în Biblioteca creştinului ortodox: Nr. 60 *Lucrarea diavolească a adventiştilor*, de *Dr. Grigorie Gh. Comşa*, episcopul Aradului. In numerele de până acum ale acestei biblioteci, pe lângă expunerea doctrinei ortodoxe, s'a avut în vedere combaterea sectei baptiştilor. In Nr. 60 păr. episcop ne atrage atenţiunea asupra adventiştilor, cari nu sânt mai puţin periculoşi decât baptiştii. Broşura nu este o expunere amănunţită a doctrinei acestei secte, ci mai ales arătarea vieţii conducătorilor lor, protivnică moralei creştine, aşa cum o prezintă unul dintre aderenţii adventismului, Const. Ouatu. Broşura aceasta va fi un excelent mijloc preventiv faţă de secta adventiştilor, cari, deşi nu sânt atât de numeroşi ca baptiştii, totuş formează pericol pentru biserica noastră. Preţul broşurei Lei 5, — plus 12 Lei pentru francatura recomandată. Se poate comanda dela librăria Arhid. din Sibiu.

Cursuri cooperatiste de seară se ţin zilele acestea la Sibiu, unde s'a pus la dispoziţia cursiştilor, în mod gratuit, localul Academiei teologice Andreiane. La deschiderea cursurilor în 15 l. c., a participat public ales şi numeros, în frunte I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, P. S. Sa Vasile Răşinăreanul, şi ministrul muncii, dl C. I. Răducanu, precum şi dl Fauquet, şeful despărţământului cooperativei dela biroul internaţional al muncii din Geneva. Cu acest prilej Inaltul prelat a arătat legătura firească dintre cooperaţie şi creştinism, făgăduind să îndemne preoţimea noastră să sprijinească după cuviinţă cooperaţia, luând iniţiativa constituirii de cooperative româneşti. Iau parte la prelegerile din Sibiu, care vor dura până la 1 August, 48 de cursişti din Muntenia, Transilvania, Oltenia şi Bănat.

In Biblioteca povestirilor morale, sub direcţiunea Preotului *A. Nanu* în Odorhei, au mai apărut numerele 6—9, şi anume: *Apostolii*, legende după (Sienkiewicz); *Darul crucii*, istorice; *Jertfa iubirii*, istorice, *Gratul credinţii*, istorice, — toate scrise de Pr. A. Nanu. Preţul unui număr 10 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

---

ianu, preşedinta societăţii femeilor ortodoxe din Odorhei.

I. P. S. S. a vizitat locul unde urmează a se ridica biserica ortodoxă.

La Bodogaia a fost vizitată biserica ortodoxă, care acum se află în reparaţie.

*

In sala de recepţie a prefecturii, profitând de un moment liber, am rugat pe I. P. S. Sa, — scrie trimisul special al Universului, — să-mi spună pentru ziarul nostru, impresiunile culese în cursul vizitelor sale în acest judeţ, şi ce crede despre biserica ortodoxă din această regiune.

Cu bunătatea ce-l caracterizează, I. P. S. S. a binevoit să-mi spună: *«Am constatat în acest judeţ mult suflet românesc. Vorbesc despre calitate.*

E bine că ortodoxii de aici, deşi puţini la număr, sânt atât de activi şi inimoşi. Lucrurile mari se fac prin biserică. E nevoe în acest judeţ de multe biserici. Şi trebue mai întâi să înălţăm în acest oraş o frumoasă biserică ortodoxă. Pentru că nu ar fi laudă pentru noi, ca aici unde avem armată, prefectură, atâtea şcoli româneşti şi întreaga administraţie a statului, biserica dominantă şi strămoşească să nu-şi aibă locaşul ei. Şi nu numai aici. Şi la Cristur, Porumbeni, Bodogaia, ori unde, sufletul românesc cere lumină. M'am interesat întotdeauna de românii ortodoxi din Săcuime şi mă voi interesa şi de acum încolo. Şi am speranţa că biserica ortodoxă îşi va căpăta cu timpul, în această regiune, însemnătatea de care să se bucure şi de care s'a bucurat mai înainte ca locaşurile ei să fi fost dărâmate şi românii maghiarizaţi».

Dela Mănăstirea Neamţului

— Deschiderea cursurilor Universităţii populare —

Dela 1921 încoace se ţin în fiecare an, la Mănăstirea Neamţului, cursurile cercului de studiu social creştine «Solidaritatea».

In anul curent 1929, cursurile s'au deschis în 14 l. c. cu un serviciu divin săvârşit de P. S. Sa Nicodim, fost al Huşilor.

La ora 4 p. m., dl profesor Dr. Bogdan, preşedintele oscietăţii, îşi desvoltă prima conferenţă, tratând despre: Situaţia bisericii ortodoxe după încheerea concordatului cu Roma.

Dsa începe conferinţa arătând care este situaţia de fapt a cultelor din România Mare şi a drepturilor ce decurg din articolul 22 al Constituţiei noastre. Arată ce situaţie şi ce posibilităţi de desvoltare are biserica ortodoxă română, acuma dominantă în stat, în marginile autonomiei acordată ei prin legea specială şi apoi desvoltă principiile generale, ce aşează în statul nostru drepturile şi datoriile celorlalte culte prin legea generală a cultelor.

După aceasta explică ce se înţelege prin concordat. Biserica ortodoxă română poate avea anumite greutăţi de aici înainte. Ea a mai fost încercată în timpuri de influenţe din afară şi a ştiut totdeauna a reacţiona. Mai uşor o va face astăzi când 14.000.000 de ortodoxi sânt împreună, când forurile superioare ale bisericii îşi vor face datoria de fiecare zi. Nici un pericol nu ne ameninţă cât timp vom şti să păstrăm bisericii noastre acea forţă morală ce a învins şi va învinge totdeauna forţele fizice şi forţele centrifuge ce ar turbura-o. Turburările din lăuntru, cari prin aşa zisă reformă socială, ca repausul săptămânal, prin agitaţii pe chestia pascaliei, prin defăimarea şi calomnierea, unor capi ai biserici noastre, nevăzând bârna din ochiul lor şi alte asemenea, le vom răspunde răspicat că nu cei puţini şi mărunţi străini, de sentimentele noastre, vor putea vreodată dărâma ceea ce de 2000 de ani stă pe fundament de granit — nu vor putea nici atinge credinţa noastră strămoşească, care a făcut şi face puterea statului şi naţiei noastre.

Aplause calde răsplătesc pe conferenţiar.

Efectele concordatului

— Cu cine vor merge? —

Spuneam de unăzi, în legătura cu noua episcopie uniată, că e *boclucul* cu concordatul chiar şi pentru aceia în favoarea cărora s'a încheiat.

Boclucurile sporesc văzând cu ochii.

Eată ca un om al legilor şi credincios fiu al bisericii sale, ale cărei drepturi le susţine şi apără cu toată râvna, dl Popescu Tudor, directorul dela Naţiunea Dominantă, arată, în câteva numere din acest ziar că, *în temeiul concordatului*, arhiereii bisericii greco-catolice nu mai pot fi senatori de drept şi trebue excluşi din senat.

Această consecinţă a concordatului se explică, destul de clar, în următoarele:

Prin art. 22 al constituţiei din 1923 biserica greco-catolică e declarată biserică românească; ca urmare, în baza art. 72, reprezentanţii ei au devenit senatori de drept şi exercită acest mandat până acum. Astăzi însă, prin art. 1 şi 2 din concordat, biserică greco-catolică a încetat d'a mai exista, ea a devenit **«biserică catolică de rit grec»**, — încetează virtual şi dreptul ei de a avea senatori: reprezentanţii ei — mitropolitul Blajului, episcopii Orăzii, Gherlei şi Lugojului — aparţin de aici înainte cultului catolic al Romei, care n'are drept decât la **un singur senator de drept**, — acesta este astăzi senatorul Arhiepiscop Al. Cizar, alt senator de drept biserica sau cultul catolic de orce rit nu poate avea.

Din două, una, zice acelaş director:

1. Dacă pomeniţii prelaţi susţin că ei şi biserica lor au rămas greco-catolici, în acest caz urmează *să fie scoşi din concordat;*

2. Dacă ei susţin, că sânt şi rămân *«catolici de rit grec»*, (cum afirmă organul de publicitate al mitropoliei blăjene), în acest caz urmează că *nu mai pot fi membri de drept în senat.*

Ce soluţie va da senatul? Va constata încetarea calităţii lor de senator de drept, invitându-i să părăsească senatul? Sau chestia rămâne — şi mai departe încurcată?

INFORMAŢIUNI

Sf. Paşti. In conformitate cu hotărârea Sfântului Sinod al Sfintei Patriarhii române, luată în şedinţa dela 30 Mai 1929, şi în urma înţelegerii luate de Inalt Prea Sfinţitul Patriarh cu Sf. Patriarhie ecumenică de Constantinopol, pentru anul viitor 1930 s'a fixat sărbătorirea Sf. Paşti la data de Duminecă, 20 April, după calendarul iulian îndreptat, corespunzătoare datei de 7 April din calendarul iulian necorectat.

Afacerea clasată. După doi ani de păcătoasă luptă împotriva fostului ministru păr. I. Lupaş, pe tema furniturilor sanitare, judecătorul a trebuit să dea ordonanţă de neurmărire clasând întreaga afacere şi declarând nevinovat pe păr. I. Lupaş. O cerere semnată de mai mulţi deputaţi majoritari a fost depusă în cameră pentru darea în judecată a părintelui Lupaş *în conformitate cu legea responsabilităţii ministeriale.*

Reformă. Ministerul instrucţiunii a întocmit proectul de lege pentru reforma învăţământului superior. Conform proectului, înscrierea la facultăţi se face pe baza diplomei de bacalaureat şi *în limita locurilor disponibile* fixate de consiliul facultăţii. Absolvenţii seminariilor teologice se pot înscrie la facultatea de teologie; spre a fi înscrişi la altă facultate, vor trebui să treacă examenul de diferenţă de liceu şi bacalaureatul.

Congres. Sf. Sinod a aprobat ca, în acest an, congresul Asociaţiei clerului ortodox să se ţină în 15—17 Septemvrie, la Arad, când eparhia îşi comemorează întâiul veac dela întrarea sa în dreptul firesc de a-şi avea episcop român.

Alegere de protopop. In 12 l. c., s'a ţinut alegerea de protopop al tractului Zarand, cu sediul în Brad. Alegerea a fost condusă de comisarul consiliului arhiepiscopesc, păr. consilier Virgil Nistor. Preoţii: Ioan Indrei, a întrunit 24 voturi. Ştefan German 8. Iosif Comşa şi Virgil Perian, câte 6 voturi.

Caz de moarte. Cu adâncă durere se anunţă tuturor colegilor şi cunoscuţilor că tânărul absolvent al Academiei teologice din Sibiu, Iosif Bularca din comuna Intorsura Buzăului jud. Braşov a încetat din viaţă în ziua de 21 Iulie 1929. Fie-i ţărâna uşoară şi memorie binecuvântată.

Donaţiune pe seama bisericii ort. române din Biserica Albă (Jugoslavia). Dl Dr. Aurel Novac, fost avocat şi conducător naţional din Biserica Albă, a donat pe seama bisericii de acolo casa dsale din strada principală şi două jughere vie, cu destinaţia de a servi ca plată preotului, devenind astfel casa dsale casă parohială. Cum de casă parohială era mare necesitate, dl Dr. A. Novac, azi notar public în Ciacova (România) a asigurat existenţa preotului român din acea parohie. Dania va purta numirea: «Fundaţiunea Aurelia, Florica Novac». Gestul dlui Dr. Aurel Novac dovedeşte că inima, înflăcărată care a palpitat pentru tot ce e românesc, a rămas nestrămutată, până la sfârşit, flacăra călăuzătoare şi sprijinitoare a românismului şi credinţei strămoşeşti. (B. şi Ş.).

Se aduce la cunoştinţă, că condiţiunile de primire în şcolile militare pentru ofiţeri activi, din toate armele sânt publicate în Monitorul oficial Nr. 142/1929, deasemenea condiţiunile de primire în liceele militare sânt publicate în Monitorul oficial Nr. 152/1929. Informaţiuni se pot cere la primăria municipiului Sibiu, secţia militară, str. Mitropoliei 2, uşa 17 zilnic dela ora 8—13.

Ţara noastră întregită are 29.489,200 ha., din cari 12.448,272 ha. pentru arătură; 4.320.000 ha. fâneţe şi păşuni; 545.000 ha. vie şi pomi roditori; 7.241,000 ha. păduri; restul de peste 5.000 000 ha. sânt locuri clădite, ape, drumuri şi alte terenuri ce nu se pot folosi. Ţara e locuită de 17 milioane locuitori, din cari 13 milioane sânt români. Peste 83% din locuitorii ţării se îndeletnicesc cu agricultura.

După 25 de ani. Primim: Promoţia din anul şcolar 1903/904 dela liceul grăniceresc «George Coşbuc» din Năsăud îşi va ţinea convenirea, de 25 ani dela terminarea liceului, în ziua de 4 Octomvrie 1929. Toţi promovaţii sânt rugaţi ca, până la data de 31 August 1929, să-şi comunice adresele către dl *Vasile Bocşa*, şeful contabil al jud. Năsăud, în *Bistriţa.*

Din paradisul rusesc se comunică: Tribunalul din Moscova a osândit la pedeapsă cu moarte pe *judecătorul* Pahov, care trăia o existenţă dublă: ziua jură, noaptea fură trecătorii în fruntea unei bande de hoţi. Aferim judecător comunist!

Progres! S'a beut în Rusia bolşevicilor 800 mii vedre de vutcă, şi altă beutură la fel, în anul 1924; ear în 1928 s'au înghiţit nu mai puţin de 40 milioane de vedre, — o vadră rusească face cam 12 litri. Fărădelegile, comise de beţivi, au sporit în aceeaş măsură.

Crestături

In bugetul Ministerului Cultelor pe anul 1929, este înscrisă suma de 3 milioane ca ajutor pentru biserica ortodoxă şi unită din săcuime şi Munţii Apuseni. Din diferitele părţi ale arhiepiscopiei noastre aflăm că s'a distribuit în proporţie de 1 cel mult doi la zece, adică dacă biserica noastră dintr'o anumită localitate, a primit unul sau doi Lei, biserica greco-catolică din aceeaş localitate a primit zece. Iată ce ne scrie în această privinţă, corespondentul nostru din Odorheiu: «Onoratul Minister al cultelor ne-a aprobat un ajutor de 20 mii Lei pe seama bisericii noastre de aici. Tot atunci a fost ajutorată şi biserica greco-catolică de aici cu suma de una sută mii Lei».

Este injust acest procedeu, care nu ţine nici măcar măsura parităţii, atunci când Biserica gr.-catolică de aici are o casă parohială feudală, în centrul oraşului, o biserică mai veche şi un capital ce se apropie de 1 milion, ce s'a obţinut tot ca ajutoare subt toate guvernele.

Nouă ne lipsesc aici: toate cele materiale.

ŞTIRI LOCALE

Ateneul popular Tătăraşi, din Iaşi, va da, în turneul său de acum, o interesantă şezătoare artistică-literară în sala dela Thalia din Sibiu, Luni în 29 Iulie 1929, ora 9 seara. Bilete la Librăria Foaia Poporului în strada Mitropoliei.

Dela Inspectoratul Invăţământului Regiunea IV şc. Sibiu. Sânt convocaţi în adunare generală toţi comercianţii, industriaşii şi meseriaşii români din localitate, în localul liceului «Gh. Lazăr», pentru ziua de Duminecă 28 Iulie c., ora 11 dimineaţa.

Nr. 6212. (90) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **preot-predicator** la biserica catedrală din centrul mitropoliei noastre, se publică concurs cu termin de 45 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela viitorul predicator se cere a predica în biserica noastră catedrală în fiecare Duminecă şi sărbătoare.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt 1600 lei lunar salar de bază plus accesoriile legale.

Cererile de concurs să se trimită Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu, în terminul deschis, dimpreună cu documentele necesare, şi anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de bacalaureat.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească pentru parohii de clasa I.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.
7. Deodată cu cererea concursuală să prezenteze şi 3 predici în scris, pentru diferite Dumineci şi sărbători în decursul anului, şi în terminul deschis al concursului să predice odată în catedrală.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 9 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 6809/1929 Epitr. (102) 1—1

Publicaţie de licitaţie

Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu publică licitaţie cu oferte închise pentru repararea şi adaptarea casei şi grajdului dela Mănăstirea Brâncoveanu din Sâmbăta de sus (jud. Făgăraş 18 km. dela gara Sâmbăta de jos). **Ofertele se vor înainta până la 6 August a. c.** Ofertanţii vor depune o cauţiune de 50,000 Lei, dela preţul devizului de circa 500,000 Lei.

Planul, devizul şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea la Consiliul arhiepiscopesc (biroul consilierului D. Coltofeanu, Str. Mitropoliei 45) între orele 8—13.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 5736/1929 Ep. (84) 3—3

Concurs

Consiliul Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, publică concurs pentru aprovizionarea Internatelor instituţiunilor sale culturale, pe anul şcolar 1929/30, pentru circa 450 persoane, cu pâine, făină de fert şi făină de copt, apoi cu carne de vită, de viţel, de porc şi de oaie, cu unsoare de de porc, slănină şi cârnăţării, toate de calitatea întâi.

Odată cu aceasta, se publică concurs şi pentru furnizarea alor 10 vagoane de grâu de calitatea întâiu, predat loco gara Sibiu.

Consiliul Arhiepiscopesc îşi rezervă dreptul a alege după plac între oferta pentru livrarea de pâine gata şi livrarea de grâu.

Reflectanţii vor înainta ofertele lor închise *Consiliului Arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu, până la 15 August a. c.*, cunoscând, că cu ocazia deschiderii ofertelor se va ţinea şi licitaţie verbală şi că Consiliul Arhiepiscopesc, îşi rezervă dreptul de a alege dintre reflectanţi.

Sibiu, din şedinţa Consiliului arhiepiscopesc ca senat epitropesc, ţinută la 26 Iunie 1929.

Consiliul Arhiepiscopesc.

---

(99) 1—3

Publicaţiune

Pentru prevederea internatului **Şcoalei normale „Andreiu Şaguna" din Sibiu** cu materialele necesare, în cursul anului şcolar 1929/1930, pentru alimentarea unui număr de circa 230 elevi, se publică licitaţie cu oferte închise.

Materialele necesitate sunt: 1. Pâue ori făină; 2. Carne; Articole de băcănie.

Ofertele se vor prezenta direcţiunii şcoalei până la **10 August 1929.** Pentru articolele de bacânie se vor prezenta mostre.

Sibiu, 3 Iulie 1929.

Comitetul şcolar.

Nr. (98) 1—1

Licitaţiune

Consiliul protopopesc ort. rom. din Sălişte dă în licitaţiune publică minuendă adaptarea şi complectarea zidirei menită pentru Azilul de bătrâni «Cârja bătrâneţelor» din Sălişte, pe baza planului şi devizului, aprobat de P. V. Consiliu arhiepiscopesc din 23 Iulie a. c. Nr. 6683/1929. Licitaţia se va ţinea Joi la 1 August a. c. la ora 11 a. m. la oficiul protopopesc depunând vadiul 10% la suma de 659,737 Lei.

Pianul, devizul şi condiţiunile de licitare se pot vedea la oficiul protopopesc.

Sălişte, la 23 Iulie 1928.

Consiliul protopopesc.

Nr. 365/1929 (92) 1—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de paroh în comuna bisericească **Răşnov,** protopresbiteratul Bran, parohie, de cl. I-a, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesie parohială, 12 jug. cad. pământ de prima calitate.
3. Stola obişnuită în tract, revăzută şi aprobată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze petiţiile, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bran şi la ocazie potrivită pot să se prezinte în comună, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Bran, la 15 Iulie 1929.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu consiliul par.

George Babeş
adm. protopopesc.

Nr. 1456/928 (97) 1—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei dn cl II-a **Araci (Arpătac),** protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.
2. Casă parohială cu supraedifcate.
3. Sesie parohială 22½ jugăre.
4. Simbrie preoţească: una ferdelă (20 litri) porumb dela fiecare familie.
5. Stola obişnuită.
6. În caz că filia Ariujd, nu va fi recunoscută de stat ca parohie materă, vor fi şi aci 14 jugăre sesie parohială.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt învitaţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului oficiu şi să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi, spre a celebra, respective a cânta şi a cuvânta.

Sf. Gheorghe, la 30 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 285/1929. (89) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I-a din **Ludoşul-mare,** protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B şi întregirea dela stat.

În loc de ferdela de cucuruz fasionată în coala B, fiecare casă va da preotului un onorariu de 60 lei anual, în ajunul Bobotezei.

Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu, şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 8 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 294/929 (94) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor mai jos însămnate din protopopiatul Geoagiu, toate de cl. III-a, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu aceste posturi sunt cele fasionate în coala B pentru întregirea dotaţiei dela Stat şi anume:

1. **Almaşul mare Brădet;** un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, stola obicinuită.
2. **Băcăinţi,** parohie fruntaşe, 7 jug. sesiune parohiolă de prima calitate, casă parohială cu supraedificatele necesare şi 2 jug. grădină plantată, folosirea cimiterului, stola uzitată.
3. **Bulbuc** cu filia **Curpeni,** un ferdel de cucuruz sfărâmat dela fiecare casă, casă parohială, stola obicinuită.
4. **Ceru-Băcăinţi,** un ferdel de cucuruz smicurat de casă, casă parohială, stola obicinuită.
5. **Cibu,** parohie fruntaşe; un ferdel de cucuruz smicurat de casă, locuinţă în natură sau relut în bani, până la edificarea caselor parohiale în curs, păşunat pentru oi şi vite, lemne de foc, stola obişnuită.
6. **Cheile-Cibului,** stola obişnuită.
7. **Geoagiu-Băi (Feredeu),** un ferdel de cucuruz smicurat de casă, 2 jum. j. sesiune parohială în arândă forţată, casă parohială, stola uzitată. Parohia e situată într'o frumoasă regiune climaterică cu renumite Băi fernale. Pentru preot băile sunt gratuite.
8. **Homorod-Josani,** parohie fruntaşe, 17 jug. sesiune parohială, stola obicinuită.
9. **Valeaiepii;** un ferdel de cucuruz smicurat de casă, stola obicinuită.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis şi pe lângă prealabila încuviinţare a acestuia se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu credincioşii şi referinţele locale.

La parohiile, Almaşul mare Brădet, Bulbuc, Ceru-Băcăinţi, Cheile-Cibului şi Valeaepii, se vor admite şi învăţători absolvenţi în şcoale primare confesionale putând funcţiona şi ca învăţători.

Oficiul protopopesc ort. rom. în conţelegere cu consiliile parohiale.

Geoagiu, la 1 Iulie 1929.

V. Goron
protopop.

---

(81) 3—3

Publicaţiune

Consiliul parohial ortodox rom. Mihai Viteazu, vinde prin licitaţie publică cu oferte închise materialul lemnos de pe suprafaţa a 50 jugăre, din care 57m³ lemn de construcţie de stejar şi 7600 m. steri lemne de foc, stejar, fag şi carpen — din pădurea «Ruieţ», proprietatea bisericii ortodoxe române Mihai Viteazu, judeţul Târnava-mare.

Licitaţia a avea loc în ziua de 16 Iulie 1929 la Dir. XII silvică Miercurea-Ciuc.

Estimaţia din oficiu este de Lei 322,395. Garanţia provizorie de Lei 33,000.

Condiţiile de licitare se pot vedea la oficul parohial, sau Ocolul silvic Sighişoara.

Mihai Viteazu, 21 Iunie 1929.

Preşedinte:

Pr. Eugen Bologa paroh. — **Iacob Pandrea** epitrop.

Nr. 8/929 par. (95) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Cenade,** protopopiatul Mercurea, — dela prima apariţie în Telegraful Român, se publică concurs de 30 de zile.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. Salarul dela Stat.

Eclejie 32 jugăre, din care 3½ de luncă.

Lemne din pădurea bisericii.

Casă parohială şi grajd.

Stola obişnuită.

Reflectanţii la acest post să-şi înainteze oficiului protopopesc cererile în ordine în terminul prescris şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Cenade, în 22 Iunie 1929.

Văzut: Oficiul protopopesc

Avr. S. Păcurariu
protopop.

Nr. 249/929 (93) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Chesler,** din protopopiatul Târnavei, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. cu folosirea sesiunei parohiale de 22 jug. cat. arător şi fânaţ, 1 jug. cat. vie, din care sunt plantate 500 viţe, dela 110 familii câte 20 litri cucuruz, 10 litri grâu şi 2 litri vin la culesul viilor, 110 zile de lucru, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală şi stole le obişnuite în comună.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze actele subsemnatului oficiu protopopesc în termin legal şi să se prezinte în parohie spre a celebra, cuvânta şi cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 3 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei, în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Petru Medeşan
adm. protopopesc.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 3 August 1929 Nr. 54

Telegraful R[illegible]

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
Sibiu
(Str. Șaguna 8)

Organ național-bise

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Cultul pentru înaintași...

E zi frumoasă de Duminecă. Cer senin și aer cald. Miresmele florilor și aurul lanurilor ne spun și ele că e ziua Domnului.

Sântem patru preoți în sf. biserică din sat. In fața noastră stau peste două sute de credincioși. Voim să căutăm cele mai potrivite și convingătoare cuvinte în traistele învățăturii noastre, ca să-i facem să înțeleagă bine, că ei trebue să fie aceea ce au fost zeci de generații înaintea lor: români buni și creștini ortodocși.

Este titlu de glorie, pentru noi preoțimea, a încopcià viața credincioșilor din prezent cu viața înaintașilor dispăruți.

Când dăm ascultătorilor ceea ce este mai prețios în sufletele noastre, ne fură gândul că ținta care ne-am pus-o, numai atunci o putem ajunge, când alăturea străduințelor altruiștilor și a mucenicilor *lucrează și sufletul fiecărui ascultător.*

E frumoasă și apreciabilă năzuința celor puțini să lumineze pe cei mulți. Dar tot așa de frumoasă și apreciabilă este datoria fiecărui român și creștin de *a-și căutà însuși drumul ce duce la mântuire.* Trebue să existe un minimum de încordare sufletească în fiecare dintre noi de a se ridica peste trebuințele materiale ale vieții și de a simți că de fapt face parte din truchiul mare al neamului care își are sufletul său format de veacuri.

Când știi că moșul și strămoșul s'a botezat, s'a cununat și a trăit prin această biserică, trebue să aduci de acasă cu tine un firicel de dragosre, un fior de răspundere, ca să înțelegi pe cei ce îți vorbesc de credință și de viața strămoșilor.

De câteori se pomenește indiferentismul oamenilor de azi, față de biserică, fără voie ne gândim la înaintașii lor de ieri și alaltăieri, fericiți și mulțumiți în biserică și în credința lor moștenită de veacuri.

Adevărat, civilizația și cultura merge înainte, și noi trebue să le dăm contribuția; — dar, ce folos de «cultură», care te înstrăinează de sufletul și de tradiția de viață a poporului tău?

Mii de firicele te leagă de marele suflet al neamului, și dacă tu, în fiecare zi, dripești cu nepăsare un firicel de acesta, trebue să ai curajul să primești și numele de *străin* în fața strămoșilor tăi.

Cunoaștem români, cari și-au călcat pe conștiință cu ușurătate, și au primit credințe nouă cu titluri pompoase; dar ori cum s'ar numì acești români, ei sânt în realitate *străini* de înaintașii lor.

Indiferent ce te-a rupt de biserică: banul, cultura, poziția... tu nu mai ai punctul comun care să te lege de felul de cugetare și simțire al neamului tău.

Pe lumea aceasta, înstrăinarea ta se va fi răsplătind cu bunătăți; — dar, vine ceasul când se zdrobesc credințele deșarte, și te pogori în mormânt ca un exilat al strămoșilor tăi, alăturea de care vrei să-ți dormi somnul de veci. Te vor putea ierta pe tine, pe străinul, care te-ai desfăcut de dânșii?...

Ne întoarcem earăș în cuprinsul bisericii dela sat, de unde am pornit.

Gândul nostru, al celor patru preoți cari ne-am cheltuit un val din energie, ne fuge la bolnavii pe cari trebueà să-i cercetăm, — și nu i-am putut cerceta din cauza celor sănătoși, cari au și ei datoria morală să-și caute drumul la viața și credința strămoșilor.

Inimile noastre sânt cam întristate, că ne-am depărtat fără să fi putut să înseninăm puțin fruntea celor mâhniți cu adevărat suferinzi, din cauza celor sceptici pe urma prea multelor bucurii pământești...

Ce bine i-ar fi căzut cutărui copilaș bolnav, dacă ne-am fi ivit la căpătâiul lui și ne-am fi rugat pentru însănătoșirea lui!...

Dar înstrăinații cu voia de sufletul neamului de multeori ne răpesc comoara scumpă, timpul...

Lozinca e clară pentru viitor: Cei puțini adunați-vă și ultima sfărimătură de putere sufletească, și o duceți în larg; ear voi, cei mulți, nu stați pasivi, ci din puterile proprii vă ridicați acolo unde vă cheamă datoria de oameni creștini.

De aici va țâșnì izvorul mântuirii: din încrucișarea muncii celor puțini, cu încordarea sufletească a celor mulți, de a ne întâlnì la punctul de lumină, în care au trăit și au murit strămoșii noștri truditi și cucernici.

Prot. *Dr. Ștefan Ciorogianu.*

Școalele secundare confesionale. Parlamentul a votat și proiectul de lege privitor la raporturile dintre școalele secundare confesionale române din Brașov, Blaj, Beiuș și Brad și ministerul instrucțiunii. Ministrul instrucțiunii, dl N. Costăchescu, a arătat, în expunerea sa de motive, cât de înțelepțește au fost conduse aceste școale de marii noștri arhierei, și cum din părțile ardelene au trecut peste munți apostolii înainte mergători ai școalei din Regatul român. Din aseste motive guvernele României între-

FOIȘOARA

Societăți religioase de femei

Preoțimea, factor dator și chemat a face educația, în spiritul moralei creștine, a masselor, în fața decăderii morale de azi cercetează și aplică mijloace de îmbunătățire.

Vedem înființându-se în unele părți, societăți — sub conducerea preoțimii — cu scopul de a îndreptà stările morale puțin îmbucurătoare ale satelor.

La această muncă sânt chemați nu numai bărbații, ci și *femeile.* Ele sânt, în de obște, mai dornice de opere de binefacere. E prin urmare cu folos să fie constituite în *reuniuni,* spre a întări opera de reîntoarcere a societății la creștinism.

Societatea femeilor ortodoxe, sub conducere desinteresată și înțeleaptă, s'a dovedit instituție de nespus folos.

Pentru ca și femeile de la sate, — cele mai multe soții de plugari cu puțină pregătire școlară, — să poată fi adunate în reuniuni, trebue întâi, prin conferențe earna în Dumineci de după amiazi, pregătite și lămurite.

Li se arată ce pot face ele ca mame și soții creștine.

Programul conferențelor lămuritoare va fi predat treptat, în Dumineciile de earnă, în 2—3 conferențe. După ce se va fi desvoltat interes în lumea femeilor pentru reuniuni, se va trece la înființarea și organizarea lor.

Un lucru cred că trebue înlăturat dela început: **taxele** de membre, — această sperietoare ar îngreunà înjghebarea reuniunilor plănuite. Se vor căuta alte căi pentru partea financiară.

Terenul de muncă al reuniunilor femeești este vast și felurit. Voi indica aici, în câteva linii, asupra lucrurilor, ce reuniunile de femei le-ar putea săvârșì la sate:

1. *Ajutorarea lăuzelor.* Femeea lăuză și săracă, neputându-se ridica din pat, mai de mult erà ajutorată ducându-i-se «plocon» de prietenele ei din sat. Acest obicei creștinesc dispare. Se ajutorează și cercetează doar cele mai bogate și rudeniile. Dar ce să facă biata femee fără rudenii și săracă? Nimenea nu o îngrijește și mizeria neagră amenință adese viața bolnavei și a copilașului.

In asemenea caz delegata reuniunii de femei s'ar ivi în casa bolnavei ca prietenă sinceră ce ajută, încurajând pe toți din casă cu vorbe de soră. Efectul va fi desigur nespus de edificator.

2. *Ajutorarea pruncilor sugători,* e alt teren de muncă creștină săvârșită de femeile organizate în asociații. uncii mici de multe ori se prăpădesc cu zile. O femee din reuniune, cu necesarele studii, ar salvà ușor viața noului născut îngrijindu-se de alăptarea lui igienică.

3. *Ajutoare la școalele froebeliane.* Asociațiile femeești pot ajuta cu succes educația în școalele froebeliane, cercetându-le și împărțind micilor școlari daruri, și vorbe bune și desvoltând în cei mici simțul de nobilă emulație.

4. *Ingrijirea școlarilor și ucenicilor* prin cumpărări la ocazii: hăinuțe, daruri celor săraci și silitori, sau la ameazi oferindu-le o mâncare caldă, necesară desvoltării lor.

5 *Ajutor și sfat în familie.* Multe familii sânt tulburate adese de certe și amenințate să se desfacă nenorocindu-și copiii. Reuniunea femeilor poate da ajutor în acest caz încercând potolirea patimei și restabilind viața casnică normală.

6. *Azil de bătrâni.* Numeroși

gite — spune dl ministru — au fost preocupate de păstrarea pentru totdeauna a acestor şcoale şi a spiritului în care vibrau. Stabilindu-se, prin lege, raportul dintre autorităţile confesionale, proprietarele şcoalelor, şi dintre stat, precum şi regimul şcolar, s'a consfinţit prin parlament, aproape în întregime, o stare de fapt existentă.

Excursie culturală

— Ateneul dela Iaşi în Sibiu —

Ateneul popular Tătăraşi din Iaşi organizează, de mai mulţi ani, în fiecare vară, excursie culturală, cu fruntaşi ai bisericii şi şcoalei din Basarabia şi Bucovina, în centrele mai însemnate ale patriei întregite.

Totdeauna participă, la asemenea ocazii, numeroşi săteni basarabeni şi bucoveneni, ca, împreună cu intelectualii cari îi conduc, să cunoască din nemijlocită apropiere frumuseţile ţării, cultura şi puterea de muncă a neamului, statornicind astfel strânse legături sufleteşti între fraţii din toate unghiurile pământului locuit de români.

S'a şi observat, că cei mai mulţi excursionişti, înapoiaţi în satele lor, s'au dovedit a fi însufleţiţi apărători ai naţionalismului şi ai unei sănătoase propagande culturale creştineşti.

Excursioniştii din anul acesta, 150 români basarabeni, şefi de căminuri culturale, primprocurorul din Chişinău, şi alţi fruntaşi, împreună cu corul Tătăraşilor, pornind dela Iaşi la Suceava, Putna şi Ruginoasa, ca să se închine în faţa mormintelor marelui Ştefan al Moldovei şi Cuza Vodă, au scoborât, pe la Roman, până pe valea Prahovei şi au trecut în Ardeal, cercetând, înconjuraţi de bună şi voioasă primire, locuri de glorie şi suferinţe ale trecutului acestei ţări.

Sibiul şi-a manifestat, în largă măsură, duhul de ospitalitate, şi a primit cu sincer şi neobişnuit entusiasm pe fraţii sosiţi din depărtări.

Din Ardeal, pe valea Oltului, s'au îndreptat spre Curtea de Argeş, la strălucita biserică a mormintelor voevodale; de acolo, prin Bucureşti, spre Mărăşeştii glorioşi...

Eată un pelerinaj cu bun şi adevărat rost în opera de unificare sufletească şi educaţie creştinească şi naţională a unui neam ajuns liber şi stăpân pe soartea sa!

Meritul revine, în cea mai mare parte conducătorilor iniţiatori ai vrednicului ateneu dela Iaşi, în frunte cu bunul şi neobositul român, dl *Ifrim*.

Muncească şi mai departe în acest apostolat, cu aceeaş stăruinţă şi în acelaş spirit!

*

In seara zilei de 29 Iulie s'a ţinut *Şezătoarea artistică culturală*, în marea sală dela Thalia.

Producţiunea s'a desfăşurat în mijlocul unei entuziaste şi numeroase asistenţe. Coriste şi corişti, în frumosul port ţărănesc, au cântat sub dirigenţa dlui *V. Popovici*, doine şi hore, vi foros aplaudate de întregul public. Profesorul universitar dela Iaşi, dl *George Brătianu*, şi-a rostit conferenţa cu multe şi preţioase amănunte din războiul desrobirii noastre.

Tenorul liric, dl *G. Ştefanovici*, ne-a încântat prin felul său d'a interpreta cântecele din popor: lumea nu se mai sătura ascultându-l şi cereà stăruitor să mai cânte alte şi alte mândre doine: nici nu s'au executat, decât numai bucăţi româneşti.

Dna şi dl *Profir*, au recitat, cu măestrie de artişti, versuri din Alecsandri şi alţi poeţi. Din flaut ne-a delectat, în mod vrednic de laudă, dl Tudor Vasile.

Inainte de încheerea şezătoarei, prin accentele sguduitoare ale imnului *Deşteaptă-te române*, unul dintre excursionişti, dl Lungulescu, a preamărit, în cuvinte avântate şi adânc simţite, Ardealul şi pe Ardeleni.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

Moartea doamnei Clara Maniu

Dureroasa ştire a morţii venerabilei matroane, care a fost Clara Maniu, mama dlui prim-ministru Iuliu Maniu şi sora fostului memorandist Iuliu Coroianu, a mişcat profund inimile simţitoare în toate păturile intelectuale şi ţărăneşti ale Ardealului.

Doamna Clara Maniu, ca şi regretata Emilia Raţiu, avuse rol însemnat pe vremea asupririlor îndurate dela stăpânirile dispărute. Femeile ardelene, la îndemnul şi sub conducerea ei, au desvoltat o lucrare naţională şi culturală, care a pregătit Ardealul pentru ziua mare a desrobirii ce trebuea să sosească. In 1919 Clara Maniu, o fost arestată şi, cu alţi ostatici, dusă la Budapesta, unde a ramas arestată 6 luni.

Marea română se stânge în 29 Iulie 1929, în vârstă de 87 de ani, când visul ei şi al întregului neam românesc s'a înfăptuit şi când dreptatea a triumfat.

Rămăşiţele pământeşti ale defunctei s'au dat pământului în 31 Iulie la Bădăcini, cu pompă cuvenită şi în mijlocul unei asistenţe enorme de oameni îndureraţi.

Ne asociăm şi noi la marea durere a dlui prim-ministru şi-i exprimăm adânci regrete pentru pierderea iubitei sale mame şi a ilustrei matroane române. Veşnică şi binecuvântată să i fie amintirea!

Mănăstirile din Moldova

— In desbaterile parlamentului —

Dl deputat *Dr. N. Lupu*, a adresat, în şedinţa camerei dela 25 Iulie 1929, dlui ministru al cultelor şi artelor o comunicare cu privire la starea mănăstirilor din Moldova:

Intre greşelile pe care le-am săvârşit în efortul pripit către civilizaţie şi adaptare la condiţiunile vieţii moderne — spune fostul ministru al muncii — desigur că una din cele mai mari a fost ruperea bruscă cu acel trecut care închidea în sine nu numai stări ce se cuveneau în dreptate, ci şi nepreţuite comori de artă.

D-sa vede o consecinţă a acestei concepţii, în exproprierea totală a mănăstirilor de întreg avutul lor. Grija acestor nuclee de cultură şi de păstrare a întregului tezaur sufletesc al trecutului; grija acestor mausolee ale voivozilor şi cărturarilor din veacurile apuse a rămas în seama statului.

Vorbitorul semnalează două fapte:

Biserica centrală a mănăstirii *Neamţu*, cel mai vestit centru de cultură în tot orientul ortodox, timp de peste 5 veacuri — una din capodoperile bisericilor ridicate de Ştefan — este ruinată şi expusă la dărâmare; de către comisia monumentelor istorice, de cinci ani, sub pretextul sau cu intenţia de a o repara, s'a dat jos toată tenciuiala care proteja zidurile. De atunci încoace, la fiecare doi ani se ţine o licitaţie, se ridică schele care putrezesc, pentruca apoi să se ridice altele, iar vântul şi ploaia îşi fac loc printre pietrele şi cărămizile zidirii, macină şi dărâmă locaşul în care zace mitropolitul Teoctist, înteleptul sfătuitor al lui Ştefan cel Mare şi în care sânt păstrate icoane, picturi şi odăjdii de mare preţ. Guvernul este dator să găsească oricum suma neînsemnată pe care o necesită reparaţia bisericii şi să ducă lucrările la sfârşit, înainte ca o nouă iarnă să lovească zidurile neproteguite.

La mănăstirea *Bistriţa*, din sus de Peatra Neamţ, se află mormântul unuia dintre cei mai iubiţi şi mai mari domni ai bătrânei Moldove, Alexandru cel Bun. Este o ruşine naţională modul în care este întreţinut acest mormânt. Biserica însăşi, ale cărei clopote de argint şi de bronz dau acelaş sunet ca şi pe vremea voevodului, fiind dela el rămase, se ruinează şi se dărâmă. Iar în despărţirea în care este mormântul lui Alexandru şi al domniţei Ana, fica lui Mircea cel Bătrân, cu icoana sfintei Ana, — un obiect de mare artă trimisă de un paleolog al Bizanţului, — în această despărţitură sânt grămădite dulapuri boite cu sineală albastră şi alte ustensile, ear în jurul mormântului istoric nici un grilaj şi nici o inscripţie care să arate cercetătorului că cei ce zace acolo, este unul din ctitorii Moldovei vechi.

Gândiţi-vă cu câtă grije şi cu câtă pietate îşi păstrează alte neamuri tezaurele lor de artă şi faceţi să înceteze această ruşine, luând măsurile necesare pentru a repara biserica şi a da mormântului tot fastul ce i se cuvine».

Dl prof. *N. Iorga*, spune că se raliază la cele arătate de dl Lupu:

Comisiunea monumentelor istorice nu are la dispoziţie nici sumele necesare, nici personalul necesar pentru repararea acestor mânăstiri, care sânt o preţioasă mostenire de tezaure istorice.

---

săraci bătrâni şi bătrâne, fără urmaşi, sânt o mare sarcină. Reuniunea, înfiinţând un azil pentru ei, li-ar face viaţa mai puţin amară şi i-ar face părtaşi de câteva zile senine.

7. *Orfelinate*, s'au înfiinţat câteva după războiu, dar mai sânt mulţi orfani cari prin sprijinul reuniunii femeilor ar putea fi plasaţi în institute, unde li s'ar da creştere creştinească şi ocupaţie cinstită.

8. *Pentru alţi saraci neputincioşi.* Societăţile de femei, ajutorând cu cele trebuincioase, haine, şi mâncare cel puţin la sărbători, va apărea ca un înger salvator al oropsiţilor.

9. *Infrumseţarea bisericii.* Unele din sf. locaşuri nu sânt destul de îngrijite, altele sânt lipsite de cele prescrise de ritul nostru. Infrumseţarea lor şi provederea lor cu utenzilii şi icoane, curăţirea, spălarea şi spoitul lor, fac grija reuniunilor de femei.

10. *Pelerinaje.* Pentru a ţinea vie religiositatea în femei şi spre a desvolta nobilă emulaţie cu alte femei în lucrări creştineşti, e bine ca reuniunea să organizeze câte o călătorie la o mănăstire, la o biserică mai mare din apropiere, spre a vedea lucruri preţioase, care să le desvolte simţul estetic şi religios. Unde sânt mănăstiri, e bine să se facă pelerinaje acolo, azistând la servicii şi cercetând interiorul mănăstirii şi aşezămintele ei.

11. *Petreceri creştineşti.* Reuniunile supraveghează jocurile tinerilor şi, cu societatea lor, dă producţii teatrale, alegând piese, cântări şi jocuri cu caracter înălţător.

12. *Să privegheze asupra moravurilor.* Reuniunile de femei din parohii vor controla purtarea femeilor. In şezători se vor introduce cântări frumoase, povestiri cu caracter educativ şi alte asemenea.

13. *Ţinerea obiceiurilor la sărbători, pomeni.* Reuniunea de femei se va îngriji ca obiceiurile bune, împreunate cu sărbătorile mari, Crăciun, Paşti, Rusalii, Florii etc. să se păstreze, deasemenea obiceiurile la morţi stăruind pentru eliminarea pomenilor dese şi costisitoare.

14. *Portul* Sătenene vor fi îndemnate să se ocupe cu cusătura în timp liber lucrând cele trebuincioase pentru îmbrăcămintea familiei şi păstrarea portului.

15. *Şcoale de menaj.* In timp de earnă se ţine şcoală de menaj, aducând o bucătăreasă bună care să instrueze pe femei cum din bucate simple se poate face mâncare bună şi de ajuns. Această chestiune azi, — când munca agricolă a luat mare desvoltare, — e de mare importanţă. Prin bun menaj s'ar reduce alcoolismul la sate. —

Am arătat căile pe care asociaţiile femeeşti pot lucra la sate întru moralizarea femeilor, şi întru ajutorarea celor lipsiţi.

Pentru adunarea de fonduri, absolut necesare, trebue aranjate petreceri, coruri, ateliere de lucru manual, colecte etc.

Reuniunile de femei funcţionează cu greutăţi mari; activitatea lor e nulă fără concursul continuu al preotului sau învăţătorului, cari cu soţiile lor trebue să şi facă ţintă ideală: ridicarea morală şi culturală a femeilor.

Cele dintâi puncte spre care trebue aţintită privirea reuniunilor, sânt îngrijirea bisericii, provederea cu cele trebuincioase cultului; spre acest scop să se îndemne la contribuţii în natură, care prefăcute în bani, dau sume uneori destul de mari.

După fiecare contribuire să se procure ceva necesar, spre a vedea ce s'a făcut cu banii lor.

Pelerinajele la sfânta Mănăstire Bodrog

In anul acesta se încep cu praznicul *Schimbării la faţă* (6 August). Vor veni la această dată credincioşii din Timişoara, cu întreg Banatul şi valea Mureşului.

La *Adormirea Născătoarei de Dumnezeu* (15 August) vor veni cei din Crişana, împreună cu cei din celelalte părţi ale eparhiei.

Ear la *Tăierea capului sfântului Ioan* (29 August) şi la *Naşterea Născătoarei de Dumnezeu* (8 Septemvrie) vor veni grupurile de ori unde, care au rămas dela cele două mari pelerinaje.

Modificarea aceasta se face pe urma experienţelor din acest an şi din anul trecut, fiindcă grija lucrului de câmp stângineşte plecarea liniştită de acasă, la serbătorile de vară.

Programul misiunilor religioase cu prilejul pelerinajelor este următorul:

Ziua I: dela amiazi începând, primirea grupurilor de pelerini. Conducătorii grupurilor, la întâmplare, vor spune din ce comune bisericeşti sânt cei pe cari îi aduc, numărul pelerinilor: bărbaţi, femei, tineri şi fete, ca şi al intelectualilor cari îi însoţesc; scoţând la iveală eventuale dorinţe osebite, pe care le ar avea. După binecuventarea egumenului, urmează înconjurarea şi intrarea în biserică. Statistica pelerinilor se prezintă şi în scris, fără arătarea cu numele, numai în cazul celor cari aduc vre un dar sf. Mănăstiri, pentru a fi trecuţi în pomelnicul de peste an.

Vecernia zilei şi cuvântarea de introducere a misiunilor — păcatul şi pocăinţa.

Molitva şi pregătirea pentru mărturisire, care se va repeta ori de câteori se vor prezenta grupuri noui.

Pavecerniţa cu alocuţia despre grija de mântuirea sufletului.

Mezonoptica cu îndemnul: «Priveghiaţi şi vă rugaţi».

Ziua II: Utrenia şi cuvânt despre credinţă ca putere de viaţă.

Sfânta liturghie pentru cuminecarea celor pregătiţi, predică: Cuminecarea vrednică.

«Drumul Crucii» cu oprire şi scurte meditaţii la fiecare popas, în faţa troiţelor, ridicate în grădina sfintei Mănăstiri.

Slujba sfântului Maslu, cuvânt despre sfintele Taine, ca mijloace ale mântuirii.

Vecernia zilei şi cuvântarea despre viaţa veşnică: Cerul şi iadul.

Litia şi privegherea praznicului, cu ieşire la paraclis şi cuvântare despre primejdia patimei de a bea. In legătură cu acţiunea de combatere a alcoolismului, din acest an, la sfânta Mănăstire s'a înfiinţat asociaţia «Trezvia», care urmăreşte înfrânarea dela orce beutură tare. Membrii, bărbaţi şi femei, dela 18 ani în sus, se leagă să nu mai bea rachiu, nici ţuică şi nici un fel de beutură tare, ca să nu se ameţească, dacă nu se pot lega să fie cu totul abstinenţi. Se pot înscrie şi membrii din «Oastea Domnului». Şi tuturor sfânta Mănăstire le vine într'ajutor cu puterea rugăciunilor în toate zilele, ca să-i întărească în propusul lor, să li se dăruiască dela Dumnezeu cele de trebuinţă unei vieţi tihnite şi să dobândească mântuirea în viaţa cea veşnică.

Ziua praznicului: In biserică, de dimineaţă, Utrenia şi sfânta Liturghie pentru împărţăşirea pelerinilor; cuvânt despre prezenţa reală a Domnului Isus Hristos în sfânta Cuminecătură.

In curtea sfintei Mănăstiri slujba sfântului Maslu.

La paraclis, sfânta liturghie solemnă, cu predică despre sfinţenia praznicului şi datoria de a respecta sărbătorile.

Incheerea misiunilor, cu îndemnul la îndreptarea vieţii.

La misiuni vor da mână de ajutor părintele misionar eparhial şi preoţii misionari din protopopiate ca şi duhovnici tractuali, după cum vor fi orânduiţi de P. S. Episcop Grigorie.

Cucernicii părinţi ai satelor sânt rugaţi a împărtăşi aceste orientări credincioşilor, punându-le în vedere, că împrejurările şi lipsa mijloacelor materiale nu ne-au îngăduit încă să putem clădi un mare paraclis — pavilion pentru slujbă şi ocrotire de vreme rea. Se vor îngriji deci de cele necesare pentru a nu fi expuşi la umblarea timpului. Dar în aceeaş vreme îi vor îndemna să vină pregătiţi cu obolul lor spre a ne sprijini, ca la primăvara viitoare, cu ajutorul lui Dumnezeu şi cu ofranda pelerinilor, să putem realiza şi planul clădirii pavilionului atât de necesar cu prilejul pelerinajelor.

Arhim. *P. Moruşca*
egumen.

Până când femeile nu sânt pe deplin lămurite, şi până când nu se însufleţesc ele pentru înfiinţarea reuniunii de femei, reuniunea aceea nu va fi sprijinită. — Nădăjduim că femeile, auzind sfatul conferinţelor, se vor înviora la suflet şi simţind zi de zi pagubele ce le fac în casa lor şi în satul lor diferitele păcate în traiul oamenilor, se vor reculege şi ca Maria din Evanghelie vor alege partea cea bună. Asociindu-se în reuniuni şi lucrând fiecare din răsputeri, instituţia are să devie mare binefacere în orce parohie. Pr. **Dionisie Bucur.**

Congres la Arad

Dela asociaţia generală a clerului Român ortodox, secţia generală, primim următoarele:

Prea cucernice părinte,

1. Am onoare a vă aduce la cunoştinţă că Sf. Sinod cu ordinul Nr. 643/929, ne-a aprobat ţinerea celui al optulea Congres anual al Asociaţiei la Arad pentru zilele de 15, 16 şi 17 Septemvrie a. c., cu următorul program:

1. Misionarismul în Biserica Ortodoxă română.

2. Diverse.

3. Ţinerea a două conferinţe publice:

a) Adevărata interpretare a Sf. Scripturi.

b) Puterea sfinţitoare a Bisericii.

Numele referenţilor se vor comunica la timp prin «Graiul Vremii».

Cum ţinerea congresului nostru coincide aproape cu ţinerea unui mare congres al baptiştilor din lume, care se ţine tot la Arad în zilele de 14, 15 şi 16 Septemvrie a. c., dorim ca congresul nostru să fie o adevărată manifestare a preoţimii bisericii ortodoxe române. In consecinţă sânteţi rugaţi a îndemna să ia parte în număr cât mai mare şi să aibă o ţinută care să impună respect şi duşmanilor noştri.

Adeziunile se vor trimite până la 1 Septemvrie la sediul Asociaţiei în Bucureşti, Bulevardul Carol 55.

2. Cu ocaziunea Congresului se vor discuta şi modificările pe care ni le cere Tribunalul spre a deveni Asociaţia persoană juridică.

3. Conform art. 7 din Statute vă rugăm a ne trimite cel puţin 10% din suma cotizaţiilor încasate dela membri, sumă cu care şi Asociaţia să facă faţă multiplelor ei cheltueli.

4. Cu această ocaziune vă facem şi un călduros apel ca să îndemnaţi pe preoţii conduşi de Pr. Cuc. Voastră să se aboneze la ziarul Asociaţiei «Graiul Vremii», şi să ne trimită neîntârtârziat abonamentul, spre a face faţă cheltuelilor ce necesită întreţinerea unui organ de apărare a intereselor preoţimii.

Vice-Preşedinte:
Econ. I. Popescu-Mălăeşti

secretar:
Econ. G. Creţu

Aviz

Epuizându-se cartea «Prelegeri academice despre liturgica bisericii dreptcredincioase răsăritene» de Mitrofanovici Tarnavschi, I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei, fost profesor de teologie practică la facultatea de teologie din Cernăuţi, văzând lipsa acestui op, a hotărât să o retipărească, revizuindu-o şi adăugindu-o.

In curând va apărea în editura Consiltului eparhial noua ediţie, tipărită pe hârtie velină, având peste 900 de pagini. Costul unui exemplar va fi de aproximativ 800 lei.

Ceice doresc să aibe această lucrare voluminoasă şi temeinică, o pot comanda de pe acum Consiliului eparhial secţia culturală din Cernăuţi.

Sibiu, la 24 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut o broşură...

Cu titlul de «*Răsplata fostului rector al Academiei teologice «Andreiane» ort. române din Sibiu, Dr. Eusebiu R. Roşca, arhimandrit*» a apărut, zilele acestea în Sibiu, o broşură de 72 pagini cu acte şi documente adnotate de autorul ei, Păr. arhimandrit Roşca, din prilejul trecerii sale în binemeritată stare de pensionar al Arhiepiscopiei.

Din întreagă această broşură, în care autorul nu uită să se laude pe sine, rezultă clar şi adevărat, că atât Inaltul guvern, cât şi Venerabila Adunare Eparhială au constatat următoarele:

Consiliul Arhiepiscopiei de Alba Iulia şi Sibiu a procedat, la această pensionare, în mod leal, legal, şi cu toată condescendenţa.

Cetind însă expunerile Părintelui, fost rector al Academiei noastre teologice, ajungem la impresia, că bine meritata sa pensionare trebuia făcută cevaş mai demult... Atunci, poate, n'ar mai fi simţit trebuinţa de a se prezenta ca o figură «persecutată» de autorităţile noastre publice, bisericeşti şi civile.

Debuisse pridem.

Dela sate

— Mişcări culturale —

Ziua de 21 Iulie a. c. a fost prilej de bucurie şi învăţătură pentru poporul drept credincios din comuna *Amnaş*, protopopiatul Săliştei. Iubitul şi neobositul protopop păr. Dr. D. Borcea, împreună cu unul dintre harnicii profesori dela Şcoala superioară de comerţ din Sălişte, dl N. Martin, în numele Astrei au ţinut conferenţe şi predică poporului din acest sat.

La ora 9 se celebrează sfânta Liturghie, săvârşită de păr. protopop împreună cu parohul locului, I. Giurgiu. Biserica arhiplină de credincioşi, cari în ce priveşte participarea la cultul divin, pot servi de model. La sfârşitul Liturghiei păr. protopop rosteşte o prea frumoasă predică, luând ca idee cuvintele: «Mântuieşte-mă Doamne că mă prăpădesc», din evanghelia zilei.

După aceasta dl profesor, N. Martin, vorbeşte despre educaţia tineretului pe terenul industriei şi a comerţului. Face apel la părinţii copiilor să-şi trimită odraslele la şcoala de industrie şi comerţ, fiind unele dintre cele mai de viitor.

La ora 1 d. a. în sala şcoalei primare din loc massa de popor se întruneşte să asculte conferenţa păr. protopop despre — *Viaţa lui Isus şi locurile sfinte*, — prelegere însoţită de proecţiuni luminoase. Timp de 2 ore păr. protopop ţine încordată atenţiunea ascultătorilor, dornici — pe lângă toată arşiţa verei — să adâncească asemenea învăţături mântuitoare.

Ca încheere preotul locului, în numele poporului, aduce călduroase mulţumiri conferenţiarilor respânditori de lumină vie şi mântuitoare.

S'au înscris 16 membri activi şi 1 fondator cu 1000 lei, achitând toţi imediat taxele. *Coresp.*

INFORMAŢIUNI

Inscripţia pe mormântul Regelui Ferdinand I. Cu prilejul parastasului de doi ani, pe mormântul Regelui Ferdinand I a fost aşezată, o lespede din marmoră dela Ruschiţa (Banat) cu următoare inscripţie:

«Aici odihneşte
robul lui Dumnezeu
Ferdinand I, Regele
României. Născut 24
August 1865 la Sigmaringen,
răposat 20 Iulie 1927,
la castelul Pelişor.
Luând cârma ţării
la 11 Octomvrie 1914, a tras sabia
în 15 August 1916 pentru
desrobirea românilor
de peste vechile
hotare. Infăptuind
întregirea neamului
şi încoronându-se
în 15 Octomvrie 1922 la Alba-
Iulia ca primul Rege al
tuturor românilor».

Nou staret. Duminecă s'a făcut, la sf. mănăstire din Sinaia, instalarea arhimandritului *Serafim Georgescu* dela Buşteni, ca superior al acestei mănăstiri, în locul rămas vacant prin moartea arhimandritului Dionizie R. Simionescu. In acest scop a venit la Sinaia I. P. S. Sa Patriarhul Regent, Miron, care a dat binecuvântarea, zicând: Iţi încredinţez toiagul egumenesc şi doresc să păstoreşti cu cinste.

Poşta redacţiei

Pr. *N. R.* în *G.* Binevoiţi a ne arătă preciz *titlul* cărţii şi *numele* autorului dela 1721.

Nr. 587/929. (100) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a din **Feldioara**, protopopiatul ortodox român Avrig, se publică din nou concurs cu terminul de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Venitele stolari usitate în parohie.

3. Dreptul în păşunea comunei de 4 vite mari şi 8 oi.

4. Cinci stânjini de lemne în pădurea comunei.

5. Casă închiriată de parohie.

Doritorii de a ocupa această parohie să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 15 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Nr. 425/1929. (101) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Peştera**, în protopopiatul Bran, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform coalei B.

2. Venitele stolare uzitate în tract şi aprobate de preavenerabilul consiliu arhiepiscopesc.

Ceice doresc a ocupa acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopopesce în Sohodol-Bran, şi au voie a se prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Branului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sohodol-Bran, 20 Iulie 1929.

George Babeş
adm. prot.

Nr. 8/929 par. (95) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Cenade**, protopopiatul Mercurea, — dela prima apariţie în Telegraful Român, se publică concurs de 30 de zile.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. Salarul dela Stat.

Eclejie 32 jugăre, din care 3½ de luncă.

Lemne din pădurea bisericii.

Casă parohială şi grajd.

Stola obişnuită.

Refiectanţii la acest post să-şi înainteze oficiului protopopesc cererile în ordine în terminul prescris şi să se prezinte în parohie, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Cenade, în 22 Iunie 1929.

Văzut: Oficiul protopopesc

Avr. S. Păcurariu
protopop.

Nr. 144/1929. (104) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Măgura**. cu filia **Topliţa**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.

2. Stola obişnuită.

3. In matera **Măgura**, dela circa 86 familii, câte una ferdelă cucuruz sfarâmat, care se va răscumpăra cu bani.

In filia **Topliţa**, dela circa 76 familii câte una ferdelă cucuruz sfărâmat şi folosinţa alor 7 jugăre fânaţ precum şi cimitirele ambelor comune.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi a-şi trimite petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în terminul legal, oficiului protopopesc Băiţa şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Băiţa, la 21 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Secărea
protopop.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

---

Nr. 375/1929. (96) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a **Holbav**, protopopiatul Bran, se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apuriţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesie parohială 7 jugăre cad. fânaţ şi păşune.

3. Cinci stânjini lemne de foc nefasonate, din pădurea comunală.

4. Dreptul de a-şi mâna vitele în păşunea comunală ca oricare alt proprietar din comună.

5. Lei 1000 anual din fondul bisericii.

6. Stola uzitată în protopopiat şi aprobată de preavenerabilul consiliu arhidiecezan Nr. 4549/929.

Ceice doresc a ocupa acest post, sânt invitaţi a-şi înainta rugările, însoţite de documentele cerute, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran în terminul arătat.

Pentru a face cunoştinţă cu poporul candidaţii se pot prezenta ori când în comună.

Holbav, la 27 Iunie 1929.

Oficiul protopresbiteral al Branului în înţelegere cu consiliul parohial.

George Babeş
adm. prot.

---

(103) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Noul-săsesc**, cu filia **Roandola**, protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

2. 8 jugăre pământ, parte arător şi parte fânaţe, sesiunea veche, care se va întregi la 14 jugăre, eventual mai mult, prin reforma agrară; iar în filia Roandola 5 jugăre 800 stj. pământ, puţin arător, mai mult fânaţe, primit definitiv prin reforma agrară.

3. Dela fiecare familie, câte una ferdelă porumb, iar dela văduvi pe jumătate.

4. 4 stânjini lemne de foc din pădurea bisericii, pe cari le vor tăia şi aduce gata parohienii în curtea parohială.

5. Stola uzitată.

6. Casă parohială, deplin corespunzătoare, cu toate supraedificatele economice, precum intravilanul vechi şi nou, ca grădini de zarzavat. Casa va fi liberă la 1 Mai 1930.

7. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului în comună.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc ortodox român Târnava-mare în Biertan, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul, a celebra şi predica.

Biertan, la 15 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei-mari, în înţelegere cu consiliul parohial din Noul-săsesc.

Nicolae Gheaja
adm prot.

---

(105) 1—2

Publicaţiune

Pentru darea în întreprindere, a zidirii sfintei biserici ortodoxe române din **Hăşdat** se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de 26 Octomvrie 1929 ora 4 p. m.

Licitaţia se va ţinea în localul şcolii primare din Hăşdat.

1. Planul, devizul de spese şi condiţiunile generale se pot vedea la oficiul protopopesc din Hunedoara.

2. Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 10% din preţul oferit.

3. Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi.

4. Antreprenorul, căruia i se va da lucrarea, va restitui bisericii cheltuelile pentru compunerea planului şi a devizului, aprobat de Preaveneratul consiliu arh. ortodox român din Sibiu.

5. Concurenţii nu pot pretinde spese pentru participarea la licitaţie

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrările acelui antreprenor, în care va avea mai mare încredere.

6. Actele licitaţiei se aprobă de Preaveneratul consiliu arh. din Sibiu.

7. Lucrările vor începe numai în primăvara anului 1930.

Din şedinţa Consiliului parohial ţinută la 9 Iunie 1929.

Consiliul parohial ortodox român, Haşdat.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

(106) 1—1

Licitaţiune

Consiliul parohial ortodox rom. din **Geoagiu-Băi** (Feredeu) dă în licitaţiune publică minuendă edificarea bisericii, pe baza planului şi devizului aprobat de P. V. Consiliu arh. prin ordinul dela 25 Iulie a. c. Nr. 6808. Licitaţiunea se va ţinea Duminecă în 11 August a. c. ora 11 a. m. la faţa locului. Oferenţii vor depune un vadiu de 10% dela suma de Lei 500,000 în numerar sau hârtii de valoare. Planul şi devizul se pot vedea la oficiul protopopesc ort. român din Geoagiu între orele 9—12, unde se vor da toate informaţiunile.

Geoagiu-Băi, la 30 Iunie 1929.

Consiliul parohial.

Nr. 6212. (90) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **preot-predicator** la biserica catedrală din centrul mitropoliei noastre, se publică concurs cu termin de 45 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela viitorul predicator se cere a predica în biserica noastră catedrală în fiecare Duminecă şi sărbătoare.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt 1600 lei lunar salar de bază plus accesoriile legale.

Cererile de concurs să se trimită Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu, în terminul deschis, dimpreună cu documentele necesare, şi anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de bacalaureat.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească pentru parohii de clasa I.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.
7. Deodată cu cererea concursuală să prezenteze şi 3 predici în scris, pentru diferite Dumineci şi sărbători în decursul anului, şi în terminul deschis al concursului să predice odată în catedrală.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 9 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 1456/928 (97) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei dn cl II-a **Araci (Arpătac)**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.
2. Casă parohială cu supraedifcate.
3. Sesie parohială 22½ jugăre.
4. Simbrie preoţească: una ferdelă (20 litri) porumb dela fiecare familie.
5. Stola obişnuită.
6. In caz că filia Ariuld, nu va fi recunoscută de stat ca parohie materă, vor fi şi aci 14 jugăre sesie parohială.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt invitaţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului oficiu şi să se prezinte în vre o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a fi cucunoscuţi de credincioşi, spre a celebra, respective a cânta şi a cuvânta.

Sf. Gheorghe, la 30 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe.

Aurel Nistor
protopop.

Redactor responsabil: Dr. George Proca

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 10 August 1929 Nr. 55

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
Sibiu
(Str. Șaguna 8)

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze **Administrației** ziarului **Telegraful Român**, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Școale confesionale românești

Am vestit, în numărul precedent al acestui ziar, că parlamentul român a votat, între alte numeroase proecte, și proectul legii privitoare la raporturile dintre școalele secundare confesionale române din Ardeal și dintre ministerul instrucțiunii publice.

Actualul ministru al acestui departament, dl *N. Costăchescu*, a găsit cuvinte călduroase de laudă și îmbărbătare la adresa acestor vechi și vrednice așezăminte de cultură și morală.

Școalele confesionale românești din Ardeal, — așa grăește expunerea de motive a dlui ministru Costăchescu, — au fost până la împlinirea idealului național puternice fortărețe de viață, de cultură și de grai românesc: din ele a ieșit întreaga pletoră de conducători ai poporului nostru de peste munți; ele au sădit în massele largi ale neamului asuprit germenii marilor nădejdi; ele au alimentat în mijlocul prigonirilor dușmane puterea de rezistență, și dorul de *Țara mamă;* ele au cultivat și îngrijit curățenia datinelor strămoșești și a limbii naționale; ele iș revendică marile vrednicii ale conservării sufletului românesc pentru măreția zilelor de astăzi. —

Astfel, școalele secundare confesionale sânt lăsate, conform legii votate, *sub imediata conducere de care s'au împărtășit și până acum*, — având de sine înțeles controlul și supravegherea ministerului instrucțiunii.

După noua lege, votată de corpurile noastre legiuitoare în unanimitate, la 28 Iulie, școalele secundare ale bisericilor românești se bucură de toate drepturile conferite prin legi școalelor similare ale statului. Autoritatea confesională poate să-și întocmească regulament propriu de ordine și funcționare interioară a școalelor, precum și eventuale programe suplimentare, cu aprobarea ministerului. La inscrieri au preferință copiii aparținători confesiunii respective. Pentruca cineva să fie numit profesor la școalele secundare (Brașov și Brad) de sub autoritatea mitropoliei noastre ortodoxe, trebue să fie de religie ortodoxă, cu preferință absolvenți ai unei școale superioare de teologie. Numirea făcută de autoritatea confesionslă va fi confirmată de minister prin decizie. Definitivarea la catedră se face în baza avizului favorabil al autorității confesionale. Membrii corpului didactic ai școalelor confesionale secundare au aceleași drepturi și datorii pe care le au membrii corpului didactic secundar din școalele similare ale statului, cu deosebirea că drepturile ce le acorda art. 72 din legea pentru învățământul secundar se pot exercita numai cu învoirea prealabilă a autorității confesionale, și că repartiția orelor suplimentare și distribuția lucrărilor prevăzute în art. 77—78 din legea învățământului secundar, nu le face ministerul, ci autoritatea confesională, care le comunică ministerului prin inspectoratul respectiv. Disciplinarea corpului didactic aparține autorității confesionale. Retribuțiile sânt identice cu ale corpului didactic din școalele similare ale statului. —

Acestea ar fi dispozițiile de căpetenie generale din legea privitoare la raporturile dintre școalele noastre secundare și ministerul instrucțiunii, — dispoziții pentru care au purtat lupta cea mai stăruitoare conducătorii bisericii ortodoxe române.

Scopul legii nici nu putea să fie altul, decât să menție autonomia bisericii, sprijinind desvoltarea acelor școale, care au avut rol covârșitor în respândirea culturii creștinești și a virtuților împreunate cu această cultură.

Dacă toate guvernele României întregite, — cum ne asigură dl ministru actual al instrucțiuniii — au fost preocupate de o pioasă recunoștință pentru școalele confesionale românești ardelene, pentru păstrarea acestor instituții și a spiritului în care vibrau, să nădăjduim că drepturile acordate și recunoscute pe seama bisericii, nu numai că nu se vor alterà, ci dimpotrivă vor fi lărgite în conformitate cu ideile rostite și la acest prilej, când atât de elocvent s'a scos la iveală folosul și ajutorul școalelor românești confesionale, de orce categorie, în propășirea morală și religioasă a neamului românesc.

In 3 August, anul Domnului 1929, s'au împlinit *zece ani*, de când ostirile române au ocupat capitala Ungariei, Budapesta. In această zi, gândirile țării întregite s'au îndreptat tot mai mult către în veci gloriosul Rege Ferdinand I și către toți ceice au contribuit, jertfindu-se pe sine, la înfăptuirea marelui vis de veacuri al poporului românesc.

Capitala Ungariei ne poartă astăzi ură și vrăjmășie; înainte cu zece ani însă, în 3 August 1919, aceeaș capitală răsună de strigăte voioase,

---

FOIȘOARA

(9)

Din vremuri apuse

— Documente pentru istoria bisericească, comunicate de Pr. Iuliu Moldovan —

(*Circulara episcopului Vasile Moga din 10 Dec. 1811*)

Numărul I. K. 1314.

Preacinstite protopoape!

Din așternutul prin i. k. g. la preaînaltul loc protocol consistorialicesc în luna lui Ianuarie 1810 a sa preaosfințită mărire împărătească bine a voit a lua samă precum preoții neuniți nice prin legile țării și rânduielele întru asămănarea acelor eșite nice prin pedepsele de către i. k. g. amenințate și hotărite nu să pot conteni a nu săvârși cununii nelegiuite întratâtea cât toate acestea nebăgându-le în samă zișii preoți din urita numai partea a câștigului acuș cunună fețe de alte legi, acuș săvârșesc cununii scandelicești fără cele trei vestiri care dela legătura căsătorii cei dintâi încă nu sânt deslegate neîngrozindusă a slobozi la altă căsătorie.

Deci ca îndrăznirilor acestora ori beția preoților neuniți pe vremea viitoare să să poată pune pedecă și să să încunjure urmărele acelea foarte, care dintru acestea vin pe publicum, de vreme ce nelegiuitele mai cu samă aceste cununii a mai mulți ani și nașterea dintrânsele a pruncilor descoperindusă, fețelor așa căsătorite cu mare turburare trebue a să despărți și pruncii de părinți lipsiți a să ticăloși, frățiilor voastre precum sub 111 a. c. așa și acum întru urmarea preaînaltelor porunci împărătești prin milostivul decret g. din november a. c. 9075 eșit, strâns să poruncește să privigiați fețe de altă lege și fără de trei vestiri a cununa sau fețe care sânt căsătorite la altă căsătorie să nu îndrăzniți, și care nu să va îndrepta după sunetul legilor țării de tot lipsindusă și degrădăluindusă la jurisdicția mirenască să vor da, adăogându-dusă mai încolo că această poruncă numai de aceea vi să publicăluește, ca fieștecarele să o scrie în protocoale și să purtați grijă ca pentru încunjurarea pedepsi prin trânsa făgăduită, tocma să le păziți.

Sibii 10 Decemvrie 1811.

episcop
Vasile Moga

(*Circulare din vremea episcopului Vasile Moga*)

Supt Nr. consist. 1014 a. 1810 să poruncește pentru fieștecare biserică a să plăti *8 zloți și 55 cr.*, ca să să rescumpere protocoalele de nou tipărite pentru *botezați*, *cununați* și *morți*.

Supt Nr. G. 596 din 4 Mai 1813 să poruncește ca dascălii sau diecii care nu vor fi procopsiți cu învățătura *nemțește*, *latinește*, *ungurește*, nici de cum la candidație de preot să nu să pună.

Supt Nr. G. 945 din 12 Noemvrie și al consist. 1286 din 20 Noemvrie a. c. să poruncește ca preoții pe parohiianii săi săi dojenească să să feriască de *patima curvii*, și care nu vor asculta să să arate la tisturile din afară ca săl pedepsească, și de nu vor voi tisturile din afară ai pedepsi, să să arate la mai înalte locuri.

Supt Nr. G. 10505 a. k. 16 Decemvrie ca precum capul al 6-lea al Normativului în rândul sănătății eșit și patenturile preaînalte despre partea celor ce calcă rânduielile despre *ocolirea ciumii* la anul 1805 făcut în biserici nu leți fi vestit, așa să poruncește dela tisturile din afară să să ceie de mai sus pomenitul pontum de sănătate și despre patentul, și în biserică să să vestească și să să tâlcuiască norodului.

Supt Nr. milostivului decret G. 10698 din 7 Noemvrie 1814 sau po-

de aplauze puternice, pe balcoanele din calea Andrássy fâlfâiau batistele, mânile celor nemâncaţi şi maltrataţi se întindeau binecuvântând trupele româneşti salvatoare de mizeria comunistă.

Ce s'ar fi ales de orgolioasa capitală, dacă armata noastră ar fi refuzat ajutorul implorat de trimişii celor strâmtoraţi şi storşi de foame şi chinuri, cari nu mai găseau altă mântuire, decât ocuparea Budapestei de români?

Cercurile culturale sătești. Ministerul instrucţiunii, singur sau cu alte instituţii particulare, va întemeia şi organiza cercuri culturale pentru luminarea familiilor sătești. In acest sens s'a votat şi promulgat o lege specială. Aceste cercuri culturale au chemarea să răspândească prin pilde şi prin cuvântul viu la şezători, reprezentaţii şi alte petreceri morale, sfaturi şi îndrumări pentru gospodărie, viaţa de familie, creşterea şi educaţia copiilor, iubirea de ţară şi în genere pentru tot ceeace constitue sănătatea fizică şi morală a unui popor. Deasemeni vor stărui să provoace şi să stimuleze dragostea de carte, stând la îndemâna claselor populare în toate nevoile de cultură. Ele vor fi conduse de învăţătoare de stat, dându-se preferinţă la alegerea acestora absolventelor şcoalei de misionare din Vălenii de munte. Cercurile culturale se vor înfiinţa şi întreţinea cu subvenţii dela stat, judeţe şi comune, precum şi cu cotizaţiuni şi donaţiuni dela particulari.

In recunoştinţă. In ziua «Schimbării la faţă», Marţi în 6 August 1929, s'a făcut la Braşov desvelirea bustului înălţat poetului ardelean *Ştefan O. Iosif*, ridicat din iniţiativa unui comitet. S'a comemorat, după vrednicie, viaţa şi opera neuitatului poet.

Serbări. Asociaţia generală I. O. V., filiala Sibiu, în scopul ajutorării invalizilor din oraşul şi judeţul Sibiu, organizează pentru zilele de 10 şi 11 August 1929 în parcul băilor Ocna-Sibiului, mari serbări populare, sub patronajul dlui Dr. Coriolan Ştefan, prefectul judeţului, care întotdeauna a dat un larg sprijin invalizilor şi a ajutat Asociaţia pentru a duce la bun sfârşit scopul pe care-l urmăreşte.

„Ziua marinei“

Sfântul Sinod prin circulara cu Nr. 721 din 20 Iulie 1929 dispune următoarele:

Ministerul de răsboi cu adr. Nr. 90/929, ne face cunoscut că Liga navală de sub Inaltul patronaj al M. S. Regina Maria îşi sărbătoreşte anul acesta «Ziua marinei» în ziua de 15 August.

Ca o pioasă recunoştinţă către cei ce s'au jertfit pentru Unitatea naţională, Liga navală doreşte să se comemoreze în toate bisericile din ţară numele eroilor marinari şi pentru aceasta Inspectoratul general al marinei va trimite tuturor căpeteniilor bisericeşti din ţară, liste cu numele ofiţerilor şi gradelor inferioare ale marinei morţi pe navele de răsboi.

Ca atare în toate bisericile din cuprinsul Arhiepiscopiei noastre, dispunem să se pomenească marinarii morţi la Ectenia cea de după sf. Evanghelie.

Sibiu, 5 August 1919.

Consiliul arhiepiscopesc.

Organizarea bisericească a Banatului

— Conferenţa dela Belgrad —

Privitor la lucrările româno-iugoslave din Belgrad asupra rezolvirii problemei izvorâte pe urma împărţirii Bănatului între cele două ţări, corespondentul Universului publică, în Nr. dela 6 August a. c., câteva amănunte:

Chestiunea bisericească şi a bunurilor bisericeşti, — raportează numitul ziar, — a avut parte de cele mai îndelungate desbateri. Delegaţii iugoslavi au stăruit să se discute în primul loc stabilirea noului regim bisericesc, declarând că rezolvarea chestiunii bunurilor bisericeşti are mai puţină însemnătate.

Noi am cerut dintru început, ca în ceeace priveşte jurisdicţiunea ierarhică a celor două biserici, să rămână starea de astăzi, adică biserica română din Iugoslavia să rămână atârnătoare de episcopul din Caransebeş, iar biserica sârbească din România să depindă de episcopul sârbesc din Chichinda mare. Având fiecare din cele două biserici dreptul de a-şi desvolta organizaţia actuală, să se creieze pentru românii din Banatul atribuit Iugoslaviei un organ de conducere bisericească, un consistoriu, în frunte cu un preşedinte, care să fie un vicar, supus episcopului din Caransebeş.

Faţă de această teză, delegaţii iugoslavi au susţinut «autonomie largă pe seama bisericii române, cu condiţia ca biserica română din Banatul atribuit Iugoslaviei să stea sub conducerea şi jurisdicţiunea bisericii sârbeşti.

Aceste două propuneri sânt foarte depărtate una de alta.

Dintre membrii comisiunii iugoslave, cel mai conciliant s'a arătat tocmai episcopul sârb Letici, care a recunoscut, că anumite legături ar trebui păstrate între biserica românească din Banatul atribuit Iugoslaviei şi biserica naţională a României, precum şi biserica sârbească dela noi de sf. Sinod al bisericii sârbeşti. Astfel s'a ajuns la dispoziţia de a se acorda la alegerea episcopilor dreptul de candidare exercitat de sinoadele bisericilor naţionale.

Punctul de vedere românesc s'a sprijinit pe argumentul, că numai prin admiterea vechilor relaţii ierarhice se poate pune baza unei înţelegeri trainice şi frăţeşti. Ruperea de biserica naţională ar fi o modificare în rău a situaţiei de astăzi, o renunţare la un drept câştigat, şi, deci, un prilej pentru a se creia o atmosferă de nemulţumiri şi amărăciuni.

Biserica românească din Banat e organizată pe principiul unei biserici naţionale. Dacă în epoca stăpânirii catolicismului austro-maghiar i s'a recunoscut acest drept, ea poate pretinde cu deplină îndreptăţire să nu i se ştirbească nimic din drepturile avute.

Insfârşit, dacă s'ar admite teza sârbească, şi biserica românească, înzestrată cu oarecare autonomie, ar fi înglobată bisericii sârbeşti, care e organizată pe baze absolutiste, existenţa autonomiei bisericii româneşti ar fi necontenit ameninţată, iar biserica românească ar deveni o biserică tolerată şi cu drepturi limitate.

Totuşi delegaţii iugoslavi au făcut un pas de apropiere spre punctul de vedere românesc, propunând ca la viitoarea alegere a viitorilor episcopi sinodul bisericii române din Iugoslavia să aleagă pe unul dintre candidaţii propuşi de sf. Sinod al României, iar adunarea eparhială a sârbilor din Timişoara să ţină seamă de cei doi candidaţi propuşi de către sf. Sinod al bisericii sârbeşti.

Teza română, în conferenţa dela Belgrad, a apărat o cu deplină stăpânire a problemei şi cu o impresionantă autoritate dl Silviu Dragomir, profesor la universitatea din Cluj, erudit istoriograf al bisericii româneşti şi cunoscător al limbii şi trecutului poporului sârbesc.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat în 3 August la băile din Marienbad, unde va sta trei săptămâni.

Legea pentru organizarea ministerelor prevede următoarele ***zece*** **ministere:** de interne; de externe; de finanţe; de justiţie; ***de instrucţie publică şi culte;*** al armatei (până acum: de răsboi); de agricultură şi domenii; de industrie şi comerţ; de lucrări publice şi comunicaţii; al muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale.

Examenul de admitere în şcoale secundare. Intre 1—4 Septemvrie se ţine, la fiecare şcoală secundară, examenul de admitere în clasa I. Cererile de înscriere la examen, însoţite de acte, se vor înainta şcoalei, unde candidatul voeşte a trece examenul de admitere, între 25 August şi 1 Septemvrie. Nu vor putea în înscrişi la acest examen elevii cari la 1 Septemvrie a. c. nu vor avea vârsta de cel puţin 10 ani şi cel mult 13 ani. Direcţiunile liceelor pot acorda însă o dispensă de vârstă de cel mult 6 luni în minus şi cel mult un an în plus. Pentru dispense mai mari candidaţii se vor adresa ministerului instrucţiunii. La şcoalele cu internat sau burse în bani, examenul de admitere

---

runcit a să mărturisi norodului pentru ficiori a nu merge ***în cläci şi în şezători*** între parte femeiască ***supt bătăi de 25 de toiage*** dela tisturii din afară.

Supt Nr. milostivului decret G. 453 din 26 Ianuariu a. 1815 pentru cărţile care sânt făcute de ***Dimitrie Ţichindeal*** să să strângă la S. episcopie.

Nr. 394.

Porunceşte I. K. G. supt Nr. 4286 a. c. ca Luni a doao zi să facem rugăciuni către Dumnezeu pentru ciuma din Braşov, unde 164 au murit, iară tămăduiţi 80. Al doilea:

Nr. 3055 acelaşi I. K. G. cu milostivire porunceşte ca în zioa Paştilor să nu să mai facă mâncări şi beuturi înaintea uşilor bisericii, şi la bobotează să nu umble noaptea cu crucea, ci în ajun după sfinţirea apei dis de dimineaţă să sfinţască casăle parohianilor săi, şi care vor avea filii să umble în zioa de botez până vor isprăvi.

Asa mărire împărătească prin benignul său decretum din 7 Oct. Nr. 843. 1815 eşit spre apărdrea a toată sîla şi asupriala care să poate face părţilor măcar în ce feliuri de chipuri în vremea căsătorii şi spre încurajarea cărărilor de despărţanie dintraceeaşi silă născătoare următoarele puntumuri regulative spre nemişcată păşire sau milostivit ale prescribălui, adecă:

1. Când vreau părţile căsătoare şi poftesc facerea acelor trei vestiri, dacă parohii de cumva, întraceiaşi vreme din vorba de obşte sau cu alt modru ar înţălege, precum părţile acestea sau de către alţii care lear fi în loc de părinţi au de către părinţii săi ar avea silă dela facerea vestirilor, minteni să înceteze declărănduindusă precum ei pe nime cu sila a păşi la căsătorie a îngădui nu pot.

2 Precum dacă prin veste nici prin altă rânduială silă nu sar ivi, atunci cuviincioşii preoţi vor avea dătorie ca pentru mai bună încredinţare în vremea aceea când să fac cele trei vestiri, ***pe mirele*** şi ***pe mireasă săl cheme înaintea sa*** şi înaintea a 2 mărturii neinteresate, care să nu fie nici decât frăţie sau ceva rudenie cu părţile care trec la căsătorie, sau în cât iaste cu putinţă dintre deregătoarele locului şi deschilinit ai întreba pe fieştecare parte, precum nice despre o parte nu sânt siliţi la păşirea în căsătorie, şi de cumva ar zice că sânt siliţi, dela vestiri să să înceteze şi părţile a păşi la căsătorie să nu le îngădue, iară acolo unde sar mărturisi precum de nicăirea nau nici o silă, aceasta în protocolomul bisericii să să pue, şi prin parohul şi mărturiile care au fost de faţă să să iscălească.

a 3-a Când pentru vestiri sau pentru vreo spiţă de frăţietate sau de cuscrire sar cere dispenzaţie, atunci mai înainte de ce sar face cereria de dişpenzaţie la scaunul episcopesc, mai sus pomenita întrebare şi cercetare să să facă şi aşa apoi prin parohul şi mărturiile care vor fi fost de faţă, să să iscalească testimonium despre aceea, că nu sau făcut nice o silă, care precum sau zis trebue şi la protocolomul bisericii a să însămna, şi acest testimonium sau adeverinţă să să adaoge la cererea care să va face pentru dobândirea dispenzaţii; altmintrelea nice decum dispenzaţie să nu li să dea, că a preaosfinţitei sale măriri împărăteşti milostivă aşa urmată rânduială de către înaltul K. G. milostivul său decret din 18 mai Nr. 3909 a. c. eşit frăţiilor voastre cu aceasta poruncă vi să înştiinţază ca de dânsa să vă ţineţi şi la tot norodul să o faceţi cunoscută spre a urma aşa.

de bine voitor
episcop **Vasile Moga**.

Supt Nr. K. G. milosteveşte au poruncit pentru aceia care ***sudue*** supt 24 Sept. 1815, ca suduitorii să să pedepsească cu ***pedeapsa morţii,*** ce să scrie la aprobate partea a 3-a titulusul 48, articulusul 22, ce sau vestit circular din 29 noemvrie 10293, 1910.

Supt Nr. K. G. din 18 Decheмvrie Nr. 12198 1815 şi întru urmarea milostivului decret de curte din 10 Octomvrie Nr. 3060 a. t. porunceşte ca pre fugătorii, îndemnatori aceia ***care trec în ţara românească,*** aceia cu grea pedeapsă să vor canoni, precum sau pus la pediapsă anume: ***Ilie Radu*** şi ***Ioan Radu*** sau pedepsit cu robie de trei ani la Gerla.

în clasa I este şi examen de internat sau bursă. Bursierii vor fi declaraţi primii reuşiţi în ordinea clasificării şi în limita locurilor vacante. Candidaţii cari au mai depus acest examen în sesiunea lunie, nu sânt admişi la examenul din Septemvrie decât, numai dacă renunţă în scris la situaţiunea şcolară a examenului din lunie.

Incunoştinţare. Direcţiunea seminarului teologic ortodox român din Sibiu aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că nu răspunde scrisorilor şi petiţiilor, dacă nu s'au trimis mărcile poştale de lipsă pentru răspuns, şi că nu poate da informaţii despre primire în seminar sau despre începerea cursurilor până când Venerabilul Consiliu arhiepiscopesc nu va deschide concursul de primire.

Caz de moarte. Primim următorul anunţ: Cu inima zdrobită de durere anunţăm iubitelor noastre rudenii şi cunoscuţi că scumpul nostru frate *Vasile I. Cloaje*, proprietar, fost primar comunal, membru în corporaţiunile bisericeşti, preşedintele consiliului de administraţie al băncii poporale «Turnu-Roşu», membru în comisiunea administrativă a fundaţiunii «Şaguna» etc., în ziua de 10 Iulie a. c. a încetat din viaţă, iar în 12 Iulie a. c. a fost petrecut la cele veşnice după prescrisele sfintei noastre biserici strămoşeşti. *Ana N. Bratilescu*, născ. Cloaje, şi *Maria Maxim* n. Cloaje surori.

Regularea intervenţiilor la ministerul de interne. Pentru a se evita marea aglomeraţie a publicului, care vine la Bucureşti, cheltuindu-şi timp şi bani pentru a-şi aranja în persoană la ministerul de interne şi la alte autorităţi diferitele chestiuni, se aduce la cunoştinţă publică: Orcine are de făcut o cerere către ministerul de interne, va face o petiţiune în scris adresată ministerului. Această cerere se va expedia cu poşta sau se va preda dlui prefect al judeţului, unui domn senator sau deputat spre înaintare. Cererile înaintate pe această cale vor fi rezolvate imediat de ministerul de interne, şi petentul va fi anunţat fără întârziere despre rezultatul pe care l-a obţinut cererea înaintată. In cazul când cererilor astfel înaintate nu li s'ar răspunde la timp, părţile interesate se vor adresa prin dl prefect la cabinetul ministerului pentru grăbirea răspunsului. Petiţiunile trebue să fie scrise curat şi citeţ, dacă se poate la maşina de scris, timbrate cu 12 lei timbru şi provăzute cu un rezumat, în care se va scrie conţinutul cererii pe partea exterioară a cererii.

Act de mulţumire. Credincioşii bisericii ortodoxe române din comuna Rodbav, jud. Făgăraş, aduc mulţumiri dlui Vasile B. Ionescu, comerciant în Ploeşti pentru donaţiunile făcute bisericii, şi anume: 2 sfeşnice, 1 rând de odăjdii, Sfânta Evanghelie, Icoana Mântuitorului, a Născătoarei de Dumnezeu, a Sf. Trei Ierarhi, 2 ale Sf. Nicolae, a Sf. Ioan Botezătorul, toate lucrate artistic, în valoare de cca 20,000 lei. Pr. *Dumitru Martin.*

In căminul «Fetelor de învăţători», Cluj, strada General Grigorescu Nr. 2 se primesc pe anul şcolar 1629/30 cu întreaga întreţinere: locuinţă, hrană bună, spălat, iuminat, încălzit, bae, medic şi medicamente, un număr de 60 interne (cari frecventează şcoalele secundare şi şcoalele superioare) cu preferinţă ficele învăţătorilor, înscrişi membri în Asociaţiile cari compun federala. Taxele de întreţinere pentru anul şcolar 1939/30 sunt între 18 şi 22 mii de lei. Cererile pentru primire se vor înainta: *Direcţiunii Căminului*, cel mai târziu până la 20 August 1929.

Reducere şi sporire. Se anunţă din Bucureşti, că ministerul instrucţiunii, în urma rapoartelor dela inspectorate, — care constată un număr prea mare de absolvenţi de şcoale normale rămaşi fără posturi, — studiază reducerea acestor şcoale şi sporirea numărului anilor de studii dela 6 la 8.

Noul tarif poştal conţine următoarele modificări mai însemnate: pentru o scrisoare loco până la 20 grame 4 lei; mandate poştale cartonul 3 lei, taxa de valoare până la 5000 lei, de fiecare 100 lei 1 leu; până la 10,000 lei de fiecare 1000 lei 5 lei.

Lucrările pentru construirea canalului *Bucureşti—Dunăre* vor începe zilele acestea. Timp de un an şi jumătate vor avea lucru şi pâne peste 50 de mii de muncitori.

Reducere mult dorită. Consiliul de miniştri din Italia a decis considerabilă reducere a mai multor taxe şi impozite pentru un total general de aproape o jumătate de miliard lire pe an. Reducere de impozite mai face şi Franţa. Pe când la noi?

A trecut în linişte şi ziua de 1 August proclamată, din partea mişcării comuniste internaţionale, ca «zi roşie». Nesuccesul comuniştilor, cu fraze sforăitoare, d'a distruge «infama» burghezie, a fost desăvârşit pretutindeni. Nici măcar greva demonstrativă de o jumătate de ceas n'a izbutit.

Incearcă să jefuiască o biserică. Zilele trecute, un ofiţer care trecea pe lângă biserica «Mântuleasa» din Craiova, a zărit un soldat strecurându-se înlăuntrul bisericii pe o fereastră dinspre altar. Bănuind că e vorba de furt, ofiţerul a intrat împreună cu parohul de acolo în biserică, unde au prins pe jefuitor. Hoţul este soldatul jidov Abramovici din regimentul 15 obuziere, care a declarat că fiind în concediu la nişte rude, i s'au sfârşit banii. Asupra lui s'au găsit linguriţe de argint şi aur, un potir, o cruciuliţă ş. a.

Viaţă lungă Colombia, din Statele unite, este vestită pentru bătrânii săi (peste 200 în judeţul Antioquia), a căror vârstă variază între 100 şi 140 de ani. Această viaţă lungă neobişnuită s'ar datori, cum se spune, climei, calităţilor nutritive ale grâului şi traiului liniştit dus de localnici.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** ***Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

CARŢI ŞI REVISTE

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 7—8 din 1929: I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan: Biserica ortodoxă şi Concordatul. Pr. Gh. Maior: Spre o Pastorală a noastră. I. Beleuţă: Amintirile unui preot romano-catolic devenit preot ortodox. Dr. Dumitru Stăniloaie: Curente nouă în teologia protestantă germană. Oct. Dragoş: Creştinismul şi aspiraţiile lumii moderne. Gh. Maior, O. Dragoş şi ***: Mişcarea literară: In luptă cu ispita. O carte de actualitate a P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului. Lucrarea deavolească a adventiştilor. «O mie de pilde pentru viaţa creştină». Viaţa şi opera lui Ioan Barac. N. Popoviciu, Dr. N. Terchilă şi diac. I Circov: Cronică: Mişcarea ecumenică. Criza spirituală a a veacului nostru. N. N. Glubocovschi — patru decenii de muncă ştiinţifică. *** Note şi informaţii. *** Biografie. — Redacţia şi Administraţia: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32.

Din însemnările unui preot dela sate, articole şi dări de seamă (cele mai multe apărute în Tel. Român), publicate de *Emilian Stoica*, protopop ortodox, Sighişoara. Tip. Miron Neagu, 1928. — Un volum de 132 pagini. Preţul 60 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Poşta redacţiei

Pr. *N. R.* în *G.* Trimiteţi actul decopiat *latineşte*. Titlul cărţii este a se arăta *în întregime;* la ce pagină să află actul? Subscrierile de acolo să se arate de asemenea întregi şi exact.

(109) 1—1

CONCURS

Comitetul gimnazial al liceului ortodox «Avram Iancu» din Brad publică concurs cu termen de 10 zile pentru ocuparea cu profesori titulari de religiunea ortodoxă-română a următoarelor catedre vacante.

1. Catedra Română-Latină.
2. „ Română.
3. „ Latină-Elină.
4. „ Franceză.
5. „ Germană.
6. „ Istorie.
7. „ Geografie Drept.
8. „ Ştiinţe-Naturale.
9. „ Desemn şi Caligrafie.

Reflectanţii vor prezenta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc al Mitropoliei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu în Sibiu cerere însoţită de actele cuvenite.

Retribuţiunile se primesc dela stat.

Comitetul gimnazial.

Brad, în 2 August 1929.

Preşedinte: **Pr. Alex. Fugătă** Secretar: **Dr. I. Radu**

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Supt Nr. directorialicesc 18, 23 febr. 1816 şi prin milostivul decret poruncit sub Nr. 10882, 1815 pentru ca să arate *consignaţia dascălilor*, care acuma fungăluesc dimpreună cu însemnarea obişnuitii simbrii, de unde au, şi ce faceri de bine au, şi ce scutinţă şi unde să află la sat, şi arândaşii cui administrăluesc bani, şi ce venituri săteşti să mai află, crâşme, dela păduri, dela fânaţe, pentru care să să poată face milostivă rugare către înălţatul k. gubernum spre a căpăta şi dascălii dintru acele venituri.

Asa marire impărătească, de sub Nr. 7 conzist. 356 din 2 lunie 1816 milostiveşte au poruncit ca să să aducă niamul românesc la procopsală şi să să trimită la şcoalele cele mari, *trei dieci în Beciu* spre a învăţa teologia dară numai aceia care să află că au învăţat filozofia şi după aceea dacă vor isprăvi învăţătura, să vor trimite alţii în locul lor la Beciu.

(Orânaţiunea guvernatorului Ardealului Gheorghe Grof Bánfy către episcopul Vasile Moga în anul 1816).

Kopie Nr. 5291 G. G.

Asa împărătească mărire văzând că stările împrejur a vremilor de acum casa provinţască de a putea purta cele deobşte, şi neîncunjurătoare adecă lipsa după modrul strângerii dării de acum nu va putea fi de ajuns, spre acel sfârşit până când toate averile de pe care să să dea dare nu să vor pune întru o mai bună socotinţă şi luare aminte ca aceea, nici de către oamenii cei cu porţie şi nici de către alţii să nu să tăgăduiască averile de pe care să dea dare, să să poată dobândi înălţata împărăţie sau curte, milostiveşte au binevoit a rândui, ca de cumva cineva averile dinaintea dării le va tăgădui, în anul cel dintâi al tăgăduirii, să să ia tacsă îndoită, şi cine ar colăcări pe ceice o tăgăduesc, în loc de 25 cât capătă dela sută până acum în chip de mulţumită, de aicea înainte să vor dărui cu toată tacsa sau darea ce ar trăbui în acest an dintâi al descoperirilor pentru averile descoperite a o da.

Iară aceia contribuenşi care averile sale cele până acum tăgăduite de pe care trăbue să dea dare, ei însuşi le vor descoperi, unii ca aceia să să iarte în anul cel dintâi de a da darea îndoită depe averile descoperite, iară ca să ştie fieştecine pe ce averi vine a să da darea, şi câtă dare să vine a să da pe fieşte ce lucru, sau milostivit a sa I. M. mai încolo a poruncî, ca despre toate lucrurile care sânt sub dare şi a tacselor acelora, să să facă o specificaţie, adecă o însămnare de obşte din care să să ştie pe fieşte cine care avere câtă tacsă vine de a să da, şi să poată şti şi aceea, că la descoperitori adecă la colăcarii tăgăduitelor cât vine a li să da pentru fiecare descoperită avere şi specificaţia adecă însămnarea aceasta nu numai despre partea iurisdicţii cei mireneşti, ci şi prin iurisdicţia cea bisericească în biserici fieştecare reguli, mai de multeori peste an, iară mai ales cu apropiatul terminului scrisului dării înaintea norodului în beserici aşa să să cetească cât norodul să poată înţălege cumcă îndatoreşte pe fieştecare om sub dare supus ca tăinuitele de către alt om iarăş dării supuse averi pentru binele de obşte să le descopere, şi cât e iarăşi de folos ca fieştecare cele tăinuite şi dării supusă averi, de sineşi să le arate, şi aşa pedeapsa plătirii tacsii pentru cea tăinuită avere ar fi mântuit, de care nu poate fi mântuit de cumva tăinuirea sau tăgăduirea aceasta prin alţii sar arăta, şi aşa crescând darea sar mai uşura şi greutăţile care sau obicinuit a să împărţi după numărul banilor ţării.

Intru urmarea aceştiia preaînalte orânduieli, specificaţia sau însămnarea spre mai sus numitul sfârşit cu aceeaşi rânduială ţi să împărtăşeşte preaosfinţii tale ca în lucrul acesta la înţălesul preaînaltei porunci, cele cuviincoasă la locurile sale să să orânduiască şi a să împlinî să să ia samă, luându-să şi aceasta aminte spre orânduirea împlinirii aceiia orânduieli cum că scrisul dării pre a. 1816 în est an începe cu sfârşitul lui Noemvrie, iară în anu viitor în luna lui Dechemvrie.

Al Preaosfinţii tale

spre slujbă gata

Georgie Grof Bánfy

Ştefan Kosta

Andrei Iôţa Hanz

secretar.

Nr. 271/1929. (108) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Coroisânmărtin**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform fasiunei din coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre cat. pământ clasa I.

3. Casă parohială bună.

4. Venitele stolare conform hotărârei consiliului parohial.

Parohia este situată pe şoseaua naţională Blaj—Praid, are gară şi oficiul P. T. T. în loc.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial din Coroisânmărtin.

Diciosânmărtin, la 17 Iulie 1929.

Petru Medeşan
adm. prot.

Nr. 487/1929 prot. (107) 1—3

Concurs repetit

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Răuşor**, din protopopiatul Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jugăre cat. 1097 st. p. arător; b) 107 st. p. grădină; c) 114 st. p. livadă; d) 12 jug. cat. păşune; e) 1 jug. cat. 846 st. p. cimitir (toate de dinaintea reformei agrare);

2. Două mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare casă (77 fumuri);

3. 77 zile de lucru;

4. Stola obişnuită;

5. Salarul, întregire dela stat.

Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, sediul Petroşani, judeţul Hunedoara, în terminul prevăzut. Candidaţii se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare la sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşani, la 29 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protoiereu.

---

(99) 2—3

Publicaţiune

Pentru prevederea internatului **Şcoalei normale „Andreiu Şaguna" din Sibiu** cu materialele necesare, în cursul anului şcolar 1929/1930, pentru alimentarea unui număr de circa 230 elevi, se publică licitaţie cu oferte închise.

Materialele necesitate sunt: 1. Pâne ori făină; 2. Carne; Articole de băcănie.

Ofertele se vor prezenta direcţiunii şcoalei până la **10 August 1929.** Pentru articolele de băcănie se vor prezenta mostre.

Sibiu, 3 Iulie 1929.

Comitetul şcolar.

Nr. 365/1929 (92) 2—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de paroh în comuna bisericească **Răşnov**, protopresbiteratul Bran, parohie, de cl. I-a, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesie parohială, 12 jug. cad. pământ de prima calitate.

3. Stola obişnuită în tract, revăzută şi aprobată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze petiţiile, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bran şi la ocazie potrivită pot să se prezinte în comună, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Bran, la 15 Iulie 1929.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu consiliul par.

George Babeş
adm. protopopesc.

Nr. 285/1929. (89) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a II-a de clasa I-a din **Ludoşul-mare**, protopopiatul Mercurea, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B şi întregirea dela stat.

In loc de ferdela de cucuruz fasionată în coala B, fiecare casă va da preotului un onorariu de 60 lei anual, în ajunul Bobotezei.

Stola obişnuită în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile lor, provăzute cu documentele necesare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu, şi să se prezinte în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Mercurea, 8 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial respectiv.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 249/929 (93) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Chesler**, din protopopiatul Târnavei, se publică concurs nou cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B. cu folosirea sesiunei parohiale de 22 jug. cat. arător şi fânaţ, 1 jug. cat. vie, din care sunt plantate 500 vite, dela 110 familii câte 20 litri cucuruz, 10 litri grâu şi 2 litri vin la culesul viilor, 110 zile de lucru, 2 sorţi de lemne din pădurea comunală şi stole le obişnuite în comună.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze actele subsemnatului oficiu protopopesc în termin legal şi să se prezinte în parohie spre a celebra, cuvânta şi cânta la biserică, făcând astfel cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin, la 3 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei, în înţelegere cu consiliul parohial din Chesler.

Petru Medeşan
adm. protopopesc.

Nr. 144/1929. (104) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Măgura**, cu filia **Topliţa**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.

2. Stola obişnuită.

3. In matera **Măgura**, dela circa 86 familii, câte una ferdelă cucuruz sfărâmat, care se va răscumpăra cu bani.

In filia **Topliţa**, dela circa 76 familii câte una ferdelă cucuruz sfărâmat şi folosinţa alor 7 jugăre fânaţ precum şi cimitirele ambelor comune.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi a-şi trimite petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în terminul legal, oficiului protopopesc Băiţa şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Băiţa, la 21 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Secărea
protopop.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

---

Nr. 375/1929. (96) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a **Holbav**, protopopiatul Bran, se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesie parohială 7 jugăre cad. fânaţ şi păşune.

3. Cinci stânjini lemne de foc nefasonate, din pădurea comunală.

4. Dreptul de a-şi mâna vitele în păşunea comunală ca oricare alt proprietar din comună.

5. Lei 1000 anual din fondul bisericii.

6. Stola uzitată în protopopiat şi aprobată de preavenerabilul consiliu arhidiecezan Nr. 4549/929.

Ceice doresc a ocupa acest post, sânt învitaţi a-şi înainta rugările, însoţite de documentele cerute, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran în terminul arătat.

Pentru a face cunoştinţă cu poporul candidaţii se pot prezenta ori când în comună.

Holbav, la 27 Iunie 1929.

Oficiul protopresbiteral al Branului în înţelegere cu consiliul parohial.

George Babeş
adm. prot.

---

(103) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Noul-săsesc**, cu filia **Roandola**, protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.

2. 8 jugăre pământ, parte arător şi parte fânaţe, sesiunea veche, care se va întregi la 14 jugăre, eventual mai mult, prin reforma agrară; iar în filia Roandola 5 jugăre 800 stj. pământ, puţin arător, mai mult fânaţe, primit definitiv prin reforma agrară.

3. Dela fiecare familie, câte una ferdelă porumb, iar dela văduvi pe jumătate.

4. 4 stânjini lemne de foc din pădurea bisericii, pe cari le vor tăia şi aduce gata parohienii în curtea parohială.

5. Stola uzitată.

6. Casă parohială, deplin corespunzătoare, cu toate supraedificatele economice, precum intravilanul vechi şi nou, ca grădini de zarzavat. Casa va fi liberă la 1 Mai 1930.

7. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului în comună.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc ortodox român Târnava-mare în Biertan, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul, a celebra şi predica.

Biertan, la 15 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei-mari, în înţelegere cu consiliul parohial din Noul-săsesc.

Nicolae Gheaja
adm prot.

---

(105) 2—2

Publicaţiune

Pentru darea în intreprindere, a zidirii sfintei biserici ortodoxe române din **Hăşdat** se publică licitaţie cu oferte închise şi sigilate pe ziua de 26 Octomvrie 1929 ora 4 p. m.

Licitaţia se va ţinea în localul şcolii primare din Hăşdat.

1. Planul, devizul de spese şi condiţiunile generale se pot vedea la oficiul protopopesc din Hunedoara.

2. Concurenţii vor înainta deodată cu ofertele închise şi vadiul de 10% din preţul oferit.

3. Nu vor fi admişi la licitaţie decât antreprenori diplomaţi.

4. Antreprenorul, căruia i se va da lucrarea, va restitui bisericii cheltuelile pentru compunerea planului şi a devizului, aprobat de Preaveneratul consiliu arh. ortodox român din Sibiu.

5. Concurenţii nu pot pretinde spese pentru participarea la licitaţie.

Consiliul parohial îşi rezervă dreptul a da lucrările acelui antreprenor, în care va avea mai mare încredere.

6. Actele licitaţiei se aprobă de Preaveneratul consiliu arh. din Sibiu.

7. Lucrările vor începe numai în primăvara anului 1930.

Din şedinţa Consiliului parohial ţinută la 9 Iunie 1929.

Consiliul parohial ortodox român, Haşdat.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 17 August 1929 Nr. 56

Telegraful Român

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Şaguna 8) Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 7364/929. (111) 1—3

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa tinerilor cari doresc să fie primiţi în *Academia teologică «Andreiană»*, că terminul de înaintarea cererilor, s'a prelungit până în 31 August a. c.

Condiţiunile de primire s'au publicat în Nr. 50—52 al Telegrafului Român.

Inmatricularea tuturor studenţilor, atât a celor de nou primiţi, cât şi acelora, cari vor frecventa c. II—IV, se va face în zilele de 23—25 Septemvrie.

Cursurile încep la 26 Sept.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 13 August 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Binele şi răul

(=) Scoaterea în evidenţă a *răului* ce bântue în viaţa creştinilor de astăzi, şi scăparea din vedere a *binelui*, care — orce s'ar spune — este departe d'a fi strivit din inimile lor, sânt două lucruri, ce zilnic se pot constata pe paginile gazetelor şi revistelor noastre atât profane, cât şi bisericeşti.

Buruenile ogorului sufletesc, împărtăşite de atenţiune deosebită, sânt prezentate cititorilor, cu toată izbucnirea indignării, nu numai în cotidianul scris pe repezeală, ci şi în revista de cultură religioasă, unde omul scrie, de obicei, mai pe îndelete.

Florile sufletului sânt, în coloanele aceloraş publicaţii, obiecte de mai puţină însemnătate sau, mai adese, cu totul neluate în seamă.

Citesc într'un număr mai nou al unei *reviste* eparhiale:

Pe mine unul — scrie un preot, adresându-se fiilor săi sufleteşti în dorinţa de-a le trezi conştiinţa creştină, — pe mine unul mă îngrozesc ştirile zilnice de prin jurnale: omoruri, bătăi, beţii, furtişaguri, destrăbălare. Fapte şi viaţă, bună de un nou potop, vrednice de un nou foc din cer ca şi Sodoma şi Gomora! Acesta este creştinismul şi viaţa noastră de astăzi! —

Cuvinte bogate în asprime.

Alt preot, în aceeaş revistă eparhială, scrie, de altfel frumos cu râvnă de îndurerat părinte:

«E ziua Domnului.

«Clopotele cheamă duios pe credincioşi la biserică, dar sunetele lor nu întâlnesc nici o ureche, care să le dea ascultare. Unde altădată veneau bărbaţi, femei, copii îmbrăcaţi în haine de sărbătoare în număr aşa de mare, că nu mai încăpeau în Casa Domnului, astăzi biserica este goală; ear glasul preotului se izbeşte de zidurile posomorâte.

«Nu mai poţi să faci deosebire între ziua Domnului şi restul zilelor de peste săptămână.

«Te înspăimânţi, când vezi pe oameni mai porniţi pe zor la muncă în această zi, decât în orce altă zi a săptămânii.

«La ţară, sătenii când clopotele bisericilor sună, unii pleacă la munca câmpului sau să-şi vadă semănăturile cum merg; alţii se duc cu vitele la păscut, alţii se înfundă prin cele cârciumi, cheltuindu-şi ultimul ban, strâns cu multă trudă în curgerea unei săptămâni, pe beutură. Beau, pe urmă se iau la ceartă, bătaie, crime ş. a.

«*Dacă citim ziarele*, ne convingem cu prisosinţă de acest lucru şi ce este mai trist, că toate aceste nenorociri se întâmplă, în majoritatea cazurilor, tot în zilele de sărbătoare: atunci când lumea trebue să se ducă la biserică să se roage şi să se închine, cu inima înfrântă şi smerită, rugând pe Dumnezeu ca să înoiască duh drept în cele din lăuntru ale sale.

«Orăşenii au şi ei ocupaţiunile lor. De dimineaţă se îndreaptă spre cafenele, unde se joacă biliard şi table, spre cazinouri şi cluburi, unde se joacă cărţi, se bea vin sau bere, se joacă popici, se fumează, se cleveteşte şi în fine se săvârşesc numai lucruri care n'au nici o legătură cu scopul pentru care Dumnezeu a creiat pe om.

«Goana după avuţii şi petreceri, fac pe mulţi să asculte mai curând de îndemnul satanei, apucând drumul pierzării, decât să dea ascultare dorinţii sufletului, de a veni la biserică şi să se roage lui Dumnezeu. Epidemia, distrugătoare de suflete a materialismului, a pătruns adânc în mijlocul poporului nostru, atât în liniştea satelor cât şi la oraşe. Setea după avuţii este aşa de mare, în cât iubitorii de argint nu cruţă nimic în drumul lor, nici chiar pe cei morţi. Câţi dintre noi, spre exemplu, n'am auzit că s'au desgropat morţi spre a fi prădaţi. Câţi fii nu-şi batjocoresc părinţii, îi bat, se ceartă cu ei, şi numai pentru bani. Sânt fraţi cari se duşmănesc şi se judecă, o viaţă întreagă, pentru o brazdă de pământ rămasă dela părinţii lor. Câţi nu se răsbună, la urma urmei, prin omoruri? Ce tristă constatare!

«Zadarnic clopotele bisericilor sună mereu şi cheamă pe credincioşi la sfânta Liturghie, căci satana se furişează în inimile tuturor acelora, cari s'au înstrăinat

FOIŞOARA

Te-am căutat, Stăpâne

In lumini orbitoare ale candelabrelor de catedrale. Dar nu te-am găsit, aşa cum ochii credinţei fragede te-au zărit în bisericuţa umbrită de fumul tămâiei, din marginea oraşului.

Acolo, din tâmpla altarului, te-ai coborît, pe o rază a luminării de ceară, cu faţa 'nflorită de bunătate cerească, în ochi numai blândă lumină. Uşor m'ai atins cu suflarea-ţi de taină şi inima mi-s'a înfiorat ca o liră atinsă de degetele vântului.

Icoana vedeniei tale, din scunda capelă umbrită, o port de atuncea pe braţe. Şi nu-i găsesc chip sa-i samene, în măreţe catedrale. Doar numai icoane bătute 'n argint şi aur. Sunt blete izvodiri neputincioase ale minţii cu calculi şi nu ale inimii cu vraja credinţei.

In suflet, muncit de dorinţa vedeniei din copilărie, îmi creşte năvalnic paranca de a porni prin codri cu umbre şi lunci cu miresme, cu duhul să-ţi pipăi fiinţa...

Simt suflul tău cum adie. Şi urmele tale răsar prin zările mute. Şi râuri şi munţi îmi vorbesc de minuni necuprinse de oameni. Iar firicelul de iarbă, din margini de drumuri uscate, îţi cântă măriri şi se închină...

Ochii mei de ţărână nu te văd. Sunt plini de ruşine şi plâng, covârşiţi de teamă păgână de a nu te găsi niciodată.

Smerit, cu inima 'nfrântă mă îndrept spre pragul casei tale, luminat de nădejdea să-mi odihnesc neputinţa durerii.

In drum, din adâncuri de neguri coboară blând o povaţă şi-mi mângâie urechea trudită de larma târgurilor de mincinuni.

«Icoana vedeniei tale n'o odihni pe braţe. Pogoar-o în inimă şi 'n cuget. Şi pretutindeni vei vedea faţa Domnului. Şi el va îngădui să-i săruţi urmele sfinte. Şi cerul cu stele şi lună va înflori în sufletul tău».

Z. SANDU.

PREDICĂ

La Schimbarea la faţă a Mântuitorului*)

«Şi cum se ruga, chipul feţei lui s'a schimbat în altul». (Luca 9, 29).

Prea Sfinţite Stăpâne,
Iubiţi creştini,

Biserica noastră comemorează azi minunata, strălucita transfigurare a Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, pe măgura stearpă a Taborului. Aniversează azi metamorfoza culmei scăldate de atâtea ori cu sânge eroic — în altar slăvit pentru apoteoza veşnică a dumnezeirii lui Isus Hristos. Căci dacă cineva nu poate crede că fireava fiinţă omenească s'a ridicat pân' la înălţimea dumnezeirii, ori că dumnezeirea s'a pogorât pân' la lutul omenesc, să-şi odihnească privirea cercetătoare în sublimul luminei de pe Tavor şi ceaţa necredinţei lui se va risipi ca negura dimineţii la răsăritul soarelui.

Cu acest prilej voi remarca sumar câteva clipite maiestoase din poema miraculoasă a transfigurării, le voi înălţa în slavă, ca lumina în sfeşnic, ca minţile avide să le cunoască şi admire, iar vrerile să se înactiveze în slujba duhului lor.

Era în amurg frumos de vară. Soarele scăpăta spre asfinţit, iar pe marginea bolţii răsăritene se ivea încet şi luna, gânditoare ca o frunte de poet. Atâta farmec plutea în slavă şi atâta linişte încât credeai că Dumnezeu ţine 'n o mână soarele, în alta luna,

*) Rostită în catedrala din Sibiu.

de Dumnezeu şi de locaşul cel sfânt al Lui». —

Tablourile acestea, zugrăvite de preoţi sânt, cum vedem, dintre cele mai posomorâte şi descurajatoare. Nu ni se spune însă, dacă aici e vorbă de cazuri isolate sau generale. S'ar părea că răul arătat este obştesc în partea locului; dar atunci *leacul*, abea atins, despre tămăduirea sufletească de greşeli şi păcate, cu greu îş va fi făcând efectul.

Tocmai în timpurile, când lumea merge, cum ni se pare, din rău în mai rău, năzuinţa preotului ar fi să vadă mai ales părticica binelui, ce tot mai străueşte în mijlocul celor «vrednici de soartea Sodomei şi Gomorei».

Eată, bună oară, în revista aceasta, cătră sfârşit, între mărunţişurile zilei, se înregistrează mulţumiri, din partea bisericii, mai multor enoriaşi, din deosebite parohii, chiar şi din capitala ţării, cari au donat locaşurilor sfinte preţioase obiecte necesare pentru cult; în alte reviste, de cultură religioasă, se notează, d'asemenea mulţămiri publice aduse persoanelor care au făcut donaţiuni în bani, — sume modeste sau considerabile, — pe seama bisericilor parohiale din cutare localităţi.

Şi pildele bune nu sânt rare; dimpotrivă, *sporesc* în toate eparhiile an de an. Zicem prin urmare:

Credinţa în izbânda binelui *tot prin bine* să fie, pentru preot, izvorul, din care să-şi aleagă mijlocul întăririi religioase morale între enoriaşi.

Ne trebue mai mare atenţiune pentru exemplele de bunătate, evlavie, muncă şi cinste, ca să avem în adevăr succesul împreunat cu mulţumirea datoriei împlinite. Precăderea să o dăm cuvântului demn şi omenos, — ear îndrumările aspre şi excesul în inutile superlative să le lăsăm totdeauna mai după uşă. Aşa vom umbla ca fii ai luminii, a cărei roadă «este — zice apostolul — întru toată bunătatea şi dreptatea şi adevărul».

IN ZIUA Adormirii Născătoarei de Dumnezeu se împlinesc, în anul Domnului 1929, treisprezece ani dela începerea războiului desrobitor, când viteazul şi gloriosul Suveran Ferdinand I, întru împlinirea datoriei sale de bun român, a pornit marea luptă de eliberare a fraţilor răzlăţiţi sub jugurile străine.

Cu ajutorul Providenţei şi cu jertfele mari ale poporului român, dreptatea a ieşit biruitoare şi ţara s'a întregit între graniţe fireşti şi sfinte, care le vom păstra şi apăra împotriva ori cărui duşman.

Căci «cu noi este Dumnezeu!»

A. S. R. Principesa mamă Elena la Vălenii de Munte

A. S. R. Principesa Elena a fost Duminecă la Vălenii de Munte unde a vizitat universitatea populară a dlui prof. N. Iorga.

Urându-i bun sosit, dl profesor N. Iorga a spus:

Măria Ta,

Să mi se dea voie a întrebuinţa vorbindu-vă, acest termen care se dădea de mai vechii noştri înainte de o europenizare de papagali, nu numai stăpânitorilor, cari erau ostaşi fără frică şi ctitori fără sgârcenie, dăruind ţării cât mai mult şi cerându-i cât mai puţin, ci şi odraslelor lor şi acelora cari purtau o singură coroană: aceea a tinereţii, a frumuseţii, a bunătăţii, a iubirii de oameni.

Dreptul Măriei Tale şi dorinţa poporului acestuia era să fii Regină. După regina, sprijinitoare a luptei naţionale, blânda regină împăciuitoare a sufletelor, predicatoarea în fiecare clipă a unui ideal de modestie, de rezervă, de tăcută binefacere, de ascundere a însuşirilor pe care i le-a dat natura. Soarta a vrut altfel. Dar coroana Fiului împodobeşte, nevăzută, capul iubitoarei mame. Şi noi, poporul românesc cu cărturarii şi poeţii în frunte, avem dreptul de a da şi noi o coroană. De mult noi am şi dat-o Măriei Tale.

O porţi fără a ţi-o pune pe frunte. In ceasurile de neîncredere faţă de viitor, de primejduire a dinastiei, lumina pietrelor ei scumpe, care n'au fost plătite cu banul nostru, căci virtuţile nu se cumpără, străluceşte împăcându-ne cu toate decepţiile şi mângâindu-ne de toate mizeriile. Pentru curăţirea sufletului Măriei Tale ce n'am uita şi ce n'am ierta!

Vii aici, fără pretenţii, între oameni fără pretenţii. N'ai vrut ceremoniile pe care nu ţi le putem da. Vii pentru a sta puţin între oameni cari au crezut că pot pregăti Elenei a României singura bucăţică pe pământ românesc pe care o are în dar. Măria Ta ai spus: săracilor să le fie în dar şi aceasta. Fetele universităţii noastre s'au şi aşezat într'un colţ. Dar lor şi nouă ni-ar fi foarte greu dacă am şti că pentru zidurile înalte ale palatelor regale, pentru castelele din codrii de brazi ai Sinaii, pentru balcoanele de marmoră asupra mării ar dispreţui un suflet ca al Măriei Tale livada de pruni din Văleni şi locuinţa pe care vom căuta să i-o ridicăm, din inimă bună pentru inimă bună, din credinţă pentru credinţă.

Măria Ta nu faci discursuri, fiindcă vorbeşti prin viaţa pe care o duci. Dela această viaţă înţelegătoare pentru altceva decât pompa, ipocrisia şi intriga prin care se pot mulţămi suflete, cât de tari, însă mai puţin alese, aşteptăm răspunsul şi avem credinţa că el va veni, tăcut şi sigur, la ceasul său, reamintind gândul bun pe care-l înseamnă mica noastră ofrandă, din bani cerşiţi în locurile înalte de unde voim tot mai mult, pentru binele copilului Măriei Tale, să te aducem spre noi.

Poporul îşi apără biserica

Intr'o comună din Rusia de nord, în Kimreh, organele sovietice au hotărât să închidă biserica şi apoi s'o întrebuinţeze în alte scopuri.

Ţăranii atunci au ţinut sfat la preotul Kolerov, hotărându-se ca biserica să fie apărată prin orce mijloace. A doua zi s'au adunat la biserică peste 2000 ţărani. Preotul, după slujba religioasă, s'a adresat ţăranilor şi a spus: «Fraţilor! Slujitorii lui Antihrist şi-au pus în gând să ne ia scumpa noastră biserică, singurul nostru refugiu în vremurile acestea grele. Sântem asupriţi, sântem persecutaţi la fel ca vechii creştini la Roma. Comuniştii, şi ajutoarele lor, pângăresc sfânta biserică, neagă numele lui Dumnezeu şi nu respectă lucrurile cele mai scumpe ale oamenilor». Preotul Kolerov a invitat pe credincioşi să nu permită schimbarea bisericii în club muncitoresc. Ţăranii au hotărât să stea de strajă în jurul bisericii. Când a doua zi comisiunea sovietului s'a prezentat spre a lua biserica în primare, ţăranii au declarat că aceasta se va face numai peste corpurile lor. Când s'a încercat înlăturarea ţăranilor prin forţă, s'a produs o mare încăerare, din care 30 comunişti s'au ales cu răni grave. Organele sovietice au recurs la ajutorul miliţiei, care însă s'a arătat neputincioasă, 5 funcţionari ai miliţiei au fost răniţi. Ambele tabere au stat în poziţiune de luptă toată noaptea, în care timp sovietul din Kimreh a cerut instrucţiuni din Moscova. Dimineaţa preşedintele sovietului Ierşov şi secretarul comitetului executiv judeţean Koloskov au cerut să vorbească ţăranilor, însă au fost împedecaţi. Mulţimea a stat înaintea bisericii trei zile şi oficiile n'au putut face nimic. A treia zi au sosit trupe din apropiere, care au împrăştiat mulţimea. După aceasta au fost efectuate 28 arestări. Arestaţii vor fi aduşi înaintea tribunalului. «Revolta bisericească» s'a petrecut la sfârşitul lui Iunie, dar abia acum se cunosc amănuntele. Se crede că preotul Kolerov, preşedintele sovietului bisericesc Dimitriev, şi ţăranul Baladanov vor fi pedepsiţi cu moarte.

INFORMAŢIUNI

† **Pantelimon Dima**, un venerat profesor pensionar al liceului nostru braşovean «Andrei Şaguna», unde a muncit peste patru decenii, a încetat din viaţă în 6 l. c. la Cluj, în vârstă de 89 ani. Defunctul, fost profesor de matematică şi fizică, a suplinit adese şi catedra de muzică dela şcoalele Braşovului ortodox, conducând şi corul bisericii Sf. Nicolae. In toată vremea a fost una din cele mai de seamă puteri didactice ale liceului, şi s'a bucurat de multă trecere în cercurile societăţii braşovene. Eforia şcolară din Braşov şi corpul profesoral dela liceu au fost reprezentate, la înmormântare în Cluj, prin o delegaţie. Odihnească în pace!

Deces. Cu adâncă părere de rău aflăm trecerea din viaţă la cele eterne a părintelui Virgil Pop paroh ortodox român din Cristian, jud. Braşov. Defunctul a fost unul din preoţii vrednici, conştienţioşi şi demni din jurul Braşovului, şi moartea sa, care l-a ajuns în anul al 65-lea al etăţii sale şi al 39-lea al preoţiei, lasă regrete unanime. Fie-i memoria binecuvântată!

Sfinţirea bisericii ortodoxe române din Sovata s'a făcut Duminecă din partea P. S. Sa Episcopului Nicolae al Clujului cu mare asistenţă. P. S. Sa a rostit cu acest prilej o frumoasă predică, în care a evidenţiat identitatea ortodoxismului cu românismul: într'un centru până mai ieri străin, din turnul bisericuţei ore-

---

iar o ureche şi-o apleacă spre faţa pământului, să asculte glasul slab al muritorilor. Şi 'n această împăinjenire de seară, pe poteca şerpuitoare ce tindea spre culmea pleşuvă a Tavorului, urca domol o ceată de pribegi. Erau patru. Unul mergea în frunte şi cu privirea lui senină iscodea albastrul bolţii cerului. Şi la câţiva paşi îl însoţiau ceialalţi trei, cu frunţile proptite în pământ. Era Isus şi ucenicii săi, Ioan, apostolul iubit, care-şi apleacă, de atâtea ori în iubirea lui, capul său feciorelnic, pe pieptul sfânt al Domnului. Şi Petru, care 'n entuziasmul pentru Învăţătorul se aprindea ca aschia de brad şi Iacov, fratele lui Ioan, suflet ce purta o comoară de credinţă, ca scoica mărgăritarul de mare preţ.

Urcau să se roage. Isus, marele măiestru al rugăciunii, cel mai celebru imnolog din istoria rugăciunii, e modelul fără pereche al închinării celei mai desăvârşite, al închinării ideale. El s'a rugat în mijlocul deşertului steril, unde graiul său mai dulce decât sucul fagurilor aurii de miere, se întrecea cu cântecul vântului în preamărirea Părintelui a toate. El s'a rugat pe râpa mării întinse, unde ruga caldă se înalţa cu doxologia valurilor veşnic în neastâmpăr, ca o simfonie divină, spre tronul Atotţiitorului. Şi acum doria să se rosge în munte. Acolo unde lumina este mai intenză, unde aierul e mai limpede, unde ochiul îşi lărgeşte perspectiva, pentru a înţelege rostul contingental al firii iscusite, unde sufletul se desbară din legătura lutului şi se purifică, se regenerează, se renaşte în minunata, în sublima lui curăţenie, primordială şi aşa se apropie şi se lipeşte de dumnezeire.

Şi Celce învăţa că omul când vrea să se roage, să se încuie în camera lui, să se adâncească în conştiinţa lui, ca minierul în pământ — se retrase din fruntea ucenicilor, ca să fie singur, de-o parte, să se roage. Genunchii i se frânseră pe cremenea aspră. Ochii mai limpezi decât cerul şi-i pironi în nemărginire. Prin minte-i treceau gânduri mai înalte decât văzduhul, prin inimă simţiri mai adânci decât oceanul şi buzele rumene de sfinţenie se miscau în ritmul inimei îndrăgostite de fiinţa Tatălui. Şi sufletul i se ilumină de raze cereşti în suprema bucurie pentru că s'a putut lepăda de sine şi s'a putut jertfi pentru renaşterea sufletului omenesc, şi uriaşa lumină spirituală ce-i copleşea întreaga fiinţă sufletească, se arătă şi 'n cele din afară. Chipul său se ilumină şi străluci ca faţa soarelui, iar vestmintele lui se făcură albe cum nu ştie să înalbească albitor de pe faţa pământului.

In faţa priveliştei cereşti luna par' că-şi ascunse faţa 'n o şuviţă de nor cenuşiu, stelele-şi perdură frăgezimea scăpărării, zefirul nu mai mişca din aripi, mierlele nu mai cântau prin tufişul de pe pantă şi frunzele încă-şi opriră şoaptele uşoare. Ucenicii priviau uluiţi, cu lumina ochilor proprii lumina dumnezeirii lui Isus Hristos. Prindeau cu simţul materiei ceeace pipăeau pân' acum numai cu puterea credinţei mântuitoare. Şi cum admirau mai intenz minunata vedenie cerească, de care numai lăcaşul din sfera raiului se 'nvredniceşte, simţiră cum bucuria ce se revarsă ca valuri nesfârşite din sufletul Domnului, prinse a se strecura şi 'n sufletele lor şi a le umplea de unde de lumină şi de bucurie cerească, de care nu mai gustară pân' acum bietele lor inimi pământene. Şi 'n taina bucuriei nedefinite şopti unul ca 'n spovadă: «Ce bine ne este nouă aici»!...

Dar cum să nu le fi fost lor bine, în apropierea dumnezeirii în-

doxe răsună azi dangăt de clopot, ear din lăcaşul Domnului răsbate graiul dulce strămoşesc...

† **Dr. Ioan Marghita**, judecător-şef la judecătoria mixtă din Geoagiu, consilier de curtea de apel, membru fundator al societăţii «Astra» al cărui preşedinte activ era pentru despărţământul Geoagiu, şi deputat sinodal la Sinodul şi Congresul naţional-bisericesc din Sibiu, după scurtă boală şi-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului, Joi, în 8 August în etate de 55 ani. Rămăşiţele sale pământeşti au fost aşezate spre veşnică odihnă în 10 August, deplâns, pe lângă soţia şi cele 2 fetiţe ale sale, de întreaga populaţie românească din acest ţinut al Orăştiei, unde s'a născut şi a trăit spre binele neamului şi al bisericii, cum au accentuat-o aceasta oratorii dela groapa sa. A murit un bărbat, care s'a trudit zi şi noapte pentru luminarea şi îndreptarea poporului român, omul, care urmând întotdeauna calea dreaptă, a rămas credincios tradiţiei româneşti, şi-a iubit neamul şi ţara. A fost petrecut la groapă în cântările duioase ale preoţilor tractului, în frunte cu protopopul I. Gorun, care a ţinut un impresionant panegiric la casa reposatului, iar la groapa din faţa bisericei ortodoxe şi-au luat rămas bun, în numele lor şi al diferitelor instituţiuni şi corporaţiuni, următorii domni: Dr. V. Olariu, primpreşedintele tribunalului Deva, Dr. E. Tătaru, în numele advocaţilor, protopop-senator I. Jenea, în numele băncii «Ardeleana», Dr. V. Bontescu în numele vechilor luptători naţ. şi a populaţiei din judeţ, iar notarul com. V. Roşu în numele comunelor care l-au iubit şi stimat întotdeauna. Au participat la acest trist act un mare număr de ţărani şi foarte mulţi intelectuali din judeţul Hunedoara. Neamul şi biserica pierde în răposatul un harnic îndrumător, iar magistratura pe un probat membru al ei. Dumnezeu bunul să-l aşeze între cei buni şi drepţi ai săi! — *Dr. Eug. Munteanu.*

«Marele duhovnic», este titlul unei drame nouă a dlui Victor Eftimiu. Subiectul dramei e luat — cum vestesc ziarele — din viaţa bisericii ortodoxe. Noua piesă a dlui Eftimiu prezintă momentele vieţii unui călugăr ajuns la rangul de mitropolit. Drama se va reprezenta în curând pe scena unui teatru din capitală.

Să învăţăm dela duşmani. Autorităţile din Ungaria au oprit femeilor să mai joace cărţi în public şi în cercuri, în considerare că numărul nenorocirilor provocate se urcase atât de îngrozitor încât măsura era necesară.

Aviz. In internatul de fete al Asociaţiunii din Sibiu se primesc eleve, care frecventează: Liceul de fete «Domniţa Ileană», ori Şcoala comercială superioară de fete, sau şi alte şcoale de fete din Sibiu. Anunţările, pentru anul şcolar 1929/30, se fac la direcţiunea internatului până în 25 August 1929. Cu prilejul anunţării se depune un avans de 2000 lei (cu posta sau în persoană), pentru asigurarea locului în internat şi primirea numărului pentru rufe. Taxa internatului e: 22,000 lei anual (2200 lei lunar) şi se plăteşte în patru rate anticipative à 5500 lei. *Direcţiunea internatului.*

In sala băilor dela Ocna-Sibiului, Sâmbătă, 17 August ora 9 seara, va da un singur concert mandolinistul *Simicel*, cu bogat program.

O garanţie pentru pace. O sută de copii germani au petrecut o lună de vară în mijlocul unor familii din regiunea Parisului. La plecare au luat o sută de copii francezi, aşteptaţi de familii din Germania pentru restul vacanţei: O acţiune, care ar trebui adoptată şi în alte ţări.

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** ***Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

CARŢI ŞI REVISTE

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral de *Vasile Gan*, protopopul Lupşei, carte publicată în urma votului conferenţei preoţeşti din protopopiat, menind venitul, ce se va realiză din vânzarea ei, pe seama fondului de propagandă religioasă. Volumul, de 252 pagini, dă preţioase indicaţii pentru situaţiile pastorale în cariera preoţească. Preţul 100 lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Tineri scriitori ardeleni

Coriolan Bărbat

— O schiţare de portret literar —

Ardealul îşi deschide larg porţile sufletului şi ale gândirii, reuşind să destrame complect întunerecul în care au voit să-l cufunde stăpânitorii lui de ieri.

In fiecare colţişor din ţara sbuciumărilor naţionale, răsar foi literare, reviste, tineri îndrăgostiţi ai artei, purtând comoara pe care asupririle de veacuri n'au putut-o risipi...

In anii de după războiu am putut observa pe arena literelor româneşti un nou combatant. Mai întâi timid, producând aproape numai lucrări lirice, apoi tot mai îndrăzneţ atacând şi disecând, — de cele mai multeori cu reuşită, — diverse probleme sociale, — înaintând cu paşi siguri în domeniul nuvelisticei moderne româneşti.

Primul volum de nuvele şi-l tipăreşte în anul 1925, la etatea de 25 ani. Titlul: *«Flori de primăvară»*.

Fundamentat pe o observaţie psihologică adecvată realităţilor imediate, acest întâi volum al dlui *Coriolan Bărbat*, este mai presus de orce un cântec cu învederate caractere lirice ridicat pentru frumuseţea traiului pământesc.

Întărit de o pătrunzătoare sondare a substratului sufletesc general-uman, nuvelele şi schiţele din acest volum ***sânt o sinteză de psihologie în care eticismul se îmbină armonic cu realizarea frumosului în sine.***

Analizând apoi mai departe foiletoanele şi lucrările dlui Coriolan Bărbat observăm că adevărata lor valoare constă mai cu seamă în calităţile lor intrinsece, în acele profunzimi de frumos şi moral pe care le înglobează în alcătuirea lor.

In anul acesta, prin secţia literară a «Astrei» din Cluj, îşi tipăreşte al doilea volum: *«Anny»*, — nuvele şi însemnări de călătorie prin Italia şi Egipt. In volumul «Anny» desprindem aceeaşi duioşie şi aceeaşi fineţă în analiza sufletului femenin. Căci trebue să accentuăm aici, că dl Coriolan Bărbat este unul dintre tinerii noştri scriitori moderni cu vădite aptitudini în analizarea sufletului femeiesc, atât de enigmatic.

Cu acest al doilea volum, în care talentul său îşi dăltuieşte perle de netăgăduită strălucire, tânărul scriitor ardelean îşi face întrarea definitivă în locaşul vrăjit al artei.

Criticile şi dările de seamă despre volumul: *«Anny»*, i-au dat îndreptăţirea de nuvelist modern consacrat.

Nu voiu încerca aici disecarea critică a diferitelor nuvele şi schiţe cuprinse în volum. Au făcut-o alţii mai competenţi. Mă voiu mărgini numai în a spune, că în însemnările sale de călătorie întâlnim un pictor subtil, care ne zugrăveşte cu o îndemânare dialectică cele mai ascunse şi fermecătoare manifestări ale naturei (să nu uităm că e vorba de Italia şi Egipt).

In polemicile sale, dl C. Bărbat, dovedeşte spirit de pătrundere sociologică, destul de bine pregătit. Voiu aminti aici unele din articolele sale sociale de seamă: «Proprietatea spirituală», «Religia, biserica şi marxismul», «Procesul de descompunere a Rusiei», «Femeia ca epizod», «Femeia de azi», «Incipienta emancipare a bărbaţilor», «Spre pacea eternă», «Cuvinte despre caracter», «Gazetarul şi gazetăria», «Poezia şi dreptul», «O nouă putere mondială», «Care este cea mai veche limbă a omenirii» etc.

In ziaristică, dl C. Bărbat este un spirit combativ, şi înrudit de aproape cu suferinţele celor mici, e chiar un revoltat al vieţii.

...In expunerea fugară de mai sus, — fără nici o pretenţie critică, — m'am mărginit la o simplă schiţare de portret, a unui tânăr scriitor în deplina sa ascenziune.

Livia Dan
studentă în lit. şi filozofie.

Nr. 7240/1929. (110) 1—3

CONCURS

La *Şcoala Normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu*, sunt vacante următoarele catedre:

1. Limba franceză, 2. Istoria, 3. Desemnul şi caligrafia, 4. Educaţia fizică.

Candidaţii, cari doresc a ocupa vreuna din aceste catedre, să-şi înainteze în termin de 15 zile dela această publicare, *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu*, cerere de concurs, însoţită de următoarele acte: a) certificat de naştere, b) certificat de cetăţenie, c) diploma de profesor, d) certificat de serviciile prestate, e) eventual alte acte recomandatoare.

Salarul şi sporurile sunt identice cu ale profesorilor dela şcoalele de stat.

Consiliul arhiepiscopesc.

---

trupate! Cum să nu se simtă bine întunerecul în faţa luminei, păcatul în faţa virtuţii, contingentul în faţa infinitului, contemplându-l cu raţiunea şi admirându-l din tot adâncul cu inima! Atâta fericire se sălăşluise în conştiinţa lor şi atât de mângâietoare, încât ar fi dorit să 'ncremenească acolo pe loc, vârtos ca muchea Tavorului, ca să admire în veşnicie incomenzurabila frumuseţe a dumnezeirii lui Isus Domnul.

Dar eată o palmă de nor luminos se apropie, mai bine, tot mai bine. Şi norul înfăşură de-odată superba lumină dumnezeească a făpturii Mântuitorului şi 'n clipa întunecării un sgomot uriaş, ca al mării înfuriate, sgudui văzduhul tot, de înfioră întreg trupul Tavorului. Ear din vârtejul sgomotului elementar se desprinseră cu limpezime argintie cuvintele: «Acesta este Fiul meu cel iubit. De El să ascultaţi»! Şi ca la un semn dat prinseră făpturile să transmită cu repejune minunata solie a cerului. Înălţimile strigau: «De El să ascultaţi»! Şi aşa le răspundeau prăpastiile. Aşa chiueau stâncile şi aşa răspundeau văile. Şi glasurile toate se afundară ca săgeţile cerului în sufletele ucenicilor, ca să răspundă în conştiinţa lor şi ei: «De el ascultăm»! Numai de El»! «Până 'n vecii vecilor»!

Aceasta este strălucita poemă a transfigurării Domnului, pe măgura Tavorului. Aceasta este minunata revelaţie a dumnezeirii. Aceasta este clipa revărsării darurilor duhovniceşti pentru desăvârşirea şi sfinţirea sufletului omenesc.

In suflet revăşit al veacului de acum, ce ţi-a pierdut splendoarea feţei prin scufundarea în întunerecul păcatului, îndreaptă-ţi azi privirea cugetului spre piscul luminos al Tavorului, unde străluceşte în toată splendoarea lui Domnul, desprinde câteva raze din lumina Lui, le resfiră în lumea ta obscură ca să-ţi schimbe şi să-ţi lumineze sărmana faţă desfigurată, în faţă albă, în faţă lucitoare ca faţa Domnului.

Tu suflet schilăvit al vremii pe care te-a zdrobit povara viţiilor feluri te, tu suflet ofilit ca bolnavul dela Vitezda, de miasmele necredinţei ucigătoare, tu suflet ce rătăceşti fără ţintă 'n largul lumii, ca un vas fără cârmă pe talazurile mării, vino şi-ţi propteşte geana ochiului pe muchea Tavorului, unde străluceşte dumnezeeşte chipul feţei Domnului. Şi priveşte-L mult, mult... zăvoreşte-ţi simţurile pentru lume, deschide-le numai pentru El! Şi desluşeşte comoara de virtute din ochii, de pe fruntea, de pe buzele lui... Credinţa, iubirea, nădejdea, înţelepciunea, dreptatea etc. Şi soarbe-le şi tu, cum soarbe firicelul de floare razele de soare şi picurii de rouă.. Şi soarbe-le cu lăcomie! Soarbe-le cu neastâmpăr, să-ţi renască făptura întreagă. Căci tovarăş bun al duhului mocnit al vremii, priveşte cum îşi îndreaptă căpşorul său vlăstarul tinerel, spre vatra de foc a soarelui şi cum soarbe de-acolo razele de lumină şi căldură. Şi supt vraja acestor raze priveşte cum scoate el din pământul negru ca scrumul petalele albe ca neaua şi din mirosul greu al putrezirii fireşti cum desprinde miresmele dulci, cari înviorează toată suflarea omenească... Prin razele dumnezeirii lui Isus Domnul şi tu, suflete al vremii, din putregaiul păcatului vei înfiripa floarea cu petale albe a virtuţii şi 'n locul mirosului pestilenţial al scârbelor desgustătoare, vei împrăştia cu gingăşie, cu mângâiere, cu bucurie multă, în jurul tău, miresmele dulci ale desăvârşirii morale. Sus să avem azi privirile, sus la muntele Tavorului, să ne luminăm, să ne renaştem, să ne desăvârşim! Amin.

Pr. *A. Nana.*

(109) 2—3

Concurs

Comitetul gimnazial al liceului ortodox «Avram Iancu» din Brad publică concurs cu termen de 10 zile pentru ocuparea cu profesori titulari de religiunea ortodoxă-română a următoarelor catedre vacante.

1. Catedra Română-Latină.
2. „ Română.
3. „ Latină-Elină.
4. „ Franceză.
5. „ Germană.
6. „ Istorie.
7. „ Geografie-Drept.
8. „ Ştiinţe-Naturale.
9. „ Desemn şi Caligrafie.

Reflectanţii vor prezenta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc al Mitropoliei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu în Sibiu cerere însoţită de actele cuvenite.

Retribuţiunile se primesc dela stat.

Comitetul gimnazial.

Brad, în 2 August 1929.

Preşedinte: **Pr. Alex. Fugătă** Secretar: **Dr. I. Radu**

Nr. 1456/928 (97) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei dn cl II-a **Araci (Arpătac)**, protopopiatul Sf. Gheorghe, se publică din nou concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat.
2. Casă parohială cu supraedifcate.
3. Sesie parohială $22^1/_2$ jugăre.
4. Simbrie preoţească: una ferdelă (20 litri) porumb dela fiecare familie.
5. Stola obişnuită.
6. In caz că filia Ariujd, nu va fi recunoscută de stat ca parohie materă, vor fi şi aci 14 jugăre sesie parohială.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt invitaţi să şi trimită petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului oficiu şi să se prezinte în vre o Duminecă sau sărbătoare în parohie spre a fi cucunoscuţi de credincioşi, spre a celebra, respective a cânta şi a cuvânta.

Sf. Gheorghe, la 30 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Sf. Gheorghe.

Aurel Nistor
protopop.

Nr. 425/1929. (101) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Peştera**, în protopopiatul Bran, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform coalei B.
2. Venitele stolare uzitate în tract şi aprobate de preavenerabilul consiliu arhiepiscopesc.

Ceice doresc a ocupa acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopopesce în Sohodol-Bran, şi au voie a se prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Branului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sohodol-Bran, 20 Iulie 1929.

George Babeş
adm. prot.

Nr. 587/929. (100) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a din **Feldioara**, protopopiatul ortodox român Avrig, se publică din nou concurs cu terminul de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.
2. Venitele stolari usitate în parohie.
3. Dreptul în păşunea comunei de 4 vite mari şi 8 oi.
4. Cinci stânjini de lemne în pădurea comunei.
5. Casă închiriată de parohie.

Doritorii de a ocupa această parohie să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 15 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Nr. 6212. (90) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **preot-predicator** la biserica catedrală din centrul mitropoliei noastre, se publică concurs cu termin de 45 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela viitorul predicator se cere a predica în biserica noastră catedrală în fiecare Duminecă şi sărbătoare.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt 1600 lei lunar salar de bază plus accesoriile legale.

Cererile de concurs să se trimită Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, în Sibiu, în terminul deschis, dimpreună cu documentele necesare, şi anume:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu de bacalaureat.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească pentru parohii de clasa I.
5. Atestat de serviciu.
6. Alte eventuale documente recomandatoare.
7. Deodată cu cererea concursuală să prezenteze şi 3 predici în scris, pentru diferite Dumineci şi sărbători în decursul anului, şi în terminul deschis al concursului să predice odată în catedrală.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 9 Iulie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

---

(103) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Noul-săsesc**, cu filia **Roandola**, protopresbiteratul Târnava-mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea dela stat.
2. 8 jugăre pământ, parte arător şi parte fânaţe, sesiunea veche, care se va întregi la 14 jugăre, eventual mai mult, prin reforma agrară; iar în filia Roandola 5 jugăre 800 stj. pământ, puţin arător, mai mult fânaţe, primit definitiv prin reforma agrară.
3. Dela fiecare familie, câte una ferdelă porumb, iar dela văduvi pe jumătate.
4. 4 stânjini lemne de foc din pădurea bisericii, pe cari le vor tăia şi aduce gata parohienii în curtea parohială.
5. Stola uzitată.
6. Casă parohială, deplin corespunzătoare, cu toate supraedificatele economice, precum intravilanul vechi şi nou, ca grădini de zarzavat. Casa va fi liberă la 1 Mai 1930.
7. Drept de păşune pentru 2 vite mari, conform uzului în comună.

Doritorii de a ocupa acest post îşi vor înainta cererile de concurs oficiului protopopesc ortodox român Târnava-mare în Biertan, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul, a celebra şi predica.

Biertan, la 15 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei-mari, în înţelegere cu consiliul parohial din Noul-săsesc.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Nr. 365/1929 (92) 3—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de paroh în comuna bisericească **Râşnov**, protopresbiteratul Bran, parohie, de cl. I-a, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesie parohială, 12 jug. cad. pământ de prima calitate.
3. Stola obişnuită în tract, revăzută şi aprobată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze petiţiile, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bran şi la ocazie potrivită pot să se prezinte în comună, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Bran, la 15 Iulie 1929.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu consiliul par.

George Babeş
adm. protopopesc.

Nr. 144/1929. (104) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Măgura**, cu filia **Topliţa**, protopopiatul Băiţa, se publică concurs cu termin de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat.
2. Stola obişnuită.
3. In matera **Măgura**, dela circa 86 familii, câte una ferdelă cucuruz sfarâmat, care se va răscumpăra cu bani.

In filia **Topliţa**, dela circa 76 familii câte una ferdelă cucuruz sfărâmat şi folosinţa alor 7 jugăre fânaţ precum şi cimitirele ambelor comune.

Reflectanţii la acest post sânt poftiţi a-şi trimite petiţiile, provăzute cu documentele necesare, în terminul legal, oficiului protopopesc Băiţa şi să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Băiţa, la 21 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Dumitru Secărea
protopop.

Nr. 271/1929. (108) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Coroisânmărtin**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform fasiunei din coala B.
2. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre cat. pământ clasa I.
3. Casă parohială bună.
4. Venitele stolare conform hotărârei consiliului parohial.

Parohia este situată pe şoseaua naţională Blaj—Praid, are gară şi oficiul P. T. T. în loc.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial din Coroisânmărtin.

Diciosânmărtin, la 17 Iulie 1929.

Petru Medeşan
adm. prot.

Nr. 487/1929 prot. (107) 2—3

Concurs repetit

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Râuşor**, din protopopiatul Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jugăre cat. 1097 st. p. arător; b) 107 st. p. grădină; c) 114 st. p. livadă; d) 12 jug. cat. păşune; e) 1 jug. cat. 846 st. p. cimitir (toate de dinaintea reformei agrare);
2. Două mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare casă (77 fumuri);
3. 77 zile de lucru;
4. Stola obişnuită;
5. Salarul, întregire dela stat.

Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, sediul Petroşani, judeţul Hunedoara, în terminul prevăzut. Candidaţii se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare la sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşani, la 29 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Buma
protoiereu.

---

(99) 3—3

Publicaţiune

Pentru prevederea internatului **Şcoalei normale „Andreiu Şaguna" din Sibiu** cu materialele necesare, în cursul anului şcolar 1929/1930, pentru alimentarea unui număr de circa 230 elevi, se publică licitaţie cu oferte închise.

Materialele necesitate sunt: 1. Pâne ori făină; 2. Carne; Articole de băcănie.

Ofertele se vor prezenta direcţiunii şcoalei până la **10 August 1929.** Pentru articolele de băcănie se vor prezenta mostre.

Sibiu, 3 Iulie 1929.

Comitetul şcolar.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 24 August 1929 Nr. 57

Telegraful Român

Organ naţional-biseric

Onor. «Asociaţiunea» 2 ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

La sfârşit de vacanţe

(=) Inceperea noului an şcolar se apropie. Institutele de învăţământ, de toate categoriile, fac preparativele pentru a primi şi reprimi pe toţi cei recreaţi peste vară şi doritori de a muncì cât mai strădalnic întru cultivarea inimii şi luminarea minţii.

Academiile teologice din mitropolia noastră, împreună cu Seminarul teologic, înfiinţat în urma trebuinţei adânc simţite de a da poporului păstorii sufleteşti trebuitori, îş desăvârşesc an de an personalul didactic şi îş sporesc mijloacele de învăţământ.

Sămănătorii, puşi în fruntea acestor aşezăminte, poartă tot mai stăruitoare grijă de sufletele tinerilor ce li se încredinţează, de cultivarea temeinică a minţii lor şi de întărirea simţirilor bune în inimile atât de primitoare de sfat şi povăţuiri.

Academiile teologice, cu seminarul teologic, funcţionează în cadrul autonomiei bisericeşti. Studenţimea noastră stă sub părinteasca supraveghere a chiriarhilor, şi e sfătuită şi îndemnată prin exemplul lor. Tinerilor li se dă educaţie idealistă, în duhul lui Hristos, de către profesori aleşi şi stăpâniţi de acelaş duh. Viitorii preoţi, cu educaţia dobândită în academii teologice, desăvârşindu-se pe sine, vor putea, la rândul lor, să desăvârşească şi viaţa credincioşilor, aşa cum o porunceşte dumnezeescul nostru Mântuitor.

Clerul ieşit din acele instituţii, bine pregătit, şi cu nimic mai pe jos de clerul celorlalte culte, este necesitate pentru biserica dominantă, pentru biserica ortodoxă, în care ţara şi neamul îş pun speranţele de îndreptare morală cu deosebire în vârtejul frământărilor ce bântue viaţa socială a vremilor actuale.

Marele nostru istoric, dl profesor N. Iorga, spune că preoţimea neamului românesc, conştientă de misiunea ei culturală şi naţională, a dat poporului aproape toată învăţătura, ne-a înzestrat cu limbă literară, cu o literatură sfântă, cu o artă în legătură cu gustul şi nevoile lui; biserica, arată dl N. Iorga, a sprijinit statul fără să se lase a fi înghiţită de el, a călăuzit neamul pe drumurile pământului fără să-şi ia ochii dela cer, şi a ridicat mai sus toate ramurile gospodăriei ţărăneşti, dând istoriei cărturari, caligrafi, sculptori de lemn, argintari, oameni de stat, ostaşi, mucenici şi sfinţi...

Rămâne dar, drept consecinţă, ca această preoţime a neamului să fie şi sprijinită de toţi cei chemaţi; rămâne să se dea acestei biserici putinţa de-a desfăşura largă activitate pozitivă, aşa cum i se cere, întru deslegarea numeroaselor probleme de refacere internă. Norocoasa lor rezolvare, ce o dorim şi o accentuăm mereu, atârnă dela colaborarea armonioasă a tuturor factorilor chemaţi să hotărască soarta ce ne aşteaptă pe toţi fiii neamului şi ai ţării deopotrivă.

Şcoalele noastre se deschid, lucrătorii harnici şi cu bune porniri să se apropie şi, belşugul roadelor frumoase, cu ajutorul Celui de sus, nu poate să lipsească celorce se pregătesc ca, prin convingerile lor, să ducă învăţăturile mântuitoare în sufletul credincioşilor râvnitori la o viaţă mai bună şi mai dreaptă.

Lugojul şi Blajul. Organul greco-catolic din Lugoj, *Păstorul Sufletesc*, constată cu regret, dar şi cu toată dreptatea, «că presa noastră (greco-catolică) bisericească nu s'a alarmat» protestând împotriva legii pentru modificarea unor articole din legea cultelor.

Celce nu s'a alarmat şi n'a protestat câtuş de puţin este chiar organul, atât de guraliv altă dată, al mitropoliei blăjene, *Unirea*. Monitorul de pe Târnave, simţindu-se rău atins de constatarea confratelui lugojan, reproşează celor dela Lugoj că scriu — lipsiţi de diplomaţie — pe placul ortodoxismului sibian! *Păstorul* din Lugoj nu s'a speriat de *Unirea* cu diplomaţia ei dela Blaj, şi îi răspunde (în Nrul din 15 August a. c.): «Faptul că în anumit punct *ne-am întâlnit cu sibienii, nu ne supără de loc, ci ne mulţumeşte*... (sublinierea este a Păstorului). «*Mai bine să ne întâlnim apărând interesele bisericii, decât ale altora*», (aceeaş subliniere). Dacă Păstorul va continua să scrie la fel, te pomeneşti, că Unirea, străşnică şi belicoasă cum e, o să-l pună la index.

Numele româneşti

In fostul stat ungar, compus în majoritate din cetăţeni nemaghiari, naţiunea românească era cea mai bine reprezentată.

Cum românii locuiau ţinuturile mărginaşe, la graniţa României vechi, guvernele maghiare năzuiau în deosebi la desnaţionalizarea românilor, — pe vremuri prin colonizări cu saşi, germani-şvabi, sârbi şi bulgari, apoi cu ceangăi şi unguri, prin părţile fructifere ale ţării. Se prigoneau şi se închideau şcoalele confesionale şi se înlocuesc cu şcoale de stat, la care se numeau învăţători, în mare parte, renegaţi.

Nici oficiile publice nu erau cruţate, la justiţie se numeau judecători şovinişti, chiar şi administraţia servia ca organ de maghiarizare, prin prim-

FOIŞOARA

In costişa

umbrită de păduri seculare mi-e odihna de pripas. De jur împrejur îmugurese florile. Sunt muguri fragezi cu frica morţii în inimă. Frica să nu-i sărute prea devreme soarele cu dragostea lui de flăcări.

I-ar omorî.

Se roagă pitiţi sub frunze prietene. Să vină noaptea cu roua întunericului. Sărutul nopţei le dă viaţă.

Ruga lor frântă de evlavie înfloară pădurea. Ea o treamătă spre vârfuri de munte pentru a o şopti soarelui să se culce mai îngrabă.

Dar jos în vale, crini răsăriţi în brazdă de muncă, sărută cu sete lumina crainicului vieţii. Fericiţi îşi desfac petalele de argint şi înmirezmează hărnicia plugarului.

Suflet trudit ca brazda din vale! Sărută lumina Domnului. Infloreşte-ţi nădejdile, gândurile şi dorurile cu argintul credinţei. Numai astfel vei putea mângâia inima celor înfrăţiţi cu ogoarele şi mirui rana celor îmbrânciţi de valul necredinţei. Doar în urmă îţi rămâne abia mireazma florilor tale.

Z. SANDU.

Infloreşte

teiul din costişă. Mirezmele lui îmi cădelniţează balconul. Lumina moare în umbrele înserării. Stele se aprind în zările tăcute. Par'că mă ispitesc cu blândeţa lor mută:

«Ce bine-ai făptuit astăzi?»

Tac. Gândul coboară în tainiţa inimii. Incearcă să-mi numere ceasurile fără rost. Se înfloară de spaima prăpăstiei ce surprinde în fiinţa-mi. Trist se ridică spre pragul sufletului. Il întâmpin rusinat şi stau mut ca un copil vinovat în faţa mamei.

Stelele tremură de neastâmpăr. Şi nu le ştiu răspunde o vorbă. Imi plâng nevrednicia. Mă doare risipa vieţii în clipe şi ceasuri nebune.

De după creştet de munte răsare luna. Se sprijină pe vârfuri de brad. E mare cât soarele 'n asfinţit. Şi-i blândă şi-i galbenă ca faţa mamei.

Priveşte în odaie duios şi plin de mângâieri. Dar nu luna, ci mama e acolo. Sus în înaltul cerului Ea îmi veghează paşii vieţii. Poate a trimis o Domnul. Să mă povăţuiască.

Da, îi aud glasul mai moale decât mătăsurile de preţ: «Copilul meu! Nu te pierde. Aşează-ţi viaţa în mânile Stăpânului. Ea va fi vie şi nu se va risipi în umbrele uitării.

Inchide prăpastia ce se deschide în adâncul fiinţei tale. Inchide-o cu nădejdea în mila Tatălui. Şi inima nu-ţi va fi pustie. Vă înflori în gânduri de lumină. Ele vor rodi mântuire pentru tine şi tovarăşii tăi de credinţă. Iar dragostea mea îţi va săruta florile sufletului în fiece clipită»...

Trezit, simt cum luna îmi sărută ochii cu lumina ei umbrită de taină... Poate-i sarutul mamei de dincolo de moarte!

Z. SANDU.

PREDICĂ

La Adormirea Maicei Domnului*)

«Prea sfântă Marie, Maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi».

Fragment de rugăciune.

Fraţilor!

Azi dreptcredincioşii creştini de pretutindenea sărbătoresc cu evlavie senina adormire a Născătoarei de Dumnezeu, aureolată de liniştea unui amurg zimbitor de toamnă îmbelşugată. Azi prăznuesc cu osârdie mărita ei înălţare la veşnicele lăcaşuri ale bucuriilor cereşti, ca rugăciunea caldă ce se desprinde din adânc de suflet neprihănit şi stăruie spre urechea trează a Tatălui.

Azi sufletele cucernice aprind făclia veneraţiei profunde pentru îngereasca figură preacinstită a Maicei Domnului. Azi sufletele pioase îmbie tămâia miresmelor dulci pentru cea mai luminoasă personalitate femeească

*) Rostită în catedrala din Sibiu.

pretorii «fibirăii» şi jandarmii împănaţi, spaima populaţiei, şi mai ales a bieţilor notari comunali, terorizaţi în toate acţiunile lor. Nu mai puţin erau ameninţaţi preoţii români, cărora în caz de opunere, la înfiinţarea şcoalelor de stat, în dauna celor confesionale, li se reţinea ajutorul dela stat.

Şi mai înainte, dar mai ales în acest timp, şi-au schimbat numele neaoş românesc unii intelectuali, siliţi de autoritatea la care serviau, ca d. e. la căile ferate, poştă, jandarmi, armată, justiţie.

Multe cazuri de maghiarizare se săvârşiau la sate prin notarii hiperzeloşi, cari nu mai admiteau la înregistrare, în matricola oficiului stării civile pentru naşteri, nume de botez ca: Romulus, Remus, Aurel, Traian, Ovidiu etc., cari nu se puteau traduce în nume unguresc, iar numele de familie le împestriţau sau însoţiau cu litere ungureşti, ca Rusz, Sztark, sau direct le traduceau, b. o. din Munteanu făceau Hegyi, din Mureşanu Marosy ş. a. m. d.

Aceasta se resimte în unele părţi şi acuma. E datoria naţională să revenim la numele româneşti pierdute.

Iniţiativa să o aibă în această privinţă oficiile stării civile cu funcţionari români, patrioţi, cu inimă şi suflet românesc. Ear preoţii şi învăţătorii se inziste în aceeaş direcţie.

Dr. Eugen I. Munteanu.

Direcţiunea Şcoalei normale „Andrei Şaguna"

Nr. 300/1929.

Înştiinţare pentru anul şcolar 1929/30

La şcoala normală «A. Şaguna» din Sibiu sunt libere în clasa I 50, în cl. II 18, în cl. III 20 şi în cl. IV 16 locuri. Se primesc elevi, cari au terminat cel puţin: 4 cl. primare în cl. I. Locurile din celelalte clase se pot ocupa numai prin transferare dela altă şcoală normală.

Primirea se va face în baza unui examen de concurs, care începe în ziua de 10 Septemvrie ora 8 dimineaţa, din următoarele materii: Pentru cl. I: din Religiune, Română, Istorie, Geografie, Aritmetică. Examenul de concurs va fi precedat de un examen medical şi al aptitudinilor muzicale.

Primii reuşiţi la concurs vor fi declaraţi bursieri, în limita burselor vacante, ceilalţi solvenţi. Taxa de internat este de Lei 10,000 pentru solvenţi, şi de 4,500 lei pentru bursieri. Taxa se poate plăti şi în 4 rate: Lei 1500 la înscriere, câte Lei 1000 la 15 Noemvrie, 8 Ianuarie, 1 Martie; solvenţii câte Lei 2500. La înscriere se mai cer ca taxe şcolare (de instalare, cauţiuni, cotizaţie etc.) Lei 870. Elevii vor mai prezenta şi alimente în natură în valoare de Lei 250.

Cererile de admitere, timbrate cu timbru fiscal de 11 lei, se vor înainta direcţiunii şcoalei până la 5 Septemvrie, însoţite de următoarele acte: 1. Extractul de naştere; 2. Certificatul de studii al şcoalei unde a urmat mai înainte; 3. Act de vaccină; 4. Certificat de bună purtare pe hârtie netimbrată, din partea direcţiunii şcoalei la care a urmat; 5. Un certificat al primăriei locale, prin care să se facă dovadă că copilul e fiu de cetăţean român; 6. Un certificat al perceptorului fiscal respectiv, prin care să se arate amănunţit dările pe cari le plăteşte reprezentantul legal al copilului către stat, judeţ şi comună. Acest certificat va fi vizat de administraţia financiară; 7. Un certificat al primăriei locale, prin care să arate amănunţit: numărul copiilor şi vârsta fiecăruia cum şi averea pe care o posedă reprezentantul legal al copilului; 8. Un certificat dela primăria sau autoritatea la care serveşte sau a servit părintele copilului, dacă e funcţionar de stat, judeţ sau comună; în acest certificat se va arăta serviciile civile sau militare aduse statului şi anii serviţi.

Cererile netimbrate nu se consideră. La cererile pentru informaţiuni se va anexa un plic, provăzut cu adresa şi timbru postal. **Direcţiunea.**

Nr. 280/1927 Mitr.

REGULAMENT

pentru examenul preotesc de promovare

I. Scopul examenului

§ 1. Scopul principal al examenului preoţesc de promovare este de a îndemna preoţimea să-şi sporească neîncetat cunoştinţele şi orientările generale.

§ 2. Scopul secundar este, de a da posibilitate de înaintare acelor preoţi, cari la examenul de calificaţie preoţească au obţinut calificaţie inferioară, dar în viaţa pastorală au dat probe de zel apostolic şi, complectându-şi cunoştinţele teologice, sunt vrednici de a fi promovaţi la clasă superioară.

II. Condiţii de admitere la examen

§ 3. Petiţionarul va anexa la cererea de admitere 20 (douăzeci) predici originale, scrise cu mâna proprie, pentru tot atâtea dumineci ale anului bisericesc.

§ 4. Petiţionarul va avea să prezinte şi dovada activităţii sale bisericeşti, prin înfiinţarea societăţii «Sf. Gheorghe», pentru tineret ori a reuniunii «Altarul», pentru înfrumseţarea bisericii, — ori prin înfiinţarea de reuniune antialcoolică şi a altor instituţiuni religioase culturale.

§ 5. Aspirantul trebue să aibă şi o viaţă morală neexcepţionabilă şi să-i fie cunoscute zelul şi devotamentul pentru misiunea sa.

§ 6. Pentru admitere la examen se mai cere, ca petiţionarul să fie împlinit cel puţin 5 ani de serviciu pastoral.

§ 7. Pentru o mai temeinică orientare asupra admisibilităţii ori ne admisibilităţii petiţionarului, — întru cât se va afla de necesar şi ar fi şi posibil, — Consiliul eparhial va face şi o inspecţie, printr'un delegat din centru, în parohia şi la oficiul petiţionarului.

§ 8. Nu pot fi admişi la examen cei ce nu întrunesc condiţiunile de mai sus, sau cei ce ar fi fost pedepsiţi prin procedură disciplinară bisericească ori prin judecătoriile civile.

§ 9. Nici un preot nu poate fi admis la examen de promovare, decât numai în eparhia, în care funcţionează în ordine.

III. Procedură în vederea examenului

§ 10. Aspirantul la examen va face cerere în scris către Consiliul eparhial şi va anexa documente autentice potrivite pentru a dovedi, că întruneşte necesarele condiţiuni personale de studiu şi de activitate pastorală arătând locul durata şi rezultatele păstoririi.

§ 11. Consiliul eparhial ,aflând petiţiunea deplin ajustată şi pe petiţionar că corespunde tuturor condiţiunilor de admisibilitate arătate mai sus, îl avizează despre admitere şi despre terminul examenului.

§ 12. Examenul de promovare se face înaintea unei comisiuni eparhiale instituite permanent pe lângă consiliul eparhial, la două termene: în lunile Februar şi Octomvrie din fiecare an. In cazuri motivate se poate admite şi termin extraordinar.

§ 13. După trecerea unui nou interval de 5 (cinci) ani, dela prima promovare, candidatul întrunind toate condiţiunile de admitere fixate în acest Regulament, la cerere poate fi admis la un nou examen, pentru o nouă clasă de calificaţiune în ordinea ascendentă.

§ 14. Candidatul, care nici la a doua încercare n'ar putea presta examenul, nu mai poate fi admis la examen.

§ 15. Taxa de examinare o fixează consiliul eparhial.

IV. Materiile examenului

§ 16. Materiile examenului de promovare sânt:

a) Exegeza sf. Scripturi: Cunoaşterea amănunţită a vechiului şi noului testament cu considerare specială la eterodocşi şi sectari;

b) Dogmatica ortodoxă, cu specială privire la combaterea doctrinelor eterodoxe şi sectare;

c) Cunoaşterea temeinică a dispoziţiunilor canonice şi legislative actuale din biserica ortodoxă română;

d) Alcătuirea spontană, în scris, a unei cuvântări bisericeşti, după o temă dată şi rostirea unei cuvântări bisericeşti;

e) Pastorala: orientare preciză asupra tuturor cazurilor posibile în viaţa pastorală, când personalitatea preotului este pusă la încercare.

f) Liturgica: Cunoaşterea însemnătăţii simbolice a tuturor actelor din serviciile divine;

g) Catihetica: Orientări precize asupra metodei celei mai bune în predarea învăţământului religios, având candidatul să ţină şi o lecţie de model, la o şcoală primară înaintea Comisiunii examinatoare eparhiale.

V. Valabilitatea promovărilor

§ 17. Promovările, fie ele din trecut ori din viitor, sânt valabile numai pentru eparhia, în care ele au fost făcute.

§ 18. Candidatul care a trecut examenul de promovare, va primi un nou certificat de calificaţiune preoţească, în baza căruia va fi asimilat clasei pentru care a prestat examenul de promovare şi va avea dreptul să concureze, fără privire la pregăti-

---

din întreagă istoria generală a vieţii religioase de pe faţa pământului. Azi sufletele rugătoare fericesc în melodii măiestre de irmoase fiinţa maiestoasă, pe care pământul o imploară ca pe Stăpâna sa preamilostivă, iar cerul veşnic o preaslăveşte ca pe Regina sa strălucită. Azi sufletele închinătoare se înfrăţesc în acordurile unei minunate simfonii universale pentru sporirea slavei Aceleia, care a fost cu dar dăruită să nască misterii, să înfaşe în scutecele prunciei din peştera Vitleemului şi după rostogolirea unui crâmpei de vreme să înfăşoare în giulgiul alb al prohodirii sepulcrale, trupul sfânt al Domnului şi Dumnezeului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Veniţi şi voi, cucernici fraţi, să-i prinosim mănunchi smerit de gânduri luminoase, ca faţa recunoştinţei. Veniţi şi voi să-i împărtăşim o jerbă modestă de simţiri curate ca ochii copiilor.

Fraţilor!

Era o dimineaţă senină de vară. Paserile ciripeau, fluturaşii saltau sburdalnici din floare în floare, iar soarele răsărea măreţ, fermecător în zarea unde pământul sărută haina cerului. Şi 'n vraja dimineţii, pe creştetul unui firicel de earbă din sinul unui petec de luncă mănoasă, adulmeca un bob mărunt de rouă. Zefirul domol îl netezia cu aripa lui moale ca mătasa muşchilor şi firicelul de earbă îl legăna ca mâna de mamă odrasla iubită. Iar soarele bolţii albastre se resfrângea, în toată splendoarea măreţiei lui, în oglinda bobului mărunt de rouă... Astfel se poate resfrânge şi Dumnezeu, cu toată splendoarea măreţiei Sale, în oglinda sufletului omenesc, dacă el e limpede ca faţa bobului mărunt de rouă!...

Astfel era sufletul Născătoarei de Dumnezeu. Limpede ca lacrima de mamă, alb ca petalele florilor de crin şi nevinovat ca mieluşeaua cea de jertfă. Şi nesfârşita dumnezeire în toată înălţimea şi 'n toată adâncimea ei nebănuită se răsfrângea în întregime în oglinda sufletului ei neprihănit... Şi dorul cel mai fierbinte al inimei sale, îndeletnicirea cea mai plăcută a vieţii ei era: privirea, observarea şi admirarea chipului senin al Domnului din roua conştiinţei sale. Privirea, observarea şi admirarea din tot cugetul ei, din toată inima sa. Iar admirarea se topea în adorare, profundă, covârşitoare, îngerească, pe urmele căreia fluviile dumnezeirii îi inundau cu valurile lor cereşti toată câmpia sufletului ei virgin, şi-l îngrămădeau cu pacea, mângâierea şi fericirea, cari trăiesc în atmosfera raiului... Atunci murmura în şoaptă de porumbiţă preacurată: Bucură te suflete al meu în Domnul! Iar în clipa supremei bucurii îngâna ca o cetină tainică: Măreşte suflete al meu pe Domnul! Şi atunci strunele sufletului ei cald se agitau în vibrarea cerească a imnului serafic şi buzele ei feciorelnice revărsau pripelele măririi Domnului...

Aşa şi-a cucerit Preasfânta comoara nepreţuită a adorării ideale, dăpănându-şi firele zilelor pe ghemul vieţii, cu ochiul ţintă la chipul lui Dumnezeu...

Aşa a cules Fecioara floarea iubirii neţărmurite faţă de toată făptura pământeană, dintre florile Aceluia, care îşi răsare soarele şi îşi revarsă ploile peste buni şi răi deopotrivă.

Aşa a învăţat Binecuvântata vastă ştiinţă a milei jertfitoare, faţă de cei ce se sbat în vâltorile năpăstuirilor, din incomenzurabila înţelepciune a Aceluia, care poartă grijă şi de cuibul ferit cu puişorii de vrabie din straşina casei încovoiate.

Aşa şi-a însuşit Cea neispitită de nuntă delicata artă a smereniei adânci, din marea de smerenie au Autorului pururea încununat cu laurii apoteozei, care după-ce a creat uriaşa, ingenioasa, maiestoasa operă a Universului cosmic, s'a înveşmântat în haina modestă a anonimatului pentru mulţi.

Aşa şi-a mimetizat Preacurata chipul sufletului ei gingaş, în progresivă asemănare cu veşnica desăvârşire a Tatălui din ceruri... Şi razele acestei desăvârşiri îi încununează toate momentele culminante din epopeica-i viaţă; frageda-i copilărie înflorită sfios în umbra templului de pe creasta Ierusalimului; candida ei feciorie ad-

rile sale anterioare, la parohii de clasa respectivă din cuprinsul eparhiei, care l-a promovat.

VI. Dispoziţiuni finale

§ 19. Calificaţia aspiranţilor la protopopiat se va norma prin regulament special.

§ 20. Acest regulament intră în vigoare pentru întreg cuprinsul Mitropoliei ortodoxe române a Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului.

INFORMAŢIUNI

Între concursurile pentru premiile Academiei Române 1929 se găseşte şi Premiul «Eufimia şi Ioan Andrei» de 4000 lei (divizibil) ce se va da în sesiunea generală din 1931 celei mai bune cărţi conţinând: *Predici* bisericeşti duminecale şi ale sărbătorilor sfinţilor prăznuiţi de sfânta biserică creştină ortodoxă, printre cele publicate dela 1 Ianuar 1928 până la 31 Decemvrie 1930.

Academia Română va mai acorda şi următoarele premii pentru lucrări puse la concurs cu subiecte date: Premiul Episcopiei Argeşului de zece mii de lei se dă în sesiunea generală din 1930 pentru cea mai bună lucrare asupra subiectului: Monografia mănăstirii şi episcopiei din Curtea de Argeş. — Premiul ministerului cultelor şi artelor, de 50 mii de lei, se va da în sesiunea generală din 1931 pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Chipuri de vlădici şi scriitori bisericeşti români din veacul al 17-lea. — Premiul Năsturel, de cinci mii de lei, se va da, în sesiunea generală din 1933, pentru cea mai bună lucrare cu subiectul: Legăturile bisericii române cu patriarhia din Alexandria.

Înmormântarea unui preot în 2 August a. c. preotul *Ioan Sava*, din parohia Coveş, tractul Agnita, a încetat din viaţă în etate de 55 ani. Înmormântarea i s'a făcut Duminecă în 4 August. Serviciul funebral s'a îndeplinit de către 12 preoţi în frunte cu protopopul tractului, Păr. Emil Păcală. Au participat la actul înmormântării, pe lângă toţi parohienii, şi public străin din comunele vecine. La sfârşitul serviciului religios, săvârşit în biserică, Păr. protopop a ţinut cuvântarea funebrală, arătând activitatea desvoltată de regretatul defunct în curs de 28 ani, ca preot, mai întâi în parohia Vecerd 14 ani, şi alţi 14 ani în parohia Coveş. Înainte de a se preoţi a fost învăţător la şcoala confesională din comuna Dealul frumos. În conferenţele preoţeşti s'a validitat totdeauna ca bun pricepător al chestiunilor care să discutau. La mormânt, în numele preoţimii din tract, a vorbit preotul Ioan Alexandru, apoi dl Mosora din Sighişoara. Decedatul preot a lăsat după sine soţie şi un fiu, advocat în Agnita. Odihnească în pace! *Un asistent.*

Gratificaţii şi plocoane. Direcţia generală a cfr. a dispus ca şefii de gară şi celalalt personal dela cfr. să nu mai primească gratificaţii şi plocoane, funcţionarii având să refuze asemenea daruri. Vor fi urmăriţi şi pedepsiţi, conform legii, atât cei ce primesc gratificaţiile şi plocoanele, cât şi cei ce le dau.

După profesiune. Un confrate, răsfoind tabloul deputaţilor şi senatorilor, a extras următoarele categorii de profesiuni: *La cameră:* 172 advocaţi, 42 profesori, 37 institutori, 21 agricultori, *19 preoţi*, 18 ziarişti, 14 medici, 4 meseriaşi, 3 industriaşi, 3 agricultori, restul alte profesii. *La senat:* 78 advocaţi, *38 preoţi* (între cari 25 episcopi), 32 profesori, 13 institutori, 9 ofiţeri în rezervă, 9 industriaşi, 8 agricultori, 7 negustori, 5 directori de bancă, 4 medici, 3 ziarişti etc.

După împăcare... Prietenia între guvernul italian şi Vatican, nu este, — nici după împăcarea încheiată la 11 Februar a. c., — tocmai temeinică. Autorităţile civile din Roma au confiscat un număr dintr'o revistă, condusă de iezuiţi, pentru cuprinsul ei «antiitalian şi antifascist».

Sectanţi zişi evanghelişti, în număr de 26, din Prelidea, în mitropolia Moldovei, au cerut reprimire în sinul bisericii, regretându-şi rătăcirea la care au fost ademeniţi.

Hotărâre nu prea norocoasă a semnat ministerul muncii, când introduce sistemul că o cârciumă poate ţinea *deschis* Dumineca şi în serbătorile legale, dacă are — la propunerea consiliului judeţean — autorizare eliberată de minister. Pe calea aceasta se pot redeschide aproape toate cârciumile închise până acum Dumineca şi în sărbători.

Aviz. La şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu sânt vacante: 1 post de măestru de fanfară, 1 post de secretar, 2 posturi de pedagogi, 1 post de menajeră. Cererile se vor adresa direcţiunii şcoalei până la 31 Aug. 1929.

Aviz. La şcoalele comerciale superioare de băieţi şi de fete din Sibiu înscrierile se fac între 25—31 August. Examenele de corigenţă se ţin între 2—6 Septemvrie. Cursurile încep la 15 Septemvrie.

Dela oficiul zootehnic şi sanitar veterinar al judeţului Sibiu primim: Având în vedere că febra aftoasă (boala de gură şi de unghii) se întinde tot mai larg în judeţ, se atrage atenţiunea cercurilor de consumători asupra faptului că această boală este transmisibilă la om prin intermedierea laptelui nefiert, precum şi prin produsele lactifere făcute din laptele nefiert (nepasteurizat) ca: smântâna, untul etc., dacă laptele provine dela vre-un animal bolnav. Controlul oficial ne putând fi eficace asupra fiecărei curţi a fiecărei comune, e consult dacă consumenţii se vor apăra şi din partea lor, ne întrebuinţând smântână sau lapte nefiert, ear untul necesar să fie procurat din izvoare bine cunoscute.

***Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

Tuturor prietenilor, rudeniilor şi cunoscuţilor, cari prin participarea lor sau prin scris ni-au adus mângâere cu ocaziunea pierderii neuitatului nostru soţ, tată, socru, moş, frate, cumnat şi ginere, preotul *Virgil Pop*, paroh ortodox în Cristian, şi în deosebi cucernicilor preoţi cari au celebrat prohodul scumpului defunct, precum şi reprezentanţilor bisericei evang. lut., primăriei şi consiliului comunal şi tuturor societăţilor locale aduce vii mulţumiri:

Neconsolata familie.

Poşta administraţiei

Dlui *S. I.* în *Z.* Foaia merge regulat. Cercetaţi la poştă.

Concurs

pentru primirea elevilor la şcoala ortodoxă română de cântăreţi din Sibiu

Pentru primirea elevilor la şcoala de cântăreţi pe anul şcolar 1929—1930 se publică concurs.

Ceice doresc să fie primiţi la această şcoală, vor avea să-şi înainteze cererile lor Consiliului arhiepiscopesc din Sibiu până la 20 Sept. a. c. însoţite de următoarele anexe:

1. Carte de botez dela oficiul parohial şi act de naştere dela forul civil.

2. Certificat şcolar.

3. Certificat de moralitate şi de recomandare dela oficiul parohial.

4. Certificat medical, că nu sufere de nici o boală ereditară şi contagioasă şi că nu are defecte corporale.

Elevii primiţi vor fi obligaţi să aducă cu sine: 2 rânduri de schimburi şi haine de pat: saltea sau străjac, ţol, perină şi covertură de pat, 2 ştergare, cuţit, furculiţă, lingură şi o ceaşcă pentru ceai.

Toţi elevii vor achita la înscriere din taxa de Lei 10,000 prima rată de Lei 4000, a doua de Lei 3000 la Crăciun, ear a treia de Lei 3000 la Paşti.

Cursurile se vor începe la 1 Octomvrie a. c. La 30 Septemvrie se vor ţinea examenele de corigenţă şi examenele de primire.

Cursul durează 2 ani de teorie şi 1 an de practică. După absolvirea cursului şi examene se eliberează diploma de cantori în urma cărora vor fi retribuiţi cu salar dela stat, precum se bucură toţi absolvenţii şcoalelor de cântăreţi.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

mirată cu nesaţ de blândul sol al cerului în clipa solemnă a Bunavestirii minunate; dumnezeeasca naştere în bârlog obscur, scăldată în lumina cerului şi desmierdată de concertul îngerilor; mântuitoarea fugă din vrăşmăşia unui continent în adânca păgânitate a altuia; stăruitoarea iscodire prin valuri de gloate până 'n barca templului, unde Fiul cel unul născut slăvia înţelepciunea Tatălui; strădalnicul pelerinaj pe urmele sfinţite de picioarele Învăţătorului pururea pribeag, sorbind cu ardoare mierea învăţăturilor dumnezeeşti; milostiva intervenţie pentru sporirea bucuriei în casa nuntaşilor săraci din satul Canei; eroica însoţire a Celuia pe care «L-a purtat pântecul său şi L-a lăptat pieptul său» pe drumul aspru al prigoanei pătimaşe şi al sălbaticei răpuneri sacrilege, pân' pe cremenea însângerată a Golgotei, unde «Celce este de-o fiinţă cu Tatăl» a proclamat-o festiv, în umbra crucii izbăvitoare, de Maică a muritorilor, iar cetele nesfârşite ale pământenilor de fiii ei iubiţi; prohodul Fiului său drag, senina-i adormire şi luminoasa-i înălţare în slava neapusă a cerului?...

Ca razele soarelui de supt pojghiţa subţire de nori răsar razele desăvârşirii de supt veşmântul tuturor faptelor sale, săvârşite supt geana neadormită a Domnului. De aceea atrag ele aşa de magnetic, de aceea cuceresc ele aşa de biruitoare, de aceea fascinează ele atât de magic!...

Tu suflet îmbătat de păharul necredinţei din hanul vremii noastre, tu inimă roasă de carii urei ca trupul fierului de dinţii ruginei, tu trecător prin bâlciul gălăgios al vieţii, ce încălzeşti năpârca urgisită a cruzimei la sinul tău căldicel, ca mama dulce pruncuţul frăgezel, tu fratele meu drag, cu creştetul încununat cu perlele mincinoase ale trufiei goale şi deşarte, ochiul gândului ţi-l aşează pe chipul Maicei Domnului şi învaţă şi tu de-acolo credinţă, iubire, milă, smerenie, ca să te împărtăşeşti şi tu din potirul mângâierii şi fericirii... Ca să-i cânţi şi tu acaftistul măririi, paraclisul recunoştinţei, ca fericiţii creştini captivi din ceaţa vremurilor bătrâne, salvaţi din valurile Dunării, ca cei mântuiţi din ghearele prădalnice ale haitelor tătare, ca pustnicii curaţi din mănăstirea Neamţului, cari se învredniciră de privilegiul zăririi sfânt chipului ei ceresc...

Nenumărate şi felurite sunt darurile care se aştern în sutletul omenirii prin solirea Maicei Domnului. Nenumărate sunt minţile care se luminează cu raza luminei adevărate. Nenumărate sunt inimile care se regenerează. Nenumărate sunt vrerile care se îndreaptă. Şi nenumărate sunt troparele de slavă, ce-o fericesc pe Preacurata Maica Domnului, în toate părţile pământului.

Preotul din altar glăsueşte:

— Preasfântă Marie, Maica lui Dumnezeu, tu eşti potirul, care ai purtat trupul şi sângele Domnului! Roagă-te pentru sufletul meu!

Credinciosul închinător şopteşte:

— Tu eşti sfeşnicul de aur, care ai proptit Lumina cea dumnezeească! Luminează Preacurată şi sufletul meu!

Savantul adevărat murmură:

— Tu eşti cartea minunată, ce ai pe paginile tale înţelepciunea nemincinoasă a vieţii! Învaţă şi sufletul meu înţelepciunea aceasta, să nu rătăcească niciodată!

Plugarul îngână ca 'n sursur:

— Tu eşti breazda reavănă, în care a crescut spicul cel de aur, care hrăneşte tot pământul. Hrăneşte şi sufletul meu cu hrana veşnică din împărăţia cerului!

Vierul freamătă domol:

— Tu eşti viţa cea aleasă care ai crescut strugurul de taină, prin care se potoleşte omenirea însetată! Potoleşte şi setea sufletului meu!

Păstorul freamătă pe culme:

— Tu eşti strunga, ce ai ocrotit Mieluşelul cel de jertfă! Ocroteşte şi sufletul meu de năvala păcatului!

Şi glasurile toate se îngemănează azi în minunat acord simfonic şi plutesc ca mireasma de tămâie spre urechea Preacuratei. Veniţi şi noi, cucernici fraţi, să pornim din adâncuri de conştiinţe, înviorate prin suflul cerului, imnul închinării preasmerite:

— Preasfântă Marie, Maica lui Dumnezeu, roagă-te pentru noi păcătosii, acum şi 'n ceasul morţii noastre! Amin. Pr. *A. Nana.*

Nr. 7364/929. (111) 2—3

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa tinerilor cari doresc să fie primiţi în *Academia teologică «Andreiană»*, că terminul de înaintarea cererilor, s'a prelungit până în 31 August a. c.

Condiţiunile de primire s'au publicat în Nr. 50—52 al Telegrafului Român.

Inmatricularea tuturor studenţilor, atât a celor de nou primiţi, cât şi acelora, cari vor frecventa c. II—IV, se va face în zilele de 23—25 Septemvrie.

Cursurile încep la 26 Sept.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 13 August 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 7240/1929. (110) 2—3

CONCURS

La *Şcoala Normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu*, sunt vacante următoarele catedre:

1. Limba franceză, 2. Istoria, 3. Desemnul şi caligrafia, 4. Educaţia fizică.

Candidaţii, cari doresc a ocupa vreuna din aceste catedre, să-şi înainteze în termin de 15 zile dela această publicare, *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu*, cerere de concurs, însoţită de următoarele acte: a) certificat de naştere, b) certificat de cetăţenie, c) diploma de profesor, d) certificat de serviciile prestate, e) eventual alte acte recomandatoare.

Salarul şi sporurile sunt identice cu ale profesorilor dela şcoalele de stat.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 487/1929 prot. (107) 3—3

Concurs repetit

Se publică concurs cu termin de 30 zile, dela data primei lui apariţii în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa a III-a vacante **Râuşor**, din protopopiatul Jiu.

Venitele parohiale sânt, în concordanţă cu fasiunea din coala B, următoarele:

1. Sesiunea parohială, având: a) 2 jugăre cat. 1097 st. p. arător; b) 107 st. p. grădină; c) 114 st. p. livadă; d) 12 jug. cat. păşune; e) 1 jug. cat. 846 st. p. cimitir (toate de dinaintea reformei agrare);

2. Două mierţe (60 litri) porumb nesfârmit de fiecare casă (77 fumuri);

3. 77 zile de lucru;

4. Stola obişnuită;

5. Salarul, întregire dela stat.

Este şi casă parohială.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, sediul Petroşani, judeţul Hunedoara, în terminul prevăzut. Candidaţii se vor prezenta în vr'o Duminecă sau sărbătoare la sfânta biserică, pentru a fi cunoscuţi de enoriaşi.

Petroşani, la 29 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu în înţelegere cu consiliul parohial.

Ion Duma
protoiereu.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

---

Nr. 425/1929. (101) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Peştera**, în protopopiatul Bran, se deschide concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregire dela stat, conform coalei B.

2. Venitele stolare uzitate în tract şi aprobate de preavenerabilul consiliu arhiepiscopesc.

Ceice doresc a ocupa acest post sânt invitaţi a-şi înainta cererile de concurs, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopopesce în Sohodol-Bran, şi au voie a se prezenta în comună spre a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc al Branului în înţelegere cu consiliul parohial.

Sohodol-Bran, 20 Iulie 1929.

George Babeş
adm. prot.

Nr. 587/929. (100) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a din **Feldioara**, protopopiatul ortodox român Avrig, se publică din nou concurs cu terminul de 30 zile, dela prima apariţie în Telegraful Român.

1. Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Venitele stolari usitate în parohie.

3. Dreptul în păşunea comunei de 4 vite mari şi 8 oi.

4. Cinci stânjini de lemne în pădurea comunei.

5. Casă închiriată de parohie.

Doritorii de a ocupa această parohie să-şi subştearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a cânta eventual celebra şi a face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 15 Iulie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Avrigului în înţelegere cu consiliul parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Nr. 271/1929. (108) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Coroisânmărtin**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform fasiunei din coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 17 jugăre cat. pământ clasa I.

3. Casă parohială bună.

4. Venitele stolare conform hotărârei consiliului parohial.

Parohia este situată pe şoseaua naţională Blaj—Praid, are gară şi oficiul P. T. T. în loc.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ortodox român al Târnavei în înţelegere cu consiliul parohial din Coroisânmărtin.

Diciosânmărtin, la 17 Iulie 1929.

Petru Medeşan
adm. prot.

---

(109) 3—3

Concurs

Comitetul gimnazial al liceului ortodox «Avram Iancu» din Brad publică concurs cu termen de 10 zile pentru ocuparea cu profesori titulari de religiunea ortodoxă-română a următoarelor catedre vacante.

1. Catedra Română-Latină.
2. „ Română.
3. „ Latină-Elină.
4. „ Franceză.
5. „ Germană.
6. „ Istorie.
7. „ Geografie-Drept.
8. „ Ştiinţe-Naturale.
9. „ Desemn şi Caligrafie.

Reflectanţii vor prezenta Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc al Mitropoliei ortodoxe de Alba-Iulia şi Sibiu în Sibiu cerere însoţită de actele cuvenite.

Retribuţiunile se primesc dela stat.

Comitetul gimnazial.

Brad, în 2 August 1929.

Preşedinte: **Pr. Alex. Fugătă** Secretar: **Dr. I. Radu**

Nr. 375/1929. (96) 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II-a **Holbav**, protopopiatul Bran, se publică de nou concurs cu termin de 30 zile dela prima apuriţie în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesie parohială 7 jugăre cad. fânaţ şi păşune.

3. Cinci stânjini lemne de foc nefasonate, din pădurea comunală.

4. Dreptul de a-şi mâna vitele în păşunea comunală ca oricare alt proprietar din comună.

5. Lei 1000 anual din fondul bisericii.

6. Stola uzitată în protopopiat şi aprobată de preavenerabilul consiliu arhidiecezan Nr. 4549/929.

Ceice doresc a ocupa acest post, sânt invitaţi a-şi înainta rugările, însoţite de documentele cerute, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran în terminul arătat.

Pentru a face cunoştinţă cu poporul candidaţii se pot prezenta ori când în comună.

Holbav, la 27 Iunie 1929.

Oficiul protopresbiteral al Branului în înţelegere cu consiliul parohial.

George Babeş
adm. prot.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 31 August 1929 Nr. 58

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Şaguna 8) Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Progres şi regres

(=) Nu tăgăduim nici decum, că presa actuală română, asămănată cu cea de ieri şi alaltăieri, se desfăşoară, ca fond şi exprimare, în plină propăşire.

Ştiinţă, literatură, economie, nu mai puţin viaţa bisericească, şi în fruntea tuturora, de sine înţeles, *politica*, în forma ei bună şi rea, se bucură de tălmăcitori iscusiţi şi viguroşi în coloanele organelor de publicitate.

Puterea considerabilă a presei slujeşte cele mai variate interese. Ea înrâureşte asupra conştiinţei fiecărui cititor, împrietenindu-l cu anume idei, şi dușmănindu-l cu altele.

Ziarele alcătuesc, astfel, o mare binefacere şi un mare pericol. Ele pretind, firește, că înfăţişează în coloanele lor dorinţe şi necesităţi obşteşti ale massei poporului; dar, în fapt, orce gazetă politică este preocupată mai vârtos de folosul *partidului* dela care atârnă, chiar şi atunci când acel folos e departe să fie cel obştesc.

Presa politică laică, în această preocupare a sa, trimite dese atacuri împotriva bisericii; în coloanele sale nu mai întâlnim atitudinea dreaptă şi binevoitoare, în orce împrejurare, faţă de religiunea majorităţii locuitorilor ţării, faţă de străbuna credinţă a neamului românesc.

Nu sânt scutiţi de atacuri vehemente nici ierarhii, chiar dacă ar fi mari mucenici ai bisericii noastre.

Slujitorii altarului sânt hărţuiţi şi huliţi în gazetele care — la anume prilejuri — totuşi au găsit cuvinte de laude şi mulţămiri pentru aceiaş slujitori...

Inflăcăraţii purtători de condei, dela o mare parte din cotidianele româneşti, nesocotesc un lucru destul de cunoscut, că adecă provincialul, mai ales ardelean, domol şi greoi, spre deosebire de bucureşteanul vioi şi uşor, se înrâureşte nu puţin de slova tipărită. Scrisul ce polemisează la Bucureşti, şi dă în vileag, la adresă de preoţi, informaţii tendenţioase şi necontrolate, scade din alipirea şi cinstea creştinului pentru părintele său duhovnicesc, uneori şi pentru biserica sa dreptmăritoare.

In presa laică înainte de războiu nu s'a pomenit ca ştirile tendenţioase despre feţele bisericeşti să fie atât de îmbrăţişate, cum sânt b. o. astăzi.

Pe vremea aceea, nu tocmai depărtată, greşelile şi păcatele singuraticilor le ispăşeau vinovaţii înşişi, şi nu se ataca, din vina lor, instituţia sfântă în care se întrupează înaltele princìpii ale moralei creştine.

Gazetarul patriot de atunci, în loc de-a desvelì slăbiciunile vieţii mărindu-le, preferă atitudinea demnă a clăditorului devotat bisericii şi a scriitorului prevăzător şi cuminte; în loc să jignească şi să distrugă sentimentul religios al celor mulţi, căută să presare grăuntele dragostei şi cinstei pentru bisericeasca noastră tradiţie ce grăeşte, în minunate tâlcuri, despre credinţa izbăvitoare de neam, despre munca fericitoare, despre cumpătul sănătos, despre jertfa care ne înalţă şi ne apropie de Ziditor...

Aceasta era menirea frumoasă şi de căpetenie a presei noastre creştineşti de pe atunci.

Astăzi însă, discreditând biserica şi pe ceice o reprezintă, ne aflăm deocamdată în regres învederat pe lângă tot modernismul cu care ne lăudăm.

Buna organizaţie a societăţii şi consolidarea noului stat cer neapărat năzuinţe de revenire la calea adevărului şi a progresului şi din punctul de vedere al respectării celor sfinte.

Fie ca năzuinţele spre bine să le experiăm cât mai curând.

Turburări sângeroase în Palestina. Dușmănia veche între arabii şi evreii Palestinei a izbucnit, în timpul din urmă, în sângeroase lupte de stradă. Cauza principală a conflictului este de natură economică. Numeroşi arabi din Hedjas, alungaţi de foamete, au pătruns în Palestina şi s'au unit cu arabii indigeni împotriva evreilor, al căror număr a sporit deasemenea prin imigrare în ţară. In săptămâna trecută s'au produs încăerări sângeroase în Ierusalim şi în alte părţi ale Palestinei. *Au fost omorâţi câteva sute de evrei*, — în ţara aflătoare sub mandat britanic. Când la noi, în România cea «barbară», câţiva tineri prea însufleţiţi au spart geamuri, au rupt firme, au stricat nişte prăvălii, *fără a pricinui nici o singură moarte de om*, protestele cele mai strașnice, împotriva României, s'au ridicat în Anglia, care astăzi, cu toată autoritatea şi mijloacele sale uriaşe, n'a putut împiedeca «progromul», ce ni se strigase nouă, românilor.

Inconjurul lumii. Toate ţările continentelor au urmărit cu vie atenţiune sborul aeronavei *Contele Zeppelin*, care după ce a sburat peste Atlantic în America şi înapoi, a plecat dela Friedrichshafen în drumul său de înconjur al pământului. Sborul s'a făcut peste întinsul teritor al Aziei, până la Tokio; de acolo a trecut Oceanul

---

FOIŞOARA

Primăvara,

legănată în adieri tinere, îmi înflorì piersecul din faţa ferestrii. Şi el îmi fură ochii cu frăgezimea florilor. In lumina sufletului, ca un răspuns de duioasă prietenie, îmuguriră doruri şi nădejdi.

Intr'o dimineaţă cu mult soare, zefirul şagalnic îl scutură petalele frumuseţii. Şi piersecul rămase trist. Văduvit de privirile admiraţiei...

Se apropie sărbătoarea verii. Piersecul vrăjeşte din nou privirile trecătorilor. Şi-mi fură şi ochii mei. E în plin rod. Cu dibăcie îşi scoate printre frunze, piersecile învăluite în pufuşor de mătase. Le pârgueşte în lumina soarelui. Şi rodul mirait de harul firii primeşte culoarea florilor din primăvară. Impodobit astfel, piersecul străluceşte covârşit de fericirea dăruirii de sine. E singura lui podoabă şi aşteaptă clipa să şi-o dărulască întreagă şi plină de dulceaţă.

Aşa a înflorit şi sufletul meu. In neastâmpărul tinereţii, şi-a scuturat floarea dorurilor şi nădejdilor. Şi a rămas străin, văduvit de prietenia dragostei.

Sărutat de harul cerului, în sărbătoarea cea mare a neamului îşi scoate rodul durerilor. Să le pârguiască în lumina Domnului. Il luminează o singură dorinţă. Să se dărulască întreg. Cu rodurile sale să îndulcească clipa de necaz a fraţilor de trudă. Z. SANDU.

Cerşitorul

se odihnea alături de cărarea vieţii. Il miluì alintându-l cu vorbele mângâerii. El îşi desbăiera inima şi grăì:

Mulţumirea pentru bunătatea inimei tale, o vei găsi înflorind în sufletul tău, ca lumina învierii.

Să ştii dela mine, astăzi olog şi cerşitor, adevărul firii:

Gândul, vorba şi fapta, călătoreaseă în spaţ cât de departe şi cât de mult în timp, se vor întoarce, legate, acolo de unde au pornit. Umbrite de ură ori luminate de dragoste, după cum au purces la drum.

Adevărul acesta l-am trăit din plin. Am fost puternic şi bogat. Dela cei ce mi-au fost părinţi am moştenit puţină avere: un suflet sgârcit. Pornirea păcatului mi-a fost cea mai statornică zestre. Mi-am urât semenii şi toate dușmănile mi s'au adunat asupra capului. N'am ajutat pe nimeni şi prieten nu mi-a întins braţul mântuirii. N'am dat şi mi s'a luat: putere, mărire. Averea mi-au risipit-o patimile.

In tinereţe, mi-aduc aminte un prinţ sărutat de strălucirea vieţii, a scris în clipa durerii supreme, cu unghiile sale, în podeaua de cărămidă a celulei de închisoare, marele adevăr: Firea nu-ţi îmble altceva decât ceeace ştii tu să-i jertfeşti. Ea nu iartă nimic. E tare în judecăţile ei, aspră ca lespedea din munte.

Adevărul s'a întrupat în mine. Uite ce mi-a dat? Ce i-am dat eu!

Am însă mângâierea înţelepciunii, averea câştigată de cerşitor. Pocăit, cu ea de mână, mă voi înfăţişa Stăpânului să mă judece.

Ea, nădejdea cea mai de preţ, îmi va lumina dramul şi-mi va uşura osânda în faţa Domnului. Z. SANDU.

---

(10)

Din vremuri apuse

— Documente pentru istoria bisericească, comunicate de Pr. Iuliu Moldovan —

Nr. 670/1816.

Cinstite părinte protopoape!

Mai sus zisul milostivul decret G. cu aceea orânduială ţi să împărtăşeşte, ca prin parohii sobordinaţi să faci cunoscut norodului spre îndreptarea sa de mai înainte împărtăşind din arătatele aicia însămnări tipărite de contribuţie câte un dărab fieştecăruia.

Sibiiu 11 Octomvrie 1816

de binevoitor

Episcop **Vasilie Moga.**

pacific spre America, şi în urmă spre Germania de unde pornise.

Organizatorii îndrăzneţi ai expediţiei fără precedent, conduşi de Dr. Eckener, fac cinste nu numai ţării lor de naştere, ci întregii culturi a Europei. Rezultatul obţinut de marele dirijabil este apreţiat, în termini entuziaşti, de toată lumea, care speră succese nouă, tot mai desăvârşite.

PATRIARHIA ROMÂNĂ

Internatul teologic din Bucureşti

Pentru anul şcolar 1929/30 sânt vacante 17 burse (întreţinere completă) la Internatul teologic din Bucureşti strada Radu-Vodă 24.

Bursele se acordă prin concurs, care se ţine între 10—15 Octomvrie, din materiile şcoalei care au terminat-o candidaţii.

Pentru admiterea la concurs se cer actele următoare:

1. Diploma de seminar sau bacalaureat (secţia clasică).

2. Dovadă de înscriere la Facultatea teologică din Bucureşti.

3. Certificat de bună purtare dela preotul din localitate.

4. Certificat de averea părinţilor şi numărul copiilor.

5. Certificat de botez pentru cei cari vin cu diplomă de bacalaureat.

6. Declaraţie autentică, cuprinzând angajamentul candidatului de a se hirotonisi cel mult în 5 ani dela obţinerea licenţei, în caz contrar urmând să restitue Patriarhiei cheltuelile avute cu întreţinerea lui în internat. Cheltuelile vor fi restituite şi în cazul, că bursierul părăseşte Internatul din orce motive, în cursul celor 4 ani de studii.

Studenţii admişi nu vor putea avea nici un fel de funcţie retribuită.

Cererile pentru înscriere la concurs, însoţite de actele menţionate, vor fi înaintate Direcţiunii internatului teologic până la 15 Septemvrie 1929.

PREDICĂ

rostită în catedrala din Sibiu, în 18 Aug. c. (a XIII-a Duminecă dela Rusalii), de Dr. V. BOLOGA, consilier mitropolitan

Avem o datorie, toţi împreună, să ne întoarcem încă, puţin, cu gândul şi cu sufletul nostru, la cuprinsul sfintei Evanghelii de astăzi.

Noi creştinii, în raporturile vieţii noastre de toate zilele, vorbim îndeobşte despre două feluri de împărăţii. Despre împărăţia lui Dumnezeu, pe care o dorim şi o cerem în fiecare zi, când rostim cuvintele rugăciunii: ...«vie împărăţia ta, fie voia ta, precum în cer aşa şi pe pământ», şi despre împărăţia cea lumească, de pe pământ, a cărei membri suntem deopotrivă, şi la al cărei bine şi propăşire contribuim fiecare, după hărnicia şi după munca noastră cinstită.

Asupra acestor două feluri de împărăţii, ne lămureşte Mântuitorul Isus Hristos, în pilda sfintei Evangheliі de astăzi. Anume:

Un stăpân a sădit o vie, a îngrădit-o cu gard, a pus teasc şi a ridicat un turn în mijlocul ei, pentru lucrul şi pentru paza ei. Când a fost gata cu aceasta, a căutat lucrători şi le-a dat via, să o lucre în parte, pe rodul ei, iar el s'a dus mai departe.

Vremea, precum ştim noi prea bine, tace şi trece, o clipă nu stă în loc. Aşa a sosit timpul, ca lucrătorii să dea jumătate din rodul viei stăpânului. Şi trimite slujile sale, să dea rodul. Ei însă, nu vreau să-l dea, ci bat şi alungă slugile.

Stăpânul nu-şi pierde răbdarea şi trimite alte slugi, mai multe, socotind, că se vor fi răsgândit lucrătorii, să dea rodul cuvenit. Dar ei purced, ca şi mai înainte, bat de moarte slugile, ba, pe unii i-au ucis cu pietri.

Stăpânul din nou e cu răbdare, că scris este: «răbda-voiu până în sfârşit», şi nu s'a întors cu mânie asupra lor, ci a zis: «trimite-voiu pe fiul meu, doar se vor ruşina de el şi atunci voiu căpăta rodurile mele».

Lucrătorii însă, ispitiţi de patima lăcomiei lor, şi-au zis: «acesta e moştenitorul, veniţi să-l omorâm şi să stăpânim noi moştenirea lui», şi prinzându-l l-au scos afară din vie şi l-au omorât.

Aceasta este pilda, cu care a răspuns Mântuitorul, când l-au întrebat arhiereii şi bătrânii Jidovilor, cu ce putere face el minuni şi cine i-a dat lui acea putere?

Mântuitorul a zis: mă întrebaţi cu ce putere fac minuni? Au, nu ştiţi, că eu sunt fiul aceluia, care a sădit via, care v'a dat să lucraţi în împărăţia sa şi să împărţiţi rodurile? Da, împărăţia lui Dumnezeu este via lui, pe care el a sădit-o şi v'a dat-o vouă îngrădită cu mâna sa, prin legea şi prin poruncile sale, ca păgânii să nu se mestece cu voi şi nici voi să nu vă atingeţi de necurăţia lor. Şi ca să nu duceţi lipsă de nimic la vie, v'a pus şi teasc, cu care să stoarceţi rodul viţei şi să-l împărţiţi cu el. Căci el nu v'a cerut bani, numai muncă şi rodul ei a aşteptat dela voi. Şi acesta e sâmburele ce se cuprinde în învălişul pildei, cum se cuprinde sâmburele în învălişul poamei.

Adecă roadele să le împărţiţi cu celce a sădit via, cu Domnul şi Ziditorul nostru.

Dar veţi zice, iubiţi creştini, cum să poţi împărţi rodurile cu Domnul şi Ziditorul nostru? Iată cum!... Isus Hristos ne-a dat şi această deslegare, când a zis cuvintele: «De câteori veţi face un bine, vre-unuia din cei mici ai mei, mie mi-aţi făcut».

Dreptaceea, din roadele agonisite în via Domnului, daţi o părticică celor mici ai Domnului, celor năcăjiţi, celor lipsiţi şi suferinzi ai Domnului, şi aţi făcut un bine, împlinind porunca lui cea sfântă.

Iar a face aceasta în numele Domnului, toţi suntem datori. Altă cale nu există pentru înseninarea vieţii omeneşti. Pentrucă dacă tu vrei să fii fericit sau mulţămit, altul pentruce să nu poată fi asemenea? Nu putem tăgădui acest drept, nici unuia dintre fraţii obştei noastre creştineşti. A ocroti însă, şi a cultiva chiar acest drept, e o datorie generală creştinească.

Şi aceasta se poate face în două chipuri. Fie, că dai de-adreptul părticica ta celor obijduiţi, fie că dai aşezămintelor, care îngrijesc de mila şi ocrotirea celor năcăjiţi. Iar asemenea aşezăminte sunt multe şi mărunte, dintre care eu voiu înşira unele.

Şi mă gândesc întâi de toate la cea mai întinsă instituţie de cultură şi lumină ce avem dela părinţii noştri, la *Asociaţiunea pentru cultura poporului român*, care tinde din răsputeri, să lumineze şi să povăţuiască iubitul nostru popor, spre toate cele bune şi folositoare, după cum au îndrumat-o dela început fericiţii noştri părinţi, care au întemeiat-o, cu destulă trudă şi osteneală, pela 1860, ca fruct al experienţelor şi solidarităţii poporului român din zilele furtunoase ale anilor 1848—1849.

Urmează apoi multele aşezăminte pentru ocrotirea sănătăţii publice, spitale, sanatorii etc., pentru vindecarea şi alinarea tuturor durerilor şi boalelor trupeşti şi sufleteşti. Şi câte nu sunt aşezămintele cu tot felul de şcoale, cămine şi orfelinate, pentru creşterea tinerimei, viitorul nostru, pentru creşterea celor săraci, dar buni şi deştepţi. In sfârşit câte nu sunt instituţiile pentru fel şi fel de binefaceri de caritate şi umanitare, care toate aşteaptă obolul nostru, ca o mică părticică din via Domnului, ce ni s'a încredinţat.

(Circulara Episcopului Vasile Moga din a. 1817).

Nr. 294.

Cinstite Părinte Protopoape!

In ce chip să rânduesc bătăile lui Dumnezeu una după alta pe săracă ţara noastră, aceea fieştecare din noi o vede suspinând. Incă nu erau trecute amarurile răşmiriţii cu neauzite, vărsarea de sânge avută şi de către noi încă în multe chipuri sumeţită şi să şi începusă ciuma care pe toţi ne îngrozeşte, ameninţă cu pustiirea tuturor, şi când fu de scăzu Dumnezeul nostru cu osăbită milă sălnicia ciumii, iată pe noi să începură nevoi şi timpuri slabe după care acum în doi ani de zile să trasă mare scumpete şi lipsă de bucate, cât mulţi pe multe locuri să sfârşesc şi pier de foame şi de amar mult; arătatuniau Dumnezeu adevărat mila sa cea părintească, că înălţatul sfat crăesc cu părintască purtare de grijă toate au cercat şi au făcut pentru cât sau putut cerea şi face spre uşurarea şi împuţinarea acestor nevoi grele, după care sau şi ajutat ţara. Insă socotind aceea că lipsa şi scumpetea aceasta până la secere încă tot din zi în zi va creşte şi şi până atuncia încă câte timpuri slabe şi stricăciuni să mai pot tâmpla între bucate şi rodurile de hrană, sau de cumva nu-şi va face Dumnezeu milă nice întru acest an cu bucate cu noi, iară suntem fără deaceea în cale de a ne prăpădi de tot, dară nu e adevărat aceea precum de nau mai fost vrodată cândva, acum tocma toată nădejdea ne este numai singur în mila atotputernicului Dumnezeu, carele pre cei curaţi cu inima şi drepţi sau făgăduit a ajuta şi făgăduinţa aşi ţinea. Pentru aceea să cade noauă ca cât mai în grabă cunoscând noi că amarul şi bătaia aceasta alui Dumnezeu iaste trimisă spre noi pentru ca să ne pocăim, nice de cum dară să nu lipsim a ne pocăi şi a ne întoarce din suflet şi cu inimă înfrântă şi zmerită ca aceea care Dumnezeu nu o urgiseşte, să ne părăsim de grozave fărădelegile ce să află în vremea de acum între noi, anume: spargerile de casă între cei căsătoriţi şi nedragostea lor unul către altul, spurcăciunile, necurăţiile trupului ce le fac tinerii, hoţiile, necredinţa la Dumnezeu şi la nici o lege, sudalmele cele grozave şi câte alte, care aduc spre noi dreaptă mânia lui Dumnezeu pentru ca să ne întoarcă la pocăinţă, şi fiind ştiut aceea precum unde să află frica lui Dumnezeu întru inima oamenilor, de acolo spre ţară mare farmec să trage.

Aşa să porunceşte ca să faci frăţia ta rânduială bună, ca preoţii să îndemne cu tot înadinsul parohienii săi a să întoarce la pocăinţă şi aşi îndrepta viaţa cea păcătoasă învăţându-i şi în biserică când să spune sfânta cazanie şi de altmintrelea totdeauna când să tâlnesc cu ei şi au mână, despre acest lucru să povestească şi săi dojenească, fară mai ales la sfintele Paşti şi la sft. Rusale în sărbători aducându-le aminte precum răjmiriţele de a căror groază abia am încetat a scăpa, şi ciuma, care numa acum e anu de când sau luat depe hotarele ţării noastre, aşişderea şi nerodirea pământului, de care acum suspinăm şi alte nevoi de obşte ce ne ajung, toate acestea nu ne vin pe noi numai pe nimerite şi pe tâmplate, ci anumit le trimite Dumnezeu asupra noastră, pentru ca după chipul fiului celui perdut să ne înfoarcă către sine din cele multe fărădelegi prin care neam depărtat de sfinţenia lui, depărtare mare ca fiul cel curvar prin ţări cu stăpân străin. Să spue preoţii de acestea la parohianii săi, apoi să le arate anumit năravurile lor cele rete ce vor fi simţit la dânşii înrădăcinate, să şi le cunoască, şi aducându-i la cunoştinţă ca aceea, săi dezmânte dela acelea şi apoi doao foloasă vor avea de acolo: anume, cei ce pătimesc acum la trup de lipsă, atâta li să va veseli de aceea parte sufletul îndreptându-şă şi prinzând a fi buni de aci înainte şi cu frica lui Dumnezeu, vor ajunge în cele trupeşti la stare mai bună şi mai cu chiverniseală, aceasta ca să îndemne preoţii norodul a să lăsa de răutăţi şi a să pocăi, spre a să întoarce Dumnezeu cu milă spre noi, ţi le fac fraţii tale

episcop
Vasilie Moga.

(Circulara Episcopului Vasile Moga datată în Sâmicläuşul-Betlean, ţudeţul Târnava-mică, la 12 April 1817).

Nr. Consistoriumului 11.

A sa preaosfinţită mărire împărătească sau milostivit prin ms. decret crăesc din 2 Noemvrie a. t. a porunci ca în chipul cum sau făcut pe vremea de foamete şi de lipsa ce au fost la anul 1786: *să se dezlege norodul rumânesc de postul cel greu;* aşa şi acum la anul 1817: să *desleagă* pe vremea cât va ţinea lipsa aceasta de bucate de acum, şi preoţii cu pilda şi cu învăţătura să să silească ai pleca să primească deslegarea aceasta. Şi aceasta deslegare numai atâta vreme va ţinea, până va trece lipsa şi foametea aceasta mare.

Sau dat în Sâmiclăuş, 12 April 1817.

episcop **Vasile Moga.**

Din împrejurările noastre locale, însă, aşteaptă încă un aşezământ, să fie amintit îndeosebi, ca o nespusă trebuinţă pentru zilele grele ale bătrâneţelor ostenite şi neajutorate, pentrucă, precum zice Apostolul, «datori suntem noi cei tari, să purtăm sarcinile celor slabi».

Şi, mărginindu-ne la localitatea noastră, în Sibiu, ştiu, că sunt două însoţiri româneşti: vechea *«Reuniune a femeilor române»*, Samarinencele noastre din timpul războiului, şi *Societatea pentru înmormântări*, care mai bine de un deceniu se frământă, să adune mijloacele trebuitoare, ca să poată înfiinţa un *Azil pentru bătrâni*, în care să fie ocrotiţi fraţii noştri greu încercaţi de soarte la adânci bătrâneţe, fără să aibă măcar unde să-şi plece capul.

O, gândiţi-vă, câte lacrămi nu s'ar şterge prin asemenea Azil, câte suspine nu s'ar alina şi câte rugăciuni fierbinţi nu s'ar înălţa spre cer, pentru mulţumită şi binecuvântare celor binefăcători.

Sa dăm părticica noastră, iubiţilor creştini, cât de des, pentru asemenea aşezăminte umanitare.

Cu acestea cred a fi zis de-ajuns de astădată, şi închei cu cuvintele Domnului: Celce are urechi de auzit să audă, celce are ochi de văzut să vadă! Amin!...

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a sosit în 28 August, dela băile din Marienbad, la reşedinţa Sa.

Către plugari. Dl I. Mihalache, ministrul agriculturii, adresează plugarilor o serie de scrisori, în care dă îndemn şi îndrumare plugarilor cum să-şi muncească pământul. Dacă vorbele de sfat şi îndemn vor fi urmate de fapte, consolidarea economică a ţării se va realiza aşa cum o dorim.

† **Pr. Gheorghe Muncuş**, paroh în Cricău, jud. Alba, slujitor al bisericii, îmbătrânit în cinste şi dragoste de neam, a răposat în frumoasa vârstă de 91 ani. Moartea sa lasă regrete adânci în mijlocul poporului păstorit. Înmormântarea i s'a făcut în 26 August a. c. Odihnească cu drepţii!

† **Pr. Constantin Prie**, paroh ortodox român în Săcădate, prot. Arvig, după scurte suferinţe a trecut la cele eterne Vineri, în 23 August, ora 9 seara, în anul al 84-lea al etăţii şi al 55-lea al preoţiei. Rămăşiţele sale pământeşti au fost depuse spre veşnică odihnă în cripta din curtea bisericii ortodoxe române din Săcădate Duminecă, în 25 August 1929. In veci pomenirea lui!

Oaspeţi din străinătate. Un numeros grup de studenţi turci, sub conducerea unui profesor universitar, călăuziţi de organizaţiile noastre studenţeşti prin sate şi oraşe, au avut ocazie, în zilele acestea de vară, să vadă frumuseţile şi bogăţiile ţării, care i-a primit, în tot locul, cu cea mai mare afecţiune. Alt grup, de studenţi francezi, a sosit la Cluj, venind dela Budapesta, pe care au părăsit-o ostentativ în momentul, când acolo se începeau festivităţile revizioniste maghiare, întocmite de obicei la ziua «Sfântului Ştefan» al romano-catolicilor. Distinşilor oaspeţi, din glorioasa Franţă, li s'a manifestat, cum se cuvine, toată iubirea şi recunoştinţa poporului român atât la Cluj, cât şi în alte oraşe, chiar şi în Sibiu, pe lângă tot incidentul regretabil provocat de persoane străine de neamul nostru.

Comemorare. Comuna bisericească ortodoxă-română din Orşova (judeţul Severin) învită la festivităţile *comemorării a 111 ani* dela sfinţirea bisericii sale oficiată la 1 Septemvrie 1818 de către episcopul Petru Ioanovici de Vidac. Festivităţile se ţin la 1 Septemvrie 1929 cu bogat şi ales program.

A trăznit... Din Budapesta se vesteşte, că în ajunul serbărilor revizioniste, organizate sub patronarea «Sfântului Ştefan», al Ungariei, s'a întâmplat, în capitala maghiară, o arătare de origine divină. Ungurii hotărâseră adecă, să facă o straşnică propagandă şi prin radiofuziune. «Sf. Ştefan» însă pare că s'a înţeles cu Sf. Ilie şi, în preajma serbărilor, a trăznit în instalaţiile societăţii maghiare de radiofuziune... Cercurile revizioniste au rămas consternate în urma acestei întâmplări.

Pelerinaj. In ziua Sfintei Marii, poporul credincios din părţile Aradului, şi din împrejurimile judeţului, au făcut şi în anul acesta pelernaj la sf. mănăstire a H. Bodrogului. Pelerinii, în număr de 7—8 mii, au plecat în grupe pe comune, cu coruri, cântând şi lăudând pe Dumnezeu.

***Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

ŞTIRI LOCALE

Mulţumită. Cu prilejul nunţii tinerilor Nicolae Şerban şi Paraschiva Apolzan, naşi fiind dna şi dl Ilie Măgean, vornicul ospeţelor, Ioan Imbăruş, a colectat dela nuntaşi suma de 431 lei pe seama «Reuniunii femeilor ortodoxe române din Sibiu-Iosefin, pentru înfrumseţarea bisericii». Pentru acest dar aduce cea mai sinceră mulţumită: *Comitetul.*

La fondul «Victor şi Eugenia Tordăşianu» pentru ajutorarea fetelor sărace, dar cu alipire către Reuniune, a colectat vornicul ospeţelor Ioan Imbăruş Lei 120 dela nuntaşii tinerilor Nicolae Ţimonea cu Marioara Sitov, naşi fiind dl şi dna Nicolae Porumb. — Pentru prinos mulţumeşte: *Comitetul Reuniunii.*

Anunţ şcolar. La şcoala de ucenici industriali de stat, curs inferior din Sibiu, strada Avram Iancu 13, înscrierile se fac în zilele de 2—7 Septemvrie c. zilnic între ora 6—8 p. m. Taxa de înscriere şi taxa şcolară este Lei 350. La înscriere sânt necesare următoarele acte: 1. Certificatul de naştere, 2. Certificatul ultimei clasă, 3. Contractul. Elevii, cari se vor prezenta la înscriere după data de mai sus, vor achita şi o taxă de întârziere. *Direcţiunea.*

Aviz şcolar. Se aduce la cunoştinţă, că înscrierile la şcoala primară de stat Nr. 1 din Sibiu (strada Avram Iancu 13) se fac din 2—10 Septemvrie a. c. zilnic dela ora 8—11 a. m., şi 3—5 p. m. în cancelaria şcoalei atât pentru băieţi, cât şi pentru fete. La înscriere fiecare elev va fi însoţit de părintele sau tutorul său, şi va aduce cu sine următoarele documente: Extrasul de naştere, Certificatul şcolar sau o dovadă de pe clasa ultimă şi Certificatul de vaccinare (revaccinare). Fără aceste documente înscrierea nu se poate face. Invăţământul, fiind obligator, este gratuit. *Direcţiunea.*

Târgul de toamnă al Sibiului se ţine: în 8 şi 9 Septemvrie târg de oi, în 10 şi 11 târg de vite, în 12 şi 13 târg de cai, în 13 Septemvrie târg de mărfuri.

CARŢI ŞI REVISTE

Omenirea în faţa crucii, gânduri de săptămână mare, de Arhimandritul *Policarp P. Moruşca*, stareţ. Este Nr. 4 din bine îngrijita «Bibliotecă Gânduri Creştineşti», edit. Sf. Mănăstiri H. Bodrog. Tip. diec. Arad. Preţul 6 lei. De vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Memorile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. *Vasile Gan.* Lucrarea este proprietatea conferenţei preoţilor din tractul Lupşa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îş procură acest instructiv volum, servesc cauză cultural-religioasă, şi, pe lângă aceasta, au înşişi folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

(*Pastorala episcopului Vasile Moga din 29 Decemvrie 1817*).

Nr. 635 copie.

Nu mau trimis Dumnezeu să botez, dar să propovăduesc (evangelia), aşa zice s. Pavel apostolul la apostolul din Dumineca a 8-a după Rusalii, slujba preotului cea mai dintâi iaste să propovăduiască cuvântul lui Dumnezeu; însă nu fără durere sau înţăles aici că unii preoţi ai noştri în loc să propovăduiască, încă ei împeadecă propovăduirea, căd e s c tocma atunci când ceteşte apostolul şi cu aceea face de bagă de samă oamenii la căd it nu la apostol şi miruesc în praznice şi botiază oamenii şi dau anaforă tocma când să ceteşte cazania, face oamenii de să frământă prin biserică, în loc de ale zice să asculte cuvântul lui Dumnezeu, nu ajunge că sămănarea care cade în pământ încă nu face toată roadă, iară cea care nice ajunge la pământ, nu ajunge că norodul nu ştie carte să poată însuşi să cetească scripturile sfinte, nu ajunge că apostolul şi evangelia numai cele ce vin Dumineca şi în sărbători să cetesc în auzul tuturor, iară cealelalte rămân necunoscute de tot norodul, nu ajunge că preotul nu e bogoslov să poată însuşi propovăduì cum ar fi datoriu să facă, nu atâta ajunge, ci încât zminteşte poporenii şi dela auzirea celor puţinele evangelii şi apostoli de să alege care om îţi poate spune cuvântul sfintei scripturi. O, vai, lumii de greşale, vai aceluia prin care vine greşala, mai bine în adâncul mării cu piatră de moară de grumaz, decât face ori ce zminteală, cu atâta mai ticălos iaste cine face zminteală tocma auzului lui Dumnezeu, vai preoţilor care nu înţeleg cuvântul acela a Domnului: mergând învăţaţi să pazască toate câte am poruncit voauă, şi de unde va învăţa acestea toate norodul dacă să zmintesc tocmai prin preot dela auzirea apostolului, evangelii şi cazanii, dacă nice preotul nu înţălege zisa proorocului: mai bunăm iaste mie Doamne legea gurii tale, decât mii de aur şi de argint, învăţându pe ei să păzască toate, pentrucă doară să nu ne facem părtaşi păcatului osândirii ce aduce zmintelele auzului cuvântului lui Dumnezeu; pentru aceea să porunceşte frăţii tale, ca numai decât să aduni pre toţi preoţii şi săi dojeneşti, ca de iaste careva între dânşii aşa de nepreceput să fie făcut zminteală cuvântului lui Dumnezeu în chipul mai sus arătat, deodată să înceteze de tot dela o şcandelă ca aceasta şi să faci rânduială de aci înainte, ca mai nice să sufle cineva în biserică când să ceteşte apostolul, evangelia şi cazania, pentruca să să poată cuvântul auzì şi înţălege la toţi în tot cuprinsul bisericii. Spune preoţilor şi le mărturiseşte să nu să mai cerce să cădiască sub cetirea apostolului, nice să miruiască sau să boteze nici prunci, nici oameni, nici să dea anaforă supt cetirea cazanii nici să sufere pe oameni să umble tocma atunci închinându-să la sf. icoane sau adunând bani de milă sau pre lumini, nici să sufere supt cetirea apostolului să să apropie careva cu mişcarea norodului către îngenunchiare la s. evangelie, sau să plângă pruncii carei aduc acolo, sau ori în ce chip ar fi făcut până acuma prin mişcarea sa zminteală sau peadecă auzului lui Dumnezeu adecă a evangelii, apostolului şi cazanii, mai mult să nu fie, mai mult nime să nu să asămăneze Martei care să silea spre multă slujbă când era să asculte propovăduirea, ci să urmeze surorii ei Mariei care şădea la picioarele lui Isus şi asculta cuvântul lui, că un lucru trăbueşte, un lucru numai trăbue făcut deodată, şi la vremea sa Maria partea cea mai bună şia ales, că nu să mişcă când să spusă cuvântul iui Dumnezeu.

Iară care preot nu va pune aceasta în samă nici de aci înainte şi nu să va teme de cela care a zis: să să lege mânile şi picioarele slugii rele şi leneşă şi să să arunce în geena, frăţia ta să iai samă după unii povăţuitori orbi ca aceia, care iau cheile împărăţiii cerului de nu lasă nice pe alţii să între, si numai decât să-i arăţi încoace şi să faci relaţie despre aceea că ai mărturisit aceasta poruncă, tuturor preoţilor, să te legitimălueşti despre aceasta cu însuşi a lor iscălitură încoace, că sau pus la protocol, ca nimenea să nu poată mărturisi că nau ştiut, ca şi de aicea să să poată la mai înalte locuri da legitimaţie cumcă cuvântul lui Dumnezeu curge fără peadecă în bisericele noastre, şi cu aceasta să mai ştergem ceva din ceale ce sau imputat numelui nostru prin anumit milostiv decret gubernialicesc.

Sibiu 29 Dechemvrie 1817

de binevoitor

Episcop **Vasilie Moga.**

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Nr. 7364/929. (111) 3—3

Notificare oficială

Se aduce la cunoştinţa tinerilor cari doresc să fie primiţi în *Academia teologică «Andreiană»*, că terminul de înaintarea cererilor, s'a prelungit până în 31 August a. c.

Condiţiunile de primire s'au publicat în Nr. 50—52 al Telegrafului Român.

Inmatricularea tuturor studenţilor, atât a celor de nou primiţi, cât şi acelora, cari vor frecventa c. II—IV, se va face în zilele de 23—25 Septemvrie.

Cursurile încep la 26 Sept.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc, ţinută la 13 August 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 7240/1929. (110) 3—3

CONCURS

La *Şcoala Normală ortodoxă «Andrei Şaguna» din Sibiu*, sunt vacante următoarele catedre:

1. Limba franceză, 2. Istoria, 3. Desemnul şi caligrafia, 4. Educaţia fizică.

Candidaţii, cari doresc a ocupa vreuna din aceste catedre, să-şi înainteze în termin de 15 zile dela această publicare, *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu*, cerere de concurs, însoţită de următoarele acte: a) certificat de naştere, b) certificat de cetăţenie, c) diploma de profesor, d) certificat de serviciile prestate, e) eventual alte acte recomandatoare.

Salarul şi sporurile sunt identice cu ale profesorilor dela şcoalele de stat.

Consiliul arhiepiscopesc

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi dirĕcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu

profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. Fă lucrul Evanghelistului

Nr. 2. Invăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea

Nr. 3. Predică şi cateheză

— Vino şi vezi — meditaţii

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Trenuri pt. băi la Ocna Sibiului

Pleacă din Sibiu:	6·20,	8·23,	14·45,	20·08
Soseşte în Ocna:	6·50,	8·55,	15·15,	20·39
Pleacă din Ocna:	6·58,	11·55,	15·25,	21·04
Soseşte în Sibiu:	7·32,	12·35,	16·—,	21·41

Mersul trenurilor

Cu începere dela 25 Iunie 1929

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu		6·50,	17·30
Soseşte în Agnita		10·49,	21·32
„ „ Sighişoara		16·57,	7·15

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	5·40,	11·32,	17·15
Soseşte în Făgăraş	9·20,	15·46,	21·30
„ „ Braşov	12·20,	19·15,	5·57

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	5·55,	13·20,	18·25
Soseşte în Cisnădie	6·27,	13·51,	18·56

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	3·30,	12·40,	18·—
Soseşte în Vinţ	7·12,	17·—	22·03
„ „ Alba-Iulia	7·38,	—·—	22·30

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	5·15,	15·20,	20·15 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	6·25,	16·26,	21·— „
„ „ Bucureşti	18·15,	5·25,	6·— „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

3·10, 5·50, 10·40, 13·15, 16·29, 20·50, 24·—

Soseşte în Copşa-mică

4·36, 7·23, 11·59, 14·20, 17·55, 22·11, 1·32

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 2·11 (A), 3·— (P), 6·26 (Ex.), 11·16 (O. Ex.), 8·21 (P.), 16·23 (R·), 18·30 (P.), 22·41 (A).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 0·22 (E.), 2·24 (P.), 4·58 (A.), 8·29 (A), 12·27 (P), 18·42 (P), 14·33 (R), 19·53 (O. E).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara		4·30,	17·40
Soseşte în Agnita		8·33,	21·49
„ „ Sibiu		16·03,	6·44

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	6·35,	13·—,	17·30
Soseşte în Făgăraş	9·10,	16·04,	20·55
„ „ Sibiu	13·05,	20·35,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·15,	14·45,	19·35
Soseşte în Sibiu	7·45,	15·15,	20·05

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·40,	11·40,	—·—
Soseşte în Vinţ	4·53,	11·53,	—·—
„ „ Sibiu	9·08,	16·17,	22·20

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	9·—	21·35,	23·55 (Acc).
Sos. în Tr.-Roşu	21·01	11·27,	9.45 „
„ „ Sibiu	22·02,	12·30,	10·28 „

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·50, 3·15, 6·44, 8·50, 12·55, 16·35, 18·47

Soseşte în Sibiu

2·23, 4·42, 8·22, 10·20, 14·32, 17·45, 20·06

SIBIU—VURPĂR

Pleacă din Sibiu	—·—	16·40	—·—
Soseşte în Vurpăr	—·—	19 01	—·—
Pleacă din Vurpăr	—·—	5·30	—·—
Soseşte în Sibiu	—·—	7·59	—·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 4 Septemvrie 1929 Nr. 59

Telegraful Român

Organ naţional-bi

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Pre ... un şir petit 6 ... oară, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

...bonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
Sibiu
(Str. Şaguna 8)

Probleme actuale

Spre pacea eternă...

Pactele încheiate contra războiului pot fi *aplicabile* numai atunci, când vor fi mai dinainte înlăturate cauzele primordiale ale războiului, sau cel puţin într'atâta reduse, încât să nu mai poată provoca nici o criză acută.

A lupta numai cu pacte contra războiului, pare a fi ceeace în medicină se numeşte «tratare simptomatică». Adecă, a trata numai semnele exterioare ale morbului, iar cauzele cari produc boala rămân nedifinite şi prin urmare neperceptibile de tratarea medicală. Acest fel de tratament este privit în medicină, cu tot dreptul, ca imperfect şi nesatisfăcător, şi tot astfel şi în politică trebue privit ca necorăspunzător realităţii şi fără o bază serioasă. Cu mult mai însemnat îmi pare: a «cerceta» cauzele conflictelor naţionale şi economice dintre state şi a aplana apoi diferendele ivite din aceste două mari cauze. Un exemplu ideal ni-l poate prezenta convenţia franco-germană în domeniul politic, cultural şi economic. O înţelegere care ne apropie cu mult mai mult eficacitatea ideală a unei păci eterne, decât toate hotărârile conferinţelor internaţionale şi toate actele Societăţii naţiunilor. In general eu văd în relaţiunile dintre Franţa şi Germania punctul ancorat al problemei păcii. Convenţiile economice încheiate de Franţa şi Germania, sindicatele şi înţelegerea asupra cotei, care leagă azi industria de fier, electricitate şi chimică franco-germană, sânt pietrele *mai necesare* la ridicarea fundamentului săpat pentru templul păcii, decât orce rezoluţii şi pacte.

Noi, în România, sântem aşa zicând în afară de sfera unei *active* politici externe şi ne-am obişnuit de mult cu gândul să fim în prima linie un *obiect* şi nu un *subiect* al politicei externe; şi desigur aceasta stinghereşte mult toată bunăvoinţa noastră, dar întru cât ne permit posibilităţile unei *acţionări* în politica externă, e bine să ne folosim de toate posibilităţile pentru a susţinea apropierea franco-germană.

Odată înlăturat diferendul franco-german şi aparţinând, acest izvor al tuturor metehnelor actuale ale politicei internaţionale, trecutului, se vor aplana atunci cu încetul şi celelalte conflicte sinonine mondiale (sau vor slăbi vizibil), cele ivite în jurul rezervelor de produse brute — petrol, fier, cărbune etc. — şi în jurul coloniilor mediteraniene, a celor din Asia de răsărit şi America centrală. O lume care a aplanat diferendul franco-german, va putea uşor cicatriza şi celelalte răni deschise ale politicei internaţionale, ce sunt însemnate prin cuvintele: «Tunis», «Mesopotamia», «India», «China» etc.

Generaţia, care a trăit şi a luptat de-alungul războiului mondial, cu greu mai poate fi reîntoarsă în tranşee, dacă nu este vorba numai decât de existenţa pură a ţării şi neamului său! Opera de nimicire a viitorului război este cu mult mai grozavă, încât războiul mondial trecut va apărea doar ca o umbră ştearsă. Infanteria şi artileria vor fi înlocuite cu aviaţia şi cu războiul chimic.

...Toate căile, cari ne pot duce spre pacea eternă, sânt desigur binevenite, dar cele care ne vor duce cu mai multă siguranţă spre o pace *trainică* sânt cele care se bazează pe munca concretă a înţelegerii — în domeniul economic şi cultural — şi nici de cum cele pardosite (în fraze sunătoare) cu desbateri şi rezoluţii.

Coriolan Bărbat.

Către plugari. Dl Ion Mihalache, ministrul agriculturii, trimite către plugari a doua scrisoare, în care îi îndeamnă *să samene sămânţă aleasă*, arătându-le amănunţit ce pot să facă în acest scop. Plugarul are datorie nu numai faţă de familia sa, ci şi faţă de ţara care l-a înzestrat cu ogorul ce aşteaptă să fie lucrat cu bună socoteală.

Fapta ministrului, de-a trimite însufleţite cuvinte agricultorilor, trebue sprijinită de cucernicii preoţi şi de toţi harnicii cărturari ai satelor, respândind cât mai mult învăţăturile preţioase şi frumos spuse din aceste scrisori cu bune şi înţelepte îndemnuri şi îndrumări.

Consiliul de miniştri a instituit o comisie încredinţată cu redactarea anteproectului de lege privitoare la minorităţile din ţară. Pentru a cunoaşte cât mai temeinic aplicarea practică a legilor în celelalte state cu minorităţi etnice, guvernul a delegat pe dl deputat Ghiţă Pop să facă o călătorie de studii.

FOIŞOARA

Dangăt

de clopot vesteşte închinarea. In suflet coboară copilăria. Cu icoanele ei de mirai. Ori poate adulmec numai miresmele ei...

Plin de visuri mă înfrăţesc cu drumul ce duce spre locul de închinare al credincioşilor. Aud paşii tatii, alături de mine. Ii simt mâna, bătătorită de munca ogoarelor O simt caldă în mâna mea mică şi fragedă. Aevea ca în Dumineciile copilăriei.

Intru în biserica clădită în creştet de munte. Imnurile credinţii se fariseză în suflet. Mă covârşesc. In jurul meu se face gol, deşi biserica geme de credincioşi. Aud numai suflarea tatii ca un murmur de rugăciune.

Biruit cad în genunchi. Cântarea mă învăluc ca o apă căldută, parfumată cu nard şi smirnă. In faţa ochilor aprinşi icoana lui Isus, blândul fiu de tâmplar. E atât de cuceritoare. Ochii divini numai bunătate, numai dragoste, numai iertare.

Se desprinde din ramă. Pogoară spre mine. Blând ca un copil. Imi mângâie credinţa ce se înfiripă, timidă curată, cu fragezimea zorilor, în inimă. Mă alintă în dragostea lui damnezeiască şi-mi sărută sufletul bântuit de viforul ispitelor.

Pace adâncă se săluşluieşte în fiinţa mea învolburată. Simt din nou ştiinţenia credinţii. Bazele îmi tremură în caldă rugăciune. E cea mai curată desfătare a inimii...

Dangăt de clopot din creştet de munte, cântări cu armonii din ceruri, tată, vedenia ta, voi toţi mi-aţi reînviat credinţa. Zâmbete îngereşti înfloresc în sufletul meu, sfinţindu-l.

Blândul Nazarinean, din rame învechite de fumul tămâiei, s'a sălăşluit în inima mea. Cu privirile lui de bunătate, de dragoste, de iertare. Simt cum răsare în zarea sufletului o altă lume cu alte drumuri, cu ţinte de lumină cerească. E lumea realităţilor cereşti.

Z. SANDU.

Manuale de istorie românească

Primim dela librăria Socec din Bucureşti următorul aviz, căruia îi facem loc cu plăcere în coloanele ziarului nostru, spre a orienta publicul cititor asupra lucrărilor istorice ale unui vechi şi valoros colaborator al acestui ziar:

Librăria noastră ţinută ca totdeauna să îndeplinească nouile cerinţe pedagogice în conformitate cu nouile programe analitice, a căutat să achiziţioneze din lucrările autorilor de seamă şi manualele dlui Dr. Ioan Lupaş, profesor la universitatea din Cluj şi membru al Academiei române, şi anume:

Istoria Românilor pentru clasa III-a secundară.

Istoria Românilor pentru clasa VII a secundară.

Istoria bisericii ortodoxe române pentru clasa IV-a.

Convinşi că facem un real serviciu învăţământului istoric din toate şcoalele secundare, normale şi seminariale, din întreaga ţară, atragem în mod deosebit atenţiunea tuturor dlor profesori de istorie şi religie asupra acestor manuale.

Următoarele spicuiri din aprecierile publicate asupra manualelor de istorie românească ale dlui Dr. Ioan Lupaş, profesor la universitatea din Cluj şi membru al Academiei române, vor putee servi, sperăm, ca bună orientare cu privire la valoarea lor atât din punct de vedere literar-ştiinţific, cât şi didactic.

Dl profesor D. I. Suchianu scrie că a fost «adânc impresionat» cetind cartea doctorului Ioan Lupaş dela

PREDICĂ

la Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul*)

«Irod îl asculta bucuros. Şi ascultându-l sta mult pe gânduri.

Dar trimise capul lui pe disc». *(Marcu 6, 20 şi 28).*

Inalt Prea Sfinţite Părinte, Iubiţi creştini, — Azi ochii gândurilor noastre se îndreaptă sfioşi spre omul mai celebru decât bărbaţii celebri ai lui Cornelius Nepos, mai mari decât eroii lui Carlyle şi mai desăvârşit decât supraomul lui Nietzsche, spre Ioan Botezătorul. Azi aripa admiraţiei noastre fâlfâe pentru marele proroc, care în largul deşertului vrăjmaş civilizaţiei atinse înălţimea celei mai depline înţelepciuni pământene. Azi viul simţirilor noastre bate năvalnic pentru Înainte mergătorul Luminei celei adevărate, care s'a pogorât de sus să lumineze pe tot omul care se naşte şi trăeşte în lume. Azi atmosfera sufletelor noastre răsună de melodia venerării Botezătorului, care stropit-a cu unda Iordanului creştetul Fiului iubit pe care Tatăl cerurilor L-a botezat cu scânteia Duhului, iar fiii pământului L-au botezat cu valurile sângelui Său cald pe muchea stearpă a Golgotei. Azi adâncurile fiinţei noastre întregi tresaltă de slava celui mai iscusit predicator al pocăinţei, celui mai strădalnic strateg al împărăţiei lui Dumnezeu pe pământ, care-şi sfârşeşte viaţa luminoasă în tragedia mohorâtă a tăerii sfânt capului său.

Fraţilor!

In temniţa aspră a stăpânitorului Irod trăea de multă vreme un rob ce se deosebia cu totul de cetele robilor. Haina lui era dură ca ţundra ciobanului, dar supt sumanul de păr de cămilă pulsa gingăşenia unei inimi atât de curate, cum nu o prea găseşti supt cea mai modern căutată mătasă moale a zilelor noastre.

In temniţa întunecoasă zăcea senin un rob cu pletele lungi, ca cele de femee în alte vremuri când duhul Irodiadei era mai puţin dominant în mersul lumii, cu barba ca fuiorul pe care-l toarce fusul meşter, dar subt această smerită formă de cea mai genuină primitivitate estetică, licărea ca jarul subt spuză frăgezimea bunătăţii proto-părinţilor noştri primordiali.

In temniţa mucegăită stăruea cu neistovire un rob sgârcit chiar şi 'n fărâmele de pâine, chiar şi 'n stropii apei, chiar şi 'n clipitele aţipirii. Căci din leagănul maicii până' la pragul închisorii dinţii săi n'au măcinat muschii variaţi ai faunei, decât carnea seacă a roşcovei; limba sa n'a gustat din grăunte de grăsime, decât din fagurii albinelor sălbatice; buzele sale feciorelnice nu s'au înmuiat în suc de rodul viţei, decât în apă limpede de stâncă; iar capul său plămăditor de gânduri cereşti nu s'a odihnit pe puf de pernă moale, decât pe cremene de bolovan şi trupul sihăstrit pe lespede stâncoasă.

Dar sgârcitul în deliciile mâncării, beuturii şi somnului trupesc, se opintea cu lăcomie de cămătar spre veşnicul tezaur al inepuizabilelor valori spirituale. Ochii săi aprinşi de patima celor de sus cerceta pururea podoabele cerului, iar urechile lui vrăjite de şoaptele tainice ale duhului ascultau pururea îndemnurile misterice ale lui Dumnezeu şi sufletul său de nea era veşnic flămând de adevărul Domnului.

In temniţă jilavă şi murdară se ţinea «cel mai mare dintre cei născuţi din femee», «cel care a fost binecuvântat cu duh sfânt încă din pântecele maicei sale», «îngerul trimis înaintea feţei Domnului», care predica îndrăsneţ imperativul pocăinţei în ceaţa temniţei ca pe râpele Iordanului şi pe care-l ascultau cu «teamă» în suflet paznicii cei încinşi în zale ca şi Irod cel cu creştetul încoronat, cel cu sceptru în braţ voinic, cel cu călcâiul pe marmura albă a tronului. El îl asculta şi ***«bucuros»***, deşi glasul «strigătorului în pustie» îi săgeta, ca fulgerul faldul norilor, auzul lui obişnuit cu tânguiri de rugăminte.

— Te pocăieşte, stăpânitor pământean al fiilor lui Israil, căci se apropie Acela, care poate ridica şi din pietrele deşertului urmaşi de-ai lui Avram!..

— Te pocăieşte, cârmuitor trecător al acestei lumi deşarte, căci Acela poartă lopata judecăţii în dreapta Sa nepărtinitoare, cu care va curăţi aria conştiinţei de pleava răutăţilor nenumărate să rămână vraful de grâu al virtuţilor alese!...

— Te pocăieşte puternice al vremii, căci Acela a aşezat săcurea răsplătirii la rădăcina pomului vieţii tale şi de nu va afla rod vrednic în el, îl va tăea şi în focul gheenei îl va arunca!...

— Te pocăieşte, Iroade, căci e aici împărăţia lui Dumnezeu....

Irod stăpânitorul, cârmuitorul, puternicul ***«ascultându l sta mult pe gânduri»***. Mintea lui răscolită de graiul metalic al robului iscodea actele trecutului prin arhiva conştiinţei şi buzele lui murmurau în şopot de zefir uşor:

— Cum ţâşneşte de limpede mustul adevărului de subt coaja graiului ce pleacă din gura dreptului! Doar pe scara intrigei şi vicleniei şi minciunei m'am urcat la scaunul măririi!... Doar cu pârghia răpunerilor sângeroase m'am sprijinit până acum pe purpura jilţului de domnitor! Doar şi azi mă scald nepăsător în apele tulburi şi miasmatice ale destrăbălării incestuoase, prins în mrejele ispititoare ale soţiei fratelui meu bun, Filip!... O, sufletul meu simte, ca rândunica suflul toamnei, că lopata Sfântului mă va vântura ca pe-un gunoi netrebnic, că săcurea Proroculuí mă va despica fără milă, dacă nu voi face: pocăinţă... Dacă nu voi lăsa cărarea răutăţilor... Dacă nu voi plivi mătrăguna fărădelegilor... Dacă nu voi izgoni pe Irodiata cu chipul mult amăgitor, din salele strălucite ale palatului domnesc!...

Dar după cum simte seismograful undele cele mai line ale mişcărilor din rocele pământului, tot astfel şi inima vicleană a Irodiadei a simţit încăierarea gândurilor şi răscoala sentimentelor din sufletul tetrarhului şi a desluşit izvorul lor. Şi atunci în ura ei prădalnică a urzit sălbatec planul tragic al uciderii proroculuí întemniţat. Pândea ca vipera la poala stâncei prilejul dulce al răpunerii. Şi el sosi.

In sala festivă a tronului era serbare mare. Căpeteniile slujbaşilor, căpitanii oştilor şi boierii norodului aniversau naşterea domnitorului Irod cu omagii credincioase şi cu fierbinţi urări de fericire. Iar serbarea se sfârşi c'o largă masă lucullică, la care alergau cele mai dorite produse ale cele mai desăvârşite arte gastronomice, cu cele mai variate specii ale vinurilor scăpărătoare; la care rivalizau cele mai dulci melodii vocale cu cele mai maiestre accente instrumentate; la care artiştii celor mai graţioase mişcări de joc emulau ca şampionetele celor mai armonioase ondulaţiuni ritmice; la care saltau toate sufletele, la cari chioteau năvalnic toate inimile.

(Sfârşitul urmează).

*) Rostită în catedrala din Sibiu.

Democraţia şi regionalismul

După cum orce obiect deţine o culoare, tot aşa un sistem de legislaţie administrativă este produsul unor principii între cari unul servind de idee călăuzitoare principală va accentua şi reliefa obiceiurile şi idiosincrasia cărora sunt subordonaţi indivizii provinciei sau naţiunii. Fanatismul atroce cu care propăşirea economică şi culturală a naţiunii va înainta pe drumul dăruit, întâlneşte în extremul negativ printr'o conduită protivnică, săvârşirea celei mai bizare letargii şi anihilări în desvoltare, indiferent de feliul domeniului. Deopotrivă de eficace va reacţiona viaţa poporului în ambele cazuri numai cât în ipoteza unui material unguent administrativ de proastă provenienţă, uzajul energiei economice şi forţei de erupţie intelectuală va fi mult mai greu de refăcut, — câteodată imposibil, — decât se satisface curba ascesiunii. Pitorescul acesta pe care fiecare popor îl deţine într'o măsură mai mare sau mai mică este prin urmare supus la două alternative: una aceea fericită, a progresului, iar cealaltă tendinţa de regenerare. Niciodată nu vom avea în această problemă socială perioada de repaus, de stagnare.

In consecinţă, totul depinde de puterea de achiziţie a guvernanţilor în tălmăcirea nevoilor naţiunii care o conduc şi care în aparenţă pare un desiderat uşor de înfăptuit. Ne înşelăm însă. Este nespus de greu a trage lozul adevărat din teancul lo-

---

Cluj, care dă întreagă istoria românilor. Nici un fapt important nu lipseşte. Ca şi în Malet, capitole scurte cu detalii tipice şi cazuri particulare bine alese. Un simţ al proporţiei fără precedent în manualele noastre. Fiecare eveniment prin chiar locul, care i se atribue în descrierea generală, ne dă automat măsura însemnătăţii lui în ansamblul faptelor. O limbă limpede şi aleasă... Şi uitasem să pomenesc de meritul, poate, cel mai mare al cărţii dlui Lupaş. Autorul e printre cei dintâi, cari au înţeles, că istoria românilor nu există prin ea însăş, aşa cum bunăoară există istoria Franţei sau a Spaniei... Singura noastră originalitate stă în a fi modificat instituţiile, pe care diverşii noştri vecini ni le dăruise. Originalitate — de sigur — nu neînsemnată, dar care face din istoria românilor o sarcină mult mai grea decât s'ar crede la prima vedere.

«Or, dl Lupaş, fără a adânci această metodă, e totuş printre primii, cari se lasă ispitiţi de ea, încercând să aşeze principatele noastre în concertul european... Şi dl Lupaş, care vrea să aşeze România în concertul european şi dl G. Brătianu, care vrea «să o privească pe din afară» — alcătuesc încercări de «sociologizare a istoriei», începuturi de acea sinteză, care ne trebue».

Iar dl Dr. Virgil Zaborovschi scrie în revista Cugetul Românesc (1924, pag. 247): «Acest manual de şcoală este de fapt o carte pentru toată lumea. Nicăiri — exceptând vol. IV din Studii şi documente ale dlui N. Iorga — nu se atinge aşa de concret, cu degetul aş zice, realitatea unităţii noastre naţionale. Istoria îşi schimbă perspectiva; la lumina unor mari rezultate, cadrele oficiale se strică, dispar, şi adevăratul sens, de multeori ascuns, deghizat, subteran al istoriei, se arată tocmai prin acele rezultate. Războiul cel mare realizând România tuturor românilor, a arătat că o istorie unitară a acestora există. Ea trebue căutată în alt plan decât acela al istoriei suveranilor şi claselor dominante, şi tocmai în acel plan se va desvolta mai ales istoria în viitor. Istoria tuturor românilor este istoria vieţii comune a unui popor în aceleaşi condiţii, în aceeaş credinţă: sforţări, nedreptăţi, tradiţii şi scopuri, precum şi în continuă circulaţie şi interpenetraţie de energie dela un cap la altul al teritorului naţional. Este de fapt istoria vitalităţii unui popor, care îmbracă sau purpura regală maghiară sau pe aceea a martirului, care «sparge» în revoluţie sau înfloreşte în rafinament politic. Mai e, de sigur, şi unitatea reală a acestor «locuri»: viaţa lor comună economică, socială şi politică, prin exponenţii contingenţi, prin elementele de toate neamurile, conduse de necesitatea istorică a «tractului» Daciei.

«Toate aceste realităţi sunt prinse şi reliefate într'un mod admirabil de dl Lupaş. E vădit, că altă nuanţare trebue dată istoriei noastre, alte detalii trebuesc scoase în evidenţă, alte accente trebuesc relevate, asupra altor fapte trebue apăsat mai mult de acum înainte. Această nouă nuanţare şi schiţare a unei noui sinteze, mai apropiată ca ori unde, se vede în cartea dlui Lupaş — bine înţeles în marginile restrânse ale unui manual...

«Sentimentul unităţii naţionale şi religioase, conştiinţa naţională, sforţarea spre ajungerea la nivelul politic şi cultural european pulsează când dincoace de Carpaţi, când dincolo mai tare, dar jocul forţelor se echilibrează repede şi orce act naţional dintr'un loc sau altul devine un act unic al unei singure naţiuni. Acest «miracol» al istoriei noastre, precum şi sufletul democratic şi nobil al poporului nostru, este redat cu credinţă, cu grija adevărului, cu multă dragoste de neam în această carte, pe care ar trebui s'o cetească, cred, orce român». —

Calităţi ca cele semnalate în recensiunile de mai sus, au îndemnat şi pe dl prof. P. Constantinescu să scrie în revista «Arhiva din Iaşi (1925, pag. 231) că dintre manualele de istorie «cel mai preferabil tratat scris până acum» este cartea dlui profesor Lupaş.

Această carte s'a publicat acum în două ediţii: una simplificată potrivit cu prevederile nouii programe analitice pentru Istoria românilor în clasa III a secundară, iar ceealaltă sporită conform indicaţiunilor programatice pentru clasa VII-a secundară.

Dnii profesori I. Andrieşescu şi Victor Motogna, ca recenseni oficiali ai ministerului instrucţiunii, constată în referatele lor dela 27 Mai 1929 despre cea dintâi că e «originală şi reuşită», înfăţişând «într'o limbă îngrijită, de multe ori plăcută şi atrăgătoare» întreg materialul prescris de programa analitică, iar despre a doua că e un manual «pregătit şi scris cu multă grijă, cu un întreg aparat ştiin-

zurilor, căci fiecare din ele reprezintă o obligaţie, un scris al trebuinţelor. Scoţând unul din ele se va ajunge la înfăptuirea singură a aceluia pe care-l deţinem, iar restul, marele rest al celorlalte vor rămânea ca şi până aici nerealizate; frecvent acela unul produce răul care depăşeşte mult presupusul bine. Având însă în posesiune pe cel adevărat, care este unul singur, vor urma vrăjite toate celelalte. Două exemple ne vor edifica. In prealabil trebuie amintit, că ţările europene tind toate către statul tip, bazat pe prerogative democratice.

Aristocraţia autocrată în Rusia şi cea ocultă în Ungaria; socialismul democrat în Anglia şi democraţia practică în Franţa.

Iată dar admirând şi ruinele erorilor de guvernare şi monumente, afirmări de principii sănătoase şi iată riscurile nechibzuinţei şi succesele acelei filozofice «puteri de achiziţie».

«Europa democrată», nu este o întâmplare sau mai bine un dicton luat la întâmplare, ci un fapt unanim constatat, este o exigenţă a timpurilor şi un revers înmânat trecutului şi neexperimentat. In baza experienţei secolilor dinaintea lui 1848 s'a ajuns la principiile democraţiei de azi, iar acei cari nu o recunosc, sau o detestă astăzi, se împart în două categorii: partea cea mai mare care îi apreciază roadele şi principiile dar dintr'un exces de concepţii o resping, iar ceilalţi vor a crea excepţii în temperamentul massei.

La fel şi cu regionalismul.

Evident, că pe câtă vreme democraţia este o idee, care circulă în Europa dela est la vest şi dela sud la nord şi este o problemă pe deasupra concepţiei statului naţional, deci adaptabilă prin raţiunea sau constrângere din partea sabiei secolului al XX-lea, regionalismul este norma de guvernământ pur şi absolut naţională. Ea nu este o emanaţie pentru uniformizarea atomului social, ci raportul între cauza şi efectul «instinctului de procreaţie» în toate ramurile activităţii. Şi în special statele cari după războiul mondial au suferit refacerea feritorială, s'au văzut silite a anexa regionalismul ca normă principală de guvernare administrativă. Că unele au făcut-o mai târziu, altele mai curând, trece pe planul al doilea şi aceasta iarăş numai din cauza slabei puteri de achiziţie, de care vorbeam mai sus.

Să nu înţelegem prin regionalism, ofensiva şovinistă a diverşilor contrari, ci acel regionalism nemistificat care serveşte unificării statelor cuprinzând provincii populate cu cetăţeni de aceeaşi naţionalitate, (mici cantităţi minoritare sunt irelevante), păstrând însă obiceiuri, legislaţii şi organizaţii administrative deosebite. In aceste condiţiuni regionalismul poate fi una dintre singurele concepţii către emul şi asimilarea minorităţilor etnice. Centralizarea şi unificarea galopândă şi disprepuind tradiţia «regiunii» pot produce perturbări însemnate şi se procedează inconştient, dar sigur către reliefarea asperităţilor. Să nu ne facem deci iluzii, că singur cuvântul «centralizare» ar produce din regiuni deosebite ca aşezare administrativă, legislativă, culturală, agricolă, etc., nivelarea mediului ambiant; de multeori prin regionalism se înfăptuieşte această unitate absolută a statului şi acesta e cazul în România, Austria, etc.

De sine înţeles, că unitatea statului va deveni realizabilă numai atunci când se va încuraja şi se vor da imbolduri puternice ca noţiunea din provincie să mai figureze numai ca denumire geografică şi aceasta prin egalizarea situaţiilor din provinciile date, căci emulul şi concurenţa aceasta reciprocă este apanagiul regionalismului.

Democraţia şi regionalismul, au fost încadrate într'un titlu, nu pentrucă ar forma un binom încătuşat. Am făcut-o aceasta pentrucă sunt probleme, cari azi urmăresc mai mult viaţa noastră politică. Sunt probleme cari cată curioase în viitor şi încearcă a-şi afirma siguranţa ancorelor şi în pământul românesc.

LEON PROCA.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Comunicat

Se aduce la cunoştinţă On. noastre preoţimi, că plata salariilor pe trimestrul Aprilie—Mai—Iunie a. c. întârzie din cauză că Administraţia financiară nu dispune de numerarul necesar la plată, iar pe trimestrul al III-lea Iulie—August şi Sept. c., n'am primit de la stat nici un ban.

Din partea Consiliului nostru arhiepiscopesc s'au făcut noui intervenţii la On. Minister al finanţelor pentru accelerarea plăţii salariilor preoţeşti.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Sfinţire de steag. Ziua de 15 August a. c., când am prăznuit Adormirea Născătoarei de Dumnezeu, în parohia Vălcele s'a făcut, cu mare solemnitate şi cu azistenţă impunătoare, sfinţirea steagului Reuniunii femeilor ortodoxe române din această localitate. Nimbul solemnităţii a fost mult ridicat prin participarea, în calitate de «Naşi» ai steagului, a dlor Dr. Nicolae Crăciun, prefect de judeţ şi Victor C. Pop, farmacist în Sft. Gheorghe. Preşedinta Reuniunii, dna preoteasă Lucreţia Păştina, apelează cu acest rar prilej la inimile celor prezenţi, pentru a-şi eterniza frumoasa amintire prin tradiţionala «batere de cuie». Urmează o serie de sprijinitori ai cauzei Reuniunii, încasându-ne suma de Lei 6000·—. Actul sfinţirii a fost săvârşit de către părinţii preoţi: Iosif Popovici din Sft. Gheorghe şi Ilie Păştina din localitate. In cuvântul rostit de păr. din localitate s'a arătat simbolul steagului, dorind muncă plină de roade binecuvântate, prosperare în realizarea idealului ce-l are Reuniunea, spre lauda lui Dumnezeu şi cinstea oamenilor. *Liu*

S'au desfiinţat în întregime sau în parte, începând cu 1 Septemvrie a. c., mai multe şcoale normale din ţară. Măsura era necesară pentru a reduce numărul normaliştilor fără catedre. Unele din şcoalele desfiinţate au funcţionat în condiţii nesatisfăcătoare, lipsite de local şi de puterile didactice trebuitoare.

† Prot. Alexandru Muntean al lui Vasile, din Răcăjdia Bănatului, a încetat din viaţă, în 28 August 1929, în vârstă de 57 de ani. Devotat slujitor al altarului, defunctul s'a făcut cunoscut şi ca zelos versificator şi colaborator la ziarele bănăţene. Moartea sa lasă unanime regrete în cercurile eparhiilor din Caransebeş şi Oradea, unde şi-a desfăşurat ani de-a rândul neobosita activitate. Dumnezeu să-l primească în corturile dreptilor.

Numeroşi străini părăsesc Ierusalimul în urma turburărilor sângeroase dintre arabi şi evrei. Pelerinajiile la locurile sfinte sânt suspendate până la potolirea acelor turburări.

Ocolul pământului l-a făcut dirigeabilul, Contele Zeppelin, în 21 de zile, în care se cuprind şi opririle. Timpul de sbor în jurul pământului, a fost numai de 11 zile 22 ore şi 11 minute.

Predicatorul baptist. Greva, din zilele trecute dela Lupeni, a făcut 22 de victime şi mai mulţi răniţi. Muncitorii, în mijlocul cărora făcuse cea mai întinsă agitaţie un oare care Munteanu, predicator baptist, au fost foarte agresivi silind jandarmii şi soldaţii să descarce armele, care au făcut victimele amintite. Nenorocirea s'ar fi evitat, dacă nu s'ar fi permis agitaţia făcută sub scutul baptismului.

CARŢI ŞI REVISTE

Omenirea în faţa crucii, gânduri de săptămână mare, de Arhimandritul *Policarp P. Moruşca*, stareţ. Este Nr. 4 din bine îngrijita «Bibliotecă Gânduri Creştineşti», edit. Sf. Mănăstiri H. Bodrog. Tip. diec. Arad. Preţul 6 lei. De vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. *Vasile Oan.* Lucrarea este proprietatea conferenţei preoţilor din tractul Lupşa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îş procură acest instructiv volum, servesc cauză cultural-religioasă, şi, pe lângă aceasta, au înşişi folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

ţific, ceeace reprezintă o muncă însemnată, menită a fi utilă».

Aceste opinii elogioase, izvorâte din condeiul unor specialişti în materie, recomandă manualele dlui profesor Lupaş nu numai profesorilor şi elevilor, ci oricărui român doritor să cunoască trecutul neamului său.

(Sfârşitul urmează).

(11)

Din vremuri apuse

— Documente pentru istoria bisericească, comunicate de Pr. Iuliu Moldovan —

(*In cauza organizării şcoalelor la sate*).

Supt Nr. directorialicesc 194/1816 să porunceşte pentru dascăli şi pentru prunci care sânt de 6 ani mai în sus să să ia supt număr, şi să miargă la şcoală, şi dascălii să ţie examen la Dumineca Floriilor şi să să facă extract despre învăţătura pruncilor în cursul de iarnă şi să vadă ce sporiu sau făcut încât sau ţinut şcoala. Şi oamenii care nar sta întrajutor unde ar fi lipsă de a să face şcoală şi sar îndărătnici să nu dea dascălului sâmbrie, aceea să să arate prin protopopul sau prin sobordinaţii preoţi sau însuşi dascălii la jorisdicţia mirenească, şi peste vară încă să ţie şcoală Dumineca şi sărbătoarea spre procetirea, şi la sf. Dumitru să facă catalog, care amândouă şi extractul şi catalogul pentru încrederea ţinutului examen şi a procetirii şi să să iscălească de persoane vrednice de crezut, de inspectorul scaunului sau de solgabirău locului sau de preotu locului şi de cei ce vor fi la examen şi să să mărturisască cu atestat despre purtarea sa, altmintrelea de nu să vor împlini acestea mai sus pomenite, să nu ţie examen, să nu facă extract şi să nu-l aducă până la Dumineca Tomi fără nice o mântuinţă extractul al aduce, şi de sar aduce neiscălit de mai sus pomeniţii şi catalogul de procetanie, jos sar pune din dăscălie şi preoţii cu blândeaţă să îndemne pe norod spre aşi da copii la şcoală şi să fie întru ajutoriu.

(*Să se dea socoteală scaunului episcopesc despre veniturile şi cheltuelile bisericilor. Circulară din a. 1818*).

Nr. 643.

Intru urmarea M. D. G. 28 Dechemvrie a. 1815 Nr. 12162 şi episcopesc 76—23 Ian. sau fost poruncit ca despre toate veniturile şi cheltuielile tuturor bisericilor din tot protopopiatul să să ceaie în tot anul samă goşmanul şi titorii sau curatorii locului şi a lua socoteală la scaunul episcopesc spre revizie, să să trimită sub grea răspundere în tot anul să o tragă la protopopu locului şi anumit pe cei trei ani 1815, 1817 şi 1818 şi pe viitorii ani întocma să să facă şi spre revizie să să aştearnă.

(*Partarea discului în biserici*).

Înălţatul K. G. la 3 Februarie 1814, — Nr. 476 şi episc. 912, au binevoit a hotări ca în fieşte care biserică neunită din tot acesta mare principat al Ardialului cu câte un *Discos (Pischean)* sau *blid* să să adune milă în biserecă pe sama beserecii locului, aşa să porunceşte să să arate scaunului episcopesc că umblă goşmanul cu discosul, blidul în biserecă Dumineca şi sărbătoarea să adune milă, şi de nu va umbla, ori unde să să înceapă îndată a să aduna milostenie pentru întâmplările de lipsă a bisearecii şi de acolo căpătaţi acei bani la titorii credincioşi să să încredinţeze, iară despre împlinirea aceştiia porunci la scaunul episcopesc în grabă relaţie să să facă.

(*Darul Mitropolitului Stratimirovici din Carloveţ pentru casa episcopească*).

Sub Nr. episcopesc 68, 26 Ianuarie 1819 să veşteşte preoţilor precum Excelenţa Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul nostru D. Ştefan Stratimirovici dela Carloviţ prin scrisoarea sa 15 Ianuarie a. 1819 trimite acelor factori de bine cari sau îndurat a dărui ajutoriu spre ridicarea caselor episcopeşti pe sama neuniţilor de legea răsăritului I. blagoslevenie arhierească şi molitvă de mântuire, dară şi cu mare îndurare prin aceasta au dăruit Exălenţia Sa şi *100 de galbeni* la ridicarea acelor casă episcopeşti. Pentru care să să facă pomenire vrednică la Sf. Oltariu ca pentru un părinte şi patron vrednic al religii noastre ca îndelung săi ţâe Atotţiitoriul.

(*Dijme asupra preoţilor.*

Sub Nr. G. 4056 şi episcop. 571 porunceşte ca fieştecare preot neunit va şti să spue vremea anumit când au fost preoţii scutiţi de darea dijmilor şi după aceea în ce chip au perdut aceia scutială? şi pe ce vreme anume sau pus iară sub darea de dijmă şi în ce chip, sau de să află vreo scrisoare vechie, să să facă cunoscut scaunului episcopesc.

Reclama este sufletul comerţului

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Nr. 147 bis. 1929 (112) 1—1

Concurs de licitaţie

Consiliul parohiei ortodoxe române Gheorgheni, Ciuc, aduce la cunoştinţă generală că în ziua de 16 Septemvrie 1929, între ora 5—6 p. m. va ţine licitaţie publică cu oferte închise la primăria oraşului pentru vânzarea materialului lemnos de 80 jug. cad. pădure primite prin reforma agrară Nr. top. 3860—1 la punctul numit «Părâul Braicului», «Părâul Străjii» şi «Părâul Vamalului» în hotarul comunei Bolbor.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu legea contabilităţii publice.

Condiţiunile speciale în tocmite de consiliu se pot vedea în orce zi la oficiul parohial. Garanţia de licitare este 15% după oferte. Supraoferte nu se primesc.

Gheorgheni, 29 August 1929.

Preşedintele consiliului.

Preot:
Aurel N. Negoescu
paroh ort. rom.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. Fă lucrul Evanghelistului

Nr. 2. Invăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea

Nr. 3. Predică şi cateheză

Vino şi vezi — meditaţii

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Trenuri pt. băi la Ocna Sibiului

Pleacă din Sibiu:	6·20,	8·23,	14·45,	20·08
Sosește în Ocna:	6·50,	8·55,	15·15,	20·39
Pleacă din Ocna:	6·58,	11·55,	15·25,	21·04
Sosește în Sibiu:	7·32,	12·35,	16·—,	21·41

Mersul trenurilor

Cu începere dela 25 Iunie 1929

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	6·50,	17·30
Sosește în Agnita	10·49,	21·32
„ „ Sighişoara	16·57,	7·15

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	5·40,	11·32,	17·15
Sosește în Făgăraş	9·20,	15·46,	21·30
„ „ Braşov	12·20,	19·15,	5·57

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	5·55,	13·20,	18·25
Sosește în Cisnădie	6·27,	13·51,	18·56

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	3·30,	12·40,	18·—
Sosește în Vinţ	7·12,	17·—	22·03
„ „ Alba-Iulia	7·38	—·—	22·30

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu 5·15, 15·20, 20·15 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu 6·25, 16·26, 21·— „
„ „ Bucureşti 18·15, 5·25, 6·— „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

3·10, 5·50, 10·40, 13·15, 16·29, 20·50, 24·—

Sosește în Copşa-mică

4·36, 7·23, 11·59, 14·20, 17·55, 22·11, 1·32

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 2·11 (A), 3·— (P), 6·26 (Ex.), 11·16 (O. Ex.), 8·21 (P.), 16·23 (R·), 18·30 (P.), 22·41 (A).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 0·22 (E.), 2·24 (P.), 4·58 (A.), 8·29 (A), 12·27 (P), 18·42 (P), 14·33 (R), 19·53 (O. E).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·30,	17·40
Sosește în Agnita	8·33,	21·45
„ „ Sibiu	16·03,	6·44

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	6·35,	13·—,	17·30
Sosește în Făgăraş	9·10,	16·04,	20·55
„ „ Sibiu	13·05,	20·35,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·15,	14·45,	19·35
Sosește în Sibiu	7·45,	15·15,	20·05

AIBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·40,	11·40,	—·—
Sosește în Vinţ	4·53,	11·53,	—·—
„ „ Sibiu	9·08,	16·17,	22·20

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc. 9·— 21·35, 23·55 (Acc).
Sos. în Tr.-Roşu 21·01 11·27, 9.45 „
„ „ Sibiu 22·02, 12·30, 10·28 „

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·50, 3·15, 6·44, 8·50, 12·55, 16·35, 18·47

Sosește în Sibiu

2·23, 4·42, 8·22, 10·20, 14·32, 17·45, 20 06

SIBIU—VURPĂR

Pleacă din Sibiu	—·—	16·40	—·—
Sosește în Vurpăr	—·—	19 01	—·—
Pleacă din Vurpăr	—·—	5·30	—·—
Sosește în Sibiu	—·—	7·59	—·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 7 Septemvrie 1929 Nr. 60

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

Sibiu

(Str. Șaguna 8)

Imbunătățiri făgăduite

Dela unirea cea mare încoace mereu s'a accentuat necesitatea de a salariza mai bine preoții. N'a fost guvern care să nu promită îmbunătățiri de salare. S'a promis poate și mai mult decât trebuia.

Promisiunile totdeauna sânt fir de miere dulce care naște noi și noi dorinți.

Pentru a satisface dorințelor s'au pus la cale și lucrări. In 3—4 rânduri s'a făcut până acum conscrierea venitelor la preoți și biserici, ca să se poată constata în ce măsură ar trebui să vină statul în ajutorul amândurora. Părea că iepurele s'a și vânat. Mai lipsește oala dela foc, ca și preoții să se poată bucura de rost mai bun în schimbul muncei plină de fatigii ce o depun în ogorul pastoral, cunoscut ca foarte spinos în timpul de față.

Speranțele nu s'au realizat. Din nefericire ministerele ce făcuseră promisiunile și au pus la cale lucrările, înainte de a-și realiza planurile au demisionat. Preoții s'au ales cu munca migăloasă la alegerea actelor și datelor necesare fasiunilor și cu speranțele lor mari duse în vânt. Pentrucă guvernul nou ce venea, nu mai zidea nimic pe conscrierile făcute, ba unele hotărâri legate le punea chiar în afară de lege, neexecutându-le.

Până când se va continua jocul cu de-a salarizarea preoților, — nu știu. Una ne miră, pe noi preoții: de ce fiecare guvern aproape începe de-a capo lucrările, de ce nu ia în seamă conscrierile vechi și de ce umblă după noi și noi baze de salarizare, când bazele sânt aflate și nu se mai pot modifica.

Actualul guvern, deși la început accentuase că, din cauza bugetului secătuit, nu se poate angaja la mari îmbunătățiri nici pe seama cultelor, totuș și-a tras seama și el că trebuințele sânt mari și nici sanarea nu poate întârzia. A pus deci la cale lucrări, anunțând votarea legii de salarizarea preoților. Lucrările de conscrierea veniturilor bisericilor și preoților sânt în curgere, poate s'au sfârșit, și ministerul intră în posesia datelor de care are trebuință. Să ne bucurăm? Așa ar trebui. Dar, după experiența trecutului, va trebui să mai așteptăm până ce noi, preoții, vom ajunge la salare convenabile.

Un câștig și până acum se arată. Care? E oftatul moțului căruia i s'a răsturnat calul cu vase cu tot în Arieș, când în desnădejdea sa a început a se încuraja pe sine: «Paguba cu paguba, dar îmi plăcu cum marsă!» Adecă, vreau să se știe că din actuala conscriere de venite ne-am ales, până acum, cu spese de sute lei pentru biserici și preoți, încassate dela noi pe timbrele ce se pun pe documentele necesare la dovedirea datelor din coalele de conscrieri. Actualul ministru de finanțe adecă prin rescriptul Nr. 27986 dela 20 Iulie a. c., n'a admis cererea noastră de a înzestra coalele de conscriere cu documente extradate din oficiu, deci fără timbre. Astfel statul român câștigă din conscrieri câteva milioane de lei. Câștigul statului e sigur, — al nostru e problematic. Pentrucă la conscrieri nu precisează destul de bine spesele. Dările către stat și comună sânt fără nici o indicațiune; astfel că unele spese ce nu sânt dări d. p. ale pădurilor cari sânt mari — vor remânea pe dinafară. Dacă toate guvernele care vinși se duc vor urma după această metodă, vine vremea că deficitele actuale bugetare să se acopere tot — din sărăcia preoților și a bisericilor noastre în stare destul de precară.

Unde ajungem cu metodele de până acum, se va înțelege dela sine. Ajungem la exclamația bietului moț. Imbunătățirea că cu o mână poate primim ceva, cu alta ni se ia poate mai mult decât ni s'a dat, să ne ierte lumea, dar noi nu o putem privi ca îmbunătățire reală.

Mie mi se pare, și toate organele bisericii sânt de aceeaș părere, că conscrierile cele multe de venite sânt de prisos. De aceea cerem: Să se decidă odată și cauza noastră în fond. Să se facă legea salarizărilor. Să nu fim ținuți în continuă încordare.

De zece ani ni se fac făgădueli, mai ales nouă preoților din munți, cari nici prin reforma agrară n'am primit nimic. De zece ani așteptăm și așteptăm; în vreme ce retribuțiile dela enoriași, și ce biată au fost, scad și earăș scad. Până când să așteptăm? Nu ne mai trebue, decât votarea legii, care ține cont și de situația tristă a preoților din Munți cu enorii împrăștiate și greu de administrat.

Aceasta o cere toată preoțimea munteană din părțile care le numim ale noastre, și în numele căreia îmi ridic eu glasul.

Pr. *Vasile Gan.*

FOIȘOARA

In tăcerea

Intinselor câmpuri îmi găsii sufletul. Rezimat de o vioreu, în umbra unei răsuri. Il covârșea o durere păgână.

Imi grăi: «Sânt obosit și întristat de moarte. Vin de dincolo de râu. Râul ce desparte viața de vis. E târgul gâlcevilor acolo. Imbrânceli de ură și lupte cu rădăcini ancestrale. Și uriași nămeți de beznă. Un iad nu ai lui Dante, nici al jidovilor. Un iad al zilelor noastre cu înfățișări atât de cunoscute.

«M'a călăuzit duhul lui Pârvan. Zicea că-mi arată realitățile veacului. Viața civilizației, desăvârșită prin înșiruirea în timp a mii de generații; că mă coboară în lumea celor «cuminți», biruitori ai legii și datoriei, în care nu mai trăiește instinctul binelui și al răului. Ci numai dorul traiului fără jertfă, fără păreri de rău, fără truda suaoritor de moarte.

«Acolo a vestejit dumnezeeasca frumusețe a jertfei și a iubirei fără hotare. Mișeii stăpânesc situațiile. Ei covârșesc larma pleților cu țipetele lor de precupeți.

Cei buni, cei drepți, cei plini de jertfă sânt împinși, fără milă, la cele mai din afară margini ale vieții.

«Și am văzut fortota zarafilor. Prețeluiau cu amară lipsă de rușine, pe arginți sunători, sângele vărsat pentru izbândirea idealelor. Cu obrăznicie se opinteau alții să răscumpere biruințele jertfei cu banul văduvei și al orfanului. Scârbiți, biruitorii din toate vremurile, viteții jertfelor, stăteau tăcuți, îngenunchiați de tristețea desnădejdii. Nimeni nu-i băga în seamă. Parcă ar fi fost niște meșteri fără pricepere.

«In inima pleții cei «cuminți» cântăreau în talgere aurul Răsăritului, focul Carpaților, grâul Dunării și codrii Munților.

«Dar mai mult m'a mâhnit truda celor sus puși de a prefare în lege călcarea cuvântului dat. Pe toate cărările numai necinste, cățărare nerușinată către locurile cele mai înalte. O goană nebună după avere și plăceri de tot felul. Și în goana aceasta se prihănesc toate locurile sfinte și toate numele celor cari s'au jertfit pentru binele binelui. Mulțimea amăgită de gălagia făgăduelilor aclamă pe cei mișei, cari nu se sfiesc să le laude toate viciile și să le îmbie din plin otrava păcatelor.

«Icoanele acestea mă obsedează. Simt cum curge tristețea din ele și mă îneacă. M'am furișat în tăcerea întinselor câmpuri. Să mă vindec. Tăcerea, adâncă și fecundă, îmi va crește puterea de jertfă de a lupta pentru a dovedi mulțimilor hotarul dintre bine și rău.

Doar aceasta-i menirea mea».

Z. SANDU.

(12)

Din vremuri apuse

— Documente pentru istoria bisericească, comunicate de Pr. Iuliu Moldovan —

Supt Nr. episcopesc 49 a. 1819, și 518 a. 1812, și 955 a. 1813 și al c. g. Nr. 1414 din 31 Dechemvrie a. 1818 și iar Nr. 5743, 2 Noemvrie a. 1818 de iznov să poruncește adecă cvitanțiile persoanelor care orice plată capătă din vistiria împărătiască numai dacă să vor arăta însuși acelea înaintrea preoților, și totdiauna numai pe luna aceia care au trecut, cu acel adaos, precum numitele persoane sânt încă în viață și dacă văduva încăi nemăritată, despre partia sa să să iscăliască, și cu pecețile sale ceale parohialicești să să întăriască, când vor cununa văduve deacelea a cărora bărbați răposați au fost în oareșcari deregătorii de obște, această cununie acestor feliu de văduve ca și moartea lor totdiauna mintini să o arate la încuviințata casa crăiască dela care au

Nr. 5952.

Notificare oficială

Deoarece la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu an de an creşte în mod însemnat numărul petenţilor cu liceu şi bacalaureat, Consiliul arhiepiscopesc a aflat de bine a sistà trep tat seminarul teologic ortodox român din Sibiu.

In consecinţă elevi noi nu se mai primesc.

Elevii vechi vor continua până vor termina primele patru clase.

In anul acesta ei se vor prezenta la înmatriculare, examene de corigenţă etc. la 1 Octomvrie c. ora 8 dimineaţa, aducând cu sine taxa seminarială restantă şi rata I pe anul şcolar 1929—30, fără cari nu vor fi înmatriculaţi.

Sibiu, din şedinţa bisericească, 3 Septemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Altă nouă conferenţă s'a ţinut, în 28 şi 29 August a. c., la Blaj. Au luat parte nu numai episcopatul greco-catolic, ci şi cel romano-catolic, reprezentat prin arhiepiscopul Cisar, şi episcopii Majlath, Robu, Mayer şi Pacha, discutând, în ziua primă, probleme ce privesc ambele biserici. In a doua zi s'au întrunit episcopii greco-catolici şi canonicii din Blaj, continuând discuţiile, din precedentele conferenţe, în chestiunea delimitării eparhiilor. ***Nici acum nu s'a ajuns la înţelegere.*** Se spune, că ideea mutării reşedinţii mitropolitane dela Blaj la Cluj n'ar fi răposat. Astfel, chestia, pusă de buclucaşul concordat, «se studiază» mereu amânându-se.

Pentru cei excluşi din cler. Conform codului penal (art. 208), or cine va purta în public vreun costum, uniformă, un semn distinctiv de autoritate, sau o decoraţie pentru care n'are autorizare, se va pedepsi cu închisoare dela o lună la şase luni.

De altă parte, art. 61 din regulamentul disciplinei monahiceşti prescrie că, la caz de excludere din tagma monahală, cel osândit se opreşte a mai purta costumul preoţesc.

De aceea ministerul de interne, în vederea intervenirii făcute de preşedintele Sf. Sinod al bisericii noastre, pentru a pune capăt agitaţiilor provocate de cei excluşi din cler, a dat zilele acestea ordin tuturor prefecturilor să ia cuvenitele măsuri în această privinţă, dispunând ca infractorilor să li se dreseze actele de darea lor în judecată pentru delictul portului ilegal de uniformă, prevăzut de art. 208 din codul penal, în cazul excluderii lor din rândul preoţilor sau monahilor.

PREDICĂ

la Tălerea capului sfântului Ioan Botezătorul

(Sfârşit).

In cercul animozităţii săltăreţe de odată îşi făcu maiestos apariţia încântătoarea Salomee, fermecătoarea fică a Irodiadei adultere. Cu ochii de cărbune, cu faţa de bujor, cu părul plin de perle, cu haina de pânză de paianjen. Toate privirile încremeniră pe resfăţata făptură. Chiar şi suveranul Irod se trezi cucerit de vraja ei fără pereche. Iar când porni sprintenea, ca un fulguşor de nea, să se 'nvârtească 'n dans maiestru cu delicate figuri echilibrate, cu ingenioase mlădieri fascinătoare, toată gura isbucni în frenetice urale, iar Irod învins de farmec vorbi în glas marinimos:

— Cere orce vreai, pân' la jumătatea ţării mele şi jur că-ţi voi da ţie!...

In mintea Salomeei dănţuitoare se depănau felurite fire de gânduri:

— Voi cere latifundii grase cu mândre castele strălucite...

— Ba capital colosal de aur, ce luceşte ca faţa soarelui!...

—Ori mărgăritarele lui străbune...

Din toropeala visului ei treaz o deşteptă o şoaptă dulceagă, ce-i alunecă încet până 'n adâncul inimei. Era graiul drag al mamei:

— Copila mea, cere capul lui Ioan Botezătorul şi vei avea tot ce poate iscodi gândirea minţii tale...

Salomeea înrâurită păşi energică în faţa Suveranului şi-i vorbi răspicat:

— ***Vreau îndată pe disc capul lui Ioan Botezătorul!***

Ca un glonţ năpraznic, desprins din azurul bolţii senine, s'au înfipt aceste cuvinte dârze, în plinul sufletului lui Irod, spintecându-l barbar în toate întinderile lui. Iar pe faţa lui se alungau gălbineala păpădiei cu rumeneala macului, ca frământările chinuitoare din lumina conştiinţei lui, ca gândul salvării proorocului cu cel al sfinţeniei jurământului..,

Ochii tuturora îi pândeau tremurarea genelor şi mişcarea buzelor, dorind să soarbă porunca preaînaltă. Şi robit de categoricul onoarei, de vraja privirii Salomeei, de deşartele consideraţii ale convenţiilor sociale, acel Irod, care asculta bucuros pe «cel mare în faţa Domnului», acel Irod, care ascultându-l sta mult pe gânduri, rosti cu toată laşitatea tragica sentinţă:

— ***Fie!***

Şi peste câteva clipite cioclul abrutizat ***înfăţişă pe disc capul lui Ioan Botezătorul.*** Ochii lui deschişi şi din undele de sânge sfredeleau rărunchii, iar buzele încordate par'că strigau şi-acum de pe catafalcul discului:

— Pocăiţi-vă, căci sosește lopata judecăţii, căci s'apropie săcurea răsplătirii!...

Iubitul meu frate în Domnul!

Urcând încet cărarea acţiunei violente din această mohorâtă tragedie, culege înţelepţeşte din tâlcul ei povaţa primenirei tale sufleteşti.

«Ascultă-l» şi tu pe alesul cerului, care propovăduea fariseilor trufaşi, bogaţilor avizi de comori pieritoare, vameşilor hrăpăreţi şi ostaşilor prădalnici: calea pocăinţei, care te conduce şi pe tine la porţile împărăţiei lui Dumnezeu.

Ascultă-l «bucuros» cu urechea trează a duhului tău. Ascultă-l cu bucuria savantului care, înţelegând şi admirând profunzimea legilor iscusite ale firii, preamăreşte pe Tatăl nostru cel din ceruri. Cu bucuria artistului, care idea-i luminoasă ca o scăpărare de luceafăr şi-a exteriorizat-o în cea mai desăvârşită formă estetică. Cu bucuria filantropului generos, pe care o simte când svântă lacrimi de pe gene, când alină vre-o boală de-a sufletului sau de-a trupului.

Ascultându-l bucuros ***«să stai şi tu mult pe gânduri»***, dar nu pentru cumpănirea critică a adevărului său veşnic, ci pentru deslușirea necruţătoare a oglinzii sufletului tău, aşa cum se opinteşte astronomul de chemare să deslușească minuţios faţa stelei nou răsărite în zarea cenuşie a cerului.

Iar ascultându-l bucuros şi stând mult pe gânduri, să nu te laşi şi tu ademenit de braţele ispititoare ale irodiadicelor deşertăciuni pământene, să nu te dai şi tu cucerit de jocul diafan al patimilor momitoare, să nu te pleci şi tu cu multă laşitate în faţa şubredelor convenţii sociale ale feluritelor păcate, să nu dai şi tu poruncă urgisitului cioclu al fărădelegii ***să ţi înfăţişeze pe disc capul luminat al idealului de desăvârşire morală,*** ci stând mult pe gânduri, tu iubitul meu frate, îndreaptă-ţi cu smerenie piciorul pe calea profetică a pocăinţei celei mai sincere... Căci atunci este omul mai maiestos, în minunata grădină a lumii, când îşi frânge cu evlavie genunchii trudiţi, în faţa de lumină a Domnului şi Dumnezeului său, iar ochii plini de încredere şi-i scaldă în baia fierbinte a lacrimilor.

Stăruind eroic pe drumul aspru al desăvârşirii integrale, călăuzit de şoapta dulce a cerului, vei gusta din darul şi binecuvântarea Domnului ***«care ne ţine pe toţi pe palmele sale, cum ţine străşina de pete picurul de ploale»*** şi Căruia se cuvine mărire, cinste şi închinare, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Pr. *A. Nana.*

Cercuri culturale religioase

In anul curent s'a organizat şi clerul eparhiei Huşilor în ***cercuri culturale religioase.***

Dispoziţiile, menite pentru aceste cercuri, vor fi interesând preoţimea şi din celelalte eparhii; — le redăm, pe scurt, în următoarele:

Scopul cercurilor culturale religioase este: a) Instruirea şi educaţia profesională, b) Cultivarea legăturilor frăţeşti şi a spiritului de corp între clericii din eparhie, şi c) Instruirea poporului în cunoştinţele religioase şi îndrumarea lui spre o vieţuire creştină.

Eparhia se împarte în 36 cercuri culturale religioase, şi anume fiecare protoierie (protopopiat) în 5—7 cercuri.

Conducerea cercurilor culturale religioase o are P. S. Episcop, prin organele sale: secţiunea culturală, protoiereii şi preşedinţii de cercuri.

Protoiereii vor desemna în fiecare an în cursul lunei Ianuarie pe preşedinţii primei şedinţi a cercurilor, data şi parohia, potrivindu-se cea mai din centrul cercului unde să se ţină această şedinţă.

Prima şedinţă a cercului, care va fi numai intimă, se va ţinea într'o zi de lucru, până cel mai târziu la 20 Februarie.

Cei dintâi lucru, la această şedinţă, va fi alegerea preşedintelui cercului pe tot anul.

---

tras plata împărătiască, şi împreună să descopere numele şi deregătoria atât a răposatului cât şi a noului bărbat cu adaogerea, unde şade noul bărbat, ca aşa plata văduvii ce să mărită de altă dată, îndată să să opriască şi mai în colo să nu să plătiască.

(*Boala ciumei în Moldova*).

Supt Nr. 12386, 31 Octomvrie sau milostivit I. K. G. a porunci, cumcă în ţara Moldovii nau mai încetat ciuma, încă din zi în zi mai tare sar lăţi, strâns să porunceşte, ca nu numai prin beserici făcutele rugăciuni, ci şi norodul învăţându-l despre relele care are în sine ciuma şi le aduce, să să îndeamne spre ţinerea poruncilor făcute spre acel sfârşit şi în multe rânduri Dumineca şi sărbătoarea să să facă rugăciuni.

(*Institutirea defenzorului matrimonial la scaunele protopopeşti*).

Sub Nr. G. 2337 şi episc. 682 11 Iulie 1820, au poruncit ca la scaunile protopopeşti din acesta prinţipat unde sar judeca cauzăle de căsătorie, un apărătoriu de căsătorie să să pue, ce să numeşte: ***defenzor matrimonial.***

(*Preoţii să inspecteze şcoala*).

Sub Nr. G. 10.800 şi consist. 758, 1819 preoţii cu tot adinsul să îndeamne pe porenii săi să-şi mâne pruncii la şcoală şi în toată săptămâna odată să cerceteze cum învaţă dascălul pruncii la şcoală, şi care preot aceasta nu va împlini sau întrascuns face dezmântare spre a împedeca aceasta poruncă, aceluia de tot i să va lua darul.

Sub Nr. G. 9178 şi înălţatei curţi 2715—1821 porunceşte ca să să vestiască precum *popa dela Guruml (?)* pentrucă au desmântat pe părinţi ca să nu-şi dea copii la şcoală, sau judecat ***să fie lipsit de preoţie*** spre pilda altora, poruncindusă tuturor preoţilor ca în toată săptămâna de 2 ori să miargă în şcoală şi să tâlcuiască pruncilor din S. Scriptură cu blândeţă învăţând.

Manuale de istorie românească

(Sfârşit)

Iată acum câteva fragmente şi din recenziunile privitoare la Istoria bisericii ortodoxe române pentru clasa IV-a secundară:

Publicarea nouii programe analitice a învăţământului secundar a dat dlui profesor Lupaş prilej să-şi revadă manualul din 1918 şi să-l adapteze cerinţelor acestei programe, spre a fi pus în serviciul şcoalei şi al educaţiei tineretului din patria întregită.

Când a apărut în ediţia I-a la Sibiu, acest manual ***de istorie bisericească a românilor*** — considerat din partea recensentului oficial, profesorul Dr. Silviu Dragomir, ca o «excelentă carte» (referatul din 18 Octomvrie 1917) — a tost întâmpinat cu aprecieri favorabile atât în presa română, cât şi în cea minoritară. In «Siebenbürgisch-Deutsche Tagespost» din Sibiu a publicat la 21 Mai 1919 dl Friedrich Müller-Langenthal o recenzie amănunţită, în care spunea că: «istoria bisericească a poporului său astfel, cum o înfăţişează protopopul Lupaş cu pătrunzătoare cunoştinţă de cauză şi cu captivantă cultură a inimii, capătă o importanţă deosebită prin faptul, că ea a devenit istoria afirmării populare româneşti în Transilvania. Nu cunosc nici o carte, care ar cuprinde cu atâta siguranţă în concepţie şi cu atâta plasticitate în expunere, nota specifică a acestei afirmări populare, reuşind a o împărtăşi chiar şi

Apoi sub conducerea noului preşedinte se vor discuta nevoile religioase ale tuturor parohiilor din cerc, hotărându-se care anume preoţi vor predica la slujba de dimineaţă, subiectele şedinţelor publice, preoţii ce le vor susţinea, data şedinţelor, precum şi parohiile în care se vor ţinea în cursul anului.

Tot acum se vor hotărâ şi anume care cântăreţi vor lua parte la şedinţe, ei luând parte pe rând, câte unul de fiecare parohie, unde sânt doi.

La şedinţele cercurilor sânt datori să ia parte toţi preoţii şi cântăreţii având vârstă sub 70 ani.

Preşedinţii cercurilor vor trimite procese verbale însoţite de itinerarii de cele hotărâte în prima şedinţă protoieriilor, care la rându le întocmind tabloul general al circumscripţiei respective, îl vor înainta sfintei Episcopii, spre aprobare, până la cel mai târziu 10 Martie.

Şedinţele cercurilor culturale religioase vor începe în eparhie din prima Duminecă după Paşti (Tomei) şi vor continua până la 1 Noemvrie, în fiecare an.

La ora care se începe serviciul divin (la sate), toţi preoţii vor fi prezenţi, îmbrăcaţi în costumul preoţesc oficial, — şi toţi se vor îmbrăca pentru slujba în sobor.

Slujba religioasă în sobor (la sate) va fi condusă de preotul cel mai vechi în hirotonie dintre cei care au rang preoţesc mai mare, observându-se a se păstra toată regula unei slujbe în sobor.

La vreme se va rosti predica, de către preotul desemnat la prima şedinţă pentru aceasta, al cărui plan (obligatoriu) va fi înmânat preşedintelui.

La şedinţa intimă, care va avea loc între orele 11—12, se va face critica predicii ţinută la slujbă şi se vor discuta măsurile de luat pentru stăvilirea relelor ce ar bântui în localitate, toate acestea trecându-se în procesul-verbal de către un cleric desemnat ca secretar de către preşedinte.

Şedinţele publice se vor ţinea la biserică sau şcoală între orele 2—5 d. a.

Notele despre desfăşurare şedinţei vor fi luate de secretarul ce-a fost desemnat de către preşedinte la şedinţa intimă.

Şedinţa publică se va deschide printr'un imn religios executat de către corul cântăreţilor, ca: Impărate ceresc, Tatăl nostru etc... Preşedintele va rosti câteva cuvinte de bun sosit credincioşilor, — şi se va da cuvântul preotului vorbitor care va şi depune planul dizertaţiei la birou. In urmă se mai pot ceti povestiri şi poezii de cuprins religios sau patriotic. Din toată desfăşurarea şedinţei să transpire în mod evident o atmosferă religioasă şi de misionarism creştin.

Parohul parohiei în care se ţine şedinţa, este obligat să anunţe enoriaşii cu patru săptămâni înainte, despre ziua cercului cultural şi a repeta aceasta în fiecare sărbătoare şi cu orce prilej. Deasemeni în preajma şedinţei el este dator a înştiinţa oficial pe dnii învăţători şi autorităţile din comună pentru a lua parte la şedinţele cercului. C. Parohi, preoţii şi cântăreţii trecuţi peste 70 ani sânt datori a lua parte la cerc şi anunţa poporul şi autorităţile, dacă şedinţa cercului se ţine în parohia unde locuesc.

Absenţele nemotivate suficient, se vor pedepsi pentru prima oară cu admonestare, a doua oară cu o amendă egală cu salarul şi accesoriile pe o zi, în folosul fondului cultural al cercului respectiv, — pentru a treia oară cu salarul pe 3 zile. Dacă cineva lipseşte nemotivat mai mult decât trei ori dela şedinţe în timpul unui an, atunci poate fi trimis în judecata Consistorului eparhial.

Cercurile culturale rurale, vor ţinea cel puţin 6 şedinţe în cursul unui an, iar cele dela oraşe cel puţin 5. De dorit ar fi să se ţină câte o şedinţă de fiecare parohie.

Preşedinţii cercurilor rurale, iar la oraş preoţii delegaţi de protoierei, vor fi obligaţi să primească cărţi pentru colportaj dela Sf. Episcopie, — când acestea se trimit, care la rându-le le vor împărţi parohiilor din cerc, proporţional cu numărul credincioşilor fiecăruia.

Cărţile se vor distribui contra cost, sau gratuit, când aceasta se poate.

Preşedintele cercului cultural este obligat să răspundă direct. Sf. Episcopii cu suma cărţilor primite, până în cel mult cinci luni dela primirea cărţilor.

Aviz! Sesiunea de toamnă a examenelor anuale, fundamentale şi de corigenţă la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, va fi din 20—25 Sept. a. c. Examenul de licenţă se va ţinea din 1—5 Octomvrie a. c. *Rectoratul.*

INFORMAŢIUNI

A. S. R. Principesa Ileana a făcut, dela Braşov la Baia Mare, o călătorie cu aeroplanul. In Baia Mare a vizitat colonia de fete şi un vechi castel. Reintoarcerea s'a făcut, în aceeaş zi, tot cu avionul. Şi A. S. R. Principesa-Mamă *Elena* a călătorit dela Bucureşti la Oradea, tot în aeroplan.

Concursuri de automobile, sub înaltul patronat al A. S. R. Principelui Regent *Nicolae*, şi cu premii de valoare, organisează Automobil clubul regional Cluj, cu concursul celorlalte cluburi din ţară, în 29 şi 30 Septemvrie a. c., la *Cluj*. Pot participa toţi proprietarii de automobile domiciliaţi în ţară. Regulamentele concursurilor şi lămuririle necesare se pot primi dela secretariatele: Automobil clubului regional din Cluj, sau Automobil clubul regal român Bucureşti, şi Automobil cluburilor regionale: Timişoara, Cernăuţi, Iaşi, Chişinău, Arad.

Aviz! Participanţii din arhidieceză la Congresul Asociaţiei generale a Clerului în Arad la 15—17 Sept. c. — să se anunţe imediat la preotul Florea Codrean din Arad pentru reservarea de locuinţă gratuită.

† **Preoteasa Maria Broşu**, soţia venerabilului părinte Ioan Broşu din parohia Dârstelor Braşovului, şi sora regretatului preşedinte al Asociaţiunii, Andrei Bârseanu, a fost înmormântată Duminecă, adânc jălită de toţi ceice au cunoscut-o. Prohodul l-a săvârşit, înconjurat de mai mulţi preoţi păr. protopop Dr. Iosif Blaga, care a rostit o înduioşătoare cuvântare, arătând vrednicia înţeleptei matroane şi meritele ei pentru desvoltarea vieţii culturale a poporului din suburbia braşoveană. Veşnică să-i fie pomenirea!

Turburările din Palestina. Telegramele mai nouă vestesc că numărul victimelor este următorul: ucişi sau morţi din cauza rănilor 83 muzulmani, 4 creştini, 109 evrei; răniţi internaţi în spitale: 122 muzulmani, 10 creştini, 183 evrei. Originea turburărilor din Palestina se caută în faptul, că mişcarea sionistă nemulţumeşte pe arabii, cari sânt în număr de 700 mii, faţă de 100 mii de evrei. Muzulmanii, formând o majoritate covârşitoare, nu se împacă nici decum cu ideea ca Palestina să primească pe evreii din toată lumea, pentru a se creia noul stat, în care majoritatea arabă să fie pusă sub stăpânirea minorităţii evreeşti.

Nouă lege electorală. Se vesteşte din cercuri, care se pretind exact informate, că între proectele de legi ce se pregătesc pentru viitoarele desbateri parlamentare, cel mai de seamă va fi proectul de reformă electorală. E vorbă să se aducă o lege nouă electorală mai potrivită şi mai dreaptă.

Asociaţia învăţătorilor şi învăţătoarelor din Ardeal (fără Banat) şi a ţinut anul acesta congresul la Alba-Iulia. S'a hotărât să se facă un statut, prin care toate asociaţiile învăţătoreşti din România să se contopească în una singură.

Pelerinaj la Cioara, prot. Sebeş. Ca şi în anii trecuţi, aşa şi în anul acesta, hramul bisericii şi al «Sf. Mănăstiri»: Naşterea Născătoarei de Dumnezeu, se serbează astfel: *Sâmbătă* (7 Sept.): Priveghere şi predică despre tăria credinţii, de C. Oancea; *Duminecă* (8 Sept.): Predică despre puterea tainelor Sf. Mărturisirea şi Sf. Cuminecătură; procesiune la bis. Sf. Mănăstiri, servirea Sf. Paraclis; parastas pentru cei morţi pe câmpul de luptă, la «Monumentul Eroilor» şi predice ocazionale; sf. Liturghie în sobor în bis. nouă, predică de P. O. D. S. Medean, ppresb.; Taina Sf. Maslu. — Donaţiile ce se vor face pentru zidirea şi înzestrarea noului schit, pe locul Sf. Mănăstiri, se primesc cu mulţumită. Studenţimea română aranjează o petrecere cu bogat program. Intelectuali şi popor sânt bineveniţi.

Batalioane de voluntari evrei din România ar fi să se înfiinţeze, pentru a fi trimise în Palestina. Poate că, în cele din urmă, tinerii viteji se vor mai socoti, în deosebi când în Palestina situaţia este — cum se anunţă — aproape normală.

Pentru preoţime. *Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

---

cetitorilor străini, cum face cartea aceasta; pe lângă acest principal punct de vedere, rămâne de ordin secundar întrebarea specialistului, dacă consimte sau nu întru toate cu fundamentarea şi cu concluziile ei. Autorul cercetează în epoce clar rotunjite, toate urmele istorice accesibile ale desvoltării bisericeşti exterioare, în deosebi ale celei constituţionale şi alcătueşte dintr'însele cu mare destoinicie stilară un tablou al acestei desvoltări aşa, cum i se înfăţişează; dar el cercetează cu stăruinţă şi urmele istorice despre activitatea şi însuşirile caracteristice ale acelora, cari au stat ca nişte personalităţi la cârma bisericii; el caută în sfârşit cu devotament deosebit după mărturiile izvoarelor relative la împrejurările şi posibilităţile de trai, la atitudinea politică şi sufletească, la credinţa, nădejdea şi neînchipuita vitalitate a însuş poporului cârmuit».

In «Revista Istorică» (Bucureşti 1920, pag. 266) a dlui N. Iorga s'a publicat aprecirerea următoare: «Expunere clară, cu multe calităţi literare. Izvoarele se arată în notă. Ţinta autorului a fost, mai ales, să dea un bun manual pentru şcoli şi o carte de orientare pentru preoţi».

Iar răposatul profesor de istorie bisericească dela universitatea din Cernăuţi, Eusebie Popovici scria autorului (la 29 Iunie 1921): «Am citit cartea aceasta cu mare bucurie de două ori din un capăt şi până în altul şi nu o pot destul admira. Vă felicitez la această scriere minunată şi vă urez încă multe scrieri istorice de acest fel».

Ediţia prezentă, trebuind să ţină seamă de dispoziţiile programei analitice, apare considerabil redusă cantitativ. Reducerea aceasta nu implică însă şi micşorarea valorii ei calitative. Această constatare se întemeiază pe opiniile exprimate din partea recenzenţilor oficiali, cari cercetând manuscrisul înaintat spre aprobare atât Sf. Sinod, cât şi ministerului de instrucţiune publică, au ajuns, pe căi deosebite, la concluziuni identice. Aşa d. ex. referatul cu Nr. 277/929 înaintat Sfântului Sinod de către comisiunea culturală constată, că aceasta examinând manuscrisul «l-a apreciat ca foarte bine întocmit sub toate raporturile. Toate cele 39 de lecţiuni, indicate prin Monitorul Oficial Nr. 287 din 23 Decemvrie 1928, sânt bine închegate, nu numai ca expunere, dar mai ales ca conciuzii, pe care elevul le poate trage chiar singur, prin sine, asupra valorii creştine a neamului său şi a puterniciei evanghelice a bisericii lui ortodoxe».

Iar recenzentul oficial al ministerului, Păr. Gh. Maior, directorul seminarului din Sibiu, arată în referatul său din 25 Mai 1929, că cercetând manuscrisul, l-a aflat «foarte bine întocmit atât din punctul de vedere al obiectivităţii ştiinţifice, cât şi din cel al cerinţelor psihologice reclamate de vârste elevilor, pentru cari s'a scris, tratând toate chestiunile indicate în programa analitică, — fără a o depăşi — într'un stil îngrijit, clar, curgător, potrivit pentru şcoala secundară».

La aceeaş constatare ajunge şi al 2-lea recenzent al ministerului, Păr. Econom I. Cincoca din Iaşi, care-şi termină referatul cu următoarea concluzie: «Chestiunile sânt tratate metodic şi lecţiunile bine echilibrate. Limba e cursivă, expunerea clară. Tablourile făgăduite a fi inserate în manual îl vor face atrăgător şi instructiv. Lucrarea e foarte bună şi merită a fi aprobată».

Nu ne îndoim, că experienţa didactică a profesorilor şi a elevilor va avea ocazie să verifice, în cursul anilor de studiu, temeinicia acestor opiniuni.

Citiţi şi respândiţi ziarul
Telegraful Român

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Nr. 440/1929. (113) 1—1

Concurs

Pentru anul şcolar 1929/30 sânt a se conferi:

1. Din fondul protopopesc două burse de câte 2000 lei pentru studenţi dela şcoale secundare, comerciale, normale şi Academia teologică.

2. Din fondul «Ioan şi Florica Oncescu» două burse câte de 2000 lei pentru studenţi de liceu.

Bursele se dau numai studenţilor de pe teritorul protopopiatului Sebeş, şi la cele de sub 2 au întâietate cei din parohia Răhău.

Cei în drept, să-şi înainteze cererile, provăzute cu carte de botez, certificat şcolar şi certificat despre starea materială a părinţilor, la acest oficiu protopopesc până la 30 Septemvrie a. c.

Oficiile parohiale sânt rugate a atrage atenţiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeş, la 30 August 1929.

Oficiul protopopesc:
Sergiu Medean
protopop.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. Fă lucrul Evanghelistului
Nr. 2. Învăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea
Nr. 3. Predică şi cateheză
— Vino şi vezi — meditaţii

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Trenuri pt. băi la Ocna Sibiului

Pleacă din Sibiu:	6·20,	8·23,	14·45,	20·08
Soseşte în Ocna:	6·50,	8·55,	15·15,	20·39
Pleacă din Ocna:	6·58,	11·55,	15·25,	21·04
Soseşte în Sibiu:	7·32,	12·35,	16·—,	21·41

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte meditaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Mersul trenurilor

Cu începere dela 25 Iunie 1929

Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIŞOARA

Pleacă din Sibiu	6·50,	17·30
Soseşte în Agnita	10·49,	21·32
„ „ Sighişoara	16·57,	7·15

FĂGĂRAŞ—BRAŞOV

Pleacă din Sibiu	5·40,	11·32,	17·15
Soseşte în Făgăraş	9·20,	15·46,	21·30
„ „ Braşov	12·20,	19·15,	5·57

CISNĂDIE

Pleacă din Sibiu	5·55,	13·20,	18·25
Soseşte în Cisnădie	6·27,	13·51,	18·56

VINŢ—ALBA-IULIA

Pleacă din Sibiu	3·30,	12·40,	18·—
Soseşte în Vinţ	7·12,	17·—	22·03
„ „ Alba-Iulia	7·38	—·—	22·30

PIATRA-OLT-BUCUREŞTI

Pleacă din Sibiu	5·15,	15·20,	20·15 (Acc.)
Sos. în Tr.-Roşu	6·25,	16·26,	21·— „
„ „ Bucureşti	18·15,	5·25,	6·— „

COPŞA-MICĂ

Pleacă din Sibiu

3·10, 5·50, 10·40, 13·15, 16·29, 20·50, 24·—

Soseşte în Copşa-mică

4·36, 7·23, 11·59, 14·20, 17·55, 22·11, 1·32

Pl. d. Copşa-mică la: SIGHIŞOARA—BRAŞOV—BUCUREŞTI 2·11 (A), 3·— (P), 6·26 (Ex.), 11·16 (O. Ex.), 8·21 (P.), 16·23 (R·), 18·30 (P.), 22·41 (A).

Pleacă din Copşa-mică la: TEIUŞ—CLUJ—ARAD 0·22 (E.), 2·24 (P.), 4·58 (A.), 8·29 (A), 12·27 (P), 18·42 (P), 14·33 (R), 19·53 (O. E).

Sosirea în Sibiu

SIGHIŞOARA—AGNITA

Pleacă din Sighişoara	4·30,	17·—
Soseşte în Agnita	8·33,	21·49
„ „ Sibiu	16·03,	6·44

BRAŞOV—FĂGĂRAŞ

Pleacă din Braşor	6·35,	13·—,	17·30
Soseşte în Făgăraş	9·10,	16·04,	20·55
„ „ Sibiu	13·05,	20·35,	8·20

CISNĂDIE

Pleacă din Cisnădie	7·15,	14·45,	19·35
Soseşte în Sibiu	7·45,	15·15,	20·05

ALBA-IULIA—VINŢ

Pleacă din Alba-Iulia	4·40,	11·40,	—·—
Soseşte în Vinţ	4·53,	11·53,	—·—
„ „ Sibiu	9·08,	16·17,	22·20

BUCUREŞTI—PIATRA-OLT

Pleacă din Buc.	9·—	21·35,	23·55 (Acc).
Sos. în Tr.-Roşu	21·01	11·27,	9.45 „
„ „ Sibiu	22·02,	12·30,	10·28 „

COPŞA-MICĂ—SIBIU

Pleacă din Copşa-mică

0·50, 3·15, 6·44, 8·50, 12·55, 16·35, 18·47

Soseşte în Sibiu

2·23, 4·42, 8·22, 10·20, 14·32, 17·45, 20·06

SIBIU—VURPĂR

Pleacă din Sibiu	—·—	16·40 —·—
Soseşte în Vurpăr	—·—	19·01 —·—
Pleacă din Vurpăr	—·—	5·30 —·—
Soseşte în Sibiu	—·—	7·59 —·—

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 14 Septemvrie 1929 Nr. 61—62

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-biseri...

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

O sută de ani...

In toamna aceasta, episcopia Aradului va sărbători împlinirea a o sută de ani dela întroducerea primului episcop român în viața episcopiei arădane unde poporul nostru, atât de numeros, s'a alipit cu tărie, în toată vremea, la credința sa ortodoxă și la glia strămoșească.

Sufletul românesc s'a introdus, în conducerea diecezei Aradului, în urma mișcării naționale-religioase a românilor de sub conducerea neuitatului Moise Nicoară, care, în 1814, a cerut împăratului Francisc I. să li se învoiască un arhipăstor de «neam român, cu sângele și cu inima română».

Și cu ajutorul lui Dumnezeu, care a veghiat asupra soartei românilor de pretutindeni, s'a trimes în scaunul episcopiei Aradului, în vara anului 1829, arhiereul român Nestor Ioanovici.

Cu întroducerea acestui arhiereu în scaunul episcopesc arădan, viața diecezei Aradului, capătă caracter românesc, intră într'o nouă și fericită epocă.

Ear astăzi, în pământul desrobit, și în duhul nou al vremii, biserica noastră ortodoxă, la frontiera de vest, cu puteri și energii înoite, este chemată cu atât mai vârtos să-și continue și să-și împlinească misiunea sa religios-morală și națională.

Dea Domnul ca serbările ce se vor face la Arad, cu prilejul acesta, să arate lumii că biserica ortodoxă merge tot înainte pe drumul de purificare a lumii și de susținere aprigă a vieții noastre naționale, cum și de evanghelizare a norodului!

Consiliul arhiepiscopiei noastre de Alba-Iulia și Sibiu a ținut în 9 Septemvrie a. c., ședință plenară sub prezidiul I. P. S. S. Mitropolitului nostru *Nicolae*, pertractându-se mai multe chestiuni curente, dintre cari amintim hotărârea luată, referitoare la înființarea unei Școale Normale ortodoxe de fete în Sibiu. Noul institut de cultură își va începe activitatea la 1 Oct. a. c., funcționând clasele IV, V, VI și VII.

Profesor la Academia teologică «Andreiană» s'a numit Dl Dr. Dumitru Stăniloaie.

Congresul Asociației generale a preoților ort., care era să se țină la Arad în zilele de 15—17 Sept. c., s'a amânat. Data la care se va ține congresul, va fi anunțată în ziare.

La reforma învățământului teologic

Vacanța de vară, timpul visurilor frumoase și al lecturilor libere, lasă sufletului gânduri, întrebări și impresii noui. Excursiile în natură, sau printre rândurile cărților, deschid orizonturi necunoscute. Vastul material de senzații, percepții, gânduri și sentimente se selecționează și se sistematizează fără voia noastră. Atâtea lumini care au licărit o clipă în sufletul nostru, dispar în întuneric. Ele nu vor mai ieși poate niciodată de sub vălul uitării... Dar, impresiile puternice, care au găsit afinitate în sensibilitatea noastră și au prins rădăcini adânci în inima noastră, se diferențiază, conturează și afirmă tot mai clar, ies tot mai mult din umbră, devin icoane care trăesc, se cer îmbrăcate în haina cuvântului viu.

Nu e lucru greu de înțeles că **„Noul Seminar"**, lucrarea lui *Leon Donici*, apărută vara aceasta în traducere românească, și de care voim să ne ocupăm tocmai în acest loc, a putut să găsească loc larg și a putut să lase sugestii puternice în sufletul unui viitor slujitor al altarului. In adevăr, făcând abstracție de prespectiva unei extreme exagerări sub care autorul privește faptele, care credem că n'au avut loc aidoma nici chiar acolo, în viața sufletească anarhică și adânc sbuciumată a poporului rus, în care e încadrat romanul, — lumea aceea, din creația lui Leon Donici, este totuși o lume care există. Sânt acolo experiențe sufletești și amintiri încercate de mulți; sânt acolo — am putea spune — zile întregi trăite de orcine a trecut sau trece printr'o școală teologică.

Fiecare fel de școală are o atmosferă spirituală specifică. Dela școalele militare, în care pedagogia este însoțită cu o asprime ce atinge uneori nonsensul, și până la școalele teologice, în care domină, sau cel puțin ar trebui să domine, disciplina convingerii și a iubirii, avem atâtea și atâtea feluri de a înțelege școala și viața, avem o gamă întreagă de atitudini în fața lumii și a vieții. Dar dacă o abatere, o vițiere a ceeace formează esențialul educației militare nu ar avea consecințe atât de grave, pentrucă un militar maschează totdeauna interiorul prin exterior, — nu tot așa se întâmplă cu educația teologică. Aici nu au și nu trebue să aibă importanță ținutele pompoase și strălucitoare dela exte-

---

FOIȘOARA

Eroi și Sfinți

Pe peretele camerei mele atârnă un tablou: *Exilatul Napoleon pe insula Sânta Elena.* Impăratul prăbușit șade gânditor pe țărmul mării. Stânci împrăștiate zac împrejurul lui, roca străveche își are aci surpăturile crepate.

Ce idei se alungă oare în mintea marelui exilat? Ce-i poate povesti marea?

Ea fredonează cam așa: Tu atom de om! Ai crezut, că ești mare ca valul ce se înalță pân' la cer; dar eu sânt marea eternă și indestructibilă. Ce ești tu, omule?! Coroana, care a sclipit pe fruntea ta, a căzut. Căci orce mărime *pământească* se destramă ca visul.

Eroii armelor! Eată-i în fruntea trupelor de marș, în norul de fum al tunurilor bubuitoare... Eată-i apoi în jurul meselor încununate cu flori la ospețe și, între clinchete de cupe, preamăriți până la cer, fără grijă că în depărtare se ivește pericolul amenințător care le străfulgeră puterea din mâni... Mărirea și fericirea lor s'a stins.

Și acum întoarcem foaea, și ne întrebăm:

Care e fericirea acelor, cari nu pentru glorie și omagii, ci pentru bunăstarea și progresul semenilor lor se luptă? Inima acelui erudit, care a alinat durerile penibile ale semenilor săi prin inventarea leacului de adormire, a putut să-i palpiteze cu dreptul mai repede și mai fericit. Inventatorul telegrafiei fără fir, amețit a putut să fie de bucurie, când a auzit întâia dată funcționând mașina sa.

Și earăș întrebăm: Dar ce sânt aceste toate, față de acel fac dogoritor, față de profunzimea nemărginită, față de setea neastâmpărată, pusă în slujba eternității sufletești. Leacul de adormire aduce ușurare corpului pe câteva ore; sufletul nostru însă oftează după alt ceva. Dorește să fie în conexitate cu puterniciile cerului, dela care depinde fericirea sau nefericirea sa.

Asămănați pe eroii vieții pământești cu eroii celeilalte lumi. Bărbații și femeile istoriei lumești, cu bărbații și femeile imperiului ceresc. Ce e viața celor din urmă? Privită pe din afară, viața lor e renunțare fără bucurie. Ei au adus sacrificii, au purtat cruce, au îndurat dureri și suferințe mai pe sus de fire.

Eroii istoriei profane au avut și ei altarul de jertfă și cărările lor de cruce. Fost au unii cari nu și-au inclinat capetele înaintea eternului Dumnezeu, ci s'au aplecat înaintea celor trecătoare.

Și cine oare stă la înălțime mai mare: eroii sau sfinții?

Ce valorează ei cu privire la eternitate?

Ar fi instructivă lucrarea care ar examina biografia lor conform principiului: Ce a profitat dintr'înșii eternitatea?

Să nu fim rău înțeleși. Mulți eroi ai lumii profane au netăgăduita valoare pentru eternitate. Noi nu micșorăm gloria lor, ba ne bucurăm de ceea ce se numește nemuritor în activitatea lor.

Noi prețuim, din punctul de vedere al creștinismului, curajul, devotamentul, riscul vieții individuale, execuția planului, insistența în realizarea tendențelor. Dar, de ne adâncim în viața sfinților, observăm că au stat la altă înălțime morală: menirea lor eră de multe ori să vindece răni, care le-au cauzat înșiși eroii amintiți.

In faptele sfinților este de relevat: concepția lor despre scopurile eterne și modul eroic, cu care luptând, suferind, crezând, tind a-și realizà idealurile.

Acele însușiri, care s'au desvoltat în sfinți, adecă în cei mai mari

rior, ci flacăra credinţii arzând şi purificând interiorul, bucuria mântuirii creştine care se dărueşte mântuind. «Impărăţia cerurilor este în inima voastră», a spus Mântuitorul. Dacă ea nu e acolo, în zădar o cauţi în fireturi şi galoane aurii, sau în pinteni cari sună. Aceştia, într'adevăr, pot să fascineze. Sugestia lor însă nu va duce niciodată la adevărata bucurie a vieţii, de care se împărtăşesc absolut numai sufletele prinse în vraja Evangheliei mântuitoare.

Unde poate să ajungă învăţământul teologic atunci, când e scos din cadrele pedagogiei creştine, se poate vedea din pomenitul volum al lui Leon Donici. Locul sincerităţii, al convingerii şi al iubirii e luat de bigotism, iezuitism şi făţănicie. Acolo unde viaţa ar trebui să fie fără prihană, neumbrită de nici o pată şi de nici o patimă, se cuibăresc viţiile, ear în loc de autoritate, demnitate şi respect, stăpâneşte ridicolul. Nu mai vorbim de cunoştinţe, care se predau rece, sec, fără credinţă, fără talent şi fără metodă. Dar să lăsăm mai bine să vorbească sufletul desamăgit al eroului din «Noul Seminar»:

«Nimeni nu se interesează cum trăim noi, care sânt interesele noastre, ce vrem noi. Ne-au dat părinţii aici, ear noi trebue să învăţăm! Şi noi învăţăm. Ce mai păstori o să iasă din noi! Peste doi ani, unii din colegii mei, beţivi, cartofori, profanatori şi atei, vor lumina poporul, îi vor vorbi de credinţă, de dragoste, de felurite lucruri plăcute, care lor le sânt indiferente şi care nouă nu ne tulbură inima.

«Vom fi preoţi, şi va veni la noi vre-un om cu sufletul sbuciumat şi bolnav şi ne va cere să-i arătăm adevărata cale a vieţii, ear noi îi vom spune: rabdă şi speră, fiindcă altceva n'ai ce să-i spui. Despre aceasta profesorii noştri nu ne vorbesc niciodată. Ei ne spun câte milioane de rânduri se găsesc în cartea religioasă a Persanilor, cum un oarecare teolog desminte pe cutare învăţat, de ce în cutare loc se întrebuinţează aoristul al doilea şi nu primul, — ne povestesc despre ceeace n'are nici o valoare în viaţă, şi nimeni dintre ei nu spune nici un cuvânt despre lacrimile, suferinţele, gândurile şi visurile oamenilor, ca şi cum ele nici n'ar exista în această lume. Va veni timpul, şi ochii multora se vor deschide, şi vor înţelege atunci că educaţia noastră teologică e gunoi şi putregai, că noi semănăm cu un copac putred înăuntru. Vine un vânt puternic şi el se prăbuşeşte, şi toată lumea se va mira atunci cum a putut să dăinuiască. Învăţăm ca să muncim în viaţă, ca să înflăcărăm pe ceilalţi cu cuvântul nostru, dar nu avem şi nici nu am avut vre-un foc în noi. Şi cuvintele noastre vor fi moarte şi fără rod şi nu vor trezi în om nimic altceva decât plictiseală şi îndârjire.

«De atunci, de când murî în sufletul nostru ceea ce dăinuia într'însul demult, din copilărie, am devenit reci şi indiferenţi la rugăciuni şi la chemările religiei. Pierdusem legătura cu Dumnezeu, nu mai simţeam prezenţa Lui, răsuflarea Lui, şi în noi pătrundea un gol imens, negru şi apăsător, în care nu era pentru noi nici lumină, nici bucurie, nici iubire. Ciudat lucru! In seminar ni se argumenta existenţa lui Dumnezeu cu diferite argumente, teologice, cosmologice, ontologice şi de altă natură, dar ele nu trezeau în sufletul nostru nimic altceva decât indiferenţă şi plictiseală. Poate pentru că aceste argumente ni se prezentau de către oameni reci şi lipsiţi de talent, pe cari nu-i interesa decât o existenţă liniştită şi evenimentele mărunte ale grupului profesoral, — ele nu aprindeau în noi nici un foc, iar despre Dumnezeu şi credinţă ni se vorbea cu tot atâta linişte, ca şi cum ar fi fost vorba de binomul lui Newton sau de câte milioane de rânduri cuprind cărţile religioase ale Indienilor».

*

Desamăgirea îşi continuă spovedania... Noi n'o mai urmărim. Povestea a fost suficientă ca să ne pună o întrebare, care acum când e la ordinea zilei reforma învăţământului teologic, cere răspunsul cu insistenţă. Oare critica pe care cartea lui Leon Donici o face învăţământului teologic din Rusia pravoslavnică, poate privi şi şcoalele noastre teologice? Având curajul să mărturisim adevărul, şi păstrând proporţiile, răspunsul nu poate fi decât afirmativ. In adevăr, observând mai atent psihologia celor ce se pregătesc pentru preoţie, îi putem împărţi în două categorii: In prima intră toţi aceia pentru cari preoţia e o carieră obişnuită, mai mult sau mai puţin comodă, mai mult sau mai puţin rentabilă. Dacă s'ar face negustori, ei ar privi lucrurile prin aceeaş prismă. Nici o înţelegere a idealului creştin, nici o înfiorare în faţa misiunii sfinte. Lipsiţi de frământări şi antinomii sufleteşti, preocuparea lor de căpetenie e calcularea parohiilor, căsătoriilor şi dotelor. Cei din a doua categorie, mai puţini, privesc lucrul ca o problemă de conştiinţă. Misiunea preoţească le apare în toată sfinţenia şi greutatea ei. Işi dau seamă că vor trebui să îndure, vor trebui să renunţe şi toţi trec prin crize de suflet. Inima lor se găseşte, într'un moment dat, la o răspântie, neştiind dacă între atâtea căi spinoase vor putea să aleagă pe aceea a apostolatului. Ei bine, ori care din această din urmă categorie dacă ar fi întrebat şi dacă ar avea ocaziunea, ar putea mărturisi în clipele sale de curaj şi de sinceritate, ca şi eroul romanului:

«Ei ne educau pe noi, conducătorii de mâne, dar nu ştiau nimic de noi, nici de viaţa noastră, nu ştiau nimic de suferinţele şi de chinurile noastre, când eram singuri numai cu noi înşine».

Atunci prin ce păcătuesc şcoalele noastre teologice? Desigur, multe defecte trebue corijate şi multe lipsuri împlinite. Lucrul principal e însă să se primenească atmosfera educaţiei teologice, să se lase între în ea aerul iubirii, sincerităţii şi convingerii. Viaţa instituţiilor să se armonizeze şi să se încadreze într'o disciplină creştină curată şi cinstită. Să se simtă că toţi, conducători şi conduşi, sânt o singură familie, unită în mărturisirea aceloraşi crezuri şi prinsă în vraja aceleiaşi iubiri.

Intr'o astfel de atmosferă poate că şi viitorii preoţi, pe cari i-am clasat în prima categorie, vor ajunge să-şi dea seama «că locul pe care calcă este loc sfânt». In felul acesta, chiar dacă adâncul sufletului lor nu se angajează atunci când ei intră în slujba idealului creştin, îşi vor face totuşi datoria cu demnitate, din grija de a nu pângări o instituţie, al cărei prestigiu nu trebue să-l păteze necinstea.

Aceste rânduri nu sânt tot ce ar putea sugera lucrarea lui Leon Donici pentru reforma învăţământului teologic. Pentru cei pe cari îi interesează o mai bună întocmire a şcoalelor noastre teologice, «*Noul Seminar*» merită şi alte discuţii, şi alte meditaţii.

---

eroi ai omenirii: există în noi toţi, în germenul lor. Nu va răsări, din orcare suflet, grădina admirabilă a florilor lui Dumnezeu; dar poate să crească într'însul câte-o floare: exercitarea minunată a iubirii deaproapelui; purtarea cu răbdare a crucii vieţii; împlinirea datoriilor, dela care atârnă multe bunuri obşteşti.

In fine, ce să zicem despre ruga noastră adresată către sfinţi?

Toată implorarea adresată către dânşii se termină cu: «Rugaţi-vă pentru noi la tronul etern al lui Dumnezeu, căci ruga voastră este mai dreaptă, decât a noastră».

Şi dacă sfinţii se închină pentru noi, fructul implorării lor va fi, că şi noi consfinţim numele lui Dumnezeu, mereu mai asemănători către dânşii; realizăm împărăţia lui Dumnezeu în noi înşine şi în afară de noi; împlinim voia lui Dumnezeu pe pământ, precum împlinită este în cer, ca parte să avem de pânea cea de toate zilele, să ne liberăm de păcate, să iertăm acelora, cari ni-au greşit, să nu cădem în ispită, ci să ne mântuim de tot răul...

Pr. cpt. *Dr. Potcaş*
confesorul garnizoanei Oradea.

Suferinţa omenească

De unde izvoreşte suferinţa?

Ni se răspunde: Durerea este urmarea dezordinei introduse în creaţiune prin întâia greşală a primului om. Durerea e o fică a căderii: *Paries in dolore,...* în suferinţă vei naşte. Aceasta fu cumplita sentinţă din Eden.

Dar, spre nefericirea teoriei, sentinţa e însoţită de altă sentinţă care explică pe cea dintâi, şi care zice: «Voi înmulţi necazurile tale».

«Le voi înmulţi». Dacă pedeapsa păcatului consistă în sporirea durerii, atunci ce însemnează aceasta alt ceva decât că durerea făcea parte din ordinea primordială şi că ea intra în condiţiile existenţei creaturii nevinovate?

Or, ştiinţa demonstrează prin socoteli sigure ceeace textul biblic lasă să se bănuiască. Cu mii de ani înaintea apariţiei omului, monştrii pe pământ se sfâşiau unii pe alţii.

Corpul îşi are legile sale nestrămutate. El trebue să funcţioneze... Sensibilitatea, fără de care nu poate exista organism, presupune în chip necesar durerea, nu ca duşmană, ci ca păzitoare ce ne fereşte de pericole.

Dacă durerea fizică era indispensabilă primei funcţionări a creaturii animale, această creatură era chemată să se ridice deasupra naturii sale animale, şi prin aceasta, să facă durerea superfluă. Creat după chipul lui Dumnezeu, menit să inaugureze pe pământ împărăţia Duhului, omul trebuia să se afirme în asemănarea lui Dumnezeu. Toate lucrurile pentru el fiind făcute, el trebuia să şi le robească, să pătrundă secretele lumii, să supună legile materiei legilor spiritului şi să-şi cucerească libertatea învăţându-se să zică forţelor naturii cuvintele sutaşului: «Mergi! şi merge; vino! şi vine; fă acest lucru! şi îl face».

Intr'o astfel de viaţă, slăvită prin comuniunea creaturei cu Creatorul, durerea fizică şi-ar mai fi găsit oare locul?

Durerea presupune contrazicere, iar contrazicere nu ar mai fi fost acolo. Durerea presupune ignoranţă, ear ignoranţă ar fi lipsit. Toate lucrurile ar fi fost conduse de fiinţe spirituale care ar fi trăit viaţa lui Dumnezeu, în lumina lui Dumnezeu, şi care ar fi transformat pământul în Paradis şi Paradisul într'o lume cerească, prin puterea ce i s'a dat de a-şi robi toate lucrurile.

Activitatea omenească fără păcat! Ca să avem idee despre aceasta, să ne gândim la viaţa Mântuitorului în decursul celor 3 ani ai misiunii sale într'o lume desfigurată de păcat şi unde singur El era în comuniune cu Tatăl Său.

Să încercm să ni-l reprezentăm, pe Fiul Omului, pe pământ sfânt, într'un trup slăvit, înconjurat de fraţi a căror credinţă poate să mute şi munţii, liber de a-şi desfăşura puterea în infinitul slavei sale... şi atunci viziunea profetului relativă la restabilirea mesianică: «Lupul va locui cu mielul...», nu ne va mai apărea decât ca o palidă resfrângere a ceeace ar fi fost fericirea lumii sub acţiunea binefăcătoare a unei umanităţi credincioase lui Dumnezeu.

In mijlocul străduinţelor de mai bine, nici un gând, nici o îndrumare nu e de prisos. «Adevărul pe care ni l-a lăsat deasupra mormântului, autorul, merită să fie îndelung răspândit, fără de teamă, într'o credinţă nouă».

Nicolae N. Grosu.

Nr. 7859.

Notificare oficială

Tinerii, cari şi-au înaintat cereri, spre a fi primiţi în Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, vor avea a se prezenta Joi, în 19 Septemvrie a. c., la ora 8 a. m. în cancelaria Rectoratului Academiei teologice din Sibiu, având a se supune la concursul de primire.

Sibiu, 9 Septemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Sanctificarea papei Piu X. Din Roma se anunţă, că biserica romano-catolică va propune în curând sanctificarea fostului papă *Piu al X-lea*, prea cunoscutul urzitor al diecezei de Hajdu-Dorog, în care 120 de mii de români greco-catolici din Ardeal erau smulşi din sinul bisericii lor şi încadraţi în dieceza maghiarizării cu forţa a Hajdu-Dorogului: aşa era dorinţa şi voinţa guvernului dela Budapesta, ear capul bisericii catolice «apostolice» din Ungaria, Piu X, s'a făcut instrumentul acelui guvern, i-a împlinit voinţa întocmai, şi a desconsiderat toate protestele ce i s'au adresat din partea celor năpăstuiţi. Vaticanul voeşte acum să sanctifice pe acel papă...

La astfel de sfidare, ce au de zis fraţii noştri greco-catolici?

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Ministrul către plugari

Scrisoarea de Sâmbătă, 7 Sept 1929

PLUGARI, — *Grăpaţi şi tăvălugiţi semănăturile!*

Dacă mi-a venit lesne să vă îndemn în scrisoarea întâia *să întoarceţi miriştele mai repede*, şi în scrisoarea a doua *să semănaţi sămânţă aleasă*, apoi, trebuie să vă mărturisesc, că nu-mi vine de loc uşor să vă îndemn, acum în scrisoarea a treia, *să grăpaţi şi să tăvălugiţi semănăturile.*

Poate că unii veţi zice: «d'apoi altă treabă n'are ministrul decât să ne înveţe, el pe noi, «grăpatul şi tăvălugitul»?

Ba am eu şi alte treburi, fraţi plugari! Dar greu îmi vine să cheltuesc atâţia bani ai statului cu seminţe bune, cu maşini şi unelte, cu slujbaşi şi câte altele; şi să nu-mi stea sufletul în tihnă că plugarii fac, ori nu fac şi ei, tot ce trebue, ca să iasă din pământ o roadă mai bogată şi mai frumoasă.

Nu mi-ar părea rău de loc să nu aveţi nevoie de sfatul meu.

Dar să nu vi se pară că e lucru de nimic un grăpat bun — şi repetat cât mai des — şi tăvălugitul la timp. O ştiu asta bănăţenii şi plugarii înţelepţi din unele colţuri ale ţării, iar eu vreau să o ştie toţi plugarii de pretutindeni.

Toţi ştiţi că, după semănat, trebuie grăpat. Dar nu toţi ştiu cât e bun grăpatul chiar înainte de semănat, şi după ce semănăturile au răsărit; şi mulţi alţii habar n'au că trebuie grăpate şi livezile de fâneţe, luţernele şi trifoiurile. Pentrucă ei nu înţeleg rostul grăpatului; ştiu doar atâta, ce s'a pomenit dela Adam şi Eva, că grapa vine după plug să îngroape sămânţa, cu nişte târşuri de mărăcini, cum o da Dumnezeu.

Rostul grapei e însă cu mult mai mare. Ea e pentru pământ ceeace e pieptenele pentru capul omului şi ţesala pentru pielea calului.

Pământul trebuie grăpat şi înainte de semănat: grapa netezeşte îndreptând greşelile aratului, sfarămă bulgării mărunţind brazdele, scoate şi adună rădăcinile de pir, pălămidă, bozi, rămăşiţele miriştelor, mărăcinii şi bălăriile cari trebuiesc trase la margine şi arse.

Cu îngrijire trebuie să se grăpeze şi după semănat: uşor cu grapa de mărăcini pentru seminţele mărunte ca cele de trifoi şi lucernă, precum şi în urma maşinelor de semănat ca să mai acopere ce-a rămas d'asupra; şi mai adânc şi mai apăsat, cu grapa de fier, ori de lemn cu dinţi de fier, pentru grâul (orzul şi ovăzul) care a fost semănat cu mâna (căci dacă l'am grăpa cu grapa de mărăcini, grăunţele nu s'ar acoperi bine, ori s'ar aduna la un loc prea multe).

Dar grăpatul trebuie dus înainte şi după ce semănătura a mai crescut, şi acest lucru puţini săteni îl cunosc.

Se trece cu grapa cu dinţi de fier prin grâul crescut ca de o palmă, (toamna, înainte d'a veni ingheţul, or primăvara); se grăpează şi porumbul răsărit şi alte semănături; firesce că unele fire sânt date afară, dar prea puţine, şi ele nu înseamnă nimic pe lângă marele folos al celor rămase în urmă: aerisire, ruperea coajei pe care o prinde faţa pământului, şi păstrarea umezelii.

Stăruesc mult asupra păstrării umezelei în pământ, pe care o aduc arăturile dese şi mai ales grăpările şi mai dese. Pământul este ca zahărul: suge apa — de sus în jos când plouă — şi de jos în sus când e secetă. Cu cât e mai bolovănos şi mai nemuncit, cu atât se prind în el găurele subţiri şi lungi (ca firul de păr) prin care umezeala se scurge de jos în sus (în aer). Munca deasă a pământului şi grăpatul des rupe acele găurele lungi, duce aer mult între părticelele mărunţite ale pământului şi astfel se împiedică uscarea.

O veche zicătoare spune: «nu te uita înapoi pe urma grapei». Asta înseamnă să nu te sperii când vei vedea grâul ori porumbul jumulit şi răvocit de grapă: vino peste o săptămână şi o să vezi că râde de bucurie ca copilul după scaldă.

Aceasta este pricina pentru care şi fâneţele trebuie grăpate cu grapa cu dinţi de fier îndată după cosit, ori primăvara când începe să crească iarba: pământul scărmănat se aerisesţe, sămânţa scuturată din floare se acoperă, muşuroaiele se netezesc, muşchiul care cuprinde câte odată fâneţea se desprinde şi se scarmănă. In multe părţi, pentru livezi se aduc grape anume făcute, cu dinţi mai mărunţi şi cu încheieturi mai dese, ca să se târască ca şarpele după forma pământului.

Un grăpat bun primăvara, peste ogorul de toamnă, adeseaori ne scuteşte de o arătură. Numai ogoarele de toamnă nu trebuie grăpate, ca să cuprindă gerul iernei bulgării pe toate părţile: să-i degere şi să-i mărunţească.

Şi ca la orice lucru, trebuie băgare de seamă cu privire la timp şi la felul pământului: să nu fie prea umed, nici prea uscat; iar la pământurile grele: îndată după arat, când înfloreşte brazda.

Şi acum să vedem ce-i şi cu tăvălugitul.

D'aşa ceva, pe la sătenii noştri, mai ales cei din vechiul regat, nu se prea pomeneşte. Când am fost în Cehoslovacia, acum vreo doi ani, n'am văzut plugar fără tăvălug: ori un trunchi rotund de lemn (de ulm sau stejar) cu două cuie la capete, ori un sul de fier rotund sau cu discuri, ori cuie pe el; ori 2—3 bucăţi de sul legate unul de altul. Cât despre munca şi roada pământului acolo, faţă de aici, nici nu poate fi asemănare, măcar că la ei pământul e sărac de tot. Ei îngrijesc de pământ ca mama de copil şi fac tot ce trebuie ca să aibă spor la roade. Iar tăvălugitul e tot aşa de preţuit ca aratul şi săpatul la noi.

Tăvălugesc pământul şi înainte de semănat şi după semănat, şi toamna şi primăvara, ori numai câte odată, după cum e nevoia şi după cum e pământul.

Inainte de semănat, tăvălugesc cu tăvălug cu dinţi, ori cu discuri, pentru a sfărâma bulgării (când s'a arat pe secetă) şi pentru a netezi pământul. După semănat: cu tăvălugul neted, pentru a apăsa pământul pe sămânţă ca să i ţie cald şi umed şi s'o apere de vânt şi de gerul iernei.

Pământul este pentru sămânţă ca haina pentru corpul omului: la vânt şi la frig ţinem haina strâns; aşa face tăvălugul: strânge haina (pământul) de corp (firul de grâu). Acest lucru e folositor mai ales la seminţele mărunte rămase pe deasupra. Semănătura tăvălugită iese din pământ cu câteva zile mai repede, fiindcă tăvălugitul lipeşte sămânţa de pământ şi atrage apa de jos în sus spre sămânţă.

Iar primăvara după îngheţ, tăvălugul strânge iarăş pământul degerat la rădăcina smulsă uşor de ger dela locul ei. Infrăţirea grâului şi păstrarea umezelii se ajută prin tăvălugit.

Dar omul n'a fost credincios. Separându-se de Dumnezeu, el s'a lipsit de Duhul Sfânt şi căderea sa l-a legat de durere pentru toată durata vieţii sale terestre. Ţintuit de condiţiile existenţei sale animale, el n'a robit legile materiei. El caută să pătrundă tainele naturii, dar el nu le mai înţelege şi, în loc să valorizeze comorile ei, el le risipeşte.

Fără a vorbi de principalele cauze ale perturbării şi ale ruinei, cum este aglomeraţia umană în marile cetăţi, sau cum sânt devastările pricinuite de războiu, oare nu se ştie că adeseori e de ajuns o simplă despădurire, pentruca să se transforme climatul unei regiuni, şi să o prefacă în pustiu pentru multe generaţii.

Astfel natura, în continuă grevă contra violenţelor care o sleesc, nu dă nimic regelui căzut, fără ca să-l plătească scump fiecare din cuceririle sale.

Câte jertfe ale accidentelor, câte victime ale imprudenţei, ale neputinţei, câte victime ale superstiţiei nu se înşiră pe drumul progresului!

Omul sufere, pentrucă nu ştie; el sufere, pentrucă nu vede; sufere pentrucă e neputincios; universul care ar trebui să-i povestească gloria, îi istoriseşte martiriul său.

Păcatul, distrugând fericirea în în lumea naturii, i-a revelat o lume de alte dureri. Nemulţumit că e neputincios, omul este rău. Nemulţumit că îndură ceeace nu poate evită, el sufere din cauza greşelii sale şi se martirizează pe sine însuşi. Işi ruinează sănătatea prin excese, sărăceşte prin lene, se izolează prin răutate.

Cât de departe sântem de durerea care exista înainte de criza fatală din Eden!

Când cineva caută să analizeze înfricoşata povară de suferinţe pe care caută să o întreţină şi să o înmulţească omul pe pământ, înţelege câtă dreptate este în afirmaţia: «Durerea e fica păcatului».

Şi aici, ştiinţa şi experienţa ne ajută să descoperim partea sa de adevăr.

Ştiinţa? Ce ne învaţă ea oare dacă nu că toată istoria vieţii organice nu e decât un lung efort al naturii pentru a forma sistemul nervos al omului, apoi că desfăşurarea sistemului nervos este în raport strâns cu desfăşurarea conştiinţei şi că conştiinţa şi sensibilitatea sânt legate în acest punct, şi că se poate stabili o ecvaţie cu termenii inconştiinţă, insensibilitate.

Sărăcia sistemului nervos, la fiinţele anterioare apariţiei omului, ne permite deci să afirmăm că în timpul grozavelor revoluţiuni ce formau scena pe care trebuia să apară omul, durerea necesară, durerea sfântă şi dela obârşie, nu era decât un minimum de durere.

Dimpotrivă, omul pervertind prin cădere organismul nervos care i-a fost dat ca să-i servească de vehicul sfântului Duh, a pus la dispoziţia insectelor animale şi a puterilor rele un instrument de tortură care face din fiecare individ victima ispăşitoare a păcatului umanităţii.

Acesta e cazul când ne putem aminti, că «corupţia celui mai bun, e cea mai rea şi când putem face o aplicare imediată a cuvintelor lui Isus: Acolo unde a murit trupul, acolo se vor aduna vulturii».

Din fericire Cel Etern domneşte şi experienţa ni-L arată scoţând binele din rău, servindu-se de durere pentru a pune frâu pasiunilor deslănţuite şi pentru a duce pe omul păcătos pe cale de sfinţenie.

Am spus că omul în care se realizează toate energiile păcatului, poartă în inima sa un iad. Tot aşa de bine putem spune că dacă răul ar putea să subziste în lume fără durere, pământul întreg ar fi un iad.

Dar Dumnezeu n'a îngăduit aceasta. In ordinea graţiei, El a dat durerii rolul de educatoare, rol pe care i-l conferise şi în ordinea naturii. Sub impulsul durerii morale, fica păcatului, creatura urcă plângând drumul pe care durerea fizică, fica naturei, trebuia să o facă să-l urce în pace: drumul care conduce la libertate.

Durerea este inspiratoarea sublimelor devotamente; operele care au făcut să strălucească pe pământ

Când semănăturile cresc prea repede şi e nevoie să le întârziem creşterea, se trece iarăş peste ele cu tăvălugul — şi treaba e gata: până să-şi vină la loc, se luptă cţeva zile cu viaţa.

Şi la tăvălugit însă, ca şi la grăpat, trebuie ţinut seamă de vreme şi de loc. Timpul cel mai potrivit e când pământul e bine svântat. Dacă e umed, tăvălugul lipeşte seminţele de el şi pământul prinde coaje. Câteodată se pune grapa în urma tăvălugului (uşoară, cu dinţii înapoi, ca să nu lase coaje şi să împiedice astfel uscarea).

Tăvălugitul foloseşte mai ales pământurilor uşoare (la cele grele cari ţin apă, le poate chiar vătămà).

Şi acum, fraţi plugari, sânt încredinţat că nu vă mai miraţi, că v'am scris în această scrisoare, cât de folositor e: să grăpaţi şi să tăvălugiţi pământul.

Tare aş fi bucuros să ştiu, oare vă hotărâţi s'o faceţi d'aci în colo, aşa precum se face de orce plugar luminat în ţările înaintate.

Iar dacă din o sută ar face-o numai unul, eu aş fi mulţumit, că producţia ţării a sporit cât de puţin de pe urma minţii lui şi că dela el ar lua pildă mâine şi cei cari astăzi sânt ca Toma Necredinciosul: «Nu cred — până ce nu văd».

Şi încă un lucru, nu mă rabdă inima să nu vă îndemn, acum când închei această scrisoare: dacă isprăviţi arătura, trageţi brazde drepte şi frumoase la capătul locului, să i stea şi bine. Sânt unii cari isprăvesc o brazdă scurtă, alta lungă, alta în mijlocul drumului, de parcă ţi zgârie ochii când te uiţi la arătură. O fi lene, o fi neştiinţă, o fi nesimţire, nu ştiu. Dar pământul cere să fie şi el frumos — şi cui îi place frumosul, dă dovadă că e om cu simţire.

I. Mihalache
Ministrul Agriculturii.

Îmbrăcămintea preoţilor. Sfântul Sinod al României, în ultima sa şedinţă, a instituit o comisie care să întocmească proiectul unui regulament pentru uniformizarea îmbrăcămintei preoţilor. In vederea aceasta, comisia a comunicat că va lua în seamă ori ce propunere venită de la preoţi, privitor la reglementarea portului.

Tineretul

— Glas din cercurile tinerimii —

Ziarul «Neamul Românesc», prin cuvântul de foc al dlui profesor N. Iorga, a scos de curând, dar numai pentru o clipă, la suprafaţa vieţii intelectuale româneşti, una din cele mai grave probleme, care trebue să preocupe societatea actuală. «*Ce face tineretul?*», a întrebat apostolul culturii româneşti, şi întrebarea deşi pusă cu intenţia de a se deslega numai un aspect al problemei, totuşi ea nu putea fi mai mustrătoare pentru zilele noastre.

Ar fi fost de aşteptat ca odată cu această ocazie, însă se fi destupat multe urechi, care trebuiau să audă şi să se fi deschis mulţi ochi, cari trebuiau să vadă. Şi totuşi, presa s'a mulţămit cu reproducerea întrebării şi ideilor dlui Iorga şi — s'a făcut tăcere... Dar sufletul, acestui neam, această comoară pe care strămoşii ni-au lăsat o, odată cu testamentul de a nu o profana niciodată; acest suflet cinstit, curat şi nobil, ameninţat să se necinstească şi să moară în inima unui tineret care are pretenţia că se cultivă în şcoale, pune mereu şi stăruitor întrebarea: *Ce face tineretul?* Răspunsul, pe cât e de simplu, pe atât e de trist. Tineretul şcoalelor noastre învaţă la oraşe prea puţină carte. In schimb, îşi pierde în de obşte vremea şi nevinovăţia inimii, iniţiindu se în atitudini necuviincioase. Oricine păşeşte în clasa I secundară, pare că se simte dator s'o rupă cu satul, cu religia lui, cu cântecele lui. Este destul să constatăm că acest tineret organizează, în timpul vacanţelor, spectacole pentru a juca piese nu totdeauna morale şi petreceri pentru a dansa «Charllestonul», în locuind cuviinţa şi armonia jocului românesc, — acest fapt caracterizează disciplina în care se ridică.

«Intrebaţi într'adevăr, la întâmplare, pe un şcolar — pe unul din aceşti şcolari cu pipa în gură şi cu insolenţa în priviri, sau pe una din aceste şcolăriţe cu pieptul desvelit, cu dresurile în geantă, cu atitudini insinuante şi convorbiri picante, — întrebaţi i ceva din ceeace bănuiţi că posedă din izvorul de lumină dela care credeţi că se adapă. Dacă în loc să vă interesaţi de biografia cutărei stele de cinematograf, de aventurile cutărui celebru boxeur, veţi întreba despre un covârşitor personagiu istoric, despre un mare scriitor ori savant; sau dacă, în loc de statistica localurilor de perdiţie, veţi cere amănunte asupra instituţiilor noastre culturale, vi se va răspunde cu îndrăzneală revoltătoare, sau în capul cel mai fericit cu uluirea idioată. Dar aceştia vor fi mâne studenţi, poimâne vor păşi pe tărâmul vieţii sociale: unii, ajutaţi de averea părinţilor, de insolenţa şi nesimţirea pe care le-au cultivat cu succes, de favoritism şi de toate păcatele şi viţiile acestei vieţi sociale, se vor cocoţa în capul puterii, de unde vor culege cu amândouă mânile roadele dulci». (Profesor N. Drăghicescu în Curentul din 6 Sept. 1929).

Iată deci ce face o parte însemnată a tineretului; distramă sufletul românesc şi necinsteşte datinile lui. Oare acest lucru n'ar trebui să dea mult de gândit tuturor celor ce se interesează de sănătatea morală şi de viitorul neamului? *Răzvan Onea.*

Ordine în Palestina

Despre situaţia din Pământul sfânt, se mai comunică următoarele amănunte şi constatări:

Abia astăzi, după ce ordinea a fost restabilită de trupele engleze, ne putem da seama de întinderea dramei din Orient.

Deşi nimeni nu pune la îndoială sinceritatea comunicatelor oficiale, numărul morţilor şi al răniţilor este cu mult superior celui arătat, mai cu seamă în ceeace priveşte pe arabi.

Evreii, cari au în mânilor lor întreaga presă mondială, au înregistrat cu grijă pe toţi martirii lor; dar cine a putut număra pe arabii căzuţi în stradelele cetăţii sfinte sau ucişi în satele sioniste? Este obicei arab de a ascunde cadavrele în timpul revoltelor.

Se poate spune, că revoluţia arabă din Palestina, a fost *antisionistă*, ajutată făţiş de întreaga lume musulmană. Care este cauza acestui măcel? Explicaţia cu Zidul plângerilor nu este cea adevărată. Evreii se rugau în pace la acel zid de zece ani; arabii nu se gândeau să-i tulbure. Cauza este sionismul.

Evreii şi-au făcut iluzii, şi bazându-se pe forţa engleză, au debarcat pe Pământul sfânt în cuceritori. Incetul cu încetul, arabii se simţeau reduşi în ţara lor la rolul de element secundar. Văzând că fluxul cuceritorilor creşte, că ţara săracă nu mai poate nutri întreaga populaţie, şi că sânt ameninţaţi a deveni o minoritate, au trecut la ofensivă. Ei au voit să facă pe englezi să înţeleagă că nu sânt dispuşi să mai tolereze proectele sioniste.

Englezii nu credeau în pericolul unei revoluţii arabe. Şi se păreau captaţi de civilizaţia europeană, când îi vedeau cutreerând în automobile frumoasele străzi asfaltate, sau în hotelurile de lux ale Galileei. Ştiau că pretenţiunile lor asupra unor locuri sfinte erau doar obiect de negoţ. Ii socoteau mai adaptaţi la civilizaţia nouă decât pe beduinii din Transiordania sau Irak. Englezii s'au înşelat când au crezut că aceşti arabi bogaţi, veseli, dintre cari pe unii i-au făcut primari, comisari şi judecători, erau conducătorii reali ai masselor musulmane. Acestea au rămas ataşate marelui Muftiu, reprezentantul caracteristic al intransigenţei islamice, şi ulemalelor care zilnic în moschee le întreţineau spiritul de revoltă.

Semnalul masacrului a pornit dela preoţi, din altarele obscure, care înconjură marea moschee a lui Omar, şi pe cari englezii credeau că le-au transformat în azile pentru liniştite turme de credincioşi în rugăciune.

Evreii sânt convinşi astăzi, că banii contează puţin când e vorba de întemeiat un stat naţional. Câte milioane nu s'au cheltuit pentru coloniile agricole neproductive, pentru instituţiuni care trăesc din pomană, şi câte milioane nu s'au perdut la Tel Aviv, fără a reuşi să-l facă să trăiască?

Pentru ca evreii să aibă ţară naţională, trebue să găsească un pământ pe care să l colonizeze, nu unul locuit de o populaţie războinică.

Dacă se continuă politica sionismului, se crează un focar de ură şi de răsbunare în Pământul sfânt.

Retipărirea unei opere teologice. I. P. S. Mitropolit Nectarie al Bucovinei a luat hotărârea de a revizui şi retipări lucrarea: Prelegeri academice despre liturgica bisericii drept credincioase răsăritene de Mitrofanovici şi Tarnovschi. Doritorii de a şi o procura se vor adresa Consiliului Eparhial, secţia culturală, Cernăuţi; preţul unui exemplar 650 lei.

---

slava lui Dumnezeu, totdeauna au fost provocate de setea de a suprima un prilej de suferinţă.

Durerea e calea regală pe care Dumnezeul iubirii a adus pe pământ èra binecuvântărilor.

Oricare ar fi numele pe care-l poartă, creatura umană nu-şi poate găsi pacea, decât după ce a aruncat o privire rugătoare către Crucea Calvarului, unde moare pentru mântuirea lumii Acela, pe care omenirea îl numea de mai înainte: Omul durerii. (După A. Westphal). *O, Dragoş.*

Mântuitorul Isus Hristos

— Dintr'o conferenţă pentru popor —

Altă temelie nime nu poate pune, decât ceeace e pusă, şi care este Hristos Domnul.
(1 Cor. 3, 11),

Lumea după răsboi, cum vedem aproape zilnic, s'a schimbat mult sufleteşte. Insuşirile rele ale omului au sporit. Indeosebi: lăcomia, lenea, lipsa de bună înţelegere între fraţi ş. a. pare că nici odată n'au bântuit mai aspru decât astăzi.

Se fac legi, se aduc pedepse pentru cei păcătoşi, se creiază sisteme de a însănătoşà pe om şi a-l îmblânzì.

Cu prea puţin rezultat. Căci:

«Altă temelie nime nu poate pune, decât cea pusă, şi care este Hristos Domnul».

Oamenii culţi, oamenii cu sufletul echilibrat, recunosc că altă temelie de regenerare a omului, acum şi totdeauna, nu poate fi pusă decât cea pusă, şi care e Hristos Domnul.

Dacă de 1929 ani lumea prin bărbaţii ei luminaţi n'a putut creà o normă de viaţă mai superioară decât legea Fiului lui Dumnezeu, decât legea creştină, acest fapt te face să te pleci înaintea personalităţii dumnezeeşti a lui Isus Hristos: «El e adevărul, calea şi viaţa». —

La plinirea vremii, Mântuitorul Isus Hristos prin post şi rugăciune, prin meditaţie adâncă, se pregăteşte pentru botezul său, când Tatăl din ceruri dă semnul văzut îndeplinind proorociile proorocilor că: «Acesta e fiul meu cel iubit, întru care bine am voit, pe acesta să-l ascultaţi».

După botezul său, aflându-se în pragul lucrării de mântuire a neamului omenesc, se iveşte ispita Duhului rău, promită noui măriri şi averi spre a l abate dela ţinta-i dumnezeiască.

Hristos, biruind ispita, pleacă în lume, văzând că secerişul e mult, ear lucrătorii puţini. Alege, lângă sine, 12 apostoli, să cutreere Palestina şi să ducă mai departe făclia care luminà tuturora.

Prin ce fel de însuşiri a câştigat lumea pentru legea Sa?

«Uitaţi-vă la mine, că sânt blând şi smerit cu inima», spune în multe locuri Hristos. «Cine voeşte să fie mai mare, să fie slugă tuturora».

Altă însuşire: iubirea Sa nepărmurită pentru om.

Cea mai mare poruncă e să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta şi pe deaproapele ca pe tine însuţi.

Legea creştină, legea lui Hristos, e iubire. Această iubire ce toate le rabdă, toate le nădăjdueşte, nu pizmueşte, nu face răul, nu se bucură de nedreptate, ci de adevăr (I Cor. 13), e cheia prin care creştinismul a deschis inimile şi le-a robit. «Iubiţi şi pe vrăjmaşul vostru», zicea Mântuitorul Hristos.

«Păstorul cel bun sufletul său îşi pune pentru oi», — dovedind astfel, prin viaţa sa întreagă, armonia între vorbă şi faptă.

Sinceritatea desăvârşită şi adevărul ca rezultat al sincerităţii, sânt însuşiri, care i-au ridicat personalitatea.

El spunea adevărul întreg, chiar dacă ştia că faptul i-ar aduce moartea. «Pui de năpârci, ce încărcaţi sarcini grele pe umerii oamenilor, ear voi nici cu degetul nu ajutaţi la povara lor», spuneà fariseilor (Matei 23). Insişi fariseii, duşmanii lui de moarte, recunosc: cu adevărul calea lui Dumnezeu înveţi şi nu te uiţi la faţa oamenilor (Luca 20). «Eu adevărul îl spui vouă şi adevărat vă va slobozì pe voi» (Ioan 8).

Mântuitorul a întrupat în sine culmea iertării, dovedind noblеţa sufletului în gradul cel mai înalt. Eată bârfelile duşmanilor, şi eată pe cei ce l-au pălmuit, pe cei ce l-au răstignit, rugându-se pentru ei. —

„Treceţi la unire cu Roma"

— Propagandă mai nouă. — Un „memorandum". — „Presa Bună", în seria religioasă. —

S'a trimis, zilele trecute, gazetelor, oamenilor politici şi altor intelectuali din ţară, un fel de **„Memorandum"**, tipărit pe opt pagini, fără iscălitură şi fără indicarea locului tipografiei, conţinând ***«o propunere francă de unire a românilor ortodocşi cu Roma»***, — nici mai mult nici mai puţin!

Motivul trecerii, la unire cu Roma papală, ar fi — după «memorandum» — că minoritarii din România aparţin bisericii romano catolice, ear aceşti minoritari nu pot fi siliţi (dar cine-i sileşte!) să îmbrăţişeze religia ortodoxă, prin urmare (?) este raţional şi recomandabil ca cele 14 milioane de români ortodocşi să treacă la legea lor, adecă la unire cu Vaticanul.

Memorandul spune anume:

«In teorie nimic mai adevărat, nimic mai uşor. In practică însă, azi mai mult ca oricând, este absolut imposibil a se gândi cineva la forţarea minorităţilor să îmbrăţişeze religia majorităţii. Şi e şi odios în cel mai înalt grad Deci dar, nimeni nu se gândeşte la aşa ceva. In schimb nimic mai posibil decât ca majoritatea să îmbrăţişeze religia minorităţii şi să o copleşească înnecându-o în aceeaş mare devenită acum românească».

Unde rămâne însă logica şi raţiunea?

Minorităţile, care ar fi «să se înece în marea românească», nu sânt decât în mică parte romano catolice; avem doar saşi (evanghelici), unguri (calvini şi reformaţi), evrei, fără a mai vorbi de ortodocşii ruşi, sârbi ş. a.

Pentru câţi minoritari ar fi să ne lăpădăm de biserica strămoşească ortodoxă şi să îmbrăţişăm religia lor?

Cam aceeaş deşteptăciune şi seriositate se prezintă şi în broşura apărută în aşa zisa Biblioteca «Presa Bună» dela Iaşi, cu aprobarea episcopului de rit latin din acel oraş, Mihai Robu, şi purtând titlul **„Români şi ortodocşi**, *de vorbă cu fraţii mei de acelaş neam, de Ana Jurgea-Negrileşti»*

In lupta de propagandă împotriva ortodoxiei sânt angajate, cum se vede, şi femeile.

Broşura moldoveană, tipărită ***«cu învoirea Superiorilor regulari»***, repetă cunoscutele sofisme ale bisericii apusului împotriva celei dela răsărit.

Prejudecăţi, banalităţi, şi inexactităţi, — câte vreţi, toate la adresa «schismaticilor» din România întregită.

INFORMAŢIUNI

Când ar face şi alţii aşa... Ministrul de externe al României, dl *Mironescu*, a călătorit şi a stat la conferenţa dela Haga — în interesul statului nostru — ***fără a luà nici un ban dela stat***, după pilda luptătorilor mari din vremea unirii principatelor române.

Distincţie. Cu ocazia congresului preoţesc din eparhia Râmnicului-Noul Severin, ţinut la Călimăneşti în 3 Septemvrie, Prea S. episcop Vartolomei a ţinut să distingă pe părintele *Coriolan Buracu*, deputat de Caraş şi directorul Palatului Cultural din T.-Severin, cu rangul de Iconom Stavrofor. Hirotesirea s'a făcut în faţa a peste 300 preoţi congresişti, cu care prilej Prea Sf. episcop a rostit o prea frumoasă cuvântare, scoţând în evidenţă serviciile ce a adus preotul Buracu, bisericii şi neamului nostru, atât înainte de războiu, cât şi în timpul războiului, precum şi după războiu. Această înaltă distincţie cu care a fost învrednicit un preot al mitropoliei noastre de către unul din cei mai luminaţi episcopi ai bisericii ortodoxe, a umplut de bucurie inimile tuturora. Celui distins după vrednicie îi dorim mult succes şi noroc!

Pentru însănătoşirea administraţiei. Comisia disciplinară, de pe lângă ministerul de interne, a aplicat în intervalul dela 16—31 August a. c., diferite pedepse slujbaşilor administrativi, cari s'au abătut dela datorie. Ziarele publică lista celor pedepsiţi, cuprinzând 15 nume de persoane, atât din vechiul regat, cât şi din ţinuturile alipite. Aflăm, între altele, nume de notari pedepsiţi pentru încasări de taxe ilegale, pentru purtare necuviincioasă cu publicul, şi alte nereguli. Pedepsirea slujbaşilor abuzivi, pe lângă precizarea făptuirilor comise, va fi întâmpinată cu aprobarea tuturor oamenilor de bine.

Desfiinţare. Din Cluj ni se comunică faptul desfiinţării ***«Fraţiei de cruce»***, conform hotărârii aduse de conducerea ei, din motive neatârnătoare de societate. Fondul său, pentru statuia lui Mihai Viteazul, trece la Uniunea foştilor voluntari, secţia Cluj. Organizaţia «Frăţia de cruce pentru desăvârşirea idealului naţional» a fost întemeiată în anul 1919 şi reorganizată în 1927. «Cununa Surorilor de cruce» îşi continuă activitatea ca organizaţie independentă, luând în primire steagul cu crucea albă.

Ciclu de cursuri universitare de vară, în Sibiu, a organizat şi în anul acesta Kulturamtul săsesc. Conferenţiari au fost profesori din Germania. De data aceasta a conferenţiat şi un profesor universitar român, dl Ştefănescu dela Cernăuţi. La cursuri au asistat germani din toate ţinuturile ţării: preoţi, învăţători, studenţi, industriaşi şi meseriaşi, manifestându şi nesupăraţi sentimentele naţionale şi politice.

Congresul misionarilor. In zilele de 6—8 Octomvrie a. c., misionarii ortodoxi români se vor aduna în congres la Chişinău, la ordinea zilei fiind desvoltarea şi discutarea următoarelor teme: Reflexiuni asupra stării religioase a poporului român în prezent; Păstoriea colectivă şi individuală; raportul dintre păstorire şi misionarism; Metodele de propagandă, practicate de sectari, cum trebue organizată lupta misionară în condiţiunile actuale; Calităţile interne ale misionarului şi mijloacele prin care s'ar putea intensifica activitatea misionară a clerului.

Burse. Primim: Cercul studenţilor din Bucureşti aduce la cunoştinţă membrilor săi, că prefectura judeţului Sibiu acordă şi anul acesta burse studenţilor. Cei ce doresc a primì burse, vor trimite cererea, însoţită de următoarele acte: Certificatul de paupertate, certificatul cu situaţia şcolară, certificat de moralitate şi recomandarea primăriei locale, până la 15 Sept. 1929 la Prefectura judeţului Sibiu. *Comitetul Cercului.*

Mai sânt oameni cum trebue. Negustorul *Ion Ionescu-Brânzaru* din Bucureşti, pe Dealul Spirii, a adunat treizeci de copii, necăjiţi şi ofiliţi, din mahalaua lui, şi i-a dus, în două rânduri, cu autocamionul la Tekirghiol, pe malul Mării negre, a închiriat o vilă, a ales şase oameni de serviciu şi a întreţinut, cu cheltuiala sa, pe aceşti 30 de micuţi, în aerul dătător de sănătate al mării. Vrednicul filantrop n'a cerut nici măcar să i se pună numele la gazetă.

Presă romano-catolică împotriva României. Organul greco-catolic dela Lugoj, Păstorul Sufletesc, dela 1 Sept. a. c., află că în presa romano-catolică franceză, şi anume în ziarele *La Croix* şi *Le Correspondent*, se poartă propagandă înverşunată şi nentreruptă împotriva României, în vreme ce Ungaria dispărută este prezentată, în aceleaşi ziare, ca ţară unde a stăpânit cea mai deplină libertate şi autonomie religioasă... Confratele lugojan pune după aceste constatări, întrebarea smerita: ***«N'ar fi bine ca ai noştri*** (poate chiar şi Blajul?) ***să facă ceva mai mult, pentru a nu ni se răpì toate simpatiile prin asemenea mijloace false?! E păcat»***...

Episcopul ungur reformat, Baltazar, a osândit, în congresul bisericesc dela Mişcolţ, regimul din Ungaria, zicând că: Ungaria este, pe lângă statul papal, singurul stat reacţionar din lume, unicul stat unde se menţine învechitul clericalism medieval şi feudalismul, cari degradează poporul maghiar, împedecând desvoltarea sa politică, culturală şi economică. Cuvântarea episcopului, — cunoscut alt fel ca propagator iredentist, — a produs mare indignare la Budapesta.

Nenorocire neobişnuită. Sub acest titlu citim în publicaţia Asociaţiei preoţilor musceleni, ***Lupta cea bună*** (din August a. c.) următoarele: In ziua de 9 Iulie, locuitorii comunei Stoeneşti-Muscel cari aveau căruţe cu boi, trebuiau, conform îndemnului comitetului bisericesc, să iasă în număr cât mai mare spre a aduce peatră pentru construcţia bisericii celei noui. Intre cei cari se pregătiseră în acest scop, era şi săteanul Gheorghe Paltin. Des de dimineaţă un vecin al său îi strigă să meargă împreună la peatră. De asemenea fu îndemnat şi de soţia sa. Dar, peste noapte schimbându-şi gândul, nu mai voì să meargă unde făgăduise, ci porni spre Rucăr să ducă scânduri la Câmpulung, de unde avea să ia o chirie mai bună. Ba! satul vorbeşte că soţiei şi vecinului cari stăruiau să meargă pe plată mai mică la peatră pentru sfântul locaş ce se construeşte le-ar fi răspuns cu înjurături la adresa bisericii etc. Şi omul nostru a plecat pe drumul de unde dorea să aibă un câştig mai mare. Iată însă că spre seară, în Stoeneşti, veni o veste năpraznică: bietul Gh. Paltin fusese trăznit cu boi cu tot pe şoseaua Mateiaşului, lăsând fără sprijin soţia şi copii. Oamenii, au tălmăcit fel şi chip această groaznică nenorocire de care, sărmanul român, ar fi scăpat, poate, dacă mergea, acolo unde făgăduise şi dacă nu răspundea cu înjurături de cele sfinte celor cari îl îndemnau să ajute şi el cu ceva la zidirea bisericii celei noui.

Societatea Tinerimea Română îş ţine concursul anual interşcolar în zilele de 5, 6 şi 7 Octomvrie 1929.

Cărţile şcolare. Ministerul instrucţiunii a dispus ca elevii să fie liberi d'a lua cărţile de şcoală dela orce librărie. Nici comitetele şcolare, desfăcând singure cărţile, nu pot obliga pe elevi să cumpere dela ele.

Monete nouă. Prin lege, votată de parlament, s'a decis baterea de monete nouă divizionare, şi anume à 5 şi 20 lei, în valoare de un miliard şi 300 milioane. Aliajul pieselor va fi galben, şi conţine: 79 la sută cupru, 20 la sută zinc, 1 la sută nikel.

Dela inspectoratul veterinar din Sibiu. Comisia remontei din ministerul de războiu va cumpăra, în ziua de 16 Septemvrie a. c. ora 8 în târgul de vite din Sibiu, caii buni pentru ofiţeri, artilerie şi cavalerie, vârsta de 4—8 ani, dacă sânt dovediţi de rassă aleasă şi în vârstă de 3 ani. Deslușiri se pot afla la fiecare primărie comunală, la preturile plaselor şi la oficiile zootehnice şi sanitare veterinare.

Aviz! Sesiunea de toamnă a examenelor anuale, fundamentale şi de corigenţă la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, va fi din 20—25 Sept. a. c. Examenul de licenţă se va ţinea din 1—5 Octomvrie a. c. *Rectoratul.*

***Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

Poşta redacţiei

Pr. Dr. *T. P.* în *O.* Mai încercaţi.

Mântuitorul reprezintă înţelepciunea deplină. Intrebările, privitoare la rosturile vieţii şi la suflet le deslega cu profudă înţelepciune.

«Niciodată n'a vorbit om ca acest om» (Ioan 7).

In relaţiunile cu apostolii şi cu lumea înconjurătoare dovedeşte milă până la lacrimi. Plânge cu mama tânărului din Nain. Infruntă peripeţiile călătoriilor din Palestina.

Minunile Sale, săvârşite pentru potolirea suferinţelor omeneşti, storc admiraţia tuturora. Invierea lui Lazăr, şi mărita Sa Inviere din morţi a pecetluit adevărul că «acela cu adevărat Fiul lui Dumnezeu a fost» (Matei 27).

Iubiţi ascultători! A descrie personalitatea Mântuitorului Hristos în formele cum El s'a manifestat în lume, e fără îndoială lucru de mare folos pentru ridicarea cugetării religioase. «De s'ar fi scris toate câte a făcut Hristos, mi se pare că nici în toată lumea n'ar încăpeà cărtile ce s'ar fi scris», (Ioan 21) şi de aceea cei ce doresc, — bucuria mea ar fi să dorească toţi — să aprofundeze viaţa şi faptele Mântuitorului, să cetească sf. Scriptură a Noului Testament, şi «bucuria lor va fi deplină».

Isus Hristos, ieri şi azi şi în veci, e acelaş. Legea Lui sfântă pentru care s'a sacrificat pe cruce şfinţind acest semn întru mântuirea sufletelor noastre, susţinută în curăţenia dintâi de sfânta noastră biserică ortodoxă, păstrătoarea comorii sfintelor învăţături ale lui Hristos, legea lui e mântuirea lumii. —

Atacurile prin sectele zise religioase: baptişti, pocăiţi, mukări, quekeri, încep a fi înţelese şi lumea le respinge şi se întoarce spre Hristos.

Dacă revenirea la Hristos a început ca un aer primăvăratec ce desghiaţă şi dă viaţă şi bucurie în lumea întreagă, noi, poporul românesc, cu mai multă tărie trebue să dăm mână de ajutor acestei mişcări creştineşti.

Să vie dragostea creştinească între oameni, convinşi fiind în sufletul nostru că altă temelie nimic nu poate pune, decât cea care e pusă, şi care este Hristos Domnul.

Pr. *Dionisie Bacur.*

Nr. 8126/1929. (123) 1—3

CONCURS

La şcoala normală ortodoxă de fete din Sibiu sunt vacante următoarele catedre:

1. Română; 2. Pedagogie; 3. Franceză-istorie; 4. Matem. Fizică-chimie; 5. Muzică; 6. Gospodărie; 7. Gimnastică.

Profesoarele care doresc să obţină una din aceste catedre, să înainteze cerere cu documente *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu*, până la 20 Sept. crt.

Candidatele trebue să dovedească, că sunt de religia ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 10 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 365/1929. (121) 1—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de paroh în comuna bisericească **Râşnov**, protopresbiteratul Bran, parohie, de cl. I a, se deschide concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesie parohială, 12 jug. cad. pământ de prima calitate.
3. Stola obişnuită în tract, revăzută şi aprobată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze petiţiile, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bran şi la ocazie potrivită pot să se prezinte în comună, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Bran, la 7 Septemvrie 1929.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu consiliul par.

George Babeş
adm. protopopesc.

Nr. 970/1929. (117) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Hosman**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. 11 jug. pământ arător şi 3 jug. fânaţ ca sesiune parohială.
3. 8 stg. lemne de foc din pădurea comunală. Tăiatul şi cărăuşia priveşte pe preot.
4. Locuinţă în natură în casele parohiale provăzute cu toate supraedificatele necesare.
5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Se notează că comuna are gară în loc şi e la abia 30 km. din Sibiu.

Agnita la 29 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Hosman.

Emil Păcală
protopop.

---

(118) 1—3

Concurs nou

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Sălaşul de sus**, protopopiatul Haţeg, se deschide concurs nou, cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.
2. 12 jugăre fânaţ şi folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială.
3. Câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru — sau echivalentul acelei zile de lucru în bani, — dela 140 case, şi stola obişnuită.
4. Casă parohială modern zidită, cu supraedificatele necesare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi a-şi înainta petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului, prezentându-se, — cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, — în parohie, spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, la 2 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Sălaşul de sus.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Nr. 510/1929. (120) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei a II-a **Gurarâului**, protopopiatul Sălişte, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Intregirea dela stat conform coalei B.

Venitele stolare uzitate în parohie.

Relut de locuinţă de *4000 Lei* anual până la zidirea unei case parohiale.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prevăzut, şi candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sălişte, la 25 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Sălistei în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Dumitru Borcia
protopop.

Nr. 972/1929. (119) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chirpăr**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunafe cu acest post sânt:

1. Salarul de paroh cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesiunea parohială în mărime de 20 jug. fânaţ.
3. Câte 1 ferdelă (20 l.) porumb sfărâmit dela fiecare familie de român şi câte 1 mierţă (10 l.) dela neorustici. În total cam 90—95 ferdele.
4. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.
5. Din pădurea comunală 6 stg. lemne şi încă atâtea sorţi câte primesc ceilalţi credincioşi. Tăiatul şi adusul priveşte pe preot.
6. Stola e cea obişnuită în întreg tractul.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 31 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Chirpăr.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 270/1929 prot. (116) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Certejul de sus**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială 3 jug. 1237 □; casă parohială şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 23 August 1929.

Oficiul protopopesc ort. român al tractutui Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Nr. 138 port. 1928. (115) 1—1

Publicaţiune de licitaţie

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu prin aceasta publică, că în baza deciziunii Nr. 16267 27 şi Nr. G. II. 1583/1928 a judecătoriei mixte rurale Sibiu în favorul reclamantului Banca Centrală reprez. prin advocatul Dr. Gh. Măcelar contra... loc. în Sibiu pentru încassarea creanţei de 455.600 Lei, şi accesorii se fixează termen de licitaţie pe 27 Septemvrie 1929, la ora 14 p. m., la faţa locului în oraşul Sibiu Târgul-cailor Nr. 8, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară tocilă, ferestrău, diferite lemne de lucru şi diferite mobile de casă, în valoare de 3930 Lei. In caz de nevoie şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de încassat face 455.600Lei capital, dobânzile cu 8% socotind din 1 Septemvrie 1927, iar spesele până acum staverite de 30.179 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost execvate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. LX. : 1881, § 120.

Sibiu, la 25 August 1929.

D. Kálmán portărel.

Turnătorie de CLOPOTE şi metal

FRITZ KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă şi pe lângă cele mai mari garanţii. Experienţa îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Am executat şi cloptele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulţumirea Consiliului arhiepiscopesc

I I Cereţi oferte speciale I I

Observaţi exact adresa de mai sus!

NB. Firma de mai sus, nu are nici o legătură cu firma Schieb

(114) 1—5

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Libraria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 18 Septemvrie 1929 Nr. 63

Telegraful Român

Onor. Red. a revistei «Tra...
(Str. Şaguna 8)

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Lupta din Locurile Sfinte

(=) Pământul sfânt unde Mântuitorul nostru Isus Hristos şi-a trăit viaţa pământească, a fost timp de două săptămâni locul unor sângeroase ciocniri între *arabi* şi *evrei*, cei dintâi formând majoritatea palestiniană, cei din urmă năzuind, sub flamura sionismului, să-şi reconstitue căminul naţional iudeu.

Şi evreii, şi arabii, neamuri menite să trăiască împreună, continuă a se duşmăni împrumutat cu fanatismul înăscut al rasei.

Fiii lui Izrael, risipiţi pe întreg rotogolul pământului, nutresc nădejdea milenară a reîntemeerii patriei evreeşti; jidovimea, în general, desfăşoară muncă stăruitoare, cheltueşte bani şi trudă, ca prin colonizări tot mai multe şi mai puternice să realizeze, în Sfintele locuri ale celor *trei* religii, visul romantic al patriei din vremuri apuse.

Parte din coloniile nouă evreeşti, întemeiate una după alta cu uriaşe sforţări, au fost acum atacate şi pustiite de arabii porniţi «în răsboi sacru» împotriva evreilor cutropitori — după părerea arabilor — şi primejdioşi pentru viitorul majorităţii neevreeşti a Palestinei.

Răsboiul însă, ori cât ar fi de «sacru», dacă e împreunat cu pogromuri şi masacrare de oameni nearmaţi, a fost şi va fi totdeauna osândit de ori ce fiinţă civilizată. Reprobări energice s'au rostit şi de astă dată.

Dar, aceasta nu însemnează că punctul de vedere evreesc al sionismului este luat în apărare şi aprobat.

Sună, firește, frumos şi declamatoric, când spui că arabii barbari s'au năpustit «asupra unei populaţii paşnice şi muncitoare, care venea în baza unor titluri de drept internaţional, să aducă civilizaţie, cultură şi bunăstare — într'un colţ întunecat al Aziei».

Vor trebui neapărat să fie ascultaţi şi adversarii. Punctul lor de vedere, al arabilor, se lămureşte astăzi prin însuşi şeful religios al musulmanilor din Palestina.

Şi adecă, în 6 Septemvrie 1929, marele muftiu al Ierusalimului, Hadz Emin El Hussein, a avut o întrevedere cu înaltul comisar Sir Chancellor şi i-a prezentat următoarele cereri:

1. Drepturi politice egale pentru evrei şi arabi;

2. Drepturi economice egale pentru evrei şi arabi;

3. Anularea concesiunii electrificării Palestinei (concesiunea lui Ruttenberg: Palestine Electric Corporation) cât şi a celorlalte concesiuni; acordarea nouilor concesiuni să se facă de către puterea mandatară prin licitaţie publică;

4. Status quo în legătură cu folosirea Locurilor Sfinte, pentru toate religiunile;

5. *Ingrădirea imigraţiunii*, regularea ei după nevoile sociale şi economice ale ţării.

Eată dar, pentru sioniştii noştri şi pentru sioniştii altora, bun prilej să gândească asupra celor expuse de marele muftiu dela Ierusalim, care mai declară şi aceea că declină răspunderea pentru masacrele împotriva evreilor din Locurile Sfinte.

Dela credincioşii noştri din America

— Nouă eră. — Act publicat în presa română americană. — Colaborare între preoţi şi mireni. — Creşterea tineretului. —

După congresul bisericesc, ţinut la Detroit sub preşedinţia P. C. Sale Tr. Scorobeţ, în calitate de delegat al Sf. Sinod şi trimis special al arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, şi după hotărârile aduse atât în acest congres, cât şi în conferenţa preoţească, ţinută înainte de congres la Cleveland, se începe o nouă eră în viaţa bisericii ortodoxe române de peste Ocean.

Presa română americană a publicat zilele acestea actul trimis Comisiei interimare din America din partea Consiliului arhiepiscopesc dela Sibiu.

Actul este următorul:

On. Comisie interimară,

P. C. Tr. Scorobeţ, venind din America ni-a raportat despre rezultatele misiunii sale.

Până ce se vor lua în cercetare toate dorinţele exprimate de credincioşii şi clerul misionar, şi se vor aduce hotărâri definitive, aprobăm instituirea On. comisii interimare, cu însărcinarea:

1. De a începe reorganizarea tuturor parohiilor din colonii, ca

---

FOIŞOARA

Se pârguește

vremea. In curând își va scutura roadele coapte. Din adâncuri de zări străbate glas de bucium. E al păstorului ce-și scoate turma pe costișa muntelui. El vestește biruința luminei. Pe stâncă de munte păstorul se închină. Soarelui, care înfloreşte cerul cu trandafiri.

Da, lumina coboară pe pământ. Între muritori. Păcatele lor prind forme în jocul razelor. Sânt multe. Unele-și aruncă umbra pe înaltul cerului. Altele își adâncesc rădăcinile în inima iadului.

Și lumina-și ridică glasul și cântă. Parcă-i prohodul vieții: Fiii Tatălui au călcat porunca divină. S'au arvunit morții. Inima lor e caib de năpârci. Dorințe de ispită li-e hrana. Deaceea s'au legat în spațiu și s'au măsurat în vreme. Forme iscodite de mintea lor, să-și umbrească putreziciunea gândului și miazmele simțirii.

Sânt bieți robi ai păcatului din genuni necunoscute.

Dacă ar birui păcatul, ar ucide spațiul și ar gâtui vremea. N'ar simți nevoia de-a se înfășura în zdrențe, țesute de mintea iscoditoare.

Ar fi adevărați fii ai Tatălui, care nu cunoaște nici spațiu, nici vreme. Și multe ar vedea ochiul lor, ce astăzi nu poate zări. Dar timpul îi paște, păcatul îl păndește și-i coboară în spațiu, în tainița mormântului.

E judecata supremă.

Z. SANDU.

Infrăţirea prin biserică

Zilele acestea au apărut în românește, publicate în volum, lucrările congresului *Alianţei universale pentru înfrăţirea popoarelor prin mijlocirea bisericilor*, ţinut la Praga în zilele de 24—29 August 1928. Publicaţia, coordonată de Pr. Ioan Mihălcescu, decanul facultăţii de teologie din Bucureşti, s'a tipărit în imprimeria cărţilor bisericeşti din capitala ţării, cu o introducere explicativă despre Alianţă, (între vicepreşedinţii biroului Alianţei este ales şi I. P. S. Sa Patriarhul nostru *Miron*), despre scopul şi organizarea ei. Urmează apoi interesantele cuvântări şi conferenţe, bogate în cuprins şi temeinic lucrate. Între aceste aflăm şi lucrarea pastorului W. P. Merille cu titlul: *Infrăţirea internaţională prin biserică subsituită siguranţei sprijinite pe arme.*

Se spun, în extras următoarele:

Cea mai grozavă erezie, care poate rătăci spiritele şi vieţile creştinilor, este credinţa că materia este mai tare şi mai importantă de cât spiritul; că lumea materială este mai reală de cât lumea invizibilă a forţelor şi a relaţiunilor spirituale; că arbitrul şi judecătorul suprem al afacerilor, al acţiunilor omeneşti, este această forţă brutală, care ne ţine în loc, şi nu idealul spiritual şi divin, care ne face să mergem înainte.

Vreme de veacuri întregi popoarele au crezut că siguranţa depindea, în ultimă analiză, de forţă, de garanţiile furnizate de arme, de armamente, de alianţe puternice.

Datoria imperioasă a bisericii creştine este, ca şi a creştinilor, să se împotrivească acestei idei şi să afirme că spiritul valorează mai mult decât materia şi decât forţa; să dovedească, în faţa lumii întregi, la nevoe şi fără nevoe chiar, că toate lucrurile, tratatele, alianţele, garanţiile, siguranţa nu valorează nimic, ba mai puţin decât nimic, dacă nu sunt însufleţite de puterea unui spirit, care să le dea adevărata lor valoare, făcându-le, în acelaş timp, din ce în ce mai puţin necesare.

Nu pretind că, dacă eşti creştin, trebue să practici un pacifism extremist, să suprimi toate mijloacele de apărare, şi abrogi toate sancţiunile militare şi economice. Atare măsuri ar duce la un adevărat paradis al nebuniei, preferabil poate, la drept vorbind, iadului unei lumi, armate până în dinţi. Adâncul adevăr asupra acestei lumi, pe care a făcut-o Dumnezeu, este că ea este şi corp, şi spirit laolaltă. Până acum s'a părut evident că spiritele neînsemnate nu sunt mai de folos, decât nişte trupuri moarte. Numai când cuvântul se face carne, se împlinesc lucrurile şi se face progres. Datoria creştinătăţii nu este s'o rupă cu instituţiile exterioare şi cu mijloacele de siguranţă, ci mai de grabă să strecoare în ele graţia spiritului divin. Trupul fără suflet este mort; sufletul fără trup este neputincios, cel puţin în ceeace priveşte lumea vizibilă, şi de aceasta este vorba.

să cuprindă toate familiile ortodoxe în organizaţie şi a deschide pretutindeni şcoale pentru instrucţia naţională şi religioasă a tineretului şcolar.

2. Organizaţiile culturale şi sociale, precum sânt: Cluburile de tineri şi Reuniunile de femei din colonii să fie reorganizate astfel, ca să poată ţinea concurenţă cu organizaţiile similare ale cultelor din America Ele să fie fortăreţe în jurul bisericii noastre pentru sistemizarea apostolatului laic şi a misiunii interne.

3. Comisia interimară va procura toate datele relativ la situaţia credincioşilor noştri în scopul unei arondări corespunzătoare a parohiilor şi a districtelor misionare.

4. Comisia interimară va controla ca toţi preoţii misionari să trimită, Mitropoliei din Sibiu, cei din Statele unite, şi Mitropoliei din Iaşi cei din Canada, rapoarte treilunare despre activitatea lor, notificând comisiei, că au satisfăcut acestei obligaţii.

5. Se trimit 10 exemplare din legea şi statutul de organizare al bisericii ortodoxe române, cu invitarea de a pregăti în termin de 2 luni un proect adaptat împrejurărilor de peste Ocean şi a-l prezenta până la 1 Oct. aici, pentru trebuinţele Congresului naţional bisericesc, ce se va ţinea la 14 Oct. a. c. în Bucureşti.

6. Anexăm 500 exemplare din pastorala destinată credincioşilor de peste Ocean, retipărită în ziarul «America», şi implorăm binecuvântarea Domnului asupra tuturor credincioşilor noştri, ca să devie o vrednică comunitate reprezentativă a ţării şi a sfintei noastre biserici, în mijlocul unei poporaţiuni alcătuite din toate rasele, limbile şi credinţele pământului.

Acest act să se publice şi în presa română americană spre ştire şi conformare tuturor iubiţilor noştri fii sufleteşti.

Cu arhiereşti binecuvântări

Sibiu, la 24 Iulie 1929.

NICOLAE
arhiepiscop şi mitropolit.

V. NISTOR
secretar.

*

Actul acesta — scrie unul dintre ziarele române americane — este începutul unei activităţi de legături mai strânse între cei din vechea patrie şi între noi, românii din America. — Confratele continuă astfel:

Dacă acuma atât preoţimea cât şi credincioşii noştri din această ţară îşi vor şti împlini datorinţele şi chemarea, atunci de sigur, că era nouă începută acuma, va putea produce numai bine pentru biserica noastră ortodoxă română.

Numai prin o colaborare bine înţeleasă din partea credincioşilor şi a preoţimii noastre, poate rezulta ceva bun şi folositor, nu numai pentru biserică, dară pentru neamul nostru întreg din această ţară, şi numai prin munca fiecărui credincios se poate aştepta rodul, care să mulţumească pe toţi.

Pe noi ne bucură acest fapt şi sântem cu trup şi suflet pentru strângerea tuturora laolaltă într'un singur mănunchi pentru împlinirea datorinţelor acestora mari şi răspunzătoare, pe care le avem fiecare ca obligatoare, atât timp, cât ne numărăm între fiii bisericii şi ai neamului nostru românesc.

Deciziunile luate de Congresul bisericesc ţinut la Detroit formează fundamentul, pe care se va putea clădi acuma, pentru ca în cel mai scurt timp să vedem ridicându-se înaintea noastră o biserică, care să-şi împlinească chemarea sa în această ţară din toate punctele de vedere.

Toate parohiile noastre ortodoxe române, din această ţară şi Canada, acuma au datorinţa sfântă de a se aduna laolaltă cât se poate mai curând, prin intrarea lor în episcopia autonomă ortodoxă română pentru că numai laolaltă fiind pot ajunge cu succes la rezultatul dorit prin împlinirea datorinţelor de către fiecare mirean sau cleric.

Comisia interimară sau comitetul central a trimis o circulară tuturor parohiilor aducând la cunoştinţă deciziunile principale ale congresului bisericesc, din care fiecare se poate convinge despre necesitatea imperativă, de a ne organiza biserica noastră, dacă dorim ca peste 25 ani, nu mai mult, să mai existe în această ţară aşezăminte româneşti, fie ele parohii cu biserici, fie ele societăţi cu hale etc.

In special grija cea mai mare va trebui să se pună pe creşterea *tineretului* nostru, care ca mâne va fi chemat să ducă mai departe munca începută de noi cei de azi, bătrânii, şi nu e permis să uite nimenea, că în această ţară fiecare român are datorinţa sfântă de a-şi împlini chemarea şi ca român şi ca creştin, pentru că numai fiind bun român şi bun creştin, va putea fi şi un bun cetăţean american.

Imbrăcămintea preoţilor

— Păreri din cercuri preoţeşti —

Sf. Sinod a instituit, în şedinţa dela 30 Mai 1929, o comisie, alcătuită din PP. SS. LL. episcopii Visarion al Hotinului, Nichita al Argeşului şi arhiereul Grigore Botoşăneanu, să întocmească proectul de regulament pentru uniformizarea îmbrăcămintei preoţeşti.

Din cercurile, interesate în cauză, s'au rostit unele păreri, în coloanele presei bisericeşti, în ce priveşte îmbrăcămintea clerului nostru. Părerile ar fi acestea:

1. In timpul serviciilor religioase preoţii să fie obligaţi a purta costumul reglementar; vara poate fi costumul şi de culoare deschisă, în vederea căldurii şi prafului în procesiuni. Excepţional, din cauza noroaelor, s'ar putea îngădui la sate să se poarte numai un pardesiu cu gulerul încheiat.

2. In afară de serviciu, preotul să fie liber a se îmbrăca civil, de sigur cu restricţiuni, fiind admisă bunăoară pentru vară o singură culoare deschisă — ce se va fixa ulterior.

Pălăriile să aibă o singură formă şi culoare în toată ţara.

Argumentele, în sprijinul acestor susţineri, sânt următoarele:

a) Consideraţiuni de ordin practic ne îndeamnă a cere cele două feluri de costume. Praful ce pătează curând hainele negre, şi căldurile sufocante ale verei, ne silesc a prefera un costum mai uşor, într'o culoare de pildă gri mai închis — atât la îmbrăcăminte, cât şi la pălării. Ce să se facă bietul preot, îmbrăcat şi încheiat în două rânduri de haine negre până'n pământ, când este nevoie să umble în arşiţa soarelui?!

b) Costumul preoţesc, cu poalele până jos, este expus a se deteriora în scurt timp din cauza prafului şi noroaelor.

c) Prin analogia proverbului: «omul sfinţeşte locul», putem zice şi aici: nu haina sfinţeşte pe om, ci omul sfinţeşte haina, — şi'n acest caz nici n'ar mai fi de discutat costumul... «extra ecclesiam».

Dar, pentru respectul ce ne datorează poporul şi pentru disciplina noastră de corp distins, este necesar a ne prezenta şi'n afară de biserică oarecum uniform: o vestă preoţească pe sub redingotă sau pardesiu, ori un semn distinctiv pe butonierele hainei civile — ar fi mijloc de precizare a membrilor clerului.

Părerea unora din confraţi, cari cer a se îngădui costumul civil complet, nu o credem bună şi nimerită.

Fiindcă nu poţi obliga pe toţi preoţii tineri şi bătrâni să-şi lapede haina preoţească, când nu sânt în servicii.

Afară de aceasta mai trebue avută în vedere situaţia financiară precară a massei corpului preoţesc, pe care nu-l poţi obliga în bloc să-şi permită gustul de a-şi face două-trei rânduri de costume.

*

Spre a cunoaşte dorinţele preoţimii, în privinţa costumului uniform, şi spre a da cea mai bună soluţie, comisiunea sus pomenită a primit din partea clerului şi alte propuneri ce le va utiliza la alcătuirea regulamentului.

Ministrul către plugari

In a patra scrisoare, din 14 Septemvrie 1929, dl ministru al agriculturii, I. Mihalache, îndeamnă plugărimea să se întovărăşească în *cooperative agricole*, zicând:

Trebue să înfiinţăm adevărate Coeperative agricole (de producţie).

a) In satele de câmp ele vor aduce uneltele şi maşinile trebuincioase, cu sprijinul statului, camerelor agricole şi băncilor populare; instrumentele mărunte vor fi împărţite pe preţul de cost la plugari, iar maşinile (tractoare, batoze şi altele) vor fi gospodărite de cooperativă;

b) Vor arenda magazii pentru depozitarea cerealelor şi vor construi în gări şi porturi silozuri (adecă magazii mari, cu ochiuri pentru fiecare fel de grâu şi cu încărcare şi curăţire mecanică): vor alege şi curăţi cerealele, să le aducă pe pieţele Europei, pe calităţi, cum le duc şi americanii.

In satele de dealuri, vor organiza vânzarea fructelor şi a vinului;

c) In satele de munte, se vor ocupa de creşterea animalelor, lăptărie şi brânzeturi şi alte feluri de industrializări a produselor agricole.

d) Se vor ţinea în legătură cu agronomii de meserie, cu slujbaşii ministerului de domenii, cu camerele

---

Societatea naţiunilor, conferenţe, curte de justiţie, procedură legală, acţiune diplomatică şi acele forţe armate, socotite necesare pentru siguranţa actuală, toate acestea au sau pot să-şi aibă valoarea lor; dar îndărătul acestor instituţii condiţionând valoarea lor, mai de seamă decât oricare din ele, sau decât toate laolaltă chiar, este prezenţa spiritului, care domină inimile oamenilor şi relaţiile dintre naţiuni.

Iată adevărul, pe care ar trebui să-l proclamăm, fără rezerve şi fără teamă, acela că toate sancţiunile cad, dacă lipseşte spiritul, şi că spiritul poate triumfa, chiar fără sancţiuni.

Ceeace face o naţiune în adevăr mare, nu e averea ei sau armamentului ei, ci valoarea oamenilor, care folosesc această avere şi acest armament. Un agent de poliţie poate să aibă nevoe de o puşcă: lucrul de căpetenie este să ştim ce fel de om poartă arma. Autoritatea unui astfel de om poate fi deajuns pentru a asigura ordinea şi a potoli o răzvrătire, fără să fie nevoit să facă uz de vreo armă oarecare; şi un altul, dacă ar fi armat, ar putea constitui o primejdie pentru siguranţa publică.

Această declaraţie ar putea fi rău înţeleasă, eu totuş o fac, căci ea exprimă adevărul: forţele creştine greşesc drumul când, mai ales se întorc împotriva armamentului. Reducerea armamentelor este o necesitate urgentă. Dar a afirmà, că aceasta este necesitatea principală, înseamnă a tăgădui adevărul central al religiei creştine. Trebue să ne înţelegem limpede, afară de cazul când nu vrem să ţinem seama de scopul creştinismului, că datoria de căpetenie a creştinătăţii priveşte totdeauna sufletul, inima, punctul de vedere, atitudinea; şi că metoda dumnezeeşte de simplă şi de eficace este de a birui relele exterioare, făcându-le inofensive. De curând unul din prietenii mei îmi povestea că, pe când era tânăr privea cu teamă, dar era fascinat de graiurile, ce reprezentau monştrii preistorici, ichtyosaurul, pterodactylul, dinosaurul şi alte animale de acelaş gen. Se'ntreba cum de a scăpat pământul de asemenea monştri. Erau atât de uriaşi, atât de puternici, încât părea cu neputinţă o încercare de exterminare. Apoi află că monştrii nu fuseseră suprimaţi prin vreun masacru direct. S'a schimbat clima şi ei au dispărut. Şi prietenul meu adaugă eceste cuvinte semnificative: «Este rolul creştinătăţii să modifice clima, ca să dispară anumite lucruri».

Iubiţi prieteni, eu cred că cel mai bun lucru, singurul lucru ce s'ar putea face, pentru a scăpa lumea de războiu, este să modificăm clima, ca să pearà războiul. Cred aceasta, fiindcă cred în Dumnezeu şi în opera lui Dumnezeu. Să lăsăm campania pentru reducerea armamentelor să-şi urmeze cursul şi Dumnezeu s'o binecuvânteze! Oamenii să continue a organiza instituţiuni pentru cooperaţie şi discuţii. Nu ne putem lipsi de ele. Dar dacă vechea climă dăinueşte, dacă vechile uri, prejudecăţi, reaua voinţă, iubirea de dominare, diplomaţia secretă etc. persistă fără schimbare, războiul va dăinui şi el şi va'nflori până când ne va înghiţi şi pe noi şi lumea noastră. Datoria noastră supremă este să schimbăm clima, clima mintală morală şi spirituală, pentru ca războiul să dispară, căci nu va mai putea respira, nu va mai putea trăi în atmosfera premenită.

Şi iată unde intră în scenă mişcarea noastră: «Alianţa Universală pentru înfrăţirea internaţională prin biserică». Mai mult decât oricare altă mişcare pe care o cunosc, acest corp are ca ţintă unică să urmărească în fiecare ţară spiritul de bună voinţă şi de prietenie, graţie activităţii forţelor religioase organizate. N'avem niciun alt scop, nicio altă funcţiune. Nici nu trebue să avem alta. Trebue să fim ca o săgeată, cu unicul său vârf ascuţit.

Ce este deci Alianţa Universală? ar întreba cineva. Unde este ea? Să fie numai o mişcare molatică, dulceagă, cinstită, cu bune intenţii, dar amorfă? Uşor s'ar putea socoti astfel. Şi dacă această judecată ar fi exactă, ar însemna un adevărat dispreţ pentru o organizaţie atât de bună.

Epoca noastră, cu exigenţele e

agricole, fermele, şcoalele de agricultură etc.;

e) Mai târziu vor face prin bună înţelegere şi o rânduială în culturi.

Statul este hotărât să ajute Cooperaţia agricolă.

Ministerul de domenii împarte sămânţă, îngrăşăminte şi unelte agricole de curăţat sămânţa, cu preţ redus, prin Cooperativele agricole; iar în anul viitor va face-o pe scară întinsă.

«Oficiul naţional al cooperaţiei» stă gata cu statute şi îndemnuri, or cărui sat care doreşte, şi consilierii agricoli au ordin să ajute imediat ce satul cere.

Plugari, întovărăşiţi-vă în Cooperative agricole!

Comunicat

Sântem rugaţi să publicăm următoarele:

In urma unor svonuri referitoare la administrarea cassieriei «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român «Astra» din Sibiu, Comitetul central al acestei societăţi a dispus prin contabili experţi revizuirea şi verificarea gestiunii financiare a societăţii dela 1 Ianuar 1919 până la 31 August 1929.

S'a constatat lipsa din cassă a sumei de 978.815 Lei şi 33 bani.

Comitetul a luat la timp măsurile de cuviinţă, prin care s'a asigurat restituirea integrală a acestei sume în proprietatea societăţii aplicând totodată sancţiunile indicate.

Constatăm, că toate fundaţiunile şi fondurile «Asociaţiunii» sânt absolut neatinse, şi administrarea lor se face în deplină consonanţă cu literele fundaţionale şi cu menirea acelor fundaţiuni şi fonduri.

Verificarea gestiunii financiare a constatat, că toate subvenţiile şi ajutoarele date dela stat ori din alte părţi cu începere dela 1 Ianuar 1919 şi până în prezent au intrat la «Asociaţiune» şi au fost întrebuinţate spre scopurile culturale ale societăţii.

S'au introdus noui norme de cassierie, contabilizare şi controlare în aşa fel, că în viitor sânt excluse orce iregularităţi în administrarea averii «Asociaţiunii».

Din şedinţa Comitetului central, ţinută la Sibiu în 11 Septemvrie 1929.

V. Goldiş preşedinte. **Romul Simu** secretar.

Notificare oficială

Deoarece la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu an de an creşte în mod însemnat numărul petenţilor cu liceu şi bacalaureat, Consiliul arhiepiscopesc a aflat de bine a sistà treptat seminarul teologic ortodox român din Sibiu.

In consecinţă elevi noi nu se mai primesc.

Elevii vechi vor continua până vor termina primele patru clase.

In anul acesta ei se vor prezenta la înmatriculare, examene de corigenţă etc. la 1 Octomvrie c. ora 8 dimineaţa, aducând cu sine taxa seminarială restantă şi rata I pe anul şcolar 1929—30, fără cari nu vor fi înmatriculaţi.

Sibiu, din şedinţa bisericească, 3 Septemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

INFORMAŢIUNI

Limitare. Consiliul profesoral, dela facultatea de medicină din Cluj, în şedinţa sa din 12 l. c., a hotărât să limiteze numărul studenţilor în acest an, ca măsură pur didactică, la 120 pentru anul I. Se afirmă că şi la celelalte facultăţi se vor lua hotărâri la fel.

Sfinţirea bisericii ort. române dela Baia mare. In frumosul orăşel de munte s'a organizat o parohie ortodoxă în anul 1921 prin stăruinţele părintelui protopop Alexiu Latiş. In anul următor parohia avea o capelă. Nu fără greutăţi s'a continuat munca începută pentru clădirea unui sfânt locaş, situat la loc de frunte în Baiamare. Lucrările pentru noua biserică s'au început în 1924 şi s'au terminat în 1926, când a fost dată, în mod provizor, destinaţiei sale. Ear acum, în 8 Sept. 1929, a urmat şi sfinţirea, săvârşită din partea P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului. Actul sfinţirii s'a făcut cu impunătoare solemnitate, arhiereul binecuvântând munca, obolul şi osteneala celorce au lucrat pentru sfânta biserică la sfaturile părintelui protopop Latiş, — amintind cu mulţumire şi recunoştinţă numele ctitorilor şi ale ajutătorilor principali, prin a căror vrednicie s'a putut înălţa noua casă a Domnului.

Decorate. In călătoria sa la Locurile sfinte, P. C. Sa arhimandritul Dr. Filaret Iocu, dând amănunte Prea Fericitului Părinte al Ierusalimului Damianos despre viaţa bisericească şi despre lucrarea preoteselor noastre, Prea Fericitul Părinte a binevoit a decora pe dnele preotese Eufrozina N. Popescu şi Cornelia Eugen Bărbulescu cu Crucea Sfântului Mormânt.

Ardealul — în frunte! Avem, în întreaga ţară, 50.806 *cârciume*, sau aşa numite debite, şi anume:

Vechiul regat are	24.269
Ardealul are	18.615
Basarabia are	5.530
Bucovina are	2.392
Total	50.806

După locuitori, se vine *câte o cârciumă:*

în Ardeal . . .	la	272	locuitori,
„ V.-regat . .	„	323	„
„ Bucovina . .	„	342	„
„ Basarabia . .	„	571	„

Va să zică, Ardealul are, nu spre laudă, cele mai multe cârciume în raport cu numărul locuitorilor.

Consiliul eparhial al episcopiei dela Oradea a admis înscrierea la Academia teologică de acolo a dşoarei bacalaureate, Minodora Porge, pentru a se pregăti ca profesoară de religie în şcoalele de fete, sau conferenţiară şi propagandistă în massele poporului.

Adunarea generală a Asociaţiei învăţătorilor bănăţeni se va ţinea în zilele de 29 şi 30 Septemvrie 1929 la Buziaş.

Criza de femei. Singura ţară, unde numărul femeilor e mai mic decât al bărbaţilor, este Australia, care are o populaţie de cinci milioane locuitori, între care două sute mii femei mai puţin ca bărbaţii. Pentru ameliorarea acestui neajuns, guvernul englez a decis să ajute imigrarea în Australia, fetelor şi femeilor, care vor să se mărite. Emigrarea a şi început din Anglia, unde sânt două milioane de femei mai mult decât bărbaţi. Vapoarele engleze, cu cincizeci până la sută englezoaice, au început să sosească. Fiecare emigrantă, trebue să aibe asupra ei, un minimum de o sută de pfunzi sterling, din care o parte se depune la stat, pentru cazul când nu-şi găseşte un mire, să se poată înapoia în Anglia. Candidatele la măritiş, trebue să se oblige să stea la ţară şi să se ocupe cu agricultura. Astfel, chiar dela sosire, ele sânt găzduite cel puţin şase luni, pe la casele agricultorilor, spre a-şi însuşi felul de a lucra pământul, în regiune. In timpul găzduirei, pe lângă nutriment gratuit, ele mai primesc şi un salariu de un pfund pe săptămână.

Post. Din Moscova se vesteşte, că s'a ordonat restaurantelor şi cantinelor să introducă o zi pe săptămână, Lunea, când să nu se servească publicului carne. — Această zi de post să fie oare un început de pocăinţă în ţara sovietelor anticreştine?

***Pentru preoţime. Stofe bune, leftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

ŞTIRI LOCALE

Noul orar al băncilor din Sibiu. Cu începere de Luni, 16 Septemvrie a. c., băncile din Sibiu, ţin deschise cassieria şi celelalte ghişeuri pentru public, dela ora 8—12 a. m. şi 3—4½ d. m. în toate zilele de lucru, afară de ziua de Sâmbătă, când după masă birourile sânt închise.

CARŢI ŞI REVISTE

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. ***Vasile Gan.*** Lucrarea este proprietatea conferenţei preoţilor din tractul Lupşa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îş procură acest instructiv volum, servesc cauză cultural-religioasă, şi, pe lângă aceasta, au înşişi folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

---

limpezi, cu problemele sale obsedante cu aspiraţiile sale spre sfârşituri clare, spre ţinte bine definite, nu simte nici un gust pentru lucrurile sarbede.

Unsoarea pentru osii este foarte importantă, dar ea nu e forţa motrice. Poţi ajunge să aduni la olaltă în pace ursul şi boul, lupul şi mielul, leul şi căprioara, să-i aduni şi să înlături tot ceeace ar putea să-i trezească. Acţiunea Alianţei Universale are ea oare acest efect sedativ? Dacă da, zadarnic va mai convoca ea marile conferinţe, rezultatele vor fi cu desăvârşire mici, fără valoare.

După cum am mai spus-o, s'ar putea zice că Alianţa Universală este o mişcare foarte largă şi deschisă, la care găsesc adăpost toţi cei cari urăsc războiul şi iubesc pacea. Dar această părere ar fi superficială. Ea n'ar ţinea seamă de adevărata natură şi de idealul acestei mişcări. Căci, în înţelesul cel mai real şi cel mai adânc al cuvântului, Alianţa Universală se mişcă, merge pe un drum drept şi strâmt, tras bine şi cu siguranţă. Cineva a zis: ceeace este bun pentru toată lumea, ajunge la un moment dat să nu mai fie bun pentru nimeni». Dar nu astfel judecă Sf. Pavel şi nici nu e acesta sensul mişcării noastre. Mişcarea noastră mai are ceva rezervat pentru toţi oamenii şi pentru toate mişcările, pentru că ştie că le aduce tuturor un ajutor special.

Care este funcţia, scopul, idealul specific al Alianţei Universale?

«Alianţa Universală pentru înfrăţirea internaţională prin biserică» se întemeiază pe o singură şi simplă convingere, anume că bisericile creştineşti, aşa cum sânt ele, cu toate subîmpărţirile lor şi cu toate variantele lor, ar trebui să fie principalii promotori, la toate naţiunile, ai bunei voinţe şi ai legăturilor de pace dintre naţiuni. Această convingere aduce după sine oarecare urmări, dintre care cea mai de seamă este siguranţa că cea mai bună metodă pentru a face din biserică promotorul bunei voinţe, este metoda cooperaţiei şi a studiilor în comun.

Dacă Alianţa Universală se mândreşte cu un principiu esenţial, este tocmai acela al unirii. O credem, oricare ar fi rezultatele finale; credem că în afară de aceste rezultate, cooperaţia şi întrevederile, prin ele însele, au ceva bun; că cel mai bun mijloc ca să ajungi să stimulezi buna voinţă şi bunele raporturi dintre oameni, între biserici şi între naţiuni, este deprinderea de a studia împreună anumite probleme, de a lucra în comun anumite teme, de a coopera în realitate la olaltă. Noi credem în cooperaţie, nu numai ca într'un mijloc sau o metodă lesnicioasă, bună pentru a ajunge la ţeluri importante, ci ea fiind prin ea însaşi o forţă, o graţie divină. Vedem în biserici şi în biserica închegată din toţi credincioşii o organizaţie întemeiată pe încrederea în posibilitatea, în valoarea cooperaţiei. Sântem convinşi că e tot atât de important să urmăm această metodă de unire şi de cooperativă, cât de important este să îndeplineşti o oarecare muncă specifică şi să execuţi un program particular.

Mai mult, vedem foarte limpede că succesul oricărei mişcări, al oricărui ideal, al oricărui program pentru pace, va depinde în largă măsură de rezervele de bună voinţă, disponibile în lume. Căutând să extindem şi să aprofundăm bunăvoinţa, prietenia, cooperaţia, aducem o contribuţie de mare valoare—putem zice chiar de o valoare incalculabilă — oricărei opere, care lucrează pentru pacea permanentă în omenire.

(Sfârşitul urmează).

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se da 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Nr. 8126/1929. (123) 2—3

CONCURS

La şcoala normală ortodoxă de fete din Sibiu sunt vacante următoarele catedre:

1. Română; 2. Pedagogie; 3. Franceză-istorie; 4. Matem. Fizică-chimie; 5. Muzică; 6. Gospodărie; 7. Gimnastică.

Profesoarele care doresc să obţină una din aceste catedre, să înainteze cerere cu documente *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu*, până la 20 Sept. crt.

Candidatele trebue să dovedească, că sunt de religia ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 10 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 296/1929 prot. (122) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criţ**, cu filia **Cloaşterf**, protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighişoara în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 31 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Emilian Stoica
protopop.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Nr. 970/1929. (117) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Hosman**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. 11 jug. pământ arător şi 3 jug. fânaţ ca sesiune parohială.

3. 8 stg. lemne de foc din pădurea comunală. Tăiatul şi cărăuşia priveşte pe preot.

4. Locuinţă în natură în casele parohiale provăzute cu toate supraedificatele necesare.

5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Se notează că comuna are gară în loc şi e la abia 30 km. din Sibiu.

Agnita la 29 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Hosman.

Emil Păcală
protopop.

---

(118) 2—3

Concurs nou

Pentru întregirea parohiei de cl. III a **Sălaşul de sus**, protopopiatul Haţeg, se deschide concurs nou, cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

2. 12 jugăre fânaţ şi folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială.

3. Câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru — sau echivalentul acelei zile de lucru în bani, — dela 140 case, şi stola obişnuită.

4. Casă parohială modern zidită, cu supraedificatele necesare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi a-şi înainta petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului, prezentându-se, — cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, — în parohie, spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, la 2 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Sălaşul de sus.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Nr. 972/1929. (119) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chirpăr**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunafe cu acest post sânt:

1. Salarul de paroh cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesiunea parohială în mărime de 20 jug. fânaţ.

3. Câte 1 ferdelă (20 l.) porumb sfărâmit dela fiecare familie de român şi câte 1 mierţă (10 l.) dela neorustici. În total cam 90—95 ferdele.

4. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.

5. Din pădurea comunală 6 stg. lemne şi încă atâtea sorţi câte primesc ceilalţi credincioşi. Tăiatul şi adusul priveşte pe preot.

6. Stola e cea obişnuită în întreg tractul.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 31 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Chirpăr.

Emil Păcală
protopop.

Nr. 365/1929. (121) 2—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de paroh în comuna bisericească **Râşnov**, protopresbiteratul Bran, parohie, de cl. I a, se deschide concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Sesie parohială, 12 jug. cad. pământ de prima calitate.

3. Stola obişnuită în tract, revăzută şi aprobată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze petiţiile, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bran şi la ocazie potrivită pot să se prezinte în comună, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Bran, la 7 Septemvrie 1929.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu consiliul par.

George Babeş
adm. protopopesc.

Nr. 510/1929. (120) 2—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei a II-a **Gurarâului**, protopopiatul Sălişte, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Intregirea dela stat conform coalei B.

Venitele stolare uzitate în parohie.

Relut de locuinţă de *4000 Lei* anual până la zidirea unei case parohiale.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prevăzut, şi candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sălişte, la 25 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Dumitru Borcia
protopop.

Depozit de lemne pentru clădire, subsistând de 50 ani bine introdus, cu o locuinţă admirabilă la depozit, este de predat într'un oraş mare în apropiere de frontieră. Interesaţii vor scrie sub „Prăvălie eminent" la biroul de publicitate Rudolf Mosse Arad. (124) 1—2

Nr. 270/1929 prot. (116) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Certejul de sus**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială 3 jug. 1237 □; casă parohială şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 23 August 1929.

Oficiul protopopesc ort. român al tractutui Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Reclama este sufletul comerţului

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 21 Septemvrie 1929 Nr. 64

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bi

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Ritualismul

Pe ici, pe colo se aud glasuri, pe cât de reslețe, pe atât de pripite și superficiale, care iau în deșert noțiunea de ritualism.

Preoțimea este învinovățită că face prea mult, ori numai ritualism.

Avem oameni pe cari nu-i mulțumește sufletește ceea ce se ofere în ritul nostru. Dorim ceva mai mult, spun ei, mai apropiat, mai clar, mai convingător...

Să lăsăm, deocamdată, la o parte această concepție, de «raționalism», asupra ritualismului. Să nu discutăm, nici în general măcar, cu raționalismul care vrea să înlăture misteriile din lume și să priceapă toate, fără a avea puterea necesară de a le pricepe.

Noi să răspundem la acuzații precize.

Să spune că preoții, cari săvârșesc serviciile divine așezate de însăși biserica nonstră, ar fi formaliști. Să vedem întrucât ar putea fi justă această acuzație.

Din mări se ridică aburi în văzduh; acolo, dând de răceală, cad jos în formă de ploaie, dând viață ființelor.

Ori grâul, îl sămânăm în pământ toamna și aici se descompune. Din sâmburile grăunțelor răsare o plantă nouă, care mereu își schimbă fața, ca apoi vara din spicele bogate să ne dobândim principalul aliment, pânea cea de toate zilele.

Ce-i lumina, ce-i sunetul? Nu ne spun oare fizicienii că sânt *formele* unei și aceleiași energii? Putem trăi fără aceste forme?

Un tablou, o statue care îți încântă sufletul, — nu sânt și ele forme?

Sigur, tot ce este pe pământ, om, floare, ș. a. toate au o formă.

Ochii văd formele, urechile le aud, — dar sufletul ghicește și știe, că în fiecare formă, se ascunde un senz, un miez oarecare.

Și ritul nostru este o formă, — dar forma este pentru ochi și pentru urechi; sufletul însă trece dincolo de ceea ce se ofere în formă și caută înțelesul, miezul, care se ascunde în dosul formei.

Eată cum nu au dreptate, dela început, ceice grăesc de rău ritualismul: ei au suprapus sufletului ochii și urechile.

In serviciile divine nu este un singur cuvânt, un singur simbol fără o adâncă însemnătate. Tot ce se petrece, tot ce să cântă sau se citește în decursul serviciilor divine, vrea să trezească sufletele din amorțeală, să le mângâie, să le înalțe la Dumnezeu. Deci, nu mai poate fi vorbă de formalism.

In slujbele noastre dumnezeești, formalism există numai pentru oamenii abătuți total dela credința creștină, ori neglijați în viața lor sufletească.

Serviciile ce premerg sfintei liturghii, pe lângă faptul că sânt pregătitoare, își au și ele însemnătatea proprie.

«Vecernia închipuește înainte de toate facerea lumii și purtarea de grijă alui Dumnezeu pentru făpturile ei, căderea în păcat a omului, scoaterea lui din rai, venirea pe pământ a Mântuitorului și toată economia mântuirii.

«Utrenia este o rânduială bisericească, ce se săvârșește de regulă la începutul zilei, dimineața. Dimineața, în împărăția naturii, este începutul zilei și mișcării, a vieții, eară în împărăția darului se împreună cu timpul dimineții multe binefaceri dumnezeești. Indeosebi dimineața a răsărit, pentru mântuirea lumii, soarele adevărului, Domnul nostru Isus Hristos, întru nașterea Sa din Preasfânta Fecioară, și astfel serviciul dumnezeesc al utreniei, mai ales la începutul ei, închipuește începutul și raza dimineții creștinismului. La utrenie se aduce așadar Domnului mulțumită, pentrucă după negura nopții ni-a adus lumina, și pentrucă risipind noaptea rătăcirii ne-a luminat cu cunoștința adevărului și lumina faptelor bune».*)

Eată deci că nu este numai formă serviciul vecernii și al utreniei, ci în miezul lor chiar conțin cea mai aleasă hrană sufletească și vor să ne apropie de Dumnezeu.

Dacă mergi la operă și nu ai de loc cunoștințe despre muzică, e sigur că te plictisești, cu toate că vezi cu ochii și auzi cu urechile ceeace se petrece pe scenă. Așa e și la serviciile divine ce cuprind în sine nemărginită bogăție pentru viață: ele cer anumită pregătire sufletească pentru a la înțelege. Deci, cine vine la biserică fără nici o descătușare a sufletului de către grijile lumești, vede numai forme și rămâne străin de ceea ce se petrece în lăuntrul acestor forme.

Nici preotul care le săvârșește nu poate fi formalist; fiindcă orce altă datorie am impune preotului, datoria cea dintâi a lui este

*) Liturgia, de Dr. Teodor Tarnavschi, pag. 424 și 434.

FOIȘOARA

Apucai cărarea

ce fuge alătarea drumului. Printre lunci cu earbă ca mătasa. Să nu trezesc privirile drumeților.

Dar am rătăcit. Și noaptea m'a învăluit cu umbre de păcură.

Un licurici se ridică din earbă. Pornii după slaba-i dâră de lumină. Și ajunsei, neștiutor, la coliba tovarășului din copilărie.

I-am bătut în poartă, grăindu-i:

— «Tovarăș de credințe, vino și-mi deschide! Am rătăcit. Nu-ți cunosc rostul și stau perdut în câmp».

— «Bin' ai venit», îmi răspunse un glas mai blând ca mângâierea dragostei. «De mult te-am așteptat. Odihnește-te în sălașul prieteniei veșnice»!

In leagănul tânului tinăr mă odihnii. Credințele vechi coborâră, desprinse parecă din bolta cerului și-mi înflorira sufletul. Vedeam chipul Domnului așa cum l-am cunoscut în biserieuța din Cornești.

Acolo, sub streșina de pale, pe fân proaspăt, în noaptea deasă a pământului m'am închinat din nou, aidoma ca în copilărie.

Mă luminează nădejdea, acest licurici al muritorilor, că voi găsi casa Stăpânului. Și el, cel milostiv, îmi va deschide ușa să nu stau perdut în bătaia îndoelilor!

Credință adormită, trezește-te! Luminează-mi cărarea și mă povățuește să-mi împodobesc zilele cu săvârșirea binelui între tovarășii de trudă.

Z. SANDU.

Infrățirea prin biserică

(Sfârșit).

Intreprinderi ca Societatea Națiunilor și Curtea de Justiție Internațională indică drumul spre binele după care tânjim. Succesul lor atârnă absolut de voința națiunilor de a coopera și de a avea încredere una în alta.

Nu e oare un loc ba mai mult încă, un loc indispensabil pentru o mișcare care nu vrea să adopte un program specific, în lupte cu alte programe, care nu vrea să fie zăticnită de nici un argument dela unica sa țintă, aceea de a propovedui înfrățirea internațională, care își cheltuește și timpul și banii și energia pentru a aduna la olaltă oamenii, pentru a le da prilejul să se cunoască și să capete încredere unii în alții, pentru a desvolta gustul cooperației în scop de a lucra în comun și într'un spirit de prietenie. Acesta este rostul nostru, și Dumnezeul dragostei să ne țină credincioși acestui program, și să ne ferească de a-l pierde din vedere o clipă.

Alianța Universală este o mișcare tânără. In întregul ei este încă o mișcare modestă, liniștită. Nu s'au trâmbițat succesele ei. Totuși cred, că oricine ar studia scurtul său istoric, ar constata că această mișcare n'a fost fără efecte. A colaborat cu numeroase alte mișcări și a luat parte la importante conferențe. Acum trei ani s'a ținut la Stockholm o conferență foarte tipică; a fost poate cea mai importantă și cea mai semnificativă Adunare de Creștini, dela Conciliul dela Niceea, de acum 1600 de ani. Afirm, și nimeni dintre cei ce cunosc faptul nu mă va contrazice, afirm zic, că această mare conferență nu s'ar fi putut ține, fără munca serioasă și liniștită a Alianței Universale, care ani dearândul a obișnuit pe conducătorii bisericilor tuturor națiunilor să stea de vorbă unii cu alții cu încredere. Acum un an o altă conferență importantă s'a ținut la Lausanne. Promotorii ei mi-au spus că această conferență nu s'ar fi putut desfășura cum a făcut-o, nici să lucreze ceece a lucrat, fără serioasa operă de pregătire a Alianței Universale.

Sânt tot felul de mișcări, de cruciade, de asociații, de societăți, fiecare cu planul său propriu, cu programul său, cu metodele sale sau cu remediile sale.

chiar săvârşirea acestor servicii dumnezeeşti, — noi, preoţii, avem să tălmăcim cu vreme şi fără vreme înţelesul serviciilor divine, atât celor mici în şcoală, cât şi — la amvon — celor mari.

Cei mai mulţi dintre credincioşii noştri, căzuţi dela dreapta credinţă, se recrutează dintre ceice nu au cercetat sf. biserică şi nu au cuprins cu sufletele înţelesul şi harul serviciilor divine.

Cineva spunea, că şi un cântăreţ de strană a trecut la sectanţi, va să zică un creştin care cercetase biserica regulat. Faptul arată, că poţi umbla la biserică cu trupul fără să ai înţelesul celor petrecute acolo.

Raţionalismul la modă care vrea să ştie toate, şi mai pe sus de toate să propovăduiască ceva nou, fie rău, fie bun, nu ne poate strica, fiindcă orce ar face oamenii, setea lor după Dumnezeu nu o pot astâmpăra, numai prin biserică.

Prot. *Dr. Ştefan Cioroianu.*

M. Sa Regina însoţită de A. S. R. Principesa Ileana, va vizita în Octomvrie a. c., părţile bănăţene începând cu Timişoara, băile Buziaş şi trecând la Lipova şi Arad. Se aşteaptă cu mare bucurie sosirea înaltelor persoane în această regiune a ţării.

Distinsul prieten al României, generalul Berthelot, soseşte în ţară în ziua de 28 Septemvrie 1929, oprindu-se la moşia sa din Fărcădin, în judeţul Hunedoara. Generalul făcând o excursiune în Bucovina, va vizita mănăstirile istorice de acolo; apoi va veni la Iaşi şi Bucureşti. In 14 Oct., va părăsi ţara.

Parastas. Pe platoul dela Băneşti, lângă Câmpina, s'a făcut Duminecă comemorarea a 16 ani dela moartea regretatului aviator Aurel Vlaicu. La ora 11 s'a celebrat parastasul, în fiinţa de faţă a îndureratei mame şi a celorlalţi invitaţi, între cari şi ministrul Ardealului, dl Niţescu. Crucea ridicată pe locul unde a căzut Vlaicu, şi care se află în dreapta şoselei naţionale Câmpina Ploeşti, era acoperită cu flori aduse de săteni şi sătence din satele învecinate şi cu frumoase coroane de flori depuse de particulari şi societăţi.

Pentru Sfânta Mănăstire Brâncoveanu

— Contribuiri nouă —

Arhiepiscopia Chişinăului a colectat Lei 473 şi a plasat cărămizi în valoare de Lei 2620, în total 3093

Donaţiuni:

1. Ioan Moţa, par., Orăştie 1000
2. Pavel Magdescu, paroh, Jupalnic, ep. Caransebeş 100
3. Petu Suciu, paroh, Moceriş, protop. Mehadia, ep. Caransebeş . . . 50

Prin plasare de cărămizi:

1. Oficiul protop. Braşov 2400
2. Dr. Gh. Popovici, prof. la Acad teol. din Arad 2000
3. Eparhia Huşilor . . . 568
4. Dr. Ioachim Ciurea, advocat, Braşov 500
5. Eparhia Constanţa . . 100

Oficiul parohial din:

6. Şicula, prot. Jenopolei, eparhia Arad 3000
7. Jadani, protop. Vinga, eparhia Arad 1000
8. Reşiţa română, protop. Bocşa-montană, eparhia Caransebeş 1000
9. Vurpăr, protop. Sibiu . 1000
10. Roşia, prot. Sibiu . . 1000
11. Ţânţari, prot. Braşov 1000
12. Marga, protop. şi ep. Caransebeş 350
13. Borlova, protop. şi ep. Caransebeş 300
14. Mociu, prot. şi ep. Cluj 150
15. Batăr, protop. Salonta, eparhia Orade . . . 100
16. Comorişte, prot. Oraviţa, ep. Caransebeş . 100

Sume bugetate pe anul 1929 din parohiile ptotopresb.:

1. *Agnita* 8050
2. *Avrig*, din care se remarcă Viştea de sus cu Lei 2000 şi Sebeşul de jos şi Ucea de sus cu câte Lei 1000, în total 6950
3. *Băiţa* 2200
4. *Bran*, din care se remarcă Ghimbav, Moeciul de sus, Râşnov, Vlădeni şi Zârneşti cu câte lei 1000, în total 10,705
5. *Braşov*, din care se remarcă Braşov-Tocile şi Sânpetru, cu câte Lei 3000, Bod, Braşov-Stupini, Crisbav, Preşmer şi Turcheş cu câte Lei 2000 şi Braşov-Dârste, Braşovechi, Feldioara, Herman, Rotbav, Satulung Sf. Adormire, şi Satulung Sf. Arhangheli, cu câte lei 1000, în total 24,900
6. *Cohalm (Rupeni)*, din care se remarcă Archita şi Rupeni cu câte Lei 1000, în total 9750
7. *Deva*, se remarcă Hărău cu Lei 1000, în total . 5805
8. *Dobra*, din care se remarcă fundaţiunea Dr. A. Vlad şi fondul prot. cu câte lei 1000, în total 5145
9. *Făgăraş*, se remarcă Făgăraş şi Lisa cu câte Lei 1000, în total . . . 7500
10. *Geoagiu*, se remarcă Geoagiul de jos-Suseni cu Lei 1000, în total 4955
11. *Haţeg* 2335
12. *Hunedoara* 3650
13. *Ilia*, se remarcă Ilia cu Lei 1000, în total . . 4810
14. *Jiu*, se remarcă Petroşani cu Lei 2000 şi Lupeni cu 1000, în total 5450
15. *Mediaş* 3400
16. *Mercurea*, se remarcă Armeni cu Lei 1000, în total 5850
17. *Oituz*, se remarcă Covasna cu 1000, în total 4700
18. *Oltul*, se remarcă Şercăiţa şi Şinca nouă cu câte Lei 1000, în total 6030
19. *Orăştie*, se remarcă Orăştie cu Lei 1000, în total 4870
20. *Sălişte*, se remarcă Sălişte cu Lei 2000 şi Tilişca cu 1000, în total 6800
21. *Sebeş*, se remarcă Sebeş cu Lei 3000, Răhău şi Săsciori cu câte Lei 1000, în total . . 14,850
22. *Sf. Gheorghe*, se remarcă Hălchiu şi Sf. Gheorghe cu câte Lei 1000, în total . . . 8600
23. *Sibiu* 5550
24. *Sighişoara*, se remarcă Albeşti cu 1000, în total 7500
25. *Târnava* 4150
26. *Târnava-mare* . . . 5525
27. *Zarand* 5730

Total Lei 204,631
Suma de mai 'nainte 4.781,489
Total general Lei 4.986,120

Dela cercurile culturale religioase

Cercul cultural religios *Budila* şi jur protop. Sf. Gheorghe, a stabilit programul următor pe anul 1929:

1. *Băcel* în 29 Septemvrie 1929:

Liturghia în sobor, de preoţii cercului, la ora 9. Predică, de preotul N. Frateş, după cerinţele locale şi religioase. La ora 11½ şedinţă intimă, în care se va face critica serviciului religios, predicii, şi se vor discuta nevoile religioase ale parohiei, stabilindu-se măsurile pentru stavilirea relelor ce bântue în localitate.

Dela 2—5 ore p. m.: Şedinţa publică. Deschiderea printr'un imn religios, rostind preşedintele câteva cuvinte de bun sosit credincioşilor. Conferinţa preotului Iordan Curcubătă despre «Boalele molipsitoare ale omului». Citiri religioase şi patriotice.

2. *Dobârlău* în 13 Octomvrie 1929:

Liturghie, ca mai sus, predică de preotul Moise Greceanu, şedinţă intimă ca la Băcel.

Dela 2—5 d. p. şedinţă publică, după deschiderea şedinţe prin preşe-

---

Câtă vreme sânt cinstite, practice, generoase, Dumnezeu să le binecuvinteze. Să ne vorbească; vom asculta şi vom ţinea seamă de ceeace ne spun.

Vom merge alături de ele, de vor vrea să meargă cu noi. Dar niciodată nu vom părăsi câinii, spre a urma pe lup.

Drumul nostru este tras neted, hotărât, şi dacă ne va ajuta Dumnezeu, vom rămânea pe acest drum.

Mă încumet să întru puţin în detalii, să vă reamintesc unele laturi ale idealului, pe care-l urmărim.

Nu trebuie să uităm niciodată că mişcarea noastră este «prin biserică». E o mişcare religioasă, care tinde să facă toate forţele religioase ale tuturor naţiunilor să lucreze ca agenţi naturali ai bunei voinţe către toţi.

E o mişcare creştinească în sensul că e liberă să ridice prin ideal, prin puterea spirituală, promisiunile sfinte, entusiasmul, care sânt toate legate de numele lui Isus Hristos şi de credinţa în El. Sântem şi va trebui să fim totdeauna o mişcare, care lucrează «prin biserică», ceeace însemnează că punem la activul nostru spiritul de credinţă religioasă şi de rugăciune.

E o mişcare de prietenie. Credem în fraternitate, în prietenie, în comuniunea frăţească. Sântem încredinţaţi că opera noastră primordială este de a aduna oamenii în conferenţe dese, libere şi prieteneşti şi de a încuraja orce încercare de cooperaţie în viaţa mondială.

Alianţa Unversală are deci un scop unic şi simplu. Ea primeşte în rândurile ei pe orce om, pe orce femee, care crede în Dumnezeu, care urăşte războiul, care doreşte pacea şi care vrea să lucreze în comun. Lucrează cu oricare mişcare pacifistă, când acea mişcare tinde să unească forţele, nu să le despartă şi când se dovedeşte ca o operă pozitivă şi constructivă, nu numai, pur şi simplu, critică sau negativă. Intr'un cuvânt, ea este totul pentru toţi şi în toate sensurile, în toate direcţiunile, numai să nu fie abătută de la menirea ei şi dela metoda ei, care este aceea de a câştiga bisericile pentru opera de înfrăţire prin cooperaţie şi prin întruniri în comun. Căci ea crede, umil, căci acest scop al ei şi această metodă îi vin dela Dumnezeu şi că roadele lor o dovedesc. In consecinţă, ea nu le va părăsi.

Nici când nu s'a prezentat un mai nobil ideal în literatura rasei omeneşti, decât acela al slujitorului Domnului, formulat de un profet al lui Dumnezeu, rămas necunoscut: acest tablou minunat de simplu al omului, al grupului, al mişcării, care te-ar ispiti să trezeşti lumea, s'o îmbii la pace şi la unire, la adevăr şi la dreptate, la mântuirea adevărată.

Două calităţi caracterizează acest nobil ideal; el pare a forma un violent contrast. Dar, în realitate, puterea acestui slujitor, pentru plinirea voinţei lui Dumnezeu, naşte din chipul energic cum combină aceste două calităţi în opera sa pentru unire. Una este devotament fără margini pentru scopul suprem: «Nu se va descuraja, până ce nu va fi întronat dreptatea pe pământ». Cealaltă este o răbdare neobosită, fără seamăn, faţă de mijloacele reduse, de care dispune: «Nu va frânge trestia lovită şi nu va stinge luminiţa care pâlpâe, fumegă».

Acesta este adevăratul ideal. Trebue să ne uităm la oamenii, la grupele, la mişcările însufleţite de acest spirit, pentru izbânda cauzei justiţiei internaţionale, a bunei voinţe şi a păcii. Intre idealistul nerăbdător,

dintele va conferenţia preotul I. Greceanu: «Sărbătorile păgâne şi credinţele deşarte». Incercări pastorale, de preotul D. Cojocariu. Povestiri de cuprins religios şi patriotic.

3. *Marcoş*, în 26 Oct. 1929:

Liturghie în sobor şi întreg serviciul obişnuit la hramul bisericii. Predică preotul Iordan Curcubătă, şedinţă intimă cu obiectele ei.

Dela 2—5 d. p. şedinţă publică, unde va conferenţia păr. Nicolae Frateş: «Cooperaţia română în strânsă legătură cu soc. Temperanţa». Citiri religioase şi naţionale. Incheere, de preşedinte.

4. *Telia*, în 8 Noemvrie 1929:

Liturghie în sobor la ora 9 a. m. Predică preotul Ioan Greceanu. Şedinţă intimă la ora 11½—12, cu discuţiile ei.

Dela 2—4 d. p. şedinţă publică. Deschiderea prin imn religios şi cuvânt din partea preşedintelui. Va conferenţia preotul Ioan Curcubătă despre: «Tânjirea simţământului religios». Incercări pastorale, de preotul Moise Greceanu. Citiri cu cuprins religios moral. Incheere, de preşedinte.

5. *Budila*, în 17 Noemvrie 1929:

Liturghie în sobor la ora 9 a. m. Predică preotul Nicolae Frateş. Şedinţă intimă ca la celelalte parohii.

Dela 2—4 d. m., imn religios, deschide preşedintele şedinţa, şi conferenţiază preotul I. Greceanu despre: «Supunerea la legi şi respectul autorităţii». Citiri biblice. —

Sânt obligaţi toţi fraţii din cerc a lua parte. Scuze, afară de boală, nu încap. Orce serviciu bisericesc trebue făcut în Dumineca anterioară ori posterioară datei zilii ţinerii cercului. Preoţii au să anunţe toate autorităţile şi pe dnii învăţători din vreme, cari vor putea conferenţia la numitele cercuri cu ştirea şi aprobarea disertaţiei, de preşedinte. Se vor anunţa şi toţi credincioşii din timp.

Adunare generală

Membrii «Asociatiunii pentru literatura română şi cultura poporului român» (Astra) se convoacă la adunarea generală, ce se va ţinea în *Turda* (sala prefecturii), în ziua de Duminecă, 6 Octomvrie 1929.

In programul adunării se cuprinde şi participare la desvelirea statuei lui Dr. Ioan Raţiu în parcul Regina Maria, şi şedinţa festivă a secţiunilor literare-ştiinţifice ale Asociaţiunii.

Viaţa românească în America

Ne interesează d'aproape, atât pe noi cei din ţară, cât şi pe românii trecuţi peste Ocean, or ce ştiri şi informaţii privitoare la viaţa românească religioasă din America.

Pe temeiul celor observate în vizitaţia sa canonică, păr. consilier arhiepiscopesc, Tr. Scorobeţ, a prezentat congresului bisericesc, ţinut anul acesta la Detroit, un *vast raport*, în care se expune întreaga situaţie a credincioşilor noştri americani, «stăruind a găsi în stările de azi posibilităţile de desvoltare pentru un viitor mai bun».

Vom avea prilej să revenim asupra acestui raport, care pune în lumină vie toate problemele împreunate cu viaţa bisericească şi religioasă a fraţilor noştri din Lumea nouă.

De astă dată, publicăm, după broşura acum apărută: Congresul bisericesc, ţinut în 25—28 April 1929 la Detroit, Michigan U. S. A., publicat de păr. Oct. Mureşan», capitolul despre *«Relaţii externe, relaţii cu alte culte»*:

America e locul de întâlnire a tuturor raselor pământului şi nicăiri nu se vorbesc atâtea limbi şi dialecte ca aici. E o ţară poliglotă cum este şi Europa, cu deosebirea că Europa e ca o clădire cu apartamente pentru familii, pe când America e ca o singură casă pentru toţi locuitorii săi.

Pe stradă se atinge om de om, ca şi în parcuri, pe tren, în spitale, muzee în şcoală şi la spectacole. Credincioşi şi necredincioşi trăiesc de-avalma, şi dintr'o biserică se aude slujba, cântarea şi predica din vecini. Oricât s'ar părea că fiecare îşi trăeşte viaţa sa intimă, ideile şi idealurile au circulaţie liberă, se ciocnesc, se luptă şi lumea se modifică pe nesimţite din ceea ce a fost. Nimenea nu se poate închide cu ziduri chinezeşti şi curiositatea îl mână să ştie cine e vecinul său, credinţa lui, părerile lui şi să se respecteze şi să colaboreze la olaltă.

Din respect se desvoaltă simpatie şi aceasta se traduce în practică în cooperare.

Bisericile au fost cele din urmă cari au păstrat hotarele păzite şi apărate. Iar când biserica n'a cuprins întreaga religie, viaţa religioasă, cu resurse infinite a determinat confesiunile să cultive ceeace e comun în toate şi să respecte ce e specific fiecăreia şi să încerce colaborarea confesiunilor.

America e un teren de experimentare unic în toată lumea, pentru că din conflictul principiului, de autoritate cu principiul libertăţii, cel din urmă s'a dovedit în spiritul vremii şi e triumfător. Se încearcă să pună hotare libertăţii, dar viaţa cu legile progresului pretinde să se revizuească concepţiile autorităţii şi ale libertăţii.

In faţa altarului şi a crucii distincţiile ereditare dispar.

Biserica noastră, organizându-se aici, încearcă să profite de toate experienţele ce să fac aici, să le utilizeze spre folosul sufletesc al credincioşilor săi şi prefăcând în monedă mărunţă sacrele comori adunate de veacuri şi păstrate cu sfinţenie de înaintaşii noştri.

Prin biserică nu înţeleg pe cutare individ, mirean sau preot. Biserica e mai mult decât indivizii cari o alcătuesc vremelnic. E o fiinţă vie. E ca pomul, care în toată primăvara înfrunzeşte, înfloreşte şi toamna aduce rod. Rădăcinile pomului se întind în întunerecul pământului şi în lumina soarelui ramurile.

Biserica e tradiţia actualizată, şi proiectată în viitor. Fiinţa noastră e ancorată în ea şi se sălăşlueşte în noi ca o binecuvântare cerească, arătându-ne calea fericirii şi ţinta vieţii.

Ortodoxia e frână pentru mobilitatea escesivă din viaţa religioasă a Americei, stavilă superficialităţii şi aprofundare. Ea nu poate fi scoasă la mezat înaintea sectarismului deşanţat.

Neorganizată biserica noastră e ameninţată să ajungă pradă propagandei sistematice a unor culte efemere escentrice, cum e adventismul, sabatismul şi alte extravaganţe moderne.

Cu acele culte, cari ne respectă, vom simpatiza.

Pe acelea, care tulbură pacea internă dintre noi, să le ţinem la distanţă. Agitaţia pascală, care în Canada mai ales a desbinat credincioşii, ne determină să învităm autorităţile bisericilor surori să şi aducă în ordine casa proprie şi să nu arunce sămânţa vrajbei şi a tulburării în casa noastră, cu pereţi neterminaţi şi fără de acoperiş.

Pe Episcopali îi vom respecta şi pentru curtuasia dintre ei şi noi.

Aceştia ne pot sta într'ajutor la crearea aşezămintelor religioase sociale şi a metodelor de păstorire moderne.

Aceasta e o biserică naţională ca şi a noastră, cu preoţi şi teologi escelenţi, cu apostolat laic la înălţimea cerinţelor vremii. Societăţile religioase ale femeilor episcopale ne pot fi de model pentru reuniunile noastre de femei, ca să fim scutiţi măcar de extravaganţele femeilor şi ale copiilor, după ce am experiat unele extravaganţe ale bărbaţilor.

Spre a putea stabili raporturi de colaborare cu bisericile şi cultele din America, e necesar să fim organizaţi şi relaţiile necesare să nu se încerce pe risc propriu, fără ştirea şi aprobarea autorităţii, bisericeşti a Sfântului Sinod şi a Ierarhilor ei, încredinţaţi cu această specială misiune. Iniţiativa fără autorizaţie a profesorului Dr. d. Gherman e anarhică şi dezastruoasă în toate consecinţele ei.

INFORMAŢIUNI

Incendiu cumplit a izbucnit, în 10 l. c., la Târgovişte şi în timp de şase ore, a distrus peste două sute de case. Oamenii au rămas fără adăpost. Paguba se evaluează, până acum, la suma ce trece peste o sută de milioane lei. — Sentimentele de creştinească milă se manifestă în contribuiri de ajutoare băneşti pentru cei greu loviţi de soarte.

Staţiunea de radio-emisiune de pe şoseaua Bucureşti—Otopeni şi-a început emisiunile de încercare. Prin inaugurarea postului celui mare de radio, România intră în rândul statelor occidentale. Gândirea şi muzica românească vor putea străbate depărtările, spulberând răutăţile şi defăimările respândite despre România din partea intriganţilor noştri duşmani din vecinătate.

Din Jugoslavia. In vreme ce elementul românesc din Jugoslavia este prigonit, ear bisericile şi şcoalele româneşti de acolo sânt închise, un profesor de ai noştri, dl Nicoi, dela şcoala comercială din Timişoara, dus să-şi vadă nişte rude în Bănatul atribuit Jugoslaviei, a fost arestat şi dat în judecată tribunalului jugoslav — sub pretexte de nimic.

Concursurile interşcolare, primare, secundare şi universitare, organizate de Soc. «Tinerimea Română» vor începe în capitală Duminecă 6 Octomvrie a. c. Ministerul de instrucţie a stabilit, că pe viitor, aceste concursuri să se ţină în vacanţa de Paşti. Concurenţii vor sosi în Capitală la 5 Octomvrie. Vor fi încuartiruiţi la internatele şcolare. Vor avea transport, masă şi casă gratuit. Conducătorii vor avea numai drumul gratuit, ear casa şi masa cu reducere. Concursurile încep la ora 9 dim. (6 Oct.), ear la ora 4 d. a., se ţin în sala de festivităţi a soc. conferenţe pentru profesori, de către dnii G. G. Antonescu, prof. universitar, general Pavelescu şi preotul Partenie, directorul seminarului central. A doua zi concurenţii şi însoţitorii lor vor vizita instituţiile culturale, muzeele şi monumentele din capitală. Seara recepţie în onoarea profesorilor însoţitori. Marţi 8 Oct. ora 4 d. a. se face împărţirea premiilor. — Atât elevii concurenţi, cât şi însoţitorii vor trebui să vină îmbrăcaţi în costumele naţionale ale regiunilor respective.

Călăuza studentului la Cluj, întregită cu date pentru anul şcolar 1929/30, se află la toate librăriile din Cluj, la internatul şi portarul universităţii, cum şi la toate instituţiile de învăţământ superior din Cluj. In bogatul material informativ ce conţine, se află date cu privire la învăţământul superior din întreaga ţară şi din străinătate, formulare de înscriere la Cluj, şi altele.

La Tapiseria naţională din Sibiu, strada Tribunei Nr. 16, (lângă Tipografia arhidiecezană) se confecţionează în mod artistic tot felul de cusături şi broderii, precum şi steaguri naţionale româneşti pentru sfintele biserici, reuniunile de femei, societatea tineretului «Sf. George», reuniunile de meseriaşi etc., cu icoane pictate în ulei sau brodate în Gobelin. Doritorii sunt rugaţi a se adresa cu toată încrederea, asigurându-i că comandele le vom executa cu cea mai mare conştienţiozitate şi promptitudine, pe lângă preţurile cele mai convenabile. *Tapiseria naţională.*

---

care nu vrea să întrebuinţeze trestia strivită, sau să lumineze calea cu o o feştilă care fumegă, dar căruia îi trebue instrumente perfecte şi între cealaltă extremă realistul neîncrezător ce se mulţumeşte cu mai nimic şi care nu admite posibilitatea perfecţiei — între aceştia doi se înalţă nobila figură a Slujitorului Celui Etern, care zăreşte steaua şi-şi îndreaptă corabia către ea, care ştie cu o răbdare nemărginită cu o caritate mare, cu o experienţă ce nu dă greş, să se slujească de instrumentele imperfecte pe care le are la îndemână pentru a-şi ajunge ţinta perfectă, fără care niciodată n'ar fi mulţumit.

Nu poate exista carieră, menire mai frumoasă pentru Alianţa Universală, decât să facă asemeni Slujitorului Părintelui Celui Veşnic, pentru cauza păcii şi a bunei voinţe.

Unii dintre noi, cari aparţineau Alianţei Universale dela începutul ei şi care i-am urmărit desvoltarea cu o credinţă şi o nădejde din ce în ce mai mare, o privim acum cu un fel de gelozie sfântă, de teamă să nu fie abătută din calea ei simplă şi dreaptă de vreuna din numeroasele cauze care ar veni să se servească de dânsa. Cu cât mai mult câştigă ca extindere şi ca influenţă, cu atât se vor face presiuni mai mari asupră i, spre a o face să susţină cutare lucru, să meargă cu cutare sau cutare grupare, să-şi exercite influenţa colo sau dincolo. Dumnezeu să ne ţină credincioşi scopului nostru unic şi suficient pentru a propoveduî înfrăţirea prin biserică.

Dea Domnul ca Alianţa Universală să nu-şi uite niciodată, să nu-şi părăsească menirea de a uni naţiunile între ele, menire, care, cred eu, tot de Dumnezeu i a fost încredinţată.

Buletinul desp. jud. Sibiu, al «Asociaţiunii», («Astra» — Sibiu, Str. Şaguna 6), a apărut sub titlul *Cei buni înainte!* Darea de seamă despre activitatea despărţământului judeţean Sibiu al «Astrei», în decursul anului 1927/28. Sibiu, 1929. Tiparul tipografiei Oct. L. Vestemean.

Nr. 365/1929. (121) 3—3

Concurs

Pentru întregirea unui post de paroh în comuna bisericească **Râşnov**, protopresbiteratul Bran, parohie, de cl. I a, se deschide concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesie parohială, 12 jug. cad. pământ de prima calitate.
3. Stola obişnuită în tract, revăzută şi aprobată de P. V. Consiliu arhiepiscopesc cu Nr. 4544/1929.

Ceice doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze petiţiile, însoţite de documentele prescrise, subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bran şi la ocazie potrivită pot să se prezinte în comună, spre a face cunoştinţă cu poporul.

Bran, la 7 Septemvrie 1929.

Oficiul protopresbiteral al tractului Bran, în înţelegere cu consiliul par.

George Babeş
adm. protopopesc.

CLOPOTE
în cea mai bună calitate. Turnătorie de clopote. **Uzinele Metalurgice S. P. A. Timişoara IV**, str. Andrei Mureşanu 3. Telefon 23—42 (125) 1—4

Concurs

Pentru ocuparea postului de secretar la şcoala ortodoxă română de cântăreţi din Sibiu se publică concurs cu termin de 15 zile.

Ceice vreau să ocupe acest post, să înainteze cerere cu documente Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, 14 Septemvrie 1929.

Direcţiunea.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Nr. 8126/1929. (123) 3—3

CONCURS

La şcoala normală ortodoxă de fete din Sibiu sunt vacante următoarele catedre:

1. Română; 2. Pedagogie; 3. Franceză-istorie; 4. Matem. Fizică-chimie; 5. Muzică; 6. Gospodărie; 7. Gimnastică.

Profesoarele care doresc să obţină una din aceste catedre, să înainteze cerere cu documente *Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu*, până la 20 Sept. crt.

Candidatele trebue să dovedească, că sunt de religia ortodoxă.

Sibiu, din şedinţa secţiei culturale dela 10 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 296/1929 prot. (122) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criţ**, cu filia **Cloaşterf**, protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighişoara în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 31 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 972/1929. (119) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Chirpăr**, protopresbiteratul Agnita, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul de paroh cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. Sesiunea parohială în mărime de 20 jug. fânaţ.
3. Câte 1 ferdelă (20 l.) porumb sfărâmit dela fiecare familie de român şi câte 1 mierţă (10 l.) dela neorustici. În total cam 90—95 ferdele.
4. Casă parohială cu toate supraedificatele în stare bună.
5. Din pădurea comunală 6 stg. lemne şi încă atâtea sorţi câte primesc ceilalţi credincioşi. Tăiatul şi adusul priveşte pe preot.
6. Stola e cea obişnuită în întreg tractul.

Concurenţii îşi vor înainta cererile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc, în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se vor prezenta în parohie în vreo Duminecă sau sărbătoare pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Agnita, la 31 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox-român al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Chirpăr.

Emil Păcală
protopop.

Turnătorie de CLOPOTE şi metal

FRITZ KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă şi pe lângă cele mai mari garanţii. Experienţa îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Am executat şi cloptele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulţumirea Consiliului arhiepiscopesc

I I Cereţi oferte speciale I I

Observaţi exact adresa de mai sus!

NB. Firma de mai sus, nu are nici o legătură cu firma Schieb

(114) 2—5

Nr. 970/1929. (117) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a III-a **Hosman**, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.
2. 11 jug. pământ arător şi 3 jug. fânaţ ca sesiune parohială.
3. 8 stg. lemne de foc din pădurea comunală. Tăiatul şi cărăuşia priveşte pe preot.
4. Locuinţă în natură în casele parohiale provăzute cu toate supraedificatele necesare.
5. Stola uzitată în tract.

Concurenţii îşi vor înainta cererile provăzute cu documentele cuvenite subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prescris şi, cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu credincioşii.

Se notează că comuna are gară în loc şi e la abia 30 km din Sibiu.

Agnita la 29 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Agnitei în înţelegere cu consiliul parohial din Hosman.

Emil Păcală
protopop.

(118) 3—3

Concurs nou

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Sălaşul de sus**, protopopiatul Haţeg, se deschide concurs nou, cu termin de 30 zile dela cea dintâi apariţie a concursului în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.
2. 12 jugăre fânaţ şi folosirea alor 3 cimitire, sesiune parohială.
3. Câte 2 măsuri porumb nesfârmit şi câte 1 zi de lucru — sau echivalentul acelei zile de lucru în bani, — dela 140 case, şi stola obişnuită.
4. Casă parohială modern zidită, cu supraedificatele necesare.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post, sânt poftiţi a-şi înainta petiţiile provăzute cu documentele necesare, în termin, subsemnatului, prezentându-se, — cu prealabila încunoştiinţare a acestuia, — în parohie, spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Haţeg, la 2 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial ort. rom. din Sălaşul de sus.

Sebastian Rusan
adm. protopopesc.

Nr. 510/1929. (120) 3—3

Concurs repeţit

Pentru întregirea parohiei a II-a **Gurarâului**, protopopiatul Sălişte, parohie de clasa I-a, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

Întregirea dela stat conform coalei B.

Venitele stolare uzitate în parohie.

Relut de locuinţă de *4000 Lei* anual până la zidirea unei case parohiale.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în terminul prevăzut, şi candidaţii se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sălişte, la 25 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox rom. al Săliştei în înţelegere cu consiliul parohial.

Dr. Dumitru Borcia
protopop.

Depozit de lemne pentru clădire, subsistând de 50 ani bine introdus, cu o locuinţă admirabilă la depozit, este de predat într'un oraş mare în apropiere de frontieră. Interesaţii vor scrie sub „Prăvălie eminent" la biroul de publicitate Rudolf Mosse Arad. (124) 2—2

Nr. 270/1929 prot. (116) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III **Certejul de sus**, din protopopiatul Deva, se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

Cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat; sesiune parohială 3 jug. 1237 □; casă parohială şi stola uzitată.

Concurenţii îşi vor înainta cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în terminul deschis şi se vor prezenta în parohie spre a face cunoştinţă cu poporul.

Deva, la 23 August 1929.

Oficiul protopopesc ort. român al tractutui Deva în înţelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Duma
adm. protopopesc.

Reclama este sufletul comerţului

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 25 Septemvrie 1929 Nr. 65

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)
Sibiu

Suflet sănătos, trup sănătos

Societatea omenească dă tot mai mare atențiune mijloacelor de a vindecă boalele trupești.

Paralel cu ridicarea spitalelor, merge opera de luminare a minților, până în straturile de jos, cărora li se explică faptul că boalele trebue mărturisite, nu ascunse, pentru a fi vindecate.

Și e ciudat! Față de boalele corpului lumea de azi e foarte îngrijată; — ear față de boalele sufletești, mai grele decât ale corpului și cu efect mult mai distrugător, oamenii stau, în deobște, puțin păsători și caută, cât pot, să le ascundă și să nu le mărturisească nimănui.

Deși desordinea sufletească transpiră prin ochi, prin față, prin întreaga atitudine a omului, lumea e de credință că totuș e mai bine, ca boalele sufletești să fie ținute sub mască.

Credință înșelătoare cu desăvârșire!

Dacă într'o familie a fost lăsată să crească în voia sa egoismul, e chestie de timp când el va izbucnì cu tărie, învrăjbind de moarte pe înșiși membrii acelei familii.

Ura, invidia, mândria deșartă, umblă cât umblă nevăzute, ca șarpele prin earba deasă; — dar când sosește ceasul rău, ele sânt în stare să distrugă valori dobândite în curs de ani cu muncă și trudă și jertfă.

Epidemiile, care apar din timp în timp și secerà viețile a sute de mii de oameni, au darul să ne înspăimânte; — dar epidemiile constante ale boalelor sufletești care produc atâta nenorocire în sânul societății omenești, ne lasă, de obicei, indiferenți.

«Așa-i lumea, ce să-i faci!» îți spune cutare înțelept al timpului.

«Așa-i lumea», va fi spus oare acelaș înțelept pe vremea când holera și alte mari boale își purtau mătura aducătoare de moarte preste țări și popoare?

Nu!

S'au găsit învățați, medici cari au cercetat și au găsit mijloace de a salva milioane de vieți din gura morții crâncene.

Ce au făcut și ce fac medicii față de boalele cele mai grele ale corpului, trebue să facă sfânta biserică față de boalele amenințătoare sufletești.

Spitalele sânt pline de clienți; temnițele gem de jertfele unei vieți sufletești mincinoase și pervertite.

Dacă în contra microbilor s'au aflat, prin studiu și sârguință, serul mântuitor, cu atât mai ales trebue să se găsească leacul contra boalelor sufletești, ca: minciuna, răutatea, falșitatea șcl. ce le vedem sporind sub ochii noștri.

Buruenile sufletului în primul rând amenință să înghită biserica, știind că de acolo le poate venì duhul care să le omoare.

Este simptomatic, că tocmai în timpurile când boalele sufletești se așază îndărătul boalelor trupești, biserica este mai ocolită și mai uitată.

A fost o vreme, când oamenii erau convinși că este peste puterea omenească să pătrunzi în mașinăria fină a sufletului.

Atunci, dela împăratul puternic până la săracul oropsit, toți căutau alinare în scaunul mărturisirii. Azi lumea preferă să sufere chinurile groaznice ce le produc păcatele adunate în suflet, decât să meargă la mărturisire, unde ar află ușurare și vindecare.

Totul se poate negà pe această lume; un singur lucru trece dincolo de puterea negațiunii: conștiința tulburată și neliniștită nu te lasă să scapi, nu te lasă să te odihnești, până când nu-i aduci cuvântul de iertare al lui Hristos.

Toate frazele din lume, adunate la un loc, nu te pot elibera de conștiința ta tulburată, până nu-ți pleci capul și inima în scaunul mărturisirii.

Biserica are sfânta datorie de a învăța lumea să nu ascundă durerile sufletești, și să-i arate harul sfințitor al lui Hristos; căci, zice o vorbă din vechime: «Numai cine are suflet sănătos, poate fi sănătos la trup».

Celor ce nu vor să înțeleagă glasul de mamă iubitoare al bisericii, le rămâne: ispășirea groaznică a păcatelor pe lumea aceasta și cealaltă. Un adevăr clar și etern, ca și Acela care l-a așezat în lume.

Prot. *Dr. Ștefan Ciorolanu.*

Manualele. Fiindcă unii dintre autorii de manuale didactice religioase au tipărit și pus în vânzare manuale fără aprobarea Sfântului Sinod, nesocotind astfel autoritatea bisericii, I. P. S. Patriarh-Regent a cerut ministerului instrucțiunii să nu permită întroducerea unor asemenea manuale în școală, iar profesorilor de religie și cateheților li-a poruncit să nu recomande elevilor manuale care nu sânt aprobate de autoritatea bisericească.

FOIȘOARA

Școala lui Hristos

Sf. Evanghelie ne spune, că Răscumpărătorul divin, Isus Hristos, după Invierea Sa din morți, s'a apropiat de mâhniții săi învățăcei plecați spre Emaus. Mântuitorul li-a explicat atunci profețiile referitoare la suferința Lui. Evanglistul spune: «Au nu trebuià a pătimì acestea Hristos, și a intra întru mărirea Sa?» (Luca: 24, 26).

Dar nu numai către iubiții Săi învățăcei s'a adresat Isus. S'a cugetat la fiecare om, când zice: «Orcine voiește să vie după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa, și să-mi urmeze mie». (Matei: 16, 24).

Din această «vale a plângerii» numai pe calea suferinței putem intra în gloria cerească.

Sfântul Apostol Pavel vrea să ne încurajeze în starea suferindă, zicând: «însuș Duhul acesta mărturisește, dimpreună cu duhul nostru, că sântem fii ai lui Dumnezeu. Ear de sântem fii, sântem dar și moștenitori; moștenitori adică ai lui Dumnezeu și împreună moștenitori ai lui Hristos, de vreme ce pătimim împreună cu Dânsul, ca să ne și preamărim cu Dânsul». (Romani: 8, 16, 17). «Că socotesc, că nu sânt vrednice pătimirile vremii de acum de a se asemănà cu mărirea cea viitoare, care va să se descopere întru noi» (Romani: 8, 18). «Că precum prisosesc patimile lui Hristos întru noi, așa prin Hristos prisosește și mângăierea noastră». (2. Cor. 1, 5).

Sfântul apostol Petru scrie: «Iubiților, nu vă mirați de aprinderea care este întru voi, care se face vouă spre ispită, ca și cum s'ar întâmplà vouă ceva străin; ci pentrucă vă faceți părtași patimilor lui Hristos, bucurați-vă; ca și întru arătarea măririi Lui să vă bucurați, veselindu-vă». (Petru: 4, 12, 13).

In zilele când sângerează din multe răni societatea creștină, când scade în multe locuri energia pentru suportarea crucilor, nu va fi superfluă smerita contemplație, și nu un suflet va împrumutà din ea nouă plăcere de viață, vigoare, mângâiere și resignată răbdare.

Calea conducătoare spre cer este aspră. Nu-i ușor lucru a suportà, cu încredere, suferințele și nevoile; — dar bunul Dumnezeu, care ne dă crucea, îi adaogă și grația.

Aceasta e calea nevinovaților, sfinților, martirilor, adică a celor aleși, pe cari îi așteaptă moștenirea cerească.

Suferința e mijlocul fericirii supreme. Atotputernicul și Atotștiutorul Dumnezeu ne conduce pe calea suferinței.

A se descuraja înseamnă a nu se încrede în Dumnezeu. —

Scurt e timpul suferinței, eternă este posesiunea remunerației cerești. — «Domnul a dat, Domnul a luat, cum a plăcut Domnului așa s'a și făcut, fie numele Domnului binecuvântat în veci». (Iob. 1, 21).

*

Cu greu se poate împăcà nestatornicul suflet omenesc cu suportarea crucii.

I-ar plăcea s'o netezească să mai taie o bucată dintr'însa, ca să fie mai ușoară.

Dar spre ușurarea ei, — vei cere în rugăciunile tale, — răbdare și perseverență dela Atotțiitorul. Răbdarea îți dă liniștea sufletească, ear liniștea sufletească energia.

Vei purtà crucea întreagă; și remunerație întreagă o vei primì odată din mâna lui Dumnezeu.

Sfântul Francisc d'Asiza exclamà adesea: «Nu-mi luà această cruce, Doamne, de nu cumva de aceea, ca

Viaţa românească în America

— Tineretul —

Continuăm publicarea informaţiunilor, apărute sub titlul de sus în nrul precedent al ziarului nostru, şi anume: despre însemnata problemă *a tineretului român american.* Păr. consilier arhiepiscopesc, Tr. Scorobeţ, spune următoarele:

Biserica trăieşte în viitor, pregătind în prezent generaţiile tinere menite să ia în primire bunurile spirituale, moştenite, spre a le transmite urmaşilor neştirbite. Acasă nu e problemă mai însemnată decât a tineretului, care nu s'a născut ca noi cu jugul robiei în grumazi, ci cu zestrea sfântă a libertăţii. Dar în America problema e cea mai de căpetenie. Părinţii s'au născut pe pământul strămoşesc, la care se doresc, dar copiii lor s'au născut aici şi-şi reclamă dreptul de a iubi această ţară de naştere. Nici odată n'a fost o prăpastie mai înfiorătoare ca între părinţii români din America şi între copiii lor.

Biserica simte conflictul, iar unii părinţi trăiesc aievea tragedia sufletească.

Copiii sânt un factor important. Numărul românilor de la colonizare nu s'a redus mult. In locul celor reîntorşi acasă, după războiu sânt copii născuţi aici. Deşi emigrarea e împiedecată, numărul românilor creşte prin cei ce se nasc aici.

Prima generaţie umblă în şcoalele publice şi limba engleză înăbuşeşte pe cea românească. E soartea tuturor generaţiilor, născute şi crescute în America.

Biserica organizată admirabil a catolicilor a încercat o procedură de salvare susţinând şcoli confesionale cu limba de propunere maternă în cele şase clase, dar toţi copiii catolici trebue să treacă în şcoala publică în cl. VII—VIII pentru a termina cursul primar obligător.

In chipul acesta polonezii, germanii şi italienii catolici isbutesc să-şi păstreze limba maternă, cu enorme jertfe materiale. Dar în sprijinul limbii materne sare familia catolică şi radiarea culturei acestor popoare vechi.

Familia colonistului român nu este în stare a-şi apăra copiii de pericolul desnaţionalizării, mai ales familiile resfirate. Parohiile sânt chemate să organizeze şcoli catihetice şi să deştepte interesul pentru cultura românească, începuturile de până acum s'au dovedit necesare, şi în această direcţie trebue să pornească de grabă o acţiune generală sistematică. Majoritatea copiilor trecuţi prin cursul primar n'a avut prilejul să cunoască elementele credinţii ortodoxe şi cu atât mai puţin tineretul din licee şi universitate. Şi unde nu s'a semănat, n'are ce creşte, nici să aştepţi recoltă.

In călătoriile mele am avut prilejul să spovedesc şi să cuminec familiile credincioşilor noştri. Ţinusem instrucţie şi pregătire pentru aceste taine sfinte. Mi-au venit băeţi şi fete de 20 de ani, cari pentru întâia dată au aflat de esistenţa acestor taine şi se simţiau satisfăcuţi că împreună cu părinţii lor s'au împărtăşit din sfântul potir cu trupul şi sângele Mântuitorului Hristos.

Problema tineretului din America e strigătul de alarmă către toată suflarea românească deacasă şi deaici. Familia trebuie pusă în condiţii de a-şi putea îndeplini misiunea, clerul misionar, dar şi autorităţile din patrie.

Intre măsurile grabnice de luat socotesc: organizarea şcoalei de Duminecă, răspândirea Sfintei Scripturi şi a cărţii româneşti, în familia americană introducerea cercetăşiei, excursii în ţară cu tineretul şi înlesnirea absolvenţilor de licee de a studia la universităţile din patrie, pentru a creşte, pe seama românilor americani, conducători din sânul lor.

Dacă organizaţia bisericească n'ar aduce alte foloase, salvarea tineretului ar justifica realizarea ei cât mai grabnică.

Comunicare

Din partea asociaţiei generale a clerului ortodox român primim următoarea comunicare:

Comitetul central al Asociaţiei generale a clerului ortodox român, întrunindu-se azi 19 Septemvrie a. c. în localul societăţii clerului, a hotărât:

1. Deoarece la mulţi preoţi ortodocşi, pentru că au protestat contra ratificării concordatului, li s'a oprit salariul şi au fost daţi judecăţii pe motiv de agitaţie politică, comitetul central, ştiind departe de orce acţiune politică mişcarea clerului, protestează împotriva prigonirii nedrepte a clerului ortodox şi vesteşte pe această cale pe toţi preoţii că va face toate demersurile trebuitoare pentru încetarea prigonirii;

2. Comitetul roagă pe toţi preoţii, cari au fost daţi judecăţii şi suspendaţi, pentru că au protestat, să se adreseze comitetului central, b-d Carol 55, Bucureşti, arătând şi ziua şi instanţa unde au procesele;

3. Congresul anual al Asociaţiei, anunţat pentru zilele de 15—17 Septemvrie la Arad, se amână pentru zilele de 15 şi 16 Octomvrie, irevocabil, la Bucureşti, când preoţimea este invitată să ia parte în număr cât mai mare.

Din Valea-Jiului

— Pelerinagii la Mănăstirea Lainici —

Pe apa Jiului, între oraşele Petroşani şi Târgu-Jiu, la distanţă de 32 km., deoparte şi de alta umilită stă Mănăstirea Lainici. Această mănăstire, care aici, în creerii munţilor, a adăpostit pe Tudor Vladimirescu, este zidită pe la anul 1817.

In anul 1916, în luptele din Jiu, a fost ruinată de trupele germane. Doi dintre călugări, duşi în prinsoare germană, s'au sfârşit de mizeria îndurată. După războiu au fost aduşi 2—3 călugări, cari trăiau din daniile creştinilor din Valea-Jiului ori din satele din Gorj.

In Ianuar a. c. au fost trimeşi de P. S. Episcop Vartolomeu al Râmnicului păr. stareţ Visarion Toia cu alţi 2 călugări, cari cu ajutorul creştinilor din Valea Jiuiui sprijiniţi de preoţii ortodocşi de aici îşi pun toată năzuinţa d'a restaura mănăstirea cum a fost înainte de războiu.

Preoţimea ortodoxă română din Valea Jiului caută cu multă bună voinţă a da acestei mănăstiri tot sprijinul posibil, ca această mănăstire să poată fi pentru viitor un loc de pelerinagii la anumite ocazii pentru credincioşii din Valea Jiului, îndrumându-i astfei spre viaţa religioasă-morală şi abătându i dela pelerinagii la mănăstirile altor confesiuni.

In anul acesta s'au organizat 3 pelerinagii la această mănăstire, dintre care amintesc ultimele 2, dela 29 August la Tăerea capului sf. Ioan, şi dela 8 Septemvrie la Naşterea Născătoarei de Dumnezeu.

La 29 August de dimineaţă credincioşii din parohiile Petrila, Petroşani, Livezeni şi Aninoasa, conduşi de preoţii C. Drăgan, T. Ioanovici şi E. Şinca, au plecat cu căruţe şi autobuse spre mănăstirea Lainici, unde s'a servit în sobor sfânta liturghie şi sf. maslu. Au fost mărturisiţi şi cuminecaţi mulţi credincioşi. Predici au rostit păr. T. Ioanovici şi stareţul Visarion.

La rugămintea credincioşilor, pelerinagiul a trebuit repetat la Naşterea Născătoarei de Dumnezeu. Sâmbătă seara au sosit la mănăstire numeroşi credincioşi din Lupeni, Livezeni, Aninoasa şi Petroşani în frunte cu grupuri din Oastea Domnului din aceste parohii, conduşi de păr. Şandru, parcurgând pe jos cale de 30—40 km. şi aşteptând sub cerul liber până a doua zi, deşi pornise ploaie şi frig; ear Duminecă dimineata altă mulţime de popor a făcut acest drum în pitorescul defileu al Surducului, cu căruţe, autobuse, camioane, — încât au umplut curtea mănăstirii, — sub conducerea păr. E. Şinca.

După ce au fost mărturisiţi — în zorii zilei — circa 150 credincioşi de către Păr. Şandru şi Şinca, s'a slujit sfta Liturgie în sobor luând parte şi ieromonahul Pahonie dela Mănăstirea Frasinei. Abea o mică parte din credincioşi a putut cuprinde aceasta biserică, cei mai mulţi au stat pe afară.

La sfta Liturgie au fost împărtăşiţi cei mai mulţi dintre credincioşi. Predica a fost rostită de Pr. E. Şinca. Atât de atrăgătoare au fost aceste pelerinagii cu serviciile lor, încât au ţinut să ia parte şi mulţi credincioşi de alte confesiuni.

Sftul Maslu şi parastasele, servite sub cerul liber, pentru odihna celor răposaţi, au umplut sufletele celor presenţi de adevărat simţ de evlavie. Din oftările credincioşilor se oglinda năzuinţa de a se apropia de Hristos. Nimbul serviciilor dumnezeeşti a fost mărit şi prin cântările şi răspunsurile date de corul bisericii ort. din Lupeni sub conducerea prof. Boga, precum şi a membrilor din Oastea Domnului. In decursul zilei au mai sosit intelectuali din Valea Jiului şi Târgu Jiu.

Cu ocazia pelerinajilor, toate mănăstirile sânt frecventate cu atâta ardoare sufletească, încât îţi reamintesc adunările creştinilor din primele veacuri ale creştinismului. In decursul pelerinagiilor de acum şi sub impresia făcută asupra creştinilor, sufletul lor se întăreşte în credinţă peste aşteptare, ear năzuinţele spre viaţă creştinească ideală să înteţesc.

Inrâurinţa lor binefăcătoare, asupra credincioşilor din Valea-Jiului, — cred că întrece pe toate altele. Pare că nici unde sufletul creştinului nu este aşa de sbuciumat ca aici, nici unde nu ajunge la atâtea răspântii ale vieţii morale ca în Valea-Jiului...

Pr. *E. Şinca.*

---

să-mi dai alta mai mare, în locul ei».

Nu vă lăudaţi cu suferinţa voastră! Dumnezeu vede toate şi le ia în seamă.

*

Ce fericire sufletească e a suferi, ca să nu ştie nimeni, numai bunul Dumnezeu! Cu ce încredere se poate sufletul acomoda inimii împletite cu spini a lui Isus! — «Cum de n'am puteà să fim noi sfinţi; doar avem corp pentru suferinţă şi inimă pentru iubire», zice St. Ieronim.

Omului i-ar plăcea să ajungă repede la ţintă; îndeosebi la suferinţă. Dacă e constrâns să sufere, poartă crucea, dar i-ar convenì să prescurteze durata purtării.

Ce ar folosì dacă azi aş vreà să suport suferinţele lumii întregi, şi mâne nu pot ascultà liniştit un cuvânt ofenzător? Facă-se totul după voia lui Dumnezeu. Dacă pot să fac vreun bine cu suferinţa şi ruga mea, lasă-mă, Doamne, să vieţuiesc o mie de ani; dar lasă-mă să mor, înainte de ce Te-aş putea ofenza pe Tine», s'a rugat în gura morţii Sfântul Nicolae.

*

Urmează pe Isus, pe unul Fiu al lui Dumnezeu: aceasta e cea mai nobilă îndemnare în suferinţe, în purtarea crucii. Calea Lui e calea graţiei, pe care se odihneşte mâna sfântă a lui Dumnezeu: cea mai sigură cale conducătoare în împărăţia cerească.

Aceasta e marea comoară a sufletelor iubitoare de Hristos. Ce măreaţă mângâiere este a se împărtăşì în soarta purtătorului de cruce Isus! Aceasta e viaţa adevărată, după care urmează eternă remuneraţie, eternă glorie!

Fericit e acela, care îmbrăţişează suferinţele, încercările şi crucile vieţii!

Există pe pământ şi o cale largă, ce apare uşoară, plăcută şi veselă; — dar, privită mai bine, în cotro duce? In jos, mereu mai jos, spre locul nenorocirii, de unde nu mai este rentoarcere.

*

De câte păcate e ferit omul prin prin crucile şi suferinţele sale!

Isvor de mângâieri este credinţa, că crucea ne poate salva de primejdia osândei eterne.

Sfântul Augustin zicea: Calea conducătoare spre fericire: e suferinţa. Cari folosesc bine suferinţa, aceia vor câştigà coroana răbdării ca remuneraţie. Nu aceea decide, ce cazne îndurăm, ci cu ce însufleţire. Ţi e scurtă neplăcerea, îţi va fi eternă fericirea; lamentezi scurt timp, te vei bucurà infinit. Este mai bună întristarea suferinzilor pe nedreptul, decât veselia celor păcătoşi.

Pr. Cpt. **Dr. T. Potcaş**
Confesorul Garnizoanei Oradea.

Spicuiri

«*Trebuie revizuite tratatele de pace?*» se întreabă cunostul ziarist englez *Wickam Steed,* şef-redactorul dela «Review of Review», una din cele mai mari reviste engleze, şi aduce şi astfel de argumente împotriva tezei revizuirilor:

«Dl Briand a declarat, anul trecut, la adunarea Soc. Naţ., că înainte de războiu se aflau în Europa 100 milioane de indivizi, cari aparţineau minorităţilor, ale căror ţipete (de durere) şi apeluri nu puteau fi adunate oficial din partea unei autorităţi internaţionale. Nu mai sânt decât 20 milioane; de altfel Soc. Naţ. s'a creiat pentru ca să adune plângerile lor, ca să repare, în măsura posibilului, nedreptăţile ale căror victime sânt. Incontestabil acesta este succes simţitor, dar este materialiceşte imposibil de a trasa în Europa frontiere, care

Dela ministerul agriculturii

Din scrisoarea V-a către plugari

Plugari, îngrăşaţi pământul!

V'o plăceà, nu v'o plăceà, treaba d-voastră. Dar eu în pace n'am să vă las — când cu sfatul, când cu legea — până n'om ajunge să ridicăm producţia agriculturii noastre la înălţimea la care au ajuns ţările înaintate, cu care trebuie să luptăm pe marile pieţe de vânzare.

Statul şi ministerul agriculturii fac tot ce trebuie. Rămâne să facă şi plugarul iarăş tot ce trebuie, ca să ne împlinim unii cu alţii.

Acum statul a dat câteva milioane de lei ajutor camerelor agricole cari şi-au pus în gând să ajute pe plugarii ce vor să îngaşe pământul lor cu îngrăşăminte chimice, adică îngrăşăminte de fabrică.

Astfel de îngrăşăminte ale pământului se întrebuinţează acolo unde îngrăşămintele naturale (adică gunoiul vitelor) nu mai ajung.

Să dea Dumnezeu să le vedem şi la noi întrebuinţate peste tot...

Statul face jertfe: a destinat peste 200 de milioane lei pentru ajutarea alegerii seminţei; acum vine cu alte milioane pentru încurajarea întrebuinţării îngrăşămintelor; pentru anul viitor va face comenzi de toate uneltele şi maşinile trebuincioase agriculturii; şi ne batem capul, cu inginerii de meserie, cum să întrebuinţăm apa din râuri şi din pământ la udatul (irigaţie) câmpului.

Dar fără ajutorul sufletului plugarului, fără frământarea minţii lui şi fără truda vredniciei lui, nu ajungem la ţintă, orce legiuire am face şi orcât ar cheltui statul.

De aceea, n'am să vă las în pace...

*

Şi acum să viu la îngrăşăminte.

Dacă ajutăm răspândirea «îngrăşămintelor chimice», asta nu înseamnă că pun preţ mai mare pe ele decât pe gunoiul vitelor.

Căci pânea pământului este gunoiul.

Sânt şi locuri destul de grase care dau roade mulţumitoare şi fără îngrăşăminte. Dar sânt prea puţine în ţară.

Se mai întrebuinţează apoi aşa numitele îngrăşăminte *verzi*, care nu prea sânt cunoscute la noi. Totuşi, au foloasele lor: după ce ai cules prima recoltă (de grâu, de orz şi altele) se seamănă mazăre sau lupin, trifoi, etc.

Când e aproape să înflorească, se ară şi se îngroapă sub brazdă. Cu chipul acesta pământul s'a ţinut umbrit şi reavăn, buruienele au fost înăbuşite, ear putrezirea verziturii îngraşe pământul.

Pentru îngrăşămintele verzi se aleg anume plante care nu sărăcesc pământul, ci din contră îi mai adaugă ceva: un fel de hrană sorbită din aer, şi care se cheamă azot. Astfel de plante sânt cele care fac floarea ca fluturele: mazărea, lupinul, trifoiul, luţerna. Trifoiul şi luţerna se îngroapă în anul din urmă când se răresc.

Rădăcina acestor plante cuprinde nişte bubuliţe sau umflături: aci s'a adunat un îngrăşământ numit azot, pe care astfel de plante îl sorb din aer gata.

Şi acum să venim şi la *îngrăşămintele chimice*. In Vechiul regat nu se prea obişnuesc, — mai mult în Banat şi Ardeal — unde şi plugăria este mai înaintată. — Li se mai zice: *îngrăşăminte artificiale* sau mai pe românește: *gunoi de fabrică*.

Cenuşa, ca să începem cu ea, cuprinde un fel de săruri, care topite în apă, supte de rădăcină şi purtate în trupul plantei ca să-l crească, să-l întărească, să-i sporească rodul.

Sânt multe feluri de săruri în cenuşe: calce (var), potasă (leşie), fosfor, fier, pucioasă şi altele. — Fie care din acestea intră în hrana plantei, dar mai ales calcea (sau var), fosforul, potasa şi azotul.

Din nenorocire tocmai acestea se găsesc în pământ în porţii mai mici (fier şi pucioasă se găsesc berechet în praf mărunt). — Trebuie cercetat care din ele lipseşte, ca să dăm ce trebuie.

Gunoiul de grajd le cuprinde pe toate. Îngrăşămintele chimice, — nu le cuprind pe toate. — De aceea nu e bine să le cumperi şi să le asvârli cu ochii închişi. Trebue întâi cercetat pământul; aceasta se cheamă: analiza pământului, şi n'o pot face decât agronomii şi plugarii învăţaţi. După ce se cunoaşte ce anume lipseşte pământului, atunci se caută fabrica şi îngrăşământul chimic, care se potriveşte.

Afară de cenuşe sânt şi alte multe îngrăşăminte chimice.

1. Când lipseşte azotul, se întrebuinţează: *a*) Cianamida de calciu, care se fabrică la Dicio Sân-Mărtin, se pune cam 150 kgr. la hectar (2 săptămâni înainte de semănat); *b*) Silitra sau salpetru, cam 100—150 kgr. la ha (primăvara); *c*) Sau sulfat de amoniu (rămăşiţe dela gazul de luminat oraşele); se pune toamna pe pământuri mai uşoare, 80—100, la ha.

2. Dacă din pământ lipseşte azotul şi fosforul, se îngraşe cu: făină de peşte, făină de carne — mai ales toamna.

3. Dacă lipseşte fosforul, cumperi: *a*) Suprafosfate, cari se fabrică la Mărăşeşti şi Baia-Mare (300—400 kgr. la ha, mai ales primăvara); *b*) Sau zgura lui Thomas (rămăşiţe dela fabricaţia fierului: 600—800 kgr. la ha pe pământuri mai uşoare).

4. Ca îngrăşăminte cu potasă — afară de cenuşe — se întrebuinţează nişte săruri scoase din ocne în Germania.

Şi acum, frate plugar, odihneşte-ţi niţel limba, că s'o fi sucit în gură cu astfel de cuvinte neobişnuite.

Dar ia pune-ţi din nou mintea la lucru: Dtale ţi se par astea bazaconii!

Ei bine, cu bazaconiile astea ne bate americanul, care ne trimite d'acolo de la el, aici în ţara noastră, grâul lui mai ieftin ca grâul nostru, măcar că se încarcă la cheltueli cu transport, de peste 9 mări şi 9 ţări.

Fiindcă ele sunt doftoria pământului, şi acolo plugarul e un fel de doftor al pământului; îl încearcă, îl cercetează, vede ce-i lipseşte; şi ce-i trebuie, aceea îi dă; a ajuns să-i comande pământului: «Fă-mi marfa cutare, că ce ţi lipseşte îţi dau eu»!

Incheind, zic: Plugari luminaţi, întrebuinţaţi îngrăşăminte chimice, dacă nu mai vă ajung îngrăşămintele dela animale. Dar înainte de a le întrebuinţa, analizaţi pământul prin camerele agricole, să vedeţi ce-i lipseşte, ca numai aceea să-i daţi.

Plugari cari aţi mai întârziat, grăbiţi pasul, întrebuinţând gunoiu, până la ultimul pic. Gunoiul este aurul care vă îmbogăţeşte şi pe voi şi îmbogăţeşte şi Ţara.

I. Mihalache
ministrul agriculturii.

---

să fie perfecte din punct de vedere etnografic... Acelaş lucru în Ungaria, unde minorităţile slovace şi române, rămase în Ungaria sânt tratate cu mai puţină consideraţie ca minorităţile maghiare în Cehoslovacia sau în România.

...«Pacea Europei nu atârnă dela modificarea frontierelor, dar trebue ca, în urma cooperării internaţionale, să ajungă frontierele încetul pe încetul invizibile; dela aceasta atârnă pacea. Când naţiunile nu se vor teme unele de altele, vor accepta să colaboreze şi nu se vor teme când vor şti că n'au să mai fie atacate».

«...(Acorduri într'un spirit amical) se vor lega inevitabil, când popoarele vor fi adânc convinse că războiul este costisitor, inutil şi distructiv şi când vor fi alungat din spiritul lor teama războiului». (Art. de fond din rev. «*Pax*«, 8 Sept. 1929).

Discursul mai nou, al dlui Mussolini, afirmă, despre biserica sa romano-catolică, lucruri supărătoare pentru Vatican. Zice adecă dl Mussolini, că refuză să admită puterea ei indirectă, «fiindcă nu se ştie nici unde începe, nici unde se sfârşeşte această putere», a bisericii romano-catolice. — De aici o vie polemică între o parte şi alta.

INFORMAŢIUNI

Adăpost românesc pe malul Iordanului. Domnitorii români ai Munteniei şi Moldovei, precum şi mulţi boieri au făcut nenumărate daruri mănăstirilor greceşti din Peninsula Balcanică, Ierusalim, muntele Atos, muntele Sinai, dar nici o casă în Ierusalim, unde să se adăpostească peregrinii creştini, cari se învrednicesc a călători la locurile sfinte. Simţind această lipsă pentru închinătorii români, maica Porfira, (de loc din Răşinari, jud. Sibiu), care s'a călugărit în 1910 la mormântul Maicei Domnului în Ierusalim, a construit o frumoasă casă la Ierihon, pe malul Iordanului. Ajutor a avut şi dela sora ei Dobra, măritată cu dl Dumitru Mihalin din Călăraşi, care vânzându-şi averea din ţară s'a retras la Ierihon, unde a cumpărat un loc plin cu pomi şi a construit casa, care va fi adăpost pentru românii călători în Palestina. După moartea acestei familii atât de vrednice, casa va deveni proprietatea statului român. *F. N.*

Preoţi împotriva şcoalei româneşti. Din Miercurea Ciucului se anunţă, că preoţii romano-catolici din partea locului predică şi de pe amvon, că vor *afurisi* pe toţi aceia cari îş vor da copiii la şcoala românească de stat. — Eată o preoţime care şi astăzi ţine mai mult la iredentismul dela Budapesta, decât la sfânta evanghelie.

Comisiune parlamentară din Londra va pleca în 3 Octomvrie c. la Palestina, unde va sta timp de o lună cercetând cauzele mai îndepărtate şi apropiate ale turburărilor din Locurile sfinte şi studiind metodele ce vor trebui să fie aplicate în viitor.

Din Basarabia. Un ziar dela Chişinău comunică următoarele: Dacă nevoia te duce în unele comune şi târguşoare unde primarul şi funcţionarii primăriei sânt evrei, nu poţi căpăta nici o deslușire. La orce insistenţă ţi se răspunde: — «Azi e Sâmbătă, e sărbătoare, primăria e închisă. Mâne e Duminecă, e sărbătoare, şi e tot închisă. Vină matale peste câteva zile şi te-om deslușì»! Eată un oficiu public, care serbează oficial două zile pe săptămână şi «lucrează» numai 5 zile. Nu vom comenta faptul, pentru ca să nu fim acuzaţi de sentimente, care nu le avem.

Studenţi «români» în străinătate. Proprietara unui restaurant din oraşul francez Toulouse se adresează ministerului nostru de instrucţie, să intervină pentru a fi despăgubită pe urma faptului, că mai mulţi studenţi români au plecat din Toulouse fără să-şi achite datoria — câteva mii de franci — la acel restaurant. Numele acestor studenţi «români» sânt: Binder, Rabinovici, Cagule, Wald, Bleiberg, Steinberg, Brambir şi Buharevici... Straşnici «români».

Un moşneag, azi în vârstă de 86 de ani, din satul moldovean Izvorul Alb, îşi pierduse fiul în luptele dela Oituz, — eroul fu îngropat pe muntele Lăpuşului. Bătrânul moşneag, cu numele Ioan Darie, om sărac şi vrednic creştin, s'a hotărât să aducă acum rămăşiţele pământeşti ale fiului său şi să le îngroape în cimitirul satului. Cu o căruţă, trasă de doi cai, a călătorit timp de două săptămâni. Pe munte a desgropat cu mânile sale osemintele feciorului, le-a pus în sicriul sfinţit de preotul satului Izvorul Alb. După zile şi nopţi de umblet, hrănit numai cu pâne şi apă, curajosul moşneag a sosit acasă. Sătenii l-au întâmpinat cu prapori şi cruci, şi luând în primire sicriul cu rămăşiţele pământeşti ale eroului, i-au făcut o înmormântare cu multă cinste.

America este locuită de lumea cea mai religioasă, ne spune un autor american, care e de părere că secolul nostru departe d'a fi un secol al necredinţei, este dimpotrivă al credinţei celei mai osârdioase. — Dar, această credinţă pare a se manifestă, în lumea nouă, mai ales prin sporirea sectelor; aşa b. o. metodiştii au 19 secte cu templele lor, baptiştii au 18, menoniştii 17 şcl. — peste două sute de secte, unele foarte ciudate, altele extravagant de moderne.

***Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

La Tapiseria naţională din Sibiu, strada Tribunei Nr. 16, (lângă Tipografia arhidiecezană) se confecţionează în mod artistic tot felul de cusături şi broderii, precum şi steaguri naţionale româneşti pentru sfintele biserici, reuniunile de femei, societatea tineretului «Sf. George», reuniunile de meseriaşi etc., cu icoane pictate în ulei sau brodate în Gobelin. Doritorii sunt rugaţi a se adresa cu toată încrederea, asigurându-i că comandele le vom executa cu cea mai mare conştienţiozitate şi promptitudine, pe lângă preţurile cele mai convenabile. *Tapiseria naţională.*

ŞTIRI LOCALE

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe astăzi, Marţi 24 Septemvrie 1929 d. m. ora 16 în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa e publică.

CARŢI ŞI REVISTE

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. *Vasile Gan,* Lucrarea este proprietatea conferenţei preoţilor din tractul Lupşa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îş procură acest instructiv volum, servesc cauză cultural-religioasă, şi, pe lângă aceasta, au înşişi folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Nr. 417/1929. (127) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. **II-a Apoldul de sus**, protopopiatul Mercurei, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

2. Sesiune parohială 31 jugăre 1082 st. p., din care 3 jugăre 480 st. p. pământ arabil, iar 28 jugăre 602 st. p. fânaţ.

3. Dela comuna politică contravaloarea alor 6 stânjini de lemne.

4. Relut pentru locuinţă dela comuna politică Lei 3600 anual.

5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termin oficiului protopopesc în Mercurea si să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mercurea, 16 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Ad. Nr. 406/1929. (129) 1—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III, **Bogata olteană** cu filia **Dopca** protopopiatul Cohalm (Rupeni) se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile acestui post sânt:

1. Întregirea deta stat, potrivit coalei B.

2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forţată.

3. Stola obişnuită în tract.

4. 1½ ferdelă de porumb dela fiecare familie din parohie şi filie.

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile, însoţite de acte, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 7136/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 17 Septemvrie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Secretară absolventă de liceu sau comerţ superior, persoană muncitoare, scriere frumoasă, caută pentru imediată angajare instituţie stat situată munţii Carpaţi splendidă poziţie naturală. Trebuind câteodată să reprezinte Direcţia, se cere persoană nu prea tânără, serioasă, corectă. Salar lunar 2000, hrană în bune condiţiuni, cameră, electricitate, încălzit, bae. Scrieţi Institutul educaţie, castelul «Turnu Roşu», oficiul Tălmaciu, Sibiu
130 1—1

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

(128) 2—3

Concurs

Postul de **bucătăreasă** la internatul liceului ortodox român «Avram Iancu» din Brad e vacant cu 1 Octomvrie. Persoanele care doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze cererile însoţite de acte direcţiunii liceului în Brad până în 30 Septemvrie. Salar dela stat Lei 2500.

Direcţiunea liceului ortodox «Avram Iancu», Brad.

Nr. 296/1929 prot. (122) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. **III-a Criţ**, cu filia **Cloaşterf**, protopopiatul Sighişoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighişoara în terminul prescris, şi cu prealabila încunoştiinţare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Sighişoara, la 31 August 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Emilian Stoica
protopop.

Concurs

Pentru ocuparea postului de secretar la şcoala ortodoxă română de cântăreţi din Sibiu se publică concurs cu termin de 15 zile.

Ceice vreau să ocupe acest post, să înainteze cerere cu documente Consiliului Arhiepiscopesc din Sibiu.

Sibiu, 14 Septemvrie 1929.

Direcţiunea

In editura Sfintei Mănăstiri Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 28 Septemvrie 1929 Nr. 66

BIBLIOTECA CENTRALĂ ACADEMIA SIBIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

Sibiu

(Str. Șaguna 8)

Indatoriri preoțești

(=) Rolul unui slujitor al altarului, în mijlocul enoriașilor săi, este dintre cele mai anevoioase și pline de răspundere.

Câte observații, câte pricini, câte învinovățiri, — unele de bună credință, altele, poate cele mai dese, din răutate, — năpădesc îndeosebi la adresa preotului sătesc!

Când în parohie, credincioșii slăbesc în credință și nu umblă regulat la biserică, imputarea este repede gata: *preotul* e pricina, fiindcă «nu-și face datoria» d'a cultiva în săteni mai înadins sentimentul religios și iubirea de sfintele locașuri...

Se ivesc în sat câțiva nenorociți sectanți — unii chiar sprijiniți de larga îngăduință a legilor țării noastre tolerante, — tot numai preotul este «de vină», fiindcă n'a știut să-și crească enoriașii așa, ca să se ferească de cei străini de legea și limba lor și să facă imposibilă așezarea acestora în sat...

Când casele și ogoarele plugarilor tânjesc în sărăcie și neștiință; când boalele, și obiceiurile rele, și patimile omenești, fac jertfe tot mai numeroase, cel dintâi «vinovat» în sat este arătat firește earăș preotul, fiindcă și-a păstorit rău poporul: nu i-a dat învățături și povețe și îndemnuri despre igienă, agricultură, despre moralitate, despre legile țării...

*

Fie pe teren bisericesc, fie pe teren cultural și social, păstorului sufletesc i se cere, cum vedem din aceste câteva pilde, o muncă nesfârșită, — care de obicei însă *nu stă în raport drept cu mijloacele și situația* ce i se pune la dispoziție.

Nu mai vorbim de problema — des accentuată — a salarului neîndestulător, de greutățile împroprietăririi preotului, de imposibilitatea de a-și creia o bibliotecă abonând reviste și gazete, sau de a-și întreținea copiii la școale, și câte alte greutăți și necazuri.

Indatoririle preoțești și dragostea de muncă a clerului se mai stânjenesc, de aici înainte, și prin *noua lege administrativă*. Conform acestei legi, preoții încetează de-a fi membri de drept în consiliile comunale *rurale și sătești;* ei — preoții — pot fi membri numai în cazul când sânt aleși, — de altă parte călugării sânt excluși dela alegere. Atribuțiile consiliilor comunale sătești nu cuprind nici un cuvânt preciz în chestiuni de culte: eată un regres față de trecut.

Reprezentanții bisericilor sânt admiși ca membri de drept în consiliile comunale *urbane* și în consilii *județene*, — dar earăș cu atribuții reduse aproape la nimic în aceleași chestiuni ale cultelor.

*

Cu muncă slab retribuită și în lege nerânduită, îndatoririle preoțimii întâmpină dificultăți aproape de neîntrecut.

Lupta pentru drepturile ei, luptă necurmată tocmai în fața uriașelor greutăți, se impune cu atât mai vârtos tuturor acelora, cari țin să-și păstreze demnitatea și prestigiul cuvenit ostașilor lui Hristos.

Congres la Chișinău. In zilele de 6—8 Octomvrie 1929 se ține la Chișinău congresul general al misionarilor ortodocși români din întreaga țară. La congresul, ce se va deschide în sala eparhială, vor lua parte înalți prelați și mai mulți membri ai guvernului.

Propunere ce n'ar trebui trecută cu vederea. Luând în considerare faptul că țara noastră are slujbași de o parte cu lefuri foarte reduse, de altă parte cu lefuri grozav de umflate (unii incasează sute de mii lei pe lună!) un confrate face propunerea: «*Să se fixeze un maximum de leafă pe care un funcționar, ori cât de superior ar fi, să-l poată lua din buget*»: ar fi vremea să se ia astfel de măsură și să nu se mai risipească averea tuturora în beneficiul câtorva. Foarte adevărat.

Pentru îngrijirea orfanilor

Consiliul central al Societății «Ocrotirea orfanilor de războiu», sub președinția dnei *Olga M. Sturdza* dela Iași, a publicat, zilele acestea, dările de seamă ale activității comitetelor în 1928.

Societatea și-a împlinit îndatoririle, — cum constată această publicație, — formând în cursul anilor de până acum, carierele la 1590 de orfani. Dintre aceștia sânt: absolvenți de universitate, academie comercială, școale normale, seminarii, institute militare, precum și școale de meserii și comerciale.

Societatea s'a îngrijit, pe lângă aceasta, și de educația morală și de sănătatea orfanilor săi.

Prezidenta Societății spune următoarele:

Astăzi Societatea «Ocrotirea orfanilor de războiu» dispune de școale, sanatorii și așezăminte proprii, având organizare mereu perfecționată și un

---

FOIȘOARA

Luna

ce se răstață sub fereastra casei mele în chiotele de veselie ale stolurilor de copii, a adormit. Blând ca un copil în poala mamii. Pădurea i a treamătat cântece de leagăn.

Acum o învăluie în umbre de întunerec. Și-apoi se culcă și ea.

Intreg cuprinsul a amuțit. Tace și pământ, și cer cu turme de stele. Luna răsare în mărginea zarii. Pare un foc la o stână...

Ce adâncă-i tăcerea. Dorm și izvoarele. Dar de dincolo de râu străbate un cântec. Coboară pe aripi de ceață argintie.

E al tovarășului de trudă, coborât în mormânt fără vreme. Glasu-i e mai cald, mai limpede... par'că-i de înger.

«Tăcerea-i inima lumii. Ea n'are nume. Ea e moartea vieții și viața morții.

«Nădejdea-i tăcere, voința i tăcere, iubirea i tăcere, durerea i tăcere, moartea-i împietrire. Și viața însă-și, în întregul ei, e numai o luptă pentru tăcere, după zădarnicile rătăciri ale copilăriei și ale tinereței pentru a putea vorbi. E, odată cu revelarea adâncimii celor ascunse în noi, lupta pentru a cuceri tăcerea: pentru suprema armonie a sunetelor, care nu rănesc, a colorilor, care nu strigă, a gândurilor, care nu turbură, a iubirii care nu cheamă ci merge.

Și tot avântul liric e o inițiare întru tăcere. E pregătirea caldă a sufletului pentru trăirea concentrată a viziunii revelate de pasiune.

E cântecul nupțial al îmbrățișărilor tăcute, e cântecul funebru al morții tăcute, e cântecul de jubilare al transfigurării creatoare ce se apropie și care se va săvârși în tăcere».

Și cântarea prietenului părea tăcută. Înțelesul ei adânc mă înflora. Iar liniștea din juru-mi încă murmura pulsul vieții.

Z. SANDU.

Meditații

1. Bunuri pământești

Avem nu numai dreptul, ci și datoria să ne sporim avutul nostru material. Nu arareori însă ardoarea după bunuri pământești e dezordonată și fără cumpăt. Sânt oameni, cari se frământă, după bani și avuție, numai de dragul banului. Aceasta e păcat adânc dăunător și-l numim: avariție.

Mulți sânt de opinia, că numai cei bogați pot să fie avari; dar însuși profetul Ieremia afirmă despre timpul său, că dela cel mai mic până la cel mai mare, toți se închină sgârceniei: «Fiește care pe prietenul său va înșela, adevărul nu vor grăi, învățatu-s'a limba lor a grăi minciuni, năpăstuit-au, și n'au lipsit a se întoarce. Camătă peste camătă, vicleșug peste vicleșug, n'au vrut să Mă știe pe Mine, zice Domnul» (Ieremia 9, 5).

Avariția nu consistă într-a avea bunuri considerabile, ci în patima după avere. Câți sânt, cari ar avea din ce trăi și n'ar fi constrânși să râvnească la pomană, — și totuși cerșesc.

Bogatul, stăpânit de diavolul avariției, nu mai știe de rugăciune, de liturghii, vecernii și utrenii, nici de consfințirea Duminecii și sărbătorilor. Banul e idolul lui, acestuia îi servește cu râvnă.

Gândul său e îndreptat la îmbogățire, cum ar putea încurca pe aproapele său cu uzură, cum ar puteà pune mâna pe averea aceluia. Un exemplu de om avar a fost Maurițiu, cezarul grec, care pierdu la anul 602 cam 12000 de ostași, căzuți prisonieri. Inimicul ceru o mică sumă pentru eliberarea acelora și desdăunare de războiu. Dar cezarul avar refuză banii, ear ostașii lui fură măcelăriți. In noaptea următoare îi apăru viziunea: cum îl acuză martirii-eroi în fața lui Hristos pentru sgârcenie. Nu peste mult fu măcelărit împăratul cu nenorocita sa familie.

personal pregătit şi conştiincios, condus şi controlat de comitetele societăţii, care, lucrând de 12 ani cu dezinteresare şi devotament, au adus societăţii peste 72 milioane lei venituri proprii în bani, şi aproape 26 milioane lei donaţii în natură, şi au economisit statului salarii şi cheltueli de administraţie de câteva zeci de milioane...

Dela sate

— Jubileu. — Zi de sărbătoare în Pianul de jos. —

Cercul religios al IV-lea, din tractul Sebeşului, şi-a ţinut şedinţa în 25 August a. c. în Pianul de jos. Cu această ocazie s'au sărbătorit totodată şi 50 de ani de preoţie ai octogenarului preot Ioan A. Bena. Fiind festivitatea întreagă o manifestare înălţătoare de suflete, credem de cuviinţă să dăm în rezumat cursul ei. La ora 9 a. m. s'a slujit sfânta Liturghie, sub conducerea P. O. D. Sergiu Medean, protopop şef al tractului Sebeş, asistat de preoţii. Constantin Oancea, preşedintele cercului religios, din Cioara, Ioan Ghişe din Răchita, Max Vulcu şi Aurel Maniu din Pianul de sus, Ioan Radu, Tărtăria şi Nicolae Davind din Purcăreţi. La priceasnă a predicat părintele protopop explicând evanghelia zilei, în raport cu jubileul părintelui Ioan A. Bena, în cuvinte elogioase. Predica a impresionat întreaga asistenţă. La finea sfintei liturghii ia cuvântul preotul jubilant Păr. *Ioan A. Bena*, şi rosteşte cuvântarea următoare:

Preaonorate Părinte protopop, Cucernicilor fraţi preoţi, Iubiţi credincioşi, — Din îndemnul familiei mele şi al fraţilor preoţi aparţinători cercului nostru religios, precum şi al altor binevoitori, îmi serbez astăzi jubileul de 80 ani ai vieţii şi 50 ani de preoţie. Ca să fiu precis, trebue să spun, că născut la 1846, sânt astăzi de 83 ani, iar în serviciul bisericii mă găsesc de peste 60 ani. Încă la 1866, după terminarea clasei a patra gimnaziale, am fost trimis din partea mitropolitului Şaguna ca învăţător la şcoala de aici, Pianul de jos, la care am slujit doi ani. Decretul mi s'a dat pe baza atestatului şcolar şi pe faptul, atunci cunoscut, că în Sebeş dădusem lecţii particulare la băeţi şi fete în mai multe familii.

Când în 1868 am voit să intru în cursul teologic, direcţiunea institutului refuză rugarea mea, din motiv că înscrierile se încheiaseră.

Era la Ziua Crucii, în 14 Septemvrie, anul 1868, când se întrunise primul congres naţional bisericesc.

Cu multă sfială m'am prezentat în faţa marelui Arhiereu cu ce aveam. Şi dornic de preoţie, m'am rugat să fiu primit. Cetind atestatul, (care era cu «eminenţă») înaltul prelat m'a întrebat, pentru ce am părăsit şcoala? Am răspuns, că din lipsa de mijloace. Atunci mi-a zis: «Ei, fătul meu, fără mijloace, nici aici nu te vei putea susţinea». Dupăce îi răspund că leafa, ce am primit-o ca învăţător în cei doi ani trecuţi, mi-am păstrat o anume în acest scop, mitropolitul s'a îndurat, şi cu creionul a scris pe dosul rugării, că sânt «primit la clerică cu didactru».

In anul prim am fost extern, în al 2-lea şi al 3-lea în seminar.

In anul 1871 am terminat cursul, şi tot în anul acela, în două zile una după alta, am făcut examenul de calificaţie de preot şi de învăţător, examene care atunci au început a se practică.

La concursul pentru ocuparea postului de învăţător la şcoala din comuna mea, pe temeiul atestatului de calificaţiune m'am prezentat şi am fost ales.

Din vara anului 1878, capelan lângă bătrânul paroh Nicolae Bena, am colaborat trei ani şi, dupăce la 1881 el — Dumnezeu să-l odihnească — a trecut la cele veşnice, eu am ajuns paroh.

Talantul, ce mi s'a dat, nu l-am ascuns, ci l-am înmulţit, după puteri, lucrând în via Domnului, ca, venind stăpânul, să nu mă găsească smochin neroditor. Mi-am păscut turma cuvântătoare, mie încredinţată la imaşul religiosităţii şi al moralei creştine; am adăpat-o cu apa cea vie, pe care Isus a făgăduit-o Samarinencii (Ioan 4, 10) am apărat-o de lupii cei în piele de oae, cari voiau să o abată pe căi rătăcite. Deşi unii erau ispitiţi să apuce pe astfel de căi, cu vreme i-am readus la calea adevărului, — afară de unul. Cu tot dreptul pot spune, (ev. Ioan 17, 12): «Pe care mi i-ai dat, i-am păzit şi n'au pierit decât fiul piericiunii, ca să se plinească Scriptura».

Am premers poporului cu pildă şi în cele economice, în agricultură, pentruca prin aceasta să ajungă la bunăstare şi să nu fie ispitiţi a râvni la bunul deaproapelui.

Am predicat patriotism şi iubire pentru deaproapele.

Ca slugă alui Hristos, am avut şi eu crucea mea de purtat. Domnul a zis: «Nu este sluga mai mare, decât stăpânul său» şi «de m'au gonit pe mine, şi pe voi vă vor goni» (Ioan 15, 20).

M'am bizuit pe cuvântul sfintei Scripturi: «Şezi de-a dreapta mea, până ce voi pune pe vrăjmaşii tăi aşternut picioarelor tale» (Ps. 109, 1). Am şezut de-a dreapta Lui şi, cum văd, El m'a binecuvântat cu lungime de zile, torcându-mi firul vieţii până în ceasul de acum, când întru umilinţa inimii mele îmi plec genunchele înaintea Atotputernicului, exclamând: Ce voi resplăti Domnului pentru toate câte a dat mie! Îi mulţumesc pentru că m'a făcut părtaş şi de binecuvântarea Psalmistului (127, 4, 6): «Fiii tăi ca nişte tinere odrasle de maslin împrejurul mesii tale... şi vei vedea pe fiii fiilor tăi».

Mulţumesc mai marilor mei bisericeşti: Inaltpreasfinţitului Domn, Arhiepiscop şi Mitropolit *Nicolae*, şi preaonoratului domn protopop, Sergiu Medean, pentrucă au fost cu indulgenţă la apreţiarea slabelor mele prestaţiuni.

Mulţumesc poporului meu, mai ales acelora, cari au muncit în aceste locuri împreună cu mine spre binele bisericii.

Domnul a zis: «fără mine nu puteţi face nimic» (Ioan 15, 5) şi Pavel apostolul spune: Eu am sădit, Apolo a udat, dar creşterea a dat o Dumnezeu; pentru aceea nici celace sădeşte, nici celace udă este ceva, ci Dumnezeu care dă creşterea (I Cor. 3, 6—7).

Drept aceea voi zice cu sfântul apostol Iacob: «Toată darea cea bună şi tot darul desăvârşit este de sus, coborând dela Părintele luminilor» (1, 17).

Către acela îmi ridic ochiul inimii mele şi zic:

Crucea, ce mi-ai dat, Părinte;
Ca s'o port, mi-ai ajutat;
Fă, ca şi d'acî 'nainte
Să port slujba, ce mi-ai dat.
Dar când n'o s'o mai pot face,
Atunci Tu, ca Dumnezeu
Milostiv, slobozi în pace
Pe nemernic — robul Tău. Amin.

•

Vorbeşte apoi preotul C. Oancea caracterizând viaţa jubilantului, desfăşurată pe toate terenurile, într'o muncă fără preget, şi relevă îndeosebi lucrările sale şi anume: Mic manual de economie practică, Despre predici şi predicatori (îndrumări pastorale) după I. Höffner, şi mai ales Contribuţii la monografia comunei Pianul de jos, despre care dl I. Lupaş, profesor univ. şi fost ministru, s'a exprimat: «E o lucrare judicios alcătuită, ear partea istorică m'a interesat în mod deosebit. Primeşte, dle părinte, mulţumirile şi felicitările mele»; iar dl Sextil Puşcariu, profesor univ. zice între altele: «In lucrarea Dvoastră am găsit multe date interesante şi un material folositor pentru cunoaşterea limbii noastre, atât de frumoasă şi bogată. Ar fi de dorit, să se găsească cât mai mulţi preoţi să imite exemplul Dvoastră şi să ne dea monografiile comunelor păstorite de ei».

Mai vorbesc primarul I. Marta în numele comunei, dşoara Silvia Muntean în numele corpului didactic, şi stud. în drept Maftei Androne în numele studenţimii universitare. Cu toţii aduc omagiu şi exprimă recunoştinţă faţă de parohul comunei lor.

Se ţine apoi conferenţă din partea despărţământului Sebeş al «Astrei». Vorbeşte dl Silviu Cărpinişanu, directorul gimnaziului de stat, Sebeş, despre: «Voevozii reprezentativi ai neamului românesc, amintirea lor în poezia poporală». Cu aceasta, partea oficială a sărbătoririi a luat sfârşit, îndreptându-se reprezentanţii comunei şi preoţimea, în frunte cu păr. protopop Sergiu Medean, către casa ospitalieră a părintelui jubilant, I. A. Bena.

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. *Vasile Oan*, Lucrarea este proprietatea conferenţei preoţilor din tractul Lupşa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îş procură acest instructiv volum, servesc cauză cultural-religioasă, şi, pe lângă aceasta, au înşişi folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Avarul nu-i capabil, d'a săvârşi fapte etice, el tânjeşte lângă comorile sale, răpindu-l moartea înainte de-a se căi. Şi sfânta Scriptură ne spune: sgârciţii nu vor moşteni împărăţia cerurilor.

Isus ne zice: «Nu vă grijiţi cu sufletul vostru, ce veţi mânca; nici cu trupul, în ce vă veţi îmbrăca. Sufletul mai mare este decât hrana, şi trupul decât haina», (Luca: 12, 22, 23).

Apostolii au urmat pe Isus în toate, şi la sfârşitul celor trei ani ai activităţii Sale pământeşti îi întrebă: «Suferiţi în ceva neajuns?», iar ei răspunseră: «Nu, învăţătorule, niciodată n'am purtat lipsă!».

Voi, părinţilor, nu pomeniţi mereu banii şi bogăţia; fiţi prudenţi, deştepţi ca moşneagul Tovit şi spuneţi fiilor voştri: «Nu te teme, fiule, pentru că am sărăcit, ai tu multe, de te vei teme de Dumnezeu, şi te vei depărtă de tot păcatul, şi vei face ce este plăcut înaintea Lui», (Tovit: 4, 21). Adică: Săraci sântem de fapt, dar posedăm destule bunuri, dacă ne temem de Domnul, şi făptuim cele morale şi nobile.

Voi, tinerilor, însemnaţi-vă dojana dată de Isus unui tinăr la împărţire de moşii: Grijiţi, şi păziţi-vă de toată sgârcenia!

De timpuriu se poate furişă patima în inima voastră, ducându-vă la mizerie şi înşelare amarnică.

2. Mândria deşartă

Moşneagul Tovit zise fiului său, grav bolnav:

«In toate zilele, fiule, adu-ţi aminte de Domnul Dumnezeul nostru, şi cu voia nu păcătui, şi nu călcă poruncile Lui, şi în toate zilele vieţii tale fă dreptate, şi nu umbla pe căile nedreptăţii» (Tovit: 4, 5).

Sfântă Scriptură şi zilnica experienţă ne arată că mulţi oameni cad în păcat lăsându-se pradă unui imbold care îi stăpâneşte.

Intre multele aptitudini, cu care a înzestrat şi binecuvântat Creatorul pe om, e şi sentimentul de onoare şi demnitate. Aceste îndeamnă pe om la activitate roditoare.

Mândria deşartă însă, se strecoară în fiecare, nu numai la bogaţi, ci şi la săraci, la părinţi, şi la copii. Ce-i mai trist, omul nu recunoaşte, că s'a încuibat în el acest păcat. Dar precum cunoaştem pomul, gustând fructele lui, aşa putem judeca aroganţa din urmările ei.

Omul arogant se preţuieşte la mai mult, de cum e în realitate, ear pe alţii îi micşorează în aptitudinile lor. Egoismul e semnul caracteristic al acestei mândrii.

Mereu încântat de sine, arogantul cere, ca toţi să se acomodeze conduitei lui, el însă nu imitează nici cele demne de urmat ale altora.

Omul arogant vorbeşte numai despre sine, despre ale lui forţe şi calităţi, despre ale lui planuri şi fapte.

Nu vreă să creadă; odată cu capul, ceeace nu poate concepe cu mintea sa.

Pe arogant îl poţi ofenza uşor. Pentru orce nimic, care îl atinge încâtva, sare aprins de mânie.

Examinaţi-vă înşivă: nu vă paşte oare păcatul aroganţei. Se întâmplă că sântem binecuvântaţi cu bunuri corporale şi sufleteşti, dar nu le recunoaştem a fi dăruite de Domnul, ci credem, că numai dibăciei şi silinţei noastre le putem atribui. Altădată descoperim defecte la cutare om sau familie, şi la moment procedăm ca fariseul de odinioară în templu: Dumnezeule, mulţumescu-Ţi, că nu sânt ca ceilalţi oameni, răpitori, nedrepţi, desfrânaţi, sau ca acest vameş» (Luca: 18, 11).

Sfânta Scriptură zice: Urâtă e semeţia de Domnul şi oameni; ea este începutul fiecărui păcat. Cine rămâne în ea, cu blestăm se va încărcă şi în urmă se va doborâ. — Implinirea acestor cuvinte o vedem în cer şi pe pământ. Cetele îngereşti, cuprinse de semeţie, au fost trimise la iad. Intâia pereche de oameni, creată de Domnul, fu aşezată în grădina paradisului. Dar deodată avu s'o părăsească, vrând să fie zei.

Cuvântul Domnului este acesta: «Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă, ear celor smeriţi le dă har», (1 Petru 5, 5). Multe exemple aş putea înşira: cum fu alungat de pe tron Nabuhodonosor, Antioh, Napoleon Bonaparte, — măreţii domnitori.

Vedem însine în viaţa de toate zilele mâna Atotputernicului Dum-

Ce carieră şi-ar putea forma?

Ziarele au anunţat şi comentat cazul recent dela Oradea, când o studentă din Bihor a cerut să fie înscrisă în Academia teologică. La Bucureşti s'au înscris şi până acum studente la studiile teologice.

Ce anume carieră şi-ar putea formă aceste studente după terminarea teologiei?

La întrebarea aceasta răspunde dna Sanda I. Mateiu, în Nrul din 25 Sept. al Universului din Bucureşti, arătând că: fete cu teologie vor putea să intre la mănăstire unde, aducând elementul intelectual, ar contribui la reorganizarea acestor încântătoare refugiuri de patimi lumeşti;

sau se vor dedica asistenţei sociale, — unde organele oficiale ale ministerului, până la venirea părintelui Lupaş ca ministru, nici nu puneau măcar o icoană prin odăile diverselor instituţii de ocrotire; — atâta timp, cât asistenţa va fi biurocratism şi medicină, nu şi va îndeplini misiunea. «Desfiinţarea ministerului ocrotirilor sociale e un început; încredinţarea asistenţei celor nenorociţi BISERICII, va fi singura soluţie care va face ca ajutorarea orfanilor şi nevoiaşilor să fie o *realitate*, nu una din acele nenumărate minciuni ale vieţii moderne».

Fete cu teologie vor putea fi misionare laice. În vizitarea bolnavilor, la anchetele domiciliare, în închisori, spitale ş. a., vor duce spiritul lui Hristos, vor întări sufletele, vor salva ceeace e perdut fără nădejde, «căci viaţa şi credinţa lor vor fi o făclie vie ce va luminâ sigur calea către Isus Mântuitorul».

Critica creştinismului nostru în alte continente

Cunoscutul poet şi filosof din Indii *Rabindranath Tagore*, în revista «The modern Review» din Calcuta, Dec. 1928 (citez după rev. «Die Auslese» din Berlin, August 1929) spune:

Este fapt incontestabil, că relaţiile cele mai însemnate ale Europei cu noi, cei cari locuim afară de Europa, nu sânt altceva decât acelea ale unei exploatări. Cu alte cuvinte, sânt de obârşie materialistă. Se manifestă mai cu seamă puterea fizică în stăpânirea gigantică şi negoţul uriaş al Europei, stăpânire şi negoţ, care se lăţesc tot mai tate şi arată apetitul ce nu se poate potoli. Asprimea acestor contacte externe ne neliniştesţe mult.

Simţemântul neplăcerii ajunge tot mai apăsător. Nu există naţiune în întreagă Azia, să nu privească spre Europa cu teamă şi neîncredere. Şi totuş erâ o vreme, când fascinaţi de Europa ne lăsam pătrunşi de speranţe nouă, când credeam că misiunea principală a Europei ar fi să ne propovăduiască evanghelia libertăţii, deoarece cunoscuserăm în urma literaturii şi artei Europei numai partea ei ideală. Dar, încet pe încetul, au ajuns Azia şi Africa principalele teritorii ale activităţii ei lumeşti, în care principala ocupaţie este incasarea dividendelor, administrarea ţărilor şi întinderea negoţului. Pe continentul aziatic şi african s'au vârât tot mai adânc casele cu magazii, clădirile administraţiei şi birourile, avantposturile de poliţie şi cazărmile pentru soldaţii Europei, în schimb însă iau relaţiile omeneşti un loc foarte subordonat.

Faţă de aceia pe cari îi exploatăm, simţim, deobicei, dispreţ; sau cel puţin ne vine această exploatare mult mai uşoară, dacă ne reuşeşte să privim peste umăr la cei pe cari îi exploatăm.

...In relaţiile noastre cu Europa am recunoscut ca cel mai mare adevăr faptul că Europa e capabilă, îngrozitor de capabilă, de a presta ceva; de fapt este capabilitatea de prestaţiune cel mai puternic factor într'o civilizaţie materială. Această capabilitate ne poate pune în uimire, dar cu toate că îi aducem la picioare omagiul nostru de teamă, ar trebui să recunoaştem că ne aflăm pe cea mai scurtă cărare, în cea mai adâncă mizerie, deoarece este aceeaş barbarie — aducerea omagiilor acestora — ca şi când am aduce ofrande unui zeu setos de sânge. Din cauza aceasta şi de dragul stimei ce şi-o aduce persoanei proprii, trage la îndoială întreagă Azia superioritatea morală a Europei. «Eu, personal, nu cred că Europa este cu desăvârşire într'o direcţie materialistă. Şi-a pierdut Europa credinţa în religie, dar nu aceea în omenire.

«Omul, în urma naturii sale, nu poate fi niciodată cu desăvârşire cu un spirit materialist. In Europa se află idealele activităţii omeneşti într'adevăr spirituale, deoarece aceste ideale nu sânt paralizate de cătuşele prescripţiilor biblice sau — cu alte cuvinte — sancţionarea lor zace în inimile oamenilor şi nu în afară de fiinţa lor. Această eliberare de sclăvia imutabilă irraţională de prescripţii exterioare este mare favor al civilizaţiei moderne europene».

*

Misionarul şi scriitorul englez Iohn S. Roylend scria în Nr. pe Iulie 1929 al revistei din Londra «The Nineteenth Century» (după «Die Auslese», Berlin, Aug. 1929) despre marile greutăţi ce le întâmpină acum un misionar în Indii, căutând să răspândească preceptele creştine.

Eată un pasagiu: «Puţin foloseşte misionarului dacă vorbeşte despre marele ideal dela vest al progresului, ca de ceva mai bun decât de vechiul staticul sistem de instituţii al ostului, deoarece cel din India îi va răspunde pe dată (dacă nu îşi va reţinea gândurile): Progres? Pe ce cărări? Spre sinuciderea universală, pe care am văzut-o în războiu? Spre sistemul industrial, pe care îl reprobă cea mai mare din naţiunile vestice? Spre relaţiile familiare şi sociale, pe care le vedem în filmurile, cu care Hollywoodul inundă ţara noastră? Astfel de progres nu dorim!» Dacă misionarul îi povesteşte despre frăţie ce cuprinde toate în activitatea-i creatoare, de dragul iubirii lui Dumnezeu, ca ţel al bisericii creştine, spune cel din Indii: «Nu spune aşa ceva! Nu s'au rugat, în decursul războiului, bisericile diferitelor naţiuni de acelaş Dumnezeu al iubirii, ca armatele lor să se nimicească cu efect»?

«Intreaga situaţie se resumă în marea sentinţă rostită de unul din cei mai proeminenţi bărbaţi de stat din Indii, a răposatului Gokhale:

«Mă interesez mai mult de religiune decât de politică şi venerez mult pe Isus, dar legătura Sa cu vestul este în defavorul Său».

«De aceea trebue misionarul să ştie, că pleacă spre India ca reprezentant a unei ordini sociale discreditate».

*

Profesorul de teologie, Dr. Iohanes Thauren, descriind «ofensiva» religiunilor necreştine de după războiu, scrie, în revista «Schönere Zukunft»:

«La începutul lui Noemvrie 1928 s'a ţinut în Şangai congresul al doilea panaziat. Nu s'a stabilit un program unitar politic; dar a fost luată, cu unanimitate, resoluţia: «Azia, ca leagăn al religiilor, să şi trimită misiuni religiuni în Europa, Africa, America şi Australia».

Budhismul aziatic de ost, după acelaş scriitor, a pornit şi el ofensiva. «Mereu arată scrierile de propagandă budhiste stările morale sociale grozave din Europa, puterea, ce nu cunoaşte consideraţii, a capitalismului, spăimântătoarea influinţă a materialismului, şi îngâmfarea de stăpâni desăvârşită, a popoarelor albe faţă de celelalte rasse».

Studenţii aziaţi se întorc în patria lor «plini de dispreţ, faţă de creştinismul, pe care-l cunosc mai mult din caricaturile foilor noastre», ca să se întoarcă misionari.

Dela şcoala normală ort. „A. Şaguna" secţia de fete

— Corpul didactic —

Consiliul arhiepiscopiei noastre de Alba Iulia şi Sibiu a hotărât — cum am anunţat — înfiinţarea unei Şcoale normale ortodoxe de fete în Sibiu.

Corpul didactic al noului institut de cultură este următorul:

1. Doamna *Maria Petrovan*, directoară şi profesoară de pedagogie;

2. Preotul *Mihail Neagu*, prof. de religiune;

3. *Livia Nicolin* născ. Dobrotă, de l. română şi istorie;

4. *Stela Petraţiu*, l. română şi franceză;

5. *Maria Pleşa* născ. Rociu, geografie şi ştiinţe naturale;

6. *Maria Juga*, ştiinţele fizico-chimice şi matematice;

7. *Lya Popovici*, muzica;

8. *Florica Ghilaea*, lucrul de mână;

9. *Constanţa Dan*, educaţia fizică;

10. *Felicia Millea*, gospodărie.

Invăţătoare la Şcoala de aplicaţie: *Maria Lupescu* şi *Valeria Bonea.*

Lecţiile încep la 1 Octomvrie 1929.

nezeu, care umileşte pe aceia, cari vor să se înalţe.

Să rugăm pe Isus, să ne dee duhul modestiei şi să-i aducem recunoştinţă în toate şi pentru toate.

3. Ambiţia

A surprinde, a se validită, a fi lăudat... e dorinţă generală, mai fără excepţie.

In noi viează această dorinţă dela tinereţe până la bătrâneţe.

Ambiţia, pretutindeni, joacă rol important în administraţia vieţii. Tendinţă spre înălţare, influenţează binecuvântător în multe direcţii.

Cu alt cuvânt, mare valoare se află în «fudulia vieţii», dacă rămâne firesţe între limite corespunzăroare. Dar, de o lăsăm în dragă voia sa, această primejdioasă patimă degenerează în forţă risipitoare.

Dorinţa validităţii duce adese la minciună în modul de viaţă. Cunoaştem bărbaţi, cari îndeplinesc cu gura o serie întreagă de lucruri. In realitate — nu se pot validita.

Cunoaştem femei sărace, în mizerie, flămânzind cu familia lor, numai să poată parada în haine de lux.

In fine cunoaştem familii cu venite modeste, unde se menţin aparenţele cu ospeţe de prisos şi costisitoare, făcute pe datorie ce ruinează.

Cine cunoaşte raporturile intime ale familiilor, ştie câtă minciună există în «fudulia vieţii».

Cel doritor de-a se înălţa caută să amăgească şi pe alţii, şi pe sine. Bârfeşte pe alţii. Cu cât sânt ei mai răi, cu atât apare mai bun el, zicând: «Dumnezeule, mulţumescu-Ţi, că nu sânt ca ceilalţi oameni, răpitori, nedrepţi, desfrânaţi, sau ca acest vameş» (Luca: 18, 11).

Consecinţă a ambiţiei este şi invidia. Invidiosul nu priveşte pe cei din îndărătul lui, ci pe cei dinaintea sa. El vede oameni cu poziţie, valoare, avuţie, frumuseţe, şi eată că încolţeşte în inima lui burueana pizmei.

Ambiţiosul se fereşte cu orce preţ să nu ajungă în conflict cu cineva. Sfârşitul e, că şi pierde independenţa.

Scopul sfinţeşte mijloacele: acest principiu iezuitic va fi deciziv la cel ce se inspiră din «fudulia vieţii».

Isvor de multe calamităţi devine adese fudulia vieţii neînfrânate. De aceea, cu încordată atenţie, trebue s'o menţinem în văgaş. Aceasta o vom putea face atunci, când vom căuta isvorul fericirii nu în afară, ci în succese interne, în noi înşine.

Nu uita că opinia lumii e schimbătoare: azi îţi strigă: *osana!* ear mâne: *răstigniţi-l!*

Şi nu uita, că există ceva mai scump decât stima oamenilor: stima noastră proprie, personală; — dacă e fericit acel simţ, când nu alţii ne respectă, mai fericit e celce se respectă pe sine. De aici încolţeşte liniştea conştiinţei şi pace internă, care n'o poate da nici o recunoştinţă a lumii.

O adevărată valoare e zidită în noi: sântem creaţi după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Lumea puţin ne mai poate da. Dacă ne dă, e bine. De nu, încă nu-i rău. Mai mare e valoarea sufletului decât orce. Până când sufletul e păstrat în întregime, nu sântem săraci; ear dacă, supunându-ne ambiţiei, vrem să ne înălţăm spre dauna lui: am pierdut totul.

Pr. Cpt. Dr. T. Potcaş

INFORMAŢIUNI

Grânele de pe hotare. Ministerul de finanţe, informat că unele organe subalterne sechestrează grânele pe hotare, împiedecând treeratul, a dat circulară explicativă ordonând ridicarea acestor sechestre. Circulara, dată în acest scop, arată că prin sistemul acesta nu se ajunge la rezultatul dorit, ba se mai întârzie cu lichidarea debitelor, întrucât ţăranul, numai după ce şi-a treerat păioasele, poate plăti impozitele.

Al 27-lea congres universal al păcii se ţine la Atena în 6—10 Octomvrie 1929. Guvernul grec pregăteşte serbări măreţe în cetatea Acropole. In toate şcoalele din ţară se va conferenţiâ despre necesitatea păcii europene. Tuturor participanţilor la congres li se acordă călătorie liberă pe liniile ferate greceşti din 1—20 Octomvrie.

***Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

Ad. Nr. 406/1929. (129) 2—3

Concurs repetit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III, **Bogata olteană** cu filia **Dopca**, protopopiatul Cohalm (Rupeni) se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile acestui post sânt:

1. Intregirea deta stat, potrivit coalei B.

2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forţată.

3. Stola obişnuită în tract.

4. 1½ ferdelă de porumb dela fiecare familie din parohie şi filie.

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile, însoţite de acte, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din Cohalm (Rupeni), 17 Septemvrie 1929. ord. Nr. 7136/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

---

(128) 2—3

Concurs

Postul de **bucătăreasă** la internatul liceului ortodox român «Avram Iancu» din Brad e vacant cu 1 Octomvrie. Persoanele care doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze cererile însoţite de acte direcţiunii liceului în Brad până în 30 Septemvrie. Salar dela stat Lei 2500.

Direcţiunea liceului ortodox «Avram Iancu», Brad.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut:

Biserica Neamului şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

CLOPOTE

în cea mai bună calitate. Turnătorie de clopote. **Uzinele Metalurgice S. P. A. Timişoara IV, str. Andrei Mureşanu 3. Telefon 23—42** (125) 2—4

Turnătorie de CLOPOTE şi metal

FRITZ KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă şi pe lângă cele mai mari garanţii. Experienţa îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Am executat şi cloptele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulţumirea Consiliului arhiepiscopesc

I I Cereţi oferte speciale I I
Observaţi exact adresa de mai sus!

NB. Firma de mai sus, nu are nici o legătură cu firma Schieb
(114) 3—5

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 2 Octomvrie 1929 Nr. 67

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

(Str. Șaguna 8) Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ese de trei ori apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Desființarea ministerului de culte

In opera de guvernare a statului român de astăzi, se desfășoară o lucrare multilaterală și cu adevărat febrilă, în dorința îndreptățită de a deschide drumuri nouă în orce ram de activitate publică.

Ni se pun în vedere, pe lângă legiuirile făcute până acum, altele, privitoare la modernizarea și complectarea justiției, la o nouă reformă a instrucțiunii publice, la întărirea și reorganizarea armatei. Și alte frumoase făgăduințe.

In mijlocul străduirilor și a marelui zor, ce le însoțește, e natural să izbucnească adese și unele făptuiri greșite.

Desființarea ministerului cultelor, hotărâtă de actualul guvern, trebue s'o considerăm ca făcând parte tocmai din aceste mari greșeli.

Timpul de vreo nouă ani, de când a funcționat ca departament deslipit de al instrucțiunii, a fost, credem, prea d'ajuns ca să-i probeze necesitatea existenței în marea luptă culturală a neamurilor.

Importanța unui minister al cultelor, ca departament neatârnător, a și fost subliniată la diverse ocazii atât în parlament și presă, cât și în alte așezăminte din țară.

Păstrăm, cu toate acestea, departamente: pentru agricultură, comunicație, gospodărie, comerț, și toate celelalte; — departamentul pentru *sufletești* trebuințe îl găsim dintr'odată foarte de prisos și-l suprimăm ca minister de sine stătător; — de ce? Pentru motive, așa se spune, de economie financiară!

Dacă-i așa, eată o cruțare, de bani, rău plasată, în vremea când noul stat român are, alături de biserica ortodoxă, mai multe confesiuni, de care va trebui să se ocupe.

Lovitura, ce se dă prin suprimarea acestui minister, se îndreaptă totuș mai ales împotriva bisericii ortodoxe, a celor 12 milioane de credincioși, cari nu pot să primească în tăcere atacul moral ce li s'a pregătit.

Atunci, când după răsboi, ministerul cultelor își luase forma actuală, titularul său a declarat în parlament și în aprobările generale ale celor ce-l ascultau:

Ne dăm seamă cu toții de rolul bisericii ortodoxe, care în trecutul nostru se confondă cu începuturile noastre de stat; ne dăm seamă că biserica ortodoxă în cursul veacurilor a fost cea mai de seamă cetățue în care existența noastră de stat a fost asigurată; ne dăm seamă de toată recunoștința, pe care sântem datori să i-o purtăm pentru luptele grele pe care le-a dus, și ne dăm seamă în mod normal de toate drepturile care se cuvin unei biserici ce reprezintă nu numai cheagul sufletesc al vieții noastre religioase din trecut, dar reprezintă forța numerică a credincioșilor noștri din acest stat; la baza sufletească a poporului român, biserica ortodoxă reprezintă peste 80 la sută...

Dacă așa s'a grăit în Martie din 1921 despre meritul ce revine bisericii ortodoxe și institutțiilor sale, ce s'a petrecut oare de atunci încoace, pentru a căuta motiv, ca în al nouălea an al existenței ministerului de culte, al cărui titular a fost, pe bună dreptate, totdeauna un ortodox, să fie deodată desființat spre jignirea bisericii ortodoxe, dominante prin constituție?

In fața reformelor, cerute de spiritul vremii și reclamate de opera consolidării statului, — ne bucurăm și le aprobăm; desaprobăm și osândim însă neașteptata suprimare a ministerului de culte.

«Desastrul» financiar și celelalte nevoi, așteaptă alt fel de măsuri și altfel de suprimări, care să poată aduce grabnică vindecare, slujind, mai pe sus de toate, interesele de viață ale statului și ale bisericii sale colaboratoare.

Noi sperăm că, dacă nu s'a făcut la timp, măcar în ceasul al 11-lea Inalta Regență va împedeca desființarea Ministerului Cultelor. —

Nr. 6509/1929.

Notificare oficială

Invităm toate oficiile parohiale care au primit dela societatea ortodoxă națională a femeilor române filiala T.-Severin bilete de loterie — înființată în favorul zidirei unui cămin pentru fete în T.-Severin, — ca să desfacă cu urgență aceste bilete și să trimită costul lor locului în drept, până cel mai târziu 10 Octomvrie 1929.

Sibiu, 21 Septemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Meditații

FOIȘOARA

1. Aversiune

Sânt oameni, al căror prim cuvânt deșteaptă în noi oarecare desgust.

Sufletul multora se desvoaltă în direcție negativă, criticând totul, — și după întâia impresie s'au deprins să judece subit, brusc fără socoteală.

Dar sânt oameni, cari cunosc bine modul, cum au să-și manifesteze iscusit podoaba, ca păunul, și sânt alții, cari se aseamănă cu pietrile scumpe nelustruite, a căror lumină numai atunci strălucește, dacă le atinge focul iubirii; aceștia nu înțeleg felul cum trebue să încătușeze pe cineva.

Un proverb arab zice: Nu spune că cutare este amicul tău, sau dușmanul tău, până ce n'ai mâncat cu el cel puțin o baniță de sare.

Va să zică: e mai bine să așteptăm, decât să pronunțăm judecată pripită, înălțând, sau condamnând pe cineva fără drept de apel.

Sufletul fiecărui om e un adânc ochi de mare, și este greu a scoate aurul ascuns în internul său. Poate că s'a amestecat și ceva sgură acolo, — dar câteva bobițe de aur se pot găsi cu nițică bunăvoință în fiecare suflet. Niciodată nu va fi săpător de aur al sufletului omenesc acela, care se lasă copleșit de primele impresii; — ar putea comite nedreptăți și amărăciuni, deși fără gând rău.

Dumnezeu ne-a binecuvântat cu multe calități: să nu trecem ușor asupra lor, nesocotindu-le.

2. Cumpătarea

In vechiul Testament, se vorbește de ospețe în zile de sărbătoare, — dar se osândește necumpătarea în gustarea mâncărilor și beuturilor.

«In mâncările cele multe va fi slăbiciune, și nesațiul va veni până la îngrețoșare. Pentru nesațiu mulți au pierit, ear cel întrânat își va adaoge viața» — constată înțeleptul Sirah (37, 33, 34).

Ear sfântul Ambroziu zice: «Ceeace au agonisit în multe zile cu munca lor, aceea o risipesc în câteva ore!».

E regretabil, că în țările creștine nu-i Duminecă sau sărbătoare, în care tineri și mai puțini tineri n'ar rămânea la masa cârciumei.

Nenorociți sânt acei părinți, al căror fiu se închină acestei patimi; câte ore triste are să îndure soția și copiii, al căror tată se împedecă zi de zi la băutură alcoolică: adevărat sclav nefericit al păcatelor.

Creatorul a împodobit cu prețioase daruri corpul omului; prin concursul corpului sufletul le poate obținea.

Sfântul apostol Pavel astfel grăiește: Au doară nu știți, că biserica Duhului Sfânt sânteți, care este în voi, pe care dela Dumnezeu îl aveți, și că nu sânteți ai voștri? — Deși acest corp e creat numai din pământ și a devenit muritor în urma păcatului și ear se face pulbere, nu se va fărâmiți pe veci în mormânt, ci va învia odată, și se va îmbină cu sufletul. Se cere, dar să aibă virtuți, care îl împodobesc: și aceste sânt curățenia și cumpătarea. Dacă corpul e considerat ca mijloc pentru suflet și virtute, ca tovarășul său în realizarea mântuirii eterne; dacă examinăm transformarea și transfigurația lui de apoi la învierea universală, vom recunoaște adevărul cuvintelor apostolești: Pe mare preț v'ați răscumpărat și pe Dumnezeu îl purtați în corpul vostru.

Cine se roagă și priveghiază, cine își îndreaptă mintea spre Atotștiutorul Dumnezeu, cine nu uită îndatoririle sale de om și creștin, acela e salvat, conștiința aceluia e curată, și deaceea a lui este răsplata fericirii eterne.

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaș*
confesorul garnizoanei Oradea.

Inaugurarea anului şcolar la Academia Teol. „Andreiană“

In 27 Septemvrie a. c., s'a făcut inaugurarea festivă a anului şcolar 1929/30 la Academia noastră teologică.

In biserica catedrală după terminarea serviciului divin s'a oficiat invocarea Duhului sfânt, apoi studenţii Academiei şi corpul profesoral s'au întrunit în sala Academiei, unde a sosit după o scurtă pauză I. P. S. S. Mitropolitul *Nicolae* cu P. S. S. arhiereul *Vasile* şi consilierii metropolitani şi arhiepiscopeşti.

Rectorul Academiei, dl N. Colan a adresat studenţilor o avântată cuvântare despre înalta misiune a preoţiei arătându-le, că preoţia nu-i o carieră, ci o misiune, care se poate câştiga prin două mijloace: prin pasiunea cărţii şi pasiuuea virtuţii, punând ambele, atât cartea cât şi virtutea în slujba Mântuitorului, iar cadrul pregătirii îl formează disciplina: externă şi internă. Cea externă are să se manifesteze prin decenţă în purtare, prin măsură şi curăţenie; cea internă prin cugetare, simţire şi fapte.

A arătat în mod clasic, că într'o şcoală de cultură cum este Academia teologică, nu are să domnească o disciplină de cazarmă, ci o disciplină isvorâtă din conştienţă. Elevii au să fie cu ascultare faţă de mai mari, o ascultare isvorâtă din dragoste. Au drept la libertatea de care se vor face vrednici. — Cine osteneşte muncind, are drept la odihnă. Cine se trudeşte ostenind întru cele bune, — are dreptul la bucurie.

I-a îndemnat să ispitească scripturile, să se ispitească pe ei înşişi, să ostenească întru cele bune, pentru mulţumirea şi fericirea proprie, pentru prestigiul Instituţiei căreia sunt chemaţi să slujească, pentru Hristos.

De încheiere mulţumeşte I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae* pentru deosebitul interes şi bunăvoinţa ce o arată şcoalei, asemenea şi P. S. Sale arhiereului *Vasile* şi Venerabilului Consiliu arhiepiscopesc, şi declară de inaugurat anul şcolar 1929/30.

După dl rector I. P. S. Sa adresează studenţilor o frumoasă cuvântare plină de învăţături şi sfaturi părinteşti.

Aminteşte că la un an după ridicarea vechiului Seminar teologic la rangul de Academie teologică, la festivitatea unui început de an şcolar a adresat corpului profesoral dorinţa de a-şi înălţa criteriile după care au să conducă tinerimea, iar cu un an mai târziu a îndemnat pe studenţi să nizuiască a se ridica la criteriile superioare ale dascălilor lor şi constată cu bucurie, că atât profesorii cât şi elevii au urmat sfatul arhieresc şi în şcoală se face tot mai mult progres.

Aminteşte, că în anul acesta s'au anunţat tot mai mulţi tineri cari voesc să îmbrăţişeze misiunea preoţească şi astfel s'a putut face şi o selecţiune mai mare.

Indeamnă pe elevi să urmeze cele accentuate de dl rector de a-şi deschide larg porţile sufletului, pentru primi pe Hristos în inimile lor. Elevii nu au să piardă nici o ocaziune de a se identifica cu întreaga fiinţă a Mântuitorului nizuindu-se ca prin cunoştinţele ce le câştigă în şcoală să-şi formeze adevăratul caracter preoţesc, ca atunci când se vor prezenta la hirotonire, darul dumnezeesc să cadă pe un pământ roditor şi bine pregătit.

Din partea şcoalei sânt puse la dispoziţia tinerimii toate mijloacele necesare pentru o bună pregătire şi numai dela studenţi depinde să-şi încordeze puterile ca să şi poată înzestra sufletul cu ştiinţă şi virtute. De încheere roagă pe bunul Dumnezeu să trimită atât asupra elevilor, cât şi asupra profesorilor darul şi binecuvântarea sa.

Atât asupra profesorilor şi a elevilor, cât şi asupra întregei asistenţe, ambele vorbiri au făcut adâncă impresie.

Viaţa românească în America

— Propaganda culturală —

Sfânta noastră biserică naţională şi-a câştigat titlu de veşnică recunoştinţă prin misiunea culturală desfăşurată în trecut. Ea ni-a creiat limba literată, a prefăcut în grai viu comorile de simţire şi de cugetare ale cărţilor bisericeşti. A creiat bunuri culturale şi prin şcolile ei confesionale ni-a pregătit sufletele pentru idealul naţional, înfăptuit în războiu.

Sfânta biserică e chemată şi în viitor să sfinţească cultura naţională şi să o ancoreze în Dumnezeu, izvorul binelui, al frumosului şi al adevărului.

Zice americanul Gilbert Muray în conferenţa sa despre religia omului cult de azi:

«Omul e înlănţuit de prezentul extern şi ceeace numim religie, în mare măsură e lucrul, care i arată secretul şi mijlocul sigur de-a eşi din temniţă, dărâmând zidurile, lăsându-l şi mai departe în prezent, dar acest prezent se lărgeşte, devine încăpător, încât nu mai trăeşte ca într'o temniţă, ci este aievea într'o lume liberă.

De eşti om de litere şi n'ai religie, influinţa ta nu e constructivă.

Religia reţine proaspete amintirile trecutului, care aparţin trecutului şi eternităţii. Acesta e real. Luăm în primire moştenirile rasei. Ajungi în legătură cu tot ce e mai bun trecut şi tot ce e nobil în prezent şi este o punte de încopciare cu viitorul».

Misionarul ortodox trebue să fie înzestrat cu astfel de cultură ca să se ştie orienta în învălmăşeala curentelor de idei ale vremii şi să poată ţinea pe calea dreaptă pe credincioşii săi şi în contact manifestaţiile culturii naţionale.

Această misiune e cu atât mai imperativă întrucât coloniştii români se găsesc la răscrucea tuturor drumurilor. Ei s'au strămutat dela sat la oraş, dintr'un mediu patriarhal în altul ultramodern, care aduce în încurcături serioase şi pe cei mai înaintaţi în cultură.

Alăturea de şezătorile culturale ale unor colonii mai puternice stau întrunirile de cultură din unele locuri cu declamaţii din revista pornografică «Furnica» dela Bucureşti. Ce e drept au trecut Oceanul şi cărţi bune, dar n'au trecut clasicii noştri: Creangă, Eminescu, Coşbuc, Delavrancea, Caragеale. Bibliotecile publice americane ar procura cele mai bune cărţi româneşti, dar nu e cine să informeze direcţiunile acestor minunate aşezăminte despre lucrările bune şi potrivite publicului românesc. Propaganda culturală prin presa de-acasă şi cea din America e singura rouă a sufletului însetat de apă vie a literaturii. Dar presa de azi neglijează literatura ziditoare de suflet şi strecoară otrava luptelor politice, iar colonistului i-ar prii un naţionalism constructiv, seninătate şi încredere.

Singură presa, ca hrană e insuficientă. E o pânză magică peste realitatea de o clipă a vieţii. Intâmplările de câteva zile sau săptămâni sânt îngropate.

Căutarea forţată a clipei trecătoare dărâmă substratul, profunditatea, distanţa, umbra şi solidaritatea lucrurilor. Realitatea devine un lucru la suprafaţă cu două dimensiuni. Lumea se prezintă ca o pictură chinezească fără perspectivă. Dar proectările acestea fulgerătoare ale realităţii sânt stricăcioase pentru viziunea minţii. Lipsa de cumpănire face rău senzului moral. Un lucru e mare azi, mâne vine altul. Lumea se pasionează de ce e nou. El trebue completat cu ce e important.

Acţiunea momentană e totul, tendinţa — nimic. De aici capriciul, eternul flux şi reflux.

Propaganda culturală sistematică trebue să creeze perspectiva istorică, selecţionarea valorilor şi intuiţia filosofică.

Propaganda culturală e în faşe şi aşteaptă apostoli destoinici la muncă neobosită şi sistematică.

Tr. Scorobeţ.

Emancipare progresivă

S'a înfiinţat de curând în capitală *Liga pentru emanciparea progresivă a femeii.*

Are următorul program:

Va lupta:

1. Contra acordării de drepturi politice femeilor, în aşteptarea unor vremuri mai normale pentru ţară;

2. Contra imoralităţii sub toate formele;

3. Contra mişcărilor antinaţionale şi de desagregare socială.

Va munci:

1. Pentru dobândirea drepturilor civile şi încetarea asupririi femeii de unele legi;

2. Pentru ridicarea nivelului moral al societăţii de azi;

3. Pentru formarea tineretului pe o bază creştină şi idealistă.

Va înfiinţa:

1. Cămine pentru copii de şcoală, studente, funcţionare;

2. Orfelinate, azile de bătrâni, case de reeducare, leagăne pentru copii de muncitoare;

3. Colonii de vară, terenuri de recreaţie;

4 «Casa mamei» la sate, pentru micşorarea mortalităţii şi educarea ţărancei.

«Liga pentru emanciparea progresivă a femeii» va face să apară şi o revistă intitulată «Femeia de mâne», prin care se vor propovădui lucrările Ligii şi cele mai bune păreri despre misiunea femeii.

Membrii «Ligii» sânt de două feluri:

1. Membri activi, şi 2. membri aderenţi.

Membri activi sânt obligaţi a plăti o cotizaţie de lei 240 anual şi abonamentul la revista «Femeia de mâne» (lei 260 anual).

Membrii aderenţi vor plăti o cotizaţie de lei 100 anual şi — facultativ — abonamentul la revistă.

Toate înscrierile de membri şi orce corespondenţe se vor înainta dnei *Sanda I. Mateiu*, Bucureşti, str. Radu Vodă Nr. 24 bis.

Publicaţiuni oprite în ţară. Cărţile ungureşti de rugăciuni *Leiki rózsabimbók* (Boboci de roze sufleteşti), *Miatyánk* (Tatăl nostru), *Leiki manna* (Mană sufletească) şi *Ajtatósság gyöngyei* (Mărgăritare de cucernicie), au fost interzise din partea ministerului nostru de externe şi a direcţiunii siguranţei generale. Introducerea şi respândirea în ţară a numitelor cărţi de «rugăciuni» s'a oprit din motivul că urmăresc scopuri de propagandă vătămătoare neamului românesc.

UN MEMORIU

Ni se trimite la redacţie publicaţia de curând apărută şi tratând o chestiune de însemnătate deosebită, sub titlul:

Memoriul conferinţei mixte, întrunite sub preşedinţia P. S. Sale episcopului GRIGORIE al Aradului, la 29 Martie 1929, în Timişoara şi constituită din reprezentanţi ai bisericii, administraţiei politice, şcolare-culturale şi sanitare de pe teritorul Episcopiei Aradului, — urmărind îmbunătăţirea condiţiilor morale şi de ocrotirea populaţiei româneşti, mai ales la frontiera sudvestică a României.

In cele ce urmează redăm *desideratele*, ce le-a exprimat ancheta dela Timişoara şi le recomandăm atenţiei tuturor factorilor, cărora li se cuvine să le cunoască pentru a căuta mijloacele potrivite întru realizarea ideilor de luminare şi de înălţare a poporului şi statului nostru.

I. Pentru *îmbunătăţirea administraţiei sanitare* şi a asistenţei sanitare, să se solicite legiferarea în senzul unei reale descentralizări, împreunată cu cointeresarea materială şi armonizarea de interese între minister şi oraşe, respective judeţe. Statul, din a sa parte, să contribue la bugetele sanitare judeţene cu o subvenţie de cel mult 50% sau cel puţin 30%.

II. Până să se găsească chipurile şi mijloacele de creiarea de instituţiuni sanitare nouă, serviciul sanitar să fie desvoltat pe baza profilactică sau de prevenire. In această categorie de îngrijiri vine: înfiinţarea de preventorii de tuberculoză, colonii la mare şi la munte, organizate, ca la cehi, în strânsă legătură cu şcoalele.

III. In aceeaşi categorie de profilaxie să fie pusă şi o *propogandă* cât mai intensă, împotriva venericilor, precum şi tratarea celor infectaţi, prin dispenzarii speciale, eventual ambulante.

IV. Lupta împotriva alcoolismului să fie îmbrăţişată în chip deosebit de organele de conducere şi de legiferare ale ţării, cari să recurgă la următoarele mijloace: suprimarea băuturilor alcoolice cu o concentraţie de peste 15%, ceeace va avea de efect, că consumenţii de alcooi se vor restrânge la beuturi mai slabe. Să nu se admită nici vinurile mai tari de 15%.

V. Problema natalităţii reduse şi a mortalităţii prea mari dintre copii, nu e problemă sanitară, ci ea face parte dintr'un complex mai mare de probleme de stat. Statul trebue să încadreze în problemele, vitale atât natalitatea enorm de scăzută a populaţiei româneşti din Banat şi regiunile vecine, cât şi chestiunea mortalităţii prea mari în întreagă ţara, alături de asistenţa medicală, socială, juridică şi materială a copiilor.

Pentru cunoaşterea acestor probleme se cere, întâi de toate, ca organele statului să examineze starea lucrurilor prin o statistică oficială, detaiată şi reală, care azi ne lipseşte; să prezinte statisticeşte şi pe regiuni fenomenul despopulării, dimpreună cu cauzele acestui fenomen demografic negativ şi, în consecinţă, să fixeze, pe cale legislativă, măsurile vindecătoare ale relelor.

In special pentru promovarea pueri-culturei să se iniţieze ţinerea unui congres, pe cât se poate, regnicolar, sau cel puţin pe provincie, ca de ex. la Timişoara, unde acum 20 ani şi mai bine s'a ţinut un asemenea congres.

Dar, şi până la realizarea unui asemenea congres, se cere să acţionăm pe calea de propagandă: prin preoţi, învăţători şi medici, pentru luminarea societăţii asupra chipului de îngrijirea raţională a copilului, şi mai ales prin soţiile preoţilor şi ale învăţătorilor. Pentru scopul acesta ar tre-

bui să se ţină cursuri sanitare, pentru preotese, învăţătoare etc.

In cadrul acestor măsuri de luminare şi de îndrumare sanitară s'ar potrivi şi înfiinţarea de comitete sau comisii locale sanitare, din care să facă parte: preoţii, învăţătorii şi alte persoane intelectuale şi din popor, chiar şi femei.

VI. Ca problemă de ordin capital pentru îmbunătăţirea condiţiilor sanitare ale poporului nostru şi mai ales pentru salvarea copiilor, se cere să se înfiinţeze *camere de alăptare* (leagăne) pe lângă instituţiile industriale, unde sânt aplicate mame de ale copiilor mici. Să se înfiinţeze dispenzare ambulante. Şi, drept completare, să se formeze fără întârziere cât mai multe surori de ocrotire, cu destinaţie specială de instruirea mamelor, fie că le-ar cerceta pe la casele lor, ori că ar funcţiona cu aceeaşi destinaţie la dispenzarele de copii.

VII. Organizaţiile bisericeşti şi preoţeşti, şcolare, învăţătoreşti să fie invitate a acţiona la toate prilejurile posibile şi în sensul propagandei ce se desprinde din desideratele de mai sus, — între altele căutând legătura şi cu medicii, cari să fie invitaţi din partea acelor organizaţii, de a colabora prin conferenţe sanitare, mai ales când acele întruniri bisericeşti şi culturale ar avea cerc mai mare de publicitate.

VIII. Statul, care are interes capital ca salubritatea publică să prospereze şi ca puericultura să se desvoalte cât mai mult şi să-şi deie roadele sale mai ales azi, când în unele locuri scade mult populaţia românească, statul să se ocupe de toate aceste chestiuni şi pe cale legislativă; să creeze măsuri legale pentru sporirea instituţiunilor necesare acestui scop, pentru sporirea mijloacelor profilactice indicate mai sus numai rezumativ; şi mai departe, să caute mijlocirile pentru a armoniza, şi a determina şi organiza în mod concentric activitatea de aceasta natură a instituţiunilor existente: biserică, şcoală, administraţie şi instituţii sanitare, pentru ca munca lor să poată duce mai efectiv spre scopul luminării şi conservării populaţiei noastre şi din punct de vedere sanitar.

•

Din punct de vedere şcolar cultural:

I. Să se ceară ministerului instrucţiunei măsuri administrative şi chiar de lege ferare, întrucât nu ar fi suficientă procedura administrativă, în următoarele direcţiuni:

1. Prin reducerea unor materii cu care e supraîncărcată programa învăţământului primar şi secundar, să se asigure mai multă latitudine cunoştinţelor de igienă, mai ales în învăţământul secundar, chemat a ne forma intelectualitatea neamului.

2. Pentru realizarea acestei îmbunătăţiri în învăţământ, şcoalele secundare să aibă în corpul didactic şi câte un medic salariat ca profesori şi cu îndatoriri principale de catedră. La şcoalele secundare de fete rostul de profesor de igienă şi medic să-l ţină medicii-femei.

3. Şi până să se creeze aceste condiţii pe cale legislativă, conferenţa prezentă cere măsuri de tranziţie, prin sporirea cunoştinţelor sanitare în învăţământul secundar, cu începere dela anul şcolar viitor.

4. Cu specială privire la învăţământul profesional pentru ucenici, a cărora formare sufletească sănătoasă e mai primejduită în Ardeal, e de dorit, ca acestora să li se deie o educaţie religioasă cât mai temeinică, alături de educaţia naţională, ca să nu fie prinşi în cursele străinilor. Spre scopul acesta, în Ardeal în fiecare centru mai important cu ucenici, să se constituie pentru trebuinţele acestora, catedre de religiune, fără nici o amânare, chiar înainte de reforma prin lege a învăţământului profesional.

II. Guvernul ţării să fie rugat mai departe, a lua măsurile cele mai severe, legislative şi poliţiale, împotriva pornografiei, în toate formele sale de afirmare şi mai ales prin tipar; şi totodată să pună îngrădiri cuvenite între tineret şi între producţele şi manifestaţiile pornografice.

III. Sfântul Sinod şi ministerul instrucţiunei să fie rugate a interveni, împotriva scrierilor imorale, şi ca la «Casa Şcoalelor» să se respecte şi criteriile morale şi moralizarea la constituirea bibliotecilor şcolare, precum şi la selecţionarea publicaţiilor «Casei Şcoalelor» cu destinaţie pentru uzul şcoalelor de orce fel.

IV. Pentru păstrarea şi cultivarea armoniei între intelectualii satelor noastre, cari sânt mai ales preoţii şi învăţătorii cari, prea de multe ori, trăesc în desbinări dăunătoare apostolatului ce au a l îndeplini, să se apeleze la organele de superioritate ale acestor intelectuali, pentru a afla chipul de a-i determina la o viaţă şi activitate în armonie între-olaltă, iar pe cei vinovaţi să-i trateze în consecinţă cu devierea dela datoriile apostolatului lor.

•

Din punct de vedere administrativ:

I. Pentru îmbunătăţirea şi mai mult a condiţiilor conferenţelor administrative, care s'au dovedit aşa de folositoare de altfel, să se ieie demersuri de către şefii reprezentanţilor cari se întrunesc în acelea, cerându le şi mai mult devotament pentru cauză, şi anume o participare şi mai regulată, dimpreună cu o studiere cât mai serioasă a problemelor dela ordinea de zi.

Ca o direcţie de perfecţionare a acestor conferenţe se semnalează necesitatea, ca ele să se ţină nu numai în centre ci şi pe sate, cu referenţi designaţi din vreme, cari să ţină conferenţe şi să deie lămuriri, ce s'ar afla necesare pentru luminarea organelor administrative mai inferioare şi chiar şi a poporului, în chestiuni de lege şi de administraţie, cari îl privesc mai de aproape.

II. Pentru înlăturarea şi chiar pentru prevenirea multor abuzuri şi dizordini de multe feluri, să se ceară guvernului măsuri, ca cârciumele să steie necondiţionat închise în Dumineci şi sărbători, conform legii în vigoare, şi ca să nu se deie voie, ca «jocurile» să se facă prin crâşme. Restricţiunea aceasta să se aplice cârciumelor la sate şi atunci, când ele au şi destinaţia, mai mult fictivă decât reală, de a fi şi restaurante.

III Să se ceară guvernului măsuri şi în înţelesul, ca şi administraţia politică să urmărească şi să înlăture din popor scrierile nemorale şi cu tendenţe subversive la adresa religiei.

•

Din punct de vedere bisericesc:

I. Factorii de conducere bisericească să gătească instrucţiunile necesare către organele lor subalterne, pentru a deschide o propovăduire stăruitoare, cu scopul de a suprima marile răni morale şi sociale dintre noi, care sunt: concubinajul, avorturile şi divorţurile; şi totodată să fixeze o serie de măsuri de caracter canonic disciplinar la adresa vinovaţilor din amintitele categorii de păcate, prin care ni se distruge neamul şi societatea.

In această privinţă să se facă raport şi Sfântului Sinod, pentru a acţiona Insuşi, prin autoritatea Sa înaltă.

II. Să se intervină la guvernul ţării, pentru a se constata numărul concubinilor minori şi de a suprima acest desfrâu prin mijloace de stat, precum şi de a recurge şi la măsurile cuvenite pentru suprimarea concubinatelor peste tot, a avorturilor şi a altor rele, carc distrug societatea noastră.

Statului să i se ceară şi aceea, ca să stăruie pentru a se introduce la funcţionarii săi — cari trebue să premeargă cetăţenilor şi cu exemple bune — o viaţă familiară cât mai ordonată.

III. Biserica să iniţieze misiuni pentru popor cu scopul de a se lăuda cu acel prilej ilustituţia familiei, ideea de tată şi mamă şi bucuria de a avea prunci.

Să se facă o conştienţioasă catechizaţie a mirilor, înainte de sf. Taină a căsătoriei.

Să se ţină pe sate conferenţe mixte, compuse din preoţi, învăţători, medici şi factorii administraţiei, cu prelegeri pentru popor.

INFORMAŢIUNI

Numire de profesor. Consiliul arhiepiscopesc a numit profesor la Academia teologică «Andreiană» pe dnul Gheorghe Secaş licenţiat în teologie dela Facultatea teologică a universităţii din Strasbourg.

In scrisoarea a şasă, dela 28 Septemvrie 1929, dl ministru I. Mihalache dela agricultură, aduce aminte plugarilor să facă *rotaţia* semănăturilor, adecă rânduirea plantelor, cultivate pe o bucată de pământ, în scop de-a spori producţiunea.

O delegaţie a comitetului central al Asociaţiei generale a clerului ortodox, compusă din preoţii P. Partenie, G. Creţu şi G. Comana, a fost primită în audienţă de dl prim-ministru Iuliu Maniu, căruia i s'a plâns că mulţi preoţi ortodocşi pentru că au citit la 16 Iunie c, în biserici, protestul Sf. Sinod împotriva ratificării concordatului cu biserica Romei, li s'a reţinut salariile şi sânt purtaţi pe la parchete. Delegaţia a asigurat pe dl prim ministru, că preoţimea ortodoxă, protestând contra concordatului, n'a înţeles să facă agitaţie politică de partid, ci au căutat să-şi apere credinţa strămoşească şi neamul. Dl prim-ministru a fost rugat să facă să înceteze prigoana împotriva clerului ortodox, cu un moment mai de vreme spre a nu se da prilej preoţilor să aducă în discuţie chestiunea aceasta, în congresul pe care-l ţin în Bucureşti, la 15 şi 16 Octomvrie. Dl prim-ministru a făgăduit tot sprijinul său fiind convins că clerul ortodox are alte chestiuni de rezolvat, decât să facă agitaţii politice.

Electrificare. Ni se anunţă, că electrificarea părţilor de sud ale Ardealului intră în stadiu nou. In 20 Septemvrie a. c. Consiliul de administraţie al «Asociaţiunii comunelor din judeţul Sibiu pentru introducerea curentului electric în toate comunele» a hotărât realizarea proectului de electrificare întocmit de prefectura judeţului Sibiu în anul 1924. Uzina electrică de pe râul Ţibin, care a fost concesionată de Minister în anul curent pe durata de 90 ani, are menirea a exploata forţa apei râului Ţibin şi va avea posibilitatea de a produce cu utilizarea unei căderi de 230 metri deocamdată 6900 cai putere. Lucrările se vor începe în anul curent şi se vor termina în timp de 2 ani. Acum câteva săptămâni s'a făcut cunoscut publicităţii, că societatea pe acţiuni «Seta», sprijinându-se pe un grup financiar din Elveţia, a hotărât executarea construirii uzinei electrice, proectate la Mediaş, pentru care guvernul anul acesta a aprobat concesiunea prevăzută de lege pe durata de 45 ani, admiţând întrebuinţarea gazului metan pentru producerea energiei necesare. Prin realizarea celor 2 uzine electrice va fi dată baza de a duce la bun sfârşit electrificarea teritorului de sud al Ardealului în condiţii economice avantajoase, în strânsă colaborare cu uzinele electrice existente: la Sibiu, Sebeş, Sighişoara şi Făgăraş.

«L'Europe nouvelle», revistă franceză, din 14 Sept., publică următoarea întâmplare: *«Dl Maniu şi croitorul său»*. Puterea n'a dat mania grandomaniei lesder-ilor partidului ţărănesc român. Insuş preşedintele consiliului, dl Iuliu Maniu, îşi continuă viaţa simplă, pe care o ducea în opoziţie. Drept probă anecdota următoare, care circulă prin cafenelele din capitală: Intr'o bună zi primi din Bucureşti croitorul preşedintelui, care locueşte în Cluj, în Transilvania, o telegramă redactată în terminii aceştia: «Rog întoarce trei rânduri şi trimite. Maniu». Crezând la început că este o glumă, rupse croitorul telegrama, dar o săptămână mai târziu primi o scrisoare dela dl Maniu, în care-l întreba de ce nu i-a dus în îndeplinire instrucţiile. Atunci luă croitorul trenul şi plecă la Bucureşti. I-a spus preşedintelui că nu i-a priceput însărcinarea, că a crezut în orce caz că trebue să întoarcă un singur costum de haine... «Nu, nu, răspunse dl Maniu, acum, că sânt ministru-preşedinte, îmi dă mâna să-mi pot întoarce deodată toate trei costumele de haine»!

Si non e vero...

Abia a început vânzarea de cereale, şi personalul nărăvit în rele, al căilor ferate, caută să profite, cerând bacşişuri grase de la persoanele care au nevoi în staţiuni. In special şefii de gară fac dificultăţi, la cererile de vagoane, la repartizarea lor pentru încărcare şi chiar la expedierea lor. In faţa acestei triste constatări, directorul general al cfr. a dat acum o circulară prin care face cunoscut că întregul personal al căilor ferate este obligat să facă toate înlesnirile publicului, fără vreun beneficiu material. A fost prevenită toată lumea, că la prima reclamaţie ce se va primi de la persoane demne de încredere, vinovaţii vor fi pedepsiţi exemplar, fără a se mai face vre-o cercetare.

La Tapiseria naţională din Sibiu, strada Tribunei Nr. 16, (lângă Tipografia arhidiecezană) se confecţionează în mod artistic tot felul de cusături şi broderii, precum şi steaguri naţionale româneşti pentru sfintele biserici, reuniunile de femei, societatea tineretului «Sf. George», reuniunile de meseriaşi etc., cu icoane pictate în ulei sau brodate în Gobelin. Doritorii sunt rugaţi a se adresa cu toată încrederea, asigurându-i că comandele le vom executa cu cea mai mare conştienţiozitate şi promptitudine, pe lângă preţurile cele mai convenabile. *Tapiseria naţională.*

ŞTIRI LOCALE

Anunţ. In temeiul hotărârii din 24 Septemvrie 1929 a Consiliului municipal, invităm pe toate persoanele, (inclusiv femeile) care sânt îndreptăţite conform legii a fi înscrişi în *Listele de membri* (apartinenţă) ai comunei, precum şi în *listele de alegători ai comunei Sibiu*, întrucât au neglijat să o facă în zilele din 9—21 l. c., să se îngrijească ulterior în timpul până inclusiv *3 Octomvrie a. c.* ca să fie înscrise la primărie, aşa după cum s'a arătat în publicaţiunea-afiş, ce se poate vedea în locaiurile publice.

Nr. 182/1929. (132) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunel**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.
2. Casa parohială cu supraedificate.
3. 22 jug. cat. $^3/_4$ arător $^1/_4$ fânaţ, care se va întregi conform hotărârei comisiei de împroprietărire cu 7 jug. cat. arător.
4. Folosirea cimiteriului vechiu cca 2 jug.
5. Câte 1 ferdelă cucuruz sfărmat şi 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.
6. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite în terminul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin la 4 Sept. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petru Medeşan
adm. prot.

Nr. 765/1929. (131) 1—3

Concurs

In conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 4944/929 şi în înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Veneţia de sus**.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.
2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.
3. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil şi fânaţ.
4. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen oficiului protopopesc Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 23 Septemvrie 1929.

Vasile Stoicanea
protopop.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

---

Ad. Nr. 406/1929. (129) 3—3

Concurs repeţit

Pentru ocuparea parohiei de cl. III, **Bogata olteană** cu filia **Dopca**, protopopiatul Cohalm (Rupeni) se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Retribuţiunile acestui post sânt:

1. Intregirea deta stat, potrivit coalei B.
2. Sesiunea parohială de 6 jug., plus 4 jug., ce stau încă sub arendă forţată.
3. Stola obişnuită în tract.
4. $1^1/_2$ ferdelă de porumb dela fiecare familie din parohie şi filie.

Concurenţii îşi vor înainta petiţiile, însoţite de acte, subsemnatului oficiu protopopesc, în termenul deschis, urmând a se prezenta în parohie, pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Oficiul protopopesc ort. rom., din ord. Nr. 7136/1929 al Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc.

Cohalm (Rupeni), 17 Septemvrie 1929.

Alexandru Brotea
protopresbiter.

---

(128) 3—3

Concurs

Postul de **bucătăreasă** la internatul liceului ortodox român «Avram Iancu» din Brad e vacant cu 1 Octomvrie. Persoanele care doresc a ocupa acest post, să-şi înainteze cererile însoţite de acte direcţiunii liceului în Brad până în 30 Septemvrie. Salar dela stat Lei 2500.

Direcţiunea liceului ortodox «Avram Iancu», Brad.

Nr. 417/1929. (127) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Apoldul de sus**, protopopiatul Mercurei, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.
2. Sesiune parohială 31 jugăre 1082 st. p., din care 3 jugăre 480 st. p. pământ arabil, iar 28 jugăre 602 st. p. fânaţ.
3. Dela comuna politică contra valoarea alor 6 stânjini de lemne.
4. Relut pentru locuinţă dela comuna politică Lei 3600 anual.
5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termin oficiului protopopesc în Mercurea si să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mercurea, 16 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanenţă următoarele Cărţi rituale:

Acaftist, legat

Apostol, legat în piele cu copcii

Carte de Tedeum, legată

Ciaslov, legat

Evanghelia, legată foarte fin, în pluş cu evangheliştii în Email, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată foarte fin, în piele cu evangheliştii, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată în piele şi cu copcii

Evanghelia, legată jumătate în piele

Evhologiu (Molitvelnic) legat jumătate în piele

Liturgier, legat în piele

Mineiele, legate

Octoih mare, legat în piele şi cu copcii

Octoih mic, legat

Penticostar, legat jumătate în piele

Psaltirea, legată

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ **legate şi broşate** ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 5 Octomvrie 1929 Nr. 68

Telegraful Român

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Şaguna 8) Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de **Dr. I. MATEIU**

I

Consideraţiuni generale

Ratificarea convenţiei politice-bisericeşti, încheiate de Statul nostru cu Vaticanul, a stârnit în opinia publică, cum era de prevăzut, un val de nemulţumire şi de îngrijorare.

Este el legitim sau nu?

Creatorii politici ai Concordatului, ca şi beneficiarii lui ecleziastici îl consideră lipsit de ori-ce temeiu serios, pe când majoritatea poporului românesc, prin glasul conducătorilor săi sufleteşti, îl găseşte perfect justificat.

In această diversitate de opinii, e firesc să ne întrebăm: *unde-i adevărul?*

Pentru a-l găsi, e nevoie să cercetăm, în linii mari, în ce măsură asigură Concordatul *interesele noastre de Stat.*

Aceasta n'o vom putea descoperi, nici din exhibiţiile suspecţilor apologeţi ai catolicismului şi nici din retorismul de tribună al oamenilor politici, adeseori foarte străini de probleme bisericeşti aşa de complicate ca aceasta.

Cea mai sigură metodă este, să examinăm însăşi dispoziţiile principale ale Concordatului, punându-le în paralelă, deoparte cu stările de fapt şi de drept ale *României*, iar de alta cu prevederile acordurilor similare convenite de alte state europene.

*

Fiind-că suntem în domeniul unei convenţiuni de natură *bisericească*, cea dintâi întrebare trebuie să se pună astfel: *care-i situaţiunea României sub aspectul credinţei?*

Starea de fapt ne arată, că poporul românesc urmează — cu o mică excepţie — *credinţa ortodoxă.* Acest adevăr este consfinţit şi de Constituţie în art. 22 când zice că este «*religia marei majorităţi a Românilor*», spre a-i atribui, în consecinţă, bisericii ortodoxe calitatea de biserică *dominantă.*

Suntem astfel, şi de drept şi de fapt, un *Stat ortodox*, ori cât de mult ar încerca adversari interesaţi sau detractori înfumuraţi, să distrugă o mare tradiţie istorică prin etalarea intempestivă a faimoasei teorii *interconfesionale.*

Ca analogie, putem cita cuvintele lui *Mussolini* din expunerea de motive a Concordatului italian: „aproape totalitatea poporului italian fiind catolică, şi fiind catolicismul o foarte veche glorie şi tradiţie italiană, *Statul*, care este organizaţia juridică a naţiunii italiene, *nu este şi nu poate fi decât catolic*».[1]

Deci, din punct de vedere religios, interesele Statului românesc sunt şi rămân în *ortodoxie*, contopindu-se cu ea. De aceea, când se pune în discuţie reglementarea unui *cult strein*, ea trebuie să se facă în funcţie directă de această realitate ortodoxă, care nu poate fi ştirbită prin justificări răsuflate de „*egalitarism*“ democratic sau de dubioase profituri politice.

Parafrazând pe *Mussolini* vom zice, că era necesar să se garanteze, într'o formă tangibilă, deplina libertate a celorlalte culte, fără a se uita însă nici o clipă, că într'un Stat ortodox, *Biserica ortodoxă trebuie să se bucure de-o situaţie juridică de favoare particulară.*[2]

Aşa ceva nu numai că nu conţine legea de organizare a Bisericii ortodoxe, ci dimpotrivă, găsim la fiecare pas aplicaţiunile tezei »*egalitare*», care înseamnă o consacrare a dureroasei *inegalităţi* din trecutul ei de prigonire şi de suferinţă.

Cu atât mai stranie ni se pare acum şi declaraţia giranţilor *Concordatului*, care încearcă să ne asigure, că nu s'au atins întru nimic drepturile Bisericii ortodoxe şi condiţiile ei de progres în Statul român.

Cât de liniştitoare putea fi această asigurare au dovedit-o pe deoparte la *Cameră* preoţii ortodocşi, iar de alta la *Senat* cei 18 Ierarhi, cărora nu li se poate contesta nici inteligenţa şi nici patriotismul, şi cu atât mai puţin competinţa în materie concordatară.[3]

De îndată ce *ortodoxia* formează structura sufletească intimă a *Statului*, este limpede, că interesele de viaţă ale uneia se împletesc în mod organic cu ale celeilalte şi de aceea orce interferenţă în ordinea *religioasă* se va resimţi cu aceeaş intensitate şi în cea *politică*, influenţând desvoltarea generală a Ţării.

Având acest punct de orientare, să procedăm la analiza Concordatului, spre a ne da seama de proporţia, în care el serveşte sau păgubeşte interesele noastre de existenţă *naţională.*

II

Chestiunea Eparhiilor

Mai întâi Concordatul aduce o întărire considerabilă a Bisericii catolice, deoparte prin înfiinţarea alor *două Eparhii noui*, una greco-catolică şi alta armeană, iar de altă parte prin strângerea catolicilor, de origini şi rituri diferite, într'o organizaţie *unitară*, ceea ce nu-i reuşise în trecut nici Ungariei *catolice.*

Ne întrebăm ce interese de Stat s'au servit prin această fortificare a ierarhiei catolice? S'a identificat vr'odată catolicismul — în trecut şi în prezent — cu viaţa şi idealurile neamului românesc?

Prin esenţa lui internaţional, *Vaticanul* nu propagă şi nu favorizează unităţile naţionale — dovadă peremtorie Italia dela 1870 — fiindcă idealul său este *monarhia universală*, sub flamura catolicismului.[4] Probele ni le-a furnizat şi nouă: *Haidudorog* şi *Incoronarea.*

Catolicismul este şi rămâne o primejdioasă forţă ofensivă contra ortodoxismului şi o redutabilă putere de penetraţiune victorioasă înlăuntrul şi peste frontierele statelor *naţionale.*

De aceea, România, ca ţară ortodoxă, avea cu atât mai mult datoria, să privească *Concordatul* nu în lumina utilităţii îndoielnice a ceasului de faţă, ci în perspectiva largă a desvoltării noastre naţionale *de mâine*, pe care trebuie s'o pună la adăpost de influenţele rafinate, ce le implică un catolicism organizat cu concursul nostru, dar fără cunoaşterea perfectă a fiinţei lui complicate, sinuoase şi tentaculare.

Se va zice, dar s'a desfiinţat episcopia catolică de *Oradea*, ceea ce constitue un succes din punct de vedere românesc. E o simplă iluzie!

Căci în acelaş loc se spune, că ea se *uneşte* cu Episcopia de Satu mare «*aeque principaliter*».[5] Ce însemnează aceasta în terminologia curiei papale? Că numai *persoana* Episcopului dispare, încolo organizaţiunea Eparhiei rămâne *intactă*, cu capitlul ei, cu canonicii şi ceilalţi funcţionari, grevând mai departe bugetul Statului.

Şi ca să risipească orce îndoială în acest punct, Vaticanul a introdus în Concordat art. 11 prin care „se menţine capitlul canonicilor în statul juridic şi patrimonial în care se găseşte *actualmente*“.

Pentru a ne convinge şi mai bine, că aceasta este concepţia papală, e suficient să citâm art. 17 din Concordatul *italian*, care tratează tocmai despre *reducerea* Eparhiilor.

---

[1] Cf. *E. Devoghel*, La question romaine sous Pie XI et Mussolini. Paris 1929, pag. 297.

[2] La *Devoghel*, o. c. p. 289.

[3] A se vedea discursurile mari dela desbaterea legii Cultelor şi a ratificării Concordatului, în special ale I. P. S. Mitropolit al *Ardealului.*

[4] Cf. teza 24 din *Syllabus.* Vezi şi Dr. *Fr. Giese*, Grundzüge des kath. Kirchenrechts und Staatskirchenrecht. Bonn. 1924 pag. 185.

[5] Vezi art. II din Concordat. Termenul „desfiinţare“ este evitat cu grijă, spunându-se foarte diplomatic, că „teritorul Orăzii-mari trece sub jurisdicţiunea Episcopului actual dela Satu-mare“. Deci nu se desfiinţează «*Episcopia*», ci se schimbă numai jurisdicţia «*teritorului*»!

Aici se spune textual: „E bine înţeles, că această reducere nu implică reducerea *titlului Eparhiilor, nici a capitlurilor cari vor fi conservate*». Apoi în acelaş loc: „Reducerile amintite, *vor lăsa intacte* toate resursele economice actuale ale Eparhiilor şi a celorlalte organizaţiuni bisericeşti existente, *cuprinzând şi sumele cari se plătesc astăzi de către Statul italian*».[6]

Prin urmare, în cazul desfiinţării unei Eparhii, nu numai că rămâne în picioare întreaga organizaţie eparhială, dar ceea ce-i mai grav, Statul este obligat să-i pună la dispoziţie, şi pe mai departe, subvenţia materială fără a reduce ceva din ea.

Cum n'avem nici un motiv să credem, că Sf. Părinte ar simpatiza mai mult România *ortodoxă* decât Italia *catolică*, aplicaţiunea teoriei va fi aceeaş şi în consecinţă, „desfiinţarea" Episcopiei catolice de *Oradea* înseamnă de fapt exclusiv dispariţia titularului şi nimic mai mult.

Adevărat, că semnatarul Concordatului, dl *Vasile Goldiş*, un cunoscător al problemei, a încercat, în tratativele sale dela Vatican, să reducă numărul episcopiilor catolice. Domnia sa ne spune în broşura ce a tipărit-o, că a propus suprimarea Episcopiilor catolice dela *Satu-mare* şi *Oradea*, fiind suficiente pentru Ardeal cele dela *Alba-Iulia* şi *Timişoara*. Deasemenea s'a silit să demonstreze, că nici pentru *grecocatolici* nu este necesară o nouă episcopie la Nord, ci exclusiv o nouă arondare a celor existente. Vaticanul a refuzat a limine această încercare, declarând, *că este legat prin promisiunile hotărâte şi definitive luate faţă de cele două biserici.*[7]

Intru cât aici era vorba de-o importantă problemă de Stat, ni se pare că dl *Goldiş* a renunţat prea uşor la datoria ce-o avea, de a recurge la toate mijloacele ce i le oferea calitatea sa oficială, pentru a face să triumfe punctul de vedere *românesc*. Şi nu numai parţial.

Căci tratându-se, pentru primaoară, organizarea pe baze noui a catolicismului din *România*, se impunea dela sine o examinare temeinică şi riguroasă a *situaţiei generale* sub raportul numeric al *centrelor* ierarhice.

S'ar fi văzut atunci, că eparhii cu 50,000 de credincioşi sau chiar mai puţini, cum sunt cele de *Bucureşti*, de *Iaşi*, de *Oradea* şi *Lugoj* nu pot avea nici un drept de existenţă, [căci la ortodocşi protopopiatele au această întindere], şi cu atât mai puţin cea nouă, armenească dela *Gherla*, care abia numără 3000 de suflete. Nici chiar prin contopirea lor în două [Bucureşti—Iaşi şi Oradea—Lugoj], nu s'ar fi atins cifra normală, care să justifice titlul lor de viaţă în raport cu Biserica ortodoxă, unde eparhiile numără *milioane* de credincioşi.

Proporţiile reduse ale acestor eparhii catolice arată limpede originea şi menirea lor: *instrumente de infiltraţiune şi de distrugere a unităţii religioase ale neamului românesc.*

(Va urma).

[6] Vezi la *Devoghel*, o. c. p. 278.

[7] Cf. *Concordatul*. Arad. Tip. Diecezană 1928, p. 21.

Sfântul Sinod se întruneşte astăzi, Vineri, la 4 Octomvrie, în sesiune de toamnă.

Adunarea „Asociaţiunii"

Venerabilul aşezământ cultural, «Asociaţiunea pentru literatura română şi cultura poporului român», se întruneşte Duminecă, în 6 Octomvrie 1929, la Turda, unde e convocată adunarea sa generală din acest an.

Vremile noastre, de stârpiciune morală, în mersul lor păgânesc, au atins, între altele, şi vechea instituţie, care a fost şi este fala şi nădejdea Ardealului românesc.

Un comunicat, din zilele trecute, dat de comitetul dela Sibiu, vorbea de pierderi băneşti la administraţia centrală a Asociaţiunii, cifrate cu suma de aproape un ***milion*** de lei. Lămuririle precize despre această lipsă, deocamdată sânt păstrate sub tăcere, deşi publicul nu pare a fi mulţumit cu asigurarea că «fundaţiunile Asociaţiunii sânt neatinse», şi că pagubele sânt acoperite de garanţia dată de cei vinovaţi».

Ori care membru al corporaţiei este în drept să ceară ceva precizări. Se vor putea da, fără îndoeală, în adunarea generală dela Turda, şi astfel de precizări lămuritoare.

Mai vin însă alte necazuri financiare, ameninţând viitoarea activitate culturală a Asociaţiunii. Subvenţia dela guvern, prevăzută în bugetul anului curent, lasă mult de dorit; venitul din concesiile cinematografelor scade simţitor; ear taxele membrilor, când socotim depreţiarea banului, nu sporesc în proporţie cu necesităţile instituţiei.

In asemenea jalnice împrejurări, comitetul central n'a mai luat, în proectul de buget al anului 1930, nici o subvenţie pentru *Biblioteca poporală* a Asociaţiunii, nici pentru revista *Transilvaniei*, nici pentru secţiuni, — reducând activitatea publicistică a societăţii la un *calendar* pentru popor şi un singur număr, ***administrativ***, al revistei.

Secţiunile Asociaţiunii, într'o şedinţă plenară ţinută de curând la Cluj, au cercetat situaţia neplăcută şi au discutat modalităţile de îndreptare. S'au emis, în şedinţă, mai multe păreri şi propuneri.

Şi anume:

Un membru arată nesiguranţa ajutorului dat de guverne; cere deci ca Asociaţiunea să se organizeze economiceşte numai din taxele membrilor, — cum făcuse pe vremuri. I se răspunde, că numai din cotizaţiile membrilor şi din alte venituri proprii ale societăţii, în împrejurările de azi, nu se poate desfăşura cuvenita activitate culturală.

Alt membru arată că nu ne putem lipsi de biblioteca poporală şi de «Transilvania», — ele trebue susţinute, chiar dacă s'ar reduce numerele de tipărit; să se mărească taxele de administrare a fundaţiunilor, şi să se facă demersuri, ca Asociaţiunea să primească ce i se cade din lăsământul fostului preşedinte de onoare al Asociaţiunii, Regele Ferdinand I.

Se mai propune contractarea unui împrumut pentru susţinerea mijloacelor de activitate culturală absolut necesare. Apoi, să se adreseze apeluri către judeţe, comune, parohii, pentru înscrierea de membri.

S'ar putea face paşii necesari, observă alt membru, ca averea *fondului de teatru* să treacă la Asociaţiune, conform statutelor, ş. a. —

Adunarea generală dela Turda este chemată să examineze, să cumpănească şi să aducă hotărârile ce le va chibzui de cele mai potrivite, pentru a salvà de vegetaţia ce ameninţă o societate, pentru care înaintaşii noştri, modeşti şi glorioşi, au cheltuit atâta muncă, sănătate, însufleţire şi avere bănească...

FOIŞOARA

Cuvântul

Domnului, răsărit pe toate cărările vieţii, e călcat fără milă în picioare. Lumea neastâmpărată, veşnic călătoare, îşi împânzeşte privirile în zările apusului, flămândă după bogăţii şi fericiri nevisate.

Muritorul nu mai ţine seamă de ţărâna fiinţei sale. Şi numai aici înfloreşte farmecul vieţii! Dar ţărâna cere jertfă. Iar tovarăşii mei sânt cu mâinile goale. Ei caută în zări pe cel care o să le îmbie daruri bogate, fără să aştepte vre-o jertfă în schimb.

«Jertfa e muncă, iar munca-i zestrea materiei», zic ei. «Na prilejueşte nici o fericire. Noi o să cucerim lumea de mâne, clădită pe cumînţenia omului îndrăzneţ. Ni-o veşteşte îndrăzneala gândului nostru. In lumea ce va răsări mâne nu vor mai fi altare pentru jertfe de tot felul.

«Cel mai îndrăzneţ, nu cel mai viteaz va rosti cuvântul de vrajă. Va doborâ idolii de astăzi, va nimici religii şi obiceiuri şi va vesti stăpânirea Eului. Fiecare va stărui să cucerească tot ce-i dă putere».

Astfel grăesc tovarăşii mei, cei cu privirile pironite în zări, în vreme ce eu mă obosesc a culege din ogaşia drumurilor mărgăritare de preţ, cuvântul Tău, Stăpâne. El mă povăţuieşte a mă pătrunde de înţelepciunea vieţii fugare.

Şi nădejdea mă luminează pentru a-ţi găsi urmele Tale. Mângâiat de fericire, în umbrele amurgului mă voi apropia de altarul Tău şi voi aduce jertfă sufletul meu, cutezând a zice:

Ale Tale dintru-ale Tale Stăpâne.

Z. SANDU.

Misiunea bisericească în America

— Un raport —

Din tipografia arhidiecezei de Alba-Iulia şi Sibiu primim broşura:

Raport despre misiunea bisericească în America, 1928—1929, de **Tr. Scorobeţ**, *consilier arhiepiscopesc.*

Raportul, după cuvintele de introducere, arată:

Numărul, aşezarea şi ocupaţia coloniştilor români;

condiţiile spirituale şi morale din coloniile româneşti;

situaţia parohiilor;

conferenţa preoţească dela Cleveland;

congresul bisericesc dela Detroit, cu deciziile sale mai importante;

relaţiile externe: relaţiile cu ortodocşii, biserica anglicană, la conciliul federal. —

Situaţia parohiilor este următoarea:

Parohiile din colonii sânt constituite după sistemul corporaţiilor religioase americane. Fiecare parohie e încorporată la tribunal şi are drept să-şi facă statute, aprobate de adunarea generală a membrilor. Nici un statut n'are clauzula de aprobare a autorităţii bisericeşti din patrie.

Patrimoniul bisericesc aparţine parohiei. Numai în So. Omaha, Nebr. patrimoniul e transcris pe numele Mitropoliei Ardealului, ear biserica din Mtunion pe numele patriarhiei. Sânt scutite de impozite bisericile şi casele parohiale. Statul n'are amestec în chestii de credinţă şi disciplină. Adunarea generală a membrilor şi stolele preotului, alege funcţionarii bisericeşti şi pe preot. Un singur preot misionar: Simion Mihălţianu din Indiana Harbor slujeşte la aceeaşi parohie de 22 ani; toţi ceilalţi preoţi au angajamente temporale. Unele pa-

Să ne ridicăm şi noi, cei de astăzi, la înălţimea jertfelor acestor înaintaşi, venind într'ajutorul instituţiunii la fiecare bun român trebue să ţină cu toată căldura inimii. Dar -- nici statul să nu absenteze de la datorie.

Sfinţirea Sanatorului militar-Păltiniş

In cadrele unei impozante festivităţi, ilustrată prin prezenţa I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului, a dnei şi dlui ministru al armatei general de divizie H. Cihoski, a dnei şi dlui comandant al C. 7 A. general de divizie C. Găvănescul, a dlor prefect Dr. Coriolan Ştefan, şi primarului Dr. Goritz, apoi în prezenţa tuturor generalilor comandanţi de divizie, brigăzi şi regimente din întreg corpul 7 armată, s'a sfinţit şi inaugurat Duminecă 29 Septemvrie a. c. noul şi admirabilul Sanator al armatei, zidit pe culmile fermecătoare ale Păltinişului românesc.

Actul sfinţirii l-a săvârşit I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului, cu asistenţa protopopilor militari Serafin şi Dăncilă, apoi a păr. consilier I. Grovu şi a diaconului I. Dinu.

Solemnitatea sfinţirii a fost ridicată mult prin cadrul pitoresc format de careul celor peste 120 de ofiţeri, generali şi coloneli, în frunte cu ministrul armatei şi generalul de divizie C. Găvănescul — careu încadrat de brazii seculari, cari plini de mândrie îşi scăldau frunţile în razele soarelui de toamnă, trimiţătorul din belşug al luminii şi al căldurii binefăcătoare asupra tuturor cari au alergat din depărtări ca să-şi miresmuiască sufletul în această atmosferă de rară sărbătorire.

După terminarea sfinţirii apei I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* concentrându şi toată seninătatea sufletului Său în cuvinte vibrante cari au captivat suflet şi creer deopotrivă, a rostit o magistrală cuvântare, reuşind în câteva clipe să contopească sufletele tuturor celor prezenţi într-o pioasă rugăciune înălţată spre marele Dumnezeu, care ne vorbeşte tuturora prin frumuseţile naturii Sale încântătoare şi binefăcătoare sufletului şi trupului omenesc deopotrivă.

Eu cred, că în aceste momente, sufletul şi constiinţa adormită a multora s'a deşteptat la o nouă viaţă şi în razele soarelui vestitorul măririi Creatorului, asemenea şi în parfumul brădetului încunjurator şi au regăsit mulţi liniştea sufletului, perdută în frământările vieţii haine de astăzi.

I. P. Sf. Sa termină şiragul mărgăritarelor, împărţite în acea zi, cu o princiară dărnicie, prin cererea şi coborârea binecuvântării lui Dumnezeu asupra nădejdii noastre de azi şi de mâine, asupra M. Sale, Regelui Mihai I, asupra glorioasei noastre Dinastii şi asupra scumpei noastre Armate.

Cuvintele din urmă ale I. P. S. Sale, au fost acoperite cu urale nesfârşite şi entuziaste eşite din pieptul voinicesc al unui întreg corp de armată.

Urmează o masă camaraderească, servită din belşug pentru cei 180 participanţi, unde într'o atmosferă camaraderească vorbeşte cel dintâi dl ministru al armatei, general de divizie H. Cihoski, pentru M. Sa Regele şi pentru Dinastia Română.

Vădit emoţionat vorbeşte apoi pentru ministrul armatei generalul de divizie C. Găvănescul, care prin o intuiţie şi o rară putere de pătrundere, concentrează în cuvintele sale sentimentele unanime ale tuturor celor presenţi în ceea ce priveşte respectul nemărginit şi dragostea nefăţărită întruchipată într'un omagiu viu şi neperitor presentat ministrului Armatei din partea tuturora prin cuvintele sincere şi înţelepte ale vorbitorului, care cu multă dreptate a subliniat şi adevărul, că dl ministru al armatei şi-a asigurat încă de pe timpul când comanda corpul 7 armată, un loc de onoare în buna noastră amintire.

Vorbitorului îi răspunde distinsul nostru ministru de răsboi, începându-şi cuvântul său prin exprimarea mulţumirii ce o simte pentru îmbucurătoarea împrejurare, că la acest act măreţ a participat şi a ridicat cadrele serbării prin prezenţa Sa, I. P. S. nostru Mitropolit *Nicolae*, pe care îl asigură de toată solicitudinea şi toată înalta sa recunoştinţă.

Domnul ministru al armatei îşi exprimă adânc simţita mulţumire în special înfăptuitorului dorinţii sale de-a ridica la Păltiniş un Sanatoriu pentru armată, dlui general Găvănescul, care cu neobosită şi stăruitoare muncă, secondat de ofiţerii săi harnici şi destoinici, a realizat cu bani puţini, dar cu o stăruinţă de fier o operă menită să îndulcească concediile de vară seriilor de ofiţeri şi familiilor lor, veniţi să găsească la Păltiniş odihna şi distracţia binemeritată.

Dl ministru al armatei nu trece cu vederea munca nimănui, depusă pentru ridicarea acestui Sanator şi mulţumeşte tuturora; dela cel din urmă ostaş — cum spunea Domnia Sa, până la cei mai înalţi comandanţi ai lor, pentru zelul şi devotamentul arătat şi de astădată, când voinţa tuturora a învins obstacole neînchipuit de grele.

Cuvântarea dlui ministru al armatei a avut darul să arate tuturora felul cum trebue să aprecieze un şef nepărtinitor munca şi strădaniile subalternilor săi, iar armata a avut deastădată un nou şi fericit prilej să pătrundă în sufletul vrednicului ei comandant, cuvântul căruia va fi de noi, de toţi, urmat şi ascultat.

După terminarea mesei toţi cei prezenţi fac o vizită de rigoare I. P. S. Sale mitropolitului *Nicolae*, având ocaziunea să viziteze şi să admire, la faţa locului Sanatorul Mitropoliei noastre, din Păltiniş, această capo d'operă, care ne face atâta cinste Bisericii şi înţelepţilor ei conducători. Astfel, ziua de 29 Sept., a fost o zi de însufleţire şi de înfrăţire între biserică şi armată, strălucind din nou Biserica strămoşească alături de Armata neamului.

Onoare şi recunoştinţă acelora, cari cu atâta demnitate au ştiut să înfrăţească *Crucea cu spada pe culmile Păltinişului.* *Raportor.*

INFORMAŢIUNI

Distincţii. Dna Alexandrina Gr. Cantacuzino, preşedinta societăţii ortodoxe a femeilor române, a avut cinstea deosebită să fie aleasă în unanimitatea voturilor ţărilor interaliate (Franţa, Anglia, America, Italia, Polonia, Portugalia, Cehoslovacia, Jugoslavia şi Belgia) ca preşedintă a asociaţiei femenine *Fidac*, având să reprezinte ţările interaliate la congresul din anul viitor (Septemvrie 1930) la New york. La alegerea aceasta, făcută la Belgrad, s'au adus nesfârşite ovaţii cuvântărilor ţinute de dna Cantacuzino. — Din partea guvernului român, dna Alexandrina Gr. Cantacuzino a fost numită în delegaţia ce reprezintă România la a 10-a adunare a Societăţii naţiunilor la Geneva. — S'a făcut astfel o vrednică cinste femeii care conduce cu multă înţelepciune instituţia în fruntea căreia se află.

Sfinţire de biserică. Consiliul parohial din comuna Răhău, prot. Sebeşului, anunţă sfinţirea bisericii ortodoxe române din loc, acum renovată, ce se va face Duminecă în 6 Octomvrie 1929, la ora 8 a. m. — La ora 7 seara urmează concertul dat în scop bisericesc.

Schimb de studenţi. Sf. Sinod român a pus la dispoziţia Sfântului Sinod bulgar două burse, la internatul facultăţii teologice de pe lângă universitatea din Bucureşti, pentru doi studenţi ortodocşi de origine bulgară, cari doresc a urma ştiinţele teologice în România. Din partea sa, şi Sinodul bulgar va oferi burse studenţilor români.

Destituiţi. Ziarele aduc ştirea că guvernul iugoslav a scos dela catedrele lor aproape jumătate din învăţătorii români dela şcoalele româneşti din Bănatul sârbesc. Să fie la mijloc eroare sau intenţiune a guvernului dela Belgrad?

La Academia teologică din Sibiu s'a înscris, anul acesta, şi o dră abs. de liceu cu examenul de bacalaureat: Veturia Moşoiu, iar la Arad dna Livia Crişan, prezidenta Societăţii ort. a femeilor române filiala Arad.

D'ale sovietelor. In comuna Vasilovca, din judeţul Ecaterinoslav, ţăranii lucrează la repararea bisericii. Asemenea fapt este, după spusa sovietelor, conspiraţie împotriva regimului. — Aceleaşi soviete vreau să reformeze calendarul aşa, ca săptămâna să fie compusă numai din cinci zile, de Luni până Vineri inclusiv, cu lucru fără întrerupere în toate instituţiile Rusiei sovietice. Sărbătorile religioase, şi toate Duminecile, se desfiinţează. Întreprinderile trebue să rămână în activitate neîntreruptă, prin echipe de schimb. Aşa devine omul o simplă — maşină.

ŞTIRI LOCALE

Concert. Tenorul dela opera din Cluj, dl Adrian Cirţiu, va da un concert Sâmbătă, în 5 Octomvrie, ora 9 seara, în sala dela Unicum, cu program ales. La pian dna M. Klein-Hintz. Bilete se vând în Librăria Foaia Poporului din strada Mitropoliei.

Consiliul comunal al municipiului Sibiu se întruneşte astăzi Vineri d. a., ora 4 (16) în sala de şedinţă a primăriei în şedinţă publică.

---

rohii schimbă preoţii în fiecare an.

Falsa interpretare a libertăţii religioase americane a făcut ca înscrierea membrilor la parohii să fie voluntară, şi în prezent abia 15% din totalitatea credincioşilor noştri sânt parohieni. Statistica americană cunoaşte 18.853 membri. Ceice nu sânt membri, plătesc la botez, cununie şi înmormântare taxe urcate la caseria parohială. In unele parohii taxele acestea sânt atât de urcate, încât foarte mulţi inşi se duc la sectari, unde astfel de slujbe sânt — gratuite. Parohiile sânt asemenea unor cluburi religioase, în continue frământări interne, a preoţilor în contra parohienilor şi a partidelor din parohie între olaltă.

E o situaţie generală deplorabilă, datorită multor cauze. Credincioşii din Statele Unite au trăit acasă sub apăsarea regimului străin şi considerau biserica o instituţie naţională. Influinţa ei spirituală a scăzut şi nu s'a pus stavilă elementelor profane în formele populare ale religiei.

Preoţii misionari au trăit izolaţi, fără control permanent şi desorientaţi în faţa multiplelor probleme spirituale şi sociale din America.

Biserica n'a trecut la aceştii fii încercaţi cu tot aparatul ei de mântuire, să-i strângă la olaltă sub aripe ocrotitoare, să i ducă la păşune hrănitoare şi să-i vindece de toate maladiile spirituale. Vizitaţia canonică întreprinsă, contactul personal cu credincioşii, vorbirile adresate conştiinţei şi raţiunii, slujbele religioase şi propaganda prin presă în numele autorităţii bisericeşti din patrie, au trezit speranţele că ceasul reculegerii generale a bătut. O premenire trebuia să pornească şi în clerul misionar.—

Din cele experiate în America şi descrise aici — sfârşeşte raportul — se desprind următoarele:

1. Spre a preface coloniile de peste Ocean într'o comunitate reprezentativă a bisericii şi a neamului, o reorganizare fundamentală e imperativă.

2. Iniţiativa masselor a dat cele 50 biserici ort.-rom. în Statele Unite şi Canada şi a creat o organizaţie religioasă şi naţională cu calităţile şi defectele iniţiativelor populare. Prin această organizaţie populară, biserica nu este în frontul vieţii, şi bisericile, care stau îndărătul frontului, sânt lipsite de prestigiu şi de influinţă.

3. Cu elementele de conducere de azi, situaţia actuală n'are condiţii de progres.

4. Premenirea clerului misionar e necesară şi revocarea preoţilor necorăspunzători. Recrutarea clerului să fie severă şi instituirea lor să fie cu termin de 3—5 ani. Preoţii, care funcţionează peste acest termin, pierd legăturile cu viaţa bisericească din patrie. Din preoţii misionari din America se pot recruta preoţi de oraşe şi propagandişti, cunoscători ai metodelor moderne de păstorire.

5. Pentru salvarea prestigiului ţării şi a bisericii, să se trimită în America un episcop misionar plătit de stat timp de zece ani, până ce biserica de peste Ocean îşi va crea mijloace proprii de existenţă. Un episcop misionar destoinic va îndeplini şi un rol însemnat diplomatic, fiind în contact permanent cu cercurile religioase americane, cu influinţă hotărâtoare asupra opiniei publice.

6. Şi până la completarea organizării bisericeşti, credincioşii să fie îndemnaţi: să respecteze legile ţării, în care trăiesc şi obiceiurile religioase de-acolo, să facă zilnic dovada respectului legilor, să nu se amestece în chestiile politicei interne, nici să facă desbinări între colonişti, ci să păstreze sub egida bisericii cea mai deplină solidaritate, să dea reprezentanţilor noştri diplomatici respectul cuvenit şi să se orienteze după îndrumările lor apărând împreună ţara, biserica şi buna lor reputaţie şi să stea într'ajutor tuturor românilor, ajunşi în lipsuri şi necaz.

Nr. 155/1929. (126) 1—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic, în legătură cu § 23 pct. 5, precum şi § 7 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter şi conform înaltului ordin al P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4397/929 din 13 Iunie a. c., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Târnava**, cu sediul în Diciosânmărtin.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh al Diciosânmărtinului.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt: venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B., venitele stolare şi salarul dela stat, sesiunea parohială cu venit de cca 30 000—35.000 Lei anual, venitele după postul de protopop.

Case parohiale sau tractuale nu sânt, deci cel ales se va îngriji din al său de locuinţă.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu Arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţie după rubricile indicate în regulamentul congresual § 12.

Concursurile întrate după expirarea terminului nu se vor lua în considerare.

Diciosânmărtin, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Târnava, ţinută la 3 Iulie 1929.

Petru Medeşan adm., prot., preş. — **Iuliu Moldovan** notarul cons., prot.

Nr. 6727/929.

Concursul se aprobă din şedinţa plenară ţinută la 9 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 468/1929. (134) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Vingard**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială e de 32 jugăre. Casă parohială, din care o cameră e rezervată pentru Casa culturală. Partea de lemne de foc cuvenită preotului din pădurea bisericii. Grădină de legume.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc şi până 'n opt zile înaintea alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 20 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Pictură

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări din branşa picturii în stil bizantin şi repar picturi vechi cu preţuri potrivite şi în condiţii artistice ireproşabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri şi icoane bisericeşti artistice. Am pictat şi reparat biserici şi posed certificate de apreciare din partea On. Comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în ori ce timp şi la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuinţă de pictură şi de reparaţii interioare.

(133) 1—3 Pictor **Ilie Chidu**
Sibiu, Piaţa Regele Ferdinand 2

Nr. 653/929. (135) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a din **Porumbacul de jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Preav. Cons. arhiepiscopesc din 30 Iulie 1929 Nr. 6914/1929, se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea cimiterului bisericii.

3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.

4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.

5. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 20 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig, în înţelegere cu cons. parohial.

Ioan Cândea
protopop.

CLOPOTE
în cea mai bună calitate. Turnătorie de clopote. **Uzinele Metalurgice S. P. A. Timişoara IV**, str. Andrei Mureşanu 3. Telefon 23—42 (125) 3—4

Nr. 765/1929. (131) 2 3

Concurs

In conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 4944/929 şi în înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Veneţia de sus**.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.

3. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil şi fânaţ.

4. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen oficiului protopopesc Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 23 Septemvrie 1929.

Vasile Stoicanea
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanenţă următoarele Cărţi rituale:

Acaftist, legat

Apostol, legat în piele cu copcii

Carte de Tedeum, legată

Ciaslov, legat

Evanghelia, legată foarte fin, în pluş cu evangheliştii în Email, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată foarte fin, în piele cu evangheliştii, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată în piele şi cu copcii

Evanghelia, legată jumătate în piele

Evhologiu (Molitvelnic) legat jumătate în piele

Liturgier, legat în piele

Mineiele, legate

Octoih mare, legat în piele şi cu copcii

Octoih mic, legat

Penticostar, legat jumătate în piele

Psaltirea, legată

Nr. 182/1929. (132) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunel**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.

2. Casa parohială cu supraedificate.

3. 22 jug. cat. $^3/_4$ arător $^1/_4$ fânaţ, care se va întregi conform hotărârei comisiei de împroprietărire cu 7 jug. cat. arător.

4. Folosirea cimiteriului vechiu cca 2 jug.

5. Câte 1 ferdelă cucuruz sfărmat şi 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.

6. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite în terminul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin la 4 Sept. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petru Medeşan
adm. prot.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 417/1929. (127) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Apoldul de sus**, protopopiatul Mercurei, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

1. Venitele împreunate cu acest post sânt cele statorite în coala B pentru întregirea dela stat.

2. Sesiune parohială 31 jugăre 1082 st. p., din care 3 jugăre 480 st. p. pământ arabil, iar 28 jugăre 602 st. p. fânaţ.

3. Dela comuna politică contra valoarea alor 6 stânjini de lemne.

4. Relut pentru locuinţă dela comuna politică Lei 3600 anual.

5. Stola uzitată în parohie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile provăzute cu toate documentele necesare în termin oficiului protopopesc în Mercurea si să se prezinte în parohie spre a fi cunoscuţi de credincioşi.

Mercurea, 16 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înţelegere cu consiliul parohial.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Turnătorie de CLOPOTE şi metal

FRITZ KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă şi pe lângă cele mai mari garanţii. Experienţa îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Am executat şi cloptele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulţumirea Consiliului arhiepiscopesc

I I Cereţi oferte speciale I I

Observaţi exact adresa de mai sus!

NB. Firma de mai sus, nu are nici o legătură cu firma Schieb

(114) 4—5

Redactor responsabil: Dr. George Proca. — Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 9 Octomvrie 1929 Nr. 69

Telegraful [illegible]

Organ naţional-bisericesc

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Şaguna 8) Sibiu

Inaltul Regent Gheorghe Buzdugan

Abea au trecut doi ani dela încetarea din viaţă a Suveranului glorios, Ferdinand I, care a strâns sub sceptrul său pe fiii risipiţi ai unui neam martir şi i-a făcut liberi pe pământul desrobit, şi eată astăzi o nouă durere şi adâncă jale se sălăşluesc în inimile clerului şi poporului din mult încercata noastră ţară.

Inaltul Regent, *Gheorghe Buzdugan*, a trecut în ziua de 7 Octomvrie 1929 la cele veşnice.

Ilustrul defunct a făcut parte din Regenţa numită de Suveran, pe temeiul dreptului Său conferit de constituţie, cu însărcinarea să suplinească voinţa regală până în anul când Regele Mihai I va putea să-şi exercite prerogativele prevăzute de legile ţării noastre.

Gheorghe Buzdugan ocupase, pâna în momentul învestiturii sale ca Regent, postul cel mai înalt în ierarhia judecătorească din această ţară.

Ca regent, alături de colegii săi din Inalta Regenţă, A. S. R. Principele Nicolae şi I. P. S. Sa Patriarhul Miron, s'a năzuit să asigure liniştea şi consolidarea statului, veghind la aplicarea conştiincioasă a constituţiei şi legilor spre binele comun şi propăşirea tuturor fiilor patriei.

A fost chemat să conducă ţara dintr'un loc pe cât de înalt, pe atât de împovărat cu grele răspunderi într'un timp când mai mult ca totdeauna se cere conlucrare armonică, muncă şi solidaritate, dela toţi bunii fii ai pământului românesc.

In viaţa publică a statului nou, personalitatea lui Gheorghe Buzdugan, iubitor de neam şi de sfânta sa biserică ortodoxă, s'a bucurat de multă autoritate şi de mare prestigiu moral; după un trecut de muncă şi sacrificiu, desfăşurat necontenit spre binele neamului, defunctul a izbutit să aducă netăgăduit reazim la temeliile României întregite...

Astăzi, când cel ales din sinul poporului român, ajungând la treapta cea mai înaltă pe scara demnităţilor, trece pragul veşniciei, aducem îndureraţi tributul nostru de veneraţiune şi recunoştinţă vrednicului şi distinsului prea curând dispărut.

Trimitem, în aceste grele clipe, gândurile şi rugăciunile noastre la sicriul neuitatului Regent, implorând fierbinte pe Părintele tuturora să-l primească întru împărăţia Sa cea cerească şi să-i facă loc între aleşii Săi.

Veşnică şi binecuvântată să-i fie amintirea!

*

Actul de deces

Iată şi textul actului de deces: Act de moarte Nr. 2446 din 7 Octomvrie, ora 9 şi un sfert.

In ziua de 7 a lunei curente la ora 7, înainte de amiază, a încetat din viaţă în Bucureşti, în casa din strada general Budişteanu Nr. 16, înaltul regent Gh. V. Buzdugan, în vârstă de ani 62 şi 8 luni, născut în oraşul Focşani (Putna), fiul decedatului Vasile Buzdugan şi al Zoei, născută Gorgos, căsătorit cu dna Lucia, născută Blancfort.

Moartea a fost verificată de dl medic şef al municipiului, Dr. Tănăsescu, care a eliberat certificatul Nr. 129, circumscripţia I medicală, din 7 Octomvrie 1929.

Această declaraţie s'a făcut în prezenţa dlui Iuliu Maniu, de ani 56, prim ministru al României, domiciliat în Bucureşti, str. Clopotarii Vechi Nr. 1, şi Ion Mihalache, de ani 47, ministrul agriculturii şi domeniilor, domiciliat în Bucureşti, strada Andrei Mureşanu Nr. 1, cari, după ce au citit actul, l-au subscris propriu împreună cu Noi Ştefan Romanescu, locţiitor de preşedinte al comisiunei interimare şi Emil Conduratu, director general şi ofiţer de stare civilă al sectorului I municipiul Bucureşti.

Martori,
(ss) IULIU MANIU
ION MIHALACHE

Ofiţeri de stare civile,
(ss) ŞTEFAN ROMANESCU
EMIL CONDURATU

Funerariile

Guvernul a hotărât să i se facă defunctului funerarii naţionale.

Corpul înaltului regent a fost aşezat eri după amiază la ora 4 pe un afet de tun şi transportat în incinta Ateneului român unde va fi expus până astăzi Marţi la ora 4 d. a.

La ora 4 d. a. se aflau la locuinţa defunctului toţi generalii, înalţii demnitari şi membrii corpului diplomatic.

Trupe din toate armele au dat onorurile.

Primele măsuri

Imediat după aflarea tristului desnodământ, membrii guvernului au fost convocaţi într'un consiliu de miniştri.

S'au transmis în toată ţara indicaţiile necesare pentru menţinerea ordinei.

Au fost încunoştiinţaţi telegrafic toţi şefii misiunilor noastre diplomatice din străinătate.

Corpurile legiuitoare

Consiliul de miniştri a hotărât convocarea Corpurilor Legiuitoare, care, întrunite în Reprezentanţă Naţională, în ziua de Miercuri 9 cor., ora 10 dimineaţa, vor proceda la complectarea Regenţii, prin alegerea unui al treilea regent.

In aceeaşi şedinţă, noul regent va depune jurământul.

Dacă la această dată nu se vor întruni trei pătrimi din numărul total al deputaţilor şi senatorilor, din cari cu două treimi urmează a se alege noul Regent, — conform Constituţiei, în termen de 9 zile se convoacă din nou Adunarea Naţională, care, conform Constituţiei, poate alege pe noul regent, cu orce număr.

Inmormântare la Faraoani

Miercuri la ora 4 d. a. se va face serviciul funebru, după care rămăşiţele pământeşti vor fi transportate la Gara de Nord şi apoi cu un tren special la moşia Faraoani (Bacău) unde Joi dimineaţa se va face înmormântarea.

Suspendarea cursurilor şcolare şi spectacolelor

Dl ministru al instrucţiei Costăchescu, a luat dispoziţia de a suspenda cursurile şcolare, timp de 3 zile, în semn de doliu.

Deasemenea vor fi suspendate pentru acest timp şi spectacolele.

Magazinele vor fi închise în ziua înmormântării.

In Sibiu

Ştirea morţii regentului Buzdugan a produs, cum era şi natural, o profundă impresie.

Şefii autorităţilor au hotărât ca la funerariile Regentului să participe şi reprezentanţii autorităţilor locale.

La toate instituţiile s'au arborat drapele naţionale îndoliate.

Note biografice

Regentul Buzdugan s'a născut la Focşani, la 10 Februarie 1867, din părinţi aparţinând micii burghezii rurale.

Studiile liceale şi universitare le-a urmat în Bucureşti, luându-şi li-

cenţa în drept, după care a intrat imediat în magistratură.

In 1892 a fost numit substitut de procuror la P.-Neamţ, iar de aci la R.-Sărat. In acelaş an devine supleant la tribunalul din Râmnic, apoi la tribunalul de Covurlui, iar după 3 ani este înaintat judecător de şedinţă.

In 1900 este numit preşedinte de tribunal la Dorohoi, apoi la Brăila şi în fine la Ilfov.

In 1905 este înaintat consilier la Curtea de Apel din Bucureşti, iar în 1910 trece ca prezident al secţiei IV Curtea de Apel.

In acelaş an este numit consilier la Curtea de casaţie, iar după războiu devine preşedintele secţiei I a Inaltei Curţi.

La 5 August 1924 este numit prim preşedinte al supremei instanţe.

La moartea regelui Ferdinand îşi părăseşte funcţia din magistratură şi intră ca membru în consiliul de regenţă alături de principele Nicolae şi patriarhul Miron Cristea.

In exerciţiul misiunii sale

Intrat în regenţă a doua zi după moartea regelui Ferdinand, Buzdugan cercetează afacerile publice care i se supun, cu aceeaş minuţiozitate, cu aceeaş limpede vedere şi cu aceeaşi independenţă cu care în magistratură studiase afacerile particulare.

Pentru el fiecare decret este o hotărâre şi nici o semnătură nu este dată cu uşurinţă. Lucrând ziua întreagă la rezolvirea hârtiilor curente el îşi prelungea munca până târziu, în noapte, cu conştiinţa clară că împlineşte o misiune şi nu ocupă numai un jilţ.

In raporturile cu oamenii politici păstrează un tact deosebit, fără ca prin aceasta să jertfească nimic din sinceritatea deplină necesară unui conducător de stat.

Nr. 9094/1929.

Circulară

către toate Oficiile protopresbiterale şi parohiale din Arhiepiscopia ortodoxă română de Alba-Iulia şi Sibiu

Cu durere anunţăm, că Inaltul Regent *Gheorghe Buzdugan*, Luni dimineaţa în 7 Octomvrie, a răposat în Domnul. Inmormântarea va avea loc Joi, în 10 Octomvrie.

Dispunem, ca în ziua înmormântării, la 10 ore, în toate bisericile din Arhiepiscopia noastră să se serbeze un sfânt parastas pentru odihna sufletului Inaltului defunct.

Unde parastasul, din cuvioase pricini, nu s'ar putea ţinea Joi, la 10 ore în ziua înmormântării, va avea loc neapărat Duminecă, în 13 Octomvrie, după sf. liturghie.

Sibiu, 8 Octomvrie, 1929.

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop şi mitropolit.

Urmăriri nedrepte

Din motivul că mai mulţi preoţi ortodocşi români au ţinut să ridice protest împotriva ratificării concordatului, organele oficiale ale statului au aflat de bine să-i dea în judecată pentru «agitaţie» politică şi pe deasupra să le oprească şi salarul preoţesc..

Faptul a produs cea mai firească nemulţumire şi iritaţie în rândurile slujitorilor altarului dela toate sfintele noastre biserici.

Ca urmare a acestei stări, o delegaţie a comitetului central al Asociaţiei generale a clerului ortodox s'a prezentat zilele acestea la dl prim-ministru Iuliu Maniu, aducându-i la cunoştinţă că mulţi preoţi ortodocşi sânt purtaţi pe la parchete oprinduli-se şi salarul, pentrucă la 16 Iunie a. c. au citit în biserici *protestul Sfântului Sinod* împotriva ratificării concordatului cu biserica Romei. Delegaţia a arătat, cu acest prilej, că preoţimea ortodoxă protestând contra concordatului, n'a înţeles să facă agitaţie politică de partid, ci şi-a făcut datoria căutând să-şi apere credinţa şi neamul; de aceea, dl prim-ministru a fost rugat să facă să înceteze urmăririle nedrepte pornite împotriva clerului ortodox. A răspuns dl prim-ministru şi a promis întreg sprijinul său, convins fiind că preoţimea noastră are alte chestiuni de rezolvat, decât să se ocupe de agitaţii politice...

*

Faptul prigonirii nedrepte a preoţilor ortodocşi fiind perfect exact, va fi spre folosul şi în interesul statului, bisericii şi al guvernului luarea dispoziţiilor promise şi necesare, ca prigonirea aceasta să înceteze cât mai curând şi, deodată cu dânsa, să dispară şi starea de nemulţumire şi iritaţie de prisos în mijlocul celor chemaţi să fie susţinuţi şi sprijiniţi tocmai de autorităţile civile ale statului nostru.

Sesiunea Sfântului Sinod s'a deschis în 4 l. c. sub preşedinţia I. P. S. Sale Mitropolitului Pimen al Moldovei.

Vicarul arhiepiscopiei Bucureştilor, P. S. Sa Tit Simedria, întors dintr'o călătorie în Orient, citeşte rapoartele privitoare la calendar şi sărbătorirea Pascaliei, la discuţiile în chestiunea unificării bisericii ortodoxe într'o administraţie generală, la înţelegerea dintre patriarhie şi biserica bulgărească pentru ridicarea acuzaţiei de schismă, pe care patriarhia de Constantinopol a făcut-o bisericii bulgare, şi raportul privitor la înţelegerea patriarhiei cu biserica din Albania.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei expune chestiunea cărţilor didactice de religie, care urmează să fie pe viitor aprobate de Sf. Sinod.

S'au împărţit lucrările curente.

Conferenţa pan-ortodoxă se va ţinea la muntele Atos, la o dată ce se va fixa ulterior.

In şedinţa din ziua a doua s'au luat în cercetare propunerile făcute de episcopii, seminarii şi facultăţile teologice cu privire la organizarea patriarhiei. Observaţiile, în legătură cu anteproiectul de regulament pentru organizarea Patriarhiei necesitând un studiu îndelungat, Sf. Sinod a hotărât ca vechea comisie compusă din P. S. episcop Visarion, P. S. episcop Roman şi P. S. Nicolae al Clujului, să fie complectată cu P. S. episcop Lucian al Romanului şi P. S. arhiereu Tit Târgovişteanul.

Pe baza observaţiilor culese, comisia va întocmi un nou regulament.

S'a luat apoi în discuţie chestiunea manualelor didactice de religie, introduse în învăţământ fără aprobarea Sf. Sinod.

S'a decis să se intervină la ministerul instrucţiei, ca nici un manual didactic de religie să nu fie aprobat de consiliul permanent, dacă nu a fost, în prealabil, aprobat de Sf. Sinod.

In acelaş timp, s'a numit o comisie compusă din P. S. episcop I. Stroia al armatei, P. S. arhiereu Nifon Craioveanul şi P. S. arhiereu Veniamin şi P. S. arhiereu Andrei Crişanul, să întocmească un regulament pentru cercetarea manualelor didactice de religie.

Şedinţele Sf. Sinod au fost prorogate până după terminarea congresului naţional bisericesc.

Sfinţirea bisericii din Răhău

Dumineca trecută am avut ocaziunea să ne convingem din nou, că precum în timpurile de tristă aducere aminte aşa şi astăzi, una şi nedespărţită a fost şi este viaţa şi lupta pentru existenţă şi desvoltare a poporului nostru, cu viaţa şi desvoltarea bisericii şi ierarhiei sale. Tradiţionala însufleţire a poporului nostru pentru acte de pietate creştinească şi legătura iubirii dintre credincioşi şi ierarhie sânt şi rămân pururea dovezi văzute şi garanţă sigură pentru înaintarea noastră în spirit creştinesc.

Inregistrăm astăzi o nouă şi frumoasă dovadă de acest spirit din prilejul sfinţirii bisericii din Răhău. Credincioşii noştri din această fruntaşe parohie convingându-se, că locaşul lor dumnezeesc după un timp de peste un veac, are lipsă de haină nouă, în ultimul timp, din propriile lor puteri şi din jertfa tuturora, l-au reînoit şi renovat radical, ca să corespundă cerinţelor zilelor de astăzi.

Mai aveau o singură dorinţă ca să fie predat sfintei sale destinaţiuni prin I. P. S. Sa Mitropolitul sau prin P. S. Sa Vicarul mitropolitan.

I. P. S. Sa a încredinţat această misiune P. S. Sale arhiereului *Vasile*, carele în dimineaţa zilei de 6 Octomvrie însoţit de consilierii Dr. George Proca şi Virgil Nistor s'au deplasat în numita parohie.

In hotarul comunei Răhău înaltul ierarh a fost întâmpinat de un banderiu de călăreţi, de flăcăii comunii, cari în frumosul lor port ţărănesc şi pe caii lor sprinteni prezentau un aspect din cele mai frumoase.

Ajunşi în mijlocul comunei înaintea frumosului edificiu şcolar era ridicată o impozantă poartă triumfală împodobită cu frunze de stejar şi cu inscripţia: «Bine aţi venit».

Aici P. S. Sa era aşteptat de antistia comunală şi de învăţătorii şi elevii şcoalei.

La descindere din automobil P. S. Sa este întâmpinat cu urale de «să trăiască» iar harnicul notar Max Grecu urează bun sosit în numele comunei politice, accentuând că frumosul edificiu şcolar a fost ridicat încă sub stăpânire străină numai prin jertfa sătenilor şi tot numai prin jertfa sătenilor a fost îmbrăcată în haină nouă şi casa Domnului, pe cari credincioşii îl roagă ca s'o sfinţească; doreşte ca scurtul timp cât va fi în această comună în care domneşte o deplină armonie între organele politice şi bisericeşti, între toţi locuitorii, să rămână de-o plăcută amintire.

P. S. Sa plăcut impresionat de această manifestare răspunde, că a venit cu bucurie în această comună de gospodari harnici şi cu frica lui Dumnezeu, spre a-i cerceta şi a cere ajutorul şi binecuvântarea Mântuitorului asupra bisericii renoite prin vrednicia lor.

După ce le împărtăşeşte binecuvântare, dela şcoală P. S. Sa şi-a continuat drumul pe jos până la locuinţa părintelui Nicolae Cărpinişan.

Inaintea casei parohiale aştepta pe înaltul ierarh, venerabilul părinte protopop tractual Sergiu Medeanu, preoţii locali, mai mulţi preoţi din împrejurime îmbrăcaţi în ornate, cu sfânta cruce şi evanghelie; toţi credincioşii precum şi ofiţerii unui batalion ai Vânătorilor de munte cu muzica militară aflători în această comună pentru manevrele de toamnă. Corul bisericii din această comună, condus de profesorul Academiei teologice, Candid Popa, intonează «Pe Stăpânul», iar părintele Nicolae Cărpinişan adresează P. S. Sale următoarele cuvinte:

Preasfinţia Voastră! Comuna Răhău, aşezată pe vremuri la graniţele extreme ale judeţului Sibiu, ear mai târziu ataşată la judeţul Alba, a fost acoperită cu nimbul neutralităţii şi al uitării.

Astăzi tresare din osânda trecutului şi ca un nou phönix renăscută, jubilează învierea sa, căci se vede încununată cu o aureolă strălucită mai presus decât toate vecinele sale.

La aceasta au contribuit 4 factori de o importanţă grandioasă:

Primul este un grandios şi antic monument, desgropat acum aici în cimiteriul nostru. Este un monument al unui beliduce al divului Traian, care prin forma şi dimensiunile sale colosale — pe care veţi avea ocaziune a-le admira în faţa bisericei, — vorbeşte prea elocvent, că acest pământ a fost sfinţit prin urmele întemeetorului naţiunei române.

Al doilea îl formează însaşi biserica noastră, care prin vechimea, etatea, mărimea, forma şi durabilitatea ei formează — după părerea esperţilor specialişti — o biserică cetate, cu un viitor de secoli înainte.

Al treilea factor este împrejurarea, că tocmai în aceste zile se împlinesc 100 ani de când fericitul în Domnul episcop Vasile Moga, a sfinţit biserica noastră de nou zidită şi cu ea a sfinţit şi potecele acestei biserici.

Al patrulea factor îl formează însuşi praznicul de astăzi când suntem fericiţi, a primi în mijlocul nostru pe iubitul reprezentant al capului bisericei noastre.

In elanul acestei bucurii Vă rugăm — permiteţi-ne ca se ne prosternăm cu recunoştinţă şi omagiu la picioarele P. S. Voastre, ca să vă prezentăm jertfa de recunoştinţă a sufletului nostru pentru înalta descindere între noi — şi urându-Vă zile multe vă strigăm: să trăiţi întru mulţi ani! Să trăiască.

P. S. Sa tălmăceşte bucuria, ce trebue să o simţească la această înălţătoare sărbătoare preoţii şi credincioşii acestei parohii, când leagă prin o faptă mare creştinească credinţa lor de a strămoşilor şi dau pildă vrednică de urmat copiilor, cum să preţuiască legea Domnului şi să-şi înfrumseţeze sufletul. Participă din toată inima la acest praznic de bucurie, împreună cu I. P. S. arhiepiscop şi

mitropolit *Nicolae*, care sufletește încă este de față în mijlocul bravilor Răhoveni și împreună le binecuvintează străduințele.

Intrând în casă P. S. Sa este îmbrăcat în ornatele arhierești, iar de aici este condus în procesiune la biserică pe un admirabil timp de toamnă. Pe tot parcursul dela locuința preotului până la biserică situată în vârful unei coline și înconjurată de vii a cântat alternativ corul bisericesc și muzica militară.

Sfințirea bisericii

Intrând P. Sfințitul și preoțimea celebrantă în biserică și luând vasele și obiectele sfinte din sfântul altar, ieșind din biserică se începe actul sfințirii casei Domnului prin încunjurare.

Pornind dela ușa principală ne oprim în partea de mează-zi. P. S. Sa arhiereul Vasile citește evanghelia: Mărturisirea învățăceilor, «*Tu ești Hristos fiul lui Dumnezeu celui viu*», care face adâncă impresie, căci dreapta mărturisire a credinței în divinitatea Mântuitorului e piatra cea din capul unghiului pe care Hristos a întemeiat biserica sa. Corul intonează «Mărire Ție Doamne mărire Ție». P. S. Sa face cruce pe zid cu sfântul mir rostind cuvintele «*Innoește-te, înnoește-te noule Ierusalime*», convoiul pornește, corul cântă.

La a doua ocolire ne-am oprit în dreptul Altarului; P. S. Sa a citit a doua evanghelie, a făcut crucea pe zid cu sfântul Mir, rostind cuvintele «Innoește-te» etc.

La a treia ocolire ne am oprit în partea de mează noapte a bisericii. P. S. Sa citește a treia evaughelie, face pe zid sfântul Mir rostind «Innoește te» etc. Cântăreții cântă și cortejul pornește în armoniosul sunet al clopotelor bisericii.

Ajunși din nou în fața bisericii, P. S. Sa face cruce pe peretele dela intrare, unde după cunoscutele alocațiuni: «*Deschideți boeri porțile... că va intra Împăratul măririi*». Cu puterea crucii pe care o ținea în mâna dreaptă despică porțile și intră între sunetele armonioase ale cântării «*casei Tale*».

Soarele lucește intensiv prin ferești. Aspectul sărbătoresc se mărește.

P. S. Sa împreună cu preoțimea slujitoare intră apoi în altar. Aici a culminat sfințirea în pregătirea sf. Prestol.

După terminarea acestui act sfânt P. S. Sa unge cu sfântul Mir interiorul bisericii și-l stropește cu spă sfințită.

A urmat celebrarea sfintei liturghii din partea P. S. Sale asistat de protoereii Sergiu Medeanu, Dr. George Proca, Virgil Nistor; preoții: Nicolae Cărpinișan, Titu Morar, prof. Silviu Cărpinișan, Aron Râureanu, Nicolae Floca, Dr. Ioan Voișanu și diaconii: Ioan Dinu și Tiberiu Moga. Răspunsurile liturgice le-au dat corul din localitate condus de C. Popa.

La finea sfintei liturghii P. S. Sa a rostit o frumoasă cuvântare ascultată de mulțimea credincioșilor cu multă atențiune. Citând cuvintele de la Ioan: «*Eu sunt lumina lumii cel ce vine după mine nu va umbla în întunerec ci va avea lumina vieții*», ca să scoată în relief înțelesul cuvintelor «lumina lumii» a descris în culori vii contrariul luminii, întunerecul nopții, care învălue lumea în haina sa neagră în fiecare seară, neliniștind toate făpturile la apropierea lui. Arată cum saltă de plăcere toată făptura în fiecare dimineață, când soarele sosește să ne învăleasscă cu lumina sa binefăcătoare. Dar tocmai ei, acest întunerec material trecător pe dinafară ne spune, cât de grozav poate fi întunerecul dinlăuntru, întunerecul în care se poate primejdui și pierde sufletul nu pe o zi două, ci chiar pentru veșnicie. Și ce n'ar da omul în schimb pentru sufletul său nemuritor, spre a-l scăpa de osânda întunecimii veșnice? Arată că într'un astfel de întunerec al sufletului se sbătea neamul omenesc înainte de venirea Mântuitorului Hristos în lume care ne-a adus lumina; lumina credinții care ne apropie de Tatăl ceresc, lumina dragostei, care ne înalță ființa noastră și ne o face bună, lumina nădejdii, care ne curățește gândul, desvoltând pe larg și într'un mod înțelegător de toți, fapta cea mare a Mântuitorului Hristos. Îndeamnă pe credincioși să cerceteze sf. biserică pentrucă în biserică se propovăduește cuvântul Domnului, îndemnându-i a trăi după învățăturile și preceptele ei. Îi laudă pentru truda și jertfa adusă la înoirea casei Domnului. Accentuând că truda și jertfa își află dreapta răsplătire în mângăerea ce-o simțesc în clipele de față când dragostea pentru Domnul o trec ca moștenire copiilor lor întrupată în zidurile cari vor vorbi tuturora despre evlavia și vrednicia lor, — Instructiva cuvântare a încheiat-o cu o frumoasă rugăciune către Părintele cel ceresc, cerându-i milostivire și mulțumindu-i pentru toate câte a făcut nouă. Cuvântul arhieresc care a ținut încordată atențiunea celor prezenți timp de aproape o oră a făcut o adâncă impresie asupra tuturora.

După P. S. a luat cuvântul părintele protopop tractual Sergiu Median, mulțumind P. S. Sale pentru bunăvoința avută de a se depiasa în această parohie a sfinți noul locaș și a împărtăși credincioșilor pe lângă binecuvântarea sa arhierească învățături și sfaturi folositoare; laudă în fine și din partea sa zelul credincioșilor și jertfa adusă de ei întru reînoirea Sionului; iar părintele Cărpinișan a cetit lista donatorilor și numele celorce s'au ostenit mai mult la reînoirea casei Domnului.

P. S. Sa a împărțit între credincioși anaforă și i-a stropit cu apă sfințită.

Depunerea jurământului recruților

Batalionul 12 al vânătorilor de munte din Lugoj fiind la manevre și aflându-se în ziua sfințirii bisericii în Răhău, dl Colonel Manoliu a rugat pe P. S. Sa să ia jurământul recruților. Fiind regimentul postat în curtea bisericii, jurământul a fost depus în prezența P. S. Sale. După jurământ distinsul Colonel a adresat trupei cuvinte îmbărbătoare, clamând pe M. Sa Regele Mihai I. Muzica militară a intonat apoi Imnul Regal.

După primirea defilării P. S. Sa a fost condus în procesiune la casa parohială.

Masa comună

La ora două s'a servit în edificiul școalei masa comună la care a luat parte P. S. Sa cu preoțimea celebrantă, oaspeții din Sebeș și jur între cari am remarcat pe dl advocat Dr. Onițiu deputat în cameră, Dr. Moga, inginer Cărpinișan din Arad, dl colonel Manoliu cu mai mulți ofițeri, membrii comitetului parohial și comunal și fruntașii comunei Răhău.

După ridicarea mesei, P. S. Sa și suita s'au întors la Sibiu.

*

Nu putem încheia acest scurt raport despre sfințirea bisericii din Răhău, fără a aminti câteva cuvinte despre ordinea, bunăstarea și curățenia aflată aici.

Este o comună ordonată și disciplinată; curat românească și ortodoxă cu peste 2000 locuitori. Ne-a impus portul frumos, casele curate și din acest prilej fără excepțiune împodobite cu covoare și alte țesături frumoase ieșite din mâna femeilor de acolo.

INFORMAȚIUNI

Știre personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a plecat Vineri, în 4 Octomvrie, să inspecteze averile fundației Dr. Ioan Mihu și să facă vizitație canonică în județul Hunedoara.

In ziua următoare, Sâmbătă, Inaltul prelat trecând prin comuna Vinerea, s'a oprit la mormântul și casa mult regretatului Dr. Mihu.

Duminecă, în 6 Octomvrie, face vizitație canonică în parohia Binținți (astăzi Aurel Vlaicu). Aici a rostit predică în sf. biserică și apoi vizitează oficiul parohial. Primind știrea dureroasă despre moartea Inaltului Regent Gheorghe Buzdugan, I. P. S. Sa pleacă la Sibiu, de unde astăzi Marți, în 8 Octomvrie, călătorește la București, pentru a participa la înmormântarea ilustrului defunct și la Adunarea Națională convocată să aleagă un nou Regent.

Amânare. Desvelirea monumentului Regelui Ferdinand I, ridicat la Orăștie, — ce urmă să se facă la 14 Octomvrie a. c. — este din nou amânată, în urma încetării din viață a Inaltului Regent Gheorghe Buzdugan.

Atentat mârșav s'a încercat asupra dlui ministru de interne Dr. Al. Vaida-Voevod, Vineri la ora 4, când ieșea dela minister în automobil. Individul Goldenberg Avram, comunist, a tras un foc de revolver asupra mașinii. Glonțul a greșit ținta, atentatorul a încercat să fugă, dar a fost prins de un birjar și dat poliției. Deplângem și osândim fapta păcătosului, și ne bucurăm că n'a izbutit.

Stârpiți mărăcinii și bălăriile! spune scrisoarea a 7-a către plugari a dlui ministru I. Mihalache. Atacul trebue făcut din toate părțile. Direcția căilor ferate a luat măsuri să se stârpească toți mărăcinii și toate bălăriile din zona drumurilor de fer, așa ca pe ea să crească numai fân curat, lucernă și trifoiuri; iar unde ține apă: richite de preț. Ministerul lucrărilor publice a dat ordin inginerilor, picherilor și cantonierilor să taie toți ciulinii și mărăcinii din șanțurile și de pe marginele șoselelor. Tot astfel ministerul de domenii și de interne — la primării, pentru izlazurile comunale. Cei care nu vor îndeplini ordinele, vor fi aspru pedepsiți. Dar atacul de piept trebuie să-l ție înșiși plugarii; orce mărăcine, orce bălărie — și din curte, și din grădină, și de pe câmpie — scos din rădăcină și la foc! Și o lege va trebui să silească pe cel îndărătnic să nu păstreze, prin lenevia lui, pe pământul său necurățit, cuibare de boale și gângănii, care se întind apoi alături și pe bucata celui harnic.

Moartea unui fost conducător al sașilor. Duminecă, în 6 l. c. s'a făcut la Sibiu înmormântarea lui Dr. *Carl Wolff*, a unui bărbat de covârșitoare însemnătate în viața poporului săsesc. Mulți ani de-a rândul a luptat cu autoritate și cu însuflețire pe terenul politic, economic, financiar și cultural pe timpurile înainte de marele războiu, precum și în vremea acestui războiu, croind vaste planuri. Susținitor al ideii de stat național maghiar (pe care o combătuse vehement în tinerețe), după războiu se retrage cu totul din viața politică. Se stânge în vârstă de 80 de ani, deplâns adânc de poporul pentru care a trăit și muncit.

Noua revistă literară dela Brașov, cu numirea *Ritmuri*, sub direcția dlor Ion Focșeneanu și Ion Al. Bran-Lemeny, se prezintă în condiții excelente prin îngrijite și valoaroase contribuții în proză și versuri. In primul număr, din Septemvrie al *Ritmurilor* ce apar lunar, colaborează, afară de directori, scriitorii cunoscuți Minulescu, Foti Ion, Voevidca, dna Maria Baiulescu ș. a. Recomandăm călduros abonarea publicației dela Brașov. Abonamentul este 200 lei pe un an. Administrația: Brașov, str. Porții 44.

Gratuit. Zilele acestea și-a început activitatea noul dispensar pentru tuberculoși, instalat în clădirea spitalului public din Sibiu. Se dau consultațiuni în fiecare zi de lucru între ora 8 și 10 a. m. în mod *gratuit*. Bolnavii de piept se pot adresa cu toată încrederea.

Sporire și suprimare. Taxa poștală a scrisorilor, care acum este de 5 lei, va fi sporită la 6 lei; în schimbul acestei sporiri se suprimă aplicarea timbrului de asistență socială, — aplicare împreunată cu multe neajunsuri pentru public. In străinătate au dispărut de mult asemenea timbre.

ȘTIRI LOCALE

La fondul Darurile de Crăciun ale ucenicilor meseriași români, administrat de Reuniunea meseriașilor români din Sibiu, a colectat Stefan Duca Lei 310·—, dela nuntașii tinerilor Nicolae Jurca cu Anuța Muntean, nași fiind dna și dl Emanoil Băncilă, măestru croitor. — Pentru prinos mulțumește: *Comitetul.*

Convocări. Pentru organizarea comitetului școlar de pe lângă școala primară din cartierul Gușteriței sânt convocați părinții și sprijinitorii școalei la adunarea generală care se va ține la 20 Octomvrie a. c., ora 11 a. m., la școala primară de stat Nr. 1 din loc Str. Avram Iancu 13. La ordinea de zi este alegerea a 4 membri în comitetul școlar de pe lângă școala primară susmențională. Dacă la prima adunare nu se va întruni $^1/_2$ din numărul alegătorilor, adunarea generală se va ține 27 Octomvrie a. c., la aceeași oră și în același loc fără privire la numărul alegătorilor.

— Pentru organizarea comitetului de pe lângă școala primară de stat Nr. 1 de fete Regina Maria din Sibiu sânt convocați părinții și sprijinitorii școalei la adunarea generală care se va ține la 20 Octomvrie a. c., ora 11 a. m., în localul școalei primare de stat Nr. 1 din loc Strada Avram Iancu Nr. 13 etaj I. Se va face alegerea a 4 membri în comitetul școlar de pe lângă școala primară susmențională. Dacă la prima adunare nu se va întruni $^1/_2$ din numărul alegătorilor, adunarea generală se va ține în proxima Duminecă adecă la 27 Octomvrie a. c., aceeași oră și loc.

CARȚI ȘI REVISTE

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. *Vasile Gan*, Lucrarea este proprietatea conferenței preoților din tractul Lupșa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îș procură acest instructiv volum, servesc cauză cultural-religioasă, și, pe lângă aceasta, au înșiși folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Poșta redacției

Pr. Cpt. Dr. *T. P.* în *O.* Pentru editare adresați-vă tipografiilor. Articolele trimise se pot publica numai în formă redusă. Dispuneți asupra «Reflexiilor».

Nr. 155/1929. (126) 2—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic, în legătură cu § 23 pct. 5, precum şi § 7 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter şi conform înaltului ordin al P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4397/929 din 13 Iunie a. c., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Târnava,** cu sediul în Diciosânmărtin.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh al Diciosânmărtinului.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt: venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B., venitele stolare şi salarul dela stat, sesiunea parohială cu venit de cca 30.000—35.000 Lei anual, venitele după postul de protopop.

Case parohiale sau tractuale nu sânt, deci cel ales se va îngriji din al său de locuinţă.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu Arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţie după rubricile indicate în regulamentul congresual § 12.

Concursurile întrate după expirarea terminului nu se vor lua în considerare.

Diciosânmărtin, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Târnava, ţinută la 3 Iulie 1929.

Petru Medeşan adm., prot., preş. — **Iuliu Moldovan** notarul cons., prot.

Nr. 6727/929.

Concursul se aprobă din şedinţa plenară ţinută la 9 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 468/1929. (134) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Vingard,** protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială e de 32 jugăre. Casă parohială, din care o cameră e rezervată pentru Casa culturală. Partea de lemne de foc cuvenită preotului din pădurea bisericii. Grădină de legume.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc şi până 'n opt zile înaintea alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 20 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Pictură

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări din branşa picturii în stil bizantin şi repar picturi vechi cu preţuri potrivite şi în condiţii artistice ireproşabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri şi icoane bisericeşti artistice. Am pictat şi reparat biserici şi posed certificate de apreciare din partea On. Comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în ori ce timp şi la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuinţă de pictură şi de reparaţii interioare.

(133) 2—3 Pictor **Ilie Chidu**
Sibiu, Piaţa Regele Ferdinand 2

Nr. 653/929. (135) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II a din **Porumbacul de jos,** protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Preav. Cons. arhiepiscopesc din 30 Iulie 1929 Nr. 6914/1929, se publică concurs cu terminul de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea cimiterului bisericii.

3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.

4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.

5. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 20 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig, în înţelegere cu cons. parohial.

Ioan Cândea
protopop.

Nr. 765/1929. (131) 3—3

Concurs

In conformitate cu ord. Ven. Consiliu arhiepiscopesc Nr. 4944/929 şi în înţelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariţie în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Veneţia de sus.**

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul dela stat, conform cu pregătirea şi anii de serviciu ai candidatului.

2. Casă parohială cu supraedificate corăspunzătoare.

3. Sesiunea parohială: 15 jug. 382 st. pământ arabil şi fânaţ.

4. Venitele stolare, statorite de adunarea protopopiatului Oltul şi aprobate cu ord. Nr. 3108/1928.

Reflectanţii, îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi să-şi trimită cererile, provăzute cu documentele necesare, în termen oficiului protopopesc Oltul, Şercaia, jud. Făgăraş, să se prezinte şi în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispoziţiilor reglementare, pentru a cânta eventual a celebra şi a face cunoştinţă cu poporul dreptcredincios.

Şercaia, 23 Septemvrie 1929.

Vasile Stoicanea
protopop.

Nr. 182/1929. (132) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunel,** protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.

2. Casa parohială cu supraedificate.

3. 22 jug. cat. $^3/_4$ arător $^1/_4$ fânaţ, care se va întregi conform hotărârei comisiei de împroprietărire cu 7 jug. cat. arător.

4. Folosirea cimiteriului vechiu cca 2 jug.

5. Câte 1 ferdelă cucuruz sfărmat şi 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.

6. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite în terminul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin la 4 Sept. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petru Medeşan
adm. prot.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Libraria Arhidiecezană, Sibiu

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 12 Octomvrie 1929 Nr. 70

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de **Dr. I. MATEIU**

[Urmare].

Dacă în trecut acțiunea lor prozeletistă printre Români a fost larg susținută deoparte în Ardeal de *Ungaria catolică*, de alta în vechiul Regat direct de către *Vatican*, era datoria Statului român, ca întemeiat pe prestigiul și forța politică, ce i le dădeau nouile sale hotare, să revizuiască problema catolicismului în toată întinderea ei, soluționând-o potrivit ideologiei specific *românești*, diametral opusă celei din monarhia habsburgică medievală.

Teza principiară trebuia să fie aceasta: **într'o țară ortodoxă catolicismul nu poate aspira decât la o astfel de situațiune legală, care să nu atingă întru nimic patrimoniul religios strămoșesc al Statului românesc.**

Prima consecință a acestui principiu ar fi fost stabilirea unei organizațiuni a Bisericii catolice în conformitate cu *numărul real* al credincioșilor ei și în raport direct cu *utilitatea* ce-o reprezintă pentru consolidarea *națională* a Statului.

Alături de aceste două elemente principale de judecată, trebuia să intervină, în mod constant, ca termen de comparație *Biserica ortodoxă*, temelia sufletească istorică a României de azi.

Intr'o asemenea concepție, pe cât de echitabilă pe atât și de firească în armura oricărui bărbat de Stat, desemnat să trateze problama *catolică*, s'ar fi ajuns de sigur la alte rezultate, decât cele cuprinse în acordul încheiat cu Vaticanul.

Dl *V. Goldiș* în special, care stăpânea aceste elemente, are măcar meritul de a fi *încercat* să meargă pe acest drum; am regretat însă să vedem, că față de opoziția calculată a Curiei papale, Domnia sa a depus prea repede armele, găsindu-și consolarea în două cuvinte regale ce i s'au spus la plecarea sa spre Roma.

In schimb, admirăm o perseverență *de ani de zile* la năvalnicul *Mussolini* în negocierea — ceva mai încurcată — a Concordatului *italian!*

Prin urmare, o politică de Stat conștientă în domeniul Cultelor, ar fi demonstrat *Vaticanului* fără putință de replică, cum că pe *pământul românesc* Biserica latină nu poate pretinde altă situație decât aceea, care se desprinde deoparte din *rolul* jucat de ea în desvoltarea Statului nostru, iar de alta din raportarea ei la poziția creiată pe seama *Bisericii ortodoxe*.

Legea de organizare din 1925 ne arată, că Statul a consimțit să recunoască pe seama Bisericii sale *naționale*, cu peste 12 milioane de credincioși, *abia 18 Eparhii*, adică în medie câte un Episcop tot la 660,000 suflete.

Lăsând la o parte rolul catolicismului în viața țărilor românești, și oprindu-ne numai la principiul aplicat Bisericii *dominante*, Statul nu putea admite, în mod just și echitabil, pe seama Cultului catolic, cu abia 2.500,000 credincioși, *decât cel mult 4 centre ierarhice. Ei bine, i-a recunoscut nu mai puțin de 11 Eparhii!*

Este aceasta *egalitate de tratament*, ca să nu mai vorbim de avantajarea legitimă la care ar fi fost îndreptățită *Biserica ortodoxă?* [1]

Patronii Concordatului răspund cu inocență: *Biserica ortodoxă este vinovată, fiindcă n'a cerut mai mult!* Ni se pare că o problemă de Stat atât de importantă, nu poate fi scoborâtă la un asemenea gen de discuție simplistă și inexactă.

Voiu trece, prin urmare, la examinarea acelor stipulațiuni ale Concordatului, cari sunt mai caracteristice pentru zugrăvirea concepției și orientării politice, în această materie, a reprezentanților Statului nostru.

[1] Este revelatoare în această chestiune statistica dlui *V. Goldiș* prezentată, ca ministru al cultelor, în ședința Senatului dela 16 Decemvrie 1926.

Constantin C. Sărățeanu

— Noul Regent —

Corpurile legiuitoare au fost convocate într'o singură adunare, ca Reprezentanță națională, pe ziua de 9 Octomvrie 1929, ora 10 dimineața, pentru a alege, în locul rămas vacant prin încetarea din viață a Inaltului Regent Gheorghe Buzdugan, un al treilea membru în Regență, cum și pentru a primì jurământul său.

Inceputul ședinței Reprezentanței naționale, sub președinția dlui Ștefan Cicio Pop, s'a dedicat proslăvirii memoriei defunctului Regent.

Votarea s'a început la ora 1·40. Cei dintâi votează înalții prelați, primul buletin, pus în urnă, este al I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei, al doilea buletin e al I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae al Ardealului. Urmează ceilalți înalți prelați, apoi în ordine alfabetică domnii senatori și deputați. Votul s'a terminat la ora 2·25.

La despuerea scrutinului se constată că din 498 senatori și deputați prezenți (majoritatea legală fiind 332 voturi) dl **Constantin C. Sărățeanu** a întrunit 445 voturi, fiind declarat ales.

Voturi au mai întrunit dnii: general Prezan (22), N. Iorga, Exprincipele Carol (9), Sauciuc-Săveanu, Andrei Rădulescu și Vintilă Brătianu.

Noul Regent, dl C. Sărățeanu, este un om al legilor și tradiției, și un merituos magistrat.

Alegerea sa este dintre cele mai nimerite.

*

Note biografice

Noul regent, dl *Constantin C. Sărățeanu*, s'a născut la Buzău în 1862. Tatăl său, Constantin D. Sărățeanu, a fost procuror general la Curte de casație, iar bunicul său paharnicul D. Sărățeanu, a fost judecător și deputat al județului Buzău în Obștească adunare din 1837—1842.

Studiile și le-a făcut în țară la liceul Sf. Sava și facultatea de drept din București.

A intrat în magistratură, imediat ce și-a luat licența, ca substitut de procuror la tribunalul R. Sărat, de unde a trecut la tribunalul de Argeș.

In 1890 a fost avansat procuror la tribunalul Vlașca, apoi la Ilfov. După doi ani a fost numit judecător de instrucție la Ilfov, unde rămâne patru ani.

In 1896 este numit prim-procuror al tribunalului de Ilfov, apoi la Covurlui și din nou la Ilfov.

In 1900 este avansat procuror la Curtea de apel din Iași, de unde trece la București în aceeaș calitate.

In 1903 e secretar general al ministerului de justiție, iar în 1905 este numit consilier la Curtea de apel din București.

In 1912 ajunge președinte de secție la aceeaș Curte.

In 1918 a deținut ministerul internelor în guvernul Averescu, sub care au început preliminările tratativelor de pace dela Buftea.

Imediat după aceea a fost numit consilier la Curtea de casație.

Spre solidarizare

Câțiva preoți ai capitalei, cum citim prin ziare, s'au prezentat înaintea primului ministru, dl Iuliu Maniu, cerându-i a nu urmări și a elibera de sub secvestru salarele unor preoți, suspendate pe motivul că ar fi agitat mai în primăvară contra concordatului ce chiar atunci se vota în parlament.

Din depărtarea în care mă aflu, nu pot ști cu ce impresii s'a depărtat deputația dela audiența ministerială. Aud numai că a primit promisiuni ce dau speranțe bune la unele revendicări. Bine ar fi.

Gestul preoților din București denotă că ne-am trezit și noi din moleșală și vrem a ne jertfi unii pentru alții. Gestul e pas hotărât spre solidarizarea preoților ortodocși. Păcat că nu ne-am trezit mai cu bună vreme, anume atunci când guvernanții țării au început a-și arăta atotputernicia față de un cler, care ideal mai înalt nu recunoaște decât ortodoxismul, neamul și scumpa patrie.

Pe noi preoții însă promisiunile ministeriale, ori cât de vajnice ar apărea, nu ne mișcă și nu trebue să ne miște. In timpul din urmă numai din promisiuni trăim; de aceea trecem din amăgiri în amăgiri. Promisiunile sânt par'că principiu de guvernament. Cârmacii de stat promit și earăș promit, ca pe urmă să

nu facă nimic, ori dacă fac ceva apoi fac aşa, că noi ne simţim mai mult nedreptăţiţi. Măsurile coercitive aduse la legea cultelor ce s'au votat în primăvară, într'adevăr sânt măsuri ce realisează scopuri politice şi de partid, dar nici decum nu servesc binele bisericei şi nici nu îndreaptă nici un rău ce ar exista în sinul ei, pentrucă preoţii noştri ortodocşi nici când nu au luptat şi nu au vătămat nici un interes al bisericii sau statului român. Din potrivă, sufletul şi-l pun pentru biserică şi statul românesc. Dacă în ziua când s'a întregit neamul cineva ar fi cutezat a ne zice nouă preoţilor: Luaţi aminte, voi veţi înfunda cândva şi temniţele pentru ortodoxismul vostru chiar dela cei ce vă guvernează! unul ca acela ar fi fost declarat nebun de toată lumea ortodoxă. Ceea ce nu am crezut, totuş s'a întâmplat. Politica de partid ne-a aruncat în halul în care ne zbatem. Preoţii ortodocşi — ori cum am căuta să înfrumseţăm lucrurile — sânt coada; şi biserica noastră ortodoxă, ori cât de dominantă ar fi ea în statul român, totuş e considerată de cenuşotcă. Aproape nime nu-i ia în seamă doleanţele. E bună să manifeste cu părăzi la unele serbări naţionale, după care apoi i se zice: Maure, ţi-ai făcut datorinţa, poţi pleca! Legile care ar fi să o înzestreze cu bunuri, nu de graţie, ci după dreptul ce-l are în urma secvestrării averilor sale, întârzie. Clerului i se promit salare, dar nu se votează. Dacă preoţii îşi ridică glasul, cum au făcut şi cei ce şi-au perdut acum salarele, sânt loviţi cu pedepse. Ear glasurile, care susţin că sântem stat laic, se înmulţesc şi objectul religiei în şcoalele noastre, cari au menirea a creşte cetăţenii în tradiţiile strămoşeşti — acuş nu mai e object de învăţământ...

Şi acum întreb: De unde ne vin toate relele? De ce suferim noi ortodocşii în statul nostru ortodox? — Să mărturisim fără sfială adevărul: Suferim din vina noastră! Sântem slabi şi neorganizaţi, noi, preoţii ortodocşi. Nevoind a ne strica cu nime, ne plecăm capul la toţi şi la toate. Apoi politica aceasta unde ne duce?

De aceea datorinţa preoţilor e: să nu stăm cu mânile în sin! Să vestim *urbi et orbi* primejdia ce ne ameninţă biserica şi să apelăm la fiii sufleteşti, la popor, care e cu noi şi ne apără. Ridicându-ne la rol conducător, ca cel mai de valoare factor al vieţii de stat din România — cum de fapt trebue să fim, — toţi mărunţeii ce ne aduc pagube azi, se vor retrage în cuiburile lor, şi statul şi biserica vor înflori.

La aceasta ne trebue organizare şi muncă, şi nici o milogire. Biserica se afirmă, nu cerşeşte.

Fie ca modificările din legea cultelor să fie glas de trezire pentru ortodocşi, glas care pune în mişcare toată suflarea ce simte şi trăeşte în ortodoxism. Eată ce aştept eu dela congresul ce se întruneşte: să fie începutul organizării preoţilor ortodocşi din întreg regatul român prin hotărârile ce le va aduce.

Prot. *Vasile Gan*

Funerariile Regentului Gh. Buzdugan

In mijlocul unei enorme afluenţe s'a săvârşit Miercuri ceremonia transportării rămăşiţelor pământeşti, ale fostului Regent Buzdugan, din rotonda Ateneului la gara de nord.

La ora 4 d. a. se celebrează, de înaltul cler, serviciul divin. Rugăciunile preoţilor şi răspunsurile corului impresionează profund pe ceice au venit să aducă ultimul salut fostului Regent, drept, înţelept şi nepărtinitor. Terminată slujbă religioasă, nu se rosteşte nici un discurs.

Cortegiul pleacă în sunetul prelung şi tânguitor al clopotelor din sfintele biserici. In frunte un pluton de jandarmi în mare ţinută. Urmează clerul în odăjdii de aur şi argint, apoi ofiţerii superiori, purtând pe perne de catifea decoraţiile defunctului.

Vine afetul de tun cu rămăşiţele pământeşti ale răposatului Regent.

Carul mortuar e urmat de doi fii ai săi şi de ceilalţi membrii ai familiei, de toţi membrii guvernului, foştii miniştri, membrii corpului diplomatic, ofiţeri superiori, înalţi magistraţi şi demnitari din capitală.

In gara de nord sicriul e ridicat pe umeri, trupele dau onorurile, şi sicriul e aşezat în vagonul mortuar pe un catafalc înconjurat cu flori, în vreme ce glas de preot rosteşte neîntrerupt sfintele rugăciuni. —

Trenul special mortuar a sosit Joi demineaţa la Faraoani, la moşia regretatului, unde în cavoul familiar s'a făcut înmormântarea Inaltului Regent Buzdugan.

Dumnezeu să-l odihnească între ceice au binemeritat dela patrie!

Sărbători ortodoxe în judeţul Ciuc

După aproape două sute de ani ne-a învrednicit Dumnezeu să trăim zilele de bucurie ale reînvierii credinţei ortodoxe în ţinutul Ciucului.

Până Duminecă 29 Septemvrie a. c. nu era în judeţul nostru nici o sfântă biserică ortodoxă.

Cu mare mulţumire sufletească, românii din Ciuc au sărbătorit, în această Duminecă, săvârşirea sfinţirii pietrelor fundamentale a celor dintâi două sf. biserici ortodoxe din judeţul nostru.

Dimineaţa, în Miercurea-Ciuc s'a sărbătorit săvârşirea sfinţirii pietrii fundamentale a bisericii ortodoxe ce se ridică acolo din dragostea şi credinţa ortodocşilor, după planurile arhitecţilor Popescu şi Becu, în antrepriza arhitectului Mocinski.

După oficierea sf. liturhgii în capela ortodoxă, de către P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu, asistat de preoţii Iancu Bărbat şi Aurel Negoescu, întreaga asistenţă în frunte cu preoţii şi steagurile, a ieşit în procesiune, în sunetul clopotelor, la locul unde se clădeşte biserica.

Acolo, după ce s'a oficiat slujba religioasă a sfinţirii pietrii fundamentale, P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu a ţinut o cuvântare despre însemnătatea istorică a actului săvârşit şi despre legătura dintre neamul nostru şi credinţa ortodoxă.

Apoi întreaga asistenţă, compusă din autorităţile civile şi militare şi credincioşi, a semnat pergamentul fundaţiei care s'a pus şi s'a zidit în temelia bisericii, spre a fi aducere aminte a zilelor de reînviere a ortodoxismului în Ciuc.

După amiază aceeaş solemnitate s'a ţinut la Gheorgheni.

In afară de credincioşii din Gheorgheni, au mai luat parte credincioşii din Varviz, Voşlăbeni şi Miercurea Ciuc. Din Miercurea au venit dnii: locotenent colonel Borşan, Georgescu, ing. Bălănoiu, Boboc etc.

In capela ortodoxă P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu a slujit vecernia, asistat de preoţii Aurel Negoescu şi I. Bărbat şi apoi numeroasa asistenţă, în frunte cu preoţii şi steagurile, s'a îndreptat în procesiune către măndra clădire a bisericii ortodoxe care s'a ridicat până la acoperiş.

Biserica, în stil neo-bizantin, după planurile arhitectului S. Becu dela Comisiunea mormintelor istorice, se construeşte de către antreprenorii Mirea şi Perdomi.

Intre zidurile masive de cărămidă şi beton, s'a oficiat slujba religioasă a sfinţirii pietrii fundamentale. După aceasta P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu a ţinut o cuvântare, despre spiritul blând, tolerant şi plin de dragoste al credinţei ortodoxe.

Şi aici ca şi la Miercurea-Ciuc, şi-a încheiat P. C. Sa protopopul I. Rafiroiu cuvântarea, cu arhiereasca binecuvântare trimisă pentru sufletele însetate ale credincioşilor de către I. P. S. Sa Arhiepiscopul şi Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Pisania pietrii fundamentale, mişcător cetită de părintele Aurel Negoescu, a fost semnată de poporul care umpluse casa Domnului şi apoi zidită în temelia sfântului locaş pentru pomenirea timpului fericit când zorile strălucitoare ale ortodoxismului au luminat plaiurile Giurgeului.

Şi mulţumirea acestei zile li-a fost tuturor, cler şi popor, cea mai înaltă răsplată pentru munca, străduinţa şi osârdia depusă întru înălţarea acestor sfinte locaşuri de creştinească iubire şi pioasă reculegere.

Pisania conţine următoarele:

Pusu-s'a această piatră fundamentală a sfintei biserici ortodoxe române din *Gheorgheni*, judeţul Ciuc, cu hramul «Sfântul Gheorghe» în anul Domnului, 1929 Septemvrie 29, în zilele Preaînălţatului şi de Hristos iubitorului Rege al României-mari *Mihai I*, sub înţeleapta păstorire a I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit al Ardealului, *Dr. Nicolae Bălan*, protopop al «Oituzului» fiind P. C. S. protoereu Ioan Rafiroiu, iar întâiul preot paroh al parohiei matere Gheorgheni-Ciuc, C. Sa preotul Aurel Gh. N. Negoescu.

Inchinat-au Domnului grija şi nespusa oboseală a strângerii fondurilor pentru începerea lucrărilor, consiliul parohial alcătuit din:

Preşedintele preot paroh Aurel Gh. N. Negoescu, secretar profesor Teodor Atanasiu, epitrop I primnotar Gheorghe Gociman, epitrop II administrator Nicolae Mărculescu, judecător Mircea Klein, inginer Ioan Gheorghiu, inginer Nicolae Băcanu, advocat Teofil Bena, advocat Ioan Păcurar, profesor Ioan Gh. Niculescu, profesor Ioan Stoian, şeful poştei Dumitru Giurca, comerciant Iuliu Nap, pedel şi cantor Octavian Budac.

Intreprinderea pentru construirea bisericii Mina şi Perdomi din Bucureşti, după planurile executate de arhitectul diriginte Stere Becu, dela Comisiunea monumentelor istorice din Bucureşti.

Primească Dumnezeu darul tuturor, cari prin muncă şi jertfe de orce fel, ori prin obolul lor au contribuit şi vor contribui la înălţarea acestui sfânt lăcaş; iar împreună slujitori ai altarului ce am săvârşit măreţul act al sfinţirei pietrei fundamentale, cerem Atotputernicului Părinte binecuvântarea acestui sfânt lăcaş, pentru a-l păstra din neam în neam ca pe un nepreţuit odor din timpurile de mărire şi strălucire, cu care a înviedrnicit Dumnezeu neamul nostru românesc, ridicat cu credinţa în Dumnezeu şi dragostea pentru ţară şi rege.

Au săvârşit sfânta slujbă a punerii pietrei fundamentale:

Protoereu Ioan Rafiroiu, protopop al Oituzului, parohul local păr. Aurel Gh. N. Negoescu, preotul Iancu Bărbat paroh în Mercurea-Ciuc.

Să nu mai întârzie!

Problema de salarizare a clerului, mult discutată, totuşi a rămas până astăzi nerezolvită.

S'au cerut, în acest scop, date şi rapoarte; cu toate acestea, legiferarea întârzie.

Intru deslegarea cât mai justă a problemei, am socotit oportun a sublinia, în linii generale, situaţia, din punct de vedere material precară, a preoţimii din Munţii apuseni, care aşteaptă dela noua lege o ameliorare a situaţiei sale materiale.

Epopeea dureroasă a munţilor apuseni, — teatrul revoltelor şi cetatea revoltaţilor împotriva împrejurărilor nedrepte, create şi susţinute de opresori, — este cunoscută, şi formează subiectul, aproape banal, al multor anchete.

Situaţia clerului, din celebra ţară a moţilor şi a zărăndenilor, se prezintă astfel:

In majoritatea absolută a cazurilor, parohiile de aici n'au nici un fel de averi, — afară de cimitir, — ele n'au sesiuni parohiale, şi n'au case parohiale.

Populaţia, din munţii noştri, este una din cele mai sărace din ţară, urmează de aici ca şi veniturile stolare sânt foarte reduse, aproape inexistente.

In schimb, împrejurările de păstorire a preotului în munţi se prezintă cât se poate de împovorătoare. Satele sânt resfirate prin regiuni muntoase, în întinderi de zeci de kilometri; aşa preotul, în activitatea sa pastorală, întimpină piedeci pe care preoţii dela şes le cunosc abea din auzite. Silit să cutreere «crângurile» satului peste coline, dealuri şi văi fără drumuri de comunicaţie şi pe distanţe de mai mulţi km., întors acasă istovit de puteri, preotul e bucuros că poate să se odihnească.

Nu mai amintim de greutăţile întâmpinate în parohiile în care preotul trece din deal în vale şi din vale în munte, şi unde, pentru a duce mortul la groapă, se întrebuinţează sania chiar şi în luna lui August.

Această preoţime, călăuzită de înalt spirit de sacrificiu şi care-şi îndeplineşte chemarea cu devotamentul şi idealismul cerut unui adevărat preot, să se ştie că se simţeşte profund nedreptăţită.

*

Privind problema din altă latură, dăm de o nouă anomalie.

Preoţimea, de drept nu este pusă în rândul salarizaţilor statului. Ea se întreţine «în primul rând din propriile sale mijloace», după cum

prevede art. 19 din Legea de org. a bisericii ort. române; ear art. 21 spune: «Statul va pune... la dispoziţia bisericii sumele necesare pentru a completa veniturile clerului». Deci e clar, că statul acordă clerului numai ajutoare care să-i «completeze veniturile», şi nu salarii, cum se dau funcţionarilor publici.

Nu ştim pe baza căror motive se face repartizarea ajutorului primit dela stat. Care sânt principiile ce rezidă la repartizarea lui uniformă între toţi preoţii deopotrivă?

Completarea veniturilor preoţeşti, până acum s'a făcut fără luarea în seamă, nici a articolelor citate mai sus din legea de org. a bisericii ort. române, nici a situaţiei materiale a parohiilor noastre din diferitele regiuni ale ţării.

Situaţia actuală a repartizării uniforme a ajutorului primit dela stat, fără a ţinea seama de consideraţiile arătate, nu este conformă nici cu legea, nici cu realitatea în care ne sbuciumăm. In concluzie sântem în drept, să cerem ca aceste inegalităţi şi disproporţii să dispară cât mai curând.

Să se analizeze minuţios şi creştineşte formularele cu averile parohiale şi cu beneficiile preoţilor şi să se caute modalităţile prin care la oficii egale să se dea şi beneficii egale, dar proporţionale cu venitele după sesiunile parohiale şi stolare.

Pr. *Ilarion Felea.*

„Asociaţiunea" la Turda

Adunarea generală a Asociaţiunii, convocată pentru ziua de 6 Octomvrie la Turda, s'a ţinut, din pricina boalei Inaltului Regent Gh. Buzdugan, într'o atmosferă neprielnică şi în mijlocul unei asistenţe, din depărtări, puţin numeroase, dar de faţă fiind cu atât mai mulţi localnici.

Lucrările, care aveau să dureze două zile, s'au concentrat într'o singură zi; desvelirea monumentului şi alte festivităţi s'au contramandat.

O expoziţie agricolă-industrială a dovedit prosperitatea economică a judeţului Turda.

După serviciul divin, ţinut în bisericile locale, preşedintele Asociaţiunii, dl V. Goldiş, a deschis adunarea în sala festivă a prefecturii, explicând motivele pentru care cadrul serbărilor a fost redus. Vorbitorul se ocupă apoi de figura lui Dr. I. Raţiu în legătură cu Asociaţiunea.

Şefii autorităţilor şi reprezentanţii diferitelor societăţi şi instituţii culturale exprima Asociaţiunii salutul lor. Păr. Dr. Vasile Bologa aduce binecuvântarea şi salutul I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, — împedecat să ia parte la adunare, — rostind următoarele:

«In cuvintele presidiale de inaugurarea lucrărilor Asociaţiunii pentru acest prilej sărbătoresc, şi în cele urmate ale distinşilor mei antevorbitori, găsesc o şcoală de adânc înţeles şi de avânt sufletesc. Sub această plăcută împresiune, împlinesc cu respect onorifica misiune ce mi s'a încredinţat de I. P. S. Arhiepiscop şi Mitropolit al românilor ortodocşi din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş, *Dr. Nicolae Bălan,* ca să exprim profundul Său asentiment pentru opera măreaţă a acestui aşezământ, cea mai scumpă moştenire dela părinţii noştri.

Trebue să recunoaştem, că sântem abia la începutul închegării noastre, ca stat şi întregire de neam, şi inherent firii omeneşti, sunt multe greutăţile începutului, pentru îndrumarea unei desvoltări mai intensive şi mai simţite. Dar tocmai aceste pedimente au să înteţească puterile noastre tot mai mult, pentru deplina isbândă a instituţiei noastre de lumină şi cultură. Biserica noastră strămoşească, e întotdeauna cu sfinţenie pentru această năzuinţă salutară.

In acst sens aduc salutul şi arhiereasca binecuvântare a Inaltului Arhipăstos al bisericii noastre, cu urări de bine şi prosperare Asociaţiunii pentru cultura poporului român». —

Comisiunile însărcinate să raporteze asupra activităţii Asociaţiunii din anul trecut, îşi înaintează, în şedinţa de după amiază, rapoartele, urmate de o animată discuţie.

Adunarea generală a primit cu multă bucurie oferta făcută de dl *Stelian Popescu,* directorul ziarului Universul, de a tipări *gratuit,* până la vremuri mai prielnice, revista Asociaţiunii, *Transilvania,* precum şi Biblioteca poporală a instituţiei noastre.

Conferenţe au ţinut: dl Bogdan-Duică despre şcoalele Blajului în 1799, şi dl Vasile Vlaicu despre problemele economiei naţionale.

La ora 8 seara, adunarea generală şi-a terminat lucrările.

Congresul misionarilor la Chişinău

Al doilea congres general al misionarilor ortodocşi din ţară se ţine la Chişinău în 6 l. c. La congres participă: I. P. S. Sa Gurie, mitropolitul Basarabiei, P. S. Justinian, episcop al Cetăţii Albe, P. S. Grigorie, episcop al Aradului, P. S. Dionisie, vicarul mitropoliei Basarabiei, arhim. Policarp Morusca, pr. Şt. Lungu, protopop Şt. Cioroianu, ca delegaţi ai eipiscopiei Aradului ş. a.

Inainte de congres, toţi congresiştii au participat la sfânta liturghie dela Catedrală, oficiată de I. P. S. mitropolit Gurie, înconjurat de preoţii congresişti.

«S'au adunat aci — spune în cuvântarea sa I. P. S. mitropolit Gurie — ostaşii Domnului ca să cumpănească nu puterile bisericii ortodoxe, care sânt nemărginite, ci aceea a duşmanilor şi mai ales să constate cât de mare este rătăcirea fiilor slabi şi naivi, cari se încred în cuvintele amăgitoare ale propagandiştilor sectanţi. Congresul acesta este un semn de viaţă nu numai al bisericii, ci al neamului nostru, căci viaţa poporului nostru a avut la temelie credinţa. Cu biruinţa bisericii ni se asigură biruinţa însăşi a românismului. De aceea misionarii preoţi sânt ostaşii lui Hristos şi ai românismului».

După serviciul divin congresiştii în frunte cu înalţii chiriarhi, şi însoţiţi de numeros public, s'au îndreptat la sala eparhială, unde congresul este deschis de I. P. S. mitropolitul Gurie, care explică rostul congresului. Sf. Sinod în grija de a ţinea neştirbită credinţa strămoşească, a înfiinţat secţia misionarilor, condusă de P. S. Grigorie al Aradului.

Congresul are menirea de a găsi cea mai bună cale de combatere a sectelor. Biserica nu trebue să lase să se piardă nici un dreptcredincios, căci cu pierderea fiecărui credincios se pierde un suflet de creştin şi de român. Neamul nostru nu are un reazim mai puternic ca biserica, de aceea întărirea bisericii este întărirea statului nostru naţional.

S'au adunat aci orfani sufleteşti ai bisericii, ca să-şi ascută sabia duhovnicească împotriva duhurilor rele ce primejduesc credinţa noastră. Cu cât această sabie duhovnicească va fi mai ascuţită, cu atât va şti mai bine să apere neamul nostru».

P. S. Sa Grigorie al Aradului face o impresionantă comparaţie a vieţii de azi cu zadarnica trudă a unui turist, care în goana nebună a automobilului vrea să piardă frumuseţea peisajelor naturii. Viaţa de azi este stăpânită de sentimentalism şi de senzaţional. De aceea mulţi îşi uită datoriile faţă de biserică.

Descrie rolul istoric al bisericii în viaţa poporului român şi accentuiază că astăzi tot biserica este aceea, care va aduce linişte în sufletele turburate de viaţa actuală. In această străduinţă a bisericii de a echilibra sufletele, rolul cel mai mare îl va juca preotul, mai ales preotul-misionar. Preotul trebue să fie pedagogul, îndrumătorul maselor noastre populare.

Salută congresul în numele episcopiei Aradului.

Dl general R. Scărişoreanu, comand. Corp. III armată, spune:

«In calitate de comandant al corp. III de armată de pe teritorul naţional, aduc salutul armatei. După cum ostaşii sunt străjerii neadormiţi ai hotarelor dela răsărit, ei sunt şi străjerii credinţei noastre sfinte şi strămoşeşti. Acelaş rol îl au şi ostaşii sufleteşti ai bisericii. De aceea biserica şi armata sânt temelia patriei».

Cere binecuvântarea bisericii pentru întărirea sufletească a apărătorilor hotarelor dela răsărit.

Apoi urmează cuvântările dlor: primar Negrescu, Păcescu, delegat al ministerului cultelor, părint. Crăciunescu, în numele consiliului central bisericesc, pr. I. Iliescu, în numele patriarhiei ş. a.

I. P. S. S. mitropolitul Gurie, citeşte telegramele sosite dela dl Pan Halippa, ministru, P. S. episcop Vartolomei, dela facultatea de teologie Cernăuţi, arh. Vasile de Răşinari.

După amează prof. V. Bazacovschi a citit dezideratele congresului dela Arad, iar prof. V. Popovici şi-a desvoltat conferinţa: «Lupta cu sectele religioase din Basarabia în trecut».

In ziua a doua a ţinut conferenţă P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului despre pericolul sectelor religioase pentru statele naţionale şi mijloacele de apărare ce se impun.

La ora 12 preşedintele, I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie aduce la cunoştinţa congresului încetarea din viaţă a Inaltului Regent Gh. Buzdugan. In semn de doliu şedinţa este suspendată până la ora 5 d. a.

Amânare. Congresul naţional bisericesc — ce urmă să se deschidă la 14 l. c. — este amânat pentru ziua de 18 Octomvrie a. c., din cauza morţii Inaltului Regent Gh. Buzdugan.

INFORMAŢIUNI

Se aduce la cunoştinţă, că la Ambulatorul policlinic din Sibiu s'a înfiinţat un dispensar pentru bolnavii tuberculoşi, unde se dau *consultaţii gratuite ori cui.* Dispensarul este condus de medici specialişti şi este deschis pentru orcine între ora 8 şi 10 a. m., lângă localul Spitalului public din Sibiu, str. Cetăţii Nr. 4. Este de dorit ca bolnavii de piept să se adreseze cu toată încrederea la acest dispensar înfiinţat pentru combaterea tuberculozei.

Aviz. Primim: Apărând calendarul poporal al «Astrei» pe anul 1930, dnii preşedinţi ai despărţămintelor de plasă, precum şi dnii preşedinţi ai cercurilor culturale sânt cu insistenţă rugaţi a comunica de urgenţă «Despărţământului jud. Sibiu al Asociaţiunii», Str. Şaguna Nr. 6, numele acelor membri activi, cari au achitat taxa de Lei 50 pentru a se expedia calendarul.

Cum se ruinează tinerimea. Comandantul academiei militare din Belgrad a constatat că din 600 tineri cari s'au prezentat anul acesta la academia militară, jumătate dintr'înşii au fost respinşi din cauza defectelor organice căpătate pe urma abuzului sportiv, mai ales din cauza practicării jocului de football. Trei sute de tineri, cari s'au prezentat spre a fi admişi în această şcoală, erau bolnavi de piept şi inimă. Comandantul a cerut să se ia măsuri pentru a se pune capăt primejdioaselor excese sportive.

Propagandă. Ministerul sănătăţii şi ocrotirilor sociale a autorizat o loterie de 30 000.000 lei, din beneficiul căreia a obligat organizaţiunea «Cooperarea forţelor sociale» să realizeze un program de propagandă culturală la sate: vor înfiinţa 71 cinematografe ambulante la sate, unul de fiecare judeţ. Afară de aceste, «Cooperarea forţelor sociale din România», sub conducerea dlui general Dabija şi a dnei Alexandrina Cantacuzino, va organiza propaganda naţională prin film în străinătate. Se va filma România sub toate aspectele ei: configuraţia geografică, fizică, agricolă, industrială şi comercială; se va filma istoria neamului, viaţa rurală românească, poziţiile pitoreşti ale ţării şi evoluţia politică a statului român ca apărător al civilizaţiei la porţile Orientului, în tot decursul istoriei sale. In sprijinul acestui program s'au asociat, la acţiunea «Cooperării forţelor sociale în România», dnii: prof. Dr. Iuliu Moldovan, Stelian Popescu, Sever Bocu, ministrul Banatului, II. PP. SS. LL. Mitropoliţii Nicolae al Ardealului şi Nectarie al Bucovinei, prof. N. Iorga, prof. Dr. Angelescu, Octavian Goga, Vasile Goldiş, preşedintele «Astrei» ş. a.

Pentru preoţime. *Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* **Librăria Arhidiecezană, Sibiu.** *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.*

La Tapiseria naţională din Sibiu, strada Tribunei Nr. 16, (lângă Tipografia arhidiecezană) se confecţionează în mod artistic tot felul de cusături şi broderii, precum şi steaguri naţionale româneşti pentru sfintele biserici, reuniunile de femei, societatea tineretului «Sf. George», reuniunile de meseriaşi etc., cu icoane pictate în ulei sau brodate în Gobelin. Doritorii sunt rugaţi a se adresa cu toată încrederea, asigurându-i că comandele le vom executa cu cea mai mare conştienţiozitate şi promptitudine, pe lângă preţurile cele mai convenabile. *Tapiseria naţională.*

CARŢI ŞI REVISTE

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. *Vasile Gan,* Lucrarea este proprietatea conferenţei preoţilor din tractul Lupşa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îş procură acest instructiv volum, servesc cauza cultural-religioasă, şi, pe lângă aceasta, au înşişi folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Poşta redacţiei

«*Menirea femeii creştine*» nu merge.

Nr. 155/1929. (126) 3—3

Concurs

In baza § 63 din Statutul Organic, în legătură cu § 23 pct. 5, precum şi § 7 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter şi conform înaltului ordin al P. V. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 4397/929 din 13 Iunie a. c., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului **Târnava**, cu sediul în Diciosânmărtin.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh al Diciosânmărtinului.

Retribuţiunile împreunate cu acest post sânt: venitele după postul de paroh, conform fasiunilor din coala B., venitele stolare şi salarul dela stat, sesiunea parohială cu venit de cca 30 000—35.000 Lei anual, venitele după postul de protopop.

Case parohiale sau tractuale nu sânt, deci cel ales se va îngriji din al său de locuinţă.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin concluzul Nr. 111 din 1888.

Cererile de concurs, cu documentele necesare, se vor înainta P. V. Consiliu Arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţie după rubricile indicate în regulamentul congresual § 12.

Concursurile întrate după expirarea terminului nu se vor lua în considerare.

Diciosânmărtin, din şedinţa Consiliului protopopesc al tractului Târnava, ţinută la 3 Iulie 1929.

Petru Medeşan adm., prot., preş. — **Iuliu Moldovan** notarul cons., prot.

Nr. 6727/929.

Concursul se aprobă din şedinţa plenară ţinută la 9 Sept. 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 468/1929. (134) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. a II-a **Vingard**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială e de 32 jugăre. Casă parohială, din care o cameră e rezervată pentru Casa culturală. Partea de lemne de foc cuvenită preotului din pădurea bisericii. Grădină de legume.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc şi până 'n opt zile înaintea alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 20 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

Pictură

Subsemnatul pictor academic iau în întreprindere lucrări din branşa picturii în stil bizantin şi repar picturi vechi cu preţuri potrivite şi în condiţii artistice ireproşabile.

In atelierul meu se găsesc tablouri şi icoane bisericeşti artistice. Am pictat şi reparat biserici şi posed certificate de apreciare din partea On. Comisii a monumentelor istorice.

Primesc lucrări în ori ce timp şi la cerere mă deplasez în locurile unde e trebuinţă de pictură şi de reparaţii interioare.

(133) 3—3 Pictor **Ilie Chidu**
Sibiu, Piaţa Regele Ferdinand 2

Nr. 653/929. (135) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II a din **Porumbacul de Jos**, protopopiatul ortodox român Avrig, în baza ordinului Preav. Cons. arhiepiscopesc din 30 Iulie 1929 Nr. 6914/1929, se publică concurs cu terminul dn 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sânt cele fasionate în coala B pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

2. Folosirea cimiterului bisericii.
3. Folosirea pământului de 5 jugăre primit prin reforma agrară.
4. Grădina expropriată dela stat de 500 stânjini.
5. Venitele stolare usitate în parohie.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să-şi subştearnă cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopopesc în Avrig, (poşta Avrig, judeţul Sibiu) până la terminul susindicat, având a se prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică spre a cânta, eventual celebra şi face cunoştinţă cu poporul şi poziţia locului.

Avrig, 20 Septemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Avrig, în înţelegere cu cons. parohial.

Ioan Cândea
protopop.

CLOPOTE
în cea mai bună calitate. Turnătorie de clopote. **Uzinele Metalurgice S. P. A. Timişoara IV**, str. Andrei Mureşanu 3. Telefon 23—42 (125) 4—4

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

Turnătorie de CLOPOTE şi metal

FRITZ KAUNTZ

Sibiu, strada Morilor Nr. 2

Furnizează clopote pentru biserici din aliaj garantat ca în timp de pace în executare de artă şi pe lângă cele mai mari garanţii. Experienţa îndelungată de ani în această ramură garantează o muncă de primul rang.

Am executat şi cloptele Catedralei ortodoxe române din Sibiu — spre mulţumirea Consiliului arhiepiscopesc

I I Cereţi oferte speciale I I
Observaţi exact adresa de mai sus!

NB. Firma de mai sus, nu are nici o legătură cu firma Schieb
(114) 5—5

Nr. 182/1929. (132) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III **Crăciunel**, protopopiatul Târnava, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salarul cu întregirea dela stat conform celor fasionate în coala B.
2. Casa parohială cu supraedificate.
3. 22 jug. cat. $^3/_4$ arător $^1/_4$ fânaţ, care se va întregi conform hotărârei comisiei de împroprietărire cu 7 jug. cat. arător.
4. Folosirea cimiteriului vechiu cca 2 jug.
5. Câte 1 ferdelă cucuruz sfărmat şi 1 zi de lucru dela circa 70—80 familii.
6. Stola obişnuită în parohie.

Concurenţii vor înainta cererile şi documentele cuvenite în terminul prescris oficiului protopopesc Târnava în Diciosânmărtin şi se vor prezenta în parohie pentru a face cunoştinţă cu poporul.

Diciosânmărtin la 4 Sept. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român, în înţelegere cu consiliul parohial din Crăciunel.

Petru Medeşan
adm. prot.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 16 Octomvrie 1929 Nr. 71

Telegraful Rom...

Organ național-bise...

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei ani 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de **Dr. I. MATEIU**

[Urmare].

III

Cetățenia Clerului

Potrivit art. 10 din legea Cultelor, titularii *Eparhiilor* trebuie să fie cetățeni români. In contrazicere cu această dispoziție, Concordatul român prevede la art. V alin. 1 că printr'un acord comun, pot fi instituiți și *cetățeni străini.*

Nu-i nevoie să dovedim, că o asemenea abdicare este foarte primejdioasă, mai ales când ne dăm seama de influența deosebită ce o reprezintă în viața publică dignitatea de Episcop. Proba o avem de altfel în faptul, că nici unul din Statele, cari au încheiat Concordate, n'au admis această derogare.

Până și minuscula Republică *letonă* [1.600,000 locuitori!] și-a știut apăra interesele, trecând în art. II al Concordatului său din 1922 propoziția: „L'archevêque et les Evêques seront de nationalité *lettone*".[1] Ba aceste State au mers atât de departe, încât au refuzat admiterea străinilor *în orice funcțiune bisericească.* Astfel *Lettonia* în art. XII al Concordatului zice: „Les membres du Chapitre, les Doyens et les Curés titulaires doivent être citoyens *lettons*".[2]

Bavaria în art. 13 al Concordatului din 1924 spune: „Die Kirche wird in der Leitung und Verwaltung der Diozesen, ferner der Diozesanbildungsanstalten sowie in der Pfarrseelsorge und für die Erteilung des Religionsunterrichtes an der Volksschulen nur Geistliche verwenden, die die bayerische oder eine andere *deutsche* Staatsangehörigkeit haben".[3]

Concordatul *polon* din 1925 are în art. XIX aceeaș dispoziție.[4] Iar *Mussolini* dictează în Concordatul său art. 22: „Nu pot fi investiți cu beneficii în Italia ecleziasticii cari n'ar fi *cetățeni italieni*».[5]

Noi din contră, am acceptat prin art. XI XII și XVI ai Concordatului, să poată fi numiți, excepțional, dintre *străini,* nu numai *Episcopi,* ci și *canonici, profesori* de seminarii și *preoți* de parohii.[6]

Instituirea Clerului

In ce privește pe *Episcopi,* legea Cultelor declară la art. 27 că ei nu vor fi recunoscuți și introduși în funcțiune, decât după *aprobarea* Regelui. Acest drept al Statului a fost micșorat — în favoarea Cultului catolic — prin următoarea formulă concordatară [art. V]: „Sfântul Scaun, înaintea numirii lor [adică a Episcopilor] va notifica Guvernului Regal persoana de a fi numită pentru a constata, de comun acord, dacă nu cumva ar exista în contra aceleia rezoane de ordin politic".

„Micșorarea" rezidă în faptul că pe când legea Cultelor vorbește de «*aprobare*», aici acest drept *exclusiv* de Stat, trebuie să se împartă cu Vaticanul, și încă limitat numai la obiecțiuni politice, cari au să fie examinate „de comun acord". Deosebirea între aceste două formulări este considerabilă, ceea ce se confirmă și prin împrejurarea, că subtila frază «*de comun acord*» n'a fost admisă de către nici unul din Statele concordatare, toate rezervându-și dreptul de a hotarî *singure* — fără pertractări în doi — dacă admit sau nu, din motive politice, numirea ca Episcop a persoanei desemnate de Papa.[7]

Din acest punct de vedere este bine să se știe, că *Mussolini* însuși găsind inadmisibil dreptul acordat *Vaticanului,* prin legea garanțiilor dela 1871, de a numi, pe Episcopii din Italia, în *mod absolut liber,* a ținut să-l desființeze și să asigure pe seama Statului — prin art. 19 din Concordat — obicinuitul *veto politic* față de candidații indezirabili, ceea ce înseamnă, fără îndoială, o înfrângere dureroasă pentru Vatican.

Să vedem acum ce amestec și-a rezervat Statul nostru în legătură cu numirea celorlalți demnitari și slujitori catolici, cum sunt *prepoziții, canonicii, abații* etc.? *Nici unul.* Pe când în Ardealul din epoca ungurească, toți acești clerici erau numiți exclusiv de către Stat, noi am răsturnat complect situația, trecând dreptul în întregime *numai* pe seama Bisericii.

[1] Vezi *Dr. N. Hilling,* Die drei letzten Konkordate des Hl. Stuhles mit Lettland, Bayern und Polen. Freiburg i. Br. 1927 p. 3.

[2] *idem.* ibidem, p. 5.

[3] cf. *Dr. N. Hilling,* l. c. p. 20.

[4] *idem,* ibidem p. 37.

[5] cf. *Devoghel,* o. c. p. 280.

[6] Textul Concordatului român se găsește în broșura dl *V. Goldiș,* Concordatul. Arad, Tip. Diecezană 1928.

[7] Vezi la *Hilling* o. c. [concordatul leton art. IV. bavarez art. 14, polon art. XI; italian art. 19 la Devoghel].

FOIȘOARA

Viața supranaturală în lumina evanghelică

«Dumnezeu ne-a chemat cu chemare sfântă, nu după faptele noastre, ci după a sa bunăvoință și după darul care ni s'a dat întru Hristos Isus... carele moartea a stricat și a adus la lumină viața și nemurirea...»
(2 Tim. 1, 9 și 10).

Dumnezeu a trimis pe Fiul său ca să răscumpere pe cei de sub lege, înzestrându-i cu moștenire de fii... prin Duhul Fiului său ei strigă Abba, Părinte. Pentru aceea nu mai sânt robi, ci fii și moșteni ai lui Dumnezeu prin Hristos.
(Galateni 4, 5—7).

Una din tezele fundamentale ale religiunii creștine este cea exprimată în citatele de mai sus și pe care-o afli de altfel sub diferite forme la fiecare pas în Noul Testament și mai ales în sf. Pavel și sf. Ioan.

Omul, după ce a fost creat de Dumnezeu în ordinea naturală, a fost înzestrat din partea Creatorului său și cu anumite calități, pe cari le putem numi daruri divine, căci cădeau în afară de exigențele naturii omenești și ridicau pe om într'o stare de privilegiu, stare supranaturală.

Intre aceste calități putem număra: nemurirea trupului, perfecta armonie dintre trup și suflet, desăvârșirea morală, lucruri cari nu țineau de firea omului, ci constituiau un dar al lui Dumnezeu.

In ce consista, înainte de căderea în păcat, viața omului ridicat în starea de privilegiu, nu o putem ști cu preciziune.

Biblia ne învață că primul om a fost făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, gen. 1, 26. Acești doi termeni nu ne luminează pentru a judeca asupra raporturilor dintre Adam și Dumnezeu.

In starea sa de fericire, întâiul om cunoștea oare viața intimă a lui Dumnezeu; era el oare admis în sânul Tatălui; înțelegea el oare cel mai sublim dintre mistere, taina Sfintei Treimi? Nu putem afirma acest lucru fără anumite rezerve.

Iată pentru ce viața duhovnicească a omului căzut, dar răscumpărat de Hristos — plenitudinea harului, — îmi pare cu mult mai superioară decât cea a lui Adam; acest din urmă trăia în paradis, creștinul însă este chemat să trăiască din Hristos, prin El și întru El.

Voi lăsa deci la oparte starea lui Adam, pentru că a fost perdută prin orgoliu, prin mândrie, și mă voi ocupa de ceeace a fost câștigat și se mai câștigă încă prin umilință și prin dragoste: înfierea adoptivă divină, viața creștinului.

In decursul expunerii mele voi arăta: 1. originea vieții supranaturale; 2. voi cerca apoi să văd în ce consistă viața unui fiu al lui Dumnezeu prin adopțiune, această viață, care depășește aptitudinile naturii omenești, la care însă omul e chiemat prin harul de sus, și în fine voi indica: 3. scopul acestei vieți și măsura în care creștinul îl poate atinge în viața pământească.

I. Cum, pentru a intra în ordinea naturală, omul a trebuit să fie făcut de Dumnezeu, trebue să se nască mai curând după legile naturale, așa pentru a intra în viața supranatnrală, trebuie să te naști din nou după legile acestei vieți superioare. — Fără naștere nu te poți bucura de viață. — Viața supranaturală, viață harică, nu este ca o desvoltare a vieții naturale, nu, căci în acest chip și ar pierde caracterul său de gratuitate desăvârșită, ea este cu totul

Se va zice, că e o consecinţă logică a *autonomiei*, acordată prin constituţie şi legea Cultelor. Foarte bine. Atunci să cercetăm, cum au rezolvit problema Concordatele Statelor străine, care şi ele au legiferat, fără excepţie, principiul modern al autonomiei Cultelor.

In *Bavaria* ajutorii de canonici [art. 10 lit. b. din Concordat] şi *toţi preoţii* [art. 14.] nu pot fi numiţi decât cu *aprobarea* prealabilă a guvernului.[9]

In *Polonia* autoritatea bisericească e datoare să comunice Guvernului, *în prealabil*, toate propunerile pentru numiri de preoţi, şi numai dacă nu se fac obiecţiuni în termen de 30 zile, poate urma numirea efectivă [art. XIX.] Exact aceeaşi dispoziţie a trecut-o şi *Mussolini* în art. 21 al Concordatului său. El a fost însă mai sever, înserând în acelaş articol stipulaţiunea, care prevede, că de acord cu Episcopul, — pot fi *înlăturaţi* din parohii toţi acei *preoţi*, a căror menţinere pe loc ar fi păgubitoare pentru Stat.[10] Ceva mai mult, Dictatorul a reuşit să impună şi art. 43, prin care *se interzice Clerului de toate categoriile de a se înscrie în vr'un partid sau de a face politică militantă?*[11] Pe cât vedea, paralela este iarăş în defavoarea noastră. (Va urma.)

Congresul naţional bisericesc, — ce urmă să se deschidă la 14 l. c. — este amânat pentru ziua de **18 Noemvrie** a. c. (nu pe 18 Octomvrie, cum din greşală s'a anunţat în numărul precedent).

[9] Vezi la *Hilling* o. c. p. 17 şi 22.

[10] *Devoghel*, l. c. p. 280.

[11] „Le Saint Siège prend occasion de la stipulation du présent Concordat pour renouveler à tous les ecclèsiastigues et religieux d'Italie la dèfense de s'inscrire et de militer dans n'importe quel parti politique", *idem*, ibidem p. 288.

† Patriarhul Ecumenic

I. Pr. Sf. Sa, Vasile III, Patriarhul Constantinopolei, a încetat din vieaţă la 30 Sept. 1929. Era un vlăstar al ilustrei familii Georgiades, vestită pe vremea Comnenilor. Patriarhul Vasile s'a născut în Scutari la 1848. A studiat la Constantinopole şi Atena. Intâi a fost profesor la seminarul din Halkis. La această şcoală s'au perindat profesori vestiţi, printre cari se număra şi Bryennius, Mitropolitul Nicomediei, descoperitorul Didahiei. După şapte ani de profesură, a plecat în străinătate la Bonn şi Berlin îndeletnicindu-se cu studii în filosofie. In Anglia a studiat istoria şi aşezămintele bisericii anglicane. După ce s'a întors din străinătate a organizat şcoala patriarhală din Fanar. La 1887 a fost consacrat Mitropolit de Anchialos şi la doi ani de zile a devenit membru al Sfântului Sinod.

In anul 1894 a reprezintat Patriarhatul la încoronarea ţarului Nicolae II în Moscova. In anul 1910 a trecut la Mitropolia din Niceea până la 25 Iulie 1925, când a fost ales Patriarh ecumenic.

In toate locurile pe care le a deţinut, a lăsat urme de lerarh harnic. In Niceea a restaurat biserica Koimesis, în care s'a ţinut sinodul ecumenic ultim. A trăit zile grele pe timpul masacrelor turceşti în contra populaţiei creştine.

In timpul ocupaţiei Constantinopolei prin aliaţi, neînţelegerile iscate între Puteri au dat răgaz Turcilor să se reorganizeze. Când Aliaţii la 1923 au evacuat Constantinopolul, steaua Grecilor s'a întunecat. Un singur om providenţial a salvat situaţia desperată: Mitropolitul Vasile, ridicat pe scaunul patriarhal. Turcii aveau respect de el, Provedinţa l-a plasat într'o epocă apocaliptică. In fire era conservativ, dar era convins că o renaştere în sânul ortodoxiei va veni şi aceasta începea cu jertfa martirilor în Azia.

Astfel de jertfe nu pot fi zadarnice. Patriarhul Vasile unia în sufletul său durerea pentru creştinii prigoniţi de Turci şi bucuria pentru întărirea ortodoxiei în Ţara noastră şi în Polonia. Infiinţarea Patriarhatului român şi autocefalia bisericii ort. poloneze sânt evenimente istorice în epoca păstoririi sale. In Londra, Exarhul şi Reprezentantul său întreţine legături cu toate curentele de unire ale Bisericii creştine.

Biserica anglicană a apreciat meritele defunctului Patriarh pe terenul restabilirii ecumenicităţii. Prin cursul moral statornic al acestui ilustru lerarh curentul ecumenicităţii a câştigat un imbold nepreţuit. Martir în fruntea martirilor, a renoit gloria unui tron, fără de care istoria creştinismului ar fi lipsită de zenit. *T. S.*

Scrisori din Bucureşti

— Impresii dela concursurile «Tinerimii Române» —

La 5 Octomvrie, s'a adunat, în străvechea cetate a lui Bucur, floarea şcolărimii române. Cei mai curaţi, mai entuziaşti şi mai vrednici fii ai neamului nostru au purces din unghiurile ţării la întrecerea în ştiinţa şi credinţa strămună, din care laudabila truă a câtorva apostoli face în fiecare an o sărbătoare înălţătoare.

In greutatea împrejurărilor de azi şi în durerea, pe care a prilejuit-o ţării moartea unuia din cei mai înţelepţi, mai drepţi şi mai blajini conducători ai destinelor ei, şiragurile voioase ale tineretului şcolar s'au revărsat ca o binecuvântare peste capitala îndoliată. Fiecare din aceşti şcolari şi din aceste şcolăriţe aducea ceva din sufiul ţinutului de unde venea, fiecare purta credinţa în ce-am fost şi speranţa în ce vom fi, şi când eram cu toţii împreună, se vedea în ei tot neamul nostru, crescut în tradiţii de glorie şi evlavie, în ce are el mai sfânt şi mai ales. Zâmbetul lor senin, idealismul tineresc şi costumele româneşti admirabile se împleteau par'că în slove, închegând gândul lui Bolintineanu:

«Viitor de aur ţara noastră are
«Şi prevăd prin secoli a ei înălţare».

Numai o singură dată am mai trăit asemenea emoţii... Atunci era primul concurs al şcolarilor din România întregită, în primul an după răsboi; era — pe de altă parte — întâia dată când concuram şi eu, şi vedeam capitala şi pe Rege, ca elev în clasa I a seminarului «Sf. Andrei» din Galaţi. Dar acum?

Poate că fiind în ultimul an de şcolaritate şi luând parte pentru cea din urmă oră la concursurile «Tinerimii», mă cheamă înapoi anii, greutăţile şi bucuriile trecute; poate că retrăesc, în fundul sufletului, străduinţele, urcuşul şi căderile; poate că mă înfioară înfăptuirea idealului... Desigur, da! Dar nu e numai atât.

Dincolo de amintiri şi nostalgii, serbările «Tinerimii» din anul acesta rămân — în sufletul meu — dominate de-o notă înaltă şi aureolate de prestigiul spiritual: Biserica a fost înălţată şi preamărită. S'a evocat toată slava credinţii noastre, toţi strămoşii adormiţi întru nădejdea învierii», preoţii, monahii şi vlădicii cucernici şi cărturari, voevozii şi boerii, întemeietori de neam şi de biserici...

Duhul cucerniciei din trecutul neamului nostru a umplut toate sufletele. Biserica strămoşească se întrapase par'că înlăuntrul tuturor, cu toată stinţenia altarelor, cu toată poezia clopotelor... Cuvântul credinţei părea că-l rosteşte ea, care era vie în inimile profesorilor şi elevilor deopotrivă:... «Voi, copii ai neamului nostru, ce veţi face cu anii voştri? Ce veţi face cu inimile voastre?»... Şi în clipele acelea de înălţare, se încorda în toate sufletele hotărârea reacţiunii morale; am simţit cum se aprindea în toţi evlavia strămună, ca credinţa din credinţă, ca lumina din lumină...

N. GROSU.

Intre patriarhul României şi noul patriarh Ecumenic. Noul patriarh ecumenic din Constantinopol a trimes următoarea telegramă:

Inalt Prea Sfinţitului Patriarh Miron Regent, Bucureşti.

Cu nepătrunsa bună voinţă a lui Dumnezeu fiind ales astăzi canoniceşte, am luat conducerea Prea Sfântului Tron Ecumenic. De pe acest tron Vă trimitem prima sărutare frăţească.

Domnul, cu rugăciunile şi dragostea Voastră, să ne învrednicească să împlinim cu vrednicie sfintele noastre îndatoriri.

(ss) PATRIARH FOTIE.

Răspunsul I. P. S. Patriarh şi Regent Dr. Miron Cristea.

S. S. Patriarh Photie al Constantinopolului, Stambul.

Cu vie bucurie şi cu frăţească dragoste salut alegerea Sanctităţii Voastre la tronul ecumenic, dorindu-vă sănătate şi ajutorul lui Dumnezeu întru împlinirea grelei misiuni.

(ss) MIRON, PATRIARH.

---

nouă; este un dar al lui Dumnezeu, în posesiunea căruia se intră născând din nou.

De această naştere vorbea Isus fariseului Nicodim: «de nu se va naşte cineva din nou (de sus) nu va putea vedea împărăţia lui Dumnezeu» (Ev. Ioan 3, 3). Cade-se vouă a vă naşte din nou (3, 7).

Natura acestei nouă naşteri nu este materială, cum a crezut-o fariseul, ci spirituală. Ea este fructul dragostei lui Dumnezeu, care a trimis pe unicul său Fiu, ca ceice vor crede întru el să aibă viaţa de veci (Ev. Ioan 3. 16).

Simbolizată prin botez noua naştere e conferită de Duhul sfânt care vivifică şi întăreşte pe creştin în credinţă prin care rămâne în Hristos şi prin El în împărăţia lui Dumnezeu. — In apa botezului are loc regenerarea, credinţa însă e o condiţiune a botezului, de unde elementul esenţial al naşterii spirituale, duhovniceşti este credinţa în Isus Hristos: «tot cel ce va crede întru el nu va pieri, ci va avea viaţă veşnică». (Ev. Ioan 3, 15).

II. Cu această naştere începe o nouă viaţă. Până aici raporturile noastre către Dumnezeu erau cele ale uneltei către măiestru, cele ale sclavului către stăpânul său; iată situaţia noastră de drept în ipostaza de natură pură; dacă în fapt lucrurile s'au petrecut altfel, e că bunătatea lui Dumnezeu e nesfârşită, iar mila lui fără hotar. Dar ceeace aveam mai înainte printr'un gest al condescendenţei divin în momentul când cea mai umilă şi mai curată servitoare a lui Dumnezeu, a dat sublimul răspunsul: «Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău», supunându-se astfel voinţei Sfântului Duh, starea noastră de drept trecea pe un plan mai înalt şi prin meritele lui Isus Hristos, întram în υἱοθέσια (adopţiunea) divină.

Eată chemarea sfântă prin care ne a chemat Dumnezeu, eată mântuirea ce ni-a trimis, eată adopţiunea ce ne a conferit. Nu mai sântem acum robi, nu, raporturile noastre cu Dumnezeu au evoluat, suntem fii şi moştenitori prin harul său, în care vom persista, în Duhul Fiului său, pe Dumnezeu îl chemăm Tată. Isus făcându-se fratele nostru îl iubim, credem în El, nădejdea noastră întru Dânsul ni-o punem. Iluminaţi de Duhul Sfânt, sântem purtaţi a umbla în căile sale sfinte, ale Părintelui nostru care ni-a adoptat, vom cerca să rămânem fii, vom persista în adopţiunea cerească şi toate eforturile noastre vor fi întru a-l iubi şi a-l cunoaşte din ce în ce mai mult. De altfel, caracterul esenţial al vieţii celei nouă este tocmai de-a augmenta în intensitate şi în profunzime, de a se reînoi din zi în zi (2 Cor. 4, 16).

Această viaţă pe care-am primit-o în Isus, poartă efigia eternităţii, 1 Ioan 5, 11, şi ea augmentează în măsura în care rămânem în Isus. «Celce are pe Fiul are viaţa, celce n'are pe Fiul lui Dumnezeu n'are viaţă» 1 Ioan, 5, 2.

Că această nouă viaţă nu poate fiinţa decât în Hristos şi prin El, ni-o arată clar cele trei imagini din capitolul 4, 6 şi 15 ale Sf. Ioan, unde Isus este înfăţişat, ca izvorul nemuririi: «apa care o voi da eu, va fi întru el izvor de apă curgătoare în viaţa de veci». Ev. Ioan 4, 14; ca pâne a vieţii: «Eu sânt pânea vieţii». Ev. Ioan 6, 48. «Eu sânt pânea cea vie carea s'a pogorât din cer, de va mânca cineva din pânea aceasta, va trăi în veci»... Ev. Ioan 6, 51; şi în fine ca viţa în care rămânând mlădiţele vor aduce roadă: «Eu sânt viţa, voi mlădiţele, celce locuieşte întru mine, şi eu întru el... de nu va rămânea cineva întru mine, se va scoate afară, Ev. Ioan 15, 5 şi 6.

Detronarea Duminecii în Rusia

— D'ale bolşevismului —

Noul decret al republicei sovietice hotăreşte pentru lumea Rusiei: *Cinci* zile să lucrezi, ear în a şasa să te odihneşti.

Muncitorii au să lucreze 40 de ore în 5 zile, ziua a şasa e zi de repaos. Astfel, în locul celor 52 de Dumineci, li se recunosc 72 zile de repaos, plus o prelungirea a concediului de 14 zile, drept recompensă pentru după ameaza liberă de Sâmbătă.

Maşinele şi fabricile au să funcţioneze ziua şi noaptea, aşa că nu va mai fi cu putinţă ca toţi lucrătorii să serbeze *aceeaş* zi, ci fiecare lucrătoare va avea liberă altă zi, ear ziua generală de rapaos se desfiinţează.

Corespondentul unui ziar vienez, face din acest punct de vedere, următoarele observări:

Europa de astăzi nu-şi poate face încă idee despre gradul de revoluţionare a măsurilor, care prin desfiinţarea Duminecii dărâmă o clădire întreagă de obiceiuri şi lucruri de sine înţelese. Inainte de toate: *viaţa familiilor.* In zile de Duminecă erau, până acum, liberi cu toţii: bărbat, soţie şi copii, deşi cu toţii au poate aceeaş meserie. De aici încolo fiecare membru al familiei va avea altă zi liberă, fiecare sărbătoare va fi ţinută separat, nu vor mai fi reprezentaţii de Duminecă, nici excursiuni în ziua aceasta, nici întruniri sociale în zi liberă pentru toţi, şi nici o festivitate sportivă. Dumineca îş mai are şi laturea economică: testrul şi localurile de distracţii, locurile de excursii, restaurantele, cafenelele, căile ferate, tramvaele, băile ş. a. toate trăesc din câştigul bănesc al Duminecii, dela care atârnă prosperarea lor. Pentru republica sovietică nu rămân decât abea 5 zile de sărbători obşteşti: 1 şi 2 Mai, 7 şi 8 Noemvrie (zilele revoluţiei) şi încă o sărbătoare, a cincea, ce o va stabili stăpânirea. Motivele stăpânirii sovietice, pentru detronarea Duminecii, sânt felurite. In şirul prim, e vorba de-a exploata mai mult fabricile, pentru a spori producţiunea lor, şi în acelaş timp a da prilej de muncă celor lipsiţi de lucru. Al treilea motiv, dar nu mai puţin însemnat, este: *a da o lovitură bisericii.* Deşi guvernul sovietic a încheiat oficial pace cu Sf. sinod, totuşi când îi vine la îndemână se războeşte mai departe împotriva religiunii şi religiosităţii. Şi, în considerare că Dumineca este în deosebi sărbătoare bisericească, ear ziua de repaos o cucerire socială, Dumineca trebue — după bolşevism — înlocuită cu ziua de repaos. Scheletul săptămânii rămâne, dar zilele calendarului vor fi toate *negre*, săptămâna îş va pierde înţelesul de timp şi scop. Firește, un simplu decret al guvernului sovietic nu va fi de ajuns pentru a înlătura de fapt Dumineca din uniunea sovietelor.

La ţară, în lumea satelor, mai ales va rămânea pe hârtie hotărârea detronării Duminecii. Plugarul simte trebuinţa unei regulate zile de odihnă în săptămână şi, fără îndoeală, nu se va lăsà oprit de a-şi ţinea ziua Domnului. La sate, mergerea la biserică e datină cu mult mai adânc înrădăcinată, decât ca să poată fi sgudultă prin decretele guvernului sovietic, căruia nu i-ar rămânea decât să oprească biserica în Rusia cu desăvârşire. Aceasta însă de sigur nu se va întâmpla, şi astfel e de admis că ţărănimea va ţinea cu atât mai dârz la ziua Duminecii, cu cât va vedea intenţiunea luptei împotriva acestei zile de sărbătoare bisericească. Dar, fiindcă în uninunea sovietelor, la rotund 150 milioane locuitori, aparţin clasei ţărăneşti peste 120 milioane, ear muncitori în fabrici nu sânt decât vreo şase milioane, putem presupune cu multă probabilitate, că efectul noului decret — al detronării Duminecii — se va mărgini la un teritor relativ modest.

Conferenţe preoţeşti

— In prot. Sf. Gheorghe —

Ceice s'au interesat de feiul cum decurg conferenţele preoţeşti din ţinutul ţării locuit şi de minoritari săcui, au remarcat cu bunăvoinţă munca preoţimii din aceste locuri.

Problema religioasă constitue pentru preoţimea aceasta o străduinţă continuă, cu program bine precizat de muncă.

In ziua de 1 Octomvrie 1929 preoţii tractului Sft. Gheorghe, s'au întrunit în număr aproape complet, pentru a lua parte la conferenţa anunţată de oficiul protopopesc.

In ordinea de zi erau:

1. Tipicul (din 25 August a. c.), vecernia şi utrenia, lucrare menită a introduce în rândurile preoţimii din acest tract uniformizarea cultului.

Subiectul, lucrat de toţi preoţii, a fost cercetat de preoţii: I. Păştina, I. Curcubătă şi I. Bucşa.

Discuţiile, pline de interes, ni-au dat prilej de-a împrăştia nedumeririle avute. Luând ca normă manualul de tipic al păr. profesor Popovici, precum şi tradiţia bisericească păstrată din epoca şaguniană, am stabilit practica cultului în ce priveşte partea lui externă şi internă.

2. A urmat discuţia în legătură cu problema *predicei* în biserica noastră. Aici s'a cerut, că predica să fie socotită pretutindeni ca parte întregitoare a cultului; şi, pentru a produce efectul dorit şi a mişca inimile predica trebue rostită liber totdeauna.

3. S'a fixat program de muncă a cercurilor religioase preoţeşti, distribuirea rolului fiecărui membru din cerc pe durata ţinerii lor, îmbinarea ordinei de zi a cercurilor religioase preoţeşti cu ale cercurilor culturale învăţătoreşti pentru intensificarea propagandei religioase-culturale în mijlocul credincioşilor.

S'au fixat şi programul de muncă: a şcoalei de Duminecă, a societăţii Sft. Gheorghe, şi a Reuniunii Femeilor, pentru toamnă şi earnă.

Alt moment de importanţă al conferenţei este reîmprospătarea datoriilor preotului în legătură cu Circulara Ven. Consiliu arhiepiscopesc relativ la: Misiunile parohiale, cinstind ziua Domnului, catehizaţia şi şcoala primară şi aplicarea legii cultelor.

Aşa înţelege preoţimea din această parte a ţării să corespundă cerinţelor de azi. *Liu.*

Dela Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 4/1929.

CONVOCARE

Conform art. 10 din Statutele Asociaţiei «Andrei Şaguna» a clerului Mitropoliei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, convocăm

Al nouălea congres ordinar

ca congres misionar

pe zilele de 6 şi 7 Noemvrie 1929 în Alba-Iulia, cu următorul

PROGRAM:

A) Miercuri, 6 Noemvrie:

1. Ora 9, Slujba sfintei liturghii, cu predică şi chemarea Duhului sfânt. (Catedrala Incoronării).

2. Ora 11, Deschiderea Congresului prin preşedintele Asociaţiei şi salutul autorităţilor şi al delegaţilor diferitelor societăţi. (Sala Teatrului I. L. Caragiale).

3. Ora 13, masă comună.

4. Ora 15, *a*) Predica pentru zilele noastre, (Pr. I. Imbroane), conferinţă cu discuţii; *b*) Spovedania ca mijloc de păstorire sufletească (I. P. C. Arhimandrit Policarp Moruşca), conferinţă cu discuţii.

5. Ora 20·30, Concert religios şi conferinţă publică.

B) Joi, 7 Noemvrie:

6. Ora 9, *a*) Raportul comitetului central; *b*) Eventuale propuneri, interpelări etc.; *c*) Alegerea noului comitet central; *d*) Inchiderea congresului.

Delegaţii despărţămintelor, precum şi toţi cari doresc să participe la Congres, sânt rugaţi să se anunţe din bună vreme părintelui protopop A. Baba, Alba-Iulia.

Membrii Comitetului central se întrunesc în şedinţă Marţi, 5 Noemvrie a. c., ora 18 (la păr. prot. A. Baba). In aceeaş zi la ora 19 va avea loc o consfătuire a membrilor prezenţi ai Asociaţiei.

Delegaţii organizaţiilor preoţeşti şi ai societăţilor culturale din toată ţara sânt bine văzuţi.

Sibiu, 5 Octomvrie 1929.

Prot. **Dr. Gh. Ciuhandu** preşedinte. — Prof. **N. Colan** secretar.

INFORMAŢIUNI

Scrisoarea a opta. Ministrul agriculturii, dl I. Mihalache, cere în scrisoarea aceasta, din 12 Oct. 1929, către plugari: *să stârpească omizile şi insectele păgubitoare.* Eată — spune dl ministru după ce arată care sânt duşmanii câmpului — de ce v'am scris şi această scrisoare: ca să ştiţi că trebue apărat rodul muncii plugarului, cu orce mijloace, de insecte şi omizi; că pentru aceasta, este nevoie să sărim cu toţii odată: plugari şi autorităţi; că în ce priveşte autorităţile (stat, judeţ, comună), vom lua toate măsurile: ajutoare la îndemâna plugarului; încurajarea cu premii a celor vrednici; pedepsirea cu amenzi a celor îndărătnici, asprind legea dacă va fi nevoie; dar că toate măsurile nu folosesc mare lucru dacă plugărimea însăşi se lasă de bună voie prădată şi furată de tâlharii câmpurilor, — fie din prostie, fie din îndărătnicie. De aceea, cei luminaţi şi vrednici să ne ajute să luminăm şi pe cei întunecaţi şi să urnim din loc pe cei îndărătnici.

Salar anual de patru milioane! Presa din capitală şi din provincie arată, că directorul actual dela C. F. R., dl Stan Vidrighin, primeşte ca salar, din bugetul căilor ferate, «modesta» sumă de circa patru milioane lei anual, — salar de care n'a mai avut nici unul din înaintaşii săi. S'a făcut socoteală, că directorul general al C. F. R. este plătit astăzi cu de *două mii* de ori mai mult, decât erà plătit, înainte de războiu. Ceilalţi funcţionari dela C. F. R. trebue, în schimb, să se mulţumească mereu cu salare în adevăr modeste — după ce bacşişurile, ruşinea zilelor de azi, cu drept cuvânt sânt interzise. Spuneam mai de unăzi, şi repetăm: *Să se fixeze* — ar fi vremea — *un maximum de salar, pe care un funcţionar să-l poată luà din buget.*

Sărbătorire amânată. Ziua de 11 Octomvrie, aniversarea de 175 de ani dela deschiderea şcoalelor blăjene, a trecut fără sărbătoare. Cum se anunţă din orăşelul dela îmbinarea Târnavelor, jubileul şcolar se va sărbătorì la 15 Mai 1930.

Mântuitorul a venit tocmai pentru a vestì şi a hărăzì umanităţii aceasta viaţă. «Eu am venit ca viaţă să aibă». — Impărăţia lui Dumnezeu care-a constituit obiectul central al învăţăturii sale, nu este altceva decât viaţa supranaturală. Diferitele parabole evanghelice mărturisesc lămurit acest lucru.

Viaţa supranaturală e prezentată în aceste parabole ca o comoară de mare preţ, binele suprem, pe care l afli la un moment dat, el îţi procură o mare bucurie, o fericire aşa de intensă încât eşti gata să sacrifici ori şi ce pentru a câştiga în mod definitiv această comoară nesecată, în posesiunea căreia te bucuri de adevărată fericire şi de pacea eternă. Ev. Mt. 13, 44.

Impărăţia lui Dumnezeu, va să zică viaţa eternă, e ca un mărgăritar preţios ce trebuie câştigat cu orce preţ, desconsiderând alte lucruri care comparate cu mărgăritarul nu prezintă nici o valoare. Cu un zel perfect trebuie să încercăm a intra în posesiunea acestui mare bun, care ne face norocoşi şi mulţumiţi pentru totdeauna (Matei 13, 45–46).

In desvoltarea sa viaţa supranaturală se aseamănă cu un ferment interior care lucrează în adâncul sufletului nostru în chip necunoscut, de-o manieră misterioasă, transformându-ne puţin cu puţin, până ce devenim un aluat cu desăvârşire schimbat, (Matei 13. 33), o nouă creatură după expresiunea Sf. Pavel (2 Cor. 5, 7).

(Sfârşitul urmează).

Fericirea

«Vreau să fiu fericită! E dorinţa cea mai de preţ, înrădăcinată în adâncul fiecărei inimi. E porunca ce stăpâneşte viaţa. Şi după fericire aleargă orce muritor».

Aşa-mi grăi tovarăşa drumurilor de pripas. Sufletul meu mâhnit îi răspunse cu asprime:

«E amară amăgire credinţa că în adâncul inimii noastre ar fi înrădăcinată porunca: Să fim fericiţi!

O singură poruncă ni a săpat firea în suflet: «Să ne cunoaştem datoria şi să o împlinim cu credinţă».

Firea ţese într'una. Neobosită creează harnică îşi îndeplineşte rosturile şi nu se abate din drumul creeărei continue.

Cunoscându-ţi cu adevărat lucrul tău şi săvârşindu l, luminat de credinţa binelui ce l urmăreşti şi încălzit de dragoste faţă de semenul tău, te ridici pe treptele zărilor spre Părintele a toate. Munca îţi absoarbe fiinţa, nu mai cunoşti, asemenea Tatălui, nici timp, nici spaţiu, le birui şi intri în ritmul eternităţii.

Da, timpul şi spaţiul sânt duşmanii desăvârşirii noastre, ai fericirii eterne. Singură munca ştie să birule pe aceşti vrăjmaşi neîmpăcaţi. Munceşte cu hărnicie şi sufletul tău se va odihnì în fiecare amurg sub streşina fericirii, mângâiat de Stăpânul a toate.

Z. SANDU.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditații pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Prețul Lei 25·—, plus spese poștale Lei 10·—

A apărut cartea binevenită:

MIC DICȚIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș.** Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

---

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

și

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuți

Curs oral în limba germană, ținut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut și mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREȚUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidații pentru preoți, prelucrate după **A. Huonder,** din limba germană

de

Ioan Moșoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi cetit această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanență următoarele Cărți rituale:

Acaftist, legat
Apostol, legat în piele cu copcii
Carte de Tedeum, legată
Ciaslov, legat
Evanghelia, legată foarte fin, în pluș cu evangheliștii în Email, cu copcii și aurită
Evanghelia, legată foarte fin, în piele cu evangheliștii, cu copcii și aurită
Evanghelia, legată în piele și cu copcii
Evanghelia, legată jumătate în piele
Evhologiu (Molitvelnic) legat jumătate în piele
Liturgier, legat în piele
Mineiele, legate
Octoih mare, legat în piele și cu copcii
Octoih mic, legat
Penticostar, legat jumătate în piele
Psaltirea, legată

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOȘ**

I. Carte de citire și Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noțiuni de Stilistică și Poetică și Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); și

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut

în a doua ediție revăzut și complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților, studenților în teologie și ale elevilor școalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Școala Normală „Andrei Șaguna"

și se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Prețul Lei 100, plus spese poștale Lei 15.

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate și broșate ✦

pentru parohii, bănci, oficii și particulari cu

prețuri moderate

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă Lei 10, prin mandat postal.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice și catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. Fă lucrul Evanghelistului
Nr. 2. Invățători și Stinți din veacul al IV-lea
Nr. 3. Predică și cateheză
— Vino și vezi — meditații

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri și fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu
consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Prețul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viața lui Isus

de

Giovanni Papini

în românește de
ALEXANDRU MARCU

Prețul Lei 180·—, plus porto poștal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile și de o execuție foarte frumoasă.

A apărut, în a treia ediție, romanul:

MARTIRII,

de **Constanța Hodoș,** cu o prefață de Ion Gorun. București, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Prețul 60 lei, și porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 19 Octomvrie 1929 Nr. 72

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Telegraful Român

Organ național-biseri

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de **Dr. I. MATEIU**

[Urmare].

IV

Jurământul episcopilor

Legea Cultelor prevede în art. 27 că Episcopii sânt obligați, înainte de a-și ocupa scaunele, să depună jurământul de fidelitate către Suveran și de supunere față de Constituția și legile Țării.

Avem două formule de jurământ, una în menționatul articol al *Legii Cultelor*, cealaltă în art VI. din *Concordat*. Țin să constat, că cea dintâi s'a inspirat dela cea din urmă, deși Concordatul nu era încă ratificat. Dealtfel e lucru știut, că redacția Legii Cultelor a trebuit să fie adaptată, în multe chestiuni, la textul Concordatului, care angaja statul prin semnătura ce i-o dăduse aproape cu un an de zile, *înainte* de a se fi votat Legea Cultelor.

Aceste două formule nu sunt identice. Pe când în textul din Concordat Episcopul jură fidelitate *Regelui*, atât pentru sine cât și pentru *subalternii săi*, după cel din Legea Cultelor subalternii *sunt omiși*, ei fiind obligați numai la respectarea constituției și a legilor țării. E o lacună esențială, pe care o anumită concepție iezuită, o poate interpreta în paguba credinții către Rege.

Apoi câtă vreme, după textul din Legea Cultelor Episcopul *jură* „că nu va întreprinde nici o acțiune de natură a aduce atingere ordinei publice și integrității Statului român", pe atunci, după formula din Concordat, cuvântul «*jură*» este înlăturat, ceea ce constitue iarăș o gravă scădere.

Dar o paralelă, și în acest punct, cu Concordatele străine, ne va lămuri și mai bine valoarea convenției românești.

Formula din Concordatul *polon* spune textual: „Pe deasupra eu jur și promit, că nu voiu participa la nici o înțelegere și nu voiu asista la nici un sfat, care ar putea aduce atingere Statului polon și ordinei publice. Nu voiu permite clerului meu să participe la asemenea acțiuni. Ingrijat de binele și interesul Statului, mă voiu sili să înlătur ori ce primejdie de care l-aș ști amenințat".[1]

[1] Cf. *Dr. Hilling*, l. c. p. 33 unde se dă textul francez.

Observați, cu cât este mai complectă această formulă și câte garanții a înțeles să ia Polonia față de Episcopi, obligându-i expres — în deosebire de noi — să *jure* și să promită — nu numai pentru ei, ci și pentru *Clerul lor* — ceea ce la noi lipseste cu totul — cea mai deplină loialitate față de Stat.

In ce privește *Italia, legea garanțiilor dispensa pe Episcopii catolici de ori ce jurământ către Rege.*[2] *Mussolini*, conștient de rolul mare ce-l au acești prinți bisericești, n'a voit să mai admită acest privilegiu, ci a înțeles să-i oblige la îndeplinirea acestei importante garanții de Stat, prin art. 20 al Concordatului său. Iată formula lui *Mussolini*, care fiind mai precisă decât cea polonă, merită să fie reprodusă în întregime: „Inaintea lui Dumnezeu și a Sf. Evangheliei jur și promit, cum se cuvine unui Episcop, fidelitate Statului italian. Jur și promit a respecta și a face să fie respectați de clerul meu, Regele și Guvernul stabilit conform legilor constituționale ale Statului. Jur și promit, pe deasupra, că nu voiu participa la nici o înțelegere și nu voiu asista la nici un sfat, care ar putea aduce atingere Statului italian și ordinei publice și că nu voiu permite nici *Clerului meu* asemenea participări. Ingrijat de binele și interesul Statului italian, voiu căuta să evit orice pagubă, ce l-ar putea amenința".[3]

[2] Legea garanțiilor publicată la *Devoghel* o. c. p. 257 și urm. [art. 15 zicea: „Episcopii nu sunt ținuți să presteze Regelui jurământ"].

Ori cine își poate da seama acum de distanța considerabilă dintre concordatul nostru și cele străine. Dacă State *catolice* s'au simțit datoare să ia asemenea garanții întinse față de Episcopii și Clerul *catolic*, cu cât mai vârtos se impunea o asemenea atitudine Românie *ortodoxe*, unde cetățenii și clerul catolic, prin calitatea lor de *minoritari*, nu se confundă nici cu Statul și nici cu rassa dominantă, cum e în Statele concordatare pomenite. Dimpotrivă, experiențele celui dintâi deceniu de Unire, ne invitau la măsuri de precauțiune mult mai mari, decât cele luate de țările catolice.

*

De îndreptat. In Nrul precedent 71, pag. 2, coloana 1, în loc de: *Pe cât vedea* să se pună: **Pe cât vedem.**

[3] Vezi *Devoghel*, o. c. pag. 279.

FOIȘOARA

Viața supranaturală în lumina evanghelică

(Sfârșit).

In rugăciunea domnească, Isus ne face să ne rugăm pentru venirea acestei împărății — împărăția vieții spirituale — care consistă în sfințirea numelui și în plinirea voinței Tatălui nostru ceresc. Și care este voința Tatălui care dă în etern naștere Fiului, și din care pe cale de procesiune purcede din eternitate sfântul Duh? Prin Fiul își manifdstează dragostea sa către noi, iar prin Duhul ne întărește în această dragoste. In numele său, care este adevărul, voiește să ne sfințească (Ev. Ioan 17, 17), să ne ducă prin credință la cunoașterea sa și la cea a lui Isus Hristos și prin aceasta în împărăția cerească, la viața veșnică: «și aceasta este viața cea veșnică ca să te cunoască pe tine singur Dumnezeu adevărat și pe carele ai trimis pe Isus Hristos (Ev. Ioan 17, 3).

Această frază a sfântului evanghelist Ioan, este una din expresiunile cele mai lucide ale vieții supranaturale; ea ne indică de fapt esența însaș a acestei vieți, care consistă într'o religiune perfectă a omului cu Dumnezeu, într'o relațiune așa de intimă încât ajungi a cunoaște Ființa eternă în cele mai mari taine ale ei. Creștinul este admis a lua parte la viața divinității chiar, întru cât percepe în unitatea esenței divine armonia celor trei ipostaze ale ei. In Dumnezeu Creatorul, el recunoaște pe părintele său plin de dragoste; în Cuvântul lui Dumnezeu pe dulcele său Mântuitor, în sfântul Duh pe adevăratul său Mângâitor.

In afară de creștinism nu ești fără de o oarecare cunoștință de Dumnezeu; ajungi a-l cunoaște într'o măsură imperfectă însă. Concepi o ființă absolută, pricină a tuturor lucrurilor care generează lumea și chiamă omenirea la dreptate și la practicarea virtuților; omul este admis oarecum să cunoască manifestațiunile exterioare ale lui Dumnezeu, pe Dumnezeu în lucrurile și prin lucrurile sale; cât privește viața intimă a lui, necreștinului îi este imposibil de-a o percepe; o cunoaște virtual în chip obscur numai.

Sf. Ev. Ioan 17, 25—26, consideră aceasta cunoștință improprie ca o necunoștință; la sfârșitul rugăciunii sacerdotale Isus zice: «Părinte drepte și lumea pe tine nu te-a cunoscut, eară eu te-am cunoscut, și acestea au cunoscut că tu m-ai trimis; și am arătat lor numele tău și l voi arăta, ca dragostea cu care m'ai iubit pre mine, întru ei să fie și eu întru ei».

Cât de sublime sânt aceste cuvinte; ele n'au putut fi pronunțate decât de Cuvântul lui Dumnezeu, care prin opera sa de răscumpărare a împrăștiat obscuritățile «Legii» și ni-a adus Evanghelia plină de lumină (1 Ioan 1, 5).

El, care venea dela Tatăl și-l cunoștea, a făcut cunoscut apostolilor săi și prin ei întregei omeniri, că Tatăl este cel ce l-a trimis.

Motivul pentru care Isus Hristos a fost trimis, este dragostea Tatălui pentru lume și dorința aceluiaș Părinte de-a face cunoscut oamenilor sfântul său nume și asffel harul și milostivirea sa. Isus a plinit întru toate misiunea sa; prin mijlocirea lui, dagostea Tatălui a trecut asupra noastră, Isus făcându-se fratele nostru, prin grația sa noi am devenit fiii lui Dumnezeu.

A trăi din viața Tatălui, pe care ni a revelat-o, a-l iubi cu dragostea ce ni-a manifestat prin Fiul său, a rămânea pururea în Sfântul său

Al doilea congres general al misionarilor ortodocşi din întreaga ţară

— Dare de seamă —

In zilele de 6—8 Octomvrie a. c. s'a ţinut la Chişinău al doilea congres general al misionarilor ortodocşi din ţara întreagă, sub prezidiul I. P. S. S. Mitropolitului Gurie al Basarabiei.

Au participat la congres:

P. S. Justinian, episcop al Cetăţii Albe, P. S. Grigorie, episcop al Aradului, P. S. Dionisie vicarul mitropoliei Basarabiei, — arhim. Policap Moruşca, pr. Şt. Lungu, protopop, Şt. Cioroianu, ca delegaţi ai episcopiei Aradului, — pr. Nic. Verbiţchi şi V. Vatrici, deleg. Hotinului, pr. N. Chirică, delegatul Moldovei, arhim. I. Scriban şi D. Popescu-Moşoaia, profesori ai facultăţii teologice Chişinău, pr. Alex. Scvoznicov, pr. P. Rudiev, Ic. St. Gh. Scodigor misionarii eparhiei Chişinăului, Ec. Godescu-Argeş, Gr. Popescu-Roman, P. Gh. Savin-Dunărea de jos, Mih. Madan-Ismail, I. Dărvărescu-Râmnicul-Noului Severin, Anton Anghelescu-Buzău, pr. Manea Popescu, Stelian Iliescu, Alex. Constantinescu-Bucureşti, Petrescu-Zoiţă-Buzău, diac. Arghir Vârnav-Constanţa, Ioan Puiu şi Orest Tarangul-Bucovina, Gh. Opreanu Cluj, Vasile Oană-Sibiu, Victor Spânu-Huşi şi un mare număr de delegaţi din Chişinău, Orhei, Tighina şi restul judeţelor basarabene, — precum şi intelectuali şi popor mult.

ZIUA I

La catedrală

Congresiştii au participat la sf. liturghie dela catedrală, oficiată de I. P. S. S. Mitropolitul Gurie, asistat de 12 preoţi şi 4 diaconi.

Slujba plină de evlavie, corul neîntrecut al mitropoliei, au făcut o adâncă impresie asupra mulţimei imense de păstori şi păstoriţi.

La oficierea Te-Deumului I. P. S. Mitropolitul Gurie a lămurit rolul misionarismului în viaţa de azi a bisericii.

La sala eparhială

După Te-Deum congresiştii s'au îndreptat spre sala festivă a eparhiei, în frunte cu înalţii chiriarhi şi însoţiţi de un numeros public.

Şedinţa I

Preşedinţia congresului o are I. P. S. Mitropolit Gurie asistat de P. S. Justinian al Cetăţii Albe şi P. S. Grigorie al Aradului. Din birou mai fac parte: protopop Dr. V. Oană, delegat al mitropoliei Ardealului, Dr. Ioan Puiu, delegat al mitropoliei Bucovinei, pr. N. Chirică, delegat al mitropoliei Moldovei, pr. Stelian Iliescu, delegat al mitropoliei Ungro Vlahiei şi Scvoznicov, misionar al mitropoliei Basarabiei.

Congresul este deschis la ora 12.30 de I. P. S. S. Mitropolitul Gurie — care arată, că neamul şi ţara n'au sprijin mai puternic decât biserica şi credinţa strămoşească, — întărirea bisericii este întărirea statului nostru naţional.

P. S. S. episcopul Grigorie, salutând congresul în numele episcopiei Aradului, descrie rolul istoric al bisericii în viaţa neamului nostru şi accentuiază, că sufletului tulburat al lumii de azi nu-i poate da echilibrul decât biserica.

Mai salută congresul: Dl general Scărişoreanu în numele armatei, dl Negrescu în numele oraşului Chişinău, dl Păcescu ca delegat al ministerului Cultelor, Păr. Dr. A. Crăciunescu în numele Consiliului central bisericesc, Păr. St. Iliescu în numele patriarhiei, dl Mateevici în numele inspectoratului şcolar, preot Zaharescu în numele «Astrei» basarabene, dl T. Popescu în numele Societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române, păr. arh. I. Scriban în numele facultăţii de teologie Chişinău, păr. P. Cuciujna în numele congresului naţional bisericesc şi păr. Vasile Guma ca reprezentant al Asociaţiei «In numele lui Hristos».

Telegrame de aderenţă au trimis: P. S. S. Vasile de Răşinar în numele arhiepiscopiei Sibiu, — P. S. Vartolomeu al Râmnicului-Noului-Severin, — Facultatea de teologie Cernăuţi şi dl Pan. Halipa, ministrul Basarabiei.

Se propun apoi telegramele de rigoare din partea congresului.

Sedinţa a II-a după masă

La ora 4 se slujeşte acatistul în capela mitropolitană, după care se deschide la ora 6 şedinţa a II a congresului.

Protoiereul Burjacovschi, referentul secţiei culturale a eparhiei Chişinău făcând un rezumat asupra lucrărilor şi dezideratelor primului congres misionar, ţinut la Arad, arată, că în ceeace priveşte Basarabia, cele mai importante din hotărârile acestui congres s'au realizat.

Comunică apoi, că s'a realizat şi dezideratul exprimat la primul congres misionar, de a se dă fiinţă unei reviste misionare. Primul număr al revistei, intitulată «Misionarul» a apărut concomitent cu al doilea congres misionar, — urmând a se pronunţa acest al doilea congres asupra comitetului de conducere, — şi asupra locului de apariţie a acestei reviste.

A urmat apoi conferinţa prot. V. Popoviciu despre «Lupta cu sectele religioase din Basarabia în trecut» cu frumoase amănunte despre luptele duse de frăţimea misionară «Naşterea lui Hristos» cu sectanţii refractari şi intoleranţi.

Terminate aceste, se trece la referatele, înscrise în ordinea de zi a congresului misionar.

I. Primul referat «Reflexiuni asupra stării religioase în prezent, a poporului român» s'a lucrat de către referenţii:

1. Arhim. mitrofor I. Scriban, profesor universitar.

2. Preot I. Dărvărescu, misionarul eparhiei Râmnicul-Noul-Severin.

3. Preot P. Savin, misionarul eparhiei Dunărea de jos.

4. Iconom Petru Godescu, misionarul eparhiei Argeş.

5. Preot Petrescu-Zoiţa, din eparhia Buzău.

Păr. arhimandrit I. Scriban, ca primul referent, a făcut o serie de documentate observaţiuni asupra stării de religiositate a poporului român. Combătând părerile dlui Dreghicescu, (autorul cărţii: Noua cetate a lui Dumnezeu), ale profesorului Ralea dela Iaşi şi ale altora, cari susţin, că poporul român este un popor puţin credincios, chiar ateu, la el religia fiind numai superstiţie, — păr. I. Scriban dovedeşte, că poporul român e un popor profund religios.

Citează pasagii din Pompiliu Eliade, Rădulescu-Motru, — şi cazuri concludente, cari dovedesc cu prisosinţă că de câte ori se lucrează religios, poporul răspunde.

S'au adus ce e drept în ultimul timp mari întunecări şi scăzăminte vieţii noastre religioase, dar fondul religios a rămas, care trebue păstrat.

Problemele puse în discuţie de referenţi au fost urmărite cu viu interes de către auditor.

Reflexiuni şi constatări asupra acestei teme a mai făcut şi protopopul Ştefan Cioroianu din Banat.

ZIUA II

Sf. liturghie în capela mitropoliei. Predica rostită de arhimandritul Policarp Moruşca despre «Sf. cumînecătură» este ascultată cu multă evlavie.

Şedinţa III

se deschide la ora 10.

Luând cuvântul P. S. S. Ep. Grigorie al Aradului conferenţiază despre «Primejdia sectelor religioase pentru statele naţionale şi mijloacele de apărare».

Dovedind, fără putinţa de a putea fi contrazis, că sectarismul din Rusia a pregătit prăbuşirea imperiului rusesc, scoate concluzia, că sectele din România prezintă mai multă primejdie pentru statul român, decât pentru biserică.

II Al doilea referat «*Pastoraţia colectivă şi individuală, raportul dintre pastoraţie şi misionarism*», s'a lucrat de referenţii:

1. Arhimandrit Policarp Moruşca, stareţul mănăstirii «Bodrog» din eparhia Arad.

2. Preot Dr. Ioan Puiu, misionarul inspector al arhidiecezei Bucovina.

3. Preot Anton Anghelescu, misionarul eparhiei Buzău.

4. Preot Nic. Verbiţschi, din eparhia Hotin.

Se comunică experienţe şi demonstrează cele mai eficace metode de pastoraţie colectivă şi individuală, arătându-se legătura indisolubilă dintre pastoraţie şi misionarism.

La ora 12 I. P. S. S. Mitropolitul Gurie aduce la cunoştinţa congresului trecerea din viaţă a Regentului Buzdugan. Asistenţa a ascultat în picioare vestea deprimantă.

In semn de doliu şedinţa a fost ridicată şi congresiştii s'au îndreptat spre biserica mitropoliei, unde s'a servit parastas pentru odihna sufletească a Inaltului Regent.

Şedinţa IV

III. Referatul al treilea «*Metodele de propagandă practicate de sectari. Cum trebue organizată lupta misionară în condiţiunile actuale*», s'a lucrat de referenţii:

1. Icon. Gr. Pişculescu, decanul facultăţii de teologie, Chişinău.

2. Preot Orest Tarangul, misionarul arhidiecezei Bucovinei.

3. Diacon Arghir Vârnav, misionarul eparhiei Constanţa.

4. Preot N. Chirică, misionarul eparhiei Moldova şi Sucevei.

5. Preot Gr. Popescu, misionarul eparhiei Roman.

6. Icononom Victor Spânu, misionarul eparhiei Huşi.

Referenţii au arătat diferite metode de propagandă întrebuinţate de sectari, dintre care amintesc.

Duh, pe care l-a trimis să se pogoare asupra noastră, iată viaţa prin excelenţă.

III. A trăi astfel nu este a cunoaşte numai pe Dumnezeu şi tainele sale printr'o credinţă profundă, ci însemnează a-i deveni asemenea, a comunica cu el, va să zică a se confunda în Spiritul său.

Acest grad de perfecţiune însă, care cuprinde scopul ultim al vieţii noastre, nu va putea fi atins în viaţa prezentă. Biserica pe pământ nu este triumfătoare, ci militantă; creştinul încă este un ostaş, după cum sf. Pavel îl reprezintă cu predilecţiune. Şi ostaş fiind nu bate văzduhul, nu luptă în zadar; este un alergător aspirând la un preţ mare — coroana neperitoare a vieţii de veci.

Merge hotărât către scopul său — la ţintă aleargă — înaintând etapă cu etapă către perfecţiune, apropiindu-se din ce în ce de ea.

In lupta sa continuă, creştinul tinde să-şi stăpânească cât mai mult cu putinţă instinctele sale naturale, care din timp în timp îşi ridică capul în fiinţa sa, pentru ca liberat să poată întra cu desăvârşire sub stăpânirea harului (2 Cor. 5, 2).

Armele cele mai puternice pentru progresarea în perfecţiune sânt practicarea faptelor bune, prin care serveşti pe Dumnezeu; o credinţă tare prin care participi la cugetarea Fiinţei supreme, o nădejde nestrămutată că vei ajunge să cunoşti pe Dumnezeu, dar mai ales dragostea de Dumnezeu, prin care te legi mai intim dumnezeescului tău Tată, Fiului etern al acestuia şi Duhului său prea Sfânt.

Pe un Dumnezeu, care prin bunătatea sa a devenit Tatăl nostru, prin dragostea sa Fratele nostru şi prin milostivirea sa Mângâitorul nostru, noi îl cunoaştem şi sufletul nostru aleargă cu încredere către el, pentru a se lăsa pătruns din ce în ce de bunătatea divină, de înţelepciunea lui Dumnezeu şi de dragostea sa.

In rugăciune, cu umilinţă şi respect, sufletul nostru cere lui Dumnezeu harul de-a fi admis pururea aproape de el, la picioarele sale, de a-l lăsa să guste fructele cunoaşterii de Dumnezeu, astfel încât sătul de pânea cerească, să-i aducă mulţumiri şi laude în vecii velor.

— Am arătat în lucrarea mea, bazat pe texte evanghelice, originea vieţii supranaturale prin noua naştere; am vorbit apoi de însaş această viaţă, arătând că consistă în cunoaşterea lui Dumnezeu a Sfintei Treimi; şi în fine am indicat scopul acestei vieţi şi măsura în care creştinul îl poate atinge în viaţa pământească. —

Intr'un cuvânt, viaţa supranaturală este o graţie dumnezească prin excelenţă. Dumnezeu duh prin natură, principiu etern de viată, s'a comunicat creaturei, a făcut să ia naştere în sufletul omenesc o viaţă asemenea propriei sale vieţi, atrăgându-l astfel spre cunoştinţa, dragostea şi sfinţenia sa.

George Secaş
licenţiat în teologie.

Reforma calendarului în Rusia sovietică. Noul calendar, aprobat de Academia ştiinţelor din Moscova, va avea 72 săptămâni, în locul celor 52 de până acum. Fiecare săptămână se compune din 5 zile: Luni până Vineri; Sâmbăta şi Dumineca sânt desfiinţate. Numărul lunilor rămâne totuşi neschimbat, dar o lună va avea 6 săptămâni, cu 30 de zile. Cele 5 zile pe d'asupra nu se socotesc, fiind menite pentru festivităţi comuniste.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

a) Se prezintă ca tainici mângăietori.

In clipe de necazuri şi când preotul nostru nu s'ar găsi la înălţime, se insinuă sectantul.

b) Cooperaţiunea frăţească rapidă şi acte de filantropie în scopul unic de a recruta prozeliţi.

c) Răspândesc basmul, că ei trăiesc după sf. Scriptură şi după sf. evanghelie.

d) Colportagiul.

e) Pun meseria în s'ujba propagandei (cismar, tâmplar, croitor, comerciant etc.)

f) Pun stăruinţă deosebită în răspândirea învăţăturilor sectare.

Conferenţiarii au arătat, că bisericii noastre şi slujitorilor ei îi stau la îndemână mijloacele de organizare a luptei misionare. Sufletele trebuiesc hrănite, râvna sfântă şi focul sacru p. sf. evanghelie ne vor ajuta să răzbim, dar vom răzbi numai în măsura în care stăruim. — Misiune internă (credincioşii noştri) şi externă (cei care s'au depărtat de credinţa strămoşească).

Pe lângă dezideratele votate în congresul misionar dela Arad, s'au mai exprimat ca mijloace de organizare a luptei misionare:

a) Revista «Misionarul» să fie pusă la dispoziţia tuturor preoţilor.

b) Intensificarea colportagiului.

c) Organizarea şcolilor Duminicale.

d) Pregătirea misionarilor — monahi în mănăstiri.

IV. Referatul al patrulea: «*Calităţile interne ale misionarului şi mijloacele de intensificare a operei misionare a clerului*», s'a lucrat de referenţii:

1. Icon. D. Popescu-Moşoaia, profesor la facultatea de teologie Chişinău.

2. Preot Stefan Lungu, misionarul eparhiei Arad.

3. Prot. M. Madan, misionarul eparhiei C.-Albă Ismail.

Stăruindu-se asupra calităţiior interne ale misionarului s'a precizat, că misionarul trebue să se facă una cu Hristos, dacă voieşte să fie preotul Lui. Cele propoveduite de misionar, să fie verificate prin viaţa lui. Fără această condiţie nu se poate organiza lupta misionară, pentrucă în preotul lui Hristos continuă să trăiască Hristos.

ZIUA III

Şedinţa V

S'a ţinut la mănăstirea «Noul-Neamţ», unde s'a organizat Marţi, în 8 Octomvrie o excursie a congresiştilor.

Aci la mănăstire s'au oficiat serviciile după tipicul p. mânăstiri.

A urmat apoi conferinţa ieromonahului A. Harghel, exarhul mănăstirilor, despre «Participarea mănăstirilor la opera misionară».

La şedinţa intimă s'a pus la ordinea zilei subiectul practic «Despre sfinţenia personală», discuţii pe temeiul sf. scripturi şi demonstrarea metodei celei mai practice în combaterea sectelor raţionaliste. La acest subiect s'au anunţat: Ic. St. Gh. Scodigor, Pr. T. Rudiev, Pr. Al. Scvoznicov, misionari ai eparhiei Chişinău şi prot. Vasile Oană din Hunedoara.

Ic. St. Gh. Scodigor a făcut pe sectantul, ceilalţi l-au combătut pe baza sf. Scripturi.

Tot aci la mănăstire s'a făcut de către Ic. St. L. Trofimov o dare de seamă despre situaţia şi activitatea misionară a tuturor eparhiilor ortodoxe din ţara noastră, pe baza rapoartelor întrate dela eparhii.

Din aceste rapoarte s'a constatat, că numărul sectanţilor din ţara noastră trece mult peste 50.000 suflete. Această cifră singură dovedeşte cât de necesar este corpul preoţilor misionari.

Primirea călduroasă şi frăţească, ce ni-a făcut-o Basarabia, lăcaşurile lor sfinte, biserici şi mănăstiri, înzestrate cu tot ce arta bisericească a putut produce, evlavia profundă, corurile neîntrecute şi cântările melodioase, educaţia religioasă în instituţiile de cultură ale Chişinăului, patronate de biserică, mărturisesc toate de adevărată ortodoxie.

Congresele misionare, ce vor urma, vor desluşi desigur opera de misionarism a bisericii noastre, stabilind metode clare şi unitare în lupta misionară. Inceputul este bun.

Participant.

Asociaţia clerului ortodox şi-a deschis congresul anual al şaselea, la 14 l. c., în sala Ateneului Dichiu din capitală, de faţă fiind preoţi, tineri şi bătrâni, din întreaga ţară.

După serviciul divin dela biserica Dichiu, vicepreşedintele Asociaţiei clerului, păr. P. Partenie, director al seminarului central, a deschis şedinţa salutând prezenţa I. P. S. Sale Patriarhului Regent Miron în mijlocul preoţimii.

I. P. S. Sa, luând cuvântul, dă câteva îndrumări în legătură cu misiunea slujitorilor altarului. Păr. P. Partenie mulţumeşte, în numele congresului pentru cuvintele de îmbărbătare ale I. P. S. Sale Patriarhului Regent, căruia preoţii îi fac o caldă manifestaţie.

Adunarea primeşte salutul adus de reprezentantul guvernului, şi de ceilalţi delegaţi. Păr. Dr. A. Crăciunescu vorbeşte în numele I. P. S Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, dorind congresiştilor să întocmească un program de activitate corespunzătoare cerinţelor vremii şi prestigiului pe care trebue să-l aibe preotul ca îndrumător moral al poporului.

Congresul, în şedinţele următoare, şi a continuat lucrările.

Semnele vremii?

Ziarele scriu că dna Curie s'a imbarcat, iarăş, pentru America. Inventatoarea (cu bărbatul ei, acum mort) a radiului, pleacă din nou în Lumea Nouă, pentru lucrări ştiinţifice.

Dna Curie este o femeie tăcută şi fuge de orce fast. E o preoteasă a ştiinţii.

Soartea a vrut ca şi de astă dată să întâlnească în călătoria ei pe un «erou» al zilelor noastre, cum a întâlnit mai anii trecuţi, când se întorcea din America cu un gram de radiu.

Anii trecuţi aştepta o mulţime entuziasmată la delir, în gara «Saint Lazare» din Paris, pe un boxeur, care se întorcea din America cu cununa de lauri pe frunte: aruncase la pământ pe vreo câţiva şi le pusese piciorul de învingător pe pieptul ce abea mai gâfuia! La dna Curie nu s'a uitat nimeni!

Pe acelaş vapor cu dna Curie călătoreşte Maurice Chevalier, un cântăreţ de prin «music-hall»-urile pariziene, de prin localurile de noapte. E copilul răsfăţat al bulevardelor şi al foburgurilor pariziene.

Ce vreţi! Câştigă 30,000 de franci pe ceas pentrucă are bunăvoinţa să cânte câteva cuplete fără de noimă, dar foarte la modă.

Un cronicar francez, din «Le Temps», se revoltă în surdină. Nu vrea să se creadă că este împotriva voioşiei, a răspândirii unei arii cuceritoare, care — şi ea — are dreptul ei de existenţă în viaţa omenească, dar se întreabă: e bine, e corect ca Chevalier să câştige într'o oră 30,000 de franci pentru bazaconiile sale, câtă vreme «marii noştri savanţi nu câştigă totdeauna suma aceasta într'un an întreg»?

Şi mai constată cronicarul parizian ceva:

«.. Se găsesc imediat terene vaste de câteori este vorba de a se deschide un music-hall, un cinema, un loc de tennis închis, un parc cu atracţiuni sau un dancing, câtă vreme este imposibil de a da locuinţe convenabile laboratoarelor şi uzinelor noastre ştiinţifice»... «Institutul Curie se află foarte strâmtorat în lucrările luate asupra sa, din lipsa unui local de dimensiuni satisfăcătoare pentru fabricarea acestui preţios radiu. Se discută în momentul acesta un proect de lege care tinde să pună la dispoziţie un teren la periferia oraşului Paris, unde s'ar putea construi, în sfârşit, atelierele indispensabile fabricării, care interesează direct sănătatea publică şi viitorul rassei. Lupta împotriva cancerului nu este o preocupaţie vrednică de a interesa colectivitatea? Statisticele ne adeveresc că chiar numai în Paris moare câte un canceros tot la două ceasuri. Iată o constatare care merită, se pare, să reţină atenţiunea, chiar şi a celor mai indiferenţi».

Până aici cronicarul francez.

Ce am avea noi de adăugat?

O vedem pe dna Curie, modestă, încărunţită în ateliere, pentru binele omenirii, cum păşeşte pe vaporul, care o trece în ţara dolarilor, şi auzim de aici ţipetele şi răcnetele de bucurie, la adresa lui Chevalier, eroul zilei şi al nopţilor.

Boxerul a turtit câteva nasuri, a schelit câteva fălci şi oase şi a câştigat lauri şi bani din greu, cătăreţul de music-hall a fredonat câteva cuplete la modă, electrizând sălile pline de Muţunachi; — dna Curie? ea, biata, a scăpat din ghiarele cancerului vieţile a zeci de mii, a sute de mii de oameni; doar' atât. Şi apoi mai e şi bătrână şi e toată ziulica cu nasu 'n cărţi...

Nu criticaţi însă prea tare! Ne simţim şi noi, în România, cu musca pe căciulă: vine turneul «Tănase» şi, earăş, vor geme sălile de public... select, care va aplauda ca un orcan toate cupletele, cu sare şi fără sare; câtă vreme laboratoarele şi uzinele noastre ştiinţifice...

Semnele vremii? *H. P.-P.*

INFORMAŢIUNI

Licenţiat în teologie. Diaconul *Nicolae Popovici*, în 1 Octomvrie a luat licenţa în sfânta teologie cu *mare laudă*, la Academia ortodoxă Andreiană din Sibiu. Subiectul tezei fiind «Asemănări pauline». Dânsul este primul licenţiat al Academiei noastre teologice.

La Academia teologică din Sibiu s'au înmatriculat anul acesta patru dşoare, toate absolvente de liceu, cu examenul de bacalaureat şi anume: Veturia Moşoiu, Virginia Pascu, Elisabeta Popa şi Eleonora Purşa.

«Zeppelinul», nava aeriană, în drumul său balcanic, a sburat ieri, Miercuri, pe la ora 5 şi jumătate şi d'asupra *Sibiului*, în mers încet şi destul de jos, pentru a putea fi bine observat de numerosul public ieşit la străzi şi la ferestrile caselor aclamându-l cu însufleţire.

Demisia unui ministru. Dl Mihai Popovici, ministrul finanţelor, şi-a prezentat dimisiunea din guvern pe ziua de 14 Octomvrie. Consiliul de miniştri a primit demisiunea şi a însărcinat pe dl primministru să aducă mulţumiri dlui Mihai Popovici pentru activitatea sa desfăşurată ca titular al ministerului de finanţe şi regretele sale pentru părăsirea departamentului condus cu succes.

Lui Vasile Stroescu. Neuitatul mare filantrop, Vasile Stoescu din ale cărui dăruiri s'au ridicat şcoale în multe localităţi din ţară, şi care a jertfit sume însemnate şi pentru Ardeal, îş va avea meritatul monument în Basarabia, în provincia sa de naştere.

Regatul Iugoslav este numirea de-acum înainte a Regatului sârbilor, croaţilor şi slovenilor. Regele Iugoslav a semnat legea, prin care Iugoslavia este împărţită în nouă regiuni administrative.

La examenul de bacalaureat, din sesiunea de toamnă, s'au prezentat în faţa comisiunilor 5258 candidaţi şi au reuşit 2436, — va să zică mai puţin de jumătate.

Monete româneşti. Se vor bate în monetăria din Londra — conform contractului încheiat — 50 milioane piese a 20 lei, şi 60 milioane piese à 5 lei, dintr'un nou aliaj găsit satisfăcător. In preajma sărbătorilor de Crăciun se va face prima expediere a banilor metalici, ear restul în restimp de şase luni.

Exemplu pentru altele. Intr'un sat, aproape de oraşul Râmnicul-Sărat, Obrejiţa, (şi de sigur şi în alte sate!) s'a vârât «moda» rochiilor scurte, a mătăsurilor şi a altor lucruri de lux, care săracesc satele. Moda se lăţeşte, când nimeni nu-i stă împotrivă. La Obrejiţa însă lucrul s'a schimbat spre bine dela venirea în sat a preotului C. Iordache, a cărui soţie, preoteasa Cecilia, a ştiut să cheme la sine femeile din sat şi, împreună cu ele, a cumpărat pânză pentru rochii naţionale, care în curând au înlocuit pe cele de mai nainte croite după «modă».

ŞTIRI LOCALE

Se aduce la cunoştinţa generală din partea primăriei municipiului Sibiu, că lista alegătorilor comunali Sibiu, stabilită de consiliul municipiului, se afişează la primărie, în sala mare, până la 31 Octomvrie a. c. spre vedere publică. In acest scop se pot face contestaţii către judecătoria mixtă Sibiu, care decide definitiv în termen de 15 zile.

CARŢI ŞI REVISTE

A. Bolotoff: Heilige u. Sünder. Fragmente autobiografice, traduse din limba rusă. Autorul a publicat opera la Paris. Aristocratul rus îşi povesteşte viaţa sa: un val din oceanul sbuciumat: Poporul rusesc la răscrucile Destinului. Sânt pagini sguduitoare. Cititorii în limba germană o pot procura la Librăria arhidiecezană. Costă Lei 125 legată, 80 lei broşată.

Pastoraţia individuală şi colectivă, de *Dr. Grigorie Gh. Comşa*, episcopul Aradului. Nr. 1 din «Biblioteca Preotului ortodox». Tiparul tipografiei diecezane din Arad. Biblioteca «Creştinului ortodox» editată din iniţiativa şi sub supravegherea directă a P. Sf. Episcop Grigorie a ajuns numărul 64. Acum P. Sf. Sa a găsit timpul potrivit să înceapă editarea unei alte serii de broşuri foarte folositoare vieţii noastre bisericeşti, prin care să vină în ajutor preoţilor în activitatea lor pastorală. Plecând dela cazurile numeroase de pastoraţie colectivă şi individuală din Noul Testament, P. S. Sa ne dă metode de pastoraţie individuală pentru timpul actual, înzistând mai ales asupra rolului pastoraţiei individuale la administrarea tainei sfintei Mărturisiri. Broşura va fi de real folos tuturor preoţilor, în deosebi celor ce de multă vreme au părăsit băncile şcoalei. Preţul 15 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 8461 (138) 1—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, este vacant un post de spiritual, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 8184, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 12 Oct. 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 459/1929 (137) 1—1

Concurs

Pentru ocuparea postului de econom la **Şcoala normală «Andrei Şaguna» din Sibiu**, se publică concurs cu termen de 10 zile dela prima apariţie în «Telegraful Român».

Economul are îndatoririle prevăzute în art. 308—314 din Regulamentul pentru administrarea interioară a şcoalelor normale; în special, are sub directa sa răspundere întreaga gospodărie a şcoalei; precum şi registrele privitoare la nutriment.

Retribuţiunile sale sânt: locuinţă şi hrană în natură, în internatul şcoalei, şi leafă lunară, conform bugetului, care se urcă la suma de Lei 3.034; netto.

Petenţii vor înainta direcţiunii, în termenul de mai sus, pe cât va fi posibil, personal, cererile lor, însoţite de acte.

Sibiu, la 16 Octomvrie 1929.

Direcţiunea.

Nr. 404/1929 (136) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Radu din parohia de clasa a II-a **Alma**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din toate venitele parohiale.
2. Jumătate din sesia parohială constătătoare din 22 jugăre arător şi fânaţ.
3. Echivalentul salarului de capelan se va achita din salarul parohului până când se va întregi dela stat.

Concurenţii îndreptăţiţi la acest post îşi vor înainta cererile oficiului protopopesc Târnava mare în Biertan, provăzute cu documentele prescrise, şi în terminul indicat se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a cuvânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava-mare.

Biertan, la 8 August 1929.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

In zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanenţă următoarele Cărţi rituale:

Acaftist, legat

Apostol, legat în piele cu copcii

Carte de Tedeum, legată

Ciaslov, legat

Evanghelia, legată foarte fin, în pluş cu evangheliştii în Email, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată foarte fin, în piele cu evangheliştii, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată în piele şi cu copcii

Evanghelia, legată jumătate în piele

Evhologiu (Molitvelnic) legat jumătate în piele

Liturgier, legat în piele

Mineiele, legate

Octoih mare, legat în piele şi cu copcii

Octoih mic, legat

Penticostar, legat jumătate în piele

Psaltirea, legată

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuinţele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

La **Librăria Arhidiecezană** în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 23 Octomvrie 1929 Nr. 73—74

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bise

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Serbare centenară la Arad

Adunarea eparhiei Aradului, dela 30 April 1929, a hotărât să se prăznuească evenimentul istoric, din viața acestei eparhii, când acum o sută de ani a fost așezat în scaunul arhipăstoresc ortodox dela Arad *întâiul episcop român*, în persoana fericitului *Nestor Ioanovici;* ear consiliul eparhial a decis ca, festivitățile din acest prilej, să se țină, în orașul de reședință episcopească, precum și în tot cuprinsul eparhiei, în ziua de *26 Octomvrie* 1929.

Serbările jubilare ale centenarului dela așezarea întâiului episcop român la Arad, fac să tresalte de bucurie nu numai inimile eparhioților arădani, ci și ale tuturor bunilor ortodocși din cuprinsul țării noastre întregite.

Bucuria dela Arad este bucuria bisericii, este bucuria neamului.

De două sute de ani și mai bine, — exact, dela anul 1703 — Aradul este loc de reședință episcopească ortodoxă.

«De atunci, în scaunul episcopesc — din acest oraș — a urmat un mare număr de episcopi ortodocși. Cei dintâi au fost din neamul sârbesc, care se așezase aici și în alte părți, de răul turcilor, și care s'a bucurat de mari scutiri din partea împăraților de pe vremuri.

«Neamul sârbesc, cu episcopii săi și cu privilegiile sau scutirile lor împărătești, ni-a fost, în acele vremi, de mare ajutor. Inainte cu 200 de ani și mai bine, când s'a făcut acea revărsare a sârbilor în aceste părți, ei ne-au cuprins, pe românii ortodocși ungureni, în legăturile lor bisericești.

«Noi pe de-o parte eram împilați de iobăgia vremurilor de atunci; ear de altă parte puterea statului și biserica romano-catolică se foloseau de toate uneltirile, ca să ne smulgă din legea noastră, și făcându-ne uniți, să ne atragă la «legea împăratului» dela Viena. Ear biserica ortodoxă, a coreligionarilor sârbi, tocmai în această vreme de mare primejdie a credinței noastre, și-a întins brațul său ocrotitor asupra noastră. Nenumărate și îndelungate au fost luptele purtate de ierarhia sârbească pentru a ne scăpà de această primejdie, nu numai aici, în ținutul Aradului, ci și în Bihor. De aceea, astăzi trebue să ne gândim cu recunoștință la memoria acelor luptători pentru ortodoxie.

«Dar, ca toate străduințele omenești, supuse slăbiciunilor și alunecărilor, ocrotirea religioasă a început a se preface cu vremea în apăsare națională pentru noi românii. Noi nu am putut să ne luăm, dela început, locul ce ni se cuvenea alături și la fel cu coreligionarii sârbi, în slujbele bisericești mai înalte. De aici au urmat pentru noi mari lipsuri și dureri, mai ales de pe la sfârșitul veacului al 18-lea, când popoarele lumii începeau să-și reclame și dreptul lor la viață națională.

«Urmarea acestor nouă și supărătoare stări de lucruri a fost, că fruntașii gândirii și ai simțirii românești de acum 120-130 de ani, cari erau profesorii școalei normale sau preparandiale, în frunte cu Dimitrie Țichindeal și cu luptătorul național Moise Nicoară dela Giula, au deschis o luptă aprigă pentru drepturile românești. Intre aceste drepturi cel dintâi era, ca în fruntea eparhiei Aradului să ajungă un român, ca episcop. După lungi și grele frământări, lupta aceasta a fost încununată de rezultat prin alegerea și sfințirea de episcop a călugărului ardelean, *Nestor Ioanovici* din Făgăraș, care mai fusese candidat, în 1810, la scaunul episcopesc al Ardealului, ear la 1816 la Arad». —

Așa grăesc cuvintele P. S. Sale episcopului actual *Grigorie*, adresate în preajma zilei de 26 Octomvrie clerului și poporului dreptcredincios din eparhia Aradului, pentru a vesti rostul și importanța serbării centenare.

Bunul Dumnezeu a hărăzit zile de bucurie și sărbătoare unui neam profund creștin și ortodox, pentru ca din măreția lor să ieșim cu puteri tot mai oțelite în munca și luptele ce ne stau înainte.

Clerul și poporul nostru, așezat fie la răsărit, fie la granițele apusene ale românismului, este pus în fața unor grele probleme: lupta de apărare împotriva diferitelor secte și a curentelor sociale anarhice, lupta împotriva [illegible]ului care pândește peste graniță, gata să lovească în cei desrobiți și să dărâme clădirea făurită prin lucrarea de veacuri a bisericii noastre și dobândită în zile mari prin sânge și lacrimi, prin sbuciumul și jertfele mucenicilor neamului.

In ziua Sfântului mare mucenic Dimitrie, din anul Domnului 1929, se aduce memoriei vrednicilor chiriarhi ai eparhiei aradane prinosul recunoștinței și al preamăririi pentru munca lor depusă de-alungul duor veacuri, bogate în frământări, reforme și înoiri, impuse de duhul vremii și

FOIȘOARA

Nestor Ioanovici, Episcop al Aradului (1829—1830)

Păr. Consilier-referent eparhial *Dr. Gh. Ciuhandu*, a schițat, într'o broșură acum apărută, viața Episcopului Nestor Ioanovici al Aradului de acum o sută ani.

Ridicarea sa în scaunul vlădicesc și instalarea este descrisă în următoarele:

Ridicarea sa în scaun, ca primul român ajuns pe tronul episcopesc dela Arad, a fost întâmpinată cu sentimente varii: mare bucurie la români, și îngândurare la ceilalți.

Despre instalarea sa însuși episcopul face cuvenitele înștiințări, la adresa oficialităților și a păstoriților săi.

Orașul de reședință Aradul, a luat parte la instalare într'o formă destul de simpatică, în așa fel, că senatul orășenesc a luat măsuri pentru incartiruirea oaspeților, cari se vor aduna din acest prilej; iar funcționărimea orașului întreagă, în frunte cu polgarmeșter-ul (primarul), s'a prezentat corporativ la actul de instalare prin comisarul cesaro-crăesc, baronul Orczy Lörincz, comitele suprem al comitatului Ciongrad. Congregația județeană însă, care și ea fusese invitată la instalare, s'a purtat mai rece. Nu avem urmă de participare din partea județului. Din contră, se ia simplu act despre instalarea dela Arad, dar tot atunci congregația — — adunarea — județeană își exprimă bucuria asupra instalării episcopului Putnic la Timișoara, făcută anterior, la 18 Oct.)

Cu atât mai caldă și mai simțită a fost bucuria eparhioților, în special a românilor ortodocși, cari, în aceasta instalare cu concursul autorității publice de stat, vedeau actul final de confirmarea drepturilor românești, pentru a cărora biruință se scurseseră deja trei decenii de frământări în jurul scaunului episcopesc dela Arad.

Intre invitații, cari au participat la acest ospăț al bucuriei românești și ortodoxe, trebue să punem, în primul loc, comunitatea bisericească ortodoxă dela Oradea mare, care — și mai nainte vreme, dar și după aceasta — s'a afirmat ca un factor de forță întru apărarea interelor noastre ortodoxe. Tocmai de aceea, Oradea se învrednicise de o învitare specială din partea Episcopului. Comunitatea din Oradea și-a și trimis, la instalare, delegați în persoanele: judelui de tablă Ioan Püspőky, un fervent luptător pentru ortodoxie mai ales în furtuna unionistă, ce aveà să se deslănțuie, în județul Aradului, de episcopul S. Vulcan, la 1834; apoi pe comisarul Dimitrie Kristoff și Mihai Stuppa.

Sentimentele, de care era animată aceasta comunitate ortodoxă din prilejul alegerii lui Nestor Ioanovici, se văd și din faptul, că ea-l felicitase pe episcop încă la 31 Martie, iar episcopul le răspundea «iubiților săi ortodocși», mulțumind lui Dumnezeu și împăratului, de această biruință, care servește spre bucuria și mângâierea națiunii române: in gaudium et solatium nationis nostrae Valachicae.

Nu se putea, deci, ca aceasta instalare să se facă fără participarea reprezentanților comunității dela Oradea.

Din prilejul acestei instalații, arădanul Moisă Botta a scris și tipărit o «Dedicație la instalația mult strălucitului Domn Nestor Ioanovici, întâiul ca Român cu mila lui Dumnezeu, ritului bisericii greco-neunite drept-credincios episcop».

Tot cu acel prilej s'a mai ivit un versificator ocazional, Moisie Suciu, «al legilor auzitor» — student în drepturi — la universitatea din

de trebuinţele sufleteşti ale eparhioţilor. Implorând pe Domnul Dumnezeul nostru, în care credem şi mărturisim, să nu ne părăsească, ci să ne ocrotească şi mai departe — urăm eparhiei, de Dumnezeu păzită a Aradului, să aibă parte de-alungul veacurilor, în fruntea sa, ca şi până acum, numai de ierarhi «drept îndreptând cuvântul adevărului», spre mărirea bisericii noastre şi spre binele tuturor credincioşilor ei.

*

Programul festivităţilor este următorul:

Sâmbătă în 26 Octomvrie 1929:

I. In catedrala episcopiei: La ora 8½ a. m. sf. Liturghie, cu pontificarea P. S. Sale Părintele Episcop Grigorie; la ora 10 a. m. doxologie de mulţumită şi parastas pentru răposaţii *episcopi de odinioară* ai Aradului, cu predică; seria episcopilor este următoarea: Isaia Diacovici, Ioanichie Martinovici, Sofronie Ravanicianin, Vichentie Ioanovici, Isaia Antonovici, Pavel Nenadovici, Sinesie Jivanovici, Pahomie Cnezevici, Petru Petrovici, Pavel Avacumovici, Iosif Putnic, *Nestor Ioanovici*, Gherasim Raţ, Procopiu Ivacicovici, Miron Romanul, Ioan Meţianu, Iosif Goldiş şi Ioan I. Papp.

II. La Arad-Gai: după săvârşirea sftei Liturghii, la ora 9½ a. m. doxlogie şi parastas, cu asistenţa unei delegaţii de membri ai adunării eparhiale şi cu vorbirea ocazională a unuia din delegaţi.

III. La palatul cultural. La ora 12, şedinţa festivă a adunării eparhiale cu:

1. Cuvântarea festivă de deschidere, din partea P. S. Sale Părintelui Episcop Grigorie;

2. Salutul din partea delegaţilor bisericeşti, civili şi militari;

3. Diserţaţie comemorativă despre Episcopul *Nestor Ioanovici*, de membrul adunării eparhiale Dr. Gh. Ciuhandu;

4 Moţiunea de comemorare, prezentată de membrul adunării eparhiale Vasile Goldiş:

5. Incheerea şedinţei festive. —

La ora 5 d. m. tot la palatul cultural:

Concert religios al societăţii «Armonia», cu program rezervat, în cadrul căreia I. P. C. Sa Părintele Arhimandrit Policarp Moruşca va ţinea o conferenţă religioasă.

Eparhia Aradului

— Din istoricul ei cu prilejul jubileului —

Eparhia ortodoxă română a Aradului ţiinţează dela începutul veacului al 18-lea, când s'a format din episcopiile Ienopolei şi Orăzii mari, după venirea sârbilor în Banat şi în Ungaria, sub patriarhul Arsenie Cernovici şi după defecţiunea mitropolitului Atanasie dela Alba-Iulia şi «unirea» lui cu biserica Romei.

Episcopul Ienopolei **Isaia Diacovici** *îşi strămută reşedinţa dela Ineu la Arad şi supuse eparhia — numită d'atunci a Aradului — jurisdicţiei mitropoliei sârbeşti.*

La această eparhie fu incorporată şi eparhia ortodoxă română a Orăzii care, — după moartea episcopului Veniamin Efrem în 1695, în urma încercărilor de unire cu biserica romano-catolică în părţile Bihorului, — rămase văduvită de episcop.

Activitatea eparhiei s'a îndreptat mai întâi în direcţia de a-şi apăra legea strămoşească în faţa încercărilor de «unire» şi a-şi restabili starea normală canonică în organizaţia bisericii prin reactivarea vechei mitropolii ortodoxe române.

In scaunul din episcopia eparhiei Aradului, după pomenitul Isaia Diaconovici, au urmat: In 1710 **Ioanichie Martinovici**, *în 1720* **Sofronie Ravanicianin**, *în 1726* **Vichentie Ioanovici.**

Pe vremea lor s'au continuat încercările de-a lăţi unirea, — mulţi preoţi din Bihor au şi trecut la papistăşie. O vizitaţie canonică în Bihor, întreprinsă de episcopul Vichentie, în luptă cu mari greutăţi şi piedeci, a izbutit totuş să convertească la ortodoxie 178 preoţi bihoreni trecuţi la «unire».

După moartea lui, sub episcopii **Isaia Antonovici** *(1731) şi* **Pavel Nenadovici**, *se urmează stăruitor propaganda prozelitistă a catolicilor, în Bihor nu fără resultat, în Arad însă unirea n'a prins: dimpotrivă, au fost cazuri când romano-catolicii au trecat la biserica ort., aşa încât «congregaţia» comitatului Arad a luat în 1747 hotărârea:* «după ce mulţi au trecut dela adevărata religie (*rom.-catolică !*) la religia eretică (*ortodoxă !*), pe toţi acela autorităţile să-i prindă şi să-i ţină în temniţă până atunci până când vor învăţa şi se vor declara pentru dogmele romano-catoilce».

Clerul şi poporul din eparhia Aradului rămâne statornic în legea strămună; ear autoritatea comitateană raportează (în 14 Oct. 1749) către locotenenţa regală, că în comitatul Arad nu există greco-catolici.

Sinesie Jivanovici, *următorul episcop (1751), a condus eparhia cu tact şi înţelepciune timp de 18 ani. In Bihor a convertit 60 de preoţi trecuţi la unire; în administraţia eparhiei a întrebuinţat limba română, în aceeaş limbă a dat circulare şi pastorale, şi a introdus cărţi bisericeşti din ţara românească în locul celor slavone din Rasia.*

Prigoniri nouă au să sufere credincioşii ortodocşi pe timpul episcopului **Pahomie Cnezevici** *(1770—1780). Guvernul unguresc opreşte importarea de cărţi bisericeşti din ţara românească, introduse de Jivanovici.*

Din 1784 până în 1789 funcţionează ca episcop **Petru Petrovici**, *urmat de* **Pavel Avacumovici**, *apoi* **Iosif Putnic**. *Avacumovici conduce eparhia până la 1815. Impăratul Francisc I al Austriei, ca răsplată a jertfelor aduse de clerul şi poporul eparhiei în războaele cu marele Napoleon (1793—1815), a conces la anul 1812 înfiinţarea «preparandiei» (şcoalei normale) cu limba de propunere română, pentru pregătirea învăţătorilor la şcoalele primare româneşti. In 1813 s'a deschis «preparandia, ear în 1822 institutul teologic ortodox român în Arad.*

Curentul, pentru despărţirea ierarhică de sârbi, era condus de **Moise Nicoară**, *de profesorii din Arad şi alţi intelectuali, hotărâţi să înfrunte orce greutăţi li s'ar pune în cale. In urma acestui curent, scaunul episcopesc rămâne vacant, la moartea episcopului,* timp de 14 ani. *Abea la 1829 este institut episcop* român *al eparhiei arhimandritul mănăstirii Bezdinului NESTOR IOANOVICI. Inaintat în etate, — avea 70 de ani, — muri în anul următor 1830, şi scaunul său rămâne earăş vacant până la 1835.*

Vacanţele scaunului episcopesc erau exploatate în favoarea respândirii unirii». In 14 comune din judeţul Aradului se unesc cu biserica romano-catolică, între 1825 şi 1836, peste zece mii de credincioşi.

In 1835 ajunge episcop **Gherasim Raţ**, *profesorul dela institutul teologic ortodox român din Arad.*

Realizarea dorinţei de despărţire ierarhică este întârziată de evenimentele revoluţiei dela 1848/49.

In anul 1864, în urma luptei bisericii noastre, în frunte cu **Andrei Şaguna**, **Procopiu Ivacicovici** *(urmaşul în episcopie al lui Gherasim Raţ, 1850—1873), fraţii Andrei şi Anton Mocsonyi, V. Babeş şi alţi fruntaşi din cler şi mireni, s'a decretat despărţirea ierarhică şi reactivarea mitropoliei ortodoxe române prin înalta resoluţie din 12/24 Decemvrie 1864 şi s'a înarticulat în legile Ungariei prin art. IX din anul 1868.*

Pe baza Statutului Organic şăgunian, s'a organizat apoi şi eparhia Aradului. In 1873 este ales episcop **Miron Românul**, *urmat de* **Ioan Meţianu**, **Iosif Goldiş**, **Ioan I. Papp**, *şi de episcopul de acum, P. S. Sa* **Dr. Grigorie G. Comşa**, *ales în epoca desrobirii naţionale a ţinuturilor româneşti.*

Carte de folos. Preotul dela biserica Schitul Măgureanu din Bucureşti, C. Dincescu, a scos de sub tipar «*Mic dicţionar al Noului Testament*», o lucrare de felul acesta nu a mai fost tipărită în ţara noastră. Cartea cuprinde o broşură de 100 pagini, completată cu câteva gravuri şi hărţi, aşa că poate fi de folos oricui şi în special Cucernicilor preoţi. Autorul ne comunică, că este hotărât să trimită această carte preoţilor, prin poştă, cu condiţiunea să o plătească după ce mai întâi o vor cetì şi se vor convinge de folosul ei, timp de o lună după primirea cărţii. Se roagă de preoţime a nu o refuza la sosirea prin poştă, ci să o primească şi să o plătească în condiţiunile arătate. O refuzare a cărţii înainte de a fi citită, ar însemna că preoţimea nu se interesează de lucrările apărute în domeniul teologic, ceeace ar fi regretabil. Aducem acestea la cunoştinţa preoţimii noastre spre ştire, şi recomandăm procurarea acestei lucrări bisericeşti.

Pesta, care şi-a tipărit la Buda, în 1829, închinarea sa (sau, cum zice: «Semnul bucuriei şi a poftei inimii»), cu cheltuiala lui Atanasie Paiufa, directorul şcoalelor ortodoxe din tractul Giula.

In oda sa de 50 de strofe, el cântă astfel:

«O, Ghintă, cândva mult strălucitoare!
«Iară acum de mult în întristare,
«Nu vezi a soartei tale strămutare
Cât e de mare?
. . . . . .
«Ani mulţi şi prea fericiţi spre a noastră
«Fericire Nestor se vieţuiască,
«Printrînsul toţi să se povăţuiască
şi înflorească»!

Iată, cu ce sentimente şi nădejdi obşteşti era primită instalarea episcopului dela Arad, de acum o sută de ani!

Ar urmà acum să vedem, că omul unor aşteptări aşa de mari şi de frumoase ce a realizat!

Ce să fi putut realiza episcopul Nestor Ioanovici, la vârsta lui de 62 ani, când a fost sfinţit episcop, şi într'o păstorie de un an şi 12 zile?!

Nu ni s'a dat, deci, posibilitatea nici cea fizică şi nici cea morală de a vorbì despre o activitate a sa mai deosebită. Din isvoarele ce ni au stat la dispoziţie, totuşi, am putut constatà, că s'a ocupat stăruitor de chestiunile administrative ale eparhiei şi de soartea clerului său.

Cântarea

celui ce strigă în pustie adoarme în vale. Pe creste de munte ea freamătă încă. O murmură brazii cei falnici, privind spre neastâmpăratele stele.

O prinde izvorul din coapsă de de munte şi o cântă de vale:

«Tălaţi drumuri de lumină,
Pocăiţi-vă mereu,
Năzuinţelor spre bine,
Le ajută Dumnezeu,
Binele şi cu lumina,
Fie a sufletului hrană,
Eară inima curată
Dragoste fără prihană,
Harul veşnicei iubiri,
Singură deschide calea
Aşteptatei fericiri».

Şi cântă izvorul coborât în şesuri. Simt cum toate stelele şi albastrul cerului mă sărută. Un val de viaţă nouă mă bîrue. Mă plec smerit în faţa Necunoscutului ce trebue să vină. Il aud paşii coborând pe bolta cerului.

«Florile înfloresc în calea mea şi-mi parfumează unda. Călătorii pământului aleargă spre joasele mele maluri, se oglindesc în unda fragedă, se pătrund de tinereţea cântecului prăvălit printre lespezile stâncilor. Şi eu le răspund: Nu e al meu, e al celuice strigă în pustie. Din inima lui se înalţă îndemnul zilei de mâne, pregătind cărarea celui ce va coborâ în curând zările. «Dar, iată, vine şi cel ce strigă în pustie. Se aşează obosit pe dunga leagănului meu, chemând numele Domnului».

Părăiaşul îi sărută cu evlavie picioarele ostenite şi aleargă fericit să se odihnească în poala mamei, care-l aşteaptă

Şi cel ce strigă în pastie oftează grăind: «Călătorii pământului sânt mai dârji decât stâncile muntelui. Se înfioară de taina soliei. Dar nu o pătrund. Lutul păcătos îi încătuşează cu plăcerile lui atât de fugare».

Z. SANDU.

Comemorare. Conform dispoziţiilor luate de ministerul instrucţiunii, Miercuri, 23 Oct., ultima oră de curs a şcoalelor secundare din ţară e consacrată comemorării luptelor dela Predeal. Un profesor va vorbì tinerimii despre desfăşurarea şi însemnătatea acelor lupte. Se va face apoi o colectă pentru un fond menit monumentului ce se va înălţa la Predeal.

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de **Dr. I. MATEIU**

[Urmare].

V

Regimul şcolar

Deşi problema învăţământului confesional este reglementată amănunţit în legi speciale de Stat, obligatorii, în mod egal, pentru *toate* Cultele, totuş *Vaticanul* a ţinut ca ea să fie reluată şi în Concordat, evident cu tendinţa de a obţinea şi aici un regim de favoare. Şi a izbutit.

Mai întâi, prin art. XVI din Concordat, Cultul catolic şi-a asigurat dreptul, de a poseda în fiecare Eparhie, câte-un *Seminar* pentru pregătirea Clerului, condus şi organizat *numai* de Episcop, cu excluderea oricărei intervenţiuni din partea Statului.

Pe când, în ce priveşte *Biserica ortodoxă*, libertatea de a-şi organiza învăţământul teologic s'a restrâns considerabil prin art. 34 al legii, care atribuie *Statului* dreptul de a stabili — în acord cu Sfântul Sinod — programa de studii şi normele numirii profesorilor, pe atunci Seminariile catolice sunt scutite de această inmixţiune. Numai programa studiilor naţionale se fixează cu înţelegerea Ministerului, dar şi în acest punct cu rezerva insolită, „ca să nu împiedece studiile teologice şi să fie compatibilă cu caracterul religios al acestor institute". Inarmaţi cu acest text, Ungurii mai ales, îşi vor putea permite să masacreze, în forme jignitoare, limba şi istoria noastră naţională.

In legătură cu această chestiune, e bine să reamintim o altă concesiune stranie făcută *Cultelor minoritare*, anume dreptul acordat prin art. 15 din Legea Cultelor, de a *echivala ele înşile*, în institutele lor teologice, diplomele din străinătate, în ce priveşte studiile naţionale. Asistenţa unui reprezintant ministerial nu schimbă mult din gravitatea concesiunii. Vă închipuiţi, cu câtă sinceritate şi competinţă va da un Seminar *unguresc* brevete de capacitate din studiile *naţionale!*

Cântărirea educaţiei cetăţeneşti şi a culturii patriotice este un drept eminent al *Statului*, la care nu se poate renunţa. Dovadă că şi la noi, toate diplomele obţinute peste hotare trebuie să fie echivalate de către o comisiune de Stat. Dealtfel nici şcolile particulare *indigene*, de ori ce grad şi categorie, nu pot elibera diplome valabile, acest drept fiind rezervat exclusiv pe seama *Statului*. Totuş, împotriva principiului legiferat, am venit să facem o derogare primejdioasă în favoarea Cultelor *minoritare*. Dar să revenim la învăţământul catolic *laic*.

*

Legea învăţământului particular, zice în art. 4: „Nici o şcoală particulară nu se poate înfiinţa decât pe baza unei autorizaţiuni date de Ministerul Instrucţiunii. Iar în art. 5: „Toate şcoalele particulare sunt puse sub supravegherea şi controlul Ministerului de Instrucţiune".

Ei bine, Vaticanul s'a sustras art. 4 ca cel mai important, acceptând numai pe cel din urmă, după cum ne arată Concordatul la art. XIX: „Biserica catolică are dreptul de a creia şi menţine, pe spesele sale proprii, şcoale primare şi secundare, cari vor fi sub dependenţa Ierarhilor respectivi şi sub supravegherea şi controlul Ministerului Instrucţiunii Publice".

Iată un conflict de legi, pe care Papalitatea va căuta să-l interpreteze în favoarea sa.

Urmează imediat al doilea conflict, în acelaş articol, când se spune: „în aceleaşi condiţiuni, ea va putea menţine numărul actual de şcoale *normale*». Or legea învăţământului particular prevede în art. 8: „Nu se pot *înfiinţa* pe cale particulară *şcoale normale* şi şcoale superioare cu caracter universitar". Prin derogare dela acest principiu, legiuitorul a admis în art. 113 numai funcţionarea acelor şcoli, cari datează dinainte de 1 Decemvrie 1918, interzicând celor posterioare înscrierea de noi elevi. Face însă şi aici o excepţie, iarăş în favoarea *catolicilor*, cu şcoala normală din *Timişoara*.

Vine în sfârşit al treilea conflict în acelaş articol din Concordat, când se zice, că *şcolile ordurilor* şi congregaţiilor religioase trec sub dependenţa Chiariarhilor, cari vor avea dreptul să le fixeze limba de predare. In opoziţie cu această dispoziţie, Legea învăţământului particular enunţă în art. 37: „Şcoalele particulare, conduse de ordine călugăreşti, şi congregaţii şcolare recunoscute, *vor avea ca limbă de predare limba română*».

Statul luase această măsură, fiind că ea răspundea tradiţiei constante din toate ţările, inclusiv *Ungaria*, unde şcolile călugăreşti se puneau în slujba culturii naţionale prin predarea învăţământului în limba Statului respectiv. Prin urmare, nu se inova nimic şi nu se impieta asupra drepturilor nimănuia.

Cu toate acestea *Ungurii* catolici — cari erau ameninţaţi să piardă aceste instrumente de maghiarizare — profitând de pasivitatea nejustificată a Guvernului — au intervenit cu toată energia pe lângă Vatican, pentru salvarea lor. Impecabila diplomaţie papală a găsit repede formula adevărată, strecurându-o, cu aiere inocente în art. XIX al Concordatului, ca imediat după semnare, *fără a mai aştepta ratificarea lui*, să procedeze vertiginos la aplicarea soluţiei inventate.

Incercarea tardivă a Statului de-a atenua efectele acestei lovituri a fost zadarnică, deoare ce din numărul de 45 şcoli secundare călugăreşti, *abia una singură* [şcoala civilă de fete din Sighet] a întrodus româna ca limbă de predare, iar din cele primare *niciuna*.[1]

Astfel, prin vinovăţia noastră, cultura naţională a suferit o pierdere considerabilă, iar Statul a ieşit cu prestigiul diminuat. In genere, greşala iniţială a fost discutarea *contractuală* a problemei şcolare, câtă vreme ea era reglementată anterior prin legi de Stat în vigoare. Ele trebuiau susţinute cu toată energia, fiind că apărau interesele noastre de existenţă, iar nu modificate în favoarea unui număr redus de cetăţeni.

*

In această ordine de idei este interesant să menţionăm doctrina lui *Mussolini*, expusă, în Camera italiană cu ocazia ratificării Concordatului.

Intre Stat şi Vatican izbucnise un conflict acut pe chestiunea «*Tinerilor cercetaşi catolici*», ale căror organizaţiuni au fost disolvate de *Mussolini* în 1927. El a interzis ori ce formaţiune pentru promovarea instrucţiei, a pregătirii pentru o profesiune, o artă sau o meserie, a educaţiei fizice, morale sau spirituale a *tineretului*, rezervând acest drept numai pe seama *Statului* prin înfiinţarea unei instituţiuni nu-

[1] Cf. *Mitropolitul Nicolae Bălan*, Biserica împotriva concordatului, Sibiu, 1929, pagina 43.

Pumni ameninţători

Acesta este titlul unui articol publicat de un profesor distins şi scriitor reputat, *dl I. Simionescu*, într'un număr mai nou al ziarului Viitorul. Sub impresia celor văzute în călătoria sa la Târgu-Murăş, dl prof. universitar Simionescu scrie:

Nu mai călcasem prin Târgu-Mureş de vreo câţiva ani. Eram curios să văd dacă s'a schimbat ceva din fizionomia pe care i-o cunoaşteam.

Ajuns în piaţa, cu grădiniţa înflorită din mijloc, primăria şi palatul-cultural care atrag atenţiunea călătorului, nu-mi făcură aceeaşi impresiune, ca mai înainte, poate din cauza contrastului dintre artificialitatea şi pretenţiunea marmorelor şi a majolicelor îngrămădite într'un mozaic strident, şi culorile luminoase, limpezi din spaţiul larg al câmpurilor prin care petrecusem vreme mai îndelungată.

Totuşi o schimbare importantă izbeşte privirea. La capetele pieţii spaţioase, se înalţă două clădiri relativ monumentale, rămase neisprăvite, după obiceiul nostru. Ambele sânt temple de rugă.

Una din ele e chiar în vecinătatea palatului cultural.

Impozantă, cu patru turnuri, cu o cupolă de aramă cotlită, se înalţă lângă o clădire tot neisprăvită, un trup numai rană.

Intreb pe un trecător, grăbit să scape la umbră din zăbuşala miezului zilei. Am avut noroc să-mi înţeleagă vorba.

Nu mi-a spus că e biserica unită, ori greco-catolică, ci simplu: catolică.

Atunci mi-a răsărit în minte, mai desluşit, asemănarea stilului. In miniatură, avea pretenţia să reproducă vestita catedrală dela Roma, cu bolta construită după planurile lui Leonardo da Vinci.

— Dar cealaltă întreb eu, arătând în direcţia opusă.

— E biserica românească.

Vroia să spună că e biserica ortodoxă.

Mai înghesuită ca spaţiu, se înalţa tot numai din roş, reproducând ca arhitectură Mânăstirea dela Curtea de Argeş.

Am rămas pironit în mijlocul pieţii aproape pustii. In faţa mea se înalţau cele două clădiri isprăvite, frumos împodobite, cu acoperiş de smalţuri polihrome, ce răsfrângeau bătaia soarelui de August. Erau semnele trufaşe ale stăpânirii trecutului. Pe una din ele a rămas încă inscripţia veche, în litere aurite, strălucitoare, vizibile din depărtare. Nimic schimbat din trecut, căci inscripţia românească scrisă de formă în primele timpuri de entusiasm, foc de paie, s'a spălat de ploaie, aşa în cât palatul cultural a rămas numai cu însemnarea ungurească, sfidătoare.

Deoparte şi alta a lor, se înalţă semnele stăpânirii româneşti, neisprăvite. In loc să impună, deprimă; în loc să domine, manifestă în centrul unguresc, cea mai dureroasă desbinare dintre noi, rămăşiţa machiavelicii politici habsburgice, cu deviza: *divide et impera*.

In loc să ne arătăm una în faţa celor care ne clevetesc şi uneltesc împotriva fiinţii statului nostru, înălţăm monumente desbinării, ca doi pumni încleştaţi, ameninţători, gata să se încaere în faţa secularilor duşmani, bucuroşi de slăbiciunile noastre, ba poate uneltind ca să le înteţească.

Terminate, sunetul clopotelor vor răspândi glasul vrajbei dintre noi, când ar trebui să reverse peste plaiurile româneşti imnul de glorie pentru sfânta dreptate omenească, în făptuită după veacuri de visări şi chinuri.

Se poate tragedie mai dure

mită «*opera națională Balilla*». Scopul ei este să cuprindă toată tinerimea Italiei, pregătindu-o în stilul integral și intransigent al Fascismului".[2]

Papa a ținut să protesteze cu toată energia contra desființării asociațiilor cercetășești catolice, afirmând în acelaș timp, că educația, de ori ce natură, a tinerimii aparține în primul rând familiei și Bisericii, iar nu Statului.[3] Firește, Mussolini n'a cedat nimic din concepția sa, pe care a formulat-o din nou, la discuția Concordatului din Parlament, în următoarele cuvinte: „Alt regim decât al nostru, un regim demo-liberal, un regim al acelora pe cari noi îi disprețuim, poate socoti folositor să renunțe la educația tinerelor generații. *Noi nu. In acest domeniu suntem intratabili.* Învățământul trebuie să fie al nostru. Acești copii trebuie crescuți în credința noastră religioasă, noi avem nevoie să dăm acestor tineri senzul virilității, al puterii și al cuceririi; noi suntem datori în special să le transmitem credința noastră și nădejdile noastre".[4]

Pentru a cunoaște atmosfera cordială creiată de Concordatul *italian*, e util să știm, că a doua zi chiar după raficarea lui, *Papa* s'a grăbit să răspundă discursului rostit de *Mussolini*, combătându-i doctrina în accente de fină ironie. Oprindu-se la fraza, care vrea să dea tineretului „senzul cuceririi", Pius XI se întreabă cu tâlc: „Și dacă toate Statele vor crește pentru cucerire, ce se va întâmpla? Oare în chipul acesta se va contribui la *pacea generală?* Iar în ce privește *educația*, servește această ripostă de rafinată savoare: In acest punct nu vreau să zicem, că suntem *intratabili*, fiind că așa ceva n'ar fi o virtute, ci numai intransigenți, cum nu putem să nu fim intransigenți când am fi întrebați cât face doi și cu doi. Aceștia fac patru și nu e vina noastră dacă nu fac nici cinci, nici șase și nici cincizeci. Când e vorba de a mântui un suflet, de-a împiedica cele mai mari păgubiri ale sufletelor, Noi avem curajul să tratăm chiar cu *diavolul* în persoană. Și tocmai pentru a evita un rău mult mai mare, am tratat într'un moment dat, atunci când s'a hotărât soarta scumpilor noștri „cercetași catolici".[5]

Iată, cum se anunță dulcea armonie concordatară din Italia *catolică!* Cu cât mai trandafirii vor fi perspectivele ei în România *ortodoxă!*

Iar în expunerea de motive a Concordatului, tot *Mussolini* declară: „In ce privește instrucțiunea politică, n'am recunoscut autorității religioase nici un fel de amestec. Instituțiunile susținute de organizațiunile bisericești, continuă să fie supuse prevederilor dreptului în vigoare, printre cari este recunoscută ca esențială aceea relativ la introducerea *examenului de Stat* și la paritatea efectivă a condițiunilor în ce privește candidații școlilor de Stat și a celor particulare". Singura favoare acordată Bisericii catolice în materie de învățământ public, este extinderea instrucției *religioase* și în școlile *secundare*.[6]

Deci *Mussolini* n'a acordat școlilor catolice drept de publicitate, cum e cazul la noi, ci le-a impus, caracter *privat*, silindu-le să se supună examenelor de Stat. (Va urma).

[2] Cf. *Devoghel* o. c, p. 158.
[3] *Idem*, ibidem p. 330.
[4] La *Devoghel*, o. c. p. 323.
[5] Vezi *Devoghel*, o. c. p. 330—31.
[6] Cf. *Devoghel*, o. c. p. 306.

Citiți și respândiți ziarul
Telegraful Romîn

ZIUA NAȘTERII REGELUI. Vineri, în 25 Octomvrie, fiind ziua nașterii M. S. Regelui MIHAI I, se vor celebra servicii divine în toate sfintele noastre biserici din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu.

Dela sate

— Instalarea de preot în par. Slimnic —

Duminecă în 13 Octomvrie a. c. a fost instalat în comuna fruntașă, Slimnic din prot. Sibiului, cu mare solemnitate noul ales preot, *Pavel Alisie*. Incă de dimineața s'a putut observa o mișcare vie între credincioșii sfintei noastre biserici ortodoxe, cari cu fețele îmbujorate de bucurie se pregăteau pentru o cât mai demnă primire a noului păstor.

In frunte cu o ceată de călăreți, conduși de dl notar Aurel Căpățână, au ieșit în întimpinarea preotului dorit, care sosea cu automobilul dela Sibiu, însoțit de P. C. Păr. protopop al tractului Emilian Cioran și de diaconul Ioan Circov.

Mulțimea, bărbați, femei, copii — au așteptat în capul satului, iar călăreții au mers înainte 4—5 km. până la punctul de întâlnire, unde dl Aurel Căpățână a bineventat pe păr. Pavel Alisie în numele credincioșilor.

La intrarea în sat ni-a fost dat să vedem pe vrednicii mireni, grupați în jurul unui arc de triumf împodobit cu ramuri verzi și covoare românești. De aici convoiul s'a îndreptat spre sf. biserica și a parcurs drumul între cântările călăreților.

In fața bisericii dl înv.-dir. Ioan Tatu întimpină pe noul ales în cuvinte bine simțite. Ii arată bucuria tuturor credincioșilor, cari văd și simt, că bisericuța lor văduvită de doi ani își primește astăzi un nou mire, ear ei un nou părinte sufletesc. Păr. Pavel Alisie mulțumește, în cuvinte pătrunzătoare, pentru buna primire ce i s'a făcut.

S'a celebrat sf. Liturgie, de față fiind intelectualii și fruntașii comunei, fără deosebire de confesiune, între ei preotul gr.-cat. și cel evangelic.

După sf. Liturgie Părintele protopop explică poporului parabola Semănătorului și citând din scrierile Sf. Grigorie de Năziems, că cea mai grea artă este a conduce pe om, cea mai complicată ființă dintre toate ființele viețuitoare. Inșiră greutățile preotului și datoriile credincioșilor față de biserică și preot, îndemnându-i să ușureze greaua sarcină a noului preot, ca să poată merge pe calea dreaptă spre mântuire. La urmă ceteșe gramata arhierească despre instituirea noului paroh în Slimnic.

Părintele Pavel Alisie mulțumește Părintelui protopop pentru osteneala ce și-a luat, spre a-l instala în noua slujbă, ear credincioșilor pentru încrederea arătată în mod unanim, își desfășoară apoi programul de lucrare și face legământ solemn în fața lui Dumnezeu, să fie bun păstor al turmei ce i s'a încredințat.

După sf. Liturgie asistența a trecut la casa parohială, unde s'a servit o gustare din partea noului preot, rămânând împreună până la ora 3 p. m., când fiind ora vecerniei, cei străini au plecat la căminurile lor, ear preotul cu credincioșii săi s'au întors la sf. biserică. *Asistent.*

„Biserica din Diciosânmărtin"

— Răspuns —

Cu titlul de mai sus s'a publicat în Nr. 215 a. c. al gazetei *Universul* o informație despre starea bisericii ortodoxe române din Diciosânmărtin. Corespondentul Universului a fost rău informat, și a spus neadevăruri.

Zidirea bisericii s'a început în anul 1927 din inițiativa credincioșilor și a fostului par. G. Opreanu, precum și la îndemnul și stăruința neobosită a fostului prefect Lucescu, — astăzi inspector gen. adm. în ministerul de interne, bun credincios și râvnitor pentru biserica ortodoxă. A colectat în comunele județului, pe la prieteni, cunoscuți și alți enoriași, a votat ajutor dela județ, dela primăria orașului; și s'a strâns suma de aproape 500,000 lei, fabricile din loc au donat cărămidă, var, ciment, astfel s'a pus peatra fundamentală și s'a ridicat până la starea în care se află acum.

Mână în mână cu acest harnic prefect a lucrat ostenit și adunat ban cu ban, Reuniunea ortodoxă a femeilor, având ca prezidentă pe femeia de inimă, neobosită până în ceasul din urmă al vieții sale, Dorina Zileru n. Teculescu, regretată și plânsă de toți.

Tot Societatea ortodoxă națională a femeilor române, condusă de dna Tr. Boeru, vrednică urmasă a dnei Dorina Zileru, se străduește și strânge și în prezent danii pentru biserică. Enoriașii își plătesc cu zel și dragoste taxa la care s'au obligat de bună voie. Puțini fiind, puțin se poate

---

roasă pentru un popor, în momente de grea cumpănă, când se cere unire deplină în toate, spre a resista valurilor mereu amenințătoare, ce l învăluie aproape din toate părțile? Se poate situație mai neînchipuită, ca să folosim evanghelia pentru a ne desbina, a ne lupta între frați, a sdruncina din temelie ceeace a susținut poporul întreg atâtea zeci de secole? Prin aceasta dăm lovitură de dărâmare bisericii însăși, ca instituțiune de stat azi mai necesară, pentru înlăturarea anarhiei și a desordinei sufletești în mulțimea, care nu este încă în stare să-și caute susținerea vieții în cultură.

Faptul netăgăduit de sguduitor, e că cele două monumente, nu anunță atât diferențieri dogmatice, cât orientări politice. Una, cea asemenea bisericii din Roma, îndreaptă sufletele către atotputernicul pontifice. In cancelăriile Vaticanu'ui nu se discută însă probleme spirituale, ci se țese și urzeala intrigilor de tot soiul, care au adus supremația unor state în detrimentul altora. E recent desigur în amintirea românilor din Ardeal, sprijinul pe care papa l-a dat ungurilor pentru slăbirea chiar a bisericii unite, în preajma războiului.

Celălalt monument, clădit după arhitectura ortodoxă, vrea să amintească tuturor românilor vechea credință, dela Nistru și până la Oradea, cu rădăcini mai adânci de veacul al 18-lea, în inima poporului român.

Una reînvie vremea când iesuiții și căpeteniilor lor doreau un act de abzicere, care să contopească umila biserică a «barbarilor» cu puternica biserică «romană» (N. Iorga); cealaltă își impune datoria d-a trezi conștiința națională prin neștirbita ei legătură cu biserica străbună.

Ambele tendințe reprezintă netăgăduită luptă dureroasă între frați. Periculoasă când e dusă în taină: concretizată, chiar în inima celor ce ne-au îngenunchiat, decretează hotărât începutul unui război religios într'o vreme când se cere supremă încordare unitară.

Ori cât de ascunsă, în Ardeal există o luptă religioasă, din păcate în ultima vreme altoită și cu o luptă politică. Cine colindă țara de dincolo de Carpați și are urechi de auzit, ascultând într'o parte și în alta, își dă seama de vulcanul local. Urmărind schimbările de funcționari și mai ales la direcțiile de școli, va prinde lesne țițele disensiunii religioase, legătura ei cu politica.

Nu voiam să cred tânguirea unui ardelean că ortodoxii chiar localnici sufăr de pe urma credinții lor. Mai târziu m'am convins, prin exemplele ce mi s'au adus sau cele constatate personal...

La miezul nopții

Luna trece visătoare pe cărarea 'nfiorată
De profundul svon ce'n unde se resfiră prin văzduh
Vântul doarme în boschetul singuratic din livadă
Miezul nopții mă cuprinde 'n melancolicul său duh.

Sufletu-mi robit de-avântul vremilor neprihănite
Bate drumuri neumblate de-un mănunchi de ani de zile,
Inima-mi îndurerată'n ritmul ei fără hodină
Răstoește gânditoare vechi, nepilduite file

In adâncul rost cuminte-al slovelor îmbătrânite
E atâta poezie și comori nemăsurate.
Toată 'nțelepciunea vieții viitoare și trecute
Se așterne chemătoare'n paginile însuflate.

Cartea asta e izvorul celor mai fecunde forțe
Ce clădesc credinței mele templu larg de închinare.
E eternă călăuză sufletelor însetate
După harul mântuirii: generator de altare.

strânge, şi aşa, fără de ajutorul statului, cu greu se va termina biserica.

In ce priveşte protopopiatul, nu s'a înfiinţat în ultimul timp, ci şi-a mutat reşedinţa în 1927 dela Cetatea-de-baltă — unde exista de prin 1870 — la Diciosânmărtin, şi care în prezent, prin plecarea fostului protopop Opreanu, este în vacanţă dela 1 Mai a. c.; cu conducerea protopopiatului este încredinţat Pr. Petru Medeşanu, iar cele duhovniceşti sânt îndeplinite de doi preoţi, instituiţi ca administratori, şi cari în permanenţă îşi îndeplinesc serviciul, aşa încât enoriaşii nu sufer nimic în celea sufleteşti.

Serviciul divin se oficiază în capela instalată, după toate cerinţele cultului ortodox, în o sală spaţioasă a gimnaziului, aşa că credincioşi nu «se roagă unde se întâmplă, nici se închină unde vreau», ci au altarul şi jertfelnicul unde să-şi plece genunchii spre Domnul, numai — să nu lipsească îndemnul intern la această închinare...

Pr. P. M.

Pioasă comemorare

In ziua de 26 Oct. a. c., se va face la cimitirul din Sibiu, exhumarea rămăşiţelor pământeşti ale celui ce a fost *Andrei Bârseanu* şi transportarea lor la Braşov, pentru a fi aşezate, în ziua de 27 c. spre veşnică odihnă în cavoul familiar.

Regretatul a fost una din personalităţile proeminente ale vieţii culturale din Ardeal, punându-şi munca sa întreagă în slujba bisericii, şcoalei şi culturii româneşti. A fost profesor la şcoalele româneşti din Braşov, preşedinte al «Astrei», membru al Academiei Române, iar în 1919 unul dintre preşedinţii marelui sfat naţional. Biserica, Astra şi Şcoala din Ardeal, păstrându-i toată recunoştinţa pentru laborioasa-i activitate, cu prilejul exhumării şi inhumării, va aranja o pioasă ceremonie de comemorare, la care roagă publicul şi în special, pe foştii săi elevi şi prieteni, să participe: în Sibiu, în ziua de 26, ora 11½, la cimitirul central, şi în Braşov, în ziua de 27, ora 11½, la cimitirul din Groaveri.

In numele Comitetului organizator

(ss) Mitropolit **Nicolae.**

Prietine, ce'n miez de noapte, baţi cărarea [prihănită,
Vino, să cetim cucernic din Scriptură împreună!
Ea te va schimba aievea şi-ţi va da un rost [în lume
Ce-ţi distruge, într'o clipă, toată patima [nebună.

VASILE STOICANEA.

Moartea lui Al. Davila. In sanatorul «Regina Elisabeta», din capitală, s'a stâns din viaţă scriitorul de mare talent, *Alexandru Davila*, autorul celebrei piese dramatice «Vlaicu Vodă». Teatrele din Bucureşti au arborat drapele de doliu la moartea fostului director general al teatrelor.

Ca să trăeşti 100 de ani. Un bătrân care a atins această vârstă spune că: se scoală vara şi earna odată cu răsăritul soarelui. Se roagă regulat lui Dumnezeu; iar seara îşi face socoteală de greşelile săvârşite peste zi, ca a doua zi să nu le mai facă.

Minoritarii şi schimbarea în Regenţă

Organul oficial dela Oradea al bisericii reformate din ţara noastră, *Református Lapja*, în nrul său dela 12 Oct. a. c., scrie despre moartea Regentului şi despre întregirea Regenţei următoarele:

«România a trecut, în cursul acestei săptămâni, prin clipe grele, aproape hotărâtoare de soarte. Unul dintre membrii consiliului de Regenţă, vrednic de toată cinstea, *Gh. V. Buzdugan*, a răposat după dure roase suferinţe în ziua de 7 Octomvrie.

Este mai pe sus de orce îndoeală, ca prin moartea lui Buzdugan dispare din şirul vieţuitorilor unul dintre cei mai distinşi fii ai României de astăzi, un bărbat care în înalta sa funcţiune erà condus totdeauna nu numai de un mod înalt de gândire, de înţelepciune adâncă şi ştiinţă, ci şi de o gândire patriotică obiectivă, şi care, din orce punct de vedere, a meritat ca toţi fiii patriei, fără deosebire de neam şi lege, să se oprească, în faţa catafalcului său, cu sinceră şi adevărată durere.

Cu aceste curate sentimente a contribuit memoriei marelui bărbat biserica minoritară reformată ungurească, va să zică şi d strictul nostru bisericesc, atunci când a închinat nu numai flamura îndoliată, ci a pus insignele dovezii sale de respect pe sicriul unde îş doarme somnul de veci bărbatul care ţinuse în mânile sale destinele unei ţări.

Inaltul consiliu al Regenţei este earăş complet. Factorii competenţi, reprezentanţii chemaţi ai naţiunii române, au împlinit locul vacant. Resultatul alegerii l-a aşteptat cu mare încordare întreaga ţară. Şi de sigur sufletele au fost cuprinse de mare satisfacţie, când noul Regent, *Constantin C. Sărăţeanu*, a ajuns din fruntea celui mai înalt for judecătoresc la o şi mai înaltă situaţie. Ne îndreptăm privirile asupra sa cu cea mai mare încredere şi speranţă, şi ne rugăm provedinţei divine, să reverse asupra lui darurile sale bogate, ca să poată cu adevărat corespunde chemării de a munci spre fericirea patriei şi a popoarelor ei».

Sabie cu două tăişuri

Zilele trecute, într'un orăşel de provincie de al nostru, în Turda, am aruncat ochii la afişele şi fotografiile ademenitoare de cinematograf.

Ce ispite se desvăleau în faţa trecătorului. Ce «vedete» de cinematograf, care cine ştie pe ce meleaguri americane îşi duc viaţa sglobie, surâdeau turzenilor şi — mă grăbesc a adaoga — sutelor de mii, milioanelor de spectatori din Europa şi America, chiar şi din alte continente! Ce «aşi» ai ecranului îşi arătau musculatura impecabilă!

Am văzut pe contesa Eszterházy, frumoasă, felină, elegantă, cum — într'un film («Kean») cercetează un actor, în cabinetul lui, în «garsoneira» lui şi cum îşi aruncă mrejele, cu toată rafinăria unei femei uşoare. Lângă mine «savurau» filmul fete tinere dela liceul săsesc şi românesc şi flăcăiandri fără de pufuşor pe sub nas.

M'am întrebat: nu e arta redată *astfel* o sabie cu două tăişuri? Şi mi-am amintit de un articolaş, pe care-l traduc din franţuzeşte.

Opinia doctorului:

«Nu vreau, mi-a spus acest eminent practician medic, nu vreau să îndrept procesul intentat cinematografului sub unghiul de vedere, care interesează pe criminalişti. Nu aştepta dela mine rechizitorul obişnuit împotriva acţiunii, care demoralizează, a sălilor întunecate asupra unei tinerimi prea imaginative. Am să formulez alt motiv de plângere contra viziunii animate.

«Socotesc că cinematograful actual poate să-şi aibă partea de responsabilitate în criza căsniciilor şi în aceea a natalităţii.

«Te-ai gândit la incidentele ce pot să rezulte din contactul zilnic, care se stabileşte între tinerii şi tinerele de astăzi şi între stelele cinematografice de ambele sexe? O adolescentă modernă îşi trece un anumit număr de seri într'o intimitate foarte strânsă cu cei mai frumoşi tinei ai lumii, cari îşi arată cu multă bunăvoinţă înaintea ochilor ei anatomia lor fără de greş. Din parte-le tinerii generaţiei acesteia frecventează pe ecran pe cele mai frumoasă fete ale planetei, cari îi primesc într'un mod familiar în cabinetul lor de toaletă şi li se arată în tricou. Se îmbracă şi se desbracă în prezenţa lor, într'o lumină savantă şi amăgitoare; pe scurt: le relevă un ideal plastic al femeii de o seducţiune excepţională. Şi — deoarece e vorba, în general, de artişti aleşi pe urma frumuseţii lor şi a perfecţiunii formelor lor, între o mie de candidaţi scoşi din acea rassă admirabilă, care populează tânăra Americă, — tânărul francez, mijlociu, îş creiază despre Eva eternă o imagine extrem de avantagioasă, dar puţintel primejdioasă.

«Cum vrei dta mai apoi să arăţi tuturor tinerilor acestora soţii, din care cea mai mare parte nu posedă nici una din acele calităţi strălucite? Cum să căsătoreşti un tinăr cinstit fără de prestigiu fizic, cu o tinără fată modernă, care prinde cu ace pe pereţii odăii ei fotografiile ei ameţitoare ale tuturor «tinerilor premieri» dela Hollywood şi care încă nu s'a consolat din cauza morţii (artistului de cinema) Rudolph Valentino? Şi cum vrei dta să cadă la picioarele unei mici provinciale fără de graţie şi fără de eleganţă un adolescent, care vede în fiecare seară în odaia sa cum intră, pe fereastra luminoasă a ecranului, fiinţe transatlantice adorabile, încântătoare, care au născut într'însul o poftă după frumuseţe, pe care nu va fi în stare să o satisfacă de aici înainte viaţa cotidiană?

«Ai să-mi spui că e vorba de o foarte utilă exaltare a simţului estetic. Nu mă împotrivesc şi aş dori ca toate aceste specimene umane frumoase să favorizeze la noi desvoltarea culturii fizice. Dar, aşteptând, câtă amărăciune, câtă gelozie, câtă descurajare contribue să se nască la tinerele noastre generaţii, o căutătură prematură, aruncată într'un paradis terestru, pe care nu-l poţi ajunge...»

Articolaşul a apărut în «Le Temps» şi e subscris de unul din cei mai reputaţi critici francezi ai ecranului, de Emil Vuillermoz.

Ochii îmi cad pe un articul al dlui V. Munteanu: «Epidemia divorţurilor» în Ardeal. In 1928 au fost în Ardeal 13,000 procese de divorţ. Să fi contribuit, în parte, şi cinematograful la destrămarea vieţii familiare, cu iluziile nutrite la soţ şi soţie?

H. P.-P.

Conferenţe de ale secret. lit. al «Astrei», Dr. Horia Petra-Petrescu. In 11 Oct. a ţinut secret. lit. al «Astrei» o conferenţă la «Academia teologică» din Sibiu. A vorbit despre scrierile de propagandă ale «Astrei», arătând Calendarul pe 1930, apoi a cetit o piesă teatrală-socială, în 3 acte, originală: «*Dalila*», din viaţa preoţimei române din Ardeal.

INFORMAŢIUNI

Scrisoarea a noua, din 19 Octomvrie a. c., a dlui ministru I. Mihalache către plugari, cere *sădirea de pomi şi îngrijirea lor*, spunând şi următoarele: Am pus la cale o lege şi măsuri, care să rânduiască plantatul zonelor şoselelor, cu pomi; şi pregătesc altele pentru coaste şi râpi. Trebue să mărturisesc însă, că nu am mult curaj faţă obiceiul nenorocit al sătenilor noştri de a rupe pomii de pe margine... Este atâta sălbătăcie în acest obicei, că te ia groaza. Şi aici nu e chip de pază cu poliţia, că nu poţi pune atâţia paznici pentru atâţia pomi. Aici e vorba ca fiecare om şi fiecare copil să fie un paznic. Este chestiune de creştere, de luminarea minţii şi de simţământ al inimii. Din leagăn trebue crescut copilul cu iubire de pom, — în şcoală să se deprindă şcolarul a se purta cu pomul ca şi cu fratele, — ear omul matur să simtă că se rupe ceva din carnea lui, când vede vita că rupe o creangă. Şi unul pe altul să se observe, unul pe altul să se păzească şi să se spuie la autoritatea dimprejur, atunci când descopere un sălbatic care rupe pomul. Şi pentru aceasta v'am scris această scrisoare: Să ştiţi să preţuiţi pomii: să-i sădiţi pretutindeni unde locul stă degeaba şi aşteaptă să fie îmfrumseţat şi îmbogăţit; şi să păziţi şi să îngrijiţi pomii, ca pe copiii voştri.

Cununie. Duminecă în 27 Oct. la ora 7½ seara se va oficia în Catedrala noastră din Sibiu, cununia religioasă a dlui Dr. Gheorghe Stănescu, profesor la Acad. Teologică din Cluj, cu dşoara Sisi Hurbeanu din Sibiu. Nuni vor fi dna şi domnul Dr. Mihaiu Şerban, deputat, Rectorul Academiei de înalte Studii Agricole din Cluj.

Sporirea soldelor *ofiţereşti* se face aşa că se vor da prime începând dela 2000 lei lunar sublocotenenţilor şi micşorându-se această sumă treptat până la gradul de maior. — Pe când sporirea salarelor *preoţeşti?*

Dirijabilul «Conteie Zeppelin» are structura metalică, acoperisul e de pânză cauciucată. Are 236·6 metri lungime şi în partea cea mai înaltă 33 m. şi jumătate. Capacitatea e de 105.000 m. c. Are 5 motoare Majbah de 480 h. p. fiecare, dispuse patru lateral şi unul la mijloc spre coadă. In construcţia Zeppelinului au intrat 30,000 kgr. de duraluminiu, material uşor şi rezistent la loate eforturile mecanice. Zeppelinul nu e tocmai uşor: scheletul lui cântăreşte 30 de tone, mai are 120 kgr. de sârmă metalică în ţesutul său, cinci motoare destul de grele, uleiuri, benzină sau gaze, saci de poştă, echipaj de 30 oameni şi 20 pasageri cu bagaje. Iuţeala cu care dirijabilul îşi face sborul, este în medie de 100 kilometri pe oră.

ŞTIRE LOCALA

Concertele simfonice poporale, bine primite în anii precedenţi, şi-au luat din nou începutul Duminecă, în 20 Octomvrie, în sala teatrului, unde se vor continuà în zile de Dumineca, ora 5 d. a., cu preţurile obişnuite. Orchestra oraşului, întregită de astădată cu amatori de muzică din localitate, dame şi domni, a fost condusă de noul dirigent, dl Dr. W. Schönherr, înzestrat cu toate bunele calităţi ale unui şef de orchestră. Compoziţiile de: Weber (uvertura din Oberon), Beethoven (simfonia 7) şcl. au fost mult aclamate de sala plină.

Nr. 8461 (138) 2—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, este vacant un post de **spiritual**, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 8184, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 12 Oct. 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba Iulia şi Sibiu.

Nr. 404/1929 (136) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Radu din parohia de clasa a II-a **Alma**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din toate venitele parohiale.
2. Jumătate din sesia parohială constătătoare din 22 jugăre arător şi fânaţ.
3. Echivalentul salarului de capelan se va achita din salarul parohului până când se va întregi dela stat.

Concurenţii îndreptăţiţi la acest post îşi vor înainta cererile oficiului protopopesc Târnava mare în Biertan, provăzute cu documentele prescrise, şi în terminul indicat se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a cuvânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava-mare.

Biertan, la 8 August 1929.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Anunţuri şi reclame

Cel mai respândit ziar care poate fi întrebuinţat pentru anunţuri şi reclame în cercurile preoţeşti din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunţuri şi reclame se primesc la Administraţia ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se poate procura

Istoria bisericească universală

şi

Statistica bisericească

de

Euseviu Popovici
profesor la Facultatea Teologică din Cernăuţi

Curs oral în limba germană, ţinut pentru ultima oară în anul academic 1909, revăzut şi mai adăugit ulterior

Traducere
de
Mitropolitul Atanasie Mironescu
fost Primat al României

PREŢUL: Volumul I Lei 130·—
„ II „ 150·—
„ III „ 120·—
„ IV „ 200·—
plus spese postale Lei 30·—.

A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

„La picioarele Mântuitorului"

Scurte medidaţii pentru preoţi, prelucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

Ioan Moşoiu
profesor la liceul ortodox român «Andrei Şaguna» din Braşov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Preţul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă şi preţioasă, tuturor preoţilor din arhiepiscopia de Alba Iulia şi Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu fi cetit această carte. Ea este de recomandat şi oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se găsesc în permanenţă următoarele Cărţi rituale:

Acaftist, legat

Apostol, legat în piele cu copcii

Carte de Tedeum, legată

Ciaslov, legat

Evanghelia, legată foarte fin, în pluş cu evangheliştii în Email, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată foarte fin, în piele cu evangheliştii, cu copcii şi aurită

Evanghelia, legată în piele şi cu copcii

Evanghelia, legată jumătate în piele

Evhologiu (Molitvelnic) legat jumătate în piele

Liturgier, legat în piele

Mineiele, legate

Octoih mare, legat în piele şi cu copcii

Octoih mic, legat

Penticostar, legat jumătate în piele

Psaltirea, legată

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Au apărut:

Manuale de limba română

de **E. HODOŞ**

I. Carte de citire şi Gramatică
pentru clasa a 4-a secundară;

II. Noţiuni de Stilistică şi Poetică şi Carte de citire
(pentru Istoria Literaturii); şi

III. Elemente de Ist. Literaturii

Se găsesc de vânzare la LIBRARIA ARHIDIECEZANA în Sibiu

La Librăria Arhidiecezană în Sibiu se află de vânzare

Registre de tot felul

✦ legate şi broşate ✦

pentru parohii, bănci, oficii şi particulari cu

preţuri moderate

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

A apărut

în a doua ediţie revăzut şi complectat

Tipicul bisericei ortodoxe

întocmit pentru trebuintele preoţilor, studenţilor în teologie şi ale elevilor şcoalelor normale

de

AUREL POPOVICIU
profesor la Şcoala Normală „Andrei Şaguna"

şi se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. — Preţul Lei 100, plus spese poştale Lei 15.

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamţu, a apărut

Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Preţul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul, plus spesele de poştă Lei 10, prin mandat postal.

Citiţi

MEMORIILE

Arhiepiscopului şi Mitropolitului

Andrei Şaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustraţiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Şaguna despre fapte şi întâmplări momentuoase din viaţa sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Preţul: 25 Lei

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 30 Octomvrie 1929 Nr. 75

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»

(Str. Șaguna 8) Sibiu

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de **Dr. I. MATEIU**

VI

Regimul averilor

Prin art. XIII din Concordat, Statul Român consacră, în formă legală, dreptul de proprietate al *Bisericii catolice* asupra unor imense averi, cari nu-i aparținuseră niciodată în trecut. E vorba de marile *latifundii* deținute de Episcopi, Eparhii și capitluri numai cu titlu de *uzufruct*, proprietatea necontestată fiind n Statului. Aceasta era starea de drept în Ungaria.[1]

Am auzit totuș cu surprindere, afirmându-se chiar de pe banca ministerială, că teoria aceas.a ar fi perimată, deoare ce prin posesiunea de sute de ani Biserica și-ar fi câștigat drept de proprietate asupra acestor latifundii. Mare eroare, pentru că doctrina maghiară ne arată, că Statul și-a rezervat în mod expres dreptul de proprietate, precum și un amestec larg în administrarea lor, cum se constată din dispozițiile ordonanței ministeriale Nr. 479 dela 28 Februarie 1890.[2]

Dealtfel însuși Statul nostru a procedat în acelaș mod, când prin legea de organizare a Bisericii ortodoxe a constituit pe seama Mitropoliilor și Episcopiilor așa numitele «*sesiuni*», din cari «pădurile» pentru trebuințele eparhiale, iar «terenurile de cultură» pentru ale Ierarhilor. Dar le-a dat numai *în uzufruct*, cum spune art. 44: «Mitropoliilor și Episcopiilor, *Statul le dă spre folosință, din proprietățile sale*»...

Analogia fiind aproape perfectă, e clar, că Biserica nu se va putea considera niciodată *proprietară* a acestor bunuri decât cu învoirea legală a Statului. De ce atunci, regim de favoare pentru o Biserică *minoritară?*

Printr'o neînchipuită greșală, izvorâtă din complectă ignorare a problemei, Statul nostru, cu prilejul aplicării Reformei agrare, a socotit aceste latifundii *proprietate bisericească*, plătind uzufructuarilor enorme prețuri de expropriere.

Totuș, eroarea putea fi reparată printr'un simplu articol de lege complimentar, care ar fi decretat *restitutio in integrum*. Câte erori de reformă agrară nu s'au rectificat chiar de Comitetul Agrar, când i-au fost semnalate. Cu atât mai vârtos aveau această calitate Corpurile Legiuitoare. Guvernanții însă se spală pe mâni, reproșând *Bisericii ortodoxe* că nu li-a atras atențiunea la timp. Am putea răspunde cu aforismul «*nemo jus ignorare censetur*». *Dar oare Biserica latină e mai puțin vinovată prin faptul, că a retăcut situația de drept a acestor latifundii?*

In ori ce caz sunt ani de zile, de când Biserica ortodoxă și-a făcut datoria patriotică chiar dela tribuna Parlamentului, fără însă ca Guvernele să onoreze această intervenție de excepțională gravitate.[3] Ultimul strigăt l-au dat cu ocazia ratificării *Concordatului*. Rezultatul a fost acelaș: *de nul efect*. Căci Statul a perseverat în vechea eroare, mergând acum cu un pas mai departe și consimțind ca toată renta aceasta de expropriere — care întrece suma de ½ miliard — să fie concentrată într'un fond unic, numit «*Patrimoniu sacru*».

Statul român contribue deci, ca, din averea lui, să ia ființă o mare *instituție catolică*, pusă sub conducerea și administrația exclusivă a Episcopilor catolici. S'a creiat astfel nu numai o redutabilă forță *economică*, ci și o puternică fortăreață de *solidarizare* a energiilor catolice, capabile să ia toate ofensivele pentru triumful unor acțiuni, adeseori puțin concordante cu interesele noastre naționale.

In schimb *Bisericii ortodoxe*, deposedată la 1864 fără nici o despăgubire, de proprietățile *sigure* venite din danii voevodale, i s'a oferit, prin legea de organizare dela 1925, un «*Fond general bisericesc*» — **pe hârtie,** fără o contribuție de un ban. Și i se mai cere să ia concurența, cu Biserica «*Patrimoniului sacru*»!

O greșală identică a săvârșit Statul, când a convenit, prin acelaș artiool XIII al Concordatului, să treacă *Fondul religionar* și *Fondul de studii* în administrația Bisericii catolice.

Aceste fonduri fac parte de asemenea din *patrimoniul Statului*[4] și cum ele fuseseră

[1] Cf, *Dr. I. Kosutány*, Egyházjog. Ed. III Cluj, 1906, p. 552, 554 și 574, vezi și *Dr. Térfi Gy.* Vallásügy (colecție de legi). Budapesta 1911 p. 490.

[2] Cf. *Térfi* o. c. p. 491.

[3] O asemenea intervenție directă s'a produs la Senat din partea P. S. Episcop *Roman Ciorogariu.*

[4] Cf. *Raportul* comisiei parlamentare maghiare din 1872.

FOIȘOARA

La marginea

zărilor vegheaza mama. E asemenea îngerilor. Și îngerii îi slujesc.

Pe țirave raze de stele coboară îndemnurile ei de lumină. Le aduc îngerii în poală și mi le așează la căpătâiul vieții...

In câmpul luptelor surde, aud mângâieri de îmbărbătare. Sunt ale mamei. Și mâini nevăzute îmi usucă sudoarea din față.

Imi leagănă gândul și-l crește, pornindu-l spre rosturi mai bune: să amestec zilele mele cu viața firii curate. Ea singură și cunoaște menirea. Să împrumut povață cuminte dela florile câmpurilor. Ele rodesc în tăcere ferite de larma din târguri.

Și inima să nu mi-o plec în jugul mulțimii orbite. Să fie ea candelă, în care să ardă într'una untul de lemn al dragostei în slujba Domnului.

Da, mamă dragă, tu veghezi străjuită de doruri, în marginea zărilor.

Asculți cu înflorare pașii vieții mele și bucuria ți-o vestește răsăritul soarelui. In el strălucește fericirea vegherilor tale, mie atât de scumpe.

Inima mea sărută dragostea și oboseala străjuirilor tale de fiece clipită.

Z. Sandu.

Cum prețuiesc școlarii cele zece porunci

Sub titlul acesta a publicat o revistă cehă din Praga «Pritomnost», în Iulie 1929, un articol interesant din peana unui pedagog, dl *Plachy*.

Pedagogul ceh voia să știe ce influință au în zilele noastre cerințele etice, exprimate în cele zece porunci religioase, voind să stabilească bazele morale ale tineretului din epoca noastră.

Ca să ajungă la resultate satisfăcătoare, a lansat un chestionar între copii și tineri (fete și băieți) dela 10 până la 20 de ani, în clasa a 5-a poporală, apoi în cele următoare ale școalelor civile de băieți și fete, și între elevii celor patru ani ai Institutului pedagogic din Praga, cu totul la 410 elevi, dintre cari 224 băieți și 186 fete. Răspunsul la chestionar trebuia sa fie dat în decurs de 20 de minute, anonim, pe hârtiuțe, astfel ca elevul să nu se rușineze sau să aibă teamă de bătaia de joc a camarazilor săi.

Nu li s'a dat elevilor nici timp de răsgândit în pauze, ca să nu fie influințați unul de altul.

Cum li s'a evidențiat importanța chestionarului? Li s'a spus: Viețuirea împreună a oamenilor cere să se dea împăcați cu o anumită ordine. Această ordine e determinată de porunci și opreliști, pe care ori cine trebuie să le urmeze și ducă în îndeplinire, ca să fie om desăvârșit moralicește. Cântăriți importanța poruncilor cetite, pentru desăvârșirea morală a omului. Ceeace credeți că este cea mai însemnată poruncă, însemnați-o cu cifra unu și așa mai departe.

Cele zece porunci le-a schimbat pedagogul într'un câtva, precum urmează: 1. Să n'ai alți Dumnezei afară de mine. Să crezi într'un singur Dumnezeu, să-l cinstești și să-l iubești! — 2. Să nu iai în deșert numele Domnului Dumnezeului tău! — 3. Adu-ți aminte de ziua Sâmbetii și o cinstește! — 4. Să cinstești pe tatăl și pe mama ta! — 5. Să nu ucizi! — 6. Să nu fi desfrânat! — 7. Să nu furi! Fii cinstit! — 8. Să nu aduci mărturie strâmbă față de deaproapele tău! Spune adevărul! Nu pângări

creiate pe vremuri de Ungaria pentru susţinea şi expansiunea *catolicismului maghiarizant*, era necesar ca *România* să examineze, dacă averea ei mai poate fi pusă în slujba unor asemenea scopuri, sau trebuie să-i dea destinaţia impusă de imperativele *unităţii noastre naţionale?*

Dimpotrivă, noi am devenit subit aşa de generoşi, încât le-am dat pe mână chiar şi *administraţia* Fondurilor, drept pe care *Catolicii* l-au reclamat decenii dearândul în Ungaria *catolică*, fără să li se acorde vr'odată de către nici unul din guvernele maghiare.[5]

Dacă Statul nu şi-a rezervat nici un fel de participare măcar la administrarea averilor, cari constituie proprietatea sa, nu-i mirare să vedem, că intervenţia lui este cu totul absentă în ceea ce priveşte patrimoniul şi fundaţiunile exclusiv *bisericeşti*. Art. VIII din Concordat o spune lămurit, că «Episcopii vor avea *deplină libertate* în exerciţiul funcţiunilor eclesiastice şi *în guvernarea Diecezelor lor proprii*». Deasemenea art. XIV enunţă, că *proprietăţile* şcoalelor, instituţiilor de educaţie şi de pietate «vor fi administrate prin *autorităţile diecezane*» după prevederile dreptului comun. Singurul drept ce şi-l rezervă Statul nici nu se găseşte în Concvrdat, ci în *Legea Cultelor*, când în art. 12 cere autorizaţia Guvernului pentru achiziţiunile cu titlu *gratuit*. Dar nici măcar aceasta nu este o dispoziţie originală, căci o prevede de mult Codul civil român în art. 811 şi 817.

Să vedem, în paralelă, cum au procedat alte State concordatare. Iată de pildă *Italia*, care prin art. 30, 31 şi 32 ai convenţiei sale, şi-a asigurat o serie de drepturi în ce priveşte regimul averilor catolice. Pentru a cunoaşte senzul adevărat al acestor articole, vom da cuvântul lui *Mussolini*, care declară în expunerea de motive: «*Statul*, căruia art. 30 îi rezervă dreptul de a autoriza achiziţiile cu titlu *oneros*[6] ale tuturor instituţiunilor bisericeşti şi religioase, va avea putinţa să împiedice formaţiunea unei noui proprietăţi de mână moartă. Art. 30 conservă pe seama Statului dreptul *de a interveni* în gestiunea patrimonială a beneficiilor bisericeşti şi în toate actele care derivă din simpla lor admininistrare. In consecinţă, Statul păstrează faţă de organizaţiunile bisericeşti trei drepturi fundamentale; 1. acela de a le recunoaşte potrivit regulelor stabilite de legile civile; 2. acela de a autoriza orice cumpărare de bunuri; 3, şi în sfârşit acela de a autoriza actele depăşind simpla administraţie şi de a interveni în remiterea bunurilor în ceea ce priveşte beneficiile «congresuale».[7]

[5] *Dr. Hanuy* Fr. Hetvenéves küzdelem az autonomiáért, Budapest, 1918 p. 78.

[6] Această rezervă justificată era prevăzută şi în proiectul nostru pentru Legea Cultelor, dar intervenţia confesiunilor minoritare a reuşit s'o înlăture.

[7] Vezi *Devoghel* o. c, p. 302.

Seminarul monahal dela mănăstirea Cernica, înfiinţat înainte cu câţiva ani de I. P. S. Sa Patriarhul Miron, s'a inaugurat Dumineca trecută. De faţă au fost I. P. S. Patriarh Regent, reprezentanţii ministerului cultelor, conducătorii seminarului cu toţi seminariştii şi un mare număr de evlavioşi.

Număr festiv. In anul ce se apropie, 1930, *Revista Teologică*, ce apare în Sibiu, intră în al 20-lea an de existenţă. Redacţia revistei anunţă, că a luat toate măsurile pentru a scoate, cu acest prilej, un număr festiv, cu bogat cuprins. On. colaboratori sânt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până cel mai târziu în Decemvrie 1929.

Desfiinţarea ministerului cultelor

Am fost cel dintâi ziar bisericesc, în coloanele căruia s'a spus lămurit, că desfiinţarea ministerului cultelor, hotărâtă de guvernul actual, constitue o mare greşală, cu atât mai vârtos că în timpul de nouă ani, de când departamentul cultelor a funcţionat ca departament deslipit de al instrucţiunii, şi-a dovedit d'ajuns necesitatea existenţei sale în marea luptă culturală a neamurilor.

Am susţinut şi susţinem, că lovitura ce se dă prin suprimarea acestui minister, se îndreaptă cu deosebire împotriva sfintei noastre biserici ortodoxe a celor 12 milioane de credincioşi, cari nu pot să primească în tăcere atacul moral ce li s'a pregătit.

Dacă titularul ministerului cultelor a fost, după toată dreptatea şi cuviinţa, totdeauna un *ortodox*, — în puterea cărui motiv astăzi, în al nouălea an de existenţă a ministerului, el trebue deodată desfiinţat spre jignirea bisericii dominante prin constituţie?

Această biserică nu poate decât să desaproabe şi să osândească neaşteptata suprimare a ministerului de culte.

Noi sperăm, că dacă nu s'a făcut la timp, măcar în ceasul al 11-lea Inalta Regenţă va împedeca această desfiinţare. —

La aceleaşi încheeri vedem că ajunge şi seria de câteva articole, apărute de curând în ziarul *Curentul* şi semnate de dl Ioan Gh. Savin.

Eată concluziile sale:

«Desfiinţarea ministerului de culte nu poate fi nici în interesul statului şi nici în cel al bisericii. Mai mult, măsura primejdueşte interesele amândurora. In ce priveşte biserica ortodoxă ea trebue să ia poziţie hotărâtă contra ei. Şi aceasta cu toată autoritatea pe care i-o dă întreg trecutul ei, adânc săpat la temeliile statului, şi cu toată greutatea pe care i-o dă reprezentanţa imensei majorităţi a neamului românesc".—

Este astfel cu desăvârşire greşit şi fals, când după asemenea încheeri, în acelaş articol din Curentul se afirmă, că «în lagărul ortodoxiei domneşte o stranie confuzie» cu privire la suprimarea menţionată. Se ştie preciz că nu există «confuzia» pomenită. Dacă se credea sau se insinua «în multe cercuri» — cum scrie autorul articolelor din Curentul — că I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului «*ar fi unul dintre inspiratorii şi partizanii desfiinţării*», acele «multe cercuri» au avut ocazie să afle, că adevărul este tocmai dimpotrivă şi că insinuarea făcută la adresa Inaltului chiriarh aparţine domeniului fantaziei.

Congresul naţional bisericesc, convocat în sesiune ordidinară pentru ziua de 18 Noemvrie a. c. va desbate, credem, şi chestiunea desfiinţării ministerului de culte.

Incolo, subseriem bucuros concluziile confratelui, când declară la sfârşitul articolelor sale, următoarele:

«De hotărârile ce le va lua congresul în această chestiune va trebui să ţină seamă şi guvernul, ori care vor fi fost intenţiile lui la desfiinţarea ministerului. In caz contrar, ar însemna să se opună făţiş unei cerinţi exprimate de biserica ortodoxă întreagă, — şi desfiinţarea ministerului, prezentată până acum ca o simplă comprimare din motive bugetare, ar apărea ca o acţiune făţiş şi tendenţios îndreptată contra bisericii ortodoxe... Lucrul ar fi bizar şi nespus de trist pentru biserica, care în decursul aceluiaş an recoltează două înfrângeri: încheerea concordatului, care chiar necesar (?) statului, constitue un triumf al catolicismului, şi desfiinţarea ministerului cultelor, care e o nouă înfrângere a ortodoxismului».

---

bunul nume şi cinstea deaproapelui tău! — 9. Să nu pofteşti nevasta deaproapelui tău! Fă ca să stăpânească în căsnicie credinţa şi curăţia! — 10. Iubeşte pe de-aproapele tău ca pe tine însu-ţi. — 11. Indeplineşte cu conştienţiozitate datorinţele meseriei tale! (Va să zică: trei porunci religioase şi opt laice — cunoscute din orele de religie).

Eată rezultatul obţinut în şcoale:

Porunca	Clasa 5 pop.	Şcoala civilă	Inst. pedag.
1.	1—3 —2	2—2 —2	9— 7—9
2.	5—2 —5	8—8 —8	10—10—11
3.	6—8 —7	9—9 —9	11—11—11
4.	3—1 —1	1—1 —1	1— 1—1
5.	2—5 —3	3—5 —4	5— 5—5
6.	7—9 —9	10—11—10	7— 8—7
7.	4—4 —4	4—3 —3	6— 6—6
8.	8—6 —6	6 4 —6	4— 4—4
9.	11—10—10	11—10—11	8— 9—8
10.	9—7 —8	7—7 —7	3— 3—3
11.	10—11—11	5—6 —5	2— 2—2

Rubrica întâi ne arată media răspunsului băieţilor, a doua cifră media răsp. fetelor, a treia cifră media răspunsului băieţilor şi fetelor.

Rezultatul îl comentează pedagogul ceh astfel: «Din rezultatul obţinut la diferitele clase s'au putut constata convingerile etice ale tinerimii de aceeaş vârstă din aceeaş clasă şi schimbarea convingerilor etice cu vârsta crescândă. Te uimeşte unitate convingerii în privinţa celor mai însemnate porunci. In toate clasele a fost aleasă porunca a 4 a în primul rând, cu excepţia băieţilor din cl. 5, cari au înşirat-o în rândul al 3-lea. Este rezultatul acesta efectul creşterii şcolare, care se ocupă aşa de des în «Educaţia cetăţenească» cu relaţia copilului faţă de părinţi? De remarcat este şi regularitatea la porunca a 11-a care înaintează repede dela locul al 10 şi al 11-lea la al 2-lea.

Şi acesta este un punct luminos al creşterii. Preţuirea poruncii a 10 creşte şi cu vârsta mai înaintată, cei mai tineri accentuiază mai mult porunca a 5 şi a 7, elevii mai vârstnici exprimă cu îndeplinirea poruncii a 10 calea sigură la adevărata convieţuire omenească. Dacă consideră elevul şcoalei civile furtul şi elevii Institutului pedagogic minciuna ca ceva mai grav decât omorul, este a se atribui, pare-se, faptului că omorul este, relativ, anormal psihiceşte, câtă vreme se întâlnesc la fiece pas cu hoţia şi cu prefăcătoria (minciuna). Porunca a 6 şi a 9, în urma conţinutului lor, nu sânt accesibile înţelegerii depline a copilului şi de aceea le găsim la elevii şcoalei civile în rangul al 10, resp. al 11-lea.

Până aici pedagogul ceh.

Intrebăm: n'ar fi cu cale ca şi la noi să se cerceteze astfel, din când în când, sufletul tineretului nostru? Ce rezultate am recolta noi? Mai cu seamă la punct 8: «Nu pângări bunul nume şi cinstea deaproapelui tău!», la punct 10: «Iubeşte pe de-aproapele tău ca pe tine însu-ţi!»

Am putea ajunge la rezultate edificatoare, cum ne judecă tinerii, pe cei mai vârstnici, chemaţi să le dea exemple. *H. P. P.*

Din viaţa lui Nestor Ioanovici, episcopul Aradului, 1767—1830, schiţă de Dr. Gh. Ciuhandu, consilier referent eparhial, Arad, tip. Diecezană, 1929. — Broşură de 56 pagini. Preţul 40 Lei. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

«Misionarul». In Chişinău apare revista: «*Misionarul*», sub îngrijirea unui comitet de misionari. Revista publică articole de specialităţi în combaterea propagandei sectare. Costă 300 lei anul. Se recomandă spre abonare tuturor preoţilor cari duc lupta cu sectarii în parohiile lor.

Aniversarea naşterii M. S. Regelui Mihai I

In 25 Octomvrie a. c. Majestatea Sa regele nostru Mihai I a împlinit etatea de 8 ani.

Cu dragoste şi bucurie s'a prăznuit această aniversare în toată ţara, ridicându-se rugăciuni fierbinţi către Cel Atotputernic pentru îndelunga viaţă a Majestăţii Sale.

Din acest prilej oraşul Sibiu a fost frumos pavoazat cu drapele naţionale.

Serviciul divin în biserica catedrală a fost celebrat din partea P. S. Sale arhiereul *Vasile* cu numeroasă asistenţă, în prezenţa dlor ofiţeri din garnizoana Sibiu în frunte cu dl general Mihaescu şi a şefilor autorităţilor civile în frunte cu dl prefect Dr. C. Ştefan, a elevilor şi profesorilor Seminarului şi Academiei noastre teologice şi a unui număr însemnat de credincioşi.

Inaintea catedralei era postată o companie a Şcoalei militare de inf. în frunte cu muzica militară şi cu drapel, care a dat onorurile militare.

După ieşirea din catedrală dl inspector de armată de corp general Mihaescu prin o remarcabilă cuvântare adresată soldaţilor a scos în relief legătura dintre dinastie şi poporul român, accentuând că în Majestatea Sa regele Mihai I, poporul român, şi a pus toată nădejdea. Ii doreşte viaţă lungă şi rodnică.

A primit apoi defilarea elevilor Şcoalei militare.

Cântăreţul „unirii", Andrei Bârseanu dus la groapă, în Braşov

Andrei Bârseanu a fost chemat de soartă să ne vorbească din nou, după şapte ani de odihnă în cripta familiei Boiu, din cimitirul central al Sibiului: trupul său, cât a mai rămas, a fost luat din criptă şi dus, cu toată cinstea cuvenită, în ziua de sf. Dumitru, la B aşov.

O mutare dureroasă, pentru perderea ce o are Sibiul, un câştig pentru Braşovul, unde Andrei Bârseanu şi-a petrecut anii cei mai fericiţi ai vieţii, ai maturităţii sale, în apropierea nemijlocită a semintelor Andrei Mureşanu, alui Ioan, Meşotă, Dr. Nicolae Pop, Virgil Oniţiu şi nu departe de de Dârstele-Braşovului, unde îşi dorm somnul de veci cei ce i-au dat viaţă.

Mort în capitala ţării româneşti întregite, chiar şi după moarte colindă Andrei Bârseanu în apostolat printre noi, aducându-ne aminte, ca o blândă şi elocventă mustrare, cum ar trebui să fie în zilele noastre o viaţă plină, o viaţă adevărată, adusă ofrandă pe altarul neamului şi al culturii umane, spre binele tuturora.

Sicriul care conţinea corpul nensufleţit al marelui defunct învălit în mândrul nostru tricolor a fost aşezat în faţa capelei din cimitirul oraşului.

Pe sicriu a fost depus un număr mare de cununi din partea autorităţilor, din partea familiei şi a stimătorilor defunctului.

In jurul sicriului se afla văduva marelui defunct Catinca Bârseanu, clerul sibian în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, un însemnat număr de ofiţeri din garnizoană în frunte cu dl general Găvănescul, reprezentantul Academiei române dl Alexandtu Lăpedatu, reprezentantul guvernului dl prefect Dr. C. Ştefan, membrii comitetului central ai Asociaţiunii, profesorii din Sibiu în frunte cu dl inspector I. Bratu, deputaţiunea profesorilor şi a elevilor dela gimnaziul «Andrei Bârseanu» din Diciosânmărtin condus de directorul Ioan Vulcuţiu, elevii tuturor şcoalelor din Sibiu şi un număr mare de domni şi dne din societatea Sibiului.

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae cu mare asistenţă a oficiat un solemn parastas pentru odihna sufletului răposatului în Domnul A. Bârseanu.

Cântările funebrare au fost executate de corul Academiei noastre teologice.

După terminarea serviciului divin prima cuvântare a ţinut o I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae înfăţişându-le marea personalitate a defunctului, inteligenţă rară, inima nobilă şi prodigioasa activitate desvoltată timp de 40 de ani pe toate terenurile noastre publice. Exprimând o prea frumoasă dorinţă oratorică: să fie purtat, în mod serbătoresc, trupul neînsufleţit al cântăreţului imnului «Pe al nostru steag e scris unire» prin toate ţinuturile României întregite, ca să însufleţească — prin prezenţa sa — inimile, ca să aducă aminte generaţiei de astăzi, ce va să zică devotament pentru o cauză dreaptă, perseveranţă pe cărări luminoase, idealism în mijlocul valurilor turbate de materialism.

După I. P. S. Sa a vorbit în numele judeţului Sibiu şi al guvernului dl prefect Dr. C. Ştefan, în numele Academiei române dl profesor de universitate Alexandru Lapedatu, în numele Asociaţiunii vicepreşedintele ei Dr. Gh. Preda, în numele ministerului instrucţiunii publice inspectorul gen. Victor Păcală, în numele şcoalelor dl inspector I. Bratu, în numele gimnaziului «Andrei Bârseanu» din Diciosânmărtin directorul Ioan Vulcuţiu şi în fine un student al liceului «Gh. Lazăr».

Sicriul şi cununile au fost aşezate în carul mortuar urmat de întreaga asistenţă, iar la ieşirea din cimitir a fost aşezat într'un camion automobil şi transportat la Braşov.

In ziua de 27 Octomvrie a fost depus în cripta familiară din Groaverii Braşovului.

In veci amintirea lui!

Dela Asociaţia clerului „Andrei Şaguna"

Nr. 4/1929.

CONVOCARE

Conform art. 10 din Statutele Asociaţiei «Andrei Şaguna» a clerului Mitropoliei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu, convocăm

Al nouălea congres ordinar
ca congres misionar

pe zilele de 6 şi 7 Noemvrie 1929 în Alba-Iulia, cu următorul

PROGRAM:

A) Miercuri, 6 Noemvrie:

1. Ora 9, Slujba sfintei liturghii, cu predică şi chemarea Duhului sfânt. (Catedrala Incoronării).

2. Ora 11, Deschiderea Congresului prin preşedintele Asociaţiei şi salutul autorităţilor şi al delegaţilor diferitelor societăţi. (Sala Teatrului I. L. Caragiale).

3. Ora 13, masă comună.

4. Ora 15, *a*) Predica pentru zilele noastre, (Pr. I. Imbroane), conferinţă cu discuţii; *b*) Spovedania ca mijloc de păstorire sufletească (I. P. C. Arhimandrit Policarp Morusca), conferinţă cu discuţii.

5. Ora 2030, Concert religios şi conferinţă publică.

B) Joi, 7 Noemvrie:

6. Ora 9, *a*) Raportul comitetului central; *b*) Eventuale propuneri, interpelări etc.; *c*) Alegerea noului comitet central; *d*) Inchiderea congresului. —

Delegaţii despărţămintelor, precum şi toţi cari doresc să participe la Congres, sânt rugaţi să se anunţe din bună vreme părintelui protopop A. Baba, Alba-Iulia.

Membrii Comitetului central se întrunesc în şedinţă Marţi, 5 Noemvrie a. c., ora 18 (la păr. prot. A. Baba). In aceeaş zi la ora 19 va avea loc o consfătuire a membrilor prezenţi ai Asociaţiei.

Delegaţii organizaţiilor preoţeşti şi ai societăţilor culturale din toată ţara sânt bine văzuţi.

Sibiu, 5 Octomvrie 1929.

Prof. Dr. Gh. Ciuhandu, preşedinte. Prof. N. Colan, secretar.

Asociaţiunea Clerului „Andrei Şaguna"
Secţia Sibiu

Prin aceasta convocăm adunarea generală a Secţiunei Sibiu a Asociaţiunei Clerului «Andrei Şaguna», pe zilele de 12 şi 13 Noemvrie a. c. în Petroşani.

Ordinea de zi:

Marţi 12 Noemvrie ora 8 a. m. Sfânta Liturghie în Biserica din Petroşani. După S-ta Liturghie:

1. Deschiderea adunării generale.

2. Raportul general despre activitatea secţiunei în anul 1928. Masă comună.

3. La ora 15 (adică 3 p. m.) citirea temelor:

a) Serviciul liturgic. S-ta Liturgie din punct de vedere simbolic, dogmatic şi istoric. P. C. Protopop Iuliu Josan.

b) Sta Liturgie ca Serviciu dumnezeesc pentru popor, P. C. Protopop Vasile Stoicanea.

c) Sta Liturgie ca Serviciu pentru tineret, P. C. Protopop Dumitru Secărea. Seara la ora 18 şi jumătate scurtă privighere în biserica din Petroşani cu cântări corale şi cu cuvântări ocazionale, pentru popor.

Ora 20: cină comună.

Mercuri ora 8 a. m.:

d) Personalitatea preotului în activitatea pastorală-misionară, P. C. Protopop Doctor Vasile Oana.

4. Diverse.

5. Propuneri, închiderea adunării.

Luni 11 Noemvrie ora 8 seara: conferinţă intimă a Comitetului şi a membrilor prezenţi ai Asociaţiunei, la Oficiul Protopopesc Ortodox din Petroşani. Membrii Asoc. Clerului secţia Sibiu sânt rugaţi a veni în număr complect la adunare anunţându-se până la data de 3 Noemvrie a. c. P. C. Protopop Ioan Duma, Petroşani, spre a fi încartiruiţi.

Propunerile eventuale trebue anunţate Prezidiului cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, 24 Octomvrie 1929.

Preşedinte **Dr. Aurel Crăciunescu**

Secretar **Ioan Bănda**, paroh.

La Alba-Iulia

Un cler misionar cât mai bine pregătit este o necesitate în toate timpurile şi în deosebi astăzi în mijlocul frământărilor de refacere şi consolidare socială.

Este datoria preoţimii noastre ortodoxe de a nu fi întru nimic mai pe jos de preoţimea celorlalte confesiuni din ţară, şi de a folosi orce prilej pentru a se desăvârşi în munca pastorală ce o aşteaptă.

In consecinţă îndemnăm şi rugăm pe toţi Cucernicii şi Prea Cucernicii slujitori ai altarului din mitropolia ardeleană să participe neapărat la al nouălea congres ordinar convocat pe zilele de 6 şi 7 Noemvrie a. c. la Alba-Iulia.

INFORMAŢIUNI

† **Ioan Henteş**, ofiţer al ordinului «Steaua României», advocat, magistrat i. p. şi fost prefect al judeţului şi oraşului Sibiu, a încetat din viaţă în com. Cuci, judeţul Turda, în etate de 68 ani, în ziua de 22 Octomvrie, după lungi şi grele suferinte. Inmormântarea i s'a făcut în 25 Octomvrie 1929 în Sibiu în cimitirul central, la ora 4 p. m. Prin cuvântările: părintelui protopop E. Cioran, a dlui prefect Dr. Ştefan, şi a dlui Dr. Bărbat în numele funcţionărimei, s'au scos la iveală după vrednicie activitatea sa rodnică şi binecuvântată, precum şi multiplele sale merite de bun şi devotat funcţionar, de bun român, în viaţa-i publică de peste 40 ani ca pretor, asesor orf., consilier ministerial, avocat, magistrat. Odihnească în pace!

Propagandă culturală. Conducătorii despărţ. Sibiu al «Astrei» au început din nou propaganda, Duminecă, în 20 Octomvrie. Comuna aleasă a fost Roşia. Poporul a aşteptat pe trimişii «Astrei» în faţa şcolii, în frunte cu preşedintele cercului cultural din Roşia, păr. Bânda. In una din sălile şcolii curate şi prietenoase s'a ţinut şezătoarea culturală. Au vorbit următorii: dl v.-prez. al despărţ. jud. Sibiu al «Astrei», medic primar *Dr. L. Ionaşiu* (despre «Astra» şi sfera ei de activitate), secr. despărţ., dl fost revizor şcolar *I. Dragomir* (conferenţa despre bunătate), secr. lit. al «Astrei», *Dr. Horia Petra Petrescu* despre «Astra», despre Andrei Bârseanu, şi lectura din Zaharia Bârsan. Corul şcolar, copiii grădinei de copii au declamat şi cântat drăgălaş. Părintele Bânda a mulţumit în numele poporenilor şi a «cercului cultural». I a răspuns Dr. L. Ionaşiu. Ascultătorii au fost foarte mulţumiţi, judecând după aplauze şi după atmosfera din sală. Dovada cea mai bună că în Roşia au dat roadă sfaturile «Astrei» este că cercul cultural numără 60 de membri activi (cu câte 50 de lei cotizaţie anuală!) şi că se vor înscrie pe viaţă: comuna, biserica, şcoala şi câţiva poporeni. Laudă conducătorilor!

La internatul Teologic din Bucureşti, Str. Radu-Vodă 24 bis, este vacant postul de *econom* pe ziua de 15 Noemvrie. Se caută bărbaţi necăsătoriţi, de religie ortodoxă cu 4 clase secundare. Leafa lunară Lei 3745·—, locuinţă şi întreţinere complectă. Cererile cu actele necesare se vor adresa: Directorului *Dr. I. Mateiu.*

Nr. 8461 (138) 3—3

Concurs

La Academia teologică ortodoxă «Andreiană» din Sibiu, este vacant un post de spiritual, pentru ocuparea căruia se publică concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Dela concurenţi se cere:

1. Carte de botez.
2. Testimoniu şcolar.
3. Absolutor teologic.
4. Testimoniu de calificaţiune preoţească.
5. Adeverinţă despre serviciul de până acum.
6. Alte eventuale documente.

Preferiţi vor fi preoţii necăsătoriţi ori văduvi.

Spiritualul va avea locuinţa şi întreţinerea în institut, precum şi un salar lunar de Lei 8184, plus eventuale gradaţii, la care cel ales va avea drept conform anilor de servicii.

Cererile sânt a se adresa Consiliului arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia şi Sibiu.

Sibiu, din şedinţa senatului bisericesc ţinută la 12 Oct. 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Nr. 404/1929 (136) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă neputinciosul paroh Ioan Radu din parohia de clasa a II-a **Alma**, protopopiatul Târnava mare, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Jumătate din toate venitele parohiale.
2. Jumătate din sesia parohială constătătoare din 22 jugăre arător şi fânaţ.
3. Echivalentul salarului de capelan se va achita din salarul parohului până când se va întregi dela stat.

Concurenţii îndreptăţiţi la acest post îşi vor înainta cererile oficiului protopopesc Târnava mare în Biertan, provăzute cu documentele prescrise, şi în terminul indicat se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a cuvânta şi a face cunoştinţă cu credincioşii.

Oficiul protopopesc ort. rom. Târnava-mare.

Biertan, la 8 August 1929.

Nicolae Gheaja
adm prot.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în piuş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ.* Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Memoriile unui duhovnic, studiu pastoral scris de Păr. Prot. *Vasile Gan*, Lucrarea este proprietatea conferenţei preoţilor din tractul Lupşa. Venitul ei este destinat fondului de propagandă religioasă. Ceice îş procură acest instructiv volum, servesc cauza cultural-religioasă, şi, pe lângă aceasta, au înşişi folos în citirea lui. Se vinde cu 100 lei la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântările bisericeşti

după melodiile celor 8 glasuri ale sf. biserici ortodoxe, culese, puse pe note şi aranjate de

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 100, plus spesele poştate Lei 15

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:
Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.

Dela Librăria Arhidiecezană se pot procura

Notiţe despre întâmplările contimporane

de **Ioan cav. de Puşcariu.** Preţul Lei 100, plus spese de poştă Lei 15

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi edifate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICŢIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIU

Anul LXXVII Sibiu, 2 Noemvrie 1929 Nr. 76

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.) Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congres misionar la Alba-Iulia

(=) Asociația *«Andrei Șaguna»* a clerului mitropoliei ortodoxe române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș, chemată să organiseze la muncă stăruitoare și luminată pe toți preoții acestei mitropolii, se întrunește, conform statutelor sale și având arhierească binecuvântare, în al *nouălea* congres ordinar, de astă dată cu caracter de *congres misionar*, în zilele de 6 și 7 Noemvrie 1929, în cetatea încoronării dela Alba Iulia.

Inainte cu zece ani, când a luat ființă Asociația «Andrei Șaguna», preoții altarelor noastre s'au prezentat la constituirea societății pătrunși de adevărul că închegându-și rândurile, vor putea impune ca factor productiv în viața bisericească a neamului, și prin năzuințele împreunate ale tuturora vor fi destoinici să înfăptuească lucrări pe care, stând izolați, nu le-ar putea realiza nici de cum.

Rapoartele comitetului central al Asociației clerului către congresele sale — opt la număr — sânt acte și documente mult grăitoare despre activitatea desfășurată de Asociație și comitet în toate chestiunile cu care au fost însărcinați în misiunea de refacere morală a clerului și poporului.

Congresele Asociației preoțești «Andrei Șaguna» fac, din primul moment, impresia lucrării *constructive*. Preoții, sosiți din depărtare, sau din apropiere, nu fără cheltueli mai mari sau mai mici, aduc cu sine toată bunăvoința și însuflețirea față de problemele puse la ordinea zilei.

Disciplina morală și o anumită unitate de vederi n'au lipsit niciodată dela congresele Asoțiației preoțești ardelene, — și astfel fiecine pleacă dela aceste adunări cu sufletul înălțat și întărit în credința că a contribuit, măcar cu o pietricică, la temeliile de propășire și fericire ale neamului și bisericii.

Pe acelaș drum va continua să înainteze preoțimea din Asociația noastră, câtă vreme această instituție va avea în fruntea sa «personalități alese, cu orizonturi intelectuale largi, cu înțelegere adâncă pentru problema religioasă și pentru rosturile bisericii în legătură cu trebuințele timpului nostru», — după cuvintele rostite de inițiatorul și fostul prim secretar general al acestui așezământ.

Salutăm cu bucurie congresul dela Alba-Iulia, dorind ca realizările Asociației obținute până acum să dea roade cât mai bune și îmbelșugate pentru membrii ei, nelipsiți de dragostea, înțelepciunea și sprijinul Inalt Prea Sfințitului Arhiepiscop și Mitropolit *Nicolae*, prezidentul de onoare al Asociației clerului «Andrei Șaguna».

Serbarea centenară dela Arad

— Sosirea delegaților. — Sf. liturghie. — Parastas. — Ședință festivă. — Cuvântările rostite. —

S'a prăznuit, în ziua de 26 Octomvrie 1929, cucernic și înălțător, întâia sută de ani dela instalarea primului episcop român, Nestor Ioanovici, în scaunul episcopesc al Aradului.

In ziua precedentă au început să sosească delegații eparhiilor din toată țara, și alți distinși oaspeți, întimpinați cu bucurie și frățească dragoste din partea arădanilor.

Sâmbăta dimineața la ora 8½ în ziua marelui mucenic Dumitru, s'a celebrat în catedrala Sf. liturghie, slujind P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului cu mare asistență.

Doxologia și parastasul, pentru răposații episcopi ai eparhiei, s'au făcut îndată după terminarea Sftei liturghii.

La ora 11 și jum. publicul a plecat spre palatul cultural. In numeroasa asistență se remarcă prezența: PP. SS. LLor episcopului Roman al Orăzii, a arhiereilor Titus Simedrea Târgovișteanul trimisul Sf. Sinod, și Dr. Vasile Stan Râșinăreanul trimisul arhiepiscopului și mitropolitului Nicolae al Ardealului, precum și a delegaților celorlalte eparhii. Mai sânt de față dnii: Dr. Aurel Vlad ministrul cultelor, profesorul universitar G. Bogdan-Duică, înalți ofițeri, magistrați, profesori, preoți ș. a.

La ora 12 jum. ședința festivă a adunării eparhiale este deschisă. P. S. S. Episcopul *Grigorie* al Aradului rostește discursul festiv:

«Emoționante sânt aceste momente de sărbătoare pentru noi, cari prăznuim o sută de ani dela instalarea celui dintâi episcop de sânge românesc în scaunul episcopesc al Aradului.

Bucuria de azi trebue să ne aducă mai aproape unii de alții pe toți românii: învățați și neînvățați, bogați și săraci, tineri și bătrâni.

Misiunea înaltă a bisericii noastre ortodoxe române se reflectează astăzi puternic din luptele trecute ale eparhiei Aradului.

Prăsnuim astăzi o sută de ani de când ierarhia românească a luat conducerea destinelor sufletești ale neamului nostru din aceste părți.

Teritoriile arădene, înainte de a fi în Arad reședință episcopească, deci înainte de anul 1703, erau cârmuite de episcopii din Ineu și Lipova. Incă la anul 1594 întâlnim pe episcopul Teodor, apoi pe Matei și Moise.

In anul 1605 în scaunul episcopesc al Ineului și Lipovei de azi aveam pe episcopul Sava, iar după el pe vărul său, episcopul Longin, apoi pe episcopii Sofronie și Ștefan. Când încă prin manifestul imperial din 4 Martie 1695 patriarhul sârbesc Arsenie Cernovici a primit dreptul

FOIȘOARA

Noul Patriarh Ecumenic

— I. P. S. Sa Fotie —

Legea organică a Patriarhiei de Constantinopol prevede alcătuirea unui colegiu electoral de clerici și mireni, care propune Sfântului Sinod trei candidați, din care acesta alege pe noul Patriarh. In timpul de față Patriarhia numără abia 80.000 de credincioși. Numărul eparhiilor a scăzut și al ierarhilor.

Regimul turcesc de astă dată s'a arătat indiferent în alegerea noului Patriarh.

I. P. S. Mitropolit Fotie e în etate de 55 ani. Aduce cu sine tradiția aspră a monahismului și o neutralitate absolută în chestii politice. Ca și predecesorul său, a trăit departe de luptele politice și în vremea ocupației Constantinopolului de către Puterile Aliate, a trăit aproape de turma sa, bântuită de nenorocirile războiului. Suferințele turmei nici azi nu sânt alinate. Caracterul său blând și personalitatea cuceritoare a noului Patriarh vor contribui mult la închegarea rândurilor întru apărarea Patriarhatului glorios. Sanctitatea sa se bucură de simpatiile ortodocșilor și a bisericilor și confesiunilor cari simțesc urmările funeste ale desbinării.

Sânt vremuri crâncene când lupta de conservare e mai grea decât lupta de cucerire. Apusenii catolici și Protestanți au și azi misiuni de propagandă printre popoarele necreștine. Biserica ortodoxă se luptă pentru existența sa, cumplit amenințată de ateiști în Rusia și de Mohamedani în Orient. Sanctitatea Sa, Noul Patriarh, a făcut mărturisirea solemnă că va fi credincios Bisericii, prin care e renăscut orice credincios. In Biserică, a spus — am fost crescuți, instruiți și povățuiți. La pieptul ei, Tatăl ceresc ne-a hrănit cu lapte în copilărie, iar azi cu hrană îngerească și cu pâne cerească. A sluji Bisericii înseamnă a sluji lui Dumnezeu și celce o ar părăsi — se răsvrătește împotriva lui Dumnezeu».

In ori ce greutăți trebue să vedem căile prin care Dumnezeu comunică cu fiii săi.

Pe tronul patriarhal se găsește un bărbat cucernic, plin de credință și de nădejde. Nu e întâia dată când un Patriarh Ecumenic își vede tronul împresurat de adversități, de care se apără prin tăria credinții și ajutorul rugăciunilor credincioșilor săi. Iar în contra acestora meșteșugirile lumii sânt neputincioase.

Ingâmfarea

Iți râde pe buze, c'ai fi mai aproape de Domnul. Mândria ți-o vestește obraznic prin târguri și temple...

In deșert îmbraci haina luminii. Ți e gândul beznă adâncă, simțirea otravă de moarte. Harul ceresc nu ți-a miruit ființa...

Noi sântem departe, cu toții, de umbra cerescului Tată. Drumeți pe cărări încâlcite. Mărgele de rouă ce-așteaptă să fie sorbite de soare. Așteaptă pe flori și 'n țărână...

Se sbate gândul spre bine. E ruga ce se desprinde din marea durere a lumii. E fumul de jertfă ce se înalță din cădelnița inimii frânte...

Tovarăș, aceasta-i cărarea. O paște ispita din umbră. Doar mila cerească ne prindă de mână, ne îndemne spre fapta cea bună. Ea singură-i temeiul vieții...

să numească el episcop pentru părţile arădene şi Timişoara, la Arad ajunse episcopul Isaia Diacovici.

De atunci, timp de peste 130 de ani, am avut numai episcopi sârbi, până în anul 1829, când Nestor Ioanovici, românul dela Făgăraş, s'a instalat în scaunul episcopesc al Aradului.

Trebue să accentuăm în mod deosebit că episcopii sârbi au apărat legea ortodoxă a strămoşilor noştri. Încă în anul 1722 episcopul unit Patachi ceru voe dela Viena să încorporeze pe românii ortodocşi din părţile Aradului. Văzând primejdia, episcopii au fost la datoria lor. Episcopul Vichentie Ioanovici în anul 1726 cu primejduirea vieţii îşi vizitează credincioşii îndemnându-i la păstrarea credinţei. Mai mulţi preoţi ortodocşi din părţile Hălmajului fură aruncaţi în temniţă şi li s'au luat averile. Conducerea judeţului Arad în anul 1747 a hotărât că de oarece mulţi romanocatolici trecură la ortodoxie, toţi aceştia să fie aruncaţi în temniţa din Arad şi acolo să fie instruiţi în catolicism. In timp ce la anul 1750 episcopul din Arad, Sinesie Jivanovici, fu oprit a vizita pe credincioşii săi, — agenţii catolici, sprijiniţi de administraţia civilă şi militară, căutau să lăţească unirea cu forţa. Preoţii Ioan din Hălmăjel şi Ioan din Aciua, fiindcă n'au voit să dea declaraţie de unire, în anul 1751 an fost crunt bătuţi, în cât li a curs sângele prin haine.

Românii din Hălmăj şi Târnova strigau asupritorilor: «aici sântem, tăiaţi-ne, dar cheile bisericilor nu vi le dăm».

In anul 1829, tocmai înainte cu o sută de ani, preoţii noştri din comunele Susani, Laz, Revetiş, Roşia, Slatina şi Nădălbeşti se plânseră episcopului Nestor Ioanovici că li se iau pământurile familiare, că sânt impuşi cu dări grele, numai pentru că nu trec la unire. In anul 1834, un crâznic din Dezna este crunt bătut fiindcă a tras clopotele când a sosit acolo episcopul Maxim Manuilovici. Ni se răpesc bisericile din Galşa şi Hălmaj şi trebuia să suferim.

Nici un popor de pe faţa pământului n'a suferit mai mult decât neamul românesc.

In clipa aceasta cu cucernicie ne gândim la Nestor Ioanovici, care înainte cu o sută de ani, cu mâna curată întins'a potirul credinţei spre buzele învăpăiate ale prea cinstiţilor noştri părinţi şi fraţi sălăşluiţi în mormânt cu nădejdea învierii. Apărat a el credinţa şi ne zice astăzi: apăraţi-o şi voi!

Dimitrie Ţichindeal şi Moise Nicoara cari au luptat pentru limba şi cultura românească, au fost cei mai vajnici luptători pentru venirea unui episcop român în fruntea episcopiei de Arad. Şcoala normală înfiinţată în 1812 şi Institutul teologic întemeiat în 1822 au ajutat ca prin Nestor Ioanovici să biruiască dreptul românilor arădeni. In felul acesta, cu episcop român şi cu şcoli româneşti, Aradul a ştiut să înfrunte urgia vremurilor din 1848 fiind focar nu numai al legii ortodoxe, dar şi al românismului. Căci dacă episcopul Gherasim Raţ sfinţea preoţi în locul celor spânzuraţi de soldaţii lui Kossuth, să nu uităm că mucenicia acestor preoţi a învăţat pe români să-şi iubească preoţii cari au murit pentru românism. Iubirea de neam a preoţilor şi dascălilor români dela Arad a înfruntat şi urgiile viitoare, până s'a învrednicit de episcopii Procopie Ivanovici, Miron Romanul şi Ioan Meţianu.

Din această atmosferă a eparhiei ortodoxe române a Aradului au răsărit luptătorii naţionali Ioan P. Deseanu, Mircea V. Stănescu şi alţii alături de dânşii. —

*

Cuvântarea P. S. S. Episcopului *Roman* al Orăzii:

Eată Noi, Eparhia soră dela margini, cea mai năpăstuită parte a românismului de urgia vremurilor apuse, venit-am să ne luăm partea de înălţare sufletească a zilei în care să evocă triumful ideii naţionale prin întronarea primului episcop român Nestor Ioanovici în scaunul episcopal al Aradului, de care depindea pe vremea aceea şi eparhia Orăzii, rămasă văduvită la anul 1695 prin moartea episcopului ei Efrem Veniamin.

Două sute două zeci şi cinci de ani a dăinuit această văduvie petrecută în mângâierea episcopilor din Arad şi frăţească conlucrare a celor două eparhii la revendicările bisericii naţionale române până la împlinirea vremii în 1920.

In tragedia aceasta a veacurilor de restrişte se desenează întreagă splendoarea ortodoxiei. Iobagii din Biharia rămaşi fără episcop îndrăznesc a spune «milostivului împărat» să le dea şi lor un episcop de legea şi neamul lor, căci spun e cu «ceeace datorăm: dijma, cortele (locuinţe) pentru oastea Majestăţii Sale, toate le dăm după puterile noastre, pe domnii de pământ îi slujim şi vedem că în lumea aceasta toate trebuie să le dăm, numai sufletul nostru nu voim să-l dăm. Drept aceea... noi de legea noastră şi dela domnul episcop al nostru nu ne lăsăm până trăim în lumea aceasta; sântem hotărâţi mai bine a muri decât să trăim şi mai departe în starea de acum». — In nenorocirea aceasta episcopii din Arad cu primejdia vieţii lor cutreeră satele din Biharia împrimejduite de cotropire străină, ca să mângâie şi să o ţină la sânul bisericii străbune.

Cu acest patrimoniu de credinţă strămoşească a intrat eparhia Orăzii sub jurisdicţia episcopilor din Arad, unde a aflat şi pe cei ce au udat această ţarină a lui Hristos şi darul de sus care face să crească pe ea virtuţi. Din fecunditatea aceasta au răsărit epoca mare a apostolatului naţional şi a mecenaţilor ca Emanuil Gojdu cu cari a concurs Biharia săracă la grandioasa evoluţie a secolului trecut.

Avem să ne achităm o datorie sfântă către ţara pe care ne-a hărăzit-o Domnul, în zilele ei de nouă aşezare între hotarele trase cu scump sângele fiilor ei. Secerişul e mult.

Duşmani externi au fost şi vor fi întotdeauna, dar nu ei ne vor săpa groapa. O ţară trăeşte ori piere prin sine însaşi. Ţara noastră trece printr'o criză morală, de aceasta să ne temem.

Mare e puterea cuvântului şi minunate sânt însufleţirile forurilor, dar nu ele vindecă ranele sufletelor, ci medicina cea cerească a sfântului potir. Cred într'o surecţie a sufletului românesc prin interiorizarea religiei în el.

Scaunul episcopal din Arad pe care Preasfinţia Voastră cu vrednicie îl ocupaţi, să strălucească în lumina cerească totdeauna. —

Dl Dr. *Aurel Vlad*, ministrul cultelor: Statul, faţă de evenimentele trecute, este absolut dator să aducă bisericii ortodoxe, întreg omagiul său. Biserica noastră a suportat cele mai aprige umiliri, din partea fostelor biserici dominante şi numai mulţumită energiei româneşti, fosta biserică persecutată a ajuns ceeace este azi: biserica dominantă, — prestigiu pe care trebue să şi-l apere cu toată forţa de care este capabilă. —

Aduc apoi salutul lor:

P. S. S. Tit. Simedria-Târgovişteanu, în numele Sf. Sinod; cu documentat istoric al trecutului bisericii ortodoxe în partea apuseană a ţării.

P. S. S. Dr. Vasile Stan Râşinăreanu, a cărui cuvântare o publicăm în alt loc al ziarului nostru; Dr. A. Crăciunescu, în numele înaltului consiliu bisericesc; preot Grigore Popescu, din partea episcopiei Romanului; preot misionar Victor Spânu, din partea episcopiei Huşilor; preot Grigore Dumitrescu, din partea episcopiei Constanţei; decanul Academiei teologice Dr. I. Vască, dela episcopia Clujului; preot Sacerdoţeanu, dela episcopia Râmnicului; preot Romul Ancuşa, din partea episcopiei Caransebeşului; preot Gheorghiu, parohul garnizoanei Arad, din partea P. S. S. episcopului Dr. Stroia; dl prof. universitar Bogdan-Duică, aduce salutul Academiei Române şi al facultăţii de litere şi filozofie din Cluj, spunând între altele că biserica ortodoxă-română trebue privită ca singura biserică dominantă în stat, de oarece este singura, care nu are stăpâni peste graniţă; dl general Anton Iovanovici aduce salutul armatei, începându şi vorbirea cu adevărul scris pe pajura ţării: «Nimic fără Dumnezeu»; dl Victor Vâlcovici a vorbit în numele soc. culturale «Astra» şi în numele Politehnicei din Timişoara; dl Al. Marta, prim-preşedintele Curţii de apel din Timişoara a adus salutul magistraturei; Dr. N. Popescu a vorbit în numele facultăţii de teologie din Bucureşti; ş. a.

P. S. S. episcopul Grigorie al Aradului, mulţumeşte vorbitorilor, dând cetire telegramelor, sosite din partea celor cari nu au putut trimite reprezentanţi, şi anume: Inalta Regenţă, I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei, general Găvănescu, N. Iorga, Ştefan Cicio Pop, Aurel Cosma, fost ministru, etc.

S'au trimis apoi telegrame M. S. Regelui Mihai, M. S. Regina Maria, A. S. Regale Principesa Elena, Inaltei Regenţe şi dlui preşedinte de consiliu.

Membrii adunării, păr. Dr. Gh. Ciuhandu şi dl V. Goldiş, luând cuvântul conform programului, a rostit, cel dintâi, disertaţia comemorativă despre episcopul *Nestor Ioanovici*, ear al doilea a prezentat moţiunea de comemorare, — pe care o vom da în numărul viitor al ziarului nostru.

La ora 5 d. a. a urmat, tot la palatul cultural, concertul religios bine reuşit şi conferenţa ţinută de I. P. C. Sa păr. arhimandrit Policarp Morusca şi primită de asistenţă cu însufleţite ovaţiuni.

Salutul

— Mitropoliei Ardealului la serbarea centenară a eparhiei Aradului, 26 Octomvrie 1929, de Arhiereul VASILE STAN, vicarul Mitropoliei. —

Preasfinţite Părinte preşedinte, Preasfinţiţi Părinţi, Domnule ministru, Venerabilă adunare eparhială!

Aduc salutul I. P. S. Mitropolit NICOLAE al Ardealului şi al Arhiepiscopiei de Alba-Iulia şi Sibiu la serbările centenare ale Eparhiei de Damnezeu scutite a Aradului, implorând asupra ei şi asupra dreptmăritorilor ei creştini şi fraţi har şi binecuvântare dela Domnul şi Mântuitorul nostru Isus Hristos.

Această serbare centenară, la care participă sufleteşte, alături de noi, celce suntem de faţă, întreagă biserica ortodoxă românească, scoate la lumina conştiinţei o mărturie, nouă şi preţioasă: ce putere de închegare, ce forţă psihică de conservare şi organizare a fost în viaţa Neamului nostru biserica sa.

Oricât s'ar încerca necredincioşii şi contrarii acestei biserici să-i micşoreze menirea salvatoare ori să-i reducă meritele de putere sufletească în continuă creaţie, se vor izbi de fapte cum sunt şi cele comemorate astăzi, cari îi vor desnădăjdui prin limpezimea lor revelatoare, prin logica lor constrângătoare, prin frenezia energiilor misterioase ce radiază, spre noi, din trecutul nostru cel mai îndepărtat, călăuzind paşii prezentului spre un viitor, nu cum îi vreau oamenii trecători, ci cum ne este urzit de Providenţa ocrotitoare a Neamului nostru.

Amintirile trecutului, răscolite prin serbarea centenară de astăzi, aşezate în complexul faptelor ce alcătuiesc istoria Românilor de dincoace de Carpaţi, nu sunt un episod izolat, ci se încheagă în mod firesc în ansamblul uriaşelor noastre sbuciumări şi eforturi seculare, de conservare întâi, apoi de luminare şi în cele din urmă de emancipare şi independenţă, trecând peste Golgota spre a ajunge la strălucirea de astăzi.

Amintirile trecutului, trezite prin aceste serbări centenare, vorbesc conştiinţelor ortodoxe de pretutindenea într'alt grai decât al zilelor noastre, deşteptând emoţiuni vechi, odinioară creiatoare de legi şi datini creştineşti, de eroi şi martiri ai credinţei; emoţiuni eclipsate în prezent, dar nu copleşite, de năvala matertalismului ateu ce asurzeş e veacul nostru prin chiotele sale desmăţate.

Amintirile trecutului nostru bisericesc, înviate prin acest praznic de înviere al unei episcopii ortodoxe române, mărturisesc cu fastul lor de o **reînviere** *în spirit, prin care cugetarea şi simţirea noastră, reculeasă, se alipesc şi mai strâns de cugetarea şi simţirea moşilor şi strămoşilor încrezători fără şovăială în cuvântul Domnului şi în puterea Lui dătătoare de viaţă.*

Firul de aur al vieţii noastre se toarce înainte în convingerea adâncă filtrată din experienţa şi înţelepciunea

---

Vorba e fum şi sboară. Nu lasă nici umbră de urmă. Credinţa e înşelătoare de nu rodeşte în faptă. Nădejdea floare de câmp.

Stăpânul crează într'una. Nime nu-l vede şi vorba nu i-o aude. De eşti tu slugă cinstită, fă şi tu asemenea Lui. Săvârşirea binelui te va apropia de Părintele Stăpân a toate, iar gândul-imn de închinare îţi va lumina altarul jertfei de fiece clipă. Atunci fericirea tăcută îţi va înflori fiinţa sărutată de harul ceresc. —

Z. SANDU.

La internatul Teologic din Bucureşti, Str. Radu-Vodă 24 bis, este vacant postul de *econom* pe ziua de 15 Noemvrie. Se caută bărbaţi necăsătoriţi, de religie ortodoxă cu 4 clase secundare. Leafa lunară Lei 3745·—, locuinţă şi întreţinere complectă. Cererile cu actele necesare se vor adresa: Directorului *Dr. I. Matelu.*

veacurilor, că: lumina lui Hristos zămisleşte în acest neam dreptcredincios nădejdi, când desperarea stă să-l copleşească; cuvântul lui Hristos vindecă cu balsam ceresc: rănile ce biciul sorţii i le taie în carne; duhul lui Hristos îl întăreşte şi-i curăţeşte moravurile în cumplitele cumpene ale vremilor.

Intr'adevăr, din sfântul potir de pe prestolul modestelor noastre bisericuţe Mântuitorul dela începutul creştinismului ne trimite mereu solia sa sfântă: Eu sunt **pânea** *vieţii, cine vine la mine nu va flămânzi şi cine crede în mine niciodată nu va însetă (Ioan 6, 35); Eu sunt* **lumina** *lumii celce vine după mine nu va umbla în întunerec, ci va avea lumina vieţii (Ioan 8, 12).*

Neamul nostru a înţeles taina sf. cuvânt şi s'a legat de Domnul cu toată râvna credinţei şi dragostii şi atunci El ni-a fost pânea şi apa vieţii şi ne-a săturat şi ne-a adăpat în necazurile şi veseliile noastre seculare, arătându-ne, prin biserica Sa, nu numai calea către bucuriile cereşti, ci şi către Canaanul doriitor noastre românesti. Căci între pereţii, mai de multeori de lemn, ai bisericuţelor noastre, înegriţi de fumul tămâiei multor veacuri, în faţa icoanelor tocite de evlavia strămoşilor ni s'a plămădit sufletul şi ni s'a păstrat nestricat de otrava amestecului străin, întreg şi curat, în haină, luminoasă de nuntă, gata să ia parte plin de tinereţe şi de vigoare la praznicul mare al libertăţii neamurilor.

Aceasta este **minunea** *mare ce a săvârşit-o Domnul în sânul neamului nostru* **prin sfânta Sa biserică ortodoxă.**

Aceasta minune ni-o învedereză plastic şi serbarea centenară de astăzi, prin dovezile scoase de sub colbul arhivelor, că **pe noi, ramura ardeleană a poporului românesc, biserica ortodoxă ne-a format,** *conducându-ne paşii piapânzi din epoca copilăriei; ea ne-a ocrotit cu puterea ei dumnezeiască, străcurându-ne teferi prin vârtejul atâtor mii de primejdii, ea ni-a picurat în inimă mângâiere şi curaj când amarul vieţii era isto vitor, ea a deschis minţii noastre drum de lumină prin bezna neştiinţei şi rătăcirilor, ea ni-a insuflat barbăţia să luptăm pentru triumful crucii lui Hristos şi pentru triumful sufletului nostru românesc.*

Această menire, luminătoare şi mântuitoare, a avut-o biserica ortodoxă în trecutul nostru, acest rol de luminare, întărire şi închegare îi rămâne întreg şi în statornicirea viitorului nostru.

Fericitul **Nestor Ioanovici,** *primul episcop roman al acestei eparhii, cu ceata contimporanilor şi a celor ce li au urmat, tot suflete ofelite în luptele dârze de emancipare bisericească şi naţională, vorbesc unanim în acest sens generaţiilor de astăzi.*

Energiile morale, cu rădăcini adânci în dogma creştină ortodoxă şi în sufletul nostru românesc, cari au inspirat organizarea episcopiilor noastre cu reînvierea Mitropoliei istorice a Ardealului şi îngrădirea vieţii noastre naţionale şi religioase în cetăţuia neînvinsă a Statutului Organic; energiile morale cari din timpuri vechi au realizat, prin biserică, fericita unitate sufletească şi de limbă a neamului nostru, peste graniţele vremelnice ce ne despărţeau fiinţa etnică; energiile morale, cari ne-au adunat la olaltă pe toţi în România noastră, si au determinat unificarea bisericilor din cuprinsul acestei Românii dându-le slavă prin crearea patriarhiei: aceleaşi energii, organizate astăzi în forţe morale vii cu pulsaţie uniformă, sunt rezervoriul nostru spiritual cel mai scump şi cel mai pur izvor de inspiraţie în cultura noastră şi în aşezarea vieţii noastre de stat.

Direcţionarea acestor energii spre ideal, trebue să o îndeplinească în viitor, ca şi în trecut, Biserica Neamului.

Sărbătoarea centenară de astăzi prin caltul amintirilor şi cu asistenţa ei strălucită, mărturiseşte, că suntem pe drumul cel bun.

Dumnezeu să aibă în sfânta Sa pază eparhia Aradului şi toată Biserica dreptmăritoare.

Conferenţe preoţeşti

— Dela grupul religios Baia de Criş, tractul Zarandului —

In 20 Octomvrie 1929, grupul religios Baia de Criş şi-a ţinut conferenţa în comuna Lunca. S'au prezentat aproape toţi preoţii acestui grup. La serviciul divin au slujit: preotul locului Ioan Şipoş, Ioan Boloţ preot în Caraci, Iosif Tisu jun. preot în Birtin. «Credeul» şi «Tatăl nostru» s'au rostit în mijlocul bisericii de preotul Nicolae Florea. Cântăreţii dela strană au dat răspunsurile liturgice, împreună cu tineretul din şcoală, aşa că serviciul divin a fost cu atât mai pătrunzător pentru asistenţi. Biserica veche, din lemn, era plină de popor. Predică, la finea sf. Liturghii, a ţinut preotul N. Colf, cu subiectul din cuprinsul Evangheliei zilei, îndemnând credincioşii a nu uita de suflet şi de mântuirea lui, comoară cu mult mai mare decât toate averile materiale.

A urmat cuvântul de deschidere a conferenţii din partea preşedintelui, preotul Iosif Tisu din Ţebea, care aminteşte de îngrijirea părintească a I. P. S. Sale Arhipastorului nostru sufletesc pentru binele şi fericirea noastră vremelnică şi veşnică, îndrumându-ne să mergem din comună în comună, să contribuim cu sfaturi şi cu exemple bune la muncă pentru a face pe credincioşi să cunoască şi înţeleagă cât mai bine rostul şi scopul vieţii bunului creştin ortodox.

A urmat lucrarea preotului din Cărăstău, Ioan Mihuţ, care mânecând dela cuvintele Mântuitorului «Să iubeşti pe deaproapele ca pe tine», a ţinut să arate măreţia acestei porunci şi învăţături cu exemple din experienţa sa pastorală. Şi această lucrare a fost ascultată cu atenţiune de popor, care a mulţumit călduros preoţimii pentru munca prestată şi pentru mângâerea şi întărirea sufletească de care a fost împărtăşit.

Timpul fiind înaintat, conferenţa s'a continuat în cerc restrâns la casa preotului din loc, unde s'au discutat chestiuni privitoare la lupta şi munca noastră pastorală.

Pr. *Nicolae Florea.*

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

CONVOCARE

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae a convocat **consiliul mitropoliei noastre** pe ziua de 13 Noemvrie, iar **Reprezentanţa fundaţiunii Gojdu** pe ziua de 14 Noemvrie. Şedinţele se vor ţinea în sala consiliului mitropolitan din Sibiu.

Aniversarea Naşterii M. Sale Regina Maria

In 29 Octomvrie a. c. fiind aniversarea zilei naşterii a Majestăţii Sale *Regina Maria*, văduva marelui Rege Ferdinand I, oraşul Sibiu a fost frumos pavozat cu drapele naţionale, iar la ora 11 a. m. în catedrală a fost oficiat un serviciu religios pentru îndelunga viaţă şi sănătate a văduvei Reginei din partea P. S. Sale arhiereului Vasile, înconjurat de preoţimea catedralei; în prezenţa I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, a ofiţerilor din garnizoană în frunte cu dl general Mihaescu şi a şefilor autorităţilor civile în frunte cu dl prefect Dr. C. Ştefan, a membrilor consiliului arhiepiscopesc şi mitropolitan, a elevilor şi profesorilor dela seminariul teologic şi dela Academia noastră teologică, precum şi un însemnat număr de credincioşi.

Asociaţiunea Clerului „Andrei Şaguna"

Secţia Sibiu

Prin aceasta convocăm adunarea generală a Secţiunei Sibiu a Asociaţiunei Clerului «Andrei Şaguna», pe zilele de 12 şi 13 Noemvrie a. c. în Petroşani.

Ordinea de zi:

Marţi 12 Noemvrie ora 8 a. m. Sfânta Liturghie în Biserica din Petroşani. După S-ta Liturghie:

1. Deschiderea adunării generale.

2. Raportul general despre activitatea secţiunei în anul 1928. Masă comună.

3. La ora 15 (adică 3 p. m.) citirea temelor:

a) Serviciul liturgic. S-ta Liturgie din punct de vedere simbolic, dogmatic şi istoric. P. C. Protopop Iuliu Josan.

b) Sta Liturgie ca Serviciu dumnezeesc pentru popor, P. C. Protopop Vasile Stoicanea.

c) Sta Liturgie ca Serviciu pentru tineret, P. C. Protopop Dumitru Secărea. Seara la ora 18 şi jumătate scurtă privighere în biserica din Petroşani cu cântări corale şi cu cuvântări ocazionale, pentru popor.

Ora 20: cină comună.

Mercuri ora 8 a. m.:

d) Personalitatea preotului în activitatea pastorală-misionară, P. C. Protopop Dr. Vasile Oana.

4. Diverse.

5. Propuneri, închiderea adunării.

Luni 11 Noemvrie ora 8 seara: conferinţă intimă a Comitetului şi a membrilor prezenţi ai Asociaţiunei, la Oficiul Protopopesc Ortodox din Petroşani. Membrii Asoc. Clerului secţia Sibiu sânt rugaţi a veni în număr complect la adunare anunţându-se până la data de 3 Noemvrie a. c. P. C. Protopop Ioan Duma, Petroşani, spre a fi încartiruiţi.

Propunerile eventuale trebue anunţate Prezidiului cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, 24 Octomvrie 1929.

Preşedinte **Dr. Aurel Crăciunescu** — Secretar **Ioan Bânda** paroh.

INFORMAŢIUNI

Ştire personală. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* în 6 Noemvrie a. c. va lua parte la Congresul Asociaţiei clerului «A. Şaguna» din Mitropolia noastră care se va ţinea la Alba-Iulia.

Din 7—12 Noemvrie va face o vizitaţiune canonică în *Valea Jiului.* Cu această ocaziune va cerceta pe credincioşii noştri din toate comunele locuite de minieri, va târnosi şi va preda sfintei lor destinaţiuni trei pompoase locaşuri dumnezeeşti şi anume:

Vineri în 8 Noemvrie la sărbătoarea s-ţilor arhangheli Mihail şi Gavril va târnosi biserica din *Lonea.*

Sâmbătă în 9 Noemvrie pe cea din *Aninoasa,* iar Duminecă în 10 Noemv. pe cea din *Lupeni.*

Marţi în 12 Noemvrie va lua parte la adunarea generală a Secţiunei Sibiu a Asociaţiunii clerului «Andrei Şaguna», care se va ţinea în *Petroşani.*

In scrisoarea a zecea, din 26 Oct., către plugari, dl ministru al agriculturii, I. Mihalache, vorbeşte despre *taina preţului cerealelor,* explicându-o pe înţelesul tuturor. Scrisoarea încheie cu următoarele cuvinte: Trebue să ne silim a produce mult şi de bună calitate. Căci dacă producem îndoit, înseamnă că vom câştigă, chiar dacă preţul scade; iar dacă producem puţin, pierdem chiar dacă preţul se ridică. Pretutindeni se vaită plugarii că pierd. Şi în multe ţări — mai ales în America — mulţi plugari se lasă de plugărie şi merg la fabrică, — măcar că acolo se face agricultură înaintată cum de abia visăm noi. De aceea unele gazete m'au întrebat: De ce mai îndemn plugarii la muncă luminată, dacă ea n'a dat roade în alte ţări? Răspund: pentrucă acolo omul poate plecă dela câmp şi merge la fabrică, deoarece sânt multe fabrici şi munca e mai bine plătită la fabrică. Noi nu putem aveà «industrie mare» înainte de a aveà o «agricultură industrializată», şi aceasta cere luminarea plugarilor noştri. A produce mai mult şi mai bun, înseamnă a produce mai în câştig — şi pentru ei, şi pentru ţară. Câştigul îl aşteptăm: pe de o parte dela sporirea producţiei, pe de alta dela organizarea desfacerii.

Parastas. Sâmbătă în 26 Oct. a. c. ziua sf. marelui martir Dimitrie, s'a oficiat în biserica ort. română din Sibiu—Iosefin, prin păr. paroh Ioan B. Boiu, parastas întru veşnica odihnă a fericitului fundator *D. Andronic.* După parastas, în sunetul clopotelor, s'a făcut procesiune la mormântul marelui defunct. In veci pomenirea lui!

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare:

Vino după mine!...

Meditaţii pastorale mult folositoare Clerului din ziua de azi

de

Dr. IOSIF HRADIL
profesor de teologie

Preţul Lei 25·—, plus spese poştale Lei 10·—

La **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,** se găseşte de vânzare:

Cartea de bucate

POFTĂ BUNĂ,

de ZOTTI HODOŞ. *Partea I completă,* cu multe reţete de bucate obişnuite mai ales în Ardeal şi Bănat. Conţine:

In partea I A.: Supe, asiete, peşti, rasoluri şi sosuri. Preţul **20 Lei;**

In partea I B: Prăjituri, torte, cofeturi, creme, parfe-uri, îngheţate, dulceţuri, compoturi, numeroase menu-uri ş. a. Preţul: **20 Lei.**

Trimisă prin poştă 5 Lei mai mult.

A apărut:

Biserica Neamului

şi drepturile ei

Discurs rostit la discuţia generală asupra proiectului de lege a Cultelor, în şedinţa dela 27 Martie 1928, a senatului român de

Dr. Nicolae Bălan
Arhiepiscop şi Mitropolit

Un elegant volum de 120 pagini. Preţul 40 lei, plus spese postale 10 lei. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate comanda

ACAFTISTUL

Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni

legat foarte fin, în pluş, cu copcii şi aurit. Preţul de Lei 400·—

Reclama este sufletul comerţului

Călăuza agricolă

de prof. **D. Comşa,** hotărât cea mai de seamă, practică, îndemânatecă şi populară între cărţile noastre agricole tipărite dincoaci de Carpaţi, merită răspândire în cercuri cât mai largi.

Preţul unui exemplar tomul I **Economia câmpului** e 90 lei, tomul II **Pomăritul** şi **Vieritul** 50 lei şi tomul III **Legumăritul** şi **Florăritul** 60 lei. Tus-trele tomurile, broşate separat sau împreună, se vinde cu 200 lei şi taxa poştală cu recomandaţie 20 lei.

Comenzile adresate autorului prof. D. COMŞA în Sibiu sau Librăriei Arhidiecezane se execută prompt, având a trimite preţul de mai nainte sau cu ramburs.

A apărut cartea binevenită:

MIC DICTIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ş. a., pentru şcoale şi particulari, de **E. Hodoş.** Un volum de 216 pagini. Preţul 120 lei, şi porto poştal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 9 Noemvrie 1929 Nr. 77—78

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Schimb

Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Șaguna 8)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

de **Dr. I. MATEIU**

VII

Averile patronale

Se știe, că în fosta monarhie austro-ungară exista instituția *patronatului*, o creațiune politică medievală, menită să pună *catolicismul* în slujba intereselor de *Stat*, prin marile avantagii materiale oferite de acesta. Dacă în vechime ținta Statului se mărginea numai la cucerirea *religioasă* a cetățenilor, în epoca modernă și contemporană obiectivul politic s'a lărgit îmbrățișând și convertirea lor *națională*, prin contopirea alogenilor în massa națiunii stăpânitoare.

Stat și catolicism, erau două noțiuni intim legate între ele și de aceea vedem, cum atât *Austria* cât și *Ungaria*, nu cruță nici un sacrificiu material ca prin catolicism să ajungă la *desnaționalizarea* Românilor. Austria a impus, în mod abuziv, patronatul catolic și Bisericii ortodoxe din *Bucovina*, confiscându-i averile dăruite de Voevozii Moldovei și constintuindu-le într'un *Fond Religionar*, al cărui patronat l-a luat însuși Impăratul *catolic* spre a puteà dispune în mod liber de imensele venituri pentru *catolicizarea și rutenizarea* Românilor lui Ștefan cel Mare.

La fel a procedat *Ungaria*, care a instituit *patronatul* în Biserica română greco-catolică, aducând în strânsă dependență de Stat ierarhia și clerul ei, atât prin numirea, cât și prin întreținerea lor bogată. S'a dus însă și mai departe, prin patronarea unui număr de 208 *parohii unite*, alese în astfel de regiuni, unde resistența *ortodoxă* și *națională* a Românilor erà mai șubredă. Așa s'a întâmplat să cadă în brațele catolicismului mai ales comunele românești de pe domeniile vaste date de Stat în *uzufructul* Episcopiilor și capitlurilor [cum e cazul dela Oradea] și acelea cari erau întreținute din Fondul religionar.[1]

Evident, că Statul românesc nu mai putea admite această instituție în hotarele sale, nu numai pentru caracterul ei medieval, dar mai ales pentru tendințele sale incompatibile cu aspirațiunile noastre naționale.

Astfel prin art. 32 al legii pentru organizarea *Bisericii ortodoxe* a desființat patronatul *bucovinean*, iar pe cel *catolic* din Ardeal prin art. 32 din legea Cultelor, care decretează: „Instituțiunea patronatului cu drepturile și obligațiunile de ori ce categorie este și rămâne desființată, fără nici o indemnizație".

Concordatul, în art. XV. confirmă și el această desființare, însă într'o redacție care diferă de cea din Legea Cultelor, întru cât nu enunță abolirea «*instituției*» în sine, ci numai „*drepturile* și *obligațiunile* patronatului de ori ce categorie". O nuanță și aceasta, voită de Curia papală.

Dar, ceea ce interesează aici, este soarta sau mai precis situația juridică a averilor *expatronale*, cari constau dintr'un mare număr de *imobile* [biserici, case parohiale etc.] și *bunuri* [pământ de cultură, păduri, pășunate] formând *proprietatea Statului*.

Chestiunea este tratată de Concordat în art. XV. însă în dezacord cu prevederile art. 39. din legea Cultelor.

Concordatul zice:

a) „Dacă sunt înscrise [sc. averile] în cărțile funduare pe numele persoanelor juridice indicate la art. IX. rămân în deplina lor *proprietate*»,

b) dacă sunt înscrise pe numele patronului, rămân în *posesiunea* Bisericii, spre folosul parohiilor respective",

c) „In cazul în care parohia dispare, canonic și legal, vechiul patron, dacă e *Statul* ori o instituțiune a sa, *va dispune liber de* aceste bunuri; dacă e un *particular*, edificiile susindicate rămân în posesiunea Bisericii".

*

Mai întâi să reținem abilitatea redactării: în toate trei ipotezele, *Vaticanul* se asigură fie de proprietatea fie de posesiunea averilor, pe când dreptul *Statului*, deși e vorba de averi prezumate ale lui, nu apare decât în cazul dispoziției unei parohii [ceace dealtfel este foarte problematic, cum vom vedea îndată].

După aceste stipulațiuni *cartea funduară* este infailibilă, căci tot ce este trecut în ea, se va considera, prin acest simplu fapt, sau ca proprietate sau ca pesesiune a *Bisericii*.

Ei bine, această formulare stă în directă contradicție cu senzul și prevederile clare din art. 39 al Legii Cultelor. Intâi, *pentru că întreaga situație juridică a averilor ex-patronale este condiționată de un proces prealabil de revizuire*. Această verificare a titlurilor de proprietate este destul de complicată, și după cum ne așteptăm, va duce la rezultate surprinzătoare prin rectificările ce se vor face în favoarea *Statului*, păgubit enorm de pe urma

[1] O expunere sistematică și documentată a Patronatului maghiar, cuprinzând instructive date statistice și judicioase aprecieri politice, se găsește în lucrarea păr. *Dr. Gh. Ciuhandu:* Patronatul eclesiastic ungar în raport cu drepturile Statului român. Arad 1928. Prețul 100 Lei, pe care o recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri.

FOIȘOARA

Pe creste

de colline mă purtară pașii singură tăiții. Rătăceam pe drumurile fără urme ale vieții. Și m'am găsit pe mine. Inima zimbea prin roua lacrămilor. In ele strălucea lumina Ta, Stăpâne. Ingenunchind am sărutat inima mea. Sus, în marginea unei genuni Și groaza nu m'a încins, că voi aluneca în prăpastie. Simțiam suflarea Ta. Ea mă sprijinea în primejdie.

Și glasul Tău îmi cânta în ureche: «Increde-te în pașii gândurilor curate Eu îți voi lumina cărarea».

Umbrele amurgului se coțărau pe costișe ridicându-se din vale ca niște balauri.

Erau păcatele. Patimile lutului. Ele îmi strigau desperate: «Pe noi cui ne lași? Ți-am fost credincioși tovarăși de drum». Și se chinuiau, văitându-se în nădejdea că mila mă va covârși. Dar inima era brumată de lacrimi și nu auzia. Erau lacrimile pocăinții. Și lumina Domnului, bucuria iertării, strălucea în ele și-mi lumina drumul pe creste de colline.

Singurătatea cânta pe urmele mele.

Și eu mi-am regăsit ființa în marginea prăpastiei. Duhul Domnului m'a umbrit și izbăvirea mi a sărutat lumina ochilor.

Mila Stăpânului e țără hotar.

Z. SANDU.

„Vie Impărăția Ta!"*)

— Meditație —

E prea greu deocamdată, o Doamne, să facem față condițiilor vieții materiale! Corpul nostru întreg este o trebuință, ear mijloacele sânt puține și prea slab distribuite. La un bogat se vin mii de săraci. Nu ne-am putut îngriji de ziua de azi, dar grija zilei de mâne ne preocupă. Ear celce rămâne în urmă, care nu-și folosește sie și, nu este totdeauna cel mai puțin merituos, deși de multeori este cel mai bun. Pentrucă șiretenia, îndrăsneala, iscusința stau mai bucuros alături de o conștiință lipsită de scrupule, decât cu una dominată de ideea de dreptate. Celce vrea să reușească în viață, se află în condiții mai bune, decât celce caută să-și împlinească numai datoria. Ear societatea grăbește mai bucuros în ajutorul celui dintâi, decât celui de al doilea. Pentrucă puterea reclamă putere, și toți se închină înaintea celui puternic. In schimb puțini sânt cari onorează pe celce este numai onest.

Astfel stau lucrurile, o Dumnezeul meu. Ear eu văd că în viață puțin îmi ajută bunăvoința mea. Nime nu ia în seamă pe celce nu se poate prezentà sub haină de autoritate. Nime nu ia în seamă pe celce nu oferă nimic de temut sau de sperat. E inutil a cercà să scot la iveală ceva ce este în inima mea, și ceeace ar

*) Din cartea prof. *Costanzo Mignone:* «*Colloqui con Dio e con gli uomini*» — care va apărea în traducere autorizată.

complicităţii vinovate a organelor maghiare de odinioară.

Al doilea, pentru că legea Cultelor stabileşte, în mod precis, dreptul de *proprietate* al Statului asupra *tuturor* averilor dovedite că-i aparţin, precum şi în alte două cazuri, asupra cărora Concordatul *tace*. Anume, când dispare un posesor de patronat *personal*, sau încetează existenţa unei parohii prin dispariţia *credincioşilor*. Cazul din urmă, trebuie deosebit de „dispariţia canonică şi legală a parohiei» din Concordat, fiindcă deoparte acesta este amintit separat şi în Legea Cultelor [„comunitate locală, care s'a desfiinţat pe cale legală"], iar de altă parte «*dispariţia credincioşilor*» se poate produce nu numai prin moarte, ci şi pe alte căi, cum este emigrarea, *trecerea la alt Cult*, etc.

Apoi Concordatul limitează dreptul de liberă dispunere al Statului, ca proprietar al averilor, numai la ipoteza desfiinţării *parohiei*, pe când Legea Cultelor îl extinde asupra *tuturor* părţilor constitutive şi instituţiunilor, cu personalitate juridică, ale Bisericii catolice.

In fine alt desacord între cele două legi, este creiat de formula concordatară «*canonic şi legal*», în legătură cu dispoziţia parohiei. Cuvântul «*canonic*», care lipseşte din legea Cultelor, a fost întrodus ulterior, atât aici cât şi la art. IX în care se vorbeşte, de personalitatea juridică a părţilor constitutive. Dl *Goldiş* ne spune, că acest adaos s'a făcut la cererea expresă a *Vaticanului*.[1] Intercalarea, în aparenţă cu totul inofensivă, îşi are explicaţia sa foarte importantă, care se vede i-a scăpat dlui Goldiş. Interesul Vaticanuluui este, ca averile ex-patronale să iese cât mai greu din *posesiunea* Bisericii catolice, spre a le folosi pentru scopurile ei. Şi deoare ce formula «*desfiinţarea legală*» din Legea Cultelor, nu-i da siguranţă suficientă, întru cât Statul-*proprietar* o poate interpreta în senz favorabil lui, a găsit util să adauge în concordat şi atributul «*canonică*».

Ce însemnează aceasta după *doctrina catolică?*

Codex juris canonici are următoarele norme relativ la constituirea şi stingerea persoanelor juridice:

Can. 100 § 2: Persona moralis collegialis constituti non potest, nisi ex tribus saltem personis physicis. § 3. Personae morales sive collegiales sive non collegiales minoribus aequiparantur.

Can. 102 § 1: Persona moralis natura sua perpetua est; exstinguitur tamen si a legitima auctoritate supprimatur, vel si per centum annorum spatium esse desierit. § 2. Si vel unum ex personae moralis collegialis membris supersit, ius omnium in illud recidit.[2]

Aşadară, pentru constituirea unei persoane juridice, e nevoie de 3 membri [tres faciunt collegium]. Aceasta numai în principiu, căci vedem, cum ea poate exista în realitate *şi numai cu un singur membru*, care concentrează în persoana lui toate drepturile. Dar Codexul nu se mulţumeşte nici cu atâta. El declară, că după natura lor, persoanele juridice bisericeşti au o durată *perpetuă*. Stingerea lor nu poate urma decât: *a)* din motive *juridice* [prin suprimare de către autoritatea bisericească] şi *b)* din motive *naturale* [prin pierderea bazei de existenţă, cum ar fi d. p. moartea tuturor membrilor].[3]

Dar nici în ipoteza „motivelor naturale" nu urmează îndată încetarea *juridică* a persoanei morale. Motivul «natural" [adecă moartea tuturor membrilor] trebuie să prezinte timp de 100 ani, ca să se producă efectul încetării existenţei juridice.[4] Prin urmare, persoana juridică, chiar dacă nu mai are nici un membru, continuă să-şi menţină fiinţa, în mod ideal, încă un veac întreg.[5]

*

Aceasta este teoria oficială a Vaticanului: In spiritul ei, nu se va produce *niciodată* desfiinţarea «*canonică*» a vreunei parohii din cele foste *patronate*, căci vigilenţa catolică se va îngriji ca totdeauna să se găsească în acele locuri măcar un credincios, chiar dacă el ar trebui inventat.

Şi aceasta cu scopul nemărturisit, ca averile patronate să nu poată reîntra în **patrimoniul** *Statului, ci să rămână perpetuu în* **posesiunea** *Bisericii catolice.*

Iată tâlcul rafinat al cuvântului „*canonic*", strecurate cu nebănuită măestrie în textul Concordatului.

Dar în acelaş timp prin legarea atributului „canonică" de „legală", se mai creiază inconştient şi o contradicţie de drept cu neputinţă de înlăturat. Anume, câtă vreme Concordatul pretinde pentru revenirea averilor în mâna *Statului*, ca parohia să se desfiinţeze „canonic şi legal" [observaţi ordinea!], pe atunci Legea Cultelor [art. 39 lit. d], o condiţionează numai de desfiinţarea „legală". Care-i pentru Stat „calea legală"? Evident, cea indicată în *Legea persoanelor juridice*. Or aceasta declară în mod categoric la art. 53 că personalitatea juridică, se pierde *de plin drept*, când numărul asociaţilor va fi scăzut sub limita fixată de statute sau de *lege*". Această limită este stabilită de art. 32 la „*cel puţin 20 membri*".

Deci pe când „*canonic*"-ul cere numai un membru sau niciunul timp de 100 ani, pe atuncia „*legal*"-ul prevede cel puţin 20 membri pentru păstrarea calităţii de persoană morală şi în consecinţă şi pentru menţinerea patrimoniului. Iată conflictul! El se va transpune cu siguranţă şi în practică, dacă Statul va avea curajul să-şi aplice legile şi va decreta pierdută personalitatea juridică a acelor parohii *expatronate*, cari nu mai au 20 credincioşi. Aceasta firește nu implică şi desfiinţarea parohiei ca atare, care poate fi menţinută mai departe de Biserică, ci înseamnă pur şi simplu, că ea pierde *patrimoniul* ce i-l constituise Statul din averile lui. E dealtfel singura cale pentru repararea marei greşeli făcută în Legea Cultelor şi consfinţită prin Concordat, de a se fi lăsat, fără nici o restricţie, în posesiunea Bisericii catolice, *enorme averi*

[1] Vezi broşura: *Concordatul* pagina 26 şi 28.

[2] Vezi Pietro Card. *Gasparri*, Codex iuris canonici. Roma 1919, pag. 23—24.

[3] Cf. *Dr. N. Hilling*, Die allgemeinen Normen des Codex iuris canonici. Freiburg i. Br. 1926 p. 112.

[4] *idem*, ibidem.

[5] *Dr. A. Koeniger*, Katholisches Kirchenrecht. Freiburg i. Br. 1926 pag. 93.

---

trebuì să numere mai mult ca orce. Nime nu înţelege limbagiul meu, şi toţi mă lasă singur cu gândurile mele.

Prea tristă e starea aceasta, Doamne! Omul nu poate fi înţeles, decât numai de oamenii săi, ear dacă şi aceştia se arată indiferenţi, unde şi cui va mai puteà el mărturisi amarul durerii sale?

Sigur că altora nu, decât numai Ţie, Doamne, Dumnezeul mângăierii noastre. Tu eşti cu adevărat Tatăl tuturor nefericiţilor, cari au înţeles năzuinţa vieţii lor spre ceva ce ar fi mai pe sus de necazurile noastre obişnuite. Căci numai Tu ai mângăiat totdeauna pe toţi oropsiţii, cari aleargă la Tine. Nenorociţii aceştia aflară chiar o bucurie cerească, când îşi plecară genunchii înaintea îndurării Tale nemăsurate, — bucurie, pe care nici un fericit pământean nu o putu cunoaşte sau simţì. Părăsiţii şi pierduţii aflară încurajare chiar în singurătatea lor, pe care nici un om mare, admirat şi linguşit nu o putu afla în mijlocul curtezanilor săi.

Aşa este, Doamne! In fondul lucrurilor ce par atât de nedrepte şi nebune este totuş ascunsă o mare dreptate şi înţelepciune. Şi Tu eşti totdeeuna celce lucrezi şi aduni străduniile cele mai frumoase, pe care lumea o aşteaptă. Această realitate rezidă în înseşi cutele fiinţei Tale, ear Tu nu vei lăsà să străbată drumuri şi ţinte zadarnice pe celce priveşte măcar un moment mai departe şi dincolo de mecanismele vieţii animale.

Luaţi curajul ca să priviţi şi voi, oameni, în lăuntrul inimilor voastre şi ascultaţi groaza fiinţei, care n'a cunoscut încă pe Dumnezeu.

Viaţa, care ni-a fost hărăzită, nu ne mai mulţumeşte. Ea vrea să-şi adune forţele încă odată pe cărările trecutului, s'a întors întru ale Sale, aşteptând ca ideea Sa să reînvie purificată înaintea ochilor noştri. El nu mai este senzaţie sau instinct, nu mai este impuls orb, — nu mai este nici chiar puterea spăimântătoare a unui judecător, care nu participă la luptele noastre. El este în noi, s'a făcut noi înşine, în lăuntrul inimii noastre.

Fixaţi-vă deci, fraţilor, şi voi privirea la necazurile voastre şi cutremuraţi-vă. Căci noi nu sântem acì pentru a ne face rost de o casă şi de un lot de pământ cu drept de moştenire veşnică. Nici nu sântem acì numai pentruca să ne asgurăm pânea cea de toate zilele. Dumnezeu, Celce isvoreşte din adâncurile inimilor noastre ne arată drumul ne mărginit, ce-l avem de făcut, fără oarecare pâne şi fără vreo casă, — calea cea nemărginită a spiritului nostru, pe care umblând vom putea să ajungem până la El, făcându-ne una cu El, într'o bucurie veşnică şi generală, într'o lume care nu va mai sfârşì, ci toate le va aduna la sine. Să luăm deci calea care duce la pâinea vieţii celei veşnice, pe care umblând nu vom mai rătăci.

O, Doamne, dacă oamenii ar apucà de vreme calea aceasta, pe care Tu singur o arăţi cugetului nostru, ear perioadele vremurilor ce s'ar perândà, de ar afla şi ele întru inspiraţia Ta un ritm mai sprinten pentru desăvârşita Ta actualizare prin realizarea Împărăţiei Tale dela un hotar al vremurilor şi al spaţiilor până la altul!

Dar şi până atunci, noi nu vom încetà să ne rugăm: Doamne, vie Împărăţia Ta!

Pr. Dr. *Ioan Felea.*

Sfioase răsar...

Sfioase răsar, din umbra amintirilor trecute,
Vechi iluzii, plămădite'n clipe bune, de hodină,
Bat domol la poarta minţii: cu cortegiul lor sinistru
De atâtea visuri frânte, văduvite de lumină.

Le privesc cu ochi de pară şi cu sbucium de revoltă
Cercetând cu deamănuntul rostul lor şi-al vieţii mele,
Ferecat din vremuri albe totdeauna de-o idee,
Ce mi-a picurat puterea biruinţii 'n zile grele.

Simt trecutul frământându-şi tot şiragul lui de trudă
Pălmuind acum năvalnic fruntea-mi palidă într'una:
Pe altarele credinţei am jertfit prea mult, şi nimeni
Nu 'nţelege că în mine se deslănţue furtuna.

Şi necazurile vieţii mă cuprind în a lor beznă,
Firmamentul ei e astăzi zăbrenit şi simt cum piere
Din o inimă curată toată 'ncrederea în cei cari
Mi-au dat veşnic vorbe calde şi surâsuri, efemere.

Numai sufletul mă ţine ridicat la suprafaţă
Şi statornica credinţă în cuvântul Tău, Părinte,
El îmi dă putere vie să bat drumuri de lumină,
— Pentru-a crucii biruinţă, să merg pururea 'nainte.

VASILE STOICANEA

de Stat. Pe când toate interesele naţionale cereu, ca ele să fie revizuite şi atribuite *Bisericii ortodoxe*, strivită de sărăcie, în toate acele cazuri, unde parohiile patronate se dovedeau a fi fost îndrăzneţe infiltraţiuni de *maghiarizare* şi *catolicizare* a poporului românesc.[6]

Moţiune de comemorare

In şedinţa festivă a adunării eparhiale dela Arad, din ziua de 26 Octomvrie 1929, membrul dl V. Goldiş a prezentat, ear adunarea a votat, următoarea moţiune de comemorare:

Reprezentanţii Episcopiei ortodoxe române a Aradului, întruniţi în adunarea eparhială extraordinară, sub preşedinţia P. S. Sale Păr. Episcop Grigorie Dr. Gh. Comşa, ca să comemoreze ziua în care acum o sută de ani, în 22 Octomvrie 1829, pe scaunul episcopesc al acestei eparhii s'a urcat cel dintâi vlădică de sânge şi suflet românesc, Nestor Nicolae Ioanovici Făgărăşanul, smeriţi înalţă gândul lor către Tatăl Ceresc, mulţumindu-i din adâncul sufletelor pentru mila Lui cea mare dăruită din vistieria fără măsură şi fără sfârşit a bunătăţilor ale neamului nostru românesc, răsărit din genunea vremilor de oameni stăpânitoare sub călăuza credinţei izbăvitoare a învăţăturilor lui Hristos, Fiiului Său jertfit pentru mântuirea omenirii.

Optsprezece veacuri au trecut dela zămislirea seminţei de oameni, care în a doua decadă a acestui veac din vălmăşala istoriei, spre uimirea noroadelor îmbătrânite, se iveşte ca tânără naţiune românească, şi noi cei de aci astăzi la apelul limbilor de bronz din cele două turle de catedrală cu bucuroasă pietate simţim cum se aşterne pe hrisovul sufletelor noastre toată cronica frământării celor blestemate optsprezece veacuri.

Dealungul şi dealatul acestei minunate şi fermecătoare grădini, ce astăzi este Ţara Românească, prin ţărâna din văi, şi dealuri, şi munţi, şi câmpii, zac risipite osemintele generaţiilor, cari au rodit viaţa noastră în cursul lung al veacurilor, praf şi cenuşe sânt, dar sufletele lor nemuritoare le simţim vibrând ca aeriene chemări în ascunsele straturi ale sufletului nostru, ce se cheamă sufletul românesc, în armonia universală, or chestrată pe cerească orgă a Providenţei.

Sărbătorim astăzi o sută de ani dela ziua, în care aci, în acest colţişor al lumii, a ţâşnit din adâncurile tăinuitelor resorturi ale vieţii cea de a doua sevă a fiinţei noastre distincte în ritmul istoriei, etnicul generator al conştiinţei naţionale, care a imprimat nota sa caracteristică epocii noastre şi care a cârmuit civilizaţia spre realizările de azi ale frământărilor omeneşti, indicând locul şi organizaţia noastră cuvenită în strădania colectivităţii umane şi scuturând astfel definitiv de pe trupurile şi sufletele noastre lanţurile robiei milenare.

O singură clipă nu vom uita însă că iedera conştiinţei naţionale s'a brodat pe trunchiul multisecular al creştinătăţii noastre ortodoxe şi că altarele de închinare ale strămoşilor noştri au fost cuiburile de scăpare şi ocrotire a fragilei mlădiţe a naţionalităţii româneşti.

Precum apa, născătoarea vieţii pe pământ, este o compoziţie chimică din două elemente primare ale naturii fizice şi cine ar izbuti să desfacă definitiv şi integral aceste elemente ar ucide isvorul vieţii şi dăinuirea ei pe pământ, astfel sufletul naţiunii române e frământat din două elemente genuine ale civilizaţiunii, geniul latin şi ortodoxia creştină, şi cine ar încerca să le desfacă una de alta, atentează la însăş existenţa naţiunii româneşti.

Cu fruntea ridicată şi conştiinţa împăcată mărturisim această credinţă astăzi, în ziua cea mare de îndoită sărbătoare a ortodoxiei noastre şi a naţionalităţii noastre, cea dintâi leagănul ideii biruitoare a celei din urmă.

In această credinţă, cu evlavie şi smerită gratitudine, ne aducem aminte de toţi acei trecuţi dela noi, cari arzând în dorul fericirii urmaşilor, au vărsat câte o picătură din energia truditei lor vieţi pentru clădirea fiinţei şi a fericirii noastre de astăzi.

Ci amintindu-ne de trecut, gândul nostru se întoarce cu nădejde şi cu frică spre viitor. Prin sita rară a vremii, noi ne strecurăm grăbiţi în pământ la strămoşii noştri cei adormiţi de mult. Induioşaţi, privim sufletele tinere, care vor continua viaţa românească. Vremi noui li aşteaptă de cumpene pline de făgăduinţi şi pline de primejdii. Iubirea noastră neţărmurită să călăuzească paşii vieţii lor viitoare.

Le lăsăm moştenire o ţară nouă, mare, frumoasă şi infinitele posibilităţi de afirmare şi realizări. Toate acestea însă, fără suflet, sânt vânt şi pustiu. In sărăcia noastră şi în robia noastră, noi ne-am simţit fericiţi şi tari, moştenind sufletele strămoşilor noştri, credinţa şi idealul lor. Moşteniţi, generaţii cari ne veţi urma, credinţa sufletelor noastre şi nu lăsaţi să vi se răpească adevărul, că leagănul ideii biruitoare care a străfulgerat noaptea cea lungă a robiei strămoşilor voştri şi a pregătit victoria vieţii voastre, a fost biserica creştină a răsăritului, depozitarea vieţii spirituale a naţiunii noastre, minunata poezie conformă cu marile interese ale civilizaţiei.

Nădejdea noastră toată şi a neamului nostru întreg, se fortifică în preajma Augustului Copil cu plete de aur ca spicele grâului coapte la razele dulcelui soare din fermecatele întinsuri ale Bărăganului românesc şi cu ochii furaţi din azurul cerului noptilor sesine de vară, deasupra Caraimanului cu stânci de oţel.

Născut şi crescut în credinţa strămoşilor noştri şi în ambianţa civilizaţiunii stăpânitoare a lumii viitoare, acest mic şi blond serafim va fi deodată Ştefan cel Mare şi Mircea cel Bătrân şi va desăvârşi aşezarea naţiunii române la locul ce i se cuvine aci în mijlocul furnicarului de noroade între apus şi răsărit.

Să nu uitaţi însă adevărul, că ori ce făptură din lume nu poate să vieze, decât respectând cauzele eficiente ale fiinţei sale. Vultur din vultur şi din ghindă stejar. Naţiunea română este ortodoxie şi latinitate. Cinstiţi în veci, în firea voastră, geniul latin, simbolul dreptăţii, al libertăţii şi al luminii pe pământ, şi rămâneţi strâns îmbrăţişaţi în creştinismul ortodox, cea mai desăvârşită formulă de adaptare a sufletelor la învăţăturile în veci nepieritoare şi de paşnică viaţă dătătoare ale blondului Isus.

Lumea scârbită de sânge şi pătrunsă de inutilitatea războirii între oameni, imploră pacea eternă. Inchideţi ochii, lăpădaţi din urechile voastre urletele patimilor barbare şi veţi auzi şoapta dulce a lui Hristos: «Eu sânt pacea lumii şi pacea mea o dau vouă».

Ascultaţi-L şi urmaţi-L.

Aceasta a fost credinţa noastră, şi această credinţă o lăsăm moştenire generaţiilor, care ne succed.

Dela cercurile relig. culturale

— Activitatea cercului din Branul de sus —

In sărbătoarea sf. Dumitru s'a ţinut în parohia Şirnea, — fruntaşă comună bräneană, — şedinţa cercului religios al preoţimii din Branul de sus.

Deşi eră timp puţin favorabil, — atât preoţimea, cât şi poporul s'a prezentat în număr foarte frumos. Mare bucurie şi mulţumire sufletească am avut cu această ocazie, când credincioşii erau doritori de a asculta poveţe şi îndrumări sufleteşti. Serviciul în sobor, servit cu atâta evlavie, era profund emoţionant.

Ni-a predicat păr. Cărmănuş din Fundata, desvoltând viaţa sf. Dumitru în legătură cu Evangelia zilei.

O frumoasă disertaţie a ţinut dl înv. G. Spârchez: despre legătura dintre biserică şi şcoală.

Părintele G. Enescu din Mociul de jos, a ţinut o conferinţă dintre cele mai instructive. Cu lacrimi în ochi ascultă poporul credincios frumoasele poveţe pastorale expuse clar la înţelesul tuturor.

Poporul, prin graiul preotului nostru, a mulţumit cu multă căldură preoţilor participanţi. — Rugăm on. preoţi ca şi de acum încolo să ne cerceteze, mângâe şi întărească în credinţa strămoşească.

Credincios.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

O carte pedagogică

Şederea în şcoală şi urmările ei

de George Moian, fost profesor la seminarul central din Bucureşti, mort la 10 April 1915.

Manuscrisul acestei cărţi rămas în limba germană s'a publicat în românește în urma greutăţilor materiale de abia acum de fratele său, dl intendant maior în retragere Spiridon Moian, domiciliat Sibiu (str. Gheorghe Lazar Nr. 17).

Publicarea în limba germană cum a dorit autorul nu se poate face încă, lipsind capitalul necesar şi presupunându-se că nu va avea trecere, fiind numele autorului prea românesc.

Prefaţa acestei cărţi, — compusă la rugare de savantul pedagog *Vladimir Ghidionesc*, — profesor la universitatea din Cluj, o public cum urmează:

*

Mi se cere o prefaţă la această carte, care trebuie să se tipărească după moartea mult regretatului pedagog Gheorghe Moian, şi la un interval atât de lung dela scrierea manuscrisului.

Două împrejurări, care îngreunează şi mai mult sarcina, grea şi altcum, pentru cine trebuie să scrie o prefaţă la o carte străină.

Intâi, fiindcă s'ar putea crede mai mult că zicătoarea latină «de mortuis nisi bene», s'ar aplica în asemenea cazuri dintr'o delicateţă de condescendenţă, care ar disparea înaintea unui autor încă în viaţă. Al doilea, fiindcă intervalul prea mare al unei lucrări ştiinţifice, rămase în manuscris mai îndelungată vreme până la publicarea ei, poate da acelei lucrări o înfăţişare prea puţin tânără, în faţa progreselor fără preget ce se realizează în vremea noastră, în punerea unei probleme, în bibliografia ei, în soluţiile ce i se pot da.

Totuşi, şi fără scutul acestor rezerve, pot zice fără încunjur, că lucrarea pedagogului Moian este încă bine venită în arena publicisticei noastre de astăzi.

Ea este bine venită, ca problemă, şi, este bine venită ca concluzii. Ca problemă, ea anticipă lucrările făcute mai târziu în ţară la noi, în domeniul pedologiei şi a igienei şcolare.

Căci, ca să fi făcut Moian, un subiect de tratare în lucrarea sa scrisă pe la 1900 în limba germană şi publicată acum în limba română, din problema şederei copilului în şcoală, din problema băncilor şcolare, sprijinindu-se pe cunoştinţele anatomiei şi a fiziologiei; a deplânge pe copil în urmările neigienice trupeşti şi sufleteşti, pe care le sufere el din cauza unui regim pedagogic, în contradicţie cu legile cari diriguesc trupul şi sufletul lui; a pleda, într'un cuvânt, în chip atât de călduros pentru îmbunătăţirea soartei şcolarului, ignorat în ceea ce simte şi trăeşte el în timpul procesului de creştere, de-a lungul şcolarităţii lui, — atât de legi şi regulamente, cât şi de profesori şi părinţi; a face un proces atât de critic, de sincer şi de îndrăzneţ, devenind când sarcastic, când emoţionant, — al moravurilor noastre şcolare, al prejudecăţilor noastre pedagogice, al metodelor noastre neumane, şi al întregii pedagogii deductive şi abstracte, ce a planat şi mai planează încă în sferele conducătoare ale învăţământului nostru, — este fără îndoială, a fi anticipat punerea şi la noi în ţară a bazelor unei pedagogii ştiinţifice, şi mai presus de toate, este a fi dovedit o iubire şi o înţelegere adevărată a copilului.

Am arătat, în timpul din urmă în destul, însemnătatea problemei creşterei copilului de alungul şederii lui în şcoală, şi consecinţele pedagogice ce decurg din ea, atât în a mea «Introducere în Pedologie şi Pedagogie experimentată» (1915 epuizată) cât şi în «Igiena şcolarului» (1922, Ardealul, Cluj).

«Poziţia de şedere pe bancă nu este un repaus, cu toată aparenţa contrară. Cu cât copilul este silit să păstreze imobilitatea, cu atât această poziţie îi devine supărătoare. Dar nu numai atât. Insuşi procesul creşterei, ale cărui manifestări interne sunt nebănuite de dascăl, chiar în timpul clasei lui, produce o continuă schimbare a membrelor şi trunchiului, mai ales dat fiind sistemul obişnuit de bănci care nu ţine seamă de evoluţia

[6] A se vedea expunerile elocvente din cele două discursuri strălucite, apărute în broşură, rostite de I. P. S. Sa Mitropolitul *Dr. Nicolae Bălan* în senat cu ocazia legii Cultelor şi a ratificării Concordatului.

In atenţiunea profesorilor de religie

Sfântul Sinod aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că manualele aprobate pentru religie, în învăţământul secundar, sânt următoarele:

1. Pr. Ec. I. Ionescu şi Pr. N. I. Vasilescu, Istoria Sf. a V. şi N. T., cl. I.
2. Dr. N. Chiriac Dimancea şi Pr. F. Ceauşianu, Istoria Sf. a V. şi N. T., cl. I.
3. Pr. Constantinescu Lucaciu-Gh. Creţu, Istoria Sf. a V. şi N. T. cl. I.
4. Pr. Toma Chiricuţă, Istoria Sf. a V. şi N. T., cl. I.
5. Pr. Partenie şi Pr. I. Popescu, Istoria Sf. a V. şi N. T. cl. I.
6. Pr. Har. Popescu, Pr. Ec. Vasilescu, Parabolele şi înv. IS. HS. cl. II.
7. Pr. Ec. Mihail Bejenariu, Parabolele şi înv. IS. HS., cl. II.
8. Dr. N. Ch. Dimancea, Pr. F. Ceauşianu, Parabolele şi înv. IS. HS. cl. II.
9. Pr. Toma Chiricuţă, Parabolele şi înv. IS. HS. cl. II.
10. P. P. Partenie şi Pr. I. Popescu, Parabolele şi înv. IS. HS. cl. II.
11. Dr. Ch. Dimancea, Pr. F. Ceauşianu, Istoria bis. universale, cl. III.
12. Pr. C. Dron, Istoria bis. universale, cl. III.
13. Episcop Ilarie Teodorescu, Istoria bis. universale cl. III.
14. Dr. Ioan Lupaş, Istoria bis. române, cl. IV.
15. Dr. N. Ch. Dimancea, Pr. F. Ceauşianu, Dogmele bis. ort., cl. V.
16. Prof. Şerban Ionescu, Morala creştină, cl. VI.
17. Pr. Econ. Mihal Bejenaru, Apologetica cl. VII.
18. Pr. Toma Chiricuţă, Apologetica cl. VII.
19. Protopr. Petre Popescu, Istoria bis. rom. pt. cl. IV.
20. Protopr. Petre Popescu, Dogmele bis. creştine ort., cl. V.
21. Protopr. Petre Popescu, Apologetica, cl. VII.
22. Protopr. Petre Popescu, Manualele de religie de curs primar cl. I—VII.

Neaprobate sânt:

1. Pr. Constantin Costache, Bucureşti, Istoria Sf. a V. şi N. T. cl. I.
2. Prof. Dumitru Stănescu, Bucureşti, Istoria Sf. a V. şi N. T. cl. I.
3. Pr. Const. Lucaciu Gh. Creţu, Bucureşti, Parabolele şi învăţăt. IS. HS. cl. II.
4. Pr. Const. Lucaciu-Gh. Creţu, Bucureşti, Istoria bis. universale, cl. III.
5. Dr. Dumitru Stănescu, Bucureşti, Istoria bis. universale, cl. III.

Dela sate

— Protopopiatul Sfântul Gheorghe —

Intrunirile preoţimii noastre în cadrele cercurilor religioase, ţinute într'o ordine înainte stabilită şi cu program de muncă studiat, au intrat într'o fază, care preocupă în largă măsură massele poporului dela sate.

Constatăm cu bucurie, că aceste întruniri prin rezultatele lor binefăcătoare au intrat adânc în conştiinţa credincioşilor noştri.

Drept consecinţă, întrunirile au devenit prin efectul lor hrană sufletească mult aşteptată şi binevenită.

Ne oprim de astădată la câteva crâmpee din activitatea desfăşurată de «Cercul religios Vâlcele», Treiscaune, în ziua de 26 Octomvrie a. c., întrunit în parohia Araci (Arpătac), când credincioşii acestei comune erau chemaţi să serbeze şi tradiţionalul hram al bisericii, M. Mucenic Dimitrie:

Sfânta Liturghie, servită în sobor, cu sfinţenia cuvenită, de către preoţii cari compun cercul, a fost impunătoare, ridicând nimbul acesteia corul în voci al ţăranilor de aici, condus de dra S. Păvălaşcu, învăţătoare.

Predica, rostită de păr. Ilie Păştina, a avut darul să trezească în inimile creginciosilor tăria în mărturisirea credinţii prin o viaţă trăită cu Hristos.

Conferenţa, Explicarea celor 10 porunci, ţinută de păr. Ioan Bucşa din Arini într'un mod scurt şi clar în faţa unei mari asistenţe de popor, expunerea conferenţiarului, în graiul dulce şi limpede al ţăranilor, era deplin apreţiată.

Conferenţa dlui colonel Enescu — în cadrele Astrei, despărţământul Sf. Gheorghe, — ni-a dat prilejul de-a retrăi clipele emoţionante ale războiului trecut, purtat cu atâta avânt de glorioasele noastre oştiri pe numeroasele câmpuri de luptă.

Conferenţa de actualitate deosebită «Ingrijirea fătului în timpul alăptării», explicată de dl Dr. Miron Creţu, prim medic judeţean, cu ajutorul unui aparat de proecţiuni, a fost cât se poate de instructivă. Poveţele, date cu competenţă, sătencelor noastre cu acest prilej, erau ascultate cu tot interesul.

Partea distractivă a şedinţei publice au format-o, câteva bucăţi alese, cântate de măestrul de muzică prof. Becarian cu toată arta.

Păr. protopop, A. Nistor, în numele credincioşilor, mulţumeşte călduros prilejuitorilor acestei reuşite serbări, după, care asistenţa satisfăcută părăseşte sala. *Liu.*

INFORMAŢIUNI

Sărbătorirea dlui prof. N. Iorga. Implinindu-se acum 40 de ani, de când dl *N. Iorga* ocupă catedra de profesor, a fost viu felicitat de toţi admiratorii săi, recunoscându-se şi la acest prilej importanţa extraordinară, pentru ţară şi neam, a lucrării desfăşurate de ilustrul sărbătorit. Ardealul întreg îi doreşte multă sănătate şi putere în continuarea apostolatului săvârşit de 40 de ani.

Datinele de Crăciun. A. S. R. Principesa mamă Elena şi-a manifestat dorinţa ca M. S. Regele Mihai să cunoască în amănunt vechile noastre datini dela Naşterea Domnului. In acest scop, ateneul Tătăraş dela Iaşi va organiza pentru seara de 23 Decemvrie o festivitate la Teatrul naţional din Bucureşti. Membrii ateneului şi artiştii teatrului dela Iaşi vor reprezenta aceste datini în prezenţa Curţii Regale. Pentru cât mai buna reuşită a festivalului, Societatea ortodoxă a femeilor, de sub conducerea dnei Alexandrina Gr. Cantacuzino, şi-a oferit întreg sprijinul său.

Scrisoarea a II-a din 2 Noemvrie 1929 către plugari a dlui ministru al agriculturii I. Mihalache dă ţărănimii îndrumări privitoare la *industrializarea agricolă*. Se arată, cu exemple bine alese, felul de procedare. Scrisoarea spune: Anul acesta se socoteşte că vom exporta pe puţin 120 000 vagoane de orz şi poate tot cam atâta porumb. «Orz şi porumb»!... Iată ce pleacă din ţară peste «nouă mări şi nouă ţări»! Ce fac cu ei cei care-l cumpără? Ingraşă porci şi boi şi păsări — şi vând şi ei, dar vând: carne, untură, ouă, şunci, brânzeturi. De ce n'am face noi treaba aceasta? De ce să încărcăm trenurile cu nutreţuri, şi nu cu vite îngrăşate? Trebuie să ne silim a produce şi cereale — mult şi bun — dar cât priveşte exportul, va trebui să ne îndreptăm şi noi acolo unde s'au îndreptat gospodăriile mici ţărăneşti din alte părţi: creşterea de vite, cu care se îngraşe pământul ca să rodească mai mult — care hrănesc bogat gospodăria plugarului şi care îi pot pune banul în mână în tot timpul anului: primăvara miel, vara lapte, — lână — ouă, iarna viţel şi aşa mai departe. Cultura de cereale pe cât îngădue noua proprietate ţărănească poate prinde şi ea un avânt mai mare ca astăzi. Orzul şi porumbul care prisoseşte plugarului n'ar mai rătăci din obor în obor cerşind un preţ mai omenos — şi n'ar da buzna în porturi jinduind să-i vie rândul la încărcat în corăbii... Ar fi pe dată cumpărat dela magazie de ţăranul care nu are pământ, dar creşte porci de îngrăşat, or vaci de lapte, or găini de ouat. Şi din orz ajunge lapte, din lapte brânză — ca la fabrică. Nu este fabrică mai minunată ca stomacul vitei: azi grăunţe, iar deseară: lapte or carne, or ouă, or păr, or lână, or fulgi şi alte minunăţii ale Domnului. Astfel agricultura câmpului se împlineşte cu fabrica din corpul animalelor, care formează începutul industrializării agricole.

Dl general C. Găvănescu, comandant de corp, e transferat dela Sibiu la Bucureşti, comandant al corpului II de armată. Din acest prilej s'a dat în onoarea dsale un banchet în 4 l. c., la care au participat membrii societăţii sibiene, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae şi alte distinse persoane ale oraşului. In cuvântările rostite de bun rămas, s'a scos la iveală munca desinteresată desvoltată de dl general Găvănescu şi pe terenul cultural.

Vechea dorinţă a locuitorilor din Munţii Abrudului — crearea unui judeţ în partea locului — se apropie, cum se zvoneşte, de înfăptuire. Sediul viitorului judeţ va fi sau Abrudul sau Câmpenii.

---

creşterei lui. De aci provine acea veşnică frământare pe bancă a elevilor, de aci lipsa de atenţie a unora din ei, şi prezenţa altor defecte intelectuale, care se manifestă în timpul muncei din clasă.

S'ar părea puţin explicabil, cum un pedagog practic ca Moian, a cărui cultură a fost mai mult autodidactică, — de o bogăţie şi variaţie ce e dreptul puţin obişnuită, — dar sprijinită de o adâncită experienţă şi de călătorii de studii în atâtea ţări din Europa; cum acest om de şcoală, a cărui originalitate pedagogică a culminat în a deveni campionul introducerei lucrului manual în învăţământul nostru românesc, cum se face că Moian, să se fi simţit atras spre o astfel de problemă pur ştiinţifică, pe care a urmărit-o în izvoare atât de deosebite de acelea obişnuite pentru preocupările sale practice pedagogice?

Faptul, totuş, nu-mi pare atât de inexplicabil. Moian porneşte dela problema lucrului manual, pe care a posedat-o teoretic şi practic ca nimeni altul, problemă care a fost mai ales în Germania izvorul mişcării aşa zise a «Şcoalei active», de care se vorbeşte astăzi atât de mult. Prin extensiunea preocupărilor sale în această direcţie, Moian a trebuit să ajungă în mod natural şi logic, la problema «inactivităţii elevilor» în şcoală, şi la critica regimului claustral, ce ni-l dă tradiţia şi ni-l perpetuă prejudecata. Astfel întrevede el contradicţia între ceea ce trebuie să fie «o educaţie activă», care să favorizeze în învăţământ expansiunea trupească şi mintală a copilului, şi, între sistemul tradiţional din toate ţările, şi mai ales acel dela noi.

Şi, în adevăr, dacă unele locuri din lucrarea lui Moian se resimt încă de lipsa punerii la punct a problemei, în conformitate cu ultimele date bibliografice şi cu ultimele rezultate ştiinţifice, (ca, de ex. chestiunea sistemelor de bănci de şcoală, problema ostenelei, unilateralitatea informaţiilor biologice), dimpotrivă, câte alte pasagii din cartea lui nu ne par după 28 de ani, că sunt scrise ca pentru noi, cei de astăzi? In câte pagini, nu simţim palpitând prezentul, când autorul ne vorbeşte d. ex. de nervozitatea tineretului, de manifestările lui psiho-patice, ce se traduc prin atâtea sinucideri şi desechilibruri morale, atâtea scandaluri şi atentate ale elevilor contra profesorilor. Deasemenea, cât este de actual autorul, când ne vorbeşte de nervozitatea profesorului, de surmenarea lui, de desconsideraţia materială şi socială în care este ţinută dăscălimea, toate, cauze de manifestări la rândul lor, ale atâtor conflicte şcolare, pe care le putem dovedi şi astăzi.

In fine, procesul pe care îl face Moian organizării şcoalei cazarmă, sau şcoalei-poliţie, care impune copilului din afară, un întreg program de învăţământ şi un întreg regim educativ, ignorând sau contrariând natura psiho-fizică a elevilor, nu este oare procesul, pe care l-am putea face şi astăzi şcoalei noastre din România Mare, după atâtea reforme şi parareforme, de pe urma cărora nu cunoaştem o şcoală, un învăţământ şi o educaţie mai puţin igienică, ameninţând trupul şi sufletele tinerelor noastre generaţii?

Dacă ar reveni astăzi între noi pedagogul Moian, idealistul ardelean, fără linişte şi popas în dorul lui de îmbunătăţire a şcoalei noastre româneşti, n'ar ierta el oare toate lipsurile şi relele acestei şcoale, numai privind realizarea unui vis iubit? Poate! Dar tot el, desigur, ar fi cel dintâi care s'ar pune din nou pe muncă aprigă, cinstită şi desinteresată, aşa cum el ştia s'o facă, pentru îmbunătăţirea soartei şcoalei noastre româneşti de astăzi.

Rămâne cartea lui de faţă, ca să călăuzească dăscălimea noastră, după-cum ea încă poate s'o facă, şi, după cum ar fi dorit-o şi el.

Vladimir Ghidionescu,
profesor la Universitatea din Cluj.

*

Din această prefaţă se vede d'ajuns însemnătatea cărţii, ceea ce trebue să îndemne pe fiecare învăţător şi profesor conştiincios să-şi procure această carte, înzestrând bibliotecile şcolare cu câte un exemplar.

Preţul este de 40 Lei şi se poate comanda direct dela dl S. Moian. On. Preoţi sunt rugaţi să încunoştiin-

Parastas. Liga Culturală prăznueşte, ca în fiecare an, printr'un parastas, la biserica Mihai Vodă din capitală, pomenirea Voevodului *Mihai Viteazul*, în ziua de Vineri, 8 Noemvrie, la sărbătoarea Sf. Mihail şi Gavril. Va vorbì, din partea comitetului central, Pr. Nic. Popescu, profesor universitar şi academician.

Librăria nouă. La stăruinţele P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului, a luat fiinţă, începând cu ziua de 1 Noemvrie 1929 *Librăria Eparhială* din Cluj. Noua instituţie să fie ceea ce promite: mijloc de propagandă culturală şi religioasă de primul rang. Iubitorii de carte bună să-şi facă datoria.

Decoraţie. Monitorul oficial în numărul său din 24 Octomvrie a. c. Nr. 238 publică numele parlamentarilor şi prefecţilor decoraţi.

Între aceştia aflăm decorat cu ordinul «Steaua României» în gradul de ofiţer pe Dr. Ştefan Rozvany fost prefect al judeţului Hunedoara.

Societatea de lectură «Andrei Şaguna» a studenţilor Academiei Teologice din Sibiu şi a ales pe anul societar 1929—30 următorul comitet: Preşedinte: Dr. Dumitru Stăniloaie, Vice preşedinte: Ioan Badiu an IV, Notar I: Ioan Rafiroiu an. IV, Membrii în Comisia literară: Ioan Boiu an. IV, Nicolae Grebenea an. IV, Cassier: Nicolae Renţea an. III, Bibliotecar: Eugen Florea an. III, Membrii în Comisia literară: Cornilă I. Şerban an. III, Simion Radu an. III, Econom: Ioan Popa an. II, Notar II: Ştefan Corpadia an. II, Membrii în Comisia literară: Dumitru Călugăr an. II, Ioan Bălan an. II, Vice-bibliotecar: Zosim Oancea an. I, Controlor: Alexandru Iacobescu an. I, Membrii în Comisia literară: Teodor Bodogae an. I, Zian Boca an. I.

Cămin preoţesc. Cucernicii noştri preoţi, cari sosesc la Cluj, se pot folosì de căminul preoţesc, care s'a mutat cu ziua de 1 Noemvrie a. c. în casa eparhială *Calea Regele Ferdinand I Nr. 98*, parter în curte, aproape de gară.

Pe sate. În ziua de Sf. Dumitru, precum şi în ziua următoare, Duminecă, în 27 Octomvrie, trimişii despărţământului Sibiu al «Asociaţiunii» au vizitat comunele Şura-mare, Daia şi Caşolţ. Salutaţi din partea preoţimii şi învăţătorimii locale, au cuvântat sătenilor, adunaţi în mare număr, dnii: Dr. Horia Petra Petrescu, prof. I. r. Dimitrie Comşa, fostul revizor şcolar I. Dragomir, medicul Dr. L. Ionaşiu şi prof. I. Isacu, despre chestiuni culturale, naţionale, morale şi economice, ascultate de popor cu mult interes.

De frică mare. Se tem de bătaia Cerului conducătorii din Rusia ai sovietelor; de aceea a luat fiinţă la Moscova o «academie» în scop de-a creşte tinerimea actuală în ideile liberei cugetări, şi astfel generaţia de mâne să nu mai fie primejdie pentru regimul sovietelor — ce se apropie de prăpastie.

La internatul Teologic din Bucureşti, Str. Radu-Vodă 24 bis, este vacant postul de *econom* pe ziua de 15 Noemvrie. Se caută bărbaţi necăsătoriţi, de religie ortodoxă cu 4 clase secundare. Leafa lunară Lei 3745·—, locuinţă şi întreţinere complectă. Cererile cu actele necesare se vor adresa: Directorului *Dr. I. Mateiu.*

Pentru preoţime. Stofe bune, ieftine, speciale pentru reverenzi, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la* Librăria Arhidiecezană, Sibiu, *cum se poate vedea din anunţul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitaţi a se adresa cu încredere şi cât mai curând către Librăria noastră.

ŞTIRI LOCALE

Seria conferenţelor sibiene ce se ţin în cadrele desp. Sibiu al «Asociaţiunii» şi a secţiei Sibiu a Asociaţiei profesorilor secundari români, şi-a luat începutul Duminecă, în 3 Noemvrie 1929, când dl *Dr. Gh. Preda*, vicepreşedintele Asociaţiunii şi a desvoltat conferenţa despre subiectul: «Între buni şi nebuni», cu expuneri luminoase, cu duh şi foarte instructive. Se mai anunţă următoarele conferenţe, ce se vor ţinea tot în sala prefecturii judeţului Sibiu, ora 6 seara: Duminecă 10 Noemvrie: dl I. D. Ştefanescu, Biserica domnească din Curtea de Argeş. — Luni 11 Noemvrie: dl I D. Stefănescu, Amintiri despre câteva mari figuri de prof. români. — Duminecă 17 Noemvrie: dna Sanda Dr. I. Mateiu, Despre omul modern în faţa lui Hristos, în cadrul unui festival. — Duminecă 24 Noemvrie: dl I. Lungulescu, Mihai Eminescu, omul, poetul şi filozoful. — Duminecă 1 Decemvrie: dl Gh. Bogdan-Duică, subiect rezervat. — Duminecă 8 Decemvrie: dl Gh. Fotino, Din trecutul românesc, femeea în viaţa socială de altădată. — Duminecă 15 Decemvrie: dl I. Agârbiceanu, Conştiinţa naţională.

Serbare culturală. Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu, Patronată de I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit, — invită la solemnitatea împreunată cu *deschiderea casinei* meseriaşilor români, care se va desfăşura în localul Reuniunii din strada Brukenthal 17, Duminecă 10 Noemvrie 1929 ora 11^{30} a. m., precum şi la *serata artistică*, ce se va da în aceeaşi zi la ora 20^{30} în Sala «Unicum» Biletele de intrare se vând la Librăria Arhidiecezană şi seara la cassă. Venitul curat e destinat pentru «Fondul: Darurile de Crăciun ale ucenicilor săraci dela meserii». Supraplătiri se primesc cu mulţumită şi se chitează prin publicare.

Dela percepţia circ. I urbană, Sibiu. Se aduce pentru ultima dată la cunoştinţa celor împroprietăriţi cu loturi de case şi încă n'au achitat preţul lor, ca negreşit să-l achite până la sfârşitul lunei Noemvrie a. c. la percepţia respectivă; în caz contrar se va face Onor. minister propunerea de deposedare.

CARŢI ŞI REVISTE

Vieţile Sfinţilor. I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Chişinăului înştiinţează, că a retipărit cu caractere latine în limba curată moldovenească «*Vieţile Sfinţilor*», aşezaţi în calendar dela 1—15 Mai, urmând ca în viitor să mai tipărească încă 23 asemenea cărţi, cuprinzând toţi sfinţii calendarului pe anul întreg. La lucrarea aceasta au colaborat preoţii cei mai luminaţi şi pricepuţi din mitropolia Basarabiei, iar clişeele sânt absolut identice cu cele ale Tipografiei sinodale din Moscova. Cartea (398 pagini, costul ei e Lei 200), e indispensabilă pentru bibliotecile parohiale din biserica întreagă orientală română. Aducem aceasta la cunoştinţă spre ştirea şi orientarea preoţimii noastre şi ne exprimăm dorinţa ca «Vieţile Sfinţilor» să fie procurate pentru folosirea bisericilor noastre din Arhiepiscopie.

Revista Teologică, organ pentru ştiinţa şi viaţa bisericească, sub patronajul I. P. S. Sale Arhiepiscop şi Mitropolit Nicolae. Cuprinsul Nr. 9—10 din 1929: Pr. Gh. Maior: Cum să spovedim? Nicolae N. Grosu: Popas la fântâna lui Iacob din Sihar. Tr. Scorobeţ: Biserica ortodoxă română din America. N. Colan Desfiinţarea ministerului de sulte. Pr. C. Muşlea: Din vremuri trecute. Oct. Dragoş: Creştinismul şi aspiraţiile lumii moderne. Prof. Dr. D. Stăniloaie: Mişcarea literară: Antike und Christentum. Die Krisis der englischen Staiskirche. Eclesiastike Historia. Catolicismul şi Românii din Ardeal şi Ungaria până la anul 1556. «Biblia şi intelectualii». Le Messianisme. ⁂ Note şi informaţii. ⁂ Bibliografie. Dela Asociaţia clerului «A. Şaguna». — Redacţia şi Administraţia: Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 32.

Primejdia sectelor religioase pentru statele naţionale şi Mijloacele de apărare, de *Dr. Grigorie Gh. Comşa*, Episcopul Aradului. Arad tiparul tipografiei diecezane. Preţul 10 lei. În vremea de azi când meditaţia adâncă şi cugetarea creatoare de valori durabile sânt ameninţate de mari primejdii, trebue să ne bucurăm că la noi în ţară se găsesc bărbaţi iubitori de adevărată propăşire în ordinea morală. Această ordine fiind grav ameninţată de sectari, neobositul episcop P. S. Sa Grigorie al Aradului a găsit cu cale să tipărească în broşură conferinţa sa ţinută la congresul misionar din Chişinău. P. S. Sa arată cu exemple din Rusia şi din alte ţări, că sectarismul este înainte de toate o mare primejdie pentru statele naţionale. Materialul întreg este nou şi potrivit a convinge pe toţi că sectarismul este o mişcare de ordin politic şi social economic. Recomandăm călduros broşura instructivă şi ieftină. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu.

Universitatea Daciei superioare, de *Onisifor Ghibu*, profesor la universitatea din Cluj, membru coresp. al Academiei Române. Atelierele grafice «Cultura Naţională», Bucureşti, 1929. — Volumul, în format mare, înfăţişează, în mod documentat: Începuturile învăţământului superior în Transilvania, primele universităţi, năzuinţele românilor ardeleni pentru o universitate naţională, univ. ungurească din Cluj, univ. românească a Ardealului, organizarea, deschiderea şi inaugurarea ei, o aventură şi o mistificare (universitatea «în exil»), activitatea în 1919—1929. Încheere, anexe şi ilustraţiuni. — Autorul constată cu dreptate, că universitatea «Regele Ferdinand» din Cluj a trecut în mod deplin satisfăcător proba de foc a primului deceniu. «Legenda inferiorităţii culturale a românilor şi a superiorităţii culturale a maghiarilor a fost lichidată pe veci prin activitatea universităţii noastre, care şi-a cucerit într'un timp scurt un loc de onoare nu numai în rândul universităţilor româneşti, ci şi în rândul universităţilor străine, cu care colaborează în mod camaraderesc la progresul ştiinţei şi al umanităţii».

A. Bolotoff: Heilige u. Sünder. Fragmente autobiografice, traduse din limba rusă. Autorul a publicat opera la Paris. Aristocratul rus îşi povesteşte viaţa sa: un val din oceanul sbuciumat: Poporul rusesc la răscrucile Destinului. Sânt pagini sguduitoare. Cititorii în limba germană o pot procura la Librăria arhidiecezană. Costă Lei 125 legată, 80 lei broşată.

Poşta redacţiei

Pr. *N. R.* în *G.* Trebue o nouă traducere mai exactă.

ţeze pe învăţătorii comunali despre însemnătatea acestei cărţi pedagogice.

Tot de acest autor se mai află: «Activitatea simţurilor în învăţământ» cu preţul de 40 lei, la dl Spiridon Moian, Sibiu, str. Gheorghe Lazar Nr. 17. (Vezi Telegraful Român Nr. 5 dela 17 Ian. 1925). *S. M.*

Pentru lege şi limbă

— Aducere aminte —

Mi-amintesc ca prin vis de timpul în care zvâcnirile inimilor noastre de copii erau mai repezi, când ni se rostea cuvântul *ŢARĂ.*

In marea zi, când aşteptam descălecarea fraţilor noştri desrobitori, ne aflam pe clina dealului ce se ridică la marginea satului nostru de munte.

Stăteam în jurul fericitului părinte, *Constantin Proca*, care dupăce scăpase ca prin minune de urmărirea jandarmilor cu pene de cocoş, privea nerăbdător colbul ridicat în urma trupei ce se apropia cu paşi măsuraţi dinspre pasul Branului.

Ne vorbea, ne explica părintele suferinţele îndurate de strămoşi sub stăpânirea care de astădată se apropià de mormântul ce şi-l pregătise în cursul vremilor.

Ne vorbea de timpuri ce le apucasem şi noi, dar care, la vârsta noastră de copii, nu le înţelegeam deplin.

De atunci s'au scurs câţiva ani.

Astăzi răsfoind numere din revista «Primăvara» m'am oprit la cuvintele aşternute pe hârtie de laboriosul istoric A. D. Xenopol, la o excursie (în 1911) în ţara Bârsii. Eată ce ne spune despre locuitorii din comuna Râşnov, şi despre acelaş păstor sufletesc:

«Românii ţin mult la religia şi biserica lor. Am asistat la o liturghie de Duminecă în marea biserică românească din Râşnov. Slujba religioasă, frumos săvârşită de doi preoţi fără diacon şi cu ajutorul unui cor sătesc condus de învăţătorul Bratu Tipeiu, a fost sfârşită prin o predică la care preotul *Constantin Proca* adăogì, pe lângă cele bisericeşti, şi îndemnuri la păstrarea legii şi a limbii ca paveze ale neamului românesc.

«La biserică erau mulţi ţărani de toate vârstele şi multe ţărance, mai ales bătrâni. Femeile, stau, ca şi la noi la ţară, îndărătul bărbaţilor, ba chiar locul lor e despărţit de al acestora.

«Lumea aceasta ţărănească, adunată spre a asculta în limba ei cuvântul lui Dumnezeu, îmi dădu o puternică întipărire istorică. Vedeam par'că prin veacuri, dela introducerea limbii române în biserica creştină din ţara Carpaţilor, poporaţia de jos care a alcătuit pururea miezul şi puterea românilor de aici, strânsă în jurul altarului, înviorindu-şi simţirile şi solidaritatea de neam la auzul cuvântului sfânt în limba strămoşească şi sorbind de aici puterea de luptă contra apăsărilor şi necazurilor de tot felul ce plouau din toate părţile pe capul poporului român»...

Sânt adevăruri, ce vorbesc îndestul de alcătuirea sufletului nostru: format din urzeală religioasă şi din bătătură naţională. *Ion Lascu.*

Reclama este sufletul comerţului

(141) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criț**, protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenții vor înainta cererile și documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighișoara în terminul prescris, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Oct., 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial din Criț.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 589/1929. (139) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II a **Cristian**, protopopiatul Branului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.
2. Sesiune parohială 13 jugăre 1073° □ pământ arabil.
3. Stola obișnuită în protopopiat și aprobată de Prea veneratul consiliu arh episcopesc.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile, însoțite de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran, în terminul arătat și au voie a se prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Sohodol-Bran, 28 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc al Branului în înțelegere cu consiliul parohial.

George Babeș
adm. protopopesc.

---

(140) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Grâvari**, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Intregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Casă parohială cu pendințele necesare.
3. Sesiune parohială de 5 jug. 150 st. □ plus o grădină de 800 st. □ cu pomi roditori.
4. Câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăs) dela fiecare fum de casă.
5. Stola obișnuită în tract.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite cu acte acestui oficiu protopopesc, în termenul legal, — urmând a se prezenta în parohie — pe lângă observarea dispozițiunilor reglementare, — pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu Consiliul parohial din Grânari.

Cohalm (Rupeni), 30 Oct. 1929.

Alexandru Brotea
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Știri și fapte:* Dată menționată, Bugetul, Preoțimea și politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului și vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitații canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioșilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoțimii, Ziua temperanței, Congres, Asociația preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Școalele confesionale, Recreare și meditație religioasă, Școlare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres național bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeș. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locașuri de închinare: *Mănăstirea Neamțului.* — *Satana și bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe ușa unei biserici. — *Moș Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă și rugăciune,* viața unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din viețile Sfinților: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înființăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoțitorii buni; 4. Grijiți de cimitire! (doua icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paștile în 1929); 6. Coruri bune bisericești; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credința creștină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15 Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creștin?* — *Glume.* — Târgurile. Anunțuri ș. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locașuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, județul Făgăraș. *Sf. Mănăstire a Neamțului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** și M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Șematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:

Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Redactor responsabil Dr. George D. ... Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane

MICH. KIELTSCH PIATA MICĂ No. 28
DEPOZIT DE CIORAPI

MICH. KIELTSCH PIAȚA MICĂ No. 28
DEPOZIT DE GIOLGIURI

ONORAȚILOR NOȘTRII CLIENȚI!

Ca și în ultimii ani, dorim și anul acesta a întâmpina Onoraţii noștrii clienți cu doveditele și deosebitele noastre ocazii de cumpărare în preajma Crăciunului. Deaceea cu începere de mâine 9 Noemvrie a. c. prețul diferitelor articole ale secției noastre de manufactură și mărunțișuri sunt reduse la minimum. La fiecare vizită făcută pentru acoperirea lipsurilor Dv., ca și în anul trecut veți obține o surpriză în comparație cu cumpărăturile Dv., pe care o oferim clienților noștrii. Având în vedere că găsiti unele articole notate al căror preț e scăzut și având nevoe de ele fiindu-vă totodată și convenabil, avem speranță că vă păstrați ocazia aceasta de cumpărare.

La aceasta Vă invită

FA. MICH. KIELTSCH

Albituri:

Pânză — Batist pt. cămăși
Fețe de masă — Garnituri de damasc
Ștergare.

Stofe de Haine:

Catifea — Poupline de lână
Delainuri de lână — Flanele
Mătasă de spălat.

Pânză de cămăși și șorțe:

Cretoane — Zefir
Oxford — Pouplin
Flanelă de tenis.

Tricotage:

Ciorapi, Mănuși, Șaluri pentru Domni, Dame și Copiii în bumbac lână și mătasă.

Cuverturi de pat:

Pături — Inlet
Plapome — Glot
Madrațe — Gradel

Diverse:

Dantele, Brodărie,
Batiste
etc. etc.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 13 Noemvrie 1929 Nr. 79

Telegraful Român

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Şaguna 8)
Sibiu

Organ naţional-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Şase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marţia şi Vinerea

Corespondenţele să se adreseze Redacţiei Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Preţul inserţiunilor: un şir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele şi inserţiunile să se adreseze Administraţiei ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congresul Asociaţiei clerului „Andrei Şaguna“ la Alba-Iulia

Implinindu-se zece ani dela unire, Asociaţia clerului „A. Şaguna“ a hotărât ca anul acesta să-şi ţină congresul la Alba-Iulia şi să-i dea un caracter comemorativ. Preoţimea noastră nu putea lăsa să treacă acest moment nesărbătorit. Pentrucă, mai mult decât oricare alt aşezământ obştesc, Biserica ortodoxă s'a identificat în trecutul întreg cu idealurile şi suferinţele neamului. Avea deci dreptul şi datorinţa să se şi bucure, la zece ani dela unire, de realizările din trecut şi să ceară, pentru viitor, rectificările necesare istoriei. Un loc de adunare mai potrivit decât Alba-Iulia nu se putea alege. Ea e doar cetatea suferinţelor şi a măririi neamului nostru. Pentru Biserica românească şi pentru neamul românesc de o potrivă.

Congresului nu i-a lipsit nimic nici din amploare, nici din solemnitate, nici din entuziasm. In cetatea lui Mihai Viteazul preoţimea noastră, în frunte cu ierarhii săi, şi-a făcut revizuirea conştiinţei şi şi-a luat angajamente pentru viitor.

In special ea şi-a luat angajamentul solemn de a nu înceta lupta până la desăvârşita izbândă, până când sfânta noastră Biserică nu va fi aşezată în situaţia de care de mult s'a învrednicit — pe urma nemăsuratelor jertfe ce le-a adus pentru fericirea şi mărirea neamului.

*

In ziua de 6 Noemvrie a. c. s'a ţinut în localitate congresul asociaţiei clerului ortodox din mitropolia Ardealului.

Dimineaţa s'a oficiat un serviciu divin la catedrala Unirii de către P. S. Sa Ioan Stroia, episcop militar, asistat de mai mulţi preoţi. La slujba religioasă au asistat toţi membrii congresului, în frunte cu I. P. S. Sa Nicolae, mitropolitul Ardealului.

Congresul s'a ţinut în sala «Caragiale».

Pr. G. Ciuhandu, preşedintele asociaţiei clerului ortodox «Andrei Şaguna», rosteşte următoarea cuvântare:

Sântem cea mai veche instituţie a neamului şi a sufletului românesc şi am venit în cetatea politică şi spirituală a neamului, ca să aducem un suprem omagiu înaintaşilor noştri şi să ne inspirăm din faptele lor eroice.

Am venit în cetatea ortodoxiei, ca să ne reconfortăm din gloria tradiţiilor religioase, ca să ne contopim sufletele, gândurile şi simţirile pentru apostolatul nostru. Alba-Iulia aparţine ortodoxiei. Aici am avut primele şcoli româneşti, din tiparniţa acestei cetăţi au eşit în negura îndepărtată a vremilor 12 cărţi luminoase pentru biserica ortodoxă.

Dar Alba-Iulia cunoaşte şi un capitol trist pentru noi; sânt timpurile care s'au încrustat ca o Golgotă pentru biserica ortodoxă. După înfrângerea lui Mihai-Viteazul, ierarhia ortodoxiei a fost dusă la eşafod, iar bisericile şi capii lor persecutaţi până la desfiinţare.

Avem însă o mare consolare: destinul a restabilit echilibrul istoric. Cetatea Bălgradului a recucerit zilele glorioase prin înălţarea catedralei, în care s'a încoronat primul rege al României întregite. Alba-Iulia a căpătat cea mai mare satisfacţie, în ziua în care s'a făcut legământul unirii.

Am zăbovit puţin asupra trecutului, pentru că numai răscolirea lui ne poate trezi toată aprecierea zilelor de astăzi. In toate timpurile preoţii ortodocşi au avut conştiinţa misiunii istorice şi fără de noi România-Mare nu se putea înfăptui. Azi când prăznuim zece ani dela unire, punem legământ, că vom aduce ca jertfă până şi trupurile noastre pentru menţinerea acestui sfânt patrimoniu.

Congresul de astăzi, are şi un rost profesional. Ne-am adunat ca să discutăm toate problemele de ordin spiritual, ca să închegăm cât mai puternic legătura dintre turmă şi păstor şi ca să facem să rodească cât mai fecund în sufletele mulţimii viaţa religioasă.

Cuvântarea I. P. S. Sale Mitropolitului nostru NICOLAE

I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae* a pronunţat următorul discurs (prescurtat):

Ca întotdeauna, am venit şi de astă-dată cu mare bucurie în mijlocul congresului anual al asociaţiei clerului. Nu puteam lipsi din rândurile preoţimei mele, căci am stat la leagănul asociaţiei clerului şi am urmărit pas cu pas activitatea ei.

A fost o idee fericită ca în al zecelea an, congresul să se întâlnească în cetatea de atâtea ori istorică. Mai presus de toate vedem în Alba-Iulia simbolul mare al unităţii ca neam şi credinţă. Chiar când una din aceste unităţi a fost ştirbită, noi ne aducem aminte de cuvântul Domnului: «Ceeace Dumnezeu a împreunat, omul să nu despartă». Unitatea naţională şi bisericească au biruit contra tuturor uneltirilor vrăjmaşe şi dacă într'o parte n'a biruit complect, va birui totuşi mai curând sau mai târziu.

După zece ani trebue să facem cu gândul un popas şi să examinăm rezultatele asociaţiei. Sunt mulţumit de activitatea desfăşurată, cu o excepţie. Ţin să mărturisesc că vreau să văd o şi mai strânsă solidaritate a clerului nostru, o şi mai închegată legătură între noi cu fraţii întregii biserici (Aplauze puternice).

Această solidaritate nu vrem s'o folosim pentru satisfacerea unor interese egoiste, ci s'o punem în folosul bisericii şi al neamului. N'am urmărit interese egoiste niciodată şi trecutul o dovedeşte în chip edificator, că întotdeauna ne-am identificat cu interesele neamului.

Avem un lung program pe care în decurs de zece ani nu l-am realizat. In acest popas trebue să spunem ceeace am făcut şi ceeace trebue să facem. Avem de revendicat o situaţie pe care n'am putut să ni-o impunem în cei zece ani. Şi să ştiţi, situaţiile nu se cerşesc şi nu se dau în dar. Ele trebue reclamate, drepturile integrale trebue susţinute şi afirmate clipă cu clipă. N'am cerut o situaţie excepţională, ci o aplicare elementară şi justă a dreptăţii. In comparaţie cu celelalte culte avem o situaţie nedreaptă şi ignitoare. In proporţie numerică noi avem episcopi mult mai puţini; apoi la fel în ce priveşte numărul protopopiatelor, al organelor de conducere, al parohiilor şi al ajutoarelor.

Cifrele demonstrează brutal întreg regimul maşter care ni s'a creiat. Se dau anual cu 500 milioane lei mai mult pentru cultele minoritare decât pentru biserica dominantă. E aproape de necrezut când constaţi, că statul acesta care luptă cu o criză enormă şi care este susţinut de către contribuabilul ortodox, oferă altor biserici cu 500 milioane lei mai mult decât bisericii neamului.

A sosit timpul să reclamăm hotărât ceeace ni se cuvine, şi pentru dobândirea acestor drepturi nu e destul să fie numai un purtător de cuvânt, ci armata întreagă a clerului şi toate milioanele de ortodocşi. Eu n'am venit aici numai să-mi vărs o durere din suflet, ci prin cuvântul meu să trezesc conştiinţa deplină a dvoastră. Am venit să văd dacă sunt general fără oaste, cum uneori mi s'a spus, sau am toată armata la spatele meu. Drept să vă mărturisesc nu am avut niciodată conştiinţa că sunt singur, ci că reprezint în susţinerea drepturilor bisericei dominante pe toţi preoţii şi pe toţi credincioşii. M'am considerat o expresie a clerului nostru şi a revendicărilor care agită sufletele. (Aplauze prelungite).

A sosit timpul să apreciem complect importanţa şi puterile noastre. Să ne debarasăm de conştiinţa de robi. Vom continua să fim robii Domnului, însă cu toată conştiinţa drepturilor. Vrem să ne păstrăm independenţa, ca să ne putem identifica cu toate interesele bisericii şi ale neamului. Vrem să rămânem slujitorii evangheliei şi am convingerea că nu putem fi cu nimic mai folositori.

Viaţa unui popor nu atârnă în primul rând dela factorii ma-

terlali, ci dela idealităţile spirituale, atârnă dela sufletul îmbogăţit prin virtuţi. In această activitate nimenea nu ne poate substitui.

M'aş bucura dacă împrăştiindu-vă veţi merge cu conştiinţa drepturilor şi veţi fi purtătorii acestor drepturi până la realizarea lor integrală. Să fim mai militanţi şi e bine să spui aceasta în cetatea suferinţelor. Să eşim din amorţeala în care am stat şi să ne luăm rolul în serios.

De încheere, la împlinirea celor zece ani de activitate, rog pe Dumnezeu să vă binecuvinteze drumurile, ca în viitor biserica ortodoxă să fie aşezată la locul care i se cuvine

Cuvântarea P. S. Episcop GRIGORIE al Aradului

P. S. Episcop Grigorie arată, că datoria clerului ortodox este de a-şi închina toată viaţa bisericii şi propovăduirii adevărului. Pentru împlinirea acestor datorii clerul să nu se dea înapoi dela nici un sacrificiu.

Congresul este cel mai bun mijloc pentru înfrăţirea preoţilor şi pentru fixarea programului de muncă.

Numai prin misionarism biserica noastră va păşi pe drumul celor mai idealiste cuceriri.

Alte cuvântări

P. S. Sa episcopul Ioan Stroia vorbeşte despre rolul bisericii în pregătirea oştirii. Religia ortodoxă creiază ordinea spirituală în rândurile celor chemaţi să apere ţara.

Dl colonel Colbazi salută congresul în numele armatei.

Dl Dr. Moise Enciu în numele ministerului cultelor, iar dl Tudor Popescu în numele Societăţii femeilor române ortodoxe salută pe congresişti urându-le isbândă în acţiunea misionară a ortodoxismului.

*

După ameazi, congresiştii au asistat la interesanta conferenţă ţinută de păr. Imbroane despre: «*Predica pentru zilele noastre*», seara la strălucitul festival religios la care păr. Şt. Meteş a vorbit despre *rolul neamului românesc în susţinerea ortodoxiei orientale*, iar corul Academiei teologice din Sibiu, sub conducerea dlui profesor N. Oancea a executat, cu o desăvârşită interpretare, câteva cântări religioase.

Liga culturală, după 40 de ani de existenţă, şi-a inaugurat Joi, în ziua 7 Noemvrie, palatul său din capitală, un aşezământ dintre cele mai impozante ale Bucureştilor. Casa Ligii Culturale este opera dlui prof. N. Iorga, care a izbutit să înlăture în cursul anilor 1926—1929 nenumăratele greutăţi ce s'au ivit în calea ridicării mândrei clădiri. Inaugurarea s'a făcut în mijlocul unei distinse asistenţe. Au luat parte A. S. R. Principesa mamă Elena, Inaltul regent Sărăţeanu, dnii miniştri, mulţi profesori, preoţi ş. a.

Valoarea Concordatului cu Vaticanul

(Sfârşit)

VIII

Personalitatea juridică

Una din chestiunile cele mai grele şi mai controversate, în legătură cu regimul Cultului catolic, este aceea a *personalităţii juridice*. După discuţii şi tratative s'a ajuns în sfârşit la o soluţie, care dacă nu este cea mai perfectă, poate fi socotită, din punct de vedere de Stat, cel puţin ca mulţumitoare. Ea a fost cuprinsă de art. 11 al legii Cultelor în următoarea formulă:

„*Organizaţiile* Cultelor istorice, creiate şi reprezintate în conformitate cu sistemul lor de organizare şi prevăzute în Statute [comunităţile, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitlurile, episcopiile, arhiepiscopiile, mitropoliile etc.], *sunt persoane juridice*".

Această redacţie s'a impus, în cele din urmă, prin invocarea art. 27 din legea de organizare a Bisericii *ortodoxe*, unde se enumără precis — fără „etc." din legea Cultelor — părţile constitutive cari dobândesc personalitate juridică [expresive „*Biserica întreagă*" a fost înlocuită, pe cale de lege, cu „Patriarhia română".

Intru cât personalitatea juridică li s'a acordat *prin lege*, ea are caracter de *drept public*, în opoziţie cu cea de *drept privat*, care se obţine dela *Tribunale*.

Totuş în Concordat *Vaticanul* a reuşit să întroducă o soluţie nu numai mai largă, dar şi contrară celei din Legea Cultelor, Iată textul art. IX.:

> „Statul recunoaşte *Bisericii catolice*, reprezintată prin autorităţile sale ierarhice legitime, personalitatea juridică, în conformitate cu dreptul comun al ţării.
>
> In consecinţă, parohiile, protopopiatele, mănăstirile, capitlurile, starostiile, abaţiile, episcopiile, mitropoliile şi celelalte organizaţiuni legal şi canonic constituite, sunt persoane juridice şi deplina proprietate a bunurilor lor, de ori ce natură ar fi, e garantată de Stat, conform Constituţiunei Regatului, Bisericii catolice reprezentantă prin autorităţile sale ierarhice legitime".

O paralelă între cele două articole ne arată:

a) că *numărul* persoanelor juridice din Legea Cultelor a fost sporit cu «starostiile, abaţiile şi celelalte organizaţiuni legal şi canonic constituite", frază în care pot fi incadrate toate, *dar absolut toate* instituţiunile şi aşezămintele catolice. Din acest punct de vedere, Bisericii latine i se creiază un privilegiu faţă de Biserica ortodoxă.

b) că împotriva concepţiei de Stat, decretată în Legea Cultelor, i se recunoaşte personalitatea juridică însăşi *Bisericii catolice* şi nu numai părţilor ei constitutive.

Şi aici constatăm o privilegiere faţă de Biserica ortodoxx, care a fost nevoită să suporte chiar o modificare a legii sale de organizare, cum am arătat mai sus.

c) că în fine, prin Concordat Statul se angajează să garanteze *Bisericii catolice* deplina proprietate a bunurilor sale, şi încă în conformitate cu prevederile *Constituţiei*.

Toate trei dispoziţiile sunt în directă contrazicere cu legea pentru regimul general al Cultelor, dar în acelaş timp şi cu principiile generale ale politicii religioase de Stat.

Prin faimoasa lui iscusinţă diplomatică de care a dat dovadă şi de astădată, *Vaticanul* a atras pe reprezentanţii Statului nostru în sferele unor astfel de formule savante, prin cari a izbutit să asigure Bisericii catolice *cea mai privilegiată situaţie juridică şi economică din România*.

Starea legală a celorlalte Culte, în frunte cu Biserica ortodoxă, rămâne departe în urma ei.

Explicaţiunile postume ce ni s'au dat în legătură cu concesiunile grave, cuprinse în acest articol, care va deveni celebru prin complicaţiunile ce le va provoca, nu sunt de natură să risipească tulburarea adâncă, semănată în atâtea conştiinţe româneşti luminate.

*

Cari sunt în schimb avantagiile reale, ce se zice că decurg din convenţiunea aceasta pe seama *Statului* nostru?

Se subliniază în primul rând unul foarte straniu, cu pretenţia de a-i da o excepţională importanţă politică: *încetarea convulsiunilor minoritare prin consfinţirea hotarelor noastre de către Vatican*.

Cum aşa? Iată cum. Statul nostru are un milion şi jumătate de cetăţeni *catolici*, cari continuă să se agite în senz iredentist. De-acum ei vor fi reduşi la tăcere, deoarece Şeful lor *spiritual*, Papa dela Roma, a încheiat cu România un *Concordat*, în temeiul căruia, situaţia Bisericii catolice se aranjează, în formă legală şi mulţumitoare, potrivit cu *nouile fruntarii* ale ţării. Cu alte cuvinte, Sf. Scaun binevoieşte să ne recunoască graniţele şi prin deducţie, urmează să le recunoască şi supuşii lui duhovniceşti, cetăţenii *unguri* de religie *catolică*, părăsind ori ce acţiune politică centrifugală.

Nu vom tăgădui *Vaticanului*, autoritatea *spirituală* mondială de care se bucură şi care desigur poate influenţa oamenii şi în ordinea *politică*. Din acest punct de vedere prietenia Papalităţii ne poat fi utilă.

Ne întrebăm însă, dacă este normal să se atribuie *Concordatului* astfel de efecte miraculoase? Mai întâi, pentru că Vaticanul, deşi constituit acum în Stat suveran, n'are cuvânt în chestiunile politice internaţionale, fiind exclus din *Societatea Naţiunilor* prin tratatul politic recent încheiat cu Italia.[1]

Al doilea, nu putem fi atât de naivi să ne imaginăm, că, în materie de *politică naţională*, Ungurii noştri ar consimţi să rupă firele intime ce-i leagă, printr'o tradiţie milenară, de *Budapesta*, spre a se arunca fericiţi în braţele *Vaticanului*, atât de îndepărtat şi mai ales atât de *internaţional*.

Dealtfel, dovada imediată ne-au servit-o prin protestul solemn împotriva *Concordatului*, act cu substrat eminamente *politic* şi nu religios, căci i s'au asociat şi maghiarii *protestanţi*.

Iată indicaţiuni cari ne demonstrează, că solidarizarea catolicilor minoritari cu Sfântul Scaun, scontată cu atâta siguranţă, nu este altceva decât o greşită şi primejdioasă iluzie politică.

Ca partizani ai doctrinei *realiste*, preferăm să ne bizuim tot pe credinţa mai solidă, că siguranţa hotarelor noastre politice, rezidă exclusiv în forţa naţională *armată* şi în menţinerea neştirbită a *Tratatelor de pace*.

S'a mai relevat ca un merit, că suntem *cea dintâi* Ţara ortodoxă, care am izbutit să frângem o tradiţie seculară, întrând în legături diplomatice cu *Scaunul papal*. Valoarea acestui „merit" nu este tocmai încântătoare, probă ostilitatea opiniei publice, dar în plus afirmaţia nici nu este exactă, întru cât ţări mai ortodoxe decât a noastră, încheiară de mult asemenea Concordate, ca d. p. *Rusia* la 1847 şi Serbia în 1914.[2] Convenţia celei din urmă, ratificată în Maiu 1915[3] este şi astăzi în vigoare.

Este în sfârşit un ultim argument, care se invocă pentru a dovedi, că semnarea Concordatului profită Statului nostru. Cuprinderea catolicilor

---

[1] Cf. art. 24. Publicat la *Devoghel*, o. c. pag. 262.

[2] Cf. *R. Cândea*, Concordate. Cernăuţi 1922 p. 110 şi urm.

[3] Cf. *G. Goyau*, L'église libre dans l'Europe libre, Paris, ed. II 1920 pag. 107: ...en mai 1915 le guvernement de Benoît XV ratifiât avec le cabinet serbe, ce Concordat...

minoritari în aceeaş organizare bisericească cu catoliciì *români*, fapt politic important, care asigură influenţa celor din urmă şi va duce cu timpul la *naţionalizarea catolicismului* din România.

Perspectiva astfel zugrăvită este de sigur frumoasă, şi pentru acest cuvânt am avea motive să privim cu simpatie încheierea Concordatului. Mărturisim însă, că nu prea avem încredere în realizarea ei.

Intâi, pentru că, vechiul catolicism *minoritar* este incontestabil mai cult, mai rafinat şi mai bine organizat, cu o conştiinţă naţională superioară catolicismului *român*, care deci nu-l va putea domina pe celălalt.

Al doilea, concentrarea celor două rituri nu s'a înfăptuit într'o alcătuire organică integrală, ci mai mult în ordinea *economică*, administrând în comun «*Patrimoniul sacru*» şi „*Fondul religionar şi de studii*“. Aceste averi însă cu greu vor fi puse în serviciul unei politice *naţionale*, fiindcă destinaţia lor precisă este să susţină şi să întărească *catolicismul papal*, obiectiv care mai curând *uneşte*, decât să divizeze cele două rituri.

Atunci, ne întrebăm la ce se reduce valoarea Concordatului şi cui profită încheierea lui?

Răspunsul l-am putea descoperi în următoarea confesiune a organului *Mitropoliei* din Blaj:

„Prin această convenţiune de ordin internaţional, catolicismul câştigă un nou temeiu de siguranţă pentru existenţa şi activitatea sa din România, iar Biserica noastră particulară, română-unită, se readuce, şi pe calea unei legi a Ţării, în comunitatea de interese a Bisericii romane, de care voia s'o despartă cunoscuta dispoziţie din art. 21 al legii Cultelor, care o prezintă drept un cult deosebit de celelalte culte catolice din Ţară“.[4]

Aşadară e limpede. Concordatul asigură: *expansiunea Catolicismului* şi *internaţionalizarea unei Biserici*, pe care Constituţia noastră o decretase instituţie *naţională*.

In paguba cui? Evident, în a celeilalte părţi contractante, care din nefericire este *Statul naţional ortodox*.

Dacă subtile considerente politice, mai presus de comprehensiunea noastră, au determinat pe exponenţii Statului să consimtă la încheierea acestei convenţiuni, *Biserica ortodoxă*, în conştiinţa ei de păstrătoare consacrată a *tezaurului sufletesc* al neamului nostru, regretă de a nu-i putea face o asemenea onoare.

Consecventă cu tot trecutul său de aprigă luptă şi de nobile sbuciumări, ea îşi simte datoria imperioasă de a se menţinea fără şovăire pe înălţimile curate ale *unităţii noastre naţionale*, stăpânită de acel puternic sentiment istoric, că numai păzirea ei neştirbită poate garanta tăria Statului şi strălucirea neamului românesc.

Iulie 1929.

Dr. I. Mateiu.

[4] Apărută în ziarul «*Unirea*» din Blaj Nr. dela 1 Iunie 1929.

Desvelirea Monumentului Regelui Ferdinand I la Orăştie

Conform hotărârilor trimise de guvern, inaugurarea Monumentului M. S. Regelui FERDINAND I din Orăştie, se va face, în mod irevocabil, în dimineaţa zilei de Duminecă 17 Noemvrie 1929.

Nu se trimit invitaţiuni nouă.

Toate acele invitaţii care s'au făcut pentru ziua de 14 Octomvrie 1929, rămân în valoare.

La serbare va lua parte întreaga **Familie Regală** *şi* **Inalta Regenţă.**

*

— La ora 11 se face desvelirea. La ora 1 Familia Regală şi Inalta Regenţă se retrag la gară, unde-i aşteaptă masa în trenul Regal.

Poporul nostru va da negreşit strălucire serbării, aducând închinare slăvitului Rege, a cărui Monument se desvălue, şi vredni cei lui tovarăşe din zilele mari ale războiului de liberarea noastră, Maiestăţii Sale Reginei MARIA.

Ziua Onomastică
M. S. Regelui Mihai I

Cu tradiţionala însufleţire românească a fost sărbătorită în Sibiu la ziua Sf. Arhangheli onomastica Maiestăţii Sale Regelui Mihai I. In zorii zilei pe toate edificiile publice şi casele particulare au fost arborate drapele naţionale.

In catedrală, după terminarea Sf. Liturgii, la ora 11 s'a slujit Te Deum din partea preoţimii catedralei, iar cuvântarea ocazională a fost rostită de părintele protopop militar Dăncilă.

La acest act solemn au luat parte dnii ofiţeri superiori din garnizoană în frunte cu dl general Mihăeiescu, şi şefii autorităţilor civile în frunte cu dl prefect Dr. C. Ştefan, membrii Consiliului mitropolitan şi arhiepiscopesc, profesori şi elevi dela institutele de învăţământ, şi un număr însemnat de credincioşi.

In faţa catedralei era postată o companie de onoare a regimentului 90 Infanterie, cu drapelul şi muzica militară.

In toate bisericile arhiepiscopiei de Alba Iulia şi Sibiu, în ziua Sf.-lor Arhangheli, s'au rostit rugăciuni fierbinţi pentru îndelunga viaţă şi sănătate a Maiestăţii Sale.

Carte de folos
— Cugetări şi maxime pentru viaţă —

Prea Sfinţitul arhiereu Nifon Criveanul, vicarul sf. episcopii a Râmnicului Noului Severin, a publicat de curând un frumos volum de *Cugetări şi maxime pentru viaţă* (384 pagini, 80 lei), care poate fi de mare folos tuturor păstorilor sufleteşti şi altor intelectuali.

Autorul dă, în prefaţa cărţii, unele lămuriri şi, între altele, spune următoarele:

De câte ori am citit o carte, sau o revistă, mi-a plăcut să însemn cugetarea adâncă, gândirea înaltă, maxima înţeleaptă, comparaţia frumoasă şi observaţia dreaptă ce-am întâlnit şi care m'a mişcat şi înălţat sufleteşte. Şi am ţinut să le scriu, pe multe din ele, într'un caiet anume făcut pentru acest scop.

Şi adesea, în zilele vieţii mele, am răsfoit filele acestui caiet de culegeri şi-am trăit ore întregi, sorbind din parfumul acestor cugetări: Intocmai cum ne place să umplem încăperile casei noastre cu glastre şi vase cu flori şi să trăim în mijlocul lor, sorbindu-le parfumul şi desfătându ne de frumuseţea lor.

Acum, iată mă hotărăsc să tipăresc aceste cugetări, la care adaug multe altele, culese în timpul din urmă.

Nu sânt numai cugetări, ci şi maxime, reflexiuni, proverbe, sentinţe şi meditaţii, din diferiţi filosofi, cugetători, înţelepţi ai lumii, poeţi, scriitori, moralişti, predicatori şi bărbaţi de stat, din toate timpurile şi din toate ţările. La acestea am adaus citaţiuni biblice din Vechiul şi Noul Testament, adevărate mărgăritare de mult preţ.

Scopul tipărirei acestei culegeri este a pune la îndemâna cititorului, ca într'un manual de educaţie, un imens număr de maxime şi cugetări, care să-i slujească de dreptar şi călăuză în viaţă, care să-l poarte pe drumul păcei, şi al desăvârşirei, către hotarele Impărăţiei mântuirei şi fericirei veşnice.

Nădăjduesc, ca lectura acestor cugetări sai dea o noţiune mai justă despre menirea înaltă a vieţii omeneşti, să-l lumineze asupra datoriilor sale ca om şi creştin, să-i sădească în inimă simţiminte frumoase, să-i inspire mai multă încredere, entuziazm şi optimism în viaţă, să-l facă mai bun şi mai drept.

Intenţionat am înlăturat cugetările, care duc la deznădejde, amărăciune, scepticism şi pesimism.

Am aşezat aceste cugetări — care privesc viaţa individuală şi socială a omului, viaţa religioasă şi morală a sa, viaţa familiara şi cetăţenească, sănătatea trupească şi sufletească a fiinţei sale, buna stare şi fericirea sa, — le-am aşezat, zic, după cuprins şi în chip alfabetic, ca să poată fi mai uşor căutate şi folosite.

Tipăresc această culegere de cugetări încredinţat fiind, că poate să fie de folos oricărui om, căruia îi mai rămâne timp de citit şi meditat, care e frământat de dorinţa de a se cultiva cât mai mult, de a deveni mai bun şi mai drept — mai om — de-a se ridica o treaptă mai sus pe calea desăvârşirei.

Poate fi de folos în deosebi mamelor în educaţia copiilor lor; profesorilor, institutorilor, învăţătorilor şi educatorilor, în îndrumarea şcolarilor lor.

Predicatorii şi oratorii pot găsi cu înlesnire un foarte bogat material pentru cuvântările lor.

Orce om, în orce împrejurare a vieţii s'ar afla, ar putea găsi, în această culegere, o cugetare, sau alta, care să se potrivească stării lui sufleteşti, nevoilor vieţii sale, care să fie pentru el un îndemn la lucru, o chemare la datorie, un cuvânt de încurajare în greutăţile vieţii, o mângâere în zilele de suferinţă, o îndrumare în şovăelile şi răspântiile vieţii, o nădejde în clipele de amărăciune şi deznădejde, o rază de lumină în întunericul nedumeririlor, un reazim în slăbiciunile fiinţei sale, o punte de scăpare în orele de primejdii.

Se poate, ca prin aceste cugetări să fie unele mai puţin frumoase şi puternice ca altele, dar nici una nu poate face rău, sau aduce descurajare.

Prin felul lor de-a fi scurte şi precise, şi foarte frumoase, par'că vorbesc sufletelor noastre, doritoare de pace şi reculegere, mai mult decât o carte întreagă.

Adevărul lor se impune mai mult, pare mai grav, mai sentenţios, mai izbitor şi mai bogat în înţelepciune!

Se sapă par'că în inima şi mintea noastră, rămâne în noi, ne vorbeşte tot timpul, ne convinge, cedăm şi-l urmăm.

Aceste cugetări pot avea înrâurire binefăcătoare, hotărâtoare asupra vieţii şi soartei noastre.

Am cules depe plaiurile şi câmpurile literaturilor din întreaga omenire, unele din cele mai frumoase, mai răzătoare şi parfumate flori de gândire şi cugetare omenească, pe care le-am legat într'un bogat mănunchi, ce bucuros îl ofer tuturor celor ce doresc să-l primească...

INFORMAŢIUNI

Desminţire. Unele ziare au anunţat că Congresul Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna», ţinut la Alba-Iulia în 6—7 Noemvrie a. c., ar fi cerut între altele încadrarea integrală a clerului în statutele funcţionarilor publici. Mai departe ca salariile preoţilor şi ale funcţionarilor eclesiastici să se plătească de-aci nainte direct de către organele de stat şi nu prin consiliile eparhiale.

Dăm cea mai categorică desminţire acestor neadevăruri. Congresul Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna», în toate desbaterile şi desideratele sale a stat pe punctul de vedere legal şi tradiţional al autonomiei bisericeşti. In consecinţă a cerut spor de *întregire* de salar, plătit şi pe mai departe *de către consiliile eparhiale.*

De altfel desideratele congresului, în forma lor autentică, se vor publica în «Tel. Român».

Biroul Asociaţiei clerului «Andrei Şaguna».

Implinirea unui an de guvernare s'a sărbătorit Duminecă în 10 Noemvrie, din partea partidului naţional-ţărănesc, prin numeroase întruniri publice, ţinute în diferitele oraşe ale ţării.

Cu scrisoarea a 12-a, din 9 Nov. 1929, adresată de dl ministru al agriculturii către plugari, se închee şirul scrisorilor cu preţioase învăţături şi îndemnuri menite să trezească sufletul ţărănimii şi să-l pornească pe drumul cugetării şi luminării agricole. Terminând cu vorbele: *«Lumină! cât de multă lumină!* dl ministru sfătuieşte plugărimea: să înveţe cât mai bine meseria agriculturii, aşa cum o cer timpurile de azi şi să se străduească la o cât mai bună organizare pe urzeala cooperaţiei şi sindicatelor agricole.

(141) 2—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criț**, protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenții vor înainta cererile și documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighișoara în terminul prescris, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Oct., 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial din Criț.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 589/1929. (139) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Cristian**, protopopiatul Branului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.
2. Sesiune parohială 13 jugăre 1073° □ pământ arabil.
3. Stola obișnuită în protopopiat și aprobată de Prea veneratul consiliu arhiepiscopesc.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile, însoțite de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran, în terminul arătat, și au voie a se prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Sohodol-Bran, 28 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc al Branului în înțelegere cu consiliul parohial.

George Babeș
adm. protopopesc.

---

(140) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Grânari**, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Întregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Casă parohială cu pendințele necesare.
3. Sesiune parohială de 5 jug. 150 st. □ plus o grădină de 800 st. □ cu pomi roditori.
4. Câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăs) dela fiecare fum de casă.
5. Stola obișnuită în tract.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite cu acte acestui oficiu protopopesc, în termenul legal, — urmând a se prezenta în parohie — pe lângă observarea dispozițiunilor reglementare, — pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu Consiliul parohial din Grânari.

Cohalm (Rupeni), 30 Oct. 1929.

Alexandru Brotea
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Știri și fapte:* Dată menținută, Bugetul, Preoțimea și politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului și vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitații canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioșilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoțimii, Ziua temperanței, Congres, Asociația preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Școalele confesionale, Recreare și meditație religioasă, Școlare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres național bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeș. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locașuri de închinare: *Mănăstirea Neamțului.* — *Satana și bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe ușa unei biserici. — *Moș Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă și rugăciune,* viața unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din viețile Sfinților: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înființăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoțitorii buni; 4. Grijiți de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paștile în 1929); 6. Coruri bune bisericești; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credința creștină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creștin? — Glume.* — Târgurile. Anunțuri ș. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locașuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, județul Făgăraș. *Sf. Mănăstire a Neamțului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** și M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Șematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poștale.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Redactor responsabil Dr George Proca

Editura și Oparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 16 Noemvrie 1929 Nr. 80

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-biseri

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congresul Asociației clerului „Andrei Șaguna" la Alba-Iulia

In ziua a doua a congresului Părintele arhimandrit *Moruşca* a ținut o interesantă conferință despre organizarea misionarismului, înfățișând o serie de considerațiuni de ordin teoretic și precizând în acelaș timp și mijloacele practice pentru punerea în aplicare a acestei nouă chemări a bisericii ortodoxe.

A arătat că este necesar, ca adunarea generală a preoților să se identifice cu întreagă problema misionarismului.

Păr. Vască, rectorul Academiei teologice din Cluj, face câteva observații în legătură cu problema misionarismului.

Forurile superioare bisericești trebue să aprecieze toată importanța misionarismului și să-i asigure mijloacele materiale.

Protopopul Opreanu spune: Am început să facem misionarism după ce multe posturi de pe frontul bisericesc au fost ocupate de vrăjmași. In afară de dușmanii declarați mai avem alții tot atât de primejdioși: pe intelectualii indiferenți față de religie. Trebuie să trezim conștiința religioasă a poporului.

Vorbitorul a cerut pe seama misionarilor fondurile necesare existenței și toate publicațiile dezideratelor și a problemelor care agită spiritele.

Dl Dr. V. Bologa, consilier mitropolitan, se declară pentru punerea în aplicare a proiectului elaborat de arhimandritul Moruşca, cu privire la misionarism.

Dl Dr. Enciu, delegatul ministerului cultelor, spune că preoții misionari sunt salariați ca funcționari administrativi ai bisericii întru cât au existat anumite considerațiuni peste cari nu s'a putut trece.

Arhimandritul Moruşca recomandă preoților să nu se sperie de planul elaborat și să încerce cu stăruință să-l puie în aplicare.

MOȚIUNE:

Părintele *Șt. Meteș*, propune următoarea *moțiune* care este primită cu aplauze:

«Asociația «Andrei Șaguna» a clerului ortodox român din Transilvania, întrunită în congresul din al 10-lea an după întemeierea României Mari, în cetatea de suferință și ideal național, în Alba-Iulia, făcând și un examen riguros al muncii pentru biserică și neam, clerul ortodox crede că grăieşte numai adevărul când afirmă:

Biserica ortodoxă și slujitorii ei dela plămădirea poporului român au stat alături de el, contopindu-se cu durerile și aspirațiile lui. Numai în acest oraș, unde sântem adunați, au păstorit doi mitropoliți, Ilie Iorest și Sava Brancovici, martiri și eroi, pentru apărarea credinței ortodoxe și eliberarea poporului român. N'a fost o mișcare de eliberare în sens ortodox ori național, unde preoții noștri să nu fi stat în fruntea acțiunilor și a tuturor sacrificiilor. Câți dintre ei n'au suferit temnițe grele, chinuri extraordinare, moarte chiar, pentru iubirea lor neprihănită pentru credința strămoșească și pentru neam. Preoții ortodocși din Transilvania dealungul veacurilor cu ochii la cer au fost necontenit răspânditori de lumină în sens național și dărâmători de granițe cari nu puteau zăbovi și opri ca peste culmile Carpaților sufletele românești să comunice împreună și să se înfrățească.

Până în veacul al XIX preotul ortodox român a fost conducătorul exclusiv al poporului român din Ardeal, al cărui suflet l-a prelucrat în sens evanghelic făcându-l bun, nobil și darnic, îndărătnic la muncă și cinste, tolerant cu toții chiar și cu dușmanii săi, neuitând binefacerile, ca și nedreptățile pornite dela alții.

Biserica ortodoxă și preoții ei, cari n'au căutat niciodată ajutor în afară de țara lor la dușmanii noștri de credințe și neam au fost factori principali ai trudei de mai multe secole pentru realizarea unității politice a tuturor Românilor.

In deplină cunoștință de marele rol ce l-a jucat biserica ortodoxă cu slujitorii ei la înfăptuirea României Mari, congresul, cu adânc regret constată, că guvernele țării în timp de 10 ani n'au dat atențiunea cuvenită bisericii noastre. In detrimentul ei au întărit alte confesiuni cari până eri au luptat pe față contra neamului nostru.

Congresul condamnă orce încercare de politicianizare a bisericii, care are un scop cu mult mai măreț, decât a servi partidele, cari uită prea des marile interese colective pentru a-și servi partizanii.

Congresul ține să afirme, cu tărie că biserica și preoțimea în frunte cu arhiereii va lupta pentru câștigarea drepturilor sale în statul român, la creiarea și susținerea căruia a contribuit și nu vor înceta a contribui mai mult ca oricine, prin munca și sacrificiul lor devotat și permanent».

După entuziasta primire a acestei moțiuni, secretarul general al Asociației N. Colan, rectorul Academiei teologice din Sibiu face o sumară expunere asupra activității desfășurate de Asociația clerului «Andrei Șaguna» în decursul celor zece ani de existență, prezentând congresului, spre aprobare, următoarele desiderate:

I. Salarizarea preoțimii

Anul acesta s'a sărbătorit, cu solemnitatea cuvenită, împlinirea unui deceniu dela înfăptuirea idealului național.

Țara mărită cu ajutorul lui Dumnezeu și cu jertfelnica vitejie a ostașilor noștri, a desfășurat în acest deceniu un efort uriaș, de consolidare și de progres.

Biserica neamului, ca nici o altă instituție, și-a dat prețiosul său concurs la această operă de consolidare a Statului. Statul, în schimb, trebue s'o mărturisim cu durere, nu totdeauna și-a dovedit suficienta sa solicitudine față de slujitorii altarului. Fiind tagma cea mai năpăstuită în trecut, preoțimea a rămas și după unire cea mai sgârcit răsplătită pentru opera de zidire sufletească pe care o săvârșește în mijlocul poporului — de bună seamă și în folosul statului.

In repețite rânduri s'au făcut intervenții ca statul să sporească întregirea de salar dată preoțimii.

Intervențiile n'au avut un rezultat echitabil. Preoțimea, mai mult decât înțelegătoare față de greutățile financiare ale statului, a răbdat și a așteptat.

Este timpul ca ea să fie răsplătită, măcar în marginile posibilității, pentru apostolatul ce-l desfășoară, bine știind că odată pusă la adăpostul grijilor materiale ea își va putea pune energia cu atât mai mult în slujba luminării și povățuirii norodului. Câștigul sufletesc al statului, pe urma acestei intensificări a apostolatului preoțimii, va fi — suntem convinși, — mult mai mare, decât prezumptiva pierdere materială pe care-o scontează prin sporirea întregirii de salar, dat preoților.

Deaceea congresul cere, ca *statul să-și împlinească o veche datorință față de slujitorii altarului sporindu-le întregirea de salar în conformitate cu pregătirea lor și cu importanța operei ce-o săvârșesc pentru consolidarea și progresul statului.*

Aceasta însemnează ca preoțimea să fie salarizată după normele salarizării corpului didactic de diferite grade, și anume:

a) Preoții absolvenți ordinari ai teologiei, cu opt clase de liceu și bacalaureatul să fie echivalați cu profesorii titulari dela școalele secundare.

b) Preoții absolvenți ai teologiei, cari au ca pregătire la bază numai opt sau șease clase să fie echivalați cu profesorii dela școalele secundare profesionale și gimnazii.

Preoții cu pregătire mai puțină să fie socotiți alături de învățătorii titulari, bucurându-se toți de toate adaosele de scumpete, statorite prin legea de armonizare.

2. Să se recunoască și preoților a V-a gradație de merit ca și corpului didactic.

3. Să se întregească cu porțiune canonică de 32 jugăre toate bisericile și să se transcrie pe numele bisericii, căci altfel nu este o proprietate a ei.

4. Veniturile sesiunilor să fie detrase din salariile preoților, în cazul când preoțimea ar fi încadrată după normele mai sus statorite.

5. Unde nu sunt case parohiale, parohia să fie obligată a plăti preotului un salariu corespunzător situației.

6. Unde sunt păduri bisericești, comunale și de stat să se asigure prin lege preoților 6 stânjini de lemne, așa după cum este uzul la alte confesiuni.

7. Corpul preoților misionari să fie încadrat cu salarii egale cu clerul din administrația centrală, recunoscându-li-se gradațiile după anii de serviciu. In acest senz soluționată salarizarea, preoțimea se va simți îndemnată a săvârși fără nici o taxă serviciile obligatorii tuturor credincioșilor.

II. Plata întregirii dela Stat

Biserica ortodoxă română este organizată — după prevederile Constituţiei — pe bazele autonome. In vârtutea acestei organizări ea are dreptul de a-şi angaja, plăti şi dimite, sau pensiona pe slujbaşii săi. Drept recompensă pentru serviciile preţioase pe cari le aduce clerul, prin apostolatul său, Statului, acesta s'a obligat să ajute instituţia sacră cu mijloace materiale, între altele şi prin întregirea de salar pe care o acordă preoţilor.

Această întregire de salar însă e cu dreptate şi conform legii să o dea statul preoţilor prin autoritatea bisericească şi nu direct. Aşa s'a şi întâmplat până acum în Mitropolia Ardealului.

S'au exprimat însă dorinţe — tocmai din partea unor preoţi din altă parte a ţării — ca salariile *să se plătească de către stat direct* prin administraţiile financiare sau prin percepţii.

Această cerere este în vădită contradicţie cu principiul autonomiei, care stă la temelia organizaţiei noastre bisericeşti şi care pretinde în chip logic, ca salariile preoţilor să se plătească prin autoritatea bisericească, sub a cărei jurisdicţie directă stă clerul. Numai procedându-se în felul acesta se respectă un principiu, pentru izbânda căruia în noua organizare bisericească s'au risipit atâtea înţelegătoare eforturi.

III. Modificarea legii cultelor

Ratificarea Concordatului de către parlamentul român a stârnit, după cum şi era de aşteptat, protestul unanim al întregei Biserici ortodoxe. Un protest pe cât de îndreptăţit, pe atât de liniştit şi de plin de demnitate.

Totuşi spre surprinderea generală guvernul a crezut că are un motiv serios, să schimbe legea cultelor la art. 6, prevăzând sancţiuni speciale pentru slujitorii Bisericii cari s'ar deda la acte de tulburare a ordinei publice. Asemenea sancţiuni au şi fost aplicate unor preoţi, cari au protestat împotriva Concordatului, în faţa poporului credincios adunat în Biserică.

Preoţimea noastră, mai mult decât oricare alt corp de slujbaşi, pus în serviciul unei instituţii publice a fost şi este un element de disciplină şi de educaţie cetăţenească în viaţa de stat.

Simţul ei de disciplină şi ponderată atitudine politică izvoreşte din respectul faţă de legi, dar mai ales din îndemnurile Evangheliei.

Atitudinea preoţilor noştri în viaţa publică nu a reclamat şi nu reclamă dispoziţii ca cele introduse de curând în legea cultelor. Tocmai de aceea modificarea adusă acestei legi este cu drept cuvânt socotită ca o jignire la adresa slujitorilor altarului şi ca o măsură cu atât mai primejdioasă cu cât ea poate fi întrebuinţată pe viitor ca un temeiu legal pentru nedrepte vexaţiuni stârnite de prea puţin înalte interese politice, de partid.

Pentru aceste motive Congresul cere cât mai urgenta abrogare a modificării aduse legii cultelor, modificare publicată în Nr. din 3 August al Monitorului Oficial.

IV. Desfiinţarea Ministerului Cultelor

Ministerul Cultelor a fost înfiinţat la timpul său pentruca statul să aibă un organ special prin care să supravegheze şi să îndrumeze executarea legilor privitoare la raporturile dintre diferitele culte şi dintre acestea şi stat. El avea misiunea de a controla felul în care cultele pun în practică deopotriva libertate şi protecţiune pe care le-o acordă statul şi să-şi dea tot concursul pentruca aceste să poată împlini cât mai desăvârşit opera de disciplinare şi luminare a sufletelor, îndrumându-le spre idealurile superioare ale vieţii omeneşti.

Prin înfiinţarea unui departament al Cultelor statul recunoştea covârşitoarea importanţă a acestor culte şi temeiul cât mai largului sprijin de care ele sunt vrednice.

De aceea înfiinţarea ministerului de culte a şi fost întâmpinată cu justificată bucurie de toată suflarea înţelegătoare.

Tot aşa de justificată a fost însă şi nedumerirea ţării — şi 'n deosebi a clerului — la vestea că actuala cârmuire a desfiinţat acest minister, problemele lui fiind date în competenţa unor direcţiuni din alte ministere.

Faptul echivalează — dacă nu cu o lovitură dată cultelor — şi mai ales celui ortodox — cel puţin cu scăderea importanţei şi omagiului de care au fost învrednicite aceste culte de către stat, până acuma.

Legea prin care se desfiinţează ministerul cultelor marchează un moment trist în politica ţării româneşti. Ea nu foloseşte nici Bisericii, nici Statului. Deaceea preoţimea ortodoxă din Ardeal, solidară cu cea din restul ţării refuză să creadă în durabilitatea ei. Cere menţinerea Ministerului de culte menit să ducă mai departe opera abia începută în primul deceniu de viaţă nouă în România Mare.

V. Pensionarea

Dată fiind starea de mizerie în care se găsesc preotesele văduve precum şi fiii lor, pe urma pensiilor mai mult decât derizorii pe cari le primesc,

Mai departe, date fiind tristele perspective pe cari le au preoţii în caz de pensionare după actualul regulament al pensiilor,

Congresul hotăreşte, ca Biroul Asociaţiei să intervină la autorităţile în drept, cerând ca acestea să ia măsurile cuvenite şi imediate, pentru ca preoţimea şi tot personalul eclesiastic să fie pensionat în mod echitabil.[1]

VI. Memoriul preoţimii din protopopiatul Abrudului

Congresul examinează apoi memoriul prin care preoţimea din protopopiatul Abrudului arată starea de mizerie materială în care e condamnată să-şi desfăşoare activitatea pastorală, din pricina sărăciei parohiilor din munţi şi a complectei lipse de sesiuni parohiale în această parte a ţării.

Congresul hotăreşte să se facă demersurile cuvenite la autorităţile în drept, ca acestea să exopereze un spor de salar extraordinar pentru preoţimea din ţinuturile cu o situaţie materială similară celei din Munţii apuseni.

Congresul a reales apoi vechiul comitet în frunte cu părintele consilier eparhial *Dr. Gh. Ciuhandu.*

[1] *Acestea* sânt hotărârile congresului preoţesc dela Alba-Iulia, şi nu prăpăstiile pe care le publică ziarul «Curentul».

Sfinţirea bisericilor din Romaneşti şi Adămuş

Simţul de pietate creştinească a poporului faţă de sf. biserică şi faţă de aşezămintele ei se manifestă în mod vădit prin jertfelnicia acestui popor pentru ridicarea de altare noui, ca o mulţumită către Cel Atotputernic pentru harul şi binefacerile trimise asupra noastră, asupra neamului şi ţării pentru realizarea visului întregirii neamului între graniţele etnice.

Cetind ziarele şi revistele — zilnic cetim rapoarte despre manifestări de creştinească bucurie cu prilejul ridicării nouilor altare de închinare în foarte multe părţi ale mândrei noastre ţări. Arhiepiscopia noastră în anii din urmă a fost înzestrată cu zeci de biserici ortodoxe ca tot atâtea citadele ale legii strămoşeşti date destinaţiunii lor, prin rugăciunile I. P. S. Sale Mitropolitul nostru Nicolae sau a Arhiereului nostru Vasile.

Zidirile bisericilor sunt un semn de înaintare şi desvoltare morală religioasă a poporului, iar sfinţirile bisericilor de către arhierei sunt acte de o rară şi înălţătoare manifestare a credinţei ortodoxe, acte de o adevărată bucurie pentru toţi credincioşii, acte de solidaritate creştină ortodoxă.

O astfel de frumoasă manifestare s'a făcut cu ocazia sfinţirei bisericilor din filiile Romaneşti şi Adămuş, tractul Târnava, prin Prea Sfinţia Sa arhiereul *Vasile*, vicarul mitropoliei Ardealului, ca mandatar al I. P. S. Sale Mitropolitului nostru Nicolae, care în acelaş timp avea să târnosească trei biserici noui din Valea Jiului.

Spre a îndeplini dorinţa credincioşilor din numitele filii P. S. Sa Arhiereul Vasile însoţit de consilierul mitropolitan Dr. Vasile Bologa, de consilierul arhiepiscopesc Virgil Nistor, diacon Ion Circov şi un cor compus din 12 studenţi ai Academiei teologice, a plecat în dimineaţa zilei de 8 Noemvrie, ziua sf. Arh. Mihail şi Gavril spre comuna *Romaneşti.*

Inainte de întrarea în matera Blăjel P. S. Sa a fost întâmpinat de un banderiu de călăreţi, cari l-au însoţit până în filie. In capul satului fanfara saşilor întâmpină pe P. S. Sa şi-l însoţeşte până la ieşirea din sat. In mijlocul satului, la poarta de triumf cu verdeaţă, flori, covoare şi steguleţe, copii de şcoală cu învăţătorii în frunte, poporul adunat în număr mare, români şi saşi, în frunte cu notarul şi primarul satului, îl întâmpină pe P. S. Sa cu strigăte «să trăiască»! P. S. Sa coboară din automobil, iară păr. administrator protopopesc Petru Medeşanu binevenţează cu cuvinte alese P. S. Sa. Preotul gr.-cat. Ion Popeneci îl binevenţează în numele bisericei sale, iară notarul P. Joia în numele comunei. P. S. Sa mulţumeşte cu voce blândă pentru frumoasa primire ce i s'a făcut şi dă câteva poveţe poporului, apoi le împărtăşeşte arhierească binecuvântare.

In sunetul clopotelor ambelor biserici din matera, P. S. Sa cu suita pleacă spre filie, situată 4 km. depărtare pe un deal, astfel, că bisericuţa cea nouă, zidită din strădania jertfelnică a 28 de familii, cari au cheltuit cu zidirea şi împodobirea ei peste 410,000 Lei fără material cărămidă, nisip, muncă etc., se vede la orizont, dominând platoul ce se ridică în faţa noastră. Alături de ea şcoala în stare foarte bună.

In mijlocul satului, la poarta de triumf este binevenţat de fiul satului studentul în teologie Roman, căruia îi mulţumeşte P. S. Sa în câteva cuvinte binesimţite apoi pleacă spre biserică. In uşa bisericei e primit cu sf. evangelie şi crucea, pe lângă o scurtă cuvântare de bineventare din partea preotului locului Aurel Scutea mulţumindu-i P. S. Sale că a binevoit a da ascultare dorinţei credincioşilor de a le târnosi biserica. După răspunsul arhieresc P. S. Sa intră în biserică şi purcede la actul sfinţirei, asistat de suită, de preoţii P. Medeşanu, V. Scutea, I. Scumpu, V. Ţetcu, V. Negrea şi A. Scutea.

Actul sfinţirii s'a făcut cu toată solemnitatea prescrisă după ritualul bisericei noastre, în prezenţa a o mulţime mare de credincioşi din filie şi matera, fără deosebire de confesiune şi din satele din jur precum şi intelectuali din împrejurime. Bisericuţa nu putea cuprinde mulţimea mare de credincioşi, din cari mare parte au fost nevoiţi a sta în ograda bisericei.

După ocolirile prescrise, sfinţirea apei, îndeplinirea actului sfinţirei şi ungerea cu sf. Mir şi stropirea cu apă sfinţită a bisericei P. S. Sa a oficiat sfânta Liturghie. Terminând cu rugăciune de mulţumită pentru Regele Mihai I.

La finea Liturghiei P. S. Sa a ţinut poporului care a putut intra în sf. biserică o înălţătoare cuvântare de ¾ de oră despre adevărurile divine, despre scopul vieţii noastre privită prin prisma creştinismului, lăudând jertfelnicia faţă de casa Domnului a credincioşilor cari deşi puţini, dar tari în credinţă au făcut mari jertfe ca să poată ridica acest loc de închinare lui Dumnezeu, şi care faptă poate servi de pildă şi altor parohii mai mari şi mai înstărite ca această filie. Cuvântarea a făcut o adâncă impresie

asupra celor prezenţi, fiind ascultată cu viu interes.

A urmat stropirea credincioşilor şi împărţirea anaforei, terminându-se serviciul abia la ora 1½ p. m. După terminarea Liturgiei s'a luat masa comună în casa epitropului Roman. Seara a avut loc în şcoală un festival aranjat de intelectualii din filie şi materă, cu declamaţii, cântări şi o piesă teatrală, la care şi-a dat concursul şi corul studenţilor în teologie.

La întoarcere în biserica din Blăjel s'a făcut o scurtă rugăciune, după care P. S. Sa a împărtăşit credincioşilor cari umpleau bisericuţa modestă sfaturi şi învăţături scoase din isvorul cel nesecat al Evangheliei Domnului, îndemnându-i să urmeze pilda credincioşilor din filie, ridicând în timpul cel mai apropiat o biserică potrivită cu fruntaşa comună.

Era întunerec când P. S. Sa a părăsit comuna îndreptându-se spre *Corneşti*, unde a rămas peste noapte cu suita sa, în casa ospitalieră a admin. prot. P. Medeşan, parohul locului.

La mijlocul satului, lângă poarta triumfală împodobită cu flori, deşi era deja aproape întunerec, aştepta o mulţime mare de popor de toate confesiunile, elevii şcolilor cu corpul didactic, autorităţile civile şi consiliul comunal. In numele comunei vorbeşte învăţătorul A. Mărginean, iar în numele parohiei unite preotul N. Platon. Le răspunde P. S. Sa.

A doua zi de Sâmbătă, 9 Noemvrie P. S. Sa însoţit de consilierul V. Nistor şi admn. protopopesc a făcut vizitaţie canonică în 5 parohii din tract.

Prima parohie vizitată a fost reşedinţa protopopească *Diciosânmărtinul*, unde în capela ortodoxă P. S. Sa a fost întâmpinat şi salutat de subprefectul judeţului Dr. Zileriu, în numele judeţului, de protopopul gr.-cat. Moldovan în numele I. P. S. Sale Mitropolit Vasile al Blajului şi al tractului, de prezidenta societăţii ortodoxe naţionale a femeilor române şi de dl I. Vulcuţ dir. şcolii medii, în numele parohiei şi consiliului parohial ortodox. Tuturor le răspunde P. S. Sa în cuvinte mişcătoare. Apoi ia parte la o şedinţă a consiliului parohial, discutându-se chestia terminării zidirei bisericei începute şi aflarea mijloacelor necesare şi chestia întregirei postului de protopresbiter. P. S. Sa a dat sfaturile de lipsă pentru ajungerea scopului.

De aici pleacă la *Căpâlna-de-sus*, parohie curat ortodoxă, unde satul întreg era pavoazat cu covoare şi brad. In mijlocul satului lângă splendida poartă triumfală e întâmpinat de satul întreg cu primarul satului, iară de aici până la biserica din deal era aşternut pe jos giolgiu alb pentru a trece P. S. Sa pe el. In uşa modestei dar curatei bisericuţe e întâmpinat de parohul locului E. Sămărghiţan, cu crucea şi evanghelia. După celebrarea unei scurte rugăciuni, P. S. Sa ţine o predică de ½ de ceas, lăudând tăria credincioşilor în credinţa strămoşească şi dându-le frumoase sfaturi şi îndemnuri. După aceasta s'a vizitat oficiul parohial, rămânând deplin mulţumit de cele constatate.

A treia parohie vizitată a fost *Bahnea*, comună mare, sediu de pretură cu mai multe confesiuni. In mijlocul satului, la poarta de triumf aşteptau elevii şi corpul didactic, primarul, notarul, şi mult popor de toate confesiunile cari întâmpină pe P. S. Sa cu aclamaţiuni de «să trăiască» iară o elevă îi oferă un splendid buchet de flori. In numele comunei îl binevintează notarul comunei Ieronim Ţentea, iară în numele corpului didactic directorul N. Laurenţiu. P. S. Sa le mulţumeşte pentru frumoasa primire ce i se face.

De aici porneşte cortegiul cu muzica în frunte la bisericuţa din dealul dela marginea satului, unde în uşa bisericei aştepta cu evanghelia şi crucea parohul locului I. Oprea şi 2 preoţi din jur. După o scurtă cuvântare de bineventare, la care răspunde P. S. Sa, se face un scurt serviciu divin, la finea căruia P. S. Sa, ţine poporului numeros o cuvântare, despre tăria credinţei şi roadele ei, combătând rătăcirea sectară, care a prins câţiva credincioşi de acolo şi-a dat multe îndemnuri şi sfaturi pentru o viaţă creştină şi plăcută lui Dumnezeu. Cuvântarea a făcut o adâncă impresiune asupra credincioşilor, cari umpleau biserica până la ultimul loc. Apoi s'a vizitat of. parohial, biblioteca parohială, pe cari le-a aflat în cea mai deplină ordine.

După masă a plecat la *Cetatea-de-baltă*, vechea ctitorie a lui Ştefan cel Mare. La marginea hotarului banderiu de călăreţi, care l-a însoţit până la biserică. In mijlocul satului la poarta de triumf poporul, cu elevii şcolilor, autorităţile comunale, în haine de sărbătoare aştepta pe P. S. Sa, primarul îl bineventează în câteva cuvinte în numele comunei, iară P. S. Sa îi mulţumeşte şi împărtăşeşte poporului arhiereasca binecuvântare. In uşa bisericei este primit de parohul locului V. Ţetcu, care prin cuvinte alese arată lupta ce au avut de purtat credincioşii pentru păstrarea legii strămoşeşti. Se slujeşte un scurt serviciu divin, după terminarea căruia P. S. Sa în o cuvântare mai lungă a împărtăşit sfaturi şi învăţături despre viaţa adevărată creştină şi împărăţia lui Dumnezeu, întărind pe credincioşi în credinţa strămoşească, pentru care au avut atâtea de îndurat în trecut.

In sunetul clopotelor şi în uralele credincioşilor a plecat spre *Bolan*, unde a sosit spre înserate. Cu tot timpul înaintat popor mult, cu consiliul parohial, elevii şcoalelor primare aşteptau în capul satului la poarta de triumf. In numele comunei salută pe P. S. Sa înv. N. Limbăşan, iară P. S. Sa îi răspunde în câteva cuvinte mulţumind de primirea făcută şi învită poporul la biserică. Era deja întunerec când se săvârşeşte vecernia de preotul local I. Scumpu, după care P. S. Sa, laudă strădania înaintaşilor pentru ridicarea unei aşa de frumoase biserici şi îi îndeamnă pe credincioşi ca să o şi împodobească cum se cuvine, căci este total lipsită de podoabă, pictură, icoane, odăjdii etc. Poporul cu nesaţ sorbea cuvintele de învăţătură şi sfaturile date de P. S. Sa. Apoi se face vizitarea of. parohial, pe care-l află în ordine. După o mică gustare în casa parohului, pe la ora 7 seara se întoarce P. S. Sa la Corneşti.

Ziua de 10 Noemvrie, era destinată pentru târnosirea bisericei din *Adămuş*, filia parohiei Corneşti-Ardeal, comună puternică cu români şi unguri şi 5 confesiuni. — P. S. Sa soseşte în comună însoţit de banderiu de călăreţi şi este primit în mijlocul satului la o splendidă poartă de triumf, de representanţii autorităţilor comunale, de învăţători, de preoţii unitar şi reformat, cari prin cuvinte de bucurie l-au bineventat, implorând binecuvântarea arhierească asupra lor şi a tuturor locuitorilor fără deosebire de confesiune şi naţionalitate. P. S. Sa mulţumeşte fiecăruia în parte pentru frumoasele cuvinte de bineventare, asigurând în special pe preoţii de altă confesiune, că vine să aducă cuvântul dragostei evanghelice între oameni spre a înainta în cele bune şi plăcute lui Dumnezeu.

In sunetul muzicei soseşte la biserica cea nouă unde este primit în odăjdii de parohul locului P. Medeşan, asistat de 5 preoţi din tract şi bineventează prin cuvinte alese pe P. S. Sa. După ce prin câteva cuvinte P. S. Sa mulţumeşte parohului, pentru cuvintele de bineventare, se purcede la actul sfinţirei.

In sunetul clopotelor se face încunjurarea de 3 ori a bisericei, cu cetirea evangheliilor prescrise, apoi întrând în biserică se face sfinţirea apei, aranjarea şi punerea moaştelor în sf. pristol, stropirea bisericei cu apă sfinţită şi ungerea cu sf. Mir după ritualul prescris. Apoi se oficiază sf. Liturgie. Au asistat la liturgie popor mult din loc şi jur, intelectuali din Diciosânmărtin şi jur, remarcând pe dnii I. Vulcuţ, dir. şcolii medii, A. Şerb, profesor cu soţia, căpitan de jandarmi Arifeanu cu Doamna, subrevizorul de control Il. Beian, etc., preoţii unitar şi reformat şi alţii.

Biserica nu putea cuprinde mulţimea credincioşilor adunaţi aşa încât mulţi au trebuit să stea în curtea bisericei.

La sfârşitul sf. Liturgii P. S. Sa a ţinut o cuvântare de ¾ de oră despre adevărurile eterne şi împărăţia lui Dumnezeu, despre credinţa adevărată care face ca să răsară măreţe lăcaşuri dumnezeeşti ca şi cel din această filie şi după ce laudă jertfele aduse de credincioşi şi în special a preotului P. Medeşan, care are meritul principal că s'a putut ridica cu mijloace destul de modeste aceasta biserică frumoasă şi cu multă pricepere împodobită, împărtăşeşte multe sfaturi şi îndemnuri pentru o viaţă creştinească. — Cuvântarea a făcut o adâncă impresie asupra celor prezenţi, cari mângâiaţi de cele auzite şi văzute plecau la casele lor.

A urmat stropirea credincioşilor şi împărţirea anaforei terminându-se serviciul la ora 12·30.

In localul de alături al serviciului agronomic s'a luat masa comună, la care s'au ţinut mai multe toaste. Pe la ora 4 p. m. P. S. Sa cu suita a părăsit comuna în uralele celor prezenţi.

Vizita P. S. Sale, în aceste locuri cari din timpuri necunoscute n'au fost vizitate de arhiereu, va rămânea neştearsă în inima credincioşilor şi va aduce roade îmbelşugate pentru vieaţa morală religioasă a credincioşilor din acele părţi. *Cronicar.*

INFORMAŢIUNI

Corpurile legiuitoare sânt convocate pentru ziua de astăzi, Vineri, 15 Noemvrie, când se deschide sesiunea ordinară 1929—1930 a adunării deputaţilor şi senatului.

Intregire. Ca întregire a raportului nostru din nrul trecut despre Congresul preoţesc dela Alba-Iulia amintim, că *Asociaţiunea* pentru literatura şi cultura poporului român a fost reprezentată la Congres prin membrul comitetului central dl *Dr. Vasile Bologa*, consilier mitropolitan. Dsa a salutat călduros membrii Congresului, din încredinţarea preşedintelui dl Vasile Goldiş.

Manifestaţie culturală în Cehoslovacia. Sâmbătă şi Duminecă, în 9 şi 10 l. c., s'au organizat sărbătoriri măreţe la Bratislava în cinstea României. In teatrul naţional din acel oraş s'a reprezentat Sâmbătă seara, în cadrul unui festival românesc, piesa lui Caragiale, *Năpasta*, ear Duminecă s'a inaugurat *Institutul slovaco-român*, şi s'a constituit comitetul său sub preşedinţia dlui senator Stodola, consul general onorific al României. Piesa Năpasta, tălmăcită în condiţii strălucite de artiştii teatrului naţional din Bratislava, a impresionat profund publicul, şi se va mai reprezenta în acelaş teatru. Ministrul ţării noastre la Praga, dl Emandi, a asistat la manifestaţiile culturale dela Bratislava exprimând slovacilor calde mulţumiri, pentru concursul dat răspândirii culturii româneşti.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

(141) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a **Criț**, protopopiatul Sighișoara, se publică prin aceasta concurs repetit cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt cele fasionate în coala B.

Concurenții vor înainta cererile și documentele cuvenite oficiului protopopesc Sighișoara în terminul prescris, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, la 29 Oct., 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial din Criț.

Emilian Stoica
protopop.

Nr. 589/1929. (139) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Cristian**, protopopiatul Branului, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Intregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.
2. Sesiune parohială 13 jugăre 1073° □ pământ arabil.
3. Stola obișnuită în protopopiat și aprobată de Prea veneratul consiliu arhiepiscopesc.

Concurenții sânt poftiți a-și înainta cererile, însoțite de documentele necesare, subsemnatului oficiu protopopesc în Bran, în terminul arătat, și au voie a se prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Sohodol-Bran, 28 Oct. 1929.

Oficiul protopopesc al Branului în înțelegere cu consiliul parohial.

George Babeș
adm. protopopesc.

---

(140) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, **Grânari**, protopopiatul Cohalm (Rupeni), se publică concurs cu termen de 30 zile, dela întâia apariție în Telegraful Român.

Retribuțiunile acestui post sânt:

1. Intregirea dela stat, potrivit coalei B.
2. Casă parohială cu pendințele necesare.
3. Sesiune parohială de 5 jug. 150 st. □ plus o grădină de 800 st. □ cu pomi roditori.
4. Câte 60 litri cereale (grâu, porumb, ovăs) dela fiecare fum de casă.
5. Stola obișnuită în tract.

Concurenții își vor înainta cererile însoțite cu acte acestui oficiu protopopesc, în termenul legal, — urmând a se prezenta în parohie — pe lângă observarea dispozițiunilor reglementare, — pentru a face cunoștință cu poporul.

Oficiul protopopesc, în înțelegere cu Consiliul parohial din Grânari.

Cohalm (Rupeni), 30 Oct. 1929.

Alexandru Brotea
protopop.

Anunțuri și publicații se primesc cu prețuri cumpătate, : la administrația ziarului :

Telegraful Român

A apărut și se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creștin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conținutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Știri și fapte:* Dată menținută, Bugetul, Preoțimea și politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului și vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitații canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioșilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoțimii, Ziua temperanței, Congres, Asociația preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Școalele confesionale, Recreare și meditație religioasă, Școlare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres național bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeș. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locașuri de închinare: *Mănăstirea Neamțului.* — *Satana și bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe ușa unei biserici. — *Moș Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă și rugăciune,* viața unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din viețile Sfinților: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înființăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoțitorii buni; 4. Grijiți de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paștile în 1929); 6. Coruri bune bisericești; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credința creștină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creștin? — Glume.* — Târgurile. Anunțuri ș. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locașuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, județul Făgăraș. *Sf. Mănăstire a Neamțului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** și M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părți ale Calendarului se află: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite și mărfuri, ș. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Șematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia și Sibiu, cu «Evidență» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheți și învățători.

Prețul: 75 Lei

Plus porto poștal Lei 10, și sânt a se trimite înainte prin mandat poștal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

A apărut în ediție nouă și se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuți

Prelucrate, complectate și editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
și acum din nou editate și complectate

de

Dr. în teologie și filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Prețul Lei 650·—, plus spese poștale Lei 30·—

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbați, de:
Dumitru Cunțan

Prețul Lei 30, plus spesele poștale Lei 12.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărți
ale
Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuți. Prețul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20 — pentru spese poștale.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

Redactor responsabil: Dr George B...

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 20 Noemvrie 1929 Nr. 81—82

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» Ex. (Of.)

Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Inalt Preasfințitul Mitropolit NICOLAE în a doua vizitație canonică pe Valea Jiului

Cuvântul Domnului, propoveduit cu căldură de apostol, de către Inalt Preasfințitul Mitropolit *Nicolae*, în cea dintâi vizitațiune canonică de pe Valea Jiului, făcută în toamna anului 1923, a trezit la nouă viață bisericească pe credincioșii noștri din această regiune minieră.

Sufletele lor, înălțate de credința în Dumnezeu și de iubirea către legea strămoșească, au făcut să răsară din temelie locașuri măreți de închinăciune în parohiile Petrila Poeni, Aninoasa și Lupeni și să înfrumsețeze cu pictură bisericile din Petroșani și Petrila Regele Ferdinand.

Credincioșii noștri de acolo, așteptau cu nerăbdare ziua, în care să se coboare din nou între ei, Arhipăstorul, pentru a sfinți lucrul mânilor lor și a-i împărtăși cu învățături noui din isvorul cel nesecat al sfintei Evanghelii.

Și iată timpul a sosit.

I. P. S. Sa a plecat din Sibiu în 7 Noemvrie, însoțit de consilierii Dr. Aurel Crăciunescu, Dr. Andrei Gâlea, diaconul Ion Dinu și profesorul Candid Popa.

In drumul spre Valea Jiului a fost întâmpinat la marginea județului Hunedoara de către prefectul delegat Ioan Cimponeriu.

Dela comuna Băești până la Rușor a fost condus de un banderiu de călăreți în frunte cu fiul preotului A. Daju din Fizești.

La Rușor a fost primit de copiii de școală din satele învecinate în frunte cu învățătorii și învățătoarele lor, de notarii și pretorii din plasa Pui și de protopopul Jiului Ioan Duma.

Preotul Ioan Farcaș, administratorul parohial al acestei parohii, îmbrăcat în odăjdii, i-a întins sfânta Evanghelie și crucea spre sărutare, după care protopopul Duma l-a bineventat și i-a cerut binecuvântarea arhierească.

In numele corpului didactic și al tinerimei școlare a vorbit directorul școalei primare din Râul-alb, președintele societății «Insuflețirea» care a adus osemintele eroilor din munții Hațegului, deschizând un nou cimiter de onoare în comuna sa, sfințit în vara anului acesta de delegatul I. P. S. Sale, de protopopul I. Duma din Petroșani.

I. P. S. Sa, accentuând faptul, că intră pentru prima dată în protopopiatul Jiului nou înființat, le-a mulțumit și i-a binecuvântat.

De aci, în drumul spre Petroșani, a mai fost întâmpinat de credincioși și elevii de școală la Bănița și la cătunul Botani, unde bisericuța distrusă de nemți în războiu a fost radical renovată în vara aceasta, prin daniile făcute de copiii preotului Stanca, întemeietorul acelei filii, creată prin trecere dela uniți acum 20 ani și ale cunoscutului binefăcător din Hunedoara, Simion Chirca și a altor rudenii ale familiei Stanca. Repararea a costat 70,000 lei.

Sosirea în Petroșani a fost la ora 5 seara.

Un prim grup de țărani băștinași au așteptat ovaționând — fără discursuri — în fața vechei biserici de lemn din Petroșani, mai veche de 200 ani. Intrând în oraș a fost întâmpinat de orchestra societății «Petroșani» și de cercetașii, cari sunt ucenici și calfe la uzinele diferite ale aceleași societăți, conduși de profesorul de liceu Ioan Berghian. Cortegiul a parcurs străzile Crișan și Mihai Viteazul până în dreptul Casinoului funcționarilor societari, unde lângă o splendidă poartă de triumf cu lumina orbitoare a becurilor electrice aștepta o mulțime imensă, în fruntea căreia s'a remarcat Valeriu Candrea, subprefectul județului Hunedoara și membru în adunarea noastră eparhială.

Acolo a vorbit cel dintâi primarul orașului, profesorul I. Niciu, apoi directorul general al celor 4 societăți miniere din Valea Jiului, inginerul I. E. Bujoiu și în numele consiliului și epitropiei parohiale, Constantin Galeriu, subdirector administrativ.

A răspuns I. P. S. Sa, și de aici s'a îndreptat spre biserica sf. Nicolae din strada Regele Ferdinand, cu plutonul de onoare, cu organizațiile corporațiunilor comercianților și industriașilor, cu elevii școalei de maeștri minieri și cu nesfârșit popor cu drapele și muzica în frunte.

In biserică a fost întâmpinat cu prapori și cu steagul Oastei Domnului de un nou val de credincioși cu preoții în odăjdii și cu protopopul locului în frunte. Oastea Domnului a cântat «Bine ești cuvântat», apoi s'a făcut o scurtă rugăciune în biserică, la care a cântat corul mixt al parohiei de sub conducerea profesorului Gheorghe Miha.

După câte-va cuvinte ale protopopului I. Duma, I. P. S. Sa i-a sfătuit, ca pe lângă podoaba de pictură, cu care și-au împodobit biserica acum să-și împodobească și sufletele prin credință, căci sufletele nu au mai

FOIȘOARA

Mi-e inima

casă pustie. Cu stema nobleței în frunte. I-a hărăzit-o durerea. In ceasuri de cumpănă grea.

Din umbră răsar și se înalță, doi crini spre fereastra închisă. In brazda dorului se pierd rădăcinile lor. Sau poate nu-s crini ci mâini înălțate spre rugă. Ori chiar numai umbra tiravă a mâinilor din depărtări.

Dar crinii înfloresc și-și închină căpșorul cu mirul de aur, prin geamul scund să privească în taina inimii mele. Par flori coborâte din ceruri cu-argintul stelelor mute...

Și totuș nu-s crini, nici flori coborâte din ceruri. E umbra copilei divine, a durerii duios întrerupte, cu umbre de doruri în gene.

Ea plânge, durerea, și lacrămi cad blând pe pragul inimii mele, căldură ca ploaia de vară ce rodește belșugul câmpiei.

Și inima mi se înfloară. Nădejdi înfloresc și doruri, și-o umple cu nouă viață. Ea nu mai e casă pustie!

Ruga duioasei copile, cu mâni mai albe ca crinii, îi cântă — un înger — pe prispă. Icoana ei, dragă icoană, mi-e scumpă și sfântă podoabă.

Z. SANDU.

Distribuire. La aniversarea de zece ani a unirii naționale, guvernul a acordat universităților un fond de 110 milioane lei. Ministerul instrucțiunii a distribuit suma în modul următor: universităților din București, Iași, Cluj câte 25 milioane; celei din Cernăuți 15 milioane; facultății de teologie din Chișinău 10 milioane, *Academiei de drept* dela Oradea 10 milioane. — Dacă s'a făcut parte din fondul numit și unei academii, dreptatea și egalitatea cerea să fie luate în seamă și academiile noastre *teologice* din țară.

Dragostea deaproapelui

Predică rostită (partea I) în catedrala din Sibiu în 10 Noemvrie 1929

«*Mergi de fă și tu asemenea*». (Luca 10, 37).

I

Frați creștini, — Mântuitorul nostru Isus Hristos, după ce ni-a arătat în parabola ce vi s'a citit și explicat în Dumineca trecută, pe un bogat milostiv, trăind în petreceri și desfătări lumești, îmbrăcându-se în haine scumpe și neavând nici o înțelegere pentru săracul Lazar, care zăcea plin de bube în pragul casei lui, ne prezintă în sfânta Evanghelie de astăzi, un exemplu sublim de milostenie și de dragoste de frate, în atât de frumoasa parabolă a Samarineanului milostiv.

Dacă am condamnat cu toții purtarea nesocotită și neomenească a bogatului egoist din Evanghelia Duminecii trecute, — după cum am văzut a fost condamnată și de Dumnezeu, căci bogatul a ajuns în iad, — lăudăm cu atât mai vârtos fapta Samarineanului plin de dragoste, mai mult: sântem înălțați și covârșiți de fapta lui, și îndemnați mai ales a face și noi asemenea.

Să reluăm amănunțit pericopa din Evanghelia de astăzi, pentru ca, din citirea cu atențiune a ei, să tragem cât mai mult folos.

«Și eată un legiuitor s'a sculat ispitindu-l pe El și zicând: Învățătorule, ce voi face să moștenesc viața cea veșnică. Iar El a zis: în lege ce este scris? cum citești? Iar El răspunzând a zis: Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău, din toată inimă ta și din tot sufletul tău și din toată virtutea ta, și din tot cugetul tău, și pe aproapele tău ca însuți pe tine. — «Fă aceasta și vei fi viu», îi zise Mântuitorul. Dar cine este aproapele meu

mare razim, decât razimul pe care îl dă credinţa.

Seara I. P. Sfinţitul a fost găzduit în casele noastre parohiale, unde a luat şi masa cu suita şi fruntaşii parohiei.

A doua zi dimineaţa, I. P. S. Sa, însoţit de protopopul I. Duma, de subprefectul judeţului, de fruntaşii din Petroşani şi de alţii a plecat cu automobilul la parohia Petrila Poeni (Lonea).

In drum a fost întâmpinat — în sunetele fanfarei miniere, — de copiii de şcoală, de cercetaşi, de credincioşii noştri din parohia Petrila Regele Ferdinand, în frunte cu preotul Seb. Ciocan şi inginerul Emil Cărăuşiu, reprezentantul societăţii «Petroşani».

A vorbit preotul Ciocan şi a răspuns I. P. S. Sa.

Trecând înainte pe sub poarta de triumf din faţa primăriei, I. P. S. Sa nu s'a mai oprit, decât în dreptul localului direcţiunii societăţii «Lonea», în faţa căreia era iarăşi o poartă de triumf, muzică şi muncitori cu lampele de mină aprinse.

A vorbit directorul tehnic, inginerul Valeriu Local, căruia i-a răspuns I. P. S. Sa mulţumindu-i. A intrat în localul societăţii, fiind întâmpinat de preoţi în odăjdii, cari l-au îmbrăcat, de unde apoi a pornit în procesiune la biserica cea nouă, în faţa căreia preotul I. Arad i-a presentat spre sărutare sf. evanghelie şi crucea.

După actul sfinţirii bisericii s'a săvârşit sf. liturgie, la care a cântat corul mixt al parohiei după tipicul de catedrală.

La sfârşitul sf. liturgii I. P. S. Sa a ţinut mulţimei o cuvântare instructivă, care a făcut o profundă impresie asupra tuturora.

Biserica din Petrila Poeni (Lonea), înzestrarea ei, înfiinţarea orhestrei şi corului bisericesc, se datoresc în mare parte directorului administrativ al societăţii Lonea, dlui Nicolae Gavrilescu, preşedintele comitetului de zidire al bisericii şi prim epitrop, ajutat de bunul credincios Androne Mogoş, epitrop şi conducător minier.

Biserica a costat preste 6.000 000 Lei, din care 200.000 lei a dat comuna politică, restul minierii şi societatea «Lonea».

După serviciul divin au fost recepţiuni în casa directorului administrativ Nicolae Gavrilescu şi în urmă banchet la Casinoul funcţionarilor societari din Petrila Poeni (Lonea), la care s'au ţinut mai multe cuvântări.

I. P. S. Sa a remarcat deosebita importanţă a serbării din Petrila Poeni, care a coincis cu ziua onomastică a M. Sale Regelui Mihai I.

Din Petrila Poeni, I. P. S. Sa s'a reîntors la Petroşani, unde la cină a fost oaspele dlui inginer Iosif Iancu, inspector general de mine în minister şi membru al Adunării eparhiale.

Vecernia din ziua de 8 Noemvrie, la biserică din parohia Petrila Regele Ferdinand, din încredinţarea I. P. S. Sale, a ţinut-o părintele consilier Dr. Aurel Crăciunescu, asistat de diaconul I. Dinu.

La sfârşitul vecerniei părintele consilier a predicat poporului.

Ziua următoare I. P. S. Sa a plecat la Aninoasa, unde a sfinţit a doua biserică, şi mai pompoasă decât cea din Lonea.

In drum spre Aninoasa a fost întâmpinat la Livezeni, lângă o frumoasă poartă triumfală, de către popor în frunte cu preotul Teofil Ioanovici.

Răspunsurile liturgice la sfinţirea bisericii şi la sf. Liturghie, le-a dat corul minier în trei voci, condus de învăţătorul Albescu, fost elev al şcoalei normale «A. Şaguna» din Sibiu.

După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa a ţinut poporului o cuvântare frumoasă.

Dela biserică s'a dus la casa parohială, unde s'au ţinut recepţiile şi în urmă a luat parte la banchetul dat la Casinoul funcţionarilor societari.

Preotul Emilian Şinca din Aninoasa, ca o răsplată binemeritată a vredniciei sale, a fost distins cu «brâu roşu».

Din Aninoasa s'a plecat la Lupeni, trecând prin Vulcan, unde în dreptul străzii, care duce la biserica noastră, era o poartă triumfală frumoasă şi foarte mult popor.

Aci a vorbit primarul Ioan Baleia şi farmacistul Alexandru Pap.

A răspuns I. P. S. Sa, dând poveţe, învăţături şi binecuvântare şi la urmă exprimându-şi regretele, că nu poate să facă slujba de seara în Vulcan, a delegat pentru aceasta pe consilierul Dr. Andrei Gâlea, care însoţit de protopopul Dr. Oana Vasile din Hunedoara şi diaconul I. Dinu a servit vecernia la biserica din Vulcan, la sfârşitul căreia părintele consilier a predicat poporului.

La Lupeni

După binecuvântarea dată mulţimei din Vulcan, I. P. S. Sa, însoţit de P. C. protopop Ioan Duma, a plecat spre Lupeni, unde, la poarta splendidă din faţa Casei funcţionarilor, a fost întâmpinat de dl Mircea Ionescu, director la soc. «Lupeni» şi rugat să primească a fi găzduit în acea Casă.

I. P. S. Sa a făcut apoi o plimbare în minunata regiune a Uricanilor şi a vizitat pe păr. V. Şandru şi pe preotul Dionisie Socol, notarul comunei şi un harnic ajutător inimos al bisericii.

Pela opt, seara, s'a făcut, în onoarea I. P. S. Sale, o retragere cu torţe. Puternicul cortegiu avea în frunte muzica soc. «Lupeni», apoi un pluton de jandarmi, urma «Oastea Domnului» cu steagul şi mult popor. In faţa Casei funcţionarilor cortegiul s'a oprit şi un muncitor a vorbit, arătând bucuria credincioşilor din Lupeni de a avea în mijlocul lor pe Stăpânul sufletelor lor. A accentuat dragostea muncitorimei de: biserică, neam şi ţară.

Mânecând dela această declaraţie, atât de îmbucurătoare în gura oricărui creştin şi cetăţean, dar mai cu seamă într'a unui muncitor, I. P. S. Sa a arătat scopul venirii Sale între fiii Săi sufleteşti din Lupeni şi le-a împărtăşit arhierească binecuvântare.

A urmat apoi o masă intimă, la care dl ing. I. E. Bujoiu, directorul general al tuturor societăţilor miniere din Valea Jiului, a închinat în sănătatea I. P. S. Sale, mulţumindu-I pentru nepreţuitul serviciu sufletesc, moral şi naţional, pe care-l face patriei prin muncitorii ei minieri.

A răspuns I. P. S. Sa, accentuând asupra marilor sacrificii pe cari le aduc pentru biserică societăţile miniere din Valea aceasta a cărbunelui.

A doua zi, Duminecă în 10 cor., preoţimea în ornate a condus pe I. P. S. Sa la biserica cea nouă, în jurul căreia era plutonul de onoare şi un foarte mare număr de creştini. S'a înconjurat biserica, I. P. S. Sa cetind sfintele evanghelii şi ungând cu mir noul lăcaş dumnezeiesc, apoi, cu sacra formulă a Invierii, s'au deschis uşile şi, urmând pe I. P. S. Sa, poporul a umplut monumentala biserică.

După terminarea sfinţirii, s'a celebrat liturgia arhierească, dând răspunsurile corul mixt bisericesc din Lupeni, condus de profesorul Ubald Boga: un cor precis, executând cu dulceaţă cântări din diferiţi autori bisericeşti.

La sfârşitul sfintei Liturghii a predicat timp aproape o oră I. P. S. Sa. Invăţătura evangheliei se revarsa bogată, ilustrată cu pilde şi întâmplări reale.

Impresie profundă a produs amintirea durerii dela 6 August, peste care marele arhiereu a întins linţoliul mângăerii şi al bi-

---

replică legiuitorul? Iar Isus răspunzând a zis: Un om oarecare se pogorà din Ierusalim în Ierihon şi a căzut în tâlhari, cari desbrăcându-l pe el şi rănindu-l, s'au dus lăsându-l abia viu. Şi după întâmplare un preot se pogorà pe calea aceea şi văzându-l pe dânsul, a trecut pe alăturea. Aşijderea şi un Levit fiind la acel loc, viind şi văzându-l pe el, a trecut pe alăturea. Ear un Samarinean, mergând pe cale, a venit la el şi văzându-l, i s'a făcut milă, şi apropiindu-se a legat ranele lui, turnând untdelemn şi vin; şi punându-l pe dobitocul lui l-a dus la o casă de oaspeţi şi a purtat grijă de el. Şi a douazi ieşind şi scoţând doi dinari, a dat gazdei şi a zis lui: Poartă grijă de dânsul, şi orce vei mai cheltui, eu când mă voi întoarce, voi da ţie. — Deci, care dintru acei trei ţi se pare a fi aproape celui ce căzuse în tâlhari? Eară el a zis: cela ce a făcut milă cu dânsul. Ear Isus a zis: «Mergi de fă şi tu asemenea!» (Luca 10, 25—37).

Precum vedeţi, fraţi creştini, pericopa citită ne spune mai întâi un cuvânt despre datoria ce avem ***să iubim pe Dumnezeu*** şi apoi pe aproapele nostru ca pe noi înşine.

Iubirea de Dumnezeu şi deaproapele sânt considerate drept ***condiţiuni*** pentru a avea viaţă, ***adevărata viaţă.***

Cum să nu iubim pe Dumnezeu, care ne este tuturor Tată, hărăzindu-ne cu fidelitate toate cele de trebuinţă; mai mult, prin cuvântul Său cel veşnic ne-a chemat spre cunoştinţa Sa, ear prin Duhul său cel sfânt ne-a întărit întru sfinţenia Sa. El este ţiitorul a toate, făcătorul a celor văzute şi nevăzute. El este stăpânul lumii. El a chemat totul din nefiinţă la fiinţă; ***pe toate le-a făcut din dragoste,*** şi ***din dragostea Lui noi Îl cunoaştem şi avem datoria de a-L iubi, din toată inima noastră, din toată fiinţa noastră.***

Iubind pe Dumnezeu, e lucru firesc să iubim şi lucrurile Sale; şi dragostea noastră se va purta cu deosebire spre lucrarea Sa cea mai aleasă, făcută după chipul şi asemănarea Sa. Vom iubì deci pe oameni, pe semenii şi fraţii noştri.

Legiuitorul, din Evanghelia de azi, era obişnuit se vede cu dragostea de Dumnezeu; când să treacă la iubirea deaproapelui se opreşte, nu ştie cine-i este aproapele, de aceea întreabă pe Mântuitorul: cine este aproapele meu?

Drept răspuns Mântuitorul îi aduce exemplul omului căzut între tâlhari.

Să vedem acum ce-a făcut Samarineanul văzându-şi semenul în primejdie.

Străin de indiferenţa preotului şi de nepăsarea Levitului, Samarineanul se apropie ***plin de dragoste,*** priveşte pe nenorocit, ***i se face milă*** de el, sufere alături cu el, dar nu se mulţumeşte cu atât, trece la faptă, ***îl ajută efectiv,*** îi leagă ranele; trece apoi la jertfă, toarnă untdelemn şi vin, mai mult, îl pune pe dobitocul său, se abate dela afacerile sale şi-l duce la o casă de oaspeţi, unde-l încredinţează sub grijă bună neuitându-se la cheltueli, ***ne preţuind banul,*** căci este doar în joc o viaţă de om, viaţa aproapelui său.

Virtutea Samarineanului apare în lumină şi mai frumoasă, când ne cugetăm că el a sărit în ajutorul unei persoane, ***pe care n'o cunoştea*** şi care nu era persoană sus pusă, ***nu a căutat deci la faţa omului;*** a văzut pericolul, a ştiut să ajute.

Dacă omul căzut în tâlhari ar fi fost o persoană aleasă, cu situaţiune înaltă, ochiul preotului şi al Levitului ar fi simţit cu siguranţă lucrul, şi

necuvântării cereşti, cu o emoţie de Părinte adevărat.

După stopirea poporenilor cu apă sfinţită, preoţimea a condus înapoi, la locuinţă pe I. P. S. Mitropolit, în sunet de cântări şi de clopote.

A urmat, în sala festivă a primăriei, recepţia confesiunilor şi autorităţilor, — în numele cărora a vorbit C. Sa păr. V. Şandru. I. P. Sfinţitul le-a mulţumit, întreţinându-se cu fiecare grup în parte.

Banchetul s'a dat în sala mare a «Palatului cultural», cântând cu multă artă muzica societăţii «Lupeni».

La serbările din Lupeni au luat parte şi reprezentanţii preoţimei din Gorj: P. C. protopop Dobrescu Victor şi diaconul Dănău Constantin, directorul şcoalei normale din T. Jiu.

In după ameaza zilei de 10 Noemvrie, I. P. S. Sa chemat de alte îndatoriri, cu mare mulţumire în suflet, că a sfinţit cele mai frumoase biserici din Arhiepiscopia noastră, s'a reîntors la reşedinţă în Sibiu.

Intru mulţi ani, Stăpâne!

Propaganda catolică. Prefectul judeţului Bihor, cu o populaţie în majoritate absolută ortodoxă, Iosif Maiorescu, trecut dela gr. cat. la ortodocşi spre a putea divorţa, a dat ordinul confidenţial Nr. 130/929, ca să se aboneze din bugetele comunelor ortodoxe pe lângă ziarul politic «*Dreptatea*» şi ziarul «*Unirea Poporului*» din Blaj, pentru că — spune ordinul — «această foaie are de scop luminarea şi cultivarea poporului».

Fără comentar.

Profesor de drept bisericesc. In comisiunea examenului pentru ocuparea catedrei de drept bis., vacante la facultatea juridică din Cluj, sânt numiţi dnii profesori universitari I. Coroi, Dr. Busuiocescu şi I. Peretz, ear preşedinte al comisiunii este dl prof. P. Poruţiu. — Această catedră, de drept bisericesc la universitatea din Cluj, poate fi ocupată, în interesul învăţământului, numai de un *ortodox*, pricepător al dreptului bisericesc oriental.

Monumentul

Regelui FERDINAND I. la Orăştie

Un ziar din Orăştie, Foaia Interesantă, publică următoarele despre monumentul înălţat şi desvelit în acel oraş:

Fericit între oraşele ţării este azi micul nostru oraş ORĂŞTIE, pe piaţa căruia se află ridicat cel dintâi monument înfăţişând pe marele nostru Rege *Ferdinand I*, în chipul cel mai desăvârşit.

Pentru a ieşi un lucru ales, însuşi Maiestatea Sa Regele a stat în faţa sculptorului de repetite ori, pentru ca chipul Său să fie prins cât mai nimerit, oglindindu-l cât mai adevărat.

Şi măestrul, sculptorul Ionescu-Varo, a reuşit a ne da un chip turnat în bronz atât de norocos, încât cei ce l-au văzut în viaţă pe Regele Ferdinand, par a l vedea viu în acest monument.

Monumentul de care Orăştia e mândră, va vorbi prin veacuri de un Rege, care s'a ridicat pe culmile cele mai luminoase ale împlinirii datoriniţelor faţă de ţară şi neamul care l a cinstit pe El, aşezându-l în tronul său, în zilele când cele mai crâncene vijelii viscoleau în jurul acelui tron şi acelei ţări!

Insă — nici odată marele Rege şi curat văzătoarea sa Soaţă în toate marile hotărâri, Regina Maria, — cu sfetnicii lor şi cu solii înţelepţi ai Franţei, — nu şi-au perdut nădejdea. Ştiind ei, că Dumnezeu aşa supune la grele încercări pe cei buni şi plăcuţi Lui, pentru ca cu atât mai bogat să-i răsplătească, — au suferit toate cumplitele probe ale sorţii, cu durere, dar cu foarte bărbătească hotărâre.

Şi aşa a fost. Fiecare cădere a ţării, a oastei, fiecare nouă tăiere din trupul ei viu, nu era decât o încercare trimisă de Dumnezeu, care o iubea pe ea, pentru ca cu atât să i fie răsplata mai nedisputată, mai mare.

Şi de aceea şi inimile noastre înconjoară cu îndoită bucurie monumentul Regelui liberator al nostru, şi închinarea ce noi i-o aducem, mai adâncă şi mai recunoscătoare e, ca toate!

O clipă din cele mai strălucite în viaţa fericitului Rege, e clipa, când în zilele de 30—31 Iulie şi 1 August 1919, El cu inimoasa Regina Maria şi cu generalul Prezan, au stat trei zile şi 3 nopţi pe ţărmii Tisei, ca pe sub ochii lor şi încurajaţi de cuvântul şi de salutul lor, oştile române să treacă trufaşul râu maghiar, şi călcând sub picioarele lor câmpia maghiară, să nu se oprească decât înălţând steagul tricolor românesc pe cetatea din Buda!

Aşa şi-a îndrumat ei oştile războinătoare în acele zile istorice, şi ele aşa au făcut, şi până n'au atins întreagă măreaţa ţintă, nu s'a oprit!

Şi priviţi acum earăşi monumentul dela Orăştie: El pare că ne înfăţişează pe viteazul Rege chiar pe ţărmii Tisei, cu mantaua bătută de vânt, privind oştile ce trec biruitoare înainte!

Cu laudă grăi-va prin veacuri acest monument inimilor de români, cari pe Valea Murăşului vor trece şi îl vor vedea, despre acela care a fost Cel dintâi Domn român pe acest pământ, pe această Vale, pe tot Ardealul, Bănatul şi Crişana!

Slavă pomenirii Lui! —

— Monumentul e făcut din dărnicia comunelor din plasa Orăştie şi din a oraşului Orăştie şi a bucuroşilor lui cetăţeni.

Pe loc, monumentul a mai primit unele înfrumseţări şi îmbunătăţiri: e împrejmuit în stâlpi de peatră şi dela un stâlp la altul lanţuri puternice.

Ear de cele 2 părţi, de-a dreapta şi de a stânga lui, au fost aduse 2 tunuri mari de câmp, din cele cucerite dela germani în luptele glorioase dela Mărăşti şi Mărăşeşti.

Ele stau grăitoare de vitejia celui pe care îl străjuesc.

Preşedinţii Statelor Unite şi Sfânta Scriptură

Intr'o revistă americană am cetit că un avocat plătit de către partidul sovietic care, pe semne, şi-a întins rămura şi în aceasta ţară, a înaintat o petiţie către forurile competente dela Albany, capitala statului New-York, prin care a cerut să se elibereze un charter în vârtutea căruia să poată înfiinţa o asociaţiune contra bibliei. (Anti Bible Society). Ce deosebire între aceasta procedură, şi între tradiţia americană! La instalarea preşedintelui Herbert Hoover, cuvintele cele mai însemnate ce au fost rostite cu această ocazie, au fost extrase din biblie. «Unde viziunea dumnezeiască lipseşte, poporul este desfrânat. Dară cel ce păzeşte legea, este fericit». Prov. C. 29, V. 18. Cuvintele acestea, atât de potrivite, dau o învăţătură bună şi folositoare poporului american, făcându l să simtă mai mult patriotismul, să respecte legea, şi tot odată îl pune în legături mai apropiate cu Biblia.

Despre Coolidge se ştie cum bunicul său îi cetia din Capitolul I dela Ioan V. 1-15 pe când se aflau la ferma din Vermont. Acest capitol l-a cetit la instalarea sa. Harding şi-a ales din prorocia lui Miheea 6, 8, unde zice: Şi ce cere Iehova dela tine? Fără numai de a face dreptate, a iubi mila, şi a umbla umilit cu Dumnezeul tău.

Wilson, în zilele de grele încercări şi îngrijorare din timpul războiului mondial, şi-a ales psalmul 46, V. 1.: «Dumnezeu este scăparea şi puterea, ajutor cercat foarte în nevoi, de aceea nu ne temem». Iar la prima sa instalare şi-a ales psalmul 119, V. 43—46.

La instalarea lui Taft s'a cetit textul din întâia carte a Regilor C. 3, V. 9—11 din rugăciunea lui Solomon unde zice: Deci, dă robului tău inima ce înţelege, să judece pe poporul tău, să deosebească între bine şi rău». «Fiţi făcători ai cuvântului, iară nu numai ascultători» (Iacob I. V. 22). Acest vers a fost citat de către Theodore Roosewelt.

McKinley şi-a ales Capitolul 16, V. 20—21 din proverbele lui Solomon, unde zice: «Cel ce-şi ia seama la vorbă, află bine, şi celce se încrede în Iehova, fericit va fi». Iar pentru prima sa instalare s'a cetit din a 2-a carte a Cronicelor C. I. V. 10. «Dă-mi înţelepciune şi minte, ca să pot ieşi şi intra înaintea acestui popor; căci cine poate judeca acest popor mare al tău».

Cleveland şi-a ales psalmul 112, V. 4—10: «Lumină a răsărit în întunerec, pentru cei oneşti». Iar pentru la a doua inscaunare şi-a ales psalmul 91 V. 11—16: «De aceea îl voi scăpa, şi-l voi înălţa; căci cunoaşte numele meu.

Harrison şi-a ales psalmul 121, cu versul: «Ajutorul meu vine dela Dumnezeu, care a făcut cerul şi pământul».

Garfield a avut din prov. lui Solomon C. 21, V. 1: «Ca pâraiele de apă este inima regelui în mâna lui Iehova. O îndreaptă ori unde voieşte».

Cred că atâta e de ajuns ca să putem cunoaşte caracterul şi firea acestor oameni mari cari au condus poporul american. («America»).

Preot **Grigorie Coste**,
So. St. Paul, Min.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

---

atunci ar fi sărit îndată întru ajutor, cugetându-se de bună seamă la remunerarea generoasă ce le va fi acordată în urmă. Nimic din toate acestea n'au trecut însă prin cugetul Samarineanului; el a săvârşit actul de milostivire, *îmboldit de dragostea ce-l stăpânea, cu deplină desinteresare şi cu abnegaţiune desăvârşită.*

Icoana acestei întâmplări zugrăvite de Mântuitorul, e pe cât de simplă, pe atât de puternică şi de mişcătoare: «Care din cei trei ţi se pare a fi aproape celui ce căzuse în tâlhari?» Răspunsul se impune, nu cel nepăsător, ci «celce a făcut milă cu dânsul».

Indată ce am răspuns însă aşa, se impune un lucru, lucru ce formează concluziunea firească şi finală a întregei parabole: «Mergi de fă şi tu aşijderea»!

Astăzi încă ne-am putea întreba, cine este aproapele nostru? Toţi oamenii fără nici o deosebire! Fie-ne ei cât de străini — *şi ne sânt aproape mai ales atunci, când sânt în necazuri, în primejdii, când suţăr;* în cazuri de acestea trebue să-i ajutăm cu mărinimie, *după puterile noastre şi peste puteri*, renunţând dela anumite lucruri în favoarea lor.

Parabola de astăzi, ne dă orientări sigure în privinţa aceasta: *priviţi la Samarinean şi vă trăziţi dragostea de frate; priviţi la el şi întăriţi-v'o; luaţi aminte la el şi-l imitaţi.* Parabola de astăzi este şcoală minunată pentru exercitarea iubirii semenului nostru.

Am făcut fiecare din noi acte milostenie; — dar cum? Nu sântem oare ruşinaţi comparând fapta noastră cu cea atât de sublimă a Samarineanului? Să nu ne perdem însă curajul! Nu, ci să facem şi noi aşijderea.

II

Acesta este, fraţi creştini, înţelesul obişnuit al parabolei Samarineanului milostiv, sensul literal al ei.

Privind-o mai de aproape şi meditând asupra ei, ne vom da seama că din ea se mai desprinde şi un alt înţeles, s'ar putea da acestei parabole o tâlcuire mistică, ar putea fi interpretată în senz spiritual.

Desprinzând înţelesul mistic al acestei parabole vedem că ea simbolizează *opera întreagă de mântuire a neamului omenesc*, realizată din partea Mântuitorului Hristos. Intr'un cuvânt, este istoria duioasă a dragostei lui Dumnezeu către oameni.

Privind cu astfel de ochi, vom recunoaşte în bunul Samarinean care călătoreà dela Ierusalim la Ierihon, pe Dumnezeul nostru Mântuitor care din dragoste nemărginită faţă de omul căzut, s'a pogorât din Ierusalimul ceresc în Ierihonul pământului. — Omul căzut între tâlhari, poate fi identificat cu Adam, protopărintele neamului omenesc, lipsit de haina cerească, căzut din harul dumnezeesc şi ajuns între tâlhari, pradă păcatului, diavolului şi ispitirilor veacului; văzându-l atât de infirm, — sărmanul om era atât de cufundat în păcate, încât sufleteşte era aproape mort — abătut din calea mântuirii şi înglodat în noianul păcatului. Mântuitorul se apropie de el, îl cercetează prin învăţătura Sa, preface adecă bezna, în care dibuia omul vândut minciunii, în lumină, câştigându-l pentru adevăr; Mântuitorul face mai mult nu cercetează numai, El vindecă ranele acelui căzut prin vinul şi untul de lemn al sfintelor sale taine şi apoi mântuieşte, cu preţul sângelui Său, pe cel rătăcit, punându-se peatră din capul unghiului zideşte Biserica Sa — *casa de oaspe spirituală* — unde încredinţează pe omul mântuit, spre a fi astfel la ad

Biserica ort. română în Cadrilater

In 27 Octomvrie 1929 s'a făcut, în satul Fraşari din Cadrilater, sfinţirea primei biserici româneşti, construite cu cheltueala şi osteneala coloniştilor macedo-români, cum arată organul da propagandă naţională, *Românul*, ce apare în Silistra.

Harnicii şi mult cucernicii colonişti macedo-români, frăşărenii, în mijlocul greutăţilor cu care au de luptat, când mulţi n'au cămin pentru familiile lor, s'au gândit totuş mai întâi la ridicarea unui locaş de rugăciune Celui Atotputernic.

Târnosirea primului locaş al Domnului a săvârşit-o P. S. Sa Gherontie Silistreanul, episcopul eparhiei Constanţa, asistat de numeroşi preoţi din judeţ.

In cuvântarea sa către credincioşi, P. S. Sa le tălmăceşte rolul de îndeplinit în mijlocul poporului băştinaş şi-i roagă să dea exemplu viu, că sânt pătrunşi de rolul însemnat luat asupra lor, ca prin muncă, prin cinste în toate manifestaţiile vieţii, să dea dovadă că ţara nu i-a chemat în zădar: să fie strajă neadormită la hotare şi pildă de chezăşie pentru urmaşii lor.

Sfinţirea a decurs într'o atmosferă de ploasă reculegere şi frăţească dragoste.

Proecte de regulament

In a doua sesiune a *congresului naţional bisericesc*, deschis acum la Bucureşti, se vor prezenta următoa ele proecte de regulament şi referate:

Referatele consiliului central bisericesc ca organ de execuţie al congresului naţional privitor la chestiunile bisericeşti, culturale, economice; cum şi ale eforiei, despre buget, fondul general bisericesc, asigurări şi Cassa de Credit;

Regulamentul pentru funcţionarea consiliului central bisericesc;

Regulamentul pentru alegerea şi constituirea organelor reprezentative şi executive ale bisericii;

Regulamentul pentru înstrăinarea mobilelor bisericeşti;

Referat privitor la fondul general de asigurare a imobilelor bisericeşti contra incendiului, cum şi casa de economie, ajutor şi credit a clerului ortodox roman;

Referat privitor la necesitatea unei culturi complecte teologice şi uniforme, cum şi o îngrijită educaţie bisericească, cerută în timpul de faţă, clerului bisericii noastre ortodoxe, din România întregită;

Stabilirea cotelor, ce fiecare eparhie, conform legii, se cuvine a da pentru mărirea fondului general bisericesc.

Conferenţe religioase în Sibiu

Iniţiativă vrednică de multă laudă şi încurajare a luat consiliul profesoral al Academiei teologice «Andreiane» ortodoxe române din Sibiu.

A hotărât adecă organizarea unei serii de conferenţe religioase, pentru studenţi şi public, în postul Sf. sărbători ale Naşterii Domnului.

Conferenţele se vor ţinea, în sala festivă a Academiei, Joia, la ora 6 seara, şi vor fi încadrate în cântări executate de corul studenţilor sub conducerea profesorului N. Oancea.

Intrarea este liberă. Eventualele dăruiri sânt destinate fondului pentru biblioteca Academiei.

Programul conferenţelor este următorul:

1. Joi, 21 Noemvrie 1929: prof. Nicolae Colan, rector, **„Solidaritatea creştină".**

2. Joi, 28 Noemvrie 1929: prof. I. Beleuţă, **„Originile Bisericii ruseşti".**

3. Joi, 5 Decemvrie 1929: prof. Dr. N. Terchila, **„Rolul social al cultului ortodox".**

4. Joi, 12 Decemvrie 1929: prof. N. Neaga, **„Arta de a ghici viitorul la Babilonieni".**

5. Joi, 19 Decemvrie 1929: prof. Dr. D. Stăniloae, **„Biserica grecească de azi".**

Împlinim o plăcută datorinţă îndemnând publicul sibian să participe, în număr cât mai mare, la aceste conferenţe.

Pensionări. Pe ziua de 1 Ianuar 1930 sânt scoşi la pensie funcţionarii de stat cari au împlinit vârsta de 57 (!) de ani, sau cari au 30 de ani de serviciu. Vor fi trecuţi la pensie 1700 funcţionari dela ministere şi cam 2000 dela căile ferate.

INFORMAŢIUNI

In folosul sătenilor. Dumineca trecută s'au inaugurat, cu mare solemnitate, în prezenţa Familiei Regale, căminul cultural şi întreprinderile industriale (moară, uzină electrică, maşine de fasonat lemnul ş. a.) înfiinţate de Principele Regent *Nicolae* pe moşia sa din comuna Broşteni. Intreg satul a primit cu bucurie şi cu nădejde de mai bine inaugurarea acestor acestor aşezăminte menite să-i aducă folos.

Veste dureroasă. Invăţământul public şi cultura noastră pierde, în scurt interval de câteva zile, *trei* puteri didactice dintre cele mai de seamă: *Aurel Ciortea* dela Academia comercială din Cluj, unde fusese chemat dela şcoalele noastre braşovene, un distins membru al corporaţiilor bisericii ortodoxe, moare, în vârstă de 57 ani la Berlin, în oraşul în care s'a dus să-şi caute de sănătate; *Constantin Berariu*, profesor universitar la facultatea de drept bucovineană, gazetar şi scriitor, încetează din viaţă la Cernăuţi; *Dr. Dem. Ionescu*, profesor universitar în Bucureşti şi medic primar, s'a stâns d'asemenea în puterea vârstei. Şcoala, elevii lor, şi toţi ceice i-au cunoscut iau parte vie la pierderea acestor oameni de ştiinţă şi de inimă.

Ziua de 1 Decemvrie. O circulară, a Comitetului central către despărţămintele «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român», se adresează dlor preşedinţi, zicând: Ca şi în anii trecuţi venim din nou cu rugămintea să binevoiţi a intra în legătură cu forurile bisericeşti, şcolare, administrative şi militare, rugându-le tot concursul pentru prăznuirea cât mai reuşită şi mai demnă a memorabilei zile de 1 Decemvrie, ziua măreaţă a proclamării unirii Ardealului, Banatului, Crişanei şi Maramureşului cu Patria-Mamă, prin conferenţe, şezători culturale-literare, festivaluri artistice etc. care vor urma după serviciul divin, atât la centru, cât şi în toate comunele despărţământului d-voastră. Pentru uşurinţa conferenţiarilor cu acest prilej, mai ales a celor din comunele rurale, ne luăm, voie a atrage atenţiunea asupra conferenţei-model despre ziua de 1 Decemvrie 1918, scrisă de secretarul administrativ, domnul *Romul Simu*, care a apărut în Biblioteca poporală Nr. 140 şi a fost trimisă în anii 1926 şi 1927 tuturor Bibliotecilor poporale.

Crucea Roşie a tinerimii iugoslave a transmis prin Radio dela Belgrad, în 11 Noemvrie următorul apel: Noi membri ai *Crucii Roşii a Tinerimii* din regatul iugoslav salutăm cordial pe «Juniorii» tuturor ţărilor din lume. Dorinţa noastră e de a alunga din inimile oamenilor ura, care e cauza războaielor omoritoare şi distrugătoare a tuturor binefacerilor culturii. Pentru salvarea sa, pentru salvarea căminurilor, pentru salvarea ţărilor, tinerimea din lumea întreagă, trebue să arunce totdeauna şi pretutindeni sămânţa dragostei şi a bunăvoinţei. Rugăm Juniorii de pretutindeni să unească ruga lor cu a noastră, ca Dumnezeu să binecuvinteze opera acelora cari lucrează pentru realizarea păcii universale.

Prigonire nouă? Ziare bucureştene aduseseră vestea, că guvernul iugoslav a oprit elevii români din Iugoslavia să frecventeze şcoale din România. — In această chestiune ministerul instrucţiei publice dela Belgrad a publicat, în 16 l. c., un comunicat, în care se afirmă că elevii români nu sânt opriţi în mod formal de a frecventa şcoale din România, dar că ar avea obligaţiunea de a se anunţa la ministerul de instrucţie publică din Belgrad spre a obţinea viza la paşapoarte; scopul ordinului ar fi de caracter statistic, spre a se şti câţi elevi din Iugoslavia cercetează şcoale din străinătate. — In legătura cu acest comunicat amintim:

— Delegaţia permanentă a judeţului Timiş-Torontal, în urma unor plângeri primite din partea românilor din Banatul iugoslav, şicanaţi şi pedepsiţi de autorităţile statului vecin, prin închisori, amenzi, confiscarea averilor, pentru faptul că au trimis copii să înveţe în şcoale în România, a hotărât, în şedinţa din 12 l. c., să înainteze regenţei şi guvernului un memoriu, cerând ca, pe cale diplomatică, să se intervină urgent pentru curmarea acestei prigoniri.

Binefacerile păcii. Al doilea fiu al regelui Angliei, ducele de York, a adresat un mesagiu de prietenie Alianţei pentru promovarea amiciţiei internaţionale prin biserică. Distinse personalităţi fac parte din alianţa aceasta, care îş propune evitarea războiului prin educaţia tinerimii, arătându-i grozăviile războiului şi binefacerile păcii.

Toţi creştini. Un ziar american scrie: arhidiaconul statului Alaska a declarat într'o predică ţinută de curând, că azi nu mai există nici un eschimos, care să nu fie creştin.

---

ostul ori căror atacuri tâlhăreşti din fară.

Precum odinioară Mântuitorul a săvârşit în chip văzut mântuirea neamului omenesc, plătind cu sângele său păcatele lui, aşa astăzi ne'ntâmpină dela naştere, cu sfintele taine, instituite de El în Biserică, ne petrece del în decursul întregei noastre vieţi sfinţindu-ne, până la moarte.

Eată deci, fraţi creştini, ce ni se escopere în Evanghelia de astăzi; *în ea zace taina vieţii şi cheea fericirii noastre.*

Intr'o împrejurare a vieţii pământeşti a Mântuitorului, după ce făuse mai multe minuni şi dase cu utere învăţături, zise învăţăceilor ii: Fericiţi sunteţi voi cari auziţi şi edeţi acestea, căci câţi profeţi şi împăraţi ar fi voit să le audă şi să le adă. — Intr'adevăr fericiţi au trebuit fie acei, cari au venit în contact ersonal cu Mântuitorul întrupat, cari au fost martori învăţăturilor şi minunilor Sale. — Dar vă întreb, fraţilor, după cele auzite azi în Evanghelie, nu putem fi şi noi fericiţi? N'am văzut noi oare pe acelaş dumnezeesc. Mântuitor săvârşind, plin de dragoste şi de milostivire, cea mai frumoasă şi mai înălţătoare minune, mântuirea neamului omenesc?

Nu i-am simţit noi iubirea plină de mângăiere, învăţătura Lui nu ni-a potolit oare durerile inimii noastre, nu a împrăştiat îndoielile amare ale sufletului nostru? Astăzi în Biserica Lui, la adăpostul sfintelor taine nu ne bucurăm împreună cu Hristos? Mi se pare, că da. — Bucuriei apostolilor de odinioară eată, ne asociem şi noi, *sântem fericiţi de ceea ce ne este dat să vedem.*

Iar pentru ca bucuria noastră să fie deplină şi nici-o dată să nu se ia dela noi, să nu admirăm numai fapta Mântuitorului, ci să ne împărtăşim cu trup şi suflet de ea; *să imităm exemplul* iubirii de-aproapelui al bunului Samarinean, *căci în iubirea creştinească şi în armonia ce această iubire stabileşte între oameni*, constă împărăţia lui Dzeu, *împărăţia vieţii.* Iubind pe aproapele nostru, iubim pe Dumnezeu, care ne dă viaţă.

Fără iubirea de-aproapelui, sântem morţi, fără practicarea milosteniei nu ne putem da sama de adevărata bucurie. De vreţi să trăiţi cu adevărat, iubiţi pe aproapele vostru şi urmaţi exemplul Samarineanului. Mântuitorul vă spune: «Mergeţi faceţi şi voi aşijderea». Amin.

G. Secaş,
Profesor de teologie.

Reclama este sufletul comerţului

„Nu despera!

Deşi zilele mai pirotesc în alint de umbre, dorurile trezite ţi se agaţă în ritmul razelor ce coboară din noul revărsat al zorilor. Ele îţi povăţuesc drumul ce trebue să urci pentru înfăptuirea nădejdilor ce-ţi plâng pe pragul inimii.

Nu simţi cum pulsează viaţa? Cântecul ei înviorează firea până 'n adâncuri. Fulgi de lumină se cern în văzduhuri şi vremea ţese harnică haina minunată a veşniciei.

Da, tu nu rămâi în umbră».

Astfel mă mângâie ciocârlia, urcând săgeată spre ţarina albastră. Să soarbă putere şi farmec din dragostea înflăcărată a soarelui, ce sămâna prin zare trandafirii luminii.

Şi eu, o taină sfântă, simt în suflet o năvalnică pornire să tind, în drumul fără popasuri, spre fiinţa cea

Dela românii din America. In expoziţia internaţională femeiască din oraşul Detroit, Mich., s'a organizat şi o secţie românească prin râvna Reuniunii «Sfântul Gheorghe», unde doamnele române s'au îngrijit să întocmească acestă secţie, ca să le facă cinste lor şi neamului din care facem parte. S'a aranjat în expoziţie: o bucătărie românească, cu vatră şi horn şi tot ce se cere acolo, apoi un răsboi de ţesut, cu minunate lucrări, vase şi cane româneşti, precum şi icoane sfinte. Reuniunea română de muzică din acel oraş a cântat la expoziţie, sub conducerea preotului nostru Octavian Murăşanu, cu bun efect. O trupă de tineri a executat mai multe danţuri naţionale, aplaudate de americani.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Celebra tragediană, dna *Agepsina Macri Eftimia*, cu concursul dlui *P. Sturza*, dela Teatrul naţional din capitală, vor reprezenta astăzi, Marţi, 19 Noemvrie, ora 9 seara, în sala teatrului sibian, piesa în 3 acte: Mary Dugan este vinovată? Piesa aceasta americană a obţinut, cum se spune, succes extraordinar pretutindeni. Bilete la Librăria Foaia Poporului şi seara la cassă.

— Artistul *V. Maximilian*, cu excelentă trupă teatrală din Bucureşti, va da *două* reprezentaţii în Sibiu, în zilele de Luni şi Marţi, 25 şi 26 Noemvrie 1929. Bilete se vând în aceeaş Librărie. — Publicul nostru are prilejul — cam rar — d'a admira artişti de mare talent, apreţiaţi în capitală şi provincie.

Dela primăria municipiului Sibiu. Toţi ceice au drept de alegător la camera de agricultură a municipiului, cari au fost introduşi rău sau nu au fost induşi în listele de alegători, sânt invitaţi, în scopul rectificării acestora, a se prezenta la primăria municipiului uşa Nr. 28. (Consilier Dr. Fogarascher) cel mai târziu *la 10 Dec. a. c.*

— In 20 Decemvrie 1929, ora 10 a. m. se ţine licitaţie publică la primăria municipiului Sibiu, în sala de şedinţă, pentru aprovizionarea primăriei municipale cu materiale şi utenzilii de birou (lucrări de compactorie, rechizite de scris, hârtie, cerneală etc.) necesare birourilor sale în decursul anului 1930, în valoare de circa 200.000 lei. Amănunte la primăria municipiului, str. Mitropoliei Nr. 2, camera 7.

Publicaţie. Dela primăria municipiului Sibiu: Se aduce la cunoştinţă că vechiul cimitir militar din *Budapesta*, numit «Viziváros», nefolosit de treizeci de ani, va fi evacuat la 1 Mai 1933. Nefiind exclus, ca în acel cimitir să fie înmormântaţi şi membri ai familiilor, cari sânt azi cetăţeni români, se pune în vedere doritorilor de a-şi mutà în alt cimitir rămăşiţele morţilor lor, că urmează să se adreseze direcţiunii cimitirului «*Farkasrét*» cel mai târziu până la 30 Iunie 1932.

CARŢI ŞI REVISTE

Din Biblioteca poporală a Asociaţiunii au apărut Nrele 165—172, à 5 Lei. Şi anume: Vorbe de demult, povestiri şi legende, de N. I. Dumitraşcu; Inceputul neamului românesc, povestire istorică de Dr. I. Lupaş; Cărticica sănătăţii, de Dr. I. Beu; Flori de pe Câmpie, poezii poporale, culese de T. Podariu; Ingrăşarea sau gunoirea pământului, de A. Cosciuc; Despre testament, explicarea articolelor de lege, de Dr. V. Moldovan; Poveşti în versuri, de G. Coşbuc; Stan Bolovan şi alte poveşti ardeleneşti, culese din popor, de Ioan Pop-Reteganul.

— In aceeaş bibliotecă a apărut Nr. 173: *Calendarul* «Astrei» pe anul 1930, întocmit de Horia Petra-Petrescu şi conţinând material potrivit pentru ţărănime. Preţul 15 Lei. — Cărţile bibliotecii poporale a Asociaţiunii se vând în Sibiu: la «Asociaţiune» strada Şaguna 6, şi Librăria Arhidiecezană, ear în Cluj la Oficiul de desfacere a publicaţiilor «Astrei», strada Memorandului 22.

A. Bolotoff: Heilige u. Sünder. Fragmente autobiografice, traduse din limba rusă. Autorul a publicat opera la Paris. Aristocratul rus îşi povesteşte viaţa sa: un val din oceanul sbuciumat: Poporul rusesc la răscrucile Destinului. Sânt pagini sguduitoare. Cititorii în limba germană o pot procura la Librăria arhidiecezană. Costă Lei 125 legată, 80 lei broşată.

Poşta redacţiei

Pr. Cpt. Dr. T. P. Din cele trimise vom mai alege unele, ca şi până acum.

Pr. N. T. în *C.* Lipsă de înlănţuire între ideile variate. Mai încercaţi, făcând b. o. icoana pastoriţilor *proprii*, din punctul de vedere ce vă preocupă.

mai înaltă în fire. Bunătatea să-mi fie toiag şi dragostea tovarăşă blândă. La margini de drum să moară păcatul, ucis de călcâiul voinţii, iar ispita ieşită în cale cu icoana plăcerilor surde să plară îngrozită de moarte în faţa înfrânării viteze.

In clipe de oboseală şi desnădejde să fug la pragul Stăpânului. Acolo, sub streşina milei să-mi odihnesc sufletul şi ascultând îndemnul Lui mut, să pornesc vijelie la luptă. Pân'ce odată, Stăpânul mă va ridica de pe prag şi mă va duce în odihna casei Sale. *Z. SANDU.*

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura

Ancore

poezii religioase, patriotice şi altele de Ioan Al. Bran-Lemény Preţul Lei 40·—, plus spese postale Lei 10·—

Cântec

Oltule, şi tu ai gânduri,
Şi necazuri, şi dureri,
Plămădite din refrenul,
Scump, al zilelor de ieri.

Cântul tău e rupt din suflet
Şi-i urzit din amintiri,
In el pâlpâie, alene,
Focul tinerei priviri.

Tu mă smulgi ades din valul
Robitor al zilei lungi
Şi durerile amare
Totdeauna mi le-alungi.

Aş dorì să stau o noapte
Visător, pe malu-ţi drag
Tu să cânţi, ear eu, iubite,
Să privesc, pierdut, în vag...

VASILE STOICANEA.

Meditaţii

Invidia, mânia, lenevia

Aprofundarea în istoria vieţii sfinţilor aduce fiecărui cercetător mare folos etic şi estetic. Pagină de pagină, cuvânt de cuvânt, cetim, cum au servit ei lui Dumnezeu şi cât erau de preocupaţi de soartea şi fericirea d'aproapelui lor. In inimi le ardea flacăra iubirii către Domnul şi semenii lor; — şi ear, găsim alţii, în a căror inimă nu vià nici o iubire divină ori umană: Trei sânt pornirile, care stăpânesc inima acestora: *invidia, mânia, lenevia.*

Invidia face ca omul să rămâe posomorât sau să se irite pe când alţii se bucură de soarte bună. Acest păcat se iveşte pretutindeni, fără deosebire de rang, mediu, vârstă. Invidia se cuibăreşte şi în inima copilului; o găsim între săraci, nici cei blânzi nu-s scutiţi de ispita ei.

Sânt oameni, cari, în urma norocului aproapelui, se întristează, parcă ar fi atinşi în onoarea sau autoritatea lor. Exemplu vorbitor este regele Saul. David învinse pe Goliat şi feri poporul lui Israil de mare calamitate. Cu toţii se bucurau şi se înveseleau, cântând pretutindeni: «Saul a învins o mie de duşmani, dar David zece mii!» Acest renume bine meritat pentru David, regele nu-l putù suportà, şi cercă să ucidă pe David. — Alt exemplu, al invidiei, îl găsim în fraţii lui Iosif, care povesti visurile sale fără nici o presimţire a răului; dar dânşii, în loc să se fi bucurat de cumineţenia lui, se deciseră să-l peardă de pe faţa pământului; în urmă l-au vândut unor negustori din ţară străină... — Daniil îşi împlineà conştiincios misiunea la curtea regală; dar colegii lui au invidiat graţia regelui manifestată faţă de dânsul, l-au acuzat deci cu nişte grozăvenii, încât fù aruncat în groapa leilor. — Cine n'a citit cât de invidioşi au fost fariseii faţă de Isus, cuprinşi de ură violentă...

Putem vedea, pe urma aceasta pilde, cum din invidie isvoresc atâtea păcate, şi nu putem decât să compătimim creştinul chinuit de invidie.

Altă patimă primejdioasă e *mânia*, — ea e mai deasă decât invidia. Ştim, că Moisi, când a constatat revoltat, că jidovii adoară viţelul de aur şi nu se închină lui Iehova, luă cele două table ale Legii şi le izbi de pământ. Aceasta era mânie justă, motivată, scuzabilă. Isus însuşi scoase afară din templu, pe comercianţii jidovi, fiindcă au comis sacrilegiu prin batjocorirea templului cu chestiile lor de târg. Asemenea mânie o numim: râvnă sfântă.

Dar, pe cei mai mulţi oameni nu-i cuprinde această râvnă, ci se supără foc, manifestând supărarea prin înjurături, blesteme, brutalităţi. Uşor se înfierbintă omul în cursul activităţii sale; dar alta e mânia vinovată, care iese la iveală brusc, prin blestem, bătăi, răsbunare sângeroasă, ucidere.—

Leneşul n'are adevărată bucurie în Creator, e indispus, când i se aduc aminte, datorinţe religioase, creştineşti, morale, umane, patriotice, politice.

Ce-i consecvenţa acestei stări vinovate? O găsim, ca măreţ exemplu, în Sfânta Scriptură: «Trecut-am cruciş peste pământul arător al unui om leneş, şi eată plin erà cu urzici, spini şi mărăciniş la suprafaţă» (Pilde 24).

Leneşul e ca via plină de buruieni şi bălării. Ruga leneşului, întrucât se închină, e fără râvnă duioasă. Intră în biserică, dar nu înţelege cultul divin, nici sfinţenia lui, nu câştigă nici un rod sufletesc. Dacă se împărtăşeşte cu sfânta cuminecătură, se mărturiseşte fără nici o căinţă; dacă vede creştini evlavioşi, se încruntă, se supără cu răutate. Incetinel se stinge din sufletul său văpaia credinţei, adoarme în dânsul sentimentul iubirii faţă de Dumnezeu, nu săvârşeşte fapte nobile; când moare, se osândeşte. Sfârşitul acestor fel de oameni îl înfăţişează Domnul nostru Isus Hristos în trei parabole:

Trecea odată pe lângă un pom, care nu rodeà. L-a blestemat, — şi se uscă la moment: «de acum să nu se mai facă din tine rod în veci. Şi îndată s'a uscat smochinul» (Matei 21, 19). In asemănarea cu talanţii arată, că acel creştin, care îşi sapă talantul, se va aruncà în întunericul etern, în flacările iadului, unde se va svârcoli de durere în vaiete, tânguiri şi scrâşnirea dinţilor. In parabola fecioarelor declară, că toţi aceia, cari vin cu candele goale — fără fapte bune — se vor înlătura din împărăţia lui Dumnezeu. (Matei: 25, 1—13, 13—30). —

Fiţi evlavioşi, virtuoşi, cu râvnă în cele bune; e scurtă viaţa noastră, fiecare zi să-o împliniţi, cu rugă blândă; consacraţi Dumineca şi sărbătorile; împărtăşiţi-vă cu sf. Taine; bucuraţi-vă şi vă veseliţi, de puteţi aşezà zilnic câte-o faptă bună în cumpăna dreptăţii şi adevărului. —

Am indicat, în ce consistă aceste patimi şi ce triste consecinţe au. Nu-i deajuns a şti numele acestor păcate capitale, ci avem să ne examinăm conştiinţa, ca să aflăm, care e acel păcat, care ne atrage, care îl comitem mai de multe ori. Dar nici atât nu satisface pe deplin. Ci avem să căutăm toate remediile, ca să strivim din noi otrava desastruoasă. Părinţii bine să păzească, ce porniri au fiii şi ficele lor, ca apoi cu vorba înţeleaptă şi disciplina să stârpească din dânşii răul.

Dacă ni-e sinceră voinţa, să frângem cătuşele acestor patimi, n'avem de ce teme. Graţia lui Dumnezeu, ajutorul Lui atotputernic poate face totul: poate transforma inima noastră mândră şi geloasă — în umilă şi curată; poate desrădăcina invidia şi avariţia noastră; ne poate dà dorul după împărăţia sublimă şi bunăvoinţa a toate; mânia şi lenevia le poate schimba în blândeţă şi râvnă. Domnul nostru Isus Hristos, este doctorul sufletelor noastre. El împarte leacurile cereşti; la Dânsul aleargă, dacă-ţi este bolnavă inima şi roagă-L să-ţi dee ceeace n'ai, şi în marea Sa milă să te dăruiască din belşug, să devii odată asemănător Lui, împodobit cu virtuţi, să poţi întrà în locul gătit dintru început aleşilor Săi.

Pr. Cpt. Dr. *T. Potcaş.*

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Invăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

Vino şi vezi — meditaţii

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Ştiri şi fapte:* Dată menţinută, Bugetul, Preoţimea şi politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului şi vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitaţii canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioşilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoţimii, Ziua temperanţei, Congres, Asociaţia preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Şcoalele confesionale, Recreare şi meditaţie religioasă, Şcolare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres naţional bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeş. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locaşuri de închinare: *Mănăstirea Neamţului.* — *Satana şi bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe uşa unei biserici. — *Moş Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă şi rugăciune,* viaţa unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din vieţile Sfinţilor: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înfiinţăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoţitorii buni; 4. Grijiţi de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paştile în 1929); 6. Coruri bune bisericeşti; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credinţa creştină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creştin? — Glume.* — Târgurile. Anunţuri ş. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locaşuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, judeţul Făgăraş. *Sf. Mănăstire a Neamţului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** şi M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi

ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20 — pentru spese poştale.

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII"

Anul LXXVII Sibiu, 23 Noemvrie 1929 Nr. 83

Telegraful Român

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congresul național bisericesc

Luni în 18 l. c. s'a deschis, în sala de ședințe a camerei deputaților, congresul național bisericesc.

Inainte de deschiderea ședinței, membrii au asistat la serviciul divin celebrat la patriarhie de P. S. arhiereu Platon Ciosu.

După oficierea serviciului divin membrii congresului au trecut în incinta camerei.

La ora 12 intră I. P. S. Patriarh Regent Miron, salutat de congresiști. I. P. S. Sa ocupă scaunul prezidențial.

Dl Valer Moldovanu, subsecretar de stat la ministerul de instrucție și culte, citește mesajul de deschidere al congresului național bisericesc.

Cuvântarea Inalt Prea Sfințitului Patriarh Regent

Mărit Congres,

Când măritul Congres al patriarhiei române se întrunește pentru prima dată după moartea în veci regretatului nostru Rege Ferdinand I, cuvine-se ca gândul nostru să se îndrepteze spre mormântul proaspăt dela Argeș, unde — alături de mari înaintași — se odihnește Domnitorul, care a înscris cele mai strălucite pagini în istoria neamului. Ca făuritor al României întregite, faptele de glorie ale Lui și ale neamului au avut înrâuriri adânci asupra tuturor așezămintelor fundamentale ale țării, cari au trecut toate prin prefaceri epocale, înălțându-se și întărindu-se. Organizarea unitară a bisericii ortodoxe — până atunci frântă în organizări provinciale răslețe încă, s'a desăvârșit în zilele Lui.

Cu mult interes mă întreba mereu de stadiul lucrărilor acestei vitale chestiuni, dând povețe și intervenind pentru armonizarea vederilor contrarii și pentru contopirea lor într'o singură forță duhovnicească, atât de necesară pentru interesul țării și al neamului, cât și pentru mântuirea credincioșilor lui. Această operă epocală a încununat-o cu patriarhatul român, oferind la investirea titularului toată strălucirea regală. Biserica îi va păstra și cultiva — pentru tot ce s'a făcut de El și sub El și de nemuritorii săi colaboratori — o veșnică pomenire.

O adâncă durere a cauzat țării și bisericii noastre și neașteptata moarte a înaltului Regent Gheorghe Buzdugan, un cetățean și fiu al bisericii, care după o inimă devotată de suprem magistrat — a depus în curs de 2 ani mult zel, pricepere și mai ales vaste experiențe juridice întru conducerea țării, alături de colegii săi din Inalta Regență. Țara și biserica, îi vor păstra o bună amintire.

Mărit Congres,

Noua lege de organizare a bisericii, din care a ieșit și acest congres, a început a se aplica la finea anului 1925. Deci trei ani de existență a legii sânt mult prea puțin, pentru ca dispozițiile și duhul economiei ei să prindă rădăcini suficiente și să între în conștiința organelor bisericii și a credincioșilor ei.

La baza legii stau două principii:

Cel al ierarhiei bisericești adică: principiul, că puterea de-a învăța, de a judeca și de a guverna biserica vie emană dela Hristos și sf. Apostoli și trece prin darul hirotonisirii asupra ierarhilor și dela ei în o anumită măsură la celalt cler, și principiul constituțional — cum s'ar zice azi — al democrației credincioșilor majoreni.

Aceste două principii — care par ca doi poli opuși — la prima vedere nu-i ușor a le împăca. Trebue timp și experiențe până să se croiască drumul armonicei conlucrări, stabilindu-se bine cercul de competență al organelor și membrilor, care constitue biserica vie, ca să știe clerul, cum are să conducă — ca factor de drept în cârmuirea bisericii, — iar mirenii în ce direcție au și datorința și posibilitatea a contribui — prin munca lor și pregătirea specială — la progresul bisericii și al instituțiunilor ei.

Deci nu-i mirare, că mai ales acum — la începutul vieții unei noi organizări a bisericii, — acești factori se ciocnesc în năzuințele lor. S'au ivit cazuri, că preoții n'au voit și au tot trăgănat a preda administrarea averii parohiale consiliului și adunării parohiale; alții au refuzat convocarea acestor corporațiuni. De altă parte epitropii s'au considerat pe ei factori singuri competenți a dispune de averea parohiei, a încheia transacții, a contrage împrumuturi de milioane, a clădi case fără aprobare și fără hotărârea corporațiunilor în drept. In fine, s'au ivit cazuri, ca mireni să facă pe convocatorii corporațiunilor parohiale, să încerce a aduce hotărâri ilegale, fără preot, factorul ierarhic de drept.

Asemenea abateri dela lege și statut nu pot să fie decât: ori o necunoștință a legii, ori rezultanta intereselor lăturalnice și personale, cari îi îndeamnă pe unii să apuce pe căi greșite și ilegale.

Credem însă, că — în măsura ce ținta preocupațiunilor factorilor, chemați a conduce și susținea biserica — va deveni exclusiv binele obștesc, — conlucrarea armonică a clerului cu poporul își va croi și consolida o alvie normală, cum au mai fost în veacurile de glorie ale bisericii și cum este deja în alte părți.

In scopul acesta biserica trebue să se îngrijească, ca clerul ei să primească tot mai mult o pregătire temeinică — evanghelică, iar credincioșii prin educație să aibă o mentalitate cât mai altruistă.

Dar în scurtul timp de trei ani nu s'a putut aplica legea destul de repede în vechiul regat și din motivul, că eparhiile erau ele însele slab organizate în vederea unei vieți autonome, întrucât abia aveau câte un director și subdirector și câțiva funcționari, aproape toți cu alte slujbe principale. Deci era înainte de toate nevoe, ca înseși centrele episcopești să se organizeze mai întâi cu consilierii-referenți și slujbași suficienți și bine retribuiți, cari la rândul lor să conducă constituirea noilor organe din eparhie, executând dispozițiile episcopilor lor.

In această privință centrul episcopiilor din vechiul Regat a făcut în cei trei ani progrese foarte mari. Pretutindenea se desvoltă activitate febrilă; și viața centrală își resfiră razele sale de îndemn și de chemare la muncă nouă în tot cuprinsul eparhiei. Cine știe ce a fost la eparhii și ce este, trebue să dea mulțumită lui Dumnezeu, de ce s'a făcut. Munca este mulțumitoare în raport cantitativ; iar calitatea se va ridica mereu în măsura în care vor ajunge la centre clerici și funcționari deplin pregătiți, care să-și dedice energia întreagă unei singure slujbe, ale cărei nevoi și îndatoriri să le studieze și aprofundeze cu răgaz, ca să știe afla și recomanda cele mai ducătoare la scop căi și mijloace. Buna cârmuire a bisericii este condiționată de întărirea centrelor episcopești. In vechiul Regat trebue continuat și în viitor a face tot ce e posibil pentru a le întări în toate privințele.

In Basarabia și Bucovina există o organizare mai bună a centrelor eparhiale și mijloace suficiente, încât aplicarea noii legi s'a putut face în condiții mai ușoare. Iară episcopiile din mitropolia Ardealului și-au adaptat — tot fără greutăți — organizarea lor la dispozițiile organizării noi, care era inspirată totmai de organizarea existentă în acea mitropolie.

Dar, și în vechiul regat, în parohii, noua organizare se generalizează tot mai mult; încât sperăm, ca în curând să devie pretutindeni fapt împlinit din punct de vedere formal; și cu timpul să desvolte și în fond o activitate plină de succes. Și până acum sub raport economic s'au făcut progrese frumoase; iar la unele biserici cu avere, rezultatele sânt uriașe; veniturile lor anuale s'au urcat la milioane. Aceasta dă preoților posibilitatea să dea mai multă atenție misiunii pastorale, să se pregătească pentru ea și să crească tot mai mult numărul preoților apreciați și mult stimați de credincioși pentru munca lor evanghelică.

Dar față de însălbătecirea moravurilor de după războiu și de sporirea atâtor curente sub-

versive şi distrugătoare atât pentru biserică cât şi pentru stat, şi faţă de intensitatea propagandei, a marilor mijloace şi a sprijinului, de care dispun: — numărul preoţilor noştri — deplin pregătiţi pentru misiune în împrejurările schimbate şi înrăutăţite — este încă mult prea mic.

Sporirea lor este cea mai vitală problemă pentru viitorul bisericii noastre. Ea este chemată a umplea fondul organizării noui, care este numai un simplu cadru. In scopul acesta sf. Sinod — ca factor competent în materie de învăţământ teologic, — lucrează la alcătuirea proectului de lege pentru trecerea tuturor institutelor teologice din eparhii în administrarea şi conducerea bisericii şi pentru îndatorirea tuturor elevilor a face mai temeinice studii mai ales de aprofundare a sf. Scripturi şi de propoveduire a ei şi de misiune pastorală şi a primi o educaţiune mai bisericească şi mai strictă. In această privinţă se cere încă o muncă uriaşă.

Această nouă organizare a şcoalelor teologice reclamă şi o simţită sporire în corpul profesoral al Seminariilor noastre a elementelor cu pregătire superioară-teologică. Şi — cum răsăritul ortodox trece prin grea criză şi în privinţa şcoalelor de teologie, căci vestitele Academii teologice din Rusia cu profesori savanţi şi cu reputaţie mondială nu mai există, iar bogata literatură teologică grecească din epoca de cea mai înaltă glorie a creştinismului peste tot este prea puţin accesibilă pentru un număr mai mare de tineri, cari nu cunosc limba: — Atât-eu cât şi ceilalţi mitropoliţi ni-am creat bune legături în Apus, unde biserica are vre-o 25—30 tineri, cari în diferite centre de înaltă cultură — ca Montpellier, Paris, Strasbourg, New-York, Varşovia, Atena, etc., — îşi completează cultura generală şi teologică. Şi sperăm, că cele văzute şi experiate la bisericile acelor ţări le vor fi de bun folos pentru a spori numărul profesorilor buni la dela institutele teologice şi cu toţii împreună să dea pentru toate parohiile un cler la înălţimea misiunii şi apt pentru munca pastorală, ce devine tot mai grea.

Avem nădejdea fermă, că din partea ministerului de care aparţin cultele, vom avea întreg ajutorul pentru această transformare a seminariilor.

Spiritul organizării noi a bisericii a contribuit şi la slăbirea procedurii atât de păgubitoare pentru interesele bisericii; ca la fiecare schimbare de guvern să se înlocuiască şi organele administraţiei bisericeşti după considerentele politice de partid. Cazurile ce se mai ivesc, — sperăm — vor înceta cu totul, încât preoţii vor căuta ei înşişi să înainteze la locuri mai bune pe baza meritelor lor pastorale, iar nu prin intervenţii politice. Cum însă fruntaşii conducători ai vieţii publice de sus până jos sânt spre fericirea noastră şi credincioşi ai bisericii şi membrii în toate corporaţiunile ei, este imposibil de aşteptat, ca ei să se desintereseze de feţele bisericeşti care au să ocupe slujbe în biserică. Dar odată deşteptată în toţi dorinţa lor de-a înălţa biserica — aceasta îi va îndemna să aibă tot mai mult în vedere binele instituţiunii. Astfel organele bisericeşti vor ieşi de sub influinţa intereselor lăturalnice, uneori chiar personale, vor sta departe de patimile luptelor politice care, adeseori, degenerează şi compromit în faţa credincioşilor calmi şi rezonabili pe cei chemaţi a predica paşnica conlucrare a fiilor ţării pentru progresul ei: iar nu a se pune în fruntea oştilor şi a le alimenta.

Desigur nici preoţilor, cari sânt din clasa intelectualilor conducători, nu li se poate discuta dreptul cetăţenesc de a-şi forma convingeri cu privire la rostul vieţii politice şi la necesităţile vitale ale ţării. Ei pot să-şi activeze în slujba acestor convingeri, care însă trebue să fie călăuzite totdeauna de spiritul învăţăturilor evangelice potolind patimile, netezind asperităţile şi închegând rândurile tuturor credincioşilor, şi îndrumându-le a sprijini munca oricărui guvern dinastic şi cu caracter românesc spre înfăptuiri bune şi patriotice, căci numai pe calea iubirii creştineşti se pot dura lucruri trainice şi numai pe această cale vor merge cetăţenii spre mulţumirea vremelnică, iar credincioşii bisericii spre calea mântuirii.

Folosesc această ocazie de a mulţumi tuturor onoratelor guverne, care s'au succedat la conducerea ţării în ultimii 10 ani, pentru însemnate ajutoare materiale, ce le-a făcut în grele împrejurări economice pentru întărirea bisericii noastre; şi sperăm a ne bucura şi pe viitor de toată solicitudinea, ca — sporindu-ne şi ridicând nivelul aşezămintelor bisericeşti — şi biserica să poată în măsură tot mai mare contribui nu numai la mântuirea credincioşilor ei, ci şi la consolidarea şi propăşirea ţării, ai cărei cei mai devotaţi fii ai ei au fost în trecut şi vor fi şi în viitor credincioşii bisericii noastre.

De încheere atrag binevoitoarea luare aminte a măritului congres asupra unei probleme a bisericii noastre, a cărei înfăptuire nu mai sufere nici o amânare. E vorba de o ramură puternică şi de mare folos a fiilor bisericii şi neamului nostru, de cetăţenii ţării, cari trăesc în America.

Aceştia sânt administraţi bisericeşte dela început de Mitropolia dela Sibiu cu mari greutăţi, cauzate de marea îndepărtare şi agravate prin relele încuibate acolo în cursul războiului mondial, când orice legătură cu ei s'a rupt. In cuvinte de o duioşie şi durere sfâşietoare ne arată, cum unii au trecut în şirul sectelor, alţii au fost cuprinşi de valurile comuniste; iar tineretul în mare parte — ne având şcoale româneşti — nu mai are simţ pentru rostul bisericii părinţilor lor, cari cu durere în inimi văd, cum încep a se îneca în marea cea mare a străinismului, din lipsa unei superiorităţi duhovniceşti şi culturale româneşti, care să-i închege şi conducă direct.

Reprezentanţii fruntaşi-clerici şi mireni ai acestor români, oţeliţi de munca aspră ce caracterizează pe Americani, şi îmbogăţiţi cu experienţe de mare folos practic, care numai în America se pot câştiga, întruniţi în congres bisericesc la 27 April 1929, cer cu ultima insistenţă un episcop. Sf. Sinod a decis încă în anul 1925, în principiu, instituirea unui Episcop acolo. Dar înfăptuirea e pendentă dela aflarea mijloacelor.

Când ţara susţine — şi eu nu zic că face rău — din bugetul său cu un lux de organizare şi de personal episcopii minoritare mici de tot — una abia are 25—30 parohii — şi cari — înainte de a deveni membre ale statului Român — se susţineau exclusiv din enormele averi proprii, — cum vom mai putea justifica înaintea conştiinţei româneşti? — că nu auzim strigătul de durere al celor ce sânt os şi sânge din trupul românismului şi la ai căror reprezentanţi, înfăşuraţi în cutele tricolorului român, — nu de mult ne-am uitat în Bucureşti şi la Alba-Iulia cu lacrămi de părintească iubire în ochi?

Fac un apel călduros către înţelepciunea membrilor acestui congres, unde se află distinşi şi valoroşi fruntaşi ai vieţii de stat să ne indice căile spre grabnică realizare a justei dorinţi a acestor fraţi îndepărtaţi, dar încă cu ochii îndreptaţi spre Patria mumă, găsind mijloacele — poate numai pentru un anumit period de timp — de susţinere a unui Episcop pe seama românilor din «partibus infidelium», şi în deosebi din Statele Unite ale Americei şi Canada. O supremă datorinţă a românismului este şi aceea, ca să nu pierdem nici un singur fiu, ori unde s'ar afla el.

Salutându-vă pe toţi cu patriarhiceşti binecuvântări şi — dorindu-vă succes la muncă pentru progresul bisericii — declar deschisă sesiunea ordinară a congresului Patriarhiei Române.

*

I. P. S. Mitropolit Pimen al Moldovei asigură pe I. P. S. Patriarh-Regent, de întregul sprijin al congresului, care are menirea să se ocupe de problemele superioare ale bisericii.

I. P. S. Patriarh binecuvântând lucrările congresului, se retrage, rugând, ca locul de preşedinte să fie ocupat de cel mai în vârstă dintre mitropoliţi.

I. P. S. Mitropolit Pimen, al Moldovei, ocupă scaunul prezidenţial.

Păr. prof. N. Popescu, face apelul nominal.

I. P. S. Mitropolit Pimen evoacă memoria marilor bărbaţi, membri ai acestui congres, cari au decedat. Aduce omagii lui Ion I. C. Brătianu, care a contribuit la înălţarea ţării şi a bisericii, lui Al. Constantinescu, Gh. Mârzescu, Valer Branişce, Andrei Horvath şi C. Chiricescu.

I. P. S. Mitropolit repartizează apoi comisiunilor rapoartele.

Cuvântarea dlui Octavian Goga

Congresul naţional-bisericesc constituit din fruntaşii bisericii ortodoxe, clerici şi mireni care-şi deţin încrederea din votul liber exprimat al maselor de credincioşi, e cea mai înaltă corporaţie de caracter parlamentar menită să privegheze şi să îndrume problemele sufleteşti ale neamului. Prin compoziţia ei şi prin atribuţiile cu care a fost investită, această adunare trebue să tălmăcească simţământul nostru religios, cel mai străvechi şi cel mai curat instinct de conservare al poporului românesc de baştină, alcătuitor şi susţinător de stat. In această calitate, congresul naţional-bisericesc fiind chemat să urmărească toate actele vieţii publice în legătură cu necesităţile spirituale ale ţării, întemeiat şi pe îndatorirea sa cuprinsă în art. 9 lit. a) din statut, de a «apăra interesele şi drepturile bisericii ortodoxe», se crede dator a protesta împotriva desfiinţării ministerului cultelor şi artelor, iniţiată de către actualul guvern.

Congresul vede o gravă jignire, a bisericii noastre strămoşeşti, în această măsură şi îşi legitimează protestul său pe următoarele considerente:

1. Crearea ministerului cultelor a fost expresia unei concepţii bine precizate în materie de politică de stat. Factorii hotărâtori care au pornit ideia şi s'au îngrijit de realizarea ei, apreciind rostul problemei religioase şi cu deosebire însemnătatea bisericii ortodoxe ca aşezământ de căpetenie în trecutul şi prezentul neamului, au ţinut să exprime, prin înfiinţarea unui organ de supremă ocrotire, raportul de strânsă solidaritate dintre stat şi biserică la noi. Prin înfiinţarea ministerului cultelor nu numai s'a codificat în legiuirea României o realitate istorică, dar s'a fixat în acelaş timp un program politic. Paralel cu consfinţirea caracterului creştin-ortodox al statului român de ieri, s'a recunoscut necesitatea de a se încadra, în lege, legătura de continuitate cu trecutul românesc. Regretatul Rege Ferdinand, călăuzit de îozincele înaintaşului său inspirat de tradiţiile care au făurit temelia unităţii noastre sufleteşti, şi-a dat cu mare satisfacţie sprijinul la întemeierea ministerului cultelor, înţelegând că prin acest act, în primele zile ale unirii, noua configuraţie de stat primeşte pecetia unei conştiinţi religioase, care e totodată şi un criteriu fundamental al diferenţierii noastre naţionale şi un scut de apărare împotriva diverselor tendinţe disolvante.

Desfiinţarea ministerului cultelor înseamnă în mod logic reducerea influenţei acordate bisericii în viaţa de stat, coborârea problemelor religioase de pe primul plan al preocupărilor de guvernământ, ruperea cu trecutul ortodox, declararea chestiunii bisericeşti ca o chestiune neglijabilă şi

deci o radicală schimbare de concepţie în politica noastră de stat.

II. Infrăţirea Cultelor şi Artele subt conducerea şi în cadrul aceluiaş minister constituia pentru conştiinţa publică garanţia că arta şi cultura neamului în aceste zile de proaspătă consolidare de stat vor fi armonizate în sbuciumul lor creator cu idealurile bisericii creştine şi că vor fi păstrate în acelaş timp toate vechile legături ale unor ramuri de artă cu biserica ortodoxă care a născut mândria şi originalitatea culturii noastre din trecut. Prin desfiinţare, această legătură se pierde, artele risipite volnic între ministere eterogene vor fi lipsite de orce înrâurire a unui program naţional-creştin, statul nu va mai avea un aliat şi spiritul public va resimţi în mod firesc consecinţele unor orientări deslipite de orce contact cu impulsurile tradiţionale ale ţării.

III. Desfiinţarea ministerului cultelor va avea grave repercutări asupra situaţiei bisericii ortodoxe faţă de stat, ca şi faţă de celelalte confesiuni. Existând un minister al cultelor titularul lui nu putea fi decât un român ortodox, fapt care era de sine înţeles şi decurgea fatal din rolul de biserică «dominantă», recunoscut bisericii ortodoxe prin Constituţia ţării. Astfel politica statului în materie de culte avea o linie determinată, cu garanţii normale şi echitabile. Prin desfiinţarea ministerului cultelor lucrurile se schimbă. Titularul dela instrucţie poate aparţinea orcărei confesiuni şi nu e exclusă posibilitatea ca reprezentantul statului în materie de culte să fie partizanul militant al unei confesiuni minoritare. Pe lângă consecinţele funeste ce se pot prevedea pe urma acestui tragic paradox, desfiinţarea ministerului cultelor implică subt acest raport şi o călcare a spiritului constituţiei, fiindcă dacă dreptul de executare a controlului faţă de culte revine de drept bisericii dominante, acest drept nu poate fi pus în valoare decât în cadrul unui minister al cultelor al cărui titular nu poate fi decât un ortodox.

IV. Desfiinţarea ministerului cultelor lipseşte statul de organul trebuincios pentru urmărirea chestiunilor ce implică diversele culte minoritare, a căror activitate multiplă resumă întreagă afirmarea de caracter disparat şi uneori tulbure a minorităţilor etnice din ţară. Autonomia bisericească minoritară tinde în mod firesc la adăpostirea aspiraţiilor politico-naţionale. Din toate confesiunile, singură biserica ortodoxă se confundă în existenţa ei cu destinele statului român, deaceea controlul ce i se acorda de lege asupra vieţii bisericeşti integrale printr'un membru al ei, era o chezăşie pentru păzirea intereselor superioare ale statului nostru. Faptul că ministerul cultelor a exercitat până azi în chip echitabil acest control fără jicnirea celorlalte confesiuni, se poate vedea din împrejurarea că România e aproape singura ţară din care cultele minoritare n'au adresat plângeri în faţa forurilor internaţionale, iar senatul ţării a înregistrat la timpul său protestarea minorităţilor împotriva desfiinţării ministerului de culte. Această tendinţă de echilibru a tuturor confesiunilor paralel cu recunoaşterea rolului dominant al bisericii ortodoxe nu va mai putea fi garantată în noua configuraţie politică ce s'a creat, când departamentul instrucţiunii poate fi îndrumat de membrul unei alte confesiuni decât cea ortodoxă sau chiar de un om fără nici o confesiune.

V. Desfiinţarea ministerului cultelor, care aduce cu sine jicniri şi prejudicii bisericii ortodoxe eclipsând rolul integral al vieţii religioase din ţară, nu are nici măcar legitimarea unor economii bugetare care s'au invocat. Prin crearea unui nou subsecretariat de stat la Instrucţie şi a unei noui direcţii culturale la ministerul muncii, s'a obţinut o deminuare de prestigiu numai fără a avea în schimb reduceri de personal, sau uşurări materiale în bugetul ţării.

Ca urmare a acestor considerente Congresul naţional-bisericesc vede în desfiinţarea ministerului cultelor o măsură ce jicneşte profund ideia religioasă în general şi în particular intereselor bisericii ortodoxe în statul român primejduind probleme vitale ale acestuia.

Congresul naţional bisericesc hotăreşte a se trimite o adresă de protestare Inaltei Regenţe şi primului ministru în care se va cere a se restitui bisericii şi neamului numitul organ de înaltă proteguire, declarând ca menţinerea desfiinţării după această protestare nu o poate atribui decât intenţiei de a se da o lovitură duşmănoasă de către anumiţi deţinători vremelnici ai puterii de stat cari sânt în afară de cadrul bisericii ortodoxe.

*

P. S. episcop *Nicolae* al Clujului propune să se aleagă o comisie, care să studieze chestia aceasta.

Se alege o comisie compusă din 3 clerici şi 6 mireni, care să studieze chestia desfiinţării ministerului cultelor. Sânt aleşi: I. P. S. mitropolit Nicolae al Ardealului, I. P. S. mitropolit Nectarie al Bucovinei, părintele I. Lupaş, dnii: Al. Lapedatu, V. Goldiş, I. G. Duca, Oct. Goga, Dr. C. Anghelescu şi Dobrin.

Păr. *P. Partenie* propune, ca în programul lucrărilor congresului să fie trecute şi dezideratele Asociaţiei clerului ortodox.

Păr. *Cuclujna* propune, ca congresul să intervină pentru a se ţinea un sinod ecumenic al ortodoxiei, şi să se rezolve şi chestia jurământului preoţilor înaintea instanţelor judiciare.

Pioasă solemnitate

Desvelirea monumentului Regelui Ferdinand la Orăştie

Înţeleptul şi gloriosul Suveran, de veşnică pomenire, *Ferdinand I*, întregitorul de ţară şi eliberatorul celor subjugaţi, îşi are astăzi al doilea monument ridicat pe pământul ardelenesc al ţării noastre.

După Oradea, a venit modestul oraş al *Orăştiei* care, în bronz şi granit, a veşnicit măreaţa figură a descălicătorului Voevod.

Monumentul dela Orăştie se înalţă ca semn de recunoştinţă şi dragoste neperitoare, aduse din râvna şi contribuirile poporului din judeţul Hunedoarei, pentru a proslăvi amintirea marelui Suveran, care i-a dat pământ, libertate şi dreptate.

*

La praznicul hunedorenilor au venit: M. Sa Regina *Maria*, Regina Elisabeta a Greciei, A. L. Regale Principesa mamă Elena şi Principesa Ileana, Inalţii Regenţi A. S. R. Principele Nicolae, I. P. S. Sa Patriarhul Miron şi dl C. Sărăţeanu, cum şi a dlui Iuliu Maniu, general Cihoscki, Aurel Vlad, general Presan, Al. Lapedatu, N. N. Săveanu, Dr. Lupu, şi o imensă asistenţă compusă din locuitorii satelor.

Serviciul divin a fost celebrat de I. P. S. Sa Mitropolitul *Nicolae* al Ardealului.

După sfinţirea monumentului, cel dintâi a vorbit I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, care spune următoarele:

Cu profundă emoţiune am venit să aducem omagiile noastre amintirii Regelui Ferdinand I, a cărui figură se înfăţişează de astădată turnată în bronzul celei mai calde recunoştinţe şi admiraţiuni a Ardealului desrobit.

Este într'adevăr cea mai sinceră manifestaţiune a tuturor inimilor româneşti de pe aceste plaiuri, dorinţa aceasta de a avea pentru totdeauna în mijlocul nostru figura măreaţă a Regelui liberator, legată de pagina în care culminează istoria de suferinţe şi de glorie a poporului nostru.

Neşterse ni s'au păstrat în minte acele zile de reculegere sufletească din primăvara anului 1919, când după ce cele din urmă cătuşe s'au scuturat de pe braţele Ardealului prin eroismul sublim al oştirii române, -- Regele Ferdinand şi-a putut înfăptui visul ce l-a avut de a-şi împreuna în mijlocul Ardealului lacrimile sale de bucurie cu nenumăratele lacrimi de bucurie şi recunoştinţă ale tuturor fiilor acestui pământ românesc. Atunci, însoţit de augusta Sa soţie, M. Sa Regina Maria, în preajma mormântului lui Mihai Viteazul dela Turda, al cărui vis a reuşit să-l realizeze în vitejia şi înţelepciunea Sa, Regele Ferdinand a reuşit să sintetizeze răstimpul de suferinţe şi de aşteptări prin memorabilele cuvinte: «Hotare politice neîndreptăţi au despărţit pe români atât amar de vreme. Dar brazii de pe culmile de miază noapte ale Carpaţilor şi ştejarii dela miazăzi îşi şopteau tainic: Noi sântem fraţi»!

In toamna anului 1918, când contururile României Mari apăreau tot mai clare la orizont, într'o neuitată audienţă, care am avut fericirea să mi se acorde, la Iaşi, având să răspund unei întrebări ce mi se pusese, i-am spus M. Sale cu câtă iubire şi recunoştinţă aşteaptă poporul român din Ardeal să-l vadă; de încheere cu ochii umezi de lacrimi, Regele Ferdinand mi a încredinţat solia: «Da Ardealului inima mea».

In faţa acestei manifestări de iubire nemărginită pe care Regele Ferdinand a nutrit-o în inima sa pentru Ardeal, acest popor românesc de aici nu a putut să rămână nerecunoscător. Cu aceeaş năvalnică căldură desprinsă dintr'o aşteptare de veacuri, şi cu aceeaş însufleţire cu care a primit România mare, acest popor a îmbrăţişat în acelaş timp ca pe un măreţ simbol al ei pe gloriosul rege Ferdinand desrobitorul. Pe veci va rămânea în inima poporului român din Ardeal profundă şi nefăţărită iubirea şi recunoştinţa pe care i-a purtat o în viaţă Regele Ferdinand, — şi serbarea noastră de astăzi nu este decât o mică dovadă a acelei mari iubiri.

Au luat apoi cuvântul preamărind viaţa şi faptele gloriosului întregitor de ţară care a fost Regele Ferdinand, dnii: colonel Aritonovici, Branga primarul oraşului, general Cihoski, Aurel Vlad, Dr. N. Lupu. Din partea Academiei Române a vorbit dl profesor Alex. Lapedatu.

Ca delegat al partidului liberal şi al dlui Vintilă Brătianu vorbeşte dl N. N. Săveanu.

*

Inscripţia monumentului este următoarea:

M. Sa Ferdinand I primul Rege al tuturor românilor, înfăptuitorul unităţii naţionale de veacuri aşteptată. Ridicatu-s'a din prilejul aniversării de 60 ani, drept prinos de recunoştinţă şi mărire în anul 1925, din iniţiativa colonelului Aritonovici, cu ajutorul urbei şi al plăsii Orăştie, şi al cetăţenilor cu credinţă nestrămutată în viitor, din judeţul Hunedoara.

*

După sfârşitul vorbirilor, a defilat conductul etnografic, organizat cu toată priceperea şi compus din comunele plăsii şi oraşul Orăştie, cu obiceiurile şi particularităţile de veacuri ale poporului. Au mai defilat şcoalele din Orăştie, cu tinerimea în costum naţional, şcoalele din Deva, Haţeg şi Petroşani, cu muzicile lor, funcţionarii C. F. R. din Simeria, regimentele 92 de infanterie, 4 de grăniceri şi escadronul de roşiori dela Sebeş, — cu toţii în admirabila ţinută.

În sala mare a restaurantului Central s'a dat apoi masa, la care au participat oaspeţii Orăştiei şi fruntaşii oraşului.

INFORMAŢIUNI

Călcând pe urme strămoşeşti. Consilierul de casaţie, dl *Constantin Hamangiu*, face Academiei Române, în scop de ştinţă, literatură şi artă, o donaţiune de cinci milioane de lei. Donaţiunea va fi administrată ca «Fondul cultural C. Hamangiu». Tot mai avem oameni darnici şi înţelegători.

Convocare. On. membri ai Asociaţiei învăţătorilor români, secţia judeţului Sibiu, se convoacă la adunarea generală ordinară, care se va ţinea Joi, la 12 Decemvrie 1929, ora 9 a. m. în sala cea mare dela prefectura judeţului Sibiu.

ŞTIRI LOCALE

Teatru. Melodrama, în stil american, jucată Marţi seara la Sibiu, Mary Dugan este vinovată? a dat prilej dnei Agepsina Macri Eftimiu, şi celorlalţi actori ai Teatrului naţional din capitală, să-şi arate încă odată calităţile de mari artişti, mai toţi bine cunoscuţi sibienilor. Piesa, în decorul curţii cu juri americane, fără cortină, publicul fiind juraţii, s'a bucurat de un respectabil succes în urma îngrijirii actorilor de a da relieful potrivit fiecărui personaj din melodrama de mare senzaţie ce ni-o dărueşte America.

Licitaţiune. Tabloul mărfurilor şi lucrurilor preţioase, care se vând la licitaţie în 3 Decemvrie a. c. şi în zilele următoare la Casa de amanet «Dorotheum», Sibiu, strada Avram Iancu Nr. 6, se poate vedea la autoritatea industrială strada Mitropoliei Nr. 4, uşa 28, în zile de lucru, la ora 9—12 a. m.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

Picolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanţa Hodoş.** Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Preţul 40 lei, şi porto 12 lei trimis recomandat.

Nou! **Nou!**

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice şi catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu:**

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Învăţători şi Stinţi din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică şi cateheză**

— **Vino şi vezi — meditaţii**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut în Biblioteca

La Vatra sufletească a Neamului

Nr. IX

Cum s'a făcut unirea cu Roma în Ohaba-Forgaciu?

(Banat)

Demascarea unor siluiri şi fraude

de

Dr. Gh. Ciuhandu

consilier-referent eparhial, Arad.

Se poate procura dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu. Preţul Lei 25·—, plus spese Lei 5·—.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Viaţa lui Isus

de

Giovanni Papini

în româneşte de

ALEXANDRU MARCU

Preţul Lei 180·—, plus porto poştal Lei 15·—

Dela Librăria Arh diecezană din Sibiu se pot procura

Icoane sfinte

pe hârtie, de toate mărimile şi de o execuţie foarte frumoasă.

A apărut, în a treia ediţie, romanul:

MARTIRII,

de **Constanţa Hodoş,** cu o prefaţă de Ion Gorun. Bucureşti, Tip. I. Copuzeanu.

De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu Preţul 60 lei, şi porto.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Ştiri şi fapte:* Dată menţinută, Bugetul, Preoţimea şi politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului şi vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitaţii canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioşilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoţimii, Ziua temperanţei, Congres, Asociaţia preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Şcoalele confesionale, Recreare şi meditaţie religioasă, Şcolare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres naţional bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeş. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locaşuri de închinare: *Mănăstirea Neamţului.* — *Satana şi bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe uşa unei biserici. — *Moş Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă şi rugăciune,* viaţa unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din vieţile Sfinţilor: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înfiinţăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoţitorii buni; 4. Grijiţi de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paştile în 1929); 6. Coruri bune bisericeşti; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credinţa creştină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creştin? — Glume.* — Târgurile. Anunţuri ş. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locaşuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intreţirea Neamului»,* din comuna Bucium, judeţul Făgăraş. *Sf. Mănăstire a Neamţului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** şi M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

---

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici

fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi

şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie

Nectarie Nicolae Cotlarciuc

arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei

fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

Au apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

Cântări funebrale

pentru cor de bărbaţi, de:

Dumitru Cunţan

Preţul Lei 30, plus spesele poştale Lei 12.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale

Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. **Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale.**

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN

Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

Anul LXXVII Sibiu, 30 Noemvrie 1929 Nr. 84—85

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Onor. «Asociațiunea» 2 ex. (Of.)
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Congresul național bisericesc

A doua sesiune a Congresului național bisericesc a stârnit un viu interes nu numai în cercurile bisericești ci și în cele obștești. Fenomenul acesta nu e lipsit de o semnificație mai adâncă.

Noua Constituție bisericească e chemată să inaugureze o epocă nouă în viața noastră religioasă. Elementul mirean și clerul inferior au primit o parte însemnată de răspundere în opera cea mare de regenerare morală în sânul neamului nostru.

Vremurile s'au schimbat. Viața devine din ce în ce mai complexă, pe urma tendințelor — unele de caracter local iar altele generale, care încearcă să schimbe construcția vieții particulare și colective.

Aceste tendințe se agită la suprafața vieții, dar altele sgudue adâncurile ei.

Biserica se întemeiază pe tradiție, prin care înțelegem doctrina și datinele, moștenite din generație în generație, având putere de lege. Dar pe lângă tradiție mai avem și idealul religios, ca normă de perfecțiune morală și țintă supremă. Aceste două forțe nu pot ființa despărțite, ci armonizate, ca urzeala și băteala în țesătura vieții. Din armonizarea lor se naște progresul moral, păstrând cu sfințenie tradiția și umblând pe căile luminate de ideal.

Cine e chemat să realizeze această sinteză? E dreptul și datoria precum și sacrul privilegiu al Episcopatului, al Inalților Ierarhi ai sfintei noastre biserici, în particular și colectiv prin Sf. Sinod.

Nimenea nu poate uzurpa acest drept și acest privilegiu al Episcopatului nostru.

In opera cea mare, ce au de îndeplinit, Inalții Ierarhi nu pot fi lipsiți de sprijinul elementelor constitutive ale bisericii, între care se numără și clerul inferior și elementul mirean.

In lupta pentru înălțarea prestigiului bisericii și a prefacerii sacrei instituții ca să fie organul spiritual și însași conștiința morală a națiunii, clerul de mir și elementul mirean au rolul purtătorilor de scut în jurul Inalților Ierarhi. Clerul inferior și elementul mirean participă în corporațiile de control și de îndrumare ale vieții bisericești spre a cunoaște direct problemele vitale ale bisericii, principiile ei conducătoare și metodele muncii sistematice.

Trezirea opiniei publice pentru înțelegerea problemelor bisericești de azi face din Congresul național bisericesc un suprem organ de propagandă în mijlocul credincioșilor. Și aceste probleme nu mai pot fi proclamate ca un glas «al celui ce strigă în pustie». Mulțimea credincioșilor nu poate rămâne surdă și inactivă la chemările serioase ale religiei, care îi îmbie o atmosferă superioară de viață.

Dar scopul Congresului e dublu, nu numai de propagandă ci mai ales de organizare, ca forțele active ale vieții să nu rămâe neutilizate ci prinse în acțiuni sistematice de fiecare zi.

Elementul mirean, care de multă vreme, în unele părți ale Bisericii, s'a retras la periferia vieții bisericești, asistând nepăsător la slăbirea propriului său suflet, este azi într'o fază de reculegere. Soartea Bisericii atârnă în mare măsură de modul în care mirenii își vor îndeplini apostolatul lor.

Congresul bisericesc recent a avut să se ocupe cu reglementarea mecanismului administrativ bisericesc. S'a constatat că raporturile dintre Biserică și Stat nu sânt definitive, dar trebuesc normalizate cu bunăvoință din ambele părți.

Clerul inferior e amenințat de proletarizare deși e armata cea mai sigură în menținerea ordinei și a coheziunei între toate păturile sociale din Țară.

Necesitatea îngrijirii religioase a tinerimii universitare, înființarea capelelor și instituirea de predicatori destoinici la aceste capele, a fost apreciată de întreg Congresul.

Ori cât de paradoxal s'ar părea că premenirea morală trebue să pornească de sus în jos, e justificată cerința ca viitorii conducători ai vieții publice, care sânt azi în universități, trebue să fie oameni de caracter moral, pentru că defecțiunile nu se ivesc între cei de jos, ci mai ales la pătura suprapusă. Nu s'au discutat problema relațiilor externe cărora adunările bisericești de la Sibiu, le-au acordat atențiune deosebită. Inființarea Episcopiei misionare în America a fost considerată cu drept cuvânt între problemele interne ale Bisericii, căci Biserica sufletelor nu cunoaște frontiere geografice ci se afirmă prin frontiere morale de influință în jurul vetrei sufletești unice, care e sfânta Biserică ortodoxă, mama Neamului nostru românesc.

*

Ședințele Congresului

Ședința a doua s'a ținut în 19 Noemvrie. S'a deschis la ora 9½ sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae.*

La această ședință a asistat și I. P. S. Sa Patriarhul Regent *Miron.*

Intrându se în ordinea de zi, consilierul V. Răuț în calitate de raportor al comisiunii bisericești citește raportul general al Consiliului central bisericesc, în care s'a făcut o minuțioasă dare de seamă despre activitatea numitului consiliu și despre evenimentele obvenite în biserica noastră în ultimii trei ani.

Măritul congres a luat raportul la cunoștință și s'a primit ca bază la desbatrea specială.

La discuția specială au luat parte mai mulți P. SS. Ierarhi iar dl deputat *Silviu Dragomir,* într'o cuvântare mai lungă, ilustrată cu cazuri concrete, a arătat nedreptățile făcute bisericii noastre cu deosebire în ultimul an.

Congresul a hotărât să se intervină la forurile în drept pentru curmarea acestei stări de lucruri.

Dl subsecretar de stat, *Valer Moldovan,* cu privire la cele spuse de dl Dragomir a declarat, că guvernul țării va examina toate învinuirile ridicate și încât se va constata, că s'au produs jigniri și nedreptăți, se vor afla mijloacele necesare pentru înlăturarea lor și se vor lua măsurile de lipsă ca pe viitor bunele raporturi dintre guvernul țării și biserica noastră să nu fie alterate.

Din partea noastră nu credem că nedreptățile și jignirile, sulevate de dl Dragomir, se pot pune în sarcina guvernului, ci a micilor satrapi din provincie, cari abuzând de încrederea pusă în ei produc perturbațiuni dăunătoare intereselor superioare obștești. Aceste nedreptăți sânt efluxul micilor somități locale.

A urmat raportul comisiunii economice. Raportorul acesteia părintele Dănău a dat citire raportului secției economice prin care se arată, că fondurile speciale ale bisericii au trecut asupra Consiliului central bisericesc. Congresul a luat acest raport la cunoștință.

In numele comisiunii organizatoare, părintele Preoțescu a citit raportul referitor la Regulamentul de funcționare al Consiliului central bisericesc. Raportul s'a luat cu aprobare la cunoștință și s'a procedat apoi la votarea Regulamentului pe articole. Ședința s'a ridicat la ora 1.

Ședința a treia s'a ținut în 19 Nov. la ora 4 d. a. sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae.*

Ședința aceasta s'a ocupat exclusiv cu chestiunea salarizării preoțimii.

In numele comisiei economice, referentul acesteia, părintele Partenie, a cetit raportul cu privire la această chestiune, cerând modificarea art. 19, 21 și 31 din legea de organizare a bisericii ortodoxe.

Propunerea comisiunii a făcut resens în întreg Congresul și a fost rând pe rând combătută de domnii: Al. Lapedatu, V. Goldiș, V. G. Ispir, M. Bercianu, Isopescu Grecu și mai mulți P. SS. Ierarhi.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului spune: Biserica cheamă pe toți la Hristos și sântem fericiți să vedem că dela raționalism vin azi intelectuali mireni la credință. Biserica trebue să stea pe picioarele ei. Ea nu vine dela oameni, ci dela Dumnezeu. Biserica trebue să respire prin plămânii ei. Slujitorii bisericii să fie în slujba lui Hristos. O biserică desfăcută de interesele ei spirituale, o biserică aservită altor interese, este biserică stearpă. Preoțimea să nu fie aservită de cât misiunii lui Hristos. Preotul nu e funcționar, nici al statului, nici al bisericii. Preotul are o misiune. Biserica trăește prin misionarii ei. Unde biserica trăește prin funcționarism, acolo e sterilitate. Hristos, prin apostolatul celor 12 apostoli, a constituit biserica pe pământ. Starea ideală a bisericii, e ca să se susțină prin ea prin jertfele credincioșilor săi. Autonomia materială a bisericii ar desăvârși și autonomia spirituală. De ce să ne întoarcem înapoi, modificând legea de organizare? Să cerem statului mijloacele materiale de care biserica are nevoe.

I. P. S. Sa arată că statul român contribue cu 500 milioane lei mai mult pentru cultele minoritare față de

subvenţia acordată bisericii ortodoxe. Această nedreptate trebuia adusă în discuţia congresului. Repartiţia proporţională a subvenţiilor acordate de stat cultelor trebue soluţionată. I. P. S. Sa încheie arătând că nu există cazul pentru a cere modificarea legii de organizare a bisericii şi nu e bine ca preoţimea, care trebue plătită de stat, să trăiască în conştiinţa că e funcţionară a statului.

La ora 9 seara, şedinţa se ridică.

*

Ziua a treia. Şedinţa de Miercuri, 20 Noemvrie, se deschide la ora 10 sub preşedinţia I. P. S. Sale Mitropolitului *Nectarie* al Bucovinei.

Dl. *V. Goldiş* face propuneri în legătură cu etatizarea şcoalelor noastre confesionale. Propunerile se înaintează comisiei bisericeşti.

S'a continuat chestiunea *salarizării clerului* ia cuvântul dl Al. Lăpedatu zicând:

Nu e nevoe de modificarea legii pentru salarizarea clerului. Serviciile bisericii, în organizare, ar fi periclitate, dacă s'ar modifica legea, înainte de a se vedea roadele unei experienţe. Legea de organizare prevede în privinţa salarizării clerului, că statul va pune la dispoziţia bisericii un fond global. Idealul ar fi ca biserica să ajungă să trăiască prin ea şi să nu mai recurgă la sprijinul statului. Când am întocmit legea, am pornit dela consideraţia ca statul să ajute biserica atâta timp, până când va avea mijloace proprii. Prin legea de salarizare a clerului se va ţinea seamă de sistemul de salarizare de azi, în armonizare cu salariile funcţionarilor publici. Legea de salarizare întâmpină greutăţi, de oarece trebue să verifice situaţia fiecărei parohii. Trebue să ne dăm silinţa să se întocmească mai de grabă legea aceasta.

Dl *V. G. Ispir:* Din cuvântările de până acum s'au desprins două concepţii: O concepţie ardeleană, după care se urmăreşte o completă autonomie a bisericii faţă de sfat, şi cealaltă concepţie, a celor din vechiul regat, unde biserica ortodoxă s'a confundat cu statul. Aşa a fost în trecutul neamului nostru. Biserica e sufletul neamului, iar statul corpul lui. Nu trebue să ne depărtăm de la această concepţie, căci atunci cădem în extrema cesaro-papistă: biserica trăind în afară de stat.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului: Prin autonomie, nu înţeleg o separare a bisericii de stat. Prin autonomie înţelegem ca biserica să-şi creeze toate condiţiunile de a-şi îndeplini misiunea sfântă şi pentru a avea ea însaşi răspunderea pentru această misiune. Întreg trecutul neamului nostru se împotriveşte la separarea bisericii de stat. Misiunea bisericii în stat, nu poate fi înlocuită de nimeni. De aci obligaţia statului de a ajuta biserica şi a salariza clerul. Eu nu mă opun că statul să salarizeze clerul. M'am opus împotriva tendinţelor de a cere modificare legii de organizare a bisericii şi de a considera pe preot ca funcţionar public. Aceasta ar slăbi conştiinţa misiunii preotului. Salarizarea clerului să se soluţioneze printr'o lege specială dupăcum a cerut prin vorbirea sa din senat ţinută la 30 Mai a. c. Cu acest prilej ţin să relev, ceeace am mai spus că se face o mare nedreptate bisericii ortodoxe, când statul acordă subvenţii mai mari cultelor minoritare, neţinând seamă de principiul proporţionalităţii.

Dl *Valer Moldovan*, subsecretar de stat la ministerul iustrucţiei şi al cultelor, declară că în ce priveşte chestia salarizării preoţilor, e de acord cu părerile oratorilor cari au subliniat autonomia bisericii şi cu congresul, că slujitorii bisericii şi biserica însăşi are dreptul, în baza legăturilor din trecut şi rolul ei social şi moral din prezent, la ajutorul material al statului. Declară că nu va face nici un pas fără să consult factorii hotărâtori ai bisericii.

După încheierea discuţiunii Congresul hotăreşte, ca consiliul central bisericesc să se pună de acord cu comisia specială alcătuită din membri ai Sf. Sinod şi reprezentanţi ai ministerului cultelor, spre a întocmi mai de grabă proiectul de lege a salarizării clerului în armonizare cu salarizarea funcţionarilor publici.

*

P. S. episcop *Nicolae* al Clujului referă asupra audienţei pe care a avut-o delegaţia congresului la primul ministru, în legătură cu desfiinţarea ministerului cultelor. Delegaţia aleasă a expus motivele invocate de congres pentru menţinerea acestui minister; dl Iuliu Maniu, preşedintele consiliului, a răspuns, că va studia chestiunea aceasta, dacă e cazul să se reînfiinţeze ministerul cultelor.

Delegaţia s'a prezentat apoi Inaltei Regenţe.

Şedinţa s'a ridicat la ora 1 d. a.

*

Şedinţa V. Desbaterile au continuat Joi d. a. la ora 4 sub prezidenţia I. P. S. Mitropolit *Gurie* al Basarabiei.

Dl Cândea citeşte referatul comisiei de organizare privitor la chestiunea, dacă consilierii referenţi pot să mai aibă şi altă ocupaţie.

Se hotăreşte: consilierii referenţi să nu mai aibă nici o ocupaţie. In schimb episcopiile şi mitropoliile se vor îngriji de locuinţă.

Se hotăreşte, ca congresul naţional bisericesc să intervie la forurile competente pentru înfiinţarea episcopatului românilor din America.

I. P. S. Mitropolit *Nicolae* al Ardealului îşi exprimă mulţumirea, că ia fiinţă episcopatul românilor din America. Episcopatul acesta are mare rol. Îşi exprimă dorinţa ca să fie numit episcop misionar o persoană, pătrunsă de focul sacru al misiunii, de-a convinge pe românii de peste Ocean să se întoarcă în ţară. Cu credinţa că aşa se va întâmpla, îşi dă consimţământul pentru înfiinţarea acestui scaun episcopesc pentru credincioşii cari se ţin de mitropolia Sibiului. La fel declară şi I. P. S. Mitropolit Pimen în ce priveşte pe credincioşii din Canada supuşi jurisdicţiei mitropoliei Moldovei.

La ora 5 jum. I. P. S. Patriarh-Regent venind la şedinţă, e salutat de membrii congresului, cari îl ovaţionează îndelung. Corul seminarului Central intonează imnul «Pre stăpânul şi prea fericitul nostru Patriarh»...

Oratorul festiv e păr. I. Lupaş, care spune, că ţine de a sa datorie, în numele măritului congres să aducă Prea Fericitului Patriarh prinosul de dragoste a celor 14 milioane de credincioşi.

Dsa aminteşte, că azi se împlinesc 20 de ani de când I. P. S. Sa Patriarhul Miron Cristea a fost ales episcop al Caransebeşului. (Congresul, în picioare, aclamă pe I. P. S. Patriarh).

Continuând, păr. Lupaş exprimă în numele înaltului congres bucuria că svonurile care au circulat astăvară, cu privire la sănătatea I. P. S. Patriarh, sânt lipsite de temei.

Dsa spune, că congresul îşi uneşte ruga cu aceea a clerului pentru a cere bunului Dumnezeu să-l ţină în pace, întreg, sănătos, şi drept, îndreptând cuvântul adevărului.

Mulţumeşte I. P. S. Sale pentru sfaturile părinteşti pe care le-a dat cu ocazia deschiderii congresului.

In numele milioanelor de suflete pe care le reprezentăm în mod legal, prin acest congres exprim dorinţa pentru reînvierea principiului de autoritate şi afirmarea lui necondiţionată atât în domeniul vieţii bisericeşti, cât şi în al celei de stat, căci dacă s'ar continua criza de autoritate în formele grave ale manifestărilor recente, am fi ameninţaţi de primejdia sdruncinării temeliilor aşezământului nostru religios şi naţional politic.

Incheie, făcând urarea de a se apropia milioanele de suflete deopotrivă devotate bisericii ortodoxe şi statului naţional român de idealul creştin exprimat prin cuvântul scripturii: «Noi, potrivit făgăduinţii lui Hristos, aşteptăm cer nou şi pământ nou în care să locuiască dreptatea».

Pentru aceasta ne vom face neclintit datoria de propovăduitori ai adevărului.

Cuvântarea I. P. S. Patriarh-Regent

Vă mărturisesc, că în toiul ocupaţiilor mele zilnice, era să uit că azi împlinesc 20 de ani dela alegerea mea de episcop al Caransebeşului. Am condus eparhia aceasta timp de zece ani în cele mai grele sbuciumări. Am avut de luptat cu legile draconice ale ungurilor nu numai pe tărâmul bisericesc, ci şi pe cel cultural. Nu ştiu dacă tot timpul cât am păstorit eu acolo, s'au pierdut 2—3 şcoale româneşti.

Dacă privesc în urma celor aproape 40 de ani de preoţie, pot spune, că am conştiinţa împăcată, că mi-am îndeplinit datoria. Chiar atunci, când eram în funcţii mai mărunte, nu numai în posturi de mari răspunderi, am muncit alături de colaboratorii mei, şi mărturii se găsesc pe unde am trecut. Mulţumirea mea n'a fost alta, decât aceea, că pe unde am trăit, n'am trăit în zadar. Am lucrat.

Ridicându-mă în slujbele şi demnităţile pe care nu le-am visat, văd că sunt răsplătite prin mine vredniciile celor mulţi ai acestei Biserici. In mândria acestei conştiinţe, că la spatele meu stau zeci de milioane de credincioşi, pot afirma: Să nu fiţi îngrijoraţi de cele ce a spus dl Silviu Dra-

FOIŞOARA

Cu fiorul morţii

în suflet chema numele lui. Al celui necunoscut. Care trebue să vină. Doar zi şi noapte îl cheamă, în genunchi şi coate pătate de sânge, cu ochii orbiţi de lacrămi, fecioara plăpândă, un crin în furtună.

«Ce strajă înflorătoare! Balaur cu ochi de jăratic! Dece mă păzeşte şi nu-mi frânge viaţa? Privirea lui mă arde şi-mi ucide toată nădejdea ce sfioasă îmi paşte în suflet. Ori aşteaptă să vină necunoscutul arhanghel»...

Şi iată din adâncuri de zare, în faptul zilei răsare, pe-un cal cum e frunza pălită, cu coif de argint şi zale, viteazul în goană nebună. E tânăr, frumos şi voinic, de-ţi pare că vine din ceruri or chiar c'ar fi rupt din soare.

Şi ea-l priveşte cu sete. Sărută pământul cu rouă de lacrimi şi ridicându-şi căpşorul priveşte, aproape moartă de frică spre cel mai viteaz dintre oameni, venit să ucidă fiivna.

Voinicul cu lancea 'ntinsă îşi îndeamnă fugarul din pintent, spre îngrozitorul bălaur, ce varsă pe nări şi pe gură, valuri de flacări.

Fecioara 'n genunchi şi în coate, se roagă, cerşeşte din ceruri putere de biruinţă pe seama frumosului tânăr. Îşi frânge mânile albe şi inima 'n rugă şi-o frânge şi frica o încleştează pentru cel ce pare arhanghel.

Ea nu-şi dădea seamă, sărmana, cum ruga ei smerită, întăreşte braţul voinic, îndreptând lancea cu vârf de aramă, să lovească drept inima fiivnei. Şi nu-şi dădea seama, sărmana cum răsăreau din lacrimile ei, flori cu miresme de farmec să ucidă otrava bălaurului.

Şi ruga a biruit. Bălaurul fu răpus. Iar reazim fecioarei plăpânde slujeşte de acum înainte viteazul cu numele Gheorghe, coborât din ceata de îngeri să 'nfrunte bălauri şi diavoli, să lupte pentru lumină şi inimi curate.

Z. SANDU.

Cuvântare la praznicul Intrării în biserică

— Rostită în catedrala din Sibiu —

«...toată viaţa noastră lui Dumnezeu s'o dăm» (Ectenie).

Fraţi creştini, — In orăşelul Nazaret, situat la poalele unor coline de mică înălţime ale Galileii, trăia o familie cucernică din neamul lui Israil. Era în epoca, când vremea se apropia de «plinire».

In sânul acestei familii, cea a lui Ioachim şi Ana, unde să săvârşea virtutea, stăpânea teama de Dumnezeu şi se slujea Lui, se citea totuşi o umbră de suferinţă şi de nemângâiere pe frunţile celor doi soţi. Erau deja la o etate înaintată şi Dumnezeu nu-i dăruise cu urmaşi, deşi această binecuvântare a Tatălui ceresc o ceruseră toata viaţa de până acum, în ferbinţi rugăciuni.

'Anii, deşi se scurgeau, Ioachim şi Ana nu-şi perduseră nădejdea; se rugau mereu şi-au făcut vot în sufletul lor, că celce se va naşte dintrînşii, îl vor închina Domnuiui, *dar pentru dar.* — Dacă Dumnezeu pune la încercare sufletele acelor ce-l-se roagă cu nădejde, El le împlineşte dorinţa mai curând sau mai târziu, după cum s'a hotărât în sfânta Sa voie. Nu trebuie să ne perdem deci nădejdea în Dumnezeu, *căci credincios este.*

Astfel a răspuns şi rugăciunii lui Ioachim şi Ana, ridicându-i la bătrâneţe, din defăimarea nenaşterii de fii şi trimiţându-le fericită odraslă, pe aceea care este mai cinstită decât Heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât Serafimii, Maica lui Hristos, Dumnezeul nostru.

gomir. Doresc să ne ferim ca de foc, să alimentăm certurile nu numai dintre fraţi, dar chiar între celelalte neamuri conlocuitoare. Trebue să fim toleranţi, aşa cum a fost Biserica noastră ortodoxă şi să ocolim certurile confesionale şi pe cele cu minoritarii.

Dar, dacă din vre-o parte, demnitatea noastră ar fi atinsă, şi aceasta s'ar dovedi prin anchete oficiale, să mă consideraţi şi pe mine alături de aceia cari se coboară în mijlocul turmei. Căci atunci când turma este ameninţată, arhipăstorul trebue să fie în mijlocul ei. Cu toţii, împreună, vom apăra demnitatea acestei biserici, care a intrat în fibrele etnice ale acestui neam, întemeindu-i unitatea naţională. —

I. P. S. Sa a terminat, binecuvântând pe membrii congresului, cu semnul binecuvântării arhiereşti.

•

Congresul l-a aclamat îndelung, iar corul seminarului a intonat: «Mulţi ani trăiască».

Păr. Valeriu Iordăchescu citeşte raportul asupra învăţământului teologic, care după legea de organizare bisericească trebue să treacă în îngrijirea bisericii.

Dl Cândea, propune, ca întreg materialul privitor la această chestiune să fie trimis Sf. Sinod.

Păr. Dron a prezentat raportul privitor la cotele cu care sunt obligate mitropoliile şi episcopiile, să contribue, potrivit legii de organizare, la fondul general bisericesc.

Dl V. Goldiş propune, ca referatele în această chestiune să fie trimise consiliilor eparhiale, pentru ca fiecare eparhie să hotărască asupra cotei cu care va contribui.

In această chestiune mai vorbesc P. S. episcop Vartolomeu şi pr. Cuciujna.

Se discută apoi asupra asigurării imobilelor bisericeşti.

Pr. Preoţescu propune să se ţină un congres extraordinar pentru rezolvirea tuturor chestiunilor urgente ale Bisericii.

A rămas să hotărască Sf. Sinod asupra acestei chestiuni.

I. P. S. mitropolit Pimen al Moldovei, în numele I. P. S. Patriarh-Regent, preşedintele de drept al acestei adunări, a închis congresul.

Notificare oficială

— Comemorarea zilei de 1 Decemvrie —

Actul istoric săvârşit la 1 Decemvrie 1918 în Alba-Iulia, de către poporul românesc din Transilvania, ne cheamă şi de astă dată de a mulţumi lui Dumnezeu pentru răsplătirea tuturor suferinţelor seculare prin eliberarea noastră şi unirea românilor sub sceptrul marelui Rege Ferdinand I întregitorul neamului. On. preoţi vor face slujbă în toate bisericile şi vor explica tineretului şi obştei credincioase însemnătatea zilei şi răspunderile luate înaintea lui Dumnezeu pentru apărarea libertăţii naţionale prin acte de luminat patriotism şi de virtuţi creştineşti şi cetăţeneşti.

Consiliul arhiepiscopesc.

1 Decemvrie 1918—1929

Sânt unsprezece ani, de când s'a hotărât soarta românilor ardeleni, în ziua de 1 Decemvrie 1918, pe plaiurile de evocare istorică dela Alba-Iulia. Actul de unire dela 1 Decemvrie 1918 a pus capăt, după cumplite jertfe, unei nedreptăţi milenare.

Energiile neamului ni-au dăruit unirea dela 1 Decemvrie 1918. Mişcările dela 1784, sub Horia, Cloşca şi Crişan, au deschis drumul spre revoluţia dela 1848—49 şi spre izbânda dela 1916—1918.

Dar, dela această sărbătoare, trebue să plecăm cu hotărârea de a purcede la pregătirea unirii sufleteşti; altfel, pompa sărbătorilor unirii geografice va fi dovadă că nu sântem încă pătrunşi de jertfa naţională a neamului, decât prin vorbe multe şi mari.

Unire sufletească şi dreptate doreşte ţara întregită, care stă alături de sufletul curat al M. Sale Regelui Mihai I, simbol veşnic al unităţii naţionale.

N. C. Munteanu.

Conferenţă pastorală

— In protopopiatul Ilia —

In 21 Noemvrie (Intrarea în biserică) a. c. s'a ţinut în Câmpuri-Surduc conferenţa «Asociaţiunii clerului» din protopopiatul Ilia. Conferenţei i a premers serviciul divin în sobor, la care au servit: păr. C. Ghişa, A. Olariu şi I. Lupşa La priceasnă a cuvântat păr. Lupşa scoţând în relief, prin cuvinte alese, însemnătatea praznicului.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt, înfiinţat şi condus de vrednicul învăţător din localitate, Herbei Manole.

După sfârşitul liturghiei preoţimea a trecut în sala şcoalei, unde s'a ţinut conferenţa.

P. C. protopop Iuliu Josan deschide şedinţa prin o cuvântare, mânecând dela cuvintele Mântuitorului: «Poruncă nouă dau vouă, ca să vă iubiţi unul pe altul, precum eu v'am iubit pe voi» (Ioan 13, 34). Indeamnă preoţimea la iubire, prin iubire la jertfe şi muncă fără preget. Poporul nostru, în cursul veacurilor de grea încercare, a trăit prin biserică; de acum înainte biserica trebue să trăiască prin acest popor ai cărui economi spirituali sântem.

După cuvântul de deschidere urmează: Observări asupra serviciului liturgic. Isu cuvântul păr. Laslo, păr. Budoi, stabilindu-se: Se cere omogenitatea cultului; serviciul să fie accesibil vederii credincioşilor.

Păr. Budoi, vechi preot, cere o stabilire unitară a cultului, ferindu-ne de inovaţiuni nejustificate.

Părintele Ghişa vorbeşte: Despre misionarism în legătură cu organizarea Oastei Domnului.

La discuţia asupra acestei lucrări, protopopul I. Josan accentuează:

Noi avem să facem misionarism, şi nu găsim mijloace să ne desfăşurăm activitatea, decât întorcându-ne la pilda apostolilor; şi urmându-i în ceeace priveşte curăţenia vieţii. Nu putem face misionarism cu vorba, ci prin pilde stăruitoare. Tu preot, în calitatea de misionar, să fii întruchiparea idealului ce l urmăreşti. Vrei să faci pe cineva milostiv? Tu să fii milostiv. Vrei să faci pe altul luptător? Fii tu tăria şi subjugă patima.

Preotul să fie în fruntea ei, ca persoană conducătoare; membrii ei, colaboratorii noştri, trebue să înţeleagă că fără preot nu pot să-şi ajungă scopul.

La punctul următor: «Organizarea preoţimii», păr. Budoi spune: Pentruca preoţimea să se poată impune ca factor hotărâtor în viaţa culturală şi naţională, trebue să fie organizată. In deosebi însemnată este expunerea, păr. Budoi referitor la organizarea preoţimii pe teren economic. Parohiile noastre sânt în general sărace; n'au fonduri, nici mijloace materiale, astfel că iniţiativele cele mai lăudabile şi necesare nu izbutesc, când e vorba de înfăptuirea lor. Dela stat nu putem aştepta toate şi nici dela credincioşii aflători în criză financiară. Păr. Budoi zice: Ar fi bine ca acolo, unde este cu putinţă, să se înfiinţeze Insoţiri de credit pe lângă parohii, acordând împrumuturi celor lipsiţi, cu un scont mai *redus* ca într'altă parte. Din venitele modeste, la început, ale acestor însoţiri, se pot crea şi augmenta fonduri pentru trebuinţele parohiale. După aceasta prezintă propunerea: Să se înfiinţeze, pe lângă fie care biserică din tract Insoţiri pentru sporirea averilor bisericeşti. Insoţirile se vor înfiinţa, la intervenţia autorităţilor bisericeşti pe baza unei deciziuni ministeriale, după statute uniforme, îndeplinind formalităţile legilor civile. Insoţirile să fie scoase de sub controlul Centralei băncilor populare.

Romul E. Iacob.

Jalea Franţei şi a aliaţilor. Duminecă noaptea, în 24 Noemvrie 1929, s'a stâns la Paris măreaţa figură, care a fost *Georges Clemenceau*. Numele marelui defunct, «care a binemeritat dela patrie», este legat de toate actele istorice ale republicei franceze, şi în deosebi de crâncenul războiu al popoarelor dela 1914—1918. Franţa deplânge pe unul dintre fiii săi cei mai ilustri; ear România, ţara noastră întregită, jăleşte îndurerată pe un credincios prieten din zile grele. Inmormântarea i s'a făcut în Vandeea, unde s'a născut. Rămăşiţele pământeşti ale lui Clemenceau, conform dorinţei sale ultime, au fost «cruţate de discursuri şi de cortegii pompoase».

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Fideli promisiunii lor — votului ce l-au făcut, — aceşti prea fericiţi părinţi au ţinut să-şi arate recunoştinţa către Dumnezeu, şi astfel la vârsta fragedă, împlinind trei ani fecioara Maria, a pornit cu ea spre Ierusalim, pentru a o închina şi dărui Domnului spre slujirea Lui.

Sfânta noastră biserică, dreptmăritoare de Răsărit, prăznuieşte astăzi acest eveniment, ducerea în biserică a fecioarei Maria din partea părinţilor ei, consacrarea ei lui Dumnezeu! O! fericiţi părinţi, ce faptă frumoasă faceţi! După ce o viaţă întreagă v'aţi rugat, rodul rugăciunilor voastre, *îl aduceţi acum prinos de recunoştinţă, dăruiţi lui Dumnezeu ce-aveţi mai scump, precum în decursul întregei voastre vieţi v'aţi aflat fericirea, în a vă dărui pe voi înşi-vă Domnului*, înţelegând că *adevărata viaţă constă, într'o continuă dăruire lui Dumnezeu.*

Dăruită şi închinată cu atâta generozitate, fecioara Maria nu a fost primită numai de Dumnezeu, *ci aleasă* de Tatăl ceriului şi al pământului spre a servi de unealtă în realizarea operei de mântuire a neamului omenesc.

Crescută în Sfânta sfintelor, hrănită cu bucate cereşti, pe cari i le serveau arhangheli şi puteri de îngeri, luminată de darul sfântului Duh, preacurata şi preafericita fecioară, a înţeles îndată puterile ce se lucrează în ea, şi-a dat seama *că este aleasa ceriului* şi îndată cuprinsă de cutremurare sfântă, şi-a îndreptat întreg focul dragostei sale către Dumnezeu, *închinându-I Lui, plină de o sublimă umilinţă toată viaţa ei, toată fiinţa ei:* Doamne m'ai ales întru slujirea Ta; copleşită de acest semn de atenţiune divină, *cu umilinţă mă întorc către Tine ziditorul meu* şi mă închin Ţie, a Ta roabă voi să fiu, *din punerea în slujba Ta voi să fac ţintă a vieţii mele, pe mine întreagă şi toată viaţa mea, o dăruiesc Ţie.*

Iată, fraţi creştini, cum a înţeles fecioara Maria să ne dăruiască Domnului. — Nimic mai creştinesc decât *renunţarea la sine;* de aceea, biserica prin rugăciunile sale ne îndeamnă: «pre noi înşine unul pe altul şi toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu s'o dăm».

Cât de profund este înţelesul acestei ectenii arhicunoscută, şi poate că pentru faptul că e atât de des repetată, nu ne mai dăm seama de cuprinsul ei. *Este aceasta o sfântă chemare pe care Biserica o face credincioşilor săi,* şi care, *dacă ar fi urmată,* pacea şi bună înţelegerea s'ar sălăşlui între oameni.

Cât de puţin ne dăruim noi viaţa noastră lui Dumnezeu! *Sânt ocupat,* acest cuvânt e în gura fiecăruia dintre noi, când e vorba de cele sfinte. Ne dăruim însă într'una, altor lucruri străine de Dumnezeu, consacrându-le cea mai mare parte din viaţa noastră.

Şi dacă ne am cugeta bine, avem noi oare dreptul să ne dăruim atâtor şi atâtor ocupaţiuni mărunte? *Ne aparţinem noi şi de drept, dacă de fapt dispunem asupra noastră?*

Nu! — Noi existăm din darul lui Dumnezeu, din câte avem, nimic nu meritărm; toate le avem din generozitate divină şi noi totuş suntem nemulţumiţi, vrem tot mai mult, suntem în stare chiar a ne revolta, când nu ni se îndeplinesc, cutare sau cutare nădejdi. Cu astfel de mentalitate, noi uităm cu desăvârşire *că de drept, nu ne aparţinem.*

Incotro ne-am întoarce nu auzim decât: eu, eu şi iar eu! O, nu fraţilor, *nu eu, ci El! El,* Părintele nostru ceresc, ale cărui făpturi suntem, şi din a cărui dragoste, ne bucurăm de viaţă.

Deci El, toată viaţa noastră Lui s'o dăm!

In acest mare fapt, *în dăruirea noastră lui Dumnezeu stă fericirea şi pacea,* iar nu în satisfacerea ambiţiunilor şi dorinţelor noastre deşarte. —

Dl Dr. Valer Moldovan subsecretar de stat. Contopindu-se ministerul cultelor cu ministerul instrucţiunii publice, a fost numit subsecretar de stat la *ministerul instrucţiunii şi cultelor* dl Dr. Valer Moldovan. Ne bucurăm de această înaltă distincţiune dată unui valoros membru al bisericii şi poporului nostru din Ardeal. Dl Valer Moldovan, descendent al unei vechi familii preoţeşti, încă din tinereţele sale a făcut parte din toate corporaţiunile noastre bisericeşti, de jos până sus, fiind membru al sinodului nostru arhidiecezan, ear dela înfiinţarea episcopiei Clujului membru al sinodului eparhial, precum şi membru al Congresului naţional bisericesc din mitropolia Ardealului, aducând, în toate corporaţiunile noastre bisericeşti, mari şi preţioase servicii aşezămintelor culturale, economice, filantropice şi religioase din Ardeal. Dorim dlui subsecretar de stat Dr. V. Moldovan în importantul post depline izbânzi.

Conferinţe religioase în Sibiu

Premenirea oamenilor de conducere, ai instituţiilor de educaţie şi instrucţie, aduce după sine mai totdeauna o schimbare şi o premenire şi în ce priveşte felul, mijloacele şi metoadele de educaţie a tineretului.

Fiecare om nou, ajuns în urma vredniciei sale la a i se încredinţa creşterea şi conducerea altora, caută să-şi pună toată puterea de muncă în slujba instituţiei al cărei fruntaş este, şi îşi cheltueşte cu generozitate şi entuziasm energia tinereţii numai ca lucrul ce i s'a încredinţat să fie dus la bun sfârşit.

Credem a nu greşi când afirmăm că din un asemenea entuziasm au luat fiinţă actualele conferinţe religioase, ce ţin în fiecare Joi seara în decursul postului la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu.

Noul Rector al Academiei teol. «Andreiane», dl prof. N. Colan, dealtfel bine cunoscut cetitorilor noştri din bogata sa activitate desfăşurată în grai şi în scris, a iniţiat această serie de conferinţe religioase într'un timp şi într'un loc cum nu se putea mai potrivit.

Timp de post, timp în care fiecare apostol pus în slujba Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, trebue să bată cu mai multă insistenţă la uşa creştinilor pentru a-i trezi la o cât mai bogată şi mai intensă viaţa spirituală.

Creştinii sânt chemaţi să asculte asemenea conferinţe în sala festivă a Academiei teol., deci într'un mediu atât de prielnic şi atât de propriu acestui fel de preocupări.

Că ideea dlui prof. şi rector N. Colan a fost binevenită, mărturiseşte pe deoparte faptul că profesorii Academiei teol., au primit cu bucurie ca fiecare să ţină asemenea conferinţe, iar pe dealtă parte, publicul, care a fost atât de numeros la prima conferinţă ţinută Joi seara în 21 l. c.

Seria conferinţelor a început-o tocmai iniţiatorul lor, dl prof. N. Colan vorbind despre *solidaritatea creştină.*

In tratarea subiectului conferenţiarul a arătat necesitatea solidarităţii pe toate terenele vieţii şi urmările ei atât de binefăcătoare pentru omenire. Mulţumită solidarităţii înaintaşilor noştri, am moştenit noi tot ceeace astăzi alcătueşte patrimoniul sfânt al neamului nostru.

Conflictul dintre cea mai largă libertate individuală şi restricţiunile impuse de viaţa trăită în societate este numai aparent. Numai îndeplinind în măsură cât mai mare datoriile pe care le avem faţă de societate, câştigăm adevărata libertate. Lucrul se prezintă tocmai ca în domeniul vieţii economice: numai achitând datoria pe care o avem faţă de cineva devenim liberi de sarcină.

Care este însă autoritatea aceea care să arăte omului datoriile lui faţă de societate şi drepturile de care se poate bucura el? Opinia publică, judecata mulţimii, justiţia pământească?

Dreptatea acestora este numai o dreptate omenească şi imperfectă, balanţa lor de măsurare este deranjată de cele mai multe ori. Singură justiţia divină rămâne pentru tot deauna perfectă şi singură doctrina creştină este aceea care a adus învăţătura ce face posibilă cea mai superioară vieţuire în cea mai armonică solidaritate.

Creştinismul pune la baza vieţii iubirea şi nu dreptatea anumitei legi, deaceea în creştinism nu se pretinde, nu se cere jertfă, în creştinism jertfa se îmbie, se ofere dela sine. Citează exemplul primilor creştini cari au adus de atâtea ori cea mai supremă jertfă şi arată frumoasa lor vieţuire în cea mai sublimă comunitate.

Ceeace face ca aceste conferinţe să fie şi mai interesante şi mai cercetate, este faptul că ele sânt încadrate în coruri religioase, executate de corul Academiei teol., condus de talentatul prof. N. Oancea.

Repetăm: aceste conferinţe sânt binevenite în aceste zile de post, şi ele au darul să înalţe sufleteşte publicul sibian.

Asistent.

Consfinţirea răpausului şi a sărbătorilor

Menirea omului reclamă muncă nentreruptă fizică şi psihică. Dumnezeu, Stăpânul vieţii şi al morţii, a voit ca omul să-şi uşoreze prin repaos zilnicele sale lucrări. Timpul l-a limitat prin noapte; Sâmbăta a promovat-o deadreptul de ziua odihnei.

Lumea e înfiinţată atât de măreţ, încât totul, ce vedem pe pământ şi la cer, serveşte spre înveselirea noastră. Dumnezeu a plantat în inima fiecăruia sentimentul bucuriei şi ne-a format capabili de-a căuta şi aflând în viaţă s'o gustăm. N'ar fi logic deci, dacă ar crede cineva, că tot cântecul, hora, doina, danţul, jocul, gluma şi râsetul, orce repaos şi recreare e păcătoasă şi că creştinul n'are decât să se cugete mereu la suferinţă şi neîncetat să-şi deplângă vinovăţia.

Spune corect sfântul Grigorie: «Sufletul nu poate fi fără de bucurie niciodată; o caută în lucrurile superbe ori triviale» (3, 1). Iar sfânta Scriptură zice: «De toate este vreme şi toi lucrul supt soare are vreme. Vreme este a plânge şi vreme este a râde; vreme este a tângui, şi vreme este a juca», Eclesiastul: (3, 1, 4).

Toate astea le adevereşte viaţa lui Isus. Mare a fost vocaţiunea şi menirea Lui. După botezul Său în Iordan, s'a retras în deşert, şi acolo a petrecut patruzeci de zile-nopţi în post, rugăciuni, meditaţie; se lăsă ispitit de satana, apoi îşi alese întâii ucenici. Nu peste mult primi invitare la o nuntă. Evanghelia grăeşte aşa: «Şi a treia zi nuntă s'a făcut în Cana Galileei; şi era muma lui Isus acolo. Şi a fost chemat şi Isus, şi ucenicii Lui la nuntă» (Ioan 2, 1, 2).

Mai târziu, odată, obosit de cale lungă, se odihni la fântâna lui Iacob; şi dacă îl învitau la ospeţe, nu respingea dorinţa, ba cetim, că în casa alor trei demne femei din Betania căută şi găsi repaos şi recreare, — nu odată.

Tot aşa aflăm şi în istoria sfinţilor.

Este greşită opinie a crede, că oamenii Testamentului Vechi şi Nou n'ar fi având bucurie şi distracţie. Căci în Testamentul Vechi se adunau cei de o simţire şi de principii egale, ţinând serbări familiare, învitând veciniî, binecunoscuţii, amicii, şi după petrecere se despărţiau întăriţi sufleteşte cu noui puteri. In Noul Testament nu este sfânt, care să nu-şi fi procurat distracţie spirituală...

Fără îndoială deci, şi noi putem să căutăm distracţii şi să ne înveselim. Vorba e: cum ni se cere să ne înveselim?

Intâia normă e: a nu admite distracţie, înainte de ce ţi-ai terminat munca. «Seara poţi să te înveseleşti, dacă ţi-ai împlinit bine ziua», — zice Kempis Toma. Proverbul susţine, că-i «dulce repausul după muncă». Muncitorul, după sfârşitul lucrului de zi, răsuflă liber. Duminica şi în sărbători, după serviciul divin, se pot ţinea petreceri cuviose, pentru mici şi mari.

Sfântul Ioan Evanghelistul îşi petrecea seara cu o păsărică ţinută în colivie.

Veţi întreba: Ce distracţii sânt admise? Răspund: fiecine se poate distrage conform etăţii şi raporturilor sale. Alta e distracţia copilului, şi alta a junelui; alta a bărbăţiei, alta a bătrâneţei. Dar oricum ne distragem, avem să ţinem măsura cuvincioasă: să avem pururea pe Dumnezeu înaintea ochilor noştri.

Sânt plăceri care, în ele însele nu sânt păcătoase, dar pot conduce la păcat. Deaceea luători aminte să fim în alegerea şi folosirea lor. Distracţie e, bunăoară, cercetarea teatru-

---

Atunci când te dăruieşti, renunţi la tine, la egoismul care te călăuzeşte orbeşte, te lapezi de tot ce te îndeamnă la rău şi astfel, purificată, fiinţa ta, o închini lui Dumnezeu, adevăratului ei stăpân.

Mântuitorul nostru Isus Hristos, lucrând cea mai mare minune, mântuirea umanităţii, n'a practicat decât o profundă zmerenie, şi în momentele cele mai critice, cele mai pline de suferinţă a zis: dar nu voia mea, ci a Ta să se facă, Părinte.

Pătrunşi de astfel de gânduri, de renunţare şi de slujire lui Dzeu, să ne întoarcem la Preacurata Fecioara Maria, care astăzi intră în biserică pentru a se consfinţi Domnului. Cerul şi pământul se bucură, căci din ascultarea acestei fiice, va veni mântuirea neamului omenesc. «Ana aduce cu veselie — se spune într'o cântare dela vecernie — în Biserica lui Dumnezeu *Darul cel dumnezeesc* cu adevărat, pre curata, pururea Fecioara, *care I s'a dăruit.* Chemând să meargă înaintea ei fecioare purtând făclii şi zicând: Mergi fiică, *ca să fii celui ce te-a dat şi DAR şi tămâie cu bun miros.* Intră în cele ne-intrate şi cunoaşte tainele şi te găteşte să fii lui Isus Hristos sălăşluire veselă şi frumoasă» ...

Eată cum o mamă îşi închină fiica ei lui Dumnezeu; eată cum fiica, lepădându-se de sine, se dăruieşte cu desăvârşire Domnului. Cuvintele sublime, pe care Fecioara Maria le va rosti mai târziu, se potrivesc şi acum: «eată roaba Domnului».

Fraţi creştini, în servirea Preacuratei Fecioare avem o pildă de urmat; Dumnezeu ne cheamă pe toţi în slujba Sa, *voieşte ca toţi, viaţa noastră LUI să o dăm.* Nu poate alege însă decât pe acela care-i liber, *care nu-l ocupat în altă parte care* I se dă de bună voie. — Impreună cu Fecioara Maria, să intrăm şi noi în Biserică, să ascultăm glasul Domnului şi *lăsându-ne pătrunşi de Duhul Lui să I-ne dăruim:* «toată viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm». Să răspundem hotărât: «Ţie, Doamne!» Amin.

S. Secaş,
prof. de teol.

Veniţi la mine...

Cu suflet dornic de mărire,
Cu inimi arse de dorinţi,
Mă căutaţi cu râvnă numai
In templele pline de sfinţi.

Cu rugăciuni nenumărate,
Cu priveghere şi cu post,
Ma căutaţi numai cu gândul
De-a vă 'ntări al vieţii rost.

De ce nu coborâţi în sinul
Bordeelor cu jalnic grai?
Acolo sânt eu totdeauna
Şi al meu e fiecare «vai».

In sbuciumi topitor de inimi,
In lacrime ce curg părău,
In vatra celui gol şi 'npreajma
Intemniţatului, sânt eu.

Veniţi la mine azi, nu mâne!
Veniţi acolo, unde sânt!
Cu gândul desrobit de patimi
Şi de comori de pe pământ.

Le dau celor cari vin la mine,
Şi pe sermani îi miluesc,
Puterea de-a fi totdeauna
Copiii Tatălui ceresc.

E bună rugăciunea caldă
Şi o primeşte Dumnezeu, —
Dar e mai bună şi mai scumpă
Ofranda sufletului tău.

VASILE STOICANEA.

Creaţia universului din punct de vedere filosofic, ştiinţific şi biblic, de *Toma Gherasimescu*, vol. I. partea 1. Depozit general: Roman, str. Florian 26. Preţul 15 lei.

lui, concertelor; jocul de cărți, domino, popice, — dansul în multe cazuri.

Dar să ocolim orce distracție, care e spre stricăciunea averii, sănătății, onoarei, conștiinței.

Bucuria, voia bună are să ne ușureze munca, să ne întărească vigoarea.

Ne grăiește Hristos: Nu uitați, iubiți creștini, că ai lui Dumnezeu fii sânteți. Fiți cumpătați în plăceri, ca să nu atingeți demnitatea de creștin.

Hristos să fie oaspele nostru zilnic, ochiul Lui să ne privească cu plăcere, ca odată să ne poată înălța la ospățul ceresc și la eternele bucurii.

*

Cui îi place să asculte cu atențiune încordată sf. Evanghelie, cine cunoaște viața Mariei și sfinților, acela se bucură de sărbătoarea ce vine și o cinstește conform poruncilor bisericii. — Biserica a hotărât sărbătorile și felul cum au să se serbeze.

Biserica dorește, ca poporul să țină sărbătorile, cum o cere porunca a patra divină cu privire la Duminecă. Deci, înainte de toate, oprită este munca pământească, ce o săvârșim în zile de lucru.

Dar oprit este și aceea, ca inactiv, sau în bucurii păcătoase, să petrecem sărbătoarea. —

Să vedem, ce intenție a condus biserica la dispunerea sărbătorilor. Ea vrea să dee mulțumită lui Dumnezeu, dorește să slăvească pe Dumnezeu pentru îndurarea și darurile Lui, și invită pe fiii săi, ca și dânșii să-i aducă recunoștință și să i se închine. Creștinul dreptcredincios are să știe ce prăznuește biserica în aceste zile. Trebuie să știe, că sărbătorile nu sânt numai aniversările unui sau altui eveniment, ci că Dumnezeu în aceste zile împarte, mai îmbelșugat, harurile Sale spre mântuirea credincioșilor.

Toate aceste le aflăm, dacă citim atent cărțile sfinte. Citirea să o facem în ajunul sărbătoarei, ca prin asta să deșteptăm în inima noastră dispozițiile înălțătoare sufletească. E bine, dacă părinții fac atenți pe fiii lor, cu puține, și serioase cuvinte, tălmăcindu-le rostul sărbătorii.

Dacă cunoaștem însemnătatea zilei de sărbătoare, ne cuprinde bucuria că sântem creștini adevărați.

Fără cunoașterea creștinismului, sărbătorile nu se pot înțelege, nici celebra, și nu se poate respectă, în adevăr, nici întâia poruncă a sfintei biserici. N'au valoare sărbătorile înaintea acelui om, care nu-și cunoaște sfânta religie creștină; un astfel de om va căuta să trăiască banului și plăcerilor ca în celelalte zile.

«Creșteți în cunoașterea lui Dumnezeu», — zic apostolii către credincioșii lor. Oamenilor le plac sărbătorile: nu numai să recreează, ci le și consfințesc, ba să consfințesc ei înșiși. Cu cât mai bucuros țineți sărbătoarea Preacuratei Fecioare, cu atât mai mult năzuiți a imita virtuțile Maicii Domnului, și vi se mărește încrederea în scutul ei, în viață și în moarte. Cu cât mai adânc meditați în sărbătorile sfinților asupra harului lor și cum au viețuit ei: cu atât mai ales vi se deșteaptă voința ca și voi așa să trăiți, desbrăcând veșmântul păcatului și împodobindu-vă sufletul vostru cu veșmântul nevinovăției. Dacă vreți să știți, oare binecuvântătoare au fost sfintele zile ale credinței noastre, să observați conduita voastră și activitatea desvoltată în zilele următoare.

Dacă ai îmbrăcat pe Isus, cum zice apostolul, atunci ești creștin evlavios în vorbele și faptele tale; dacă ai ținut cuviincios frumoasa sărbătoare a sfintei Mării, atunci vei fi curat cu sufletul și modest. Dacă ai respectat cu demnitate sărbătorile sfinților, atunci serveșți credincios Domnului, îndeplinindu-ți conștincios misiunea...

Pr. Cpt. *Dr. T. Potcaș.*

INFORMAȚIUNI

Parastas. Implinindu-se în 24 Noemvrie 2 ani dela trecerea din această viață a marelui bărbat de stat care a fost *Ioan I. C. Brătianu*, în 23 Noemvrie s'a oficiat parastas la Florica, în prezența membrilor familiei și a unui însemnat număr de stimători; —

La Sibiu, în catedrala mitropoliei, s'a ținut Duminecă în 24 l. c., la finea Sf. Liturgii, parastas pentru odihna sufletului răposatului, din partea P. S. Sale Arhiereului *Vasile* cu mare asistență, în prezența I. P. S. S. Mitropolitului nostru *Nicolae* și a unui mare număr de credincioși. La finea serviciului divin păr. consilier mitropolitan Dr. Vasile Bologa, în cuvinte alese, a arătat personalitatea marelui bărbat de stat al României.

Răscumpărare de felicitări. Părintele consilier arhiepiscopesc, *Dr. Andrei Gâlea* și-a răscumpărat felicitările de ziua onomastică, contribuind la fondul Orfelinatului Arhidiecezan cu suma de 1000 Lei. I se exprimă mulțămită. Oficiul de cassă.

Conferențe preoțești în jud. Ialomița. In 12 și 13 Noemvrie s'au ținut la Călărași conferențe preoțești, ce se țin în fiecare an în două serii. De astă dată a asistat seria întâi și reprezentanții invitați ai autorităților. Subiectul conferențelor ținute a fost: Tradiția ca izvor al credinței, și: Constatări și propuneri practice referitor la apropierea credincioșilor de biserică. Intre alte hotărâri, conferența preoțească a adus și următoarea: Preoții întruniți votează moțiune de mulțumire și recunoștință I. P. S. Sale Mitropolitului *Nicolae* al Ardealului, pentru activitatea sa desfășură în apărarea credinței creștine ortodoxe.

Intregire. Din o regretabilă eroare de tipar, în raportul nostru despre sfințirea nou renovatei biserici din Răhău publicat în Nr. 69 al ziarului, a rămas neamintit numele parohului al doilea din numita parohie, Nicolae *Floca*, care cu zel și devotament a contribuit la ducerea lucrărilor la bun sfârșit. Asemenea trebuie relevat și primarul Ioan Floca, care a dat tot sprijinul său efectiv, precum și epitropii Nicolae Boia, Ioan Goța și Ioan Maier, și întreg consiliul parohial.

De ziua Sf. Andrei. Societatea de lectură «Andrei Șaguna» a studenților Academiei teologice din Sibiu invită la *Ședința festivă*, ce se va ținea Sâmbătă, în 30 Noemvrie (Sf. Andreiu) 1929, în memoria patronului ei, în sala festivă a Academiei. Inceputul la ora 18 (6 seara). Intrare liberă. Donații în bani, cu scopul sporirii bibliotecii societății, se primesc cu mulțumită și vor fi publicate pe cale ziaristică.

Conferențele despărțământului jud. Sibiu al «Astrei». In 24 Noemvrie a. c. dl I. Lungulescu, prim-procuror la tribunalul din R.-Vâlcea, a ținut în sala arhiplină dela Prefectura jud. Sibiu, o frumoasă conferență despre Mihai Eminescu, omul, poetul și filozoful. In aceeaș zi dl I. Bratu, insp. șef al înv. din reg. 4 a Sibiu, a conferențiat în Sălișteș, despre «Andrei Bârseanu»; în Șelimbăr, profesorul Isacu a vorbit poporului despre activitatea ce o desvoltă Asociațiunea, dl I. Dragomir a arătat însemnătatea postului din punct de vedere religios și științific, dl Grațian Mărcuș a discutat cu elevii de școală despre dragostea de carte; dl înv. dir. I. Modran a întreținut publicul cu cântările și declamările elevilor, mulțumind conferențiarilor în numele poporului.

Academia Ortodoxă, societatea academică a teologilor români în Cernăuți, și-a ales, pentru noul an școlar, următorul comitet: Președinte: Dumitrescu C.; Vice-președinte: Rusu Radu; secretar I: Hojbotă V.; secretar II; Prelipceanu I.; cassier: Vedeanu V.; bibliotecar: Usec V.; controlor: Popovici D; econom: Repta Arc.; membru fără funcț.: Ienache Al.; preș. comis. reviz.: Brăteanu Andrei; preș. secț. lit. Ungureanu V.; preș. comis. muz.: Hrișcă V.

Școală de cântăreți bisericești și școala de pictură bizantină au luat ființă, zilele acestea, în Vălenii de Munte: aceasta din urmă va da elemente cunoscătoare bine pregătite pentru pictura noastră bisericească.

Taxa scrisorilor interne se urcă începând cu 1 Ianuar 1930, dela 5 la *6 lei.* Scrisorile adresate loco păstrează și mai departe taxa de 4 lei. Timbrele de asistență socială se suprimă.

Coloniști. Cu un vapor italian au intrat în țară o sută de macedo-români, din Albania de sud, aduși pe cheltueala guvernului pentru a fi colonizați în sudul Dobrogei d'alungul frontierei Cadrilaterului. Cu vagoane speciale au fost trimiși spre Bazargic și Silistra.

Premii pentru săteni. Dela biblioteca poporală «Cartea Noastră» (Sibiu, str. Avram Iancu 10) primim: Plugarii sau muncitorii luminați, cari au biblioteci cu cărți bune, vor fi premiați. In acest scop am pus premii, pentru prietenii cărții, în suma totală de: 10.000 (zece mii) Lei, cari se vor plăti în bani gata tuturor acelora, pe care o comisiune anume îi va învrednici. In primul rând vom acorda un premiu unic de *3000* (*trei mii*) *Lei* acelui plugar sau muncitor care are nu numai o bogată bibliotecă proprie, ci și cele mai alese cărți. Cei ce vor să concureze la acest premiu, vor întocmi un *inventar* al tuturor cărților și broșurilor din bibliotecă. Acest inventar va fi certificat în felul următor:

«Noi subsemnații, la cererea dlui ... locuitor în comuna .... of. poștal .... județul .... cunoscut de noi personal, ne-am prezentat la dsa acasă, unde am constatat că inventarul cărților din biblioteca dsale corespunde întocmai realității și că toate cărțile fac proprietatea sa, fiind numele dânsului scris pe toate.

Cărțile sânt așezate pe ... (se va scrie pe ce) și sânt într'o stare ... (se va arăta dacă sânt legate, nelegate, cu filele rupte și cam în ce proporție) și avem cunoștință că dsa a început adunarea cărților încă din anul ... (se va arăta anul chiar și cu aproximație). Dsa a câștigat cărțile acestea în felul următor: ... (le-a moștenit, le-a primit ca dar, are vre-o rudă cărturar sau le-a cumpărat pe banii săi). Starea materială a dsale este ... (modestă, mijlocie sau fruntașă). Din biblioteca dsale citesc cărți următorii ... (se va arăta cine citesc; dânsul, familia, rude sau și cunoscuți).

Drept ce, semnăm această adeverință, certificând prin subscrierile noastre că toate cele de mai sus sânt conform adevărului. —

Semnături: Preot, învățător sau președinte de bancă populară sau coop. .... (L. S.) Numele posesorului bibliotecii și adresa completă: ... Martori: ...

Termen: 31 Martie 1930. Comisiunea de judecare este compusă din dnii: Victor Lazăr, profesor, Dr. Horia Petra-Petrescu, secretarul «Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român» și Ion Munteanu, ziarist. Rezultatul se va da la 15 April 1930 și se va publica în toate gazetele poporale. — Premiul de 3000 Lei este depus la Banca «Albina», Sibiu sub Nr. 68.321, cartea 74 Pag. 177. — Câștigătorul va primi banii prin bancă. Toate inventarele certificate se vor trimite recomandat la: Biblioteca Poporală «*Cartea Noastră*», Sibiu, strada Avram Iancu 10.

ȘTIRI LOCALE

Revizuirea anuală a listelor electorale. Se aduce la cunoștința generală, că revizuirea anuală a listelor electorale pentru comună, cameră și senat ale municipiului Sibiu pe anul 1930 se face în luna Decemvrie a. c., în cursul căreia fiecare îndreptățit poate cere, în orele oficiale, înscrieri și ștergeri pentru aceste liste la primăria municipiului Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 2, ușa Nr. 17. Imprimatele și informațiile necesare se obțin la acelaș birou.

CARȚI ȘI REVISTE

Albumul Adunării Naționale din 1918, redactat de dl G. C. Mărcuș. In fiecare an, la 1 Decemvrie, românii din Ardeal comemorează marea zi din anul 1918, când un popor robit și-a rupt cătușele de veacuri și a afirmat cu tărie libertatea și unirea pe veci. Evenimentele istorice și entuziasmul acelei zile istorice se schițează într'un mic album apărut de curând, cu material de citit la serbările aranjate de școale și societăți culturale. Prețul 12 lei. De vânzare în Sibiu la Krafft & Drotleff, în Cluj la «Ardealul».

Viețile Sfinților. I. P. S. Sa Mitropolitul Gurie al Chișinăului înștiințează, că a retipărit cu caractere latine în limba curată moldovenească «*Viețile Sfinților*», așezați în calendar dela 1—15 Mai, urmând ca în viitor să mai tipărească încă 23 asemenea cărți, cuprinzând toți sfinții calendarului pe anul întreg. La lucrarea aceasta au colaborat preoții cei mai luminați și pricepuți din mitropolia Basarabiei, iar clișeele sânt absolut identice cu cele ale Tipografiei sinodale din Moscova. Cartea (398 pagini, costul ei e Lei 200), e indispensabilă pentru bibliotecile parohiale din biserica întreagă orientală română. Aducem aceasta la cunoștință spre știrea și orientarea preoțimii noastre și ne exprimăm dorința ca «Viețile Sfinților» să fie procurate pentru folosirea bisericilor noastre din Arhiepiscopie.

Poșta redacției

Pr. *I. G.* Mai încercați altele fără a le întinde prea mult.

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Nr. 558/1929. (143) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese**, cu filia Sohodol, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri).

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 3 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 7 Noemvrie 1929.

Vasile Oană
protopop.

(142) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din **Baciu**, protopopiatul Braşovului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare, în ziarul Telegraful Român.

Concurenţii sânt rugaţi a-şi prezenta cererile lor subsemnatului oficiu protopopesc Braşov, în terminul cerut.

Poporul doreşte ca înainte de expirarea terminului, concurenţii să se prezinte în o Duminecă ori sărbătoare în biserică, având să şi predice.

Venitele sânt:

1. Casă parohială.

2. Patru jug. dobândite prin reforma agrară, fânaţ, şi 4 jug. loc arător, date de biserică.

3. Salar dela stat.

4. Stola fixată de adunarea protopopească şi aprobată de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Braşov, în 11 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în baza hotărârii Consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Reclama este sufletul comerţului

Nr. 575/1929. (145) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Nădăştia-superioară** cu filiala **Hăşdat** din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

a) 3 jug. 1316 st. □ sesiune parohială.

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Nr. 518/1929. (144) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a (doua) **Loman**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială de 4 jug., o grădină de 2 jug. şi folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 stg. lemne făcute în pădure.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 7 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100—, plus spese postale Lei 15

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	Copie	Căldăruşe cu mătăuz
Disc şi Steluţă	Linguriţe	Clopoţele pt. altar
Cădelniţe	Cruci	Cănuţe pt. Sf. mir
Candele	Cruciuliţe	Garnitură pt. bolnavi
Chivot	Cununi	Prapori

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 4 Decemvrie 1929 Nr. 86

Telegraful Român

Organ național-biseric

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inse[illegible] un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Probleme sociale

Sacrificarea elitelor

In epoca noastră de negoț și speculație, în care valoarea omului să socotește în dolari, — nici măcar în franci! — profesiunile intelectuale sânt din ce în ce mai mult considerate drept arhaisme. Să nu mai vorbim de poeți, cari de mult au fost decretați mai inutili statului decât jucătorii de popici. Să vorbim de profesori, de literați, de artiști, pe cari gloria sgomotoasă nu i-a favorizat, de magistrați, etc., într'un cuvânt de toți, cei ce trăesc pe urma condeiului, a învățământului, a artei, sau gândirii.

Imbogățiții cari ar putea totuș să ajute pe ai lor ca să treacă o etapă intelectuală, nu se gândesc să facă din copiii lor decât copii de îmbogățiți; băiatul va câștiga sau va toca mulți bani, după cum va fi muncitor, sau leneș. Vechile familii burgheze, cari odinioară se împodobeau ca de un titlu de noblețe de titlurile cucerite de copiii lor în carierele intelectuale, au rupt cu vechile tradițiuni și își lansează odraslele «în afaceri», după cum se zice, — or altfel sânt «afacerile» abordate după o îndelungă pregătire. Cele din urmă sânt tot intelectuale; primele au însă căutare azi. «Face afaceri», — aceasta înseamnă ambiție mărturisită; părinții cred că fără a ști nimic, după o tinerețe ocupată numai cu sporturi, copiii lor vor câștiga aurul, privind cum scriu dactilograful lor și iscălindu-și corespondența. Iluzie, poate dată de prea marea ușurință a câștigurilor comerciale în epoca noastră încă turbure!

Și cât de mult se mărește numărul celor ce preferă să *facă ceva*, decât să *devină cineva*, adecă preferă să se îmbogățească decât să știe! In acelaș timp crește discreditul în jurul celor-ce muncesc din răsputeri în tinerețe, ca să învețe mai întâi și să poată învăța pe alții apoi, să devină, pe scurt, ceva mai bun decât să vândă mărfuri.

Este fapt constatat că munca intelectuală e mai slab remunerată, decât serviciile comerciale. Branly, care a inventat T. F. F., e mai sărac decât cei cari vând aparatele lui. Profesorul care învață puțină literatură pe fete, câștigă mai puțin decât coaforul care le tunde părul. Un profesor de liceu din provincie trăește mai sărăcăcios decât un plasator de vinuri. Și totuși ca să fi Branly, îți trebue mai multă școală, decât să vinzi pălnii radiofonice, să mutilezi părul și să suni la ușa negustorilor.

Dece este așa? Pentru că intelectualul este în general om modest. Studiile lui l-au apărat de gustul luxului: a cercetat veșnic lucruri moarte și oameni de altă dată, și dorința de-a se impune i se pare o vanitate goală. Ambițiunile gândirei au făcut să tacă în el ambițiunile mulțumirii și puterii pe care le procură banii.

Să spunem pe față: este desinteresat.

O intelectuali! nobleța spiritului cucerită de voi nu mai e decât o monedă depreciată într'un timp în care singurele cărți pe care le venerăm, sânt carnetele de cecuri! *Coriolan Bărbat.*

Ziua de 1 Decemvrie

A fost prăznuită în întreaga țară, dar cu deosebire în părțile de dincoace de Carpați cu deosebită solemnitate. In toate bisericile din Mitropolia noastră, după terminarea sfintei liturgii, s'au ridicat rugăciuni ferbinți către Părintele cel atotputernic pentru toate câte a făcut nouă.

In Sibiu la finea liturghiei din Catedrală I. P. S. S. mitropolitul nostru Nicolae cu mare asistență a oficiat Doxologia cea mare, în prezența domnilor ofițeri aflători în garnizoană, în frunte cu dl general Orescovici, a șefilor autorităților civile, dl prefect Dr. Coriolan Ștefan, reprezentanții «Astrei» cu dl vicepreș. Dr. G. Preda, profesorii și elevii dela școalele din localitate, precum și un număr mare de credincioși, încât spațioasa noastră biserică era ticsită. Cu această ocaziune păr. protoereu militar I. Dăncilă a rostit o frumoasă cuvântare ocazională.

Teamă de oameni?

Priveam, într'una din zile, icoana Domnului nostru Isus Hristos răstignit.

Această vedere, oricât ai fi de împietrit la inimă, nu te poate lăsa fără a simți o puternică sguduire sufletească.

Artistul n'a exagerat nimic, ci cu mare grijă a căutat să redea realitatea răstignirii Domnului.

In fața chipului ce înfățișează durerile cumplite ale crucificării, te oprești lung și pare că nu mai poți să te desparți de el.

Privind icoana, mă gândeam: care din cuvintele evangheliei s'ar potrivi mai bine cu ceea ce văd?

La urmă m'am oprit la pasajul, pe care l-aș fi scris pe marginea icoanei:

«*Sânt încă și altele multe câte a făcut Isus, care de s'ar fi scris câte una, nici în lumea aceasta mi se pare că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris. Amin*». (Ioan 21, 25).

In duhul lui Hristos ar fi, dacă am scrie aceste cuvinte în tabloul,

FOIȘOARA

Copila,

floare minune, remasă în umbra rușinei. Din gura-i, trandafir sălbatec, curgeau șiraguri sclipitoare. Fulgerări de mânia desnădejdii cumplite. Blesteme păgâne, înăbușite de sughițul durerii adânci. Pe capul celui ce pleacă. Din pricina lipsei.

*

Își înecă lumina ochilor în râu de lacrimi. Despovărare odihnitoare a inimii. Sufletul și-l scaldă în apele durerii. Și-l usucă în focul unei mari dorințe. Ingerul de pază nu mai veghează la căpătâiul inimii, care se frânge în sălbatecă rugă, strânsă în chinuri ca în lespezi de clădire.

Sbuciumul prinde aripi de grai de umple chilia și sboară prin geamuri:

«Diavoli din iad să-mi sărute părul ca noaptea, vrăjindu i puteri amăgitoare. Să bîrue bătrâni și tineri.

«Sprâncenele, două punți arcuite, să coboare privirea trecătorilor în primejdiile tăcute ale ochilor; ei înșiși doi sorbi de mare, să atragă cu farmec neînvins în vâltoarea patimei nebune.

«Să muște în fragede inimi cu doruri, cari ard și ucid. Cu veninul dragostei de șatră să distrug tot ce-i tânăr în lume.

«Și nădejdile înflorite să moară, otrăvite de suflarea mea.

«Să fiu nebiruită în veci, copleșită de o singură plăcere: a nimicirii totale»...

*

Sub geam încremenise de mult un preot cu barba și pletele albe. Ruga păgână din casă îl oprise în drum, să asculte.

Trezit, luminat de o nădejde se întoarse grăbit spre palatu-l. Luă două pungi cu galbeni și porni în umbrele nopții, în tăcerea adâncă din alții să le așeze în geamul spovadei. Doar banul de aur era ispita de moarte.

Și cine-i mântuitorul? Părintele Nicolae, pornit să-și împletească pe pragul veșniciei cununa de sfinți.

Z. SANDU.

„Oul lui Columb"

al reformei calendarului

Din *Geneva* se anunță gazetei «Basler Nachrichten»: Peste 400 de proiecte pentru reforma calendarului gregorian au fost înaintate Ligei Națiunilor, în timpul recent și o opiniune a unui comitet american pentru diviziunea anului în 13 luni de câte 4 săptămâni la care se adaogă în fiecare an una, ear în anii visecți câte două zile așa numite «albe», zile în care americanii doresc să fie ținute sărbători de pace. Această propunere, pentru care s'au declarat multe organizațiuni americane, a fost refuzată însă, în Europa, în primul rând de către biserici, apoi de toate acele cercuri care țin la împărțirea tradițională a anului în 12 luni, și la subîmpărțirea favorabilă în jumătăți și sferturi de an.

Față de cele mai sus expuse, a înaintat Baronul ardelean *Gustav Bedeus* Ligei Națiunilor un proiect, care surprinde prin simplitatea lui, din care motiv este numit de către cercurile experților de pe terenul calendaristicei «oul lui Columb». Bedeus menține anul celor 12 luni, îl împarte însă în *luni cu săptămâni întregi*, și anume se vor compune lunile Ianuar, April, Iulie și Octomvrie, adecă *cele dintâi luni ale fiecărui sfert de an, din cinci săptămâni*, pe când *toate celelalte luni cuprind patru săptămâni întregi*. In modul acesta, sfertul de an ar menținea lungimea sa mediă de 91 zile. Scurtarea anului ivită în urma noului proiect de complet 52

care înveşniceşte cel mai mare păcat al oamenilor: Răstignirea.

Brutalei lovituri omeneşti nu se poate răspunde mai potrivit, decât cu amintirea faptelor lui Hristos.

Când citeşti primele pagini ale sfintei Evanghelii, pline de roua nevinovăţiei şi încărcate cu atâta tărie de nobleţă, şi te gândeşti apoi la paginile ei din urmă atât de triste şi atât de grele, sufletul îţi spune oh, nu aşa trebuia să se întâmple...

Orbii, ciungii, ologii, îndrăciţii, şi întreg restul de tămăduiţi, dacă nu au strigat «Răstigneşte-l», «Răstigneşte-l», — *au tăcut*, s'au ascuns, când crucea grozavă se ivea în zare.

Nu întrebăm: Cine oare a săvârşit mai mare păcat, ceice au strigat, sau ceice au tăcut?

Să căutăm însă cauzele tăcerii.

Sufletul omenesc, ori cât ar decădea, totdeauna găseşte o cale de întoarcere spre adevăr.

Însănătoşiţii de Hristos, ori cât ar fi fost de mici la suflet, nu L-au uitat, — dar n'au avut curajul să se expună pentru Hristos. De ce? Fiindcă în sufletele lor era mai mare teama de oameni, decât recunoştinţa faţă de Binefăcătorul lor.

Duşmanii, cari au dus pe Hristos la cruce, stăteau pânditori de faţă, şi cu ochii plini de ură căutau să vadă cine este celce ar îndrăzni să ridice un cuvânt de apărare pentru osândit?

Timpurile au curs înainte ca apele, şi oamenii — au rămas cam aceeaşi.

Câţi aderenţi ar avea Hristos azi, dacă nu ar fi acum, ca şi atunci, în fiinţă teama de oameni?!

De şi Domnul nostru Isus Hristos a spus că «Tatăl meu până acum lucrează, şi eu lucrez», e teama totuşi între oameni, că ura pământească este mai activă şi mai grabnică la lucru, decât mâna lui Dumnezeu. Eată rădăcina temerii mai mult de oameni, decât de Dumnezeu. Eată de ce e mare numărul oamenilor cari nu vreau să sufere pentru Hristos, — de teama oamenilor. Eată de unde se naşte tăcerea în jurul lăcaşului lui Hristos, când e vorba să duci înainte drapelul Mântuitorului...

A însemnat răstignirea lui Hristos sdrobire, cădere şi amarnică suferinţă. Da! dar ale cui? Ale lui Hristos, care — a înviat şi a biruit.

Neputinţa şi celelalte slăbiciuni au rămas pe seama acelora, cari L-au răstignit şi pe seama urmaşilor cărora răstignirea nu le poate pătrunde în suflete cu lumina ei, cu adevărul ei, şi cu puterea ei.

Şi azi sânt oameni cărora suferinţele pe cruce ale Domnului nu le spun nimic, şi ei tac, aşa cum au tăcut de demult cei buni, dar slabi la suflet.

Şi, în faţa lui Dumnezeu, de asemenea osândă s'au împărtăşit şi ceice au strigat «Răstigneşte-l» şi ceice au tăcut.

Mă întorc earăş la chipul Celui Răstignit, care fără răgaz ne întreabă pe toţi: Ce faceţi? Tăceţi? Fugiţi în braţele oamenilor cari oricât vă ameninţă cu crucea chinurilor, sânt neputincioşi, — ori veniţi la Mine prin focul suferinţelor, care, oricât ar fi de grele, sânt trecătoare, ca să vă dau vouă cununa nevestejită a biruinţei şi a vieţii... *Preot.*

Conferenţa din Sibiu dela 1 Decemvrie a. c., ţinută în sala prefecturii judeţului, de dl prof. universitar Gh. Bogdan-Duică, s'a abătut dela obişnuitele cuvântări rostite la ocazii de festivităţi naţionale din timpul mai nou, şi întreţinând ascultătorii extrem de numeroşi, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul nostru *Nicolae*, conferenţiarul, mult apreţiat de sibieni, a vorbit despre *unitatea noastră naţională* în raport cu minoritarii, şi în special cu circumspecţii şi prudenţii noştri concetăţeni saşi.

Raportul dintre minorităţi şi români, spune dl profesor, a fost stabilit cu mult înainte de adunarea din Decemvrie 1918 dela Alba-Iulia. Drept dovadă citeşte câteva pasagii, referitoare la această chestiune, din cartea istoricului ardelean Alexandru Papiu Ilarianu, *Independenţa constituţională a Transilvaniei*, apărută în anul 1862, unde autorul arată sentimentele de dreptate ale poporului român faţă de popoarele de altă limbă din ţară şi năzuinţa românului de a-şi păstra şi întări neamul fără nici o prigonire pentru alţii.

Saşii noştri însă totdeauna s'au manifestat geloşi, uneori, ca b. o. în răsboiul trecut, chiar duşmănoşi, din cauză că poporul român, pe lângă toate nenorocirile care l-au bântuit, a început a se ridică, din puterile sale, pe teren economic, cultural şi politic. Saşii, cari ni-au fost superiori în averi materiale şi culturale, nu se pot împăca să ne vadă că azi nu mai putem să rămânem în starea de inferioritate, la care eram osândiţi în trecut. Ei se tem mereu de concurenţa firească a românilor.

De aici propaganda ce o fac prin presă pentru a prezenta ţara întregită de astăzi, din punct de vedere administrativ, ca un stat de «balcanizare» în Europa civilizată.

Curentul, împotriva elementului românesc, fusese întărit de răposatul Dr. Carl Wolff, — şi este susţinut şi acum de urmaşii săi, ceea ce o mărturisesc destul de învederat organele lor principale de publicitate, revistele lor, cărţile ce tipăresc.

Conferenţiarul dela 1 Decemvrie ni le-a pus toate acestea în vedere, susţinând ideile lui Papiu Ilarianu cu privire la minoritari şi la apărarea noastră.

Am observat că toată argumentarea dlui conferenţiar s'a bazat *numai* pe izvoare săseşti.

Să nu uităm. —

Programul festival a fost întregit cu frumoase cântări, executate de corul elevilor şcoalei noastre normale sub conducerea dşoarei profesoare Lia Popovici.

Adunare de greco-catolici, mireni şi preoţi, s'a ţinut, după lungi pregătiri, în 23 şi 24 Noemvrie 1929, la Blaj, în scopul înfiinţării unei Asociaţii bisericeşti a «românilor uniţi».

La desbaterea şi primirea statutelor acestei societăţi, s'au rostit numeroase cuvântări, ţinute, atât de preoţi, cât şi de mireni, în generalităţi religioase creştineşti de colorit catolic apusean.

Rămâne de văzut *cum* va pune noua Asociaţie în practică tot ce s'a desfăşurat la Blaj în teorie.

Intru amintirea mitropolitului Andreiu

Societatea de lectură «Andreiu Şaguna» a studenţilor Academiei noastre teologice a ţinut în seara zilei de 30 Noemvrie a. c. în sala cea mare a Academiei o reuşită şedinţă festivă, la care a asistat un public ales şi numeros, în frunte cu I. P. S. S. mitropolitul nostru Nicolae, însoţit de P. S. S. arhiereul Vasile şi membrii Consiliului metropolitan şi arhiepiscopesc, domnii generali Orescovici şi Klimke.

Şedinţa a fost deschisă din partea preşedintelui societăţii prof. Dr. D. Stăniloaie prin cuvinte alese, accentuând că studenţii Academiei teologice şi-au făcut o tradiţie din comemorarea marelui ierarh, care a fost metropolitul Andreiu Şaguna. Ei cheamă întreg publicul către Acela, care în timpuri grele ne-a călăuzit, ne-a deşteptat şi luminat şi a reînviat vechea noastră mitropolie ardeleană, fortăreaţa nebiruită a Bisericii şi neamului nostru. Este deadreptul uimitor cum a putut fericitul întru aducere aminte mitropolitul Şaguna să aducă atâtea reforme salutare şi să brăzdeze adânc ogorul înţelenit al Bisericii noastre, decât că a fost organul providenţei dumnezeeşti. Declarând şedinţa deschisă, s'au executat apoi toate punctele programului.

Studentul an IV Ion Badiu a cetit interesanta sa lucrare «Influinţa creştinismului asupra societăţii», arătând marile binefaceri ale creştinismului pe toate terenurile vieţii.

Atât cântările puternicului cor al societăţii, dirijat de prof. N. Oancea, cât şi declamaţiunile studenţilor A. Coman «Pe dealul căpătânii» de Donar Munteanu şi A. Prunea «Moise» de Carmen Sylva, au fost aplaudate.

Şedinţa s'a terminat prin cuvintele I. P. S. S. mitropolitului nostru Nicolae, ascultate de asistenţă în picioare.

I. P. S. Sa îşi exprimă mulţumirea, că a putut lua parte la acest festival de comemorare a providenţialului Mitropolit Şaguna. Ziua de azi cu praznicul ei şi ziua de mâine un al doilea praznic cu caracter naţional sânt prin succesiunea lor o interpretare foarte semnificativă a legăturii ce a existat între Biserică şi viaţa neamului nostru.

Şi cred că nu fără intenţiune aţi făcut ca festivalul vostru să se termine cu cântarea «Imnul eroilor morţi pentru întreginea neamului 1916—18»; e o vecernie pentru ziua de mâine.

Poate nimeni altul ca Şaguna n'a înţeles această legătură în care trebue să stea Biserica cu viaţa neamului românesc.

Două principii ale lui Şaguna, voesc să scot cu această ocazie în evidenţă. Întâi principiul autonomiei Bisericii cu consecinţe multiple pentru viaţa neamului. Şaguna a înţeles să asigure Bisericii libertatea şi independenţa; să sădească răspunderile şi în sufletul mireanului şi în cel al preotului. Când în conştiinţă e vie chemarea, se ajunge mai curând la ţinta spre care se tinde.

Al doilea principiu, este că Şaguna a voit să ţină Biserica în contact viu cu nevoile poporului, să fie resimţită influenţa principiilor veşnice ale Bisericii în viaţa neamului nostru.

Nici când nu trebue neglijată importanţa Bisericii în ce priveşte problema refacerii vieţii noastre pe toate terenurile şi mai ales pe cel moral, căci dela viaţa morală răsare totul.

Şedinţa voastră este totdeodată şi un obligament, o afirmaţie, o răspundere ce o aveţi.

---

săptămâni, sau 364 zile, s'ar completa în fiecare al 6-lea an prin adăogarea unei *săptămâni suplimentare* (*bisecte*) care se adaogă lunei Decemvrie. Apoi va mai fi şi al 45-lea an din câte 90 ani un an bisect. *Săptămâna* ca unitate neschimbăcioasă *va fi unitatea de calcul* a noului an pentru socotirea lefurilor, plăţilor, dobânzilor şi statisticelor. Toate lunile încep cu Luni, şi *toate zilele lunii cad în toate lunile pe aceeaşi zi săptămânală*. Prin această împărţire, ar cădea şi adevărata dată a Învierii, pentru fixarea zilei Paştilor, 7 April, întotdeauna pe o Duminecă, şi în consecinţă şi toate sărbătorile în legătură cu Paştile pe mai departe totdeauna pe zile fixe. Ba ceva mai mult, aproape toate zilele de sărbătoare ar cădea pe o Sâmbătă, sau Duminecă, resp. Luni, astfel ca săptămâna de lucru nu s'ar mai întrerupe aproape de loc. Punctul matematic de pornire pentru anul cel nou ar rămânea 1 Ianuar al primului an după Naşterea Mântuitorului. Ca ziuă fixată pentru întrarea în vigoare a noului calendar, propune Bedeus ziua de 1 Ianuar 1934, fiindcă această se nimereşte pe o zi de Luni şi astfel timpul cel vechi cu cel nou s'ar înşira fără piedecă.

Ne bucurăm că proiectul calendaristic al unui concetăţean — care proiect a fost înaintat Ligei Naţiunilor de către guvernul român, şi care deci apare faţă cu celelalte proiecte înaintate *ca proiectul românesc*, a fost recunoscut cu atâta apreţiere, — astfel sperăm că graţie meritelor sale, mai cu seamă şi faţă de proiectul american aventurios de 13 luni, să fie acceptat şi introdus părând a fi cel mai favorabil.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Rugăciunea...

Rugăciunea mea curată, către Tine se îndreaptă
Sărutată de durerea sufletului plin de-amar.
Tu, Părinte, o ascultă!... Cu iubire părintească
Dă-mi ce 'mplor azi, în puterea ta cea fără [de hotar.

După ani de mulţumire sufletească roditoare,
Cu lumină ce ridică cu putere şi avânt,
La altarul preamăririi celui răstignit pe cruce
Reîntors, am vestit lumii: darul tău s'al tău [cuvânt.

Şi prin jertfe fără număr un altar de închinare,
Cu încredere în Tine, am clădit cu drag şi eu,
Ca să am o vatră caldă de credinţă luminată
Pentru cei cari cu iubire laudă pe Dumnezeu.

Dar, în culmea biruinţii, simt un gol pro- [fund în suflet
Şi în inimă îndemnul hotărât de a pleca...
Ce-am avut mai scump, Stăpâne, în altarul [preamăririi
Am zidit şi azi sânt singur... cerşitor de mila ta.

Armonia dinlăuntru, pacea, liniştea şi avântul
Vreau să le recapăt earăş... Dă-mi-le, mă [rog, acum!
Mi le poţi da cu iubirea ce mi-ai arătat-o [veşnic, —
Ca pe-un om, robit de Tine, să nu-l laşi [hoinar pe drum.

VASILE STOICANEA.

Sadhu Sundar Singh*)

Conştiinţa

Conştiinţa este legea morală, care ne judecă pe noi. Ea nu este înăscută în personalitate, ci se află în germene. Ea stă în ajutorul educaţiei, creşterii, deprinderii şi firii. Mediul înconjurător are mare influenţă asupra desvoltării ei.

Dacă avem o însuşire estetică, cu care putem distinge frumosul de urât, tot aşa avem şi conştiinţa, care ne ajută să distingem binele de rău. După cum suferinţa, în orce organ al corpului, este vocea care dă alarma

*) Reality and Religion; Meditations no god, man and nature.

Mulţumeşte publicului că a luat parte în număr atât de frumos la festivalul studenţilor, ceeace este un îndemn la munca pe care trebue să o desfăşoare. —

Intreaga asistenţă s'a depărtat dela această şedinţă cu cele mai bune impresii.

INFORMAŢIUNI

† **Prot. Mihail Gaşpar**, din eparhia Caransebeşului, deputat în cameră, redactor al ziarului *Drum Nou* şi cultivator devotat al scrisului românesc, s'a stâns din viaţă în Sanatorul bănaţean din Timişoara, în vrâsta de 48 de ani. Inmormântarea i s'a făcut la Bocşa montană, regretat de întreg poporul pe care l-a păstorit cu râvnă şi pricepere. Dumnezeu să-l odihnească în ceata dreptilor Săi!

Repausul duminecal. Ministerul muncii, sănătăţii şi ocrotirilor sociale, de acord cu ministerul de interne, a luat măsuri severe pentru aplicarea repaosului duminical, în toată ţara.

Părintele Coriolan Buracu, iconom stavrofor şi deputat de Caraş, a fost numit cu data de 15 Noemvrie c. consilier cultural al eparhiei Râmnicului-Noul Severin. Părintele Buracu, în calitatea de director al importantelor aşezăminte culturale din T.-Severin, ca biblioteca I. G. Bibicescu, muzeul Dr. C. I. Istrati, universitatea liberă etc. a adus servicii reale ţării şi neamului nostru. Ultimul act în această calitate este înfiinţarea a 30 biblioteci parohiale la parohiile noastre din America, cu câte 470 volume. Pentru acest scop a reuşit să obţină concursul Palatului Cultural din Severin, Casa Şcoalelor, Banca Naţională etc. Tot Sfinţia sa a tipărit 5.000 exemplare Cărţi de rugăciuni pe seama fraţilor noştri din Jugoslavia, cărţile s'au expediat în mod gratuit. Nădăjduim că şi în noua sa calitate va aduce servicii reale bisericii şi neamului nostru, dorindu-i succese depline.

Se dansează în — post! Un confrate din provincie face, cu drept cuvânt, următoarele observări critice: Ţin se amintesc celor care poate au uitat, că legile bisericeşti sânt mai mari decât legile civile, şi atunci: de ce nu se respectă? Timpul postului nu este pentru a ne desfăta în petreceri cu dansuri. Timpul acesta e destinat mai mult rugăciunilor, aducându-ne aminte că a trebuit să se nască un Mântuitor, care să sufere şi să moară pentru noi. Imi permit a pune întrebarea: — Nu s'ar putea oare ţinea — în loc de dansuri — câte o serată culturală, artistică, ori literară? Eu cred că publicul albaiulian, şi din alte localităţi, căruia-i sună aceste şire, ar profita mai mult dela o astfel de serată, decât dela o serată dansantă în post. Lumea cultă n'are menirea să neglijeze pe Dumnezeu şi biserica, ci, din contră, ar trebui să dea exemple bune celor ce le lipsesc.

Conferinţă amânată. Conferinţa dlui profesor Dr. N. Terchilă ce urma să aibă loc la Academia teologică, Joi 5 Decemvrie ora 6 seara se va ţinea în sala prefecturii Duminecă, 8 Decemvrie ora 11 a. m.

Aviz. Cumpărăm din biblioteca «Semănătorul» cu preţul dublu Nrii: 1, 3, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 49, 51—54. Librăria Diecezană Arad, str. Eminescu 18.

ŞTIRI LOCALE

Sfinţire de şcoală în Sibiu. Duminecă în 24 Noemvrie a. c. s'a făcut inaugurarea şi sfinţirea şcoalei primare de Stat «Regina Maria». Noua şcoală, situată în strada Z Boiu din cartierul Iosefin, — e o clădire frumoasă în stil românesc. Are clase mari şi luminoase şi instalaţiuni moderne, ca puţine alte şcoale din ţară. Spesele clădirei trec peste cinci milioane Lei.

Sfinţirea apei s'a făcut, în faţa unui public numeros şi ales, în frunte cu dl prefect Dr. C. Ştefan, prin domnii preoţi Ioan B. Boiu şi Antoniu Gherman; a cântat corul mixt al învăţătorilor. Apoi au rostit frumoase cuvântări domnii Dr. W. Goritz primar, parohul Boiu ca preşedinte al comitetului şcolar, I. Bratu inspector şef şi doamna dir. Maria Petrescu.

M. S. Reginei Maria şi dlui ministru al instrucţiunii s'au trimis telegrame omagiale. In fine asistenţa a semnat în cartea de aur.

Fie, ca noua şcoală românească să crească şi să înflorească!

CARŢI ŞI REVISTE

Elementul religios în poezia noastră, de preotul *Ilie Deleanu*. Râmnicu-Vâlcea, tip. «Cozia», 1929. — Un volumaş de 69 pagini. Preţul 20 Lei. Arată în linii mari, înrâurirea creştinismului în literatura poporului şi în literatura cultă. Nădăjduim, împreună cu autorul, că odată cu progresul culturii teologice la noi, se vor înmulţi şi poemele religioase ale literaturii culte.

Meditaţii

Spre desăvârşire

Bunul creştin vieţueşte în virtute; nu este de ajuns că el nu minte, nu fură, nu ucide; bunul creştin stăruieşte întru a se desăvârşi în conformitate cu învăţăturile evanghelice, căutând să se apropie cât mai mult de Creatorul şi Răscumpărătorul său, nu numai înconjurând păcatul, ci şi făptuind faptele virtuţii creştineşti în toată vremea.

Dar îşi zic mulţi: Colo, când voi îmbătrâni, voi săvârşi fapte bune, atunci voi înconjura răul, voi fi virtuos, atunci voi duce viaţă plăcută cerului... Amăgire! Omul la bătrâneţe cu greu va călcă pe căile neumblate ale virtuţii. Proverbul zice: «Invaţă pruncul pe calea sa, că şi după ce va îmbătrâni, nu se va depărta dela aceea», (Pilde 22, 6). Ce rătăcire ar fi să lăsăm neplivită grădina inimii până către apusul vieţii! Atunci vrei să sameni? Şi când crezi că vei secera?

De câte ori trebue să facem atenţi părinţii, să-şi povăţuească odraslele de timpuriu spre tot ce-i bun, frumos şi adevărat în viaţă? Dar câţi părinţi iau aminte astfel de cereri? Numărul lor pare că se micşorează din ce în ce mai simţitor. —

Care sânt cauzele că în inima oamenilor scade însufleţirea pentru virtute?

Indeosebi patru cauze sânt, pentru care oamenii nu pun în practică îndeajuns virtutea şi nici nu realizează progres mai vădit în cele bune.

1. Prima cauză, pentru care creştinii sânt rar virtuoşi, zace în opinia greşită despre ceea ce adevărată virtute. Oamenii apreţiază de regulă mai mult ştiinţa şi bogăţia materială. Lumea respectă pe cel isteţ si dibaci întru a face averi. Tatăl pretinde chiar copiilor săi să înveţe, întâi pentru a-şi câştigă pânea; formarea şi cultivarea inimii devine chestie de a doua mână. Când biserica vrea să instruiască spre virtute aceste vlăstare, părinţii consideră greşită această tendinţă. Nu preţuesc rugăciunea, evlavia, moravurile modeste. Sinceritatea, viaţa cumpătată şi trează, le declară de naivităţi şi afirmă, că oamenii cu asemenea însuşiri nu pot să fie folositori sieşi şi societăţii. Să nu ne mirăm dar, când copiii, dacă aud astfel de păreri, nu mai încearcă să devină plăcuţi înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor: din inima lor plăpândă s'a smuls fragezii germeni ai religiozităţii şi ai aptitudinilor virtuoase.

2. E conformă cu raţiunea deducţia, că unde nu se preţuieşte virtutea, oamenii se îndreaptă spre delicii lumeşti, spre bogăţie şi autoritate. Şi fiindcă nu se poate servì deodată la doi domni, e de înţeles, că ceice stau în sclăvia celor lumeşti, n'au timp să se ocupe cu năzuinţa spre desăvârşire creştinească.

Dacă le spui că omul trebue să se îngrijească şi de suflet, aspirând spre înălţimi ideale, îţi obiecţionează de regulă ironic:

«Ei! deacolo nu pot trăi; aceasta s'o facă aceia, cari n'au mai bună ocupaţie»!

Vrednică de milă este inima acelui copil, al cărui tată grăeşte în acest fel şi a cărui mamă e indiferentă faţă de cele sfinte!

3. A treia cauză, pentru care creştinii fac neînsemnat progres pe cărarea virtuţii, este timiditatea lor. Mulţi se sperie de pericol, de osteneala, cu care e îmbinată exercitarea virtuţii. Adevărat, multe locuri plăcute trebuie să evităm, la multe plăceri avem să renunţăm şi să înfrânăm pasiunile şi inclinările noastre rele; sau, cum zice Sf. Scriptură: trebuie să ne denegăm pe noi înşine, să ne lepădăm de noi înşine şi să ne răstignim corpul pe cruce.

Dar cine, dintre părinţi, îndeamnă pe copil la tăcere, la răbdare în greutăţile vieţii? Unde se înfrânează curiozitatea copilului, dorinţele lui egoiste în îmbrăcăminte, în mâncare, băutură, în somn şi distracţie? Unde învaţă copilul abnegaţie? — Ear dacă nu s'a desprins în virtute pe timpul pubertăţii, cum se va ostenì mai târziu să alerge după virtute?

Cei mai mulţi oameni se înspăimântă de renunţare şi se aseamănă cu acel june din evanghelie, care auzind dela Isus, să-şi vândă moşia şi bunurile, ca să poată servì lui Dumnezeu, a găsit prea grea această condiţie şi s'a îndepărtat.

4. A patra cauză, pentru care nu progresează în virtute unii oameni, este faptul, că nu imploră graţia lui Dumnezeu. In toate neajunsurile şi necazurile vieţii ne întoarcem către Dumnezeu şi apelăm la sprijinul sfinţilor Săi, — dar uităm să cerem harul lui Dumnezeu pe seama inimii noastre mizere, să ne dea putere în ispită, ajutor la statornicie şi binecuvântare în intenţiile bune. Cerem, în multe împrejurări, intervenirea sfinţiolr; dar îi rugăm oare, ca aşa să fie solii noştri, precum îi urmăm şi noi în credinţă, în iubirea lui Dumnezeu, în blândeţe, în răbdare şi în curăţenia inimii?

Dacă lipsesc moravurile bune la copii, la junii noştri şi la cei adulţi; dacă auzim: «Eu nu pot să fiu aşa, eu nu pot vieţuì ca sfinţii» — cauza este, că nu se roagă, nu bat la porţile cerului, nu la Dumnezeu, la izvorul tuturor bunătăţilor şi bunurilor, nu sânt insistenţi în rugă, n'au imn către Domnul Isus, nu ştiu ce să ceară după sfânta cuminecătură. Voinţa le rămâne neputincioasă, internul lor improductiv, sufletul lor turburat. —

Menirea noastră e, ca virtuţile să împodobească sufletul, fără de ele nu putem să fim plăcuţi înaintea lui Dumnezeu. Sânt mai frumoase şi mai scumpe decât argintul, aurul, diamantul şi decât mărgăritarele mărilor. De aceea au aspirat blândele suflete ale Testamentului Vechi spre perfecţiune, flămânzând şi însetoşând de dreptate; de aceea s'au însufleţit aleşii din Noul Testament, ca să fie asemuitori inimii lui Isus.

Să preţuim deci virtutea mai pe sus de toate, să luăm o hotărâre neschimbată, că vom lupta pentru ea, făgăduind să fim buni, şi stăruitori în calea noastră luată.

E spinoasă calea virtuţii, ne aşteaptă multe decepţii şi neizbânzi. Dacă luăm însă în considerare, că înşişi păgânii anticităţii căutau binele, vom recunoaşte, că cu atât mai mult ni se cuvine nouă, creştinilor, să alegem cu însufleţire binele şi virtutea, să luptăm eroic, ca să câştigăm coroana eternă.

«In şapte zile ale săptămânii nu putem să devenim sfinţi» — zice sfântul Filip de Nereea; dar «dacă am învins egoismul nostru numai cu un sfert de oră înainte de moarte, ne putem considerà sfinţi» — replică Francisc Salezianul.

Ceeace nu sântem destoinici înşine să îndeplinim, o putem face cu ajutorul lui Dumnezeu. El e bogat, ne poate îmbogăţì; El e Atotputernic, ne poate ridica la înălţimi.

Să ne rugăm către Domnul, să ne întoarcem către Preacurata Fecioară Maria, Maica Domnului, şi către sfinţii Săi. Ei sânt spre ajutorul bunilor creştini cari îi invocă; ne dau din darurile lor, ca să putem umbla totdeauna în lumina lor şi să ajungem părtaşi ai vieţii de veci.

Pr. Cpt. *Dr. Potcaş Teodor*
confesorul garnizoanei Oradea.

unui pericol, tot aşa şi suferinţa şi neliniştea sufletului este o alarmă a păcatului. Asemenea, prin atingerea corpului, conştiinţa ne înştiinţează venirea unui pericol şi a unei distrugeri şi ne îndeamnă să apucăm drumul necesar pentru salvare.

După cum corabia, aproape de ţărm, cunoaşte unde se află, la vederea farului, sau a stâncilor, sau a conturului ţinutului, după cum cel îndepărtat, afară în largul mării se poate conduce numai după stea şi busolă, tot aşa şi în drumul nostru Duhul lui Dumnezeu, conştiinţa şi Duhul Sfânt, sânt cele mai necesare, ca să putem ajunge menirea, fără să ne rătăcim.

(Din l. engleză) *Ionel Raftroiu.*

Reclama este sufletul comerţului

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Nr. 627/1929. (146) 1—3

Concurs

Cu provocare la ordinul dto 16 Noemvrie 1929. Nr. 8098, şi pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Bran.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în prima parohie din Zărneşti.

Venitele sânt următoarele:

a) Intregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.

b) Venitele stolare usitate în tract şi aprobate sub Nr. 454/1929.

c) Sesie parohială: 12 jug. cad. pământ arător şi fânaţ.

d) Retribuţiunile de protopop.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin conclusul Nr. 111 al congresului naţional bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta Prea Veneratului consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Sohodol Bran, 15 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Bran.

George Babeş adm. protopopesc. **Eugen Babeş** not. substitut.

Nr. 10459 Pl.

«Aprobat». Sibiu, 30 Noemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

(142) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din **Baciu**, protopopiatul Braşovului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare, în ziarul Telegraful Român.

Concurenţii sânt rugaţi a-şi prezenta cererile lor subsemnatului oficiu protopopesc Braşov, în terminul cerut.

Poporul doreşte ca înainte de expirarea terminului, concurenţii să se prezinte în o Duminecă ori sărbătoare în biserică, având să şi predice.

Venitele sânt:

1. Casă parohială.
2. Patru jug. dobândite prin reforma agrară, fânaţ, şi 4 jug. loc arător, date de biserică.
3. Salar dela stat.
4. Stola fixată de adunarea protopopească şi aprobată de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Braşov, în 11 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în baza hotărârii Consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 575/1929. (145) 1—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Nădăştia-superioară** cu filiala **Hăşdat** din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

a) 3 jug. 1316 st. □ sesiune parohială.

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Nr. 518/1929. (144) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a (doua) **Loman**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială de 4 jug., o grădină de 2 jug. şi folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 stg. lemne făcute în pădure.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 7 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 11 Decemvrie 1929 Nr. 87—88

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Omagiu Arhipăstorului

Prilejul sărbătoarei numelui I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *NICOLAE* a fost moment nimerit pentru toți iubiții Săi fii sufletești să-și manifesteze, cu îndreptățită însuflețire, sentimentul viu de venerație, dragoste și admirare, adus înțeleptului Arhipăstor osârdios, care cu ajutorul Clerului Său înțelegător al vremii și al misiunii sfinte preoțești, a izbutit să înceapă o nouă epocă de viață bisericească în mitropolia Ardealului.

Credincioșii sfintei noastre biserici ortodoxe și ai neamului au dovedit din nou, prin măreața ovațiune adusă Inaltului Prelat atât în preseara zilei Sale onomastice, cât și în ziua sfântului Ierarh Nicolae, că fac totdeauna zid în jurul Arhipăstorului lor dela Sibiu și vreau să fie călăuziți de energia și tactul Său întru apărarea ortodoxiei împotriva atacurilor ori din ce parte s'ar porni.

In convingerea neclintită că în fruntea Mitropoliei ardelene s'a ridicat omul cu atitudine bărbătească, inflexibilă și plină de demnitate, și că în persoana I. P. S. Sale vom avea în toată vremea vajnic apărător și iubitor Părinte, îi zicem:

Intru mulți fericiți ani, Stăpâne!

•

Despre impozanta sărbătorire, cum rar a văzut bătrânul oraș de pe malurile Ţibinului, dăm următoarele amănunte:

Conduct cu torțe

In preseara zilei de 6 Dec. la ora 6 s'au adunat în piața Unirii credincioșii noștri din suburbiul Iosefin, Poarta Turnului și Sibiu - Cetate; Reuniunile de femei, Reuniunea meseriașilor români, elevii Academiei teologice, ai seminarului teologic, ai școalei de cântăreți, elevii și elevele școalei normale și un mare număr de intelectuali.

In frunte cu muzica militară a Școalei Speciale de Cavalerie, a pornit conductul cu torțele aprinse prin strada Regina Maria, Piața Regele Ferdinand și str. Mitropoliei oprindu-se înaintea rezidenții mitropolitane.

Intreaga stradă a Mitropoliei era o mare de oameni, ear torțele aprinse ofereau un aspect feeric.

Un puternic cor de 300 persoane acompaniat de muzica militară, dirigeat de profesorul T. Popovici, a cântat:

I. Mântuește-ne pe noi.

II. Imn de serbare.

Prezentându-se la fereastră I. P. S. Sa, numerosul public isbucnește în urări de *Să trăiască*, iar dl *Dr. Gh. Preda* cu puternica-i voce adresează I. P. S. Sale următoarea cuvântare:

Inalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit,

O mare parte din cetățenii creștini ortodocși ai orașului Sibiu, conform unei datine mult timp respectate în părțile ardelene, găsesc prilejul fericit că în ajunul zilei onomastice a I. P. S. Voastre, prin prezența lor și prin glasul meu, să dea expresie dragostei ce Vă păstrează, aducându-Vă tot odată urările lor de bine.

Ca buni credincioși ai bisericei pe care I. P. S. Voastră o reprezintă cu atâta demnitate și autoritate, ca niște adevărați creștini, ca oameni conduși de sentimentele iubirei, respectului, sincerității și toleranței față de alte idei și sentimente ale semenilor convieţuitori, cei ce se prezintă înaintea I. P. S. Voastre nu vin cu intenție de a atinge sentimentele de modestie a I. P. S. Voastre, susceptibilitatea confesională a altor concetățeni, sau din interese politice sau personale, ce ar jigni amorul propriu și ar fi sub demnitatea noastră.

Venim purtați de iubirea față de persoana I. P. S. Voastre, respunzând chemării sufletești, acelei lozinci sacre, care poate da o indicație I. P. S. Voastre, dar și întregului popor românesc, cum că între sufletele noastre și sufletul Inaltului reprezentant al bisericii ortodoxe din Ardeal, dăinuește o temeinică dragoste, solidaritate și armonie.

Conștiința ne spune apoi, că: în amestecul de idei, care caută astăzi să se înfrunte cât mai mult una pe alta; în pasiunile care — pe zi ce trece — se înmulțesc și să înlănțuesc, în interesele ce veșnic se ciocnesc, biserica își poate avea rolul său important, ea poate împăciui și liniști, ea poate ordona sforțările tuturor spre binele obștesc, spre întărirea vieții națiunei noastre, a acelei vieți pentru care s'au adus atâtea jertfe și muncă.

Ca simpli mireni, păstrăm convingerea că: a unì pe acei pe care păcatele îi poate separa, a strânge legăturile sociale și naționale între acei pe care concepțiile diferite, sau interesele opuse amenință să le sfarme, este o operă religioasă, este o operă ce aparține bisericii creștine.

Spiritul de armonie și de solidaritate care stă la baza principiilor acestei biserici, se poate întinde ca și corpul mistic al Mântuitorului în elementele unei națiuni sau în acele de națiuni diferite, aducând fiecăruia conștiința clară a interdependenței și împlinirei datoriei pentru binele comun.

Inalt Preasfințite Domnule Arhiepiscop și Mitropolit,

Rămânem încrezători în slujitorii bisericei noastre creștine ortodoxe, rămânem încrezători în acele elemente devotate, — care cu toate greutățile vieții, — stau la înălțimea misiunei lor: în slujba Domnului, în propagarea și apărarea moralei creștine, în menținerea și susținerea sentimentului național, în ajutorul ce trebue să-l dea statului pentru buna lui funcționare, dar nu putem decât să exprimăm odată cu încrederea și sentimentele de recunoștință și admirație față de Inalții prelați și în special față de I. P. S. Voastră, care a știut atât de bine să facă să răsune jos, cuvântul de ierarhie pământească pronunțat de sus, care a făcut că acest cuvânt să aibă valoarea imperativă pe care o impun interesele bisericii și acele ale neamului.

Pășiți înainte I. P. Sfințite, cu conștiința curată și senină a împlinirei datoriei, mergeți pe căile înalte și luminoase ce vi le deschide Pronia cerească pe acest pământ pentru satisfacerea nevoilor și suferințelor omenești, noi, credincioșii bisericei, vă vom urma știind că prin actele și faptele I. P. S. Voastre și acele ale slujitorilor bisericei, se ajută și mai mult la mersul biruitor al vremei și prin el la binele și prosperitatea neamului nostru românesc.

La finea vorbirii au urmat din nou puternice urări de: Să trăiască!

I. P. S. Sa cu vocea i sonoră a binevoit a răspunde următoarele (prescurtat):

Prea Stimate Domnule Dr.,

Iubiții mei fii sufletești,

Adânc emoționat de manifestațiunea ce mi-o faceți, în ajunul zilei mele onomastice, Vă rog să primiți mulțumirile mele pentru urările ce mi-le aduceți.

Indeosebi Vă mulțumesc pentru simțemintele de dragoste ce mi le-ați tălmăcit, dar Vă rog să-mi dați voie ca aceste simțeminte să le privesc îndreptate nu atât către persoana mea, cât mai vârtos către sfânta instituțiune a sufletelor noastre, către biserica pe care o păstoresc.

Această instituțiune a fost corabia care în vremuri grele a salvat neamul nostru dela peire și i-a păstrat sufletul întreg și curat, pentru timpul de glorie al unirii tuturor fiilor lui într'o patrie română.

Marea misiune pe care a îndeplinit-o biserica noastră în trecut este pentru noi cei de astăzi un obligament covârșitor ca, în mijlocul tuturor silințelor spre progres, să facem din biserica noastră o pârghie puternică de înălțare a sufletului acestui neam.

Eu văd limpede, iubiții mei fii sufletești, starea în care se găsește Biserica noastră astăzi, purtând pe trupul ei, în mare parte încă neînchise, ranele trecutului, — dar văd, în acelaș timp, limpede și nivelul la care trebue ridicată și simt datoria de a-i reclama toate drepturile sfinte în cari trebue să fie integrată astăzi, ca să-și poată îndeplini misiunea ce o are în mijlocul poporului nostru românesc.

In tot trecutul acestui popor a existat cea mai strânsă legătură între turmă și păstor. In temeiul acestei tradiții de indisolubilă legătură sufletească, de care s'au sfărmat toate uneltirile vrăjmașilor noștri, îmi dați voie să

mă socotesc şi eu al Domniilor Voastre şi pe Domniile Voastre ai mei.

Drept răspuns la simţemintele călduroase exprimate de oratorul D-voastră, Vă asigur din parte-mi de toată dragostea părintească pe care V'o port. In simţemintele ce mi le arătaţi găsesc întotdeauna un reazim pentru a face ceeace a spus oratorul D-Voastră: a merge INAINTE, nu singur, ci cu toţi fiii bisericei noastre, cler şi popor, spre o armonizare în sânul Bisericii a intereselor ce adeseori se încrucişază în societatea civilă, spre o solidarizare a sufletelor cari nu totdeauna se găsesc în legăturile frăţiei, a merge înainte spre ţintele luminoase ale progresului religios-moral care singur înfrăţeşte cu adevărut şi este garanţia cea mai trainică pentru viitorul unui popor.

Prea Stimate Domnule Doctor şi iubiţii mei fii sufleteşti, nu pot găsi o încheiere mai potrivită a cuvântului din această clipă decât mărturisirea, că toate puterile mele şi tot devotamentul de care sânt capabil le voi pune în slujba şi pentru realizarea prin biserică a acestor ţinte, pentru binele Ţării şi al Neamului nostru.

Rog pe bunul Dumnezeu să coboare asupra bisericii, asupra Tronului, a Ţării şi asupra D-voastră a tuturora, binecuvântarea sa cea cerească, ca să putem merge pe acest drum înainte, tot înainte.

De nou a răsunat strada de aclamări de: Să trăiască I. P. S. Sa! Corul a exeçutat apoi cântec la Sf. Nicolae.

După aceea conductul a înaintat din nou spre Piaţa Unirii străbătând str. Şaguna, ear de aci s'a împrăştiat întreg publicul în linişte.

Serviciul divin

In ziua sărbătorii de 6 Decemvrie sf. Liturgie în biserica catedrală a fost oficiată în mod solemn de 3 protoierei şi 2 diaconi, dând răspunsurile liturgice corul mixt al catedralei condus de profesorul T. Popovici, iar predica ocazională a ţinut-o tânărul profesor al Academiei noastre teologice Gheorghe Secaş.

La finea Sf. Liturgii P. S. Sa arhiereul *Vasile* cu mare asistenţă a oficiat docsologia de mulţumită pentru binefacerile Cerului revărsate asupra noastră şi a ridicat rugăciuni fierbinţi către cel Atotputernic pentru îndelungă viaţă şi sănătate a I. P. S. Sale Mitropolitului nostru *Nicolae.*

La rezidenţa mitropolitană

După terminarea serviciului divin s'au prezentat în salonul cel mare al rezidenţii arhiepiscopiei consilierii arhiepiscopeşti şi mitropolitani, profesorii institutelor de învăţământ şi intelectualii mireni din localitate, între cari am remarcat pe membrii consiliului de administraţie a institutului Albina în frunte cu prezidentul Dr. I. Beu şi directorii I. Vătăşeanu şi C. Pop. Inspectorii învăţământului I. Bratu şi S. Ţeposu, Comitetul central al Asociaţiunii cu vicepreşedinţii Dr. Gh. Preda şi Octavian Russu, Comitetul Reuniunii femeilor ortodoxe, Principele Mircea şi al Reuniunii femeilor române etc. etc.

In numele celor prezenţi P. S. Sa Arhiereul *Vasile* a adresat I. P. Sale următoarele cuvinte:

Inalt Preasfinţite Părinte,

Ca buni fii duhovniceşti, venim şi de astădată să-Ţi prezentăm, după obiceiul tradiţional al Sibiului, felicitările noastre omagiale şi sincere urări de bine cu ocaziunea serbătoarei numelui I P. S. Tale.

Deşi aceiaşi oameni, totuşi simţămintele ce le aducem la acest prilej I. P. S. Tale ca prinos al iubirii şi stimei noastre neţărmurite, au altă înfăţişare şi altă semnificaţie.

In anii cei dintâi de păstorire ai I. P. S. Tale, în sentimentele noastre prevala *nădejdea*, ce şi-o puseseră cu atâta încredere plină de elan biserica noastră şi credincioşii ei în personalitatea I. P. S. Tale.

Cu trecerea anilor, — şi doar' nici n'au trecut aşa mulţi — nădejdea e covârşită cu desăvârşire de vie mulţumire sufletească şi profundă veneraţiune în faţa realizărilor mari şi a faptelor pline de merit pentru ortodoxie, din cari Ţi-ai împletit singur o preafrumoasă cunună de arhiereu ortodox.

Noi, fiii duhovniceşti ai I. P. S. Tale, aducem pentru această cunună podoabă de rubine şi smaralde sudate în iubire şi recunoştinţă, şi prin explozia simţemintelor noastre de admiraţie, manifestate aseară şi astăzi dăm adevăratul răspuns şi încredinţarea la o întrebare de verificare ce o puneai I. P. S. Ta în luna trecută congresului preoţesc dela Alba-Iulia: I. P. S. nostru arhiepiscop şi mitropolit *Nicolae* al Ardealului nu este un general fără armată.

Noi, credincioşii de toate condiţiile sociale din oraşul de reşedinţă al I. P. S. Tale, nu-Ţi putem aduce de ziua numelui un cadou mai scump decât inima noastră, nici felicitări mai preţioase decât această încredinţare, că-Ţi urmăm cu simţirea noastră, cu gândul nostru, cu fapta noastră în plinirea lucrului Domnului. Povăţueşte-ne, I. P. S. Stăpâne, cu sabia Duhului Sfânt întru mulţi ani ferlciţi!

La finea vorbirii a fost viu aclamat de cei prezenţi răspunzând pe scurt următoarele:

Prea Sfinţite şi în Domnul iubite frate,

Prea Stimaţi şi prea iubiţi Domni,

Vă mulţumesc din toată inima pentru urările ce aţi binevoit a mi le face cu ocazia zilei mele onomastice, şi pentru sentimentele de dragoste pe cari le manifestaţi.

Dintre toate mulţumirile pe cari le am în activitatea mea, nici una nu e aşa de mare ca aceea pe care mi-o dă alipirea turmei către Biserică. Această neţărmurită alipire către biserică mă face să simt că, eu ca Păstor nu sânt un General singur, ci am o întreagă oaste credincioasă sub crucea lui Hristos, înţelegând lupta sfântă pe care trebue să o ducă pentru realizarea misiunii bisericii noastre în ziua de azi Nu am în sufletul meu o hotărâre mai precisă decât aceea de a sluji prin toate străduinţele şi modestele mele puteri Biserica şi de a lucra la întărirea şi progresul instituţiunilor ei. Cu cât mai caldă văd manifestarea simţemintelor D-Voastre cu atât mai mult mă simt obligat în ceasul de faţă, a face această mărturisire.

Biserica noastră îşi precizează din ce în ce mai bine rolul ei în mijlocul vieţii neamului nostru. Eu văd cristalizată în conştiinţa obştei credincioase, nu numai a preoţimii, ci şi a mirenilor noştri, îndeosebi a intelectualilor, din ce în ce mai limpede importanţa pe care biserica trebue să şi-o impună în viaţa ţării noastre. Este în spiritul şagunian de a exista o nobilă emulaţie între cler şi popor, întru a-şi înfrăţi puterile pentru înţelegerea şi promovarea intereselor superioare ale bisericii. Şi acest spirit şagunian cu mulţumire îl văd treaz şi astăzi.

Prea Sfinţite, mi-ai adus aminte de clipele pline de entuziasm cu ocazia alegerii mele, şi de nădejdile ce Vi-le puneaţi în mine. Prin tot ceeace gândesc şi lucrez voesc să justific cu cât mai multă râvnă nădejdile puse în persoana mea şi în toată bună vremea rog pe bunul Dumnezeu să-mi întărească puterile spre a le putea pune toate în folosul Bisericei şi al ţării mele.

Vă mulţumesc din toată inima, încă odată, pentru urări, şi Vă rog ca să primiţi şi din partea mea cele mai calde urări ca să Vă puteţi fiecare împlini chemarea pentru prosperitatea neamului şi a sfintei noastre biserici.

Domnul să vă binecuvinteze!

S'au prezentat apoi înaintea I. P. S. Sale dnii generali şi ofiţeri superiori din garnizoana Sibiu aducându-i felicitările armatei, iar I. P. S. Sa mulţumind a accentuat legătura intimă dintre biserică şi armată, care este razimul şi chezăşia neamului nostru.

In sărbătoarea zilei de 6 Decemvrie la rezidenţa mitropolitană a fost un adevărat peregrinaj.

Cu această ocaziune I. P. S. Sa a primit un număr mare de felicitări din întreaga ţară.

FOIŞOARA

Cuvânt ocazional

rostit de Dr. V. BOLOGA, consilier mitropolitan, la părăstasul oficiat în catedrala din Sibiu în memoria fericitului ION I. C. BRĂTIANU, odinioară prim-ministru al României, în 24 Noemvrie a. c. la a doua aniversare anuală dela încetarea sa din viaţă.

Inalt Prea Sfinţite Părinte,
Prea Sfinţite, Iubiţi fraţi,

Bărbatul de stat al neamului românesc, care i-a ţinut cumpăna decizivă în vijeliile războiului mondial, a fost fără îndoială, fericitul în Domnul *Ion I. C. Brătianu*, odinioară prim-ministru al scumpei noastre Românii. Bărbatul, care pentru întâia dată a buciumat: *desrobirea fraţilor* şi apoi cu cuvântul şi cu fapta s'a întrecut pe sine însuşi şi nu a dormitat cu genele sale, până ce gândul său trup s'a făcut...

Astăzi privim evenimentele din culmea isbândei, ce a răsărit pe urma frământărilor şi sacrificiilor sale şi contimporanilor săi. Fericiţi supravieţuitori ai eroilor epopeii, n'avem nici o îndreptăţire, să scărităm câtuşi de puţin din virtuţile şi sacrificiile tuturor celor aleşi ai neamului, învredniciţi de cununa nemuririi pentru binele ce ne-au făcut.

Intre aceştia, fericitul *Ion I. C. Brătianu*, ocupă loc de frunte.

Suflet luminat, cu pătrundere şi înţelegere a realităţilor. Voinţă măsurată, cu îndrăzneală cumpănită, care i-a hărăzit darul, să ştie prinde clipa marilor deciziuni în istoria popoarelor.

Stăpân al evenimentelor şi pururea pătruns de simţul răspunderii, ca sfetnic credincios al tronului şi servitor al statului. — Mari calităţi ale bărbatului de stat.

Faptele sale le înregistrează astăzi istoria cu recunoştinţă. Le spune publicistica cu admiraţie şi eu cer îngăduinţă, să nu le repet aici, deşi noi, ardelenii, ar trebui să simţim un adevărat avertisment în cultul patriotic, ce a arătat acest bărbat memoriei vitejilor ardeleni *Horia Cloşca şi Crişan* din 1784, şi *Avram Iancu* din 1848. Intâi la 1905, când a transportat bisericuţa lui Horia din Albac şi a aşezat-o lângă casa sa părintească la Florica, ca un veşnic simbol al legăturii sale sufleteşti cu martirii neamului Horia, Cloşca şi Crişan. Apoi în 1924, la aniversarea centenară dela naşterea eroului Avram Iancu, când a pregătit drumul triumfal al *regalităţii române* în frunte cu marele Suveran: *viteazul rege Ferdinand I*, în inima Munţilor apuseni, până pe înălţimile Bihorului, unde pe cel mai înalt pisc, «Muntele Găina», a ridicat tradiţionala troiţă românească *Regelui Munţilor* din 1848—49, *Avram Iancu.*

N'ajunge însă asemenea prilej scurt, pentru a înşira toate faptele sale din care a răsărit România mare. Rămâne aceasta pentru altă cale. Noi am săvârşit un act religios, pătrunşi de fiorul pietăţii, în faţa sfântului altar al bisericii noastre strămoşeşti, ca să cerem odihnă sufletului său nobil, unde drepţii se odihnesc, şi înfrăţind gândurile noastre cu binele ce a făcut ţării şi neamului, să-i aducem prinosul recunoştinţei pentru opera sa patriotică.

Iar în această privinţă să urmăm glasul cel mai chemat, glasul *Maiestăţii Sale Regina Maria, Slăvita noastră Doamnă*, care la catafalcul marelui dispărut, *Ion I. C. Brătianu*, covârşită de durere, a rostit memorabilele cuvinte: «Atât timp cât va mai fi suflet în Mine, am să caut cu ajutorul lui Dumnezeu, să continui şi să susţin opera lui Ferdinand şi a Ta. Amin».

Şcoalele confesionale ortodoxe

Ideea reînfiinţării şcoalelor confesionale, sulevată de recentul Congres naţional-bisericesc, a trezit în opinia publică viu şi explicabil interes.

Problema se studiază şi se comentează. Se încearcă modalitatea rezolvirii şi a trecerii ei pe planul înfăptuirilor practice de o parte; — ear de altă parte s'au înşirat serii de «neajunsuri» şi «defecte», care ar fi inerente sistemului de funcţionare şi organizare a învăţământnlui confesional.

Dar, în general, obiecţiunile care s'au adus împotriva reînfiinţării şcoalelor confesionale, s'ar putea atribui fără greş *şcoalelor de stat*. In acest senz putem aduce date reale numeroase şi convingătoare.

In special, se învinueşte învăţământul confesional, că stărueşte prea mult în studiul religiunii, cântării şi tipicului bisericesc, — încărcându-se, în felul acesta, prea mult programa de de învăţământ.

De fapt este o învinuire neîntemeiată. — O anchetă serioasă şi obiectivă ar dovedi clar şi precis, că nu învăţământul diferă, ci *educaţia*. Invăţământul este identic ori aproape identic în şcoala de stat şi în şcoala confesională. Insă ceeace are *în plus* şcoala confesională, şi ceeace o preocupă în deosebi, este *forţa educativă*, — prerogativă pe care cea de stat nu o are. Şi dacă o are, o realizează vag de tot, şi cu consecinţe pe care nu le discutăm acum.

Acî se cuprinde originalitatea, însemnătatea şi eficacitatea şcoalei confesionale: *educaţia religioasă*.

Ori ce s'ar zice, temelia de granit a unei vieţi omeneşti, nu se poate clădi decât pe o temeinică şi pricepută *educaţie religioasă*, — temelie pe care trecutul a exemplificat-o şi prezentul o justifică. Fără de ea, instrucţia nu inspiră nici o încredere, pentru că ori cât ar fi de intensă, rămâne infructuoasă, sterilă şi rece. — Instrucţie fără educaţie... doar şi criminalii o au...

Nu ne îndoim câtuşi de puţin că şi sub raport teoretic şi practic Creştinismul şi Biserica lui, reprezintă forţa neînvinsă şi adevăr absolut şi etern. Şi aceasta ne convinge cu atât mai mult, cu cât numai acele modèle de vieţi omeneşti sânt mai vrednice de imitat şi au mai multă garanţie — şi deci omenie şi sănătate morală, — care s'au hrănit, şi-au *însuşit*, mai intens şi mai fecund, *vistieria bunătăţilor creştine*.

Sădirea şi răsădirea acestor principii de adevărată conduită în viaţă, în sufletele ce reprezintă neamul în creştere, — în tineret, — formează idealul educaţiei religioase, pe care-l preconizează şcoalele confesionale mai mult, decât în învăţământul statului.

Imprietenirea cu Duhul lui Dumnezeu, — creşterea şi întărirea cu Darul şi cu Inţelepciunea înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor: — aceasta-i reforma reformelor şi imperativul generaţiilor de azi şi de mâne. Fără de acest postulat, adânc şi dureros simţit în viaţa noastră contimporană, toate strădaniile de îmbunătăţire ale omului numai prin mijloace pământene sânt şi vor fi deşertăciune, umbră şi muncă în vânt.

Pr. *Il. V. Felea.*

Refugiaţii din Iugoslavia au ţinut la Timişoara, în 1 Dec. a. c., o adunare, unde au enumerat cazuri de prigonire, a şcoalelor şi bisericilor româneşti, din partea guvernului iugoslav, cerând dela guvernul român să intervie la Belgrad pentru încetarea acelor prigoniri.

Dela congresul din Craiova

Congresul studenţesc, întrunit Duminecă şi zilele următoare la Craiova, s'a ocupat, între alte lucruri de seamă, şi de problema minoritară şi românizarea oraşelor.

In ale minoritarilor, privitor la *evrei*, s'a arătat cu cifre sporirea lor şi felul cum pun stăpânire pe viaţa economică a ţării şi cum încearcă să se facă stăpâni şi în politică.

Studenţii cer, întru combaterea acestor năzuinţe, mai mult sprijin pentru *bisericile* noastre; cer, în acelaş scop, o luptă purtată stăruitor împotriva *alcoolismului*, — împrejurare care ar atinge simţitor tocmai pe jidovii, cari otrăvesc ţărănimea satelor cu alcool.

S'a vorbit în congres şi de înfiinţarea unei *capele* universitare cu menirea să oţeleească, prin religie, energia studenţească. —

Cu raport la ceilalţi minoritari, s'a observat că libertatea pe teren cultural, acordată *ungurilor* şi *saşilor*, este exploatată de aceşti concetăţeni pentru a prezenta lumii, în lumina cea mai defavorabilă, stările din ţara românească.

Se constată că prin presă, pe cale diplomatică, prin neadevăruri şi alte metode condamnabile, minoritarii nu scapă nici un prilej d'a grăi de rău această ţară, — în care, de mirare! totuşi trăesc şi prosperează cel puţin aşa de bine ca şi majoritatea românească, ce mai ales susţine şi alcătueşte statul.

Să creiăm, de va fi nevoie — spun studenţii — un organ de publicitate prin care să spulberăm calomniile şi să arătăm lumii dreptatea noastră. —

In acelaş senz, profesorul Cătuneanu şi-a desvoltat conferenţa sa despre *francmasonerie;* expune modul în care e organizată oculta societate, cu scopul de a distruge biserica creştină şi instituţiile naţionale. Conducătorii organizaţiei francmasone sânt de alt fel tot jidovii. Datoria studenţimii este, prin urmare, să cultive intensiv şi mai departe sentimentele creştineşti şi naţionale. —

Pentru românizarea oraşelor, s'a făcut şi se face prea puţin, dela unire şi până astăzi. Ca soluţie s'au propus colonizări cu români, negustori şi industriaşi, în centre unde elementul străin este în majoritate, cămine pentru ucenici, facultăţi în oraşele de graniţă ş. a. —

Indrăznelile minoritarilor noştri vor scădeà astfel binişor — mai ales atunci, când partidele politice vor înceta să-i mai încurajeze pentru motive de interese electorale sau de altă natură.

Reacţiunea necesară trebue să se producă, dacă dela teorie se va trece la mijloace practice...

Eată, în general, ideile, de care a fost stăpânită, în congresul ei craiovean, tinerimea noastră universitară creştină, nădejdea de mai bine a neamului.

Sovietele şi creştinătatea. Din Londra se anunţă că în camera lorzilor s'a discutat îndelung, în 5 Dec. a. c., reluarea relaţiilor diplomatice cu Rusia. Mai mulţi membri ai camerei au atras atenţiunea asupra propagandei revoluţionare a sovietelor. Arhiepiscopul de Canterbury atrage luarea aminte a guvernului asupra atitudinii conducătorilor sovietelor faţă de creştinătate şi de toate sistemele religioase. I s'a răspuns că dela un timp jignirea spiritului religios ar fi scăzut în Rusia şi este de nădăjduit, că prin reluarea raporturilor diplomatice normale cu Rusia, se va ajunge şi la uşurarea situaţiei poporului pravoslavnic al Rusiei.

Citiţi şi respândiţi ziarul

Telegraful Român

Intocmai să urmăm *Slăvita noastră Doamnă* şi să zicem: Atâta timp cât va mai fi suflet în noi, să căutăm cu ajutorul lui Dumnezeu, ca să continuăm şi să susţinem opera *Marelui şi Viteazului Rege Ferdinand I* şi a credinciosului său sfetnic *Ion I. C. Brătianu*, mare şi neuitat bărbat de stat al României.

Veşnică pomenire!

Bizantinism...

Eată cuvântul ce-l găsim cu predilecţie întrebuinţat, în senz peiorativ, din partea adversarilor bisericii noastre. Ori de câte ori se dau atacuri la adresa acestei biserici, cel mai apropiat epitet pentru a ne lovì e de obicei — «bizantinism»!.

Ce însemnează însă cuvântul în înţelesul lui bun şi adevărat?

«Bizantinism însemnează în istorie o epocă de înflorire a creştinismului; înseamnă luptă intelectuală de cinci secole pentru formularea definitivă a dogmei creştine, punând la contribuţie genii şi toată fineţea filosofiilor cunoscute pe atunci.

Bizantinism înseamnă amploarea doctrinei creştine printr'o imensă literatură patristică; înseamnă oratoria amvonului ortodox şi filosofia noastră, mistică fără de care mistica occidentului medieval n'ar fi existat poate.

Bizantinism înseamnă, în măsură covârşitoare, însuşi creştinismul până la marea schismă (1054).

Ştiinţă creştină fără bizantinism nu se poate concepe. Ortodoxismul e indisolubil legat de bizantinism, — de geniul care l-a cristalizat, de eroismul moral care l-a apărat şi ni l-a păstrat intact, cum îl avem». (*N. Cralnic: Gândirea* a. IX Nr. 11, p. 372).

*

Constantinopolul, Bizanţul centrul şi sufletul bizantinismului, a fost primul oraş creştin, prima capitală creştină a lumii creştine, întemeiată de întâiul împărat creştin.

Când Constantin cel Mare a propus senatului păgân dela Roma proecte de îmbunătăţire a situaţiei creştinilor din imperiu, senatul le-a respins dârz şi categoric. In urma acestei experienţe, împăratul, în geniala lui viziune politică şi religioasă, convins că la Roma zeii sânt prea puternici, şi-a căutat altă capitală, cu noi sfetnici, de astădată *creştini*, — asigurând şî în felul acesta triumful creştinismului în imperiul roman.

Adevăratul creştinism pornit dela Ierusalism, s'a localizat la Constantinopol mai întâi, nu la Roma.

*

Chiar din punct de vedere al politicei interne şi externe a imperiului bizantin, cu domniile marilor împăraţi (Constantin cel Mare, Teodosiu cel Mare, Iustinian I, Basilios I etc.), — această epocă a avut măreţia şi originalitatea, pe care abia recente cercetări istorice o incadrează în adevărata ei strălucire.

Afară de marile figuri apusene, cari au desgropat şi lucrează cu deplină competenţă în domeniul bizantinologiei, — la noi în ţară studiile şi cursurile dlui *N. Iorga* şi dlui *N. Bănescu*, prof de Bizantinologie la universitatea din Cluj, — au accentuat şi reliefat în destul obiectivitatea cu care trebue apreţiată istoria imperiului bizantin.

De sigur, dacă am reduce măreţia bizantinismului în general, în proporţia în care un prelat papal român a redus marea personalitate, care a dominat şi patronat întreaga cultură a vremii, a patriarhului *Photios*, la aceea a unui «om mic la suflet şi ambiţios», — de bunăseamă n'ar fi lucru mare cultura bizantină.

Decoraţii papale

Este îndeobşte cunoscută lupta înverşunată ce-o duc partidele noastre politice între olaltă. Această vrăşmăşie fără rezerve explică într'o mare măsură şi absenţa unei linii unitare de conduită a partidelor măcar faţă de marile probleme de stat, cum ar fi de-o pildă, problema minoritară.

Şi totuşi, există o chestiune, care a fost în stare să aducă pe bărbaţii noştri politici, de toate nuanţele de partid şi de toate confesiunile, la numitor comun: chestiunea Concordatului. Ceice au fost şi sânt la cuţite când e vorba de politica economică, şcolară, administrativă etc. a statului român, au realizat o dulce armonie, când a fost vorba de legiferarea privilegiilor Catolicismului din România Mare. Dovadă că un partid politic a *tratat* Concordatul cu Vaticanul, al doilea l-a *semnat*, iar al treilea l a *ratificat*.

Deaceea, papa, preagraţios cum este, a şi dovedit o excepţional de largă munificenţă în acordarea de decoraţii tuturor bărbaţilor politici români, cari au contribuit la încheierea Concordatului, «ale cărui binefaceri — cum spune presa — papa le preţuieşte foarte mult».

Intr'adevăr ultimul număr al monitorului oficial al Vaticanului «Acta Ap. Sedis», aduce un lung pomelnic al bărbaţilor noştri politici, decoraţi de papa. De graţia papei s'au învrednicit, între alţii, trei preşedinţi de consiliu şi patru miniştri de culte din România.

Inainte de a i felicita ţara, noii decoraţi ai papei se pot felicita între olaltă...

Declaraţiile domnului prefect

«Dimineaţa» din 4 Decemvrie a. c. publică o convorbire a unui corespondent «lugojan» al său cu prefectul judeţului Sibiu, dl Dr. C. Ştefan. In această convorbire dl prefect îi spune interlocutorului său, că în judeţul nostru s'au reparat unele drumuri, de curând, şi-o să se mai repare altele, dacă judeţul va putea face rost de un împrumut de 25 milioane lei. Că judeţul a dat ajutoare studenţilor săi şi a terminat zidirea unor şcoale primare. Cu un cuvânt, că dsa a săvârşit ca prefect o incontestabilă operă constructivă.

Totuşi dl prefect nu e mulţumit cu realizările de până acum. Ori, mai bine zis, dsa crede, că judeţul nu e mulţumit cu aceste realizări; deaceea se scuză — acuzând. Cum a reparat drumurile judeţene, dsa ar fi reparat şi nedreptăţile reformei agrare, dar s'a lovit în nobilele sale străduinţi de «intervenţiile făcute de către Mitropolitul Nicolae, căruia ministerul i a reziliat contractele de arândă ce le-a avut pentru pădurea «Tufarii» dela Veştem şi păşunatul dela Loamnăş. Ministerul reziliând contractul a înţeles că locuitorii comunei Ludoş când cer să fie împroprietăriţi cu păşunatul dela Loamnăş, o cer pentruca să şi poată hrăni vitele, singurul izvor de venit al plugarilor din acea comună. Ministerul ştie, că ţăranii cer acest păşunat nu să crească oi, pentru a strânge bogăţii, ci pentru a-şi câştiga hrana lor şi a copiilor lor».

Precum se vede dl prefect, în escesivul său entuziasm de a repara totul, a uitat, că pădurea «Tufari» nu e dată mitropolitului cu contract, în arendă, ci e dată mitropoliei de Sibiu în virtutea legii de organizare a bisericii ortodoxe române. Nu e vorba deci de nici un privilegiu, sau hatâr, ci de un drept pe care-l au toate mitropoliile şi episcopiile ţării. Se vede că dl prefect a uitat ce a ştiut odată, probabil, ca advocat. A uitat, sau nu ştie, — ceeace e şi mai rău, e dezastruos de rău.

Pentru a evita pe viitor asemenea situaţii... delicate, dl prefect ar face mai bine să-şi tempereze entuziasmul de mare reparator. Ori apoi, păstrându-şi-l, să-i limiteze aplicarea la domeniul drumurilor. Că aici, lucrurile fiind mai simple, o brodeşte mai bine. Şi încă ceva: pentru un prefect nici cunoaşterea legilor ţării nu e un lucru de prisos.

Asta pentru dl prefect Dr. C. Ştefan.

Cât despre guvern, îl întrebăm, şi întrebăm în special pe dl preşedinte de consiliu I. Maniu, dacă se identifică dsa cu declaraţiile prefectului său dela Sibiu?

Ritmuri, revistă lunară, de literatură şi critică, apare la Braşov, sub direcţia dlor *Ion Focşeneanu* şi *Ion Al. Bran-Lemeny*. Nr 3 din Noemvrie 1929 se prezintă cu mult şi bun material de proză şi versuri, cronici muzicale, dramatice. recenzii ş. a. Abonamentul: 200 lei pe un an, se trimite la: *Braşov*, Şirul Inului 30. Redacţia: în strada Ecaterina 36. Pentru Crăciun, direcţia revistei promite abonaţilor săi număr dublu cu sumar ales şi variat. Iubitorii de lectură bună, să grăbească a se abona.

De fapt însă, bizantinismul este epocă de strălucită glorie în istoria omenirii, — care s'a revărsat din belşug şi prielnic şi peste ţărişoarele române, fecundându-le sufletul în senz spiritual şi ortodox.

In această lumină privit, bizantinismul ne bucură, şi trebue să ne mândrim cu el. Ne întristăm însă în faţa întunerecului şi a răutăţii omeneşti, care neagă adevărul.

Pr. *Ilarion Felea.*

Sfântul Nicolae în Franţa

Făcătorul de minuni din Mira Lichiei este, după toate aparenţele, unul dintre sfinţii cei mai populari şi mai universal cunoscuţi.

Astfel, în călătoriile mele prin Franţa, am aflat lângă oraşul Nancy din Lorena, un orăşel cu numele Sf. Nicolae. In acest orăşel se află o mănunată biserică cu hramul Sf. Nicolae. M'am întrebat atunci, cum a ajuns Sf. nostru a fi cunoscut şi cinstit cu deosebire pe sol francez?

Mira Lichiei fiind sub stăpânire turcească în veacul al 11 lea, nişte negustători italieni au primit permisiunea să transpoarte moaştele Sfântului Nicolae în sudul Italiei la Bari (1087). Puţină vreme după aceasta un cavaler lorean, Albert Varangeville, revenind dintr'o cruciadă, a trecut prin Bari şi a obţinut un fragment din degetul Sfântului şi l-a depus în o biserică închinată Fecioarei Maria în orăşelul Port.

Din vremea aceea cinsteşte poporul francez din Lorena pe Sfântul Nicolae din Port.

(E. Martin: «Saint Nicolas, évêque de Myre»).

O. Secaş
prof. de teologie.

La serbătorirea Preafericitului Patriarh şi Inalt Regent

— Amintiri —

Din prilejul împlinirii alor 20 de ani de când Preafericitul Patriarh a ocupat scaunul de episcop al Caransebeşului, îmi iau voia a aminti ceva aici de pe timpul acestei păstoriri din timpul războiului, când şi eu, împreună cu alţi fraţi preoţi, făceam serviciul militar în armata austro-ungară, dintre cari cei mai numeroşi erau din dieceza Caransebeşului.

După un serviciu de un an şi jum. la cele 3 fronturi, ca preotul reg. 61 inf. din Timişoara, am fost înaintat şi ataşat ca preot-conducător şi referent al cauzelor preoţeşti şi duhovniceşti ortodoxe române şi sârbe, pe lângă Comanda superioară militară din Timişoara. Era un post creat, şi mai târziu devenit independent de superioratul romano catolic, şovinist, maghiar, care stăpânea cu forţa şi teroriza (până la 1916) întreagă preoţimea militară, fără deosebire de confesiune.

In calitate de referent şi informator preoţesc, pe lângă Comanda mil. din Timişoara, opiniam, în cadrul serviciului duhovnicesc, înrolarea preoţilor ortodoxi, români şi sârbi, uneori şi a altor confesiuni a-catolice.

Comandei mil. Timişoara îi aparţinea un vast teritor, care cuprindea Episcopiile româneşti, Arad şi Caransebeş, cum şi cele sârbeşti, Vârşeţ şi Timişoara.

Fraţii de pe teritorul Comandei mil. Sibiu apelau şi ei la mine, dar cu greu puteam izbuti să-i ajut.

Statistica pe care o purtam atunci, arăta că din dieceza Caransebeşului erau cei mai numeroşi, având ei şi noi toţi, ca sfătuitori, pe Preasfinţitul dela Caransebeş, şi pe bunul nostru părinte conducător, protopopul-mil. activ, Pavel Boldea. Amintesc pe unii dintre preoţii diecezei Caransebeşului, cari au făcut serviciu mil.: Dr. M. Jenciu, protopopii Anuica, Buracu, Gheţia, Dr. N. Popovici, Vida, Magdescu ş. a., cari azi au ajuns în frumoase funcţii şi demnităţi preoţeşti, sociale şi politice.

Ear cei mulţi, asemenea conştiencioşi, vor fi şi azi în mijlocul poporului la sate, împlinindu şi cu demnitate misiunea. Preoţimea acestei dieceze a fost chemată la serviciul militar, fie că, poseda limba germană mai ales, şi maghiară, ear unii şi cea sârbă, cum era G. Şdicu ş. a. cari făceau serviciu şi în limba aceasta. Corespondenţa ce am purtat în acel timp şi cu alţi Arhierei şi demnitari bisericeşti, protopopi, prof. şi preoţi, mărturiseşte că, preoţimea ortodoxă română era cea mai persecutată, trăind în continuă agitaţie şi sub teroare.

P. S. Sa Episcopul Caransebeşului îşi apăra şi supraveghea părinteşte fiii sufleteşti, — a cercetat în câteva rânduri pe răniţii şi bolnavii îngrijiţi în spitalele diferitelor oraşe.

Episcopul român dela Caransebeş şi sfetnicul său, protop. *A. Ghidiu*, ş. a. mulţi, erau ţinuţi în evidenţa «Cărţii negre», care se purta de către forurile de urmăriri politice, pe lângă autorităţile militare.

Am evocat şi pus pe hârtie, din trecute vremuri, reminiscenţe, să nu se uite greutăţile trăite, şi mai vârtos să nu uite ceice în marele pericol au avut fericirea să fie ocrotiţi şi împărtăşiţi de bunătatea părintească şi creştinească românească a fostului arhipăstor dela Caransebeş.

Dr. *Eugeniu Munteanu.*

Dela Conferenţele preoţeşti

I

— In prot. Orăştie —

In anul curent 1929 s'a ţinut la Orăştie în ziua Sf. Andrei, la 30 Noemvrie, conferenţă la care a luat parte toţi preoţii din protopopiat.

După serviciul divin, servit de Păr. protopop V. Domşa, azistat, de preoţii Moţa şi Damian, s'a ţinut parastas pentru odihna sufletului marelui mitropolit *Andrei*. A vorbit la acest prilej Pr. I. Moţa, reamintind în vii colori meritele lui Şaguna pe teren bisericesc, naţional şi politic.

După serviciul divin preoţii s'au întrunit în sala şcoalei primare. Aici Păr. protopop V. Domşa, cu potrivită vorbire, deschide şedinţa.

Preotul Dr. Baciu, în conferenţa sa, arată că prin lucrarea armonică a mirenilor cu preoţii se ajunge la întărirea bisericii ortodoxe.

Mai iau cuvântul: profesorul Necşa, preoţii Bodea, Basarabă, D. Olariu, şi susţin aceeaş idee de conlucrare cu zor, pentru prosperarea bisericii noastre, care este temelia acestui stat creştin.

Pr. *I. Olariu.*

*

II

— Din tractul Sebeşului —

Preoţimea convocată cu adresa 426/1929 de şeful tractual, Preacucernicia Sa Sergiu Medean, se întruneşte în conferinţa de toamnă a despărţământului «Asoc. clerului Andrei Şaguna», la 4 Noemvrie a. c., în centrul protopopiatul, în Sebeş-Alba.

Fraţii preoţi, prezenţi în majoritate covârşitoare, asistă cu adâncă cucernicie la săvârşirea în sobor a sftei Liturgi, în biserica nouă, cu preoţii Tit. Morariu, Partenie Colhon şi Dr. Ioan Voişan. La priceasnă, păr. Dr. I. Voişan, ţine cuvântarea pregătită pentru popor, în legătură cu pilda «Bogatul şi săracul Lazar», despre folosul învăţăturilor evanghelice, dovedind că avuţia — dacă nu este scop al vieţii, ci e întrebuinţată spre ajutorarea celor nevoiaşi — nu stă în calea mântuirii omului.

Urmează deschiderea conferenţei, la «Casa Culturală», prin păr. protopop cu discursul, că deşi are ferma convingere că preoţimea îşi dă seamă de chemarea înaltă în timpul de faţă, o îndeamnă să stăruie tot mai mult întru a evanghiliza turma încredinţată spre păstorire. P. C. Sa, cu experienţa-i bogată, în o păstorire de peste 40 ani, ştie să indice preoţimii mijloace, prin care se pot ajunge rezultate satisfăcătoare duhovniceşti.

Conform programei, urmează tema: «Preotul ca liturghisitor» (Atitudinea preotului la serviciu), cetită în atenţiunea încordată a conferenţei, de seniorul păr. Nicolae Carpinişan. Nimeni altul nu era mai chemat, din preoţimea tractului, pentru a ne demonstra nouă, celorlalţi, cum să fie atitudinea preotului, când îndeplineşte sublimul serviciu al jertfei cei de taină. In introducere arată cum să fie pregătirea din vreme a preotului, pentru ziua când are să săvârşască dumnezeiasca slujbă. La întrebarea cum trebue să fie pregătirea, răspunde: 1. In timp cu curăţenia; 2. In inimă cu Domnul; 3 In suflet cu sf. Scriptură, cu cuvântul veşnic al Domnului; 4. In degetul mic cu tipicul de zi; 5. In ochi cu modestia, cu încrederea şi entuziasmul divin — dându şi seama de momentul, că se prezintă înaintea Domnului, Stăpân al vieţii şi al morţii — cerând har şi milă pentru turma sa. In special se ocupă de tămâiere, pentrucă «dela modul tămâierii atârnă mult autoritatea

preotului şi dispoziţiunea lui către cele sfinte şi cereşti», zice Marele Şaguna în pastorala sa (pag. 108 § 87). Cetirea, dicţiunea şi cântarea preotului în serviciu, să fie rară, cu înţeles, convinsă, cu linişte sfântă, cu accent oratoric. Predica nu trebue să lipsească din sfta Liturgie, pentrucă slujba noastră ar fi ca o cădelniţă, în care jăraticul s'a stins şi nu se mai simte mirosul de tămâie.

Tema este bine apreţiată din partea fraţilor preoţi, cu laudă şi mulţumită, la adresa păr. N. Cărpinişan.

Urmează, prin o expunere frumoasă, a doua temă: «Educaţia liturgică a poporului», de păr. Ion Laşiţă. Temă actuală, pentrucă trăim vremuri, când multe momente liturgice li se par unora superficiale, şi dela felul cum ştiu enoriaşii să pătrundă în tainele cultului divin, atârnă participarea lor activă. Zice păr. Laşiţă: cultul divin s'a ivit deodată cu omul, s'a desvoltat în decursul veacurilor şi mai ales în vremurile creştine, aşa că fiecare moment îşi are înţelesul său adânc, acest înţeles trebue să fie cunoscut fiecărui membru al comunităţii ce o compun.

Prin explicarea amănunţită a sf. Liturgii, a întregului cult divin cu cele aparţinătoare şi cele ce se află în biserică, prin predici, prin cântarea comună şi prin coruri organizaţe, vom trezi biserica din lâncezeală, şi vom face să devie loc de sfinţenie şi de cucernicie, biserică vie şi lucrătoare, însufleţind pe oameni la o îmbrăţişare mai caldă a evangheliei lui Hristos. Păr. Laşiţă se distinge prin o limbă clară, stil precis şi idei frumoase.

In ordinea de zi este darea de seamă asupra celor mai de valoare cărţi, de conţinut religios moral apărute în anii 1928 şi 1929, de păr. Vasile Popa. Se pune în vedere fraţilor preoţi că aceste cărţi să fie procurate pe seama bibliotecilor parohiale.

Păr. protopop se interesează de aproape cum funcţionează Soc. tinerimii «*Sf. Gheorghe*». Fraţii preoţi expun modul cum funcţionează; în unele parohii funcţionează regulat şi cu spor, în altele mai puţin. Cauza este şi atitudinea organelor politice, care se desinteresează de munca preotului şi nu dau sprijinul cerut.

O vie discuţie se aprinde între preoţime: atitudinea ei faţă de Ostaşii Domnului. Din discuţie se desprinde concluzia, — ceace conferinţa o enunţă ca concluz, că fără supravegherea preotului, Ostaşii Domnului să nu se întrunească, — spre a evita devierile.

Terminat programul zilei, conferinţa se închide, păr. protopop mulţumind preoţimii pentru interesul, armonia şi dragostea, de care a fost condusă în desfăşurarea chestiunilor puse spre desbatere, dorind fiecăruia ca cele discutate să aibă răsunetul cuvenit, în munca grea de păstorire.

Pr. *Parteniu Colhon.*

Memoriu către parlament. Profesorii cursişti din Ardeal, împărţiţi la dexterităţi, adresează, cu data Tg.-Mureş, 1 Decemvrie 1929, domnilor deputaţi ai camerei, un memoriu, în care cer să li se asigure aceleaşi drepturi la salar ca şi colegilor dela ştiinţe şi litere şi să nu se facă deosebire în retribuţia la salar între profesor şi maestru, cu atât mai vârtos că numiţii profesori cursişti au astăzi salar inferior colegilor rămaşi în învăţământul primar.

Din prot. Zarand

— Comemorări la Brad —

Fior de sfinţenie ne străbate fiinţa şi o simţire plină de duioşie şi veneraţie ne cuprinde inima, de câte ori comemorăm amintirea bărbaţilor mari ai neamului şi ai bisericii noastre.

Astfel de fior şi sfinţenie ne-a cuprins Sâmbătă, în ziua de 30 Nov. a. c., când în capela liceului nostru «Avram Iancu» din Brad, am prăznuit amintirea marelui Arhiereu *Andrei Şaguna*, a acestui cârmuitor de oameni şi îndreptător al vremurilor, adânc pătruns de nevoile şi speranţele credincioşilor săi.

Noi, urmaşii, ne bucurăm azi de roadele muncii Lui.

Comemorările nu învie morţii, dar ele scot din colţul de nemurire chipurile mari ale trecutului şi le aduc în lumina făcliilor de pomenire înaintea celorce până atunci sau nu ştiau mult despre acei oameni, sau îi uitaseră.

Pentru evocarea memoriei neuitatului arhiereu al bisericii noastre şi trecut la cele veşnice, s'a slujit para stas, şi s'a sfinţit bustul marelui dispărut, — o lucrare succesă a tinărului prof. I. Moga dela liceul din Brad.

In cadrele acestei comemorări, am administrat taina Sft. botez, elevului baptist din cl. I: Lazar Fericeanu, (a cărui mamă e baptistă).

Naşi au fost dl director al liceului Dr. Ioan Radu şi dna şi prof. C. Cioran. Atât parastasul, cât şi botezul s'a slujit de către Pr. Dr. P. Oprişa, I. Indrei, prof. C. Ciocan, A. Fugătă, R. Crişţiu şi diacon prof. N. Fugătă. Despre actul zilei, frumos a vorbit prof. C. Ciocan, de faţă fiind întreg corpul profesoral dela liceu şi toţi elevii.

Cu această ocazie ţin să amintesc un act marinimos făcut acestui liceu:

In 10 Nov. a. c., în cadrul unei comemorări festive, s'a sărbătorit jubileul de 25 ani de activitate rodnică a dlui Ioan Ghişa, directorul băncii Crişana. Cu această ocazie s'a pus bază unui fond de 200,000 Lei pentru masa studenţilor noştri; fondul se va augmenta până la suma de 1.000 000 Lei şi va purta numele dlui Ghişa, bine cunoscut şi pentru multe ajutoare băneşti acordate bisericilor din Zarand şi elevilor săraci dela diferite şcoale.

Pr. **Alex. Fugătă**
adm. protop.

Sărbătorire în Sibiu

In 2 Decemvrie a. c. a fost serbătorită una din veneratele noastre matroane din Ardeal, dna *Maria Cosma.*

Societatea românească din Sibiu a felicitat pe dna Cosma, care a împlinit frumoasa vârstă de 75 de ani.

De ziua aceasta, Reuniunea femeilor române din Sibiu a organizat un *festival* reuşit în sala mare a prefecturii judeţului.

Au luat parte cu deosebire multe doamne şi alţi intelectuali, în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae.

In mijlocul accentelor muzicei militare (reg. 90) a fost adusă serbătorita în sala festivă. Seria discursurilor a fost deschisă de vicepreziden ta «Reuniunii femeilor române», dna E. Vătăşan, care a schiţat activitatea plină de devotament a sărbătoritei, în special ca prezidentă a reuniunii, predând totodată un minunat vas de argint, drept amintire din partea reuniunii.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a vorbit, caracterizând activitatea dnei Cosma ca descendentă a unei distinse familii, nepoată a Mitropolitului de veşnică memorie Miron Romanul, ca adevărată română şi creştină ortodoxă, devotată bisericii sale, şi ca răspânditoare a ţesăturilor şi broderiilor româneşti. Prefectul, dl Dr. C. Ştefan, a adus prinos de laudă în numele guvernului şi a prefecturii, anunţând decorarea dnei Cosma cu un înalt ordin, care va fi predat, la timpul său. Consilierul mitropolitan şi director al «Internatuiui Astrei», Dr. V. Bologa, a evocat în cuvinte simţite înfiinţarea întâii şcoale române de fete în Sibiu, în 1883, în frunte cu dna Cosma şi sprijinul Asociaţiunii. Fostul elev, care a beneficiat la Masa studenţilor, înfiinţată de «Albina» în Sibiu (1896), dl adv. Dr. N. Petra, a accentuat rolul însemnat de crescătoare a tinerilor şi tinerelor romînce, de ocrotitoare a dansurilor şi obiceiurilor frumoase naţionale, aducând prinos de laudă în numele foştilor elevi dela «Masa studenţilor». O elevă dela liceul de fete a rostit câteva cuvinte în numele generaţiei tinere de fete, şi un elev dela «Masa studenţilor» actuală, în numele elevilor, cari au hotărât ca în sala «Mesei» să aibă portretul sărbătoritei.

Dna Cosma a răspuns emoţionată, mulţumind celorce s'au gândit la persoana sa şi aducând tributul laudei societăţii în mijlocul căreia a putut să lucreze.

INFORMAŢIUNI

Se poate? Ziare bănăţene scriu, că în 19 Noemvrie a. c. a fost internat în spitalul din Timişoara un tinăr român cu numele *Traian Preda* din oraşul Vârşeţ al Iugoslaviei. Bolnavul rănit spune medicilor, că a fost rupt în bătăi de jandarmii sârbi în următoarele împrejurări: Românii din Vârşeţ au reparat biserica, primind un ajutor dela Regina Marioara a Iugoslaviei; după-ce s'au terminat lucrările la sfântul locaş, l-au sfinţit şi au făcut, la acest prilej, o sărbare, la care tinărul Preda a strigat: *Trăească Regele Mihai!* Pentru acest strigat jandarmii l-au închis în cazarma lor şi l-au bătut până la sânge. Peste noapte tinărul a izbutit să iasă din cazarmă şi să se ducă la Timişoara. — E vremea ca autorităţile chemate ale aliaţilor noştri să pună sfârşit râvnei exagerate naţionale a subalternilor săi din Vârşeţ şi din alte locuri.

† **Pr. Simeon Pavel.** Primim următorul anunţ: Cu mare durere aducem la cunoştinţă tuturor prietenilor şi cunoscuţilor, că *Simeon Pavel*, preot în Bulzeşti, tractul Zarand, a încetat din viaţă în mod subit în ziua de 26 Nov. 1929 în etate de 60 ani, după o lungă şi binecuvântată păstorire sufletească, lăsând în urmă întristata familie: Floarea fică, Anastasie Roman ginere; fiii Nicolae, Vasile, Aurelia; ginere Gerasim Pavel, noră Marta, cu nepoţi şi nepoate. Odihnească în pace!

Polul de sud. Exploratorul american, comandantul *Byrd*, a sburat d'asupra unei regiuni arctice necunoscute până astăzi, pe care a luat o în posesiune pe seama Statelor unite. Această regiune a polului sud se spune că este foarte bogată în păduri, metale şi cărbuni. Teritorul ei este mai mare decât Europa şi ar avea importanţă politica de seamă în traficul aerian dintre America de sud, Africa şi Australia.

Asociaţia chiriaşilor din Timişoara a votat, în 2 l. c., o moţiune, în care se cere prelungirea legii chiriilor pe cel puţin trei ani fără majorarea chiriilor; ear funcţionarii şi pensionarii cari au case proprii, să fie obligaţi a se muta în ele.

Atentat cu revolverul într'o biserică. Din Roma se anunţă, că biserica Sf. Petru a fost, în ziua de 25 Noemvrie a. c., spectacolul unui atentat cu revolverul. O femee suedeză ca de 30 de ani, cusătoreasă, cu numele Gudrun Margareta Ramstad, a ieşit repede la sfârşit de vecernie din şirul ascultătorilor şi s'a aruncat asupra episcopului Ioan *Smith*, tiner prelat de 45 ani, i-a pus în piept pistolul Mauser, şi a tras în grabă de trei ori după olaltă. Arma însă nu s'a descărcat. In vremea aceasta doi gardişti elveţieni au apucat mâna femeii, care striga şi se apăra cu furie, şi au dus-o în arestul gardiştilor. Motivul atentatului nu se ştie, până acum, preciz.

ŞTIRI LOCALE

Concertul de colinde se va ţinea în anul acesta Duminecă, 15 Dec. la ora 5 seara în biserica mitropoliei. Publicul este rugat să şi ridice biletele de participare şi programa concertului din librăria arhidiecezană (str. mitropoliei) cu începere din 12 Dec. dimineaţa până în 14 Dec. seara la ora 6. In ziua concertului nu se eliberează bilete, iar în cursul concertului porţile vor fi închise. Dir. corului mitropoliei: *Timotei Popovici.*

Mulţumită. Cu ocazia Seratei artistice din 10 Noemvrie c. aranjată de «Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu», următorii domni au binevoit a suprasolvi resp. a şi rescumpăra biletul, pentru care li se aduce mulţumită şi pe această cale: N. Bratu, deputat Lei 500·—, I. D. Petri, propr. de cinematograf Lei 400, T. Popovici prof. de muzică Lei 200, G. Morariu 150 Lei, Romul Simu, secr. la «Astra», Dr. H. P.-Petrescu, secretar lit. la «Astra» şi Alex. Raţiu, restaurator, câte 100 Lei, P. Feldiorean, m. pantofar şi P. Marian, m. cismar, câte 60 Lei, G. Baciu, m. măsar şi Petru Moga, comersant, câte 50 Lei, T. Moldovan, privatier şi N. N., câte 40 Lei, Dr. Schiau, adv. 20 Lei.

Comitetul.

Poşta redacţiei

Discuţia protivnică şi *Prima zi ca preot* nepublicabile.

Nr. 10484/1929. (147) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de preot misionar în colonia **Farrel Pa** din America se publică concurs cu termin de 30 zile. Pot candida preoţi cu pregătire pentru parohii de clasa I şi cu experienţă pastorală.

Preotul ales e obligat să catehizeze şi să conducă şcoala de Duminecă.

Cei cu aptitudini muzicale vor fi preferiţi.

După trei ani de experienţă cel ales poate fi definitivat în caz că se dovedeşte destoinic, sau în caz contrar va fi revocat.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: salarul lunar de 125 dolari, locuinţa în casa parohială şi un supliment pentru catehizaţie după numărul elevilor din şcoala de catehizare.

Cheltuelile de transport cad în sarcina celui ales şi e dator a pleca la parohie cel mai târziu la 1 Februar 1930.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 3 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 627/1929. (146) 2—3

Concurs

Cu provocare la ordinul dto 16 Noemvrie 1929. Nr. 8098, şi pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Bran.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în prima parohie din Zărneşti.

Venitele sânt următoarele:

a) Intregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.

b) Venitele stolare usitate în tract şi aprobate sub Nr. 454/1929.

c) Sesie parohială: 12 jug. cad. pământ arător şi fânaţ.

d) Retribuţiunile de protopop.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin conclusul Nr. 111 al congresului naţional bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta Prea Veneratului consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Sohodol Bran, 15 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Bran.

George Babeş adm. protopopesc. **Eugen Babeş** not. substitut.

Nr. 10459 Pl.

«Aprobat». Sibiu, 30 Noemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

---

(142) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II din **Baciu**, protopopiatul Braşovului, se publică prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare, în ziarul Telegraful Român.

Concurenţii sânt rugaţi a-şi prezenta cererile lor subsemnatului oficiu protopopesc Braşov, în terminul cerut.

Poporul doreşte ca înainte de expirarea terminului, concurenţii să se prezinte în o Duminecă ori sărbătoare în biserică, având să şi predice.

Venitele sânt:

1. Casă parohială.
2. Patru jug. dobândite prin reforma agrară, fânaţ, şi 4 jug. loc arător, date de biserică.
3. Salar dela stat.
4. Stola fixată de adunarea protopopească şi aprobată de Ven. Consiliu arhiepiscopesc.

Braşov, în 11 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ort. rom. în baza hotărârii Consiliului parohial.

Dr. I. Blaga
protopop.

Nr. 575/1929. (145) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a **Nădăştia-superioară** cu filiala **Hăşdat** din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

a) 3 jug. 1316 st. □ sesiune parohială.

b) 15 litri grâu şi 15 litri porumb dela fiecare fum.

c) Stola obişnuită.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Nr. 518/1929. (144) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a (doua) **Loman**, protopopiatul Sebeşului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele preoţeşti sânt cele fasionate pentru întregirea dela stat. Sesia parohială de 4 jug., o grădină de 2 jug. şi folosirea cimitirului. Câte 1 (un) kilogram lână dela fiecare familie. Numerar Lei 5200 dela biserică. Dela comuna politică 4 stg. lemne făcute în pădure.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile şi documentele conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopopesc şi până în 8 zile înaintea alegerii, a se prezenta în parohie, spre a face cunoştinţă cu credincioşii.

Sebeş, la 7 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc în înţelegere cu Consiliul parohial.

Sergiu Medean
protopop.

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 558/1929. (143) 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese**, cu filia Sohodol, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri).

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 3 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 7 Noemvrie 1929.

Vasile Oană
protopop.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Dela **Librăria Arhidiecezană** din Sibiu se pot comanda următoarele **odoare bisericeşti:**

Potire	**Copie**	**Căldăruşe cu mătăuz**
Disc şi Steluţă	**Linguriţe**	**Clopoţele pt. altar**
Cădelniţe	**Cruci**	**Cănuţe pt. Sf. mir**
Candele	**Cruciuliţe**	**Garnitură pt. bolnavi**
Chivot	**Cununi**	**Prapori**

Toate aceste odoare bisericeşti sânt din **Alpaca** (Argint de China) aurite şi foarte frumos executate, cu preţuri moderate.

In atenţiunea Onoratei Preoţimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

Stofe speciale pentru Reverenzi

On. Preoţime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenzi în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea şi preţul acestor stofe.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 14 Decemvrie 1929 Nr. 89

Telegraful Român

Organ național-bise

Schimb
Onor. Red. a revistei «Transilvania»
(Str. Șaguna 8) Sibiu

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nu renunțăm la școalele bisericii

S'a desbătut, într'una din ședințele Congresului național-bisericesc din anul curent, chestiunea școalelor confesionale ortodoxe. Toți membrii, cari au luat cuvântul la acest obiect, au susținut călduros și temeinic, cu dovezi puternice, că școalele bisericii noastre trebue redate vechiului lor proprietar și neapărat sprijinite, ear numărul lor — după trebuință — sporit.

Biserica ortodoxă română are drepturi inalienabile asupra școalelor sale și nu poate renunța, în nici o împrejurare, la aceste drepturi.

Se trudesc unele glasuri, mai mult sau mai puțin chemate, să împiedece realizarea voinței congresului național-bisericesc de a-și redobândi școalele ce i s'au luat.

Ziarul *Curentul* își deschide coloanele unor păreri de revoltați împotriva școalei confesionale, pe care, în vorbe violente, o declară moartă și îngropată; dar, pe lângă toată patima condeiului revoltat, se strecoară, în aceleași coloane, următoarea mărturisire:

«*Recunoaștem însă că ceva s'a pierdut* — prin faptul că școalele bisericii le-a ocupat statul —: *Frumusețea serviciului divin, a slujbei bisericești, a scăzut imens. Cântorii fără plată* — învățătorii — *s'au dus. Și mulți din ei merg la biserică* — dacă merg — *ca simpli creștini. Invățătorii noi, ieșiți din școalele normale ale dlui Dr. C. Anghelescu, nu cunosc cântarea bisericească. Și nici nu-și bat capul cu cele bisericești. Le lasă în grija preotului și a confesiunii respective. Răul îl văd și țăranii mai cuminți și mai luminați*».

Dacă, așadar, și «țăranii mai cuminți și mai luminați» văd răul produs pe urma școalelor neconfesionale, remedierea nu se va putea realiza, decât tot prin mijlocirea școalelor bisericii noastre.

Să mergem însă mai departe. Ce ni s'a dat să vedem sub regimul guvernelor românești?

Bisericile minoritarilor îș păstrează și îș promovează an de an învățământul școlar confesional, ear statul român vine și le dă ajutorul bănesc necesar. — Bine face! Nu ne vine în gând să ridicăm protest împotriva acestui ajutor. Dar, nu putem de altă parte să ne împăcăm cu faptul, ca biserica dominantă să rămâie despoiată de școalele sale, în loc să fie ocrotită, de același stat, mai mult chiar decât celelalte biserici și culte din țară. Nu este nici logic, nici cu dreptate a jertfi pentru școalele confesionale minoritare, și a nu ajuta, ci de-a dreptul *a suprima* pe cele ale bisericii ortodoxe românești.

*

Necesitatea readucerii bisericii, în drepturile sale asupra școalelor ce le-a avut, o constată lămurit și reprezentanți de seamă ai autorităților noastre publice, precum și scriitori reputați din timpul mai nou.

Ne mărginim să citâm două exemple:

Un fost colaborator al cotidianului *Curentul*, dl N. Crainic, ca reprezentant al ministerului cultelor, vorbise la o serbare despre școala confesională.

Eată cuvintele dlui Crainic:

Importanța școalei confesionale stă în faptul că face o sinteză între știință și credință. Ceeace lipsește școalei românești laice (a statului), este tocmai această concepție unitară de viață. Școala laică dă o sumă de cunoștințe disparate, din ansamblul cărora nu se poate închega un punct de vedere statornic și unitar. Și tocmai acesta este defectul principal al învățământului românesc. Românul e din fire inteligent. Dar această inteligență, adeseori strălucitoare, apare în viața publică dezordonată și insubordonată. *E rezultatul școalei laice. Școala confesională*, subordonând suma de cunoștințe științifice concepției unitare de viață, pe care o dă credința, și disciplinei morale care decurge din ea, *e în stare să formeze caractere și atitudini precise în viața socială și politică.* Necesitatea acestei școale e justificată prin acest rezultat.

Până aici dl N. Crainic.

Alt scriitor, dl *I. G. Oprișanu*, înfățișează biserica și școala în următorul tablou:

...Cine face călătorii în satele noastre, e deprins a vedea răsărind, dintre căsuțele albe, două clădiri mai în relief: *școala* și *biserica*...

Din depărtate veacuri de obidă, satul a fost străjuit, ca de-o santinelă credincioasă, de *biserica strămoșească*, mai chipeșă ori mai sfioasă, mai mult ori mai puțin împodobită, după puterile vremii și ale oamenilor.

Uitați-vă la turnul ei de veghe și veți găsi cuvinte de duioasă recunoștință pentru acest praznic care a fost conceput să nu doarmă în veci...

Și veghea ei s'a întins, cu deopotrivă grijă, peste leagănul în care gângurește viața ca un izvor ce țâșnește de sub pământ, ca și peste mormântul unde apele vieții se petrec în albia marelui tot.

Târziu i s'a alăturat, mai întâi sfioasă, oarecum cu o nesfârșită pietate, *școala*. Lumina pe care o aprindea dascălul de pe modesta catedră, nu purtà în feștila ei scrumul unor învățături *străine de biserică, de suflet, de viață*. Incetul cu încetul însă, căsuțele lipsite de aer, pentru numărul tot mai mare al celor ce veneau să aprindă «lumină din lumină», au făcut loc altora mai trupeșe, cum se și cuvenea. In vechea școală care se

FOIȘOARA

Cuvântare la praznicul Sfântului Nicolae

— Rostită în Catedrala din Sibiu, 6 Decemvrie 1929 —

«Minunat este Dumnezeu între Sfinții Săi». Ps. 67, 36.

I

Frați creștini, — Evanghelia cu Mântuitorul, ca binefăcător în cuvânt și faptă, n'a fost pusă întâmplător de biserica noastră în ziua sfântului și făcătorului de minuni Nicolae, al cărui praznic îl serbăm cu toții astăzi, pătrunși de creștinească evlavie.

Intr'adevăr, evanghelia citită azi, în ziua Sfântului reputat în toată lumea creștină, ca milostiv și bun, ne prezintă pe Mântuitorului Hristos în mijlocul ucenicilor săi de curând chemați la apostolie, înconjurat de mulțime multă, de norod de prin toate părțile, de neputincioși și de îndrăciți, și tuturor acestora le împărtășește din belșug, *cu dumnezeească dărnicie*, mângâiere, tămăduire de neputințe, iertare de greșale și zlobozire din robia duhurilor necurate. Dar eu nu aș fi în stare nici când, să dau tabloului evanghelic toată viața, să vă arăt figura Mântuitorului în simplitatea ei sublimă, să vă fac ca să fiți pătrunși și adânc mișcați de bunătatea nemărginită a lui Isus, de aceea mă adresez Sf. Luca: «Și pogorându-Se cu dânșii, a stătut în loc ses, și mulțimea ucenicilor Lui, și mulțime multă de norod din toată Iudeea și din Ierusalim și despre marea Tirului și a Sidonului, cari veniseră să-L asculte pe El și să se tămăduiască de neputințele lor. Și cei ce se chinuiau de duhuri necurate, se vindecau. Și tot norodul căuta să se atingă de El, *că putere ieșia din El*, și vindeca pe toți. Și El... zicea: fericiți sunteți săracilor... fericiți cari flămânziți... fericiți cari plângeți...» 6, 17—21.

In fața acestui tablou e cu neputință să nu te dorești după Mântuitorul, să nu suspini ascultându-l cuvintele Sale dulci, să nu apelezi la milostivirea Lui tămăduitoare de neputințe, să nu cerșești bunătatea dumnezeescului cuvânt, care să facă puterea Sa simțită și asupra ta, să te vindece și pe tine de toată slăbiciunea.

Da! Bucurați-vă săracilor și fiți fericiți, că iată bogăția nu stă în posesiune materială și'n împlinirea tuturor dorințelor, *ci în bunătatea divină care se îmbie tuturor prin Isus Hristos;* fericiți sunteți cei ce flămânziți și însătoșați, că iată Isus vă chiamă pentru a vă hrăni cu pâne cerească și să vă adape buzele alterate, cu apă, din care când, nu veți mai însetoșa niciodinioară; fericiți voi cari plângeți, că iată adevăratul Mângâitor stă de față, El știe să vă înțeleagă toată suferința noastră, mai mult, în bunătatea Lui, face *a Sa durerea ce vă chinuiește cumplit*, vă ușurează de sarcina ce purtați. — Iată cum se arată adevărata bunătate.

O! Bunătate, fiică a ceriului, prin tine au cunoscut oamenii pe Dumnezeu, iar omul, pe care tu nu-l împodobești, nu se va învrednici niciodată de dragoste. Misiunea ce-ți este dată pe pământ e aceea, ca să lucrezi asemănarea cu Dumnezeu iar oamenilor, posedându-te, le răpești orice armă de învrăjbire; tu înveți necontenit să ne plecăm spre durerile altora și să suferim alături de ei.

II

Iată, frați creștini, evanghelia de Sf. Nicolae și simțirile ce ne trezește în inimi.

închină bisericii, stând par'că în genunchi, erà un duh de smerenie, pe care mulţi dintre noi l-am apucat. I-am puteà zice duhul culturii care se pleacă la picioarele lui Hristos. Şcoala cea mare, nouă, cu zidăria ei arătoasă, pare a se fi mândrit puţintel din această pricină. Ear biserica, la rându-i, prin oamenii ei aşa cum tot şcoala i-a dat satului, — s'a arătat mai acătării.

De aici surda neînţelegere, alimentată şi de politică, şi de interese străine obştimii, între căpeteniile satului: preotul şi învăţătorul... De aceea au şi spus unii, cu drept cuvânt, că astăzi, dintr'un anumit punct de vedere, *şcoala noastră a dat faliment...*

*

Remedierea, după acest faliment?

Revenire la şcoalele bisericii, cât mai neîntârziat.

Am arătat, în şirurile de mai sus, declaraţii izvorâte din cercuri *mireneşti;* în Nrul trecut al ziarului, am expus felul de a vedea chestiunea şcolară în cercurile noastre *preoţeşti* din Ardeal.

Sf. Sinod

Sesiunea prorogată a Sftului Sinod s'a redeschis, în 8 l. c., sub preşedinţia I. P. S. Sale mitropolitului Pimen al Moldovei.

Cu privire la recăsătorirea a patra a mirenilor, s'a hotărât a se da chiriarhilor libertatea de a decide, în această chestiune, asupra fiecărui caz, în parte, putând da astfel deslegarea cuvenită.

Sf. Sinod hotăreşte, ca broşurile de caracter religios să poată fi respândite dintr'o eparhie într'alta numai cu prealabila autorizare a chiriarhului.

In şedinţa din ziua următoare, membrii Sf. Sinod, constatând că nu se respectă repaosul duminecal, decid să intervie la guvern să ia măsuri pentru respectarea acestui repaos. Tot odată, Sf. Sinod va ruga guvernul, ca la slujbele celebrate cu ocazia sărbătorilor naţionale să se ţină seamă de prerogativele bisericii dominante.

Alte hotărâri aduse de Sf. Sinod:

Preoţii pot presta jurământul în faţa instanţelor civile numai cu învoirea chiriarhilor;

Să se intervie, din partea Sftului Sinod, la guvern, ca să introducă în lege obligativitatea căsătoriei religioase.

Cuvântul

rostit de dl profesor universitar SILVIU DRAGOMIR, în Congresul naţional bisericesc, din 1929

I. P. S. Sa Nicolae al Ardealului, preşedintele Congresului: Dl Silviu Dragomir are cuvântul:

Dl Silviu Dragomir: Prea Sfinţiile Voastre, Onorat Congres,

Ascultând raportul general, ce ni s'a înfăţişat, observ că lipseşte din el un capitol de cea mai mare importanţă pentru noi, capitolul, care să trateze nouile relaţii interconfesionale din Ardeal. Imi iau voie, prin urmare, a întregi raportul cu date îndeobşte cunoscute, care adunate însă la un loc, într'un mănunchi, ne vor pune în situaţia de a trage anume concluzii. Mă voi năzui să fiu cât se poate de obiectiv, ca să preîntâmpin procesul de intenţii, care altfel, mi s'ar face, cu siguranţă.

Adânc îndurerat trebue să constat, că de-o vreme încoace în sufletele credincioşilor ortodocşi din Ardeal s'a înstăpânit o legitimă îngrijorare. Chiar şi cei mai indiferenţi, care au stat până acuma de-o parte, îşi dau tot mai limpede seamă, că un vânt nou suflă către plaiurile noastre, cu tendinţa de-a strica echilibrul statorit între confesiuni, păgubindu-se în mod grav interesele bisericii noastre.

Intr'un stat, în care pe lângă religia, pe care o mărturiseşte majoritatea cetăţenilor săi, mai există şi alte biserici, minoritare, datoria guvernanţilor este îndoită: Mai întâi, de-a ţinea în cumpănă, printr'o politică dreaptă şi echitabilă, echilibrul dintre confesiuni, evitând orce dispoziţii, care ar fi capabile să zdruncine încrederea bisericilor în această măsură dreaptă. In al doilea rând, guvernanţii au datoria de-a contribui, prin măsuri înţelepte, la evitarea şi aplanarea conflictelor, ce în mod fatal, se ivesc în lupta de neînlăturat şi chiar în concurenţă nobilă dintre confesiuni (aprobări generale).

Dl Silviu Dragomir: Biserica ortodoxă din Ardeal n'a cunoscut în trecutul ei niciodată acest principiu de egală proteguire din partea statului, principiu, pe care, în împrejurările de azi, ea îl recunoaşte fără şovăire celorlalte biserici. Când prin noua constituţiune i s'a atribuit calitatea de dominantă, noi eram conştii, că nu vom avea să dominăm pe nimenea şi că unica noastră preocupare trebue să fie: a lucra din răsputeri la renaşterea vieţii religioase şi la prosperarea bisericii, care a fost preaîndelungat încătuşată şi aservită unor scopuri streine. Cine face o reprivire obiectivă asupra acestor zece ani de viaţă bisericească a Ardealului, în cadrele României libere, se va convinge de progresele reale, pe care le-am făcut noi şi pe acest teren. Biserici noui se înalţă în toate unghiurile ţării. Ele cresc, ca o floare a credinţei creştine din sufletul credincioşilor încălziţi de soarele libertăţii. Satele noastre îşi primenesc, rând pe rând, lăcaşurile sfinte şi în locul umilelor bisericuţe de lemn, zimbitoare acum se înalţă tot mai multe biserici de peatră construite în stilul răsăritean, după modelul luat dela fraţii de peste munţi. Chiar şi la oraşe, aceste cuiburi înstreinate depe meleagurile noastre, se ridică tot mai numeroase, cupolele caracteristice ale minunatei arte bizantine. Anarhia, ce încercase multe suflete, s'a risipit, încetul cu încetul şi după o zguduire atât de năpraznică, cum a fost prăbuşirea Austriei habsburgice şi a Ungariei catolice, Ardealul nostru, se aşează din nou pe temeliile solide ale credinţei strămoşeşti, în spiritul tradiţiei lui Şaguna şi a operei sale neperitoare. Dar nu ni-a fost dată să ne bucurăm mult timp de această evoluţie firească, ce îşi desena contururile luminoase în zarea îndepărtată (S'auzim! S'auzim!)

Dl Silviu Dragomir: Voi încerca să arăt că înţeleapta politică de echilibru natural a fost abandonată, chiar de guvernul ţării, că încurajate de pornirea duşmănoasă, care venea de sus chiar unele organe ale statului, nu s'au sfiit a aplica măsuri escepţionale bisericii ortodoxe, despoiând o de drepturile oferite cu generozitste de către înaintaşi pentruca să o pună într'o situaţie de inferioritate şi să deschidă apoi largi porţile prozelitismului religios.

Onorat Congres! Voi începe prin a Vă reaminti, mai întâi, modificările făcute cu prilejul alcătuirii celui din urmă budget, pe 1929, în care biserica noastră n'a cunoscut sporuri şi s'a resemnat cu gândul împăcat, că în faţa crizei grele, prin care trece ara, trebue să ne reducem pretenţiile şi să amânăm pentru timpuri mai prielnice străduinţele de ameliorare ale feluritelor ramuri din organismul nostru bisericesc. In acelaş vreme însă am observat cu surprindere, că acest regim de renunţare n'a fost impus şi bisericii fraţilor noştri uniţi. Un judicios articol, apărut în Telegraful Român, organul mitropoliei noastre din Sbiu, studiind amănunţit bugetul ministerului de culte din anul curent, a dovedit cu cifre că biserica ortodoxă din Ardeal a fost tratată mai vitreg, ca în anii trecuţi şi că i s'au tăiat anume fonduri, pentru a se acorda altora şi în special bisericii unite. Voi cita numai două cazuri din cele arătate de Telegraful Român, pentru a Vă convinge de măsurile diferite, pe care le aplică actualul guvern bisericii ortodoxe. In bugetul anului trecut a fost înscrisă suma de 5 milioane lei pentru zidiri de biserici şi case parohiale din întreaga biserică ortodoxă. De sigur, suma era cu mult prea bagatelă, pentru a putea satisface nevoile multiple ale bisericii noastre. Mitropolia din Sibiu repetă înzadar de câţiva ani cererea, să i se acorde un ajutor pentru repararea bisericii catedrale, deoarece fiindu-i acoperişul complet distrus, pictura preţioasă deteriorată de umezeală stă să cadă. A luat atunci un împrumut de un milion lei, cu care a reparat jumătate din coperş, în nădejdea, că i-se vor restitui şi întregi aceste cheltueli din ajutoarele înscrise în buget. Dar ce să vezi? In bugetul actual s'a redus cu două milioane lei fondul pentru zidiri de biserici ortodoxe, iar mitropolia din Sibiu a fost din nou refuzată. In aceeaş vreme însă pentru repararea catedralei unite din Blaj s'a înscris în bugetul anului 1929 suma de un milion lei, pentru biserica greco-cat. din Roma 300,000 lei, iar pentru refacerea seminarului din Blaj 500 000 lei. Expunând faptele aceste aşi dori, Onorat congres, să fiu bine înţeles, că este departe de mine gândul a contesta bisericii fraţilor noştri uniţi dreptul de a se împărtăşi de ajutorul statului. Nicidecum nu mă gândesc la aceasta. Dar fie-mi permis a cere şi pe seama bisericii ortodoxe un tratament cel puţin egal, căci altminteri, favorizarea unei biserici în detrimentul celei ortodoxe, va produce, în chip firesc, resentimente pe deplin justificate. Al doilea exemplu, prin care vreau să ilustrez sistemul de protecţionism faţă de biserica unită, este tot atât de elocuent. Arhiepiscopia din Sibiu a cerut de câţiva ani să-i avanseze pe funcţionarii săi mai vechi şi mai buni în gradul de leafă imediat superior, — dar totdeauna a fost refuzată de minister, pe motive de cruţare şi pe motive de alt ordin. Ce vedem însă în bugetul anului 1929? La mitropolia din Blaj s'au avansat în anul acesta toţi funcţionarii, fără excepţie, adăugindu-li-se salarii considerabile care fac la an un spor de aproape un milion lei. Câtă vreme ministerul trimitea episcopiilor noastre circulare

---

Dacă socotim, la rândul său timpul, în care biserica a aşezat praznicul Sfântului, în cadrul omului bisericesc, vedem că vremea de post şi de privaţiuni este foarte nimerită pentru pomenirea unui sfânt, ca preafericitul Nicolae.

Deşi în deobşte cunoscut, mă voi opri totuş ca să desprind câteva momente din viaţa făcătorului de minuni din Mira Lichiei. In tot decursul vieţii sale vom recunoaşte în El pe omul lui Dumnezeu, organ ales al providenţei divine spre lucrarea marilor virtuţi creştineşti; milostenia, rugăciunea, postul, bunătatea iată ce constituia pânea de toate zilele a Sfântului ce prăznuim. — S'a născut din părinţi creştini (270); din faşe pruncul a lăsat să se întrezărească, viaţa de post şi cu cumpăt ce-o va duce mai târziu. Icoane din evul mediu ne prezintă pe Sfânt în leagăn; mama lui se apropie să-l alăpteze, dar copilul precoce, respinge cu un gest hotărât sânul maicei sale.

Isbucnind ciuma în oraşul Patara, copilul a rămas orfan şi de tată şi de mamă şi moştenitor totodată al unei însemnate averi. — De tânăr însă Sfântul a dat cu mână largă milostenie, a înţeles să facă din bogăţia sa unealtă de mântuire şi de curăţenie pentru mulţi. — E cunoscut cazul omului văduv din vecinătatea sa, care-a voit să-şi înstreineze cele trei fete, iar Sfântul aflând, a înzestrat pe fiecare după cuviinţă. — Prin astfel de fapte, faima Sf. Nicolae a trecut hotarele oraşului său natal răspândindu-se în tot ţinutul Lichiei.

Când a murit episcopul din Mira, Dumnezeu a arătat celorlalţi episcopi ai provinciei, care este omul ales al providenţei Sale pentru împlinirea slujbei respective. In modestia sa numai cu greu a acceptat Sf. Nicolae demnitatea de episcop, dar odată în slujbă, el s'a arătat, îndreptător credinţei şi chip blândeţelor, apărător al turmei sale în nevoi şi persecuţiuni, înţelept administrator al bunurilor comunităţii creştine şi organizator plin de zel al daniilor. — Iată cum îl slăveşte Biserica în troparul zilei de azi: «Indreptător credinţei şi chip blândeţelor, învăţător înfrânării te-ai arătat pe tine turmei tale, adevărul lucrurilor: Pentru aceasta ai câştigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate, părinte Ierarhe Nicolae, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre».

Aruncat în închisoare în timpul persecuţiunii lui Diocleţian, cu venirea lui Constantin şi-a reluat însă rolul de păstor vrednic al turmei sale; idolatria era încă în floare: episcopul a combătut-o cu vigoare, răsturnând templul Dianei, care constituia centrul de reacţiune păgână în oraşul Mira. — Intr'un timp de foamete Sfântul a ştiut să procure strictul necesar poporului său. — Dintre multiplele sale minuni, cea a celor trei ostaşi condamnaţi la moarte, e reprodusă mai des în iconografie. Anume: Constantin cel mare a trimis trei ofiţeri în Frigia pentru a potoli o răscoală; trecând prin Mira ei s'au bucurat de ospitalitatea bunului episcop şi-au văzut cu această ocaziune, cum Sf. Nicolae a scăpat din moarte pe trei cetăţeni condamnaţi pe nedreptul. — Reîntorşi la Bizanţ, ofiţerii au căzut în disgraţia împăratului şi fură condamnaţi la moarte. — In durerea lor şi au adus aminte de minunea săvârşită de Sf. Nicolae cu cei trei cetăţani din Mira; ei au început deci a se ruga lui Dumnezeu pentru ca să şi manifesteze puterea Sa prin Sf. Nicolae, care să-i scape de moarte. Şi într'adevăr Ierarhul s'a arătat în vis lui Constantin, mărturisind nevinovăţia celor condamnaţi, cari în urma

după circulare, oprindu le de-a completa posturile vacante de funcţionari, chiar dacă ele erau luate în buget, pentru a realiza economîi, la Consistorul din Blaj se avansează toţi funcţionarii şi se creiază trei posturi noui, dintre care postul de director administrativ, cu leafă de bază de 2250 lei. Nedreptatea, ce se face, printr'un asemenea tratament bisericii ortodoxe, este, cred, prea evidentă, decât să fiu nevoit a stărui mai îndelungat. Dar dacă cineva şi ar lua oboseală de-a studia mai de aproape cum se oglindeşte în bugetul statului situaţia celor două biserici româneşti din Ardeal, se va convinge că disproporţia este cu atât mai mare, cu cât biserica ortodoxă din Ardeal geme şi astăzi sub povara unei moşteniri vitrege, iar biserică unită beneficiează în plină măsură de privilegiile câştigate altă dată (Aprobări generale).

Dl Silviu Drogomir: Intr'adevăr, Onorat congres, situaţia bisericii noastre ortodoxe din Ardeal, subt raport material, nu-i de invidiat nicidecum. Şi astăzi noi purtăm ponosul vremurilor trecute. De aceea ofranda primită prin reforma agrară sub guvernele trecute n'a reparat nici măcar în parte nedreptatea istorică a bisericii noastre. După statisticele oficiale la românii ortodocşi, din mitrgpolia Ardealului le revine din proprietăţile bisericeşti, câte un jugăr de pământ la 1777 suflete, pe când la românii greco-catolici le revin un jugăr la 7 suflete, iar la romano-catolici câte un jugăr la 6 suflete. Evident, nici că se poate trage la îndoială dreptul de-a se da reparaţiunea cuvenită bisericei ortodoxe, atât cât permit prescriptiunile legii agrare. Dar în anul din urmă o lovitură neaşteptată a fost aplicată bisericii noastre şi pe acest tărâm. După cât mi a fost cu putinţă a mă documenta, se pare că guvernul de azi a inaugurat o altă politică faţă de cea mai săracă dintre bisericile din Ardeal, din două motive. Mai întâi, pentru a satisface pe alegătorii trataţi cu atâtea făgăduinţi. Astfel bieţele parohîi ortodoxe, înfundate în munţi şi situate în regiuni şi de altfel foarte sărace, au fost rând pe rând deposedate de loturile, pe care le-au obţinut prin reforma agrară. Voi cita câteva cazuri, pentru a dovedi afirmaţiunea ce o fac. Parohia Sârbi, din judeţul Hunedoarei, primise, din reforma agrară 5 jugăre, care însă i-au fost luate cu ordinul Nr. 17716 al Casei generale de împroprietărire. Parohia Runcşor, tot din judeţul Hunedoarei, a primit 8 jugăre, din care i-s'au luat 4 jugăre la ordinul consilierului agricol din Deva, Nr. 2775 din 1929. Parohia Branişca a obţinut 10 jugăre, din care i-s'au luat 7 jugăre, tot la ordinul consilierului agricol din Deva. Parohia Bretea Murăşană (Hunedoarei) a fost deposedată prin ordinul Nr. 17716 din 1929 al Casei generale de împroprietărire de cele 17 jugăre obţinute prin retorma agrară. Parohiile I-a şi II-a din Orăştie primiseră încă 1923 câte 16 jugăre întregire la sesiune, din pământul expropriat, dar spre surprinderea vrednicilor noştri credincioşi de acolo, acest pământ li s'a luat printr'un ordin al ministerului de domenii Nr. 30656 din 1929. Tot asemenea s'au luat câte 4 jugăre dela parohia ortodoxă din Sibişelul vechi şi Sibişelul nou prin ordinul ministerului de domenii Nr. 32102 din 1929, iar în judeţul Târnava mare s'au luat dela parohia Brateiu 13 jugăre, iar dela parohia Şeica mare 18 jugăre de pământ. Dacă nu mi-ar fi teamă, de-a Vă reţinea prea mult, v'aşi putea înşira şi alte asemenea cazuri, cu atât mai dureroase, cu cât lovesc, de cele mai multe ori, în parohiile noastre cele mai sărace. Dar mai este un motiv, care a determinat pe guvernanţii de astăzi să ia măsuri jignitoare pentru biserica ortodoxă din Ardeal: motivul confesional. Mi s'a spus, în cursul anchetei, ce am făcut-o, că dl consilier agricol din Sighişoara a primit trei ordine telegrafice dela dl subsecretar de stat A. Dobrescu, în care i se interzicea de-a împroprietări cu pădure biserica ortodoxă din Metiş, care e trecută la noi dela uniţi. Dar neavând la îndemână actele, nu pot crede mai ales în pretinsa motivare a ordinului ministerial. Cu atât mai sigură mi se pare informaţia, ce-o deţin din izvor vrednic de crezământ, că în 8 Iunie 1929 s'au luat cele trei jugăre sesie parohială atribuite parohiei Comana de jos încă în 1925 pentru a-se acorda unui individ de confesiunea greco-catolică dintr'o comună învecinată. Dar mai concludent, decât cele înşirate până acum, este faptul petrecut în comuna Gâmbaş din judeţul Alba. Ţăranii noştri din această comună au solicitat nu de mult din îndemnul lor propriu să fie primiţi în sânul bisericii ortodoxe. Cum ortodocşii, care s'au organizat în parohie fac două treimi, iar cei rămaşi uniţi numai a treia parte şi cum proprietatea bisericii nouă, pe care au clădit o nu de mult credincioşii, a rămas să fie hotărâtă de forurile justiţiei, ministerul agriculturei la cererea consiliului eparhial din Cluj cu data de 31 Martie 1928 a luat cele 10 jugăre 800 stânjini din folosinţa esclusivă a uniţilor şi a atribuit-o parohiei ortodoxe. Aceasta era o măsură de dreptate elementară, deoarece ortodocşii fiind de două ori mai mulţi decât uniţii, deţineau 10 jugăre, adecă pământul rezultat din reforma agrară. La începutul anului curent Casa generală de împroprietărire a intervenit însă şi aici, poruncind să se restitue, tot pământul, uniţilor. Vă puteţi închipui cât de dureroasă a fost lovitura, ce-au primit-o credincioşii noştri, cu atât mai vârtos, că şi până atunci primarul comunei, pretorele plasei şi prefectul judeţului, cu toţii uniţi, se întreceau a necăji şi a prigoni pe necredincioşii ortodocşi. (Urmează).

INFORMAŢIUNI

Dl Dr. Cornel Manta, fiul vrednicului nostru paroh din Gurarâului, a obţinut la concurs, postul de medic primar, secţia boale interne, la spitalul orăşenesc din Sibiu, după o practică de 5 ani la Clinica prof. Haţegan din Cluj. Numirea e definitivă cu decret regal. Numitul doctor şi-a început activitatea, în Sibiu, la 1 Decemvrie. Ne bucurăm, din toată inima, de aceasta numire bine meritată.

Mulţumită publică. La şedinţa festivă a societăţii academice «Andrei Şaguna» a studenţilor în teologie, ţinută la 29 Noemvrie 1929, în memoria marelui arhiepiscop Andrei, au binevoit a contribui la fondul bibliotecii societăţii:

I. P. S. Sa Dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop şi mitropolit, 1000 lei; P. S. Sa Dr. Vasile Stan, arhiereu, vicar arhiepiscopesc 200 lei; Familia Dr. N. Schiau 300 lei; Rector Nicolae Colan, Păr. Bucşa. Dumitru Sârbu, Ioan Petri, câte 200 lei; Consilierul Matei Voileanu, cons. Ieronim Grovu, cons. Virgil Nistor, cons. Traian Petrişor, prof. Ilie Beleuţă, prof. Dr. Iosif Hradil, prof. Dr. D. Stăniloaie, prof. N. Nesga, prof. Candid Popa, păr. Spiridon Cândea, prof. Eugen Todoran, prof. Timotei Popovici, prof. Iosif Morar, păr. Iosif Trifa, păr. Ioan Dăncilă, păr. Ioan Boiu, dl Anastasie Boiu, dna dir. Şcoalei normale, Ioan A. de Preda, prof. Mihail Stoia, dl Adrian Cristea, familia Gh. Martin, familia Moşoiu, dra Scorobeţ, dl Visarion Pop, preot Şolca, dl Ilie Măcelar, dl Ioan Vătăşan, dna Dr. N. N., câte 100 lei; păr. Emilian Cioran, diacon I. Dinu, păr. Gh. Maior, păr. Dr. Vasile Bologa, dra stud. Delia Popovici, dl Dr. Iancu. câte 60 lei; dl Dr. N. N. 50 lei; N. N., N. N., diacon Circov, preot R. Munteanu, Dr. Horia Petra-Petrescu, N. N., dl Moian, prof. Dr. I. Bunea, profesorul Creangă, drele Crişan, dra Halalai, dl Tib. Herţioga, dl Dr. Preda, dl Dr. Gh. Proca, dl Eli Dumitru, dna Cosma. dna Şerban, dl Gh. Poponea, dl Ioan Suma, câte 40 lei; N. N., 35 lei; dl Stanciu, dl Anghel, câte 30 lei; dra Şoima Maria, dl Dimitrescu, dna El. Nistor, dna Cornelia Comanescu, dna căpitan N. N., familia Pascu, dl Ioan Popiţa, dra Lia Popovici, N. N., N. N., dna Bordea, N. N., dl Bitea, student I. Nanu, câte 20 lei; dl Severin 8 lei; dra Rusu 5 lei; dra Vintilă 3 lei; N. N. 2 lei; student N. N. 1 leu. Suma totală: 6704 lei. — *Ioan Rafiroiu,* secretar general; *Nicolae Renţea,* cassier.

Fericită ţară! Numărul răufăcătorilor scade din an în an în ţara Suediei, şi astfel multe din închisorile sale rămân aproape văduve de locuitorii involuntari. In urma acestei constatări, se va desfiinţa o mare parte de închisori, ear clădirile lor vor sluji pentru alte scopuri.

ŞTIRI LOCALE

Mulţumită publică. Societatea academică «Andrei Şaguna» a studenţilor în teologie din Sibiu. exprimă cele mai călduroase mulţumiri dlui Alexandru Bolotoff, fost guvernator în Rusia, care a binevoit să doneze suma de 1000 Lei societăţii. Sibiu, din şedinţa comitetului, ţinută la 19 Noemvrie 1929. Preşedinte: *Dr. D. Stăniloae,* Secr. general: *I. Rafiroiu.*

Consiliul comunal al municipiului Sibiu este convocat pe Luni 16 Decemvrie 1929, d. m. ora 4 (16) în sala de şedinţe a primăriei. Şedinţa este publică.

CARŢI ŞI REVISTE

Bălgradule românesc — Te chemăm mărturie... Discurs la deschiderea Congresului preoţesc ortodox, ţinut în Alba-Iulia la 6 şi 7 Noemvrie 1929, de Protopresv. Dr. Gh. Ciuhandu, consilier referent eparhial, preşedintele Asociaţiei «Andrei Şaguna» a Clerului din Mitropolia ortodoxă a Ardealului. Preţul Lei 8. Tipografia Diecezană, Arad, 1929.

«Magii dela răsărit, cântece şi cuvinte pentru copiii cari umblă cu steaua» este titlul unei cărticele care cuprinde oraţiile sau discursurile lui Irod cu Craii şi nouă cântece de stea. Cartea e tipărită şi se află de vânzare la Librăria Diecezană din Caransebeş, şi costă — cu porto postal cu tot — trei lei.

---

acestei arătări au fost puşi în libertate.

In decursul episcopatului său Sf. Nicolae a combătut pe ereticul Arie şi a fost unul dintre cei 318 de episcopi, cari au condamnat arianismul la sinodul întâi ecumenic din Niceea, 325. In acest an se aşează şi moartea Sfântului, a fost înmormântat în Mira. Sfintele sale moaşte au fost transportate la Bari, sudul Italiei, în veacul al 11-lea, 1087.

III

Fraţi creştini, biografia episcopului Nicolae din Mira Lichiei din veacul al IV lea s'ar sfârşi aici, dacă el ar fi fost om de rând: *Ierarhul* Nicolae însă, a *fost creştin şi sfânt, biografia sfântului Nicolae deci, nu se sfârşeşte cu dispariţia lui de pe pământ.* Sfântul care s'a bucurat de harul lui Dumnezeu în viaţa sa pământească, e chemat la o atât mai mare fericire în ceriuri; dacă Dumnezeu s'a minunat întru Sfântul Său pe pământ, în ceriuri nu va neglija instrumentul prin care s'a manifestat, obiectul prin care a lucrat minuni. Calităţile care au ridicat pe Sf. Nicolae până la ceriuri, nu dispar în patria duhovnicească, dimpotrivă ele cresc şi se perfecţionează. — Sfântul care-a lucrat binele pe pământ, va trimite şi din ceriuri binecuvântare şi sporire în această virtute prin excelenţă.

Influenţa binefăcătoare a sfinţilor, trecuţi la adevărata viaţă, asupra celor ce se află încă în robia celor trecătoare, este o învăţătură esenţială a Bisericii noastre. Din această pricină Biserica, aduce anumit cult sfinţilor, le dă o anumită veneraţie. Personalitatea le rămâne sfinţilor şi după moartea trupească; ei vor putea deci fi rugaţi şi chemaţi în ajutor. — Acest lucru — cultul sfinţilor, — este justificat şi firesc. — Orce creştin, membru al Bisericii luptătoare a lui Hristos, nu are decât o datorie în viaţa aceasta: *aceea de-a lupta pentru a învinge,* câştigând astfel *mântuirea, viaţa veşnică, făcându-şi adecă trecerea în Biserica triumfătoare a lui Hristos.* — Lupta însă e grea, forţele luptătorului, ademenite de alte griji, slăbesc şi ostaşul ar fi expus pierzării, dacă o putere tainică nu l-ar ridica din nou. Această forţă misterioasă e harul Domnului, *dar mai este şi ceata sfinţilor triumfători, cari toţi au fost oameni, toţi supuşi ispitelor, dar au persistat şi-au învins.* — Semnul ce l fac ei din cer este o primă de încurajare pentru luptătorul de pe pământ. Aceşti cetăţeni fericiţi ai ceriului, nu sunt indiferenţi faţă de acţiunile noastre. Lucrul ce-l săvârşesc ei în cer, e lauda şi preamărirea lui Dumnezeu, iar bucuria lor e deplină când şi pe pământ se face acelaş lucru. Năzuinţa le este deci să reverse cât mai multă bunătate pe pământ, pentru ca cu un glas ceriul şi pământul, să laude pe Domnul.

Iată cum, fraţi creştini, biografia unui sfânt se continuă în cer. Sfântul Nicolae deci, veghează şi astăzi cu bunătate asupra noastră, ne trimite binecuvântarea sa şi se roagă ne'ncetat lui Hristos pentru mântuirea sufletelor noastre.

Şi-acum, când prăznuim aşa pe fericitul păstor al Mirei, să ne aducem aminte şi de păstorul, stăpânul şi arhiereul nostru care astăzi îşi serbează ziua onomastică; să-i dorim viaţă lungă dela Dumnezeu şi, ca unuia ce este înzestrat cu putere şi har de sus, să-i cerem ocrotirea şi arhierească binecuvântare.

Intru mulţi ani, Inalt Prea Sfinţite Stăpâne!

Sibiu, 5 Decemvrie 1929.

O. Secaş
prof. de teologie.

Nr. 10484/1929. (147) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de preot misionar în colonia **Farrel Pa** din America se publică concurs cu termin de 30 zile. Pot candida preoţi cu pregătire pentru parohii de clasa I şi cu experienţă pastorală.

Preotul ales e obligat să catehizeze şi să conducă şcoala de Duminecă.

Cei cu aptitudini muzicale vor fi preferiţi.

După trei ani de experienţă cel ales poate fi definitivat în caz că se dovedeşte destoinic, sau în caz contrar va fi revocat.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: salarul lunar de 125 dolari, locuinţa în casa parohială şi un supliment pentru catehizaţie după numărul elevilor din şcoala de catehizare.

Cheltuelile de transport cad în sarcina celui ales şi e dator a pleca la parohie cel mai târziu la 1 Februar 1930.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 3 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 558/1929. (143) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Lelese**, cu filia Sohodol, din protopopiatul Hunedoara.

Comuna situată la 8 klm. de gară.

Veniturile parohiale:

a) Casă parohială corăspunzătoare.

b) 25 litri grâu şi 25 litri cucuruz dela fiecare fum (circa 160 fumuri).

c) 23 jug. cad. pământ cultivabil.

d) Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara, în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 3 Noemvrie 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Hunedoara, 7 Noemvrie 1929.

Vasile Oană
protopop.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sfântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

Nr. 627/1929. (146) 3—3

Concurs

Cu provocare la ordinul dto 6 Noemvrie 1929. Nr. 8098, şi pe baza legilor în vigoare se publică concurs pentru întregirea postului de protopop al tractului Bran.

Viitorul protopop va ocupa şi postul de paroh în prima parohie din Zărneşti.

Venitele sânt următoarele:

a) Întregirea dela stat, conform fasiunei din coala B.

b) Venitele stolare usitate în tract şi aprobate sub Nr. 454/1929.

c) Sesie parohială: 12 jug. cad. pământ arător şi fânaţ.

d) Retribuţiunile de protopop.

Concurenţii au să documenteze calificaţiunea prescrisă prin conclusul Nr. 111 al congresului naţional bisericesc din anul 1888.

Cererile de concurs cu documentele necesare se vor înainta Prea Veneratului consiliu arhiepiscopesc în termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român, având a alătura şi o tabelă de calificaţiune, după cum prescrie § 12 din Regulament.

Sohodol Bran, 15 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc al tractului Bran.

George Babeş adm. protopopesc. **Eugen Babeş** not. substitut.

Nr. 10459 Pl.

«Aprobat». Sibiu, 30 Noemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia şi Sibiu.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

A APĂRUT

BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declaraţiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuţia pentru ratificarea Concordatului, în şedinţa dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

Dr. NICOLAE BĂLAN
Arhiepiscop şi Mitropolit

Preţul Lei 30·— + spese Lei 5·—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimiţând preţul prin mandat poştal.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Ştiri şi fapte:* Dată menţinută, Bugetul, Preoţimea şi politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului şi vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitaţii canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioşilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoţimii, Ziua temperanţei, Congres, Asociaţia preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Şcoalele confesionale, Recreare şi meditaţie religioasă, Şcolare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres naţional bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeş. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locaşuri de închinare: *Mănăstirea Neamţului.* — *Satana şi bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe uşa unei biserici. — *Moş Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă şi rugăciune,* viaţa unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din vieţile Sfinţilor: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înfiinţăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoţitorii buni; 4. Grijiţi de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paştile în 1929); 6. Coruri bune bisericeşti; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credinţa creştină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creştin? — Glume.* — Târgurile. Anunţuri ş. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locaşuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, judeţul Făgăraş. *Sf. Mănăstire a Neamţului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** şi M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 18 Decemvrie 1929 Nr. 90

Telegraful Român

2 ex. (Of.)
Onor. «Asociațiunea»
Sibiu

Organ național-bi

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Incă un cuvânt asupra solidarizării

Articolul meu, din Nr. 70 al Tel. Român, cu titlul «Spre solidarizare» l-am încheiat cu dorința ca modificările din primăvară la legea cultelor să aibă darul de a trezi pe ortodocși și să fie un fel de glas cutremurător ce pune în mișcare toată suflarea ce simte și trăește în ortodoxism. Nu am darul prevestirilor, dar s'au adeverit totuș cele ce am cerut. Restricțiunile din legea cultelor au dus la trezirea conștienței religioase toate șirurile ortodocșilor.

Hotărârile congreselor preoțești din Alba-Iulia și București ce alta sânt, decât ecou al primejdiilor ce vin asupra ortodoxismului. Mai nou, congresul nostru național bisericesc, ca for suprem de administrație a bisericii, și-a spus cuvântul cu larg resunet în opinia noastră publică. Nu este factor de seamă în biserica ortodoxă care să nu zică conducătorilor actuali ai destinelor statului român: Destul cu tratarea maștera a bisericii dominante, destul cu șicanele, mai pe-ascuns, mai pe față, a servitorilor bisericii acesteia!

Toată suflarea ortodoxă română din țara noastră cere, să înceteze nedreptățile față de un așezământ nouă ca sufletul de scump, care a născut și crescut la sinul său neamul românesc până la starea sa din prezent.

Strigătele noastre au avut efect. Cercurile avizate se pun pe gânduri și încep a-și explica ținuta, negând că ar avea intentiuni dușmănoase ortodoxismului. Ba, mai nou, Blajul, metropola catolicismului la noi, a început, prin unii representanți ai săi de lângă Târnave, a ne face față veselă și a trimite vești de pace care ne asigură că nu trebue să ne temem de nimic, doar dânșii nimic nu doresc mai mult și nimic nu zace mai puternic pe sufletul lor, decât a cultiva armonia cu sora biserică ortodoxă.

Negreșit, dorința de apropiere este generală la noi toți.

Românul ortodox însă e pățit. De multe ori i s'au îmbiat ramură de maslin, în dosul căreia se ascundeau armele ucigașe. De multe ori i s'au promis cerul și pământul, pentru a putea fi prins în cleștele celor ce-i doreau moartea.

Glasurile de armonie, ce se aud acum, sânt bune și dorite. Să vină însă pe urma lor faptele. Nouă fapte ne trebue. Faptele pot să ne liniștească. Promisiunile și vorbele dulci, ce ne vin dela frați, par'că sânt un fel de miere ce îndulcește buzele, ca să nu se observe amăreala pregătită.

Mie mi se pare că e la mijloc o apucătură politică. Se intenționează a mulcomi opinia publică ortodoxă, ca să-și poată zice cei cu gânduri dușmane bisericii noastre: Am liniștit valurile ridicate asupra noastră, putem purcede mai departe la lucru.

Vor zice contrarii: Te iei după presupuneri, nu după declarațiile ce le facem! — Răspunsul meu e: Spun adevărul: Cunosc bine curentul papistășesc, ce predomină clerul uniat. In convorbirile sale intime, noi ortodocșii totdeauna sântem porecliți «greci», bizantini cari nu merită să stai de vorbă, cu dânșii. Nu încetează clerul acesta a răspândî ideea în popor, că bisericile noastre sânt necurate și cine intră la noi în biserică, «se spurcă», având trebuință de curățire ca să poată fi spălat de păcatul ce l-a făcut. In lipsa de preot greco-catolic enoriașii uniți, deși ar fi preot ortodox în apropiere, în trebuințele lor sufletești sânt îndrumați la preot papistășesc.

Se știe, de altfel, că numai corifeii, capii, împărtășesc părerile aici schițate, — nu poporul. Poporul e creștin și român. Nu poporul voește să fim loviți. Loviturile ne vin dela conducătorii cari se exprimă mai totdeauna necuviincios despre biserica noastră, în dânșii nu ne încredem atâta vreme cât nu-și vor schimba mentalitatea.

Astăzi ne sânt date toate condițiile de viață ortodoxă în statul ortodox. Dela noi atârnă să mai fim tolerații vremilor apuse, ori să avem pe partea noastră și statul care e al nostru și noi îl susținem.

Să continuăm a merge pe calea ce ne-o arată congresele noastre și clerul superior al bisericii!

Sus inimile! Muncă sfântă este munca noastră, căci duce la triumful bisericii, luate din atâte părți la țintă.

Prot. *Vasile Gan*

Sf. Sinod

In ședința din ziua a treia, P. S. S. episcopul Visarion constată lipsa de legături între facultatea teologică din București și Sf. Sinod, stăruind pentru stabilirea raporturilor cuvenite între cârmuirea bisericească și facultățile teologice.

Sf. Sinod hotărește a pune în vederea preoților, să nu celebreze cununiile persoanelor care se recăsătoresc, până când aceste persoane nu vor dovedî că au obținut dela chiriarhi deslegarea primei căsătorii religioase.

Sf. Sinod, după aceasta, a decis atribuțiile inspectorului de pe lângă consiliul central bisericesc și a aprobat mai mult hirotoniri de preoți.

In ședința următoare, de Joi, se decide ca învățământul religios în școalele militare să fie în competența episcopului armatei.

Controlul acestui învățământ se va face ca și până acum.

S'a discutat și votat, în ședința de Vineri, regulamentul privitor la cercetarea manualelor de religie din învățământul recundar. S'a numit o o comisiune, pentru aprobarea acestor manuale, compusă din: P. S. Andrei Crișanul, președinte, PP. SS. LL. arhiereii Vasile de Rășinari și Nifon Craioveanul, membri.

Sf. Sinod a hotărât, ca administrația Institutului Biblic și a revistei «Biserica Ortodoxă», să treacă asupra Consiliului central bisericesc.

In ședința de după ameazi, în aceeaș zi, Sf. Sinod a decis să intervină la ministerul instrucției ca, până la aducerea proectului de lege pentru reorganizarea învățământului teologic, să se prevadă în legea învățământului universitar, ce se va depune în curând la Cameră, următoarele:

Facultățile de teologie să funcționeze în cadrele universitare însă în mod autonom;

Sf. Sinod își va exercita drepturile de control prevăzute în legea de organizare bisericească;

Orce numire de profesori la facultățile teologice se va face numai cu asentimentul Sinodului;

Chiriarhul locului va controla învățământul din punct de vedere al doctrinei, precum și ținuta religioasă și morală a profesorilor;

Inființarea sau desființarea catedrelor la facultățile de teologie se va face numai cu consimțământul Sinodului.

Sf. Sinod mai cere să se înființeze pe lângă fiecare universitate, câte o biserică, la ale cărei slujbe religioase să asiste întregul tineret universitar;

Unul dintre profesorii de filozofie să fie inspirat de concepția creștină despre lume și viață;

Pe lângă fiecare facultate de drept să înființeze câte o catedră de drept canonic cu titularul de confesiune creștină ortodoxă. —

P. S. Sa arhiereul *Vasile* de Rășinari a propus să se intervină la ministerul instrucțiunii, să dea ordin direcțiilor școlare să supravegheze aplicarea integrală a art. 199 din regulamentul personalului didactic al școlilor secundare. Prin acest articol profesorii de religie sânt obligați să țină săptămânal ședințe pentru explicarea evangheliilor, în afară de lecțiile de clasă. Profesorii de religie mai au îndatorirea, tot conform acestui articol, să facă spovedania și împărtășirea elevilor cel puțin odată pe an. —

La ședința de Sâmbătă dim., a Sf. Sinod, a asistat și I. P. S. Patriarh-Regent, care a împlinit zece ani de când este în fruntea bisericii noastre ortodoxe.

I. P. S. mitropolit Pimen i-a adus omagii în numele membrilor Sf. Sinod.

I. P. S. Patriarh-Regent a mulțumit pentru cuvintele omagiale rostite, dorind ca acest jubileu să fie și un început de organizare a instituției patriarhiei și a învățământului teologic.

I. P. S. Sa a propus Sf. Sinod, să se intervie pe lângă ministerul instrucției ca să introducă în legea învățământului superior ce se alcătuește acum, dispoziția, ca diplomele teologice, dobândite în străinătate, să poată fi echivalate în țară.

In urma cererii P. S. Tit Simedrea, de a fi înzestrată facultatea de teologie din București, cu mobilierul necesar, dl Valer Moldovan, subsecretar de stat la instrucție și culte, a dat asigurări că va îndeplini această cerere.

*

Dl subsecretar Valer Moldovan a citit apoi mesajul de închidere a sesiunii Sf. Sinod.

Cuvântul

rostit de dl profesor universitar SILVIU DRAGOMIR, în Congresul național bisericesc, din 1929

(Sfârșit)

Dl Silviu Dragomir: Tendința aceasta dușmănoasă pentru biserica noastră și credincioșii ei s'a strecurat însă și în alte domenii ale vieții de stat. Ea a produs o dâncă amărăciune mai ales între funcționarii de confesiune ortodoxă, care s'au simțit loviți în drepturile lor, ba ici, ba colea, de când guvernul a început a numi cu preferință funcționari aparținători bisericei unite. Cunoașteți fără îndoială, strigătul, ce s'a proferat cu atâta lipsă de înțelepciune, în toate ținuturile Transilvaniei împotriva funcționarilor «regățeni». Celce au deținut în 1919 frânele guvernării dincolo de munți, în Ardeal, ar fi trebuit să știe mai bine, că apelul nostru la funcționarii din vechea Românie a fost o necesitate de stat. Noi n'aveam pe atunci mai mult ca 7000 intelectuali români cu bacalaureat, dintre care o bună parte, poate majoritatea, o formau preoții ambelor biserici românești. Am fost nevoiți, prin urmare a apela la frații din regat, cu o mai întinsă experiență în viața de stat și cu o mai bogată pletoră de intelectuali, în stare de-a ocupa locurile rămase vacante prin îndepărtarea funcționarilor unguri. Venirea lor a fost astfel o primă condiție a consolidării statului românesc în Ardeal, deoarece noi singuri n'am fi izbutit a readuce la normal aparatul atât de complex al organizației de stat. Pentru aceea nu voi precupeți niciodată omagiul și sentimentele de recunoștință, ce le datorăm fraților noștri pentru fapta lor patriotică. Voi arăta însă, Onorat congres, că există încă cercuri în Ardeal, unde, în această chestiune, stăpânește o altă concepție, care din nefericire este destul de respândită. Astfel, când în primăvara trecută s'a serbat aniversarea celor zece ani dela înfăptuirea unirii, în gazeta oficială a mitropoliei dela Blaj, se tipărea un articol semnat de un «canonic mitropolitan», care găsea potrivit a scrie în atmosfera de sărbătoare următoarele:

«De vorbe goale și obraznice suntem sătui. De zece ani de zile am auzit destul spunându-ni-se: De aceea am murit 800 mii la Mărășești»? (Mișcare generală).

Dnul Silviu Dragomir: Vedeți, Onorat congres, cum cel mai luminos simbol al războiului nostru este coborât în noroi și cum jertfa nobilă a fraților, care au murit cu ochii ațintiți spre Carpați, este redusă la valoarea unor «vorbe goale și obraznice» (Strigăte și întreruperi: Rușine! Cine-i nemernicul?).

Dl Silviu Dragomir: Dar să nu credeți, că numitul canonic se oprește la atât. După nefericita exclamație patetică, Sfinția Sa continuă astfel:

«Ne-am săturat și de lumina ce s.a adus în multe sate de învățători și învățătoare, cari nu toți au fost la înălțime. Sântem până în gât sătui de atâția împiegați și funcționari, cari nu ne iubesc, căci nu ne cunosc și nici nu vreau să ne cunoască păsurile și necazurile».

Dl Silviu Dragomir: E clar, că acest neprecugetat strigăt de alarmă se îndreaptă împotriva fraților veniți la noi din vechiul regat, dovedind îndeajuns preocuparea de ordin confesional, din care izvorește. Dar, Onorat congres, pe cât ne umple de amărăciune o asemenea mentalitate, vrednică de osândă, tot pe atâta de uimiți stăm în fața ofensei, ce se încearcă, de-o vreme încoace, la numirile de funcționari publici în paguba elementului ortodox din Ardeal. In această privință am urmărit o serie de numiri făcute dela ministerul de instrucție, pentru învățământul din Transilvania. La acest minister a fost adus, la instalarea actualului guvern, ca director general al învățământului particular, un profesor, preot greco-catolic din Blaj, și nu de mult postul de secretar general l-a ocupat dl Al. Borza, un foarte onorabil coleg al meu dela universitatea din Cluj, care, și dsa, e preot greco-catolic. Astăvară, cu mirare am cetit într'o listă de profesori secundari numiți în comisia pentru censurarea manualelor didactice, nume obscure dela liceul din Blaj, despre care nu știam că s'ar fi distins în mod deosebit. Mi-am zis, că alegerea aceasta poate să fie o pură întâmplare și e bine, ca în asemenea comisii să ia parte și profesori secundari din Ardeal. Când am citit zilele trecute, lista noilor membri din comisiunile pentru examenul de capacitate a profesorilor, am descoperit între profesorii din ardeleni din învățământul secundar numai patru și aceștia toți de confesiunea gr.-catolică, mi s'a părut, că influența preoților uniți din minister se arată destul de lămurit, căci nu gradul de capacitate, ci alte criterii și mai ales calitatea lor de «români uniți» a determinat ministerul să-i numească într'o comisie atât de importantă. Atunci am înțeles de ce la școala normală din Cluj, unde fostul director a trecut la o catedră universitară, în locul său a fost numit un preot greco-catolic, profesor de religie absolvent al cursurilor din vara anului 1919. In aceeaș școală funcționează profesori distinși, cu calificație eminentă, unii chiar docenți universitari și totuș alegerea ministerului s'a oprit asupra «cursistului». De ce? Fiindcă noul director întrunește condiția de căpetenie, ce o caută ministerul de instrucție, de-o vreme încoace la asemenea numiri. Tot atât de tipică este și numirea inspectorului șef al regiunii școlare din Oradea mare, care nu s'a distins prin merite deosebite pe teren școlar, nu are calificație completă, căci e și dsa «cursist», dar aparține confesiunei greco-catolice, al cărei preot este. In fine, numirea unui asemenea profesor cursist greco-catolic de director la școala normală din Caransebeș, care în trecut a fost a bisericei ortodoxe, a stârnit la credincioșii noștri de acolo cea mai legitimă indignare. Guvernanții de azi nu mai țin seamă nici de trecutul istoric al acestor instituții și se pare, că nu mai posed nici înțelepciunea, de-a respecta susceptibilitatea bine justifcată a credincioșilor ortodocși. De aceea liceul de stat dela Oradea mare, care poartă numele generosului fondator al bisericeii noastre, a nemuritorului Emanoil Gojdu, are astăzi din 23 profesori 14 uniți și ce este mai caracteristic, dintre cei 6 profesori nou numiți, 5 sunt de confesiune greco-catolică. De aceea s'a grăbit guvernul actual să numească inspector al regiunii din Sibiu pe un profesor, al cărui merit de căpetenie este, că a insultat anul trecut biserica ortodoxă prin articole scrise în «Unirea» dela Blaj. Punctul de vedere confesional a fost ținut în vedere și la numirea revizorilor școlari, care în mare majoritate, sunt de confesiune greco-catolică, chiar și în județele cu un număr infim de credincioși uniți, cum sunt Hunedoara, Alba și Târnava mare. Dar cel mai clasic exemplu de favorizare vădită a bisericii unite din partea organelor cu cădere ale ministerului de instrucție, ni-l oferă aplicarea legii, care s'a votat în vara trecută cu privire la școalele secundare confesionale române din Brașov, Blaj, Beiuș și Brad. Era un vechiu desiderat al ambelor biserici românești din Ardeal, ca statul să recunoască munca depusă de școalele noastre confesionale, în împrejurările grele din trecut și acordându-le sprijinul său, să le lase, sub autoritatea bisericii, care le a condus și mai înainte. Legea votată în 28 Iulie a împlinit numai în parte desideratul acesta pe deplin justificat, acordând privilegiul amintit numai liceelor confesionale, nu și școalelor normale din Sibiu și Arad, care au îndeplinit aceleași mari servicii neamului nostru. Dar când s'a pus în aplicare legea, ministerul n'a ezitat de-a încadra între aceste școale privilegiate și școala normală din Blaj, deși ea nu era prevăzută în lege și, în comparație cu școlile normale din Sibiu și Arad, este cu mult mai tânără. Inzadar au cerut ierarhii noștri, acum de curând, tratament cel puțin egal, pentru școalele noastre normale, dl secretar general a închis poarta ministerului și acum poate, în dragă voie, să refuze pe ierarhii ortodocși, care s'au trezit lucrați cu metode curat «bizantine» (Intreruperi: Rușine! Rușine!).

Dl Silviu Dragomir: Acasă, în Ardeal, Onorat Congres, asemenea fapte se comentează cu aprindere, căci oamenii noștri sunt legați cu toate fibrele de instituțiile bisericești, care a fost unica noastră mângâiere în trecut. Incetul cu încetul se creiază astfel o atmosferă nesuferită și certurile religioase, care trebuie să dispară din viața noastră publică, se alimentează și cresc din nou. Cum spuneam, la începutul cuvântării mele, guvernanții de azi în loc să evite orice ar putea tulbura armonia confesională, resuscită, prin măsuri nechibzuite, dihonia dintre frați (Aprobări din toate părțile).

Dl Silviu Dragomir: Onorat Congres! Aș dori să mai semnalez un fenomen în legătură cu alegerea și numirea funcționarilor, care bate tot mai mult la ochi, în timpul din urmă, anume ofensiva pornită în contra celor mai însemnate centre ortodoxe, cu tendința de a-se creia nucleie de propagandă catolică. In această privință Brașovul ne poate servi drept pildă grăitoare. Când, înainte cu vre-o 17 ani, biserica unită a înființat o parohie pentru cele vre-o 77 de suflete greco-catolice din acest oraș, un protest unanim s'a ridicat din toate cercurile ortodoxe. Intr'adevăr, Brașovul a fost în trecutul bisericei noastre din Ardeal, gloria cea mai curată. N'a șovăit nici o clipă și a mers totdeauna în fruntea ortodoxiei luptătoare. De aceea s'a înălțat atunci unanim glasul de protest împotriva tentativei nouă de prozelitism. Dar parohia s'a întemeiat totuș, cu un protopop în frunte și datorită unor împrejurări favorabile, ea prosperează și sporește în mod escepțional. Ori, ce vedem astăzi în Brașov? Au răsărit ca din pământ numeroși uniți, care dețin cele mai multe din funcțiile publice: greco-catolici sunt în Brașovul ortodox: prefectul, administratorul financiar, subadministratorul și inspectorul financiar, primarul, secretarul general al primăriei, șeful contabilității primăriei, inginerul șef al primăriei, 5 membri în comisia interimară a orașului, directorul de poliție, directorul școlii primare din Brașovul Vechiu, 2 notari publici, directorul spitalului, agronomul, șeful contenciosului județean, toți servitorii primăriei, toți măturătorii de stradă și majoritatea pompierilor. Numărul sufletelor greco catolice din Brașov întrece azi cifra de 1200 aceasta, firește în urma unei acțiuni sistematice care s'a desfășurat cu asiduitate, în anii din urmă. Fără îndoială, că din parte-ne trebuie să opunem un protest energic acestei acțiuni, care se manifestează și în alte centre ortodoxe din Ardeal și, să fim bine înțeleși, nu pentru-că biserica unită n'ar fi îndreptățită a și căuta, cu puterile proprii, teren nou de propagandă, ci fiind-că încearcă să-o facă sub egida organelor de stat și cu concursul guvernanților de azi (Intreruperi: Așa este!... Ce face dl Voicu Nițescu?...).

Dl Silviu Dragomir: Tendința aceasta manifestată la Brașov apare și aiurea în Ardeal, aservind organele de stat propagandei prozelitiste. Voiu ilustra cu câteva cazuri concrete afirmațiunea aceasta, de a cărei gravitate îmi dau perfect de bine seamă. (Intreruperi: Să auzim!).

In județul Făgărașului, încă înainte de votarea legii noua a cultelor, credincioșii din două comune, Ucea și Drăguș, au trecut cu toții, împreună cu preotul, la biserica ortodoxă. Conform legii toată averea a trecut împreună cu credincioșii la biserica ortodoxă. Dar cu venirea la cârmă a guvernanților de azi luptele s'au început din nou, deoarece prefectul județului, după confesiune unit, a crezut că poate strica legea, dând ordin să se deschidă biserica din Ucea de sus pe seamă preotului greco-catolic, care nu are acolo nici un credincios. Domnia Sa a repetat ordinul său și în comuna Drăguș, unde a asistat personal la serviciul, pe care preotul unit l-a ținut, iarăș fără credincioși, în mijlocul șoselei. De când oare prefecții își asumă rolul de arbitri în litigiile religioase și cine le-a dat dreptul de-a se ingera în cauze judecate de instanțele în drept? Tot așa de semnificativă îmi pare dispoziția luată de prefectul Bihorului, un județ, în care aproape 90% din populația românească este de confesiunea ortodoxă. Acest domn, de religie greco-catolică și dânsul, a dat pur și simplu ordin comunelor din județul său (Nr. 130 din 1929 Pref.) să aboneze gazeta Unirea Poporului, organul de propagandă religioasă pentru popor a mitropoliei din Blaj. Dar în județul Bihorului se arată și alte tentative, care merită să fie scoase la iveală. Am aflat, că la Oradea și Beiuș, au fost aduși, nu de mult, călugări catolici din ordinul Asumpționiștilor și că ei au fost repartizați de-a conduce internatele (căminele) de băieți și de fete, cele confesionale, susținute însă cu ajutorul statului. Nu știu, dacă s'au făcut toate formele pentru așezarea acestui ordin catolic în țara noastră, dar îmi închipui, că ele au fost îndeplinite, căci altminteri Frații Asumpționiști n'ar fi riscat să vină la noi și să-și întemeieze îndată câte o mănăstire, în cele două orașe amintite. Reorganizat în Belgia, înainte cu doi ani, acest ordin catolic a primit misiunea de-a face propagandă mai ales între «sismatici», cu scopul de a-i converti pentru catolicism. De membrii lui se tipărește revista Irenikon cu tendințe destul de transparente, care se trimite gratuit la mulți fruntași ai bisericii ortodoxe și din țara noastră. Ei bine, acești călugări au fost învitați să vină la noi și să ia conducerea internatelor de băieți și de fete din Oradea și Beiuș. In definitiv aceasta e treaba bisericii, care i-a chemat, îmi poate observa cineva. Dar, Onorat Congres, nici că m'aș fi gândit să relevez lucrurile aceste, dacă nu ar fi intervenit un fapt, care trebuie să producă o îngrijorare justificată în rândurile noastre. Aflu anume, că ei au primit și 15 elevi ortodocși din clasele IV—V—VI liceale, când etatea fragedă este mai proprie pentru fermentul prozelitist și că pe acești elevi ortodocși i-au oprit de-a mai lua parte la slujba dumnezeiască din biserica noastră. Mă întreb, nu-i clară ținta ce o urmăresc frații Asumpționiști și nu suntem noi, în legitimă apărare, când cerem să se ia măsuri împotriva ace-

stor glasuri de sirene nepofiite (Rumoare în toată sala).

Dl Silviu Dragomir: Guvernanţii, când sunt călăuziţi de înţelepciune, trebue să evite şi numai ideea, că ar putea contribui câtuş de puţin la tulburarea armoniei dintre confesiuni, prin încurajarea efectivă sau tacită a unei propagande, ce se îndreaptă împotriva bisericei, la care aparţin trei sferturi din populaţia ţării. In primăvara trecută, când a fost pusă din nou la ordinea zilei problema organizării bisericeşti a fraţilor noştri din Banatul jugoslav, mi a fost dat să aud, nu odată, şoptindu-se în preajma mea, că unica modalitate de a-i salva este, să treacă toţi la unirea cu biserica Romei. Persoane autorizate, cu roluri importante în viaţa noastră de stat, încercau să convingă când pe unii, când pe alţii despre oportunitatea acestei soluţii. In fine însuş organul mitropoliei din Blaj, Unirea, îndrăsnea să publice următoare chemare în Nr. 23 din 1929:

«Tot mai mult se va învedera deci, că singura scăpare pentru aceşti Români o constitue trecerea lor în massă la biserica Romei. o problemă eminamente naţională, a cărei afişare nu poate să mai întârzie prea mult. Insăş ortodoxia română va trebui să o pună».

Onoratul Congres ştie, cred, în ce situaţie dramatică se găsesc fraţii noştri din Banatul sârbesc. Toate încercările făcute până acuma de a-i ajuta să-şi înjghiebeze o organizaţie bisericească, au dat greş şi cu toate că nu ne-am pierdut încă nădejdea, totuş cauza lor sfântă trebuie să planeze totdeauna mai pe sus de meschinăriile dela noi. De aceea am considerat chemarea mitropoliei dela Blaj total lipsită de elementarul bun simţ, care-ţi pretinde să respecţi durerea profundă a fraţilor tăi. Dar am mai putea adăuga o observaţie deplin îndreptăţită cu privire la invitaţia atât de inoportună a bisericei unite: în Banatul sârbesc există trei parohii române greco-catolice, care au trecut, de mult, fără nici un protest, subt jurisdicţia unui episcop croat din Slavonia. In cazul unei «treceri în masse», ce altă soarte i-ar aştepta şi pe ceilalţi Români, pe fraţii noştri? Iată cum astfel, aceiaşi oameni, vecinic la pândă, insultă în chipul cel mai sângeros şi clipele, în care tăcerea cuviinciossă ar fi singura lor atitudine demnă. (Aprobări generale)

Dl Silviu Dragomir: In şirul acesta de idei rog Onoratul Congres să-mi îngăduie a spicui câteva episoade din războiul, ce s'a deslănţuit împotriva credincioşilor noştri ortodocşi din Maramureşul îndepărtat. Am la îndemână plângerea din Aprilie 1929 adresată unui înalt ierarh din Ardeal de către doi profesori ortodocşi, pe care soarta i-a adus acolo. Citesc din ea pasagiile mai caracteristice: «Ni-e foarte greu ca Români să apelăm la înalta protecţie a bisericii noastre, contra persecuţiunilor din partea celei de a doua biserici tot românească, dar ni-a ajuns cuţitul la os. Subsemnaţii profesori Simion Laşiţă din părţile Sibiului şi Gheorghe Vornicu din ţinutul Vrancei, muncim de 7 ani în ogorul şcoalei române ca profesori la şcoala normală din Sighet. In tot acest timp nu ne-am amestecat în viaţa bisericească, decât în măsura cerinţei sufletelor noastre şi a creşterii celor ce vin după noi. Ba eu profesorul Vornicu, ţin de soţie o «Ardeleancă» unită, fără a avea, slavă Domnului, un cât de mic diferend casnic din cauza aceasta, iar eu profesorul Laşiţă sunt aderentul îndârjit al partidului naţional de sub şefia dlui Maniu. Un motiv mai mult, ca să arătăm, că nu facem caz de deosebire confesionale. Şi totuş, dela venirea actualului guvern mai ales, s'a deslănţuit asupra noastră o grea urgie, cu rapoarte şi anchete fără nici un temei, care au de scop a ne goni de acici, pentru a se face loc elementelor greco-catolice, dintre care unii preoţi uniţi veniţi din Gherla, citadela de ofensivă a bisericei greco-catolice române».

Dl Silviu Dragomir: Ei îşi povestesc apoi în termini înduioşători calvarul, ce l-au suferit şi încheie cerând intervenţia arhiereilor noştri. — A doua petiţie de cuprins asemănător înfăţişează situaţia altui profesor-agronom din Sighetul Maramureşului. Ea e adresată protopopului nostru de acolo:

«Aflându mă de câtva timp într'o situaţie destul de critică pe motiv, că sunt ortodox şi mai ales regăţian, îmi permit a Vă aduce la cunoştinţă următoarele», spune el. «S'a împlinit anul la 1 Aprilie a. c. de când am fost numit ca agronom al şcoalei normale din localitate am găsit ca director al şcoalei pe dl D. Simon, ortodox, cu care am făcut serviciu până la 1 Septemvrie 1928 şi în tot acest timp dsa nu a găsit sau mai bine zis nu a observat nici o împotrivire din partea mea, de-a executa legile şi regulamentele în ceeace priveşte activitatea, ce-o desvolt la această şcoală, ci din contră, am avut ocazie să primesc cuvinte de laudă. După plecarea dlui Simon a venit în fruntea acestei şcoli dl V. Pop, un preot greco-catolic dela Gherla» (Intreruperi: Director?).

Dl Silviu Dragomir: Da, ales şi dânsul dintre cursiştii, care îndeplinesc condiţiile ministerului de instrucţie. Rog, Onoratul congres, să-mi îngăduie a urma cetirea petiţiei:

«Acest nou director, din primele zile, a căutat să-mi facă neplăcută viaţa la această şcoală şi care duşmănie în ultimul timp a atins culmea cu scopul, de-a mă înlocui cu actualul maiestru de lucru manual, unitul Aurel Micu. După cum v'am spus la început, astăzi mă găsesc în aşa stare, că am ajuns să nu mai pot suporta persecuţiile şi nedreptăţile, ce mi le face noul director greco-catolic. Persecuţiile au ajuns până acolo, că într'o zi am fost chiar pălmuit în grădina şcoalei, în timp ce mă găseam cu elevii la practica agricolă, de către maistrul manual, subdirector greco-catolic la această şcoală. Sigur, că dacă aşi fi greco-catolic nu aşi îndura aceste persecuţii grozave. Faţă de cele mai de sus, Vă rog Preaonorate dle protopop, să binevoiţi a interveni la forurile competente ale bisericii noastre ortodoxe, spre a se pune capăt acestor fărădelegi, care au la bază confesionalismul, căci în caz contrar nu ştiu, cum aşi mai putea exista pe meleagurile acestui colţişor de ţară. Cu toată stima, Gh. Scoică, agronom al şcoalei normale din Sighet».

Dl Silviu Dragomir: Din scrisorile aceste se vede atmosfera de duşmănie confesională. pe care o denunţă oameni intelectuali, chiar profesori dela o şcoală normală a statului. Iată de ce am crezut de datoria mea a ridica cuvântul, spre a cere să se curme odată asemenea procedeuri, care dăunează prestigiul biserici noastre. Intoleranţa unor bsiericani uniţi învenineză, astfel, tot mai mult relaţiile dintre noi şi produc situaţii, pe care le caracterizăm mai nimerit următoarele două cazuri: Intr'o comună, Armaţi din judeţul Satu mare, i-a murit unui creştin ortodox copilul. Cum în comună sânt numai greco-catolici români, bietul om s'a adresat preotului localnic cu rugămintea să-l înmormânteze. Acesta l-a refuzat însă sub cuvânt, că n'are voie să servească la eretici. Atunci omul, care dorea să-şi îngroape creştineşte copilul, a adus pe protopopul ortodox din Satu mare. Care i-a fost mirarea însă, când, în ziua înmormântării, preotul unit a refuzat să-i dea loc de groapă în cimitir. Zădarnice i-au fost toate rugăminţile. In cele din urmă a fost nevoit să sape groapă în mijlocul câmpului, pentru a-şi aşeza acolo odorul iubit spre odihnă veşnică. Vă puteţi închipui însă ce va fi suferit sufletul bietului părinte, alergând de ici păoă colo, pentru a găsi un preot liturgisitor, apoi ce durere i se va fi sălăşluit în inimă văzând cum fraţii săi îi refuză, în marea lui durere, unica mângâiere: să-i dea loc de mormânt în pământ sfinţit (Mişcare în toate părţile. Un glas: «Se poate aşa ceva întâmpla în ţara românească»?).

Dl Silviu Dragomir: Al doilea caz este tot atât de caracterictic. In Careii mari, aşa mi s'a relatat, preotul ortodox s'a îndreptat în Ziua eroilor spre cimitirul greco-catolic, să sfinţească mormintele soldaţilor din vechiul regat, care au căzut în luptele dela Tisa, în 1919, şi au fost înmormântaţi acolo. Dar la poarta cimitirului cortegiul a fost oprit să între de preotul unit şi de oamenii săi. Ofiţerii, care erau de faţă, şi-au făcut loc cu puterea (Intreruperi: Bine au făcut!).

Dl Silviu Dragomir: ...şi mormintele eliberatorilor noştri au fost sfinţite în mod creştinesc. Dar ce să vezi după aceea? Preotul unit a sfinţit din nou cimitirul sub cuvânt că a fost pângărit de eretici. Asemenea mentalitate, Onorat congres, este profund condamnabilă, căci ea deschide o adevărată prăpastie între fraţi.

In asemenea situaţie cred că sântem pe deplin îndreptăţiţi a ridica glasul pentru a ne apăra. Departe este de noi gândul de a provoca luptă confesională şi pot liniştit să declar, că noi totdeauna ne-am ferit de a categorisi pe români după confesiunea lor sau de-a înjgheba societăţi cu caracter strâmt confesional, spre a organiza lupta dintre fraţi. Aşa vom proceda şi în viitor, singura noastră preocupare fiind de-a păstra neatins patrimoniul, pe care l am moştenit.

Pentru „Unirea". I. P. Sfinţitul mitropolit *Vasilie* al Blajului şi-a aranjat în atitudine de luptă pe bătăioşii canonici, alături de nou înfiinţata echipă a *Agru*-lui, de astădată ca să se apere împotriva «războiului» declarat de către congresul naţional-bisericesc din Bucureşti, care a avut îndrăzneala să afirme că prea mulţi uniţi au năvălit în funcţiunile publice din Ardeal.

Suntem obişnuiţi cu asemenea falşe atitudini de «apărare» şi n'avem de gând să ne oprim nici în faţa celei din urmă.

In numărul precedent şi în cel de astăzi al gazetei noastre dăm în întregime cuvântarea pe care a rostit-o în congres dl prof. Dr. Silviu Dragomir, pentruca să se ştie precis ce s'a spus în congres şi pentruca datele prezentate să poată fi controlate de către cei interesaţi cu obiectivitate. Desminţirile pe cari ministerul instrucţiunii le-a publicat în presa din Bucureşti îndată după congres, au avut la baza lor informaţiuni greşite. Intre altele i s'a atribuit dlui prof. Dragomir afirmaţiunea că şi la Sibiu, în postul de director al şcoalei normale, guvernul ar fi numit un unit. Ori dnul Dragomir nu s'a referit la directorul şcoalei normale, ci la un inspector preot unit, numit la Sibiu — pe cum se poate ceti în textul cuvântării publicat în numărul de astăzi. Afirmaţiunea dlui Dragomir corespunde cu starea reală.

Monitorul unit de pe Târnave publicând şi el cu grabă desminţirea, bazată pe informaţiuni greşite, a ministerului instrucţiunii, a ţinut să facă l. P. Sf. nostru mitropolit imputarea, că a acoperit cu tăcerea afirmaţiunea dlui prof. Dr. Dragomir — deşi «ştia că e mincinoasă». Desigur I. P. S. Sa va fi tăcut în congres, pentrucă ştia bine că afirmaţiunea ce o făcuse dl prof. Dr. Dragomir *era cu totul adevărată.*

Am relevat cazul pentru ca să arătăm manierele de «luptă» ale *Unirei* dela Blaj. — «Dar, asta iarăşi priveşte cinstea anumitor obraze!».

Circulare

Nr. 10780/1929 Epitr.

Discul dela Naşterea Domnului pentru Internatul arhidiecezan

In baza concluzului Veneratului Sinod arhidiecezan Nr. 34 din 1922, referitor la înfiinţarea Internatului arhidiecezan, pentru orfanii de preoţi, prin aceasta dispunem, ca la sărbătoarea Naşterii Domnului, din acest an, să se poarte în toate bisericile din arhiepiscopia noastră un disc în folosul acestui internat.

Sumele ce se vor aduna din fiecare parohie se vor trimite prin oficiile protopresbiterale, — oficiului nostru de cassă cel mai târziu până la 1 Februar 1930.

Sibiu, 13 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Nr. 10781/1929 Epitr.

Discul dela Botezul Domnului pentru fondul mitropolitan

Atragem atenţiunea oficiilor protopresbiterale şi parohiale asupra dispoziţiile concluzului congresual Nr. 236 din anul 1878, conform căruia în tot anul la sărbătoarea Arătarea Domnului, trebue să se poarte un disc separat în toate bisericile din arhiepiscopia noastră în folosul fondului mitropolitan.

Oficiile parohiale vor dispune purtarea acestui disc, iar sumele ce se vor incassa, se vor trimite oficiilor protopopeşti, de unde apoi se vor vărsa până la 15 Februar 1930 oficiului nostru de cassă.

Sibiu, 13 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

Conferenţe religioase în Sibiu

Seria conferenţelor religioase dela academia teologică «Andreiană» din Sibiu, începută de dl rector N. Colan, este continuată din partea profesorilor acestei academii.

Joi în 28 Noemvrie a ţinut conferenţă dl profesor *I. Beleuţă*, vorbind despre încreştinarea poporului rusesc. Pasionat cititor al tuturor scrierilor de valoare, om dedicat exclusiv ştiinţei, ştiinţei pe care o trăeşte, o însufleţeşte şi o îmbracă în căldura sufletului său, dl prof. I. Beleuţă a desfăşurat şi de data aceasta cu multă bogăţie de cunoştinţe subiectul ales.

Interesante au fost în special srisorile dintre Petru cel mare, ţarul

Rusiei, şi patriarhul din Constantinopole Ieremia, referitoare la instalarea Sf. Sinod al bisericii ruseşti, scrisori pe care dl profesor I. Beleuţă le-a tradus în româneşte Aşteptăm ca lumina tiparului să ne facă să cunoaştem temeinic biserica creştină rusească; atunci vom cunoaşte şi preţioasa muncă a dlui profesor I. Beleuţă. —

La festivalul aranjat de Reuniunea femeilor ortodoxe române din Sibiu, Duminecă în 8 Decemvrie a. c., a conferenţiat dl prof. *Dr. N. Terchilă*, vorbind despre rolul social al cultului creştin ortodox. Cultul bisericii ortodoxe este cel mai puternic mijloc de înfrăţire a claselor sociale. In faţa aceluiaş Stăpân şi Părinte toţi sântem egali. Impărat şi simplu ziler, bogat şi sărac, tinăr şi bătrân, sexe deosebite, neamuri diferite, pe toţi îi înfrăteşte căldura rugăciunilor rostite cu ocazia săvârşirii cultului creştin ortodox.

Conferenţa, încadrată în declamări şi coruri religioase, a fost ascultată din partea unui public numeros.

Asistent.

INFORMAŢIUNI

M. S. Regina Maria a României, cum se anunţă în 10 l. c. dela Madrd, este aclamată membră protectoare a Academiei hispano-americane, al cărei preşedinte de onoare este Regele Alfons XIII al Spaniei. Alegerea aceasta s'a făcut ca recunoaştere a activităţii depuse de M. S. Regina noastră pentru strângerea legăturilor dintre lumea hispanică şi România.

Pentru Rege. Fondul religionar, al bisericii ortodoxe române din Bucovina, dăruieşte M. Sale Regelui *Mihai* un castel, situat în locul plin de farmec dela Poiana Iţcanilor. Darul este un semn al dragostei bucovinenilor pentru dinastia română a primului Rege ortodox al ţării noastre.

Apel călduros către public, face în preajma Crăciunului şi de astă dată, «Astra» culturală, rugând obştea, care cumpără daruri la sărbătoarea Naşterii Domnului, să procure şi *carte* bună românească, în scop d'a promova răspândirea ei în largi cercuri spre plăcerea cititorilor şi sprijinirea scriitorilor.

O necuviinţă. *Foaia Poporului* din Sibiu — organ al partidului dela guvern — îşi permite să publice necuviinţele unui iresponsabil, în legătură cu impunătoarea manifestare de dragoste şi alipire, care a avut loc în preseara zilei onomastice a I. P. Sf. nostru mitropolit Nicolae. Toţi ceice am luat parte la acea manifestare plină de demnitate — intelectuali, popor şi tineret şcolar, în număr de 2—3 mii — ar trebui să ne simţim ruşinaţi în simţemintele noastre, dacă n'am şti că în dosul necuviinţelor se ascunde un dement tânăr, ieşit de curând de pe băncile şcoalei, dar care dovedeşte că n'a meritat să cheltuiască biserica nici un ban pentru educaţia lui, de cum să mai fie trimis şi în străinătate. De regretat e că o gazetă pentru popor, condusă de un d. deputat, este în stare să se facă vinovată de publicarea unor asemenea necuviinţe.

ŞTIRI LOCALE

Concert în biserica Mitropoliei. Cinstirea strămoşeştilor cântece de Crăciun, colinde şi cântece de stea, s'a făcut şi anul acesta în biserica Mitropoliei, Duminecă seara, în 15 l. c., când corul mixt al Mitropoliei şi corul şcoalei normale «A. Şaguna» secţia de fete şi băeţi, sub dirigenţa profesorului T. Popovici, a executat, în mod vrednic de toată lauda, un program de 15 cântece, bogate în poezie şi mister, şi armonizate de compozitorii D. G. Chiriarc, G. Cucu, şi, cele mai multe, de T. Popovici. Astfel, în preajma praznicului mare ce ne aşteaptă, au răsunat earăş minunatele colinde în glasurile ce se ridicau spre ceruri, ca să aducă laudă şi mărire Celui ce vine să ne mântuească. Ascultători, cucernici şi mulţi, începând de la ceice stau în fruntea bisericii noastre până la massa umilă a celor fără nume, au ţinut să fie de faţă la această sufletească înviorare a bunilor creştini şi ortodocşi din oraşul nostru.

Conferenţe. Joi seara, în 12 l. c., a vorbit în seria conferenţelor religioase din sala Academiei teologice Andreiane, dl prof. *N. Neaga* despre Arta de a ghici viitorul la babiloneni, lucrare îngrijită şi temeinică, ilustrată cu interesante pilde.

Duminecă, în 15 l. c, a conferenţiat în sala prefecturii dl *I. Agârbiceanu* despre marea problemă d'a creia viaţă românească în noualе cadre ale statului nostru naţional. In acest scop arată, în aprobările auditorului: Care sânt datoriile generaţiei de după războiu la punerea temeliilor statului român, şi care sânt acele valori etice pe care avem să le punem în aplicare, ca să ne asigurăm viitorul neamului. A fost una dintre cele mai frumoase şi instructive conferenţe, asupra căreia vor avea de meditat toţi ceice au auzit-o.

Concert. Reuniunea română de muzică G. Dima din Sibiu, cu preţiosul concurs al unor valoroase puteri artistice şi al orhestrei oraşului, va da, sub conducerea măestrului N. Oancea, un mare concert, cu program ales, în sala Thalia (Urania) în seara de Joi, 19 Decemvrie 1929 ora 8 Bilete: la Librăria Foaia Poporului.

(148) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ la parohia ort.-rom. din comuna **Bicsad** jud. Treiscaune, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Un salar dela parohie de 24 000 Lei anual.

b) 3 jug. arător şi 2 jug. fâneaţă sesiune cantorală.

c) 5 stângini de lemne nefasonate în pădurea comunală.

d) O treime din stola obişnuită.

Viitorul cântăreţ se alege pe timp de un an ca provizor urmând ca după un an să se aleagă în mod definitiv.

Cererile de concurs însoţite de actele doveditoare ale cualificaţiunei se vor înainta Oficiului parohial ort. rom. Bicsad Treiscaune în termenul indicat iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă în parohie spre a fi cunoscut de credincioşi. Sunt preferaţi cei cari pot instrui şi conduce un cor bisericesc.

Prea Cucernicii preoţi sunt rugaţi a arăta prezentul Concurs cântăreţilor neangajaţi ce sunt eventual în parohiile Sf. Lor.

Bicsad, la 3 Decemvrie 1929.

Dumitru Trifan
paroh.

Anunţuri şi publicaţii se primesc cu preţuri cumpătate, : la administraţia ziarului :

Telegraful Român

Nr. 573/1929.

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Cinciş** cu filia **Cerna** din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

1. Locuinţă parohială corăspunzătoare.

2. Sesiune parohială:

a) Pământ arător 7 jug. 744 st. □

b) Fânaţ 1060 st. □

3. Câte 50 Lei sau 1 zi de lucru dela fiecare fum.

4. Lemne de foc pentru trebuinţa anuală a preotului.

5. Stola obişnuită în comună.

6 Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

Nr. 10484/1929. (147) 3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de preot misionar în colonia **Farrel Pa** din America se publică concurs cu termin de 30 zile. Pot candida preoţi cu pregătire pentru parohii de clasa I şi cu experienţă pastorală.

Preotul ales e obligat să catehizeze şi să conducă şcoala de Duminecă.

Cei cu aptitudini muzicale vor fi preferiţi.

După trei ani de experienţă cel ales poate fi definitivat în caz că se dovedeşte destoinic, sau în caz contrar va fi revocat.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt: salarul lunar de 125 dolari, locuinţa în casa parohială şi un supliment pentru catehizaţie după numărul elevilor din şcoala de catehizare.

Cheltuelile de transport cad în sarcina celui ales şi e dator a pleca la parohie cel mai târziu la 1 Februar 1930.

Sibiu, din şedinţa bisericească ţinută la 3 Decemvrie 1929.

Consiliul arhiepiscopesc.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broşura:

„Profeţii mesianice în vechiul Testament"

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Sântului Sinod în 1914, cari texte, pentruca să fie cât mai accesibile la instrucţiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanţa lor mesianică. Preţul unui exemplar e Lei 55·—. Librăriilor şi direcţiunilor institutelor teologice pentru comande de cel puţin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană

Dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, se poate procura:

Memoriile unui Duhovnic

Studiu pastoral

de

VASILE GAN
protopop

Preţul Lei 100·—, plus spese postale Lei 15

A apărut în ediţie nouă şi se află la Librăria Arhidiecezană din Sibiu:

Teologia practică

Liturgica bisericei ortodoxe

cursuri universitare

de

Dr. Vasile Mitrofanovici
fost profesor p. o. teologia practică la facultatea teologică din Cernăuţi

Prelucrate, complectate şi editate

de

Prof. Dr. Teodor Tarnavschi
şi acum din nou editate şi complectate

de

Dr. în teologie şi filozofie
Nectarie Nicolae Cotlarciuc
arhiepiscop şi mitropolit al Bucovinei
fost profesor universitar pentru Teologia practică

Preţul Lei 650·—, plus spese poştale Lei 30·—

A apărut:

Povăţuitorul Crestinului ort.

de **Pr. Ioan Stefan Popescu**

o minunată cărticică de rugăciuni şi poveţe despre cum trebue să se poarte creştinul adevărat în biserică. Preţul leg. 40 Lei. Broş. 20, plus Lei 10 spese. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

A apărut şi se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană:

Introducere în sfintele cărţi ale Testamentului Vechiu

de Arhipresviterul-Mitrofor **Dr. VASILE TARNAVSCHI** prof. titular la Facultatea de teologie din Cernăuţi. Preţul Lei 400·—. La comande se alătură Lei 20·— pentru spese poştale

A apărut în ediţie nouă:

Frumoasa din Nor

şi alte poveşti, de *E. HODOŞ*. Volumul conţine, pe 196 pagini, 12 dintre cele mai frumoase poveşti din popor. Se află la: Librăria Arhidiecezană, în Sibiu. Preţul 60 lei şi porto.

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNEA SIBIIU

Anul LXXVII Sibiu, 25 Decemvrie 1929 Nr. 91—92

Telegraful Român

complet 1929

2 ex. (Of.)

Onor. «Asociațiunea»

Sibiu

Organ național-

Abonamentul: Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marția și Vinerea

Corespondențele să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază

Prețul inserțiunilor: un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

Nr. 10,898 Pres.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al arhiepiscopiei ortodoxe rom. de Alba-Iulia și Sibiu și mitropolit al românilor ort. din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

«Să vă îmbrăcați în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului». Efeseni 4, 24.

Praznicul Nașterii celei după trup a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos ne cheamă din nou gândurile, iubiții mei fii sufletești, către peștera din Vifleemul Iudeei, unde în noaptea cea sfântă „a răsărit lumii lumina cunoștinții".

Cu negrăită bucurie primim acest praznic în sufletele și în casele noastre, și cu evlavie aleargă toți bunii creștini la sfânta slujbă din biserică, să preamărească pe Hristos Domnul și să se închine — Soarelui dreptății.

Ce-ar și putea să învăselească mai ales sufletul omului de astăzi, care trăiește în vârtejul unei vieți atât de zbuciumate, decât gândul că prin minunea care s'a săvârșit în peștera din Vifleem, Dumnezeu a trimis pe unul născut Fiul său în lume, ca să o învețe și lumineze, să o împace și înfrățească, să o cureță de păcate și să o mântuiască? De aceea, iubiții mei, când Hristos-Domnul prin praznicul Nașterii sale bate astăzi la porțile inimilor Voastre, primiți-l cu credință și cu iubire, gândindu-Vă la cuvântul Scripturii, care pe veci rămâne adevărat: *«Că nici un nume altul sub cer nu este dat oamenilor, întru care trebue să ne mântuim»* [Faptele Apost. 4, 12].

Fără 'ndoială, lumea de astăzi, viața de astăzi, nu este așa cum ar trebui și cum ar putea să fie. Aceasta o recunosc și cei mai răi, dar o simt dureros cu deosebire cei mai buni dintre oameni.

Oare ce-i lipsește vieții acesteia din zilele noastre, ca să fie mai bună? Dacă nu V'ați pus nici odată întrebarea aceasta, puneți-V'o acum împreună cu mine, și împreună să căutăm și răspunsul. Eu știu că dacă am intra din casă în casă și am întreba dela om la om, ce-i mai lipsește încă, am primi răspunsuri foarte diferite, căci fiecare și-ar destăinui nevoia lui, durerea lui și dorința lui. Unul ni-ar spune că n'are bani, altul că n'are casă și pământ, al treilea că n'are cu ce-l lucra, al patrălea și cei următori ni-ar arăta tot alte și alte lipsuri și dorințe. Dar oare viața acelora cari au de toate acestea, este ea într'adevăr mai bună? Eu nu mă întreb, dacă duc ei un trai mai ticnit și mai fără griji, ci dacă viața lor este mai bună și mai plăcută lui Dumnezeu? Dar noi știm bine, că nu dela bogățiile pământești atârnă viața și fericirea oamenilor. Se găsesc doar destui oameni cari înoată în comori, fără să fie mai buni și să se simtă fericiți, pe cum de altă parte sunt oameni apăsați de sărăcie, cari totuși sunt mai mulțumiți și duc o viață întocmită mai după voia lui Dumnezeu.

Alții cred că viața aceasta de astăzi nu-i bună, fiindcă n'ar fi bine întocmită, fiindcă n'ar fi având legi și așezăminte destul de bune. Dar nu se trudesc atâtea capete luminate și parlamentele din toate țările lumii să alcătuiască legi și tot felul de așezăminte folositoare? N'au născocit oamenii învățați invențiuni care de care mai minunate, cum înaintașii noștri nici cu gândul n'au putut gândi? Și cu toate acestea — cine ar îndrăzni să spună că viața de astăzi este bună, este așa cum ar trebui să fie?!

Ce-i lipsește, prin urmare, acestei vieți, ca ea să fie mai bună? Răspunsul care dintre toate mi se pare cel mai adevărat, este acesta unul: vieții acesteia îi trebuesc *oameni mai buni,* ca și ea să fie mai bună. Este doar limpede că o viață mai bună, o viață nouă poate veni în lumea aceasta numai prin oameni mai buni. Împărăția lui Dumnezeu se coboară numai prin fiii lui Dumnezeu. Unde aceștia lipsesc, acolo întârzie a se arăta și viața mai bună. Și de aceea, îmi veți da dreptate, iubiții mei fii sufletești, să spun, că nici când n'a fost nevoie așa de mare ca astăzi, să răsune cu putere în auzul tuturor oamenilor îndemnul pe care l'a adresat sf. apostol Pavel către Efeseni: *«Lepădați voi... pe omul cel vechi, care se strică după poftele înșelăciunii... și vă îmbrăcați în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenia adevărului».*

Căci, ce folos de invențiuni mari, dacă oamenii le întrebuințează ca să se ucidă unii pe alții, cum s'a întâmplat în crâncenul războiu prin care am trecut? Ce folosesc așezămintele mai desăvârșite, dacă ele sunt rău conduse? Ce folosesc legile mai bune, dacă ele nu sunt aplicate ori chiar sunt călcate în picioare de oameni răi? Ce-ți folosește dacă ai casă mai luminoasă și mai frumoasă, dacă tu îți petreci vremea în crâșmă? Ce folos că ai pământ și bani, dar pe săraci nu-i miluești, ci-ți închizi inima ca o pungă și nu te dai în laturi să faci nedreptăți altora? Ce-ți folosește mai mult timp liber, dacă-l trăiești în plăceri stricăcioase sufletului și trupului? Toate întocmirile și bunătățile acestei vieți atârnă dela oameni. Cercetați în familii, prin sate și orașe, în ateliere și birouri și în toate ramurile vieții omenești — și Vă veți convinge că ceeace-i lipsește acestei vieți sunt oamenii mai buni.

Eu n'aș putea spune că oamenii de astăzi n'ar purta în inimile lor dorința după mai bine; dar mi se pare că decâteori se gândesc la acest lucru, se opresc cu mintea aproape totdeauna numai la împrejurările din afară ale vieții lor. Ei ar trece bucuros în alt post decât acela pe care-l ocupă. Ar schimba cu plăcere împrejurimea în care trăiesc cu alta mai prielnică gusturilor lor. Ar șterge chiar câte-o pagină mai dureroasă din trecutul vieții lor. Dar atâta numai nu ajunge. Pentruca să devii mai bun, trebue să te gândești înainte de toate la sufletul tău și pe el să-l desăvârșești. Trebue să te rogi împreună cu Psalmistul: *«Inimă curată zidește întru mine Dumnezeule și duh drept înoiește întru cele dinlăuntru ale mele»* [Ps. 50]. Trebue să asculți de sfatul sf. apostol Pavel: *«Inoiți-vă cu duhul minții voastre».* [Efes. 4, 23].

Nu este cu putință să răsară între oameni o viață nouă, fără să se reverse un duh nou și înviorător în sufletele lor. Căci dela duhul în care-ți trăiești viața ta, atârnă toată bunătatea și valoarea ei. Istoria nu se va întreba, ce a mâncat și cu ce s'a îmbrăcat gene-

raţia din zilele noastre, ci în ce duh şi-a trăit viaţa. Duhul care stăpâneşte cele dinlăuntru ale omului este deci hotărâtor pentru viaţa lui.

Dar oare unde putem căuta şi găsi adevăratul duh de înoire sufletească a oamenilor, duhul care să le lumineze cugetele, să le sfinţească voinţa, să le curăţe simţemintele, duhul adevărului şi al înţelepciunii, duhul sfatului şi al puterii?

Răspunsul la această întrebare nu mai sufere nici o îndoială. Hristos Mântuitorul care s'a coborât din sânul Tatălui, care a luat trup omenesc ca să răscumpere pe oameni din păcate prin patimile şi prin moartea Sa pe cruce, El singur are duhul cel de viaţă dătător şi harul mântuirii. Prin urmare nimeni altul decât Hristos-Domnul nu poate da vieţii de astăzi ceeace-i lipseşte şi de ceeace are mai arzătoare nevoie: oameni mai buni, oameni cu sufletele înoite, oameni cari să tălmăcească rosturile acestei vieţi pământeşti călăuziţi de duhul cel sfinţitor al mântuirii.

Ceeace Vă spun eu acum nu este numai o vorbă, ci este o faptă încercată de la venirea Mântuitorului în lume în mii şi milioane de cazuri. N'a făcut duhul lui Hristos din nişte simpli pescari de pe ţărmurul lacului Ghenezaretului unelte puternice cu cari a cucerit lumea? Din vameşi şi cămătari, n'a făcut binefăcători ai celor nevoiaşi? N'a ridicat femei pierdute din prăpastia pierzării? Din păcătoşi n'a făcut sfinţi? O, dar cine ar fi în stare să spună minunile de înoire sufletească pe cari le-a săvârşit în curgerea vremii, de aproape două mii de ani, duhul cel nou de viaţă pe care l'a adus în lume Hristos?

Intr'adevăr, încă nimeni nu s'a apropiat îndeşert de Hristos. Şi când deodată cu praznicul Naşterii Sale vine din nou la noi, Vă sfătuesc şi Vă îndemn, iubiţii mei fii sufleteşti, să-l primiţi în inimile Voastre, în familiile Voastre, în satele Voastre. Nu uitaţi nici odată adevărul pe care vi l'am împărtăşit eu astăzi, că o viaţă mai bună poate să se sălăşluească în lume numai prin oameni mai buni. Dacă-ar fi să cuprind într'o vorbă tot ceeace-i doresc eu neamului meu şi ţării mele, aş înălţa către Mântuitorul această rugăciune: Doamne, trimite neamului meu şi ţării mele, din vistieria darurilor Tale, o revărsare de duh nou şi sfinţitor în toate sufletele dela o graniţă până la cealaltă a ei, ca să-l primească şi să trăiască împreună cu el.

Incheind cu această rugăciune părinteştile sfaturi pe cari Vi le-am dat, Vă urez din toată inima ca aceste sfinte sărbători ale Naşterii Domnului şi acelea cari vor urma, ale Anului Nou şi Bobotezii, să le petreceţi cu sănătate în duhul lui Hristos şi să Vă învredniciţi a le ajunge încă întru mulţi ani fericiţi!

Impărtăşindu-Vă arhiereasca Noastră binecuvântare am rămas

Sibiu, la sărbătorile Naşterii Domnului din anul 1929

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor:

(ss) **Nicolae**
arhiepiscop şi mitropolit

La Naşterea Mântuitorului

«Că Dumnezeu aşa a iubit lumea, încât a dat pe Fiul său Unul-Născut, pentru ca oricine care crede într'însul să nu piară, ci să aibă viaţă veşnică».
(Ioan 3, 16).

Eată, cuvintele stoarse din inima Celui născut în peştera friguroasă; eată iubirea deslipită de pe buzele Aceluia care «între ai săi a venit şi ai săi pe Dânsul nu L-au primit».

Şi totuş, pentru cine credem că vine între noi Darul lui Dumnezeu, şi cu ce scop? Trebue să mărturisim cu ruşine, că pentru noi, oamenii, vine, pentru a ne mântui şi a ne arăta calea adevărului, ca în sfârşit să judece viii şi morţii, pentru a întemeia o împărăţie «care nu va avea sfârşit».

In istoria omenirii se remarcă două momente morale: *Adam—Hristos.* Adam a păcătuit. Păcatul a acoperit sufletul omenesc ca o pâslă neagră. Toţi erau stropiţi de noroiul necredinţei şi al imoralităţii: «toţi s'au abătut, împreună nemernici s'au făcut; nu era cela ce face dreptate, nu era nici unul».

S'au strecurat mii de ani până la sosirea celui de al doilea moment, care a fost atât de fericit, pe cât de stricăcios a fost cel dintâi. Este *Naşterea.* Intervalul dintre unul şi altul, se caracterizează prin grăirea Duhului sfânt prin proroci despre apropiata sosire a Soarelui dreptăţii. Schinteea de nădejde aprinsă în sufletul omenirii a mers crescând, pânăce evanghelistul T. V. (Isaia) ne vesteşte, că «Fecioara va avea în pântece şi va naşte fiu, şi vor chema numele lui Emanuil».[1]

Vremea s'a plinit, şi Betleemul «nu este mai mic dintre cetăţile Iudeei», unde se va naşte Mântuitorul.

O iesle sărăcăcioasă îi este leagănul, o mână de pae aşternutul, ear drept căldură îi serveşte suflarea lină a fiinţelor necuvântătoare. Pereţii umezi îl străjuesc. Cerurile se deschid, îngerii cântă'n cor, păstorii aud cântarea: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire».[2]

Dumnezeescul Prunc plânge aici ca şi ceilalţi copii; dar lacrimile Sale au un isvor cu totul deosebit, pe El îl dor ranele păcatelor noastre, cauzate de nesocotinţa lui Adam. Işi întinde divinele-i mânuţe, în semn de a ne zice încă de acum: «Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovoraţi şi eu vă voi odihni pe voi. Luaţi jugul meu asupra voastră şi învăţaţi-vă dela mine, că sânt blând şi smerit cu inima şi veţi găsi odihna sufletelor voastre. Că jugul meu este bun şi sarcina mea este uşoară».[3]

Să ne gătim sufletele în haină de sărbătoare, şi să mergem împreună cu cei trei Crai, să ne supunem sarcinei Sale şi jugului Său. El ne va trata pe toţi deopotrivă. Va zice celor nenorociţi: Şi pentru voi nenorociţii lumii acesteia am venit pe pământ, ca prin smerenia mea să vă feresc de plăcerile lumii, «căci ce folos este omului de va câştiga lumea întreaga, ear sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?» (Matei 16, 26). Zic, am venit, o! voi bogaţilor, spre a adauge la bunurile şi bucuriile trecătoare ale lumii acesteia, şi bunurile neperitoare ale cerului, spre a vă da ceeace nu sânteţi în stare a cumpăra cu aur şi cu argint, ce nu puteţi câştiga cu putere, adecă: *Impărăţia cerului.* Fără de mine şi fără împlinirea legii pe care o voi da eu, voi nu vă puteţi numi bogaţi, veţi fi săraci cu duhul, deaceea zic: «dacă vrea cineva să vie după mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea şi să-mi urmeze mie» (Ibidem 16, 24).

[1] Isaia 7, 14.

[2] Luca 2, 14.

[3] Matei 11, 28—30.

FOIŞOARA

In seara de ajun,

m'a îmbrăcat mama, în cele mai albe haine. Eram ca zăpada din întinsul grădinii. Şi m'a trimis la colindat.

Prietenul din vecini, răsari şi el în portiţă. Şi plecarăm la drum, covârşiţi de minunea din ieslea Betleemului. Luna lumina cerul fumuriu şi stelele ne zâmbeau cu prietenie.

Am mers din poartă 'n poartă, la cei mai înstăriţi şi pe la fruntaşii bisericii. Dar porţile erau zăvorâte şi ferestrile obloanite. Nici o suflare prin curţi. Doar câinii ce lătrau ca la lup.

«Ce umblaţi pe la morţi? Voi nu ştiţi că i moartă credinţa în casele celor bogaţi. Minunea din iesle nu mai înfloreşte în sufletul lor».

Era cerşitorul din capătul străzii. Ne surprinse zgribulind sub fereastra vornicului.

Ne luă de mână. Era aşa de caldă a lui! Un fior dulce îmi străbătea fiinţa. Şi-mi părea că cerşitorul e însuşi Isus. Ne grăia atât de blând şi de mângâitor.

«Veniţi în coliba mea! E săraca, rece şi întunecată. Luminaţi-o voi cu glasurile voastre de argint, în care tremură minunea din ieslea dobitoacelor. Da, voi îmi aduceţi pe Mântuitorul în colibă, iar eu voi împărţi cu voi toate darurile mele cereşti.»

Şi noi i-am cântat, înveselindu-i coliba cu colindele noastre pân'ce a adormit străjuit de fericirea mântuirii.

Z. SANDU.

Icoane religioase în număr de patru mii, au fost arse de curând în piaţa publică a oraşului Gorlovca în Rusia. Sovietele voesc să distrugă, prin astfel de mijloace, sentimentul religios creştinesc, — care însă, tocmai din pricina prigonirilor turbate, se afirmă tot mai puternic.

In ziua de Crăciun

Dumnezeu a făcut lumea
Din nimic. A zis: Să fie!
Şi a fost în şase zile
Tot ce e: o armonie
De puteri, de legi în forme
Combinate, toată firea,
Care'n mic ne reprezintă
Luminat: Dumnezeirea.

Omul, plămădit să fie
Domnul firii, fericirea
Şi-a pierdut-o prin păcatul
Săvârşit, ear omenirea
Fără har, dar cu puterea
De a face ce e bine,
Blestemată fiind, veacuri
A umblat pe căi străine...

Dumnezeu, în îndurarea
Dragostei nemărginite,
A promis răscumpărarea
Firei celei prihănite.

Plata vinei era mare,
Trebuiă o mângâiere:
«Eu voi pune vrăşmăşie
Intre tine şi muiere».

Patriarhii şi prorocii.
Cu cuvinte iubitoare,
Insuflaţi de sus, vestiră
Zilele mântuitoare.
Cicero, Tacit, Suetoniu,
— Spun Analele romane, —
Confirmară prorocia
Slobozeniei umane.

Semnele premergătoare
Intrupării minunate,
Luminat orânduite,
Se văzură 'n rânduri toate.
Şi când totul era gata,
— Ce voise Ziditorul, —
Din Fecioară Preacurată
Se născù Mântuitorul.

Nu pe perne de mătase,
In palate chemătoare,

«Vouă, nenorociților, vă aduc și vouă bucurie mare. M'am născut sărac, ca prin sărăcia mea să vă îmbogățesc pe voi, pe toți».

Intr'adevăr, către oropsiții soartei, în felul acesta se va adresa Pruncul, căci ei, bieții, n'au bucurie, n'au fericire decât jugul lipsei și al sărăciei. Ei se vor apropia mai cu dragoste de Fiul care stă culcat în iesle. Așadară, voi nenorociților aduceți-vă aminte «că precum prisosesc patimile lui Hristos întru noi, așa, prin Hristos, prisosește și mângăierea noastră» (II Corint. 1, 5).

Se vor apropia de strălucirea ieslelor și cei virtuoși și evlavioși, cari în toată viața lor au simțit dorul de a vedea lumina cunoștinței Soarelui dreptății și de a o urma.

La această bucurie a celor evlavioși se vor însoți și cei păcătoși, aceia ale căror fapte bune s'au uscat de focul patimilor ce-i arde de demult. Sunetul de pace al clopotului le va zice: «Veniți, nu stați departe, apropiați-vă și voi de acest Prunc sfânt, El nu vă va scoate afară, El vă va primi, dacă veți fi plini de căință pentru păcatele voastre, că doar acesta este acela care a iertat pe păcătoasa din casa fariseului; acesta, care făcătorului de rele răstignit i-a promis raiul; acesta nu vă va respinge nici pe voi, ci vă va primi în brațele Sale mici și fragede, zicând: «dacă vă căiți din adâncul inimii voastre, iartă-se-vor vouă păcatele».

Și așa, rând pe rând, se vor înșiruì cete de cete în fața Impăratului Impăraților, umplându-și toți sufletul cu *iubire*, văzându-i *măreția* lui Dumnezeu manifestată în felul acesta pe pământ.

Nouă, mai ales cari sântem «vas ales a lui Dumnezeu», (nouă clericilor) ni se impune în mod imperativ a ne da bine seama de profundul înțeles al cuvintelor puse în fața acestei meditații. Din ele se desprinde: I. *iubirea;* II. *măreția* lui Dumnezeu; și III. *ținta sa finală.* Dumnezeu ni l-a trimis pentrucă: în primul rând ne *iubește*, în al doilea ca să-și arate *maiestatea Sa* dumnezeească, iar în fine ni l-a trimis pentruca prin El să-și ajungă *ținta finală*, adecă de-a ridica pe om la înălțimea ce i se cade.

Darul iubirii lui Dumnezeu este infinit. Dumnezeu ne-a iubit și ne iubește, dar nu pentrucă ar avea trebuință de iubirea noastră, ci pentrucă este Atotbun și nu voește moartea păcătosului. Dumnezeu ni-a dat cel mai prețios lucru pe care l-a avut, pe Hristos.

Noi, aleșii Lui, nădăjduim că nu vom fi mai pe jos de ceata celor cu averi materiale și păcătoși, pe care am văzut că nu-i respinge Domnul; dar un lucru ni se cere: *să umblăm în căile Lui.* Să ne închinăm în fața ieslei Lui, și să-i dăm și noi ceeace avem mai scump: *sufletul!* Toate facultățile noastre trupești și sufletești să le punem în serviciul Domnului celui care vine în mijlocul nostru, și să-i zicem: «Doamne, primește și inima noastră a aleșilor tăi în sinurile Tale, Tu care ai zis că «tot cel ce crede în Tine, nu va pieri, ci va avea viața de veci». Tu ești Acela care ușile iadului le sfarmi, trupurile le înfrânezi și faptele noastre le faci bineplăcute lui Dumnezeu, celui ce Te-a trimis între noi; deaceea Te binecuvântăm pe Tine, cerescule Prunc, aducându-ți nu numai aur, smirnă și tămâie, ci *credință, nădejde* și *dragoste.*

N. Belea.

Noul regim al cultului mozaic în Iugoslavia, prin drepturile ce i se acordă, este pus pe picior de egalitate cu biserica ortodoxă sârbească și cu cea romano-catolică.

Dacă noua lege recunoaște libertatea completă a cultului mozaic, cu atât mai vârtos ar trebuì să recunoască libertatea unui cult creștin, cum este al bisericii ortodoxe *române* în Iugoslavia, unde până acum românii ortodocși nu se bucură de părinteasca ocrotire arătată cultului mozaic.

Din pastoralele arhierești de Crăciun

De sfintele sărbători din 1929, ale Nașterii Mântuitorului, arhiereii mitropoliei noastre au adresat către dreptcredincioși instructive pastorale de părintești povețe și îndrumări.

Reținem, din aceste pastorale, părțile ce urmează:

I

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Nicolae al eparhiei Vadului, Feleacului (și Clujului):

...Povățuiți la lumina cunoștinței de Dumnezeu, veniți să cădem la picioarele pruncului Isus, să ne descrețim frunțile, să ne premenim gândurile și să alungăm dintre noi patima, ura și mânia.

Iată cel mai de seamă îndemn ce vi-l pot da la marele praznic de azi!

«Nouă, celor din noaptea lucrurilor înșelăciunei întunecați, curățire să ne fii, Hristoase, dăruindu-ne și cărare pe care Iesne umblând să aflăm mărire». (Catavasiile Nașterii Domnului).

Aceasta să fie rugăciunea noastră, lângă ieslea săracă, unde sălășluește pruncul minunat, aducător de pace, dragoste și bunăînvoire între oameni.

Oare să fi uitat așa de curând jertfele și suferințele ce ne au unit strâns în vremile de prăpăd și urgie?

Traiul mai fericit, fără de vrăjmășia tiranului străin, fără de loviturile nemiloase ale dușmanului de moarte, să nu ne mai poată ținea într'o convețuire pașnică și binecuvântată? Dureroasă zăpăcire!

Să ne ferească Dumnezeu de vrajba dintre frați! Iată ce spune Evanghelistul Ioan: «Tot cel ce urește pe fratele său, ucigător de oameni este; neiubind pe fratele său în moarte petrece». (Ioan 3, 14, 15.)

Nu văd, iubiților mei fii sufletești, rău mai mare, primejdie mai grea, pentru viața unui neam, decât neînțelegerile și dușmănia. De aceea nu odată am ținut să mă ridic cu toată tăria împotriva acestui rău, să stărui să fie înlăturat.

Dușmanii, streini de neamul nostru, uneltesc pentru a ne destrăma și slăbi. Ei doresc să ne vadă iarăși în starea de robie sufletească și trupească de odinioară. Ei ar voi să ne vadă ear slugi, pentru ca tot ei să ne fie stăpâni! Dar folosesc prilejul Nașterii Mântuitorului, să vă chem la înțelepciune și să vă pun înaintea ochilor jertfele înaintașilor noștri. Gândiți vă la suferințele de mucenici ale moșilor și strămoșilor noștri, gândiți-vă la jugul iobăgiei, care a apăsat atât de greu pe umerii lor! Care a fost însă crezul lor de mântuire? Numai dragostea de neam și de lege, și pentru aceste bunuri neprețuite și-au jertfit și viața.

Azi, când păcatul învrăjbirei pare să se fi furișat în mijlocul turmei cuvântătoare, eată că păstorul vostru, vine să vă îndemne să părăsiți calea păcatului, pentru binele și fericirea cpoiilor și urmașilor voștri. Fiți vrednici de milostivirea cerului, care s'a revărsat asupra voastră, fiți vrednici de părinții și străbunii voștri.

De 11 ani avem roadele libertății, la sărbători nu ne mai turbură nimeni liniștea și nimeni nu ne mai oprește să ne păzim datinele. Aceste stări avem să le mulțumim numai celor ce cu viața și sângele lor ne-au răscumpărat din robie. Și cu cât trec anii, tot mai strălucită vedem jertfa lor și mai minunată izbânda ce am câștigat-o.

In locul luptătorilor de ieri, se ridică azi copiii și nepoții lor. Avem datorie sfântă să-i învățăm a cinsti faptele moșilor și părinților lor și să le ținem pururea trează însuflețirea pentru Tron și Țară.

In fruntea Țării avem un Regecopil. In jurul acestui copil nevinovat sânt strâns legate toate nădejdile neamului. Avem cu toții datoria să veghem, ca Domnia Regelui Mihai I, să se desfășoare în cinste, dreptate și spre binele tuturor cetățenilor vrednici din satele și orașele noastre.

Priviți chipul senin și curat al blândului Isus! Precum acesta, prin curăția și nevinovăția Sa, vă va înveseli sufletele și vă va înviora fețele, întocmai așa bunul Dumnezeu va feri și pe copilul-Rege, pentru cugetul său nevinovat și curat, de toată primejdia și stricăciunea, ca să poată purta la vremea sa grijă de poporul ce i l-a încredințat spre conducere pronia dumnezeiască.

Ascultați cu evlavie sfaturile și îndemnurile părintești ale Arhiereului vostru, ce vi se vestesc azi prin glasul preoților din pragul sfintelor altare.

Pretutindeni, în întreg cuprinsul țării, răsună, în această zi sfântă și mare, asemenea sfaturi folositoare.

Vom înmulți deci rugăciunile noastre de laudă și de mulțumită către Părintele luminilor și dumnezeescul Său prunc Isus, pe care se cade să-l lăudăm și să-l preamărim.

Iar Mântuitorul, a cărui întrupare azi cu toții o lăudăm și o

---

Ci în peșteră, în ieslea
Celor necuvântătoare.
Și aproape de ograda
Oilor... cutremurate
De cântarea din văzduhul
Tainelor nenumărate.

Maghi, din depărtări trudite,
Și păstorii dela oi,
Au venit să se închine
Celui care pentru noi
S'a 'ntrupat. Eară Maria,
Fericită, cu iubire
A privit închinătorii
Celui mai presus de fire.

Vifleemul, plin de lume
Bastinașă, petrecea.
N'a văzut că firmamentu-i
Luminat de-o nouă stea:
Vestitoare minunată
A divinului Isus,
Ce călăuzise Maghii 'n
Drumul lor, către Apus.

. . . . . .

O minune necuprinsă!
Dumnezeu veni în lume,
Ca să mântue făptura
Mâinilor Lui, și precum e
Scris, să fie totdeauna 'n
Zile bune și amare:
Calea, adevărul, viața,
Pentru unul fiecare.

Prăznuim acum minunea
Peșterii neprihănite,
Prăznuim cu bucuria
Sufletelor mântuite.
Cu credință, cu nădejde
Și cu dragoste deplină
Să primim pe cel ce este:
Dătătorul de lumină.

VASILE STOICANEA.

Citiți și respândiți ziarul

Telegraful Român

Lângă leagăn

Moș Crăciun, Moș Crăciun,
Am un pui frumos și bun,
Cu gropițe în obraz,
Cu ochi negri de viteaz,
Sfânt colind ți-a colindat,
Adă-i darul așteptat.

Ca la feți și logofeți,
Adă-i tolbă și săgeți
Adă-i spadă lucitoare,
Și pistol la cingătoare,
Și cal bun de călărie,
Că se duce 'n bătălie.

Moș Crăciun m'a ascultat,
Darurile i le-a dat
Și acum puiul meu iubit
De bătaie s'a gătit.
Hai, feciori, la luptă, hai,
Ce mai oaste, ce mai crai:

Căpitanu dă 'n trompete
Că se'mpedecă în bete,
Iar vitejii grenadiri
Au călcat pe trandafiri
Și se vaetă că-i doare
Că se 'nțeapă la picioare.

Fug de groază toboșarii
Că-i amenință bondarii,
Iară melcii mi-i ajung
Și cu coarnele i împung,
Caii sar cu coama 'n vânt
Și săgețile s'au frânt.

Moș Crăciun, Moș Crăciun,
Am un pui frumos și bun,
Sfânt colind ți a colindat,
Bine armele a purtat
Și de luptă obosit,
Puiu mamei a adormit!...

I. U. SORICU.

slăvim, se va milostivi să ne lumineze mintea, să ne tămăduiască trupul şi să ne apere inima de faptele cele viclene, ca împreună cu cetele îngereşit să cântăm şi noi azi şi totdeauna: «mărire celui dintru înălţimi lui Dumnezeu, celui ce s'a născut în peşteră.» Amin.

II

(Din pastorala P. S. Sale episcopului Grigorie al eparhiei Aradului, Ienopolei, Hălmagiului şi al părţilor anexate din Banatul Timişan):

...Domuul a zis: «Pace las vouă, pacea Mea dau vouă, nu precum lumea dă Eu dau vouă».

Înţelege oare lumea de azi aceste cuvinte ale Mântuitorului?! Oare se apropie popoarele şi oamenii singuratici cu sinceritate către pacea lui Hristos, care nu se întemeiază pe braţul cel mai tare, ci pe *inima* cea mai blândă, pe încredere şi iubire între oameni? Eu, vă reamintesc, iubiţii mei, că în ziua de 28 August 1928 s'a semnat la Paris aşa numitul pact: «Kellog», — care până în ziua de azi a fost iscălit de 56 state ale lumii. Pactul s'a încheiat după propunerile frumoase ale unui secretar de stat al Americei, Frank Kellog. Pactul spune între altele: «Marile părţi contractante, declară solemn în numele popoarelor lor respective, că ele osândesc recurgerea la războiu pentru regularea diferendelor internaţionale şi că renunţă la el ca instrument de politică naţională în relaţiile lor reciproce».

Urzitorul acestui pact, secretarul de stat Kellog, în ziua de 22 Nov. 1929 a fost în Londra şi acolo a declarat că ţările care au iscălit pactul, nu vor putea să aranjeze pe cale paşnică conflictele dintre ele, dacă nu va veni între alte instituţii şi sfânta *biserică* spre a servi ideea păcii. Declaraţia din Londra a dlui Kellog este un strigăt care zice: fără Hristos nu se poate asigura pacea omenirii. Strigătul acesta nu este singur. In luna August a anului trecut s'a ţinut la Praga un congres al desarmării şi s'a spus că religia creştină este chezăşia înfrăţirii, căci religia va exista şi atunci când toate parlamentele şi universităţile ar fi închise!

Adevărul acesta are valoare pentru ori ce neînţelegeri dintre neamuri şi oameni singuratici. Fără Hristos pace şi linişte nu poate să fie. De aceea, astăzi ne rugăm Ţie, Doamne Isuse Hristoase, să ne trimiţi pacea Ta, să fie voia Ta, precum în Cer aşa şi pe pământ.

Pacea ta, iubite creştine, oricine ai fi tu, o dobândeşti nu prin ură şi răsbunare, ci prin părere de rău că fratele tău nu se află pe calea binelui. Pacea ta, a mea şi a noastră a tuturor, atârnă de iubirea lui Hristos. Ce larg ar fi pământul, de nu l-ar strâmta ura, — zice poetul Vlahuţă. Să nu strâmtăm deci locul dintre noi prin ură, ci să facem loc unul altuia prin pacea lui Hristos, Domnul nostru al tuturor.

Pacea lui Hristos să fie cui voi cu toţi!

Conferenţe preoţeşti

— In tractul Haţeg —

Sâmbătă, în 30 Noemvrie a. c., la pomenirea marelui mitropolit Andrei, preoţimea tractului Haţeg, sub prezidenţia păr. adm. protop. Seb. Rusan, a ţinut în şcoala comercială superioară, conferenţa pastorală de toamnă.

După invocarea Duhului sfânt, păr. preşedinte, prin cuvântare potrivită cu bune îndemnuri pastorale, deschide şedinţa, şi dă cuvântul păr. Iuliu Tirinescu, care desvoltă tema: «Cine se catehizeze în şcoalele primare»? Tema, bine lucrată, a fost întregită cu observaţiile preoţilor: Oct. Medrea, P. Armean şi protop. adm. Rusan. Concluzia: preotul, obligat de conştiinţa sa preoţească, este dator să-şi crească viitorii credincioşi încă de pe băncile şcoalei.

La ora 10½ a. m. preoţimea slujeşte parastas, în amintirea neuitatului Arhiereu Andrei. Părintele adm. protop. Seb. Rusan a cuvântat despre mănoasa activitate a marelui mitropolit, impresionând numeroşii credincioşi cu o expunere îngrijită şi temeinică.

După masă şedinţa se continuă. Pr. Ion Buligan îşi citeşte conferenţa: «Problema păstoririi de suflete, în nouile împrejurări de viaţă». Conferenţiarul a arătat starea socială şi rolul păstorului ca slujitor şi moralizator al societăţii, precum şi necesitatea păstoririi individuale şi a celei colective.

Inainte de închiderea şedinţei, s'au discutat probleme de ordin pastoral.

In timpul şedinţei, păr. adm. protop. Sebastian Rusan, ca adevărat apostol, prin expunerile sale clare şi instructive, a adus lumină în jurul problemelor desfăşurate de conferenţiari.

Asistent.

Reclama este sufletul comerţului

† Preotul Ioan Druhora

(1868—1929)

Vrednicul preot Ioan Druhora din Boiţa, cu faţa de bronz şi cu părul argintiu, nu mai este între cei vii.

Marţi în 17 Decemvrie a. c. venind la Sibiu, pentru a face unele cumpărături în vederea sf. Sărbători ale Naşterii Domnului, lovit de un atac la inimă, a trecut subit la cele eterne.

Vestea s'a răspândit ca fulgerul şi a produs regrete adânci la toţi cei-ce l-au cunoscut pe acest preot model, tată iubitor şi român înfocat.

Născut dintr'o familie fruntaşă în comuna Baica din Nordul Ardealului, după terminarea studiilor pedagogice şi teologice, şi-a început activitatea ca învăţător director la şcoala confesională din Avrig, de unde apoi a trecut la şcoala din Boiţa.

La anul 1896 a fost ales paroh în fruntaşa parohie Boiţa, pe care a condus-o cu mult tact şi cu deosebită hărnicie până la moarte.

In acest timp n'a fost manifestare bisericească, şcolară, culturală, naţională şi economică în comuna Boiţa, care să nu fie însuflată de el şi legată de numele lui.

A fost membru în scaunul protopopesc al Sibiului, în comisiunea administrativă a fundaţiunii Şaguna, în consiliul comunal, în societăţile culturale şi filantropice din Ardeal şi preşedinte al Institutului de credit din Boiţa.

Pentru activitatea lui desvoltată cu o perseveranţă fără pereche a fost decorat cu medalia «Răsplata muncii pentru biserică».

Din cauza intransigenţei lui româneşti a suferit internare în timpul războiului.

Pe lângă soţia văduvă cu trei băieţi îl deplâng păstoriţii şi toţi pretinii şi cunoscuţii lui.

I. P. S. Sa mitropolitul Nicolae — prin consilierul său Prot. Dr. Andrei Gâlea — a trimis condolenţe familiei îndurerate.

Rămăşiţele pământeşti ale defunctului au fost aşezate spre veşnică odihnă în cripta de lângă biserica din Boiţa, pe care nu de mult a împodobit o cu o pictură foarte frumoasă. Prohodul l-a săvârşit protopopul locului, Emilian Cioran, însoţit de 16 preoţi şi diaconul I. Dinu.

Panegiricul, în care a fost zugrăvită în mod fidel bogata activitate a defunctului, asemenea a fost ţinut de protopopul locului.

Au mai vorbit: în numele preoţilor din protopopiatul Sibiului, Preotul Isaia Popa din Ocna, în numele instituţiunilor bisericeşti, şcolare, culturale, comunale şi economice din Boiţa, învăţătorul diriginte Ioan Branea în numele parohienilor, fruntaşul Nicolae Albescu şi în numele prietenilor intelectuali şi politici, profesorul şi scriitorul I. U. Soricu.

Defunctul şi-a depus toată munca în serviciul bisericii şi naţiunii. Inaintea lui n'a văzut altceva decât idealul religios şi naţional.

Odihnească în pace!

Nou abonament

la Telegraful Român

Intrând, la 1 Ianuar 1930, cu ajutorul celui Atotputernic, în anul al 78-lea de apariţie, invităm pe toţi bunii noştri cititori să ne sprijinească şi mai departe, să respândească organul acesta de publicitate în cercul cunoştinţelor lor, câştigându-i cât mai mulţi abonaţi.

Numele abonatului şi domiciliul rugăm să scrie cât mai **legibil.**

Abonamentele se trimit la: **Administraţia** *ziarului Telegraful Român, Sibiu.*

Redacţia şi Administraţia.

Şcoala confesională ortodoxă

In şedinţa adunării eparhiale a *Bucovinei*, din 28 Noemvrie 1929, membrul adunării eparhiale şi al congresului naţional-bisericesc, dl *Dr. Eusebiu Popovici*, a arătat lămurit consideraţiile care au determinat congresul naţional-bisericesc să ceară cu toată stăruinţa reînfiinţarea şcoalei confesionale ortodoxe în Ardeal, Basarabia şi Bucovina.

Dnul Dr. Euseb Popovici propune deci:

1. Adunarea eparhială însărcinează Consiliul eparhial să stăruiască pentru reînfiinţarea şcoalelor confesionale în Bucovina.

2. Consiliul eparhial să facă toate pregătirile pentru înfiinţarea unui liceu de băeţi confesional cu începutul anului şcolar 1930/931.

3. Consiliul eparhial să pregătească proectele pentru înfiinţarea unui internat pe lângă liceul confesional, care să completeze educaţia religioasă şi intelectuală a tineretului.

Aceste proecte au să fie aduse în deliberarea Adunării eparhiale în sesiunea din primăvara anului 1930.

Farmecul cărţii

Ne aflăm în preajma Crăciunului. Intre darurile ce le va aduce Moş Crăciun, cărţile de preţ vor fi, fără doar şi poate, cadoul foarte bine venit. Cărţi alese, cărţi scumpe (chiar ieftine fiind la preţ), cărţi, tămăduire sufletească.

Găsesc într'o revistă de propagandă culturală, în «*Die Lesestunde*» (Ceasul de lectură, din Berlin), o schiţă de Dorothea Hollatz. Cuvintele, raţionamentele ei juste mi-au plăcut, de aceea redau în româneşte bucata spre meditare cetitorilor.

Ascultaţi ce scrie:

«Mă aflu în trenul D. (rapidul D); în apartament se mai găsesc afară de mine cinci persoane. Stăm deci cam strâmtoraţi; dar eu am un loc lângă fereastră, mi-am aşezat înainte, pe mescioară, cartea şi sânt satisfăcută. M'am uitat pe afară cam prea mult, am cetit de-ajuns; acum mă uit la cei ce călătoresc cu mine. Ce fac? Femeia doarme; bărbatul citeşte în ziarul de seară cu o perseverenţă vrednică de admirat; fetiţa palidă aruncă priviri elegiace spre cer... Ear bărbatul din colţul coridorului gândeşte. O vezi de pe faţa lui, că se răsgândeşte, că nu stă numai aşa.

Şi cel ce gândeşte, scoate încet o carte din buzunar şi citeşte. — Ce citeşte?

Vechea pornire de curiozitate, ce te chinuieşte, de a şti ce citeşte celalalt. Eşti bucuros să ştii că şi el află ce citeşti *tu*, numai de ai şti ce citeşte *el* şi să afli astfel dacă este un om cu care ai putea să-ţi petreci. Nu o pot afla însă, fiindcă bărbatul stă în colţul opus şi se razimă înapoi.

Deodată cască fără de veste şi îşi acopere gura cu cartea. Nu din plictiseală, ci fiindcă este obosit de călătoria în tren. Mai apoi citeşte mai departe. Eu însă ştiu ce am vrut să ştiricesc: citeşte: «Cântarea despre iubire şi moarte» de Rilke. El mi-a văzut privirea şi ştie acum că ştiu ce citeşte. Şi mai mult: că cunosc cartea pe care o citeşte. Privirea mea trebuie să i-o fi spovedit.

Şi-acum s'a petrecut lucrul ciudat: s'a zămislit un vârtej de sentimente care lăsa neatinşi pe ceilalţi oameni. S'a născut deodată între doi oameni, cu desăvârşire streini, o comunitate sufletească, un simţemânt de înrudire. S'a ridicat un pod între suflete.

Mă bucur că cel din colţul acela al compartimentul citeşte ceva de «cornetul» Cristof Rilke.[1] Şi el simţeşte că eu citesc, în gând, cu dânsul împreună.

Ne strânge o legătură spirituală, se îmbină împletitura sensibilă a nervilor noştri...

După douăzeci de minute a terminat, aşează cartea deoparte şi se gândeşte. Intr'aceea încearcă să descifreze titlul cărţii mele, care se află înaintea mea, pe masă.

Sânt «*Siluetele*» din *Ealenberg*.[2] A aflat-o? O privire scurtă, mirată, spre mine. Ce ciudat! Scoate din buzunarul său o altă carte şi citeşte astfel încât titlul cu litere lătereţe: «Iacob Wassermann, Kaspar Hauser» trebue să-mi bată la ochi. Vrea să-mi spună ceva? Incordarea între noi, doi, creşte.

Ceilalţi au dispărut pentru noi. Există numai cărţile noastre. Vorbesc ele între ele, într'o limbă mută, iar noi suntem ca neşte părinţi ai căror copii au legat prietenie întreolaltă. Două ceasuri trec aşa şi nu ne obo-

[1] Tradus şi la noi de cei din jurul rev. «Gândirea».

[2] Traduse şi la noi.

Amvonul

De Anul nou

— Indrumarea Bisericii pentru anul nou —

«Şi când s'au împlinit opt zile ca să-l taie pre El împrejur s'a chemat numele lui Isus» (Luca, 2 21).

Ziua de azi o sărbătorim în amintirea tăierii împrejur a Domnului nostru Isus Hristos, în care zi şi-a vărsat primele picături de sânge pentru păcatele noastre. Această tăiere era arvună a vărsării sângelui de pe Cruce, prin care Domnul nostru Isus Hristos a satisfăcut complet pentru păcatele noastre, şi ni-a dăruit nouă Evanghelia Sa, pentruca să putem umbla pe calea mântuirii noastre, ni-a câştigat Biserica Sa, care în numele Lui ne agrăeşte, ne propoveduește învățătura lui Isus, ne conduce conform voinţii lui, ne întăreşte şi mângâie prin sfintele taine ale Lui. Biserica, arată pe scurt toate acestea în epistola către Tit a Sf. Apostol Pavel, care ne arată:

1. de ce trebue să ne ferim în anul nou,
2. cum trebue să vieţuim pentruca să ne mântuim,
3. unde şi când vom primi răsplata pentru cucernicia noastră.

Isuse Hristoase, luminează minţile noastre pentru ca, urmând învăţăturilor Apostolului Pavel, să Te preamărim şi să-Ţi slujim în acest nou an şi pentru totdeauna, cu întreaga înţelepciune, cu dreptate şi cu bună cucernicie.

I

Pentruca alipirea noastră faţă de Mântuitorul nostru Isus Hristos să fie desăvârşită şi adevărată, trebue să ne lepădăm de păgânătate şi de poftele cele lumeşti.

Există două feluri de păgânătăţi.

Cea dintâi e aceea prin care cineva nu numai cu fapta, ci şi cu cuvântul neagă pe Dumnezeu; a doua este aceea, prin care cineva cu cuvântul mărturiseşte pe Dumnezeu, dar cu faptele sale îl neagă.

Puţini oameni găsim în ziua de azi, cari ar nega pe Dumnezeu, pentrucă trebue să deschidă numai ochii şi-L vor vedea în creaturile Lui. Dreptaceea sfânta Scriptură zice: «Facerea mânilor lui o vesteşte tăria» şi nenumăratele creaturi, precum şi aranjarea corespunzătoare scopului ce domneşte în lumea întreagă. Trebue să fie nebun acela care din operile lui Dumnezeu nu vrea să recunoască pe Creatorul lor. — Dar cu atât mai mare este numărul acelora cari deşi cu cuvântul mărturisesc pe Dumnezeu, totuşi prin faptele lor îl neagă. Aci putem înşira pe aceia, cari în rugăciunile lor mărturisesc pe Dumnezeu de Tatăl ceresc, dar în necazurile lor îi iau numele în deşert, sau pe aceia cari ştiu cele 10 porunci, dar cu uşurinţă calcă unele din ele, sau aproape pe toate, în caz de ispită.

La o astfel de hulă a ajuns în unele ţări legislaţia, în cât legea permite cultul dumnezeesc, adecă recunoaşte că este Dumnezeu, iar pe de altă parte aşa se poartă cu Biserica lui Hristos, ca şi când ea ar fi o simplă instituţie oarecare, o pune în rândul unor religiuni falşe.

Acum, după atâtea veacuri, ne trezium că înaintea legii nu este deosebire între religiune şi religiune, ca şi cum culoarea albă ar putea să fie totodată şi neagră, sau că cele două culori sunt numai una.

Dar, pentru aceea creştinul cel bun nu îşi va nega religiunea sa, deoarece e convins că precum este în ceruri un Dumnezeu adevărat, aşa ştie şi mărturiseşte că numai o singură religie există pe pământ, şi asta este cea aşezată de Mântuitorul nostru Isus Hristos.

Mai departe trebue să ne lepădăm de poftele cele lumeşti. După învăţătura evanghelistului Ioan sunt trei pofte, ca izvoare ale tuturor păcatelor, şi anume: pofta trupului, pofta ochilor şi trufia vieţii.

Din pofta trupului îşi trag originea: nerușinarea, viaţa desfrânată în gânduri, în cuvinte, în fapte, fie la tinerime, fie la bătrâni; asemenea îşi au originea lenea, trândăvia, necumpătarea şi beţia.

Iar pofta ochilor naşte în noi sgârcenia, şi înşelăciunea, furtul, jaful, cămătăria; cauzează desbinări între fraţi şi neamuri, produce procese nedrepte şi costisitoare, şi cele mai multe abuzuri funeste în căsnicie, nimiceşte moraliceşte şi materialiceşte regiuni întregi.

Iar prin trufia vieţii se urăsc oamenii unii pe alţii, din aceasta îşi trage originea mânia, răsbunarea, înjurăturile cele mai scârnave, dispreţul legii dumnezeeşti, ireligiozitatea şi în urma acestora tot felul de răutăţi. Trufia este izvorul păcatelor. De aci se vede câte rele ne aduc poftele cele lumeşti, drept aceea dorinţa Bisericii este să ne lepădăm de ele.

II

Apostolul Pavel mai departe ne arată cum trebue să vieţuim pentruca să fim bineplăcuţi înaintea lui Dumnezeu, şi să obţinem darul mântuirii. El zice: «cu întreaga înţelepciune, cu dreptate şi cu bunăcredinţă să vieţuim în veacul de acum». Deci primul lucru pe care-l cere Apostolul, dela noi, este trezvia.

Treaz este acela care este calm şi drept în cugetare precum şi în fapta sa. Iar excesele te fac confuz şi încâlcit, deoarece omul robit de patimi nu mai ştie să cugete drept şi calm.

De câte ori am putut vedea că un om mânios, strică, ruinează, se înfurie ca şi cum ar fi nebun; asemenea şi cel invidios, cel desfrânat şi cel sgârcit fac astfel de lucruri pe cari un om întreg la minte n'ar putea să le facă.

Dreptaceea este necesar să ne ştim reţinea şi, oricând s'ar naşte în noi o pornire, o patimă sau dorinţă rea, să ne trudim a o învinge; şi dacă nu putem reuşi lesne, să recurgem la rugăciune şi la post, să ne întărim în sfânta euharistie, deoarece ea este hrana celor tari. — In felul acesta putem câştiga trezvia creştinească.

Apoi trebue să vieţuim cu dreptate. Dreptatea este virtute, prin care dăm fiecăruia ce i se cuvine, şi-i compete. Omul cel cu dreptate dă lui Dumnezeu ce I-se cuvine, şi apoi oamenilor, autorităţilor, supuşilor, le dă ceeace le datoreşte, şi în sfârşit îşi dă şi sieşi cele cu ce este obligat faţă de sine.

Suntem datori faţă de Dumnezeu de a-l cinsti, de a-l iubi şi a-l asculta. Dreptaceea omul cel cu dreptate nu-şi uită de rugăciunile sale, ia parte la slujbele dumnezeeşti din dragoste, observă toate poruncile lui Dumnezeu şi ale Bisericii, precum sunt ele cuprinse în decalog şi în cele 9 porunci ale Bisericii.

Omul cel cu dreptate dă oamenilor ceeace le datoreşte lor. Inainte de toate aşa îşi cinsteşte pe părinţii săi, ca pe cei mai mari şi cei dintâi binefăcători după Dumnezeu; trăeşte în înţelegere de dragoste cu fraţii săi, trăeşte în pace cu vecinii săi, la servitori şi muncitori le dă simbria ce li se cade; nu-şi uită de săraci, iar faţă de cei necăjiţi este milostiv prin cuvânt şi prin faptă; şi în fine îşi cinsteşte autorităţile sale. Dar în schimb autorităţile, începând dela rege, dela parlament, dela ministru până la ultimul slujbaş, au datoria să dee cetăţeanului cele ce sunt cu dreptate.

Dreptaceea vai omului aceluia care îşi uită de dreptate; precum vai ţării aceleia şi comunei aceleia unde nu este lumea călăuzită de dreptate. Deoarece izvorul tuturor drepturilor şi dreptăţilor este Dumnezeu, şi dreptaceea niciodată nici o lege sau o dispoziţie a unei autorităţi n'ar obliga pe nime, dacă ea s'ar lovi de voia şi legea lui Dumnezeu.

Dreptaceea mai cere ca să fim şi faţă de noi drepţi. Suntem din trup şi suflet. — Dreptaceea precum omul, pentruca să poată trăi, se îngrijeşte, se îmbracă, adună avere; totasemenea este dator ca el să se îngrijească şi de sufletul său. Fiecare, pentruca să îşi poată mântui sufletul său este dator să fie faţă de Dumnezeu cu credinţă, cu nădejde şi cu dragoste, este obligat de a-se împărtăşi cât de des cu sfintele taine, a cinsti Dumineca şi sărbătoarea mergând regulat la Biserică; în fine este dator de-a duce o viaţă morală şi cinstită.

In fine conform învăţăturii sfântului Pavel trebue să vieţuim, cu bună credinţă, cu bună cucernicie. Ca să vieţuim cu bună credinţă, suntem datori pe baza dreptăţii, deoarece acela ar fi nedrept faţă de Dumnezeu şi faţă de sine însuşi, care nu ar trăi cu bună cucernicie şi n'ar cinsti pe Dumnezeu şi n'ar respecta religiunea sa. Cucernicia ne uneşte cu Dumnezeu, ne păzeşte de desnădăjduire, ne îmbărbătează în suferinţă, ne însufleţeşte în faptele cele bune, înfrânează patimile noastre şi ne menţine în moravuri bune, astfel ca, cu drept cuvânt să putem zice: nu poate să fie om, care îşi uită de tot de bunacucernicie, care neagă orce religiune.

După învăţătura sfinţilor Părinţi, o rugăciune spusă seara cu evlavie ne linişteşte, o spovedanie făcută cu evlavie răvarsă în sufletul nostru pace, o sfântă împărtăşanie făcută cu cucernicie ne uneşte cu Mântuitorul nostru Isus Hristos, o cugetare bună şi evlavioasă ne pune în societatea îngerilor.

Este lucru foarte uşor pentru a fi cineva evlavios, numai să vrea, deoarece buna cucernicie nu vine de sine ci trebue să o voim, şapoi să o cultivăm în noi, deoarece ea se pierde, se stinge, întocmai precum se întâmplă cu candela neîngrijită.

---

sim. Nu eşti singur, chiar şi dacă nu schimbi o boabă cu altcineva. Convorbire ciudată! Un dute-vino misterios al gândurilor nerostite!

La staţia cea mai apropiată s'a dat jos din tren. A închis cartea cu sgomot şi s'a aplecat spre mine, salutându-mă. E ca şi când am fi conversat împreună lungă vreme şi minunat.

Şi acum, că a plecat, mă simt părăsită. In locul lui stă o femee, care mănâncă. Mă leg deci strâns de tot de cartea mea, mă închid în ea ca într'o scoică şi mă gândesc ce ciudată e întotdeauna tendinţa aceasta, aproape ne modestă, de a şti ce citeşte un altul, care nu mă importă — şi mai apoi ce ciudate sânt acele valuri, încolo şi încoace, dacă citeşte cărţi de literatură bună, de-o cunosc sau de n'o cunosc.

Este un secret internaţional acesta, care flutură în jurul cărţii celei bune, sânt razele magnetice ale cernelei tiparului, cercurile magice care se mişcă în jurul experienţii proprii în viaţă a literaturii celei bune — este comunitatea liniştită, tăcută, a unor oameni, cari de aceea îşi sânt apropiaţi, fiindcă *citesc*. Numai printr'aceea. *H. P. P.*

Elementul religios în poezia noastră, de preotul *Ilie Deleanu* Râmnicu-Vâlcea, tip. «Cozia», 1929. — Un volumaş de 69 pagini. Preţul 20 Lei. Arată în linii mari, înrâurirea creştinismului în literatura poporului şi în literatura cultă. Nădăjduim, împreună cu autorul, că odată cu progresul culturii teologice la noi, se vor înmulţi şi poemele religioase ale literaturii culte.

Tâlcuirea Evangheliilor In biblioteca de popularizare din Blaj, «Cărţile bunului Creştin» a apărut: *Tâlcuirea Evangheliilor*, din toate sărbătorile de peste an, de *Ialta Maior*. Blaj, tip. Seminarului, 1929. Preţul 25 lei.

Mântuitorul nostru Isus Hristos aceste trei lucruri le doreşte dela noi, ca: să trăim viaţa în înţelepciune, în bună credinţă, departe de păgânătatea şi de poftele cele lumeşti. Şi dacă toate acestea le vom face, care va fi răsplata noastră?

La această întrebare răspund în partea a treia, conform învăţăturii apostolului Pavel.

III

Nu în viaţa aceasta trebue să aşteptăm răsplata pentru viaţa creştinească dreaptă şi evlavioasă. Cu toate acestea Dumnezeu nu-şi uită nici aci de ai săi, cari îl iubesc pe dânsul, precum zice psalmistul: «Nu am văzut pe dreptul părăsit, nici sămânţa lui cerând pâne» (Psalm 36, 25). Răsplata cea adevărată şi desăvârşită o primim numai în viaţa cealaltă. Astfel zice apostolul Pavel: «să vieţuim cu întreagă înţelepciune, cu întreagă dreptate şi cu bună credinţă aşteptând fericita nădejde şi arătarea slavei marelui Dumnezeu şi Mântuitorului Isus Hristos». La anul nou este obicei general că oamenii îşi doresc anul nou fericit. Şi dacă cineva peste tot anul s'a înşelat, totuşi la anul nou prin aceea că prietenul său sau cunoscutul său îi doreşte an nou fericit, el se încurajază. Dar Biserica nu procedează astfel, ci deadreptul ne arată că fericirea o putem aştepta numai în viaţa cealaltă, iar fericirea cea complet triumfătoare atuncia când va veni Mântuitorul nostru Isus Hristos în mărirea slavei sale, judecând pe cei vii şi pe cei morţi. Pământul acesta este numai un loc de probă, de luptă şi de suferinţă, aci n'avem lăcaş statornic.

Dar Dumnezeu pe cei cari îl iubesc pe dânsul, nu-i lasă nici pe pământ ci îi binecuvântă şi în cele pământeşti, precum zice Psalmitul, şi în deosebi îşi revarsă asupra lor abundanţă harurilor sale. Biserica dela leagăn până la mormânt însoţeşte, conduce şi sfinţeşte pe om.

Prin taina sfântului botez ne facem fii ai lui Dumnezeu, prin taina mirului primim darul Duhului sfânt şi devenim soldaţi ai lui Isus Hristos pentru a luptă lupta cea bună, a credinţei; prin taina sfântă a euharistiei Domnul nostru Isus Hristos ne hrăneşte cu trupul şi sângele său sufletul nostru şi locueşte întru noi în bisericile noastre.

Şi când am păcătuit, prin taina pocăinţii, ne iartă nouă greşalele noastre şi suntem reprimiţi în harul lui Dumnezeu; iară când suntem bolnavi biserica nu ne lasă ci stă lângă noi prin slujitorii săi, cari se roagă pentru vindecarea trupului şi sufletului nostru.

În sfârşit cu darul special întăreşte pe aceia cari sunt chemaţi la preoţie şi prin taină specială ajută pe aceia cari doresc a vieţui în căsătorie.

Dreptaceea creştinii nu pot să între în viaţa conjugală, decât numai după ce legătura aceasta a fost întărită prin taină. Aceia cari trăesc fără a fi primit taina căsătoriei din partea Bisericii, deşi conform legilor şi poruncilor civile s'au căsătorit, sunt în contra lui Dumnezeu şi în contra Bisericii, pentrucă creştinii cei buni nu trăesc într'o unire păcătoasă.

Şi de ce? Domnul nostru Isus Hristos cunoscând slăbiciunile omeneşti, pentru a feri drepturile femeii, pentru s promove curăţenia moravurilor a poruncit: căsătoria legală devine între credincioşii săi numai atunci valabilă, când între un bărbat şi o femee se face o legătură indisolubilă, şi această legătură este ridicată prin binecuvântarea preotului la rangul de taină. Cei cari consideră altfel şi o iau ca o afacere pur lumească, greşesc. Dreptaceea creştinul cel adevărat numai atunci consideră ca încheiată căsătoria, după ce a făcut totul conform legilor bisericeşti. Acolo unde există căsătorie civilă, creştinul să o facă, dar trebue să fie conştiu că aceasta n'are nici o valoare înaintea lui Dumnezeu.

Taina căsătoriei este unul din harurile cele mai mari ale lui Dumnezeu. Lumea cea ingrată vrea să l respingă, dar noi adevăraţii creştini, îl preţuim mult, precum l-au preţuit înaintaşii noştri dealungul celor 20 de veacuri.

Afară de aceea fiecare om în lumea aceasta primeşte dela Dumnezeu nenumărate bunuri. În orce năcaz am fi, să recurgem numai la Mântuitorul nostru Isus Hristos, care astfel ne încurajază: «Veniţi către mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi şi eu vă voi odihni pe voi». Oh, cât de bun şi milostiv este Domnul şi Mântuitorul nostru! Numai să ne gândim şi vom vedea cu câte b nefaceri binecuvintează Dumnezeu pe slujile sale în lumea aceasta. Iar ceeace pregăteşte celor drepţi în lumea ceealaltă, omul nu le poate spune, de aceea apostolul Pavel zice: «Celece ochiul n'a văzut, nici urechea n'a auzit, nici la inima omului nu s'au suit, acestea a gătit Dumnezeu celor ce-l iubesc pe Dânsul.

Şi s'a dat pe Sine morţii pe cruce pentru noi, ca să ne mântuiască şi să ne facă norod ales; dându-ne apoi fericita nădejde în lumea ceealaltă.

Şi astfel urmând învăţăturilor sfântului apostol Pavel, în acest an nou şi pe totdeauna cât vom trăi, să umblăm şi să sporim cu harul înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor.

Să vieţuim cu întreaga înţelepciune şi cu dreptate şi cu bună credinţă, aşteptând fericita nădejde şi răsplată în lumea ceealaltă; ţinându-ne în orce necaz şi ispită alipiţi tare de credinţa noastră, ca unii cari râvnim după faptele cele bune. Amin.

DE INDREPTAT. La raportul (din Nr. 87 dela 11 Decemvrie) despre conferenţa preoţească din tractul Sebeş. în coloana IV şir 12 de jos, pct 1. trebue a se ceti: In *trup* cu curăţenia (nu în timp cu curăţenia).

Păr. Carpinişan a împărţit, în tema sa, atitudinea preotului la separatele acte ale cultului divin, în 5 capitole, din care în capit. I a schiţat ţinuta preotului la Liturgie, — şi numai pe scurt a vorbit de tămâiere. Adevăratul pond l-a pus pe *predică*. Conferenţa i-a votat mulţumită şi a decis să se tipărească operatul. *Raportor II.*

Meditaţii

Răsplătiri

Omul cinstit, curat la inimă şi smerit la suflet, n'are vrăjmaşi, sau dacă i are: este dânsul mai tare decât ei. Mulţimea îi vrea binele, căci nici el nu doreşte şi nu face pagubă altora. Dacă e meseriaş, i se dă bucuros de lucru. Dacă e comerciant, numele său bun atrage mulţi cumpărători.

Din contră, numele rău n'aduce nimenui fericire în viaţă.

Ce izbândă să dobândeşti, când lumea te primeşte cu neîncredere din toate părţile?

Fireşte, nici părerea mulţimii nu-i fără putinţă de greşală. Părerea obştească nu poate privi în conştiinţa nimeni: îi place ceeace luceste şi nu odată judecă după aparenţe. Mulţimea îş are patimile şi preocupaţiile, ea nu poate să fie judecător nepărtinitor, osândeşte de obicei ceea ce se împotriveşte datinelor sale. Pe Socrate îl sileşte să bea otravă. Pe Isus îl răstigneşte.

Părerea altora deci nu e judecată, contra căreia n'ar fi la loc apel. Ea se schimbă, nu-i aceeaş într'o ţară ca în altă, şi nici azi nu-i aceea ce a fost ieri, şi ce va fi mâne. Un popor sălbatic, o bandă de tâlhari, un veac decăzut încuviinţează un fapt pe care societatea zisă cultă îl osândeşte.

Prin urmare: opinia publică trebuie urmată sau considerată după cum e bună sau rea.

E însă întristător ca mai ales cei buni iau în seamă nedreapta opinie publică, ear cei răi sânt înclinaţi pururea a înfrunta opinia publică dreaptă. —

Tribunal, poliţie, jandarmerie dispun de mijloace pentru pedepsire, ear alte autorităţi ştiu să răsplătească, acordând decoraţii, medalii, demnităţi acelora, cari au bine meritat dela obşte.

Numai că şi aceste răsplătiri nu se dau pe seama virtuţii umilite şi modeste, ci mai des pentru fapte strălucitoare săvârşite cu vâ fă...

Şi totuşi omul le poate merita, fără să le dobândească. Bunul cetăţean o ştie, şi nu mai puţin îşi face datorinţa, pentrucă aceasta îi procură mulţumire sufletească. Mai vârtos îi place a merita răsplata, fără s'o dobândească, decât s'o primească fără s'o merite.

Pedepsele croite de societate nu satisfac totdeauna şi dreptatea morală. E e nu ating voinţa ascunsă, nici greşelile cunoscute sau necunoscute. Sânt greşeli grave, pe care a le săvârşi e păcat, dar pe care tribunalele omeneşti totuşi nu le pedepsesc, — căci aceste tribunale sânt înfiinţate pentru apărarea ordinei publice, şi nu ca virtutea să fie răsplătită sau s'o facă dominantă.

Pr. Cpt. *T. Potcaş.*

Misionarul, revistă bisericească, apare lunar sub conducerea se ţiei culturale a Consiliului eparhial *Chişinău*. Scopul de căpetenie al revistei, care are şi un supliment ca foaie pentru *popor*, este a preveni credincioşii ortodocşi români de boala sectelor, ear faţă de cei atinşi a propune mijloacele de îndreptare, aducându i la sănătatea sufletească. Au apărut până acum primele *două* numere, pentru Oct. şi Nov. a. c. cu bogată materie, semnată de: I. P. S. mitropolit Gurie, P. S. episcopi Grigorie al Aradului şi Iustinian al C. Albe-Ismail, Arhim. I. Scriban, Pr. Gr. Pişculescu, Arhim. Policarp Moruşca ş. a. Preţul unui număr 40 lei (120 lei pentru anul curent, şi 300 de lei pentru anul 1930). Redacţia şi administraţia: Secţia culturală a Consiliului eparhial, Chişinău.

INFORMAŢIUNI

URAM, de sfintele sărbători ale Naşterii Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos, tuturor cititorilor noştri deplină bucurie şi sănătate, dorindu-le mulţi ani fericiţi.

Sporire earăş, în loc de scădere, se anunţă în tariful de călători la c. f. r. Direcţia generală a hotărât adecă urcarea tarifelor cu 15 la sută, începând cu 1 Ianuar 1930.

† **Maria Baiulescu**, soţia dlui Dr. G. Baiulescu şi fiica distinsului fruntaş de odinioară al Braşovului Diamandi Manole, a trecut la cele veşnice în 17 l. c. şi a fost înmormântată în 19 l. c. în cimitirul ortodox din Groaveri, jălită de îndurerata familie şi de toţi ceice au cunoscut-o. Odihnească în pace!

† **Ion Băilă s'a** stâns din viaţă, în Bucureşti, în noaptea de Duminecă, 15 Decemvrie. Înainte de războiu fusese funcţionar la magistratul dela Sebeş; mai târziu s'a dedicat ziaristicei şi a fost redactor la ziarul sibian *Dacia Traiană* de sub conducerea scriitorului Ion Gorun. Trecând la Bucureşti, şi-a continuat activitatea ziaristică la mai multe cotidiane, ca devotat şi modest slujitor al gazetăriei noastre. Odihnească în pace!

† **Dănilă Luca**, judecător în Ocna-Sibiului, după scurte şi grele suferinţe, împărtăşit cu sfintele Taine, şi-a dat sufletul în mânile Creatorului, în 16 Decemvrie 1929, în etate de 29 ani. Rămăşiţele pământeşti ale defunctului au fost depuse spre veşnică odihnă în 18 Decemvrie 1929, în cimitirul comunei Ocna-Sibiului. Odihnească în pace!

ŞTIRI LOCALE

Concertul dat de Reuniunea noastră de muzică, sub dirigenţa mult pricepută a dlui N. Oancea, a obţinut în 19 Decemvrie, Joi seara, în sala dela Thalia, un strălucit succes. Toate compoziţiile, de caracter profund religios, ale măestrilor Rossini, Mendelsohn, Stubbe şi *Drăgoi*, talentatul compozitor român de astăzi, s'au bucurat de-o interpretare vrednică de numele bun al Reuniunii muzicale sibiene. Cor, orchestră şi soli, sub iscusita baghetă a dirigentului, au izbutit să creeze în sală o atmosferă de evlavie şi poezie. Între soli au dat preţios concurs, la acest succes, îndeosebi dşoara *Demetrescu* dela conservatorul de muzică din capitală, apoi dna Lia Popovici şi dnii Cononovici şi Vasiliu. Fiori şi aplauze repetate au răsplătit pe bravii concertanţi.

Sărbătorirea intimă a pomului de Crăciun, menit micuţilor dela Şcoala de copii mici Nr. 1 a statului, s'a ţinut Duminecă, în 22 Decemvrie, ora 11 demineaţa în sala dela Şcoala primară din strada Avram Iancu. Băeţeii şi fetiţele, sub conducerea bună a dnelor învăţătoare, au cântat cele mai frumoase colinde şi au spus versuri potrivite solemnităţii, contribuind şi mai mult la strângerea cuvenitelor raporturi între şcoală şi părinţii cari erau de faţă. Nerăbdarea copiilor, să vadă ce le aduce Moş Crăciun, a fost şi acum pe deplin satisfăcută. Dl director al şcoalei li-a dat cuvinte de învăţătură, mulţumind călduros întregului auditor pentru interes şi bunăvoinţă.

Poşta redacţiei

Pr. *N. C.* în *R.* Negreşit raportorul trebuea să se uite mai bine la cuprinsul temei; dar aceasta, vă rugăm, să i-o comunicaţi *lui.*

Telegraful Român în 1929

CUPRINSUL

[Cifrele arată numărul ziarului]

1. Articole

Adunarea Asociaţiunii — — — — — — 68
Adun. eparhiale — — — — — 32, 33
An nou — — — — — — — — — — 1
Anul nou în Sibiu — — — — — — — 3
Anului (la începutul) — — — — — — 1
(Anul) 1929 — — — — — — — — — 1
Arta religioasă — — — — — — — — 28
A zecea aniversare — — — — — — — 35
Binele şi răul — — — — — — — — — 56
Biserica împotriva concordatului — 39, 40
Biserica luptătoare — — — — — — — 40
Bugetul cultelor pe 1929 — — — — 9, 14
Calendarul şi ortodoxismul ardelean — 17
Cămin cultural (Răşinari) — — — — 7
Cauze, mijloace (de apropiere) — — 46
Ce perspective — — — — — — — — 6
Concordatul (în Rusia) — — — — — 52
Conferenţă preot. la Cleveland — — — 18
Congres la Alba Iulia — — — 76, 79, 80
Congres naţional-bisericesc — — — 81—85
Congresul din Craiova (Dela) — — — 87
Consfinţirea răpausului — — — — — 85
Criza de autoritate — — — — — 25—30
Criza... Jugoslavia — — — — — — — 5
Cultul pentru înaintaşi — — — — — 54
Democraţia şi regionalismul — — — 59
Desfiinţarea ministerului cultelor — 67, 75
Desnodământul săptămânii sfinte — — 26
Detronarea Duminecii — — — — — 71
Dilentantismul — — — — — — — — 32
Dr. N Lupu şi Pascalia — — — — — 21
După votare — — — — — — — — 42
«Ear noi propoveduim» — — — — — 24
Eparhia Aradului — — — — — — — 73
Experienţe şi impresii — — — — — 44
Fundam. legii de salarizare — — — — 33
Glas de om necăjit — — — — — — 23
Hotărârea Sf. Sinod — — — — — — 10
Hristos a înviat! — — — — — — — 20
Imbunătăţiri făgăduite — — — — — 60
Încă un cuvânt — — — — — — — — 90
Increştinare şi moralizare — — — — 19
Indatoriri preoţeşti — — — — — — 66
In peterinaj — — — — — — — — — 52
Întrebări — — — — — — — — — — 16
Învăţământul teologic — — — — 29, 32
Invierea — — — — — — — — — 25
In vizitaţie canonică — — — — — — 47
Lămuriri — — — — — — — — — — 22
La Naşterea Mântuitorului — — — — 91
La răspântie — — — — — — — — — 35
La reforma învăţ. teologic — — — — 61
Lărgiţi-vă orizontul — — — — — — 8
La sfârşit de vacanţe — — — — — — 57
Lucrarea sectanţilor — — — — — — 51
Lupta din Locurile sfinte — — — — 63
«Măreţe umbre» — — — — — — — 19
Măsură greşită? (clerical.) — — — — 41
Ministrul către plugari — — — — — 62
Modificarea legii cultelor — — — — 48
Monum. Reg. Ferdinand la Orăştie 81—83
Moravurile vremii — — — — — — — 53
Nădejde de mai bine — — — — — — 45
Nedreptate bisericii — — — — — — 11
Nouă putere mondială — — — — — — 45
Noul Regent — — — — — — — — — 70
Nu renunţăm la şcoalele bisericii — — 89
O campanie barbară — — — — — — 17
Ofensivă contra Sf. Sinod — — — — — 20
Omagiu Arhipăstorului — — — — — 88
O sută de ani — — — — — — — — 61
Păstorirea la sate — — — — — — — 14, 15
† Patriarhul ecumenic — — — — — — 71
Pentru «Cuvântul» — — — — — — — 16
Post şi rugăciune — — — — — — — — 21
Potrivit religiei lui Hristos — — — — — 4
Preoţii în politică — — — — — — — — 12, 14
Preoţimea în viaţa politică — — — — — 5
Preşedinţii din St. U. şi Sf. Scriptură 82
Preziceri fără temei — — — — — — — 49
Proces de descompunere — — — — — 44
Progres şi regres — — — — — — — — 58
Reculegeri sufleteşti — — — — — — — 3
† Regentul Buzdugan — — — — — — — 69
Rememorarea unirii — — — — — — — 10
Reorganizarea inv. teologic — — — — 50
Revenire la Buccov — — — — — — — 22
Ritualismul — — — — — — — — — 64
Sabie cu 2 tăişuri — — — — — — — 74
Sacrificarea elitelor — — — — — — 86
Salarizarea preoţimii — — — — — — 41
Să ni se facă dreptate! — — — — — — 42
Să nu mai întârzie!... — — — — — — 70
Sărbare centenară la Arad — — — 73, 76
Sărbătoarea cea mare (A.-Iulia) — 35, 38
Şcoale conf. româneşti — — — — — 55
Şcoale conf. ortodoxe — — — — — — 87
Secţele în Ardeal — — — — — — — 20
Semnele vremii — — — — — — — — 72
Sfinţirea bis. din Romaneşti şi Adămuş 80
Sf. Paşti şi ref. calend. — — — — — 23
Spre pacea eternă — — — — — — — 59
Spre solidarizare — — — — — — — 70 (90)
Strană şi amvon — — — — — — — — 31
Suflet sănătos — — — — — — — — 65
Supunere ori iubire — — — — — — — 45
Teamă de oameni? — — — — — — — 86
Tineretul — — — — — — — — — 31, 62
Urmăriri nedrepte — — — — — — — — 69
Valoarea concord. cu Vaticanul 68, 70—79
Vechea plagă (alcoolismul) — — — — 30
Vizitaţie canonică — — — — — — — 81
Zece ani s'au împlinit — — — — — — 35

2. Pastorale, predici, cuvântări, conferenţe, meditaţii, memorii

Amvonul, (predică la anul nou) — — 92
Cuv. de deschidere la Adun. eparhială 33
„ dlui S. Dragomir în congres 89, 90
„ ocazională (la parastas p. I. I. C. Brătianu) — — — — — — — — 87
„ funebrală (Ungurianu) — — — — 27
„ în 3 Iulie (de pr. Babeş) — — — 52
„ la conf. preot. — — — — — — — 48
„ la congresul prof. de istorie — — 43
„ la Sf. Nicolae — — — — — — — 87
„ ocazională (Crăciun) — — — — — 87
„ la Senat (23 Mai) — — — — — — 39
„ la 10 Mai — — — — — — — — 36
Meditaţii — — — 20—24, 66, 67, 82, 86, 92
Memoriu (conf. dela Timişoara) — — 67
Moţiune de comemorare (Arad) — — 77
Pastorală (către credincioşii din America) 36
„ de Crăciun — — 1, 2, 7, 91, 92
„ de Paşti — — — — — 25, 26, 27
„ Sf. Sinod (calendarul) — — 12
Predici — — 56, 57, 58, 59, 60, 81, 84, 92
Salutul Arhiereului Vasile (la Arad) — 76

3. Antrefileuri

Adunare (dela Blaj) — — — — — — 86
Altă nouă conferenţă — — — — — — 60
Asociaţia clerului ort. — — — — — 72
„ (uniaţilor) — — — — — — 31
Bertelot — — — — — — — — — — 64
Către plugari — — — — — — — — 59
Cercuri culturale — — — — — — — 55
Cine provoacă (Cuvântul) — — — — 46
Cine vorbeşte de meschine interese — 48
Concordatul — — — — — — — — — 37
Conferenţa din Sibiu (Duică) — — — 86
Congres — — — — — — — — — — 66
„ internaţional de agricultură — 44
„ (libercugetător) — — — — — 49
Consiliu de miniştri — — — — — — 59
Cooperaţia — — — — — — — — — 50
Ideea de pace — — — — — — — — 25
Imbrăcămintea preoţilor — — — — — 61
Impăcarea dela Roma — — — — 14, 16
Inconjurul lumii — — — — — — — 58
In 3 August — — — — — — — — 55
Lugojul şi Blajul — — — — — — — 57
Manualele — — — — — — — — — 65
Memoriu către parlament — — — — 88
Modificarea legii cultelor — — 50, 52, 53
Modificări — — — — — — — — — 47
Moţiune — — — — — — — — — — 1
Noul patriarh ecumenic (telegrame) — 71
Noul regim al cultului mozaic — — — 91
Număr festiv — — — — — — — — 75
Organizaţie de voinici — — — — 33, 35
Parastas (A. Vlaicu) — — — — — — 64
Păr. Scorobeţ în America — — — — 6
Pentru cei excluşi din cler — — — — 60
„ Unirea — — — — — — — — 90
Preoţimea din prot. Sibiu — — — — 46
Proectul de modificare — — — — — 48
Profesor de drept bisericesc — — — 81
Propagandă catolică — — — — — — 81
Propunere — — — — — — — — — 66
Provocările Ungariei (N. Iorga) — — 47
Răspuns demn — — — — — — — — 47
Refugiaţii din Iugoslavia — — — — — 87
Regina (Bănat) — — — — — — — — 64
Religia obiect de învăţ. — — — — — 47
Retragerea opoziţiei — — — — — — 52
Sanctificarea papei Piu X — — — — 62
Şcoalele secundare — — — — — — — 54
Seminarul monahal — — — — — — — 75
Serbările unirii — — — — — — — — 35
Sf. Sinod — — — — — 6, 15, 38, 69, 70
Sovietele şi creştinătatea — — — — — 88
Turburări în Palestina — — — — — — 58
Un «profesor» — — — — — — — — 34
Ziua Ad. Născ. de Dzeu — — — — — 56
„ mamei — — — — — — — — — 41
„ naşterii Regelui — — — — — — — 73

4. Corespondenţe, rapoarte, notiţe

A apărut o broşură (Dr. E. R. Roşca) 54
Act de demnitate (comun. al Sf. Sinod) 40
Adun. eparhială — — — — — — — — 33
Adun. gen. a prof. secundari — — — — 28
Alb sau roşu? — — — — — — — — — 9
Album de broderii — — — — — — — — 32
Aniversarea naşterii Regelui — — — 75, 76 79 (onomastica)
Ardealul şi măr. României — — — — — 6
Arhiereu nonagenar — — — — — — — 26
Aşezământ înfloritor — — — — — — — 20
Asociaţiunea la Turda — — — — — — 70
Baptiştii (Arad) — — — — — — — — 29
Biblia — — — — — — — — — — — 18
Biblioteca povestirilor morale — — — 20
Bis. ort. în Cadrilater — — — — — — 81
Bis. ort. în D. S. Mărtin — — — — — — 73
Bis. ort. în Săcuime — — — — — — — 53
Botezul Dlui în Sibiu — — — — — — 4
Brâncoveanu, p. sf. mănăstire — — 30, 64
Bugetul cultelor — — — — — — — — 15
(Calendarul) — — — — — — — — — 7
Carte de folos (Nifon) — — — — — — 79
Cassa de economie — — — — — — — 47
Catedrala unităţii naţionale — — — — 17
C. Bărbat — — — — — — — — — — 56
Ce ar putea face Inst. biblic — — — — 23
Ce carieră (studente în teol.) — — — — 66
Cercuri religioase — — — — 60, 64, 76, 77
† Chiricescu — — — — — — — — — 6
Comemorări la Brad — — — — — — — 87
Concordat — — — — — — — — 39, 44, 53
Confer. la Cluj — — — — — — — — — 20
Confer. preoţeşti (Dela) 3, 28, 33, 34, 41, 52, 71, 84, 87, 88, 92
Confer. religioase în Sibiiu — 82, 84, 90
Confesionalism? — — — — — — — — 19
Congres bis. în America 38, 46, 64, 65, 67
„ dela Bacău — — — — — — — — 41
„ (foştilor internaţi) — — — — — 41
„ I. O. V. — — — — — — — — — 6
„ la Arad — — — — — — — — — 54
„ la Chişinău — — — — — — — 70, 72
„ prof. de istorie — — — — — — 43
Consecinţe — — — — — — — — — 45
Convertire la Sighet — — — — — — — 52
«Copilul din târg» — — — — — — — 21
Corpul did. la şcoala norm. de fete — 66
Critica creştinismului — — — — — — 66
«Cultul Eroilor» — — — — — — — — 34
Curs de apicultură — — — — — — — 51
Decemvrie întâi — — — — — — — 84, 86
Declaraţiile dlui prefect — — — — — — 87
Decoraţii papale — — — — — — — — 87
Dela cameră — — — — — — — — — 21
„ cred. din America — — — — — 63, 65
„ fraţii din America — — — — — — 47
„ sate — 12, 22, 29, 36, 54, 66, 73, 78
Din Odorhei — — — — — — — — — 44
„ Orăştie — — — — — — — — — — 31
„ prot. Zarand (comemorări) — — — 87
„ Valea Jiului — — — — — — — 16, 65
Doi ani dela moartea Reg. Ferdinand 53
Dragomir Silviu la Academie — — — — 42
Dumineca bolnavilor — — — — — — — 15
Educaţia viitorului rege — — — — — — 48
Emancipare progresivă — — — — — — 67
Episcopie nouă (gr.-cat.) — — — — — 52
Excursie (Tătăraşi) — — — — — — — 54
False comentarii — — — — — — — — 22
Faţa şi fiinţa bolşevismului — — — — 5
Foche (în memoria lui) — — — — — — 25
Imbrăcămintea preoţilor — — — — — — 63
Impotriva sectelor (29 Mai 1928) — — — 43
Inaug. de an şc. Acad. Andreiană — — 67
Incheere de an şcolar — — — — — — 43
«Indrumări în org. armatei» — — — — 37
Ingrijirea orfanilor (Sturdza) — — — — 66
In lipsă de orientare (N. Ionescu) — — 37
Insuşirile românilor ardeleni — — — — 7
Intru amintirea mitr. Şaguna — — — — 86
Intrunire colegială (1884) — — — — — 50
Invăţământul teologic — — — — — — 12
La Alba Iulia — — — — — — — — 37, 75
La alţii şi la noi — — — — — — — — 8
Lege buclucaşă — — — — — — — — — 53
Mănăstirea Neamţului — — — — — — 53
Mănăstirile din Moldova — — — — — — 54
Manifestaţie înălţătoare — — — — — — 40
(Manuale de rel. aprobate) — — — — — 78
Marea aniversare — — — — — — — — 36
Ministrul către plugari — — — — — — 63
Minoritarii şi Regenţa — — — — — — 74
Misterul cultului ort. — — — — — — — 8
Monum. Reg. Ferd. în Orăştie — — — — 79
Mortalitatea — — — — — — — — — 10
M. S. Regele în Sibiu — — — — — — — 48
Mulţumită (din turneul corului Acad. teologice) — — — — — — — — — 51
Naşterea Domnului în Sibiu — — — — 1
«Noul Fontainebleau» — — — — — — 15
Numele româneşti — — — — — — — — 57
Nu daţi fetele la mănăstiri străine — — 20
Onomastica Reginei — — — — — — — 53
Ordine în Palestina — — — — — — — 61
Organis. bis. a Bănatului — — — — — — 55
Parastas (p. Ferdinand I) — — — 52, 53
„ p. Dr. I. Mihu — — — — — — 49
Pelerinaj la m. Hodoş-Bodrog — — — — 54
Pe marginea unei cărţi — — — — — — 32
Pioasă comemorarea (A. Bârseanu) 74, 75
Poporul apără biserica — — — — — — 56
Principesa Elena la Văleni — — — — — 56
Propagandă contra alcoolismului — — — 45
„ culturală la sate — — — — 4
Radiofonie — — — — — — — — — — 18
Regretabil abuz — — — — — — — — 43
Rolul ortodoxiei — — — — — — — — 39
Românii din America la sărbări — — — 37
Sanatorul dela Pălţiniş — — — — — — 80
Săptămâna bunătăţii — — — — — — — 51
Sărbări în Ciuc — — — — — — — — 70
Sărbările în Sibiu — — — — — — — — 36
Sărbătorirea Patriarhului — — — — — — 87
„ în Sibiu (Maria Cosma) — 87
„ unirii — — — — — — — — — — 10
Să se repare greşala — — — — — — — 14
Şcoala confesională ortodoxă — — — — 92
Scrisori din Bucureşti — — — — — — 71
Servicii divine în catedrală (Sibiu, Paşti) 27
Sfinţirea bisericii din Răhău — — — 69
„ sanat. milit. Păltiniş — — — — 68
Sf. Paşti în Porumbeni — — — — — — 28
Sf. Sinod — — — — — — — — 17, 40, 90
Slujbele bisericii noastre — — — — — — 4
Societatea de înmormântare — — — — 5
Terorismul în timpul lui Hristos — — — 24
«Treceţi la unire cu Roma» — — — — — 62
Un ostaş al Domnului — — — — — — 47
Un vrednic preot (I. Curcubătă) — — — 29
Văd. Emilia Raţiu — — — — — — — — 11
Viitorul Rusiei comuniste — — — — — 35
Vizitaţie canonică — — — — — — — — 24
Vrednică sărbare (Braşov) — — — — — 48
Zece Mai (în Strasburg, Salonic) — — — 38
Ziua Eroilor — — — — — — — — — 37
„ marinei — — — — — — — — — 55

5. Foişoare

A. E. Brehm — — — — — — — — — — 12
Anuarul Acad. teologice — — — — — — 47
A. S. R. Principesa Ileana — — — — — 42
Bizantinism — — — — — — — — — — 87
Cum preţuesc şcolarii cele 10 porunci 75
Cuvânt (la fine de an şcolar în Acad. teol. Andreiană) — — — — — — — — 44
Cuvânt la conf. preoţească — — — — — 48
„ la Sf. Nicolae — — — — — — 89
„ ocazional (Brătianu) — — — — — 87
Cuvinte înţelepte — — — — — — — — 28
Datinele bătrânului Orient — — — — — 16
De Crăciun — — — — — — — — — — 92
Dela Tharmis la Alba-Iulia — — — — — 40
Despre iertarea păcatelor — — — — 17, 18
Din scrisele lui Sf. Ioan Gură de aur 41
Din vremi apuse (documente) 19, 23, 24, 30, 31, 47, 50, 52, 55, 58—60
Din ziua Invierii — — — — — — — — 25
Două aspecte ale gândirii creştine — 37
Dragostea deaproapelui, predică — — 81
Eroi şi Sfinţi — — — — — — — — — 61
Eroului necunoscut (versuri) — — — — 35
Farmecul cărţii — — — — — — — — — 92
Fă-ţi datoria — — — — — — — — — 34
Femeea de azi — — — — — — — — — 45
Fotie, patriarh ecumenic — — — — — — 76
Infrăţirea prin biserică — — — — — 63, 64
Lângă leagăn (versuri) — — — — — — 92
La 10 Mai — — — — — — — — — — 36
«Ligă a bunului simţ» — — — — — — 13
Mama — — — — — — — — — — — 26
Mântuitorul Isus — — — — — — — — 62
Manuale de ist. română — — — — — 59, 60
Meditaţii — — — — — — — — — 66, 67
Misiunea bis. în America — — — — — 68
Nestor Ioanovici — — — — — — — — 73
Nou dicţionar românesc — — — — — — 53
O carte pedagogică (Moian) — — — — 78
«Oul lui Columb» — — — — — — — — 86
«Pâne cerească», vol. de versuri — — 18
Pentru lege şi limbă — — — — — — — 78
Predică la Ad. Maicii Domnului — — — 57
„ „ Schimbarea la faţă — — — 56
Problema suferinţii omeneşti 3—8, 11—15
Proprietatea spirituală — — — — — — 23
Pumni ameninţători — — — — — — — 74
Rugăciune la 10 şi 20 Mai — — — — — 35
Sandhu Sundar Singh — — — — — — 86
Schimb de scrisori — — — — — — — 16
Şcoala lui Hristos — — — — — — — — 65
Sf. Nicolae în Franţa — — — — — — — 87
Societăţi religioase de femei — — — — 54
Spicuiri — — — — — — — — — — 65
Spiritul epocei — — — — — — — — — 83
Suferinţa omenească — — — — — — — 61
Un mediteranean — — — — — — — — 25
Viaţa supranaturală — — — — — — 71, 72
«Vie împărăţia Ta» — — — — — — — 77
Vorbirea pr. Babeş — — — — — — — 52
V. Stoicanea (versuri de) 74, 77, 81, 84, 86, 92
Ziua mamei — — — — — — — — — 42, 43
Z. Sandu (poeme în proză de) 56—60, 63, 64, 66, 68, 71, 73, 75—77, 81, 82, 84, 86, 92

6. Circulare, comunicate, concursuri, notificări, convocări, apeluri, statute ş. a.

Apel (cercetăşesc) — — — — — — — 9
Avizuri — — — — 16, 20, 25, 29, 54, 60
Chemare de ziua Eroilor — — — — — 34
Circulare — — 9, 10, 11, 35, 42, 45, 69, 90
Comunicate — — — 17, 38, 40, 59, 63, 65
Concurs cu premii — — — — — — — 31
Concursuri — — — 24, 25, 41, 48, 56, 57
Convocări — — 6, 18, 19, 22, 28, 71, 75
Incunoştiinţare — — — — — — — — 32
Inştiinţare, Şcoala normală A. Şaguna 57
Internatul teol. din Bucureşti — — — 58
Notificări 8, 19, 22, 24, 25, 28, 30, 33, 48, 52, 56, 60, 61, 67, 84
Plătirea salariilor preoţeşti — — — — 38
Regulament p. examenul preoţesc — — 57

Statutul provizoriu p. fond de pensii preoţeşti — — — — — — — — 1, 2
Ziua marinei — — — — — — — — 35

7. † Necrologuri

Andrei I. D. pr. — — — — — — — 30
Băilă Ion — — — — — — — — — 92
Baiulescu Maria — — — — — — — — 92
Berariu Const. — — — — — — — — 81
Broşu Maria — — — — — — — — 60
Bularcă Iosif — — — — — — — — 53
Buzdugan Gh. Regent — — — — — 69
Chiricescu Dr. C. C. — — — — — 6
Ciortea Aurel — — — — — — — — 81
Clemenceau G. — — — — — — — — 85
Cucuian P. pr. — — — — — — — 87, 47
Davila Al. — — — — — — — — — 73
Dima Pant. — — — — — — — — — 56
Dobrin I. schimnic — — — — — — — 3
Doctor Nic. pr. — — — — — — 13, 14
Drotleff Ios. — — — — — — — — — 29
Druhora I. pr. — — — — — — — — 92
Foch — — — — — — — — — — 25
Gaşpar M. prot. — — — — — — — 86
Gheorghiu Dan — — — — — — — — 10
Grigorie Patriarh al Antiohiei — — — 8
Hamsea Ioan prot. — — — — — 42, 46
Henteş Ioan — — — — — — — — 75
Hodoş Al. I. (Ion Gorun) — — — — 27
Horvat A. prot. — — — — — — — 19
Iancu Aurel — — — — — — — — — 24
Iliescu I. I. — — — — — — — — — 36
Ionescu Dem. Dr. — — — — — — — 81
Kirchner Hermann — — — — — — — 4
Krafft K. W. — — — — — — — — 50
Lalescu Tr. — — — — — — — — — 46
Leonard N. tenorul — — — — — — — 1
Luca Dănilă — — — — — — — — 92
Maniu Clara — — — — — — — — 54
Marghita I. Dr. — — — — — — — — 56
Muncuş Gh. pr. — — — — — — — — 58
Muntean Al. prot. — — — — — — — — 59
Nădejde Ion — — — — — — — — — 3
Oprean Iosif pr. — — — — — — — — 43
Oprean Nic. — — — — — — — — — 10
Pamfiloi D. pr. — — — — — — — — 19
Pavel Simeon pr. — — — — — — — — 87
Popa Leon pr. — — — — — — — — — 19
Pop Virgil pr. — — — — — — — — 56, 57
Prie Const. pr. — — — — — — — — — 58
Pulca D. pr. — — — — — — — — — 16
Raţiu Emilia — — — — — — — — 11, 22
Rein W. Dr. — — — — — — — — — 19
Savu Ioan pr. — — — — — — — — — 57
Simionescu Dionizie, Egumen — — — — 38
Simtion O. G. pr. — — — — — — 41, 42
Speranţa T. D. — — — — — — — — 21
Stângu Ion pr. — — — — — — — — 37
Teglaru Iustin pr. — — — — — — — — 26
Tincu Avram Dr. — — — — — — — — 9
Ungurianu Em. — — — — — — — 25, 27
Vasile III. Patriarhul ecumenic — — — — 71
Vulcu Dumitru — — — — — — — — — 38
Wolff C. Dr. — — — — — — — — 69 (86)

In fiecare număr: Informaţiuni, ştiri locale, cărţi şi reviste, concursuri, inserţiuni.

Nr. 1231/1929. (149) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Coveş**, protoptesbiteratul Agnita, prin aceasta se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1 Salarul cu întregirea dela stat, conform celor fasionate în coala B.

2. Casă parochială în stare bună cu toate dependenţele necesare.

3. Sesiune parohială în mărime de 21 jugăre pământ arător şi fânaţ de clasa I şi în imediata apropiere de comună.

4. Drepturi pentru (4) patru vite în păşunea societăţii de păşunat.

5. Stola statorită pentru toate parohiile din tract.

6. Întrucât statul va socoti la venitele parohiale şi câte 1 ferdelă de porumb, parohia se angajează a da în natură câte 1 ferdelă (20 l.) porumb de fiecare familie.

Reflectanţii îndreptăţiţi la acest post sânt poftiţi ca să-şi trimită cererile, provăzute cu toate documentele necesare, în terminul mai sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral şi în vr'o Duminecă sau sărbătoare, pe lângă prealabila încunoştinţare a acestuia, se vor prezenta pentru a face cunoştinţă cu poporul, a predica şi eventual a celebra.

Oficiul prot. ortodox român din Agnita în înţelegere cu consiliul parohial.

Agnita, 10 Decemvrie 1929.

Emil Păcală
protopop.

(148) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de cântăreţ la parohia ort.-rom. din comuna **Bicsad** jud. Treiscaune, se publică concurs cu termen de 15 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

a) Un salar dela parohie de 24 000 Lei anual.

b) 3 jug. arător şi 2 jug. fâneaţă sesiune cantorală.

c) 5 stângini de lemne nefasonate în pădurea comunală.

d) O treime din stola obişnuită.

Viitorul cântăreţ se alege pe timp de un an ca provizor urmând ca după un an să se aleagă în mod definitiv.

Cererile de concurs însoţite de actele doveditoare ale cualificaţiunei se vor înainta Oficiului parohial ort. rom. Bicsad Treiscaune în termenul indicat, iar candidaţii se vor prezenta în vreo Duminecă în parohie spre a fi cunoscut de credincioşi. Sunt preferaţi cei cari pot instrui şi conduce un cor bisericesc.

Prea Cucernicii preoţi sunt rugaţi a arăta prezentul Concurs cântăreţilor neangajaţi ce sunt eventual în parohiile Sf. Lor.

Bicsad, la 3 Decemvrie 1929.

Dumitru Trifan
paroh.

Nr. 573/1929. 2—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariţie în Telegraful Român pentru întregirea parohiei vacante **Cinciş** cu filia **Cerna**, din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiale:

1. Locuinţă parohială corăspunzătoare.

2. Sesiune parohială:

a) Pământ arător 7 jug. 744 st. □

b) Fânaţ 1060 st. □

3. Câte 50 Lei sau 1 zi de lucru dela fiecare fum.

4. Lemne de foc pentru trebuinţa anuală a preotului.

5. Stola obişnuită în comună.

6. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Hunedoara în termenul indicat, şi candidaţii se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuţi de către enoriaşi.

Hunedoara, 25 Nov. 1929.

Oficiul protopopesc ortodox român Hunedoara în înţelegere cu consiliul parohial.

Vasile Oană
protopop.

A apărut şi se vinde în **Librăria Arhidiecezană, Sibiu,**

Calendarul Bunului Creştin

(Vechiul Calendar arhidiecezan)

pe anul 1930

Cuprinde bogată materie, cu frumoase chipuri

Conţinutul acestui Calendar este următorul:

† Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — *Anul nou.* — *Ştiri şi fapte:* Dată menţinută, Bugetul, Preoţimea şi politica, Noul stat, Peste Ocean, Sănătatea poporului şi vechea plagă, Adunările eparhiale, Casă de credit, Vizitaţii canonice, Facultate, sau academie? Daniile credincioşilor, A zecea aniversare, Concordatul, Act de demnitate, Societatea ortodoxă a femeilor, Salarizarea preoţimii, Ziua temperanţei, Congres, Asociaţia preoteselor, Cursuri cooperatiste, Cursuri populare, Modificări, Şcoalele confesionale, Recreare şi meditaţie religioasă, Şcolare, Congrese misionare, La moartea Regentului, Noul Regent, La o sută de ani, Congres naţional bisericesc. — *Sfatul Reginei,* Turnul de fildeş. — *Mănăstire ruinată* (versuri). — *Mai tare crucea,* de Ion Gorun. — *Isus* (versuri). — *Slavă muncii* (versuri). — *Cuvântul Principesei Mame Elena.* — Locaşuri de închinare: *Mănăstirea Neamţului.* — *Satana şi bogatul,* din popor. — Cuvinte de Regină. — Pe uşa unei biserici. — *Moş Crăciun* (versuri). — Băuturile alcoolice. — *In muncă şi rugăciune,* viaţa unui sat dela munte. — Inmormântare. — *Isus Hristos ne cheamă.* — Locuitorii României după religiune. — Din vieţile Sfinţilor: *Sfânta Paraschiva.* — Legenda cehoslovacă. — *Cum să scăpăm de necazuri:* Să înfiinţăm cooperative. — Sudalmele. — **Fel de fel:** 1. Vindecat; 2. Dacă ar veni Isus; 3. Insoţitorii buni; 4. Grijiţi de cimitire! (două icoane); 5. Când e ziua adevărată? (Paştile în 1929); 6. Coruri bune bisericeşti; 7. Să lucrăm în zi de Duminecă? 8. Cu aeroplanul; 9. Pentru sănătate; 10. Căsătorie foarte «civilă»; 11. Craiul zăpezii; 12. Credinţa creştină; 13. Al patrulea crai; 14. Predica; 15. Cuvântul unui indian; 16. Statue Mântuitorului; 17. Câteva cifre. — *Imn* (versuri). — *Care-i bun creştin?* — *Glume.* — Târgurile. Anunţuri ş. a.

Chipuri: † Inaltul Regent *Gheorghe V. Buzdugan.* — Locaşuri de închinare: *Sf. Mănăstire «Intregirea Neamului»,* din comuna Bucium, judeţul Făgăraş. *Sf. Mănăstire a Neamţului.* — A. S. R. Principesa Mamă **Elena** şi M. S. Regele **Mihai I.** — *In oră de studiu* (M. S. Regele Mihai I la masa de scris).

In celelalte părţi ale Calendarului se află: Cronologia, zilele şi lunile de peste an, mersul vremii; Insemnarea târgurilor de vite şi mărfuri, ş. a.

Calendarul s'a tipărit cu Tabloul statistic *(Şematismul)* bisericii ortodoxe române din Arhidieceza de Alba-Iulia şi Sibiu, cu «Evidenţă» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheţi şi învăţători.

Preţul: 75 Lei

Plus porto poştal Lei 10, şi sânt a se trimite înainte prin mandat poştal.

Librăriilor, pentru desfacere peste 10 exemplare, se dă rabat

Redactor responsabil: Dr. George Proca. Editura şi tiparul Tipografiei arhidiecezane.